DE BENEFICIIS ECCLESIASTICIS,
AMPLISSIMVS, ET DOCTISSIMVS TRACTATVS.

IN QVO CONTINENTVR DECLARATIONES Cardinal. S. Congr. Concil. Trid. & Decisiones Rotæ.

Tàm manuscripta, quàm impressis, firmatus, ornatus, & ad singulas materias secundum hodiernam praxim accommodatus, hoc signo notata. ☞

Tomus Primus.

AVCTORE NICOLAO GARCIA HISPANO,
I. V. Professore, & Ecclesiæ Abulensis Canonico.

Cum Additionibus ad calcem totius Operis, nuper ab eodem Auctore concinnatis.

Vna cum triplici Indice, vno Partium & Capitulorum, alterum rerum & materiarum copiosissimo, tertio Decisionum Rotæ.

CVM LICENTIA SVPERIORVM, ET PRIVILEGIIS.

VENETIIS, MDCXVIII.

Apud Franciscum Pratum.

ILLVSTRISSIMO AC REVERENDISS.^MO D. D. MATTHÆO PRIOLO

SERENISSIMI ANTONII VENETAE REIPVBLICÆ DVCIS FILIO,

ET S. R. E. CARDINALI.

Franciscus Pratus. S. P. D.

MVLTA quidem, eaque non vulgaria sunt, (Illustriss. ac Reuerendiss. Præsul) quæ non oculos modo quorumcumque hominum hisce temporibus in tuam Amplitudinem conuertant, sed animos etiam in tui amorem, atque obseruantiam alliciant, immo (verius dixerim) cogant, & vi quadam penitus occulta compellant. Quis enim est, qui, (modo sit mentis compos) cum in ea te potissimum vrbe natum intelligat, quæ cæteris omnibus Christiani orbis vrbibus antecellit, non eumdem te, præ omnibus, iure merito tantæ vrbis optimum ciuem suspiciendum ducat? Quod si quis forte latissimum generosissimæ Priolorum Familiæ campum percurrere, maioresque tuos omnes ab ipsa velit origine repetere, quot (obsecro) reperiet, qui suis præclaris facinoribus & seipsos illustrarunt, & posteris laudem, ac honores pepererunt? Quos inter clarissimum Venetæ Reipublicæ lumen Parentem tuum (Cardinalis Amplissime) licet intueri, qui plurimis, grauissimisque Reipublicæ perfunctus muneribus, innumeris terra, marique pro Patria laboribus exantlatis, tanta Senatorum omnium consensione, tantoque totius populi plausu ad eum dignitatis gradum est euectus, quem omnium maximum optime de se meritis Senatoribus ipsa Respublica reseruauit. Quamobrem & maiorum tuorum gloriosissimis imaginibus commendatum, & Serenissimi Parentis tui Antonij Prioli Venetorum Ducis virtutibus eximijs, hac etiam, quam merito consecutus est, digni-

tate illustratum mortales omnes suspiciunt, maximisque efferunt laudibus. At vero si relictis & praestantissimis Parentes tui gestis praeclarissimis, & maiorum tuorum commendationibus, & Patriae laudibus propius accedamus; ac teipsum non intueamur modo, sed penitus introspiciamus, quis est, qui non videat te neque Patriae splendore, neque maiorum laudibus, neque Parentis honoribus egere, quibus apud homines commenderis; quippe qui per te satis, superque habeas & splendoris, & laudis, & honoris. Nihil hoc loco dicam de isthac augustissima Cardinalatus dignitate, qua non sine Dei Optimi Maximi consilio, tuis id exigentibus meritis, à Summo Pontifice PAVLO V. es decoratus; quae licet ipsa per se sit amplissima, cum tamen extrinsecus aduenerit, parum fortaße cuipiam videri poßet habere ponderis, atque momenti. Illa ego (Illustriss. ac Reuerendiss. Pater) illa inquam libenter admodum commemorarem, quae tua sunt, quarum partem nullus est qui sibi vindicare poßit, quae intrinsecus quidem in animo tuo latent, sed facere minime poßunt, quin extrinsecus aliquando fulgeant ac radios veluti quosdam lucidissimos diffundant, egregias nimirum tuas virtutes Prudentiam, Iustitiam, Fidem, Liberalitatem, animi Magnitudinem, Moderantiam, Mores ingenuos, Scientiam, atque Sapientiam, quas nulla aetas conticescet, quarum memoriam nulla vnquam delebit obliuio. Sed quoniam non eo consilio ad scribendum accessi, vt de tuis laudibus orationem instituerem, sed vt eam, qua te mea sponte colo, obseruantiam tibi declararem, & apud omnes testatam relinquerem, idcirco me ipsum cohibeo, grauissimisque, atque eloquentissimis oratoribus munus hoc de tuis laudibus differendi relinquo. Interim tu, quae tua erit humanitas, exiguum hoc à me munus, amplissimum meae erga tuam Amplitudinem obseruantiae testimoniũ; Tractatum nimirum de BENEFICIIS ECCLESIASTICIS à doctissimo viro NICOLAO GARCIA &c. conscriptum accipias, opus quidem aureum, quod alibi impreßum, nunc primum in aedibus meis, meo praelo, summa cura, ac diligentia excußum tuoque Illustrissimo Nomine insignitum in lucem prodit; meq; ea, qua caeteros omnes amplecteris humanitate ac liberalitate in tuorum clientum numerum vt adscribas etiam, atque etiam rogo. Vale Cardinalis Amplissime, teque nobis diu seruet incolumem Deus Optimus Maximus.

Venetijs Anno Domini M. D. C. X. V. I I I. Kalen. Nouemb. Pro festo Sancti Caroli, die

APPROBATIO.

Omum primum amplissimi Tractatus de Beneficijs, Authore Licentiato Nicolao Garcia, Ecclesiæ Abulensis Canonico Iuris vtriusque eruditissimo Professore (ex commissione Illustrissimi ac Excellentissimi domini mei D. Thomæ à Borgia Cæsaraugustanæ Ecclesiæ Archiepiscopi) euolui sedulò, accurateque perlegi: in quo Romanorum Pontificum decreta, Rotæ Romanæ doctissimæ decisiones, & oracula fida reperiuntur: nec non grauissimorum Doctorum Ecclesiasticam doctrinam amplectentium opiniones recenset, ac quid ex ipsis sit tenendum firmo gressu prosequitur, & legentibus manifestat. Quapropter cum nihil in eo à sacræ Romanæ Ecclesiæ decretis, aut bonis moribus alienum reperiatur: quęstionesque hucusque ab alijs minime agitatas è latebris excitat, in artem redigit, luculenter amplificat, ac diffinit, egregijs Canonicarũ Institutionum thesibus superabundat: ideo opus tanto ingenio, & industria elaboratum, numeris absolutum, Reipulicæ Christianæ, præsertim Ecclesiasticis personis vtilissimum, ac necessarium iudico. Cæsaraugustæ die 12. Septembris, Anno 1608.

Doctor Martinus Carrillo.

HIc præsens Liber Tractatus de Beneficijs. D. Nicolai Garciæ Hispani I. V. professoris necnon Ecclesiæ Abulensis Canonici pro noua recusione fuit Venetijs diligenter examinatus, & approbatus.

Ita est Fr. Io. Dominicus Vignutius magister generalis Inquisitor Venetiarum. &c.

P R AE F A T I O.

Vamquam de Beneficijs, quorum materia amplissima est, pluresque tractatus, & maximam iuris Canonici partem complectitur, multi sint editi tractatus, nempe Ioan. Seluæ de Benefic. Rebuffi praxis benefic. Duar. de sacris Ecclesiæ ministerijs, Coras. paraphrasis Sacerdotiorum, Io. Nicol. Gimon. Enchiridion Beneficiorum, Rofin. de Beneficijs, seu de re pontificia lib. 3. P. Greg. de Beneficijs, seu Institutiones Beneficiales. Quintanaduennas Ecclesiasticon, & Lelij Zecchi de Benef. & pensio. Eccles. & sint etiam alij tractatus accessorij, vt de reseruatione, permutatione, resignatione, & incompatibilitate Beneficiorum, & de vnio. &c. quos omnes vltra ordinarios, & alios vidi & legi, non tamen ideo tractatus noster inutilis erit, sed adhuc valde vtilem ne dicam necessarium existimo, & candidus ac sapiens Lector iudicabit, nam vltra quod in illis materia ista, nec plene, nec exacte tractatur, nec multum ad praxim præsertim hodiernam conducunt, sunt iam in hac materia multa innouata ex S. Concil. Triden. nouis constitutionibus & cancellariæ regulis, stilo curiæ, & consuetudine, quæ illi non attingunt, nec degustarunt, neque materia ista videtur posse exacte, & satis intelligi ab ijs qui non sunt in curia, & Rota, eiusque stilo & decisionibus versati, vt qui de Beneficijs hactenus scripserunt. Ego quidem tempore quo Romæ fui, licet pauco, nempe solo triennio, huic studio auide & sedule me addixi, & postea accurate prosecutus sum voluendo & reuoluendo Rotæ decisiones, & resolutiones, tàm impressas, quàm manuscriptas ac declarationes S. Congregationis Concilij librosq; ad hoc conducentes, vnde in mentem mihi venit hunc tractatum scribere in vtilitatem Reipublicæ, si forte ei possem meo exiguo talento, & tenui facultate prodesse, quem magno labore, & studio, Deo adiuuante, confeci ad ipsius honorem, & gloriam, sacratissimæq; Virginis Mariæ, atque in duodecim partes ordine ni fallor non incongruo diuisi, quarum quælibet habet sua Capit. vbi plures particulares tractatus huius materiæ continentur. Sed quia in hoc tractatu allego, & adduco multas declarationes S. Congregationis ac decisiones, & resolutiones Rotæ, oportet de earum vi, & authoritate lectorem certiorem facere, ac breuiter admonere. Et quod attinet ad declarationes S. Congregationis, certum est eas non esse declarationes doctrinales, sicut latas à Doctoribus & Iurisperitis, vt aliqui Theologi perperam dicunt, sed esse declarationes definitiuas, seu decisiuas, vim legis habentes, & vt leges recipiendas, vt pote latas ex commissione Papæ, & à personis habentibus interpretandi, & respondendi facultatem à Principe, vt apparet ex Bulla Sixti V. quæ est in 2. par. sui Bullarij 7. in ordine, vbi habetur facultas dictæ Sanctæ Cógregationis: quæ etiam ponitur ab Emman. Rodriguez quæst. regul. 1. tom. quæst. 11. artic. 1. qui artic. 2. seq. ita docet, facit tex. in §. responsa prudentum. instit. de iure naturali. Et eadem S. Congreg. cuidam Abbatissæ Massanen. sic respondit. *Eadem ratio habenda est de his quæ scribuntur à Cardinalibus S. Congregat. Concilij Triden. nomine ipsius Congreg. ac si à Papa scripta essent.* & alias sic censuit. *Decreta, & literæ Congreg. Concilij semotis litibus sunt executioni demandanda, nec super his sententia, nec decretum aliquod est faciendum.* Et ita super declarationibus S. Congregationis Papa statim dat Breue, & Auditor Cameræ monitorium in earum executionem, & Rota eas absque vlla controuersia, & disputatione amplectitur, suscipit, & obseruat, vt praxis ostendit; & quamuis declaratio sit facta ad instantiam alicuius, seu in casu particulari, tamen facit ius quoad omnes, & in vniuersum, ad l. vlt. C. de legibus, cap. in causis. de re iudic. & cap. 1. 19. distinct. Emman. Rodrig. d. art. 2. ad fin. quicquid aliqui Theologi dicant. Nec requiritur publicatio, seu promulgatio, aut intimatio huiusmodi declarationum, vt etiam aliqui Theologi male volunt. nam vt recte inquit Emman. Rodriguez ibi, licet leges vt obligent sit necessarium quod publicentur, vt tamen declarationes legum iam publicatarum, & receptarum obligent, non est necessarium quòd publicentur, sufficit enim quòd ipsæ leges sint

promul-

promulgatæ, & receptæ ad hoc vt earum declarationes à Principe, vel ab habente potestatem ab ipso Principe datæ obligent eodem modo quo ipsæ leges obligant. Decisiones autem Rotæ non faciunt ius (nisi transeant in stilum) quicquid velit D. Marta de tribunalibus vrbis, cap. 5. Sed habentur pro decisionibus magistralibus, vt post Cardin. in cap. pastoralis. de fide instrum. dicunt Pauinus in præludio extrauagan. versic. Decisiones Rotæ. Vantius de nullitatibus, tit. de nullitate ex defectu processus, nu. 121. Cassad. decis. 17. de Præbend. num. 7. Lancellottus de attentatis, cap. 20. limitatione 1. num. 2. & alij, tamen vt inquit Vantius ibi decisiones Dominorum de Rota magni ponderis sunt. Rotæque authoritas maxima est, præcipue in hac materia beneficiali, & eius opinio propter ipsius authoritatem exactamque & maturam resolutionem, & etiam propter numerum Doctorum in ea militantium communis reputatur, vt per Lud. Gomezium Episcopum, Sarnen. in prohemio regularum cancellariæ, q. 2. versic. 4. pro ista parte. & D. Martam vbi supra num. 17. Accedunt quæ de grauitate & laudibus huius sacri Auditorij, & integerrimi tribunalis, post alios tradunt Sarnen. ibi Mandos. de commissio. 14. commissione attentatorum, verb. auditorio. D. Marta d. cap. 5. & Grauatius ad Vestrium in praxi, lib. 2. cap. 17. qui ait, *Ab his auditoribus ob summam earum iuris peritiam insigne iudicium, publicam authoritatem, incredibilemq; grauitatem quod in controuersijs deciditur, tanquam ex oraculo dictum in omne æuum creditur, vt in rebus iudicatis eorum sententiæ, quas decisiones Rotæ vocamus, demonstrant, quorum quanta sit authoritas nemo nescius est, vnde non iniuria dici potest, quod tanta est Auditorum Rotæ opinio, quanta Pithagoræ apud Pithagoricos fuit, vt nullus non satis esse putet dicere, sic Rota definiuit*, &c. hæc Grauatius. Et si vt inquit Mandos. vbi sup. inter doctos scriptores non reperitur aliquis qui ad sacra Rotæ decreta non secus ac sitibundus ad limpidissimum fontem non currat à qua doctorum scripta alioquin sterilia, frugifera, ac fructuosa redduntur, nil mirum si ego scriptorum minimus plures decisiones, & resolutiones Rotæ adducam, quibus doctrinam meam confirmem, & tractatum meum amplificem, exornem, & locupletem, licet aliquando à Rotæ sententia discedam iure, seu ratione cogente, vtpote nullius addictus iurare in verba magistri; placuitq; multas earum integras ponere, licet non totæ faciant ad id de quo ibi agitur, tum vt earum intentum factumq;, & ius melius percipiatur, tum vt Lector fruatur earum vtili solida & exacta doctrina, tum etiam quia seruiunt ad dicta aliàs, vbi eas allegamus remittendo ad locum vbi ponuntur; & cui non placuerit, seu per tempus non licuerit decisiones positas legere, & in eis immorari, poterit absque vlla detentione, & difficultate eas prætermittere, siue pertransire, cùm apposita in margine manu vnaquæq; designetur; nec miretur Lector quòd earum allegationes aliquæ nō sint fideles, & certæ, id enim præcipue prouenit ex errore, & incuria scribentium, & transscribentium, variantur etiam allegationes ex diuersitate editionum, quod etiam dictum sit pro nostris allegationibus, quarum fidelitatem veritatemque, tàm quo ad doctrinam, quàm quo ad loca curaui quantum potui. Omnia autem in hoc tractatu contenta, & à me scripta libenter subijcio Sanctæ Sedis Apostolicæ sapientumq; hominum censuræ ac iudicio.

INDEX PARTIVM ET CAPITVLORVM TRACTATVS DE BENEFICIIS, PRIMI TOMI.

PRIMA PARS.

De nomine, diffinitione & diuisione Beneficij, continet sex Capit.

SECVNDA PARS.

De vtilitatibus prouenientibus ex Beneficio continet 5. Cap.

TERTIA PARS.

De obligationibus, & oneribus Beneficij, continet 4. Cap.

QVARTA PARS.

De modis prouidendi & disponendi de Beneficijs, eaq; acquirendi, continet 5. Cap.

QVINTA PARS.

De his ad quos spectat dispositio, seu prouisio Beneficiorum, continet 9. Cap.

SESTA PARS.

De executoribus literarum & gratiarum Beneficialium, continet 5. Cap.

SECVNDVS TOMVS continet Partes & Capitula sequen.

SEPTIMA PARS.

Quibus debeant Beneficia conferri, seu de qualitatibus requisitis ad Beneficia, continet 16. Cap.

OCTAVA PARS.

De requisitis prouisionis Beneficij, continet 4. Capit.

NONA PARS.

De forma in prouisione seruanda, continet 4. Capit.

† 5 DECI-

DECIMA PARS.

De tempore, quo & intra quod debet prouideri de Beneficijs, & de deuolutione, continet 4. Cap.

VNDECIMA PARS.

De modis vacandi, & amittendi Beneficia, continet 10. Cap.

XII. ET VLTIMA PARS.

De modis quibus extinguitur, vel alteratur Beneficium, continet 5. Cap.

INDEX

INDEX DECISIONVM QVÆ IN HOC VOLVMINE CONTINENTVR.

A

Parochialis

Index Decisionum.

Benef.

6.Mart,

19. Ian.

Index Decisionum.

Capella-

Index Decisionum.

Paro-

28.Iu-

Index Decisionum.

Paro-

Index Decisionum.

28. Iu-

Taruisina

Index Decisionum.

Schola-

F I N I S.

PRIMA PARS
DE NOMINE,
DIFFINITIONE,
ET DIVISIONE BENEFICII.

CAP. I.

De nomine beneficij & origine.

SVMMARIA.

BENEFICIVM in genere quid sit. num.1.2. & 3.
De varia acceptione verbi beneficium remissiue, num.4.
In iure Pontificio, & materia Canonica, appellatione beneficij intelligitur beneficium Ecclesiasticum, nu.5.
Beneficij nomine per Antonomasiam beneficium Ecclesiasticum intelligitur, num.6.
Beneficium ab aliquibus, Sacerdotium dicitur, sed non est relinquendum verbum beneficium vsitatum, num.7.
Beneficium dicitur etiam præbẽda, & quomodò accipitur præbenda num.8. & 9.
De origine beneficiorum remissiue, num.10.

1 BENEFICIVM in genere est beneuola actio † tribuẽs gaudium capientibus, vt in capit.1. in quibus causis feudum amittatur. ex Seneca, lib. de benefic.1. tradunt Selua de benefi.1.par.q.1.& Quintanaduennas Ecclesiasticon lib.1.
2 capit.1. Et quamuis ista diffinitio † impugnetur à
Lud. Gometio in rubr. de rescript. à nu.2. non oportet in hoc immorari, quia parum refert præsertim
ad praxim. Seu beneficium est benefactum in alium
3 collatum † siue gratia. Coras. in Paraphrasi Sacerdotiorum, seu tract. de benef. par.1. cap.1. nu.5. Rebuf.
in praxi benef. tit.1. quid sit beneficium, nu.2. & 3.
4 Et de varia acceptione verbi beneficium † videndus est Quintanaduennas d.c.1.
In iure vero Pontificio, & in materia Canonica
5 † & Ecclesiastica appellatione beneficij intelligitur
beneficium Ecclesiasticum, de quo est noster tractatus. Cardin. in Clement.2. de iudicijs. num.5. 8. not.
Ripa in rubr. de rescrip. num.25. Probus ad Monachum. in cap. nullus. de temporib. ordinan. in 6. nu.
2. Rebuf. d. tit.1. num.8. & 9. Francis. Marcus decis.
525. nu.4. p.1. & Emmanuel Rodriguez q. regularum. tom.1. q.34. art.1. & vt inquit Coras. d. cap.1.
6 in fi. beneficij † nomine per Antonomasiam quandam, vulgo beneficia Ecclesiastica tantum intelliguntur.
Et quamuis aliqui beneficium Ecclesiasticum Sa
7 cerdotiũ dicere malint † vt Coras. in d. Paraphrasi,
& Tiraquel. in tract. cessante causa. 1. par. nu.46. &
ita etiam appelletur, vt per Calepinum verb. Sacerdotium, & Vocabularium Ecclesiasticum, tamen
verba vsitata receptaq; apud Iurisperitos & Canonum authores non sunt mutanda, & licet beneficiũ
Sacerdotale ita dici posset, vt in cap. penult. ne prelati vices suas. non tamen alia beneficia; & Sacerdotium pro presbyteratu, vel officio ipso, seu dignitate Sacerdotis sumitur, Rebuf. in d. praxi in procmio. Duar. de sacris Ecclesiæ ministerijs, lib.2. cap.
3. P. Pechius in reg. beneficium. lib.6. nu.1. Doctor
Sahagum de Villa sãcta præceptor meus. in cap. fin.
de sequestratione poss. num.20. Calep. & Vocabul.
Ecclesiast. sup. & Antoni. Dicitur vero beneficium
8 etiam præbenda. Nam præbenda non solum accipitur pro præbenda Canonicali, nempe Canonicatui connexa, quæ dicitur propriè & strictè præbenda, & est spiritualis ratione Canonicatus, cap. dilecto. de præb. & pro prębenda mere temporali, nempe quæ datur pro labore, seu officio temporali, vt
aduocato, medico, seu magistro, Abb. in cap. cũ M.
de constit. nu.22. & ibi Felin. ex nu.13. Decius 99. &
Ripa 170. Cardin. in Clemen. fin. de præben. sub nu.
14. & ibi Imola Rom. cons.318. num.8. Coras. d.1.
par. cap.2. nu.4. Mar. Ant. Cucchus in institutionibus, cano. paruis. lib.2. tit.6. de præben. §.2. & alij,
sed etiam large pro omni beneficio, seu iure perci-
9 piẽdi † prouentus in Ecclesia ratione officij, Fel. in
cap. postulasti. de rescrip. nu.4. 3. concl. Ripa, versic.
2. modo, & Cucchus vbi sup. & ita videtur sumi in
rubrica, de præben. & dignit. quæ verba ponuntur
tanquam genus, & species. Et tradit post hæc visus,
Hier. Gonçalez ad reg. de mensib. glos.5. §.1.
De origine autem beneficiorum Ecclesiasticorũ
10 † (quia non placet aliorum scripta transcribere) audiendi sunt Selua, 1. par. quæst.4. Duar. d. lib.2. cap.
1. Rosiniacus de beneficio seu lib.3. de re sacerdotali, cap.1. à num.3. Bursattus cons.126. ex nu.30. lib.
2. & consil.352. num.10. lib.4. M. Anton. Marsilius
Columna de Ecclesiastic. redditibus, cap.3. latè Pet.
Gregorius in tract. de benef. cap.2. rectè Quintanaduẽnas d. lib.2. c.2. & Lælius Zecchus de republica
ecclesiastica, c. de beneficiatis. nu.1. & in tract. de benefic. & pension. Eccles. cap.1.

CAP. II.

Quid sit beneficium.

SVMMARIA.

BEneficij Ecclesiastici varias diffinitiones, qui tradant, num.1.
Beneficium est ius percipiendi fructus ex bonis Deo dicatis clerico propter diuinum officium competens, num.2.
Ista diffinitio rectè explicat naturam beneficij, num.3.
Loco verbi clerico melius esset ponere personæ ecclesiasticæ, & addere vel obsequium, vt diffinitio rectè comprehendat preceptorias, num.4.
Beneficium est ius spirituale, num.5. non principaliter, sed annexum,

nexum, num.6.& 7.

Simonia in beneficijs solum est de iure positiuo, secundum Canonistas, num.8. & 9.

Contrarium tenent Theologi, num.16 & aliqui distinguunt, num. 11.

Sententia Canonistarum indistinctè est verior. num.12. iuxta quam facile excusantur aliqua vitia simoniæ. num.13.

Pecunia non datur pro executione ordinis, aut clauium, sed pro iure percipiendi fructus, num.14.

Contraria sententia posset procedere in Episcopatibus, & alijs prælaturis, num.15.

Respondetur cap.ex multis.1.quæst.3. num.16.17.& 18.& quod sensus moralis in scriptura, non probat aliquid esse de iure diuino. d.num.17.

Respondetur cap.ex diligenti, de simonia, num.19.

Concordia Vgolini inter opiniones Canonistarum, & Theologorum.num.20. quam tenet etiam Nauar.num.22.

Auditoratus, & clericatus cameræ, quomodo vendantur. numero 21.

Concordia Vgolini parum distat ab opinione Canonistarum. num.23.

Etsi in beneficio principale esset potestas spiritualis, non esset simonia de iure diuino aliquid dare, habito respectu ad fructus.nu.24.exemplo auditoratus, & clericatus cameræ & aliorum officiorum seu dignitatum huiusmodi. num.25.

Sententia Durandi quod nulla est simonia de iure positiuo communiter reprobatur, num.26.

Licet Valentia dicat eam non esse propriè simoniā, admittit tamen esse contra religionem, num.27.

Beneficium non potest à laico sine priuilegio apostolico teneri, num. 28.

Cum ex priuilegio apostolico beneficium laico conceditur fit quid sæculare, & laicum, num.29.

Capellania erecta in titulum beneficij, potest ex ordinatione fundatoris dari puero ante primam tonsuram titulo seculari, nu.30. si fundator expressè ita disponat, num.31.

Beneficium non potest à laico conferri, num.32. nisi ex priuilegio Apostolico, num.33.

Cum laicus ex priuilegio confert beneficium, non requiritur institutio, aut cōfirmatio Episcopi, aut alterius clerici, nu.34.

Neque ex conditione in limine fundationis apposita potest laico ius conferendi competere, num.35.

Nec sufficit ad hoc immemorialis. num. 36. resolutio Rotæ, num.37.

Sola immemorialis etiam cum allegatione priuilegij non suffragatur, cum adest incapacitas, nisi fama priuilegij concurrat. nu.38. resolutiones Rotæ circa hoc à num.39. vsque ad 47. iuxta quas sunt accipienda, quæ de decimis à laicis possessis tradunt aliqui Doctores, num.48.

Iudex laicus de causa beneficij non potest cognoscere, num.49. non solum in petitorio, sed etiam in possessorio, nu.50. & contraria sententia improbatur per doctores relatos, num.51. & 57.

Causa possessoria beneficij & aliorum spiritualium, seu quasi dicitur Ecclesiastica, num.52.

Possessio beneficij est, quid spirituale seu connexa spirituali, & ideo ea carenti non licet redimere vexationem, num.53. resolutio Rotæ, num.54.

Esto quod causa possessorij beneficij non esset spiritualis, non posset de eo inter clericos laicus cognoscere, num.55.

Resolutio Rotæ, nu.56. respondetur cap.fin.de iudicijs, nu.58.

Si clericus ageret contra laicum qui eum turbat seu vexat siue non infertur in possessione beneficij ne eum vexet, iudex laicus esset competens, num.59.

Beneficium datur propter officium, quod in laudibus diuinis cōsistit, num.60. quomodo cognoscatur beneficium, num.61. resolutio Rotæ, num.62.

Alia resolutio Rotæ, num.63. & alia, num.64.

Beneficij Ecclesiastici varias diffinitiones tra-
1 dunt † Selua de benef. 1. par. q. 1. Duar. lib. 2. c. 4. Io. Nico. Gimon. enchir. benef. tit. 1. c. 1. nu. 7. Quintanaduennas lib. 1. Eccles. c. 3. Pechius in reg. beneficium, nu. 2. Medices de diffinit. 2. p. cap. 16. Nauar. de redditib. Eccles. 1. quæst. monito 55. nu. 4. Hoteda de incompatib. benef. in præfat. num. 2. D. Sahaghum in cap. fin. de sequestrat. poss. nu. 20. Barthol. Vgolinus de cēsuris. tab. 4. de suspens. cap. 8. in prin. nu. 1. & Zech. de benef. & pensio. Eccles. cap. 1. nu. 8. & post hæc scripta visus Hieronym. Gonçalez ad reg. de mensib. gloss. 5. in prin. à num. 2.

Sed mihi placet diffinitio Corasij, 1. par. capit. 2.
2 nu. 1. quam etiam tradit † Pechius supra, & Cardin. Toletus in summa. lib. 5. cap. 76. vbi eam declarat, nempe quod beneficium est ius percipiēdi fructus, ex bonis Deo dicatis, clerico propter diuinum offi-
3 cium competens. Quę † diffinitio rectè explicat naturam & substantiam beneficij & videtur conuerti cum suo diffinito iuxta lib. 1. § dolum. ff. de dolo. & parum differt ab ea, quam tradit Quintanaduennas vbi supra.

4 Aduerte tamen quod loco verbi, clerico, † melius esset ponere, personæ Ecclesiasticę, vt ponit Naua. sup. & ibi, propter diuinum officium, addere, vel obsequium, vt ista diffinitio rectè etiam comprehendat præceptorias, seu cōmendas militum ordinum militariū quæ sunt beneficia, vt dicetur infra cap. 4.

5 Dicitur autem beneficium esse ius, † & quidem spirituale, vt ait Coras. d. c. 2. nu. 2. cum glos. in sum. 1. quæst. 3. Panor. & Fel. in cap. consulere. de simonia, & est tex. in cap. dilecto. 25. de præben. Sed intelligi debet non quod sit ius spirituale principaliter,
6 † & in se, sed potius temporale cum sit ius percipiēdi fructus, qui sunt tēporales, sed dicitur spirituale quia est spirituali connexum dependenter, siue consequenter, quoniam præsupponit clericatum, vt inquit D. Tho. 2. 2. quæst. 100. art. 4. & ibi eius expositores. Abb. in d. cap. consulere. nu. 3. Nauar. in Man. cap. 23. nu. 108. Soto de iustitia & iure lib. 9. quæst. 1. art. 1. Barthol. Vgolin. de simonia. tab. I. de simonia in genere. cap. 34.

Dicitur etiam ius spirituale aut spirituali anne-
7 xum, † quia beneficium datur proptee officium, cap. fin. de rescript. in sexto: Redoanus de simonia, 1. p. cap. 4. num. 12. & cap. 29. num. 1.

Vnde infertur simoniam in beneficijs solum esse de iure positiuo, quia prohibitam à iure, nempe
8 positiuo, & humano † prohibente venditionem illorum, proptee connexitatem ordinem, & respectum, quem dicunt ad spirituale, & sic constituente talem actum in specie simoniæ. Quam sententiam tenet glos. in capit. ex parte. in verbo dimit-
9 tere. de officio † deleg. Et in cap. cum pridem, verbo illicite. de pactis. & sequuntur Butrius, & Decius num. 23. in d. cap. ex parte, Cardin. in cap. 1. de simonia. Felin. in cap. ad audientiam. 2. nu. 3. de rescript. Caccialup. de pensio. quæst. 19. nu. 5. Iulius Clarus, lib. 5. recept. sententiarum. § simonia, num. 5. Ioan. Caraffa in tract. de simonia. num. 58. & sequentib. Flam. Paris. de resignatione beneficij. lib. 14. quæst. 3. num. 10. & Lud. Carbo. de restitutione. quæst. 60. dicto cap. par. 4. col. 1. & Canonistæ communiter, vt ex citatis apparet.

10 Quamuis contrarium † teneāt Theologi, quos sequitur Caiet. tom. 2. tract. 9. de simonia. q. 1. & in sū. verbo simonia, Victoria in relectione de simonia. nu. 44. Sotod. lib. 9. quæst. 5. art. 2. & quæst. 7. art. 1. Aragon. 2. 2. quæst. 100. art. 4. Valētia 3. tom. super

secunda

secunda secũdæ, disputa.6. quæst.16. pun.2. Cosmas
Philiarcus, de officio sacerdotis, 2.par.lib.6. cap.2.
terna cõclusione. Lud. Lopez instruct.conscientiæ,
1.tom.c.299.& 302. Emmanuel Rodriguez in sum.
2.to.cap.56.nu.3.& 5.& c.59.nu.11. Vega in sum.2.
par. cap.101. casu 9. & 52. Pet. Ledes.in sum.2.par.
tract.12.concl.19.29.& 20.& ex Canonistis Nauar.
d.cap.23.nu.108. D.Couarr.in reg.peccatum.2.par.
§.8.versic.& licet quibusdam.& Thom.Campegius
in tract.an Papa labem simoniç incurrere possit. per
11 totum, in beneficijs habẽtib. administrationem or-
dinis, vel executionem clauium, licet nõ in alijs. se-
quuntur, Abb.in repor. extirpandæ. §.qui vero.de
præben.à nu.53. & in c.1. de simo.a nu.6.& ibi Bel-
lenzin. in additione. Rebuf. in rep. d.§. qui vero.ad
fin.Cassad. decis.2. de simonia. Redoan.de simonia.
par.1.cap.34.num.13. Iacob. de Graffis in decis.au-
reis casuum conscientiæ, lib.2.cap.56.nu.14.

Sed reuera opinio Canonistarum indistinctè te-
12 nentium † simoniam in beneficijs esse de iure posi-
tiuo, vt dixi verior est, nam vt ex supradictis appa-
ret beneficium nõ est principaliter, & in se spiritua-
le, quicquid Caiet. Soto & alij citati dicãt; vnde, se-
cluso iure positiuo id inhibẽte, possent absque vitio
simoniç vendi, iuxta tradita per Caiet.d.verbo simo
nia.3.reg.

Et iuxta hanc sententiam facile excusantur à vi-
13 tio simoniæ aliqua quæ † alias difficillime excusan-
tur per Theologos, vt per Barth. Medinam in sum.
lib.1.cap.14.§.22. S.Aragon. vbi supra. versic. sed
est dubium consequens de pensionibus. Vegam in
summ.2.par.cap.65. casu 4. & Pet.Ledesma.d.tract.
12.circa 24. conclusionem.

Nec obstat quod in collatione beneficij datur ali-
14 quando executio † ordinis, aut clauium, vt in bene-
ficijs curatis, quia pecunia non datur pro hac exe-
cutione, quæ est spiritualis, sed pro iure percipien-
di fructus, quod est beneficium. Anania in d. cap.1.
de simonia, nu.8. & cum eo Decius in d.c. ex parte.
num.27. Io.Carassa.supra nu.60.& beneficium non
est ius illud administrandi sacramenta & diuina fa-
ciendi, sed est percipiendi fructus ex bonis Deo di-
catis cui est annexum ius illud administrandi sacra-
menta, quia beneficium vt dictum est datur propter
officium.

15 Et contraria sententia † posset procedere in Epis-
copatibus, & alijs Prçlatis & officijs in quibus prin
cipale videtur prælatio, & iurisdictio, potestasque
spiritualis.

16 Nec obstat tex.in cap.ex multis.1.q.3. † quatenus
dicit, quod per nummularios, quos Dominus eiecit
de templo. Matthæi 21. Ecclesiastici beneficij ven-
ditores designantur, vnde videtur simoniam in be-
17 neficijs esse de iure diuino, quia † respondetur quod
intelligitur in sensu morali non in literali, qui sen-
sus moralis non facit argumentum efficax ad pro-
bandum aliquid esse de iure diuino. D.Tho. 1. par.
quçst.1.art.10.& ibi moderni eius expositores, idem
D.Thom. quodlib.7. art.14. ad quartam. Rutilius
Benzonius Episcopus Lauretanus in speculo Epis-
coporum, seu de fuga, lib.1. quæst.2. dub.5.& Sal-
meron prologom.19.

18 Ex quo etiam potest responderi illi textui, † qua-
tenus postea dicit simoniam in beneficijs esse cõtra
ius diuinum, potest enim intelligi iuxta dicta quod
sit contra ius diuinum in sensu morali tamen.

19 Rursus non obstat tex.in † cap. ex diligenti.de si-
monia.ibi, præsertim cum hæc taliter prçstita diui-
nis & humanis legibus cõtraire noscantur. Ex qui-
bus videtur simoniam in beneficijs esse contra ius
diuinum; quia respõdetur cum glos. in verbo diui-
nis, quod ibi leges canonicæ & ecclesiasticæ dicun-
tur diuinæ ad differentiam legum ciuiliũ, vt in cap.
1.de iurament. calumniæ, ibi, nos itaque diuinæ &
humanæ legis.& facit cap.si.3.quæst.5.ibi.diuina id
est Ecclesiastica. Nam & ius Canonicum lato quo-
dam dicendi modo diuinum ius dici solet, Couarr.
pract.cap.31.sub nu.2. optimè Canus de locis Theo
log.lib.5.cap.5. ad tertium argumentum.

Post hæc scripta vidi Barth. Vgolinũ in d.tract.
de simonia. qui tabula I. de simonia gen. cap.2.§.5.
20 sic concordat opiniones Canonistarum † & Theo-
logorum, quod aut Romanus Pontifex beneficium
vendens habet in animo vendere ius illud sacramen
ta administrandi, & diuina faciendi, & sic exercen-
di clericale munus in eo beneficio, tamen nullo mo-
do existimandum est: & in hoc casu ait veram esse
opinionem Theologorum, aut in animo habet ven-
dere tantum ius percipiendi fructus temporales &
temporalia ipsa beneficij, non autem ius illud cleri-
calis muneris exercendi, & in hoc casu ait veram es-
se opinionem Canonistarum, sicut calices consecra-
ti, corporalia, & alia huiusmodi vendi possunt, habi
to respectu ad materiam ipsorum non autem ad cõ-
secrationem, vt Doctores communiter tenent, &
visus obseruat. Concludit ergo quod tituli benefi-
ciorum respectu habito ad ius administrandi ordi-
nes iurisdictionemque Ecclesiasticam exercendi à
Romano Pontifice vendi non possunt, sed solum
habito respectu ad bona temporalia ipsorum.

21 Hinc ait † quod Auditoratus, & clericatus came-
ræ, & alia officia, seu dignitates huiusmodi licet res-
pectu habito ad potestatem, iurisdictionemque Ec-
clesiasticam, quam habent vendi nõ possint a Papa
sine simonia, si tamen vendantur habito respectu ad
emolumenta & fructus, quæ ex ipsis consequuntur,
simonia non committitur, in quam partem huius-
modi alienationes a Papa fieri accipiendum est. Et
ita apparet ex literis auditoratus cameræ Gregorij
XIIII. ad fauorẽ D. Camilli Burghesij nũc Sanctis-
simi D.N. Pauli V. quas ponit Salustius Tiberius in
pract. auditoris Cameræ, lib.4 ad finibi. Et quia di-
ctus Horatius in eiusdem Sixti prædecessoris, & di-
ctæ sedis subuentionem pro pretio emolumentorũ
dicti officij auditoratus 60.millia scuta monetę sol-
uere promiserat, ac realiter, & cum effectu soluere
22 inceperat. Et idem quod † Vgolinus, reperit tenere
Nauar.d.cap.23. nu.108. versic.9. quod. in nouissi-
mis editionibus, a quo id sumpsit Vgolinus; licet
sibi videatur attribuere dictam concordiam.

Sed hæc concordia & sententia Vgolini, ac Na-
23 uarri parum distat ab opinione † communi Cano-
nistarum qui non negant vendere beneficium ha-
bito respectu ad ius illud diuina faciendi, esse simo-
niam ex natura sua, & iure diuino, sicut dare pre-
tium pro calice, habita ratione consecrationis. So-
to libro 9. quæstione 5. artic. 2. assertione secunda.
Sed dicunt absolute non esse simoniam de iure diui-
no vendere beneficium, quia principaliter & in se,
vt est dictum, est quid temporale, sicut absolute lo-
quendo dicitur non esse simoniam vendere calicem
consecratum, quia principale in eo est materia, &
sic cum absolute venditur, intelligitur vendi tem-
porale. Caiet.d. verbo simonia. habetur autem ex
24 sententia Vgolini, † quod etsi in beneficio principa-
le esset ius diuina faciendi, seu potestas spiritualis, vt
in Episcopatibus, & alijs prælaturis, & officijs dixi-
mus, non esset simonia de iure diuino aliquid da-

re, seu accipere habito respectu ad temporalia, & sic pro fructibus beneficij, seu iure percipiendi illos, siue pro pretio illorum; nec Papa in hoc committeret simoniam: quod recte comprobatur exemplo audito ratus, & clericatus cameræ, & aliorum officiorum,
25 † seu dignitatum huiusmodi curiæ Romanæ, in quibus principale est potestas, iurisdictioque Ecclesiastica, & spiritualis; cum sint officia; & tamen venduntur a Papa habito respectu ad emolumenta illorum.

Nec supradictis obstat sententia Durandi in 4. d.
26 25. quæst. 5. nu. 9. qui nullam † admittit simoniam de iure positiuo; quem sequitur Arrag. d. q. 100. art. 1. circa secundam conclusionē D. Thomæ, dicens nullam esse vere, & proprie simoniam prohibitam tantum iure positiuo, sed omnes esse contra ius naturale, & diuinum, quicquid in hac re dicant Canonistæ; nam ista sententia communiter reprobatur, vt per Nauar. d. c. 23. nu. 100. versic. 2. quod. & Victoriam in d. relectione de simonia. nu. 12. & 16. & recte eum impugnat Soto d. art. 2.

Et quamuis Valentia d. q. 16. pun. 5. dicat eam nō
27 esse proprie simoniam; sed † improprie, & per quandam analogiam, admittit tamen esse contra religionem, & non solum contra obedientiam, vt dicebat Durandus.

Secundo ex eo quod beneficium est ius spirituale
28 infertur, non posse a laico, vtpote spiritualium † incapace, cap. causam. quæ de præscrip. sine priuilegio Apostolico teneri. Felin. in cap. cum adeo. a nu. 2. de rescrip. Staphil. de literis gratiæ, nona forma expectatiuarum. nu. 24. Ripa in cap. 2. de iudicijs. num. 129. & 134. Probus ad Monachum. in cap. nullus. de tempor. ordin. in texto, ex nu. 11. Selua de benefi. 1. par. quæst. 7. nu. 8. & 9. & 3. par. q. 6. Rebuf. in praxi. tit. de clericis, & a quibus & quomodo creentur. nu. 4. Coras. 1. par. cap. 2. nu. 4. & 3. par. cap. 1. nu. 1. Rosini. cap. 1. num. 39. & Pet. Gregor. de benefi. cap. 36. Lambert. de iure patron. 1. par. 2. lib. quæst. 7. art. 7. & 29. ad fin. Gigas de pensio. q. 21. nu. 4. Aymon Crauetta cons. 93. nu. 1. & 104. nu. 4. & 134. num. 40. Capra reg. 97. nu. 30. Mandos. de signatura gratiæ. tit. de prouisio. ex versic. indubitati iuris est. & in reg. 24. Cancel. q. 4. n. 3. & 12. Franc. Marcus. decis. 1353. par. 1. Flam. Paris. de resignatione benefi. l. 4. cap. 2. a nu. 1. & 32. & nouissime post hæc Gonçalez ad reg. de mensib. glos. 2. a nu. 60. & glos. 5. nu 9. & alij. Et ideo in diffinitione dicitur, clerico, seu personæ Ecclesiasticæ competens.

Et cum ex priuilegio Apostolico beneficium lai-
29 co conceditur, beneficium † ipsum efficitur quid sæculare, & laicum, seu vt ita dicam sæcularizatur, ita vt sit ius quoddam sæculare in mera temporalitate percipiendi fructus consistens, & cōsequenter in eo interuenire non posset simonia. Io. Garcia de expensis & meliorat. cap. 9. a num. 93. Lasarte de decima venditionis. cap. 19. nu. 31. & Barbos. in l. 1 itia. nu. 41. ff. soluto matrimonio.

Et quamuis solus Papa possit beneficia laica effi-
30 cere, & laicis dare, † tamen capellania erecta in titulum beneficij, ex bonis alicuius, authoritate Episcopi, potest ex ordinatione fundatoris dari puero ante primā tonsuram, titulo sæculari, donec fiat clericus, qui suo tēpore tenebitur ordinari, & fieri clericus, & cum capax sit, & habilis horas recitare, non enim repugnat ita fundari capellaniam cum authoritate superioris non vt ante primam tonsuram teneat eā quis in titulum beneficij, quod fieri non potest, sed vt pro eo tempore nō sit beneficium, donec fiat clericus, & ex tunc tenebit eam vt beneficium, & in titulum beneficij, accedente tamen collatione ordinarij, nisi forte in principio, quo eam obtinuit, interue-
31 nerit ipsius authoritas. Videtur tamē requiri † quod fundator talis capellaniæ collatiuæ expresse ita disponat, quod possit dari puero ante primam tonsurā titulo sæculari, si enim simpliciter, quod talis capellania possit dari puero ante primam tonsuram, intelligeretur de capellania vt sic, & ideo non valeret talis dispositio.

32 Tertio infertur beneficium non posse a laico † eadem ratione conferri, cap. Massana. c. sacrosancta de electione, c. si quis deinceps, cap. nullus laicorum, c. per laicos, c. laicos, c. laici, 16. quæst. 7. Abb. in c. dil. 3. de præben. nu. 6. & Coras. d. 1. par. cap. 2. num. 4. & 12. Rota decis. 318. & 343. par. 2. diuer. & in Aquinaten. Monasterij de qua infra num. 37. cum alijs infra allegatis.

Ex priuilegio tamen Apostolico laicus etiam fœ-
33 mina potest beneficia † conferre. cap. Adrianus. c. in sinodo 63. distin. Abb. & Coras. ibi Felin. in c. dilecto. nu. 1. de testib. & in cap. 2. nu. 3. de maioritate & obedientia, Staph. de literis gratiæ, vltima forma mandati de prouiden. nu. 5. Selua de benefi. 2. par. q. 5. nu. 1. & q. 23. num. 16. Ripa in d. cap. 2. de iudic. nu. 134. Probus ad Monachum in c. nullus. de tempor. ordin. in 6. ex num. 3. & in ex. 2. de præbend. ex nu. 6. Aufrer. de potestate sæculari super Ecclesias. reg. 2. nu. 25. Palacios Rub. in rep. cap. per vestras de donatio. inter virū. in introductione. nu. 28. Lamb. de iure patr. 3. par. 2. lib. q. 1. art. 11. Gigas de pensio. q. 21. nu. Ioan. Garcia de nobilit. glos. 9. num 25. Zechus de benef. & pensio. cap. 5. num. 2. & Rota in d. Aquinaten. Monasterij, & Gonçalez, glos. 22. num. 13. & glos. 23. nu. 18. & 19. & glos. 24. nu. 154.

Et cum laicus ex priuilegio Papæ potest confer-
34 re beneficia, per talem collationem † acquiritur beneficium, nec requiritur institutio aut confirmatio Episcopi, aut alterius Clerici, vt clare sentiunt citati, id enim operatur priuilegium: nec alias esset priuilegium conferendi: quamuis contra teneat Io. Nicol. Gimon. in Enchir. benefi. tit. 2. cap. 3. nu. 18. & 19. ex d. c. a. in sinodo, quod id non probat, & ante eū Staphileus de literis gratiæ, tit. de vi, & effectu clausularū, §. executor quomodo beneficio vocanti prouidere possit. ad fi. cum Innoc. & Doct. in cap. quod sicut. de electione, & in cap. postulasti. de iure patro.

Sed cum laici secluso priuilegio Apostolico sint
35 incapaces istius iuris conferendi † adeo, vt neque ex conditione in limine fundationis apposita de cōsensu ordinarij possit competere. Lamber. 1. par. d. q. 9. art. 1. num. 70. 96. & 105. & facit quod dicetur infra
36 nu. 97. non sufficiet, ad hoc immemorialis. Abb. Fel. Selua, Ripa, nu. 135. Probus. & Palacios Rub. num. 27. & 28. vbi proxime. Cosmas in pragmat. sāct. tit. de causis, verbo priuilegio, Rochus in ca. fin. de consuetudine. secto. 5. nu. 44. Lamber. d. q. 1. art. 12. & Emman. Suarez in thesauro receptarum sententiarū, verbo beneficiorū cōferendorū ius. Rota in d. Aquinaten. Monasterij, 26. Ianuar. 1601. Coram illustrissimo D. Seraphino, in qua fuit resolutum. Nullum
37 ius competere † Ioanni ex collatione ei facta per pro regem, quia laici iuris cōferendi sunt incapaces, eisque ius resistit, vt in d. iuribus, etiam fuit in hac causa resolutum, & tale ius neque præscriptione, neque consuetudine quæritur, sed requiritur priuilegium Papæ, Abb. & Feli. sup. Alexan. cons. 74. num. 17. & 19. lib 4. Et fuit resolutum in Toletana iuris nominandi. 27. April. 1584. Coram D. Blancheto, nec hic posse intrare dispositionem cap. cōsultationibus. de iure patr.

iurepatr. quia non concurrunt requisita, nempe titulus saltem coloratus, præsentatio coram ordinario, & bona fides, vt per glos. ibi Butr. num. 8. & tex. ille loquitur in terminis iuris patronatus, cuius laici non sunt incapaces, nos autem sumus in collatione facta à laico nomine Regis, quæ habet manifestam iuris resistentiam.

Nec potest dici ex immemoriali præsumi priui-
38 legium, vt in terminis dicit † Io. Garcia, d. glo. 9. nu. 26. & 27. quia quicquid ipse dicat, & Ripa vbi sup. sola immemorialis etiam cum allegatione priuilegij non suffragatur cum adest incapacitas, nisi fama priuilegij cõcurrat. Felin. in d. c. causam. quæ de præscrip. à nu. 2. & in c. cum contingat. de foro compet. nu. 4. & 5. Probus, & Aufrer. vbi sup. Balbus de præscrip. 1. par. 5. p. principalis, q. 7. à nu. 16. Gul. Bened. in rep. c. Rainutius. de testam. verb. & vxorem. dec. 2. nu. 78. Ant. Gabriel. conclus. 1. de præscript. a nu. 16. Menoch. de præsumpt. lib. 6. præsumptione 86. D. Sahagum in c. 2. de iudic. nu. 167. Azor in institutionibus moralibus lib. 5. c. 12. q. 1. versic. sed obijcitur. Crescen. decis. 1. nu. 2. de decimis. Puteus decis. 365. lib. 1. & facit decis. eiusdem 466. lib. 2. & Guido
39 Bonus decis. 63. † in manuscriptis in vna Hispalen. decimarum de Tubuiena, in qua cũ de anno 1551. domini tenuissent, Quod laici ante concilium Lateranen. erant decimarum incapaces, nisi in feudum, vel in concessionem ab Ecclesia habuissent, cum laici decimas detinere non possint, immo nec præscribere, ca. causam. de præscrip. Rebuf. de decimis. q. 10. vt in decis. eiusdem 62. postea 1. Iunij fuit tentum quod si testes examinati pro parte Ducis Medinæ, super articulis continentibus tempus immemoriale, etiam ante conciliũ Lateranen. & priuilegio Apostolico de perceptione decimarum, dicunt hoc audiuisse à maioribus, & de publica voce, & fama, probant intentionem Ducis, vt in d. decis. 63.

Et tenuit Rota in causa Legionen. Decimarum
40 corã Illus. Card. Ioan. † Aldobrandino Frat. D. Clementis. 8. die. 3. Iulij & 23. Oct. 1564. & in causa Toletana iuris decimandi. 27. Apr. 1584. coram Illustrissimo Blancheto contra Ducem de Beiar, quæ habetur 2. p. diuersorum. decis. 215. & refertur à Barbosa in l. Titia. nu. 45. ff. soluto matr. & in causa Toletana iuris nominandi contra eundẽ Ducem de Beiar. 8. Febr. 1588. coram D. Orano. in qua dixerunt Domini. Receptum esse in sacro Rotæ auditorio, solam
41 † immemorialem possessionem non suffragari laico ad nominandum capellanos in parochialibus amouibiles, nisi concurrat fama priuilegij, non secus ac in possidente decimas, cui præter immemorialem, aut famæ priuilegij, vel recognitionis feudalis, vel æquipollentis probatio incumbit. Balbus d. q. 7. Gabriel d. conclus. 1. & sic dubitatum est qualis debeat probari fama, simplex ne, vel potius diuturna saltẽ spatio, 40. annorum, & Dominorum vnanimis fuit sententia, diuturnam requiri non quadragenariam, nam probata diuturnitate famæ oritur præscriptio priuilegij, Fel. c. causam. nu. 3. de præscrip. quod quidem coniunctum immemoriali supplet incapacitatem laici, nã hæc fama priuilegij non requirit quod sit inclusa probationi immemorialis, sed sufficit quod accedat per aliquid tempus diuturnum, cuius quidem quantitas secundum subiectam materiã arbitrio iudicis relinquitur. Menoch. de arbitr. casu. 3. In vnitone vero vel in prætedente se tueri quia possidet decimas vti vasallus in probanda immemoriali debet probari, quod beneficium semper est tãquam vnitum possessum. Ioan. And. reg. qui contraria, nu. 2. in 6. & 2. casu quod decimas ille semper possedit vti vasallus, & quod Ecclesia semper fuit in poss. seruitiorum, quia possessio est qualificata. Gemin. cap. 2. §. sane. nu. 6. de decimis in 6. secus in probatione famæ priuilegij, quæ est quid separatum a possessione, nec versamur in qualitate possessionis.

Et in eadem causa coram eod. D. Orano 2. Maij.
42 1588. fuit resolutum † Ad probationem istius famæ priuilegij nominandi, cum ius commune laico resistat, requiri quod testes sint, de quibus nulla sit verisimilis dubitatio quod delirẽt. Aym. cons. 56. & 75. vnde si sunt vassalli, & personę viles, repellendi sunt Rom. cons. 382. Aym. 249. Affl. decis. 304. maxime si sunt rustici & alij testes examinati, dictam famam ignorare dicunt, nam si fama publica fuisset, vtique & ad aliorum notitiam peruenisset. Aym. consil. 57. nu. 10. Feli. in c. 3. nu. 9. de testib. quod etiam fuit considerat in ead. causa. 8. Iun. eiusd. anni, vbi fuit dictum non tolli istud fundamentum de inuerisimilitudine famæ, postquam ex 40. testibus in hac & alia causa decimandi examinatis, viginti nihil omnino sciunt de ea, ex eo quod fama possit esse in vno loco, & non in alio, nam fuit cõsideratum quod cum omnes isti testes essent incolæ eorundẽ locorũ subditorũ Ducis, in quib. talis fama fuisse dicebatur, oportebat oẽs, vel maiorẽ partẽ eãdẽ ipsi⁹ notitiã habuisse.

43 Tenuit etiam Rota in vna † Calagurritana oblationum 21. Octob. 1588. in qua fuit resolutũ quod, Vt laicus possit percipere oblationes, debet probari immemorialis, & fama priuilegij, cum ius cõmune reddat laicos earum incapaces, quia solis clericis debentur. Hostien. in sum. de parochijs. nu. 3. Maluetius in tract. oblationum. 3. & 4. dub. quod non valet consuetudo in contrarium, etiam (quod magis est) quo ad oblationes, quæ fiunt imagini sitæ in domo priuata. Socinus in tract. oblationũ. nu. 18. Maluet. sup. 4. dub. ac etiam resistit Cõcilium. sess. 25. cap. 9. de refor. quod priuilegium cum sit valde inuerisimile, requiritur exactior probatio. Abb. & alij in cap. quia verisimile. de præsump. Feli. cap. 3. loco. n. 5. de probatio, & in cap. cũ ex officio. nu. 13. de præscrip.

44 Tenuit etiam Rota in vna Burgen. † decimarum de Escalante. 5. Iun. 1591. corã D. Orano contra Dominum de Escalante, in qua fuit resolutum: Immemorialem cũ fama priuilegij, aut cum recognitione ab Ecclesia requiri, vt decimas laici percipiant, si nõ apparet de priuilegio, quæ immemorialis in proposito non probatur, quia testes non deponunt de visu ante litem motam per 40. annos. Nec instrumẽtorũ enuntiatiuæ prosunt, quia immemorialis non probatur per instrumenta. Balbus de præscrip. 2. p. 3. par. principalis. q. 6. nec concludũt famam priuilegij ante motam litem, pro vt requiritur, nec ipsam cõcludunt respectu priuilegij dominis de Gueuara concessi, sed Regibus, & vt illis prosit necesse est quod allegent nouum priuilegium super noua concessione facta à Regibus, cum decimæ de laico in laicum absque priuilegio transferri non possint. cap. prohibemus. de decimis. cum alijs. nec hic cum fama priuilegij sufficere possessionem. 200. annorum, licet habeat tãtam vim, aut maiorem quam immemorialis, nam quicquid sit in alijs materijs, tamen in hac materia non suffragatur, quia stante immemoriali cum fama priuilegij, potest dici illud fuisse ante Conciliũ Lateranen. Gabr. de præscrip. concl. 1. num. 18. quod non potest fieri in possessione. 200. annorum, ex quo cõstat de illius initio post Cõciliũ Lateranen. quod non sufficit absque derogatione. Put. dec. 222. lib. 1.

45 Idem tenuit Rota in d. Hispalen. † decimarum de

Tubuiena 20. Iun. 1594. coram Illustrissimo D. Mãtica vt 10 Decis. seq. Fuit per dominos resolutum, & eis placuit ferendam esse sententiam declaratoriam contra Ducem de Medina Sidonia, ob non paritionem trium conformium sententiarum, quæ contra ipsum in Rota latæ fuerunt, nam coram R. D. Orano die 8. Nouem. & rursus die 15. Decem. 1593. fuit resolutum Comitem de Niebla filium primogenitum ipsius Ducis non posse impedire earum executionem, quia donec pater superest, quo ad hoc nihil eius dicitur interesse, nec etiam eo viuente probabilem habet spem succedendi in eius bonis l. 1. §. si impuberi. ff. de collat. bonorum & l. post emancipationem. §. 1. & ibi Bart. de liberta. legat. idem Bart. in l. sciendum in prin. num. 12. ff. qui satisdare cogantur cum alijs in Decis. allegatis. Quoniam vero dictum fuerat pro parte Ducis causam non fuisse defensam, & constare de eius bono iure, placuit dominis, vt viderentur iura, quæ informantes deducerẽt, & ob id dedi hoc dubium, an sit danda declaratoria cõtra Ducem in casu de quo agitur: quo quidem proposito conclusum fuit ex iuribus deductis, non constare de bono iure ipsius Ducis, & consequenter procedẽdum esse ad declaratoriã pro vlteriori executione, neque enim ex testibus exhibitis probatur immemorialis præscriptio, quæ simul cũ fama priuilegij est necessaria, vt Laicus possit decimas obtinere contra Ecclesiam, vt fuit resolutum in Legionen. Decimarum de Villarpel coram bonæ memoriæ Card. Aldobrand. die 3. Iulij & 23. Octob. 1564. & in Toletana iuris decimandi. corã R. P. D. meo Blãcheto 27. Apr. 1584. neque dubium est quin testes in probanda immemoriali debeant deponere de visu per annos 40. ante motam litem, & de auditu a maioribus, & neque ipsos neque eorum maiores contrariũ vidisse, vel audiuisse, & hanc esse, & fuisse publicam vocem, & famam. glos. cõmuniter recepta, & a Rota sæpissime comprobata in cap. 1. verbo memoria de præscript. li. 6. quam plurib. etiam adductis Doctorum authoritatibus sequitur. Couar. in cap. possessor. par. 2. §. 3. num. 7. verum plane ex testibus exhibitis nullus est qui non deficiat in aliquo ex dictis quatuor requisitis, & ideo nullus hãc immemorialem concludenter probat, nec diuersi testes ad probandum hæc requisita possunt simul coniungi, quia singuli cum illis debent explicite deponere, aliàs eorum depositio non concludit, vt glos. & Doctores aperte sentiunt, & probatio non concludens reijcitur, cap. in præsentia, de probation. leg. non hoc C. vnde legitimi neque enim agitur de probandis illis requisitis sed de probanda immemoriali, quam nisi singuli testes concludant, probatio est imperfecta, neque etiam priuilegia deducta pro ipso Duce possunt impedire executionem, quia nullum est priuilegium, quod specialiter ei concesserit hanc facultatem percipiẽdi decimas Ecclesiæ, de quibus agitur, neque priuilegia, quæ quibusdam specialiter concessa sunt, generaliter obseruari debent. l. 3. in fi. C. de legib. l. ius singulare. ff. eod. neque etiã Rota vnquã voluit super huiusmodi priuilegijs aliquid statuere, quia eorum tenor ita seruari debet, vt eũ transgredi non liceat. cap. porro. de priuileg. quare cum res iudicata paratam habeat executionem. l. minor 25. annis, de minor. & l. 2. de excep. rei iudicatæ, & in casu proposito latæ sint tres sententiæ Rotales, & quidem conformes, & fundatæ ex dispositione iuris cõmunis, & ex decis. in hac causa facta corã D. Seraphino 6. Iun. 1580. in qua fuit conclusum non probari immemorialem, neque famam priuilegij, nulla est ratio, quæ debeat impedire executionem. Clement. vt calumnijs. de re iudic. Rota decis. 2. de restit. in integrũ in nouis. Quod multo magis in casu proposito est recipiendũ, quia Rota in hac causa ex commissionibus post sententias latas præsentatis, habet iurisdictionem limitatam: nã in commissione Ducis, quæ cõtinet restitutionem in integrum, adiecta est clausula, parito iudicato, quæ quidẽ intelligitur, vt orator, non solũ dimittat possessionem, sed etiã fructus perceptos restituat, & expensas soluat, cap. vlt. de rest. spoliat. & d. Clem. vt calumnijs. ibi plenarie de re iudicata Staphil. de literis iust. sub tit. clausula, & per breue sãctitatis vestræ, nu. 9. & in cõmissione Comitis, per quã ipse pro suo interesse admittitur, expressa est clausula, sine præiudicio triũ conformiũ, quã quidem commissionẽ, sic signatam procurator etiã Comitis acceptauit: & hæc quidẽ clausula hunc habet sensum, vt executio trium conformiũ, quæ sunt prolatæ contra Ducem nullo modo possit suspẽdi, quia in suo robore manent. Præterea cũ executorialibus intimatis, & reproductis, agatur de decimis Ecclesiæ a laico vindicãdis, quod est maxime fauorabile, cap. quamuis & prohibemus. de decimis, ea multo minus retardari debet, præsertim cũ tria lapsa sint quadriennia. cap. 1. de rest. in integrum lib. 6. cui consequens est vt declaratoria sit decernenda.

46 Idem etiam fuit dictum in vna Paten. † decimarum, 16. Decem. 1594. coram D. Seraphino, nempe quod: vt laicus possit percipere decimas, requiritur immemorialis cum fama priuilegij, vt sæpius fuit resolutum, quæ non probatur per dictionem citra, vel dictionem vltra citra, sine copula &c.

47 Idem etiam fuit resolutũ † in causa Pampilonen. decimarum. 20. Maij. 1598. coram D. Orano, in qua fuit dictum quod: vt Guido Bonus d. decis. 62. testatur, Rota in materia decimarum hanc amplexa est sententiam, vt laici omni tempore, etiam ante Concilium Lateranen. fuerint earum incapaces. iuxta doctrinã D. Tho. 2. 2. q. 87. art. 3. & decretũ Vrbani II. in Concilio Claramonten. c. congregata. 16. q. 7. nisi in feudũ, & si non constat de priuilegio ad reddẽdos illos earum capaces, immemorialis cum fama priuilegij vel recognitionis, vel alterius æquipollentis sit necessaria, Guido ibi cũ multis congestis in d. Toletana iuris decimandi coram Blancheto, nec sufficit quadragenaria cũ tit. quamuis alias æquipolleat immemoriali, quãdo præscribens est capax. vt in c. 1. de præscr. in 6. secus vero data incapacitate, quæ nullo temporis cursu purgari potest, nisi adsit immemorialis cum fama priuil.

48 Et iuxta præfatas decisiones † sunt accipiẽda quæ de decimis a laicis possessis tradit Rebuffus de decimis. q. 13. ex nu. 69. Greg. Lopez in l. 23. tit. 20. pag. 1. vbi Humada, Burgos de Paz cons. 50. Couarr. lib. 1. cap. 1. nu. 5. & 6. Auend. de exequen. mand. lib. 2. cap. 4. Menchaca controuers. illstr. lib. 2. c. 89. Mascar. de probat. cõcl. 484. nu. 6. D. Ioã. Gutierrez pract. lib. 1. q. 16. & Aceuedo in l. 1. tit. 2 1. lib. 9. recop. ex nu. 11.

49 Quarto ex eo quod beneficium est † ius spirituale infertur, iudicem laicum de causa beneficij non posse cognoscere; cum laici Ecclesiastica negotia maxime spiritualia tractare nõ debeant. c. 2. & 3. de iudic. vbi late Doctores & nouissime D. Saghag. cũ alijs.

50 Quod non solum verum est in † petitorio sed etiã in possessorio, quamuis de possessorio beneficij retinendi vel recuperandi iudicem laicum cognoscere posse præsertim, stante consuetudine, teneant plures Doctores Guido Papa decis. 1. 85. 207. & 552. Ripa in rubrica de iudic. numero 90. & in l. naturaliter. §.

liter.§.nihil commune.ff.de acquir.poss.nu.19. Aufrer.de potestate sæculari super Ecclesias.reg.2.nu. 24.Gul.Benedict.in Rep.cap.Rainut.de testam.verbo & vxorē nomine Adelasiam.dec.2.a nu.38.Selua de benef.1.p.q.7.nu.12.alias 16. Rebuf.ad leges Gallicas.3.to.tit.de causis benef.possess.art.8.glos.2. & tit. de inquisitor. seu commissarijs. art.6.glos.vnica in fi.Boer.dec.69.& Afflict.dec.24. Coras.de benef. 1.par.ca.2.nu.8.Ant.Gabr.concl.5. de rest.spoliatorum, nu.134. Aym.Crauett. cons.258. & Ferretus cons.1.nu.15.& cons.18.nu.4.& cons.a.nu.7.& cōs. 30.num.2.& alijs consilijs. decis.Pedem.Cacherani 116.nu.1.& Ant.Thesauri.82.vbi idem etiam ait in possessorio adipiscendæ.& 110.ad fi.& 117.& 131. nu.10.& Fran.Marcus decis.190.& 51.p.1.& 245. p.2.nu.3.Follerius in speculo Marantæ.4.p.11.dist. nu.77.Ant.Grauatius ad Vestrium in prac.li.5.c.1. nu.5.& 6.P.Greg.de benef.ca.40.nu.10. qui ait esse textum expressum in cap.fi.de iud.Mieres de maioratib. 3.par. q.11.nu.15.& q.15.nu.19. Alu.Valas. consultat.11. & 93.par. 1.art. ad illa in sua Politica lib.2.cap.18.nu.141.Io.Garcia de nob.glos.9.n.46. qui plures refert, & quod in Gallico Senatu Senatores cognoscunt de interdicto retinendæ & recuperandæ inter clericos super poss.beneficij, de qua cōsuetudine meminit.l.10. tit.1.lib.3.recop.quæ etiā est in regno Nauarræ vt per Olanum in concordia & differentia iuris communis & Regij lit.C.nu.34. & 35.& lit.I.nu.77.& nouissime tradit Gaspar.Rodriguez de annuis redditibus.lib.1.q.17.a nu.55.& tenent etiam alij prælati per Menoch.de recuper. remed.15.nu.211. & per Cenedum collect.4. ad decretales.nu.3.& 4. qui dicunt causam possessorij rei spiritualis temporalem esse nō spiritualem .ex glos. in ca.literas. de iuram.calumniæ Card.Clem.dispendiosam de iudic.10.q.nu.17.cum alijs.

Sed hanc sententiam & consuetudinem merito
51 post alios reprobant Afflictus in †constitu.Neapol. lib.1.rub.67.de iudicijs a num.9. Beroius.in rub.de iudic.à nu.51.Rol.consil.23.vel.2.Sarnen.in reg.de Annali.q.46. Mandos.de monitorijs.q.13.nu.3.D. Couarr. pract.c.35.nu.1.Doctor Paz.in praxi.2.to. 2.præludio.n.15. D.Io.Guttierrez cano.quæstionū lib.1.ca.34.à nu.16. Quintanaduenas. Eccles.lib.1. cap.9.nu.13. Zerola in praxi. Episcopali.2.par.verbo possessorium. & Azor.lib.5.cap.24.q.1.& Cota dec. 171. in miscellaneis manuscrip. ait quod Rota reijcit illam opinionē quod iudex laicus possit cognoscere in causa spolij super beneficio inter clericos. Conducit dec. Putei.361.& 365.lib.1.

52 Et ratio est nā causa possessoria †beneficij & aliarum rerum spiritualium seu quasi, ecclesiastica dicitur .clem. vnica de causa poss. & de sequestrat.poss. maxime quando habet admixtam causam proprietatis. Butr.& Abb.nu.8. in d.ca.literas.Cassad.dec. 4.nu.2.vt lite pendente.cum alijs.

53 Secūdo quia possessio beneficij †est quid spirituale seu connexū spirituali propter administrationem ordinis vel clauium quæ inde sequitur,& ideo carēti possessione, seu spoliato non licet redimere vexationem quantumcumque ius habeat in beneficio, Imola & alij in ca.ad aures.de simonia.Abb.in cap. dilectus.1.eod.tit.Guido Papa d.decis.1.in fi.Nauar. in man.cap.23.nu.101. Soto de iustitia & iure lib.9. q.6.art.1. Siluest.in sum.verb.simonia.num.. Armilla eod.verbo.nu.25. Summa confessorum.lib.1. tit.1.de simonia.q.46.Summa corona.3.p.tract.de simonia.nu.32. & Lud.Lopez.instruc.conscientiæ.2. 10.cap.302. & alij quicquid dicant Arragon. 2.2.q. 100.art.2. Man.Rodriguez in sum.2.to.ca.59.nu.5. & cap.62.Vega in sum.2.par.cap.101. casu 19.33.& 44.ad fi.& 67.& P.Ledes.2.par.summa, tractat.12. concl.26.& 27.

54 Et in vna Moioricen.præeminentiarū: †21.Maij 1554.coram D.Vestano fuit resolutum: Possessionē traditam Michaeli per Capitulum de canonicatu, & præbenda fuisse vitiosam,& simoniacam,ex quo eam tradidit sub expressa cōditione, & pacto quod Michael nō haberet vocem in capitulo, donec esset legitimę ætatis, nec domum canonicalem quā suus author possidebat, & super qua erat cōtrouersia cū alio canonico donec esset cognitum ad quē domus ipsa pertineat, quia huiusmodi possessio est annexa beneficio,& rei spirituali & non potuit super ea pacisci sine labe simonię.ad not.per Innocen.Io.And. & Abb.in d.cap.ad aures & in cap.dilectus.de simonia,& Io.de Imola in cap.super eo.de transact.Si ergo possessio est spiritualis seu spirituali annexa, eo modo quo ipsum beneficiū, caussa possessorij beneficij erit spiritualis quicquid dicant glos.in d.cap. literas. Card.& alij sup.& idē erit in alijs spiritualibus.

65 Præterea esto causa possessorij beneficij † non esset spiritualis, nihilominus inter clericos de possessorio beneficij litigantes, nulla ratione laicus poterit cognoscère ex defectu subiecti; cū clericus sit apud iudicem Ecclesiasticum conueniendus, ex iuris reg. nec valet consuetudo in contrarium. Rota decis. 3. & 10.de cōsuetud.alias.223.& 840. in antiquis cuius meminit Naua.in c.cum contingat.de rescrip.remedio.1. in 1.edit. etiam immemorialis. Rochus. in c. fi.de consuet.sect.5.nu.31.& sect.6.nu.15.Ant.Gabr. de præscrip. concl.nu.17. & Azor.lib.5. cap.12. q.1. vt in proposito animaduertūt recte Mandos.Couar. Io.Guttier.nu.23. Zerola, & alij relati,& Menoch. sup.nu.22.& 234. & de retinend.remedio 3.nu.346. & se.& a num. 349. nec contradicunt glos. Butrius & Abb. in d.cap. literas, nec huic rationi potest responderi.

56 Vnde in vna Oueten.† sacristiæ coram D.Comitulo fuit dictum indubitatum esse causam possessoriam in beneficijs pertinere ad forum Ecclesiasticū saltem ratione personarū.clem.vnica de causa poss.

57 Et post hæc scripta visus †Doctor Sahagum in d. cap.2.de iudic.ex nu.177. recte defendit hanc sententiam vbi,nu.183.eam verissimam, & semper obseruandam dicit, ex ratione à me sup. adducta. nu.53.

58 Nec pro contraria sententia facit† tex.in d.cap.fi. de iudic. cum illic non agatur de beneficio, sed officio sæculari, vt clare patet ex ipso tex. & ex glos. & communi. ibi recte explicāt Beroius.Rolan.Couar. Meno.d.rem.15.n.16. Io.Guttier.nu.29.& Sahagū, nu.186.vbi sup.qui etiam respondent alijs fundamētis contrariæ sententiæ.

59 Illud etiam placet,quod si clericus ageret contra laicum qui eum turbat in possessione beneficij seu vexat, infestatue, siue vim infert ne eum turbet, seu vim inferat, iudex, laicus esset competens, quia tunc vere non est possessorium beneficiale, nec causa beneficialis, sed temporalis cum laicus nō sit capax beneficij, nisi forte laicus ille pro clerico se gereret, & ad se spectare beneficium prætenderet, Gul.Bened. verbo & vxorem.2. nu.38. & Menoch. d.rem.15.de recuper.nu.223.& 234.& d.remedio 3.de retinenda à nu.324. licet contradicat Azor.d.lib.5.cap.14.q.1. cuius sententia vera videtur quando clericus ageret spolio cōtra laicum qui eum beneficio spoliauit, nec tunc videtur possessorium beneficiale, contra Gul. Benedict.& Menoch.ibi.

60 Dicitur in diffinit. beneficij † Propter diuinum officium competens. Nã beneficium datur propter officiũ.cap.fin. de refcrip. in 6.quod vt inquit Card. Toletus lib.5.c.76.in laudibus diuinis cõfiftit in facrificio miffæ, & facrorum adminiftratione, non quod redditus dentur in pretiũ fed in fuftentationẽ talium perfonarum, vt a cura fibi prouidendi liberi Deo melius vacare poffint in populi vtilitatem.

61 Et ex prædicta diffinitione, † & ex dictis apparet quomodo cognofcatur beneficium Ecclefiafticum cognofcitur enim ex fequentib. 1. ex perfona prouidentis quia eft perfona Ecclefiaftica. 2. ex perfona cui prouidetur, quia prouidetur foli clerico. 3. ex qualitate ipfius beneficij quia habet aliquod fpiritualitatis annexum, quia propter diuinum officiũ datur beneficium, & quod detur in perpetuum. 4. ex modo prouidendi, quia debet prouideri purè, & fine pacto, modo vel conditione, nec pro commodo temporali, alias effet fimonia, vt latius per Calder. in c. in noftra. de refcript. & ibi Bellarm.q.3.nu. 10. & in cap. fuper hoc renunt. nu.16. Anch. in reg. beneficium. lib.6. Barbatia in clem. caufam. §.quod fi forfan. de elect. à nu.27. Abb.conf.47.lib.2.Fel.in d.c.in noftra.nu.9.de refcrip. Probum ad Monachũ in c.nullus de temp.ord.in 6. ex nu.2. Rebuf.de pacificis poffeff. limit. 10. nu.344. alias 287. Gigan.de penfio.quæft.86.à nu.7. Corat.d.1.p.cap.2.ad fi.Rochum Veronen.de vifit.verbo beneficia Ecclefiaftica. Menoch.de præfumpt.lib.6.præfumpt.79.nu.6. Iacob.de Graffis lib.1.c.97.nu.3.Rotam in vna Firmana coram Cæfare de Graffis quæ eft Decif. eiufd. 124. & 12. & 1. par. diuerforum 508. & 509. in qua fuit refolutum. Effe beneficium Ecclefiafticũ, Ecclefiam, quæ eft erecta authoritate Epifcopi, & dotata, maxime fi habet onus fpirituale annexũ, quia tunc poteft conferri perpetuo, non obftante quod non conftet de aliqua collatione quia prædicti Doctores non requirunt, quod fuerit collata Ecclefia, fed tantũ quod fit talis quæ nõ poffit cõferri laico.

62 In vna tamen Volaterrana Capellæ. † 16. Nou. 1594. coram Illuftriffimo Seraphino Rota refoluit: fi impetrantem debere ante omnia probare exiftentiam beneficij impetrati, & quod fit Ecclefiafticũ, & collatiuum, alias non dari vacationẽ, Abb.d.cõf. 47.nu.1.Calder.cõf.4. de relig.domib.Fel.in d.cap. in natura, nu.9. & tenuit Rota in Hifpalẽ.beneficij. 16.Iun.1586. corã D. Oriolen, & ideo quia ibi nulla afferebatur collatio facta per Epifcopum, vel fedem Apoftolicã capellæ impetratæ, quinimmo pro parte confraternitatis docebatur de vltimo ftatu, & eo quidem antiquiffimo, quod iuxta confil. Decij 126. nu. 1. in confideranda qualitate beneficij folet attẽdi, ex quo agitur iftam capellã tãquam fimplex oratorium fuiffe per longiffimum temporis fpatiũ rectam per confratres laicos, qui ad eorum nutum, & cum certo falario deputarunt capellanos, impetrationem effe inualidam. Accedit Decif.182. nu.
63 diuerforũ. p.1.5.vbi Rota † dixit. Dictum Rebuf. in pract. tit. quid fit beneficium, nu.8. vbi voluit, dici beneficium illam partem quæ datur miniftro Ecclefiæ, procedere fi daretur in tit. perfonæ habili. Et nouiffime poft hæc Gonçalez ad reg. de mẽfib.gl.5. à nu.6. ponit prædictas qualitates, de quibus, nu.61. tanquam requifita fubftantialia beneficij, & quod fi illæ non concurrunt, nõ eft beneficium quocunque nomine nuncupetur, & allegat duas nouiffimas Decif. Rotæ. in vna Vlisbonen. adminiftrationis capellæ. 16. Ian.1591. coram D. Pena, & in alia Hifpalen. eremitorij. 4. Decem. 1596. coram D. Pamphilio.

§. 1.

De beneficijs manualibus, & capellanijs, & præftimonijs.

SVMMARIA.

NOn eft de effentia beneficij effe perpetuum. num.56.

Regularia beneficia funt manualia, & ad nutum amouibilia nifi fint curata aut electiua, num.66. refolutio Rotæ, num.67. & 68. & funt, vere beneficia. num.69.

Beneficia fæcularia de fui natura funt perpetua. num.70. tamen per Papam, non inferiorem poffunt ad tempus concedi, num. 71. & ex fundatione poffunt effe temporalia, & ad nutum amouibilia, num.72. licet Nauar. contra, num.73. qui tamen admittit poffe effe temporalia per Papam, feu per immemorialem. num. 74.

Etiam ex conftitutione, feu ftatuto beneficia fæcularia poffe effe temporalia, feu manualia, num.75. licet Nauar. contra, num.76.

Beneficia manualia funt vere beneficia, & vt in talibus in eis cõmittitur fimonia, nu.70. licet aliqui contra teneãt, nu.78.

Poteft dici effe de effentia beneficij quod fit perpetuum faltem aptitudine, num.79.

De beneficio manuali, & ad nutum amouibili facienda eft mentio in impetratione fecundi. num. 80.

Capellaniæ ad nutum amouibiles non funt beneficia vbi non inftituuntur authoritate Epifcopi, nu.81. fecus fi effent inftitutæ eius authoritate, num.82.

Non tamen poterit quis facris ordinari ad titulum talis capellaniæ, nec alterius beneficij manualis, num.83. nam titulus debet effe perpetuus, num.84.

Patronus capellaniæ etiam collatiuæ ita fundatæ vt fit ad nutum amouibilis, poteft ad nutum & liberam voluntatem abfque caufa amouere capellanum, num.85. toties quoties voluerit, num.86. nec poterit ordinarius deftitutum tueri in fua poffeffione, num.87.

In beneficiis manualibus poteft fieri reuocatio fine caufa, malitia ceffante, num.88. non obftante reg. de triennali, num.89. quicquid alij dicant, num.90.

Si de facto quis ordinetur ad tit. capellaniæ ad nutum amouibilis, non mutatur eius natura, num.91.

Ad titulum capellaniæ amouibilis non ad nutum, fed ex iufta caufa, non poteft quis facris ordinari. num.92.

Vicaria temporalis, feu ad nutum amouibilis, non eft beneficium. num.93. Decif. Rotæ, num.94.

Capellaniæ perpetuæ inftitutæ authoritate Ecclefiaftica funt beneficia fine dubio, & obligant ad horas, nu.95. refolutio Rotæ, num.96. & tunc non tenet prohibitio teftatoris quod, ordinarius non fe intromittat in earum prouifione fed ad folos laicos fpectet. num.97.

Ab adminiftrat. in cura, & vifitat. iftarum capellaniarum poteft fundator excludere ordinarium nifi in cafu negligentiæ. nu.98. fed non cenfetur exclufus ex eo quod in fundatione alicui committatur vifitatio, num.99. nec contrarium cenfuit S.cong. in quadam declarat. num. 100. licet in terminis breuis Pauli V. cenfeatur exclufus à vifitatione piorum operum de Oropefa, num.101.

Capellaniæ etiam perpetuæ fundatæ, fine authoritate ordinarij non funt beneficia, nec obligant ad horas. num.102.103. & 104. & in eis valet ordinatio fundatoris, quod ordinarius non fe intromittat in earum prouifione, num.105. decifiones Rotæ, num.106. & 107.

Capellania in cuius primæua fundatione non interuenit ordinarij authoritas, poteft poftea per ordinarium erigi in beneficium, fi non reluctatur fundatoris voluntas, num.108.

Quod verum eft in capellanijs inftitutis in vltima voluntate, nu.109.

nu.109.aut inter viuos, quarum effectus differtur post mortem, nu.110. Secus tamen in institutis inter viuos, & statur effectiuatis. num.111.

Ad titulum capellaniæ non collatiuæ potest quis ordinari si est perpetua, tanquam ad titulum patrimonij, num.112.

Si apparet de vnica collatione, vel institutione ordinarij, in dubio censetur capellania beneficium, num.113. in dubio vltimus status beneficij attenditur. nu.114.

Quando constat fundatorem noluisse facere capellaniam collatiuam, & beneficium, non videtur sufficere fuisse collatam spatio 40. annorum, sed quod requiratur immemorialis, nu. 115. sed contrarium tenetur, num.116.

Præstimonia, & præstimoniales portiones sunt beneficia, nu. 117. & 118. quamuis aliqui contra teneant, & alij distinguant, num.119.

Gratia de beneficio simplici vacante per obitum. N. capit. præstimoniorum, num.120.

In expectatiua ad beneficium simplex, aut cum cura, vel sine cura comprehenditur præstimonium, nisi in certis casibus, num.121.

In impetratione beneficij facienda est mentio de beneficijs obtentis, licet de facto, & de iure ad rem, nisi vbi impetrans ignorat, nu.122.123.124. & 125. & de præstimonijs, nu. 126. & etiam de beneficio incompatibili vacaturo per assecutionem secundi, contra Gonçalez, num.127.

NOn est autem opus addere in diffinitione be-
65 neficij vt Nauar. d.q.1. de † redditibus, nu.55.
nu.4. & Doct. Sahagum in d.c.fin. de sequestratione
poss. num.20. & alij addunt, perpetuum in se saltem
quo ad obtinentem, aut vt Quintanaduennas d.lib.
1. Ecclesiasticor. cap.3. & Duar. d.lib.2. cap.4. in per
petuum: non enim est de essentia beneficij esse per-
66 petuum. † nam regularia beneficia de sui natura sũt
manualia, & ad nutum amouilia nisi sint curata aut
electiua. Cassad. decis.4. nu.3. & decis.12. num.9. de
præben. Achilles de Grassis, decis. 242. seu noua de
præben. nu.3. & Rota decis.772. & 778. par.1. diuer-
sorum. Selua de benefi. 3. par. q.21. & 68. Rebuf. de
pacificis possess. à nu.529. alias 272. Cosmas in prag-
matica sanct. tit. de collatio. §. itẽ placuit verbo per-
petuis, Mandos. reg.3. cancell. q.10. nu.5. & quæst.
11. nu.3. & eius filius Hor. Mandos. de priuil. ad in-
star. glos.6. nu.3. Flam. Paris. de resignatione benefi.
lib.11. quæst.3. num.81. Et posthæc visus Gonçalez
ad reg. de mensibus, glos.5. §.6. ex nu.6. & 58. Et Ro
67 ta in vna Parmen. Prioratus. 5. Iun. 1595. Corã † D.
meo Corduba Episcopo Pacen. in qua fuit dictum,
[Quod in beneficijs manualibus nõ intrat reserua-
tio, nec cadũt sub reseruatione,] Calder. cons.26. de
præben. cum alijs, & quod manualia præsumuntur
omnia beneficia regularia, quæ nec sunt curata nec
electiua. Mill. verbo beneficia regularia. Selua 3. par.
quæst.68. Cassad. decis.4. de præben. Mandos. reg.3.
q.10. nu.5. & q.11. nu.2. & ad probandum quod sit
regulare sufficit, quod sit fundatum in Ecclesia Mo
nachali, cũ alias ibi sæcularis esse non possit. cap. fin.
§. præcipimus. de statu Monach. Abb. cons.59. ad fin.
lib.2. nec obstat, quod ille per cuius obitum vltimo
vacauerit esset sæcularis, quia, non resistentibus re-
gularibus, sæcularis similia beneficia obtinere po-
68 test, d. §. præcipimus. † Rota etiã in Saguntina The-
saurariæ, 29. April. 1596. Coram D. Orano infra ad-
ducta. 11. p. c.5. num.181.
69 Et certum est esse vere beneficia, & † sic in eis com
mitti simoniam, & cõfidentiam. Flam. Paris. de con
fidentia, q.16. quicquid Duarenus d.l.2. cap.4. dicat
Prioratus claustrales beneficijs non annumerari,
quia perpetui non sunt, & Quintanadu. d.c.23. nu.
12. & Eman. Rodrig. quæstionum regul. 1. tom. q.
32. art.2.
Et beneficia sæcularia quamuis de sui natura, seu
70 proprietate sint † perpetua cap. præcepta 55. dist. ca.
satis peruersum, 56. dist. cap. sanctorum. 70. dist. cap.
vni. de capellis monach. in sexto, & ibi glos. ver. per-
petui, Abb. in cap.2. de arbitris notis. 1. Cassad. d. de-
cis.4. nu.2. & d. decis.12. nu.9. Felin. in d. cap. in no-
stra. nu.9. de rescrip. Probus in d. ca. nullus. nu.17. de
tempor. ordin. in sexto, & alij relati supra nu.61. &
Mandos. d.q.11. Flam. d.q.3. nu.92. Gõçalez sup. nu.
71 7. & alij, tamen per Papam licet nõ † per inferiorem
possunt ad tẽpus concedi, cap. si gratiose, de rescrip.
in sexto, vbi Doct. glos. in d. cap. vnic. Felin. supr. &
in c. fi. de iudic. nu.6. Probus sup. Selua d. quæst.21.
Rebuf. in praxi, tit. requisita ad collationem. nu.13.
& 14. Mand. d.q.11. nu.3. Flam. Paris. de confiden.
72 q.18. nu.4. & alij. Et ex fundatione † beneficia sæcu-
laria possunt esse temporalia & ad nutum amouibi-
lia Lapus allegatione 67. seu 66. nu.6. Mand. reg.34.
q.11. Gonçal. sup. nu.8.
Quamuis Naua. cons.5. de præben. & consil.8. de
73 iure patr. nu.7. † dicat capellaniam sic fundatam etiã
authoritate Episcopi non esse beneficium, qui tamẽ
74 d. cons.8. nu.10. † admittit beneficia spiritualia posse
esse seu fieri temporalia per Papam seu consuetudi-
nem immemorialem.
75 Et etiã ex constitutione seu statuto beneficia † sæ-
cularia possunt esse temporalia, seu manualia, & ad
nutum amouibilia, Lapus allegatione. 9. Cassad. d.
dec.12. nu.9. quod tamen non videtur procedere in
76 curatis ex d. cap. vnico. † quamuis Nauar. cons.9. de
officio ord. & 27. de præben. dicat quod per ordina-
tionem, qua capellania perpetua fit ad nutum amo-
nibilis, desinit esse beneficium.
77 Et beneficia manualia esse vere † beneficia, & vt
in talib. in eis committi simoniã tradit Flam. Paris.
d. quæst. 18. de confiden.
78 Et ita tenendum est quamuis † Staphileus de lite-
ris gratiæ. 9. forma expectatiuarum. nu.29. & Gam-
barus de officio legati. lib.4. Rubrica.1. nu.1. Lud.
Gom. de expectatiuis. nu.94. P. Greg. de benef. cap.
11. nu.12. & Zerola in praxi Episcopali. 1. par. ver.
beneficium. §.1. dicant beneficia manualia non esse
vere, & proprie beneficia, quia non sunt perpetua,
& Gonçalez sup. nu.21. & 59.
79 Potest etiam dici esse de essentia † beneficij quod
sit perpetuũ saltem aptitudine, qualia sunt manua-
lia, quæ possunt esse perpetua, vt in d. Sagũtina The
saurariæ, vbi quod ad esse beneficij Ecclesiastici re-
quiritur, quod eius titulus sit saltem aptitudine per
petuus.
Vnde infertur de beneficio manuali, & ad nutũ
80 † amouibili, quod habet impetrans, faciendam esse
mentionem in impetratione secundi Cald. consil.9.
de rescrip. Fel. in d. ca. in nostra cor.19. Ripa in cap.
ad aures de rescript. nu.12. Selua 3. par. q.11. num.8.
Rebuff. de nominatio. q.9. nu.27. alias.25. Menoch.
de arbitr. casu.202. num.46. & Rotam. d. Seguntina
Thesaurariæ velit nouissime Vuamesius cons.228.
84 Secundo infertur, capellanias quæ † sunt ad nutũ
amouibiles, non ex eo dicendas esse non esse benefi-
cia proprie, quia sunt amouibiles, vt inquiunt Sta-
phil. & Naua. sup. & Auent. in dictionario vers. bene
ficios sed quia hæ vt plurimum non instituuntur au
thoritate Episcopi, vt sint spirituales, & inter bona
spiritualia computentur, sed veluti salaria, & stipen
dia: Si tamen aliquæ essent sic institutæ, & erectæ au
82 thoritate † Episcopi, vt essent spirituales, & collati-
uæ, vere

uæ, vere essent beneficia, & obligarent ad horas canonicas, quamuis enim ille non esset beneficiarius perpetuus, tamen pro eo tempore, vere haberet ius spirituale ad percipiendos fructus capellaniæ, & ratione talis capellaniæ, gauderet priuilegio fori, licet esset tantum in minoribus constitutus, seu clericus primæ tonsuræ, iuxta decretum Concilij, sess. 23. de refor. cap. 6. & quod beneficium manuale, & reuocabile ad nutum, & voluntatem conferentis, obliget ad horas tradit Acor. lib. 10. capitul. 4. quæst. 2.

83 Non tamen poterit quis ad sacros † ordines promoueri, ad titulum talis capellaniæ ad nutum amouibilis, quantumuis sit collatiua nec alterius beneficij manualis, Mayol. de irregular. lib. 4. cap. 15. nu. 4. Salcedo in prac. crim. Bernard. Diaz. ca. 18. nu. 8. Fla. Pari. communé dicens de resignatione benefi. li. 2. quęst. 6. num. 2. & 3. Zerola in praxi Episcopali 2. par. ver. dimissoriæ sub §. 9. Marcus Ant. Genuen. in praxi Archiepiscopali curiæ Neapol. c. 81. sub nu. 2. Enriquez in sum. lib. 10. cap. 17. §. 3. Man. Rodrig. in summa. 2. tom. cap. 15. nu. 12. P. Ledes. in sum. 1. par. de Sacram. ordinis. cap. 7. 11. cõclusione. Zecbus de republica Ecclesiastica c. de clericis. sub num. 7. vers. 84. & Sairus de censuris. lib. 4. cap. 14. num. 20.
84 titulus enim ad quem quis sacris † ordinibus ordinatur debet esse perpetuus, tam ex parte dantis quam recipientis, vt colligitur ex S. Concilio Triden. sess. 21. de refor. cap. 2. capellania autem etiam collatiua
85 ita fundata vt sit † amouibilis ad nutum patroni, potest patronus ad nutum suum, & liberam voluntatem, (id enim importat verbum, ad nutum, Fel. in cap. per tuas de maior. & obed. num. 3. ad fi. Mandos. d. reg. 34. quæst. 11. & Rota d. Decis. 778. par. 1. diuer. & patet ex ipsa significatione vocabuli, quod accipitur pro voluntate, Calep. vers. abnuo, & alia dictionaria, & verbum voluntas, importat liberam, & absolutam voluntatem, & non regulatam. Fel. in cap. 1. de constit. sub num. 51. versic. & si dicatur committimus voluntati tuæ. Ias. in l. si sic ff. de lega. primo. a numer. 27. Meno. de arbitr. lib. 1. quæst. 7. a numer. 2. qui alios referunt) absque aliqua causa amouere capellanum, aliumque ponere seu præsentare. Lamber. de Iure patr. 1. par. 1. li. quæst. 9. ar. 1. num. 71. & art. 2. qui quamuis. d. art. 2. n. 15.
86 id admittat † pro prima vice dumtaxat, procedet tamen toties quoties voluerit patronus, quia ita est de intentione disponentis: eademque ratio militat in vlterioribus vicibus, quæ in prima, nec est maior ratio de vno capellano quam de alio, ita Io. Gutier. pract. q. lib. 3. quæst. 11.

Qui etiam ait quod non poterit ordinarius desti-
87 tutum † tueri in sua possessione. pro quo facit quod vt fuit dictum in vna Elboren. distributionum. 29. Mar. 1599. coram D. Meo Corduba, possessio ad tẽpus, illo elapso, non dicitur amplius possessio, ex natura temporis limitati. l. imperator. de postulãdo. l. statu liberi. §. stichum. ff. de lega. 2. & possessio data per tempus limitatum, vel vt aliquid adimpleatur, cessat illo impleto vel trãsacto tempore, Decia cõs. 108. num. 19. to. 3. & possessio quam habet huiusmodi capellanus amouibilis, est ad tempus, scilicet, do nec amoueatur, seu dũ non amouetur vel reuocatur.

88 Et quidem in beneficijs manualibus † & ad nutum amouibilibus, potest fieri reuocatio sine causa, malitia cessante. Card. in clem. 1. §. præmissa, num. 4. de supplen. neglig. prælatorum Decius in cap. ad nostram, n. 23. de confirmat. vtili. Cosmas d. tit. de collatio. §. item placuit. vet. perpetuis. Selua. 3. p. q. 68. in fi. Naua. commen. 2. de regular. num. 65. Man. Rodriguez quæst. regul. 1. quæst. 34. art. 9. licet contrarium dicat ar. 2. Açor vbi supra, & fuit tactum in vna Burgen. amotionis magistri capellæ 11. Decem. 1581. coram D. Blancheto & in d. Decis. 778. par. 1. diuersorum Gonçalez sup. a nu. 46.

Nec in eis procedit regula de † triennali quò mi-
89 nus possint amoueri. Rebus. de pacificis poss. limitatione. 6. n. 329. alias. 272. & seq. Mando. d. reg. 34. q. 11. Mohed. dec. 10. de caussa poss. Rota dec. 739. n. 7. p. 11. diuers. & Gonçalez sup. n. 16. quicquid alij di-
90 cant, & alias † Boerius. Decis. 149. Capicius. Decis. 119. & Burgos de Paz. cons. 21. num. 5. & quamuis Zeuallos in suis communibus contra communes quæst. 425. in fi. cum Guttierrez. d. quæst. 11. num. 6. dicat in capellania ad nutum patroni, vel Episcopi concessa, quod sine causa auferri non potest, & ita pluries vidisse iudicatum, cum tamen Guttierrez. d. quæst. 11. contrarium teneat.

Et si de facto quis ordinetur sacris ordinibus, ad
91 titulũ capellaniæ ad nutum † amouibilis, non ex eo mutabitur eius natura seu qualitas, maxime si id fiat sine expresso consensu patroni nec enim potest ordinarius etiam cum consensu patroni tollere qualitatẽ fundationis, cum sit in fauorem Ecclesiæ, & vt melius seruiatur beneficio, vt alias dicetur. 7. par. cap. 1. a num. 102.

92 Quinimmo etiã ad titulũ † capellaniæ amouibilis non ad nutum sed ex iusta causa, vt si capellanus non bene seruiat vel alias, non videtur quis posse sacris ordinari, quia adhuc talis capellania non est perpetua cũ possit amoueri ex causis in iure non expressis.

93 At vicaria temporalis seu ad nutũ † amouibilis nõ est beneficium, nec titulus beneficialis; quia non cõfertur in titulum, sed est simplex salarium seu stipendium. Calder. cons. 9. de rescrip. n. 2. Rebus. de nominatio. quęst. 14. num. 62. & in praxi. tit. de dispes. ratione ætatis. verbo, vel earum perpetuæ vicariæ. & sentit Flores de Mena. q. 10. nu. 26. vbi ait quòd nominatio vicariorum ad nutum amouibilium, pertinet ad prælatum seu prælatam monasterij, cui beneficium vnitum est & Episcopus solum debet approbare & admittere & licentiam administrandi sacramenta dare, si vicarius idoneus inuentus fuerit, quem potest examinare, neq; vlla alia requiritur collatio aut institutio, & quod sic nouissime declarauit. S. cong. concil. vt vidit in publico instrumento ex Roma misso, & post hæc late tradit Gonçalez glos. 5. §. 3. à num. 35.

94 Et fuit resolutum in vna Salamantina † vicariæ
95 15. Mar. 1596. coram illustrissimo D. Blancheto vt in seq. Dec. Resolutum fuit non intrare gratiam Io. Perez, & esse dandum mandatum de manu tenẽdo Abbati, huiusmodi enim Vicariæ ad nutũ amouibiles, non sunt tituli beneficiales, nec impetrabiles. Rota Dec. 2. de exces. prælatorum in nouis, non facta mentione manualitatis. Cass. ad Dec. 4. de pręben. Calder. cons. 26. eod. tit. Simoneta Dec. 30. p. 2. quod autem vicaria de qua agitur sit talis, apparet per vnionem factam à fel. record. Pio. 4. huius beneficij monasterio, in qua datur facultas apponendi vicarium monachum, seu sæcularem, ad nutũ amouibilem, cum decreto irritante & clausula sublata. Cui facultati accedit alia concessa per constitutionem Fel. record. Pij. 5. num. 46. & fuit resolutum in 8. Cong. Concilij. Non obstat nominatio Abbatis facta de vicario perpetuo anno. 1577. primo quia Abbas non potuit in hoc præiudicare Ecclesiæ. Vital. in clem. nu. 156. & 57. de off. vicarij, neque etiam in possessorio, non solum propter protestationem fa-

ctam

etiam in ipsa nominatione, per quam censetur preseruatum omne ius monasterij, si debitor §.1. quibusmodis pignus vel hypoteca soluitur. sed etiam quia facto suo Ecclesia à possessione non cecidit. Innoc. in cap. in literis, de restitutione spoliat. decis.1. eod. tit. in nouis. idque multo magis. quia in hac vltima vacatione fuit suspensum per ordinarium decretum deputationis vicarij perpetui, & permissum abbati, quod poneret ad nutum amouibilem; nec applicantur quæ deducuntur de vltimo statu, quia probato anteriori, prout hoc casu, oportet probare posteriorem spatio 40. annorum. Rota dec.2. num.1. de præben. in nouis, Feli. in cap. in nostra, num. 43. de rescrip. vide dicta 1. par. cap.2.

Cæterum capellaniæ perpetuæ nulli dubium est
95 quin sint beneficia† Ecclesiastica, quando sint institutæ, & erectæ authoritate apostolica, vel ordinaria, vt sint spirituales, & beneficia Ecclesiastica quæ dicuntur capellaniæ collatiuæ, & consequenter obligant ad horas canonicas, glo. in clem.2. de decimis in fi. Rota decis.11. de iure patr. in antiquis Feli. in cap. ex parte 2. num.2. de rescrip. & cons.41. & 45. dec. cons.210. numer.4. Guido Papa decis.187. Silua de benef.1. par. quæst.3. n.101. Bellenzinus de charitatiuo subsidio quæst.73. Rebuf. in praxi tit. seculare beneficium quotuplex, num.14. & 15. & de pacificis poss. à num.102. alias 87. Sarnen. in reg. de annali quæst.20. vbi Mando. quæst.17. Bermon. de publicis concubinarijs verbo Papa, num.5. Auend. in dict. ver. beneficios M. A. Marsil. Columna de eccles. redditibus cap.14. num.2. Fuscus de visitatione lib. 2. cap.11. num.2. Salcedo in pract. crimin. Bernardi Diaz cap.18. nu.9. Acebedo in l.21. tit.4. lib.1. recop. num.7. Solis de censibus lib.2. cap. vlt. nu.15. Zeuallos quæst.693. num.19. A. Rochus de visitatione ver. capellanias. Zerola in praxi episcopali 1. Par. ver. beneficia §.1. ad fi. & 2. par. eod. ver. §.10. & ver. capellania. & Naua. de oratione cap.20. nu.17. Io. Medin. de oratione quæst.7. Corduba in sum. quæst.186. pun.3. versic. lib.5. Lud. Lopez instruc. consc. 1.10. cap.244. ad fin. & 2. toto capit. 105. Man. Rodrig. in sum. 1. to. c.140. Vega in sum. 1. par. cap.128. casu 13. versic. quinto Io. Bapt. Corradus in responsis casuum cōsc. quæst.240. in additione Azor. lib.10. cap.3. quæst.5. & P. Ledesm. in sum. secunda par. tract.9. cap.4.6. concl. 7. diffic. & nouissime post hæc Gonçalez glos.5. nu. 68.

95 Vnde in vna Burgen. Iurisdictionis. 8. Iun. 1587.
96 coram † D. Seraphino fuit resolutum: Verba concordiæ inter clericos seu presbyteros perpetuos beneficiatos Ecclesiæ comprehendere omnes beneficiatos etiam capellanos ex proprietate verborum.

97 Et tunc non tenet prohibitio† testatoris quod ordinarius non se intromittat in earum promissione, sed ad solos laicos spectet, nec pœna adiecta ex cap. 2.10. quæst.1. Rota decis.10. de testam. in antiquis. Ripa in l. nemo potest ff. de lega.1. num.127. & 129. Lamber. de iure patr. 1. par. 1. lib. art.10. & 105. Mando. de signatura gratiæ. tit. de exemptio. versic. amplio etiam Couar. in 4.2. par. cap.3. §.1. num.20. & in cap. tua. de testam. num.8. Greg. Lopez in l.1. tit.15. pa.1. vers. dote. Fuscus vbi supra à num. 12. ad 15. Io. Gutierr. in Rep. d. l. nemo potest ex num.400. Spino de testam. glos.4. à num.93. & num.93. & Gonçalez sup. nu.42. & alij, quicquid dicat Menchaca de successionum creatione. §.7. n.17. cuius opinionem saluat Gonçalez à num.46. intelligendo eam in secundo casu, quando in fundatione nulla interuenerit authoritas Episcopi, & capellania non est reuera beneficium Ecclesiasticum, vel quando licet Episcopi authoritas interueniat, ipsemet Episcopus in ipsa fundatione consensit d. cōditioni, sed certe si authoritas Episcopi interuenit ad erigendum capellaniā in titulum, & creandum beneficium, d. conditio nō valet etiamsi Episcopus ei in ipsa fundatione consentiat. ex allegatis, si vero constat fundatorem nolle facere beneficium, & capellaniam collatiuam, valebit. d. conditio siue interueniat authoritas, & consensus Episcopi, siue non: nam etiam sine consensu Episcopi, potest institui capellania non collatiua, & alia opera pia quicquid dicat Gonçalez, num.48. de quo infra.

98 Quamuis ab administratione, cura. † & visitatione istarum capellaniarum etiam collatiuarum, bene possit fundator excludere ordinarium, ex S. Concilio. Trid. sess.22. de reformatione cap.8. & 9. nisi in casu negligentiæ cap. tua de testam. vt sæpe censuit S. Cong. Concilij, & ex eius voto ita nouissime declarauit S. D. N. Paulus.5. die.7. Apr. 1606. in causa Abulen. pro Comite de Oropesa, contra Episcopū, vt in eius breui sub annulo piscatoris. Sed non censetur exclusus à visitatione, ex eo quod in fundatio-
99 ne † alicui committatur visitatio vt alias censuit ead. S. Cong. Concilij in vna Abulen. visitationis hospi-
100 talis de Olmedo contra† Priorem Monasterij de la Mejorada. Nec contrarium postea censuit. S. Cong. in alia declaratione ad instantiam d. Prioris facta, & confirmata per Breue Clem.8. datum die.22. Aug. 1600. quia cum narratum fuisset quod in fundatione, & dotatione, d. hospitalis specialiter cautum est quod per d. priorem & non per alium ipsum hospitale visitari, & administrari deberet, solum ibi dicitur iuxta declarationem alias in d. cong. factam decreto, d. cap.8. non esse sublatam fundationem.

Licet in terminis d. breuis S. D. N. Pauli V. cen-
101 seatur exclusus † Episcopus a visitat. hospitalis, & collegij aliorumque piorum operum D. Franc. de Toledo. Proregis Indiarum, ex eo quod fundator eorum curam, & visitationem Comiti de Oropesa patrono ab eo deputato committit, præmittens id facere quia Episcopi Abulen. non solent se personaliter conferre ad oppidum de Oropesa, & propter plures occupationes, & obligationes eorum.

At capellaniæ etiam perpetuæ fundatæ & ordi-
102 natæ† sine auctoritate ordinarij, quæ nō sunt ab eo approbatæ, & spiritualizatę, non sunt beneficia Ecclesiastica, nec ab ordinario cōferri possunt, sed sunt sub pia dispositione fundatoris, & eius hęredum seu successorum, qui possunt tales capellanias donare sine Episcopo, quibus voluerint dummodo sint idonei iuxta dispositionem fundatoris, ita Guido Papa d. decis.187. Rebuff. de pacificis poss. num.349. alias 287. vers. & ideo. P. Greg. de benef. cap.11. num.10. Naua. cons.5. & 7. num.1. de præben. Aln. Valascus consulta 80. num.12. & 13. par.1. Rochus, & Azor. vbi proxime, quamuis de iure non posse stare dicat Zerola sup. & quod capellaniæ seu capellæ non sint
103 beneficia Ecclesiastica nisi sint per † Episcop. ordinatæ & approbatæ, tradūt Feli. Rebuffus, Bermon. Salcedo & alij relati sup. nu.95. & Spino sup. nu.42.
104 † & Naua. Corduba, Lud. Lopez. Man. Rodrig. Vega, Corradus, & Azor. ibi citati inquiūt quod capellaniæ institutæ à solis testatoribus vel donatoribus citra authoritatem Papalem vel Episcopalem, non sunt collatiuæ, nec beneficia, neque obligant suos possessores ad horas Canonicas, & prędicta sequitur post hęc Gonçalez supra à num.20. qui tamen male ait num.35. cum Parisio cons.34. lib.4. quod Episco

pus non

pus non habet in talibus capellanijs ius visitandi;
quod non est verum: nam quamuis non sint benefi-
cium, sunt tamen opus pium, & sic possunt ab Epis-
copo visitari; nisi aliud in fundatione cautum sit, vt
in d.cap.8. & 9. Concilij sess.22. de refor. & ita vide-
tur sentire idem Gonçalez inferius. num.45.
105 Vnde apparet in huiusmodi † capellanijs valere
ordinationem fundatoris seu testatoris, quod ordi-
narius non se intromittat in earum prouisione, sed
ad solos patronos spectet vt in informatione, seu dis
cursu posito. 2. par. Decisionum diuersorum post
Decisionem. 310. nu. 3. & male agere ordinarios qui
faciunt institutionem, & collationem de capellanijs
contra voluntatem fundatorum & testatorum, qui
noluerunt eas esse collatiuas, moti aliquãdo, ne im-
ponatur eis subsidium, bonis & redditibus Ecclesia-
sticis imponi solitum, nec est in ipsorum ordinario-
rum potestate illas facere collatiuas, & erigere in be
neficia Ecclesiastica contra testatorum volũtatem,
etiam de consensu patroni, ad clem. quia contingit.
versic. cum tamen ea. de relig. domib. & quæ tradit
Mando. in reg. 34. quæst. 11. nu. 2. ita Spino. d. num.
42. & Humada ad Greg. Lopez d.l.1. tit.15. par.1.
glos 6. & Cauallus quæst. 282. nu. 23. 28. & 29. dicẽs
quod ita seruatur in Cancellaria Pinciana, & Azor,
& Gonçalez sup. à num 44. & ita etiam tenet Rota
vt in Decisionibus sequentibus.

Salernitana oratorij. 13. Mar. 1559. coram D. Quiroga.

106 TEstator legauit nonnullos † hortos cuidã pres-
bytero Massello cum onere celebrãdi missam
qualibet hebdomada in Ecclesia B. Mariæ, & post
mortem eius voluit vt hæredes testatoris eligãt aliũ
sacerdotem, cui concedant illa bona per annos decẽ
& non vltra, cum prædicto onere, & successiue alius
eligatur post dictos decem annos. Nunc quia repe-
riebatur hoc tanquam beneficium sæpius fuisse im-
petratum, hæredesq; testatoris impediebantur eli-
gere sacerdotem ex reg. de triẽnali. dubitatum fuit
an prædicta reg. illis obstaret. Rota respondit secũ-
dum ea quæ proponebantur, non esse locum reg. de
triennali, cum hoc non sit beneficium, sed oratoriũ
priuatum, in quo non ad fuit consensus Episcopi,
ideoq; non potuisse impetrari vt beneficium, nec cõ
ferri in titulum. Abb. in cap. fi. de censibus. Bald. cõs.
5. in tertio. & si aliter fuit impetratum, gratia fuit
surreptitia, nec consideranda decis. cons. 548. col. 1.
Fel. cons. 41. col. 1. & 2. Quamuis autem non sit be-
neficium est tamen seruanda volũtas testatoris, quo
ad ea quæ reliquit, iuxta eius dispositionem. Feli. d.
cons. 41. num. 6. & seq. Card. cons. 83. hæc autem fir-
mata fuit circumscripto vltimo statu, & nonnullis
alijs de quibus in facto.

Salamantina capellaniæ 23. Mart. 1583. coram D. Seraphino.

107 DVbium habet duas inspectiones † quarum al-
tera est, an testator voluerit erigere beneficiũ
Ecclesiasticum, altera quisnam sit præferendus Hie-
ronymus an Fran. Quantum ad priorem Domini
inclinabant, quod noluit testator erigere beneficiũ
Ecclesiasticum, cũ velit, quod huius capellaniæ pro-
uisio ad solos laicos spectet, qui obtinebunt maiora-
tum, quod fieri non potest, non enim loquitur de
præsentatione, sed de prouisione & manifestius ex
quo vult, quod nec Papa nec alius quispiã se intromi
tat in huiusmodi prouisione, ex quibus apparet no-
luisse erigere beneficium, cum id sine canonica in-
stitutione a quoquam obtineri non possit. cap. bene-
ficium de reg. iuris. in sexto. quod etiam confirma-
tur ex eo, quod in euentum quod aliquis se intromi-
serit, reuocauit legatum nam si esset beneficium fieri
non posset, & non est præsumendum, quod elegerit
viam per quam voluntas ipsius impugnari possit. d.
l.3. de militari test. Anchar. cons. 197. num. 7. Rota
decis. 10. de testam. antiquis, & licet vocet capella-
niam tamẽ intelligẽdum cũ his qualitatibus quibus
fieri potest, vt per Samen. de annali q. 20. & de valo-
re. q. 4. quantum ad secũdam inspectionem, Domini
dixerunt præferendũ esse Hier. quia eo instãte, & iu-
dicialiter agente capellania ista fuit in esse deducta,
& voluntas testatoris impleta, quam hæres exequi
negligebat. ideo cum sit impari gradu, cum Fran. &
plus illo contulerit, & suspecta sit cõclusio inter pa-
trem & filium, & concurrant etiam aliæ qualitates
in Hier. esse gratificandum vt per Lambert. art. 16.
5. q. princip. 3. p. 2. lib. neque obstat, quod in his non
possit se intromittere ordinarius, quia est casus omis
sus à testatore, nempe propter neglĩgẽtiam hæredis,
quæ facit vt saltem pro illa vice ius deuoluatur ad
superiorem. cap. si vero. de iure patr. glos. in cap. 1.
de off. custodis, & cap. ea quæ. de off. Archid. & regu
lariter Episcopus est executor vltimarum volunta-
tum ad piam causam. Clem. 1. de testa. & in Conci-
lio Triden. sess. 22. cap. 8. de refor. non obstat quod
Franciscus sit pauper quia habet patrem diuitem,
qui eum alere tenetur, & ideo conclusum sententiã
ordinarij in hac parte esse confirmandam.
108 Salcedo tamẽ vbi sup. ait illud iure † defendi pos
se quod licet in primęua capellanię fundatione, non
interuenerit ordinarij authoritas, si tamen non relu
ctante fundatoris voluntate postea capellania in Ec
clesiasticum beneficiũ fuerit erecta, nempe per colla
tionem, & canonicam institutionem fundatoris, cõ
sanguineus, vel alius, qui ad eam vocatus est, eius
nomine, & tit. ordinari poterit, & ita receptum esse
absque controuersia, & sic tenet Salcedo, capellaniã
in cuius primęua fundatione nõ interuenit ordina-
rij authoritas, posse postea per ordinarium erigi in
Ecclesiasticum beneficium, si non reluctatur funda-
toris voluntas, & sequitur Zauallos sup. num. 29. fa-
cit Decis. Rotæ. 1122. lib. 3. par. 3. diuersorum, quam
refert Gonçalez sup. à nu. 58. quod verum est in ca-
109 pellanijs institutis in vltima voluntate † in quibus
non solet interuenire authoritas, & erectio ordina-
rij, nisi post mortẽ testatoris quãdo effectũ sunt ha-
bituræ, & testator instituendo capellaniam simpli-
citer, videtur velle instituere beneficium Ecclesiasti-
cum, nisi aliud constet. Zauallos dicto. nu. 29.
110 Procedit etiam ead. ratione † in capellanijs insti-
tutis inter viuos etiam irreuocabiliter, quarum ef-
fectus differtur post mortem.
In capellanijs vero institutis inter viuos & statim
111 effectuatis per positionem † capellani, non videtur
procedere, ex quo enim fundator non requisiuit au-
thoritatem ordinarij, non videtur velle facere bene-
ficium Ecclesiasticum, sed capellaniam non collati-
uam, & sic erigere eam postea in beneficium Eccle-
siasticum, esset alterare dispositionem, & voluntatẽ
fundatoris. Et idem censeo, in capellanijs in quibus
dicitur quod capellanus ponatur per patronos, con-
tra d. dec. 1122. factam per maiorem partem.
112 Aduertẽdum autem est quod licet ad titulum †
harum

harum capellaniarum non collatiuarum, non possit
quis ordinari tamquam ad titulum beneficij, Salce-
do sup.& Spino. d. nu.42. & Gonçalez.num.31. ta-
men poterit ordinari ad titulum earum, si sunt per-
petuæ tamquam ad titulum patrimonij iuxta.d. ca-
pit.2.concilij sess.21.de refor.

Rursus aduertendum est, quod si appareat de vna
collatione vel institutione ordinarij, in dubio cen-
setur capellania beneficiũ. Rebuf. de Pacificis poss.
d.nu.349.facit decis.Rotæ 106.nu.1.2.& 3.par.2.di-
uers.& Dec.crescen.12.de propatio.vbi habetur suf-
ficere probare statum beneficij, & de eo tanquam
de beneficio fuisse factas collationes per ordinariũ,
& effectum sortitas, vt latius in Dec. nam in dubio
113 vltimus † status beneficij attenditur, secus in claris,
vt fuit resolutum in vna Compostellana Prioratus.
17.Martij. 1597. coram D. Lita & fauet Gonçalez.
sup. à num.50.

Nec in claris quando constat fundatorem noluis
115 se, † facere capellaniam collatiuam, & beneficium
sufficiet fuisse collatam vt beneficium spatio 40. an-
norum vt habeatur pro beneficio, quamuis contra
116 teneat † Azor.sup.sed requiretur tempus immemo-
riale ad cap.1. de præscrip. in 6. iuncta auth. de nu-
ptijs.§. disponat itaq; sed eo non obstãte vera vide-
tur sententia Azorij ex cap.cum de beneficio de prę
ben.in.6 & ibi notatis, & infra dicendis.7. par.c.7.a.
n.34.& d.cap.1. loquitur vbi est ius commune con-
trarium, non lex priuata fundatoris.

117 Tandem de præstimonijs,& præstimonialib.por-
tionibus, quæ ex institutione nullum seruitium in
Ecclesia habere solent, dicendum est absolute esse be
neficia Ecclesiastica, nam omnia præstimonia, præ-
sertim in Hispania communiter solis clericis, confe-
runtur, & dantur in tit. perpetuum beneficij, & sic
habent annexum onus spirituale, scilicet recitandi
horas canonicas. cap. fi.de concess. pręben.in.6. vbi
præstimonia connumerantur inter beneficia Eccle-
siastic.& ita tenent Hostien.in. cap. postulasti de re-
scrip.Oldra.cons.81.num.2.& 3.& cons.140.num.1.
2.& 6. Abb.cons 47.num.1. parte 2. Mil.in rep. ver.
beneficij appellatione continentur pręstimonia.Pa-
uinus de officio,& act.capituli. sede vac.1.qu.2. par.
nu.5.Hier.Paulus in pract.cancell.in notab.super va
cantibus non reseruatis, versic.beneficij appellatio-
ne ad fi. Rebuf. in praxi. tit. sæculare beneficiũ quo-
tuplex,num.16. Mandos.in. reg.34.q.12.nu.3. & de
monitorijs.q.60.nu.32. Naua. de oratione cap.21.n.
9.Sandoual. de officio canonico.5. p.c.5. Cuchus in
institutis maio.lib.5. tit.7. num.11.Marsil. Colum-
na de eccles.redditibus. cap.14.num.1. Fuscus de vi-
sitat.li.1.cap.20.nu.23.Salcedo in pract.crim. Bern.
Diaz. c.18.n.10.& c.62. nu.11.F am. Paris.de resig.
benef.li.3.q.1.n.136.137.& 140.Pacianus de probat.
lib.2.cap.31.nu.1. Achill. de Graffis Decis.288.sei.
7.de concess.præben.& Cæsar de Graffis Decis.115.
nu.2.Soto de iust.& iure.lib.10.quæst.5.art.3.Cord.
qu.l.1. quæst.21.Pun.3. Arrag.22. quæst.83.art.12.
Azor.lib.10.cap.10.quæst.4.Suarez.5.to.de censuris
disp.13. sect.1.num.7. Iac.de Graffis. lib.2.c.9.7.d.n.
14. Lud.Lopez.instruct.cons.1.tom.cap.105. Eman.
Rodrig.in sum.1.to.ca.140. nu.7. Vega.1. par. sum.
capit. 128.casu.13.versiculo.6.& P. Ledes.in sum.2.
par.tract.9.cap.46. concl.1.difficultate,& alij.

118 Quamuis contrarium teneãt † Io.And.num.3. &
Domin.n.9.in cap.1.de rerũ permut.in 6.& ibi Gã-
barus. nu.68. Io.Medina de orat.q.7.& Corduba in
sum.quæst.186.Pun.3. & distinguant idem Domin.
cons.89.Fel.in cap.postulasti.de rescrip.n.7.Staphil.
de literis gratiæ.tit.de qualitate benef.§.1.nu.5. Re-
buf.de pacificis.poss.105.& 106. alias.90.& 91. Me-
noch.de arbitr.casu 201.an.55. Accuedo in l 1.tit 4.
lib.1. recop.nu.5. Flam.Paris. d.tract.de resignatio-
ne.lib.2.quæst.1.a nu.123. & Horeda.de incompat.
benef.2.par.cap.8.nu.12.qui tamen.nu.15.ait, in to
ta Hispania communiter prę́stimonia consueta esse
dari in titul. perpetuum beneficij, habereque onus
annexum spirituale. quem sequitur nouiss. Gonça-
lez glos.5.§.2.

Et præterea nostra sententia videtur iam expedi
119 ta ex constit.Pij V.138.versic.† declarantes.infra ad
ducta.3.par.cap.1.num.5.vt aduertunt Quintanad.
Eccles.lib.2.n.86. Azor.Eman.Rodri.& Vega sup.

Vnde infertur.1.quod gratia de beneficio simpli-
120 ci vacante per obitum † N.capiet præstimonium va
cans per obitũ illius, si non fuit dictum esse seruito-
rium, quia vt ex dictis apparet præstimonium vere
est beneficium simplex,& sic appellatione beneficij
simplicis continetur.

121 Et in expectatiua ad beneficium † simplex, aut ad
beneficium cum cura, vel sine cura, comprehende-
retur de iure præstimonium, nisi ex consuetudine lo
ci,& communi vsu loquendi, appellatione beneficij
simplicis, seu beneficij cum cura, vel sine cura, non
veniret præstimonium, nisi specialiter nuncupetur.
Abb.d.cons.47.Feli.supr.num.8.versic.4.declaratio
Crescen.decis.8. de concess.præben. vel nisi docere-
tur de stilo curiæ in contrarium. Cassa.decis.3. de
præb.nu.33.

Secundo infertur, quod sicut in impetratione be-
122 neficij, facienda † est mentio de beneficijs obtentis,
capit.si motu proprio. de præb.in 6. clem.2. de off.
ord.cum alijs, licet de facto. Mill.in repert.ver.gra-
123 tia. Hier.Paul.in pract.cancell.in † notab. super va-
cantib.non reseruatis,& alij & de iure ad rem, Do-
min.in d.cap.si motu proprio num.6.Feli.in cap.in
124 nostra.nu.4. & Ripa in cap.ad aures.nu.12. † de re-
scrip.Selua.3.par.quæst.11.nu.1.Mill.Hier.Paul.&
Menoch.nu.43.vbi supra Bursattus.cons.351.num.
12.lib.4. & Flam.Paris. de resignatione benefic.lib.
125 10.quæst.2.nu.73. † & 74.& alij. nisi vbi impetrans
ignorat habere alia beneficia, vt in cap.gratia.de re-
scrip.in 6.vbi Doct.Ripa Mill.& Hier.Paul.sup.&
Na.cons.9. de rescrip.dicens.d.c.loqui. de ignoran-
tia facti non iuris, de quo Fel.in c.super literis.nu.6.
de rescript.& ibi Beroius.Selua d.3.p.q.12.17.qua-
litate.à nu.23. alias 89. & Menoch.sup.num.53. ita
etiam de præstimonijs. Oldrad.sup. & Bonif. in d.
126 clem.2. † de officio ord. seu prima.de officio legati.
nu.31.& alij sup. vbi obiter notãdus est error Hier.
Gonçalez. glos.15.§.2.nu.68. dicentis quod benefi-
cium vacaturum tamquam in compatibile per asse-
cutionem secundi non est opus narrari vt obtẽtum
in gratia secundi, quod clare est contra d. c. si motu
proprio.& cap.non potest, vers.cum autem.de pręb.
in 6.& contra praxim & stilum, nec Dec.Mohedan.
126 14.de præbend.quam † allegat, id dicit, sed quod nõ
est opus facere mentionem de qualitate quod sit si-
mile sub eod.tecto.

CAP. III.

De hospitalibus an sint beneficia.

SVMMARIA.

*Hospitalia beneficia non sunt.nu.1. nisi Ecclesiæ seu bene-
ficio esset vnita.nu.2.aut nisi religiosis personis essent
putata*

deputata eisq; solita in tit. conferri. nu.3. aut nisi sint danda in ti. ex ordinatione fundatoris vel per viam electionis etiã clericis sæcularibus. num.4.

Non tamen comprehenduntur isto casu per literas generales super prouisione alicuius. nu.5. clem.2. de præben. non habet locum in religiosis. nu.6. quæ declaratur per Rotam. num.7. decretum Concilij Trid. de hospitalibus. nu.8. declarationes S. Congregationis super eo. nu.9. & 10.

An quando hospitale est vnitum alicui Ecclesiæ seu beneficio, eius administratio sit committenda alicui ad triennium tantum ex d. decreto. nu. 11. 12. & 13. vbi resoluitur quod sic.

De materia hospitalium qui videndi sunt. nu. 14.

1 HOspitalia † quorum varia nomina seu species
habentur in l. illud. & in l. sancimus. 2. C. de
sacr. S. Ecclesijs, & in c. in qualibet. §. sancimus. 23.
q.8. & in c. si quis omnem. ad fi. 1. q.7. & in Auth. de
alienatione. & emphiteosi. in princ. & de Ecclesiasti
cis titulis. §. fi. & refert Mariana de Rege. l.3. c.13.
ad fi. beneficia nõ sunt, nec beneficij nomine veniũt,
etiam si Ecclesias vel capellas habeãt annexas; deci-
masque & alia iura spiritualia. clem. per literas. 2. de
præb. cum laicis committantur. clem. quia contin-
git. §. vt autem. de relig. domibus. & hospitalia. non
beneficium, sed officium, & administrationẽ ad in-
star tutorum seu curatorum habere dicantur. l. or-
phanutrophos. C. de Episcopis & Clericis. & d. §. vt
autem. Ita Selua de benef. 1. p. q.3. num.9. Rebuff. de
nominatio. q.15. nu.16. alias. 12. Coras. de benef. 1.
p. c.3. num.1. Quintanaduen. Ecclesiastic. lib.1. c.3.
nu.13. & Rota decis. 106. nu.6. & decis. 114. pag.2.
diuersorum. & ideo in vna Mutinen. coram Mohe-
dano fuit resolutum quod hospitalia non subiacent
reg. de triennali. Thanis decis. 72. & in causa Bono-
nien. hospitalis. 1560. coram Rubeis fuit cõclusum.
cap.2. vt lite pendente. in 6. non habere locum in ho
spitali. Rota decis. 301. in manuscriptis, quod tamẽ
limitatur, vbi Ecclesiæ seu Ecclesiastico beneficio
essent vnita: nam tunc naturam principalis sortiun-
2 tur, † & iure accessorij venirent. cap. super eo. de præ
bẽd. in 6. glo. ver. Ecclesias. in d. clem.2. & ibi Card.
q.17. Imola a nu.15. Bonifacius a nu.20. Abb. nu.5.
Rebuf. nu.15. alias 14. & Coras. vbi supra. Bellarm.
decis. 387. & Rota. d. decis. 114. vbi etiam dicitur id
non procedere quando vnio esset æque principali-
ter, vt ait etiam Rebuffus ibi vers. limit. & condu-
cunt quæ dicemus infra vltima p. cap.2. tradit Gon
çalez ad reg. mensium. glos.5. §.4. nu.16.

Secundo limitatur, vbi religiosis personis essent
3 deputata, eisque solita in tit. † conferri. d. clem. quia
contingit. §. præmissa. & ibi glos. & Coras. sup.

4 Tertio limitatur vbi sunt danda in † titulum ex or
dinatione fundatoris, vel per viam electionis etiam
clericis sæcularibus. d. clem. quia contingit. §. vt au-
tem. Feli. in c. de quarta. nu.13. de præscrip. Rebuf. d.
q.15. nu.14. alias 13. & de pacificis poss. nu.94. alias
81. Duaren. de Sacr. Ecclesiæ. li.2. c.4. in fi. & Rota
decis. 739. p.1. diuers. & Gonçalez sup. nu.15. adhuc
5 tamen in casu huius limitationis non † comprehen-
ditur per literas generales super prouisione alicuius,
vt melius prouideatur istis locis. d. clem.2. vbi glos.
ver. prouideri & Bonif. & alij Doctores. & Selua d.
6 1. p. q.3. nu.9. & Rebuf. d. nu.14. at Selua ibi † ait d.
clem.2. non habere locum in religiosis ex Rota dec.
165. in antiquis quæ est. 3. de regularibus.

Et d. clem.2. declaratur per Rotam. d. decis. 114.
7 p.2. diuersorum. † aduertendum est autem quod ho-
die S. Concilium Triden. sess.25. de refor. cap.8. post
8 alia de hospitalibus statuit, quod † administratio seu
gubernatio huiusmodi locorum vni & eidem vltra
triennium deinceps non committatur, nisi aliter in
fundatione cautum reperiatur, non obstãte quo ad
omnia supradicta quacumque vnione, exemptione,
& consuetudine in contrarium etiam, immemoria-
li, seu priuilegijs aut indultis quibuscumque, vt in
versiculo. nec administratio. in quo Sancta Congre-
9 gatio Concilij censuit: † Comprehendi hospitale
cuius à 30. annis. & citra collatio, & institutio in per
petuum tit. administrationis dari consueuit, quia
Concilium excipit vnum casum dumtaxat, quando
aliter in fundatione cautum est.

10 Item censuit S. Congregatio. Hoc † decretum lo-
qui in administratoribus hospitalium, non autem
aliorum piorum locorum.

Sed offert se difficultas an hoc procedat etiã quan
11 do hospitale est † vnitum alicui Ecclesiæ seu benefi-
cio, vt non obstante vnione eius administratio sit
cõmittenda alicui vsque ad triennium duntaxat; &
12 videbatur dicendum non procedere, non enim † cre
dendum videtur esse de mente Concilij tollere vnio
nem; & illa verba: Non obstante quo ad omnia su-
pradicta quacunque vnione. quæ habentur in dero-
gatione in fine posita, non videntur referenda ad di
cta d. versic. nec administratio, ad quæ commode re
ferri non possunt sed ad superiora, est enim facienda
distributio accomoda. ad tradita per Feli. in c. cau-
sam. quæ de rescrip. num.4. & 5. limitatione, & Ant.
Gabriel. de clausulis. concl.9.

Nihilominus cõtrarium videtur verius ex dictis
13 verbis, † quę videntur clara cum dicatur, quo ad om
nia supradicta; & dici potest Concilium non tollere
in totum vnionem sed quod ea non obstante Eccle
sia, seu is cui facta est vnio, non possit in perpetuum
vltra triennium deinceps administrare, & guberna-
re hospitalia, sed quod debeat alijs committere ad
triennium.

14 Et de prædictis, & alijs ad materiam † hospitaliũ
attinentibus videndi sunt. Feli. in d. c. causã quæ. de
rescrip. à nu.13. & in c. in nostra. de rescrip. cor.22. &
23. Pauinus de off. & potestate. cap. sede vac. 1. q.2.
p. Pe. de Vbaldis. de canonica Episcopalis. c.4. q.13.
per totam. Selua sup. & q.7. nu.5. & 6. Lamber. de iu
re patr. 1. p. 1. l. q.11. & à 11. Rebuf. d. q.15. de nomi-
natio. à n.12. & de pacificis poss. n.94. & 95. alias 81.
182. Ant. Gab. de pia causa conclus.2. Mados. reg.1.
Cãcel. q.10. & reg.26. q.5. & reg.34. q.10. Altamira-
no de visitatione. verb. testam a nu.17. & 29. Sfortia
de restitutione in integrũ. 3. p. q.3. art.6. Fla. Paris.
de resignatione benef. li.2. q.14. & li.7. q.6. & l.11. q.
3. à nu.38. & quæ dicemus inf. 5. p. cap.12. nu.590.

CAP. IIII.

De præceptorijs commendis.

SVMMARIA.

PRæceptoriæ S. Io. Hierosolimitanũ sint beneficia. nu.1. & 2. Milites Hierosolim. sunt vere religiosi. nu.3. & ideo per eorum professionem dissoluitur matrimonium ratum. num.4. quamuis aliqui dicant non esse proprie religiosos. nu.5.

Etiam præceptoriæ ordinis D. Iacobi Calatrauæ, & Alcantaræ, & similium sint beneficia. nu.6. & 8.

Est simonia dare pecuniam pro huiusmodi commenda. nu.7.

Isti milites dicuntur laici ad differentiam clericorum, vere tamen sunt personæ Ecclesiasticæ. nu.9. & 10. & 13.

Conuersi monasteriorum sunt personæ Ecclesiasticæ, & gaudent

dent priuilegio canonis, & tamen dicuntur laici. num.11.
Moniales dicuntur personæ Ecclesiasticæ, & gaudent priuilegio Ecclesiastico.nu.12.
Isti milites clerici vere, & propriè dici non possunt.nu.14.
Milites D.Iacobi Calatrauæ, & Alcantaræ sunt etiã vere & propriè religiosi secundum plures.nu.15.contrarium tenent alij.nu.16.& Rota.nu.17.et 19.votũ D.Pamphilij.nu.18.
Reijcitur concordia Eman.Rodriguez.nu.20.
Magis placet esse religiosos large, & secundum quid, tamen esse personas Ecclesiasticas non posse negari.nu.21.
Ad effectum vt non possint habere beneficia secularia censentur regulares. num.22.

1 PRæceptoriæ S.Io. Hierosolimitani cum nõ nisi
fratribus Hierosolimitanis atque ita personis Ec
clesiasticis cõferãtur, sunt beneficia Ecclesiastica, vt
cum Barbatia in clem.causam, de elect.tradunt Co-
uas.1.p.c.3.nu.2.& Rebuf.de nominat.q.15.num.16.
Flam. Paris.de resignatione benef.lib.2.q.14.ad fi. &
l.12.q.3.nu.9.& de confidentia.q.17. vbi etiam dicit
in eis committi simoniam, & quod istæ præcepto-
2 riæ S. Ioan.sint beneficia Ecclesiastica licet† manua-
lia, & ad nutum amouibilia tradit Mohed.decis.10.
de causa possess.alias 160.& Puteus dec.392. li.1.vbi
etiam quod sunt veri religiosi, vt etiã dicit Aceuedo
3 †in l.14.tit.5.l.3.n.1,& l.9.tit.18.l.9.recep.quia emit-
tunt tria vota solemnia substantialia religionis.
4 Et ideo per eorum †professionem dissoluitur ma
trimonium ratum sicut per professionem in alia re-
ligione, vt contra Sotũ in 4.d.27.q.1.art.4. & Mich.
à Medina de sacrorum hominum continentia, li.5.
c.35. & Sarmientum in defensione libri de redditi-
bus. 1.p.mon.56. num.1. docent Corduba in sum.q.
178.ad fin. Arag.2.2.q.88.art.11.1.Corol.Nau.cons.
1.seu 2.de conuersione coniug. Barbosa in rub.ff.so-
luto matr.2.p.nu.82. Eman. Rodrig.in explicatione
Bullæ Cruciatæ. §.9. nu.123. & in sum. 1.to. c.237.
seu 239.nu.2.& q.regular.tom.3.q.1.art.7. Lud.Lo-
pez instruct.conscientiæ. 2.to.p.2.c.48. Enriquez in
sum.li.11.c.8.§.6. Pet. Ledesma de matrim. q.61.art.
4.ad 4. Mota in tract.de confirmatione.ordinis B.Ia
cobi.2.c.2.§.28.nu.5. Azor lib.13.c.6.q.4.& Thom.
Sanchez alios referens de matrimonio lib.2. dispu-
tatio.18.nu.8.
5 Quamuis Mandos.reg.3.cancel. q.12. nu.3.dicat
quod milites Hierosolimitani nõ dicuntur proprie
religiosi, & Abbas in rubrica de regul. nu.4. quod
sint largo modo religiosi.
Et non solum præceptoriæ ordinis S. Io. Hiero-
6 solim. sunt beneficia Ecclesiastica, † sed etiam præ-
ceptoriæ, seu commendæ ordinis D. Iacobi, Cala-
trauæ, & Alcantaræ, & similium, in quibus milites
non profitentur omnimodam castitatem, sed coniu
galem, vt contra Sarmientum, d.1.p.defensio.mon.
55.tenet Nauar.de redditib. eccles.1.q.mon.55.nu.
4.& in propugnaculo, num.15. in fin.alias quæst.3.
mon.27.& Mota d.l.2.c.2.§.10.nu.4.& probatur ex
stabilimẽto ordinis D.Iacobi per eum relato, lib.1.
7 §.49.Vbi dicitur esse simoniam †dare pecuniam pro
commenda, & tenet Azor, lib.13. cap.6.q.3.contra
Eman. Rodriguez in sum.2.to.cap.59.num.12. Ve-
gam in sum 2.par.cap. 101.casu 92. & Petrum Le-
desmam.2.p.art.sum.tract.12. circa 20.conclusionẽ.
8 Quamuis Mandos.reg.16 †cancel.quæst.51.nu.3.
dicat quod præceptoriæ propriè beneficia dici non
possunt.
9 Nec obstat quod isti milites sint laici, vt ibi † in-
quit Mandos.nu.4. & reg.19.q.20.nu.2. cum glos.in
cap.1. de verborum significatione. l.6.verb.persol-
uant.& Mill.in rep.verbo,religiosi sunt fratres Ho-
spitalis S. Ioannis licet sint laici. Lamber.de iure pa-
tro.1.p.2.lib.q.7.art.5.& 7.
10 Nam intelligendum est dici laicos † ad differen-
tiam clericorum, seu ordinatorum, non vero ex eo,
quod non sint personæ Ecclesiasticæ, quales reuera
sunt, cum sint in ordine approbato a Papa. Sicuti
conuersi monasteriorum reuera sunt personæ Eccle
11 siasticæ, & gaudent †priuilegio canonis si quis suadẽ
te diabolo.16.q.7.vt in c.non dubium. & ibi glos.de
sententia excom. Io. Lupus Decanus Segobien.de li
bertate Ecclesiastica. 2.par. q.4. & Nauar.sup.& de
spolijs.§.1.nu.2. Flores de Mena.q.21.num.194. &
195. Et tamen communiter dicuntur laici Hispane,
Frayles legos, ad differentiam religiosorum clerico-
rum vt in cap.ex eo.de electione in sexto, in fin. ibi.
vel conuersi laici cum clericis. Et similiter moniales
12 dicuntur personæ† Ecclesiasticæ & gaudent priuile
gio Ecclesiastico .c.de monialibus. de sententia ex-
comm. Io. Lupus sup.& Flores q.10.nu.7.
13 Vnde isti milites nedum large, vt ait dec.†Cæsa-
ris de Grassis 47.sed etiam vere, & propriè possunt
dici personæ Ecclesiasticæ. Aluarus Valascus consul
tatio.14. nu.8. 1.p. & Flores, d.q.21.nu.205. Quic-
quid Sarmiento, Io. Guttier.& Lassarte infra citãdi
dicant nõ esse personas Ecclesiasticas. Quamuis cle-
14 rici propriè, † & vere dici non possint, sed ad sum-
mum large, vt ait d.decisio.
Sed & milites dictorum ordinum D. Iacobi, Cala
15 trauæ, & Alcantaræ, †nõ solum esse personas Eccle-
siasticas, & gaudere priuilegio fori, & canonis si
quis suadente diabolo, verum etiam esse vere & pro
priè, & essentialiter religiosos docet Naua. cũ doct.
Marannon.d.mon.55.& 56. & in propugnaculo.n.
14.15.& 16.alias q.3.mon.27.28.& 29.& consil.10.
& 11. de reg. & cum Fortunio Garzia, Couar. in 4.
2.p. c.3.§.1.n 18.& Salcedo ad Bern. Diaz reg.531.
D. M. Ayala in libro Compedio. y declaracion de la
orden de Santiago, per totum, & particulariter.ca.
1.& 2. Belluga in speculo Principum.c.1.rub.7. nu.
7. Auendaño de exequen.mandatis.2.p.c.26.nu.11.
Mich.à Medina sup.l.4. controu.7.cap.39. Vega in
sum.1.p.c.85.casu 147. & 2.par.c.129.casu 86.& in
lib.espejo de curas.c.12.nu.37. & latissime Mota d.
tract.l.2.per totum, vbi id comprobat multis bullis
summorum Pontificum & c.2.§.29.affert responsa
plurium Theologorum, & iurisconsultorum, qui
consulti scripto idem responderunt.
16 In quo tamen contrarium, nempe illos non esse†
vere religiosos, & simpliciter, & absolute loquendo,
sed large, & secundum quid ex D.Thom.2.2.q.186.
art.4.ad 3.tenent Sotus d.iustit.& iure.l.7.q.5.art.3.
& in 4. dist.27. q.1. art.4. Arag. & Lud. Lopez vbi
sup. Molina de iustitia. 1.to tract.2. disput.141. Va-
lentia 3.to. sup.2.2.disput 10. in q.4.pun.2. Azor.l.
13 c.3.q.2.& ex Iuristis, Natta cons.508.& 509.l.3.
Burgos de Paz, cons.17.nu.2.& 3. Sarmiẽto de red-
ditib.4.p.c 1.n.13.& in defensio.1.p.mon.55.& 56.
Molin.de Hispanorum primog.l.1.c.13.nu.98. Ace
uedo in l.14.tit.5.li.3.recup.nu.3. Io. Guttier.pract.
l.2.q.11.nu.2. Lassarte de decima venditionis. c.19.
nu.92. Gironda de Gabell.7.p.nu.47.& alij.
☞ Et tenet Rota, vt in vna Tirasonen.pensionis 11.
17 Decem, † 1570. Coram D.Seraphino, quæ est, 2.p.
diuersorum decis.591.& refertur à Flam. Parisio de
resignatione benef.l.6.q.2.à nu.116.& in vna Luca-
na plebis, sub die 22. Maij 1579. Coram D. Robuste
rio, vbi loquens in militibus S. Stephani Florentiæ
voluit milites, qui vtuntur matrimonio, non esse
vere re-

vere religiosos, maxime cum proprio non careant
& sic deficiat votum substantiale paupertatis, quæ
non promittitur ab istis militibus Sancti Stephani.
Ex quo, & quia etiam deficit votum obedientiæ,
18 cum promittatur † restricta ad certos casus, & sic nõ
sit obedientia monachalis. D. Pamphilius Auditor
Rotæ peritissimus, & nunc Cardinalis meritissimus
dedit votum, istos milites S. Stephani non esse pro-
prie, & vere regulares, licet habeant quendam viuen
di modum à Papa approbatum, & sic esse capaces be
neficiorum sęcularium, intelligendo, si ordinem cle-
ricalem habeant, & habitum etiam clericalem defe-
rant. Quod etiam admittit Azor. d. quę. 2. ad fin. in
clerico qui iuxta suæ regulæ professionem potest ha
bere proprium, vt sit capax beneficij sæcularis.
29 Et in vna Placentina de Medellin. † coram illu-
striſſimo Seraphino 4. Iun. 1582. fuit dictum milites
de Alcantara, non esse vere, & proprie religiosos, cũ
in proprijs domib. vna cum vxore, & filijs habitent,
& de eorum bonis ad libitum, tam inter viuos, quã
in vltima voluntate disponant, quæ sunt de directo
contra votum paupertatis.
20 Nec in hoc placet cõcordia, & distinctio † Emma-
nuelis Rodriguez, quæstione reg. 1. tom. qu. 1. art. 6.
existimantis hos milites esse vere religiosos non ab-
solute, & simpliciter, sed cum additamento milita-
res, nam si absolute, & simpliciter non sunt vere re-
ligiosi, non possunt dici vere religiosi militares & si
sunt vere religiosi militares possunt dici vere religio
si absolute, & simpliciter, per argumentum de toto
in modo, nam illud additum militares non variat
substantiam religionis.
Sed quicquid sit de hoc, an sint vere, & proprie re
21 ligiosi, vel tantum large, & secundum quid, quod †
magis placet, tamen esse personas Ecclesiasticas exi-
stimo non posse negari, vt recte ait Flores. d. nu. 205.
dicens, verius putare personas Ecclesiasticas esse, li-
cet non perfecte religiosi sint, & Zerola in praxi Epi
scopali. 2. p. ver. commendatarij. §. 1. dicens quod cõ-
mendatarij, etsi non sunt stricte religiosi, sunt tamen
personæ Ecclesiasticæ, & perinde gaudent priuile-
gio canonis, si quis suadente.
Et rursus existimo ad effectum vt non possint ha-
22 bere beneficia sæcularia, † censeri regulares, vt con-
stat, ex constitutione. 71. Pij Quinti, de quo infra. 7.
p. cap. decimo. vbi vide declarationem. S. congrega-
tionis positam, n. 32. contra votum D. Pamphilij.

CAP. V.

De pensione, an sit beneficium, vbi plura de pensionibus.

SVMMARIA.

De pensionibus qui agunt. n. 1.

An pensio sit beneficium, & beneficij nomine veniat, nu. secundo vbi ponitur sententia Barbatiæ affirma.

Contraria sententia num. 3. & 4. quæ approbatur num. 5. & 6. & quod non agitur de pensione quæ datur in titulum beneficij, sed de ea quæ simpliciter constituitur ad tempus super fructibus beneficij, & numer. 48.

Ratio huius sententiæ, quod pensio est quid mere temporale. nu. 7. quod verum est in pensione quæ titulo sæculari, & vti laico assignatur, quæ est omnino profana, & in laicum cadit. nu. 8.

Pensio quæ hodie est in vsu, quæ loco beneficij assignatur non est quid mere temporale, sed spirituali annexa. num. 9. 17. 18. & 19 & 47. Quia, sicut beneficium, prærequirit clericatum secundum stylum curiæ, numero 10.

De constitutione Sixti Quinti de habitu & tonsura per obtinentes pensiones deferen. n. 11. 12. 13. & 14.

Non potest ab inferiori à Papa constitui pensio laico; à Papa tamen potest. num. 15. 16.

Pensio non potest redimi, seu emi, nec pretio transferri, sine authoritate Papæ. n. 20. vsque ad. 28.

Contraria sententia est vera in pensione, quæ titulo sæculari, & vti laico assignatur in stipendium nu. vigesimo quinto.

Commoditas & fructus pensionis possunt vendi & liberatio obligationis, quam habet Hispanus in cuius capite est imposita. num. 29.

Non requiritur authoritas Papæ in redemptione pensionis, ex eo, quod cadat in causam alimentorum. nu. 30. sed ad excluden. simoniam. n. 31. & 33. & 34.

Sola pensio sine causa cedit in causam alimentorum, n. 32.

Redemptio pensionis non potest fieri authoritate Nuntij. num. 35.

An possit solui pensionario pecunia redemptionis conuentæ, ante obtentum beneplacitum Papæ, n. 37. & 38.

Pensio potest gratis remitti, absque authoritate superioris, nu. 39. etiam si expresse esset reseruata pro alimentis, n. 40. 41. 42. 43. 44. & 45. vbi an pensio æquiparetur contractibus, an vltimis voluntatibus.

Pensio ad cuius titulum, quis fuit ordinatus non potest remitti, absque authoritate superioris, n. 46.

Pensio est quoddam ius temporale separatum, & formale distinctum à beneficio, n. 49.

Per pensionem non intitulatur quis Ecclesiæ, sicut per beneficium, à quo in alijs etiam differt, n. 50.

Transferentes pensiones per confidentiam non comprehenduntur constitutionibus Pij 4. etiam contra confidentiarios, nu. 51. dec. Rotæ, n. 52.

Peccant tamen mortaliter, & committunt simoniam, n. 53.

Habens facultatem transferendi pensionem non potest illam transferre cum reseruatione, seu pacto illam exigendi, quoad vixerit, n. 54.

Nec potest eam transferre, sub conditione, si moreretur ex infirmitate præsenti, n. 55.

Nec potest fieri translatio pensionis per testamentum, n. 56.

An committatur simonia, & confidentia per promissionem factam à Titio de soluendo, ex suo pensionem constitutam super beneficio Ioannis, ad fauorem Meuij resignantis suum beneficium in fauorem ipsius Titij, n. 57. vsq; ad 63.

Pactio resignationem beneficij præcedens de soluenda pensione sine authoritate Papæ est confidentialis, & contra constitutionem Pij Quinti, n. 63. & 64.

Pensionarius non tenetur dicere officium diuinum num. 65. 66.

Hodie tenetur ad officium paruum Beatæ Mariæ. num. 67. ad quod tamen tenetur percipiens pensionem titulo sæculari, nu. 68. & 69.

Clericus minorum, pensionem habens non gaudet priuilegio fori secundum congregationem concilij, cui standum est, num. 70. 71. 72. & 73.

Clericus minorum, habens pensionem non debet soluere gabellã, vel alia tributa, num. 74.

An in impetratione beneficij sit facienda mentio de pensione, n. 75. cũ seqq. vbi resoluitur de pensione, quæ datur in stipendium, non esse faciendam mentionem, sicut nec de patrimonio ad cuius titulum quis est ordinatus. Nec de Hospitali, nisi esset in forma pauperum; de pensione vero quæ datur loco beneficij faciendam esse mentionem.

E conuerso in gratia pensionis, quæ datur loco beneficij est facienda mẽtio de obtentis, nisi sit reseruata motu proprio, vel ex causa resignationis, seu cessionis, num. 83. & 84.

De consuetudine & stylo curiæ, ita seruatur num. 85.

Optima est legum interpres consuetudo, nu. 86.

Stylus curiæ facit ius, n. 87. vniuersale etiam in partibus, n. 88.

Clausula quæ ponitur in pensionibus pro Palatinis, num. 89.

Resignans

Resignans beneficium, reseruata pensione cum habeat ius ad aliud incompatibile, debet facere mentionem de obtentis, & de illo ad quod habet ius, n.90. & 91.

An cum de pensione est facienda mentio, sit exprimenda eius quantitas sicut valor beneficij, ex reg. de valore, num.92. cum seqq. resoluitur quod sic, & quod dictio, & aliud quodcumque beneficium, comprehendit pensionem.

Narrans habere reseruatos fructus, seu partem illorum pro pensione, debet narrare illorum valorem, & illum iustificare, num.102.

Narrans se obtinere pensionē certæ quantitatis, non tenetur probare illam habere, & non excedere quantitatem narratam, num.103.

Ingratia pensionis, in qua sunt exprimenda obtenta, est exprimendus eorum valor. nu.104.

An per contractum matrimonij, & promotionem in Episcopū, amittatur pensio, sicut beneficium, nu.105. cum sequentib. resoluitur affirmatiue in pensione assignata loco beneficij, & non in stipendium. Idem in promotione ad Abbatiam. num. 112. & in assumptione ad Papatum. nu.113.

Per professionem extinguitur pensio, sicut beneficium vacat, num.114.

An illegitimi sine dispensatione, possint obtinere pensionem, num.115. cum seqq. resoluitur quod non contra Rotam nisi daretur in stipendium.

Pensio cum cedat loco beneficij, etiam quoad habilitates regulanda est, tanquam benef. & qui non est capax beneficij, non est capax pensionis, nu.121.

Inhabilitatus ad beneficia per constitutionem pœnalem, generaliter, & simpliciter est inhabilitatus ad pensionem, contra Nauar. nu.122. & 123. secus in inhabilitato, seu priuato per sententiam, nu.124.

Suspensus à beneficio simpliciter, seu generaliter per constitutionem, est suspensus à pensione, secus in suspenso per sententiam hominis, nu.125. & 126.

Eadem ætas quæ requiritur ad beneficium, requiritur ad pensionem, & sic septennium de iure antiquo, & hodie 14. ætatis annus, n.127.128. & 129.

Reseruatio pensionis facta excommunicato non absoluto, ad effectum est nulla. nu.130.

Pensionarius excommunicatus non facit suos redditus pensionis, nu.131.132. & 133. nisi sit pensio reseruata in stipendium, quæ etiam reseruata excommunicato valet, n.134.

Pensio non potest reseruari irregulari, num.235. sed contrariū tenet Cong. Concilij loquens in homicida, cui erit standum. n.136.137. & 138.

Nec religioso potest reseruari absque dispensatione. nu.139. resolutio Rotæ, num.140.

Collatio beneficij facta, ordinato prima tonsura, ab alieno Episcopo, sine dimissorijs, est nulla, num.141. quia est suspensus, maxime hodie, ex concilio Triden. num.142. sic etiam reseruatio pensionis illi facta est nulla, nu.143.

Resolutio Rotæ, num.144.

An illegitimus, vel alias incapax dispensatus ad beneficia, possit vigore huius dispensationis, pensionem obtinere, num. 145. cum seqq. resoluitur affirmat., nisi sit dispensatus ad certum beneficium.

Dispensatus ad beneficium, si consequitur pensionem, consumit dispensationem, nam ea intelligitur de primo, num.152. & 153. contra aliquos num. 154. & pensio cedit loco beneficij, num.155.

Si dispensatus ad beneficium, illud consequatur, non potest illud resignare, reseruata pensione, num. 156. & 157. licet secus in dispensato ad beneficia in plurali, nu.158.

Episcopus potest dispensare cum illegitimo ad pensiones dummodo non sit super beneficio paterno, nu.159.

An pensio faciat spolium, & pensionarius de iure prohibeatur testari de redditibus pensionis, num.160. & 161. vbi resoluitur quod sic contra aliquos.

DE pensionibus late scribunt Io. Baptista, Cac-
1 cialupus,† Paulus Roma. & Gigas. in suis tracta. decis. sed Gigas fecit quinquaginta responsa in materia pensionis, quæ habentur etiam inter eius consilia a consil. 110. ad. 159. latcetiam agit de hac materia Gambarus de officio legati, lib.6. per totā, & Lælius Zecchus de beneficijs, & pēsio. Ecclesiast. cap.11. ad quos præcipue Gigantem recurrendum est in hac materia, de qua nos hic plura non contemnenda, & in praxi frequentia, & vtilia dicemus.

Est igitur grauis quæstio, an pensio sit beneficiū,
2 † & beneficij nomine intelligatur? In qua Barbatia in cap. ad audientiam, secundo rescript. tenet pensionem esse beneficium, quem sequitur Paul. Rom. d.tract. cap.6. num.34. & cap.7. num.16. & Gambarus. d. lib.6. a num. 309. dicens, pensionem iudicari beneficium, & venire appellatione beneficij, & hoc solum dicere Barbatiam, nō vero pensiones esse proprie beneficia; sed re vera, id etiam videtur dicere & Maio. in 4. d. cap.25. q.5.

Contrariam tamen sententiam, nempe pensionē
3 non esse † beneficium ecclesiasticum, nec beneficij nomine intelligi, nec venire appellatione beneficij, tenent Dñicus, Fran. nu.2. & alij in c. quamuis 1. de præb. in 6. Ab. n.2. & Fel. in princ. in d. c. ad audientiam. Staphil. de literis gratiæ. 9. forma expectatiuarū, n.27. Selua de benefi. 1. p. q.3. n.11. Hier. Paul. in pract. cācel. vers. quod pēsiones, quę cōstituūtur. & sequēti. Caccialup. de pēsio. q.12. & vltima, Gigas qui ponit regulā cū limitationibus, q.28. & responso 30. alias cons.139. Sarnen. in reg. de infirmis, q.16. & de annali. q.21. & tract. de expect. nu.74. & 92. Coras. 1. p. c.4. n.1. Io. Nicol. Gimon. in Enchirid. beneficiorum, tit.1. c.10. n.30. & Io. Nicol. Delphin. de iur. p. l.1. n.74. Duar. de benef. l.2. c.4. & l.6. c.4. vers. annua huiusmodi. Paleotus de nothis, & spurijs. c.58. n.4. Mandos. reg.19. Cancel. quæst. 11. n.11. & cons.55. n.18. & cons.139. Redoanus de simonia. 2. partic. c. 14. nu.10. Couar. pract. c.36. nu.10. vers.4. quoties. Guerrero in speculo, seu Thesauro. cap.61. qui ait quod pensio non est beneficium, quāuis virtualiter sit beneficium, & Nauarr. cons.11. de constitu. num. 8. & cons.8. de iure patro. nu.9. & cons.66. de simonia, n.30. Hoteda, qui dicit communem, de incompatibilitate benefic. in præfatione. nu.30. & 2. par. q. 7. Azeuedo in l.1. tit.1. recopil. n.5. Lasarte de decima venditionis, cap.19. n.24. Quintanaduennas Ecclesiasticon, lib.1. cap.3. num.13. Flam. Paris. de resignatione beneficio. l.1. q.10. n.69. & lib.2. quæst.15. a num.11. & lib.11. quæst.4. n.31. Et Suarez. 5. tom. de censuris, disput.15. sect.1. numer.7. & post hæc Gonçalez ad reg. mensium, glos.5. §.5.

Et quod pensiones proprie beneficia Ecclesiasti-
4 ca † dici non possint, dixit Rota in vna Brixien. cōfidentiæ. 5. Iunij 1591. Coram D. Peña infra adducta. num.52.

Et ita tenendū est, aduertendūque hic non agi de
5 pensione quæ datur † in titulū beneficij, nempe quādo certa pēsio extrahitur ex pingui beneficio, vt deinceps sit beneficiū Ecclesiasticū, dictū sorte portio, seu pensio, vt in terminis cap. conquerente. de clericis non residen. vbi. Abb. nota. 1. & nu.5. hæc enim proprie est beneficium, & beneficij appellatione venit, nec refert quod appelletur pensio, quia non est vis in nomine Card. in Clem. 1. §. eadem n.4. de supplēda negligētia Prælatorū, Hier. Paul. sup. Caccialupus. d. q.12. Gigas. q.1. n.1. & q.28. nu.20. & est 99. n.24. Io. Nicol. Delphinas sup. n.65. Duarenᵘˢ d. l.6. c.4. Redoa. n.18. Couarr. supra, & Guerrero versicu

lo est alia pensio. Nauarr. d. consl. 11. de cōstit. in fin.
& d. consl. 66. nu. 30. Cucchus in institution. maiori-
bus, lib. 5. tit. 7. nu. 17. Lassarte, & Suarez sup. & Gō
çalez. nu. 43. sed agitur de pensione, quæ simpliciter
6 constituitur † ad tempus super fructibus beneficij,
& alicui assignatur authoritate superioris: & de hec
absolute dicimus non esse beneficium, nec beneficij
nomine intelligi, seu venire,
7 Cuius rationem † reddunt D. Prancus Abb. Fe-
lin. Staphil. Selua, Caccialupus, Gigas, Sarnen. Co-
ras. vterque Io. Nicol, Paleotus, Redoanus, nu. 10.
Cucchus, Aceuedo, Lassarte, & Quintanaduennas
supra, quod pensio nullam spiritualitatem habet in
se, sed est quid mere temporale, cuius ideo laicus ca-
pax est. idem Gigas, quæst. 1. num. 1. & q. 21. 33. &
51. num. 2. Ripa in cap. 2. de iudicijs, num. 128. Re-
buffus de pacificis possessor. a nu. 150. alias 132. Di-
dacus Alaba de concilijs, 2. par. cap. 21. Bursattus
consl. 178. nu. 27. lib. 2. & Camillus Cautius de pens.
Episcopali, nu. 32. Cæsar de Grassis, decis. 91. nu. 5.
& decis. 114. num. 8. Caiet. in tract. 17. quæst. q. 20.
Bart. Medina in summa, lib. 1. cap. 14. §. 22.
8 Sed quamuis id verum † sit in pensione, quæ titu-
lo seculari, & vti laico assignatur in stipendum pro
seruitio temporali, puta pro patrocinio, pro pulsan
dis campanis, aut aperiendo fores Ecclesiæ, vel alias
pro remuneratione laborum, ista enim est omnino
profana, quæ in laicum cadere potest. Gigas quæst.
67. num. 2. Duaren. d. lib. 6. cap. 4. Mandos. d. quæst.
11. num. 2. & de signatura gratiæ, titulo de pensio.
in principio. Guerrero, & alij citati. At in pensione
9 quæ hodie est in vsu, † nempe quæ loco beneficij as-
signatur, vt commodius quis sustentari valeat, vel
ex causa resignationis, seu cessionis, ne ex ea nimiū
dispendium patiatur, quam Mandos. vbi proxime
vocat, quæ datur in titulum. Licet Bursattus, dicto
consil. 178. num. 32. dicat, quod vbi reseruatur pen-
sio non ob illam causam tantum, ne nimium dispen
dium patiatur, sed vt commodius quoque ac decen
tius sustentari queat, sic alimentorum loco, minime
loco beneficij subrogata dicitur, allegans Gigan-
tem, quæst. 54. num. 4. in fin. versic. quando autem
apparet, qui id non dicit. Verius est non esse quid
mere temporale, sed potius esse spirituale, aut spi-
10 rituali † annexum depēdenter, seu consequenter in-
star beneficij; quia sicut beneficium prærequirit &
præsupponit clericatum & ideo dicitur spirituale,
seu spirituali annexum dependenter vt supra cap. 2.
num. 6. cum D. Tho. & alijs dixi, ita etiam ista pen-
sio prærequirit clericatum secundum stilum curiæ
notissimum, de quo Redoanus, d. cap. 14. num. 13.
& de spolijs Ecclesiast. §. ex his. à num. 6. Nauarrus
consl. 63. de simonia, num. 5. Guerrero dicto cap. 61.
versiculo, & si pensio. Marchesanus de commissio.
2. par. cap. 4. de commissione appellationis, nu. 60. &
61. Cucchus d. cap. 11. nu. 70. & Rota decis. 139. lib.
3. par. 3. diuersorum, & faciunt decisiones Rotæ, de
quibus infra num. 116. 117. & 118.
Et constat ex constitutione 71. Pij Quinti, de re-
11 uocatione priuilegiorum, † circa pensiones obtinen
das, & transferendas per laicos, Bigamos & Cleri-
cos cōiugatos, &c. Et ex cōstitutione 30. Sixti V. de
habitu & tōsura, per clericos, seu milites beneficie,
vel etiā pēsiones obtinētes, deferendis; vbi statuitur,
quod clerici obtinentes pensiones, debeant tonsu-
ram, & habitum clericalem, vestes, scilicet talares
iugiter, & continuo deferre, alioquin non gestantes
dictum habitum clericalem, pensionibus sint ipso
facto priuati, & pensiones extinctæ, &c. Et quod in
futurum non nisi actu clericis in habitu clericali,
& tonsura incedentibus pensiones reseruētur, cum
decreto irritante, &c.
12 Vnde non solum requiritur † clericatus sed etiam
ex ista constitutione, quod incedant in habitu, &
tonsura clericali, præterquam in pensionibus, in si-
mul non excedentibus summam sexaginta ducato-
rum auri de camera, in quibus sufficit clericatus, li-
cet non incedant in habitu, & tonsura clericali, ex
constitutione 31. eiusdem Sixti, quæ permittit, &
concedit, quod obtinentes pensiones, dictam sum-
mam insimul non excedentes, ac certi familiares,
de quibus ibi, in habitu & tonsura clericali incede-
re minime teneantur, &c.
13 Addit etiam ista constitutio. 31. quod clerici, †
quibus pensiones ad quamcumque summam sunt
reseruatæ, vel reseruabuntur, non aliter ad gestan-
dum huiusmodi habitum teneantur, nisi postquam
eas cum effectu exigere, aut percipere cœperunt, vel
per eos steterit quo minus exigant, vel percipiant.
Vnde non videtur iam necessarium, quod tempore
reseruationis in prædicto habitu incedant, vt dice-
batur in d. 1. constitutione. Qui autem contrauene-
14 rint d. constitutioni nō poterunt † deinceps pensio-
nes exigere, alias tenebuntur restituere etiam ante
sententiam iudicis, cum sint ipso facto priuati, &
pensiones extinctæ, iuxta dicta infra, 11. par. cap. vlt.
à num. 7. Maxime cum ista pœna consistat in mera
priuatione, sicut pœna excommunicationis, suspen-
sionis, &c. Licet contra teneat P. Ledes. in sum. 2. p.
tract. 7. cap. 2. circa 14. conclus. ad fin. pag. 384. &
385. & vide dicenda infra. 7. p. c. 1. à nu. 15.
Vnde receptum est, non posse ab inferiori à Pa-
15 pa † constitui pensionem vllo laico etiam nō coniu-
gato, Rebuffus de pacificis possessoribus, num. 153.
alias 135. Nauarr. consl. 34. de præben. Flam. Paris.
de resignat. benefic. lib. 4. quæst. 2. num. 7. Vega in
16 summa 2. par. cap. 60. casu 1. Quamuis Papa † de sua
plena, & absoluta potestate constituere eam possit,
iusta de causa. idem Nauarrus de oratione Miscel.
45. alias 50. & in Manual. cap. 25. nu. 118. Fr. Emma
nuel Rodriguez in summa, 2. to. cap. 21. nu. 12. Ve-
ga ibi & casu 3. & P. Ledesma d. tract. 7. cap. 2. circa
14. concl. pag. 382.
17 Et hodie stante constitutione Pij V. 138. † infra
adducta, 2. par. cap. 1. num. 5. quæ obligat pensiona-
rios ad Horas, & Officiuum paruum B. Mariæ, po-
test enim dici annexa spirituali, hac ratione, quia
iā, vt inquit P. Nauar. de restit. lib. 2. cap. 2. nu. 200.
datur ob officium sicut beneficium. Post quam con-
stitutionem, inquit Enriq. in sum. lib. 13. cap. 13. §. 2.
quod pensio datur titulo Ecclesiastico.
18 Et hanc sententiam de qua num. 9. † tenet Nauar-
rus d. consl. 63. & consl. 59. 61. & 65. de simonia. & in
Manu. cap. 23. num. 111. Mandos. d. reg. 19. quęst. 11.
nu. 11. & d. tit. de pensio. versic. nos loquimur. Guer
rero, d. cap. 61. Hiero. Gabriel consl. 191. nu. 8. lib. 2.
qui ait, pensionem non esse mere temporalem, cum
dependeat a beneficio, & clerico assignata sit, & re-
seruata pro alimentis, pro quibus regulariter cense-
tur reseruata. Redoanus de spolijs, d. cap. §. ex his. à
nu. 6. Flores, q. 21. nu. 199. & Cucchus. d. c. 11. nu. 9.
versic. pensio vero, qui ait, quod pensio non est pro-
fana, sed annexa spiritualibus. Viualdus in appendi-
ce ad suum Candelabrum aureum, cap. 1. nu. 33. Et
Fr. Ludou. Lopez, instructorij cōscientiæ, 1. to. cap.
303. Fr. Emmanuel Rodriguez, d. cap. 21. nu. 7. & 8.
& Fr. Lud. Vega in respon. casuum conscientię, casu
37. qui etiā pensiones concessas sæcularibus, ait esse
quid

quid spirituali annexum, sed in hoc male dicit, vt
per Toletum in sum.lib.5.cap.9.
Et hodie iam Rota tenet, quod pensio nõ sit pro-
19 fana, † sed annexa spirituali, vt dictum fuit in vna
Britorien. Coram D. Gipsio 12. Decembris 1588. &
3. Maij 1589. & refert Flam. Paris. de resign. benefi-
cij. lib.6.q.4.num.54.
20 Vnde sequitur, quod ista pensio non potest † pe-
cunia redimi, seu emi, nec pretio transferri, sine au-
thoritate Papæ; alias redemptio, emptio, seu trans-
latio erit simoniaca, & nulla, licet nõ incurratur ex-
communicatio, vt tenet Nauar. in locis proxime ci-
tatis, & in cons. 11. de rebus ecclesiæ, & cons. 47. 60.
62. & 66. de simonia, Guerrero supr. Fuscus de visi-
tatione lib. 2. cap. 26. num. 40. Salcedo in praxi cri-
mi. Bern. Diaz. c. 91. litera D. vers. 7. quod licet Fla.
Paris. de resign. benefi. lib. 6. q. 2. à num. 124. & 128.
& de confidẽtia, q. 23. nu. 45. & 47. Vgolin. de simo-
nia, tabula 1. de simonia in genere. c. 28. §. 3. n. 6. & 7.
Zerola in praxi Episcopali. 2. p. verbo pensio. §. 8. &
verbo pẽsionarius, §. 1. Zecchus d. c. 11. n. 8. vers. 15.
& nu. 9. Adrianus quodlibet 4. ad 5. Corduba l. 1. qu.
21. pun. 1. Cosmas Philiar. de officio sacerdotis. 2. p.
lib. 6. c. 3. 4. cõclus. 3. p. cuius ratio in effectu est eadẽ,
quia in effectu ait pensionem esse annexam spiritua-
li, quamuis principaliter sit ius temporale, vt de be-
neficio dixi. cap. 2. nu. 6. & Fra. Ludo. Beia, vbi pro-
xime Graffijs in decisi. aureis casuum conscientiæ,
lib. 2. c. 50. nu. 12. Viualdus, Fr. Ludo. Lopez. & Fra.
Emmanuel Rodriquez. sup. Vega in sum. 2. p. ca. 65.
casu 7. & c. 101. casu 68. ad fi. Emmanuel. Sa. in sum.
verbo pensio. n. 1. & Sairus, de cẽsuris. l. 2. c. 5. n. 15.
Et idem tenent Rebuffus de pacificis possessori-
21 bus, † n. 152. alias 134. qui tamen non loquitur con-
sequenter ad id, quod dicit. d. n. 15. & Paulus Roma
nus. d. c. 6. n. 34. & Gambarus. d. l. 6. nu. 631. & 633.
Sed isti, maxime Paulus Romanus, tenent, quod pẽ-
sio est beneficium, vt dixi nu. 2. idem tenuit Rota in
22 vna Pharen. pensionis † 24. Ianuar. 1578. Corã san-
ctissimo, quæ est. 1. par. diuersorũ, decis. 454. num. 7.
23 Et ita habet vsus, & stilus curiæ, qui facit ius, † vt
per Nauarrum. d. cons. 47. num. 30. & d. cons. 61. in
fine. Flam. Paris. d. cap. 24. Philiar. & Graffijs supra,
& Enriq. d. l. 13. c. 13. §. 2. ait quod post dictã consti-
tutionem Pij V. super recitatione Horarum, pensio
datur titulo ecclesiastico, nec, sine licentia Papæ, li-
cet eam redimere, alias est irrita, & simoniaca, quã-
uis non incurratur excommunicatio: & quod ante
Pium Quintum pensio reputabatur res temporalis,
& redimibilis: sed in hoc vltimo fallitur.
Et ita tenendum est, quamuis contrarium teneãt
24 † Hier. Paulus supra. Gigas. quæst. 87. & 99. Rebuf.
in repet. cap. extirpandæ. §. qui vero. de præben. no-
tab. 6. in materia pensionis ad finem, Duarenus. di-
stinctione lib. 6. c. 4. §. annua huiusmodi. Redoanus.
d. 2. par. de simonia cap. 14. num. 15. Bursattus. cons.
126. num. 90. ad finem. lib. 2. Caietanus, & Medina.
vbi supra, quia contra no nituntur fundamento, nẽ-
pe quod sit quid mere temporale. Quorum senten-
25 tia, solum est vera † in pensione, quæ titulo sæcula-
ri, & vti laico alicui assignaretur in stipendium, vel
alias pro remuneratione laborum. Guerrero supra,
& Vgolinus. d. num. 7.
26 Et quamuis Toletus. d. c. 92. & 82. & Valentia †
3. tom. disputatione 7. q. 16. pun. tertio dicant, hu-
iusmodi pensiones, quæ dantur loco beneficij, posse
redimi sine authoritate Papæ, quamuis non vendi,
& transferri pecunia, in quo non loquuntur satis
consequenter.
27 Et ad ista sunt reducenda, quæ circa hoc docent †
Victoria in relectione de simonia, a n. 47. Soto de iu-
stitia, & iure, lib. 9. q. 7. art. 2. Arragon. secunda secũ-
dæ q. 100. art. 4. vers. sed est dubium consequens. de
pensionibus. & Summa Corona 3. parte tract. de si-
monia. num. 34. Io. Baptista Corradus, in responsis
casuum conscientiæ. quæst. 44. Vega. d. 2. part. c. 65.
casu 2. & 4. & P. Ledesma. in sum. 2. par. tract. 7. cap.
1. circa quartam conclusionem. pag. 381. & tract. 12.
conclu. 22. 23. & 24.
28 Et quod inquit Platina. in vita Pauli II. † quod
Paulus secundus redimendarum pensionum vsum
non improbauit, videtur accipiendum cum autho-
ritate ipsius Papæ.
Commoditas tamen, & fructus pensionis possunt
29 † vendi, vt per Nauarrum, cons. 11. de rebus Eccle-
siç, & liberatio obligationis, quam habet Hispanus,
in cuius capite fuit imposita soluendi Italo. Nauar.
cons. 6. de simonia, de quo vide dicta infra. 2. par. ca.
1. num. 37. & sequenti.
Nec requiritur authoritas Papæ in redemptione
30 † pensionis, secundum stilum, ex eo, vt inquiunt Gi-
gas, & Duarenus vbi proxime, quod pensio cedat
in causam alimentorum, iuxta cons. Rom. 388. n. 3.
& super alimentis futuris, non potest transigi sine
authoritate superioris. l. cum hi. ff. de transact. l. de
alimentis. C. eodem. sequitur Surdus de aliment. tit.
31 8. priuilegio 56. num. 9. Sed requiritur † ad excludẽ-
dam simoniam, iuxta ea quæ supra diximus cap. 2. à
nu. 8. Mandos. de signatura gratiæ, titulo de extin-
ctio. versi. aut super huiusmodi, Mart. Gibertus in
additione vltima, Cuchi. in instit. Canonicis paruis
32 lib. 2. tit. 8. nam † non omnis pensio cedit in causam
alimentorum, sed illa tantum quæ dicitur, sine cau-
sa, quæ datur clerico cum clausula, vt commodius
sustentari valeat. Quæ clausula id operatur, vt pen-
sio alimentorum causa, videatur assignata, vt docet
Horatius Mandos. ad Romanũ. d. cons. 388. litera
C. sic intelligens d. consilium, quod forte ibi aderat
d. clausula, & tamen secundum stilum in redemptio
33 ne cuiuslibet pensionis † etiam quæ assignatur ex
causa resignationis, siue cessionis, ne ex ea nimium
dispendium patiatur, requiritur authoritas Papæ.
Præterea si ex illa causa adhiberetur authoritas
34 † Papæ in redemptione pensionis, sufficeret etiam
authoritas ordinarij, iuxta. d. l. cum hi, & l. de ali-
mentis. Item posset authoritas illa suppleri iura-
mento. iuxta communem opinionem, de qua Gi-
gas, quæst. 45. num. 10. & quæst. 51. num. 25. Couar.
in capit. quamuis pactum. 2. par. §. 6. num. 4. Padilla.
in d. lib. de alimentis, num. 5. Io. Guttierrez de iura-
mento confirma. 3. part. cap. 3. num. 4. & Pontanus
de alimentis. cap. 6. num. 4. & Surdus supra à num.
42. & ita admittunt in proposito Gigas. d. num. 10.
& distinctione. quæst. 51. num. 26. & Surdus ibi. nu.
51. sed est falsum.
35 Vnde etiã non potest fieri † redemptio pensionis
authoritate Nuncij, nisi ad id habeat specialem fa-
cultatem, quam credo non habet.
36 Sed stante quod pensio non potest redimi, † sine
authoritate Papæ, alias committitur simonia, of-
fert se difficultas, an quando partes sunt in Hispa-
nia, vel alijs partibus, possit solui pensionario pecu-
nia redemptionis conuenta, ante obtentum bene-
placitũ Papæ, quod haberi solet per solam suppli-
cationem, & signaturam cum clausula, quod illa so-
la sufficiat, cuius formam ponit Gigas in dicto tra-
ctato de pensio. ad fin. nam quando partes sunt Ro-
mæ, post signatam, & expeditam supplicationem

tempore prestationis consensus solet pecunia solui.
Et videtur, quod non; ad decisionem Callagurri-
37 tanam † integræ portionis, 8, Octob. 1574. de qua in-
fra num. 353. & Nauar. in Manual. cap. 33. nu. 108.
ad fi. in nouiss. edit. Sarnen. de triennali, quæst. 12. Et
quod tradit Marcus Anto. Genuen. in praxi curiæ
Archiepiscopalis Neapolitanæ, c. 51. quod alienans
res Ecclesiæ, saluo ascensu Papæ, nec aliter, nec alio
modo, tradens tamen possessionem ante illum im-
petratum incurrit pœnas extrauagantis Ambitiosç
de rebus ecclesiæ. & quod ita declarauit sanctissi-
mus Clemens VIII. & est cõs. Nauar. 1. de rebus Ec
clesiæ, & post hæc Gonçalez, glos. 12. nu. 97.

38 Nihilominus videtur, † quod quamuis ante ob-
tentum beneplacitum Papæ non possit pensionario
solui pecunia in executionem conuentionis, ita vt
statim pensio maneat extincta, seu partes nequeant
resilire, & reuocare mandatum iuxta dicta, potest
tamen illi dari pecunia in rationem redemptionis
pro tempore beneplaciti obtenti, idest vt benepla-
cito obtento, eam sibi habeat pro redemptione, seu
tanquam in depositum, & securitatem, vt sit certus
& securus de solutione, ac sine necessitate exigendi
à redimente, sicut posset accipere fideiussorem pecu
niæ soluendæ beneplacito obtento.

38 Potest tamen pensio gratis remitti † per pensio-
narium, absque authoritate superioris. Hiero. Paul.
supra. Sarnen, in reg. de infirmis. quæst. 16. & in com
pendio signaturæ, nu. 87. Coras. d. cap. 4. num. 4. Io.
Nicol. Delphin. sup. num. 77. Redoan. d. cap. 14. nu.
15. Nauar. & Fuscus supra. Bursatt. d. cons. 126. nu.
91. Flam. Paris. d. lib. 6. quæst. 2. nu. 123. Beia. Gras-
sijs, & Fr. Emmanuel Rodriguez vbi sup. Achilles
de Grassis decis. 43. & 212. & Rota in d. Pharen. pen
sionis, decis. 454. num. 7. & decis. 471. num. 10. 1. par.
diuersorum, & fuit resolutum in vna Lamoscen. Ca
39 nonicatus 24. Maij 1557. coram D. Quiroga.

Quod reseruatio fructuum potest redigi ad limi-
tatã portionẽ, & ex schedula priuata potest pẽsio ex
tingui, & reduci, & liquidari fructus pro vt apparet
de consensu pensionarij, per eius apocham. Sarnen.
in compendio signaturæ, num. 87. Gigas de pensio.
quæst. 64.

40 Quod procedit, etiam † si expresse esset reseruata
pro alimentis, vt commodius quis sustentari valeat,
quicquid in hoc contra teneant Gigas d. q. 45. nu. 9.
& quæst. vlt. num. 8. Gambarus d. lib. 6. num. 603.
Duarenus supra. Cucchus d. lib. 2. tit. 8. in fi. & ibi
additio penultima, Mart. Gilberti, Io. Guttierrez,
d. cap. 3. nu. 5. & Zecchus, d. cap. 11. nu. 9. ex d. l. cum
hi, iuncta doctrina glossæ, ibi verbo alimentorum,
versic. item numquid. cum qua transeunt commu-
niter scribentes, vt per Ias. ibi num. 10. & Padillam
in dicta l. de alimentis. & Surdum sup. numero 19.
& 106.

Nam tenendo, quod pensio æquiparetur contra-
41 ctibus † prosanis, vt tenent Sarnen. d. quęst. 16. Gigas
quæst. 99. nu. 10. & Redoan. nu. 14. Quod procedit
quando reseruatur de consensu partiu respectu con
sensus, Achilles decis. 425. nu. 8. & Puteus decis. 193.
nu. 2. lib. 3. cessat inductio d. leg. 15. cum hi. ex versi-
culo plane eiusdem legis.

42 Si vero tenemus, quod æquiparetur vltimis † vo-
luntatibus, eum Rom. cons. 348. num. 5. & Gigant.
quæst. 27. & 83. num. 10. & 96. num. 4. & Barbosa in
l. diuortio. ff. solut. matrim. 2. par. nu 43. Quod Ro-
ta apud Puteum, vbi proxime, ait procedere, quan-
do pensio reseruatur motu proprio sine consensu
partium, secus quando de cõsensu partium, vt dixi,
quam distinctionem, vt nouam ponit Horatius Mã
dos. ad Roma. d. cons. 348. littera B. & Pontanus sic
intelligendus de alimentis, cap. 18. nu. 5.

43 Dicendum est, † quod fauor ad hoc consideratus
in alimentis relictis in vltima voluntate, de quo Sur
dus sup. a num. 84. non potest considerari in propo-
sito; nam pensio est odiosa extinctio vero fauorabi-
lis, quia restituit beneficium ad pristinam liberta-
tem, vt ait Rota in d. Pharen. pens. Caputaquen. de-
cis. 303. par. 2. Flam. Paris. d. lib. 6. quæst. 2. num. 5. &
Sarmiento lib. 1. Selectarum, cap. 12. in princ. & lib.
8. in l. 2. ff. de legat. 2. num. 9. & Achilles d. decis. 312.
ait quod cessatio pensionis, est quodammodo libe-
ratio beneficij à seruitute.

44 Nec videtur in proposito militare ratio † consi-
derata in alimentis relictis in vltima voluntate, de
qua Duarenus lib. 1. disputationum, c. 44. & Cuia-
cius in d. l. cum hi. & ibi Oroscius. §. solet. num. 9. &
Menoch. de arbitra. casu 170.

45 Et postquam hæc scripseram, vidi Patrem † Mo-
linam. 2. tom. de contractibus, disput. 559. vbi repro
bat d. sententiam Gigantis, & Io. Guttierrez, dicens,
quod cum pensio ortum non habeat ex vltima vo-
luntate, vt est notissimum, consequens profecto est,
vt dispositio d. l. cum hi. extendenda non sit ad pen-
sionem concessam ad alimenta.

46 Sane vno casu nõ poterit † remitti pensio, absque
authoritate superioris, nempe ad cuius titulũ quis
est ad sacros ordines promotus, quæ sine licentia
Episcopi extingui, aut remitti nullatenus potest,
donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sit ade-
ptus, vel aliunde habeat vnde viuere possit, ex de-
creto S. Concil. Trident. sessione 21. de reformat.
cap. 2. ad finem, vt aduertit Fuscius d. lib. 2. de visi-
tatione, c. 28. num. 40.

Habemus ergo in pensione, quæ loco beneficij
47 † clerico, vti tali, assignatur, falsam esse prædictam
rationem, quod sit quid mere temporale, nullam
spiritualitatem habens: adhuc tamen vera est, indi-
48 stincte prædicta conclusio, quod pensio † non est be-
neficium vere & proprie, nec venit appellatione be-
neficij, pro qua facit Concil. Triden. dicto cap. 2. ses-
sione 21. & cap. 15. sessione 25. de reform. vbi non
distinguitur pensio contra beneficium, & facit etiá
dicta constitutio 30. & 31. Sixti V. de habitu & ton-
sura clericali.

49 Nam etsi ista pensio sit spiritualis, † seu spiritua-
li annexa instar beneficij, vt diximus, tamen est
quoddam ius temporale, idest ad tempus, separa-
tum, & formale de per se distinctum ab ipso bene-
ficio, vt dixit Rota in vna Legionen. Zamoren. pen-
sionis 10. Octobris 1577. coram D. Robusterio Epi-
scopo Oriolen. quę habetur 1. p. diuersor. decis. 425.
& in Brixien. confidentiæ 5. Iunij 1591. coram D.
Penna infra adducta num. 52.

50 Et per pensionem non intitulatur † quis Eccle-
siæ, sicut per beneficium, & in multis differt à bene-
ficio, & præcipue quod pensio non datur propter
officium sicuti beneficium, Toletus in summa lib.
5. capit. 76. & 82. & quamuis hodie ex constitutio-
ne 138. Pij Quinti, quæ obligat pensionarios ad of-
ficium paruum B. Mariæ, dici possit, dari propter
officium, vt dictum est supra, num. 17. tamen offi-
cium istud diuersum est ab officio, propter quod
datur beneficium.

51 Vnde infertur primo, quod transferentes pen-
sionem, seu fructus reseruatos per confidentiam,
non comprehenduntur in cõstitutionibus Pij IIII.
& Pij Quinti contra confidentiarios editis. Nauar-
rus con-

rus consil. 11.nu.7.de constitu.& consil.65.& 66.de simonia,& Flam. Paris.de confidentia,quæ.23.a nu. 14.& q.24.& post hæc visus Gonçalez d.glos.5.§.5. num.5.& ita firmauit Rota in d. Brixien.confidentiæ, vt in decisione sequenti.

Brixien. confidentiæ 5.Iunij 1591.
Coram D.Penna.

51 Archiepiscopus Corciren.†omnes fructus Archipresbyteratus Montis Clari Brixien. diœcesis dēptis tamen quinquaginta pro titulari, habebat reseruatos cum facultate in toto,vel in parte vni,vel pluribus eos transferendi,cuius facultatis vigore, primū de anno 1568. summam ducentorū scutorum,& iterum de anno 1575.residuum dictorum fructuum ad fauorem Ludouici Cāpani sui familiaris transtulit, sed quoniā Franc. Fenicius prædictum Archipresbyteratum titularis prætendebat,in ea translatione commissam fuisse confidentiam prohibitam per cōstitutiones Pij Quarti,& Quinti:tū quia post translationem,idem Archiepiscopus eosdem fructus exegisse per quitancias, factas ab eius procuratore videbatur,tū ex quibusdam eiusdem literis missiuis, quibus videbatur significari, Archiepiscopum post translationē exegisse tamquā dominum fructuum, quod non videbatur negare Cāpanus,qui in suis cōstitutionibus fatebatur, Archiepiscopum post translationem omnes fructus exegisse. Tum denique ex quibusdam locationum instrumentis, vnde inferebatur Campanum tamquam procuratorem Archiepiscopi,post translationem prædictos fructus, tanquam spectantes ad Archiepiscopum, vti illorū reseruatarium locauisse, & propterea prędictus Franciscus Campanum, coram iudice confidentiarū accusauerat, cui fuerat per Sanctissimū Dominum nostrum ordinatū,vt cum voto meo in causa procederet,proposita causa in Rota dubitaui,an adesset cōfidētia in casu,& ad effectum de quo agitur, effectus erat magnus,quia si iudicabatur pro confidentia trāslatio prædicta reddebatur nulla, & Cāpanus inhabilis,iuxta pœnas cōstitutionis Pij V.& licet ego qui causam non Rotalē proponebā, & ideo primus eram dicturus suffragium, ex prædictis inclinarem pro confidentia omnes tamen domini concorditer tenuere,de illa nō cōstare;potissima ratio fuit, quia constitutiones Pij Quarti,& Pij Quinti, non habēt locum in simplici translatione fructuū, aut pensionum,cum loquātur de fructibus ac pēsionibus,quæ reseruantur ratione resignationis beneficiorū. Nā prima constitutio Pij Quarti aperte loquitur de beneficijs Ecclesiasticis, pensiones vero proprie beneficia Ecclesiastica dici non possunt. Sainen.de infirmit. quæst.16. circa medium, vers. nam clarum est. Gigas de pensio.quæst.28. num.10.nam pensio cum non datur in titulum,est quoddam ius temporale separatum,& distinctū ab ipso beneficio, vt tenuerūt domini in vna Zamoren.pensionis,sub die 10.Octobris 1577.Corā D.Oriolen. & cum sit pœnalis constitutio restringenda est, cap.1. de filijs presbyterorum,lib.6.cap.odia.& cap.in pœnis.de regulis iuris, lib.6.clarum autē videbatur,constitutionem loqui, de pensionibus, & fructibus ex causa resignationis beneficiorum reseruatis ibi,ac sibi propterea pensiones annuas ac fructus redditus, & prouentus Ecclesiarum,& aliorum beneficiorū, &c. Ex quibus verbis declarantur etiam alia, quæ sequuntur in dicta constitutione,in versic.ac fructuum,& pensionum, & in vers.& insuper;quibus locis dictio,prædictam, & dictio, huiusmodi, ostēdunt constitutionem sentire de pensionibus & fructibus procuraris ob resignationem confidentialē, constitutio itē Pij Quinti,quæ enumerat omnes modos committendi confidentias, similiter loquitur de beneficijs ac pensionibus super beneficijs ratione confidentiæ reseruatis,nec in ea detegitur aliquod verbum de pensionibus, & fructibus separatim consideratis,vel de illorum translatione. Nec videbatur dominis veri simile,quod illa constitutio id fuisset ommissura, si putasset in eo etiam casu confidentiæ crimen locum habere argumento.l.primę. §.fin. autem ad deficiētis.C.de caducis tollendis, Alexand.cons.148. incipient.in casu appellat.num.octauo.lib.5. Considerabant etiam domini, quod cum constitutio Pij V. 52
procedat per præsumptiones, non debet extendi ad casus, in quibus alias extenderetur. Abbas in cap.fi. de sponsal. Ruinus consil.112.nu.27.lib.2. Rol. cōs. 27.nu.22.lib.1. Nec videri potest Pius V.de illis sensisse in versic.sed nequisquam, nam ibi quoque agitur de pensionibus,occasione confidentię,super beneficio comissę, de quibus paulo ante in prędicta cōstitutione tractatum fuerat. Non obstat sententia lata à Pio Quinto, per quam declaratur nulla translatio pensionis facta in Archiepiscopum Corcyren. quia non fuit declaratio nulla tanquam confidentialis,sed tanquam facta ad commodum incapacium, ac in fraudem priuilegiorū Militum Sancti Pauli. Fuit etiam dictum,quod licet præfatæ,constitutiones Pij Quarti,& Pij Quinti loquerentur de simplicibus pensionibus. quod tamen non concedebatur adhuc, ex his quæ proponebantur non videbatur probata aliqua confidentia; primum quia cum Archiepiscopus vigore suæ facultatis, posset fructus pro se retinere,& illos etiam omnes, vel aliquā partem transferre,nulla aderat probabilis,aut verisimilis simulandi causa,qua deficiente, nec præsumitur simulatio, nec admittitur eius probatio. Aretinus cons.159.numer. 10. versic. venio nunc ad tertium, Alexander, cons.57.nu.30. vers. & hæc procedunt. lib.quinto. facti etiam series videbatur tollere confidentiam,nam si confidentiaria, & simulata fuisset translatio, non potest satis commoda assignari differentię ratio, cur statim ab initio nō fuerit facta de omnibus fructibus,quibus stantibus non concludit confidentiam perceptio fructuum facta per Archiepiscopum,post translationem,sola enim fructuum perceptio non inducit confidentiam, sed animus, & conuentio hoc faciendi ab initio, vt fuit conclusum in illa Crescentina confidentiæ, coram domino Orano de anno præsenti, nec locatio facta per Campanum nomine Archiepiscopi; nam ista, cur ita absque confidentiæ crimine fieri potuerint, causas habent probabiles, & verisimiles, quas in suis constitutis refert Campanus: intererat enim Campani,ne ista translatio ab Archiepiscopi consanguineis intelligeretur, ac vt facilior esset exactio in terris,seu dominio Venetorum, quæ præsumptiones cum sint satis probabiles, contrariam confidentiæ suspitionem ex prædicta parte, & locatione ortam elidunt. dicebāt enim aliqui ex dominis, quod cæteris etiam placuit, quod licet constitutio Pij V.ponat quasdam coniecturas ad probandam confidentiam,non tamē tollit alias præsumptiones,& coniecturas,quidquid priores,vel tollantur, vel elidātur, illæ enim cōiecturæ nō sunt præsūptiones iuris, & de iure,quę nō possint recipere probationē in cōtrariū. Cōfessio Cāpani nō obstat,quia cū sit qualificata

non potest diuidi. Abb. in cap. bonæ. numer. 29. de
postulatione Prælatorum. reddit enim rationem,
cur nomine Archiepiscopi locauerit, & quod licet
Archiepiscopus exigeret, tamen Campano satisfacie
bat de exactis: in literis missiuis Archiepiscopi non
poterat fieri fundamentum, cum inde non conclu-
deretur, quod pecunia de quibus in eis agebatur,
peruenisset ad Archiepiscopum, atq; ex his conclu-
sum pro non confidentia.

53 At ita paciscentes peccant mortaliter, † & com-
mittunt peccatum simoniæ, quæ tamen non indu-
cit excommunicationem, vel aliam cẽsuram, iuxta
supradicta num. 20. Nauarus vbi proxime & Flam.
Paris. d. quæst. 23. a num. 43.

Nec habens facultatem transferendi pensionem
54 † potest illam licite transferre cum reseruatione, seu
pacto illam exigendi, quoad vixerit, alias transla-
tio erit nulla. Nauarrus d. consil. 65. & Flam. & ibi
Fr. Emmanu. Rodriguez in sum. 2. to. cap. 21. nu. 7.
Vega in summa, secunda part. cap. 65. casu 7. Petr.
Ledesma, in summa, secunda part. tract. 7. capit. pri-
mo. circa 14. conclus. pag. 381.

55 Et an hic possit eam transferre, sub † conditione
si moreretur, ex infirmitate præsenti. Nauarr. cons.
11. de vsuris, respondet affirmatiue. contra quem-
tamen rectius tenet additio consilij posita in fine,
quod cum per has translationes extinguatur anti-
qua pensio, & noua constituatur, coram electo, seu
per electum authoritate Apostolica, videtur, quod
dicta facultas transferendi, non possit sibi locũ ven-
dicare, nisi in absoluta translatione, atque adeo trã-
latio sub conditione facta, erit nulla.

56 Vnde etiam † videtur, quod non possit fieri trã-
latio per testamentum, non obstante decisione Ro-
tæ in causa Placentina pensionis 17. Iunij 1602. Co
ram D. Corduba, in qua fuit dictum, facta transla-
tione in testamento, attendendum esse tempus mor
tis, ad effectũ validitatis illius. Ripa in l. serui optio
ne. ff. de optione legata. & sic secundam translatio-
nem, quæ præcessit tempus mortis, esse validam:
quia id accipiendum est, suposito quod posset fieri
per testamentũ, quod tamen ibi non deciditur.

Ait tamen Flam. Paris. de confiden. qu. 42. quod
57 licet in † transferente pensionem per confidentiam,
cum tunc nullus titulus beneficialis consideretur;
non committatur confidentia punibilis, per dictas
constitutiones Pij Quarti, & Quinti, tamen com-
mittitur simonia, & confidentia per promissionem
factam a Titio, de soluendo ex suo pensionem con-
stitutam super beneficio Ioannis, ad fauorẽ Mæuij
resignantis, reseruata sibi dicta pensione, suum bene
ficium in fauorem ipsius Titij, qui rogauit Ioannẽ,
vt consentiret constitutionem dictæ pensionis: ci-
tat Nauarrum, cons. 60. de simonia. Qui solum ait,
in hoc casu committi simoniam super beneficio.

58 Et mouetur primo † ex ratione Nauarri, ibi. q̃d
licet emptio, & venditio pensionis simpliciter facta,
non censeatur simonia facta super beneficio, tamen,
quando est facta, tanquam medium, seu ad finem
quærendi beneficium, censetur simonia facta super
beneficio, sicut traditio, vel promissio pecuniæ fa-
cta alicui, vt sit mediator ad quærendum beneficiũ,
censetur simonia facta super beneficio.

59 Secundo, † quia in paciscentibus super pensio-
ne, pro consequendo beneficio, committitur confi-
dentia punibilis per dictas constitutiones, cum con-
sideretur titulus beneficialis. Nauarrus in Manu.
cap. 23. num. 109. & habetur dicta constitutione Pij
Quinti. §. quatenus, & §. itidem.

60 Verum additio dicti consilij † Nauarr. ait aduer-
tendum referri alias ab officialibus Sacræ pæniten-
tiariæ responsum, quod ego si, Papa sciente, in tui
gratiam consentio, vt meum beneficium pensione
grauetur, possum a te recipere, etiam ex pacto, indẽ-
nitatem. est ratio, quia cum communiter beneficia-
rij non patiantur sua beneficia pensione in gratiam
tertij grauari, nisi recepta promissione indemnita-
tis, & hoc non lateat Pontificem, vtique admitten-
do huiusmodi pensionum reseruationem, tacite e-
tiam consentit vt fiat dicta conuentio.

61 Sed hoc mihi tutum non videtur, & verius † exi-
stimo in prædicto casu committi simoniam super
beneficio ex prædicta ratione Nauarri id tenentis,
quem sequitur Flam. Et Vega in sum. 2. part. cap.
101. casu 68. in fine, & consequenter totum illud, tã
resignationem, & reseruationem pensionis, quam
prouisiones beneficij resignati esse nullam, etiam si
resignatarius nondum soluerit ratione præfatæ pro
missionis vllam pensionem, iuxta dicta infra 8. part.
cap. 1. a num. 3. & 16. quamuis in hoc contra teneat
Nauar. d. cons. existimo tamen contra Flaminium
62 † Parisium, non committi in hoc casu confidẽtiam
super beneficio, nec comprehendi dictis cõstitutio-
nibus Pij IV. & V. Nec obstat dict. constitutio Pij
63 Quinti. † §. quare nos, & §. itidem. quia loquitur de
paciscentibus pro consequendo beneficio super pen
sione soluenda ipsi resignãti, vel collatori, vel alijs,
eorum respectu.

Vnde quod inquit Cordoua in summ. quæst. 165.
64 † & 166. & Fr. Emmanuel Rodriguez 2. tom. cap.
21. nu. 9. Vega 1. parte. cap. 36. casu 8. & P. Ledesma
2. part. tract. 7. cap. 1. circa 24. conclusionem. pagina
381. quod non potest solui nec recipi pensio sine li-
teris Apostolicis, alias incurrunt pœnas dictæ con-
stitutinnis, est intelligendum, quando resignationẽ
beneficij præcessit pactio de soluenda pensione sine
authoritate, & reseruatione Papæ, non alias, & vi-
de dic. infra 4. part. 2. num. 34.

Secundo infertur, quod licet habens beneficium
65 tenetur † dicere officium diuinum, vt late dictum
est infra 3. part. cap. 1. pensionarius tamen ad illud
non teneatur. Dominicus Francus, num. 2. & alij
in cap. quamuis. 1. de præben. in 6. Sarnen. in Reg. de
infirmis. in quæst. 16. Coras. 1. par. cap. 4. numer. 2.
Gigas quæst. 30. Io. Nicol. de Iphi. de iure patrona-
tus lib. 1. numer. 76. Sandoual dicens communem
de officio Ecclesiastico. 5. par. cap. 5. Redoan. de si-
monia. 2. part. capit. 14. numer. 11. Flam. Paris. de
resignat. beneficiorum. libro secundo, quæstone 15.
numero 18. Soto de iust. & iure. lib. 10. quæstione
quinta, articulo tertio. Corduba libro primo, quæ-
stionarij quæstion. 21. punct. tertio, & in summa
quæstion. 186. punct. secundo. Durandus de ritibus
libro tertio capit. 22. numer. 14. & Azor libro 10.
capit. quarto quæstion. tertia. Gonçalez. sup. num.
12. quamuis contrarium male teneant Guerrero d.
66 cap. 61. † & Gambarus dict. libro 6. num. 326. con-
sequenter ad suam opinionem, quam ibi tenet à
numero 309. quod pensio iudicatur beneficium, &
venit appellatione beneficij, vt dixi supra, num-
ro 2.

67 Hodie vero ex noua constitutione † Pij Quinti,
138. infra adducta. 3. parte, cap. 1. numer. 5. pensio-
nem percipiens, vt clericus tenetur ad officium
paruum Beatæ Mariæ, alias obligatur ad restitu-
tionem fructuum, vt ibi. Cuchus in institutioni-
bus Maioribus. libro 5. titulo 7. numero 5. Duran-
dus ibid. Frater Ludouicus Lopez. instructorij con-
scientiæ

scientiæ. 1. tom. cap. 145. Graffijs lib. 2. cap. 50. num.
8. & 9. & cap. 51. nu. 5. Viualdus in appendice cande-
labri. cap. 10. nu. 32. Valentia 3. tom. secunda secun-
dæ. disput. 6. quæst. 2. pun. 10. circa secundum Gon-
çalez 5. num. 13. & Aragon. secunda secundę. quæst.
63. artic. 2. Enriquez in summa lib. 13. cap. 13. §. 2.
Ioann. Emmanuel Rodriguez. 1. tom. cap. 140. nu.
5. Vega 2. par. cap. 65. casu 1. Azor. supra & 14. q. 12.
& P. Ledes. d. 2. par. tractat. 9. cap. 4. con. 6. 2. difficul-
tate, qui sex vltimi aiunt dictam cōstitutionem esse
vsu, & consuetudine receptam, contra aliquos, qui
oppositum dicebant, & vide dicta, d. cap. 1. 3. par. 7.
dubit. à num. 117.
Et cum d. constitutio Pij V. loquatur de eo, qui
68 pensionem † vt clericus percipit, dicendum est, perci
pientem pensionem titulo sęculari non teneri ad di
ctum officium Beatæ Mariæ, vt per allegatos, siue
sit pauper, siue diues, siue pensio excedat sexaginta
ducatos, siue non, quicquid sine fundamento dicat
Vega supra, citans Fr. Ludouicum Lopez, & Fr.
Emmanuelem Rodriguez; qui id non dicunt, sed
69 gratia † exempli loquuntur de sæculari paupere: &
similiter constitutio Sixti V. de habitu clericali, de
qua supra num. 11. loquitur de clericis pensionem
percipientibus; quicquid Vega dicat.
Tertio infertur, quod hodie clericus, primæ ton-
70 suræ, † seu in minoribus constitutus, pensionem ha-
bens, non gaudebit priuilegio fori, ex decreto Con-
cilij Tridentini sessione 23. de reformat. cap. 6. vt te
net in terminis Aceuedo in leg. 1. tit. 4. lib. 1. recōpi-
lationis, num. 5. & ita S. Congregatio Concilij decla
rauit 19. Iunij 1586. Cuius declarationis meminit,
Flam. Paris. de resignat. lib. 1. quæst. 10. in fin. & lib.
2. quæst. 15. num. 15. quæ inter declarationes super
d. cap. 6. habetur sic. Cui reseruata fuit pensio, vt cle-
rico, si non incedat in habitu, & tonsura, non gau-
det priuilegio fori. Sic fuit decisum ex eo, quod Cō-
cil. corrigat ius commune, & tres casus excipiat per
dictionem, nisi, quę dictio alios casus excludere vide
tur. leg. qui aliena. §. si libertas. ff. de negotijs gestis.
cap. si duo. de procuratoribus, in sexto, cum concor-
dan. citatis per Crauet. cons. 155. nu. 1. Iacob. Sbro-
tius de Vicario Episcopi. lib. 2. quæst. 111. num. 9.
& subditur in dictis declarationibus. Immo etiam si
deserat clericalem habitum, & tonsuram, vt in scri-
ptis Cardinalis Alciati. Et post hęc idem docet Gon
çalez. glos. 5. §. 5. num. 6.
Quamuis contrarium, nempe clericum primæ
71 † tonsuræ, seu in minoribus constitutum habentem
pensionem gaudere priuilegio fori, teneat Salcedo
dicens, ita fuisse in supremo Regio consilio iudica-
tum in practica criminali Canonica. cap. 67. num.
10. & in terminis similis constitutionis Clementis
VII. emanatæ ad instantiam Reipublicæ Veneto-
rum. Gigas quæst. 94. a num. 8. ex eo, quod in mate-
72 ria fauorabili, † qualis est ista, appellatione beneficij
Ecclesiastici, venit huiusmodi pensio, quæ largo mo
do potest dici beneficium Ecclesiasticum. idem Gi-
gas. quęst. 28. num. 18. Mandos. in regul. 19. Cancell.
quæst. 11. num. 11. Lassarte de decima venditionis,
cap. 19. num. 24. & faciunt tradita per Iasonem in
leg. non dubium. Cod. de legibus. num. 42. & in vlti-
73 ma editione anni 1594. ait dictus † Salcedo scire Il-
lustrissimos Cardinales Sanct. Congregationis, con-
trarium iudicasse, existimantes dict. cap. 6 concilij,
non comprehendere, quoad fori immunitatem, eū
cui fuit reseruata pensio in fructibus alicuius benefi-
cij, prout testatur Flam. d. num. 15. suam tamen opi-
nionem æquiorem esse, & iuribus apud nos rece-
ptam, hæc Salcedo. Sed tamen standum erit decla-
rationi S. Congregationis, quam certum est habe-
re vim legis.
74 In casu de quo agit Lassarte vbi supra, † nempe
l. 2. tit. 4. lib. 1. recompilat. dicendum erit cum ip-
so, & cum Flores. quæst. 21. num. 199. clericum pri-
mæ tonsuræ, seu minorum ordinum habentem pen
sionem, non debere soluere Gabellam, vel alia tri-
buta, quicquid sit in alijs minorum ordinum, non
habentibus beneficium, de quo vide infra 2. par.
cap. 3.
75 Quarto inferri videtur in impetratione † benefi-
cij non esse necessario faciendam mentionem de
pensione, cum non sit beneficium, & ius solum iu-
beat fieri mentionem de beneficio in impetratione
2. facta à Papa, vel Legato. cap. si motu proprio.
de præbendis. in 6. Clementina 2. de officio ordina-
rij. cum alijs, & ita tenēt Card. in cap. postulasti. nu.
5. de rescript. & in d. Clementina 2. num. 7. & in Cle-
mentina 1. §. 1. de supplenda negligentia Prælato-
rum. Ioannes Andreas, & Enriquez. nu. 5. Butrius
7. in d. cap. postulasti, Domin. in d. cap. si motu pro-
prio. nu. 7. Bonifacius in Clementina 2. de præben-
dis. num. 18. Felinus in d. cap. postulasti. num. 8. de-
claratione 3. & 30. & in cap. in nostra. col. 1. & 3. de
rescript. Probus ad Monachum in cap. nemo de ele-
ctione in 6. sub nu. 32. vbi tenet contra glos. reg. 61.
Millis in Repertorio. verbo. gratia. vers. 16. Hiero-
nimus Paulus, in practica cancellar. in notabil. super
vacantibus non reseruatis. versic. gratiam beneficij
impetrans. licet teneatur Capella Tolosana, decis.
473. & ibi Aufrer. Ioan. Nicol. Gimont. in Enchiri-
dio. beneficiorum. tit. 1. cap. 10. num 6. & Ioan. Ni-
col. Delphinas de iure patronatus. lib. 1. num. 79. &
hoc ait iure esse verius. Coras. d. 1. par. cap. 4. num. 5.
& nouissime Gonçalez, glos. 5. §. 5. à nu. 16. dicens,
quod ita seruat Rota, vt ab eisdem dominis audito-
ribus audiuit.
76 Sed hæc sententia solum est vera in pensione †
quæ non datur loco beneficij, sed in stipendium, in
qua plerique ex dictis authoribus loquuntur, vt ex-
plicat Gigas, quæst. 67. 2. concl. Gambarus d. lib. 6.
num. 323. & Mandos. de signatura gratiæ. tit. de
pensionibus. in principio. versic. hinc dicimus. & in
pensione quam quis haberet à laico assignata sibi,
pro titulo ordinum, de qua loquitur Rota decis. 39.
de rescript. in antiquis, & 9. de pręb.end. in antiquio-
ribus. & Felin. in d. 3. declaratione. & d. cor. 30. Gam
barus sup. num. 359.
77 Ex quo conuincitur, quod ait Ripa in cap. † ad
aures. de rescript. num. 18. quod de patrimonio as-
signato in titulum loco beneficij, ad cuius titulum
clericus diues ordinatus est, debet fieri expressa mē-
tio; cuius contrarium tenent Hieron. Paulus vbi
proxime, cum Ioann. Andrea in d. cap. postulasti:
& Felinus ibi. num. 5. & Aceuedo in l. 1. tit. 4. lib. 1.
recompilationis. num. 9. cum Calderi. de istis enim
78 † certum est non esse opus facere mentionem in im-
petratione beneficij, nisi esset in forma pauperum,
tunc enim esset surreptitia, non facta mentione de
pensione, si ex ea cessat paupertas. Felinus d. declara
tione 3. & d. cor. 30. Staphileus de literis gratię, non
à forma expectatiuarum. nu. 11. Ludouicus Gome-
zius. de expectatiuis. num. 25. Gigas, d. q. 67. 5. concl.
Coras. d. cap 4. nu. 5. & Ioan. Nicol. Delphinas supra
nu. 80. contra Rotam supra, & Cardin. in d. clem. 1.
§. 1. de supplenda negligentia Pręlatorum, & Gam-
barus sup. nu. 361.
79 Sicut etiam † de hospitali, etsi nō sit beneficium,

impetrans beneficium mentionem facere debet in literis iustitiæ,& in forma pauperum, licet secus in literis gratiæ. Cardin, & Imola in clement. fin. de officio ordinarij. Felin. d,cap,in nostra. cor,23. Selua.3,part,quæst.12.11. qualitate, num.17. & Corasius d.1.part.cap,3. ad finem. Sicut etiam non valet
80 † impetratio in forma pauperum, si impetrans est diues,tanquam concessa ex falsa causa, Felin.supra, & Ripa in d.cap.ad aures.num.18.

At de pensione quæ clerico assignatur loco bene-
81 ficij,† vt commodius sustentari valeat, vel ex causa resignationis, seu cessionis ne nimium dispendium patiatur,necessario facienda est mentio in impetratione beneficij, nam cum loco beneficij succedat, perinde est,ac si beneficium haberet.c.ad audientiā, secundo,de rescript.Innocētius,& Compostella, in d.capit, postulasti. Oldradus cons.81.nu.1.Socinus Senior,cōsil.260.col.prima,lib.2. Ripa in dict. cap. ad aures. num.12.versic.3.amplia. Beroius in cap.super litteris.eodem titulo,num.72.glossa dict. regu. 61. Cancell.in fine. dicens, quod quia hodie quælibet pensio succedit loco beneficij,quia est ad vitam, recipientis,ideo credit, quod teneatur impetrans facere mentionem de ea, & Sarnen, in regul.de infirmis. quæst.16.versicul. nam videmus. Gigas, dict, quæst.67.3. conclus. Rebuffus de nominationibus quæst.9.numer.39. alias 36.versicul.& hodie. & de pacificis possessoribus,num,133.alias 115.versiculo hodie cum quælibet. Guerrero dict.cap.61.Menochius de arbitrarijs,casu 201.n.51. Hoieda de incōpatibilitate beneficiorum, secunda parte cap.7. nu. 1,Flam. Paris. de resignatione beneficiorum, lib.2. quæst.15.num.5.& libro 6. quæstion. secunda, nu, 13,& libro 10.quæst.2.numero 78,vbi ait, ità teneri communiter, & Zecchus de beneficijs,& pensionibus Ecclesiasticis.cap,9. numero 2. sub versiculo ex parte impetrantis, & versiculo,& non solum,& inclinat Caecialupus, de pensio. quæ.26.num.4.& ita vsum sanctissime recepisse, inquit Coras, dict. cap. 4. versicul. at vero vsus. & sequitur Gambarus dict. libro 6.numero 321. & 324.vbi ait hoc esse verum, siue pensio sit beneficium,siue non,& numero 356. vbi tamen id limitat, nisi essent pensiones ad tempus,vel ratione stipendij.

82 Sed hæc limitatio, † de pensionibus ad tempus, non videtur vera,argumento decis. Putei,272.lib.2.

83 Et è conuerso in gratia † pensionis quæ clerico datur loco beneficij, vt commodius sustentari valeat,erit facienda mētio de obtentis, siue beneficijs, siue alij, pensionibus eadem ratione nisi in gratia reseruatæ sint Motu proprio, vt super Episcopatibus,d.c.si Motu proprio.

84 Licet secus in ea. quæ † reseruatur ex causa resignationis,seu cessionis,cum non reseruetur, ex causa lucratiua,sed onerosa,ne nimium dispendum patiatur, ex resignatione. Flam Parisius dict,lib.6.qu, 2.num.10.& ita Romæ accepi à dominn Alberto, qui pluribus annis officiū Reuisoris in dataria exercuit, & modo Abbreuiatoris, & in rebus Datariæ, & Cancellariæ est peritissimus, & cessat difficultas.

85 Nam de consuetudine, † & stilo Curiæ,ita seruatur,vt in impetratione beneficij fiat mentio de pensione,& in gratia pensionis sine causa, (quæ dicitur illa quæ non reseruatur ex causa resignationis, seu cessionis,sed vt commodius quis sustentari valeat, quamuis alias,ex iusta causa reseruetur,) fiat men-
86 tio de obtentis, & optima est legum † in terpres consuetudo. l.si de interpretatione. ff. de legibus, capit. cum dilectus,vbi Doctores de consuetudine,& minime sunt mutanda quę interpretationem certam semper habuerunt.l. minime.ff.de legibus.

87 Et stilus † curiæ facit ius c.ex literis, vbi Felin.n. 4.de constitutionibus,c. quam graui.de crimine falsi.Crescen.decis.1.num,4,de rebus Ecclesiæ. Caput aquen.decis.331.num.2. part.3. Millis in Repertorio,verbo stilus curiæ. Hier.Gabriel cons.193.nu.1, lib.2. Mandosius de commission, secunda commissione. verbo sanctitati vestræ. Et ad Lapum,allegatione 51. litera D. & consil.4.num.

Et sic facit ius vniuersale,etiam in partibus,Oro-
88 scius † in l.de quibus.num.27.ff. de legibus. Anton, Grauatius ad Vestrium,in practica,libro 5. capit.3. numero sexto,& Ioannes Guttierrez. canon.quæst. lib.1.cap.33.numer.35. in fine, quicquid dicat Ferresus cons.52. num.3. qui ait stilum curiæ non esse sequendum in partibus nisi sit firmatus speciali decisione Papæ, cum sit varius,modo albus,modo niger.& Zauallos in suis communibus cōtra communes, quæst.737. a numero 20. post Albericum in dictionario. verbo. curia, & Felinum in cap. Rodulphus.de rescript. num.22.versic.vbi autem,& Cucchū in institutionibus Maioribus.li. 1. titulo 8. n.2.

89 Et ideo in pensionibus,† quæ seruiunt Palatinis, ponitur hæc clausula, & cum indulto, quod pensio per præsentes reseruata loco beneficij ecclesiastici, non cedat,nec in numero beneficiorum,seu pensionum etiam sub eodem tecto consistentium intret, vel illius taciturnitas in impetrationibus aliorum beneficiorum, seu pensionum, deinceps faciendis surreptionem,aut nullitatem aliquam faciat. Ex qua comprobatur prædictus stilus.

90 Circa illud autem,† quod dictum est, numer.84. non esse necessario faciendam mentionem de obtētis in pensione, quæ reseruatur ex causa resignationis,seu cessionis. Aduertendum est,quod non videtur habere locum in eo qui resignat beneficium reseruata sibi pensione, cum habeat ius ad aliud beneficium incompatibile, per cuius assequutionem vacaturum erat beneficium,quod resignat:is enim videtur debere facere mentionem de obtentis,& prę-sertim de illo alio beneficio incompatibili, ad quod habet ius,nam cum per assequutionem illius, vacaturum esset beneficium, quod resignat, non potest vere dici reseruata sibi pensio, ex causa onerosa, & ne nimium dispendium ex resignatione patiatur,& consequenter reseruatio pensionis erit surreptitia, non facta mentione de obtentis, & de illo beneficio incompatibili,ad quod ius habet.

91 Quod est notandum † ad illos, qui resignant, reseruata pensione,beneficia curata, habentes electionem, seu nominationem ad aliud curatum vacans in mense Apostolico,ad quod se opposuerunt in cōcursu.

92 Sed an cum de pensione † est facienda mētio, necesse sit exprimere eius quantitatem, sicut est necessaria expressio valoris beneficiorum obtētorum de regula cancellariæ de valore? Caccialupus, dicta,quæstione 26. tenet quod sic, ex eo, quod in regula de valore dicitur, & aliorum quorumcūmque beneficiorum. Et vbi dicitur,& aliud quodcumque beneficium, comprehenditur pensio. Felin.in dicto cap.postulasti. de rescript.nu.8.prima declaratione, & in cap. de quarta, num.16. de præscriptio. quem sequitur Rebuffus de pacificis possessoribus, num. 132. alias 114. & videtur sequi Cassad. decis. 3. de
94 præbēdis,nu.32. Et cum Caccialupo † tenet Mascardus de probationibus, concl.888.num.16.post glossam.dict.regul.61. in fine, idem tenet Gambarus,d. lib.6.

lib.6.à num.350.quia dicit esse eandem rationem in
beneficio,& pensione, & regulam de valore,non esse
se contra ius,sed præter. Idem scilicet,quod mentio
fieri debet quantitatis pensionis,& super quo bene-
ficio illam obtineat, ait Zecchus dicto versic.& non
solum.

95 Contrarium tamen tenet Gigas, dicta quęst.†67.
6.conclus.ex eo quod de iure communi, non est ne-
cessaria expressio valoris in impetratione. Fel.in d.
cap.aures. 1.conclus. Mascard. sup.num.7.Crescen.
decis.8.num.2.de rescript. & regul.cancellariæ quæ
est exorbitans, loquitur tantum de beneficijs. facit
quod dicit Felinus, licet ambiguus in d.cap. postu-
lasti.nu.8.9.declarat.& hanc sententiam tenuit Ro-
ta in vna Abulens.beneficij.de Mõbeltran.30.Octo
bris 1595.Coram D.Blancheto,infra adducta.11.p.
cap.3. num.299.

96 Et ad fundamentum Caccialupi,quod,vbi† dici-
tur,& aliud quodcunque beneficium, comprehen-
ditur pensio, respondet Gigas, supra & quæst. 10.
nu.8. quod non est verum, nam quotiescunque di-
ctioni, quodcumque, vel simili adiungitur dictio,
97 aliud,tunc talis dictio, quæ alias†importaret omni-
modam generalitatem, comprehenderet quæ alias
non venirent. Sarnens. in reg. de triennali,quæst.1.
versic. tamen istis non obstantibus Hippolitus, in l.
vnius.§.cognititurum.ff.de quæst.nu.28.Mandos.re-
gul.17. quæst.8.num.2. Aceuedo in lib.4.tit.17.lib.
4.recopil. nu 6. & Rota decis.268. nu.5. & 791.nu.
10.par.1.diuersorum. cum alijs.

98 Et sic pensiones † Mandos. regul.33. quæst.6.nu.
2.& 1. & 9. ad finem. Aceuedo in l.1. tit.4. lib.1.re-
copil.nu.3. & Rota in Conchen.pensionis, 6.Mar-
tij 1598. Coram D.Peregrino, quam vide infra 11.
p.c.vlt. 2. dub.num.79.

Restringitur ad similia expressis. leg. si fugitiui
99 †iuncta glossa fin.ibi communiter approbata. C. de
seruis fugitiuis,Socin.in consilijs citatis per Gigan-
tem.ibi Ias.in l.quicunque. C.qui admitti.num. 1.&
Crescen.decis.1. de priuilegijs.nu.2.

Et glossa,in clement.2. de vita & honestate cleri-
100 corũ † in qua fundatur Fel.d.4.declaratione,& Cac
cialupus,loquitur quando dicitur,quodcunque be-
neficium, sine dictione aliud, prout etiam loquitur
Felinus,in d.cap.dc4. num.16. Vltra quod loquitur
de pensione data in titulum.Crescen.decis.14. de re
iudicata, nu.2. & sic nullum fundamentum potuit
in ea fieri in proposito.

101 Sed nihilominus, † opinio Caccialupi videtur
probabilior, nam quando dictioni alius adijcitur
dictio vniuersalis, vt quicunque,&c. tunc non simi-
lia tantum,sed & diuersa ac generalitatem, & vni-
uersalitatem designat.glossa verbo quamuis. iuncto
textu in element. 1. de re iudicata, & ibi Imola, Ias.
in d.l.quicunque.num.2.additio Felini,in cap.sedes.
de rescript. nu. 6. quæ intelligit gloss. d.l.si fugitiui.
quando subiecta materia aliud importat. & Man-
dosius in reg. 12. quæst.6. num.8. & 12. & regul.27.
quæst.5. num.5. Couarr. pract. cap.25.nu.5.& Ace-
uedo vbi supra,num.7.Et post hæc Gonçalez ad re-
gul.mensium,glos.3.a num.45.

102 Vnde narrans habere reseruatos fructus† seu me-
dietatem fructuum pro pensione,deberet narrare il
lorum valorem, & illum iustificare, quemadmodũ
103 in valore beneficij. Narrans vero † se obtinere pen-
sionem certæ quantitatis,adhuc non teneretur pro-
bare illam habere, & non excedere quãtitatem nar-
ratam, vt in d.decis. Abulen. beneficij de Monbel-
tran, cum valor huiusmodi pensionis non recipiat
variationem, sed consistat in quantitate determina-
ta,in qua fuit reseruata,& diceti illum habere maio-
rem pensionem, incumberet onus id probandi.

Et similiter in gratia pensionis, in qua sunt expri
104 mendi obtenta, † vt diximus,erit etiam exprimen-
dus eorum valor.

105 Quinto inferri videtur, † quod licet per contra-
ctum matrimonij beneficia vacent,cap.1.cum alijs,
vbi Doct. de clericis coniugatis, & dicam infra. 11.
par.cap.8. & per promotionem in Episcopum,cap.
cum in cunctis. §.1. de electione, & dicam d.11.par.
cap.6. non tamen amittitur pensio. Cardin. in dicta
Clement. 1. §. 1. de supplenda negligentia Præla-
torum. num.5. & ibi Imola, Ripa in cap.2.de indi-
cijs.num.128. Caccialupus de pensio.quæst.19.Sar-
nen.in regul. de annali, quæst.21. & Couarr.in 4. 2.
par. cap.6.§.3. num.6.

106 Hoc tamen solum procedit in pensione,†assigna-
ta in stipendium pro seruitio temporali,seu alias,vti
laico, secus in pensione clerico assignata loco bene-
ficij, vt commodius sustentari valeat, vel ex causa
resignationis; nam cum hæc cedat loco beneficij
107 † regulanda est quoad amissionem tanquam bene-
ficium, & sic eisdem modis amittitur quibus be-
neficium, vt tradit Hieron. Gabriel,consil.187.nu.
11.& consil.200.lib.2. qui ita quotidie practicari,&
consuetudine,& stilo receptum attestatur,& Flam.
Paris. de resignatione beneficiornm. lib.3. quæst.1.
num.13.

108 Vnde sicut per† contractum matrimonij vacant
beneficia, vt dixi, per illud etiam amittitur huius-
modi pensio. Gigas quæst. 54. qui ait hanc partem
amplecti curiam Romanam, & sibi in facto accidis-
se post Caccialup.30.idem Gigas,consil.132.Quem
vide quæstione, de qua ibi, & consil. 149. a num.4.
Bermondus de publicis concubina. pag.403.Coras.
d. cap.4. num. 4. Duarenus de benefic. lib.6. cap.4.
versic.annua huiusmodi. Iulius Clarus, §.fin.quæst.
73.num.5. Nauar.de oratione, cap.21.nu.53.qui ait
ita esse stilum curiæ. Guerrero, dicto cap.61. versic.
nota etiam. Salzedo in pract. crim. cap.80. litera C.
Flam. Paris.lib.1. quæst.1. num.15.& lib.6.quæst.2.
num.115. qui ait esse communem,& receptam Do-
ctorum sententiam. Quintanaduennas Ecclesiastic.
lib.1.c.6. num.9. Zauallos.q.147. nu.3. Viualdus in
appendice ad Candelabrum, c.1. nu.33. & Sairus de
censuris,lib.2.c.5.num.15.& nouissimè Vuamesius,
109 consil.284. & 268. nu.6. & supradictam distinctio-
nem ponunt Gambarus, d.lib.6.nu.744. Greg. Lo-
pez, in l.41. tit.6. par. 1.gloss.2. Couar. vbi supra in-
quiens, ita vsum Romanæ curiæ obtinuisse. Puteus
decis.459.lib.2. Rota decis.1079. lib.3.par.3.diuers.
& Cæsar de Grassis, decis.114. nu.9. Enriq.in sum-
ma. lib.3.cap.13. §.2.& Toletus lib.5.cap.82. Açor,
lib.13.c.13.quæst.8. & Thom.Sanchez de matrim.
lib.7. disput.44. & facit constitut. Pij V. 71. de qua
supra num.11.

110 Et sicut per †promotionem ad Episcopatum va-
cant beneficia,vt dixi, ita etiam vacabit huiusmodi
pensio,Gigas quæst.56. & consil.149. nu.8. Caput-
aquen.2.par. Dec.303.304. & 313.400.& 401. Fer-
rettus consil.53. à nu 4. Hier. Gabriel. dicto consil.
111 200. lib.2.qui ait,ita semper obseruatum fuisse, &
obseruari, & stilum inueteratum ita se habere, qui
facit ius & Anastasius Germo.de indultis Cardina-
lium. §. si vero. à num.20. & 39. Flam. Paris.lib.3.q.
pag.num.8. & 78. & lib.9.quæst.2. nu.121.& idem
112 erit in promoto,ad aliquam Abbatiam † per quam
priora beneficia vacant, vt dicam d.11.par.cap.7.&
tradit

tradit in propos.Gigas d.q.56.nu.5. quamuis Oiedę
de incompatibilitate beneficiorum. c.9.nu.5. & c.6.
nu.10.dura videatur ista sententia in vtroque;& idē
113 esse in assumptione ad Papatum† tradunt, Hier.Ga
briel ibi.& Flam. Paris.li.2.q.1.n.9.& li.3.q.1.à n.7.

114 Et sicut per professionem expressam† vel tacitam
religionis vacant beneficia.c.beneficiū. de reg.lib.6.
vt dicam d.11.p. c.9. ita & per illam pēsio extingui-
tur. Gigas quæst.57.Guido Bonus decis.138.in ma-
nuscript.Caputaqu.decis.223.p.2.& fuit resolutum
in vna Cęsenaten.pensionis 24. Ian.1594.Coram D.
Gipsio, quamuis contradicat Rebuffus de pacificis
possessoribus.num.157.

115 Sexto inferri † videtur illegitimos sine dispensa-
tione posse obtinere pensionem,cum non sit benefi-
ciū,cuius illegitimi sūt incapaces. ita tenet Sarnen.
in Reg.de annali.q.21.qui ita ait tenuisse Rotam in
vna Cæsaraugustana. 20.Maij 1538. & Gambarces
lib.6. nu.284. sequitur Paleotus de notis & spurijs.
c.58.à nu.4. Zerola in praxi Episcopali 1.par. verb.
ordo.§.4.circa finem.& post hæc Gonçalez.glos.5.
§.5.à nu.24. dicens,quod ita seruat Rota,& in causa
116 Legion.† Camaren.pensionis.10.Octob.1577.corā
D. Robustero,quæ habetur. 1.p.diuersorum.decis.
425.dictum fuit quod illegitimus secūdum opinio-
nem, quam tenet,& seruat Rota, non est inhabilis
ad obtinendam pensionem, nisi ratione clericatus,
ex quo illegitimus nō potest esse clericus; ideo cum
sit dispensatus super clericatus, non indiget alia di-
pensatione super illegitimitate ad pensionem.

117 Quod etiam fuit dictum in vna† Bursen.pēsionis.
19.Febr.1596.coram D. Blancheto in qua fuit deci-
sum: Procedendū esse non retardata solutione, quia
Laurentius habebat fundatam intentionem in lite-
ris, & quasi possessione exigendi,vna cum mandato
de manutenēdo decreta ab auditore cameræ,&c.ne
que obstare nullitates existentes ex ventre,quia stan
te quasi possessione exigendi, discutiendæ sunt in pe
titorio,&c. neque obstare defectum clericatus, quia
probatur per testes nedū clericatus, sed etiā presby-
teratus,& in illegitimo clericatum probari ex com-
muni reputatione fuit resolutum corā Oradino in
Taruisina pensionis.12.Decemb.1571. Pręterea suf
ficere pro dispēsatione,quod fuerit ordinatus ad cle
ricatum per Episcopum,qui hoc potest.c.1.de filijs
presbyterorū. in 6.ex eo enim efficitur capax pēsio-
nis,quia illegitimus ratione incapacitatis clericatus
tātum excluditur à pensione,vt fuit resolutum corā
Oriolen.in vna Oueten.pensionis.anno 1572.& co-
rā Lipsio in Cæsaraugustana pensionis. 19.Febrna-
rij 1590. Hæc in d.Burgen. circa quam.vide Hier.
118 Gab.cons.189.lib.1.idē etiam † fuit resolutū in vna
Toletana pēsionis.11.Maij 1601.corā D.Locino in
qua dixerunt domini: Dandum esse mandatum de
manutenendo Roderico in quasi possessione exigē-
di pensionē, cū de eius reseruatione constet ex sum-
pto literarum habito ex registro,quod plene probat
Rota decis.1.nu.1. de fide instrumētorum. & decis.
28.n.1.de probationibus. in antiquis. Ægidius dec.
252.Crescen.2.de fide instrumētorū.Fran.Marcus.
decis.575.n.1.p.2. & de eius quasi possessione ex plu
ribus quittantijs factis a procuratoribus d. Roderi-
ci,antecessori Ioannis ad computum pensionis,quæ
afficit successorē in beneficio. Puteus decis.151.li.3.
& fuit resolutum in vna Mediolanen.pensionis. 11.
Decemb.prætertti corā D. Pamphilio,quas quittan
tias, pars habuit pro legitimè cōpulsans, & ideo nō
officit,eas nō fuisse recognitas:nec obstare quod Ro
dericus esset illegitimus, quia cum ostendat clerica-
tū,non est incapax pensionis,secundum opinionem
quā Rota seruat, quia illegitimus ex eo est incapax
pensionis, quia non potest esse clericus Sarnen.de
annali.q.21.Rota d.decis.425.1.p.diuersorū. Paleo-
tus,& Gābarus supra quicquid dicat,Gigas q.16.&
Rebuff.de dispensatione super defectu nataliū.n.48.
nec releuare, quod pēsio esset reseruata in medicta-
te fructuū,& Rodericus percepit pecunias, quia po
tuit iuri suo renūtiare.l.si quis in cōscribendo. C.de
pact.tū etiā, quia illud nō fuit habitū in cōsideratio-
ne. in d.Mediolan. de pēsione reseruata in pecunia,
quæ fuit soluta in fructibus. Hæc in d.Toletana.

119 Sed quāuis hæc sententia† possit procedere in pen
sione, quæ daretur in stipendijs,cū istius laicus etiā
capax sit,iuxta supradicta, in pensione tamen, quæ
datur loco beneficij, vera nō videtur.Gigas.d.q.16.
sequitur Rebuffus.d.tit.de dispensatione super defe
ctu natalium.nu.48. & tit. de dispensatione ad plu-
ra.nu.65. Nauarrus d.cons.5.de filijs presbyterorū.
& cons.61. nu.3. vbi inquit quod de stilo curiæ re-
quiritur quod sit legitimus. & cōs.63.nu.5.vbi dicit
cōmunē de simonia. Et Cucchus in institut. Cano.
paruis.li.2.tit.8.§.in primis,Quintanadueñas.li.1.c.
6.nu.6.Zerola in d.praxi.2.p.verbo pensionarius. §.
1.& Zecchus de beneficijs,& pensionibus. c.11.n.7.

Nec obstat prędicta sententia Rotæ,quæ transijt
120 in stilum † iuxta dicta infra 5.p. c.1. nu.563. nam in
contrariū videtur esse stilus datariæ, & cancellarię,
cui magis est standum, vti magis propinquo Papæ,
& eius organo, vt alias dicitur infra 4.p. c.2. nu.18.

121 Etenim cum cedat loco beneficij, † etiam quo ad
habilitates regulanda est tanquam beneficium. Na-
uarrus consil.11.nu.2. de temporibus ordinatio.qui
ait, quod qui non est capax beneficij, non est etiam
pensionis,saltem secundum stilum curiæ,qui est ser-
uandus.cap.quā graui.de crimine falsi. sequitur Ze-
rola d.2.p. verbo irregularitas. §.8. & verbo pensio.
§.6.Sanchez de matrim.lib.7.disput.44.num.9.

122 Quod tamen limitat ipse Nauarrus† cons. 12. nu.
15.de rescriptis in inhabilitato ad beneficia per con
stitutionem pœnalē,quem ait non videri inhabilita
tū ad pensiones, sequitur Gonçalez glos.5.§.5.n.26.

123 Sed hanc limitationem non credo † veram ex di-
ctis,cum inhabilitatus est generaliter,& simpliciter
ad beneficia. Rota decis.109.lib.2.p.3.diuersorum,
& in d.Conchen. pensionis infra adducta 11.p. cap.
vltimo 2.dub.nu.70. procederet tamen in inhabili-
124 tato† seu priuato per sententiam hominis, quæ est
stricti iuris. Sarnen.de annali. q.21.Gigas cons.142.
num.9.Crescen.decis.14.de re iudicata.Flam.Paris.
de confiden. quæst.58. num.58. qui ait quod pensio
non venit sub priuatione beneficiorum.

Vnde etiam suspensus à beneficio, simpliciter seu
125 generaliter† per constitutionem,erit etiam suspen-
sus à pensione, secus vero in suspenso per sentētiam
hominis. Et sic procedit sententia Suarez.5.tom.de
126 censuris.disput.27.sectione 1.nu.15.vbi † ait, quod
suspensio à beneficio non comprehendit pensiones,
quia pœna non est extendenda vltra proprietatem
vocis sine cogente fundamento,& pensio non est be
neficium propriè, neque est ius vel ratio,quæ cogat
ad hanc extensionem:&c.

Vnde etiam fit vt eadem ætas requiratur ad obti-
127 nendam† pensionē, quæ ad beneficium saltem sim-
plex requiritur. Zerola d.§.6.& sic cum de iure anti-
quo ad primam tonsuram, & beneficium simplex
requiratur ætas septem annorum.cap.nullus.& ibi
glosa.verbo infanti. de tempor.ordinationum.in 6.
glosa penultima.in cap.si eo tempore. de rescriptis
eodem

eodem libro & dicemus infra 7. part. cap.4. eadem ætas ad pẽsionem requiritur, nec minori septennio pensio sine dispensatione reseruari potest alias est nulla. Selua de benef. 3. part. q.5. nu.27. Gigas quæst. 13. Guerrero. d.cap.61. versic. est alia pensio. Mandos. de ætate minor. quæst. 23. Cucchus. d.§. in primis. & Flam. Parif. de resignat. ben. lib.6. cap.2. & ita fuit resolutum in vna Adrien. pensionis 29. Aprilis 1552. quæ habetur apud Caputaquen. decis. 318. parte 2. & latius apud Guido Bonum Decis. 139. in manuscriptis, & refert Mãdos. vbi proxime quã-
128 uis in vna Cathanien. pẽsionis 4. † Maij 1583. coram Domino Gipsio, & antea in vna Veneta pensionis, coram D. Robusterio Rota tenuerit infantem de iure communi capacem esse pensionis, cum sit temporalis, licet de consuetudine seu stilo cancellariæ expressio infantilis ætatis forsan necessaria sit.

129 Hodie tamen cum per sacrum † Concilium Tridentinum sess.23. de reformatione, cap 6. nullus ante 14. annum obtinere possit beneficium, vt dicetur dicta 7. par. cap.4. dicendum erit idem in pensione, & ita S. Congregatio Concilij declarauit, vt habetur inter declarationes illius. cap. 1. ibi, beneficium congregatio idem censuit in pensione. refert & sequitur, Sa. in summa. verbo beneficium. num.30. licet sufficere septennium teneat Zecchus. d.cap.11. num.7. in principio.

Similiter etiam reseruatio huiusmodi pensionis
130 facta excommunicato non † absoluto ad effectum consequendi est nulla. Gigas quæst.14. Rebuf. in concordatis tit. de excommunicatis non vitandis. versiculo 20. Couar. in cap. alma mater. 1. part. §.7. nu.29. vers.9. idem Cucchus supra Flam. Paris. de resign. li. 4. q.3. num.48. Vgolinus de censuris. tabula 2. de excomm. cap.13. §.2. nu.8. Enriq. in sum. lib.13. cap.13. §.2. Ludou. Lopez instruct. consc. 2. to.2. part. cap.17. Toletus in sum. lib.1. c.13. in edit. Rom. Suarez. d.5. tom. disp.13. sect.1. num.9. Zecchus d.c.11. num.7. & Sayrus de censuris. lib.2. cap.5. num.15.

131 Et etiã pensionarius † excõmunicatus non faceret fructus suos, nec lucraretur redditus pensionis pro tẽpore, quo fuit excommunicatus, sicut beneficiatus excommunicatus non lucratur fructus beneficij, vt dicemus. 7. part. cap.13. à nu.90. ita in terminis Suarez de disputatione 13. sect.1. nu.9. & sect.2. nu.21. & fuit dictum in vna Valentina pensionis 31. Ian. 1600.
☞ coram D. Lita in qua Domini dixerunt.

132 Michaelem vti excommunicatum propter † recursum habitum ad iudices laicos per Bullam Cœnæ Domini, prætendere non posse mandatum de manutenendo in exactione pensionis, neque ei esse dandum; tum quia in illo iudicio non erat reus necessarius, sed actor originarius, & signanter dum petit in primis, & ante omnia manuteneri: tum etiam quia vt excommunicatus non potest fructus suos facere. Puteus decis.1. de sententia excõmunicationis, &c.

Et sic titularis non teneretur soluere pensionem
133 † pro illo tempore, & si solueret ignoranter, posset repetere à pensionarij, quo ei restituere teneretur.

134 Quæ tamen non procedunt in † pensione reseruata in stipendium, pro seruitio temporali, sicut in laico, iuxta supra dicta, quicquid contra teneat Suarez, d.num.9. & ita hoc casu esset vera doctrina P. Ledes. in summa de excommunicatione 6. vlt. difficult. & alias non est vera.

135 Nec potest huiusmodi pensio † reseruari irregulari. Nauarr. d.cons.63. num.5. de simon. dicens cõmunem, & consilio 44. num.3. de homicidio, dicens ita esse de stylo curiæ, sequitur Flam. Paris. lib.4. qu. 3. nu.37. Vgolin. de irregularitate, c.65. §.1. nu.3. Zerola. d.§.8. & 6. & Sayrus de cens. lib.6. cap.2. nu.22.

136 Verum S. Congregatio Concilij. super capit.7. †
☞ sess.14. de refor. in vna Cremonensi censuit: Hoc decretum quod loquitur de incapacitate beneficiorũ in qua sunt homicidæ, non extendi ad pensiones.
137 Vnde Emman. Sa. Verbo homicida † nu.21. ait quod homicida voluntarius non est incapax pensionis ex Congregatione Concilij, & refert etiam, Suarez. d. 5. tom. disp.44. section.3. seu 4. num.39. & ait, quod id à fortiori habebit locum in quacunque irregularitate, &c.

Quæ declaratio difficultatem patitur ex dictis,
138 tamen ei erit standum propter † authoritatem S. Congregationis, cuius declarationes sunt necessariæ, & habent vim legis.

Nec religioso, qui est incapax beneficij sæcularis,
139 vt notatur † in cap. cum de beneficio, de præbendis in 6. & dicemus infra 7. part. cap. 10. poterit super eius fructibus pensio reseruari absque dispensatione Mandos. de signatura gratiæ, tit. de pensio. versic. militibus Hierosolymitanis. Zecchus d.cap.11. nu. 7. vt Rota in Cesenaten. pensionis, de qua infra nu. 456. quamuis Gigas quæst.15. hoc non attingat, sed diminute loquatur.

140 Vnde in vna Terulen. pensionis 16. † Decemb.
☞ 1594. coram D. Pena Rota tenuit quod. Pensionis translatio vigore facultatis transferendi in personam Ecclesiasticam facta in militem ordinis de Calatraua, est nulla, præsupposito quod non habeat dispensationem ad obtinendum pensiones. Quod etiam fuit resolutum in eadem corã eod. 26. Iunij. & 13. Nouembris 1596. nempe quod, facultas transferendi, pensionario clerico concessa, in alias personas, intelligitur de similibus clericis.

141 Tandem etiam sicut † collatio beneficij facta ordinato prima tonsura ab alieno Episcopo sine litteris dimissorijs est nulla Guido Bonus. decis. 99. in manuscriptis, Caputaquen. decis.126. par.1. Rebuffus cons.1. Hier. Gabr. cons.181. & 189. lib.2. Flam. Paris. lib.4. quæst.2. à num.58. & 82. ex eo quod sic
142 ordinatus nõ recipit ordinis executionem, † sed est suspensus, saltem quo ad se, donec à proprio Episcopo ratificetur. cap.1. & 371. distinctione, & 9. quæst. 2. per totam. in cap. eos. de temp. ordinat. lib.6. vbi Gloss. verbo statuunt. Rebuffus de nominat. quæst. 22. num.12. Guido Bon. Caputaquen. & Hier. Gabriel supra, & Flam. Paris. à num.56. & 83. Rota decis 731. par.1. diuersorum, & in vna Neapolitana,
☞ Canonicatus, 21. Maij 1586. coram D. Seraphino, in qua fuit resolutum; Non constare de clericatu legitimo, quando collatum fuit à non suo Episcopo sine licentia, de qua nulla fit mẽtio in scriptura eius, & priuatim non autem publice in aliena diœcesi, & talem promotum non rite in sui præiudicium esse clericum, sed ordinis carere executione. Caputaq. d. decis.126. par. 1. & quando constat de malo initio, nil referre quod incedat in habitu clericali, &c. Et hodie ex sacro Concilio Tridentino, sess.23. de reformat. cap.8. in fine, est suspensus vera suspẽsione, etiam quoad alios, quæ irregularitatem inducat, quamdiu proprio ordinario videbitur expedire. Mayolus de irregularitate, lib.4. capit.20. num.1. Quidquid dicant Lapus allegat.138. à nu.9. Guido Papa decis.449. Probus ad Monachum in cap.1. de temporibus ordinationum, in 6. Nauar. consil.11. art.7. c.129. de temp. ordinandorum, & Suarez de com. disp.31. sect.1. à num.13. & Toletus c.1. versic. 48. versic.3. & cap.49. versic.4. in editione Romana,

quo vl-

quo vltimo loco ait, decretum Concilij, d.c.8. non
extendi ad primam tonsuram ex declaratione Con-
gregationis Concilij, num.1. tonsura nomine ordi-
nis in hoc Concilio non comprehenditur, quod nõ
credo, sed S.Congregatio declarauit, quod de om-
nibus ordinibus tam in sacris, quam in minoribus
intelligitur, & sic etiam ordinati in minoribus com
prehenduntur, in pœna suspensionis de qua ibi, vt
dicetur infra 7.part.cap.1. num.7.vbi vide,& omit-
to constitutionem 29. Sixti V. contra male promo-
tos, quia per Clementem VIII. est reducta ad ter-
minum sacrorum canonum, & S.Concilij Triden-
tini, vt dicetur infra sequenti parte.c.5.
143 Sic etiam reseruatio pẽsionis† tali facta est nulla.
Hieron.Gabr.supra,& Flam. Paris.nu.60. Cæsar de
Graffis decis.87. nu 4.& Rotam censuisse collatio-
nem beneficij, & reseruationem pensionis tali factã
non subsistere.additio Nauarri in dict.consilijs.con
tra ipsum affirmat. & in vna Cæsaraugustana pen-
144 sionis.9.Martij 1598. coram D.Orano fuit†resolu-
☞ tum, quod: Clericatus susceptus cum literis dimis-
sorijs non proprij Episcopi, non suffragatur vt sibi
pensio transferri possit,cum non esset subditus eius,
nec ratione originis, nec domicilij, nec beneficij,c.
cum nullus.de temporibus ordinan. in 6.nec refert
quod habitasset in domo illius Episcopi per decen-
nium,quia cum esset cum eo tanquam Patruo,& sic
in domo aliena,excludit præsumptionem,quod per
manserit causa constituendi domicilium. &c.
Sed stante quod illegitimus, vel alias incapax be-
145 neficij †non sit capax huiusmodi pensionis absque
dispensatione, dubitatur an dispensatus ad benefi-
cia absque expressione pensionis,possit vigore huius
dispensationis pensionem obtinere.
In quo Gigas. q.18.tenet quod non nisi cum con
146 secutus † beneficium, ex dispensatione illud postea
resignasset reseruata sibi pensione; quia dispensatio
est stricti iuris, & non extendenda ad alium casum.
sequitur Rebuffus d. tit. de dispensatione ad plura.
nu.65.& videtur sensisse Rota in Cæsaraugustana
147 pẽsionis.3.Februarij 1590.corã† D.Gipsio,in qua:
☞ Cum fuisset pensio reseruata illegitimo non obstan
te defectu natalium,qui alias erat dispensatus ad ob
tinendum vnum beneficium,pensio prętendebatur
nulla,quia in eius reseruatione non fuerat facta mẽ-
tio de prima dispensatione, nam si Papa sciuisset pri
mam dispensationem, non ita de facili concessisset
pensionem,nec prima dispensatio,cum sit stricte in-
terpretanda,erat extendenda ad pensionem,nihilo-
minus tamen fuit resolutũ pensionem esse validam,
præcipue ex clausula, quod dispensationes oratoris
haberentur pro expressis,quæ erat posita tam in pri
ma quam in secunda gratia, quæ habet vim expres-
sionis. Butrius cõs.2. Ita in d.Cęsaraugustana, quod
148 Gigas.q.19.ait procedere etiam †si esset dispensatus
ad beneficia cum cura, & sine cura, & alia quæcun-
que beneficia,& Rebuffus.d.tit.de dispensatione.su
per defectu natalium.num.19. etiamsi esset dispensa
tus ad beneficia, etiam quæcumq; generaliter; dicit
tamen Rebuffus ibi quod forte contrarium est ve-
rum vt alibi dicet,& Zecchus.d.c.11.nu.7. ait quod
non sat est,quod sit dispensatus ad beneficia cum cu
ra, & sine cura, nisi addatur, & quodcunque aliud
beneficium.
149 Verum Gigas in d.q.19. in†fine dicit, quod præ-
missis non obstantibus, si esset iudex iudicaret sem-
per illegitimum dispensatum quoad ordines,& be-
neficia esse capacem Ecclesiasticæ pensionis, & idẽ
tenet Rebuffus d.titulo de dispensatione super defe
150 ctu natalium. nu.82. Quod†mihi placet; nam cum
non sit alia ratione incapax pensionis, nisi quia ce-
dit loco beneficij, dispensatus ad beneficia, erit etiã
consequenter dispensatus ad pensionem,nec hoc est
151 extendere dispensationem. Et opposita sententia †
solum erit vera in dispensato specialiter ad certum
beneficium argumento eorum,quæ tradit Tiraq.in
l.boues.§.hoc sermone.ff.de verborum significatio-
ne.num.36.
Vnde dispensatus ad beneficium si consequatur
152 pensionem, † consumet per eam suam dispensatio-
153 nem. Nam ea licet sit ad beneficium†incertum, &
in communi intelligitur de primo.c.1.§.1.c.de filijs
presbyterorum. lib.6.cap.non potest.de prębendis.
eodem lib. Archidiaconus in d.c.1. ad finem, vbi id
dicit pronũciasse Bonifacium Papam. Lap.Anchar.
q.penult. Domin.nu.3. & Francus.nu.12. ibi Rota
decis.1. de filijs Presbyt.in nouis. Bellamera. decis.
vlt.& cons.32.Felin.in c.fin.de tregua & pace.nu.4.
Rebuffus d.titulo de dispensatione super defectu na
talium.nu.83. & in concordatis in forma mandati,
verbo dispensationum. Tiraquellus d.§.hoc sermo-
ne.à num.29. Rosinus de beneficijs.c.13.a num.36.
Achilles decis.285.seu 1. de concessione præbendæ.
Mandos.cons.2.num.3.& Nauarrus cons.9.de præ-
bendis.
154 Licet contra teneant Monachus.nu.11.†& Ioan.
And.in d.c.1. & Gambarus de officio legati. lib.7.à
nu.237.ad 241.& lib.10.num.222. Quem vide in c.
vnico de rerum permutatione in 6. nu.79. & 80. &
Enriq.in summa. lib.13.c.57.§.5. & lib.14.c.8. §.10.
glos. C.quod dicit æquius Mandos.d.cons.2. nu.90.
& satis probabile Th.Sanchez de matrim. li.8. disp.
31.nu.11.qui alios citat.
155 Et pensio habet vicem beneficij,& cedit†loco be
neficij,ad quod erat dispensatus, & ita sentit Rebuf
fus d.num.82. & 83. & audiui ita dixisse Illustrissi-
mum Cardinalem Contarellum datarium Gregorij
XIII. peritissimum, & integerrimum, nempe, per
consecutionem pensionis consumi dispensationem
ad beneficia.
156 Ex quo falsum videtur,id†quod dicunt Gigas d.
q.18.in fin. & Rebuffus, titulo de dispensatione ad
plura.nu.65.quod si dispẽsatus ad beneficium, illud
consequatur, & postea resignet reseruata pensione
,super eius fructibus, potest illam habere, quia si po-
tuit retinere totum beneficium, ergo & illius par-
tem, scilicet pensionem, cum idem iuris sit de toto
ac de parte.
Nam hæc ratio nihil valet, pensio & enim nõ est
157 pars†beneficij, sed ius quoddam separatum,& for-
male de per se distinctum ab ipso beneficio, vt supra
dictum est.nu.49. & contrarium videtur tenere ipse
Rebuffus.d.tit.de dispensatione super defectu nata-
lium.num.83.
In dispensato tamen ad beneficia in plurali, pro
158 vt Gigas loquitur†erit vera ista sententia alia ratio-
ne,nempe,quia effectus illius dispensationis non ex-
tinguitur in 1.Oldradus cons.215. Tiraquellus sup.
num.38.& Nauarrus cons 26.de præbendis,atque
ideo virtute talis dispensationis poterit obtinere
pensionem sibi reseruatam in resignatione, iuxta
dicta.
159 Sed an Episcopus possit cum † illegitimo dispen-
sare ad pensiones sicut potest ad beneficia simplicia.
cap.1.de filijs presbyterorum in 6.de quo infra 7.p.
cap.2.existimo indistincte quod sic, dummodo non
sit super beneficio paterno, propter decretum Con-
cilij session.25. de reform. cap.15. Quamuis Gigas.
q.17.di-

q.17.distinguat, quod in casibus in quibus potest illā imponere, potest dispensare, in alijs vero non, quem refert Rebuffus d. tit. de dispensatione. super defectu natalium. nu.7. & sequuntur Quintanadueñas d.lib.1.c.6.nu.6.& Zecchus d.c.1.num.9.

Vltimo inferri videtur pensionem nō facere spo-
160 lium, nec pensionarium † iure prohiberi testari de redditibus pēsionis, &c. cum non sit beneficium Gigas.q.52. Couarruuias in cap.cum in officij. nu.6. ad fin. de testam. Quintanadueñas lib.2. Ecclesiastico. nu.7. Menoch. de arbitrarijs. casu 172. in additione. nu.12.& 13. & Zerola in praxi Episcopali. 2.p. verbo pensionarius. §.25. & verbo spolium. §.15. Bursattus cons. 178. ex num.27. ad 37.

161 Nihilominus tamē verius est † quod pensio æquiparatur beneficio in materia spoliorum & facultatis testandi, & disponendi de redditibus, ex quo datur loco beneficij, vt per Redoanum de spolijs Ecclesiasticis. §. ex his. & de rebus Ecclesiæ. rubr.33. q.1. ad finem. Nauarrum de redditibus. q.1. mon.32. nu.2.& 3. & de spolijs 8. num.8. per constitutionem Pij V. quam ibi explicat, & Molinam de iustitia. 1. to. tractatione 2. disputatione 145.

§. 1.

De diffinitione pensionis.

SVMMARIA.

Diffinitio pensionis tradita per Gigan. nu.162. quæ parum differt à diffinitione Corasii. num.163.

Defenditur ab impugnationibus Rebuffi. nu.164. non placent diffinitiones Gambari, & Rebuffi. nu.165.

Diffinitio Gigan. displicet Nauar. num.166. eius diffinitio quæ non placet. nu.167.

Diffinitio Vgolini. nu.163. & Toleti. num.169.

Melior diffinitio, num.170.

Pensionarius tenetur pro rata soluere subsidium & excusatū, & alia onera imposita respectu fructuum. nu.171. nisi pensio sit reseruata libera, & exempta ab omni onere. nu.172.

Exemptio in subsidio, & excusato solum durat pro illo quinquennio. nu.173.

Resolutio Rotæ. num.174.

Contributio subsidij, & excusati per pensionarium fieri debet habita ratione veri valoris beneficij, & quantitatis quam titulans soluit. num.175.176.& 177.

Dimisso beneficio non tenetur quis ad solutionem pensionis, nec ad cautionem bancariam promissam, etiamsi ei consenserit, & se obligauerit in forma cameræ, & cum iuramento. nu.178. & cessat obligatio fideiussorum. num.181. & etiam si resignatio sit nulla si resignatarius possidet. nu.182.

Resolutiones Rotæ. nu.179. & 180.

Intrusus & possidens beneficium sine titulo tenetur ad solutionem pensionis enim non verum titulum habens. d.num.187. Permutans, & optans bona retento titul. beneficij tenetur ad pensionem. nu.183.

Resignans tenetur ad soluen. pensionem stante clausula, quod non possit resignare in fauorem alicuius, nisi facta pensionario intimatione, ac facta obligatione per resignatarium. nu.184. & 185.

Stante clausula, quod alias resignatio censeatur facta in fauorem pensionarij nihilominus, resignatio est valida si ille non egit ad beneficium. 86.

Huiusmodi clausula non solet hodie concedi, nisi in pensionibus pro Palatinis. nu.187. vbi ponitur clausula.

Beneficio vacante, pensio soluenda est ex fructibus ab œconomo. nu.188. & sequestrato beneficio à sequestro. num.189.

Pensio soluenda est inter antecessorem, & successorem in beneficio pro rata temporis, quo quis possidet, & gaudet fructibus. nu.190.

An successor in beneficio teneatur soluere pensiones decursas tempore antecessoris. num.191. vsque ad 202. resoluitur, teneri, si factæ fuerint diligentiæ contra prædecessorem, alias non, de stilo Rotæ licet in rigore, & puncto iuris teneatur, licet non factis diligentijs.

Sufficit facere diligentias contra hæredes, & bona prædecessoris. num.203.

Pensionarius tanquam creditor præfertur Ecclesiæ Cathedrali in Pontificiali, & ornamentis pro pensionibus debitis ab Episcopo defuncto. nu.204. & 205.

An pensio constituta super fructibus, & distributionibus præbēdæ, pro tempore vacationis seu quo beneficiatus non lucratur, sit soluenda à capitulo. nu.206. vsque ad 220.

Supposita parte affirmatiua, an obligatio soluendi pensionem, incumbat solum capitulo, an vero etiam singularibus de capitulo, pro parte quam percipiunt. num.221. vsque ad 225. vbi distinguitur.

An excommunicatus seu suspensus, qui non percipit fructus beneficij, teneatur de suo soluere pensionem, an vero sit soluenda ex fructibus. num.226. vsque ad 230. resoluitur soluendam ex fructibus.

Excommunicatus tenetur ratione beneficij recitare, licet non percipiat fructus. nu.231. & 232.

Pensio debet solui in loco beneficij, nisi aliud in reseruatione expressum sit. nu.233.

Si pensionarius, aut eius procurator, non esset ibi aut alias in loco destinatæ solutionis pensionem debens non esset in mora seu culpa. nu.234. quamuis ad sciendum vtrum ille reperiatur quia erat forensis deberet fieri proclama, & ad effectum clausulæ sine retardatione depositum. nu.235.

Pensionarius præfertur in fructibus benef. quibusuis creditoribus. nu.236.

Habens beneficium pensione grauatum non vtitur beneficio cap. Odoardus. quo ad pensionem. num.237.

In restitutione fructuum facienda per condemnatum, habenda est ratio, & detrahenda quantitas pensionis antiquæ solutæ, licet non illius in quam ipse consensit. nu.238.

Pensio extinguitur morte pensionarij. nu.239. nec potest transferri nisi quando adest clausula transferendi. nu.240.

Clausula transferendi, non censetur per quascumque clausulas generales concessa, nisi speciali mentione facta. nu.241. & à solo Papa concedi potest. nu.242.

Clausulam facultatis transferendi, & formā huiusmodi translationis qui ponunt. nu.243.

Huiusmodi translatio, iuxta clausulam facultatis fieri debet coram persona in dignitate Ecclesiastica constituta, & potest fieri coram Canonico Cathedralis Ecclesiæ. nu.244.

Non potest fieri coram Canonico Ecclesiæ Collegiatæ. nu.245.

Potest fieri per procuratorem. nu.246.

Clausula transferendi, intelligitur de prima dumtaxat. num.247. vbi ponitur decis. Rotæ, sicut etiam facultas retinendi pensionem, non obstante matrimonio intelligitur de 1. num.248.

Per translationem inualidam non consumitur facultas transferendi. num.248.

An literæ facultatis transferendi debeant præsentari coram iudice, remissiue. nu.250.

Pensio etiam transfertur in alium de consensu pensionarij, & eam soluentis authoritate Papæ. nu.251.

Transfertur etiam in vim priuilegiorum militum S. Petri, & S. Pauli, & aliorum officialium. nu.252.

Sed ista priuilegia sunt reuocata per Pium V. nu.253. priuilegium Lauretanorum. nu.254.

Per translationem extinguitur prima pensio, & noua creatur. nu.255. resol. Rotæ. nu.256.

Aliæ resolutiones Rotæ. 257.

In transla-

In translatione pensionis, non habet locum regul. de infirmis. nu.258. nec const. de publican. nu. 259.

Alia de materia translationis remissiue. nu.260.

Pensiones reseruatæ in persona, & capite vnius, ad commodũ tamen alterius, per cuius obitum exspirent. num.261. cum seqq. resoluitur exspirare per mortem vtriusque.

Reseruatarius, in cuius persona fuit pensio reseruata, an possit valide eam transferre, & cassationi consentire, etiam sine consensu eius in cuius commodum est. nu.268. & 269. resoluitur affirmatiue.

Probatio ad cuius commodum, & contemplationem sit pensio reseruata, sumitur ex libro datariæ. nu.270. decis. Rotæ. nu. 271. & 272.

162 Viso quod pensio non est beneficium, oportet
videre quid illa sit. Et quidem Gigas. q.1. nu.1.
ex Cardin. & Imola eam sic diffinit, quod est certa
portio ex aliqua mensa vel beneficio, ex causa ad tẽ-
pus non in perpetuum separata. Quam diffinitionẽ
sequitur Zecchus de beneficijs & pensionibus. c.11.
nu.1. aliquibus additis. Et parum differt ab ea quam
tradit Corasius de beneficijs. 1.p. cap.4. nu.6. nem-
163 pe † quod est moderata quædam portio ex redditi-
bus beneficij, authoritate superioris ad tempus se-
parata per modum quantitatis, & cum causa alteri
assignata.
164 Sed illa diffinitio non placet † Rebuffo, de pacifi-
cis possess. nu.112. alias 96.1. ex eo quod non conue
nit pensioni perpetuæ quæ constituitur vicario per
petuo, vel alteri. sed respondetur, quod ista non est
pensio de qua agitur in proposito. Secundo, quia cõ
uenit alijs a definito, nẽpe ei quæ datur in titulum
beneficij, & tamen non est pensio, prout hic accipi-
tur, sed vt inquit Gigas ibi nu.5. per illud verbum,
ad tempus, diffinitio ista non conuenit beneficio,
quod regulariter est perpetuum.
Ex alijs etiam eam impugnat Gambarus de offi-
165 cio legati † lib.6. a nu.9. quæ tamen non multum vr-
gent, & eius diffinitio quam ibi tradit. num. 12. non
est bona, sicut nec ea quam tradit Rebuffus supra.
nu.113. alias 97. cum qua concordat diffinitio Ioan-
nis Nicolai Delphin. de iure patronatus. lib.1. n.61.
Adhuc tamen prædicta diffinitio displicet Na-
166 uarro † cons.63. nu.6. de simonia, & in manuali. c.23.
num.111. ex eo quia conuenit etiam stipendijs, quæ
constituuntur etiam laicis, ex fructibus mensæ vel
beneficij. Vlterius, quia sicut beneficium nõ est fru-
ctus, qui percipiuntur ex illo, sed ius illos percipien-
di, pensio non est certa portio fructuum mensæ vel
beneficij, sed potius ius percipiendi illam.
Vnde ipse aliter diffinit dicens, quod pensio Ec-
167 clesiastica † prout in hac materia capitur, est ius non
temporarium, sed spirituale aut spirituali annexũ,
non antecedenter vt ius patronatus, sed dependen-
ter aut consequenter, instar beneficij. Sed reuera ista
diffinitio in parte videtur superflua, seu prolixa, &
in parte diminuta.
163 Vgolinus vero de simonia † tabula prima de simo
nia in genere. c.28. §.3. nu.3. sic diffinit, quod pensio
hæc, est ius quoddam spirituali annexum, quo quis
pecuniam, seu fructus ex beneficio aliquo Ecclesia-
stico consequitur.
169 Et Cardinalis Toletus in summa † lib.5. c.82. sic
describi posse ait, quod est ius percipiendi fructus ex
alieno beneficio, in qua diffinitione comprehendit
pensionem spiritualem, & temporalem.
170 Ex quibus diffinitionibus præsertim Gigantis †
Corasij, Nauarri, & Vgolini potest confici melior
diffinitio, dicendo, quod est ius spirituale seu illi an-
nexum instar beneficij percipiendi certam portio-
nem ex fructibus mensæ vel beneficij ad tẽpus. Quę
diffinitio declaratur, & cõprobatur ex supradictis.
Ex qua diffinitione infertur primo quod cũ pen-
171 sio apponatur † super fructibus, & redditibus benefi
cij, pensionarius tenebitur pro rata pensionis, solue
re subsidium, & excusatum, & alia onera imposita
respectu fructuum beneficij. Gigas quæst. 38. 59.
66. & 90. & consilio 117. seu responso. 8. de pensioni
bus. Rebuffus de pacifi. possessoribus num.138. alias
120. Gambarus de officio legati libro. 6. quæst. 5. ex
num.207. Nauarrus cons.1. de Ecclesiis ædificandis.
Velascus de iure emphyteot. quæst.17. nu.9. Ioan-
nis Garcia de expensis, & meliorationibus capite.
11. num.58. Mohedanus decis.4. de locato alias 234.
Puteus. 386. lib.2. Marches. de commissio. p.2. cap.
4. de commissione appellatio. num.49. qui ait, quod
cum pensionarius ad ea onera teneatur pro concur-
renti quantitate, rector illa soluens retentione pro
rata vti poterit. Decius cõs.156. Caccialupus. q.17.
nec eius occasione debet dari clausula sine retarda-
tione solutionis pensionis, &c. Rota decis.298. nu.
2. p.1. diuersorum, & in Asculana pensionis de qua
infra. num.174.
Quod procedit nisi pensio sit reseruata libera, &
172 exempta ab omni onere, † quia tunc onus pertine-
ret in totum ad rectorem seu titularem beneficij. Gi
gas d.q.38.59. & 90. & d.cons.117. seu respons.8. Na
uarrus. Ioann. Garcia, & Marche. supra. de qua clau
sula vide. Gambarum supra à nu.216. Mohedanum.
d.decis.4. & Puteum. d.decis.386. & Flam. Paris. de
resignatione lib.2. q.2. nu.135.
Quæ tamen exemptio in subsidio, & excusato, so
173 lum durat pro illo † quinquennio, nam in sequenti
solet derogari huiusmodi exemptionibus, & clausu
lis in concordia, quæ sumitur inter Regem, & sta-
tum Ecclesiasticum & confirmationem illius, vt in
vna Toletana pẽsionis, siue excusati. 20. Nou. 1581.
coram D. Cantucio, quæ est secunda parte diuerso-
rum. decis.161. quæ est videnda in proposito.
Et alias in vna Asculana pensionis 17. Februarij
174 1586. † coram D. Pamphilio fuit resolutum: Pen-
sionarium teneri contribuere pro rata suæ pensio-
nis in oneribus per religionem Hierosolymitanam
impositis super fructibus, super quibus est reseruata
ex Gigante. d.q.59. nõ obstante clausula exemptio-
nis ab omni onere, quia hæc exemptio fuit sublata
per constitutionem Gregorij XIII. vt in d. Toleta-
na excusati. &c.
175. Pensionarius autem, quatenus † teneatur ad con-
tributionem subsidij, & excusati, ea fieri debet, habi
ta ratione veri valoris beneficij, & eius quantitatis,
quam titularis re vera soluere tenetur, iuxta moder
nam taxam factam pro exactione subsidij, & excusa-
ti, ita fuit resolutum in vna Salamantina prætensi
defalcus subsidij, & excusati. 12. Maij. 1595. coram
D. Seraphino, & patet ex breui subsidij Pij V. 21.
Maij 1571. vbi sic habetur: Itaque quicunque fru-
176 ctus, redditus, † & prouẽtus, iura, obuentiones, emo
lumenta sibi loco pensionum annuarum, ac etiam
pensiones annuas sibi super similibus fructibus, red-
ditibus, & prouentibus, iuribus, obuẽtionibus, emo
lumentis, & distributionibus, etiam sub quibusuis
exẽptionibus, & immunitatibus a similibus, vel dis-
similibus in oneribus genere reseruatas, & assigna-
tas habentes, & percipientes pro rata veri valoris
Ecclesiarum, Monasteriorũ, & aliorum beneficio-
rum super quibus pensiones huiusmodi reseruatæ,
& assignatæ fuerant, contribuere tenerentur. Nec

huic

huic contradicit Gigas consil.119. seu responso.10.
177 de pensionibus. † quamuis commissarius generalis
harum gratiarum aliter seruet, nempe præcipien-
do defalcari iuxta valores factos in qualibet diœce-
si, & milliaria, ad eam spectantia.
178 Secũdo ex dicta diffinitione † infertur, quod cum
pensio imponatur super fructibus, & redditibus be-
neficij, illo dimisso siue per resignationem etiam ex
causa permutationis, siue per optionem, siue per as-
secutionem alterius incompatibilis vel alias, non te
netur quis amplius ad solutionem pensionis, nec ad
cautionem Bancariam promissam, nisi remaneat in
detentione, etiam si ei consenserit, & se obligaue-
rit in forma cameræ & cum iuramento ad eam sol-
uendam. Gambarus d.lib.6.8.& 9.quæst, ex nu.405.
& 421. Mandos. de signatura gratiç. titulo de pensio
nibus. versic. quia resignans beneficium. & sequẽti,
Mohedanus decis.1. de renunt, alias 2. & decis.14. de
locato. alias 295. Bursattus cons.361. lib.4. & Flam.
Paris. dicens communem de resignatione. lib.1.q.8.
& lib.6.quæst.2.nu.148. & seqq. & lib.10.q.8.nu.26.
& 72. & Gigas q.63.nu.1. & 2. & Gonçalez glos.34.
a num.45.
179 Et ita in vna Prænestina. & Senens. pensionis 10.
☞ Ianuarij 1558. coram D. Quiroga fuit resolutum,
Obligantem se in forma cameræ de soluenda pen-
sione imposita super beneficijs per eum obteõus, nõ
teneri ad solutionem pro beneficijs, post obligatio-
nem resignatis, quia obligatio est facta propter fru-
ctus beneficiorum. Roma. cons.417. Tiraquellus in
tract. cessante causa. verbo promissionis. num.217.
par.1.
180 In qua tamen causa coram † eodem 20. Maij, & 1.
☞ Iulij eiusdem anni fuit resolutum: Quod quamuis
non licet constituere pensionem priuatim sine au-
thoritate Papæ, nec augere. Decius cons.141. potest
tamen qui resignauit beneficium, super quo erat im
posita pensio, obligare se post resignationem ad sol-
uendam pensionem, quia non prohibetur quis fide
iubere pro alio, & obligare se pro re aliena, &c. Re-
fert, & sequitur Flam. Paris. d.lib.1.q.8.nu.16. & 17.
181 Quæ illatio ampliatur primo † vt etiã cesset obli-
gatio fideiussorum datorum. Mohedanus decis.6. de
locato alias 237. Flam. Paris. d.lib.1.quæst.8. nu.10.
182 Secundo ampliatur vt procedat † etiam si resigna
tio sit inualida, & nulla si resignatarius possidet Mo
hedanus decis.30. de renunt. alias 216. Bursattus su-
pra nu.25. & Flam. Paris. d.q.8.nu.44. nam & intru-
sus, & possideos beneficium sine titulo, ex quo per-
cipit fructus, super quibus pensio est reseruata, tene-
tur ad eius solutionem, non autem beneficiatus ve-
rum titulum habens. Gigas cons.138. seu responso.
29. Bursattus supra nu.19. Rota decis.699.nu.1.p.1.
183 diuersorum. limitatur tamen † vt non procedat, quã
do quis retento titulo beneficij, super cuius fructi-
bus pẽsio est imposita, permutat eius bona pro alijs
bonis seu præbendis, quæ subrogantur in locum bo
norum dimissorum, nam is tenetur ad pensionem,
vt fuit resolutum in vna Valisoletana pensionis. 1.
Mar.1602. coram D. Pamphilio & tradit Gonçalez
d.glos.34.nu.48. sicut qui retento primo tit. Canoni-
catus, & præbendæ optaret alia bona pro præben-
da temporali. Gigas.q.63.nu.3. & 4. & Gonçalez su-
pra nu.46. & 47. & conducit quod dicitur 5.p.cap.1.
num.469.
184 Limitatur tandem vt non procedat, † quando in
reseruatione pẽsionis est clausula, vt is qui in pẽsio-
nem consensit, non possit in fauorem alicuius bene-
ficium resignare, nisi prius facta pensionario intima
tione ac facta simili obligatione per resignatarium,
de soluenda pensione cum omnibus, & singulis clau
sulis, & cautelis, &c. Quam clausulam sæpe concedi
solitam attestatur Mandos. supra, quem refert Flam.
Paris. d.lib.6.quæst.2.nu.148, stante huiusmodi clau
sula ex qua resignatio aliter facta non valeret in præ
185 iudicium pensionarij. Sicut alienatio † rei speciali-
ter hypothecatæ cum pacto de non alienando, non
valet in præiudicium creditoris, l. si creditor. §. fin.
ff. de distract. pignorum, l. fin. tit.5. par.5. Ioan. Gut-
tierrez in l. nemo potest. ff. de legatis 1. ex num.28.
Crescen. decis.1. de Pignor. & plures relati per Val-
des. in additio. ad Rodericum Suarez in l. post rem
iudicatam in declaratione legis regni 1. limitatio-
ne. num.5. & 13. Resignans teneretur adhuc ad sol-
uendam pensionem, ac si non resignasset, & insuper
in d. clausula solebat addi quod alias resignatio cen-
seatur facta in fauorem pensionarij, vt per Flam. Pa
186 ris. lib.3.q.4. qui recte, ait, quod nihilominus † resi-
gnatio facta absque prædicta intimatione, est alias
valida, si ille cui facienda erat intimatio, nõ egit ad
beneficium, vt fuit resolutum in vna Abulen. Archi
presbyteratus, de mense Nouembris 1555. coram
D. Fantucio, vt habetur decis.232. diuersorum, in
manuscriptis, ad l. filio præterito. ff. de iniusto ru-
pto. & Puteum decis.8. lib.2.
187 Sed hodie huiusmodi clausula non † solet conce-
☞ di, nisi in pensionibus pro Palatinis, & alijs gratis
Pontifici, in quibus apponitur sequens clausula am-
plissima: Quodque tam ipse. N. quam quicũque alij
in dicto Canonicatu. & præbenda quomodocũque,
successores pro solutione pẽsionis per præsentes re-
seruatæ, & pro indemnitate, & releuatione A. pen-
sionarij & trãslatariorum prædictorum sese ac suos
hæredes, & successores suaque & eorum bona, quæ-
cũque ac fructus, aliaque huiusmodi in ampliori for
ma cameræ Apostolicę N. videlicet ex nunc, succes-
sores vero quilibet prædicti infra bimestre à data
prouisionis tam ordinaria, quam Apostolica autho
ritate, cui quam factæ computandum valide, & effi-
caciter obligare, ac cautionem Bancariam idoneam
ad arbitrium A. & translatariorum prædictorum
sufficientem ad triennium duraturam & 3. quoque
anno, & per sex mẽses ante finem cuiusque triennij,
quoad reseruatio pensionis per præsentes reseruatę
prædictæ durauerit, renouandam in curia prędicta,
& propterea duos vel plures Romanæ curiæ officia
les, vel alios fideiussores ipsam curiam actu sequen-
tes idoneos, qui etiam cuicunque N. & successorum
prædictorum obligationi huiusmodi prorsus acce-
dentes vti principales, & insolidum sese ac suos hæ-
redes, & successores suaque & eorum bona quæcun-
que ac fructus aliaque huiusmodi in eadem forma
cameræ Apostolicæ efficaciter omnino obligent, ac
ipsis officialibus, seu fideiussoribus, aut Bãcario, qui
cautionem præstiterit vel eorum quocunque dece-
dente vel ab vrbe recedente, aut sua officia dimittẽ-
te, vel amittente aut conditionẽ deteriorante, alios
idoneos Bancarium seu Bancarios, & officiales, qui
similes obligationes etiam de renouãdo insolidum,
& principaliter, faciant, hic in curia præstare teneã-
tur, & ad id cẽsuris Ecclesiasticis, etiam executione
procedendo cogi possint. Quodque nec N. nec om-
nino vllus successorum prædictorum Canonicatu,
& præbendam quæ dictos etiam pure libere ac sim-
pliciter in manibus sanctitatis vestræ, seu pro tẽpo-
re existentis Romani Pontificis, aut loci ordinarij,
aliasue quomodolibet resignare seu dimittere, aut
iuri sibi in illis vel ad illos quomodolibet compete-
ti, cedere

ti, cedere seu desuper cum aliquo concordare possit,
neque etiam de illis prouisio seu commenda cuiquã
siue Apostolica siue ordinaria vel alia authoritate
etiam motu proprio valide fieri queat, nisi ille, vel
illi cui, seu quibus prouisio, seu commenda de illis
facta fuerit, similiter sese ac suos hæredes & successo
res, suaque, & eorum bona quæcunque, ac fructus
alia quę huiusmodi obligauerint, similesque cautio-
nes, & officiales ac fideiussores sufficerint, & reno-
uare fecerint, alioquin semper tam. N. & eius succes
sores præmissa etiam suo tempore legitimè adim-
plentes, quam eorum omnium hæredes, cautiones,
officiales, ac fideiussores eo vsque obligati fuerint,
& remaneant, donec per tunc successores præmissis
omnibus singulatim, & absolute satisfactum erit;
quodque nisi ille cui de dicto Canonicatu, & præbẽ
da etiam ex vacatione huiusmodi pro tempore tam
in Romana curia, quam extra eam vt præfertur pro
uisio, seu commenda facta fuerit, præmissis vt præ-
fertur omnino satisfecerit cum effectu, quæuis col-
lationes, prouisiones, commendæ, & aliæ dispositio-
nes huiusmodi in fauorem A. & translatariorũ præ-
dictorum, eo ipso nullæ sint, & esse censeantur, ac A.
& translatarij prædicti, tunc eorundem Canonica-
tus, & præbendæ possessionem literarum super præ
sentibus conficiendarum vigore assequi, eo ipso, &
absque alia iudicis declaratione, & ministerio, Cano
nicatum, & præbedam prædictos, quo ad vixerint,
retinere libere & licite valeant.

Tertio ex dicta diffinitione infertur, beneficio va
188 cante † vel quasi, pensionem soluendam, & ex fructi
bus eius ab œconomo seu administratore, Gigas, q.
65. Bursattus d. cons. 361. nu. 24. Ioann. Guttierez
canon. q. lib. 1. cap. 1. num. 116. Flam. Paris. d. lib. 1.
quæst. 8. num. 23.

189 Similiter sequestrato beneficio † pensio soluenda
est a sequestro. Gigas. q. 72.

190 Quarto ex dicta diffinitione † infertur pensionem
soluendam esse inter antecessorem, & successorem
in beneficio pro rata temporis, quo quis possidet be
neficium, & gaudet fructibus, non habita considera
tione temporis, quo erat soluenda, quod fuit vel nõ
maturatũ. Mohedanus decis. 6 de locato. alias 237.
& Flamin. Paris. d. quæst. 8. nu. 52. ita fuit resolutum
in vna Romana pensionis. 22. Iunij 1598. coram D.
Penna, quod etiã fuit dictum in vna Cæsaraugustla-
na pensionis. 20. Aprilis 1592. coram D. Pamphilio,
de qua infra num. 200.

191 Et an successor in beneficio † teneatur soluere pen
siones decursas tempore antecessoris, difficilis est
quæstio, in qua Gigas q. 39. 40. 43. & 51. nu. 29. post
Francum in cap. fin. §. fin. nu 4. de officio ordinarij
in sexto, docet teneri in omnibus casibus in quibus
antecessor illam soluere tenebatur, cum sit onus rea
le, cum quo beneficium transit, & dicit ita in facto
obtinuisse in Ciuitate Venetiarum, & esse tunc in
electione pensionarij agere, vel contra hæredem de-
functi, siue ipsum antecessorem viuentem, vel con-
tra nouum beneficij possessorem, qui contra illos
habebit recursum, pro eo quod sic soluerit, consulit
tamen, quod potius agat contra possessorem bene-
ficij quam contra hæredem, quia contra possesso-
rem cui literæ intimatæ fuerint procedi potest exe-
cutiue, cõtra hæredem vero non nisi via ordinaria.
Sicut etiam per hæredem pensionarij contra recto-
rem beneficij agitur via ordinaria, idem Gigas q.
45. num. 6. sequuntur Guerrero. cap. 61. nu. 14. Va-
lascus de iure emphytheotico. quæst. 17. num. 19.
Ioan. Garcia de expensis & meliorationibus. cap.
11. nu. 54. Bursattus dicens probabiliorem, & com-
muniorem d. cons. 361. à num. 20. Nauarrus cons. 1.
num. 4. & consil. 2. num. 3. & 5. de solutionibus. di-
cens receptiorem, & stilum curiæ id habere. Ioann.
Guttierrez d. cap. 1. num. 111. & sequentibus dicens
veriorem, & communem atque proinde tenendam
in iudicando & consulendo. & Vincent. de Fran-
chis decis. 107. num. 15. & 16. Quintanaduennas
lib. 1. cap. 8. num. 5, & lib. 2. num. 44. Surdus consil.
254. num. 19. Salcedo 1. pat. decis. 149. Zerola in pra
xi Episcopali 2. p. verbo pensio. §. 7. & verbo pensio-
narius. §. 1. & Zecchus de benef. & pensio. cap. 11
num. 8. versic. 3. & cap. 13. num. 8. versiculo hinc in-
fertur. & Simon de Pretis de interpretatione vltim.
volunt. lib. 4. dubitatione 11. num. 31. pagina 359.
& Collator. lib. 3. cap. 1. num. 8. in pragm. agricol.

Contrarium tenet Gambarus d. lib. 6. quæst. 10.
192 ex num. 428. † cum quo tenet Flam. Paris. lib. 6. q.
3. num. 19.

Hæc quæstio fuit in Rota controuersa, & olim
193 † nondum decisa ob varietatem Dominorum, vt
refert Cassadorus decis. 3. num. 2. & decis. 4. num. 3.
de locato. & Gambarus d. num. 528. nam Domini
nunquam voluerunt resoluere quod debeatur à suc-
cessore ne indies peteretur. Achilles decis. 415. seu
tertia de pensio. & quod Rota nunquam voluit iu-
dicare successorem teneri ad pensiones per præde-
cessorem non solutas, testatur Crescen. decis. 3. de
solutionibus. ad finem, & Antonius Augustinus li.
3. decis. 12. quæ est 3. par. diuersorum. libro 3. decis.
1182. quod non solet Rota procedere contra suc-
cessorem, refert Bursattus d. num. 20. & Flam. Paris.
194 d. lib. 6. quęst. 2. num. 103. quamuis idem † Bursattus
ibi. num. 32. & Flam. Paris. lib. 1. quæst. 8. num. 40.
dicant Rotam quandoque iudicasse contra succes-
195 sorem in decis. 1. & 3. Achilles de pensionibus. †
Quæ tamen Decisiones nihil faciunt. nam dicta de-
cis. prima non agit de hoc, & tertia loquitur in casu
196 speciali; melius faceret † decisio Putei. 189. lib. 2. nu.
4. vbi dicitur quod Rota admittebat dictum Gigan
tis vt contra nouum possessorem possit agi, quando
nouus possessor posset recurrere contra hęredes per
cipientis, &c. quam refert & sequitur Ioann. Guttier
197 rez supra num. 112. ex qua decisione † Salustius Ti-
berius in practica auditoris cameræ lib. 3. cap. 3. nu.
24. inquit retro actis temporibus audiuisse, quod
pensionarius possit agere contra nouum possessorẽ
beneficij pro pensionibus antea decursis, quando ta-
men nouus possessor possit regressum habere con-
tra hæredes prædecessoris. Sed reuera in dicta decis.
Putei id dicitur pro responsione, & satisfactione ar-
gumenti.

Iacobus Buca in tractatu de stilo curiæ auditoris
198 cameræ. c. 24. in hac † quæstione ait vidisse teneri,
& obseruari per R. P. D. Nicolaũ de Piccolomini-
bus, tunc locum tenentem Domini auditoris, vide-
licet quod successor teneretur etiam ad soluendas
pensiones decursas tempore sui prędecessoris, dum-
modo is cui est assignata pensio, probet se fuisse in
possessione percipiendarum dictarum pensionum,
& a Domino Sagante famoso procuratore dictæ cu
riæ ita audiuisse fuisse iudicatum per R. P. D. Simo-
netam tunc auditorem Rotæ in quadam causa, pro
R. P. D. Andrea Libo Episcopo Terraeinen. super-
ueniente postea D. Carolo Baccio Aretino, qui in
locum dicti Domini Nicolai præfuit pro locum te-
nente dicto Tribunali, & ipso adhuc dubitante su-
per huiusmodi processu, se contulisse de suo manda-
to ad R. P. D. Cassadorum auditorem Rotæ, a quo
habuit

habuit tale responsum, quod erat verum quod Ro-
ta tenuerat alias vti proxime dixit, & ita fuerat iu-
dicatum, sed postea mutauit aliqualiter sententiā,
videlicet, quod fieret discussio contra hæredes pri-
mi debitoris, &c. Sed si tales hæredes fuissent reper-
ti non soluendo in subsidium Rota procedebat con
tra successorem in d. beneficio, pro pensionibus dé-
bitis, per dictum suū prædecessorem, quia ista actio
non sequitur personam, sed rem. hæc Buca.

Et quidem Rota iam tenet successorem teneri si
199 factæ fuerint diligentiæ † contra prædecessorem,
alias nō, vt in vna Hispalen. pēsionis de anno 1577.
coram Illustrissimo Blancheto in qua Domini dixe
runt: Didacum reintegrandum pro tota summa, at-
tentis diligentijs factis contra prædecessorem, vt
fuit resolutum in vna Brixien. pensionis coram D.
Grato. Et in vna Cæsaraugustana pensionis. 13. A-
prilis 1592. coram Illustrissimo Pamphilio in qua
fuit resolutum. Non posse sustineri sententiam Au-
ditoris cameræ, quatenus condemnat Pastranam ad
solutionem pensionis, pro termino Natiuitatis S.
Ioan. Baptistæ anni 1588. quia prætendit illam de-
beri à Pastrana tanquam à successore Ioannis Lau-
rentij, & cum non constet nec constare possit, de ali-
quibus diligentijs contra Ioann. Laurentium, qui
obijt ante diem solutionis, frustra molestatur suc-
cessor, quem non factis diligentijs contra prædeces-
sorem, Rota nunquam voluit condemnare ad sol-
uendas pensiones decursas tempore prædecessoris.
Cassadorus Crescen. Achilles Puteus, & Ant. Augu-
stinus supra idem Puteus Decision. vltima de uffi-
cio ordinarij in fin. & Ant. August. in Epithome, ti
tulo de solutione pensionis, §. 21. & tāto magis, quia
Ioannes Marcus qui petit dictum terminum, est hę-
res Ioannis Laurentij, contra quem tanquam hære-
dem potuisset successor venire, si soluisset, ad notata
per Puteum. d. Decision. 189. n. 4. neque deberi istū
terminum à Pastrana tanquam ad ipsum spectantē,
quia cum in reseruatione pensionis sub die prima
Decemb. caueatur, quod solutio incipiat in sequen-
ti festo Natiuitatis S. Ioan. Baptistæ, clare colligi-
tur deberi pro tempore præterito, & sic spectat ad
Ioannem Laurentium prædecessorem Pastranæ,
qui percepit fructus vsque ad diem 20. Iunij 1588.
quo obijt seu sunt illi debiti ratione constitutionis
sinodalis quę statuit attendendam ratam temporis.
ad notata in cap. fin. §. porro. vbi Geminianus sub n.
4. Francus num. 3. de officio ordinarij. in 6. Gigas
quæst. 39. num. 7. &c. Et nouissime in vna Cordubē.
201 pensionis 17. Aprilis 1600. coram † Illustrissimo Se-
raphino fuit resolutum: Successorem in beneficio,
non teneri soluere pensiones decursas tempore prę-
decessoris, nisi factæ fuerint diligentiæ contra præ-
decessorem, neque etiam teneri ad decursas tempo-
re suo si fuit impeditus vti frui fructibus beneficij,
quoties reseruatio pensionis non habet clausulam,
habita vel non habita. De qua clausula vide Flam.
202 Pans. dict. lib. 6. quæst. 2. ex num. 145. † quæ senten-
tia videtur sequenda, tanquam stilus Rotæ qui facit
ius etiam extra curiam, iuxta dicta supra num. 87.
& 88. & infra 5. part. capit. primo numero 535. &
capit. 3. numero 239. & pro ca facit quod de censi-
bus ait Solis libro 3. capitulo vltimo numero ter-
tio, & secundo tomo ibidem numero secundo, cum
alijs quos allegat. Quamuis in rigore, & puncto iu-
ris verior videatur dicta sententia Gigantis.
203 Sed an sufficiat facere diligentias † contra hære-
des, & bona prædecessoris? videtur quod sic, cum
repræsentent ipsius personam, vt per Bucam, supra

& Salustium Tiberium d. libro tertio capitul. ter-
tio, num. 24. qui ait postmodum audiuisse Rotam
sententiam mutauisse, & tenuisse quod contra mo-
dernum possessorem non agatur pro dictis pen-
sionibus, nisi factis prius diligentijs contra hæ-
redes, vt in d. Hispalen. pensionis, &c. quamuis
d. Decis. Cæsaraugustana videatur facere in contra-
rium.

204 Et pensionarius, tanquam creditor † præferetur
Ecclesiæ Cathedrali, in Pontificali, & ornamentis
pro pensionibus decursis sibi debitis ab Episcopo
defuncto, nam omnia ornamenta siue consecrata, &
benedicta, siue non, quæ reperiuntur in dominio
prælati tempore obitus, & eo viuente non sunt do-
nata, & applicata Ecclesiæ, cadunt sub hypotheca,
& sunt obligata pro debitis Episcopi contractis, nō
obstante Bulla Pij V. 44. quam ponit, & explicat
Nauarrus de Spolijs. §. 8. Ex Ioan. Gutierrez pra-
cticarum libro secundo quæstione 94. numero quar
to, & Emmanuel Rodriguez in summa, primo to-
205 mo, capit. 23. conclus. quarta, † & ita fuit resolutum
in vna Canarien. pensionis 4. Nouembris & 18. De-
cembris 1598. coram D. Gipsio contra capitulum,
& Ecclesiam Canarien. pro D. Card. Deza, qui ve-
niebat pro pensionibus sibi debitis ab Episcopo de-
functo, contra eius bona, & quia illa non inueniebat
contra Cathedralem pro Pontificali, quamuis an-
tea coram eodem. 11. Decemb. 1596. fuisset tentum,
contra dictum Cardinalem, & decisum, Pontifica-
lia Episcopi, hoc est ornamenta deputata ad cultum
diuinum, quæ Ecclesiæ debentur ex d. Bulla Pij V.
non cadere sub hypotheca neque esse obligata, pro
debitis Episcopi nec pro pensionibus, à qua resolu-
tione Domini recesserunt, dicta die 9. Nouemb. &
18. Decembris 1598.

Quoto ex dicta diffinitione, infertur ad illam
206 quæstionem, an pensio † constituta super fructibus,
& distributionibus præbendæ pro tempore vacatio
nis ipsius præbendæ, seu quo beneficiatus non lucra
tur ob non residentiam vel alias, sit soluenda a capi-
tulo illos percipiente. Et videbatur vera pars affir-
207 matiua † ex quo pensio est constituta super fructi-
bus, & distributionibus præbendæ, & est onus rea-
le, atque adeo cum illo onere videntur ad capitulū
peruenire facit Consilium Romani. 388. quod se-
quitur Gigas quęstione 51. & Bursattus. d. cons. 361.
nu. 17. & nouissime videtur in terminis cons. Vna-
mesij 267.
208 Pro negatiua vero quæ † communiter tenetur
in Hispania, facit, quod huiusmodi pensio est reser-
uata, super fructibus, & distributionibus dict. præ-
bendæ, quales non sunt illi fructus, & distributiones
quos capitulum tunc percipit, cum præbenda non
habeat fructus in absentia, sed capitulum, & bene-
ficiati residentes illos percipiūt iure proprio, & per
ius accrescendi seu potius non decrescendi, Nauarr.
consilio 20. num. 3. de celebratio. missarum, Zerola
in praxi secunda part. verbo Canonica. §. 8. nec capi
tulum est successor in præbenda, vnde cessat ratio
209 contraria, quæ militat in pensionibus impositis † su
per fructibus beneficiorum, habentium fructus in
absentia, & tempore vacationis, qui transeunt cum
suo onere, si ad aliquem iure speciali pertineant, vt
seruatur in pensionibus Episcopatuum, quas soluit
Camera Apostolica, quæ fructus percipit tempore
vacationis.
210 Et militat, etiam vbi Canoniens † vigore statuti
vel alias, tenetur dare capitulo medietatem fructuū
suæ præbendæ primorum annorum, cum tunc

capitulum illos percipiat non iure proprio, sed tanquam alterius ad quem spectabant ratione suæ præbendæ,& residentiæ,vt per Gigantem quæst. 89. & Ioan. Guttierrez. d.cap.1.num,119. & 123. & secus esset,si statutum diceret, quod Canonicus non lucraretur illam medietatem fructuum primorum annorum.

211 Et banc partem negatiuam tenent † Ioan. Guttierrez,dict.cap.primo ex num. 109. & Nauarrus d. consil.primo de solutionibus alias.49.de pręb endis, & in eadem inclinat consilio tertio eodem titulo de solutio. vbi ait duos Doctores eruditissimos defendisse pensionem prædictam deberi a capitulo.

212 Additque Ioan. Guttierrez ibi † num.120. consuetudine etiam immemoriali iuuari posse capitulum ad non soluendam prædictam pensionem,cum nunquam aut raro a capitulis petatur huiusmodi pensio,sed a modernis possessoribus, a quibus posse peti cũ perceperint fructus talis præbendæ, vel per eos steterit, ex quibus illam commode soluere possint tradit Nauarr.d.cons.1.

213 Sed dato, quod capitulum nõ † teneatur ad illius solutionem,videbatur neque etiam successorem,seu possessorem teneri, cum nõ posset habere recursum contra capitulum quod percipit fructus, & distributiones illius temporis, ex dicta Decisiune Crescen. tertia de solutio.& dicta Decisione Putei. 189.libro secundo,quam sequitur idem Guttierrez num.112. & Salustius Tiberius supra, & ex dicta Decisione Corduben. de quibus illatione præcedenti. at stante dicta consuetudine recte videtur posse peti à modernis possessoribus siue capitulum teneatur, siue non, etiam non factis diligentijs contra, capitulũ.

214 In hac difficili,& grauissima quęst. † Rota in vna Romana pensionis. 4. Iunij 1593.coram D. Lita tenuit partem affirmatiuam, nempe; Pensionem impositam super distributionibus canonicatus deberi pensionario ex portione dict. Canonicatus pro rata temporis,quo Canonicus non inseruiuit,& alij clerici illam perceperunt eo quod Papa imponit pensionẽ super distributionibus Canunicatus,eas principaliter grauando, & considerando seruitium Canonici,qui non principaliter,sed in consequentiam dicitur pensione grauatus, ex eo quod obtinet dictum Canonicatum, & quod pensio onus reale est, neque obstare quod Canonico non inseruiente distributiones acquirantur inseruientibus,quia respõdetur non acquiri inseruientibus respectu illius portionis, quæ tangit ipsam pensionem.

215 Quod confirmo,nam si pro pensione † esset reseruata certa pars fructuum, & distributionum Canonicatus,illa non acquireretur capitulo, seu inseruiẽtibus,vt constat,ergo nec respectu portionis,& quãtitatis reseruatæ.

Et quod capitulum teneatur soluere pensionem
216 † pro tempore quo percepit distributiones Canonicatus,vt fuit resolutum in dicta Romana,fuit etiã dictum in vna Reatina pensionis.13.Maij 1598 corã D.meo Corduba Episcopo Pacen. & tradit post hæc Gonçalez. glos.5.§. 5. a num.44. dicens, quod prius fuerat idem tantum,per D. Pãphilum in vna causa Burgen.pensionis 29.Octob.1591.

Et Gregorius XIII ãno sexto 1578. dedit breue,
217 vt capitulum † Elboren. solueret certam pẽsionem impositam super distributionibus cantoriæ illius Ecclesiæ, tanquam ab eo debitam, qui forte est casus.d.consilij Nauarri primi de solutionibus,vbi loquitur de pensione imposita super fructibus,& distributionibus cantoriæ.

218 Et sanctissimus D.noster, † Clemens VIII.anno primo 1592.dedit aliud Breue in fauorẽ D.Alphõsi Coloma,nunc Episcopi Carthaginen.vt capitulũ Vlisbonen. solueret ei pensionem sexcentorum ducatorum impositam super Canonicatu illius Ecclesiæ, vti ab eo debitã, cum perciperet distributiones Canonicatus, super quibus pensio est imposita, & est onus reale, non obstante quod illas percipiat capitulum iure accrescendi,vel non decrescendi,vt in breui dicitur. Quæ declarationes, & breuia maxime vrgent pro ista parte ad cap. in causis de re iudicata,cit.l.fin.C.de legibus.vbi Doct.cap.1.19.distinctione.Burgos de Paz in proęmio legum tauri à numero 450.& Thom.Sanchez de matr.lib.2.disp.31. nu.6.& Gab.Vazquez.12.tom.2.disp.157.a nu.37.

219 Vnde Ioan.Guttierrez d.cap.primo † num. 123. in secunda editione, ait post primam editionem accepisse, Romæ in hac quęstione diuersum censeri & instanter agi nomine Ecclesiarum Cathedralium Hispaniæ,vt de causa in Rota disputetur, & in earum fauorem decidatur, ideoque in re hac se subijcere declarationi sedis Apostolicæ, Sacroque Palatij auditorio,prout & ego facio.

220 Hactenus tamen non est aliud † decisum, seu declaratum, quamuis pro parte dictarum Ecclesiarũ fuerit facta instantia, pro declaratione cum Sanctissimo D. Nostro Clement. VIII. qui id cõmisit cuidam congregationi,& audita eius consultatione,& informatione,tandem respondit. Non conuenit;vt in actis congregationis status Ecclesiastici, An. 1602.

221 Sed supposita parte affirmatiua, † offert se difficultas,an obligatio soluendi dictas pensiones, incũbat solum capitulo, an vero etiam singulares de capitulo, nempe beneficiati residentes ad quos peruenerunt fructus, & distributiones præbendæ, super quibus pensio est reseruata, pro parte quam percipiunt teneantur ad solutionem d.pensionis?

222 Et videtur dicendum obligationem † soluendi huiusmodi pensionem principaliter incumbere capitulo,tanquam distributori seu dispensatori mẽsæ communis,nec teneri ad solutionem singulares,qui dictos fructus, & distributiones a capitulo percipiunt,ex quo ad eos non spectat dicta distributio,& debitum à capitulo non est debitum à singulis.cap. l.sicut. ff. quod cuiusque vniuersitatis nomine. Nauarrus consil. 9. de sententia excommunicationis,
223 num.6.& 7.Gonçalez gloss.37.nu.26. † quamuis videatur posse contra eos agi hypothecaria vti possessores illius partis, quamdiu fructus ipsos, & distributiones,non consumpserint,sed eos habent in specie,iuxta dictum Consilium Romani.388.& tradita per Caccialupum de pensionibus quæst.9.& Gigantem quæst.51.etiam non facta excussione contra capitulum pro parte pensionis eos contingente & absque eo quod possint habere recursum contra ipsum capitulum, pro ea parte,quam soluerint,cum pars fructuum, & distributionum d.præbendæ contingens pensionem, fuerit eis ab ipso capitulo absque necessitate gratis,& indebite distributa.

224 Sed ista resolutio videtur † intelligenda in distributionibus, ita constitutis vt singulis, seu cuilibet interessenti detur certa,& definita quãtitas, in quibus non est ius accrescendi, sed portio absentis remanet in mensa capitulari vnde sumitur, Couarru. lib.3.variarum c.13.nu.7. Ioan. Guttierrez. d.capitulo primo numero 107. & dicemus infra tertia p. capit. secundo, numero 444. & in fructibus principalibus, & Grossa præbendæ, in qua licet sit ius

accrescendi

accrescendi, seu non decrescendi, vt ibi per Couaru-
uiam, & Ioan. Guttierrez tamen non accrescit im-
mediate, & determinate, beneficiatis residentibus,
sed portio absentis remanet in ipsa mensa commu-
ni diuidenda per Capitulum inter beneficiatos resi-
dentes pro Rata, & in fructibus, seu obuentionibus,
quæ statim cum obueniunt, diuiduntur inter præ-
225 sentes: secus vero videtur in distributionibus, † ita
constitutis, vt certa quantitas sit assignata interes-
sentibus horis; nam, cum in his portiones absentiũ,
immediate, & determinate accrescant interessenti-
bus, & ad illos spectent, iuxta capit. primum de cle-
ricis non residentibus. in 6. ita quod restitutio de il-
lis facienda, debeat fieri ipsis interessentibus & non
mensæ capituli, ad Nauarrum consil. 54. numero
primo de sententia excommun. Emmanuel. Rodri-
quez in Bulla compositionis num. 16. Enriquez in
summa libro septimo cap. 36. §. tertio, & citatos in-
fra tertia part. cap. primo, num. 35. videntur accre-
scere cum suo onere, atque adeo canonici ad quos
illæ spectant, tenebuntur pro rata soluere pensio-
nem, etiã si eas consumpserint, vt videtur velle Ro-
ta in dicta Romana.
226 Sexto infertur ad illam quæstionem † an excom-
municatus seu suspensus, qui fructus beneficij non
percipit propter excommunicationem, seu suspen-
sionem, teneatur de suo soluere pensionem, an vero
sit soluenda ex fructibus per eum amissis? Et dicen-
227 dum est, soluendam esse ex fructibus, † cum super
illis sit imposita, & sit onus reale, & idem est in sub-
sidio vel alio onere imposito super fructibus, ita Cõ-
uarruuias libro tertio variarum, capitulo 13. nu-
mero 8. versiculo 12. ad finem. Didacus Perez in leg.
prima titulo quinto, libro octauo ordinamenti. ver-
sicul. est etiam aliud. Vgolinus de censuris Tabula
secunda capitulo 12. circa finem, & nouissime Sua-
rez quinto tomo de censuris disputatione decima
tertia, sect. secunda, numero 24. & est glossa in leg.
inter quos §. damnum, ff. de damno infecto. verbo
percipienda in fin. quam sequitur Baldus in leg. vl-
tima numero primo. C. de bonis authoritat. iudi-
cis possiden. & ibidem Cumanus. Quamuis contra
228 eam teneant Bartolus, Albericus, † Angelus, & Pau-
lus in dict. §. damnum, & Bellenzi. loquens in cha-
ritatiuo subsidio quæstione 33. & in proposito Gi-
gas quæstione. 64. & Toletus in summa libro pri-
mo capitulo 13. in fine in Romana editione, qui di-
cunt excommunicatum debere soluere de suo, cum
sua culpa excommunicatus sit. Sed ista ratio non
229 obest, † tum quia pensio non est imposita super per-
sona, sed super fructibus, qui transeunt cum suo one
re ad quemcunque pertineant, tum quia in excom-
municato culpa non est immediata causa, non per-
cipiendi fructus, sed ipsa excommunicatio, quæ est
pœna culpæ, & sic non imputatur ei. c. quia diuersi-
tatẽ. de concessione præbendæ, & ibi Abbas. n. 11.
Vnde etiam conuincitur sententia Ioan. Guttier-
230 rez. d. cap. 1. num. 124. † & sequenti, qui sequitur,
& admittit sententiam Gigantis in pensione impo-
sita super fructibus, & distributionibus Canonica-
tus, & præbendæ, quæ non habet fructus in absen-
tia, quia tunc inquit, propter culpam, & excommu-
nicationem beneficiarij nulli sunt fructus suæ præ-
bendæ, ex quibus sua pensio soluatur, iuxta opi-
nionem, de qua illatione præcedenti, nam non per-
ceptio ei non imputatur culpæ, si capitulum non te-
netur ad solutionem pensionis, neq; etiam ipse ex-
communicatus videbatur teneri, vt in d. illatione
præcedenti dictum est.

231 Dices: si non perceptio fructuum † non imputa-
tur culpæ excommunicato, sequitur excommunica
tum non teneri recitare horas Canonicas, ad quas
ratione beneficij solum alias tenebatur, & tamen cõ
trarium tenent cõmuniter doctores. vt per Couarr.
à vers. 12. & Suarez disputatione 12. sect. 2. num. 15.
Respondetur onus recitandi licet sit ratione be-
232 neficij, † & fructuum, esse tamen personale, à quo
non liberatur quis propter excommunicationem,
immo hæc est pœna, quam excõmunicatio seu su-
spensio inducit, vt priuetur commodo, non vero
onere, alias ex culpa commodum reportaret, vt re-
cte inquit Suarez ibi, & disputatione 27. sect. 1. nu. 4.
5. & 6. & quo ad effectum onerum personalium per-
inde est, quem priuari fructibus ob pœnã delicti in-
quit Suarez. ibi, ac illos percipere.
Septimo ex d. diffinitione infertur, quod cũ pen-
233 sio sit soluenda † ex fructibus beneficij, & super illis
sit assignata, debet solui in loco ipsius beneficij, nisi
aliud in reseruatione expressum sit. Buca de stilo cu-
riæ auditoris cameræ cap. 23. & Gambarus d. lib. 6.
234 à num. 612. & si pensionarius aut eius † procurator
non esset ibi, aut alias in loco destinatæ solutionis,
pensionem debens non esset in mora seu culpa, etiãsi
non faceret depositum, nec protestaretur. Moheda-
nus Decis. 15. de locato. Gigas. quæst. 77. à num. 16.
& Mandos. de signatura gratiæ titulo de pensioni-
bus. versicul. quarto destinata erat. quamuis ad hoc
235 vt sciatur, vtrum ille reperiatur † quia erat forensis,
deberet fieri proclama, Gigas. supra, num. 18. & ad
effectum clausulæ sine retardatione solutionis pen-
sionis, de qua infra à num. 516. vt ei satisfiat, requi-
ritur depositum legitime factum ad tradita per Car
rocium de oblatio. prima part. quæst. 7. & Solia de
censib. secundo to. lib. 4. cap. vn. à numero primo, vt
voluit Rota in causã Abulen. pensionis contra Epi-
scopum anno 1606. coram D. Lita.
236 Octauo infertur pensionarium † preferendum es-
se in fructibus beneficij grauati quibusuis creditori-
bus etiam anterioribus, vt tradit Marchesa. de com-
missio. secunda part. c. 4. de cõmissione appell. n. 69.
& nouissime Collantes in pragm. agric. l. 3. c. 1. nu. 8.
237 Nono infertur, quod clericus, † habens beneficiũ
pensione grauatum non iuuatur beneficio capit. 1.
Odoardus, de solutio. quo ad pensionem, quæ ante
omnia soluenda, & deducenda est, ex fructibus ip-
sius beneficij, super quibus est imposita, Ludou. Go-
mezius in compendio vtriusque signaturæ circa fi-
nem, & in regula de annali, quæstione 53. Mattheus
Brunus de cessione bonorũ quæst. tertia principali.
nu. 16. Couarruu. lib. secundo variarum cap. 1. n. 9.
Ioan. Guttierrez. de iuramento confirmatorio pri-
ma p. cap. 17. nu. 31. Marchesa. prima p. cap. 3. de cõ-
missione super dilationib9 n. 26. & Collãtes vbi sup.
Decimo infertur, quod in restitutione fructuum
238 facienda per condemnatum, † habenda est ratio, &
detrahenda quantitas pensionis antiquæ solutæ, li-
cet non illius quam ipse condemnatus consensit,
cum non haberet ius in beneficio ob cessionem iu-
rium ei factam ab altero impetrante. Gigas consilio
cẽtesimo vigesimo quarto, seu respõso. 15. de pẽsio.
Vndecimo ex dicta diffinitione infertur, quod cũ
239 pensio † sit ad tempus, expirat, & extinguitur mor-
te pensionarij. Caccialupus & Gigas quæst. 1. Coras.
1. part. cap. 4. n. 9. & 10. Caputaquen. Decis. 303. nu-
mer. 13. part. 2. & Flam. Paris. lib. 6. quæst. 4. num. 3.
240 & 31. nec potest ad alium † transferri nisi in tribus
casibus, Primo quando in reseruatione adest clausu
la transferendi, vt in pensionibus pro Palatinis, quæ

241 tamen † non censetur per quascunque clausulas ge-
nerales concessa, nisi speciali mentione facta. Puteus
decis. 342. lib. 2. Caputaquen. decis. 393. & 319. par.
2. & decis. 100. par. 3. Rota decis. 1312. lib. 3. par. 3.
diuersorum. Chisanen. decis. 110. Mandos. de signa-
tura gratiæ, tit. de translat. pens. in princ. Flam. Pa-
ris. d. quæst. 4. num. 28. cum seqq. & num. 49. & facit
decis. Putei 524. num. 3. lib. 2.

242 Et à solo Papa concedi potest, non † autem à lega-
to vel ordinario. Gābarus d. lib. 6. nu. 225. & Flam.
Paris. d. q. 4. nu. 13. 14. & 15. quam clausulam facul-
243 tatis transferendi, † ponit Gigas, post finem tracta-
tus de pensio, versic. sciēdum est etiam. & Mandos.
supra versic. clausula potestatis. & Flam. Paris. d. q.
4. nu. 34. & formam huiusmodi translationis ponit
Gigas post dictum finem tractatus, & formularium
instrumentorum. pag. mihi 382.

244 Et huiusmodi translatio † iuxta clausulam facul-
tatis, fieri debet coram persona in dignitate Eccle-
siastica constituta, & potest fieri coram Canoni-
co Cathedralis Ecclesiæ, ad capit. statutum. de re-
script. in 6. Gomezius, num. 25. Felin, in cap. pasto-
ralis. de rescript. num. 12. Achilles decis. 17. Caput-
aquen. 257. par. 1. & Zerola in praxi Episcopali. 1.
par. verbo dignitas §. 1. & 2. par. verbo Canonica. §.
3. Et patet ex clausula facultatis transferendi quam
ponunt prædicti. Et tenet Gigas, d. vers. sciendum
est etiam, quicquid dicat Nauarrus cons. 11. num. 1.
de iniurijs. quem sequitur Flam. Paris. de confiden.
quæst. 23. num. 49. contra quem tamen tenet addi-
tio d. consilij, posita ad fin. consiliorum.

245 Non tamen potest fieri coram † Canonico Eccle-
siæ Collegiatæ, quia nullo modo potest dici in di-
gnitate Ecclesiastica constitutus, vt colligitur ex d.
capit. statutum, & allegatis, quicquid alias, si bene
memini, tenuerit Rota in vna Romana seu Adrien.
pensionis, secundo Decemb. 1593. coram D. Pam-
philio, de qua fit mentio in Segobien. pensionis in-
fra relata num. 257.

246 Et potest fieri per procuratorem † etiam si in fa-
cultate dicatur: Tibi vt quicunque loci ordinarius
seu Canonicus, &c. & inferius, per te eligēdum, &c.
regula enim est, posse quem facere per procuratorē,
quod per seipsum, nisi in specie sit prohibitum, etiā
quod simus in priuilegio. ita fuit resolutū in causa
Taurinen. pensionis 18. Aprilis 1561. coram D. Ru
beis.

247 Intelligitur autem dicta clausula † transferendi,
de prima duntaxat, ad regulam l. boues. §. hoc ser-
mone. ff. de verbor. significat. de qua late Tiraquel-
lus ibi & Felin. in cap. 2. de tregua & pace. à num. 3.
& Ant. Gabriel de regul. iuris, concl. 2. & in termi-
nis, tenet Mandos. supra versic. rursus si in vim clau-
sulæ, & fuit dictum in vna Oxomen. pensionis 20.
Maij 1598. coram D. Lita, & resolutum, translatio-
ne facta, a Papa motu proprio post consumptam fa-
cultatem transferendi concessam, non manere obli-
gatum, fideiussorem, datum ad fauorem primi pen-
sionarij, & eius translatarij, vt in sequenti decisio-
63 ne: Reseruata pensione scutorum quinquaginta ad
fauorem Ioan. ab Agnoa, per Sixtum V. super scho-
lastica collegiatæ Ecclesiæ oppidi de Soria Oxomē.
Diœcesis cum facultate, transferendi, & alijs clausu
lis, fuit de dicta Scholastica prouisus Fran. del Cer-
ro, qui se obligauit soluere Ioanni prædicto, & eius
translatarijs dictam pensionem, & alia facere iuxta
tenorem dictę reseruationis, huicque obligationi ac
cessit vti principalis principaliter, & insolidum Di-
dacus Salinas. Ioan. in artic. mortis constitutus, di-
ctam pensionem transtulit in personam Thomæ Nauarræ, qui Thomas ex post ingressus est religionem, & antequam professionem in ea emitteret. S. Dominus noster motu proprio prædictam pensionem in fauorem Melchioris trāstulit; & reseruauit cum omnibus exemptionibus, obligationibus, cautionibus, & bancarijs, & de renouando fideiussoribus alijsque clausulis, & decretis in prima reseruatione appositis, in fauorem tam Io. quam Thomæ, ipsumque Melchiorem in locum Ioānis, & Thomæ in omnibus, & per omnia, & quo ad omnia, perinde ac si pensio ipsa sibi soli a principio reseruata esset; ac cautiones, & alia præmissa pro eo emanassēt subrogauit, cum clausula sublata, & prout latius in literis motus proprij legitur. Hinc Melchior vigore d. reseruationis coram auditore Cameræ egit contra Didacum de Salinas pro solut. d. pensionis de renouatione schedulæ bācariæ iuxta obligationem alias per eum factam ad fauorem Ioannis, & trāslatariorum, obtinuitque contra eum relaxari mandatum executiuū pro prædictis, à quo Didacus appellauit, & obtinuit causam in Rota mihi cōmitti cum clausula, si quid exequēdum exequatur. Vnde hoc dato per me dubio an mandatum auditoris Cameræ ad fauorem Melchioris sit exequendum, in casu, & ad effectū de quo agitur Domini vtraque parte informante resoluerunt non esse exequendum vti nullū, & iniustum, moti respectu nullitatis, tū quia de reseruatione alicuius pensionis ad fauorem Melchioris non constat in actis, prout requiritur pro validitate sententiæ, cuā si executiue agatur. Achilles decis. 4. de rescriptis. nu. 4. Mandos. ad regul. 3. cancell. quæst. 7. num. 2. versic. hinc voluit Rota, & prout in simili fuit tentum in illa Romana census. 4. Decem. 1595. coram R. P. D. Pamphilio. Nec quo ad hoc suffragari potest Melchiori, copia illa asserti motus proprij, quæ in extracto reperitur, si quidē, quia est copia simplex non recognita & caret citatione ad dicendum contra, quo fit, vt minime de actis esse dicatur, nullamque prorsus fidem faciat, ita Doctores in Authen. si quis in aliquo. C. de edēdo. Cassadorus decis. 7. in fin. de appellatio. Cesar de Grassis decis. 3. num. 7. de restitut. spoliat. & Roman. cons. 519. per totum. Tum etiam quia fuit relaxatum d. mandatū citato Didaco. in domo eius solitæ habitationis, qui cum absens esset, & in actu dimisisset procuratorē, de iure sic citari non debuit, sed eius procurator. ita Ial. in l. furioso. num. 10. ff. de re iudic. & ante eum Bart. num. 4. & in l. procuratoribus. C. de procuratoribus. & respectu iniustitiæ, quia fuit relaxatum d. mandatum, contra Didacū, qui nullo modo Melchiori obligatus est pro tali pensione, nam cum fideiussent ad fauorē Ioannis de Agnoa, & eius translatariorum, quæ trāslatio in ea verificatur, vulgata l. boues. §. hoc sermone. ff. de verbor. signif. & prout in terminis tenet Mandos. in praxi signaturę gratię, tit. translat. pensio. versic. rursus si in vim clausulæ, non potest idcirco obligatio Didaci extēdi ad fauorem Melchioris, in quem nullatenus translata fuit pēsio dicta, pro Ioāne de Agnoa, sed per Papā motu proprio, & postquam cōsumpta fuerat illa facultas transferendi, concessa d. Ioanni, cū fideiussoris obligatio, sine nouo cōsensu illius, etiā prorogata à principali non debeat vlterius extendi, l. itē quæritur. §. qui impleto. ff. locati. l. si cum Hermes, vbi Bald. C. eod. maxime, de persona ad personā. l. si vnus. §. ante omnia. ff. de pact. nec obstare dixerūt Domini, quod hæc trāslatio pēsionis, de persona Thomæ in personā Melchioris, fuerit facta à Pōtifice motu proprio

ex certa

ex certa sciētia,& de plenitudine potestatis,cū clau-
sulis,& decretis,de quibus supra: siquidē quia prędi
cta omnia intelligi debent in præiudicium ipsius ti-
tularis,vt scilicet prædicta omnia pręstare teneatur
ad fauorē Melchioris , prout prius tenebatur ad fa-
uorē Ioan. de Agnoa,& eius translatariorū,secus in
præiudiciū Didaci fideiussoris illius ea ratione,quia
Papa vti dominus beneficiorū,potuit beneficiū præ
dictū,titularemq; ipsum ratione dicti beneficij,pro-
ut voluit prægrauare,ad text.in c.2.de præb.in sex-
to,& notata per Baldū in l.rescrip.col.2.& sequenti.
C.de precib.imperatori offerendis,& in l. qui se pa-
tris.col.pen.C.vnde liberi. sed hoc idem voluisse fa-
cere in præiudicium Didaci fideiussoris , qui se non
obligauit,ad fauorem Melchioris,nec aliquod com-
modum sentit ex dicto beneficio , eredendum est,ad
tradita per Alexandrum,cons.5.n.24.& sequenti,li.
5.to.1.maxime eum longe diuersa ratio vigear, quo
ad eum,vt omnibus notū est, nec Papa potuit defe-
ctum consensus illius supplere , vt inquit Sarnen. in
compendio vtriusque signaturæ.n.71.vers.idem est
in consensu. Et tenuit Rota in Cōpostellana Archi-
diaconatus,21.Oct.1557.Corā bonæ memoriæ Car
dinali Paleoto,quæ est diuersorum, lib.3. p.3. decis.
458.& sine consensu clarū est,non induci,nec proro
gari obligationē,l.1.§.conuentioni.ff.de pactis.l.ob
ligationum substantia,& l.quæcunq; gerimus.ff.de
oblig.& act.Nec obstare dixerunt Dñi Didaco clau
sulam,sublata,& alias de quibus in d.Mom proprio
si quidem,quia vti cōsecutiuę gratiæ in dicto Motu
proprio contentæ,respectu expressorum tantū ope-
rari debent,& ideo ad ipsum non nominatum in di
cto Motu proprio extendi non debēt. Puteus decis.
232. libro 1.Cassador.decis.10. num.4. super regul.
quod maxime dicendum est ; nec inde emanare so-
let iustitia,vnde iniustitia,& iniquitas consurgat.

Et post hæc tradit Gonçalez glos.11.nu.82. sicut
240 etiam † facultas retinendi pensionem non obstante
matrimonio per pensionarium contracto, intelligi-
tur de primo duntaxat matrimonio, nisi aliud ex-
primatur,Gonçalez, ibi n.83. dicens fuisse resolutū
in Rota in vna Palentina pensionis,21. Nou.1596.
Coram D.Blanchetto.

249 Per translationem tamen inualidam † non fuit
consumpta facultas transferendi ad decis.47. parte
prima diuersorum,vt fuit resolutum in causa Placē
tina pensionis,17.Iunij 1602. Coram D. Corduba.

250 Et an literæ facultatis transferendi debeant † prę
santari,corā iudice, seu executore vide infra 6. par.
cap.secundo,primo. dub.

251 Secundo,pensio potest transferri † etiamsi sit re-
seruata,sine clausula transferendi , quando de con-
sensu ipsius pensionarij,& soluentis pensionē,trans
fertur in alium,authoritate Papę. Ferrettus cōs.53.
Mandos.supra in princ.& Flam. Paris.d.q.4.nu.7.

252 Tertio potest transferri in vim priuilegiorum †
concessorum militibus S.Petri,& S. Pauli , & non-
nullis alijs officialibus Romanæ curiæ, vt per Man
dos.supra vers.non omittant.& in reg.19. quæst.1 t.
num.9.& Flam. Paris.d.quæst.4.nu.7.8. & 9. & mi-
litibus Pijs vt in constitutione 5.& 16. Pij IIII. Fla
min.ibi num.10.& militibus S. Stephani, vt in con-
stitutione 64.Pij IIII.

253 Sed ista priuilegia , † & quibusuis alijs militibus
concessa, sunt reuocata per Pium V. constitutione
71.Postea tamen Sixtus V. militibus Lauretanis cō
cessit priuilegium transferendi pensiones,non tamē
254 † summam 200. ducatorum auri de Camera , nec
medietatem fructuum excedentes, vt in constitutio
ne 35.eiusdem Sixti,quæ est videnda. Et aliquando
etiam conclaustris conceditur priuilegiū transferē
di,vt in cōstitutione 32.Sixti V.& tradit.Fla. Paris.
sup.n.12.& circa hoc vide dicta inf.d.6.p.c.2.1.dub.

Et aduerte quod per translationem extinguitur
prima pensio,& noua creatur. Gigas , quæst.74. nu.
1.& 88. numer.8.Mandosius supra in principio Pu-
255 teus d.decis.524. † nu.3.lib.2. Flam. Paris. d. quæst.
4.nu.7. & Salustius Tiberius , in practica auditoris
Cameræ,lib.3.cap.6.adito Vestrium in practica.lib.
3.cap. vltimo nu.2. Et fuit dictum in vna Brixien.
pensionis 23.Maij 1594.Coram D.Mellino,de qua
infra nu.470.& in d. Placentina pensionis 17. Iunij
1602.Coram D.Corduba,& dictum est supra. n.55.

256 In vna tamen † Carpētoraten.pensionis,29.Maij
☞ 1602. Coram D. Lancelloto fuit resolutum , quod
ad effectum, vt sit habenda ratio pensionum impo-
sitarum post primam reseruationem , & facultatem
transferendi,pensio translata non potest haberi pro
noua;cum in substantia & reuera sit eadem. Vitali.
Clem.1.§.eadem n.3.de supplenda negligentia Præ
latorum;quamuis enim in translatione procedatur,
per viam cassationis antiquæ, & nouæ reseruatio-
nis ; tamen hoc procedit ad certos effectus , scilicet
mutationis personæ,vt vnus solus possit exigere , &
vt sciatur per cuius obitum debear extingui , item
quoad viam executiuam , & quasi possessionem &
alia huiusmodi , non autem respectu substantiæ ip-
sius pensionis , quę in substantia est eadem cum an-
tiqua cū omnibus suis qualitatibus , & ideo quāuis
respectu cassationis antiquæ dicatur noua: tamen cū
ista cassatio sit correspectiua ad reseruationē nouæ,
per istā nouā reseruationē nō augetur aliquod onus
Ecclesiæ nō potest dici noua pēsionis impositio, sed
solū sit mutatio personæ,& subrogatio vnius in lo-
cū alterius. Cresc.decis.prima,de rebus Ecclesię,&c.

257 Et inde in vna Segobien. pensionis, 20. † Maij
☞ 1598.coram D.Corduba fuit resolutum,quod obli-
gatio fideiussorum pensionis ad fauorem nominati,
qui tunc temporis eam transtulerat , extenditur ad
translatarios,cum cantet,cum omnibus decretis , &
clausulis in reseruatione contentis , & quia transla-
tio pensionis debitæ vni personæ , si in aliam trans-
feratur,non dicitur nouum grauamen in personam
debentis soluere , sed delegatio solutionis faciendæ
alteri. Paris.cons.5.n.86.lib.4. & quia principalis se
obligauerat in fauorem certæ personæ in reserua-
tione eiusdē pensionis nominatæ, & quia schedula
Bancaria cantat pro M.& suis translatarijs,& fidei-
iussores tenentur ad omne id,ad quod principalis te
nebitur,facit decis.806. num.3. part.1. & quod po-
tuit fieri translatio nulla facta intimatione,& quod
non obstat , quod translatarius non fuerit pręsens
translationi , quia sufficit stipulatio facta per nota-
rium pro illo , & apparet de illius acceptatione ,
per mandatum ad exigendum,&c.

Et 26. Iunij eiusdem anni , coram eodem fuit idē
resolutū scilicet cōstare validā esse translationē pen
sionis, ex ipso instrumento translationis , non ob-
stante quod fuerit facta inscio translatario , quia sa-
tis videbatur , quod notarius pro eo fuerit stipula-
tus , & intercessit iuramentum , quod supplet ab-
sentiam. Gabriel de verborum obligationibus.con-
clus.1.num.69.& 95. Vltra quod per scientiam sub-
secutam censebatur inducta ratificatio. Couarruu.
in rubrica de testamentis. 3. par.numer.13.non ob-
stante etiam , quod facta fuerit literis non expedi-
tis , stante clausula , in supplicatione quod sola si-
gnatura sufficiat;nec obstare, qđ per reg. Sāctissimi

Domini nostri, quæ postea superuenit, videatur illi
derogatum, cum disponat, quod sola signatura non
sufficiat, licet in supplicatione adsit alia clausula re-
gul. in contrarium non obstante, quæ non extendi-
tur ad futura. Simoneta, de reseruatio. q.76.nu.2.&
3. quia placuit responsio quod istæ pensiones confi-
dentiariæ ad fauorem Itali, cum super illis non ex-
pediantur literæ, vt notum est, non comprehendan-
tur sub d. reg. reuocatoria de pensionibus non expe-
ditis literis, & quod opponebatur de translatione
facta, coram persona non cõstituta in dignitate, fuit
sublatum, quia cãtor in cuius manibus fuit facta est
2. dignitas in Ecclesia Castellaten. stante maxime,
quod etiam translatio facta in manibus vnius Cano
nici, alicuius insignis Ecclesiæ sufficit, vt voluerunt
Domini in vna Romana, seu Adrien. pẽsionis, corã
D. Pamphilio, 2. Decemb. 1593. Hæc in dicta Sego-
258 bien. † & in translatione pensionis nõ habet locum
reg. de infirmis resignantibus. Sarnen. ibi, q.16. &
Mandos. quæst. 11. Flam. Paris. de resign. lib.12.q.3.
a nu.53. nec constitutio de publicandis resignatio-
259 nibus. † Sarnen. in regul. de publicãdis, quęst.10. Gi-
gas consil.139. seu responso 30. de pensionibus, &
Flam. lib.11.q.4.num.28.
260 Alia de materia translationis † pẽsionum vide per
Mandos. d. tit. de translatione pensionũ. & Ant. Au-
gust. in Epitome eod. tit. & Flam. Paris. d.q.4. per to
tam, & vide supra d. supra illat. 1. a num.51.
Sed circa hanc vndecimam illationem, offert se
261 dubium, in pẽsionibus † reseruatis in persona vnius
ad commodum tamen, & vtilitatem alterius, vt in
pẽsionibus reseruatis pro Italis super beneficijs His
paniæ, quæ imponũtur in persona, & capite vt aiũt,
alicuius Hispani, propter pragmaticas, & leges Re-
gni, per cuius obitum huiusmodi pensiones expi-
rent, an per obitum Hispani, seu eius translatarij,
an vero per obitum Itali, vel vtriusque.
262 In quo in primis certum est Hispano non † trans-
lata pensione, aut eius translatario decedente, etiam
in vita Itali ad cuius commodum fuit reseruata, ex-
pirare pensionem, & omnem commoditatem ces-
sare, cum pensio, & ius ipsius resideat penes Hispa-
num, ex l. quidam cum filium. ff. de hæredibus insti-
tuendis, & fuit resolutum in vna Hispalen. pensio-
nis, de anno 1573. coram D. Graffis, vt in decis. 399.
400. & 401. nu.3. par.1. diuersorum, Anastasius Ger
mo. de Indultis Cardinalium. §. si vero. a num.56. &
Flam. Paris. d. quæst.4. a num 61
263 Nihilominus etiam dicendum est, pensionem
extingui, & omnino cessare per mortem eius penes
quem est commodum, & ad cuius vtilitatem seruit,
etiam viuente illo, in cuius persona est imposita, vt
Rota, & stilus seruat, ita fuit dictum in vna Con-
chen. pecuniaria, 15. Maij 1587. coram D. Pamphi-
lio, & in vna Conchen. pensionis 2. Maij 1588. co-
ram D Blancheto: & in vna Calagurritana pensio-
nis, 2. Decemb. 1598. coram D. meo Corduba fuit
resolutum, constare pensionem fuisse reseruatam ad
commodum Herculis vt apparet, ex fide Cardina-
lis de Cosencia tunc Datarij, & sic per eius obitum
extinctam etiam viuente Hispano.
264 Vnde additio † consilij Nauarri 62. de simonia.
inquit, aduertendum referri in Sacro auditorio Ro
tæ pronunciatum, pensiones, quę Italo super caput
Hispani reseruãtur, extingui, tam per mortem Ita-
265 li, quam Hispani. Quamuis in dicta † Hispalen. Ro-
ta resoluerit nõ extingui per obitum illius ad cuius
commodum est imposita, si ille alium nominauit
in commoditate, vel in alium eam transtulit, etiam
sine aliqua solemnitate, & solemni translatione,
per reseruatarium facienda in vita illius, vt in di-
ctis decisionibus, maxime vltima, quas referunt &
sequuntur Anastas. Germonius, & Flam. Paris. vbi
proxime.
266 Sed reuera licet ius pensionis resideat penes eum
in cuius persona fuit reseruata, verior est decisio in
eadem causa Hispalen. pensionis, facta coram D. Bi
narino, 15. Octob. 1571. in qua fuerat resolutum,
pensionem positam in cap. Ludouici. ad commo-
dum Cardinalis Neapolitani, cessare, & extingui
per obitum Cardinalis quia veritas est, quod non
pro pensionario, sed Cardinali facta est gratia &
& pensionario Papa non assignasset nisi intendisset
prouidere Cardinali, ideo cum totum factum esset
contemplatione eius, eo deficiente totum perit, ad
legem cum dotem. ff. ad l. Falcidiam, l. seruo legato,
§. si testator. ff. de legat. 1. Socin. consil. 50. Neque
obstare, quod pensio sicut morte pensionarij ces-
sasset, & a morte Cardinalis non deberet expirare,
quia respondetur quod esset contra mentem Papæ,
qui cogitauit hoc facere ad commodum Cardina-
lis, & non personæ ipsius pensionarij, & hoc etiam
admittitur, vt vacet per obitum vtriusque cum in
persona vtriusque constet, vnius quoad substan-
tiam & formam, alterius quo ad commodum; con-
ueniens enim est, vt altero eorum deficiente extin-
guatur, vt minus à iure recedatur, & fauore Eccle-
siæ vt se celerius consulatur, attenta maxime rei ve-
ritate, iuxta titulum Cod. plus valere quod agitur,
vbi Baldus in l.1. in fine, & in l. cum precibus. Cod.
de probatio. &c.
267 Quam decisionem viuæ vocis † oraculo, appro-
bauit Greg. XIII. in plena signatura gratiæ. 29. No
uemb. 1572. in causa Hispalen. pensionis pendente
coram D. Groperio inter Io. Baptistam Montoya,
contra translatarios Gasparis de Penna.
268 Et alias in vna alia Valentina pensionis † 3. No-
uemb. 1593. coram D. Mellino fuit resolutum, pen-
sionem censeri constitutam contemplatione illius,
qui fuit factus procurator irreuocabilis, & vti in rẽ
propriam ad exigendum, & transferendum ab eo
in cuius fauorẽ in supplicatione fuit reseruata, qui
permisit illum semper exigere. Ruin. cons.170. lib.
4. & sic non posse pensionem sine consensu illius
transferre. l. in cõcedenda. & l. seq. ff. de aqua pluuia
arcenda, l. id quod nostrum. ff. de reg. iur. & quia ille
fuit constitutus procurator vti in rem propriam ad
transferendum, & ad istud mãdatum reseruatarius
tenebatur, ex necessitate, vti fuit resolutum in causa
Toletana pensionis 19. Iunij 1595. coram D. Deca-
no; ideo reseruatarium non potuisse postea facere
pensionis translationem validam quia actiones di-
rectæ remanserunt inefficaces. l. t. §. fin. ad Trebel-
lianum. Aufrerius in Capella Tolosana, q.119. nu.3.
& fuit id dictum in Bononien. bonorum de Luparis
21. April. 1578. Coram sanctissimo. Preterea etiam-
si ius pẽsionis esset radicatum penes reseruatarium,
cum commodum ad alium pertineat, sine illius con
sensu transferre nõ potest, quia facultas transferẽdi
fuit data contemplatione illius, & ad eius cõmodũ,
non obstante decis. Mohedani 28. de renuntiatione,
quia ibi pensionis ius residebat penes eum qui con-
stituerat simpliciter procuratorem ad transferen-
dam pensionem, &c.
Circa quam tamen resolutionem aduerto, verius
269 videri, † quod reseruatarius in cuius persona fuit
pensio reseruata, possit valide eam transferre & cas-
sationi consentire etiam sine consensu eius, in cuius
commo-

commodũ est reseruata; & licet sit constitutus procurator vti in rem propriam ad transferendũ,(nam adhuc ius pensionis,& trãsferendi,quod est spirituale, seu quasi est in ipso reseruatario,nec potest cedi, seu trãsferri in alium,per priuatum irreuocabiliter, & quod sit ad commodum alterius,&c.)solũ faciet, quod ille teneatur ad interesse,si male versatus est.

270 Probatio autem,ad cuius commodum,† & contemplationem sit pensio reseruata,sumitur ex libro Datariæ, in quo scribuntur huiusmodi pensiones, & quorum contemplatione sunt reseruatæ, vt fuit resolutum in vna Tarraconen. pensionis de anno 1594.& 1595. Coram Illustrissimo Seraphino, vt in sequentibus decisionibus, quæ alia etiam continent ad propositum.

Tarraconen. pensionis 10. *Octobris* 1594.

271 FElicis recordationis † Gregorius XIII. Anno 1582.Cõtulit Archidiaconatũ S.Fructuosi in Ecclesia Tarraconen. R. D. Doctori Michaeli Carnicer reseruata pensione scutorum 500. super fructibus d. Archidiaconatus, in persona D. Antonij Io. Girona,contẽplatione tamen bonæ memoriæ Cardinalis Cõmendoni, & dicto Michael obligauit se in forma Cameræ,deditq; cedulã bancariã,prout in similibus pensionibus fieri solet,fuit hæc pensio viuo Cardinale soluta,sed post eius obitũ cũ prætenderet illustris,& R.D. Abb. Caucus, D. Cardinalis sororis filius d.pensionis vtilitatẽ,& cõmodũ ad se expectare & eandẽ exigere tẽtaret,ex aduerso vero Michael prætenderet extinctã esse morte Cardinalis,tãdẽ res deducta fuit in iudicium, & cum status causæ in hoc versaretur,an constaret pensionẽ fuisse reseruatã ad cõmodũ,& fauorẽ D. Abbatis, & hinc inde multæ deducerentur cõiecturæ,proposui hoc argument.in Rota,& re discussa maior pars Dñorũ censuit cõstare,pensionẽ reseruatã fuisse ad cõmdũ Abbatis,& quoniam versamur in materia coniecturali fuit pro parte D. Abbatis excitatũ, onus probandi pẽsionẽ extinctã morte Cardinalis incũbere Michaeli,& consequenter docere debere cõmodũ pẽsionis ad eũ expectasse. Et quãuis plures ex dñis extarent pro parte Abbatis eo potissimum fundamẽto, quia exigebatur pensio nomine Ioannis reseruatarij viuẽtis,qui habebat gratiã suã clarã, & obligationẽ Michaelis in forma Cameræ,cui nihil aliud opponi poterat,quã extinctio ex persona eius ad quẽ vtilitas, spectet,ideoq; videri onus probandi extinctionẽ allegãti incũbere. l.qui dicit.cũ vulgatis,de probatio. Tamen quia in contrariũ deducebatur esse in cõfesso, hanc pensionẽ non fuisse reseruatã ad vtilitatem Ioã. vt ipsemet fatetur, sed alterius personæ nõ nominatæ propter pragmaticas Hispaniarum,omissa hac disputatione fuit actũ tantũmodo de probationibus & cõiecturis,quæ hinc deductę fuerãt,& quidẽ pro parte R.D. Abbatis pro præcipuo fundamẽto intentionis suæ allegatus fuit liber Datarię conscriptus à quondã Petro Antonio,tunc tẽporis ministro Datarij,in quo in margine è regione huius pẽsionis ibi adnotatæ,reperiuntur,hæc verba, Nepoti Cardinalis Commendoni intuitu ipsius Cardinalis. Coadiuuabatur hęc probatio ex solutionibus postea secutis,nã prima dẽpta, quę fuit facta Cardinali,cęteræ fuerũt factæ dño Abbati,nẽpe solutio 500. scutorũ,sub die 26. Maij 1584. facta à Cæsare Bosil. Dominis de Vbaldinis,per manus Caualcantiũ ex ordine D. Abbatis,vt cãtat partita extracta ex libro dominorũ de Caualcantibus, & alio ordine, sub die 3. Septembr. eiusdẽ anni 250. scuti Cæsari antiquo Bosil à Ioan. Girona,vt soluerẽtur D. Abbati & deinde ex ordine Abbatis,vt soluerentur Philippo Antenoro,& Andreæ de Alemãnis, & demũ ex alio ordine Ioannis Gironæ, vt solueretur terminus 1. Martij 1585. D. Abbati,qui tamen duo posteriores termini non fuerũt soluti,quia interim obierat Cardinalis, & Archidiaconus cœpit prætendere extinctã fuisse pensionẽ, tamen hinc colligitur declaratio Ioannis Gironę,qui erat conscius,ad quem spectaret pensio, neque alias fuisset post obitũ Cardinalis daturus hũc ordinẽ. Ex aduerso pro parte Archidiaconi deductũ fuit,ex pluribus constare,cõmodũ pensionis spectasse ad Cardinalẽ,primo, quia Apostilla cantat intuitu Cardinalis;secundo,quia statim, post reseruationẽ adueniente primo termino solutionis pensionis, ea fuit soluta Cardinali,vt apparet ex partitis Cæsaris,& Philippi Antenori,& Andreæ Alemãni. Tertio,quia solutione factę D. Abbati fuerũt postea per eundẽmet positæ ad cõputũ Cardinalis,quod redarguit ipsum recepisse eas,nõ tã nomine proprio, quã Cardinalis. Neque obstare,adnotationẽ illã,quę reperitur in libro Datariæ,quia liber ille est liber priuatus,& qui non facit fidẽ, vt videtur alias sensisse, Rota in Pampilonen. pensionis, corã bonæ memoriæ Bubalo,& dato etiã, quod ei esset fides adhibenda,cũ non contineat nomẽ propriũ Abbatis, sed tãtũ scriptũ sit Nepoti Cardinalis,&c. propter incertitudinẽ non concludit.l.duo sunt Titij,de test.tutela.l.non hoc. C. vnd.legitimi.cũ similibus. Præterea cũ contẽplatione Cardinalis fuit reseruata pensio, vtiq; requirebatur eius declaratio,quæ cũ non appareat,remanet vt voluerit pro se illã habere,quod obseruantiæ supra consideratæ conuenire videtur; ad Deciũ cons.143.n.4. Paris.cons.17.nu.17.l.4. His tamen nõobstantibus, Dñi priorẽ opinionẽ amplexi sunt pro dño Abbate,ea potissimũ ratione,quia existimabant libro Datariæ esse fidẽ adhibendã, cũ & liber & manus Petri Antonij fuerint recognita, & cũ sit scriptus per officialẽ ad id deputatũ,ad notata per Bartolũ in leg.argentarius,& in l.quædã. de edẽdo, & in l.Titiæ. de legatis. 1. Quod etiam sensit Rota in eadem Pampilonen. Coram R. P. D. meo Gipsio,anno 1585. & 1586. & in causa Carthaginẽ. 11.Maij 1592. Corã R. P. D. meo Penna.& cũ reseruationes huiusmodi fiant supposita alterius persona,propter pragmaticas, non potest aliunde haberi veritas,quã ex huiusmodi libris, & quinternis;quo casu ratione publicæ vtilitatis necesse est,vt eis fides adhibeatur, vt dicitur de testibus familiaribus admittendis ad probandum id quod domi gestum est, quodque per alios probari non potest. Bartolus in l. scimus.§.licentia. C.de iure deliberandi,& in leg.cõsensu.§.1.C.de diuortijs.plura congerit Paris.de sindicatu.§.testis.& Lamber. de iure patron. artic. 12. q.11.nu.7.2.part.lib.2. Alias semper in incerto esset ad quem spectaret pensionis commoditas, in graue præiudicium eorum, qui eas soluere tenentur. Ex adnotatione vero illa, in qua habentur illa verba, contemplatione Cardinalis, arguitur non fuisse reseruatam ipsi Cardinali,non enim diceret; contemplatione ipsius; si in ipsomet resideret pensionis cõmodum. Bart.in l.si mandatum. C.de negotijs gestis.& in l.si pupilli.§.item quæritur. ff. eodem. Baldus in l.1.cum aliquis in 2.notabili.C.de iure deliberandi.neque obstat, quod non fuerit expressum nomen proprium nepotis, quia cum per testes proba-

tum fuerit de illo tempore nullũ aliũ extitisse in rerum natura, nepotem Cardinalis præter Abbatem, hæc demonstratio ei de necessitate applicari debet, neque locum habere potest d. lex. duo sunt Titij. cũ hic excludatur pluralitas, & aliorum existentia. Sed nec etiam in illa lege excluditur probatio, per quã res per se incerta ad certitudinẽ redigi potest. quod optime conuenit huic negotio, tunc enim nepotem ab auunculo educatum, & vti filium ab eo tractatũ semper fuisse est notissimum, & procurasse eidẽ Abbatias, & reliqua omnia beneficia per eum possessa, quæ maluit in eius persona collocare quã pro se retinere; neque obstat, quod Cardinalis primum terminũ receperit, quia cum ipse omnia bona nepotis administraret, hanc etiam pẽsionem exegit, & ideo eos quoq; terminos quos Abbas exegit nomine proprio, curauit idem Abbas poni ad computũ Cardinalis, cum nulla haberet cõputa vel rationes distinctas, & separatas à computis, vel communibus Cardinalis, quia omnia administrabat, & ita fallũtur ea quæ in contrarium super hac re cõsiderata fuerunt. Neque etiam obstat, quod Cardinalis cuius contemplatione fuerat reseruata pensio, nõ declarauerit ad quẽ spectaret, quia immo ex libri annotatione apparet de contrario, cum ibi exprimatur persona nepotis, quod sine ipsius declaratione, & voluntate fieri non poterat, & sane ex vsu Patrisfamilias arguere possumus, Cardinalem voluisse eadem ratione pensionẽ collocare in persona nepotis, in qua etiam cætera beneficia maximi valoris collocauit; nõ obstat, quod soleat expediri mandatum in rem suam, ad fauorem illius, cui pensio inseruit, quia hoc sæpissime omitti solet, neque hoc casu applicari potest cũ non ostendatur fuisse tale mandatum expeditum ad fauorem Cardinalis, Vltimo non obstat decisio Pãpilonen. Coram bonæ memoriæ Bubalo, quia dato quod esset vera, tamen admittit probationem libri concurrentibus adminiculis, quæ hic adesse domini censuerunt.

In eadem 16. Januarij. 1595.

272 DOmini perstiterunt in resolutis, pro reseruatione pensionis ad fauorem R. P. D. Abbatis, nam quãtum ad probationem, quæ deducitur ex libro, voluerunt eam esse concludentem, cum in istis pensionibus, in quibus nõ potest haberi directa probatio, sufficiant præsumptiones, & coniecturæ. Bartolus in l. post contractum. de donatio. Baldus in l. ei qui in fine. C. de distractione pignorum. Alexander. cons. 197. lib. 7. nu. 7. & sufficiens probatio dicitur illa, quæ colligitur ex libro Datarij, qui probat qualitatem gratiæ. Caputaquen. decis. 77. h. t. Nam quæ deducuntur contra librum, alias fuerunt reiecta, vti friuola, & minus vera, cum fuerit recognita manus scribẽtis, & in Dataria habeatur pro bono & fideli, & vltra decisiones alias allegatas fuit ita per Rotam resolutum in vna Conchen. pecuniaria. 15. Maij 1587. Coram D. Pamphilio. non obstat ratio nouiter per informantẽ considerata, quod in d. libro scriptũ repetatur, intuitu Cardinalis, quia illa verba potius ostendunt contrarium, cum non possit dici intuitu Cardinalis reseruata, si ad ipsiusmet commodum spectaret. Bartol. in leg. si mandatum. Cod. de negotijs gestis. cum alligatis, & frustratoria fuisset mentio nepotis, mentio vero Cardinalis erat necessaria, vt appareret fuisse ei datam recompensam pensionis, quam ipse, Papa rogante, remiserat super Episcopatu Tauritan. in qua habebat facultatẽ trãsferendi, & ideo hanc voluit collocare in caput nepotis Junioris, cui etiam alia sua beneficia renunciauit. Ponderatio vero, quæ fit in eo quod datum alicui contemplatione alterius, acquiritur personæ contẽplatæ, vt in leg. si filiofamilias la Seconda, & ibi Bartol. de donationibus causa mortis, & Baldus in l. cũ oportet, nu. 3. Cod. de bonis quæ liberis. Menochius qui alios citat, de præsumptionibus, lib. 3. præsumptio. 28. cum alijs, non obest, quia hæc procedunt, quando agitur de persona in aliena potestate constituta vti filio, & agitur an sit computanda inter profectitia, vel aduentitia, vt per Bartol. in leg. sed si plures. §. in arrogato. de vulgari, cum alijs, & ideo Baldus in dict. leg. cum oportet. nu 4. dicit hanc contemplationem cessare in filio emancipato, & idem tradit Alciatus de præsumptionibus reg. 1. præsumptione 18. & alias Rota in vna Hispalen. pensionis, coram D. Robusterio, 12. Januarij 1574. dixit vtilitatem spectare ad illum cuius contemplatione aliquid fit, si expresse cauetur, vt ad illum spectet vtilitas, prout in casu l. si legatum. quibus modo. vsusfructus amittatur, l. si quis vsusfructus de vsufructu legato, ibi enim legatarius erat pure grauatus alteri restituere, secus vbi de hac vtilitate non est facta mẽtio, vel quando dispositio confertur in patrẽ, vel in dñm, vel maritum, vel talem personam, per quã ex iuris dispositione alteri acquiratur, secus in illis per quos de iure alteri non quæritur, toto titulo Instit. Per quas personas nobis acquiritur. nec enim potest quis nuda voluntate facere vt leges in sua ordinatione non habeant locum, & ita tollitur exemplum allatum de Ambasciatore qui sibi donata ab eo Principe ad quem est missus acquirit domino, vt tradit Bartol. in dict. leg. sed si plures. §. in arrogato, quia idem Bart. contrariũ tradit in l. si vero, §. item quidquid soluto matrimonio, & in l. qui procuratorio. §. procurator. de procurator. Abbas in c. postulastis. de concessione præben. Lupus in repetitione rubricæ, de donationibus inter virũ. §. 45. nu. 6. Alciatus, d. præsump. 18. vbi testatur de communi. Tollitur eodem pacto exemplum de eo quod datur à cõsanguineis sponsi sponsæ, in qua quæst. licet multi secuti sint opinionem Bartoli, quod acquiratur marito, tamen multi contrarium censuerunt, quorum opinio est probabilior ex rationibus supra deductis, & maxime cum alteri, per alterum non acquiratur, nisi in casibus particularibus, & licet Bisignettus. decis. vnica, de donationi. inter virum. videatur hanc sententiam sumere in argumentum & Iason. in l. vt liberis, num. 17. C. de collationibus dicat esse communem; tamen contrarium tenuit Baldus in lege cum ante. C. de donationibus, & consilio 42. numer. 3. Alciatus d. præsumpt. 18. qui plures allegat, & Decius in dicta lege. vt liberis, dicit hanc esse veriorem, & hanc secuta videtur Rota in d. decis. Hispalen. limitando dictam conclusionem contemplationis ad eas personas, per quas de iure alteri acquiritur. Quantum ad obseruantiam, Domini amplexi sunt responsiones datas in priori resolutione, & vlterius dixerunt, quod stante clara probatione, desumpta ex lib. frustra agitur, de obseruantia quam personarũ, & nepotis qualitas reddunt dubiam, & æquiuocam, & ita conclusum standum esse in resolutis.

§. 2.

Quis possit pensionem imponere, & an requiratur causa.

SVMMARIA.

QVæ sint agenda, num.273.

Papa potest imponere pensionem, num.274 nec in eo requiritur causa, aut consensus beneficiati, num.275. Resolutio Rotæ, num.276. quamuis aliqui contra num.277.

Papa regulariter non assignat pensionem sine causa, & sine consensu beneficiati, num.278. resolutio Rotæ, num.279.

Pensio imposita etiam à Papa, ex falsa causa est nulla, num. 280.

Legatus potest pensionem imponere, num.281. Scilicet de latere, num.282. qui potest beneficia conferre, & omnia exercere in prouincia, quæ potest Episcopus, nu.283. Et sic circa reseruationem pensionis eandem authoritatem habet, quã Episcopus ex causa, num.284.

In beneficijs reseruatis, vel alias ad eius prouisionem non spectantem, non potest eam imponere, num.285.

Legati missi, vel Nuntij non possunt reseruare pensiones, nisi eis specialiter sit concessum, num.286. vel nisi sint cum authoritate Legati de Latere, num.287.

An Nuntij Hispaniæ possint reseruare pensionem. nu.288. & 289. resoluitur negatiue.

Legati simplices missi absque potestate Legati de Latere, cum facultate tamen conferendi beneficia, nihil dicendo de reseruatione pensionum, an possint eas reseruare, num 290. cum sequen. distinguitur, quod si potestas conferendi daretur Legato separatim, non posset, secus si simul cum ipsa legation: daretur, quia tunc esset ordinaria.

Episcopus potest pensiones imponere, num.295. ex causa, num. 296. Quamuis Granutius teneat non posse pensionem simpliciter imponere, nisi pro bono pacis, & concordiæ dicens communem, & allegans decretum Pauli IIII. & quandam declarationem, S.Congregat.Concilij, quæ non obstant num. 297. vsque ad 304.

Ista potestas Episcopis non est amissa, non ex vsu, vel contrario vsu, quicquid aliqui dicant, à num.305. ad 310. & quando esset amissa non esset restituta per reg. cancellariæ, de mensibus, num.307. & 308.

Episcopus non posset imponere pensionem super parochiali, non excedente 100. ducatos num.311.

Ista facultas imponendi pensiones non est sublata Episcopis, per constitutionem Pij V. de confidentijs, contra Flam. Paris. num.312.313. & 314. Nec simoniam committit Episcopus conferens beneficium reseruata pensione, quamuis sibi ipsi reseruare non possit, num.315. & 316.

Vicarius Episcopi non potest constituere pensionem nisi sit ei specialiter commissum, num.317.

Causas assignandæ pensionis, qui ponunt. num.318.

In constitutione pensionis non requiritur solemnitas in alienatione rerum Ecclesiæ requisita, nu. 319. nec si beneficio vacanti imponeretur pensio requiritur constitutio defensoris ad consentiendum, licet alias requiratur consensus rectoris beneficij, & contraria sententia procederet in pensione profana, num.319.320. & 321.

Pensio imposita sine causa per inferiorem Papa nulla est, num. 322. maxime si in fraudem Canonis constitueretur incapaci beneficij, vel alias num.323.

Præsumitur imposita in fraudem, nisi appareat de causa, num. 384. de qua debet constare, num.325. nec sufficeret assertio Episcopi, num.326.

Non creditur patri donanti filio, qui testatur merita præcessisse. num.327.

Pensio debet causa commensurari, vt non excedat, num.328. alias pensio non esset nulla in totum, sed reducenda, vt donatio remuneratoria excedens merita, num, 329.

An pensiones impositæ per Episcopum transeant ad successores in beneficio, num.330. cum seqq. referuntur diuersæ sententiæ, & resoluitur pensionem ex causa concordiæ non transire, alias secus.

Inferiores Papa non possunt pensionem imponere interueniente pactione inter partes: Nec coram eis potest fieri reseruatio seu cessio reseruata pensione, num.340. & 341.

Rebuffus contrarium male videtur velle nisi intelligatur de Legato habente specialem facultatem recipiendi resignationes cum pensione, num.342.

Non solum à partibus, sed nec à compromissarijs conuentio de pensione reseruanda initium habere debet, sed à superioris authoritate, num.343. vbi ponitur dec. Rotæ.

In permutatione beneficiorum non potest pensio imponi ab ordinario, ad coæquandum fructus ex pactione partium contra aliquos num.344. cum seqq. nec etiam potest refundi pecunia, num.347.

Reprobatur sententia Vgolini, num.348.

Explicatur decis. Rotæ 519. par.1. diuers. num.349.

Non potest aliquid dari ratione expensarum, vt à lite beneficij recedatur, num.350. etiam si fiat authoritate superiorũ, si præcedit pactio inter partes, nu.351. & solum potest procedere contraria sententia, vbi iudex ex officio id prouideret, num.352. resolutio Rotæ, num.353.

Probabile videtur, posse Episcopum, seu legatum clerico ægrotante consentiente, vt alius substituatur, assignata sibi pensione pro alimentis, hoc facere, num. 354. non tamen poterit is resignare in manibus inferioris Papa, cum reseruatione pensionis pro alimentis, num. 355.

De transactione, & compositione in spiritualibus remissiue, num.356.

An Episcopus possit imponere pensionem super beneficio iuris patronatus sine consensu patroni, num.357. cum seqq. resoluitur, posse, dummodo non transeat ad successores, alias non nisi in magnam Ecclesiæ vtilitatem.

Licet Papa possit imponere pensionem, sine consensu patroni, tamen si beneficium est iuris patron. laicorum, ex dotatione & fundatione, pensio est nulla, non facta mentione de eo, num.361.

VIso quid sit pensio, opere pretium erit videre,
quis possit eam imponere, & an requiratur
273 causa. †Secundo, in qua portione, seu quantitate sit
reseruanda. Tertio, quomodo in causis pensionum
sit procedendum.

274 Ad primum, certum est Papam eam posse † imponere, cum in beneficijs plenissimam habeat potestatem, c.2. de præbendis. in sexto, & Clem.1. in fine, vt lite pẽdente. cum alijs, Gigas de pensio. q.6. nu.1. & Coras. de benef.1. par.c.4. num.9.

275 Vnde in eo † non requiritur causa ad imponendam pensionem, Felin. in cap. ad audientiam. 2. de rescript. nu.2. & 4. Decius consil.436. Gigas d.q.6. à num.6. & q.10. Sarnen. in compendio vtriusque signaturæ, vers. & est aduertendum. Rebuffus de pacificis possessoribus. nu.129. alias 110. Coras. d.c.4. nu.13. Io. Nicolaus Delphinas de iure patron. lib.1. nu.67. & 70. Mandos. de signatura gratiæ. titulo de pensionibus. versic. Papa, absque aliqua causa. Camillus Cautius in tract. de pensione Episcopali, nu.10. qui habetur 15. tomo, par.2. tractat. nouorum. Granucius ad Simon. de reseruatio. q.62. nu.4. P. Greg. de benef. cap.29. nu.2. Marches. de commissionibus, 2. par. c.4. de commissione appellationis, num.42. & Flam. Paris. de resigna. benef. lib.6. quæst.2. nu.131. & 155. qui docent Papam posse pensionem imponere, sine causa, & etiam sine consensu beneficiati,

& Ca-

& Caputaquen.decis.316.p.2.& Rota in vna Came
276 rinen.pensionis. 7.Iunij 1591. Coram † D. Gipsio
vbi resoluit, quod Reg.de non tollendo iure quæsi-
to, non est necessaria derogatio in declaratorijs.Ga
briel de Reg. iuris. concl.3.nu.65. nec rursus est ne-
cessaria, in impositione pensionis,&c.quia Papa pro
libito voluntatis potest pensiones super beneficijs
imponere, & transferre. Paris.cons.60.nu.69.lib.4.
& in Oxomen. pensionis. 20.Maij 1598. coram D.
Lita supra adducta.nu.248.
277 Et idem tradit Gambarus post Felinum, †de offi
cio legati. lib.10. nu.376. Quamuis postea. nu.386.
aperte teneat, quod in foro conscientiæ pensio a Pa-
pa constituta sine causa pro aliquo, non prosit obti-
nenti, quod etiam tenent Abbas de concilijs.2.par.
c.21. Victoria in relectione de simonia. nu.50. & 51.
Corduba lib. 1. quæst.q.21.pur.2. Arragon.secunda
secundæ.quæst.63.art.2.versic.de annuis autem pē-
sionibus. Emmanuel Rodriguez in summa. 2.tom.
cap.21. Vega in summa.2.p.c.65.casu 6. P.Ledesm.
2.p.summę tract.7.c.1. & tract.12.concl.21.& Theo
logi Hispani communiter.
Regulariter tamē Papa non assignat pensionem
278 †sine causa,& sine consensu beneficiati. Cassado.de-
cis.4.num.6.de pensio. Gigas q.1.nu.4. & q.6.nu.7.
& Marches.d.num.42. & est reg. Cancellariæ 44.de
consensu in resignationibus & pensionibus.
279 Vnde in vna Reatina pensionis, † de anno 1588.
Corā Illustrissimo Pamphilio Rota resoluit, quod
pensio est nulla, si causa narrata non est vera; licet
enim Papa possit reseruare pensionem sine causa;
tamen in dubio censetur motus iusta causa, & quan
do causa expressa est, indubitatum est, illam debere
iustificari, alias est nulla.
Et quod pēsio imposita etiam à Papa ex falsa cau
280 sa est nulla, tradunt Gigas.q.5. † nu.5. Caputaquen.
decis.298.num.1.p.2. & Rota decis.274. in suis Mi-
scell. manuscriptis, & Flam. Paris.lib.6.quæst.2.nu.
77.& alij.
Legatus etiam potest pensionem imponere. Re-
281 buffus de pacificis † possesso.nu.120. alias 103. Co-
ras.d.cap 4.nu.9.& Gambarus lib.6.nu.77.intellige
tamen de Legato de latere. Gigas quæst.6. num.18.
282 Cucchus † in institutio. Canonicis paruis. lib.2. tit.
8.§.ante omnia, & ibi additio. Zecchus de benef.&
283 pensionibus.c.11.num.5.qui potest beneficia † con-
ferre. cap.1. de officio legati. lib.6. & dicemus infra
5.p.cap.3. & omnia exercere in prouincia, quæ po-
test Episcopus in sua diœcesi. Speculator.titulo de
legato. §.nunc ostendendum.nu.54. Cucchus in in-
stitutionibus maioribus.lib.2.tit.5.nu.83. & sic cir-
284 ca reseruationem † pensionis eandem authoritatem
habet, quam Episcopus, intellige etiam ex causa, vt
de Episcopo dicebatur infra.
285 In beneficijs vero reseruatis, † vel quæ alias ad
eius prouisionem non spectant, non potest pensionē
imponere, sicut non potest ea conferre. Gigas num.
19. additio Cucchi, & Zecchus supra.
286 Legati autē missi, † vel Nūtij, ex quo virtute suæ
Legationis beneficia conferre non possunt, d.cap.1.
& dicemus d.cap.3.5.partis, sic nec pensiones reser-
uare, nisi hoc eis specialiter sit concessum, Gigas su-
287 pra num.20.& 23. & Cucchus d.§.ante omnia, † vel
nisi sint missi a Papa cum authoritate, seu potestate
Legati de latere, vt ait Gigas.d.q.6.n.19. licet cogi-
tandum relinquat.
288 Vnde videbatur, † quod Nūtij Apostolici in His-
pania residentes, qui cum potestate Legati de late-
re mittuntur à Papa, possent in beneficijs 24.duca-
torum, quæ ad eorum prouisionē spectant, reserua-
re pensionē ex causa, nisi tenuitas valoris obstaret.
289 Sed nihilominus contrarium existimo, † nā Nun
tij Hispaniarum non conferunt ista beneficia autho
ritate ordinaria, sed potius delegata, cum detur eis,
cum aliquibus restrictionibus: nempe personis ido-
neis prouidendi, & quod prius eis cōstet fide digno
rum testimonio non excedere vigintiquatuor, vt in
clausula facultatis infra ponenda 5.p. cap.3. nu.84.
ad c.licet in corrigendis.de officio ordinarij.& quæ
ibi notantur, maxime cum detur facultas conferen-
di beneficia, etiam reseruata ratione mensis.ad Ro-
tam decis.148.nu.2.lib.2.p.3. diuersorum, & Gon-
çalez glos.24.nu.45.dicentes, quod Legati, vel Nun
tij conferentes, beneficia reseruata conferunt, vti de
legati, non ordinarij, & sic, cum authoritate extra
ordinaria ista beneficia conferant, non videntur pos
se pensiones imponere, quantumuis alias mittantur
cum potestate Legati de latere.
290 Sed an Legati simplices missi absque † potestate
Legati de latere, cum facultate tam conferendi be-
neficia in sua prouincia.iuxta d.c.s.nihil dicendo de
reseruatione pensionum possit eas reseruare, Zec-
291 chus d.c.11.nu.5.tenet sic; at † Gigas d.q.6.num.21.
tenet contrarium, quia licet tunc beneficia conferre
possint, tamen non conferunt vi legationis, & ex iu
risdictione ordinaria, sed ex facultate extraordina-
ria sibi specialiter attribua, quæ restringi debet.
292 Sed quamuis hæc sententia † recte videatur proce
dere, quando facultas conferendi daretur Legato se
paratim, & non simul cum ipsa legatione, quia tunc
talia facultas esset extraordinaria, & delegata ta-
men non videtur vera, quando simul cum ipsa lega-
tione daretur talis facultas conferendi simpliciter:
293 nam tunc ordinaria diceretur † iurisdictio in omni-
bus, ex notatis in simili de Vicario Episcopi infra
5.p.cap. 8.nu.41.& in terminis delegato. Gamb.de
officio legati. lib.9.nu.33.& 37. vbi docet, quod li-
cet Legatus non sit ordinarius, sed delegatus in his,
quę competunt ex speciali facultate, seu commissio-
ne, quando seorsum committuntur, tamen, cum in
literis suæ legationis simul exprimuntur omnes fa-
cultates, & sub vna concessione emanantes simul
stant, & cadunt.c.trāslato, de constitution.& sic in
omnib.censetur ordinarius. Hæc Gambar.& sic cō
sequenter posset reseruare pensionem, cum posset
294 beneficia conferre, ex vi † legationis, & iurisdictione
ordinaria, & alias posset in sua prouincia omnia,
quæ Episcopus in sua diœcesi, vt notatur in d.cap.
1.& 2.de officio legati in sexto, & faciunt quę tradit
Gamba.lib.1.rubrica quæ differentia sit, inter lega-
tos de latere, & alios legatos, & Thomas Sanchez
de matrimo.lib.3.disputa.28.ad finem.
295 Rursus Episcopus, seu Archiepiscopus in † sua
diœcesi potest pensiones super beneficijs imponere.
Felinus in d.c.ad audientiam. nu.2. Caccialupus de
pēsionibus.quæst.5.& 13. Paulus Romanus eodem
tractat.c.4.nu.1.Gigas q.6.a num.2.Sarnen.in com-
pendio vtriusque signaturæ versic. & est aduerten-
dum. & in reg.de annali. q.2. Rebuffus de pacificis
possessoribus.nu.120.alias 103.& in repetitione cap.
extirpandæ. §.qui vero de præbendis, sexto notabi-
li, circa materiam pensionis, qui recte ait alium infe
riorem Episcopo non posse pensiones imponere, &
Coras. d.cap.4. a nu.9. Gambarus de officio legati.
lib.6.nu.77. Duarenus de beneficijs. lib 6.cap.4. Io.
Nicol. Delphinas de iure patro.lib.1.nu.7. Mandos.
Reg.33.cancel.quæst.14.num.11.Guerrero.cap.61.
versic.& Episcopus. Cucchus in d.institutio.paruis.

lib.2.

lib.2.tit.8.§.ante omnia, Redoanus de simonia. 2.p.
cap.14.nu.27. & cap.21.a nu.26. Camillus Cautius
d.tract.de pensione Episcopali. Nauarrus cons.4.de
simonia. Zecchus d.cap.11.nu.5. & Vega in summa
2.par.c.65.casu 7.& post hæc Gonçalez.glos.5.§.5.à
num.27.

296 Qui omnes id intelligunt† ex causa iusta & hone-
sta,& vtilitatem Ecclesiæ concernente, & Nauarr.
ibi ait, quod, cum imponere pensionem beneficio sit
contra ius regulare. cap. expirandæ de præbendis.
c.vnico. vt Ecclesiastica beneficia sine diminutione
conferantur. Episcopus non potest id sine iusta cau
sa facere, nec videretur velle pensionem imponere,
nisi id exprimat, & Rota in Millcuitana Canonica-
tus, de qua infra nu.314. & in Callagurritana pen-
sionis infra adducta.num.343.

Quamuis Granutius ad simon. de reseruationi-
297 bus† q.62.nu.6.& 7.dicens communem, teneat ordi
narium non posse pensionem simpliciter impone-
re, nisi pro bono pacis,& concordiæ,& in hac com-
muni fuisse fundatũ Decretum Pauli I I I I. de quo
per Mandos.de signatura. tit.de pensio.versic.hodie
tamen ex decreto, vbi ait, quod hodie ex Decreto
Pauli IIII.non potest pẽsio super beneficio, de quo
alicui per obitum vacante prouidetur, imponi sine
ipsius Papæ expressa licentia, & in titulo de confir-
matio.versic. pensionis ab ordinario, ait quod pen-
sioni ab ordinario impositæ confirmatio nõ datur,
sed Papa denuo cõcedit, vti Alexander VI.in signa-
tura seruandum esse statuit & ratio, inquit, est, quia
ordinarius non potest beneficium diuidere, & pen-
sionem, seu partem fructuum vni assignare, prout
Papa,&c.& omnem resecari difficultatem, ait Gra-
298 nutius ex decreto S.Congregationis cõcil. † sub nu.
sibi 476.ibi, nec ordinarius potest eã infringere, nec
alicui Ecclesiæ pensionem imponere. quod decretũ
simpliciter loquens opinatur ipse non extendi ad
pensionem pro bono pacis,& concordiæ ab ordina
rio, impositam ad tradita per Rolandum.consil.72.
299 num.56.& 57.lib.1.& hoc decretum † S.Congrega-
tionis, a Granutio allegatum mihi est.nu.295.& sic
ait Vicario Episcopi Agrigen. Si resignatio Eccle-
siæ Parochialis vere fuit Romę expedita, antequam
ordinarius resignantẽ tit. ac beneficio d. Parochia-
lis priuaret, eadem resignatio debet suum sortiri ef-
fectum, nec ordinarius potest eam infringere, nec
alicui Ecclesiæ pensionem imponere, & alias habe-
tur inter declarationes super cap.14. sess.25. de re-
form. vbi tamen dicitur, nec aliquam Ecclesiæ pen-
sionem imponere.

300 Sed in primis falsum est,† communem esse contra
d.doctrinam, immo ea est communis, vt apparet ex
citatis authorib. nec obstat d. decretum Pauli IIII.
301 quia videtur factum† pro Dataria, scilicet ne mini-
stri, seu officiales Papæ, absque ipsius expressa licen-
tia dictam pensionem imponant. Quod vero dicit
302 Mandos. d.titulo de † confirmationibus, in eo est,
quia ordinarij nõ possunt pensionem imponere ab-
solute, sed cum causa iusta, vt dictum est: & ita etiã
303 † debent intelligi decretum, & declaratio S. Con-
gregationis, & doctrina Padillæ in l.vnum ex fami-
lia.§.fi.de falcid.nu.23.ff.de legatis 2.quem sequitur
Gratian.reg.nu.16.quod Episcopus conferens bene
ficium, non potest illud aliqua pensione grauare, vt
in cap.si quis præbendas.1.q.1.& cap.vnico.§.fin.vt
Ecclesiastica beneficia, quibus conuenit lex.5. tit.
16.par.1.

304 Sed ad dictam declarationem † S.Congregationis
melius respondeo, quod tota illa loquitur de paro-
cho concubinario, qui antequam parochiali priua-
retur per ordinarium, iuxta decretum Concilij, d.c.
14.eam resignauit, quæ resignatio est valida, neque
eam potest ordinarius infringere, nec aliquam Ec-
clesiæ pensionem imponere, sic enim legendum vi-
detur ratione concubinatus resignãtis, & pœnæ pri
uationis fructuum, de qua in d.decreto, quia non trã
sit ad resignaturam, vt alias cẽsuit eadem S.Congr.
super d.c.14.ibi 3.p.his verbis, pœna hęc non transit
ad successorem in beneficio si priuatus resignat.

305 Aduertendum est tamen,† quod Rebuf.in praxi,
tit.de reseruatio. tã generalibus, quam specialibus.
ait quod hodie Episcopi non constituunt pẽsiones,
immo ex nõ vsu amissã esse in hoc eorum potestatẽ
306 per ignorantiam, refert Camillus Cautius supra. Et
Lud. Lopez instruct.conscientiæ.1.tom.c.303. post
Sotũ de iust.& iur.lib.9.quæst.7.art.2. inquit quod
prout iam receptum est vsu Romano solus Papa pẽ
sionem ponere potest, & Cardi. Tole. in sum. li.5.c.
26.in fine, ait quod non est prohibitum iure Episco
pis imponere pensiones, ob consuetudinem tamen,
& communem stilum Romanæ curiæ, si quis sine
summi Pontificis facultate pensionem haberet si-
moniacus esset. & Zecchus d.c.11.num.2. in princi-
pio, ait quod vsu iam est receptũ, vt Episcopus nul-
lo casu propria authoritate possit pensionem impo-
nere, & itidem d.num.5. ait quod tutius est, vt nec
Episcopus id possit, vt supra, sine Papæ licentia, &
P. Ledes. 2.p.sum.tract.12. concl.20. & 21. ait iure
positiuo facultatem imponendi pensionem esse re-
seruatam Summo Pont. vt constat ex vsu.

307 Sed Camillus Cautius in fine. d. tract. ait † quod
per reg.cancel.in mensibus. in qua Summi Pontifi-
ces dant Episcopis residentibus facultatem libere
disponendi de beneficijs in sex mensibus vacãtibus
videtur aduersus omnem negligentiam, & consue-
tudinem esse restituta Episcopis potestas imponen-
di pensiones, ex non vsu, seu alias amissa, saltem quo
ad Episcopos hodie iure suo, vti scientes,& volentes
propter verbum, libere, positum in d.reg. quod (in-
quit) relaxat omne iuris & facti,& vinculum,& ob-
staculum, & denotat, amplissimam potestatem etiã
imponendi pensiones, iuxta sensum, & intellectum
cap.2.de præbendis.lib.6.

308 At hoc nihil valet,† quia verbum (libere) de quo
ibi, solum significat, quod possint Episcopi residen-
tes disponere de beneficijs vacantibus in sex mensi-
bus alternans libere, id est, absque impedimento re-
seruationis octo mensium, de qua in principio reg.
iuxta subiectam materiam, vt per Gonçalez. glos.
53. num.24. & 25. Et ideo si ex non vsu amissa esset
Episcoporum potestas imponendi pensiones illud
verbum, libere, de quo in d.reg. non esset eis restitu-
ta, facit lex, si quando. C.de inofficioso testamento,
& quę tradit Gamb. in tract.permutationum super
c.1.d. rerum permutat.in 6 nu.10.

309 Existimo vero, contra Rebuf.d.potestatẽ † Epis-
coporum imponendi pensiones, non esse amissam,
ex non vsu, nam per non vsum non tollitur facultas
aliquid faciendi. Rochus de Curte in c.fi.de consue-
tud.sect.4.nu.77.& videtur tenere Gonça.sup.n.28.

310 Nec est contrarius vsus quicquid † dicant Zec-
chus,& Ledes.nec rursus in contrarium est vsus Ro
man. quicquid dicant Sotus, Lud.Lopez, & Tole-
tus supra.

311 Et quamuis Zerola in praxi Episcopali† 1.p.ver-
bo pensio. & ver.simonia. 3.dub. dicat Episcopum
non posse ponere pensionẽ, tamen 2.p.verb.pensio.
§.5.ait quod dictum est Episcopum non posse impo
nere pen-

& Caputaquen.decis.316.p.2.& Rota in vna Came
276 rinen.pensionis. 7.Iunij 1591. Coram † D. Gipsio
vbi resoluit, quod Reg.de non tollendo iure quæsi-
to,non est necessaria derogatio in declaratorijs.Ga
briel de Reg. iuris. concl. 3.nu.65. nec rursus est ne-
cessaria,in impositione pensionis,&c.quia Papa pro
libito voluntatis potest pensiones super beneficijs
imponere, & transferre. Paris.cons.60.nu.69.lib.4.
& in Oxomen. pensionis . 20. Maij 1598. coram D.
Lita supra adducta.nu.248.
277 Et idem tradit Gambarus post Felinum, † de offi
cio legati. lib.10. nu.376. Quamuis postea. nu.386.
aperte teneat,quod in foro conscientiæ pensio a Pa-
pa constituta sine causa pro aliquo, non prosit obti-
nenti , quod etiam tenent Abbas de concilijs.2.par.
c.21. Victoria in relectione de simonia.nu.50. & 51.
Corduba lib. 1. quæst.q.21.pur.2. Arragon.secunda
secundæ.quæst.63.art.2.versic.de annuis autem pē-
sionibus. Emmanuel Rodriguez in summa. 2.tom.
cap.21. Vega in summa.2.p.c.65.casu 6. P.Ledesm.
2.p.summę tract.7.c.1.& tract.12.concl.21.& Theo
logi Hispani communiter.
Regulariter tamē Papa non assignat pensionem
278 † sine causa,& sine consensu beneficiati.Cassado.de-
cis.4.num.6.de pensio. Gigas q.1.nu.4. & q.6.nu.7.
& Marches.d.num.42. & est reg. Cancellariæ 44.de
consensu in resignationibus & pensionibus.
279 Vnde in vna Reatina pensionis, † de anno 1588.
Corā Illustrissimo Pamphilio Rota resoluit , quod
pensio est nulla , si causa narrata non est vera ; licet
enim Papa possit reseruare pensionem sine causa ;
tamen in dubio censetur motus iusta causa, & quan
do causa expressa est, indubitatum est,illam debere
iustificari, alias est nulla .
Et quod pēsio imposita etiam à Papa ex falsa cau
280 sa est nulla,tradunt Gigas.q.5. † nu.5.Caputaquen.
decis.298.num. 1.p.2. & Rota decis.274. in suis Mi-
scell.manuscriptis, & Flam.Paris.lib.6.quæst.2.nu.
77.& alij.
Legatus etiam potest pensionem imponere. Re-
281 buffus de pacificis † possessio.nu.120. alias 103. Co-
ras.d.cap 4.nu.9.& Gambarus lib.6.nu.77.intellige
tamen de Legato de latere. Gigas quæst.6. num.18.
282 Cucchus † in institutio. Canonicis paruis. lib.2. tit.
8.§.ante omnia , & ibi additio. Zecchus de benef. &
283 pensionibus.c.11.num.5.qui potest beneficia † con-
ferre. cap.1. de officio legati. lib.6. & dicemus infra
5.p. cap.3. & omnia exercere in prouincia, quæ po-
test Episcopus in sua diœcesi . Speculator.titulo de
legato. §.nunc ostendendum.nu.54. Cucchus in in-
stitutionibus maioribus.lib 2.tit.5.nu.83. & sic cir-
284 ca reseruationem † pensionis eandem authoritatem
habet,quam Episcopus, intellige etiam ex causa, vt
de Episcopo dicebatur infra.
285 In beneficijs vero reseruatis , † vel quæ alias ad
eius prouisionem non spectant,non potest pensionē
imponere,sicut non potest ea conferre.Gigas num.
19.additio Cucchi , & Zecchus supra.
286 Legati autē missi, † vel Nūtij,ex quo virtute suæ
Legationis beneficia conferre non possunt,d.cap.1.
& dicemus d.cap.3.5.partis, sic nec pensiones reser-
uare,nisi hoc eis specialiter sit concessum, Gigas su-
287 pra num.20.& 23.& Cucchus d.§.ante omnia, † vel
nisi sint missi a Papa cum authoritate, seu potestate
Legati de latere,vt ait Gigas.d.q.6.n.19. licet cogi-
tandum relinquat.
288 Vnde videbatur, † quod Nūtij Apostolici in His-
pania residentes, qui cum potestate Legati de late-
re mittuntur à Papa , possent in beneficijs 24.duca-
torum,quæ ad eorum prouisionē spectant, reserua-
re pensionē ex causa , nisi tenuitas valoris obstaret.
289 Sed nihilominus contrarium existimo, † nā Nun
tij Hispaniarum non conferunt ista beneficia autho
ritate ordinaria,sed potius delegata,cum detur eis,
cum aliquibus restrictionibus: nempe personis ido-
neis prouidendi, & quod prius eis cōstet fidedigno
rum testimonio non excedere vigintiquatuor,vt in
clausula facultatis infra ponenda 5.p. cap.3. nu.84.
ad c.licet in corrigendis.de officio ordinarij.& quæ
ibi notantur,maxime cum detur facultas conferen-
di beneficia, etiam reseruata ratione mensis.ad Ro-
tam decis.148.nu.2.lib.2.p.3. diuersorum , & Gon-
çalez glos.24.nu.45.dicentes,quod Legati,vel Nun
tij conferentes,beneficia reseruata conferunt,vti de
legati , non ordinarij, & sic, cum authoritate extra
ordinaria ista beneficia conferant,non videntur pos
se pensiones imponere,quantumuis alias mittantur
cum potestate Legati de latere .
290 Sed an Legati simplices missi absque † potestate
Legati de latere , cum facultate tam conferendi be-
neficia in sua prouincia.iuxta d.c.1.nihil dicendo de
reseruatione pensionum possit eas reseruare , Zec-
291 chus d.c.11.nu.5.tenet sic;at † Gigas d.q.6.num.21.
tenet contrarium,quia licet tunc beneficia conferre
possint,tamen non conferunt vi legationis, & ex iu
risdictione ordinaria , sed ex facultate extraordina-
ria sibi specialiter attribua , quæ restringi debet .
292 Sed quamuis hæc sententia † recte videatur proce-
dere,quando facultas conferendi daretur Legato se
paratim,& non simul cum ipsa legatione,quia tunc
talis facultas esset extraordinaria , & delegata ta-
men non videtur vera,quando simul cum ipsa lega-
tione daretur talis facultas conferendi simpliciter:
293 nam tunc ordinaria diceretur † iurisdictio in omni-
bus , ex notatis in simili de Vicario Episcopi infra
5.p.cap. 8.nu.41.& in terminis delegato. Gamb.de
officio legati. lib.9.nu.33.& 37. vbi docet , quod li-
cet Legatus non sit ordinarius, sed delegatus in his,
quę competunt ex speciali facultate,seu commissio-
ne,quando seorsum committuntur, tamen,cum in
literis suæ legationis simul exprimuntur omnes fa-
cultates , & sub vna concessione emanantes simul
stant, & cadunt.c.trāslato, de constitution.& sic in
omnib.censetur ordinarius. Hæc Gambar.& sic cō
sequenter posset reseruare pensionem , cum posset
294 beneficia conferre,ex vi † legationis,& iurisdictione
ordinaria , & alias posset in sua prouincia omnia ,
quæ Episcopus in sua diœcesi , vt notatur in d.cap.
1.& 2.de officio legati in sexto,& faciunt quę tradit
Gamba.lib.1.rubrica quæ differentia sit,inter lega-
tos de latere , & alios legatos , & Thomas Sanchez
de matrimo.lib.3.disputa.28.ad finem.
295 Rursus Episcopus , seu Archiepiscopus in † sua
diœcesi potest pensiones super beneficijs imponere.
Felinus in d.c.ad audientiam. nu.2. Caccialupus de
pēsionibus.quæst.5.& 13. Paulus Romanus eodem
tractat.c.4.nu.1.Gigas q.6.a num.2.Sarnen.in com-
pendio vtriusque signaturæ versic. & est aduerten-
dum . & in reg.de annali. q.2. Rebuffus de pacificis
possessoribus.nu.120.alias 103.& in repetitione cap.
extirpandæ. §.qui vero de præbendis, sexto notabi-
li,circa materiam pensionis,qui recte ait alium infe
riorem Episcopo non posse pensiones imponere, &
Coras. d.cap.4. a nu.9. Gambarus de officio legati .
lib.6.nu.77. Duarenus de beneficijs. lib.6.cap.4. Io.
Nicol. Delphinas de iure patro.lib.1.nu.7.Mandos.
Reg.33.cancel.quæst.14.num.11.Guerrero.cap.61.
versic.& Episcopus.Cucchus in d.institutio.paruis.
lib.2.

lib.1.tit.8.§.ante omnia. Redoanus de simonia. 2.p. cap.14.nu.27. & cap.21.a nu.26. Camillus Cautius d.tract.de pensione Episcopali. Nauarrus consl.4.de simonia. Zecchus d.cap.11.nu.5. & Vega in summa 2.par.c.65.casu 7.& post hæc Gonçalez.glos.5.§.5.à num.27.

296 Qui omnes id intelligunt† ex causa iusta & honesta, & vtilitatem Ecclesiæ concernente, & Nauarr. ibi ait, quod, cum imponere pensionem beneficio sit contra ius regulare. cap. expirandæ de præbendis. c.vnico. vt Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur. Episcopus non potest id sine iusta causa facere, nec videretur velle pensionem imponere, nisi id exprimat, & Rota in Milleuitana Canonicatus, de qua infra nu.314. & in Callagurritana pensionis infra adducta.num.343.

Quamuis Granutius ad simon. de reseruationi-
297 bus† q.62.nu.6.& 7.dicens communem, teneat ordinarium non posse pensionem simpliciter imponere, nisi pro bono pacis, & concordiæ, & in hac communi fuisse fundatũ Decretum Pauli IIII. de quo per Mandosl.de signatura. tit.de pensio.versic.hodie tamen ex decreto, vbi ait, quod hodie ex Decreto Pauli IIII.non potest pẽsio super beneficio, de quo alicui per obitum vacante prouidetur, imponi sine ipsius Papæ expressa licentia, & in titulo de confirmatio.versic. pensionis ab ordinario, ait quod pensioni ab ordinario impositæ confirmatio nõ datur, sed Papa denuo cõcedit, vt Alexander VI.in signatura seruandum esse statuit & ratio, inquit, est, quia ordinarius non potest beneficium diuidere, & pensionem, seu partem fructuum vni assignare, prout Papa, &c.& omnem resecari difficultatem, ait Gra-
298 nutius ex decreto S.Congregationis cõcil.† sub nu. sibi 476.ibi, nec ordinarius potest eã infringere, nec alicui Ecclesiæ pensionem imponere. quod decretũ simpliciter loquens opinatur ipse non extendi ad pensionem pro bono pacis, & concordiæ ab ordinario, impositam ad tradita per Rolandum.consil.72.
299 num.56.& 57.lib.1.& hoc decretum† S.Congregationis, à Granutio allegatum mihi est.nu.295.& sic ait Vicario Episcopi Agrigen. Si resignatio Ecclesiæ Parochialis vere fuit Romæ expedita, antequam ordinarius resignantẽ tit. ac beneficio d. Parochialis priuaret, eadem resignatio debet suum sortiri effectum, nec ordinarius potest eam infringere, nec alicui Ecclesiæ pensionem imponere, & alias habetur inter declarationes super cap.14. sess.25. de reform. vbi tamen dicitur, nec aliquam Ecclesiæ pensionem imponere.

300 Sed in primis falsum est, † communem esse contra d.doctrinam, immo ea est communis, vt apparet ex citatis authorib. nec obstat d. decretum Pauli IIII.
301 quia videtur factum† pro Dataria, scilicet ne ministri, seu officiales Papæ, absque ipsius expressa licentia dictam pensionem imponant. Quod vero dicit
302 Mandosl. d.titulo de† confirmationibus, in eo est, quia ordinarij nõ possunt pensionem imponere absolute, sed cum causa iusta, vt dictum est: & ita etiã
303 † debent intelligi decretum, & declaratio S. Congregationis, & doctrina Padillæ in l.vnum ex familia.§.fi.de falcid.nu.23.ff.de legatis 2.quem sequitur Gratian.reg.nu.16.quod Episcopus conferens beneficium, non potest illud aliqua pensione grauare, vt in cap.si quis præbendas.1.q.1.& cap.vnico.§.fin.vt Ecclesiastica beneficia, quibus conuenit lex.5. tit. 16.par.1.

304 Sed ad dictam declarationem† S.Congregationis melius respondeo, quod tota illa loquitur de parocho concubinario, qui antequam parochiali priuaretur per ordinarium, iuxta decretum Concilij, d.c. 14.eam resignauit, quæ resignatio est valida, neque eam potest ordinarius infringere, nec aliquam Ecclesiæ pensionem imponere, sic enim legendum videtur ratione concubinatus resignãtis, & pœnæ priuationis fructuum, de qua in d.decreto, quia non trãsit ad resignaturam, vt alias cẽsuit eadem S.Congr. super d.c.14.ibi 3.p.his verbis, pœna hęc non transit ad successorem in beneficio si priuatus resignat.

305 Aduertendum est tamen, † quod Rebuf.in praxi, tit.de reseruatio. tã generalibus, quam specialibus, ait quod hodie Episcopi non constituunt pẽsiones, immo ex nõ vsu amissã esse in hoc eorum potestatẽ
306 per ignorantiam, refert Camillus Cautius supra. Et Lud. Lopez instruct.conscientiæ.1.tom.c.303. post Sotũ de iust.& iur.lib.9.quæst.7.art.2. inquit quod prout iam receptum est vsu Romano solus Papa pẽsionem ponere potest, & Cardi. Tole. in sum. li.5.c. 26.in fine, ait quod non est prohibitum iure Episcopis imponere pensiones, ob consuetudinem tamen, & communem stilum Romanæ curiæ, si quis sine summi Pontificis facultate pensionem haberet simoniacus esset.& Zecchus d.c.11.num.2. in principio, ait quod vsu iam est receptũ, vt Episcopus nullo casu propria authoritate possit pensionem imponere, & itidem d.num.5. ait quod tutius est, vt nec Episcopus id possit, vt supra, sine Papæ licentia, & P.Ledes. 2.p.sum.tract.12. concl.20.& 21. ait iure positiuo facultatem imponendi pensionem esse reseruatam Summo Pont.vt constat ex vsu.

307 Sed Camillus Cautius in fine. d. tract. ait† quod per reg.cancel.in mensibus, in qua Summi Pontifices dant Episcopis residentibus facultatem liberę disponendi de beneficijs in sex mensibus vacãtibus videtur aduersus omnem negligentiam, & consuetudinem esse restituta Episcopis potestas imponendi pensiones, ex non vsu, seu alias amissa, saltem quo ad Episcopos hodie iure suo, vt ii scientes, & volentes propter verbum, libere, positum in d.reg.quod (inquit) relaxat omne iuris & facti, & vinculum, & obstaculum, & denotat, amplissimam potestatem etiã imponendi pensiones, iuxta sensum, & intellectum cap.2.de præbendis.lib.6.

308 At hoc nihil valet, † quia verbum (libere) de quo ibi, solum significat, quod possint Episcopi residentes disponere de beneficijs vacantibus in sex mensibus alternatis libere, id est, absque impedimento reseruationis octo mensium, de qua in principio reg. iuxta subiectam materiam, vt per Gonçalez. glos. 53. num.24.& 25. Et ideo si ex non vsu amissa esset Episcoporum. potestas imponendi pensiones illud verbum, libere, de quo in d.reg.non esset eis restituta, facit lex, si quando. C.de inofficioso testamento, & quę tradit Gamb. in tract.permutationum super c.1.d.rerum permutat.in 6 nu. 10.

309 Existimo vero, contra Rebuf.d.potestatẽ† Episcoporum imponendi pensiones, non esse amissam, ex non vsu, nam per non vsum non tollitur facultas aliquid faciendi. Rochus de Curte in c.fi.de consuetud.sect.4.nu.77.& videtur tenere Gonça.sup.n.28.
310 Nec est contrarius vsus quicquid† dicant Zecchus, & Ledesl.nec rursus in contrarium est vsus Roman.quicquid dicant Sotus, Lud.Lopez, & Toletus supra.
311 Et quamuis Zerola in praxi Episcopali† 1.p.verbo pensio. & ver.simonia. 3.dub. dicat Episcopum non posse ponere pensionẽ, tamen 2.p.verb.pensio. §.5.ait quod dictum est Episcopum non posse impo-

nere pen-

nere pensionem super beneficiō, intelligendum esse
iuxta formam S. Concil. scilicet, vt non possit eam
imponere super parochiali nō excedente summam
ducatorum centum. sess.24.c.13. Cæterum Flam. Pa
312 ris.de confid.q.28.nu.120. docet ex const. Pij V. su-
per confid. §.& idem. videri Episcopis sublatam fa-
cultatem imponendi pensiones super beneficijs, per
eos collatis, nam Episcopi non simpliciter poterant
pensiones imponere, sed ex causa, & adhibitis qui-
busdam modification. secūdum DD.& ad tollēdos
scrupulos, & difficultates, quando esset bene reser-
uata per Episcopum, & ex causa sufficienti, bonum
fuit eis tollere hanc facultatem.
313 Sed hæc sententia † Flam. Paris. est falsa, nā d.con-
stit. Pij V. §.itidem. procedit, & loquitur, quando
pensio fuisset imposita per Episcopum personæ sibi
bene visæ, & postea declarandæ, quo casu esset simo
niaca, & confidentiaria, ex d.const. quæ hoc casu so-
lum est intelligenda, vt in terminis resoluit Rota, in
314 vna Mileuitana Canonic. 6. Martij 1595. Coram
Millino, dicens quod pensio imposita per Episcopū
ad fauorem certæ personæ, etiam de consensu pro-
uisi, etiam coram Notario præstito in forma, non
facit prouisionem simoni. licet sit nulla ipsa pensio,
si non constet de causa; si autem pensio fuisset impo
sita per Episcopum personę sibi bene visæ, & postea
declarandæ, esset simon. & confid. ex Bulla Pij V.
quo casu solum est intellig.
315 Ex quo etiam conuincitur, † quod ait Vgolin. de
simon. tab.1. de simon. in genere c.28.§.3.nu.6. Nē-
pe simoniam committi si Episcopus, & inferior Sū-
mo Pontifice beneficium conferat, reseruata sibi, al-
teriue pensione, tum quod beneficia (inquit) simpli-
citer conferenda sunt; tum quia sine diminutione
conferri debent. vt in titulo, vt Ecclesiastica benefi-
316 cia, † & canones transgredi non licet: quamuis
verum sit, quod sibi ipsi pensionem reseruare non
potest, vt in d.c. vnica. & si esset ex pacto esset simo-
niaca vt ibi.
317 Vicarius autem † Episcopi non potest constitue-
re pensionem, nisi hoc sibi fuisset ab Episcopo spe-
cialiter concessum, docet Sbrotius, in tract. de Vica
rio Episcopi. l.2. quæst.71.nu.24. cum Beroio.cons.
18.nu.10.volum.1.
318 Et causas assignandæ pensionis † ponunt Caccia-
lupus de pensio.q.4. Paul. Roman.c.1. Gigas q.1.nu.
4.& q.6. Rebuf. de pacificis possessoribus.num.125.
alias 108.& in repetitione d.c. extirpādę.§.qui vero
de præb.6.notab. circa materiā pēsionis. Couar. d.c.
4.nu.12. Gābar. d.l.6 à nu.100. Io. Nicolaus Delph.
d.l.1. de iure patronat.nu.66.& 69. Mandos. d.tit. de
pensionibus. vers. causæ imponendi pēsionem. Bur-
fattus cons.126. nu.90.l.2. Arragon. secunda secun-
dæ. quæst.63. art.2. vers. si quis autem quærat. Em-
manuel Rodriquez. d. secunda. tom.c.21. Vega 2.p.
cap.65. casu 6 Pet. Ledesma. d.2.p. tract.7. cap.1. cir-
ca 14. conclusionem, & tractatu 12. conclus. 21.
319 Non tamen † requiritur in constitutione pensio-
nis solemnitas in alienatione rerum Ecclesiæ requi
sita, quāuis id velit Rebuf. in d. repetitione. §. qui ve
ro. d 6. notab. circa materiam pensionis, vers. circa
tertium, quæ solemnitas, & vers. quantum ad septi-
mum; quia id iure non cauetur, & aliud est pensio,
de qua agimus, aliud alienatio rei Ecclesiæ.
320 Immo quamuis inferior a Papa non possit † pen-
sionem imponere sine consensu Rectoris beneficij,
Caccialupus q.5. & Gigas q.10. nu.1. & 2. tamen si
beneficio vacanti imponeretur pensio, existimo nō
requiri constituit eidem defensorem ad consentien
dum pensioni prædictæ, quamuis id velint Caccia-
lupus, & Gigas ibi, quia ista non est materia aliena-
tionis rei Ecclesiæ, sed sufficeret illam imponi ex
causa iusta, & vtilitatem Ecclesiæ concernente, iux-
321 ta supradicta, & quod dicit Rebuffus † ibi, & Caccia
lupus, ac Gigas post Romanum. cons.369.nu.2. pro
cederet in pensione prosana, & temporali, quæ non
daretur loco beneficij, & titulo clericali.
322 Et cum in impositione pensionis † facta per infe-
riorem Papa requiratur causa, si illa desit, nulla est,
& inualida. Coras. d.c.4.nu.13. Io. Nicol. supra nu.
70. Sarnen. & alij supra relati. nu.295.
323 Maxime si in fraudem Canonis constitueretur
ei, qui non est capax beneficij, vel alias. cap. extirpā-
dæ. §. final. de prabendis. cap. audiuimus. de collu-
sione detegenda, vt cum Panormitano tradunt Fe-
lin. in d.c. ad audientiam. 2.nu.21. conclus. Caccia-
lup.q.4. Gigas quæst.5. in principio. Rebuffus, de pa
cificis possesso. nu.131. alias 113. Coras. d.nu.13. &
Io. N.col. sup. nu.72.
324 Et præsumitur imposita in fraudem † nisi appa-
reat de causa, vt cum Anchar. & Cardi. in d.§. fin. tra
dunt Rebuffus, & Corasius ibi.
325 Debet enim de causa constare. † Oldra. cons.226.
Felin. d.nu.2.2. concl. Gigas. q.6.nu.2. Rebuf. de pa-
cificis possessoribus. nu.123. alias 107. & in d. repeti
tione. §. qui vero. d.6. nota. vers. & talis causa, alias
est nulla ipsa pensio, vt d. Mileuitana Canonicatus,
de qua supra. num.314.
326 Nec sufficeret assertio Episcopi † asserētis causam
interuenisse, vt per citatos, maxime Rebuffum ibi,
nam ei non creditur, cum actum libere facere non
possit. l. si forte, vbi Bartolus. ff. de Castrēsi peculio.
& in proposito Coras. d. cap.4. num.14. & dicemus
alias 11.p. c.4. à nu.52. Sicut non creditur patri do-
327 nanti filio † qui testatur merita præcessisse. glossa, &
Doctores in l. si donatione. C. de collationibus. Co-
ras. ibi Tiraq. l. si vnquam. C. de reuocādis donatio-
nibus. verbo donatione largitus. nu.87. Anto. Go-
mez. in l.29. Tauri. nu.23. Bernard. Diaz regul.533.
& Salcedo ad eundem reg.214. vers. illud autē. Gra-
tian. reg.88. Io. Guttierrez de iuramento confirma-
torio. 1.p. cap.5. a nu.16. Mascard. de probationibus.
concl.184. cum tribus sequentibus. Molin. de iustit.
1.tom. tract.2. disputatione 244. & Thomas Sāchez
de matrimonio. lib.6. disput.6.nu.3.
328 Debet quoque pensio causæ commensurari, † &
respondere vt non excedat; ad capitulum relatum.
secundo. de testam. ibi, iuxta seruitij meritum con-
ferantur. Oldradus, Felin. & Gigas supra, & Rebuf-
fus. num.125. alias 109. & Coras. d. num.14. & facit,
quod in simili post alios, quos refert, tradit Thomas
Sanchez sup. nu.6.
329 Alias pensio non esset nulla in totum, sed † redu-
cenda ad debitam quantitatem, vt de donatione re-
muneratoria excedente merita dicitur. Tiraq. supra
nu.79. & 80. Palacios Rubios in rubrica de donatio.
inter virū. §.32.nu.9. & §.50. a nu.26. & in l.17. Tau-
ri, a num.52. Castillo in prœmio legum Tauri, ver-
bo, Gratia de Dios, vers.1. vt valeat. Gratian. reg.
150. num.28. Angulo in l.12. delas meioras. glosa 1.
nu.19. Io. Garcia de donatione remuneratoria. nu.
51. & Thomas Sanchez d. num.6. cum alijs, circa
quod, vide dicenda infra.
330 Sed restat dubium, † an pensiones impositæ per
Episcopum transeant ad successores in beneficio,
durante vita pensionarij, an vero durent tantum
ad vitam beneficiati illi consentientis.
331 In quo videntur esse diuersæ sententiæ † prima
ordinarios

ordinarios non posse pensiones imponere, quæ transeant ad successores in beneficio, & sic durare tantũ ad vitam consentientis, ita Staphileus de litteris iustitiæ, tit. exceptio sola plus operatur. &c. num. 14. pag. mihi 285. Nauarrus consil. 8. nu. 9. de iure patronatus. & cons. 43. nu. 4. de simonia. & Flam. Parisi. de confident. quæst. 28. nu. 120. Pro qua facit textus in c. nisi essent de præbendis, vbi Doctores.

332 Secunda sententia est, † pensiones, impositas per inferiores Papa, non transire ad successores, nisi vbi ordinarius eas imponeret causa concordiæ, vt a lite recedatur, nam tunc transiret ad successores in beneficio, ita Sarmentus in reg. de annali. quæst. 2. vbi sic intelligit quodam compendio vtriusque signaturę, vers. & est aduertendum. Gigas. q. 85. num. 1. & 11. Mandos. in reg. 33. q. 14. nu. 11. Redoanus de simonia. 2. p. c. 14. nu. 14. & c. 21. num. 36. Marchesanes de commissio. 2. p. c. 40. de commissione appellationis. n. 41. & 44. Quintanaduenna. lib. 2. Ecclesiastico. num. 44. & videtur sentire Hiero. Paulus in practica cācellariæ, versiculo super beneficiu potest transigi.

333 Tertia sententia est, posse Episcopos absolute, † ex causa rationabili imponere pensiones ad vitam pensionarij, & quæ transeant ad successores, licet non cum facultate transferendi. ita Caccialupus de pensionibus. q. 4. & 5. Gigas quæst. 6. nu. 4. Cucchus in d. institution. paruis. lib. 2. tit. 8. §. ante omnia, & Camillus Cautius d. tract. de pensione Episcopali. nu. 10. & Gambarus d. lib. a nu. 385. ait illam sententiam veram esse in puncto iuris, in iudicando tamē, primam sequendam, quam dicit communem ibi, & num. 685.

334 At ego sum in diuersa sententia, † nēpe quod Episcopus ex causa concordiæ, & vt a lite recedatur, non possit imponere pensionem, quæ transeat ad successores in beneficio, sed solum duret ad vitam onerati, argumento textus. qui videtur expressus in sua ratione, in d. c. nisi essent. si enim in casu illius textus Papa non vult tolerare vt pensio imposita ex causa pacis, & concordiæ transeat ad successores, ne circa prouentus aliqua videatur facta sectio, clarum videtur inferiores a Papa, quamuis nō sint iudices delegati, vt ibi, sed ordinarij, vt Episcopus vel Legatus non posse ex causa concordię imponere pensionem, quæ transeat ad successores.

335 Ex quo cessat euasio † Gambari supra nu. 402. qui ait pensionem, de qua ibi, non potuisse obligare successorem non simpliciter, ea ratione, quia quasi videretur facta sectio beneficij, sed quia, qui sic ordinauerunt erant delegati, non habentes in præmissis iurisdictionem ad obligandum successores.

336 Et id videtur sensisse Granutius † ad Simonetam, d. quęst. 62. num. 7. & Rota in vna Calagurritana beneficij de Ondategui. 28. Martij 1583. Coram Illustrissimo Lanceloto, & in alia Calagurritana beneficij de Arriola. 18. Iunij 1593. Coram D. Gipsio in quibus fuit dictum, quod concordiæ fieri debent dummodo non sequatur sectio beneficij, iuxta d. c. nisi essent. & quod lis potuisset dirimi per reseruationem pensionis, sub beneplacito Apostolico, vt in decis. infra adductis vltim. p. c. 4. nu. 5. & 6.

337 Et est ratio; nam cum tunc agatur de iure † personali, non potest obligari beneficium, seu successor, cum de eius vtilitate non agatur, vt inquit Innoc. in d. cap. nisi essent. ad fin.

338 Nec obstat textus in c. de cætero, † & c. veniens. de transactio. quæ Gambarus supra num. 402. allegat pro sua sententia, quia non loquuntur de pensione.

339 Alijs vero ex causis † iustis, & rationabilibus quæ euidentem Ecclesiæ vtilitatem importent, poterit Episcopus pensionem imponere, quæ transeat ad successores pro vita pensionarij. Felin. in d. c. ad audientiam. 2. nu. 2. Gigas d. q. 6. & Cucchus vbi supra.

340 Aduertendum est autem, quod inferiores † Papa
non possunt imponere pensiones, vbi interuenit aliqua conuentio inter partes, de ea. d. cap. nisi essent,
ibi, non quidam ex pactione partium. Rebuf. de pacificis posses. nu. 122. alias 105. & in d. repetitione. §.
qui vero. 6. notab. circa materiam pēsionis. Cucchus
d. tit. 8. §. illa quoque. & ibi additio. Redoanus de simonia. 2. p. c. 14. in fine, & c. 22. & Camillus Cautius
341 d. tract. nu. 5. Et sic coram eis non potest fieri resignatio, seu cessio reseruata pensione, sicut nec in fauorem, secundum allegatos, & Coras. 1. p. c. 8. nu. 13.
Boerium decis. 2. nu. 45. qui dicit, quod ad solum Papam spectat admittere resignationem, cum pensione, & Gambarum supra nu. 163. & 618. P. Greg. de
benef. c. 9. nu. 1. Flam. Paris. de resignatione beneficiorum. l. 7. q. 13. nu. 17. l. 8. & q. 7. ex nu. 11. Vgol. de
simoni. tab. 1. de simo. gratiæ. c. 28. §. 3. num. 1. & 2.
Cosm. Phil. de officio sacerdotis. 2. p. l. 6. c. 3. & Vega
in sum. 1. p. c. 36. casu 38. & 2. p. cap. 65. casu 2. & Zec
342 chum d. c. 11. nu. 5. quicquid sentiat Gigas, † consil.
153. seu responso 44. de pensio. & quamuis contrarium videatur velle Rebuffus in praxi, titulo de resignatione conditionali. num. 12. & 13. nisi intelligatur de legato habente specialem facultatem recipiēdi resignationes, cum pensione, de qua Flam. Paris. d. quæst. 13. nu. 14. & habetur in facultatibus Cardinalis Aldobrandini ad Regnum Poloniæ Legati, postea sanctissimi Clementis VIII. in constitutione 35. & Sixti V.

343 Quinimmo non solum † ab ipsis partibus, sed nec à compromissarijs conuentio de pensione reseruanda initium habere debet, sed a superioris authoritate, vt fuit resolutum in vna Calagurritana pēsionis, 29. Maij 1595. coram D. Penna, vt in decis. sequenti, pro qua facit cap. 2. de arbitris.

☞ Orta lite anno 1581. inter Io. Baptistam de Basaue, & Io. de Ayo, & Thomam Calleiam, super dimidia portione vacante, in Ecclesia parochiali oppidi de Victoria, ad eam dirimendam, in quosdam arbitros compromiserunt, qui paulo post de licentia ordinarij, & sub beneplacito sedis Apostolicæ pronunciauerunt, quod si Ioan. de Ayo a Prouisore Calagurritano dicta portio adiudicaretur, ille loco annuæ pensionis octo tritici fanecas Io. Baptistę quolibet anno persoluere teneretur. cæterum quia licet prouisor Io. de Ayo portionem adiudicasset; ille pēsionem prędictā soluere recusauit, dubitaui an fuisset valide reseruata, ita vt Ioan. teneretur ad illius solutionem vel constituere procuratorem ad consentiendum illius reseruationi, vellis, & causa restituenda foret in pristinum statum. Et solo Io. Baptista qui sibi pensionem deberi prætendebat, informāte, Rota censuit pensionem non fuisse valide reseruatam, quia non fuit constituta ab Episcopo, nec de eius consensu ex causa rationabili, sicut requiritur in casibus, de quibus possunt Episcopi pensionem valide reseruare, vt fuit decisum in illa Mileuitana Canonicatus, 6. Martij proxime præteriti, coram D. Mellino, ad Felin. in c. ad audiētiam 2. nu. 2. & sequenti de rescrip. & Gigant. de pensionibus. q. 6. nu. 2. quia vt amicabilis compositio valeat, & partes a vitio simoniæ excusentur, conuentio de pensione reseruanda a superioris authoritate, non ab ipsis partibus, vel a compromissarijs initium habere debet. Anania in c. audiuimus, num. 3. de collusione detegenda.

genda. Rursus cum arbitri, sub conditione Apostolici beneplaciti pensionē reseruauerint, nec fuit valida, nec Ioan. de Ayo ad illius solutionem tenebatur ante adimpletam conditionem; nam conditio nō purificata nihil ponit in esse, l. eius qui in Prouincia. ff. si cert. petat. & l. Thais, §. stichus. ff. de fideicōmiss. liber. Rum. cons. 181. nu. 2. lib. 1. & ex hoc dicebant aliqui ex Dominis cessare difficultatem, & non fore necessarium disputare, an Ordinarius ex bono pacis vni conferendo beneficium, possit pensionem alteri reseruare. Quantum ad secundum negatiue etiam responsum fuit, videlicet, non teneri Ioannem Ayo constituere procuratorem ad cōsentiendum reseruationi pensionis; tum quia re adhuc integra potuit pœnitere. Crescen. decis. 5. de procuratoribus, tum etiam, quia in compromisso non se obligauerat ad petendum confirmationem, vel constituendum procuratorem ad consentiendum pensioni, quam compromissarij excogitauerant, vnde non constringebatur vigore iuramenti. Capella Tolosana, decis. 261. Quoad tertium Rota affirmatiue respondit, Ioannem de Basaue ad pristinum statum redire, & de iuribus suis experiri posse, cum nō aliter concordiæ vnius fuerit consensisse, nisi sibi fuisset pensio valide reseruata, qua deficiēte defuit eius consensus, & cessio hīc non videtur aliter facta.

344 Ex quibus † conuincitur primo dictum Nauarri cons. 43. de simonia. num. 4. quod in permutatione beneficiorum potuit pensio imponi ab Ordinario, ad coæquandos fructus vtriusque beneficij permutati in casu illius cōsilij, in quo interueniebat pactio de ea inter partes, quód etiā tenet Io. Nicol. Delphinas de iure patronatus. l. 2. q. 18. nu. 161. & videtur tenere Caiet. 2. secundæ, q. 100. art. 4. & Valentia 3.
345 to. secunda secundæ, disputat. 6. quæst. 16. † punct. 3. cuius cōtrarium tenet Vgolinus supra c. 27. §. 1. nu. 3. Philiarcus d. c. 3. & Corradus in respons. casuum conscientiæ, q. 42. in additione. pag. 88. & Zecchus d. c. 11. nu. 5. & c. 10. num. 2. ver. 11. & Ludo. Carbo. de restit. q. 60. dist. 17. qui ait, quod in permutatione, quando beneficia essent imparia, liceret per pensionis solutionem constituere æqualitatem, verum, cū permutatio fit authoritate Ordinarij, non potest constitui pensio, aut reseruatio fructuū, sine authoritate Papæ, vt habet stilus curiæ, &c.

346 Nec pro Nauarro facit textus † in quo fundatur in c. ad quæst. de rerum permutat. quem recte explicant, Couar. lib. 1. variarum. cap. 5. nu. 9. post Adrianum quodlibet. 9. ad 5. & Corradus supra.

347 Nec fauent Nauarro, Anchar. cōs. 279. † & Felin. in cap. quia verisimile. nu. 11. de præsumptio. Ex quibus male etiam ait ipse Nauarrus in Manuali, cap. 23. nu. 100. versic. 3. quod in permutatione beneficiorum inæqualium potest authoritatē superioris refundi pecunia ad illa æquanda: quod tenet Io. Nicol. Caietanus, & Valentia vbi proxime, sed contrarium tenet Corradus ibi. Quia expresse loquuntur cessante pacto, & quando ex officio Episcopi imponitur pensio. Gigas quæst. 6. nu. 3. & Gonçalez, glos. 14. num. 38.

348 Secundo, cōuincitur, quod ait Vgolinus supra † cap. 29. §. 3. nu. 2. posse iudicem pro bono pacis pensionem imponere, & cōuentionem probare, etiam si partes inter se conuenissent, modo is apud quem remanet beneficium, ius haberet in eo.

349 Et quod Rota, decis. 519. par. 1. diuersorum ait † posse ordinarium ex causa litis, & cessionis, pensionem imponere, accipiendum est iuxta doctrinam Abbatis in c. cum pridem. de pactis, nu. 8. cum alijs per Gigantem, q. 6. quam allegat, quando id faceret ex officio vti compromissarius, & non ex cōuentione partium, vt in d. c. nisi essent. & ita etiā accipiendus erit Gonçalez, glos. 5. §. 5. nu. 27.

350 Vnde etiam infertur † doctrinam Collectarij, quā refert & sequitur Hiero. Paulus in practica cancell. versic. super beneficio potest transigi, & Sarnen. in reg. de annali, q. 2. Pechius in reg. beneficium. in 6. nu. 28. ad principium. & Redoan. de simonia. 2. p. c. 2. nu. 14. & c. 3. nu. 23. scilicet in beneficialibus licite aliquid dari ratione expēsarum, vt à lite recedatur, & pro concordia, nec esse simoniacum, non esse veram, c. cum pridem. de pactis. glos. in c. super hoc de renuntiatione. verb. pecuniæ. Abb. in d. c. nisi essent. nu. 5. Cosmas in pragmatica sanctione, tit. de annatis. §. 1. verbo litterarum, Mohedanus decis. vlt. de simonia. alias 332. Philiar. 2. p. lib. 6. c. 11. circa finē, Sum. Corona, 3. par. tract. de simonia. num. 34. Corrad. supra. q. 43. P. Ledesma 2. p. summ. tract. 12. circa 28. concl. pag. 1359. etiamsi fiat authoritate supe-
351 rioris, † si præcedit pactio, seu conuentio inter partes, vt dictis & Rebuf. in praxi, tit. de permutatio. nu. 47. & tenet P. Greg. de beneficijs. c. 41. num. 2. & Zerola in praxi Episcopali, 1. p. verbo simonia. dub. 1. 2. 3. & facit d. c. cum pridem. & solum posset pro-
352 cedere, vbi iudex † in quem forte partes libere compromiserunt, aut cuius ordinationi, & compositioni partes præstant assensum, ex officio id prouideret, Abb. in d. c. cum pridem. nu. 8. & in cap. 2. de transactio. nu. 5. & 6. & in d. cap. nisi essent. nu. 8. & 9. Cosmas & Philiar. supra, & Vgolinus, d. cap. 29. §. 3. nu. 2. Quamuis postea ibi dicat idem, si partes inter se conuenirent, & deinceps iudex conuentionem probaret, vt sentit Nauarrus, cons. 46. de simonia. modo is, apud quem remanet beneficium, ius haberet
353 in eo, vt sup. num. 348. facit decisio in causa † Calagurritana integræ portionis, 8. Octobris 1574. corā Illustrissimo Seraphino, in qua fuit resolutum, simoniam puram effici, cum non obstante reseruatione beneplaciti Papæ deuentum est ad executionē conuentionis, Moheda. decis. 167. Cota 238. Rota 673. lib. 3. par. 3. diuerso. nec etiam posse transigi respectu boni pacis, cum agitur de iure acquirendo, non autem de acquisito.

354 Probabile tamen † videtur, posse Episcopum, seu Legatum clerico ægrotante consentiente, vt alius substituatur ei in totum etiam assignata sibi pensione pro alimentis, quo ad vixerit, hoc facere si ægritudo est perpetua, vt videtur tenere Abbas in cap tua nos. de clerico ægrotāte, quē sequitur Gambar. d. lib. 6. num. 156. & lib. 5. rubrica de coadiutoribus. nu. 16. quia ista pensio non procedit, ex pactione inter substitutum, & ægrotantem, sed ex dispositione iuris, & superioris, & facit quod dicimus infra 11. p. cap. 3. num. 160.

355 Nō tamen videtur posse talem resignare † in manibus inferioris Papa, cum reseruatione pensionis pro alimentis, ex supradictis: quāuis Ferrettus cons. 373. ex num. 7. posse dicat.

Et de transactione, & compositione in spirituali-
356 bus, † vide Molinam, 2. tom. de contractib. disputat. 556. versic. hoc loco, ex cuius doctrina ibi videtur posse sustineri consil. Nauarri 46. de simonia.

357 Sed an Episcopus possit imponere pēsionem † super beneficio iuris patronatus, sine consensu patroni? Gigas q. 23. tenet quod sic, quem sequitur Gambarus, d. lib. 6. à num. 94. & Camillus Cautius in d. tract. de pensione Episcopali, & eiusdem sententiæ videtur esse. Flam. Paris. de resignat. lib. q. 4. nu. 14.

In con-

In contrariam tamen sententiam, saltim contra-
358 dicente † Patrono, inclinat Iulius Benignius in re-
sposo posito ante dictum tractatum Camilli Cautij,
in quâ dicit inclinare fere omnes aduocatos Roma-
nos, & auditores Rotę, argumento decis. Mohedani
268. quæ in impressis est sexta de iure patronatus, &
fauet Rebuffus in praxi 3, par. signaturæ. num. 28. &
48. vbi hoc ponit, tanquam proprium Papæ. & Zec
chus. d.c. 11. nu. 7. vers. debet. tamen ait quod quan-
do Episcopus pensionem imponit requiritur con-
sensus patroni, & faciunt tradita per Rochum de
iure patro. verb. honorificum. q. 3.
359 Mihi videtur cum † Sarnen. in d. cōpendio vtrius
que signaturæ, vers. & eodem modo, quando Epis-
copus. quod possit eam imponere, dummodo non
transeat ad successores in beneficio, alias non, sine
consensu patroni; nam in hoc esset considerabile prę
iudicium patroni, propter præsentationem, quæ fo
ret de beneficio grauato, & non libero, & ad hoc cō
ducunt tradita per Rochum d. quæst. 3. & notata
per Io. Andr. & Abbatem num. 5. in c. postulasti de
iure patro. Lamber. de iure patro. lib. 3. quęst. 4. & 5.
nu. 7. ita tenet Couarru. practicarum. c. 36. nu. 10.
Quæ resolutio videtur posse limitari, nisi pensio
360 transitoria † ad successores imponeretur per Episco
pum in magnam Ecclesiæ vtilitatem, nam tunc vi-
detur etiam, sine consensu patroni, & eo inuito si vo
catus nolit consentire, argumento eius, quod de per
mutatione beneficij iuris patronatus facta sine con-
sensu patroni, tradimus infra 11. p. c. 3. nu. 19. & 23.
361 Et licet † Papa possit imponere pensionem super
beneficio iuris patronatus sine consensu patroni,
Marches. d. 2. p. c. 4. de commissione appellationis.
num. 57. nam vt fuit resolutum in vna Columbrien.
pensiones. 11. Februarij 1598. Coram Illustrissimo
Seraphino, Patroni consensus non requiritur in im
ponenda pensione, tamen si beneficium est iuris pa-
tronatus laicorum, ex dotatione, & fundatione de-
bet mentio fieri in reseruatione de tali iure patrona
tus, alias pensio est surreptitia & nulla. Gigas. quæst.
24. & Couar. d. nu. 10. Bursattus cons. 178. num. 38.
lib. 2. Caputaquen. decis. 132. p. 2. Rota decis. 2044.
lib. 3. p. 3. diuersorum.

§. 3.

In qua portione seu quantitate pensio sit reseruanda.

SVMMARIA.

Pensio constituenda est in quantitate, & non in quota. num. 362. & ita obseruat Papa, & habet stilus curiæ. num. 363. & ita inferiores Papa non possunt eam reseruare in quota. num. 364. quamuis iure communi inspecto probabile esse posset. num. 365.

Moderatam pensionem esse oportet. num. 366. alias ad debitam quantitatem est reducenda. nu. 367. quod procedit in successore, secus in eo qui pensioni consensit. nu. 368.

In tali pensione per Papam imposita non potest fieri reductio per inferiorem. nu. 369.

In quanta quantitate sit reseruanda remissiue. nu. 370.

Non potest dari circa eam certa regula. nu. 371.

In parochialibus non exceden. 100. ducatos non imponitur pensio. num. 372.

Isti 100. ducati intelliguntur, iuxta valorem ducatorum, in qualibet regione, licet clausula dūmodo remaneāt 100. ducati pro rectore soleat intelligi de ducatis de camera. nu. 373.

Si pensio excedit 100. ducatos, pensio solet reseruari pro quantitate excedenti. num. 374.

In pensione super parochiali solet apponi clausula dummodo remaneāt centum ducati annuatim liberi pro rectore. nu. 375. quæ aliquando non apponitur. nu. 378.

Verbum libere importat, absque grauamine, & diminutione. num. 376.

Reprobatur consilium Nauarri. 377.

Pensio non censetur imposita super incertis, & distributionibus, nisi expresse dicatur. num. 379. etiam si diceretur super redditibus prouentibus iuribus obuentionibus, & emolumētis vniuersis. num. 380. & ita in materia pensionis Dataria & cancellaria intelligit, licet Rota contra teneret, & licet alias dicta verba comprehendant etiam distributiones, à num. 381. ad 387.

Intelligitur nisi aliunde constet per illa verba imponi super distributionibus. num. 388. aut nisi esset stilus in contrarium. 389.

Declarationes S. Cong. pro dicta doctrina. nu. 390.

Pensio reseruata super distributionibus potest transferri vigore priuilegiorum, dantium facultatem transferendi pensiones reseruatas super fructibus redditibus & prouentibus. nu. 391. resolutio Rotæ. nu. 392.

In Episcopatibus non excedentibus mille ducatos, non solet pensio imponi. nu. 393. Si vero excedunt, imponitur pensio resignanti cum clausula dummodo mille remaneant pro Episcopo. nu. 394.

In Episcopatibus Hispaniæ solent reseruari pensiones, vsque ad tertiam partem. nu. 395.

Clausula quæ in eis ponitur. nu. 396.

Clausula dummodo remaneant centum pro rectore, & mille pro Episcopo, intelligitur de tempore gratiæ, & reseruationis non vero respectu annorum futurorum, sicut clausula dummodo medietatem fructuum non excedat. nu. 397. 398.

Si attento tempore gratiæ remanebant centum rectori, deducta pensione etiam si postea contingat aliquibus annis non remanere, non ideo erit diminuenda pensio. num. 399.

Sed si post reseruationem ita sunt diminuti fructus parochialis, vt rector non possit se sustentare, peti potest reformatio illius. nu. 400.

Quæ reformatio, seu reductio potest fieri per ordinarium, etiā si pensio esset reseruata per Papam, nu. 401. nisi adsit clausula, quod pensio annullari, reduci, seu minui non possit n. 402.

Si computatis funeralibus, & ingressu remanet rectori cōgrua non potest peti reductio. nu. 403.

Non est superflua dicta clausula, dummodo remaneant centū, nam quamuis narretur valorem parochialis ascendere ad talem summam, quod etiam deducta pensione remaneant centum pro verificatione sufficit probare d. valorem vel parum minus. nu. 404. vsque ad 408.

Non est etiam superflua d. clausula, quia in resignationibus valor narrari solet non per ascensum, sed per non excessum, ad cuius verificationem sufficit verificare non excessum. num. 409. & 410.

An si attento tempore reseruationis non remaneant centum rectori, pensio in totum sit nulla, an reducenda. num. 411. cum seqq. & resoluitur pensionem reseruatā resignanti cum d. clausula seu dummodo tantam partem non excedat, si excedit esse nullam in totum, pensionem vero sic reseruatam super ben. vacante per obitum vel alias esse reducendam.

Decisionem Rotæ. nu. 424. & 425.

Pensio pure, & absolute reseruata, quæ est surreptitia ob malam expressionem valoris beneficij, vel alias, est nulla in totum. nu. 427.

Pensio reseruata cum narratiua quod tantam partem non excedit, si excedit, est in totum nulla. nu. 428. & 429.

Pensio imposita vltra potestatem imponentis est nulla in totū, quia est actus iurisdictionis, saltem voluntariæ, et iurisdictio est indiuidua, & si excedit vitiatur in totum. num. 430. ex

quopo-

quo potest sustinere sententia Monachi in c. vlt. de pænitentijs & remiss. in 6. nu. 2. & aliorum. nu. 431.

Pensio vltra tertiam partem reseruata à legato habente facultatem illam reseruandi vsque ad tertiam partem est nulla in totum. nu. 432. quando constat voluisse eam cõcedere vltra tertiam: secus si solum ipsa pensio excedebat. nu. 433.

An stante quod pensio reseruata resignanti cum d. clausul. est nulla in totum, ille possit redire ad beneficium, & sit restituendum. nu. 434. cum seqq. resoluitur affirmatiue nisi quando beneficium resignatum debebat vacare per assecutionem alterius vel resignans fuit in culpa.

362 AD secundum in qua† portione seu quãtitate sit
reseruanda pensio, dicendum est in primis pen
sionem constituendam esse in quantitate, puta cen-
tum aut quinquaginta ducatorum, & nõ in quota,
puta dimidia. 3. aut 4. p. fructuum, quia esset scinde-
re beneficium, quod est prohibitum. c. maioribus de
præbendis, ita Io. And. & Anania. nu. 3. in c. audiui-
mus. de collusione detegenda. Fel. in c. ad audientiã
secũdo. de rescrip. nu 2. Caccialupus de pensio. q 6.
Gigas q. 8. Rebuffus de pacificis possessoribus. nu.
121. alias 104. Gambarus de officio legati. l. 6. nu. 11.
Lamber. de iure Patro. 1. p. 2. lib. q. 7. art. 17. num. 5.
Io. Nicol. Delphinas de iure Patro. l. 1. nu. 65. Cuc-
chus in institutionibus paruis. l. 2. tit. 8. §. modera-
tam, & ibi additio, & communiter Doctores.
363 Quod etiam obseruat Papa† & habet stilus curię,
qui solum cum Cardinalibus admittit reseruationẽ
fructuum ex causa resignationis, quo stãte certa est
364 † prædicta sententia, quod inferiores Papa non pos
sint reseruare pensiones in quota fructuum, quãuis
iure communi inspecto satis probabilis sit sẽtẽtia
365 † Corasij de benef. 1. p. c. 4. nu. 10. & 11. dicentis eam
sententiam nulla ratione confirmari, quia verũ non
est ex constitutione quotæ diuidi beneficium, quod
tunc proprie scinditur cum ex vno duo fiunt d. cap.
maioribus, & c. vacante, de prebendis & pensio non
est beneficium, & morte pẽsionarij extinguitur vt
d. est, & quia cum pensionis impositio non nisi ex
causa permittatur, vt diximus, nihil pugnat, si quidẽ
scindere quoque beneficia ex causa licet, vt in d. c.
vacante. & dicemus infra vltima p. c. 4.
366 Secundo dicẽdum est moderatam † pensionẽ esse
oportere ita vt tantum remaneat rectori, vt cõmo-
de valeat sustentari. Abbas in c. conquerente. de cle-
ricis non residentibus. Felin. in d. c. ad audientiã. nu.
2. Caeçial. q. 7. Gigas. q 4. nu. 1. & 5. nu. 2. & 9. n. 1. Re
buff. de pacif. possess. nu. 134. alias 116. vt in praxi tit.
de reseruationibus. nu. 19. Coras. d. c 4. n. 7. Io. Nicol.
Delphinas supra nu. 71. & Cucchus d. §. moderatã.
367 Alias ad debitam quantitatem † reducenda est.
Hiero. Paulus in prac. cancellariæ in notabilibus
super pension. vers. pensio. immoderata. Gigas. q. 35.
nu. 4. Rebuff. in repet. c. exturpãdæ. §. qui vero. 6. no-
ta. cap 6. circa materiam pensionis vers. quantum ad
septimum. Coras. & Io. Nicol. ibi, & Gambarus d.
lib 6. à nu. 211. & 699. & 702.
Quod tamen videtur, solum procedere in succes
363 sore beneficii, secus in eo† qui pẽsioni consensit, sibi
enim præiudicauit consentiendo impositioni pen-
sionis excessiuæ ad l. 1. §. vsque adeo. ff. de iniurijs, &
l. nemo. 38. & 76 ff de Regulis iuris, & Reg. quod se
mel, & Regula scienti lib. 6. Staphileus de literis iu-
stitiæ. tit. de cõmissione super reductione pensionis.
nu. 3 & Mandos. de signatura gratiæ. tit. de pẽsioni.
vers aduertendum etiã est, & vide d. infra à nu. 400.
369 Et in tali pensione per Papam† imposita non po-
test fieri reductio, per ordinarium seu legatum, vel
alium iudicẽ, nisi ex speciali rescripto Gambar. ibi.
nu. 708. circa quantitatem autem pensionis nempe
370 in quanta † quantitate sit reseruanda, vide Staphi-
leum ibi. nu. 6. Gigan. d. q. 9. nu. 2. Rebuffum. d. tit.
de reseruationi. à nu. 13. Coras. d. c. 4. nu. 8. Mandos.
d. tit. de pensio. ex vers. super parochiali. & Flam. Pa
ris. de resigna. benef. l. 6. q. 2. ex nu. 21. & 29.
371 Ego tamen aduerto, circa † quantitatem pẽsionis
non posse dari certam regulam in beneficijs non cu
ratis; nã quãuis Flam. Paris. d. q. 2. nu. 26. dicat, quod
in beneficijs simplicibus, hodie de stilo datur regu-
lariter vsque ad medietatẽ, prout aliquando fieri vi
demus, cũ narratiua seu clausula: Quæ vt asseris di-
midiã partẽ fructuũ non excedit: Seu cum clausula:
Dummodo dimidiã partẽ fructuũ non excedat. Ta
men sæpe etiã videmus dari etiã vltra medietatẽ, &
cõstitui super certis, & incertis nẽpe pede Altari, ex
causa resignationis, in parochialibus autem si valor
372 † non excedit centum ducatos, non imponitur pen
sio, iuxta decretũ Cõcilij Triden. sess. 24. de reforma
tione. c. 13. & ita seruatur vt etiã ait Fla. d. q. 2. n. 21.
373 Qui centũ ducati intelliguntur, inquit Zecchus†
in tractatu de rẽpublica Ecclesiastica. c. 28. de Paro-
cho. nu. 4. & in tract. de benef. & pensio. c. 11. num. 6.
iuxta valorem ducatorũ in qualibet regione, vt con
gregatio sacra respondit, quod comprobatur ex Sar
nen. in regula de valor. q. 9. versic. sequitur in textu
aut ducatos ad finem, & ex cons. Gigan. 158. de quo
infra. 5. p. c. 3. nu. 151. licet clausula, dũmodo rema-
neãt 100. ducati pro rectore, de qua infra, soleat intel
ligi de ducatis de camera, ex quo fruct⁹ narrañ i du
catis de camera, & illa clausula de ducatis similibus.
374 Si vero parochialis fructus† excedunt valorem cẽ
tum ducatorum, pensio regulariter solet reseruari
resignanti, pro quantitate excedente. d. summam.
Flam. Paris. supra nu. 24.
375 Et in pensione quæ constituitur† super parochia-
li, solet apponi clausula dummodo remaneãt centũ
ducati annuatim liberi pro Rectore, quod verbum.
376 † liberi, importat id est absque vllo grauamine, & di
minutione. Rota decis. 298. p. 1. diuersorum. facit se-
quẽs declaratio Congregationis super. d. c. 13. Quã
do Parocho reseruatur aliqua portio super fructi-
bus Parochiæ alteri reseruatis, libera debet esse ab
oĩbus oneribus portio prædicta Parocho reseruata.
377 Vnde conuincitur consilium † Nauarri quintum
de verborum signif. alias 46. de præbendis, quod se-
quitur Zecchus. d. nu. 4.
Quæ tamen clausula dummodo remaneant cen-
378 tũ, & c. Aliquando etiam † apponitur quãdo pẽsio re
seruatur super fructibus & incertis ac pede altaris.
379 Sed non censetur pensio imposita† super incertis,
ac pede altaris, seu distributionibus, nisi expresse di-
catur, & tunc resoluitur cõpositio ducati pro duca-
to, ad Mandos. d. tit. de pensio. vers. pensiones. Etiãsi
380 diceretur, super redditibus, † prouẽtibus, iuribus, ob
uentionibus, & emolumẽtis vniuersis, Emman. Ro
driguez quæstionum regulariũ. to. 3. q. 74. art. 4. quã-
381 uis in vna Augustana prępositurę. 13. Ian. 1559. † co
rã D. Radi. fuit resolutũ quod. Verba illa iuribus, &
obuentionibus vniuersis posita in supplicatione pẽ-
sionis cõprehẽdunt oẽs redditus cuiuscunque quali
tatis sint. Abb. in c. ad audientiã. primo de eccles. ędi
ficãdis. nu. 15. Balbus in c. 1. nu. 15. de capitaneo qui
curiam vendidit in feudis. neque est contrariũ quod
aliter exprimantur fructus quo ad impetrationẽ, &
aliter quo ad reseruationẽ pẽsionis, Sarnen. de valo-
re. q. 8. n. 3. Moheda. dec. 120. vt videmus i Canonica
tibus, & c. & tradit Flam. Paris. d. l. 6. q. 2. n. 33. & 34.

Est in

☞ Est in vna Toletana pensionis coram D. Rubeis
382 Anno. 1565. q: † Appellatione verborũ, super reddi
tibus, prouẽtibus, iuribus, & obuentionibus vniuer-
sis, veniunt etiã quotidianæ distributiones. Quod e-
383 tiam, fuit dictũ † in causa Toletana patrochialis de
Maiarambroz. 29. April. 1592. corã D. Penna, & sic
In Mandato ad resignandũ, reseruata pẽsione super
fructibus, redditibus, prouẽtibus iuribus & obuen-
tionibus vniuersis, istorum verborum tam genera-
lium appellatione, venire quotidianas distributio-
nes, & incerta, &c.
384 Sed quamuis Rota ita tenuerit, & verum sit d. †
verba comprehendere omnes redditus cuiuscunq.
qualitatis sint, & sic etiam distributiones, & incerta,
vt per Abbatem, & Baldum citatos in d. Augustanã
Boerium Dec. 224. n. 5. & 6. Io. Guttierrez cons. 8. a
n. 4. & Mandos. cons. 15. n. 7. qui videntur sentire, ꝙ
verba, quibuscunque alijs redditibus, distributiones
quotidianas comprehẽdunt. Quamuis Ripa respõ-
385 so. l. 1. c. 5. n. 2. & Probus † ad Monachũ in c. 1. de cle-
ricis non residentibus in 6. n. 52. dicant, quod appel
latione fructuum & obuentionũ, non continẽtur di
stributiones quotidianæ, & Nauarr. cons. 13. n. 1. de
clericis non residẽtibus, quod sub verbis fructus, red
ditus, prouẽtus, iura, emolumenta, Canonicatus, nõ
comprehenduntur anniuersaria & manualia missa-
rum, & eleemosynarum, tamẽ in materia pensionis
386 † quæ potest per Papam reseruari super distributio-
nibus quotidianis, quæ deseruientibus dantur pro
labore, quicquid dicat Gigas cons. 144. seu respon-
387 so. 35. de pensio. Dataria, † & cancellaria per illa ver
ba nõ intelligit distributiones, & incerta, vt intelle-
xi Romæ à quodã Notario Cancell. & constat, quia
tunc nõ soluitur cõpositio ducati per ducatũ, & ita
quando vult imponere pensionem, etiam super di-
stributionibus, post illa verba additur, nec nõ distri-
butionibus quotidianis, nisi aliunde contrariũ con-
388 stet, vt quia imponeretur † pensio super Canonica-
tu, cuius fructus narraretur in 24. tunc enim Papa
cẽseretur illã imponere super illius distributionib⁹
maxime Grossa iuxta subiectã materiã, maxime in
canonicatibus Hispaniæ; aut nisi esset stilus in cõtra
389 riũ, quod nõ † esset solitũ fieri mẽtionẽ de distribu-
tionibus, vt de t.pe Leonis X. ait Achilles Dec. 8. de
pens. seu 420. & de t.pe Clem. VII. Cesar de Grassis
Dec. 116. 53. & 54. & 1. p. diuers. Decis. 330. & 331.
☞ Et pro prędicta doctrina faciunt sequentes decla-
390 rationes † S. Congregationis Concilij 1. Tarraco-
nen. ne distributiones, quotidianæ deteriores fiant
pensione grauari non possunt, Nisi expressis verbis
a summo Pontifice concedatur. 2. super. c. 3. sess. 2. 1.
de Refor. antequam ista detractio fiat, deducendæ
prius sunt pensiones, & onera legitime imposita,
quandiu illa durauerint, sed de nouo impositæ non
comprehendunt istam tertiam partem.
Pensio tamen reseruata etiam super distributio-
391 nibus † quotidianis bene poterit transferri vigore
priuilegiorum dantiũ facultatẽ transferrẽdi pensio-
nes reseruatas super fructibus, redditibus, aut prouẽ
tibus Ecclesiasticis, maxime cũ dictione vniuersali,
☞ vt in vna Toletana pensionis. 5. Nouem. 1565. cora
392 D. Rubeis in qua fuit resolutũ † quod Pensio reser-
uata super fructibus, redditibus, & prouentibus, iu-
ribus, & obuentionibus vniuersis, & distributioni-
bus, quotidianis Canonicatus, continuo inseruiẽti-
bus residẽtibus, & interessentibus dari solitis, trans-
ferri potest vigore priuilegiorũ militũ S. Petri, qui-
bus priuilegijs datur facultas trãsferẽdi pẽsiones re
seruatas super, quibusuis prouentibus Ecclesiasticis

quamuis non dicant super fructibus; qui lucrãtur re
sidendo, nec distributionibus quotidianis, quia quã
uis in priuilegis fiat stricta interpretatio, tamẽ a ver
bis priuilegij nõ est recedẽdũ, vt per Iason. in. l. fi. n.
33. ff. de constit. principũ, verba sũt amplissima in ca
su isto, ibi quascũq. pẽsiones super quibusuis prouẽ-
tib⁹ Ecclesiasticis. Secũdo fundatur in extrauag. pri
ma de decimis vers. & quia nõ occurrit nobis. cuius
ratio est generalis, & vniformis, licet dispositio for-
sitã esset particularis Nõ obstant allegata in contra-
riũ, quia est cõsiderãdum, ꝙ aut loquimur de prouẽ
tibus Ecclesiasticis respectu beneficij, vt in c. licet
de præbendis in c. olim de verborum significatione,
in isto casu procedũt allegata in contrarium, tunc
enim non veniunt distributiones quotidianæ, quæ
non sunt prouẽtus Ecclesiastici istius vel illius bene
ficij, quia acquiruntur ex labore, & interessentia in
diuinis, vt in cap. 1. de clericis. non residen. in. 6. aut
loquimur simpliciter de prouẽtib⁹ Ecclesiasticis, &
tũc veniũt distributiones quotidianę, quę querũtur
ex re Ecclesiastica: a fortiori igitũ hoc est dicendũ in
isto priuilegio ĩ quo sũt illa verba ĩ q̃busuis ꝓuẽtib.
393 Similiter in Episcopatibus, quorum fructus † nõ
excedunt valorem mille ducatorum, non solet pen-
sio imponi ex decreto Conc. d. c. 13. quod est in viri-
di obseruantia, vt testatur Fla. Paris. d. q. 2. nu. 34. si
394 vero excedũt dictã summã † imponitur pensio resi-
gnanti super fructibus mensæ, & apponitur clausu-
la, dummodo mille remaneant pro Episcopo.
Sed in Episcopatibus Hispaniæ, qui sunt opulen-
395 ti, † solent ad instantiam Regis imponi pensiones
vsque ad tertiam partem, Flam. Paris. supra nu. 39.
396 dicendo sic, &c. Quorum, † tertiam partem omnes
pensiones huiusmodi seu tam antiquæ quam moder
nę pensiones huiusmodi in simul, vt accepimus, nõ
excedunt. Et cum derogatione expressa Lateranen.
Concilij nouissimi, pensiones annuas super fructi-
bus mensarum Episcopalium nisi excessionis aut a-
lia probabili causa reseruari prohibentis.
In quo se offert dubiũ, de quo t.pe debeat intelli-
397 gi d. clausula † dũmodo remaneãt centũ pro Recto-
re, & mille pro Episcopo, an de tẽpore gratiæ; & re-
seruationis, an vero etiã respectu annorũ futurorũ?
388 In quo breuiter dico, debere † intelligi de tempo
re gratiæ, & reseruationis tantum, sicut clausula dũ
modo medietatẽ fructuũ non excedat, vt in Mono-
politana pẽsionis infra adducta, n. 425. & in Muleu-
citana de qua infra, n. 463. & in terminis clausulę in
Oppiden. infrã adducta, n. 474. nam valor debet pro
bari de tempore gratiæ. Felin. in c. ad aures, n. 17. se-
cunda limitatione de rescrip. Sarnen. regula de Va-
lore. q. final. Caputaquẽ. Decis. 330. p. 3. & Cæsar de
Grassis Dec. 97. n. 3. Salust. Tiberius in practica audi
toris cameræ l. 3. c. 1. n. 11. facit Decis. 1160. num. 9.
d. 3. p. 3. diuers. & facit, quod illa est conditio, quã Pa
pa apponit gratię pẽsionis certæ quãtitatis, quæ nõ
debet esse in suspenso, nec variari secundum annos
futuros, & ita videtur tenere Nau. cõs. 13. de rescrip.
Vnde si attento tempore gratiæ deducta pensio-
399 ne † remanebant centum liberi pro Rectore, etiã si
postea cõtingat aliquibus annis nõ remanere d. cen
tũ Rectori, non ideo erit diminuenda pẽsio, nec po-
terit Rector opponere pensionario quod relinquat
ei centũ ducatos ex fructibus Parochialis, quamuis
communiter contrarium existimetur in his partib.
440 Si tamen post reseruationem pensionis ita sunt †
diminuti fructus Parochialis vt Rector non possit
se, & onera incumbentia sustentare soluendo pen-
sionem, tunc peti potest illam reformari, & reduci

ad conuenientem quantitatem, Roman. consil. 369.
vbi Hora. Mandos. litera I. Staphileus de literis iu-
stitiæ. tit. de commissione super reductione pēsionis,
a nu. 7. Gigas de pensio. q. 5. nu. 4. & q. 35. num. 5. &
cons. 147. seu responso 38. de pensio. Rebuffus de pa
cificis possesso. num. 134. & 141. alias 116. & 123.
Gambarus l. 6. à num. 699. Mandos. d. tit. de pensio-
nibus. versic. pensio, quod annullari, & versic. ego
clausulæ. Flam. Paris. lib. 6. quæst. 2. nu. 143. & Flo-
res quæst. 14.

Quæ reformatio seu reductio videtur posse fieri
401 per ordinarium † sine speciali rescripto, & commis-
sione Papæ, etiamsi pensio esset reseruata per Papā,
quia reseruatio videtur intelligenda rebus sic stan-
tibus, ad Dec. consil. 335. Aimon. cons. 65. nu. 4. Ti-
raquell. in l. si vnquam. de reuocan. donatio. in prin-
cipio, à nu. 166. seu 161. Io. Guttierrez de iuramen-
to confirmatorio, 1. p. c. 71. num. 6. (& quod dictum
est supra, nu. 369. est quando a principio fuit pensio
402 excessiua reseruata per Papam) nisi adsit † clausula
in supplicatione quod pensio annullari, reduci, seu
minui non possit, nam tūc requiritur specialis com-
missio Papæ, quæ tamen solet dari præsertim succes
sori, Staphil. ibi & Gigas d. cons. 147.

403 Existimo vero, quod si computatis † funeralibus
& ingressu, remanet rectori congrua, non poterit
petere reductionem, argumento constitutionis 46.
Pij V. super congrua vicarijs assignanda, non obstā-
te quod tempore reseruationis debent centum re-
manere Rectori in fructibus Parochialis; nam tur-
pius ejicitur, &c.

404 Sed facit difficultatem † quod si prædicta clausu-
la dummodo remaneant cētum pro Rectore, debet
intelligi de tempore gratiæ, & reseruationis tantū,
illa videtur superflue posita in dataria, cum secun-
dum valorem Parochialis narratum, qui debet ve-
rificari vt infra dicemus, appareat deducta pensio-
ne remanere centum Rectori.

405 Responderi tamen potest † quod quamuis narre-
tur valorem Parochialis ascēdere ad talem summā,
quod etiam deducta pensione secūdum eum rema-
neant centum pro Rectore, & is debeat plene pro-
bari, tamē pro verificatione sufficit probare dictum
valorem vel parū minus, cum difficulter possit cer-
tus valor assignari, vt fuit resolutum in vna Burgē.
406 pensionis 4. Nouemb. 1585. coram D. † Gipsio, in
qua cūm fuisset narratū fructus Canonicatus ascen-
dere ad 450. ducatos de camera, & appareret ascen-
dere tantū ad 438. nihilominus, ad effectū excusandi
oratorem a subreptione, fuit dictum satis cōstare de
veritate narratiuæ, maxime quia modica, & nō do-
losa videbatur surreptio, quæ nō retraxisset Papam
etiam quod sibi expressum fuisset & propterea gra-
407 tiam vitiare non debebat, quamuis † non sit facien-
da sextæ partis deductio, quam Domini aliquando
ad satisfaciendū regulæ de valore admittere solent,
vt fuit dictum in causa Burgensi 17. Iunij eiusdem
anni coram eodem, vnde, cum non sit necesse pun-
408 ctualiter, † & ad vnguem probare valorem narratū,
non erit superflua dicta clausula dūmodo remaneāt
centum liberi pro Rectore per quam declarat Papa
velle remanere Rectori centum ducatos integros,
& liberos, quamuis Nauarr. d. cons. 13. de rescript.
nu. 2. dicat, quod Modicus defectus non noceret.

409 Præterea in supplicationibus † resignationum cū
pensione valor narrari solet, nō per ascensum affir-
matiue, sed per non excessum dicēdo: Cuius fructus
ducentorum ducatorum secundum cōmunem æsti-
mationem valorem annuum non excedunt. Et sic
super pensione in resignatione reseruata expediūtur
literæ sine expressione valoris, cū dicta clausula, quę
ita non est superflua, cum ad verificationem valoris
410 sic narrati, sufficiat † verificare non excessum, nec sit
necesse ascensum probare Fel. in d. c. ad aures. de re-
script. nu. 13. vers. considera. 1. Mandos. regula 22. q.
5. nu. 2. & 3. Rota in Lunen. Sarzanen. pensionis de
anno 1593. de qua infra, nu. 65. & in Rauēnaten. pē-
sionis de anno 1597. de qua infra, nu. 477. & in Are-
tina pensionis de anno 1600. infra adducta, nu. 466.

411 Secundo se offert dubium, an, si † attento tempo-
re reseruationis non remanent cētum Rectori, pē-
sio in totum sit nulla, an vero sit reducenda, & de-
beatur pro ea parte qua remaneant cētum Rectori.

412 Et videtur quod in totū † sit nulla. 1. nā deficiente
cōditione, totus actus corruit, ad tradita per Flam.
Paris. de resigna. benef. l. 1. q. 3. a nu. 27. & illa dictio
dūmodo, importat conditionē, cū sit apposita in ip-
413 sa reseruatione pensionis † vt in Paduana pensionis
28. Iunij 1581. infra adducta. & in d. Lunē. Sarzanē.
414 de qua d. nu. & confirmatur, nā illa conditio † appo-
nitur toti reseruationi pēsionis, & conditio induit
formā cuius defectus vitiat actū. Fel. in c. cū dilecta.
nu. 6. de rescrip. Rota dec. 1160. n. 3. l. 3. p. diuersorū.

415 Secundo quia vt fuit resolutum † in vna Cęsarau-
gustana corā D. Grato constitutio pensionis ducen-
torū ducatorum si est nulla in vno obolo, tota cor-
416 ruit: Rota decis. 626. num. 5. par. diuersorum. † Et in
simili clausula, & conditione dummodo pensio me-
dietatem non excedat, quod si excedit in totum sit
nulla, tenet Mandos. d. tit. de pensio. versic. clausula
dummodo. & Flam. Paris. d. l. 6. q. 2. nu. 58. & citant
Gigantē q. 9. nu. 3. & q. 35. nu. 2. & in terminis clau-
sulæ, dummodo remaneant quinquaginta liberi,
quod si non remanent deductis oneribus ordinarijs
pensio sit nulla, tenuit Rota in vna Romana pēsio-
nis, de anno 1576. dec. 928. p. 1. diuersorum.

417 In contrarium tamen facit quod illa clausula † &
conditio, dummodo remaneant cētum, videtur in-
telligenda quatenus remaneant cētum, idest pro ea
parte qua remaneant cētum pro Rectore, nam cum
huiusmodi clausulæ, & conditiones possint apponi,
vel ad annullandam reseruationē, vel ad illam limi-
tandam, & modificandā, videtur hæc interpretatio
capienda pro actus validitate, ad l. quoties. ff. de re-
bus dubijs, & de verb. obligat. adest enim consensus
Papę qui reseruando maiorē pensionem multo ma-
418 gis videtur † voluisse reseruare minorem, & ita in
terminis videtur tenere Nauar. d. cōs. 13. de rescript.
& in simili clausula, dummodo medietatem nō ex-
cedat; Staphil. d. tit. de cōmissione, super reductione
pensionis, nu. 5. vbi ait, quod pensio imposita, dum-
modo medietatem non excedat, esset reducenda, si
medietatē excederet, & reformationi subiaceret, &
419 Rota alias resoluit † quod dato mandato ad consen
tiendum reseruationi pensionis 50. ducatorū, dūm-
modo medietatem fructuum non excederet, illa re-
seruata esset valida, quatenus medietatem fructuū
nō excederet illa reseruata esset valida quatenus pos
set, id est, quatenus medietatem fructuum non exce-
deret, & ad eum modum esset reducenda, quo me-
dietatem fructuum nō excederet, vt in d. dec. 1161.
Antonij Augustini. l. 3. p. 3. diuersorum.

420 Et alias in vna Tiburtina pensionis † fuit resolu-
tum, quod pensio assignata resignanti, quæ medie-
tatem fructuum non excedere asserebatur, debea-
tur saltem vsque ad medietatem fructuū, cum qua
ille contentabatur, vt intelligantur dicta verba quæ
medietatem fructuum non excedit, licet conditio-
nalia,

nalia, scilicet quatenus non excedat, idest pro cap.
quę non excedit medietatem, ad l. stichum qui meus
erit. cum ibi notatis per Doctores de legat. 1. vt per
Crescen. decis. 17. de rescrip. Flam. Pari. l. 1. q. 3. nu.
81. & d. l. 6. q. 2. nu. 144.

Et in vna Hispalen. pensionis, in qua erat reserua
421 ta pensio. 24. ducatorum † quæ tertiam partem fru-
ctuum non excedat, & tamen in eisdem literis in re-
gressu ob non solutionem pēsionis dicebatur, quod
fructus portionis non excedebant. 50. ducatos, fuit
responsum, quod ista non dicunt nullitatem sed re-
ductionem, &c. Vt per Puteum decisione. 34. lib. 1.

In hoc dubio distinguendi sunt duo casus primus
422 est pensionis † reseruatæ resignanti, qui resignat re-
seruata sibi tanta pensione, & non alias, aliter, nec
alio modo, quo casu pensio est indiuidua, ex quo in
minori summa deficit consensus resignantis, & con
sequenter Papæ super eo fundatus, & sic tunc clau-
sula, dummodo remaneant centum, seu dummodo
tantam partem non excedat, causat pensionis nulli-
tatem in totum, si excedit, quicquid vellent Nauar-
rus. d. cons. 13. & Rota in d. Tiburtina, & Hispalen.
pensionis loquentes in casu resignationis.

423 Secundus casus est pensionis † reseruatæ super be
neficio vacante per obitum, vel alias extra prædi-
ctum modum conditionatū, & tunc prædicta clau-
sula non operatur nullitatem pēsionis si excedit, sed
reductionem ex ratione tacta supra. num. 417. maxi-
me si est reseruata motu proprio, & ita fuit resolutū
in vna Salamantina pensionis. 26. Martij 1593. corā
D. Gipsio, & melius in vna Monopolitana pēsionis.
17. Maij 1596. coram D. Orano, vbi aliæ Decisio-
nes citantur, vt in decision. sequentibus.

Salamantina pensionis. 26. Maij. 1593.

☞ FVit reseruata pensio cuidam Thomæ super be-
424 neficio simplici in † Ecclesia Parochiali sancto-
rum Iusti, & Pastoris cum clausula, dummodo pen-
sio per præsentes reseruata simul cum alijs, quæ for
san alias assignatę existunt, duas ex tribus fructuum
partibus non excedat, alioquin, si excedat, pēsio per
præsentes reseruata pro quātitate ad ipsas duas par-
tes vna cum alijs prætensis pensionib. ascendēte, per
solui non debeant, donec antiquæ pensiones cessa-
uerint. Prouisus Apostolicus dicebat pensionē nul-
lam, ex eo quod fructus beneficij erant adeo tenues,
vt ex illis persolui. d. pensio non posset: quapropter
cum pensionarius esset in quasi possessione exigen-
di, occurrit dubium in hoc iudicio petitorio, cui in-
cumberet onus probandi valorem beneficij, ad effe-
ctū cognoscendi an dicta pensio sustineri posset, vel
non; pro cuius dubij resolutione Dñi constituerunt
plures casus, quorū primus est, quādo agitur contra
eū qui pēsioni cōsensit, tūc pensionarius nō tenetur
ad aliquā iustificationē, sed prouisus volēs pensionē
impugnare, debet sumere onus probandi. Guidobo
nus Dec. 245. cū alijs deductis in vna Valen. pensio.
de anno. 1586. corā D. Oriol. Secūdus est casus, quā-
do pēsionarius agit contra eū, qui pēsioni nō cōsen-
sit, hoc in casu tenetur ipse probare, quia prouisus de
iure cōmuni habet intētionē fundatā, quod Ecclesia
stica beneficia sine diminutione cōferātur, vnde fit,
ꝙ possit dicere pēsionē nullā, & inualidā, nec quasi
possessio exigēdi potest suffragari pēsionario, nisi re
spectu solutionis, quę nō retardatur, donec per tres
sentētias, & rē iudicatā causa fuerit determinata, stā
te prædicta eius quasi possessione exigendi. Tertius
est casus, vbi agitur de probanda aliqua qualitate ex
pressa per viā conditionis, vel modi, vt si pēsio reser-
uata sit cū clausula dūmodo remaneant cētū pro ti-
tulari, vt dictū fuit in Paduana pēsionis corā D. Ru-
beis, & in alijs causis, vt in decisionib. quarum copia
datur, & tunc licet agatur contra eum, qui pensioni
consensit, tamen tenetur pēsionarius assumere onus
probandi, quia eius intentio fundatur in dispositio-
ne conditionali, quę, nisi iustificetur, nō releuat illū.
l. si quis sub cōditione. ff. si quis omissa causa testamē
ti cū cōcordan. Nō obstat quod titularis consenserit
impositioni pensionis, quia cōsensus huiusmodi in-
telligitur præstitus sub eadēmet cōditione sub qua
pensio reseruata existit, & ita procedūt decisiones in
causa Verulen. pēsionis cū alijs in contrariū citatis.
4. est casus, quādo nō de nullitate pensionis dari po-
test, sed agitur super illius reductione, tūc onus pro-
bandi incūbit titulari, qui agit, neque ei suffragatur
præsumptio iuris, de qua supradictum fuit respectu
maioris, vel minoris pēsionis, vt dicitur fuisse resolu
tū in vna Placentina pensionis corā D. Robusterio
de anno 1575. nā Papa nō apposuit conditionē ad ef
fectū, vt, illa nō verificata, pēsio in totū nulla redda
tur, sed solum, vt ad minorē summā reduci possit, vt
clare demonstrat pędicta clausula, dūmodo, maxi-
me, quia sub prædicta cōditione titularis pēsioni cō
sensit, & per plures annos illam soluit; quapropter si
in futurū nō vult soluere, debet ostēdere esse locū re
ductioni, præsertim quia pēsio reseruata fuit in pro
uisione per obitū in qua nō deficit cōsēsus Papę, qui
si voluit reseruare maiorē summā, tāto magis, & mi
norē cū in maiori summa inest minor. l. 1. §. si stipu-
lanti. ff. de verborū obligatio, & per Cres. Dec. 233.
alias 17. de rescrip. & dixerūt Dñi coram me in vna
Toletana pens. 28. Iun. 1591. Quod dicitur de nulli-
tate pēsionis in totū, & quod nō est reducibilis pro-
cedit in resignatione in fauorē, cū clausula non alias
vel alio modo, quæ importat conditionē suspensi-
uam, vt deducitur in causa Toletana pensionis. Nec
ad rē facit quod titularis agat ad nullitatē pēsionis,
cū prætēdat eā omnis fere fructus beneficij absolue-
re, quia eius intentio probata non est, prout proba
re tenetur. Innoc. & alij in c. super his. de accusatio.
scribentes post Bartolū in l. in illa die. de verbor. ob-
ligat. propter id, quod pensio non potest dici nulla,
sed nexibilis, quod propterea ex istis agitur, conclu-
sū fuit onus probandi Dño Dñia titulari incūbere.

Monopolitana pensionis. 17. Maij. 1596.

☞ ILlustris Fr. Fabric. Berius eques Hierosolimita-
nus à fęlicis recordationis Greg. Papa. XIII. tit.
magnæ crucis decoratus, obtinuerat expectatiuam
ad prioratum siue Baiuliuatum. t. vacaturum: cum
autem occurrisset vacatio Baiuliuatus S. Stephani,
& iuxta religionis stabilimenta Fr. Marcheda, tam-
quam in Religione eques antianus illum assecutus
fuisset. S. D. N. cupiens vtriusq. indēnitati prouide-
re, motu proprio præceptoriā sanctorū Guillermi,
& Damiani, cum membro de Berta Papien. in Baiu
liuatū erexit, eūq. sic erectū Fratri Beruio cōtulit,
vlterius ei annuam pensionem 1350. scutorum auri
in auro super fructibus Baiuliuatus. S. Stephani, cū
clausula, etiamsi super illo aliæ pensiones annuæ a-
lijs reseruatæ existerent, dummodo omnes in simul
illorum medietatem non excederent, reseruādo. Ve
rum, quia vario sub prætextu idem Fr. Marcheda so
lutionē pensionis præstare denegabat ideo lis inter
eos corā Auditore cameræ introducta fuit, & demū
in me compromissa. Dubitaui num esset illius solu-

tionis locus, in cuius dicussione, quia multa proponebãtur particulari cõsideratione digna, propterea visum fuit expediens, quęstionem ad duo capita restringere; quorũ primum fuit, an pensio esset nulla, quatenus de eius excessu liqueret, vel potius reducibilis; secũdũ an attẽdẽdus esset valor de tẽpore quo petitur reductio, ita vt pẽsiones antiquę interea extinctæ cedant cõmodo pensionarij, vel potius de tẽpore reseruationis, ita quod obueniant titulari, & quoad primũ Dominorũ vnanimis fuit sentẽtia, pẽsionẽ nõ esse nullã sed reducibilẽ, cu enim hęc materia pendeat a voluntate Papæ, nec sit casus pẽsionis resignanti reseruatę cũ clausula, nõ alias, aliter, nec alio modo, quæ facit pẽsionem indiuiduã, causante illius nullitatẽ in totũ iuxta resolutionẽ factã corã S.D.N. in vna Bononien. pẽsionis, & in alia Leodiẽ. pẽsionis, corã Oradino, ex quo in minori sũma deficit cõsensus resignãtis, & quia Papa fundatur super cõsensu resignãtis, qui multo facilius cẽsetur voluisse illi reseruare pẽsionẽ minorẽ, reseruãdo maiorẽ, vt loquitur Crescẽ. dec. 233. alias 17. de rescript. sed versemur in terminis pẽsionis reseruatæ ex causa vacationis per obitũ, vel alias extra præmissum conditionatũ modũ, procul dubio pensio semper est reducibilis, quia adest cõsensus Papæ, q. reseruãdo maiorẽ multo facilius videtur voluisse reseruare minorẽ, & consensus titularis, qui accipiẽdo beneficiũ cum maiori pensione censetur etiã multo facilius eũ minori pensione illud acceptasse, vt fuit distinguendo pręmissos casus resolutũ in causa Toletana pẽsionis 28. Ian. 1591. corã R.P.D. Gipsio, & postmodũ in alia Salamantina pẽsionis, corã eodẽ, & faciunt decisiones Cassad. 4. nu. 4. de pẽsion. Crescen. 17. de rescript. Putei 33. l. 1. nec enim ad propositũ visæ sunt adduci decisiones in cõtrariũ allegatę volentes data excessiuitate pensionis illã esse nullã, si quidẽ ex illis dignosci nõ potest, quo casu loquãtur, vnde intelligẽdæ sunt in casu pẽsionis cõditionaliter reseruatæ præsertim quod pẽsio de qua quęritur fuit reseruata motu proprio, quæ, etiã quod sit excessiua medietatis fructuum, est reducibilis. Rom. cons. 369. nu. 9. & facta in recõpensam vt cõmodius se sustentare pensionarius valeret, & ne ex dimissione iuris sibi ad Baiuluatum S. Stephani quæsiti nimiũ dispendiũ pateretur. Quo vero ad secundũ caput cõueniebãt Dñi in põderãda excessiuitate attẽdendũ tẽpus pẽsionis reseruatæ, & sic tẽpus dat. e. c. cã te. vbi Fel. nu. 18. de rescript. cũ simus in gratia pura & simplici. Fel. in d. c. cã te. nu. 22. pro quo facit regula, quod ad defectũ legionis attenditur tẽpus contractus. l. si volũtate. in fin. C. de rescindẽ. vẽd. & quod regulariter pẽsionis extinctio cedit beneficio titularis tantum, quicquid dicendũ sit; si adesset reseruatarius fructuum, vt fuit resolutum coram D. Bubalo in vna Salamantina pensionis 18. Martij 1588. nec aduersatur quod de diminutione fructuum tradit Gigas de pensio. q. 37. quia non est eadẽ ratio augmẽti cũ diminutione, nã titularis tenetur pensionẽ soluere ex fructibus; vnde cũ sit onus fructuũ, si illi nõ adsunt, solui nõ potest. l. si seruus. §. qui quinque. de legat. 1. l. nomẽ debitoris. §. voi ex hæredibus. ff. de leg. 3. Felin. in c. ad audientiam, & col. 5. vers. 6. cons. de rescript. Belencinus de charitatiuo subsidio quæst. 34. Romanus cons. 369. incipienti circa primum propositum consultationis. Castrens. cons. 338. incipit quia exceptionis. vol. 1. ideoque cessat rationis paritas.

462 Nec prædictæ distinctioni obstant† fundamenta primæ partis, nam primo satisfit, ex dictis decisionibus & ratione adductis; ad secundũ respõdetur illud

427 procedere in pensione pure † & absolute reseruata, quæ est surreptitia ob malam expressionem valoris beneficij, vel alias quæ est nulla in totum, quia surreptio est indiuidua, & facit totã gratiam vitiari vbi non est capitulũ separatum. Crescen. d. dec. 17. nu. 2.

428 Vnde pensio reseruata cũ † narratiua, quod medietatem, seu aliam partem fructuum non excedit, si excedit, est in totum nulla, & hoc est quod dicit Gigas, d. q. 9. num. 3. & 35. num. 2.

Vnde etiam magis conuincuntur dictæ decisiones

429 Crescentij, † & Putei, quæ loquuntur in pensione pure reseruata cum dicta narratiua.

430 Procedere etiam in pensione † imposita vltra potestatẽ, & iurisdictionem imponentis, quę esset nulla in totum, quoniam imponere pẽsionem est actus iurisdictionis, saltem voluntariæ, & iurisdictio est indiuidua, & si exceditur, vitiatur in totum actus. l. certa ratione. C. quando prouocare non est necesse. vbi Doctores, Francus in regula vnic, in 6. quinta Fallentia, Glos. Bart. Alexand. Ias. & alij in l. fin. ff.

431 de iurisdict. om. iudic. † ex quo potest sententia Monachi in cap. vlt. de poenit. & remiss. in 6. nu. 2. quam sequitur Domin. ibi. num. 10. Calder. in repet. capiti nostro. eod. tit. Alexand. de Neuo, in additio. ad Abbat. in c. cum ex eo. ad fi. eod. tit. de poenit. & remiss. cõtra glos. Archid. Io. Andr. & Francũ, nu. 4. in d. c. vlt. Abbat. supra. Cordub. q. lib. 5. de indulg. q. 14. & Suarez. 4. to. disput. 55. sect. 3. nu. 13. & 14. & in proposito ait Gambar. distinct. lib. 6. a num. 712.

432 Ex quo ibi fundat quod pẽsio † vltra tertiam partem fructuum reseruata a legato habẽte facultatem illam reseruandi vsque ad tertiam partem, est nulla in totum, quod tamen nu. 719. recte ait procedere,

433 † quando constat Legatum voluisse concedere pẽsionem vltra tertiam, quia quod potuit, noluit, &c. vt in c. cum super. de offic. deleg. si vero nõ constat, sed reipsa pensio excedebat, fiet reductio, quia in maiori sũma inest minor. l. 1. §. si stipulati, vbi Bart. & alij. ff. de verbor. obligat. &c.

Sed stante quod in primo casu pensionis reserua-

434 tæ † resignanti cum dicta clausula, pẽsio est nulla in totum, est difficultas, an ille possit redire ad beneficium, & sit restituendus ad possessionem eius?

435 In qua Rota in vna Senen. † pensionis 12. Ianuarij 1556. coram Illustrissimo Mãuca tenuit partem negatiuam, vt in sequenti decisione.

63 In casu proposito fuit resolutũ, neque solutioni pẽsionis locũ esse, neque restitutioni possessionis ad Parochialẽ; nam, cum reseruatio pensionis fuerit facta sub conditione, seu modo, dũmodo remanerent centum pro Rectore, non purificata conditione, seu non impleto modo, rector nõ potest cogi ad soluendam pensionẽ nisi is, qui agit, sit in quasi possessione exigendi, Cassad. dec. 1. num. 9. de rescript. Gigas de pensi. q. 85. nu. 10. & sępissime fuit resolutũ: vnde cũ Hieronymus Fantinus agat contra Maximilianum successorem in Parochiali, qui nõ consensit pẽsionis reseruationi, nec vnquã soluit, debet probare, quod ei centum remaneant soluta pẽsione, ad hoc, vt possit eam exigere, quod autẽ idem Fantinus non sit restituendus ad possessionem Parochialis, manifeste apparet, quia huic nullitati pensioni ipse consensit, cum in resignatione Parochialis specialiter fuerit adhibitus eius cõsensus, sub hac conditione, seu modo, pensione reseruata, dummodo centũ remaneant pro Rectore, & iura sua remittentibus non est ad ea dandus regressus. l. quęritur. §. si venditor. ff. de ædilitio edicto, cum alijs adductis ab Anchar. consil. 339. num. 10. Socin. iun. cons. 77. l. 1. Crauetta cons.

114.

114.nu. 10. & ideo debet probare pensionem fuisse nullam, ex alijs capitibus, vt ad Parochialem, quam resignauit sub prætextu validæ pensionis, posit restitui, & in his terminis procedit Putei.dec.145. nu. 2.l.1.& R.P.D.mei Orani in Illerdē. Canonicatus, 27. Nouem. proxime præteriti, cum alijs allegatis. Præterea ex abundanti Domini dicebant ipsū Fantinū non esse restituendū, quia nō dimisit Parochialē sua sponte, sed per decretū appositū in prouisione ipsius ad Canonicatū, & Præbendā; nam fuit dictū, vt infra duos menses dimitteret possessionem ipsius Parochialis, alias vtrumque Beneficium vacet ipso iure; vnde cum decretum irritans appositum super certo corpore Beneficij, lapso tempore præstituto ad dimittendum inficit titulum, & possessionē. Puteus decis.50.nu.2.l.1.non potest dari restitutio, Rota.d. 2.de restit.spoliatorum.in antiquis, Peregr.dec.71. l.1.cum tit.discoloratus non possit sufficere ad restitutionem in spolio, in quo requiritur tit. saltim coloratus. Puteus decisione 99.num.7.cum seq.lib.1.

436 At ista decisio † non videtur tuta, nā quamuis resignans acceptando reseruationem pensionis cū dicta clausula, dummodo remaneāt centū pro Rectore & adhibendo consensum tali resignationi, cōsentiat nullitati pensionis, si nō remaneant d. cētū non tamē cōsētit, quod resignatio maneat valida, quinimmo vult contrariū, cū resignet reseruata sibi valide dicta pensione, & non alias aliter, nec alio modo.

437 Et alias si resignatio maneret valida, † etiamsi nō remanerent d. centum pensio non esset nulla in totum, sed reducenda, ex quo in resignante, qui non poterat redire ad beneficium, non deficiebat consensus ad minorem summam, & sic destruerentur præfatæ decisiones, & aliæ multæ.

438 Vnde in prædicta difficultate cōtrarium † rectius tenuit Rota in vna Aretina Plebis, 4. Dec. 1600. corā Illustrissimo D. Millino, vt in sequenti decisione.

☞ Petebat Dionysius coram me executionem literarum reseruationis Pensionis centum ducatorum sibi cōstituta, ex causa resignationis, est ius Parochialis in fauorē Barth. & quia ipso Bar. opponente fuerat resolutum, quod contra eum, qui consenserat pēsionis impositioni, non poterat procedi executiue, sine iustificatione literarum, & quod clausula, dummodo remaneant centum ducati liberi Rectori, pro tempore existenti, non erat iustificata, intentauit actionem spolij, & probatis extremis, & tit. colorato petebat restitutionē ad possessionem Parochialis, & ideo dubitaui, an ei esset dāda rest. in spolio? & Domini censuerunt ei competere actionem spolij. Fundamentum resolutionis fuit, quia resignatio Dionysij, in qua fit potissimum fundamentum, pro exclusione spolij, est cōditionalis reseruata sibi valide Pēsione centum ducatorum, & nō alias aliter, nec alio modo, & ideo, si pensio non est ei valide & irreuocabiliter acquisita, est etiam nulla resignatio, ex defectu consensus, & competit actio spolij. Mohedanus. decis.84. non obstat, quod hodie stante cōstitutione Gregoriana non competit amplius resignanti, actio spolij, nisi doceat de publicatione, quia omisla hac inspectione, an per hanc constitutionem fuerit sublata actio spolij, non docto de publicatione fuit per duos responsum, quod illa constitutio non habet locum in hoc casu, cū resignatio sit cōditionalis, & nulla ex defectu consensus, vt fuit resolutū in causa Brixien. Parochialis. 10. Maij 1589. coram Illustrissimo Cardinali Plato, & in causa Vercellen. Canonicatus 23. Ian. 1598. corā D. Corduba, & nouissime in causa Hisp. & Cordub. testimoniotū. coram R.P.D. Lācelotto, placuit etiā Dñis, aliud fundamētum, quod resignatio fuit nulla, quia in ea non fuit facta mētio, quod Dionysius fuit ordinatus ad tit. istius Parochialis, iuxta dispositionem Conc. Trid. c.2. sess.21. & hanc expressionem S. Congreg. Illustrissimorum Cardinaliū illius interpretū cēsuit requiri pro forma, & non sufficere ad implementū per æquipollēs, expressio, quod sibi remanebat, vnde viueret, nō est sufficiens quia ex hoc nō infertur ad scientiā Papæ, quod Dionysius esset ordinat⁹ ad tit. istius Paroch.

439 Et vide dec. † Valentinam infra adductam. 514.
In casu tamen d. deciosinis Senen. quando Benefi-
440 ciū † resignatū debebat vacare per assecutionē alterius incōpatibilis, quod tēpore resignationis iā obtinebat, vel postea obtinuit, etiam secluso decreto de dimittenda, non videtur danda restitutio resignāti ad Beneficij resignati possessionem saltem hodie stāte Conc. Trid. quicquid antea esset, ex quo aduersus dispositionem illius non censetur tit. coloratus, vt in terminis Reg. de triennali censuit S. Cong. in declaratione infra adducta, 11.p.c.5.n.379. nisi qui postea obtinuit alterum Beneficium incompatibile, iuste tūc ignota & nullitatē pēsionis, & resignationis, & sic nō vacaret primū arg. c. gratia, de rescrip. in 6.

441 In alio etiam † casu non competeret restitutio resignāti, nempe, quando ipse fuit in culpa, quia sciēs non habere locum tantam pensionem, sic resignat iuxta dicta infra. 11. parte capite tertio à num. 36.

§. 4.

Quomodo in causis, pensionum sit procedendum.

SVMMARIA.

Quomodo in causis pensionum sit procedendum, & narrata in gratia pensionis debent verificari per pensionarium, maxime parte opponente? num. 442.

Refertur quædam decisio Rotæ in Salamantina pensionib. 18. Apr. 1572. coram D. Lancelo. n. 443. 444.

Decisio Rotæ in Firmana pensionis. 6. Ian. 1582. coram D. Blanchetto, num. 445.

Pensionarius existens in quasi possessione exigendi nō tenetur in possessorio ostendere literas reseruationis, nec verificare clericatū, & alias qualitates, & refertur decisio Rotæ, n. 446.

Exceptio nullitatis pensionis non obstat in possessorio, nec est necessarium verificare conditionem positam in reseruatione pēsionis, & refertur decisio Rotæ. n. 447.

Literæ reseruationis pensionis, quando agitur contra successorē in Beneficio non consentientem reseruationi, debent iustificari, n. 448. & refertur decisio Rotæ, n. 449.

Quasi possess. exigendi pensionem acquiritur per vnum actum solutionis, n. 450. etiamsi sit facta metu censurarum, & refertur decisio Rotæ n. 451. nisi sit facta protestatio, quod soluit metu censurarum. n. 452.

Ad hoc vt sit locus mandato de manutenendo in possessione, necessarium est ante omnia constare de existentia literarum reseruationis pensionis, postea de quasi possess. refertur decis. Rotæ, n. 453. & concordantur duæ dec. Rotales, nu. 454.

In petitorio, quando agitur de nullitate pensionis debet fieri per pēsionarium verificatio etiamsi sit in possess. exigēdi. n. 455. Gratia pensionis iustificari debet, quando non agitur contra eum qui pensioni consensit, sed successorem, & refertur decis. Rotæ, nu. 456.

Quando agitur de nullitate pensionis, pensionarius tenetur iustificare suam gratiam maxime vbi pensio fuit reseruata, sub conditione aliqua, veluti, dummodo non excedat tantam partem, vel alia consimilia, nu. 457. & 458. & refertur circa hoc decisio Rotæ, num. 459.

Literæ pensionis, & reseruationis fructuum, siue modum, siue conditionem contineant, iustificandæ sunt, maxime, quando in eis intentio pensionary fundatur. num.460.

Pensionarius existens in quasi possessione exigendi, si pensio fuerit reseruata dummodo mille remaneant pro Episcopo in possessorio, non tenetur probare remanere, secus si Episcopus agat petitorio, num.461.

Onus iustificandi pensionem spectat ad pensionarium agentem, contra successorem in beneficio non consentientem pensioni, num.462.

Pensionarius, vbi agitur in petitorio tenetur iustificare conditionem, sub qua fuit pensio reseruata, num.463.

Cum pensio est reseruata sub conditione, pensionarius tenetur eam iustificare, etiamsi agatur contra eum, qui pensioni consensit, non solum in petitorio, sed etiam si agat executiue, si nõ est in quasi possess. exigendi, num.464.

Stante clausula, sine retardatione arbitrio Rotæ, potest procedi retardata solutione, num.465.

Quando gratia est conditionalis, vel modalis, licet agatur contra eum qui pensioni consensit, iustificanda est, quia consensus recipit eandem conditionem, num.466.

Promissio, vel clausula de non petendo annullari pensionem debet intelligi stante dicta conditione, siue de facto, & non de iure, nu.467. & respondetur decisioni Rotali. num.468.

Translatarius tenetur iustificare reseruationem pensionis, non solum in petitorio, sed etiam si agat ad solutionem, nec possessio transferentis ei prodest. nu.469.

Quasi possessio exigendi pensionem non transfertur in translatarium, etiamsi ius & proprietas transferatur, quia est quid facti. num.470.

Si translatarius non iustificat suam gratiam, non proceditur ad executionem literarum Apostolicarum, nu.471. & refertur decisio Rotæ. num.472.

Probatio conditionis, quod remaneant cẽtum pro Rectore quod tantam partem non excedat, vel debet esse concludens, & plena, nu.473.474. & 475. & non solum probatio conditionis debet esse concludens, sed est, vbi agitur de probando valore affirmatiue expresso in gratia pensionis. nu.476.

Narratiua, super qua fundatur reseruatio pensionis, debet plene iustificari, num.477.

Pensionarius existẽs in quasi possess. exigendi per 30. annorum spatium in petitorio non debet iustificare conditionem, & narrata in reseruatione, quia ex lapsu tam longissimi temporis præsumuntur iustificata. num.478.

Obseruantia triginta annorum præsumitur iusta. nu.479.

Solutio pensionis præsumitur continuata à tempore reseruationis, stante exactione de præsenti quod intelligitur quando constat de tit. & reseruatione pensionis, & solum agitur de iustificatione illius, secus, quando non constat de tit. nam ille non præsumitur, neque ex decennali, nec triennali poss. num. 480.481. & 482.

In possessorio probabile videtur præsumi tit. ex possess. longi temporis, nempe decenny, num.483.

Pensionarium debere verificare conditionem reseruationis, intelligendum est in casu nullitatis pensionis, si conditio nõ est vera, secus in casu reductionis, num.484.

Onus probandi pensionem esse reducendam incumbit titulari, nu.485. & respondetur decisionibus Rotalibus contrarium affirmantibus. num.486.

Declaratoria dari non potest, quoad fructus, in quibus quis est condemnatus, si non sunt liquidati, num.487. & 488.

Exceptio reductionis admittenda est ad impediendam executionem, etiamsi non probetur in continenti, sed requirat altiorem indaginem, quia oritur ex ventre supplicationis, num. 489. & 490.

Pensio reseruata Motu proprio non est iustificanda. nu.491.

In pensionibus impositis super Episcopatibus Hispaniæ non est necessaria iustificatio, quia reseruantur Motu proprio, num. 492. & 493.

Secus esset, si non reseruarentur Motu proprio. num.494.

Verbi, vt accepimus, et verbi, sicut intelleximus, differentiam, & verbi, vt asseritur, num.495.496.

Quod narratur per verbum, vt dicitur, non est iustificandum. num.497.

An si stetur dictæ narratiuæ factæ Motu proprio in reseruatione pensionis possit probari contrarium. nu.498.

Si pensio assignatur Motu proprio ex aliqua causa, quæ non sit vera, Motus proprius facit gratiam valere, non obstante surreptione, num.499.500. & 501.

Clausula Motus propry tollit surreptionem, nu.502.

Si in Motu proprio exprimitur falsa causa, vel qualitas de facto alieno, non prodest probari contrarium, nu.503.

Pensio, si assignatur Motu proprio propter merita in genere valet gratia, licet causa falsa sit, nu.504. Facta gratia de Beneficio, cuius valor summa viginti, vt asseritur, nõ excedit, quando excessus est minimus impetranti debetur, sic explicat dec. Rotæ, num.505.

Declaratur decisio Rotæ 77. de rescript. in antiquis, nu.506.

In pẽsionibus impositis super Episcopatibus Hispaniæ, quamuis pensionarius non teneatur verificare non excessum 3. par. tamen si ex aduerso probatur magnus excessus, erunt surreptitia. num.507. Valor narratus in gratia, etiam Motu proprio facta, est probandus, quando ex aduerso probatur cõtrarium cum errore notabilis quantitatis, nu.508.

Expressio valoris Beneficy, de quo fit gratia requiritur, secundum regulas modernas, nu.509.

Clausula Motu proprio, quid operetur, nu.510.

Pensionarius tenetur probare poss. vel bonũ ius illius, qui primo cõsensit pẽsioni, nisi esset eius successor in iure illius, nu.511.

Pensio peti non potest ab eo, qui non est vel successor iuris, vel possessionis consentientis, nu.512.

Successor potest docere de non iure possessoris qui consensit pensioni, num.513.

Resignatarius non obstante consensu, acceptatione, & approbatione iuris resignationis, potest dicere de nullitate pensionis, si vult probare non ius, vel falsitatem causæ, & refertur decisio Rotæ, nu.514.

Semel imposita pensione non potest postea in iudicio executiuo allegari resignantem nunquam habuisse ius, nu.515.

In commissionibus super nullitate, vel reductione pẽsionis à Papa reseruatæ solet poni clausula, sine retardatione solutionis pensionis, ob reuerentiam literarum Apostolicarum & fraudes recusantium soluere etiamsi non adsit quasi possessio exigendi, num.516. & 517.

Clausula supradicta limitat, & suspendit iurisdictionem iudicis commissionis, ita, vt iudex non possit procedere, nisi prius soluta pensione. nu.518. & 519. Clausula supradicta operatur, vt non obstante dicta commissione nullitatis executor datus in literis seu in processu fulminato possit procedere lite pẽdente ad executionem pensionis, quod procedit etiam facta inhibitione vigore talis commissionis, nu.520. & 521.

Clausula supradicta eneruat vim inhibitionis, nu.522.

Non obstante dicta clausula, pendente lite, & inhibitione non poterit procedi ad executionem pensionis, maxime si in iudicio executiuo fuerit appositum de dicta pendentia litis, num. 523. & 524.

Pendente causa nullitatis, seu reformationis coram Ordinario absque commissione non impeditur executio literarum pensionis. num.525.

Clausula, sine retardatione solutionis, aliquãdo ponitur arbitrio Rotæ, num.526.

Commissio habens clausulam, sine retardatione, arbitrio Rotæ intelligitur, prout de iure, num.527.

In pensionibus reseruatis per inferiores Papa non apponitur supradicta clausula, num.528.

Casus in quibus dicta clausula apponi solet, nu.529.

Practica Hispaniæ in materia pensionum, nu.530.

Executor literarum debet esse Canonicus Ecclesiæ Cathedralis,

vel posi-

vel positus in dignitate, num.531.

In primis præsentandæ sunt coram executore literæ originales, seu processus fulminatus, in quo ipsæ literæ sunt insertæ, donec pars opponat, n.532. & 533.

Registrum Apostolicum fidem facit, saltem in Curia, nu.534.

Præsentatis literis pensionarius petit dari mandatum contra possessorem Beneficij pro tot ducatis. n.535. Quod iudex dat insertis literis, mandado possessori, quatenus infra talem terminum soluat, n.536.

Mandato intimato, & in termino reproducto, & accusata contumacia, potest statim iudex absq; alia verificatione dare sententiam declaratoriam contra consentientem pensioni, quicquid dicat Tiberius, nu.537. & 538.

Si agitur contra successorem, aut reseruatio est conditionalis, debet pensionarius coram executore probare se esse in quasi possess. exigendi, alias tenetur literas iustificare aut verificare conditionem, nu.539. Non est necessaria alia citatio ad sententiam ex quo ille fuit citatus generaliter ad totā causam, num. 540. & 541. Nec tunc est necesse facere citationes per edictum, nu.542. Nec in auditorij nisi illa essent assignata, n. 543. & 544. Citato comparente, & allegante contra executionem aliquam rationem legitimam, vt solutionem, debet ei assignari terminus breuis arbitrio iudicis cū sit probanda in continenti, nu.545.

Idem si allegaret remissionem pensionis, aut redemptionem vel aliam exceptionem notoriam, vel quæ posset incontinenti probari, & non indigeret longiori indagine. nu.546.

Si allegaret nullitatem, surreptionem, vel aliam exceptionem requirentem altiorem indaginem, debet reseruari iudicio ordinario, num.547.

Quando exceptio requirat altiorem indaginem, relinquitur arbitrio iudicis, num.548.

Resolutiones Rotæ, numero.549.550. 551. & 552. vbi habetur, quod exceptio extinctionis pensionis, super qua non est iudicatum, non impedit solutionem, & manutentionem.

Id solum admittitur, quando post casum extinctionis pensionarius esset in quasi possess. alias videtur admittenda exceptio extinctionis, dummodo incontinenti probetur, nam non requirit altiorem indaginem, n.553. cum seqq.

Nullitates orientes ex ventre discutiendæ sunt in petitorio stante quasi possess. exigendi, n.554.

Quando exceptio non requirit altiorem indaginem sed altior indago oritur ex replicatione pensionarij, non est reseruanda ad petitorium, n.557.558.559.

Exceptio, quod beneficium erat grauatum alia pensione, de qua non est facta mentio, regulariter non impedit executionem, nam requirit altiorem indaginem, nu.560.565.

Non valet 2. pensio, non facta mentione de prima, num.561. etiam quod 1. sit conditionalis, n.562. resolutio Rotæ, num. 563. & etiam quando prima est perpetua, n.564.

Excipiens contra secūda pensionem, seu illam impugnās ex eo, quod non fuit facta mentio de prima, tenetur probare, quod tempore secundæ prima erat reseruata, & quod erat valida, num.565.

Si citatus diceret se non possidere Beneficium, super quo pensio est reseruata aut qui consensit pensioni, non habuisse possess. vel bonum ius illius, pensionarius debet probare, n.566.

Illo non comparente, seu id non negante, non est necessaria ista probatio, n.597. cum seq.

Parte non opponente, iudex non debet petere legitimationem personarum. n.569.

A sententia in iudicio executionis pensionis non datur appellatio suspensiua, n.570. & quæ clausula tunc ponatur in commissione appellationis, nu.571. & 572.

Clausula, sine præiudicio legitimæ executionis, operatur, quod commissio appellationis non suspendat, nec impediat, quin iudex, à quo procedat ad vlteriorem executionem, licet non operetur, quin iudex, ad quem, non possint reuocare iniuste gesta per illum, nu.573. decis. Rotæ, nu.574.

Vt pensionarius possit declarari incidisse in excommunicationē, debet esse elapsus mensis à termino solutionis, n.575.

Vt ad declaratoriam incursus pœnarum, de quibus in literis procedi possit, opus est literas pensionis esse intimatas titulari, si est successor consentientis, aut non per se ipsum sed per procuratorem consensit, nu.576. & 577.

Debet fieri intimatio literarum per Notarium data copia, si petatur, nu.578.

Quamuis literæ non sint intimatæ titulari etiam successori poterit executor dare sententiam contra eum, qua ei mandet, quod infra certum terminum soluat, nu. 599. & idem vbi non esset lapsus mensis, n.580.

Etiam literis intimatis non incurruntur pœnæ excommunicationis & priuationis de quibus ibi, nisi pensionario volente, & declarante. n.581. & requiritur declaratoria excommunicationis, & quod pars ea vtatur, n.581.

Executor non potest ponere sequestrum super fructib. Beneficij pensione grauati, n.582. & 583. vbi ponitur resolutio Rotæ, post sententiam tamen posset poni, nu.584.

Executor absolute committit vices suas subexecutori ex clausula, cæterum, 585.

Ad denuntiationem, & publicationem excommunicationis requiritur declaratoria illius, nec ex eo causa efficitur appellabilis, num.586.

Huic declaratoriæ, seu excommunicationi non obstat decretum Concilij Triden. sess.25. c.3. nu.587.

De processu, & modo procedendi in possessorio pro pensione remissiue. num.588.

442 AD tertium, quomodo in causis pensionis sit procedendum, dicendum est in primis, quod narrata in gratia pensionis debent verificari per pēsionariū, maxime parte opponente, quando nō agit contra eum, qui pensioni consensit, sed contra successorem, etiamsi executiue agat ad solutionē, si non est in quasi possessione exigendi. Vestrius in pract. l. 3. c. vlt. nu.1. Hier. Gabr. in cons. 181. l. 2. Fla. Paris. de resignatione beneficiorum, l. 6. q. 2. n. 65. & 107. & q. 4. n. 44. Salust. Tiberius in pract. Auditoris Cameræ l. 3. c. 1. n. 10. & c. 3. n. 15. Ant. Aug. in Epitome dec. manuscripto, tit. de solutionibus, & clausula sine retardatione. Mohedan. d. 25. de renūt. alias 304. & d. 9. de causa possessio. Cęsar de Grassis d. 58. nu. 4. Rota d. 310. n. 30. p. 1. diuers. & dec. 412. in vna Salamātina pension. 23. Ian. 1574. eadē. 1. p. dec. 221. n. 4. in alia Salamantina pension. 9. Mar. 1583. 2. p. diuer. & fuit resolutum in alia Salamantina pensionis, 18. Apr. 1572. coram D. Lancelotto, vt in dec. sequēti.

443 Quoad primam partem dubij Dñi distinxerūt,† siquidem pro parte D. Francisci fuit actū ad solutionē pēsionis possessorio adipiscēdæ, vel executiue, q tenetur verificare omnia narrata p. opponēte iuxta doctrinā Imolæ in c. super literis, n. 19. de rescrip. p. vero non opponente tenetur verificare ea solū, quorum falsitas vitiat gratiam, vel quorum expressio facilius mouit Papam ad cōcedendum; & propterea fuit conclusum, quod probatio dispensationis fuit necessaria, cum alias notorie constaret de ipsius inhabilitate ob eius confessionem; familiaritas vero Cardinalis, quia saltem facilius mouit Papam ad cōcedendum, est necessaria, cum sit narratio facti proprij cuius expressio diceretur dolosa, si non verificaretur; excessum non fuisset necesse probare, si nō adesset verba, vt asseris. Clericatus probatio, ex quo nō est expressus in literis, non fuit visa etiā necessaria, si vero fuit actū possessorio, retinēdæ, vel recuperandæ, tūc nō tenebitur illa verificare, quia cū possessione sufficiūt literę; an autē in hoc casu quasi possessio D. Fran. cōtra pdecessorē D. Alphōsi noceat ipsi D.

Alphonso, nihil resolutum. Quo vero ad 5.par.du-
bij placuit D. resolutio alias facta corã R. P. D. Co-
ta 29. Ianuarij 1565. in causa Firmana Salis. scilicet,
quod censuræ tunc possunt per p. iustificari ex noui-
ter deductis, quando altera pars, de nouo aliquid
producit. An autem intret hæc resolutio, nihil con-
clusum, prout nihil fuit resolutũ circa 5.par.dubij.
444 Circa quam dec.† vide d.in s.6.p.c.2.nu.162.
445 Et in vna Firmana pẽsionis 6. Ian. 1582. † coram
D. Blancheto, fuit resolutũ, Odoardũ teneri soluere
pensionem nõ verificata narratiua, quia Marcus est
in possessione exigendi, quæ donec ipse petat cano-
nizationem suæ gratiæ, suffragatur, & liberat eum
ab onere probandi. Secundo, quod habet confessio-
nem Odoardi, cum in eadem supplicatione vterque
sit orator, & hæc confessio facta in precib. sufficit cõ
tra ipsum, licet non contra successorẽ. l. cum pretiũ.
C. de liberali causa, & releuat Marcũ ab onere pro-
bandi, quod cum procedat quando in alia supplica-
tione express. est de valore, multo magis cum in ea-
446 dem, &c. Et in vna Anconitana † pẽsionis 15. Iunij
1587. coram D. Plato, fuit resolutum, Pẽsionarium
existentem in quasi possessione exigendi, non teneri
in possessorio ostẽdere literas reseruationis, nec ve-
rificare Clericatum, & alias qualitates suas, &c.
447 Et in vna Forolivien. pensionis, coram D. Penna
fuit resolutum. Non obstare exceptionem nullitatis
pensionis possessorio, nec esse necessarium verifica-
re conditionem positam in reseruatione pẽsionis, li-
cet, si constet conditionem non esse adimpletam so-
lutio pensionis nõ constituat in posses. respectu suc-
cessoris, alias sic.
Fuit etiam resolutum in vna Cæsaraugustana pẽ
448 sionis † 20. Decemb. 1591. coram D. Pamphilio, vt
in seq. decis. Fuit resolutum sententiam declarato-
riam incursus censurarũ ad fauorẽ Io. Marci extra
Rotam latam, tanquam notorie iniustam esse reuo-
candam, ex eo, quod literæ reseruationis coram Au
ditore Cameræ, quatenus in eis Io. Marcus asserit se
decretorũ Doctorẽ & ad eius vitam obtinere in cõ-
mẽdam Archidiaconatũ Ecclesiæ Cæsaraugustanę,
non fuerunt iustificatæ, prout iustificari debuerunt,
cum ageretur contra successorem in Beneficio, qui
non consenserat reseruationi pẽsionis, ad notata per
Io. Andr. in c. 1. de litis contestatione. in 6. Abb. in c.
fin. col. 1. de præsumpt. Felin. in c. constitutus. de re-
script. Parii. cons. 49. nu. 30. l. 4. & habet locum etiã,
quando proceditur executiue, quia semper in qua-
libet gratia subintelligitur clausula, si prius verita-
te nitãtur. c. 2. de rescrip. & tradit Moheda. dec. 304.
præsertim stante oppositione Pastranæ, quod non
procedatur ad sententiam declaratoriam, cũ gratia
non esset iustificata. Imola in c. super literis. col. 3. de
rescript. & fuit decisum coram Illustriss. D. Cardi-
nali Lancelloto de anno 1572. in vna Salamantina
pensionis, & alias sæpius.
449 Fuit etiam resolutũ in illa † Salamantina pensio-
nis, 26. Martij 1593. supra deducta. num. 424. & in
alijs decisionibus de quibus infra.
Et quasi possessio exigendi pensionem acquiritur
450 per vnicum actum solutionis, Salust. † Tiber. d. c. 3.
ad fin. in addit. quicquid alias velit Flores. q. 2. num.
451 25. Etiam † si sit facta metu censurarũ Rota in causa
Lucana pẽsionis 4. Iunij 1574. corã D. Lancelloto,
quæ habetur 1. p. diuers. dec. 156. & in vna Recana-
ten. transactionis de anno 1593. coram D. Gipsio, &
in vna Corduben. decimarum, 25. Octob. eiusdẽ an-
ni, corã D. Seraphino, quicquid teneat Gul. Bened.
in rep. c. Raynutius. de test. verb. si absque liberis. 2.
de fideic. substit. num. 38. nec id negat Gigas q. 36. nã
452 nõ agit de possessione, nisi sit facta † cũ protestatio-
ne, quod soluit metu censurarum, nam solutio facta
cũ illa protestatione nõ constituit pensionarium in
quasi possessione exigẽdi. Achilles, de c. 423. seu 11.
de pensio. Caputaquen. dec. 330. p. 2. Rota in d. Luca
na, & Recanaten. & Corduben. & in causa Patẽ. Pẽ-
sionis 5. Decẽb. 1594. corã D. Pamphil. in qua fuit
453 resolutum: Quod, vt † si locus mandato de manute-
nendo in pensione, est necessariũ constare ante om-
nia de existentia literarũ reseruationis pẽsionis, po-
stea de quasi possessione. Achilles dec. 4. de rescript.
& d. dec. Lucana, in princ. Quę quasi possessio exigẽ
di pensionẽ super fructibus Episcopatus nõ acqui-
ritur per solutiones factas ex fructibus illius per Cu
riã Regiã sede Episcopali vacante, cum nõ fiant per
habentem titulu &c. Nec ex cõmissione de soluẽdo
data per ipsũ Episcopũ, quia aliud est soluere, aliud
mandare soluere, maxime cũ fit cum protestatione,
quod per illã nullũ ei fiat præiudiciũ, quia facit me-
tu censurarum, &c. Nec probatur quasi possessio ex
confessione antecessoris, vt alias fuit resolutũ, nec ex
solutionib. factis per illũ, de cuius mãdato nõ cõstat:
Rota enim nõ sequitur decis. Rotæ 2. de causa pos-
sess. in antiquis, quã sequitur Gãbar. de offic. leg. l. 6.
q. 18. & 36. nisi cõcurrentib. adminiculis. Verallus l.
1. decis. 321. in manuscrip. Rota in d. Lucana, & sic
fuit denegatum mandatum de manu tenendo.
454 Sed quia ista decisio Paren. † quatenus ait in pos-
sessorio debere constare ante omnia de existentia li-
terarũ reseruationis pẽnsionis ex dec. 4. Achil. de re-
script. Mandos. reg. 3. q. 7. nu. 3. Marches, de cõmiss.
2. p. c. 4. de cõmiss. appellat. nu. 37. aduersatur deci-
sioni Anconitanæ, de qua supra nu. 446. Obiter ad-
455 uerte sic cõcordãdas † esse, vt debeat cõstare de reser
uatione pẽsionis saltem per supplicationẽ, licet non
sit necessariũ ostẽdere literas expeditas Buc. de stilo
Curiæ Auditoris Cameræ. cap. 24. vers. & quoniam.
Salust. Tiber. d. l. 3. c. 3. nu. 1. 5. & 6. & c. ad fin. & vide
aliã decisionẽ in ista causa Patẽ. de qua infra nu. 551.
456 At in petitorio, quãdo agitur † de nullitate pẽsio-
nis debet fieri prædicta verificatio per pensionariũ
etiamsi sit in possessione exigendi, ad dec. Cæsar. de
Grassis, to. 1. nu. 11. & 103. nu. 8. & fuit resolutũ in
d. Firmana pẽsionis, & in vna Reatina pẽsionis, 11.
Martij 1588. corã D. Pamphilio, vbi fuit resolutũ,
reseruationem pensionis nõ suffragari ante reserua-
tionis iustificationẽ, & in Salamãtina pensionis 26.
Martij 1593. supra adductã nu. 424. & in vna Cese-
naten. pensionis 24. Ian. 1594. corã D. Gipsio in qua
fuit resolutũ. Gratiã pẽsionis iustificari debere, quã-
do nõ agitur cõtra eũ qui pẽsioni cõsensit sed succes
sorẽ cui sufficit obijcere pẽsionem esse nullã absque
eo, quod teneatur aliquid probare: habet enim intẽ-
tionẽ de iure cõmuni fundatã, vt Ecclesiastic. Bene-
ficia sine diminutione cõferãtur, & sic Miles profes-
sus Hierosolymitanus & sic incapax pẽsionis & Be-
neficij, c. Beneficiũ. de regularib. in 6. Guido Bo. dec.
138. debet ostẽdere ad pẽsionẽ, de qua agitur, retinẽ
dã secũ fuisse dispensatũ, nec quasi possessio exigẽdi
dictã pẽsionẽ ab onere probandi ipsũ releuat, Gigas
de pẽsio. q. 47. Puteus dec. 247. l. 1. Mohed. 158. quia
possessio tantũ operatur, vt, donec lis per tres cõfor
mes fuerit decisa, nõ retardetur solutio, vt fuit plu-
ries resolutũ, & Gigas, Mohedanus, & alij loquunt,
quãdo agitur super solo possessorio, nõ vero quãdo
de nullitate in petitorio nec dispensatio ad retinẽdã
aliam pensionem super alio beneficio, dũmodo non
excederet summã ducentorũ ducatorũ, sufficit quo

ad istam,

ad istam, etiamsi simul iunctæ non excedant d. summam duecentorum ducatorum, nec potest dici Papā dispensasse ad istam pensionem per illa verba in ea posita; nos enim tecum, vt pensionem prædictam cum Prioratibus & Beneficijs d. Hospitalis retinere valeas, dispensamus; quia hæc dispensatio concessa est, vt possit retinere etiā Prioratus, & præceptorias d. ordinis, præsupponendo, quod ad pensiones esset prius dispensatus, vt ipse narrauerat, & qui supponit, non disponit. Rota de procuratoribus 23. in antiquis, Alexander cons. 126. nu. 5. l. 5. &c.

457 Et in vna Brixien. pensionis † 28. Nou. 1594. corā D. Millino, fuit resolutum, quod, quando datur de nullitate pensionis pensionatius tenetur iustificare suam gratiam, &c.

458 Quod maxime procedit, † vbi pensio fuit reseruata sub conditione, verbi gratia, dummodo remaneant centum pro Rectore, seu mille pro Episcopo, vel dummodo tantam partē non excedat, vt in Paduana pensionis. 17. Decemb. 1579. & 28. Iunij 1581. coram D. Rubeis vt in decis. sequentibus.

Paduana pensionis 17. Decembris 1579.

459 FVit resolutū, quod in primis, & ante omnia debet constare de solutione stante clausula, sine retardatione, quod si de solutione constet, tunc nō est dubium quod literæ sint iustificandæ, non obstante quasi possessione, quia sumus in petitorio in quo quasi possessio non sufficit, sed animaduertendū est, an literæ contineant modum, vel conditionem, quia si conditionem, sunt iustificandæ; circa modum est difficultas. In eadem 28. Iun. 1581.

460 Fuit dubitatum in causa Paduana pensionis stantibus resolutionibus in causa factis & oppositionibus D. Gelasij contra literas pensionis, & reseruationis fructuum, ad fauorē R. D. Aloisij expeditas, an literæ continerent modum, vel conditionem, ita quod illarum iustificatio ad eundem Aloisium pertineat? & 28. Iunij 1581. fuit conclusum sine difficultate onus iustificandi literas huiusmodi reseruationis pertinere ad R. D. Aloisum Iustinianum, prout etiam alias fuerat resolutum; siue enim literæ prædictæ contineant modum, siue conditionem, vtroque casu sunt iustificandæ, vt sunt iure nouissima, cū D. Aloisius fundet intentionem suam in dictis literis, vt per Ioannem Andream in c. 1. de litis cōtestatione. l. 6. Felin. in c. constitutus in principio, de rescri. cum vulga. nec obstat, quod dictio, dummodo, regulariter importet modum, non conditionem vt congerit Tiraquel. de retract. §. 8. glossa 8. nam in casu isto multa concurrunt ex quibus aliud dicendū est, quoniam in primis prædicta dictio est adiecta in ipsa reseruatione pensionis, ac fructuum & per consequens est adiecta rei imperfectæ, & ita importat conditionem, vt habetur per Tiraquel. in loco superius allegato, et etiam modus non dispositioni, sed executioni eius adiacens determinatio, vt per Baldum in l. penultima. nu. 25. C. de condit. inser. Secundo, quia sumus in rescripto gratioso. Puteus cons. 36. de priuil. quicquid tamen sit de efficacia huiusmodi dictionis, dummodo, an importet conditionē, vel modum, dixerunt Domini, quod ad effectum, de quo agitur, iustificandi scilicet gratiam, nullam esse difficultatem, quod narratiua est probanda Cref. & Mohedan. in decis. allegatis, præsertim stante quod in literis dicitur, vt asseris, Calder. consil. 8. de rescrip. Fel. in cap. ad aures col. 6. vers. 7. concl. 1 c. post principium, eodem tit. neque vrget, quod illa sit adiecta manu Datarij, ita quod non videatur narratiua partis, & per consequens non sit iustificanda, quia fuit responsum constare ex literis, de quarum iustificatione agitur esse narratiuam impetrantis; præterea stante etiam consensu partium super d. dispositione omnia in causa opposita sunt verificanda, tanquam pars gratiæ per ea quæ supra deducta fuerunt cum multis alijs per Gabrielem allegatis.

461 Et in vna Vercellen. pensionis. 26. Iun. 1592. † coram D. Mantica, fuit resolutum, Pensione reseruata super Episcopatu, dummodo mille remaneant pro Episcopo, pensionarium existentem in quasi possessione exigendi non teneri in poss. probare remanere, licet secus, si Episc. agat petitorio nam ad exigendū existens in possessione non tenetur probare narratiuam, vt fuit resolutum in dicta Firm. in petitorio vero eo ipso, quod Episcopus negat debere pensionē, seu ait esse nullā, pensiona. debet probare narrata in sua gratia, &c. etiāsi sit in pos. exigendi, &c.

462 Et in vna Vicen. pensionis. 13. Mar. 1595. corā † D. Seraphino fuit resolutum, Onus iustificandi pensionem spectare ad pensionarium agentem contra successorem in Beneficio, qui non consensit, tū etiā quia pensio est conditionalis propter clausulam, dū modo remaneant centum pro Rectore, prout fuit sæpius resolutum in Paduana, & Vercellen. & vltimo in Salamantina coram Gipsio, & hoc casu non sufficere semiplenam probationem, sed requiri plenam, Mohedā. decis. 148. & in vna Clusina pensionis de anno 1573. & in alia Oppiden. 3. Iunij 1585. &c.

463 Et in vna Mileuitana pensionis. 27. † Iunij. & 28. Nou. 1597. coram D. Lita fuit resolutum, pensionarium, vbi agitur in petitorio, teneri iustificare conditionem, sub qua fuit pensio reseruata, dummodo illa, & aliæ forsan assignatæ medietatem fructuum non excedant, & ita probare concludenter valorem Beneficij deductis oneribus de tempore reseruationis, ostendendo illud pensionibus non esse grauatū vltra medietatem, vt fuit resolutum in d. Paduana, & Vercellen. & in causa Brixie. pensionis. 28. Nou. 1594. coram D. Millino, neque obstare, quod dās de nullitate reseruationis pensionis nullitatem probare tenetur, quia non procedit, vbi reseruatio est conditionalis, & agitur in petitorio, in quo titulari sufficit dicere pensionem nullam absque eo, quod aliquid probet; namq; in eo fundatam habet suam intentionem, quod Beneficia Ecclesiastica sine diminutione conferri debent, vt in dictis causis, & in alijs pluribus fuit dictum, neque excursus temporis. 30. annorū iustificatam præsumit gratiam huius reseruationis, quia a tempore expeditionis liter. de ann. 1578. non adsunt 30. anni, nec aliquod fundamentū respectu huius iustificationis fieri posse super testibus tum quia non percutiunt tempus appositionis d. clausulæ, & nihil dicunt de deductione onerum, quæ tamen sunt deducenda, vt fuit dictum in illa Monopolitana pēsionis. 17. Maij 1596. corā Orano.

Et tunc, cum pensio est reseruata sub conditione

464 † pensionarius teneretur eam iustificare, etiā si agatur contra eum, qui pensioni cōsensit, non solum in petitorio, in quo id procedit, etiamsi sit in possessione exigendi iuxta d. sed etiam si agat executiue si nō est in quasi poss. exigēdi Cass. decis. 10. de rescrip. Gigas q. 85. nu. 10. & q. vlt. num. 15. quia ille consensus intelligitur præstitus sub eademmet conditione, & recipit eādēmet conditionē, sub qua pensio est reseruata, vt resolutū fuit in d. Salam. pensionis de anno 1593. sup. adducta. nu. 424. & in vna Lunen. Saryanen. pen-

465 nen.pensionis. † 15.Feb.1393.coram D.Seraph. in
☞ qua fuit resolutum, Stante comiss.cum clausula, sine
retardatione, arbitrio Rotæ posse procedi retarda-
ta solutione, quia, quamuis vel propter quasi poss.
exigendi, vel propter reuerentiam literarum Apo-
stolicarũ, quando sunt expeditę, soleat apponi clau-
sula sine retardatione, & contra consentientem pen
sioni procedatur ad executionem, etiam sine vlla iu
stificatione liter. Mohed.decis.331.Guidob.141.ma
xime stante oblig. Camerali; hoc tamẽ procedit quã
do gratia est pura; secus, si sit conditionalis quia tũc
consensus recipit eamdem conditionem, & ideo qui
agit ad pensionem debet iustificare conditionẽ illã,
dummodo remaneant centum pro Rectore, nam di
ctio dummodo importat conditionem, cum sit adie
cta dispositioni, non autem executioni, vt in Padua-
na pensionis, nec ista qualitas est iustificata ex cõfes-
sione Rectoris, qui in eadẽ supplicatione exprimit
valorem ad 180.quia est facta expressio per modum
negatiuum, & per non expressum, & sic non conclu
dit, quod eam summam ascendat, vt plures fuit re-
solutum, nec obstant aliquæ solutiones, forsan factę,
quia omnia gesta fuerunt metu censurarum, & con
tradicente Rectore, & ideo non constituũt in quasi
poss.exigendi, quæ sit considerabilis ad hunc effectũ
& ideo esse locum arbitrio, quod debet esse iuri con
sonum, &c.

Idem fuit resolutum in vna Aretina pẽsionis 26.
466 Iun.1600.coram D.Millino, †vt in decis.seq.D.cen
☞ suerunt esse supersedẽdum in vlteriori executione,
donec Dionysius iustificet, quod Bart. remaneant
centum ducati liberi. Fundamentum resolutionis
fuit, quia, licet contra consentiente pensioni proce-
datur executiue, & sine iustificationẽ liter. Mohed.
d.133.Guidob.d.145. præsertim stante obligatione
Camerali, tamen hoc procedit quando gratia est pu
ra, secus vero si contineat conditionem & modum,
& non liberat ab onere iustificandi. Ideo stante d.
clausula.dummodo remaneant centum ducati libe-
ri pro Rectore, agens ad pensionem debet iustifica-
re, quod remaneant Rectori centum ducati liberi,
vt fuit resolutum in causa Lunen.Sarçanen.pensio-
nis.15.Feb.1593.corã D.Seraph.& postea 26.Mart.
eiusdem anni in causa Salam. pensionis, coram D.
Gipsio, & fuerit prius resolutum in Clarina pensio-
nis.9.Nou.1573.coram Cardinali Lancello.& con-
sequenter, cum ipsa clausula non sit iustificata, non
debet procedi ad executionem. Nõ obstat, quod cũ
in eadem supplicatione vterque sit orator, expressio
valoris in eo contenta inducit etiam confessionem
Bart.& releuat Dionis.ab onere iustificandi, quia
expressio est facta per modũ negatiuum, videlicet,
quod ista Parochialis non excedit ducatos 250.&
ideo non concludit, quod Rectori remaneant centũ
ducati, & fuit resolutum in d.causa Lunen.Sarç.prę
sertim cum valor debeat probari deductis oneribus
vt fuit resolutum in causa Oppiden. pensionis 3.Iu-
nij 1585.coram R.P.D.Pamphilio.

467 Vnde etiam promissio, † vel clausula de non petẽ
do annullari pensionem, &c.debet intelligi stante d.
cõditione iuxta d.Rotæ in causa Rom. accessus 16.
Iun.1569.coram D.Cotta, vbi fuit resolutũ, promis
sionem de non petendo pensionem annullari debe-
re intelligi de facto, non de iure per glos. verbo, con-
tradictores, in c pro illorum de præb.& si Papa non
dat pẽsionẽ, nisi cũ illa clausula, dũmodo medietatẽ
fructuũ non excedat, ideo oẽs alias clausulas, & pro-
missiones intelligi stãte d.qualitate, &c. Et in Placẽ
tina pẽsionis 21.Iun.1593.de qua inf.6.p.c.3.nu.91.

Accedit, quod tradit Flam.Paris. de resignatione
Beneficiorum.lib.6.q.3.nu.8.& 9.

468 Neque obstat decis. Placentina Decanatus † 10.
Nou.1595.coram D. Penna infra adducta 4.p.c.3.
nu.52.quia ibi non agitur de rescr. pensionis condi-
tionali, & verba decreti erant amplissima, & cum
claus. quod non posset dari de obreptione, & sur-
469 reptione, & clausula, sublata, &c. Rursus † transla-
tarius tenetur iustificare rescr. pensionis non solum
in petit. sed etiamsi agat ad solutionem, nec posses-
sio transferentis ei prodest, quia non transfertur in
translatarium, quia est quid facti, & in translatione
pension.constituitur noua pensio antiqua extincta,
vt supra dictum fuit.nu.255.Vestrius in pract.l.3.c.
470 vlt.n.2.& ita fuit resolutum in† vna Brix. pensi.23.
☞ Maij 1594.coram D. Millino, in qua dixerunt D.
quasi possessionem exigendi pensionem non trans-
ferri in translatarium, etiamsi ius & proprietas trãs
feratur, quia est quid facti & in translatatione pen-
sionis antiqua extinguitur & noua constituitur;
ideo non esse dandum de manutenendo mandatum
translatario, Cephal.consil.479.& ad decis.in causa
Bonon. pensionis.17.Maij 1593.coram eodem D.
Millino in qua fuerat resolutum pensionis executio
nem concedi cessionario illius, qui erat in quasi pos-
sessione exigendi.Rom.cons.38.Par.cons.107.num.
90.lib.3.& etiam translatario, quia quando transfe
rens est in quasi poss.exigendi, datur translatarijs
clausula sine retardatione solutionis, etiã quod ipsi
non exegerint, Anton.Aug.in Epit.tit. de transla-
tione pensionis, vers.clausula.sine retardatione, &c.
fuit responsum, quod ibi ex eo potissimum fuit ita
decisum, quod translatarius non tenebatur iustifi-
care literas transferentis, quia præsumebantur iusti
ficatæ ex obseruantia, lapsu longissimi tẽporis, &c.

471 Idem fuit resolutum in causa Callagurritana † pẽ
sionis, 2.Martij 1598.coram D.Corduba, & in vna
Lauden.translationis pensionis.29.Mart.1599.co-
☞ ram D.Penna, in qua fuit dictum: Quod si transla-
tarius non iustificat suam gratiam, non proceditur
ad executionem literarum Apostolicarum, & quod
non erat locus arbitrio, vt procederetur sine retar-
datione, quia translatarius non erat in quasi possess.
exigendi, & cum ageretur contra successorem, gra-
tia transferentis iustificari debebat vt in d. Brixien.
& vt censeretur iustificata possess. antecessoris debe
ret esse longissima, nempe 30.annorum, &c.

Idem in causa Neritonen.pensionis.5.Nouẽbris.
472 † 1601.coram D.Lita, in qua fuit conclusum, pro
☞ reuocatione sententiæ Auditoris Cameræ, quia cõ-
demnauit ad solutionem pen. tulitque sententiam
declaratoriam ob non solutam pensionem transla-
tarijs Cardinalis Madrucij quod facere non potuit
ante reseruationis iustificationem, nam fuit reserua
ta dummodo remaneant mille pro Episcopo. Cassa
dorus decis.10. num.8. de rescript. & in d. Mileui-
tana pensionis.28.Nouemb.1597. Nec ad effectum
mãdati, de manutenẽdo in exactione pẽsionis iuua-
re potest translatarios possessio, in qua erat Cardi-
nalis, quia illa ad translatarios non transit vt in d.
Brixien.pẽsionis, nec respectu iustificationis d.clau-
sulę iuuat d.possessio Cardinalis, cum requiratur pa
cifica possessio transferentis per triginta annos, vt
in d.Brixien. & Lauden.nec obstare, quod d.pensio
fuerit reseruata Cardinali Motu proprio vt de tem-
pore, quo Episcopatus vacabat, & sic videamur ver
sari in casu reductionis pensionis, & non nullitatis
dato quod non superessent tot fructus. qui sufficerẽt
pro integra satisfactione d. pensionis deductis mille
pro Epis-

pro Episcopo,& oneribus,quia quicquid sit,semper
verum erit dicere dictam sententiam declaratoriam
non posse sustineri,cum,dato quod pensio sit reduci
bilis, & non nulla, non debuerit contra Episcopum
ferri declaratoria, ob non solutionem integræ pen-
sionis vel partis illius,antequam in actis liquidatum
esset,pro qua summa illa sustineretur, & esset debi-
ta, vt tenuit Rota in Corduben. redecimarum 27.
Ian.1595.coram D.Pamphilio, & in Valentina de-
cimarum.20.Nou.1598.coram D.Lancellotto,&c.

473 Et probatio d.conditionis, quod remaneant cen
tum pro Rectore, seu mille pro Episcopo, vel quod
tantam partem non excedat, &c.debet esse conclu-
dens, & plena, vt fuit resolutum in Clusina pensio-
nis.coram Domino Lãcellotto, de anno 1573. quæ
habetur 1.p.diuersorum. decis.380.Flam.Paris.d.li.
6.quæst.2.nu.25.Zecch.de Beneficijs, & pẽsionibus
cap.11.num.6.& in vna Oppiden.pensionis. 3.Iun.
1585.coram Domino Pamphilio,vt in sequenti de
cis.Dixerunt Domini clausulam, dummodo singu-
474 lis † Rectoribus centum ducati similes liberi annua-
tim remaneant, appositam in reseruatione pensio-
nis, de qua agitur, non fuisse verificatam, quia non
affertur aliqua probatio, quæ sufficiat, cum hoc ca-
su requiratur plena & concludens. Moheda. decis.
148.& in proprijs terminis huius clausulæ fuit reso
lutum in vna Clusina pẽsionis. coram Illustrissimo
Lancellotto 9.Nouemb. 1573.& passim seruat Ro-
ta,etenim instrumenta locationum non probant va
lorem, Cassadorus decis.20.nu.2. super regulis, & si
sint geminata, Sarnen.in reg.de valore.q.vltima in
fine;maxime quia est probandus deductis oneribus
Felin. in cap.aures.sub nu.13. de rescrip. Sarnen. d.
q.vltima. in huiusmodi autem instrumenti locatio-
ne non habetur ratio onerum. Ferrettus cons. 543.
num.16.lib.2.accedit etiam, quod non percutiunt
tempus resetuationis pensionis, prout requirit Ol-
dradus consil.85. Cassadorus decis.19. in fine super
Regis.Fel.in c.eam te col.fin. & in d.c.ad aures. col.
penul.de rescrip.

475 Idem fuit resolutum in Vicen.pensionis, † de qua
supra.nu.462.& in Mileuit.de sup.nu.463.& in vna
Iter.pens.23.Ian.1602.coram D.meo Corduba. Et
476 non solum vbi † agitur de probatione conditionis,
requiritur plena,& concludens probatio, sed etiam
vbi agitur de probando valore affirmatiue expresso
in gratia pensionis, quæ fundatur super narratiua
eius, vt fuit resolutum in vna Asculana pensionis.
23. Iunij 1593. coram Domino Orano infra addu-
cta. num.527. & in vna Rauenn. pensionis. 20.Iun.
477 1597.coram † D.Lita, in qua fuit decisum, literas
reseruationis pensionis.Ioan.Bap. non esse iustifica-
tas,respectu valoris Benefi.narrati ascendere ad sum
mam ducatorum 170.auri de Camara,quæ narrati-
ua super qua fundatur reseruatio pensionis, & sic ip
sa gratia iustificari debet plene, & non semiplene,
prout alias sufficeret, vbi narratiua non esset funda-
mentum gratiæ. Rota diuers.decis.268.p.1.& debet
probari de tempore reseruationis, Caputaquen.de-
cis.330. p.3. & fuit dictũ in Conchen. Archipresby.
11.Decemb.1592.coram D.Pẽna,nec probatur per
confessionem aduersarij,qui narrauit per non exces
sum,qui potest verificari,etiamsi non ascenderet ad
summam decem ducatorum, nec obligationes pro
fructibus & arrendamenta illum probant, maxime
cum sit probandus deductis oneribus,&c.Quod au-
tem dictum est pensionarium in petitorio debere ve
478 rificare conditionem & narrata † in reseruatione,
etiamsi sit in quasi possessione exigendi, intelligen-
dum est,nisi per longissimum tempus, puta trigin-
ta annorum fuerit in tali possessione, nam gratia,
& eius narratiua præsumitur iustificata, ex obseruã
tia, & lapsu longissimi temporis, vt fuit resolutum
in vna Lucana Decan.21.Maij.1578.coram Sãctis.
Clemente VIII. quæ habetur 1.p. diuers.decis.534.
479 & in Porta regren. Parochialis,seu vnionis 15.Ian.
1590.coram D.Orano,in qua 16.Decemb.1594. co
ram D.Iusto,fuit dictum. Quod obseruantia trigin-
ta annorum præsumitur iusta. Corneus cons.285.in
fin.l.3. Aym.cons.150.nu.5. & præsumũtur omnia
interuenisse, & habita ex antecedenti tit. seu causa,
Paris.cons.85.nu.13.lib.4.Socinus cons.15.li.4. Al-
ciat.de præsumpt.reg.2.præsumptione 23.l.2. C.de
acquiren.posses.&c.

480 Idem fuit resolutum in vna Romana domus † 17.
Maij 1592.coram D.Millino, & in Bononien.pen
sionis coram eodem. 17.Maij 1593. in qua etiã fuit
dictum, solutionem pensionis præsumi continuatã
a tempore reseruationis,stante exactione de præsen
ti, præsumitur enim quod semper exegerit. Alciat.
de præsumptio.reg.2.præsumptio.21.nu.15. quem
sequitur Menoch.de præsumptio. lib.2. præsumpt.
65.nu.4.& in d. Brixien.pensionis. de qua sup.num.
47.& in d. Mileuit.de qua sup.nu.463.& in Laud.de
qua supra.nu.471.& Neritonen.de qua.nu.472.

481 Quod intelligitur, quando constat de titulo † &
reseruatione pensionis,& solũ agitur de iustificatio-
ne,& verific.illius,secus,quando non constat de tit.
482 & reseruatio.† pensionis,nam ille non præsumitur,
non solum ex decennali possessione,& solutione, vt
tradit Flores q.23.a nu.33.ad 39.sed nec ex tricenna
li, aut quadragennali, cum de iure Beneficia libera
præsumantur,& non pensione grauata. d.tit.vt Ec-
clesiastica Beneficia sine diminutione conferantur,
facit c.1. de præscript. in 6. & quod de vnione dice-
483 tur infra vlt.p.c.2.a nu.230.Idque in petitorio, † nã
in possessorio probabile videtur præsumi tit. ex pos
sessione longi temporis, nempe decennij, Gigas q.
47. nu.4.cum non sit contra possidentem præsum-
ptio valde vehemens, faciunt tradita per Couar.
praxi. c.13. nu.6. Menoch.de retinenda. remed.vlt.
q.2.& Mascar.de probatio.concl.1208. Præterea,id
484 quod dictum † est pensionarium debere verificare
conditionem, sub qua pensio est reseruata, nempe
dummodo tantam partem non excedat, seu dum-
modo remaneant centum pro Rectore,&c.videtur
intelligendum, vbi sumus in casu nullitatis pensio-
nis si conditio non est vera, secus vbi sumus in casu
reductionis, iuxta distinctionem; de qua sup.n.422.
quia tunc onus probandi incumbit titulari,qui præ
tendit esse reducendam; nã pensionarius habet fun-
datam suam intentionem in reseruatione pensionis,
donec ex aduerso ostendatur non esse locum tantæ
pensioni;& ita fuit resolutum in illa Salamant. pen
sionis adducta, sup.à nu.422.

485 Et id procedit † nõ solum in petitorio, sed etiam
in iudicio executiuo, in quo titularis poterit cogi
ad solutionem integræ pensionis, nisi probet esse lo
cum reductioni, quicquid dicat decisio Neritionen.
486 pensionis, de qua sup.nu.472.& decis.Corduben. †
redecimarum,& Valentina decimarum,quæ ibi al-
legantur, procedunt, quando summa,seu quãtitas,
scilicet decimarum, non erat liquida ex parte peten
tis declaratoriam, & sic non debebat ferri antequã
constaret,pro qua summa esset ferenda, sicut nõ po-
487 test dari declaratoria quo ad fructus, † in quibus
quis fuit condemnatus,si non sunt liquidati, vt fuit
tẽtum in vna Salamantina portionis. 26.Iun.1598.
coram

coram D.Seraphino, & in vna Pāpilonen. de Iam-
si.14.Decemb.eod.anno, coram D.Lita, & alias sæ-
pe, at in proposito quantitas pensionis est certa, &
488 liquida ex † parte pēsionarij, ex ipsa reseruatione, &
quod sit loc⁹ reductioni, est exceptio aduersarij, &c.
489 Erit tamen admittenda ista exceptio reductionis
ad impediendam executionem, etiam si non probe-
tur incontinenti, sed requirat altiorem indaginem,
ex quo oritur ex vētre supplicationis, vt per Rotā,
in vna Recanaten. transactionis, 22. Iun.1592. corā
490 D.Gypsio in qua fuit resolutū, quod exceptio, quæ
oritur ex ventre instrumenti, etiam si requirat altio
rem indaginem, in quocumque iudicio admittitur
etiam ad impediendam executionem obligationis
Cameralis, Cassad. decis.10.nu.2.de rescrip.Sarnen.
in compendio signaturæ, nu.84. & seq. Acorambo-
nus decis.36.l.Tiraq; de retract.consang.§.4. gloss.
1.nu.4.Galesius ad obligationem in forma Cameræ
ad 4.p. formulæ 1.q. nu.8. & voluerunt Dd. in vna
Portuen. de Col.9. Decemb.1597. coram D. Sera-
491 phin. Rursus id quod † dictum est pensionarium
debere iustificare suam gratiam, & reseruationem,
non procedit, quando pēsio est reseruata Motu pro-
prio. nam tunc non est opus eam iustificare. ad deci-
sionem Achillis 174.seu 10. de probatio. alias vnicā
de Motu proprio, & Put.101.l.3. & Rotæ 154.n.4.
p.2.diuers. vbi quod narratiua facti alieni, in qua Pa-
pa funditur, probat si emanauit Motu proprio, &
ita in proposito tradit Salust. Tiberius in pract. Au-
ditoris Cameræ, lib.3.c.3.n.22.
492 Vnde in pensionib. impositis super Episcopatib.
Hispaniæ, quæ vt supra diximus, nu.396. imponun-
tur cum clausula, Et quorum 3. p. omnes pensiones
huiusmodi, seu tam antiquæ, quam modernæ pen-
siones huiusmodi in simul, vt accepimus, non exce-
dunt, non est opus aliqua iustificatione, quia reser-
493 uantur † Motu proprio, cui statur etiam, quia nar-
retur factum alienum, & in eo sint verba, vt accepi-
mus Achilles, & Puteus ibi.
494 Quod secus esset † si non reseruarētur Motu pro-
prio, non obstante verbo, vt accepimus, quia illud
non Papæ, sed partis narratiuam importat in gra-
tia ad supplicationem signata, Guidobonus decis.
160.& fuit resolutum in vna Meten. Monasterij 21.
Febr.1600.coram D. Lita de qua infra 6.p.c.n.119.
495 Neque.n. verbum, † vt accepimus, simile est ver-
bo, vt intelleximus, quod non refertur ad partem
Rota decis.447.ad principium, 1.p.diuersor. Neque
496 etiam est simile, quicquid † dicat Rebuf. statim citā-
dus verb. vt asseritur, quod tanquā generale, & im-
personale non censetur prolatum per impetrātem,
ideo, quod per illud narratur, non est per partē veri
ficandum. Rota decis.60.&77. de rescriptis in anti-
quis & 6.de præben. in antiquioribus, Cassadorum,
decis.4.n.9.de probationib.& vlt.n.8.de iure patro.
Rebuf.in praxi, tit.de dispensatione ratione ætatis,
verbo, vt asseris, Mandos.reg.34.de annali, q.47.nu.
2. Nauar.in c.si quando de rescrip. exceptione 3.nu.
2.Cæsar de Graffis decis.[illegible].nu.4. & Rota dec. 447.
num.1.& in vna Laceen. Vicariæ 28.Iunij 1593. co
ram D.Penna. in qua fuit dictum verbum, vt asseri-
tur, excludere vitium surreptionis, & liberare ab o-
nere probandi. & in vna Romana discussionis de
497 Maninis 24. Ianuarij 1596. in qua fuit dictum, quod
narratur per verbum, vt dicitur, non esse iustifican-
dum, Rota & Cassado supra, & quantitatem narra-
tam per verbum forsan, narrari dubitatiue. l.in cō-
modato.§.sunt autem.ff.commodati. glos.in l. sub-
stitutione, verbo forte.ff.de vulgari, & ideo non esse
iustificandam præcisam quantitatem, vt late per Fe
lin.in c.accedens, & 1.nu.10. vt lite non contestata,
& post hæc tradit Gonçalez.glos.32.nu.11.& 13.
498 Sed hic est difficultas, † an, licet stetur d.narrati-
uæ factæ Motu proprio in reseruatione pensionis
possit probari contrarium, & eo probato gratia cor
499 ruat, in qua Salust.sup.ait, quod quando † pensio as-
signatur Motu proprio ex aliqua causa, quæ non es-
set vera, vt puta in causa meritorum, vel paupertа-
tis, Motus proprius facit gratiā valere non obstante
surreptione, & pro hac parte faciunt d. decis.60. de
500 rescrip.† in antiquis, & 6.de præben. in antiquiori-
bus, vbi quod facta gratia de beneficio, cuius fructus
summam viginti, vt asseritur, non excedsit, debetur
impetranti, etiamsi excedunt, nec gratia est surrepti
tia, facit etiam d.decis.77.de rescrip. in antiquis, vbi
501 quod, si in supplicatione, ponatur per Papā, vt † asse
rit, tūc talis gratia reputatur surreptitia, nisi ita sit,
secus si ponatur, in supplicatione, vt asseritur, & ita
seruatur, idem ergo erit dicendum in gratia Motu
proprio.
502 Nihilominus tamen † contrarium videtur dicen
dum, nam, licet verum est clausulam Motus proprij
tollere surreptionem, c.si Motu proprio, de præbē.
in 6.Clem.si Roman. eod.tit. & ibi Doctores, De-
cius in c.ad aures, n.30.& Ripa n.33.de rescrip.Mo-
hedan.decis.4.n.2. de priuilegijs, Anto.Gab.de clau
sulis, concl.2. & Coras.de Beneficijs, 1.par.cap.4.n.
8.& 4.p.c.5.n.28. Tamen cum exprimitur falsa cau-
503 sa, † seu qualitas de facto alieno, nihil prodest pro-
bādo contrarium, si est talis, quod alias saltem diffi-
cilius gratia concederetur, quia gratia concessa Mo
tu proprio non debet operari vltra mentē, & inten-
tionē cōcedentis, & intelligitur veris existentib. ex-
pressis, sine quib. alias gratiam non concessisset, aut
saltē difficilius ad c.2.de rescrip. Fel.d.c.ad aures, nu.
9.& in c.causam de testib.nu.3. Decius in d.c.ad au-
res.n.31 & 32.& cons.407.Staphil.de lit.gratiæ, tit.
de vi.& effect.clausul.de clausula Mot.proprio vers.
7.& vlt.n.3.4.& 5.Selua de Benefi.3.p.q.12.2.quali-
tate n.3.vers.4.casus. Rebuf.in concor.in for.mādati
Apost. verbo Motu proprio, post vlt.effectum, vers.
2.nō purg. Gāb.de officio legati l.3.n.49. Ant.Gab.
d.conc.2.n.18.19.22.& seq. Menoc.de arbitr.l.2. ca-
su 201.nu.88. Azeu.in l.2.tit.14.l.5.recop.nu.31.Io.
Guttier.cōsi.11.n.15.& Canonicarum q.l.2.c.15.n.
77.Put.decis.187.nu.5.l.1.& d.decis.101.l.3. ad fin.
vbi dicit, quod, licet stetur prædictæ narratiuæ fa-
ctæ Motu proprio, potest tamen probari contrariū,
& Rota decis.525. n.5. p.1. diuers. vbi dicitur, quod
falsitas causæ perpetuo annullat gratiam, quātūuis
Motu proprio concessam. Et nouissime Thom.San
chez.de matrim.lib.8.disp.21.num.47.
504 Vnde prædicta sententia Salust. non est vera, nisi
vbi narrarentur, merita in genere ad tradita per Pro
bū in rub.de vita &, honestate clericorū in 6. nu.23.
& Rebuf.in d.forma mādati, verbo. morū honestas.
Nec obstant d.decis.60.& 6. quia accipiēdæ sunt
505 † vbi excessus non esset notabilis, secus, si esset nota
bilis, vt de falso valore expresso in gratia Motu pro
prio in notabili quātitate, seu cum errore notabilis
quantitatis, dicunt Fel.d.n.9. Decius n.31.& alij su-
pra, & ita etiā circa clausulam, vt asseritur, videtur
tenere Selua d.n.4.vers.item circa expressionem.
506 Neque etiam obstat † d.decis.77. quia accipienda
est quando illud, quod narratur per verbum, vt asse
ritur, non inducit notabilem surreptionem maiorē,
quam si exprimeretur per verbū, vt asseris, seu alias
per impetrantem, &c.

Vnde

507 Vnde in dictis pensionibus†impositis super Episcopatibus Hispaniæ motu proprio cum d.clausula,
& quorum tertiam partem, vt accepimus non excedunt, quamuis pensionarius non teneatur verificare
huiusmodi non excessum, tamen si ex aduerso probaretur notabilis excessus essent surreptitiæ, & nullæ, iuxta dicta, saltem quo ad excessum, ná, cum sint
reseruatæ motu proprio, potius videremur versari
in causa reductionis, quam nullitatis, vt dicitur in d.
Netitonen. de qua sup. nu. 472.

508 Decisio autem Rotæ 162. in Miscellaneis †manu scriptis, quæ ait, quod valor narratus in gratia, etiá
motu proprio facta, est probandus ad canonizationem illius, decis. in d.c. ad aures. nu. 10. seu 31. vt resolutum fuit in causa Oxonien. Thesaurariæ 12. Iunij
1559. coram D. Caputaq. &c. Intelligenda est, quando ex aduerso probatur contrarium, cum errore notabilis quantitatis, ex Decio. d. nu. 31. & Felin. d. nu.
9. & alij supra. Vel potius est intelligenda procede-
509 re, †iuxta regulas modernas de valore, ex quibus requiritur expressio valoris Beneficij, de quo fit gratia, etiam motu proprio, & sic requiritur etiam consequen. probatio illius, tanquam parti gratiæ, &c.

510 Et de clausula motu proprio,† & quid operetur,
vide Abb. in d.c. ad aur. nu. 5. & ibi Fel. nu. 6. & alios,
Staph. d. tit. clausul. motu proprio. Mil. in repert.
verb. motus proprius, Bertachinus verbo clausula
motu proprio Vgolú Celsum in tract. clausul. vers.
motu proprio nō tollit eū sequentibus. Rebuf. in cōcordatis in forma mandati Aposto. verb. motu proprio. Selua. 3. p. q. 12. à nu. 2. Gamb. de officio legati.
l. 3. à nu. 44. Ant. Gabr. late tit. de clausulis. concl. 2.
Menoch. de arbitrar. l. 2. casu 201. à nu. 78. Hoied. de
incompatibilitate Beneficiorum. c. 20. nu. 7. Coras.
1. p. c. 4. nu. 8. & 4. p. c. 5. nu. 28. Gig. q. 9. à nu. 4. Azeu.
in l. 1. tit. 14. nu. 14. & l. 3. nu. 28. l. 4. recop. Ant. Aug.
in Epit. dec. manuscrip. tit. de motu proprio, & alia
reper. decis. verb. clausula. motu proprio, & Mādos.
in Reg. Cancel. ibi, & verb. motus proprius.

511 Pensionarius etiam†ad instantiam successoris tenetur probare possessionem, vel bonum ius illius,
qui primo consensit pēsioni, nisi esset eius successor
in iure illius, &c. vt per Achillem decis. 9. de pensio.
seu 421. Guidobon. decis. 137. nam pensio non po-
512 test † peti ab eo, qui non esset, vel successor iuris, vel
possessoris consentientis, vt per eundem Achillem,
decis. 1. & 6. d. pensio. seu 413. & 418.

513 Et successor poterit docere de non bono†iure possessoris, qui consensit pensioni, Achilles. d. decis. 6. &
9. nu. 3. qui propterea frustra consensit pensioni, Cæsar de Graffis, decis. 103. nu. 9. vnde non videtur verum, quod tradit Gonçalez glos. 5. 6. 9. nu. 60. quod
si, vacante Beneficio per obitum, Papa conferat illud Petro, cum reseruatione pensionis ad fauorem
Io. si collatio facta Petro sit nulla ex aliquo vitio obreptionis, seu incapacitatis illius, & propterea impetret Antonius d. Beneficium per obitum, vti vacās,
vt prius, quamuis in sua gratia non fuerit reseruata
aliqua pensio, nihilominus tenebitur soluere d. pensionem, quia prima concessio continebat duas gratias, & vna deficiente non deficit altera. Quinimmo
514 resignatarius, † non obstante consensu, acceptatio.
& approbatione iuris, ac resignationis, potest dicere de nullitate pensionis, si vult probare non ius, &
falsitatem causæ, vt fuit resolutum in vna Valentina pensionis. 17. Iun. 1583. coram D. Robusterio, vt
in decis. sequenti. Resolutum fuit, quod si pēsiones,
de quibus agitur, sunt nullæ, vt facta, vt se velle docere, Canonici possunt ipsi dicere de nullitate pensionis, quia, cum ista materia non pendeat à voluntate, & consensu partium, vt est regulariter in prophanis, sed ab authoritate Principis, solum quærendū est, an vere pensio sit, vel ne valida. c. si quis Presbyterorum, vbi notatur de rebus Ecclesiæ, cū alijs
per Cassadorum, de pensio. decis. 3. Merito non obstante consensu, acceptatione, & approbatione iuris, ac resignationis possunt ijdem consentientes dicere de nullitate pensionum. Achil. 8. de pensio. &
de actu ipso iure nullo, quod non obstante consensu
partis possit dici nullus, etiam per ipsum consentiētem, cumulant plura informantes pro capitulo, nec
habuit difficultatem aliquā apud Dominos, qui inferebant, quod, cum in coadiuuando tit. Canonicorum pars possit sibi præiudicare glos. & alij per Rebuf. de pacificis possesso. nu. 162. iusta acceptatio, &
approbatio Canonicorum habebit hunc effectum,
quod Dominus Mirabes, & alij quibus sunt reseruatæ pensiones pro validitate illarum, non erant obligati docere de bono iure, & causa reseruationis pensionis; ex quo approbarunt, & magnifecerunt ius illorum, vt in decisione allegata; sed non facit, quod
si Canonici aduersarij prout asserunt, velint probare non ius, & falsitatem causæ, non possint hoc facere, cum, vt dicitur, totum hoc principaliter pendeat
ab authoritate Principis, & non partis, est tamen verum, quod, cum D. Hieronimus habeat titulum coloratum & hæ pensiones sint impositæ ex causa resignationis per d. D. Hier. possessorem factæ conditionaliter, reseruatis valide dictis pensionibus cū clausulis, restrictiuis, & suspensiuis, vt in mandato, & resignatione resoluerunt Domini, quod Canonicis
agentibus ad declarationem nullitatis dictarum pēsionum, obstat, vt illis clarum spolium quod continet restitutionē possessionis, & fructuum, damnorū,
& interesse, & sic obstat, vtilis actio, & exceptio
spoliationis, iuxta notata in c. 1. de restitu. spoliatorum in 6. nam certum est, quod possessor resignans
sub cōditione, illa non adimpleta, agit spolio, si ostēdit, vt hic, titulum coloratum. Puteus, de restitu.
spolia. decis. 14. Crescen. dec. 235. Ant. Aug. in repertorio eodem tit. num. 16. contra quod spolium dato
tit. colorato, non obstat exceptio defectus tit. vel nō
iuris, nisi probatur per confessionem claram, vel rē
iudicatam, vt per Ant. Aug. nu. 13. quando notorie
constat, & passim obseruat Rota. Non obstat sententia per me in Rota lata absolutoria à spolio, quia dicebant Domini quod dicta sententia habet etiam in
ventre absolutionem, & rem iudicatam super validitate dictarum pensionum, quia cum in sententijs,
qui vult consequens, vult & necessarium antecedēs.
leg. fin. de except. rei iudicat. cum alijs per Aym. cōs.
79. num. 4. & impossibile videbatur, quod sententia
posset stare pro absolutione spolij, sine eo, quod pensiones oēs essent validæ ex his, quæ supradicta sunt
contra, si in vno, etiam in alio obstabit, & in nullo
tunc intra spolium clarum, nec obstat, &c.

Et quod tradit Rebuffus de pacificis possesso. nu.
515 156. alias 137. semel†imposita pensione allegari postea non posse resignantem nunquam habuisse ius,
procedit in iudicio executionis, de qua loquitur. &
vide dicta infra. 11. par. c. 3. à nu. 130.

Aduertendum vero est, quod in commissionibus
516 super nullitate, †vel reductione pensionis à Papa reseruatæ solet poni clausula, sine retardatione solutionis pensionis, ob reuerentiam litterarū Apostol.
& fraudes recusantium soluere pensionis. Staphil.
de literis iustitię tit. exceptio sola plus operatur, &c.
nu. 13. & 14. pagina mihi. 284. & sequent. Gomezius
in com-

in compendio vtriusque signaturæ, versic. & est ad-
uertendum. Gigas quæst. 5. nu. 9. & quæst. 62. nu. 12.
& quæst. 85. Gamb. lib. 6. q. 17. & 36. Rebuf. de paci-
ficis possess. nu. 156. alias 137. Vestrius in pract. l. 3. c.
vlt. nu. 1. Marches. de commissionibus. 2. p. c. 4. de cō
missione appellationis. n. 39. & Flam. Paris. de resig.
benefic. l. 6. q. 2. nu. 153. etiamsi non adsit quasi pos-
517 sessio exigēdi. † Rota decis. 301. p. 1. diuers. & in vna
Burgen. pensionis de qua infra. nu. 519. Quæ clau-
518 sula limitat, † & suspendit iurisdictionem, quæ da-
tur iudici commissionis. Cæsar de Graffis decis. 101.
nu. 1. & importat conditionem, adeoque iudex non
possit procedere, nisi prius soluta pensione, Gomez.
supra vers. confirm. ista opinio. Pontanus de alimen
tis, c. 19. nu. 4. Marches. distinction. c. 4. nu. 36. Rota
decis. 816. lib. 3. p. 3. diuersorum. & in d. Burgen. pen
sionis. 24. Nouembris. 1595. coram D. Blāchetto. in
519 qua fuit † resolutum. Non posse procedi in causa re-
tardata solutione, clausula enim in rescripto appo-
sita limitat iurisdictionem, & illam tribuit sub con-
ditione, vt de causa cognoscatur, nisi docto de solu-
tione, & ita perpetuo fuit obseruatum in Rota, quę
semper solum requirit, literarum expeditionem,
absque possessione, vel quasi possessione, cum suppli
catione etiamsi nullitas videatur patens. Io. Paulus.
decis. 60. cum alijs allegatis. Neque obstare decisio-
nem coram Groperio, quia ibi aderat clausula, arbi-
trio Rotæ, quo casu Rota vult contra successorem
constare aliquo modo de quasi possessione, prout si-
gnatura facere consueuit, quando pensionis contro
uersia inter pensionarium, & successorem in bene-
ficio committit causam, vult enim de tali exactio-
ne degustare aliquid, & à forma rescripti non est re-
cedendum &c.

520 Operatur etiam d. clausula, † vt non obstante. d.
commissione nullitatis, seu reductionis pensionis,
& manus appositione Papæ, executor datus in lite-
ris pensionis, seu in processu fulminato, possit etiam
lite pendente procedere ad executionem pensionis,
& compellere ad eius solutionem. Gigas quæst. 69.
nu. 5. Lancellottus de attentatis 2. p. c. 10. num. 38. &
cap. 17. nu. 61. & 64. Marches. d. num. 39. & Flores q.
12. num. 30.

521 Quod procedit, etiam facta † inhibitione vigore
talis commissionis, vt videtur tenere Lancellottus
d. nu. 64. vers. circumscriptis, quamuis contra teneat
Gigas ibi, quem refert idem Lancellottus. c. 20. am-
pliatione 1. nu. 28. nam illa clausula eneruat vim, &
522 effectum inhibitionis, † & inhibitio censetur facta
stante d. conditione, prout in commissione. Man-
dos. de inhibitio. quæst. 30. & 82. idem Lancellottus.
cap. 20. ampliatione 11. nu. 28. Cæsar de Grassis de-
cis. 96. nu. 4. & dicemus alias infra 6. p. cap. 3. nu. 140.
& post hæc Gonçalez glos. 9. in annotat. nu. 224.

523 Quamuis, si non staret d. † clausula in commissio-
ne, sed causa nullitatis, seu reductionis pensioni, fuis
set antea per speciale rescriptum Papæ simpliciter
commissa, verius videretur illius pendentiam impe-
dire executionem, & viam executiuam, vigore lite-
rarum Apostolicarum, pro solutione pēsionis post-
modum intentatam, ita vt declaratoria lata, pendē-
te d. cap. sit nulla propter appositionem manus Pa-
pæ, & tacitam auocationem. Gigas d. quæst. 69. nu.
524 4. & 5. & Lancellottus. d. c. 17. nu. 92. † dicens id tan-
to magis procedere, cum in iudicio executiuo fue-
rit oppositum de dicta pendentia litis. quod vide-
tur necessarium ex traditis per Felin. in cap. cæte-
rum, de rescript. num. 11. maxime facta inhibitione
per iudicem. Lancello. ibi à num. 63. licet contra sen
tiat Flores supra. num. 31. ibi, vel cum ea, & sine d.
clausul.

Pendente tamen causa nullitatis, seu reformatio-
525 nis pensionis coram Ordinario † absque commis-
sione, certum videtur non impedin executionem li
terarum pensionis. Flores d. nu. 31. etiamsi oppositū
esset de litis pendentia, & inhibitū, quia Ordinarius
non potest inhibere executori, qui est superior.

526 Aliquando tamen ponitur clausula † sine retarda
tione solutionis pensionis arbitrio Rotę, vt in dicta
Burgen. supra relata. nu. 519. quæ intelligitur, prout
de iure, nam arbitrium debet esse iuri consonum, &
ideo retardanda est solutio, & potest procedi, ea re-
tardata, donec literæ expeditæ fuerint iustificatæ,
nisi agatur contra consentientem pensioni pure re-
seruatę, vel adsit quasi possessio, iuxta supradicta, &
ita fuit resolutū in illa Lunen. Sarçanen. pēsionis, de
527 qua supra. num. 465. & in vna Asculana † pensionis.
23. Iun. 1593. coram D. Orano. vt in sequēti decisio-
ne. Fuit resolutum retardandam esse solutionem pē-
sionis, donec literæ super reseruatione illius expedi-
tæ, fuerint iustificatæ, nam commissio mihi præsen-
tata habens clausulā, sine retardatione arbitrio Ro-
tæ intelligitur, prout de iure. Bart. in extrauaganti
ad reprimendum, verbo videbitur. nu. 8. Paris. cons.
56. nu. 5. l. 1. de iure autem est quod non soleat cōce-
di, nisi, vbi vel adest quasi possessio, vel literæ expe-
ditæ fuerint iustificatæ. Mohed. decis. 304. de quasi
possessione Odatij non constat, vt bene hæc per in-
formantes, & literæ quo ad valorem non iustifican-
tur, nam testes de eo deponentes, aut non percutiūt
tempus articulatum, aut sunt de auditu, maxime
quando agitur de probando valore affirmatiue con
cepto, quo casu concludens requiritur probatio, vt
fuit alias resolutum in vna Clusina pensionis coram
Illustrissimo D. Cardinali Lancellotto.

In pensionibus tamen per inferiores Papa reser-
528 uatis non apponitur dicta † clausula, sine retardatio
ne solutionis pēsionis, Staphil. supra n. 15. & Gom.
in d. compendio. versic. & est aduertendum. Gigas.
dicta q. 35. nu. 9. & q. 85. num. 2. & 11. & Vestrius d.
lib. 3. c. vlt. nu. 1. nisi pensionarius esset in quasi pos-
sessione exigendi. Vestrius ibi.

529 Et casus, in quibus dicta clausula † apponi non so-
let, ponunt Gomez. supra. Gigas d. q. 85. Vestrius d.
c. vlt. & Marches. d. c. 4. ex nu. 40.

530 Tandem pro conclusione huius † materiæ pensio-
num, per quarum executores solet in Hispania pro-
cedi ex abrupto, & sine ordine, & modo & prout
pars, quæ eos eligit, petit, opera pretium duxi bre-
uiter ponere practicam seruandam, quando execu-
tiue agitur ad solutionem pensionis coram executo
re, vigore literarum executoriarum seu clausulæ, cæ
531 terum, processus fulminatus, qui debet † esse Canoni
cus Cathedralis Ecclesiæ, vel alias in dignitate Ec-
clesiastica constitutus, cum sit mixtus & habeat co-
gnitionem causæ, licet executiuæ ex forma manda-
ti, Ferrettus in terminis. cons. 53. & Nauarrus in c.
cum conting. de resc. 2. causa nullitatis, & ita practi-
catur.

532 Et in primis præsentandæ sunt † coram executo-
re literæ originales pensionis, tam gratiosæ, quam
executoriæ, & etiam processus fulminatus, si virtu-
te dictæ clausulæ, cęterum, sumitur iudex, quamuis
533 sufficiet etiam præsentare solum † processum fulmi
natum, in quo ipsæ literæ sunt insertæ, donec pars
opponat. ad decisionem Achillis 53. & 419. & d. in-
534 fra 6. p. c. 2. dub. 1. & sumptum literarū † ex registro
Apostolico, quod fidem facit, saltem in Curia, vt in
illa To-

illa Toletana pensionis,de qua supra.nu.118. Belēc.
de charitatiuo subsidio.q.113. Mascardus de proba
tion.concl.337.n.7.& 8.& Rota in Paten.pensionis,
1.Iulij.1596.infra relata.nu.551.
535 Quibus Præsentatis,pensionarius†petit dari mā-
datum, seu monitorium in forma contra possessorē
beneficij pensione grauati pro tot ducatis sibi debi
tis , ex terminis pensionis decursis, &c. Quos iudex
536 iubet dari , & in eo insertis literis præsentatis, †vel
processu fulminato , si vigore illius sumitur in effe-
ctum,mandat N.possessori,quatenus infra sex dies,
seu alium terminum sub excommunicationis,alijs-
que Ecclesiasticis sententijs,censuris, & pœnis, etiā
in literis Apostolicis pensionis expressis, soluat pen
sionario tot ducatos sibi debitos ex terminis pensio
nis decursis,seu talem,& talem terminum decursos,
& infra eundem terminum doceat de solutione , &
paritione, alioquin dicto termino compareat ad vi-
dendum se incidisse, & incurrisse in excommunica-
tionem,aliasque sententias,censuras, & pœnas præ-
dictas declarari, seu illas in eum poni, ac ad omnes ,
& singulos actus necessarios , & opportunos , vsque
ad sententiam,& expensarum taxationem,ac sentē-
tiarum,& pœnarum prædictarum aggrauationem,
& reaggrauationem , brachijque secularis inuoca-
tionem , procedi , vel ad ostendendum solutionem
quietationem,vel rationem legitimam, quare præ-
missa fieri non debeant , ad quæ omnia citatur, &c.
cum cōminatione seu certificatione, quod siue com
paruerit , siue non ad prædicta & alia, quæ iustitia ,
suadebit, eius absentia,seu contumacia non obstan-
te, procedet. &c.
537 Quo mandato intimato possessori † beneficij, &
in termino reproducto pars pensionarij accusat cō
tumaciam illius non comparentis , quām iudex ha-
bet pro accusata,& si ille consensit reseruationi pen
sioni,potest statim, absque alia verificatione,nisi re-
seruatio sit conditionalis , dare contra eum senten-
tiam declaratoriam , qua declaret eum incurrisse in
excommunicationem,aliasque cēsuras, & pœnas in
literis reseruationis expressas , ob non solutionē di-
ctæ pensionis, &c. Et condemnare eum in expensis
coram eo legitime factis, taxationem earum sibi re-
seruando , &c. Iuxta resolutiones supra adductas ,
538 quamuis†Salustius Tiberius lib.3.c.5.dicat audiuis
se alias,quod Greg.XIII.oretenus tunc auditori ca
meræ commisit, quod in executione literarum pen
sionis,etiamsi adsit titularis consensus, cum obliga-
tione etiam camerali vinculo iuramenti vallata pro
pēsionis solutione facta, ad executionem literarum
huiusmodi nō procedat,nisi prius literis,aut suppli-
catione reseruationis pensionis,& narratis in eis suf
ficienter verificatis, &c. sed hoc non apparet certū .
Si vero titularis,contra quem agitur,non consen
539 sit † reseruationi pensionis, sed est successor, aut re-
seruatio est cōditionalis, debet pensionarius coram
executore ostendere & probare se esse in quasi pos-
sessione exigendi dictam pensionem, vt releuetur ab
onere iustificandi literas reseruationis , alioquin te-
netur illas iustificare , & verificare earum narrati-
uam, aut conditionem, iuxta supradicta, & infra 6.
p.cap.2.dub.11.
540 Neque est necessaria alia citatio,ex † quo ille,qui
est absens à loco iudicij , fuit citatus generaliter ad
totam causam,& est contumax. Speculator 2.p.tit.
de citatione.§.viso.n.4.& 5.& ibi. Io. Andreas.verb.
incumbit. Millis verb. citatus specialiter ad vnum.
Abbas in cap.fin.de dilatio. a nu.9. Vantius de nul-
litate ex defectu citationis à nu.101. Maranta in spe
culo.6.p.de citatione.nu,118.Granatius ad Vestriū
lib.4.c.4.nu.15.& Rota.decis.8.de testibus,alias 93.
541 in nouis ad finem,†quæ ait,quod partes sunt citan-
dæ ad totam causam,& singulos actus vsque ad dif-
finitiuam sententiam inclusiue , & citationes , quæ
fiunt postea in Curia per audientiam contradictarū,
vel alias, potius sunt, vel fiunt de vrbanitate, quam
necessitate , seu rigore iuris , &c. Et Vantius supra.
num.110. ait in Romana Curia ex benignitate fieri
istas citationes, & post hæc tradit Gonçalez glos.9,
in annotat.nu.74.
542 Vnde conuincitur,quod ait Paulus Castren.†cōs.
81.2.volum,relatus per Marantam supra quod,quā
do proceditur, ad alios actus vigore talis citationis
generalis,debent fieri singulę citationes per edictū,
vnde etiam non est necesse facere citationes in stra-
tis auditorij , nisi forte illa essent ad id assignata in
huiusmodi citationibus generalibus, prout in His-
543 pania fieri consueuit; † nam tunc deberent ibi fieri
citationes , & intimationes , vt fuit resolutū in vna
Gienen.portionatus.28.Iunij.1559. coram D.Ora-
☞ dino,in qua fuit dictum; Quod licet citatio genera-
lis arctet ad comparendum, tamē si pars comparet,
debet de nouo citari. Socinus.cons.195.vol.2. & su-
pra citati,& sic examen testium factum sine noua ci
tatione est nullum , nec obstat , quod postea recesse-
rit,& sic non videtur venisse,qui non stetit, quia sal
tem debebat citari in stratis,prout comminatus fue
rat iudex in prima generali citatione, & vt per Ro-
544 tam decis.35. in manuscriptis†at si citatus compa-
ret, & allegat contra executionem aliquam rationē
legitimam, vt solutionem, quietationem,&c. debet
ei assignari terminus breuis, cum sit probanda in cō
tinenti . Nec requiritur necessario quod sit , vt solet
fieri in Hispania,decem dierum,sicut in alijs execu-
tionibus, ex lege regia; sed potest esse maior, vel mi-
nor arbitrio iudicis . Gigas q.fin.nu.26. intra quem
545 id probet,& idem si allegaret remissionem†pensio-
nis,aut redemptionem authoritate Papæ,vel aliam
exceptionem notoriam,& euidentem,vel quæ pos-
set in continenti probari, & non indigeret longiori
indagine. Gigas.d.quæst,fin. alias Menoch.de arbi-
trarijs.l.2.casu 9.& 12.Contardus in l.vnica.C.si de
momentan. possession. limitat.12. Massa Gallesius
de obligatione Camerali ad 4.p.1.q.
546 Si tamen allegaret nullitatem,seu surreptionē †
pensionis, vel aliam exceptionē requirentem altio-
rem indaginem , debēt reseruari iudicio ordinario.
Gigas ibi.nu.24.quicquid circa surreptionem dicat
Flores q.12.à nu.33.allegans Gigantem.d.q.fin.nu.
13.qui se declarat infra.nu 21.
547 Et quando exceptio requirat † altiorem indagi-
nem, relinquitur arbitrio iudicis. Menoch.casu 20.
& de recuperanda . remedio 1. q.21. Contardus su-
pra, & Rota decis.57.nu.3.p.2.
548 Vnde in vna Barchinonen. pensionis † de anno.
☞ 1552.fuit resolutum,quod exceptio extinctionis pē
sionis per professionem pensionarij , super qua non
fuit iudicatum,non impedit solutionem pensionis ,
& ea non obstante, declarandus est titularis , si non
soluit,quia requirit altiorem indaginem, cum Mo-
nachus ex dispensatione pensionem retinere possit ,
nec quis est priuandus sua possessione,&c. Vt per Ca
putaquen. decis.821.p.1.& 223. & 317.p.2. Guido-
bon.138.
549 Ex quo alias in vna Rauennaten.† pensionis.20.
☞ Iunij.1597. coram D.Lita fuit dictum,quod pēsio-
narius,qui est in quasi possessione exigendi, manute-
nendus est in ea,non obstante prætensione quod sit
extincta ,

extincta, propter constitutionem Sixti V. de delatione habitus, &c.

550 Et in vna Paton. pensionis 1.† Iulij. 1556. coram
D. Pamphilio fuit resolutum. Dandum esse comiti
mandatũ de manutenendo in quasi possessione exigendi pensionem, de cuius reseruatione hodie constat per exhibitionem sumpti ex registro Bullarũ. Rota decis. 10. de fide instrumẽtor. in nouis. Cresc. 2. eodem tit. Ant. August. in Epitome. tit. de exemplis. nu. 1. & de quasi possessione constat ex multis simul iunctis, &c. Et cum ea concernat tempus ante protestationes Episcopi, & etiam post contractum matrimonium per comitem, non obstant in contrariũ deducta, nam protestationes non tollunt præcedentem quasi possessionem acquisitam contra prædecessores, quę nocet successori, &, quãtum ad extinctionem per contractum matrimonij, illa non impedit manutentionem, donec super ea fuerit iudicatum. cap. querelam. de electione. cap. consultationibus. de iure Patro. cum coniugatus ex dispensatione, quam comes habere prętendit, possit pensionem retinere. Cassado. decis. 10. nu. 7. de rescrip. Caputaquen. 321. par. 1. & 317. p. 2. præsertim, cum ex prædictis adsit possessio, & post contractum matrimonium, quod alias fuit ponderatum in causa Terdonen. pensionis 2. Decemb. 1585. coram D. Blanchetto.

Et in vna Callagurritana pensionis. 2. Mar. 1598.
551 coram D. meo† Corduba fuit dictum, quod Allega-
tio de extinctione nõ impedit manutentionem, vbi de ea non fuit iudicatum. Caputaquen. vbi supra, & non dicitur iudicatũ, vbi fuit appellatum, vt in cau
552 sa Foroliuien. pensionis. 24. Iunij 1592. coram † D.
Penna, vel pendet causa restitutionis in integrũ, vt in causa Veneta iuris quæstuandi coram Illustrissimo Arrigonio, & inde ista exceptio videretur reseruanda ad iudicium petitorium, stãte maxime, quod hæc quasi possessio prætenditur post obitum Herculis, ad cuius cõmodum prætenditur reseruata, & sic post extinctionẽ, vt fuit resolutũ in causa Terdonen. pẽsionis. 10. Decemb. 1585. corã D. Blanchetto, &c.

Sed istas resolutiones solum admitterem, quãdo
553 post casum extinctionis † pensionarius esset in quasi
possessione exigendi, vt in ista Paten. & Callagurri-
554 tana † nam, & nullitates orientes ex ventre, stante
quasi possessione exigendi, discutiendæ sunt in petitorio, vt in illa Burgen. de qua supra. num. 117. quæ tamen alias impediebant executionem, etiamsi requirerẽt altiorem indaginem vt supra. nu. 489. aut
555 quando pensionarius, qui professus est † aut contra-
xit matrimonium, ostenderet dispensationem ad retinendam pensionem, quamuis non claram, & iustificatam, nam interim, quod super illa disputaretur, & iudicaretur, non esset impedienda solutio.

556 Alias enim exceptio extinctionis † per professio-
nem, vel contractum matrimonij, aut alias videtur releuans, & admittenda, dummodo in continenti probetur, idest, intra breue tempus à iudice assignatum, iuxta dicta, nam non requirit altiorem indaginem, si est clara, & excludit pensionem, & possessionem eius. Vnames. cons. 284.

557 Imo, & si pensionarius ostenderet † dispensatio-
nem, verius videtur prædictam exceptionem extinctionis in continenti probatam impedire solutionem, & executionem pensionis, nisi cõstet etiam de iustificatione ipsius dispensationis. Cæsar de Grassis decis. 103. num. 7. nam ista exceptio non requirit al-
558 tiorem † indaginem, sed altior indago oritur ex re-
plicatione pensionarij, vnde non videtur reseruanda ad petitorium. Afflict. 2. decis. 93. Puteus dec. 233.
& 234. lib. 3. & Rota in vna Vrgelen. Canonicatus. 21. Maij. 1593. coram D. Blanchetto infra, relata 6. p. c. 3. nu. 2. & in vna Imolen. bonorum dicta die 21.
559 Maij. 1593. coram D. Pamphilio, † vbi fuit resolu-
tum, Quod ad impediendam immissionem ex remedio leg. fin. C. de edicto D. Adriani, admittitur exceptio defectus proprietatis, de qua in continenti docetur, non obstante, quod videatur requirere altiorem indaginem, quando ista altior indago oritur ex replicatione hæredum, non autem exceptione possidentis, &c.

560 Exceptio tamen, quod beneficium † erat grauatũ
alia anteriori pensione, de qua non fuit facta mentio in literis, quarum executionem pensionarius petit, regulariter non impediet executionem. Nam
561 quamuis certum sit, non † valere secundam pensio-
nem, si de prima non est facta mentio, quia Papa in dub. etiamsi reseruatio fiat motu proprio, non censetur velle onerare beneficium duplici onere, &c. Cassado. decis. 3. & 4. de pẽsio. Caputaquen. 301. 311. & 312. p. 2. & 86. p. 3. Gigas de pensio. q. 29. & quæst. final. num. 12. & cons. 140. alias respon. 31. de pensio. Gambarus lib. 6. à nu. 226. Mohedanus decis. 11. de locato, alias 259. Mandos. regula. 33. q. 6. à num. 7. & de signatura gratię, tit. de pensio. vers. supposuimus. Flam. Paris. de resigna. lib. 6. q. 2. à nu. 40.

Quæ expressio est necessaria, etiam quod prima
562 pensio sit conditionalis, † vt fuit resolutum in vna
Conchen. medietatis fructuum. 30. Aprilis. 1568. & in vna Valẽtina pẽsionis. 25. Maij. & 25. Iunij. 1601.
563 coram D. Mellino, in qua † fuit dictum, clausulam,
dummodo remaneant centum pro rectore, tendere ad alium effectum, nec ad istum effectum releuare, quia est apposita ad fauorem rectoris, & ex ea nõ inferri ad scientiam Papæ primæ reseruationis, à qua
564 scientia pendet validitas secundæ, &c. Et etiam, †
quando prima pensio est perpetua. Caputaquen. decis. 312. p. 2. Fabius. decis. 36. lib. 1. Chisanen. 134. & Flam. Paris. supra nu. 47. & fuit resolutũ in vna Cæsaraugustana, dismembrationis. 23. Iunij. 1600. corã D. Pamphilio, & in dicta Valent. 25. Iunij. 1601. coram D. Millino, tamen excipiens contra secundam
565 pensionem † seu illam impugnans, ex eo, quod non
fuit facta mentio de prima, tenetur probare, quod tempore secundę pensionis prima erat reseruata, & quod erat valida. Caputaquen. d. decis. 301. Gigas. Flam. & alij supra. Cotta. decis. 107. & 110. & Rota in d. Valentina. 25. Iunij, & sæpius fuit resolutũ, & sic ista exceptio requirit altiorem indaginem, &c.

Et si citatus diceret se non possidere beneficium,
566 super † quo pensio est reseruata, aut, qui consensit pẽ-
sioni, non habuisse possessionem, vel bonum ius illius, pensionarius debebit probare, vt dictum est supra. num. 511.

567 Alias, illo non comparente † seu id non negante,
non videtur necessaria ista probatio, quãuis Bucca. dist. tract. de stilo curiæ auditoris cameræ. c. 22. vers. quia siue. dicat siue successor comparuerit, siue nõ, teneri eum, qui petit pensionem probare reum conuentũ successisse in beneficio, super quo est assignata pensio, & ipsum percepisse fructus, vel stetisse per eum, quo minus illos perciperet, & Salustius Tibe-
568 rius † lib. 3. c. 3. num. 6. ait in iudicio manutentionis
obligari pensionarium ad probandum reum conuẽtum beneficium pensione grauatum possidere, &c.

569 Sed, cum agatur contra ipsum † tanquam succes-
sorem, & possessorem beneficij grauati, nõ videtur necessaria ista probatio, nisi ipsę opponat. ex doctr. Iason. in l. 2. C. de edicto D. Adriani tollẽdo ad finem,

qui ait,

qui ait,quod parte non opponente,iudex non debet petere legitimationem personarum. sequitur Petrus Gerardus singul.23.& in iudicio executiuo idē Salustius.lib.1.cap.43.nu.4.

570 Et à prædicta sententia non datur †appellatio suspensiua,cum executiue procedatur.Gigas.q.95.Ve

571 strius lib.3.c.vlt.nu.3. Marchesf.d.c.4.2.p.num.†32. nec tunc commissio appellationis,nisi cum clausula,sine præiudicio legitimæ executionis,concedi cō sueuit. Vestrius ibi,& non cum clausula sine retardatione solutionis pensionis,vt dicūt Gigas,& Marches.ibi.quæ poni solet in commissione super nullitate,seu reductione pensionis, vt supra dictum est.

572 nu.516.† Sed quia solet committi non solum causa appellationis à sententia super executione pēsionis, sed etiam causa nullitatis pēsionis, saltem implicite per clausulam,ac quam,& quas,&c. seu per clausulam,cū annexis,& connexis,totoque negotio principali;ideo non solum ponitur clausula, sine præiudicio legitimæ executionis, sed etiam clausula,sine retardatione solutionis pensionis, & ita verificatur quod aiunt, Gigas, & Marches. supra.

573 Clausula vero, sine præiudicio † legitimæ executionis,operatur,quod commissio appellationis propter illam non suspendat,nec impediat, quin iudex à quo procedat ad vlteriorē executionem. Pallotus decis.58.lib.1.quę est 3.p.diuersorū.lib.3.decis.412. & Salust.Tiberius lib.1.c.27.nu.4.Marchesf.d.2.p.c. 5.n.11.& 19.Et post hæc Gonçalez gl.9.in annotat. nu.224. nec inhibitio afficit, vt supra.nu.522.lib.1. c.27.nu.4.licet non operetur, quin iudex ad quem, qui cognoscit de causa appellationis, non possit reuocare omnia gesta per iudicem à quo si iniuste processerit,illa enim clausula solum præseruat,quod legitime factum fuit,non idē,quod nulliter,aut iniuste geritur,vt fuit alias resolutum coram S.Clemente VIII. in vna Romana Cassalis. 24. Nouēb.1581. & colligitur etiam ex traditis per Stapbil. de literis iustitiæ. §.de sanatione contractus in validi. nu.13. ita in vna Placentina fideiussoris.22.Iunij.1592. co

574 ram D.Penna,†& est alia decisio in causa Hispalen. & Caurien.permutationis. 11.Martij.1596.coram D.Gipsio,quæ sic ait 14.die Decēbris proxime præteriti, fuerat coram me resolutum D. Ferdinando dandum esse mandatum de manutenendo in possessione beneficiorum, de quibus agitur, nisi obstaret clausula, sine præiudicio executionis literarū Apostolicarum,in commissione per signaturam inserta, quamobrem dato dubio super huiusmodi difficultate,dicta die 11.Martij,vtraque parte informante, conclusum fuit,clausulam non obstare,quoniam vigore illius solum præseruatur facultas executoribus literarum Apostolicarum procedendi ad earū executionem, non obstante iudicio ordinario. Puteus decis.97. lib.1. ideo, cū executor functus fuerit eius officio, immittendo partem aduersam in possessionem,satis apparet fuisse satisfactum dictæ clausulæ, propterea Ferdinandus etiā in iudicio possessorio, cum nō habuerit se pro spoliato, potest dare de nullitate,& in iustitia dictæ executionis iuxta decis. Putei 410.lib.2.quoniā clausula prædicta debet intelligi,quatenus de iure sit locus executioni. Ias.in l.cau sas.nu.7. C.de trāsact. Cresc.decis.47. alias prima de rescript.& dictū fuit in causa Firmana olei.maxime quia in corpore cōmissionis petita erat facultas manutenendi Ferdinandū in possessione dictorū suorū beneficiorū,ex his cessat deducta ex aduerso de iurisdictione mihi attributa sub conditione, quia per dictā immissionem,quamuis nullam,& inualidā,extinctum fuit illud iudiciū. Rota dec.6. de re iudicata in nouis. Tiraq.in l.boues.§.hoc sermone,limitatione 21.nu.4.de verb.signif.non obstat,quod Ferdinādus, stante prædicta immissione, authoritate Papæ facta, amisit vtramque possessionem ciuilem, & naturalem,vt dictum est in causa Cæsaraugustana fructuum coram D.meo Iusto quia hoc posset locū habere,si executor rite & recte processisset,secus vero, quando nulliter, & de facto processit, quo casu, vti priuatus processisse cēsetur. Ang.Imola, & alij in l. clam possidere.§.qui ad nundinas.de acquir.possess. minusque d.clausula importat, quod necessario dimittatur vtraque possessio, sed tantum concedi facultatem immittendi in realē, & corporalem possessionem rei,ideo Ferdinandus, qui,vt dictum est, nō habuit se pro spoliato non prohibetur vti hoc remedio possessorio per allegata.

575 Aduerte autem,quo ad hoc,vt pnesionarius possit†declarari incidisse in excommunicationem, debet esse elapsus mensis à termino solutionis, iuxta tenorem literarum.

576 Secundo aduerte, quod ad hoc, vt ad declaratoriam incursus pœnarum †de quibus in literis procedi possit,opus est literas pensionis originalis,aut earum sumptum authenticum ex registro, esse legitime intimatas titulari,si est successor cōsentiētis,aut non per seipsum,sed per procuratorē consensit,iuxta stilum, & obseruantiam curiæ. Cassad.decis.2.de pēsio.& 12.de rescript. Sarmien.in cōpendio vtriusque signaturæ ad fine.Gigas q.77.n.10.20.21.& 22. & q.84 nu.2.quē vide conf.151.Mandos.reg.27.q. 7.nu.4.& de monitorijs.q.23.& 76.Nauarr.in Manuali.c.27.nu.271.seu 274. Salust.Tiberius. lib.3.c. 2.nu.3.4.& 15.Marches.d.c.4.nu.68. Flam.Paris.d. lib.6.q.2.nu.98. Flores.d.q.12. nu.26.& 27. & Suarez 5.tom.de censuris.disp.20.sect.2.nu.9.

577 Quamuis de iustitia huius stili,& obseruātiæ dubitet Massa.† Galesius de obligatione camerali.3.p. §.reliqua.de processu,ex nu.9. Et debet fieri intima

578 tio literarum per Notarium † data earum copia, si petatur,& ita seruatur Gigas d.q.77.nu.21.

579 Existimo tamen,quod,quāuis literæ non sint intimatæ†titulari,etiā successori poterit executor dare sententiā contra titularem qua ei mādet quod infra certum terminū soluat, & quod alias dabitur cōtra eum mandatum executiuū,& in subsidium excōmunicatio, &c. ex Cassad.Sarnen.Mandos. d.q.23. 79.Salus.Tiberio,nu.12.Marches.67. supra, & Flores.qui ait,hoc intelligi esse verū,quo ad executionē faciendam in bonis debentis pensionem, non tamē quo ad declarandum eum incurrisse censuras,& pœnas Bullæ pensionis,& licet illi faciant mentionē de speciali commissione,ea tamen non videtur necessa

580 ria,sed ex abundanti. † & idem existimo posse fieri, vbi non esset lapsus mensis à termino solutionis.

581 Tertio aduerte,quod quamuis literæ†fuerint intimatæ titulari,non incurruntur pœnæ excommunic.& priuationis,de quibus ibi nisi pensionario volente,& declarante,nam vt illis locus sit, requiritur voluntas,& factum ipsius pensionarij,in cuius fauorem latæ sunt. Cassadorus dec.2.3.& 4.de locato,& d.decis.2. de pēsionib.in final. Mandos.de signatura gratiæ.tit.de pensio.versic.clausulæ excommunicationis.Nauarrus.c.23.nu.103.Flam.Paris.lib.3.q.3. & lib.6.q.2.nu.139.& q.3.à nu.22.Cosmas Philiarchus de officio sacerdotis.1.p.lib.3.c.7. Toletus in summa.lib.1.c.9. vers.hoc tamen in loco, in editione Romana.& Suarez supra nu.10.

Quinimmo ex stilo, & benigna interpretatione

582 non incurritur excommunicatio † donec declaratoria sit data per iudicem, & pensionarius ea vtatur intimando illam aduersario seu Parocho, aut ponẽdo cedulones, vt etiam seruatur in alijs declaratorijs, tam auditoris cameræ, quam aliorum iudicum. Enriquez in summa lib. 13. cap. 19. §. 2. & Suarez d. nu. 10. vbi ait quod illa voluntas partis non satis est, vt sit priuata, sed per sententiam cameræ debet esset intimata debitori, vt excommunicationem incurrat, vt significat Cassadorus supra ex eodem visu, & stilo curiæ, & quod rationabile est, vt hæc voluntas creditoris innimetur debitori iuridice, & solemni notificatione, atque adeo per eiusdem iudicis sentẽtiam, quod est aduertendum; ad ea, quæ tradit ipse Suarez disputat. 4. sect. 11. & ita videmus in praxi; & quod sententia excommunicationis, de qua in literis pensionis, indigeat declaratione iudicis, tradit Bucea sup. c. 25.

583 Vltimo aduerte executorem non posse † ponere sequestrum super fructibus beneficij pensione grauati cum sequestratio sit iure regulariter prohibita. l. 1. C. de prohibita sequestratione, vt in vna Cæsaraugustana fructuum seu pensionis coram D. Penna. ☞ 4. Nouemb. 1594. in qua fuit resolutum. Quod sequestrum positum super fructibus beneficij per iudicem executorem literarum pensionis ad instantiam pensionarij etiam sub prætextu, quod beneficiatus sit absens, est iniustum, & ideo legitima est appellatio ab eo, & tali decreto interposita, & consequenter omnia postea secuta, & sententia lata in executionem literarum sunt nulla, & attentata nec intrat c. eum qui. de dolo, & contumacia in 6. & ideo sententia auditoris cameræ, quæ illam reuocat, tanquã nullam, & spoliatiuam, & sic mandat fructus, & oĩa sublata restitui cũ damnis, & interesse, &c. est iusta.

584 Post sententiam tamen, pro illius † faciliori executione, bene posset executor ponere sequestrũ in bonis debitoris, & facere de illis solui. Quamuis Flores. d. q. 12. nu. 25. dicat cum Camillo Cautio de pensione Episcopali à num. 27. quod subexecutor, ex clausula, cæterum, non potest procedere executiue contra bona debentis pensionem, quia hoc sibi commissum non est, sed solum potest publicare censuras fulminatas a Papa, seu ab executore in processu fulminato in casu non solutionis, & denuntiare debitorem excommunicatum, & precipere alijs, vt eum denuntient, & euitent, alias excederet, & ab eo posset appellari, &c.

585 Sed quicquid ipsi dicant, † executor absolute cõmitti illi suas vices, pro executione pensionis.

Et ad denunniationem, & publicationem excom-
586 municationis requiritur † præuia declaratoria illius, ad Gigantẽ. q. 78. nu. 4. nec ideo causa efficitur appellabilis, cum sit executiua, quicquid dicat Camillus Cautius ibi. nu. 28.

Nec huiusmodi declaratoriæ, seu excommunica-
587 tioni obstat † decretum Concilij, sessione 25. de Reform. c. 3. vt S. Congregatio Concilij declarauit his ☞ verbis: Quando in literis Apostolicis datur facultas excommunicandi morosum in solutione pensionis, non tenetur executor in ferenda sententia excommunicationis seruare formam huius Decreti, nec huiusmodi facultas censetur data in subsidium. Ita in vna Brixien.

De processu vero, & modo procedendi in posses-
588 sorio † pro pensione, vide Salustium Tiberium d. lib. 3. ca. 3. & de regressu ob non solutionem pensionis vide infra. 4. p. c. 3. 8. modo a num 45.

CAP. VI.

De diuisione beneficij, nempe quotuplex sit, & an appellatione beneficij omnia comprehendantur.

SVMMARIA.

Varia diuisiones benef. remissiue. nu. 1. 1. diuisio. nu. 2. secunda. nu. 3.

Ad constituendam parochialem quæ debeant concurrere. nu. 4. & quæ sit differentia inter Ecclesiam parochialem, & Curatam. nu. 5. remissiue.

Cura animarum dupliciter sumitur. num. 6. beneficium habens curam fori exterioris dicitur curatum. nu. 7.

In dubio beneficium non censetur curatum, sed simplex, & qui dicit curatum debet probare. nu. 8.

Duplicia beneficia dicuntur Dignitates, personatus & officia. nu. 9. & quid illa sint, & in quo differant. nu. 10.

Tertia diuisio benef. num. 11. beneficia censentur sæcularia, nisi contrarium probetur, & quæ sint. nu. 12.

Regularia beneficia quæ sint. num. 13.

Quarta diuisio benef. nu. 14. beneficia electiua quæ sint. nu. 15. cum seqq. resoluitur esse ea, quæ prouidentur per electionem à superiori confirmandam, etiamsi non seruetur forma capituli. quia propter. de electione.

Capitulum. quia propter. dat formam electionibus illorum prælatorum, per quorum mortem Ecclesia remanet viduata, & sine pastore, & qui possunt dici sponsi. nu. 19. nec est seruanda forma, de qua ibi in electionibus aliarum dignitatum, seu beneficiorum. nu. 20. 21. & 22.

Beneficia quæ prouidentur per electionem, quæ non egent confirmatione superioris, non sunt electiua, sed potius collatiua, & dicuntur mixta, quia conferuntur eligendo. nu. 23. cum seqq.

Beneficia electiua adeo sunt speciali nota digna, vt non veniant in mandatis de prouidendo, de electione non facta mentione, etiamsi nullus modus exprimatur, sed simpliciter mandetur prouideri. nu. 27. contrarium. nu. 28. & 29.

Capitulum cum in illis. §. illis. & Clement. 1. eodem in fin. procedunt, vbi alij modi prouidendi exprimuntur. nu. 30.

Verbum, prouisio, & verbum, dispositio, late sumpta, & sic in materia larga, & fauorabili, aut in materia legis, comprehendunt omnem modum prouidendi, & sic electionem. nu. 31. & verbum collatio, seu conferre, est generale, & comprehendit alios modos. nu. 32.

In materia odiosa, & restringibili verbum, prouisio, & verbum, dispositio, & à fortiori verbum collatio, non includunt electionem. nu. 33. & tunc quid sint. nu. 34.

Si apponeretur etiam in dispositione restringibili solum verbũ, dispositio, posset dici omnem modum venire etiam electionem. nu. 35.

Aliæ diuisiones omittuntur, quas ponunt Doctores in princ. citati num. 36.

Appellatione, beneficij, large sumpto vocabulo, seu in generali significatione, omnia cõprehenduntur beneficia. n. 37. & 39. non improprie sed proprie, quia beneficium est genus. nu. 38.

Vicarius Episcopi, cui facultas conferendi beneficia data est, beneficia etiam Curata, & Dignitates conferre potest. nu. 40.

Indultum, seu facultas conferendi beneficia à Papa concessum, comprehendit oĩa beneficia, etiam curata, & dignitates. nu. 41. quia est gratia fauorabilis, & ampliãda, cũ eius effectus deriuetur maliũ. nu. 42. & ex propria significatione. nu. 43.

Reprobãtur Rebuff. Domin. & alij aliter tenẽtes. n 44. & 45.

Illa facultas non importat graue præiudicium ordinarij. num. 46. nec præiudicium considerabile, quia non datur priuatiue, sed accumulatiue. nu. 47.

Procurator

Procurator constitutus ad acceptandum beneficia poterit etiã Curata, & Dignitates acceptare, nu.48.

In materia stricta, vt in literis ad beneficia, appellatione beneficij non veniunt omnia, nec Curata, & Dignitates, nu.49. ex defectu intentionis concedentis, num.50.

Neque etiam præbenda Canonicalis Ecclesiæ Cathedralis continetur, nu.51. Etiamsi fiat mentio de Ecclesia Cathedrali, vel alias comprehendatur. Alias enim non venirent præbenda, nec beneficia cathedralis, num.52.

In materia restringibili, an appellatione quorumcunque beneficiorum comprehendãtur dignitates, & Canonicatus, nu.53.

Sententia Decij, & intellectus, c.per illorum. de præben.nu.54. & sententia Staphilis, nu.55.

Stilus curiæ videtur habere, quod præbenda saltem Cathedralis Ecclesiæ non contineatur, vt sup.num.56.

In literis concessis Motu proprio, appellatione beneficij, an omnia veniant etiam Curata. nu.57.

Dispensatio est stricta num.58. & strictissime interpretanda, ita vt non valeat argumentum, de maiori ad minus nec extendatur, num. 59. & sic in dispensatione nomine beneficij, non venit Curatum, nec Dignitas, nec Ecclesiæ Cathedralis præbenda, num.60.

Reprobatur contraria sententia Gambari dicentis, quod dispensatus ad beneficium sit dispensatus, etiã ad Curatum, nu.61.

Dispensatio simplex ad beneficia non solum non comprehendit præbendas, sed nec alia beneficia Cathedralis, num.62. resolutio Rotæ, num.63.

In dispensatione Motu proprio concessa veniunt omnia beneficia, num.64. & in dispensatione ad quæcunque beneficia, nu. 65. non inueniret Episcopatus, num.66.

Reprobatur sententia Enriquez, num.67.68. & 69.

Irregularis, seu illegitimus dispẽsatus ad ordines, etiam sacros, non censetur dispensatus ad beneficium, etiam simplex. nu. 70. 71. & 72.

Potestas dispensandi concessa in fauorem illius, cui datur potestas, est fauorabilis, & large interpretanda, num.73.

Vbi à iure profertur verbum, beneficium, etiam in materia stricta, veniunt omnia beneficia, nu.74. quia ex propria significatione, nomine beneficij, intelliguntur omnia, nu.75.

Appellatione, diœcesis, quando profertur à iure, comprehẽditur etiam ciuitas, nu.76. & etiam in mandato, num.77. Secus in materia stricta dispositionis hominis, num.78.

Reprobatur intellectus D. Mich. Costæ ad c. Rodulphus. de rescript. nu.79. & 80.

Si impetraretur rescriptum, contra l. oppidi de Treualo Abulen. diœces: & alias eiusdem diœces. per illam clausulam generalem possent conueniri alij etiam eiusdem oppidi. nu.81.

1 VArias beneficiorum diuisiones ponũt † Rebuffus in praxi, tit. quotuplex sit beneficium, &
duobus sequentibus, & in repetit. cap.1. de concesfion. præbend. 4. præmisso. Coras. de benefic. 1. par.
cap.5. Ioan. Nicol. Gimon. in Enchirid. benefic. tit.
1. cap.3.4. & 5. Duaren. de benefic. lib.2. c.5. & 9. Pechius in Reg. benefic. in 6. à nu.50. P. Greg. de benef.
cap.10. Quintanaduennas Ecclesiastic. lib.1. cap.4.
Marsilius Columna de Ecclesiast. redditib. cap.11.
cum seqq. vsque ad 15. Rochus Veronen. de visitat.
verb. beneficia Ecclesiastica. Zerola in praxi Episcopali, 1. par. verb. beneficium. §.1. Zecchus de repet.
Ecclesiastica, tit. de beneficiatis, nu.2. & de beneficijs & pensionib. cap.1. num.10. Emmanuel Rodriguez quæst. regul. 1. to. quæst.34. art.1. & Toletus in
sum. lib.5. cap.76. & enumerant beneficia Selua de
benef. 1. par. q.2. à nu.26. & Hoieda de incompatib.
benef. in præfat. à nu.6. & Pacianus de probat. lib.2.
ex cap.27. & post hæc Gonçalez ad regul. mensium,
glos.7. num.39.
2 Et primo diuiditur † beneficiũ in maiora, & minora, maiora sunt Papatus, Episcopatus, seu Archiepiscopatus, & Abbatia, reliqua inferiora sunt minora.
3 Secunda diuisio est, † quod alia sunt curata, seu
duplicia, alia simplicia. Curata sunt beneficia curã
animarum habentia, seu parochiam. extrauagant.
execrabilis, versic. quantum de præbendis. Coras. d.
cap.5. nu.1. cum alijs, ad constituendam autem Ec-
4 clesiam parochialem, † quæ debeant cõcurrere, tradunt post alios Staphil. de literis gratiæ, tit. de qualitate & statu benefic. §. circa secundum, à nu.1. Sarnen. in reg. decidiomate, quæst.11. Rebuff. in cõcordatis, tit. de collatio. §. statuimus.2. verb. Parochiales
Ecclesiæ, Cucchus in institut. maiorib. lib.2. tit.15.
Hoieda de incõpatibilitate, cap.13. à nu.2. Mascar.
de probat. 1. conclus.469. Quintanaduennas Ecclesiastic. lib.4. à num.68. Zerola in d. praxi, verb. Parochia. §.1. & Zecchus de rep. Ecclesiast. cap.28. de Parocho. nu.2. & bona decisio Rotæ 52. par.2. diuersorum, & post hęc latissime Gonçalez ad reg. de mẽsib. gl.6. ex num.34. qui plura cumulat.
Vbi etiam ponunt differentiam inter Ecclesiam
5 Parochialem, † & Curatam, seu beneficium Curatum, & quod Cura animarum dupliciter sumitur,
6 stricte, seu proprie, quę † pertinet ad forum interius,
& est potestas ligandi, & soluendi in foro pœnitentiali, & large, seu improprie, quæ pertinet ad forum
exterius, & est potestas fori contẽtiosi, siue iudicialis, circa correctionem morũ, & sic beneficium habens talem iurisdictionem spiritualẽ dicitur bene-
7 ficium Curatum, vt in † cap. dudum. 2. de elect. vbi
Doct. & in d. extrauaganti. versic. quantum. & ibi
glos. Dec. in cap. ad aures. de rescript. à nu.16. Capra, reg.9. nu.12. Mandos. consil.20. num.5. & seq.
Ferrettus cons.255. nu.11. Bursatt. cons.352. num.2.
lib.4. & Nauarr. cons.4. de ætate, & qualitate, & cõs.
15. de præbend. nu.2. & 3. Pacian. d. lib.2. c.32.
8 Et in dubio beneficium non censetur † Curatum,
sed simplex, nam de iure nullum beneficium habet
Curam, nisi habeat populum, vel clerum, & ideo asserenti beneficio. Curam nõ imminere non incumbit probatio huius negatiuæ, sed qui dicit Curatũ,
debet probare, ita Bellamera decis.673. Staphil. d.
tit. de statu benefic. §.1. num.1. Rebuff. in praxi, tit.
seculare beneficium. quotuplex num.11. Menoch.
de arbitrar. lib.2. casu 201. nu.62. & 75. Hoieda nu.
2. & Bursatt. nu.3. vbi sup. Pacian. d. cap.32. ad fin.
Rochus Veronen. de visitat. verb. sine Cura. Rota
decis.17. num.1. par.1. diuersorum, & fuit dictum in
causa Legionen. præstimoniorum 1592. & in Abulen. beneficij de Mombeltran. 30. Octobris 1595. &
26. Iunij 1596. de quibus infra, 3. par. cap.2. nu.7. &
in alijs pluribus causis, & tradit Gonçalez supra nu.
91. qui ait fuisse etiam resolutum in vna Pampilon.
Priotatus 21. Iun. 1599. coram D. Pamphilio. Du-
9 plicia etiam † beneficia dicuntur dignitates, personatus, & officia, Gambar. de offic. leg. lib.5. rubr. an
legatus possit plura beneficia vni conferre, num.2.
& Bursatt. consil.352. num.1. lib.4.
10 Et quid illa sint, † & in quo differant, vide Abbatem, num.21. & alios in cap. de multa. de præbend.
Selua in d. q.2. 7. beneficio, à num.36. Coras.4. par.
cap.3. à nu.2. Cucchum d. lib.2. tit.1. à nu.16. Hoiedam sup. cap.7. nu.1. & 2. & alios supra relatos, nu.1.
maxime Pacianum d. c.27. vbi late.
11 Tertia diuisio est, † quod beneficia alia sunt sæcularia, alia regularia. sæcularia sunt, quę clerici, sę-
12 cularibus † conferri, & assignari debent, qualia censenda sunt omnia, nisi contrarium probetur. Rota,

dec.2.de præbendis,alias 32.in nouis. Milis in reper
torio,verb.beneficiũ.vers.23. Staphil.de literis gra-
tiæ, tit.de forma expectatiuarum in decima forma.
nu.10. Rebuffus d.tit.quotuplex ſit beneficium.nu.
30.Coraſ.d.c.5.nu.5. Duarenus d.lib.2.c.9. Pechius
d.reg.beneficium.nu.5.Hoieda in d.præfatione.nu.
6.Maſcardus de probation.concl.172.Nauarrus cõſ.
3. de præbendis. Zauallos in ſuis communibus con-
tra communes. q.282.nu.11. Zerola in d.praxi.2.p.
verb.beneficium. §.12.& 19.& fuit dictum in vna
Segobien.præſtimonij,16.Iunij.1586.corã D.Man
tica, nempe quod beneficium in dubio præſumitur
ſęculare,&c.Et nouiſſime in vna Pampilonen.Prio
ratus.21.Iunij.1599.coram D. Pamphilio, vt per
Gonçalez d.gloſſ.7.num.2.quod etiam docet ibi,&
gl.8.nu.9.& poſt hæc tradit Leonar.Leſſius de iuſt.
& iure.lib.2.cap.34.num.8. Licet contra teneat Pa-
cianus.d.lib.2.c.31.a nu.8.

13 Regularia ſunt,†quę per regulares,ſeu religioſos
regi debent.c.cum de beneficio.de præbend.in 6.cũ
alijs, vt Abbatia, Prioratus,ſeu Canonicatus regu-
laris: & alia, quæ ponit, & enumerat Rebuffus in
praxi,tit.beneficia regularia multiplicia, de qua vi-
denda ſunt dicta infra.7.p.c.10.

14 Quarta diuiſio eſt, † quod beneficia alia ſunt col-
latiua,quæ collatione,aut alio,quam electionis,mo
do obtinentur; alia electiua, quæ prouidentur per
electionem a Superiore confirmandã,maxime quã-
do in electione ſeruatur forma.cap.quia propter.de
15 electione. Rota deciſ.1.de electione in antiquis. gl.
in Clement.quia contingit.§.vt autẽ,verbo.electio-
nem,de religioſ.dom.quam ibi ſequitur Cardi.& in
Clement.1.de præbend.q.4. Francus in c.cũ in illis.
§.1.nu.3.de præbend.in 6.Felin.in c.in noſtra. de re
ſcript.Coro.31.& in c.cum Bertholdus, de re iudi-
cata.nu 4.gloſſa,regulæ de triennali. Selua 3.p.q.1.
nu.4.Rebuſſus in concordatis, tit.de regia nomina-
tione.§.Monaſterijs. verb.electiuis. & in praxi, tit.
de election.& Coraſ.d.c.5.nu.8.& Gonçalez,gl.10.
16 nu.11. Quamuis idem Coraſ.2.p.c.1.num.12.cum†
Coſma in pragmatica ſanctione, tit.de electione, c.
ſicut.§.& cum humanæ.& c.licet.§.ſtatuit.velit ea
tantũ eſſe electiua, in quibus proceditur ad electio-
nem,ſecundum formam. d.c.quia propter.& idem
tenet Staphil. tit. de modo & forma impetrandi. §.
de qualitate dignitatum.à num.1.& Franc.Marcus
deciſ.1362.nu.3.& 1363.p.1.& deciſ.90.p.2.

17 Ad quod facit, † quod ait d. deciſ.1. de election.
audiuiſſe, quod Innocentius VII.declarauit ſemel
in Camera, quod volebat id beneficium eſſe, & dici
electiuum, in cuius electione ſeruatur forma.d.cap.
quia propter.vel per cuius vacationem Eccleſia red
ditur viduata Prælato,& refert Felin.d.cor.32. Co-
raſ.d.c.5.nu.9.& Gambarus de officio legati, lib.3.
nu.84.ſed de iſta declaratione non conſtat.

18 Nec obſtat textus in d.c.quia propter, † qui dat
formam electioni,qua non ſeruata, non dicitur pro
prie electio celebrata, quia forma dat eſſe rei, vt ait
Staphil.ſupra num.3. Reſpondetur enim,quod ille
19 textus dat formam,†electionibus illorum Prælato-
rum, per quorum mortem Eccleſia remanet vidua-
ta, & ſine paſtore nempe Epiſcoporum, Abbatum,
& Prælatorum Eccleſiarum Collegiatarum,qui ha
bent in eis generalem iuriſdictionem, ratione cuius
poſſunt appellari ſponſi, vt colligitur ex textu, ibi,
Eccleſiæ iudicatæ,& ex gloſſa ibi,& communi.con
tra Hoſtienſ.tradit Abbas ibidem. a nu.70. Coſmas
d.tit.de electione.c.1.& c.cũ humanę.verbo Præla-
to. Probus ad Monachum in c.2. de præbend. in 6.
nu.41.Rebuſſus conſ.89.Coraſ.4.p.c.3.nu.27.Man-
dagotus de electione nouorum Epiſcoporum. c.21.
& ibi Boer.in additio.P.de Bayſio,in directorio ele
ctionum.3.p.cap.39. Cucchus in inſtitution.maior.
lib.4.tit.1.nu.280. Caputaquen.deciſ.295.nu.3.p.1.
& Silueſter in ſumma,verbo electio.2.quæſt.1.

20 Vnde in electionibus aliarum Dignitatum, † ſeu
beneficiorum, non eſt neceſſario ſeruanda aliqua
forma illarum, de quibus ibi, ſed ſufficient ſingula-
res conſenſus capitularium, dummodo præſtentur
collegialiter in ipſo capitulo, & ſolus maioris par-
tis conſenſus, & electus ſimpliciter à maiori parte
habebit ius ad dignitatem, ſeu beneficium, vt ibi
docet Abbas.nu.9.& Coſmas. Coraſ.d.c.3.nu.10.&
28. Mandagotus,& ibi Boer. P.de Bayſio,Cucchus,
21 & Silueſter,vbi proxime;niſi ſecus † de conſuetudi-
ne obtineret, quæ cum non ſit iuri contraria eſt in-
uiolabiliter obſeruand. Mandagotus, Boer.& P.de
Bayſio,ibi.

22 Quamuis Oldradus.conſ.146.† teneat in electio-
nibus Dignitatum Eccleſiæ Cathedralis debere ſer
uari de iure formam d.c.quia propter. de quo vide
dicta 5.p.c.4.nu.22.

23 Beneficia autem, † quæ prouidentur per electio-
nem, quæ non eget confirmatione Superioris, non
ſunt electiua,ſed potius collatiua,& illa electio dici-
tur prouiſio,gloſſa,Cardinalis,Francus, Felin.Gloſ
ſator. Selua, Rebuffus, & Coraſ.citati ſupra.nu.15.
& Coſmas d.verbo Prælato.ad finem,& Quintana-
duennas. lib.1.c.7.nu.2. in quibus eligentes, confe-
24 runt eligendo:& è contra,†& ſic dicuntur mixta,vt
per Rebuffum in procemio concordatorum. §.1.
verb.mixta.in praxi. tit.de electione. nu.4. Coraſ.d.
25 c.5.num.9. & Duarenus.lib.5.c.1. Quamuis P. † de
Bayſio. 1.p.c.2.nu.10. cum Oldrado d.conſ.146.di-
cat, quod,ſi Canonici eligũt in plena forma electio-
nis, eſto, quod eorum electio non confirmetur, ta-
men ratione formæ in electione ſeruatæ,dicitur be-
neficium electiuum. Et ſequitur cum additamento,
Pacianus d.lib.2.c.30.à nu.10.

26 Vnde Rota, † in vna Vercellen.Canonicatus.4.
Maij.1598. coram D.Corduba, de qua infra 7.par.
c.1.num.37.ait, quod electio capituli ad Canonica-
tum, habet vim collationis,cum nulla indigeat con
firmatione.

27 Et beneficia electiua adeo ſunt † ſpeciali nota di-
gna,vt non veniant in mandatis de prouidẽdo, niſi
de electione facta fuerit ſpecialis mentio, etiamſi
nullus modus exprimatur, ſed ſimpliciter mande-
tur prouideri de beneficio vacaturo, vt ex c.cum in
illis. §.illis.de præbend.in 6.& Clem.1.eodẽ.in fine,
ibi,nullã de electione fecerimus mentionem,tenent
Decius in c.1.de electione.nu.4. cuius opinio placet
Additionatori,ibi litera C.Coraſ.d.c.5.nu.8.Gãbar.
de officio legati.lib.3.nu.114.& videtur etiã placere
Franco in d.§.illis.nu.2.verſ.cogita. & Gomezio in
reg.de annali.q.11.& tenet,Pariſ.cõſ.31.p.4.nu.21.
vbi ait, quod ſi Papa ſimpliciter conceſſiſſet Archi-
diaconatum, de quo ibi,tamen in tali gratia non ve
niret, quando eſſet electiuum, niſi expreſſa fuiſſet
mentio facta de electiuo,per d.§.illis.& d.Clemẽt.1.
& Duaren.d.lib.5.c.1.ad fin. Sed contrarium tenet
28 gloſſa,verbo,†quamuis.in d.Clem.1.verſ.fin. quam
ibi ſequuntur Imola, Abbas, & Cardin. q.5. idem
conſ.103. Archidiaconus Ioann.Andreas, Domin.
nu.8.& Francus.nu.2.in d.§.illis. Felin.in d.c.in no
ſtra. Cor.32.nu.5. Et nota, quod & in c.ſedes.eodẽ,
tit.ſub n.30. Staphil.tit.de modo & forma impetrã-
di.§.de qualitate dignitatum.nu.11.Selua 3.p.q.11.
nu.29.

nu.29.rd.qualitate, Æneas de Falcon. de præseruatio.q.3.nu.21.& Rota decis.111.de præbendis,alias 169.in nouiss.qui docent,quod vbi simpliciter mandatur prouideri de dignitate, vel prima, quæ vacauerit,vel quam duxerit acceptandam,non expresso aliquo prouisionis modo,includitur dignitas electiua, & quando simpliciter mandatur prouideri de beneficio,venit beneficium electiuum,& hæc videtur communis opinio, & inquit Cardinalis.d.q.5.

29 † non esse verum,quod modus electionis indigeat speciali nota,& in d.cons.ait,quod nõ disponitur in iure quod modus electionis non comprehẽdatur, nisi fuerit expressus &c. Sequitur Felin. in d.c.sedes. & eandẽ sententiã clare tenet Rebuffus de pacificis possess.nu.31.alias 57.& videtur tenere Gonç.gl.19.n.8.

30 Et dicta glossa,& DD. † citati intelligũt textum in d.§.illis.& in d.Clem.1.vers.fin.vbi alij modi pro uidendi exprimuntur, vt, quia mandatur prouideri, de dignitate, seu beneficio spectante ad collationem,prouisionem,præsentationem,vel quamuis dispositionem quorumcunque. Tunc enim non includitur electio, & hic est communis intellectus,vt testatur Francus,in d.§.illis,in principio.

31 Nam licet verbum,prouisio,† & verbum, dispositio,late sumpta,& sic in materia larga,& fauorabili,aut in materia legis,comprehendant omnem modum prouidendi,& sic electionẽ, ex glossa in Clem. fin. verb.prouisioni,de electio.& in Clement.1.verbo dispositionem , de supplenda negligentia Prælatorum. Domin.in d.§.illis. nu.6.& 7. Staphil.tit.de modis prouisiuis.nu.14.Selua 3.p.q.1.nu.17.Rebuffus in concordatis.tit.de collatio.§.præfatique ordinarij.verb.prouisionem.Coras.4.p.c.1.nu.1.Lambert. de iure patron.1.p.2.lib.q.1.art.12.nu.1.2.& 29. Pechius d.reg.beneficium.nu.17. Mandos.reg.13.q.2. nu.2.& reg.32.q.4.nu.3.4.& 5. Rota decis.791.n.6. p.1.diuersorũ. vbi etiam quod comprehendunt Cõmendam,& in vna Seguntina indulti.7.Iunij.1594. corã Illustrissimo Arrigonio. Gõçalez gl.17. & 20.

32 Sed,& verbum,collatio,seu conferre,† est generale,& alios modos comprehendit, tit.vt Ecclesiastica beneficia,sine diminutione cõferantur. Rebuffus in praxi,tit.de dispensatione,ratione ætatis, verb.cõferantur, & deuolut.nu.70. Mandos.d.q.4.nu.2. & fuit dictum in vna Callagurritana de Zalduende.9. Decembr.1588.coram D.Seraphino, nempe,quod verbum,conferre, de quo in dispẽsatione super illegitimitate,comprehendit omnes titulos,&c.in Gerunden.permutationis.17.Maij.1593.corã D.Lita, infra adducta.vlt.p. c.2. nu.277. Tamen in materia

33 odiosa,† & restringibili,vt est mandatum de prouidendo, tanquam ambitiosum,verbum,prouisio,& verbum, dispositio, & a fortiori verbum , collatio, non includunt electionem,vt in d.§.illis,& seq.& d. Clement.1.vers.fin.Dominic.& Francus.nu.6.& 7. in d. §.illis. Abbas in d. Clement. fin. de electione. nu.1. Cardinal.dict.Clement.1. de supplenda negligentia Prælatorum. nu.2. Felin.d.cor.32. num.28. Cosmas in pragmatica sanctione, tit. de reseruatio. verbo,dispositionem , Rebuffus d.§.præfatique ordinarij.verbo, prouisionem,& verbo, dispositionẽ. Selua d.nu.17.Paris.cons.144.nu.14.4.p. & Mados. reg.2. quod verbum,collatio,comprehendit omnẽ modum , per quem prouidetur de beneficio, quando profertur a lege: secus verò, quando ponitur in rescriptis,& impetrationibus, tradit Caputaquen. decis.36.nu.15.& 16.p.3.& Gonçalez.gloss.16.a nu.

34 9. Et tunc verbum,prouisio,† idem est,quod collatio stricte,cum sint sinonyma,& verbũ, dispositio, sumitur pro ordinatione , id est institutione Ioan. Andreas Domin. d.nu.7. & Francus d.nu.6.& 7. in d.§.illis.& Cosmas supra, & de verbo,ordinare, vide Gonçalez gl.20.a nu.5.

35 Placet tamen mihi , † quod docet Cardinalis , d. nu.2. quod si apponeretur etiam in dispositione restringibili solum verbum, dispositio, posset dici omnem modum venire,etiam electionem,quod etiã tenet Lamber.d.nu.29. & est de mente Rebuffi,d.verbo dispositionẽ, vers.item illa enumeratio specierũ.

36 Non est opus hic prosequi alias † diuisiones beneficij,quas ponunt DD.in principio citati, quia non multum conducunt,præsertim ad praxim,& prædictæ sunt præcipuæ.

37 Sed oportet animaduertere , quod appellatione beneficij,large sumpto vocabulo, seu in generali significatione omnia comprehenduntur beneficia,tã maiora,quam minora,tam curata, quã simplicia dignitates,& præbendæ,& tam regularia,quam secularia,&c. Glossa in reg.beneficium,& in c.si gratiose,verbo beneficia , de rescript. & c.1. verbo beneficia,de rerum permutat.in 6.& in Clement.auditor. verb.benefic.de rescript.& in Clement.1. verbo beneficiali.de causa possessionis , Francus in d.reg.beneficium.nu.1. & additio.2. Din.ibidem, Abbas in c.postulasti.nu.2. Felin.4. & Decius 12.de rescript. idẽ Decius in rub. de rescript. nu.33. Selua 1.p. q.3. Rebuffus in praxi, tit.quid sit beneficium.nu.10.& tit.de vnio.nu.3.& in reg.cancellariæ, de vnio.gl.2. & in tract.de nominatio.q.9.nu.5.& 6.Coras.1.p.c. 5.nu.3.Mandos.ad Lapum,allegatione 84.litera Z. & litera A.Medices de diffinitio.2.p.c.16.nu.5.Ferrettus, cons.220.nu.10. & D.Sahagum , in c.fin.de sequestrat.possessionum.nu.20.

38 Idque non improprie, † sed proprie,quia beneficium est genus,c.tua de verbor.signific. c.si tibi concess.de præbend.in 6. Rebuffus , d.nu.10.& nu.5.& 6.& ita omnes species proprie comprehendit,vt recte aduertit Decius,d.nu.12. & idẽ tenet Innocent. in c.fin. num.1. de præbend. Francus in d.c.cum in illis.nu.5.eodem tit.in 6. Staphil. d.tit.de modo, & forma impetrandi.§.1.nu.2.

39 Et sic,quod glossæ,† & DD.citati dicunt appellatione beneficij, omnia beneficia comprehendi, large sumpto vocabulo, seu largo modo accipiendum est,id est, in generali significatione non improprie. P.Greg.de benef.c.6.nu.4.

40 Vnde Vicarius Episcopi,cui facultas cõferendi † beneficia data est,beneficia etiam curata,& dignitates conferre poterit, Rota decis.7.de officio Vicarij, alias 437.in antiquis,& 2.eodẽ tit.in antiquioribus. Domin.in fine,& Francus.nu.3.in c.final.de officio Vicarij,in 6.Felin.in c.causamque.nu.14. & in c.postulasti.num.11.de rescript. Lapus d.allegatione 84. vbi Mandos.Staphil.d.tit.de modo & forma impetrandi.§.circa 3.nu.3. Rebuffus in praxi, tit.quid sit beneficiũ.nu.11.& in forma Vicariatus. nu.111. & 117. & in reg.13. Cancellariæ, verbo, aut Vicarios perpetuo,versic.poterit etiam Vicarius, & d.q.9.de nominationibus. nu.5. Coras.d.c.5.nu.3.& 2.p.c.8. num.4.Cucchus in institutio.maioribus.lib.2.tit.8. nu.91.& Sbrotius de Vicario Episcopi. lib.2.q.81. & seq.& post hæc Gonçalez.gl.6 nu.25.

41 Vnde etiam indultum , † seu facultas conferendi beneficia alicui a Papa concessum cõprehendit omnia beneficia,etiam Curata,& Dignitates.c.dudum de præbẽd.in 6.& ibi glossa,verbo beneficia,& post alios Francus.nu.13.& 14. in d.c.cum ea illis. nu.5. Staphil. d.§.1.nu.2.& 3. & d.§.circa tertium. nu.3.

& communiter DD. in d. c. cum in illis. Gonçalez
supra nu.24.vt per Decium in d. rubrica de rescrip.
nu.36.& Rebuffum in concordatis, in forma man-
42 dati Apostolici, verbo, cum Curatum† propter gra-
tiam Principis, quæ tali casu est fauorabilis, & am-
pliãda, ex quo in ea cessat ambitio, cum eius effectus
deriuetur in aliũ, vt aiunt DD. citati, & Cresc. decis.
1. de priuil. ad finem, & tritũ est, vt inquit Cæsar de
Graffijs, decis.112, nu.7. in materia fauorabili appel-
latione beneficiorũ venire Canonicatus, Probus ad
Monachum in c. si propter. de rescript. in 6. nu.1. Tũ
43 etiam† quia de propria significatione, appellatione
beneficij venjũt etiam Curata, vt dictum est nu.37.
44 Quamuis contrarium teneat Rebuffus in† d. for-
ma Vicariatus. nu.113.& 114. dicens, quod istud in-
dultum, seu facultas restringi debet, propter præiu-
dicium ordinarij, quod etiam ait Cresc. loquendo
in facultate Nuntij, d. decis.1. nu.1. cum Socino. cõs.
260. vol.2. & sequitur Anast. Germon. de indultis
Cardinalium. §. ac irritũ, a nu.31. dicens, quod facul
tas Nuntij non comprehendit dignitates, nisi sit di
ctio & alia quæcunque, ex d. decis. Cresc. sub nu.30.
45 Et quamuis Domin. in d. c.† dudum. nu.14. quem
sequitur Felin. in d. c. postulasti. nu.11. distinguat, di
cens, quod istud indultum, seu facultas, intelligitur
etiam de Curatis, interpretando late, quando nemi-
ni præiudicat, nisi concedenti, puta in reseruatis, se-
cus, si præiudicat tertio, scilicet ordinario.
46 Sed, vt Francus, vbi supra, ait, hic non agitur † de
graui præiudicio Ordinarij, cum necessario debeat
conferre, vt notatur in c. relatum de præbend.
47 Præterea considero, per illam facultatem† nõ fie-
ri Ordinario præiudicium considerabile, quia per
illam non tollitur ei potestas conferendi, sicut an-
tea, quia datur accumulatiue non priuatiue adnota
ta in c. pastoralis, de officio ordinarij.
48 Similiter etiam procurator constitutus ad acce-
ptandum beneficia, poterit etiam Curata, & digni-
tates acceptare, Domin. in d. c. fin. in fine, de officio
Vicarij in 6. & ibidem Francus, nu.3. Felin. in d. c.
postulasti. nu.11. ad finem. Staphil. d. §.1. nu.5. Selua
3. p. q.55. nu.2. Rebuffus d. forma Vicariatus. num.
112.& 118.& d. q.9. nu.6. Coras. d. c.5. nu.4.& Sbro-
tius d. lib.2. q.81. nu.3.& q.82. nu.2.
49 In materia tamen† stricta appellatione, beneficij,
non veniunt omnia beneficia, vt in literis ad benefi-
cia ambitiosis concessis ad petitionem supplicantis
nomine, beneficij, non intelliguntur Curata, & di-
gnitates. c. fin. de præbend. c. cum in illis, eodem tit.
in 6 Bonifacius in Clem.1. de sequestratione posses-
sion. nu.39. Abbas nu.2.& Felin.4. in d. c. postulasti.
Decius in d. rubr. de rescript. num.35. Staphil. d. §.1.
nu.1.& d. §. circa 3. nu.1. Gigas de pensionibus. q.28.
nu.9. Coras. d. c.5 nu.4. Fran. Marcus decis.525. p.1.
& P. Gregor. d. c.6. nu.4.& alij.
50 Et hoc ex† defectu intentionis concedentis, vt in
illis iuribus dicitur, nõ vero quia de proprietate ser-
monis, & vi verbi non comprehendantur, vt recte
inquit Decius, in d. c. postulasti. nu.13. Staphil. d. §.
1. num.1.& 2. & Quintanaduennas Ecclesiasticon,
lib.1. c.13. nu.14.
51 Neque etiam præbenda † Canonicalis Ecclesiæ
Cathedralis continetur Archidiaconus, in c. aliena-
tiones 12. q.2. & in c. cui non de Sacerdotali, de præ-
bend. in 6. Abbas in d. c. fin. de præbend. nu.6. & in
d. cap. postulasti. nu.2. & ibi Felin nu.4. & in d. cap.
in nostra. cor.39. ad finem, & Coras. d. nu.4.
52 Et in materia restringibili appellatione, † etiam
quorumcunque beneficiorum, non debere includi
dignitates, & Canonicatus, dicit Cæsar de Graffis
decis.113. num.4. quod tamen non videtur certum,
propter dictionem, quotumcunque, ex dictis infra.
nu.65.& in c. præcedenti. a nu.93.
53 Ex quibus id procedit† etiamsi fiat mentio de Ec
clesia Cathedrali, vel alias comprehendatur, alias
enim non venirent præbendæ, nec alia beneficia Ec
clesiæ Cathedralis, ex cap. quamuis.1.2. responsio, de
præbẽdis in 6. Calder. cons.31. de præbend. Staphil.
d. § circa 3, nu.6. de quo late Felin. d. cor.39. Selua,
3. p. q.11.21. qualitate. nu.38. ad quẽ refert sc. Flam.
Parii. de resign. lib.10. q.2. nu.25. & Fran. Marcus d.
decis.525. qui ponunt declarationes, & fallentias.
54 Sed contrarium tenet Calder. ibi, & Decius† in d.
c. postulasti. nu.14. ex cap. pro illorum, de præbẽdis,
55 reprobans responsionem Abbatis d. nu.6. & Felin.
d. nu.4. Fallentia 2. & aliorum, quod ibi ideo illud
sit, quia dictũ fuit de competenti beneficio, id enim,
inquit, semper intelligitur, etiamsi mandetur sim-
pliciter prouideri de beneficio.
56 Et hanc Decij sententiam tenet† Staphil. d. §. cir-
ca 3. nu.5. vers.2. postet, qui tamen nu.6. videtur di-
cere, quod de stilo, & consuetudine Curiæ, opinio
Archidiaconi est verior, & tenenda, etiam in præbẽ
da Ecclesiæ Collegiatæ. Et quidem ita videtur ha-
bere stilus, saltem quo ad præbendam Ecclesiæ Ca-
thedralis, propter præeminentiam, & maioritatem
Canonicorum eius.
57 At si literæ conceduntur† motu proprio, appella-
tione beneficij, omnia veniunt, etiam curata, licet
de eis non sit facta specialis mentio. Francus in d. c.
cum illis. nu.5.& Staphil. d. §.1. num.6. Ex quo tunc
plenissima debet fieri interpretatio. c. si pluribus. de
præbend. in 6. Sed in Curatis contrarium est verius,
ex d. c. cum in illis. & tenet Rota decis.6. de præben.
in nouis. Abb. in c. ad aures. n.5. de rescript. Put. dec.
301.& 307. lib.1.& nouissime Gonçalez, glos 6. nu.
10. quamuis in prouisione ordinarij, id non placeat,
constando de corpore beneficij, argum. Clement.2.
de offic. ord. non obstante decis. Putei.
58 Similiter in dispensatione, quæ est stricta. c.1. §. fi.
de filijs presbyter. in 6. vbi Francus, nu.4. Felin. in d.
c. postulasti. nu.8. & in c. fin. de simonia. a n.4. Ias. in
l. fin. de constitut. Principum. à nu.37. Coras. d. c.5.
nu.4. & Hoieda de incompatibilitate beneficiorũ.
2. p. c. vlt. a nu.67. cum seq. Caputaquen. decis.303. p.
2. & decis.100. p.5. Sayrus de censuris. lib.6. c.11. à
nu.16.& alij infra citandi, & strictissime interpretã-
59 da, ita vt in ea non valeat argumentum, † de maiori
ad minus, nec extendatur ad casum habentem in se
maiorem rationem, quam casus cõcessus. Felin. ibi,
& Iason, nu.38. Ripa in c. ad aures. de rescript. à nu.
37. Caputaquen. decis.8.& 274. par.1.& Mandos. de
signatura gratiæ, tit. de dispensatio. vers. in materia
dispensationum. Thom. Sanchez, de matrimonio.
60 lib.8. disput.1. nomine beneficij† non venit Curatũ,
nec dignitas, nec Ecclesiæ Cathedralis prębẽda. Ro-
ta decis.2. de filijs presbyteror. in nouis. c. postulasti.
nu.4.& 8 ad finem, & in d. c. in nostra. cor.39.& in c.
pastoralis. nu.11. de officio delegati, Iason sup. nu.4.
Selua d. q.11.21. qualitate. nu.38. Rebuffus in praxi,
tit. quid sit beneficiũ. nu.15. & de dispensatione. ra-
tio. ætatis. verbo, enã, si Curam habeant animarũ. &
de dispensatione super defectu nataliũ. à nu.51. Co-
ras. d. nu.4. Franc. Marcus, d. decis.525. num.17. p.1.
Men. d. casu 201. nu.62.& Ferrettus cõs.220. nu.12.
Quamuis Gambarus de officio legati. lib.7. num.
61 157.& † Mayolus, de irregularitate. lib.1. c.9. nu.2. te
neant, quod dispensatus ad beneficium, sit dispen-
satus

62 satusetiam ad beneficium Curatum, † & dispensatio simplex ad beneficia, non solum non comprehēdit præbendas, sed nec alia beneficia Ecclesiæ Cathedralis, argumento.d.c.quamuis. Rota, Felin. Selua, supra Rebuffus, d. tit. de dispensatione ratione ætatis, verbo.in Cathedralibus.

63 Etita in vna †Oxomen.portionis.20.Iunij 1552. coram D.Vestano, fuit conclusum dispensationem, super illegitimitate non suffragari, cum in ea non dicatur, quod possit obtinere in Cathedrali, nam dispensatus ad obtinenda beneficia, non dicitur dispēsatus in Cathedrali, Rota supra, & notatur in d.c.1. de filijs Presbyterorum in 6. nec obstare, quod in mandato de dispensando, & dispensatione, dicatur, quod si primum ei non sufficiat, tunc secundum obtinere possit, etiam in Cathedrali, quoniam fuit responsum, quod cum dispensatio sit odiosa, & stricte interpretanda, is non dicitur dispensatus, vt primum in Cathedrali obtinere possit. argum.d.c.quāuis. Rota d.decis.1. de filijs Presbyterorum in antiquis, & quia inclusio vnius est exclusio alterius. l. cū prætor. ff. de iudic. &c. quæ decisio habetur apud Cottam decis.221.& Caputaquen.272.p.1.

Limitantur tamen prædicta, vt non procedant,
64 si dispensatio † fiat motu proprio, Abbas in c. cum in cunctos. §.1.de election.nu.8. & Felin.d.c.postulasti.nu.13. limitatione 6. & faciunt d.supra.nu.57. & Thom.Sanchez sup.num.5.

65 Vel si dispensatio † sit ad quæcunque beneficia, tunc enim, quia huiusmodi dispensatio est ex vberans, venient omnia. Rota d. decis.2. & ibi additio Papa. nu.11. Felin. in d.c.postulasti. nu.4.& 8. ad finem, & d.c.pastoralis.nu.11. Iason d.nu.4. Crescen. decis.1.nu.5.de priuilegijs. Mandos.supra tit.de dispensatio.super defectu nataliū. vers.limitant. Fran. Marcus. d.nu.17. & Ferrettus supra num.11. & 12. quamuis contradicat Rebuffus d. verbo, in Cathedralibus, & Gonçalez supra nu.14.& conducit dec. Rotę, in causa Burgen. Abbatiæ de anno 1586.infra adducta 7.p.c.2.nu.73.

66 Non tamen veniret Episcopatus, propter † excellentiam, & præeminentiam dignitatis, quæ est culmen dignitatum, & speciali nota digna. Abbas in c. dilectus, de concess. prębendæ.nu.1. vbi docet, quod dispensatio ad dignitates non extenditur ad dignitatem Episcopalem, quod etiam docet in cap. cum Vintoniensis.nu.8. de electione, & alij ibi, & sequitur Peregrinus de fideicommissis.art.23.num.8. & Hoieda sup.nu.77.

67 Et ex dictis conuincitur † doctrina Enriquez in summa. lib.13.c.57.§.5.dicentis, quod dispensatus ad Curatum non eget noua dispensatione, pro Episcopatu, & quod homicida, si per dispensationē legitimam fiat habilis ad omnes ordines sacros, & illorum vsum, videtur factus habilis ad beneficium, etiā Curatum, & Pōtificale, & quod dispensatus ad omnes ordines, etiam Presbyteratus, potest consecrari Episcopus, & quod ita dixerūt Salmaticenses Theologi, & Iurisperiti, & Datarius Papæ consulti. sequuntur Emmanuel Rodriguez in summa. 1.tom. c.179.nu.1. & Vega in summa. 1.p.cap.36.casu 13.

68 Et idem Enriquez.lib.14.c.8.§.10.ait, †quod illegitimus dispensatus ad Sacerdotium non manet inhabilis ad beneficium Curatum, & Episcopatum, & dignitates.

69 Quæ omnia sunt falsa, † & sine fundamento, & contra tenet Sayrus.d.lib.6.c.11.nu.27.& 28. quicquid dixerint Salmaticenses Theologi, & Iurisperiti, nam Datarium Papæ non credo id dixisse.

70 Et falsum etiam est, †quod ait idem Sayrus.lib.7. c.14.nu.22.quod irregularis dispensatus ad ordines censeatur dispensatus ad beneficia simplicia, quæ conuenire solent clerico, hoc vel illo ordine minori initiato, & quod illegitimus dispensatus ad ordines minores eo ipso dispensatus censetur ad beneficia simplicia, conferri solita clericis minoribus ordinibus initiatis, & allegat Archidiaconū, in c. Presbyterorum. 56.distinct. Glossam in c.fin.verb.sedis.& ibi Panormitanum. nu.2. de filijs Presbyterorum, Matolum de irregularitate. lib.1.c.8.nu.8. quid nō
71 dicunt, & cōtrarium melius†tenuit ipse Sayrus.lib. 6.c.11. nu.21. vbi ait cum Abbate in c.literas. nu.6. in fine, de filijs Presbyterorum, quod illegitimus dispensatus ad ordines, non propterea censetur dispēsatus ad beneficium, quod etiam docent Rebuff. tit.
72 de dispensatione†super defectu natalium.nu.48. Lābert.de iure patronatus. 1.p.2.lib.q.7.art.13.nu.15. Gambar.de officio legati. lib.7.rubr.1.n.202. Paris. cons.88.nu.19.20.& 21.p.4. & Hoieda, supra num. 79. Petrus Ledesma in summa, de matrimonio.cap. 34.6.conclus. Suarez 5.tomo, de censuris.disput.41. sect.3.nu.3.ad finem, & alij, nempe, quod dispēsatus ad ordines, etiam sacros, non censetur dispensatus ad beneficium, quia sunt diuersa.d.c.1.de filijs Presbyterorum in 6. & quia dispēsatio non extenditur, vt dictum est, quicquid dicat Thom.Sanchez supra nu.27.in dispensato ad sacros.

73 Quamuis autem dispensatio sit stricta, potestas † tamen dispensandi non expressis personis, sed concessa in fauorem illius, cui datur potestas, est fauorabilis, & large interpretanda. Abbas.nu.3.& 5. Anania.5.& 8. & Felin.à nu.7.in d.c.fin.de simonia. per textum, ibi, idem Felin.in d.c.postulasti.nu.11.limitat.4.& Ripa in d.cap.ad aures.num.41.de rescript. Thom.Sanchez.lib.8.disput.2.& 24.nu.9.

74 Rursus, vbi à iure præfertur † verbum, beneficiū, tunc etiam in materia stricta veniunt omnia beneficia, etiam Curata, & dignitates, Glossę supra citatę, nu.37. Dominicus in c.si gratiosæ. de rescript.num. 16. Bonifacius in d.Clemēt.1.de sequestratione possessionum.nu.35. Felin.in d.c.postulasti.num.11. ad finem. Sarnen. in regul.de annali.q.18.& 19. Rebuffus de nominatio.q.9.nu.5.& sequitur P.Gregor.d. c.6.nu.4.dicens, quod si a lege nomen, beneficij, profertur, generaliter ad omnia intelligitur, nisi exceptio, vel ratio singularis beneficia distinguat, quicquid velit Doct. Sahagum, in d.cap.fin.de sequestratione possessionum. nu.20.& 23. & conducit decis. Rotæ in causa Abulen.parochialis.22.Iun.1594.infra adducta 5.p.c.5.nu.92.

75 Et est ratio, †quia, vt supra dictum est.num.38.ex propria significatione nomine, beneficij, intelliguntur omnia beneficia, etiā Curata, & dignitates, &c.

76 Sicut etiam appellatione † diœcesis, quando profertur à iure, comprehenditur etiam ciuitas, Glossa 2. in c.vnico. de rerū permutatione in 6.& ibi DD. & Gambarus, nu.106. Felin.in c. Rodulphus de rescript. nu.8. & Mandos.reg.16.q.42.nu.7. facit textus in c.1.de officio Ordinarij, & in c.cū Episcopus, eodem in 6.& in c.cum nullum, de tēporibus ordinationū in 6.& tradit post hæc Gonç.gl.43.nu.195.

77 Et secundum Ferrettum.cons.220.& 222. etiam in mandato appellatione diœcesis, venit ciuitas cū Ecclesia Cathedrali; ad textum, in d. c.cum nullus. & in d.c.cum Episcopus, & alias dicta supra.nu.48.

78 Quamuis secus sit † in materia stricta dispositionis hominis, vt in rescriptis ad lites.d.c. Rodulphus. & in literis ad beneficia, d.c.quāuis.1.de præb.in 6.

vt per Francum, nu. 5. in d.cap. vnicos, & ibi Gambar, nu. 105. & 107. & alios, & per Abbat. nu. 3. & 5. & Fel. num. 8. cum communi in d.c. Rodulphus. & alios, ibi, & Mandos. d. nu. 7. & Gonçalez supra nu. 194. & 196.

79 Et non placet mihi intellectus, † quem Doctor Michael Costa tenens, contra communem, in lectura Salamantina suæ Cathedræ vespertinæ nouæ assignabat ad d.c, Rodulphus. nempe, quod in specie illius, per illa verba rescripti, & quosdam alios Sagien. diœcesis, non veniunt homines ciuitatis, non quia rescriptum ad lites sit odiosum, & restringendum, sed quia præcesserat in eodem rescripto mentio ciuitatis, per illa verba, cōtra Episcopū Sagien, & proinde in dictis verbis generalibus postea secutis nō potuit iterū includi ciuitas ad l. doli clausula, ff. de verb. oblig. & l. sanctio legum. ff. de pœnis, & reg. generi per speciem derogatur. in 6. nā ista ratio solum conuincebat, quod per clausulam generalem
80 † nō possit conueniri, alias Episcopus Sagien. de quo specialis mentio præcesserat, non tamen, quod non possent conueniri alij ciuitatis, cum de eis non esset facta specialis mentio: & ibi mentio facta de ciuita-
81 te, & diœcesi est indirecte, & in obliquo. † præterea, si impetraretur rescriptum contra Petrum oppidi (verbi gratia) de Areualo Abulen. diœcesis, & alios eiusdem diœcesis, per illam clausulam generalem bene possent conueniri alij non solum aliorum locorum Abulen. diœcesis, sed etiam eiusdem oppidi de Areualo, nam illa verba, eiusdem diœcesis, non ponuntur ad excludendum dictum oppidum, sed ad includendum etiam alia loca eiusdem diœcesis.

SECVNDA PARS, DE VTILITATIBVS PROVENIENTIBVS EX BENEFICIO.

CAP. I.

De fructibus.

SVMMARIA.

VTILITAS beneficij in perceptione fructuum consistit, num. 1.

An beneficiatus sit dominus fructuum, an non, & an possit de eis libere disponere, etiā in morte, num. 2. qui agant de hoc nu. 3. & 4.

Placet sententia, quod post diuisionem bonorum Ecclesiasticorum, & institutionem beneficiorum, beneficiatus non religiosus acquirit dominium fructuum, & vane consumens nō tenetur ad restitutionem, num. 5. 6. & 7.

De iure communi beneficiatus, etiam simplex non potest testari de fructibus beneficij, seu de acquisitis ex eis, num. 8. nec etiā de acquisitis ex eis, parce viuendo, nu. 9. licet in vita possit de illis libere disponere, sicut de patrimonialibus, nu. 10.

Ex consuetudine potest beneficiatus testari de acquisitis ex beneficiis, quæ cōsuetudo est in Hispania, quoad clericos Episcopis inferiores, & est approbata per Rotam, nu. 11. & 12.

An stante consuetudine possint beneficiati licite testari, etiam ad vsus prophanos, eaque relinquere consanguineis, etiam diuitibus, nu. 13. ponuntur sententiæ negatiua, nu. 14. & 15.

Approbatur sententia affirmatiua, num. 16. 17. & 18. referuntur authores eam tenentes, nu. 19. & procedit etiam, si nihil relinquatur in vsus pios, num. 20. & 21.

An beneficiatus possit locare fructus, etiam ad longū tempus, seu sibi bene visum, num. 22. cum sequentibus resoluitur, quod de iure antiquo poterat locare fructus, seu commoditates beneficij pro toto tempore vitæ suæ, quamuis prædia, seu possessiones non posset locare ad longum tempus, quia esset alienatio.

Quid stante extrauaganti. ambitiosæ, de rebus Ecclesiæ, quæ omnium rerum, & bonorum Ecclesiasticorum locationem prohibet, vltra triennium, an habeat locum in locationibus fructuum beneficij, seu Ecclesiæ, an vero solum in locatione rerum, & prædiorum, num. 28. cum 5. sequentibus, resoluitur habere locum, etiam in locatione fructuum, num. 34. & 2. sequentibus.

Fructus pensionis Ecclesiasticæ non possunt vendi, aut locari, vltra tres annos. nu. 37. quod tamen non procedit in venditione commoditatis, & fructuum pensionis facta per eum, scilicet Italum ad cuius vtilitatem fuit reseruata in capite alterius, num. 38.

Ex Eugeniana possunt legentes, seu studentes in ciuitate Salamantina locare fructus beneficiorum, etiam vltra triennium, num. 39.

Dicta extrauagans præsumitur vsu recepta, & neganti vsum incumbit onus probandi, num. 40. Lex enim, seu constitutio præsumitur vsu recepta, nu. 41. & 45. contra aliquos relatos, num. 44. nec Rota seruat decis. 36. & Mohed. 289. licet alias eam secuta fuerit, num. 42. & 43.

De vsu & obseruantia d. extrauagan. remissiue, nu. 46.

In Episcopatu Abulens. quid seruetur, nu. 47.

An locatio facta vltra triennium sit in totum nulla, an vero sustineat pro triennio, & eadē difficultas est de emphyteusi. num. 48. cum 12. seqq. referuntur doctorum sententiæ, & earum fundamenta, & resoluitur esse in totum nullam, nisi sint plures locationes distinctæ, num. 61. & 9. seqq.

Ampliatur d. extrauagans, vt etiam mandatum ad locandum res Ecclesiæ, seu beneficij non possit concedi alicui, vltra triennium, nu. 71. sed ista sentētia reprobatur, nu. 72. & 73.

Dicta extrauagans annullans prædictos contractus, vltra triennium factos procedit, Ecclesia, seu beneficiato volente eos esse nullos, nu. 74. & 75.

Etiam stante d. extrauagante potest claudicare contractus in fauorem Ecclesiæ, & in casibus à iure permissis licet alienare res Ecclesiæ inconsulto Rom. Pontifice, num. 76. & 77. nisi sint res Ecclesiæ Cathedralis, propter iuramētum, quod faciunt Episcopi, nu. 78. & 79.

Etiamsi non possent alienari, seu locari, vltra triennium res Ecclesiæ, nisi consulto Rom. Pontifice, non propterea tollebatur claudicatio in fauorem Ecclesiæ, num. 80 maxime in locatione, vltra triennium, vbi non restarent iam nisi tres anni, num. 81. & 82.

An locatio rerum, seu fructuum beneficij facta vltra trienniū, cum iuramento, cōfirmetur in præiudicium ipsius beneficiati, nu. 83. cum 3. seqq. resoluitur negatiue.

Licet d. extrauagās sit in multis locis recepta, quo ad dispositionē principalē, et nullitatē actus, in quo ad pœnas extrinsecas, maxime priuationis beneficiorū, non videtur recepta, nu. 87.

Prohibitio

Probibitio talis locationis, & eius nullitas est inducta in fauorem Ecclesiarum, & earum ministrorum, & ideo beneficiatus poterit conuenire, & agere contra eam, nu. 88.

Fructus beneficiorum obuenientes tempore vacationis debent futuris successoribus reseruari, nisi in vtilitatem Ecclesiarũ expendantur, n. 89.

Quod dicit Zerola, hodie fructus beneficiorum, à die vacationis ad cameram pertinere, procedit, quo ad beneficia reseruata in partibus Italiæ, & in Regno Neapolitano, n. 90.

In Hispania fructus Episcopatus sede vacante, vsque ad prouisionem noui Episcopi ad cameram spectant, num. 91.

An in noua prouisione, seu gratia impetrata per intrusum sit facienda mentio de fructibus per eum perceptis remissiue, nu. 92.

An Episcopus possit statuere, quod fructus beneficiorũ vacantiũ primi anni applicentur fabricæ alicuius Ecclesiæ nu. 93.

Quomodo diuidantur fructus inter beneficiatum, defunctum, aut excedentem, & successorem in beneficio, nu. 94. Prima sententia attendendam esse perceptionem fructuum, sicut in vsufructuarijs, nu. 95. Secũda, quæ placet, quod diuidantur pro rata, nu. 96. quam sequuntur relati, num. 97. & est receptior secundum Flam. Parif. & in Hispania obseruatur, n. 98. & in Episcopatu Abulens. & Cæsaraugustæ, ex constitutione sinodali, num. 99. & 100.

Constitutio 9. Iulij III. quod beneficiorũ fructus inexacti ad successores in beneficijs spectant, ex qua in afflictibus inexactis debitis occasione fructuum perceptorum à conductore, sic resoluit Rota, non est in vsu in his regnis, nec etiam in Prouincia Mediolanens. num. 101. 102. 103. & 104.

Fructus, seu redditus pẽsionis, mortuo pensionario, quomodo, & quatenus debeantur illius hæredibus, seu diuidantur pro illo anno, num. 105. cum seqq. vsque ad n. 124. ponuntur variæ sententiæ, & resoluitur deberi pro rata temporis.

A quo tempore resignans beneficium desinat lucrari fructus, num. 125. cum seqq. vsque ad nu. 158. resoluitur, quod admissa resignatione per Superiorem, statim resignans amittit fructus, & non à die præstititi consensus, sed datæ, quod procedit etiam in resignatione cõditionali, & in fauorem etiam in forma dignum, num. 156. 157. & 158.

Resignatio beneficij in fauorem scholaris, cum clericus factus fuerit, sortitur effectum, si resignans ante caracterem susceptum moriatur, licet secus in translatione pensionis, num. 132. & 163.

An resignans faciat suos fructus perceptos, ante scientiam admissionis resignationis, num. 133. cum sequentib. resoluitur contra aliquos negatiue, maxime in permutatione.

Resignans dicitur possidere, & potest insistere possessioni, donec beneficium resignatario in forma dignum acquiratur, num. 139. nam si resignatione conditionali, seu in fauorem ius, & possessio remanent in pendenti, num. 140.

Sententia Zauallos distinguentis in hac quæst. de fructibus inter resignationem in forma gratiosa, & in forma dignum, numero 141.

In resignatione conditionali in fauorem potest resignans incumbere possessioni, & omnia pertinentia ratione beneficij exercere, donec resignatarius capiat possessionem, secundũ Flam. Parif. num. 142. sed id est falsum, sufficit enim, vt teneatur à possessione desistere, titulum fuisse resignatario quæsitum, aut constare, de idoneitate resignatarij, num. 143. vsque ad 149. & numero 155.

Decis. Tutei, & Achillis citata, num. 139. loquuntur ad effectum spolij, num. 150.

Explicatio legis meminisse, ff. de officio proconsul. vt nu. 151. vsque ad 154.

In resignatione facta in fauorem scholaris, cum clericus factus fuerit, resignans, qui interim potuit fructus percipere, debet purificata conditione eos restituere resignatario, licet, secus sit in translatione pensionis, nu. 158. vsque ad 162.

Explicatur reg. legis, vbi autem de in diem adiecto. & l. necessario. §. quod si pendente. ff. de periculo, & commodo rei venditæ. quod in venditione conditionali fructus medij temporis venditoris sunt, nu. 164. cum seq.

In Canonicatibus, & Præbendis, quorum fructus residendo, & diuinis interessendo lucri fiunt, tamdiu resignãs lucrabitur, quamdiu licite insistit possessioni, & residet, num. 169.

1 INter vtilitates, quæ ex beneficio † prouenuiunt, 1. in perceptione fructuum consistit, est enim ipsum beneficium ius percipiendi fructus, vt apparet ex definitione, de qua supra 1. par. cap. 2. Sed in præ-
2 senti statim se offerebat dubium, † an beneficiatus sit Dominus fructuum beneficij, an vero tantum dispensator, seu vsuarius, & an teneatur ad restitutionem male, & vane consumptorum, & an possit de eis libere disponere non solum in vita, sed etiam in morte.

3 In quo tamen non † oportet nos immorari, nam de hoc celebres tractatus ediderunt M. Nauarr. & D. Franc. Sarmiento, Episcopus Gienen. de redditib. Ecclesiasticis, in quibus post alios contrarias tenent sententias, & contra Sarmientum, Nauarr. fecit Apologiam in ea inferendo librum, de redditib. contra quam Sarmientus fecit defensiones sui libri, deinde Nauarr. fecit propugnaculum apologiæ, ex quo, & apologia demum fecit vnum librum, tandẽ Sarmien. lib. 6. selectarum, cap. 1. fecit vnum capitulum de his, quæ in defensionibus, quæ dixit. Fecit etiam tractatum de Eccles. redditibus, Marcus Anton. Marsilius Columna.

Isti ergo authores erunt videndi de hac materia;
4 † quam ad saturitatem agunt, & D. Couar. in c. cum in officijs, de testament. Auenda. responso 19. Molin. de Hispanor. primog. lib. 2. cap. 10. & num. 29. Matienço, & Aceuedo, in l. fin. tit. 8. lib. 5. recopilatio. D. Ioan. Guttierrez pract. q. lib. 2. q. 114. Quintanaduennas Ecclesiasticon, lib. 1. cap. 3. num. 4. & lib. 2. num. 8. & à nu. 68. Barbosa in l. diuortio. ff. soluto. matrim. 2. p. à n. 59. Coras. de benef. 1. part. c. 3. à num. 10. & Pet. Gregor. lib. 42. sintagm. cap. 7. & de benef. cap. 9. à num. 5. & ex Theologis D. Thom. 2. 2. quæst. 185. art. 7. & ibi Caiet. idem D. Thom. quodlib. 9. art. 12. Dom. Soto. de iust. & iure, lib. 10. q. 4. art. 2. 3. & 4. Adrianus de restitutione, quæst. incip. pro clariori intelligentia dictorum. Martin. Ledes. 2. 4. quæst. 18. art. 5. dub. vltimo, Corduba l. 1. quæst. 18. Bannes, 2. 2. quæst. 32. art. 6. dubio vltimo, & ibi Arragon, & Valen. 3. tom. disput. 10. quæst. 3. pun. 7. Molina de iustit. 1. tom. tractat. 2. disput. 142. vsque ad 148. Tamen Ludou. Lopez, instruct. conscien. 1. tom. à cap. 190. ad 143. & 2. to. cap. 106. Zecchus de republica Ecclesia. titul. de beneficiatis, nu. 7. 10. & & 12. & alij relati per Ceuedum, Collectanea sexta ad Decretales.

5 Solum dico breuiter mihi placere † sententiam eorum, qui dicunt, quod post diuisionem bonorum Ecclesiasticorum, & institutionem beneficiorum, vnusquisq; beneficiatus, qui religiosus non sit, acquirit dominium fructuum, & reddituum sui beneficij, eosque facit suos, pro quo facit ca. vnicũ de clericis non residen. in 6. & Decretum Concilij Tridẽ. sess. 23. de reform. cap. 1. versic. si quis autem, ibi, eũ pro rata temporis absentiæ fructus suos non facere, & sess. 24. de reform. cap. 12. vers. præterea obtinentibus, ibi, quos ratione etiam præbendæ ac residentiæ fecit suos, & vers. prouisi autem, ibi, fructus non faciant suos, & decretum Concilij Lateranen. vltimi, ses. 9. can. 9. quod habetur in cõstit. 138. Pij Quinti, supr. adducta 1. part. n. 5. ibi, beneficiorum suorũ fructus

fructus pro rata omissionis officij, & temporis suos
non faciant, & præterea beneficiatum vane, ac ma-
le consumentem fructus beneficij non teneri ad re-
stitutionem, quamuis peccet, & quidem mortaliter,
non contra iustitiam, sed contra charitatem, seu mi
sericordiam, si in notabili quantitate id faceret, &
excessus esset magnus. Quam sententiam tenēt post
D. Thom. & alios, Sarmient. Marf. Columna, ex ca.
sq. Couar. Moli. Io. Guttier. Caiet. Sotus, Adrian.
M. Ledes. Corduba, Bannes, Arragon. Valētia, Par.
Molin. Ludo. Lop. & alij sup.
7 Quæ sententia est iam sine dubio † magis com-
muniter recepta, maxime inter Theologos Hispa-
nos, & praxi, ac consuetudini Ecclesiæ conformis.
Secundo dico de iure communi beneficiatum, etiā
simplicem, non posse testari de fructibus beneficij,
8 seu de acquisitis † ex eis, sed post mortem illius ad
Ecclesiam pertinere, hoc est ad successorem in bene-
ficio, vel capitulum, si ex capitulari mensa fructus
percipiebat, vt Canonicus. cap. Episcopi. capit. sint
manifestæ, 12. q. 1. c. 1. 12. quæst. 4. c. 1. cum sequenti-
bus. 12. quæst. 5. c. 1. cum seqq. de peculio clericorū,
cap. 1. c. cum in officijs, cap. ad hæc, cap. quia nos, cap.
relatum, 2. de testamen. Ita Couar. sup. Nauarrus q.
3. monito. 4. num. 2. & de spolijs, §. 6. num. 5. Sarmiē
to. 2. p. c. 4. Barbosa, n. 59. P. Molina disput. 147. Zec-
9 chus, num. 10. & alij sup. Idque intelligo † procede-
re etiam, quoad bona acquisita ex fructibus benefi-
cij, etiam parce viuendo, & suæ sustētationi subtra-
hendo, nam adhuc verum est acquisita esse ratione
Ecclesiæ, & sibi imputet si parce vixit, quamuis cō-
tra teneat Nauarr. q. 1. monito. 26. & 43. nu. 1. & de
spolijs. §. 1. n. 3. & §. 8. nu. 7. Pat. Molina, & Zecchus
vbi proxime, & Victorellus in annotat. ad Toletum
10 in summ. l. 5. c. 4. vers. bonaq. Opinio tamen Nauar.
videtur vera, † quad hoc, vt possit de illis libere in vi
ta disponere, sicut de alijs patrimonialibus, quāuis
contradicat Sarmiento. 3. p. c. 5. & id est quod dicūt
D. Thom. Maior, Adrianus, & Soto per Nauar. ci-
tati, immo D. Thom. ibi, nempe d. q. 185. art. 7. ad 2.
potius videtur esse in contrarium in hoc.
Tertio dico, ex cōsuetudine posse beneficiatum
11 † testari de acquisitis ex beneficijs, quæ consuetudo
est in Hispania, quo ad clericos Episcopis inferio-
res, nempe, quod possint de illis testari, & eis ab in-
testato succedi, vt in d. l. fi. tit. 8. lib. 5. recopilatio. &
12 tradunt Dd. Hispani citati. Et hæc consuetudo est
approbata per Rotam, in vna Palentina fructuum
Archipresbyteratus de Portillo. 26. Februarij 1580.
coram Illustrissimo Lancelloto, vt in decision. se-
13 quenti. Conclusum quod hæredes quondam Fran-
cisc. de Medina, habēt actionem, & ius ad huiusmo-
di fructus, nam de eius voluntate domini non dubi-
tabant, quin voluerit dictis heredibus illos relinque
re, ex quo verba testamenti sunt nedum vniuersalia,
sed etiam geminata, & cum disponat etiam de bo-
nis, in quibus habet actionem, censetur comprehen-
dere huiusmodi fructus, pro quibus obtinuit rem iu
dicatam, & liquidationem, iuxta ea, quæ tradit Pau
lus cons. 32. n. 16. cū seq. vol. 4. nec refragatur consi.
Ias. 75. in fin. vol. 4. quia ipse loquitur in eo, qui ha-
bebat bona propria, & bona Ecclesiastica manifeste
distincta a dictis bonis proprijs, & propterea testan-
do de bonis suis, censetur in dubio testatus de bonis
proprijs non Ecclesiasticis, de quibus prohibetur te
stari, at, cū de istis fructibus potuisset d. Fran. testari,
vt mox dicetur, verba sui testamenti cōprehendunt
omne genus bonorum, vt supra dictū est, & hoc eo-
dem modo respondetur ad consi. arg. 144. nu. 6. quia
loquitur de bonis, quæ erant diuersæ rationis, & es-
se, & de quibus ille non poterat æqualiter dispone-
re. Quo vero ad potestatē, an scilicet de illis D. Fra.
potuerit disponere, fuit dictum, quod licet de iure
communi fructus beneficiorum spectent ad succes-
sorē in beneficio, nec propterea possit beneficiatus
de illis testari, iuxta cap. præsenti, de offic. ordin. in
6. c. cum in officijs, in fin. de testam. & est communis
opinio, de qua per Ias. d. consi. 75. col. 3. tamen in Re
gno Hispaniarum adest consuetudo, quod benefi-
ciati inferiores ab Episcopo possint testari de fructi
bus acquisitis ex eorum beneficijs, & eis potest etiā
ab intestato succedi, pro vt de hac consuetudine at-
testatur Couarr. d. c. cum in officijs, nu. 9. & R. P. D.
Sarmiento, suo tractat. de redditibus Eccles. part. 2.
cap. 6. voluerunt tamen Domini, quod ista probatio
consuetudinis coadiuuetur per testes, de publica vo-
ce, & fama, & sufficeret etiamsi reperiretur probata
in processibus productis in alijs causis Rotalibus.
13 Difficultas est, † an stante d. consuetudine possint
beneficiati licite testari, etiam ad vsus profanos ea-
que relinquere consanguineis, etiam diuitibus, an
vero debeant testari ad vsus pios tantum, alias pec-
14 cent mortaliter. Et non posse licite testari † ad vsus
prophanos, alias peccare mortaliter, si in notabili
quantitate id faciant, quamuis testamentum valeat,
& ex eo acquiratur dominium, maxime in foro ex-
teriori, tenent Cosmas in pragma. Sanctione. tit. de
anna. §. item quod si Ecclesia, verb. acquisitos. in fin.
Auendann. sup. n. 8. vers. 2. Molin. d. li. 2. de Hispan.
primog. c. 10. à n. 56. Aceuedo, & Barbosa, num. 61.
& 62. Corduba, Pat. Molin. & Zecchus supra & Em
manuel Rodrig. in sum. 2. tom. c. 70. n. 7.
15 Sed † & Nau. 1. q. monito 54. & 3. q. mon. 2. nu. 2.
& Greg. Lopez. in l. 53. tit. 6. pag. 1. volunt consuetu
dinem testādi, ad vsus non pios nullo modo valere.
16 Contrarium tamen verius existimo, † nempe stan-
te d. consuetudine posse beneficiatum licite testari,
etiam ad vsus prophanos, & relinquere d. bona con
sanguineis diuitibus, eamque consuetudinem in cō-
scientia excusare, eaque consuetudo non est con-
tra ius diuinum, aut naturale, sed contra ius huma-
nū, quo inducta est prædicta prohibitio testādi; nec
est irrationabilis, maxime cum ex ea non fiat præ-
iudicium Ecclesiæ, sed successori, seu Canonicis ad
quos pertineret vti. d. c. relatū, & c. præsen. de offic.
ord. in 6. seu potius cameræ, ad quā pertinentiā spo-
lia, vbi vigēt, maxime etiā cum sit immemorialis, &
ab Ecclesia scita, & tolerata, & id possit priuilegio
Papæ cōcedi, & facit extrauagās suscepit. de elect.
17 Et accedit, quod secundum dictam † consuetudi-
nem non solum potest clericus relinquere dicta bo-
na consanguineis, etiam diuitibus, sed etiā tenetură
18 † si sunt hæredes necessarij, vt filij, vel descendentes
legitimi, aut parentes.
Et hanc opinionem tenent Couarr. in d. c. cum in
19 officijs, nu. 9. Probus † ad Monachum, in c. fi. de offi
cio Ord. in 6. Duennas reg. 366. circa fi. Dida. Perez
in l. 1. tit. 1. lib. 3. ordin. vers. est aliud. Roias de suc-
cessio. ab intestato, c. 34. à n. 39. Simancas de Catho-
licis institut. tit. 9. num. 90. Sarm. 4. p. c. 1. nu. 8. & in
defensio. 1. part. moni. 53. & 3. p. moni. 2. Marf. Colū
na c. 36. Olanus in concordia, & differentia iuris cō-
munis, & Regij litera C. n. 15. & seq. & in epilogo le-
gū partitarū n. 8. Matienço in d. l. fin. glos. vlt. Penna
in directorio Inquisitorū, 3. par. commen. ibi, Espi-
no. de testam. glos. rub. 14. Zauallos in suis commu-
nibus, contra communes, quæstio. 388. & Ioannes
Guttierrez d. q. 114. qui tamen n. 17. eam intelligit,

vbi cle-

20 vbi clericus aliquid relinquit in sua vltima † disposi-
tione, in vsus pios, secus, si vniuersaliter omnia bo-
na sua in vsus profanos relinqueret, quod etiam te-
net Flores, in addit. ad decis. Gamæ. 315. Sed quãuis
21 † consulendum sit, vt aliquid in vsus pios relinqua-
tur, non credo ad id obligari, stante dicta consuetu-
dine magis, quam de bonis patrimonialibus.

Secundo principaliter dubitatur, an beneficiatus
22 † possit, ita disponere de fructibus, vt possit eos lo-
care, etiam ad longum tempus, seu tempus sibi bene
visum?

23 Et quidẽ Abbas in cap. fin. ne prælati vices † suas,
nu. 4. notat, ex glos. 2. ibi, quod Rector Ecclesiæ po-
24 test locare fructus, pro toto † tempore vitæ suæ, quæ
tamẽ glossa re vera id nõ dicit, vt recte animaduer-
tit Anania, ibi num. 7. subdens, quod illud fieri non
possit, esse text. & glos. in vers. eius, in Clement. 1. de
rebus Ecclesię non alienan. & sequitur Gregor. in l.
9. tit. 17. par. 1. glos. 1. Sed illa Clem. loquitur in reli-
25 giosis, † & non comprehendit sæculares clericos, vt
per glos. ibi verb. religiosus.

26 Vnde de iure antiquo † vera videbatur dicta sen-
tentia Abb. quod Rector Ecclesiæ, seu beneficiatus
posset locare fructus, seu commoditates sui beneficij
pro toto tempore vitæ suæ, Syluest. in sum. vers. si-
monia. §. 14. & Tolet. lib. 5. c. 91. quãuis prædia, seu
27 possessiones, non posset locare † ad longum tempus,
seu vltra nouem annos, quia esset alienatio. Lapus
allegat. 30. in fin. & ibi Mandos. & allegat. 80. addi-
tio. 1. Couarr. lib. 2. variarum, cap. 16. nu. 1. Redoan.
de rebus Ecclesiæ nõ alienan. rub. 1. cap. 14. & rubr.
33. & vlt. quæst. 6. Valasc. de iure emphyt. q. 29. Mo-
lin. de Hispan. primog. lib. 1. c. 21. a nu. 15. & Ioann.
Garcia de expensis, & melioratio. c. 14. a nu. 1. & est
receptissima sententia, vt per Ioseph. Gonçalez, va-
riarum q. c. 29. licet ipse contra teneat. Difficultas
28 est, † quid hodie dicendum sit, stante extrauaganti
Ambitiosæ Pauli II. de rebus Ecclesiæ, non alien.
quæ omnium rerum, & bonorum Ecclesiasticorum
locationem, vltra triennium prohibet.

In qua quidam tenent d. extrauagantem habere
29 locum, † in locationibus bonorum, & rerum, non
vero in locationibus fructuum, & reddituum, ita
quidem, vt ipsas res, seu prædia prohibeat locari, vl-
tra triennium, non vero fructus, & redditus Eccle-
siasticos, ad aliquod beneficium, seu Ecclesias perti-
nentes, ita Couarr. lib. 2. var. c. 16. nu. 6. vers. visum
est. Redoan. d. q. 6. §. vlt. nu. 4. pag. 350. Carro. de lo-
cat. p. 3. tit. de reb. Ecclesiæ, Locan. nu. 51. Zerola in
praxi Episcopali, 1. p. verb. alienatio. §. 3. 10. concl.
Graffi. in decis. 9. aureis casuum conscien. lib. 4. cap.
24. num. 20.

30 Et Auendann. de exequen. mandatis, 1. p. c. 4. † nu.
42. ait d. extrauag. loqui de bonis Ecclesiarum, non
tamen de bonis ad clericos pertinentibus, & benefi-
31 cia nõ esse bona Ecclesiastica. Et Molin. d. lib. 1. † de
Hispanorum primog. c. 21. nu. 27. tenet posse bene-
ficiatum locare vltra triennium, non tamen ad lon
gum tempus res beneficij, & etiã ad vitam fructus,
seu commoditates beneficij, sed non meminit. de d.
extrauag. & sequitur P. Molina 2. to. de contractib.
disput. 466. qui postea agit de d. extrauag. non tamẽ
tangit hanc difficultatem de locatione fructuum.

32 Verius tamen est, quod d. extrauagans, non † solũ
habeat locum in locationibus rerum, & bonorum,
seu prædiorum beneficij, seu Ecclesiæ, sed etiam in
locationibus fructuum, & reddituum, quod proba-
tur ex illis verbis, omnium rerum, & bonorum Ec-
clesiasticorum, nam & fructus, & redditus beneficij,
seu Ecclesiæ sunt res, & bona Ecclesiastica, cum ab
Ecclesia proueniant, suntque eius ministris assigna-
ta, propter diuinum ministerium, quicquid Auen-
dannus supra de beneficijs male, & perperam dicat
non esse bona Ecclesiastica, & comprobatur, ex illa
exceptione, ac de fructibus, & bonis, quæ seruando
seruari nõ possunt pro instantis temporis existẽtia,
quæ firmat, & declarat regulam in contrarium. l. nã
quod liquide. cum alijs. ff. de pen. leg. nempe. vt fru-
ctus, & bona, quæ seruari possunt, qualia sunt fru-
ctus percipiendi, & nascituri, non possint concedi,
seu alienari, nisi per locationem ad triennium supra
permissam.

33 Et hanc sententiam † tenent Rebuff. in rep. c. ex-
tirpãdæ. §. qui vero. de præbend. dist. 7. & vlt. notab.
vers. circa 1. Boer. decis. 224. nu. 2. Gama decis. Lusi-
tana 156. Mãdos. de signatura gratiæ, tit. de indulto
locandi redditus benef. vers. de iure autẽ nouissimo.
Alex. Straticus in rep. d. extrauag. Ambitiosæ. nu. 6.
& 61. in fin. Nauarr. in Manu. c. 25. nu. 137. & cons.
11. de rebus Ecclesiæ. Ioan. Guttierrez can. quæst.
lib. 1. c. 8. a nu. 13. quem sequitur Ceuedo, in Collect.
76. ad decretales, num. 3. & Collect. 32. ad 6. num. 2.
Morla. in Emporio iuris, 1. par. tit. 11. in præmissis,
nu. 30. Pichardus, in rub. instit. de locat. nu. 15. Cos-
mas Philiarchus, de offic. sacerdot. 2. par. lib. 4. c. 22.
vers. ratione beneficiorum. Grassis sibi contrarius,
lib. 3. cap. 4. nu. 7. Armilla verb. locatio. num. 5. Em-
man. Rodriguez in sum. 1. to. c. 18. num. 5. Vega in
sum. 1. p. c. 36. casu 40. & Cardin. Tolet. in sum. lib. 5.
34 c. 91. & eam videntur tenere † Solis de censib. lib. 2.
c. 3. nu. 10. Cordou. in sum. q. 103. Ludou. Lopez, in-
struct. consc. 1. tom. c. 199. & instruct. negot. lib. 2. c.
24. & clarè d. 1. tom. c. 253. in fin. & Quintanaduen-
nas, d. lib. 2. num. 69. vbi ait, quod multi ad fructus
produeunt d. extrauagan. licet nu 66. præced. dicat
placere nonnullis rerum Ecclesiæ, non fructuum
locationem bene esse prohibitam.

35 Et Flores in addit. ad Gam. d. decis. 156. † ait istã
sententiam de rigore veram esse, licet in praxi dicat
nõ seruari, sed magis practicari, ait Zauallos, q. 199.
dicens, quamlibet opinionem esse probabilem, &
ita passim seruari in praxi ait Zerola sup.

36 Et ita in vna Comẽ. locationũ † 20. Martij 1600.
☞ coram Illustrissimo Pamphilio fuit resolutũ, nẽpe,
quod sicuti Ecclesiæ bona non possunt locari vltra
triennium, ita nec fructus, & locationẽ pro longiori
tempore factam, vt sub beneplacito Apostolicæ se-
dis, ante illud obtentum potest Prælatus, vel locator
37 reuocare. Vnde sequitur † fructus pẽsionis Ecclesia-
sticæ non posse vendi, aut locari, vltra tres annos, ex
d. extrauag. Ambitiosę, vt in terminis consuluit Na
uarr. d. cons. 11. de rebus Ecclesiæ, & ego consultus
respondi, & facit quod dictum est sup. p. 1. c. 5. maxi-
me num. 161.

Quod tamen non videtur procedere in venditio-
38 ne commoditatis, † & fructuum pensionis facta per
eum, scilicet Italum, ad cuius vtilitatem fuit reser-
uata in capite, & persona alterius, nempe Hispani,
vt in terminis cõs. Nauarr. 62. de simonia, nam sunt
mere tẽporales respectu illius, & sic potest illos ven
dere, etiam vltra triennium, tam illi in cuius capite
fuit reseruata, vt maneat liber ab obligatione ei sol-
uendi, seu cedendi, quam alteri pro toto tempore,
quo durabit pensio, & non expirauerit, de quo sup.
d. c. num. 29. Ex Eugeniana tamen vniuersitati Sa-
39 lamantinæ concessa, † infra adducta sequenti, p. c. 2.
num. 60. inibi legentes, seu studentes in quacunque
facultate licita, & honesta fructus, redditus, & pro-

uentus

uentus suorum beneficiorum quibusuis personis;
etiam laicis,ad tempora, de quibus eis videbitur ar-
rendare, locare, vel ad firmam, seu annuam pensio-
nem concedere possunt. Et sic vltra triennium,etiã
40 ad longum tempus. Vnde confirmatur † prædicta
nostra sentẽtia,cessante priuilegio, & d.extrauagãs
præsumitur in dubio vsu recepta, & neganti vsum
incumbit onus præbendi. Benustendis decis.13.Re-
doa.d.rub.33. & vlt. q.6.§.item ex præmissis.nu.15.
& Ioan. Gutierrez d.cap.8. num.9.

41 Lex enim,seu constitutio † præsumitur vsu rece-
pta. Dec.cons.649. Rebuff.in concordatis,tit.de col
latio. §.præfatione Ordinarij, verb.post præsentiũ,
versic.& quando quis. Roland.de lucro dotis,q.99.
in fin.& cons.99. lib.2. Ant.August.in Epitome de-
cisionum, tit.de constitut.nu.3. Flam.Paris.de resi-
gnat.benef.lib.4.q.2.ad fin. Mohed.d.decis.2.de pro
batio.nu.4.alias 90.Rota decis.56. nu.4.& decis.97.
nu.2.& decis.775. p.1.diuers. & decis.301.nu.2.p.2.
& in vna Hipporrigiẽ. Canonicatus 14.Maij 1584.
coram D.Orano, de qua infra 11.par.c.3.nu.271.&
in vna Meliten. Abbatiæ 24. Ian.1590. infra addit.
7.p.c.14. nu.3. Emman. Rodriguez q. reg.1.to.q.6.
art.11. maxime cum d.extrauag. hodie ius commu-
ne facere dicatur. Peregr.decis.25.lib.2.in manuscri
42 ptis,& ita† in terminis fuit resolutum in causa Bri-
xien. locationis 5. Decemb.1594. coram D.Penna,
& dictum pro vt etiam in d.Meliten. Rotam non
seruare decis.6.Mohed.quæ in impressis est 1.de cõ-
stitut.& 249.quæ est 8. de locato.dicentem proban-
dum esse vsum, d.extrauag. quam tamẽ sequuta est,
43 alias Rota in vna Lauden. † bonorum 6.Iun.1588.
coram D.Gipsio,vt fuit dictum coram eod. D.Pen-
na, in vna Comm. die 5.Iulij 1593. cum qua etiam
male tenent Mandos. de signatura gratiæ, tit. si in
euidẽtem.vers.emanauit bulla, & in reg.23.q.1.nu.
6.& quod d.decis. Mohed.6. non seruatur in Rota,
ait Flam.Paris.sup. Et ita est tenendum, quamuis,
44 † Caputaquen.decis.203.p.3. dicat contrarium non
vsũ statuti probari eo ipso, quod nõ probatur vsus,
& Paul. Granutius in tract. Simonetæ, de reseruat.
q.99.nu.14.quod probare quis tenetur extrauagan-
tem esse vsu receptã, & Menoch. de præsumpt.lib.
2.præsumpt.2. quod lex promulgata non præsumi-
tur vsu recepta,quia est quid facti;cui rationi respõ-
45 detur præsumi nihilominus vsu receptam, ex quo
ligat, & ideo statutum nullum, seu inualidum non
præsumitur vsu receptum, quia non arctat,vt in d.
decis.775.

De vsu vero, & obseruantia d.extrauagant. am-
46 bitiose,† vide authores supra citatos maxime.Ioan.
Guttier.& Carrocium, a nu.39.& P.Molin.d.disp.
466.& Nauar.in Man.c.27.nu.150.Salced.in pract.
crim. Bernar.Diaz cap.71. & Grass. d.lib.4.cap.24.
num.18. & 20.

In hoc Episcopatu Abulens. quod ego assequor,
47 †d.extrauagans non seruatur,quod locationem bo-
norum, & prædiorum Ecclesiarum, seu beneficio-
rum,video enim ea maxime capituli, ac Ecclesię Ca
thedralis locari,vltra triennium. Fructus autem,seu
redditus præbendarum, & aliorum beneficiorum
non vidi,nec intellexi locari,vltra triennium,sed ad
triennium tantum, & ita,quoad hoc videtur obser-
uanda d.extrauagãs, maxime,quia in locatione prę-
diorum potest considerari ratio particularis conue-
nientiæ, secundum tempora (quæ in præsenti non
militat) propter commoditates locationum,& prę-
diorum, ne maneant inlocata & vacua.

48 Sed est difficultas, stante d.extrauagante, † an lo-
catio facta, vltra triennium, sit in totũ nulla,an ve-
ro sustineatur pro triennio? & eadem difficultas est
de emphyteusi cõcessa vltra tempus permissum, seu
generationes consuetas. In qua sunt variæ sentẽtię,
1. est valere pro tempore permisso, quã tenet Bald.
in Authen.si quas ruinas. C. de sacrosan. Eccl.nu.2.
Paul.Castr. in Auth.qui rem,nu.7. C.eod. vbi Dec.
nu.23. dicit hãc communem, & ab ea non esse rece-
dendum, Tiraq.de retract.conuent.in fin. num.144.
Iul.Clar.§.emphyteusis.q.6.nu.2.& §.feudum.q.13.
49 in fin.dicẽs veriorem, & magis communẽ, †Gama.
decis.vlt.nu.3. Molin.de Hispan.primog.lib.1.c.21.
nu.28. Carroc.d.p.3. tit.de rebus Ecclesiæ locandis,
nu.44. 48. & 49. Ioan. Guttierrez can.q.lib.2.c.13.
Zauallos,d.q.199.nu.15. Marc.Ant.Genuen.in pra
xi Archiepiscopalis Curiæ Neapolitanę. c.73.nu.10.
& P.Molina sup.disput.467. & alij per eos relati.

Et hanc sententiam frequẽtiori calculo receptã,
50 †dicit Couarr.lib.2.variar.c.16.nu.5.& magis com-
munem, & in praxi seruandam, Flores in addit.ad
Gam.decis.156. licet secundũ rigorẽ d.extrauagan-
tis, & in puncto iuris verius credat in totum vitiari.
51 Quę fundatur 1. ex eo,quod in separabilibus † vti-
le,per inutilẽ nõ vitiatur,reg.vtile, lib.6.& l.1.§.sed
mihi.ff.de verb.oblig. & in proposito tẽpus permis-
sum separari potest a prohibito. Secũdo ex c.sanci-
mus.& l.pen. C.de don. vbi donatio excedens quin-
gentos solidos,non vitiatur, nisi in excessu. Tertio,
ex Auth.de non alienan.§.quod autem in fin. Intel-
52 ligitur tamen ista † sententia,vt non procedat in lo-
catione adiuta, vel ad longum tempus, Couar.vers.
eadem ratione. vterque Molin.& Guttier.nu.8.sup.
53 Aut vbi ex probabilibus cõiecturis † appareat lo-
catorem aut conductorem nõ minori tempore rem
illam locaturum,vel conducturum: Tunc enim con
tractus est indiuiduus, & inseparabilis, ac proinde
nullus in totum. Couarr. vers.sed permissa. vterque
Molin. Io.Guttier. & alij sup. Aut locatio pro om-
nibus annis vnico tantum pretio,seu pensione facta
sit,nam tunc vnica pactio est,quæ commodam tem
54 poris diuisionem non patitur. Tiraq.†de retract. Li-
gnag.§.23. nu.10.Couar.sup.vers.ex his. & Io.Gut-
tier. dicens communem, nu.12. licet contra teneãt,
Iul.Clar.d.q.6.& vterque Molina sup.

Secũda principalis sententia est, prædictam loca-
55 tionẽ,seu emphyteusim,in totum nullã †esse & om-
nino vitiari, quã tenet Bart.in d. Auth.qui rem.nu.
7.& cons.159.nu.8.lib.1. Lapus,allegat.80.vbi Mã-
dos.vlt.apostilla. Ias.in l.1. §.si quis ita.num.23.ff.de
verbor.obligat. & in d. Auth. qui rem.à nu.21.& in
l.2.à num.169.C.de iure emphyt. Ripa in d.§.si quis
ita.nu.32. Probus ad Monachũ,in c.vlt.nu.2.de pœ-
nit.& remiss.in 6. Afflict.decis.107. Couarr.d.nu.5.
Redo.d.q.6.§.itẽ ex præmissis,à nu.21. Quintanadu.
d.lib.2.à nu.61. & Graffijs lib.4. cap.24.num.20.

Et tenuit Rota,in vna Romana deuolutionis do
56 mus,†4.Febr.1583.coram D.Rubeis,& in vna Pla-
centina decimarum,2.Iun.1586.coram D.Bubalo,
& in d.Brixien.locatio. sup.allegata,num.42.in qua
fuit resolutum locationem bonorũ cuiusdã præpo-
situræ factã vltra triennium in totum vitiari. Et cũ
57 Rota teneat istam sententiam,†potest dici,iam ma-
gis communis,cum,& Rota per se faciat cõmunem
opinionem. Sarnen. in procemio regul.cancell.q.2.
vers.4.pro ista parte, & dictum est in præfatione.
58 Quæ sententia probatur,†nam forma a iure præ-
scripta esse videtur, ne rerum Ecclesiæ locationes
fiant vltra præscriptum tempus, forma vero est in-
diuidua,Dec.cons.532.nu.5.Mandos.dicens cõmu-

nem

nem reg.27.q.24.n.19. Matien. in l.1.tit.4.li.5. glos.
4.n.9. Boetius cons.12.num.30. Ioan. Guttierrez li.
2.can.quæst. cap.15. nu.114. Solis de censib.2. tom.
lib.1.cap.4.n.6. Rota decis.471.nu.9.par.1. diuers.&
59 facit optime consilium Romani 66. dicentis,† quod
stante statuto, quod electio fiat ad annum, & non
vltra,& si contra fiat, sit nulla, electio facta per trien-
nium est nulla in totum, quia illa verba dant formá
electioni, quæ faciunt eam indiuiduam.

Et probatur in d.extrauag. ambitiosæ, ibi nullius
60 omnino fuit roboris, vel momenti,† & in d.clem.1.
de rebus Ecclesiæ, ibi neque ex concessione ipsius re
cipienti ius aliquod acquiratur, auth. de non alienā-
dis.§.emphyteusim, ibi neq. quod sit habere aliquod
penitus robur sinimus, & in §. si vero, ibi etiam sic
cadat quidem de emphyteusi.

Et hæc sententia mihi placet, quam tamen intel-
61 ligo† non procedere in locatione facta ad sex, vel
nouem annos cū clausula, quod tot sint locationes,
quot triēnia, vel quod finito primo triennio, ex tūc
censeatur locata pro alio, seu quod facta sit noua lo-
catio; nam licet huiusmodi locatio inualida sit, quo-
62 ad reliquum tempus,† vltra primum triennium,
quia id est in fraudem legis, vt contra Baldum recte
tradunt Couarr.d.c.16.n.4. Valascus d.quæst.29.n.
15. Gama decis.156.ad fin. Redoa. supra n.20. Ioan.
Gauia.d.c.14.sub num.4. Quintanad. d.lib.2.nu.61.
& 65. Graffijs.d.nu.20.& P.Molina.d.disputation.
466.circa fin.& probat text. in d.auth. de non alie-
nan.§.quod autem. vers.neque illud. ex quo non va-
let pactum de renouando emphyteusim, aut expres
sa renouatio, vltra tempus, seu generationes permis
63 sas; † tamen non in totum corruit, sed valida est prę
dicta locatio in tempore iure permisso, nam tunc
non vna, sed plures sunt locationes distinctæ, & vi-
tium non est in prima, sed in reliquis, & ita tenent
Couarr. Valaseus. Gama. Redoa. Quintanaduennas
Graffijs,& Molina ibi,& accedit quod tradunt idē
Molina disputatione 467. pagina 1370. cap.d.

Quamuis in d. causa Buxien. locationis, in qua
64 fuerat facta locatio † Brunellis,& eorum matri per
sex annos continuos, videlicet Brunellis, pro primis
tribus annis pretio librarum.4500. ad rationem an-
ni,& matri pro alijs vltimis tribus, pretio librarum
4000. Rota tenuerit esse nullam in totum,& videri
vnicam locationem, nedum ex prædictis verbis per
sex annos, sed ex partium quoque intentione, nam
cum pro primis tribus annis esset constitutū maius
pretium, quam pro vltimis, præsumebantur, nō ali-
ter fuisse contracturos, quam pro sex annis, neque
aliquod operari ad sustinendam locationem diuer-
sitatem personarum, ex quibus potius arguebatur
suppositio ad fraudandam legem de solo triennio
65 loquentem, † quæ resolutio. (Salua pace tanti tribu
nalis) mihi non placet, nam reuera ibi erant duæ lo
cationes, vt constat, non ex diuersitate personarum,
ex quo mater videtur supposita, sed ex diuersitate
pretij constituti pro singulo triennio.

Et parum refert, quod propterea illi non fuissent
66 contracturi, nisi pro † sex annis, nam si ipsi volunt
sustineri locationem, saltem pro primo triennio, vt
ibi, id eis non debet nocere, si vero Ecclesia, seu be-
neficiatus, vellet sustineri pro primo triennio,& nō
pro reliquo, sibi imputent illi, quod sic contraxerūt
faciendo duas locationes, vnam validam, & alterā
inualidam.

67 Nec huic secundæ sententiæ † principali obstant
fundamenta primæ, nam ad primam respondetur,
quod cum præsenti agatur de vnica tantum loca-
tione, seu emphyteusi, non potest commoda separa-
tio fieri, vt ait Couarr. d.num.5. sed melius respon-
68 deo iuxta dicta, quod hic actus est † indiuiduus re-
spectu formæ, quæ videtur a iure præscripta, & est
indiuidua.

Non obstat secundum, ex d.c. sancimus.& l. pe-
69 nult.c.de donatio. † quia ibi lex non prohibet sim-
pliciter donationem, vltra quingentos solidos, sed
statuit, quod donatio excedens quingentos solidos
non valeat in superfluo.

Nec etiam obstat.d.auth.de nō alienand.§. quod
70 autem, † quia, vt probatum est, ibi non agitur de v-
nica locatione seu emphyteusi, vltra tempus, seu ge-
nerationem permissam, sed pacto de renouando fi-
nito tempore, seu generatione permissa, quo casu
remanet ipse contractus validus, reiecto pacto a iu-
re reprobato,& in fraudem legis adiecto, vt recte in-
quit Couar. supra,& Quintanaduennas num.65.

71 Ampliatur etiam dicta extrauagans,† vt non tan-
tum locatio, vltra triennium non valeat, sed etiam
mandatum ad locandum res Ecclesiæ, seu beneficij
non possit concedi alicui, vltra triennium, ita vt, si
detur mandatum ad locandum, erit intelligendum
ad triennium tantum, quo finito procurator absq.
nouo mandato non poterit iterum locare, & idem
si mandatum expresse detur ad locandum bis, ter,
aut pluries ad triennium, mandatum enim finitur
elapso primo triennio, ita Decius cons.282. dicens
alioquin fraudem fieri posse prohibitioni iuris. se-
quuntur Couarr. supra num.6.& Redoa. d.q.6.§.vl
timo num.3.& 4.& Graffijs.d.lib.4.cap.24.n.20.

72 Sed hanc sententiam merito † reprobat dicens,
sibi non solum dubiam,& scrupulosam nimis vide-
ri, sed etiam omnino falsam. P. Molina.d.disputatio
ne 466.in fine, vt quæ nullo solido fundamento, aut
iuri nitatur,& quod esset irrationabile, quod absens
in partes longinquas non posset dare mandatum ad
locandum res sui beneficij, seu Ecclesiæ toto tempo
re, quo absens fuerit; vnde contra prædictam senten
tiam Decij est praxis vniuersalis, & consuetudo re-
cepta.

73 Et cum mandatum possit reuocari,† dici non po
test fraudem fieri posse iuris prohibitioni.

Aduertendum autem est, quod illa extrauagans
74 improbans,† & annullans prædictos contractus, vl-
tra trienium factos, procedit in Ecclesia, seu bene-
ficiato volente eos haberi pro inualidis; sed si Eccle-
sia velit stare illi contractui, poterit hoc facere, etiā
inuito eo, cum quo contractum est, impetrando ta-
men Sedis Apostolicæ assensum, vel alias cum legi-
tima solemnitate; ad tradita per Innoc. Abb.& alios
in cap.1.de his, quæ fiunt à prælatis sine consensu ca
pituli. Mathesil. singulari 156. Alber. Fulg. & Ias.n.
2.in l.cum hi.§.eam transactionem. ff.de transactio.
& additionem.2. Capellæ Tolosanæ decis.98. Rotā
decis.133.nu.12.part.2.diuersorum. Redoanum de
Rebus Ecclesiæ, rubrica.28.casu 6.& Sarmiento de
redditibus 1.part.cap.2.num.20. qui n.sequenti ait,
75 quod ille, qui cum Ecclesia contraxit sine debita† so
lemnitate ne cogatur esse in suspenso, potest agere,
vt Ecclesia compellatur, quod solemniter declaret,
an velit stare contractui, vel ab eo discedat ex l. Iulia
nus.§.si quis à colludente ff.de actio.empti. quæ istū
modum agēdi inducit, vt notat ibi Bart.& alij quos
refert,& sequitur Pinellus in l.1.C.de bonis mater-
nis.n.34. qui est videndus, num.sequenti,& Sarmiē-
to, num.22.& vide etiam nouissime Gonçalez glos.
56.à nu.90.& 94. vsque ad 99.

76 Et quamuis prætactus † Redoanus.d.rubrica 28.
casu

casu 7.dicat, quod licet de iure communi, & ordina-
rio contractus factus in fauorẽ Ecclesiæ posset clau-
dicare, secus tamen est ex dispositione dictæ extra-
uagantis, ex quo per eam prohibetur alienatio in cõ
sulto Romano Pontifice, & secundum Villadiego
in tract.de legato, quęst. 11. & Ant.de Pratis in tract.
de iur. Episcopal. defens. c.5. hodie in casibus à iu-
re expressis, & permissis non licet alienare res cuius-
que Ecclesiæ, vel monasterij, aut loci Pij inconsulto
Roman. Pontifice, & inde in huiusmodi alienatio-
nib. non poterit Legatus authoritatem interponere
sine speciali facultate a Papa concessa, quod etiam
tenet M.Ant.Genuen. in d.praxi c.73.nu.2.dicens,
quod non possunt alienari res Ecclesiæ etiam in ca-
sibus a iure permissis, inconsulto Romano Pontifi-
ce, nisi iuxta formam dictæ extrauagantis, tamẽ idẽ
Redoanus casu 8.sequenti tenet contrarium, nem-
77 pe, † quod etiam stante d.extrauag. potest claudica-
re contractus in fauorem Ecclesiæ, & ab ea accepta-
ri, & approbari, quia d. extrauagans emanauit in fa-
uorem Ecclesiæ, & non debet in eius odium retor-
queri & quod in casibus à iure permissis, licet aliena
re res Ecclesiæ, inconsulto Rom. Pontifice, vt patet
ex ea ibi, præterquam in casibus, à iure permissis, &
sic ex causa vtilitatis, vel necessitatis cũ licentia Or-
dinarij, & solemnitate iuris cõmunis, vt etiam tenet
Beroius cõs.32. n.6. vol.1. & Alex. Straticus in rep.
d.extrauag.n.3. & 74. & seq. & Nauar. in man.c.27.
num.149. & d. extrauagans venit principaliter ad
addendum pœnas & prohib. locationes, vltra trien
nium accedit decis. Burgen. iurisdictionis. 11. Febr.
1594. ad fi.adducta.3.part.c.2.n.206.
Et licet Zerola in praxi Episcopali.1.par.ver.alie
78 nat. † §.1.dicat, quod quicquid sit de iure, de stilo nõ
venduntur nec alienantur, etiam in illis casibus im-
mobilia Ecclesiæ, neque mobilia pretiosa, absque
Sũmi Pontificis concessione ex Gom.de breuibus,
num.22. & Staph.fol.352. num.1. isti tamen id non
79 dicunt, & stilus seruatur in rebus Ecclesiæ † Cathe-
dralis propter iuramentum, quod faciunt Episcopi
de non alienando inconsulto Rom. Pontifice bona
Ecclesiæ suæ, Abb.n.8. & 15.in c.vt super, de rebus
Ecclesiæ non alienan. & in c.fi.n.15.de Ecclesijs edi
fican. & alij ibidem & P.Molina sup.disput.468. fa-
cit cons. Nauarr.2.de rebus Ecclesiæ; at in Ecclesijs
inferioribus potius stilus est in contrarium, vt per
Alex.Straticum ibi, & quotidie videmus.
80 Et quando non possent alienari † seu locari, vltra
triennium res Ecclesiæ, nisi consulto Romano Pon
tifice, non propterea tolleretur claudicatio in fauo-
rem Ecclesiæ, quæ posset velle stare contractui ob-
tinendo beneplacitum Papæ, pręterea in locatione,
81 vltra triennium, vbi non restarent † iam nisi tres an
ni, posset recte velle stare contractui, etiã inuito con
ductore, & sine authoritate Papæ, aut alia solemni-
tate, quia iam non fit contra dictam extrauagãtem,
nec pro annis transactis posset conductor, qui rem
82 detinuit † euitare solutionem pensionis debitæ sub
prætextu, quod non interuenit consensus Papę, seu
superioris, vt recte inquit Redoanus. d.rubrica 33.
q.6.§. vlt.ad fi.
Sed an locatio rerum, seu fructuum beneficij fa-
83 cta † vltra triennium, cum iuramento ab ipso be-
neficiato præstito, de non contraueniendo, firmetur
iuramento in præiudicium ipsius, ita quod non pos
sit contrauenire?
84 Videtur quod sic ex decis. † Mohed.9. de locato
alias 250. de qua Horatius Mandos. ad Romanum
cõs.369. litera 11. & ex doctrina Alex. Stratici in d.
repetitione extrauag. ambitiosæ, n.69. & 70. dicen-
tis, quod licet ille, qui male alienauit bona Ecclesiæ
cum iuramento de non contraueniendo audiatur,
volens recuperare ea nomine Ecclesiæ, & ad ipsius
Ecclesiæ commodum, vt per glossam, quam Docto
res sequuntur, in c. si quis Presbyterorum, de rebus
Ecclesiæ non alienan. ad commodum tamen ipsius
alienantis non sit admittendus, immo quod esset
priuandus commodo alias ad ipsum peruenturo ex
talibus bonis, stante regula iuris, quod quis ex suo
delicto non debet pœnam, & commodum reporta-
re l.relegatorum in fi.ff.de interdictis, & relegatis,
& l.siue hæreditaria ff.de negotijs gestis in fi.
Sed quod magis vrget est, quod per d.extrauagã-
85 tem beneficiati † ipso facto priuatur beneficijs, quo
rum res & bona alienarunt, illaque absque declara-
tione aliqua vacare censentur, & sic, etiamsi non iu-
rassent, non videntur posse sibi repetere res, & bona
alienata.
86 Nihilominus tamen verius † videtur prædictam
locationem non firmari iuramento, etiam in præiu
dicium beneficiati, & eo non obstante posse contra-
uenire, quoniam d.extrauagans est prohibitiua, &
obligãs ad peccatum, etiam mortale, vt patet ex ip-
sius verbis prohibitiuis, & ex pœna commissionis,
& alijs ipso facto impositis, & iuramentum non de
bet esse vinculum iniquitatis. capit. quintanalis, cũ
alijs, de iureiur. regula non est obligatorium lib.6.
& ita in terminis videtur sentire Beroius cons.92.
87 num.1.2. & 10. † vol.1. & Corduba in sum. d.quæst.
103. nec obstat ratio in contrarium adducta, nam re
spondetur, quod licet d.extrauagans sit in multis lo
cis recepta, quoad dispositionẽ principalem, & nul-
litatem alienationis, & locationis, tamen, quoad pœ-
nam extrinsecam, maxime priuationis beneficiorũ,
non videtur recepta, vt per Nauar.d.cap.27.n.150.
Salcedum d c.71. Ioan.Guttierrez. d.lib.1.cap.8.n.
9. Molinam d.disput.466. Toletum, & alios vbi su-
pra; vnde cum pœna priuationis non sit recepta, &
88 ex alia parte prohibitio talis locationis, † & eius
nullitas sit inducta in fauorem Ecclesiarum, & ea-
rum ministrorum, vt patet ex proœmio dictæ ex-
trauag. recte poterit beneficiatus contrauenire, &
agere contra dictam locationem, ex doctrina Pauli
Castren.in l. filiusfamilias.§.diui.n.3. & 4.ff.de lega
tis primo, quem sequuntur Ambr.de Opizo.n.9. &
Loaces.num.60.ibi, Molina de Hisp. primog.lib.4.
cap.1.num.20 & 21. & Ioan. Guttierrez. pract.lib.
3 quæst.41.num.8.
Tertio principaliter dub. ad quem spectent fru-
89 ctus beneficiorum obuenientes † tempore vacatio-
nis, in quo breuiter dicendum est, quod debent fu-
turis successoribus reseruari, nisi in vtilitatem Eccle
siarum expendantur, hoc est, vt ego intelligo, in vti
litatem ipsorum beneficiorum, vt in cap. cũ vos de
off.ordin. & in cap. præsenti eod. tit in 6 & in cap.
quia sæpe de electione eod.lib. & clem. statutũ eod.
tit. & doct.ibi. Coras.de benef.1. part. cap.2 num 0.
& Nauarr.de spolijs.§.10.num.1. & §. 12. & consil.
37.num.5.de simonia, cum alijs.
90 Et quod dicit Zerola in praxi † Episcopali.2.par.
verb.beneficium. §.6. hodie fructus beneficiorum à
die vacationis ad cameram pertinere, procedit, ergo
ad beneficia reseruata in partibus Italiæ ex consti-
tutione 36.Pij IIII. & in regno Neapolitano ex cõ-
stitutione 29. Pij IIII. & 53. Pij V. de quo Nauarr.
de spolijs.§.7.
91 In his etiam Hispaniæ Regnis † fructus Episco-
patus, sede vacante, vsque ad prouisionem noui Epi
scopi

scopi, ad camerã spectãt, vt videmus, quicquid dicat
Molina de iustitia 1. tom. tract. 2. disputatione 147.
præterquã in regno Portugalliæ, vt per eum ibi, &
in Episcopatu Pampilonen. Regni Nauarrę, vt per
Olanum in concordia, & differentia iuris commu-
nis, & regij lit. num. 19. & 20.
Et an in noua prouisione, seu gratia impetrata,
92 per intrusum sit facienda mentio † de fructibus per
eum perceptis, & compẽsatio pro eis, vide infra 11.
part. c. vlt. dub. 8.
93 Et an Episcopus possit statuere, † quod fructus
beneficiorum vacantium primi anni applicentur fa
bricæ alicuius Ecclesiæ, vel mensę Episcopali, seu ca
pitulari, vide textum, & ibi glossam vltimã. Innocẽ.
Abb. Imolam, & alios in cap. 11. vt Eccles. beneficia
sine diminutione conferantur. Francum, & alios in
cap. si propter. de rescript. in 6. Felinum in cap. cum
accessissent, num. 23. de cõstitutio. Oldradum cons.
262. num. 2. Rebuffum in praxi tit. requisita ad col-
lationem, à num. 8. Botteum de sinodo. 3. part. art. 1.
num. 288. Lambert. de iure patron. lib. 3. quęst. 2. art.
8. & Gregorium Lopez in l. 5. tit. 16. pag. 1. gloss. pẽ.
& fin.
94 Quarto principaliter dub. quomodo † diuidan-
tur fructus inter beneficiatum defunctum, supposi-
ta cõsuetudine, de qua supra quod redditus Eccles.
& ex eis acquisita ad hæredes clericorum pertinent,
aut cedentem, & successorem in beneficio, in quo
prima sententia est, attẽdendam esse perceptionem
fructuum, sicut in vsufructuarijs ex l. si fur. alias. l. ar
boribus. §. Iulian. † & l. defuncta. ff. de vsu fructu, &
95 §. is vero. instit. de rerum diuisione, quã tenet glossa,
in cap. si propter. de rescript. & cap. præsenti, de off.
ordin. in 6. quam ibi Doctores sequuntur, & Ioann.
Nicolaus Gimen. dicens magis communem in en-
chiridion. benef. tit. 4. de gratijs expectatiuis, nu. 24.
Nauarr. de reddit. Eccles. quæst. 2. mon. 13. & consil.
7. de successio. ab intestato, & 3. de peculio clerico-
rum, & 3. de donatio. & Barbosa in l. diuortio ff. so-
luto matrim. 2. part. num. 44. & à num. 56. qui alios
referunt, & dicunt communem & Rota dicens etiã
communem in causa Pharen. pensionis. 19. Iunij.
1573. coram S. D. N. Clemen. VIII. infra adducta,
nu. 109. & in Cæsaraugustana pensionis. 13. April.
1592. coram Illustrissimo Pamphilio.
96 Secunda sententia, quæ mihi placet † est, quod fru
ctus inter beneficiatum defunctum, seu etiam renũ-
tiantem, & successorem diuidantur pro rata anni,
argum. d. l. diuortio, nam cum beneficiũ detur pro-
pter officium, & seruitium Ecclesiæ, c. cum secundũ
Apostolicum, de præbend. cap. fin. rescript. in 6. si-
cut dos propter onera matrimonij, leg. pro oneri-
bus. C. de iure dotium, inducenda videtur disposi-
tio, & diuisio d. l. diuortio, nec beneficiarius est vere
vsufructuarius, sed suo modo dominus beneficij ca-
pit. si tibi absenti, ibi, vt tantum dici valeat. de præ-
bend. in 6.
97 Quam sententiam tenet. Couarr. lib. 1. † variarũ
cap. 15. num. 12. & sequentibus. Molina de Hispano
rum primogenitis lib. 3. cap. 11. nu. 4. Sarmiento de
redditibus Lib. 4. cap. 6. num. 13. Ioann. Guttierrez
cano. quæstion. lib. 1. cap. 33. Flam. Paris. de resigna-
tione benef. lib. 1. quæstione 6. num. 79. & de con-
fidentia, quæst. 35. num. 49. Zerola in praxi Episco-
pali. 1. part. verb. beneficium. §. 6. & 2. part. verb. re-
nuntiatio. §. 2. Munoz de Escobar de ratiocinijs, to.
2. computatione. 20. num. 23. Castillo de vsufructu
cap. 79. a num. 1. Molina de iustitia tomo 3. disputa-
tione 635. nu. 7. & Zecchus de beneficijs, & pensio-
nar. c. 13. n. 8. vers. ex his corollarijs, quamuis de re-
publica Eccles. tit. de beneficiatis sub n. 11, solum di
cat eam æquam, & quod prima est iuri conformior,
& nouissime Vuamesius cons. 270.
98 Et hanc sententiam ait † receptiorem Flam. Pa-
risius, dict. quæst. 35. num. 49. & in Hispania obser-
uari affirmant, vterque Molina. Sarmiento, & Ioã.
Guttierrez supra, & illam vidisse practicari ait Ze-
rola, d. §. 6.
Et in hoc Episcopatu Abulens. semper obserua-
99 tur, † & adest constitutio sinodalis antiqui, iussi im-
primi per D. Didacum de Alaua Episcopum Abu-
len. anno 1557. 4. part. 2. tit. cap. 3. quæ iubet, ita pro
rata anni diuidi fructus, & annum computari, & in-
cipere à prima die Ian. & quamuis in fructibus pre-
stimoniorum, quæ beneficiati Ecclesiæ Cathedralis
obtinent, aliud statuatur, ibi & in cap. 2. præceden.
tamen etiã in illis ex consuetudine fit diuisio pro ra
ta, & cõstitutio sinodalis d. c. 2. nõ est in obseruãtia.
Et etiam in Archiepiscopatu Cæsaraugustano,
100 est constitutio sinodalis, † quæ statuit attendi ratã
temporis, & annum computari à die 1. April. vt fuit
dictum in d. Cæsaraugustana pensionis, supra relata
part. 1. c. 5. nu. 200.
101 Non obstat constitutio. 9. Iulij 3. † qua declara-
tur, quod beneficiorum fructus tempore obitus be-
neficiatorum inexacti ad successores in beneficijs
spectant, & non ad hæredes, vbi non spectant ad ca-
meram, tanquam spolia, ex qua in afflictibus inexa-
ctis debitis occasione fructuum perceptorum à con
102 ductore † sic resoluit Rota in vna Romana, seu nul-
lius pecuniaria 4. Iun. & 19. Nouemb. 1593. Coram
D. Penna, quia resp. eam constitutionem in his re-
103 gnis † non esse vsu receptam, sicut etiam in prouin-
cia Mediolanens. in vsum moremque inducta nun-
quam esse, habetur in cõcilio prouinciali Mediolan.
5. 3. part. tit. de Ecclesijs earum supellectile, & fructi
bus. §. vt litibus. Zecchus supra.
104. Et in vna Mediolan. fructuum. 9. † Martij 1592.
coram D. Orano fuit resolutum. dictam extrauagã-
tem Iulij 3. quæ vult fructus beneficiorum inexa-
ctos in locis, in quibus non adsunt collectores came-
rę Apostolicę, vt est status Mediolani, successoribus
deberi, non esse receptam in d. statu, quod præsum-
ptionibus probatur, cum solum agatur de excluden
da præsumptione obseruantiæ, & receptionis, quæ
potest alia præsumptione excludi.
105. Circa fructus vero, seu redditus † pensionis mor-
tuo pensionario quomodo, & quatenus debeantur
illius hæredibus, seu diuidantur pro illo anno, varię
sunt sententiæ.
106. Prima est Rebuffi de pacificis † possessor. n. 148.
alias 130. & in rep. c. extirpandæ. §. qui vero. de præ-
bend. 6. notab. circa materiam pẽsionis, scilicet mo-
riente pensionario post principium anni pensionẽ
integre ad hęredes transire pro illo anno, ad leg. filię
meæ. ff. de annuis legatis l. post duos. C. de aduocatis
diuersorum iudicum, & doctores in l. diem functo.
ff. de officio assessoris. quam sententiã sequitur Per-
rettus consilio 372.
107 Sed ista sententia non fuit apud † dominos de Ro
ta in aliqua consideratione in d. Pharen. pensionis
infra adducta, nu. 109. & eam etiam reprobat Hier.
Gabriel. infra, & vsus est in contrarium.
Secunda est, pensionarium æquiparari vsufru-
108 ctuario, † & sic, si fructus, super quibus pensio est cõ
stituta, sunt iam percepti, deberi hæredibus pensio-
narij, si vero non sunt percepti, non deberi, & si pars
fructuum est iam collecta, & pars colligenda deberi
solum

solum pro rata fructuum perceptorum in vita pensionarij, idque siue terminus solutionis pensionis venisset, siue non, quam sententiam tenet Caccialupus de pensio, quæst.25. & Gigas quæst.53. & sequuta est Rota in d. Pharen. pensionis.19. Iun.1573. coram S. Clement. VIII. vt in sequenti decisione.

109 Domini tenuerunt terminum, de quo † agitur, non deberi hæredibus, nisi pro rata fructuum perceptorũ in vita Cardinalis Patauini, tum quia hæc est magis communis opinio, tum & secundo quia pensiones regulantur, præsertim in hac materia ijsdem regulis, quibus vsusfructus, quod minorẽ visum est habere difficultatem in hoc casu, in quo reseruata est pensio nõ in pecunia, sed in quota fructuũ; n.3. quia videmus idẽ in beneficiatis, qui secundũ cõmunem opinionẽ nõ faciũt fructus suos nisi perceptos, & seorsũ aliquos, & reconditos, & tamẽ fructus beneficiorũ dãtur etiã pro alimẽtis, & pro labore beneficiati, qui beneficio inseruit, rationes aute allegatæ à Couarr. var. resol. lib.1.c.15.n.13. Dños non mouebant, quod enim pẽsio reseruetur pro alimẽtis illius cui reseruatur, nõ facit, quod debeatur pro rata tpis, nã & si vsusfructus alicui, pro alimẽtis relinquitur, nõ propterea sequeretur secũdũ Doct. quod nõ deberet defuncto vsufructuario fieri diuisio, vt alias fit in vsufructu, materia autẽ l. Diuortio. ff. soluto matrimonio. particularẽ habet rationẽ, quæ est, quod maritus alit vxorẽ, & onera matrim. sustinet vulg. l. pro oneribus. C. de iure dotiũ, & sic hos fructus habet ex causa onerosa, in qua materia etiam particulariter considerabatur requiri fundũ esse dotalẽ, & ipsũ esse traditũ, alioquin, licet sit promissus, & maritus sustinuerit onera matrimonij, non propterea sibi debẽtur fruct⁹. l. de diuisione. ff. soluto matrim. quod in præsenti quadrare nõ potuit, considerabãt etiã Dñi, quod doctores magis extendant dispositionẽ. l. defuncta, quam leg. Diuortio. Alex. nu.4. & Ias. n.5. & etiam in feudo, quando deuoluitur ad agnatos. Seycell. in d. l. Diuortio, n.31. & 32. secũda ratio. Couar. quod pensio in pecunia soluatur, & sic nõ sit proprie pẽsionarius vsufructuarius, vltra quod non concludit nõ debere fieri diuisionẽ, vt in vsufructuario, quẽadmodũ videmus in emphyteuta, & in beneficiato hoc cessabat in isto casu, in quo, vt dictũ est, reseruata est pẽsio in quota fructũũ, & quia Rebuffus de pacificis possessor. n.130. ponit tertiã quandã opinionẽ, quod sufficiat annũ esse cęptũ in vita pẽsionarij ad terminos l. diem. de officio assessoris. d. opinio nõ fuit apud Dños in aliqua cõsideratione, sed prædictas rationes voluerũt cõmuni opinioni inhęrere.

110 Et eam sententiam in parte tenet † Gambarus de officio legati l.6. q.24. & sequẽt. ex nu.562. ait enim. d. q.24. quod pensio nõ soluta non transmittitur ad hæredes, etiãsi pensionis soluẽdæ dies aduenit, quia adhuc d. pensio dicitur pendere quoad veritatem, licet certo modo, & per interpretationẽ dicatur percepta. Socin. conf. 100. 1. volum. immo etiamsi esset verum dicere fructus esse perceptos, tamen ex quo tempore mortis pensionarij adhuc extant, & nõ est de illis dispositum, remanebunt successori in beneficio, non hæredibus pensionarij. per ea, quæ traduntur in cap. præsenti, de officio ordin. in 6. nam adhuc sunt fructus bonorum Ecclesiæ, in quibus non succedunt hæredes sanguinis sed successor beneficij, & hoc ait indistinctẽ. Verum tenendo, quod clericus nõ possit testare de redditibus Ecclesiæ, & tenendo, quod possit testari distinguendum est in istis pensionibus, an in vita disposuisset, vel non, & illud pro comperto habendum, quod si Papa dedisset alicui facultatem testandi de fructibus Ecclesiarum, posset testari de istis fructibus pensionum, quarum soluendarum dies aduenisset, quoniam pensiones huiusmodi, post quam aduenit dies solutionis, æquiparantur fructibus à solo separatis secundum Baldum in l.1. §. penultim. hic finitur lex Corradi, & in cap. 1. in fine princ. de pace tenenda, & facit. l. rem in bonis. ff. de acquiren. rerum domino. l. bonorũ de verborum sign. quando vero dies solutionis nondum aduenit, erat tamen propinquus, an, quando aliquis potest testari de fructibus Ecclesiasticis, possit de illa disponere. d. q.25. à n.585. distinguit iuxta d. leg. defuncta, & l. si pendentes. ff. de vsufructu.

Quarta sententia est Domini Couar. d. lib.1. var.

111 cap.15. nu.13. † tenentis pensionem pro rata temporis deberi hęredibus pensionarij iuxta d. l. Diuortio, cum in causam alimentorum cedere videatur, quam sequuntur Molina. d.3. de Hispanorum primogenijs cap.11. nu.4. & P. Molina. d.3. tom. disputatione.635. nu.8. & Zecchus de republica Ecclesia. d. tit. de beneficiatis, nu.11. ad fin. & Peregr. de fideicom. art.49. num.101.

112 Et placet Hier. Gab. conf.191. lib.2. † qui inquit, Rotam tenuisse faciẽdam esse distinctionem in hoc articulo iuxta terminos. d. l. defuncta, æquiparando vsufructuarijs, nisi in actu voluntario translationis ante diem termini factæ, in qua terminus proximus spectat ad translatarium, nisi transferens sibi reseruasset fructus præteritos. Puteus decis.14. lib.3. Peregrinus decis.48. libro 2. quæst.1. libro decis.118. & 2. decis.48. part.3. diuers. mutatis vero auditoribus in hoc articulo elegisse opinionem, quæ fuit olim Baldassini eximij suo tempore aduocati consistoria lis, quæ probatur à Couarr. supra, qui hoc casu sequitur opinionem Alberic. in dict. l. Diuortio. n.13. vt pro rata temporis diuidatur, secundum forman. d. l. Diuortio, quam opinionem ait ipse Gabriel videri tolerabilem, atque vti æquiorem sequendam; tametsi de rigore iuris. d. opinio, vt pensionarius æquiparari debat vsufructuario, videatur verior, tametsi eadem Rota.19. Iunij 1573. in d. Pharen. pensionis. reprobauit opinionem Couarr. & redijt ad antiquã opinionem, vt idẽ statueretur de pensionario, quod de vsufructuario, quia ita statuitur etiam de Rectore beneficij; & hanc opinionem approbauit etiam quando pensio fuit constituta in pecunia, quamuis, quãdo assignata est in quota fructuum, dixerit eam facilius procedere, & voluit diuisionem non esse faciendam secundum legem diuortio, quia eo casũ dantur fructus marito ratione onerum, sed ait ipse Gabriel, si non vere, saltem ficte, dari etiam pensionario quantitatem, & fructus ei reseruatos ratione onerum, & seruitiorum Ecclesiæ saltem vniuersali præstandorum, & hac ratione defendi posse opinionem, vt fructus diuidantur, quæ æquior est, quia vere pensionarius non est vsufructuarius, sed à Rectore, qui vsufructuarius est, ex fructibus illis, vel quotã fructuum, vel certam quantitatem recipit, vt stipendium, & ita etiam post hanc decisionem sæpius pro rata temporis diuisos esse fructus, secundum d. l. diuortio. hæc Gabr. qui tamen ait, quod laudaret ipse fieri à Papa constitutionẽ ad tollendas opiniones, &

113 obuiãdum litibus, † vt spectaretur dies solutionis, & ille terminus daretur hæredibus integre, qui viuo pensionario venisset, alter remaneret Rectori.

Sed hoc de stilo curiæ seruari testantur Nauarr.

114 de redditibus, q.2. mon.16. & † Sarmiento, in defensio. libelli de redditibus. 2. p. mon.16. qui ait, ita Rotam seruare, & esse de hac re manuscriptas notissimas de-

mas decisiones, quos sequitur Io. Gutier. d. l. 1. can.
115 q. c. 33. n. 25. & hæc est 5. sententia in hac q. quem † filium iuris principijs consonare ait Barbosa in d. l. diuortio. 2. p. num. 43. ex eo, quod licet dies certa nõ impediat ortum actionis & obligationis, & consequenter nec transmissionem, tamen in his, quæ suapte natura non transferuntur ad hæredes, dies etiã certa impedit etiã ortum obligationis, & actionis, l. 1. §. fi. ff. quando dies vsufructus legati cedat. tradit Bart. in l. ita stipulatus, n. 39. ff. de verborũ oblig. & quod ratio ponitur in l. 3. ff. quando dies legatis cedat, cum ergo ad instar alimentorum pensio ad hæredes non transmittatur, dies, & terminus expressus impediet ortum obligationis, & actionis, & consequẽter pensionarius antea decedens nihil trãsmittet & Barbosa sequitur Castillo de vsufructu. c. 79. nu. 17.
116 Verum hæc stili comprobatio † mihi non videtur solida, nam licet verum sit pensionem ad instar alimentorum non esse transitoriam ad hæredes, tamen dies seu terminus solutionis expressus non tollit, quin saltem pro rata termini cedat dies, & possit fieri transmissio ad hæredes, si pẽsionarius, ante quã
117 veniat terminus, decedat; nam, vt inquit † Hieron. Gabriel d. conf. 191. nu. 11. & 12. si certa summa annua legetur, quamuis pro alimentis, tamen debetur tota in principio anni, & ad hæredes transmittitur. l. à nobis. l. in singulos. & l. filiæ meæ. ff. de annuis legatis. l. nec semel. ff. quando dies legatis cedat, etiãsi tempus solutionis sit diuerso modo ordinatũ. doct. in l. lecta. ff. si certum petatur, & notatur in l. 1. & l. ex his. C. quãdo dies legati cedat; quamuis Ferrettus
118 d. conf. 372. nu. 12. † dicat, quod quando soluitur pẽsio respectiue ad certum quid, puta propter onera, & seruitium Ecclesiæ, vt in casu d. legis diuertio. fit diuisio pro rata temporũ, idẽ quando fieret legatũ annuum, pro alimentis, quia mortuo legatario nulla fieret trãsmissio ad eius hæredes, qa per mortẽ finit causa legati. §. finitur de vsufructu, vt considerat Al-
119 ber. in l. fi. § in singulos † col. 1. ff. de annuis legatis, sed id est respectu futurorum annorum, non anni incepti.
Vnde in hoc articulo secluso stilo, verior videtur
120 quarta sententia domini † Couarr. maxime stãte cõstitutione Pij V. quæ obligat pensionarios ad dicendum officium paruum B. Mariæ, vt dictũ est supra 1. p. capit. 5. nu. 67. & sic iam dici potest dari propter officium, sicut beneficium, vt in d. cap. 5. n. 17. & cũ pensio assignetur, vt commodius quis sustentari valeat, vel ne ex resignatione nimium dispendium patiatur, æquum est, vt saltem pro rata temporis, quo
121 vixerit, ei debeatur; quod maxime procedit in † pẽsione reseruata in pecunia, quæ magis videtur assimilari censui ad vitam, quam vsufructui.
122 Nec d. stilus videtur certus, † & firmus, vt apparet ex ijs, quę dicit hinc Gabriel supra, & refert Fla. Parif. de resignatione benefic. lib. 6. quæst. 4. nu. 49. & Ioannes Guttierrez vbi supra, ad fin. in noua editione, nec vnquam vidi decisionẽ Rotæ de hoc. nec Nauarrus videtur testari de isto stilo, & hodie magis videtur Romæ obseruari, vt soluatur rata, & P. Molina. d. num. 8. ait, ita in Hispanijs esse consuetudine receptum, vt pro rata partis vltimi anni quam vixit pensionarius, ei, hæredibusue ipsius soluatur,
123 † scio tamen in hoc Episcopatu Abulens. fuisse varietatem in hoc, & aliquando solutam ratam, & aliquando non, & aliquando fuisse concordatum, cum ergo non satis constet de contrario stilo, standum
124 videtur dictæ † quartæ sententiæ Couarr.
125 His annexa est quæst. a quo tempore † resignans beneficium desinat lucrari fructus, de qua post Rebuffum, & alios agunt Hier. Gabr. conf. 192. lib. 1. Flam. Parif. de resignat. lib. 1. q. 6. à nu. 10. & decõsiden. q. 27. nu. 129. Barbosa in d. l. diuortio. ff. soluto matrim. 2. part. nu. 45. & nouissime Zauallos in suis communibus contra communes. q. 561. ex num. 38. qui præcipue Flam. & Zauallos referunt plures opiniones in hac quæstione.
Quibus omissis dicendum est, quod admissa resi-
126 gnatione per superiorem † statim resignans admittit fructus, & ab illo tempore fructus ad eum nõ pertinebunt, & si nihilominus percipiat, tenebitur illos restituere successori, cum, vt dicetur infra 11. p. cap. 3. in princ. per resignationem, omne ius in beneficio competens amittatur. ita Sarnen. in regula de public. quęst. 7. nu. 2. cum Hier. Paulo in pract. cancellariæ versic. consultus à quodam, de annali q. 57. Castad. decis. 4. num. 6. de restitutione spoliatorum. Probus ad Monachum in ca. 2. de renuntiatione in 6. n. 30. Parif. conf. 143. n. 18. vol. 4. Hier. Gabr. conf. 192. & 194. num. 10. lib. 1. Cæsar Ottinellus in conf. de redditibus, nu. 78. & Barbosa supra, & in decisione Seguntina beneficiorum 1. Iunij 1592. corã D. Orano, quę habetur infra 5. p. cap. 1. nu. 249. dicitur post resignationem simplicem incumbentem detentationi non facere fructus suos, sed teneri ad eorum restitutionem, etiam si non habuerit notitiam admissionis resignationis.
127 Quamuis Flam. Parifius † d. quæst. 6. num. 38. & Zecchus de benef. & pensionibus. cap. 13. nu. 8. vers. ex his cor. teneant, quod à die præstiti consensus, & non datæ resignans fructus amittat, & citat pro se Flam. Hier. Gabriel. d. conf. 192. & sequitur Gonçalez gloss. 15. §. 2 nu. 42.
128 Sed conuincitur, quia ad tempus † datæ retrotrahitur consensus. Castad decis. 2. de renuntiatione, n. 8. Crescen. 7. eod. tit. & 9. de procurator. Sarnen. reg. de infirmis, q. 12. Verallus decis. 71. lib. 1. in manuscriptis Rota decis. 425. lib. 3. part. 3. diuers. idem Flam. Parif. de resignatione. lib. 1. q. 12 nu. 19. & lib. 2. quæst. 3. num. 42. lib. 3. quæst. 8. n. 8. & 10. & lib. 8. q. 7. nu 108. & quæst. 8. num. 111. & lib. 12. q. 5. n. 39. & fuit dictum in vna Hispalen. pensionis coram Illustrissimo Blanchetto 20. Decemb 1577. & quod fuit resolutum in vna Parmen. pensionis corã Cotta. nec Hieron. Gabriel ibi id tenet, sed potius quod diximus.
Et dicta resolutio procedit in resignatione con-
129 ditionali, † & in fauorem etiam in forma dignum, nam etiam in resignatione in fauorem loquuntur. d. Doctores, purificatis enim conditionibus censetur à principio vacare beneficium, per resignationẽ. ex traditis per Flam. Parif. de resignatione lib. 1. q. 4. à num. 18. Rotam decis. 2. de renuntiatione in antiquis, & in terminis idem Flam. d. quæst. 6. num. 68. 74 & 75. Rota in vna Burgen. canonicatus 28. Apr.
130 1597. coram Illustrissimo Pamphilio. in qua † fuit ☞ resolutum: Quod, facta resignatione in fauorem alterius forma dignum, non vacat beneficiũ; per obitum resignantis, etiamsi resignãs decesserit ante approbationem resignatarij, per gratiam enim in forma dignũ, vel mandatũ de prouidẽdo de certo beneficio, ad fauorem certæ personæ, dicitur illi acquisitum ius ad rem, quod facit vt alteri conferri nõ possit, & tale quod cedi, & resignari potest, vt in Legionen. Canonicatus 25. Octobr. 1574. coram sanctissimo, & illa verba, quatenus idoneus reperiatur, non faciunt gratiã conditionalem, quoad substantiã, sed tantum respectu exequutionis, & prouisionis faciẽdæ, quę est dilata in tempus, postquã fuerit idoneus,

F quamuis

quamuis moriente resignatario, antequã ei fiat collatio, non vacet ex eius persona, quia ei non fuerat ante habitam collationem plene quęsitum ius in re, quod adhuc remanebat penes resignantem, donec resignatario acquireretur, & ideo non mirum si tūc vacet ex persona resignantis. Quod etiam fuit resolutum in vna Abulen. beneficij de Mombeltran. 4. Iulij 1597. infra adducta. 6. p. c. 2. decis. 4. nu. 55.

Et patet ex literis resignationum, in quibus dici-
131 tur beneficium vacare a principio † resignationis, quamuis resignatio sit conditionalis, & in fauorem. Crescen. decis. 9. de procurator. ad fin. Verall. dec. 71. lib. 1. in manuscript. Flam. Paris. de resignat. lib. 8. q. 7. n. 108. & sequen. & q. 8. nu. 11. vnde resignatio, quin fit facta sub data literarum, dubium nō admittit, cū ita Papa attestetur. Paris. d. cons. 143. in fi. n. 1.

132 Et ita resignatio beneficij, † seu translatio pensionis in fauorem scholaris, cum clericus factus fuerit, sortitur effectum, si resignans, vel transferens ante caracterem susceptum moriatur, ex d. ratione, quia purificata conditione, censetur à principio perfecta resignatio, quæ interim erat impendenti, vt Rota bis tenuit, vt per Hier. Gabr. cons. 186. lib. 11. & Fla. Parisium de resignatione lib. 4. q. 2. a nu. 71. quamuis ipse Gabriel teneat contrarium, cuius tamen sententia in traslatione verior est, vt dicetur infra, nu. 163.

133 Prædicta tamen resolutio † quantum ad fructus perceptos, intelligitur, secundum aliquos, postquā resignans sciuerit resignationem admissam, nam quamdiu ignorauerit, faciet fructus suos, quos perceperit, propter bonam fidem, vt sentit Hier. Paulus, supra & Rebuffus in reg. de publican. gloss. 13. num. 5. & expresse gloss. 18. num. 7. & de nominatio. quæst. 14. num. 157. alias 92. & in concordatis tit. de collatio. §. volumus, verbo vacantia, in fin. Probus supra. P. Greg. de benef. cap. 28. num. 10. & capit. 31. num. 1. & Barbosa supra, qui num. 49. contra Rebuf
134 fum supra & in praxi tit. de simonia † in resignatione, nu. 40. quem sequitur Ottinellus d. cons. n. 80. tenet, quod ad constituendum in mala fide, non requiritur intimatio literarum, sed sufficit scire, vel esse plene informatum, renuntiationem admissam fuisse per superiorem, iuxta formam mandati, ex traditis per glos. in c. cupientes, vers. notitiam. de elect. in 6. & in clem. causam, verbo plenam, eod. tit. & tenet P. Gregorius supra, & Rota, in d. Seguntina. & verius videtur, licet Flam. Parisius d. lib. 1. q. 6. num. 78. teneat in hoc cum Rebuffo, quando resignatio fuit facta per procuratorem, vt tenet etiam additio 1. Rotæ decis. 4. de renuntiatione in nouis, & ad d. 2. decis. 4. de præbend. in antiquis.

135 Sed licet non requiratur intimatio † literarum, videtur tamen in proposito non recte constare de resignatione, & admissione illius, iuxta formam mandati ad effectum dimittendi possessionem, & constituendi mala fide, per relationes, & literas missiuas, sed requiri, quod viderit literas expeditas, seu per eum stet, quo minus illas videat, & sic procedat, sententia Rebuffi, Ottinelli, Flam. & additionis.

136 At ista intelligentia & † limitatio supradictæ resolutionis est contra dictam decisionem Seguntinā, & Hier. Gabr. supra, præsertim d. nu. 10. & alios supra citatos indistinctè loquentes, nec videtur admittenda, æquitas enim bonæ fidei circa acquisitionem fructuum, & iura circa eam loquentia non videntur in præsenti debere applicari vbi resignans facto suo, seu mandato abdicatur a beneficio & qui dedit mādatum ad resignandum eo animo, videtur debere percipere fructus, etiā antequam sciat illam esse factā, vt, si forte facta fuerit, eos resignatario restituat.

137 Quod maxime videtur admittendum † in permutatione, in qua est resignatio mutua, vt à die datæ resignationis vnusquisq; lucrari debeat: fructus beneficij a se resignati, non curando de scientia, vel ignorantia resignantis, quæ, si attenderetur in permutatione, posset oriri inæqualitas, & confusio, si vnus ex compermutantibus sciret resignationes admissas, priusq; alius pro quibus etiam facit decretū irritans in fine literarum apponi solitum, quod videtur impedire acquisitionem fructuum ratione
138 bonæ † fidei iuxta dicta infra 5. part. c. 5. a num. 21.

139 Sed quoad resignationem in † fauorem, maxime in forma dignum, difficultatem facit, quod resignās dicitur possidere, & potest insistere possessioni, donec beneficium resignatario acquiratur. Puteus decis. 158. nu. 3. lib. 3. Achilles de Graffis decisione 10. de restitutione spoliatorum, num. 4. & Mohed. secunda de renuntiatione. Rota in d. Seguntina, in qua dicitur in resignatione conditionali in fauorem, cum non abdicetur ius a resignante, donec resignatario acquiratur, interim donec sibi cōstet de purificatione conditionis, remanere titularem. Et Flam. Paris.
140 d. lib. 1. q. 4. in fin. & q. 7. num. 9. nam † in resignatione conditionali, seu in fauorem, ius, & possessio remanent in pendenti pœnes ipsum resignantem, donec conditione purificentur, vt dixit Rota in causa Abulen. & Zamoren. beneficiorum. 17. Iun. 1594. coram D. Pēna, quā infra adduco 6. p. c. 2. dub. 9. n. 326.

Vnde Zauallos d. quæst. 561. nu. 58. distinguit in
141 hac quæstione † inter resignationem in forma gratiosa, & in forma dignū, vt primo casu procedat opinio Flam. de qua supra num. 127. in secundo vero maxime in beneficijs curatis, licet etiam in forma gratiosa fiat, procedat opinio Rebuffi titulo de simonia in resignatione, nu. 41. & regula de publican. d. gloss. 18. nu. 7. & de nominatio. d. q. 14. num. 157. dicentis, resignantem posse percipere fructus, donec fuerint sibi intimatæ literæ expeditæ in fauorem resignatarij, & sic donec iudicetur idoneus resignatarius, ab Ordinario, non perdit titulum, nec possessionem beneficij resignans & vsque ad illud tempus ille proprius, & merus parochus dicitur & non resignatarius, quia ille supportat onera beneficij, audit confessiones, celebrat matrimonia, residet personaliter, saltem de consuetudine, vt tradit Flam. d. li. 1. quæst. 10. num. 4. qui tamen ibi id non dicit, sed loquitur de consuetudine non residendi in beneficijs simplicibus, & sic congruit rationi, & æquitati, vt ad illum fructus pertineant, & ait quod, cum casus iste in praxi contigisset, vidit pluries iudicatum pro hac opinione coram Ordinario Toletano, & causa deuoluta ad Nuntium ita fuisse obtentum, & sic ab opinione hac non esse recedendum in iudicando, & consulendo.

Sed & Flaminius d. quæst. 7. num. 9. inquit in re-
142 signatione conditionali, † quæ fit in fauorem, statuēdam esse conclusionem affirmatiuam, posse resignātem incumbere possessioni, & omnia pertinentia ratione illius beneficij resignati exercere, & gerere, donec resignatarius capit possessionē, cum Rosima, co de benef. cap. 14. num. 26. & cap. 23. numer. 10. & Rebuffo d. tit. de simonia in resignatione. num. 27. & 31. & de nominatio. d. quæst. 14. num. 157. sed in hoc vltimo loco, & d. regula de publican. gloss. 13. n. 5. & gloss. 18. num. 7. diuersæ loquuntur, qui allegāt legem meminisse. ff. de officio proconsulis.

143 Quæ tamen conclusio falsa est † sufficit enim, vt teneatur à possessione desistere, titulum fuisse resigna-

resignatario quæsitum, immo sufficiet constare de
habilitatibus, seu idoneitate resignatarij, siue esse
approbatum, etiamsi non sit ei adhuc facta collatio
per exequutorem, id enim sat est vt ius sit abdica-
tum à resignante, ad decisionem Rotæ coram san-
ctissimo Clemente VIII. in vna Barchinonen. pa-
144 rochialis de anno 1572. in qua fuit† tentum, per re-
signationẽ in fauorem in forma dignum fuisse ab-
dicatum ius a resignante, præsupposita habilitate
resignatarij etiam ante factum examen formæ di-
gnum, & collationem subsequutam taliter, quod po
test iuri suo cedere in fauorem alterius, & ad decisio
nem Rotæ in alia Barchin. parochialis coram Illu-
strissimo Lancellotto de anno 1574. in qua fuit tẽtũ
145 quod per obitum resignatarij in forma † dignũ, in
cuius fauorem fuit resignatum, vacat beneficium, si
est dignus quãuis adhuc nõ fuisset examinatus, nec
146 facta sibi collatio. Presupponitur† ergo ius fuisse ab
dicatũ à resignante. Et id tenet Zecchus de benefic.
& pensio. c. 9. num. 8. & c. 13. nu. 2. sub vers. quæ qui-
dem resolutio, & nu. 4. vers. potest etiam resignatio,
& nu. 8. vers. ex his cor. dicens, quod si beneficium
sit resignatũ in forma dignum ad fauorem alicuius,
resignans manet in possessione, & eam continuat,
donec prouisus ab Ordinario dignus sit iudicatus,
seu sit examinatus, & approbatus, quando vero
in forma gratiosa, quia prius est examinatus, & ap-
probatus, resignans post prestitum consensum amit
tit beneficium, licet resignatarius sine literis expedi
tis possessionem ingredi non possit.

Et iuxta ista est accipienda decis. Burgen. Canoni
147 catus supra relata, † nu. 130. quæ conducunt ad ca-
sũ, & dubiũ disputatũ per Gonç. gl. 15. §. 2. à nu. 55.
148 Immo vbi quis resignasset in † forma dignum in
fauorem alicuius, quem sciebat, aut scire debebat,
quia tenebatur se informare, non esse idoneum, sta-
tim videtur abdicatum ius ab eo, quia siue approbe
tur, siue non, tenet resignatio in prẹiudicium resi-
gnantis, iuxta dicta infra. 11. p. cap. 3. nu. 38.
149 Abdicatio autem iure à resignante, † non potest
amplius possessionem retinere, sed eam tenetur di-
mittere, & alias erit intrusus. Paris. d. cons. 143. nu.
18. & 19. vol. 4. Cassad. dec. 4. de restitut. spoliatorũ.
150 Nec pro dicta conclusione faciunt decisiones Pu
tei, & Achillis citatæ supra nu. 139. nam loquuntur
ad effectum spolij.

Et l. meminisse. ff. de officio proconsulis recte res
151 põdet Barbosa † sup. nu. 51. eam legẽ procedere in
officio temporali, cuius reuocatio inducitur per da
tionem successoris, hoc enim casu subintelligitur ta
cita conditio, de qua ibi, secus in renunciatione be-
neficij, seu officij ex supradictis, vnde in specie d. le-
152 gis meminisse † si proconsul renuntiasset officio, &
renuntiatio per superiorem esset admissa iuxta gl. le
gis penul. de officio præsidis, non posset ille amplius
administrare, etiamsi successor nondum esset pro-
uinciam ingressus.

Rota etiam in dicta Seguntina ait in specie d. le-
153 gis meminisse † ex iuris dispositione officialem non
videri deputatum solum ad tempus expressum, sed
etiam ad tempus sequens, donec successor aduene-
rit, adeo, quod ante eius aduentum non dicitur offi-
cium eius finitum, neque officialis priuatus. gl. in d.
l. meminisse, verbo, debebit, & in l. si forte de officio
præsidis, & rationem esse, quia ibi, cum nemo sit,
qui administret, oportuit ita specialiter prouideri,
ne prouincia sine rectore remaneat; verum in Epis-
copatu succedit capitulum, toto titulo ne sede vacã
te, & in alijs beneficijs inferioribus Ordinarius con
stituit vicarium, seu œconomum, qui interim admi-
nistret.

154 Præterea, si illa lex quicquam† faceret ad propo-
situm, procederet non solum in resignatione condi
tionali, & in fauorem, in qua tantum loquûtur Ro-
siniacus, & Flaminius, sed etiam in resignatione
simplici, in qua tamen certum est ea admissa, non
posse resignantem possessioni incumbere, cum sta-
tim ex ea amittat omne ius, & tradit ipse Flami-
nius d. q. 7. nu. 1. Hier. Gabr. d. cons. 192. & Rota in
d. Seguntina, in qua dicitur, quod vbi resignatio est
simplex, amittitur statim titulus, & possessio, & per
eam titularis dicitur in Ecclesia mortuus ciuiliter.
155 Habemus tamen adhuc ex † supradictis, in resi-
gnatione in fauorem alterius in forma dignum, pos
se resignãtem insistere possessioni, & administrare,
donec saltem constet de idoneitate resignatarij, at-
que adeo poterit vsque ad istud tempus fructus per-
cipere, etiam si sciat resignationem admissam iuxta
formam mandati.

Sed huic difficultati respondetur, quod quamuis
156 † interim possit fructus percipere, tamen nõ potest
eos percipere, nisi vt restituat resignatario in euen-
tum, quo sit ei ius quẹsitum iuxta dicta Hier. Gabr.
d. cons. 192. libro 1. nam illa possessio, quã resignans
interim habet, non est absoluta, sed in pendenti iux
ta supradicta, & purificatis conditionibus à princi-
pio censetur facta resignatio, vt dictum est.

Nec obstat, quod interim administret & seruiat
157 in beneficio, maxime curato † vt dicit Zauallos su-
pra, & ideo deberet lucrari fructus, quia responde-
tur, quod debebit esse contentus cum pede altaris,
& fructibus antea perceptis ad c. propter sterilita-
tem de locato quod si nullos fructus antea percepit,
nec illud de pede altaris esset competens stipendiũ
soluendum erit illi honestum salarium, pro modo
seruitij, vt in simili dicit Nauarrus de redditibus. q.
2. monit. 13. & Barbosa supra num. 58.
158 Vnde in casu de resignatione facta † in fauorem
scholaris, cũ clericus factus fuerit, de quo supra nu.
132. videtur resignantem, qui interim potuit fru-
ctus percipere, debere, purificata conditione eos, re
stituere resignatario, quicquid velit Flam. Paris. lib.
4. quæst. 2. à nu. 53. & idem videtur in translatione
159 pensionis, † quamuis contrarium teneant Gigas
cons. 159. seu respons. vlt. de pension. Hier. Gabriel.
cons. 185. & 186. nu. 11. lib. 1. & cum eo Flam. Paris.
d. lib. 4. quæst. 2. ex nu. 55. & lib. 6. quæst. 4. nu. 23. &
à nu. 54. & Rota in vna Eugubina pensionis. 2. Iun.
160 1559. coram D. Rubeis. † in qua fuit resolutum:
☞ Transferentem pensionem vigore facultatis trans-
ferendi in manibus Papẹ in fauorem scholaris, cum
primum clericali caractere esset insignitus, posse
post translationem, antequam scholaris esset cleri-
cus, percipere pensionem, ita, vt non teneatur ad re-
stitutionem, quia translatio fuit conditionalis, &
ad effectum, vt noua reseruaretur dicto scholari, vn
de antequam esset clericus, non erat purificata con-
ditio. Mohedanus decis. 83. faciunt notata per Tira
quellũ in §. hoc sermone prima limitatione. nu. 41.

Sed certe translatio pensionis videtur in propo-
161 sito longe differre à resignatione † beneficij, nam
resignans beneficium in fauorem scholaris, cum
clericus factus fuerit, statim illud resignat, vt ei con-
feratur, cum clericus factus sit, & eo facto clerico, à
principio censetur facta resignatio iuxta supradi-
cta, at transferens pensionem in scholarem, cum
clericus factus fuerit, non aliud facit, quam consen-
tire, vt eo facto clerico pensio antiqua extinguatur

& noua ei reſeruetur. Vnde, antequam is ſit factus
clericus, nullo modo poteſt dici antiqua pēſio extin
cta, nec eo facto clericos, poteſt dici a principio ex-
tincta, quia conſenſus fuit omnino conditionalis, ſi
is fieret clericus, quæ eſt conditio ſuſpenſiua. Et ſic
162 vſque ad illud tempus † redditus penſionis ad ſic
transferentem ſpectare videntur, cum Gigan. Hier.
Gabriel. Flam. & Rota vbi proxime. Et facit conſ.
eiuſdem Gabr. 189. lib. 1. vbi ait, quod penſio reſer-
uata illegitimo, poſtquam clericali caractere fuerit
inſignitus, debetur ſolum ex die rite ſuſcepti cara-
cteris, quia ingratis conditio nō retrotrahitur: at in-
dicta reſignatione, vbi, reſignatario facto clerico, cē
ſetur à principio facta reſignatio, fructus beneficij,
vti vacantis ab eo tempore, ſpectant ad eum, tanquā
ſucceſſorem, in beneficio.
Vnde etiam in caſu, de quo ſupra nu. 132. verior,
163 † videtur ſententia Hieron. Gabr. d. conſ. 186. lib. 1.
contra Rotam, & Flam. ibi citatos, quod dicta trāſ-
latio penſionis non ſortiatur effectum, ſi translata-
rius, mortuo transferente, ordinetur, quia res deue-
nit ad caſum, a quo incipere non poteſt, & tunc iam
non eſt penſio antiqua, quæ extinguatur, vt noua re
ſeruetur, in reſignatione vero beneficij verior vide-
tur ſententia Rotæ, & Flam. contra Gabr. quia reſi-
gnatario ordinato, ſiue viuente, ſiue mortuo reſi-
gnante, cenſetur, vt dixi, a principio facta reſigna-
tio; conditio etenim reſignationis, non tam ſuſpen-
ſiua, quam reſolutiua videtur.
164 Sed contra ſupradicta obſtat regula legis † vbi au
tem. ff. de in diem adiectione, & l. neceſſario. §. quod
ſi pendente. ff. de periculo, & commodo rei vēdita.
vbi habetur, quod in venditione conditionali fru-
ctus medij temporis venditoris ſunt, quod ſane pro
cedit, etiam impleta conditione, quando res nō fuit
tradita, ad tradita per Couar. lib. 3. variarum. cap. 4.
165 num. 7. Antonium Gomez, ſecundo to. † variarum
cap. 2. num. 11. & docet Molina de iuſtitia, ſecundo
tomo, diſput. 379. licet Hieronymus Gabriel. dicto
conſ. 192. lib. 1. id intelligit, deficiente conditione,
ex Paulo conſ. 267. vol. 1. Rom. ſingul. 538. & Ana-
nia conſ. 19. n. 16. qui ita intelligūt dictum §. quod
166 ſi pendente; ſed iſti procedunt, † & loquuntur in
fructibus perceptis per ipſum emptorem, penden-
te conditione, ex re empta ſibi tradita, tūc enim ita
demum, pertinent ad venditorem, ſi conditio defi-
ciat. Couarruuias d. lib. 3. variarum. cap. 9. nu. 1. circa
ca finem; alias impleta conditione, pertinent ad ip-
ſum emptorem, vt recte explicat Molina ſupra. er-
167 go † in reſignatione conditionali fructus medij
temporis ſunt reſignantis, etiam impleta poſtea
conditione cum beneficium non ſit traditum reſi-
gnatario.
Reſpondetur tamen dictam regulam procedere
168 in actu, ex quo † non amittitur dominium, & ius in
re competens, qualis eſt venditio, ex qua ante tradi-
tionem venditor non amittit dominium rei. leg. tra
ditionibus. Cod. de pactis. §. venditæ. de rerum diui-
ſione, & ſic ante moram fructus ad eum pertinent.
Anton. Gomez. & Couarruuias, ſupra, & Molina di
ſputatione 368. at ex reſignatione amittit reſignans
omne ius in beneficio competens, vt dictum eſt, &
purificata conditione cenſetur a principio facta re-
ſignatio, vt etiam dictum eſt.
169 In Canonicatibus vero, † & præbendis, quorum
fructus reſidendo, & diuinis intereſſendo lucri fiūt,
tamdiu reſignans lucrabitur, quamdiu licite inſi-
ſtit poſſeſſioni, & reſidet, etiam poſtquam ſciuerit
reſignationem admiſſam, nam cum fructus illi non
poſſint ſpectare ad reſignatarium, qui nec poſſeſſio-
nem habebat, nec reſidebat, æquum eſt eos lucra-
ri reſignantem, qui reſidet in Canonicatu.

CAP. II.

De priuilegio fori.

SVMMARIA.

Est alia vtilitas ex beneficio priuilegium fori, nam hodie clerici minorum non gaudent fori priuilegio, niſi beneficium habeant, licet antea gauderent, num. 1. & 2.

Clerici minorum habentes beneficium gaudent priuilegio fori, etiamſi clericatui renuntiauerint, & beneficium ſit exiguū, num. 3. & licet non deferant clericalem habitum, nu. 4. etiā ſtante conſtitutione Sixti V. de habitu & tonſura, numero 5. & 6.

Ad hunc effectum ſufficit habere beneficium de facto, & ſola poſſ. nu. 7. ſed an ſufficiat ſolus titulus beneficij, & ius in re nu. 8. vſque ad 15.

De habentibus penſionem an gaudeant. d. priuilegio fori remiſſiue, num. 16.

Quamuis clerici minorum non gaudeant priuilegio fori, non tamē impeditur Epiſcopus cōtra eos procedere, & punire. n. 16 vbi ponitur declaratio S. Cong. quæ declaratur n. 17. & 18.

Clerici minorum non habentes beneficium, &c. licet priuentur fori priuilegio, non tamen priuilegio canonis, num. 19. & cōtraria ſententia Solis reprobatur, num. 20.

1 Est alia vtilitas ex beneficio † proueniens, nempe priuilegium fori, nam licet de iure antiquo clerici primæ tonſuræ, & in minoribus conſtituti, tam in ciuilibus, quam in criminalibus gauderent priuilegio fori, & eſſent exempti à iuriſdictione ſæculari. cap. clerici. cap. cum non ab homine. de iudicijs, cap. 2. de foro competent. gloſſ. in cap. 11. verſ. clericus. de clericis coniugatis. in ſexto, & ibi Doctores Felinus in cap. Eccleſia Sanct. Mariæ. de conſtitution. num. 110. Couarruuias pract. queſt. ca. 32. num. 1. qui ait moribus tamen receptum eſſe, quod non poſſent vti præſcriptione fori in ciuilibus, & ſupponi Ioannes Guttierrez de iuramento confirmatorio. prima part. cap. 17. num. 12. hodie tamen ex decreto Sanct. Concilij Trident. ſeſſione 12. de re
2 form. cap. 6. † fori priuilegio non gaudent nec in ciuilibus, nec in criminalibus, niſi beneficiū Eccleſiaſticum habeant, aut clericalem habitum, & tonſurā deferentes alicui Eccleſiæ ex mandato Epiſcopi inſeruiant, vel in ſeminario clericorum, aut in aliqua ſchola, vel vniuerſitate de licentia Epiſcopi, quaſi in via ad maiores ordines ſuſcipiendos, verſentur, & comprobatur. l. prima. titulo 4. lib. 1. recopilationis, tradunt Salcedo in praxi crimin. cap. 62. num. 9. Ioann. Guttierrez ſupra num. 13. & Doctor Paz in praxi 2. to. ſecundo præludio, num. 6.
Et huiuſmodi clerici primæ tonſuræ, ſeu mino-
3 rum † ordinum beneficium habentes gaudent priuilegio fori in ciuilibus, & criminalibus, etiamſi clericatu renuntiauerint, & etiamſi beneficium ſit exiguum, & tenue, vt in ſequenti declaratione S. Congregationis Concilij ſuper dictum c. ſextum. Quidem clericali caractere inſignitus beneficium Eccleſiaſticum obtinuit, cui poſtea animo vxorem ducendi vna cum clericatu renuntiauit, deinde non ſequuto matrimonio clericalem habitum reaſſumpſit, & aliud beneficiū exigui redditus adeptus eſt,
dubitatur,

☞ dubitatur, an gaudeat priuilegio fori.cong.11.Iun. 1587. censuit gaudere, quia clericali priuilegio renunciari non potest, cum in fauorem totius ordinis introductum sit cap.si diligenti,& ibi glossa de foro competen.doct.in c.tuæ de apostatis.Rolan.cons.4. vol.1.nu.9.

4 Et etiamsi non deferant clericalem habitum, † & tonsuram, nam in habente beneficium id nõ requirit Concilium, sed solum in inseruiente alicui Ecclesiæ, vel in seminario, aut schola, vel vniuersitate versante, vt constat ex ipso contextu Concilij, & illa disiunctiua, aut, iuxta quod est accipienda, d.l.prima recopilationis, vt recte docent Ioan.Guttierrez pract.q.lib.1.q.7. & Salcedo supra in nouissima editione, & post hæc Gonç.ad reg.mensiũ gl.5.§.5.n.6.

5 Quod procedit, etiam stante hodie † constitutione.30.Sixti V.de habitu, & tonsura, ex qua non deferentes tõsuram, & habitum clericalem ipso facto sunt priuati beneficijs, vt infra 7.p.c.1.nu.18. nam
6 adhuc gaudent † priuilegio, dum de facto non sunt priuati, sed retinent beneficium, & sunt in possessione illius de facto, ad huc enim effectum sufficit habere beneficium de facto, & sola possessio seu intrusio in beneficio.

7 Sed an è conuerso sufficiat habere † ius in beneficio sine possessione difficultas est, & quidem certũ est, non sufficere ius ad rem, nam habens solum ius ad rem, non potest dici habere beneficium vt vult Concilium, & dicetur infra 3.p c.1.nu.84.quamuis coadiutor inseruiens Ecclesiæ gaudeat priuilegio, vt dicetur infra 4.p.c.5.13.dub.nu.98.

8 Difficultas est de habente titulum † beneficij, & ius in re, & videtur gaudere priuilegio fori, vt in terminis similis constitutionis Clementis VII.emanatæ ad instãtiam Venetorum tenet Gigas de pensio. q.94.num.12. quia in beneficialibus non attenditur
9 principaliter possessio, † sed titulus.c.ex frequentibus.de institutio.& regula beneficium. li.6. Boerius decis.24.nu.8.& facit quod tradit Card.in Clem.vt ij qui.§.illi vero.nu.10.& 11.de ætate, & qualitate, & is vere dicitur habere beneficium, vt dicetur d. c.1.3.p.nu.92.ergo & ideo ait Flam. Parisius de re-
10 signatione benefic.lib.7.q.1.num.47.fuisse † resolutum in S.Congregatione Concilij die 16.Iul.1587. beneficiarium gaudere priuilegio fori ante adeptam possessionem.

11 Contrarium tamen, nempe, † quod habenti tonsuram dicenti se habere beneficium, non sufficit probare titulum beneficij, vt gaudeat priuilegio fori, nisi etiam probet illius possessionem, & quod ita iudicatum fuit in vrbe ait Farinacius in quæstionibus criminal. q.8. nu.45. & tradit Bayardus in additio. ad Iulium Clar.in lib.5.q.36.nu.14.pro quo videtur
12 facere, † quod decentia, quæ consideratur in proposito, vt habens beneficium non debeat per iudicem sæcularem iudicari, non tam apparet ex titulo, quã ex possessione beneficij; at Marcus Ant.Genuen.in
13 praxi Archiepiscopali curiæ Neapolitanæ † c.7.nu. 6.inquit, declarasse S.Congregationem, quod si collatio beneficij est valida, & beneficiatus nõ fuit adeptus possessionem propter intrusum, contra quem litem mouit, gaudet priuilegio fori, quæ declaratio
14 habetur inter declarationes † dicti cap.sexti his ver-
☞ bis: An clericus primæ tonsuræ præsentatus ad capellam sacerdotalem, qui super tali præsentatione obtinuit a Papa nouam prouisionem, etiam in vim motus proprij possit in suis causis ciuilibus gaudere priuilegio fori, quamuis possessionem beneficij non habeat propter intrusum, contra quem litem mouit.congreg.censuit gaudere.16.Iulij 1587.quæ est declaratio relata per Flam.Parisium supra.

15 De habentibus vero pensionem † an gaudeant dicto priuilegio fori, diximus supra prima.c.5.nu.70. vbi inde.

16 Quamuis autem clerici † primæ tonsuræ, seu minorum ordinum, non gaudeant priuilegio fori, ita vt non possint declinare iurisdictionem iudicis sæcularis, ex dicto decreto Concilij, non tamen impeditur Episcopus, quin possit contra eos delinquentes procedere, & punire, vt S.Cong.censuit super d. c.6.his verbis: Licet autem huiusmodi clerici in minoribus forum iudicis sæcularis, seu layci declinare non possint ex hoc decreto, tamen Congregatio respondit istud decretum non obstare Episcopo, quo minus iure suo in huiusmodi clericos delinquentes, si adhuc clerici permanent, possit animaduertere.

17 Cuius dcelarationis verba ibi † si adhuc clerici permanent, faciunt difficultatem, videntur enim insinuare, quod isti clerici possunt renuntiare clericatũ contra declarationem supra adductam.nu.3.

18 Sed respondetur illa verba † esse posita ad excludendos clericos, qui facti sunt bigami, qui omni priuilegio clericali sunt nudati. c.1.de bigamis, in sexto, & etiam ad excludend. clericos coniugatos, in quibus non concurrunt requisita. cap.1. de clericis coniugatis in 6. & Concilij. ibi vers.in clericis vero coniugatis, nam isti non censentur clerici, vt tanquam tales possint ab Episcopo iure suo puniri, cũ nec etiam priuilegium canonis, si quis suadente diabolo.17. q.4. retineant, vt per Tho.Sanchez de matrim.lib.7.disp.46.

Præterea, quamuis clerici primæ tonsuræ, seu mi-
19 norum † ordinum non babentes beneficium, aut alias qualitates, de quibus ibi, priuentur fori priuilegio ex d.decreto Concilij, non tamen sunt priuati priuilegio.d.canonis, si quis suadente diabolo, vt S. Congregat.Concilij censuit, super d.c.6.suis verbis: Clerici, qui in hoc decreto Concilij priuilegio fori priuãtur, priuilegio tamen canonis non intelliguntur priuati. Gonçalez supra à nu.7.

20 Vnde conuincitur sententia † Felician.de Solis.de censibus lib.2.cap.vlt.nu.14. existimantis clericum in minoribus non habentem Ecclesiasticum beneficium iure nouissimo Concilij, non gaudere priuilegio canonis, quem post hæc impugnat Gonçalez ibi, dicens, idem sentire Emmanuel Rodriguez in sum.1.tom.c.89.nu.17.qui re vera id non sentit, sed potius tenet nostram sententiam.

CAP. III.

De immunitate & exemptione à gabellis, exactionibus & tributis.

SVMMARIA.

Clerici, etiam primæ tonsuræ, non coniugati, sunt exempti de iure communi à gabellis, & tributis, licet non habeant beneficium.nu.1.secus ex l.regia.nu.2.qua stante ista vtilitas ex beneficio prouenit exemptio à tributis.nu.3.

Cum lex regia requirat, quod actualiter habeat beneficium, non sufficit collatio sine possessione.nu.4.

Lex regia magnam patitur difficultatem, quatenus non habentes beneficium astringit ad solutionem gabellarum, contra ius canonicum. nu.5. nam ius canonicum generaliter loquitur de clericis. nu.6.

Consuetudo contra libertatem, & immunitatem Eccles. non

valet, nec ante illam legem constat fuisse talem consuetudinem, vt in ea fundetur. num. 7. 8. & 9. nec consuetudo subsecuta releuat. nu. 10.

Clerici beneficiati, seu alias gaudentes priuilegio immunitatis, & exemptionis, sunt exempti, etiam quoad exationes, pro necessitatibus, & vtilitatibus publicis, & communibus. nu. 11. cum seqq.

In Concilio Lateranen. vlt. non innouatur excommunicatio contra Ecclesiasticos soluentes. posita per Bonifacium 8. num. 16. & 17. nec innouatur decretum Bonifacij per bullam cœnæ. cap. 18. num. 18. cum sequentibus.

QVamuis de iure communi, cõmunis sententia
1 sit,† quod clerici etiam primæ tonsurę, seu mi
norum ordinum non coniugati, sunt immunes, &
exempti a gabellis, exactionibus, & tributis, & alijs
oneribus huiusmodi, licet non habeant beneficium.
Bertach. de Gabellis. 7. par. n. 12. Guido Papa decis.
385. Remigius de Gonni, de charitatiuo subsidio. q.
64. & 65. Couarr. pract. q. cap. 31. nu. 9. Auendaño de
exequend. mandatis. 2. part. c. 14. nu. 30. Matienço in
l. 11. tit. 10. lib. 5. recompilatio. gloss. 1. n. 4. Ioan. Medina.
C. de restit. q. 15. in princip. & Molina de iust.
tomo 3. disputatione 671. n. 5. cum alijs. & probatur
in cap. non minus, & cap. aduersus. de immunitate
Ecclesiarum, & cap. quamquam. de censibus. in 6. &
in l. 13. tit. 3. lib. 1. & l. 23. nt. 4. l. 4. ordinamẽti; tamẽ
2 hodie ex l. 2. tit. 4. lib. 1. recõpilat.† non sunt exempti
à prædictis, sed contribuere debent, sicut laici, nisi
actualiter habuerint beneficium Ecclesiasticum, &
tradunt Matienço supra. Olanus in cõcordia, & differentia
iuris communis, & regij. litera. C. n. 24. Parladorus
rerum quotidianarũ. 1. par. c. 3. n. 16. Aceuedo
in d. l. 2. & in l. 6. tit. 18. l. 9. recõpilat. Lassarte de
decima venditionis. c. 19. a nu. 18. & Gironda de Gabellis.
7. p. n. 7. Humada ad Greg. Lopez in l. 49. glo.
3. n. 4. & in l. 54. glo. 2. a n. 10. tit. 6. p. 1. Io. Guttierrez
pract. q. l. 1. q. 8. Segura de Aualos in directorio iudicum
Eccles. fori. 1. p. c. 11. n. 7. Solis de cẽsibus li. 2. c.
vlt. n. 13. Flores. q. 21. n. 199. & Molina supra, qui idẽ
ait statutum esse in Lusitania. Vnde stante illa l. ista
3 est alia vtilitas ex beneficio prouenient, nempe† immunitas,
& exemptio a gabellis, exactionibus, & tributis,
& alijs oneribus huiusmodi, circa quod vide
dicta supra 1. part. c. 5. nu. 74.
4 Sed cum lex expresse requirat, quod actualiter †
habeat beneficium Eccles. non sufficit collatio sine
possessione, secundũ Lassarte, n. 23. & Flores supra.
5 Sed certe illa lex magnam patitur,† difficultatẽ,
quatenus prædictos clericos, non habentes beneficium
astringit ad solutionem gabellarum, & tributorum,
maxime eos, qui gaudẽt priuilegio fori iux.
d. decretum Concilij. sess. 23. de reform. cap. 6. nam
videtur clare aduersari iuri cano. vbi sup. quod eximit
ab eis clericos, & personas Ecclesiasticas, quales
sine dubio vere sunt clerici primæ tonsuræ, vel minorum
ordinum, Remigius de Gonni, & Io. Medina
supra, quicquid dicant Lassarte, n. 21. & Ioannes
Guttierrez, vbi supra, & Angles in floribus Theol.
quæst. de restitutione vectigalium. quinta diffic. &
Ludou. Lopez instruct. conscientiæ primo to. cap.
191. & tanquam tales gaudẽt priuilegio can. & alias
illo non gauderent, vt est notorium, & sic videntur
intrare notata, in capit. Ecclesia Sanctæ Mariæ. de
constitution. & Concilium solum restringit priuilegium
fori, non autem cætera priuilegia.
6 Nec potest dici, vt ait Io. Guttier † ibi in fi. quod
ius canonicum id expressim nõ vetat in clericis primæ
tonsuræ; nam ius canonicum generaliter loquitur
de clericis, & personis Ecclesiasticis, & expressum
dicitur, quod sub generalitate continetur. Caputaquen.
decis. 256. nu. 2. part. 2.
7 Nec cessat difficultas dicendo,† quod illa lex fundata
sit in antiquo Hispaniæ vsu, & consuetudine,
quæ, vt inquit Couarr. supra, potest multum in his
immunitatibus vt dicunt Lassarte d. n. 21. Ioã. Guttierrez,
& Molina supra, nã consuetudo cõtra libertatem,
& immunitatem Ecclesiasticam. non valet,
8 auth. cassa. & irrita. C. de S. S. Ecclesijs. & d. c.† quã
quã cum alijs, & tradit Molina sub disput. 672. n. 6.
9 Maxime quia ante illam l. non constat † fuisse talem
consuetudinem, nec lex in eo fundatur, nec vllum
verbum de eo, immo verisimilius est, non fuisse
talem consuetudinem, stantibus d. legibus ordinamenti
in contrarium.
10 Consuetudo autem, & praxis † subsequuta, quæ
d. legem recipit, vt inquiunt Azcuedo. Lassarte nu.
19. Segura. & alij sup. minus videtur posse releuare,
cum sit fundata in ipsa lege, quæ si non valet, tanquã
contra libertatem & immunitatem Ecclesiasticam,
nec etiam consuetudo recipiens.
11 Sed quicquid sit de hoc, dicendum est † clericos
beneficiatos, seu alias gaudentes d. priuilegio immunitatis,
& exemptionis, esse exemptos, etiam quoad
exactiones pro necessitatibus, & vtilitatib. publicis,
& communibus; non obstantibus legibus ciuilibus,
12 & regijs contrarium disponentibus;† nam iure can.
cui in hoc omnino standum est, ita clare disponitur,
vt in d. c. non minus, & c. aduersus, de immunitate
Ecclesiarum, quæ de exactionibus pro vtilitatibus,
& necessitatibus communibus expresse loquuntur,
& eorum forma seruanda est, alias imponentes incurrunt
excommunicationem, de qua ibi, & innouantur
in Concilio Lateran. vlt. sub Leone. X. sess.
9. de reform. curię, & aliorũ. §. & cum. & in bulla cœnæ
Dñi. c. 18. vbi excommunicantur imponẽtes, &
exigentes huiusmodi collectas, & alia onera sine Romani
Pontificis speciali, & expressa licentia.
13 Et hanc sententiam contra legistas † tenent Ioã.
And. & Abb. à nu. 18. & alij in d. c. non minus. idem
Abb. cons. 3. 1. p. Hostien. in summ. tit. de immunitate.
§. a quibus. vers. ad extra ordinaria. Bartol. & Paulus
in cap. ad instructionem. C. de S. S. Ecclesijs. Ias.
in l. placet. Cod. eodem n. 14. & 17. in 1. lectura, & in
2. n. 20. Beroius cons. 31. vol. 1. Greg. Lopez in l. 54.
tit. 6. pag. 1. vers. en las calçadas. Io. Guttierrez pract.
q. lib. 1. quæst. 3. & D. Sahagun. in cap. 2. de iudicijs
ex num. 25. ad 38. Angelus in sum. vers. immunitas. §.
37. Syluest. eod. vers. 1. nu. 20. Molina. d. disputatione
672. nu. 4. & 5. Emman. Rodriguez in addit. ad
explicationem bullæ cruciatæ §. 9. nu. 72. & Card.
Toletum in sum. lib. 1. cap. 29. in Romana editione.
14 Et tenuit Rota in vna Valentina† de anno 1596.
coram Illustrissimo Pamphilio, nempe, quod clerici
non tenẽtur ad gabellam impositam a laicis, pro
reparatione murorum, pontium, viarum, nisi fuerit
15 de licentia Papæ; ex dictis,† in qua etiam 4. Decem.
1595. & 29. Ian. 1596. coram eodem fuit resolutum,
inhibendum esse iuratis, & alijs litis consortibus, ne
lite pendente exigant ab Ecclesiasticis dictas gabellas,
cum habeant suam intentionem fundatam.
Aduerte tamẽ contra Emman. Rodriguez supra
16 num. 64.† quod in dict. Concilio Lateranen. vltimo
non innouatur excomm. contra Ecclesiasticos prædicta
soluentes posita per Bonifacium octauum in
c. clericis. de immunitate Ecclesiarũ, in sexto. alias
reuocata per clementinam vnicam eod. titul. sed tãtum
innouatur excommon. posita contra prælatos
absque

absque Romani Pontificis expressa licentia vltro cō
sentientes,nec verbum de Ecclesiasticis soluētibus,
17 & ideo non est † necesse consugere ad euasiones, de
quibus ibi per eum,& cessat difficultas de verbis bul
læ cœnæ,quæ alias non bene tollebatur per eum.
18 Nec rursus innouatur decretum † Bonifacij in d.
c.clericis per bullam cœnæ.d.cap.18.in fin.nā omis-
sa solutione Cardinalis Toleti.dict.li.1.cap.29.vers.
postremo.dicentis, ibi non innouari canones, nisi
quantum ad prædicta in illa excommunicatione, in
qua non comprehenduntur soluentes,dicendum est
19 † ibi solum innouari decreta,per sacros canones † in
Lateranen.nouissimo,& alijs Concilijs generalibus
edita,& d.cap.clericis.non est Concilij generalis. 2.
20 ibi non innouari decreta alias correcta, † & reuoca-
ta,& sublata,vt in simili dicetur infra c.5. huius par
tis à nu.27.ex sententia S.Cong.Concilij.

C A P. I I I I.

De subiectione, quoad ordines ratione beneficij.

S V M M A R I A.

Ratione beneficij,potest quis ordinari ab Episcopo beneficij, seu de eius lic.num.1. & si in diuersis diœcesibus habet beneficia,poterit à pluribus Episcopis ratione beneficij ordinari,præter Episcopum originis, & domicilij nu.2.

Id procedit,etiamsi beneficium sit manuale,vel ad nutum amouibile,nu.3.

Non potest quis ordinari ratione præbendæ temporalis, quam habet ratione lecturæ.nu.4.licet posset is ordinari ratione domicilij ibi contracti,nu.5.

Non potest quis ordinari ratione capellaniæ non collatiuæ, etiā perpetuæ,num.6.nec ratione pensionis,num.7.

Potest quis ordinari ratione beneficij,etiam tenuis,licet non ad titulum illius,nu.8.

Potest quis ordinari ratione beneficij,etiam non requirentis residentiam,nec in eo residens.nu.9.

Potest etiam ordinari ratione beneficij, quod habet quis in commendam,si est ad vtilitatem eius,maxime perpetuam,licet secus de commenda temporali ad vtilitatem Ecclesiæ,num. 10.& 11.

Potest quis ordinari ratione beneficij; siue propter illud ordinē recipiat,siue non, & etiam non habeat talem ordinem annexum,nu.12.& 13.

Episcopus beneficij non solum potest eum ordinare, sed etiam dispensare in interstitijs, & illigitimitate ad minores ordines,nu.14.

Episcopus,in cuius diœcesi est beneficium,potest ordinare,etiāsi beneficium esset subiectum alteri Episcopo,quoad prouisionem,non quoad iura Episcopalia,nu.15.

Ad istum effectum videtur requiri possessionem beneficij, & non sufficere solam collationem,seu titulum, nu.16. & sola poss.sufficere videtur sine tit.iusto,num.17.

1 Consequitur etiam quis † ex beneficio,quod pos
sit ad ordines promoueri ab Episcopo,in cuius
diœcesi est beneficium, seu ab alio de eius licentia,
licet alias ei nullo modo subditus sit. cap. cum nul-
2 lus.de temporis ordinationum. † in sexto. Vnde si
in diuersis diœcesibus habet beneficia poterit à plu-
ribus Episcopis ratione beneficij ordinari, præter
Episcopum originis,vel domicilij,à quo etiam po-
terit ordinari.d.c.cum nullus. etiam ad titulum be-
neficij existentis in aliena diœcesi. † quod ampliatur.
3 1.vt procedat, etiamsi beneficium sit manuale, seu
ad nutum amouibile,nam licet non possit ordinari
ad titulum illius,vt dictum est supra 1.p.c.2.nu.83.
tamen poterit ratione illius ad alium titulū, si opus
fuerit,ordinari ab Episcopo,in cuius diœcesi est be-
neficiū, vt docēt Dom.n.8.& Francus n.3.in d.c.cū
null⁹.Et Reb.in praxi.tit.de clericis,& à quib.n.21
4 Non tamen posset quis ordinari † ratione præbē-
dæ temporalis,quam quis verbi gratia habet ratio-
ne lecturæ,vt in cap.quia nonnulli.de magistris,seu
alias, nam ista non est beneficium Ecclesiasticū, vt
requiritur,& ita tenent gloss.vers.Ecclesiasticū. Ar-
chid.& Dom.n.7.in d.c.cum nullus,& Rebuffus,n.
20. vbi supra. licet Francus d.nu.3.videatur dicere
5 contrarium. † verum habens talem prębendam tem
6 poralē ratione lecturæ,vel alias, † posset ibi ordina-
ri ratione domicilij ibi cōtracti,quia est animo per-
manendi,seu cōstituēdi domiciliū. Rebuff. 3.nu.23.
qui ait,quod bene potest tonsurā concedere Episco
pus conciliarijs,& alijs habentibus officiū perpetuū
in diœcesi,vel quasi perpetuum, quia ibi censentur
habere domiciliū. Bart.& alij in l.1.ff.ad municip.
7 Et similiter non poterit quis ordinari † ratione
capellaniæ non collatiuæ,etiam perpetuæ quia non
est beneficium,vt dictum est d.12.primæ p.à nu.98.
nec etiam ratione pensionis, cum non sit benefi-
cium, vt late dictum est.1.p.c.5.
8 Secundo ampliatur,vt procedat † etiamsi benefi-
cium sit tenue,nam quamuis non possit ordinari ad
titulum illius,vt in Conc.Trid.ss.21. de reform.c.2.
& dicitur.sequen.tamen ratione illius poterit ordi-
nari ab Episcopo beneficij.
Tertio ampliatur,vt procedat, etiamsi beneficiū
9 non † requirat residentiam,nec in illo resideat, nec
in illius diœcesi, & sic non eximatur à iurisdictione
primi Episcopi, cum textus ille simpliciter loqua-
tur de beneficio. Ioan. Andreas,ibi,& Domin.num.
6.& Francus.d.num.3.
10 Quarto ampliatur, vt procedat,etiamsi † non ha-
beat beneficiū in titulum,sed in commēdā, si est ad
vtilitatē commēdatarij,maxime perpetuā,quia ista
reputatur titulus canonicus, seu habet vim tit.vt di
cetur infra,4.p.cap.4.& quod dicit Francus d.num.
11 3.quod † non videtur, quod sufficiat habere benefi-
cium in commendam,quia commenda non est pro-
prius titulus,secundum notata in cap.nemo. de ele-
ctione.in 6. accipiendum est de commenda tempo-
rali,ad vtilitatem Ecclesię,vt in terminis.d.c.nemo.
quæ non est titulus canonicus,nec habet vim tituli,
vt in d.c.4 4.part.& ita ait Rebuffus sup.nu.21.
12 Quinto ampliatur,vt procedat,siue istud sit † be
neficium, propter quod ordinem recipit,siue non;
cum generaliter, & non distinguendo loquatur ille
text.vt dicit d.gloss.ver.Ecclesiasticum.
13 Vnde,si beneficium haberet certum ordinē † an-
nexum,puta Subdiaconatum,vel Diaconatum,po-
terit ratione talis beneficij ordinari ab illo Episco-
po,etiam ad alios ordines, vt docent Dom.nu.9.&
Francus d.nu.3.contra Paulum,ibi.
14 Sexto ampliatur, † vt non solum possit eum ordi
nare Episcopus beneficij,sed etiā cum eo dispensare
in interstitijs, & etiā in illegumitate ad minores or-
dines; nā, cum ratione beneficij sit subditus illius,
quoad ordines,est etiam subditus,quoad omnia cō-
cernentia ordines,& illis annexa ad l.2.ff.de iurisdi-
ctione omnium iudicum;quamuis secus sit in fami-
liari Episcopi,vt dicemus cap.sequenti,à nu.86.
15 Aduertendum tamen est, quod Episcopus, † in
cuius diœcesi est beneficium, poterit ordinare, vel
dare literas dimissorias, etiamsi beneficium esset
subiectum alteri Episcopo, quoad prouisionem, id

est, etiamsi spectaret ad prouisionem alterius Episcopi, sed si esset alteri subiectum, quoad iura Episcopalia, tunc ille haberet id facere, quia tunc in illius diœcesi esse videtur. Domin, num. 5, & Francus, 3, in d.c. cum nullus.

16 Secundo aduertendum est, quod ad istum † effectum videtur requiri possessionem beneficij, & non sufficere solam collationē, seu titulū, ad hoc enim, vt efficiatur de eius foro, necessarium videtur, quod habeat beneficium cum effectu.

17 Immo, & sola possessio sine titulo iusto sufficere † videtur ad hunc effectum, per illam enim videtur effici de foro illius Episcopi.

CAP. V.

De titulo ad ordines.

SVMMARIA.

Seruit beneficium de titulo ad ordines, ad quos (præsertim sacros) non potest quis promoueri, sine tit. num. 1.

An requiratur titulus etiam ad minores ordines, & primam tonsuram, num. 2. de iure antiquo, etiam ad minores requiritur, nu. 3. sed contrarium de consuetudine seruatur, num. 4. quod videtur approbare Concilium, num. 5. nec in hoc est aliquid innouatum per constitutionem 29. Sixti V. num. 6.

An titulus ad ordines requiratur tantum in clericis sæcularibus, an etiam in regularibus, num. 7.

Concilium solum loquitur de clericis sæcularibus, & similiter constitutio Sixti V. num. 8.

Religiosi Societatis Iesu, qui emiserunt tria vota non solemnia, non comprehendebantur sub decreto Concilij, num. 9. Sed Pius V. illud extendit ad regulares non professos, num. 10. declaratio S. Cong. nu. 11.

Constitutio Pij V. habet locum, tam in non professis, quam in nulliter professis, num. 12. vt decis. Rotæ. A d. constitutione Pij V. Gregorius XIII. exemit religiosos Societatis Iesu, & confirmauit Gregorius XIIII. nu. 13. & 14.

Quas pœnas incurrat promotus sine titulo, & quæ pœnæ innouentur per Concilium num. 15.

De iure antiquissimo ordinatus sine titulo incurrebat ipso iure suspensionem, nu. 16. etiam sine peccato, secundum Suarez, quod tamen non videtur certum, num. 17.

Ista pœna suspensionis fuit mutata per Innocen. III. & etiam Alexand. III. in hanc, quod ordinator, vel successor compellatur ordinato in necessarijs prouidere, nu. 18. & 19.

An dicta pœna suspensionis remaneat incorrecta, quando solus ordinatus fuit in culpa, num. 20. cum seqq. & nu. 21. ponitur opinio affirmatiua, nu. 22. opinio negatiua, quæ approbatur, & dictam suspensionem esse sublatam omnino.

Quæ pœnæ innouentur per Concilium, num. 23. cum seqq. vbi referuntur opiniones Doctorum, & resoluitur, solum esse innouatam d. pœnam Innoc. III. c. cum, secundum Apostolū.

Pœna cap. penult. & cap. per tuas. de simonia. non procedit in proposito, num. 31.

Pœna d. cap. cum, secundum Apostolum. habet locum in Episcopo ordinante aliquem sine titulo, sciente, vel debente scire, eum non habere titulum, nu. 32. non tamen, quando non fuit in culpa, num. 33.

Ex constitutione Sixti V. clerici promoti sine titulo, sunt ipso iure suspensi, nu. 34. cuius suspensionis absolutio reseruatur Papæ, inhibendo, ne per iubilea, indulgentias, aut cruciatam absolui possint, num. 35.

Papa non solet reseruare, nisi ratione censuræ, seu absolutionem censuræ, non vero absolutionem à peccato, num. 36. sed in d. constitutione videtur vtrumque reseruari, num. 37.

An possit ab ista suspensione, & excessu absolui per Bullas Cruciatæ posteriores, num. 38. cum seqq. resoluitur non posse per Bullam postea publicatam, antea tamen concessam, bene tamen per Bullam postea concessam.

Consilium Butrij secundum, quod Rota sequitur, procedit non solum in lege, & gratia Motu proprio, sed etiam in concessa ad postulationem partis, num. 47.

An virtute Cruciatæ possit quis absolui per confessarium à suspensione incursa propter ordines male susceptos, vt ante ætatem, num. 47. cum seqq. resoluitur posse, licet absolutus non possit celebrare ante completam ætatem.

Confessarius virtute Bullæ potest absoluere à censuris extra confessionem, quia non adest clausula, eorum confessionibus auditis, aut in foro conscientiæ, nu. 53. & 54.

Absolutio à censuris virtute Bullæ, aut Iubilei, nisi in eo dicatur, in foro conscientiæ tantum, suffragari valet pro foro exteriori, quando facta est satisfacta parte, contra aliquos, nu. 55. cum seqq.

Commissarius Cruciatæ non potest dispensare in irregularitate propter ordinum malam susceptionem contracta, vt in clausula posita, quæ non agit de suspensione, num. 59.

An breuia, seu priuilegia religionum, quod earum fratres non possint vti Bulla Cruciata, seu alijs priuilegijs, quo ad indultum eligendi confessorem, derogentur per sequentes Bullas, & clausulas derogatorias ibi positas, num. 60. cum sequentibus, resoluitur non derogari, & esse firma.

Constit. Sixti V. contra clericos male promotos est reducta per Clement. VIII. ad terminos sacrorum canonum, & Concilij Tridentini, num. 70. Sicut aliæ constitutiones eiusdem Sixti sunt modificatæ, nu. 71. & sic cessat suspensio ibi posita contra ordinatos sine tit. & standum erit Concilio, & declarationibus S. Congr. num. 72.

De iure antiquo Episcopus poterat clericos promouere ad plures titulos, nu. 73. hodie vero non, nisi ad titulum beneficij, & etiam patrimonij, vel pensionis pro necessitate, vel commoditate suarum Ecclesiarum, quæ tamē regulariter adest, num. 74. & 75. declaratio S. Congreg. num. 76.

Habens patrimonium potest promoueri, licet expresse non assignetur in titulum, quia succedit loco tituli, nu. 77.

Si quis habet plura bona, seu beneficia, & ad titulum aliquorum specialiter ordinatur, illa solum essent titulus, & non alia, num. 78.

Etiam ad titulum donationis potest quis ordinari. nu. 79.

Familiares triennales Episcoporum, alias sibi non subditi, possunt ab eis ordinari ad titulum patrimonij, vel pensionis, nu. 80. & 81. vbi ponuntur declarationes S. Cong.

Istud triennium sufficit, quod incipiat antequam fuisset Episcopus, num. 83.

Debet Episcopus statim re ipsa beneficium conferre familiari, quem ordinat, ex Concilio, quod habet locum, etiam in minoribus, & prima tonsura, nu. 84. & verbum, statim, intelligitur in continenti, nu. 85.

Non potest Episcopus dispensare cum familiari triennali, alias non subdito, super illegitimitate, etiam ad minores num. 86. nec super interstitijs, nisi pro Ecclesiæ suæ vtilitate, nu. 87.

Familiarem habentem ibi beneficium potest Episcopus ratione illius ordinare, tanquam subditum, dispensareque in illegitimitate, & interstitijs, licet non esset triennalis, nec statim ei beneficium conferret, num. 88.

Si quis ordinaretur ad titulū patrimonij, sine vlla necessitate, vel commoditate Ecclesiæ nullam incurreret penā, etiā stante constit. Sixti V. contra male promotos, nu. 89. & 90.

Hodie non potest quis ordinari ad titulum paternæ hæreditatis, sed requiritur, quod vere, & realiter habeat patrimonium, num. 91. & 92.

Ad titulum alieni beneficij, vel stipendij ab Episcopo assignandi non potest hodie quis ordinari, nu. 93.

Ita demum potest quis ordinari ad titulum pensionis, seu stipendij à laico assignan. si imponat, & assignet talem pensionem, seu stipēdium super certa re fructifera, nō alias, nu. 94. & 96.

& 96. sicut posset ordinari ad titulum census, quem ipse ordinandus alias haberet, etiam ad vitam, siue redimibilem. num. 95.

Aliquando ob penuriam sacerdotum specialiter concessum est ordinari ad titulum stipendij ab aliquo promissi. nu. 97.

Non potest quis ordinari ad titulum seruitij, in aliqua Ecclesia, cui ascribitur, nec id probat Concilium. c. 16. sess. 23. nam ibi solum agitur de promotis ad titulum patrimonij ascribendis seruitio alicuius Ecclesiæ. nu. 98. & 99. de quo numeris seqq. quæ tamen ascriptio non est in vsu. nu. 103.

Seminarista potest ordinari ad titulum seruitij beneficij seminario vniti. nu. 104.

Patrimonium, ad cuius titulum quis ordinatur, debet consistere in re immobili, & fructifera, non in bonis mobilibus, alias incurreret pœnam, si quæ esset contra ordinatos sine titulo, contra aliquos. nu. 105. & 106.

Beneficium, vel patrimonium, ad cuius titulum quis ordinatur debet esse sufficiens ad victum honestum. num. 107. etiamsi beneficium esset antiquum. num. 108. & etiam de iure antiquo. nu. 109.

Potest quis promoueri ad Subdiaconatum, & Diaconatum, ad titulum beneficij, licet non lucretur illius fructus, nisi post Presbyteratum. nu. 110.

Non potest quis ordinari ad titulum beneficij, quod habet redditus incertos. nu. 111.

Quod beneficium, aut patrimonium dicatur sufficiens in proposito, relinquitur arbitrio boni viri, nam quantitas non taxatur. nu. 112. & 113.

Sufficit, quod sit sufficiens ad honestam, & commodam sustentationem cuiuslibet clerici, non attenta qualitate ordinandi contra aliquos. nu. 114. cum seq.

Posse viuere honeste, & posse viuere decenter, seu commode, idem sunt. nu. 118.

Quod annui redditus requirantur Neapoli. nu. 119. & in Sinodo Hieracen. nu. 120.

Habens beneficium, etiam curatum non sufficiens, non potest, nec tenetur ad eius titulum sacris ordinari. nu. 121.

Sacris ordinati ante Concilium ad titulum non sufficientis beneficij, vel patrimonij, non poterant promoueri ad ordines superiores, nisi adepti essent, vnde sustentari possent. nu. 122. & 123.

Si quis post Concilium, absque vero titulo, Diaconus, vel Subdiaconus factus est, etiam sublata suspensione, non potest sine vero titulo alium ordinem suscipere. nu. 124.

Habens beneficium, vel patrimonium insufficiens non potest promoueri, etiamsi cum eo, & distributionibus, & aliis emolumentis haberet honestum victum, & etiamsi Episcopus obliget se suppleturum, nec etiam, qui ex industria, & officio potest sustentari. quamuis habens beneficium insufficiens de per se, iuncto tamen patrimonio sufficienti, possit ordinari. nu. 125. & 126 vbi ponitur declaratio. S. Cong.

Non potest quis ordinari ad titulum literaturæ, cōtra aliquos. nu. 127. 128. vbi ponitur declaratio, S. Cong. & 129.

Non potest quis ordinari ad titulum de futuro, & in spe etiam certa. nu. 130.

Non potest aliquis promoueri ad titulum coadiutoriæ, etiam perpetuæ, cum futura successione, nisi forte ratione illius haberet congruam. nu. 131. & 132.

1 SEruit etiam beneficium de titulo ad ordines, †
ad quos (præsertim sacros) non potest quis promoueri, sine titulo, ne cum ordinis dedecore mendicare, aut aliquem sordidum quæstum exercere cogatur. cap. Diaconi sunt. 93. distinct. c. neminem. c. sanctorum, 70. distinct. c. 2. c. Episcopus. c. tuis. de præbend. & Concil. Trid. sess. 21. de reformat. c. 2. & per Salcedum in praxi crimin. Bernard. Diaz. c. 18. noue additio. n. 3. Vgolinus de irregularitate. c. 61. n. 1.
2 Circa quod dubitatur primo, † an requiratur titulus, etiam ad minores ordines, & primam tonsuram, an vero solum ad maiores, & sacros ordines, in quo respondetur, de iure antiquo, etiam ad minores
3 requiri titulum, † vt in d. c. neminem, & ibi gloss. 1.
& d. c. 2. de præbend. & ibi etiam gl. 1. communiter
approbata, secundum Imolam, ibi, & glossæ etiam
prima in d. c. Episcopus. Nauarr. cons. 14. num. 1. de
tempor. ordinationum, Quintanaduennas Ecclesia
sticon. lib. 3. nu. 4. & 17. & Suarez 5. tom. de cēsuris.
disputatione 31. sect. 1. nu. 33. quicquid dicat Vgolinus, d. c. 61. nu. 2.
4 Contrarium tamen de consuetudine seruatur, †
vt per d. gloss. 1. in d. c. 2. quæ approbatur ab omnibus communiter, vt testatur Decius ibi. num. 29. &
per Nauarr, d. num. 1. & Flam. Parisium, de resignatione benef. lib. 2. q. 6. nu. 4. Salcedo d. c. 18. num. 5. in
nouissima editione. Quintanaduennas, d. nu. 17. Ro
5 ta decis. 731. nu. 13. p. 1. diuersorum. † Quod videtur
approbare Concilium Tridentinum. d. c. 2. vbi solū
ad sacros ordines requirit titulum. Nauarr. Salcedo,
Quintanaduennas, & Vgolin. ibi, & Emmanuel Ro
driguez in summ. 2. tom. c. 15. nu. 16. & P. Ledesma
in sum. 1. p. tit. de Sacramento ordinis. cap. 7. ad fin.
quamuis aliqui Episcopi, etiam ad minores, petant
6 titulum; † & quamuis non defuerint, qui dixerint,
ex noua constitutione Sixti V. contra clericos male
promotos, quæ in Bullario. c. 29. in ordine, & ponitur, & declaratur per Viualdum in suo Candelabro
aureo ad finem. 2. p. & per Zecchum de casibus reseruatis. c. de suspensione. etiam ad minores requiri
titulum, tamen verius est per illam non fuisse in hoc
aliquid innouatum, sed referenda erant singula singulis.
7 Secundo dubitatur, † an titulus ad ordines requiratur tantum in clericis sæcularibus, an vero etiam
in regularibus, & religiosis.
8 In quo quicquid esset † antiquitus, de quo Quintanaduenn. supra ex nu. 35. ad 65. dicendum est Concilium supra solum loqui de clericis sæcularibus, vt
patet ibi, ne quis deinceps clericus sæcularis, & simi
liter d. constitutionem Sixti V. vt ibi, aut quoad sæculares, sine titulo sufficientis beneficij, vel patrimo
nij. Vgolin. sup. nu. 3. & Emman. Rodriguez, q. regul. tom. 3. q. 23. art. 3.
Et ita religiosos Societatis Iesu, qui emiserint tria
9 vota non solemnia, non comprehendi † sub illo decreto recte consuluit Mandos. cons. 13. Pius tamē V.
in sua constitutione 74. in ordine in Bullario exten
10 dit d. decretum Concilij ad clericos regulares, † seu
religiosos non professos, sub pœna suspensionis ab
executione ordinum aliter susceptorum. Et tradunt Mayolus de irregularitate. lib. 4. c. 15. nu. 1. Sal
cedo nu. 2. Flam. Paris. 19. Quintanaduennas 66. &
Vgolin. num. 3. vbi supra, Marc. Anton. Genuen. in
praxi Archiepiscopali, curię Neapolitanę. c. 81. n. 2.
Enriquez in sum. lib. 13. c. 37. §. 1. & Suarez sup. n. 38.
Vnde S. Cong. Concilij sic censuit, nullus cleri-
11 cus sæcularis, † aut regularis non professus, debet ad
sacros ordines promoueri, sine sufficienti titulo ex
Bulla Pij V. data anno 3. pridie idus Octob.
12 Quæ constitutio habet locum, tam in non † professis, quam in nulliter professis, secundum Rotam,
in vna Vrgellen. Canonicatus. 3. Mart. 1595. coram
Illustrissimo Blanchetto, vt in sequenti decisione:
Domini absque vlla controuersia dixerunt, Ferdinandum per susceptionem ordinum, eo modo, quo
illos suscepit contraxisse incapacitatem ad beneficium; constitutio enim Pij V. est clarissima, qua suspenduntur absque aliquo titulo, contra formam
Concilij

Concilij Trident.sess.21.c.2.de reform. quæ constitutio habet locum,tam in non professis, quam nulliter professis,cum loquatur de his, qui libere, & licite,ad sæculum redire possunt; quare eum Ferdinādus se nulliter professum prætendens, & per consequens potuisse ad sæculum redire, ad titulum paupertatis, vt professus sacros ordines susceperit, fuit suspensus ab exequutione suorum ordinum, & beneficij acquirendi incapax effectus. cap.cum bonæ. de ætate,& qualitate,vbi gloss.& Abb.nu.6.cap.fin. de clerico excommunicato, vbi gloss.e.lator.de excessibus Prælatorum, Gemin.cons.91. nu.3.& 133. num.2. & fuit resolutum coram D.Gipsio. in causa Meliten.Abbatiæ. 24.Ianuarij.1590. & cum postea ipse promotus ad Subdiaconatus ordinem obtinuerit,sub prætextu emissæ professionis in Diaconum, & Presbyterum ordinari, fuit factus irregularis, cū ascendendo ad maiores ministrare dicatur in minoribus. Mayolus de irregularitate. lib.1.c.2.nu.11.& lib.4. c.33. nu.2. cum alijs allegans in d.Meliten.& hoc ipsemet Ferdinādus in suo libello porrecto Ordinario fatetur; nam dum asserit, se non ministrasse in ordine Presbyteratus, per hanc exclusionem videtur includere, se ministrasse in alijs ordinibus, & ex hac irregularitate nouam contraxit inhabilitatē ad beneficia. Modernus, de resignatione beneficij. lib.5.c.6.nu.99. Non obstat prætensa dubietas, primo, quia contrarium apparet ex eius confessione in libello,dum asserit,se statim post d.professionē nullam, & etiam in ipsa ordinum susceptione, & post, semper reclamasse, ex qua reclamatione probatur ipsum habuisse animum dimittendi habitum, & ad sęculum redeundi,ideo debebat abstinere ab ordinibus suscipien.tanquam vere professus,& Ordinariū non decipere,qui si de tali animo,& statu fuisset informatus,& illum iuxta literarum sui Superioris tenorem nō credidisset,eum ab ordinum susceptione repulisset. Præterea ignorantia crassa ipsum Ferdinandum non excusat. Nauarr.in Man.c.27.nu.241. præcipue ad effectum acquirendi beneficium, quo casu sunt probandæ habilitates. Et dato,quod fuisset dubius,tutiorem viam debebat eligere,& ab ordinum susceptione abstinere, donec de validitate professionis sui fuisset iudicatum. c.ad audientiam, de homicidio. Nauarr.vbi supra.num.284.& ex his, & alijs, ita fuit decisum.

13 Sed à dicta cōstitutione Pij V.† Gregorius XIII. exemit religiosos Societatis Iesu, qui post tria vota simplicia,ante solemnem professionem, possunt sine titulo,ad omnes sacros ordines promoueri,de licētia sui præpositi generalis,vt in literis datis 1575. anno primo, quæ habentur in libro literarum Apostolicarum Societatis Iesu,pag.130. & tradunt Salcedo, Flam.Parisius Genuen. Enriquez, & Suarez ibi,& Emmanuel Rodriguez.d.c.15.n.1.& d.art.3.

14 Et ita habetur † in declaratione S.Congregationis,infra adducta, sub nu.29. quod etiam confirmauit Greg. XIIII.in sua constitutione,qua Societatis institutum, & ratio gubernandi confirmatur, data anno 1591.4.Calendas Iulij.

15 Tertio dubitatur.† quas pœnas incurrat promo-
tus sine titulo, & quæ pœnæ innouentur per Con-
cilium d.c.2. in fin. ibi, antiquorum canonū pœnas
super his innouando.in quo in primis dicendum est
16 de iure antiquissimo ordinatum † sine titulo incurrē
re ipso iure suspensionem ab exequutione ordinis
sic suscepti,vt in d.c.neminem.& d.c.sanctorum.70.
distinct. Mayolus d.lib.4. c.15. in princ. Nauarr.d.
cons. 14. de tempor.ordinatio. nu.1. & Suarez d.di-
sputat.31. sect.1.num.33. qui ait, quod quantum ex
17 illis decretis colligitur,ita erat imposita † illa suspen
sio, vt etiamsi quis absque peccato ita ordinaretur
ad præceptum(verbi gratia)sui Episcopi,suspensus
maneret, in iniuriam ordinantis, vt ibi dicitur, ita
vt fuerit Episcopo ablata potestas conferendi exe-
quutionem ordinum, si absque sufficienti titulo or-
dines conferret. Sed dato,quod non esset peccatum
in ordinato, id mihi non videtur certum.

18 Postea vero Innocen. III. in c.† cum secundum
Apostolum.de præben.dicit,quod licet prędecesso-
res sui ordinationes eorum,qui sine certo titulo pro
mouentur in iniuriam ordinantium irritas esse vo-
luerint,& inanes,scilicet, quo ad exequutionem,vt
in d.c.neminem.& cap.sanctorum.ipse tamen beni-
gnius agere cupiens, tam diu per ordinatores, vel
successores eorum prouideri vult ordinatis, donec
per eos Ecclesiastica beneficia consequantur; vnde
Innocen.III.pœnam suspensionis,de qua in d.c.ne-
minem.& c.sanctorum.mutat in hanc,quod ordina
tor, vel successor compellatur ordinato in necessa-
rijs prouidere,donec titulum habeat; quod etiā vi-
19 detur antea statutū per Alexandrum III.in c.† Epis
copus,eod.tit. Quintanaduennas sup.nu.14.& 16.

20 Sed hic se offert difficultas, † an pœna suspensionis,de qua in d.c.neminem. & c.sanctorum.sit omnino sublata,& d.iura indistincte correcta,per d.c.cū, secundum Apostolum.an vero adhuc procedant,& remaneant incorrecta, quando solus ordinatus fuit in culpa, quia dixit se habere patrimoniū sufficiens, cum non haberet.

21 In qua difficultate Anton.† de Butrio in d.c.2. de præbendis, tenet d.iura antiqua remanere incorrecta,quando solus ordinatus fuit in culpa, vt quia dixit se habere patrimonium sufficiens, tunc enim ipso iure est sibi interdicta exequutio,& d.c.cum secūdum Apostolum.habere locum,cum ordinator fuit in culpa.& hāc opinionem Anton.de Butrio, ait de iure videri veriorem. Decius in d.c. 2. nu.30. & sequuntur Nauarr.cons.1.q.16.nu.45.de constitutio. & d.cons.14.nu.3.& cons.vltimo.nu.1.& 2.de temporibus ordinatio.dicēs, quod illa mutatio, de qua in d.c.cum secundum Apostolum, videtur restringenda ad ordinatū,qui bona fide ab Episcopo sciente, vel debente scire eum non habere titulum, fecit se ordinari,non autem videtur comprehendere illū, qui per mendacia,& fraudem,fingendo titulum,decepit Episcopum,& Iacobus de Graffijs in decisionibus aureis casuum conscientiæ, lib.2.c.97.nu.66. & Suarez d.nu.33.& 35.& alij.

22 Contrarium tamen tenet Abbas in d.c.2. nu.3. † ex eo præcipue, quod pœna suspensionis, de qua in d.c.neminem. & c.sanctorum. fuit inducta in odiū, & iniuriam ordinantis, vt patet in d.c.neminem.in fin.& in d.c.cum secundum Apostolum.vbi id probatur,& sic illa pœna solum procedebat,quando ordinator fuit in culpa, & quia potest dici, quod semper ordinator videtur in culpa,quia debuit discutere,& examinare,an haberet patrimonium sufficiēs. argumento c.innotuit.de electione. sequuntur Nauar.sibi non constans. cons.19.nu.2. de temporibus ordinationum. Enriquez in summ.lib.10.c.17.§.3. in gloss.littera O.& lib.13.c.37.§.2. Toletus in sum. lib.1.c.48.versic.18. in Romana editione. Sayrus de censur. lib.4.c.14.nu.16. & videtur tenere gloss.fin. in d.c.2. & Vgolinus.nu.7.& Genuen.nu.12.vbi supra,& est communis,vt per Imolam in d.c.2.& post hæc tenet Gonçalez, ad reg.de mensib.gloss.5.§.10. num.25.

23 Hoc supposito † secundum videndum est, quæ pœnæ innouentur per Cōcilium, d.c.2. ibi, antiquorum canonum pœnas super his innouando.

24 In quo moderni communiter † vidéntur tenere Concilium, ibi, innouare pœnam suspensionis, de qua in d. cap. neminem, & c. sanctorum. ita Mayolus, d. c. 15. in princip. Salzedo sup. nu. 1. Espino. de test ament. glos. 18. nu. 75. Zerola in praxi Episcopali, 1. p. verb. dimissoriæ. §. 4. ibi. vel non possidere patrimonium, & 2. p. eodem verbo. §. 6. & verbo irregularitas. §. 2. Emmanuel Rodriguez d. cap. 15. nu. 1. Ortiz Lucius in sum. resolut. 10. de suspens. notab. 5. & Thomas Sanchez, de matrimon. libro 6. disputatione 32. ad fin.

Nauarr. vero d. consi. 1. quæst. 16. de constitution.

25 & † vltim. de temporibus ordinatio. licet obscure loquatur, ait dict. innouationem, intelligi de pœna dictorum canonum, neminem, & sanctorum. quando ordinatus fuit in culpa decipiendo ordinatorem, quo casu, secundum eum, pœna d. canonum nō fuit sublata per d. cap. cum secundum. & alias habere locum pœnam d. c. cum secundum, sequuntur Vgol. d. nu. 7. Emman. Rodriguez supra nu. 4. P. Ledes. 6. conclus. 2. difficultate, & Suarez d. nu. 33. & 35.

26 At idem Nauarrus † d. consi. 14. de tempor. ordinatio. nu. 4. ait, (quicquid alias visus fuerit arbitrari) respondendū̄ dictam innouationem, quam facit Concilium ibi, intelligi, tam de pœna dictorum canonum neminem. & sanctorum, quam d. pœna d. c. cum secundum Apostolum. qui omnes canones sunt antiquiores Concilio; de pœna quidem canonum neminem. & sanctorum. quando solus ordinandus est in culpa decipiendo ordinatorem dicendo, quod habet titulum beneficij, vel patrimonij sufficientem, ita vt tunc ordinatus maneat suspēsus iux. canones neminem. & sanctorum. & ordinans maneat impunitus, de pœna vero c. cum secundū Apostolum. quando solus ordinans est in culpa, ordinādo illum, quem scit, vel scire debet non habere vllum titulum, ita vt in isto casu Episcopus teneatur alere ordinatum, qui non manet suspēsus, & de vtraque pœna, quando vterque, tam ordinans, quam ordinatus est in culpa, ita vt tunc ordinatus maneat suspensus iux. d. canones neminem, & sanctorum, & ordinans ei teneatur victum præbere, iuxta d. c. cum secundum Apostolum, sequitur Graffijs d. nu. 66. & in puncto iuris, Flam. Parisius, supra nu. 18.

27 Alij vero tenent per concilium ibi, solum † esse innouatam pœnam c. cum secundum Apostolum. & sic ordinatum sine titulo non esse suspensum, nec aliquam pœnam incurrere, sed Episcopum cogendum esse illi prouidere iuxta d. cap. cum secundum Apostolum.

Quam sententiam tenent Genuen. d. num. 2. Enriquez. Toletus, & Sayrus sup. & Enriquez d. §. 2. in gloss. litera K. ait sic consultos Couar. & D. Veram, & alios Iurisperitos tenuisse, & videtur tenere Ioā. Guttierrez, pract. quæst. libro 2. q. 65. num. 11. vers. nec opinio Metinæ ibi, nam intelligi potest de pœna text. in cap. 2. & cap. cum secundum Apostolum. de præbend. Et Ceuedo collectanea 33. ad decretales, nu. 2. & 6. ad fin. & Viualdus in suo Candelabro aureo 2. p. tit. de suspēsione, nu. 28. & tenuit Nauar. d. consi. 19. nu. 2. de tēporibus ordinationum & post hæc Gonçalez sup. art. nu. 22.

28 Et hæc sententia videtur verior supposita † sententia Abbatis, de qua sup. quod pœna suspensionis d. canonum neminem. & sanctorum. erat omninò sublata per d. c. cum secundum Apostolum, nam in-

tentio Concilij ibi, solum est innouare pœnas antiquorum canonum, qui non erant sublati, & correcti alio canone, vnde antiqua suspensio nouo iure capit. cum secundum Apostolum. sublata non innouatur a Concilio, vt rectè Enriquez. d. §. 2. & Toletus sup.

29 Et ita censuit S. Cong. vt per additionem † Nauar. d. consi. 1. quæst. 16. de constitutio. & Flam. Parisium, d. nu. 18. Genuen. & Toletum, & Gonçalez supra, & Viualdum d. nu. 28. qui ait vidisse declaratio nem anno 1583. & patet ex declarationibus sequē. super d. cap. 2. Concilium renouauit tantum pœnas, c. cum secundum. extra de præb. 10 hoc c. nō pœnas c. neminem, & in vna Reatina sic responsum est per S. Congregationem. ordinatus contra formam I. decreti sine beneficio, aut patrimonio, non per hoc est suspensus, nec aliquam pœnā incurrit, sed cogendus est ordinarius ei prouidere iuxta c. cum secundum. de præbend. qui canon solus, & non alij fuit innouatus a Concilio, per doctrinam Abbatis; clerici tamen regulares, (vt habetur in declaratione sequenti) qui ante professionem factam ad sacros ordines promouentur, ipso facto suspensi sunt, & ita ordinum susceptorum actus exercendo fiunt irregulares. ita Pius V. in extrauag. incipiente, Romanus Pontifex sacrorum, data pridie idus Octobris 1568, anno 3. Ab hac Pij constitutione Gregorius XIII. exemit clericos de Societate Iesu, aut potius declarauit in illa constitutione Pij V. eos non comprehendi.

30 Nec valet responsio † Vgolini d. num. 7. qui dictam declarationem intelligit, vbi culpa fuit ordinatoris, secus, si fraude ductus ipsius ordinati, tunc enim non obligabitur ad eum sustentandum, & in hoc locum habebit opinio Nauar. & ita etiam eam videtur intelligere Suarez. sup. nā quamuis tunc nō obligetur ad eum sustentādum, vt dicetur infra nu. 33. non tamen habet locum pœna c. neminem, quæ non est innouata per concilium.

31 Nec potest in proposito adduci, text. in c. penult. & c. per tuas. il terzo, de simonia. quia solum agit de ordinato cum pacto simoniaco, de non petendo prouisionem suam ab ordinante, vel præsentante ad ordinem, vt rectè Enriquez locis citatis. Quintanaduennas. nu. 25. & 26. Toletus vers. 5. & Suarez nu. 35. vbi sup. & fauet Nauarr. consi. 17. de tempor. ordinationum. & Gonçalez sup. nu. 27.

32 Pœna autem d. c. cum secūdum Apostolum, † habet locum in Episcopo ordinante aliquem sine titulo, sciente vel debente scire eum non habere titulū, & sic habet etiam locum, quando ordinandus dixit se habere patrimonium sufficiens, quia Ordinarius debebat diligenter inuestigare, an haberet patrimonium, & clericus non potest huic priuilegio renunciare. Abb. & Imola in d. c. 2. Gambar. de offic. legati lib 6. num. 140. Nauar. d. consi. 1. q. 16. de constitutio. & d. consi. 14. & vltimo. de temporibus ordinatio. Surdus de alimentis, tit. 7. quęst. 37. à numero 40. & titul. 1. quæstione 60. à numero. 12. & titulo 3. quæst. 18. num. 32. & Flam. Paris. & Graffijs, vbi sup. quamuis contra teneat. Ant. de Butrio, & Decius supra.

33 Non tamen habebit locum, † quando non fuit in culpa Episcopus, qui adhibuit debitā diligentiā, & per fraudem, & falsas probationes fuit deceptus, ne absque culpa puniatur contra c. 2. de constitutio. ita Nauarr. Flam. & Genuen. ibi Gonçalez nu. 32. facit ad hęc cap. si Episcopus. de præben. in 6. de quo Surdus. d. q. 37. à nu. 51.

34 At

34 At ex d.constitutione Sixti V.29.contra clericos
male promotos,clerici,sine titulo sufficientis bene-
ficij,vel patrimonij, promoti ad sacros ordines, sũt
ipso iure suspẽsi ab exequutione ordinum suscepto-
rum. Vt latius in d.constitutione,& ita aduertit Cã
delabrum aureum in explanatione eiusdem consti-
tutionis notab.14. quãuis notab.11.videatur in hoc
inaduertentet loqui. & P. Ledesma d.c.7.concl.5. &
Suarez supra nu.35.& Gonçalez supra nu.34.
35 Cuius suspẽsionis absolutio reseruatur† ibi Papę,
inhibendo,ne per iubilea,indulgentias, aut Bullam
Cruciatæ,cum quibusuis amplissimis derogatorijs
clericis concessa, & concedenda, absolui possit.
36 Non tamen videbatur reseruari ibi absolutio à
peccato,quia Papa non solet reseruare, nisi ratione
censuræ, seu absolutionem censuræ, vt est notum.
Durandus in 4.dist.inct.17.q.vltima. Armilla verb.
casus.nu.2.Caiet.eod.verb. Nauarr.in Man.cap.27.
nu.261.alias 254. Cosmas Philiar.de officio sacerdo
tis.1.tom.2.p.lib.2.c.25.& 26.Candelabrum aureũ,
de absolutione.nu.56.summa Corona.4.p.c.6. de Sa
cramento pœnitentię.nu.24.7.dub. Toletus in sum.
lib.1.c.41.in Romana editione,& Manuale nouum
Toletanum,de administratione Sacramẽtorum,de
Sacramento pœnitentiæ,circa finem,quamuis Pala
cio in 4. dist.17. disput.vltim.dicat, Papam directe
reseruare culpas.
37 Sed certè verba † d.constitutionis, & reseruatio-
nis sunt multum ampla, & generalis; & videntur
vtrumque reseruare,& maxime vrgent illa verba,à
reatibus,& excessibus pręfatis absolui,præterquam
in mortis articulo, quæ necessario videntur intelli-
genda de peccato, præsertim, quia quod attinet ad
suspensionem,non est verisimile Papam ibi permit-
tere facultatem absoluendi ab ea in mortis articu-
lo, non enim est necessaria ea absolutio in illo arti-
culo. Vnde Enriquez in sum. lib 6.c.10.§.3.gl.1t.
ait tutius esse vtrumque reseruari.
38 Circa quam reseruationem se offert difficultas, †
an nihilominus posset absolui ab ista suspensione,&
excessu per Bullas Cruciatæ posteriores, sicut pote-
rat absolui per aliqua Iubilea posteriora a Greg.
XIIII.& Clemente VIII.concessa, in quibus dero-
gabatur huiusmodi constitutionibus.
Et quidem certum videtur non posse absolui per
39 Bullam † Cruciatæ publicatam post d.constitutio-
nem, concessam tamen ante eam, per illam enim,
cum sit antea concessa,non potest dici derogari hu-
iusmodi constitutioni, vt per Emman. Rodriguez
in addit.explicationis Bullæ ad §.9.nu.57.
Quamuis contrarium videatur tenere Enriquez
40 †d.c.10.§.2.in gl.litera K. dicens,ita re consulta ex-
plicuisse Commissarium Cruciatæ, posse per Bullã
Cruciatæ posteriorem anni 1590. quę erat concessa,
& prorogata per Sixtum Quintum.17.Octob.1585.
ad aliud sexenniũ, absolui a casu constitutionis eius
dem Sixti, contra aborsum procurantes datæ anno
1588.in qua similis reseruatio habebatur,quia Bul-
la Cruciatæ habet clausulam generaliter derogato-
riam,& ipse Commissarius habet a Papa facultatem
interpretandi dubia, & derogandi priuilegijs con-
trarijs. Sed,cum Bulla est antea concessa parum re-
41 fert clausula † derogatoria in ea posita, quamuis po-
stea publicetur. ad l. pacta nouissima. C.de pactis.
nec verum est Commissarium habere a Papa facul-
42 tatem † interpretandi dubia, nam in Bulla,& sum-
mario Latino non inuenitur talis facultas. Emma-
nuel Rodriguez d.nu.57.ad fin.difficultas est an per
Bullam Cruciatæ,post d.cõstitutionem concessam,
43 maxime à successore † possit absolui,in qua etiam vi-
debatur respondendum negatiue, nam cum Bulla
Cruciatę sit concessa Regi ad sexennium, & ante fi-
nem illius soleat prorogari ad aliud, & sic successi-
ue, Bulla posterior censetur eadem cum prima ad l.
sed etsi manẽte.ff.de precario.atque adeo, sicut non
poterat absolui per Bullam Cruciatæ pręcedentem
d.constitutionem, ita nec per posteriorem. Præte-
44 rea quicquid dicat Emmanuel † Rodriguez. d.nu.
57.facultas suspendendi, quæ datur Commissario,
non facit ad rem,quia illa non est suspendendi con-
stitutiones,sed indulgentias, & facultates.
45 Nihilominus tamen in proposita difficultate † cõ
trarium videtur verius, nam in prorogatione dici-
tur, quod etiam de nouo concedit, vt in proroga-
tione facta a Greg. XIIII. anno 1591. & à Clemen-
te VIII.9.Febr.1592. cum clausulis, & derogatio-
nibus contentis in alijs literis. Greg.XIII. & etiam
Pij V. quia vnæ ad alias se referunt, & in literis su-
per cõcessione Cruciatę, datis à Pio V.12.Calendas
Iunij 1571.habetur sequens derogatio,non obstan-
tibus quibuscunque decretis, constitutionibus, sta-
tutis,consuetudinibus, Bullis,priuilegijs,literis,in
dulgentijs,Bulla mare magnum nuncupata,& ordi
nationibus editis,aut approbatis,etiam pluries,non
solum ab inferioribus,sed a nobis,& nostris prade-
cessoribus, cũ quibusuis clausulis, derogationibus,
ac iuramentis,& ex quacumque causa,& expeditio-
ne contra Turcas, & siue per modum vniuersalis le
gis, siue sub alia forma, & siue in fauorem Ecclesia-
rum emanauerint,quoniam illis omnibus, & singu
lis,etiam quod de verbo ad verbum debuissent præ
sentibus inseri, habentes, & haberi volentes omnia
pro insertis,& expressis de verbo ad verbum, ex cer
ta scientia motu proprio,& de nostræ potestatis ple
nitudine eatenus,quatenus directe,vel indirecte pre
dictis in toto,vel in parte cõtrariantur,aut aliquod
quicquam minimum præiudicium,seu impedimen
tum afferant,expresse derogamus,& derogatum es-
se volumus, cæterisque contrarijs quibuscumque.
46 Quæ clausula, † & derogatio censetur esse in di-
ctis prorogationibus,& nouis concessionibus, cum
relatum sit in referente. l.asse toto. ff.de hæredibus
instituen. & derogat sufficienter d.1. constitutioni
ad consilium Butrij 2. quod Rota,& alij sequũtur,
47 † vt infra par. sequent. c.2. nu.305. & procedit non
solum in lege,& gratia motu proprio concessa, sed
etiam in rescripto, & gratia concessa ad postulatio-
nem partis,vt per citatos ibi,maxime Cassadorum,
& Rotam decis.213. nu.1.p.1.diversorum: Quam-
uis contradicat Couarr.ibi citatus in rubrica,de te-
stam.2.p.nu.20.vers.3. & Anton.Gabriel de clausu-
lis,conclus.5.nu.4.& 5.
Nec contra supradictam resolutionem obstat do
48 ctrina † Emman. Rodriguez in summ.1.tom.c.164.
nu.3.& in d.additio.ad §.9.num.59.vbi tenet,quod
virtute Cruciatæ non potest quis absolui per con-
fessarium à suspensione incursa propter ordines ma
le susceptos,vt ante ætatem,&c.ex eo,quod nec Cõ
missario generali cõceditur talis facultas, vt patet,
ex Bulla Latina,& mutat sententiam, quam tenue-
rat in explicatione Bullæ d.§.9. nu.62. cum Medina
in summa.lib.1.c.11.§.8. Sicut etiam Vega in sum-
ma.2 p.cap.15.casu 10.seu 8. & in Espejo de Curas,
cap.14.nu.41.
49 Nam verior est prima sententia, quam tenuit †
d.nu.62. cum Medina, quam etiam tenent Ludou.
Lopez,instruction.conscientiæ, 2.tomo.secunda p.
cap.23.& 31.& alij relati per Enriquez in summa.

lib. 7.c.13.§.3.in glossa litera ij. qui dicit probabilē in gloss.litera C.sequenti,quamuis in text.teneat cōtrarium, & nouissime sequitur hanc sententiam, P. Ledesma in summ.de Sacrament. Ordinis.c.7.dub. 5.primæ conclusionis.

50 Et ratio est,nam in Bulla Cruciatæ datur,† facultas confessario electo per eam absoluendi a qualibet censura;& suspensio est vere censura. c.quærenti.de verborum significatione,& est notum.

51 Aiunt tamen dicti doctores, † quod absolutus à suspētione incursa ob susceptionem ordinum ante ætatem legitimam, non potest adhuc celebrare ante completam ætatem ,quod comprobatur ex capite. vel non est compos. de temporibus ordinatio. & quod tradit Suarez,d.5. tomo;disputatione 31. sectione 1.num.23. & declaratione Sanct. Congregationis Concilij , super c.6.sessione 24. de reformat. quæ sic ait. Item Congregatio censuit,si is clericus peruenit iam ad ætatem legitimā, posse Episcopum cum illo dispensare,tam super irregularitate quam super suspensione,ex delicto occulto tamē proueniente,quia se fecit promoueri , non in ætate legitima ; si nondum ad ætatem legitimam peruenerit clericus,Episcopum non posse,sed petendam absolutionem a Sede Apostolica.

52 Nec prædictæ sententiæ obstat d.† argumentum tum desumptum ex *Bulla Latina*, cui respondet P. Ledesma , quod non dari talem facultatem Commissario non arguit , nec conuincit , quin eam habeant confessari, & rationem differentiæ esse quod Commissarius procedit in foro exteriori , & non vult Papa,quod habeat istam authoritatē in tali foro. At confessarius procedit in foro conscientiæ , & in ordine ad confessionem, & non est inconueniēs , quod confessarius habet istam authoritatem in tali foro.

53 Sed ista responsio non† omnino satisfacit, nam verius est posse confessarium virtute Bullæ absoluere à censuris, extra confessionem, vt per Enriquez lib. 7.c.13.§.2. & Emmanuel Rodriguez, in dict. addition.ad §.non.num.47.& 59.& §.decimotertio,nu. 4. & quæst. regul. 1. tom.quæst.20.artic.7.& q.61. art.7.& ipsum Ledesma , de excomunicatione. c.8. contra Nauar. in Manual. c.vigesimo sexto,nu.31. & cons 48.num.11.de sententia excomm.Corduba in summ.quæst.19.Ludouicus Lopez.2.tom.2.p.c. 8.& 19.Vegam in summ.1.p.c.6.casu 49.Zecchum de sacramentis de pœnitentia c.19. t2.d. Sorbo.in compendio Mendicantiū,verbo casu reseruati,Suarez d. 5.tom.disputatione 7.section.5.nu.35.& *Zerolam* in praxi Episcopali,2.p. verb.absolutio,§.1.
54 respons.3.Quorum opinio vera esset,† si adesset clausula , eorum confessionibus auditis aut in foro conscientiæ,vt in Iubileis,quæ tamen in Bulla nō adest sed simpliciter datu facultas eligendi confessarium, qui eos possit absoluere à quibusuis peccatis, & censuris.

55 Et insuper verius est absolutionem a censuris† virtute Bullæ,aut Iubilei,nisi in eo dicatur,in foro cōscientiæ tantum suffragari,valere pro foro exteriori,quando facta est, satisfacta parte. Medina in sūm. lib.2.c.12. Emman. Rodriguez in Explicatione Bullæ. §.9. nu. 55.ad fin.& in addition. nu.49.51.& in summ. 1.tom. c.83.num.9.& quæst.regul.1.tom.d. quæst.20.art.6.& d.quæst 61.art 6. Vgolin. de censur.tab.1.c.10.§.4.num.5.Bobadilla in sua politica, libro 2. cap. 19. num 46. Vega in summ.1.part.cap. 6.casu 52.& in Espeijo de Curas ,cap.12.num.73. Sorbo, in d. compendio Mēdicantium in resolutio absolutionem,pag.57.& alij relati per Enriquez d. §.2.in gloss.litera V. & accedit decis.Rotæ 573.lib. 3.p.3.diuersorum.

56 Pro qua facit declaratio perpetua Pij V. † facta in Iubileo anni 1568.relata per Emmanuel Rodriguez,Vegam,& Sorbo.ibi,& per Ioan.Guttierrez, cano. quæst. lib.1.cap.2.nu.18.cui ipse non bene sa-
57 tisfacit , tenens contrarium cum Couarru.in † c.alma mater.1.part.§.12.nu.16.Mar.Ledesma 2.p.4.q. 26.art.1.& Nauarr.cons.23. de pęnitentijs & remissio.& cons.11.de sentētia excommun.alias cons.51. & 52. de sententia excommun. cum quibus etiam tenent Cosmas Philiarc.de officio sacerdotis.1.par. lib.3.c.27.ad fin.Zerola in d.praxi,1.p.verb.absolutio.§.2.& parte verb.ordo.§.4.d.5. Doctor Frechilla,de excom.art.1.4.p.nu.7.3.dub.& art.5.nu.2.Toletus in sum. lib.1.c.14.vers.8.& 9.dicens,hunc esse stilum Romanæ Curiæ. in æditione Romana & Sayrus de censuris, lib.2. cap.20.nu.31.& sequitur Suarez d.disp.7.sect.5.nu.21.quando facultas absoluendi conceditur , solum in ordine ad sacramentalem confessionem.

58 Et similem declarationem perpetuā fecit† Greg. XIII. in Iubileo anni 1575. quam refert D. Penna in directorio Inquisitorum comment. 25.quamuis ipse videatur etiam tenere contrarium.

59 Quare dicto argument.ex † *Bulla Latina* ego respondeo , quod ibi non agitur de suspensione incursa propter ordines male susceptos, sed de irregularitate propter ordinum malam susceptionem contracta , vt qui excommunicatus , seu suspensus ordinatur, &c. Nauar. cap. 27. nu.241 .sic enim ait.

Item similiter conceditur facultas d. Commissario dispensandi, & componendi super irregularitate cum ijs,qui quibuslibet Ecclesiasticis censuris ligati Missas,& alia diuina officia,non tamen in contemptum clauium celebrauerunt , seu alias illis se immiscuerunt,& super alia qualibet irregularitate, præterquam ratione homicidij voluntarij aut simoniæ,vel apostasiæ à fide, aut hæresis vel propter malum ordinum susceptionem contracta .

Ex quibus obiter videbatur,quod breuia,seu pri
60 uilegia religionum , † quod eorum fratres non possint vti Bulla Cruciatæ , seu alijs priuilegijs , quo ad indultum eligendi confessorem , & absolutionem casuum reseruatorum , concessa mendicantibus , & alijs per varios Pontifices , vt per compendium mendicantium , Bernardorum, & Societatis Iesu,verb.absolutio. & Cruciata, & Parasellum, de priuilegijs Minorum, c.10.& Sorbo,in d.compen. mendican. verb. Cruciata,& Emman. Rodriguez, in d. Explicatione Bullæ,§.9.nu.24. & quæst.regularium,1.tom.quæst.21.art.10.& Enriquez,in summa lib.6. c.6.§.9.& c.16.§.7.& lib.7.c.22.& nouissime quibuscumq, Religionibus,per Clem. VIII.23. Nou. 1599.derogantur per sequentes Bullas , & clausulas derogatorias ibi positas.

61 Sed nihilominus contrarium † dicendum est, nā illa Breuia non sunt priuilegia contraria Bullæ,sed declaratoria illius,& intentions Papæ,quod sub indulto eligendi confessorem , non comprehendantur religiosi,vt patet in Breui Pij V. posito per Emman. Rodriguez in d. Explicatione Bullę ad fin.& in d. breui Clementis VIII. in quibus perpetuo declaratur concessionem Cruciatæ, & aliorum priuilegiorum , seu indultorum particularium , quæ ab Apostolica Sede concedi solent, quantum ad articulum eligendi confessorem , & absoluendi a casibus reseruatis , cum fratribus , & monialibus ordinis

Præ-

Prædicatorum, & etiam aliorum quorumcunque
ordinum, locum minime habere, nec cẽseri, sed suæ
intentionis existere, quod ijdem fratres, & monia-
les, quantum ad Sacramentum pœnitentiæ seu con
fessionis administrationem, dispositioni suorũ Præ-
latorum subiecti sint.
62 Nec facit ad † propositum dicta facultas, quæ da-
tur Commissario suspendendi omnes indulgentias,
& facultates, non tamen concessas ordinum mendi-
cantium Superioribus, quoad eorum fratres tãtum,
quamuis Theologi eam adducant ad resolutionem
huius quæstionis; nam dicta Breuia, non possunt di-
ci indulgentiæ, nec facultates, sed potius prohibi-
tiones, seu declarationes. Et prædictam sententiam
63 tenet Mar. Ledesma. 2. p. 4. q. 29. art. 2. † collector pri
uilegiorum in compendio mendicantiũ, verb. Cru-
ciata, & verbo absolutio, quoad fratres, & ibi Cor-
duba in annotationibus, & super regul. D. Franc. c.
7. q. 8. pun. 2. & compendium Bernardorum, verb.
Bulla Cruciatæ, & Parasellus sup. & compendium
Societatis, & Sorbo. verb. Cruciata.
64 Et ita tenendum est † tanquam certum, maxime
stante declaratione S. Congregationis Concilij data
Archiepiscopo Valẽtino, tempore Gregorij XIII.
quam ponit, & vidisse ait Emman. Rodriguez, d.
nu. 24. quæ sic se habet, Cong. Concilij censuit qua-
tenus gratia ex Bulla Cruciatæ pertinet ad monia-
les, non posse vigore facultatis in eadem Bulla con-
cessæ alios confessarios, præter eos, qui ad audiendas
ipsarum monialium confessiones ab Ordinario ap-
probati fuerint, eligere. quam etiam ponunt Carb.
sup. & P. Ledesma in sum. de pœnitentia. cap. 13.
dub. 13.
65 Quamuis contrarium practicetur, ex sententia †
multorum Theologorum, maxime regulariũ. Nec
66 iuuat dicere, quod illa Breuia non sint recepta, † nã
cum sint declaratoria, quod Papa nõ intendit illud
indultum eligendi confessorem regularibus conce-
dere, nihil refert, quod sint recepta, vel non, nam nõ
receptio non potest facere, quod illud indultum sit
concessum, aut extendatur contra intentionem con
67 cedentis; & † similiter ex quo sunt declaratoria non
requiritur, quod sint promulgata, aut intimata so-
lemniter, nec etiam requiritur intimatio d. declara-
tionis S. Congr. quicquid dicat Ludou. Lopez in-
struct. consc. 2. tom. 2. p. c. 8. pag. 823. vt alias in præ-
fatione dicitur.
68 Nec promissio Superiorum religionum, † & eo-
rum tacita licentia potest extendere dictum indultũ
Bullę, nec potest aliquid operari, cum ipsi id permit
tant, tanquam concessum à Papa, cum tamen reue-
ra non sit, immo nec expressa licentia Prælatorum
iam sufficit ex d. Breui Pij V. & Clementis VIII.
69 Nec rursus iuuat dicere, † quod Superiores reli-
gionum tacite renunriarunt dicto priuilegio, nam
vt apparet ex dictis Breuibus, non tam est priuile-
gium, quam declaratio dict. indulti, & intentionis
70 concedentis: sed circa d. constitutionem † Sixti V.
contra clericos male promotos, aduertendum est
iam, quod Clemens VIII. anno Incarnationis Do-
minicæ 1595. pridie Calendas Martij Pontificatus
sui anno quinto, qui à Natiuitate Domini est 1596.
motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicę
potestatis plenitudine, sua perpetuo valitura consti
tutione, supradictam constitutionem Sixti V. ad ter
minos sacrorum Canonum, ac constitutionis Pij
Papæ II. quæ incipit. Cum ex sacrorum. & ad dispo
sitionem decretorum S. Cõcilij Trident. restrinxit,
& reduxit, nec non censuras, & pœnas in ead. Sixti
constitutione, contra quoscumque, præterquam cõ
tra simoniace ordinantes, & ordinatos inflictas, has
enim voluit in suo robore permanere, moderatur,
& aboleuit. quam constitutionem Clementis addu-
cit Sayrus de censuris, lib. 4. c. 17. ad fin. & Thom.
Sanchez de matrimon. lib. 7. disput. 49. nu. 10. & re-
fert Emman. Rodriguez. quæst. regul. 1. tom. q. 20.
art. 13. & Suarez d 5. tom. disput. vltima. sect. 3. nu.
41. 42. 43. & 64. & sect. 5. nu. 6. ad fin. & post hæc Gõ
çalez, gl. 15. num. 128. quamuis Zerola in praxi. 2. p.
verb. ordo. §. 3. & 8. & verb. irregularitas. §. 2. dicat,
quod illa fuit reuocata, & reducta ad terminos iuris
per Gregorium XIIII.
Quemadmodum Greg. XIIII. per suam constitu
71 tionem datam anno 1591. † pridie Calendas Iunij
modificat, & moderatus est aliam constitutionem
eiusdem Sixti V. contra aborsum procurantes, &
idem Clemens VIII. per breue datum 2. Apr. 1602.
anno 11. constitutiones eiusdem Sixti, de forma, &
qualitatibus admittendi religiosos, quoad eam par-
tem, per quam ibi professio nulla declaratur, ad ter-
minos iuris, & sacrorum Canonum reduxit pœnas
contra Superiores, qui earundem constitutionum
formam non seruauerint, aut aliter, quouismodo,
contrafecerint, in ipsis constitutionibus inflictas sal
uas relinquendo.
72 Vnde cessat pœna † suspensionis in d. constitutio-
ne Sixti contra male promotos, posita contra ordi-
natos sine titulo, & standum erit in hoc decreto S.
Concilij Trid. & declarationibus S. Congreg. sup.
adductis Gonçalez sup.
73 Quarto dubitatur, † qui titulus requiratur ad sa-
cros ordines, in quo dicendum est, quod de iure an-
tiquo Episcopus poterat clericos promouere ad
plures, & diuersos titulos. Primo, ad tit. beneficij, d.
c. neminẽ. & c. sanctorum. 70. disp. ex quibus Cano-
nibus (vt recte explicat Quintanaduennas d. lib. 3.
ex nu. 11. & ex num. 27.) nemo poterat ordinari nisi
ad tit. beneficij, seu certæ Ecclesiæ, vsque ad tempo-
ra Alex. III. & Innocen. III. quorum sunt c. Episco-
pus. & c. tuis. de præbend. & de hoc tit. certæ Eccle-
siæ ad ordines loquitur Epistola Alex. III. ad Al-
phonsum Castellæ Regem, quam ponit conciuis
noster Gil. Gonçalez portionarius Ecclesiæ Sala-
mantinæ in sua historia de Salamanca, lib. 2. c. 15. in
qua Papa ait quod Petrum Salamantinum Episco-
pum in sacerdotem, certo sibi in vrbe titulo assigna
to, promouit, & non loquitur de titul. Cardinala-
tus, vt male intelligit ille.
Secundo ad titulum proprij patrimonij, vt po-
stea statuerunt Alex. III. & Innoc. III. in d. c. Epis-
copus, & c. tuis. & consequenter etiam ad titulũ pen
sionis Ecclesiasticæ. Tertio, ad tit. paternæ hæredi-
tatis, d. c. Episcopus. Quarto ad tit. alieni beneficij,
c. postulasti. de iure patr. c. per tuas. il 3. & c. pen. de
simonia. vbi Doct. & Abb. in c. cum secundum Apo
stolum, de præbend. nu. 11. Felin. in c. in nostra. de
rescrip. cor. 34. nu. 31. Lamber. de iure patr. lib. 3. q.
5. art. 6. Quintanad. sup. à num. 19. de quo Gamb. de
officio legati. lib. 6. ex nu. 131. Quinto ad tit. stipen-
dij ab Episcopo sibi assignandi super fructibus suæ
mẽsæ Episcopalis ad c. 2. & c. Episcopus. de pręben.
Abb. d. nu. 11. Sexto ad tit. pensionis, seu stipendij à
laico in titul. ei assignati super bonis suis. Rota de-
cis. 11. de præbend. in antiquior. & 39. de rescrip. in
antiquis. Felin. in c. postulasti. de rescript. nu. 8. & in
d. cap. in nostra. cor. 30.
74 Hodie vero ex S. Concilio d. c. 2. non videtur, †
quis posse promoueri ad sacros ordines, nisi ad tit.
beneficij

beneficij pacifice possessi, & etiam patrimonij, vel pensionis Ecclesiasticæ, vbi Episcopus pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum iudicauerit assumendum, quę tamen necessitas, vel saltem
75 commoditas regulariter adest, præsertim in † personis doctis, & probatę vitę, & ideo regulariter potest quis etiam hodie ordinari ad tit. patrimonij, vel pensionis. Flam. Paris. d. lib. 2. q. 6. nu. 8. & ita practicatur. pro quo conducit sequens declaratio, S. Cong.
76 † Concilij. cum ad patrimonij, vel pensionis Eccles. tit. ordinari non possint, nisi illi, quos Episcopus iudicauerit assumendos pro necessitate, vel vtilitate Ecclesiarum suarum, iuxta c. 2. sess. 21. clerici autem absentes, Ecclesijs necessitatem habẽtibus, aut subuenire, aut vtilitatem aliquam afferre nõ possunt, quæritur, an huiusmodi clericis literas dimissorias Episcopus concedere possit? Congregatio censuit posse, & ad eum spectare.

Quod ampliatur primo, quod habens patrimo-
77 nium † sufficiens potest promoueri ad sacros ordines, licet expresse non assignetur sibi patrimonium in titulum, nec dicatur ad titulum patrimonij; sed satis est, quod illud habeat, et succedit loco tituli, gl. in c. si Episcopus. verbo titulum. de præbend. in 6. Abba. in c. tuis. num. 3. de præbend. & Gambarus d. lib. 6. nu. 137. & fauet Concilium d. cap. 2.

78 Si tamen aliquis † haberet plura bona, seu beneficia, & ad titulum aliquorũ specialiter, seu nominatim ordinaretur, illa solũ essent titulus, & non alia.

79 Secundo ampliatur, vt etiam ad titulum † donationis possit quis ordinari, Zecchus de republica Ecclesia. cap. de clericis, sub num. 7. versic. 84. vt in sequentibus declarationibus S. Congregationis 1. ad titulum donationis alicuius potest quis ordinari, si ita Episcopus iudicauerit assumendũ pro necessitate, vel vtilitate Ecclesiarum, & si donatio est realiter vera, & non ficta, quę deinceps alienari non possit, absque Episcopi licentia, donec beneficium sufficiens adeptus fuerit, vel aliunde habeat vnde viuere possit.

Secunda, potest aliquis ad sacros ordines promoueri ad titulum bonorum, quæ donantur, si tamen Episcopus iudicauerit eum assumendum pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum donationesque huiusmodi vere, & absque vlla fraude in forma valida fiant de tot bonis, quod promouendo sufficiat ad vitam honeste sustentãdam quæque deinceps nullo modo alienari possint sine licentia Episcopi, donec beneficium sufficiens adipiscatur, vel aliunde habeat, vnde viuere possit.

80 Tertio ampliatur, † vt etiam familiares triennales Episcoporum, alias sibi non subditi possint ab eis ordinari ad titulum patrimonij, vel pensionis. Marc. Anton. Genuen. d. c. 81. nu. 3. cum Flam. Parisio, de resignatione benefic. lib. 4. quæst. 2. num. 91. qui ait, quod text. Concilij Trident. c. 9. session. 23. de reformatione die 14. Aprilis 1575. per Sanct. Cõgregationem fuit ampliatus procedere, si familiari dederit sufficiens patrimonium, & sunt sequentes declarationes eiusdem Sanct. Congregationis.

81 Prima, † pro necessitate, & commoditate Ecclesiarum ad titulum patrimonij possunt etiam ordinari familiares triennales Episcoporum, iuxta formam cap. 9. sess. 23. Sed tamen debent ascribi Ecclesijs, pro quarum necessitate sunt ordinati, iuxt. formam, cap. 16. sess. 23.

Secunda, Episcopus ordinat familiarem suum, ad titulum pensionis, si pro necessitate, vel commoditate suarum Ecclesiarum iudicat ordinandum.

82 Tertia super d. c. 9. † Familiaris Episcopi, de quo hoc decretum loquitur, potest etiam ordinari ad titulum patrimonij si illud sufficiens habuerit, si Episcopus ita iudicauerit pro necessitate, aut cõmoditate suæ Ecclesię, & certæ Ecclesię, ascribatur, vbi suo munere fungi debeat, iuxta c. 16. infra hac eadẽ sess.

Quarta super d. cap. 16. ibi, non ascribatur, quod etiam locũ habeat in familiaribus triẽnalibus Episcoporũ, qui ad titulũ patrimonij possint promoueri, nã & isti debẽt ascribi alicui Ecclesiæ ordinãtis.

83 Circa quod † tamen de ascribendo certæ Ecclesiæ vidẽda sunt dicta infra, à nu. 98. & triennium in terminis, d. c. 9. sufficit, quod incipiat, antequam fuisset Episcopus, vt S. Cong. cẽsuit super d. c. 9. his verbis; ex identitate rationis sufficit, quod triennium inceperit, antequam fuisset Episcopus.

84 Debebit tamen Episcopus statim re ipsa † beneficium illi conferre, ex d. c. 9. quod habet locum, etiã in minoribus, & prima tonsura. Nauarr. cons. 11. de tẽporibus ordinatio. Rota decis. 731. p. 1. diuersor. Emmanuel Rodriguez, in summ. 2. tom. c. 14. num. 10. P. Ledesma. c. 8. 5. concl. & censuit S. Cong. vt in sequenti declaratione super eo. Habet locũ hoc decretum, etiam in minoribus ordinibus, vt teneatur Episcopus, etiam conferre beneficium, ac etiam in prima tonsura. & illud verbum statim, intelligitur,
85 id est, incontinenti, & † absque interuallo, Flam. Paris. d. lib. 4. quæst. 2. nu. 95. vt in sequenti declaratione. sup. d. c. 9. ibi statim, incontinenti, & sic censuit Cong. quod Episcopus, qui contulit primam tonsuram familiari suo non subdito, qui tamen per quinquennium secum cõmoratus est, non dicatur satisfecisse huic decreto per collationem beneficij illi factam infra annum, etiam in vndecimo mense, post d. primam tonsuram. Refert Flaminius supra num. 92. dicẽs, die 22. Maij 1586. Congregationem Concilij, ita censuisse.

86 Non tamen potest Episcopus dispensare † cum suo familiari triennali, alias non subdito super illegitimitate, etiam ad minores ordines, Nauarrus consil. 13. de temporibus ordinatio. & Genuen. d. c. 81. nu. 3. Emma. Rodriguez, & P. Ledesma sup. nec super interstitijs. Nauar. cons. 12. eod. tit. & Genuẽ.
87 † ibi Mandos. & Ledesm. nisi pro Ecclesiæ suæ vtilitate, vt in sequenti declaratione S. Congreg. Cong. censuit, & declarauit, quod licet Episcopus posset ordinare familiarem suũ triennalem, sibi alias non subiectum, & dare illi dimissorias ad ordinandum à quocumque, dispẽsare tamen non potest super interstitijs, de quibus c. 13. & 14. nisi pro Ecclesię suę vtilitate. Licet in interstitijs, & quacũque irregularitate posse Episcopum cum laico familiari dispensare, teneat Thom. Sanch. lib. 8. disp. 1. nu. 25.

88 Et ista intellige de familiari non habente † ibi antea beneficium, pro vt loquitur Concilium, nam si haberet beneficium, posset Episcopus ratione illius eum ordinare, tanquam subditum, dispensareque in illegitimitate, & interstitijs; licet nõ esset triennalis, nec statim ei beneficium cõferret sicut quemlibet alium beneficiatum suæ diœcesis, iux. cap. cum nullus. de temporibus ordinationum. in 6. & ibi Doctores, & Rebuff. in praxi, tit. de clericis & à quibus nu. 24. & quæ diximus c. præced. & ita sentit Flam. Paris. d. lib. 4. q. 2. à n. 93. quicquid Mar. Ant. Genuen. cap. 47. num. 3. difficultat. Et ita sunt accipienda, quæ tradit Zerola in praxi Episcopali. 2. p. verb. ordo. §. 5. 6. & 7. qui satis confuse, & inuolute
89 loquitur, pro vt solet. † Aduertendum est autem, quod si quis ordinaretur ad tit. patrimonij, sine vlla neces-

necessitate, vel commoditate Ecclesię, contra decre
tum Concilij d.c.2. nullam incurreret pœnam, vel
suspensionem, etiam stante d.constitutione Sixti V.
contra male promotos, quoniā in hoc casu, nec Con
cilium, nec d.constitutio Sixti, vllam pœnam impo
90 nunt; nec obstant illa verba, † d.constitutionis, vel
alias male promouerit, quia non comprehendunt
hunc casum supra specificatum ad l.doli clausula.ff.
de verborum obligat.& l.sāctio legum. ff.de pœnis.
91 Et in particulari redeundo † ad id, vnde digressi
sumus, quod hodie stante dispositione Concilij d.c.
2. non possit quis ordinari ad titulum paternæ hære
ditatis, quantumuis pater sit diues, & pauper non di
catur, qui patrem habet diuitem. Surdus de alimen-
tis, tit.1.q.23.nu.12.& q.33.nu.30.& q.103.nu.3. &
q.108.nu.8.& tit.7.q.37.nu.3. Molina de iustitia, to
mo 1.tractat.2.disputat.146. vers.illud præterea.&
Thom.Sanchez, de matrim.d.c.8.disp.19.nu.21.tra
dit Flam.Parisius d.lib.2.q.6.nu.28. namque requi-
ritur, quod vere, & realiter habeat patrimonium,
92 quod sit, vel ex hæreditate patris, vel ei donatum † a
patre, vel alio, vt patet in d.c.2. Concilij ibi, patri-
monium vero, vel pensionem obtinentes, & ibi, eo
quoque prius perspecto, patrimonium illud, vel pē-
sionem vere ab illis obtineri.& patet etiam ex decla
ratione Congregat.infra adducta nu.56.
93 Et, quod ad titulum alieni beneficij, vel † stipen-
dij ab Episcopo assignandi super fructibus suæ men
sæ non possit hodie quis ordinari, fuit decisum per
S.Congregationem Cōcilij, vt in declaratione seq.
ante promulgationem S. Concilij Triden. Episco-
pus poterat promouere clericos suos ad diuersos ti-
tulos, 1.ad tit.beneficij. c.sanctorum.70.distin.2.ad
titulum paternæ hæreditatis. c.Episcopus. de præ-
ben.in fin.seu ad titulum proprij patrimonij.c.tuis.
de præben.3. ad titulum alieni beneficij. c.postula-
sti.de iurepatron. c.per tuas.d.3.de simonia. & Fe-
lin.in c.in nostra.de rescrip.cor.34.nu.31.4.ad titu-
lum stipendij ab Episcopo sibi assignandi super fru
ctibus suæ mensæ Episcopalis. ad cap.Episcopus. de
præben. Abb.in c.cum secundum.num.11.cod.5.ad
titulum pensionis, seu stipendij a laico assignandi.
Rota decis.11.de præben.in antiquioribus, & 39.de
rescrip.in antiquis cum alijs, quæritur an, cum vr-
geat necessitas, vel commoditas Ecclesiarum suarū,
poterit ad omnes supradictos titulos clericos pro-
mouere? Cong.censuit, quo ad tertium, & quartum.
non posse, quo ad secundum, in terminis tantum, in
quibus Concilium loquitur, nempe pro necessitate,
vel vtilitate Ecclesiæ, & dummodo talis laicus sit
vere facultatibus idoneus, atque in forma valida
obliget se, suosque successores ad præstandum hoc
stipendium, & non alienandum, sine licentia Epis-
copi, illa bona super quibus assignatum erit illud sti
pendium, hæcque obligatio duret, donec ordinatus
beneficium sufficiens, aut pensionem aliunde erit
adeptus.
94 Et quamuis in ista declaratione dicatur † posse
quem ordinari ad titulum pensionis, seu stipendij à
laico assignati, in terminis Concilij, nempe pro ne-
cessitate, vel vtilitate Ecclesiæ, id tamen ita accipiē-
dum est, si laicus imponat, & assignet talem pensio-
nem, seu stipendium super certa re fructifera ad mo
dum census vitalitij. Tunc enim pensio ista seu ius
illam percipiendi, quod potest vocari census, seu an-
nuus redditus, est ius quoddam reale proprium il-
lius, atque adeo, ad tit.proprij patrimonij ordina-
95 tur, sicut posset ordinari ad titulum † census, quem
ipse ordinandus alias haberet, siue ad suam vitam;
siue perpetuo, etiam redimibilis; cum annui reddi-
tus inter immobilia computentur.c.km.exiui. §.cū-
que annui redditus. de verborum significatione.Ti
raq.de retract. Lignag.§.1.gl.6.ex nu 4. Ant.Gabr.
de verborum significatione. concl. 8. & Redoanus
de rebus Ecclesiæ.non alienan.rub.13. Couar.lib.3.
vari.c.7.nu.2.vers.2. Matienço in l.7.tit.11.lib.5.re-
copilatio. gl.1.à nu.18. & Solis, qui plures citat.de
censibus.l.1.c.7.nu.2.& l.2.c.3.a nu.32.& 2.tom.l.1.
c.1.nu.3. Quamuis in censu redimibili, quia attento
futuro euentu, & redemptionis tempore. inter mo-
bilia censeatur, Molin. de Hispan.primog.lib.2.c.
10.nu.6.& Licen. Antonius Gomez de censibus.c.3.
56 nu.4. adhibenda esset cautio, † vt si redimeretur, pe-
cunia ex iudicis decreto apud idoneas personas de-
ponatur, vt iterū collocetur; vt alias circa maiora-
tus tradit Molina sup. alias enim illud non proce-
det, vt in declaratione sequenti, S.Cong.Concilij,
an per Bullam Sixti V. contra male promotos intel-
ligatur derogatum consuetudini quorundam loco-
rum, vbi propter penuriam sacerdotum, ad sacros
ordines promoueri solent, qui super alienis bonis as
securationem habent victus, & aliarum rerum ne-
cessariarum cum cautione certa, sine alio tit.benefi-
cij, vel patrimonij, & an in illis inopia laborantibus
sufficiens patrimonium dici poterit, quod habet an-
nuum redditum 25.scutorum. Quo ad primum sua
Sanctitas consulta, non approbat talem consuetudi-
nem, sed vult patrimonium, ad cuius titulum ordi-
nandus promoueri debet, esse rem certam fructife-
ram, de qua ipse disponere valeat, ac propterea om-
nino prohibet talis consuetudinis obseruantiam.
Quo ad secūdum vero Ordinarij arbitrio relinquit
hoc iudicium, an tale patrimoniū sufficiat, propter
diuersitatem locorum, cum in vno sufficiat, quod
alibi non erit sufficiens, dummodo animaduertatur
bona esse ipsius ordinandi propria, ac ab omni con-
tractuum simulatione, & cæteris, quæ ab amicis, &
coniunctis fieri in huiusmodi casibus solent, penitus
libera, & aliena.
97 Quamuis aliquando ob penuriam sacerdotum, †
id specialiter concessū est, vt in declaratione sequen
ti, ob penuriam sacerdotum, quandoque concessum
est ordinari, sine beneficio, vel patrimonio, dummo
do quis spondeat se necessaria ordinandis ministra-
turum. Et tradit Flam.Paris.d.lib.2.q.6.num.11. &
Zecchus de republica Eccles.c.de clericis, sub nu.7.
vers 94. qui tamen male videtur velle, id posse sem-
per fieri, sine speciali dispensatione Papæ.
98 Nec poterit quis † ordinari ad titulum seruitij in
aliqua Ecclesia, cui ascribatur, vt male aiunt Flam.
Paris.sup.nu.33. Salcedo d.c.10. nu.9. in nouissima
editione, Zerola in praxi Episcopali.1.p.verb.dimis
soriæ, §.5.1.dub.& Genuen.d.c.81.sub nu.2. & alle-
gant Mayolum, supra nu.2. qui tamen id clare non
dicit, nec id probat capitulum Concilij, sess.23. de
99 reformatione, † nam ibi non agitur de promouen-
do ad titulum seruitij in aliqua Ecclesia, sed de pro-
motis ad titulum patrimonij ascribendis seruitio
alicuius Ecclesiæ, pro cuius necessitate, seu vtilitate
100 promouentur. † Quamuis non potest cogi quis, vt
gratis inseruiat illi Ecclesiæ, pro cuius necessitate,
vel vtilitate, seu commoditate assumitur, vt censuit
S.Cong.& ita colligitur, ex sequenti declaratione S.
101 Congregationis super † d.c.16. Hoc fiat in ipsa pro-
motione, nā postea fieri non potest, ordinatus enim
ad titulum patrimonij, & nulli Ecclesiæ tempore
ordinationis ascriptus, non potest amplius ascribi.
Nec Flamin.ibi refert, ita definisse S.Congregatio-
nem,

102 nem, † vt ei imponit Salcedo, & Genuen. sup. sed
quod ascriptus certæ Ecclesiæ a nullo Episcopo re-
cipiendus est, sine Ordinarij licentia. vt in declara-
tione sequenti super d.cap.16.clericus iuxta hoc de-
cretum certæ Ecclesiæ ascriptus a nullo Episcopo
recipiendus est, sine Ordinarij licentia; secus, si nul-
lum beneficium habeat in titulum requirens residē
tiam, aut nulli loco sit ascriptus, quia tunc ab omni-
bus Episcopis recipi potest, & eius Ordinarius di-
missorias concedere debet.
103 Quæ tamen ascriptio alicui Ecclesiæ, † non vide-
tur obseruari, nec esse in vsu, vt videmus, & aduer-
tit Quintanaduennas d.lib.3.nu.68.
104 At Seminarista potest ordinari ad titulum † serui
tij beneficij Seminario vniti, vt S. Congregatio cen
suit his verbis. Cooptati in Collegium Seminarij
non possunt ordinari ad titulum Seminarij, nisi ob
causam inseruiendi beneficio, quod forsan esset Se-
minario iunctum; poterit enim ordinari sub certa
assignatione fructuum in Seminario facta, causa in-
seruiendi beneficio iuncto Seminario, & cui inser-
uiat, donec sibi prouisum fuerit de congrua susten-
tatione. Flam.sup.nu.32. & Salcedo d.nu.9. Zerola
1.p.verb. Seminarium.§.6. & Zecchus d.cap.de cle-
ricis sub nu.7. vers.84. & Genuen.d.c.81. sub nu.2.
105 Et ex d.decreto Concilij c.2. & declaratione † S.
Congregationis, supra adducta.num.96.apparet pa-
trimonium, ad cuius titulum quis ordinatur, debe-
re consistere in re immobili, & fructifera, & conse-
quenter non posse quem ordinari, ad titulum patri-
monij, in bonis mobilibus; & alias tanquam ordi-
natum sine titulo sufficienti, & legitimo incurrere
pœnam, si qua esset posita contra ordinatos, sine ti-
tulo; quamuis contrarium teneant Nauar.cons.34.
106 de temporibus † ordinatio. & Zerola in praxi 2.p.
verb.dimissoriæ.§.8.nempe talem non incurrere ex
eo aliquam censuram; curare autem debere, vt quā
primum titulus bonorum mobilium conuertatur
in bona immobilia, ad mentem Concilij Triden. &
sequitur Flam. Paris. supra nu. 15.& quamuis con-
trarium sentiāt Ludo.Lopez, Emman.Rodriguez,
& Ledesma infra relati.nu.152.
107 Apparet etiam, ex d.decreti Concilij † declaratio-
nibus adductis, beneficiū, vel patrimoniū, ad cuius
titulum quis ordinatur, debere esse sufficiens ad vi-
ctum honestum. Nauar.cons.14.nu.2.& cons.23.de
temporibus ordinatio.& de oratione.c.21.num.11.
Salcedo supra nu.4.& 11. Flam. Paris.nu.13. Enriq.
lib.10.c.17.§.3. Emman. Rodriguez, 2 to.c.15. n.3.
& 6.& P. Ledes.d.c.7.de Sacram. Ordinis, cōc.5.& 7.
108 Quod procedit non solum, † si beneficium sit no-
uiter erectum, sed etiam, si esset antiquum. Cande-
labrum aureum in d. explanatione constitutionis
Sixti V.notab.11.
109 Quod etiam verum erat de iure antiquo † c. Epis-
cop⁹, & c.tuis.de præb.quāuis aliud de iure antiquo
in beneficio dicat Nauar.ibi, quē sequitur Emman.
Rodrig.sup.d.n.6. reprehēdit tamen Salcedo.d.n.4.
110 Poterit tamen quis promoueri † ad sacros Subdia
conatus, & Diaconatus ordines ad titulum benefi-
cij, non obstante, quod non lucretur illius fructus,
nisi post susceptum presbyteratus ordinem, vt S.
Cong. Concilij censuit, his verbis, potest Episcopus
ordinare subditos suos ad ordines Diaconatus, &
Subdiaconatus ad titulum, & portionem Ecclesia-
rum matricum, non obstante, quod non participēt
de fructibus illarum, nisi post susceptum Presbyte-
ratus Ordinem.
111 Et beneficium debet habere † redditus certos, nec
potest quis ordinari ad tit.beneficij, quod habet red
ditus incertos, vt ex S.Congregat. tradit Mar.Ant.
112 Genuen.d.nu.2.& quod beneficium, † aut patrimo-
nium dicatur sufficiens in proposito, relinquitur ar-
bitrio boni viri, & prudentis Ordinarij, arg.l.1. &
quæ ibi notantur. ff.de iure deliberan. vt per Salce-
dum d.nu.4. Flam. Paris.nu.14. Emman. Rodri.n.9.
Vgolin.d.c.61.de irregul.nu.6. Zerolā in praxi Epis
copali.1.p.ver.dimissoriæ.§.5.4.dub.& 2.p.eod.ver.
ad fi.Genu.d.nu.2.& Ledes.d.concl.7.vt patet ex de
113 claratione † adducta, n.96.nā vt alias S.Cōg.cēsuit,
Quantitas patrimonij, ad quod quis promoueri pos
sit, nō taxatur, sed remittitur ad terminos Concilij.
114 Sufficit tamen, † quod sit sufficiens ad honestam,
& cōmodam sustentationem cuiuslibet clerici, nec
opus est attendere ad qualitatem ordinandi, vt nō-
bilitatem, &c. nam concilium, & ius antiquum solū
requirit sufficientiam, ad honeste viuendum, ita, vt
non cogatur mendicare. Et ita tenet vt probabilius
P.Ledes.d.concl.7. cum Nauar. d.c.21. de orat. nu.
11.qui tamen ibi id non dicit.
115 Quamuis contrarium teneant † Rebuf.in praxi,
tit.de rescrip.in forma cōi.nu.24. Caldas Pereira.in
l.si Curatorē habēs.C.de in integrū restit.ver.læsis.
nu.132.Salcedo d.nu.4. Zerola sup. Emman Rodri.
d.nu.9.& Candelabrum d.not.11.dicentes, attendē
dā esse qualitatē ordinādi, vt nobilitatem, &c. Quo-
116 rū † sententia mihi videtur rigida, nec in praxi serua
ri, nā in proposito nō requiritur, quod possit viuere
decenter, iuxta suā qualitatē in particulari, sed iux-
117 ta qualitatē clerici, vt sic. Et sic est † accipiēdū quod
tradit Naua.de orat.miscell.62.n.3.vers facit, quod
Conciliū. & nu.7. vers.contra tamen, & nu.8.alias
miscell.17.& Fla. Paris de resigna.li.5.q.vlt.nu.155.
& 156.qui dicunt, quod Cōciliū d.c.2. dū statuit, ne
quis ratione beneficij ad sacros ordines promouea-
tur nisi illud sibi ad victū honeste sufficiat, non est in
telligendū de beneficio, quod sufficiat ad viuēdū de
center, & cōmode, iuxta qualitatem personæ, sed de
beneficio, quod sufficiat ad viuēdū, ita vt non coga-
tur mendicare, & sic beneficiū valoris 30.vel 40.au-
reorū & cōiter beneficiū 50. aureorū haberi pro suf
ficienti ad ordinē sacrū, qui tñ male ponit differen-
118 tiā, † inter posse viuere honeste, & posse viuere decē-
ter, seu cōmode; nā idē sunt, & Conc.d.c.2.pro eodē
sumit.tex.honeste, & verbum cōmode. Et Mar. An.
119 Genuen. supra † ait Neapoli non ordinari, nisi habē
tes ad minus annuos redditus ducatorum 36. & in
120 Sinodo Hieracen.facta sub Episcopo, † Vincencio
Bonardo, impressa Romæ anno 1598.tit.11.cap.2.
dicitur; Ad sacros ordines promouendi oportet, vt
vel beneficiū habeant Ecclesiasticum, vel patrimo-
nium, quorum vtrumque valoris sit ducatorum 25.
& saltem realiter, & cum effectu possideant.
Ex quibus infertur primo, quod obtinens benefi
121 cium, etiam † curatum non sufficiens ad honestam
sustentationem, non potest, nec tenetur ad eius titu-
lum sacris ordinari, vt censuit, S.Cong. Concilij his
verbis, Quæritur, an obtinens parochialem Eccle-
siam insufficientem ad victum teneatur promoueri
ad sacerdotium infra annum, iuxta c.licet canon.cū
Concilium videatur declarasse d.c.licet. intelligi de
beneficio Ecclesiastico sufficienti ad victum, immo
prohibeat posse promoueri ad sacros ordines. Cōg.
censuit non teneri, sed tantum expedire, vt Sanctis-
simus declaret eum debere dimittere, Sanctitas sua
probauit hanc sententiam, vt dimittat.
122 Secundo infertur sacris ordinatos † ante Conc.ad
titulum non sufficientis beneficij, vel patrimonij,

non posse promoueri ad ordines superiores, nisi forte adepti essent, vnde congrue sustentari possent, vt censuit S. Cong. Conc. in vna Seguntina his verbis, Quid agendum sit de his, qui alioqui idonei, & propter eorum sufficientiam, vel Eccles. vtilitatem, ad tit. non sufficientis patrimonij, vel beneficij, ante Sixti constitut. publicationem fuerunt ad sacros, nō tamē ad Presbyt. ordines promoti. De iā promotis ad titulū nō sufficiētis patrimonij, vel benefi. respōdet Cong. nō promouendos ad ordines superiores, nisi cōsequuti fuerint, vnde cōgrue sustētari possint.
123 Et in vna Surrentina, sic respōsum est. Si † quis ante Concilium iam erat Subdiaconus ordinatus absque titulo beneficij, poterit is postea absque titulo promoueri, dummodo saltem patrimonium ha-
124 beat. Refert Suarez sup. nu. 39. & † dicit idem esse, si quis post Cōcilium, absq; vero titulo Diaconus, vel Subdiaconus factus est, nam etiam sublata suspensione; non potest, sine vero titulo alium ordinem suscipere.
125 Tertio infertur habentem beneficium, vel † patrimonium insufficiens, non posse promoueri etiam si cum eo, & pitantijs, & alijs emolumentis, quæ ex exercitio sacrorum ordinum lucrari potest, haberet honestum victum, & etiamsi Episcopus obliget se suppleturum, nec etiam qui ex industria, & honesto officio, vt musicus, vel grammaticus, potest sustentari, quamuis habens beneficium insufficiens de per se, iuncto tamen patrimonio sufficiens, possit ordinari, vt per Zerolam. d. 1. p. verb. dimissoriæ, §. 52. dub. & Genuen. d. nu. 2. Et censuit S. Cong. Cōcilij,
126 in vna Seguntina, his verbis, † An clericus aliquis idoneus habens beneficium insufficiens de per se, sed iuncto patrimonio habeat quod sufficiat ad honestam vitæ sustentationem, poterit promoueri. cong. censuit posse Episcopum, iuxta formam c. 2. sess. 21. non obstante Bulla Sixti Papæ V. Quod si cum beneficio, aut patrimonio insufficienti iungātur pitantię, eleemosinæ, anniuersaria, confraternitates, & alia emolumenta, quæ ex celebratione Missarum in exercitio sacrorum ordinum, si ad eos promoueātur, percipere, & lucrari possunt, quæ omnia ad victum honeste sufficiant, an poterint promoueri, etiam si cum beneficio aut patrimonio insufficiēti iungantur pitantiæ, eleemosinæ &c. Cong. respōdit non posse. An possit promoueri, etiam si nihil prædictorum vel minus sufficienter haberet, si Episcopus obliget se suppleturum, quod ad alimenta sufficiat, quòque habear, vnde se sustentare possit, etiā si Episcopus obliget se suppleturum alimenta, censuit item non posse. Quid si tantum habeat, quod ex industria, vel honesto labore lucratur, puta, quod sit musicus, magister grammaticæ, pictor, aut alterius licitæ professionis, id quod sit sufficiens ad sustentationem vitæ, an possit promoueri, de industria, vel honesto labore. censuit item non posse.

Quarto infertur, non posse quem ordinari, ad ti-
127 tulum literaturæ, † quantumcunque sit literis gradu, & Collegio insignis, vt tenent Salcedo, d. c. 18. n. 9. in nouissima editione, Genuen. d. nu. 2. & Pet. Ledesma d. c. 7. ante vltimam conclusionem, & etiam
128 tenet Emmanuel Rodrigu-z supra nu. 15. saltem † in Baccalaureo in Theologia, vel iure canon. qui est bonus Scholaris, & ita cēsuit, S. Cong. vt patet in declaratione sequenti, In Concilio Vlisbonen. decretum fuit promouendos ad titulum literaturæ; iussit Sanctissimus deleri, & dixit se daturum breue Cardinali Portugalliæ, vt solos Doctores in iure canon. vel Theologia possit ipse Cardinalis præuio examine a se, facto promouere ad sacros ordines, ad hunc titulum literaturæ, qua in re suam grauat conscientiam.

Quamuis contrarium teneant plures moderni,
129 † Corduba in summ. q. 36. Enriquez d. l. 10. c. 17. ad fin. & lib. 13. c. 37. §. 2. & lib. 14. c. 5. §. 3. Maxime gl. c. & Veg. 1. p. summæ, c. 57. casu 1. qui dicunt, ita practicatū, & Enriquez ait tenuisse multos Doctores cōsultos, & post hæc Gonçalez ad regul. de mensibus gl. 4. nu. 36. dicens, ita consuluisse, quorū sententia
130 alias mihi vera visa fuerat ex ęquitate, † & Epicheia.

Quinto infertur nō posse quē promoueri ad titulū de futuro, & in spe etiam certa, puta ad beneficiū, quod quis expectat, seu ad quod est presentatus, nominatus, vel postulatus, cum Concilium clare requirat titulum de pręsenti habitum, & possessionem, & ita contra Mayolū d. l. 4. c. 15. nu. 5. quem sequitur Sayrus de censuris l. 4. c. 15. nu. 19. recte tenuit Salcedo sup. nu. 6. & Emman. Rodr. nu. 10. & Ledesm. supra post 8. conclus. inde inferens nominatum, & electū in concursu ad parochialem vacantem in mense Apostolico, non posse interim ad eius titulum ordi-
131 nari, & ante Concilium † docent Io. And. & Frācus. si Episcopus, de præben. in 6. vnde subinfertur non
132 posse aliquem promoueri ad † titulum coadiutoriæ etiam perpetuæ, cū futura successione. Ledesma sup. 11. concl. 2. difficultate, nisi forte ratione illius ha-
133 beat congruam, † tunc enim posset ordinari ad titulum illius, non tanquam ad titulum beneficij, sed illius iuris percipiendi cōgruam assignatam, tanquā ad titulum pensionis. ita Nauar. de oratione c. 20. n. 18. Salcedo sup. nu. 7. Emman. Rodriguez, nu. 13. & Ledesma ibi. & ita erit intelligendus Gonçalez gl. 5. §. 9. nu. 8. qui absolute ait, quod potest quis ordinari ad titulum coadiutoriæ.

§. I.

De alijs Dubijs.

SVMMARIA.

AN ordinatus ad titulum beneficij non possessi aliquam pœnam incurrat, nu. 133. cum sequentibus, soluitur non incurrere, licet peccet, et licet ex constitutione Sixti iam reuocata incurreret suspensionem.

An ordinatus ad titulum patrimonij, alias sufficientis, qui tantundem, vel multum debet, dicatur ordinatus sine titulo sufficiente, & incurrat pœnam positam contra ordinatum sine titulo, num. 136. cum sequentibus vsque ad 145. resoluitur negatiue.

An, si quis fuerit sacris ordinatus ad titulum beneficij possessi sine Canonico titulo peccet, & incurrat pœnam, si qua esset contra ordinatos sine titulo, num. 146. cum sequentibus resoluitur probabiliter negatiue.

Si capitulum sede vacante infra annum daret dimissorias alicui arctato ratione beneficij de facto possessi, non haberent locum pœna Concilij. nu. 149.

An ordinatus ad titulum patrimonij donati cum pacto de non petendo, seu de illo reddendo, sit ordinatus sine titulo, & incurrat aliquam pœnam. num. 150. cum sequentib. resoluitur ordinatum cum patrimonio, seu donatione fictis, esse ordinatum sine titulo, secus vero in ordinato cum patrimonio donato cum pacto, seu conditione de illo reddendo post ordinationem.

Ficta donatio quæ censeatur, nu. 153. cum sequentibus.

Melioratio facta filio pro suscipiendis ordinibus, etiam sine traditione est irreuocabilis. nu. 156. 157. & 158.

An donatio pro suscipiendis ordinibus filio simpliciter facta cōferri

ferri debeat seu imputari in legitimam. num. 159. resoluitur affirmatiue contra aliquos relatos. nu. 160.

Textus in c. penul. & c. per tuas. de simonia. solum agit de ordinato cum pacto simoniaco facto cum ordinante, seu præsentante ad ordinem, quale non est pactum, de restituendo patrimonio donato, factum cum donante. nu. 168.

Donans patrimonium alicui ad ordines potest apponere pactum, & conditionem de eo reddendo, cum ordinatus habeat alias vnde viuere possit. nu. 169.

Ordinatus ad titulum patrimonij, quod fuit renuntiatum, seu restitutum donatori ante ordinationem, siue libere, siue ex pacto apposito, est ordinatus sine titulo. nu. 170. & idem, si interuenit pactum, seu conditio de illo restituendo ante ordinationem, quamuis de facto non sit restitutum. nu. 171.

Renuntiatio patrimonij donati facta antequam ordinetur valet, nec est simoniaca; quamuis renunciatio alimentorum præstandorum ab ordinante, vel præsentante, non valeat. nu. 172. cum sequentib.

Ordinatus ad titulum patrimonij, qui post ordinationem illud retro donat, vel alienat, quamuis peccet, non incurrit suspensionem, nec est ordinatus sine titulo. nu. 175. & 176.

Alienatio patrimonij, ad cuius titulum quis est ordinatus, est nulla ex concilio, quod tollit potentiam alienandi, per illa verba, alienari nullatenus possint, maxime propter verbum nullatenus, quod inducit nullitatem actus ipso iure. nu. 176. cum sequentibus. licet ante Concilium posset alienari. num. 181.

Ordinatus sacris ordinibus ad titulum patrimonij, si illo renuntiato ad superiores promouetur, non est suspensus, nec promotus sine titulo, quia renuntiatio est nulla. nu. 182. nisi renuntiãs desineret possessionem, quæ ex actu nullo amittitur, & transfertur. nu. 183.

An valeat alienatio patrimonij, ad cuius titulum quis fuit ordinatus, facta sine licentia Episcopi, si tunc habet beneficiũ, vel alias vnde viuere possit. nu. 184. cum sequentib. resoluitur valere.

Potest occurrere necessitas, seu causa, vt possit, & debeat dari licentia alienandi patrimonium, etiamsi ordinatus aliunde non habeat vnde viuere possit. nu. 187. & 188.

Cum Episcopus ex iusta causa daret licentiam alienandi patrimonium, Episcopus maneret securus, etiam si ordinatus non haberet aliunde vnde viuere posset; si tamen sine iusta causa daret licentiam, alienatio teneret, Episcopus tamen vltra peccatum maneret obnoxius ad prouidendum ordinato. num. 189.

Licentia alienandi patrimonium non potest dari per vicarium Episcopi sine speciali mandato, & Episcopus in proposito quis intelligatur. nu. 190.

Beneficium, ad cuius titulum quis sacris fuit ordinatus, non potest resignari, nisi facta mentione, quod ad illius titulum fuit ordinatus, & constito, quod aliunde viuere possit; nec sufficit postea constare, quod tempore resignationis haberet vnde viuere posset, contra Zanallos. nu. 191. & 192.

Adeo facienda est mentio in resignatione beneficij, siue coram Papa, siue coram Ordinario, quod ad illius titulum fuit ordinatus, quod id traditum est pro forma, nec potest adimpleri per æquipollẽs, & alias nulla est resignatio. nu. 193. & 194.

Resignatio facta ab eo, qui non habet vnde viuere possit, etiam de beneficio ante Concilium obtento, est nulla. num. 195. & habet etiam id locum, licet beneficium sit iuris patronatus. num. 196.

Ratio, quare prohibetur quis libere resignare beneficiũ ad cuius titulum est sacris ordinatus. nu. 197.

In sacris constitutus, non potest vllo modo beneficium resignare, etiamsi ad illius titulum non sit promotus, nisi aliunde habeat vnde viuere possit, vt in constitutione Pij V. nu. 198.

Licet ista constitutio loquatur in resignationib. factis corã Ordinario, tamen seruatur, & habet etiã locum in curia. nu. 199.

In curia non admittitur resignatio in sacris constituti, nisi cum clausula, quod resignans aliunde habet vnde viuere possit quæ respicit substantiam gratiæ, & eius verificatio committitur Ordinario. nu. 200. cum sequentibus.

Clericus in minoribus, non solum potest libere alienare patrimonium, etiamsi ad illius titulum sit promotus, sed etiam resignare beneficium, licet non habeat aliunde vnde viuere possit, nec facta mentione, quod ad illius titulum sit promotus. num. 203.

Quæ dicatur congrua sustentatio, vt valeat alienatio patrimonij, & resignatio beneficij, ad cuius titulum quis fuit promotus. nu. 204. cum sequentibus resoluitur relinqui iudicis arbitrio, attenta qualitate personæ. resolutiones Rotæ. num. 308. & 209.

Quod dicitur de patrimonio, et beneficio, ad cuius titulum quis sacris ordinatur, procedit etiam in patrimonio, vel beneficio succedente, & subrogato loco illius. nu. 210.

Beneficium, per cuius assecutionem vacat illud, ad cuius titulum fuit quis ordinatus, non potest dici subrogatum loco illius. num. 211.

An valeat renuntiatio beneficij, ad cuius titulum quis sacris fuit ordinatus, facta cum pensione sufficienti ad congruam, non tamen facta mentione, quod ad illius titulum fuit promotus. nu. 312. cum sequentibus. resoluitur non valere, etiam in foro conscientiæ.

Idem in permutatione, nisi sit æquiualens. nu. 217. & 218.

An decretum Concilij, quatenus prohibet resignationem beneficij, ad cuius titulum quis fuit ordinatus, procedat etiam in priuationibus, & renunciationibus inductis à iure. num. 219. resoluitur negatiue. nu. 220. & sic non procedere in resignatione ex decreto. nu. 221.

An d. decretum, quatenus prohibet alienationem patrimonij, procedat in alienatione voluntaria, non autem in necessaria. nu. 222. & 223. vbi quod procedit etiam in necessaria.

Stante, quod resignatio beneficij, ad cuius titulum quis fuit ordinatus, facta contra formam Concilij, est nulla, an beneficium non vacet, sed remaneat penes resignantem. num. 224. cum sequentibus. resoluitur in resignatione facta coram Papa beneficium, non vacare; secus in facta coram Ordinario ab eo qui aliunde non habebat vnde posset commode sustentari, ex constitutione Pij V. & nu. 228. ponuntur declarationes. S. Congregationis.

An debeat adimpleri iuramentum de resignando beneficium, ad cuius titulum fuit ordinatus, vel non reuocando procuratorem ad resignan. cum non habeat alias vnde sustentari possit. nu. 230. cum sequentibus. resoluitur negatiue, & ita dari absolutionem ad cautelam a dicto iuramento.

Valet reuocatio procuratoris constituti ad resignandum ex causa permutationis, vel alias etiam cum iuramento. num. 235. contra aliquos relatos. nu. 236. videtur tamen necessaria absolutio iuramenti; cum iuramentum possit sine peccato seruari, nisi iurans sit sacris ordinatus. nu. 237.

Resolutio Rotæ, quod à concordia in beneficialibus licitum est recedere ante beneplacitum sedis Apostolicæ. nu. 238. nec recedens tenetur ad expensas alterius partis. nu. 239.

133 QVinto principaliter dubitatur † an ordinatus ad titulum beneficij, cuius possessionem non est adeptus, aliquam pœnam incurrat, in quo Naua. consi. 15. de temporibus ordinatio. docet nullam pœnam incurrere; nam licet Concilium. d. c. 2. requirat possessionem pacificam beneficij, vel patrimonij, ad cuius titulum quis ordinatur, tamen Concilium inducit ius nouum, quo ad requisitionem possessionis, quæ de iure antiquo non erat necessaria, & consequenter ob eius defectum nulla erat de iure antiquo pœna imposita, & Concilium solum innouat pœnas antiquis iuribus impositas. sequuntur Flam. Paris. d. q 6. n. 7. & Emman. Rodriguez. d. c. 15. n. 11. & Salcedo. d. c. 18. n. 7. in nouiss. editione, qui tamen

134 fatetur istum peccare,† arbitraria pœna pro modo
culpæ esse puniendum, nisi quando bona fide, &
candido animo, solo titulo, sine possessione fuit or-
dinatus, quia putabat titulum sine possessione suffi-
cere, quando non stabat per eum, quominus possef-
sionē adipisceretur, sed fuit de facto impeditus; tūc
enim non peccat in foro conscientiæ, vt ait Naua,
d. conf.15.nu.4. & Emman. Rodriguez vbi proxi-
me, sequitur etiam P. Ledesma.d.c.7.conclus.9. qui
135 tamen recte ait, quod ex d.constitutione † Sixti V.
cōtra clericos male promotos, talis incurreret suspē
sionem; nam.d.constitutio imponebat suspēsionem
contra promotos sine titulo sufficientis beneficij,
vel patrimonij, quæ verba debebant intelligi de ti-
tulo possesso, iuxta tenorem Concilij, cuius obser-
uantiam prætendebat d. constitutio, quæ tamen
iam est reuocata, vt supradictum est.
Sexto dubitatur an ordinatus ad titulum patri-
136 monij alias sufficientis, † qui tantundem debet, vel
saltem est tanto ære alieno grauatus, vt eo soluto nō
remaneat patrimoniu sufficiens ad eius sustentatio-
nem, dicatur ordinatus sine titulo sufficienti, & in-
currat pœnam positam contra ordinatum sine titu
lo, in quo videtur respōdendū affir. nam bona intel-
137 liguntur cuiusque, quæ deducto ære alieno † super-
sunt. l. sub signatum. §. bona. ff. de verborum signifi-
catione. l. cogi. ff. ad Trebellianum. siue debita sint
contracta ante acquisitum patrimonium, siue po-
stea, tamen antea ordinationē; nā cum tunc possit il
lud alienare, poterit etiam se obligare, & debita cō-
trahere, quæ ex eo solui debeant; & ita videtur tene-
138 re Suarez.d.5.tom. disputatione vlt. sectione.3.† n.
25. ait enim titulum non posse verum, ac legitimū
reputari, cum ad illum fundandū contracta sint de-
bita æqualia, vel maiora, quę aliunde solui non pos-
139 sint. Sed Naua.† conf.18.de temporibus ordinatio.
tenet illud esse verum, quando ęs alienum est cōtra-
ctum ante patrimonium quæsitum, & potest, & de-
bet solui de illo, vt quando debetur pure, & statim
peti potest, et nulla iusta exceptione impediri secus,
quando cœpit deberi post patrimonium quęsitum,
etiam ante ordinationem, de quo non debebat, nec
poterat solui, per præfatum Concilium Trident. &
ita tacite fuit contractū sub cōditione tacita, si post
ordinationē habuerit vnde soluerit, sequuntur Em-
man. Rodriguez nu.2. & Ledesma.6.concl.4. diffi-
cultate supra, Flam. Paris d.q.6.nu.12. dicens, quod
si debet tantundē, quātū valet res donata, nō vide-
140 tur suspēsus, vt respondit Nauar †quorū sententia
posset procedere, quādo ille se obligasset, & debitū
contraxisset ad soluendum, postquā esset ordinatus;
secus si se obligasset, etiam post patrimoniū quæsi-
tū ante ordinationem, tamen absolute, aut ad certū
tempus sine mentione, quod esset ordinatus; ad sol
141 uenda enim debita post ordinationem † contracta,
seu in tempus, quo esset ordinatus, expresse non vi-
detur posse alienari, etiam cum authoritate iudicis,
patrimonium, ad cuius titulum quis est ordinatus;
quamuis enim ista alienatio videatur necessaria, ha-
buit principium voluntarium, ex quo sua volunta-
te æs alienū contraxit, & sie in ea habet locum pro-
hibitio Cōcilij; ad tradita per Tiraquellū de retract.
linag.§.1.gl.14.ex nu.13.ad 17.& Parlad. rerum quo
tidianarum l.1.c.3.nu.43. Auend. resp.13.nu.6. Ma-
tien. in lib.6.tit.11.lib.5.recop.gl.1.nu.6. Girond. de
Gabellis. 5.p. a.nu.50. & Solis de censi.2.to.lib.4.c.
vn. nu. 8. & alias posset per indirectum alienare pa-
trimonium, quod non est permittendum. reg. cum
quod vna via lib.6 cum concordan.

Secus vero si se obligasset absolute aut ad certum
142 tempus † sine mentione, quod esset ordinatus, etiā
post patrimonium quæsitum, nam tale debitum vi-
detur soluendum ex patrimonio, quod transit cum
suo onere; maxime si debitum erat cum hipoteca
bonorum; nec Concilium prohibet alienationem,
seu obligationem patrimonij, antequam ad eius ti-
tulum sit ordinatus sacris. Præterea videtur verū,
quod ait Mar. Ant. Genuen. de c.81.num.2. nempe
143 †quod potest quis ordinari ad titulum donationis,
etiam si tantundem debeat, dummodo donatio sit
facta ad hunc finem ordinationis, cum alienari non
possit ex d.c.2. Naua. cōs.13. de tēporibus ordinatio.
144 Quod tamen videtur accipiendū † quando ordi-
natio fuit causa finalis, siue conditio donationis, se-
cus si impulsiua ad lib.2.§.fi.cū l. sequen. ff. de dona-
tio. & ibi Doctores, seu quando donatio fit, vt possit
ordinari, tunc enim donatio est omnino pura, & li-
bera, sicut de legato mulieri facto, vt possit nubere,
dicit Couar. in c.3. de testam. sub nu.11. vers.2. appa
ret, cum Baldo conf.249. l.4. nihilominus tamen ex
145 alia ratione videtur posse absolute † dici, ordinatum
ad titulum patrimonij alias sufficientis, non esse or
dinatum sine titulo, etiam si tandundem debeat, &
quandocumque debita contraxerit; quin clericus
non tenetur vltra quam facere possit. c. Oduardus.
de solutio. & ibi Abb. & doc. Gig. de pēsio.q.35.nu.
8.& q.62.num.22. Couar. lib.2. vari.c.1.nu.9. Baeça
de inope debitorē c. 17. & Io. Guttierrez de iuram.
confirm. 1.p. cap.17. Doctor. Paz in praxi.3.par.2.
tom.c.vn.à num.4. & Marches. de commissio.1.p.c.
3. de cōmissione super dilationibus moratorijs, &
sic ille non videtur ordinatus sine titulo cum quan-
documque debita contraxerit, non teneatur vltra
quam facere possit, & consequenter patrimonium
ad cuius titulum fuit ordinatus non possit alienari
ad illa soluenda. facit quod tradit Suarez supra nu.
26. post Mayolum de irregularitate. l.2.c.11.nu.15.
146 Septimo dubitatur an si quis fuerit † sacris ordi-
natus ad titulum beneficij, in cuius possessione pa-
cifica est, non tamen habet in eo Canonicum titu-
lum, sed est reuera intrusus, peccet mortaliter, & in-
currat pœnam, si qua esset posita contra ordinatos
sine titulo? in quo videtur respondendum affirma-
147 tiue, nam cum beneficium illud † non sit suum, vt
supponitur, videtur ordinatus sine vero titulo, nisi
bona fide, & candido animo, existimans babere ca-
nonicum titulum, sit promotus, tunc enim excusa-
retur à peccato, & consequenter à pœna. ad tradita
per Nauar. d. conf.15. nu.4. & citatos supra nu.134.
148 Nichilominus tamen probabilis † videtur abso-
lute pars negatiua, nam ad istum effectum, & vt nō
dicatur ordinatus sine titulo, sufficit sine fraude de
facto pacifice possidere beneficium, esto non habeat
legitimum titulum, vt colligitur ex Concilio.d.c.2.
quod ad hoc solum requirit, quod legitime constet
ordinandum beneficium pacifice possidere, & ita vi-
detur tenere Nauar. conf.24. de tēporib. ordinatio.
quāuis respectu patrimonij videatur requiri etiā le
gitimus titulus ex illis verbis, ab eis obtineri, & ex
prædictis, sicut in simili videtur, quod si capitulū, se
149 de vacante, † infra annū daret dimissorias seu reue-
rendas alicui arctato ratione beneficij de facto pos-
sessi, non haberent locum pœnæ statutæ a Concilio
sess.7. de reformatione c.10.
150 Octauo dubitatur, an ordinatus † ad titulum pa-
trimonij sibi donati cum pacto de non petendo, seu
de illo postea reddendo, & restituēdo, sit ordinatus
sine titulo, & incurrat aliquam pœnam.

151 In

151 In quo dico primo, † quod ordinatus cum patri-
monio ficto, seu donatione ficta, & non vera, esset re
uera ordinatus sine titulo, & incurreret pœnam su-
spensionis positam cōtra ordinatum sine titulo per
constitutionem Sixti V. quæ tamen, vt diximus, est
iam reuocata, vt patet ex declarationibus supra ad-
ductis nu. 79. & docet candelabrum aureum in ex-
planatione d. constitutionis notabil. 14. Espino. de
de testam. gl. 18. nu. 85. P. Ledesma d. c. 7. de sacram.
ordinis concl. 6. 5. difficultate, & Suarez sup. nu. 35.
Nam qui recipit patrimonium non vere, sed fi-
152 cte donatum ad istum † effectum, tenetur illud in eō
scientia restituere, quia non est suum vllo modo,
quamuis in foro exteriori constando de fraude, & fi
ctione merito illo priuaretur in pœnam talis fictus
donator. Lud. Lopez instruct. negotiantium. lib. 2.
c. 45. vers. iam quædā dubiola. Emman. Rodriguez
d. 2. tom. c. 15. nu. 7. & P. Ledesma ibi, qui tamen ma-
le ponunt exemplum in recipiente pecuniā mutua-
tam ad præsentandum Episcopo, dicendo, quod de
illa erat sibi facta donatio, vt ad illius titulum ordi-
naretur, cum patrimonium debeat consistere in re
immobili, vt supradictum est. nu. 105. & Thom. San
chez de matrimonio l. 6. disputatione 32. nu. 8.
153 Et ficta donatio censetur quando † inter ipsos do-
natorem, & donatarium dictum est, illam fieri pro-
pter formam, & ad apparentiam, non vere, & ani-
mo donandi, seu quando facta est cum pacto, de non
vtendo illa, seu de non petendo donatum, nam ista
est donatio verbalis tantum, & non realis. Quinta-
naduennas d. l. 3. nu. 69. & alij.
154 Quamuis Angulo in l. 6. de las † meioras gl. 4. nu.
9. alias gl. 10. nu. 5. dicat, quod donatio facta causa or
dinum suscipiendorum, etiam ab extraneo, quan-
tumcunque donatarius promittat nō se vsurum tali
donatione, infringi non potest propter ius quæsi-
tum. 3. c. Episcopus. c. tuis. de præben. sicut in dona-
tione, seu melioratione facta causa matrimonij, vn-
de videbatur donationem factam, etiam ficte causa
ordinum suscipiendorum valere, sed respōdetur, in
155 præsenti † non agi de præiudicio tertij, sicut in ma-
trimonio carnali, nam Episcopus, qui non fuit in
culpa, & deceptus ordinauit aliquem sine vero pa-
trimonio, non tenetur eum alere. Decius in c. 2. ad
fi. & in c. Episcopus. nu. 13. de præben. Nauar. conf.
14. & vlt. de tēporibus ordinatio. Fla. Parif. d. l. 2. q.
6. nu. 18. & Tho. Sanch. de matrimonio. lib. 6. disput.
32. nu. 8. & dictum est supra nu. 33. & Episcopus fuit
in culpa, quia sciuit, vel debuit scire, sibi imputet.
156 Melioratio tamen facta filio pro † suscipiendis or-
dinibus, etiam non interueniente traditione, erit ir-
reuocabilis iuxta l. 17. Tauri. q. 1. tit. 6. lib. 5. recopi-
lationis, in ea enim versatur causa onerosa cū Epis-
copo, qui alias non ordinaret, ne de suo aleret, & sic
post sacros ordines susceptos a parentibus reuocari
non potest. ita Cifuen. in d. l. 17. nu. 1. Couar. in cap.
Raynaldus. de testam. §. 2. nu. 7. Auendanno resp. 17.
in fi. Tell. in d. l. 17. nu. 81. & 82. Matienço d. l. 1. gl. 9.
nu. 8. Salcedo d. c. 18. nu. 15. Angul. d. l. 1. gl. 7. nu. 15.
Acenedo in l. 10. tit. 6. lib. 5. recopilat. nu. 31. 10. Gut
tierrez pract. lib. 2. q. 65. nu. 7. Morquecho de diuisio
ne bonorū. lib. 3. c. 6. nu. 90. & Emman. Rodriguez
d. c. 15. nu. 8. quamuis contra teneat Espino. d. gl. 18.
157 nu. 75. & idem esset † in donatione, quæ non esset da-
ta pro 3. & 5. vt per Angulum ibi & gl. 2. nu. 5. vnde
enim idem erit de iure communi. Igneus in l. 3. §.
158 subuenitur. ff. ad sillian. † nu. 170. Couar. Tell. Ma-
tien. & Guttier. ibi maxime iuxta tradita per Caldas
Peteiram in lib. si curatorem habens. C. de in inte-
grum restitutione verbo, læsis, num. 103. Iosephum
Gonçalez, Flores variarum c. 12. nu. 24. & Mendez
de Castr. in l. cū oportet. C. de bon. quæ liberis. n. 165.
Et an donatio, pro suscipiendis ordinibus filio
159 simpliciter facta † conferri debeat, seu imputari in
legitimam, verior videtur sententia, quod conferri
debeat, seu imputari, quia est donatio ob causam ne
cessariam, seu quasi; & id, quod datur filio, non con-
sumitur in adeptione ordinū, sed datur, vt illud post
susceptos ordines habeat ad ipsius alimenta, & con-
gruam in eo statu sustentationē, & facit l. omnimo-
do. §. imputari. C. de inofficioso testamento, nam &
id est de se alienabile, & transmissibile ad heredes, &
ideo debet conferri, & imputari, esto, sit quasi Ca-
strense peculium; quam sententiam tenent Couar.
& inadditione ibi supra Auēdanno de resp. 17. Mē-
chaca de succeßionum creatione. lib. 3. §. 22. nu. 44.
Did. Perez in l. 4. nt. 12. l. 3. ordinam. Salcedo supra
nu. 16. Angulo in lib. 9. gl. 3. nu. 25. Ayora de parti-
tio. 2. p. q. 13. Io. Guttier. d. q. 65. Emman. Rodrig. d.
c. 15. n. 8. Molina de iustitia 1. tom. tract. 2. disputat.
238. & 241. ad fi. & P. Ledesma d. c. 7. 6. concl. ad fin.
Quamuis contrariū post fabrium, Igneum, Aym.
160 Cassaneum, & Rebuffum in † praxi tit. de rescripto.
in forma communi. nu. 25. teneant Ant. Gomez in
l. 29. Tau. nu. 21. & ibi Tellius, nu. 16. Duennas regu
la. 222. nu. 3. Roias de succeßio. c. 7. à nu. 46. Matien-
ço in l. 3. tit. 8. gl. 2. nu. 14. Acenedo l. 10. tit. 6. nu. 29.
& 30. lib. 5. recopilat. Gratian. regul. 95. num. 6. &
Quintanaduennas d. lib. 3. Eccles. 2. p. præcipue ad
fi. & videtur tenere Caldas Pereira. d. verbo læsis. nu.
103. & 132. Espino. glos. 18. à nu. 66. Mendez de Ca-
stro in d. l. cum oportet. num. 165. & Velazquez de
Auendanno in d. l. 29. Tauri glos. 3. nu. 8.
161 Dico secundo, † quod ordinatus cum patrimonio
sibi donato cum pacto seu conditione de illo reddē
do, & restituendo, post ordinationem, non potest di
ci ordinatus sine titulo, nec incurreret vllam pœnā
seu suspensionem, etiam stante d. cōstitutione Sixti
V. nam iste reuera est ordinatus cum patrimonio ve
ro, & non ficto: ista enim est vera donatio, & qua
162 transfertur dominium in donatarium † licet cum
illo pacto, seu modo, ad titulum de donatio. quæ sub
modo. & longe diuersa (quamuis doctores videan-
tur confundere) ab illa, quæ fit cum pacto de non
vtendo illa, seu de non petendo donatum, quæ est
verbalis tantum, vt dixi.
163 Nec obstat dictum pactum, † seu conditio de red-
dendo, & restituendo post ordinationem, quod ob-
ligat, saltem in foro conscientiæ. Cord. in sum. q. 32.
vers. y siaun. Lud. Lopez instruct. cōscientię. 1. tom.
c. 240. ad fi. & c. 278. quia verius est nullo modo obl
164 gare, quia est con tra dispositionem concil. d. cap. 2. †
quod prohibet alienari, aut remitti patrimonium,
ad cuius titulum quis est ordinatus sine liceētia Epis-
copi, & sic dictum pactum, & conditio non valet ad
l. pacta, quæ contra. c. de pactis. & c. diaconi. 28. d. &
c. 2. 10. q. 1. & facit regula c. cum M. Ferrarien. de cō-
stitutio. de qua ibi Abbas. nu. 16. Fel. à n. 77. Decius
à nu. 67. & Ripa à nu. 70. & quod tradit Cou. in 4. 2.
p. c. 8. §. 5. nu. 9. & cum eo Matienço in l. 6. gl. 8. tit. 8.
lib. 5. recopil. Espino. gl. 16. à nu. 48. & Molina de iu
stitia 1. tom. tract. 2. disput. 169.
165 Et ita in proposito tenent † Emman. Rodriguez
d. c. 15. nu. 5. & P. Ledesma d. c. 7. 6. concl. 3. difficul-
tate, & videtur tenere Enriquez l. 13. cap. 37. §. 2. &
Cardin. Toletus d. l. 1. c. 48. vers. 5.
166 Quamuis contrariū, nempe illum † esse suspēsum,
teneant Nauar. in Man. c. 27. nu. 158. & cōs. 14. nu. 3.

& conſ.22. & vltimo. nu.2. de temporibus ordina-
tio. Mart. Ledeſma.2.p.4.quęſt.26.art.2. Pedraça in
ſum.2.p.c.2. de ſuſpenſione. Ludo. Lopez. d.c.278.
& 2.tom. 2.p.c.31. Graff.d.l.2.c.97.nu.67. Zecchus
de caſibus reſeruatis caſu 1.de ſuſpenſione. nu.19. 3.
caſu. Vega in ſpecio de Curas c.12. nu.126. Sairus
de cenſuris l.4. c.15.num.3. & Quintanaduennas d.
nu.99.& Zauallos q.527.nu.13.ex c.per tuas.el 3.&
c.penul.de ſimonia,& Salcedo d.c.18.nu.12. dicens
talem abſque dubio ſine tit.ordinari,& Thom.San-
chez ſupra dicens,eam nō fuiſſe veram donatio. ſed
fictam, nec acquiſiuiſſe donatarium dominium rei
ſic donatæ, & ſic ſine patrimonio ordinari, & Sua-
167 rez ſupra nu.35. dicens dici poſſe † procedere deci-
ſionem d.c.penul. & c.per tuas, quando quis ab ali-
quo accepit titulum patrimonij ſub pacto occulto
iterum dandi,ſi donatio illa ſpecialiter facta ſit ad fi-
nem ſuſcipiēdi ordines illo titulo quia tunc ille,qui
patrimonium cōfert,habet vicem præſentatoris ad
ordines,ſi tamen ſimpliciter fiat, quamuis alter po-
ſtea illa vtatur ad effectum ſuſcipiendi ordines, non
propterea vere, ac proprie dici poſſe præſentari ab
alio ad ordines ſuſcipiendos & ideo difficile eſſe le-
gem pœnalem ad illum caſum extendere,ex alio ta-
men probabiliori fundamētoopinari hunc, qui per
dolum & fraudem quamcunque ficto tit.ordinatur,
manere ſuſpēſum ſcilicet ex vi.d.c.neminem,& ſan-
ctorum, & conſtitutionis Sixti V. hæc Suarez.

168 Nec obſtat textus in d.c.per tuas,†& in d.cap.pe-
nul.quia,vt ſupradictum eſt.nu.31.ſolum agit de or-
dinato cum pacto ſimoniaco de non petendo proui-
ſionem, ſeu alimenta ab ordinante, vel beneficiario
cum præſentante ad ordinem; at donatio patrimo-
nij,& pactum de illo reſtituendo,eſt res ſeparata,&
diſtincta ab ordinatione, ex qua non incurritur ſi-
monia,quicquid dicat Eſpino.d.gl.18.nu.73.& cō-
ſequenter nec ſuſpenſio.d.c.per tuas. & c.penul.nec
dare alicui patrimonium eſt ſpirituale, immo ven-
di,& emi poteſt,non ergo pactum de reſtituendo ef-
ficit ſimoniam. Toletus d.c.48.verſ.4. qui ait,quod
hunc caſum ſupradictū de pacto facto nō cum ordi-
nante,aut præſentante,non inducere ſuſpenſionem
decreuit, ſeu declarauit ſignatura pœnitentiariæ,
& ſic ſeruatur, nec poteſt dici donantem patrimo-
nium,etiam ad finem ſuſcipiendi ordines, præſen-
tare ad illos, id enim proprium eſt beneficiati præ-
ſentantis ad titulum ſuæ Eccleſiæ, ſeu beneficij.

Donans autem patrimonium alicui ad ordines
169 recte poterit apponere pactum, † & conditionem
de eo reddēdo, cum ordinatus habuerit beneficium
ſufficiens,vel alias vnde viuere poſſit,quia tunc non
eſt contra Concilium.

Dico tertio,quod ſi quis fuerit ordinatus ad titu-
170 lum patrimonij † quod fuit renūciatum,remiſſum,
ſeu reſtitutum donatori ante ordinationem,ſiue li-
bere, ſiue ex pacto appoſito,eſt reuera ordinatus ſi-
ne titulo, & ſic incurreret ſuſpenſionem ſtante d.cō-
ſtitutione Sixti V.alias non, ſed ſolu peccaret mor-
taliter. Sayrus d.lib.4.c.15.nu.23.nam alienatio pa-
trimonij ante donationem, non eſt vllo iure prohi-
bita, etiamſi eſſet donatum ſpecialiter ad iſtum effe-
ctum, & ſic iſte tempore ordinationis iam non ha-
bet titulum.

171 Et idem videtur ſi interuenit pactum, †ſeu pro-
miſſio,aut conditio de illo reſtituendo ante ordina-
tionem, quamuis de facto non fuerit antea reſtitu-
tum, durat enim obligatio facta in tempore & pro
tēpore habili ad l.celſus. ff.de receptis arbitris, & c.
cum dilecti de dolo,& contum. & quæ ibi notātur,
nec in præſenti intrat remedium c.Oduardus.de ſo-
lutio. quod non teneatur vltra quam facere poſſit,
cum ſit debitor ſpeciei.

172 Nec obſtat quod ait † Nauar.d.cap.27.num.158.
quem ſequitur candelabrum aureum de ſuſpenſio-
ne.nu.31. quod talis renuntiatio patrimonij donati
facta antequam ordinetur, non videtur valere per
ea,quæ omnes dicunt in d.c.penul.de ſimonia,etiāſi
eſſet iurata iuxta Ananiam,& Felin.contra Panor.
ibi, & quod iſte incurrit ſuſpenſionem d.c.penul.vt
etiam dicit Quintanaduennas d.nu.69. qui tamen
tenet talem renuntiationem, ſeu remiſſionem vale-
re, quia ait ordinari cum ſimulatione patrimonij,
quod nullum eſt, nam vt ex ſuperioribus apparet,
173 deciſio d.c.penul. † non facit ad propoſitum de pa-
trimonio; ſolum enim agit de pacto, & iuramento
ſimoniaco de non petendo prouiſionem ab ordinā-
te,vel præſentante ad ordinem,& ſic de renuntiatio-
ne ſimoniaca alimentorum ab illis præſtandorum,
quæ non valet etiam cum iuramento,vt contra Pa-
nor. ibi num.4.dicentem, valere quoad ordinatum
qui non poteſt aliquid petere contra iuramentum,
& ſequitur Toletus d.c.48.verſ.5.tenent Mar.Soci-
nus,Anania, & Felin.nu.2.tum, quia ſimoniaca, tū
etiam,quia contra bonum publicum, quia quod or-
dinator, & præſentator teneantur prouidere ordi-
nato,fuit inductum propter bonum publicum, ne
in opprobrium totius cleri,& ordinis clericalis mē-
dicare cogatur; vnde ſuccedit regula c.ſi diligenti.
de foro competen.ex qua ratione etiam poſt ordina-
tionem,non valet;quicquid contra dicat gloſ. finam
cap.ſi Epiſcopus.de præb.in 6. quam ſequitur Abb.
Anania & Felin.ibi & Nauar.& Quintanaduennas
174 ſupra; at in propoſito de patrimonio renuntiato †
ante ordinationē, ſeu donato cum pacto de non pe-
tendo, non adeſt vlla ſimonia, quia eſt res ſeparata,
& diſtincta ab ordinatione, vt dictum eſt, & conſe-
quenter non incurritur ſuſpenſio.d.c.penul.nec reſ-
pectu donatoris adeſt alia obligatio ad prouidendū
ordinato,quam,quæ inſurgit ex ipſa donatione;vn-
de, ſi fuit ficta, aut ante ordinationem renuntiata,
nulla remanet obligatio contra illum.

Dico quarto, quod ordinatus ad titulum patri-
175 monij qui poſt ordinationem † illud retrodonat,
ſeu renuntiat, vel alienat, quamuis peccet mortali-
ter,quia facit contra prohibitionem concilij,maxi-
me, cum ſit facta ob bonum publicum principali-
ter, & fauorem totius ordinis clericalis, & ſic caſti-
gari poſſet per Epiſcopum,tamen non incurrit vllā
ſuſpenſionem. Nauar.d.num.158.verſ.2. quod & d.
cōſ.22. Salcedo ſupra nu.13. Ioan.Guttierrez pract.
lib.2.q.65.nu.10. Quintanaduennas ſupra. Zauallos
d.quæſt.527.nu.9. Lud. Lopez vbi proxime Cande-
labrum aureum ſupra nu.30. Graff. d.lib.2. cap.97.
nu.67. Emman.Rodriguez d.cap.15.nu.4. Zecchus
d.caſu 1.de ſuſpenſione.num.19.30.caſu. Lucius ſu-
pra,& Ledeſ.d.c.7.Toletus d.cap.48.verſ.18.ad fin.
Sairus d.lib.4. cap.15. nu.23.ad fin. & Suarez ſupra
num.38. quamuis contrarium ſine fundamento te-
neant Bart.Medina in ſum.lib.1.cap.11.§.58. de ſu-
ſpenſione ad fin.& Vega in ſum.2.p.c.34 caſu 86.ad
fi.& c.108.caſu 2.

176 Et ratio eſt, quia iſte non eſt ordinatus†ſine titu-
lo,& ſic non eſſet ſuſpenſus, etiam ſtante ſuſpenſio-
ne contra ordinatum ſine titulo; & nullo iure talis
pœna reperitur impoſita contra ordinatum retro
donantem, vel alienantem patrimonium, ad cuius
titulum fuit ordinatus,ſed ſolum,quod renuntiatio
& alienatio eſt nulla ex Cōcilio d.c.2. ibi, atque illa
deinceps

deinceps sine licẽtia Episcopi alienari, aut extingui,
vel remitti nullatenus possint, quæ verba inducunt
177 nullitatem † ipso iure, quia tollunt potentiã alienã-
di ad tradita per Bart. & Ias. ex nu. 16. & alios in l.
gallus. ff. de liberis, & posthu. Ioan. Nicol. Gimon.
in enchir. beneficiorum, tit. 3. c. 3. num. 17. Tiraquel
lum post leges connubiales glos. 2. seu 4. à nu. 1. Gra
tian. regula 484. Ioan. Guttierrez in Rep. l. nemo po
test. ff. de legatis 1. à num. 145. & Thom. Sanchez de
matrimonio lib. 6. disputatione 38. nu. 20. maxime
178 propter verbum, nullatenus, † quod inducit nullita-
tem actus ipso iure glos. in clem. 1. verbo nullatenus
sequestratione possess. Felin. in c. cũ accessissent, n. 8.
de cõstitutio. Corsettus in singul. verbo nullatenus,
& Tiraq. in l. si vnquam. verbo reuertatur, nu. 95. &
179 ita in proposito † tenent Nauar. cons. 17. nu. 2. & 21.
nu. 4. & cons. 22. de temporibus ordinatio. Flam. Pa
ris. d. lib. 2. q. 6. nu. 16. Quintanaduennas d. l. 3. n. 71.
Zauallos d. quæst. 527. nu. Molina d. 1. tom. tract. 2.
disputat. 238. ad fin. & Thom. Sanchez d. lib. 6. d. dis
putatione 32. nu. 7. & Toletus vbi proxime.

180 Ex quo conuincitur sententia † P. Ledesmæ d. c.
7. conclus. 6. difficul. 1. dicẽtis, probabilius esse, quod
talis alienatio, vel remissio est valida, quia Cõcilium
non facit incapacem ad transferendum dominium,
in quod videtur inclinare Suarez supra nu. 38.

181 Quamuis ante Concilium posset † alienari sine li-
centia Episcopi patrimonium ad cuius titulũ quis
fuit ordinatus gloss. fin. in c. tuis. de præbend. & ibi
Imola & Abb. nu. 8. Felin. in cap. Ecclesia S. Mariæ.
de constitutio. nu. 10. & ibi Decius, nu. 17. Selua di-
cens d. gl. ab omnibus approbatã de benef. 1. p. q. 3.
nu. 11. Couar. in d. c. Rainaldus. de testam. §. 2. nu. 7.
Redoan. de rebus Ecclesię. Rubrica 33. casu 13. Gra
tian. dicens communiter receptum regula 195. nu.
7. Ioan Guttierrez. d. lib. 2. pract. q. 65. nu. 10. & 11.
& dicit communem Zauallos d. q. 527. nu. 1. licet n.
2. & 3. dicat contrariam etiam esse communem quã
tenent Io. And. Domin. & Francus in d. c. si Episco-
pus. de præben. in 6. quando fuit expresse in titulum
assignatum, & Solis de censibus 2. tom. lib. 2. c. 3. nu.
12. vbi ait, in eo censum constitui non posse, nisi ser-
uata forma præfixa à Concilio.

182 Vnde infert Naua. d. cons. 17. & 21. † quod ordina
tus sacris ordinibus ad titulum patrimonij, si illo re
nuntiatio ad superiores promoueatur, non est suspẽ
sus, nam non præstat impedimentum, quod de iure
non sortiuntur effectum, vt habet regula iuris. in 6.
& dicta renuntiatio est nulla, ex d. decreto Concilij,
& sic non potest dici ad superiores promotus sine ti
tulo. sequitur Flam. d. quæst. 6. nu. 17. & Salcedo d.
c. 18. nu. 13. in nouissima editione.

183 Sed si renunciatio ita facta esset † vt renuntians de
sineret possessionem, quæ ex actu nullo amittitur, &
transfertur. l. 1. §. si vir vxori. ff. de acquiren. possess.
& ibi Doct. Rota decis. 519. & 612. n. 2. p. 1. diuerso-
rũ non videretur d. sententia posse procedere stante
decreto Concilij d. c. 2. & d. cõstitutione Sixti Quin
ti. iuxta supradicta dubio 5. à nu. 133.

184 Nono dubitatur, an valeat alienatio, † seu renun-
tiatio patrimonij, ad cuius titulũ quis sacris fuit or-
dinatus, facta sine licentia Episcopi, si tunc habet be
neficium, seu alias vnde congrue viuere possit.

185 In quo Quintanaduennas d. l. 3. n. 72. † cũ Bursat
to cõs. 178. nu. 55. l. 2. voluit allegare, n. 35. (qui tamẽ
id non dicit, quod Episcopi authoritas vbique ne-
cessaria sit, etiã quando alias habet vnde viuere pos-
sit, & quod, si Episcopus aditus alienationi consen-
serit, faciet quidem suo periculo) nam si patrimo-
nium, vel beneficium ordinato clerico ad victum
non suppetit, ipse de suo iusta præbebit; rursus, si
suppetet, & alienari patrimonium Episcopus iniurio
se perneget, merito iudex superior appellabitur. ean
dem sententiam scio tenuisse D. Sahagum in lectu-
ra. tit. de præb.

186 Nihilominus tamen in hoc dubio † verius vide-
tur contrarium, nam Concilium d. c. 2. solum sta-
tuit quod deinceps sine licentia Episcopi patrimo-
nium alienari non possit, donec aliunde habeat vn-
de viuere possit, atque adeo cum aliunde habet vn-
de viuere possit, non est prohibita alienatio sine li-
centia Episcopi, sed potius videtur permissa ad l.
eum prętor. ff. de iudicijs, maxime cum de iure com
muni posset alienari absolute, vt supradictum est n.
181. quod in casu dubij non censetur correctum, &
ita videtur tenere Flam. Paris. supra num. 16. & ex-
presse tenet Zauallos d. q. 527. nu. 8. & q. 561. ex nu.
22. maxime nu. 30. & seq.

187 Sed dicens, quando ordinatus † non habet aliun-
de vnde viuere possit, ad quid requiritur licentia
Episcopi ad alienandum patrimonium, cum tunc
non debeat dari, sed negari, respondetur posse occur
188 rere talem necessitatem, † seu causam ita vrgentẽ,
vt possit, ac debeat dari licentia alienandi patrimo-
nium etiam si ordinatus aliunde non habeat vnde
viuere possit, verbi gratia, si ipse, aut parentes eius
essent captiui, ad suam redemptionem, vel parentũ,
deberet dari dicta licentia; similiter si pater, aut fra-
ter clerici essent ob homicidium, vel aliud delictum
perpetratum puniendi pœna mortis, nisi parti accu
santi pro remissione daretur certa quãtitas, si filius,
aut frater clericus vellet subuenire patri, aut fratri
in hac necessitate dando illam quantitatem, quam
tamen dare non posset, nisi vendendo, seu alienan-
do patrimonium, iustissima causa esset id faciendi,
& iusta etiam causa esset ad prouidendum sorori,
quæ alias esset in magno periculo perdendi se, &
189 cum Episcopus ex iuxta causa daret † licentiam alie
nandi patrimonium, ad cuius titulum quis est ordi
natus, ipse Episcopus maneret securus, etiam si ille
non habeat aliunde vnde viuere possit; si tamen si-
ne iusta causa daret licentiam, alienatio teneret nã
Concilium solum prohibet alienationem sine licen
tia Episcopi, siue bona, siue mala; ipse tamen Epis-
copus vltra peccatum maneret obnoxius ad proui-
dendum ordinato, vt inquit Quintanaduennas su-
pra, vel ad dandum ei tantundem, sicut tenetur quã
do eum ordinare sine titulo, nec hanc licentiam alie
190 nãdi patrimoniũ videtur posse dare † vicarius Epis-
copi sine speciali mandato, & si sine facultate, aut si-
ne iusta causa eam daret, teneretur, sicut de Episco-
po diximus, facere enim causam suam, & Episcopus
in proposito videtur intelligendus Episcopus do-
micilij alienantis, vel loci, vbi res est, aut etiam ori-
191 gines ad † Ant. Gomez 2. tom. variarum c. 14 num.
17. & Simoncellum de decretis. lib. 1. tit. 1. à nu. 69.
ait etiam Zauallos vbi proxime absque licentia Or-
dinarij valere resignationem benficij, ad cuius titu-
lum quis sacris fuit ordinatus, si postea constiterit
ordinatum tempore resignationis beneficij habere
aliunde vnde commode viuere possit.

192 Sed hoc de beneficio † non est recte dictum, nec
potest procedere, nam Concilium dicto cap. secun-
do expresse dicit, quod beneficium, ad cuius titulũ
quis sacris fuit ordinatus, resignari non possit, nisi
facta mentione, quod ad illius titulum fuit promo-
tus, neque ea resignatio admittatur, nisi constito,
quod aliunde commode viuere possit, & aliter facta

resignatio nulla fit, atque adeo in resignatione beneficij non sufficit postea constare resignantem tempore resignationis habere aliunde vnde viuere possit, sed tempore resignationis debet fieri mentio, quod ad illius titulum fuit promotus, & ante admissionem constare superiori, quod aliunde habet vn-
193 de viuere possit, & adeo verum est † facieodam esse meotionem in resignatione beneficij siue coram Papa siue coram Ordin. quod ad illius tit. fuit ad sacros promotus, quod id traditum est pro forma, nec potest adimpleri per æquipollens, vt censuit San. Congregatio Concilij de anno 1588. vt in sequenti declaratione: Fuit dubitatum an pro forma traditum esset, vt resignans teneatur facere mentionem se ad titulum illius fuisse promotum, adeo quod per ęquipollens adimpleri non possit, & fuit resolutum pro forma traditum esse a Concilio stante clausula annullatiua, & quod Cõcilium negatiue loquitur. Ias. in l. quod si nominatim prima ff. de liberis, & posth. Felin. in c. cũ dilecta. de rescrip. quo staote per æquipollens, non potest adimpleri. Flamin. Parisius d. lib. 2. q. 6. nu. 39. & lib. 5. q. vlt. nu. 175. & ita si de hoc non fuerit facta mentio, nullam esse resignationem
194 † fuit resolutum per Rotam in vna Salamantina coram D. Orano de mense Maij eiusdem anni 1588. & in vna Hispalen. coram Illustrissimo Plato. 17. Iunij eodem anno. Flam. Parisius d. nu. 39. & d. nu. 175. & idem fuit resolutum in vna Aretina plebis 4. Decemb. 1600. coram D. Millino supra adducta 1. p. c. 5. nu. 438. nec sufficere expressionem, quod resignanti remanebat vode viueret, & post tradit Gonçalez d. gl. 5. §. 10. num. 35. dicens idem resolutum in Mutinen. Canonicatus, de qua infra. nu. 218.

195 Et resignatio facta ab eo, † qui non haber vnde viuere possit, etiam de beneficio ante Concilium obtento, est nulla ex dicto decreto, vt S. Congregatio censuit super eo, ibi nulla fit, quæritur an habeat locum etiam eo casu, quo renuntiatum fuit beneficiũ longe ante Concilium obtentum ab eo, qui non habet vnde viuere possit, litigatur enim inter resignantem, & resignatarium, respondit Congregatio propter generalem rationem decreti positam in principio huius capituli comprehendi tam beneficia obtenta ante Concilium, quam post.

196 Et habere etiam id locum, licet † beneficium sit iuris patronatus, fuit resolutum per d. S. Cõgregationem super d. c. 2. his verbis, habent etiam locum omnia hæc etiam si beneficia essent iuris patronatus.

197 Et ratio, quare † prohibetur quis libere resignare beneficium, ad cuius titulum est sacris ordinatus, nam non potest ordinari sine titulo, ne cum ordinis dedecore mendicare, aut aliquem sordidum quæstũ exercere cogeretur, vt supra dictum est in prin. & eadem ratio vrget, ne quis possit resignare beneficium ad cuius titulum fuit ordinatus. Flaminius Parisius d. lib. 2. quæst 6. nu. 4. & 35.

198 Quinimmo in sacris † constitutus non potest vllo modo beneficium resignare, etiam si ad illius titulum non sit promotus, nisi aliunde habeat vnde cõmode viuere possit, vt in constitutione Pij V. 56. in ordine suarum constitutionum incipien. quanta Ecclesiæ. data calendis Aprilis. 1563. ibi, sed nec horũ vllus sacro ordine mancipatus, nisi Religionem ingressurus, valeat vllo modo beneficium, vel officiũ ecclesiasticum resignare, nisi aliunde ei sit quo in vita possit commode sustentari.

199 Quæ constitutio, † licet loquatur in resignationibus factis coram Ordinario, tamen seruatur, & habet locum in curia, quia militat eadem ratio in proposito, vt fuit solutum in vna Lucana. 5. Decemb. 1586. coram D. Orano, Flaminius Parisius q. 14. n.
200 3. & d. l. 5. q. † vltima. nu. 76. in qua quidem curia nõ admittitur resignatio alicuius io sacris constituti, nisi cum clausula, quod resignans aliunde habet vn
201 de commode viuere possit. † Quæ respicit substantiam gratiæ, nam attento stilo alias non solet concedi, vt fuit resolutum in d. Lucana. Flaminius Pari-
202 sius d. lib. 2. † q. 6. nu. 41. & d. l. 3. q. 14. nu. 6. cuius verificatio committitur Ordinario, si resignatio est in forma dignum, vt quotidie videmus, de quo vide dicenda infra 6. p. c. 2. dub. 11. nu. 231.

203 Clericus autem in † minoribus ordinibus taotum constitutus non solum potest libere & absolute alienare patrimonium, etiam si ad illius titulum sit promotus, sed etiam potest resignare beneficium, licet non habeat aliunde vnde viuere possit, nec facta mẽtione, quod ad illius titulum sit promotus, siue renuntiatio fiat coram Ordinario, siue coram Papa; nam nec Concilium, nec dicta constitutio Pij V. loquuntur de constitutis in minoribus, quia in eis cessat ratio dedecoris ordinis. Flaminius Parisius d. q. 14. ou. 1. & 2. & d. q. vltima. nu. 78. D. Ioan. Guttierrez. cons. 42. nu. 10. & Zaual. d. q. 561. nu. 26. & ita in resignationibus per eos factis non ponitur supradicta clausula, sed in præsenti offert se difficultas, quæ
204 dicatur congrua sustentatio, † vt valeat alienatio patrimonij, & resignatio beneficij, ad cuius titulum quis fuit promotus, in qua Zauallos. d. q. 561. ex nu. 27. ait, relinqui iudicis arbitrio, qui considerata qua-
205 litáte † persooarum, locorum, & temporis, iudicabit; solere tamen de stilo curiæ pro congrua susteotatione centum pro rectore designari, verius tamen se existimare quod hodie illa dicatur congruæ sustẽtationis retentio, si ordinatus detinet beneficium, 50. aureorum, cum illa quantitas reputetur ab Ordinario sufficiens à principio, vt clericus sacris nrdinibus insigniri valeat. Flaminius d. q. vlt. nu. 156. quia nihil est in iure tam naturale, quam vt omnis res dissoluatur per quascumque causas nascitur.

206 Vode vult Zauallos, † quod illa quantitas, quę est sufficiens à principio, vt quis ad sacros Ordines promoueatur, erit etiam sufficiens, vt patrimonium, ad cuius titulum est promotus, possit alienari, & resignatio beneficij, ad cuius titulum est promotus, sortiatur effectum, & dicatur resignans aliunde habere vnde commode viuerę possit, vt requirit Conciliũ, & consequenter non erit attẽdenda quoad hoc qualitas personæ, vt nobilitas, literatura &c. sed honesta, congrua & commoda sustentatio respectu cuiuslibet clerici, iuxta d. supra num. 114. bene tamen verum est, cum minori quaotitate solere Ordinarij cõtentari, & satisfieri ad effectum ordinandi aliquem, quam ad istum effectum.

207 Quinimmo ad istum effectum † videtur attendenda qualitas personæ, vt tenent Fuscus de visitat. lib. 2. c. 28. ou. 19. & Flaminius Parisius d. q. vlt. nu. 181. maxime in resignationibus quæ fiunt coram Papa, in quibus, vt diximus, sẽper dicitur, quod resignans aliunde habet vnde cõmode viuere posfit, vt in vna Hispalen. dimidiæ portionis. 20. Iun. 1591. coram D. Orano, in qua fuit resolutum, quod pro sustenta-
208 tione commoda † non sufficit, quo ad necessariam sustentationem sine penuria sufficit. gl. in c. periculoso. §. sane, verbo, absque penuria. & ibi Gemin. Francus & alij de statu regularium. l 6. Abb. in c 1. nu. 4. de institutio. Rebuffus de congrua. nu. 78. quæ commoda sustentatio cõsideratur inspecta qualitate personæ, & loci, vbi moram trahit ad tradita per

Ancar.

Ancar.conſ.383.ad fi. Aym.conſ.189.in fin. Et facit deciſ. 1. in cauſa Abulen. beneficij infra adducta 6. p.c.2.dub.4 nu.47.& vide ibi dicta dub.11.ſub dubitatione a nu.286.

209 At in vna Brixien. parochialis. 20. † Nou.1598. ☞ coram D.Penna Rota habuit pro congrua reſignãtis, ex qua commode ſuſtentari poſſit, vt dicitur in literis reſignationis 55.ducatos, quos habebat ex patrimonio,& penſione in reſignatione reſeruata, maxime accedente iudicio Ordinarij qui expediuit reſignationem,& conſiderandum eſt tempus reſignationis, quibus accedebat, quod cum Rota ſolita ſit aſſignare.50.pro congrua vicarij,ſimiliter pro congrua iſtius videbatur ſufficere. 55. & quamuis in literis dicatur, dummodo aliunde, non excluditur, quin penſinſit, in ea computanda quoniam verbũ, aliunde, ponitur ad excluſionem beneficij reſignati,non autem penſionis,

210 Id autem,quod dicitur†de patrimonio & beneficio, ad cuius titulum quis ſacris ordinatur, vt patrimonium non poſſit alienari,ſine licentia Epiſcopi, donec aliunde habeat vnde viuere poſſit, nec beneficium reſignari, niſi facta mentione, quod ad illius titulum, ſit promotus, & quod titulus debeat eſſe perpetuus,de quo ſupra 1.p.c.2.à nu.83. & quod patrimoniũ conſiſtat in re immobili fructifera,de quo ſupra nu.105.&c. videntur habere locum,& procedere etiam in patrimonio,vel beneficio ſuccedente, & ſubrogato loco illius, ad cuius titulum fuit ordinatus ex regula, quod ſubrogatum ſapit naturam eius,in cuius locum ſubrogatur, & ſubrogatum intelligitur cum qualitatibus eius,cuius loco ſubrogatur.l.ſi cum.§.qui iniuriarum.ff.ſi quis cautionibus, cum alijs per Iaſ.ibi & Tiraquell.de retract.lignag. §.1.gl.10. nu.80. & Matienço in l.1.tit.4 gl.8.nu.1. & l.16.tit.10. gl.3.nu.2.lib.5. recopilationis & ſubrogatum debet eſſe eiuſdem iuris, & conditionis, cuius eſt illud, in cuius locum ſubrogatur, & debet eſſe tale,quod a principio poterit eſſe.Bald.per tex tum ibi in l.Parabolam. C.de Epiſcopis, & clericis, & condncunt deciſiones Rotæ in cauſa Salamantina conductoriæ infra adductæ 4.p.c.5.ad fin.

211 Beneficium autem,per cuius†aſſequutionem vacat illud, ad cuius titulum fuit quis ordinatus, non videtur poſſe dici ſubrogatum loco illius,cũ illa vacatio inducatur a iure propter incompatibilitatem.

212 Decimo dubitatur an valeat † renuntiatio beneficij, ad cuius titulum quis ſacris fuit ordinatus, facta cum penſione ſufficienti ad congruam ſuſtentationem,non tamen facta mentione quod ad illius titulum fuit promotus.

213 In quo Nau.conſ.9.de†renuntiatione,tenet valere talem renuntiationem ſaltem in foro conſciẽtię; ſequuntur Flam. Pariſius d.l.2. quæſt.6. num.41. & Emman. Rodriguez d.2.tom.c.15.nu.12.

214 Verius tamen eſt non valere,quia † vt dictum eſt ſupra nu.193.id traditum eſt pro forma, & indiſtincte annullatur reſignatio aliter facta. Et ita tenet S.

215 Congregatio Concilij, † vt in ſequenti declaratio- ☞ ne ſuper d.c.2. Pra ſuppoſita ſupplicatione reſignationis parochialis, de quo agitur per D. Gaſparem in fauorem D.Ioannis de Miron,cum reſeruatione penſionis. 180.ducatorum prædicto D. Gaſpari ſoluendę,& quod in eadem ſupplicatione D.Gaſpar narrauit, quod per quinquenium dictam parochialem poſſederat,an in caſu,de quo agitur,intret Concilium Trid. hoc cap. Congregatio cenſuit Concilium intrare.

216 Et quod talis reſignatio ſit nulla † etiam in foro conſcientię expreſſe tenet dicens longe probabilius P.Ledeſma d.cap.7.poſt 10,concluſ.

217 Vndecimo dubitatur, an etiam id † procedat in permutatione, vt ſit nulla, non facta mẽtione quod ad titulũ beneficij permutati fuit ſacris ordinatus.

218 Et reſpondetur procedere, niſi † permutatio ſit ☞ æquiualens vt S.Congregatio cenſuit ſuper d.cap.2. ibi & aliter facta reſignatio nulla ſit, Congregatio cenſuit hoc non procedere in æquiualenti.Et quod procedit etiã in permutatione tradit poſt hęc Gonçalez d.gl.5.§.10. a nu.43. dicens reſolutum in Mutinen.Canonicatus.19.Nouemb.1602. corã D.Lita vbi fuit ſupra dictum competere reſignanti actionẽ ſpolij,etiamſi permutatio non potuerit habere effectum ex noua culpa reſignãtis, quia in examine fuit reprobatus, neque obſtare illi conſtitutionem Gregorianam de publican.reſignationibus.

219 12.Dubitatur an decretum † quatenus prohibet reſignationem beneficij, ad cuius tit.quis fuit ſacris ordinatus, niſi aliunde habeat vnde viuere poſſit, procedat etiam in priuationibus, & renuntiationibus inductis à iure, vt per aſſequutionem alterius in compatibilis.

220 Et reſpondetur negatiue,†nam Concilium ibi ſolum tollit renunciationes voluntarias vt S.Congre ☞ gatio cenſuit ſuper d. c.2. his verbis, hoc decretum prohibet reſignationes voluntarias, non autem priuationes. Et facit quod tradit Nauar. in c.accepta. de reſtitutione ſpolia. octaua oppoſitionis ſolutione.num.4.

221 Vnde infertur.d.decretum† non procedere in reſignatione facienda ex decreto per Papam appoſito in gratia alterius incompatibilis, & in ea non erit opus facere mentionem, quod ad illius titulum fuit ſacris ordinatus, ex quo eſt reſignatio neceſſaria iniuncta a Papa.

222 Inferri etiam videtur quod d. † decretum,quatenus prohibet alienationẽ patrimonij, ad cuius titulũ quis fuit ſacris ordinatus, procedit in alienatione voluntaria,non autem in neceſſaria,vt ea,quę fieret cauſa debitorum, niſi ea fuiſſent contracta in fraudem d.decreti, & facit l. 1. C.de præſidijs minorum.

223 Nihilominus tamen ſupra 6.dubio†a nu.139. dictum eſt contrarium, maxime quando debita ſunt contracta poſt ordinationem, ſeu tempus illius, & quia clericus non tenetur vltra quam facere poſſit, & iſta alienatio habet principium voluntarium, & d. legis 1. poteſt reſponderi, quod alienatio rerum minorum non ita abſolute prohibetur.

13.Dubitatur ſtante, quod reſignatio beneficij,

224 ad cuius titulum † quis fuit ſacris ordinatus, facta contra tenorem, & formam dicti decreti, eſt nulla, an ita ſit nulla, vt beneficium non vacet, ſed remaneat penes reſignantem.

225 Et quidem, quod attinet ad † reſignationem facta coram Papa,certum eſt beneficium non vacare, ſed ius remanere penes reſignantem, nam cum reſignatio non tenet, ius non abdicatur à reſignante.

226 Ex qua ratione idem etiam erat†dicendum in reſignatione facta coram Ordinario,ſtando in terminis Concilij ſupra,& ita abſolute tenet Zauallos ſupra d.q.561.n.22.in reſignatione beneficij, ad cuius titulum fuit aliquis ordinatus,non retenta congrua ſuſtentatione, cum ſit nulla vt in d. c.2. non vacare beneficium,& ſic non eſſe neceſſarium nouum titulum., nec collationem.

Ex conſtitutione tamẽ Pij V.58.de qua ſupra nu.

227 in reſignatione † beneficij,ad cuius titulum aliquis ſacris fuit ordinatus, facta corã Ordinario cum reſignans

signans non haberet aliunde quo posset commóde
sustentari, dicendum est beneficium vacare, nec re-
signantem posse ad illud redire, sed de eo vti vere
vacan. libere prouidendum, non per Ordinarium
ipsum, sed per Papam, siue alios superiores Ordina-
rij, qui talem resignationem admisit, aut patronos,
si beneficium est iuris patronatus, iuxta aliam con-
stitutionem eiusdem Pij V. 42. datam sexto Idus Au
gusti. 1567. quam alias ibi in suo robore relinquit,
& Ordinarius admittens talem resignationem in-
currit pœnam suspensionis a collatione beneficio-
rum ibi impositam, & tenetur ipsum resignantem
alere, vt cẽsuit S. Congregatio Cõcilij, vt per Flam.
Parisiũ d. lib. 2. q. 6. nu. 41. & 42. & apparet in decla-
228 rationibus† sequẽtibus super d. c. 21. Beneficium se-
mel à se alienans quia illud resignauit in manus Or-
dinarij, illud idem amplius recuperare non potest,
si resignatio facta est post bullam Pij V. 6. Idus Au-
gusti. 1567. quæ eiusmodi resignationes beneficio-
rum fieri prohibuit in manus Ordinariorum, ac,
si factæ essent, statuit beneficia ipsa vera vacare, &
a sede Apostolica, vel a superioribus Ordinariorum
ipsorum posse conferri, neque vero ab ipso Ordina-
rio eadem resignatio fuerat admittenda, si resigñãs
eum, presbyterij ordini esset descriptus, nihil aliud
præterea habebat quo vitam suam commode sustẽ-
tare posset, cum Sanct. Dominus noster altera bulla
edita calendis Aprilis. 1568. huiusmodi resignatio-
nis prohibuerit admitti, & quia Ordinarius huic in
terdicto non paruit, sua Sanctitas hac de re voluit
resignantem ab eo Ordinario alendum esse aut alia
ratione illius commoditati prouidendum, eique ip
sum beneficium resignatum omnino adimendum,
& in eo, instituendum eum, qui fuerit a patrono
præsentatus. Secunda si Ordinarius, non habens
facultatem admittẽdi resignationes sibi a Pio V. in
certis casibus sublatam, hanc resignationem admi-
serit beneficij, ad quod resignans ordinatus erat, be
neficium vacat Apostolicæ Sedi, sed Ordinarius illi
de proprio prouidere tenetur. Tertia, Ordinarius,
qui admiserit resignationem factam ab aliquo pres-
bytero, qui nihil aliud, præter id beneficium, habe-
bat, vnde commode se sustentare posset, tenetur eũ
alere, nec potest eidẽ beneficiũ illud resignatũ resti-
tuere, sed in eo institui debet ille, qui præsentatus
fuerit à patrono. Quarta ibi neque ea resignatio ad-
mittatur. Et pœnam admittentibus imponit Pius
Quintus in Bulla Calendis Aprilis. 1568. incipien.
Quanta Ecclesia Dei.
229 In resignatione vero facta coram † Ordinario ab
eo, qui aliunde commode viuere potest, non tamen
facta mentione, quod ad illius titulum sit promo-
tus, videtur standum esse Concilio, [illegible] eam non
vacare beneficium, quia constitutio Pij V. non lo-
quitur in hoc casu.
230 Decimo quarto dubitatur an, si † habens benefi-
cium, ad cuius tit. fuit ordinatus, iurauerit illud resi
gnare, vel procuratorem constitutum ad resignan-
dum non reuocare, cum non habet alias vnde sustẽ-
tari possit, teneatur adimplere tale iuramentum.
231 In quo breuiter respondetur † negatiue, quia est
contra dispositionem Concilij. c. si diligenti. de fo-
ro competen. ibi, nec iuramentum, & iuramentum
non est vinculum iniquitatis. c. quãto. c. Quintaual-
lis. de iureiurando. regula, non est obligatorium. in
6 cum aliis.
232 Et ita debitur ad cautelam absolutio † à dicto iu-
ramento, vt per sanctam Congregationem Concilij
in declarationibus sequentibus super d. cap. 2. Pri-
ma, qui beneficiũ, ad quod fuit ordinatus, resigna-
re iurauerit, pœnitentia imposita est absoluendus,
ne resignet. Secunda, cum habens Parochiam iuras-
set non reuocare procuratorem quem fecerat ad re-
signandum, petijt vt absolueretur à iuramento, quo
loco visum est procuratorem posse reuocari. Flam.
Paris. d. lib. 2. quæst. 6. nu. 43.
Nec obstat decisio Rotæ octaua de procurator.
233 in antiquis, quę habet, † quod constituens procura-
torem ad resignandum beneficium ex causa permu-
tationis cum iuramento de non reuocando, non po
test valide reuocare, & adducit Felinus in c. ex p. de-
cani, de rescrip. num. 12 & in d. cap. si diligenti. no-
na Fall. numer. 32. Aufrerius ad Capellam Tholos.
234 decis. 261. quia ista † decisio non loquitur, nec pro-
cedit, vbi resignatio est contra iuris dispositionem
vt in proposito, & præterea dicta decisio Rotæ, &
235 Capellæ Tholosanæ, † ibi, quam sequitur Ioan. Ni-
col. Gimon. in enchiridio benefi. tit. 5. c. 5. ex nu. 3.
non est in vsu, sed indifferenter practicatur, quod
in quibuscunque resignationibus siue, ex causa per-
mutationis, siue alias quacumque ratione corresp-
ctiuis, locus sit pœnitentiæ, donec resignatio per su
periorem fuerit recepta, & admissa; nec darentur
per cancellariam literę ad cogendum via iuris par-
tem renitentem, vt seruaret contenta, vt post Hie-
ronymum. Paulum in pract. cancellariæ versic. duo
tractarunt. tradit Maria Gallesius de obligatione
in forma camere, 2. p. ad sextam particulam, quæst.
1. nu. 3. qui etiam ait, suo tempore in pluribus causis
Rotam iudicasse Flam. Parisius lib. 9. quæst. 31. &
faciunt tradita per Couarru. in c. quamuis pactum.
2. p. §. 2. nu. 5.
236 Quamuis P. de Vbaldis de † permutatione benef.
nu. 40. post Fedr. eod. tract. quæst. 38. teneat, si bene-
ficiari tractantes de permutatione beneficiorũ pro-
miserunt, ad inuicem fide data, procurare permuta
tionem fieri per illos, qui habent authoritatem, &
consentire, altero instante posse superiorem com-
pellere renitentem ad permutandum, & si omnino
nollet, posse inuitum illum transferre, de quo tamẽ
dubitat Bellam. eodem tract. 2. p. quæst. 5.
Videtur tamen necessaria absolutio dicti iuramẽ
237 ti † non vt incurratur periurium, cum iuramentum
possit sine interitu salutis æternæ seruari, nisi iurãs
sit sacris ordinatus, maxime ad titulum illius bene-
ficij, nec aliunde habet vnde viuere postit, sicut in
testamento iurato, vt per Coua. in rubr. de testam.
2. p. nu. 15. & Flam. Paris. supra nu. 31.
238 Et facit resolutio in causa Toletana, † & Abulen.
pensionis coram D. Reomano anno 1553. vbi fuit
tentum à concordia, in beneficialibus licitum esse
recedere ante beneplacitum Sedis Apostolicæ. Pri-
mo, quia in contractibus innominatis re integra est
locus pœnitentiæ. l. si pecuniam, & ibi glossa de con
ditione ob causam. Secundo quia cõcordia in bene-
ficialibus, non valet etiam cum iuramento. cap. con
stitutus. & cap. super eo. de transactio. nec clausu-
la, saluo beneplacito, quicquam operatur ante con-
firmationem Papę, quoad validitatem concordiæ,
licet operetur, ne partes incurrant pœnam contra-
hendo super re spirituali, adeo quod si antequam su
perueniat beneplacitum, pœnitentia interuenerit,
irritabitur concordia. Abb. cap. super eo. in fi. de cõ-
ditio. appositis. Ita in d. Toletana, & Abulen. & di-
ctum fuit prius esse tentum in Cæsaraugustana con
cordię coram D. Rauellen. 1542. vt in decisione Pu
tei 353. lib. 1. & in Tarraconen. concordiæ, coram
Decano, vt per Verallum decis. 184. lib. 1. in manu-
scriptis,

scriptis,& tradit etiam Cæsar de Grassijs decis.192. num.8.& Rota decis.573.nu.2.p.1. diuersorum, & post hæc Gonçalez glos.12.a nu.80 qui a nu.83.ait,
139 quod in hoc casu pars, quæ recedit, † & pœnitet, tenetur subministrare alteri parti omnes expensas iā factas ratione d.cōcordiæ, vel resignationis, vt alias tradit Io.Guttierrez can.q.1.c.22.n.19.arg.l. si pecuniam.ff.de conditione causa data, sed id mihi nō placet, nam cum recedens suo iure vtatur, non tenetur ad expensas alterius partis, nec obest. d.l. si pecuniā. quia loquitur de contractu in nominato, qui non interuenit in proposito proprie.

TERTIA PARS, DE OBLIGATIONIBVS, ET ONERIBVS,

Continet Quatuor Capita.

CAP. I.

De obligatione recitandi.

SVMMARIA.

Quodlibet beneficium obligat saltem ad recitandū horas, cum detur propter officium, nu.1.

Non recitantes etiam ante sex menses peccant mortaliter, & post sex menses ab obtento beneficio fructus suos non faciunt pro rata omissionis officij & temporis, nu.2.

Literam constitutionis Concilij Lateranen. vlt. qui referunt, nu.3. quam male mutant aliqui nu.4.

Dicta constitutio innouatur, & declaratur per constitutionem Pij V. 1.38. quæ hic ponitur, nu.5.

Istam constitutionem Pij V. qui adducunt, & explicant, nu.6.

Beneficiati non recitantes, non tenentur ad restitutionem fructuum ex iure naturali, & diuino, sed ex iure positiuo nu.7. & ita de iure antiquo non tenebantur eos restituere, num.8. contra aliquos relatos, nu.10.

Verbum statuimus, est iuris noui inductiuum. nu.9.

Regula, quod datum ob causam, causa non secuta repeti potest, explicatur, nu.11.12.& 13.

Obligatio recitandi, quam habent beneficiati, sicut illa, quam habent in sacris constituti, non est iustitiæ, sed religionis ex præcepto Ecclesiæ, nu.14.& 126.contra aliquos relatos numero 15.

Beneficiatus omittēs aliquod seruitium, seu munus iniunctum, non tenetur ad restitutionem, sed illud supplere, si potest, nec qui non residet in benef. residentiam requirente, n.16.

Beneficiatus non recitans intra sex primos menses facit indistincte fructus suos, quicquid aliqui dicant, n.17. vsque ad 23.

Beneficiatus omittens officium primo semestri, non tenetur ad restitutionem etiamsi per aliquod tempus horas persoluerit, & postea omittat. contra Summam Coronam, n.24.& 25.

Beneficiatus, qui bona fide, & absque mortali omisit recitare, etiam post sex menses, non tenetur ad restitut. nu.26.

Etiam pro omissione vnius, aut duorum dierum, aut vnius horæ est obligatio restituendi pro rata. nu.27.

Non recitantes tenentur restituere in integrum omnes fructus, etiamsi beneficium sit curatum, vel habens alia onera contra aliquos, nu.28. vsq. 34.

Restitutionem distributionum quotidianarum, seu grossæ Canonicatuum, quas Canonici alias choro interessentes amittunt, ob non recitationem horarum, acquiritur fabricæ, vel pauperibus & non alijs Canonicis, seu mensæ capit. licet alias soleant alijs accrescere, nu.35.& 36.& idem in redditibus pēsionis amissis, ob non recitationem officij parui, nu.37.

Quodlibet beneficium, etiam tenue, obligat ad horas, contra aliquos, nu.38.39.& 40.

Beneficium nullos omnino habens redditus, non obligat ad horas, nu.41. non solum, quod numquam habuit redditus, quod reuera beneficium dici non potest, nam beneficium non debet esse sine redditib. nu.42.& 43. sed etiam, quod ab initio eos habuit, nu.44.

Et si beneficium habeat redditus, si tamen illud habens neque per se neque per alium percepit, nec per eum stat, in posterū est percepturus, non tenetur recitare, nu.45.

An qui habet solum tit. beneficij, reseruatis alteri omnib. fructib. teneatur recitare, nu.46. cum seq. vsque ad 59. vbi ponuntur variæ sententiæ, & resoluitur distinguendo.

An noui Canonici teneantur recitare primo anno in quo non lucrantur ex statuto, vel consuetudine Ecclesiæ, nu.60. cū sequentib. vsq. ad 77. resoluitur teneri, si saltem lucrantur horos, seu distributiones quotidianas, aut si fructus reseruantur post mortem, aut si per ipsos stat, si vero nihil lucrantur, etiam de facto non teneri.

An ratione beneficij teneatur quis recitare etiam ante possessionem quæsitam, num.78. ponuntur sententiæ doctorum, vsq; ad num.83.

Certum est non teneri recitare, qui adhuc ius in beneficio non habet, licet habeat ius ad illud. nu.84.

Certum etiam est teneri recitare beneficiatum, si habet possessionem beneficij, aut per eum stat. nu. 85. quod videtur etiam habere locum in habente possessionem beneficij, maxime cū fructibus, licet nō pacificam, sed cum litigio contra aliquos. nu.86. cum sequen.

Videtur etiam id habere locum in habente possessionem beneficij sine iusto titulo, nu.90. quamuis prouisus, cuius collatio non valet, non tenebitur recitare ante possessionem, etiamsi per eum steterit, nu.91.

Habens collationem beneficij acceptatam tenetur recitare licet nondum acceperit possessionem, nec per eum steterit. nu. 92. quando prouisio est certa, quamuis contraria sententia non videatur improbabilis, nu.93. cuius fundamento respondetur, nu.94. Nec Nauarr. tenet contrarium, & Emman. Rodriq. est sibi contrarius. nu.95.

Contraria opinio procederet in Canonico, qui nihil potest quærere de fructibus ante possessionem, nu.96.

Nescienti recitare non est licitum accipere beneficium sibi collatum. nec illud prætendere secundum Nauarr. & alios, n.97. sed hæc sententia videtur nimis rigida, nu.98.

Expectantes beneficia ratione expectatiuæ, vel resignationis, quæ in eorum fauorem fit, aut præsentationis, electionis, seu nominationis de eis factæ, mandatiue de prouidendo, sicut, & qui volunt sacris initiari, debent sibi parare breuiarium,

discereq;

discerede modum recitandi, numero 99.

An etiam teneatur recitare habens prouisionem, & titulum benef. in cuius possessione est alius, contra quem litigat, aut tenetur, nu. 100. sententia negatiua, 101. aff. nu. 102. quæ placet, quando esset certa, aut quasi certa victoria illius nu. 103. alias secus, nu. 104.

An qui habet beneficium in commendam teneatur recitare. n. 105. & 106. resoluitur teneri, si est ad vtilitatem commendatarij, secus vero si est ad vtilitatem Ecclesiæ.

An coadiutor propter coadiutoriam teneatur recitare, numero 107. 108. & 109. ponuntur sententiæ doctorum, & resoluitur non teneri.

An habens plura beneficia teneatur pluries dicere officium nu. 110. cum sequentibus resoluitur negatiue.

Habentes cum beneficio, seu ordine sacro pensionem, non tenentur recitare officium paruum B. Mariæ, sed satisfaciunt recitando officium maius, num. 117.

Pensionarius clericus, si efficiatur miles Ordinis militaris cum indulto retinendi pensionem, non tenetur ad horas B. Mariæ; sed sufficit, quod recitet orationes a Religione præscriptas, num. 118.

Pensionarius, qui non habet sacrum ordinem, seu beneficium, potest omisso officio paruo recitare officium maius, nu. 119.

Qui habet plura beneficia iniuste sine legitima dispensatione, non tenetur pluries recitare. num. 120.

An habens plura beneficia omittens officium peccet tot peccata, quot habet beneficia, an vero vnum solum, nu. 121. cum sequentibus, resoluitur, non peccare nisi vnum solum, etiamsi cum beneficijs haberet ordinem sacrum, & idē est in frangente ieiunium, vel non audiente missam, quando concurrit duplex vigilia, vel festum.

An omittens vno die omnes septem horas committat vnum tantum peccatum, an tot peccata, quot sunt horæ, num. 131. cū sequentibus resoluitur vnum tantum peccatum committere, etiamsi pluries id proposuerit, nisi facta sit interruptio per pœnitentiam, seu actum contrarium.

Si quis omittit recitare officium vnius mensis, vel anni, tot sunt peccata, quot diebus omisit, licet secus sit in actu voluntatis, quo id proposuit in genere, num. 139. & 140.

Supposito, quod omittere vno die horas, etiam omnes, est vnum tantum peccatum, an sit in confessione explicandum, quot horas omisit, num. 141. cum sequentibus, resoluitur esse explicandum, & declaratur quando circumstantiæ notabiliter aggrauantes sint confitendæ.

An beneficiatus dicens officium per aliud breuiarium à Romano, vel dicens de sancto, cum erat de feria, satisfaciat ita, vt non peccet saltem mortaliter, nec teneatur ad restitutionem, num. 145. cum sequentibus, resoluitur contra aliquos, non solum qui crebro, sed etiam qui vno aut altero die id faceret, non satisfacere, sed peccare mortaliter, & teneri ad restitutionem fructuum.

An posterius peccatum, quod alias esset veniale, ratione præcedentium fiat mortale, & quando, & an vouens, seu iurans quotidie recitare, aliquid paruum, vel dare eleemosinam paruam, nunquam peccet mortaliter, etiamsi per multos dies id omittat, nu. 167. cum sequentibus.

Qui recitaret de vno sancto, cum esset recitandum de alio, si est parua differentia inter vnum, & alterum officium sufficiet repetere particularia illius officij, num. 175.

Qui recitauit de sancto, cum esset recitandum de feria, vel è contra, quia forte calendarium, quod vidit, erat erratum, aut sequendo sententiam peritorum, quæ postea apparet falsa, probabile est, quod satisfacit, numer. 176.

An priuilegium Innocentij IIII. concessum, fratribus Minoribus, quod ratione itineris, seu alterius iusta causa existentes extra suos Conuentus, possint recitare non iuxta ordinem Breuiarij Romani, sit reuocatum per Bullam Breuiarij Pij V. nu. 177. cum sequen. resoluitur esse reuocatum.

Priuilegium concessum per Martinum V. patribus S. Hieronymi, quod infirmi, & senes satisfaciant obligationi, recitando aliquo Psalmos, & aliud Minorum, & alia similia, non videntur reuocata quia non sunt contra dictam Bullā, n. 180.

An beneficiatus recitans sine debita attentione teneatur ad restitutionem fructuum, nu. 181. cum sequen. resoluitur eum non satisfacere, sed teneri ante lapsum diei repetere contra aliquos, & sic teneri ad restitutionem fructuum contra illos, & alios.

An qui dicit officium cum debita attentione, sine intentione tamen, & animo satisfaciendi, satisfaciat, an teneatur iterum recitare, num. 189. cum sequentibus ponuntur sententiæ Doctorum, & resoluitur satisfacere, & respondetur rationibus aliarum sententiarum.

Certum est, etiam in opinione aliorum, non esse necessariā actualem intentionem satisfaciendi, sed sufficere virtualem, num. 209. & quando illa sit ibi, & nu. 210. & 211.

Ad beneficiatus non potens recitare per se, qui tamen potest cō socio, teneatur sic recitare, nu. 212. cum seq. ponuntur opiniones Doctorum, & concordantur.

An qui propter infirmitatem non potest totas horas recitare, potest tamen partem, teneatur illam recitare, nu. 216. cum seq. ponuntur sententiæ Doctorum, & resolutio.

Laudes, quamuis, sint vna hora cū matutino, tamen possunt ab illo diuidi, & recitari per modum horæ distinct. nu. 224. dicendo in principio, Pater noster, & Aue Maria. nu. 225.

Alia de materia Horarum Canonicarum, apud quos sint videnda, num. 227.

CVM beneficium detur propter officium, vt su-
1 pra dictum † est. 1. p. c. 2. nu. 59. quodlibet bene-
ficium Ecclesiasticum obligat, saltem ad recitandū
Horas Canonicas, cap. fin. 92. distin. & facit text. in
cap. 3. & in c. diuersis fallacijs. de clericis coniugatis.
Doct. in c. 1. de celebratione Missar. Naua. de oratione,
c. 7. nu. 3. Durandus de ritibus Ecclesiæ Catholicæ,
lib. 3. c. 22. nu. 7. & 8. Cardin. Bellarm. 3. tom. vl-
tima controuersia. 3. controuersiæ, lib. 1. cap. 19. &
est communis sententia, vt per Valentiam, 3. to. sup.
2. 2. disputatione 6. q. 2. pun. 10. circa secundum, 2.
conclus. Acor. in institutionibus moralibus. l. 10. c. 3.
& P. Ledes. in sum. 2. par. tract. 9. c. 4. 6. conclus.
2 Alioquin non recitantes, etiam ante sex † menses,
peccant mortaliter, & post sex menses ab obtento
beneficio fructus suos non faciunt pro rata omissio-
nis officij, & temporis, sed eos restituere tenentur fa
bricis, vel pauperibus, ex constitutione Concilij La
teranen. vltimi. sub. Leone X. sess. 9. §. statuimus, cu-
ius literam referunt Nauar. de oratione d. cap. 7. nu.
3 31. & præcipue, † c. 21. n. 61. Gigas de pensio. q. 30.
Bern. Diaz de Luco, in pract. crimin. canon. 54. alias
49. Greg. Lopez, in l. 34. tit. 6. pag. 1. verb. en la Igle-
sia. Sandoual, in tract. de officio Ecclesiastico, can. 5.
par. cap. 5. M. Ant. Cucchus in institutionib. maiori-
bus, l. 5. tit. 7. nu. 39. Fuscus de visitatione, l. 2. cap. 20.
nu. 21. Durandus, d. lib. 3. cap. 25. nu. 7. Summa Co-
rona, 1. par. cap. 1. nu. 92. Azor, d. l. 10. ca. 14. q. secun-
da & tertia & alij.
4 Quam diuinando male mutant Sotus de † iusti-
tia & iure, l. 10. q. 5. art. 6. & Menochius de arbitrar.
l. 2. casu 429. nu. 10. qui tamen in additione 6. nu. 2.
recipit iam lectionem communem.
5 Quæ constitutio innouatur, † & declaratur per
constitutionem Pij V. 138. quæ sic ait. Pius Episco-
pus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memo-
riam, ex proximo Lateranen. Concilio.
6 Quam constitutionem adducit, † & explicat Na-
uar. d. c. 7. a nu. 31. & in Manual. confess. cap. 25. nu.
122. & sequen. Fuscus supra nu. 22. Azeuedo in l. 27.
tit. 3. l. 1. recopil. num. 9. A. Rochus Veronen. de vi-
sitatione,

sitatione, verbo diuinum officium. Durandus dict.
cap.25.num.7.& Summa Corona, vbi supra,nu.93.
7 Es qua constitutione Cōcilij Lateranen. † ac Pij
V. infertur, 1. beneficiatos non recitantes officium
diuinum,non teneri ad restitutionem fructuum , ex
iure naturali,& diuino,sed ex iure positiuo d.Conci
lij,& constitutionis Pij V.in pœnam peccati impe-
diente acquisitionem illorum , quicquid dicat Ga-
briel. Vazquez,tit.2.tom.2.disput.168.à nu.33.con-
tra expressa verba d.constitutionum. Si enim ex iu-
re naturali ad id tenerentur ,etiam primis sex men-
sibus omittentes officiū tenerentur illos restituere.
8 Et ita de iure antiquo , † ante d.constitutionem
Concilij Lateranen.verior erat sententia,beneficia-
tos non recitantes,nō teneri restituere fructus inte-
rim perceptos,quam tenet Innocen.Ioan.And.Bu-
trius.Cardin. & Panorm.nu.8. in cap.1. de celebra-
tione Missar.& sequuntur Fel.in c.postulasti , nu.7.
de rescrip. Ias. in l.fociniarios , nu.6. C.de testamen.
militis, Cosmas Guinier.in prag.sanctione,tit.qua-
liter horæ canon.sunt dicendæ,verb.teneātur.sum-
ma Rosella,verb.clericus,4.num.23.Siluest.eodem
verb.clericus,4.num.16.quæst.23.qui alios citat, &
dicit , ita tenere pene omnes. Armilla verb. benefi-
cium,num.68.& verb.clericus,nu.27.Nauarr.dicēs
communem de oratio d.c.7.nu.31.& c.10.nu.56. &
c.21.num.58.& 90.Didacus Perez ad Villad. de ir-
regular.cap.nu.22.Cucchus d.tit.7.num.39.P.Gre-
gor.de benef.cap.6.num.12. & Acor d.l.10. cap.14.
quæst.1. quam etiam dicit communem Couarr. l.3.
variar.c.13.nu.10.
9 Pro qua etiam facit, † quod verbum , statuimus
de quo in d.constitutio. est iuris noui inductiuum ,
gl.in cap.vt litigantium,de officio ordin.in sexto,&
in Clementina fin.de rescrip. verb.statuimus , Feli.
in capit.2.de iudic.numer.10.& Nauar.de spolijs §.
8.numer.3.
Quamuis contrariam sententiam tenuerit Cal-
10 der.† in d.c.1.quam sequuntur Domi.in d.ca.fin.de
rescript. in sexto , & in c. si Canonici. §. sciturі. per
tex.ibi, qui tamen parum facit,vt per Felin. sup. de
offi.ordi.in sexto. Decius in cap.cum omnes de con-
stit.2 lectura,num.16.dicens,veriorē videri in pun-
cto iuris, saltē in foro cōscientiæ. Ripa in l.fi.C. de
reuocan.donat.q.66. Angelus in sum.ver.horæ can.
§.11. Tiraq. in tract. cessante causa, 1.p.nu.46.Gāb.
de officio legati.l.6. nu.328. Simanca de Catholicis
institutionib.c.9.num.208. Baeca de decima tutori
præst.cap.11.num.6. A. Rochus supra. Durandus,d.
c.25.nu.7.& 8.& P. Ledes.d.tract.9.c.4.circa 21.cō
clusionem,pag.1088.in parte respondente recitatio
ni horarum.Sotus d.l.10.q.5.ar.6. Valentia d. disp.
6.q.2.pun.10.circa 8.ver.respon.per distin.& Gabr.
Vazquez,d.to.disput.160.num.32. & seq.& disput.
168.nu.34.& in beneficijs sine cura.P.Nau.de resti-
tutio l.2.c.2.nu.216.& Arragon.2.2.q.83.art.13. &
videtur tenere Ludou.Carbo. de restitutione, q.61.
11.& 14.dicto.
11 Quorum præcipua ratio est , † quæ sumitur ex c.
fin.de rescrip. in 6. quod beneficium datur propter
officium , vbicumque autem aliquid datur ob cau-
sam , causa non secuta repeti potest , vt in titulo de
condictione ob causam. Cui tamen respon.quod li-
12 cet† beneficium detur propter officium,non tamen
datur sub conditione officij,sed sub modo,& onere,
vnde modo, & onere nō seruato, adhuc fructus erūt
beneficiati.ratione tituli , quem habet in beneficio,
vt inquit Siluester , supra,& illa regula , quod datū
13 ob causam,† causa non secuta repeti potest, non vi-
detur procedere in eo , quod datur ob causam per-
petuā , & successiuam, id est cū onere perpetuo , &
successiuo,vt in proposito;maxime, quod obligatio
recitandi,quā habent beneficiati,sicut illa,quam ha
bēt in sacris constituti,nō est iustitiæ,sed religionis,
14 ex præcepto,& instituto Ecclesię,vt† videtur tenere
Nau.d.cap.2.n.205.& Arragon. d.art.13. vers.alte-
rū. Et Enriquez , & Açor. infra citandi , n.125.vbi
etiam dicemus , & idem Açor. d.lib.10.cap.1.& 4.
vltima quæst.& cap.13. quæst.9.& d.cap.14.quæst.
1.quamuis esse iustitiæ male teneāt Io.de Lignano,
15 de horis can.in rep. Clemen. dignum, † de celebra-
Missarum,q.3.Alb.de Ferra.eod.tract.nu.8. Cos.su-
pra.Siluest.verb.hora,num.3.Nauarr. d.c.7.de ora-
rione nu.3.Sotus d.art.6.& Durandus d. c.22.num,
8.in fin.& c.23.nu.3.
16 Et facit, nam beneficiatus , seu capellanus , † qui
omittit aliquod seruitium,seu munus iniūctum , ve
Missam,vel cantare Euangelium,seu Epistolam,nō
tenetur ad aliquam restitutionem, sed illud supple-
re,si potest;quidquid dicat Ludo.Carbo, d.q.61.14.
quamuis ista videatur obligatio iustitiæ , & officij.
Item non residens in suo beneficio residentiam re-
quirente, non tenetur ad restitutionem fructuum ,
nisi alias priuetur. Abb.id d.c.1.n.8. & Felin.in c.d.
4.de præscrip.nu.33.vers.6.
17 Vnde subinfertur beneficiatum† non recitantem
intra sex primos menses facere fructus suos etiam si
sciat recitare,& non velit,sed solum peccare morta-
liter. Nauar.supra,& consi.19.de celebratio. Missar.
Graffijs in decis.aureis casuum conscientiæ,l.2.cap.
50.num.13.& cap.51.nu.3. Açor.d.c.14. quæst.2.3.
& 4.& Cardin. Toletus in sum.l.2. cap.12. vers.pri-
mum sit.
18 Quamuis Durandus d.c.25.nu.7. † cum Nauar.
contra Sotum sentiens in d.Concilio Lateranen.re-
tinendam vocem,post sex menses , quæ etiam legi-
tur in d.constitutione Pij V. in qua Concilij verba
fideliter scribuntur,à Nauar.tamen dissentiat,dum
existimat beneficiariū , qui non recitat horas intra
sex menses,non teneri ad restitutionem; nam argu-
mentū,inquit Durandus,à contrario sensu, post sex
menses tenetur , ergo ante sex menses non tenetur
arg.l.cū.prætor.ff.de iudic.ca. cū Apostolica.de his
quæ fiunt a Præl. cū vulgatis nō semper efficax est,
vbi præsertim sequeretur ahionus,& absurdus intel
lectus;a quo etiam Nauar. dissentit, Menoch. d.ad-
ditione,casus 429.nu. 3.Sed certe,quicquid ipsi Du
19 randus,& Menoch.dicant,negari non † potest Con
cilium Lateranen.& Pium V.in d.constitutione cla
re,& euidenter sentire,quod beneficiarius intra sex
menses officium non dicens, non tenetur ad restitu
tionem fructuum,solum. n.obligant beneficiarium
non recitantem ad restitutionem , si post sex men-
ses ab obtento beneficio officium non dixerit, & sic
cōditionaliter,sub ista conditione,nō alias. Et Pius
20 V.in sua constitutione , † id euidentius ostendit in
versi.item ille,vbi ait , quod qui primis sex mensib.
officium non dixerit , graue peccatum intelligat se
admisisse,& nō dicit, quod fructus suos non faciat ,
seu quod illos debeat restituere,sicut de non dicente
officium,post sex menses dictum erat.
Vnde etiam conuincitur sententia Zerolę in pra-
21 xi Episcopali,1.p.verb.beneficium.† §.4. dub.1. te-
nentis , quod si intra sex menses nescit recitare offi-
cium,excusatur,& facit fructus suos,ex indulgentia
Concilij Lateranen. & constitutionis Pij V. si vero
scit,& nolit recitare,peccat mortaliter,& non facit
fructus suos,quia illius temporis spatium fuit indu-
ctum

ctum,vt possit edoceri: quem sequitur Lælius Zec-
22 chus,† de repub. Ecclesiastica, tract.de beneficiatis,
num.7.vers.tenetur demum beneficiatus,dicens,tu-
tiorem esse illam opinionem, licet & contrarium,
quoad fructus,in hoc 2.casu sustineri posset,cum ius
id tempus indulgeat; conuincitur inquam ista sen-
23 tentia Zerolæ ex dictis,maxime ex † d. vers. item il-
le,nec hic agitur de indulgentia, sed Concilium La-
teranen.& Pius V. solum voluerunt obligare ad re-
stitutionem beneficiarium,qui post sex menses offi-
tium non dixerit,

24 Subinfertur etiam beneficiatum † omittentem
officium primo semestri non teneri ad restitutionē
fructuum, sed illos suos facere, non solum si statim
post collationem beneficij incipiat officium dimit-
tere, sed etiam, si per aliquod tempus post susceptū
beneficium horas persoluerit,& postea incipiat illas
25 omittere; quam uis in † hoc secundo casu contrariū
teneat Summa Corona,d.1.p.c.1.nu.92. vers.3. no-
ta dicens,tunc non suffragari ei hoc tempus sex mē-
sium, sed pro qualibet die, qua officium dimiserit
ratam beneficij amittere. quæ sane sententia vide-
tur contra d.constitutionem, & sine fundamento,
& secundum eam esset melioris conditionis plus de-
linquens, quam minus delinquens, quod est absur-
dum.

26 Subinfertur etiam beneficiatum,†qui bona fide,&
absque mortali peccato omisit recitare, etiam post
sex menses,nō teneri fructus restituere,vt per Açor.
d.cap.14.quæst.7.

Secundo principaliter infertur contra Sotum, d.
27 art.6.Menoc.d.casu.429.Bar.Medi.† in sum.l.1.ca.
14.§.11.Ludou.Lopez instruct. conscien.1. tom.ca.
245.& 2.tom.cap.105.& Vegam in sum.1.p. ca.36.
casu 1.& 2. & cap.128. casu 18. etiam pro omissione
vnius, aut duorum dierum, aut vnius horæ esse ob-
ligationem restituendi pro rata, vt clare dicitur in
d.constitutionibus,& recte aduertunt Nauarr. de
oratione.c.21.n.60.& 62. Angles in floribus Theo-
log.quæst.de restitutione.quęst.de restitu.facienda,
propter negligentiam Eccles.art.1. Nauar.nu.207.
& Arrag. sup. Emmanuel Rodrig. in explicatione
Bullæ compositionis casu 1. dub.1. & in sum.1. to.
cap.145.nu.1. Graffijs d.l.2. cap.51. nu.9. Summa
Corona d.cap.1.nu.93.not.2. Viuald.in append.Cā-
delabri aurei, cap.1.num.32. Azor. d.c.14.q.7. & P.
Ledes.supra.

28 Tertio infertur, † non recitantes teneri restitue-
re in integrum omnes fructus interim perceptos,
etiamsi beneficium sit curatum, vel habens alia one-
ra, vt Missar. &c. Quamuis contra teneant Sotus
Bar.Med.& Arragon.sup. Ludou. Lopez, d.ca.245.
& 105. Emman. Rodrig.d.cap.145. nu.4. Enriquez
29 † in sum.l.13.c.13.§.2. Vega d.casu 1.& 2. Tolet.d.l.
2.c.12.secundo dicto. Zecchus de benefic.& pensio-
ne c.3.circa finē & P. Ledes.sup.d. pag.1088. & seq.
inclinât Io.Bapt.Corradus,in responsi. casum con-
scientiæ.q.240.in additione, & Ludou. Carbo.d.q.
61.13.dict.dicentes,non teneri restituere, nisi partē
correspondentem obligationi recitandi horas. Quo
30 rum sententia, quam alij moderni Theologi† Hispa
ni sequuntur, nunquam mihi placuit, nam est clare
contra d. constitutionem Concilij Lateranen. quæ
loquitur etiam de beneficio cum cura, & clarius cō-
tra d.constitutionem Pij V. qui innouando, & de-
clarando d.Constitutionem Concilij statuit, vt qui
horas omnes Canonicas, vno, vel pluribus diebus in
termiserit, amittat omnes beneficij fructus, qui illi,
vel illis diebus responderent, si quot.die diuiderē-
tur, qui vero matutinū, tantum dimidiā, qui cæteras
omnes horas, aliam dimidiam, qui horarum singu-
las, sextam partem fructuum eiusdem diei amit-
tat.

31 Vnde cessant, explicationes † seu euasiones Bar.
Medinę, Arrag. Ludou. Lopez, & Emman. Rodri-
guez, sup. dicentium, quod d.constitutio Pij V. lo-
quitur de beneficijs non habentibus aliam obliga-
tionem quam recitandi, vel quod est intelligenda
de ista parte fructuum, quæ in beneficio correspon-
det obligationi recitandi; Prima enim explicatio
conuincitur ex verbis expressis d. constitutionum,
quæ loquuntur etiam de beneficio cum cura. Secū-
da etiam conuincitur ex verbis expressis earundem
constitutionum, maxime Pij V. quæ agit de restitu-
tione omnium fructuum beneficij.

32 Nec etiam quicquam valet alia responsio † Me-
dinæ sup.& Ludo. Lopez. d.c.245. quam ponit etiā
Corradus sup. quod d.constitutio Pij V. in ea parte
est pœnalis obligans, quando iudex id mandauerit,
nam, quamuis sit pœnalis, tamen cum impediat ac-
quisitionem fructuum; ex quo dicit illos non facere
suos, obligat ante iudicis sententiam, iuxta commu
nem omnium sentētiam, de qua infra 11. p.cap.vlt.
nu.9. & aduertunt in proposito. Nauar.sup.nu.207.
& Summa Corona d.nu.93.not.7.& etiamsi non im
pediret acquisitionem fructuum, obligaret in con-
scientia ad eorum restitutionem, secundum Gabr.
Vazquez d.disputat.168.nu.30.

33 Et hanc nostram † sententiam tenet Nauar. sup.
nu.217.qui ait, quod suppositis d. constitutionibus,
vix tandem audet admittere d.sententiam Bar. Me-
dinæ, cum apertissime decernant, & statuant, & in
curatis beneficijs ob horarum dimissionē fructuum
perceptorum restitutionē faciendam, eosque suos
non facere, sed iniuste possidere, quod, etsi rigidum
in curatis saltem videatur, attamen salutare, & iu-
stum videtur. Tenent etiam Valentia, vbi proxime,
34 † dum ait in pœnam esse statutum iure canon. ex d.
constitutionibus, quod restituantur pro rata tempo
ris,& omissi officij omnes fructus, post illud seme-
stre,& optime Açor.d.l.10,c.14.q.5. & Gabr. Vaz-
quez,d.disput.160.num.33.& 34.vbi ait: Ecclesiam
decreuisse restitui oēs fructus, etiamsi debeantur ob
alia ministeria, quando prætermissa fuit horarum
recitatio,& debere restituere omnes fructus benefi-
ciariū, qui vere omisit officium & melius d.disput.
168.nu.74.& 35.vbi inquit: quod id, quod ait Sotus
legem illam Concilij Lateranen. non priuare om-
nib. fructibus, seu ratione aliorum ministeriorū spi-
ritualium, aliquam partem retineri posse, sine fun-
damēto est, cum plane lex illa omnib. fructib. simp.
priuet,& in hunc sensum eā plane explicarit Pius V.

35 Quarto infertur contra Naua. de oratione,† c.7.
n.34.& 35.& in man.c.25.nu.123. & consil.20. n.2.
& 3.de celebratio. Missar. & Nau. d.l.2.c.2.nu.222.
Arrag.d.q.83.art.13.versic.solet ā quibusdā. Cosmā
Philarchū, de offic.sacerdot.1.p.ibi.c.12. L.Lopez.
d.c.245.& 105. Graffijs d.l.2.c.51.n.12. Emmanuel
Rodrig.d.c.145. nu.3. Vegam, d.1.p.c.128.casu 18.
Lud.Carbo.d.q.61.12.dict. Card. Toletū, d.l.2.c.12.
tert.dict. & Açor d.c.14.q.11. restitutionē distribu-
tionum quotidianarum, seu grossę Canonicatuum,
quas Canonici, alias choro interessentes amittunt
ob non recitationem horarum, iuxta d.constitutio-
nes fieri oportere fabricę, vel pauperibus,& nō alijs
36 Canonicis, seu mensæ capitulari: nam † quamuis di-
stributiones, seu grossa amissa per aliquē Canonicū
soleant alijs accrescere, vel remanere in mensa, vt
dicetur

dicetur infra c.seq.24.dubio,à num.443. secus tamẽ in amissis,ob nõ recitationem horarum ab illis, qui alias lucrifacerẽt ob præsentiam in choro,in quo interfuerunt.iuxta ea, quæ dicemus d.c.seq.27.dubio, à num.514. cum enim amittantur ex d.constitutionibus statuentibus restitutionem faciendam esse fabricæ vel pauperibus,illis erunt restituendæ, & consequenter in eis habebit locum Bulla compositionis, quamuis non habeat locum in distributionibus alias male perceptis,quæ debẽtur,& accrescunt alijs clericis interessentibus huris,seu mensæ capitulari, vt per Emmanuel Rodrig.in explicatione Bullæ cõpositionis,casu 1.dub.2.nu.16. Lud. Lodez instruct. consc.2.to.2.par.cap.10.& Vegam in sum.t. p.c.43. casu.14.& Enriquez in sum.l.7.c.36.§.3.& similiter redditus pensionis amissi, ob non recitationem of-
37 ficij parui † B.Mariæ, sunt restituendi fabricæ, vel pauperibus,& non beneficiario,& in eis habebit locum compositio, quamuis alias amissi sint restituendi beneficiario,seu titulari,vt dictum est sup. 1.p.ca. 5.num.133.

38 His sic constitutis, † & præmissis oportet aliqua dubia difficilia in hac materia examinare, & primo dubitatur,an quodlibet beneficium, etiam perexiguum,& tenue obliget ad horas Canonicas; in quo Sotus d lib.10.q.5.art.3.tenet non obligare ad horas beneficium valde tenue, quod saltem non adiuuat bonæ parti sustentationis clerici,seu nõ præbet mediocrem sustentationis partem,quia istud pro nihilo reputatur,sequitur Arragon.d.q.83.art.12.dicẽs, quod Sotum communiter sequuntur recentiores Theologi. Emmanu. Rodrig.d.1.to.sum.c.140.nu. 3. Vega.1.part.c.128.casu 13. P. Ledes.d.2.par.tract. 9.c.4.6.conclus.4.difficul. Soti opinionem non videri extra rationem inquit Sandoual.de officio Ecclesiastico.5.par.ca.5. & nouissime sequitur Lessius de iust.& iure,lib.2.c.54.dub.31.

39 In contrarium tamen est vetus &† communis,& vera sententia, nempe beneficium quantumuis tenue obligare ad horas Canonicas.tenet gl.in c.clericus vict.91.dist.quam ibi sequuntur Doct.& in cap. 1.de celebrat.Missar.Cardin. in Clement.1. eod.tit. nu.6.Io.de Lignano,q.3.& Abb.de Fer.num.10.de horis Canonicis, D.Anton,in sum.3.par.tit.13.cap. 4.§.1.Rosella,verb.horæ Canonicæ,nu.1.Tabiena verb.hora §.2.Siluest.eodem verb.nu.tertio.Armilla verb.horæ Canonicæ,nu.1.Cosmas in pragmatica dicto tit. qualiter horæ Canonicæ sunt dicendæ. verbo teneantur,Nauar.dicens communẽ, & recte probans de oratione,cap.7.nu.27.& ca.21.nu.11.& in man.c.25.nu.102.& cons.3.num.1. ne clerici,vel monachi.Mart.Ledes.dicens,esse sententiam cõmunẽ,2.4.q.15.art.4.dub.5. Sandoual d.c.5. Couar.d.l. 3.variarũ, c.13.nu.8.vers.12. Io.Medina. de oratione,q.7 Cucchus d.l.5.tit.7.nu.9.Durãdus d.l.3.c.22. nu.10.Cosmas Philiar.d.1.p.1.l.c.4.&9.dicens,etiã communem, & recte probantẽ. Graffijs d.li.2.c.50. n.18.Fr.Lud. Beia in responsio.casuum conscientię, casu 54.Summa Corona d.1.p.c.1.n.92. Io.Baptista Corradus in responsis casuum d.q.240.dicens communẽ.& vniuersalem opinionem. Valentia. d.3.to. disput 6.q.2.pun.10.circa septimum. Zerola in dict. praxi Episcopali,1.p.verb.beneficiũ,§.4.& verb. horæ Canonicæ,§.1. Toletus d.l.2.c.14.5.causa,& Victorellus in annotationibus ad eum d.l.2.c.12.dicẽs etiam communem, & Açor. dicens etiam communẽ,d.l.10 c.3.q.3.cui magis accedit Lud. Lopez.1. to.instruc.conscientiæ,c.244.& 2.tom.c.105.

40 Quæ sententia probatur ex eo,† nam ob quodlibet beneficium,quantumuis simplex, & exiguum, deputatur quis ad laudandum & rogãdum Deum, eique inseruiendum pro populo, seu Ecclesia, ab ea recipiens aliquem prouentum, licet sibi sustentando imparem; & sibi imputet, qui tale beneficium acceptauit, & nullus canon eum excusat, & facit d. constitutio Pij V.vers.declarantes,ibi,& qualiacũque alia beneficia.

Si tamen beneficium nullus omnino redditus ha-
41 beret,non obligaret ad horas,† quia cessat tunc ratio obligationis,cum nullum stipendium ab Ecclesia recipiat,& ita sentit Nauar.sup.& alij,licet contra teneat Zerol.d.§.4.d.6. quem sequitur Zecch. de repub. Eccles.d.tra. de beneficiatis,nu.7. vers.tenetur demum benefic.

42 Quod non solum procedit in beneficio,† quod nunquam habuit redditus,quod reuera beneficium dici non potest,sed est beneficium fictum,& de vento,& sic non potest permutari,seu resignari.Sat nẽ. in reg.de annali,quæst.47. Nauar. cons.8. nu.14. & 18.de iure patron.

Nam beneficium non debet esse sine redditibus
43 Ferrettus † cons.312. n.1.cum sitius percipiẽdi fructus,vt in diffinitione beneficij, de qua sup.1. p.c.2.

44 Sed etiam in beneficio,† quod in initio,& tempore fundationis habuit redditus,sed temporum calamitate perierunt; namquamuis istud sit beneficium in potentia,& habitu,& sic possit permutari, & resignari,vbi sup. & Flam. Paris.sic intelligendus, de resign. benef.l.2.q.8. tamẽ non est beneficium actu, vt per Valentiam.d.3.to.disput.6.q.16.pun.3. vers. postremo circa eund.qui ait,quod qui habet beneficium sine fructibus non censetur absolute, & proprie habere beneficiũ,saltẽ actu, & militat tota dicta,& conducunt tradita per Gonçal.gl.55. à n.26.

45 Immo & si beneficium habeat redditus,† & si tamen illud habens,neque per se,neque per alium percipit vllos fructus,saltem distributiones, nec per eũ stat,quominus illos percipiat,nec in posterum percepturus est,seu speret percipere pro eo tempore,ratione forte belli, vel alia causa non tenetur ratione illius beneficij recitare, cessat namq; in eo ratio obligationis,tenetur enim beneficiatus ad officium diuinum, quia stipendium habet Ecclesiasticum. ita Caiet.in sum.verb.hora Canonicæ, §.1. Armilla eodem num.1. Nauar. d.cap.7.nu.28. & d.cap.25. nu. 103. Angles supra. Philiar.d.lib.1.cap.3.in princ.Fr. Ludou. Lopez.d.cap.24.& 105.Graffijs,d.capit.50. nu.16. Durandus d.cap.22.nu.10. ad fi.Flam. Paris. de relignat.lib.1.q.9. nu.3. Fr. Emmanuel Rodrig. d.cap.140.nu.4.& 144.in fine.Vega d.cap.128. casu 12.& 13. Valen.d.pun.10.circa septimum. Toletus d.cap.14.sexta causa, Açor. lib.10.c.4.6.quæst.Emmanuel Sa.verb. horæ Canonicæ, num.1. & P.Ledesma d.tract.9.cap.4.13.conclus.

46 Vnde secundo dubitatur, † an qui habet solum tit.beneficij, reseruatis alteri omnibus fructib. loco pensionis,teneatur horas recitare?in quo sunt variæ sententiæ.

47 Prima sentẽtia est Io.Medinę, † de oratione,q.7. dicentis teneri, ex quo habet titulum, & beneficiũ cum illo onere acceptauit, & consensit tali fructiuũ reseruationi,alias neuter eorum teneretur ad horas, nam pensionarius ad eas non tenetur sequitur. Nauar.de oratione,cap.7.num. 30.& cap.20.nu.15.vbi Nauar.dicit procedere non solum in eo, qui potest aliquos fructus percipere seruiendo per se beneficio,sed etiam in eo qui recepit beneficium consentiendo,vt Papa reseruet non tantum fructus,sed etiã serui-

seruitium, omnemque administrationem, ex d. ratione Medinæ, quæ videtur, inquit, generalior, & firmior. sequitur etiam Graffi. d.c.50. nu.17.& Zerola verb. beneficium, §.4. dub.4. vbi generaliter etiã ait, quod qui habet possessionem, sed non percipit fructus beneficij, tenetur recitare, & hæc sententia magis placet Azor. lib.10.c.4.5. quæst. quamuis vtraque opinio, nempe etiam Soti sequens sibi videatur probabilitatem habere.

48 Secũda sententia est Soti, † d. lib.10. q.5. art.3. qui docet habentem titulum beneficij, sine fructibus, ex concessione Pontificis eosdem fructus alteri reseruantis, non teneri ad horas, ex quo ille non potest fructus percipere, nec est illi imputandum, qui tale beneficium acceptauit, nam quod authoritate Pontificis fit, alteri imputari non debet, maxime, quod eo ipso, quod Papa beneficium suis fructibus priuat, videtur possessorem ab obligatione recitandi absoluere. sequitur Arag. d. quæst. 83. ar.12.& Fr. Lud. Neia sup. Cucchus d. lib.3. tit.7. num.14.& P. Ledesma d. tract.9. cap.46. concl.3. difficulta.5.& 10. Et hanc sententiam tenet etiam Gam. de offi. legati lib. 6. nu.332. qui ait, quod habẽs titulum beneficij simplicis non requirentis ordinem sacrum non tenetur ad horas Canonicas, si alius percipiat fructus.

49 Tertia sententia est † Naua. in man. c.25. nu.104. & Sãdoual, d.5. p.c.5. Cordu. in sum. q.186. pun.2.& in q. l.1. q.21. p.3. Philiarchi d. l.1. c.3. ad fi. Fr. Lud. Lop. d.c.244.& d.c.105. F. Em. Rod. d.c.140. nu.4. Vega.1.p.c.128. casu 12. Corrad. d.q.240. in additio Toleti, d.c.14. ad fi. & videtur Cucchi, d. nu.14. qui dicunt primam sententiam procedere, quando solũ sunt reseruati fructus; tunc enim qui habet titulum, posset seruiẽdo per se beneficio, aliquos fructus percipere ratione seruitij pro quo tenetur satisfacere is, cui sunt reseruati omnes fructus, qui intelliguntur deductis oneribus. Secũdam vero sententiam procedere in eo, qui consensit, quod resignanti reseruarentur omnes fructus, ac seruitium, & tota administratio beneficij, nam is nihil potest percipere ex beneficio, neque seruire, & tunc addit Cordo. F. Lud. &

50 Vega, † ibi, resignantem teneri ad horas, ex quo habet totum onus, & fructus beneficij, & alter solum habet titulum, cum spe habendi beneficium cum fructib. quasi per viam regressus, quod etiam ait Philiarc. sup. quia interim pensionarius, cui incumbit omne seruitium, & omnis administratio, est ipse beneficiatus, quem etiam cõsequitur teneri ad officium.

51 Quarta sententia est Nauar. qui in hac re † videtur varius de oratione cap.21. nu.12. quod sententia Soti procedat in eo, qui succedit in beneficio, cuius omnes fructus, & administratio reseruata fuit ex prædecessoris sui consensu; sententia vero Io. Medinæ procedit in eo, qui consensit tali fructuum reseruationi; nam cum eius consensu facta sit reseruatio per eum videtur stetisse, quominus fructus percipiat, & cum Papa de ipsius consensu reseruet, non potest dici velle illum absoluere ab onere recitandi.

52 Hæc sunt quæ DD. † dicunt in hoc difficili dubio quod non est inutile, nam quamuis modo huiusmodi reseruationes fructuum non soleant concedi, aliquando forte cõcedentur, vt solebant, & modo etiã conceduntur in fauorem Cardinalium, vt videmus, & testatur Flam. Parif. de resignatione beneficij lib. 6. quæst.1. nu.36.& 46.

53 Mihi videtur in primis † distinguendum esse inter beneficia habentia residentiam, seu seruitium, & inter non habentia, vt præstimonia; & loquendo de beneficijs habentibus residentiam, seu seruitiũ

54 dico primo, quod † si tantum sunt reseruati fructus, habens titulum tenetur ad horas, siue ex eius consensu sint reseruati, siue ex consensu prædecessoris, ex ratione tertiæ sententiæ, facit declaratio S. Congrega. Concilij infra adducta 11. p.c.5. nu.6.

55 Si vero sunt reseruati fructus † cum seruitio, ac tota administratione, habens titulum, etiam si ex eius cõsensu sit facta reseruatio, nõ tenetur ad horas, sed is, in cuius fauorem facta est huiusmodi reseruatio, vt recte dicunt Cordoua, Fr. Lud. Vega, & Philiar. sup. & Flam. Parif. sic intelligendus, l.1. q.9. num.5.

56 nam talis equiparatur titulari. Sarnen. † de reg. de annali, q.60. Flam. Parif. l.3. q.5. num.34.& l.6. quæst. 1. nu.43.& in re, & effectus est beneficiatus sicut antea, & nihil videtur in resignatarium transtulisse, nisi nudum titulum, sine effectu, qui regressui, accessui, vel coadiutoriæ æquipollet. Sarnen. in reg. de publican. quæst.2.2. casu Flaminius Parisius d. q.9. nu.5.& d. q.1. nu.45.& lib.11. q.5. nu.29.& Philiar. sup.

Quamuis verum sit dari possessionem, & vacatio-

57 nem respectu d. tituli, Cres. dec. † 10. de renunt. Cesar de Graffis dec.33. Rota dec.597. p.1. diuersor. & fuit dictũ in causa Abulen. Canonicatus, de anno 1573. vt in decis.427. p.1. diuerso.& in Hispalen. beneficij Sancti Iacobi. 22. Iunij. 1579. coram sanctissimo, & in Tarutina Canonicatus. 23. Iunij. 1600. coram D. Corduba.

58 Loquendo vero † de beneficijs non habentibus residentiam, seu seruitium, vt præstimonijs, dico, quod habens titulum tenetur ad horas, si ex eius cõsensu fructus sunt reseruati, ex ratione adducta in prima, & quarta sententia; si autem sunt reseruati ex prædecessoris cõsensu, tunc habens titulum, qui successit in tali beneficio, non tenetur ad horas, quia per ipsum non stat, nec stetit quominus fructus percipiat, nec etiam tenebitur ad officium maius is, in

59 cuius † fauorem talis reseruatio facta est, quia solum est pensionarius, seu loco pẽsionarij. Sarnen. supra. & Flam. Parif. d. quæst.1. num.43.& 44. Mand. reg. 34. quæst.30.

60 Tertio dubitatur, an noui Canonici, † seu præbendati teneantur recitare primo anno, in quo ex statuto, vel consideratione Ecclesiæ non lucrantur.

61 In quo, vt certa † ab incertis separemus dico, quod si saltem lucrentur horas, seu distributiones quotidianas, vt in nostra Ecclesia, tenentur recitare, licet non lucrentur grossam, vt patet ex supradictis, & tenet Nauarrus d.c.7. de oratione nu.30.

Secundo dico, quod licet nihil penitus lucrentur

62 † si tamen illi fructus reseruantur post mortem, tenentur recitare, quia quod differtur non aufertur vt alias ex sententia S. Congregationis Concilij dicemus infra, 11. p.c.5. à num.6.& ita in proprio tenet Azor. d. l.10. c.4. quæst.4.& videtur tenere Palud. in 4. dist.15. quæst 5.1. art.5. concl.

63 Difficultas est quando nihil penitus † lucrantur, etiamsi inseruiant, nec reseruatur post mortem, sed cedit antiquis, inter quos diuiditur, aut fabricæ, seu alteri pio operi.

64 Et videtur nihilominus teneri recitare, ex † extrauag. suscepti. de electione, Io.22.& in communibus, sub tit. ne Sede vacante, ex qua nouis beneficiatis tribuitur medietas fructuum, vbi ex priuilegio, con suetudine, vel statuto fructus primi, aut alterius anni defuncto, vel fabricæ, aut Ecclesijs, vel alijs personis, applicantur in totum, vnde ratione illius partis fructuum, quam percipiunt, tenebuntur recitare, vbi ista

vbi iſta extrauagans fuerit in vſu iuxta dicta, vt per
Nau. & Açor. ſupra.
65 Sed difficultas procedit vbi illa † extrauagans non
eſt vſu recepta, aut eſt abrogata cõſuetudne, cui ſtã-
66 dum eſſe ait Açor. ſup. & facit; nam illa ſolum † vi-
detur ſimpliciter derogare conſuetudinib. præteri-
tis, ſicut etiam priuilegijs, & ſtatutis a Papa confir-
matis, nec damnat conſuetudinem. ad Coua. l. 3. va-
riar. cap. 13. num. 4. & quod d. Extrauag. non eſt re-
cepta, ſed vſu abrogata tradit Vuameſius conſ. 213.
67 Et quod immemorabilis ſublata non † intelliga-
tur per. d. Extrauag. ſuſcepti, generaliter derogantẽ
conſuetudinibus, ex Gabr. de clauſulis, concluſ. 3.
nu. 42. Ruin. conſ. 13. nu. 30. l. 1. fuit dictum in cauſa
Burgen. quindeniorum. 8. Martij 1599. coram D. Li
ta, & 15. Maij, 1600. coram D. mcocorduba. Vltra
quod dicta Extrauagans ſolũ videtur loqui in priui
legio, conſuetudine, vel ſtatuto applicando alijs fru
ctus primi anni beneficiorum, tanquam fructus il-
lorum beneficiorum, & non in ſtatutis, ex quibus
noui Canonici non lucrantur primo anno, ſed fru-
ctus remanent in menſa, ac ſi non reſiderent. In qua
68 difficultate Açor. † ſup. plane ait, prædictos Cano-
nicos debere recitare quando fructus, quos ipſi amit
tunt, reſeruantur alijs Canonicis antiquioribus in
quos diſtribuuntur, ſi quidem eodem priuilegio re-
cẽtes Canonici gaudebunt poſteaquam antiquiores
euaſerint.
Quando vero illi fructus in alios pios vſus impẽ-
69 duntur † refert duas opiniones, primam negantem,
quoniam nullos eo anno fructus acquirunt, nec vn-
quam eos ſunt percepturi, nec per ipſos ſtat quomi
nus, eos percipiant; ſecundam affirmantem, quia be
neficiarius, propterea quod ſua ſponte beneficium
accipit, ſuſcipit i ſe quidquid oneris ineſt beneficio;
& ſubijcit ſe legibus, ſtatutis, conſuetudinibus Ec-
cleſiæ in qua eſt ſitum beneficium, & ita vtramque
probabilem eſſe videri ſecundum tamen magis pro-
babilem apparere.
70 Sed quantum ad primum illa † ratio Açorij non
conuincit, nam poteſt contingere, quod ille nouus
Canonicus decedat, aut alias deſinat eſſe Canoni-
71 cus, antequam illo iure, & priuilegio, tanquam † an-
tiquus gaudeat. Quantum ad ſecundum d. ratio. ſe-
cundæ ſententiæ petit principium, an tali beneficio
inſit onus recitandi, ſuppoſito quod pro illo anno
72 non habet fructus. Vnde abſolute † verius videbatur
iure non teneri recitare nouos Canonicos, ex quo
pro illo anno nullos fructus percipiunt, nec perce-
pturi ſunt iuxta ſupradicta.
73 Et idem videtur vbi eſſet † ſtatutum, ſeu conſue-
tudo, quod beneficiati nondum promoti ad ſacrum
Presbyteratus, Diaconatus, ſeu Subdiaconatus or-
dinem nullos fructos percipiant; nam non teneren-
tur interim recitare, dum non ſtaret per eos quomi-
nus, ad dictos ordines promouerentur.
Hodie tamen per S. Concilium Trid. ſeſſ. 24. de re
74 form. † c. 14. & conſtitutionẽ. 106. Pij V. de quibus
Açor. ſup. non meminit reijciuntur & abolẽtur tã-
quã prauæ, & ſcandaloſæ prædictæ conſtitutiones,
& cõſuetudines etiã ab immemorabili tẽpore obſer
uatæ, & authoritate Apoſtolica confirmatæ, vbi
fructus omiſſi per nouos Canonicos cedũt antiquis,
& non conuertũtur in pios vſus; at vbi prædicti fru-
ctus vltra ſemeſtre in pios vſus reperiuntur cõceſſi,
dimidia pars tribuitur nouis Canonicis, ex d. conſti
tutione Pij V. Vnde iam prædicti noui Canonici te
nentur recitare, cum fructus percipiant, & lucren-
tur, nõ obſtãte d. conſuetud. ſtatutis, niſi quãdo intra
ſemeſtre fructus oẽs in pios vſus reperiũtur cõceſſi.
75 Sed quia aliquot Eccleſiæ † non receperunt d. de-
cretum Concilij, & conſtitutiones. Pij V. vt ait Na
uar. ſupra, adhuc eſt difficultas, an in illis Eccleſijs,
vbi adhuc ſeruãntur d. conſuetudines, & ſtatuta,
quod noui Canonici nihil penitus percipiant, teneã
76 tur recitare. & Nauar. ſup. ait, ſe credere † quod tunc
nouus Canonicus excuſaretur à recitando, etiam ſi
iure deberentur illi fructus, quia cum non poſſet
eos ſine magna impenſa, & lite moleſtiſſima contra
ſuam Eccleſiam exigere, ſatis videtur non poſſe eos
recipere, & ſentit F. Emman. Rodriguez in add. ad
bullam compoſitionis num. 9. quod mihi placet, &
vide circa prædicta quę dicemus infra d. 11. p. cap. 5.
à nu. 149. & particulariter. nu. 165. Illud etiam cer-
77 tum videtur, † quod tranſacto primo anno, in quo
poterat nouus Canonicus facere primam reſidẽtiã,
quam tamen non fecit, tenetur in ſequentibus, & in
illo, in quo illam facit recitare, quamuis tunc nihil
penitus lucretur, niſi peracta prima reſidentia, quia
per ipſum ſtat quominus tunc lucretur, quia illam
antea non fecit.
78 Quartum dubium, † an ratione beneficij tenea-
tur quis recitare, etiam ante poſſeſſionem quæſitã.
In quo dubio aliqui dicunt non teneri ad recitan-
dum, donec poſſeſſionem capiat, vel ſtat per eum,
quia fructuũ perceptio à poſſeſſione incipit. Palud.
in 4. diſt. 15. q. 5. 1. art. 5. cõcl. Turrecrem. in §. 1. diſt.
91. art. 14. Quã opinionem ſequitur Flam. Pariſ. de
reſignat. benefi. lib. 1. q. 9. nu. 15. Dicens veriorem ac
crebriorem, & in praxi obſeruatam opinionem, vt
79 ſit obligatus † recitare horas poſt captam poſſeſſio-
nem, quia tunc fructus percipit, & incurrit pœnam
reſtitutionis fructuum, ſi poſt ſex menſes ab obten-
to Beneficio non recitauerit horas, vt expreſſe dici-
tur in d. conſtitutionibus Concilij Later. & Pij V. &
ita tenet Nauar. conſ. 14. de celebrat. Miſſar. quod in
nouis eſt. 17. ſequitur Menoch. de arbitr. lib. 2. caſu.
80 429. nu. 24. dicens ſextam cauſam † excuſantem à re-
citatione horarum eſſe, quando Clericus adhuc re-
ipſa non poſſidet Beneficiũ, etiamſi binas obtinuit
ſententias, vt reſpondit. Nauar. d. conſ. 14. non enim
dicitur adhuc obtinere Beneficium, pro quo tene-
tur dicere officium, nec percipit fructus, qui dicun-
tur loco mercedis operæ, & laboris. eandem opinio
81 nem ſequuntur Enriquez † in ſum. li. 13. c. 13. §. 2. ibi
die poſſeſſionis Beneficij. F. Emman. Rodriguez in
ſum. 1. to. c. 145. nu. 1. & cum eo Vega. 1. p. c. 128. ca-
ſu. 18. ad fin. qui aiunt nullum Beneficiatum teneri
recitare horas canonicas ratione Beneficij, ſi nõ ha-
bet iam pacificã poſſeſſionem ipſius, vt probat Na-
uar. d. cõſ. 14. de celebrat. Miſſar. & P. Ledeſma. 2. p.
ſum. tract. 9. c. 4. 6. concluſ. 9. diffinitione, & Açor. li.
10. c. 4. q. 7. dicit probabilem eſſe Flam. Pariſ. ſenten-
82 tentiam, quia certe ſæpe cõtingit † vt quis beneficiũ
impetret, & obtineat, & deinde, cum per ſe, vel per
alium poſſeſſionem nanciſci contendit, videt ſe ni-
hil impetraſſe, aut, quia Beneficium nõ valebat, aut,
quia alius antea impetrauerat, aut multis alijs de
cauſis.
Alij autẽ in hoc dubio tenẽt contrariã ſententiã.
83 Dico † primo certum eſſe non teneri recitare eũ,
qui adhuc ius in re in beneficio nõ habet, quia ius ca
non. ſolũ obligat ad recitãdum Beneficiatos, ſeu ha-
84 bentes † Beneficiũ, qualis nõ eſt, qui nõ habet ius in
re in Beneficio, etiãſi habebat ius ad illud, vnde præ
ſẽtat⁹, electus, ſeu nominatus ad aliquod Beneficiũ
non teneur ratione illius recitare, immo nec is, cui
collatio facta eſt ante collationem acceptatam. ita

Nauar.d.conf.17. alias 14. de celebrat. Missar.& d.c.
7. de oratione n.29. Philiarchus d.l.1.c.3.Graff.d.l.
2.c.50.n.16. Azor.l.10.c.4 4.q.ad fi.& 12.quæst.

Dico secundo certum etiam esse teneri recitare
85 Beneficiatum, si habet† possessionem Beneficij, aut
per eum stat quominus illam habeat, paria enim
sunt habere possessionem, & per eum stare quomi-
nus habeat. Paludan.& Turrecrem.supra & Nau.d.
c.7.n.28.Corduba, in sum.d.q.186.pun.3. Philiar.d.
c.3.Vega d.c.128.casu 13.vers.3. Toletus d.l.2.c.14.
circa fin. Azor.lib.10. capite 4.6. quæst. & P.Ledes.
d.tract.9.c.4.13.concl.

86 Quod videtur etiam † habere locum in habente
possessionem Beneficij, maxime cum fructibus, li-
cet non pacificam, sed cum litigio. Azor. d.c.4.9.q.
quamuis P.Ledesma d.c.4.6.concl.10.differentia, di
cat, quod si vnus possidet Beneficium, & est lis super
proprietate, ita, quod possessor non recipit fructus,
quia sunt sequestrati durante lite, & est dubium in
87 negotio, † est multum apparens, quod nullus tene-
tur recitare, etiam possessor, quia pro hinc nun reci-
pit fructus, & est magnum dubium, an illos recipiet;
& quamuis Zerola d.verb. Beneficium. §.4.d.nu.8.
quem sequitur Zecchus. d.n.7.vers.tenetur demũ be
neficiatus. dicat, quod ille, qui nec habet possessionẽ
88 pacificam, † quia in ea turbatur, nec percipit fru-
ctus, sed litigat, non tenetur recitare, quia habet sex
menses indulti ad non rec tandum, & quia dubius
est litis euentus, & posset esse, quod beneficium etiã
perderet, & nihil percipit, & si vinceret, dicit, quod
si non recitauit, quia nesciuit, posset solum accipere
fructus interim perceptos, quos euicit, vt illorũ sex
mensium, quibus gaudebat indulto, reliquos vero,
vel fabricæ Ecclesiæ, vel pauperibus tenetur confer
re; sed certe Zerola male, & barbare loquitur quod
89 dicit de indulto, ex supradictis †apparet effectum, &
si ratione dubij litis euentus ille esset excusatus a re-
citando, nõ teneretur, si vinceret, restituere fructus,
etiam post semestre perceptos iuxta supradicta, fru-
ctus autem sex mensium non teneretur restituere,
etiamsi sciret recitare, & non recitasset, & siue tene-
retur, siue non teneretur recitare, vt ex supradictis
etiam apparet.

Videtur etiam secundum dicta habere locum in
90 habente possessionem Beneficij sine iusto titulo, †
quia non debet esse melioris cõditionis stultus, quã
sapiens c.eum qui. de præb. in 6. Azor. d.q.9. & ita
videtur tenere Nauarr. de oratione Miscel.15.alias.
60.& Philiar.d.l.1.c.8.2. concl. citati infra. dub.7.n.
120.quamuis ipse Nau.cõs.3.de ætat. & qualitat.n.
1.dicat possidentem Beneficium sine iusto titulo ve
re non teneri ad dicendas horas, quia vere non ha-
91 bet beneficium; verum est tamen, †quod prouisus,
cuius collatio non valet, non tenebitur recitare an-
te adeptam possessionem, etiamsi per eum steterit
quominus illam adipiscatur argumẽto eorum, quæ
dicemus. infra.11.p.§.5.nu.173.

92 Dico tertio habentem collationem † beneficij
acceptatam teneri recitare, etiamsi nondum acce-
perit possessionem, nec per eum steterit quominus
illam capiat, nam per solam collationem acceptatã
quæritur ius in beneficio, & fit beneficium eius, cui
collatum est, c.si tibi absenti, & c.penul.& ibi glo.de
præb.in 6. Mandu.reg.3.Canc.q.13.n.5. atque adeo
is vere dicitur beneficiatus, & habere, seu obtinere
beneficium. Rebuf.in concord.tit.de collatio.§. vo-
lumus.verb.obtineat,& in forma mandati Aposto-
lici verb.obtinet,& fructus ei debentur tanquã Do-
mino. Ita Nauarr.d.c.7.de oratione n.28.& 29.& in
d.conf.17.de celebrat. Missar. Philiar.d.c.3.Graff.d.
93 c.50.n.16.& c.51.n.3.†Zerola dub.3.& Zecchus su-
pra, & citandi infra n.102. quorum opinio videtur
probabilior intelligendo, quando prouisio est certa,
quamuis contraria non videatur improbabilis, &
ita nouissime Lessius, supra dubitatione 30. nec ob-
94 stat fundamentum † contrariæ opinionis, nam licet
actualis perceptio fructuum incipiat a possessione,
tamen ei debentur a die acceptatæ collationis; vt di
ctum est, & qui habet collationem acceptatam dici-
tur vere obtinere beneficium, cum per eam quæra-
95 tur ius in re, vt etiam dictum est, † & Naua. d.conf.
14.seu 17. non tenet contrarium, sed quod dictum
est.1.& 3.dicto, & F. Emman. Rodrig. est sibi cõtra-
rius supra capite 140.nu.4.

96 Et contraria opinio, vt recte inquiunt † Nauarr.
d.cap.7.num.29.& Philiar.& Zerola vbi proxime,
procederet in Canonico, qui nihil potest quærere
de fructibus Can. ante possessionem acceptam.

97 Vnde infert Nau.de oratione†c.11.n.20.& 38.&
Miscel.61.alias.97. nescienti recitare officium diui-
num non esse licitum accipere beneficium sibi col-
latum, nec illud prætendere, cum non possit statim
exercere onus recitandi, quod beneficium ipsum ha
bet annexum. facit l.idem iuris.§.fi.ff. ad l.Aquil. &
sequitur Graff.d.c.51.n.8.& c.54.n.10.& Fla.Paris.
l.1.q.9.n.17.& Azor.l.10.c.13.q.18. dicẽs id habere
locum, nisi bona fide putet se statim post beneficiũ
oportuno quoque tempore recitaturum.

98 Verum hæc sententia†videtur mihi nimis rigida
nec ius videtur eum tanto rigore ad horas obligare,
sed satis erit habito beneficio statim addiscere mo-
99 dũ recitãdi,†expectantes tamẽ beneficia ratione ex-
pectatiuæ, vel resignationis, quæ in eorũ fauorẽ fit,
aut præsentationis, electionis, seu nominationis de
eis factæ, mãdatiue de prouidẽdo, sicut & qui volũt
sacris initiari, debẽt sibi parare Breuiaria, discereq.
modũ recitandi, vt habito beneficio, quod sperant,
possint statim suo muneri recitandi satisfacere, vt in
quit Nauar.d.c.11.n.22. & Flam. Paris.d.q.9.n.18.

100 Maior difficultas est,† an etiam teneatur recitare
habens prouisionem, & titulum beneficij, in cuius
pos.est alius, contra quem litigat, aut neuter, in qua
Palud.in 4.d.15.q.5.& Card. S.Sixti Turrecremata
101 in c.1.91.d.† & Soto d.l.10.q.5.ar.3.& F.Lud.Beia,
d.casu 54 docent non teneri, ex quo solum habet ti-
tulum litigiosum. idem tenet P.Ledes d.tract.9.c.4.
6 concl.10. diff. dicens, quod quando nullus est in
poss. nullus tenetur recitare, quia nullus habet, nec
possidet beneficiũ Ecclesiasticũ, & alias ratione vni⁹
beneficij, super quo plures litigant, tenerentur om
nes recitare, si vero vnus est in posses. & eius ius est
certum ita, quod illi sunt applicandi fructus, licet
eos actualiter non percipiat, ille tenetur recitare.

102 Contrarium tamen tenent† Nauas.d.c.7.n.28. &
in man.c.25.n.103.& Cucchus.li.5.tit.7.n.14.Cord.
d.q.186.pun.3.Philiar.d.c.3.vers.3. F.Lud. Lop.d.c.
244.& 105. Arrag.d.q.83.ar.12.5.causa. F.Emman.
Rodrig.d.c.146.n.4.& Vega.d.c.128. casu.13. vers.
4. ex eo quod fructus percepti, saltem post litis con-
testationem, actori debẽtur, si vincat.l.& ex diuers.
§.1.ff.de rei vendicat.& l.certum.C.eod.

103 Quæ sententia mihi placet quando † esset certa
aut quasi certa victoria illius, & tenet Toletus d.lib.
2.cap.14.circa fi.in Rom.editione, vbi ait, quod qui
sperat certo recepturũ se fructus etiam illius tempo
ris præsentis, quia certa est iustitia, vt fit quando ip-
se est spoliatus, & pars aduersa intrusa, tunc tene-
tur recitare ex tunc, & P. Ledes. sibi non constans d.
cap.4.

c.4.13.concl.vbi ait, quod si quis litigaret super beneficio,& esset certum ferendum esse sententiam in sui fauorem,& fructus illi applicandos, teneretur recitare, licet non haberet possessionem, nec reciperet fructus, alias enim, si causa esset dubia, seu difficilis,
104† vt quia est probabilitas, seu opinionũ conflictus, ex vtraque parte durum esset pro re dubia, & incerta illum non habentem possessionem beneficij interim obligare ad recitandum, & sic hoc casu haberet locum prima sententia, etiamsi crederet, & speraret se futurum in lite superiorem, & fructus percepturum, vt inquit Açor.d.lib.10.cap.4.9.quæst.
105 Quinto dubitatur, † an qui habet beneficium in commendam, teneatur horas recitare, in quo dicendum est, teneri, si commenda est ad vtilitatem ipsius commendatarij, quia censetur legitimus, & canonicus titulus, seu habet vim, & effectum tituli, vt dicetur infra seq.p.c.4. & talis commẽdatarius potest sibi fructus percipere, ita Io. Medina, de orat.q.7. Nauar.c.20.n.16. Corduba in sum.q.186.pun.3. Arrag. q.83.art.12. Graffi.lib.2.c.50.n.22. Fr. Em. Rodr. 1. to.c.140.n.8. Veg.1.p.c.128.casu 13.verf.107. Açor. lib.10.c.3.q.P. Ledes.tract.9.c.4.6. concl.6.diffic.
106 Secus si commenda est ad† vtilitatẽ Ecclesiæ, per quam non datur licentia disponendi de fructibus sicut verus beneficiatus, nam tunc non tenetur commendatarius ratione illius recitare, quia non censetur titulus, nec habet vim, & effectum tituli, sed sit causa custodiæ, vt in d.c.4.dicetur.
107 Sexto dubitatur, † an coadiutor propter coadiutoriam teneatur horas recitare, in quo Io. Medina d.q.7.ait coadiutorem ad horas non teneri, nisi quãdo ipse in defectũ principalis onus Ecclesiæ in se suscepit, adhoc enim datur coadiutor, vt deficiente principali eius vices suppleat, & sic principali horat per se dicente, & excusationem ad eas omittendum non habente, non erit coadiutor ratione coadiutoriæ obligatus eas dicere.

Nauar. vero d.c.20.n.18. docet coadiutorem etiã
108 cum futura† successione, & congrua teneri facere omnia, & sola illa ad quæ datus est coadiutor, & ita si datus sit ad dicendum omnes horas nomine alterius, tenebitur ad omnes illas, si ad aliquas solas, ad eas dumtaxat, & si solum ad canendũ, & ad id tantũ & si omnibus diebus, tenebitur illis, & si aliquibus, ijs solis; quia causa limitata limitatum producit effectum, sequitur Fr. Emman. Rodrig. d.c.140. nu.8. dicens coadiutores teneri recitare horas, si sunt dati ad illas recitandas pro beneficiato, secus si sunt dati ad alia ministeria, idem Veg. vbi proxime.

At ego existimo coadiutorem etiam perpetuum
109& cum congrua † ac futura successione, non teneri ratione coadiutoriæ, cum non sit beneficium, recitare horas priuatim, nec enim datur ad id, sed ad residendum, & exercendum alia munera incumbẽtia principali, qui horas priuatim recitabit, & ita praxis videtur habere, & tenet Açor.lib.10.capite 4.1.q.
110 Septimo dubitatur, † an habens plura beneficia teneatur pluries dicere officium, in quo respondendum est negatiue, sed vno officio satisfacere, vt habet consuetudo Ecclesiæ, & tenet D.Thom. quodlibet, 1.art.13. Palud. in 4 d.15.q.5.1.art.5.conclu. Io. de Lignano, q.9. Abb. de sententijs, ex n.30.ad 34. de horis Canonicis, & Cosmas in pragma. sancti tit. qualiter horæ sunt dicendæ, verb. teneantur, & ibi Probus. Nicol. Ploue de horis Cano.13.q. Cucchus lib 5.tit.7.n.64. Cosmas Philiar. d.l.1.c.8. Enriq. in sum.l.5.c.5 §.6.in gl.lit. Q. Durãdus de ritibus l.3.c. 22.n.9.& Açor.d.c.4.10.q. Quãuis contrariũ videatur tenere Dionysius Carthus. contra pluralitatem beneficiorum, art.8. & quamuis scrupulosè in hoc loquatur Nau. de oratione. Miscel.15.alias 60.
111 Quæ sententia probatur † nõ ex ratione Nau. ibi quod consuetudo, & dispensatio ista obtinendi duo videtur quodammodo ex eis facere vnum ad effectum, vt tantum teneatur dicere vnas horas, sed ex ratione D. Thom. quod debitum officij diuini, quod debet Deo, per se ipsũ debet exoluere, & quia Laudes Deo debet quasi vnus homo, sufficit, quod semel dicat officium.
112 Probatur etiam ex ratione Philiar. supra, † quod obligatio sumenda est iuxta intentionem obligantis, intentio autem obligantis ad horas Canonicas non est, vt iuxta numerum causarum, quibus est annexa obligatio illas recitandi, toties recitentur, sed vt vnus homo ad illas obligatus semel recitet etiam si pluribus de causis obligetur, quarũ quælibet per se sufficiat, vt in ordinato tribus sacris ordinibus & in habente cum sacris ordinibus beneficium, qui solum tenentur semel recitare. Præterea ius obligans beneficiatos ad diuinum officium solum eos obligat ad vnum officium in die dicendum, siue vnũ habeant, siue plura beneficia, alias enim absurdum esset dicere, quod habentem septem beneficia ad septies in die dicendum obligaret.
113 Et confirmatur, nam cum officium † diuinum sit suis horis distinctum, & per totum diem distributum, & accommodatum, non esset aptum, nec congruum obligare ad illud pluries recitandum in die,
114& conducit simile de Missa, † nam quamuis in vno die concurrat duplex festum, vt Dominica, & aliud de præcepto, non obligat ius ad audien. duas Missas, sed vnam solam.
115 Nec est simile† de alijs obligationibus nempe celebrandi Missas, & similibus, quæ beneficijs sunt annexæ, quia, vt recte inquit Philiar. supra, istę obligationes magis respiciunt ipsa opera & eorum multiplicitatem per ipsos beneficiatos, vel alios adimplẽda, quam vnitatem ministri, & talis est intentio obligantis ad ea. Ex quibus cessant argumenta Nauarri supra dicentis ea vix dissolubilia.
116 Vnde infertur, quod† habentes cum beneficio, seu sacro ordine pensionem non tenentur recitare officium paruum B. Mariæ, sed satisfaciunt recitando officium maius, quia intentio Pij V. in constitutione supra adducta non fuit istos obligare ad duo officia, sed illos, qui solum obtinent pensionem, vt Clerici, nec alias tenebantur recitare horas canonicas, obligare ad officium paruum B. Mariæ, vt recte docet Philiar. d.c.8.3.conclus.& c.2.ad fi.& ita pra-
117 cticatur, † vt tenet Nauarr. consil.22. de celebratione Missar. vbi etiam amplius ait, pẽsionariũ clericũ si efficiatur miles ordinis militaris cum indulto retinendi pensionẽ, non teneri ad horas B. Mariæ, sed
118 sufficere quod recitet orationes † Dñicas, & Angelicas à Religione præscriptas, quę sunt loco horarũ. tenet etiã Açor.lib.10.cap.4.3.q.& sequitur F. Emman. Rodrig.1.tom.c.140. nu.5. Vega.2.p.c.65. casu 1. P. Ledes.2.p.tract.9.c.4.6. conclusione 2. diffic.

Vnde etiã pensionarius, qui nõ habet sacrũ ordi-
119 nẽ, † seu beneficiũ, posset, omisso officio paruo B. Marię, recitare officiũ maius, & pingui⁹ satisfaceret.
120 Item infertur † contra Palud. supra Nau.d. Miscell.15.alias 60.ad fi.& Philiarchũ d.c.8. 2.conclu. etiam illum, qui habet plura beneficia iniuste siue legitima dispensatione, non teneri, ad recitan. horas plures quotidie, nec peccare non recitando quotidie plures horas, sed solum retinendo illa sine dispensa-

spensa-

spẽsatione legitima, nam, vt diximus, ratio excusandi habentem plura beneficia legitime non est illa, quam tradit Nauar. & licet D. Thomas, & alij loquantur in habente plura beneficia licite, non ideo volunt habẽtẽ illa licite teneri ad pluries recitãdũ.

121 Quo stante, quod habens † plura beneficia non tenetur, nisi ad vnum officium semel recitandum, succedit difficultas, an illud omittens peccet tot peccata, quot habet beneficia, an vero vnum solum.

122 In qua videbatur † dicendum tot peccata committit, quot sunt beneficia, nam, cum quodlibet beneficiũ de per se ad horas obliget, plures huiusmodi concurrunt tituli, & rationes obligationum, & plura specialia præcepta, atque ideo plura peccata; sicut in simili dicitur frangentem ieiunium in vigi-
123 lia S. Mathæi, † quando incidit cum die quatu. temporum, vel non audientem Missam in dominica, in qua occurrit aliud festum de præcepto, duo peccata numerica committere. Nau. in Man. c. 11. nu. 4. quẽ sequuntur F. Ludo. Lop. instruct. consc. 1. to. ca. 29. & 40. & 2. tom. cap. 112. & F. Emmanuel Rodriguez in sum. 1. to. cap. 23. & alij.

124 Nihilominus † tamen contrarium est dicendum scilicet non peccare nisi vnum peccatum, vt tenet Enriq. d. §. 6. & Açor. li. 4. c. 2. 6. q. & ratio est, nam quamuis quodlibet beneficium eorum obligaret de per se ad horas, tamen, cum in vna persona iunguntur ratione omnium vna solum resultat obligatio recitandi, non plures.

125 Quod procedit † etiamsi cum beneficijs haberet ordinem sacrum; nam adhuc non committeret, nisi vnum peccatum, vt ibi aiunt Enriquez, & Açor.

126 Ex quo confirmatur † id, quod supra nu. 14. dixi, obligationem recitandi, quam habent beneficiati, sicut illam, quam babent in sacris constituti non esse Iustitiæ, sed Religionis; si n. esset iustitiæ, habens cũ beneficio sacrum ordinem peccaret duplici peccato, nempe contra iustitiam ratione beneficij, & contra Religionem ratione sacri ordinis, vt tenet Tho. Sanchez de matrim. li. 9. disp. 15. n. 6. sed male.

127 Et facit, † quod ait P. Ledesma in Sũma. 1. p. de excomun. c. 5. ad fi. quod in cõmunicatione excõmunicati duabus excommunicationibus non peccatur magis, quia non est nisi vnum præceptum, & sub eadem ratione formali non communicandi.

128 Non obstat † simile contra adductum, quia verius est ibi non committi, nisi vnum peccatum, vt contra Nau. tenent Enriq. d. §. 6. & lib. 12. c. 10. §. 3. in g'. litera, O, & recẽtiores, vt per eundẽ d. §. 6. in glos. lit. S, & Gab. Vazq. 12. disput. 98. nu. 8. Azor. d. lib. 4. c. 2. 6. q. & lib 7. c. 2. 7. q. & c. 31. 7. q. & P. Ledes. dicens, probabilius in sum. de pœnitentia, c. 19. pag. 641. & 2. p. sum. tract. 27. c. 2. 6. cõcl. 2. diffi. Thom. Sanchez
129 supra, nam, cum ista diuersa † præcepta eiusdẽ speciei circa eandem numero materiam versentur, in idem recidere videntur, & non videtur multiplicãda malitia, nisi vbi per illum actum fit iniuria pluri
130 bus, † vt in adulterio coniugati cum coniugata, Tho. Sanchez. ibi, vnde in confessione non erit opus exprimere, quot beneficia habet omittens officiũ, nec in terminis d. iiuilis, quod concurrebat duplex
131 † vigilia, sed festum etiam in opinione tenentiũ confitendas esse circunstantias, intra eandem speciem notabiliter aggrauantes, istud enim non videtur aggrauare notabiliter, vt recte inquit Gab. Vazquez, d. disputatione 98. ad finẽ & Thom. Sanchez sup. & comprobatur ex doctrina P. Ledes. sup. adduct. 127.

132 Octauo dubitatur, † an omittens vno die omnes septem horas Canonicas committat vnum tantum peccatum, an vero tot peccata, quot sunt horæ. Respondetur vnum tantum peccatum committere, quia omnes horæ sunt vna oratio, seu vnum officiũ cadens sub vno præcepto, licet peccatum tanto sit grauius, quanto plures horæ omittuntur, ita Io. de Lignano. q. 7. Nicol. Ploue. 8. q. de horis Cano. Rosella verb. horæ Cano. n. 7. Syluest. verb. hora. nu. 15. vers. 6. & nu. 16. Nauar. d. c. 7. de orat. nu. 7. Cucchus. d. lib. 5. tit. 7. nu. 48. Angl. in floribus, de orat. 10. q. 5. difficul. Philiar. d. lib. 1. c. 12. Graff. lib. 2. c. 51. nu. 14. Enriq. d. §. 6. Flam. Paris. lib. 1. q. 9. nu. 8. F. Lud. Lop. 2. tom. c. 105. Emman. Rodrig. 1. tom. d. c. 140. n. 16. Vega 1. p. c. 128. casu 3. Valen. d. 3. tom. disput. 6. q. 2. pun. 10. circa. 8. vers. dixi autem. Zerola verb. hor. §. 10. Azor. lib. 10. c. 7. 4. q. Emman. Sa, verb. hor. n. 14. & P. Ledes. d. 2. p. tract. 9. c. 4. conc. 14. 1. diffi. & Cor-
133 rad. d. q. 240. Quãuis contrarium teneat Tabiena, † verb. hora, q. 18. & videatur tenere Toletus. d. li. 2. c. 12. 1. d. dicit enim non recitantem mortaliter quidẽ, & multipliciter in singularum horarũ omissione peccare. Et quãuis D. Anton. in sum. 3. p. tit. 13. c. 4. §. 5. dicat omittẽtem omnes horas vnius diei nõ propterea cõmittere septem peccata mortalia, sed vnum, & tanto grauius, quanto plus de ipso dimittit, quia totum officiũ vnius diei cadit sub vno præcepto, c. dolentes de celebratione Missar. si autẽ dimisit aliquas horas, puta Primã, Nonã, & Completorium, tria peccata mortalia commisisse, & sic de
134 cæteris. Sed certe non loquitur consequenter, † & eius sententia, & quod dicit Toletus, solum procedit in eo, qui sciens vnius horæ officium omittit, cũ tamẽ decernat cæteras horas recitare, & deinde adueniente tempore, quo aliam horam deberet dicere, eam quoque scienter omitit, vt per Azor sup. seu quãdo vno actu vellet omittere solum matutinũ, †
135 & postea alio actu distincto vellet omittere Primã, & Nonam, tunc enim essent distincta peccata, vt in
136 quit P. Ledes. sup. & † ita etiam procedit, quod ait Vega supra casu 2. quod qui omisit aliquas horas interpollatim, verbi gratia, omisit primam, & postea recitata Tertia omisit Sextã, & sic de reliquis, toties peccat quoties omisit recitare.

137 Quinimmo, & si is, qui omisit omnes horas, † vel partem illarum pluries recordatus fuerit, & propo suerit eas non dicere, non est opus id exprimere in confessione, sed adhuc solum est vnum peccatum, nisi interruptio facta sit per pœnitentiam, seu actũ contrarium ex Cano. in relectione de pœnitentia, p. 5. & F. Lud. Lop. 1. tom. c. 31. & Philiar. 2. p. l. 2. c. 22. de num. & quæ tradit Arrag. 22. q. 62. art. 8. ad secundum, & ita in terminis tenet idem F. Ludou. Lop. 2. tom. d. c. 105. & P. Ledes. supra.

Quicquid dicunt Rosel. Syluest. Naua. Cucchus,
138 † Angles, Philiar. Graffi. Enriq. Flam. Paris. F. Emmanuel Rodrig. Vega, Valent. Zerola, & Corradus sup. citati, n. 131. & etiam Azor. ibid. consequenter ad ea, quæ tradit lib. 4. cap. 4. 4. quæstione. & Gabr. Vazq. 12. disput. 75. & Suar. 4. tomo de pœnitentia, disputat. 22. sect. 5.

139 Et similiter ait P. Ledes. supra esse vnum, † & idẽ peccatum, licet multo grauius, si quis recitare omitteret officium diuinum vnius mensis, vel anni. Sed
140 certe fallitur in hoc Ledesma, nam licet id verum † sit in actu voluntatis, quo id proposuit in genere, & in communi, tamen sequuta postea omissione in actu, tot sunt peccata, quot diebus omisit recitare, sicut qui omittit ieiunare tota Quadrag. seu audire Missam in omnibus festis anni, tot peccata committit, quot sunt dies obligationis: nam pro quoli-

bet die

bet die est distincta numero obligatio, seu distinctũ
præceptum, vt infra n.166.
Sed supposito, quod omittere in vno die horas
141 etiam omnes, est vnum tantum peccatum † dubitatur,
an sit in confessione explicandum, quot horas
omisit, an vero sufficiat dicere, commisi vnum peccatum
mortale in non recitando. Et Doctores supra
142 citati, num.131. communiter tenent, † id esse explicandum,
quia peccatum est magis, vel minus graue
notabiliter iuxta numerum, & quantitatem horarũ
omissarum, quod mihi placet; nam licet sit magna
143 controuersia inter Doctores, † an circunstantiæ notabiliter
aggrauantes intra eandem speciem sint necessario
confitendæ, de quo post alios Nauar. in cap.
de pœnitentia dist.5. à nu.5. & in manu. cap.6. nu.7.
Philiar.2.p.lib.2.c.22. Candelabrum aureum, de cõfessione
nu.43. Fr. Lud. Lopez instruct. consc.1. tom.
c.29. Summa Corona, 1.p.c.2.nu.4. Fr. Emman. Rodrig.
in sum. 1.to.c.53.nu.3. Toletus lib.3.c.7. P. Ledes.
in sum. de sacram. penitẽtię, c.18.4. cõclu. & Suarez.
d.4.to. disp.22. sect. 3. & plures relati per Vegã
in sum.1.p.c.56. casu 21. & in Espejo de Curas.c.11.
nu.178. in ea fin. sentẽtia, quod notabiliter aggrauan
144 tes † ex parte obiecti sunt confitẽdæ, aggrauãtes vero
ex parte subiecti, vt circũstantię intẽsionis, & durationis
actus nõ sint cõfitendæ, vt per Enriquez li.
5.c.7.§.6. Valentiam 4.to. disput.7.q.11. Quia circũstantia,
ex parte obiecti de se est perceptibilis, & facilis
cognitu nõ sic quæ se tenet, ex parte subiecti. Tũ
etiam quia, vt ait Valen. ibi circũstãtia, ex parte obiecti
nõ tã est circũstantia actus in particulari, quã determinatũ
illius obiectũ morale, atque adeo quiddã
pertinẽs ad illius substantiã, saltẽ in indiuiduo; Circunstantiæ
vero, quæ propriæ sunt circunstantię, &
accidentia actus etiam in indiuiduo, vt intensio, &
duratio, non sunt confitendæ, quia alioqui præceptum
confessionis esset durum, & prope intolerabile,
quicquid dicat Zumel.1.2.q.75.art.6.dub.1.
145 Nono dubitatur, † an beneficiarius dicens officiũ
per aliud Breuiarium a Romano, verbi gratia per
Breuiarium Cistercien. seu S. Domi. vel dicens de
sancto, cum erat dicendum de feria, satisfaciat suæ
obligationi, ita vt non peccet saltem mortaliter, nec
teneatur ad fructuum restitutionem. Et videbatur
146 satisfacere, † ex doctrina Caietani in sum. verb. horę
Canonicę, §.2. Syluest. verb. hora, q.12. nu.15. Armillæ,
verb. horæ Canonicæ, nu.7. Soti d.lib.10.q.5.art.
4. B. Medinæ in sum. lib.1.c.14.§.11. Angles de oratione,
q.10.10. difficultate, Cucchi d.lib.5. tit.7.nu.
61. F. Lud. Lop. 2.to. c.105. Vegæ.d.1.p.c.128. casu
17. & Zerolę, verb. horę Canonicæ, §.6. qui docẽt nõ
esse peccatũ mortale mutare Breuiariũ, nec recitare
de sancto, quando esset recitandum de feria, sed solũ
veniale quando ad libitũ, & sine rationabili causa
fieret; nã substantia præcepti consistit in hoc, quod
Canonicæ horæ dicãtur, & nõ in qualitate horarũ,
quæ solũ est seruanda, tãquã iussa, & debita ceremonia,
ritus, & modus, seu de qua non est aliud præceptũ,
quam cõsuetudo, quæ si vim habet pręcepti, nõ
est tam stricte interpretanda; quam sententiam admittit
Nauar. de oratione. c.21. nu.23. & F. Emmã.
147 Rodri. in sum.1.to. † c.141. nu.3. & c.144. & q. reg.1.
to. q.42. art.8. ad fi. quoad vnũ, vel alterũ diẽ tãtum,
alias dicũt peccare mortaliter, quoniã trãsgreditur
præceptum, quo iubemur omnes recitare horas, secundũ
formulam Breuiarij, quã sequi præcipimur,
quod etiam tenent Arrag. d.q.83. art.12. dub.5. pro-
148 pter Bullã Breuiarij Pij V. dicẽs, quod † quãuis non
existimet esse peccatũ mortale, vno aut altero die officium
diuinum peruertere recitando, scilicet horas
de vno sancto in die, quo Breuiariũ pręcipit, vt officium
fiat de feria, qui crebro, & frequenter id faceret
procul dubio mortaliter peccaret, & nouissime
P. Ledes. d. tract.9.c.4.15. & 16. concl. addens tamen
149 peccare mortaliter † eum qui mutat officium, recitando
officium notabiliter minus eo, quod debebat
recitare secundum Ordinarium etiam semel.
150 Mihi autem videtur dicendum, non solum † qui
crebro, & frequenter id faceret, sed etiam qui vno
aut altero die, non satisfacere suæ obligationi, sed
peccare mortaliter, & teneri ad restitutionem fructuũ
beneficij, vt patet ex Bulla Pij V. posita in princip,
sui Breuiarij, vbi omnia alia Breuiaria, nõ antiquiora
200. annis abrogat, & subdit in hæc verba;
151 Statuẽtes † Breuiarium ipsum nullo vnquam tempore,
vel totum, vel ex parte mutandum, vel ei aliquid
addendum, vel omnino detrahendum esse ac
quoscumque, qui horas Canonicas ex more & ritu
ipsius Rom. Eccl. iure, vel consuetudine dicere, vel
psallere debẽt, ꝓpositis pęnis per Canonicas sãctiones
cõstitutis in eos, qui diuinũ officiũ quotidie nõ
dixerint, ad dicẽdũ, & psallẽdũ posthac in perpetuũ
horas ipsas diurnas, & nocturnas, ex huius Rom.
Breuia. præscripto, & ratione omnino teneri, neminẽq;
ex ijs, qb⁹ hoc dicẽdi psallẽdiq; munus necessario
positũ est, nisi hac sola formula satisfacere posse.
Ex quibus verbis manifeste patet non recitantẽ
152 † per hoc breuiarium, nec secũdum ipsius præscriptum,
rationem, & formulam, atque secundum ipsius
Reg. & rubricas, non satisfacere suæ obligationi,
sed incurrere pœnas constitutas in non recitantes,
atque adeo obligationem restituendi fructus
beneficiorum; & sic, cum in d. Bulla expresse præcipiatur
qualitas, & modus horarum, cessat hodie d.
ratio Caietani, & aliorum citatorũ, quod de qualitate
horarum non sit aliud pręceptum, nisi consuetudo
&c. quinimmo idem olim præcipiebatur, vt
153 existimo, in Breuiarijs vniuscuiusq. Ecclesiæ † seu
Diœcesis, & hodie etiã in Breuiarijs Religionũ quę
sunt in vsu, & est conforme iuri antiquo. c. de his. c.
placuit 12. distin. & arg. Clemen.2. de celebrat.
154 Missar. Alber. de Ferrarijs † de horis can. n..64. Nic.
ploue de modo dicẽdi horas in pnn. facit declaratio
S. cõgregat. Cõcilij relata per add. seu apostillam ad
155 Cõsiliũ Nauar.15. de celebrat. † Missar. quæ cẽsuit
habẽtes Breuiariũ ante. 200. annos institutum non
satisfacere recitãdo etiã extra chorũ iuxta formam
Breu. noui Pij V. quod in sua Ecclesia nõ fuit receptũ
de cõsẽsu Episcopi, & Capituli, vt etiã tenuisse
videtur Nau. conf.5. ad 2.q.3. & cõs.16. eod. tit. quãuis
d. conf.15. contrariũ videatur tenere. Tertio facit
etiam in simili de Missali alia declaratio S. cong.
156 super c. de indice librorũ, & catechismo, Breuiario,
Missali. sessio.25. quæ sic ait. Celebrãtes alio Missali,
nõ hoc reformato, qui alias tenẽtur ex Bulla Pij V.
posita in Missali Romano, incurrũt in peccatũ mortale,
si sciẽter, & absque iusta causa id fecerint. Et hãc
nostrã sẽtẽtiã videtur tenere Belarm. d.3.to. vltima
cõtrouersia.3. cõtrouersiæ. lib.1.c.18. & Graff. lib.2.
157 c.51. nu.10. † vbi ait, teneri ad restitutionẽ fructuũ
beneficiatũ dicentẽ officiũ, nõ tamen conforme Breuiar.
Romano, vel Ecclesiæ matrici, vt in Bulla Breuiarij
habetur, quamuis in eo, qui diceret officiũ de
sancto, cum de feria dicere debuisset. c.53. nu.22. tenet
d. sententiã. Felin. sup. & Cosmas Philiarchus,
158 d.l.1.c.6. 3. concl. ait modo per Bullam † Pij V. esse
etiã præceptum de officio determinato; vnde si fieret
de sancto illo die minime occurrente, quia offi-

cium est breuius, credere, inquit, esse mortale, quia
videtur etiam quidam cōtēptus, & summa Corona
1.p.cap.1.n.100.ait, non licere immutare officium,
159 nam per d. Bullam Pij V. præcipitur, † vt obserue-
tur vniformitas Breuiarij noui, tam in seruientib.
choro, quam priuatim, & domi recitātibus, itaque,
si alio Breuiar. vsi fuerint, ac si nō recitassent cense-
bitur, vnde qui diceret de sancto in die, quo dicēdū
esset de feria, vel contra, non satisfacit, etiam si ex ali
qua inaduertentia id accideret, & postea aduertit in
tempore, quo potest reiterare, & non reiterat, nec
sufficit illud pro dit sequenti satisfaciendo reserua-
re. Hæc Sūma Corona, & Corradus in d. respon. ca-
suum conscientiæ. q.243. a d. prin. ait clericos sæcula
res, vel quoscumq; regulares, qui celebrant secundū
160 Breuiarium Romanum, † teneri obseruare de neces
sitate, prout Pius Quint. ordinauit, reformauit, &
condidit nouum Breuiarium, tam in communi, quā
in priuato, ita vt, si aliter celebrauerint, non satisfa-
ciant, puta, si quando de feria celebrari sit notatum,
& celebrauerint de sancto, mortaliter peccare, non
satisfaciendo, quamuis inaduertenter contingat, &
nisi de vno soluatur, pro vt notatum est, si tamen tē-
pus suppetat. hæc Corradus, quamuis in fine d.q. re-
ferat sententiam Arrag. de qua supra, & Valentia. d.
3.to. disput. q.2. pun.10. circa.3. ait d. sententiā Caie-
161 tani habere † maiorem difficultatem in Breuiario
Romano propter d. Bullā Pij V. in qua præcipitur
omnibus, ad quos id breuiarium pertinet, dicere of-
ficium secundum formulam huius Romani Breuia
rij; constat. n. in formula huius Breuiarij contineri,
vt in feria dicatur de feria, & in festo de festo; & quā
162 uis idem Valentia † statim dicat. quod posset ad hoc
responderi, illud verbum, secundū formulam huius
Breuiarij, referendum esse ad formulas aliorū Bre-
uiariorum, quas potissimum nolebat Pius V. explo-
dere; ita vt sensus sit, dicendū secundū formulam hu
ius Breuiarij, non alterius; quod fiet, quamuis in fe-
sto dicatur de feria, si tamen per hoc Breuiariū; ita-
que manere posse probabilem opinionem Caietani.
tamen ista responsio non est bona, nā verba d. Bullę
ibi, nisi hac sola formula, & ibi ex huius Breuiarij
præscripto, & ratione, clare significant recitandum
esse non solum per illud Breuiarium, sed etiam secū-
dum modū, regulas, & Rubr. ipsius. Et Card. Tole-
tus, licet d.l.2. c.13. verb. qualitas. in impressione
163 Lugd. dicat cum Caietano, † quando nullus adest
contemptus, posse recitari per aliud Breuiarium, dū
modo non adesset Romanum nouum, sine priuile-
gio, & in hoc qualitatem non obligare, cum vero de
sancto, vel de feria officium est, non posse mutari
qualitatem absque mortali, si ex aduertentia fiat;
tamen in Romana editione ait, ibi sibi non probari
opinionem Siluest. Caietani, & Arm. sup. credere. n.
qui tenentur recitare officium Romanum, & scien-
ter nō recitant iuxta præscriptam formam Ecclesię
Romanæ, aut particularis Ecclesiæ mortaliter pec-
care, etiam quando in particulari recitant, & nouis-
164 sime Açor. d.l.10. † c.11. q.1. docet, quemlibet cleri-
cū iure communi Canon. in officio persoluendo. vti
debere formula suę dięcesis, vel ordinis. ex d.c. de his
& c. placuit. 12. dist. iure tamē nouo Pij V. vti debe-
re formula præscripta in Breuiario iussu eiusdē Pō
tificis edito, vt dicitur in constitutione eidem Bre-
uiario præfixa, quāuis in eo, qui exoluit officium de
feria, cum esset de sancto, vel è contra etiam scienter
ac data opera, c.10. præcedenti, q.2. dicat cū Syluest.
Eccl. satisfacere, nec teneri repetere, & tantum pec-
catum veniale admittere, si scienter id faciat.

165 Et contra opinionem Nau. † & Fr. Emman. Rō-
drig. & Arrag. sup. recte aduertit Vega d.c.128. casu
17. quod si est peccatū mortale, & nō potest quis fre
quenter mutare officium, sine peccato mortali, nec
etiam poterit id facere vno, vel altero die, siquidem
quolibet die est præceptum recitandi distinctum, si-
cut est præceptum ieiunandi quolibet die Quadra-
gesimæ, & etiam peccat mortaliter, qui desinit ieiu-
nare vno die, aut duobus, sicut qui multis, & è con-
uerso. ego aduerto, quod si non est peccatum mor-
166 tale, vno, aut altero die † id facere, nec etiam erit pec
catum mortale sæpe id facere; nam pro quolibet die
est distinctum præceptum, & officium cuiuslibet
diei est onus illius, ita quod non transit in alium; &
sic defectus vnius, & alterius diei non potest conti-
nuari, & coniungi cum defectibus aliorum dierum,
vt peccatum, quod alias esset veniale, fiat mortale,
167 tunc enim posterius peccatum, quod alias esset † ve-
niale, ratione pręcedētium, ita vt pro vna reputetur
saltē moraliter, vt recte inquit Gab. Vazq. 12. disp.
146. quæ continuatio nullo modo dari potest, cum
materia, & obiectum peccatorum præcedentiū, &
eius obligatio transeat omnino, nec vllo modo re-
168 maneat, † & alias ex pluribus, venialibus non potest
fieri vnum mortale, vt apud omnes manifestum est,
& tradit Gab. Vazquez ibi post D. Tho. d. 1.2. q.88.
art.4. & ibi Caiet. & Bart. Medi. & Zumel.
169 Et ideo qui vouit, † seu iurauit quotidie recitare
orationem Dominicam, seu Angelicam, aut aliquid
paruum, nunquam peccat mortaliter, sed solum ve-
nialiter ratione paruitatis materiæ, etiāsi per mul-
tos dies, & per annum id omittat, si id promisit in
honorem, vel vt onus singulorum dierum, quia la-
psu cuiuslibet diei obligatio illius fruitur, & cessat
nec in aliū transit, vt tenet Sotus de iustit. & iure, l.
7.q.2. art.1. Angles in florib. Nicol. q. de voto, art.2.
2. difficultate. Arrag. 22. q.88. ar.3. Ga. Vazq. d. disp.
146. nu.6. & Sūma Corona de voto sub n.8. Açor. l.
11. c.5. 3.q. Enriq. in materia de voto, & alij, & idē
erit in vouēte, seu iurante dare quotidie eleemosinā
170 paruam, si id promisit, vt onus † singulorum die-
rum, ita vt obligatio sit pro illo die, & cum eo finia-
tur; nā tūc eadem militat ratio, quod nō potest fieri
cōtinuatio materię, & paruarū quantitatū, & obli-
gationū, vt recte tenent Gab. Vazq. Açor. & Enriq.
171 In hoc solum videtur esse differentia, † quod qui
absolute, & simpliciter vouet, seu iurat, quotidie a-
liquid recitare, videtur id promittere, vt onus diei,
ita vt etiam ipsa temporis determinatio per se cadat
sub voto, vt inquit Arrag. sup. licet in hoc cōtra sen
tire videatur Gabr. Vazq. dub.6. qui vero absolute,
& simpliciter vouet, seu iurat dare quotidie aliquā
eleemosinam, non videtur, id promittere, vt onus
diei, ita vt dies præsumatur ad finiendam obligatio
nem, sed potius præsumitur, vt terminus solutionis,
ne vltra diem differatur, & hoc est, quod dicit Ar-
rag. sup. quod in hoc voto tantum res promissa per
se cadit sub voto, & tempus secundario, & sic sem-
per manet obligatio ad reddēdum promissum, quā-
uis tempus mutetur.
172. Et ita recte Sotus vbi sup. absolute † facit distin-
ctionē inter illa vota, dicens, quod qui votum emi-
sit quotidie recitandi aliquid paruum, etsi id quoti-
die omittat, numquam mortaliter delinquit, secus
qui vouit quotidie obolum erogare pauperib. tunc
n. licet vnius, aut duorum dierum omissio non sit
mortalis, tamen quod hodie nō tribuit cras tenetur,
quare vbi debiti summa excreuerit mortalis sit cul-
pa. Et sequuntur Arrag. Sum. Corona, & Enriq. sup.

& Ptt.

& Pet. Ledesm.2.p.sum.tract.10.c.3.du.1.& id quod
dicit de vouente Eleemosinam tradit etiam N. Me-
dina d.q.88.art.4.
173 Nec est admittenda sententia † Cani, F. Io. de la
Penna, Mantij. Fr. Lud. Lopez instruct.1.to.c.42.F.
Emman. Rod.in sum.2.tom.c.99.nu.1.Graff.lib.2.
c.23.n.4.& Cunigæ de voto,q.4.nu.31.& Valentiæ
3.tom. disput.6.q.6.tenentium contra Sotum in eo
quod dicit de vouente recitare quotidie aliquid pa-
ruum, quorum sententia solum erit vera quando id
vouens præfiniret diem non ad faciendam obliga-
174 tionem sed † vt terminum solutionis, ne vltra diem
differatur, & explicite haberet talem intentionem,
vt per Gab. Vazquez, & Azor. sup. iuxta quod etiã
est accipiendus Zumel. supra.
175 Sed quamuis † qui recitaret de sancto, etiam ex
inaduertentia, seu obliuione, quando esset recitan-
dum de feria, vel è contra, non satisfaciat, sed tenea-
tur iterũ recitare iuxta dicta, tamen qui recitaret de
vno sancto, cũ esset recitandũ de alio, si est parua dif-
ferentia inter vnũ & alterũ officiũ, sufficiet repetere
particularia illius officij, vt hymnũ, antiphonas, le-
ctiones, Toletus d.l.2.c.13.versi.tamen notandũ est.
176 Id; probabile existimo, † quod qui recitauit de
sanct. cũ esset recitãdũ de feria, vel è cõtra, quia sor
te calẽdariũ, quod vidit, erat erratũ, aut sequẽdo sen
tentiã peritorũ, quæ postea apparet falsa, satisfacit,
ex quo adhibuit debitam diligentiam, nec tenetur
iterũ recitare etiamsi intra eundẽ diẽ cõstaret de er-
rore, sicut qui semel facit restitutionem illius, quod
debet, sequẽdo opinionem probabilem, & doctorũ
hominũ, satisfacit, nec tenetur iterum restituere, li-
cet postea appareret illam opinionem esse falsam. &
quod alteri erat facienda restitutio, & non cui facta
est. Bannes.22.q.32.art.7.2.dub.3.& 4.conclu.
177 Sed restat † dificultas an priuilegium Innocen.
IIII. fratribus Minoribus, quod ratione itineris, seu
alterius iustæ causæ existentes extra suos Conuen-
tus possint recitare cum alijs, vel per se officium di-
uinum, non iuxta ordinem breuiarij Romani, sit re
uocatum per dictam Bullam Pij V. in qua reuocan-
tur omnes permissiones, ac consuetudines, & statu-
ta, nec non priuilegia, licentiæ, & indulta recitandi
more, & ritu Breuiariorum suppressorum.
178 In qua † difficultate. F. Emman. Rodrig. d.t.to.c.
141.nu.2.& cũ eo Vega.d.c.128.casu 25.docent, nõ
esse reuocatũ, quia illa rouocatio intelligitur de pri-
uilegijs, ex quibus omittitur formula recitandi Bre-
uiarij Romani semper, non de priuilegio particula-
ri pro aliquibus diebus ex iusta causa, quæ sententia
non videtur improbabilis. P. Ledesm. d.tract.9. c.4.
circa 15.concl.3.sed posse optime sequi.
179 Verum mihi † non placet, verius enim videtur ex
d. Bulla Pij V. esse reuocata omnia priuilegia reci-
tandi per aliud Breuiarium à Romano, etiam pro
aliquibus diebus, & facit, quod alias in simili circa
priuilegia non seruandi interdicta in aliquibus die-
bus tantum, ex sententia S. Congregatonis dicetur
c.seq.a nu.278.quamuis priuilegium concessum per
Martinum V. patribus S. Hieronymi, quod infirmi,
180 & senes satisfaciant obligationi recitandi, † recitan-
do aliquos psalmos, & priuilegium concessum per
Leonem X. Fratribus Minoribus, quod interim sa-
tisfaciant recitando aliquid iuxta dispositionẽ suo-
rum Prælatorũ, & alia similia non videantur reuo-
cata, vt aiunt. F. Emman. Rodriguez. Vega, & P.
Ledes. supra, quia non facit contra d. Bullam.
181 Decimo dubitatur, an beneficiatus † recitans of-
ficium sine debita attentione, teneatur ad restitu-
tionem fructuum, in quo in primis certum est reci-
tantem sine debita attentione ex industria, seu pro-
182 posito, saltem virtuali ob negligentiam † notabilem
non satisfacere, sed teneri ante lapsum diei repetere
sub peccato mortali. Naua. de oratione.cap.13.nu.
18.& cap.20.nu.31.Soto l.10.quæst.5.art.5.N.Me-
di.in sum l.t. c.4.§.11. Angles in floribus de oratio-
ne quæst.5. 4. diffinitione. P. Nau. de restitutione,
lib.2. cap.2.nu.240. Arrag.22.quest.83.art.13.vers.
est aliud dubium. Enriq.in summa, lib.5. cap.15. §.
2. Fr. Lopez.2.to.cap.103.F. Emman. Rodrig.1.to.
cap.143. nu.1. Vega.t.p.c.128. casu 20. Valen.3.to.
disputat.6.q.2.pun.10.circa 8. Açor.lib.10.c.12.q.6.
P. Ledes. d.tract.9. c.4.20.conclu.& Gab. Vazquez.
12. tom.2.disput.160.nu.30.& 31.
183 Quamuis † contrarium tenuerit Ioan. Medina de
oratione q.16. vers.de 2.ea ratione quod secundum
Caietanum præceptum dicendi horas distinctũ est
à præcepto dicendi eas cum attentione, nam præce-
ptum eas dicendi absolute prius fuit latum deinde
in c. dolentes. de celebratione Missarum fuit latum
præceptum de attentione, vnde qui horas dixit sine
debita attentione satisfacit præcepto primo de di-
cendis horis, etiamsi non satisfaciat secundo de at-
tentione, & ita non tenebitur eas redicere, etsi de
defectu deuotionis & attentionis teneatur pœnite-
re, cum quo tenet Cord.l.4.q.13.ad fi.
184 Sed huic rationi cum Valentia † supra responde-
tur; primo, dato illud esset distinctum præceptum,
nihilominus tamen teneretur talis iterum dicere,
vt ita diceret attente, & satisfaceret secundo præce-
pto præscribenti modum; secũdo falsum esse, quod
ista duo præcepta in re sint distincta, vtroque enim
præcepto vtrumque iniungitur, & dicere attente,
185 sed in secundo præcepto † expressius declaratur mo-
dus dicendi attẽte, in primo autem expresse quidem
non modus, sed solus actus ipse dicendi officium, in
quo tamen implicite continebatur modus dicendi
attente, tanquam modus substantialis orationis. B.
Medin.d.§.11. Enriq.d.c.15.§.2.F. Lud. Lopez.1.to.
c.246.& 2.tom.d.c.103.Suar.5.to.disput.4.sect.2.n.
26.P. Ledesma supra, & sic est intelligendus Caieta-
nus, & quod non sint duo Ecclesiæ præcepta, sed
vnũ tantũ de recitandis horis attente dicit probabi-
lius, & verius Açor.d.c.12.5.q.& tenet Suarez ibid.
186 Hoc supposito ad dubium † propositum respon-
dendo dicendum est, talem teneri ad restitutionem
fructuum, non secus ac eum, qui horas minime di-
xit. Et ratio præcipua est, nam cum attentio sit mo-
dus substãtialis, nec satisfaciat præcepto Ecclesiæ, vt
diximus, nõ dicitur recitasse, qui sic recitat, atq; adeo
in eo habet locum pœna restitutionis imposita con
tra non recitantes, & ita tenent Nauar.d.c.20.num.
32. P. Nauar.d.nu.240. & seq. Graff.l.2. c.51. nu.7.
F. Emman. Rodrig. d.c.143.nu.1. Vega d.c.128.ca-
su 20. P. Ledes.d.c.4.circa 21.conclusionẽ pag.1090.
& magis placet Açor. d.c.12. 6.q. & c.14. 8. quæst.
& sentit Suarez vbi proxime, nu.27.
187 Quamuis contrariam sententiam † teneat Cor.
cum Io.Med. supra consequenter ad d. suam opinio
nem, de qua nu.183. & cum Castro de l. pœnali.l.2.
c.5. Enriquez l.9. c.25. §.5.& Toletus d.l.2.c.12.4.
d. quam etiam dicit probabilem Azor. supra ea ra-
tione, quod restitutio fructuum est pœna iure Ca-
nonico tantum constituta in beneficiarios, qui di-
uinum officium omittunt, cui tamen respondetur
ex dictis, & aliquo modo tenet F. Ludouicus Lopez
188 d.c.246.& 103.cum Soto de art.5.& 6.qui tamen †
vt recte inquit Nauar. sup.nu.238. loquitur conse-

quenter ad quandam suam, quam ibi tenet opinio-
nem supra à nobis refutatam secunda illatione nu.
27. quod dimittens officium pro vno, aut duob. die-
bus non tenetur ad restitutionem, vnde eam reddit
rationem, quoniam neque si officium prætermit-
teret, obligatus esset, & sic solum loquitur de eo, qui
vno, aut duobus diebus recitaret sine debita atten-
tione, & consequenter potius tenet nostram senten
tiam in hoc dubio, pro qua eum citat Azor. supra, &
eam etiam tenet Ga. Vazq. sup. à nu. 32. cuius tamen
ratio, & restrictio non placet.
189 Vndecimo dubitatur, an, qui † dicit officium cum
debita attentione, sine intentione tamen, & animo
satisfaciendi obligationi, & præcepto, sed animo po
stea iterum dicendi ad satisfaciendum, aut causa de-
uotionis, recreationis, vel alia simili, nihilominus
satisfaciat, an vero teneatur iterum recitare sub pec
cato mortali, & obligatione restituendi; & simile du
bium est de audiente Missam in die præcepti, sine
animo satisfaciendi præcepto, sed deuotionis, vel
alia causa. In hoc dubio Nau. de oratione c. 13. num.
16. 27. & 28. & c. 16. num. 73. & 74. & c. 20. num. 30.
190 † tenet non satisfacere, quia actus agentium nõ ope
rantur vltra eorum intentionem. l. non omnis. ff. si
certum petat. eand. sententiam tenet Io. Medina de
191 oratione. q. 16. vers. de tertio, probat † a simili, nã si
debeo Petro decem & do illi decem animo donan-
di, non debitum soluendi, non liberor a priori debi
to, & si promisi alicui vnum equum, & do illi equũ,
non animo complendi promissum, sed donandi, nõ
maneo liber à promissione; item si stipendium ab a-
liquo accepi, vt pro eo Missam celebrarem, & postea
non ob stipendium, sed gratis, aut ob aliam causam
pro eo celebro, non maneo liber a debito, igitur ita
in propositio. & sequuntur Mar. Ledes. 2. p. 4. q. 16.
art. 6. du. 3. Sandoual. p. 6. c. 14. Francolinus de tem-
192 pore horarũ † Cano. c. 27. nu. 11. F. Lud. Lop. in in-
stru. negotian l. 1. c. 53. Enriq. in sum. l. 9. cap. 25. §. 6.
Fr. Emman. Rod. 1. tom. cap. 143. num. 2. Vega. d. c.
128. casu 22. & nouissime P. Led. in sum. 1. p. de Sa-
cramento Eucharistiæ, cap. 27. 10. con. vbi reddit ra-
tionem, quia adimpletio præcepti est opus obedien-
tiæ, & 2. p. tract. 9. cap 4. con. 20. 2. difficultate, & con
193 clusione vltima, & hanc sententiam tenet etiam †
Philiar. d. lib. 1. cap. 6. vbi ait, quemlibet ad officium
obligatum teneri sub peccato mortali a principio
officij habere actualem, vel saltem virtualem inten-
tionem satisfaciendi obligationi de recitando, &
reddit rationẽ, quia recitatio officij debet esse actus
humanus, & ex deliberatione. idem ead. ratione
tradit nunno. 3. p. quæst. 83. art. 6. nempe, quia om-
nis actus humanus debet esse liber & voluntarius,
194 at Arrag. d. q. 83. ar. 13. vers. sed dubitabit. † inquit,
quod quamuis d. sententia Medinæ sit valde proba-
bilis atque secura, non tamen minus probabile pu-
tat, quod, qui ita officium dixit, tenetur iterum eadẽ
die de nouo officium recitare vel intra candẽ muta-
re animum, atque habere animum satisfaciendi, to-
ta enim illa die vrget præceptum Ecclesiæ, cui te-
netur velle obedire, & ad id sufficiens videtur animi
mutatio; supposito, quod iam debite officium dixe-
195 rit, hoc autem de mutatione † voluntatis intra tem
pus præcepti tunc esse necessarium ait Suar. 3. to. 3.
p. q. 88. sect. 3. quando cum voluntate audiendi Mis-
sam, seu recitandi coniungitur voluntas formalis
contraria præcepto, vt si quis, dum ex deuotione
Missam audit in die festo hunc actum formalem ha
beat, nolo hac Missa implere præceptum, & in illa
volũtate persistat, quo casu per illum actum, vt sic,
re vera non implet præceptũ, quia nullo modo obe
ditur illi, quia implere præceptum actus est obediẽ-
tiæ, qui sine voluntate non fit; satis tamen est, vt vo-
luntatem mutet intra tempus præcepti, & velit au-
ditione præcedentis Missæ satisfacere præcepto, nã
solum ibi defuit obedientia voluntatis, quæ adiun-
gitur per subsequentem voluntatem; quando vero
non adest voluntas contraria præcepto, ait sufficere
ad illud implendum voluntatem audiendi Missam,
seu recitandi, etiamsi formaliter non sit sub intentio
ne implendi præceptũ, quia omnis, qui nõ excludit,
censetur virtualiter includere intentionem implen
di præceptum in ea voluntate, qua vult efficere actũ
præceptum, & sic qui summo mane Missam audi-
uit ex deuotione existimans non esse diem festum,
quamuis postea sciat, non tenetur ad aliam Missam
audien. sed ad summum ad volendum satisfacere
præcepto per prioremactum, immo neque hoc in
196 rigore esse necessarium, sed solum vt iudicet † se sa-
tisfecisse præcepto. hæc Suarez, cuius tamen senten
tiam, quod satis sit in illo casu mutare voluntatẽ in-
tra tempus præcepti, improbat P. Ledes. sup cũ Mar.
Led. Medin. & alijs, & Nunno. nouissime Açor. l. 7.
c. 2. q. 6. & lib. 10. c. 8. q. 7. & c. 12. q. 8. & 9. in hoc du-
197 bio docet, quod qui dicit officium, † aut audit Mis-
sam cum animo, non satisfaciendi præcepto, non sa
tisfacit, cum habeat voluntatem contrariam, sed de
bet repetere, nec sufficit volũtatem mutare; qui vero
inscius, vel immemor præcepti recitaret, aut nesciẽs
esse diem festum casu Missam audiret, satisfaceret,
cum non habeat voluntatem contrariam non satis-
faciendi, solum enim præcipitur, vt sponte, & volũ-
tarie recitemus, vel audiamus.
198 Sed istis † sententijs omissis mihi † placet senten-
tia aliorum absolute dicentium, recitantem, seu au
dientem Missam cum debita attentione, sine inten-
tione, & animo satisfaciendi obligationi, & præce-
pto, nihilominus satisfacere per istum actum, quia
præceptum non requirit intentionem implendi in
actu signato, sed tantum in actu exercito, nam solũ
obligat ad substantiam actus, nempe ad recitãdum,
seu audiendam Missam, non autem adhoc, vt quis
peculiari alio actu voluntatis, & in actu signato ve-
lit etiam satisfacere præcepto, & qui recitat, vel au-
dit Missam, quantumuis nolens satifacere, vere ni-
hilominus recitat, & audit Missam, atque adeo ipse
vere satisfacit præcepto, nec est in potestate alicuius
præcepto non satisfacere, posito, quod velit officiũ
recitare; itaque ineptum etiam esset, velle tunc non
satisfacere, & intentio non satisfaciendi secluso vo-
to, non obligat; ita tenet Valentia. d. 3. tom. disput.
6. quæst. 2. pun. 10. circa 8. ad fi. & multi Thomistæ
1. 2. quæst. 100. art. 9. & alij moderni P. Gab. Vacq.
Martinez, & Casasola societatis Iesu.
199 Loquuntur enim de eo, qui † voluntarie recitat,
vel audit Missam, & non inuitus, & per vim præci-
sam, seu violenter, nam qui sic faceret, non recitaret,
seu audiret Missam vere.
200 Et ad rationẽ † aliarum sententiarum Resp. ad ra
tionem Nau. quod actus agentium non operãtur vl
tra eorum intent. Resp. quod ea procederet, si requi
reretur in proposito intẽtio satisfaciendi præcepto;
at cum ea non requiratur, sed solum faciendi actum
vt dictum est, nihil facit contra nos ista ratio.
201 Ad rationem Ioannis Medinæ Resp. esse diseri-
men, quod in illis casibus interuenit obligatio Iu-
stitiæ, cui non satisfacit, qui dat ex liberalitate, at in
proposito non est obligatio Iustit. sed Relig. vt sup.
diximus. n. 14. & qui recitat officium, vel audit Mis

sam,

ſam,cum debita attentione, quamuis nolit tūc prę-
cepto ſatisfacere , tamęn facit tunc actum Religio-
nis præceptum,vt recte inquit Valent. ſupra. Vnde
etiam ad rationem Suarez.& P.Ledeſ. quod imple-
202 re præceptum eſt actus† obediennæ,qui ſine volū-
tate non fuit. Reſpon. quod buiuſmodi obligatio
recitandi,vel audiendi Miſſam, eſt religionis,ex cu-
ius motiuo,& intuitu id præcipitur , & ſolum obe-
dientiæ generalis,quæ verſatur circa omnia præce-
pta,non vero obediēnæ ſpecialis,in qua poſſet pro-
cedere iſta ratio,& ita Enriquez. d.§.6. in gloſ. lite-
ra,A,fatetur,quod præceptum Eccleſiæ , & legisla-
toris intentio nonobligat ad præceptum ex in obe-
dientia,ſed propter proprium motiuum Relig.
Etenim in hoc puncto ad ſciendum quando fa-
203 ciens † actum, ſine intentione ſatisfaciendi , ſatisfa-
ciat obligationi,& pręcepto,vel nō,cōſiderari opor
tet,an talis exerceat nihilominus actum virtutis,ad
quē formaliter tenetur,nec ne. Vnde qui tenetur ex
204 voto ad aliquem actum,† non ſatisfacit huic obliga-
tioni, per actum factum ſine intentione adimplendi
votum , quia non eſt actus Religionis , circa adim-
plet. voti,ex quo ſatisfit vltimæ rationi de voto ad-
ductæ per Patrem Ledeſma ſupra d.10. concl.& ſi-
militer.qui tenetur ad aliquid ex pœnitentia iniun-
205 cta à confeſſario,† ſi illud faciat ſine intentione ad-
implendi illam,non ſatisfacit, quia vt ſic , non eſta-
ctus pęnitenniæ,& ſatisfactionis ſacramentalis .
206 Ad impletionem † vero, ſeu voti fractionem cu-
iuslibet pręcepti ſeu voti negatiui ſatis eſt non age-
re actum prohibitum.
Ad rationem Philiarchi Reſp.quod ex eo , quod
207 † quis recitat ſine intentione ſatisfaciendi , non de-
finit eſſe actus bumanus,& ex deliberatione,ſuppo-
ſito,quod velit recitare,nam loquimur de eo,qui re-
208 citat † animo orandi , & qui diceret officium non
animo orandi,ſed aut legendi,aut pſalmos addiſcē-
di,teneretur illud iterare ſi quidē orare obligatur;
& talis non orat,vt conſtat,& recte inquit Arrag.ſu
pra,& Açor.d.c.8.q.7.& c.12.q.9.
209 Tandem in hoc dubio † aduertendum eſt , certū
eſſe in opinione Nau. Medinæ,& aliorum ſupra,nō
eſſe neceſſariam actualem intentionem ſatisfacien-
di,ſed ſufficere virtualem, vt in eo , qui animo deli-
berato caperet Breuiarium , aut iret ad Eccleſiam ,
vel aliud ſimile faceret, ita, vt interrogatus , quare
id faceret,vere reſponderet , ſe id facere ad recitan-
dum,& ſatisfaciendum ſuæ obligationi,vt recte in-
quit Nau.d.c.13.nu.16.& 17. Enriquez ſupra.Fra.
Emmanu. Rodrig.d. c.143.nu.4. Vega d.cap.128.
caſu.23.& P.Ledeſma ſupra.
210 Non tamen recte ait † F.Emmanu. Rodrig.d.t.
tom.c.123.nu.2.contra Mar.Ledeſ.& Ludou. Lop.
ſupra quorum ſententiam, ait probabiliorem Pater
Ledeſ.d.concl.10.eam virtualem intentionem ha-
bere quia audit Miſſam ex deuotione in die pręcepti,
ignorando eſſe feſtum, atque ideo ſatisfacere. quod
etiam ait Enriq. dicens interpretatiue voluiſſe im-
plere præceptum,& Suarez ſupra , & ait probabile
P. Ledeſma ibi, nam licet certum videatur , quod ſi
ſciret eſſe feſtū vellet ea Miſſa ſatisfacere præcepto ,
211 tamen conditionalis † nihil ponit in eſſe,& ſic ſolū
poterat dici eſſe habitualem intentionem, non vir-
tualem,cum non præceſſerit actus, in cuius virtute
illa eſſet, vt inquit F.Ludo. Lopez ſupra , & conſe-
quenter in eorū opinione;ille non ſatisfaceret præ-
cepto,nam vbi intentio requiritur , non ſufficit ba-
bitualis, vt alias dicitur in materia ſacramentorum
de intentione miniſtri.

Duodecimo dubitatur , an beneficiatus non po-
tens recitare per ſe , qui tamen poteſt cum ſocio al-
212 ternatim commode recitare,teneatur † ſic recitare.
In quo Nau.de oration. t.12.n.13. & 14.& in man.
c.25.n.100. tenet, quod qui poteſt cū ſocio recitare,
& cum habet,vel habere cōmode poteſt, quia habet
redditus Eccleſiaſticos,vel patrimonij , ad cuius ti-
tulum ſit ordinatus,quibus ſocio ſatisfacere poſſit ,
tenetur cū eo recitare, quia tunc ceſſat ratio eum ex
cuſans.& quia alias ſequeretur,quod ille, qui ſanus,
vel alias non impeditus ſolebat dicere horas cū ſuis
familiaribus ; excuſaretur ab eis propter tantillum
oculorum dolorem , vel lippitudinem impedientē
a lectione horarum, etiamſi partem ſuam memori-
ter teneret, quod eſt abſurdum.ſequitur Pbiliar.d.l.
213 1.c.10.1.conc.† Arrag.d.q.83.art.12. 1.cauſa pręter
mittendi offic.Graff.l.2.c.54.n.1.3.& 10. F. Emma-
nuel Rodrig.ſup.c.144.nu.1. Vega d.c.128. caſu 16.
Valen.ſupra d.pun.10.circa ſeptimū.1.cauſa. Açor.
l.10.c.13.q.3.& 6. P. Ledeſ. d.tract.9.c.49.concl.4.
diffi.& videtur tenere Fuſcus de viſitat.l.2.c.20.nu.
25.qui omnes dicunt,quod qui commode poteſt ha
bere ſocium,etiam cum mercede tenetur cum eo re
citare.
214 At Enriquez in materia † de oratione tenuit, nō
teneri quem recitare cum ſocio , licet eum habeat ,
& cum eo commode recitare poſſet , quia nec tene-
tur audire impeditus recitare. Sylueſ. ver.hor.nu.5.
Nau.d.c.11.n.6.& 7.Cuccbus l.5. tit.7.n.24. F. Em-
man.Rod.q.reg. 1. to.q.42.art.10. Toletus l.2.c.14.
1.cauſa, & quod ita tenent quidā docti contra Nau.
etiamſi magnos redditus Eccl. habeat , licet conſu-
lendus ſit eum habere.
215 Mihi videtur bas opiniones ſic poſſe † concorda-
ri,vt prima procedat in eo , qui ſanus ſolebat cū ſo-
cio recitare , nam cum ſolitus eſſet antea cum ſocio
recitare , non debet poſtea cum eo nolle recitare ex
eo,quod per ſe iā recitare nō poſſit, & idem videtur
in eo , qui poſtquam fuit impeditus per ſe recitare ,
conſueuit cum ſocio recitare , tenebitur enim eodē
modo id continuare, niſi forte iſti antea haberent
ſocium gratis,& ſine expenſa,& poſtea eum non in-
uenirent ſine ſtipendio,& expenſa,nam non viden-
tur cogendi eum cum ſtipendio de nouo accipere.
Secunda vero in eo , qui antea non ſolebat cum ſo-
cio recitare .
216 Decimo tertio dubitatur, an qui † propter Infir-
mitatem non poteſt totas horas recitare, poteſt ta-
men commode partem, teneatur illam recitare , in
quo Nau.d.c.11.à n.15.tenet,quod ſi poteſt recitare
maiorem partem horarum,tenetur,alias non,quem
ſequitur Açor.d.l.10.c.13.q.4.& 5.
217 Philiarchus,d.l.1.c.10.ait,† quod ſi poteſt recita-
re maiorem,vel æqualem , aut fere æqualem partē ,
tenetur illam recitare,ſi vero ſolū minorem,non te
218 netur.Graff.d.l.2.c.54.n.3.& 4.& † cum eo Vega d.
c.128.caſu 1. videntur velle abſolute, quod qui non
poteſt recitare totū officium , tenetur recitare par-
tem meliori modo , quo poteſt, & quæ memoriter
ſcit,& P.Ledeſ.d.tract.9.c.49. concl.3. diffi.docet,
219 quod qui † propter infirmitatem nō poteſt recitare
totum officium,tenetur recitare illā partē,quæ non
fuerit cauſa notabilis nocumenti ſaluti,ſicut qui nō
poteſt ieiunare totam quadrageſimam , tenetur ie-
iunare diebus quibus poteſt , & ſic qui non poteſt
recitare matutinum,ob defectum viſus,aut quia ſe-
quetur notabile nocumentum , poteſt tamen com-
mode recitare horas diei,tenebitur illas recitare .
220 At F.Emman.Rodrig. † in ſum.1.to.c.144. poſt-
quam

quam retulit dictam opinionem Nauarri, quod in-
firmus potens recitare maiorem partem officij diui
ni sine periculo suæ salutis, tenetur illam recitare,
ait, se habere opinionem non esse vtendum cum in-
firmo huiusmodi rigore, nisi quando clare apparet,
quod potest id facere, tum quia esset inquietare illū,
& ponere ei scrupulos, qui tempore infirmitatis so-
lent esse magis molesti, tum etiam, quia in rebus mo
ralibus nō debent admitti opiniones causantes per-
plexitatem, qualis est ista, quia non potest facile de-
terminati, an possit infirmus recitare medietatem,
vel tertiam partem officij diuini, quod etiam tenet
r. tom. q. regularium. q. 42. art. 10.
221 Mihi videtur primo, quod quamuis † non potens
recitare totum officium posset recitare maiorē par-
tem illius, si tamen illa pars esset soluta, & quæ non
faceret aliqualem compositionē horæ, quæ est quid
artificiale, & compositum ex diuersis partibus, non
teneretur illam recitare, verbi gratia, quamuis posset
recitare omnes psalmos, aut psalmos, & hymnos ho
rarum quos memoriter scit, tamen quia illi, vt sic,
non faciunt aliqualem compositionem horæ, non
teneretur illos recitare, licet sit maior pars officij.
222 Secundo videtur, quod qui non posset recitare
matutinum cum laudibus, non teneretur reliquas
horas recitare, quamuis illas posset, quia matutinū
cum laudibus, licet non sit maior pars officij, tamen
223 est prima, & præcipua pars illius, & ita excusatur, †
nec obstat simile de ieiunio quadragesimæ, nam, vt
supradictum est, ibi est præceptum distinctum pro
quolibet die, hic vero est vnum tantum præceptum
pro toto officio diei, & sic non est simile.
224 Tertio videtur, † quod qui posset recitare sine Ma
tutino Laudes cum reliquis horis teneretur ad illas,
ex quo sunt multo maior pars officij, & quamuis
Laudes sint vna hora cum Matutino, vt iam certū
est cum communi, quicquid Nau. de oratione. c. 3.
nu. 27. & 28. & Emman. Rodrig. in sum. 1. to. c. 140.
nu. 1. cum alijs dicant, tamen possunt ab illo diuidi,
& recitari per modum horæ distinctę, vt Ecclesia fa
cit in die Natiuitatis Domini, saltem ex aliqua iu-
sta causa, etiam leui, & si absque vlla causa fieret, nō
esset, nisi veniale peccatum, vt per Francolin. c. 27.
Emman. Rodrig. supra c. 141. nu. 5. Vegam d. c. 128.
casu 26. Toletum in sum. l. 2. c. 13. vers. hoc tamen,
& ibi Victorellum in annotatio. Açor. l. 10. c. 8. q. 4.
& Petrum Ruiz, Alcoboladum in rubric. de laudi-
bus, qui ait esse vsum practicorum. Et ita practica-
225 tur dicendo, † in principio Laudum Pater noster,
& Aue Maria. vt in principio aliarum horarum, &
in fine Matutini orationem, benedicamus Domi-
no, fidelium animæ, & Pater noster, vt in fine alia-
rum horarum, vt ibi dicit P. Ruiz, licet id non esse
necessarium dicat Açor. ibi, & alij moderni; sed cer-
te, cum recitentur per modum horæ distinctæ, ita vi
detur faciendum iuxta modum aliarum horarum
& regulas Breuiarij, & quod in principio Laudum
sit dicendum Pater noster & Aue Maria, & in fine
Matutini Pater noster, quādo dicuntur separatim,
tenet Nauar. d. c. 3. nu. 64. Emmanuel Rodrig. d. nu.
5. & Victorellus supra.
226 Cum infirmis, † vt recte inquit Emman. Rodrig.
supra. d. cap. 144. non est vtendum prædicto rigore,
nisi clare constet quod possunt id commode facere,
vnde raro infirmi tenebuntur aliquid recitare.
227 Hæc sunt quæ † de horis Canonicis, quas benefi-
ciati recitare tenētur, visa sunt dicenda, alia de hac
materia horarū videri poterūt apud Ioan. de Ligna
no, & Alb. de Ferrarijs, Nicolaū Ploue de horis Can.

Nau. de oratione, & in Man. c. 25. à nu. 96. & n. 122. & 123. Sandoual de officio Can. Guerrero in speculo. c. 13. Cucchū in institutio. maiorib. l. 5. tit. 7. de horis Canonicis. D. Ant. in sum. 3. p. tit. 13. c. 4. Sotum, de Iustit. & iure l. 10. q. 5. Io. Medinam C. de oratione, Marcellum, Francolinum in tractat. de tempore horarum Canonicarum. Ioan. Stephanum. Durandum de ritib. Ecclesiæ Catholicæ lib. 3. per totum. Caietanum, & Arrag. 22. q. 83. art. 12. & 13. Belarminum 3. tom. vltima controuersia tertiæ controuersiæ, lib. 1. & cap. 10. Valentiam 3. tom. disputat. 6. q. 2. pun. 10. Tabienam, Rosellam, Angelum, Sylues. Armillam, Caietanum, & Emman. Sa. verbo horæ, Cosmam Philiarchum de officio Sacerdotis. 1. p. 1. lib. Iacobum de Graffis in decis. aureis casuum conscientiæ. lib. 2. à c. 50. ad 54. Summam Coronam. 1. p. cap. 1. ex nu. 52. Ludo. Lopez instruct. conscientię. 1. to. c. 244. & seq. & 2. to. ex c. 102. ad 105. Emman. Rodrig. in sum. 1. tom. ex cap. 140. ad 145. Vegam in sum. 1. p. cap. 28. Ioann. Baptistam Corradum in responsis casuum à q. 240. ad 246. Cardin. Toletum in sum. l. 2. a cap. 10. ad 14. Açor. institut. moralium. lib. 10. ex c. 1. vsque ad 16. & P. Ledes. in sum. 2. p. tractat. 9. cap. 4.

CAP. II.

De residentia.

SVMMARIA.

Omnia Beneficia, etiam simplicia de iure residentiam requirunt, num. 1. exceptis præstimonijs. nu. 2.

Ex generali consuetudine Beneficia simplicia residentiam non requirunt. nu. 3. resolutiones Rotæ ad hoc. num. 4. 5. 6. & 7. declarationes, S. Cong. 15. nu. 8. & 9.

Dicta consuetudo generalis non residendi in beneficiis simplicibus cessat, vbi aliud sit inductum de iure speciali seu vbi adest statutum, & particularis consuetudo. nu. 10. resolutio Rotæ. nu. 11. & 12.

Quæ Beneficia requirunt personalem residentiam, & de causis excusantibus à residentia, ac de residentia Beneficiatorum, qui agunt. nu. 13. & 14. & 15.

Episcopi, & alij Pastores, etiam Parochi tenentur residere, non solum de iure Canonico, sed etiam de iure diuino, ac naturali. nu. 16.

Circa residentiam Episcoporum, ac Curatorum est constitutio Pij IIII. & V. nu. 17.

Quomodo teneantur residere Episc. & Curati, & quanto tempore abesse possunt remissiue. nu. 18.

An Curatus possit abesse per duos menses, absque licentia Ordinarij, ex causa, quæ sibi iusta videatur. nu. 19. cum sequentibus, resoluitur contra Nauarrum & alios non posse, & adducuntur declarationes S. Cong. nu. 20. & seqq.

An Parochus, qui abfuit per duos, aut vnum mensem absque licentia Ordinarij in scriptis, vel absque aliqua honesta causa fructus suos non faciat, num. 25. cum sequentibus resoluitur suos non facere, & respondetur cuidam declarationi S. Congregationis, quæ videtur obstare.

Fructus amissi ob non residentiam, restituendi sunt fabricæ Ecclesiarū, aut pauperibus loci, nec habet locū cōpositio. nu. 30.

Huiusmodi fructus ab Episcopo restituendi possunt restitui fabricis Ecclesiarum, aut pauperibus diœcesis, quibus maluerit, restituendi vero à Parocho debent restitui fabricæ Ecclesiæ suæ, aut pauperibus ipsius Parochiæ. nu. 31.

Quoad istos fructus, quos Parochi pro rata absentiæ suos non fecerunt, non sunt obseruanda interualla, eademque ratio, de quibus cap. 1. sess. 6. nu. 32.

An Paro-

An Parochus habens iustam causam, & necessitatem discedendi notoriam, possit discedere, non petita licentia. num. 33. & 34. resoluitur, non posse, nisi sit periculum in mora.

Ad absentiam Parochi licentia tacita non sufficit. nu. 35.

Qui bona fide absuit sine licentia videtur esse liber à culpa, & pena amissionis fructuum in foro conscientiæ, licet secus in foro exteriori. nu. 36.

Parocho habenti reuera iusta causam absentiæ, non satis est petere licentiam, sed ea non obtenta debet recurrere ad Superiorem, nec interim potest abesse. nu. 37. 38. & 39.

Episcopus non potest occupare Parochum in suo seruitio vltra bimestre contra Hoied. nu. & Syluest. nu. 40. & 41. ponuntur declarationes. S. Cong. circa hoc. num. 42. alia declaratio, quæ videtur obstare. nu. 43. cui resp. nu. 44.

Reprobatur cons. Nau. 15. de Clericis non residen. num. 45. & cons. 5. de ætate, & qualitate. nu. 46.

Nec lis, nec prosecutio eius super Parochiali, est regulariter iusta causa absentiæ vltra bimestre. nu. 47. prosecutio tamen litis super iuribus, & bonis ipsius Parochialis, est iusta causa absentiæ, licet non ad multum tempus. nu. 48.

Lis & ipsius prosecutio super Dignitate, aut Canonicatu, non excusat possessorem à residentia vltra tempus à Concilio permissum, prosecutio vero litis super iuribus, seu bonis Dignitatis, seu Canonicatus excusat. num. 49. vbi ponitur resolutio Rotæ. Nec requiritur licentia Superioris, non tamen prosequens litem super iuribus suæ Dignitatis lucratur fructus Canonicatus. nu. 50.

Difficile videtur statutum, quod prosequens litem sibi motam super præbenda post triennalem possessionem habeatur pro præsenti. nu. 51.

An Parochus, qui residet in Parochiali, non tamen per se exercet officium sed per substitutum, teneatur ad restitutionem fructuum. nu. 52. resoluitur, non teneri, quãuis non resideat, vt debet, sicut etiam, qui male facit officium suum. nu. 53.

De iure communi docentes in scholis Theologiam, vel ius Canonicum, & studentes per quinquennium in eis excusantur à residencia & in absentia fructus percipiunt. num. 54. sed debent studere in studio generale, seu celebri Vniuersitate. nu. 55.

Studium generale est, quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem, seu quod habet studium ex priuilegio, aut consuetudine immemorabili. nu. 56.

Inter studia approbata est Vniuersitas Salamantina, quæ habet Bullam Eugenij IIII. quæ dicitur Eugeniana, id concedentem dantibus in ea operam cuicunque facultati licitæ, et honestæ, quod Priuilegium habet etiam Vniuersitas Complutensis & Vallisoletana. nu. 57. tenor Eugenianæ ponitur. n. 58.

An quoad docentes id sit intelligendum de ijs, qui docent conducti, seu salariati, aut ratione cathedræ, & non de ijs, qui sponte & voluntarie legunt. nu. 59. cum seq. resoluitur intelligendum esse, etiam de ijs, qui sponte, & voluntarie legunt, sine stipendio, cum licentia tamen, & ordine Vniuersitatis, etiam ius Canonicum.

Quod possint simul de vna Ecclesia adire studium, est arbitrarium. num. 67.

An hodie stante Concilio d. Priuilegium procedat in Parochialibus, & curatis. num. 68. cum seq. referiontur sententiæ Doctorum, & resoluitur non procedere, ex Congreg. Concilij.

Quoad Canonicatus, & alia beneficia residentiam requirentia d. priuilegium manet incorrectum. nu. 85. Et sic in eis Ordinarius tenebitur dare licentiam absentiæ ratione studij, alias poterit recurri ad Superiorem. nu. 86.

Ista licentia videtur hodie debere peti à Superiore, & non posse quem sine ea abesse ratione studij, cum requiratur inspectio ætatis, & an sit aptus, licet in docentibus non requiratur. num. 87.

Etiam de iure antiquo videbatur requiri licentiam Prælati. nu. 88. & 89. vbi explicatur c. relatum. de clericis non residen. Nisi consuetudo, aut priuilegium sit in contrarium. nu. 90.

Ex d. cap. relatum. sumitur regula, quod vt Beneficiatus licite se absentet, requiritur causa, & licentia Prælati. num. 91. quamuis de consuetudine possit induci, vt non requiratur licentia. num. 92.

Explicatur c. fi. de magistris. nu. 93. ex quo tamen verius est de iure antiquo, non requiri d. licentiam. nu. 94. sed per illud est correctum d. capitulum relatum, quo ad causam studij. num. 95.

In casibus, in quibus absentes habentur à iure pro præsentibus, non requiritur lic. Prælati. nu. 96. & regula d. c. relatum. intelligitur de causis honestis, nõ tamẽ expressis in iure. nu. 97.

Canonicis non potest Ordinarius vltra tempus à Concilio permissum dare licentiam absentiæ. nu. 98.

Decreta Concil. Toletani, & Compostellani, & concordia super illis. nu. 99. & 100.

Non potest iam Episcopus dare licentiam, & dispensare ratione studij ad septennium, sed solum ad quinquennium. nu. 101. vbi ponuntur declarationes S. Con.

Etiam pro studio Theologiæ non potest Ordinarius dare licentiam ad septennium, nec potest dari licentia ad studium Philosophiæ, & Logicæ, etiam ad transeundum ad Theologiam, num. 102. & 103. licet secus ex priuilegio Eugenianæ. num. 104. 105. & 106.

Vbi habeatur, seu vnde colligatur in Concilio Trid. derogatio d. priuilegij de percipiendis fructibus in absentia ratione studij, quo ad Parochiales. nu. 107. cum seq.

Cum per Concilium sit derogatum d. priuilegium insertum in iure, est etiam derogatum priuilegium d. Eugenianæ, quo ad Parochiales, & ita fuit practicatum. nu. 110.

In Beneficijs, etiam simplicibus residentiam requirentibus ex fundatione non habet locum d. priuilegium. nu. 111.

Licet Canonicus absens ratione studij percipiat fructus præbendæ, non tamen distributiones quotidianas. nu. 112. nisi Canonicatus consistat solum in distributionibus. num. 113. cum seq. vbi adducuntur declarationes. S. Congreg.

Studentes in Ecclesijs Cathedralibus non gaudent d. priuilegio de percipiendis fructibus in absentia. nu. 117.

Quid dicendum sit de Canonico habente præbendam lecturæ, seu Theologalem. nu. 118. vsque ad 122. & quid de Canonico, qui prædicaturus, est in ipsa Ecclesia. num. 123. 124. & 125.

Pœna Beneficiati non residentis in Beneficio residentiam requirente, est priuatio Beneficij. nu. 126. debet tamen prius moneri, vt resideat. nu. 127. nec sufficit monitio facta tempore datæ licentiæ. nu. 128. & sic propter absentiam non est quis ipso facto priuatus Beneficio. nu. 129.

Ad procedendum contra Beneficiatum ratione non residentiæ, non est necessaria solemnis citatio nec solemnis priuatio; requiritur tamen priuatio, licet non solemnis, expressa, vel tacita. nu. 130.

In Parochiali, seu Beneficio curato non residens est priuatus ipso iure ex cap. extirpandæ. §. qui vero in fi. de præb. nu. 131. & seq. quod inducit de nouo istam priuationem ipso iure, & sic respondetur iuribus contrarijs. nu. 132. & 133.

An priuatio ipso iure, de qua in d. §. qui vero. referatur etiam ad casum de Parochiali annexa. nu. 134. cum seqq. resoluitur contra communem non referri.

An vt incurratur d. pœna priuationis ipso iure ob non residentiã in Parochialibus, requiratur monitio præambula. num. 135. cum seq. resoluitur contra alios non requiri.

Dicta pœna priuationis ipso iure ob non residẽtiam in Parochialibus, quæ forte per desuetudinem erat abrogata, videtur hodie cessare stante Concilio Triden. nu. 139.

Obtinentes in Cathedralibus, & Collegiatis Dignitates, Canonicatus, aut Portiones, si non resideant, vt debent etiam moniti, non possunt hodie statim priuari, sed primo anno dimidia parte fructuũ, et secũdo omnibus. nu. 140. cũ seq. vbi ponitur resolutio Rotæ, & declarat. S. Con. & idem in alijs Beneficijs simplicibus residentiam requirentibus. nu. 141. & seq.

Ad præ-

quam retulit dictam opinionem Nauarri, quod infirmus potens recitare maiorem partem officij diuini sine periculo suæ salutis, tenetur illam recitare, ait, se habere opinionem non esse vtendum cum infirmo huiusmodi rigore, nisi quando clare apparet, quod potest id facere, tum quia esset inquietare illũ, & ponere ei scrupulos, qui tempore infirmitatis solent esse magis molesti, tum etiam, quia in rebus moralibus nõ debent admitti opiniones causantes perplexitatem, qualis est ista, quia non potest facile determinari, an possit infirmus recitare medietatem, vel tertiam partem officij diuini, quod etiam tenet r.tom.q.regularium.q.42.art.10.

221 Mihi videtur primo, quod quamuis † non potens recitare totum officium posset recitare maiorẽ partem illius, si tamen illa pars esset soluta, & quæ non faceret aliqualem compositionẽ horæ, quæ est quid artificiale, & compositum ex diuersis partibus, non tenetur illam recitare, verbi gratia, quamuis posset recitare omnes psalmos, aut psalmos, & hymnos horarum quos memoriter scit, tamen quia illi, vt sic, non faciunt aliqualem compositionem horæ, non teneretur illos recitare, licet sit maior pars officij.

222 Secundo videtur, quod qui non posset recitare matutinum cum laudibus, non teneretur reliquas horas recitare, quamuis illas posset, quia matutinũ cum laudibus, licet non sit maior pars officij, tamen
223 est prima, & præcipua pars illius, & ita excusatur, † nec obstat simile de ieiunio quadragesimæ, nam, vt supradictum est, ibi est præceptum distinctum pro quolibet die, hic vero est vnum tantum pręceptum pro toto officio diei, & sic non est simile.

224 Tertio videtur, † quod qui posset recitare sine Matutino Laudes cum reliquis horis teneretur ad illas, ex quo sunt multo maior pars officij, & quamuis Laudes sint vna hora cum Matutino, vt iam certũ est cum communi, quicquid Nau. de oratione. c.3. nu.27. & 28. & Emman. Rodrig. in sum.1.to.c.140. nu.1. cum alijs dicant, tamen possunt ab illo diuidi, & recitari per modum horæ distinctę, vt Ecclesia facit in die Natiuitatis Domini, saltem ex aliqua iusta causa, etiam leui, & si absque vlla causa fieret, nõ esset, nisi veniale peccatum, vt per Francolin.c.27. Emman. Rodrig. supra c.141.nu.5. Vegam d.c.128. casu 26. Toletum in sum.l.2.c.13. vers. hoc tamen, & ibi Victorellum in annotatio. Açor.l.10.c.8.q.4. & Petrum Ruiz, Alcoboladum in rubric. de laudibus, qui ait esse vsum practicorum. Et ita practica-
225 tur dicendo, † in principio Laudum Pater noster, & Aue Maria. vt in principio aliarum horarum, & in fine Matutini orationem, benedicamus Domino, fidelium animæ, & Pater noster, vt in fine aliarum horarum, vt ibi dicit P. Ruiz, licet id non esse necessarium dicat Açor. ibi, & alij moderni; sed certe, cum recitentur per modum horæ distinctæ, ita videtur faciendum iuxta modum aliarum horarum & regulas Breuiarij; & quod in principio Laudum sit dicendum Pater noster & Aue Maria, & in fine Matutini Pater noster, quãdo dicuntur separatim, tenet Nauar. d.c.3.nu.64. Emmanuel Rodrig. d.nu. 5. & Victorellus supra.

226 Cum infirmis, † vt recte inquit Emman. Rodrig. supra d.cap.144. non est vtendum prædicto rigore, nisi clare constet quod possunt id commode facere, vnde raro infirmi tenebuntur aliquid recitare.

227 Hæc sunt quæ † de horis Canonicis, quas beneficiati recitare tenẽtur, visa sunt dicenda, alia de hac materia horarũ videri poterũt apud Ioan. de Lignano, & Alb. de Ferrarijs, Nicolaũ Ploue de horis Can. Nau. de oratione, & in Man.c.25.à nu.96. & n.122. & 123. Sandoual de officio Can. Guerrero in speculo.c.13. Cuccbũ in institutio. maiorib.l.5.tit.7. de horis Canonicis. D. Ant. in sum.3.p.tit.13.c.4. Sotum, de Iustit. & iure l.10.q.5. Io. Medinam C. de oratione, Marcellum, Francolinum in tractat. de tempore horarum Canonicarum. Ioan. Stephanum. Durandum de ritib. Ecclesiæ Catholicæ lib.3. per totum. Caietanum, & Arrag.22.q.83.art.12. & 13. Belarminum 3.tom. vltima controuersia tertiæ controuersiæ, lib.1. & cap.10. Valentiam 3.tom. disputat. 6.q. 2.pun.10. Tabienam, Rosellam, Angelum, Sylues. Armillam, Caietanum, & Emman. Sà. verbo horæ, Cosmam Philiarchum de officio Sacerdotis. 1.p. 1. lib. Iacobum de Graffis in decis. aureis casuum conscientiæ. lib.2. à c.50. ad 54. Summam Coronam.1. p.cap.1. ex nu.52. Ludo. Lopez instruct. conscientię. 1.to.c.244. & seq. & 2.to. ex c.102. ad 105. Emman. Rodrig. in sum.1.tom. ex cap.140. ad 145. Vegam in sum.1.p.cap.28. Ioann. Baptistam Corradum in responsis casuum à q.240. ad 246. Cardin. Toletum in sum.l.2.a cap.10. ad 14. Açor. institut. moralium. lib. 10. ex c.1. vsque ad 16. & P. Ledes. in sum.2.p. tractat. 9.cap.4.

CAP. II.

De residentia.

SVMMARIA.

Omnia Beneficia, etiam simplicia de iure residentiam requirunt, num.1. exceptis præstimonijs. nu.2.

Ex generali consuetudine Beneficia simplicia residentiam non requirunt. nu.3. resolutiones Rotæ ad hoc. num.4.5.6. & 7. declarationes, S.Cong.15. nu.8. & 9.

Dicta consuetudo generalis non residendi in beneficijs simplicibus cessat, vbi aliud sit inductum de iure speciali seu vbi adest statutum, & particularis consuetudo. nu.10. resolutio Rotæ. nu.11. & 12.

Quæ Beneficia requirunt personalem residentiam, & de causis excusantibus à residentia, ac de residentia Beneficiatorum, qui agunt. nu.13. & 14. & 15.

Episcopi, & alij Pastores, etiam Parochi tenentur residere, non solum de iure Canonico, sed etiam de iure diuino, ac naturali. nu.16.

Circa residentiam Episcoporum, ac Curatorum est constitutio Pij IIII. & V. nu.17.

Quomodo teneantur residere Episc. & Curati, & quanto tempore abesse possunt remissiue. nu.18.

An Curatus possit abesse per duos menses, absque licentia Ordinarij, ex causa, quæ sibi iusta videatur. nu.19. cum sequentibus, resoluitur contra Nauarrum & alios non posse, & adducuntur declarationes S.Cong. nu.20. & seqq.

An Parochus, qui abfuit per duos, aut vnum mensem absque licentia Ordinarij in scriptis, vel absque aliqua honesta causa fructus suos non faciat, num.25. cum sequentibus resoluitur suos non facere, & respondetur cuidam declarationi S.Congregationis, quæ videtur obstare.

Fructus amissi ob non residentiam, restituendi sunt fabricæ Ecclesiarũ, aut pauperibus loci, nec habet locũ cõpositio. nu.30.

Huiusmodi fructus ab Episcopo restituendi possunt restitui fabricis Ecclesiarum, aut pauperibus diœcesis, quibus maluerit, restituendi vero à Parocho debent restitui fabricæ Ecclesiæ suæ, aut pauperibus ipsius Parochiæ. nu.31.

Quoad istos fructus, quos Parochi pro rata absentiæ suos non fecerunt, non sunt obseruanda interualla, eademque ratio, de quibus cap.1. sess.6. nu.32.

An Paro-

An Parochus habens iustam causam, & necessitatem discedendi notoriam, possit discedere, non petita licentia. num. 33. & 34. resoluitur, non posse, nisi sit periculum in mora.

Ad absentiam Parochi licentia tacita non sufficit. nu. 35.

Qui bona fide absuit sine licentia videtur esse liber à culpa, & pœna amissionis fructuum in foro conscientiæ, licet secus in foro exteriori. nu. 36.

Parocho habenti reuera iustam causam absentiæ, non satis est petere licentiam, sed ea non obtenta debet recurrere ad Superiorem, nec interim potest abesse. nu. 37. 38. & 39.

Episcopus non potest occupare Parochum in suo seruitio vltra bimestre contra Hoiedam, & Syluest. nu. 40. & 41. ponuntur declarationes. S. Cong. circa hoc num. 42. alia declaratio, quæ videtur obstare. nu. 43. cui resp. nu. 44.

Reprobatur cons. Nau. 15. de Clericis non residen. num. 45. & cons. 5. de ætate, & qualitate. nu. 46.

Nec lis, nec prosecutio eius super Parochiali, est regulariter iusta causa absentiæ vltra bimestre. nu. 47. prosecutio tamen litis super iuribus, & bonis ipsius Parochialis, est iusta causa absentiæ, licet non ad multum tempus. nu. 48.

Lis & ipsius prosecutio super Dignitate, aut Canonicatu, non excusat possessorem à residentia vltra tempus à Concilio permissum, prosecutio vero litis super iuribus, seu bonis Dignitatis, seu Canonicatus excusat. num. 49. vbi ponitur resolutio Rotæ. Nec requiritur licentia Superioris, non tamen prosequens litem super iuribus suæ Dignitatis lucratur fructus Canonicatus. nu. 50.

Difficile videtur statutum, quod prosequens litem sibi motam super præbenda post triennalem possessionem habeatur pro præsenti. nu. 51.

An Parochus, qui residet in Parochiali, non tamen per se exercet officium sed per substitutum, teneatur ad restitutionem fructuum. nu. 52. resoluitur, non teneri, quãuis non resideat, vt debet, sicut etiam, quia male facit officium suum. nu. 53.

De iure communi docentes in scholis Theologiam, vel ius Canonicum, & studentes per quinquennium in eis excusantur à residentia & in absentia fructus percipiunt. num. 54. sed debent studere in studio generale, seu celebri Vniuersitate. nu. 55.

Studium generale est, quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem, seu quod habet studium ex priuilegio, aut consuetudine immemorabili. nu. 56.

Inter studia approbata est Vniuersitas Salamantina, quæ habet Bullam Eugenij IIII. quæ dicitur Eugeniana, id concedentem dantibus in ea operam cuicumque facultati licita, et honesta, quod Priuilegium habet etiam Vniuersitas Compluten. & Vallisoletana. nu. 57. tenor Eugenianæ ponitur. n. 58.

An quoad docentes id sit intelligendum de ijs, qui docent conducti, seu salariati, aut ratione cathedræ, & non de ijs, qui sponte & voluntarie legunt. nu. 59. cum seq. resoluitur intelligendum esse, etiam de ijs, qui sponte, & voluntarie legunt, siue stipendio, cum licentia tamen, & ordine Vniuersitatis, etiam ius Canonicum.

Quod possint simul de vna Ecclesia adire studium, est arbitrarium. num. 67.

An hodie stante Concilio d. Priuilegium procedat in Parochialibus, & curatis. num. 68. cum seq. referuntur sententiæ Doctorum, & resoluitur non procedere, ex Congreg. Concilij.

Quoad Canonicatus, & alia beneficia residentiam requirentia d. priuilegium manet incorrectum. nu. 85. Et sic in eis Ordinarius tenebitur dare licentiam absentiæ ratione studij, alias poterit recurri ad Superiorem. nu. 86.

Ista licentia videtur hodie debere peti à Superiore, & non posse quem sine ea abesse ratione studij, cum requiratur inspectio ætatis, & an sit aptus, licet in docentibus non requiratur. num. 87.

Etiam de iure antiquo videbatur requiri licentiam Prælati. nu. 88. & 89. vbi explicatur c. relatum. de clericis non residen. Nisi consuetudo, aut priuilegium sit in contrarium. nu. 90.

Ex d. cap. relatum firmitur regula, quod vt Beneficiatus licite se absentet, requiritur causa, & licentia Prælati. num. 91. quamuis de consuetudine possit induci, vt non requiratur licentia. num. 92.

Explicatur c. fi. de magistris. nu. 93. ex quo tamen verius est de iure antiquo, non requiri d. licentiam. nu. 94. sed per illud est correctum d. capitulum relatum, quo ad causam studij. num. 95.

In casibus, in quibus absentes habentur à iure pro præsentibus, non requiritur lic. Prælati. nu. 96. & regula d. c. relatum. intelligitur de causis honestis, nõ tamẽ expressis in iure. nu. 97.

Canonicis non potest Ordinarius vltra tempus à Concilio permissum dare licentiam absentiæ. nu. 98.

Decreta Concil. Toletani, & Compostellani, & concordia super illis. nu. 99. & 100.

Non potest iam Episcopus dare licentiam, & dispensare ratione studij ad septennium, sed solum ad quinquennium. nu. 101. vbi ponuntur declarationes S. Con.

Etiam pro studio Theologiæ non potest Ordinarius dare licentiam ad septennium, nec potest dari licentia ad studium Philosophiæ, & Logicæ, etiam ad transeundum ad Theologiam, num. 102. & 103. licet secus ex priuilegio Eugenianæ. num. 104. 105. & 106.

Vbi habeatur, seu vnde colligatur in Concilio Trid. derogatio d. priuilegij de percipiendis fructibus in absentia ratione studij, quo ad Parochiales. nu. 107. cum seq.

Cum per Concilium sit derogatum d. priuilegium insertum in iure, est etiam derogatum priuilegium d. Eugenianæ, quo ad Parochiales, & ita fuit practicatum. nu. 110.

In Beneficijs, etiam simplicibus residentiam requirentibus ex fundatione non habet locum d. priuilegium. nu. 111.

Licet Canonicus absens ratione studij percipiat fructus præbendæ, non tamen distributiones quotidianas. nu. 112. nisi Canonicatus consistat solum in distributionibus. num. 113. cum seq. vbi adducuntur declarationes. S. Congreg.

Studentes in Ecclesijs Cathedralibus non gaudent d. priuilegio de percipiendis fructibus in absentia. nu. 117.

Quid dicendum sit de Canonico habente præbendam lecturæ, seu Theologalem. nu. 118. vsque ad 122. & quid de Canonico, qui prædicaturus, est in ipsa Ecclesia. num. 123. 124. & 125.

Pœna Beneficiati non residentis in Beneficio residentiam requirente, est priuatio Beneficij. nu. 126. debet tamen prius moneri, vt resideat. nu. 127. nec sufficit monitio facta tempore datæ licentiæ. nu. 128. & sic propter absentiam non est quis ipso facto priuatus Beneficio. nu. 129.

Ad procedendum contra Beneficiatum ratione non residentiæ, non est necessaria solemnis citatio nec solemnis priuatio; requiritur tamen priuatio, licet non solemnis, expressa, vel tacita. nu. 130.

In Parochiali, seu Beneficio curato non residens est priuatus ipso iure ex cap. extirpandæ. §. qui vero in fi. de præb. nu. 131. & seq. quod inducit de nouo istam priuationem ipso iure, & sic respondetur iuribus contrarijs. nu. 132. & 133.

An priuatio ipso iure, de qua in d. §. qui vero. referatur etiam ad casum de Parochiali annexa. nu. 134. cum seqq. resoluitur contra communem non referri.

An vt incurratur d. pœna priuationis ipso iure ob non residentiã in Parochialibus, requiratur monitio præambula. num. 135. cum seq. resoluitur contra alios non requiri.

Dicta pœna priuationis ipso iure ob non residẽtiam in Parochialibus, quæ forte per desuetudinem erat abrogata, videtur hodie cessare stante Concilio Triden. nu. 139.

Obtinentes in Cathedralibus, & Collegiatis Dignitates, Canonicatus, aut Portiones, si non resideant, vt debent etiam moniti, non possunt hodie statim priuari, sed primo anno dimidia parte fructuũ, et secũdo omnibus. nu. 140. cũ seq. vbi ponitur resolutio Rotæ, & declarat. S. Con. & idem in alijs Beneficijs simplicibus residentiam requirentibus. nu. 141. & seq.

Ad prædictam pœnam priuationis fructuum non est opus præuia monitione, vt resideat. nu. 145.

Huiusmodi fructus, quibus ob non residentiam Canonici priuandi sunt, debent applicari Ecclesiæ, & eius fabricæ quatenus indigeat, alias alteri pio loco nu. 146. 147. cõtra Nau. 148.

Ista pœna non potest remitti ab Episcopo. nu. 149. quamuis ante sententiam possit ex causa minuere, vel augere. nu. 150. vbi ponitur declaratio S. Con.

Si Episcopus dissimulet, & nõ priuet, non tenebitur Canonicus absens fructus illos, quos alias fecit suos, restituere in foro cõscientiæ, licet peccaret Episcopus dissimulando absq; iusta causa, quia est pœna imponenda per sententiã. nu. 151 & 152.

Si canonicatus, seu Præbenda nullos haberet fructus in absentia, qui nunquam resedisset pro primo & secundo anno, & sic non haberet fructus, quibus priuari posset, puniendus esset pœna arbitraria citra priuationem, nu. 153.

Quomodo sit procedendum contra non residentes, maxime ad priuationem, nu. 154. cum seqq. vbi resoluitur, quod vt priuẽtur Beneficio, absentia debet esse semestris, & prius trina monitio per edictum præcedere, quando nescitur vbi sint, vel commode citari non possint alias debent personaliter citari, & sufficit vna monitio, etiam extraiudicialis nec debent expectari per sex menses, & ponuntur declarationes S. Cong. et decisiones Rotæ.

Ad procedendum contra absentes ad alias pœnas, præter priuationem, non est necessara trina citatio per edictum, sed sufficit vna peremptoria. nu. 160.

Executio d. pœnarum contra Parochos non residentes suspendi non potest priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, appellatione, aut inhibitione, nu. 161. non tamen tollitur appellatio deuolutiua. nu. 162.

An obligatio residentiæ solum procedat in habentibus vere Curam animarum, & Beneficia curata, an etiam in habentibus exercitium Curæ, num. 163. cum seq. resoluitur etiam in illis procedere, sicut etiam in habentibus Beneficium Curatum in commendam, & coadiutoribus Rectorum, & ponuntur declarationes Sanctæ Congregationis, & quomodo in illis procedat, declaratur.

An Parochi, quibus à Papa datus est coadiutor perpetuus, teneantur ad residentiam, an vero excusentur ab ea. nu. 171. cum seq. resoluitur non excusari, vt nec etiam, qui habet Vicariũ perpetuum nisi tota cura in eum legitime trãslata sit.

Circa residentiam Parochorum ponuntur aliquæ declarationes S. Cong. nu. 179.

OMnia Beneficia simplicia, de iure residentiam
1 requirunt, c. fi. de rescrip. in 6. cum alijs † gl. in
Extrauag. execrabilis, de præben. in extrauaganti
Ioannis. 22. vers. quantũ. verb. Ecclesiastica. Albertus Sbrotius de vero, & perfecto Clerico, lib. 2. c. 44.
Selua de Beneficijs. 4. p. q. 1. Rehuffus in praxi tit. de
dispensatione de non residendo. nu. 7. Ioan. Nicol.
Gimon. in Enchiridio Benefic. tit. 3. c. 1. ex nu. 10. Bened. Capia. reg. 90. nu. 108. Nauarrus in man. c. 25.
nu. 120. Hoieda de incompatib. benefic. c. 17. nu. 24.
P. Gregorius. de Benefic. c. 7. Flaminius Parisius de
resignatione Benefic. lib. 1. q. 10. n. 3. & 66. Zerola in
praxi Episcopali. 1. p. vers. priuatio. §. 4. 3. principali. Lælius Zecchus de munere Episcopali. c. 5. nu. 3.
& alij, exceptis tamen præstimonijs, seu præstimonialibus portionibus, quæ ex sua institutione nullũ
seruitium videntur habere annexum, præter recita-
2 tionem horarum. † Nauarrus de oratione Miscel.
48. alias 43. num. 1. Anglés. in floribus Theolog. 9.
quæst. de restitutione facienda propter negligentiam Ecclesiasticorum. 1. diffinitione dub. 1. Puteus
decisione 371. lib. 3. & nouissime Azor institutionũ
moralium. lib. 10. c. 4. ad fi. quicquid velit Hoieda
sup. num. 25.

At ex generali consuetudine Beneficia simplicia
3 † residentiam nõ requirunt. Alber. Sbrotius num. 2.
Rebuffus. 8. & Hoieda 25. vbi sup. Mandos. reg. 1.
cancell. q. 14. num. 8. & de signatura gratiæ. tit. de
dispensatione de non residendo. vers. Beneficia omnia, & de monitorijs, q. 39. & ad Lapum alleg. 117.
littera. D. Ferrettus, cons. 112. nu. 1. Meno. de arbitr.
lib. 2. casu. 202. nu. 75. D. Io. Ocon. Regius senator,
in Rep. c. 1. de clericis non residen. in 6. nu. 52. Flam.
Paris. d. q. 10. nu. 366. & 67. Zerola sup. & vers. Beneficiũ. §. 7. sub. 8. concl. principali Zecchus. d. c. 5. n. 2.
& de Republica Ecclesiastica. tit. de Beneficiatis,
sub. nu. 6. vers. quod si Beneficium sit simplex, & Rota dec. 483. nu. 2. p. 1. diuersorum. & Cæsar de Grassijs dec. 115. nu. 3. & post hæc Gonçalez ad reg. mensium. gl. 5. nu. 80. & gl. 15. nu. 26.

Et ita in vna Conchen. Beneficij de Valen. 30.
4 Mar. 1582. † coram illustris. Card. Lancelloto fuit resolutum istam qualitatem, quod non requirant personalem residentiam, non esse verificandam, & in
vna Virdunẽ. Canonicatus. 23. Feb. 1587. coram D.
5 Gipsio fuit dictum, non esse † opus probare, quod capellania obtenta narrata in gratia non requirat residentiam, cum Beneficia simplicia de generali cõsuetudine residentiam personalẽ non postulent. Alex.
cõs. 1. nu. 2. lib. 7. Fel. in c. dilectus. 2. nu. 1. de rescrip.
6 & in vna † Segobiẽ. Canonicatus 24. Nouem. 1588.
coram illust. Card. Plato. fuit dictum, non obstare
quod non fuerit iustificatum Beneficia obtenta personalem residentiam non requirere, vt fuit expressum, quia hæc qualitas non est verificanda, vt fuit
resolutum in d. Conchen.

7 Quod † etiam fuit dictum in vna Nucerina Beneficiorum. 30. Octo. 1592. infra adducta. 5. p. c. 5. num.
64. & in vna Legionen. Præstimoniorum 17. Nou.
1592. coram illustris. Card. Pamphilio infra adducta. 6. p. c. 4. num. 42. & in vna Abulen. Beneficij. 30.
Octo. 1595. coram illustris. Card. Blanchetto infra
adducta. 11. p. c. 3. n. 299. & in eadem. 26. Iun. 1596.
coram D. Lita adducta. d. 6. p. c. 2. dub. 4. nu. 47. Vt in
vna Mediolanen. S. Congregatio Concilij ita cen-
8 suit, † Episcopus non potest cogere obtinentes Beneficia simplicia aliquod personale seruitium suis Beneficijs impendere, cum ex antiquissima totius Ecclesiæ consuetudine non, nisi ad officium recitandum, teneantur. Et Card. Burgen. sic respondit ea-
9 dem S. Congregatio; obtinẽs Beneficium, † quod sit
simplex, & sine cura animarum, & extra Ecclesiam
collegiatam, nec personalem residentiam ob aliam
causam requirens, non tenetur in eo residere, sed ad
inseruiendũ illi per aliũ, qui probatus sit ab Ordinario. Tertia, non fuit mens Pij V. in Bulla de residentia edita, 8. Iulij. 1569. incipien. cupientes. cogere habentes Beneficia simplicia, in eis residere. Quarta, in
vna Calagurritana, Episcopus nõ potest cogere aliquem in Beneficio simplici residere. Quinta, obtinẽs
Beneficium, licet id sit titulus alicuius sancti dummodo sit simplex, non tenetur in eo residere, nec ad
residendum eũ cogere potest Episcopus. Sexta, Cõgregatio censuit nihil innouandũ in Beneficijs simplicibus, quæ etiã Clericatus nuncupantur in Ecclesijs Parochialibus, vel alibi constitutis, quorum fructibus possessores gaudẽt, nullũ seruitiũ, nec per se,
nec per substitutos pręstãdo, vt possint cogi, vel per
se ipsos vel ꝑ substitutos inseruire, si tãto tẽpe possessores nõ sunt coacti ad aliquid istorũ, nec apparet, ꝙ
ad certũ sint obligati; satis si dicunt horas Canon.
10 Faciunt etiam aliæ declarationes † adductæ infra
7. p. c. 1. nu. 87. & quæ ibi dicemus.

Aduer-

11 Aduertendum vero est, † quod d. consuetudo generalis nō residendi in Beneficijs simplicibus cessat vbi aliud sit inductum de iure speciali. Fel. in d. cap. dilectus, 2. nu. 1. de rescrip. Iac. de Graf. in dec. aureis casuum conscientiæ. l. 2. c. 97. nu. 59. seu vbi adest statutum, & particularis consuetudo in contrarium., Zerola d. verb. beneficium. §. 7. 3. conclus. 8. con. principalis, & d. verb. priuatio. §. 4. 3. d. principali. 1. dub. Et fuit resolutum in vna Calagurritana Beneficij de Nauarrete. 20. Iun. 1588. coram D. Pamphilio, in qua fuit dictum, quod Beneficia, etiam simplicia possunt ex statuto particulari, vel consuetudine alicuius Ecclesiæ personalem residentiam requirere. Innoc. in c. fin. in prin. vers. sed tamen. Card. num. 1. Abb. 3. de clericis non residen. vt in Beneficijs Ecclesiarū de Nauarrete, & Fuen mayor, in quibus adest constitutio synodalis Calagurritana, de cuius validitate non est ambigendum, cum sit facta in synodo generali ad not. in c. quod super his. de maioritate, & obed. & particularis cōsuetudo residendi, de qua bene testes deponunt, qui reddunt bonam causam scientiæ, quia viderunt, quod Capitulum solitū fuit compellere absentes ad residendum, & quod non admittebat Capellanos, sed non venientibus retinebat fructus Beneficiorum suorum, & enumerant plures actus particulares in quibus dicunt, ita vidisse fieri, & seruari, & sic bene probant istam consuetudinem iuxta not. in l. 2. C. quæ sit longa consuetudo, & per Bart. & alios in l. de quib. de leg. præsertim concurrentibus quamplurimis iuramentis de personaliter residendo iuxta formam statuti præstitis ab omnibus Beneficiatis, qui ab anno 1537. vsque ad præsens fuerunt admissi, quorum aliqui etiā fuerunt coacti ad illud obseruandū, vt patet ex pluribus actibus, & monitorijs, & ex sententia lata per Cardinalem Lancellottum in qua fuit pronuntiatū D. Languas qui iurauerat teneri ad residendum personaliter & fuit condemnatus ad restitutionem fructuum perceptorum pro tempore, quo non resedit, quæ sententia fecit transitum in iudicatum, & fuit executioni demandata, & cum respiciat statum Ecclesiæ; ad notata per Abb. in c. cum omnes. num. 4. Fel. 7. de constit. facit ius quoad omnes. iuxta notata in l. ingenuum. ff. de statu homin. Alex. post alios in l. sæpe. de re iudicata. Nec obstat, quod huiusmodi cōsuetudo non sit præscripta spatio. 40. annorum, quia cum ius commune illi nō resistat sed potius assistat, ex quo de iure quodlibet Beneficium residentiam requirit, sufficit decennalis possessio. glos. in c. fin. de consuet. in 6. Fel. in c. statuimus. de maior. & obed. Balbus de præscrip. 5. p. principalis. q. 12. & fuit late deductum, & resolutum corā D. Lauretano de anno 1585. in causa Valentina emolumentorum, & consuetudo generalis non residendi in simplicibus cessat vbi adest statutum, & particularis consuetudo in contrarium, ad tradita per Innoc. & Card. c. fi.

12 Et in vna Cæsaraugustana † fructuū 4. Iun. 1600. coram D. meo Corduba fuit etiam dictum, quod aliqua Beneficia simplicia possunt personalem residentiam requirere ex constitutione, consuetudine seu particulari statuto Ecclesiæ.

13 Quæ autem Beneficia requirant † personalem residentiam tractant post alios Hoieda d. c. 17. a nu. 1. Flam. Paris. de resignat. Benef. l. 1. q. 10. D. Io. Ocon. in d. c. 1. de clericis non residen. in 6. ex nu. 45. ex nu. 40. & Licētiatus Ant. Gomez, qui accepit ex d. rep. D. Io. Ocon, in explicatione Bullæ Cruciatæ cap. 7. 7. ad. 4. clausulam ex nu. 15.

14 Qui etiam ibi agunt de causis † excusantibus à residentia, de quibus etiam, ac de residentia Beneficiatorum, agunt Alb. Sbrotius d. l. 2. c. 44. Selua 4. p. q. 1. & seq. & præcipue q. 6. Gigas in tract. de resid. Episcop. Rebuf. in praxi, tit. de dispensatione de non residendo, & in tcp. c. extirpandæ. §. qui vero, de præb. circa 4. Abbatis quæst. & in tract. de priuil. scholarium. priuil. 31. Ber. Diaz & præcipue Salcedo ibi in pract. crim. Can. c. 52. Couarr. lib. 3. vari. c. 13. Nau. in Man. c. 25. a nu. 120. Mayolus de irregularitate lib. 3. c. 5. P. Greg. de benef. c. 7. Sotus de iustitia & iure lib. 10. q. 3. art. 1. cum seqq. Rosella. Syl. & Armilla verb. residentia. Angel. verb. clericus. 7. Lud. Lopez instruct. consc. 1. to. c. 147. 148. & 149. Emman. Rodrig. in sum. 2. tom. cap. 33. cum seqq. Io. Bapt. Corradus in resp. casuum conscientiæ. q. 317. Emman. Sa. verb. residentia.

15 Et viden. sunt Concilium prouinciale † Mediolanen. 1. tit. de resid. & 5. p. 3. eod. tit. & Bononien. primum factum ab Illustrissimo Card. Paleoto anno. 1586. quod habetur in Archiepiscopali Bononien. 4. p. tit. de resid. in quibus continentur multa notatu digna, quæ sumpta sunt ex ipso Concil. Trid. & ex declarationibus S. Cong.

In quo, vt aliqua adnotemus, præsertim circa noua decreta, dico primo, quod † Episcopi & alij Pastores, etiam Parochi, tenentur personaliter residere, non solum de iure Canonico, sed etiam de iure diuino, ac naturali, ex quo tenentur pascere gregem sibi commissum, vt in S. Concilio Trid. sess. 6. c. 1. de refor. & docent post alios Caiet. 2. 2. q. 185. art. 5. & in sum. verb. Beneficium Ecclesiasticum. Carrança & Fran. Torren. de resid. & Gigas c. 2. Soto d. lib. 10. q. 3. per totam, & in Apologia contra Catharinum. c. 1. Alph. de Castro de iusta hæreticorum punit. li. 3. c. 4. Corduba lib. 1. q. 19. Valentia 3. tom. disput. 10. q. 3. pun. 5. Paulus Grisaldus in dec. Catholicis. verb. Episcopus. Botr. de synodo. 3. p. art. 1. nu. 150. Cou. qui alios refert d. c. 13. nu. 9. Nau. d. c. 25. num. 121. Vargas de Episcopor. iurisdictione, axiomate 12. Ferretius cōs. 32. ex nu. 14. Salcedo. d. c. 52. litera A. Aceuedo in l. 27. tit. 3. lib. 1. recop. num. 8. Melchior Gallego in tract. de Parochor. obligatione tempore pestis. 1. p. disp. 1. à nu. 46. D. Io. Ocon. in d. c. 1. num. 39. Quintanaduenas Eccles. lib. 4. nu. 50. & 51. Ceuedo in collectanea 30. ad 6. nu. 2. Zauallos q. 585. a num. 1. & Angles supra d. 1. difficultate. Viualdus in appen. sui candelabri aurei c. 9. nu. 6. & 7. Corradus supra. Zecchus de casibus reseruatis casu 3. & d. tit. de Beneficiatis nu. 6. & de munere Episcopali. c. 5. nu. 3. Vega in Espejo de curas c. 17. & alij contra Catharinum cuius sententiam videtur tenere Tho. Campegius in tract. de resid. Episcopor.

16

17 Et circa residentiam † Episcoporum, ac Curatorum est const. Pij IIII. 115. & circa residentiam Curatorum est alia constitutio Pij Quinti. 64. in ordine in bullario.

18 Quomodo autem teneantur residere Episcopi † & Curati, & quando, & quanto tempore abesse possint, traditur in d. decretis Concilij præcipue in d. c. 1. sess. 23. vbi etiam de pœnis non residentium ac in d. constitutione Pij IIII.

19 Circa quod dubitatur. Primo an † Curatus possit abesse per duos menses absque licentia Ordinarij ex causa, quæ sibi iusta videatur. In quo Nauarr. d. c. 25. nu. 121. versic. & quamuis. ait, quod quamuis littera d. c. 1. versic. discedendi autem licentiam in scriptis, gratisque concedēdam vltra bimestre tempus, nisi ex graui causa non obtineant. in vtramque partem flecti possit, arbitratur posse abesse; tum quia ante Con-

te Concilium id licebat,& à iure antiquo non est re-
cedendum sine nouo expresso.l.pręcipimus.C.de ap
pellat. tum quia Episcopo, qui magis residere tene-
tur,permittitur,& Concilium dicit eadem omnino
seruanda in Curatis inferioribus,quæ in Episcopis,
& quia est pars benignior, sequuntur Salcedo d. c.
52. litera C. versiç. illud vero, qui ait ita non semel
consuluisse,& obtinuisse,licet quidam imperitus iu-
dex ex cap. quidem. prout illi de more erat, contra-
tium iudicarit. Et Quintanaduennas d.lib.4. num.
76.Ceuedo d.collectanea.30.ad 6.nu.3. Zerola verb.
priuatio.§.4.dub.3.& 3.d.2.dubitatio.& verb. Paro-
chus.§ 2. Lud.Lopez d.1.to.c.148. Emmanuel Ro-
driguez d.2.to.c.36.in fin. & in explicatione Bullæ
compositionis. nu.18. Corradus d.q.317. Emman.
Sa.de verb.residentia nu.7.& Zecchus d.casu 3.vers.
20 sed quia in Tridentino.quem † sequitur Vega d.cap.
18. ait talem non teneri ad restitutionem cum vera
causa subsit, licet crederet peccare ob inobedien-
tiam non petendi licentiam;at de Rep. Ecclesiastica
d.tit.de Beneficiatis.nu.6.præsertim ad finem abso-
lute tenet sententiam Nauarri, quam sibi verã sem-
21 per visam fuisse ex verbis,& mente Concilij † ait Za-
uallos. quæst.585.nu.6. vidisse tamen in oppositum
declarationem Congregationis Cardinalium,& ita
praxim recepisse,vt absque licentia non possit Paro
chus recedere, etiamsi absens fuerit propter Eccle-
sıę vtilitatem,quare necessariam esse ordinarij licen
tiam in scriptis, & gratis concedendam secundum
Concilium.

Contra Nauarrum tenet D. Ioan.Ocon. in d.c.1.
22 nu.51.nam si attentius,inquit, † considerentur ver-
ba Concilij, ex eis aperte deducitur semper necessa-
riam esse Episcopi licentiã in scriptis,etiam ad duos
menses, & quod ita praxis quotidiana obseruat, vt
etiã ait Zauallos vbi proxime,& quod illud est Con
cilij intentum, quod ad bimestre tempus quæcun-
que causa erit iusta,veluti recreationis,vel visitandi
amicos,seu propinquos, vltra bimestre autem exigi
tur grauis causa, & quæ talis Episcopi arbitrio re-
putetur, & faciunt verba Concilij præcedentia, ita
tamen, vt quandocunque eos causa prius per Epis-
copum cognita, & probata abesse contingeret. Se-
quitur Lic. Antonius Gomez in d.explicatione Bul
læ c.7. ad 4.clausulam. nu 22. & ista est vera intelli-
gentia Concilij.

23 Et ita declarauit † S.Congregatio Concilij, vt in
☞ sequentibus declarat. super d.c.1.sess.23. Prima vbi
vltra bimestre tempus,immo nec per bimestre tem-
pus possunt abesse Parochi sine licentia Epicopi, &
valet cõstitutio Episcopi, ne Parochi possint abesse
vltra duos dies sine licentia,vt hic. Secunda, Episco
pus potest prohibere Parochis sub pœna pecuniaria
arbitraria,quæ tamen dimidiam non excedat,ne vl
tra biduum a sua Ecclesia possint abesse,non tamen
id prohibere potest sub pœna excommunicationis
latę sententiæ,& quod ad Canonicorum absentiam
pertinet,tẽpus,& pœna obseruari debet,prout prę-
scribitur a Concilio Tridentino sessione 24.cap.12.
vers. præterea obtinentibus. refert Zerola d. versic.
priuatio,3.d.2.dub.& vers.edicta. 2.§. & Zecchus d.
n 6.ad fi. Tertia.nec potest per hebdomadam abesse
non petita, vel non obtenta licentia, etiam relicto
Vicario idoneo ab ipso Ordinario approbato. Est
etiam declaratio Abulen. infra adducta 9.p. cap.2.
dub.19 nu.295.ad secundum.

24 Et ratio sonat † d.Concilium Prouinciale Bono-
nien.4.p.tit 6.de residentia.§.de causis excusantibus
a residẽtia Curatos versitem modicum, vbi dicitur
quod ad breue absentiæ spatium, veluti ad duos, vel
tres dies licentiam in scriptis obtinere non oportet.

Secundo dubitatur, an Parochus, qui abfuit per
25 duos, aut vnum mensem † absque licentia Ordinarij
in scriptis, vel absque aliqua honesta causa, pro tem-
pore absentiæ fructus suos non faciat, sed eos tenea-
tur restituere.

26 In quo consequenter dicendum est, non facere †
fructus suos ex quo abest, contra tenorem d. decreti
imponentis huiusmodi pœnam & facit declaratio
☞ S.Congregationis Concilij, quæ sic ait, fructus amit
tuntur dumtaxat pro rata illius temporis, quo quis
abest sine licentia, nec potest componi restitutio de-
bita fructuum male perceptorum cum obtinenti-
bus Bullam Cruciatæ, vel vigore aliorum priuile-
giorum,& facultatum obtentarum per Concilium.

Sed videtur obstare alia declaratio eiusdem Con
27 gregationis, † quæ sic ait: Cũ Episcopi, qui vltra tres
☞ menses singulis annis a propria Ecclesia absunt, pro
rata temporis absentiæ fructus suos non faciãt, nec
tuta conscientia alia etiam declaratione non secuta
illos sibi detinere possint iuxta c.1. sess.23. de refor.
quæritur, an id habeat locum etiam in Curatis infe-
rioribus, ita vt Episcopus debeat cogere Parochum,
qui tempore sui antecessoris per biẽnium, & forsan
amplius non resedit, licet nunc resideat, ad restituen
dos fructus illius temporis, quo absens stetit, cum
ad residendum, nec etiam per edictum monitus fue-
tit; an vero contra Curatos inferiores ad effectum,
vt similem pœnam incurrant, requiratur citatio sal
tem per edictum, quemadmodum verba d.c.1. pau-
lo inferius videntur, innuere, dum subditur, quod si
per edictum. Cong. respondit Curatum inferiorem,
qui vltra duos menses abfuit à sua residentia posse,
& debere cogi per Episcopum, ad restitutionem fru
ctuum pro rata temporis absentiæ iuxta c.1. sess.23.
neque ad eam rem requiri citationem, vel monitio-
nem. In qua declaratione solum dicitur teneri ad re
stitutionem fructuum qui vltra duos menses abfuit.

28 Respondetur tamen istam † declarationem non
negare, quin teneatur etiam ad restitutionem fru-
ctuum, qui intra bimestre abfuit per aliquod tẽpus
considerabile absque licentia Ordinarij, vel absque
aliqua honesta causa, sed loqui de eo, qui vltra duos
menses abfuit, quia ad illos regulariter adest licẽtia
29 & causa, † nam etiam Episcopus, qui per duos aut
tres menses abesset à sua Diœcesi absque æqua cau-
sa aut cum vllo Gregis detrimento, non faceret fru-
ctus suos pro rata temporis absentiæ ex d.c.1. vers.
si quis autem. Et ita Concilium Bononien. d.tit.6.
de resid.§.de pœnis non residentium ad fi. vbi affert
d.declarationem, simpliciter loquitur.

30 Et fructus amissi ob non residentiam † restituen-
di sunt fabricę Ecclesiarum, aut pauperibus loci nec
habet locum compositio, vt in d.c.1.vers.si quis au-
tem, & vers.eadem omnino, & declaratione supra
adducta nu.26. & tradunt Nauar. d.c.25. nu.121.&
cons.20.nu.4.de celebrat. Missar. Emmanuel Rodri
guez in explicatione Bullæ compositionis d.nu.18.
Enriq.in sum.li.7. c.36.§.3. & Lud. Lopez instruct.
conscientiæ 2.tom.2.p.cap. 10.

31 Et intellige huiusmodi fructus a b † Episcopo re-
stituendos, posse restitui fabricis Ecclesiarum, aut
pauperibus Diœcesis, quibus maluerit; restituendos
vero a Parocho, debere restitui fabricæ Ecclesiæ suę
Parochialis, aut pauperibus ipsius Parochiæ, & si nõ
reperiantur pauperes intra limites Parochiæ resti-
tuendi sunt præcise fabricæ Ecclesiæ, etiamsi pro
tunc non indigeat, vt in sequenti declaratione S.
Congre-

Congregationis, Congregatio censuit Episcopum
Ordinarium debere applicare fructus non residen-
tium, de quibus in hoc decreto, fabricæ Ecclesiæ Pa
rochialis, etiamsi non indigeat, nec pauperes intra
limites reperiantur, quæ potest tamen in dies indi-
gere, saltem quoad ornamenta.
32 Nec quoad istos fructus, † quos Parochi pro rata
absentiæ suos non fecerunt, sunt obseruanda inter-
ualla, eadēque ratio, de quibus c. 1. sess. 6. vt in sequē-
ti declaratione S. Cōgregationis, An Episcopus pro
cedens per subtractionē aduersus Parochos non resi
dentes iuxta Concilium Trident. teneatur obserua-
re eadem interualla, eandemque rationem, quæ con
tra Episcopos non residentes statuit c. 1. sess. 6. Con-
gregatio censuit teneri quoties in pœnam omissæ
residentiæ vult subtrahere partem fructuum, quos
suos fecerunt, non vero teneri obseruare eadem in-
terualla in executione facienda super illis fructibus,
quos Parochi pro rata temporis absentiæ suos non
fecerunt.
33 Tertio dubitatur, an Parochus habens † iustā cau-
sam, & necessitatem discedendi notoriam, possit di
scedere, non petita licentia ab Ordinario, maxime
34 ob distantiam loci, & dicendum est † non posse, nisi
talis necessitas se offerat, quæ non patiatur dilatio-
nem, sed sit periculum in mora petendi licentiam,
& tūc quam primum debet certiorare Ordinarium
de discessu, & necessitate occurrente, vt de causa co-
gnoscat, & det licentiam, nisi in breui sit reuersurus.
Abbas in cap. relatum. de clericis non residen. nu. 6.
Selua 4. p. quæst. 6. circa finem. Angelus in sum. ver-
bo Clericus. §. 3. vt in sequentibus declarationibus
Sanctæ Congregationis. Congregatio censuit solam
distantiam loci, etiā cum necessitate ab eo disceden-
di, non excusare Parochum, vt possit abesse a sua Ec
clesia sine licentia in scriptis obtenta, nisi talis neces
sitas repente se offerat, quæ non patiatur dilatio-
nem huiusmodi licentiam petendi; quo casu quam
primum de discessu, & necessitate Ordinarium fa-
ciendum certiorem esse, vt de causa cognoscere pos
sit. Secunda, nec est liber a culpa, & a pœna amissio-
nis fructuum qui veluti per quatuor mensium spa-
tium ex ingēti admodum causa ad curandam suam
valetudinem, morbo graui instante, pro huiusmodi
absentia non petit licentiam ab Episc. qui bona fide
putauit euidentiam causæ satis esse, nisi periculum
esset in mora petendi licentiam, vt supradictum est.
35 Confirmatur, nam ad absentiam † Parochi etiam
licentia tacita non sufficit, vt in seq. declarat. eiusd.
S. Cong. nec sufficit licentia tacita, sed oportet, quod
sit expressa iuxta formā decreti Concilij. facit quod
dicitur infra. 5. p. c. 4. nu. 233.
Id autem, quod dicitur in præced. declaratione
36 de eo, † qui bona fide absuit sine licentia, non vide-
tur procedere in foro conscientiæ, sed solum quoad
forum exterius, nam, si bona fide, & animo sincero
processit, videtur in foro conscientiæ cessare culpa,
& consequenter etiam pœna, vt in simili de non fa-
ciente professionem fidei dicetur cap. seq. 19. dubio
num. 66.
37 Quarto dubitatur, an Parocho † habenti reuera
iustam causam absentiæ, satis sit petere licentiam ab
Ordinario, licet eam non concedat, ita vt sufficiat
licentia petita, & non obtenta. Et respondetur ne-
gatiue. Abb. in d. cap. relatum. num. 5. & ita censuit
Sanct. Cong. Concilij, vt in sequenti declaratione.
Nec Parochus habens iustam causam abeundi ex-
tra Parochiam per duos menses, aut tres satisfaciet
suæ conscientiæ, si petat licentiam iurans se grauem
habere causam, quam non expediat manifestare, vt
sic petita licentia abesse possit, licet Episcopus non
concedat. similiter abesse nō potest in casu, quo cau-
sam rationabilem expresserit, quam vir bonus, &
æquus rationabilem iudicaret, sed rigidus Præla-
tus minus æquam iudicat, & licentiam denegat, vel
quia mouetur suspitione, quod ficta sit, cum ta-
men sit vera, sed habere potest recursum ad Supe-
riorem.
38 Et quod Parochus postulans † ex iusta causa licen
tiam absentiæ, recusante Episcopo, possit recurrere
& appellare ad Superiorem, tradit Concilium Bo-
nonien. d. tit. 6. de resid. §. de causis excusantibus à
residentia Curatos ad fin. & citati infra nu. 86.
39 Non poterit tamen interim † pendente appella-
tione abesse etiam constituto Vicario, vt male vidē-
tur sentire D. Ioan. Ocon. supra nu. 56. & Lic. Ant.
Gomez. nu. 32. cum interim non habeat licentiam,
vt requirit Concilium.
40 Quinto dubitatur, an Episcopus † possit occupa-
re Parochum in suo seruitio, puta in visitatione,
officio Prouisoris, seu Vicarij, aut Fiscalis, vel in
alio seruitio suæ Diœcesis vltra bimestre, & respon-
detur non posse vt docet Emmanuel Sa verb. resi-
dentia. num. 1. dicens quod secundum Congrega-
tionem Concilij, seruitium Episcopi, aut Cathe-
dralis, aut Inquisitionis, non excusat Parochum à
residentia, & post hæc Gonçalez glos. 6. a num. 255,
41 quamuis Hoieda d. cap. 17. num. 29. 8. casu, † & 2.
par. cap. 10. num. 15. cum Syluestro verb. residentia.
nu. 7. teneat etiamsi Beneficium sit curatum, nihi-
lominus eum, qui est in seruitio Episcopi excusari à
residentia.
42 Circa quod sunt sequentes † declarationes d. S.
Cōg. super d. c. Prima Episcopus nō potest vti opera
Parochi in visitatione, vel in alio seruitio suæ Diœ-
cesis, nisi pro tempore hic permisso duorum men-
sium, & tunc pro tempore idoneus Vicarius depu-
tetur, consonat concilium Bononien. d. §. de cau-
sis excusantibus à residentia Curatos, versic. penul.
vbi sic habetur. Nec illo etiam casu requiritur licen
tia in scriptis, cum Episcopus Parochi opera in vi-
sitatione, alioue Diœcesis suæ munere, non tamen
vltra bimestre spatium vteretur, relicto tamen ibi
Vicario idoneo ab ipso Ordinario approbato. Se-
cunda, item cum eod. cap. statuatur, vt quandocun-
que Curatos abesse contingat, causa prius ab Ordi-
nario cognosci, & probari debeat, quæritur an Cu-
rati, qui in seruitijs Episcopi in Diœcesi, vel extra
commorantur, & propterea a suis Ecclesiis absunt,
pœnas non residentium incurrant, cum ex eo, quod
Episcopus hoc scit, & tacet, huiusmodi causā appro
bare videatur; Congregatio Concilij respondit, nō
licere Episcopo suorum, vel etiam Cathedralis Ec-
clesię negotiorum causa permittere, vt Curati extra
ipsorum curam maneant, etiam constituto Vicario
idoneo. Consonat concilium Prouinciale Mediola-
nen. 5. p. 3. tit. de residentia, vbi sic habetur, neue ad
Seminarij quidem curam, vel ad vicarij munus, vel
ad sanctæ etiam inquisitionis officium, nec vero ad
aliud quicquā opera sacerdotis curam animarū ge-
rētis Episcopus ita vtatur, vt ab Ecclesia, Beneficio-
ue in eius curā tradito diutius absit, ac muneri debi
tæ residentiæ personalis desit. Tertia, nō excusat à re
sidētia officium sublectoris Apostolici, nec lis super
ipsa Parochiali, nec licētia concessa ab Episcopo, cū
ipsā concedere nequeat; negotia tamen publica loci
excusant ad tempus si legitime doctum sit de man-
dato, nec excusatur Rector à residētia ob defectum,
nec si

nec si haber officium Inquisitionis, & licet maior
pars fructuum sit alteri reseruata, non excusatur pos
sessor à residentia. consonat d. Concilium Mediola-
nen.5. vbi sup. & vers.2. & vers. ne illi quidẽ. Quar-
ta quandocunque Episcopus dispensauit in residen
tia, per aliquod tempus, vt puta octo mensium, re-
licto tamen idoneo Vicario in Parochiali, vt Re-
ctor alicui operi pio vacare possit, verbi gratia, fa-
bricæ monasterij, & declaratio.6. infra adducta sub
nu.179. & aliç quas adducit Gonçalez supra.n.258.
43 Sed supradictis maxime d.1.† declarationi obstat
alia Declaratio S. Con. quæ ait Episcopum posse
pro visitatione vti opera Parochi ad quatuor men-
ses, his verbis, Episcopus potest pro visitatione suæ
Diœcesis vti opera Parochi, qui tamen ob eam cau-
sam vltra quadrimestre singulis annis abesse nõ po-
test à sua Parochia, & interea debet poni in ea ido-
neus Vicarius congrua portione fructuum. d. Paro-
chiæ arbitrio ipsius Episcopi assignata, vt habetur
alias inter declarationes. nu.60. seu 63. de qua decla-
ratione meminisse videntur Zecchus de casib. reser-
uatis. d. casu.3. de resid. n.2. versic. in ordine, & Vega
in lib. Espejo de Curas. d.c.17.
44 Respondetur † quod ista declaratio videtur iam
sublata, & correcta per declarationes adductas, ma-
xime primam, quæ non possunt in dubium reuoca-
ri, cum eis consonet dictum Concilium Bononien.
quod est approbatum per ipsam S. Congregationẽ
& etiam d. Concilium Mediolanen. & ita etiam eã
ponit Gonçalez. supra nu.258.
45 Ex quibus apparet † falsum esse cons. Nau.15. de
clericis nõ residen. vbi docet Parochum, etiam post
Concilium, posse de licentia sui Ordinarij ex iusta
causa nempe, vt sit Vicarius generalis alterius Epis-
copi etiam ad multum tempus abesse, vbi Apostilla
recte aduertit S. Congregationem, vt refertur, cen-
suisse contrarium, & sic vidisse licẽtiam peti a Sede
Apostolica, & refert Zerola verb. Parochus. §.6. ma-
xime in Parocho existente Vicario alterius Episco-
pi, in quo loquitur Nauarrus, & reprobat illud con
silium Gonçalez. sup. nu.259. dicens hodie non esse
securum.
46 Videtur † etiam falsum consilium eiusdem Nau.
5. de ætate & qualitate, vbi ait, quod prælatus Eccle
siæ Collegiatæ Curatæ inseruiendo Episcopo excu-
satur à residentia, & potest fructus percipere, si ma-
gna causa vrgeret Episcopum ad retinendum eum
in suo seruitio.
47 Sexto dubitatur † an, quamuis lis super Parochia-
li non excuset à residentia, vt in tertia declaratione
supra adducta, num. 42. & in alia addũcta infra, 11.
p. cap.5. num.121. prosecutio tamen ipsius litis sit
interim iusta causa absentiæ. Et dicendum videtur
non esse regulariter iustam causam absentiæ vltra
bimestre.
48 Prosecutio † tamen litis super iuribus, & bonis ip
sius Parochialis est iusta causa absentiæ; c. ex p.2. de
clericis non resident. Nauarr. cons.14. eod. tit. ex qua
etiam causa in parochiali non debet dari licentia ad
multum tempus, maxime hodie stante Concilio d.
c.1. sess.23.
Similiter etiam lis, & ipsius prosecutio super Di-
49 gnitate, † aut Canonicatu non excusat possessorem
a residentia, vltra tẽpus a Concilio permissum, sess.
24. cap.12. de reformat. prosecutio vero litis super
iuribus, seu bonis Dignitatis, aut Canonicatus sui,
excusat à residentia, & lucratur fructus in absentia.
d. cap. ex p. & cap. cum non deceat. de elect. in 6. &
in terminis docet Nauarr. d. cons.14. & fuit resolutũ
in vna Burgen. iurisdictionis 4. Maij 1584. coram il-
lustrissimo Cardin. Seraphino, quod qui pro defen-
sione Ecclesiæ, seu iuriũ suæ Dignitatis, est absens,
habentur pro præsenti ad effectum lucrandi fru-
ctus, d. c. ex parte. & d.c. cum non deceat. Hostiens.
in summ. eodem tit. de Clericis non residen. num.2.
Afflict. decis.289. nu.35. & ideo sequestrum, seu inhi
bitio, positum per Ordinarium, ne respondeatur ei
de fructibus, est reuocandum; nec obest decretum
Concilij. sess.24. c.12. & sess.23. c.1. quia nõ detrahit
quicquam dispositioni iuris communis, quinimmo
in d.c.12. remittit se ad sacrorum Canonum consti-
tutiones.
50 Nec ad huiusmodi † absentiam pro causa Eccle-
siæ, & prosecutione litis super iuribus, seu bonis Di
gnitatis, seu Præbendæ requiritur licentia Superio-
ris, quia ius ipsum eam dat, vt patet ex d. iuribus, &
dicetur infra à n.94. licet contra teneat Nauarrus. d.
cons.14. qui etiam male sentit quod prosequens litẽ
super iuribus suæ Dignitatis lucratur etiam fructus
Canonicatus, quem simul obtinet in eadem Eccle-
sia, quod non videtur verum, quia non agit causam
Canonicatus, & ex declaratione infra adducta, nu.
332. vbi dicetur.
Vnde difficile videtur statutum huius Ecclesiæ
51 Abulensis, † quod prosequens litem sibi motam su-
per Præbenda post triennalem pacificam possessio-
nem habeatur pro præsenti, & lucretur.
52 Septimo dubitatur, † an Parochus, qui residet in
Parochiali, non tamen per se exercet officium Paro
chiale, nec administrat sacramenta Parochialis, sed
per substitutum, seu Vicarium, faciat fuctus suos, an
vero illos teneatur restituere. In quo dicendum est,
quod quamuis ille nõ resideat, vt debet, debet enim
53 non per Vicarium, † sed per se ipsum illi deseruire,
& iniuncto sibi officio defungi. cap. extirpandæ. §.
qui vero. de præbend. & Concilium Tridentin. d.c.
1. nam residere intelligitur. cum effectu. Graffijs in
decisionibus aureis casuum conscientiæ, lib.2. cap.
97. & Zecchus de munere Episcopali, cap.5. num.1.
nihilominus non videtur teneri ad restitutionem
fructuum; nam Concilium ibi solum ponit hãc pœ-
nam amissionis fructuum contra absentes, & non re
sidentes, iste vero non potest dici abesse, & non
residere, quãuis officium suum nõ exerceat, & pænę
nõ sunt extẽdẽdæ, vt est vulgare, maxime impositæ
ipso iure, vt alias dicemus infra 11.p. cap. vlt. dub.7.
ad fin. nu. 205. & 206. sicut etiam qui male facit suũ
officium Parochus, seu Episcopus, non ideo amittit
fructus ipso iure.
54 Octauo dubitatur † de iure communi docentes in
scholis Theologiam, vel ius Canonicum, dum pu-
blice in die docuerint, & studentes in eis per quin-
quennium excusantur a residentia, & in absentia,
fructus suorum Beneficiorum percipiũt. cap. fin. de
magistris. vbi Abbas. Anania, & Felin. cap. licet de
præbend. cap. cum ex eo. de electione & cap.2. de pri
uileg. in 6. clem.1. §. cęterum. vers. sane. de statu mo-
nach. Felinus cons.18. Rebuffus in praxi tit. de dis-
pensatione de non resid. nu.25. & in tract. de priui-
leg. scholarium priuileg. 29. & 31. & late Horatius
Lucius eod. tractat. priuileg.99. & 100. Nauarrus in
man. c.25. nu.120. Hoieda de incompatibili. cap.17.
nu. 28. Salcedo in praxi cap.52. Fuscus de visitatio-
ne. lib.2. c.9. nu.10. Lic. Anton. Gomez. in explica-
tione bullæ Cruciatæ. cap.7. ad.4. clausulam nu.27.
Syluest. verb. residentia: nu.7. Armilla verb. benefi-
cium. nu.61. Angles de restitutione facienda pro-
pter negligentiam Ecclesiasticorum. 1. difficult. du-
bio 1.

bio 1. conclusione vlt. Ludouic. Lopez instruct. cõscientiæ 1. tomo cap. 149. versic. sed quotuplex. Emmanuel Rodriguez in summ. 1. tomo cap. 33. numero 2. & 2. tomo cap. 36. num. 2. & in addit. ad bullam compositionis. nu. 4. ad fin. & nu. 5. Vega in summ. 1. part. cap. 36. casu 41. Candelabrum aureum in appendice cap. 9. num. 13. & 14. & lin. 5. verb. residentia. num. 8. & alij citati, supra num. 14. qui dicunt non requiri licentiam Prælati, quia ius eam concedit. d. c. fin.

55 Sed debent studere † in studio generali, seu celebri Vniuersitate cap. tuæ. de clericis non resident. & d. cap. 2. de priuil. in 6. Rebuffus d. priuileg. 31. num. 8. & in concord. tit. de collatio. §. primo, verb. studij generalis. Horatius Lucius de his qui gaudent priuilegijs scholarium, num. 23. ad fin. d. tract. Didacus Perez in leg. prima titulo 10. libro primo ordin. Zerula verb. studium. §. 4. Flores de Mena quæstione 24. num. 19. & Zecchus de republica Ecclesiastica titulo de clericis, num. 7. vers. 28. & patet ex declarationibus Sanct. Congregationis infra positis num. 81. & 117. & decreto Concilij Mediolanen. de quo num. 82. & vide Cosmam Guimier. in pragmat. sanctione in procemio. §. quibus attente, verb. generalium.

56 Et studium generale est, † quod est erectum, & institutum, per Papam, Regem, seu Principem. Cosmas ibi verbo studiorum, & Didac. Perez supra, seu quod habet studium ex priuilegio, aut consuetudine imminen. Cosmas. d. verbo generalium. Pacianus de probat. lib. 2. cap. 41. num. 48. & Horat. Lucius vbi proxime, qui ponit varia studia approbata. Inter

57 quæ † est Vniuersitas Salamantina toto Orbe celeberrima, quæ habet Bullam Eugenij IIII. quæ dicitur Eugeniana, id concedentem dantibus in ea operam cuicunque facultati licitæ, & honestæ, vt per Didacum Perez in d. leg. prima. titulo 10. & libro 8. titulo secundo, gloss. 2. libro 1. ordin. & D. Ioannem Ocon. in d. capit. t. de clericis non resident in 6. numero 37. quod priuilegium, vt audiui, habet etiam vniuersitas Compluten. & Vallisoletana,

58 cuius Eugenianæ tenorem hic ponere placuit, † qui talis est.

EVGENIVS Episcopus, seruus seruorũ Dei ad perpetuam rei memoriam. Qui creditum sibi à Domino sensualitatis humanæ talentum virtuosis actibus lucrifacere quærentes, in agro litterarum studij cupiunt acquirere summam Margaritam, quæ suos vtique prouehit, & illustrat possessores, ac domum Dei multipliciter insignit, & decorat, Apostolicis sunt priuilegijs, & gratijs merito confouendi eoque decet opportunitatibus ipsorum benignius consuli, quo ex eorum profectibus etiam in Dei Ecclesia fructus iugiter succedere poterunt ampliores. Ad venerabilis itaque Salamantini propagationem studij, quod virtuosorum, doctissimorumque virorum multitudinem produxit innumeram, paternæ dirigentes considerationis intuitum, ac actibus inibi scholasticis pro tempore vacantes vt illis liberius intendere, decentiusque sustentari valeant Apostolicis fauoribus, & gratijs prosequi cupientes, dilectis filijs Rectori ac vniuersis, & singulis Doctoribus, Magistris, Licentiatis, Baccalaureis scholaribus Ecclesiasticis, tam sæcularibus, quam regularibus Vniuersitatis studij Salamantini huiusmodi præsentibus, & futuris authoritate præsentium indulgemus, statuimusque & ordinamus, vt eorum singuli etiam perpetuis futuris tẽporibus inibi, in quacũque facultate licita, & honesta per octo menses continuos, vel interpollatim legendo, aut alias huiusmodi litterarum studio insistendo, fructus redditus, & prouentus omnium suorum, & singulorum Beneficiorum Ecclesiasticorum sæcularium, & regularium, cum Cura, & sine Cura, quæ in quibusuis Ecclesijs, siue locis ad præsens obtinent, & in posterum obtinebunt, etiam, si Canonicatus, & Præbendæ, Dignitates, personatus, perpetuæ administrationes, & officia in Cathedralibus, aut Metropolitanis, seu Collegiatis Ecclesijs, & Dignitates ipsæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis post Pontificales maiores, aut in Collegiatis Ecclesijs huiusmodi principales, seu Couentuales fuerint, & ad huiusmodi Dignitates, personatus, administrationes, vel officia consueuerint per electionẽ assumi, eisque Cura immineat animarum, cum ea integritate (quotidianis distributionibus duntaxat exceptis) libere percipere valeant cum qua illos perciperent, si in Ecclesijs, siue locis huiusmodi personaliter residerent, & ad residentiam in eisdem minime teneantur, nec ad id à quoquam compelli possint inuiti, fructusque, necnon redditus, & prouentus præfatos quibusuis personis, etiam lacis, cum quibus suas, & eorundem Beneficiorum conditiones poterunt efficere meliores ad tempora, de quibus eis videbitur arrendare, locare, vel ad firmam, seu annuam pensionem concedere possint, Diœcesanorum locorum, vel aliorum quorumlibet super hoc licentia minime requisita; non obstãtibus, si Rector, Doctores, Magistri, Licentiati, Baccalaurei, & Scholares prædicti primam in eisdem Ecclesijs, siue locis non fecerint personalem residentiam consuetam, etiamsi alias ipsis, quod huiusmodi studio insistendo, aut in Romana Curia, seu aliquo Beneficiorum suorum Ecclesiasticorum residendo, vel alias eorum fructus, redditus, & prouentus perpetuo, vel ad certum tempus forsitan durans, aut elapsum, percipere possint Apostolica, vel ordinaria fuerit authoritate concessũ, nec nõ fœlicis recordationis Bonifacij Papæ Octaui prædecessoris nostri, per quam concessiones huiusmodi, sine præfinitione temporis fieri prohibentur, & quibusuis alijs Apostolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis generalibus, vel specialibus cõstitutionibus, nec nõ statutis, & cõsuetudinibus Ecclesiarũ, siue locorũ huiusmodi cõtrarijs iuramẽto cõfirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate vallatis, etiamsi de illis seruãdis, & nõ impetrãdis litteris Apostolicis cõtra ea, & ipsis litteris nõ vtẽdo, etiã ab alio, vel alijs impetratis, seu alias quouis modo cõcessis ipsi Rector, Doctores, Magistri, Licentiati, Baccalaurei, & Scholares præstiterint hactenus, vel in futurũ eos prestare contigerit forsitan iuramentũ, seu si locorum Ordinarijs a Sede Apostolica sit cõcessum, vel in antea concedi contingat, quod Canonicos, nec non Rectores, & personas Ecclesiarum suarum ciuitatum, & diœcesis, etiam in Dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officijs constitutos per subtractionem prouentuum suorum Ecclesiasticorum, vel alias compellere valeant, ad residendum personaliter in eisdem, aut si Ordinarijs prædictis, & dilectis filijs capitulis Ecclesiarum huiusmodi, vel quibusuis alijs communiter, vel diuisim a Sede prædicta sit indultum, vel in posterum contigerit indulgeri, quod Canonicis, nec non Rectoribus, & personis Ecclesiarum, ciuitatum, & diœcesium prædictarum, etiam in huiusmodi Dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officijs constitutis non

I

tis non residentibus in eisdem, vel qui primam in eis residentiam non fecerint huiusmodi fructus, redditus, & prouentus suorum Beneficiorum prædictorum ministrare minime teneantur, & ad id compelli non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, ac expressam, ac de verbo ad verbum, de huiusmodi indulto mentionem, & quibusuis alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apostolicis generalibus, specialibus, quorumcunque tenorum existant, per quæ presentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeant, quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, de verbo ad verbū, habenda sit in nostris literis mentio specialis, prouiso quod Beneficia ipsa propterea debitis non fraudētur obsequijs, & animarum Cura in eis, quibus illa imminet, non negligatur, sed per bonos, & sufficientes Vicarios, quibus de ipsorum Beneficiorum prouentibus necessaria congrue ministrentur, diligenter exerceatur, & deseruiatur inibi laudabiliter in diuinis. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, statuti, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ. 1431. 6. Calendas Martij, Pontificatus nostri anno primo.

EVGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Toletano, & dilectus filijs Abbati Monasterij Sancti Facundi Legionen. diœcesis, ac Scholastico Ecclesiæ Salamantin. Salutem, & Apostolicam benedictionem. Hodie in fauorem, & pro incremento Studij Salamanticensis, nostras concessimus literas tenoris sub sequentis.

Eugenius Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Qui creditum sibi à Domino sensualitatis humanæ talentum virtuosis actibus lucri facere quærentes in agro literarum studij cupiunt acquirere scientiæ Margaritam, quæ suos vtique prouehit, & illustrat possessores, ac domum Dei multipliciter insignit, & decorat, Apostolicis sunt priuilegijs, & gratijs merito confouendi; eoque decet opportunitatibus ipsorum benignius consuli, quo ex eorum profectibus, etiam in Dei Ecclesia fructus insigniter succedere poterunt ampliores. Ad venerabilis, itaque Salamanticensis propagationem studij, quod virtuosorum, doctissimorumque virorum multitudinem produxit innumeram, paternæ dirigentes considerationis intuitum, ac actibus inibi Scholasticis pro tempore vacantes, vt illis liberius intendere decentiusque sustentari valeant, Apostolicis fauoribus, & gratijs prosequi cupientes dilectis filijs, Rectori, ac vniuersis & singulis Doctoribus, Magistris, Licentiatis, Baccalaureis, Scholaribus Ecclesiasticis, tam sæcularibus, quam regularibus Vniuersitatis Studij Salamantin. huiusmodi præsentibus, & futuris authoritate præsentium indulgemus, statuimusque, & ordinamus, vt eorum singuli, etiam perpetuis futuris temporibus inibi in quacumque facultate licita, & honesta per octo menses continuos, vel interpollatim legendo, aut alias huiusmodi literarum studio insistendo fructus, redditus, & prouentus omnium, & singulorum suorum Beneficiorum Ecclesiasticorū secularium, & regularium cum Cura, & sine Cura, quæ in quibusuis Ecclesiis, siue locis ad præsens obtinent, ac in posterum obtinebunt, etiamsi Canonicatus, & præbendæ, Dignitates, personatus, perpetuæ administrationis, & officia in Cathedralibus, ac Metropolitanis, seu Collegiatis Ecclesijs, & Dignitates ipsæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis post Pontificales maiores, aut in Collegiatis Ecclesijs huiusmodi principales, seu Conuentuales fuerint, & ad huiusmodi Dignitates, personatus, administrationes, vel officia consueuerint per electionem assumi, eisque Cura immineat animarum, cum ea integritate (quotidianis distributionibus duntaxat exceptis) libere percipere valeant, cum qua illos perciperent, si in Ecclesijs, siue locis huiusmodi personaliter residerent, & ad residendum in eisdem minime teneantur, nec ad id a quoquam compelli possint inuiti: fructus quoque, nec non redditus, & prouentus præfatos, quibusuis personis, etiam laicis, cum quibus suas, & eorundem beneficiorum conditiones poterunt efficere meliores ad tempora, de quibus eis videbitur arrendare, locare, vel ad firmam, seu annuam pensionem concedere possint, Diœcesanorum locorum, vel aliorum quorumlibet, super hoc licentia minime requisita, non obstantibus, si Rector, Doctores, Magistri, Licentiati, Baccalaurei, & Scholares prædicti primam in eisdem Ecclesijs, siue locis non fecerint personalem residentiam consuetam, ac etiamsi alias ipsis, quod huiusmodi studio insistendo, aut in Romana Curia, seu aliquo Beneficiorum suorum Ecclesiasticorum residendo, vel alias eorum fructus redditus, & prouentus, perpetuo, vel ad tempus forsitan durās, aut elapsum percipere possint, Apostolica, vel ordinaria fuerit authoritate concessum, nec non fœlicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, per quam concessiones huiusmodi, sine præfinitione temporis fieri prohibētur, & quibusuis alijs Apostolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus, Concilijs editis, generalibus, vel specialibus cōstitutionibus, necnon statutis, & consuetudinibus Ecclesiarum, siue locorum huiusmodi contrarijs iuramēto, confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate vallatis, etiamsi de illis seruandis, & non impetrandis literis Apostolicis cōtra ea, & ipsis literis nō vtendo, etiam ab alio, vel alijs impetratis, seu alias quouis modo concessis ipsi Rector, Doctores, Magistri, Licētiati, Baccalaurei, & Scholares præstiterint, hactenus, vel in posterū eos præstare contigerit forsitan iuramentum; seu si locorum Ordinarijs à Sede Apostolica sit concessum, vel in antea concedi contingat, quod Canonicos, nec non Rectores, & personas Ecclesiarum suarum, Ciuitatum, & Diœcesū, etiam in Dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officijs cōstitutos per subtractionem prouentuum suorum Ecclesiasticorum, vel alias cōpellere valeant ad residendum personaliter in eisdem, aut si Ordinarijs prædictis, & dilectis filijs Capitulis Ecclesiarum huiusmodi, vel quibusuis alijs communiter, vel diuisim a Sede prædicta sit indultū, vel in posterum cōtigerit indulgeri, quod Canonicis, nec non Rectoribus, & personis Ecclesiarum, Ciuitatū, & Diœcesum prædictarum, etiam in huiusmodi Dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officijs constitutis non residentibus in eisdem, vel qui primam in illis residentiam non fecerint, huiusmodi fructus, redditus & prouentus suorum Beneficiorum prædictorū ministrare minime teneantur, & ad id compelli non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam de verbo ad verbum

de indulto

de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet
alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apostolicis
generalibus, vel specialibus, quorumcunque teno-
rum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel
totaliter non inserta effectus earum impediri valeat
quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorum-
que totis tenoribus de verbo ad verbum habenda
sit in nostris literis mentio specialis; prouiso quod
Beneficia ipsa debitis propterea non fraudentur ob
sequijs, & animarum Cura in eis, quibus illa immi-
net, nullatenus negligatur, sed per bonos, & suffi-
cientes Vicarios, quibus de ipsorum Beneficiorum
prouentibus, necessaria congrue ministrentur, dili-
genter exerceatur, & deseruiatur inibi laudabiliter
in diuinis. Nulli ergo omnino hominum liceat hāc
paginam nostræ concessionis, statuti, & ordinatio-
nis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si
quis autem hoc attentare præsumpserit, indigna-
tionem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, &
Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.
Dat. Romæ apud sanctum Petrum Anno incarna-
tionis Dominicæ, 1431. sexto Calendas Martij:
Pontificatus nostri Anno primo. Cupientes igitur,
vt Rector, Magistri, Doctores, Licentiati, Bacca-
laurei, & scholares indulti, necnon statuti, & ordi-
nationis literarum huiusmodi consequantur effe-
ctum, discretioni vestræ, per Apostolica scripta man
damus quatenus vos, vel duo aut vnus vestrum, per
vos, vel per alium, seu alios faciatis eadem authori-
tate Apostolica Rectori, nec non Doctoribus, Ma-
gistris, Licentiatis, Baccalaureis, & scholaribus præ-
dictis, vel procuratoribus suis eorum nominibus
fructus, redditus, & prouentus Beneficiorum huius-
modi iuxta præfata nostræ concessionis tenorem in
integrum ministrari, non permittentes eos, vel ip-
sorum aliquem per Ordinarios; & Capitula huius-
modi, aut quosuis ad residendum interim in dictis
Ecclesijs, siue locis compelli, vel alias contra dictæ
nostræ concessionis formam quomodolibet mole-
stari, nō obstantibus omnibus prædictis, & eiusdem
prædecessoris, quibus cauetur, ne quis extra suam
Ciuitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casi
bus, & in illis extra vnam dietam à fine suæ Diœce-
sis, ad iudicium euocetur, seu ne iudices à dicta Sede
deputati extra Ciuitatem, & Diœcesim, in quibus
deputati fuerint contra quoscumque procedere, si-
ue alij, vel alijs vices suas committere præsumant,
ac de duabus dietis, in Concilio generali, dummo-
do vltra quatuor dietas aliquis authoritate præsen-
tium non trahatur, & alijs Apostolicis constitutio-
nibus cæteris contrarijs quibuscunque, aut si Ordi-
narijs, & Capitulis præfatis, vel quibusuis alijs com
muniter, vel diuisim ab eadem Sede sit indultum,
quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut ex
tra, vel vltra certa loca ad iudicium euocari non pos
sint per literas Apostolicas non facientes plenam, &
expressam, ac de verbo, ad verbum de indulto huius
modi mentionem. Dat. Romæ apud sanctum Pe-
trum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo
quadringentesimo trigesimo primo, sexto Calendas
Martij, Pontificatus nostri Anno primo.
Verum quoad docentes id videtur intelligēdum
59 de ijs, † qui docent conducti, seu salariati, aut ratione
stipendij seu Cathedræ quam habent, non vero de
ijs, qui sponte, & voluntarie legunt, alias enim qui-
libet isto modo posset se excusare à residentia. Et ita
fuit practicatum in hac Ecclesia Abulen. cum Lic.
Rosales Canonico, antequam haberet Cathedram
in d. Vniuersitate Salamantina.
Verius tamen est, id intelligendum esse, etiam
de ijs, qui sponte, & voluntarie legunt sine stipen-
dio, & Cathedra, dummodo legant cum licentia
60 Vniuersitatis, † seu Claustri, siue Collegij Docto-
rum; nam d. cap. fin. de magistris, & Concilium Tri-
dent. sess. 5. de reform. cap. 1. & d. Eugeniana solum
requirunt quod publice in scholis doceant, seu le-
gant: & ne quilibet hoc titulo velit se a residentia
excusare, requiritur licentia Vniuersitatis, seu Clau
stri, quæ non debet eam dare, nisi ijs, qui apti, & vti-
61 les videantur ad docendum, & † ita fuit declaratum
per S. Congreg. Concilij ad instantiam Vniuersita-
tis Compluten. & in vna Gienen. ad instantiam D.
Emmanuelis Sarmienti, tunc Canonici Gienen. &
nunc Hispalen. pro cuius parte in claustro Vniuer-
sitatis Salamantinæ fuit præsentata declaratio, & li
teræ dictæ S. Cong. vbi declarabatur, quod legendo
☞ in ista Vniuersitate Theologiam cum licentia Clau
stri, etiamsi non haberet Cathedram, nec salariū, de
beret percipere in absentia fructus sui Canonicatus,
in cuius virtute Claustrum dedit ei licentiam ad le-
gendū, & pro eius parte fuit etiam præsentata dicta
declaratio cum Breui S. D. Clementis VIII. in eius
confirmationem, coram Nuncio Apostolico in lite;
& causa cum Capitulo Ecclesiæ Gienen. super hoc.
62 Et virtute etiam d. declarationis † Claustrum d.
Vniuersitatis Salamantinæ dedit postea alias qua-
tuor licentias quatuor Collegialibus eiusdem Vni-
uersitatis, vni præbendato in Ecclesia Legionen. &
alteri in Ecclesia Oxomen. & duobus obtinentibus
Beneficia Curata in illa diœcesi Salamantina. Post
63 quas licentias d. † Claustrum fecit actum, seu decre-
tum, quod non posset dari talis licentia alicui, qui
non esset graduatus, saltem gradu licentię, per illam
Vniuersitatem, vt accepi, & mihi scriptum est.
64 Et quamuis d. cap. fin. † & Concilium, ac dicta de
claratio loquantur in docentibus Theologiam, idē
tamen est in docentibus sacros Canones, seu ius Ca-
nonicum, vt per Dd. citatos, num. 54. & Francum
in d. c. 2. de priuileg. in 6. ad fin. & alios, & patet ex
declarationibus infra adductis, vbi æquiparantur in
proposito Theologia, & ius Canonicum, licet con-
tra teneant Ostien. in d. c. fin. de magistris, & in sum.
eod. tit. §. fin. & gl. fin. Ioan. Andr. & Domin. in d.
cap. 2. & alij.
Et nouissime post hæc scripta, ita ad meam instā-
65 tiam † declarauit S. Cong. Concilij anno 1605. vt in
☞ declaratione infra adducta. nu. 559. ad quartum, nec
obstant illa verba declarationis, dum tamen condu
cti sint ab Vniuersitate, nam nō vult S. Cong. quod
sint conducti salario, seu mercede, alias sibi contra-
diceret, sed quod sint conducti ab Vniuersitate, id
est, quod doceant cum licentia, & ordine Vniuersi-
tatis, & ab ea adducti, seu admissi, nam & verbum,
conduco, significat adducere, seu afferre, vt per Cale
pinum, Vocabularium antiquum & Ecclesiast.
66 Et idē erit in d. Vniuersitate Salamantina † in qua
libet facultate honesta, ex d. Eugeniana, & in Com-
pluten. & Vallisoletana, stante eodem priuilegio.
67 Quot vero possint † simul de vna Ecclesia adire
studia, est arbitrarium. Abb. in cap. ad audientiam,
num. 6. de clericis non residen. Selua, de Benef. 4. p.
quæst. 6. nu. 11. Horat. Lucius, d. priuil. 99. & Zerola
d. verb. studium. §. 6.
Dubitatur inquam, an hodie stante S. Concilio
68 Triden. † d. priuilegium procedat in Parochialibus,
& Curatis Beneficijs. Et videtur etiā in eis procede-
re, ex d. c. 1. sess. 5. de reform. ad fi. vers. docētes vero.
vbi cōfirmatur dispositio d. c. fi. de magistris, & quia

non est aliquod decretum, in quo priuilegium istud
reuocetur. Nec potest dici esse reuocatum per c.2.
69 sess.6. de reform. vbi reuocantur † priuilegia, seu in-
dulta perpetua de non residendo, aut de fructibus in
absentia percipien. nam illud decretum non loqui-
tur de priuilegijs concessis a Papa aliquibus perso-
nis, vt in c.fi.de rescript.in 6.
70 Nec rursus potest dici derogari † dictæ Eugenia-
næ in d.c.1. sess.23.de refor.ibi, vel vigore Eugenia-
næ constitutionis, nam ista verba nō intelligūtur, de
dicta Eugeniana Vniuersitati Salamātinæ cōcessa,
de qua, cum sit Bulla particularis, nō meminisset in
specie, sed de Eugeniana constitutione, de qua in Ex
trauag.3. de priuileg. inter communes, vt recte ad-
notauit ibi additio marginalis d. Horatij Lucij.
71 Quamuis D. Io. Ocon.in d.c.1.num.59. † Anton.
Gomez.d.c.7. ad 4. claus.nu.30. & Emmanuel Ro-
driguez in d.additione ad Bullam cōpositionis nu.
4. dicant, quod Concilium ibi derogat priuilegio
Curialibus concesso ab Eugenio IIII. vt residentes
Romæ fructus perciperent in absentia. Sed non est
tale priuilegium.
72 Nec potest dici huiusmodi priuilegium † esse re-
uocatum per illa verba præcedentia d. cap.1. quoli-
bet priuilegio, quia vbi derogatur simpliciter priui
legijs, in dubio non intelligitur de insertis in iure.
argumen.l.de curionibus.C.de silentiar.lib.12.& l.si
quando.C.de inoffi.test.Bart.communiter receptus
in extrauag. ad reprimendam, verb.non obstātibus,
Felin.in c.1.nu.12.& in c.nōnulli, nu.26.de rescript.
Decius nu.53. Ripa 79.& Berolus 66.in d.c.1 Vital.
de clausulis, vers. clausula generalis, nō obstantibus
quibuscumque priuilegis, 1.nu.1. Et Hugo Celsus
in eodem tract. versic. clausula, non obstante aliquo
priuilegio Cresc. dec.16.de priuil. Ant.Gab.de regu
lis Iuris, conclus.9.nu.10. Cucchus in institutionib.
maioribus, lib.1.tit.6.nu.127. Tapia in l.fin.ff.de cō-
stitut. Principum.2. p.cap.9.num.15. Horatius Man
dos.de priuileg. ad instar, glossa 14.num.2. Ioannes
Guttierrez in rep. l.nemo potest, ff.de legat.1.num.
174. Anast. Germonius de indultis Cardinalium.§.
ac irritum. Nauarrus consil.7. num.17.de priuileg.
Barbosa in l.1. ff. soluto matrimon.1.p. num.11. &
Emmanuel Rodriguez in addition. ad Bullam. §.
9. num.32. & quæstion. regul.1.tom.quæst.8.art.6.
& quæst.9. art.3. Menoch. de præsumpt.lib.6.præ-
sumpt.40. nu.13.& 25. & post hæc Goncalez gloss.
36.nu.34.
73 Et ita scio aliquando fuisse seruatum, nam † D.
Sahagun.de Villasancta Canonicum Cathedraticus
Primarius, in dict. Vniuersitate Salamantina habuit
Beneficium Curatum de Almeida Zamoren. diœ-
cesis, & Magister Rodriguez Theologiæ Cathe-
draticus Cathedræ D. Thom.in d. Vniuersitate ha-
buit Parochialem loci de Lançahita, huius diœcesis
Abulens. qui legentes in suis Cathedris percipie-
bant fructus in absentia, & modo Collegiales supra
relati, nu. 64. habentes Parochiales in diœcesi Sala-
mantina.
74 Et ita videntur tenere Nauarr. Hoieda, † Salce-
do, Horatius Lucius, Angles, Ludou. Lopez, Em-
manuel Rodriguez, Vega, Sa, & alij supra qui post
Concilium scripserunt. Et particulariter Mayolus,
d.lib.3. de irregularitate, c.5. nu.12.& Candelabrū
75 aureum in d.appendice, † c.9.nu.15. qui dicunt cau-
sam prædictam absentiæ ratione studij, ac consimi-
les examinandas esse ab Episcopo, & approbandas
in scriptis per Concilium Trident. d.c.1. sess.23. &
Zecchus de casibus reseruatis, d. casu 3. num.2.& de
76 munere Episcopali, c.5.nu.4. † Et Vega in Espejo de
Curas, d.c.17. dicentes in hoc tamen hodie esse ne-
cessarium licentiam Ordinarij; vt in Bulla Pij IIII.
quod gratiæ & indulta, de non residendo, & perci-
piendo fructus ratione studij, nō valeāt sine consēsu
Ordinarij, quæ ad fi. Concilij, & in Bullario 113. in
77 ordine. Sed ista cōstitutio, & † declaratio Pij IIII. so-
lū loquitur, & procedit in gratijs & indultis post
confirmationē Cōcilij publicatam, vsque ad diem
dict. constitutionis per ordinariam Sanctitatis suæ
signaturam, seu pœnitentiariam cōcessis, vt ex ipsis
apparet, & explicat d. Concilium Prouinciale Me-
diolanen.1.p.2.tit.de residentia, vers. intra mensem,
& illa verba, & cōficiendas literas, intelliguntur de
literis conficiendis super gratijs iam concessis.
78 At D. Io. Ocon. & Licentiatus † Anton. Gomez,
vbi proxime dicunt, quod licet priuilegia Vniuersi-
tatum non censeantur derogata, ex d.c.1. sess.23. ta-
men in d.c. 2. sess.6. generaliter derogantur dispen-
sationes, & indulta de non residendo, quibus etiam
Eugeniana comprehenditur, exceptis dispensationi
nibus iustis de causis concessis. Itaque hodie vt satis
faciamus requisito d. c. 1. sess.23. nempe necessariā
esse licentiam in scriptis redactam, necessarium erit,
vt absens, vel residens in Vniuersitatibus generali-
bus habeat nouam licentiam a Papa, vel Episcopo,
& quod ita in Supremo huius Regni Senatu iudi-
cio contradictorio, semel atque iterum pronuntia-
tum est, & hac noua licentia secure percipiunt fru-
ctus residentes in studijs, & quieta conscientia deser
uiunt per substitutos.
79 Quæ sententia, † quatenus dicit priuilegia Vni-
uersitatum esse derogata per d.c.2. sess.6. apparet fal-
sa ex dictis nu.69.& si essent per illud derogata, non
posset Episcopus dare d. licentiam tam longæ ab-
sentiæ ex d.c.1. sess.23.
Nihilominus tamen S. Cong. Concilij censuit, &
80 † declarauit ex dictis priuilegijs non excusari à resi-
dentia in Parochialibus, & sic Ordinarius non po-
terit Parochis dare licentiam absentiæ ratione illo-
81 rum, quæ declarationes S. † Cong. sunt huiusmodi.
☞ sup.d.c.1.ses.5. prima ibi, Priuilegijs omnibus de per
ceptione fructuum, non excusantur a residentia in
Parochialibus, nō possunt habere Beneficia incom-
patibilia ratione istorum priuilegiorum. Ita in vna
Astoricen. censuit Cong.
Secunda, quando alicui Parocho conceditur in
Curia studendi facultas, vt fructus suos faciat, hæc
infra scripta seruari debent. Primo vt studeat Theo
logiæ, aut Iuri Canon. in celebri Vniuersitate. Secū-
do, si est ætatis annorum 30. nulla facultas concedi
debet; ideo ætas est exprimenda, & hæc nisi iā stu-
dia incepisset, & illa nondum absoluisset. Tertio, ad
quinquennium tantum à principio studij computā
dum licentia hæc est concedenda adiuncta clausula,
vt infra annum ad Subdiaconatum promoueatur.
Quarto, Interim cura animarum per idoneum Vi-
carium ab Ordinario eligendum, assignata illi con-
grua portione fructuum, exerceatur, atque hæc li-
centia solum locum habet in Parochialibus ante
Concilium Tridentin. obtentis, quia in obtentis
post Concilium prædictum licentia non datur, se-
cus in Canonicatibus, in quibus post Concilium
Trid. obtentis etiam datur studendi facultas. Tertia,
de licentijs percipiendi fructus in absentia, ratione
studij ex Parochialibus & alijs Beneficijs, itēque de
non promouendo, quas in posterum cōcedere con-
tigerit his, qui in Curia præsentes erunt, is mo-
dus seruetur, scilicet vt hi, qui illas petunt, præ-
sentent

sentēt se personaliter Illustrissimo N. aut Reueren.
Prælato signaturæ sanctissimi, qui ex aspectu, & bre
ui examine videant, an in fraudem id petatur; po-
stea in licentia danda apponantur omnes hæ condi-
tiones. Primo oneretur conscientia eorum, quibus
conceduntur, vt debeant vere, & actu ipso in famo-
sa Vniuersitate studio S. Theologiæ, vel S. Canonū
operam dare, alioquin fructus suos non faciant, ac
pœna non residentium teneantur perinde ac si nul-
lā licentiā habuissent. Secūdo exprimatur in ea ætas
impetrantis licentiam, cum iuramento, & si fuerit
maior 30. annorum, licentia non detur, nisi iam stu-
dium incepisset, & adhuc nō absoluisset. Tertio non
concedātur, nisi ad quinquenniū, à principio studij
computandum cum clausula dummodo intra annū
promoueatur ad Subdiaconatum. Quarto mande-
tur, vt cura animarum per Vicarium idoneum ab
Ordinario eligendum gubernetur, assignata ei con-
grua portione fructuum; pro his vero, qui erunt ab-
sentes à Curia licentiæ istæ committantur Ordina-
rio loci, vbi est Beneficium, & apponantur etiā om-
nes qualitates, quæ supra. Quæ omnia intelligantur
quoad licentias dandas ratione Parochialium obtē-
tarum ante confirmationem Concilij Trident. quià
quoad Parochiales impetratas post cōfirmationem,
nulla licentia danda est, vt alias etiam conclusum
fuit; insuper admoneatur Illustrissimus Pœniten-
tiarius, vt deinceps, vel abstineat ab his licentijs con
cedendis, vel saltem præsentibus in curia ipsemet,
præuia informatione, vt supra, eas concedat, non au
tem per substitutos, aut officiales suos, atque in his
& reliquis extra Curiam dandis obseruet omnia cō-
tenta, vt supra abunde dictum est. Quam declaratio-
nem refert Zerola 1. p. vers. studium. Quarta. Cong.
die 22. Febr. 1590. censuit Parocho causa studiorum
non esse dandam licentiam, cum hodie per Conci-
lium non admittantur, nisi, qui per concursum ma-
gis idonei fuerint iudicati.

Et ita iuxta has declarationes S. Congregationis
habetur in d. Concilio Mediolanen. 1. p. 2. tit. de resi
82 dentia. vers. in his autem, vbi sic dicitur, † in his au-
tem facultatibus absentiæ studiorū causa, quæ dein-
ceps conceduntur, hæc necessario ponenda sunt, vt
vere in publico, celebrique Gymnasio Theologiæ,
vel sacris Canonibus studeant, vt minores sint. 30.
annis, aut fuerint, cum in publico Gymnasio ijsdē
studijs operam dare cœperunt, quæ nunc cupiunt
absoluere, vt illud Beneficium, antequam Trident.
Concilium à S. D. N. Pio Quarto confirmaretur, ob
tinuerint, & idem decretum fuit in Cōcilio prouin-
ciali Beneuentano. tit. de residentia. c. 4. vt ait Zero-
la d. vers. studium. §. 7.

83 Ex quibus declarationibus † apparet priuilegium
de percipiendis fructibus in absentia ratione studij
esse derogatum per Concilium, quoad Parochiales,
saltem post illud obtentas respectu studētium, nam
respectu docentium videtur absolute derogatum,
etiam quoad ante obtētas, vt patet ex 1. declaratio-
ne, quamuis Zerola d. §. 7. qui fatetur rem esse dubiā,
dicat, non esse adhuc ablatam Ordinarijs authori-
84 tatem † dandi huiusmodi licentiam habentibus Ec-
clesias Parochiales, quæ eis competit de iure com-
muni, & d. declarationem 3. quam ipse adducit, vt
dixi, loqui, quando petitur in vrbe, & dare instru-
ctiones obseruandas in concedendis huiusmodi li-
centijs, quibus etiam vti debeant locorum Ordina-
rij, si quando eas vellent concedere, ad quas parcissi-
me se debent habere, nam alias essent correcta iura
antiqua, & esset contra Bullam Pij IIII. quem vide-
tur sequi Zecchus de Rep. Ecclesiast. d. tit. de cleri-
cis. nu. 7. vers. 28. sed re vera d. declarationes sunt cla
ræ in contrariū, maxime prima, & d. Bulla Pij IIII.
nihil facit pro Zerola iuxta supradicta nu. 77. & ita
post hæc tenet Gonçalez. gl. 6. nu. 249. adducens de-
clarationē S. Congregationis his verbis, obtinenti-
bus Parochiales Ecclesias post Concilium Trident.
studendi licentia, ac in absentia studiorum causa fru
ctus percipiendi non datur.

85 Qnoad Canonicatus † vero, & alia Beneficia resi-
dentiam requirentia. d. priuilegium manet incorre
ctum, vt apparet ex d. declarationibus, maxime se-
cunda ad fin. & declaratione supra relata. nu. 61. Vn
86 de in Canonicatibus, & alijs Beneficijs † non cura-
tis residentiam requirentibus tenebitur Ordinarius
dare licentiam absentiæ, ratione studij, dummodo
in petente concurrat ætas, & alia requisita iux. d. de-
clarationes, alias poterit appellari, & recurri ad Su-
periorem. ex Abb. in cap. relatum. nu. 6. & cap. tuæ.
num. 3. & ibi Butr. de Clericis non residen. & Felin.
in d. c. fin. de magistris. nu. 3. vers 6. limita. Selua de
Benef. 4. p. quæst. 7. nu. 29. vers. 171. Horat. Lucio, d.
priuil. 99. Zerola d. verb. studium. §. 1. & verb. residē
tia. §. 3. Zeccho sup. d. vers. 28. & tit. de Beneficiato.
num. 6. & declaratione S. Congreg. supra adducta.
num. 37. & Concilio Bononien. de quo nu. 38. nam,
cum in istis adhuc in suo robore maneat d. priuile-
gium, ista licentia ab Ordinario danda non est gra-
tiæ, sed iustitiæ, & necessitatis, nisi aliqua causa, &
ratio legitima obstet.

Quæ licentia videtur hodie debere peti à Supe-
87 riore, † & non posse quem sine ea abesse ratione stu-
dij, cum requiratur inspectio ætatis, & an sit aptus,
& aliorum iux. d. declarationes, saltem in volente
studere, in quo illæ loquuntur. Nam in docentibus
non requiri licentiam Episcopi nouissime censuit
S. Congreg. in declaratione infra adducta. num. 559.
ad quartum. Quicquid sit de iure antiquo, & facit
alia declaratio S. Congreg. infra adducta, num. 11. &
docet Zerola d. verb. studium. §. 1. dicens, quicquid
antea sit, hodie requiri licentiam Prælati, & ita de-
creuisse Pium IIII. in sua Bulla, de qua sup. nu. 76.
& 77. & sequitur Zecchus d. vers. 28.

88 Quinimmo etiam de iure antiquo † verius vide-
batur ad absentiam, etiam ratione studij, requiri li-
centiam Prælati, ne indociles, & inepti se conferrēt
ad studia contra mentem illorum iurium, & ne mul
titudo nimia idem faceret, vt dicebat Horat. Lu-
cius, d. priuil. 99. Ex d. c. relatū, de clericis non resid.
& ibi gl. verb. Prælatorum, & ibidem Butr. Imola,
& Abb. & in c. tuę, eod. tit. & Bal. in procemio Greg.
nu. 13. Francus in c. 2. de priuil. in 6. num. 4. Oldrad.
cons. 220. nu. 2. Selua supra, & 4. p. q. 6. 11. casu Boer.
decis. 17. nu. 13. & alij relati per Horat. Lucium ibi,
& Flores. q. 24. nu. 19. & ita asserere Doctores aiunt
Rebuffus, & Hoied. sup. & illa alternatiua, vel stu-
dio literarum, in d. c. relatum. non ponitur respectu
89 † licentiæ, sed respectu aliarum honestarum causa-
rum, vt ex ipso text. constat, quicquid dicant Rebuf
fus, Horat. Lucius, Hoieda, & Salcedo sup. & ita in-
telligit gloss. ibi d. verb. prælatorum.

90 Et ex illo text. sumitur regula, † quod, vt clericus
licite se absentet a suo Beneficio, requiruntur duo
1. causa honesta, 2. licentia sui Prælati. Abb. ibi nu.
1. & 5. & alij, Selua d. q. 6. circa fin. Angel. in summa,
verb. clericus. 7. §. 3. Nauart. cons. 14. de clericis non
91 resid. nu. 1. Quamuis † de consuetudine possit indu-
ci, vt sine licentia Prælati ex causa rationabili possit
se absentare, Selua ibi. Graffijs lib. 2. cap. 97. nu. 61.

I 3 qui ait,

qui ait, quod de consuetudine non petitur, nec requi
ritur in sæcularibus clericis, pro negotijs Ecclesiæ
absentibus hæc licentia.
92 Nec obstat text. in d.c. fin. de magist. ibi, †de licen
tia Sedis Apostolicæ, &c. vbi ius videtur eam licen-
tiam dare, & sic eam habent à iure, vt dicunt Felin.
Syluest. Horat. Lucius, Nauarr. Salçedo, & alij sup.
quia respondetur licentiã, de qua ibi, esse quoad per-
ceptionem fructuum ab absentia ratione studij, vt
apparet ex verbis text. percipiant de licentia Sedis
Apostolicæ prouentus præbendarum, &c. Horat.
Lucius d. priuileg. 100. limitat. 3. ad absentiã vero ip
sam debet procedere licẽtia Prælati, iux. d.c. relatũ,
vt sic iura iuribus conformentur, & ita videtur Frã-
cus intelligere vbi sup. Et videbatur rationi confor-
93 me, † nisi adesset consuetudo in contrariũ iuxt. dicta,
aut nisi priuilegio particulari aliud expresse cautũ
esset, vt Eugeniana Vniuersitatis Salamãtinæ supra
adducta. nu. 58. quę ait. diœcesanorũ locorũ, vel alio
rum quorumlibet super hoc licentia minime requi-
sita. Emman. Rodrig. d. additione ad Bullam cõposi
tionis, num. 5. quæ clausula, cum sit in fine posita, ad
omnia pręcedentia plane refertur, c. Inquisitioni, de
appellatio, Ant. Gabr. de clausulis. concl. 9. cũ alijs.
94 Sed nihilominus verius puto ad † absentiam, ra-
tione studij, non requiri licentiam, non solum in
docentibus, in quibus etiam hodie non requiritur,
vt dixi, sed etiam in studentibus de iure antiquo ex
d. cap. fin. de magist. nam dando licentiam, vt perci-
piant fructus in absentia, & sic habeantur pro præ-
sentibus, datur licentia ad absentiam.
95 Nec obest d.c. relatum. † nam retenta interpreta-
tione tradita nu. 89. Respondetur illum text. qui est
Alexand. III. correctum esse, quoad hoc per d.c. fin.
quod est Honorij III. & sic posterius, & vt ex teno-
re ipsius apparet, inducit ius nouum, & de nouo cõ-
cedit hanc licentiam, & priuilegium de perceptio-
ne fructuum in absentia, vt sentit gl. ibi verb. licẽtia,
dicens, quod est licentia generalis concessa authori-
tate illius constitutionis; itaque, licet tempore Ale-
xandri III. studium non esset causa legitima absen-
tiæ, sine licentia Prælati, iam tamen est talis studiũ
Theologiæ, & etiam Canonum ex d.c. fin. Et simili
96 ter in alijs casibus, in quibus absentes † habentur à
iure pro præsentibus, & residẽtibus, vt absentes pro
negotijs Ecclesiæ, & alijs causis legitimis, non requi
ritur licentia Prælati, quia ius eam dat. Et reg. quæ
97 sumitur ex d.c. relatum. quod † ad absentiam requi-
ritur causa honesta, & licentia Prælati, intelligitur
de causis honestis, non tamen expressis in iure dante
licentiam, aut habente pro præsentibus, vult enim
ille tex. quod Prælatus possit dare licentiam absen-
tiæ ex honestis causis, licet non expressis in iure, sci-
licet ad tempus dispensando super residentia, vt in
cap. licet Canon. ad fin. de electioi. in 6. quia residen
tia non debet esse continua, & sine cessatione, sed de
bet dari aliqua vacatio, & consonat Concilium Tri
dent. d. sess. 23. de reform. c. 1. vers. discedendi autem
licentiam, & ita sentiunt Abbas, Selua, & alij supra
citati, & Rebuffus in praxi, tit. de dispensatione, de
non residen. nu. 53. intelligentes illum text. de dispẽ
satione Prælati, de qua etiam loquitur idem Abb. in
c. penult. eod. tit. de clericis non residen. nu. 4. quem
sequuntur Selua, d. 4. p. q. 7. vlt. casu, & Botteus de
synodo. 3. p. art. 1. nu. 152. vbi ait, quod Prælatus in-
ferior Papa potest dare licentiam ex causa absentan
di a Beneficio, sed non potest dare indulgentiam,
causa scilicet non existente; cum hoc sit contra ius
commune, & in præiudicium Ecclesiæ.

Sed cũ hodie Canonici, ac Dignitates, & portio-
nes † obtinentes habeant tẽpus vacationis & recrea-
tionis, nempe tres menses a Concilio concessos, vt
in c. 12. sess. 24. de reforma, non poterit Ordinarius,
vltra illud tempus eis dare licentiam absentiæ, nisi
in casibus a iure expressis, vt infra dicetur. nu. 406.
98 Conducit ad prædicta decretum † Concilij Pro-
uincialis Toletani, de anno 1566. actione 3. decreto
23. & Cõpostellani, actione 2. decreto 40. & 41. quæ
sunt reducenda ad d. declaratione S. Congreg. & su
99 per d. decretis Concilij † Compostellani fuit cum ca
pitulis Ecclesiarum d. Prouinciæ sumpta cõcordia,
☞ & a Pio V. confirmata: hoc modo. Item in 40. & 41.
cap. præceptæ actionis, vbi disponitur, quod Episco
pus det licentiam Capitularibus aptis, vt literarum
studijs incumbant, eis prouidendo de necessarijs ad
victum, cum in Ecclesijs, in quibus consuetudo an-
tiqua est, vt etiam Capitulum hanc facultatem cõn
cedere possit, non intelligatur hoc decreto hanc ca-
pituli facultatem sublatam esse, modus autem ibi as
signatus etiam a Capitulo seruetur, vt in Breui Pij
100 V. confirmationis † concordiæ, quod de ordine D.
Ioannis de Sanct. Clemente Archiepiscopi Compo
stellani fuit impressum Salamanticæ, anno 1595.
post d. Concilium Compostellanum.
101 Apparet etiam † ex d. declarationibus non posse
iam Episcopum dare licentiam, & dispensare ratio-
ne studij ad septennium, vt in d.c. cum ex eo, de ele-
ction. in 6. sed solum posse dare licentiã studentibus,
ad quinquennium, iuxt. d.c. fin. de magist. quod etiã
apparet, ex sequentibus declarationibus S. Congre-
gationis. Prima, licentia, vt aliquis posset abesse cau
sa studiorum a seruitio suæ Ecclesiæ, vel sui Cano-
nicatus, non suffragatur vltra quinquennium impe
trata a die, quo studere cœpit. Secũda, causa studio-
rum nemo abesse potest vltra quinquẽnium, & hoc
tempore distributiones quotidianas non lucratur.
Quamuis Zerola d. verb. studium. §. 3. dicat pro stu-
102 dio Theologiæ posse Ordinarium † arbitrari tẽpus,
& dare licentiam ad septennium ad hoc, vt trien-
nium in Philosophia, & quadriennium in Theolo-
gia consumatur, quem sequitur Zecchus, de republ.
Ecclesiastica, d. tract. de clericis. num. 7. versic. 28. &
tertiam declarationem Sanct. Congregationis, su-
pra adductam. num. 81. quæ §. 3. loquitur de quin-
quennio, intelligit de coarctatis de Ecclesia Paro-
chiali, & declarationem hic adductam intelligit de
studio iuris. Sed est diuinatio; & prima declaratio
hic adducta, & prima adducta d. nu. 81. etiam in Ca-
103 nonicatibus loquuntur, vt patet. † Nec videtur pos-
se dari licentia ad studium Philosophiæ, & Logicæ,
etiam ad transeundum ad Theologiam, quia dictæ
declarationes, & d.c. fin. de magistris. solum loquun
tur de Theologia ipsa.
In Vniuersitate tamen Salamãtina ex priuilegio
104 Eugenianæ supra adductæ † poterit quis operam da
re etiam Philosophiæ & Logicæ, & alij cuicumque
facultati licitæ, & honestæ.
Sed, cum illa non determinet tempus studij, vi-
105 detur † restringendum ad quinquennium, iuxt. d.
c. fin. de magist, & d. declaraoones S. Congregatio-
nis; nihilominus tamen, cum iuxta stilum, & ordi-
106 nem, cursusque d. Vniuersitatis volens † S. Theo-
logiæ operam dare debeat prius Logicæ, & Philo-
sophiæ studio per triennium insistere, & postea
ipsius Theologiæ studio per quadriennium, verius
videtur, quod qui in dicta Vniuersitate vult Theo-
logiæ operam dare, possit ex dicta Eugeniana, per
septennium abesse, & fructus percipere in absentia,
triennium

triennium in Logica, & Philosophia, & quadriennium in ipsa Theologia consumendo.

107 Sed dices vbi habetur, † seu vnde colligitur in S. Concilio Triden. derogatio dicti priuilegij, de percipiendis fructibus in absentia ratione studij, quoad Parochiales?

108 Respondetur istam derogationem colligi, † & deduci ex d.c.1. sess.23. quatenus enixe statuit, ne Curati abesse possint, nisi causa prius per Episcopũ cognita, & probata, & quod discedendi licentiam vltra bimestre tempus, nisi ex graui causa non obtineant, & Sanct. Congregatio Cõcilij causam studij non iudicat esse grauem hodie in Beneficijs Curatis post Concilium obtentis, vt ea obtinẽs possit abesse ad studendum, & discendum, ex quo habentur per examen in concursu, sed saltem in forma dignum factum, cum tribus examinatotibus sinodalibus iuxta formam eiusdem Concilij, sess.24.c.18. de reformat. neque respectu docentium, & legentium ad tã longam, immo perpetuam absentiam, cum sint alij, qui id præstare possint, sine tanto detrimento Ecclesiarum, & animarum.

109 Et cum Concilium in Beneficijs Curatis, † id specialiter disponat in Ecclesiarum, & animarum fauorem, derogatur per illud d. priuilegium in iure insertum de percipiendis fructibus in absentia ratione studij, quoad Beneficia Curata, ad Bart. in d. extrauagan. ad reprimendũ, verbo non obstãtibus. nu. 12. Fel. in c.1. de rescript. nu.12. vers. si dicetes. ad fin. & Barbos. in lib.1. ff. soluto matrimonio. 1.p. num.7.

110 Rursus, cum per Concilium † ibi sit derogatum dict. priuilegium insertum in iure, erit etiam derogatum priuilegium d. Eugenianę, licet de ea non sit facta mentio, cum contineat priuilegium iuris communis illud extendendo ad Innocen. Ostien. Imolam, Abb. & alios in d.cap.1. de rescript. & ibi Felin. num.11. fall. secunda, & num.15. & seq. Decius num. 54. & 55. & Ripa 78. & glossa. verb. facti in c.1. de constitut. in 6. & ibi Francus, nu.15. & 16. & Ludo. Gomez nu. 209. Et ita audiui practicasse D. Franciscum de Soto Salazar, Episcopum Salamantinum, contra quendam Cathedraticum d. Vniuersitatis, qui habebat quoddam Beneficium Curatum in suo Episcopatu.

111 In Beneficijs † etiam simplicibus residentiam requirentibus ex fundatione, seu institutione, non videtur habere locum d. priuilegium, quia non censetur derogatum fundationi, nisi expresse illi derogetur, & de ea fiat specialis mentio, iuxta infra d 4.p. cap.3. à nu.73. & 7.p.c.1. à nu.118. & alias censuit S. Congregat. circa varia decreta Concilij.

112 Aduertendum est autem, † quod, licet Canonicus absens ratione studij percipiat in absentia fructus suæ Præbendæ, vt in d.cap. fin. de magis. & in d. decreto Concilij, sess.5. de reformat. c.1. ad fin. & in d. Eugeniana, & apparet ex supra adductis, non tamẽ lucratur distributiones quotidianas, vt in d.c. licet, de Præbend. vbi Do. & in d. Eugeniana, ibi: quotidianis distributionibus dumtaxat exceptis, & in secunda declaratione supra adducta. nu. 100. & in adducta infra nu.117. & in sequenti declaratione, super cap.3. sess.21. de reform. Absentia causa studiorum, etiam obtenta licentia à Sede Apostolica, non excusat ab amissione istius tertiæ partis detractæ, sicut nec excusat ab amissione cęteratum distributionum quotidianatum. Consonat Concilium Prouinciale Mediolanen. 5. p. 3. tit. quæ ad distributiones pertinent, versic. qui studiorum, & seq. & tradunt Rebuf. d. priuileg. 31. nu. 12. Horat. Lucius d. priuileg. 100. 1. limitat. Couar. lib.3. variarum. cap.13. nu. 2. Hoteda de incompa. Benefi. cap.12. nu.8. Fuscus de visitatione. lib.2. cap.15. num.12. Azeuedo in l. 17. tit.3. l.1. recop. num.5. D. Ioan. Ocon, in d.cap.1. de clericis non residen. in 6. ex numer.9. Licen. Anton. Gomez in d. explicatione Bullæ. capit.7. ad 4. clausul. num.29. Ioan. Guttier. Canon. quæst. lib.2. cap.15. num.12. Zerola 1. part. verb. distributiones. §.3. & Zecchus de rep. Eccles. cap.24. de Canonicis, num.6. vers.2. & post hæc Gonçalez, §.7. procem. à num.178. Nec dissentit Felin. cons.18. & in cap. Iacobus, num.1. de simonia. & quæ sunt distributiones quotidianæ, & quæ non, vide infra d.2. dubitat. 19. à num.439.

Sed difficultas est, an, si Canonicatus consistat so-
113 lum † in distributionibus quotidianis, eas omnes lucretur absens ratione studij? Et quidem videtur dicendum, quod sic; ex glossa in d.c. licet. vers. distributiones, quam ibi sequuntur Abbas nu. 8. & Doctores. Et Prob. ad Monachum in c.1. de Clericis non resident. in 6. nu.64. & sequenti declaratione Sanct. Congregationis Concilij.

☞ Illi, qui licentia legitime obtenta studiorum causa absunt, distributiones omnes quotidianas percipere debent, exceptis incertis, & quotidianis prouẽtibus, qui tantum inter eos diuidi solent quotidie, qui sacris intersunt, quam sic intelligendo afferunt Zerola. d. vers. distributiones. §.3. & Zecchus d.c.24. de Canonicis nu.6. vers.2.

Et in simili est alia declaratio eiusdem Sanct. Cõ-
114 gregationis † quæ sic ait. Canonicatum & Parochia-
☞ lem habens, & residens in Parochiali ex præscripto Bullæ Pij Quinti distributiones quotidianas integras lucratur, si Canonicatus consistit solum in distributionibus non habens Præbendam, & ita Sãct. Domin. noster ex Congregationis sententia decreuit, quod procedit, si vtrique seruire nequit; nam, si ambobus commode seruire posset, luctaretur solum iuxta seruitium, quod præstaret. Et alia sic ait, Inseruientes Ecclesiis Parochialibus & habentes legitime Beneficia in Ecclesiis Cathedralibus, vel alijs, seruitoria, quæ residentiam requirant, quorum omnes fructus consistunt in distributionibus quotidianis, possunt omnes percipere, si modo nullæ Præbendæ distinctæ fuerint, & omnes de communi percipiantur, nec detur aliquid eis, qui diuinis horis non intersunt, ac quando saluo debito seruitio Parochialium, potuerint etiam inseruire Cathedrali, tunc non possunt percipere nisi quatenus inseruiant.

115 Et ita in proposito tenent Rebuffus † & Horatius Lucius vbi proxime, & repertorium Felini sic intelligendum versicul. studentes. Et Didacus Perez in d. leg.1. tit.10. lib.1. ordin. D. Ioannes Ocon. in d.cap.1, numero 13. Licent. Ant. Gomez. d. num. 29. Espino. de testament. glossa 9. numero 29. & Zerola supra, qui dicunt, quod absens causa studij, vel alias priuilegiatus, lucratur omnes distributiones quotidianas, quando omnes fructus in eis consisterent.

116 Quamuis in contrarium † nempe quod non debeat is lucrari omnes distributiones quotidianas, faciat. d. decretum 41. Concilij Compostellani, act.2. & declarationes, quas infra adducemus. nu.351. vbi vide annotata. num.353.

117 Aduertendum est etiam, † quod studentes in Ecclesiis Cathedralibus non gaudent. d. priuilegio de percipiendis fructibus in absentia, vt apparet ex sequenti declaratione Sacræ Congregationis su-

☞ per d.c.1.sessione 5.ibi: Scholares in Ecclesijs Cathe
dralibus non gaudent ijsdem priuilegijs, sicut studẽ
tes in studijs publicis, vel academijs, interim tamen
huiusmodi studentes in academijs non percipiunt
distributiones quotidianas.

118 Quid autem sit dicendum † de Canonico habente
præbendam lecturæ Sacræ Scripturæ, seu Theolo-
galem, apparet ex declarationibus sequentibus su-
per.d.cap.1. ibi. Dum publice in scholis docuerint.
Idem iudicandum de docentibus in Ecclesijs Cathe
dralibus, & Collegiatis.

Secunda. Theologus quandiu leget pro residen-
te habeatur, & recipiat omnes fructus, præter distri
butiones quotidianas, presupposito, quod adsit mas
sa grossa, seu Præbenda. Ita inter alia rescriptum est
Episcopo Placentino, anno. 1570.

Tertia Non debentur lectori distributiones quo-
tidianæ pro illis horis, quibus legit ex dispositione
iuris communis, Doct. per glosã vltimam in c. quia
nonnulli, de Magist. quos dixit Sanctitas sua non lo-
qui respectu illius lectoris, qui in Ecclesia sua legit,
vt facit iste, de quo hic, tamẽ S. D. N. Gregor. XIII.
audita relatione Congregationis ex gratia illas de-
beri eis voluit, non modo pro illis horis, vt si ma-
ne legunt pro horis matutinis, & Missa solemni,
sed etiam pro tota die, & ita sæpius consultus res-
pondit.

Quarta ibi, Plene gaudeant, & fruantur, Idem cẽ-
sendum est de docentibus in Ecclesijs, qui, quãuis à
seruitio chori absentes essent, possunt percipere fru-
ctus sui Canonicatus, exceptis quotidianis distribu-
tionibus, sed ex gratia diebus, quibus legunt, ha-
bendi sunt sicut præsentes in choro, & inseruientes,
vt declarauit S. D. N. Greg. XIII. vt supra, sed non
gaudẽt isti lectores Sacrę Scripturæ in Ecclesia alijs
priuilegijs, quibus gaudent docentes in scholis pu-
blice.

Quinta. An Theologus, vt qui diuinis pro præsẽ-
te habeatur diebus, quibus legit, censendus etiam sit
præsens Matutinis, quæ ex antiqua Ecclesiæ consue
suetudine dicuntur sero præcedenti, pro die sequen
ti. Congregatio respondit, non censeri.

119 Vnde apparet, † quod, quamuis antea S. Con-
gregatio censuisset, quod non debentur Cannnico
lectori distributiones quotidianæ, etiam pro horis
quibus legit, tamen postea S. D. N. Gregorius
XIII. voluit illas ei deberi, non modo pro illis ho-
ris quibus legit, ex quo legit in sua Ecclesia. Sed
etiam ex gratia pro tota die, qua legit Gonçalez. su-
pra nu. 180.

120 Id autem, † quod dicitur in his tribus vltimis de-
clarationibus, Canonicum lecturæ ex gratia haben-
dum esse pro præsenti in choro pro tota die, & ei de
beri omnes distributiones quotidianas diebus, qui-
bus legit, ex declaratione Gregor. XIII. intelligen-
dum est quoad horas, quibus non legit, procedere
solum in illis, qui gratiã istam specialiter petierint,
& impetrauerint, non in omnib. indiscriminatim,
vt mihi dixit Auditor Illustrissimi Cardinalis Mat
☞ thæi Præfecti S. Congreg. Concilij. Quæ intelligen
tia apparet veri, ex decreto dicti Concilij Prouincia
lis Bononien. 4. p. tit. de resident. §. de causis excusan
tibus Canonicos a residentia, versicul. sicuti, & Ca-
nnnicus, vbi sic dicitur, sicuti & Canonicus, qui Præ
bendam præsentialem, aut Theologalem obtinet,
dum singuli eorum quæ propria muneris sui sunt fi
deliter exercent portiones fructuum, & distributio-
num, quas alij capiũt, consequetur, nam ibi solum
ei dantur distributiones dum legit.

121 Et ita recte videtur procedere statutũ † huius no-
stræ Ecclesiæ Abulens. quo cauetur, quod Canoni-
nicus lecturæ, qui legit sero post Vesperas, habeatur
pro præsenti in vesperis, & earum distributiones lu-
cretur.

Quamuis in Concilio Compostellano, actione 2.
122 decreto 39. statuatur, † quod scripturæ lector, siue
ante, vel post meridiem sit lectionem habiturus, om
nibus horis, quæ ante meridiem dicuntur, pro præ-
senti, & interesente cẽseatur, dummodo Missæ pri-
mæ, aut maiori adsit.

123 Ex quibus dificulter sustineri potest † consuetu-
do, seu statutum aliquarũ Ecclesiarũ, quod Cano-
nicus, seu Præbendatus, qui prædicaturus est in ipsa
Ecclesia, habeatur pro præsenti, & interessẽti in om
nibus horis, & officijs per octo dies ante, meliusque
124 sustineri posset constitutio † dict. Concilij Compo-
stellani d. decreto 39. quod prædicatori liceat quo-
tiescumque sermonem habiturus est per octo dies
integros abesse, dum tamen Missæ maioris sacrifi-
125 cio adsit. Licet non careat etiam difficultate, † bene
enim potest sermo componi, & addisci de nocte,
quæ est tempus ordinarium studij, & etiam de die
ante, vel post horas, & officium diuinum; maxime
cum memoriæ commendari soleat per plures dies
ante, & ad summum videbatur sufficere indulgen-
tia horarum post meridiem.

126 Nono dubitatur, † quæ sit pœna Parochi non re-
sidentis, in quo dicendum est pœnã Beneficiati non
residentis in Beneficio residentiam requirente esse
priuationem Beneficij, c. conquerente. de clericis nõ
resident. vbi notant Innocent. & Panormit. nu. 3. &
Bernard. Diaz in praxi crim. Canon. c. 52. nu. 3. Re-
buffus tit. de dispensat. de non resident. nu. 12.

127 Debet tamen prius moneri, † vt resideat cap. ex
p. c. qualiter, c. inter quatuor, & c. fin. de clericis non
resident. & ibi gl. & etiam Panorm. maxime in d. c.
ex. p. nu. 3. vbi ait, quod mora etiam decennalis non
est sufficiens ad priuandum quem Beneficio suo, sed
oportet, quod primo moneatur. vt redeat, potest ta
men aliter puniri de culpa commissa. c. si quis Pres-
byter, c. si quis in clero, 7. q. 1. Selua de Benefic. 4. p.
q. 5. Capra reg. 91. a nu. 46. Mandos de monitorijs. q.
39. nu. 2. & Hoieda de incompatibil. benefic. cap. 18.
nu. 5. & Rebuffus sup.

128 Nec sufficit monitio facta † tempore datæ licẽtię,
vt docet Panorm. in c. quoniam frequẽtet, §. porto,
nu. 10. vt lite non contestata, Selua d. q. 5.

129 Vnde propter absentiam non est quis ipso † facto
priuatus Beneficio, vt notat Panorm. in d. ca. ex p.
nu. 2. Calder. & Imola in c. ex tuę, eodem tit. Bott. de
synodo. 3. par. art. 1. nu. 70. & 71. valeret tamen sta-
tutum Episcopi id disponẽs. Bot. ibi nu. 96. & 146.
& Rebuffus sup. nu. 13. cum alijs.

Ad procedendum tamen contra Beneficiatum
130 ratione † non residentiæ non est necessaria solemnis
citatio, nec solemnis priuatio, sed sufficit requisi-
tio, seu reuocatio, & spoliatio de facto, ita, quod nõ
requiritur ordo iudiciarius, sed sufficit monitio prę
cedens, & spoliatio subsequens, vt in d. c. ex parte, c.
qualite, cap. ex tuæ, & c. fin. de clericis non resid. &
tradit Abb. in d. c. ex parte, num. 4. & in d. c. fin. nu.
2. & in d. §. porro, num. 10. & 11. & in cap. nouit. nu.
7. de his quæ fiunt a Prælato. Oldrad. cõsil. 195. Fel.
in cap. 2. sub nu. 3. de rescript. Selua d. quæst. 5. Gre-
gorius Lopez in leg. 16. tit. 16. pagin. 1. verb. toller.
Salcedo ad Bern. Diaz, d. c. 52. addi no. vlt. & Azeue
do in l. 27. tit. 3. lib. 1. recopil. nu. 1. quicquid velit D.
Sahagun. in c. 2. de sequest. possess. n. 54. Sed requiri-

tur ex

tur ex allegatis priuatio, licet non solemnis. Felinus supra, expressa, vel tacita, Hoieda dict. nu. 5.

131 In Parochiali autem, † seu Beneficio Curato, non residens est priuatus ipso iure, ob non residentiam, ex text. in c. extirpandæ, §. qui vero, in fin. ibi, alioquin, de Præbend. vbi inducitur priuatio ipso iure, quæ refertur ad omnia præcedentia, & sic ad duos casus, de quibus ibi, nempe, quando habens Parochialem de per se illi non deseruit, & quando habẽs illam annexam dignitati, seu Præbendæ, non habet in ea Vicarium canonice institutum, ex reg. cap. Inquisitioni, de appellat. cum alijs, quod clausula in fine posita refertur ad omnia præcedentia, de qua Francus ibi, & Felin. in c. causam, quæ. de rescrip. & Anton. Gabr. de clausulis, conclu. 9. & plures relati per Hoiedam, d. c. 18. nu. 11.

132 Et ita, quod priuatio inducta † in d. §. qui vero, in fin. referatur ad dictos duos casus præcedentes, tenet Innocen. ibi num. 1. ad fin. dicens, quod si est annexa Præbendæ, non priuabitur Præbenda Ecclesia annexa, sed persona tantum tempore vitæ suæ, sequuntur Abba. ibi in lectura, num. 11. & in repetit. num. 13. 17. & 18. Selua 4. part. quæst. 3. & Hoieda dict. num. 11.

Ego vero contra communem longe verius ex-
133 stimo cum † glossa ibi, pœnam priuationis ipso iure, de qua in d. §. qui vero, minime referri ad casũ de Parochiali annexa, sed solum ad casum de eo, qui non deseruit in Parochiali alteri non annexa: tum quia non videtur posse commode referri ad casum de Parochiali annexa, nam sic dissolueretur vnio, saltem ad vitam Canonici, & si is infra tempus debitũ non poneret, seu non præsentaret Vicarium, Ordinarius, ad quẽ deuoluitur, posset prouidere de Vicario, &c. Tum etiam ex illis verbis, qui velit, & possit, quod dictum est, adimplere. quę referenda sunt ad casum de non deseruiente in Parochiali non annexa, nempe, quod sit conferenda alij, qui velit, & possit quod dictũ est adimplere, id est, per se ipsum illi deseruire, nec possunt referri ad casum de habẽte Parochialem annexam suæ Dignitati, vel Præbẽdæ, nam is, cui esset conferenda, non deberet adimplere quod in illo casu dictum erat, nempe in ea habere Vicarium.

134 Nec obstat ratio contraria, † quod clausula in fine posita debet ad omnia præcedentia referri, maxime ad casum immediatum; nam respondetur, ex quo confirmatur nostra sententia, quod illa verba, nisi forte Dignitati, &c. vbi agitur de Parochiali annexa, sunt per modum parenthesis.

135 Sed est difficultas, an ad hoc, † vt incurratur prędicta pœna priuationis ipso iure, ob non residentiã in Parochialibus, & Beneficijs Curatis, requiratur monitio præambula, in qua difficultate partem affirmatiuam tenet Innocen. in d. §. qui vero, n. 2. ex illa regul. quod ad incurrendam pœnam requiritur præcedens monitio, quando lex loquitur negatiue sine die, vel tempore, videlicet si non resederit, de qua Felin. in c. 2. num. 4. de magistris, Bernard. Diaz reg. 474. & alij relati per Hoiedam, d. cap. 18. nu. 12. qui num. 19. sequitur in proposito hanc sententiam Innocen. dicens, eam communem, & singularem dicunt D. Ioan. Ocon. in d. c. 1. nu. 60. & Licen. Anton. Gomez vbi sup. nu. 33.

136 Contrariam tamen sententiam, † nempe non requiri monitionem, tenent Abb. in d. §. qui vero. in lectura, nu. 12 & in repẽ nu. 19. ex gloss. verb. reddere, in l. 1. C. de his quib. vt indignis, quam ibi sequuntur Bartol. Bald. Paulus, Angel. Alexan. & Salicet. idem Bart. in l. in cognitione, ff. ad Sillanianũ, & ex c. cupientes, de election. in 6. & doctrina Speculatoris, de citatione, §. sequitur, nu. 20. pro qua facit text. in c. cum dilecti, de dolo & contumac. facit etiam text. in cap. quamuis, de officio Ordin. in 6. ibi, quam cito commode poterit, & faciunt 3. & 4. limitatio, quas ad d. regulam tradunt Felin. nu. 5. & Bernard. Diaz supra, & hanc sententiam Abba. tenet Selua, d. 4. p. q. 4. & mihi magis placet.

137 Verum prædictis videntur † obstare iura supra allegata, nempe c. ex p. c. qualiter, cap. inter quatuor, cap. ex tuæ, & cap. fin. de clericis non resid. quæ requirunt priuationem, licet non solemnem, præcedente monitione.

138 Sed, omissis solutionibus, † de quibus per Abbat. Seluam, & Hoiedam supra, dicendum est, d. cap. ex par. cap. qualiter, cap. inter quatuor, & cap. ex tuæ, quatenus requirunt priuationem, licet non solemnem, præcedente monitione, non procedere in Parochialibus, stante decreto dicti §. qui vero. quod videtur posterius, & inducit in eis de nouo priuationem ipso iure, ob non residentiam, vt patet ex illis verbis, authoritate huius decreti. & hoc est qđ vult gloss. in d. §. qui vero, & d. cap. fin. quod est posterius, non loquitur de Parochialibus, sed de Beneficijs, quæ residentiam exigunt.

139 At d. pœna † priuationis ipso iure ob non residẽtiam in Parochialibus, quę forte per desuetudinem erat abrogata, videtur hodie cessare stante S. Concilio Trident. d. cap. 1. session. 23. de reform. vers. quod si per edictum, vbi Concilium liberum esse vult Ordinarijs per censuras Ecclesiasticas, & sequestrat. & subtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, etiã vsque ad priuationem, compellere Parochos non residentes, & contumaces. Ex quibus satis apparet hodie, Parochum non residentem, etiam monitum, non esse ipso iure priuatum Parochiali, alias enim statim procedendum esset ad declarandum illum priuatum, & non esset in arbitrio Episcopi qua via, & quo remedio ex ijs vti vellet, vt in sequenti declaratione S. Cõgregationis super d. cap. 1. ibi, compellere arbitrij est Episcopi qua via, & quo remedio ex ijs vti velit, contra nõ residentes. Et facit alia declaratio, quæ sic ait. Parochus, qui non vult in sua Parochiali residere, debet seruato iuris ordine priuari. Non dicit declarari priuatus, requiritur ergo priuatio, & ita videtur sentire Flam. Paris. de resignatione Benefic. lib. 1. cap. 10. nu. 61. qui ait stilum seruare, vt si habentes curam animarum discedant absq. licentia Episcopi, post monitiones possint priuari, vt etiam exprimitur in dict. cap. 1. versi. quod si per edictum.

Similiter obtinentes in Cathedralibus, & Colle-
140 giatis Ecclesijs Dignitates, † Canonicatus, Prębendas, aut Portiones, si non resideant, vt debent, etiam moniti non possunt hodie statim priuari, sed primo anno, & prima vice solum est priuandus vnusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam Præbendæ, ac residentiæ fecit suos, & pro 2. omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit, crescente vero contumacia contra eos iuxta sacrorum Canonum constitutiones est procedendum, nempe ad priuationem, vt intelligunt Flamin. Paris. supra, num. 63. D. Ioan. Ocon. in d. cap. 1. num. 60. & Lic. Anton. Gomez d. cap. 7. ad 4. clausulas, num. 35. ex decreto S. Concilij Tridentin. session. 24. de reformat. cap. 12. versic. præterea obtinentibus. Et ita S. Congregatio Concilij ait, Redarguitur Episcopus, qui primo anno in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia

141 clesia non residentem priuat. Idemque à fortiori† videtur dicendum in alijs Beneficijs simplicibus residentiam requirentibus.

142 Et in vna† Caurien. de anno 1592. S. Cong. Conc.
declarauit. Capitulares, vel Dignitates habentes in
Cathedralibus pro primo anno, absennæ solum pri
uari dimidia parte fructuum suæ Dignitatis, vltra
distributiones quotidianas, quas perdūt, & hoc pro-
cedere etiamsi primo anno nullo die resederet tales
143 Capitularis, †censuit etiam Sacra Congregat. quod
intelligitur de omnibus fructibus tam Præbendæ,
quam residentiæ, quib. pœnis etiam subiacent, qui
maiori seruitio sunt astricti, quam in d. decret. statui
144 tur, vt in sequenti † declaratione S. Congreg. super
eo. Canonici, qui maiori seruitio Ecclesiæ, de quo in
hoc decreto, sunt astricti, ijsdem pœnis, de quibus
hic, si non resederint, subiaceant.

Et ad prædictam pœnam fructuum non est opus
145 præuia † monitione, vt resideat, vt clare colligitur
ex d. decreto, & censuit S. Congregatio his verbis.
Cong. censuit Canonicos non esse citandos, aut monendos ad residentiam, nec opus esse intimatione, vt deseruiant iuxta formam huius decreti, sed si absuerint vltra tres menses, citandos esse ad allegandū quare non debeant puniri secundum hoc decretum, & oportere censuit Cong. bonum iudicem arbitrari quanto tēpore debeat vltra tempus permissum absentes expectare, antequā cōtra eos pœnas exequat.

Huiusmodi fructus, quibus ob non residentiam
146 Canonici priuandi† sunt, debent applicari in vsum
Ecclesiæ & vtilitatem illius, ex Congregationis sententia, vt in declaratione sequenti, Fructus. Præben. quibus Canonici, qui absuerunt à seruitio Ecclesiæ vltra tres menses, priuandi sunt, ex hoc decreto applicandi sunt in vsum Ecclesiæ, & vtilitatem illius. Et in declaratione infra adducta, nu. 150. & in 2. adducta num. 432.

Intelligendum tamen est applicandos esse Eccle-
147 siæ, & eius † fabricæ, quatenus indigeat, alias alteri
pio loco arbitrio Ordinarij, non excludendo tamen fabricam ipsius Ecclesiæ, cum sit etiam pius locus, & vt dicitur in declaratione supra adducta. num. 31. possit in dies indigere, ex decreto Concilij. sess. 22. c. 3. de reformatione, & declaratione infra adducta n. 426. & prima adducta, num. 432. quamuis Nauarr.
148 consil. 3. de Clericis non † residen. nu. 1. respondeat,
quod videntur applicandi illi operi pio, in quod arbitrabitur is, qui priuauerit, cum non sit determinatum à Concilio, ex l. 1. ff. de iure deliberand. cap. de causis, §. 1. de offic. deleg. quod conuincitur ex decreto Concilij, d. c. 3. vbi id alias determinatur in simili. Circa quod vide dicta infra, 2. d. dubitat. 20. à n. 433.

149 Et ista pœna non potest remitti ab Episcopo, † cum non possit dispensare contra Concilium, vt per Nauarr. vbi proxime.

150 Quamuis ante sententiam † possit ex causa eam minuere, vel augere ad l. quid ergo. §. pæna grauior, ff. de his, qui notant. infam. & Tiraquel. de pœnis in præfatione, à nu. 16. cum alijs, & censuit S. Congreg. Concilij his verbis. Fructus præbēdæ, in quibus Canonici absentes vltra tres menses mulctantur, sunt applicandi Ecclesiæ, ad vtilitatem ipsius, potest tamen Episcopus hanc pœnam ante sententiam minuere, vel augere, sed non in totum tollere.

151 . Si tamen Episcopus taceat, & dissimulet, † & non priuet, non tenebitur Canonicus absens fructus illos, quos alias fecit suos, restituere in foro conscientiæ, in quo nemo tenetur soluere pœnam, præsertim non impositam ipso iure, sed imponendam per sententiam, vt est ista, donec condemnetur à iudice, sed peccaret Episcopus, si absque iusta causa dissimularet eum punire, ita recte tradit Nauarr. d. consil. 3. de clericis non resid. nu. 2.

Et quod illa pęna sit imponenda per sententiam
152 † patet ex verbo, priuetur, quod non operatur ipso
iure, sed per sententiam. Tiraquel. in leg. si vnquam, verb. reuertatur. n. 177. cum alijs, & in terminis Rota in causa Caurien. fructuum, coram D. Orano, 10. April. 1592.

153 Si vero Canonicatus, † seu Præbenda nullos haberet fructus in absentia, sed omnes residendo lucri fierent, tunc qui nunquam resedisset pro primo & 2. anno, & sic non haberet tunc fructus, quibus priuari posset iuxta d. decretum, puniendus esset pœna arbitraria, cum non sit pœna determinata, citra tamen priuationem, iux. dicta.

154 Decimo dubitatur, † quomodo sit procedendum contra non residentes, maxime ad priuationem. In quo dicendum est, quod, vt quis priuetur Beneficio, ob non residentiam debet absentia esse semestris, & prius trina monitio per edictum cum competenti termino pręcedere; alioquin est nulla priuatio, vt sæpe Congregatio Concilij respondit, vt in sequentibus declarationibus super dicto cap. 1. ibi. Quod si per edictum citati, respicit modum procedendi contra absentes, ibi, vsque ad priuationem, intelligendū inclusiue, vsque ad priuationem, dum tamen præcesserint tria edicta publica. & lapsi sint sex menses, iuxta cap. ex tuæ, de clericis nō residen. Et docent Abb. in d. c. ex tuæ, idem Abbas & DD. in cap. quoniā frequenter, §. porro, nu. 10. & 11. vt lite non contestata. Selua 4. par. q. 5. Marant. in speculo aduoc. 6. part. de citatione, nu. 91. Zerola in praxi Episcopali, 1. part. verb. priuatio. §. 3. & 4. & Zecchus de republ. Ecclesiastica, tit. de Beneficiatis, num. 6. versic. quod attinet vero ad praxim.

155 Ex quibus id intelligitur, † quando nescit vbi absens sit, vel commode personaliter citari non potest, alias debet personaliter citari, seu moneri, non tamen requiritur trina monitio, sed sufficit vna, etiam extraiudicialis, iuxta supradicta, nec debet expectari per sex menses, sed tempus erit arbitrarium. Et ita fuit resolutum in vna Gienen. Canonicatus de Vbeda, 11. Decemb. 1587. coram Illustrissimo Mantica, & in vna Zamoren. Capellaniæ 12. Iun. 1589. coram eodem, & in causa Terdonen. Præposituræ 17. Martij, & 5. Iun. 1600. coram Illustrissimo Seraphino, vt in decis. sequentibus.

Gienen. Canonicatus de Vbeda, 11. Decembris, 1587. coram D. Mantica.

156 FVit apud me dubitatū, † an Ordinar. Gienen. legitime priuauerit Canonicatu Andream de Godoy, propter non residentiam, & Domini dixerunt priuationem non esse legitime factam, nam clericus qui non residet in sua Ecclesia, priusquā Beneficio priuetur, debet personaliter citari, vt eius contumacia conuincatur. c. ex p. el. 1. de clericis non residen. cum consimil. Abbas in cap. quoniam frequenter. §. porro, nu. 10. vt lite non contest. & si personaliter citari non possit, quia ignoratur vbi sit, vel longe absit, ita vt commode non valeat citatio ad ipsum peruenire, debet in eius Ecclesia trinæ citationis edictū publicari, & post vltimum edictum per sex menses expectari, vt colligitur ex c. ex tuæ, de Clericis non resident. & ita intelligit d. Ioann. Andr. ibidem in princ.

princ. & Ioan. Anania, nu. 1. Abbas num. 10. idemque abbas apertius, scribit. cons. 67. nu. 2. lib. 1. quare cum supradictus Andreas de Godoy, post vltimũ edictum propositum, nondum sex mensibus elapsis fuerit pręcipiti festinatione priuatus, huiusmodi citatio legitime facta dici nõ debet, & ideo non valet cap. erit autem lex. 4. distinct. l. 1. §. item cum contra. ff. quæ sententiæ sine appellatione. l. si expressum. ff. de appellat.

Terdonen. Præpositura 17. Martij 1600. coram D. Decano.

157 FVit resolutum Camillum esse manutenendum in possessione præposituræ, nam de eius possessione ante priuationem constat publico instrumento, neque ea controuertitur, sed tantum ex aduerso dicitur eum per sententiam latam ob non residentiam priuatum fuisse omni iure, & possessione, & ab ea non dari appellationem, ad effectum suspensiuum. cap. relatum, & cap. conquerente. de Clericis non residentibus. Concilium Trident. sess. 23. cap. 1. de reformatione. Verum Domini vnanimiter contrarium censuerunt; nam dixerunt hanc sententiam fuisse nullam. Cum enim fuerit lata contra absentem, requirebatur trina citatio per publicum edictũ in loco Beneficij, cap. ex tuæ, de Clericis non residẽ. & fuit alias coram me resolutum in causa Salamátina del Pedroso 5. Decem. 1567. & á Sanct. Congreg. in vna Vmbraticen. cuius copia data fuit.

Deinde requirebatur, vt expectaretur per sex mẽses, antequam deueniretur ad priuationem. d. cap. ex tuæ. quæ forma bic non fuit seruata, nam vnica citatio executa fuit in loco Beneficij, deinde infra duos menses nimis festinanter processum ad priuationẽ, non perpensis prius causis excusationis, an essent legitimæ, nec ne. Neque obstat, quod præfata procedát vbi proceditur contra ignorantẽ, non autẽ contra eũ, qui habuit certam, & indubitatam scientiam emanatæ citationis, quia nõ probatur hæc scientia; quod enim allegatur de comparitione fratris proponentis excusationem, non concludit scientiam Præpositi, cum non constet de eius mandato, immo adest præsumptio in cõtrarium, cum præpositus habita notitia sententiæ constituerit procuratorem quendam alium ad appellandum, qui in tempore appellauit, & ideo cum esset absens, vel sciebatur quo in loco esset, & tunc erat personaliter citandus, aut ignorabatur, & erat ter citandus in loco Beneficij per edictum, iuxta distinctionem gloss. in c. quoniam frequenter. verb. Canonibus definitum, vt lite non contest. quorum neutrum factum fuit, nam si præcessisset personalis citatio, vtique etiam non expectatis sex mensibus, potuisset Ordinarius procedere ad priuationem, vt fuit resolutum in causa Zamoren. 12. Iunij. 1589. coram illustrissim. Mantica, & hoc obseruatur tam in eo, qui est absens cũ licentia, quam sine licentia, vt probatur in d. gl. Non obstat, quod sententiæ executio non potuerit suspendi per appellationem, quia hoc locum habet, vbi sententia lata est, seruato iuris ordine, quia sententia nulla nullum partit iuris effectũ, quare conclusum, Camillum esse manutenendum.

In Eadem coram eodem 5. Iunij 1600.

158 DOmini perstiterunt in resolutis cum enim Camillus nũquam fuerit personaliter citatus, & trina citatio per edictum non fuerit rite executa, consequens est ad priuationem minus legitime processum fuisse, neque potest sustineri ex scientia citationis emanatæ, quam deducunt ex aduerso informátes pro Tornerio ex mãdato dato ad hanc causã & comparitione Procuratoris Camilli, ex qua sanatur defectus, si quis interuenit, ad decision. 11. de dolo, & contumac. in nouis, & fuit dictum coram me, in causa Lunen. & Sarzanen. 23. Octob. 1598. quia ad hunc effectum, vt ex mandato dato ad hanc causam oriatur probatio habitæ notitiæ citationis, requiritur mandatum specificum ad illam causam, vt colligitur ex verbis decisionis pręfatæ vbi, procuratores ad causam huiusmodi prosequendam constituant. Et colligitur ex notatis per Vantium de nullitat. titul. fin. nu. 123. verum isto casu satis ex tenore mandati colligitur procuratorem fuisse constitutũ generice, respectu molestiarum sibi illatarum, quæ possũt intelligi circa iurisdictionem, super qua plura emanarunt præcepta, neque refert quod ratificauerit gesta per alios, nam hic non insurgit scientia principalis, neque etiam ex eo, quod responderit citationi, quia hoc vigore generalis mandati facere potuit. Neque obstant aliæ monitiones deductæ, quia non possunt trahi ad hoc iudiciũ de nouo contra Camillum ceptum, & coadiuuantur prædicta, ex eo quod ex literis scriptis ad S. Congregationem constat Ordinarium sciuisse, vbi moraretur Camillus, & ideo debebat curare, vt ibi citaretur, & seruãda erat forma in Concilio præscripta, vt alias dictũ fuit, sed dato etiam, citra veri præiudicium, quod rite processum fuisset, respectu citationis, tamen excusari non potest iste processus à nimia festinatione, & præcipitatione, maxime, cum per procuratorem allegarentur causæ excusationis, quę veniebant discutiendæ, etiam quod per procuratorem comparitum fuisset, Capra, conclus. 91. nu. 46. quæ fuit ratio conciliaris dispositionis præfinientis spatium sex mensium, & ita conclusum standum esse in decisis.

159 In qua etiam causa, coram D. Coccino, † primo Decembris 1600. & a 3. Febr. 1601. domini censuerunt.

Dandam esse remissoriam, ex quo versabamur in profanis, nã hic solũ agitur super validitate sentẽtię priuationis de prępositura ab Ordinario latæ quam Camillus obtinuit, appellatione interposita in Rota reuocari, cum impositione silentij fisco, & Alberto, qui ab eod. Ordinario post d. priuationem de dicta prępositura prouisus venit ad causam ratione sui interesse.

Ideoque, cum non ageretur super titulo Beneficij, materia censebatur profana, Achill. decis. 2. de pensio. Puteus decis 498. num. 2. li. 2. & fuit dictũ in Casalen. præpositurę, 9. Iun. 1589. coram D. Gipsio: quibus stãtibus remissoria solet concedi, in qualibet instãtia, & absque fumo, & quoad releuantiam domini pro maiori parte censuerunt articulos esse releuantes.

160 Ad procedendum vero contra † absentes ad alias pœnas, præter priuationem non videtur necessaria trina citatio per edictum, sed sufficiet vna peremptoria, quamuis trinam etiam requiri ad priuationem fructuum tenuerit Rota in d. Caurien. fructuum, coram D. Orano, 10. Aprilis 1592. iuxta tradita per Abb. d. cons. 67. p. 1. & Felin. in c. consuluit, nu. 13. de offic. deleg: qui tamen loquuntur in terminis d. c. ex tuæ. de priuatione Beneficij, nec etiam erit necessarium expectare per sex menses.

161 Nec executio d. pœnarum contra Parochos † non residen-

residentes suspendi potest priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, statuto, consuetudine, etiam immemorali, siue appellatione, aut inhibitione, vt in d.c.1.session.23.versic.quod si per edictum, & tradunt D. Ioan. Ocon. in d.c.1. de clericis non residēt. in 6. nu.60. Licentiatus Antonius Gomez, in d. explicatione Bullæ, c.7. ad 4. clausulam, nu.35. & 36. & D. Sahagun. in d.c.2. de sequestratione possess. num. 54. dicentes, Concilium ibi dum disponit executionem sententiæ per appellationem, seu inhibitionē, non impediri, generaliter accipiendum esse contra absentes, siue obedientes, siue contumaces, & ita in supremo Senatu obtinuisse, quamuis in hac Metropoli Compostellana, & in Pintiano prætorio antea non semel iudicatum fuisset, obtinere tantum contra pertinaces, & contumaces.

Concilium vero ibi solum tollit appellationem
162 suspensiuam, † vt patet, non vero deuolutiuam, vt in terminis aliorum decretorum eiusdem Concilij, vbi remouetur appellatio, sæpe S. Congregatio censuit.

163 Vndecimo dubitatur, † an prædicta obligatio, & onus residentiæ personalis solum procedat, & locum habeat in habentibus vere Curam animarum, & Beneficia Curata, nempe qui suo nomine, & singulariter sunt Parochi, & Rectores Ecclesiæ, an vero procedat etiam in habentibus exercitium Curæ, vt in Ecclesijs, in quibus Cura per plures administratur, quarum Beneficia non sunt proprie curata, ex consil. Oldradi 67. de quo infra 9.p.cap.2. dubitation.7.nu.175. & in Beneficijs alias simplicibus habentibus administrationem, & exercitium Curæ.

164 Et breuiter dicendum † videtur etiam in illis procedere, nam re, & effectu isti habent Curam animarum, nec ius diuinum, & naturale attendit subtilitates, sed effectum, & substantiam, & Concilium d. capit.1. sesson.23 & capit.3. sess.7. de reform. absolute, & generaliter loquitur de Beneficijs, habentibus Curam animarum; pro quo etiam facit, quod non solum residere tenentur habentes Parochia-
165 lem, † & Beneficium Curatum in titulum, sed etiam habentes in commendam, Conc. Trid. cap.2. sess.6. de reform. & d.c.1. sess.23. versic. eadem omnino, iuncto principio ibi, quocūque nomine, & titulo præfectos.

166 Et est declaratio S. Congregationis † Concilij, quæ ait. Cum de iure communi obtinens Beneficiū curam animarum iurisdictionalem habens teneatur residere, & sacris initiari extrauag. execrabilis, de præben. & gl. ibi. idem Congregatio censuit intelligi de commendatarijs, per omnia enim æquatæ sunt hodie commendæ titulis.

167 Faciunt etiam † pro prædicta resolutione sequentes declarationes eiusdem S. Congregationis, Prima, An obtinens Ecclesiam baptismalem, cui incūbit sola cura baptizandi omnes infantes oppidi, & existententes sub cura Archipresbyteri, teneatur ad residentiam, præsupposito, quod in Ecclesia Archipresbyter, præter Baptismum, cætera Sacramenta administrat. Cōgregatio cēsuit teneri ad residentiā, ad minus tanquam coadiutorem Parochialis Ecclesiæ 1587. Secunda. Etiam perpetui coadiutores residere tenētur, sicut veri Curati, etiāsi in alijs Beneficijs seruirēt in Cathedralibus. Tertia, An Capellani coadiutores Rectorū Parochialiū cum Capellanijs perpetuis institutis authoritate Apostolica teneantur ad personalem residentiam, vt Rectores ipsi. Cōgregatio censuit teneri, & eos duntaxat excipi, qui ex institutione possunt per alium seruire, vel quibus nulla expresse residentiæ personalis obligatio iniuncta est, vnde & Ordinarius tenetur eos cogere, sicut ipsos Rectores, nec potest cum aliquo huiusmodi dispēsare, quo ad residentiā, nisi vt cū Rectoribus Episcopus potest, eodēq; iure examinandi, quo Rectores ad Parochiales ex. c. 18. sess.24. quin Canonici Cathedralis, seu aliarū Ecclesiarū Beneficiū huiusmodi obtinētes, tenētur, & similiter cogi debent per Episcopū ad personaliter deseruiēdum in dictis Beneficijs, dimisso seruitio imminente ratione Canonicatuum, & Præbendarum suarum Ecclesiarum, etiam ex constitutione Pij V. super residentia facienda in Parochialibus per eas obtinentes ac Canonicatus.

168 Si enim coadiutores, † qui pro alio curam exercent, tenentur residere, sicut veri Curati, tenebuntur etiam similiter residere Beneficiati habentes curæ exercitium, & administrationem Sacramentorum, licet illa per plures exerceatur, & administretur.

169 Et ista tertia declaratio, † quatenus dicit non teneri ad residentiam illos Capellanos coadiutores Rectorum qui ex institutione possunt per alium seruire, vel quibus nulla expresse residentiæ personalis obligatio iniuncta est, intelligenda videtur, quando in institutione expresse dicitur, quod non teneantur ad residentiam personalem, si enim intelligeretur, non teneri ad residentiam, si in institutione residentiæ personalis obligatio iniuncta non est, potius ista deberet esse regula, quam exemptio, & quoad obligationem residendi, non esset differentia inter istos Capellanos coadiutores Rectorum, & alios non habentes tale onus, & comprobatur etiam ista intelligentia ex secunda declaratione adducta.

170 Sed id, quod dicitur † de Beneficijs simplicibus, seu Capellanijs habentibus administrationem, seu exercitiū Curæ, aut onus adiuuandi Rectorem, quod ea obtinentes teneantur ad personalem residentiam, procedit vbi est ordinatio, seu consuetudo, quod illi eo ipso sint coadiutores Parochi, & absque alia licentia Ordinarij eum adiuuent, seu per eos administrent Sacramenta; secus vbi est consuetudo, seu ordinatio, quod illi aut seruitores, seu Vicarij eorum adiuuent Parochum in administratione Sacramentorum, maxime habita licentia Ordinarij, in his enim non requiritur personalis residentia, vt in Beneficio del Tiemplo huius Diœcesis Abulensis.

171 Et quando Ordinarij † licentia debet haberi, parum refert, quod illi per se deseruiant, aut per Vicarios, seu substitutos, cum ad id per Ordinarium approbari debeant, & sic vbi ex consuetudine debent adiuuare Rectorē, seu per eos administrare cum licentia Ordinarij obtinentes Cappellanias, seu Beneficia simplicia quæ alias ad residentiam non obligant, nō requiritur personalis residētia, nisi consuetudine expresse habeatur, quod necessario, per se id faciant, licet secus vbi à principio in institutione id caueretur.

172 Decimo secundo dubitatur, † an Parochi, quibus à Papa datus est coadiutor perpetus cum futura successione, teneantur ad residentiam, an vero per dationem coadiutoris eximantur, & exusentur a residentia. Et videbatur eos non teneri ad residentiam, quia ad hoc datur eis coadiutor, vt pro eis curā, & officium exerceat, & scio quendam Parochum opulentæ Parochialis habentem talem coadiutorem nunquam in ea resedisse.

Sed cum

173 Sed cum residentia in† Parochialibus sit de iure
diuino,& naturali, vt supradictũ est in princ. non au
derem propterea excusare Parochum a residentia,
& cura animarum, quatenus eam exercere valeat;
nec intelligendum videtur Papam ei dare coadiu-
torem ad eximendum eum omnino a residentia, &
cura animarum ei incumbente, sed vt eum adiuuet;
174 etenim per dationem coadiutoris,† non transfertur
tota cura animarum in coadiutorem, ablata Paro-
cho administratione.

175 Facit declaratio S. Congregationis † Concilij,
quæ ait, Rector, qui habet Vicarium perpetuum in
eius Parochia, siue Rectoria potest, & debet compel
li ad personaliter residendum, nisi tota cura anima-
rum translata fuerit legitime in solum Vicarium
176 perpetuum. Et alia sic ait, Parochus † Ecclesiæ, in
qua fuit constitutus Capellanus, cui ex institutione
Capellaniæ imposita fuit tota animarum cura, seu
perpetua Vicaria, quoad Capellanus vixerit, non te
netur in ea residere. cõsonat Concilium Prouinciale
177 Bononien. 4. par. tit. 6. de residentia. † §. de causis ex-
cusantibus a residentia Curatos, versic. si etiam. vbi
sic habetur. si etiam datus fuisset Parocho Vicarius
perpetuus, in quem tota animarum cura, atq; admi-
nistratio legitime translata fuisset a Parocho abdi-
cata, erit a residentiæ munere excusandus, de quo
Gonçalez gloss. 6. nu. 97.

178 Est etiam alia declaratio S. Cong. † quæ sic ait, ar-
guuntur Episcopi, qui causa infirmitatis constituũt
in Parochialibus Ecclesijs Vicarios perpetuos, data
etiam facultate Rectori de non residendo. & alia
quæ ait, Parochus debet residere in loco, vbi sita est
Ecclesia Parochialis etiam si esset ei datus coadiu-
tor ratione infirmitatis, quæ bene facit in propo-
sito.

179 Tandem circa residentiam † Parochorum notan-
dæ sunt sequentes declationes S. Congreg. Concilij
super d. cap. 1. sess. 23. Prima. Per motum proprium Sanctissimi Domini nostri publicatum mense Iunij 1568. super residentia Canonicorum habentium Parochiales, non fuit ablata Ordinarijs facultas ita, & taliter, quod non possint iuxta formam decreti Concilij Trident. ex aliquibus iustis causis licẽtiam concedere recedendi a Parochiali ad aliquod tempus, modo ea vtantur intra limites præscriptos ab eod. Concilio Trident. sess. 23. de reform. cap. 1. Secũda Episcopo Pistorien. quod attinet ad primum postulatum de cap. 2. sess. 6. an videlicet dispensari possit eum infirmis, ac decrepitis, ita vt eorum Ecclesię, quæ personalem residentiam requirunt, ob id à perpetuis Vicarijs seruiantur; itẽ an sit dispensandum cum eis, qui propter monialium, vel hospitaliũ curam in Ecclesijs, quas in montibus obtinent, non facile residere queunt, amplitudo tua id efficiet, qđ diffinitum est cap. 1. sess. 23. de reform. quo non amplius id permittitur, quod in dict. ca. 2. sess. 6. erat relictum arbitrio Ordinariorũ, sed omnino imponitur necessitas residendi. Tertia. Inter causas absentiæ connumeratur infirmitas curabilis, aeris intemperies certo anni tempore, & quando ita solitum est fieri ab omnibus Sacerdotibus, præsertim alienigenis, & ad tempus. Quarta. An propter intemperiem aeris, relicto ibi Vicario approbato, Parochus non inde oriundus possit alibi habitare. Congregatio censuit non posse, si tamen Rector infirmus esset, & in loco Parochialis curari non possit defectu medicorum, medicinarumue, tunc posse ab Ordinario dari ei dilationem trium, aut quatuor mensium, vt in locis viciníoribus maneat recuperandæ sanitatis causa, interea ab ipso Ordinario in Parochiali idoneo Vicario cum congrua portione ex redditibus Parochialis constituto, nam hoc casu per quatuor menses dispensat Episcopus. Consõnat Concilium Mediolanen. 5. par. 3. tit. de residentia, versic. ne Parochus. & Concilium Bononien. d. 4. p. tit. 6. de residentia. §. de causis excusantibus a residentia Curatos, versicul. in Parochis. Quinta. Graues inimicitiæ culpa Parochi non contractæ, & post obtentam Parochialem exortæ excusant à residentia, & cum talibus Episcopis cõceditur dispensare per annum, vt in alio viciniori, ac tutiori loco manere possint, dummodo in Parochiali expensis Rectoris maneat idoneus Vicarius, ac interim curare debet Episcopus, vt inimicitiæ extinguantur, si id perficere non potest, rescribere debet ad Cardinales Congreg. Cõcilij, cuius culpa factum fuit, quominus reconciliatio processerit. Concordat d. Concilium Mediolanen. 5. vbi supra versic. nec præterea. & dict. Concilium Bononien. supra versiculo æque ob graues, & vide circa hoc declarationem 5. infra adductam. nu. 323. & aliam num. 351. Sexta. Propter inimicitias, quæ superuenerunt sine culpa Parochi datur annus, & crescentibus inimicitijs datur alius annus, sed odium solum Parochianorum non sufficit, neque si omnes fere fructus essent alijs reseruati, neque continua aeris intemperies, neque si esset necessarius magister Ludi, seu Grammatice in ciuitate, siue oppido, neque seruitium Episcopi, etiam ad tempus. Septima. Parochialem Ecclesiam habens cum Canonicatu in Parochiali residere debet, quod est conforme Bullæ Pij V. quæ incipit. Cupientes. & percipit fructus Præbendæ, & solum eius distributiones quotidianas perdit, & sic quod præterea absentes iusta alia de causa non percipiunt. Si autem Canonicatus est in eodem loco, vbi est Parochialis, potest vtrique seruire, & quotidianas distributiones percipere; si autem alter ab altero distet per leucam, aut dimidium leucæ, etiamsi Canonicatus esset in Cathedrali, tenetur nihilominus in Parochiali residere, quod procedit, non obstante quacunque nobilitate Canonicorum, aut ecclesiæ Cathedralis, etiam Metropolitanæ. vide declarationem adductam supra num. 114. & infra num. 338. Octaua. Residens in Parochiali, quæ non longe abest à Collegiata, in qua Canonicatum obtinet, diebus serialibus ad Ecclesiam Collegiatam accedere, & in ea diuinis inseruire potest, dummodo omnibus diebus, & horis suis debitis, & cõgruis Parochiali inseruiat, & nihil prorsus relinquat ex debito seruitio ipsius Parochialis. Nona, in Monasterijs, & Abbatijs, quę Cura, & Cõuictu carent, non est necessaria residentia. Decima. Præpositura, licet tantum sit iurisdictionalis, intelligitur tamen esse comprehensa in Bulla S. D. N. Pij V. de residentia Parochorum, quæ incipit. Cupientes. Vndecima. Vicarius amouibilis in exercitio Curæ animarum arguit curam esse penes deputantẽ, & adeo ipsum teneri ad residentiam. Duodecima. Non tenetur residere in Prioratu Curato, vel Parochiali, vnita tamen perpetuo Dignitati, qui tenetur residere in Ecclesia Dignitatis. sic dicendum de Canonicatibus, & alijs. Decimatertia. Obtinens Canonicatum, cui sit vnita Parochialis ad vitam obtinentis tantum, tenetur in Parochiali residere, si vnio facta sit ad vitam obtinentis tantum. Decimaquarta. Rector, seu Parochus, qui habet Parochiam, intra cuius limites adhuc habitant Parochiani, tenetur in ea residere, etiamsi tantum essent in illa Parochia tres, vel quatuor incolæ, & vbi fuerint duæ Ecclesię

vnitæ, residendum est in digniori; quod si non constet quæ sit dignior, in frequentiori; quod si vna fuerit extra, & altera intra vrbem, residẽdum est in ea, quæ est intra. Consonat Concilium Bononien. d. tit. 6. de residentia. §. de his, qui ad residentiam tenẽtur. versic. & quoniã. Decimaquinta. Aquilana. Si vnus populus diuidatur, & vna pars habitet in ciuitate, & altera extra, & idem Parochus ex consuetudine ambas Parochiales obtineat, residere debet in ciuitate. Decimasexta. Habens duas Parochiales vnitas perpetuo inuicem æque principaliter, & non vnam alteri accessorie, ambasque pares ita, vt vna non sit dignior, & principalior altera, potest in qua maluerit residere. Ita Episcop. Abulens. rescriptum est. 15. Martij 1575. Decimaseptima. An si Parochialis tribus, aut quatuor milliaribus tantum distet a ciuitate potest in hac Rector habitare, Dominicis tãtum ad suam Ecclesiam accedens, & habeatur pro residente. Congreg. censuit non posse. 18. Conchen. Episcopus potest compellere Rectores ad residendum, non obstante cõsuetudine residẽdi in loco distanti à Parochia per sex milliaria. 19. Presbyter obtinens Parochiales, etiam à ciuitate vltra duo milliaria nõ distantes, non potest deputari magister Grammaticæ, & ob id a residentia excusari, etiamsi velit singulis diebus festiuis Parochiali interesse. Ita Episcopo Tridentino responsum est. Vigesima. Licet Ecclesia Parochialis sit in loco, vbi minor pars Parochianorum habitat, & maior pars habitat longe in oppidis, nihilominus Parochus habitare tenetur prope Ecclesiam in ciuitate, sed succurrendum est eis, qui longe habitant secundum antiquam loci consuetudinem per dispositionem cap. 4. sess. 21. refor. Consonat Concilium Mediolanen. 5. d. tit. de residentia. versic. Ecclesia Parochialis. Vigesimaprima. Cong. Concilij censuit Rectores Parochialium debere residere in domo ipsarum Parochialium; quod si Parochiales domos non habent, tunc in alia domo, quæ sit intra limites Parochiæ, aut saltem ita vicina Parochiali Ecclesiæ, vt inde commode possint per se ipsos ei inseruire. Refert Zerola in praxi Episcopali 1. par. versic. Parochus. §. 4. Vigesimasecunda. Congregat. censuit Parochum cogendum esse habitare in domo Ecclesiæ, vel si Ecclesia eam non habeat, in propinquiori intra limites Parochiæ; quod si non habitauerit, teneri ad restitutionem fructuum, de quibus in hoc decreto. Vigesimatertia. Qui finitima vrbis Beneficia obtinent, & domum non habent vbi habitẽt habitationis domum....

Vigesimaquarta. In his, quæ pertinẽt ad residentiã, obseruanda sunt quæ habentur in cap. 1. de reform. sess. 23. & in reliquis, si non possunt seruari decreta Concilij Trident. prædicti, id agendum est quod commodius, & melius potest, & qui non habet domum propriam in loco, vbi residere tenetur, aliquã conducere debet; vbi vero populus non potest victũ suo Curato subministrare, Ordinarius ea obseruare debet, quæ habentur in cap. 3. sess. 24. de reform. & in casu, quo iura disponunt, non debet pro iuris declaratione ad Papam recurrere. Vigesimaquinta. Parochus non habens commodam habitationem in Parochiali fuit dispensatus, vt degere posset in loco vicino, dummodo prope Ecclesiam substitutus eius habitet; aliquando hęc facultas eadem de causa concessa fuit sine illa conditione, quod substitutus prope Ecclesiam habitet. Vigesimasexta, ibi, causa prius per Episcopum cognita. Omnia hæc committũtur Episcopo, qui executioni demandet etiam in Ecclesijs Parochialibus, quarum collatio ad inferiores spectat, etiamsi inferiores essent Abbates regulares. Vigesimaseptima. Episcopus ad residentiam cogere potest Rectorem, licet eius Ecclesia Parochialis pertineat ad inferioris collationem, etiam Abbatis regularis. Consonat dict. Concilium Mediolanen. 5. dicto tit. de residentia versic. fin.

§. I.

De residentia Dignitatum, Canonicorum, & Portionariorum.

SVMMARIA.

Obtinentes in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis Dignitates, Canonicatus, aut Portiones tenentur ad residentiam ita, vt non liceat vltra tres menses abesse, vt in Concilio Trident. sess. 24. de reformat. cap. 12. vers. præterea obtinentibus, nu. 180.

An d. vers. præterea obtinentibus, comprehendantur Dignitates principales, & capita Collegiatarum, n. 181. resoluitur, quod sic, nisi haberent territorium, & iurisdictionem quasi Episcopalem.

An obtinens Dignitatem, maxime principalem in Collegiata, quæ habet etiam sedem in Cathedrali, excusetur à residentia in Collegiata, & possit residere in Cathedrali, nu. 182. resoluitur, quod non, & ponuntur resolutiones Rotæ.

An habens Canonicatum, & monasterium in commendam teneatur in Canonicatu residere num. 183. resoluitur, quod in monasterio, nisi sit ab animarum cura liberum.

Obtinens Parochialem & Canonicatum, si non residet in Parochiali, vt debet, cogi debet residere in Canonicatu. nu. 184.

Habens duas Dignitates, seu duos Canonicatus, in qua debeat residere, num. 185. resoluitur, quod in digniori, alias in qua maluerit, & idem in habente duas Parochiales vnitas.

Habens ex dispensatione duo Beneficia residentiam requirentia debet residere in habente maiorem necessitatem seu causam residendi, si vero æqualem habent, in quo maluerit, & idem in habente duas Parochiales vnitas, nu. 186.

An Capellaniæ, & Beneficia simplicia, quæ nullos fructus habent in absentia, sed omnes inter præsentes distribuuntur, requirant personalem residentiam, non obstante consuetudine contraria, nu. 187. & seq. resoluitur, quod sic ex Congregatione Concilij.

An Concilium ibi censeatur tollere consuetudinem etiam immemorialem, nu. 189.

Consuetudo immemorialis nunquam censetur sublata, nisi expressa mentio de ea fiat, nec comprehenditur in reuocatione consuetudinis, etiam cum dictione vniuersali, nisi quando tollitur tanquam irrationabilis, aut eadem ratio militat in immemoriali, num. 190.

Consuetudini immemoriali est derogatum per Clausulam derogatoriam consuetudinum, etiam iuramento, Apostolica confirmatione, vel alia quauis firmitate roboratarum. nu. 191.

Sublata quacunque præscriptione, non censetur sublata præscriptio immemorialis, num. 192. nisi vbi lex, vel priuilegium afficit rem, & facit eam impræscriptibilem, & tunc non sufficeret allegare titulum, seu priuilegium, & ad ipsum probandum adducere immemorialem, nisi data fama, nu. 193.

Decretum Concilij sess. 24. cap. 20. quod derogat quibuscumque consuetudinibus, non tollit immemorialem ex sententia Congregat. num. 194. vbi adducuntur declarationes, & resolutio Rotæ num. 195.

Obtinentes Dignitates in Ecclesia Toletana, & aliis, prætendunt non teneri ad residentiam, & non resident propter immemorialem, nu. 196.

Concilium d. vers. præterea obtinentibus, sustulit consuetudi-

uem etiam

nem etiam immemorialem ex sententia S. Congregationis, n. 197. vbi ponuntur declarationes, & numero 198. alia ponitur.

Obtinentes Dignitates in d. Ecclesia Toletana, & alijs, non possunt hodie excusari à residentia, licet ante Concilium essent in immemoriali non residendi, nec dicendo, quod Concilium non sit quoad hoc receptum, num. 199.

An, si ante Concilium litigatum esset super residentia cum aliquibus Dignitates obtinentibus, qui habuerunt sententiam, & rem iudicatam, non teneri ad eam, quia probauerunt immemorialem, teneantur post Concilium ad residentiam, numero 200.

Derogatio sententiarum per viam legis tollit etiam rem iudicatam, licet secus in rescripto, nu. 201.

Vbi Concilium non derogat sententijs, non comprehendit casus per sententiam determinatos nu. 202. vbi ponuntur declarationes S. Congregationis, & nu. 203. resolutio Rotæ, & decisiones in causa Burgen. iurisdictionis Archidiaconatus, de Vrbiesca, nu. 204. 205. 206. 207. 208. & 209.

In proposito dubio obtinentes Dignitates tenentur ad residentiam, cum sententia fundetur in immemoriali, & sic non det plus roboris, num. 210. & 211. vbi ponitur declaratio S. Cōgregationis, & contraria procedunt, vbi non constat sententiam fundari fundamento reuocato, nu. 212.

An per Concilium d. vers. præterea obtinentibus, censeatur derogatum statutum, etiam à Sede Apostolica confirmatum, num. 213. cum seqq. resoluitur negatiue propter duplex vinculum, sicut & concordiæ à Sede Apostolica confirmatæ nō censentur sublatæ per Concilium.

An id solum procedat in confirmatis ex certa scientia, & cum causæ cognitione, an vero etiam in confirmatis in forma communi, num. 218. cum sequentibus, resoluitur illas tantum confirmationes esse præseruatas in decretis Concilij, quæ emanarunt ex certa scientia; & cum causæ cognitione ex Congregatione Concilij.

Etiam, quod simul concurrant immemorialis concordia, seu statutum, & confirmatio in forma communi est illis derogatum, nu. 223. cum seqq.

Censetur præseruata confirmatio ex certa scientia, quādo in derogatione nulla facta est mentio de confirmatione Apostolica, alias enim intelligitur etiam ex certa scientia, nu. 226.

Illa dicatur confirmatio ex certa scientia, & cum causæ cognitione, in qua est insertus tenor rei cōfirmatæ, vel saltem narrata substantia, & est expedita præcedente solita discussione, num. 227. & 228.

Causæ cognitio excluditur in concordia, quæ est inter partes, quando confirmatio fuit obtenta ad supplicationem vnius partis tantum, nu. 229.

An confirmatio, in qua adest clausula ex certa scientia, non tamen est insertus tenor, aut narrata substantia rei, sit ex certa scientia, an vero in forma communi, nu. 230. cum seqq. resoluitur, num. 233.

Clausulæ, quorum tenores, & supplentes omnes facti & iuris defectus, non faciunt vt confirmatio sit ex certa scientia, & quod illæ operentur, nu. 234.

De statuto Ecclesiæ Abulens. concedente absentiam quatuor mensium, quod est confirmatum ex certa scientia, & declaratione super eo obtenta per Episcopum a numero 235. & 244.

An possit renuntiari statuto, seu priuilegio habenti decretum irritans expresse, vel tacite, num. 242. & sequenti.

An sit reuocatum statutum, vel consuetudo aliquarum Ecclesiarum, in quibus vltra tres menses datur singulis mensibus vnus dies pro tonsione barbæ, num. 245. & 246. resoluitur esse reuocatum, nisi sit in specie confirmatum.

An in mensibus, qui dantur recreationis causa, absentes non solum lucrentur fructus, sed etiam distributiones quotidianas, maxime stante tali consuetudine, & ordinatione, num. 247. cum seqq. resoluitur contra aliquos negatiue, etiamsi Canonicatus solum consistat in distributionibus, & ponuntur declarationes S. Congregationis.

In Ecclesia Abulens. est statutum in contrarium cōfirmatum ex certa scientia per Iulium III. vt in breui posito nu. 253. & seq. & quod post Concilium obseruetur, nu. 255.

An sint derogata indulta, seu priuilegia Apostolica, quibus cōceditur abesse vltra tres menses, nu. 256. cum seqq. resoluitur negatiue, nam lex generaliter loquens non tollit priuilegium particulare, & quod Bulla Pij IIII. reuocatoria priuilegiorum non procedit nisi in illis decretis, in quibus est derogatio priuilegiorum.

Priuilegia perpetua de non residendo concessa certis personis, seu certo generi personarum, sunt reuocata per Concilium, n. 266. & sic priuilegium concessum Capellanis Regijs est reuocatum, nu. 267.

Contra dictam resolutionem, quod Bulla Pij IV. non procedat, nisi in illis decretis, in quibus habetur derogatio priuilegiorum, sunt duæ difficultates, num. 268.

Prima difficultas, quod alias S. Congregatio declarauerit regulares per sua priuilegia etiam mare magnum, non posse absoluere à casibus Episcopo reseruatis, vt in declarationibus adductis, & tamen non habetur in Concilio derogatio huiusmodi priuilegiorum, nu. 269. cum seqq.

Secūda difficultas, quod alias d. Bulla videtur fuisse superflua, & de nihilo seruire, nu. 274.

Ad primam dificultatem prima responsio, num. 275. & seq. quæ non placet, nu. 277. & quod decreto vltimo. sess. 25. de reg. solum reuocantur priuilegia, quæ sunt contra decreta illius sessionis, & non aliarum.

Priuilegia Regularium, quod non teneantur seruare interdicta in aliquibus diebus tantum, sunt sublata per Concilium. d. decreto vltimo contra aliquos num. 268. cum seqq.

Secunda responsio ad d. difficultatem, nu. 283. quæ comprobatur, & defenditur n. seqq. sed non satisfacit, nu. 295. & seq.

Vera responsio ponitur. nu. 297. ad 302.

Regulares secluso priuilegio non possunt de iure absoluere à casibus Episcopo non solum de iure, sed etiam specialiter per ipsum reseruatis contra aliquos num. 303. & 304.

Ad secundam difficultatem resp. d. Bullam non esse superfluā, sed esse factam ad corroborandam, & confirmandam derogationem priuilegiorum in decretis Concilij contentam, nu. 305.

Quot dies contineant menses, qui dantur recreationis causa à Concilio, num. 306. resoluitur mensem in proposito continere. 30. dies, cum non exprimatur a quo tempore incipiant cōtra aliquos relatos, num. 307.

An stante statuto Ecclesiæ, quod concedebat absentiam trium mensium, non tamen erat in vsu, possint post Concilium illis gaudere, nu. 308. cum seqq. resoluitur non posse.

Si constitutio, aut consuetudo Ecclesiæ requirit seruitium totius anni, tunc locum habet absentia trium mensium à Concilio permissa, nu. 311. & 312.

An ad absentiam trium mensium requiratur causa, & licentia, nu. 313. cum seqq. resoluitur non requiri, & ponuntur declarationes Sacr. Congregationis.

Isti menses, non debent sumi in maximis solemnitatibus ex Cōgregatione Concilij, quod tamen in Hispania non seruatur, n. 317. & 318.

An Canonici possint licite abesse vltra tempus à Concilio permissum, amittendo distributiones & fructus, qui residendo lucrifiunt num. 319. cum seqq. resoluitur negatiue, etiamsi maneant in ciuitate, & ponuntur declarationes S. Congregationis.

An satis sit lucrari grossam, seu vestuarium residendo ad horam, seu tempus illius, num. 324. & seqq. resoluitur, non satis esse, nec satisfacere, & adducuntur declarationes S. Congregationis.

Consuetudo vigens in Ecclesiis, vbi Matutini dicuntur media nocte, non interessendi illi videtur excusare, nu. 326.

An ex

An ex diebus, & horis collectis sint conficiendi menses absentiæ. nu. 327. & seq.

Secundum Congregationem Concilij non valet statutum, seu cõsuetudo, vt Præbenda, seu grossa lucrifiat interessẽdo vna vel duabus horis, aut minori tempore. 9. mensium, nu. 329. sed non seruatur in Hispania & potest sustineri. nu. 330. & quid in Ecclesia Ciuitaten. seruetur. nu. 331.

An obtinens Dignitatem, cui incumbit visitatio, possit ratione visitationis abesse vltra tres menses, & lucrari fructus, ac distributiones Dignitatis & Canonicatus, quem simul obtinet. num. 332. resoluitur, vt in declaratione S. Congregationis ibi posita.

Si esset consuetudo, quod Archidiaconus visitans percipiat distributiones, esset valida, nu. 333.

Incumbens Curæ animarum imminenti suæ Dignitati habetur pro præsenti, & interessenti ex decreto Concilij sess. 22. cap. 3. nu. 334. sed intelligitur de Cura animarum proprie, nempe fori interioris nu. 335. vbi adducuntur declarationes S. Congregationis.

Visitans, seu exercens iurisdictionem imminentem suæ Dignitati vel Ecclesiæ, non lucratur distributiones, quando est absens à ciuitate, seu loco Ecclesiæ, alias secus nu. 336.

Non procedit d. decretum c. 3. in Canonicis, seu Dignitatibus habentibus Parochiales, non tamen annexas, nu. 337. vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

Archidiaconus visitans non lucratur fructus Canonicatus, quem simul obtinet, etiamsi esset annexus Dignitati, stante quod fructus sint distincti, secus autem esset in portione accessorie annexa Dignitati, nu. 338.

Conuincitur cons. Nauarr. 14. de Clericis non resident. quatenus sentit, quod prosequens litem super iuribus suæ Dignitatis lucratur etiam fructus Canonicatus. nu. 339.

Excusatus à residentia non lucratur fructus, qui non lucrifiunt in absentia, nisi in casibus à iure expressis, nu. 340.

Canonicus ingrediens Religionem non lucrabitur anno nouitiatus fructus Præbendæ, quamuis sit iuste excusatus à residentia, n. 341.

Canonicus electus ad Episcopatum Italiæ, qui debet Romæ examinari, quamuis interim, dum vadit, iuste absit, non tamen fructus percipiet, ad quos percipiendos in absentia non solum non sufficit vtilitas priuata, sed nec vtilitas Ecclesiæ, seu Episcopatus in genere, sed requiritur vtilitas Ecclesiæ in specie, nu. 342.

Obtinentes ex dispensatione Parochialem, & Canonicatum residentes in Parochiali percipiunt fructus Canonicatus ex priuilegio Bullæ Pij V. & obtinens ex dispensatione duos Canonicatus, seu Dignitates eo ipso censetur dispensatus, vt percipiat in absentia fructus alterius, quando dispensatio est perpetua, nu. 343.

An statuta, & consuetudines Ecclesiarum concedentia iubilationem deseruientibus per 40. annos sint contra ius, & derogata per Concilium nu. 344. resoluitur quod non, & adducitur declaratio S. Congregationis.

An per Concilium sit derogatum c. de cætero, & c. ad audientiam. de Clericis no resident. vbi habetur, quod duo Canonici existentes in seruitio Episcopi habentur pro præsentibus nu. 345. cum seqq. resoluitur, non esse derogatum, & ponuntur declarationes S. Congregationis.

Canonici existentes in seruitio Episcopi non possunt percipere distributiones quotidianas, quod fallit stante consuetudine in contrarium, nu. 348.

Fallit etiam in Canonicis missis ad visitanda limina, vel comitantibus Episcopos ad ea, nu. 349. vbi ponuntur declarationes S. Congregationis, quod declaratur nu. seq.

Fallit etiam, quando Canonicatus cõsisteret solum in distributionibus, nam tunc eis lucrarentur, excepta tertia parte ex Cõgregationis sententia, nu. 351. vbi ponuntur declarationes.

Quoad lucrandos fructus Canonicatus, quando omnes consistũt in distributionibus S. Congregatio facit differentiam inter absentes causa studij, & causa residentiæ in Parochiali ex vna parte, vt hi eos integros percipiant, & inter absentes causa seruitij Episcopi, & inimicitiarum, vt hi eos lucrentur, deducta tertia parte, num. 352. & 353

Fallit etiam stante speciali gratia, & concessione Papæ, num. 354. & 355.

Similis gratia, & priuilegium percipiendi etiam distributiones in absentia cõcedi solet ad tempus, & prorogari Inquisitoribus, & Ministris S. Inquisitionis Hispaniæ nu. 356. vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

Canonicus Vicarius Episcopi, non potest percipere distributiones in absentia, quamuis percipiat fructus, nisi sit consuetudo in contrarium nu. 357. secus in Vicario capituli sede vacãte, num. 358.

Absens pro seruitio, & vtilitate Ecclesiæ de iure percipit fructus, & etiam distributiones, si est præsens in loco, nu. 359. nisi consuetudo contraria, num. 360. absens vero à loco pro vtilitate Ecclesiæ, vel alia iusta causa, non percipit distributiones, nisi consuetudine aliud sit obtentum, nu. 361. vbi adducuntur declarationes S. Congregationis, in qua quod sũt accipiendæ aliæ declarationes adductæ, nu. 362 & quædam cons. Nauarr. cons. 363.

Dispositio d. c. de cætero, & c. ad audientiam, de Clericis nõ resid. procedit etiam in Canonico Doctorali, & Magistrali num. 364. nisi vergeret in magnum damnum Ecclesiæ, nu. 365.

In Ecclesia Abulens. est statutum, quod Doctoralis non procuret, nec acceptet familiaritatẽ Episcopi, nec ea vtatur, n. 366.

Dispositio d. cap. de cætero, & cap. ad audientiam, non habet locum in Canonico pœnitentiario, nu. 367. nec etiam in Canonico lecturæ. nu. 368.

An dispositio istorum capitulorum procedat in inferioribus Clericis, non Canonicis, nu. 369. cum seqq. approbatur sententia Abbatis in d. c. ad audientiam nu. 8. quam secuta est Rota.

Qui non per Episcopum, sed alias sunt occupati pro communi vtilitate, seu Episcopatus in genere, aut per Episcopi vr plures, quam duo eiusdem Ecclesiæ, non percipient fructus in absentia, nu. 374.

Procuratores generales Cleri Hispaniæ à Congregatione deputati residentes in Curia Romana, & regia, non excusarentur à residentia, nec lucrarentur fructus in absentia, nisi staret breue Clementis, VIII. nu. 375.

Dispositio. d. c. ad audientiam, non comprehendit Portionarios, qui non sunt de Capitulo licet in eo habeant vocem, nu. 376. & 377. vbi ponitur resolutio Rotæ, & nu. 378. eos tamen comprehenderet vbi essent de Capitulo, vt sunt in aliquibus Ecclesijs Hispaniæ. d. nu. 378.

In Ecclesia Abulens. Portionarij possunt assumi ab Episcopo in familiares, sicut Canonici ex statuto Ecclesiæ, nu. 379.

Quod dicitur de Portionarijs videtur dicendum de Dignitatibus in proposito, nu. 380.

Dispositio d. c. de cætero, & c. ad audientiam, habet locum in Prælatis inferioribus Episcopo respectu suorum subditorum, nu. 381.

Idẽ est in Legato, quantũ ad Prouinciã suã, & in Archiepiscopis, quoad Clericos suæ Diœcesis, et nõ suffraganeorũ, n. 382.

Familiares Papæ existentes in eius seruitio percipiunt fructus in absentia, nu. 383. quod tamen non procedit in scriptoribus & alijs officialibus Curiæ, nu. 384.

Sicut familiares Episcopi, ita etiam familiares Papæ non percipiunt distributiones, nu. 385. resolutio Rotæ, num. 386. circa indultum subcollectorum.

Familiares Cardinalium excusantur à residentia secundum aliquos. nu. 387. sed contrarium tenetur nu. 388.

Existentes in seruitio, aut officijs Regis, seu Principis, non excusantur à residentia, nu. 389. & si aliquod priuilegium fuit antea eis concessum vt Regi Franciæ, reuocatum, est iam per Concilium, nu. 290. & quod dicit Nauarr. c. 25 nu. 121. de Capellanis Regum. intelligendum est de priuilegijs concessis post concilium, quæ tamen non sunt. nu. 391.

In causa

An causa peregrinationis, maxime ex voto, liceat abesse vltra tempus à Concilio permissum, & lucrentur fructus, nu. 392. cum seqq. resoluitur negatiue ex sententia Congregationis.

An Canonici, & Beneficiati celebrantes priuatè Missam in eadem Ecclesia tempore officiorum habeantur pro præsentibus nu. 396. cum seqq. resoluitur, quod non, & adducuntur declarationes S. Congreg. licet contrarium de consuetudine seruetur in aliquibus Ecclesiæ, quæ videtur tolerabilis.

180 SEcundo principaliter † dico, quod obtinentes in Ecclesijs Cathedralibus, aut Collegiatis Dignitates, Canonicatus, Præbendas, aut Portiones tenentur ad residentiam, ita vt non liceat eis vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses etiam continuos (vt S. Congregatio declarauit) ab eisdem Ecclesijs quolibet anno abesse, saluis nihilominus earum Ecclesiarũ constitutionibus, quæ longius seruitij tempus requirunt. Ita S. Concilium Trident. sess. 24. de reform. c. 12. versic. præterea obtinentibus, vbi etiam statuitur, quod distributiones qui statutis horis interfuerũt, recipiant reliqui quauis collusione, aut remissione exclusa, his careãt, iuxta decretum Bonifacij VII. in c. 11. de clericis non residen. in 6. quod Sacra synodus in vsum reuocat, non obstantibus quibuscunque statutis, & consuetudinibus, & quod omnes diuina per se, & non per substitutos compellantur obire officia. Sandoual. de officio Ecclesiastico 5. parte, cap. 3. nu. 3. & 4.

181 Circa, quod varia dubia † examinanda sese offerunt, & primo dubitatur an d. versic. præterea obtinentibus, comprehendãtur Dignitates principales, & capita Ecclesiarum Collegiatarum; & dicendum est, quod sic, vt censuit S. Congregatio Concilij super eo his verbis: ☞ Ad hanc residentiam tenentur etiam Abbates, & alij Superiores Ecclesiarum Collegiatarum, licet habeant iurisdictionem in Canonicos, & ad hoc cogi possunt ab Episcopis, sub quorum Diœcesi sunt. Alia ibi, Dignitates, comprehẽduntur etiam illæ Dignitates, quæ sunt capita illarum Ecclesiarum Collegiatarum, & quæ etiam essent exemptæ à iurisdictione Ordinarij, & habent tantum iurisdictionem in Canonicos, & deseruientes in illis Ecclesijs, & dicitur in ista declaratione, & habent tantum iurisdictionem in Canonicos, quia, si haberent territorium, & iurisdictionem quasi Episcopalem, non tenerentur ad residentiam chori, & horarum, quamuis tenerentur ad residentiam, sicut Episcopi, de quo infra num. 480.

182 Secundo dubitatur, an obtinens † Dignitatem, maxime principalem, in Collegiata, quæ habet etiã sedem in Cathedrali, excusetur à residentia in Collegiata, & possit residere in Cathedrali, & dicendum est, quod non, vt in vna Vallisoletana residentiæ coram D. Sacrato, in qua prima Iun. 1601. fuit resolutum. ☞ Assignationem sedis in Cathedrali non excusare à residentia in Collegiata, nam aut dicta sedes nõ requirit residentiã, & sine dubio Abbas non excusatur à prima obligatione, aut vero requirit residẽtiã; & nihilominus tenetur Abbas residere in Collegiata: tũ quia illa est dignior sedes, cum ibi sit caput. Abbas in c. extirpandę. §. qui vero, num. 5. vbi Hostiens. nu. 8. de præbend. tum quia Abbas ibi percipit fructus, non in Cathedrali; argum. ca. cum ex officij, de præscrip. & decimo Maij 1602. coram eod. fuit resolutum. Abbatẽ teneri ad residentiam in Collegiata, tam ex dispositione iuris cõmunis cap. ad hæc, versic. cum singulæ, de præbend. cap. fin. de rescript. in 6. Ferrettus consil. 32. num. 14. quam ex dispositione Concilij Trident. sess. 22. de refor. capit. 3. & etiam vigore erectionis, non obstante, quod in Bulla erectionis non exprimatur Abbas, & consequenter nõ comprehenderetur sub dispositione, quod Beneficiati in dicta Ecclesiæ teneãtur residere per glossam in Clement. 2. verb. in eisdem. de ætate, & qualitate, quia id procedit, quia ibi materia est correctoria, secus hic, vbi assistit ius commune. Abb. in cap. relatũ, num. 5. de Clericis non resid. Nec obstare prætẽsam consuetudinem non residendi, quia illa nõ legitime probatur. Nec obstare, quod Abbas habeat aliam sedem in Cathedrali, quia, si sedes in Cathedrali requirit residentiam, potius ex ea inducitur incompatibilitas, quã liberatio a residentia in Collegiata d. cap. ad hæc. nisi aliter appareat dispositum cum explicita scientia Papæ. Nec obstare sententiã D. Orani, quia nõ iustificatur ex actis, & in contrarium stat ius commune, & statutarium istius Ecclesiæ, vnde tãquã notorie iniusta non potuit facere transitum in rem iudicatam. Cæsar de Graffis decis. 2. de solut. De quo etiam infra, numero. 476. vbi dicta videnda sunt.

183 Tertio dubitatur, an habens † Canonicatum, & Monasterium in commendam teneatur in Canonicatu residere? Et dicendum est, quod in Monasterio, nisi illud sit ab animarum cura liberum, vt in sequenti declaratione S. Cõgregationis Concilij. ☞ Obtinens Canonicatum, & Monasterium in commendam ab animarum cura liberum, in Canonicatu residere tenetur. Et cõducit declaratio nona supra adducta hoc capite sub num. 179. quæ ait, quod in Monasterijs, & Abbatijs, quæ cura & conuentu carẽt, non est necessaria residentia. Immo & obtinens Parochialem, & Canonicatum, qui debet residere in
184 Parochiali, vt in constitutione 64. Pij V. † & in declaratione septima adducta sub d. num. 179. si non residet in Parochiali ex permissu Episcopi, debet cogi residere in Canonicatu, vt in sequenti declaratione d. S. Congregationis. ☞ Habens Canonicatũ, & Parochialẽ in duabus Diœcesibus, & nõ residens in Parochiali ex permissu Episcopi, vt tenetur ex Bulla Pij V. cogendus est ad residendum in Canonicatu.

185 Quarto dubitatur habens duas † Dignitates, seu duos Canonicatus ex dispensatione, in qua debeat residere? Et dicendum est, quod in digniori, alias in qua maluerit, vt in sequentibus declarationibus S. Congregationis Concilij; ☞ Prima. Habens duos Archidiaconatus dignitate pares, residere poterit in quo sibi placuerit; si alter est dignior, tenetur in eo residere.

Secunda. Obtinens legitime duas Dignitates, in digniori residere tenetur, & fructus alterius lucratur, non tamen distributiones, & eam tertiam partem Præbendæ, quæ authoritate decreti. sess. 22. de reformat. in quotidianas distributiones est conuersa. Tertia. Obtinens duos Canonicatus tenetur in digniori residere; eius vero, in quo non residet, quotidianas distributiones perdit, in quibus distributionibus intelligitur etiam comprehensa tertia pars Præbendæ, quæ ex decreto Concilij Triden. conuersa fuit in distributiones quotidianas; sed habens plures Canonicatus dignitate pares, vbi pluribus inseruire potest, residere tenetur. Et idem est in habente duas Parochiales vnitas, vt in declaratione 14. & 16. adducta supra sub d. nu. 179.

186 Et habens ex dispensatione duo † Beneficia residentiam requirentia debet residere in eo, quod maiorem necessitatem, seu causam residendi habet; si vero æqualem habent, potest, in quo maluerit residere, vt in sequentibus declarationibus dict.

☞ S. Congregationis, Prima Archiepiscopo Ianuen. Parochiales Ecclesiæ sunt incompatibiles cum Beneficijs, in quibus assignatę sunt distributiones quotidianæ, quas à diuinis absentes amittunt, & illi, qui obtinent duo Beneficia, vel plura cum legitima dispensatione ante Concilium Tridentinum obtenta requirentia personalem residentiam, tenentur residere in quo est maior necessitas, nec propterea possunt alterutro priuari, amittunt quidem distributiones quotidianas eius Beneficij, cuius ministerio non inseruiunt. Secunda, Cardinali Farnesio, Canonici omnes debent in propria Ecclesia residere, & personaliter deseruire eorum muneri, non obstantibus quibuscumque; ille tamen, qui aliud Beneficium ex legitima dispensatione obtinet, quod maiorem, vel æqualem causam residendi habeat, licet non intersit muneri, quod exigit Canonicatus, non potest tamē eo priuari, nec alia pœna affici, nisi priuatione distributionum quotidianarum, nec Concilium Tridet. super pluralitate Beneficiorum prouidet, nisi ad futurum, præterquam in Parochialibus, quas nec etiā per dipensationem ante Concilium Tridentinum obtentam nemo, nisi vnitas retinere potest. Et idē est in habente duas Parochiales vnitas, vt in d. declaratione decimaquarta, vbi dicitur, quod, si non constet quæ sit dignior, residendum est in frequentiori, & si vna, fuerit extra, & altera intra vrbem, residendum est in ea, quæ est intra. Et ad prædicta conferunt quæ tradit post hæc Gonçalez. gloss. 6. num. 268.

Quinto dubitatur, an Capellaniæ, & Beneficia
187 simplicia, † quæ nullos fructus habent in absentia, sed omnes inter Capellanos, & Beneficiatos præsētes distribuuntur absentibus nihil percipientibus, requirant personalē residentiā, sicut Canonicatus, & portiones, ita, vt ea obtinentes ad residētiam pręcise teneantur, & cogi possint, non obstante consuetudine contraria? Et pro parte negatiua faciunt ea, quæ in proposito adducit Nauarrus cons. 4. de Clericis non residentibus nu. 1. 2. & 3.

Nihilominus tamen contrarium fuit decisum
188 per † S. Congregationem Concilij in vna Ianuen. vt in prima declaratione supra adducta, num. 186. & in vna Compostellana, de qua est d. cosil. Nauarri 4. vt in sequenti declaratione. An Capellaniæ in Ecclesia Cathedrali existentes, quarum redditus ex varijs defunctorum redditus, cum onere Missas aliquot, & diuina officia pro animarū salute celebrandi, inter se tantum distribuunt Capellani præsentes, qui onera prædicta per seipsos, & per alios presbyteros quoscunq; persoluūt; reliquis Capellanis, qui præsentes non sunt, nihil percipientibus, personalē residentiam requirant ita, vt qui obtinent, ad residētiam præcise, etiam per priuationem cogi possint, non obstante consuetudine contraria? Multi ex illustrissimis tenebant non posse cogi præcise, & in hanc sententiam inclinabat maior pars, nisi allegaretur alias fuisse in contrarium decisum, quoniam fructus sunt in forma distributionum, vt in Canonicatibus, ideo fuit decisum cogi posse præcise ad residendum, & post hæc tradit Gonçalez gloss. 5. num. 108. dicens istam declarationem originaliter vidisse.

189 Sexto dubitatur, † an, dum Concilium ibi statuit, quod illis non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab Ecclesijs abesse, censeatur tollere consuetudinem, etiam immemorialem.

190 In quo videbatur † respondendum negatiue nam consuetudo immemorialis nunqua censetur sublata, nisi expressa mentio de ea in lege, vel constitutione habeatur, nec comprehenditur in reuocatione consuetudinis, etiam cum dictione, vniuersali, Aymon. Crauetta, de antiquitate temporis 4. p. sectione materia ista, num. 47. Ruinus. consil. 13. nu. 30. lib. 2. Couarruuias plures referens lib. 3. variar. c. 13. num. 5. Auendanno resp. 16. num. 1. Pelaez de Mieres de maiorat. 4. p. quæst. 20. nu. 51. Velazquez in lib. 6. Tau. glossa 11. nu. 9. Flores de Menna, quæstion. 10. nu. 44. & Emmanuel Rodriguez quæst. regul. 1. tomo quæst 9. articul. 5. ad finem cum alijs, & fuit resolutum in causa Palestina iurisdictionis. 25.
☞ Maij 1565. coram D. Orano, immemorialem non comprehendi in reuocatione consuetudinis, etiam cum dictione vniuersali, limitari tamen duobus modus; primo, quando tollitur consuetudo tanquā irrationabilis, & sic procedit, quod tradit Antonius Gabriel. de præscriptione conclusione num. 27. secundo, quando eadem ratio militat in immemoriali & Couarruuias supra, & tradit post hæc Gonçalez gl. 33. nu. 2.

Addo Tertium, quod consuetudini immemoriariali est derogatum per clausulam derogatoriam
191 † consuetudinum etiam iuramento, Apostolica confirmatione, vel alia quauis firmitate roboratarum, & sic videtur intelligere etiam de immemoriali, vt fuit resolutum in causa Cæseraugustana surreptionis Breuium 16. Iunij. 1559. coram Domino Orano, vt per Cor. dec. 34. in Miscellaneis manuscriptis.

192 Similiter sublata† quacunque pręscriptione non censetur sublata pręscriptio immemorialis, Felinus in Rubric. de præscrip. num. 18. Aymon supra, Balbus de præscriptio. 2. p. 3. partis 6. quæst. num. 21. & 5. p. 5. p. pœnitentialis. quæst. 9. Probus ad Monachū in c. 1. de pręscript. in 6. num. 24. Tiraquel. plures referens de retract. conuen. §. 1. gloss. 2. num. 23. & 25. Afflictus decis. 154. num. 5. Boerius decis. 39. nu. 12. Otalora de nobilitate. 2. p. cap. 7. num. 11. Auendanno, Mieres, Velazquez, Flores, & Emmanuel Rodriguez sup. & idem Velazquez in l. 41. Tauri. gl. 1. num. 6.

193 Nisi vbi lex vel priuilegium afficit rem, & facit † eam impræscriptibilem dicendo non posse præscribi. Felin. in cap. accedentes. num. 6. fall. 3. & in capit. cum ex officij. num. 1. & 13. de præscript. Ripa in l. quominus. num. 40. & 101. de fluminibus. Balb. d. quæst. 9. ad fin. Prob. supra. & Tiraquell. num. 25. Antonius Gabriel. d. conc. 1. ex num. 27. & Matienço in l. 3. titul. 10. lib. 5. recopil. gl. 9. quo casu, quicquid dicant Felinus, & Ripa ibi, non sufficeret etiā allegare titulum, seu priuilegium, & ad ipsum præsumptiue probandum adducere immemorialem, nisi data fama tituli, seu priuilegij iuxta dicta, & adducta supra 1. p. capit. 2. num. 38. & in terminis idem Felinus in cap. cum contingat, de foro compet. num. 5. fall. 3. Ant. Gabr. supra num. 33. de quo vide Aymonem. d. 4. p. sect. absolutis a nu. 52. & sectione de materia ista, nu. 96. & ita alias S. Congregatio Concilij declarauit decretum Concilij sessio-
194 ne 24. de reformat. c. 20. † quod derogat quibuscunque consuetudinibus, vt in fine illius decreti, non sustulisse immemorialem, Apostilla cons. 3. Mauar. de officio deleg. & post hæc Gonçalez. d. gl. 33. nu. 5. vt
☞ in declarationibus seqq. Prima Cardinali Pateco Archiepiscopo Burgen. Persistendum est in illa declaratione iam dudum ab hac Congr. facta nempe decretum Concilij sessione 24 cap. 20. non sustulisse imme-

immemorialem consuetudinem, & ideo si Archidiaconi, & Abbates legitime eam probauerint, sinendos esse exercere huiusmodi iurisdictionem. Illud tamen maioris explicationis gratia censuerunt nunc addendum, vt interea, dum illi eam consuetudinem probauerint, amplitudo vestra sola vtrãque iurisdictionem exerceat. Quæ omnia ita ab ea obseruatum iri persuasum habemus Romæ die 27. Septembris 1575. Secunda super dict. capit. 20. Sæpius responsum est hoc decretum Concilij non sustulisse immemorialem consuetudinem. Et ideo si isti inferiores legitime probauerint eam, sinẽdi sunt exercere huiusmodi iurisdictionem; interea tamen, dum illi eam consuetudinem immemorialem probauerint, Episcopi soli hanc iurisdictionem exercere debeant, cum pro Episcopo stent regulæ, & ratio Concilij, & legitime probatur, quod per tres sentẽtias probatum est. Tertia. Congregatio censuit decretum Concilij sessione 24. capit. 20. non sustulisse immemorialem consuetudinem Decano, Capitulo, seu alij inferiori, cognoscendi in criminalibus, & matrimonialibus.

Item eo decreto non comprehendi Abbates, Præpositos, seu Archipresbyteros nullius, qui ordinaria iurisdictione ab immemoriali tempore citra fungũtur.

Item censuit decretum Concilij sess. 6. capit. 4. & sess. 25. cap. 6. non sustulisse facultatem, alias ex immemoriali & laudabiliter obseruata consuetudine Decano, & Capitulo singulares Capituli, ipsiq; subiectas personas cumulatiue cum Episcopo, seorsum tamen ab eodem ipsumque Episcopum toties, quoties sua authoritate vti volentem, non excludendo visitandi, corrigendi, & emendandi, quia Conciliũ non dicitur eam facultatem concessisse. Episcopo priuatiue, quoad alios inferiores Ordinarios, de quorum exclusione non constat, & ab eis debite punitus non est cogendus coram Episcopo denuo se purgare, vel ab eodem iterum puniri. Quarta. Nec quasi possessio immemorialis est sublata. Quæ probanda coram eodem Episcopo, & interim Episcopus ipse, & solus iurisdictionem exerceat.

195 Vnde in vna Veronen. † iurisdictionis. 18. Martij 1596. coram Illustrissimo Pamphilio fuit per Rotam resolutum, quod licet ex Concilio Tridentin. d. cap. 20. §. ad hæc. præseruetur Decano, & Capitulo, seu alijs inferioribus immemorialis consuetudo cognoscendi causas criminales, & matrimoniales, tamen, cum immemorialis probatur, quæ non dicitur ad hunc effectum legitime probata, donec de ea constet per tres sententias conformes, Episcopus solus debet istam iurisdictionem exercere, & in ea manuteneri ex iuris communis assistentia, non aliter probata quasi possessione, cap. cum personæ, post medium, de priuileg. in 6. cum ibi notatis. Caputaquen. decis. 306. p. 1. & 201. part. 2. iuxta dictas declarationes S. Congregationis.

196 Et ita obtinentes Dignitates in † Ecclesia Toletana, & in aliquibus alijs Ecclesiis Hispaniæ prætendunt, non teneri ad residentiam, & non resident quia dicunt esse in consuetudine immemoriali non residendi.

197 Nihilominus tamen in † proposito iuxta subiectam materiam, & mentem Concilij d. cap. 12. versicul. præterea obtinentibus, contrarium S. Congregatio censuit, nempe Concilium sustulisse consuetudinem etiam immemorialem, vt apparet ex sequent. declarationibus super dict. cap. 12. (quod etiã videtur sentire Couarruuias. dict. lib. 3. variar. capit. 13. sub num. 9. & Hoieda de incompatibil. capit. 17. nu. 20.) Prima ibi, aut consuetudinis, etiam immemorialis. Secunda, S. D. N. Greg. XIII. ex sententia Cong. declarauit immemorialẽ consuetudinẽ non excusare a residentia in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus; in Collegiatis autem non insignibus posse excusare, si Ecclesiæ sunt rurales prorsus destitutæ, aut in quibus nunquã antea supra hominũ memoriam solitũ esset residere, aut in quibus adeo tenues redditus essent, vt Canonicos aliunde nõ habẽtes, vnde viuerent, alere nõ possent, & sufficit ad excludendã immemorialẽ, quod aliqui Canonici resederint. Consonat Conciliũ Bononien. titul. 6. de residentia. §. de his, qui ad residentiam tenentur, versic. itaque hi. & §. de causis excusantibus Canonicos à residendo. versic. vltimo. Tertia. Congregatio parua, id est, Illustrissimorum Cardinalium tantũ, censuit immemorialem esse sublatam per Concilium; & statuta iurata nihil valere; vt iam resolutum est, at statuta authoritate Apostolica confirmata non esse sublata per Concilium sess. 24. cap. 12. Ita Episcopo Lamacen. sexto. Septembris 1576. Quarta. Non datur substitutus in loco Canonici absentis ex iusta causa, nec potest compelli Canonicus deseruire per substitutum, sed vt per se deseruiat, non obstante immemoriali consuetudine, quod etiam patet ex declaratione vltima infra adducta. num. 216. & Abulens. infra adducta; num. 235. & ex declarationibus, prima, & secunda adductis, num. 323. & ex sequenti declaratione, & respons. dato Episcopo Se
198 gobien. vndecima Iulij 1590. ad primam, † secundam, & octauam, quam totam hic ponere placuit,
quia deseruit ad alias infra dicenda. Ad primam de residentia Canonicorum, & Dignitatum Congregatio respondit, consuetudinem immemorialem non residendi sublatã esse ex decreto Conc. c. 12. sess. 24. quod si Canonici alia se ratione tueantur, audiendi erunt. Ad secundam respondit eos teneri ad residendum nouem mensibus. Ad tertiam, si locum habet Concilium cap. 3. sess. 21. tunc tertiam partẽ esse accipiendam secundum verum valorem, sed ei remedio locum non esse existimauit, nisi vbi distributiones ita sunt tenues, vt verisimiliter negligantur. Ad secundam censuit huiusmodi inhibitionem, in qua concedenda, nec forma nec tenor sacrarum constitutionum, vt cauetur decreto Concilij sess. 22. cap. 7. seruatus fuit, tanquam nullam iure posse contemni; Ad sextam, respondit curam animarũ, vel esse exercendam per ipsos Canonicos, quibus imminet, aut si minus sufficiant ad iungendos coadiutores ab Episcopo approbatos. Ad septimam, Canonicos, & Dignitates teneri diuina officia per se ipsos obire, itemque Missas maiores canere illis diebus, quibus tenentur. Ad octauam an Episcopus possit habentes officia Archipresbyteratus, operariæ, scholastriæ, & thesaurariæ, quibus in sua fundatione quædã onera fuerunt imposita, licet modo à tempore immemoriali nullũ onus habeant, cogere ad onera in fundatione imposita, nõ obstãte d. cõsuetudine siue desuetudine immemoriali, & ad personalẽ residentiã cõpellere, non obstãte, quod à nõnullis annis non resederint? respõdit posse cogere ad personalẽ residẽtiã, & vt cõpetens in Ecclesia seruitiũ ad formam ab eo præscribendã impleant iuxt. c. 3. ses. 22. Ad nouam, an constitutio quodam facta ab Episcopo, & Capitulo post Concil. Trid. de soluendo certam pecuniæ quãtitẽ ratione nouæ possessionis Episcopatus, & Canonicatuum, & Dignitatum distribuẽdam in fabricam, & salaria Notarij, conuocatorũ, campana-

rij & aliorũ ministrorum Ecclesiæ, quibus iã alias
sunt certa constituta salaria, sit valida, nec ne? S. Do
minus noster ex sentẽtia Cõgregationis respondit
huiusmodi constitutionem seruandam, nihil tamen
ex ea pecunia Notarijs, cursoribus, & campanario,
alijsue Ecclesiæ ministris tribuendum, sed integram
summam in vsus fabricæ conuertendam, atque ita
libenter soluendam, tam a capitularibus, quam ab
Episcopo, cum sperari possit officium, Ecclesiæue
Dignitatem, quæ ob huiusmodi largitatem in ædi-
ficium ornatumue Ecclesiæ facta iunit exordium,
ad mysticam quoque Ecclesiæ ædificationem, fœ-
liciter in Domino processurum. Ad decimam, posse
Episcopum solum visitare capitulares, & bona, eo-
rumque bonorum administrationem, vel quibus si-
bi videbitur adiunctis. Ad vndecimam, solus Episco
pus potest fabricam visitare. Ad duodecimam, Epi-
scopus potest solus, vel ijs qui sibi videbuntur itidẽ
adiunctis, etiam extra gremium Capituli, Canoni-
cos visitare, corrigere, & punire, non tamen pœna
ordinaria, sed extraordinaria, quæ morũ correctio-
nem respiciat; concordia autem, nisi a Sede Aposto
lica ex certa scientia, & cum causæ cognitione con-
firmata fuerit, censetur sublata. Ad decimam tertiã,
Episcopus, non potest recusari in visitatione. Ad de
cimam quartam, An deficientibus examinatoribus
sinodalibus, vel ipsis impeditis, Episcopus, vel Capi-
tulum sede vacante alios possit creare, donec sino-
dus habeatur? censuit ita non posse. Ad decimam
quintam, Abstinere debet Episcopus, & Delegatus
ne imponant pœnam excommunicationis, nisi in
subsidium, & à præceptis cum prolatione pœnæ ex-
communicationis, & si eam imponant, potest appel
lari, & ab ea, nisi quis comminetur, dari vtique ap-
pellationem. Ad decimam sextam. Quando onus
fabricæ non est translatum in populum, potest Epi-
scopus sumere aliquam partem ex aceruo fructuum
communi decimarum pro fabricæ reparat quando
autem ex consuetudine etiam translatum potest po-
pulum compellere, & non potest fructus decimarũ
sumere. Ad decimum septimum. An Canonici Ca-
pituli Ecclesiæ teneantur Episcopo rationem red-
dere administrationis fabricæ Ecclesiæ, & fructus
omnes in vtilitatem eiusdem Ecclesiæ expendere,
non obstante consuetudine immemoriali, respondit
teneri reddere Episcopo rationem, omnesque fru-
ctus in vtilitatem eiusdem Ecclesiæ expendere, nisi
per Episcopum velint visitari pecuniam, quæ in fa-
bricam impendat. Ad decimum octauum, Sub col-
lectores nõ possũt visitari, nec corrigi ab Episcopo.
Ad decimum nonum, cap. 9. sess. 25. habet locum tã
in petitorio, quam in possessorio. Ad vigesimũ. Red
ditus fabricarum potest Episcopus expendere pro
suo arbitrio.

Vnde obtinentes Dignitates in d. Ecclesia Tole-
199 tana, † & alijs Ecclesijs Hispaniæ non possunt ho-
die excusari a residentia, licet ante Concilium essent
in consuetudine immemoriali non residendi. Nec
videntur etiam posse excusari dicendo, quod Conci
lium non sit quoad hoc receptum in dictis Dignita-
tibus, & Ecclesijs. Nam, cum Concilium deroget
consuetudini immemoriali, videtur ei derogare, tã-
quam irrationabili. Couarr. d. lib. 3. vari. cap. 13. sub
num. 5. & sic non videtur excusare non receptio, vt
alias dicitur infra 11. par. cap. 5. nu. 161.

Septimo dubitatur, an, si ante Concilium Tridẽ-
200 tinum † litigatum esset super residentia cum aliqui-
bus Dignitates obtinentibus, qui habuerunt senten
tiam, & rem iudicatam non teneri ad residentiam,
quia probauerunt immemorialem, teneantur nihi-
lominus ad eam post Concilium? & videtur, non
teneri. Nam Concilium hic non derogat sentẽtijs,
vt derogat in cap. 4. sess. 6. & in cap. 6. sess. 25. de re-
format. in qua derogatione comprehenditur etiam
201 res iudicata, † nam licet derogatio sententiarum nõ
comprehendat illas, quæ transitum fecerunt in rem
iudicatam, Alex. cons. 94. num. 2. lib. 2. Decius in l.
res iudicata. num. 3. ff. de reg. iuris. hoc procedit in
rescripto Principis, non autem quando per viam
legis aliquid statuitur, non obstantibus sententijs,
quia tunc tollitur etiam res iudicata, vt fuit resolu-
tum per Rotam in causa Abulen. iurisdictionis. 22.
Ianu. 1588. coram Domino Orano.

Et vbi Concilium non derogat sententijs, non
202 comprehendit casus † per sententiam determina-
tos, vt alias Congreg. censuit circa cap. 8. sess. 7. de re
form. in vna Lucen. iurisdictionis visitandi his ver-
bis. Congregatio Concilij censuit per capit. 8. sess. 7.
præsupposito, quod sententiæ, & concordiæ exclu-
dant Episcopum à visitatione, illis Concilium non
derogasse; cum enim d. capit. faciat diuersas deroga-
tiones, censetur alijs non expressis noluisse deroga-
re, & est alia declaratio super dict. cap. 8. quæ sic ait.
Concilium hic non censetur sustulisse, nec rem iudi-
catam, nec concordias.

Etidem tenuit Rota in vna Legionen. iurisdi-
203 ctionis † de Saldanna inter Episcopum, & Archi-
diaconum de Saldanna 13. Nouemb. 1583. coram
D. Blanchetto, vbi in fine decisionis sic dicitur. Ne-
que etiam obstat decretum Concilij Tridentini, nẽ-
pe capit. 20. sessione 24. quia, vt fuit resolutum ab il-
lustrissimis Cardinalibus, Concilium non compre-
hendit casus per sententiam determinatos, vt in illa
Lucen. cuius copia data fuit; ideo videndum prius,
an d. sententia sit in forma probanti, & quos casus
comprehendat?

Etidem fuit resolutũ in causa Burgẽ. iurisdictio-
204 nis Archidiaconatus de Virbiesca coram † D. Sera
phino, & D. Mantica vt in decisionibus sequẽtibus.

Burgen. iurisdictionis Archidiaconatus de Virbiesca Decembris 1585. coram D. Seraphino.

205 FVit conclusũ † sententiã esse in forma probanti,
cum fuerit extracta citato Reuerendissimo D.
Archiepiscopo, & recognita per vnum testẽ qui est
quartus, nec nõ alij testes deponunt, quod Notarius
de ea rogatus, erat Notarius publicus, fidelis, & lega
lis, & pro tali tentus & habitus, quæ sufficere dixe-
runt in sentẽtia lata ante 70. annos Puteus dec. 151.
& 338. li. 2. quę procedũt de plano, iũcta obseruãtia,
de qua per testes D. Archidiaconi, fuit itẽ decisum
sententiã continere iurisdictionẽ priuatiuã ad Epi-
scopũ, ex eo, quod loquitur de iurisdictione acquisi-
ta mediante vsu longissimi temporis, & sic per præ-
scriptionem, quæ dicitur priuatiua. Calder. de præ-
scriptio. consil. 2. Felin. in cap. Pastoralis, num. 5. de
offic. Ordin. Balb. part. 1. p. 5. pœnitentialis q. 11. nu.
8. cum alijs per informantes deductis, quod etiam
admittitur per Dños scribẽtes pro Archiepiscopo.
Nõ obstat, quod opponitur de notoria iniustitia ex
eo, quod sit cõtra constitutionẽ sinodalem, quia hoc re-
spicit petitoriũ, nec hic potest habere locũ præsum-
ptio iuris, & obseruãtiæ constitutionis sinodalis, cũ
præsũptio cedat probationi, quã habemus ex testibus,

Non

Non obſtant ſentẽtiæ, quæ ex aduerſo deduncuntur latæ per prouiſores Epiſcopi ante Concilium Trident. quia præter quam quod non videntur in forma probanti, illæ ſunt latæ extra diſtrictum Archidiaconatus, & iter perſonas non ſubditas, & pro delictis alibi commiſſis, neque conſtat de aliqua ſcientia Archidiaconi; quæ vero geſta fuerunt poſt Concilium, non releuant, cum fuerint moleſtiæ illatæ prætextu decretorum Concilij, quæ dederunt cauſam huic liti. Quare ſtante deciſione nuperrime coram R. P. D. Blanchetto in cauſa Legionen. iuriſdictionis, quod Concilium non tollit ſententias, & res iudicatas, Domini vnanimiter concluſerunt ſententiam releuare ad effectum, de quo agitur, ſcilicet manutentionis, & ideo dixerunt dandum eſſe mandatum de manutenendo D. Archidiacono.

In eadem 11. *Febr.* 1594. *coram D. Mantica.*

206 ☞ SVpponendo, ſine veri † præiudicio, quod iura nouiſſime in actis producta ſint in forma probanti, & teſtes legitime examinati, die 18. Ianuarij proxime præteriti dubitaui, an releuent ad effectum probandi cõtrauentiones contra mãdatum de manutenendo Archidiacono conceſſum. Et placuit Dominis, vt archiepiſcopus in actis cederet dictis cõtrauentionibus, cum purguari aliter non poſſint, & deinde facta ceſſione diſcuteretur negotium principale; rurſus autem d. die vndecima Februarij, quo dilucidius poſſit intelligi, quibus contrauentionibus ſit cedendum, & vt Archiepiſcopus in poſterum dici non poſſit contraueniſſe, propoſui memorialia loco cauſæ, in quibus, ſcilicet, caſibus Archidiaconus vigore d. mãdati poſſit in quaſi poſſeſſione ſua tueri, & in quibus Archiepiſcopus ſuã quoque iuriſdictionem valeat libere exercere. Itaque in primis placuit Dominis Archiepiſcopũ poſſe Arcbidaconatũ viſitare, ita tamen, vt viſitatoris officiũ non excedat, & conſequenter non valeat Clericorum crimina coercere, ſed debeat Inquiſitiones ei d. Archidiacono derelinquere, vt in c. 1. §. ſane, de cenſib. in 6. & hoc dicebant etiam Domini fuiſſe deciſum corã R. P. D. meo Blãchetto in Legionen. iuriſdictionis ſeptima Februarij 1583. Cæterum crimina, quæ ſunt notoria ita, vt nulla tergiuerſatione celari poſſint, nullaque indigẽt probatione, poſſe eum corrigere, & pœnam pro illis debitã inſligere, vt in d. §. ſane, expreſſum eſt; verũ, quia multa dicuntur eſſe notoria, quæ non ſunt c. conſuluit. de appel. & ibi Baldus explicuit, idcirco placuit etiã conſtare debere ea eſſe notoria ita, vt ſuper his negligentia inferioris notari poſſit, vt in d. §. ſane, & ibi Francus declarat, nu. 3. & Alex. conſ. 186. in fi. & nu. 15. lib. 2. & late Felin. in c. cum ordinem, nu. 31. cum ſeqq. de reſcript. Secundo etiam placuit Archiepiſcopum non poſſe in cauſis prioris inſtantiæ ſuam iuriſdictionem exercere, nec recipere appellationes, niſi a ſententia diffinitiua, vel ea, quæ vim habeant diffinnitiuæ, cum Archidiaconus ſit in quaſi poſſeſſione exercendi iuriſdictionem priuatiue ad Archiepiſcopum, & quoad eam habeat etiam mandatum de manutenendo, quod, cum ſit generale, complectitur omnes caſus, in quibus aliud in ſpecie nõ probatur. l. in fraudem. §. vlt. de teſtament. milit. coniuncto c. 2. in fi. de coniugio leproſorum, cum alijs adductis à Curtio Seniori conſil. 10. num. 2. & 3. & Iaſon in leg. à diuo Pio, in princip. num. 7. de re iudicat. Dec. conſilio 142. nu. 4. & Natta conſil. 199. nu. 10. neque quoad hoc neceſſariam eſſe aliam declarationem. Tertio etiam placuit Archidiaconum nõ poſſe vti monitorijs generalibus pro reuelatione in forma ſignificauit, quia S. Concilium Triden. hanc facultatem ſolis Epiſcopis tribuit, & non inferioribus Prælatis, vt in c. 5. §. quapropter, de reformatio. ſeſſ. 25. Quarto etiam placuit Archiepiſcopum poſſe concedere licentiam Clericis, vt a ſuis Beneficijs ex cauſa rationabili abeſſe poſſint, ſecundum quintam Concilij ſanctionem in cap. 1. de reformatio. ſeſſ. 23. ſimiliter eum poſſe concedere facultatem prædicandi in Eccleſijs ipſius Archidiaconatus, vt c. 2. ſeſſione quinta, & ſimili modo poſſe eum monialibus concedere licentiam emmittẽdi profeſſionem, quæ aliter fieri non poteſt, vt colligitur ex eod. Concilio c. 16. ſeſſ. 25. item poſſe eum dare facultatem, vt ex vrgenti neceſſitate, vel euidenti vtilitate, & ſeruata debita ſolemnitate, poſſint alienari bona Eccleſiæ iuxta c. 1. de reb. Eccleſiæ. li. 6. Abbas in c. nulli, n. 5. eod. & in c. cũ Apoſt. nu. 5. & 9. de his quæ fiunt à Prælatis.

In ead. 16. *Nouemb.* 1594. *coram eod. D. Mantica.*

207 ☞ FVit deciſum † ſententiam à R. P. D. meo Decano latam eſſe confirmandam, quia iuſſe pronuntiauit iuxta tenorem ſententiæ de partibus anni 1512. quæ cum eſſet tranſacta in rem iudicatam, non fuit à S. Concilio Tridentin. ſeſſion. 24. cap. 20. de reformation. ſublata. nequæ enim poteſt in dubium reuocari, quin illa ſententia intelligatur de iuriſdictione competente Archidiacono priuatiue ad Archiepiſcopum; Primo, quia loquitur de iuriſdictione acquiſita ex poſſeſſione, vſu, & conſuetudine ipſius, & anteceſſorum ſuorum, per quam quidem conſuetudinem, & præſcriptionem longiſſimi temporis acquiritur iuriſdictio priuatiue ad Superiorem cap. irreſragabili. §. exceſſus, de officio Ord. Abbas in cap. auditis, num, 14. de præſcript. & in cap. paſtoralis, num. 7. & Felinus num. 11. de officio Ord. Calder. conſil 2. de præſcript. Balb. part. 1. part. quintæ pœnitentialis, quæſt. 11. num. 8. Secundo, quia in ſententia dicitur Epiſcopum non poſſe ponere Vicarium, neque aliquem alium iudicem in d. oppido de Virbieſca, neque in oppidis, & locis eius Archidiaconatus. Vnde, cum ſententia prohibeat, ne Archiepiſcopus poſſit ponere Vicarium, neque aliquem alium iudicem in dictis locis, conſequens eſt, vt eum excludat ab exercitio iuriſdictionis; quia deputatio Vicarij, ſeu officialis eſt actus iuriſdictionis, Ruin. conſ. 2. nu. 4. lib. 4. neque ſententia poteſt reſtringi ad Eccleſiam, & perſonas oppidi de Virbieſca', quia expreſſe loquitur etiã de alijs oppidis, & locis eius Archidiaconatus. Tertio, quia huiuſmodi etiam interpretatio fuit recepta ex obſeruantia ſubſecuta, vt probatur ex iuribus in actis ab Archidiacono productis, quæ quidem obſeruantia eſt cuiuslibet diſpoſitionis interpres. l. quædã. de rebus dub. l. ſi de interpretatione. & l. minime. ff. de legib. Gabri. qui alios conſonantes refert conſ. 66. nu. 24. lib. 2. & de ſentẽtia loquitur in ſpecie Craueta. cõſ. 10. n. 9. neq; obſtãt iura Archiepiſcopi cũ depoſitionibus teſtiũ, ex quibus dicitur probari aliud etiã fuiſſe obſeruatũ, quia præterquã quod illa iura cũ non ſint in forma probãti, & teſtes nõ ſint legitime examinati in hoc dubio, ſunt circũſcripta, fuit etiã dictũ eos actus iuriſdictionales lõgo ex interuallo ab anno 1531. fuiſſe ſubſecutos, & ideo illi intelli

guntur actus turbatiui, qui non possunt infringere præscriptionem ab Archidiacono completã, & per sententiam, quę transiuit in rem iudicatã confirmatã. Dd. in c. auditis, de præscrip. vbi Abb. nu. 3. notat, quod interruptio post completã præscriptionẽ, non lædit ius quæsitũ, nã ad tollendã præscriptionẽ completã requiritur tẽpus ad præscriptionẽ præstitutũ, vt scribit idem etiam Abb. cons. 94. in fi. li. 1. neq. obstat, quod Archidiaconus nõ sit tutus immemoriali præscriptione quia sufficit ei res iudicata, quæ a S. Concilio Tridentino non tollitur, vt dictũ est, neq; ad rem pertinet, quod illa sententia sit sine actis, & ideo non debeat excutioni demandari. Mohed. dec. 319. alias 11. de re iudicata & 148. alias 3. nu. 1. de testibus quia, cum sit antiqua, pro ea præsumitur etiã sine actis, tam quoad iustitiam, quam quo ad solemnitatem. Curtius Senior in l. admonendi, nu. 172. de ireiurando. Cassad. decis. 3. nu. 2. de procurator. Puteus. 338. lib. 2. Ripa respon. 1. nu. 14. & 25. de iure patr. lib. 2. & quoad istum effectum sententia intelligitur antiqua etiam ex spatio. 50. 40. vel 30. annorũ Puteus. d. decis. 338. & Ripa. d. resp. 1. n. 9. sine dubio putat tẽpus. 45. annorũ antiquũ esse, in proposito autem adhuc longius tempus vsque ad annum. 1577. quo lis mota fuit transactum est. neq; etiam refragatur quod illa sententia fuerit lata in iudicio possessorio tantum, quia immo petitorium etiam complectitur, nam nititur ex possessione, vsu, & consuetudine longi temporis, quæ dicitur præscriptio & ad proprietatem, seu vtile dominium pertinet, & finem litibus imponit. l. vltim. in fin. & notat Bartol. in princip. C. de edict. D. Adr. idem Bart. in l. vlt. nu. 3. ff. pro suo, & in l. 1. §. vlt. ff. ad Tertullia. & in l. trãsacta, de verb. significat. Deci. cons. 272. nu. 6. prætetera in 6. sententia dicitur ad Archidiaconum pertinere correptionem, visitationem, & prouisionẽ omnium Beneficiorum d. Ecclesiæ & personarũ illius, quod quidem verbum pertinere, late patet, ad petitorium etiam refertur. l. verbum pertinere, de verb. significat. Rota dec. 9. de causa poss. in nouis, & 49. de rescript. in antiq. Aret. cons. 6. num. 8. item cum in d. sententia dicatur Episcopum non posse ponere Vicarium, neque aliquem alium iudicem in d. oppido de Viib·esca, neque in locis eius Archidiaconatus apparet petitorium esse comprehensum.

In eadem 13. Jan. 1595. coram eodem D. Mantica.

208 Placuit Dominis † non esse recedendum à declarat. facta die 16. Nou. prosime præteriti vt sententia lata a R. P. D. meo Decano in fauorẽ Archidiaconi debeat confirmari; nec obstat, quod sententia de partibus lata de anno 1512. es qua potissimũ sententia Rotalis nititur, sit sine actis, & ideo nõ faciat fidem, nec debeat executioni demandari secundum stilum Rotæ. Mobed. decis. 319. alias, 11. de re iudi. & 148. alias. 3. nu. 1. de test. fuit dictum coram eodẽ D. Decano in Meliten. pręcedenti. 5. Dec. 1578. quia id locum non habet quando sententia est antiqua, & habuit effectum, quia ex obseruantia subsecuta pręsumitur iustificata; in casu autem proposito obseruantia probatur ex iuribus in actis ab Archidiacono productis, neq; ad rẽ pertinet, quod ex cõmissionib⁹ ab Archidiacono impetratis anno. 1517. & alijs sequẽtibus & iuribus inductis ab Archiepiscopo appareat d. obseruantiam nõ fuisse absque contradictione Archiepiscopi, quia ex perturbationibus Archidiacono, post aliquod temporis interuallum illatis, & inhibitionib⁹ ab eo obtẽtis, nõ modo nõ tollitur obseruãtia subsecuta, sed magis cõfirmatur. Nã quasi possessio Archidiaconi in exercenda iurisdictione priuatiue ad ipsum Archiepiscopum comprobatur, neque enim requiritur obseruantia longi temporis, sed sufficit per aliquos actus ita fuisse obseruatum, quia optima est pręsumptio, quę ex effectu subsecuto colligitur, l. sed Iulianus. §. proinde. ff. ad Macedon. l. quædam sunt. de rebus dubijs. Decius consil. 36. columna tertia in fine. Alben. consil. 104. numero quarto. nam simili quoque modo obseruantia, quæ habet vim declarationis, non eget longi tẽporis præscriptione. Butrius in capite vltimo, numero quadragesimoseptimo de consuetudine. Castrensis. consil. 347. num. 4. lib. 1. Alexander 137. nu. 21. libro, 2. & octauo, nu. 6. lib. 6. Aret. consil. vndecimo numero quinto. Crauetta qui alios etiam refert consil. 118. numero secundo & 201. numer. duodecimo. neque etiam dici potest eum, qui iudicem adiuit, & inhibuit, & coram eo ius suum prosecutus fuit, suam amittere possessionem. Baldus, in capite querelam. colũna tertia & vltima, de elect. Afflictus decisione 398. num. septimo. Puteus decisione. 319. numero secundo, libro secundo, quod multomagis est recipiendum, quando lis cepta non fuerit agitata, sed deserta, vt in casu proposito, in quo non constat de reproductione citationis; neque etiam obstat testis in Curia pro Archiepiscopo examinatus anno 1581. qui de visu deponit a 30. annis Archiepiscopum, & Archidiaconum de causis cognouisse cumulatiue, & præuentiue, quia ille est vnicus, & ideo fidem non facit. l. vbi numerus. ff. de testibus. l. iurisiurandi. C. eodem, præsertim, cum aliud ex testibus, & scripturis probet. Item quia dictum secundum ipsemet restringit post Concilium, & contradictiones Archidiaconi fatetur. Præterea sufficit, quod sententia prius fuerit per aliquos actus, & aliquo temporis spatio obseruata, quia effectus subsecutus, & rerum exitus demonstrat id verum esse, quod dicitur, vt notat Decius in capite ad audientiam, num. 1. de appellatione. & Crauetta cons. 201. num. 11. in fine & 12. cum alijs supra citatis, siquidem effectus a prædominio vincit etiam naturam. Sylues. Aldobrand. consil. quinquagesimo secundo nu. 17. atque es his Domini censuerũt persistendũ esse in decisis.

209 In eadem † causa. 23. Iun. & 3. Iul. 1595. coram D. Lita Domini steterunt in decisis, & denegata est remissoria Archiepiscopo.

210 His tamen non † obstantibus, in proposito dubio contrarium dicendum est, nempe obtinentes Dignitates teneri ad residentiam, etiamsi ante Concilium cum eis esset litigatum super residentia, & habuissent sententiam, & rem iudicatam in fauorẽ, quia probauerunt immemorialem non residendi, nam cum sententia illa, & res iudicata fundetur, & innitatur consuetudine immemoriali non dat plus roboris illi, quam de se habet, sed solum imponit finem liti, & sententia non dat ius, sed declarat competere ex illa consuetudine l. sicuti. §. sed si quæratur ff. si seruitus vendicetur. Et ita alias in simili circa

211 dict. cap. 20. sess. 24. fuit declaratum † per S. Cong. his verbis. Quia in fine huius decreti est derogatio priuilegiorũ, dub. an hoc decretum sustulisset etiã res iudicatas, quæ innituntur priuilegijs ante ipsum Concil. obtentis. Congregat. censuit affirmatiue, scilicet sustulisse, quia sententia, cum innitatur priuilegio, non dat plus roboris priuilegio, quam de se habet, sed solum imponit finem liti, ita

dic 9.

die 9. April. 1587. in vna Salamantina Sixtus V. au-
dita relatione Cong. respondit, atque ita mandauit
212 in similibus responderi. Nec obstāt † in contrariū ad
ducta, nā procedūt vbi nō constat sententiā, & rem
iudicatam fundari, & inniti fundamento reuocato:

213 Octauo dubitatur, † an per Concil. ibi censeatur derogatum statutum, etiam a Sede Apostolica confirmatum, per quod conceditur vltra tres menses abesse. Et videtur, quod sic, attenta vniuersali posita ibi, cuiuslibet statuti, ex Bonifa. in Clem. dudum, §. nos etenim. nu. 14. de sepul.

214 Nihilominus tamē † respondetur negatiue, propter duplex vinculum, ex glossa. verb. pacta. in d. §. nos etenim, quam sequuntur Feli. in c. constitututus, nu. 21. de rescript. Staphil. de literis gratiæ. nt. de vi, & effectu clausular. §. verb. contrarijs quibuscumque, quod operentur. Rebuffus. in concordatis in forma mandati Apostolici, verb. confirmatione, Put. decis. 172. nu. 2. lib. 3. & flores de Mena plures referens, q. 10. nu. 41. & seq. & ex dec. Achillis. 1. de confirmatione, alias 60. in impressis. Rota, dec. 457. nu. 9. p. 1. diuers.

215 Et ita in causa Salamantina iurisdictionis, 14. Decem. 1579. coram. D. Seraphino fuit resolutum c. 3. sessione. 24. non derogari consuetudini confirmatæ.

216 Et ita in terminis S. Cong. † Concilij respondit Archiepiscopo Valentino his verbis, Cong. declarauit statutum, quo permissum est Canonicis quatuor menses quolibet anno ab Ecclesia abesse, si a Sede Apostolica confirmatū est, non esse sublatū a Concilio, sess. 24. c. 12. & ideo obseruari debet, die. 26. Iun. anno 1576. Est etiā declaratio 3. sup. adducta, n. 197. & alia quæ sic ait, Statutū per quod cōceditur abesse, vltra tres menses ab Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis, si à Sede Apostolica fuit confirmatū, nō cēsetur derogatū per Conciliū, alia ibi, Non obstātibus qibuscūq; statutis, & cōsuetudinibus, etiā immemorabilibus, non tamen sustulit hoc decretū fundationes, nec confirmationes Apostolicas. Cōsonat. d. Concilium Bononien. tit. 6. de resid. §. de his qui ad residentiā tenentur, vers. itaque hi, & §. de causis excusantibus Canonicos a residē. vers. quod si haberet.

217 Et ita etiam † alias S. Cong. declarauit, quod Concordiæ à Sede Apostolica confirmatæ non censentur sublatæ per Concil. sess. 6. cap. 4. & sess. 25. c. 6. de refor. vt in declaratio. sequenti. Prima sup. d. cap. 4. Fuit resolutum à Rota, & Congregat. Concilij de mente Greg. XIII. hunc tex. non tollere concordias confirmatas a Sede Apostolica. Secunda, An per Cōcilium, sess. 6. c. 4. & sess. 25. c. 6. derogatum sit cōcordijs non cōfirmatis per Sedem Apostolicam. Cong. Concil. censuit derogatum esse concordijs, præterquam confirmatis à Sede Apostolica, reliquas suos dumtaxat tenere authores.

218 Sed succedit difficultas, an id solum procedat † in statutis confirmatis ex certa scientia, & cum causæ cognitione, an vero etiam in confirmatis in forma communi? & videbatur procedere etiam in confirmatis in forma communi.

219 Nam etiam in his concurrit † duplex vinculum, cum statuta ista ante Concilium alias valida præsupponantur, & sic verificetur conditio cōfirmationis in forma communi, & conducunt tradita per Decium, in rub. de confirm. vtili.

220 Et quod derogatio generalis † non tollat confirmata in forma communi, docet Curtius iunior in l. more, nu. 41. ff. de iurisdict. omnium iudic. & videtur de mente d. gl. & sequaciūm in d. §. nos etenim. Rotæ, & aliorum per Achillem sup. qui ad istum effectum non distinguunt inter confirmationem ex certa scientia & in forma cōmuni, & ita alias dederunt suum votum D. Robusterius Episcopus Oriolen. & D. Seraphinus Cardinalis Illustris. tunc Rotæ Auditores doctissimi per S. Cong. Concil. in causa Abulen. iurisdict. inter Episcopum D. Fratrem Petrum Terminium, & Capitulum.

221 Nihilominus tamē † S. Cong. declarauit, illas tantum confirmationes esse pręseruatas in decretis Cōcilij quæ emanarunt ex certa scientia, & cum causæ cognitione; nam in confirmatione in forma communi nō censetur, concurrere duplex vinculum considerabile cum istius generis confirmatio parum, aut nihil operetur. glos. in c. 1. de confir. vtili. verb. confirmationem, & in c. 2. ne sede vacan. verb. in forma cōmuni, Card. cons. 64. n. 6. Imola in c. penul. in fi. de confirm. vtili. Curtius iun. cons. 213. nu. 6. Cassad. dec. vnic. nu. 2. de confirm. vtili Mandos. reg. 22. q. 10. nu. 9. & 10. & de signatura gratiæ, tit. de confirm. vers. confirmationum altera, & versic. & hæc confirmatio, & Emman. Rodrig, q. reg. 1. tom. q. 8. art. 3. & tradit Gonçalez, gl. 25. nu. 14.

222 Quæ declararatio S. Con. † sic se habet, Præsupposito decreto S. Cong. quod concordiæ à Sede Apostolica confirmatę non censētur sublatæ per Concilium, sess. 6. c. 4. & sess. 25. c. 6. an censeātur præseruatæ concordiæ confirmatæ in forma communi, an vero illæ tantū, quæ fuerunt confirmatæ, ex certa scientia. Cong. auditis vtrisque aduocatis, eorumq; rationibus diligenter perpensis, censuit illas tātum confirmationes intelligi præseruatas in decretis Cōcilij, quæ manarunt ex certa scientia, & cum causæ cognitione. die Iouis. 13. Nou. 1586. Idem etiam habetur in declaratione Segobien. supra adducta, nu. 198. ad 12.

Quod procedit etiam, quod simul concurrant
cōsuetudo immemorialis, concordia, & cōfirmatio
223 Papæ † in forma cōmuni in terminis. d. c. 6. quod de-
rogat etiam consuetudinibus, etiam immemoriali-
bus, vt declarauit S. Cong. de anno 1593. in causa
Conchē. iurisdictionis, de qua infra, his verbis. Cōg.
Concilij censuit concordiæ confirmatæ a Papa in
forma communi, cum qua concurrit consuetudo
immemorialis fuisse etiam per Concilium deroga-
tum. Quæ iuxta istam declarationem fuit in Rota
expedita per D. Manticam.

224 Et fuit dictum in causa Veronen. † exemptionis 27. Maij. 1594. coram D. Pamphilio his verbis. Non obstat consuetudo immem. cotenta in articulis capituli, quia est sublata per Trid. quod in c. 6. sess. 25. expresse derogat consuetudini immem. & procedit, etiam quod simul concurrant consuetudo immem. concordia, & confirmatio Papæ in forma communi, vt tenuerunt illustrissimi Cardinales S. Cōci. interpretes de anno preterito in causa Conch. iurisdictionis, quæ iuxta prædictam resolutionem fuit in Rota per D. meum Decanum expedicta.

Vnde in nostro proposito, etiā si cōcurrat immē.
225 statutū, & confirmatio in forma cōmuni non † suffra
gabūtur aduersus d. decretū. sess. 24. c. 12. de reform.

Intellige autem censeri præseruatam d. confirmationem ex certa sciētia, quando in derogatione nulla facta est mentio de confirmatione Apostolica, alias enim vbi in derogatione fit mentio de confirmatione Apostolica, intelligitur etiā ex certa scientia maxime si additur, aut alia quacumque firmitate, seu alio quouis præsidio, glossa Zenzelini in extrauag. suscepti, de electio vers. cōfirm. in extr. Io. 22

226 Illa vero dicitur † confirmatio ex certa scientia, &

cum causæ cognitione, in qua est in certus tenor rei
confirmatæ, vel saltem narratur eius substantia, &
est expedita præcedente solita discussione. Roma.
227 cons.237.nu.7.& 336.n.2.vbi† Hot. Mandos. Doct.
in c.1.de cōfirm. vtili. Decius in c.porrecta. n.15. &
c.penul.eod.tit.cum alijs per Her.Gab.cons.183.n.
14.lib.2.Molina de Hispan.primog. lib.2.c.7. nu.9.
Mascar.de probatione.concl.228.Io.Guttierr.cons.
21.nu.5.& Velazquez in l.42. Tauri.glossa.3.n.5.&
Rota dec.455.n.3.p.2. diuersorū & fuit resolutū in
causa Calciaten. iurisdictionis.16. Ian.1587.coram.
D.Rubeis,& in causa Abul.iurisdictionis.22. Ianu.
1588.coram D.Orano, & in Burgen. iurisdictionis.
3.Maij.1589.coram D. Pamphilio, & in Saguntin.
iurisdictionis 27.Apr.eodem anno, & in Conchen.
iurisdictionis.2. Apr.1593.corā D.Mantica,& in d.
Veron. exēptionis.27. Maij.1594. & in alijs causis.
228 Dixi,& est expedita.† Vt in d.Sagūtina,& in Bur
gen.nam ante literarum expeditionem non potest
dici adhibita causæ cognitio, vt in d.Calciaten.& in
d.Conchen.
229 Quæ etiam causæ † cognitio excluditur in con-
cordia quæ est inter partes,quando cōfirmatio con-
cordiæ fuit obtenta ad supplicationem vnius partis
tantum. Hostien.in sum.de confirm. vtili.§.qualiter
facienda sit.vers.hoc teneas. Butrius in d.c. penul.n.
9. Bald.in margarita.versic. confirmatio ex contra-
ctu,& consil.475. nu.3. lib.1. Calcan. cons.30.nu.7.
Roder.Suarez allegat.14.nu.1. & fuit resolutum in
d. Abulen.& in d. Veronen.
Sed an confirmatio,in qua adest clausula ex certa
230 scientia,non tamen est insertus tenor,† aut narrata
substantia rei confirmatæ,sit ex certa scientia,an ve
ro in forma cōmuni; Abb.in cap.examinata,de con-
firm.vtili.ad fin.& Roma.d.cons.327.n.7.& Decius
in d.c.porrecta,n.15.tenent esse ex certa scientia, &
sequitur Rota in d. Abulen. & in d.Burgen.& Rota
decis.780.nu.5.p.1. diuer.ait, cōfirmationem esse in
forma communi,cum in eis deficiat clausula,ex cer
ta scientia,& in dubio confirmationem præsumi in
forma communi, atque adeo clare sentit confirma-
tionē in qua adest clausula,ex certa sciētia,esse ex cer
ta scientia,& nō in forma cōmuni,idē tenet. Anto.
Ga. plures referens de clausulis.conc.1.n.1.2.& 3.di
cens clausulam,ex certa scientia, actum nullum, &
in validum confirmare,& statuta iniusta,& iuri cō-
muni contraria, & Velazquez supra nu 6. P. Moli-
na de iustitia.to.1.tract.2.disput.174. & tertio tom.
disputat.597.& videtur Mascardus sup.nu.6.
231 At in vna Romana† Secretariatus.10.Apr.1592.
coram D. Seraphino fuit dictum confirmationem,
etiam cum clausula,ex certa scientia, laborantē de-
fectu intentionis ob tertij præiudicium non intelle-
ctum nihil operari. Castrens.consil.84.n.4.lib.2. quē
refert & sequitur Alex.consil.122. & ibi additio lit.
A.li.4.& Rotā alias in d. Calciatē. corā Rubeis,16.
Ian.1587.deide postea corā eod.Seraphino resoluis-
se confirmationem non posse dici vere ex certa sciē-
tia,non obstante appositione d.clausulæ, nisi totus
tenor,tunc Papæ innotuerit,& fuerit insertus,Fer-
rettus cōs.38.n.5.Dec.cōs.33.n.5. Gozad.cōs.9.n.8.
232 Et similiter in vna Mediolanen.fructuū † 24. A-
pril.1592.coram D.Blanchetto fuit resolutū. Clau-
sulam Motu proprio non tollere defectum intentio
nis, Egid.decis.392.& 475.neque etiam clausulam,
ex certa scientia,quia non operatur,quoad ea, quæ
sunt facti, Decius,& Goçad.ibi Put.dec.70.n.4.li.3.
Anton.Gabr.supra nu.46 47.& 51.Vantius de nul-
lit.tit.quis possit dicere de nullitate.nu.18.

233 Ego dicerem confirmationem, in qua apposita †
est clausula,ex certa scientia,esse confirmationem,
ex certa scientia, & non in forma communi ad effe-
ctum confirmandi actum, alias de iure inualidum,
iuxta adducta, nu.230. non tamen tollere defectum
intentionis, nec purgare vitium surreptionis. Ripa
respon 6.nu.10.lib.2.quē refert Ant. Gab.sup.n.25.
Molina d.li.2.c.7.n.15.& Io.Guttier. d.cons.11.à n.
13. & Rota in Cæsaraugustana exēptionis 20. Maij
1585.coram D. Orano, quando notorie de eo con-
stat. Rota dec.36.nu.6.13.& 14.p.2.diuer.& id vult
P.Molina sup.præterea confirmationem, cum clau
sula ex certa scientia,non posse dici,ex certa sciētia,
& cum causæ cognitione, ex quo enim non est inser
tus tenor, aut narrata substantia rei confirmatæ nō
potest dici adhibita causæ cognitio,& sic istam con-
firmationem non esse præseruatam in decretis Con
cilij,& ita procedet dec.in d.Calciaten.
234 Nec clausulæ,quorū tenores,† & supplentes om-
nes facti,& iuris defectus,faciunt, vt confirmatio sit
ex certa scientia, quia illa solum deseruit ad tollen-
dam surreptionem,iuxta cōs.Butrij,2. de quo infra
nu.305.& fuit in proposito resolutum id d. Abulen.
& in d.Conchen.iurisdictionis licet contradicat Ve
lazquez sup.nu.4.hæc vero nō supplet,nisi defectus
iuris positiui specificatos in literis. Ferrettus consil.
38.nu.3.& fuit resolutum in d.Calciaten.& in d. A-
bulen.iurisdictionis.
235 Et iuxta supradicta,†cum in Ecclesia Abulen.ad-
sit statutum antiquum, quod est 16. in ordine, per
quod cōceditur eius Beneficiatis abesse quolibet an-
no quatuor mensibus, & pro parte D.Fratris Petri
Terminij Episcopi Abulē. propositū esset in S.Cōg.
sequēs memoriale, Illustrissimi Domini decreto S.
Concilij Triden.sess.24.c.12.de reform.cauetur, ne
obtinentes in Ecclesijs Metropolitanis, Cathedra-
libus,vel Collegiatis Ecclesijs Dignitates, Canoni-
catus, seu Portiones possint vigore cuiusuis statuti,
siue consuetudinis recreationis causa vltra tres mē-
ses ab eisdem Ecclesijs abesse, Decanus,& Capitulū
Ecclesiæ Abulen.prætendunt in vim cuiusdam præ-
tensi statuti,siue consuetudinis, non obstante præ-
dicto decreto, posse ex d. recreatione abesse a serui-
tio, & residentia eorum Ecclesiæ per quatuor men-
ses, & interim non solum Præbendarum grossam,
verumetiam quotidianas distributiones, ac si diui-
nis interessent, lucrari. Reuerendissimus dominus
Episcopus videns ex huiusmodi prætensione cul-
tus diuini augmentum lædi, eamque esse de directo
contra dispositionem prædicti decreti, recurrit ad
S.Congregationem supplicans declarari duo; vnū,
an d. decretum c.12. sess.24. sustulerit quascumque
consuetudines,& statuta, quæ longius tempus triū
mensium indulgebant. Secundum, an in dictis tri-
bus mensibus, quibus possunt recreationis causa ab-
esse à residentia Ecclesiæ,lucrentur quascumque di-
stributiones quotidianas, quocumque nomine nū-
cupentur, & ex quacumque causa dentur,& distri-
buantur,& quatenus declarationes super præmissis
per S.Congregationem faciendæ sint, supplicatur
rescribi Reuerendissimo Episcopo, vt illæ in d. Ec-
clesia obseruentur. Sic responsum est. Reuerendissi-
mo D. vti Fratri Episcopo Abulen. Reuerēdissime
D.vti Fr. vidit S. Congreg. Cardinalium Concilij
Triden.interpretum libellum,qui cum his erit lite-
ris,censuitque donec,& quousq. Rota decreuerit cō
firmationem statuti Ecclesiæ Abulen. valida & le-
gitimam,esse seruandum decretum Concilij prædi-
cti,sess.24.cap.12. de absentia trium mensium, non
obstante

obstante quacumque consuetudine, etiã immemoriali; interea vero absentes non lucrari distributiones quotidianas; quod ideo ad amplitudinem suam præscripsi, vt cum illi nota sit Congregationis sententia eam obseruandam curet; & bene valeat in domino, quem ei propitium precamur. Romæ die 3. Augusti. 1586. amplitudinis tuæ Reuerendissimæ, vti Frater studiosissimus,

A. Card. Carrafa.

236 Quæ declaratio, cum pro parte d. domini † Episcopi fuisset intimata capitulo, seu punctatoribus chori, qui id retulerunt in Capitulo ordinario, die. 8. Octobris 1586. Capitulum statim respõdit, quod illi obediebat, & quod fieret computatio, seu numeratio iuxta d. declarationem, nempe, quod omnes dies trium mensium numerarentur in requie, id est cum horis, & distributionibus, postea tamen cum Capitulares absentes à dicto Capitulo reclamassent in Capitulo contra d. resolutionem factam eis absẽtibus, & non vocatis allegando d. statutum esse confirmatum in forma specifica per Leonem X. & Iulium III. & consequenter non esse derogatum per Concilium, d. cap. 12. fuit ordinatum per Capitulũ, quod, donec per suam Sãctitatem, vel S. Congregationem aliud declaretur, visis dictis confirmationibus, & statuto, Beneficiati dict. Ecclesiæ gauderent absentia quatuor mensium, sicut antea, & ita adhuc absque controuersia obseruatur in d. Ecclesia d. statutum de absentia quatuor mensium.

237 Quod re vera apparet confirmatum, † ex certa scientia, & in forma specifica per Leonem X. in Bulla confirmationis statutorum, anno 1519. in qua inter alia narratur substantia d. statuti per hæc verba.

☞ Et ad hoc, quod quis ex eisdem Canonicis, & Dignitates obtinentibus, ac Beneficiatis, etiam post 1. & 2. residentiam huiusmodi, eosd. fructus, redditus, & prouẽtus integre singulis annis percipere possit, residentiam octo mensium continuorum, vel interpollatorum, quolibet anno facere teneatur, & alias facta residentia personali per quatuor menses continuos, vel interpollatos pro rata tangenti fructus prędictos lucretur.

238 Nec obstat, † quod Papa ibi confirmat statuta licita, honesta, & sacris Canonibus non cõtraria, quia vltra, quod d. statutum de absentia quatuor mensiũ ante Concilium erat licitum, & honestum & sacris Canonibus non contrarium respondetur, quod, cũ Papa ibi non solum confirmet dict. statutum, & alia in specie, sed etiam in genere, alia statuta dict. Ecclesiæ, etiam per Alphonsum Carillo Episcopum Abulen. & Capitulum in libro recopulata d. clausula, licita, honesta, & sacris Canonibus non contraria, nõ refertur ad d. statutum, & alia in specie confirmata, de quibus Papa explicatam scientiam habebat, sed ad confirmata in genere, vt fuit alias resolutum in vna Legionen. iurisdictionis vndecimo Maij 1580. coram D. Seraphino.

239 Et magis specifice fuit d. statutum † confirmatum per Iulium III. in Bulla, seu literis S. pœnitentiariæ infra adducta dubio 10. nu. 254.

240 Neque obstat d. declaratio † S. Congregationis obtenta per D. Episcopum Terminium, nam ipsa supponebat pendere litem in Rota super confirmatione dicti statuti & sic dicebat, donec Rota declarauerit confirmationem statuti validam, & legitimã esse, seruandum esse decretum Concilij d. capit. 12. cum Concilium habeat paratam executionem, sed re vera nulla fuit lis in Rota super confirmatione d. statuti, sed super confirmatione statuti, & concordiæ circa iurisdictionẽ, quæ erat in forma communi, & ostensa huiusmodi confirmatione ex certa sciẽtia dicti statuti, quæ per Concilium non est sublata, Capitulum non erat turbandum, sed potius tuendũ in sua quasi possessione, de absentia quatuor mensiũ ad cap. cum personæ, de priuil. in 6.

241 Rursus non obstat dicta paritio Capituli, † quia vltra, quod videtur fuisse erronea, cum voluerit Capitulum, vt dictum est, quod fieret computatio iuxta dict. declarationem, nempe, quod omnes dies trium mensium numerarentur in requie, id est cum horis, & distributionibus, cum tamen dicta declaratio expresse contrarium dicat, scilicet absentes in d. tribus mensibus non lucrari distributiones quotidianas, & sic tamquam erronea non videtur nocere ista paritio, ad l. si per errorem. ff. de iurisdict. omnium iudic. l. nihil consensui, tam contrariũ, §. non videntur. ff. de reg. iuris, Cæsar de Grassis dec. 14. Et fuit alias in simili de quadam concordia resolutum in Vna Salamantina fructuum, 12. Maij 1583. corã D. Bubalo. Fuit etiam erronea paritio, quia nulla erat lis super confirmatione d. statuti, vt dictum est, & sic declaratio non arctabat, & conducit resolutio Rotæ, in vna Burgen. iurisdictionis corã Rubeis 22. Iun. 1584.

☞ Quod quamuis Capitulũ Burgẽ. per plures annos seruauerit Bonc. Trid. disposit. in sess. 6. de refor. c. 4. & sess. 25. c. 6. super visitatione, & correctione Capitulariũ, credens, quod etiã derogabat concordias à Sede Apostolica confirmatas, non propterea vti errans renuntiauit concordiæ, quam habebat cũ Episcopo, à Sede Apostolica cõfirmatæ, quę per d. Conciliũ sublata non erat, vt per Gõçalez. glos. 31. n. 42.

242 Resp. etiam, quod cum in d. confirmationibus † Leonis X. & Iulij III. adsit decretum irritans, capitulum non potuit vllo modo renuntiare d. statuto de absentia quatuor mensium. Abb. in cap. delicto, nu. 14. per tex. ibi de præben. post glossam, vers. huiusmodi clausula, & alios ibi. Anchar. in cap. statutũ ad finem. de rescription. in 6. Felin. in cap. cum accessissent. num. 7. & 30. de constitut. & in cap. cũ ex officio. de præscrip. nu. 36. versic. ad idem. vnde Selua, dicens communem de Benef. 3. par. quæst. 9. nu. 44. & quæst. 48. Probus ad Monac. in cap. tibi. de rescript. in 6. nu. 8. vers. & redeundo. Anton. Gab. alios referens de clausulis conclusione. 3. num. 18. 19. 20. 21. & 33.

243 Maxime, † quia huiusmodi statutum non potest dici mere in fauorem, & priuatum commodum ipsorum Beneficiatorum, sed etiam aliquo modo in fauorem Ecclesiæ vt alias Beneficiati melius, & cõmodius seruire possint, & post honestam, & necessariam corporis, & animi recreationem alacriori animo, & spiritu ad diuinũ cultum exequendũ regrediantur, & sic intrat etiam opinio Decij in d. c. cum accessissent. ex n. 22. & in c. 2. de testib. nu. 15. & 16. & cessat quod tradit Hor. Mando. de priuil. ad instar. gl. 15. n. 32. post Cres. dec. 4. de priuil. n. 3. nec eorum sententia videtur admittenda contra communem in statuto, aut priuilegio concesso Ecclesiæ, seu Capit. vel Communitati, aut Dignitati, solum que posset procedere in priuilegio concesso personæ priuatæ, cui ipsa posset expresse renuntiare, non obstante decreto irritante, licet non tacite per contrauentiones, per quas solum sibi præiudicaret in illis actibus. Ias. in l. fin. de constit. Princip. nu. 58. Fel. d. nu. 30. & alij supra, & Rota decis. 3. de priuil. alias 294. in antiquis.

tiquis. Alex.cons.103.§.2.& alij, & ita procedit dist. Gometij in c.1. de rescrip.in 6.num.59. & Antonij Gabr.supra nu.36. & facit, quod alias dicitur infra vlt.p.cap.1.num.10.

Et cum D. Aluarus de Mendoça Episcopus Abu
244 len. antecessor † d. D. Episcopi Terminij iussisset, & ordinasset Cap. quod seruaret d. decretũ Concilij d. cap.12. circa absentiam trium mensium computando omnes dies trium mensium in requie, sicut ante Concilium consueuerat fieri in d. Ecclesia, postea repertis d. confirmationibus d. statuti. 16. idem Episcopus reuocauit suum mãdatum, & permisit, quod Beneficiati gauderent absentia quatuor mensium, sicut antea, ex quo dicta confirmatio non erat sublata per Concilium.

Nono dubitatur, an sit reuocatum statutum, vel
245 consuetudo aliquarum Ecclesiarum, in quibus, vltra tres menses datur singulis mensibus vnus dies pro tonsione barbæ. Et quidem videtur, esse reuocatum nisi sit in specie confirmandum, ex quo absunt
246 vltra tres menses, & tonsio barbæ † non est alias causa legitima absentiæ, maxime quia bene potest fieri extra, seu post tempus diuinorum officiorum.

Decimo dubitatur, an in istis mensibus, qui dan-
247 tur recreationis causa, † absentes non solum lucrentur fructus, seu grossam, sed etiam distributiones quotidianas maxime stante tali consuetudine, & ordinatione.

248 Quod dubium † tractat D. Io. Ocon. in Rep. vnic. de Cleric. non residen. in 6. ex nu. 16. & defendit opinionem affirmatiuam, quam in pluribus Ecclesijs seruari accepisse ait. Eandem sententiam tenet Cenedo collect. 15. ad 6. nu. 7. & videtur sentire Nau. de oratione, cap. 5. nu. 20.

249 Contraria tamen sententia, † quam tenet Probus ad Monach. in d. c. vnic. nu. 34. vers. per quæ, & alia, efficaciter probatur ex d. c. vnico. & decreto Concilij d. c. 12. & ita censuit S. Congregatio. Flam. Paris. de resign. Benef. lib. 1. c. 10. num. 65. Zerola in praxi Episcopali 1. p. vers. priuatio. §. 4. & Zecchus de Republica Ecclesiastica, tit. de Beneficiatis. nu. 6. vers. quod si Beneficia, & Gonçalez. §. 7. procem. nu. 182. vt in declaratione Abulen. supra adducta. nu. 235. & Gadicen. infra adducta. nu. 315. & in declarationib. sequentibus. Prima. Qui absentes sunt recreationis
250 † causa non lucrantur nisi fructus Præbendarũ non autem distributiones quotidianas, siue sint antiquæ siue nouæ ex c. 3. sess. 21. & 22. quæ sunt distinctæ a Præbendis; nec obstat immemorialis. Secunda. Vacantiæ omnes vnius, aut plurium mensium, quibus absentes distributiones percipere solebant sublatæ sunt, nisi absint ex causis a iure permissis, præterquã si d. vacationes concessæ essent in fundatione quæ non est sublata, quæ etiam intelliguntur sublatæ, si Canonicatuũ fructus omnes sint distributiones quotidianæ. Tertia. Tempore vacationum in Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis distributiones debent esse solitæ.

251 Quod etiam patet ex † sequenti declaratione eiusdem S. Congregationis, quæ est notanda. An liceat Canonicis regularibus, & Portionarijs sæcularibus in eadem Ecclesia abesse tres menses, stãte quod per eorum statuta, & consuetudines absunt per quadraginta dies cum licentia. In sæcularibus censuit S. Cong. negatiue ex hoc tex. in regularibus vero censuit non comprehendi sub hoc decreto, verũ si causa sit rationabilis, & adsit licẽtia Prioris, poterunt. De statuto vero, & consuetudine Ecclesiæ Collegiatæ Canonicorum regularium, vt tam ipsi Canonici, quam ipsi Portionarij, qui sunt sæculares in ead. Ecclesia singulis annis cum licentia Prioris, & Capituli per quadraginta dies possint abesse, quibus vna cum fructibus massæ grossæ, & distributiones quotidianas accipiant perinde, ac si diuinis interessent. S. Cong. in Portionarijs sæcularibus absque difficultate censuit amittere distributiones quotidianas, quæ debentur tantum illis, qui stant, & dicuntur salarium diurnum quod laborantibus debetur, de regularibus vero censuit illos non comprehendi in hoc decreto, & quia habent seruitium continuum, si Prior eis concedit licentiam, cum rationabili causa posse abesse, ac percipere.

252 Et procedit etiam † si Canonicatus solum consistat in distributionibus quotidianis, vt patet ex dicta 2. declaratione ad fi.

253 In hac tamen Ecclesia Abulen. est statutum † 16. in ordine, quod in quatuor mensibus absentiæ, quos ex d. statuto habent, Beneficiati percipiant, & lucrẽtur omnes horas, & distributiones, exceptis certis quitantijs & certis diebus, de quibus ibi, in quibus solum lucrantur anniuersarium, seu grossam, quod statutum est confirmatum ex certa scientia, & in forma specifica per Iulium III. & consequenter non est derogatum per Concilium Triden. iux. supradicta, dub. 5. & Cosmam Philiar. sic intelligendum, de officio sacerdotis 1. p. l. 1. c. 13. 2. concl. vt in sequenti Breui. S. Pœnitentiariæ.

254 RAynutius miseratione † diuina, tit. S. Angeli, Presbyter Cardinalis, dilectis in Christo, Decano, & Capitulo Ecclesiæ Abulen. salutem in Domino: Ex parte vestra nobis oblata petitio continebat, quod, cum inter cætera statuta, & ordinationes d. Ecclesiæ, vnum sit ab antiquo tempore citra editum, & continue obseruatum, quo disponitur vt quilibet eiusdem Ecclesiæ Beneficiatus, Dignitas, Canonicus, seu Portionarius, postquam in ea primã decem mensium, iuxta ipsius Ecclesiæ consuetudinem, ac statuta, residẽtiam fecerit, & singulis annis per octo menses in d. Ecclesia continuos, vel interpollatos resederit, reliquos quatuor menses, seu centum viginti dies, sesentas, inter d. Ecclesiæ Beneficiatos nuncupatos, quolibet anno pro occurrentibus negotijs peragendis, ac vt funeribus, & anniuersarijs etiam primis, seu nouellis Missis consanguineorum, & amicorum interesse, aliasque Ecclesias, & Beneficia Ecclesiastica per ipsos obtenta visitare valeant continue, vel interpollatim, pro vt commodius cuique pro tempore fuerit, habeat, in quibus omnes, & singulos redditus, prouentus, obuentiones, & emolumenta, ac reliquos fructus, quitantias, & anniuersaria, vel alias quomodocumque nuncupata, ad suam Dignitatem, Canonicatum, & Præbẽdam, seu Portionem quoquo modo pertinen. & quę Dignitates, Canonici, & portionarij d. Ecclesiæ in eadem personaliter residentes lucrantur, & percipiunt, ipse quoque in d. diebus, sesentas, nuncupatis, etiam non residendo percipiat, & lucretur, non minus, ac si personaliter resideret, & diuinis interesset officijs exceptis quitantijs, cornado, præstimonio Quadragesimæ, omnes Pilas mandato, sic iuxta stilum d. Ecclesię vulgariter nuncupatis, & quitantijs a Dominica Palmarum, vsque ad Dominicã in Albis distribui, & percipi solitis, ac alijs, prout in eodẽ statuto dicitur plenius contineri, nos vt in dictis diebus, sesentas, nũcupatis diuinis officijs, non interessendo dictos fructus qualitercumque nuncupatos sanori conscientia percipere valeatis, & quia validiora sunt

ra sunt

ra sunt ea, quibus Apostolicæ Sedis authoritas intercedit, cupitis statutum huiusmodi Apostolicæ confirmationis munimine roborari. Super quo supplicari fecistis humiliter vobis per Sedem præfatam opportune prouideri: Nos igitur dicti statuti tenorem præsentibus pro sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi vestrisque in hac parte honestis supplicationibus inclinati, authoritate domini nostri Papæ, cuius Pœnitentiariæ curam gerimus, ac de eius speciali mandato, super hoc viuæ vocis oraculo nobis facto statutum prædictum, quatenus vsu receptum, ac, vt præmittitur, obseruatum existat, tenore præsentium approbamus, & confirmamus supplentes omnes, & singulos, tam iuris, quam facti defectus, si qui forsan interuenerint in eodem, illudque perpetuo inuiolabiliter obseruari, sicque per quoscumque, tam Ordinarios, quam Delegatos iudices, & personas cuiuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, & quacumque etiam Pontificali præfulgeant Dignitate, vel authoritate etiam Apostolica fungantur, iudicari, declarari, interpretari, & diffiniri debere, sublata eis aliter iudicandi, declarandi, interpretandi, & diffiniendi potestate irritumque & inane, quicquid secus à quoquam, quauis authoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, decernimus, non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Prouincialibus, & synodalibus statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Petrũ, sub sigillo officijs. S. Pœnitentiariæ, secundo Idus Februari, Pontificatus domini Iulij Papæ III. anno IIII.

Io. Baptista Lomelinus.

Io. Carpius.

Exposuit centum quinquaginta M. Beier.

255 Nihilominus tamen post Concilium Trident.† introductum est in d. Ecclesia, quod solum in triginta diebus, qui nunc dicuntur Requies, Beneficiati lucrentur horas, & distributiones, in requie vero 90. diebus, qui modo dicuntur, sesentas, solum lucrentur anniuersarium, seu grossam.

265 Vndecimo dubitatur, † an indulta, seu priuilegia Apostolica, quibus cõceditur posse abesse vltra tres menses à seruitio Ecclesiæ, sint derogata?

Et videntur esse derogata, ex d. c. 12. iuncta Bulla
257 Pij IIII. reuocatoria priuilegiorum, † in his, in quibus decretis S. Concilij Trid. contrariantur. quæ habetur ad finem Concilij.

258 Et facit declaratio S. Cong. quæ ait, † Omnia priuilegia regularium, & ea, quæ mare magnum appellantur, sunt reuocata in his, quæ Concilio Tridentino aduersantur Bulla Pij Quarti edita 13. Calendas Martij 1565. anno 6.

259 Nihilominus tamen contrarium est † dicendum cum Concilium hic non deroget priuilegijs, & indultis Apostolicis, & lex generaliter loquens non tollit priuilegium particulare concessum super eo, de quo lex generalis loquitur. Oldrad. cons. 266. Felinus in cap. 1. de rescript. num. 10. Iass. in l. 1. num. 9. ff. soluto matrimonio. Decius in reg. in toto iure. nu. 8. ff. de reg. iuris. Milan rep. verb. priuilegium nõ insertum, Ant. Gabr. de legibus concl. 1. nu. 3. Mandos. reg. 4. cancel. quæst. 7. nu. 5. Anast. Germonius, de indultis Card. §. per quæ sublatis. nu. 69. & 73. & Barbosa in l. 1. ff. soluto matrim. p. 1. nu. 5.

260 Et facit etiam, † quia vbi Concilium vult priuilegijs derogare, id exprimit, vt ait Germo. ibi. & Emmanuel Rodriguez, q. regul. 1. tom. q. 8. art. 6. & ita Congreg. Concilij censuit Concilium non derogare priuilegijs Apostolicis, nisi de his expressam faciat mentionem, vt per Germo. ibid. nu. 68.

261 Nec obstat d. Bulla Pij IIII. † quia vt idẽ Germo. ait, eadem Congregat. censuit Bullam Pij IIII. qua tolluntur priuilegia omnia Concilij Triden. decretis aduersantia, non extendi vltra ea, quæ in Concilio continentur. Cuius ratio desumitur † ex dictis, quod priuilegia, quibus non derogatur in decretis Concilij, non sunt illis contraria.

Et quod d. Bulla sit regulanda, & intelligenda se-
262 cundum ipsa decreta Concil. † & terminos illorum & sic restringenda ad ea tantum, quæ per illa prohibita sunt cum derogatione priuilegiorũ, tradit Emmanuel Rodriguez d. artic. 6. quod etiam Viualdus in Candelabro aureo, tit. de absolutione. nu. 40.

243 Et in terminis d. c. 12. sess. 26. ita declaratum est † per Sanctam Congregationem, vt videre est in declaratione sequenti. An indultum Leonis X. tribuẽs Præposito, & Canonicis S. Mariæ de la Scala, vacationem duorum mensium, contra fundationem Ecclesiæ, intelligatur sublatum per hoc cap. in versic. præterea obtinentibus. dum vult saluas esse constitutiones Ecclesiarum, quæ longius seruitij tempus requirunt? Congreg. censuit negatiue, cum expresse non deroget indultis, & Concilium hic tantum reuocat constitutiones, quæ concedunt absentiam vltra tres menses. & Cong. censuit per hoc decretum non esse derogatum priuilegijs Apostolicis. 12. Decembris 1585.

264 Priuilegia tamen perpetua de non † residendo cõcessa certis personis, seu certo generi personarũ, sunt reuocata per Concilium, ex cap. 2. sess. 6. de reform. & d. Bulla Pij IIII. vt in vna Abulen. infra adducta. nu. 423. ad secundum.

265 Vnde apparet priuilegium † concessum à Paulo III. Capellanis Regis Hispaniæ, vsque ad certum numerum de non residendo, & percidiendis fructibus in absentia, esse reuocatum per Concilium, & d. Bullam Pij IIII. & ita non seruatur iam d. priuilegium.

266 Sed contra supradictam resolutionem, † quod d. Bulla Pij IIII. reuocatoria priuilegiorum non procedit, nisi in illis decretis in quibus habetur derogatio priuilegiorum, ex sententia S. Cong. vrgent duæ difficultates.

267 Prima, nam alias S. Congregatio † declarauit regulares per sua priuilegia, etiam mare magnum, non posse absoluere à casibus Episcopo reseruatis, vt in declarationibus seq. Prima, Regulares per priuilegium quod mare magnum vocatur, non habent facultatem absoluendi pœnitentes in casibus Episco-
268 po reseruatis. Ita fuit rescriptum † Cardinali Palcoto Calend. Septemb. 1572. & Brixien. 12. Aug. eodẽ anno & Fulginaten. 13. Martij. 1573. Secunda; Vercellen. Mendicantes vigore maris magni, neque Iesuitæ non possunt absoluere à casibus reseruatis. Tertia; Fratres mendicantes, & cuiuscunque ordinis regulares in vim priuilegiorum non absoluunt à casibus Episcopo reseruatis. Quarta. Hac de re vbi. Congregatio accurate egisset, deinde ad Sanctissimum D.N. retulisset, illius Sanctitas etiam de sententia Congregat. censuit ex facultatibus per mare magnum, alia ve priuilegia regularibus concessa, factam eis non esse potestatem absoluendi in casibus sibi ab Episcopo reseruatis. 10. Septembr. 1577. quã declarationem refert compendium priuilegiorum societatis Iesu, versiculo absolutio. §. 1. dicens ita haberi in quadam Epistola Illustrissimi Cardin. S. Six-
269 ti ad quemdam Ordinarium missa, refert etiam †

Cosmas

Cosmas Philiar.de offic. Sacerdotis.2.p. lib.2.c.25.
ad fin. dicens haberi in instructione cōfessorū Ioan.
Baptistæ Eugubini', & eam' etiam ex Casarrubios
in addit.ad compendium priuilegiorum Mendican
tium tit.absolutio,quoad seculares,& tit.casus reser
uati,referente,haberi in Catechesi Neapolitana vna
cum alijs, de quibus infra, ponit Emman.Rodrig.
quęst.regul.1.tom.q.61.art.13.& Sorbo.in addit.ad
d.compendium ibi.
270 Et Concilium prouin.†Mediolanen.3.factum de
an.1572.tit.de his, quæ ad pœnitentiæ Sacramentū
pertinent,sic ait. Ne confessarij regulares eorum pec
catorum,quorum absolutio Episcopo reseruata est,
vinculis irretitos pœnitentes absoluant, quemad-
modum á sede Apostolica declaratum est, id eis nō
licere quauis priuilegiorum suorum authoritate.
271 Vnde author libelli, † qui dicitur catechesis, siue
instructio à RR. Dominis † examinatoribus, pro-
mulgata,pag.429. relatus per Candelabrum aureū.
d.tit.de absolutione. nu.26.&per Emmanuelē Ro-
driguez.d.art.13.docet,quod hodie priuilegia regu
larium, quoad effectum absoluendi à casibus Epis-
copis reseruatis sunt sublata per Concilium Tridet.
cap.7.sess.14.& per declarationem Gregorij XIII.
quamuis possint absoluere ab omnibus casibus Pa-
pæ reseruatis virtute maris magni,& aliorum priui
legiorum & quod ex d.declarationibus clare colligi
tur authoritatem,quoad casus Episcopis specialiter
reseruatos concessam regularibus,esse sublatam,in-
quit Emmanuel Rodriguez d.art.13.& quod huius
modi priuilegia p.5.per Concilium Triden.fuerint
reuocata, vt per Congregationem Cardinalium fa-
ctam sub die 10.mensis Septemb.1572.fuit declara-
tum,inquit Summa Corona 4.p.c.6.de Sacramento
pœnitentię.nu.24.5.dub.& Zerola in praxi Episco-
pali.2.p. vers.absolutio. §.1.& 15.& vers. Monachi.
§.15.qui ait de hac re cōsuluisse Romæ multos Car
dinales, qui dixerunt sibi confessarios non posse ab-
soluere à casibus Episcopo reseruatis ex priuilegijs,
& facultatibus concessis ante Concilium, posse ta-
men ex concessis vel confirmatis post Concilium.
272 Et tamen non†habetur in Concilio Trident. de-
rogatio huiusmodi priuilegiorum absoluendi à casi
bus Episcopo reseruans;nam in sess.14.de sacramē-
to pœnitentiæ.cap.7.& can.11. vbi de hoc agitur &
dicitur, quod extra articulum mortis Sacerdotes ni
hil possunt in casibus reseruatis,non adest reuocatio
priuileg.super facultate absoluendi ab illis.
273 Nec ex eo, quod Religiosi † sine approbatione
Episcopi non possint confessiones audire, dici po-
test priuilegia esse sublata per Concilium, vt male
inquit Cosmas Philiarchus sup.& videtur Sorbo.in
d.compendio vers.casus reseruati.
274 Secunda difficultas † est, nam si d.Bulla Pij IIII.
reuocatoria priuilegiorum non procedit,nisi in de-
cretis,in quibus habetur derogatio priuilegiorum,
videtur fuisse superflua, & de nihilo seruire.
275 Ad primam†difficultatem videbatur posse respō
deri S.Cong. intellexisse, quod decretum vltimum.
sess.25. de reg.vbi S.synodus præcipit omnia, & sin-
gula in superioribus decretis contenta obseruari in
omnibus Monasterijs, non obstantibus eorum pri-
uilegijs,ac mari magno,loquatur non solum de con
tentis in decretis illius sess. 25. de regular. sed etiam
in decretis aliarum sessionum præcedentium.
276 Quod videtur colligi ex quadam declaratione,
quæ inter declarationes S. Congreg. super d.c.vlt.
habetur sic. Per hanc derogationem, maris magni,
non possunt regulares, cuiuscumque Ordinis illi
sint, à casibus Episcopis reseruatis absoluere, pro vt
etiam annotatum est sup.in cap.7.sess.14. nempe in
declarationibus supra adductis.
Sed ista responsio non placet,primo,nam re vera
277 d.decreto vltimo solum reuocātur priuilegia,†quæ
sunt contra decreta illius sess.25. de regular. & non
quæ sunt contra decreta aliarum sessionum,vt recte
inquit Emmanuel Rodrig.d.1.tom.q.8.art.6.pun-
derans illa verba in Superioribus decretis; Nam nō
dicit in superioribus sessionibus, & tenet etiā. Nau.
in Man.cap.27.nu.190.& cons.7.de priuil.
Vbi recte Nauarrus docet priuilegia regularium,
278 † quod non teneantur seruare interdicta in aliqui-
bus diebus tantum, vt in festis suorum Ordinum,
esse sublata per Concilium d.decreto vltimo,iuncto
cap.12.eiusdem sessionis.quod etiam tenet compen
dium priuilegiorum Societatis Iesu versic. interdi-
ctum, vbi relatis huiusmodi priuilegijs ad fi.sic ait,
non obstantibus,quæ in hoc verbo dicta sunt,man-
dante Episcopo, nostri interdicta non solum à Sede
Apostolica,sed etiam ab Ordinarijs promulgata,pu
blicare, ac seruare debent, vt decreuit Concilium
Trid.sess.25.c.12.de regular.
279 Quamuis contrarium teneant † Bart. Medina in
sum.lib.1.§.13. Bernar.in sua summa, lib.34.nu.30.
Lud. Lopez instruct.consc.2.tom.2.p.c.21. Emma-
nuel Rodrig.in explicatione Bullæ.§.5.nu.15. & in
addit.ibidem.nu.13.& nu.35.& nouissime quæst.re
gul.2.tom.q.112.art.& Sorbo.in d.compendio.ver
sic.interdictum tertio.
280 Sed sententia Nauar. † est verissima,& approba-
ta, per S.Congregation. vt in declaratione adducta
5.p.cap.8.num.87. ad 8. vide tamen breue Clemen-
tis VIII.concessum post Concilium Ordini D.Frā-
cisci positum per Emman.Rodrig. d.q.112.artic.2.
Secundo ex eo.d.responsio non placet,quia idem
281 est de priuilegijs † concessis sæcularibus,vt ex infra
adducendis patebit.
Et ad d.declarationem,quæ habetur super decre-
to vlt. & facit super d.responsione, dico, illam in ea
282 forma†non esse declarationem S.Congreg.sed fuis-
se ibi positam sub ea forma per eum, qui cōpilauit,
& collegit declarationes S. Congreg. Concilij sub
sess. & capitulis ipsius Concilij,existimando prædi-
ctas declarationes supra adductas.num.269. positas
sub d.cap.7.sess.14.de sacramento pœnitentiæ, fun-
dari in derogatione maris magni,de qua in d.decre-
to vltimo.
Vnde ad d.1.difficultatem 2. respondendum esse
videbatur, quod d.declarationes, & Gregor.XIII.
283 non † volunt,nec dicunt,quod priuilegia regulariū
ad absoluendum à casibus Episcopo reseruatis sint
reuocata per Concilium, sed, quod per sua priuile-
gia, non habent talem facultatem, idest, quod non
habent tale priuilegium,& sic d.declarationes S.Cō
gregation.& Gregorij XIII.ad hoc tendunt, vt de-
clarent priuilegia regularium non dare facultatem
absoluendi à casibus Episcopo reseruatis, nec ad id
se extendere;quamuis aliqua priuilegia ad hoc alle-
gent Candelabrum aureum d.tit.de absolutione.nu.
32.& Emman.Rodrig. in explicatione Bullæ. §.9.
num.132.& seq.& q.regul.1.tom.d.q.61.art.3.& 4.
284 Pro qua responsione facit † quod inquit Cande-
labrum ibi.nu.52. quod ad prohibitiones supradi-
ctas potest responderi, esse intelligendas stando in
iure communi, non autem esse extendendas contra
priuilegiatas personas.
285 Et Suarez 4.to.de † pœnitentia disputat.3.sect.2.
ad fin.ait, quod per declarationes S.Congreg. quæ
ait, non

ait, non posse Religiosos per priuilegia maris ma-
gni, absoluere à peccatis reseruatis Episcopis, nõ ex-
cluduntur specialia priuilegia, vel directe concessa,
vel per communicationem, si in eis facultas hęc suf-
ficienter explicetur, quod etiam vult Graffijs in de-
cisionibus aureis casuum conscient. lib. 1. c. 13. num.
56. & 57.

286 Et cõprobatur, maxime ex seqq. declarat. S. Cõg.
☞ Neque confessores vi priuilegiorum Rosarij, neque
Patres Iesuitæ possunt absoluere pœnitentes à casi-
bus reseruatis Episcopo, nisi priuilegia ipsa talē tra-
dant facultatē, vel sint obtenta, aut confirmata post
Concilium Trident. Secunda, Episcopo Caietano.
An per Bullas ordinarias, in quibus solet dari facul-
tas absoluendi a casibus Sedi Apostolicæ reseruatis,
comprehendantur etiam casus, quos Episcopus, &
Prælatus Religionis, cum suis subditis regularibus
reseruauit? fuit responsum, quod non, nisi de his fie-
ret specialis mentio. Quas declarationes afferunt
Casarrubios, & Sorbo vbi supra, & Emmanuel
Rodriguez d. art. 15.

Comprobatur etiam ex decreto Concilij Prouin.
287 † Mediolanen. 5. facti anno 1579. 1. p. tit. quæ ad pœ
nitentiæ sacramentum pertinent, vers. ne facultatū,
vbi sic dicitur: Ne facultatum, priuilegiorumue iu-
ra, quæ cuique etiam Rosarij, & crucesignatorum
Scholæ, Confratriæ, Collegioue etiam laicorum,
quæue Collegijs, Confratribusue in eo ascriptis an-
te vel post Concilij confirmationem concessa sunt,
confessarius cuiusuis ordinis sit, ab ijs casibus, quos
sibi Episcopus in sua diœcesi reseruauerit, pœniten-
tes sine illius facultate absoluat, si contra fecerit su-
spensionem à diuinis ipso facto incurrat, sequitur
Zerola in praxi Episcopali, 1. p. verb. absolutio. §. 5.
seu 6.

288 Ex quibus apparet, † quod nõ est vis in hoc, quod
priuilegia sint ante, vel post Concilium concessa, sed
in hoc, quod tradant, vel non facultatem absoluen-
di à casibus Episcopo reseruatis.

289 Vnde facultas, † quam habent confessarij Societa
tis Iesu absoluendi a quibuscumque peccatis, etiam
Sedi Apostolicæ reseruatis, ex Bulla Pauli III. quæ
habetur in libro Bullarū d. Societatis. pag. 20. Quæ
290 videtur † cõprehendere etiam casus reseruatos Epis
copis ex illa dictione Nauarr. in Man. cap. 27. num.
263. in noua editione, Graffijs d. lib. 1. cap. 13. nu. 58.
& Zerola 2. p. vers. absolutio. §. 1. resp. 2. non est dero
gata per d. declarationes, vt per d. Compendium So
cietatis Iesu, d. verb. absolutio. vbi subdit. Nihilomi-
nus declarauit idem Greg. XIII. die 10. Maij. Anno
1583. non esse intentionis suæ, quod per talem epi-
stolam, (nempe dictam Cardinalis Sanct. Sixti) sit
derogata dict. Societatis facultas, eamque, quatenus
opus sit, denuo confirmauit, habetur in viuæ vocis
oraculis, pag. 131.

291 De qua declaratione meminit † etiam Enriquez
in summ. lib. 6. c. 6. §. 5. Sorbo supra. & Emmanuel
Rodrig. d. art. 13. dicens, ex ea confessores Societatis
posse absoluere virtute suorum priuilegiorum etiā
hodie à casibus Episcopo reseruatis, & Mendicantes
etiam per communicationem.

292 Quamuis † ipsi videantur velle illam esse nouam
concessionem, & priuilegium, sed potius videtur ve
ra declaratio, ex quo sub d. priuilegio Pauli III. com
prehendebantur etiam casus reseruati Episcopo.

293 Neque obstat alia declaratio, † quam ex Casarru-
bios adducit Emman. Rodriguez. d. art. 13. & Sor-
bo. sup. quæ ait Episcopo Caietano, de quo supra.
☞ Neque per Bullam Sanctissimi nominis Iesu, in qua
specialiter habetur, quod confessarij possint absolue
re confratres a casibus Episcopo reseruatis. fieri pos
se talem absolutionem, nisi tantum ratione Iubilei
plenissimi indicti a Summo Pontifice, cum potesta-
te absoluendi à quibuscumque casibus, etiam in Bul
la Domini contentis, quæ expresse loquitur etiam
de priuilegio specialiter concedente facultatem ab-
soluendi à casibus Episcopo reseruatis.

294 Quia responderi potest, † quod ista declaratio vi-
detur esse mendosa, quia in meis declarationibus, su
per d. cap. 7. sess. 14. sic habetur. Omnes, qui audiunt
confessiones, possunt absoluere à casibus Episcopis
reseruatis virtute Bullæ Iubilei inducti à Summo
Pontifice cum facultate absoluendi à quibuscum-
que enormibus peccatis reseruatis Apostolicæ Sedi,
etiam in Bulla Cœnæ Domini, sed non virtute pri-
uilegiorum, & facultatum perpetuo concessarum,
vt Rosarij.

295 Sed reuera ista non satisfaciunt, † nam declaratio-
nes adductæ in contrarium multum vrgent, & par-
ticulariter illa, nu. 293. adducta, quæ non potest dici
mendosa, nec ei contradicit adducta præcedenti nu.

296 Nec videtur posse negari ante Concilium † fuisse
multa priuilegia, cum facultate absoluēdi à casibus
Episcopo reseruatis, vt per Compendium Mendi-
cantium, & alia. verb. absolutio, & Emmanuel Ro-
driguez vbi supra. & in particulari constat de illo
priuilegio Pauli III. cõcesso Societati Iesu, quo alij
regulares, præsertim Mendicantes per communi-
cationem fruebantur.

297 Vnde in hac difficultate dicendum est † primo, pri
uilegia, & facultates ante Concilium Tridentinum
concessa, quibus dabatur etiam expresse potestas ab-
soluendi à casibus Episcopo reseruatis esse sublata,
vt patet ex declarationibus, & alijs adductis.

Secundo priuilegia huiusmodi post Concilium
298 concessa, † seu cõfirmata ante Gregorium XIII. esse
etiam sublata, vt constat ex decreto Concilij Me-
diolan. tertij, supra adducto. num. 270. & præcipue
ex decreto Concilij Mediolanen. quinti, supra addu
cto. num. 287.

299 Tertio, cõfessarios posse absoluere † à casibus Epis
copo reseruatis virtute priuilegiorum post Conci-
lium Tridētinum, & declarationem Gregorij XIII.
concessorum, seu confirmatorum, quibus datur fa-
cultas absoluendi ab illis. Et ita procedit prima de-
claratio adducta. nu. 286.

300 Quarto, priuilegia, in quibus datur facultas † ab-
soluendi à casibus Sedi Apostolicæ reseruatis, non
comprehendere casus Episcopo reseruatos, nisi de
eis fiat specialis mētio, saltem per dictionem, etiam,
dicendo, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis, vt supra.
n. 290. vt in secunda declaratione adducta. d. n. 286.

301 Quibus sic stantibus † ad d. primam difficultatem
dicendum est, prædicta priuilegia non solum ante
Concilium concessa, sed etiam post, ante Gregoriū
XIII. esse sublata, non per Concilium, sed per decla-
rationem, & decretum Gregorij XIII. qui ita vo-
luit, & decreuit.

Sicut etiam modo Sanctissimus Clemens VIII.
voluit, quod Sacerdotes, tam seculares, quam regu-
lares per vniuersam Italiam extra Vrbem degentes
virtute quorumcumque priuilegiorum, indultorū,
302 ac facultatum, † à casibus Sedi Apostolicæ, vel ab
Ordinarijs sibi reseruatis, & reseruandis, absoluere
de cætero non audeant, neque possint, nisi in mor-
tis articulo, seu cum noua, & speciali licentia impe-
trata in scriptis locorum Ordinarijs exhibita. Vt in
decreto Sacrę Congreg. Episcoporum, & regulariū
dato

dato 9. Ian. 1601. posito ad literam per Zerolam in
praxi Episcopali. d. 2. p. vers. absoluio. §. 1. & per
Vgolinum in expositione Bullæ Cœnæ Domini. 3.
p. Bullæ. c. 2. sub. nu. 5.

Aduertendum est autem, regulares secluso priui-
303 uilegio non posse de iure † absoluere a casibus Epis-
copo, non solum de iure, sed etiam specialiter per
ipsum Episcopum reseruatis, vt patet ex clement.
dudum, versic. per huiusmodi de sepul. & Clem. 1. §.
quibus, de priuileg. & tenent gl. verb. concessa, in d.
clem. dudum, & ibi Monach. Imola, Card. Anchar.
& Panor. in c. Deus qui, nu. 5. de pœnitent. & remiss.
Alber. Sbrotius de vero, & perfecto Clerico. lib. 2. c.
27. nu. 53. Nauar. in Man. c. 27. nu. 263. & 264. alias
266. Soto in 4. distinct. 18. q. 4. art. 3. Mart. Ledesma.
2. 4. q. 7. art. 5. dub. 7. Cosm. Philiar. de officio Sacerd.
2. p. lib. 2. c. 25. Graf. d. lib. 1. c. 13. nu. 57. Lud. Lopez
instruct. consc. 2. tom. 2. p. c. 2. & Suarez d. 4. to. disp.
3. sect. 2. 2. punct.

304 Quamuis in casibus † Episcopo specialiter reser-
uatis contra teneant Bonf. in d. vers. per huiusmodi,
nu. 6. Panor. in c. fin. nu. 6. ne clerici, vel monachi. Fe
lin. in c. perpendimus, de sentent. excommunic. An-
gel. Sylues. Tabiens, & Armilla. Candelabrum Au-
reũ d. tit. de absolut. nu. 26. ad fin, & nu. 44. Emman.
Rodri. in explicat. Bullæ. d. §. 9. nu. 131. & 145. & q.
reg. 1. to. d. q. 61. art. 2. & Enriq. & Sorbo. supra, Ve-
ga in summa. 1. p. c. 6. casu. 44. & Petrus Ledesma in
summa de sacrament. pœnitentiæ. c. 13. ad fin.

Ad secundam difficultatem responderi potest, ad
huc d. Bullam non esse superfluam, sed fuisse factam
305 ad hoc, vt omnia, & singula † priuilegia in his, in qui
bus decreris Concilij illa reuocantibus contrarian-
tur, reuocata censeantur, non obstante, quod sint
concessa motu proprio, & ex certa scientia, ac de
Apostolicæ potestatis plenitudine, seu Etiam Impe
ratorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum
contemplatione, & intuitu, & ex quauis etiam ho-
nesta causa. Et cuiuscumque tenoris sint, quorum
tenores pro sufficienter expressis, & plene insertis
habentur in d. Bulla ad cons. 2. Butrij, quod Rota se
quitur, vt per Sarnen. in prœmio regularum can-
cell. q 6. nu 6. & decis. 161. nu. 1. p. 1. diuersorum, &
tradita per Felin. in c. nonnull. nu. 6. de rescrip. Prob.
ad Monachum in c. collatio, de offic. Legat. nu. 10.
Cassad. decis. 10. nu. 2. super regulis. Couarruuias in
Rubrica de testament. 2. p. nu. 20. Ant. Gabr. de clau
sulis concl. 5. Mand. regul. 11. Cancell. q. 9. & reg. 19.
q. 19. nu. 13. Nauar. in c. si quando, de rescrip. except.
1. & cons. 7. de priuil. nu. 20. Sarmiento l. 3. selectarũ.
c. 14. nu. 20. Aceuedo in l. 1. tit. 14. lib. 4. recopil. nu.
33. Emman. Rodrig. q. regul. 1. tom. q 6. ar. 6. Anas.
Germo. de indultis, Card. §. ac irritum, nu. 1. & no-
uissime per Gonçalez gl. 36. q. 3. in quo etiam appo-
nitur decretum irritans, ac clausula sublata. Itaque
d. Bulla videtur fuisse facta ad corroborandam, &
cõfirmandam derogationem priuilegiorum in de-
cretis Concilij contentam, vt tradit Emmanuel Ro
driguez. d. t. to. q. reg. q. 8. art. 6. ita, vt non possit præ
tendi illam non fuisse recte factam.

Decimo secundo dubitatur, quot dies contineãt
isti menses, qui dantur quietis, & recreationis causa?
306 Et breuiter † dicendum est mensem in proposito
continere 30. dies, & sic tres menses 90. dies, cum
Concilium absolute illos concedat, nec exprimatur
a quo tempore incipiant, maxime, cum possint acci-
pi nõ solũ continui, sed etiam interpollati, Butr. nu.
12. & Abb. 6. in c. licet de supplen. negligen. prælat.
Bart. & alij in l. cũ bissextus. ff. de verbor. signif. Frã-
cus in c. quam sit. §. electus. num. 4. de elect. in 6. Me-
noch. dicens receptum de arbit. lib. 2. casu 50. a nu.
12. & alij, & Rota in vna Salamantina Canonica-
tus, vigesimo Iun. 1572. infra adducta, 5. p. cap. 1. nu.
46. & post hæc Gonçalez gl. 11. nu. 8.

307 Quamuis dicant tunc mensem accipiendum † esse
pro duodecima parte anni, Domin. d. §. electus, nu.
2. Lambert. de iure patron. 2. p. 2. lib. q. 1. art. 14. nu.
3. Thomas Sanchez, de matrimon. lib. 2. disput. 24.
num. 20. & quicquid alias in terminis suspensionis
duorum, vel trium mensium dicat Suarez, 5. tom. de
censuris dispt. 29. sect. 1. nu. 5.

308 Decimo tertio dubitatur, † an stante statuto Ec-
clesiæ, quod concedebat Canonicis absentiam triũ
mensium, non tamen erat in vsu, possint post Con-
cilium gaudere d. tribus mensibus? & videtur, quod
sic, nam Concilium id permittit, & solum relinquit
saluas Ecclesiarum constitutiones, quæ longius ser-
uitij tempus requirunt.

Nihilominus tamen contrarium est dicendum,
309 † nam statutum consuetudine abrogatum non est
habendum in consideratione, & ideo iuramentum,
de seruandis statutis, non extenditur ad statuta vsu
non recepta, vel per consuetudinem abrogata. Ripa
respon. 5. nu. 4. lib. 1. & Rolandus de lucro dotis, q.
99. & non minorem vim habet consuetudo, quam
statutum, ac proinde eodem modo censetur salua
310 relicta. Et ita S. Cong. Concilij censuit, † vt in sequẽ.
☞ declaratione. Licet per statutum Ecclesiæ conceda-
tur Canonicis per tres menses abesse, si illud per con
suetudinem non fuit obseruatum, attendenda est
magis consuetudo contraria, quam statutum.

311 Si tamen constitutio, † aut consuetudo Ecclesiæ
requirit seruitium totius anni, tunc locum habet
absentia triũ mensium à Concilio permissa, est enim
nimis dura residentia totius anni, oportetque maxi-
me iuxta fragilitatem humanam indulgeri aliquod
tempus ad recreationem corporis, & animi. Et ita
312 S. Congregatio Concilij censuit, † in vna Astori-
☞ cen. his verbis: Decretum Concilij, c. 12. sess. 24. con
cedit Canonicis absentiam trium mensium, si consti
tutiones Ecclesiæ seruitium totius anni requirunt.

313 Decimo quarto dubitatur, † an ad absẽtiam triũ
mensium requiratur causa, & licentia? & vide-
batur dicendum requiri iustam, vel rationabilem
causam, nec posse pro solo libito vti d. absentia Ca-
nonicos, & Præbendatos, & alias non lucrari fru-
ctus in conscientia, vt tenet Nauar. de oratione. c. 5.
num. 20. cuius sententiam, quoad peccatum, sequi-
tur D. Ioan. Ocon. in d. c. vnic. de clericis non resi-
den. in 6. nu. 23.

314 Nihilominus tamen respondetur † non requiri
causam, aut licentiam, nam Concilium absolute per
mittit istam absentiã, vt Præbendati possunt capere
aliquam recreationem, & vacationem à labore, &
ne sit nimis dura residentia.

315 Et ita S. Cong. declarauit, † vt in declarationibus
☞ sequen. Prima Gadicen. An in illis tribus mensibus
à iure concessis sit assignanda causa absentiæ, &
cum licentia sui Prælati? vel an possint potiri bene-
ficio trium mensium nulla causa declarata, sed im-
petrata licentia à Decano, vel Præsidente in choro,
& frui quibusdam nouis distributionibus per Epis-
copũ impositis, pro vt fruuntur in dictis tribus mẽsi
bus omnibus fructibus suarũ Præbẽdarũ, cũ pro præ
sẽtibus, & interessẽtibus habeãtur de iure Cõg. cen
suit nullã assignandã esse causã, secũdo nullã licẽtiã
requiri, non tamen omnes Canonicos posse abesse
eod. tẽpore, ne Ecclesia destituatur suo debito serui-
tio sed

tio sed tantum eam quotam partem Canonicorum, quæ videbitur arbitrio Episcopi, vel Capituli, Tertio nō posse frui d. distributionibus, cum sint distinctæ a Præbendis. Secunda Abulen. An Dignitates, Canonici, Portionarij, Cantores, aut alij officiales possint abesse a seruitio Ecclesiæ, sine licentia Episcopi? Cong. censuit non requiri licentiam Episcopi, quando dignitates, Canonici, aut Portionarij abesse volunt tempore ipsis a Concilio Triden. permisso, non tamen omnes simul abesse possunt, ne Ecclesia suo debito seruitio destituatur; quæ autem pars possit simul abesse, relinqui arbitro Episcopi, & Capituli; de alijs qui non sunt Beneficiatis, & inseruiunt in Ecclesia, Concilium nihil disposuisse, sed generaliter seruandum, quod Concilium mandat, circa regimen debitum in diuinis officijs. sess. 24. c. 12. in fin.

316 Alias etiam † S. Cōg. in vna Genuen. circa hoc sic censuit. Archiepiscopus Genuen. prouideat, ne duo menses, quos habent vacantes Canonici sui Capituli, incurrant in Natale, aut Pascha Domini, aut huiusmodi maximas solemnitates.

317 Vnde Zerola in praxi Episcopali, † 1. p. verb. priuatio. §. 4. secundo dicto præsentiali. 3. dub. & Zecchus de republica Ecclesiastica, tit. de Beneficiatis. nu. 6. vers. quod si beneficia. dicunt quod Canonici tribus mensibus abesse non debent tempore Paschę, & maximarum solemnitatum ex declaratione S. Congregationis.

318 Sed hoc in hoc Regno non videtur † seruari, sed in quolibet tempore Canonici, & Præbendati capiunt suos dies absentiæ, nec est taxatus numerus eorum, qui abesse possint, regulariter enim in Ecclesijs Hispaniæ remanet competens numerus, ita vt propter dies absentiæ, & recreationis Ecclesia non destituatur debito seruitio.

319 Decimoquinto dubitatur, † an Canon. & obtinentes Dignitates, seu Portiones, possint licite, & tuta conscientia abesse, vltra tempus a Concilio permissum, amittendo distributiones, & omnes fructus, qui residendo lucri fiunt?

320 Et videtur, quod sic, † nam ita faciunt multi absque scrupulo conscientiæ, non existimantes in eo peccare, nec communiter id notatur.

321 Nihilominus tamen dicendum est, † quod si vltra tēpus a Concilio permissum notabiliter absunt, peccant mortaliter; nam contraueniunt grauissimo præcepto Concilij, nec satisfaciunt suæ obligationi, non enim est, nec dici potest lex pure pœnalis, vt patet.

322 Et faciunt declarationes † sequentes S. Congreg. Concilij. Prima, Canonici ad continuam residentiā tenentur in Canonicatibus, nisi in alijs Beneficijs eiusdem qualitatis resideant. Secunda. Nullus excusatur a residentia, licet distributiones quotidianas amittere consentiat. Tertia; Non residentes, quamuis amittant tertiam partem fructuum in distributiones conuersam, compelli nihilominus possunt ad residentiam alijs item iuris remedijs, & præsertim ex hoc decreto.

323 Quod procedit etiamsi resideant † in ciuitate, vbi est Ecclesia, nam adhuc peccant mortaliter, nec satisfaciunt, si notabiliter abfuerint a seruitio Ecclesiæ vltra tempus a Concilio permissum, ex quo debito non satisfaciunt, vt in declarationibus sequen. super d. cap. 12. Prima, Decretum hoc intelligendum est, vt Canonici non possint abesse ab Ecclesiæ suæ seruitio vltra tres menses singulis annis, nihilque eis prodesse quod in ciuitate maneant, nisi Ecclesiæ debitis horis inseruiant; intelligendumque est omnes in contrarium consuetudines per hoc decretum esse sublatas. Secunda; Si vltra tres menses absunt, licet in Ciuitate sint, incidunt in d. decreti pœnam, per quod sublata est omnis consuetudo in contrarium. Tertia; Canonicus, qui abest a seruitio suæ Ecclesiæ vltra tres menses licet sit, & maneat in ciuitate, vel in loco, in quo Eccl. ipsa consistit, mulctari potest, pro vt a Concilio statuitur. Quarta; Puniendi sunt qui, à seruitio Ecclesiæ absunt, licet in ciuitate locorum, in quibus ipsa Ecclesia consistit, sint præsentes tantum. Quinta; Non licet vltra tres menses abesse, nisi ex causa inimicitiarum, si post obtentum Canonicatum inimicitiæ superuenerunt vel nisi in Parochiali Ecclesia resideret, etiamsi steterit in loco, sed tantum abfuerit a seruitio vltra tres menses, & conducit ad propositū declaratio supra adducta. nu. 16.

324 Decimosexto dubitatur, † an satis sit lucrari grossam, seu vestuarium residendo ad horam, seu tempus illius? & breuiter dicendum est, id non satis esse, nec satisfacere suæ obligationi, & præcepto Con
325 cilij, vt ex eo constat, † & apparet ex seq. declarationibus Prima, Interessentia, de qua in hoc decreto, debet esse in omnibus diebus, & horis, officijs diuinis interesse, & inseruire, præterquam in tribus mēsibus singulorum annorum, nisi Ecclesiæ constitutiones longius seruitij tempus requirant. Secunda; Cong. censuit Canonicatus, & Dignitates obtinentes teneri interesse omnibus horis, nisi innitantur aliqua confirmatione, quæ non sit sublata per Concilium Trident. distributiones tamen quotidianæ cæteris horis, quæ distributione carent, ex fructibus massæ communis proportionabiliter sunt assignandæ, ne negligātur. Tertia; Compellantur obire officia, & ad omnes horas septem Canonicas, & ad faciendum principium, & officium hebdomadarij si tamen alij non sint. Quarta, Canonici non excusantur a qualibet hora illius diei, qua choro interesse tenentur, prætextu quod eorū nomine, veluti in Matutino adsunt alij ab ipsis missi, nec etiam prætextu immemorialis consuetudinis; quod si peterent, vt distributiones augerentur, id agendum esse ex præscripto Concilij Trident. sess. 21. & 22. c. 3.

326 Quæ tamen declaratio, † quod attinet ad Matutinum, non seruatur in Ecclesijs, vbi Matutinum dicitur media nocte, maxime in locis, vbi magna frigora esse solent; cum enim hora sit tam incommoda, non solent ire Canonici, & Præbendati, & ista consuetudo, & obseruantia, tanquam interpretatiua, & iusta causa, ac ratione fundata, videtur excusare, maxime, cum ita, & non aliter sit à principio Concilium receptum.

327 Quinta, † Cong. censuit non posse confici ex horis, quibus Canonici residentes absunt a choro, dies; & ex diebus, & horis sic collectis confici menses absentiæ, de quibus in hoc decreto, neque ad colligendum seruitium 9. mensium colligendas esse punctaturas, quasi qui 9. partes puncturarum ex 12. habeant, seruitio. 9. mensium, debito satisfecerint, sed ipsos dies residentiæ, & seruitij, siue continui fuerint, siue interpollati, numerandos esse, vt complementum dictorum. 9. mensium.

328 Quæ declaratio non procedet † in Ecclesijs, vbi ex fundatione, priuilegio Apostolico, aut statuto à Sede Apostolica in specie confirmato aliud cautum sit iuxta supradicta, vt in Ecclesia Granaten. seruari audiui, & tradit Philiarchus de officio Sacerdotis. 1. part. lib. 1. cap. 13. 2. concl. in quibusdam Ecclesijs seruari.

329 Quinimmo amplius † voluit S. Cong. non valere

statutum,

statutum, seu consuetudinem, vt Præbenda, seu gros
sa lucrifiat interessendo vna, vel duabus horis, aut
minori tempore. 9. mensium, vt in declarationibus
sequentibus. Non valet statutum, vt vna hora, vel
duabus interessentes lucrentur massam, grossam, si-
ue Præbendam, amissis distributionibus quotidia-
nis. Alia. Quid si vno mense ex nouem interessendo
vna hora ex statuto, vel consuetudine lucrentur fru-
ctus, amissis distributionibus quotidianis? respondit
Congreg. statutum, & cōsuetudinem nullam, & tol-
lendam adeo, vt non interessentes omnibus horis in
prędicto mense amittant illam ratam fructuum quā
amitterent in alijs octo mensibus singulis horis non
interessendo, non tamen incidere in pœnam, de qua
hic, quasi absuissent vltra tres menses.
330 Sed hoc non seruatur, nec est receptum in Hisp.
in cuius Ecclesijs communiter lucrifit grossa, seu
Præbenda residendo vna hora, & in aliquibus Eccle
sijs lucrifit in tribus mensibus tantū, quæ consuetu-
do videbatur valere. Cæsar de Grassis dec. 116. nu. 8.
& potest sustineri, cum d. declaratio non sit recepta,
saltem dum per Superiorem, aut Capitulum non sit
aliud ordinatum, disponendo modū lucrandi gros-
sam, seu Præbendam iuxta dictam declarationem.
Quamuis in Ecclesia Ciuitaten. in qua ante Con-
331 ciliū erat constitutio, & consuetudo† lucrandi gros-
sam in quatuor mensibus, fuit ablata, quia per S. Cō
gregationem fuit declararum esse contra Conciliū
d. cap. 12. & hodie lucrifit in nouem mensibus vt ac-
cepi à doctissimo D. Ioan. Guttierez meritissimo Ca
nonico Doctorali d. Ecclesiæ in quodam Consilio.
Decimo septimo dubitatur, an obtinens dignita-
332 tem, † cui incumbit visitatio, possit ratione ipsius
visitationis abesse vltra tres menses, & lucrari fru-
ctus huiusmodi dignitatis, qui per interessentiam
lucrifiunt, ac distributiones, atq; etiam fructus Ca-
nonicatus, quem simul obtinet? In quo dicendum
est, vt habetur in sequenti declaratione Sacræ Con-
gregationis Concilij. An ratione visitationis Archi-
diacono incumbentis ratione suæ Dignitatis possit
abesse vltra tres menses concessos a Concilio? Con-
gregatio respondit posse; an vero pro tempore dictę
absentiæ vltra tres menses ex causa visitationis pos-
sit lucrari fructus sui Archidiaconatus, qui lucrifiūt
per interessentiam? Respondit posse, dummodo da
ri consueuerint absentibus ex legitima causa, non ta
men lucrari distributiones mere quotidianas; an du
rāte ea visitatione lucrari etiam possit fructus illius
Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex
illius Ecclesiæ consuetudine, stante, quod fructus Ca
nonicatus distincti sint a fructibus Præbendæ Ar-
chidiaconatus? respondit Congregatio non posse,
nisi pro tribus mensibus vacationis causa a Concilio
permissis; hæc tamen de lucrandis fructibus locum
habent, nisi extet Ecclesiæ consuetudo, vt Archidia
conus visitans nihil fructuum percipiat, quam con-
suetudinem Congregatio censuit saluam manere.
Aduerte tamen, quod si esset consuetudo, quod
333 Archidiaconus visitans suum Archidiaconatum †
percipiat distributiones, non censeretur reprobata
per cap. 1. de Clericis non residenti. in 6. sed esset va-
lida tamquam ex iusta causa, quia visitando seruit
Ecclesiæ. Monachus in d. c. 1. nu. 2. quem ibi sequun
tur Ioan. And. Domin. in princip. num. 2. & Probus
nu. 11. Cosmas in pragmatica sanctione tit. quo tem
pore quisque debeat esse in choro, glossa vltima, ad
fin. faciunt dicta infra nu. 348.
Sed videbatur, quod Archidiaconus visitās debe-
334 ret percipere distributiones quotidianas, † etiam se-
clusa consuetudine ex decreto Concilij. sess. 22. de
reformat. c. 3. vers. quod si alicui, vbi incumbens cu-
ræ animarum imminēti suæ Dignitati habetur pro
præsenti, & interessenti; nam qui visitat, exercet Cu
ram animarum iurisdictionalem, seu fori exterioris
iuxta dicta supra 1. p. cap. 6. nu. 6.
335 Respondetur tamen, † quod decretum intelligi-
tur de cura animarum proprie, nempe fori interio-
ris, vt videtur colligi ex illis verbis ibi, quo in cura-
ta Ecclesia resederit, ac ministrauerit. Et ita censuit
Sacra Congregatio, vt in sequenti declaratione su-
per d. c. 3. ibi: cura animarum immineat; secus si tan
tum iurisdictionalis: si vero est vnita, tunc est locus
cap. extirpandæ. §. qui vero de Præbend. & tunc, cū
visitauerit suam iurisdictionem, lucrabitur Præben
dam, & fructus; secus vero distributiones quotidia-
nas. Accedit alia declaratio eiusdem S. Congrega-
tionis, quæ sic ait. Habentur tanquam præsentes in
choro qui curam animarum exercent, quę illi Eccle
siæ imminet, dum tamen sunt in actu administrandi
Sacramenta, vel alia exercendi, quæ spectant ad ip-
sam curam. Cui consonat Concilium Bononien. tit.
6. de residentia. §. de causis excusantibus Canonicos.
vers. illis quibus; quę quidem declaratio loquitur de
cura animarum fori interioris, vt patet.
336 Intelligendum autem est visitantem, † seu exercē
tem iurisdictionem imminentem suæ Dignitati, vel
Ecclesiæ, non lucrari distributiones, quando est ab-
sens à ciuitate, seu loco, vbi est Ecclesia, si enim id fa
ceret in ciuitate, seu loco, vbi est Ecclesia, lucraretur
etiam distributiones, si opporteret fieri tempore ho
rarum, nec posset commode fieri post eas, seu ante,
iuxta infra dicta nu. 357.
337 Nec procedit illud † decretum d. cap. 3. in Canoni
cis, seu dignitatibus habentibus Ecclesias Parochia-
les, non tamen Canonicatibus, seu dignitatibus an-
nexas, vt in sequē. declaratione. Super illo; Ibi habea
tur; non comprehenduntur Canonici habentes Ec-
clesias Parochiales, non tamen Canonicatibus anne
xas, seu vnitas; qui si in Parochialibus resederint, &
fuerint priuilegiati ad perceptionem fructuum, ex-
ceptis distributionibus quotidianis iuxta Bullam
Pij V. vel ex indulto Apostolico, non poterūt opta-
re neque domus Canonicales, neque Canonicatum
presbyreralem, & similia, cum non habentur pro
præsentibus, sed tantum sunt priuilegiati ad perci-
piendos fructus, & id quādo scilicet extat consuetu
do, vel statutum, quo absentes non possunt optare,
secus quo absentes possunt optare.
338 Rursus circa d. declarationem † versic. an durante
ea visitatione. aduerte eam procedere, etiamsi Cano
nicatus esset annexus dignitati, stante, quod fructus
Canonicatus distincti sint à fructibus dignitatis, vt
in ea dicitur; nam adhuc vti duo Beneficia obtinen-
tur, vt infra dicitur 11. p. c. 5. nu. 192. & vlt. p. c. 12. à
num. 57. & visitando ratione dignitatis non seruit
Canonicatui. secus autem esset in portione accesso-
rie annexa, & vnita dignitati, nam tunc vnum est
Beneficium, & Portio est tanquam prædium digni-
tatis iuxta dicta d. cap. 5. num. 198. & d. cap. 2. nu. 12.
& sic visitās ratione dignitatis lucraretur etiam fru
ctus Portionis annexæ, tanquam fructus ipsius di-
gnitatis, seu eius prædij.
339 Et ex illa declaratione d. vers. † conuincitur con-
siliū Nauar. 14. de Clericis non residen. de quo supra
nu. 50. quatenus sentit, quod prosequens litem super
iuribus suę dignitatis lucratur etiam in absentia fru
ctus Canonicatus, quem simul obtinet, quod non
est verum, nam tunc non abest causa Canonicatus,
nec pro

nec pro vtilitate illius, seu Ecclesiæ, sed solum digni
tatis, cuius iura prosequitur.

Et ex eadem declaratione infertur, quod excusa-
340 tus à residendo † non lucratur fructus, qui non lu-
crifiunt in absentia, nisi in casibus à iure expressis,
& hoc est, quod dicit Rebuf. in praxi tit. de dispensa-
tione de non residendo. nu. 22. & facit, quod ipse in-
ferius ait nu. 60. quod dispensatus de non residendo
nequaquam recipiet fructus Beneficij, nisi conceda-
tur hoc expresse in dispẽsatione, cui consonat quod
ait Felin. in cap. fin. de magistris. nu. 3. sub vers. 6. li-
mita, quod propter simplicem licentiam absentiæ
non excusabitur quis à perceptione fructuum, sed so
lum excusabitur eum, vt non priuetur.

341 Vnde Canonicus ingrediens † Religionem nõ lu-
crabitur anno nouitiatus, & probationis fructus
Præbendæ, quamuis sit iuste excusatus à residentia,
vt dicetur infra 11. p. cap. 9. num. 31.

342 Vnde etiam Canonicus electus, † seu nomina-
tus ad Episcopatum Italiæ, qui debet Romæ exami
nari, quamuis interim, dum vadit Romam, iuste ab
sit, & sit excusatus à residendo, non tamen habebi-
tur pro præsenti, nec fructus percipiet ex ista causa,
qui non lucrifiunt in absentia, nisi in casibus à iure
expressis, qualis non est iste, maxime, cum talis ab-
sentia sit in vtilitatem priuatam ipsius electi, qui
vult esse Episcopus; & ad percipien. fructus in absen
tia non solum non sufficit vtilitas priuata, sed nec
vtilitas Ecclesiæ, seu Episcopi in genere, sed requiri-
tur vtilitas Ecclesiæ in specie, & in particulari. Io.
Andr. in cap. 1. sub nu. 3. de clericis non residen. in 6.
& ibi Dominic. qui vero. nu. 8. & Probus ad Mona-
chum nu. 29. & Rota decis. 222. p. 1. diuersorum. de
quo infra nu. 372.

343 Nec obstat, † quod obtinentes ex dispensatione
Parochialem, & Canonicatum, residentes in Paro-
chiali, percipiunt fructus Canonicatus, exceptis du-
taxat distributionibus quotidianis, vt in cõstitutio-
ne 64. Pij V. & in declaratione 7. supra adducta, sub
nu. 179. & alijs. Et similiter obtinens ex dispensatio-
ne duos Canonicatus, aut Dignitates, & residens in
vno lucratur fructus alterius licet non distributio-
nes, vt in declarationibus supra adductis. nu. 185. &
sequen. quia respondetur, quod illi residentes in Pa-
rochialibus sont priuilegiati ad perceptionem fru-
ctuum, ex d. Bulla Pij V. vt dicitur in declaratione
supra adducta n. 337. obtinens vero ex dispensatione
duos Canonicatus, seu dignitates, eo ipso censetur
dispensatus, vt percipiat in absentia fructus alterius,
nam alias dispensatio esset inutilis, & ita videtur esse
de mente Papæ dispensantis, quando dispensatio est
344 perpetua, & non ad tempus. 18. Dubitatur, † an sta-
tuta, & consuetudines Ecclesiarum concedentia iu-
bilationem deseruientibus per quadraginta annos,
sint contra ius, & derogata per Concilium? & dicen-
dum videtur, quod non. Ceuedum Collect. 15. ad
6. eum. 8. hoc contra sentiat Nauar. cons. 12. de cle-
ricis non residen. & ita censuit S. Congregatio & Gre
gorij XIII. oper sequenti declaratione. An sit deroga
tum statutum Ecclesiæ Compostellanæ permittens
Beneficiato, qui in ea per quadraginta annos con-
tinuos aliquod Ecclesiasticum Beneficium pacifice
possedit, & per d. tempus illi per seipsum in diui-
nis residendo deseruiuit, vt à dicta Ecclesia de cæte-
ro, quoad vixerit, vt emeritus, & inde donatus ab-
esse liceat, & tanquam præsens in choro habeatur,
tam ratione fructuum Præbendarum quam distri-
butionum quotidianarũ S. D. N. Greg. XIII. audi-
ta relatione Cong. dixit, tolerandũ esse hoc statutum.

Decimonono dubitatur, an per Concilium d. c.
345 12. sit † derogatum cap. de cætero, & cap. ad audien-
tiam, de clericis non residen. vbi habetur, quod duo
Canonici existẽtes in seruitio, seu obsequio sui Epis-
copi, habentur pro præsentibus, & percipiunt fru-
ctus Canonicatuum, preter distributiones quotidia-
nas? & videtur, quod sic, argumen. cap. 1. de constit.
in 6. & quæ ibi notantur.

346 Nihilominus tamen contrarium est dicendum †
ex illa reg. quod lex, generalis posterior limitatur, &
determinatur per legem priorem specialem, l. non
est nouum, cum sequen. ff. de legib. gl. recepta in Au
then. offeratur. C. de litis contestatione, & in l. sciẽn-
dum. ff. qui satisda. cogantur, & ibi Ias. Decius in l.
in tot. iure. nu. 7. ff. de reg. iuris. Anton. Gabr. de legi
bus concl. 1. nu. 2. Euerar. loco à ratione legis stricta.
a nu. 12. Barbosa in l. 1. ff. soluto matrimo. 1. p. nu. 8.
& Thom. Sanchez de matrimo. lib. 2. disputatio. 24.
nu. 6. & ita in proposito tenet Nauar. consi. 1. & 2. de
clericis non resid. quem post hęc sequitur Gonçalez.
gl. 6. nu. 255. & sentiunt Hoieda de incomp. Benef.
1. p. cap. 17. nu. 29. & 2. p. c. 10. num. 15. & 16. Salcedo
in pract. cap. 52. litera C. 2. casu. Sbrotius de Vicario
Episcopi. lib. 1. quæst. 43. ex nu. 4. Ceuedo decis. 94.
1. p. & Zecchus de repub. Ecclesiastica. c. 24. de Cano
nicis. nu. 4. vers. 9. & de Beneficiatis. sub num. 6. qui
post Concilium Trident. scripserunt.

347 Et ita tenet S. Cong. Concilij, † vt apparet ex seq.
declarationibus. Prima; Stante consuetudine in Ec-
clesia Cathedrali, quod Canonici non interessentes
diuinis non percipiant fructus Præbendæ, nec distri
butiones quotidianas, an liceat Episcopo suo retine
re penes se vnum, & duos Canonicos, qui dictos fru-
ctus, & distributiones percipere possint, ac si in cho-
ro præsentes essent? Cong. censuit licere, exceptis ta-
men distributionibus quotidianis. Secunda; Cano-
nici, qui sunt à choro absentes cum suo Episcopo di
stributiones quotidianas amittunt, quæ interessenti
bus tantum debentur, etiamsi sint cum Episcopo in
visitatione, ob priuilegium autẽ, quia suo Episcopo
inseruiunt, etiam si absint vltra tres menses, Præben
darum suarũ fructus faciũt suos. Tertia; Nec possũt
Canonici vbi videlicet duo ad plus associantes eorũ
Prelatum nolentem quandocunque audire Missam
in Ecclesia Cathedrali, sed in alia Ecclesia Ciuitatis,
participes fieri distributionum quotidianarum, quę
non, nisi præsentibus, & interessentibus dantur.

348 Id autem, † quod dicitur, Canonicos existentes
in seruitio sui Episcopi non posse percipere distri-
butiones quotidianas, vt probatur d. c. de cætero, &
ibi notant D. & citati sup. fallit, primo stante cõsue-
tudine in contrarium, quia seruanda erit, cum sit ex
iusta causa. ex Decio in d. c. cum omnes, de constit. 2.
lectu. sub nu. 6. Couar. lib. 3. variarum cap. 13. nu. 5.
vers. 3. eadẽ ratione. Duennas. reg. 206. limitatiõne
1. Hoieda d. c. 17. nu. 10. & faciunt in simili declara-
tiones adductæ infra nu. 361. quæ sunt videndæ. Et
ita in proposito videtur tenere Hoieda d. ca. 10. nu.
26. & expresse cum. eo Sbrotius d. num. 3. quamuis
contrarium teneat Nauar. d. cons. 2. de clericis non
resid. nu. 2. dicens, Canonicis seruientibus Episcopis
consuetudinem non posse prodesse ad habendum di
stributiones quotidianas per c. 1. de clericis non re-
sid. lib. 6. cui tamen satisfit ex Decio, Couar. Duen-
nas, & Hoieda vbi supra.

348 Secundo fallit in † Canonicis missis à suis Epis-
copis ad visitanda limina Apostolorum eorum no-
mine, vel comitantibus ipsos Episcopos ad eadem
limina iuxta constitutionem 17. Sixti V. de visitan-

dis liminib. Apostolorum ab omnib. Episcopis. Nā ij lucrantur non solum fructus, sed etiam distributiones ex decreto eiusdem Sixti V. vt in sequentib. declarationibus S. Congregationis Concilij. Prima Canonici missi ab ipsorū Episcopis ad limina Apostolorum eorum nomine, vel comitantes ipsos Episcopos ad eadem limina, distributiones lucrantur ex decreto S.D.N. Sixti V. Secunda, Illustrissimo Cardin. Hispalen. Gartias de Sotomayor istius Ecclesię Canonicus amplitudinisque tuæ Illustrissimæ, ad visitanda sanctorum Apostolorum limina procurator, dum huiusmodi visitationis causa absuerit, debet percipere distributiones quotidianas. Ita cēsuit S. Congregatio Cardinalium Concilio Trident. interpretando præpositorum, cuius Congregationis sententiam voluit notam esse, vt eam obseruari curet. Romæ die 21. April. 1589. A. Cardin. Carrafa.

350 Quod non solum videtur procedere † in Canonicis; sed etiam in alijs Præbendatis, licet non sint de Capitulo, missis a suis Episcopis, seu eos comitantibus ad limina Apostolorum, nam in proposito eadē videtur esse ratio, & de mēte Sixti V. quicquid alias fit in alijs Clericis, vt infra dicetur. Non tamen procedet in Canonicis, seu Præbendatis missis ab Episcopis aliarum Ecclesiarum, seu eos comitantibus ad limina Apostolorum, licet alias sint sui Episcopi ratione originis, seu aliorum Beneficiorum nam isti non lucrabuntur distributiones, nec fructus Canonicatuum, seu Præbendarum, nec ista causa sunt iuste absentes, cum nō absint causa Episcoporum suarum Ecclesiarum. Nec habentes Beneficia simplicia seruitoria, quibus per Vicarium, seu substitutum potest deseruiri, percipient ista de causa non seruiendo distributiones, & alia emolumenta seruitij, nec excusabuntur apponendo Vicariū, seu substitutū, vt consului, & practicatum est cum quodam Beneficiato Ecclesiæ S. Vincentij Abulen. Ciuitatis misso ad visitanda limina ab Episcopo Abulen. D. Lau. Ottadui de Auend. Nec poterit Episcopus mittere ad visitanda limina duos simul Canonicos, seu Pręb. quia ad id vnus satis est, si tamen ipse Episcopus vadit ad ea visitanda, poterit secum ducere duos Canonicos, seu Præb. qui eum comitentur, & isti duo eum comitantes, aut missus, percipient fructus, & distributiones Canonicatuum, seu Præbendarum suarum; si tamen plures in hoc occuparentur, neuter perciperet, quia non est maior ratio de vno, quam de alio quamuis videatur probabile, ac de mente Sixti V. quod duo Canonici, seu Præb. comitantes Episcopum, aut vnus ab eo missus ad limina Apostolorū, lucrentur fructus, & distributiones Canonicatuum, seu Pręb. licet habeat alias occupatos in suo seruitio alios duos, nisi forte ex hoc Eccl. patiatur in seruitio magnū detrimentum ob paucitatem ministrorum.

351 Tertio fallit quando Canonicatus † consisteret solum in distributionibus quotidianis, nam tunc eas lucrarentur, ne priuilegium esset inutile. iuxta allegatos supra nu. 113. & 115. excepta tamen tertia parte, quæ deseruientibus accrescit ex Congregationis sententia, vt in sequenti declaration. Canonici comitantes Episcopū non lucrantur distributiones quotidianas, nisi Canonicatus consisteret in distributionibus quotidianis, & tunc amittunt tertiam partē, quæ deseruientibus accrescit. Et est in simili alia declaratio, quæ sic ait. Si sunt veræ inimicitiæ, & sine culpa, ac post obtētum Canonicatum ortæ, possunt Canonici cum facultate in alio viciniori, ac tutiori loco manere, durantibus dumtaxat inimicitijs, dūmodo non vltra annum, & si omnes fruct. Canonicatus in distributionibus quotidianis consistāt, eo Canonicus lucrabitur, deducta tamen tertia parte pro deseruientibus. Cui consonat Conciliū Prouinciale Bononien. tit. 6. de residentia. §. de causis excusantibus Canonicos a residentia, vers. 2. vbi sic dicitur. De inimicitijs etiam citra culpam suam susceptis eadem, quæ supra de Parochis decreta sunt, obseruanda erūt ita, vt si omnes fructus in distributionibus quotidianis consistant, eos Canonicus, deducta tertia parte alijs loco eius deseruientibus assignanda, sibi possit comparare.

352 Sed videtur, † quod omnes distributiones deberent tunc lucrari, non deducta tertia parte, ex declarationibus adductis supra nu. 113. & 114.

353 Pro concordia dicendum est, † quo ad lucrandos fructus Canonicatus, quando omnes consistunt in distributionibus quotidianis S. Congreg. facere differentiam inter Canonicos absentes causa studij, & causa residētiæ in Parochiali, ex vna parte, vt hi eos integros percipiant, vt apparet ex d. declarationib. adductis n. 113. & 114. & inter Canonicos absentes causa seruitij Episcopi, & causa inimicitiarum, vt hi eos lucrentur, deducta tertia parte, quæ deseruientibus accrescat, vt apparet ex hic adductis. Et ratio, qua videtur mota, est, quia causa absentiæ illorum videtur magis pia, & fauorabilis, seu maiori fauore digna, quam horum.

354 Quarto fallit stante speciali gratia, † & concessione Papæ. Nauar. d. consil. 2. de Clericis non residen. nu. 3. vt facta est. D. Cardinali Carolo Borromeo, vt in declaratione sequenti. Sanctiss. Pater noster Cardinali Borromeo concessit, vt Vicarij eius foranei, dum ratione officij sui per loca sui Vicariatus ratione visitationis, aut alicuius alterius negotij spiritualis absunt ab eorū Ecclesijs, eadē debita ratio habeatur quoad distributiones quotidianas, ac si in choro personaliter inseruirent, dummodo d. Vicarij intra fines sui Vicariatus maneant, & prætextu exercendi officium non vagentur solatij causa, ad quod diligenter animaduertere ipse debeat, ne aliqua fraus fiat; eamdem gratiam fecit, vt de illis, quos ipse de ciuitate assumet, vt munus generalis visitationis per Diœcesim subeant, ratio habeatur quoad distributiones, ac si essent in choro, cum conditionibus tamen, vt supra, eandem gratiam fecit pro illis, qui occupati sunt in examine illorum, quibus cōferendæ sunt Parochiales, si quando propter dictam occupationem non possint interesse horis Vesperarum, seu Completorij, dummodo fraus absit, ne item data opera examen excusetur in horas vespertinas, seu Completorij; idem pro deputatis seminarij, si quando pro seruitio seminarij essent in aliquo negotio ea hora occupati, qua diuina officia celebrantur in Ecclesia, & præcipue, si essent occupati propter Cōgregationes, quæ semel in hebdomada ratione d. seminarij fiunt, dūmodo ista gratia non abutantur.

355 Et iusta hanc declarationem, † stante gratia speciali, procedit quod ait Zecchus d. tit. de Beneficiatis ad fin. vbi ait, quod distributiones quotidianas lucrantur examinatores Beneficiorum, si sine fraude absunt ex declaratione S. Congregationis, & alias non stante gratia speciali non est verum, quāuis fructus, seu grossam lucrentur, tanquam occupati in seruitio Episcopi, & Ecclesiæ in communi, saltem duo Canonici, seu Beneficiati.

Et similis gratia, & priuilegium percipiendi
etiam distributiones quotidianas in absentia conce
356 di † solet ad tempus, & prorogari Inquisitoribus,
atque alijs ministris S. officij inquisitionis Hispaniç,
vt in se-

☞ vt in sequenti declaratione S. Congregationis. Congregatio Concilij iam dudum cõsulta respondit Inquisitoribus hæreticæ prauitatis minime ius esse percipiẽdi distributiones quotidianas Canonicatuum, Dignitatum, aut aliorum Beneficiorum eo tẽpore, quo Beneficijs prædictis non deseruierint; qua decisione Inquisitores Hispaniarum veriti ne læderẽtur eorum priuilegia à diuersis Rom. Pontificibus ad tẽpus concessa, & à Fælic. record. Gregorij XIIII. prorogata, vt eis prædicto munere vacantibus liceret distributiones quotidianas percipere, ad Cõgregationem adierunt, illorumque tenore exhibito declarari petierũt, eam decisionem ex iure communi depromptam ad eorum priuilegia nequaquã pertinere. Itaque Congregatio priuilegiorum exemplo diligẽter inspecto iuri consentanea Inquisitores postulare cẽsuit, atque adeo declarauit decisionẽ a se editam de distributionibus quotidianis in absentia non percipiendis, non habere locũ, vbi specialibus priuilegijs, aut indultis Apostolicis Inquisitoribus, atque alijs S. Officij ministris fuerit concessum, vt quotidianas distributiones, quantumuis absentes, lucrentur, tũc enim priuilegia, & indulta huiusmodi, quæ ad tempus, pro quo fuerunt cõcessa, durent, eo firmius esse custodienda, quo præstantius, & vtilius est Christianæ Reipublicæ Inquisitorũ officium ad cõseruationem, & propagationem orthodoxæ Fidei constitutũ; quod ideo ad Cardinalẽ Toleti significare Congregatio voluit, vt sciret priori decisione Congregationẽ ius quidem cõmune declarasse, non de priuilegijs, aut indultis à Sede Apostolica cõcessis quicquã detractũ voluisse. 6. Iũ. 1594. Hiero. Card. Matheius.

Ex supradictis infertur Canonicum Vicariũ Epis
357 copi. non posse percipere distributiones quotid. † in absentia, quamuis excusetur à residẽtia, & percipiat fructus in absẽtia, ex quo est in seruitio, & obsequio Episcopi, nisi sit consuetudo in contrarium. Rebus. in praxi, tit. de Vicarijs Episcoporum. nu. 5. Hoieda d. cap. 10. nu. 15. & 16. & Sbrotius d. q. 43. nu. 4 & 5.

358 Vicarius tamen Capituli † Sede vacante, Canonicus non solum habetur pro præsenti, & lucratur fructus in absentia, Pauinus de offic. & potestar. Capit. Sede vacante. q. 10. 2. p. nu. 5. Rebus. supra Rota dec. 222. nu. 6. 2. p. diuersorum; sed etiam percipit distributiones ex ratione assignata à Pauino ibi, quod cẽsetur esse in seruitio Ecclesiæ, cum magis commodũ sit Ecclesiæ, vt deputetur vnus, quã non exerceatur iurisdictio. per totum ca. Quæ ratio cessat in Vicario Episcopi, vt per Rotam ibi. Et qui abest pro
359 seruitio, & euidente vtilitate † Ecclesiæ de iure, etiã cessante consuetudine, non solum percipit fructus. cap. ex parte 2. de clericis non residen. sed etiã distributiones quotidianas, si est præsens in loco vbi est Ecclesia, cap. vnic. de clericis non residen. in 6. & ibi Domin. §. qui vero. nu. 10. Couarr. lib. 3. variar. c. 13. nu. 8. vers. 8. optime D. Ioan. Ocon. in d. c. vnic. à nu. 65. Ioan. Guttier. can. q. lib. 1. c. 1. nu. 145. Zerola in praxi Episcopali. p. vers. distributiones. §. 3. Zecchus de repub. Eccle. c. 24. de Canonicis. n. 6. vers. 2. & alij.

360 Nisi sit consuetudo contraria, † vt alias in simili de infirmis declarauit S. Cong. Concilij his verbis:
☞ Consuetudo in aliqua Ecclesia introducta, vt Canonici infirmi fructus tantum suæ Præbendæ non distributiones quotidianas percipiant, si legitime, præscripta sit, tollit constitutionem. Vega in summa 1. p. cap. 128. casu 19.

361 Quamuis absens à loco, † vbi est Ecclesia pro vtilitate Ecclesiæ, vel alia iusta causa, non percipiat distributiones, c. cum nõ deceat. de elect. in 6. Domin. supra, Ripa de peste. 2. p. num. 145. Couar. D. Anto. Ocon. Io. Guttier. Zerola, & Zecchus ibi, qui id declarant, nisi consuetudine aliud fuerit obtentum; ita censuit S. Cong. Concilij, vt in declarationib. seq.
☞ Stante consuetudine, quod Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesiæ, seu Capituli, percipiat omnes fructus, & distributiones quotidianas Cong. censuit eam esse obseruandam, si Canonici absint pro euidente vtilitate Ecclesiæ. Secunda; Qui causa pestis absfuerunt, quotidianæ distributiones eis non debentur, nisi probetur legitima consuetudo, quod distributiones huiusmodi darentur absentibus ex iusta causa.

Et iuxta id sunt accipiendæ aliæ declarationes
362 eiusd. S. Cong. † nempe sequentes. Prima; An distri-
☞ butiones quotidianæ debeantur infirmis propter infirmitatem diuinis officijs non inseruientibus, stante decreto huius c. 12. Cong. censuit deberi. Secũda; Senio confectis, si alias residere soliti sunt, distributiones debẽtur, ac etiã infirmis ex propria culpa, & peccato cũ præcedenti occasione; nimius enim esset rigor, nec Superior huiusmodi inquisitionẽ facere debet addendo afflictionem afflictis, quandoquidem multæ essent causæ, & turpes; debentur etiam detentis in carceribus, non tamen ob propriam culpam, iuxta doctrinam Ioan. And. in c. 1. de clericis non resid. in 6. Consonat Cõcilium Bononien. d. tit. de residentia. §. de causis excusantibus Canonicos. vers. 1. Tertia, Cong. cẽsuit distributiones quotidianas lucrari eum, qui debite coniectus in carcerẽ fuit, fructus autem Præbendæ siue massæ grossæ tã diu habere, quam diu per sententiam non fuerit declaratum, iuste illum in carcere detineri. Circa quod est alia declaratio, quæ sic ait. Quoad carceratum Cõg. censuit eum non priuari distributionibus vsque ad primam sentẽtiam, quod si condemnatus appellet, interim non percipiet, sed si in secunda instantia obtinuerit, omnia recuperabit, sub die 27. Iul. 1570. super Canonico Bracaren. vt in libro Innoc. IX.

363 Et iuxta prædicta etiam † sunt accipienda consil. Nauar. 10. & 11. de clericis non residen. intelligenda enim sunt, quod absens à choro ex causa infirmitatis, seu alterius corporalis necessitatis, aut incarcerationis, seu excommunicationis iniustæ, de iure, etiã seclusa consuetudine lucratur distributiones quotidianas si est præsens in loco, vbi est Ecclesia ex d. c. vnic. & allegatis. nu. 359.

364 Dispositio autem d. c. de cætero, † & c. ad audientiam. de clericis non resid. ampliatur primo, vt procedat, & habeat locum etiam in Canonicis Doctorali; & Magistrali, secundum Rotam in vna Placentina fructuum, anno 1550. vt per Puteum, dec. 294. lib. 3. & post hæc tradit Gonçalez d. glos. 6. nu. 257. dicens, satis notandum.

365 Quod tamen videtur intelligendum, † nisi vergeret in magnum, seu notabile damnũ Ecclesiæ quia remaneret destituta literatis. Rebus. in praxi, tit. de dispensatione de non residendo. nu. 41. quem sequitur Hoieda d. c. 17. nu. 29. 8. casu ad fin.

366 In hac tamen Ecclesia Abulen. est † statutum, quod Canonicus Doctoralis non procuret, nec habeat, nec acceptet familiaritatem Episcopi, nec ea vtatur.

367 Sed non videtur habere locum † dispositio. d. cap. de cætero, & c. ad audiẽtiã. in Canonico pœnitẽtiario, qui non videtur posse occupari in seruitio Episcopi vltra tempus à Concilio permissum; ad tradita
368 supra dub. 5. 1. d. à nu. 40. † Nec etiam in Canonico lecturæ, cum ad munus istud sit electa eius persona.

369 Secũdo ampliatur,† vt procedat etiam in inferioribus Clericis, non canonicis, concurrente tamen dispensatione Episcopi, vt tenet Io. And. in d.c. ad audientiam, quem ibi sequuntur Butrius. Card. Imola Anchar. & Anania, & videtur magis sequi Selua de Benef. 4. p. quæst. 6. nu. 13. seu. 33.

370 Verior tamen est sententia † Abbatis in d. cap. ad audientiam, num. 8. qui ait Clericos inferiores, non Canonicos, posse destinari, seu occupari per Episcopum communi vtilitate, aut causa suggerente pro seruitio Ecclesiæ Cathedralis, & tunc habebunt fructus in absentia sine aliqua dispẽsatione; pro seruitio vero solius Episcopi, secus; nisi vbi necessitas vrgeret, non enim est tanta communio inter Episcopum & Clericos inferiores, sicut inter Episcopum, & Canonicos, in quibus loquuntur d. iura, qui sunt membra corporis sui. Quam sententiam sequuntur Nau. in man. cap. 25. num. 120. & cons. 5. de ætat. & qualitate, de quo supra num. 46. Salcedo d. cap. 52. lit. C. secundo casu. Lud. Lopez instruct. consc. 1. tom. c. 249. secunda causa, & Zecchus de rep. Eccles. titulo de Beneficiatis, num. 4. vers. 9. & secuta est Rota in d. causa Placentina fructuum, vt per Puteum supra. Et in vna Callagurritana fructum. 18. Martij. 1583. coram D. Bubalo, vt in d. decis. 222. parte 2. diuersorum, quam refert Sbrotius. supra. num. 6. vbi ex ea
371 fuit resolutum. Lic. Otheo de Angulo † portionario Ecclesiæ. Calagurritanæ Vicario, seu Prouisori ipsius Episcopi residenti in oppido Lucronij, vbi alij Prouisores residere consueuerunt, non deberi fructus suę Portionis, quia de vrgenti necessitate Episcopi non constabat, cum verisimile esset alios in d. Diœcesi requiri æque idoneos ad exercendum d. officium, neque ex deputatione personæ d. Othei in Vicarium resultabat vtilitas Ecclesiæ, quia Vicarius deseruit soli Episcopo, refert Gonçalez supra num. 262. glos. 5.

Et amplius dicit Rota ibi, quod in hac materia
372 † non sufficit vtilitas totius Episcopatus in genere, sed requiritur vtilitas Ecclesiæ in specie, vt per Io. And. in c. 1. sub nu. 3. vers. item intelligendum est, de clericis non residen. in 6.

373 Sed hoc est contra Abb. supra † docentem inferiores Clericos posse per Episcopum destinari pro commum vtilitate, quamuis verum sit, quod occupatus in officio Prouisoris, seu Vicarij non videtur occupatus pro vtilitate cõmuni, saltẽ considerabili ad istum effectum, quia potius deseruit Episcopo, vt
374 dictum est. † Et dictũ Ioan. And. quod sequitur Domin. ibi. §. qui vero, nu. 8. & tenet Probus ad Monachum, nu. 29. procedet in illis, qui non per Episcopum, vt dictum est, sed alias sunt occupati, seu destinati pro vtilitate communi, seu Episcopatus in genere, aut per Episcopu plures quã duo eiusdẽ Ecclesiæ iuxta dictũ Hostie. quod refert, & sequitur Abbas in d.c. de cætero. sub n. 3. & Selua. d.q 6. casu. 17.

375 Vnde Procuratores generales † Cleri Hispaniæ a Cong. eiusd. Cleri, seu de eius ordine deputati residẽtes in Curia Rom. & in Curia Regis Catbolici non excusarentur a residentia in suis Ecclesijs, nec lucrarentur fructus in absentia nisi staret breue Sanctissimi D. Clementis VIII. datum. 28. Febr. 1597. ex quo non possunt cogi ad residendum (dummodo non obtineant dignitatem actu maiorem post Pontificalem, aut Canonicatum Doctoralem Magistralem, Pœnitentiarij, aut de lectura) ac lucrantur omnes fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta quæcumque, nec nõ distributiones etiam quotidianas, ac manuales, etiamsi primam, & rigorosã residentiã nõ fecerint, vt latius in d. breui.

376 Reseruarunt tamen in d. † Calagurritana Domini vidẽdum, an ex eo, quod Portionarij in Ecclesia Calagurritana interueniunt in Capitulo, & in aliquibus habent vocem, possit dispositio d.c. ad audiẽtiam, comprehendere etiam istos Portionarios?

377 Et prima Iunij eiusd. anni. 1583. † coram eod. D. Bubalo fuit resolutũ. Integros Portionarios nõ esse de Capitulo, ita vt dispositio c. ad audientiã, de Clericis non resid. ipsos cõprehendat. Quia attento iure communi clara est conclusio quod soli Canonici dicuntur esse de Capitulo, Portionarij autem, & alij Clerici inferiores non. Ab. & Fel. in c. cũ olim, de re iud. Compostellanus. Io And. Card. in c. 1. de elect. & attenta etiam consuetudine huius Ecclesiæ, quãuis interueniant in Capitulo, & in actibus capitularibus habeant vocem, non tamen dici potest esse de Capitulo, quia non sequitur, habent vocem, ergo sunt de Capitulo. Gemin. in cap. fin. sub. nu. 5. in fin. vers. in dubio, de præben. in sexto. vnde in dispositionibus ad Capitulum non veniunt, nisi soli Canonici, non autem alij, qui de iure speciali, seu consuetudine babent vocem in Capitulo, vt ibi Frãcus nu. 6.

378 Vbi tamen Portionarij essent de † Capitulo pro vt sunt in aliquibus Ecclesijs Hispaniæ, procederẽt in eis dicta iura, sicut in Canonicis, cum tunc sint etiam membra corporis ipsius Episcopi, & sic militaret eadem ratio, sed non sufficeret habere tantum vocẽ in Capitulo, vt dicitur in dicta Calagurritana proxime relata; nam ex eo solum, si non sunt de Capitulo, non possunt dici membra corporis Episcopi, nec ipsius fratres. Circa quod vide dicta infra. 11. p. cap. 5. à num. 206.

379 In hac vero Ecclesia Abulen. † quicquid sit de hoc, an eius Portionarij sint de Capitulo, vel solum habeant vocem in Capitulo, possunt assumi ab Episcopo in familiares, sicut Canonici ex statuto ipsius Ecclesiæ, quod certum ordinem in hoc pręscribit. de quo infra, nu. 433.

380 Et quod dicitur de Portionarijs † videtur eadem ratione dicendum de dignitatibus in proposito.

381 Tertio ampliatur, † vt habeat locum in Prælatis inferioribus respectu suorum subditorum, quia textus in d. cap. de cætero, generaliter loquitur, nec apparet cui loquatur; & eadem videtur ratio. ita Abb. ibi nu. 3. Selua d.q. 6. 17. casu Rebuffus supra nu. 45. Et Nauarr. d. consc. 2. de Cericis non resid.

382 Quarto ampliatur, † vt idem sit in Legato quantum ad Prouinciam suam, & in Archiepiscopis, quo ad Clericos suæ Diœces. & non suorum suffraganeorum, vt tenent DD. communiter in c. cum dilectus, de Clericis non resid. Selua. d. quæst. 6. casu 19. & 22. Reb. supra, nu. 36. Hoieda d.c. 17. nu. 29. 9. & 10. casu, Salcedo sup. d.c. 52. 2. casu. Syluest. verb. residẽtia, nu. 7. & Zerola in praxi Episcopali. 1. p. vers. residẽ. §. 4. & alij; quamuis, quod attinet ad legatum, dubitet Abb. in d.c. cum dilectus. nu. 6 & 7.

383 Similiter Familiares † Papæ existentes in eius seruitio, vt Capellani, Camerarij, & similes, percipiũt fructus suę Præbendæ in absentia, d.c. cum dilectus, & ibi Ab. & Doct. Selua. d.q. 6. casu. 19. Rebuf. sup. ex nu. 32. Hoieda d.n. 29. 7. casu. Salcedo sup. 3. casu, Syluest. d. nu. 7. & Zerola. d. §. 4. Nauar. & Lud. Lopez. vbi supra. 3. causa.

384 Ex quibus id nõ procedit in † scriptoribus, & alijs officialibus Curiæ, qui stant principaliter propter suũ lucrũ, nisi ex præcepto Papæ in Curia morẽtur.

385 Et sicut Familiares Episcopi, † ita etiam Familiares Papæ non percipiunt distributiones quotidianas Io.

nas. Io. And. & Abb. nu. 5. in d. cap. cum dilectus, & Selua d. casu 19.

386 Vnde in vna Illerden. †distributionum coram D.
Gipsio. 2. Iun. 1598. fuit resolutum. Quod indultum
concessum per Sixtum V. Subcollectoribus intelli-
gitur ad instar Familiarium Papæ, & sic extenditur
solum ad perceptionem fructuum, non vero distri-
butionum.

387 Et de Familiaribus Cardinalium, † quod etiam excusentur à residentia, & percipiant fructus in absentia, dicunt Syluest. & Zerola supra, & Abbas in d. cap. cum dilectus. nu. 8. & Selua d. q. 6. casu 21. ex Io. And. ibi dicunt, quod Papa hodie concessit omnibus Cardinalibus hanc prærogatiuam respectu suorum Familiarium, vnde de iure, inquit ibi Abbas, posset attentari aliud. idem Villadiego de Cardinalibus. nu. 63.

388 Nihilominus dicendum est † Familiares Cardinalium non excusari à residentia, nec posse percipere fructus in absentia, nam in iure non est tale priuilegium. Francus in cap. fin. nu. 3. de verbor. significat. in 6. & ibi Domin. sub nu. 5. nec hodie, quicquid esset olim, est tale priuilegium particulare, & ita patet ex declaratione Abulen. infra adducta. num. 423. & ita practicatur.

Similiter existẽtes in seruitio, aut officijs Regis,
seu Principis non excusantur à residentia, nec pos-
389 sunt percipere fructus in absentia, † nam in iure non
est tale priuilegium, quicquid teneant Selua d. q. 6.
casu 24. Boerius decis. 17. P. Greg. de beneficijs. cap.
7. nu. 9. & Zauallos in suis communibus contra com
munes. q. 585. nu. 7.

390 Et si aliquod priuilegium fuit antea † eis concessum, vt Regi Franciæ fuisse concessum dicunt. Boer. ibi, & Rebuf. in concordâtis tit. de collatio. §. 1. vers. residentię. reuocatum est iam per Concilium & Bullam Pij IIII. vt dictum est supra. nu. 266. & 267.

Vnde quod inquit Naua. d. c. 25. nu. 121. quem se
391 quuntur † Emman. Rodriguez in sum. c. 33. nu. 3. &
Vega 1. p. cap. 36. casu 41. Capellanos Regum perin
de posse capere fructus in absentia, ac Capellanos
Papæ, si vtrisque eiusdem generis priuilegia sunt cõ
cessa, immo & magis, si forte plus sit eis fauore Re-
gum concessum, intelligendum est de priuilegijs cõ
cessis post Concilium Triden. quæ tamen non sunt,
& ita seruatur.

392 Vigesimo dubitatur, † an causa peregrinationis, maxime ex voto, liceat abesse vltra tempus a Concilio permissum, & lucrentur fructus Præbendarum.

393 Et videtur † respond. affirmatiue ex traditis per Rebuf. d. tit. de dispensatione de non residendo. nu. 50. Seluã 4. p. q. 6. 10. casu Boet. dec. 17. nu. 6. Hoiedã d. c. 17. nu. 29. 11. casu. & Pettum Greg. d. c. 7. nu. 15.

394 Nihilominus tamen contrarium est dicendum, †
quia ista non est de causis in iure expressis, & censuit
S. Cong. Cõcilij his verbis. Canonici deuotionis cau
sa peregrinantes, & visitantes aliquas Ecclesias, non
lucrantur distributiones quotidianas, non obstante
aliqua in contrarium consuetudine; fructus vero
Præb. possunt, si intra tres menses a decreto Conci-
lij hic concessos fecerint has peregrinationes. Secun
da. Absentes causa peregrinationis, etiam ex faculta
te statutorum Ecclesiæ, non percipiunt distributio-
nes quotidianas; immo quo ad Præb. fructus hoc tẽ
pore peregrinationis percipiendos, non excusantur
vltra tres menses, quos Concilium permittit. Con-
sonat Concilium Mediolan. 5. p. 3. tit. quæ ad distri-
butiones pertinent, vers. peregrinationis causa.
Quod est notandum ad statuta aliquarum Eccle-
395 siarum † contrarium disponentia, quæ non videntur
posse defendi, nec consuetudo contraria videtur ra-
tionabilis.

396 Vigesimo primo dubitatur, † an Canonici, & Beneficiati celebrantes priuatæ Missam in eadem Ecclesia tempore officiorum, seu horarum, habeantur pro præsentibus in choro?

397 Et dicendum † est, quod nõ, vt per Fed. cons. 115. alias 118. Abb. in c. cum olim. de re iudicat. nu. 3. & 6. & Gigan. cons. 144. nu. 26. alias responsi. 35. in materia pensionis, qui docent, quod habens in Ecclesia Canonicatũ, & Capellaniam, ea hora, qua celebrat, vt Capellanus habere non debet distributiones quotidianas Canonicatus.

398 Et ita censuit † S. Cong. Concilij his verbis. An Canonici, vel alij officiales chori habentes in Cathedralibus, vel Collegiatis Capellanias in titulum, veluti Mercenarij, eo tempore, quo in dictis Capellanijs celebrant, distributiones recipere debeant, licet absint in choro? & quid, si deuotionis causa, vel si a Superiore Ecclesiæ iniungatur eis, vt eo tempore celebrent? Sanctissimus Dominus noster, etiam ex sententia Congregationis declarauit, nõ posse, nisi quã do sic iussi essent a suo Superiore, quem tamen admoneri voluit, vt ab huiusmodi iussu abstineat. Secunda Canonici, qui sunt in Ecclesia, sed extra chorum, licet etiam celebrent causa deuotionis in eadẽ Ecclesia, non censentur præsentes, secus, si iussu Superioris; Superior tamen eis hoc mandare non debet, quod procedit etiam in illis Canonicis, qui sunt in eadem Ecclesia Capellani, & Missas celebrare tenentur. Tertia. Quo tempore cantatur vna hora in choro, qui Missam celebrat in eadem Ecclesia ex deuotione, vel obligatione non dicitur interfuisse illi horæ, nec illius distributiones accipere potest, si vero iussus fuerit a Superiore vt celebret, tunc recipiet; Superior tamen cauere debet a tali iussione. Quam adducit Gonçalez. §. 7. procem. nu. 181.

399 Consonat Conciliũ † Mediolanen. 4. p. 2. tit. de distributionibus. vbi sic dicitur. Quicumque, dũ alicuius statæ horæ officium in choro peragitur, Missam celebrando tunc à choro abfuerit, illius horę distributionis, tamquã absens, particeps ne sit, vt a S. Sede Apostolica declaratum est; id vero, nisi præ absentia Sacerdotũ, qui in Ecclesia tunc Missæ sacrificium faciant, necessitas aliquando inciderit, vt præfectus Canonicũ aliquem Sacerdotem è choro exire à stataeque horæ officio abesse, Missæ celebrãdæ causa, iubeat, aut nisi à Sede Apost. aliter cõcessũ fuerit.

400 Contrarium tamen † de consuetudine seruatur in hac Ecclesia, & alijs; nam celebrantes, etiam causa deuotionis, habentur pro præsentibus, & interessentibus in choro.

Quæ consuetudo, cum sit ex iusta causa, cum totũ
401 sit cultus diuinus † in eadẽ Ecclesia, & vt Beneficia-
ti inducantur ad celebrandum, videtur tolerabilis
iuxta tradita per Decium, Couar. Duennas, & Hoie
dã supra citatos. nu. 343. vbi vide, & videtur appro-
bari in Concilio Cõpostellano actione 2. decreto 16.

§. 2.

De alijs dubijs.

SVMMARIA.

AN Capitulum possit dare Canonicis, & Præbendatis licẽtiam absentiæ, & eos habere pro præsentibus vltra tempus à Concilio permissum, saltem ad breue tempus ex causa iusta, quamuis non comprehensa in iure, præsertim stante

consuetudine id faciendi.nu.402.cum seq.resoluitur,seclusa consuetudine,certum esse Capitulum id non posse, non obstante statuto in contrarium, nec etiam Episcopum.

Dubium procedit stante consuetudine, quæ dat iurisdictionem. nu.414.& quod,si huiusmodi consuetudo est sublata per Concilium,potest dici illud quoad hoc non fuisse receptum in Hispania. nu.415. & quod huiusmodi consuetudo non videtur sublata per Concilium.nu.416.

Resoluitur non posse Capitulum talem licentiam dare, etiam stante d.consuetudine ante, & post Concilium semper obseruata.nu.417. cum seq. & adducuntur declarationes S.Congregationis.

Cum Capitulum non possit dare d. licentiam absentiæ, non potest quis virtute eius lucrari fructus Praben. qui alias residendo, & interessendo lucrifiunt, quamuis possint lucrifieri in absentia, saltem per tempus à Concilio permissum, donec priuetur.nu.425.& 426. vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

Non possunt isti, quibus dantur per Capitulum tales licentiæ, percipere, aut retinere fructus, eo quod alij Prabendati videantur eis donare, seu remittere suam partem. num.427. cum seq.

Fructus annorum præcedentium, qui hoc anno diuiduntur, debentur Canonicis,qui nunc sunt, & non qui erant illis annis. num.429.

Distributiones quotidianæ non possunt dari absentibus à choro, non obstante quauis consuetudine, etiam immemoriali num. 430.nec possunt à Capitulo,aut à singulis Capit. aliquo prætextu donari, aut remitti.num.431. vbi ponuntur declarationes S.Congregationis.

An Capitulum possit dare licentiam absentiæ ex causis alias in iure expressis,alteratis tamen, seu modificatis per statuta, seu consuetudines Ecclesiæ?num.433.cum seq.resoluitur distinguendo.nu.435.

Quæ sint distributiones quotidianæ, quas amittunt absentes tempore à Concilio permisso,vel alias? Et quæ sint distributiones, quæ sunt potius Præbendæ,seu loco Præbendæ? num. 439.cum sequentibus vbi resoluitur & ponitur resolutio Rotæ, & declaratio S.Congregationis.

Ad quos spectent distributiones quotidianæ amissæ per non interessentes,vel alias? nu.443.cum sequentibus, resoluitur, quod si ita ordinatum est, vt singulis certa portio assignata sit, portio absentis ad Ecclesiam pertinet, si vero certa portio omnibus est assignata, portiones absentium interessentibus accrescunt.

Quod dictum est ad Ecclesiam pertinere portionem absentis, quando singulis certa portio assignata est, procedit, cum ex patrimonio Ecclesiæ dantur redditus, & distributiones ministris; at quando dantur ex mensa Capitulari, quia bona sunt diuisa, portio absentis remanet in ipsa.num.447. & sequentibus, vbi ponitur Decisio Rotæ.

Similiter dicendum est de fructibus Præbendæ amissis ob non residentiam,vel alias; quod si ex patrimonio Ecclesiæ datur assignata cuilibet certa portione, tunc fructus amissi ad ipsam Ecclesiam pertinent;si vero est mensa Capitularis distincta, in ea remanent.nu.449.

Si essent Præbendæ realiter distinctæ ita,quod qualibet Præbēda esset Domina suæ dotis,tunc fructus amissi applicandi essent fabricæ Ecclesiæ,aut alteri pio loco.nu.450.

Ex dictis difficultatem patiuntur quædam declarationes S.Congregationis,quæ absolute dicunt distributiones male perceptas restituendas fabricæ, aut alteri pio loco.nu.451.

Respondetur eas loqui de distributionibus male perceptis per eum, qui fuit habitus pro præsenti à capitulo, vel cui ab eo fuerunt donatæ,seu remissæ, & sic sibi præiudicauit Capitulum.nu.452.quod præiudicium videtur intelligendum respectu distributionum, & fructuum solutorum, secus, si non sunt soluti num.453.

Quod declaratio Abulen.ait quoad fructus Præbēdæ, eum qui abfuit debere eis priuari,intelligēdum videtur de fructibus, quos alias ratione Præbendæ ac residentiæ fecisset suos.num. 453.nam quoad amissos ob non residentiam non est opus priuatione.nu.454.

Alia difficultas circa d.declarationem Abulen.nu.455. cui respondetur.nu.456.

In materia delicti,& prohibitorum,& quæ tendunt ad damnū cap.non sufficit maior pars cap. & contradictio vnius facit, ne videatur gestum à Capitulo,d.nu.457.

In terminis Concilij cap.3.sess.21.de refor.portiones tertiæ partis in distributiones conuersæ, quas absentes amittunt interessentibus accrescunt. nu.459.contra quod facit difficultatem.c.3.sess 22. vbi portio 3.p. amissa est applicanda fabricæ.num.460.

Interpretatio, & concordia ad d. decreta Nauarri.num.461. quæ non satisfacit.nu.462.nec placet alia interpretatio Ioannis Guttierrez.nu.463.

Vera interpretatio. nu. 464. quæ confirmatur ex declarationibus S.Cong.adductis.nu.465.

Separatio tertiæ partis fructuum pro distributionibus facienda ex d.decretis non est ita facienda vt fiat necessario dismembratio bonorum; sed sat est, si valor 3.p. fructuum ponatur pro illis.nu.466.

Ista tertia pars accipienda est secundum verum valorem currentem, & non secundum taxam.nu.467.

Secundum Congregationem,antequam ista detractio fiat, deducendæ sunt pensiones,& alia onera legitime imposita,quamdiu durauerint, sed de nouo imposita eam non comprehendunt.nu.468.

Ista declaratio videtur intelligenda,vbi erant Præbendæ distinctæ realiter ita, quod deductio ex ipsis facienda est ex fructibus communibus mensæ.nu.469.

Non est locus detractioni d.tertiæ part.ex distributionibus ex d.c.3.sess.21. quando distributiones sunt tolerabiles ita, vt verisimiliter non negligantur.nu.470.& quomodo consideretur ista verisimilitudo,quod negligantur.nu.471.vbi ponitur declaratio S.Cong.

Quando ex dignitatibus detracta est tertia pars ex decreto.c.3. sess.21.non poterit detrahi alia ex c.3.sess.22.nu.472.

Dispositio. d.c.3.sess.21. & detractio, de qua ibi,habet locum contra obtinentes quæcumque beneficia residentiam requirentia in Cathedralibus, et collegiatis,non tamen extra eas. num.473.

Pro distributionibus Ecclesiæ Cathedralis, aut Collegiatæ non est detrahendum aliquod ex Beneficijs extra eam existentibus, nisi essent perpetuo vnita Præbendæ illius. nu.474.

Non solum tenentur ad residentiam obtinentes in Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis Dignitates, Canonicatus, aut Portiones, sed etiam Mansionarij, & Capellani, & obtinentes alia Beneficia perpetua, & habentia annexum seruitium in choro.num.475.

Decretum d.c.3.sess.22. non habet locum in dignitatibus, quæ in Cathedralibus habent sedem in choro tantum, in quibus nunquam resederunt, sed habent collegiatam.nu.476.& sequenti, vbi ponitur declaratio S.Congregationis.

An obtinentes huiusmodi Dignitates pro residentia in Collegiata sint obnoxij detractioni tertiæ partis? num.478. cum sequentibus resoluitur, quod sic, nisi habeant territorium, & iurisdictionem quasi Episcopalem,quia tunc non tenentur ad residentiam chori.

Obtinentes in Cathedralibus, & Collegiatis Dignitatem, licet non habeant vocem in Capitulo, nec cum cæteris participent distributiones,aut fructus, residere tenentur,& consequenter detractioni tertiæ partis earum fructuum pro distributionibus subiecti sunt.nu.481.

Id non procedit in obtinentibus Dignitatem, quæ nullos redditus habet, nec Præbendam, licet eam expectent, nam interim non tenentur residere.num.482.vbi adducitur declaratio S.Cong.

Non pro-

Non procedit etiam in dignitatibus non habentibus sufficientes prabendas, seu fructus, sed tennes, nam licet obligent ad residentiam, non tamen locum habet detractio.nu.483.

Pro congruis distributionibus assignandis aliquibus horis non sunt diuidendæ distributiones aliarum horarum, sed pro illis detrahenda est aliqua pars fructuum.num.484. vbi ponuntur declarationes S.Cong. & alia Abulen.num.485. de qua num.seq.

Distributiones sunt ordinanda, & compartiendæ per omnes horas, & non per certas horas tantum. num.487. & 488. & 489. vbi adducuntur declarationes S.Congregat.

Pro lucranda tertia parte fructuum Dignitatum, personatuũ, & officiorum in distributiones conuersa non potest Episcopus statuere aliam seruitij, & officij formam præter solitã, nec noua onera imponere ex sententia Sanctæ Congregationis num.490. & sequentibus.

Etiam Dignitates, & Prabendæ, quæ sunt de iure patronatus etiam laicorum subiectæ sunt detractioni tertiæ partis, nisi repugnet fundatio.nu.492. & 493.

An obtinentes Dignitatem, Canonicatum, vel Portionem teneantur per se, & non per substitutum obire diuina officia sibi incumbentia, vt cantare Missam, Euangelium? nu.494. cum seq. resoluitur teneri per se, & adducuntur declarationes S.Congregationis Concilij, & Rituum.

Id procedit, non obstante, quod sit factum statutum in contrarium. num.498. & licet ante Concilium esset statutum vel consuetudo etiam immemorialis in contrarium.nu.499.

Qui in hoc notabiliter negligentes fuerint peccabunt mortaliter.num.500.

An obtinentes Dignitatem simul cum Canonicatu, aut Portione in eadem Ecclesia, teneantur vtriusque Beneficij onera, & officia subire, & per se ipsos? num.501. cum sequentibus resoluitur affirmatiue, si illa Beneficia habentur de per se, nisi seruitia eodem tempore concurrant.

Cessante tamẽ fraude, & ex iusta causa, aut semel, aut iterum possunt substituere in seruitio vnius, alium eiusdem ordinis. nu.504.

Idem dicendum est, quando illa Beneficia sunt vnita æque principaliter, aut ad vitam obtinentium; secus, si Portio vnita sit Dignitati perpetuo, & accessorie, quia tunc non tenetur seruire tanquam Portionarius.nu.506. cum seq. ponitur declaratio S.Congregationis, & decisio Rotæ.

Quando Canonicatus est vnitus & annexus Dignitati, etiam perpetuo, & accessorie, tenetur obtinens seruire, etiam tanquam Canonicus.nu.511.

An Canonici, & obtinentes Dignitates, vel Portiones debeant etiam canere in choro sub peccato mortali, & obligatione restituendi, an vero satisfaciant cum sola assistentia, & horas priuatim recitando? nu.512.

Canonici ex sua institutione, & iure communi tenentur canere in choro sub peccato mortali, si in hoc essent notabiliter negligentes.nu.513.

Nihilominus ad lucrandos fructus, & distributiones sufficit sola assistentia in choro, etiamsi non cantent, nec sint attenti, sed cum alijs loquantur contra aliquos. nu.514. cum seq.

Licet ex prima institutione officium Canonicorum sit horas Canonicas in choro canere, tamen de consuetudine non videntur ad id teneri, dummodo habeant Capellanos, & ministros, qui eas cantent; & licet ista consuetudo sit sublata per Conciliũ, potest responderi, omissa alia solutione aliquorum, quod non est quo ad hoc receptum. nu.517. cum seqq.

In Ecclesia Abulen. est statutum, quod Canonici adiuuent ad canendum.nu.523.

An Canonicus suæ obligationi satisfaciens, quo ad residentiam, & seruitium chori, possit ordinarie abesse à Capitulis? num. 524. fundatur pars affirmatiua.nu.525. cum seq. resoluitur id non licere, & respondetur in contrarium adductis. num. 529. & seqq.

Ista resolutio limitatur primo, vt non procedat, stante legitimo impedimento, aut alia iusta causa ad non assistendum Capitulis.nu.537. & ratio adducitur.nu.538.

Admonitio contra Episcopos.nu.539. & seqq.

Secundo limitatur d. resolutio, vt non procedat, quando quis abesset à Capitulis in diebus suis recreationis causa concessis. nu.541. cum seqq. vbi id explicatur ex sententia S.Cong.

Tertio limitatur, vt non procedat, quando abesset quis à Capitulo, quod fit tempore, quo diuina officia in choro celebrantur, & interesset illis, stante statuto, seu consuetudine id permittente, vt in Ecclesia Abulen.nu.544. quamuis in d. Ecclesia sit postea facta quædam ordinatio Capitularis in contrarium, quæ non potuit fieri.nu.545. & seq.

Ista limitatio maxime procedit in Capitulis extraordinarijs quæ non possunt fieri tempore, quo officia celebrantur ex decreto Concilij Compostellani.nu.547.

Absolute non possunt fieri Capitula tempore, quo officia, & præsertim Missa maior, celebrantur, & consequenter non tenetur quis, nec licite potest tunc interesse Cap.nu.548. & ratio ponitur.nu.549. 550. & 551. & adducitur decretum Concilij Basilien. & decreta multorum Conciliorum Prouincialium.nu.552. ad 556.

Quod non possint fieri Capitula, dum celebrantur diuina officia, fuit declaratum per S.Cong. Concilij, & rituum & per Clementem VIII. per suum Breue, cuius tenor, ponitur.nu. 557.

Non iuuat dicere, quod istud Breue non sit in Hispania receptũ, sed nihilominus debet seruari, & recipi.nu.558.

Ponitur alia declaratio S.Congreg. Concilij, qua nouissime fuit ita declaratum.nu.559.

Non est vtile, sed potius damnosum secundum Nau. Capitula tenere ante horas interim dum aduenit hora recitandi eas. num.560.

Tempus commodum ad celebranda Capitula est post Vesperas, & Completorium, vel mane post finitum officium. nu.561.

In electionibus Canonicatuũ per concursum, vbi solet præmitti Missa de Spiritu sancto, videtur posse tolerari fieri etiam, dum diuina celebrantur.nu.562.

Quamuis ex sententia S. Congregationis non prohibeatur Capitulum, quo minus suo arbitratu conuocari possit, id intelligẽdum est, dummodo congruo tempore congregetur, & non tempore officiorum.nu.563.

Stante d. Breui an acta in Capitulis tempore officiorum celebratis sint nulla ex decreto irritante ibi posito? resoluitur non esse nulla.nu.564.

Si in Capitulo tunc facto non adessent duæ partes Capitularium, non valerent acta, si alij abessent, eo quod tempore officiorum fiebat, secus, si non abessent ob eam causam. num.565.

Non licet fieri Congregationes particulares Commissariorum Capituli, nec occupari Beneficiatos in negotijs, & rebus Ecclesiæ, dum diuina officia celebrantur.nu.566. & seqq.

Non licet facere rationes, & computa bonorum, & reddituũ mensæ, vel fabricæ, dum diuina fiunt, saltem mane. num. 568. & seqq.

Est manifestus abusus, & corruptela, quod Beneficiati possint è choro exire, dum Missa de 1. & 6. & 9. dicuntur, modo ad finem redeant.nu.570.

Quarto non tenetur quis interesse Cap. vbi non conuocatur legitime, nempe vbi congregatur cum ijs solum, qui reperiuntur in Ecclesia, non vocatis, qui sunt extra eam.num.571. quod est contra ius commune, ex quo omnes vocandi sunt, qui sunt in loco.num.572. & alias non valet actus sine reclamatione contemptorum, nisi saltem conueniant duæ partes.nu. 573.

Id etiam est contra statuta Ecclesiæ Abulen. quibus statuitur, quod non possit fieri Capitulum extraordinarium, nisi omnibus vocatis, alias actum sit nullum.nu.574. ex quibus videtur, esse nullum actum in huiusmodi Capitulis, quæ fiunt non vocatis omnibus, etiamsi conueniant duæ partes.num.575.

Licet non valeat statutũ, quod electio, siue collatio facta aliquo

contempto, sit ipso iure nulla, quia est contractus valet tamen statutum, quod contractus, & alia negotia Ecclesiæ facta, non vocatis absentib. non valeat, nu. 576.
Quinto non tenentur venire ad Capitulum, quando vocantur tempore insolito, vel non congruo. nu. 577.

402 VIgesimo secundo principaliter dubitatur † an Capitulum possit dare Canonicis, & Præbendatis licentiam absentiæ, & eos habere pro præsentibus vltra tempus a Concilio permissum, saltem ad breue tempus, ex causa iusta, & rationabili, quamuis non comprehensa in iure, præsertim stante consuetudine id faciendi, prout prætenditur stare in Hispania, ante & post Concilium Tridentinum.

Quod fieri posse per viam gratiæ, nemine contra-
403 dicente, tenent † aliqui viri, & inter eos M. Palatio, & D. Io. Guttierrez Canonici, ille Magistralis, hic Doctoralis Ciuitatē. qui scripto id respōderūt.

404 Et quidem, † seclusa consuetudine, certum est Capitulum non posse dare talem licentiam, etenim vt est notum, non potest dispensare, seu facere gratiam in lege superioris, qualis est lex de residendo, vt in titulo de clericis non residen. & in Concilio Trid. c. 12. ses. 24. de refor. & ita censuit S. Cōgregat. in vna Segobien. infra adducta, c. seq. 15. dub. nu. 50. ad primum.

405 Nec valet statutum † in contrarium, cum sit contra ius, cap. quod super his. de maioritate & obedientia, cum alijs, nisi fiat a Sede Apostolica in forma specifica, & ex certa scientia confirmatum iuxta dicta supra dub. 8.

406 Vnde nec Episcopus † potest dare talem licentiā, nisi in casibus a iure expressis ad consilium Nau. 3. de Clericis non resid. de quo supra nu. 149. & appa-
407 ret ex seqq. declarationibus † S. Congregationis Concilij. Nec Episcopus potest aliquem excusare a residentia in choro, nisi iuxta dispositionē. c. 1. de Clericis non resid. in 6. Secunda. Vtrum Ordinarius possit excusare aliquem à residentia in choro Canonicum, seu Capellanum ex causa legitima cap. vnic. de Clericis non resid. in 6. sine consensu aliorum Canonicorum, seu Capellanorum, quorum interesse videtur propter ius accrescendi? Congregatio respondit posse si est ex causa comprehēsa in d. c. vn. quia illud Concilium non sustulit; nec requirit Capituli consensum, vt alias decisum fuit.

408 Et sic etiam procedit alia † declaratio eiusd. S. Congregationis, quæ ait. Episcopus potest ob legitimam causam dare licentiā Canonicis vt absint à suę Ecclesiæ seruitio Legitima enim causa dicitur, quæ est a lege approbata, & in iure expressa.

409 Nec ex c. 2. sess. 6. de reform. † ibi expediens videbitur, habent Ordinarij facultatem dispensandi in residentia ex quauis causa. vt S. Congregatio declarauit super d. c. 2. his verbis. Per hoc non datur facultas Ordinarijs dispensandi in residentia ex quauis ratione. ita Pistorien. quæ videtur eadem cum declaratione 2. posita supra nu. 179. Consonat Conci-
410 lium † Mediolanen. 5. p. 3. tit. de residentia, vbi sic dicitur. Ne Episcopus propterea, quod sibi liberum integrumque est facultatem permittere, qua liceat aliquem ab Ecclesia commissa beneficioue personalis residentiæ abesse ea potestate, facultateue deinceps ob cuiusuis generis causam, vtatur, sed in illa eō cedenda modū, & rationes adhibeat Concilij Trid. sanctione præscriptas.

411 Nec obstat declaratio † S. Congregationis Episcopo Caurien. quæ sic ait, Episcopus potest dare licētiam Canonicis, vt ab eorū Canonicatibus per quatuor menses abesse possint, ex qua Zerola in praxi Episcopali. 2. p. verb. priuatio. §. 4. 2. d. pœnitentiali, dub. & Zecchus de rep. Eccles. tit. de beneficiatis, nu. 9. vers. quod si beneficia; dicunt, quod Episcopus dare potest licentiam se absentandi vsque ad quatuor
412 menses: quia respondetur, † quod ista non est declaratio generalis, sed gratia, & facultas specialis facta Episcopo Caurien. ex causis particularibus, nēpe maximi caloris illius Ciuitatis, vt apparet ex sequenti declaratione, ex qua illa desumpta abbreuiare videtur. Reuerendissimo. D. Episcopo Caurien. Reuerendissime D. qui Caurientium nomine recitatus est supplex libelus illustrissimis Cardinalibus Congregationis S. Concilij, eius exemplum Illustrissimi Patres ad amplitudinem tuam mittendū esse censuerunt, tibiquæ significandum, si vera sunt quæ, tibi exponunt, videri Sanctissimo. D. nostro de sententia Sacræ Congregationis causas, quas afferunt, satis esse iustas. Quamobrem amplitudo tua, si modo ad id tuus etiam accesserit consensus, cum ipsis Canonicis dispensare possit, vt per eos quatuor menses illis abesse liceat. Itaque, ex ipsius D. nostri authoritate, a quo mihi facultas cocessa est, hæc scripsi ad amplitudinem tuam, quam Deus cumulato suæ gratiæ munere prosequatur. Romæ quarto Nonas Iulij. 1566. Reuerendissimæ. D. tuæ vti Frater amantissimus Car. Sirletus.

413 Quæ gratia, † & facultas specialiter data Episcopo Caurien. fuit postea ampliata ad alium etiam mēsem, vt in declaratione sequenti Reuerendissimo D. Episcopo Caurien. Reuerendissime D. cum Cap. Ecclesiæ tuæ causa, de qua in libello hisce adiuncto agitur, proposita esset in S. Cong. Cardinalium Triden. Concilij interpetum, & causæ, rationesque pro parte Cap. allegatæ, ac per te etiam approbatæ diligenter fuissent discussæ, omnibus postea ad Sanctissimum D. nostrum relatis, Sanctitati suæ placuit dare amplitudini tuæ facultatem, vt possit singulis annis, si sibi iustā dispensandi causæ videbuntur, licentiam concedere ipsis Canonicis non residendi per vnum alium mensem vltra tres, quibus per Concilium Trid. & quartum vigore literarum. S. mem. Pij V. eisdem abesse licet: cum eo tamen, vt prouideas ne vnquam seruitio chori, qui Dignitates obtinent Canonici, & Portionarij pauciores absint eo nu. qui tibi sufficiens visus fuerit, ad tuendum cultum diuinum & Ecclesiæ dignitatem. Tua igitur amplitudo, quod sua fide, atque Religione dignū iudicauerit, aget, valebitque in Domino. Romæ die. 15. Octob. 1580. amplitudinis tuæ vt F. Phil. Boncompagnius Card. S. Sixti.

414 Procedit autem dubium propositum † stante d. consuetudine. Et pro parte aff. facit, nam consuetudo dat iurisdictionem. c. duo, c. irrefragabili. §. excessus de off. ord. & c. cum contingat, de foro compet.
415 vbi notatur. Et si dixeris † quod omnib. est per d. decretum Concilij. c. 12. derogatum cōsuetudinibus, quibus antea obtentum erat posse Cap. Ecclesiarum Cathedralium permittere, vt ipsis visum fuerit, aliquem Canonicum a seruitio, & ministerio Ecclesiæ abesse vt inquit Couar. lib. 3. vari. c. 13. sub. nu. 9. versiculo qua ratione. in nouis editionibus, & patet ex illis verbis Concilij ibi, non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut cōsuetudinis vltra tres menses abesse. Et ex dictis supra dub. 6. replicari potest istud decretū Concilij quo ad hoc non fuisse receptum in Hispania, cum eadem consuetudo etiam post Concilium vigere, & obseruari videatur.

416 Dici etiam potest, † quod consuetudo dandi huiusmodi

iusmodi licentias ex iustis, & vrgentibus causis ad paucos dies,& per viam gratiæ,nemine contradicẽte,non videtur sublata per Concilium, ibi, cum sit satis æqua,& rationabilis.

417 Nihilominus tamen tenendum est, † non posse Capitulum talem licentiam dare,etiam stante dict. consuetudine ante,& post Concilium semper obseruata (quæ tamen non videtur satis certa, & continuata) nam,vt inquit Couar. vbi proxime,qui hanc nostrã sententiam tenet, hæ quidẽ cõsuetudines ad abusum pertinere videntur, nisi ex causis iustis detur licentia abeundi; iustis quidem à iure communi vel Ecclesiarum validis statutis expressis,aut saltem eisdẽ similibus, alioquin, si libere Capitulis est permittendum abeundi licentias concedere, quamlibet causam, etiamsi ad propria cuiusque negotia pertineat, existimabunt Canonici iustam, cum de eorum propria re agendum sit, vt tandem sibi ipsis inuicem licentia abeundi concedatur,& frequentissime absque vllo examine an sit vel verta causa, vel iusta; nam & si hoc ipsum priuilegium competeret, propter abusum esset omnino priuilegium ipsum rescindendum, & ius commune in vsum reuocandum,quæ sunt verba ipsius Couar.

418 Et illa verba,† aut saltem eisdem similibus, non inducunt causas in iure, aut statutis validis non contẽtas,sed causas in iure, aut statutis validis virtualiter cõprehensas ex identitate rationis, iuxta tradita per glossam verb. mariti in l. si constante.ff. soluto matrim.& ibi Doct.præsertim Ias.& Barbosam, & in c.cum dilecta,de confirmat. vtili,& Cassad.dec.6. n.3.de iure patro.& 7.n.19.de causa poss.& alios.

419 Idẽ tenet Rutilius Benzonius † Episcopus Lauretanus in speculo Episcoporum de fuga lib.1.disp. s.q.7.ad fi.fol.125.dicens,Canonicos non posse eximere aliquem à seruitio Ecclesiæ,vel gratiam Canonico facere,vt non seruiat,& participet,sed hanc facultatem non seruiendi à Superiore petendam esse quia ipsi non possunt circa ea disponere, quæ ad statum generalem Ecclesiæ spectant, vt ibi in prima con.& eius est soluere, cuius est ligare.c. quod autẽ, de pœnitentijs,& remiss. & eius est nolle, cuius est velle.l.eius.ff.de reg.iuris, quamcumque autem con suetudinem in contrarium abusum,& corruptelam esse. Hæc Benzonius.

420 Et eo maxime consuetudo ista † videtur irrationabilis,ac abusus,& corruptela, quia non est restricta ad licentias ex causis alias rationabilibus, & iustis,licet non expressis in iure, sed sæpe Capitula eas concedunt absque vllo delectu, & absq; aliqua iusta causa; imo aliquando ex causis, quæ non solum non sunt iustæ, sed potius irrationabiles, & vanæ, quales sunt licentiæ, quæ dantur detentis in Curijs in suis prætensionibus,& vanitatibus, & occupatis in officijs sæcularibus, seu Ecclesiasticis, in quibus assistunt propter suum interesse, commoditatem, & authoritatem,& volunt non solum retinere Præbendas,sed etiam in eis lucrari; & Capitula per fas, vel nefas sæpe eis concedunt licentiam, & habent pro præsentibus sub falsis coloribus,& fictis prætextibus negotiorum,& vtilitatis Ecclesię, cum potius ob non residentiam videantur digni punitione & priuatione,& esse in malo statu tam ipsi,quam dantes eis talem licentiam, tenerique ad restitutionem.

421 Nec excusat, † nec sufficit in proposito vtilitas Ecclesiæ occulta, aut ficta, seu simulata,sed euidens requiritur. Domin.in cap.1.§.qui vero,nu.8.de Cleric.non residen. in 6. & Probus ad Monachum ibi, num.28.per illum textum.

422 Nec etiam prædicta consuetudo † videtur restricta ad licentias ad breue tempus, nam sæpe etiam eas concedunt ad longum tempus, vt occupatis in alijs officijs,vnde eo magis est irrationabilis,& iniqua consuetudo.

423 Et ita videtur S.Congregatio † Concilij declarasse in vna Abulens. vt in literis seqq. Ioann. Carrillo Thesaurarius, & Canonicus, Ecclesiæ Abulens. occupatus in seruitio Cardin. Archiducis Archiepisc. Toletani apud Gubernatorem Archiepiscopatus, vltra tempus ex indulto Apostolico Beneficiatis. d. Ecclesiæ concessum, abfuit per alios tres menses à seruitio suæ Ecclesiæ anno præterito de licentia Capituli, quod eum habuit pro præsenti ad instãtiam Episcopi per literas missas Capitulo id efflagitantis,in toto autem hoc anno præsenti non resedit in sua Ecclesia,nisi per vnum mensem,& tamen à maiori parte Cap.aliquibus contradicentibus, fuit habitus pro præsenti, & interessenti per tres menses sub certis prætextibus;postmodum etiam fuit similiter habitus pro præsenti, & interessenti à maiori parte Capit.multis reclamantibus, per alios duos menses propter quasdam literas Regias Capitulo transmissas,quibus petebat dari licentiam d.Ioann. Carrillo. His sic stantibus, quia præmissa sic gesta, & licentię prædictæ concessæ fuerunt,aliquibus Capitularibus reclamantibus, pro parte dictorum Capitularium sic reclamantium Illustrissimis, & Reuerendissimis. DD.vestris supplicatur, declarari sequentia. Primo. Supposita consuetudine ante, & post Concilium Tridentin. semper obseruata, quod Capitula Ecclesiarum Cathedralium Hispaniæ cõcedant eorum Beneficiatis,& Præbendatis licentiam,se absentandi a seruitio Ecclesiæ, prout Capitulo visum fuerit, an maior pars Capituli potuerit dare dictas licentias absentiæ d. Ioann.Carrillo, & eum habere pro præsente, & interessente, ac facere responderi de fructibus, & distributionibus quotidianis ex prędictis causis? & an pro tempore dictarum absentiarum fecerit suos fructus,& distributiones quotidianas suarum Præbendarum, quæ alias residendo,& diuinis interessendo lucrifiunt? Secundo An priuilegia perpetua, de non residendo in Beneficijs Cathedralium, concessa certo generi personarum sint reuocata per Concilium Triden. aut per constitutionem Pij Papæ. IIII? quod quidem certum videtur ex cap.2.sess.6.de reform.& Bulla Pij. IIII. reuocatoria priuilegiorum. Tertio. An dict. Ioannes Carrillo propter d. absentias ad instantiam maioris partis Capit. sit priuandus dimidia parte fructuum, & distributionum pro primo anno, & crescente contumacia,omnibus pro secundo, & denique contra eum procedi iuxta decretum Sancti Cõcilij sess.24.cap.12.

Canonicis, & Capitulo Ecclesiæ Abulen. admodum Reuerendi Domini. Tria sunt,quæ per libellũ his literis adiunctum nomine Capitulariũ illius Ecclesiæ nuper petita fuerunt declarari a Congregatione Illustrissimorum Patrum,qui S.Concilij Trident.decretis interpretãdis pręposιti sunt. Quod attinet ad primũ, ipsi Patres censuerunt Capitulũ nõ potuisse Io. Carrillo Thesaurario, de quo in libello agitur, huiusmodi licentiam tribuere. Ad secundũ si priuilegia ante Concil.Trid. cõcessa fuerint,vtiq; illa extitisse reuocata. Ad Tertiã,si idẽ Thesaurarius vltra tres menses vno anno à seruitio Ecclesiæ absens fuerit,dimidia parte fructuum Canonicatus,& Thesaurariatus pro illo anno priuandũ esse, pro secundo vero anno si eadem negligentia vsus fuerit,

omnibus

oîbus fructibus priuari debere; crescente vero côtu-
macia in eum iuxta sacrorũ Canonum côstitutiones
procedendum esse; omnibus vero alijs distributio-
nibus quotidanis pro illis horis, quibus ipse non in-
terfuerit, vtique carere debere; Hãc Côgregationis
sententiam vobis præscribere voluimus, vt illam
omnino obseruari euretis. Deus vos incolumes ser-
uet, gratiæque suæ donis quotide magis augeat.
Romæ die 24. August. 1596. Hieron. Cardin. Ma-
theius. Quam declarationem, & literas vidi in for-
ma auth.

424 Et clarius censuit ead. S. † Congregatio ad meam
instantiam anno 1602. vt in sequenti declaratione
ad tertium. Illustrissimi & Reuerendissimi Domi-
ni. cum declaratio eorum, quæ circa decreta S. Con-
cilij Trid. dubitari côtingit, ab ista S. Congregatio-
ne petenda sit, vt certa resolutio habeatur, & omnis
ratio dubitãdi tollatur, supplicatur Illust. & Reuer.
DD. vestris pro parte lic. Nicolai Garcia Canonici
Abulen. declarari sequentia. Primo, An Canonicus
suæ obligationi satisfaciẽs quod attinet ad residen-
tiam, & seruitium chori, & altaris, possit licite, & tu
ta consc. ordinarie abesse à Capitulo, seu Congrega
tionibus Capitularibus? Secundo. An valeat ordi-
natio, seu statutum, vel consuetudo Capituli, qua
mulctantur non interessentes Capitulo, etiamsi in-
tersint in choro, & officijs diuinis? Tertio. An Capi
tulum, nemine reclamanre, possit dare licentiam ab
sentiæ alicui Canonico, seu Prębendato, & eum ha-
bere pro præsenti ad aliquod tempus, saltem breue,
vltra tempus à Concilio permissum ex causis iustis,
& rationabilius, non tamen expressis in iure, suppo-
sita consuetudine immemoriali id faciendi ante, &
post Concilium Triden. semper obseruata, & statu-
to id permittente, non tamen confirmato à Sede
Apostolica in specifica forma? Ad primum Congre
gatio Concilij respondit, non posse, Ad Secundum,
valere. Ad tertium, nedum id non posse Capitulũ,
sed nec etiam Episcopum, sed eos tantum Cano-
nicos, vel Præbendatos, quo tempore choro non
interfuerint, posse percipere distributiones quoti-
dianas, qui vere absuerint propter aliquã ex cau-
sis expressis in constitutione Bonifacij VIII. quæ
incipit, Consuetudinem. Hieronym. Cardinal.
Matheius. Quam declarationem habeo authenti-
cam.

Et cum Capitulum non possit dare d. licentiam
425 absentiæ alicui Præbendato, & eum habere † pro
præsente, vt respondet Sacra Congregatio ad ter-
tium, non potest quis virtute talis licentiæ lucrari,
& facere suos fructus Præbendæ, qui alias residen-
do, & diuinis interessendo lucrifiunt, additque Sa-
cra Congregatio ibi, eos tantum posse percipere di-
stributiones, qui absuerint propter aliquam ex cau-
sis expressis in capit. 11. de Clericis non residen. in 6.
nam ad percipiendas distributiones quotidianas in
absentia solum sufficiunt causæ expressæ in illo ca-
pitulo, quamuis ad percipiendos fructus, seu gros-
sam sufficiant etiam aliæ causæ alias in iure expres-
sæ, vt causa studij, seruitij Episcopi, & fructus Præ-
bendæ possunt lucrari in absentia, saltem per tem-
pus a Concilio permissum, donec priuetur, iuxta de
cretum Concilij d. c. 12. vt in illa Abulensi, nu. præ-
cedem. adducta.

426 Et in alia Abulen. † quę sic ait, Illustrissimi, & Re
uerendissimi Domini Doctor Io. Beltr. de Gueuara
Canonicus Prębendę doctoralis Ecclesię Abulen. fa
ctus auditor Regius in Cãce. Vallisoletana, quę nũc
Metimnæ residet, fuit habitus pro præsente in d.
Ecclesia, data ei licẽtia absentiæ per vnũ annũ a ma
iori parte Capituli aliquibus côtradicentibus, Epis
copo tamen fauente; sub pretextu, quod existens in
d. Cancellaria ageret, & foueret negotia, quæ Eccle
sia, & Capitulum ibi haberent, cum tamen iudex
existens illa non posset recte agere, nec alias Capi-
tulum esset illuc missurum aliquem Beneficiatum
pro negotijs, saltem per tantum tempus, nec esset
necessarium. Similiter etiã postea fuit habitus pro
præsenti per alios duos annos à maiori parte Capi-
tuli, vno, vel duobus contradicẽtibus, dando ei, seu
ordinando dari mandatum procuræ ad negotia.
Quibus sic stantibus supplicatur Illustrissimis, &
Reuerendissimis DD. vestris pro patre Gasparis
Guttierrez dictæ Ecclesiæ Portionarij, declarari
sequentia. Primo, An dict. licentia sint validæ, vel
inualidæ, præsertim, cum sit doctoralis, & stante
statuto dictæ Ecclesiæ, quod in rebus gratiæ vnius
contradictio sufficiat? Secundo, an totum Capitu-
lum, nemine contradicente, possit dare dictas licen-
tias absentiæ, & eum habere pro præsente, præser-
tim supposita côsuetudine ante, & post Concilium
Tridentinum semper obseruata, quod Capitula Ca-
thedralium Hispaniæ concedant eorum beneficia-
tis licentiam absentiæ ex causis sibi bene visis, licet
non in iure expressis? Tertio. An d. D. Gueuara te-
neatur restituere Capitulo redditus dictæ suæ Præ-
bendæ in absentia perceptos virtute dictarum licen
tiarum, & an Capitulum illi denegare nondum per
perceptos? Quarto. An, illo nô restituente, tenean-
tur ad eorum restitutionem illi, qui dictas licentias
concesserunt: & quatenus fuerit declaratum contra
dictas licentias, supplicatur illust. & Reuer. DD. ve-
stris districte mandari Episcopo, & Capitulo, vt eam
declarationem faciant omnino executioni deman-
dari. Ad primum Congregatio Concilij censuit esse
inualidas. Ad secundum, non posse illas concedere.
Ad tertium quoad fructus Præbendæ debere rite
priuari iuxta decretum Concilij. c. 12. ses. 24. & ap-
plicari fabricæ, quatenus indigeat, sin minus alteri
pio loco: quoad vero distributiones quotidianas, il-
las minime fecisse suas, & ideo teneri illas restitue-
re; distribuendas itidem fabricæ si indiguerit, sin
autem, alteri pio loco. Ad quartum esse audiendum
Capitulum, Hiero. Card. Matheius. Quæ declara-
ratio fuit data anno. 1603. & eam vidi in forma
authen.

Nec possunt isti, quibus dantur per Capitulum
427 † tales licentiæ, percipere, aut retinere fructus, seu
grossam Præbendæ sub prætextu, & titulo, quod
alij Præbendati videantur eis donare, seu remittere
partem, quæ sibi erat obuentura, in quo aliqui deci-
428 piuntur. Nam, præterquam secundum † istam ratio-
nem non possent donare, seu remittere partem ob-
uenturam non intrantibus, vel non interessentibus
Capitulo, Capitulum, seu personæ illius, non sunt
domini bonorum, & reddituum mensæ Capitula-
ris, donec eis sint applicati, & distributi, sed ante ap-
plicationem, & distributionem solum sunt admini-
stratores, seu procuratores, sicut tutor, & curator,
& Ecclesia est domina.

Ex quo est, quod fructus annorum præcedentiũ,
429 † qui hoc anno diuiduntur, debentur Canonicis,
qui nunc sunt, & non qui erant illius anni, quia, cũ
tunc non fuerint diuisi, & distributi, non debentur
illis, sed Capitulo, quod semper est idem, l. propo-
nebatur. ff. de iudic. ita Calder. consil. 21. de. Præb.
Fel. in c. eam te, num. 13. de rescrip. & in c. Iacobus,
num 1. de simo. Mandos. in reg. 34. Cancell. quæst. 5.
num. 3.

nu.3. & Io.Garcia de coniugali ae q. nu.193. & post
hæc Gonçalez gloss.37.à num.26.& restitutio faciē
da fructuum ablatorum,seu male perceptorum non
debet fieri Canonicis illius temporis, sed Capitulo,
iuxta dicta supra.1.p.c.5.nu.224.

430 Prædictaque maxime procedunt, † quando dan-
tur horæ, & distributiones quotidianæ, quæ non
possunt dari absentibus à choro, non obstante qua-
uis consuetudine,etiam immemoriali, quæ impro-
batur in d.cap.vn.de Cleric.non resid.in 6.innouato
per Concilium d.c.12.vt per D.ibi & D. Ioã.Ocon.
& Cosmam in prag. sanct.rit. quo tempore quisque
debeat esse in choro,verb.distributiones,ad fin. Co-
uarr.d.lib.3.varia.c.13.ex nu.2. Duennas regul.206.
& 134.limitatione 6.& Hoiedam de incompatibil.
Benef.cap.17.ex num.5.

Nec possunt a Capitulo, aut singulis Cap. aliquo
431 prætextu donari,† aut remitti,vt in d.c.vn.& d.c.12
Nauar.de orat.Miscel.59.alias.14. & cons.7. de Cle-
ricis non resid.Meno.de arbitr.l.2.casu 429.in addi-
tione,nu.6. Durãdus de ritibus Ecclesiæ lib.3.c.25.
nu.5. Cosmas Philiar.de officio sacerdotis 1.p.lib.1.
cap.13. Enriq. in sum. lib.7.cap.36.§.3. & alij quic-
quid dicant Emman. Rodrig.in sum.1. to.1.c.33. n.
3.& Vega 1.p.sum.c.36.casu 41. & censuit S. Cong.
432 Concil. vt in declarationibus † sequentibus. Prima.
☞ Non licet Capitulo aliquo prætextu distributiones
donare,relinquere, aut quauis collusione remittere
alicui, qui vel à seruitio Ecclesiæ abfuerit, vel alio
quouis modo distributiones legitime debeat amit-
tere, nec fas sit cuipiã eas accipere si acceperit, suas
non faciat, sed restituere cogatur illico restituendas
Fabricæ Ecclesiæ,quatenus indigeat, aut alteri pio
loco Episcopi arbitrio. Consonat Conciliũ Medio-
lanen.4.p.2.tit.de distributionibus versic.si vero vl-
la. Et Concilium Bononien. tit. de residen.§. de his,
qui ad residentiam tenentur. versic. itaq; hi. Secun-
da; Congregatio Concilij censuit quamcumque col
lusionem ex hoc decreto prohibitam esse, respectu
scilicet distriburionum,& ideo, si de ea legitime cō-
stiterit, debere Episcopum iure agere in reos; re-
spectu fructuum Præbendæ non esse in facultate
Canonicorum illos remittere, cum illi applicandi
sint Ecclesiæ. Tertia Episcopo Placentino inter alia
vigesimoquinto Iul.1570.Quoad remissionem,quã
faciunt in die cœnæ Domini, seu alio de portioni-
bus alijs accrescentibus ob non residentiã, non fiat,
& facta reuocetur. Circa quod vide dicenda infra
dubio vigesimo.

433 Sed insurgit difficultas;esto† Capitulum non pos
sit clare licentiam absentiæ ex causis non expressis
in iure,vel in statutis validis, an possit illam dare ex
causis alias in iure expressis,alteratis tamen, seu mo
dificatis per statuta,seu consuetudines Ecclesiæ? ver
bi gratia,infirmitatis causa est in iure expressa,est ta
men per statutum, seu consuetudinem Ecclesiæ ita
modificata,vt qui numeratur, seu habetur pro præ-
senti,vt infirmus, nō possit interim domo exire aut
quod non habeatur pro præsenti ratione infirmita-
tis absens à Ciuitate, vel qui fecit noctem extra Ci-
uitatem, donec præsentetur in Ecclesia; similiter
seruitium,seu obsequium Episcopi,quoad duos Ca-
nonicos,est causa in iure expressa,est tamen statutũ,
quod Familiares Episcopi non habeantur pro præ-
sentibus,nisi ad quatuor menses,& quod assumi de-
beant in Familiares ante diem Natiuitatis Domini,
434 vt in nostra Ecclesia Abulens.† Quæ statuta viden-
tur obligare,saltem ratione consuetudinis,seu iura-
menti de seruandis statutis, quod solet præstari à
Capitularibus,& Episcopo. Rota decis.306. part.2.
diuersorum.dubitatur, an Capitulũ ex gratia possit
dare licentiam absentiæ, & vt habeantur pro præ-
sentibus ex istis causis alias in iure expressis,non ser-
uata forma statuti,stante statuto,seu consuetudine,
quod Capitulũ possit facere gratiã? in qua difficulta-
435 te breuiter videtur† distinguendũ,aut statutum, seu
consuetudo modificans causam in iure expressam
non potest dici contra ius, sed veluti declarans, &
limitans ex causa rationabili ius, vt statutum quod
numeratus, tanquam infirmus, non possit interim
domo exire, aut quod absens à Ciuitate non habea-
tur pro præsenti,ratione infirmitatis, quod non vi-
detur contra ius, sed ex causa rationabili limitare,
& declarare ius ad tollendas fraudes, ad tradita per
Botteum de synodo.3. p.art.1. num.62. nam si nu-
meratus,vt infirmus posset libere domo exire, non
eundo ad Ecclesiam, multi fingerēt se infirmos,aut
ex leuissima causa facerent se,vt tales,numerari;& si
absentes à Ciuitate possent se facere numerari ratio
ne infirmitatis,posset in hoc esse fraus. Et tunc non
videtur Capitulum posse dare licentiam contra ta-
lia statuta,nēpe, vt quis numeretur ratione infirmi-
tatis libere exeundo domo,vel absens a ciuitate, nã
tunc gratia videtur contra ius,& non ex causa in iu
re expressa,ex quo illa est sic intellecta, & declarata
436 per statutum, † quamuis videretur posse dare licen
tiam numerato,vt infirmo,vt posset domo exire nō
libere,sed ad audiendam Missam.

Et in morbis perpetuis notorijs,vt Podagrę, Pa-
437 ralysis,† & similibus, videtur posse haberi pro præ-
sente infirmus ratione talis infirmitatis, etiam non
seruata clausura statuti, quia durum esset in talibus
infirmitatibus perpetuis arctare infirmum ad nun-
quã exeundum domo,& in eis cessat clare ratio sta-
tuti,vnde æquum videtur,vt habeatur pro præsen-
ti absolute,saltem,ex gratia,vel extra ciuitatem.

Aut statutum modificans causam in iure expres-
438 sam clare,& directe † est contra ius, itaque non obli
gat, nisi ratione iuramenti, seu consuetudinis præ-
scriptæ,ad notata in c.fi.de consuetudine; quale vi-
detur illud statutum, quod non habeatur pro præ-
sente ratione infirmitatis,qui venit foris,nec est prę
sētatus in Ecclesia & quod Familiares Episcopi nō
habeantur pro præsentibus, nisi ad certum tempus
& assumpti certo tempore, & tūc stante statuto,seu
consuetudine, quod Capitulum possit facere gra-
tiam,videtur posse illam facere contra dicta statuta,
nam tunc gratia solum videtur contra statuta,& nō
contra ius,sed potius ex causa in iure expressa.

Vigesimo tertio dubitatur, quæ sint distributio-
439 nes quotidianæ† quas amittũt absentes tēpore à Cō
cilio permisso, vel alias? Et quæ sint distributiones
quæ sunt potius Præbendæ,seu debentur loco Præ-
bendæ,quas absentes d.tēpore a Concilio permisso,
vel alias ex iusta causa,seu priuilegiati lucrantur?

In quo dicendum est, illas esse, & dici vere distri-
440 butiones quotidianas, † quæ per singulas horas di-
uiduntur,& distribuuntur quotidie, etiam, si solu-
tio non fiat dietim,sed post longum tempus:illas ve
ro distributiones, quæ dicuntur grossa, seu vestua-
rium, in quarum solutione non habetur respectus
ad singulas horas, etiamsi residendo, & interessen-
do vna hora lucrifiant, non esse proprie distributio-
nes quotidianas, sed præbendas, seu loco Præben-
dæ,maxime,vbi non sint aliæ præbendę. Extrauag.
cum nonnullæ.§.præterea,cum in aliquibus de Prę-
ben.inter communes.glossa,versic.receperint in d.c.
11.de Cleric.non resid.in 6.Felin.consil.18. Cosmas
in prag-

oibus fructibus priuari debere; crescente vero cōtumacia in eum iuxta sacrorū Canonum cōstitutiones procedendum esse; omnibus vero alijs distributionibus quotidianis pro illis horis, quibus ipse non interfuerit, vtique carere debere; Hanc Cōgregationis sententiam vobis præscribere voluimus, vt illam omnino obseruari curetis. Deus vos incolumes seruet, gratiæque suæ donis quotide magis augeat. Romæ die 24. August. 1596. Hieron. Cardin. Matheius. Quam declarationem, & literas vidi in forma auth.

424 Et clarius censuit ead. S. † Congregatio ad meam instantiam anno 1602. vt in sequenti declaratione ad tertium. Illustrissimi & Reuerendissimi Domini. cum declaratio eorum, quæ circa decreta S. Concilij Trid. dubitari cōtingit, ab ista S. Congregatione petenda sit, vt certa resolutio habeatur, & omnis ratio dubitādi tollatur, supplicatur Illust. & Reuer. DD. vestris pro parte lic. Nicolai Garcia Canonici Abulen. declarari sequentia. Primo, An Canonicus suæ obligationi satisfaciēs quod attinet ad residentiam, & seruitium chori, & altaris, possit licite, & tuta consc. ordinarie abesse à Capitulo, seu Congregationibus Capitularibus? Secundo. An valeat ordinatio, seu statutum, vel consuetudo Capituli, qua mulctantur non intereſſentes Capitulo, etiamsi intersint in choro, & officijs diuinis? Tertio. An Capitulum, nemine reclamante, possit dare licentiam absentiæ alicui Canonico, seu Prębendato, & eum habere pro præsenti ad aliquod tempus, saltem breue, vltra tempus à Concilio permissum ex causis iustis, & rationabilius, non tamen expressis in iure, supposita consuetudine immemoriali id faciendi ante, & post Concilium Triden. semper obseruata, & statuto id permittente, non tamen confirmato à Sede Apostolica in specifica forma? Ad primum Congregatio Concilij respondit, non posse, Ad Secundum, valere. Ad tertium, nedum id non posse Capitulū, sed nec etiam Episcopum, sed eos tantum Canonicos, vel Præbendatos, quo tempore choro non interfuerint, posse percipere distributiones quotidianas, qui vere absuerint propter aliquā ex causis expressis in constitutione Bonifacij VIII. quæ incipit, Consuetudinem. Hieronym. Cardinal. Matheius. Quam declarationem habeo authenticam.

Et cum Capitulum non possit dare d. licentiam

425 absentiæ alicui Præbendato, & eum habere † pro præsente, vt respondet Sacra Congregatio ad tertium, nōn potest quis virtute talis licentiæ lucrari, & facere suos fructus Præbendæ, qui alias residendo, & diuinis intereſſendo lucrantur, additque Sacra Congregatio ibi, eos tantum posse percipere distributiones, qui absuerint propter aliquam ex causis expressis in capit. 1. de Clericis non residen. in 6. nam ad percipiendas distributiones quotidianas in absentia solum sufficiunt causæ expressæ in illo capitulo, quamuis ad percipiendos fructus, seu grossam sufficiant etiam aliæ causæ alias in iure expressæ, vt causa studij, seruitij Episcopi, & fructus Præbendæ possunt lucrari in absentia, saltem per tempus a Concilio permissum, donec priuetur, iuxta decretum Concilij d. c. 12. vt in illa Abulensi, nu. præceden. adducta.

426 Et in alia Abulen. † quę sic ait, Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini Doctor Io. Beltr. de Gueuara Canonicus Prębendę doctoralis Ecclesię Abulen. factus auditor Regius in Cāce. Vallisoletana, quę nūc Metumnæ residet, fuit habitus pro præsente in d. Ecclesia, data ei licētia absentiæ per vnū annū a maiori parte Capituli aliquibus cōtradicentibus, Episcopo tamen fauente; sub pretextu, quod existens in d. Cancellaria ageret, & foueret negotia, quæ Ecclesia, & Capitulum ibi haberent, eum tamen iudex existens illa non posset recte agere, nec alias Capitulum esset illuc missurum aliquem Beneficiatum pro negotijs, saltem per tantum tempus, nec esset necessarium. Similiter etiā postea fuit habitus pro præsenti per alios duos annos à maiori parte Capituli, vno, vel duobus contradicētibus, dando ei, seu ordinando dari mandatum procuræ ad negotia. Quibus sic stantibus supplicatur Illustrissimis, & Reuerendissimis DD. vestris pro patre Gasparis Guttierrez dictæ Ecclesiæ Portionarij, declarari sequentia. Primo, An dict. licentia sint validæ, vel inualidæ, præsertim, cum sit doctoralis, & stante statuto dictæ Ecclesiæ, quod in rebus gratiæ vnius contradictio sufficiat? Secundo, an totum Capitulum, nemine contradicente, possit dare dictas licentias absentiæ, & eum habere pro præsente, præsertim supposita cōsuetudine ante, & post Concilium Tridentinum semper obseruata, quod Capitula Cathedralium Hispaniæ concedant eorum beneficiatis licentiam absentiæ ex causis sibi bene visis, licet non in iure expressis? Tertio. An d. D. Gueuara teneatur restituere Capitulo redditus dictæ suæ Præbendæ in absentia perceptus virtute dictarum licentiarum, & an Capitulum illi denegare nondum per perceptos? Quarto. An, illo nō restituente, teneantur ad eorum restitutionem illi, qui dictas licentias concesserunt? & quatenus fuerit declaratum contra dictas licentias, supplicatur illust. & Reuer. DD. vestris districte mandari Episcopo, & Capitulo, vt eam declarationem faciant omnino executioni demandari. Ad primum Congregatio Concilij censuit esse inualidas. Ad secundum, non posse illas concedere. Ad tertium quoad fructus Præbendæ debere rite priuari iuxta decretum Concilij. c. 12. sess. 24. & applicari fabricæ, quatenus indigeat, sin minus alteri pio loco: quoad vero distributiones quotidianas, illas minime fecisse suas, & ideo teneri illas restituere; distribuendas itidem fabricæ si indiguerit, sin autem, alteri pio loco. Ad quartum esse audiendum Capitulum, Hiero. Card. Matheius. Quæ declaratio fuit data anno. 1603. & eam vidi in forma authen.

Nec possunt isti, quibus dantur per Capitulum

427 † tales licentiæ, percipere, aut retinere fructus, seu grossam Præbendæ sub prætextu, & titulo, quod alij Præbendati videantur eis donare, seu remittere partem, quæ sibi erat obuentura, in quo aliqui deci-

428 piuntur. Nam, prærterquam secundum † istam rationem non possent donare, seu remittere partem obuenturam non intrantibus, vel non intereſſentibus Capitulo, Capitulum, seu personæ illius, non sunt domini bonorum, & redditum mensæ Capitularis, donec eis sint applicati, & distributi, sed ante applicationem, & distributionem solum sunt administratores, seu procuratores, sicut tutor, & curator, & Ecclesia est domina.

Ex quo est, quod fructus annorum præcedentiū,

429 † qui hoc anno diuiduntur, debentur Canonicis, qui nunc sunt, & non qui erant illius anni, quia, cū tunc non fuerint diuisi, & distributi, non debentur illis, sed Capitulo, quod semper est idem, l. proponebatur. ff. de iudic. ita Calder. consil. 21. de. Præb. Fel. in c. eam te, num. 13. de rescrip. & in c. Iacobus, num 1. de simo. Mandos. in reg. 34. Cancell. quæst. 5. num. 3.

nu.3.& Io.Garcia de coniugali ac q. nu.193. & post
hæc Gonçalez gloss.37.à num.26.& restitutio faciē
da fructuum ablatorum, seu male perceptorum non
debet fieri Canonicis illius temporis, sed Capitulo,
iuxta dicta supra.1.p.c.5.nu.224.
430 Prædictaque maxime procedunt, † quando dan-
tur horæ, & distributiones quotidianæ, quæ non
possunt dari absentibus à choro, non obstante qua-
uis consuetudine, etiam immemoriali, quæ impro-
batur in d.cap.vn.de Cleric.non resid.in 6.innouato
per Concilium d.c.12.vt per D.ibi & D. Ioā.Ocon.
& Cosmam in prag. sanct.tit. quo tempore quisque
debeat esse in choro, verb. distributiones, ad fin. Co-
uarr.d.lib.3.varia.c.13.ex nu.2. Duennas regul.206.
& 134.limitatione 6.& Hoiedam de incompatibil.
Benef.cap.17.ex num.5.
Nec possunt a Capitulo, aut singulis Cap. aliquo
431 prætextu donari, † aut remitti, vt in d.c.vn.& d.c.12
Nauar.de orat.Miscel.59.alias.14. & cons.7. de Cle-
ricis non resid. Meno.de arbitr.l.2.casu 429.in addi-
tione,nu.6. Durādus de ritibus Ecclesiæ lib.3.c.25.
nu.5. Cosmas Philiar.de officio sacerdotis 1.p.lib.1.
cap.13. Enriq. in sum. lib.7.cap.36.§.3. & alij quic-
quid dicant Emman.Rodrig.in sum.1. to.1.c.33.n.
3.& Vega 1.p.sum.c.36.casu 41. & censuit S. Cong.
432 Concil.vt in declarationibus † sequentibus. Prima.
☞ Non licet Capitulo aliquo prætextu distributiones
donare, relinquere, aut quauis collusione remittere
alicui, qui vel à seruitio Ecclesiæ absfuerit, vel alio
quouis modo distributiones legitime debeat amit-
tere, nec fas sit cuipiā eas accipere si acceperit, suas
non faciat, sed restituere cogatur illico restituendas
Fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio
loco Episcopi arbitrio. Consonat Conciliū Medio-
lanen.4.p.2.tit.de distributionibus versic.si vero vl-
la. Et Concilium Bononien. tit. de residen.§. de his,
qui ad residentiam tenentur. versic. itaq; hi. Secun-
da; Congregatio Concilij censuit quamcumque col
lusionem ex hoc decreto prohibitam esse, respectu
scilicet distriburionum, & ideo, si de ea legitime cō-
stiterit, debere Episcopum iure agere in reos; re-
spectu fructuum Præbendæ non esse in facultate
Canonicorum illos remittere, cum illi applicandi
sint Ecclesiæ. Tertia Episcopo Placentino inter alia
vigesimoquinto Iul.1570. Quoad remissionem, quā
faciunt in die cœnæ Domini, seu alio de portioni-
bus alijs accrescentibus ob non residentiā, non fiat,
& facta reuocetur. Circa quod vide dicenda infra
dubio vigesimo.
433 Sed insurgit difficultas; esto † Capitulum non pos
sit dare licentiam absentiæ ex causis non expressis
in iure, vel in statutis validis, an possit illam dare ex
causis alias in iure expressis, alteratis tamen, seu mo
dificatis per statuta, seu consuetudines Ecclesiæ? ver
bi gratia, infirmitatis causa est in iure expressa, est ta
men per statutum, seu consuetudinem Ecclesiæ ita
modificata, vt qui numeratur, seu habetur pro præ-
senti, vt infirmus, nō possit interim domo exire aut
quod non habeatur pro præsenti ratione infirmita-
tis absens a Ciuitate, vel qui fecit noctem extra Ci-
uitatem, donec præsentetur in Ecclesia; similiter
seruitium, seu obsequium Episcopi, quoad duos Ca-
nonicos, est causa in iure expressa, est tamen statutū,
quod Familiares Episcopi non habeantur pro præ-
sentibus, nisi ad quatuor menses, & quod assumi de-
beant in Familiares ante diem Natiuitatis Domini,
434 vt in nostra Ecclesia Abulens. † Quæ statuta viden-
tur obligare, saltem ratione consuetudinis, seu iura-
menti de seruandis statutis, quod solet præstari à
Capitularibus, & Episcopo. Rota decis.306. part.2.
diuersorum, dubitatur, an Capitulū ex gratia possit
dare licentiam absentiæ, & vt habeantur pro præ-
sentibus ex istis causis alias in iure expressis, non ser-
uata forma statuti, stante statuto, seu consuetudine,
quod Capitulū possit facere gratiā? in qua difficulta-
435 te breuiter videtur † distinguendū, aut statutum, seu
consuetudo modificans causam in iure expressam
non potest dici contra ius, sed veluti declarans, &
limitans ex causa rationabili ius, vt statutum quod
numeratus, tanquam infirmus, non posit interim
domo exire, aut quod absens à Ciuitate non habea-
tur pro præsenti, ratione infirmitatis, quod non vi-
detur contra ius, sed ex causa rationabili limitare,
& declarare ius ad tollendas fraudes, ad tradita per
Botteum de synodo.3. p.art.1. num.62. nam si nu-
meratus, vt infirmus posset libere domo exire, non
eundo ad Ecclesiam, multi fingerēt se infirmos, aut
ex leuissima causa facerent se, vt tales, numerari; & si
absentes à Ciuitate possent se facere nnmerari ratio
ne infirmitatis, posset in hoc esse fraus. Et tunc non
videtur Capitulum posse dare licentiam contra ta-
lia statuta, nēpe, vt quis numeretur ratione infirmi-
tatis libere exeundo domo, vel absens a ciuitate, nā
tunc gratia videtur contra ius, & non ex causa in iu
re expressa, ex quo illa est sic intellecta, & declarata
436 per statutum, † quamuis videretur posse dare licen
tiam numerato, vt infirmo, vt posset domo exire nō
libere, sed ad audiendam Missam.
Et in morbis perpetuis notorijs, vt Podagræ, Pa-
437 ralysis, † & similibus, videtur posse haberi pro præ-
sente infirmus ratione talis infirmitatis, etiam non
seruata clausura statuti, quia durum esset in talibus
infirmitatibus perpetuis arctare infirmum ad nun-
quā exeundum domo, & in eis cessat clare ratio sta-
tuti, vnde æquum videtur, vt habeatur pro præsen-
ti absolute, saltem, ex gratia, vel extra ciuitatem.
Aut statutum modificans causam in iure expres-
438 sam clare, & directe † est contra ius, itaque non obli
gat, nisi ratione iuramenti, seu consuetudinis præ-
scriptæ, ad notata in c.fi.de consuetudine; quale vi-
detur illud statutum, quod non habeatur pro præ-
sente ratione infirmitatis, qui venit foris, nec est præ
sētatus in Ecclesia & quod Familiares Episcopi nō
habeantur pro præsentibus, nisi ad certum tempus
& assumpti certo tempore, & tūc stante statuto, seu
consuetudine, quod Capitulum possit facere gra-
tiam, videtur posse illam facere contra dicta statuta,
nam tunc gratia solum videtur contra statuta, & nō
contra ius, sed potius ex causa in iure expressa.
Vigesimo tertio dubitatur, quæ sint distributio-
439 nes quotidianæ † quas amittūt absentes tēpore à Cō
cilio permisso, vel alias? Et quæ sint distributiones
quæ sunt potius Præbendæ, seu debentur loco Præ-
bendæ, quas absentes d.tēpore a Concilio permisso,
vel alias ex iusta causa, seu priuilegiati lucrantur?
In quo dicendum est, illas esse, & dici vere distri-
440 butiones quotidianas, † quæ per singulas horas di-
uiduntur, & distribuuntur quotidie, etiam, si solu-
tio non fiat dietim, sed post longum tempus: illas ve
ro distributiones, quæ dicuntur grossa, seu vestua-
rium, in quarum solutione non habetur respectus
ad singulas horas, etiamsi residendo, & interessen-
do vna hora lucrifiant, non esse proprie distributio-
nes quotidianas, sed præbendas, seu loco Præben-
dæ, maxime, vbi non sint aliæ præbendæ. Extrauag.
cum nonnullæ.§.præterea, cum in aliquibus de Præ-
ben.inter communes.glossa, versic. receperint in d.c.
11.de Cleric.non resid.in 6.Felin.consil.18. Cosmas
in prag-

in pragmatica d.tit.quo tempore quisque debeat esse in choro. versic.distributiones, Par.cons.32.lib.4. Puteus dec.375.lib.2.Achil. de Grassis.decisin.275. Cæsar de Grassis.decisio.111.nu.8.& decisione 116. Rota in causa Conchen. fructuum.1. Iun.1538. co-
441 ram D. † Rubeis,in qua supponebatur,quod in Ecclesia Conchen.ratione Decanatus,& Canonicatus, vestuarium nō distribuebatur quotidie, sed certis anni diebus, ac quolibet semestri interessentibus per 120.dies,in vna ex 7.horis,etiamsi per 60.dies se absentent, & in d.Ecclesia etiam quotidie distribuuntur interessentibus tantum singulis horis Canonicis Manualia quæ infirmis, & excusatis non dabantur:fuit dubitatum,an constitutio Bonifacij de Cleric. non resid. in 6. comprehenderet dictum vestuarium? & resolutum est non comprehendere vestuarium, quia non est proprie,nec comprehenditur inter distributiones quotidianas, glossa, ibi versic. receperint,vbi omnes,& in extrauag. Io.22.cum non nullæ, de Præben. Abb. in c.olim, de verb. significat. Par.cons.32. nu.8.& 15.lib.4.& maxime,quia in Ecclesia Conchen. Canonicatus nō habent Præbendas distinctas à vestuario, vnde necesse est dicere, quod sit diuersum à distributionibus, alias esset Canonicatus sine Præbenda, & cum materia, d.capituli sit correctoria, non est extendenda, etiam ex identitate rationis, vt in iuribus vulgatis, ita in d. Conchen.

442 Et S.Cong.super d.c.12.sic censuit † Quæ sint distributiones quotidianæ, quæ præsētibus,& interessētibus tātū debētur,de quibus Conc.hic,& in.c.11. de Cleric. non resid.in 6. & quæ sint distributiones similiter quotidianæ appellatæ, quæ debentur loco Præbendæ, à quibus non excluduntur absentes ratione alicuius priuilegij, de quibus glossa in d.c.11. versic. receperint, censuit declarasse Extrauag. cum nonnullæ.§.preterea,cum in aliquibus.de præbend. inter communes. Et est dec. Rotæ in causa Maioricen. Canonicatus adducta 6.p. c.3.nu.117.

443 Vigesimo quarto dubitatur,ad quos spectent † distributiones quotidianæ amissæ per non interessentes diuinis, seu alias? In quo dicendum est quod si
444 ita ordinatum est † vt singulis Canonicis, & Beneficiatis certa portio assignata sit,seu cuilibet,qui diuinis interfuerit, detur certa quantitas, tunc portio absentis, & id quod superest ex portionibus eorum qui diuinis non intersunt,inter præsentes non diuiditur, nec eis accrescit,sed ad Ecclesiam pertinet,& in eius vtilitatem conuertitur:quia in hoc casu nulla inter eos coniunctio dici potest, nec re,nec verbis coniuncti sunt, & præsenti certa debetur quan-
445 titas, absenti vero nulla. Si vero certa † portio,seu quantitas singulis non est assignata, sed omnibus ita, vt inter eos,qui diuinis præsentes fuerint,sit distribuenda, portiones eorum,qui non intersunt interessentibus accrescunt seu portiones interessentiū propter absentiam aliorum iure non decrescendi pinguiores fiunt, glos. in clem.vt ij, qui §.illi vero verb. pars dimidia,de ętat. & qualitat.& in Clem.2. verb. suspensus, de vita,& honestat.clericor. Fel.in c. Apostolicę nu.12.de excep. Decius in c.pastoralis, §.verum, num.21.de appellat. Surdus de alimentis,
446 tit.1.q.82.num.16. † Card.Toletus in sum.l.1.c.13. vltimo effectu. in Roman. & nouissima editione. quam doctrinam & distinctionem tradunt Card. in, d.Clem. vt ij, §.illi vero, quæst.21.& 22.& ibi Imola,& Bonif. num.14. & Abba.ad fi.Cosmas in pragmatica sanct. tit. de tenentibus c.tempore Missæ. verb. neque. Probus ad Monachum in d.c. vnic. de clericis non residen.in 6.num.61. Rebuffus in praxi, tit. de dispensatione de non residendo, nu.10.& 11. & in concordatis tit. de collatio, §. 1. verb.distributionum, Couar.lib.3. variarum, cap.13. num.7. Io.Guttierrez can.quæst.lib.1.cap.1.num.106.Bar. Vgolin. de censuris, tab.2. de excomun.maior, cap. 12. num.3. & Rota in vna Valentina emolumentorum,coram illustrissimo Mantica 14.Maij 1593.

447 Id vero,quod dictum † est ad Ecclesiam pertinere portionem absentis, quando cuilibet interessenti certa portio assignata est,procedit,cum ex patrimonio,& bonis Ecclesię,cui ministratur,dantur redditus,& quotidianę distributiones ipsis ministris,nulla facta diuisione reddituum inter ipsam Ecclesiam, & eius ministros;at vbi patrimonium Ecclesiasticū diuisum est in duas partes, quarū vna ipsius Ecclesiæ sit ad eius fabricam,& ornamenta,aliaque necessaria,altera vero ad ministrorum victum,& mercedem destinata, qualis est mensa capitularis, portio absentis cedit in patrimonium commune ipsorum ministrorum,& remanet in ipsa mensa capitulari, & massa communi, ex qua dantur huiusmodi distributiones, diuidenda inter omnes residentes pro suis Præbendis, & rata temporis residentiæ,Couar.d.num.7. versic. quod vero diximus,& Io.Guttier.sup.nu.107.& ita seruatur in hac Ecclesia Abulen.ac Burgen.ciuitate,& alijs. Et fuit resolutum in
448 causa † Burgen. residentiæ, seu distributionum coram D. Penna, 9. Maij 1594. vt in decis.sequenti. Quoniam in Ecclesia Burgen. distributiones quotidianæ, quas non interessentes diuinis officij s non lucrantur, reponi solent in massa communi, seu in mensa capitulari,& D. Archiepiscopus putans lædi cultum diuinum, si capitulares negligerent interesse,prætendebat,tam vigore iuris communis in cap. vnic. de cleric. non resid.in 6. quam Concilij Trid. sess.21. cap.3.& sess.24.cap.12.prædictas distributiones non debere remanere in massa communi, sed suo arbitrio posse fabricæ Ecclesiæ,aut alteri pio loco applicare; ideo dubitaui, an portiones distributionum non interessentium diuinis officijs deberēt remanere in massa capitulari,vel potius D. Archiepiscopi arbitrio applicari?& bis causa proposita,die 2. & 9. Maij Domini censuerunt portiones non interessentium in massa communi remanere debere, cum enim in modo distributionum quotidianarum distribuendarum, aut applicandarum, multum sibi vendicet consuetudo,& ordinatio cuiuslibet Ecclesiæ, d. c.vnico §.statuimus. Cæpolla,de seruitutibus rusticorum.cap.4.num.15.Decius cons.280.in princip. Parisius consil.32.num.10.lib.4.Zabarella,cons. 53. num.4. & fuit dictum in causa Valentina emolumentorum.16. Octob.1585. coram bonæ memoriæ Cantucio,pro parte D.Archiepiscopi,nihil proponebatur, quod antiquam illam, & inueteratam consuetudinem, nedum in Ecclesia Burgen. sed in pluribus alij Hispaniæ, vt testatur Ioann. Guttierrez. can. quæst. cap.1.num.107.spernendam suaderet; primum consuetudo non est contraria dispositioni Bonifacij in d.cap.1.ibi enim solum improbatur consuetudo,per quam Canonici,seu alij Beneficiati, licet diuinis officijs non interessent, dūmodo in ciuitatibus,seu alijs locis, in quibus Ecclesiæ ipsæ consistunt, forent præsentes perinde, ac si continue ipsis Ecclesijs in eisdem officijs deseruirent, integras distributiones percipiebant, qui abusus longe abest à proposita facti specie, portio enim illius, seu illorum, qui vno die non interfuerunt,quamuis in massa communi reponatur nunquam tribuetur nō interessenti;

intereſſenti;ad hoc enim, vt de maſſa communi illa
participet,vt diuinis officijs interſit, eſt neceſſe; &
cum interfuerit non lucrabitur integram portio-
nem,quam ſemel amiſit,ſed minimam tantum par-
tem reſpondentem labori, ſeu operi illius diei, quo
ſeruiuit ae ne tunc quidem lucrabitur eam portio-
nem, quaſi diſtributionem amiſſam die illo, quo
non ſeruiuit, ſed quaſi diſtributionem, & portionē
propriam eius diei,quo diuinis interſuit, illa enim
portio, quæ per non intereſſentiam abſentis vaca-
uit,ſic incorporata fuit maſſæ communi,vt cum de-
inceps intereſſentibus datur, diſtributionum illius
diei naturam induat, & ita quoque in hac materia
cenſuerunt Couar.l.3.variar.c.13.nu.7. & Ioa.Gut-
tier.can. quæſt. cap.1.nu.107. Concilium Trid.ſeſſ.
21.cap.3.nec tollit,nec improbat hanc conſuetudi-
nem, cum ibi longe diuerſus caſus proponatur, lo-
quitur enim de Eccleſijs,in quibus nullæ ſunt diſtri
butiones quotidianæ,vel ita tenues,vt veriſimiliter
negligantur,in quibus propterea tertia pars fructuū
pro diſtributionibus applicari iubetur, cæterum
Concilium expreſſe præſeruat conſuetudines illarū
Eccleſiarum, in quibus non reſidentes, ſeu non ſer-
uientes nihil,vel minus tertia parte percipiunt. Vn-
de, eum pro parte D. Archiepiſcopi nō verificetur,
factum in Eccleſia Burgen. ad Concilij præſcriptū,
nō habebit locū illius diſpoſitio ſicut prætendebat
Archiepiſcopus,quinimmo Cōc.diſpoſitio.cap.faue
re videtur, ex quo em̄ prętenditur in Eccleſia Burg.
totam præbendam conſiſtere in diſtributionibus
quotidianis, conſequitur Capitulares continue de-
ſeruituros, & pręſentes futuros fore diuinis officijs,
ne tantis commodis careant. Nauarr. Miſcel.59. de
oratione, num.6. ex his patebit etiam reſponſio ad
idem Concilium ſeſſ.22.cap.3. de reformat. quod ſi-
militer loquitur de tertia parte fructuum in diſtri-
butiones quotidianas aſſignanda; ad aliud eiuſdem
Concilij decretum,ſeſſ.24.cap.12.§. diſtributiones,
non oportuit aliter reſponderi, quam paulo ante
reſponſum fuit ad cap.1.de clerie.non reſiden. in 6.
quia in eo decreto Concilij Patres expreſſe referunt
ſe ad conſtitutionem Bonifacij incipien. Conſuetu-
dinem. Poſtremo non videbatur ſublata conſuetu-
do per ſtatutum Cardinalis Mendoçę Archiepiſco-
pi Burgen. de anno 1566. & redactum in volumine
ſtatutorum per Cardin. Paciecum, ſimiliter Archi-
epiſcopum Burgen.de anno 1574.quia,licet ſtatutū
præſumatur vſu receptum, niſi contrarium fuerit
probatum, Decius conſ.534.nu.9.Creſcen.deciſ.79.
num.2. Anton. Auguſt. in epitome, tit.de conſtitut.
num.3.nihilominus in hoc caſu,cum in eod.ſtatuto
diceretur,quod fuerat factum in executionem Cōc.
Trid.ſeſſ.21.cap.3. ſi illa diſpoſitio non habet locū,
vt dictum eſt, neque ſtatutum aliquid operabitur.
Præterea,cum ſtatutum diceretur factum a ſolo Ar
chiepiſcopo ſine Capitulo,& Archiepiſcopus de iu-
re non poſſit condere ſtatuta ſuper re ſpectante ad
Capitulum,ſine illius conſenſu, Gemin.in d. cap.1.
§.ſtatuimus, num.4. & Francus num.2. inualidum
fuit ſtatutum, etiam ſatis videbatur non fuiſſe vſu
receptum,ex eo quia ſemper fuerit obſeruatum cō-
trarium, & diſtributiones diuiſæ, ſecundum anti-
quam conſuetudinem. Poſtremo dieebant Domini,
quod, licet diſtributiones non eſſent ponendæ in
maſſa communi, non propterea ſequebatur, quod
arbitrio Archiepiſcopi forent applicandæ,cum cir-
ca hoc varię ſint Doctorum ſententiæ, nec diſcuſſum
adhuc,aut diffinitum,quæ ex illis præualeat.

449 Et ſimiliter dicendum eſt de fructibus præben-
dæ amiſſis ob non reſidentiā, † vel alias, quod,ſi in
in Eccleſia non ſunt Præbendæ diſtinctæ,nec eſt fa-
cta diuiſio reddituum inter Eccleſiam,& eius mini-
ſtros, ſed ex patrimonio, & bonis Eccleſiæ dantur
præbendæ, & redditus miniſtris, aſſignata cuilibet
certa portione, tunc fructus amiſſi ad ipſam Eccle-
ſiam pertinent,ſi vero eſt menſa Capitularis, & maſ
ſa communis Canonicorum,& Beneficiatorum di-
ſtincta à patrimonio Eccleſiæ, ſeu fabricæ, quæ in-
ter reſidentes pro ſuis Præbendis diuiditur,vt com
muniter eſt in Eccleſijs Hiſpaniæ iuxta dec. Rotæ
6. de conſuetudine in nouis ſub num.1. verſ. aliquæ
ſunt Eccleſiæ. tunc portio abſentium,ſeu alias amiſ
ſa in menſa Capitulari remanet cum reliquis eiuſdē
fructib.inter reſidentes diuidenda,iuxta tradita per
Couarr. d.l.3. variar.c.13. num.7. verſic. quod vero
diximus,& Io.Guttierrez d.cap.1.num.107. & ſeq.

450 Si vero eſſent Præbendæ † realiter diſtinctæ, ita,
quod quælibet Præbenda eſſet domina ſuæ dotis
iuxta d.deciſ.6. ſub num.1. verſ.in aliquibus autem
Eccleſijs, tunc fructus amiſſi applicandi eſſent fa-
bricæ Eccleſiæ, quatenus indigeat, alias alteri pio
loco,arbitrio Ordinarij,iuxta ca.3. ſeſſ.22.de refor.
& dicta ſupra num.147.

451 Ex quibus magnam patiuntur difficultatem † de
claratio Abulen.ſupra adducta,nu.426.& prima ad
ducta,num.432.quæ abſolute dicunt diſtributiones
male perceptas per eum, qui a ſeruitio Eccleſiæ ab-
fuit,vel alias eas amiſit, eſſe reſtituendas fabricę Ec-
cleſiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco arbi-
trio Epiſcopi, & quoad fructus Præbendæ dicta A-
bulen.ait eum,qui abſuit,debere rite priuari, iuxta
decretum Concilij, cap.12.ſeſſione 24. & applicari
fabricæ Eccleſiæ,quatenus indigeat,ſin autem alte-
ri pio loco.

452 Sed reſpondetur d.declarationes, † vt ex eis pa-
tet, loqui de diſtributionibus male perceptis per
eum, qui fuit habitus pro præſenti à Capitulo, vel
cui ab eo fuerunt donatæ,ſeu remiſſæ,& ſic non de-
bent reſtitui ipſi Capitulo,ſeu Capitularibus qui fa-
cto ſuo dando d.licentiam,& faciendo talem remiſ-
ſionem, ſeu donationem, ſibi præiudicauerunt; ad
notata in c.cum omnes,de conſtitut.

453 Quod vero dict. declaratio Abulen.ait, † quoad
fructus Prębendæ debere eis priuari iuxta d.cap.12.
intelligendum videtur de fructibus, quos ille alias
ratione Præbendæ, ac reſidentiæ feciſſet ſuos iuxta
d.cap.12.

Nam quoad fructus præbendæ amiſſos ob non
454 reſidentiam,† non eſt opus priuatione,cum eos nū-
quam fecerit ſuos, & conſequenter iſti ſicut diſtri-
butiones eſſent reſtituendi Cap. cum ex eius menſa,
& maſſa communi procedunt, niſi facto ſuo Capi-
tulum, dando licentiam abſentiæ; ſibi præiudicaſ-
ſet.

Sed adhuc reſtat difficultas circa dict.declaratio-
455 nem Abulen.nam in caſu eius, vt ex † relatione cō-
ſtat, licentiæ fuerunt datæ à maiori parte Capituli
aliquibus contradicentibus,& in materia delicti, &
in his,quæ ſunt de genere prohibitorū, & quæ ten-
dunt ad damnum Capituli, non ſufficit maior pars,
ſed requiritur,quod omnes,concordent,& contra-
dictio vnius facit, ne videatur geſtum à Capitulo.
Paulus Caſtren. in leg.iubemus nullam, nu.6. C.de
SS. Eccleſ. Alexan.in l.quod maior.ff.ad municipal.
Iaſon in l.& ſuum §.hodie.ff.de pactis, nu.8.limita-
tione 3.& 9.Fel.in d.c.cum omnes, de conſtit.n.17.
ad fin.& ibi Decius 1.lectura,nu.39. Lud.Carrerius
in pract.criminali.fol.215.num.7.Auiles in Capitu-
laris

laris prætorum, c.3. verb. iurisdictio. n.28. & Salcedo ad Bernar. Diaz regul.791. ampliatione 4. & vbi actus tendit in damnum, vel dedecus Vniuersitatis, vnus solus potest resistere. Abb. in d.c. cum omnes, sub n.6. versic. & dico, Gregor. Lopez. in l.10. tit.14. pag.1. vers. por su voluntad, & facit glossa, verb. rationabiliter, in c.1. de his quæ fiunt a maiori par. Capituli, quam ibi D. sequuntur. Vnde concessio licentiarum facta a maiori parte Capituli, aliquibus contradicentibus, non videtur præiudicare iuri Capituli, circa restitutionem distributionum.

Hæc difficultas satis quidem vrget contra d. de-
456 clarationem Abulen. & solum videtur † dici posse, quod illa intelligatur respectu partium obuenientium illis, qui consenserunt, & dederunt licentias, qui, licet non præiudicent minori parti, & iuri Capituli, sibi tamen præiudicauerũt, vt per D. citatos.

457 Et dictum præiudicium videtur † intelligendum respectu distributionum, & fructuum iam solutorum, & traditorum ei, cui licentia absentię, seu remissio data est; quod si nondum sunt soluti, traditi, & incorporati illi, potest, & debet Capitulum denegare, & impedire solutionem, non obstante licentia, seu remissione data etiã a toto Capitulo, quæ sibi nõ præiudicat, cũ sit inualida, & sic potest contra eam venire nec fabrica Ecclesię, aut alter pius locus potest ad illos ius pretendere, cum nondum sint illi cum effectu traditi.

458 Quæ tamen dicta sint salua † sententia S. Congr. cuius censurę hęc, & omnia libenter submitto.

459 Ex supradicta autem † doctrina infertur ad decretum Concil. cap.3. sess.21. de refor. quod in terminis illius portiones tertiæ partis in distributiones quotidianas conuersæ, quas absentes amittunt, interessentibus accrescunt, seu iure non decrescendi competunt, cum d. tertia pars inter diuinis interessentes proportionabiliter sit diuidenda, ex dicto decreto & ita censuit S. Congreg. vt in declarationibus infra adducen. nu.465. & quod, qui plus attulerunt, plus etiam ad ratam deseruiendo percipiant.

Sed facit magnam difficultatem aliud decretum
460 eiusdem Concil. † sess.22. de refor. c.3. vbi portio tertiæ partis fructuum Dignitatũ in distributiones cõuersæ ex illo decreto per non seruientes amissa non accrescit alijs, sed fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco arbitrio Ordinarij est applicanda.

461 In qua difficultate † Nau. de orat. Miscel.59. nu.6. alias Miscel 14. nu.51. consultus, vt ait à quadã valde illustri Ecclesia Cathedrali respondet, quod hoc posterius loquitur tantum de distributionibus extraordinarijs, quæ de redditibus particularibus Dignitatum, personatuum, & officiorum constituuntur lucrifaciendæ ab eis solis, qui habeant ea adimplendo officia diuina eis per Episcopos designata, illud autẽ c.3. sess.2. de distributionib. ordinarijs, quæ constituuntur de fructib. cõmunib. lucrifaciendæ à facientibus communiter officia diuina, ideo hæ extraordinariæ merito non accrescunt alijs, quibus aliæ ordinariæ distributiones accrescunt, quoniam illæ de communibus fructibus constituuntur pro officijs communibus ab omnibus faciendis, hæ vero de fructibus particularibus præfatarum Dignitatum, personatuũ, & officiorum, pro officijs à solis habentibus ea faciendis, sequitur Cosmas Philiarchus de officio Sacerdotis r.p.l.1.c.14.

462 Sed hæc interpretatio non satisfacit † ex eo præcipue, quod distributiones, de quibus d.c.3. sess.22. assignandæ sunt etiam pro seruitio chori, & interessentia horarum, vt apparebit ex infra dicendis maxime ex declaratione adducta, nu.489.

Nec placet etiam alia interpretatio Ioannis Gut-
463 tierrez † d.c.1. n.106. qui ait d.c.3. sess.22. espresse loqui in distributionibus quotidianis, quas præsentes obtinent, sed, quia competens sibi seruitium quolibet die statuto non impleuerint, amittunt illius diei distributionẽ, ideo merito in pœnam contumaciæ applicari illam partem fabricæ Ecclesiæ, vel alteri pio loco; at vero prædictum Capitulum sess.21. loqui de distributionibus diuidendis inter præsentes diuinis, nempe, vt pars, quæ absentibus ob præsentiam deberetur, præsentibus competat.

In hac diffic. dicendum est, quod c.3. sess.21. loqui-
464 tur tam de Dignitatib. personatib. & officijs, † quã Canonicatib. & Portionibus, à quib. quando nullæ sunt distributiones quotidianę, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur tertia pars fructuum communium mensæ Capitularis deduci debet, & conuerti in distributiones quotidianas, quæ inter diuinis interessentes proportionabiliter diuidantur, & si in his portiones absentium proportionabiliter seruientibus accrescunt, & fit de necessitate hæc detractio, quæ tamen non potest fieri ex fructibus Dignitatum proprijs, & distinctis a mensa Capitulari, nec ex Dignitatibus, quæ nullos fructus percipiunt ex illis Ecclesijs; capitulum vero 3. sess.22. loquitur tantum de Dignitatibus, personatibus, & officijs, à quibus Episcopus tertiam partem fructuum, etiam propriorum, & distinctorum a mensa Capitulari in distributiones quotidianas conuertendam diuidere potest, ex illo decreto, si velit, non ex necessitate; dato etiam, quod distributiones quotidianæ non sint tenues, & hoc in odium obtinentium Dignitates, & residere negligentium, quę distributiones, cum sint particulariter assignatæ ex fructibus Dignitatum pro obtinentibus illas tantum, non accrescunt præsentibus, sed locis pijs applicandæ sunt.

Quæ interpretatio videtur satis conformis ver-
465 bis, † & menti dictorum decretorum, & est ex sen-
☞ tentia S. Cong. vt apparet ex declarationibus sequẽtibus, Prima hoc decreto sess.21. cap.3. agitur de Canonicatibus, & Portionibus, & fit de necessitate hęc detractio, quando sunt nullæ distributiones, vel ita tenues, quæ distribuuntur interessentibus tantum, sed in sess.22. cap.3. deducitur hæc tertia pars ex Dignitatibus, etiam non ex necessitate, sed in odium non residentium, & pars absentium non præsentibus, sed alicui pio loco est applicãda. Secũda. Portiones absentium accrescunt deseruientibus, si ex decreto Concilij. sess.21. cap.3. separatæ sint, secus vero, si ex decreto cap.3. sess.22. tunc enim fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat vel alteri pio loco arbitrio Ordinarij applicabuntur nec obstat aliqua consuetudo, qua cauetur vt deseruientibus portiones non seruientium accrescant. Tertia. differentia inter ca. 3. sess.21. & aliud c.3. sess.22. est, quod hoc c. sess.22. loquitur tantũ de Dignitatibus, à quibus Ordinarius tertiam partem fructuum in distributiones quotidianas conuertendam separare potest, dato etiam, quod distributiones quotidianæ non sint tenues & hoc in odium obtinentium Dignitates, & residere negligẽtium, & quando ista tertia pars subtracta per non seruientes amittitur, locis pijs est applicanda. c. vero 3. sess.21. loquitur solum, quando distributiones sunt ita tenues, vt negligãtur, & hoc casu tertia pars sic separata, & in distributiones ab Episcopo cõuersa, si per non seruientes amittitur, proportionabiliter seruientibus accrescit. Quarta super d. cap.

3. sess.

3. sess.21. fit ista deductio ex illis Dignitatibus, qua-
rum fructus sūt illius Ecclesię, in cuius choro hæ Di
gnitates sedem habent, secus vero, si nullos fructus
perciperēt ex illis Ecclesiis, sed haberent proprios,
& distinctos à mensa capitulari. Et vide decisionem
Rotæ in vna Gadicen. distributionum 325.2.p. di-
uersorum.

466 Aduertendum est autem circa d.decreta † primo
quod ista separatio, & diuisio tertię partis fructuum
pro distributionibus non est ita facienda, vt fiat ne-
cessario dismembratio aliquarum possessionum, seu
bonorum, sed satis est, si valor tertiæ partis fructuū
ponatur pro illis, & ita S.Cong. censuit, vt in sequen
ti declaratione, sup. d.c.3. sess.21. Hæc tertia pars nō
est intelligenda de corporibus possessionum Præ-
bendarum, vt dismembretur necessario, sed satis si
tertia ponatur pro istis.

Secundo, quod ista tertia pars accipienda est se-
457 cundum verum valorem, † & æstimationē ita, quod
detractio, & deductio illius facienda est secundum
valorem currentem, & non secundum taxam, & ita
censuit S. Cong. vt in declarationibus sequentibus
Prima d.c.3. sess.21. Burgen. Quando locus est detra-
ctioni istius tertiæ partis, facienda est secūdum verū
valorem, & non secundum taxā Præbendarū. Secū
da super d.c.3. sess.22. Hæc deductio facienda est ex
fructibus non secundū taxā antiquā, pro vt in libris
Capitulorum, seu alijs, sed secundū valorē currentē
Ad idem est declaratio Segobien. sup. adducta dub.
3.n.198. ad.3. & Burg. infra adducta hac p.c.4.n.21.

468 Censuit tamē S.Cong. super d.c.3. sess.21. † Quod,
antequam ista detractio fiat, deducendæ sunt prius
pensiones, & alia onera legitime imposita, quamdiu
illa durauerint, sed de nouo impositæ non com-
prehendunt istam tertiam partem, & quod de fru-
ctibus alteri reseruatis non fit ista detractio, donec
seruatarius vixerit; sed si Beneficij titulū habens ne-
glexerit residere, priuandus est eo tit. alteri postea
conferendo.

469 Quæ declaratio videbatur intelligenda, † vbi
erant Præbēdæ distinctæ realiter, ita, quod deductio
erat ex ipsis facienda, tunc enim deducendæ prius
erant pensiones impositæ; secus, vbi non sunt Præ-
bendæ distinctæ, sed deductio facienda est ex fructi-
bus communibus mensæ, tunc enim non videtur ha
benda ratio pensionū impositarum super ipsis Præ-
bēdis, quoad deductionem tertiæ partis, licet per il-
lam non fieret præiudicium ipsis pensionibus.

470 Tertio aduertendum est, quod † non est locus de-
tractioni tertiæ partis pro distributionibus ex decre
to d.cap.3. sess.21. quando distributiones sunt tolera-
biles ita, vt verisimiliter non negligantur, vt alias
censuit S. Cong. & in declaratione prima, & tertia
supra adducta.n.465. & in d.Segob. & alias S.Con-
471 gregatio † respōdit Cardinali Borromeo. Quod ve-
risimilitudo illa, quod distributiones quotidianæ
negligantur, & ob id tertia pars fructuū Præbendæ
in distributiones quotidanas sit cōuertenda, vt in c.
cap.3. sess.21. considerari debet habita ratione nume
ri omnium Canonicorum tam residentium, quam
non residentium.

472 Quarto, quod quando ex † Dignitatibus detracta
est tertia pars in vim decreti d.c.3. sess.21. non potest
detrahi alia tertia, ex decreto d.c.3. sess.22. vt S.Con-
greg. censuit his verbis, Quando Episcopus vsus est
remedio, c.3. sess.21. in detrahenda tertia parte ex Di
gnitatibus, & non potest vti remedio c.3. sess.22. in
detrahenda alia tertia parte ex Dignitatibus, & ni-
hil dandum est his, qui nihil contulerunt.

473 Quinto est aduertendum, quod dispositio † d.c.3.
sess.21. & detractio, de qua ibi, habet locum contra
obtinentes non solum Dignitates, Canonicatus, &
Portiones, sed etiam Capellanias, seu alia Beneficia
residentiam requirentia in Ecclesijs Cathedralib. &
Collegiatis, non tamen habet locū extra Ecclesiam
Cathedralem, aut Collegiatam, vt in sequentibus
declarationibus S. Congregationis Concilij, super
d.c.3. sessione 21. Prima, Hæc detractio & huius de-
creti dispositio locum habet contra omnes Capella
nos, & Dignitates obtinentes, Secunda, Omnes Ca-
pellani, & Canonici, & Dignitates obtinentes tenē
tur residere, & contra eos locū habet hæc detractio,
& huius decreti dispositio. Tertia Burgē, Ista detra-
ctio partis fructuum facienda est de solis illis Benefi
cijs, in quib. quis residere tenetur, Quarta, Non po-
test deducere hanc tertiam partem, nisi ex Canoni-
catibus & alijs Beneficijs in Cathedralibus, vel Col
legiata, vel illis vnitis; nec extra Ecclesiam Cathe-
dralem, vel collegiatam, hoc decretum habet locū.

474 Vnde, nec pro distributionibus Ecclesiæ † Cathe-
dralis, aut Collegiatæ detrahendum est aliquid ex
Beneficijs extra illam existentibus, nisi essent perpe
tuo vnita Præbendis illius: Vt in alia declaratione
S.Congregationis, quæ sic ait, Nec pro distributio-
nibus Canonicorum Cathedralis, vel Collegiatæ
Ecclesiæ auferendum est quicquam de Beneficijs,
quæ sunt extra Ecclesiam Cathedralem, vel Colle-
giatam, nisi Ecclesiæ, vel Beneficia extra d. Cathe-
dralem, vel Collegiatam existentia essent perpetuo
Canonicatuum vnita Præbendis prædictarum Ec-
clesiarum, a quibus Beneficijs extra prędictas Eccle
sias, si quid ob eam causam exactum esset, debet resti
tui, & de cætero ab huiusmodi exactione abstineri.

Et pro prædictis aduertendum est non solum te-
475 neri ad † residentiam obtinentes in Ecclesijs Cathe-
dralibus, & Collegiatis Dignitates, Canonicatus,
aut portiones, sed etiam mansionarios, & Capella-
nos & obtinentes alia Beneficia, quę sunt perpetua,
& habent annexum seruitium in choro, vt S. Con-
gregatio censuit super c. 12. sess.24. ibi. Aut portio-
nes, idem iudicium de mansionarijs, & alijs Benefi-
cijs, quæ sunt perpetua, & habent annexu seruitiū
in choro. Consonat Concilium Bonon. tit.6. de resi-
dētia §. de his, qui ad residentiā tenētur, vers. penul.

476 Sexto aduertendum est, quod decretum. d.cap.3.
sess.22. non habet locum in Dignitatibus, quæ in Ca
thedralib. habent sedem in choro tantum in quib.
tamen numquam resederunt, sed habent Ecclesiam
Collegiatā, aut proprium districtum, vbi suam præ-
eminentiā & iurisdictionem habent, iuxta regul.3.
cancellariæ, vers. declarans. Dignitates vero non sūt
Ecclesiarum Cathedralium, in quibus solum sedē in
choro habent, sed potius sunt illarum Ecclesiarum,
in quib. principalem præeminentiam habent, & iu-
risdictionem exercent, vnde non tenentur obtinen-
tes huiusmodi Dignitates residere, in d. Cathedra-
libus, immo nec possunt in illis residere, sed in ipsa
Collegiata, vt supra dictum est 2.dub. nu.184. & cō-
sequenter non sunt obnoxij detractioni tertiæ par-
tis ex.d.decret.

477 Et ita S. Congregatio videtur † declarasse in se-
quenti declaratione supra d.c.3. sess.22. ibi. Ex fructi
bus, & prouēn bus, dum tamen sint fructus illius Ec
clesiæ, in cuius choro sedem habent hæ Dignitates;
secus vero si nullos fructus percipiant istæ Dignita-
tes, ex illis Ecclesijs, in quibus sedē habent, in choro
tamē nūquā fecerunt residentiā, & habent propriū
districtum, in quo suam iurisdictionem exercent.

Sed os-

478 Sed offert se difficultas; esto obtinentes† huiusmodi Dignitates non sint obnoxij detractationi tertiæ partis pro residentia in Cathedrali, an sint illi obnoxij pro residentia, & interessentia in Collegiata, in qua residere teneatur ratione Curæ saltem iurisdictionalis, quam ibi habent iuxta declarationem S. Congregationis supra adductam, num. 119. & decimam adductam sub nu. 179. vel ex decreto Concilij sess. 24. cap. 12. vers. præterea obtinentibus, vt supra dictum est, dub. 1. a nu. 181.

479 Et videtur † quod sic, ex quo decretum d. c. 3. sess. 22. loquitur de Dignitatibus etiam in Ecclesijs Collegiatis existentibus.

480 Quod tamen intelligendum erit, nisi tales † Dignitates habeant territorium & iurisdictionem quasi Episcopalem, quamuis enim tunc eas obtinentes teneantur ad residentiam, vt est dictum non tamen videntur teneri ad residentiam chori, seu seruitium Ecclesiæ, & interessentiam diuinorum, vt d. dub. 1. dictum est, & consequenter cessat illa detractio pro distributionibus.

Obtinentes vero in Cathedralibus, & Collegiatis
481 Ecclesijs† Dignitatem, licet non habeant vocem in Capitulo, nec cum cæteris participent distributiones, aut fructus, sed aliunde fructus percipiant, residere tenentur, vt in d. versic. præterea obtinentibus; & constat ex supradictis, maxime dubio 3. & consequenter detractioni tertiæ partis earum fructuum pro distributionibus subiecti sunt, vt in sequenti declaratione, super d. cap. 3. sess. 22. Obtinens in Cathedralibus & Collegiatis Dignitatem, licet vocem in Capitulo non habeat, nec distributiones quotidianas cum cæteris participet residere tamen tenetur, & sic detractioni ipsius tertiæ partis fructuum est obnoxius. facit quod tradit Naua. cons. 6. nu. 1. de verborum signific.

Quod non procedit in obtinentibus Dignitatem
482 † quæ nullos redditus habet, nec Præbendam, licet eam expectent, nam interim non tenentur residere, nec sunt obnoxij detractioni tertiæ partis fructuum, cum eos non habeant, ad quod est declaratio S. Cong. Concilij, quæ sic ait. An obtinentes Dignitatem in Cathedralibus & Collegiatis Ecclesijs, sine Præbenda, quæ tamen destinata est ex certa celebratione dismembrationis, interim, dum effectum illius expectant, teneantur residere? Cong. censuit negatiue, die 30. April. 1587. Conducunt tradita c. precedenti, a nu. 41.

483 Nec etiam procedit in Dignitatibus non † habentibus sufficientes præbendas, seu fructus, sed tenues, nam licet obligare videantur ad residentiam, non tamen locum habet d. detractio, vt in sequenti declaratione super d. c. 3. sess. 22. ibi. Omnium Dignitatum, non comprehenduntur Dignitates, quę, & si locũ habent in choro, nullas tamen habent distributiones quotidianas, nec sufficientes præbendas, vel fructus tenues, quæ retineri possunt, cum Canonicatibus, vbi est cõsuetudo absque alia dispensatione, vt c. 1. de cõsuetudine in 6. ne illis vnire Ecclesias Parochiales ad augendum fructus distributionum quotidianarum Episcopus potest.

Septimo aduertendum est, quod pro congruis distributionibus assignandis aliquibus horis, quæ nul-
484 las, aut † tenues habent distributiones, non est quicquam detrahendum a distributionibus, quamtumuis pinguibus, cæteris horis assignatis, nec illæ sunt diuidendæ in alias horas, sed pro illis detrahenda est aliqua pars fructuum Præbendarum, iuxta decretũ d. c. 3. sess. 21. & ita censuit S. Con. vt in declarationibus sequentibus. Prima Mediolanen. In illis Ecclesijs, in quibus distributiones non sunt regulariter tenues, sed pingues, licet sint aliquæ horæ, quæ non habent distributiones, aut tenues debent eis rationabiles assignari, detrahendo aliquam partem fructuum a Præbendis, non autem ab alijs distributionibus cęteris horis assignatis. Secunda. Non licet ex decretis, sess. 21. & sess. 22. cap. 3. distribut. quotidianas, quæ certis dumtaxat horis Canonicis sunt assignatę, diuidere in alias horas Canonicas, quibus nullæ, vel adeo tenues constitutæ sunt distributiones, vt verisimiliter negligantur, sed sumenda est ex corpore vniuscuiusque Prebendæ tãta reddituum portio, quanta satis possit sufficere ad distributiones attribuendas illis etiam horis.

485 Vnde in vna† Abulen. S. Cong. sic respondit. Congregatio Concilij censuit per grossam, quam isthic lucrifaciunt interessentes quotidie vna tantum hora, non esse satisfactum Concilio sess. 21. cap. 3. & sess. 22. cap. 3. Episcopus tamen non potest dictam grossam accipere, & in alias horas diuidere, quin potius ex reliquo corpore Præbendarum, si non omnino tertiam partem, saltem tantam portionem detrahere, quanta sufficiat ad constituendas distributiones, quæ singulis horis verisimiliter non negligantur.

486 In qua declaratione† S. Congregatio videtur supponere, & intelligere in dicta Ecclesia esse alias Præbendam distinctam à grossa, & illam grossam esse quandam pinguem distributionem pro illa hora constitutam, cum tamen re vera non sit alia Præbenda pręter illam grossam, quæ lucrifit residendo, & interessendo vna hora; nempe in ferialibus, & simplicibus ad primã cum Missa & in duplicibus, & semiduplicibus ad tertiam cum Missa maiori. Vnde ista grossa, quæ dicitur anniuersarium, est loco Præbendæ, & pro distributione quotidiana illius horæ, qua lucrifit anniuersarium, & grossa est certa quantitas, quæ dicitur morapetini anniuersarij, vltra aliam distributionem ordinariam tertiæ, & pitancias extraordinarias, quæ omnes re vera sũt satis tenues.

Et ex superioribus apparet distributiones esse or-
487 dinandas, † & compartiendas per omnes horas, & non per certas horas tantum, vt contra glossã vers. certis horis in clement. vt ij qui §. alij vero, de ætate, & qualitate; & Card. ibi quæst. 17. tradunt Cosmas in pragmatica sanctione. tit. quo tempore quisque debeat esse in choro, vers. vsurpat. & Probus ad Monachum in d. cap. 11. de Cleric. non resi. in sexto ex num. 31.

488 Et alias etiam† censuit S. Congregatio super d. ca. 12. sessione 24. ibi Statis horis, Congregatio censuit intelligi statas horas, id est omnes horas, quibus diuina celebrantur, licet glossa in Clementina, vt ij, qui, & ibidem Card. Zabarella nu. 17. dicant, de iure posse fieri distributiones per certas horas.

Pro quo etiam est alia declaratio, quæ ait, Distri-
489 butiones quotidianæ, † quæ acceptæ fuerunt ex tertia parte fructuum Dignitatum alicuius Ecclesiæ, assignari debẽt non duabus horis tantum Canonicis sed etiam reliquis omnibus alijs, quibus qui non interfuerit, distributionem amittit.

490 Octauo aduertendum est, † quod pro lucranda tertia parte fructuum Dignitatum, personatuum, & officiorum in distributiones conuersa, non potest Episcopus statuere aliam seruitij, & officij formã, præter solitam, nec noua onera imponere, vt S. Congregatio respondit Card. Borromeo his verbis, Episcopus

☞ scopus non potest Dignitatibus, personatibus, & of-
ficijs statuere certam officij, & seruitij formam præ-
ter solitam, pro lucranda tertia parte Præbendæ in
distributiones conuersa.

Nec obstant illa verba c. 3. sess. 22. competens sibi
seruitium iuxta formam ab eisd. Episcopis præscri-
491 bendam, † quia sunt intelligenda de forma ab Epi-
scopis præscribenda circa seruitium solitum, aut cir-
ca Dignitates, quæ non consueuerant habere serui-
tium, & residentiam. Et ita erit accipienda declara-
tio Segobien. supra adducta, num. 198. ad octauum.

492 Vltimo aduertendum est, † quod etiam Dignita-
tes, & Præbendæ, quæ sunt de iure patronatus, etiã
laicorum, subiectæ sunt detractioni tertiæ partis, vt
S. Congregatio censuit in vna Mediolanen. his ver-
☞ bis, Dignitates, quæ sunt de iure patronatus detra-
ctionis 3. p. fructuum obnoxiæ sunt.

493 Nisi repugnet fundatio, † cui in d. cap. 3. sess. 21. &
22. non est derogatum, vt Congregatio censuit.

Vigesimoquinto dubitatur an obtinentes Digni
494 tatem, Canonicatum, vel Portionem teneantur †
per se, & non per substitutum obire diuina officia
suæ Dignitati, Canonicatui, vel Portioni incumbẽ-
tia, vt cantare Missas, Euangelium, aut Epistolam
in suis hebdomadis, seu diebus.

495 In quo dicendum est teneri per se obite ex † Con-
cilio sess. 22. c. 4. & sess. 24. c. 12. vers. omnes vero de
resor. & censuit S. Cong. Concilij, vt in sequenti de-
☞ claratione, An Canonici teneantur per seipsos can-
tare Missas in omnibus festis dominicis Aduentus,
& Quadragesimæ, an tantum solemnibus? Congre-
gatio censuit, cogendos esse ad personaliter canen-
dum Missam illis diebus quibus ex institutis, & le-
gitima consuetudine illius Ecclesiæ debent. & alias
sic ait, Nec possunt per alios Missas canere maiores
prætextu, quod ipsi Missas dieb. solemnibus decan-
tabunt, sed cogendi sunt ad personaliter canendum
Missas illis diebus, quibus ex institutis, vel legitima
censuetudine illius Ecclesiæ debent. Et in declara-
tione Segobien. ad septimum adducta d. nu. 198. &
in declaratione 2. adducta supra, num. 186.

496 Et censuit † etiam S. Congregatio rituum, vt in
☞ declaratione sequenti. Obtinẽtes Dignitates, Cano-
nicatus, vel Portiones in Ecclesijs, præsertim Cathe
dralibus, cuiuscumque qualitatis sint, Episcopo so-
lemniter celebranti, aut Pontificalia exercenti assi-
stere ac vestibus sacris indutos eidem inseruire, nec
non munera eisdem Dignitatibus, Canonicatibus,
& Portionibus in decantatione Missæ Euangelij,
Epistolæ, & similium functione, præstatione incum
bentia, & annexa, per se ipsos subire, & exercere iux-
ta sacrorum Canonum, & Concilij Trid. dispositio-
nem ac cuiusque Ecclesiæ particularem ordinatio-
nem, certum esse respondit sacrorum rituum Con-
gregatio; quod, si quando aliquis legitimo impedi-
mento detentus ea per seipsum adimplere non po-
terit tunc alios, eiusdem tamen Ordinis, & gradus,
non autem inferioris, Dignitates nempe alias Di-
gnitates, Canonici Canonicos, & Portionarij respe-
ctiue Portionarios in sua quisque hebdomada, ne
graduum, & ordinum prærogatiuæ confundantur,
deputare debebit, idque per Episcopum opportunis
remedijs, etiam huius decreti vigore prouidendum
fore censuit eadem Congregatio, supplicante Cap.
& alijs Ecclesiæ Abulen. Portionarijs. die 18. Maij
1602. Ptolomeus Cardin. Comen.

497 Alexander Gratianus † pro Secretario Congreg.
Quam declarationem vidi authenticam, nempe ma
nu d. Illustrissimi Cardinalis Comen. & d. Secretarij
subscriptam, & sigillo eius Cardinalis munitam.

Et idem statuit Concilium Prouinciale Compo-
stellanum, actione. 2. decreto 18. nisi ex causa infir-
498 mitatis, † vel alia iusta causa, vt ibi, & in concordia
confirmata, & procedit, non obstante, quod sit factũ
statutum in contrarium, vt fuit inter alia declaratũ
per S. Congregat. in vna, Placentina 25. Iul. 1570.
☞ his verbis. Si factum est aliquod statutum, quod Ca
nonici possint inseruire per substitutos, vel alterna-
tim vnus, pro alio, non habeatur eius ratio, quia est
contra Concilium. Et refert Zerola in praxi Episco
pali. 2. p. vers. Canonic. §. 5.

499 Procedit etiam, licet † ante Concilium esset sta-
tutum, vel consuetudo, etiam immemorialis in con
trarium, vt colligitur ex ipso Concilio, & supradi-
ctis, & ex declaratione Abulen. adducenda dubio se-
quenti, nu. 503.

Vnde qui in hoc notabiliter defuerint, seu ne-
500 gligentes † fuerint, peccabunt mortaliter, quam-
uis multi, præsertim dignitates obtinentes, id non
obseruent, nec curent, quando immo indecens exi-
stiment subire huiusmodi onera incumbentia suis
dignitatibus, præsertim in decantatione Euangelij,
aut Epistolæ.

Vigesimo sexto dubitatur, an obtinentes digni-
tatem simul cum canonicatu, aut Portione, in eadẽ
501 † Eccles. teneantur vtriusque Beneficij onera, & of-
ficia subire, & per se ipsos ita, vt non satisfaciant
deseruiendo personaliter in vno, & per substitutum
in altero?

502 In quo dubio distinguendum † est, quod aut dict.
duo Beneficia habentur, tãquam separata, & de per
se, aut sunt vnita; in primo casu certum est obtinen-
tes dignitatem, cum Canonicatu, aut Portione tene
ri vtriusque Beneficij onera, & officia obire per se
ipsos, nisi seruitia eod. tempore concurrant ita, vt ab
vna persona præstari nequeant. Et ita patet ex Con
cilio vbi supra; nam idem est in duabus ac in vno, &
non est maior ratio de vno, quam de altero. Et de-
clarauit S. Congregatio Concilij in vna Seguntina,
☞ quæ sic ait. Obtinens dignitatem, cum Canonicatu,
503 † aut portione tenetur per se vtriusq, Beneficij one
ra subire; nec satisfacit, si in vna substituat, nisi serui
tia simul ita concucrant, vt eodem tempore ab vna
persona præstari nequeant.

Et in vna Abulen. quæ sic se habet. Illustrissime
& Reuerendissime D. Pro parte Episcopi Abulen.
quæritur, an obtinentes Dignitatem cum. Canoni-
catu, seu Portione in eadem Ecclesia, teneantur per
seipsos vtriusque Beneficij onera subire ita, vt non
satisfaciant Concilio deseruiẽdo personaliter in Di
gnitate, & per substitutum in Canonicatu, seu Por-
tione, non obstante contraria Ecclesiæ consuetudi-
ne? Episcopo Abulens. Reuerendissime D. vti Fra
tri. Propositus fuit libellus S. Congregat. Cardi-
nalium Concilij Tridentin. interpretum, qui cum
his ad amplitudinem tuam literis mittitur, de obti-
nentibus Dignitatem cum Canonicatu seu Portio-
ne in eadem Ecclesia, vt ex illo ipsa videbit. Congre
gat. censuit, sic obtinentẽ teneri per seipsum vtrius-
que beneficij onera subire, nec aliter Concilio satis-
facere quam si personaliter vtrique deseruiat, nisi ta
men seruitia simul ita concurrant, vt ab vna perso-
na eodem tempore præstari nequaquam possint.
Porro facultatem substituendi in seruitio Canoni-
catus, quempiam alium Canonicum, qui eo tempo-
re seruitio non sit obstrictus, existimauit minime
illi denegandum esse, cessante fraude, & calumnia,
quam Congregationis sententiam amplitudini tuæ

significandam duxi, vt illam pro suo munere ob-
seruandam curet, cui optimam valetudinem preca-
mur in Domino Romæ die 27. Iulij 1585. amplitu-
dinis tuæ, vti Fr. A. Card. Carrafa.

504 Hoc autem in ista † declaratione dicitur de facul-
tate substituendi alium eiusdem Ordinis, cessante
fraude, & calumnia, videtur intelligendum, quando
est impeditus infirmitate, vel alia iusta causa, vt d. Se
guntina, & in dicta declaratione S. Congreg. rituum
sup. posita nu. 496. & in d. decreto 18. Concilij Com
postellani, & concordia confirmata, seu semel, aut
iterum non ordinario, nam tunc esset fraus.

Et ita fuit resolutum in vna Burgen. seruitij. 28.
505 Febr. 1594. coram † D. Lita, in qua fuit dictũ, quod
☞ secundum ius commune, & declarationem S. Con-
gregationis eo ipso, quod Dignitates habent Cano-
nicatus distinctos, tenẽtur ad omnia munera spectã-
tia ad Canonicos, sicut è cõuerso dicuntur in posses-
sione omniũ iuriũ Canonicaliũ, & ita dandũ manda
tum de manutenendo Capitulo in sua possessione,
non obstante concordia confirmata in contrarium
allegata, dũ cõtrouertitur super illius interpretatio-
ne, in qua etiam coram Domino meo Corduba E-
piscopo Pacen. 8. Iun. 1598. fuit resolutum, quod te-
neantur ad omnia onera, & seruitia debita dictis Ca
nonicatibus, & Portionibus, nec obstet concordia.

In secundo casu, quando sunt vnita, idem dicen-
506 dum est, si vnita sint inuicem æque principaliter, †
nam tunc vti duo Beneficia obtinentur, iuxta dicta
infra vltima p. cap. 2. a nu. 37. si vero vnio facta est ac
507 cessorie, † & non æque principaliter, tunc etiã idem
dicendum est, si facta est ad vitam obtinentium dũ-
taxat, quia per istam vnionem ad vitam non extin-
guitur titulus Beneficij vniti, vt dicitur. d. cap. 2. nu.
38. & facit declaratio S. Congregationis 13. supra
adducta, num. 179.

Sed, si Portio vnita sit dignitati perpetuo, & ac-
cessorie, & per viã incorporationis, tunc, quia per
508 istam vnionem Portio desijt esse Portio, † & eius ti-
tulus, & effectus extinctus fuit, ac effectum est vnũ
tantum Beneficium iuxta dicenda. d. cap. 2. a nu. 12.
obtinens dignitatem, cui sic est vnita Portio, non te
nebitur seruire tanquam Portionarius, nec subire
onera alias competentia ratione Portionis.

509 Quod totum ita † declaratum nuper est per S. Co
☞ greg. Concilij his verbis, Cong. Concil. cẽsuit, si Por
tiones perpetuo vnitæ sint dignitatibus ita, vt Por-
tionum titulo suppresso effectum sit vnum duntaxat
Beneficium, non teneri eos, qui tales obtinent digni
tates, ad aliud seruitium, quam suarum dignitatum;
quod si absque suppressione tituli Portiones vnitæ
sint dignitatibus ad vitam obtinentium, & alias vti
duo Beneficia obtineantur, vtriusque Beneficij ser-
uitia præstanda esse. A. Cardinalis Carrafa.

Et quod habens dignitatem, cui est vnita Portio
510 perpetuo accessorie, † & per viam incorporationis,
non teneatur seruire tanquam Portionarius, fuit re-
solutum in alia Burgen. seruitij Decan. coram D.
Lita, decimo tertio. Iunij. 1594. vt in decisione se-
quenti.

☞ Domini resoluerunt Decanum non teneri serui-
re tanquam Portionariũ, quia Portio eo ipso, quod
vnita fuit in perpetuum dignitati Decanatus per
viam incorporationis, vt ex lectura vnionis factum
fuisse apparet, desijt esse Portio, illiusque nomen, &
effectus extinctus fuit. Doct. in cap. cum accessissent,
de constitut. glos. in Clementina, per literas, de Præ-
ben. Ioan. Baptista de S. Seuerino in tract. de vnione
art. 8. quæst. 11. & sequenti, Oldra cons. 257. num. 15.
& sequenti, Rota decis. vndecimo de rebus Ecclesiæ
non alienan. in antiquis, Cassad. decis. 13. num. 1. su-
per regulis. Vnde, cum titulus Portionis, eiusque ef-
fectus sit extinctus, non potest dici, quod Decanus,
vti Portionarius, teneatur seruire, cum nõ entis nul
læ sint qualitates, & qualitates sine subiecto esse non
possint, nec ex eo, quod in vnione dicitur, quod per
vnionem huiusmodi d. Portio debitis non fraude-
tur obsequijs, sed eius congrue supportentur onera
consueta, debet contrarium determinari, nam dixe-
runt Domini d. clausulam intelligi debere de oneri
bus, non competentibus ratione solius Portionis,
sed de his, quæ extrinsece veniunt subeunda, cũ, quæ
cõpetũt ratione solius tituli, cessent, de medio subla
to ipso titulo per viã dictę perpetuæ vnionis, ad tex-
tum in cap. cum cessante, de appellat. cum vulg. &
huic interpretationi esse inhærendum dixerunt Do
mini, ne verba Papæ facto eiusdem contradicant; ad
tex. in leg. 1. vbi scribentes C. plus valere, quod agi-
tur. Et quod inductum fuit mediante vnione in ho-
norem Dignitatis Decanatus, & augmentum eius,
retorqueatur in diminutionem honoris, & Digni-
tatis illius, mediante seruitio suæ Dignitati minime
condigno, cõtra omnem rationem; debet enim om-
nis disputatio sano modo interpretari, & vt omnis
contrarietas euitetur. cap. inter dilectos. §. cęterum,
de fide instrum. Bart. & alij in l. 2. §. creditum ff. si
certum petatur, cum alijs per Aymon. consil. 548.
num. 19. libro 3. præsertim, cum Ecclesia ex defectu
dictæ Portionis in diuinis non dicatur pati aliquem
defectum, vt notatur per Angelum in l. non alias. §.
legati, versic. in textus super, Castren. in eadem leg.
num. 2. ff. de iudic. & per Bald. in rep. d. l. num. 2. in 2.
lectura.

In Canonicatibus vero vnitis, & annexis digni-
511 tatibus, etiam perpetuo, † & accessorie diuersum
existimo; nam, licet vnio facta sit accessorie, tamen
non extinguitur titulus Canonicatus, sed vti duo
Beneficia obtinentur, vt dicetur infra. 11. p. cap. 5. n.
199. & sic vtriusque Beneficij seruitia præstãda erũt
iuxta supradicta.

Vigesimo septimo dubitatur, an Canonici, & ob-
512 tinentes dignitates, vel Portiones, ita teneantur ad
residentiam in Ecclesia, & choro, vt debeant etiam
canere in illo sub peccato mortali, & obligatione
restituendi distributionem, & fructus, an vero satis-
faciant, cum sola assistentia in choro, & horas pri-
uatim recitando?

In quo breuiter dico primo, Canonicos ex sua in-
stitutione, & iure communi, teneri canere in choro
513 sub peccato mortali, ita, quod, si in hoc † essent no-
tabiliter negligentes, non excusarentur a peccato
mortali, in quo videntur conuenire Abbas de Fer-
ra. de his horis Canonicis, num. 27. & 28. & à num.
55. Nauarrus de oratione, cap. 10. num. 47. & capit.
11. ad fin. & cap. 13. num. 17. & Miscel. 79. & consilio
13. de celebratione Missarum. Soto de iustitia, & iu-
re. lib. 10. quæst. 5. articulo 4. ad medium, Sandoual.
de officio diuino cap. 16. part. 6. Ludou. Beia in res-
ponsis casuum conscientiæ casu. 55. P. Nauarra de
restitutione, libro 2. capit. secundo ex numero 219.
Arragon. secunda secundæ quæstione 83. articu. 12.
Iacob. de Graffijs, in decisionibus aureis casuum cõ-
scientiæ lib. secundo cap. 51. numero duodecimo, &
cap. 52. numero 22. & cap. 53. numero quarto, quin-
to, & 21. Zecchus de Republica Ecclesiastica, capit.
24. de Canonicis, sub numero 6. & Açor. institutio-
num moralium lib. 10. cap. 11. quęst. 5. & 7. qui ad id
adducunt authoritates Conciliorum, facit capitu-
lum,

lum, contumaces 50. distinctione, capit. 1. 9. distinctione cap. fin. 93. distinct. cap. 1. cap. dolentes, de celebratione Missar. & probatur ex S. Concilio Trident. dict. cap. 12. sessione 24. ibi, Atque in choro ad psallendum instituto hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter distincte, deuoteque laudare. Et Concilio Compostellano actione 2. decreto 20. Concilio Bononiens. titul. 6. de residentia. §. de his, qui ad residentiam tenentur, versic. itaque bi. ibi, Singulis horis diuinis officijs attente. religioseque psallendo sic interesse debebunt.

514 Dico secundo nihilominus ad lucrandos fructus, & distributiones sufficere solam assistentiã in choro, etiam, si non cantent, nec sint attenti, sed cũ alijs loquantur, quamuis in hoc male faciant. d. cap. docentes, & Clemen. 1. de vita, & honestate Clericor. & frequenter fuerit notabilis, peccent mortaliter, ca. licet. 32. de Præben. ibi. Quæ tantum residentibus in Ecclesijs, & his, qui intersunt horis Canonicis exhibentur, & cap. vndecimo de Clericis non residentibus in 6. ibi Qui eisdem officijs in ipsis Ecclesijs ad fuerint. Abb. in cap. cum olim. nu. 6. de re iudic. qui ait, quod distributiones dantur respectu interesse diuinorum, non præcise respectu cantus, vel alterius obsequij, vt in d. c. 11. Barth. Medina in summ. lib. 1. c. 14. §. 11. & Zecchus sup. & videtur Toletus in sum. lib. 2. capit. 12. 4. d. & ita videtur esse consuetudo & praxis Ecclesiarum.

Quamuis in hoc aliqui scrupulos iniiciunt, & cõ
515 tradicunt. † Sandoual citans in margine Archidiaconum. Ioan. Andr. & Dominicum nu. 4. in cap. alma mater §. adijcimus, de sententia excom. in 6. & Paulum Imolam, in d. Clem. 1. Nauar. Sotus, Bela, & Graffis, præsertim d. cap. 51. num. 12. & cap. 52. num. 22. vbi supra, & Summa Corona. 1. par. cap. 1. num. 93. Ioan. Baptista Corradus in respon. casuum consc. quæst. 240. & Açor. sup. 5. quæst. versic. quæres. & quæst. 8. & in part. P. Nauarr. & Arragon. supra, & P. Ledesma in summ. 2. part. tract. 9. cap. 4. vltima conclus. 1. & 2. difficultate, dicentes, quod ad lucrandum fructus, & distributiones, requiritur aliqualis attentio, saltem externa corporis, hoc est, quod non scribant, vel confabulentur. & Ludou. Lopez instructione. conscientiæ 1. tom. cap. 246. quem sequitur Vega in sum. 1. part. cap. 128. casu 10. dicens, quod illi, qui de ordinario, & frequenter confabulantur in choro ad totas, vel quasi totas distributiones restituendas sunt obligati, & 2. tom. cap. 102. ad fi. vbi ait, quod tanta peruersio, & abusus potest in hoc casu interuenire, vt iuxta notabilem defectum, in hoc magis, vel minus iuxta maiorem, vel minorem abusum teneantur aliquid restituere, & Emman. Rodr. in sum. 1. tom. cap. 145. num. 5. Dicens, Canonicos domi recitantes, & assistentes in choro, non recitãdo, nec cantando ibi, teneri restituere distributiones, quasi totas.

Quibus non fauet, sed potius nostræ sententiæ constitutio. 138. Pij V. supra adducta cap. præceden-
516 ti, † nu. 5. vers. tametsi, loquitur enim de non recitãte horas, nec in choro nec extra vt recte aduertunt Medina. Ludo. Lopez. Nauarra, & Arragon. supra.

Dico tertio, quod, licet ex 1. institutione officium Canonicorum sit horas Canonicas in choro canere,
517 vt in 1. dict. tamen † de consuetudine a multis annis recepta, tollerata, & approbata, non videntur ad id teneri, dummodo habeant Capellanos, & ministros qui eas cantent, nec sit in hoc defectus considerabilis, quæ consuetudo, non videtur irrationabilis, sed tolerabilis. Ita docent P. Nauarr. Arrag. & Zecchus sup. in. & sic procedit quod ait Caietan. in sum. vers. hora in fine.

Sed dices consuetudinem istam iam esse subla-
518 tam † per Concilium Triden. d. cap. lib. 12. dum dicit. quod omnes compellantur per se, & nõ per substitutos, obire diuina officia, atque in choro psallere,
519 † Nec satisfacit responsio P. Nauarræ, & Arragon. supra, non dicere Conciliũ, quod Canonici teneantur obire officia per se, & psallere in choro, sed quod cõpellantur id facere, & sic præceptum Concilij nõ dirigi ad ipsos, sed ad Prælatos, qui si in eo negligentes essent, peccarent, non Canonici sua vtentes consuetudine; aiunt enim fuisse intentionem Concilij vt Prælati conuenientibus iuris remedijs Canonicos, compellendo eos, ad pristinum psallendi morẽ, & primæuam institutionem reuocarent; qua salutari, & antiqua consuetudine renouata, tunc demum tenerentur officium psallẽdo per se ipsos dicere sub mortali, & restitutionis onere.

Nam ista solutio, quæ est verbalis tantum, conuin
520 citur † ex eo, quod Concilium dicendo, quod Canonici compellantur per se obire diuina officia, atque in choro psallere, vult eos ad id teneri, & dicit, quod ad id compellantur, tanquam ad rem, ad quã tenentur; compulsio enim, & executio præsupponit obligationem.

521 Vnde ad Concilium solum potest responderi, † non esse quoad hoc de cantu receptum, sed eandem consuetudinem etiam post illud durare, & esse continuatam, quia Episcopi non curarunt illud exequi facere, sicut & alia multa, & sic non obligare, ad tradita infra 11. p. cap. 5. num. 150.

522 Et nouissime † Açor. d. lib. 10. cap. 11. 6. quæst. ait eiusmodi consuetudinem, vbi fuerit moribus vtentium recepta, valere, cũ nõ sit contra ius naturę, sed ius tantum canonicum, eamque consuetudinem, etiam post Concilium Trident. valere, vbi moribus vtentium fuerit recepta, siue continuata post Concilium Triden. quoniam in hac etiam parte Concilio Triden. consuetudo potest derogare, & hoc dupliciter, vel quia post illud introduci cœperit, & deinde fuerit vsu confirmata, vel quia ante inuecta fuerat, & deinde etiam contra illud continuata.

Quod, licet videatur probabiliter procedere, donec a Sede Apostolica, seu S. Congregatione aliud
523 † declaratum habeamus, tamen in nostra Ecclesia Abulen. habet difficultatem, nam statuto 16. statuitur, quod Canonici, & Beneficiati adiuuent ad canendum, & statuto vltimo damnatur, & reprobatur omnis vsus, & consuetudo contra statuta in illo libro contenta recopilata, anno 1513. ita vt non valeat, nec possit introduci.

524 Vigesimo octauo, & vltimo dubitatur, an † Canonicus suæ obligationi satisfaciens, quod attinet ad residentiam, & seruitium chori, & Altaris possit licite ordinarie abesse a Capitulis, seu Congregatio-
525 nibus Capitularibus. Et videtur posse, † quoniam pręcipuum, & particulare Officium Canonici, & ad quod obligat S. Concilium, d. cap. 12. vers. præterea obtinentibus. est residentia, & seruitiũ Ecclesiæ; habere & dare vocem in Capitulo, potius videtur pręeminentia, & fructus Canonicatus, glos. fin. in cap. 2. de in integrum restitutione, & ibi Butr. num. 44. & Abbas 21. Card. in Clement. 2. num. 23. de ætate, & qualitate, & Felin. in cap. cum olim, nu. 2. de maioritate & obedient. cum alijs, cui ideo Canonicus potest cedere, quod secus est in Senatoribus, seu Rectoribus ciuitatum & alijs, quorum præcipuũ munus est in Senatu, seu Concilio assistere.

M 2 Et quod

526 Et quod habere, & dare vocem in Cap. † sit po-
tius præemientia,& fructus quam onus,videtur cō-
probari ex eo, quod solent Canonici ob culpas &
delicta puniri priuatione, seu suspensione vocis, vt
in d.Clemen.2. vers.illi vero,& videmus in praxi. &
si esset onus,non deberent in eo directe puniri. Et fa
cit pro hac parte quod docet, sum. Armilla, verbo
527 electio nu.20.† quod quilibet elector potest renun-
tiare voci suæ,sicut iuri suo. Et quod docet Sotus de
iust.& iure,li.4. q.6.art.3.vers.postremum. denique
quod scholares,qui sunt Electores Cathedrarum, &
non testes,possunt renuntiare iuri eligendi, nec pos-
sunt compelli ad suffragandum, nisi quandoque Re
ctori,& Consiliarijs,vel propter paucitatem, vel ad
rescindendas alias fraudes, ratio appareret, vt com-
pellerentur,& sequitur D. Io.Guttier.can.q.lib.2.c.
11.nu.86.inde inferens num.seq.licere Canonico re
nuntiare suo voto in electione faciēda, vel alijs pro-
uisionibus præcipue,cum hoc fit iusta causa,nempe,
quia est dubius de maiori idoneitate eligendi, quia
sunt plures expositores, & nescit quem eligere de-
beat,vel quia oēs sibi minus idonei vidētur,ne Eccl.
dānum inferat,vel alias iusta de causa, nisi, vel pro-
pter paucitatem eligentiū, vel ad alias fraudes eui-
tādas, ratio dictaret, vt compellerentur à Capitulo
suffragia ferre,iuxta dictam limitationem Soti.
528 Pro quo facit tex.in cap.quia propter,de electio-
ne, ibi,& volunt. ex quo verbo notat ibi Abb.num.
4. quod illi, qui nolunt interesse elect. non debent
compelli,nisi intersit Ecclesiæ, nec contradicit glo.
verb.reuocare,in c. cū nobis, eodē tit.de elect.quic-
quid dicat Emm. Rodri. q. regul.2.to.q.53.art.10.
529 Nihilominus in dubio proposito tenendum † est
contrarium, nempe non licere Canonico ordinarie
abesse a Capitulis, seu Congregationibus Capitula-
ribus. Et ratio est;nam,etsi munus, & officium Ca-
nonicorum præcipue consistat in seruitio,& residē-
tia Ecclesiæ,chori,& Altaris, consistit etiam in ad-
ministrat.& gubernat.rerum Ecclesiæ,& Cap.spiri-
tualium,& temporalium,in quo ius, & bonum pu-
blicum versatur,l.1.§. huius studij.ff.de iustit. & iu-
re,ibi. Publicum ius in sacris,in sacerdotibus in ma-
gistratib.consistit. Et sic currit eis obligatio assisten
di Capitulis ad satisfaciēdū huic muneri, & officio,
ac prouidendū bono Ecclesiæ eiusque res tuendas.
530 Nec refert, quod huiusmodi administratio, † &
gubernatio incumbit Canonicis, & Capitularibus,
non vt singulis,sed vt vniuersis, id est, vt pertinent
ad Vniuersitatem Capituli, & sunt pars illius; nam
vt parti Capituli,currit vnicuique prædicta obliga-
tio,alias,si quilibet in particulari non teneretur assi
stere Capitulis,sed posset abesse,alij etiam possent id
facere,cum non sit maior ratio de vno, quam de al-
tero,& sic posset deficere bonum regimen Ecclesię,
& Capituli.
531 Conducunt tradita per Illustrissimum † Cardina-
lem Paleotum, de sacri consistori consultationibus
5.par.quæst.8.in simili,de obligatione Cardinalium
assistendi Consistorijs, & per Villadiegum, de Car-
dinalibus,quæst.5. Albanum eodem tract.quæst.10.
& Hieron. Platum,de Cardinalium dignitate,& of-
fic.cap.28.& faciunt adducta per Curiam Pisanam,
lib.2.cap.13.& Azeuedum ibi,& per Armillā,verb.
consensus,num.3.
Et hanc sententiam tenuerunt, & subscripserunt
532 † D.Io.Guttier.& M.F.Petrus de Ledesma consul-
ti,& ad meam supplicationem ita censuit S.Congre
gat.Concilij,anno 1602. vt in declaratione sup. ad-
ducta,nu.424.ad 1.& 2.

533 Nec obstat ratio in contrarium adducta, † quod
habere, & dare vocem in Capitulo potius videtur
præeminentia, & fructus Canonicatus; Responde-
tur enim dici præeminentiam, & fructum ratione
authoritatis,& honorificentiæ, esse tamen onus iux
ta dicta,sicut iudicare dicitur fructus iurisdictionis,
seu officij,Rota decis.1131.num.2.lib.3. part.3. di-
uersorum. Mohed.decis.5.nu.3.& 4.de appellat.
Ad comprobationem respondetur, Canonicos
puniri in priuatione,seu suspensione vocis,quamuis
534 sit onus,quatenus est res præeminentiæ,† & autho-
ritatis, & quæ solet appeti, & æstimari,sicut etiam
Episcopi solent suspendi ab execut. Pontifical. &
Parochi ab officio; facit quod tradit Suarez.5. tom.
de censuris disput.12.sect.2.num.14. & disputat.27.
sect.1.num.5.
Ad doctrinam Armillæ,Soti,& Ioannis Gutierr.
535 † vbi supra. Respond. illam procedere in vno, vel
altero actu electionis, sed non ordinarie. Et ita re-
spondit idē D.Io.Guttier. in d.cōs. quamuis Paleo-
tus supra dicat Cardinalem absentiæ suæ a sacro Cō
sistorio, quamuis etiam vnius diei rationem Deo
redditurum esse,propter authoritatem scilicet Papę
illud indicentis, grauitatemque tanti Consistorij &
rerum quæ in eo aguntur.
Et etiam in vno,vel altero actu electionis nō pro-
536 cedit † illa doctrina, quando propter hoc authori-
tas prouidendi remanet apud eos, qui carent zelo,
vt per eundem Armillam d.vers.consensus, numero
3.& cum eo Vegam in sum.1.p.c.98.casu 3.
537 Prædicta tamen sententia, † & resolutio limita-
tur primo, vt non procedat, stante legitimo impe-
dimento, aut alia iusta causa ad non assistendum Ca
pitulis,tanta enim causa potest concurrere, vt ab il-
lis iustissime quis excusetur,etiam ordinarie,vt,si in
Capitulis esset tanta peruersio, & procederetur ita
male,& ex abrupto,sine lege,ordine, & modo,ac cū
tirannide,violentia,& insolentia Præsidentium, &
potentiorum non habentium aliam legem, aut ra-
tionem, quam suam voluntatem, & gustum,vt qui
vellet suæ satisfacere conscientiæ, & illam exonera-
re,nō posset id facere sine magnis molestijs,inquie-
tudinibus,& occasionibus ordinarijs, ac etiam pe-
riculo aliquando cadendi, aut sine magna nota sin-
gularitatis, proteruiæ, ignorantiæue, maxime vbi
vota feruntur publice, quod in Capitulis est perni-
ciosissimū,& peruersio maxima,& regulariter votū
illius prodesse nō speratur,quia per fas vel nefas om
nia fiunt,pro vt volunt Præsidentes,& Potentiores,
quos plerique ob humanos respectus, aut ignoran-
tiam sequuntur, nec audent contra dicere,quib. dā-
na,& mala gesta imputabuntur, ac Prælatis etiam,
qui non curant id euitare,& cauere,vt tenētur ex of
ficio,dando debitum modum,& ordinem votandi,
& procedendi,ac etiam cōgregandi Cap.congregā-
tur enim passim, & non legitime,ac faciendo serua-
ri iura,& statuta, refrenandoque insolentiam poten
tiorum,illorumque excessus castigando, interessen-
doque aliquando Capitulis, de quo rationem Deo
sunt reddituri,sicut de alijs etiam omissionibus, &
negligentijs.
538 Et ratio huius limitationis est,† nam durum esset
& valde graue,obligare aliquem ad assistendum Ca
pitulis cum tāto incommodo,& periculo,& ad op-
ponendum se,& faciendam resistentiam semper tor
renti Capituli,& cuiusdam communitatis barbarę,
seu ignorantis,vbi nullus ordo.
Sed dices, non erit Ecclesia, in qua ita proceda-
tur,nam quando Potentiores,& Capitulares id vel-
lent,

539 lent, Episcopus non permitteret: ego vero † dico,
quod vtinam ita esset, sed proh dolor, tanta est negli
gentia in Curia. aut suæ obligationis ignorantia
multorum Episcoporum, vt id facile possit contin-
gere, & de facto contingat, nõ enim visitant Eccle-
sias Cathedrales, & Capitula, & si visitant, non vt de
bent, sed superficialiter, & propter formã, vt dicũr,
& apparentiam, ita, vt melius esset non visitare, nec
alias prouident his malis, etiam si de eis sint certi, &
& admoniti, & tota eorum Cura, & Officium resol-
uitur in ponendo Vicario, & Visitatore, & vtinam
bonis, & in prouidendo consanguineis suis, & fami
liaribus de Beneficijs: voluntque frui magnis reddi
tib. Episcopatus, & eos comedere sine molestia in
pace, & requie, quæ non est vera pax, & requies, ipsi
que Episcopi, præsertim Hispaniæ, numquam visi-
tantur, nec in hoc Mundo aliquando reddunt ratio
nem villicationis suæ, nec ab eis exigitur, quasi sint
confirmati in gratia, & habeant scientiam infusam.
Oporteret quidem meo iudicio mitti aliquando
visitatores Apostolicos, viros grauissimos, doctis-
540 simos, † & integerrimos, qui exacte visitarent Epis-
copos Hispaniæ, eorumque officiales, & ministros,
& Ecclesias, præsertim Cathedrales, & Capitula ac
loca, & opera pia eorumque bona, quod Rex noster
Catholicus deberet procurare, & supplicare S. D.
N. Papæ.

541 Secundo limitatur, † vt non procedat, quando
quis abesset à Capitulis in dieb. suis recreationis cau-
sa concessis, licite enim potest Canonicus sumere
suos dies absentiæ, in diebus Capituli, vt alias per
S. Cong. fuisse declaratum, è Roma mihi scriptum
est, cum nec Concilium, nec statuta, aut consuetudo
id probibeant, nec limitent, ne in diebus Capituli su
mantur.

542 Nisi sciret, aut intelligeret, † quod in talibus die-
bus agendum esset in Capitulo de aliquo negotio
graui, & importantiæ, quod verisimiliter posset re-
solui in præiudicium Ecclesiæ, nam tunc teneretur
assistere illi Capitulo, & dicere suam sententiam, &
votum; ad Azeuedum in Curia Pisana lib. 2. c. 8. &
ita tenuit D. Io. Guttierrez in d. cons. relato. addẽs,
quod in casu huius sub limitationis tenerenetur assi-
stere Capitulo, & dicere suam sententiam, & votum,
quamuis intelligat, quod non proderit. Quod ta-
men mihi durum videtur; nam supposito, quod Ca-
nonicus possit sumere suos dies in diebus Capituli,
grauitas, & importantia negotij non videtur obli-
gare ad assistendum Capitulo, nisi simul adsit ali-
qua spes, aut verisimilitudo, quod suo voto possit
prodesse; argumento eius, quod dicitur de correptio
ne fraterna.

543 Verũ post hæc scripta S. Cong. ad meã † instantiã
absolute declarauit, Canonicum posse sumere suos
dies in diebus Capituli, nisi de industria id faceret, vt
in declaratione infra adducta, nu. 559. ad tertium.

544 Tertio limitatur, vt non procedat, quando † ab-
esset quis a Capitulo, quod fit tempore, quo diuina
officia in choro celebrantur, & interesset illis stante
statuto, seu consuetudine permittente stare in choro
tempore Capituli, vt est in hac Ecclesia Abulen. sta-
tutum 40. quod ait, quod nullus sine licentia Præsi-
dentis possit exire de Capitulo, antequam finiatur,
sub pœna amittendi quitantiam duorum morape-
tinorum pro Præbenda, quæ ibi lucrifit, saluo si iue
rit ad chorum, & dixerit sic Præsidenti; quod sta-
tutum a fortiori permittit eum, qui non est ingres-
sus Capitulum, manere in choro, in quo tunc tem-
poris dicuntur officia, absque eo, quod vadat ad Ca-
pitulum; nec refert, quod tunc non dicat Præsiden-
ti, quia id solum requiritur in exeunte a Capitulo,
vt det rationem sui exitus, & quid turpius est? Nam
istud statutum non videtur contra ius, nec contra
rationem, cum officium Canonici præcipuum sit
seruitium chori, & Ecclesiæ, & sic ille est excusatus
legitime, cum sit occupatus in suo officio principali,
sicut qui est in altari. Et quamuis in d. Ecclesia sit
545 postea facta † quædam ordinatio Capitularis, quod
qui est in Ecclesia, & non intrauerit in Capitulum,
mulctetur certa pœna, etiamsi sit in choro, tamen
d. statutum non potuit alterari per solum Capitu-
lum sine Episcopo, tum quia factum est ab Episco-
po, & Capitulo simul.

546 Tum quia respicit statutum Ecclesiæ, † in quo
Capitulum solum non potest statuere, c. cum consue
tudinis. de consuetud. glos. verb. statutum, in cap. 2.
de verbor. signific. in 6. communiter approbata per
D. ibi, & in c. cum omnes, de constit. vbi Felin. nu. 9.
& approbata per Rotam in multis causis. Quæ li-
547 mitatio maxime procedit in Capitulis extraordina-
rijs, ex decreto Concilij Prouincialis Compostella-
ni, actione 2. decreto 7. vbi statuitur, quod extraordi
nariæ Cong. Capitulares nõ fiant tempore, quo vel
Missa, vel consueta officia in choro celebrantur, qui
vero talibus interfuerint, stipendio illis horis, quæ
interim dicuntur, assignato, tenore huius decreti
priuati sint.

548 Immo absolute dicendum est, † non posse fieri Ca
pitula tẽpore, quo diuina officia, & præsertim Mis-
sa maior, celebrantur, & consequenter non teneri
quem, nec licite posse tunc interesse Cap. vt tenet
Fuscus de visitatione, lib. 1. c. 15. nu. 27. arg. c. placita
secularia, 15. quæ. 4. & c. decet, de immunitat. Eccle-
siar. in 6. & clare sentit Nauar. infra relatus. nu. 560.

549 Et ratio est, quia qui de altari viuunt, eos altari in
seruire oportet, decetque illos prius diuino cultui,
quam temporalibus negotijs vacare, vt inquit San-
ctiss. Clemens VIII. in Breui infra adducto, nu. 558.

Præterea clarum est, quod Capitula, & Congre-
gationes Capitulares fiunt propter seruitium Eccle
siæ, chorum, & cultum diuinum, ac ad illius conser-
uationem, & propagationem, & non è conuerso; er-
go illa fieri non debent cum dãno, & detrimento ser
uitij Ecclesię, chori & cultus diuini, nam inducta ad
vnum effectum non debent operari contrarium. l. le
gata inutiliter. ff. de aliment. legat. cum alijs, & pro-
pter quod vnumquodque tale, & illud magis, vt in-
quit Philosophus.

550 Rursus clarum est, † quod officium magis prin-
cipale est officium chori, & cultus diuini, quam of-
ficium assistendi Capitulis; officium autem magis
principale non debet cessare propter minus princi-
pale, sed potius è contra, vt postulant ratio, & debi-
tus ordo.

551 Et ita Concilium Basilien. ses. 21. † decreto penul.
probibet, vt tempore Missæ maioris Capitula, seu
actus Capitulares, aut alij tractatus per Canonicos
non celebrentur, nisi forte vrgens, & euidẽs ingrue-
ret necessitas, quod decretum acceptauerat Ecclesia
Gallicana, vt in pragmatica sanctio. tit. de tenẽtibus
Capitula tempore Missæ. vbi Cosmas verb. celebrẽ-
tur, assignat rationem, quia tunc debent interesse di
uino seruitio.

552 Et in Concilio Prouinciali & Colonien. celebra-
☞ to anno. 1536. p. 3. cap. 18. statuitur quod. Qotidiani
Capitulorum conuentus, aut maturius sub summã
Missam, aut statim post illam, seruandi sunt, ne ob il
los diuinum officium, vel suspendatur, vel præcipi-
tetur.

tetur, vel deniq; ab ipsis Canonicis negligatur, debet
enim Dei causa omnibus alijs anteponi. Et in Cōci-
554 lio † Prouinciali Treuer. celebrato anno 1549. decre
to, quo tempore quisque in choro esse debeant, ad
fin. sic habetur. Sratuimus insuper, & ordinamus, vt
deinceps Capitula, actus, & tractatus Capitulares
tantum pro festis, seu ferialibus dicbus teneātur, sed
nec in ijs sub Missa, vesperis, aut completorio indi-
cātur, aut teneantur, quinimmo, vt omnes Missę in-
tersint districte mandamus, in alijs vero, si subsit vr-
gens necessitas, aut euidens Ecclesiæ vtilitas postu-
let, vt Capitulum teneatur, Decanus indicabit dila-
tionem, seu moram Capituli, & actuum Capitula-
rium, non carere periculo, & propterea sub prædi-
ctis horis tractandum, & agendum esse, & si in his se
cus actum fuerit, tam indicentes, quam interessentes
residentia, & præsentijs pro illa vice carebunt, quin-
immo vti absentes his horis reputabuntur.

555 Et in synodo Prouinciali † Moguntina eod. anno
1549. celebrata cap. 72. ita dicitur; Canonicos vero
per actus Capitulares ab ingressu chori, quandiu Ca
pitulis intersunt, & non diutius, excusari volumus,
in qua re Decanos Ecclesiarum, aut quibus ea cura
pro tempore incumbit, monemus, eisdem præcipiē
tes, ne extra necessitatem Capitula indicant in eam
horam, qua diuina officia peraguntur, cum possint,
aut maturius, aut serius Capitula haberi, vt ipsi etiā
Prælati, & Canonici diuinis officijs commodius in-
teresse queant.

556 Et in Concilio Prouinciali † Mediolanen. primo
anno, 1565. celebrato tit. de ijs, qui Dignitates, perso
natus, aut Canonicatus habent ad fi. sic habetur. Ca-
nonici, quo tēpore diuina officia celebrantur, nō ha
beant Capitula, nisi fortasse aliter euidens necessitas
postulausrit, qui cōtra fecerint, distributionē ne ca-
piant eius horæ, in qua id commiserint, neque etiam
diebus festis Capitula habeantur, nisi probabilis
causa intercesserit.

557 Et tandem, † quod non possint fieri Capitula, dū
celebrantur diuina officia, fuit declaratum per S. Cō
gregationem Cōcilij, vt e Roma mihi scriptū fuit,
& etiam per S. Congregationem rituum de anno.
1601. in vna Vlisbonen. qua cauetur, quod Capitula
non possint celebrari tempore, quo horæ diuinę ce-
lebrātur, sed solum peractis horis, & diuinis officijs,
& præsertim Missa maiori, sub pœna amissionis di-
stributionum. Et confirmauit, & declarauit Sanctis
simus Clemens. VIII. per suum Breue datum. 18.
Ian. 1601. quod sic ait. Clemens Papa. VIII. ad per-
petuam rei memoriam. Decet Romanum Pontifi-
cem in his authoritatem suam interponere, per quæ
diuini cultus manutentioni opportune consulitur,
pro vt in Domino salubriter conspicitur expedire.
Cum igitur, qui de altari viuunt, eos altari inser-
uire oporteat, deceatque illos diuino cultui prius,
quam temporalibus negotijs vacare, nos, quibus
nuper innotuit in Vlisbonen. & alijs forsan Cathe-
dralibus, seu Metropol. & Collegiatis, Eccl. interdū
Capitula, Cōgregationes, tractatus, & actus Capitu-
lares per Canonicos, & Capitulum ipsarum Eccle-
siarum eo tempris spatio, quo diuina officia, & Mis-
sa maior celebrantur, fieri solere cum non modica
diuini cultus, propter ministrorum subtractionem,
diminutione, huic incommodo, quantū possumus
occurrere volentes, vx voto venerabilium Fratruū
nostrorum. S. Romanæ Ecclesiæ Cardinaliū super
sacris ritibus, & cæremonijs deputatorum harum
seric declaramus Capitula, Congregationes, tracta-
tus, & actus Capitulares per Canonicus Metropoli-
tanarum, Cathedraliumi, & Collegiatarum, Eccle-
siarum, peractis diuinis officijs, & præsertim Missæ
maiori, ne diuinus cultus propter ministrorum sub-
tractionem minuatur, habendos esse; quod si dum
Missæ, & alia diuina huiusmodi officia celebrantur,
aut horæ Cano. recitantur, Capitula habere volue-
rint, nisi forte vrgens aliqua, & euidens necessitas id
postulauerit eius horæ, in qua id commiserint quo
tidianas distributiones minime leuare debere, atque
ita, & nō aliter per quoscumque iudices ordinarios,
& delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Au
ditores iudicari debere atque irritum & inane quic
quid secus super his, à quoquam quauis authoritate
scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quo
circa venerabili fratri Archiepiscopo Vlisbonen.
atque dilectis filijs causarum Cameræ Apostolicæ
generali Auditori, nec non spoliorum, & iurium Ca
meræ Apostolicæ nostræ debitorum in Portugal-
lię, & Algarbiorum Regnis Collectori generali, per
præsentes cōmittimus & mandamus quatenus ipsi,
vel duo, aut vnus eorū præsentes litteras, & in eis cō
tenta quæcumque, vbi & quādo opus fuerit, quoties
pro parte aliquorum interesse habentium requisiti
fuerint per se, vel alios solemniter publicātes, eisque
in præmissis efficacis defensionis præsidio assistētes
faciant authoritate nostra easdem præsentes ab om-
nibus, ad quos spectat, & in futurum spectabit, inuio
labiliter obseruari, contradictores quoslibet per cē-
suras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaqua opportuna iu
ris, & facti remedia, appellatione postposita, cōpe-
scendo, inuocato etiā ad hoc, si opus fuerit, auxilio
brachij secularis, non obstantibus præmissis, atq; cō-
stitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, atq; ea
rūdem Ecclesiarum, etiā iuramento, confirmatione
Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis sta-
tutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indul
tis, & litteris Apostolicis illis, & earum Præsulibus
Capitulis, & personis in contrarium præmissorum
quomodolibet concessis, confirmatis, & approba-
tis; quibus omnibus, & singulis eorum tenores præ-
sentibus, pro expressis, & de verbo ad verbum inser
tis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expres
se derogamus, cęterisque contrarijs quibuscumque.
Dat. Romæ apud S. Petrum. die 18. Ianuarij. 1601.
Pontificatus nostri anno. 9.

558 Nec aduersus istud Breue, † & supradicta iuuat
dicere, quod non sit in Hispania receptum, nam cū
non inducat ius nouum, sed declaret, quod secun-
dum rationem, & rectum ordinem debet fieri con-
trarium vsum, & consuetudinem, tanquam irratio-
nabilem, & in diminutionem, diuini cultus reijcien
do, nil refert, quod non sit receptum, sed nihilomi-
nus debet seruari, & recipi iuxta dicta infra 11. p. c.
5. a nu. 161.

559 Et ita nouissime post hæc † scripta S. Congreg.
Concilij declarauit ad meam instātiam, anno. 1605.
vt in sequenti declaratione. Illustrissimi & Reueren
dissimi domini. In Ecclesia Abulen. sæpe fiunt Capi
tula, & habentur Congregationes Capitulares tem
pore diuinorū officiorum, & dum horæ, & etiā Mis-
sa maior celebrantur, iuxta statuta, & antiquam cō-
suetudinem in hac Ecclesia & in Hispania hactenus
obseruatā. Est etiā in hac Ecclesia ordinatio Capitu
laris, siue statutū, qd Canonicus, seu Capitularis, qui
fuerit in Ecclesia, & nō intrauerit Capitulum, mul-
ctetur certa pœna, etiamsi sit in choro in diuinis of-
ficijs. Quibus sic stantibus supplicatur Illustriss. &
Reuerendiss. DD. vestris pro parte Licentiati Nico
lai Garcia d. Ecclesiæ Canonici, declarari, an nihilo
minus

minus Canonic⁹ seu Capitularis possit licite à Capitulis abesse, stãdo in choro, nec propterea possit mulctari? Secundo an possit etiam, si velit, interesse Capitulis, quæ fiunt tempore diuinorum officiorum, supposito, quod fiunt, & satisfaciat suæ obligationi, & faciat fructus suos, qui in illa hora lucrifiunt? Tertio, an Canonicus, seu Capitularis possit licite sumere suos dies absentiæ, seu recreationis in diebus, quibus fiunt Capitula, & sic ab illis abesse etiam si fiant extra tempus diuinorum officiorum? Rursus in S. Concilio Triden. sess. 5. de refor. cap. 1. decretum est, quod docentes sacram scripturam, seu Theologiã, dum publice in scholis docuerint, gaudeant priuilegijs de perceptione fructuum Præbendarum, & Beneficiorum suorum in absentia? dubitatur, an id nõ solum procedat in habentibus Cathedram, seu stipendium, sed etiam in docentibus gratis, & sine vllo stipendio, vt dicitur declaratum ad instantiam Vniuersitatis Compluten. & in vna Gienen. Et an idem sit in docentibus ius Canonicum, & an requiratur licentia Ordinarij, aut approbatio Vniuersitatis? Cõgreg. Concilij ad primum respondit, Congregationes huiusmodi Capitulares habendas non esse eo tẽpore, quo diuina officia celebrãtur, nisi causa aliqua vrgens eas in aliud tempus differri non pateretur; quod si hæ Congreg. absque causa prædicta tempore celebrationis diuinorum habitæ fuerint. Canonicum iure ab his, vt choro interfit, abesse posse, nec propterea esse mulctandum. Ad secundum, nõ posse iuxta responsum ad primum. Ad tertium posse, nisi de industria id absentiæ tempus eligeret; quo habẽdæ sunt huiusmodi Congregationes. Ad quartum, vtroque casu huiusmodi priuilegijs gaudere, quamuis ius Canonicum doceant, & ab Episcopo licentiam non obtinuerint, dum tamen conducti sint ab Vniuersitate.

P. Emilius Card. S. Marcelli.

Quam declarationem authenticam habeo.

560 Immo amplius ait † Nauarr. de oratione, cap. 12. nu. 5. non esse vtile, immo potius damnosum, Capitula tenere ante horis interim, dum aduenit hora recitandi eas, vt ijs inceptis egrediantur à Capit. & ingrediantur chorum, datur enim per id occasio, vt Canonici prius quam mentes affectibus carnalibus, & sæcularibus in Capitulo conceptis exuantur, properanter intrent chorum, cum alijs iam cepta prosecuturi. Dices, quando ergo celebranda sunt Capitu-

561 la? respondetur, † quod tempus commodum, & opportunum ad ea celebranda, est post Vesperas & Completorium, vt Romæ fit, tunc enim cessant omnia supradicta inconuenientia, vel mane post finitũ officium.

562 Quamuis ad electiones Canonicatuum, quæ † fiũt per concursum, & rato, vbi solet præmitti Missa de Spiritu sancto, videatur posse tolerari fieri, etiam dũ diuina officia in choro celebrantur.

Vnde, quamuis alias S. Cõgregat. Concilij super

563 cap. 6. sess. 25. de reform. declarauerit, † quod illo decreto Concilij non prohibetur Capitulũ, quominus suo arbitratu conuocari possit, etiam si nulla Episcopi voluntas accesserit, tamen id intelligendum est, dummodo congruo, & debito tempore congregetur, & non tẽpore diuinorũ officiorũ, iuxta dicta.

564 Sed stante d. Breui est difficultas, an acta, † & gesta in Capitulis, & Congregationibus tempore diuinorũ officiorum celebratis sint nulla ex decreto irritante, ibi posito? Cui respondetur, non esse nulla; nã cum istud Breue solũ declaret non licere facere Capitula tempore diuinorum officiorum & alias amittere distributiones eius horæ, ad id referendum est decretum irritans, tanquam accessorium; ad Mandosium, cons. 3. ex nu. 11. & decisionẽ Rotæ in causa Virdunen. Canonicatus 19. Iun. 1595. coram Illust. Pamphilio infra adductam. 5. p. c. 3. nu. 44.

565 Quamuis, si in Capitulo, † tunc facto non adessẽt, duæ saltem partes Capitularium, non valerent acta, si alij abessent, eo quod tempore diuinorum officiorum fiebat Capitulum, iuxta dicta sequenti limitatione; cum enim isti non tenerentur tunc adesse, immo deberent abesse a Capitulo, nõ poterant dici cõtumaces, quãtũuis essent vocati, secus, si nõ abessent ob eam causam, de qua forte non curant, nec meminerunt, pro vt cura re non solent, quia non seruatur d. Breue, sed alias ob aliam causam.

566 Infertur autem ex d. Breui, † & dictis, non licere etiam fieri Congregationes particulares Commissariorum Capituli, nec occupari Beneficiatos in negotijs, & rebus Ecclesiæ, (quæ alias commode fieri possunt) dum diuina officia celebrantur, quamuis oporteret alias eis constituere aliquod stipendium, seu salarium.

567 Et ideo in Concilio † Prouinciali Compostellano, Act. 2. decret. 22. statuitur, quod illi, qui ad gerenda in communi negotia deputantur, a diuinis officijs exempti non iudicentur. Quod tamen totum, tam a contra fit, vt potius negotia, & commissiones teseruari soleant in tempus diuinorum officiorum vt excusentur ab eis.

568 Infertur etiam non licere facere rationes, † & cõputa bonorum, & redditũum mensæ, vel fabricæ, dum diuina fiunt, saltem mane, & ideo merito in Concilio Prouinciali Toletano, action. 3. decret. 12. statuitur, quod Canonici, qui ad examinandas rationes redditũum, vel Ecclesiæ, vel Capituli deputati fuerint, post meridiem, non ante eidem muneri incumbant, ne à diuinis officijs abesse cogantur.

569 Vnde à fortiori apparet † esse manifestum abusum, & corruptelam, quod Beneficiati ad rationes deputati, habeantur pro præsentibus, & interessentibus in choro horis Vespertinis, & diebus, quibus, rationes non fiunt, dum non sunt absolutæ, & subscriptæ, qui re uera non excusantur, nec lucrantur distributiones, & fructus, qui tunc lucrifiunt. Appa-

570 ret etiam maiorem esse † abusum, & quidem intolerabilem, qui in aliquibus Ecclesijs seruatur, quod Canonici, & Præbendati possintẽ choro exire, dum missa de prima, sexta, & nona, mane celebrantur, modo ad finem redeant, atque huiusmodi consuetudinem, tanquam iniquam, & irrationabilem improbat Palud. in 4. distin. 15. quæst. 5. artic. 9. conclus. & Couar. lib. 3. variar. c. 13. nu. 8. ad fin. & re vera est cõtra Concilium Trid. d. ca. 12. sess. 24. & alia Concilia volentia Beneficiatos stare in choro, dum diuina officia fiunt, nec isti, qui sic exeunt, vere lucrantur distributiones, & fructus, qui tunc lucrifiunt.

Quarto limitatur, vt non procedat, vbi Capitulũ

571 † non conuocatur legitime, verbi gratia, est consuetudo, sed vt melius dicam abusus, sæpe Congregandi Capitulum extraordinarium cum ijs solum, qui pro tempore reperiuntur in Ecclesia, non vocatis, qui sunt extra Ecclesiam, etiam pro rebus grauibus, & momenti.

572 Quod est contra ius † commune, ex quo vocandi sunt omnes, qui sunt in loco, seu Ciuitate. l. 2. C. de decurionibus lib. 10. Abb. in c. cum omnes, de const. nu. 6. & ibi Feli n. nu. 21. & Decius 41. prima lectura, 1. & Azeuedo in Curia Pisana lib. 2. cap. 5.

573 Et alias non valet † actus Capituli, etiam sine reclamatione contemptorum, nisi saltem conueniant duæ partes vocandorum. l. nulli. ff. quod cuiusque vniuersitatis nomine. l.3. ff. de decretis ab ordin. faciendis. l. nominationum. C. de decurionibus. lib. 10. Abb. supra nu. 11. & in c. 1. de his, quæ fiunt a maiori parte Capituli nu. 16. Felin. d. c. cum omnes. num. 33. & Decius nu. 51. Azeuedo in d. Curia Pisana lib. 1. cap. 2. nu. 5. & 6. dicentes communem opinionem Canonistarum, & Legistarum.

574 Et etiam contra † statuta huius Ecclesiæ Abulen. quibus statuitur, quod non possit fieri Capitulum extraordinarium, nisi omnibus vocatis, & dicendo negotium, ad quod vocantur, alias actũ sit nullũ.

Vnde ex statutis huius Ecclesiæ videtur esse nul-
575 lum actum in † huiusmodi Capitulis, quæ fiunt, non vocatis sic omnibus, etiam si conueniant duæ partes Capitularium.

576 Et licet non valeat statutum, quod electio, † seu collatio facta aliquo contempto sit ipso iure nulla, quia est contra ius, cap. quod sicut, de election. cum in Ecclesijs, de præb. in 6. Felin. in cap. quod super his, num. 9. de maiorat. & obed. Botteus de Synodo. 3. p. art. 1. num. 67. Rota in Toletana Canonicatus infra adducta. 5. p. cap. 4. num. 16. valet tamen statutum, quod contractus, & alia negotia Ecclesiæ facta, non vocatis absentibus, non valeant, Felin. d. nu. ad. fin.

Quinto limitatur, vt non procedat, quando vocarentur tempore insolito, vel incongruo, quia tunc
577 non tenerentur † venire ad Capitulum, vt per Paulinum de offic. & potestate Capituli Sede vacante, præludio 5. num. 11. qui ait, quod, si vocati ad Capitulum non venirent, valebit quod faciunt præsentes secundum Innoc. & Ioan. And. & Felin. supra num. 34. in d. cap. cum omnes, non tamen poterit is, ad quem spectat Congregatio Capituli, multare nolentes venire, vt dicit Abb. in cap. quæ fiunt. de his, quæ fiunt à maiori parte Capituli, num. 5. Cum Innocentio in cap. 1. de maioritate & obedien. nec possunt grauari ad veniendum tempore insolito, vel incongruo, & sic non ad voluntatem Superioris, sed pro vt est consuetum, secundum Burnum in capit. is, qui, de maioritate & obedientia, Hæc Paulinus.

CAP. IIII.

De professione fidei.

SVMMARIA.

Prouisi de quibuscunque Beneficijs curam animarum habentibus in manibus Episcopi, vel Vicarij, & prouisi de Canonicatibus, & Dignitatibus, etiam in Capitulo professionem Fidei facere tenentur, nu. 1.

Fidei professio facienda etiã est à promouendis ad Episcopatus, & Dignitates consistoriales, num. 2. & à promouendis ad Doctoratum, vel alium gradum, & à professoribus, seu lectoribus alicuius scientiæ, vel artis iux. constitutionem Pij IIII. nu. 3.

Ista constitutio non videtur recepta in Hispania quo ad professores, seu lectores, nec quo ad gradum Baccalaureatus, nec etiam bene quo ad gradum licentiæ, nec quo ad processum, seu informationem, de qua ibi. num. 4.

Professio Fidei fieri debet iuxta formam traditam à Pio IIII. quid id extendit ad quoscumque Prælatos regulares, nu. 5. et 6. quod videtur debere intelligi de Tralatis perpetuis nu. 7.

An prouisi de dictis Beneficijs ante Concilium tenerentur facere professionem Fidei? numero octauo. vbi resoluitur, quod, si post Concilium capissent possessionem, tenerentur eam facere, idem etiam, si haberent possessionem ante Concilium nu. 9. & 10.

An ista obligatio emittendi professionem Fidei extendatur etiam ad Canonicos, seu Dignitates in Ecclesijs Collegiatis? num. 12.

Prouisi in Collegiatis, aut de Portionibus etiam in Cathedralibus, & si de consuetudine Portionarij habeant vocẽ in Cap. aut sint de Capitulo, vel de Beneficijs simplicibus, non tenentur facere professionem, contra Zerolam nu. 1. 13. & 14.

De personatibus & officijs Cathedralium idem dicendum, quod de Dignitatibus, nu. 15.

Ista obligatio habet locum in Canonicis regularibus Ecclesiarũ Cathedralium, nu. 16.

An, qui semel emisit professionem Fidei in adeptione Parochialis, vel Canonicatus, teneatur eam emittere in adept. alterius? nu. 17. & 18. resoluitur, quod sic.

An isti teneantur sponte. & absque monitione se offerre ad professionem faciendam? nu. 19. & 20. resoluitur affirmatiue.

An Canonici, etiam exempti, teneantur emittere professionem etiam in manibus Episcopi? nu. 21. resoluitur affirmatiue.

An fieri possit professio Fidei coram Vicario Episcopi, eo non impedito? nu. 22. & 23. resoluitur affirmatiue.

An si prouisi de Dignitatibus, vel Canonicatibus fecerint professionem Fidei in Capitulo, præsente Episcopo seu Vicario, satisfaciant absque eo, quod eam iterum faciant coram Episcopo, vel Vicario? nu. 24. resoluitur affirmatiue.

An sede Episcopali vacante, satis sit prouisum de Canonicatu, vel Dignitate facere professionem in Capitulo, etiam si ibi nõ adsit Vicarius Capituli? num. 25. cum seqq. resoluitur non satis esse.

Prouisus de Beneficio curato debet facere professionem coram Vicario Cap. sede vacante, & non coram Capitulo, nu. 28.

An, qui intra duos menses professionem non emisit, teneatur eã postea emittere? & resoluitur quod sic, nu. 29. quæ professio facta post duos menses, non prodest ad quærendos fructus temporis præteriti amissos, sed futuri, non tamen sunt amissi fructus illorum duorum mensium, nu. 30. & 31.

An, terminus duorum mensium currat prouiso, qui non accepit possessionem, restat tamen per eum? resoluitur quod non numero. 32.

Verba Concilij, nec illis possessio suffragetur solum intelliguntur ad effectum acquirendi fructus, nu. 33. & 34.

An qui non fecerint professionem Fidei, teneantur in conscientia fructus restituere, etiam non interueniente aliqua sententia? & resoluitur quod sic nu. 35.

Cui sint assignandi, & applicandi fructus amissi, ob non factam professionem? nu. 36. cum seqq. resoluitur fructus Parochialium applicandos esse Ecclesiæ, vel pauperibus loci fructus vero Dignitatum habentium fructus separatos à mensa Capitulo, fabricæ Ecclesiæ, vel alteri pio loco, fructus vero Canonicatuum, & Dignitatum habentium fructus in mensa, ad Capitulum spectare.

Super fructibus debitis Capitulo non potest quis cum eo se componere, nã administrator non potest donare, nu. 44. cũ seqq.

An debentes facere professionem Fidei teneantur illam ostendere? nu. 45. cum seqq. resoluitur, quod, si priuatus ageret cõtra aliquem, vt priuaretur fructibus ob non factam professionem, agenti incumberet onus probandi negatiuam, secus si Superior ex officio vellet videre professionem.

An Canonici, qui nondum fecerunt professionem, possint haberi pro præsentibus de licentia Cap. nu. 48. & resoluitur negatiue, nu. 49. vbi adducitur declaratio S. Congregationis.

Canonici, qui non fecerunt professionem, non possunt haberi pro præsentibus, nec fructus percipere, etiam si pro negotijs Capituli sint absentes, aut in officijs Sanct. Inquisitionis, nu. 50. vbi adducitur alia declaratio.

An Ordi-

An ordinarius poſſit condonare fructus amiſſos ob non factam professionem? num. 51. cum ſeqq. reſoluitur non poſſe, ſed recurrendum ad Papam, ſeu Pœnitentiarium.

Ad capiendam poſſeſſionem non ſolet attendi, an ſit facta profeſſio Fidei, maximè in abſentibus, nu. 54.

An ob non factam profeſſionem amittantur etiam diſtributiones quotidianæ? num. 56. cum ſeqq. reſoluitur negatiue, amittitur tamen groſſa Præbendæ, etiamſi reſidendo, & intereſſendo lucrifiat, nu. 59. & etiam diſtributiones, quando omnes fructus in eis conſiſtunt, nu. 60.

De fructibus Præbendæ, aut Parochialis non eſt aliquid detrahendum pro ſeruitio præſtito, ſed omnes debent reſtitui, non facta profeſſione, nu. 61.

An qui non faciunt profeſſionem Fidei, peccent mortaliter? & reſoluitur, quod ſic, ſi vltra tempus à Concilio præfixum fuerint notabiliter negligentes, num. 62.

Verbum, teneantur, eſt neceſſitatis, & præcepti, quod inducit mortale, num. 63.

An, qui non fecerit profeſſionem Fidei ob ignorantiam, vel inaduertentiam præcepti Concilij, excuſetur à mortali, & ab amiſſione fructuum? num. 64. cum ſeqq. reſoluitur non excuſari in foro exteriori, excuſari tamen in foro conſcientiæ, ſi ex pura ignorantia, vel inaduertentia abſque mala fide eam nō fecit.

Iſta lex Concilij eſt pœnalis, quatenus priuat fructibus, & ſic non obligat in conſcientia ad reſtitutionem, ceſſante peccato contra P. Ledeſ. nu. 67. & 68.

An iſtud iuramentum, & profeſſio Fidei debeat fieri corporaliter, id eſt tactis ſcripturis? reſoluitur, quod ſic nu. 69. cum ſequentibus,

Vbi iuramentum defertur à iure, requiritur neceſſario in actu iurandi corporalis tactus ſcripturarum, num. 70 ſeqq.

Profeſſio Fidei non poteſt fieri per Procuratorem ex ſententia S. Congregationis, & Rotæ. num. 72. ponuntur deciſ. Rotæ, nu. 73. 74. & 75.

Concilium abſolute, & generaliter arctat ad profeſſionem Fidei prouiſos de Canonicatibus infra duos menſes, ſiue faciāt fructus ſuos ratione reſidentiæ, ſiue vigore indulti, numero 76. & ſeqq.

1 PRouiſi de † quibuſcunque Beneficijs curam ani-
marum habentibus, in manibus Epiſcopi, vel eo
impedito, coram generali eius Vicario, ſeu Officia-
li, & prouiſi de Canonicatibus, & Dignitatibus in
Eccleſijs Cathedralibus, non ſolum coram Epiſco-
po, ſeu eius Officiali, ſed etiam in Capitulo profeſſio
nem Fidei facere tenentur, intra duos menſes ad mi
nus à die adeptæ poſſeſſionis, alioquin fructus non
faciunt ſuos, nec illis poſſeſſio ſuffragatur ex decreto
S. Concilij Trident. ſeſſ. 24. de reform. cap. 12. verſic.
prouiſi etiam, tradunt Fuſcus de viſitatione, lib. 1. c.
5. num. 15. & lib. 2. cap. 3. num. 4. Flam. Pariſ. de reſi-
gnation. Benef. lib. 8. quæſt. 9. à num. 121. & lib. 10.
quæſt. 9. Emman. Rodriguez in ſum. 1. tom. cap. 19.
num. 7 & nouiſſime P. Ledeſ. in ſum. 2. part. tract. 1.
cap. 4. 10. concluſion.
2 Quæ etiam Fidei profeſſio † facienda eſt à pro-
mouendis ad Epiſcopatus, & Dignitates conſiſto-
riales iuxta d. Concil. Triden. ſeſſ. 24. de reform. cap.
1. & conſtitutionem Gregor. XIIII. de forma facien-
di proceſſus, & inquiſitiones ſuper promouendis ad
3 regimina Eccleſiarum, † & à promouendis ad Do-
ctoratum, vel alium gradum, & à profeſſoribus, ſeu
lectoribus alicuius ſcientiæ, vel artis liberalis, iuxta
conſtitutionem 112. Pij IIII. de Doctorum promo
4 tione, & forma profeſſionis Fidei. † Quæ tamen cō-
ſtitutio non videtur recepta in his Regnis, quoad
profeſſores, ſeu Lectores, nec quoad gradum Bacca-
laureatus, nec etiam bene quoad gradum licentiæ,
nec quoad proceſſum, ſeu informationem, de qua
ibi illo modo.
5 Et prædicta profeſſio Fidei † fieri debet iuxta for
mā traditam à Pio IIII. in d. conſtitu. & in conſtitu.
114. ſuper forma iuramenti profeſſionis Fidei, vbi
id extendit ad quoſcunque Prælatos regulares: &
6 tradit † Nauarr. conſil. 10. de iureiur. Flam. Pariſius
d. quæſt. 9. nu. 3. & F. Emman. Rodrig. ſupra, & qu.
regularium 2. tom. q. 72. art. 1.
7 Quod videtur debere intelligi de † Prælatis per-
petuis, loquitur enim de ijs, quibus de Monaſterijs
prouidetur, quamuis de omnibus etiam temporali-
bus id intelligat Ledeſ. ſupra 1. concluſione, qui ta-
men ait in aliquibus Religionibus id non ſeruari,
ſed eſſe conſuetudinem in contrarium, quam ipſe
improbat.
8 Sed dubitatur primo, † an prouiſi de Parochia-
libus, Canonicatibus, aut Dignitatibus ante Con-
cilium tenerentur facere huiuſmodi profeſſionem
Fidei? In quo dubio breuiter reſpondetur, certum
videri, quod, ſi tempore Concilij nondum poſſeſſio
nem cæpiſſent, ſed poſtea, tenerentur eam facere,
quia verba Concilij bene comprehendunt hunc ca-
ſum, & faciunt multa tradita per Nauarr. in capit. ſi
quando, de reſcript. except. 21.
9 Difficultas eſt circa prouiſos, † & habentes poſ-
ſeſſionem ante Concilium, quo caſu non videbatur
habere locum decretum Concilij, nam lex reſpicit
futura, non præterita, niſi de eis caueatur expreſſe
cap. 2. & fin. de conſtitut. cum alijs, & illa verba d. ca.
12. Concilij, à die adeptæ poſſeſſionis ad minus in-
tra duos menſes, non poſſunt conuenire prouiſis, &
habentibus poſſeſſionem ante Concilium.
10 Nihilominus tamen † S. Congregatio Concilij
☞ contrarium cenſuit, vt apparet ex ſequenti declara-
tione ſuper, d. cap. 12. verſ. prouiſi autem. Ibi, Com-
prehenduntur etiam Canonici, & aliæ Dignitates,
& perſonæ exiſtentes in Cathedrali ante Conciliū.
Quod tamen non credo fuiſſe ſeruatum, & receptū,
niſi forſan à paucis.
Secundo dubitatur, an obligatio iſta emittendi
11 † profeſſionem Fidei extendatur etiam ad Canoni-
cos, ſeu Dignitates in Eccleſijs Collegiatis, ſeu re-
gulares.
12 In quo breuiter dicendum eſt † primo, non ex-
tendi ad Canonicos, & Dignitates in Collegiatis,
cum Concilium ſolum loquatur de prouiſis de Ca-
nonicatibus, & Dignitatibus in Eccleſijs Cathedra
libus, & de Beneficijs curatis. Et ita cenſuit S. Con-
gregatio ſuper d. verſ. in his verbis, Congregatio cē-
ſuit non extendi ad Canonicos in Collegiatis 12. Fe
bruarij 1588. Vnde prouiſi in Collegiatis, aut de
13 Portionibus etiam † in Cathedralibus, & ſic de con-
ſuetudine Portionarij habeant vocem in Capitulo,
aut ſint de Capit. vel de Beneficijs ſimplicibus, non
tenentur huiuſmodi Fidei profeſſionem facere; quic
14 quid dicat † Zerola in praxi Epiſcopali. 1. par. verb.
Beneficium. §. 5. dicto 4. & verb. Fidei profeſſio ex
Concilio ſeſs. 25. de reform. cap. 2. verſ. cæteri vero,
quod decretum minime probat ſuam ſententiam,
nam ſolum loquitur de profeſſione facienda in pri-
ma ſynodo à Beneficiatis, qui in ea cōuenire debēt.
15 † De perſonatibus autē, & officijs Eccleſiarum Ca-
thedralium idem videtur dicendum, quod de Digni
tatibus, quia æquiparantur in iure, & ita videtur de
mente Concilij ibi.
16 Secundo dicendum eſt, † habere locum in Cano-
nicis regularibus Eccleſiarum Cathedralium, vt Pā
pilonen. Dertuſen. Et ita etiam cenſuit S. Congre-
gatio

☞ gatio super d. versic. his verbis, Comprehenduntur etiamsi fuerint regulares, & computandi sunt duo menses à die electionis, vel quo admittuntur ad participationem massæ capitularis.

Tertio dubitatur, an qui semel emisit professio-
17 nem Fidei in adeptione† Parochialis, vel Canonicatus, teneatur eam denuo emittere in adeptione alterius Parochialis, vel Canonicatus, seu Dignitatis? in quo breuiter dico, quod sic: vt patet ex generalitate verborum Concilij, quamuis intellexerim in facti contingentia viros doctos consuluisse contrarium.

18 Et ita declarauit S. Congregatio,† vt patet ex de-
☞ claratione sequẽti, An teneatur Fidei professionem denuo facere is, qui secundam Parochialem consequitur, si in adeptione Præben. quã amisit, vel alias quacumque de causa coram Episcopo, siue alijs, etiã publice Fidei professionem semel emisit? Congregatio respondit teneri.

19 Quarto dubitatur, an† prouisi de Parochiali, Canonicatu, seu Dignitate, teneantur sponte, & absq; monitione se offerre ad professionem faciendam? in quo breuiter respondetur affirmatiue, vt clare patet ex verbis Concilij, quod cum ipsis prouisis loquitur, & eos obligat, & astringit ad dictam professionem faciendam absolute.

Et ita censuit S. Congregatio vt in declaratione
20 sequen. An prouisus† de Parochiali teneatur spon-
☞ te se offerre ad professionem emittendam, vel admonendus sit ab Episcopo, vel eius generali Vicario, aut alioqui fructus non faciat suos? Congreg. Respondit, teneri se offerre, nec vlla admonitione opus esse.

Quinto dubitatur, an Canonici, etiam exempti, teneantur emittere dictam professionem Fidei, etiã
21 † in manibus Episcopi? & respondetur affirmatiue, vt per Nau. cons. 9. de iureiurando, & P. Ledesmam supra 9. difficultate, & censuit S. Congregatio Concilij, vt in sequẽti declaratione super d. vers. ibi. Etiã si Capitulum esset exemptum in manibus Episcopi, cum idem in Capitulo egerit.

Sexto dubitatur, an fieri possit professio Fidei co-
22 ram† Vicario Episcopi, eo non impedito? & videtur quod non? ex illis verbis Concilij, in manibus, ipsius Episcopi, vel eo impedito, corã generali eius Vicario.

23 Nihilominus tamen† dicendum est posse, & satisfieri d. decreto faciendo professionem coram Vicario, etiam Episcopo non impedito; nam illa verba solum ponuntur ad admonitionem, & denotandum conuenientius esse, eam facere coram ipso Episcopo, cessante impedimento; & ita etiam accipiuntur similia verba in cap. 18. versic. transacto, sess. 24. de reformat. vt dicetur infra 9. part. cap. 2. 1. dubio, num. 119.

24 Septimo dubitatur, an, si† prouisi de Dignitatibus, vel Canonicatib. Ecclesiæ Cathedralis fecerint professionem Fidei in capitulo, præsente Episcopo, seu eius Vicario, qui forte est Canonicus, satisfaciãt absque eo, quod eam iterum faciant coram Episcopo, vel eius Vicario? In quo Respondetur affirmatiue, nam tunc verum est dicere, istos fecisse professionem coram Episcopo, vel eius Vicario, & in Capitulo, & sic satis impleat præceptum Concilij. Et ita censuit S. Congregatio Concilij in vna Seguntina infra adducta 15. dubio, numero 49.

25 Octauo dubitatur,† an Sede Episcopali vacante, satis sit prouisum de Canonicatu, vel Dignitate facere professionem in Capitulo, etiamsi ibi non adsit Vicarius Capituli, an vero teneatur etiam eam facere coram ipso Vicario?

Et videtur, satis esse, nam Capitulum, Sede vacã-
26 te,† succedit in iurisdictione Episcopi, & fungitur vice illius, vt infra 5. part. cap. 7. atque adeo professio facta in Capitulo, Sede vacante, perinde est, ac si fieret coram Episcopo, & Capitulo. Et præterea Vicarius est Vicarius ipsius Capituli, & ab eo deputatus, & ideo facta professione coram Capitulo, non est opus iterum eam facere coram suo Vicario.

Nihilominus tamen contrarium videtur verius
27 nam,† cum iurisdictio Episcopalis administretur per Vicarium, magis per eum repræsentatur Episcopus, quam per Capitulum; facit declaratio octaua S. Congregationis adducta d. 5. p. cap. 7. sub num. 23. maxime, cum Concilium omnino velit iurisdictionem administrari per Vicarium, & non per ipsũ Capitulum, vt dictum est d. cap. 7.

28 Vnde etiam videtur, prouisum de Beneficio† curato debere facere professionem coram Vicario Capituli sede vacante, & non coram Capitulo.

29 Nono dubitatur,† an qui intra duos menses à die adeptę possessionis professionem non emisit, teneatur eam postea emittere? & respondetur teneri, nam iste terminus duorum mensium non ponitur ad finiendam obligationem, sed ad differendam exequutionem, & sic non finitur per lapsum illius, ex regula cap. cum dilectus, vbi Abb. num. 12. de dolo, & cõtuma. & l. Celsus. ff. de recept. arbitr. de qua per Nau. in man. cap. 21. nu. 45.

30 Et ita in terminis docet idem † Nauarr. cons. 11. de iureiurando, nu. 1. vbi nu. 3. recte ait, quod professio facta post dictos duos menses non prodest ad quærendos fructus temporis præteriti, sed sic ad quærendos fructus temporis futuri; nam, cum semel ipso iure amiserit, & non fecerit suos fructus tẽporis præteriti (intellige decursos post lapsum duorum mensium, non vero decursos in ipsis duobus mensibus) licet postea faciat professionem debitã, eos non quærit ad l. qui res. §. aream. ff. de solutio. & sequitur Flam. Paris. d. quæst. 9. lib. 10. num. 12. 13. & 14. Emman. Rodriguez supra, & Ledesm. supra,
31 3. diffic.† qui tamen male ait non facere fructus suos dictorum duorum mensium, nec ad id professionẽ postea factam prodesse, quod tamen est omnino falsum, nam siue faciat professionem postea, siue numquam eam faciat, Concilium non priuat fructibus decursis illis duobus mensibus, sed in posterum decurrendis, maxime, cum odia, & pœnæ sint restringenda.

32 Decimo dubitatur, † an terminus duorum mensium datus ad faciendam professionem currat prouiso, qui non accepit possessionem, stat tamen per eum quominus illam accipiat? & respondetur negatiue, nam quamuis alias paria sint, prouisum accepisse possessionem, vel per eum stare quominus illam accipiat, vt in ca. commissa. de elect. & in c. licet Episcopus, de Præben. in 6. cum alijs, tamen Conc. in proposito solum obligat ad faciendam professionem prouisos habentes possessionem realiter, habet enim considerationem ad exercitium, & administrationem Beneficij.

33 Vndecimo dubitatur, † quomodo intelligantur illa verba Concilij, nec illis possessio suffragetur, an per ea velit Concilium, quod illis possessio non suffragetur, etiam ad effectum regulæ de triennali, & alios effectus, an vero, quod illis non suffragetur ad effectum acquirendi fructus dũtaxat? In quo breuiter respondetur, illa verba iuxta subiectam materiam, & præcedentia verba, solum intelligi ad effectum acquirendi fructus, vt docet Nauar. cons. 7. & 8. de iu-

8. de iureiurando. & Flam. Parif. fupra nu. 4. 5. & 15. qui ita ait conclufisse S. Congregationem Concilij,
34 & ita apparet † ex fequen. declaratione. Nec lõgissima nedum triennalis poffeffio prodeft ei, qui non emifit profeffionẽ Fidei, quoad fructus percipiedos, quamdiu dictam profeffionem non emiferit. Quam affert idem Flam. d. q. 9. lib. 8. nu. 122. fequitur Emman. Rodrig. d. c. 119. nu. 7. & idem videtur tenere Ledef. fup. 4. & 7. diffic.

35 Duodecimo dubitatur, † an qui non fecerint profeffionem Fidei intra dictos duos menfes, non faciãt fructus fuos, ita vt in confcientia teneantur illos reftituere, etiam non interueniente aliqua fententia? Et dicendum eft, quod fic, non quia ifta lex non fit pœnalis, fed conuentionalis, aut non pure pœnalis, vt inquit Ledefm. d. 10. conclus. 1. diffic. fed quia Cõcilium per illa verba impedit eorum acquifitionem, & fic obligat in confcientia ad eorum reftitutionẽ, iuxta dicta infra 11. p. cap. vlt. a nu. 7. & in fimili de non recitante horas dixi fupra c. 1. huius partis. n. 7.

36 Decimotertio dubitatur, † cui fint affignandi, & applicandi fructus amiffi, ob non factam profeffionem Fidei; nam Concilium, id non determinat?

37 In quo Fufcus de vifitatione † lib. 2. cap. 3. nu. 4. & cum eo Flam. Parifius d. q. 9. nu. 123. & 124. & Zecchus de Beneficijs, & penfion. c. 13. nu. 4. verf. quod fi Parochialis, loquendo de Parochis, dicunt affignados, & applicandos effe fabricæ Ecclefiæ, vel pauperibus, ficut dicitur de fructibus non refidentium. fef fion. 23. de reform. cap. 1. verf. fi quis autem, arguendo ab illo decreto eiufdem Concilij.

38 Vnde videtur neceffarium † fructus iftos erogare fabricæ ipfarum Ecclefiarum, aut pauperibus loci, vt dicitur in d. c. t. verf. fi quis autem.

39 In Dignitatibus vero † habentibus fructus diftinctos, & feparatos a menfa Capitulari videtur, quod fructus amiffi ob non factam profeffionem funt reftituendi, & applicandi fabricæ Ecclefiæ, quatenus indigeat, alias alteri pio loco arbitrio Ordinarij, argumento alterius decreti eiufdem Concilij feff. 22. de reform. c. 3. & quæ dicta funt c. præced. num. 147. & 450.

40 At in Canonicis, † & Dignitatibus habentibus fructus in menfa Capitulari, videtur fructus amiffos, ob non factam profeffionem Fidei, ad Capitulum fpectare ficut fructus non refidentium, aut excommunicatorum.

41 Ait tamen Flam. Parif. fupra, † quod hodie in Regno Neapolitano incamerantur dicti fructus amiffi ob non factam profeffionem, quod etiam in Hi-
42 fpania in Ecclefia Gadicen. † prætendit facere Nuntius collector Apoftolicus, nempe exequi pœnas cõtra illos, quos non conftabat fecitle profeffionem Fidei, & applicare fructus Cameræ ex motibus propriis, & conftitutionibus factis in exequutionẽ Concilij, vt relatum eft per Procuratorem dictæ Ecclefiæ Gadicen. in Congregatione ftatus Ecclef. anno
43 1602. in qua D. Dionyfius de Melgar † Canonicus Doctoralis Toletanus, & D. Ioan. Gutierrez Canonicus Doctoralis Ciuitaten. & Dom. Quefada Canonicus Gadicen. & D. Barba Canonicus Doctoralis Malacitanus, & Licentiatus Salaçar Canonicus Giennen. quibus commiffum eft, vt id viderent, & dicerent fuam fententiam, dixerunt, quod fentiebant pro opinione plana, & etiam practicata in aliquibus Capitulis, quod fructus Canonicorũ, & Dignitatum habentium fructus in menfa, pertinebant ad Capitula, & non ad Cameram, vt in actis dictæ Congregationis habetur; & ita videtur fupponi in illa caufa Carthaginen. fructuum, cuius decifiones infra ponuntur 20. dubio. in qua Capitulum contra Thefaurarium habentem fructus in menfa, vt fructus biennij perceptos ei reftitueret ob non factam profeffionem, nec fuit oppofitum, nec in decifionibus dicitur, Capitulum non effe partem ad illos petendos. Et ego non vidi vllam conftitutionem, vbi ifti fructus applicentur Cameræ.

44 Sed ftante, quod ifti fructus † amiffi ob non factam profeffionem fpectant ad Capitulum, eft difficultas, an illos debens poffit fe componere cum Capitulo, foluta aliqua parte, ficut cum Papa, & remaneat tutus in confcientia?

45 Et videtur, quod fic ex † Nau. cõf. 3. nu. 3. de ætat. & qualit. vbi refpondet, quod non tenetur quidem ad reftitutionem fructuum, pro quibus fe compofuit cum Capitulo, fi ad illud pertinebat.

46 Contrarium tamen verius videtur, † nam ante fa ctam diftributionem, & applicationem Capitulum, feu Capitulares perfonæ folum funt adminiftratores, vt dictum eft cap. præced. nu. 428. & adminiftrator non poteft donare, feu remittere, c. 2. de donat. l. contra iuris. §. fin. l. imperatores. ff. de pactis. l. filius familias. de donatio. l. ambitiofa, de decret. ab ordine facien. l. pactum curatoris. C. de pactis. l. præfes. C. de tranfact. cum alijs. vbi D. Pinellus in l. 1. C. de bonis matern. 3. p. nu. 56. Io. Garcia de expenfis, & melioratio. c. 20. nu. 8. & 9. & Curia Pifana lib. 2. cap. 20. vbi Azeuedo; vnde, is, qui fe compofuit cum Capitulo non maneret fecurus, fed partem fibi remiffam deberet reftituere fabricæ Ecclefiæ, quatenus indigeat, alias alteri pio loco arbitrio Ordinarij iuxta fupradicta, & quæ diximus d. c. præced. nu. 451.

47 Decimoquarto dubitatur, † an debentes facere profeffionem Fidei teneantur illã oftendere, & probare, alias cogi poffint ad reftitutionem fructuum?

48 In quo breuiter dicendum eft, † quod, fi aliquis priuatus ageret contra Parochum, feu Canonicum, vt priuaretur fructibus, ob non factam profeffionẽ, agenti incumberet onus probandi negatiuam cum in ea fe fundet, ficut dicimus de non publicatione infra 11. p. c. 3. nu. 308.

49 Si vero Superior ex officio, † vt Ordinarius, aut vifitator vellet videre profeffionem, tũc Parochus, feu Canonicus teneretur illam oftendere, ad notata in c. Ordinarij. de off. Ord. in 6. vt in fimili de publicatione tradit Felin. de refign. lib. 12. quæft. 14. nu. 33. cum feqq.

50 Decimoquinto dubitatur, † an Canonici, qui nõdum fecerunt Fidei profeffionem, poffint nihilominus haberi pro præfentibus, & fructus percipere de licentia Capituli? in quo breuiter refpondetur negatiue ad tradita cap. præcedent. dub. 18. nu. 402. & facit c. commiffa. §. Porro. de elect. in 6.

51 Et cenfuit S. Congregatio † in vna Seguntina profeffionis Fidei, vt in declaratione fequen. Illuftriffimi & Reuerendiffimi Domini. Decreto Concilij Triden. feff. 24. c. 12. de reformat. ftatutum eft, quod prouifi de Parochialibus intra duos menfes à die adeptæ poffeffionis teneantur coram Epifcopo, vel eius Vicario orthodoxæ Fidei publicam profeffionem facere, & prouifi de Dignitatibus, vel de Canonicatibus in Cathedralibus illam, non folum coram Epifcopo, vel eius Officiali, verum etiam in Capitulo facere debeant, alioquin, quod fructus non faciãt fuos, nec eis poffeffio fuffragetur; quare Epifcopus Seguntinus fupplicat, pro declaratione dubiorum infra fcriptorum; Primum, an prouifi de Dignitatibus, vel de Canonicatibus in Cathedrali, vel de Parochia-

rochialibus in Ciuitate, aut Diœcesi teneantur prædictæ Fidei professionem iuxt. supradictum Concilij Decretũ personaliter facere, vel satisfaciant Concilio, si illam faciant per Procuratorem? Secundum. An prouisi de Dignitatibus, vel de Canonicatibus in Cathedrali debeant huiusmodi professionem facere prius coram Episcopo, vel eo impedito, coram Vicario, & postea in Capitulo candem reiterare, vel sufficiat semel tantum in Capitulo præsente Episcopo vel eius Officiali illam facere, & iurare? Tertium. An Capitulum possit habere, pro præsentibus, & residentibus Canonicos, vel Dignitates, qui nunquam in Ecclesia resederunt; fideique professionem iuxta d. decretum Concilij nondum fecerunt? Quartum. An qui fidei professionem iuxta prædictum Concilij Decretum non fecerunt si fructus etiam de licentia Capituli perceperint, teneantur illos restituere? Congregatio censuit ad primum, teneri eos, de quibus in libello habetur, per se ipsos, non per Procuratorem professionem fidei emittere. Ad secundum, non esse necessarium, vt professio huiusmodi prius coram Episcopo, vel eius Vicario postmodum corã Capitulo separatim fiat, sed, si Episcopus adsit in Capitulo, satis esse, vt Episcopo præsente semel fiat in Capitulo. Ad tertium, non posse Capitulum habere pro præsentibus Canonicos, vel Dignitates, qui nunquam in Ecclesia resederunt, & fidei professionem iuxta Concilij decretum c. 12. sess. 24. nondum emiserunt. Ad quartum, eos, qui prædictã professionẽ non fecerunt, teneri perceptos fructus restituere. Romæ die 18. Aprilis 1590.

52 Quod adeo verum est, † vt Canonici, qui nondum fecerunt professionem Fidei, non possint haberi pro præsentibus, nec fructus percipere, etiamsi pro causis, & negotijs Capituli sint absentes, aut in officijs. S. Inquisitionis sint occupati, vt Capitulo Segobien. respondit eadem S. Congregatio his verbis: Canonicis & Capitulo Ecclesiæ Segobien. Illustres admodum Reuerendissimi Domini, vti Fratres. Literæ vestræ, quas ad Illustrissimos patres S. Concilij Trident. interpretes 17. mensis Aprilis dedistis, in Congregatione eiusdem Concilij perlectæ fuerunt, & ad illa vestra dubia, quorum resolutionem petijstis, ita amplissimi patres respondendũ esse deliberauerunt. Nempe ad primum, non potuisse Capitulum Segobien. Lic. Didaco Muniz de Godoy licentiam dare, vt anno integro abesse potuerit ab Ecclesiæ seruitio causa inseruiendi in officio Vicarij generalis insigni viro Andreæ Pacheco Episcopo quondam vestro, nunc autem Conchen. & nihilominus percipere fructus suæ Præbendæ. Ad Secundum, illos Canonicos, qui nondum fecerunt primam residentiam, nec fidei professionem emiserunt, non posse quidem, pro præsentibus haberi, licet pro causis, & negotijs Capituli absentes fuerint. Ad Tertium, eosdem Canonicos, qui nondum resederunt, nec Fidei professionem emiserunt, eo quod sanctissimo Inquisitionis officio deseruiant, itidem non esse vti præsentes tuendos, nisi hoc caueatur indultis, & priuilegijs à Sede Apostolica hereticæ prauitatis Inquisitoribus & eorum ministris concessis, quæ prædicti Inquisitores, ac ministri vtique exhibere teneantur. Cum igitur ex his responsionem ad ea, quæ quæsiuistis, habeatis, poteritis iuxta patrum sententiam tuto in posterum deliberare quid à vobis agendum sit. Valete, & Deus optimus maximus fœliciter diu vos seruet. Romæ die 20. Februar. anno 1603. Hieronym. Cardin. Matheius.

53 Decimosexto dubitatur, † an Ordinarius possit condonare fructus amissos, ob non factam professionem fidei? & respondetur, non posse ad Nauar. consil. 3. nu. 1. de Cleric. non resid. & sentit Fuscus d. lib. 2. cap. 3. num. 4. in fine, ibi, aut a Sede Apostolica

54 indulgentiam obtinuerit de ipsis. † Et ita censuit S. Congregatio super d. c. 12. his verbis: Fructus amissos ob fidei professionem non factam iuxta hoc decretum remittere non potest Ordinarius, sed recur-

55 rendum est ad Papam, qui solet eos condonare. † Est etiam alia declaratio in vna Striminen. quæ sic ait, Gregorius XIII. solebat remittere fructus male perceptos, ob non factã fidei professionem si vere nulla malitia interuenit, & dummodo quam primum emittant, statuitque quod nullus ad possessionem Beneficij admittatur ante professionem fidei.

56 Sed hoc vltimum, † non videtur receptum, nam ad capiendam possessionem non solet attendi, an fecerit professionem fidei, & deberet intelligi quando esset præsens qui volebat capere possessionẽ, non vero si esset absens, saltim in longinquis partibus, & vellet capere possessionem per Procuratorem.

57 Solent etiam prædicti † fructus amissi, ob non factam professionem remitti per sacram Pœnitentiariam iubendo dare aliquam eleemosynam.

58 Decimoseptimo dubitatur, † an hoc decretum, quo cauetur, quod non facientes professionem fructus non faciant suos, habeat locum etiam in distributionibus quotidianis?

59 Et respondetur negatiue, † nam distributiones quotidianæ dantur ratione ministerij, & operæ personalis, & laboris, & illas percipiens facit suas, vt tradunt Dd. in cap. vnic. de cleric. non resid. in 6. & non veniunt appellatione fructuum, & prouocatuum Beneficij cap. licet. de Præbend. Oldrad. cons. 118. Rota decis. 2. de Præbend. in nouis. & 33. de re iudicata in antiquis. Cassad. decis. 1. in fin. de Præbend. Probusad Monachum in d. cap. vnic. nu. 37. & num. 52. Paris. cons. 32. & 34. lib. 4. Gigas cons. 144. alias resp. 35. de pensiou. Couarru. lib. 3. var. c. 13. nu. 1. Hoieda de incompatibilitate Benef. c. 12. nu. 8. Menochius in additionibus ad lib. 2. de arbitrar. casu 172. a nu. 7. Rota in Toletana pensionis 5. Nouembris 1565. de qua supra 1. p. c. 5. nu. 392. & in Hispalen. pensionis 80. Nouẽb. 1574. apud Cæsarem de Grassis dec. 116. & 1. p. diuersorum. decis. 330. & post hæc tradit Gonçalez. §. 7. proœm. nu. 154.

60 Et ita censuit S. Cong. † Concilij, vt in declarationibus sequentibus. Concilium grauat non profitentes, vt non faciant fructus suos, quorum fructuum appellatione distributiones quotidianæ non veniũt, ita Congregatio censuit nõ comprehendi in hoc casu verbis Concilij cap. 12. sess. 24. Alia, distributiones quotidianæ non cõprehenduntur sub hoc versi quas seruiens facit suas, licet professionem fidei nõ emiserit. Et facit in simili declaratio 9. adducta infra 11. p. cap. vltimo 6. dub. sub nu. 186. & tradit Gonça-

61 lez supra nu. 169. † Grossa tamen Præbendæ, & si residendo, & diuinis interessendo lucrifiat, venict in proposito appellatione fructuum ad dicta cap. præcedent. 19. dubio nu. 439.

62 Et similiter, si omnes fructus † Præbendæ in distributionibus quotidianis consisterent, ita quod nõ esset Grossa, qui non fecisset fidei professionem, eas non faceret suas, nam tunc succederent loco fructuum, ne dispositio Concilij tunc frustraretur; ad tradita per Probum in d. ca. 11. nu. 64. & alia de quibus d. c. præced. nu. 113. 114. & 115.

63 Nec de istis fructibus † Præbendæ, aut Parochialis aliquid detrahendum est pro seruitio præstito, sed om-

sed omnes debent restitui nō facta professione, cum Concilium absolute dicat, quod fructus non faciant suos in pœnam peccati, quamuis contrarium intellexi fuisse consultum à quibusdam Theologis, & faciunt quæ diximus supra c. 1. huius partis, nu. 28.

64 Decimo octauo dubitatur, † an qui non faciunt professionem fidei intra tempus a Concilio statutū peccent mortaliter? Et dicendum videtur peccare mortaliter, si vltra tempus à Concilio præfixum fuerint notabiliter negligentes; nam verbum, teneantur,
65 tur, positum † in d. decreto est necessitatis, & præcepti, quod inducit mortale iuxta notata per Abb. Felin. & alios in c. nā concupiscentiam. de constitutio. Syluest. in summ. verb. præceptum. nu. 2. Armillam eod. verb. nu. 7. & verb. lex. nu. 4. Castro de lege pœnali lib. 1. cap. 5. Ioan. Medina de ieiunio. q. 7. versic. superest tamen. Nauarr. in Man. c. 23. nu. 50. Cosm. Philiarchum de offic. Sacerdotis. 2. p. lib. 3. c. 2. Vegā in summ. 2. p. c. 23. casu 2. & F. Emman. Rodriguez quæst. regularium. tom. 1. q. 6. art. 13. & alios, nec potest dici materia leuis, & in terminis ita videtur sentire Nauar. d. cons. 7. nu. 3. & cons. 12. de iureiurando, & cum eo Flam. Paris. d. q. 9. lib. 10. nu. 12. & expresse tenet P. Ledes. d. tract. 1. c. 4. 10. conclusione. & Emman. Rodriguez d. c. 119. nu. 7.

66 Decimonono dubitatur † an qui non fecerit professionem fidei, ob ignorantiam, vel inaduertentiā dicti præcepti Concilij, excusetur a mortali, & ab amissione fructuum?

67 In quo dicendum est primo, † non excusari in foro exteriori, quia est ignorantia iuris clari, quæ non excusat; regul. ignorantia. lib. 6. Cumel 1. 2. q. 76. art. 4. disput. 3. Gabr. Vazquez. 1. 2. disputatione 123. nu. 5. Suarez 5. tom. de cēsuris. disput. 4. sect. 8. nu. 18. ita in prop. Nau. d. cons. 7. nu. 2. & d. cons. 12. Fla. Paris. sup. nu. 8. & 9. Emman. Rodr. supra & P. Ledes. infr.

68 Secundo excusari in foro conscientiæ, † & quoad Deum a mortali, & consequenter, ab amissione, & restitutione fructuum ad c. 2. de constitutio. & ibi gloss. 1. si ex pura ignorantia, vel inaduertentia dicti præcepti sincere, & absque malitia, & mala fide facere desijt dictam professionem fidei, iuxta doctrinam Caietani in summ. verb. præcepti transgressio. in fin. & Armillæ d. verb. præceptum. nu. 8. Nauar. d. cap. 23. nu. 59. & cons. 9. de renuntiat. Carb. de legib. lib. 8. disput. 13. vlt. cap. 2. positione. Cumel. Vazquez num. 6. & Suarez supra, & eiusdem Vazquez. d. 1. 2. tom. 2. disputat. 158. num. 61. & ita in prop. tenet Nauarr. d. cons. 7. nu. 3. & d. cons. 12. Flam. Paris. supra num. 10. F. Emman. Rodriguez supra, & q. reg. 2. tom. q. 72. art. 3. & Zecchus de Benef. & pension. c. 9. nu. 3. vers. requiritur etiam.

69 Et ita tenendum est, † quamuis P. Ledesma dict. conclus. 10. 2. difficultate, teneat cōtrarium, nempe talem teneri restituere in conscientia, & non facere fructus suos, quia ista lex (inquit) non est pœnalis, & sic obligat in conscientia, licet non sit peccatum, sicut teneretur restituere fructus Beneficij qui desineret recitare, licet id faceret ob ignorantiam, seu inaduertentiam, aut negligentiam inuincibilem, si tamen bona fide consumpsit fructus, non teneri restituere, nisi id, in quo factus est locupletior, & hanc esse sententiam omnium Doctorum, & magistrorum. Quæ sententia est falsa, verius enim est istam
70 legem esse pœnalem, † vt diximus, cum priuet fructibus, ad quos alias habebat ius, & titulum, & idem dicimus in non recitante, vltra quod ibi erat diuersa ratio iuxta sententiam Theologorum, de quo d. c. 1. huius part.

71 Duodecimo dubitatur, † an istud iuramentum; & professio fidei debebat fieri corporaliter, id est, tactis scripturis? Et dicendum est debere fieri corporaliter, & tactis Euangelijs, & alias non satisfieri, vt patet ex verbis formæ traditæ a Pio IIII. in constitutionibus supra citatis. nu. 5. in fine, ibi, sic Deus me adiuuet, & hæc sancta Dei Euāgelia. Et notat Ioan. And. Abbas nu. 6. & alij in c. ego N. de iureiurando.

72 Et facit etiam, † nam vbi iuramentum defertur à iure, requiritur necessario in actu iurādi corporalis tactus scripturarum, vt per gloss. in c. vt circa, verb. corporali, & verb. præstito, de electione in 6. & in Clementina. 1. §. porro. verb. tacta, de hæreticis, & ibi Doct. Cosmam in pragmat. sanction. tit. de election. §. ad locum, verb. manibus. Prob. ad Monachum in d. c. vt circa. num. 12. Abbatem in cap. fin. de iurament. calumniæ. nu. 3. Caputaquen. decis. 123. p. 2. & Massam Gallesium de obligatione in forma cameræ. 2. p. ad 6. particulam. q. 2. nu. 10.

73 Et ita tenuit † Rota in causa Carthaginens. fructuum coram D. Plato. 19. Febr. & 1. Iul. & 22. Nouemb. 1588. vt in decisionibus statim ponendis, & in Toletana scholasticæ 22. Iunij 1592. coram D. Orano infra adducta. 11. p. c. 6. nu. 13. sufficiet tamē, quod scriptura, quæ tangitur, sit, vel contineat Euāgelia, seu Euangelium aliquod de quatuor Euangelistis, Bonif. in d. Clem. 1. de hæret. nu. 114.

74 Vnde infertur huiusmodi † professionem fidei non posse fieri per Procuratorem, quamuis contrarium tenuerint Nauarr. d. cons. 11. nu. 2. & P. Ledesma supra 6. difficultate, sed debere fieri personaliter vt S. Congregatio Concilij censuit, & aduertit additio Nauarri ibi. & refert Zerola. 2. p. verb. Fidei professio. vt in sequenti declaratione super d. c. 12. ibi, facere professionem per se ipsum, & si absens est, accedat ad Ecclesiam. Et in illa Seguntina professionis fidei supra adducta. 15. dub. nu. 49. ad primum.

75 Et idem tenuit Rota in d. † Toletana scholasticę, & in d. causa Carthaginen. fructuum, cuius decisiones sunt notandæ, & sic se habent.

Carthaginen. fructuum coram Domino Plato.

VEneris 19. Februarij 1588. præsupposito decreto Concilij sess. 24. c. 12. de professione fidei facienda per prouisos de Canonicatibus, & Dignitatibus in Ecclesijs Cathedralibus, & indulto concesso D. Ioanni Elchoces Thesaurario Ecclesiæ Carthaginens. de percipiendis fructibus in absentia, ac lite pendente in Curia super Thesauraria, ac absentia D. Ioannis propter dictā litem ab Ecclesia Carthaginen. dubitaui, an D. Ioānes teneatur ad restitutionem fructuum, eo biennio perceptorum vigore dicti indulti, eo quod non constat factam ab eo fuisse per id tempus professionem fidei? & maior pars Dominorum tenuit ipsum non teneri ad restituēdum Capitulo fructus per biennium vigore dicti indulti exactos. Quia, cum Papa huiusmodi indultum concessisset paulo post prouisionē Thesaurarię, & sciret prouisum, tam tēpore prouisionis, quā tempore indulti in Romana Curia extitisse, & coactum etiā esse in ea residere propter litem, vt in ipso indulto exprimitur, necessario fatendum est etiā Papam voluisse ipsi remittere per biennium obligationē professionis fidei faciendæ, nec enim dici potest, quod Papa crediderit professionem fidei factam à Ioanne fuisse ante indultum propter breuitatem temporis, cuius non fuit ignarus S. Pontifex, tum quia exprimit in indulto, se nuper contulisse Thesaurariam, tū etiam quia

quia huiusmodi indulta non solent nisi ex iusta, & legitima causa concedi, quare credẽdum est Papam voluisse omnia optime intelligere, & sic tempus collationis, residentiam Domini Ioannis in vrbe, & residentiæ causam, quibus consequens est, vt credere nullo modo potuerit professionem ante indultum factam; non etiam dicendum est, quod Papa voluerit illum accedere ad partes pro facienda professione, tum quia hoc repugnat causæ expressæ in indulto, scilicet, quia cogitur in Romana Curia permanere, tum etiam, quia sic intelligendo indultum redderetur fere inutile, ex quo indultum de percipiẽdis fructibus in absentia incipit currere a die datæ. Oldrad. con. 56. Ioan. And. in addit. ad Specul. Rubric. de clericis nõn resident. vers. circa quam quæro. Vnde si D. Ioannes debuisset ire Carthaginem pro faciẽda professione, & ad Curiam pro lite redire, non habuisset plenum, & integrum Beneficium indulti, nec iuxta illud in Romana Curia pro lite permanendi facultate. Sed videbatur Dominis tollere omnẽ difficultatem, quod Papa voluit eum posse percipere fructus, etiam non facta prima residẽtia, ex quo aperte colligitur, quod non tenebatur D. Ioannes ire Carthaginem ad faciendam primam residentiam per dictum biennium, & consequenter etiam nõ tenebatur ire ad faciendam professionem fidei per illud tempus; nec dicatur potuisse eum per Procuratorem emittere huiusmodi professionem, aut illam in Curia facere, & publicum instrumentum ad partes transmittere, quia certum est huiusmodi iuramẽtum debere corporaliter præstari, vt tradunt Dd. in c. ego N. de iureiurand. vbi Abbas n. 6. quo stante, cũ decretum Concilij velit, vt faciat coram Capitulo, & Episcopo, aut eo impedito coram Vicario, necessarium est eum, qui profitetur, præsentem esse, alioquin dici non poterit, quod corporaliter iurauerit, & professionem emiserit coram Capitulo, & Episcopo. Ex quibus, & alijs latius deductis per informãtes pro D. Ioanne concluserunt Domini, quod cum Papa sciret ante indultum professionem non fuisse emissam, voluerit que eum in Curia remanere & fructus percipere per biennium perinde, ac si esse in Ecclesia, & non facta residentia, tacite videtur prorogare obligationem professionis fidei faciendæ.

In eadem coram eodem. primo Iulij 1588.

76 DOmini persliterũt in † resolutis die 19. Februarij, præteriti ex rationibus tunc deductis, & placuit ea consideratio, quod si pro emittenda professione debuisset Thesaurarius ire Carthaginem, & Romam redire, vt liti operam daret, indultum fuisset potius damnosum, quam vtile, ex quo profitendo, vel in Curia, vel per Procuratorem non satisfaciebat Cõcilio, hinc; tollitur obiectum, quod fiebat, quod dispensatus super vno impedimento non censetur super alijs dispensatus. leg. si quando. C. de inoffic. testam. quia hoc non procedit, quando dispẽsatio redderetur inutilis. In eadem corã eodem 22. Nouembris 1588.

77 Proposui tertio causam Carthaginen. † fructuum propterea quod res grauis, & noua agitur, & facile in exemplum transire posset, & Domini steterunt in decisis duabus potissimum mon rationibus. Prima, quod D. Ioannes non fecit fructus suos vigore possessionis, sed vigore indulti, & propterea sumus extra casum Concilij auferentis fructus ab illo, qui intra duos menses à die adeptæ possessionis professionem fidei coram Episcopo, & Capitulo non fecit. Secunda ratio fuit, quia cum, vt per Illustrissimos Cardinales interpretes Sãcti Concilij Trident. resolutum fuit, & alias coram me in hac causa firmatum, professio fidei per Procuratorẽ fieri nequeat, indultum de percipiendis fructibus in absentia per necessarium antecedens censetur dispẽsasse a professione fidei facienda; nam & si dispensatio debeat stricte intelligi, veniunt tamen in dispensatione ea omnia, sine quibus dispensatio redderetur frustratoria, & delusoria. Bald. in cap. postulasti, num. 9. & ibi Felin. num. 20. de rescript. Rebuff. in praxi tit. de non promotis intra annum. num. 55. cum alijs allegatis, at in casu isto de nihilo fere seruisset indultũ, si opus fuisset pro habendis fructibus Carthaginem ad faciendam professionem accedere, ex quo in itinere magna pars bienij fuisset consumpta, & fuisset necesse multa incommoda, & expensas pati, quæ forte superassent commodum fructuum illius biennij; quinimmo fuisset illud contra expressam mentem Papæ volentis eum in Romana Curia causa litis remanere. Non parum confirmant hanc opinionem verba illa indulti, scilicet, non facta prima residentia, ex quibus apparet Papam voluisse dispensare D. Ioannem ab accessu ad suam Ecclesiam pro prima residentia facienda, sic etiam a professione fidei, quæ personaliter, vt est dictum in adeptione possessionis fieri solet. Nec dicatur quod potuisset petere dispensationem a Papa, vt faceret eam in Curia, vel per Procuratorem corã Capitul. Carthaginen. emittere professionem, quia non tenebatur id petere, cũ, vt dictum est, iam per indultum de percipiendis fructibus fuisset dispensatus ab obligatione faciendi dictam professionem, nec id quidem in totum, sed ad tempus; nam clarum est, quod lapso biennio tenebatur eam facere ita, vt non sublata obligatio, sed potius dilata, ac suspensa videatur; quare, cum facilius inducatur suspẽsio, seu dilatio, quam omnimoda dispensatio, eo etiam facilius Domini in istam opinionem descenderunt.

78 Quæ decisiones sunt notandæ, † & aduertendũ, primam rationem in hac decisione vltima adductã non videri bonam, nam Concilium absolute, & generaliter arctat ad professionem fidei facien. prouisos de Canonicatibus, aut Dignitatibus infra duos menses, à die adeptæ possessionis, siue faciant fructus suos ratione residẽtiæ, siue vigore indulti, quod supplet residentiam, & non possessionem, & patet ex illa declaratione S. Congregationis in causa Segobien. supra adducta 15. dubio, num. 50. ad. 1. & secundum.

CAP. IIII.

De obligatione suscipiendi ordines.

SVMMARIA.

SVnt aliqua Beneficia, quæ requirunt ordinem Sacerdotij, Diaconatus, aut Subdiaconatus, nu. 1.
Obtinentes huiusmodi Beneficia tenentur infra annum ordines suscipere requisitos, nu. 2.
Parochus, non se faciens ad Sacerdotium promoueri elapso anno est Parochiali priuatus ipso iure, nu. 3. quæ priuatio obligat in conscientia ante sententiam, nu. 5.
Qui explicent c. licet canon. & c. commissa de elect. in 6. nu. 4.

Ista pri-

Ista priuatio non habet locum in eo, qui non fuit promotus propter irregularitatem superuenientem, aut propter illiteraturam, seu alium defectum, nu.6. & 7. vbi ponitur declaratio S.Congregationis, & alia, nu.8.

Nec etiam habet locum d.priuatio, & obligatio se ordinandi durante eo morbi genere, ex quo ineptus esse videtur ad officium sacerdotale per se exercen. nu.9. vbi ponitur declaratio S.Congregationis.

Obtinentes Dignitates, Canonicatus, aut alia Beneficia, si infra annum ordines non susceperint requisitos, non incurrunt priuationem ipso iure, nu.10. quia capitulum licet canon, solum procedit in Parochialibus, nu.11.

Isti, qui non receperint ordines requisitos ex tunc donec ad eos promoti fuerint, nullo modo habent vocem in Capitulo etiãsi Capitulum, & Episcopus concedant, & dimidiam partem distributionum perdunt, nu.12.

Decretum Concilij sess.22. cap.4. de reform. comprehendit etiam omnia Beneficia, quæ ordinem requirunt ex sententia S. Congregationis, num.13. quæ videtur velle, quod comprehendat etiam Beneficia extra Cathedralem, vel Collegiatam, num. 14. quamuis Clem. vt ij, qui §. illi vero, non haberet locum in Beneficijs extra Cathedralem, vel Collegiatam, nu.15.

Post monitionem possunt illi priuari Beneficio ob non receptionem ordinum, nu.16. Nisi forte careant ætate requisita, numero 17.

An in Ecclesijs, vbi sunt adiuncti, possit Ordinarius absque eis procedere ad priuationem Canonicorum ob non receptionem ordinum, nu.18. cum seqq. resoluitur posse, quia ista non videtur causa criminalis, & adducitur declaratio S.Congregationis, licet alia sit contra.

Qui in Subdiaconatus ordine constituti non sunt, non habent etiam vocem in Capitulo, licet id ab alijs sibi concedatur, nec sint in mora illum suscipiendi. Nec habent vocem consultiuã nec assistentiam in Cap. nu.23.24. & 25.

Decanus, seu Archidiaconus, ad quem spectat conuocare Capitulum, & proponere, & resoluere, id potest facere, licet non sit in sacris constitutus, num.26. vbi adducitur declaratio Sanct. Congregationis.

In Ecclesijs, in quibus Decanus potest constituere Vicedecanũ, poterit constituere illum, qui non sit in sacris ad conuocand. præsidendum, & resoluendum, nu.27.

In Ecclesijs, in quibus deficiente Decano ius conuocandi, & præsidendi spectat ad antiquiorem Capitularem gradatim, nõ spectabit ad eum, qui non est in sacris, nu.28.

Dicta Clementin. vt ij qui, & d. decretum Concilij non procedit in actus, quæ extra Capitulum fiunt, nu.29.

In Ecclesijs, vbi collatio spectat ad Canonicum hebdomadariũ per turnum, Canonicus etiam in sacris non constitutus ad effectum conferendi suam hebdomadam habere debet, numero 30.

Capitulum potest committere collationem, vel nominationem Beneficij Canonico, qui non sit in sacris, nu.31. & Canonicus, qui non est in sacris potest optare, ibi.

Quæ dicta sunt circa carentiam vocis in Capitulo, & quæ fiunt extra Capitulum de non constitutis in sacris, dicenda etiam sunt de non suscipientibus intra annum ordinem requisitum, num.32.

Parochus, qui ad Sacerdotium promoueri non attendens Parochialem receperit, peccat mortaliter cũ obligatione restituẽdi fructus, nisi voluntate mutata promotus fuerit, nu.33.

An id procedat in accipientibus alia Beneficia quam Parochiales, sine animo suscipiendi Presbyteratum, vel alios ordines annexos? nu.34. cum seq. resoluitur affirmatiue relatis sententijs Doctorum, intelligendo tamen de accipientibus sic Beneficia, vt fructus interim percipiant, illa postmodum dimissa.

Accipiẽtes Beneficia simplicia, quibus nõ est annex⁹ ordo sacer animo satisfaciẽdi eorum oneribus, sed nõ ascendendi ad ordinem sacrum, nõ peccant, nec ad fructuum restitutionem tenentur, nu.42. etiãsi ea acceperint animo transeundi ad statum coniugalem contra aliquos, num.43. cum sequentibus.

An d. decisio c. cõmissa §. cæterũ. procedat in eo, qui capit Beneficium sine proposito absoluto assumendi sacerdotium sed hæsitans, & cum animo dubio, aut cum proposito conditionali? nu.46. cum seqq. resoluitur contra alios non procedere. Et talem non peccare, nec teneri ad restitutionem.

An accipiens Beneficium animo non assumẽdi Sacerdotium teneatur restituere fructus perceptos durante tali animo. etiãsi postea illo mutato promotus sit in tempore? nu.51. & 52. resoluitur non teneri.

An is, qui à principio bono animo se promouẽdi accepit Beneficium, & postea illo mutato retinet illud, teneatur ad restituendos fructus perceptos post eum mutatum? nu.52. cum sequentibus, resoluitur contra aliquos teneri necesse deducẽdum stipendium, quod dedit Vicario.

An decisio d. §. cæterum. procedat in eo, qui accipit Beneficium cũ proposito non se promouendi, non tamen ad finem lucrãdi fructus eius? nu.57. & 58. resoluitur affirmatiue.

Cui sit faciẽda restitutio istorum fructuum? resoluitur restituẽdos esse fabricæ, vel pauperibus, nisi in Canonicatibus habẽtibus fructus in mensa, nu.59.

1 SVnt aliqua† Beneficia, quæ requirunt, & habent
annexum ordinem Sacerdotij, Diaconatus, aut
Subdiaconatus, vt Beneficia curata, Canonicatus,
Portiones, & Dignitates, & alia, vt dicetur infra.7.
p. c.1. obtinentesque huiusmodi Beneficia tenentur
2 †infra annum à die pacificę possessionis, vel quo per
eos steterit quominus eam habeant, iusto impedimẽ
to cessante, ordines suscipere requisitos, c. licet canõ,
c. commissa, de electionę in 6. Clementin. vt ij, qui
de ætate, & qualitate. Sanct. Concilium Tridentin.
sess.22. c.4. de reformat.
3 Alioquin Parochus non se faciens ad † Sacerdo-
tium promoueri elapso anno est Parochiali priua-
tus ipso iure, d.c. licet Canon, & c. commissa, quod
vltra Dd. ibi late explicãt. Rebuffus in praxi titulo
4 de dispensatione de non promouendo, † & præci-
pue tit. de non promotis intra annũ. Bernard. Diaz.
in practic. criminal. c.53. & ibi Salcedo, Flaminius
Parisius, de resignatione Benefic. lib.3. q.2. & Zero-
la in praxi Episcopali. 1.p. verbo Beneficium. §.4. d.
4. & de eo aliqua dicemus infra. 11.p. c.5. à nu.117.
5 Et ista priuatio obligat † in conscientia ante sen-
tentiã iudicis, vt dicetur d.11. p. c. vltim. num. 28.
6 Non tamen habet locum, † in eo, qui non fuit
promotus propter irregularitatem superuenien-
tem. Rebuff. d. tit. de non promotis, nu.80. aut pro-
7 pter illiteraturam, †seu alium defectum, vt alias res
pondit S. Cong. Concilij Cardinali Carolo Borro-
meo Archiepiscopo Mediolanen. his verbis Pœna
Canonis præscripta his, qui vltra annum Sacerdo-
tium non perceperint, nõ habet locum in Rectore,
qui intra annum à die adeptæ possessionis pacificæ,
vel intra tempus legitimę ei prorogatum compa-
ruit, & se promoueri petijt, offerens, quantum in se
erat, separatũ suscipere Sacerdotium, vel ordines, &
noluit eũ Ordinarius propter illiteraturam, vel aliã
causam promouere, referunt Salcedo sup. adittione
1. F. Emman. Rodrig. in summ. 1. tom. c.30. nu.3. &
Vega 1. p. c.36. casu 20.
8 Est etiam alia declaratio super † cap 1. sess.14. de
reformatione, quæ sic ait. Congregatio censuit per
hoc decretum correctum esse cap. ex tenore, & capit.
ad aures. de tempor. ordinationum ampliatum, ita
vt comprehendat quoque clericos seculares, etiam
Dignitates, vel Beneficia, quibus annexus sit ordo
obtinentes tam, quoad facultatem prohibendi ac-
cẽsum ad ordines, quam etiam suspendendi, ipsisque
potesta-

quia huiusmodi indulta non solent nisi ex iusta, & legitima causa concedi, quare credẽdum est Papam voluisse omnia optime intelligere, & sic tempus collationis, residentiam Domini Ioannis in vrbe, & residentiæ causam, quibus consequens est, vt credere nullo modo potuerit professionem ante indultum factam; non etiam dicendum est, quod Papa voluerit illum accedere ad partes pro facienda professione, tum quia hoc repugnat causæ expressæ in indulto, scilicet, quia cogitur in Romana Curia permanere, tum etiam, quia sic intelligendo indultum redderetur fere inutile, ex quo indultum de percipiẽdis fructibus in absentia incipit currere à die datæ. Oldrad. con. 56. Ioan. And. in addit. ad Specul. Rubric. de clericis non resident. vers. circa quam quæro. Vnde si D. Ioannes debuisset ire Carthaginem pro faciẽda professione, & ad Curiam pro lite redire, non habuisset plenum, & integrum Beneficium indulti, nec iuxta illud in Romana Curia pro lite permanendi facultate. Sed videbatur Dominis tollere omnẽ difficultatem, quod Papa voluit eum posse percipere fructus, etiam non facta prima residẽtia, ex quo aperte colligitur, quod non tenebatur D. Ioannes ire Carthaginem ad faciendam primam residentiam per dictum biennium, & consequenter etiam nõ tenebatur ire ad faciendam professionem fidei per illud tempus; nec dicatur potuisse eum per Procuratorem emittere huiusmodi professionem, aut illam in Curia facere, & publicum instrumentum ad partes transmittere, quia certum est huiusmodi iuramẽtum debere corporaliter præstari, vt tradunt Dd. in c. ego N. de iureiurand. vbi Abbas n. 6. quo stante, cũ decretum Concilij velit, vt fiat coram Capitulo, & Episcopo, aut eo impedito coram Vicario, necessarium est eum, qui profitetur, præsentem esse, alioquin dici non poterit, quod corporaliter iurauerit, & professionem emiserit coram Capitulo, & Episcopo. Ex quibus, & alijs latius deductis per informãtes pro D. Ioanne concluserunt Domini, quod cum Papa sciret ante indultum professionem non fuisse emissam, voluerit que eum in Curia remanere, & fructus percipere per biennium perinde, ac si esse in Ecclesia, & non facta residentia, tacite videtur prorogare obligationem professionis fidei faciendæ.

In eadem coram eodem. primo Iulij 1588.

76 Domini persistiterũt in† resolutis die 19. Februarij, præteriti ex rationibus tunc deductis, & placuit ea consideratio, quod si pro emittenda professione debuisset Thesaurarius ire Carthaginem, & Romam redire, vt liti operam daret, indultum fuisset potius damnosum, quam vtile, ex quo profitendo, vel in Curia, vel per Procuratorem non satisfaciebat Cõcilio, hinc; tollitur obiectum, quod fiebat, quod dispensatus super vno impedimento non censetur super alijs dispensatus. leg. si quando. C. de inoffic. testam. quia hoc non procedit, quando dispẽsatio redderetur inutilis. In eadem corã eodem 22. Nouembris 1588.

77 Proposui tertio causam Carthaginen.† fructuum propterea quod res grauis, & noua agitur, & facile in exemplum transire posset, & Domini steterunt in decisis duabus potissimum moti rationibus. Prima, quod D. Ioannes non fecit fructus suos vigore possessionis, sed vigore indulti, & propterea sumus extra casum Concilij auferentis fructus ab illo, qui intra duos menses à die adeptæ possessionis professionem fidei coram Episcopo, & Capitulo non fecit. Secunda ratio fuit, quia cum, vt per Illustrissimos Cardinales interpretes Sãcti Concilij Trident. resolutum fuit, & alias coram me in hac causa firmatum, professio fidei per Procuratorẽ fieri nequeat, indultum de percipiendis fructibus in absentia per necessarium antecedens censetur dispẽsasse a professione fidei facienda; nam & si dispensatio debeat strictè intelligi, veniunt tamen in dispensatione ea omnia, sine quibus dispensatio redderetur frustratoria, & delusoria. Bald. in cap. postulasti, num. 9. & ibi Felin. num. 20. de rescr. pt. Rebuff. in praxi tit. de non promotis intra annum. num. 55. cum alijs allegatis, at in casu isto de nihilo fere seruisset indultũ, si opus fuisset pro habendis fructibus Carthaginem ad faciendam professionem accedere, ex quo in itinere magna pars bienij fuisset consumpta, & fuisset necesse multa incommoda, & expensas pati, quæ forte superassent commodum fructuum illius biennij; quinimmo fuisset illud contra expressam mentem Papæ volentis eum in Romana Curia causa litis remanere. Non parum confirmant hanc opinionem verba illa indulti, scilicet, non facta prima residentia, ex quibus apparet Papam voluisse dispensare D. Ioannem ab accessu ad suam Ecclesiam pro prima residentia facienda, sic etiam a professione fidei, quæ personaliter, vt est dictum in adeptione possessionis fieri solet. Nec dicatur quod potuisset petere dispensationem à Papa, vt faceret eam in Curia, vel per Procuratorem corã Capitul. Carthaginen. emittere professionem, quia non tenebatur id petere, cũ, vt dictum est, iam per indultum de percipiendis fructibus fuisset dispensatus ab obligatione faciendi dictam professionem, nec id quidem in totum, sed ad tempus; nam clarum est, quod lapso biennio tenebatur eam facere ita, vt non sublata obligatio, sed potius dilata, ac suspensa videatur; quare, cum facilius inducatur suspẽsio, seu dilatio, quam omnimoda dispensatio, eo etiam facilius Domini in istam opinionem descenderunt.

78 Quæ decisiones sunt notandæ, † & aduertendũ, primam rationem in hac decisione vltima adductã non videri bonam, nam Concilium absolute, & generaliter arctat ad professionem fidei facien. prouisos de Canonicatibus, aut Dignitatibus infra duos menses, à die adeptæ possessionis, siue faciant fructus suos ratione residẽtiæ, siue vigore indulti, quod supplet residentiam, & non possessionem, & patet ex illa declaratione S. Congregationis in causa Segobien. supra adducta 15. dubio, num. 50. ad. 1. & secundum.

CAP. IIII.

De obligatione suscipiendi ordines.

SVMMARIA.

Sunt aliqua Beneficia, quæ requirunt ordinem Sacerdotij, Diaconatus, aut Subdiaconatus, nu. 1.

Obtinentes huiusmodi Beneficia tenentur infra annum ordines suscipere requisitos, nu. 2.

Parochus, non se faciens ad Sacerdotium promoueri elapso anno est Parochiali priuatus ipso iure, nu. 3. quæ priuatio obligat in conscientia ante sententiam, nu. 5.

Qui explicent c. licet canon. & c. commissa de elect. in 6. nu. 4.

Ista pri-

Ista priuatio non habet locum in eo, qui non fuit promotus propter irregularitatem superuenientem, aut propter illiteraturam, seu alium defectum, nu.6. & 7. vbi ponitur declaratio S.Congregationis, & alia, nu.8.

Nec etiam habet locum d.priuatio, & obligatio se ordinandi durante eo morbi genere, ex quo ineptus esse videtur ad officium sacerdotale per se exercen. nu.9. vbi ponitur declaratio S.Congregationis.

Obtinentes Dignitates, Canonicatus, aut alia Beneficia, si infra annum ordines non susceperint requisitos, non incurrunt priuationem ipso iure, nu.10. quia capitulum licet canon, solum procedit in Parochialibus, nu.11.

Isti, qui non receperunt ordines requisitos ex tunc donec ad eos promoti fuerint, nullo modo habent vocem in Capitulo etiã si Capitulum, & Episcopus concedant, & dimidiam partem distributionum perdunt, nu.12.

Decretum Concilij sess.22. cap.4. de reform. comprehendit ea omnia Beneficia, quæ ordinem requirunt ex sententia S. Congregationis, num.13. quæ videtur velle, quod comprehendat etiam Beneficia extra Cathedralem, vel Collegiatam, num. 14. quamuis Clem. vt ij, qui §. illi vero, non haberet locum in Beneficijs extra Cathedralem, vel Collegiatam. nu.15.

Post monitionem possunt illi priuari Beneficio ob non receptionem ordinum, nu.16. Nisi forte careant ætate requisita, numero 17.

An in Ecclesiis, vbi sunt adiuncti, possit Ordinarius absque eis procedere ad priuationem Canonicorum ob non receptionem ordinum, nu.18. cum seqq. resoluitur posse, quia ista non videtur causa criminalis, & adducitur declaratio S.Congregationis, licet alia sit contra.

Qui in Subdiaconatus ordine constituti non sunt, non habent etiam vocem in Capitulo, licet id ab alijs sibi concedatur, nec sint in mora illum suscipiendi. Nec habent vocem consultiuã nec assistentiam in Cap. nu.23.24. & 25.

Decanus, seu Archidiaconus, ad quem spectat conuocare Capitulum, & proponere, & resoluere, id potest facere, licet non sit in sacris constitutus, num.26. vbi adducitur declaratio Sanct. Congregationis.

In Ecclesiis, in quibus Decanus potest constituere Vicedecanũ, poterit constituere illum, qui non sit in sacris ad conuocand. præsidendum, & resoluendum, nu.27.

In Ecclesiis, in quibus deficiente Decano ius conuocandi, & præsidendi spectat ad antiquiorem Capitularem gradatim, nõ spectabit ad eum, qui non est in sacris, nu.28.

Dicta Clementin. vt ij qui, & d. decretum Concilij non procedit in alijs, quæ extra Capitulum fiunt, nu.29.

In Ecclesiis, vbi collatio spectat ad Canonicum hebdomadariũ per turnum, Canonicus etiam in sacris non constitutus ad effectum conferendi suam hebdomadam habere debet, numero 30.

Capitulum potest committere collationem, vel nominationem Beneficij Canonico, qui non sit in sacris, nu.31. & Canonicus, qui non est in sacris potest optare, ibi.

Quæ dicta sunt circa carentiam vocis in Capitulo, & quæ fiunt extra Capitulum de non constitutis in sacris, dicenda etiam sunt de non suscipientibus intra annum ordinem requisitum, num.32.

Parochus, qui ad Sacerdotium promoueri non attendens Parochialem receperit, peccat mortaliter cũ obligatione restituẽdi fructus, nisi voluntate mutata promotus fuerit, nu.33.

An id procedat in accipientibus alia Beneficia quam Parochiales, sine animo suscipiendi Presbyteratum, vel alios ordines annexos? nu.34. cum seq. resoluitur affirmatiue relatis sententijs Doctorum, intelligendo tamen de accipientibus sit Beneficia, vt fructus interim percipiant, illa post modum dimissa.

Accipiẽtes Beneficia simplicia, quibus nõ est annex⁹ ordo sacer animo satisfaciẽdi eorum oneribus, sed nõ ascendendi ad ordinem sacrum, nõ peccant, nec ad fructuum restitutionem tenentur, nu.42. etiã si ea acceperint animo transeundi ad statum coniugalem contra aliquos, num.43. cum sequentibus.

An d. decisio c. cõmissa §. caterũ. procedat in eo, qui capit Beneficium sine proposito absoluto assumendi sacerdotium sed hæsitans, & cum animo dubio, aut cum proposito conditionali? nu.46. cum seqq. resoluitur contra alios non procedere. Et talem non peccare, nec teneri ad restitutionem.

An accipiens Beneficium animo non assumẽdi Sacerdotium teneatur restituere fructus perceptos durante tali animo, etiã si postea illo mutato promotus sit in tempore? nu.51. & 52. resoluitur non teneri.

An is, qui à principio bono animo se promouẽdi accepit Beneficium, & postea illo mutato retinet illud, teneatur ad restituendos fructus perceptos post eum mutatum? nu.52. cum sequentibus, resoluitur contra aliquos teneri necesse deducẽdum stipendium, quod dedit Vicario.

An decisio d. §. ceterum. procedat in eo, qui accipit Beneficium cũ proposito non se promouendi, non tamen ad finem lucrãdi fructus eius? nu.57. & 58. resoluitur affirmatiue.

Cui sit faciẽda restitutio istorum fructuum? resoluitur restituẽdos esse fabricæ, vel pauperibus, nisi in Canonicatibus habẽtibus fructus in mensa, nu.59.

1 SVnt aliqua† Beneficia, quæ requirunt, & habent
annexum ordinem Sacerdotij, Diaconatus, aut
Subdiaconatus, vt Beneficia curata, Canonicatus,
Portiones, & Dignitates, & alia, vt dicetur infra.7.
p. c.1. obtinentesque huiusmodi Beneficia tenentur
2 †infra annum à die pacificę possessionis, vel quo per
eos steterit quominus eam habeant, iusto impedimẽto cessante, ordines suscipere requisitos, c.licet canõ,
c.commissa, de electione in 6. Clementin. vt ij, qui
de ætate, & qualitate. Sanct. Concilium Tridentin.
sess.22. c.4. de reformat.
3 Alioquin Parochus non se faciens ad † Sacerdotium promoueri elapso anno est Parochiali priuatus ipso iure, d.c. licet Canon, & c. commissa, quod
vltra Dd. ibi late explicãt. Rebuffus in praxi titulo
4 de dispensatione de non promouendo, † & præcipue tit. de non promotis intra annũ. Bernard. Diaz.
in practic. criminal. c.53. & ibi Salcedo, Flaminius
Parisius, de resignatione Benefic. lib.3. q.2. & Zerola in praxi Episcopali. 1.p. verbo Beneficium. §.4. d.
4. & de eo aliqua dicemus infra. 11.p.c.5. à nu.117.
5 Et ista priuatio obligat † in conscientia ante sententiã iudicis, vt dicetur d.11. p.c. vltim. num. 28.
6 Non tamen habet locum, † in eo, qui non fuit
promotus propter irregularitatem superuenientem. Rebuff. d. tit. de non promotis, nu.80. aut pro-
7 pter illiteraturam, †seu alium defectum, vt alias respondit S. Cong. Concilij Cardinali Carolo Borromeo Archiepiscopo Mediolanen. his verbis Pœna
Canonis præscripta his, qui vltra annum Sacerdotium non perceperint, nõ habet locum in Rectore,
qui intra annum à die adeptæ possessionis pacificæ,
vel intra tempus legitime ei prorogatum comparuit, & se promoueri petijt, offerens, quantum in se
erat, separatũ suscipere Sacerdotium, vel ordines, &
noluit eũ Ordinarius propter illiteraturam, vel aliã
causam promouere, referunt Salcedo sup. adittione
1.F. Emman. Rodrig. in summ. 1. tom. c.30. nu.3. &
Vega 1.p. c.36. casu 20.
8 Est etiam alia declaratio super † cap1. sess.14. de
reformatione, quæ sic ait. Congregatio censuit per
hoc decretum correctum esse cap. ex tenore, & capit.
ad aures. de tempor. ordinationum ampliatum, ita
vt comprehendat quoque clericos seculares, etiam
Dignitates, vel Beneficia, quibus annexus sit ordo
obtinentes tam, quoad facultatem prohibendi accẽsum ad ordines, quam etiam suspendendi, ipsisque
potesta-

potestatem appellandi ademptam esse, fuitque etiã
dictum arctatum ad ordinem recipiendum, & pro-
hibitum ex hoc decreto non incidere in poenam c.
licet canon, de election. in 6. iuxta cap. commissa, de
election. lib. 6. ac etiam quod si adimitur appellatio,
non tamen recursus.
9 Nec etiam habet locum d. poena † priuationis &
obligatio se ordinandi durante eo morbi genere, ex
quo ineptus esse videtur ad officiũ Sacerdotale per
se exercendum vt alias S. Cong. respondit Episcopo
☞ Bergomen. his verbis, Parochus si eo morbi genere
teneatur, vt ad functionem Sacerdotis, & res diuinas
per se obeundas minime idoneus esse videatur non
tenetur durãte dicto morbi genere sacris ordinibus
se initian. facere.
10 Obtinentes vero Dignitates † Canonicatus, vel
Præbẽdas, aut alia Beneficia, si infra dictum annum
ordines non susceperint requisitos, & suis Beneficijs
annexos, non incurrunt priuationem ipso iure, quia
11 d. cap. licet canon. † solum procedit in Parochialibus
gloss. ibi verb. Parochialis. c. statutum, eodem & ibi
gloss. 1. Dom. & Francus. nu. 2. Bonifacius in d. Cle-
ment. vt ij qui. §. illi vero. num 9. Roman. cons. 325.
nu. 2. & 3. Rebuffus d. tit. de non promotis. num. 28.
29. & 30. Bernard. Diaz supra num. 5. & ibi Salcedo
additione vltima & Iacobus de Graffijs in decisio-
12 nibus aureis casuum consc. c. 97. nu. 47. † sed ex tunc,
donec ad eos promoti fuerint, nullo modo habent
vocem in Capitulo, etiamsi Capitulum, & Episco-
pus concedant, & dimidiam partem distributionũ
perdunt eo ipso. d. Clemen. vt ij qui. §. illi vero, & ibi
gloss. & Dd. & Concilium Trident. d. sess. 22. c. 4. de
13 reform. quod decretum censuit S. Congregatio, †
comprehendere ea omnia Beneficia, quæ ordinem
requirunt.
14 Vnde S. Congregatio videtur velle, † quod d. de-
cretum comprehendat etiam Beneficia extra Cathe
dralem, vel Collegiatam, quamuis. d. Clem. vt ij qui.
15 §. illi vero, non haberet † locũ in Beneficijs extra Ec-
clesiam Cathedralem, vel Collegiatam, etiãsi in eis
essent distributiones, sed solum in Præbendis, & Be-
neficijs in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata habẽ-
tibus vocem Capituli, aut distributiones. gloss. ibi
verb. Præbendas, & verb. in eisdem, & verb. distribu
tiones. Cardin. ibi nu. 5, & Bonif. nu. 30. qui male te-
nebat contra gloss. d. verbo distributiones.
16 Et post moni nonem possunt † illi priuari Bene-
ficio, vt S. Congregatio respondit Episcopo Pataui
☞ no his verbis. Canonici, qui ordines sacros debitos
post monitionem sumere recusant, ab Ordinario pri
uari debent. Et est alia declaratio eiusd. S. Cõgrega-
☞ tionis, quæ sic ait, Episcopus facta annexione ordi-
num cuilibet Canonicatui, statim Canonicos ad eo-
rum susceptionem cogere debet vsque ad priuatio-
nem, & ita etiam S. Congregatio respondit Archie-
piscopo Burgen. vt in declarat. infra adducta. nu. 21.
17 Nisi forte careat † quis ætate ad ordinem requisi-
ta, quia ex dispensatione in minori ætate obtinuit
Præbendam, tunc enim non potest ea priuari, ob
istam causam. Rebuffus supra nu. 55. & respondit S.
Congregatio Episcopo Callagurritano, his verbis.
☞ Congregationi datus est supplex libellus Ioannis
Ferret, velle amplitudinem tuam ei Canonicatum
cum Præbenda, quã istic obtinet adimere, ob eam
causam, quod intra annum non sit promotus ad sa-
cros ordines ex decreto Concilij, qui cum tantum-
modo 18. annos, vt ab eo relatum est, natus sit neque
per decretum Concilij sess. 23. c. 12. ante duodeci-
mum secundum annum, sacris initiari possit, non
videtur esse cogendus, vt, nisi sacros ordines susci-
piat, Canonicatu priuetur, de quo Pontificias lite-
ras expediuit. Itaque si res ita est, mandat tibi sua Sã
ctitas, vt cõseruata isti Ioanni possessione eum prius
non cogas ad sacros ordines promoueri, quam ad
22. annos peruenerit.
18 Sed hic se offert difficultas, † an in Ecclesijs, vbi
sunt adiuncti, vt in cap. 6. Concilij sessione 25. de re-
format. possit Ordinarius absque adiunctis procede-
re ad priuationem Canonicorum ex prædicta causa,
quod ordines suis Prębendis annexos non suscipiũt?
19 Et videtur † non posse sine adiunctis procedere ex
quadam declaratione S. Congregationis, quæ habe-
tur super d. cap. 6. & sic ait. In terminis huius decre-
ti, non potest Episcopus absque adiunctis procede-
20 re ad priuationem Canonicorum † ex eo, quod ordi-
nes Præbendis eorum annexos intra tempus à iure
statutum non susceperint, vel quod non resederint,
posse tamen solum procedere ad alias poenas, & mul
ctas, ob non residentiam, de quibus in c. 12. sess. 24.
21 Nihilominus † contrarium verius existimo, nem-
pe posse procedere sine adiunctis, quia ista non vide
tur causa criminalis ad textum in cap. per tuas. pri-
mo, de simonia circa finem, & notata per Feder.
cons. 23. Imolam Abb. num 4. Ananiam 5. & Felin.
nu. 2. in c. super his, de accusation. Gratum cons. 71.
num. 9. lib. 2. & Marantam in speculo aduocatorum
4. p. 1. distin. nu. 32.
22 Et ita S. Congregatio † respondit Archiepiscopo
☞ Burgen. vt in declaratione sequenti. Illustrissime, &
Reuerendissime Domine vti frater, dubium visum
non est Illustrissimis Patribus ad explicandas, quæ
ex Trident. Concilio possunt oriri quæstiones a S.
Domino nostro in cõsiliũ adhibitis, quin amplitudi
ni tuæ liceat tertiam partem ex fructibus Dignita-
tum istius Ecclesiæ, non quemadmodum deducta
olim fuit, sed secundum veram eorũdem fructuum
æstimationem, de integro nunc deducere; sed si in-
ter vtramque deductionem non ita multum inter-
sit, magis placuit in ea re nihil nouari. Illud autem
sine distinctione verum est, eos, qui non suscipiunt
ordines suis Canonicatibus, Portionibusque anne-
xos, poena etiam priuationis ab amplitudine tua,
per se ipsam etiam solam, sine adiunctis, ad id com-
pelli merito posse, quod & ad eandem amplitudinẽ
tuam rescribi Patres voluerunt, quam Deus incolu-
mem, & diuinæ gratię muneribus auctam velit, Ro
mæ die 29. Maij 1590. Hieronym. Card. Matheius.
23 Et huic declarationi videtur † magis standum vti
veriori, & certiori, seu posteriori illa altera supra
adducta.
24 Et qui in Subdiaconatus ordine † saltem consti-
tuti non sunt, similiter vocem non habent in Capi-
tulo, etiam si id sibi ab alijs libere concedatur, nec
fuerint in mora illum suscipiendi ex d. Clem. vt ij
qui. in princip. & ibi gloss. & Dd. & decreto Conci-
25 lij d. c. 4. sess. 22. de reform. quod decretum censuit †
☞ S. Congregatio, procedere non modo in omnibus
actibus expediendis, qui Capitulariter expediuntur,
sed etiam in electionibus, & minus in synodo, istum
Canonicum vocem habere posse, & rursus censuit,
neque consultiuam vocem, neque assistentiam, nec
sedem in Capitulo habere.
26 Quamuis Decanus, † seu Archidiaconus, ad quẽ
spectat conuocare Capitulum, & in eo proponere,
& resoluere, id possit facere, etiamsi non sit in sacris
constitutus. vt in sequent. declaratione S. Congrega
☞ tionis. Archidiaconus, ad quem de consuetudine Ec
clesiæ spectat absente Decano conuocare Capitulũ,

& in eo proponere, ac resolutiones accipere, id po-
test, etiamsi non sit in sacris, cum iste sit actus iurisdi
ctionis, qui competit Archidiacono, etiam in sacris
non constituto, & ad Decanum non spectat ratione
ordinis, sed antiquitatis, & superioritatis.

27 Vnde in Ecclesijs, in quibus † Decanus absens po-
test constituere Vicedecanum, vt in Segobien. po-
terit constituere illum, qui non sit in sacris, ad con-
uocandum, præsidendum, & resoluendum.

28 In Ecclesijs tamen, † in quibus deficiente Deca-
no, ius conuocandi, præsidendi, & resoluendi spectat
ad antiquiorem Capitularē gradatim, vt in hac no-
stra Ecclesia Abulens. & alijs, non videtur id specta-
re ad eum, qui non est in sacris, ex quo non intrat,
nec potest intrare in Capitulum, & dicta consuetu-
do videtur intelligi de Capitularibus, qui intrant,
seu possunt intrare in Capitulum.

29 Non tamen procedit d. Clem. † vt ij qui, & decre-
tum Concilij in alijs, quæ extra Capitulum fiunt gl.
ibi verb. in Capitulo, & Bonifacius, nu. 16. & 17. ibi-
30 dem, & sic in Ecclesijs, vbi collatio † spectat ad Cano
nicū hebdomadarium per turnum, Canonicus etiā
in sacris non constitutus, ad effectum conferendi,
suam hebdomadam habere debet, & ratione suę heb
domadæ potest conferre; Rebuffus de nominatio.
q. 8. nu. 6. alias 3. & fuit resolutum in vna Romana
Beneficiatus S. Petri 26. April. 1591.

31 Et Capitulum † potest committere collationem,
vel nominationem Beneficij ad illud pertinentis,
Canonico, qui non sit in sacris, vt fuit ibi resolutum,
& in eadem causa 13. Maij 1594. coram D. Gipsio,
& Canonicus, qui non est in sacris, potest optare,
si statutum, vel consuetudo non sit in contrarium,
d. gloss. verb. in Capitulo, quam Dd. ibi sequuntur,
& nouissime Gonçalez gloss. 34. à num. 128. Et hæc
32 omnia, † quæ dicta sunt circa carentiam vocis in Ca-
pitulo, & quæ fiunt extra Capitulum, de non con-
stitutis in sacris, dicenda etiam erunt similiter de
ijs, qui intra annum ordinem non suscipiunt requi-
situm.

33 Præterea Parochus, † qui ad Sacerdotium promo
ueri non intendens Parochialem receperit, vt eius
fructus per annum percipiat illam postmodum di-
missurus, peccat mortaliter cum obligatione resti-
tuendi fructus, nisi voluntate mutata promotus fue
rit, vt in d. cap. commissa. §. cæterum. de elect. in 6.

34 Circa quam conclusionem † aliqua dubia erunt
breuiter examinanda; primum dubium est, an pro-
cedat in accipientibus alia Beneficia, quam Eccle-
sias Parochiales, sine animo assumendi presbytera-
tum, vel alios ordines eis annexos, verbi gratia Di-
gnitatem, Canonicatum &c. in quo sunt diuersæ sen
tentiæ; alij tenent accipientes huiusmodi Beneficia
35 sine intentione † assumendi ordines illis annexos,
non teneri ad restitutionem fructuum; nam cū d. c.
commissa. §. cæterum, sit pœnalis, & odiosa, non de-
bet extendi extra suum casum, præsertim sine ratio-
nis identitate, vel maioritate, qualis non est. l. inter-
pretatione. ff. de pœnis cap. pœnæ, de pœnitent. di-
stinct. 1. reg. in pœnis, & reg. odia. lib. 6. Duennas reg.
287. cum alijs, & facit d. c. licet canon. iuncta gloss.
ibi verb. Parochiales, & d. c. statutum. Ita Nauarr. in
Man. c. 25. nu. 118. & de oratione c. 21. nu. 51. Soto
de iust. & iure lib. 10. q. 5. artic. 6. Angles in floribus
Theolog. quæstionum de restitutione, q. de restit. fa-
cien. propter negligentiam Ecclesiasticorum. 3. dif-
ficult. 4. dub. Lud. Lopez instructorij conscientiæ. 1.
tom. cap. 256. Emman. Rodriguez in summ. 1. tom.
cap. 30. nu. 4. & 6. Vega in summ. 1. p. c. 36. casu 20.
ad secundū. Ludo. Carbo. de restitutio. q. 61. 2. dicto;
& Card. Toletus in summ. lib. 5. c. 5. vers. 4. Io. Gut-
tierr. Cano. q. lib. 2. c. 5. nu. 24. & Thom. Sanchez de
matrim. lib. 7. disp. 45. nu. 13.

36 Addunt tamen † Nauarr. d. nu. 51. Soto. Ludou.
Lopez. Emman. Rodr. & Vega ad 3. ibi. Io. Guttier.
nu. 25. Thom. Sanchez. nu. 14. istos peccare mortali-
ter accipiendo illa Beneficia sine intentione assumē
di ordines illis annexos, ea ratione, vt inquit ibi Na-
uarrus, quod qui accipit aliquod munus, debet cura-
re, vt sit habilis ad illud exercendum.

37 Alij vero tenent istos † non solum peccare mor-
taliter, sed etiam teneri ad restitutionem fructuum
& in eis procedere d. cap. commissa. §. cæterum, pro
qua sententia citatur Panorm. in c. relatum. de Cle-
ric. non resid. & Gabr. 4. dist. 15. q. 8. art. 3. Maior. in
4. dist. 24. q. 11. & Adrianus in eod. 4. tit. de restitutio-
ne. §. pro clariori. versic. pro responsione, & tenet
Quintanaduennas Ecclesiasticon lib. 4. nu. 66. & sen-
tit Iacobus de Graffijs in decisionibus aureis casuū
38 conscientiæ lib. 2. c. 97. nu. 55. † quæ sententia mihi
placet, nam ratio expressa in d. §. cæterum. ibi, cum
eos receperis fraudulenter, militat etiam in propo-
39 sito, vt patet. & quando ratio est expressa in lege †
etiam pœnali, fit extensio ad alios casus, in quibus
viget eadem ratio. l. cum mulier 1. & ibi Alexand.
per illum textum. ff. soluto matrimon. Domin. in
cap. si ciuitas. §. 1. in princ. de sententia excomm. in
6. & cons. 2. in fin. Francus in cap. 1. de temporib. or-
dination. in 6. num. 7. 6. limitatio. Iason in l. 1. num.
13. ff. in ius vocati vt eant, & in leg. cum quidam.
num. 29. & 30. ff. de liberis & posthum. Decius in
reg. factum cuique. §. in pœnalibus. num. 15. ff. de re-
gul. iuris. Aymon de antiquitate temporis. 4. parte,
sectione, videamus modo. num. 18. & Thom. San-
chez alios referens lib. 3. disputat. 42. num. 4. ex quo
40 satisfit fundamento contrariæ sententiæ. † Præser-
tim quod dici potest, d. cap. commissa. §. cæterum,
non esse legem pœnalem nouam, vt d. cap. licet ca-
non, sed declarationem iuris antiqui, & obligatio-
nis iustitiæ, quam ratio naturalis videtur inducere
ratione fraudis, vt colligitur ex eius verbis ibi, tene-
bris, & ibi, cum eo receperis fraudulenter, immo to-
tum cap. commissa, videtur magis declaratio, quam
ius nouum.

41 Intelligenda † sane est ista sententia de his, qui
non intendentes assumere ordines illis annexos as-
sumunt dicta Beneficia, vt fructus ex eis interim
percipiant, illa post modum dimissuri, aut compel-
lantur ordinari, vt in d. §. cæterum; secus vero de his,
qui accipiunt dicta Beneficia cum intentione, &
proposito, non assumendi sacros ordines debitos,
dum eis permissum fuerit, nec cogantur illos assu-
mere, vt sunt aliqui in Ecclesijs Cathedralibus, isti
enim, quamuis peccent mortaliter, cum habeant in-
tentionem non obseruandi ius, nec adimplendi suā
obligationem, tamen non tenebuntur ad restitu-
tionem fructuum interim perceptorum, licet de
facto, quia non fuerunt coacti, nunquam sint pro-
moti; nam eos non receperunt fraudulenter, vt in
d. §. cæterum.

42 De accipientibus † vero Beneficia simplicia,
quibus non est annexus sacer ordo, animo quidem
satisfaciendi eorum oneribus, sed non ascendendi
ad ordinem sacrum, dicendum est, non peccare,
nec ad fructuum restitutionem teneri, quia id nul-
lo iure prohibetur, vt recte inquit Nauarr. d. cap.
25. nu. 118. & cons. 1. de Præbend. quem sequuntur
Quintanaduennas, & Graffijs. d. num. 55. Lud. Lo-

pez d.cap.256. Emman.Rodriguez d.cap.30.num.
8. & Vega. d.cap.36. casu 23. & Thom. Sauchez d.
disp.45.num.7.

43 Quod etiam eadem ratione † erit dicendum de ac
cipientibus huiusmodi Beneficia simplicia animo
transeundi ad statum coniugalem, nempe non tene-
ri ad restitutionem fructuum, nec peccare, modo in-
terim velint viuere Clericaliter, & debitum officiũ
præstare, vt recte docet Nauarr.d.cap.21.de oratio-
ne.num.52.

44 Quamuis peccare mortaliter † teneat Soto d.art.
6. quem sequitur Toletus supra, & videntur tenere
Flam. Paris. de resign. lib.4.q.11.nu.42. & Io.Gut-
tier. supra nu.26. & peccare venialiter Thom. San-
chez.num.19.

45 Et quamuis idem † Nauarr.inferius Miscellaneo
44.nu.2. alias Miscell.49. nu.205. dicat se & Sotum
conciliari posse intelligendo opinionem Soti de il-
lis, qui animo absoluto mutandi sic statum Clerica-
lem in coniugalem, accipiunt Beneficia, suam vero
de illis, qui non certo, & absoluto animo mutandi,
sed conditionali, si aliquid suo proposito conuenien
tius superueniat, id faciunt, cum proposito tamen
actuali, vel virtuali faciendi omnia, quę Beneficium
de præcepto requirit, dum illud tenuerint, existi-
mo tamen non peccare etiam, si animo absolute id
faciant.

46 Secundum dubium est, † an decisio.d.§.cæterum.
procedat in eo, qui capit Beneficium, sine proposi-
to absoluto assumendi Sacerdotium, sed hæsitans,
& cum animo dubio, aut cum proposito conditio-
nali assumendi Sacerdotium, nisi aliud conuenien-
tius sibi offeratur, vel nisi frater eius primogenitus
obierit sine liberis? in quo Soto supra, tenet affir-
47 matiue, quoniam, cum text.ait, † non intendens, ab-
solutam intentionem exposcit, & qui absolute per-
cipit fructus, absolutam debet habere intentionem,
alioquin fraudulenter, vt ait textus, eos recipit. Se-
quitur Io.Guttier.supra.nu.22.

Contrarium tamen, nempe talem nec peccare,
48 nec teneri ad restitutionem fructuum, tenet † Nau.
d.c.25.nu.118.& d.c.21.nu.45.& cons.17.de Cleric.
non resid. quia illa verba, non intendens, intelligen-
da sunt de illo, qui accipit Beneficium cum animo,
& intentione non se promouendi, vt colligitur ex
verbis sequentibus ibi, nisi voluntate mutata pro-
motus fueris, tum quia, vt ibi notant Dd. ille text.
expresse loquitur de illo, qui fraudulenter accipit
Beneficium vt lucretur fructus anni dati ad se pro-
mouendum, quod non verificatur in assumẽte illud
animo dubio, aut conditionali, qui re vera non com
mittit fraudem, & sic cessat ratio illius textus. sequi-
tur Graffijs supra.nu.55.

49 Et ita tenendum est, † quamuis Lud.Lopez supra
c.255. quem sequuntur Emman.Rodriguez d.c.30.
nu.8. & Vega d.casu 23. media via incedat tenendo
cum Soto in eo, qui dubio animo Beneficium acce-
pit, & cum Nauarro in eo, qui animo conditionali
illud accipit, quod etiam tenet Thom. Sanchez su-
pra nu.10. sic intelligens Nauarrum.

Tertium dubium est, an accipiens Beneficium ani
50 mo † non assumendi Sacerdotium, teneatur restitue-
re fructus perceptos, durante tali animo, etiamsi po-
stea illo mutato, promotus sit in tempore?

Et dicendum est, non teneri, vt clare ait ille tex-
51 tus ibi, † nisi voluntate mutata promotus fueris, &
sentiunt ibi Doct. & contra Sotum supra recte tenet
Nauarr.d.c.21.nu.46.& 50. Silues.vers. Beneficium
3.nu.5. Ludou. Lopez d.cap.255.& Emman. Rodri
guez d.cap.30.nu.6. & Thom.Sanchez supra. nu.7.
& 9. Vazquez 12.tom.2.disputat.160.nu.35.

52 Quartum dubium est, † an is, qui à principio bo-
no animo se promouendi accepit Beneficium, & po
stea illo mutato, retinet illud, teneatur ad restituen-
dos fructus perceptos post eum mutatũ? nam de per
ceptis durante bono animo certum est, non teneri.

In quo gloss.in d.§.cæterum. vers.non intendens.
53 docet teneri, † quia eadem ratio est de retentione,
ac receptione. sequitur Soto d.art.6.& Angles supra
6.dub. qui ait ad fructus interim perceptos restituen
dos obligari, deducto tamen stipendio, quod Vica-
rio dedit; quia tunc fuit per Vicariũ verus minister,
vt Gabriel docet, sequuntur etiam Carbo. & Gra-
ffijs.nu.54. vbi supra.& Ioan.Guttierez.nu.23.

Contrarium tamen tenet Nauarr. d.cap.25. nu.
118.& d.c.21.nu.50. cui accedunt Ludou. Lopez.d.
cap.255. Emman. Rodriguez d.cap.30.nu.8. & Ve-
54 ga † d.casu 23.& Thom.Sanchez nu.11. quia textus
ille solum loquitur de accipiente, & non est par ra-
tio, cum longe magis peccet qui ab initio fraudulen
ter accipit Beneficium animo non se promouendi,
quam, qui postea animo mutato illud retinet, nam
ille grandem fraudem, & dolum committit, hic au-
tem nullum, vel certe non tantum; quod maiori ra-
tione ait.nu.118.d.c. eo, qui non mutauit, sed de mu
tando dubitare cepit.

Mihi verior videtur sententia glossæ, nam non
55 potest negari peccare † mortaliter, & cum fraude re-
tinere Beneficium, & fructus illius percipere istum,
qui mutato animo cum proposito non se promouẽ-
di, illud retinet ad lucrandos fructus residui tempo-
ris. Nec videtur deducendum stipendium, quod de-
dit Vicario, vt ait Angles, nam cum malo titulo, &
mala fide illos fructus percipiat, nec eos faciat suos,
56 nihil videtur deducendum, † sed sibi imputet; & fa-
cit, quod dicitur infra 7.p.c.13.nu.100.

Secundum dubium est, an decisio d. §.cæterum.
57 procedat in eo, † qui accipit Beneficium cum propo
sito non se promouendi, non tamen ad finem, & ef-
fectum lucrandi fructus eius, sed ob alios fines, seu
motiua? nam videbatur non procedere, quia loqui-
tur de eo, qui sic accipit Beneficium, vt fructus ex
eo per annum percipiat.

Nihilominus etiam in eo procedere verius existi
58 mo, † nam etiam is fraudem committit, & ita viden-
tur sentire ibi Francus.nu.2.& alij, Carbo.supra, &
Dd.supra allegati.

Sextum dubium est, cui sit faciẽda restitutio isto-
59 rum fructuum? † Et dicendum videtur, restituendos
esse fabricæ, vel pauperibus, vt de fructibus amissis
ob non recitationem horarum dicitur. Nisi in Ca-
nonicatibus, & alijs Beneficijs habentibus fructus
in mensa Capitulari, qui videntur ad Capitulũ spe-
ctare, vt alias dicitur cap.præcedenti.nu.4.

QVARTA

QVARTA PARS.

DE MODIS PROVIDENDI, ET DISPONENDI

De Beneficijs, eaque Acquirendi.

CAP. I.

De Collatione, Electione & Præsentatione.

SVMMARIA.

E Beneficijs varijs modis prouidetur, & varijs modis acquiruntur num.1. sed tres potissimum modi, sub quibus alij continentur collatio, electio, & præsentatio, nu.2.

Collatio, quid sit num.3. & quid sit institutio, quæ sube comprehenditur, nu.4.

Collatio est duplex, necessaria, & voluntaria. Et quæ vtraque sit, num.5.

Electio, quid sit num.6. ad quam reducitur postulatio, & quid illa sit. num.7. & 8.

Electioni, & postulationi coniuncta est nominatio, quæ est duplex, nu.9. & 10.

Materia electionis, & postulationis parum est in vsu, nec est practicabilis, nu.11.

De materia electionis, qui videri possint, nu.12. & de materia postulationis, nu.13.

De electione monialium, qui sint videndi, nu.14.

Præsentatio quid sit, nu.15.

Præsentari debet Clericus, exhiberi, & offerri Episcopo, nec de absente iure fit præsentatio, nisi cognita esset Episcopo qualitas absentis, n.16. nec valet consuetudo in cõtrarium, n.17.

Licet Ordinarius non teneatur admittere præsentationem illius, qui non se personaliter exhiberet, tamẽ, si eã admiserit, valet præsentatio, etiamsi non esset notus, nu.18. & ita potest saluari practica hodierna, nu.19.

Quamuis absens ita notus ordinario, vt non indigeat examinatione, recte possit præsentari, tamen Ordinarius, licet possit, non tenetur admittere præsentationem, nu.20.

Vbi fit præsentatio de absente vltra admissionem Ordinarij requiritur acceptatio præsentati infra tempus dictum ad præsentandum, nu.21.

Vbi examinatio requiritur pro forma, seu alias, est omnino necessaria, prætermitti non potest, quantumuis præsentatus sit notus, num.22.

Resolutio Rotæ, ex qua dicta comprobantur. nu.23.

Difficultas contra praxim hodiernam, quod nunquam solent præsentati corporaliter exhiberi, quæ non videtur posse saluari ex ratione tacta. num.18. Cum hodie ex Concilio requiratur examen pro forma in præsentatis, non solum ad Beneficia curata, sed etiam simplicia iuris patron. Eccl. nu.24.

Respondetur, quod examen non requiritur pro forma præsentationis, sed institutionis, num.25.

Ad præsentationem reducitur nominatio Vicarij, nu.26.

De nominationibus Vniuersitatum ad Beneficia, quæ in Gallijs, fiunt qui agenda, num.27.

1 DE Beneficijs varijs modis prouidetur varijsq; modis Beneficia † acquiruntur, de quibus Staphil. de literis gratiæ, titulo de modis, prouisiuis. Selua de Benef. 3. part. quæst. 1. Coras. 4. par. cap. 1. Lambert. de iure Patron. 1. p. 2. lib. q. 1. nu. 12. Peckius in reg. Beneficium, lib. 6. nu. 12. Quintanaduennas Eccles. lib. 1. cap. 7. & prosequitur Rebuffus, in praxi à titul. quibus modus Beneficia acquirantur, nu. 17. cum seqq. & Duarenus de Benefi. lib. 5. per totum.

2 Sed tres potissimum modi, † sub quibus alij continentur, nempe collatio, electio, & præsentatio.

Collatio autem est donatio; concessio, seu assigna-
3 tio Beneficij † vacantis facta ab habente potestatẽ, vt ab Ordinario, Papa, Legato, Capitulo, &c. Staph. supra, num. 15. & Lambert. num. 19. Rebuffus in concord. tit. de collationib. in Rubrica, vers. 7. pro assignatione. Coras. d. cap. 1. nu. 2. Vgolin. de cẽsib. tabula. 2. c. 11. §. 2. nu. 3. & Zecchus de Benef. & pensio. cap. 5. nu. 1. & post hæc Gonçalez ad regul. mensium glossa 16. nu. 8.

Sub qua comprehenditur institutio, quæ est quę-
4 dam collatio † Beneficij, licet non libera, facta præsentato per patronum Abb. in cap. ex frequentibus de instit. nu. 7. & in c. 2. ne Sede vacante. & ibi DD. & in cap. vnico de instit. in 6. Rebuff. in praxi tit. de collatione nu. 1. qui ait, quod collatio est duplex, ne-
5 cessaria, & voluntaria, † & necessaria est, quam collator facere tenetur, vt dicemus infra 5. parte cap. 7. a nu. 73. & voluntaria, quæ ex voluntate, & libere fit, & vide dicta 1. p. cap. vlt. à nu. 32.

6 Electio est ad Prælaturam, † seu Dignitatẽ vacantem alicuius personæ a Collegio facta cooptatio à superiore confirmanda iuxta ea, quæ diximus supra 1. p. c. 6. à nu. 15.

7 Ad quam † reducitur postulatio, quæ fit de eo, qui propter aliquod impedimentum, seu defectum V. G. natalium, ætatis, vel Ordinũ &c. eligi non potest, Est enim postulatio supplex Collegij petitio fa-
8 cta Superiori, † vt certam personam ad Ecclesiam, seu Dignitatem vacantem non obstante defectu, quem patitur, admittat Abb. in cap. 1. de postulat. Pręlat. nu. 34. Coras. 4. p. cap. 2. n. 2. & Cucchus in institution. Maioribus, lib. 4. tit. 2. nu. 1. cum alijs.

Electioni etiam coniuncta est, & postulationi si-
9 milis nominatio, † quæ ab electoribus fit, nempe cum Collegium duos, vel plures nominat Superiori supplicans, vt vnum ex eis Ecclesiæ præficere velit, quæ dicitur nominatio solemnis, ad differentiam
10 alterius nominationis simplicis, † quæ ab electuris fit per modum tractatus, & cõferentiæ. Coras. d. 4. p. c. 4. n. 1. & 2. & Cucchus d. tit. 2. n. 55. & 56.

Sed quia materia electionis & postulationis iam
11 parum est in vsu, † nec his temporibus est practicabilis, cum tit. de electione ab aula recesserit, vt inquit Lamber. 1. p. 2. lib. q. 7. art. 20. nu. 6. in fine. Mandos. reg. 2. Cancell. in præfatione, nu. 3. maxime in Hispania, non est opus in ea immorari.

12 Et de materia † electionis videri possunt tit. de electione in decretal. & in Clement. & ibi Dd. Hostien

in summa eodem titul. & special, lib. 4. eodem, P. de Baysio in directorio electionum, & Guilier. de Mandagoto in tract. de election. nouor. Prælatorum, cū additio Boerij, & Matthæi Boriſ. Miscellanea in materia electionis, & Fleniringus Goaden de forma, & modo eligendi nouum prælatum, qui habentur tomo 15. p. 1. tractat. nouorum, Bertachi. in tractat. de Episcopo, Cosmas in pragmatica sanctione titul. de election, Rebuffus ibi in concordat. tit. de election. derogatione & tit. de Regia ad Prælaturas nominatione. §. vlt. verb. ad electionem, & verb. possint, & in praxi tit. de election. Coraſ. 4. p. cap. 3, Ioann. Nicol. Gimon. in Enchiridio Benef. tit. 1. cap. 6. Duarenus lib. 5. cap. 1. Cucchus, d. lib. 4. titul. 1. Zecchus de Benefic. & pension. cap. 4. Syluester, & alij summistæ verb. election.

13 Et de materia † postulationis videri possunt ordinarij in tit. de postulation. Prælatorum, Hostiensis, in summa tit. de postulatione. Specul. lib. 4. eodem tit. Mandagotus in d. tract. 1. p. ex cap. 53. Coraſ. d. 4. p. cap. 2. Duarenus lib. 5. cap. 2. Cucchus d. tit. 2. Zecchus supra. c. 6. Syluester, & alij, summistæ 4. verbo, postulatio.

14 De electione autem Monialium, † quæ est magis practicabilis, non tamen pertinet ad nostrum tractatum de Beneficijs, vide cap. indemnitatibus, de election. in 6. & Concilium Tridentinum sessione 25. de regularib. cap. 7. Cosmam d. tit. de elect. §. & cum humanæ verb. Abbatis. Cucchum d. tit. 1. à nu. 264. Zerola in praxi Episcopali verb. Abbatissa.

15 Præsentatio vero, † est quædam exhibitio personæ per Patronum Episcopo, vel alteri, ad quem institutio pertinet, legitime facta, vt per Abbatem. in c. ea noscitur, de his quæ fiunt a Prælatis. Rochus, de iure Patron. in prīnc. q. 3. Rebuff. in concordatis, tit. de collatio. §. præfatique Ordinarij, verb. præsentationem, & in praxi, tit. de præsentatione. nu. 3.

16 Ex qua diffinitione patet quod præsentari debet Clericus Episcopo, † hoc est ipsi Episcopo exhiberi, & offerri, nec absentis iure fit præsentatio, nisi forte perspecta esset, & cognita Episcopo qualitas absentis. Abbas ibi, & in cap. cum parati, de appellation. & conſ. 76. 2. p. Rochus verb. honorificum. q. 6. nu. 27. late Lambert. 1. p. 2. lib. quæſt. 11. Coraſ. 4. p. cap. vltim. num. 18. Zerola verb. ius Patron. §. 7. & Rota decis. 185. ad finem. 2. p. diuersorum.

17 Et adeo verum est † de iure absentem non notum præsentari non posse, quod non valeret consuetudo in contrarium secundum Abbatem d. conſ. 76. nu. 2. & Lamber. d. q. 11. art. 2.

18 Sed, licet Ordinarius † non teneatur admittere præsentationem illius, qui non se personaliter exhiberet, tamen, si eam admiserit, valet præsentatio, etiamsi non esset notus, Abb. d. conſ. 76. Rochus supra vers. item aduerte, Lamber. d. q. 11. art. 4. Quam

19 uis contrarium velit Beroius. conſ. 87. nu. 8. vol. 1. † & ita potest saluari practica hodierna, nam nunquā solent præsentati corporaliter exhiberi tempore præsentationis.

20 Rursus è conuerso, † Quamuis absens ita notus Ordinario, vt non indigeat examinatione, recte possit præsentari, tamen Ordinarius, licet possit, non tenetur admittere præsentationem de eo, maxime, si eius idoneitas non sit notoria, id enim est in sua facultate, vt tenet Rota in Regien. Prioratus, de qua infra. nu. 23.

21 Præterea vbi fit præsentatio † de absente vltra admissionem Ordinarij, requiritur acceptatio præsentati infra tempus datum ad præsentandum, vt præsentatio sit perfecta, & completa per se, vel per Procuratorem habentem speciale mandatum ad acceptandum Beneficium in specie, vel in genere. Lambert. d. q. var. 5. & 2. p. 2. lib. q. 5. art. 2. nu. 2. Quamuis contrarium teneat Rochus supra nu. 67.

22 Tandem aduertendum † est, quod vbi examinatio requiritur pro forma, seu alias est omnino necessaria, illa prætermitti non potest, quantumuis præsentatus sit notus. Lamber. d. q. 11. art. 3. & fin, & dicetur infra 6. p. c. 2. a nu. 275.

23 Quæ omnia confirmantur, † & comprobantur ex resolutione facta in causa Regien. Prioratus 26. Iunij, & 24. Decembr. 1587. Coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum præsentationem factam de absente non valere, ex Abbate d. cap. ea noscitur. vt fuit dictum in vna Calagurritana Beneficij coram D. Orano, licet possit sustineri facta de absente etiā in vltimo die, seu hora quadrimestris, vbi est taliter notus habenti instituere, vt examinare non egeat ex Lambert. d. quæſt. 11. art. 3. & coram D. Aldobran. 16. Maij 1583. in vna Valentina, Benefic. quæ est d. decis. 185. Rochio verbo, honorificum. num. 27. hoc tamen procedere data acceptatione præsentati infra tempus datum ad præsentandum, & constito, saltem per literas, vel procuratorem, quod sufficit. Lambert. d. art. vlt. quæ acceptatio requiritur intra quadrimestre, tanquam pars præsentationis, & ante illam præsentatio non est perfecta. Lambert. d. art. 2. nu. 2. & data etiam admissione Ordinarij. Abbas. d. conſ. 76. nu. 2. Lambertus d. q. 11. art. 4. Quæ tamen notitia non sufficit, vbi examinatio est omnino necessaria, vt in Parochialibus, & vbi datur concursus præsentatorum, vt fuit dictum in vna Astoricen. Parochialis, coram D. Gipsio. 11. Maij 1587. Lambert. d. q. 11. art. 3. nu. 5. & 9. nec litem impedire acceptationem præsentationis, &c.

24 Sed modo succedit † difficultas contra d. praxim hodiernam, quod nunquam solent præsentati corporaliter exhiberi tempore præsentationis, quæ praxis non videtur posse ex ratione tacta omnino saluari, cum hodie ex Sacro Concilio Tridentin. requiratur examinatio pro forma, non solum in præsentatis ad Parochiales iuris Patronatus laicorum, ex cap. 18. seſſ. 24. de reform. vt dicetur infra 9. p. cap. 2. nu. 253. sed etiam in præsentatis ad Beneficia simplicia iuris Patronatus Ecclesiæ, ex c. 18. seſſ. 7. de reform. vt dicetur d. 9. p. c. 3. nu. 5. & sic in eis nō potest examinatio prætermitti, & signanter non valebit præsentatio facta de absente, qui non se corporaliter exhibet, vt examinari possit, quāuis Ordinarius eam admittat, ex Lamber. d. q. 11. art. 3. & fin. verſ. restringe 2.

25 Nihilominus, † dicendum videtur valere præsentationem admissam per Ordinarium de absēte, qui non se corporaliter exhibet, quamuis examinatio requiratur omnino, & pro forma, nam examinatio requiritur ad institutionem, & pro forma institut. & vt facta sine præuio examine non valeat, non tamen requiritur pro forma præsentationis, ita vt in ipsa præsentatione requiratur examen, seu præsentia corporalis præsentati, si eam non petit Ordinarius, qui potest præsentatum postea ad examen vocare antequam eum instituat, & sic recte saluatur d. praxis in quibuscunque Beneficijs.

26 Ad præsentationem † reducitur nominatio Vicarij facta per eos, in quorum Ecclesijs vnitis ponitur, quæ etiam præsentatio dici potest, & solet, de quo infra. d. cap. 2. 9. p. 19. dub. à nu. 285.

27 De nominationibus † autem Vniuersitatum ad Beneficia vacatura, quæ in Gallia fiunt, sufficiet lectorem

ctorem remittere ad Doctores Gallos. Cosmam in pragmatica. tit. de collatio. Rebuffum latissime in proprio tract. de nominatio. & in repetit. c. 2. de concess. Præbend. in materia nominationum, & in concorda. tit. de collationibus. Coras. 4. cap. 4. nu. 7. Seluam 3. p. quæst. 1. nu. 13. Gimon. tit. 4. cap. 5. Duarenum lib. 5. cap. 13.

C A P. I I.

De modis, quibus acquiritur ius in re in Beneficio.

S V M M A R I A.

IVs in re in Beneficio acquiritur per collationem acceptatam etiam ante possessionem. nu. 1.

Per collationem secuta acceptatione, sine possessione, expirat reseruatio. nu. 2.

Ius in re acquiritur per institutionem præsentati, confirmationem electi, & admissionem postulationis. nu. 3.

An habens ius in re, & canonicum titulum Beneficij possit possessionem illius apprehendere propria authoritate? nu. 4. cum seqq. referuntur sententiæ Doctorum, & resoluitur posse, si est vacans.

An ex sola supplicatione, seu signatura, literis non expeditis, acquiratur ius in re, & ex ea possit capi possessio? nu. 10. resoluitur ex ea acquiri ius in re, & titulum, & ex ea gratiam esse perfectam. nu. 11.

Narrandum est in gratia ius alterius ex supplicatione competens. nu. 12. & conuincitur doctrina Zerolæ. nu. 13.

Vacat Beneficium per mortem impetrantis, qui signata supplica, decessit, & non vt prius. nu. 14.

Per prouisionem factam cum sola supplicatione expirat reseruatio. nu. 15. si supplicatio est registrata. nu. 16. & quando est signata in forma gratiosa, secus in forma commissaria. nu. 17.

Cancellaria, & Camera tenet Beneficium non vacare per obitum, seu resignationem habentis solam supplicationem signatam etiam in forma gratiosa, sed vt prius, cuserit standum. nu. 18.

Supposito quod Beneficium vacet per obitum habentis solam signaturam, an impetranti per eius obitum ad canonizationem suæ gratiæ sufficiat ostendere supplicationem prædecessoris, & eam iustificare, an vero opus sit expedire literas super illa? nu. 19. cum sequentibus, resoluitur sufficere ostendere supplicationem.

Pro possessore sola supplicatio iuris proprij, vel 3. exclusiui iuris agentis valet ad obtinendam absolutoriam. nu. 23.

Supplicatio non probat gratiam, vbi agitur ad illius canonizationem, secus in absolutoria, & in possessorio, & vbi non agitur de canonizanda supplicatione. num. 24. resolutio Rotæ. num. 25.

Extrauagans 33. Iulij III. ad fin. explicatur contra Mand. procedere quoad apprehensionem possessionis. nu. 26. & 27.

Dispensatio est perfecta, & habet effectum ex sola signatura. nu. 28. resolutio Rotæ. nu. 29.

Reg. 53. quod dispensatio non suffragetur, nisi literis expeditis, non habet locum in foro conscientiæ. nu. 30. sed cũ iam à tẽpore Pij V. dicatur in iudicio vel extra, *secus videtur. n. 31.*

Absolutio à suspensione, seu alia censura sine literarum expeditione valet in foro conscientiæ. nu. 32.

D. Regul. Cancellariæ non procedit in dispensatione concessa accessorie simul cum prouisione, seu alia concessione, super quibus erant expeditæ literæ. nu. 33.

Pensio an salua conscientia exigi, recipi, & solui possit, literis non expeditis, non stante clausula, quod sola signatura sufficiat? nu. 34. cum seqq. resoluitur affirmat. contra Hier. Paulum, licet non possit cogi ad solutionem per iudicem.

In foro conscientiæ, vt quis sit tutus, sola supplicatio gratiæ sufficit. num. 37.

Hodie stante clausula in supplicatione pensionis vigore literarum desuper expeditarũ, nec alias persoluenda *dicendum est, ante literarum expeditionem non posse exigi, nec solui pens. nec ad eius executionem procedi, etiam stante titularis consensu & obligatione in forma Cameræ. num. 36. & 40.*

Quod magis procedit ex clausula apponi solita à tempore Sixti V. quæ est magis stricta, cui renunciari non potest etiam per ambas partes. nu. 41. ex qua pensio est nulla, si ante literarum expeditionem exigatur. nu. 42.

Hodie à tẽpore Clemẽtis VIII. d. clausula apponitur magis stricte. nu. 43. ex qua hodie non solum pensio non debet solui, literis non expeditis, sed etiam illæ debent expediri infra nouem menses. num. 44.

Pactio de soluendo pensionem, literis non expeditis, non est confidentialis, est tamen simoniaca, maxime stante clausula, quod literis non expeditis reseruatio sit nulla, ex qua etiam est confidentialis. num. 45.

Ex sola supplicatione, seu signatura poterat iure capi possessio: num. 46. secus tamen hodie, ex constitutione 33. Iulij III. num. 47.

Hæredes illius, qui decessit cum sola supplicatione, non possunt percipere fructus, nisi literas expediant, sed spectabunt ad successorem, immo non possunt eas expedire. nu. 48.

Circa d. constitutionem Iulij III. resolutiones Rotæ, num. 49. 50. & 51.

Prouisus ab Ordinario, vel Nuncio, licet male, qui vigore eius prouisionis possessionem ingressus est, & postea vigore nouæ prouisionis, Papæ literis non expeditis, possessionem continuat, non obstat d. constitutio, sed erit tutus in conscientia, modo noua prouisio sit concessa in forma gratiosa, & non cõmissoria. nu. 52. 53. & 55.

In foro conscientiæ potest quis vti gratia absque literis expeditis, & est tutus sola supplicatione signata. nu. 54.

Tunc dicuntur Bullæ expeditæ quando sunt plumbatæ. nu. 56.

1 IVs in re in Beneficio † acquiritur per collationẽ acceptatam etiam ante adeptam possessionem. c. si tibi absenti. de præbend. in 6. vbi Domini. num. 2. & Francus. nu. 3. Dinus in reg. Beneficia. in 6. nu. 11. & 12. & ibi additio. litera E. Rebuff. in praxi super reg. de non tollendo iure quęsito. gl. 6. nu. 38. Coras. de Benef. 4. p. cap. 1. nu. 14. Simoneta de reseruation. quæst. 55. & 56. & ibi Granutius Mandos. reg. Cancell. quæst. 5. Couarr. lib. 3. variar. cap. 16. nu. 3. & 5. Flam. Paris. de resignat. Benef. lib. 2. q. 16. num. 2. & lib. 10. q. 6. nu. 2. & 55. & q. 8. nu. 5. & Pater Molina. de iustitia. tom. 1. tract. 2. disputat. 2. vers. dixi superius, & disputat. 3. in fin. & post hæc Gonçalez ad reg. de mensibus. gloss. 15. §. 1. nu. 15. & 33.

2 Vnde per collationem † secuta acceptatione sine possessione expirat reseruatio, Æneas de Falconibus de reseruatio. 5. q. principali. q. 1. 3. & 4. Sarnen. de Triennali. q. 30. vers. 4. limitatur. Simoneta d. q. 55. & 56. & ibi Granutius, Selua de Beneficijs. 3. p. q. 72. Probus ad Monachum in cap. licet Episcopus, de Præbend. in 6. nu. 5. Rebuffus regul. 9. Cancellar. Couarruuias d. nu. 3. P. Gregor. de Beneficijs. cap. 24. & Flamin. Paris. d. quæst. 8. num. 21. & Rota decis. 512. lib. 3. p. 3. diuersorum. Puteus, decis. 146. lib. 2. vbi quod per prouisionem affectio expirat, sic enim debet legi sine negatiua, vt patet ex contextu, & sic per resignat. cum regressu, cui licet sit factus locus ex causa de præterito, tamen illud ius nouum est, &c. Gonçalez dict. glossa 15. §. 2. num. 31.

Et similiter ius in re acquiritur per institutio-

3 nem præsentati,†confrontationem electi,& admis-
sionem postulationis. Abbas in c.quod autem,de iu-
re Patron. Staphil. de literi gratiæ, titulo de modis
prouisionis,nu.5.Gloss. Reg.de Triennali,Rochus
de iure Patron.verb.ius.q.5.nu.9.Lambert.3.p.2.li.
q.11.art.6.Rebuffus in praxi tit.de elect.nu.5.& tit.
de præsentatione.nu.12. & Cucchus in instit.maio-
ribus.lib.4.tit.2.nu.43.& tit.4.nu.58.

Sed est dubium, an ex quo quis habet ius in re,
4 †& canonicum titulum Beneficij, possit possessio-
nem illius apprehendere propria authoritate, an
vero opus sit missione in possessionem sine authori-
5 tate Superioris seu iudicis?† Et non posse eam ap-
prehendere propria authoritate,tenent Dinus in d.
reg. Beneficium.nu.25. Archidiac.in c.eum qui.de
Præbend. in 6.& ibi Lapus, Paulus,& Anchar.idem
Anchar in reg.sine possessione,in 6.Cosmas in prag
matic.faction.tit.de pacific.possessoribus in princip.
verb. non violentis. Sarnen. in reg. de Triennali.q.
48.Rebuff.in praxi in forma noue prouisionis verb.
per se vel per alium, Coras.d.c.1.a nu.15. Flam.Pa-
ris.lib.1. de resign.q.5.nu.30.& lib.8.q.9.nu.55.& vi
detur Mascardus de probatione 937.nu.6.

6 Contrariam tamen † sententiam,nempe habentē
canonicum titulum posse propria authoritate vacā-
tem Beneficij possessionem apprehendere, rectius
tenent Miesis in repertorio, verb. possessionem Be-
neficij potest. Capellan. Tolos. decis.444. & ibi Au-
frer Ripa in c.cum M.de constitution.nu.186.& in
c.sæpe, de restitut. spoliatorum,num 69.Rochus d.
verb.ius.q.5.nu.9. Rebuffus dicens communem in
praxi titul.de mission. in possessionem.num.5.& de
pacificis possessoribus, artic.250. & 294.& sequent.
alias 237. & 243. Rosinacus de Benef c.23. Fonta-
nus de spolio lib.1. nu.93. Mandos.cons.48. nu.1.&
2. Rota dicens communem apud Puteum,dec.402.
lib.1. & in vna Romana Capellaniæ.14. Maij 1576.
coram D. Cantucio, quæ est 2.p.diuersorum decis.
21. in qua ad tradita per Rebuffum d.verb.per se,
vel per alium, respondetur, procedere in capiente
possessionem Beneficij propria authoritate absque
authoritate Superioris hoc est absque institutione,
& titulo, & sequitur Flam. Paris.sibi non constans
lib.10. q.6.num.30.dicens communem;& hanc sen-
tentiam communem etiam esse dicit Couarr. d.lib.
3. variar.c.16. nu.7. eam admittens, nu.8. saltem ad
effectum,vt ea possessio iustæ,& veræ possessionis ef-
fectum sit habitura.

Et hanc etiam sententiam necessario admittunt
7 † DD.in c.transmissam,de electione & ipse Cosmas,
tit. de elect.c. licet.§. censuit verb.promotus,& ipse
Coras.2.p.c.4.nu.8.& alij relati per Couarr. supra,
nu.6. & per me sequenti p.c.4. nu.244.tenentes ha-
bentem canonicum titulum posse ante inductionē
in possessione in Beneficio administrare,modo alias
non sit in possessione illius,tunc enim spoliaret pro-
pria authoritate possessorem, quod dicit fere om-
nium iudicio receptum Couarruuias supra nu.7. de
quo latius.d. cap.4.

Nec refragatur prędictæ sententiæ textus in cap.
8 ad aures,†de excessib. Prelatorum,& in c.quia diuer
sitatem. de concess. Præben.& in c.ex frequentib.de
instiut. quia iura ista expresse loquũtur de his, qui si
ne iusto, & canonico titulo possessionem Beneficij
9 apprehendunt. Nec d.c.† eum qui,de Præbend.in 6.
quidquam facit pro contraria sententia,nam in.1.p.
loquitur de eo, qui vi occupat,seu iniuste, & sine ti-
tulo se intrudit in Beneficio, & in secunda de eo,
qui vi,& violenter Beneficium occupat.

Secundo dubitatur, an ex sola supplicatione,†
10 seu signatura literis non expeditis acquiratur ius
in re,& titulus Benficij,& ex ea possit iure capi pos-
sessio? & ad primum dicendum est ex sola supplica-
11 tione, seu signatura acquiri ius in re, & † titulus Be-
nef.ex ea enim gratia est perfecta. Castad.decis.4.nu.
2.de causa possessionis,& decis.vltima de restit.spo-
liatorum, Caputaquen.decis.173. num.2.p.2.& 86.
p.3. Mohed.9. vt lite pendente alias 192. Sarnen. in
regula de infirmis. quæst.1. vers. nam considerandũ
Rebuff.in c. postulastis,de clerico excommunicato,
in Glos.1. num.2.& in cap.2.de concess. Præbendæ
8. quæst. Coras.4. p.c.1.nu.19. Nauarrus in.c.acce-
cepta, de restitu. spoliatorum oppositionis octauæ
solutionis num.26.& 29.Mandos.regula.8.q.1.& 8.
nu.3. Ferrettus cons.18. nu.13. Flam. Paris.lib.2.de
resigna.q.24.nu.3.& 4.& P.Molina.de iustitia.tom.
3. disput.599. & Thom. Sanchez de matrimon.lib.
8.disp.29.& Gonçalez d.glossa.15.§.2.nu.32.Rota
decis 418.nu.3.p.1.diuersorum in vna Compostella
na Canonicatus 25.Iulij.1574.coram D.Rubeis in-
fra adducta 7. p.c.3.nu.51.in qua fuit dictum per so-
lam supplicationem plene acquiri ius in Beneficiali-
bus absque litterarum expeditione,quæ tantum re-
quiritur ad effectum probationis, non substitutio-
nes ipsius gratię.

Vnde Menochius de arbitrarijs lib.2. casu 201.
12 nu.149.ait narrandum † esse in gratia ius alterius ex
supplicatione competens, & conuincitur doctrina
Zerolæ in praxi Episcopali 1.p. verbo supplicatio
13 vbi ait,quod stāte supplicatione signata†per Papam
de aliquo Beneficio,nondũ leuatis Bullis,potest Or
dinarius illud conferre,supposito,quod alias posset,
quæ est falsa ex dictis, & dicendis statim, & infra.5.
p.cap.1.nu.147.& Gomez 19.quem allegat de expe
ctatiuis nu.16.& 17.loquitur in diuersis terminis,sci
licet in expectatiuis.

Et ideo vacat Beneficium per mortem impetran
14 tis,†qui signata supplicatione,ante literarum expe-
ditionem decessit, & non vt prius. Rota dec. vlt. de
rescript.in antiquis alias.882. Castad. d.decisione vl
tima,de resig. spolia.nu.9.Sarnen.d.q.18.& d.q.1.&
Mandos.regula.27.q.13.num.4.& de signatura gra-
tiæ, tit. de renuntiatione,vers.dubitarunt aliqui,&
Rota in dicta Compostellana dicente decisionem
Ægidij 609.& 644.contrarias,quas procedere de sti
lo ait Staphil. de literis gratiæ tit. quibus modis ex-
pirent litteæ ad Beneficia. nu.10.& seruat Cancella
ria differens in hoc a Rota, vt in decis.1919.& 1936.
li.3.p. 3. diuersorũ non seruari, Ripa in Rubrica de
constitut.nu.50.Rebuff.in concordat.titul.de man-
datis Apostolicis.§.1.verb.literas,& in d.ca.2. de cō
cess. Præbend.8.q.Coras.supra,Ferret.d.cons.18.nu.
13.Mascard.conclus.845.num.18.Flam.Paris.d.lib.
2. quæst.24.& Zerola.verb.Bullæ.§.6.qui etiam di-
cunt cum Imola, & alijs Beneficium collatum per
signaturam ante leuationem Bullarum posse per-
mutari cum alio. Et nouissime Gonçalez.d.gl.13.§.
1.nu.34.& §.2.nu.34.

15 Vnde prouisio facta cum sola supplicatione,†seu
signatura expirat, & est extincta reseruatio secun-
dum veriorem, & communiorem oppinionem vt
per Rotam. d. decis.vlt. num.5. Castad. decis. 4. de
causa possessio. nu.4. Simonetam,q.55. Ripam Re-
buff. & Mascard. supra, & Zerolã d.§.6.licet verbo
supplicatio §.1.contrarium videatur velle,& fuit di-
ctum in d.Compostellana,de quo Aeneas de Falcõ.
de reseruat.4. q.principali effectu.27.& tradit Gon-
çalez d.§.2.nu.32.

Quod

Quod tamen procedit, quando per Papam signa
16 ta est registrata,†si enim solum est signata ante regi-
strationem,potest lacerari,vt solet fieri, & ea lacera
ta,non potest dici Beneficium vacare per eum, quia
perinde est,ac si numquam fuisset signata. Flam. Pa-
ris.d.quæst.24.nu.6.& 7. & lib.2.quæst.7.num.186.
vbi ait,quod antequam supplicatio sit registrata, &
tradita partibus,non potest considerari aliquod pręiudicium,neque aptitudo ad præiudicium,cū Prin-
ceps vsque ad illud tempus possit denegare,& lace-
rare, atque ad libitum disponere, absque iniuria, de
supplicatione,vt per Sarnen.regula de iure quęsito,
quæst.6. num.2. & quæst.20. in fine , fuit dictum in
Rota in vna Oxomen. Archipresbyteratus die vene
ris.6. Aprilis.1576. coram Robusterio; hæc Flami-
nius . Rota etiam decis.791. nu.5.p.1.diuers. & tra-
dit posthæc Gonçalez.d.§.2.nu.33.

17 Præterea id procedit, † quando supplicatio est
signata in forma gratiosa,secus si in forma dignum,
seu alias in forma commissaria , nam tunc , cum
non sit prouisio, sed mandatum de prouidendo, Be-
neficium non vacauit per obitum habentis solam
signaturam, sed vt prius iuxta dicenda cap.seq.nu.
6.& 9.

Ex quo non habet ius in re , sed ad rem, vt ibi nu.
60. Ægid.d.decis.609. Simoneta. d.quæst.55. nu.7.
& fin.& quęst.31.nu.3.& 4.quicquid videatur velle
Zerola d.§.6. & ita seruat Dataria , & Cancellaria ,
nisi simus in resignatione in fauorem iuxta d.supra.
2.p.cap.1.à num.144.

Sed , cum Cancellaria , & Camera semper teneat
Beneficium non vacare per obitum, seu resignatio-
nem habentis supplicationē signatam etiam in for-
18 ma gratiosa,†sed vt prius,vt in d.dec.1919.& 1936.
lib.3.p.3.diuers.& quotidie videmus, ei erit standū,
quicquid Rota velit , cum Cancellaria , & Camera
sit organum Papę. Cassad.decis.2.nu.7.de vnio. Fla-
minius Paris.de resignat.lib.3.q.6.num.33. & lib.9.
q.26.à nu.4.& dixi alias supra.1.p.c.5.nu.120.

19 Sed supposito , † quod Beneficium vacet per obi-
tum habentis solam signaturam , offert se hic diffi-
cultas , an impetranti Beneficium per obitum ha-
bentis solam signaturam,seu supplicationem ad ca-
nonizationem suæ gratiæ , & prouisionis , sufficiat
ostendere supplicationem signatam prædecessoris ,
& illam iustificare,an vero opus sit expedire literas
super illa ? nam data supplicatione,etiam post mor-
tem impetrantis , secundum illam expedientur tot
Bullæ , quot partes voluerint , vt inquit Simoneta.
d.q.55.nu.12.

20 In qua difficultate videbatur †dicēdum opus esse
expedire literas super illa ad probationem gratiæ de
functi,nam supplicatio non probat gratiam,sed re-
quiruntur literæ ad probationem, Rota d.decis.vlt.
Felin.in Rubric.de constitu.nu.5.Sarnen.supra, Si-
moneta.d.q.55.nu.11.& Mascard.d.conclus.845. &
propter regulam de non iudicando iuxta formam
supplicationis,& constitutionem 33.Iulij III.& ita
tenet Gonçalez.d.gloss.15.§.1.nu.34.& 35.

Nihilominus contrarium est tenendum, nam suf
21 ficit producere literas†suæ gratiæ expeditas, & ius,
& gratia authoris ex sola supplicatione, seu sumpto
ex registro supplicationum ad decis.Cresc.2.de fide
instrumento . Bellenci. de charitatiuo subsidio. q.
113.ad finem,& Mandos.d.reg.27.quæst.6.probari
potest , cum non agatur de canonizando titulo au-
thoris. Caputaquen. decis.235. & 300. p.3. & decis.
Thanis 78. in vna Mediolanen. quæ habetur etiam
apud Puteum dec.347. lib.1. in qua fuit resolutum,
quod subrogatus in iure defuncti litigioso sufficien-
ter docet de iure defuncti, & iustificat titulū defun-
cti,ex sola supplicatione , contra dictam dec. Egidij
609.& 644.quia d.decis.non seruantur, vt per Cassa
dor.d.decis.vlt.& Sarnen.d.quæst.1. & ita etiam do
cet cum Rota, Mandos.d.q.13.nu.4.& 5. & Zerola
in praxi. 2.p. verb.Bullæ. §.1.& sentit Simoneta d.
quæst.55.nu.13.

22 Et facit etiam resolutio in causa Camerinen. †
iuris conferendi 28. Martij 1594. coram D. Blan-
chetto,in qua fuit tentum , supplicationem confir-
mationis absque literis eundem effectum operari ,
quem ipsæ literæ, si non agitur ad canonizationem
concordiæ, Moheda.decis.34. alias 2.de priuileg.&
vbi principaliter deducitur aliud ius,& ad illius cor
roborationem affertur supplicatio , tunc illam solū
sufficere. Sarnen.in d.regul.de non iudicando iuxta
formam supplicationis. q.3.vers.secus.

23 Facit etiam,† quod pro possessione sola supplica-
tio iuris proprij,vel tertij exclusiui iuris agentis va-
let ad obtinendam absolutoriam. Cassadorus decis.
2.de re iudicata.1.& 2.super Reg.4. de causa posses.
& vltima de restitu.spoliatorum. Mohedan.decis.9.
in fine,vt lite pendente,Puteus cons.366.nu.9.lib.1.
Sarnen.d.reg.de non iudicando.q.4. Mascard.supra
nu.35.& Fla.Paris.lib.6.de resign.q.5.nu.67. quāuis
contrarium alias tenuerit Rota, vt per Cresc.decis.
1.de except. quam sequitur Mandos.d.reg.27.q.15.

24 Nec obstat fundamentum supra adductum,† sci-
licet supplicationem non probare gratiam, nā illud
solum procedit, vbi agitur ad illius canonizationē,
& pro adiudicatoria,& sic procedit d.regul. de non
iudicando iuxta formam supplicationis:secus in ab-
solutoria,& in possessoria. Cassad.ibi,& reliqui mo-
do citati, Sarnen.ibi.q.5. & Coras.d.c.1.nu.23. Me-
noch.de recuperanda.remed.15.q.28.& 36. Lancel-
lot.de attentatis. cap.24. quæst.11.nu.6. & vbi non
agitur, de canonizanda supplicatione. Mohedanus
d.decis.2.in fine alias 34.& in vna Burgen. Canoni-
25 catus 19.† Ianuarij 1560.coram D.Oradino,fuit re
☞ solutum, Reg.quod commissiones non suffragentur
literis non expeditis non habere locum in eo , qui
commisit causam iactationis , & molestationis, qui
est reus,& non tenetur expedire literas, pro absolu-
toria, Cassador.d.decis.2. super Regulis,nec cum su
per possessione est commissa , quia etiam tunc non
tenetur expedire literas, Cassad.1.& fin.super reg.&
6.de rescrip.&c.

26 Nec obstat Extrauagans Iulij III.†quę in Bulla-
rio est 33.ad finem,ibi, Quod quę de cætero suppli-
cationes,etiam manu nostra,& motu proprio signa
tæ,nisi habuerint clausulam, quod earum sola signa
tura sufficiat , nullam aliam, quam per literas super
illis conficiendas , fidem aut probationem faciant ,
seu præstent,nec vlla eis in aliquo alio casu fides ad-
hibeatur,aut adhiberi possit. Ex qua extrauagan.cō
trarium in proposito tenuit Mandosius supra q. 3.
quod immo sola supplicatio in possessorio , & pro
possessore non sufficiat, & sequitur Lancellot.supra
nu.14.& Flamin. Parisius.lib.13.de resignat. quæst.
5.n.106.dicens de stilo ex d.constitutione Iulij III.
non seruari, quod dictum est nu.24.

27 Quia respondetur d. Extrauagantem†procedere,
quoad apprehensionem possessionis, vt Rota resol-
uit in vna Zamoren. præstimonij 4. Nouemb.1558.
coram D. Acorambono , in qua dixerunt Domini ,
☞ Ad effectum absolutionis solam supplicationē sub-
rogationis sufficere. Cassad.d.dec.1.& Sarnen.d.q.5.
& Extrauagātem Iulij III. procedere, quod appre-

hensionem possessionis,&c.Quicquid velit Mando-
sius.d.quæst.3.4.& alijs.
28 Similiter etiam dispensatio est perfecta,†& habet
effectum ex sola signatura, glossa Reg. Cancell. 13.
& 53.ad fin. Cassador.videndus dec.36.super regul.
Sarnen. d.reg.de non iudicando iuxta formam sup-
plicationis.quæst.5. Rebuf.in praxi,tit.de dispensa-
tione,ad plura.num.62.& in repetit.cap.postulastis.
de clerico excommuni. in gloss.1.num.16.Gigas de
pension.quęst.34.nu.13.Coras.d.cap.1.nu.19. Gam
barus de officio legati. lib.10. nu.491. Nauarrus in
cap.accepta. de restitut. spoliatorum, oppos.8.solu-
tione.nu.30.& Molina,de Hispanorum primogeni.
29 lib.2.cap.7.num.56.Thom.Sanchez supr.† & ita in
vna Vrgellen.& Vicen.præpositura, cum 22.Mar-
tij 1557.coram D.Oradino,seu Domino Iunio ten-
☞ tum esset irregularem esse, qui vulnerauit aliquem
ex prouocatione congressus, cum eo, qui ex eo vul-
nere post duodecim dies mortuus est, propter ipsius
intemperiem, & malam sui corporis custodiam.
Cardin.in Clemen.1. de homicidio. versic.16. & fa-
cit c.sicut.§.fin.de homicidio.cum glossa.verbo con
silium, & Sarnen.de infirmis quæst.11. etiam quod
tunc temporis vulnerans esset laicus, nam quod po-
test dici esse licitum in alijs casibus, tamen quoad
irregularitatem, & obtinenda Beneficia, dicitur il-
licitũ,& consequenter dicitur laicus tunc dare ope-
ram rei illicitæ, præsertim, quando prouocatio fuit
verbalis,non realis.Claudius in repetitione legis,vt
vim. num.124. & 165. ff.de iustitia, & iure. Postea
☞ 28. Maij fuit resolutum, quod, cum ille obtinuisset
dispensationem ab irregularitate ante impetratio-
nem præposituræ, sed non expediuerat literas, sed
tantum supplicationem,etiam si tentus esset termi-
nus ad sententiam, & opponeretur quod dispensa-
tio non suffragatur,literis non expeditis, potest lite
ras expedire lite pendente, quia gratia satis subsistit
ex sola supplicatione: quo autem ad exercitium, &
vsum necessaria erat expeditio propter regulã,quæ,
cum nõ fuerit ei obiecta, merito potest adhuc expe-
dire.Cassad.decis.36.super regulis,Socinus cons.41.
num.4.vol.3.
Et illam regulam. 53.quod dispensatio non suf-
fragetur, nisi literis expeditis, non habere locum in
30 † foro conscientiæ contra Hiero. Paulum in practi-
ca Cancell.versic.vbi Papa concedit gratiam, docēt
Sarnen. d.regul. de non iudicando iuxta formam
supplicationum. quæst.14. Rebuffus, Gigas nu.12.
& Nauarrus supra, Enriquez in summa lib.12. cap.
3.§.7.& Molina de iustitia.tom 3.disput.599. & ita
intelligunt verbum illud, suffragetur, scilicet in fo-
ro iudiciali, & contentioso.
31 Sed, cum iam a tempore Pij V. in d.reg. dicatur
in iudicio, vel extra suffragetur, videntur iam non
posse dicta procedere, & ita videtur tenere P.Ledes-
ma de matrimonio.q.56.art 4.dub.3. Emman.Ro-
drig.in sum.1.tom.c.234.ad fin.& Vega 1.p. sum.c.
88.casu 2.quicquid adhuc dicat Thom.Sanchez dis-
putat.29.num 4 & vltimo.
32 Absolutio vero † a suspensione, seu alia censura
obtenta sine literarum expeditione, valebit in foro
conscientiæ, vt tradit Nauar.cons.29. de temporib.
ordinationum.nu.3.Nec obstabit d.reg.quia solum
loquitur de dispensatione.
33 Præterea d.regula non † procedit in dispensatio-
ne concessa accessorie simul cum prouisione,seu alia
conclusione, super quibus erant expeditæ literæ.
Nam tunc de dispensatione satis erat constare per
supplicationem. Cassad.dec.35.super regulis, Rota
decis.85.lib.2. & 11.lib.3.p.3. diuersorum, & decis.
34 214. nu.3. p.1.diuersorum. † Sed de pensione offert
se difficultas,an salua conscientia exigi, & recipi,ac
solui possit literis super illius facta reseruatione non
expeditis, quando non adest clausula, quod sola si-
gnatura sufficiat, quæ in pensionibus ad fauorem
Palatinorum poni solet?
35 In qua,omisso,†quod dicunt Corduba in summa
q.166. Emman. Rodrig.2.tom.c.21.nu.9.Vega 2.p.
c.65.casu 8.& P. Ledes.2.p.tract.7.c.1.circa 14.Con
clusionem pag.381.qui tanquam Theologi in mate
ria iuris loquuntur, vt solent sine fundamento;& se
quitur Thom. Sanchez supra. nu.5. ad fin.licet par-
tem negatiuam teneat Hiero. Paulus.d.vers.vbi Pa-
36 pa † concedit gratiam, tamen partem affirmatiuam
ex supradictis tenent Sarnen. d.reg.de non iudican-
do iuxta formam supplicationum. q.1.& 14. Gigas
de pensio. q.34. & cons.151. nu.8. Mandos.d.reg.q.
7.Nau.cons.37.de Simonia ad 1.q.& Enriq.in sum-
ma lib.13.cap.19.§.1.& Thom.Sanchez,d.nu.5.
37 Nam in foro conscientiæ, † vt quis sit tutus, sola
supplicatio gratiæ sufficit. Flam. Paris.de resignat.
lib.8.q.2.nu.24. & dicetur infra.nu.53. quamuis si-
ne literis non possit cogi ad solutionem pensionis
38 per iudicem†ex d.regula de non iudicando iuxta for
mam supplicationum, nisi alias se obligasset de illã
soluendo absque literis.glossator regulæ Cancellar.
25.ad fin.Cassad.decis.2.de pensio.num.12. Gigas.
Mandos. Nauarr. & Enriquez ibi cap.2.Rebuff.de
pacificis possesso.num.145.& 156.alias 126.& 137.
Id tamen cessat iam, stãte clausula in supplicatio-
ne pensionum, vigore literarum desuper expedita-
39 rum,nec alias persoluenda,quæ†tempore Gregorij,
XIII.apponi cœpit, vt per Salustium Tiberium in
practica auditoris Cameræ.lib.3.c.4.qua stante dicē
40 dum est ante literarum †expeditionē non posse exi-
gi, nec etiam solui, immo,nec ad eius executionem
procedi etiam stãte titularis consensu, & obligatio-
ne in forma Cameræ de illã soluendo, etiam literis
non expeditis, quia illa clausula apposita est fauore
publico officialium Cancellariæ,& non fauore par-
tis,vt per Salust. d. c 4.qui ait ita fuisse decisum in si
gnatura iustitiæ ex relatione d.Ferrattini, & aliorũ
41 abbreuiatorum nomine Cancellariæ.Quod magis †
procedit ex clausula hodie apponi solita, a tempore
Sixti V.quæ est magis stricta nempe vigore literarũ
Apostolicarum desuper cõficiendarum, nec antea;
alias præsens reseruatio nulla sit eo ipso; persoluen-
da.Salust.d.cap.4.cui clausulæ renuntiari non posse
etiam per ambas partes, titularem scilicet, & pen-
sionarium, quia est ad fauorem officialium Cancel-
lariæ,ne defraudentur, &c.fuit resolutum in parco
per dominos abbreuiatores de maiori.
Ex qua clausula pensionem esse nullam,si ante li-
42 terarum † expeditionem exigatur cum effectu pro-
pter illud decretum, etiam quod literæ essent tunc
inceptæ expediri, nec suffragari expeditionem earũ
postea subsecutam, quia illa clausula annullatiua in
ducit formam, &c. Baldus & alij in l.1. ff.de lib. &
posthum.Socin.iun.cons.271.nu.23.lib.1. fuit reso-
lutum in vna Veronen.pensionis.11.Iulij 1592. co-
ram D.Millino, quam decis.ponit Salust. Tiberius
d.c.4.ad finem in additio.& in vna Sabinen.pensio-
☞ nis.13. Iunij 1594. coram D. Mantica in qua etiam
12.Decemb.eiusdem anni coram eodem fuit resolu
tum non habere pensionarium aliquam excusatio-
nem, nec posse dici ignorasse decretum.l.non est fe-
rendus. ff.de transactio. idem etiã fuit resolutum in
vna Brixien.pensio.11.Deceb.1600.corã D.Penna.

Et hodie

Et hodie à tempore Clementis VIII.d. Clausula
43 † ponitur magis strictè, dicitur enim vigore litterarum Apostolicarum infra nouem menses proximos expediendarum, nec alias, alias præsens reseruatio nulla sit eo ipso, persoluenda.

44 Vnde hodie non solum pensio † non debet solui litteris non expeditis, sed etiam illæ debent expediri infra nouem menses, à data supplicatione, alias pensio nulla est, eo ipso, quia clausula annullat pensionem à principio.

45 Vnde Flam. Paris. de confiden. quæst. 43. docet, † quod pactio de soluendo pensionem Authoritate Apostolica reseruatam, litteris non expeditis, non est confidentialis, quia huiusmodi casus non comprehenditur, neque sub verbis, neque sub ratione constitutionum Pij IIII. & V. & cum sint odiosæ, & pœnales sunt restrigendæ. Est tamen Simoniaca, Nauarrus de cős. 37. de Simonia, maxime stante stilo notissimo in Curia apponendi clausulam, quod litteris non expeditis reseruatio sit nulla; nã huiusmodi prohibitio impedit ius ante expeditionem litterarum, ideo non solum committitur Simonia, sed etiam confidentia; nam sicut promissio solutionis pensionis facta are signatario resignanti absque authoritate Papæ est confidentia ex d. constitu. Pij V. & ita & ea promissio, quæ fit de ea pensione reseruata à Papa soluenda litteris non expeditis, cum stante d. clausula ante expeditionem litterarum habeatur, ac si non esset reseruata, hæc Flam.

46 Ad secundum secundi † dubij, an ex sola supplicatione, seu signatura possit iure capi possessio, dicendum videbatur, contra Felinum in cap. veniens. de accusatio. nu. 3. & in cap. ne Dei, de Simonia, nu. 6. posse capi, nullumque intrusionis vitium contrahi, nec obstare extrauagantem, iniunctionem de electione. quæ solum loquitur in Beneficijs maioribus, nẽpe Episcopatibus, & Abbatijs, ita Cassad. d. dec. vlt. de restitu. spoliator. nu. 3. Sarnen. d. reg. de non iudicando iuxta formam supplicationis. q. 5. Rebuf. in praxi in forma nouæ prouisionis, verb. per se vel per alium, & in repet. c. postulastis, de Clerico excommuni. in glos. 1. nu. 20. Coras. d. cap. 1. nu. 19. Puteus decis. 220. lib. 2. Nauarrus in d. c. accepta oppos. 8. solu tione, ex nu. 24. & Quintanaduennas lib. 4. Eccl. es. nu. 78. & 79.

47 Sed, quamuis antea id verum esset, † secus tamen hodie ex d. constitutione Iulij III. 33. per quam prohi betur apprehendi possessionem Beneficiorum vigore supplicationis litteris non expeditis sub pœna amissionis, ac priuationis illorum, ac inhabilitatis ad ea ipso iure, extendendo dictam extrauagantem, iniunctæ, ad minora Beneficia, &c. Matius in d. con stitutione, & aduertit Gigas, de intruso num. 38. Mandos. regul. 31. q. 2. nu. 3. & cons. 38. à nu. 11. Nauarr. de spolijs. §. 7. nu. 3. & Flam. Paris. de resignat. lib. 2. q. 26. nu. 4. & 5. & lib. 8. q. 7. nu. 105. & lib. 10. q. 1. nu. 20. & q. 6. num. 16. & tenuit Rosiniacus de Benef. c. 27. num. 3. & Duarenus lib. 6. cap. 6. qui tamen duo non faciunt mentionem de d. constitutione Iulij. III.

Ex qua constitutione videtur quod hæredes il-
48 lius, qui decessit † cum sola supplicatione, seu signatura ante expeditionem litterarum, nullo modo possint percipere fructus illius temporis, nisi litteras expediant, sed spectabunt ad successorem, immo cum Beneficium vacet, vt prius, vt Cancellaria tenet, de quo supra nu. 17. non poterunt hæredes expedire literas.

49 Circa quam constitutionem Rotæ † in vna Aretina Parochialis. 13. Martij 1561. corã D. Chisanẽ. fuit resolutum, Quod qui dat de extrauag. Iulij III. debet concludenter probare, quod is, qui accepit possessionem, cepit illam sine litteris, nõ autem per possibile, seu per præsumptiones, & cõiecturas, quia Extrauagans est pœnalis, & qui vult facere aliquem in pœnam cadere, debet concludenter probare delictum, cum illa qualitate, Roman. consil. 110. Paris. conf. 59. nu. 38. lib. 2. & in dubio est capienda interpretatio exclusiua delicti, vt actus potius valeat, quã pereat, & quia vbi agitur de pœna, debet esse liquidissima probatio, Alexand. in l. soluto, nu. 25. ff. solut. matrimonio, vt per Cotam decis. 289. in Miscel. manuscript.

Et in vna Aquitana Cappellaniæ, 30. Iunij 1558.
50 coram † D. Quiroga fuit resolutum, Extrauagantẽ Iulij III. contra capientem possessionem litteris nõ confectis, non intrare, stante, quod litteræ Apostolicæ fuerint expeditæ post adeptam possessionẽ, quia materia est obiecticia, & debet necessario concludere, & tamen tit. est multiplicabilis, & potuit antea habere alium titulum, præsertim quando supplicatio est missa ad registrum post captam possessionem & sic videtur non potuisse capi possessio vigore illius, & sic adest præsumptio alterius tituli.

E in vna Colonien. Canonicatus 13. Nouembr.
51 1593. coram sanctissimo Clemen. VIII. fuit tentum d. Extrauagantem Iulij III. non habere locum in eo, qui continuat, sed in eo, qui possessionem ingreditur vigore solius supplicationis, & quamuis loquatur in eo qui ingreditur vigore ordinariæ prouisionis, hoc intellexerunt Domini de eo, qui post obtentam Apostolicam prouisionem obtinet sibi ab Ordinario prouideri, non autem de eo, qui iam antea ab Ordinario fuerat prouisus, vt in decisione 205. nu. 3. p. 1. diuersorum. Tradit Gonçalez glossa 15. num. 98.

52 Vnde prouisio ab Ordinario, vel Nuncio, † licet male, qui vigore eius prouisionis possessionem ingressus est, & postea nouam prouisionem à Papa obtinuit, cuius vigore litteris super ea non expeditis, possessionem continuat ad d. decis. 205. num. 1. & 2. & decis. Crescen. 5. nu. 2. de restitu. spoliatorum, Cassad 4. in fine eodem, & Achillem decis. 104. non ob-
53 stabit d. constitutio Iulij III. sed erit tutus, † in conscientia ad doctrinam Abbatis, in clem. dudum, de sepult. in fine, Felin. in rubric. de constitu. nu. 6. vers. 2. casus, Rebuff. in concordatis, tit. de mandatis Apostolicis. §. 1. verb. litteras, vrsic. 4. in foro conscientię, Gigantis de pensin. quæst. 34. Mascard. de probatio. conclusione 845. seu 843. num 3. Flam. Parisij dicentis Doctores communiter ita velle lib. 8. q. 2. num. 24. & Molina. d. disputatione 599. num. 1. & Thom. Sanchez supra d. disput. 29. lib. 8. num. 4. Qui dicũt
54 in † foro conscientiæ posse quem vti gratia absque literis expeditis, & esse tutum sola supplicatione signata absque literarum expeditione.

55 Quod intellige † modo noua prouisio sit concessa in forma gratiosa, nam si in forma commissaria, cõmittendo prouisionem Ordinario concederetur, vt in forma dignum, non posset vigore illius continuare possessionem, non propter dictam constitutionem Iulij III. sed quia illa ante executionem cõmissionis non dat titulum, & ius in re, vt dicetur c. sequenti, num. 60. Mandos. de signatura gratiæ. tit. de mandatis de prouidendo ad finem.

56 Tandem pro præmissis aduertendum est, † quod tunc dicuntur Bullæ expeditæ, quando sunt Plumbatæ, glos. reg. Cancell. 14. & 53. Sarnen. in d. reg. de non

non iudicando,iuxta formam supplicationis,quęst. 1.versic.& tamen vlterius, & in compendio vtriusque signaturæ,num.54. versic. & est aduertendum, Cassad.decis.4 super regulis, num.3. Rebuff.in praxi,tit.de Bullæ declaratione,num.3.Mandos. regul. 8.quæst.3.Flam. Paris. de resignatione lib.6. quæst. 2.num.18.& lib.10. quæst.1. num.34. Zerola verbo Bullæ,§.2. & Zecchus de republica Ecclesiastica,c. 4.pag.159.

C A P. I I I.

De modis,quibus acquiritur ius ad rem in beneficio.

S V M M A R I A.

DEcem modos,quibus acquiritur ius ad beneficium ponunt Aeneas de Falcon.& Saruen. num.1.2.& 3.

Primus modus,quo acquiritur ius ad rem,& non in re, est electio siue fuerit acceptata,siue non,nu.4.& 5.& sic per obitum electi non vacat Beneficium,sed vt prius,nu.6.

Ex postulatione non quæritur ius postulato,nu.7.

Secundus modus est præsentatio patroni,siue Clerici,siue laici, & sic per obitum præsentati non vacat etiam Beneficium, num.8.& 9.vbi adducitur dec. Rotæ, & reprobatur Zerola.num.10.

Præsentatus habet ius ad rem quãdo præsentatio est per ipsum acceptata, non alias, num.11.non tamen requiritur admissio Superioris,sed quod præsentatio sit ei facta.num.12.

Si sunt plures præsentati, neutri est ius quæsitum ad rem, sed omnes in communi habent ius, vt vnus ex eis instituatur, num.13.& idem quando vnus est præsentatus à quibusdã, alius ab alijs in nu.pari nu.14. vbi adducitur decisio Rotæ.

Tertius modus,per quem acquiritur ius ad rem, est acceptatio vigore gratiæ expectatiuæ,num.15. quamuis ex expectatiua ante acceptationem nullum ius competat. nu.16.sicut ex nominatione Vniuersitatis nu.17.

Ius ex acceptatione expectantis non est considerabile, vt de eo debeat fieri mentio in impetratione,seu reseruatione, nu.18. nec quoad clausulam, dummodo non sit in eo alicui ius quæsitum, quæ in litteris de Beneficijs vacantibus apponitur, vel subintelligitur,num.19.

Per istam clausulam istud ius non censetur præseruatum,præseruatur tamen ius non solum in re,sed ad rem alio modo quęsitum,vt per electionem, vel præsentationem, quod etiam est considerabile ad reg.de iure quæsito,nu.20.

Narrandum est ius alterius ex electione,seu præsentatione quæsitum;& alias gratia est nulla,nu.21.

Reseruatio non comprehendit Beneficium,ad quod quis est electus,seu collatum non acceptatum num.22. & cap.si eo tẽpore de elect. in 6. nõ habet locũ in inferioribus Benef.n.23.

Ratio differentiæ inter ius ex acceptat. expectantis, & ius ex electione,vel præsentat.num.24.& 25.

Ius recepti in Canonicum authoritate Papæ expectans primam Præbendam est considerabile quo ad d.clausulam.

Ius ex acceptatione expectantis quæsitum non est considerabile quo ad reg.de iure quæsito, etiam lite pendente, licet de lite debeat mentio fieri contra Sarncu.num.27.ad 30.

Mentio de lite solet fieri per clausulas generales, litigiosum, cuius litis statum, & super eo inter aliquos lis, *per quam dicitur facta sufficiens mentio litis,nu.31.32.& 33. vbi ponitur decisio Rotæ.*

Gratia perinde valere facta lite pendente, non facta mentione litis, est nulla,num.34.& per clausulam literarum principalium, & super eo inter aliquos lis. *Solum censetur facta mentio litis,quæ alias est super Beneficio,non vero litis, quæ est occasione litterarum,nu.35.*

Quartus modus,per quem acquiritur ius ad rem,est gratia expectatiua Præbendæ recepti in Canonicum, seu mandatum de prouidendo de prima Præbenda factum recepto in Canonicum authoritate Apostolica,nu.36. quod ius est considerabile,vt de eo debeat fieri mentio, etiam in gratia motu proprio,& ad reg.de iure quæsito,& d.clausulam,nu.37.

Quintus modus est per collationem nondum acceptatam, num. 38.quod ius est considerabile quo ad omnes regulas loquentes de iure ad rem,& impetrationes,& d.clausulas dummodo non sit alteri ius quæsitum,nu.39.

Reseruatio interim facta de tali Beneficio etiam motu proprio non impediet acceptationem illius, non obstante d.cap.si eo tempore.nu.40.

Ante acceptationem collatarij Beneficium vacat, licet non libere,& illo moriente ante acceptat.vacat,vt prius,nu.41. resolutio. Rotæ,nu.42.

Sextus modus,per quem acquiritur ius ad Beneficium, est per reseruationem factam pro aliquo de certo Beneficio.num.43. quod ius est considerabile quo ad d. clausulam, & regulam de iure quæsito nu.44.

Septimus modus est per optionem,seu ius optandi, quod ius est considerabile quo ad d.reg.& clausulam,nu.45. quod intelligitur de Præbenda vacante etiam ante acceptat. contra Gonçalez.nu.46.

Octauus modus est ob non solutionem pensionis, num 47. quod ius,quo ad effectum reg.de iure quæsito, non potest adaptari secundum Sarnen.num.48.contra quem numer.49.

Ex stilo benigno Rotæ non Canonizatur regressus, vel accessus ob non solutionem pensionis,nec illis est locus, nisi data magna proteruia nu.50.& seq. vbi ponuntur Rotæ decisiones.

Nonus modus est per priuationem iuris, num.53.sed istud ius non est considerabile,nu.54.

Decimus modus est per regressum, & accessum, & coadiutoriam cum futura successione.nu. 55. quod ius est considerabile quo ad omnes reg.& dispositiones de iure quæsito loquẽtes.num.56.non solum post vacationem,sed etiam ante vacat. Beneficij,vt per aliam gratiam ei non præiudicetur,nu. 57.& 58.

Vndecimus modus est mandatum de prouidendo de certo Beneficio vacante, quod ius est considerabile ad d.clausulam, & regulam de iure quæsito,nu.59.

D.mandatum de prouidẽdo ante collationem non dat titulum, & ius in re,sed ad rem,& sic per obitum illud habentis non vacat Beneficium,sed vt prius.nu.60.

Duodecimus modus,per quem acquiritur ius ad Beneficium est oppositio stante constitutione, seu consuetudine, priuilegio, vel fundatione dante ius opponendi,nu.61.& 62.

Istud ius solum est considerabile respectu Ordinarij, & inferiorum Papa,qui non possunt illi derogare,nu.63.& vt in gratia de vacaturo esset facienda mentio de eo,num.64. non autem ad effectum d.clausulæ,dummodo non sit alteri ius quæsitum,nec,vt de eo debeat fieri mentio in gratia de vacante nu.65.& seq. vbi ponuntur decis.& resolutiones Rotæ.

Si vltra oppositionem oppositor iustificauerit qualitates requisitas per constitutionem,seu priuilegium ita,vt censeatur ab illa vocatus, acquiritur ei ius considerabile.de quo in prouisione aduersarij sit facienda mentio, & assimilatur præsentationi. seu electioni nu.69.

Refertur,cons.1.Mandosij,num.70.

Si essent plures oppositores,qui verificassent qualitates necessarias,nulli esset ius quæsitum considerabile,n.71.

In terminis decis. Crescen.7.de iure patro. si ille, qui erat solus de genere,& nomine,& debebat præsentari secundum fundationem,id verificasset ante obtentam nouam prouisionem per aduersarium, esset illi quæsitum ius considerabile etiam ad d.clausulam,& reg. de iure quæsito,nu.72.

In terminis d.decis.etiam si ille nondum id verificasset,erat necessaria mentio non solum de lite,sed etiam de tenore fundationis,

tionis, alias enim non censetur Papa velle derogare fundationi, etiam in gratia de vacante, nu. 73. & 74. vbi ponitur decisio Rotæ.

Quod dictum est ius ex oppositione non esse considerabile, vt de eo debeat fieri mentio in gratia de vacante, procedit, quando competit ex statuto, consuetudine, vel priuilegio; secus in fondatione, nu. 75.

An sit causa Beneficialis, & Beneficium litigiosum, quando quis se opponit prætendēs sibi, vti præsentando, vel alias Beneficium esse debitum? nu. 76. resoluitur affirmat. licet secus quando solum quis se opponit, ne præsentatus instituatur.

Ex oppositione, & verificatione qualitatum per oppositorem acta, est ipsi quæsitum ius considerabile, quando verificatio facta est legitime, & seruato iuris ordine, & forma cōstitutionum, non alias, nu. 80. vbi decisio Rotæ.

An per oppositionem ad Parochiales acquiratur ius considerabile, saltem approbato, aut electo tanquam magis idoneo? nu. 81. cum seqq. resoluitur quod quando collatio spectat ad ipsum Episcopum facientem concursum, ille non habet ius ad Parochialem absolute, sed solum ex suppositione, quando vero spectat ad Papam, vel alium, ille habet ius considerabile ad Parochialem, dummodo infra quatuor menses significetur.

Id procedit etiam si concursus, approbatio, & electio ordinarentur à principio ad collationem faciendam per ipsum Episcopū, & etiam si de facto collatio per ipsum sit facta, cum tamen spectaret ad Papam, num 85. cum seq. quamuis Rota aliud voluerit, vti in decis. positis nu. 90. 91. & 92.

1 DEcem Modos, quibus † acquiritur ius ad Beneficium, ponit & deducit Æneas de Falcon. de reseruatio 4. quæst. effectu 47. quos tacito authore vt inquit Papaz. in addit. ad decis. 6. de electione in nouis, repetit Sarnen. in reg. de non tollendo iure
2 quæsito. q. 1. † sed Æneas eos breuiter deducit, principaliterque ad effectum regularum reserua. loquentium de iure ad rem, ad quem effectum eos cum illo, & suo ordine infra prosequemur, p. seq. c. 1. a num. 282. & particulariter, 286. Sarnen. vero latius, & generalius, ordineque diuerso eos prosequitur, & nos hic cū eo plura addendo, & annotādo. Est igitur primus modus, quo acquiritur ius ad rem in Beneficio
3 electio c. fin. de traslatio. Episcopi Rota. † d. decis. 6. de election. in nouis, & ibi Papaz. in additione, Rota etiam decis. 17. de Præbend. in nonis Ægid. decis. 167. Cassad. decis. 18. de Præb. nu. 4. Felin. c. causam quæ. n. 26. & cap. in nostra, à Cor. 28. de Præscrip. & in cap. cum Bertholdus. nu. 2. 3. & 4. de re iudicat. Staphil. de literis gratię, tit. de modis prouisionis, nu. 5. Æneas sup. 3. modo nu. 5. Satnen. d. q. 1. 1. modo Rebuff. in praxi super reg. de nō tollendo iure quæsito, glos. 6. nu. 37. & 38. Coras. de Benefi. 4. p. c. 1. nu. 14. Mādos. reg. 32. q. 15. nu. 8. Nauarr. in c. si quando. de rescrip. excep. 10. nu. 13. & 11. nu. 6. Flam. Paris. de resignat. Benef. lib. 2. quęst. 28. nu. 8. & Zerola in praxi Episcopali 1. p. verb. ius ad rem §. 1. & alij citandi sequenti modo.
4 Quod procedit, siue electio fuerit acceptata, † vt vult Mandos. ibi. nu. 6. & Zerola ibi. §. 2. & 2. p. verb. electio. §. 2. siue non, secūdum citatos, maxime Feli. d. Cor. 28. & in d. c. cum Bertholdus, num. 2. & 3. & Domin. in cap. quam sit §. 1. de electione in. 6. nu. 1.
Quamuis Selua de Benef. 3. p. q. 1. & q. 11. 25. qua-
5 litate † dicat, quod per electionem, & consensum electi acquiritur ius in re, & quod per confirmationem non acquiritur ius, sed exercitium, & solum confirmatur ius olim acquisitum, & quod ista est vera & communis resolutio, & sequitur Lamb. de iure Patro. 1. p. 2. lib. q. 1. art. 4. nu. 2. & art. 5. 7. doctrina, & 2. p. lib. 2. q. 5. art. 8. nu. 2. 6. & 9. & ar. 9. nu. 1.
Vnde per obitum electi non vacat Beneficium; sed vacat vt prius. Rota. d. decis. Fel. in d. c. in nostra Cor. 37. Staphil. supra. nu. 6. Æneas effectu. 46. Man-
6 dos. d. reg. 32. q. 16. † & Bonifa. in Clem. 1. vt lite pendente. nu. 47. & Zerola. 1. p. verb. vacatio. §. 6. & post hæc Gonçalez ad reg. mensium gl. 15. §. 2. nu. 1. cum beneficium non vacet, nisi per obitū obtinentis ius in re, non autem per obitum obtinentis ius ad rem, etiā ex causa de præterito, Rota dec. 427. p. 1. diuers.
7 Ex postulatione autem † non quæritur ius postulato, quia dependet à gratia domini in c. cupientes §. denique de electione in 6. nu. 1. Cucchus in institutio. maioribus. lib. 4. tit. 2. num. 28. & Zerola. d. verb. ius ad rem §. 14.
8 Secundus modus † est per præsentationem Patroni, siue laici Rota d. dec. 17. Ægid. & Cassad. sup. Abbas in d. c. cū Bertholdus nu. 9. & ibi Feli. nu. 1. & in d. c. causā quæ. nu. 26. & in d. c. in nostra Cor. 28. Ripa in Rubr. de iudic. nu. 71. Lapus allegatione. 8. nu. 4. & ibi Mandos. littera B. 2. Selua d. q. 11. 25. qualitate, Æneas d. effectu. 47. 4. modo nu. 6. Sarnen. d. q. 1. Rebuf. sup. & de nominatio. q. 4. nu. 6. Roch. de iure Patro. Beroius. q. 4. Lamber. d. 1. p. 2. lib. q. 1. art. 3. & 4. num. 2. & art. 5. 7. doctrina, & d. 2. p. 2. lib. q. 5. art. 8. & 9. Fla. Paris. d. q. 23. nu. 12. & Zerola. d. verb. ius ad rem. §. 2. Vnde sicut per obitum electi non vacat
9 Beneficium, † vt dictum est, ita nec per obitum pręsentati, Bonifacius supra, & est decisio Thanis 92. in manuscriptis quæ ait, quod in vna Paduana est tentum, quod per præsentationem Patroni non acquiritur ius in re, sed ad rem, & sic per eius obitū nihil vacat, argum. decis. 492. in nouis quæ est. d. dec. 6. quę loquitur in electione, sed tamen ab eius obitu currit de nouo tēpus à iure præfixū Patronis ad pręsētādū, sicut ī elect. vt est textus in c. si elect. de elect. qui textus habet locum etiā in pręsentatione Patroni. Rota decis. 269. in nouis. Gonçalez sup. Vnde falsum apparet quod dicit Zerola. 1. p. verb. Beneficia
10 † §. 5. & 4. dub. nēpe vacare Parochialē per obitū magis idonei electi ab Ordinario in concursu, cui nondum erat facta collatio ab eo ad quem spectabat, vel ab Ordinario, cui erat remissa, seu commissa per illum.
Intellige tamen præsentatum habere ius ad rem,
11 quando præsentatio est per ipsum acceptata, non alias, Ripa, nu. 73. Æneas, Sarnen. Rochus, Lamb. d. art. 8. nu. 12. & Flam. Paris. supra, Zerola d. verb. ius ad rem. §. 2. & d. 2. p. verb. elect. §. 2. acceptatio enim est pars præsentationis, vt dictum est supra c. 1. huius partis nu. 21. & 23.
12 Non tamen requiritur † admissio Superioris, sed quod præsentatio sit facta Superiori, & sic cum effectu. Selua, Æneas, Sarnen. Rebuf. d. nu. 6. Rochus, & Lamber supra, & Zerola d. verb. ius ad rem, & d. verbo electio §. 2. & Rota in vna Osturien. Capellaniæ. 17. Nouembris 1600. Coram D. Iusto, de qua infra 8. p. c. vlt. nu. 50.
Secundo intellige, dummodo non sint plures per Patronum præsentati, nam tunc neutri est ius quæsitum ad rem, licet omnes in communi habeāt ius, &
13 actionem, † vt vnum ex eis Episcopus instituat, Abbas. nu. 10. Ripa 70. Sarnen. & Rochus supra & Mohed. decis. 1. de Præbend. alia, 22. quicquid dicat *Lāber.* d. art. 8.
14 Et idem † est quando vnus est præsentatus à quibusdam Patronis, alius ab alijs in æquali, & pari numero, nam, vt vnus dicatur habere ius ad rem, requiritur maior pars Patronorum, seu vocum, vt fuit resolutum

solutum in vna Mediolanen. Capellaniæ 27. Martij
1602. coram D. meo Corduba, vt in sequenti deci-
sione. Ad Capellaniam, de qua agitur, quæ de iure
Patronatus Clericorum, & laicorum existit, fuerat
præsentatus Petrus Milliacius a quibusdam ex Pa-
tronis, ab alijs vero Petrus Belius, sed Bernardinus
Albertacius illam impetrauit à Sede Apostolica cũ
derogatione iuris Patronatus inserta clausula dum-
modo tempore datæ litterarum non sit in ea alicui
specialiter ius quæsitum. Quod, cum Milliacius ex
d. nominatione prætenderet acquisisse, proposito
particulari dubio Domini resoluerunt negatiue, li-
cet enim illa clausula, præserues ius quæsitum per
præsentationem, Rota decis. 17. de Præbend. in no-
uis Hoc tamen procedit, quando pręsentatio est ta-
lis, vt ex illa veniat præsentatus necessario instituen
dus, ad tradita per Sarnen. ad regulam de iure quæ-
sito non tollendo. quæst. 1. n. 13. cum seqq. secus ve-
ro dicendum est, quando plures reperiuntur præsẽ-
tati, quo casu nulli censetur ius quæsitum. Mohedã.
decis. 1. de Præben. Cardinalis in cap. cum autẽ col.
1. ad finem de iure patronat. Abbas in c. cum Berth.
num. 10. de re iudica. Lamber. de iure patronat. l. 2.
p. 2. quęst. 5. art. 8. nec obstabat, quod cum Milliacius
fuerit præsentatus a medietate patronorum hoc suf
ficeret, vt posset dici habere ius ad rem, stante quod
potuit institui ab Episcopo per gratificationem, vt
fuit effectum, quia scribentes in sexto articulo solũ
dubitant, an Episcopus possit gratificare vnum ex
nominatis, vel eligere alium tertium? & concludũt,
neutrum ex præsentatis habere præsentationẽ, sed
vocem dumtaxat vnius ex compatronis, quod non
sufficit, vt dicatur habere ius ad rem, cũ maior pars
requireretur, & licet hoc casu Episcopus gratificare
possit, vt post Anchar. tradunt Anania in cap. cum
autem. num. 2. de iure patro. Abbas & Lamber. vbi
proxime, hoc autem nõ intrabat in proposito, quia
institutionem Episcopi pręcessit gratia Apostolica,
& clausula, dummodo, non extenditur ad ius quæ-
rendum. Quod vero dicebatur de maiori idoneitate
Milliacij poterat operari in concursu, & hic non est
casus noster; minus obstabat, quod Belius fuerat pręsentatus
a Rectore, qui non erat in possessione præ-
sentandi, quoniam, cum alij patroni fuerint in dicta
quasi possessione, per illam cõseruatur ius omnium
patronorum, iuxta Consilium Abbatis 54. lib. 1. sæ-
pius canonizatum. Crescen. decis. 2. de iure patron.
late Lamber. lib. 2. par. 1. quæst. 3. art. 16. num. 20. cũ
seq. ad aliud obiectum an hoc ius patronatus esset
Ecclesiasticum, vel laicale, nil fuit dictum, cum suf-
ficiat ad effectum, de quo agebatur, non fuisse ius
quęsitum ad rem Milliacio tempore datę literarũ,
de quo esset facienda mentio per Bernardinum.

15 Tertius modus est † per acceptationem vigore
gratiæ expectatiuæ, per quam acquiritur ius ad rem
ad Beneficium acceptatum ante collationem cap. fi.
de concess. Præben. in 6. & ibi gloss. Egid. decis. 358.
num. 4. Cassad. decis. 3. nu. 3. de Præben. Æneas. d.
effectu. 47. 1. modo num. 3. Sarnen. sup. 3. modo Mã-
dos. regul. 3. quæst. 14. num. 3. Flani. Paris. quæst. 23.
num. 15. & Zerola d. verb. ius ad rem §. 3. & Gonça-
lez glos. 26. nu. 20.

16 Quamuis ex expectatiua † ante acceptationem
nullum ius competat neque in re, nec ad rem, sed so-
lum spes. Cassad. ibi. num. 2. & Mandos. nu. 5. seu ius
tantum implorandi officium Superioris, seu execu-
toris, vt vacante Beneficio ei prouideat, vt inquit
Coras. 4. p. cap. 4. num. 11. qui inde etiam ait cũ Cos-
17 ma in † pragmat. sanction. tit. de collatio. §. volens.
verb. nominationes, & §. quod si quis, verb. irritum,
quod per nominationem Vniuersitati etiam insi-
nuatam ante vacationem, non acquiritur ius in re,
nec ad rem nominato, cum ad incerta, & vacatura
Beneficia dirigatur instar expectatiuæ, &c. quod
etiam tenet Selua. 3. p. quæst. 56. quamuis contradi-
cat Rebuf. d. quæst. 4. de nominatio. & super d. reg.
de non tollendo iure quæsito gloss. 6. num. 37. & 38.
Zerola d. verb. ius ad rem. §. 13. citans Archidiacon.
& Dominic. notab. 6. num. 4. in cap. si quis iusto. de
elect. in 6. qui tamen id non dicunt, nec ibi agitur de
ista nominatione.

18 Sed est aduertendum, quod hoc ius † ex accepta-
tione expectantis non est considerabile, vt de eo de-
beat fieri mentio in impetratione, seu reseruatione
facta a Papa de tali Beneficio. Aeneas. d. effectu 47.
15. modo num. 3. & effect. 15. Selua. 3. par. quæst. 11.
qualitate 17. & 25. & Mandos. regul. 3. quæst. 14. nec
19 quoad clausulam, † dummodo non sit in eo alicui
specialiter ius quæsitum, quæ in literis de Beneficijs
vacantibus apponitur, vel subintelligitur, Sarnen.
in d. reg. de non tollendo iure quæsito, q. 1. in princ.
& ibidem Mandos. q. 2. nu. 5. & 6. & cons. 4. num. 17.

20 Per quam clausulam † istud ius non censetur præ-
seruatum; præseruatur tamen ius non solum in re,
sed etiam ad rem alio modo quæsitum, puta per ele-
ctionem, vel præsentationem, quod etiam est consi-
derabile ad Regulam de non tollendo iure quæsito.
Rota d. decis. 17. de Præben. in nouis, Egid. d. decis.
167. Cassad. decis. 3. num. 3. & decis. 18. numero 2. de
Præbend. Felin. in d. cap. causam quæst. num. 26. &
in d. cap. in nostra Cor. 28. & in d. cap. cum Berthol-
dus. num. 1. Ripa sup. num. 71. Selua d. quæst. 11. qua
litate. 17. & 25. Æneas. 3. quæst. num. 17. Sarnen. d.
quæst. 1. & Rebuff. d. num. 37. vbi dicitur ita esse de
stilo Curiæ, & Rota in vna Pisana Capellaniæ 20.
Maij 1594. coram D. Blanchetto infra adducta par.
seq. cap. 5. num. 141. & in vna Firmana Benef. 1564.
coram eodem D. Blanchetto vbi quod ius compe-
tens ex præsentatione censetur præseruatũ ex clau-
sula, dummodo tempore datæ, &c. & alias est neces-
saria derogatio regulæ de non tollendo iure quæsi-
to, &c. Et in Mediolanen. supra adducta nu. 14. in
Olcen. Canonicatus prima Februarij 1593. coram
D. Seraphino, de qua ins. p. seq. cap. 4. n. 141. & in Ca
salen. Parochialis 9. Nouembris 1597. coram eodẽ,
de qua infra 9. par. cap. 2. num. 95. & de dicta clausu-
la vide decisionem Colonien. Canonicatus infra ad-
ductam 10. p. cap. 1. ad fin. & ibi dicta.

21 Vnde Menoch. de arbitrar. † lib. 2. cap. 201. num.
149. ait narrandum esse ius alterius ex electione quę
situm, seu præsentatione, alias gratia est nulla. Ca-
putaquen. decis. 37. par. 2. Cota decis. 387. in Miscell.
manuscrip. & Guidobonus decis. 55. de qua infra. 9.
par. cap. 4. num. 3.

22 Vnde etiam reseruatio † non comprehendit Be-
neficium, ad quod quis est electus, seu collatum non
acceptatum. Æneas d. quæst. 3. num. 7. & 4. quæst. ef-
23 fectu. 7. † Nec obstat cap. si eo tempore, de elect. in 6.
nam non habet locum in inferioribus Ecclesijs, glo.
2. Anchar. & Francus sub num. 2. ibi, & Æneas. dict.
effectu 7. de quo etiam infra nu. 40.

24 Et ratio differentiæ est, † nam ex quo expectanti
sublata prima vacatione remanet saluum ius vten-
di sua gratia, in alia vacatione non censetur ei præ-
25 iudicari cõsiderabiliter, † quæ ratio cessat in electo,
vel præsentato, quia in totum, & perpetuo esset ex-
clusus. Et similiter in collatario ante acceptationẽ
de quo infra, & in recepto in Canonicum, authori-
tate

26 tate Papæ expectante † primam Præbendam, cuius ius,de quo infra, etiam est considerabile, quoad dictam clausulam,Sarnen.d.quæst.4.modo,& additio 2.ad d.decisionem.17. quia illa Præbenda est illi affecta, & ad eam cum vacat habet ius in particulari absque acceptatione.

27 At tamen † Sarnen. d.quæst.1. illud ius ex acceptione expectantis quæsitum esse cõsiderabile,quoadillam regulam de non tollendo iure quæsito,quã do tollitur ius lite pendente,prout loquitur regula.

28 Vnde (inquit) si lite pendente super † acceptatione mea emanaret prouisio aduersarij tollens acceptationem meam, possem me tueri ista regula, nisi illi expresse derogaretur; quia non præsumitur Papa velle mutare statum rei litigiosæ, nisi expresse hoc appareat. consonat quod ait in reg. de subrogan.q.

29 8.sed cum hodie dicta regula, † de non tollendo iure quæsito,habeat locum etiam ante motam litem, tunc quoad eam non erit considerabile dictum ius, cum non sit considerabile quod dictam clausulam.

30 † Immo eadem ratione nec lite pendente videtur esse considerabile contra Sarnen. cuius ratio folum conuincit, quod debeat fieri mentio de lite. cap.1.& fin.vt lite pendente.l.2. C.eadem, Menoch.de arbitrar.lib.2.casu 202. Lancellotto.de attentatis cap.4. in præfatione à nu.631. quæ solet fieri per clausulas

31 generales † litigiosum,&c. cuius litis statutum, &c. quæ in literis sic extêditur, & super eo inter aliquos lis, cuius statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, per quam dicitur facta

32 sufficiens † mentio litis. Rota decis.20.de rescrip. In nouis, Achilles dec.9.de rescrip. Rota in vna Virdunen. Episcopatus.15. Octobris 1593.coram D.Pamphilo,vbi dicitur,quod,illa clausula facit,vt dicatur expressus status litis, & Papa censeatur prouidere etiam vti de litigioso, & in d. Colonien. Canonicatus coram eodem adducta d.c.10.partis ad finem, & in vna Taruisina Parochialis.26. Iunij 1600.corã

33 † D. Ludouisio, in qua fuit resolutum, sententiam Nuntij esse reuocandam, quia declarat literas Apostolicas attentatas, quæ tali vitio notari non possunt, Papa enim non attentat, Thanis dec.62. Egid.749. & in fine, Rota decis.25. num.4. de rescript. in nouis, Paleottus 146. & quatenus reuocat possessionem, & alia inde secuta, quia illa reuocat ex dicta causa, vt denotat illa dictio, ideoque; & cum sit lata expressa falsa causa, est nulla; nec obstare, quod literæ dicantur surreptitiæ, non facta mentione litis, & possessio postea capta sit attêtata, vt fuit resolutum in vna Vrgellen. Archidiaconatus corã D. Penna. 13. Aprilis.1592. qui, vltra quod Nuntius non fuit motus ex surreptione literarum, sed ex eo tantum, quod fuerint impetratæ lite pendente, & essent attentatæ, cessat surreptio, quia fuit facta mentio litis cum clausula, cuius statum, &c. Achilles decis.9. de rescrip.& verba illa inter aliquos cõprehêdunt etiã personam impetrantis, maxime cum persona loquẽtis sit Papa. Menoch. conf.2.nu.75.& 78.& de præsumption.l.3.præsump.44.à nu.28.& mentio litis in singulari comprehendit plures lites. Iason.in l. qui filiabus §.1.&.num.4.ff.de legat.1. maxime quia fuit facta mentio litis indeffinite sine aliqua restrictiua, Iason ibi, &c.

34 Gratia tamen perinde valere † facta lite pendente, non facta mentione litis, est nulla ad Felin. in d.c. in nostra, num.27. Lancellot.sup.vt fuit resolutum in causa Telesina Beneficij 23. Ianuar. 1595. coram D.Seraphino, & in Leodien. Canonicatus.7. Iunij. 1596.coram D.Penna, vbi etiã dictũ est, in hoc proposito non est scrupulose considerandum, an per litem beneficium sit effectum litigiosum, vel non,&c.

35 Nec obstat d. † clausula, & super eo inter aliquos lis,&c. quæ est in literis principalibus, quæ per gratiam perinde valere, reualidantur ab eius data, quia per illam solum censetur facta mẽtio litis, quæ alias est super Beneficio, non vero litis, quæ est occasione literarum principalium, super quib. impetratur perinde valere, & ita potest intelligi resolutio. in causa Placentina Capellaniæ.20. Iunij 1596. corã D. Penna, quod in gratia perinde valere, non est necessaria mentio de lite.

36 Quartus modus est † gratia expectatiua Præbendæ recepti in Canonicum, seu mandatum de prouidendo de prima Præbenda factum recepto, siue creato in Canonicum authoritate Apostolica, per quod acquiritur ei ius ad Præbendam primo vacaturam cap. si postquam. de Præbend. in 6. Æneas d.effectu 47.secundo modo, nu.4. Sarnen.d.quæst.14. modo, Coras.d.4.p.cap.1.nu.14.& Zerola. d.verb.ius ad rẽ

37 §.4.quod ius est † considerabile, vt debeat de ea fieri mentio, etiam in gratia motu proprio. Anchar. Domin.& Francus in d.cap. si postquam, Æneas & Sarnen.ibi, & ad regulam de iure quæsito, & clausulam, dummodo non sit alicui ius quæsitum, Sarnen. ibi, & diximus sup.nu.25.

38 Quintus est per collationem † nondum acceptatam cap. si tibi absenti. de Præbendis in 6.& ibi Domin.nu.2.& 18. Francus nu.2.& à num.12. Felin. in d.cap. in nostra. nu.5. Æneas. d.effectu 47.6. modo num.8. Sarnen. d.quæst.1. quinto modo, Rebuf. d. glos.6.num.27.& 38.Coras.d.nu.14.Mandos.regul. 5.q.5.& Zerola d.verb.ius ad rem §.5.

39 Quod ius est considerabile † ad omnes regulas loquentes de iure ad rẽ, & impetrationes, & d.clausulam, dummodo non sit alteri ius quæsitum, quæ illud præferat iuxta dicta, vt per citatos, maxime Domini, Francum, Felin.& Sarnen.

40 Nec reseruatio interim facta de d. † beneficio etiã motu proprio impediret consensum, & acceptationem illius, cui erat iam ius quæsitum, saltem ad rem per collationem, quod non tollit motus proprius, vt Domin.d.num.18. tradit Francus supra num.13. & 14. non obstante d.capit. si eo tempore de electione in 6. quia hic non remanet aliquid expediendum per Papam in persona collatarij, in quo intret reseruatio, maxime cum ille textus non habeat locum in inferioribus Beneficijs, vt contra eundem Domini. d.cap. si eo tempore, num.4. diximus supra num.22. & 23.

41 Vnde ante acceptationẽ collatarij † beneficium dicitur vacare, licet non libere, vt possit conferri ante dissensum, vel lapsum termini dati ad consentiendum, vt in d.cap. tibi, & ibi Domin. & Flam. Paris. lib.10.de resignat. quæst.8. num.9. & illo moriente ante acceptationem beneficium vacat, vt prius Flaminius ibi num.10. & 22. & Gonçalez glos.15.§.2. num.6.

42 Et est decisio in causa † Taurinen. commendæ. 10. Aprilis 1595. in qua fuit dictũ, non obstare, quod collatio Ordinarij sit facta absenti, & ante ratificationem superuenerit collatio Papæ in fauorem aduersarij, quia per talem collationem absenti factam Beneficium desinit esse liberum, vt per D. omnes in d.cap. si tibi absenti, & acquiritur tale ius, vt per clausulam, dummodo tempore datæ, &c. ipsum ius censeatur præseruatum, Gemin. in d. cap. si tibi absenti, num. 18.cum alijs, &c.

43 Sextus modus, per quem acquiritur † ius ad beneficium,

neficium, eſt per reſeruationem factam pro aliquo de certo Beneficio, Simoneta de reſeruatio.q.20.& Zerola d.verb. ius ad rem §.6.

44 Quod ius eſt conſiderabile † quoad dictam clauſulam, & regulam de iure quæſito adeo, quod ſi Papa alteri conferat, non derogando expreſſe tali reſeruationi, collatio eſſet nulla, quia militat eadem ratio ac in electione, & præſentatione, &c. Æneas d.effectu 47.5.modo.nu.7.& 3.effectu ad fin.& 4.effectu nu.1. & 2.Sarnen.d.q.1.6. modo 6.

45 Septimus modus, † vt per optionem, ſeu ius optãdi, Æneas d.effect.47.7.modo nu.9.Sarn.7.modo.7. Reb.d.nu.38.& Zerola ſupra §.7.& ad Papaz.& Rotam deciſ.3.de conſuetud.in nouis ad fi.quod ius eſt conſiderabile quo ad dictam regulam, & conſequen ter etiam quoad dictam clauſulam, Satnen. ibi quo
p. ſeq.cap.1. nu.295.& quod habens ius optandi di-
46 catur † habere ius ad rem, tradit poſt hæc Gonçalez
gloſſ.34. nu.126.quod intelligit num.ſeq.de Præbẽda vacante, alias ſecus. item poſtquam fuerit acceptata iuxta dicta de expectatiua ſupra à n.15. ſed in hoc vltimo non bene dicit, nam primus habens ius optandi habet ius ad Præbendam vacantem etiam ante acceptationem, vt ſentiunt citati, & diuerſum eſt in expectatiua, vt conſtat ex ſupradictis nu.16.& à nu.18. & 24.

47 Octauus modus eſt † ob non ſolutionem penſionis propter clauſulas appoſitas in litteris penſionũ. Æneas d. effectu 47. 8. modo num. 10.relatus d.cap. 1. num.199. Sarnen.d.quæſt.1.octauo modo. Flam. Pariſ.de reſignatione lib.6.quæſt.3.nu.15.& Zerola ſupra. §.8.

48 Ait tamen Sarnen. ibi quod, † quo ad effectum dictæ regulæ de iure quæſito, non poteſt tale ius adaptari, cum competat contra viuentem, & regula non habet locum in prouiſione Beneficiorum viuentium.

49 Sed id nihil obſtat, † nam, cum titularis Beneficio
priuatus exiſtat, illudque vacare cenſeatur eo ipſo
ex dictis clauſulis appoſitis in literis penſionum, per
inde eſt ac ſi mortuus eſſet, & regreſſus, vel acceſſus,
qui penſionario datur, & eo declarante intrat, non
ſolum ius ad rem, ſed etiam in re tribuit, vt in dictis
clauſulis, de quo videatur Flam. Pariſ.d queſt.3.per
totam, ex ſtilo tamen benigno Rotæ canonizatur
50 † huiuſmodi regreſſus, vel acceſſus, nec illis eſt locus,
niſi data magna proteruia, vt per Cottã deciſ.205.
in Miſcel. manuſcrip. vbi dicitur, quod in cauſa regreſſus, ob non ſolutionem penſionis, Domini ſolent vti benignitate cum titulari, vt facta præfixione termini debeat ſoluere, vel ſoluat, & purgabitur contumacia, vel expediatur cauſa ſpe benignitatis Dominorum. ita in cauſa Burgen. Canonizationis regreſſus, ſiue penſionis.3. Iunij 1558.coram D.Caputaquen.

51 Et per Rotam in cauſa † Roſanen.regreſſus 16. Ianuarij 1595.coram D. Lita, & Placentina Decanatus 10. Nouembris, eiuſdem anni coram D.Penna, vt in deciſionibus ſequentibus. Roſanen. regreſſus.

☞ Domini cenſuerunt ſentẽtiam Archiepiſcopi, Roſanen. eſſe reuocandam ea ratione, qua regreſſus non Canonizatur, niſi vbi datur magna proteruia, Anto. Auguſtinus deciſ.352. & 624. lib.3.& in epitome de priuatione ob non ſolutionẽ penſionis.§.5. ſub titulo generali, de pœnis, quæ proteruia hoc in caſu conſiderari non potuit ſtãte diſpoſitione reali, & conſenſu d.iudicis, & ſufficit ſola oblatio verbalis ad effectum euitandi pœnam. Soc.conſil.118.lib.4. Verallus deciſ.721.p.2.& in hanc ſententiam eo facilius Domini venerunt, quod in actis conſtat de reali ipſius Marci Antonij receptione omnium, & quorumcunque terminorum d. penſionis decurſorum abſque proteſtatione, per quam cenſetur omnis pœna regreſſus, ſeu caducitas remiſſa, ſi qua præcedebat.l.poſt diem.ff.de lege commiſſoria Aretin.conſ. 149.col.penul. & finali.

Placentina Decanatus 10. *Nouembris.* 1595.

52 QVONIAM in reſeruatione † penſionis ſuper
☞ iſto Decanatu ad fauorem Mirandæ fuerat dictum, quod ſi Garſias de Loaiſa, vel Don Petrus Panyagua peterent penſionem reduci, vel annullari, &c. liceret Mirandę propria authoritate capere poſſeſſionem Decanatus, illamque vigore eiuſdem decreti retinere, & deinde. D.Petrus cauſam committi obtinuerit ſuper nullitate penſionis, cumque cõmiſſionem Petrus ratam habuerit, & vt Rota cenſuit 26. Octobris.1594. & propterea Miranda prætenderet factum fuiſſe locum prædicto decreto ideo propoſito dubio ſuper hoc concluſum fuit locum factum fuiſſe prædicto decreto ad effectum, de quo agebatur, potuiſſe tamen Decanum recedendo à lite euitare pœnam in decreto appoſitam; nam quantum ad primam partem clarum erat, Petrum propter litem motam ſuper nullitate penſionis, & illius proſecutionem, in qua adhuc tenaciter perſeuerat, ſeſe ſtatutæ pœnæ ſubdidiſſe, ob euentum conditionis in decreto appoſitæ, Verallus deciſ.247. p.2. Achilles dec.311. alias 1.num.5.de iureiurando in impreſſis, & ſtante præſertim clauſula ſublata, quæ tollit poteſtatem aliter iudicandi. Puteus deciſ.50. nu. 5.l.1.& declaratione facta per Mirandam per quam dixerat, ſe acceptaſſe decretũ, & eo vti velle, Puteus deciſ.34. lib.2. Mohed.deciſ.vlt.ad finem de renunria.nec placuit Dominis ille decreti intellectus per informãtes pro Don Petro, quod intelligeretur, vt non poſſit opponi de nullitate de facto, & non de iure.Oradinus deciſ.76. Cotta deciſ. 294. hanc autem nullitatem contra penſionem Mirandę apertum habere iuris fomentum, ex quo Garſias non conſenſit, vt fuerat præſuppoſitum, & ſemper in confirmationibus Pontificijs ſubintelligitur conditio, quatenus partes de nouo conſentiant, Abbas.in cap. ſuper eo num.8. de conditionb. appoſit. quoniam reſpondetur verba decreti fuiſſe ampliſſima, vt de nullitate ex quauis cauſa dari non poſſet, quæ propterea tam veniebat intelligenda de facto, quam de iure, Rayn. conſ.77.nu.7.& 8.lib.2. Maluaſia conſ.12.incip.duo proponuntur, num.24.lib.1.& eo maxime, quia Petrus neque de iure opponere poſſe videbatur ſtante clauſula in reſeruatione penſiois, quod non poſſit dari de obreptione, & ſurreptione, cũ clauſula ſublata, quo caſu Papa etiam de iure litem & moleſtiam prohibuiſſe cenſebatur. Puteus deciſ.377. lib.2. 2.p. quod Decanus poſſet euitare pœnam, ſi pœnitendo recederet a lite, & ab omni moleſtia amplius Mirandæ, tam de facto, quam de iure inferenda. Domini tenuerunt more maiorum, qui æquitatem, & humanitatem humanæ naturæ conformem ſecuti cenſuerunt in ſimilibus caſibus moram purgari poſſe, Sarnen.de ſubrogandis collitigantibus, quæſt.7. num.8. verſic.2.caſus, Anto. Auguſtin.in Epitome, tit.de priuatione, ob non ſolutionem.§.5.idem lib. 3.deciſ.352. incip.Peregrinus idem deciſ.619. incipienti,

pienti, Thomas Tahanis. vbi censent iniquum fuisse iudicatum quemquam priuari Beneficio ob non solutionem pensionis, quam sententiam deinceps Rota sæpe secuta fuerat, vt in vna Calagurritana Prioratus coram D. Blanchetto 22. Maij 1579. & 15. Ianuarij 1580. & nuper anno præsenti coram Lita 16. Ianua. in causa Rosanen. regressus, & quamuis ex his decisionibus intelligeretur tunc posse canonizari regressum, & istis decretis pœnalibus fore locũ, quãdo adest magna proteruia in recusante pensionem soluere, quam informantes pro Miranda ex eo contra dictum Petrum deducere conabantur quod litẽ sustineret, & plures alios actus faceret tam in Rota, quam in signatura, pro pensione annullanda, nihilominus ex aduerso apparebat semper solutam fuisse pensionem, & nouissime quoque datam à domino Petro schedulam cautionis Bancariæ, ex quibus cessare videbatur formalis illa, & culpabilis pertinacia, quæ regressibus viam aperit. Supradictis accedebat factum Mirandæ, quoniam, licet commissio, & prosecutio causæ super nullitate pensionis fuerint de anno 1592. Miranda tamen exegerat pensionem per totum annum 1593. non declarando, quod volebat vti decretis, neque protestando, nisi de anno 1594. per quos actus alias censetur remissa pœna caducitatis, Cassad. decis. 2. & 3. de locato, Gambarus de potestate legati, lib. 6. nu. 480. postremo non placuit Dñis illa distinctio, quã faciebant informantes pro Miranda, de contraueniendo, in omittẽdo, vel cõmittẽdo, vt cui contrauenitur in cõmittendo statim secuta contrauentione fiat locus pœnæ, & sic in casu proposito prouisionis ad fauorem Mirandæ, iuxta tradita per Bald. in authen. habita, nu. 46. C. ne filius pro patre, Antonius, cons. 93. nu. 7. Decius cons. 136. nu. 4. quia licet regulariter grauiores sint excessus, & errata facta per comissionem, quam per omissionem; Rota tamen æquitatem canonicam secuta, non amplectitur illam distinctionem, cum contrauenientes quantum poterit admittat ad moræ purgationem, præsertim, si ius partis non sit effectum deterius. c. sua de pœnis, Alexand. in l. si insulam, num. 24. de verbor. obligat. Iason. in l. si quis maior. num. 26. & ibidem Cagnol. num. 152. C. de transactio. Quamquam autem decisum esset D. Petrum potuisse purgare moram, etiam vsque ad tertiam sententiam, non propterea denegabatur Mirandæ facultas prosequendi etiam ius suum, si quod haberet ex alijs capitibus ad eundem Decanatum, tam etsi Dominis placebat, quod lis finiretur per concordiam.

53 Nonus modus est per priuationem iuris, † nempe, quando quis venit priuandus Beneficio. Æneas d. effectu 47. modo, nu. 12. Sarnen. d. q. 1. 9. modo Zerola d. verb. ius ad rem. §. 9.

54 Sed, vt ibi dicunt Æneas, † & Sarnen. istud ius nõ habetur in consideratione, quia Beneficium nõ vacet antequam ille priuetur, & sic agenti, seu impetranti in euentum priuationis nõ competit aliquod ius ad Beneficium, de quo vide late dicta infra 11. p. c. 3. nu. 62.

55 Decimus & vltimus modus, quem ponit † ibi Sarnen. & Æneas 9. modo, num. 11. & Zerola §. 10. est per regressum, & accessum. Nauarrus in c. si quando, de rescrip. præludio. 5. & exceptione 11. nu. 7. & Flam. Paris. d. quæst. 23. num. 16. cum alijs. Adde, &
56 coadiutoriam, cum futura successione, Nauarrus † ibi, quod ius, inquit Sarnen. est considerabile, quod omnes regu. & dispositiones de iure quæsito loquentes.

57 Quod sine dubio procedit † post vacationẽ Beneficij; difficultas est ante vacationem, nam tunc istud ius non videtur considerabile, cum sit conditionale euentum vocationis, Cassad. decis. 3. de præben. & Moheda n. 21. eodem tit.

58 Sed quamuis ex eo † non sit considerabile ad effectum, vt ratione illius iuris ante vacationem intret reseruatio, quæ contentatur iure ad rem, vt dicemus infra p. seq. cap. 1. nu. 304. tamen ad effectum, vt per aliam gratiam non præiudicetur illi, censetur ius cõsiderabile, quia est ad certum Beneficium, maxime, cum ista gratia concedi soleat cum magna compositione, & præsertim ex clausulis in huiusmodi gratijs, & coadiutorijs apponi solitis, & ita post hęc ait Gonçalez gloss. 5. §. 9. à nu. 79. quod in vna Vallisoletana Decanatus. 11. Dec. 1600. coram D. Millino fuit resolutum, quod per gratiam coadiutoriæ cum futura successione acquiritur ius quoad successionem valde considerabile, & proculdubio regula, de non tollendo iure quæsito, locum habet in illo; qui tamen male allegat decis. Caputaquen. 128. p. 1. & 31. p. 3. & ad id, quod dictum est de compositione, conducunt dicta per Gonçalez glos. 28. à nu. 28.

59 Addo vndecimum modũ, † per quem acquiritur ius ad rem considerabile, quoad dictam clausulam, dummodo non sit alteri ius quæsitum, & regulam de non tollendo iure quæsito, videlicet mandatum de prouidendo de certo Beneficio vacante in forma
60 dignum, † vel alias; quod ante collationem non dat titulum, & ius in re, sed ad rem, vt dictum est c. præced. num. 55. vnde per obitum habentis huiusmodi mandatum ante collationem non vacat Beneficiũ, sed vt prius. Bonifacius in Clem. 1. vt lite pendente, num. 49. Rota in Burgen. Canonicatus. 28. Aprilis. 1597. coram D. Pamphilio supra relata 2. p. nu. 131. vt dictum est d. c. præced. num. 17. & post hæc tradit Gonçalez glos. 15. §. 2. num. 59.

61 Decimus secundus modus, † per quem acquiritur ius ad Beneficium, est opposino, stante constitutione, seu consuetudine, priuilegio, vel fundatione dante ius opponendi. Cassad. d. decis. 18. de Præbend. nu. 5. Puteus decis. 235. & 264. lib. 2. Sarnen. in d. reg. de non tollendo iure quæsito, quæst. 1. num. 10. versic.
62 nam per illam solam oppositionem, † qui ait, quod hoc ius opponendi habet locum, etiam quando non solum ex constitutionibus synodalibus competeret filijs patrimonialibus, sed etiam quando ex ordinatione testatoris tantũ volentis proximiorem de suo genere ad Benficiũ præsentari; nam tali casu per oppositionem proximioris acquiritur illi ius considerabile, adeoque virtute d. clausulæ quatenus non tollatur ius quæsitum, videtur præseruari, vt nouissime conclusit Rota in vna Oxomen. Capellanię de Soron coram R. D. Raynaldo Petricio de mense Iunij. 1539. quæ de plano procedunt quando ius opponendi competit vigore alicuius constitutionis, vel ordinationis, secus vero, vbi nulla esset constitutio sed simplex vsus se opponendi, nam talis oppositio non dat ius, &c. hæc Sarnen. consonat Cosmas Philiarchus de offic. Sacerdotis. 2. p. lib. 4. c. 23. & faciunt dicta infra 7. p. c. 15.

63 Sed verius est istud ius † solum esse considerabile respectu Ordinarij, & inferiorum Papa, qui non possunt illi derogari. Puteus d. decis. 235. Crescen. decis. 7. de iure patro. nu. 2. & Rota in vna Toletana Scholastrię de Alcala, 22. Maij. 1592. coram D. Orano statim adducenda, & in Placentina Cantoriæ. 24. Octo
64 bris. 1594. infra adducta, nu. 81. & ad effectum, † vt in gratia de vacaturo esset facienda mentio de tali iure;

iure, Puteus d.decis.235.& d,decis.264.quæ ait non
tamen esse in ea necessariam derogationẽ regulæ,de
non tollendo iure quæsito,quia loquitur de iure ra-
dicato,& incorporato,seu iure perfecto,& de præte
rito quæsito, & retro in d. Toletana Scholastriæ.
65 Non autem est considerabile ad effectum, † vt per
dictam clausulam,dummodo non sit alteri ius quæ-
situm,cẽseatur præseruatum,nec vt de eo debeat fie
ri mentio in gratia de vacante, nam oppositio assi-
milatura cceptationi, cum pendeat ex facto se oppo
nentis,& sit in mera facultate,& voluntate illius,si-
cut acceptat. Cassad.d.decis.18.nu.2. Puteus d.decis.
235.nu.3. Crescen.d.decis.7.vbi fuit resolutum clau
sulam,dummodo alteri non sit ius quæsitum,positã
in noua prouisione non præseruare ius illius,qui so-
lus erat de genere,& nomine testatoris,& præsenta-
ri debebat secundum tenorem fundationis, non ta-
men fuit præsentatus,& tale ius nõ dici ad rẽ cõside-
rabile,vt per presentationẽ,vel electionẽ,&c.& Mo
hed.decis.1. de Præbend. & 34.eodem tit.quæ est ad
finem libri alias 22. & 23. vbi fuit resolutum, quod
per oppositionem factam per opponentes se ad Ca-
nonicatus Doctorales Hispaniæ, & per receptionẽ
per Capitulum factam non acquiritur ius ad rem
considerabile,quod impetrans Canonicatum tenea
tur facere mentionem in impetratione de opposi-
tione, & de tali iure, & Rota in vna Calagurritana
Beneficij de Arcaya.28.Iunij.1591.coram D.Sera-
phino infra adducta parte sequenti cap.1.nu.527.ad
66 finem & in d. Tolletana Scholasttiæ, quæ sic ait † Do
mini tenuerunt Franciscum Herrera super vacatio-
ne Scholasttiæ,de qua agitur,audiendum,quia,cum
habeat qualitates ad illam obtinendum,à statuto re
quisitas,potuit ad vacantem se opponere. itaque ex
oppositione ius sibi fuit ad illam acquisitum. Cassa-
dorus decis.18. nu.4.de Præbend. Sarnen.super reg.
de non tollendo iure quæsito,q.1.num.10.vers.nam
per illam solam oppositionem. & hoc manifestum
fit, quia in gratia de vacaturo necessario de tali iure
ex oppositione acquisito fieri mentionem oportet,
vt per Puteum decis.235.lib.2. sed tanto magis,quã
do non agitur contra prouisum Apostolicum,vt est
casus noster, sed contra eum, qui ius ab Ordinatio
fuit assecutus;nam huic certum est facultatem dero
gandi statutis Ecclesiæ non competere, Puteus dec.
235. nu.3. & 4. neque in contrarium facit quod vo-
luit Mohedan. decis.22.& seq.nempe ex oppositio-
ne non competere opponenti aliquod ius considera
bile in re,vel ad rem,quia loquitur in diuersis termi
nis, videlicet ad effectum, ne taciturnitas illius in
gratia de Beneficio vacanti possit causare surreptio-
nem, non autem quando statutum adest, per quod
tribuitur ius opponenti, Puteus dec.253.lib.3. Ant.
Aug. in epitome tit. de prouisione & oppositio.§.1.
67 Et idem fuit resolutum † in causa Placentina Can
toriç.31.Ianuarij.1594.coram D. Arrigonio,in qua
Domini tenuerunt,quod ex oppositione,& requisi-
tione Mathæi de la Pila Canonici Placentini ad Cã
toriam vacantem,non fuit acquisitum ius,de quo in
gratia Apostolica D. Didaci de Aguilera esset faciẽ
da mentio, & per quod eius gratia posset dicit nul-
la,etiam stante statuto fundamentali dictæ Ecclesiæ
a Papa confirmato, & quod Dignitates vacãtes pro
viderẽtur Canonicis dictæ Ecclesiæ,quibus nihil ob
staret de Canonicis institutis ex Cassadoro. d. decis.
18.de Præbendis,Mohed.decis.22.& 23.Puteo 235.
lib.2. Gomez.d.quæst.1. num 10. Anton. August.in
repertorio, tit. de Præbend. §. de oppositione; nec
obstat decisio Putei.235. lib.2 & 253. lib. quia illa
prima procedit in gratia de vacaturo,secus in gratia
de vacante,vt in proposito,in qua est diuersa ratio,
vt ibi dicitur; in secunda vero vltra oppositionem
fuit processum ad plura alia, per quæ fuit ius quæsi-
tum,vt ibi dicitur, quasi non esset processum,ius nõ
quæreretur ex sola oppositione vt ibi dicitur. Idem
68 etiam fuit tentum in vna † Calagurritana de Iocano.
15.Maij.1600.in qua fuit resolutum,sententiam po
steriorem esse validam non obstante defectu iurisdi-
ctionis apposito ex eo,quod Nuntius nõ haberet fa-
cultatem committendi causas Beneficiales,nam fuit
dictum hanc causam non esse Beneficialẽ, quia Ga-
spar.vti præsentandus pretendebat sibi debitum es-
se Beneficium,non autem petebat illud tan quã suũ,
Bald.in authen.litigiosa,num.1.C.de litigios.& quã
do lis est super præsentatione,cui aliquis se opponit
ad impediendam institutionem, causa non dicitur
Beneficialis,vt fuit dictum coram Oradino in causa
Aretina de Ragusim.24. Aprilis.1559.quam allegat
Lance. de attentatis cap.4. in præfat.num.489. &c.
Nec obstare, quod ille sit filius patrimonialis, & se
opponat, quia per oppositionem non acquiritur
ius ad rem, nec in re super Beneficio, ita vt possit
illud petere tanquam suum,vt in d.Placent. Canto-
riæ,& cap. Et tradit post hæc Gonçalez gloss.9.§.1.à
num.88.
69 Ex qua decis.† Placentina,& d.decis.Put.253.ap-
paret, id intelligi,nisi vltra oppositionem oppositor
iustificauerit qualitates necessarias, & requisitas per
constitutionem, seu priuilegium,ita vt censeatur ab
illa vocatus, & sola prouisio deficiat, nam tunc ex
tali oppositione, & verificatione qualitatum esset
ipsi quæsitum ius considerabile, de quo in prouisio-
ne aduersarij erat facienda mentio, & oppositio in
isto casu magis assimilaretur præsentationi, seu ele-
ctioni,quam acceptationi,&c. Et consequenter esset
præseruatum per d.clausulam,dummodo non sit al-
teri ius quęsitum,& haberet locum d.regula de non
tollendo iure quæsito. Vt fuit resolutum in d.decis.
Putei 253. li.3. in vna Burgen.Canonic.& Præben-
dæ Doctoralium de anno. 1549. de qua est cons.51.
70 Mandosij,† qui ait,quod ex oppositione competen-
te ex aliqua constitutione vel priuilegio acquiritur
ius considerabile,vt non tollatur per clausulas gene
rales rescripti,& sit reseruatum per clausulam,dum
modo alteri non sit ius quæsitum, in fine tamen re-
fert Rotam dixisse simplicem oppositionem non
esse considerabilem,sed,quia vnus tantum se oppo-
suit, & verificauit esse in casu priuilegij Sixti IIII.
illud ius esse considerabile, & tradit Gonçalez sup.
nu.92.& seqq.
71 Vnde,si essent plures † oppositores,qui verificasset
qualitates necessarias, nulli esset ius quæsitum con-
siderabile, sicut dicitur de patronis plures præsentã
tibus, quibus nullum ius acquiritur ad rem vt per
Mohed.d.decis.1.& diximus supra tit.13.Gonçalez
vbi proxime,qui nu.94.ait fuisse decisum in vna Ca-
lagurritana Beneficij de Ocon, 16. Iunij.1703.corã
D.Otimbergo,quod per sententiam declaratoriam
factam ab Ordinatio continentem Beneficium pa-
trimoniale esse debitum N. vti magis idoneo etiam
ante præsentationem, & institutionem postmo-
dum faciendas acquiritur ius ad rem considerabile,
ex quo iam erat magis idoneus ab examinatoribus
repertus.
72 Vnde etiam in terminis † d.decisionis 7. Crescen.
videtur,quod si ille,qui erat solum de genere,& no-
mine,& debebat præsentari secundum fundationẽ,
id verificasset ante obtentam nouam prouisionem,
per ad-

per aduersarium, aliter dicendum esset, nempe quod esset ei quæsitum ius considerabile, de quo non solum esset facienda mentio in noua prouisione aduersarij, sed etiam esset præseruatum per dict. clausulam, dummodo alteri non sit ius quæsitum, & haberet in eo locum dict. regula. de non tollendo iure quæsito.

73 Quinimmo in terminis † d. decisionis Crescentij, etiamsi ille, qui erat de genere, & nomine, nondum id verificasset, videbatur necessaria mentio non solum de lite, sed etiam de tenore fundationis, vt ibi factum est, quamuis non esset necessaria derogatio d. regul. de non tollendo iure quæsito, nec præseruaretur per illam clausulam, dummodo alteri non sit ius quæsitum, iuxta supradicta, alias enim non censetur Papa velle derogare fundationi etiam in gratia de vacante.

74 Et ita fuit resolutum in vna † Vlisbonen. Prioratus. 4. Iulij 1601. coram D. Seraphino, vt in decisione sequenti. Fuit conclusum locum esse sequestro; primo, quia possessio capta per D. Matthæum Fernandez fuit capta pendente appellatione à decreto Ordinarij cap. non solum. de appellatione lib. 6. & c. vt lite pendente, eodem lib. nam, licet Princeps non attentet, vt per Egidium decis. 249. in fine, tamē possessio vigore gratiæ capta post appellationem, seu post inhibitionem est attentata, Modernus de attentatis p. 2. cap. 4. in præfatione num. 7. cum alijs, quod maxime procedit stante, quod gratia erat surreptitia, cum non fuisset narrata lis, neq; narratum Beneficium esse debitum certo generi personarum in fundatione, prout constat ex priuilegio, & tribus sententijs alias in Rota antiqua latis, quo casu gratia Papæ, non facta de hac re mentione, est nulla, Rot. in antiq. decis. 102. Æneas de Falcon. quæst. 3. nu. 22. Puteus decis. 235. nu. 2. l. 2. non obstant, quæ ex aduerso deducta fuerunt, & primo, quod deducitur fuisse processum iuxta formam præscriptā à S. Concilio Tridentino, quia præterquam quod non tuetur attentationem, decretum illud, quod habetur sess. 24. cap. 18. de reform. non procedit, vbi in fundatione fuit data diuersa forma, quæ est obseruanda, vt patet ex resolutione S. Congregationis; nec obstat, quod dicitur in actis non constare de possessione capta per Matthæum, ex quo processus ille non est in forma probanti, quia dato & non concesso, quod ita res se habeat tamen non ideo excluditur, quin sit apponendum sequestrum immo facilius debet concedi si possessio vacat, ne interim dilapidentur fructus Prioratus, & ex his conclusum pro sequestri appositione. Accedit dec. Cęsaris de Grassis 97. n. 6. & 91. n. 1. & 2.

75 Et quod diximus † nu. 65. huiusmodi ius ex oppositione competens non esse considerabile, vt de eo debeat fieri mētio in gratia de vacante, videtur procedere, quando huiusmodi ius, & oppositio competit ex statuto, consuetudine, vel priuilegio; & ita loquuntur decisiones ibi citatæ, & numeris sequentibus; secus in fundatione, quæ est magis fauorabilis, & cui non ita facile cēsetur per Papam derogari ad tradita infra 6. p. cap. 1. à nu. 118.

76 Præterea circa d. decisionem † Calagurritanam de Iocano, quatenus dicit non esse causam Beneficialem quando quis se opponit prætendens sibi vti præsentando, vel alias Beneficium esse debitum, & consequenter Beneficium nō fieri litigiosum, quod etiam alias fuit resolutum in alia Calagurritana de

77 Curatu † coram D. Oriolen. 27. Martij nempe quando opponitur in præsentatione, præsentatū non esse instituendum, causam non dici Ecclesiasticam ex Lancellotto d. nu. 489. quia causa non dicitur Beneficialis quando quis petit Beneficium tanquam sibi debitum, sed tanquam suum, aduerto † id non videri

78 verum, nam quamuis in profanis solum dicatur res litigiosa, de cuius dominio quæstio mouetur, vt in d. authen. litigiosa. C. de litigiosis, tamen in materia Beneficiali causa dicitur Beneficialis, & Beneficium litigiosum, non solum quando est quæstio, cuius sit Beneficium, & ad quem pertineat, seu quando quis illud petit tamquam suum, sed etiam quando litigatur super iure ad rem, & Beneficio conferendo principaliter, vt patet ex cap. 1. vt lite pendente in 6. ex quo Beneficium, vt litigiosum per litem inter electos, seu præsentatos, qui non petunt nec possunt petere Beneficium tamquam suum, sed tanquam sibi debitū, & quando ex mandato de prouidendo quis petit beneficium sibi conferri, & assignari in contradictorio iudicio cum intruso, seu alio ius prætendēte, clarum est causam esse Beneficialem, & Beneficiū litigiosum, & hoc forte vult Baldus in d. authen. litigiosa, num. 1. ibi, extra eius dictum factum est casus in cap. 1. extra. vt lite pendente. lib. 6.

79 Et quod dicit d. decisio. Aretina de † Ragusin. & cum ea Lancell. d. nu 489. accipiendum est quando quis solum se opponit, ne pręsentatus instituatur nō petens Beneficium tanquam sibi debitum, seu tanquam suum, secus vero quando quis se opponit petens Beneficium tamquam sibi debitum ex fundatione, vel alias, seu tamquam suum, & faciunt tradita infra 11. parte cap. 3. à num. 75. & ita tenendum est, quicquid dicat Gonçalez §. 2. proœm. num. 78.

80 Quod autem diximus ex oppositione, † & verificatione qualitatum per oppositorem facta, esse ipsi quæsitum ius considerabile, accipiendum est quando illa verificatio facta est legitime, & seruato iuris ordine, ac secundum formam constitutionis, non alias, vt fuit resolutum in d. Placētina Cantoriæ 24. Octobris 1594. coram D. Seraphino, vt in sequenti decisione. Cum in gratia Didaci apposita clausula, dummodo tempore datæ præsentium non sit alicui ius quæsitum, fuit per Matthæum oppositum tempore datæ gratiæ iam fuisse sibi ius quæsitum ratione oppositionis, seu requisitionis suæ, super quo ar. Domini proponente R. P. D. meo Angonio resoluerunt non fuisse ex sola oppositione, seu requisitione ius aliquod considerabile quæsitū Matthæo, etiam stante statuto Ecclesiæ Placentinæ. Cassadorus decis. 18. quæst. 3. de probation. cum alijs allegatis in decisione, verum quia vltra oppositionem allegatum fuit pro Matthæo, fuisse ad plures alios actus processum, dubitaui, an simul cum oppositione concurrant alij actus, & tales, ex quibus fuerit ius quæsitum Matthæo? & fuit omnium Dominorum consentiente opinione decisum non adesse tales actus, ex quibus fuerit ius quæsitum Matthæo; cum enim maior pars eorum proueniat ab ipso solo Matthæo, res dicitur remanere in simplicibus terminis acceptationis, per quam non dicitur quæsitum ius, vt per Rotam 17. de Præben. in nouis late Cassad. d. decis. 18. de Præben. Felin. post Card. & alios, quos allegat. in c. causam, quæ, n. 26. de rescrip. Sarnen. de iure quæsito non tollendo, q. 1. nu. 30. ideo vt dicatur ad hunc effectum ius quæsitum, necesse est, vt ex parte collatoris deueniatur ad aliquos actus prout in dec. Putei. 253. lib. 3. neq; hæc decisio suffragatur Matthæo prætendenti, ex parte collatorum fuisse deuentum ad plures actus, & ad collationem, nam Puteus loquitur quando illi actus gesti fuerunt seruato iuris ordine, & secundum formam à sta-

tuto traditam, at in caſu, de quo agitur, omnia fue-
runt nulliter geſta, & non ſeruata iuris, nec ſtatuti
forma, ideo nihil operantur. cap. non præſtat. de re-
gulis iuris in ſexto Rebuffus ſuper regula de infir-
mis gloſſa. 13. in princip. nullitas vero in eo conſi-
ſtit, quia, cum poteſtas conferendi eſſet penes Epiſ-
copum, & Capitulum tam ſecundum ſtatutum, quã
de iure communi, Caſſad. deciſ. 22. de Præbend. neq;
ab eis eſſet abdicata hæc poteſtas, cum Epiſcopus
nunquam abſolute negauerit ſe velle conuocare Ca
pitulum, vel conferre Dignitatem, immo id tãtum
ex iuſta cauſa diſtulerit, vt audiret Petrum reſerua-
tarium fructuum in iuribus ſuis, & tempus conferẽ-
di, quod eſt ſex menſiũ, non laberetur, ita vt pericu-
lũ eſſet, ne poteſtas expiraret, & ita cũ nulla adeſſet
Epiſcopi, & Capituli mora, aut negligentia, vtique
nõ poterant Archidiaconus de Medellin, & alij duo
Canonici facere collationẽ Matthæo, non enim ta-
lis facultas ad eos erat deuoluta; quod eo magis eſt
dicendum, quod in eodem Capitulo, quod fuerat ab
Archidiacono de Truxillo congregatum ad conſul-
tandum, an eſſet parendum inhibitioni Epiſcopi,
qui inhibuerat, ne Capitulum congregaretur ad ef-
fectum prouidendi de Beneficijs vacãtibus per obi-
tum Franciſci, inter quæ erat hæc Dignitas, de qua
agitur; tunc maior pars obtinuit eſſe parendum mã-
dato Epiſcopi vti iuſto, & nihilominus Archidiaco
nus, & alij duo Canonici deuenerunt ad illum actũ,
cæteris contradicentibus nulliter, & de facto. ad no-
tata per Abbatem in cap. cum nobis, nu. 9. de elect. &
ibi Innoc. nu. 11. Butr. nu. 32. non obſtat, quod dici-
tur conſtare, & conſtitiſſe de habilitatibus Matthæi,
quia non fuit ad hoc legitime proceſſum ſeruata for
ma ſtatuti, & licet non poſſet Epiſcopus vbi certo
generi perſonarum debetur Beneficium, illis præiu-
dicare; talis prouidendo, tamẽ ſecus eſt in Papa, qui
eſt abſolutus dominus omnium Beneficiorum. Cre
ſcen. deciſ. 7. de iure patron. neque obſtat, quod facta
nominatione, & requiſitione, collatio ſit habẽda pro
facta ex quo nõ ſtat per eũ, cui fieri debet l. iure ciui-
li. de condit. & demonſtrat. & hoc ſufficiat, vt Papa
dicatur præuentus in conferendo, iuxta ea, quæ tra-
dit Rebuffus de pacificis poſſeſſoribus, nu. 312. quia
præterquam quod loquitur in terminis concorda-
torij, ſuper quibus adeſt particularis prouiſio circa
hanc requiſitionem, id procedit, vbi collator ſine ali
qua iuſta cauſa denegat collationem facere, quod
non adeſt in caſu iſto in quo nũquam denegata fuit
collatio, ſed tãtum dilata ex cauſa, vt per illum actũ
nemini fieret præiudicium. Vltimo non obſtat de-
ciſio Putei 235. lib. 2. quia loquitur in alijs terminis,
nempe ad effectum, vt de ſtatuto fieri debeat men-
tio in imperratione; & hæc doctrina bene colligitur
in fine deciſionis, vbi reſpondet deciſioni 18. Caſſa-
dori, & ita fuit concluſum, pro non iure Matthæi.
81 Ex prædicta reſolutione † infertur ad oppoſitio-
nes, quæ fiunt ad parochiales vacantes ex decreto S.
Concilij Trid. ſeſſ. 24. de reform. cap. 18. & conſtitu-
tione Pij V. & videbatur per oppoſitionem non ac-
quiri ius conſiderabile ad Parochialem ante appro-
bationem, neque etiam poſt approbationem ab exa-
minatoribus factam, ſi plures ſunt approbati, quam
uis Epiſcopus ex eis debeat eligere quem cæteris ma
gis idoneum iudicauerit, & alias dignior prætermiſ
ſus poſſit appellare a mala electione ex d. decreto
Concilij, & conſtitutione Pij V. electum vero ex ap
probatis tanquam magis idoneum ab Epiſcopo at-
que eũ, qui ſolus eſt approbatus, quia alij non ſe op-
poſuerunt, aut non fuerunt approbati, habere ius
conſiderabile ad Parochialem, cum illi, & non alte-
ri collatio Eccleſiæ ſit facienda ab eo, ad quem ſpe-
ctabit eam conferre iuxta dictum decretum Conci-
82 lij. † Et quod per nominationem dignioris, ſeu ele-
ctionem factam per Epiſcopum præmiſſo concur-
ſu, quæratur illi ius ad Parochialem tradit Nauarr.
conſ. 11. de reſcript. & Zerola 1. par. verb. Beneficia.
§. 5. 4. dub.
83 Nihilominus tamen iuxta dicta † infra p. ſeq. c. 7.
à num. 83. dicendum videtur, quod quando collatio
Parochialis ſpectat ad ipſum Epiſcopum facientem
concurſum, approbatus etiam ſolus, aut ex approba
tis electus ab Ordinario, non habeat ius ad Parochia
lem abſolute, ſed ſolum ex ſuppoſitione, quod Epi-
ſcopus velit conferre; quando vero collatio Paro-
chialis ſpectat ad Papam, vel alium, ille, qui ſolus eſt
approbatus, vel ex approbatis electus ab Ordinario,
videtur habere ius conſiderabile ad Parochialem ex
dict. decreto Concilij, & d. deciſ. Putei 253. lib. 3. dũ-
modo infra quatuor menſes ſignificetur Papæ vel
collatori iuxta d. conſtitutionem Pij V. vnde iſtud
84 ius cenſebitur præſeruatum † per d. clauſulam dum-
modo non ſit alteri ius quæſitum, & in eo habebit
locum d. regula de non tollendo iure quæſito, quic-
quid poſt hæc dicat Gonçalez gloſ. 6. num. 119. &
gloſ. 9. §. 1. num. 94. nec deciſiones Rotæ, quas alle-
gat id dicunt.
85 Et hoc videtur procedere † etiamſi concurſus ap-
probatio, & electio ordinarentur à principio ad col-
lationem faciendam per ipſum Epiſcopum, quia
forte ignorabat reſeruationem, vel alias, & etiamſi
de facto collatio per eum ſit facta, niſi prouiſus ſciẽs,
vel ſcire debens reſeruationem cœperit, vel retinue-
rit poſſeſſionem Parochialis, & adminiſtrauerit, vel
fructus perceperit, & ſic amittat ius; iuxta cap. aua-
ritiæ. de elect. in 6. & dicta infra 11. pat. cap. vlt. dub.
86 vlt. num. 215. & cap. ſi Beneficia † de Præben. in 6.
quia fieri hac, vel illa intentione, & fine, & etiam col
lationem fuiſſe factam ab Ordinario, parum videtur
referre, dummodo in ſubſtantia, & effectu ſit ſerua-
ta forma Concilij, & conſtitutionis Pij V. facit lex
2. C. communia delegatis. in fine ibi, nos enim non
verbis, ſed ipſis rebus leges imponimus, & facit de-
ciſ. Rotæ in cauſa Volaterrana Parochialis 20. Maij
☞ 1591. coram D. Gypſio, in qua fuit reſolutum, pro-
pter erroneam expreſſionem factam in edicto, quod
Parochialis erat reſeruata, non eſſe locum reſerua-
tioni, nec conſtitutioni Pij V. quia talis expreſſio tã-
quam non neceſſaria non vitiat. l. teſtium C. de teſti-
bus, &c. Alias ſequeretur, quod ſi in edicto dicere-
87 tur, † Parochialem ſpectare ad collationem Ordi-
narij, ſeu vacaſſe in menſe Ordinarij, vel è contra di
ceretur Parochialem vacaſſe in menſe reſeruato, ſeu
alias eſſe reſeruatam, & ſic facto concurſu, & exami-
ne, poſtea compertum eſſet non eſſe ita, vt in edicto
dictum eſt, non poſſet Ordinarius virtute illius con
curſus, & examinis vlterius procedere, ſed eſſet opus
nouo concurſu, & examine; quod non videtur di-
88 cendum. † Nec decretum reſeruationis tollit & irri-
tat concurſum, & approbationem, ſed ſolum colla-
tionem, & inde ſecuta, vt conſtat ex d. decreto Con
cilij, & conſtitutione Pij V. & dicetur infra 9. part.
cap. 2. à nu. 153. & facit optime textus in cap. ſi con-
firmationem de elect. in 6.
89 Quamuis Rota in vna † Dertuſen. Parochialis de
Tiuiſa per tres deciſiones, & ſententias aliud volue-
rit, vt in deciſionib. ſeqq.

12. Febru. 1693. coram D. Penna.

90 REseruauerat † Fel. record. Greg. XIIII. die. 5. Decē. anno. 1590. omnia Beneficia cum cura, & sine cura post quintam diem & per totum d. annum. 1590. vacantia, vt apparet ex regula 8. Cancellariæ eiusdem Pontificis; & cum die 27. eiusdem mēsis Decembris vacasset ista Parochialis oppidi de Tiuisa Episcopus Dertusen. appositis edictis, & facto concursu, ad quem inter cæteros comparuerunt Franciscus Virgilius Tarraconen. & Raymun. Iorda Dertusen. ambo decretorū Doctores die. 12. Ianuarij 1591. declarando Parochialem Francisco fore conferendam, eodem tempore pure, & simpliciter etiam per bireti impositionem eidem Francisco eam contulit, qui die proxime sequenti vigore collationis sibi factæ, tamquam Rector in manibus Episcopi Fidei professionem faciens, & die 15. in veram, & realem eiusdem Parochialis possessionem immissus, saltem vsque ad 24. diem Ianuarij actus rectorales exercuit. Interim Ordinarius habita forsan notitia prædictæ reseruationis sub die 12. Ianua. 1591. litteris quibusdam certificatorijs, ad Papam directis asserens se ideo Parochialem Virgilio contulisse, quod reseruationem ignorasset, paratum se obtulit suæ Sanctitatis mandatis obedire, & Virgilius literas suæ approbationis infra quatuor menses iuxta constitutionem Pij V. de prouisione Parochialium in Datariæ libro die 17. Aprilis. 1591. præsentando de Præfata Parochiali sibi prouideri petebat. Cęterum, quia paulo ante Raymundus die. 17. Martij. 1591. eandem Parochialem tanquam reseruatam à sede Apostolica impetrauit, dubitaui, an Francisco competeret ius ita, vt Parochialis sibi foret adiudicanda; & Domini non competere responderunt, primum non ex collatione Ordinarij, quia ei obstabat Papalis reseruatio cum decreto irritanti. cap. 2. & c. dudum de Præben. lib. 6. Rota decis. 1. num. 4. de rerum permutat. in nouis. Simoneta tract. de reseruatio. quæst. 48. num. 1. & quæst. 79. num. 4. quo Papali decreto ligantur etiam ignorantes cap. 1. de concess. Præbend. leg. 6. cap. quodam. §. fin. versicul. prima enim collatio, vbi id annotat. Ioan. Andr. de Præbend. lib. 6. & Clemen. 1. vbi glos. verb. attentari de concess. Prębendæ. Cassad. decis. 12. num. 5. super regulis. Simoneta de reseruatio. quæst. 96. Acorambonus decis. 19. lib. 1. Couar. in cap. Alma mater. de sententia excomm. p. 1. §. 10. num. 8. & seq. operatur præterea nullitatem actus contra tale decretum gesti. Cassad. decis. 1. nu. 1. de Præben. Couar. practicarum cap. 9. nu. 7. Felin. cap. 2. nu. 7. vers. 4. limita, de constitu. cum similibus cōgestis per Gabrielem, tit. de clausulis concil. 3. Nec concursu cum subsecuta examinatorum approbatione, & Episcopi electione dicebatur competere aliquod ius Francisco, vt competere videbatur ex dispositione Concilij Trid. sess. 24. cap. 18. §. peracto deinde examine; nam cum inibi Concilium vlterius procedendo constituat, vt perfecto examine ei, qui fuerit approbatus, & magis idoneus iudicatus, fiat collatio ab illo, ad quem spectabit eam conferre, & in casu proposito propter reseruationem collatio spectaret ad Papam, approbatio, & collatio Ordinarij nullum ius tribuere potuit, stante decreto irritante approbationem, & collationem Ordinarij inficiēte. Rota dec. 1. num. 4. de rerum permut. in nouis Par. consil. 49. l. 4. num. 22. & tametsi ex concursu, approbatione, & electione Ordinarij aliquod ius considerabile Francisco competere potuisset, illud amiserat, ex quo cœperat possessionem vigore collationis ab Ordinario sibi factæ cap. si Beneficia. de Præbendis lib. 6. cuius textus dispositio, quamuis scientes tantum afficeret; eo nomine Franciscum cōprehendere videbatur, qui non ante admiserat Parochialem, quam sibi fuisset intimatum breue de capienda possessione nomine Camerę obtentum per Raymundum post multos menses elapsos à tempore reseruationis Papalis, cum non esset verisimile eum tunc reseruationē ignorare, quod vel ex ipsius Ordinarij literis ad Papam directis nō obscure colligi videbatur, qui propterea Parochialem se contulisse fatebatur, quia reseruationē ignorauerat; nam cum semper mensis Decēbris sit vnus de quatuor mensibus Ordinariorum, non fuerat necessarium talem præmunire executionem, & tamē, cum hæc agerentur die. 12. Ianuarij nihilominus Franciscus vigore collationis Ordinarij die 15. eiusdem possessionem Parochialis voluit adipisci; ad decisionem in causa Gerunden. sacristiæ die. 26. Maij 1967. coram Cota quam Domini vix pro genuina Rotæ decisione agnoscere dignabantur, respondebatur eam non omnino applicari huic themati, vbi non fuerat seruata Concilij Tridentini forma deputando œconomum cum congrua fructuum assignatione, donec à Papa foret de Parochiali prouisum, ad quem tanquam de beneficio reseruato collatio pertinebat, eodem modo dicebant Domini respondendum ad decisionem Putei 253. quæ incipit. dubitauit Dominus. lib. 3. nam propterea ibi ex oppositione fuerat ius considerabile acquisitū oppositori, de quo mentionem fieri oportebat, quoniam cōcursus fuerat factus ad eū effectū ab eo, qui conferre poterat, sed in hac causa concursus, & examen Francisci, vt euentus demonstrauit, non poterant dici facta ad effectum, vt Papa deinde cōferret, cum Ordinarius contulerit, & ideo ex illis tamquam ex pręambulis ad collationē a Papa faciendā non fuerat Francisco quęsitū aliquod ius considerabile, immo vero, si quod acquisiuerat, extinctū fuerat per collationē. Ordinarij ad quā actus pręcedentes videbantur ordinati. Præterea cū decisio Putei loqueretur solum ad effectum, vt d. iuris mentio fieri deberet, ex eo non poterat huic facto applicari quod ex serie & narratione totius causæ, expositæ fuerant Papæ omnes illius circunstantiæ. Illa quæ obijciebantur contra prouisionem Raymundi tanquam aliena à pręsenti disputatione, in qua solū quærebatur de iure a Frācisco prætenso, non indigere responsione Domini censuerunt, & ita fuit conclusum nullum competere ius Francisco, nec ei Parochialem adiudicandam.

In eadem, decimo nono Junij 1585. coram D. Lita.

FVit resolutum stādum esse in decisis sub die 12. Februatij 1593. coram D. Penna rationibus, de quibus in ea, & ad illud, quo præcipue nituntur informantes in hac positione, pro D. Francisco Virgilio, quod licet decretū irritans appositum in regula reseruatoria inficiat collationem Ordinarij, & omnia inde secuta, non tamen annullat concursum, & approbationē in eo factam, per quem ius prætenditur quæsitū ipsi Francisco in tantum, vt ei, & nō alteri sit facienda collatio iuxta dispositionē Concilij Triden. sess. 24. cap. 18. & constitutionis Pij V. super modo, & forma prouidendi de Parochialibus, fuit per Dominos responsum non posse Franciscū hoc in casu reuocari dispositione d. Concilij, & consti-

tutionis, tum quia non apparet obseruatam fuisse formam a d. Concilio, & constitutione traditam ad l. auxilium. ff. de minor. glos. fi. in cap. constitutis. de appellat. Par. cons. 47. nu. 59. & 61. l. 1. & quod non fuerit seruata forma Concilij ex eo conuincitur, quod collatio per Ordinarium eidem statim facta fuit simpliciter, & absque aliqua protestatione, & vlterius eidem tradita fuit realis possessio d. Parochialis, aliquo in œconomum non deputato cum assignatione congruæ, donec collatio ipsa fieret per Papam, ad quem de iure spectabat, vt disponitur in d. Concil. cuius quidem forma ad vnguem erat obseruanda, cum de iure per æquipollēs adimpleri nō possit, vt alias fuit dictum in illa Volaterrana Parochialis 20. Maij 1591. coram D. Gipsio, tum etiā, quia ex prædictis, collatione scilicet Ordinarij, admissione, professione fidei & traditione possessionis absq; aliqua reseruatione, aut protestatione factis post dictū concursum, & approbationem satis clare colligitur concursum ipsum fuisse ordinatum, ipsāque approbationem admissam fuisse dumtaxat ad effectum collationis Ordinarij. ad textum in §. Pauonum, de rerum diuis. in l. vxori. §. fi. de leg. 3. cum alijs per Decianum, consil. 18. num. 350. lib. 1. quod cōprobatur ex eo, quod si Ordinarius tempore collationis ignorabat reseruationem, prout per informantes pro ipso Francisco prætenditur, impossibile idcirco est, quod concursum admiserit Ordinarius, prædictumque Franciscum approbauerit etiā ad effectum, vt eidem fieret collatio per sedem Apostolicam, vt de beneficio reseruato cum animus ad ignorata non applicetur. l. sicut certi, & l. si cum in vtero. C. de testamen. Milit. l. si hęres institutus. ff. de acquirenda hereditat. cum alijs, per Corneum cons. 273. num. 5. lib. 4. vnde, cum actus hominis non operetur vltra voluntatem eius l. qui reipublicæ, & l. qui iniuriarum. ff. de iniurijs, &c. si sacerdos. de offic. Ordinarij. sequitur propterea, quod ex d. concursu, & approbatione non potest dici aliquod ius quæsitum Francisco Virgilio, ad effectū, de quo agitur, nec literis certificatorijs Ordinarij datis, vt prætenditur sub die 12. Ianuarij 1591. & sic per diē ante impetrationem Raymundi iuuari potest ipse Franciscus Virgilius, tum ex prædictis, tum quia prædictæ literæ maxima suspitione antidotæ non carent ex deductis per informantes pro D. Raymūdo, & ex eo, quod sub die decimo quinto eiusdem in executionem collationis Ordinarij immissus reperitur Franciscus ipse in possessionem realem d. Parochialis, quod, vt omnibus patet, de directo repugnat effectui dictarum literarum. ideo, &c.

In eadem 24. Nouembris 1595. coram D. Corduba.

92 IN hac tertia instantia fuit resolutum, † confirmādas esse duas sententias Rotales ad fauorem Raymundi non obstantibus, quæ de nouo adducebantur, fundamentis, quorum præsuppositum factum, quod esset ius quæsitum Virgilio ex approbatione Ordinarij in concursu facto ad Parochialem, de qua agitur, & de illo erat facienda mentio in gratia Raymundi iuxta decisio. Putei. 253. l. 3. Domini dixerūt iure non subsistere: nam cum præparatoria non sit in consideratione, quando adest præparatum, sicuti non attenditur modus quando habetur effectus. l. cum seruus. de verb. oblig. l. si mater. C. de institut. & substit. cum vulgaribus, tunc enim ius aliquod posset considerari ex approbatione, quando esset ordinata ad collationem, quæ non fuisset sortita effectū; cum tamen reperiatur confusa cum collatione, non potest seorsum attendi, vt de per se tribuat aliquod ius. Facile etiam tollebatur obiectum contra resolutionem vltimo loco factam, in qua fuit dictum non esse seruatam formam Concilij Trident. quia non fuit deputatus œconomus, quatenus opponebatur illam non esse de forma; Rota enim voluit ostendere nullitatem concursus non directi ad collationem Papæ, quo casu seruanda sunt disposita per Concilium. Minus obstabat fundamentum adductum ex cap. si confirmatum. de elect. in 6. vbi infirmatur cōfirmatio electionis, non electio, quia illud procedit, quando nullitas vnum comprehendit, & non aliud, quæ recipiunt separationem, vt dicitur de institutione, qua annullata remanet præsentatio, vt fuit dictum in illa Toletana Parochialis coram D. Decano 3. Iulij præsentis anni, nullitas enim non inficit præsentationem, vel electionem, sicut in casu nostro inficitur vtrumque. Francus in d. cap. si confessionē. num. 2. nec subsistit, quod dicebatur potuisse fieri concursum iuxta Concilium ad effectum, vt approbato fiat collatio ab eo, ad quem spectabat de iure, hoc enim verum est, & procedit decisio 48. diuersorū p. 1. in impressis, sed nō fuit ita factum, vt constat ex postea gestis per ipsum Ordinarium, qui prouisum ad concursum admisit, & ipsum prouisum, qui acceptauit cum emissione solemnis professionis, ex quibus apparet d. concursum fuisse præordinatum ad effectum solius collationis Ordinarij. quæ allegabantur de ignorantia non intrant, cum regula comprehendat etiam ignorātes, ac inde non possit dici, quod si de illa, quam habuit Ordinarius, narratum fuisset Papæ, non concessisset. cap. 1. de concessione Præbendę in sexto & fuit resolutum coram R. P. D. Penna in hac causa.

CAP. IIII.

De commenda.

SVMMARIA.

BEneficium aliquando conceditur non in titulum sed in commendam, & quando dicatur concedi in tit. nu. 1.

Titulus hic accipitur pro quolibet modo legitimo obtinēdi Beneficia, nu. 2. licet alias multis modis sumatur. nu. 3.

Titulus verus, & iustus dicitur, si nihil vitij habet; alioquin cum colorem tituli habet, dicitur coloratus, nu. 4. & de titulis coloratis remissiue, num. 5.

In commendam conceditur Beneficium, cum datur alicui in custodiam, & administrationem, nu. 6.

Commenda est duplex, altera temporalis, altera perpetua, seu altera in vtilitatem Ecclesiæ, altera in vtilitatem commendatarij, nu. 7.

Inferior Episcopo non potest Beneficium commendare contra Hostiensem, & Cucchum à nu. 8. & seq. nisi habeat iurisdictionem quasi Episcopalem, nu. 12.

Nullus Ordinarius inferior Papa potest perpetuo commendare, nu. 13.

Cap. nemo. de electione in 6. solum loquitur in commenda Parochialium, de qua qui sint videndi, num. 14. & hodie est correctum ex Concilio Tridentino num. 15.

Alia Beneficia videntur posse commendari vltra sex menses etiam ad vitam per Ordinarios, nu. 16.

Sed hoc erit intelligendum de commendis factis in Ecclesiæ vtilitatem, & stante causa, nu. 17. & causa cessante reuocaretur,

tur, nu.18. immo, cum fiat causa custodiæ, non posset fieri perpetuo etiam in alijs Beneficijs à Curatis, sed ad summum donec prouideantur, nu.19.

Secus in commendis hodiernis ad vtilitatem commendatarij, quæ non sunt vere commendæ, nu.20. nec iure antiquo cognita. nu.21. nullo modo ab alio quam à Papa fieri poterunt, nu.22. nec etiam à Legato. nu.23.

Via commendæ inuenta est à Romanis Pontificibus ad hoc, vt qui non est habilis ad titulum, sit habilis ad commendã, vel vt Beneficium titulo commendæ cum alio incompatibili teneatur, & ad istum effectum, & non alium Papa dat beneficium in commendam, nu.24. & 25.

Sic Papa sæculari de regul. prouidet in commendam & contra num.26.

Quando Beneficium, seu Prioratus regularis datur in commendam perpetuam, non requiritur professio, numer.27. nec illud habens potest cogi, profiteri, sicut habens in titulum, nu.28.

Commenda sola vim habet dispensationis, nec requiritur alia dispensatio. nu.29. est enim collatio Papæ dispensatoria, nu.30. & commenda perpetua, & vnio temporalis sunt quædam palliatæ dispensationes, nu.31.

Dictum Gambari, quod Monasteria, & Dignitates non possunt commendari minoribus 15. annis, non potest procedere, nisi respectu Ordinarij nu.32.

Commenda non inducit incompatibilitatem, sicu titulus contra Sarnen. & alios. num.33. 34. & 35. quod non solum procedit in vno in titulum, & alio in commendam, sed etiam in duobus in commendam ante Concilium Tridentinum contra Hoiedam, nu.36. cum sequentib.

Hodie ex Concilio non possunt teneri duo Beneficia incompatibilia, per viam commendæ, nec vnum in titulum, & aliud in commendam perpetuam. nu.41. & 42.

Commenda ad vtilitatem personæ non est vere, & proprie commenda, immo censetur titulus, seu habet vim, & effectum tituli, nu.43. etiãsi sit temporalis num.44. & ideo de ea debet fieri mẽtio per impetrantẽ, sicut de perpetua. nu.45. & 46.

Quoad incompatibilitatem, & vacationem per assecutionem alterius incompatibilis, est differentia, etiam stante Concilio, inter commendam perpetuam, & temporalem. nu.47.

Huiusmodi comendatarij habentur, vt titulares, censenturque, & reputantur titulares, & ideo dispositio, & iura loquentia de titularibus, seu Prælatis habent locum in illis, nu.48. & sic possunt esse delegati Apostolici, & iudices sindonales designari, sicut titularis, in eos quæ delegatio sub nomine Dignitatis facta transiret. nu.49. 50. & 51.

Huiusmodi commendatarij non possunt remoueri magis, quam titulares, nec commenda reuocari, numero.52. quamuis secus sit in commenda ad vtilitatem Ecclsiæ, quæ potest ad libitum reuocari nisi sit facta ad tempus, & ante tempus fieret reuocatio sine prouisione Beneficij. nu.53. cum seq.

Commenda causa custodiæ non impedit prouisionem Beneficij, & sic ea durante, currit tempus prouidendi. nu.59.

An vacet Beneficium per obitum commendatarij & per commendam expiret reseruatio? nu.60. cum seq. referuntur sententiæ doctorum, & resoluitur negatiue.

Per commendam factam à Papa, siue ad vitam, siue ad tẽpus, Beneficium manet affectum, quamuis apud Gallos id nõ seruetur nu.68. 69. & 70.

Beneficia reseruata, seu quocumque modo affecta non cadunt sub expectatiua, & Rota reprobrauit consilium Socin. 32. nu.71. & 72.

Quod dicitur de commenda idem dicendum est de vnione ad vitam, vt ea dissoluta, Beneficiũ vacet, vt prius, & duret reseruatio, seu affectio secundum Rotam, cuius sententia est magis conformis Concilio, & declarationib. Sanctæ Congregationis, quam contraria sententia Cancellariæ, nu.73.

Sicut commenda, ita vnio facta à Papa de Beneficio vacante ad vitam inducit affectionem per appositionem manus numero.74.

Vnio facta ad vitam de Beneficio iam collato non inducit affectionem, licet secus sit in commenda. nu.75. & ratio differentiæ ponitur. nu.76.

De materia commendæ qui sint videndi. nu.77.

BEneficium aliquando conceditur non in titulũ,
1 † sed in commendam; in titulum concedi dici-
tur quando modo ordinario, & legitimo obtinendi
Beneficia cõceditur, & assignatur alicui, vt sit suum.
Vnde titul. hic accipitur pro quolibet modo legi
2 timo obtinendi Beneficia, Rebu. de pacif. † possesso-
rib. num.67. alias 53. Coras. de Benef. 1. p. c.6. nu.1. &
P. Greg. de Benef. c.49. nu.19.
3 Licet alias † multis modis sumatur titulus, vt per
glo. & in l. non est, C. familię hercisc. & in Auth. de
Eccles. tituli. in Rubr. & in c. dudum. 2. verb. titula-
tam, de elect. & post alios Mand. reg. Cancel. q.2.
4 Titulusque verus, † & iustus dicitur, si nihil vitij
habet, alioquin cum colorẽ, figuram, & apparentiã
tit. habet, coloratus dicitur, nempe quando processit
ab Ordinario collatore, seu ab eo, qui disponendi de
Beneficio potestatem habet, licet inualidus ob ali-
quem defectum recipientis, seu impedimentum ali-
quod, &c. D. in c. cum nostris. de concess. Preb. Cosm.
prag. sanctio. tit. de pacif. pos. §. 1. verb. coloratum,
Rebu. eod. tract. nu.42. alias 32. Cas. dec.7. & 11. su-
per reg. Sar. de triennali q.27. cum seq. Coras. d. c.6.
nu.2. Mandos. reg.16. q.27. & P. Greg. d. c.40. nu.19.
5 Et de titulis coloratis vltra eos vide † Pontanum
in tract. de spolio. l.2. cap.15. & latissime Mascard. de
probatio. con.1380. cum 9. seq.
6 In commendam vero conceditur † Beneficium,
cum datur alicui in custodiam, & administrationẽ.
commendare etiam nihil aliud est, quam deponere.
l. commendare. ff. de verb. significat. l. Lucius. 24. ff.
depositi c. ne quis arbitretur. 22. q.2. c.1. dispositio,
gl. in c. nemo. de elect. in 6. verb. commẽdare, Coras.
d. c.6. nu.4. Probus ad Monachum in d. c. nemo nu.
1. & post hæc Gonçalez ad regulam de mensibus gl.
5. §.8. nu.38.
7 Estque duplex commenda, altera † temporalis, al-
tera perpetua, seu altera in vtilitatem Ecclesiæ, alte-
tera in vtilitatẽ commendatarij, cum facultate dis-
ponendi de fructibus sicut verus Beneficiatus, vt D.
communiter tradunt.
8 Inferior autem Episcopo non † potest Ecclesiam
seu Beneficium commendare. Domin. in d. c. nemo
nu.14. & ibi Francus nu. 8. Fel. in c. auditis. nu.12.
de præscrip. Coras. supra. nu.3. Gambarus de officio
legati lib.4. rubrica de potestate legati in commen-
dando Beneficia. q.21. à nu.165. Cucchus in institu-
tionib. maior. lib.3. tit.6. nu.46. & Flam. Par. de resi
gnat. Beneficior. lib.7. q.10. nu.23. quãuis contrariũ
9 dicat † Hoieda de incõpatibilitate Benef. 2. p. c.4. nu.
6. citans Rebuf. de pacificis possessoribus nu.44. qui
id nõ dicit, nã verba eius, ab inferiore Episcopo, nõ
10 intelliguntur de inferiore † ab Episcopo, sed de Epis
copo inferiore Papa, Panor. enim, quem Rebuf. ci-
tat. in c. si constiterit. nu.2. de accusatio. ita loqui-
11 tur. † Et quicquid velit Cucchus supra nu.3. dicens
commendari Beneficium ad tempus posse nedum à
Pontifice Maximo, verum ab alio quouis Ordinario
inferiori conferendi potestatem habente, cuius ta-
12 mẽ sententia, † & Hoiedæ, potest procedere in infe-
riore habente iurisdictionem, quasi Episcopalẽ, qui
potest Beneficia cõmendare ad tẽpus, sicut Episco-
pus, vt contra Gambarum d. nu.165. docet Flores
q.24. nu.16. quo pacto etiam potest intelligi doctri-
na Rebuff. d. nu.44.

13 Nullus tamen† Ordinarius inferior Papa potest
perpetuo commendare, secundum Sarnen. d, regula
de triennali.q.5.ex d.ca.nemo, ex quo etiam ait Co-
ras.supra nu.4.quod commendare ad tempus sex mẽ
sium tantum lex permittit, & Æneas de Falcon. de
reseruatio.3.q.nu.11. ait, quod commendam perpe-
tuam nullus citra Papam facere potest, qui nihil al-
legat, & Cucchus supra num.4. dicit, quod in perpe-
tuum, aut quandiu vixerit is, cui commendatur, in-
fra summum Pontificem, aut eius Legatum nemo
commendare potest, quod etiam ait Zecchus de Be-
nefic.& pension. Eccles.c.7.nu.2.
14 At ille textus solum† loquitur in commenda Pa-
rochialium, de qua videndi sunt Pauinus de offic. &
potestate Capituli sede vacante 2.p.3.quæst. Rebuff.
in praxi tit.de commenda.nu.54. Mandos.reg.30.q.
3.nu.8. & Hoieda de incompatib.1.p.c.14.nu.3. &
15 hodie est† correctus ex S.Concilio Tridentino, vt Sa
cra Cong.declarauit his verbis. Commendæ quæ ad
sex menses in Ecclesijs Curatis fieri poterant ab Or-
dinarijs c.nemo.de elect. lib.6. amplius post Concil.
locũ non habent, cũ debeat in eis deputari Vicarius
ad formam c.18.sess.24. de quo infra. p.9.c.2.à n.21.
16 Vnde videtur, † quod alia Beneficia etiam per
Ordinarios possunt commendari vltra sex menses,
etiam ad vitam, c. qui plures.21.q.1.cap. dudum de
elect. Domin.& Francus in d.c.nemo.nu.3. Rebuff.
de pacific.poss.nu.58.alias 45.& in praxi tit. requisi-
ta ad collationem nu.16. Hoieda d.c.4.nu.7. Quin-
tanaduennas Eccles.lib.1.c.7.nu.7. & lib.4. nu.127.
& sentit glossa in d.cap. nemo. verb. Parochialem,
quam sequitur ibi Dom.sub nu.7.
17 Hoc tamen intelligendum † erit de commendis
factis in Ecclesiæ vtilitatem (per quas non datur li-
centia disponendi de fructibus libere, illosque con-
uertendi in proprios vsus) & stante causa, quæ tamẽ
18 raro erit, dandi in commendam† perpetuo. Gamba-
rus sup.n.159. & causa deinde cessante reuocaretur,
Gambarus ibi; hæc enim sunt veræ commendæ iux
ta d.sup.nu.6. de quibus accipienda sunt dicta iura, †
19 immo puto, quod, cum fiat causa custodiæ Ecclesię,
non posset fieri perpetuo etiam in alijs Beneficijs a
Curatis, sed ad summum donec prouideantur. ad
Mandos.d.reg.32.quæst.7.nu.4.
20 Secus in commendis hodiernis, quæ fiunt† ad vti-
litatem commendatarij cum facultate disponendi
de fructibus, sicut verus Beneficiatus, quæ non sunt
veræ commendæ, cum magis participent de vero ti
tulo, quam de deposito. Puteus decis.24.num.4.lib.
1. Quintanaduennas d.lib.1.cap.7.nu.7.
21 Nec iure antiquo inuentæ, aut cognitæ fuerũt, †
vt cum Castaneo recte tradit Sarnen. d.q.5. sed hoc
commendarum genus maioris nostri ignorabant,
vt inquit Thomas Campegius in tract. de commen-
dis Beneficiorũ, qui est to.15. p.2. tractatuũ nouorũ.
22 Vnde istæ commendæ nullo modo ab alio, † quã
à Papa fieri potuerunt. Æneas supra, & Gambarus
nu.162.& 163.
23 Nec etiam a Legato etiam de latere, † nisi habeat
à Papa specialem facultatem, quiequid dicat Cuc-
chus d. nu.4.& clare colligitur ex traditis per Sarnẽ.
d.quæst.5.& ex Mandos.reg 32.quęst.7.nu.5. vbi ait
commendam perpetuam, seu temporalem non in fa
uorem Ecclesiæ, esse collationem Papæ dispensato-
riam; & faciunt, quæ idem tradit. regu.19.quæst.10.
nu.5.& q.16.nu.4.
24 Pro quo aduertendum est viam commendæ † in-
uentam esse a Romanis Pontificibus ad hoc, vt qui
non est habilis ad tit. sit habilis ad commendam, vel
vt Beneficium tit. commendæ posset cum alio incõ-
patibili retineri, &c. vt tradit Gambar. sup.num.57.
& 60.& ad istum effectum, & nõ ad alium Papa dat
25 † Beneficium in commendam, alias frustra vteretur
verb. commenda, contra l.2. C. commun. delega. &c.
si Papæ, de priuil. li.6. ita Lãber. de iure patro. l.2.p.1.
q.6.art.14.n.15. Hoieda d.c 4.n.5.& Campegius su-
26 pra n.7.& sic Papa† sæculari de regulari prouidet in
cõmendã, & è contra, Rebu. d.tit. de commẽda. n.7.
27 Et quando Beneficium, † seu Prioratus regularis
datur in commendam perpetuam, non requiritur
professio. Stapbil. de literis gratiæ, tit. de expectati-
uis, 9. forma, n.5.& Mandos. de signatura, tit. de pro-
uisio. vers. Prioratus. Nec habens in commendam
28 Beneficium † regulare cogi potest profiteri religio-
nem sicut habens in tit. cogeretur, Cassad. decis. 32.
super reg. nu.8. Sarnen. in reg. de infirmis, q.13. vers.
præterea, Rebuf. de pacificis nu.59. alias 45. dicens,
quod hoc declarat Rubeus in tract. de commẽda, q.
8. nisi hoc in Bulla expressum fuerit, & Cucchus sup.
num.48.
Et commenda sola viam habet dispẽsationis, Re-
29 buf. d.tit. de commenda, nu.33.& tit. de† dispensatio
ne ad plura. num.18. nec requiritur alia dispensatio,
Probus ad Monachum in c. super eode præbend. in
6.n.15.& 16. vt enim dicit Mandos. d.reg.32.q.7.nu.
5. commenda perpetua, seu temporalis non in fauo-
30 rem † Ecclesiæ est collatio Papæ dispensatoria, &
commenda perpetua, & vnio temporalis sunt quæ-
31 dam † palliatæ dispensationes, Mandos. d.reg.32.q.
30.n.3.& Hoieda d.c.4.num.14. & nouissime Gon-
çalez sup.nu.6.
32 Vnde quod dicit Gambar. sup.n.110.† Monaste-
ria, & Dignitates, non posse commendari minori-
bus 25. annis, non videtur posse procedere ex dictis;
vel accipiendum est respectu Ordinarij de commen
da ad fauorem Ecclesiæ.
33 Vnde etiam nõ videtur verũ ꝙ tradit† Sar. d.reg.
de triennali.q.5. vers. hinc est quod hodie. ꝙ ex quo
hodie commendæ perpetuæ non sunt vere, & pro-
prie commendæ, sed adhærent magis ad naturam
collationis, & eri tit. inducunt incompatibilitatem
& notabiliter (inquit) probant moderni repetentes
in Clem. gratiæ. de rescript. allegantes Concil. Late-
34 ranen. modernum, cuius† nempe Sarnen. verus sen-
sus est, quicquid controuertat Mandos. d.reg.32.q.
7.n.5. quod sicut duo Beneficia incompatibilia non
possunt teneri in tit. ita nec in commendam perpe-
tuam, aut vnum in tit. & aliud in commendam per-
petuam, & sequuntur Coras. d.c.6.n.7.& Nauarr. in
man.c.25.n.126.& de orat. Miscel.60.n.10.& cons.
1. de constit.n.38. vbi ait, quod de Beneficio commẽ
dato in perpetuum idem est dicendum, quoad incõ
patibilitatem, quod de dato in tit. Quæ sententia cõ-
35 uincitur† ex dictis, & contrarium, nempe quod ta-
lis commenda non inducat incompatibilitatem, si-
cut tit. docent Cassad. d. decis.32. super regu. nu.7. &
decis.7. de reseruatio. nu.2. & decis.5. de priuil. n.12.
& Caputaquen. dec.145.nu.2.p.1.& idẽ tenet Glos-
sator reg. Cancel.11. vers. vnũ tamen, Gãb. Lamb. &
Campegius supra relati, nu.24.& 25. Nec placet di-
36 stinctio Hoiedæ qui d.† c.14.n.13. docet duo Benefi
cia alias incompatibilia non posse teneri per viam
commendæ, siue perpetuę, siue temporalis, ex d.cap.
nemo, &c. sequitur Flam. Paris. de resig. Beneficior.
l.3.q.1.n.110. posse vero teneri vnum in titulum, &
aliud in commendam etiam perpetuam docet dict.
cap.4.2.p. ex c.dudum, 2. de elect. &c. qui plures. ca.
relatio, capit. illud.21.quæst.1. quam distinctionem
videtur

videtur ſequi Quintanaduennas d.l.1.c.7.n.7.& 8.&
li.4. nu.125. & 126.
37 Sed iſta iura † parum faciunt, nam non loquuntur de iſtis commendis in fauorem commendatarij
quæ tunc non erant cognitæ, vt ſupra dixi n.22. ſed
de cõmendis factis pro Eccleſiæ vtilitate, & ſic accipit iſta iura Campegius ſupra nu.1. & 2.
38 Et non videtur † maior incompatibilitas duorum
in commendam, quam vnius in titulum, & alterius
in commendam, & d.c.nemo, ſolum loquitur de duabus Parochialibus in commendam, prohibens ne
39 commendetur, † niſi vna, & non dicit, quod ſi per
Papam commendentur, ſint incompatibiles.
40 Vnde concludo, † quod ante Concilium Trid. vera erat doctrina Caſſadori, Caputaquen. & aliorum
vbi ſupra, non ſolum in vno in titulum, & alio in
commendam, ſed etiam in duobus in commendam;
41 hodie vero vera eſt † ſententia Sarnen Coraſij, & Nauarri, ſupra ex S. Concilio Tridentino ſeſſ.7. de reform.c.4. ibi ſeu commendæ perpetuæ, & ſeſ.24. de
reform.c.17. ibi etiam commendata. Campegius ſupra in fine, & Gonçalez ſupra nu.20.
Ex qua non ſolum nõ poſſunt iam teneri duo Be-
42 neficia incompatibilia † per viam commendæ perpetuæ, ſed nec vnum in titulum, & aliud in cõmendã
perpetuam, quicquid in hoc cõtrarium male teneat
Hoied.d.c.4.nu.14.ad 19.& Quintanaduennas.d.li.
4.nu.126. qui tamẽ d.c.7.nu.8. cõtra tenere videtur.
Quod merito ſtatutum eſt cum d. commenda ex
43 quo fit † ad vtilitatem perſonæ, & non Eccleſiæ, non
ſit vere, & proprie commenda, vt dicebat Sarnen.
immo cenſetur titulus, ſeu habet vim, & effectum tituli, ſeu habetur loco tituli, & æquiparatur titulo.
Millis in Repertorio, verb. commoda. Sarnen. reg.
de infirmis.q.13.& de annali.q.26. Probus ad Monach.in d.ca. nemo nu.14.& nu.33. Rebuſ.de pacif.
poſſe. nu.47. alias 36. Lamber.d.art.14. Coraſ.d.c.6.
num.7. Gambarus ſupra num.61. Caſſad.deciſ.2. de
vnione.nu.13. Mandoſ.d. reg.30. q.3.& reg.32.q.7.
& conſ.38.nu.8.& 9. Nau. de oratione.c.20.nu.16.&
conſ.9. de Præb. Hoieda d.c.14.nu.7. P.Greg.d.c.10.
nu.13.& Horatius Mandoſ. de priuile.ad inſtar. gl.
5.nu.12. vbi agit, an priuilegia Abbati, vel Pręposito
conceſſa ad Commendatariũ cui Abbatia, vel Præpoſitura eſſet commendata, protrahantur, & Gonçalez, qui plura adducit ſupra ex nu.2.
44 Quod procedit † etiam ſi commenda ſit temporalis ad vtilitatem commendatarij, nam etiam tũc habet vim tituli. Puteus deciſ.272.nu.3.l.2. Mandoſ.d.
45 q.3.nu.9.& d.q.7.nu.4. vbi etiam quod ſequitur † naturam perpetuarum, & ideo de ea debet fieri mentio per impetrantem in prouiſione ſequenti; alias
prouiſio eſt ſurreptitia, vt per Puteum ibi, ſicut de
46 perpetua, Sarne.d.q.5. de triennali. † verſ. tũc eſt. Coraſ.d.nu.7.& Cucchum ſupra nu.18.
47 Quamuis quoad incompatibilitatem, † & vacationem per aſſecutionem alterius incompatibilis videatur eſſe differentia, etiam ſtante Concilio Tridẽtino, inter commendam perpetuam, & temporalem
iuxta ea, quæ alias dicemus 11.p.c.5.nu.181.
48 Vnde huiuſmodi † commendatarij habentur vt titulares, cenſenturque; & reputantur titulares, &
ideo diſpoſitio, & iura loquentia de titularib. ſeu de
veris prælatis habent locum in illis. Sarnen.q.5. de
triennali, & 4. de publicandis, Probus, à nu.16. ſupra,
49 Et ſic poſſunt eſſe delegati Apoſtolici iuxta, † cap.
ſtatutum. de reſcrip. in 6. ſicut titulares. Sarne.d.q.5.
verſ. ſimiliter eſt dicendum, Probus ſupra num.20.
& 32. Rebuſ.num.53. alias 42. Coraſ.num.8.& Cucchus num.21. Gonçalez.nu.10. & 30.
Et hodie iuxta decretum Sacri Concilij Triden-
50 tini, † ſeſ.25. de reform.ca.10. poterunt in Iudices ſinodales deſignari ſicut titulares, in eoſque delegatio, ſeu commiſſio ſub nomine dignitatis factá tranſ-
51 ſiret, Decius in cap. quoniam Abbas, † de offic. delegati.nu.44. Sarnen.d.q.5. verſ. ex quibus omnibus infertur, Probus nu.23. Rebuſ.d.nu.53. Coraſ.d.nu.8.
52 Et ſic etiam † huiuſmodi commendatarij non poterunt remoueri magis, quam titulares, nec cõmenda reuocari. Roman.conſ.350.nu.5.& 6. Sarnen.d.q.
4. de publicandi. verſ. & ideo, Rebuſ. de pacif.nu.60.
alias 46. Coraſ.nu.8. Campegius num.6. vbi ſupra, &
Rota deciſ.791. num.11.p.1. diuerſorum Gonçalez
ſupra nu.29.
Quamuis ſecus ſit in commenda ad vtilitatem
53 Eccleſiæ, † quæ poteſt ad libitum reuocari, ad nutũque ipſe remoueri, gl. in ca. ſi conſtiterit, de accuſatio. & in c. qui plures.21. q.1. Roma. ſupra, Aretin.
in d.cap. ſi conſtiterit, Sarnen. & Rebuſ. vbi proxime, qui tamen Rebuſ.d.tit. de commenda.nu.67. variar. Coraſ.d.c.6.nu.5. Mandoſ.d.reg.39.q.3.nu.8.&
P.Greg.c.10.nu.13.& lib.4. tit.26.p.1.& ibi Greg.
gl.penul. & Gonçalez ſupra nu.35. & 37.
In quo tamen contrarium tenet gloſ. in d. cap. nemo, ſed Abbas in d.c. ſi conſtituerit.nu.12. ſic conci-
54 liat, † vt, ſi commenda eſt facta ad tempus, non poſſit
ante illud finitum reuocari, nec interim Beneficium
55 conferatur. intellige ſine cauſa, † & ſic procedat gloſ.
in d.c. nemo, ſi vero commenda eſt facta ſimpliciter
tunc poſſit reuocari, & ita procedat gl. in d.c. ſi conſtiterit, & in d.c. ſi plures. Et hanc concordiam videtur tenere Franc. in d.c. nemo nu.7. verſ. in eadem gl.
ibidem Gambarus ſupra nu.235.& Cucchus nu.15.
& 45.& 47. ad fin.
56 Licet Romanus, † Sarnen. Rebuſ. Coraſ. & Mandoſ. ibi videantur velle etiamſi non ſit facta ſimpliciter, poſſe ante tempus reuocari, & tenuit Aret. in
d.c. ſi conſtiterit, aiunt enim, quod tunc commenda nihil aliud eſt, quam quoddam depoſitum, quod
poteſt ad libitum deponentis reuocari, licet fuiſſet
dictum, quod depoſitum, vſque ad obitum depoſitarij duraret. l.1.§. ſi ſic. ff. depoſiti. Quod verum vide-
57 tur, † niſi vbi ante tempus fieret reuocatio commendæ abſque eo quod Beneficium prouideretur.
Sed adhuc manente vacante, pro quo facit, nam
vt ait Mandoſ. reg.32.q.7.nu.4. commenda in fauo-
58 rem Eccleſ. nil aliud eſt, quam † depoſitum temporaneum ad nutũ reuocabile, pro vtilitate, & cõmodo
Eccleſiæ factũ, donec de Rectore, ſeu miniſtro perpetuo debita præcedẽte cognitione prouiſũ ſit. &c.
59 Ex quo infero, † quod commenda iſta cauſa cuſtodiæ, & adminiſtrationis ad vtilitatem Eccleſiæ
non impedit collationem, ac prouiſionem Beneficij. Sarnen.d.q.4. verſ. & ideo, & ſic ea durante currit tẽpus cõferendi, ſeu præſentandi, &c. vt videtur
tenere Lamber.d.l.2.p.1.q.6.art.14. ad finẽ quicquid
gl. in d.c. nemo, & Gãbarus n.186. & alij ſupra dicãt.
60 Sed eſt dubium graue, † an vacet Beneficium per
obitum commendatarij, & conſequenter, an per
commendam expiret reſeruatio? in quo partem affirmatiuam tenent Rota deciſ.7. de elect. in antiquis
alias 244.& deciſ.1. de Præbend. in antiquior. Coraſ.
d.c.6.nu.7. Gambarus ſupra nu.53.& videntur tenere Sarnen. de infirmis.q.13. in fine & de triennali q.
61 5.& Rebuſ. de pacificis. † nu.58. alias 44. & Domin.
in d. cap. nemo. nu.7. tenet reſeruationem expirare
per commendam, quando Papa reſeruauit Beneficium prouiſioni ſuæ, nõ collationi, & Cucchus ſup.

nu.11.25.26.& 27.ait reseruationem à Summo Pon
62 tifice factam non minus † extingui, si Beneficium re
seruatum alicui perpetuo commendaret, quam si ti-
tulo tenus contulerit quamuis num. seqq. secus di-
cat, vbi ad tempus certum commendasset, aut etiam
ad vitam, quia commendatio ad vitam non cense-
tur perpetua ad hūc effectum, sed illa tantum, quæ
ad incertum tempus sit facta; sed quicquid ipse dicat
63 commenda † ad vitam perpetua dicitur absolute,
immo ista est magis perpetua, &c.

Sēd contrarium, scilicet quod non vacet per obitum
commendatarij, etiā perpetui, sed vacet sicut prius,
64 † commenda cessante, & consequenter commenda
non extinguatur, seu expiret ei reseruatio, tenet Ro
man.d.cōs.350. vbi Horatius Mand. Glossator reg.
9.ad fin. Cassadorus decis.30.& 32.nu.2.super regul.
& 2.de vnionibus nu.12.& 5.de priuil, Mohed. dec.
16.de possess.& 4. de Præbend. Puteus decis.25. nu,
6.lib.1. vbi dicitur Rotam semper tenuisse, quod si-
ue commenda sit perpetua, siue temporalis, semper
cessante commenda Beneficium dicitur vacare, vt
prius, & ita Cācellariam, & Cameram seruare, quic-
quid senserit Sarnen.d.quæst.5.de triennali. circa fi.
Caputaquen.decis.144.par.1. vbi dicitur ita seruare
Rotam, & Cota decis.120.in Miscell. manuscriptis,
Gigas consil.4.à num.14.& 10.num.1.& 7. Lamber,
d.artic.14. Simoneta de reseruationibus, quæst.59.
qui etiam dicit ita tenere Cancellariam, & ibi Gra-
nutius in additione. Nauarr.in Manuali cap.25. nu,
126.& de oratione Miscel.60.num.10.& consil.1.de
constitut.num.39. & consil.28. de Præbend. qui di-
cit ita stilum Romanæ Curiæ hodiernum palā ser-
uare. P. Greg. cap.24.num.8.& Flam. Paris.de resig.
li.2.quæst.19.nu.13.& hanc opinionem dicit verio-
rem in puncto iuris, quam curiales tenent, & in pa-
tria obedientiæ fixo teneret pede, licet Galli contra,
Probus in d.c.nemo.n.3. & particulariter nu.12. &
31.& nouissime post hæc Gōçalez glo.5.§.8.à n.48.

65 Idem tenet Æneas † de Falconib.de reseru.quæst.
3.principali, num.11.& 5.quæst.princip.quæst.6. ni
si vbi Papa reseruaret aliquod Beneficium in fauorē
certæ personæ; nam isto casu, si istud Beneficium va
cans cōmendaret tali reseruatario, credit reseruatio
nem extinctam; tum propter odium reseruationis
talis, tum quia Papa satisfecit intentioni suæ, quæ
fuit, vt illi prouideret, vti tā prouidit per commen-
dā ad eius vitā. & ita ait esse intelligēdam Rotam d.
decis.1.de Præben. in antiquior. si bene aduertatur.

66 Quæ limitatio non placet, † nam sicut in isto ca-
su Beneficium maneret affectum propter appositio
nem manus Papæ, si iste reseruatiuus ante collatio-
nem sibi factam decederet, ita etiam si sibi commen-
daretur, quia cessante commēda vacat vt prius, &c.

67 Idem etiam videtur tenere Sarnen. in reg. de † ve-
risimili, quæ.4. vbi dicit istam opinionem esse in Cu-
ria vulgarē apud omnes, præsertim abbreuiatores,
& clare id tenet in reg. de triennali, quæst.30. versic.
4. limitatur, vbi docet per prouisionem factam à Pa-
pa per viam commendę non expirare reseruationē,
quamuis per solam collationem Papæ acceptatam
etiam absque possessione expiret, vt dictum est sup.
cap.2.num.2.

Immo per commendam factam à Papa, siue ad vi
68 tam, siue ad tempus, ex † quo semel manum appo-
suit super beneficio, manet affectū ita, vt, licet alias
non fuisset reseruatum, Ordinarius non possit de il-
lo se intromittere commenda cessante, donec Papa
plene, & perfecte prouideat, argum. capit. vt nostrū.
de appellat. ita Roman. d. consil. 350. & Bertrand.
cons.235. volu.3. Pauinus de offic. & potest. capit.3.
quæst.2.p.num.11. Sarnen. d.quæst.13. de infirmis,
& 4.de publicādis, Rebuf. in praxi tit. de reseruatio.
num.31. Probus supra nu.4.& 32. Coras.d.cap.6.nu.
11. Simoneta d.quæst.59.nu.7. & in fine, & ibi Gra-
nutius Mādos.d.reg.32.quæst.7.num.17. & reg.19.
quæst.10.num.3. P. Gregorius super, & Flam. Paris.
lib.12.quæst.5.nu.34. Cassad.decis.32. super reg. nu.
5.& decis.5.de priui.num.7. Crescen.decis.4.& 6. de
præb. Puteus 158.lib.1. & Mohed.9. de Præben. &
69 tenet Æneas de Falcon.d.tract.† de reser. præludio.
3.tit.4.& d.quæst.3.num.11. qui d.nu.11. testatur ita
vidisse determinatum in Rota per tres sententias cō
formes, quod beneficia commendata ad vitam nul-
lus dat, nec de ipsis disponit, nisi Papa, donec sit tali
bus plene prouisum per ipsum; per notata in c. si eo
tempore, de elect. in 6.& ita sine contradictione ser-
70 uare Curiam, &c. Quamuis in casu relato † supra nu.
65. sentit non manere affectum Beneficium, sed ma-
le, vt ibi dixi.

Et quamuis apud Gallos id non seruetur, vt per
Probum in d.cap.nemo.num.32.& in cap. præsenti,
de officio legati. num.41. Rebuf.d.tit. de obseruatio.
nu.31.& de commenda. nu.59.& Coras.d.cap.6. ad
finem, & 2.p. cap.1.num.16. & nouissime ita docet
Gonçalez d.glos.5.§.8.nu.61.& glos.52.nu.11.

Vnde Rota reprobauit cōsilium Socini 32. quod
71 refert, & sequitur Coras.d.cap.6.n.7. versic.† sub gra
tia ad Beneficia includetur. vt per Moheda. d.decis.
9.de Præben. Sarnen.d.quæst.13. de infirmis, & Si-
moneta quæst.41.

Nam beneficia reseruata generaliter, aut specia-
72 liter, † seu quocumque modo affecta, non cadebant
sub expectatiua. Roman. consil.260.& ibi late Ho-
ratius Mandos. litera A. plures referens, & cons.342.
num.2.& ibi etiam Mandos. litera C. Æneas 4.q. ef-
fectu.38.& 40.

Et quod dicitur de commenda, idem dicendum
73 est de vnione ad vitam, † vt ea dissoluta Beneficium
vacet, vt prius, & duret reseruatio, seu affectio anti-
qua. Æneas d.5. quæst. principali. quæst.21. Cassad.
decis.2. de vnionibus & 5. de priuil. nu.16. & tertia
de iudic.nu.3. Caputaquen. dec.345.p.3. Rota decis.
39.l.1.p.3. diuersorum in impressis, & Puteus decis.
49.de priuil. Cota 395. in manuscript. & fuit resolu-
tum in causa Bononien. Parochialis 3. Iulij 1559. co
ram D. Fabio, vt per Chisanen. decis.64. in manuscri.
& Flam. Paris. lib.2. quæst.19.nu.13. quamuis con-
trarium teneat Cancellaria, & cum ea Gamb. lib.5.
Rubric.1.quæst.11. ex num.128. sed sententia Rotæ
magis conformis S. Concilio Triden. & declaratio-
nibus Sāctæ Congregationis; ex quibus apparet per
vnionem ad vitam non extingui titulum, vt in de-
claratione adducta, 3.p.n.2.n.509.& alijs, de quibus
vltima p.c.2. à num.38. & post hæc tenet Gonçalez
glos.5.§.7. à num.140.

74 Et sicut commenda, † ita etiam vnio facta à Papa
de Benef. vacante ad vitam inducit reseruationem,
seu affectionem per appositionem manus Papæ, &
vt ea dissoluta Ordinarius prouidere non possit, &
si alias non esset reseruatū Beneficium, Crescen. dec.
2. de Parochi, & Anast. Germon. de indultis Cardi-
nalium, §. quæ extra, nu.20. Gonçalez d.§.7. nu.145.
& glossa.52.nu.12.

75 Vnio tamen facta ad vitam de Benef. † iam colla-
to, & pleno non inducit reseruationem, seu affectio-
nem, Cresc. & Germon. ibi licet secus sit in commen
da, idem Cres.d.decis.4.de præb.

76 Ratio differentiæ est, quia per impetrationem †
commen-

commendæ censetur renuntiatum titulo & collationi,& fit mutatio de collatione in commendam, Roman.d.conf.350.nu.13. vnio vero de Benef. obtento nihil aliud est,quam quædam palliata dispensatio,vt cum alio,cui vnitur,posit retineri,Cresc.d.decis.2.de Paroch.& Puteus decis.246.lib.1. Cassad.d.decis.3.de iudicijs nu.3.& decis.33.super regu.n.5.

77 Et de hac materia commendæ,qui voluerit plura videre,vltra Pauinum,Sarnen.Rebuf.d.tit.de cōmendæ,& de pacificis.à nu.47.alias 36.Coras. Mandos.& Hoiedam supra citatos, videat Rubeum in tract. de commenda, quem tamen ego non inueni, Gambar.d.l.4. rub. de potestate Legat.in commendando Beneficia,Cucchum l.3.tit.6. de commendatarijs.4. P.Greg.Tolos.l.18. syntagmatis,cap.38.& de Benef.cap.10.num.13.Zecchum de Benef.& pensio.cap.7.& aliqua per Thom.Campegium in d.tractat.de commendis Beneficio.& nouissime Gonçalez d.glos.5.§.8.

C A P. V.

De Coadiutoria.

S V M M A R I A.

Solet Ecclesijs,& Beneficijs prouideri de coadiutores,& aliquando cum futura successione,nu.1.

Coadiutoria est duplex,quædam temporalis,& reuocabilis,altera perpetua,& irreuocabilis.& cū futura successione.n.2.

De materia Coadiutoriæ,qui sint videndi,nu.3.

Coadiutoria temporalis,& reuocabilis est,cum Ecclesiæ Rectori, qui senio vel morbo impeditus est ministrare, datur coadiutor,qui pro eo ministret,nu.4.

Tunc clericus suo non est priuandus Beneficio,nu.5.nec obstat c.tua nos de clerico ægrotan.num.6.

Ex concilio Trid.Episcopi etiam tanquam sedis Apostolicæ delegati illiteratis, & impeditis Parochialium Rectoribus coadiutores, aut Vicarios deputare possunt, appellatione,& exemptione remota,nu.7.

Quæ deputatio sententia S.Cong.ad eum spectat, qui potest instituere concursum,nu.8.

Deputatio coadiutoris facta ab ordinario vigore d.decreti non est attentata,etiamsi sit executa post appellationem,vt Rota resoluit,nu.9.

Per illud decretum tollitur appellatio ad effectum suspensiuū, sed non deuolutiuum, nu.10. & poterit interponi ad Metropolitanum non obstante,quod procedat tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, nisi quando procederet contra exemptum ex sententia S.Cong.nu.11.& 12.

Coadiutoria perpetua cum futura successione non est iuri conformis,sed stilo inuenta,& in vtraq; parte odiosa,& exorbitās à iure,nu.13.cum seq. & videri detestabilem in iure ait P.Greg.nu.16.

Ordinarius non potest dare coadiutorem perpetuum,& irreuocabilem cum futura successione,nu.17.nec Legatus, nu.18.

Papa de iure potest coadiutorem cum futura successione deputare,nu.19.& 20. nec istæ coadiutoriæ respectu Papæ sunt contra Concilium Lateranen.nu.21.

Istæ coadiutoriæ ante Concilium Tridentinum solebant à Papa concedi,nu.22.tamen à Concilio Trid.sunt sublatæ num.23. Sed à tempore Sixti V.concessæ fuerunt, absq; derogatione Concil nu.24.

Istud difficultatem patitur,nam in concessionibus & gratijs, contra constitutiones Conciliares requiritur specialis derogatio,& mentio Concilij iuxta sentētiam Archidiaconi, à qua non est recedendum,quia est praxi,& stilo Curiæ approbata, licet contra teneat Innoc.cuius opinio in puncto iuris est valde probabilis, num.25.cum sequenti.

Respondetur Concilio Triden. non derogari propter decretum vlt. eius, num.30.cum seq. vbi ponitur resolutio Rotæ, & Motus proprius Pij V. & declaratio S.Cong.licet aliqui contra teneant,nu.36.

In concessionibus contra constitutiones aliorum Conciliorum nō est necessaria derogatio in specie,& indiuiduo cōstitutionis, sed sufficit dicere,non obstante tali Concilio, seu constitutione talis Concilij,vt solet dici.nu.37.

Etiam generalis derogatio constitutionum Conciliarium sufficit, saltem quando procedit expressa derogatio alicuius Concilij, nu.38.& 39.vbi ponitur resolutio Rotæ,immo,etsi non præcedat talis expressa derogatio alicuius Concilij,nu.40.41.42.& 43.

Tex.in c.nonnulli.de rescrip.ibi,vel expressam,procedit ex speciali prouisione illius tex.nu.44.

Derogatur etiam Concilio generali per clausulam generalem non obstantib. constitutionibus, quando concessio est Motu proprio,& apparet de certa scientia Papæ.nu.45.

Inferior,cui Papa concessit facultatem dispensandi super aliquo prohibito à Concilio,non tenetur illi Concilio derogare in dispensatione,nu.46.

Quando Papa disponit aliquid contra Concil.per viam legis,non requiritur vlla derogatio,contra aliquos à nu.47.

Non placet sententia aliquorum, quod non valeat consuetudo contra legem Concilij,num.50. nam esto lex Conciliaris censeatur hebere clausulam derogatoriam ad dispositiones contrarias, id non procedit respectu dispositionū per viam legis, seu iuris. nu.51.

Quando dicatur constitutio Conciliaris remissiue nu.52.

Formula coadiutoriarum hodiernarum.nu.53.

An talis coadiutor teneatur,principali volente, pro eo deseruire,alias teneatur ei ad damnum,& interesse?nu.55.& 56. resoluitur affirmatiue contra Nau.& in aliquibus coadiutorijs id solet exprimi,nu.57.

An talis coadiutor possit principali absente,seu ægrotante, pro eo deseruire absque eius consensu,aut eo nolente?nu.58. cum seqq. resoluitur negatiue contra Nauar.

An habens coadiutorem sit habendus pro præsenti ratione infirmitatis, & aliorum legitimorum impedimentorum? nu.61.cum seq.resoluitur affirmatiue, & posse etiam gaudere mensibus recreationis.

An coadiutori sit assignanda eadem sedes principalis, & cum ead.antiquitate?num.65.cum seqq.resoluitur coadiutori Dignitatis habentis certam sedem eandem assignandam, coadiutori vero Canonici vltimam post omnes Canonicos proprios etiam postea ingressos,& consequenter secuta morte coadiuti ei dandam vltimam sedem,tanquam nouo Canonico, licet Rota aliter tenuerit.

An coadiutor in ingressu debeat fabricæ soluere quod est consuetum solui per nouos Canonicos?nu.78.resoluitur quod nō, sed secuta morte coadiuti.

An coadiutor possit gaudere mensib. datis causa recreationis? nu.79.resoluitur affirmatiue.

An coadiutor ægrotans,vel alias legitime impeditus haberi debeat pro præsenti? à num.80.resoluitur affirmatiue, quando erat actu seruiens tempore superuenientis infirmitatis.

An principali excommunicato possit coadiutor inseruire,& lucrari? à num 83.resoluitur posse inseruire & lucrari sibi assignatum,non tamen posse lucrari pro coadiuto.n.84. & seq.

An coadiutor habeat vocem actiuam & passiuam? num.87.& seq.resoluitur affirmatiue, etiam solum facta mentione in coadiutoria de voce actiua.

An Canonicus habens coadiutorem possit se iuuare beneficio iubilationis?nu.89.resoluitur non priuari iubilatione iam quæsita,non tamen eam perficere per seruitium coadiutoris, nec ei suffragari.

Quomodo intelligatur indultum coadiutori concessum, quod gaudeat reg.de triennali,vt coadiutor,nu.90.

An in

An in Ecclesiis, vbi sunt adiuncti, coadiutor sit puniendus cum illis? nu. 91. cum seq. resoluitur, quod, si tempore quo contra ipsum proceditur, est in seruitio Ecclesiæ, debet procedi cum adiunctis, secus alias.

An coadiutor, qui non est in sacris, sed solũ in minoribus, gaudeat priuilegio fori stante Concilio? nu. 97. & seq. resoluitur quod, si vt talis inseruit Ecclesiæ cum clericali habitu, & tonsura, eo gaudebit, alias non.

An coadiutor ratione coadiutoriæ teneatur deferre habitum clericalem, & tonsuram, licet non inseruiat? nu. 99. cum sequentibus resoluitur teneri.

An coadiutor teneatur recitare, & an possit sacris ordinari ad titulum coadiutoriæ remissiuæ? nu. 102.

An coadiutor seruiens pro coadiuto debeat exire de Capitulo, in quo tractatur de negotio ipsius coadiuti? num. 103. cum seq. resoluitur negatiue, & è conuerso coadiutum posse interesse Capitulo vbi agitur de negotio coadiutoris, nisi agatur de re spectante ad ipsam coadiutoriam, quæ spectet etiam ad ipsum coadiutum.

An coadiutus & coadiutor ambo possint esse in Ecclesia, vel in seruitio Ecclesiæ? nu. 107. cum seq. resoluitur non posse tamquam Canonicos, posse vero vnum esse tanquam Canonicum, & alterum tanquam priuatum, & vnum in Ecclesia in seruitio eius, & alterum extra in negotijs Ecclesiæ.

In Ecclesiis, in quibus obtinens Dignitatem non præsidet in choro, nec habet sedem, & vocem in Cap. si tamen obtinet Canonicatum simul præsidet in choro, & in Cap. an Canonicus coadiutor Dignitatis, & vt talis seruiens habeat huiusmodi præeminentiam? nu. 110. cum seq. resoluitur affirmatiue.

In Ecclesiis, in quibus, Canonici lucrantur vestuarium residendo pluribus diebus, quam Canonici obtinentes Dignitatem, an Canonicus coadiutor Dignitatis lucretur vestuarium sui Canonicatus residendo minori tempore? nu. 114. cum seq. resoluitur affirmatiue.

E conuerso, si aliquis obtinens Dignitatem in proprietate esset coadiutor Canonici, non lucraretur vestuarium Canonicatus residendo minori tempore, quia non lucratur sibi, sed coadiuto. nu. 117.

An Canonicus habens coadiutorem perpetuum cum futura successione possit optare nouam Præbendam? nu. 118. resoluitur indistincte posse contra Gonçalez, & etiam vbi mutatur titulus.

An coadiutoria inducat incompatibilitatem? nu. 122. resoluitur negatiue ad effectum vt per eam vacet Beneficium prius obtentum, licet secus ad effectum retentionis, & vt ipsa expiret per assecutionem Beneficij incompatibilis.

An coadiutor possit cedere coadiutoriæ, etiam inuito coadiuto? nu. 124. resoluitur posse authoritate Papæ, & coadiuto consentiente authoritate Ordinar. & futuræ successioni absque consensu vtriusque.

An confessio coadiutoris noceat coadiuto, vel è contra? num. 126. resoluitur non nocere.

An sententiæ latæ contra vnum coadiutorem noceant secundo & an latæ contra coadiutum noceant coadiutori à nu. 127. resoluitur latas contra coadiutum non nocere coadiutori inscio, & non citato, saltem per proclama, & latas contra vnum coadiutorem non nocere secundo, nisi sint super statu coadiutoris.

An, si tempore datæ coadiutoriæ coadiutus esset mortuus successio locum habeat? à num. 130. resoluitur negatiue contra Gonçalez. Quamuis secus vbi tunc uiuabit, licet decederet antequam coadiutoria sortiretur effectum, & vbi tempore datæ Beneficium de iure vacat, & corruit etiam futura successio, si gratia coadiutoriæ est surreptitia. nu. 133.

Decisiones & resolutiones Rotæ circa prædicta ponuntur à nu. 134. vsque ad 139.

SOlet etiam Ecclesijs, & Beneficijs prouideri de
1 coadiutore, & aliquando † cum futura successio-
2 ne; est enim duplex coadiutoria, † quædam temporalis, & reuocabilis, altera perpetua, irreuocabilisque, & cum futura successione, Mand. signatura gratiæ, tit. de coadiutorijs, & post hęc Gonçalez ad reg. de mensib. gloss. 5. §. 9.

3 De qua materia videndi sunt Io. And. fin c. fin. de clerico ægrotante, vbi ponit 11. quæstiones principales. Butr. & Card. Imola, & Abbas ibidem Domi. Francus, & alij in c. 1. de clerico ægrotante in 6. Oldrad. cons. 44. Bertachin. de Episcopo. 1. p. l. 1. q. 3. & 2. p. 4. l. q. 13. Corsetus in repetit. c. grandi, de supplenda negligentia Prælator. l. 6. Lamber. de iure Patro. 1. p. 2. l. q. 6. art. 20. Rebuf. de nominatio. q. 8. nu. 44. & 45. alias n. 26. Gamb. de officio legati. lib. 5. Rubr. de coadiutoribus. Mandos. d. tit. de coadiutorijs, Cãpegius in tract. de coadiutore Episcoporũ, Cosmas Philiarchus de offic. sacerdotis. 2. p. l. 4. c. 24. Flamin. Paris. de resignatione Benefic. lib. 7. q. 20. & Quintanaduennas Ecclesiasticon. lib. 2. ex num. 30. ad 38. vbi de origine, &c.

4 Coadiutoria temporalis, † & reuocabilis est, cum Ecclesiæ, seu Beneficij Rectori, qui senio vel morbo non perpetuo, nec incurabili, factus est inutilis, & impeditus ministrare, suumque officiũ exercere, adhibetur coadiutor, qui pro eo ministret, & officiũ exerceat, dando ei stipendiũ ex redditibus Beneficij.

5 Nec enim tunc clericus suo † priuandus, est Beneficio, vt Baldus in l. post susceptum. ff. de excusatio. tutorum, & alij male voluerunt, sed solum ei dãdus est coadiutor, vt diximus, & probat textus in c. Rectoribus. c. ex parte, & c. fin. de clerico ægrotante, c. 1. eodem titulo in 6. c. petijsti 7. q. 1. & c. 1. de supplenda negligentia Prælatorum in 6. & Concilium Tridentinum. sess. 25. de reform. c. 7. vers. quod si docẽt. Bonifacius in clem. cupientes. de pœnis. nu. 46. Staphil. de literis gratiæ, tit. de modis prouisionis. num. 22. Rebuf. in praxi tit. de reprobata Beneficior. viuẽtium impetratione. nu. 59. Coras. de Benefic. 1. p. c. 7. nu. 5. & 3. p. c. 6. nu. 7. & 8. Lancel. in institutio. Canonicis. l. 1. tit. de coadiutore. §. 1. & vlt. in textu, & in gl. Nauatr. cons. 1. de clerico ægrotante, P. Gregorius de Benef. c. 7. nu. 13. & Suarez 5. to. de censuris, disputat. 51. sectio. 2. ad fin. Gonçalez supra nu. 31.

6 Nec obstat textus in † c. tua nos, de clerico ægrotante, ibi, ab administrationis officio debet remoueri, quia intelligendus est debere remoueri, quoad exercitium solum iuxta primum intellectum Hugutij, & Laurentij, quem ponit ibi g. verb. administrationis, quem Io. Andr. & cõmuniter alij sequuntur, vt per Abbatem, ibi nu. 4. Lancel. Nau. & Suarez sup.

Hodie in S. Concilio Tridentino sess. 21. de resor.
7 c. 6. decretum est, † quod illiteratis, & imperitis Parochialium Rectoribus, si alias honestæ vitæ sint, Episcopi etiam tãquam Sedis Apostolicæ Delegati coadiutores, aut Vicarios pro tẽpore deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter prouidere possint, quacumque appellatione, & exemptione remota.

Quam deputationem S. Congregatio Concilij
8 declarauit † ad eum spectare, qui potest instituere cõcursum, nec ideo Parochum, cui datus est coadiutor, posse abesse à residentia, & argui dicto decreto Episcopos, qui ex causa infirmitatis constituunt in Parochialibus Vicarios perpetuos, data etiam Rectori facultate de non residendo, vt in declarationibus supra d. c. 6.

9 Et ex d. decreto Rota in vna Dertusen. † Archipresbyteratus. 16. Nou. 1594. coram D. Penna resoluit. deputationẽ coadiutoris factã ab Ordinario vigore

gore istius decreti non esse attentatam, etiamsi sit executa post appellationem interpositam a sententia eius, qui iudicialiter processit, &c.

10 Per quod tamen decretum † tollitur appellatio ad effectum suspensiuum, sed non deuolutiuum, vt S.Congregatio declarauit, eaque appellatio poterit

11 interponi ad Metropolitanum, † nõ obstante, quod procedat tanquam Apostolicæ sedis Delegatus, nisi quando procederet contra exemptum, vt Delegatus, quia tunc esset ad Sedem Apostolicam iuterponenda.

12 Sacra enim Congregatio Concilij declarauit † nõ posse Episcopum prætextu, quod sit Apostolicæ Sedis delegatus, declinare iurisdictiones Metropolitani in casibus illis, in quibus ante Concilium Tridentinum, tanquam Ordinarius poterat vti eodem iure, eademque potestate, vt in proposito quando vero ex Concilio procedit, vt Sedis Apostolicæ Delegatus in causis, quæ sub eius iurisdictione ordinaria non comprebenduntur, non posse ab eo, nisi ad Sedem Apostolicam prouocari, neque ex hoc inferioribus iudicibus vllum fieri præiudicium, vt habetur inter declarationes ad c.4. decis.14. & c.4. sess.21. & c.10. sess.24. de reform. & fuit etiam responsum Capitulo Gadicen. de quo Ceued. Collec.157. ad Decretal.

13 Coadiutoria autem perpetua cum futura † successione non est iuri conformis, sed potius à stilo inuenta in gratiam, & fauorem specialem, Cassad. dec. 2. de restitut. spoliator. nu.2. Mand. d. tit. de coadiutorijs. vers. altera cum futura successione, & in reg. 11. q.5. nu.4. Nau. consil. 2. nu.2. de clerico ægrotan. & Gonçalez supra nu.46.

14 Et, vt inquit Mohed. decis. 10. de priuil. † alias 36. ad fin. huiusmodi coadiutoriæ hodiernæ in vtraque parte sunt odiosæ, & exorbitantes à iure, cum secundum ius ei debeat dari, qui vere indiget coadiutore ad tempus impedimenti, & datur sibi congrua sustẽtatio, quorum nihil fit in hodiernis Apostolicis coadiutorijs, & in 2. p. cum sint de futuro ad c.1. & 2. de concess. Præbendæ, & c. ne captandæ. cum alijs eodem tit. l.6. & Puteus dec.226. nu.1. 3. l.3. ait quod coadiutoria datur propter necessitatem Ecclesiæ, cuà coadiutus, non potest inseruire, & in recompensam suorum laborum coadiutori datur portio fructuum, & P.Greg. de Benef. c.30. num.2. ait has co-

15 adiutorias, † cum succes. post mortem eius, cui datur coadiutor, videri detestabiles in iure, sicque his verbis explicare Alex. III. in cap. accepimus. 5. de pact. qui tamen textus non videtur mihi in coadiutorijs loqui.

Vnde Ordinarius non potest dare coadiutorem

16 † perpetuum, & irreuocabilem, cum futura successione, Lamber. d. q.6. art.20. Nauarrus d. consil. 1. de clerico ægrotante. Flam. Paris. de resignatione. lib. 6. q.5. nu.15. & Zecchus de Benef. & Pensio. Ecclesi.

17 c.7. nu.8. qui dicunt † solum Papam posse concedere coadiutoriam cum futura successione.

Vnde etiam Legatus non potest tales coadiuto-

18 rias dare, † vt inquit Gambarus supra nu.13. dicens, quod de coadiutoribus, qui hodie dantur à Papa cũ successione ad petitionem impediti, nihil ad legatum &c. Quamuis Lamber. supra nu.5. dubitet, an Legatus posset dare talem coadiutorem, & cũ Gambaro tenet post hæc Gonçalez supra nu.91.

19 Puteus tamen † dec.226. nu.17. ait Papam de iure posse coadiutorem, cum futura successione deputare, c. sit ait. §. ecce, & c. cum au tem. 7. q.1. sed melius facit

20 c. petijsti. eadem causa, & q. Mãdos. † d. q.5. nu.5. qui ait quod qui vellet tenere coadiutoriam cum futura successione habere cum iure Canonico conformitatem, adducere posset illum textum post Bertachi. de Episcopo. q.3. l.1. & idem videtur velle Lambert. supra nu.4. vbi ait quod solus Papa potest dare coadiutores, cum futura successione, ex d. c. petijsti, & ex c.2. de Præb. in 6. & ibi glossa, verb. vacaturis, vbi probatur, quod Romanus Pontifex non solum Beneficia, cum vacant, potest de iure conferre, verũ ius in ipsis tribuere vacaturis, ex quo textu apparet

21 istas coadiutorias † respectu Papæ non esse contra Concilium Lateranen. de quo in d. cap.2. de concess. Præb. & sic in earum concessione non esse necessariam illius derogationem.

Quæ quidem coadiutoriæ, cum futura successio-

22 ne † ante Concilium Tridentinum solebant à Summo Pontifice concedi, & earum formulam ponit Mand. d. reg. 11. q.6.

23 Tamen in d. Concilio † Tridentino, sess.25. de reform. c.7. vers. in coadiutorijs, decretum est, vt nemini in quibuscunque Beneficijs permittantur, &

24 ita obseruatum est tempore Pij V. & Greg. XIII. † vsque ad tempus Sixti V. à quo non obstante d. Concilio concessæ fuerunt, & tempore Clementis VIII. concedebantur in Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus, & aliquæ, licet paucæ, in Parochialibus, absque derogatione d. Concil. Trid.

25 Quod difficultatem patitur, † nam in concessionibus, & gratijs contra constitutiones Conciliares requiritur ad earum validitatem specialis derogatio, & mentio Concilij, cui concessio, seu gratia aduersatur; ex cap. nonnulli, ibi, vel expressa, & c. de rescrip. cap. eam te. de ætat. & qualitat. melius, c. ex parte, de capellis Monachor. Archidi. in c.1. de constitutionib. in 6. & cum eo Bald. in l. humanum. C. de leg. num. 1. not.3. Millis in repertorio, verb. gratia facta contra generale Concilium, Iason in l. fin. C. si contra ius, vel vtilitatem publicam. nu.4. Fel. in d. cap. nonnulli. nu.2. & 3. vbi dicit quod non est de facili recedendum ab Archidiacono, quem videtur sequi totus mundus. Decius in rubr. de constit. 2. lect. ad finem, & in c. prudentiam. nu.18. de offic. delegat. & in cap.1. lect.1. nu.8. de iudic. & in c. at si clerici. §. de adulterijs. à num.39. eod. tit. Ripa in d. c.1. de iudic. nu.8. Vitalis tract. clausularum, vers. clausula generalis, non obstantibus quibuscumque priuilegijs. 11. nu.2. Probus ad Monachum in c. fin. de consuetudine. in 6. nu.19. Selua de Beneficijs. 3. p. quæst.11. nu.31. & 4. p. q.7. nu.4. Rebuf. cons.134. Gomez. in d. cap.1. de constitutionib. in 6. à num.178. Syluester Aldobran. Pater Clementis VIII. cons.1. num.137. Mandos. reg.19. Cancellariæ, q.17. nu.12. & de signatura gratiæ, tit. de prouisio. versic. Beneficia valoris, & tit. de derogationib. alijs vers. Concilijs generalibus, & tit. de Pensionibus, vers. super Episcopatus, Padilla in l. fin. C. de diuers. rescript. nu.17. Io. Guttier. in repetit. l. nemo potest. ff. de legatis. 1. nu.173. Cucchus institut. maiorum. lib.1. tit.2. à num.3. Sarmiento lib.3. selectarum. cap.14. num.3. Menochius cons.294. à nu.11. lib.3. Anast. Germon. de sacrorũ immunitate. lib.3. cap.11. nu.52. & de indultis Cardinalium. §. per quæ sublatis. à nu.57. vbi nu.74. aduertit in Cãcellaria Apostolica suppleri derogationem Concilij, si omissa sit in supplicatione, dummodo pars Concilij, quæ obstat gratiæ sit registrata in corpore iuris, & Flamin. Paris. de resigna. lib.6. q.2. à nu.36. Zerola in praxi Episcopali. 1. p. verb. pensio, & 2. p. verb. absolutio. §.8. Enriquez in summa lib.7. cap. 26. §. 3. Cassad. decis.2. de Præbend. Caputaq. decis.

decis. 176. & 268. p. 1. & Rota decis. 122. 123. & 358. nu. 6. p. 1. diuersorum & in Burgen. decimarum de Escalante 5. Iunij. 1591. coram D. Orano supra relata. 1. p. cap. 2. num. 44. & in vna Valentina decimarũ 9. Iunij. 1597. coram D. Pamphilio in qua fuit dictũ,
26 † in priuilegio requiri, quod sit in specie derogatum c. nuper, de decimis. cum sit dispositio conciliaris, quæ censetur habere clausulam derogatoriam ad sequentes dispositiones. d. c. ex parte, & tenuit Rota in causa Vlisbonen. decimarum de Bellen. de anno. 1572. coram D. Robusterio, quæ est d. decis. 122. diuersorum, & in alia Oriolen. decimarum, de anno. 1586. coram Domino Orano, & sæpius in alijs causis, &c.

27 Quamuis Innocentius in d. cap. ex † p. de Capellis Monachorum, teneat contrarium, scilicet non esse magis faciendam mentionem Concilij, quam alterius iuris, cuius opinionem Felinus. d. num. 3. ait forte esse veriorem per textum ibi in d. cap. nonnulis, in quo id specialiter statuitur; & quia opinio Archidia coni iure non probatur, & veram existimat Gambarus de officio Legati lib. 10. nu. 398. & in effectu Flo
28 res quest. 10. nu. 50. † & Ceuedus in Collectanea 123. ad dictum cap. nonnuli, num. 3. ait se adherere illi sententiæ, quod, etiamsi sit contraria lex Concilij, valet rescriptũ, cum clausula derogatoria generali, & quod non sit necessaria specialis derogatio, & ad d. c. nonnulli, respondet, vt supra, illius decisionem procedere, nõ quia est lex Concilij, sed quia specialiter fuit captum quod in illo casu sit necessaria specialis derogatio, vt innuit litera textus, & ad d. c. ex p. quod rescriptum, de quo ibi, nullam faciebat mentionem Concilij cõtrarij, neque in specie, neque in genere; ita, quod non habebat clausulam derogatoriam, nec specialem, neque generalem Concilij, & constitutionem Pontificiam a Cõciliari nihil differre, tenet Alciat. parador. lib. 6. c. 10.

29 Sed licet in puncto iuris, † opinio Innocentij sit valde probabilis, iuxta dicta, non est recedendum à sententia Archidiaconi, quæ est praxi, & stilo Curiæ approbata.

30 Nihilominus tamen prædictę difficultati † respõdetur, Concilio Tridentino non derogari propter decretum vltimum eiusdem Concilij, sess. 25. de reformatione, in quo declaratur, omnia in dict. sacro Concilio statuta de morum reformatione, & Ecclesiastica disciplina, ita decreta fuisse, vt in his salua sẽ per autoritas Sedis Apostolicæ, & sit, & esse intelligatur, & sic Papa potius videtur vti facultate sibi tributa, quam aliquid facere contra Concilium. Anast. Germon. supra d. num. 74. & Rota in vna pensionis S. Angeli, 16. Decembris 1594. coram Domino Pãphilio resoluit, quod, si Papa apponit † pensionem su
31 per Episcopatu, qui non ascendit ad summam mille scutorum, reseruatio est valida, & videtur derogare Conc. Tridentino, sessione 24. de reformatione cap. 13. si appareat habuisse notitiam valoris; nam Concilio Tridẽtino derogatur per clausulã generalem, nonobstantibus constitutionibus Apostolicis, propter dictum decretum vltimum, sessione 25. ad notata per DD. & Felinum in d. cap. at si clerici. §. de adulterijs, vbi Decius nu. 39. Iacobatium. de Concilijs. lib. 5. art. 18. & quod ita fuit sæpe decisum, &c. & sequitur Cardinalis Toletus in summa, libr. 1. cap. 41. infra relatus, 1. p. cap. vltim. nu. 124. quamuis alias Rota de anno 1567. in vna Getunden. Sacristiæ, quæ est 1. p. diuersorum, decis. 48. num. 11. aliud voluerit. Et post hæc Gonçalez gloss. 6. nu. 120. ait, quod sufficeret generalis derogatio, si alias apparet de intentione Papæ, licet de Cõcilio Tridentino specialis, aut indiuidua mentio facta non fuerit, quia propter autoritatem illius nunquam solet specialiter derogari, ac ita seruati videt, & decisum, ac declaratum audit, qui tamen variat gloss. 15. nu. 36.
32 Et Pius V. anno 1570. per suum Motum † propriũ declarauit, neque speciali, neque generali derogatione Concilij Tridentini opus esse in quibusuis cõcessionibus Apostolicis propria manu Papæ signatis, cuius Motus proprij tenorem, quia non habetur impressus, hic ponere placuit, qui talis est.

33 Motu proprio &c. † Cum plerumque contingat dubitari in causis in Rotę Auditorio nostro, & alibi pẽdentib. super prouisionib. & cõmendis, vnionib. & alijs dispositionibus ac alijs gratijs Apostolicis, quæ contraueniunt decretis Concilij Tridentini, sit opus speciali derogatione eiusdem Concilij, nos quęcumque dubia desuper mota, & mouenda submouere volentes, ac quorumcumque decretorum Concilij huiusmodi tenores, præsentibus pro expressis habentes motis simili, &c. ex certa nostra scientia, & de Apostolicę potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione declaramus, neque speciali, neque generali derogatione eiusdem Concilij opus fuisse, & esse in quibusuis collationibus, prouisionibus, commendis, vnionibus &c. & alijs dispositionibus, de quibusuis Beneficijs Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, secularibus, & quorumuis ordinum regularibus, etiam Monasterijs Conuentualibus & Consistorialibus, ac Curam animarum habentibus quæ quomodolibet vacarunt, & vacabunt, ac etiam gratiam, & iustitiam concernentibus, & alijs gratijs, ac concessionibus Apostolicis per nos ac fœlicis recordation. Pium Papam Quartum prædecessorem, necnon quoscumque Romanos Pontifices successores nostros, nostra tamen, & prædecessoris, ac successorum prædictorum proria manu signatis, ac Sedem Apostolicam quibusuis personis Collegijs, & alijs pijs locis, & alias quomodolibet factis, & faciendis, ac concessis, & concedendis & ita per quoscumque iudices, &c. & causarum Palatij Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales in quibusuis causis, etiam per appellationem pendentibus, iudicari, & diffiniri debere sublata, &c. irritum quoque decerninos volentes præsentis nostri Motus proprij schedulam in Cancellaria Apostolica publicari, & in illius libro quinterno nuncupato describi; non obstantibus quibusuis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis stilo Palatij, &c. cæterisque contrarijs quibuscumque, placet Motu proprio.

M.

Lectus & publicatus fuit superscriptus Motus proprius Romæ in Cãcellaria Apostolica anno Incarnationis Dominicæ, 1570. die vero Sabbati 23. mensis Decem. Pontificatus Sanctissimi Domini nostri Pij Papæ Quinti, Anno, 5.

34 Ex quo S. Congregatio † Concilium declaratione Abulen. infra adducta, 5. p. c. 8. nu. 87. ad nonam. An ad derogationem S. Concilij. Tridentini sufficiat Papam contra illud rescribere absque illud, speciali, vel generali derogatione, vt Pius Quintus declarasse dicitur? sic respondit, si supplicatio manu Papæ signata fuerit, non requiritur nec specialis, nec generalis derogatio.

35 Et ita etiam fuit declaratum in Cancellaria † Apostolica per abbreuiatores.

36 Quamuis Carrocius in reptit. reg. † cũ quid prohibetur,

hibetur.lib.6.2.p.ampliatione 1.& limitat.1. Hoieda de incompatibilitate Benefic. 2.p. cap.fin.nu.85. Menoch.& Zerola,& Enriquez † supra dicẽt,quod ad derogationẽ Concilij Tridentini requiritur specialis, & indiuidua derogatio dicti Concilij, quod est contra praxim, & stilum Romanæ Curiæ.

Sed & in concessionibus contra constitutiones
37 aliorum Conciliorum non est necessaria † derogatio in specie, & indiuiduo constitutionis, cui concessio refragatur, vt volunt supra citati D. maxime Felinus, Selua, Gomezius, Mandosius, Ioannes Guttierrez, & Anasta. Germon. sed sufficit dicere, vt inquit Menoch.d.nu.11.non obstante, verbi gratia, Concilio Lateranen. seu cõstitutione Concilij Lateranen. vt solet dici in dispensationibus ad duo incompatibilia, & in dispensatione illegitimi supra defectu natalium, non obstante Concilio Pictauien. & in dispẽsatione de non promouendo, non obstantibus Lateranen.& Lugdunen. Concilijs, & in commutationibus vltimarum voluntatum, non obstante Concilio Viennensi, &c.

Immo etiam generalis derogatio cõstitutionum
38 † Conciliarium sufficiet, saltem quando procedit expressa derogatio alicuius Concilij, vt videtur tenere Rota in vna Conchen. exemptionis decimarum
39 17.Maij,1598.coram D.Orano, in † qua, Cum fuis-
☞ set dubitatum, an in illo casu Monialibus Sanctæ Claræ obstaret dispositio Cap. nuper, de decimis? Domini pro negatiua principaliter fuerunt moti ex confirmatione Gregorij XIII. per quam confirmantur omnes concessiones, exemptiones, & declarationes, ad fauorem istius ordinis editæ cum clausula derogatoria constitutionem, etiam in vltimo generali Concilio Lateranen. alijsque Concilijs editarum; nam stante, quod expresse derogatum fuit alicui Concilio, sufficit pro legitima aliorum Conciliorum derogatione, quod subiecta fuerit clausula generalis de alijs Concilijs. Decius cons.341.nu.10. Probus ad Monach.in cap.cum in tua.nu.23.de consuetud. lib.6. & post Iacobatium Couar.in 4. 2.p.c. 8. §.9.nu.6.idque eo magis, quod in confirmatione legitur clausula, quorum tenores, quæ cum adiecta sit dispositioni facienti generalem Conciliorum mẽtionem, operatur indiuiduam expressionem iuxta. cons.2. Butrij, &c. Hæc in dicta Conchen.

40 At Decius d.nu.10.quem sequitur † Probus.d.nu. 23.sufficere ait quod dicatur, non obstantibus constitutionibus editis in Concilijs generalibus, & non obstare dictum Archidiaconi in d.c.1.& Couar. loco citato, & lib.4.variar.c.16.num.6.cum Iacobatio de Concilijs.lib.5.art.18.docet satis esse dicere, non obstante quacumque, seu aliqua lege etiam in Concilio generali statuta, quod mihi placet.

41 Er sequuntur Viualdus in suo Candelabro † aureo, tit.de absolutione.13. & in Appendice c.12.nu. 22. Molina de instit.tom.1. tractat.2. disput.173. & Thom.Sanchez de matrimon.lib.3.disput.26.nu.7. qui dicunt de Concilijs antiquis, sufficere dicere, nõ obstante cuiuscumque Concilij determinatione, quamuis ad derogationem legis Concilij recentis, vt est Tridentinum dicant oportere, vt specialiter exprimat se derogare tali decreto Concilij, & ita praxim habere, in quo tamen falluntur, vt patet ex dictis.

42 Sequitur etiam Rutilius Bençonius Episcopus † Lauretanus in speculo Episcopor. de fuga.lib.1. disputat.1. quæst.6. qui ait ad derogationem Concilij generalis sufficere verba, non obstante decreto cuiusuis Concilij, nec esse opus, si Concilium sit recens, vt specificetur contra Candelabrum supra.

43 Idem etiam videntur tenere Didacus Alaua † de Concilijs.p.1.c.2.num.3.& Corduba lib.4.quæst.q. circa finem, qui tenent ad derogationem Concilij sufficere saltem genericam mentionem Conciliaris constitutionis.

44 Neque obstat tex. † in d.c.nonnulli, ibi, vel expressam. nam, vt diximus ex Felin. & Ceuedo supra nu. 27.& 28. illud procedit ex speciali prouisione illius tex.

45 Derogatur etiam Concilio generali per † clausulam generalem, nõ obstantibus ordinationibus, & constitutionibus Apostolicis, quando concessio est motu proprio, & ex narratis apparet de certa scientia Papæ. Puteus decis.494.lib.2. Mandosi de signatura gratiæ, tit.de prouision. versic.derogatio dicti Concilij, & vers.quæro Papa. Facit quod tradit Sarmiento d.lib.3.selectarum.c.14.nu.11.regula 1.quæ est notanda simul cum alijs regulis, quas ibi tradit vsque ad nu.14.

46 Sed, an inferior, cui Papa † concessit facultatẽ dispensandi super aliquo prohibito ab aliquo Concilio, non obstante tali decreto, seu Concilio, teneatur dispensando illi decreto, seu Concilio derogare vide Gambarum, de offic. Legati.lib.5.rubrica, an Legatus possit vni plura Beneficia conferre, à nu.184.qui loquendo in Legato, ait, quod de necessitate non tenetur, & reddit rationem, quia Legatus ex se nõ potest derogare Legibus, & Canonibus, cap.quod super his.de maiorit. & obedien.ideo dispensationem non validat ex derogatione, sed ex authoritate superioris, vnde in vim facultatis dispensabit, & ita in simili materia Comitis Palatini habentis facultatem legitimandi, ait, loqui Præpositum post Paul.de Castro in cap.post venerabilem.col.42. vers.quæro supra dixi, qui filij sint legitimi.

47 Quando autem Papa disponeret aliquid † contra Concilia non per viam rescripti, sed legis, seu constitutionis, non requiritur, vt existimo, vlla derogatio etiam generalis, ex cap.1.de constitution.in 6. quod generaliter, & indistincte loquitur, & tenet ibi clare glos.verb.noscatur, quam sequitur Ancharan.& hoc ait verius Felin.licet sub verbo, forte, in d.c.nonnulli.nu.5.

48 Et facit † quod tradit Sarmiento d.cap.14. nu.8. & 9. & quod tradit Sarnen.in prooemio regularum Cancellariæ, quæst.5.ad finem, & Mandos.regul.32. q.4.nu.9.& Syluester in summa, verb.lex.q.26.vers. 3.lib.5.institutionum moralium.c.16.q.3.

49 Quamuis contra teneant Iason in d.fin. † C.si cõtra ius, vel vtilitat.public.nu.4. Nauar.in Manuali Latino c.27. num.265. in vltimis editionibus, Gratian.reg.291.nu.4.& Anastasius Germonius, de indultis Cardinalium, d.§.per quæ sublatis. ex nu.57. ad 72.& Cucchus d.lib.1.tit.2.nu.3.& 4.

50 Nec mihi placet † quod docet Rochus de Curte, in c.fin.de consuetud.sect.7.nu.8.& 25. & Ias.d.nu. 4.& Duennas reg.144.num.4.scilicet, quod non valeat consuetudo contra legem in Concilio generali editam, quod censetur habere clausulam derogatoriam ad sequentes dispositiones contrarias, quia nimium restringit decis.d.c.fin. de consuetud. Et esto lex Conciliaris censeatur habere clausulam deroga-
51 toriam ad dispositiones † contrarias, vt etiam dicit Gom.in d.c.1. de constit.in 6.nu.178. Rota d.decis. 122. Et in d. Valentina decimarum, & alij, id non procedit respectu contrariarum dispositionum per viam legis, seu iuris sed ad futura rescripta, vt dicit Ripa in d.c.1.de iudic.nu.8.

52 Et

52 Et quando dicatur constitutio Conciliaris, † vi-
de Alauã de Concilijs, 1.p. c. 10. ad fi. & d.decis.123.
1.p. diuers. & Thom. Sãch. de matr. li.8. disp.5. à n.6.
53 Ceterũ, quia circa dictas coadiutorias, † quæ ho-
die conceduntur per Papam, cum futura successio-
ne, fere nihil, aut parum est scriptum, operæ pretiũ
erit, aliqua dubia, quæ circa eas sese offerunt, expli-
care de quib. post hæc, visus aliqua tractat Gonçalez
ad reg. mensium, glos.5. §.9. Et in primis præsuppo
54 nitur † per huiusmodi coadiutorias constitui quem
& deputari alteri in coadiutorem perpetuum, & ir-
reuocabilem in regimine, & administratione Cano-
nicatus, & Præbendæ, seu dignitatis (quos ille obti-
net) in spiritualib. & temporalibus, cum plena, libe-
ra, & omnimoda facultate, authoritate, & potestate
oia, & singula, quæ ad huiusmodi coadiutoris offi-
cium de iure, vel consuetudine, aut alias quomodo
libet spectant, & pertinent, faciendi, gerendi, exercẽ-
di, & procurandi, ita, quod durante coadiutoris offi
cio huiusmodi, talis coadiutor, coadiuto absente, vi-
ce, & loco illius eidem Ecclesiæ, vti Canonicus, seu
dignitas deseruire, stallumque in choro, & locum,
ac vocem in Capitulo, processionibus, alijs actibus
eiusdem Ecclesiæ habere, necnon omnes, & singu-
las prærogatiuas, præeminentias, & honores, quos
principalis ratione Canon. & Præbendæ, seu digni-
tatis habet, &, si præsens adesset, haberet, atque om-
nia & singula, fructus, redditus, prouentus, iura, ob-
uentio. distribut. quotidianas, & alia emolumenta
quæcumque etiam anniuersaria, manualia, & alias
quomodolibet nuncupata in quibusuis reb. consi-
stentia, quæ per ipsum principalem, si personaliter
diuinis officijs, tam diurnis, quam nocturnis in ea-
dem Eccl. interesset, lucrifieri, & percipi possent,
in omnibus, & per omnia absque vlla prorsus diffe-
rentia pro eo lucrari, & percipere libere, & licite va
leat. Solet tamen apponi clausula, quod non possit
neque debeat coadiutor, nisi de ipsius principalis cõ
sẽsu, & volũtate in d. regimine, & administratione,
quouis modo se intromittere, aut immiscere, neque
prætextu coadiutoriæ quouis tit. seu causa quicquã
petere, seu exigere possit.
55 Modo dubitatur primo, an coadiutor sic † consti-
tutus teneatur, principali volente, pro eo seruire, &
alias teneatur ei ad damnum, & interesse subsecutũ?
& Nauar. cons.2. de clerico ægrotan. nu.3. & 4. tenet
non teneri, quia Papa non obligat eum ad prædicta
munera subeũda, sed facit ei facultatem subeundi, &
gerendi de consensu coadiuti, non enim iubet ei vt
ea subeat, sed quod valeat ea subire volente coadiu-
to, & quia, cum non viuat de altari, quia nihil ei pro
seruitio datur, non tenetur ei seruire, refert Gonçal.
d. gl.5. §.9. nu.122.
Sed contrarium verius videtur, nempe, quod ta-
56 lis coadiutor principali volente † teneatur pro eo de
seruire, & alias teneatur ei ad damnum, & interesse,
nam quamuis in coadiutoria non dicatur, quod te-
neatur deseruire, tamen eo ipso, quod illam acceptat
ex natura officij ad id tenetur; nec refert quod ni-
hil detur ei pro seruitio ratione coadiutoriæ, sibi
enim imputet, qui ita illam accepit. facit reg. scienti
& consentienti, lib.6. maxime, quia compensatur, cũ
57. futura successione. In aliquibus † tamen coadiutorijs
ad maiorem abundatiam, & cautelam solet expri-
mi, quod coadiutor requisitus teneatur deseruire,
& alias teneatur soluere principali quicquid propte
rea amiserit, seu lucrari desierit. Et ita post hæc Gon
çal. d. nu. 122. dicit aduertẽdum esse, quod in moder
nis coadiutorijs non solum apponitur verbum pos-
sit, sed etiam addit verb. teneatur, & sic inseruire &
interesse tenetur, & alias teneretur ad resarciendum
omne damnũ, & interesse, vt expresse in ipsius coa-
diutoriæ literis continetur, subdit tamen Gonçal.
quod ista residentia non erit præcisa, sed causatiua,
quoad obligationem soluendi fructus proprietario
ob nõ residentiã perditos. At ego existimo esse præci
sã, & ad eã posse cõpelli, quia ipse se obligauit, seu cõ
sensit tali obligationi, & vide dicta inf. n.122. & seq.
58 Secũdo dubitatur, † an coadiutor sic cõstitutus pri
cip. absente, seu ægrotante, possit pro eo deseruire, &
sedere in choro, & dare vocẽ in Capit. absque consẽ
su, aut eo nolente? & Naurr. d. cons.2. nu.5. tenet pos
se; & ita colligi ex prædicta concessione, non tamen
posse in regimine, & administratione, & fructuum
perceptione se intromittere nisi eo volente, & de cõ
59 sensu eius, vt ex Bulla expresse patet. Sed † certe per
illa verba non solum prohibetur ei perceptio fru-
ctuum, seu administratio temporalium sed etiam di
ctum seruitium, & assistẽtia in choro, & Cap. & alijs
actibus Canonicalibus, nisi de consensu principalis;
id enim est regimen & administratio Canonicat. seu
Dignitatis.
Et ita prędicta sententia Nauar. in præsenti du-
60 bio † vera non videtur, & potius tenendum est d. co-
adiutorem, etiam principali absente, seu ægrotan.
non posse pro eo deseruire, nisi de eius consensu, &
voluntate.
61 Tertio dubitatur, † an habens coadiutorem sit ha-
bendus pro præsenti ratione infirmitatis, & aliorũ
legitimorum impedimentorum, & possit lucrari, nõ
interessendo diuinis, sicut si non haberet coadiuto-
rem, etiamsi coadiutor non intersit seu resideat? &
62 videbatur respondendum negatiue; † nam, cum hu-
iusmodi coadiutores soleant dari, quia propter æta-
tem ingrauescentem, seu infirmitates principalis cõ
mode deseruire, & onera perferre non potest, seu nõ
sperat, vt dicitur, & narratur in ipsis coadiutorijs,
eo impedito, coadiutor pro eo debet seruire; nihilo
minus tamen contrarium dicendum, est; nam, quã-
63 uis propter illam causam, † & narratiuam moueca-
tur Papa ad dandum coadiutorem, tamen non ar-
ctat, nec obligat principalem, vt eo vtatur, nec pro-
hibet principalem vti iure suo ei alias competen-
te, & præterea nullo iure id prohibetur, & ita te-
net Nauar. d. cons.2. num.6. & sequitur Gonçalez d.
§.9. à nu.116. dicens, quod non debet esse deterioris
conditionis, ex eo, quod coadiutoriam habeat, neq;
priuilegium suum debet illi esse nociuum, & retor-
queri in eius damnum, quod ad eius fauorem est illi
concessum, c. ad Apostolica. de regul. l. nõ eo minus.
C. de procurator. c. quos ob gratiam. de reg. iu. in 6.
Alber. Brunus, de augmẽto & diminutione, cõclus.
6. Puteus decis.44. lib.1.
64 Vnde etiam potest † principalis gaudere mensi-
bus datis pro quiete, & causa recreationis perinde ac
alij, siue coadiutor resideat, siue non, quia in illis nõ
tenetur interresse diuinis, neque per se, neque per
alium, vt ibidem dicit Nauar. d. nu.6.
65 Quarto dubitatur, † an coadiuti sit assignanda
eadem sedes principalis coadiuti, & cum eadem
antiquitate? Et quidẽ in coadiutore Dignitatis ha-
bentis certam, & assignatam sedem certũ, & euidẽs
est eandem sedem ei assignandã, cum talem dignita
tatẽ repræsentet, & ità practicatur, & sentit Nauar.
d. cons.2. de clerico ægrotan. nu.5. vbi loquitur de
coadiutore dignitatis; quamuis Rota in Salamãtina
coadiutorię statim allegãda, & cũ ea Gonçal. sup. n.
117. dicant istud cons. Nauar. n.5. non esse satistutũ.
Dificul-

66 Difficultas est † in coadiutore Canonici, seu por-
tionarij, an sit ei assignanda sedes principalis cum
eius antiquitate? an vero vltima inter Canon. si est
coadiutor Canonici, & vltima inter portionarios, si
est coadiutor portionarij? In qua diffic. Rota in vna
Salamantina coadiutoriæ 25. Iun. 1593. coram D.
67 Penna † tenuit coadiutori Canonici non esse assignã
dam sedem princip. nempe cum eius antiquitate, sed
cum sedere debere vlt. loco post omnes Canon. tem
pore suæ receptionis, & ingressus in Eccl. qui, licet
coadiutor repræsentet personam principalis, & sub-
rogatus debeat frui eisdem prærogatiuis, tamen id
intelligitur respectu aliorum inferiorũ, quibus præ-
ferri debet, non autem respectu aliorum Canonico-
rum, quos præcedere non potest, cum illi propria di
gnitate, & prærogatiua, coadiutor autem aliena tan
tum præfulgeant, illique sint veri Canonici, coadiu-
tor vero fictus, & sedes non competat ratione Cano
nicatus, sed antiquitatis, vt latius in decis. infr. addu
68 cta ad fin. nu. 134. Vbi tamen Rota † subdit, quod li-
cet præcedentia indicarent coadiutori vltimum sẽ-
per locum post omnes Canonicos assignandum, vi-
sum fuit ea adaptare ad præfatum suæ receptionis
tempus, vt dictum est, Itaque vult Rota coadiutori
Canonici assignandam esse vltimam sedem post om
nes Canonicos proprios existentes tempore suæ re-
ceptionis, & ingressus, acquirere tamen antiquita-
tem respectu Canonicorum post intrantium, & eos
præcedere.
69 Vnde etiam in vna Tirasonen. coadiutoriæ † 8.
Nou. 1599. coram eod. D. Penna conseq. Rota resol
uit, quod secuta morte coadiuti, coadiutori, qui tũc
efficitur verus Canonicus, assignanda est ead. illa se-
des, in qua reperiebatur tempore obitus coadiuti, &
conseq. præferendus est Canonicis ingressis postquã
illi fuerat ea sedes assignata, vt late in decis. postea
70 adducen. ad fin. nu. 138. Quod etiam † in eadem corã
eod. fuit resolutum 27. Octob. 1600. per doctr. Bald.
in l. 2. nu. 57. ver. sed pone. C. de seruitut. & aqua Ri-
min. iunij. cons. 230. l. 2. quod, si quis sit in possess. Ca
nonicatus, vel alterius Beneficij, licet vero Canoni-
cus, vel Beneficiatus non sit, si deinde obtineat à Pa
pa gratiam, seu prouisionem eiusdem Canonicatus,
quem possidebat, non indiget noua possess. vel instal
latione, sed retinet illam, quam habebat cum eadẽ
antianitatis, præcedentiæ, vel antiquitatis pręroga-
71 tiua. Sed salua † pace tanti tribunalis Rotæ, mihi ve-
rius videtur coadiutori Canonici assignandam esse
vltimam sedem post omnes Canonicos proprios,
etiam post eius receptionem ingressos, nec respectu
eorum acquirere, antiquitatem, quamuis eam acqui
reret respectu aliorum coadiutorum similium po-
stea receptorum, & idem est in coadiutore portio-
narij respectiue, non enim æquũ videtur, vt coadiu-
tor, qui non est verus, & proprius Canonicus, sed fi-
ctus, & improprius, & qui aliena dignitate fulget,
præcedat verum & proprium Canonicum, & qui
propria fulget dignitate.
72 Nec obstat † quod dicitur in d. decis. Tirasonen.
quod iuxta stilum ordinarium similium gratiarum
coadiutori conceduntur oẽs prærogatiuæ coadiuto
competentes ratione Canonicatus, & quod ratione
Canonicatus competit primum sedes in infimo gra
du. 2. in 2. & sic deinceps, quia respõdetur quod prę-
rogatiua ascendendi non competit ratione Canoni-
catus, sed ratione antiquitatis, quam non habet co-
adiutor respectu veri Canonici.
73 Et ita seruatur in hac nostra Ecclesia Abulen. † &
credo in alijs, & post hæc ita tenet Gonçalez. d. gl.
5. §. 9. ex nu. 98. allegans d. decis. Salamantin. & addu
cens eius rationes, & fundamenta non aduertẽs, ibi,
non ita absolute id resolutum esse, sed vt supra dictũ
est, nu. 68, & num. 114. ait Gonçalez accedere etiam
obseruãtiam vniuersalem in omnibus Ecclesijs, vbi
admittuntur, similes coadiutores, maxime in Hispa
nia, nam semper ponuntur in inferiori loco post om
nes Canonicos, & ante Portionarios, quæ obseruan-
tia est optima indultorum Apostolicorũ interpres,
l. si de interpretatione 37. in fin. ff. de leg. l. itẽ si alias,
l. sed Iulianus. 7. §. proinde. ff. ad Macedon. Put. dec.
15. nu. 3. lib. 2. Guttier. cons. 2. nu. 10. Rota dec. 571.
nu. 3. & decis. 503. nu. 2. p. 1. diuersor. & quæ alias ip-
74 se tradit gl. 9. §. 1. ex nu. 39. & §. 2. à nu. 63. Et cõseq. †
etiã mihi verius videtur, quod secuta morte coadiu-
ti, coadiutori, qui tunc efficitur verus Canonicus,
est assignanda vltima sedes, ita, vt eum præcedant
Canonici ingressi etiam durante eius coadiutoria,
& post eius receptionem, vt etiam seruatur in hac
nostra Ecclesia, & credo in alijs, & sequitur Gonçal.
sup. nu. 110. dicens clarum esse.
75 Nec obstat, quod dicitur in d. dec. Tiraso. quod †
tempore obitus coadiuti nõ requiritur pro coadiu-
tore noua collatio, quia nihilominus tunc fit verus
Canonicus, & vt talis de nouo intrat; expirat enim
primus tit. coadiutoriæ, & fit locus 2. tit. Canoniæ.
Puteus. dec. 226. l. 3. num. 11. & 12. vltra quod noua
collatio tunc requiritur, si coadiutoria non est expe-
dita in forma gratiosa, sed in forma dignum, vt ex
ipsis literis apparet, & in praxi, videmus. Nec obstat
76 prædicta doctrina † Bald. & Rimin. quia procedit in
eo, qui erat in posses. Canonicatus, tanquam Canon.
licet sine legitimo titul. coadiutor autem durante
coadiutoria nõ est in possessione Canon. sed coadiu-
toriæ, Cota decis. 397. & Verallus decis. 64. lib. 3. in
manuscr. de quibus infra nu. 90. & posses. quam tunc
habebat, continuari non potest, cum esset iuris di-
uersi, quod expirauit eueniẽte successione, & sic mor
tuo coadiuto, & coadiutore facto vero Canonico,
opus est noua possess. seu installatione Canonicatus,
vt sulet fieri.
77 Cum ergo † tunc capienda sit noua possessio Ca-
nonicatus, & iuxta antiquitatẽ possess. & reception.
sedes competat. reg. qui prior, & c. eum cui, de præb.
in 6. c. statuimus. de maiorit. & obedien. Fel. in rubr.
eod. tit. nu. 2. Caputaq. decis. 357. p. 2. Franeb. decis.
138. nu. 2. & dec. 144. p. 1. Naua. cons. 10. de maiorit.
& obed. & Gonçal. sup. nu. 110. planum videtur vlt.
sedem illi competere, nec posse præcedere alios Ca-
non. existentes iam in possess. licet durante illius co
adiutoria fuerint ingressi. Nec l. 1. & l. sancimus. C.
de Consulib. lib. 12. in d. decis. Tirason. allegatæ pro-
bant sententiam Rotæ, vt ex ipsis clare constat.
78 Quinto dubitatur, an coadiutor in ingressu † de-
beat fabricæ soluere quod est consuetum solui per
Canonicos de nouo ingressos? Et dicendũ est, quod
non, quia tunc non ingreditur, vt Canonicus, sed vt
coadiutor Canonici, sed illum soluere debebit secu-
ta morte coadiuti, illoque intrante, vt vero Canoni
co maxime cum illa solutio respiciat tempus, quo
Canonicus incipit gaudere fructibus Canonicatus,
vt dicitur in d. decis. Tirasonen.
79 Sexto dubitatur, an coadiutor possit gaudere †
mensibus datis causa recreationis, & illos cõsumere
sicut principalis? Et breuiter dicendum est posse, ita
tamen, quod dies per vnum ipsorũ consumpti non
possint per alterum assumi, sed quoad ambos rema-
neant consumpti, vt fuit resolutũ in d. Salamantina
ad 2. & sequitur post hæc Gonçal. sup. nu. 13. & seq.

80 Septimo

80 Septimo dubitatur, an coadiutor ægrotans,† vel
alias legitime impeditus haberi debeat pro præsen-
ti,& lucretur, sicut lucraretur principalis? Et breui-
ter respond. affirmatiue, vt fuit responsum, & late
deductum per Rotam in d. Salaman. coadiutoriæ
coram eodem D. Penna. 20. Iu. 1594. vt in decis. in-
fra etiam adducenda ad fin. nu. 135. & seq. post hæc
Gonç. sup. nu. 15. male tamen allegans Nau. d. cons.
2. nu. 6. de clerico ægrotan.
81 Quod tamen intelligendum videtur,† quando co
adiutor erat actu seruiens tempore superuenientis in
firmitatis, seu impedimenti, alias posset dari locus
fraudibus in detrimentũ seruitij Eccl. videns enim
principalis, qui antea noluerat coadiutorem reside-
re, quod ille erat impeditus, posset tunc velle, quod
resideret ad excusandum sea residentia,& ita nullus
82 resideret,† pro quo etiam facit quod dicitur in d. de
cis. tunc demum coadiutorem, sicut & principalem
habendum esse pro præsenti,& lucrari ratione infir-
mitatis, quando sanus diuinis interesse solebat.
Octauo dubitatur, an principali excommunicato
83 † existente possit coadiutor inseruire & lucrari? In
quo dicendum est primo eum posse inseruire,& resi
84 dere† in Eccl. sicut si non esset excõmunicatus prin-
cipalis, quia non inseruit, nec agit nomine excõmu-
nicati, sed nomine proprio, aut nomine Eccl. ex tra-
ditis per Innocen. in c. fi. de procurator. Compostel.
in c. fin. de clerico ægrotan. nu. 17. & Oldrad. consil.
44. nu. 2. & fuit dictum in d. Salaman. 20. Iun. 1594.
quicquid sentiat Gonçal. d. gloss. 5. §. 9. nu. 128.
Secundo dicendum est, si forte coadiutori aliquid
85 † de fructibus seu distributionibus assignatũ est pro
congrua, seu seruitio, vt aliquãdo fit, id sibi posse lu-
crari non obstante excommunicatione principalis,
quæ sibi non alteri debet nócere: reg. nõ debet alteri
per alterum iniqua conditio inferri. ff. de reg. iuris,
& reg. non debet aliquis alterius odio prægrauari.
in 6. cum alijs,& ita fuit resolutum in d. Salamanti-
na coadiutoriæ, coram eodem D. Pẽna 9. Iun. 1595.
86 Tertio dicendum est † non posse tunc coadiutorẽ
lucrari pro coadiuto excommunicato, & ad eius cõ
modum, & vtilitatem, cum excommunicatus non
lucretur, nec faciat suos fructus Beneficiorum, c. pa-
storalis. §. verum. de appellat. & dicetur infra 7. p. c.
13. ex nu. 90. & ita fuit resolutum, & deductum in
d. Salaman. 20. Iun. 1594. vt in dec. posita d. nu. sup.
& tenet post hæc Gonçalez sup. nu. 123.
87 Nono dubitatur,† an coadiutor habeat vocẽ acti
uam,& passiuam non solum in rebus ordinarijs, sed
etiam in officijs sede vacante, & prouisionibus Ca-
nonicatuum? & breuiter respond. affirmatiue, vt ap
paret ex formula coadiutoriæ, & fuit resolutum in
d. Salaman. coadiutoriæ coram eod. D. Penna. 1. Iul.
1594. vt in decis. inf. ponenda ad fin. num. 136.
88 Immo, & si in aliqua coadiutoria diceretur,†
quod habere possit vocem actiuam in Cap. vt vidi in
quadam coadiutoria nostræ Eccl. Archidiacon. de
Areualo, & Canon. non propterea excluditur vox
passiua, quæ ex alijs verbis venire potest, saltem ex
eo, quod subrogatur loco,& vice coadiuti, quem re-
præsentat, nec ad id videtur appositum verbum, actiuã,
sed potius ad maiorem declarationem, & augmen-
tum, non diminutionem.
89 Decimo dubitatur,† an Canonicus habẽs coadiu-
torem possit se iuuare Beneficio iubilationis in ea
Ecclesia competenti, ita vt lucretur fructus, & di-
stributiones, etiamsi coadiutor non resideat; in quo
dicendum est cum Rota in d. Tirasonen. coadiuto-
riæ 8. Nouemb. 1599. coadiutum non priuari priui-
legio iubilationis iam quæsito, non tamen perfice-
re suam iubilationẽ per seruitium coadiutoris, nec
priuilegium iubilationis coadiuto suffragari, vt la-
tius in d. decis.
90 Vndecimo dubitatur,† quomodo intelligatur in
dultum coadiutori concessum, vt aliquando in lite-
ris coadiutoriæ dici solet, quod gaudeat reg. de an-
nali & de triennali, sicuti coadiutus, in quo dicendũ
est cum Rota in vna Placentina Decanatus 31. Ian.
1597. corã D. Penna, quod intelligitur, vt transacto
anno ad regulam, de annali, & triennio ad reg. de
triennali post admissionem ad coadiutoriam, etiam
si non fuerit factus locus successioni, possit gaudere
d. reg. non vero, vt illo non transacto possit gaudere
annali, aut triennali prædecessoris. Et post hæc tra-
dit Gonçalez sup. nu. 118. allegans d. dec. Placentin.
& secluso indulto coadiutor non gaudet d. reg. quia
nõ possidet Beneficiũ, vt per Cotam, dec. 397. in Mi
scellaneis manuscriptis, vbi habetur, quod in causa
Toletana Canonic. de Talauera. 11. Mart. 1552. corã
Verallo, quoad reg. de annali fuit dictũ, quod, si non
constat de possessione Didaci coadiutoris post obi-
tum coadiuti per annũ, non sumus in casu reg. ea ra-
tione, quia viuente coadiuto, coadiutor non dicitur
possidere, idem Verallus dec. 64. n. 9. in manuscript.
91 Duodecimo dubitatur,† an, in Ecclesijs, vbi sunt
iudices adiuncti, iuxta c. 6. sess. 25. de refor. S. Concil.
Trid. coadiutor delinquens sit puniendus cum illis,
sicuti puniretur coadiutus? In quo breuiter dicen-
dum videtur, quod, si tempore, quo contra ipsum
proceditur, est in seruitio Ecclesiæ, seu actu seruiens
debet procedi cum adiunctis; per reg. ab æquipara-
92 tis,& subrogatis, de quo in d. decis. Salamant. † idque
maxime procedit stante clausula in coadiutoria,
quod coadiutor habeat omnes, & singulas prærroga
93 tiuas, præeminentias,& honores coadiuti. † Si vero
tempore, quo contra ipsum proceditur, non est in
seruitio Ecclesiæ, tunc non videtur procedendum
cum adiunctis; quamdiu enim non est in seruitio Ec
clesiæ, sed extra, non reputatur vti Canonicus, sed
vti clericus priuatus.
94 Ad istum tamen effectum, vt puniatur† cũ adiun-
ctis videtur sufficere, quod esset in seruitio Ecclesiæ
tempore, quo fuit processum ad aliquem actum, vt
capturam, seu præceptum capturæ, aut informatio-
nem summariam, vel saltem ad faciendũ caput pro-
cessus contra eum; nam licet postea desinat deserui-
re, videtur cum adiunctis causa prosequenda, sicut
fuit incepta, per id enim videtur causa præoccupata
ab adiunctis respectu Episcopi, seu eius Vicarij, qui
cum eis incepit procedere.
95 E contra vero, si coadiutor non erat in † seruitio
Ecclesiæ, cum per Episc. seu eius Vicarium fuit pro
cessum ad aliquem actum, si tamen ante capturam,
vel citationem contra eum executam sit in seruitio
Eccl. videtur cum adiunctis procedendum esse, non
enim dici potest causa præuenta ab Episcopo, seu
eius Vicario, ad tradita per Mascard. de probatio.
concl. 1232. seu 1227. Decian. de delictis. 1. to. lib. 4.
c. 21. & Azeued. in l. 10. tit. 13. lib. 8. recop. Per captu
96 ram tamen,& citationem † executam dicetur causa
præuenta, ita vt, licet postea sit in seruitio Ecclesiæ,
possit nihilominus Episcopus, seu eius Vicarius cau
sam prosequi sine adiunctis ad l. si quis postea, & l.
vbi ceptum. ff. de iudic. & tradita per prædictos.
97 Decimotertio dubitatur, an coadiutor, qui † non
est in sacris constitutus, sed solum est primæ tonsu-
ræ, seu minorũ ordinum, gaudeat priuilegio fori stã
te decreto Concil. Trid. sess. 23. de refor. c. 6. de quo
sup. 2. p.

ſup.2.p.c.2. Et videtur † dicendum, quod ſi tamquã
talis coadiutor inſeruit Eccl.cum clericali habitu,&
tonſura, gaudebit priuilegio fori, ex quo ex manda-
to,ſeu authoritate Papæ Eccleſiæ inſeruit, ſicut gau
det qui alicui Eccleſiæ ex mandato Epiſcopi inſer-
uit, ſi vero non inſeruit Eccleſiæ, non videtur gau-
dere,quia coadiutoria non eſt Beneficium Eccleſia-
ſticum, vt conſtat,& dicit Gonçal.d.§.9.num.64. &
inf.nu.122.
Decimoquarto dubitatur, an coadiutor ratione
99 coadiutoriæ teneatur deferre habitum † clericalem
& tonſuram ? & ſi ſeruit Eccleſiæ clarum eſt, quod
debet eum portare,non enim poteſt inſeruire Eccle
ſiæ,niſi cum habitu decenti,& competenti;difficul-
100 tas eſt,an†teneatur eum deferre,licet nõ inſeruiat ?
& dicendum videtur teneri ex. conſtit. 30. Sixti V.
de qua infra 7.p.c.1.nu.15.& præſertim nu.8.ex qua
non ſolum clerici etiam clericali tantum tonſura in
ſigniti habentes Beneficium,ſed etiam habentes ius
in illo,vel ad illud,debent tonſuram,& habitum cle
ricalem deferre,ſub pœna priuationis ipſo facto. Et
habens coadiutoriam , licer nõ habeat Beneficium,
101 †habet tamen ius ad illud. Nauar. in c.ſi quando de
reſcrip.præludio.5. & except.11.num.7.& diximus
ſup.c.3.huius p.10.modo.nec dubitari poteſt,quan-
do ad iſtum effectum , ius iſtud ſit ſatis cõſiderabile.
102 Et an coadiutot teneatur † recitare? diximus ſup.3.
p.c.1.dub.6.n.107.& an poſſit ſacris ordinari ad tit.
coadiutoriæ,diximus 2.p.c.5.4.dub.ad fin.à nu.131.
103 Decimoquinto dubitatur,†an coadiutor ſeruiens
pro coadiuto debeat exire de Cap. in quo tractatur
de negotio ipſius coadiuti ?
104 Et videtur debere exire, † nam ipſe coadiutus nõ
poterit intereſſe Cap. in quo agitur de ſuo negotio,
ſeu de re ad eum particulariter ſpectante iuxta c.44.
Prætorum, vbi Auil. & l.34. tit.6. lib.3.recopil.vbi
Azeued.& Auend.de exequen.mandatis.lib.2.c.23.
& Conc.Trid.ſeſ.25.de refor.c.6.verſ. qui ſi aliquid.
ibi. Nec de re ad ſuum vel ſuorum commodum ſpe
ctante agatur . ergo nec coadiutor cum repræſentet
ipſum coadiutũ de cuius negotio agitur , & pro eo,
& eius nomine interſit , & det vocem in Capitulo .
105 Nihilominus contrarium verius videtur , † nam
vt ſup.diximus dub.8.nu.84.coadiutor non agit,nec
inſeruit nomine coadiuti , licet eum repræſentet,
quatenus agit,& inſeruit vice & loco illius,ſed agit,
& inſeruit nomine proprio,ſeu nomine Eccleſiæ,&
ſic nihil impedit eum intereſſe,& dare vocem in Ca-
pitulo, in quo agitur de negotio coadiuti; vnde vi-
detur , quod poſſet coadiutor dare ſuffragium , ſeu
votare in electione præbendæ , quam prætenderet
coadiutus,& eſſet oppoſitor, & etiam pro eo ſuffra-
gium dare. Rurſus è conuerſo, coadiutus bene po-
106 teſt † intereſſe Capitulo, & dare vocem, ſeu votum,
vbi agitur de negotio coadiutoris, niſi forte agatur
de re ſpectante ad ipſam coadiutoriam, quæ particu
lariter etiam ſpectet ad ipſum coadiutum .
107 Decimoſex.dubit.†an coadiut.& coadiutor ambo
poſſint eſſe in Eccleſia,vel in ſeruitio Eccleſiæ;& di
cendum eſt non poſſe ambos eſſe in Eccleſia,tanquã
Canon. ambo enim ſolum repręſentãt vnũ Canoni-
cum, non duos;coadiutus,tanquam principalis , &
coadiutor, tanquam coadiutor.
108 Nihil vero impedit vnum eſſe†tanquam Canoni
cum , vel coadiutorem, & alterum tanquam perſo-
nam priuatam ſine habitu Eccleſiæ etiam in choro .
109 † Rurſus nihil impedit vnum eſſe in Eccleſia,& in
ſeruitio eius, & alterum extra Eccleſiam in negotijs
ipſius Eccleſiæ .

110 Decimoſeptimo dubitatur, † in Eccleſijs, in qui-
bus obtinens dignitatem non pręſidet in choro etiã
non ſtante alio antiquiori,nec habet ſedem,& vocẽ
in Capitulo, ſi tamen ſimul obtinet Canonicatum ,
præſidet in choro iuxta antiquitatem ſuæ dignita-
tis ,& etiam in Capitulo in quo habet ſedem, & vo-
cem iuxta. d.antiquitatem ſuæ dignitatis , vt in Ec-
cleſia Toletana,an Canonicus proprietarius coadiu
tor alicuius dignitatis,& vt talis ſeruiens habeat hu
iuſmodi præeminentiam ?
111 Et videbatur,†quod non,cum eius principalis,&
coadiutus eam non haberet,ex quo non habet Cano
nicatum .
112 Nihilominus tamen dicendum eſt†coadiutorem
eam habere;nam,cum ſit coadiutor dignitatis,& vt
talis ſeruiat , debet habere præeminentiam dignita-
tis,& cum ex alia parte ſit Canon.debet habere prę-
eminẽtias Canonicis,& dignitatibus ſimul compe-
tentes;atque adeo habebit ſedem,& dabit vocem in
Capitulo , & præſidebit in choro iuxta antiquita-
tem dignitatis , in qua ſeruit, vt coadiutor .
113 Nec refert , † quod coadiutus non haberet iſtam
præeminentiam, nam, id ex eo eſt, quod non habet
Canonicatum,quem tamen habet coadiutor. Et cõ-
probatur ; nam vt ſupradictum eſt dub.8.coadiutor
non inſeruit , nec agit nomine coadiuti ſed nomine
proprio aut Eccleſiæ,& ita conſultus reſpondi.
114 Decimo octauo dubitatur,†an in Eccleſijs,in qui
bus Canonici lucrantur veſtuarium reſidendo 90.
diebus , Canonici vero obtinentes dignitatem illud
lucrantur reſidendo 60.diebus,vt in d. Eccleſia To-
letana, Canonicus coadiutor alicuius dignitatis lu-
cretur veſtuarium ſui Canonicatus reſidendo , 60.
diebus tantum ?
115 Et quidem in coadiutore Canonici † & dignita-
tis certum eſt , quod illud lucraretur reſidendo 60.
diebus tantum , quemadmodum principalis cui lu-
cratur .
116 In caſu propoſito difficultas eſt,†ex quo ſolum ha
bet Canonicatum in titulo, & proprietate . Nihilo-
minus tamen dicendum eſt,quod,ſi inſeruit dignita
ti tanquam coadiutor,lucrabitur veſtuarium ſui Ca
non. reſidendo tantum 60.diebus ; nam,cum ſit co-
adiutor dignitatis , debet habere præeminentias, &
prærogatiuas dignitatibus competentes, vt dictum
117 eſt.†Quamuis è conuerſo,ſi aliquis obtinens digni-
tatem in proprietate eſſet coadiutor Canonici,& vt
talis inſeruiret, non lucraretur veſtuarium d.Cano-
nicatus reſidẽdo 60. diebus , ſed deberet reſidere 90;
quia non lucratur ſibi, ſed coadiuto, qui ex perſona
coadiutoris non debet ſuam conditionem meliorẽ
facere, nec ratione coadiutoriæ maius commodum
reportare .
118 Decimonono dubit. † an Canon. habens coadiu-
torem perpetuum cum futura ſucceſſione poſſit op-
tare nouam, & pinguiorem Præbendam, prout alij
Canonici coadiutore carentes ? Quam quæſtionem
mouet Gonçalez gl.34. 18.q. nu.97. & ei reſpondet
cum diſtinctione,aut futura ſucceſſio eſt conceſſa in
gratia coadiutoriæ,quoad Canonicatum, & Præbẽ
dam ordinariam illi annexam duntaxat abſque illa
Præbenda,ſeu præſtimonio,in quo cadit optio;aut
eſt conceſſa ſucceſſio etiam quoad ad iſtam Præben
dam, & præſtimonium temporale optatum per co-
adiutum;in primo caſu,inquit, ſeu potius in ſecun-
do,coadiutus optare poterit,cum nulla ſit ratio,vel
inconueniens,quod obſtet; nec gratia coadiutoriæ,
quæ eſt principaliter ad fauorem illius conceſſa , vt
dixit.d.gl.5.§.9.n.83.ex Put.dec.98.lib.2.& Rota in

d. Salamantina coadiutoriæ 25. Iun. 1593. coram D. Penna, debet illi esse nociua regula, quod ob gratiā lib. 6. in alio vero casu minime, inquit, erit locus optioni, quia, cum coadiutus dimittere non possit dictam Præbendam, seu præstimonium, quod optaue rat, ex quo per gratiam coadiutoriæ est adiudicata coadiutori futuro successori, à quo auferri non potest, & consequenter cessat natura optionis, quæ est vt si ego opto maiorem Præbendam, alius etiam mo dernior optet illam minorem à me dimissam, sicque optionis ordo præuertitur, vt superius dixi. nu. 15. & 81. nulla ratio permittit, quod optioni locus sit, &

119 ita seruatur, hæc Gōçal.† Cuius resolutio quoad primam, non habet difficultatem, nempe, quod coadiutus possit optare quando futura successio est concessa coadiutori, quoad Præbendam, quam tunc habet coadiutus, seu postea per eum optatam. Immo tunc videbatur, quod ipse coadiutor posset optare pro coadiuto, cuius loco subrogatur; sed cum id pendeat à voluntate coadiuti, verius videtur, quod non possit optare coadiutor, nisi dicatur in coadiutoria, vt forsan dici solet in coadiutorijs Præbendarū, & Beneficiorum Eccl. vbi est ius optandi, vt colligi videtur ex d. decis. Salamantina 25. Iun. 1593. pro quo facit, quod licet optio possit fieri per Procuratorem, tamen requiritur ad eam speciale mandatum, vel secuta ratificatio. Gemin. nu. 5. & Francus. nu. 3. in c. fin. de consuetud. in 6. & Gonçal. d. glos. 34. nu. 123.

120 Quoad secundum† vero d. resolutio magnam habet difficultatem ex dictis infra p. 5. c. 1. ex num. 334. vbi resoluimus, quod habens Præbendam reseruatam potest optare aliam, quæ subintrat in locum reseruatæ, & dimissa remanet libera, & quod quando mutatur titulus in optione, quamuis optatum non subrogetur, nec maneat reseruatum loco dimissi, tamen habens Benefi. reseruatum potest aliud optare non stante consuetudine particulari, seu obseruātia in contrarium; vnde videtur in proposito, quod Canonicus habens coadiutorem cum futura successione absolute, & indistincte possit optare maiorē Præbendam quæ subrogatur loco primæ, & in ea intrauit d. futura successio, quod maxime, & sine difficultate procedit in optione præstimonij, vbi non optātur Præbendæ, sed præstimonia, vt in Ecclesia Corduben. iuxta dicta d. cap. 1. 5. p. nu. 456. & etiam vbi mutatur titulus. videtur, quod habēs coadiutorem possit optare aliud Beneficium, verbi gratia Portionarius Canonicatū, seu dimidius Portionarius portionem integram; & in primo per optionem secundi vacante succedat coadiutor ex futura successione sibi concessa, nisi fuerit consuetudo particularis, seu obseruantia, quod non habens Beneficium liberum non possit optare.

121 Vbi autem optaretur aliud† Beneficium non dimisso primo, vt si Canonicus optaret dignitatem retinendam cum Canonicatu iuxta consuetudinem Ecclesiæ, coadiutoria in Canonicatu nullo modo obesset Canonico, quominus posset optare dignitatem, sicut non obesset ei, quominus eam alias assequi posset. Et tunc haberet coadiutorem in vno Beneficio, nempe in Canonicatu, & non in alio, nempe in dignitate, in qua deberet residere nō obstante, quod coadiutor Canonicatus resideret.

122 Vigesimo dubitatur,† an coadiutoria inducat incompatibilitatem cum alio Beneficio incompatibili cum illo, in quo quis est coadiutor? In quo Gonçal. d. gl. 5. §. 9. à n. 94. ait, quod, cum coadiutoria perpetua cum futura successione de per se non sit Ecclesiasticum Beneficium, vt tradit P. Grego. Tholo. de benef. c. 11. nu. 2. non potest inducere incompatibilitatem, vt audiuit fuisse resolutum in Rota, ac tradit Gonçalus Mendez Lusitanus lib. 4. diuersorum iuris argum. c. 1. nu. 8. & per totum subdens rationem, quia talis coadiutor non tenetur præcise residere, nec ad hoc potest compelli, cum Beneficium non habeat, sed solum tenetur ad caustiuam residentiam, idest, si non resederit, quod nō lucrabitur fructus, ac illos propter illius non residentiam amissos coadiuto satisfacere tenetur. Nec per obitum, vel cessionē coadiutoris, sed coadiuti, vacat Beneficium. Puteus dec. 222. lib. 3. nec viuente coadiuto coadiutor dicitur possidere Beneficium. Cota decis. 397. & Veral. 64. lib. 3. in manuscrip. vt supra. nu. 90. sed illa ratio,

123 quam ex Gonçalo Mendez tradit Gonçalez,† quod coadiutor non tenetur præcise residere, nec ad hoc potest compelli, sed solum tenetur caustiue, nō placet, vt supra dixi 1. dub. à nu. 56. Vnde, quamuis verū sit, quod coadiutoria non inducit incompatibilitatem, cum nō sit beneficium, ad effectum, vt per eam vacet beneficium prius obtentum, tamen negari nō potest, quin sit incompatibilis, ad effectum retētionis cum beneficio residentiam personalem requirente, si coadiutus vult, quod coadiutor resideat, & seruiat pro eo vt debet, nisi forte in coadiutoria caueatur, quod non teneatur dimittere obtentū, nisi eueniente successione coadiutoriæ, & per assecutionem beneficij incompatibilis videtur cessare, & expirare coadiutoria prius obtenta, cum expiret futura successio, & ius ad benefi. ex ea competēs, Clem. gratiæ, de rescrip. vbi D. & dicta infra 11. p. c. 5. nu. 69.

124 Vigesimo primo dubitatur,† an coadiutor possit cedere coadiutoriæ, etiam inuito coadiuto? in quo Gonçalez d. gl. 5. §. 9. nu. 131. resoluit, quod potest ei cedere de consensu superioris, etiam inuito coadiuto, Butrius in cl. fin. nu. 15. Imola etiā. nu. 15. Anania nu. 13. de cler. ægrotan. & tradit Gonçalus Mendez d. lib. 4. diuersorū ius arg. c. 1. nu. 9. nec obstat, inquit Gonçal. dicere, quod coadiutor sit datus in fauorem coadiuti, vt supra dixi nu. 53. quia id venit in consequentiam, & ideo non attenditur. l. 1. de authoritate tutoris. cum alijs per eū allegatis in gl. 45. §. 1. nu. 35.

125 Addo, quod, cum sit per Papam,† seu eius authoritate coadiutor deputatus, nō videtur posse coadiutoriæ cedere, nisi authoritate ipsius Papæ inuito coadiuto; quamuis eo consentiente possit illi cedere authoritate Ordinarij. At futuræ successioni, cum sit mere in eius fauorem, bene poterit coadiutor cedere, & renuntiare absque consensu superioris, & coadiuti iuxta infra dicta 11. p. c. 3. nu. 247.

126 Vigesimo secundo dubitatur,† an cōfessio coadiutoris noceat coadiuto, vel è contra? Et non nocere est decisio Achillis de Graffis, 162. seu 3. de confessis, & sequens. & tradit Mandos. de signatura gratiæ tit. de coadiutorijs ad fin. vers. confessionem coadiutoris, & nouissime sequitur Gonçal. d. §. 9. nu. 129.

127 Vigesimo tertio dubitatur,† an sententiæ latæ cōtra vnum coadiutorem, cum futura successione alicuius Beneficiati, illo defuncto, seu renuntiante noceant secundo coadiutori? Et Gonçalez d. §. 9. n. 92. resoluit non nocere illi non citato, saltem, per proclama, & ideo de nouo debere audiri, vt tenuit Rota decis. 239. & 241. p. 3. lib. 3. diuersorum.

128 Sed istæ decisiones† non loquuntur de sententijs latis contra vnum coadiutorem, sed contra coadiutum, vt ex earum tenore colligitur, licet sint vitiosæ quę nō nocent coadiutori inscio, & non citato, saltē per proclama iuxta opinionem, quā sequitur Rota, vt per Achillem dec. 135. seu 5. de dolo, & cōtumac. & seq.

& seq.& decis.215.seu 3.de re iudicata. Puteum dec. 91.lib.3. & decisionem Toletanam iuris decimandi 19. Feb.1594. coram Illustrissimo Card. Pamphilio infra adductam,p.c.3.nu.148.

129 Si enim loquerentur illæ † decisiones de sententijs latis contra vnum coadiutorem, non requireretur citatio secundi coadiutoris,vt ei præiudicarent; nam,cum tunc nõ esset talis coadiutor, nullo modo potuit citari, & si sententia lata esset super inualiditate coadiutoriæ primi coadiutoris,non posset præiudicare secundo coadiutori,cum esset res inter alios acta, & secunda coadiutoria esset diuersa à prima; si vero esset lata super iuribus, & pertinentijs coadiutoriæ,& sic super statu coadiutoris,præiudicaret secũdo coadiutori,& alijs similibus illius Ecclesiæ coadiutorib⁹, etiã nõ citatis iuxta notata in l. ĩgenuũ. ff.de statu hom.& in l.sæpe.de re iudicata. Aehil.dec. 217.seu.5. de re iudicat. Tiraq.in tract.res inter alios acta. limitat.27. Couar.pract.c.13.n.5.cum alijs,per Gonçal. gl.9. §.1.à nu.84.& Rota in Calagurritana Beneficij de Nauarr. 20. Iun.1588.coram Illustriss. Pamphilio supra relata.3. p.c.2. nu.11.

130 Vigesimo quarto,†& vltimo dubitatur,an,si tempore datæ coadiutoriæ coadiutus esset mortuus, successio in ipsa coadiutoria coadiutori concessa locum habeat? & Gonçalez d.gl.5. §.9. à nu.53.docet quod coadiutoria perpetua cum futura successione continet in se duplicem gratiam æque principalem distinctam, & separatam,alteram coadiutoriæ,quæ expirat per obitum coadiuti ad eius fauorem datã, alteram futuræ successionis,cum primum vacat Beneficium per cessum vel decessum coadiuti,quæ respicit duntaxat fauorem coadiutoris. Puteus decis. 98. lib.2.& 226.nu.16.lib.3.Peregr.dec.281.lib.2.in manuscrip. & fuit resolutum in vna Bononien.officij portæ palatij de mense Mar.1565. vnde infert, quod, si coadiutus,seu proprietarius decederet ante quam gratia coadiutoriæ sortiretur effectũ , vel ipse de d.gratia notitiam haberet,quãuis ista gratia coadiutoriæ sit extincta per obitum illius,altera tamen gratia futuræ successionis ad fauorem coadiutoris æque principaliter, & non dependens à prima concessa, firma & salua prorsus permanet, ac effectum habere debet. Puteus d. decis.98. quamuis Mandos. dubitauerit d.tit. de coadiutorijs versic. coadiutoria habeat, & propterea hodie, inquit Gonçalez, in literis exprimitur quod sit locus futuræ successioni, etiamsi Beneficium actualiter vacet de tempore datæ, nec non adijcitur clausula ista ; ex nunc prout ex tunc ; & è contra, & si ipse tempore vacationis huiusmodi d. coadiutoris officium exercere non inceperit,aut per illum steterit quominus illud exerceuerit, & præfatas literas d.N.coadiuto,aut venerabili fratri nostro Episcopo, & dilectis filijs Capitulo,acilli,vel illis,ad quem,seu quos forsan pertinet,nõ intimauerit,authoritate nostra cõferas,& assignes. Et sic clare sentit Gõçalez, quod,licet tẽpore datę coadiutorię coadiutus sit mortuus,sit locus futuræ successioni coadiutoris;sed quicquid ipse velit,

131 † id non est verũ,nã mortuo coadiuto tẽpore datæ, coadiutoria corruit,& est nulla omnino à pricipio; mortuo enim nõ datur coadiutor, nec mortuus pro ea supplicat, & consentit,vt alias dicitur infra 11.p. ca.1.nu.65. & consequenter corruit futura successio quæ ab illa dependet,cũ detur illi ratione coadiutoriæ,& vt coadiutori, nisi forte detur antidata , nẽpe data ante mortem coadiuti,vt in coadiutoria Decanatus Placentini ad fauorem D. Petri Paniagua tẽpore Sixti. V. quamuis secus sit, vbi tempore datæ coadiutus viuebat, licet decederet antequã coadiutoria sortiretur effectũ, & ipse, aut coadiutor de ea notitiam haberet ; nam, licet tunc coadiutoria expiraret per obitum illius, tamen à principio tenuit ipsa coadiutoria, seu gratia ipsius, & consequenter valet futura successio, vt in d. decisione Putei, & in clausula coadiutoriæ relata.

132 Nec obstat,† quod in literis exprimitur, quod sit locus futuræ successioni, etiã si Beneficium vacet de tẽpore datæ, nam intelligitur etiamsi tunc de iure vacet, quia forte coadiutus possidebat de facto sine legitimo titulo,nõ vero,si de iure,& de facto vacet, vt ex verbis ipsarũ literarũ clare constat, vnde etiãsi

133 gratia coadiutoriæ est surreptitia,quia forte ætas, † aut infirmitas coadiuti, vel alia causa narrata nõ est vera, corruit etiã futura successio, de quo vide infra p.5. cap.1.nu.174.

134 Restat ponere decisiones† Rotæ in causa Salamãtina,& Tirasonen.coadiutoriæ,de quib.supra meminimus eas allegando, quæ sic se habent.

Salamantina coadiutoriæ. 25. Iunij. 1593. coram D.Penna.

Fælicis recordationis Sixtus Papa V. an.Dom. 1589. D.Anton.de Oquendo Canonico Ecclesiæ Salamãtinæ coadiutorẽ perpetuũ,& irreuocabilẽ cum futura successione in Canonicatu dedit Ioan. Baptistã Polanco, hoc tenore verborũ. Nec nõ omnes,& singulas prærogatiuas præeminẽtias,& honores in eisdẽ choro,altari, Capitulo,et processionibus, nec nõ actibus Capitularibus, tã intra,quã extra ipsã Ecclesiã Salamantinã, quos præfatus Antonius ratione Canonicatus, & Præbendæ habet, & si præsẽs adesset,haberet,ipse Ioan.habeat,cũ vigore Apostolici rescripti super dictæ coadiutoriæ gratia expediti,& præsentati,venerabile Capitulũ Ecclesiæ Salamantinæ prædictũ Ioannẽ Baptistã in possessionẽ officij coadiutoris legitime immisisset, & dũ absẽte D. Antonio Ioannes in Ecclesia resedisset,inter ipsũ, & Capitulũ ortæ sũt sequentes dubitationes, de quib. Rotæ tribunal cõsulentes eius decreto, & sẽtẽtiæ parere promiserũt. Prima, an Ioanni coadiutori assignãda foret sedes D. Anton. cũ antiquitate prædicti Anton. Canonici? nã,cũ hanc sedẽ prætenderet sibi assignandã Ioannes Capitulũ existimabat ei deberi vltimã sedem inter omnes Canonicos,& magis antiquã inter omnes Portionarios. Altera dubitatio erat, vtrũ Ioannes coadiutor posset dies gratiæ petere,& consumere? nã, cũ Conciliũ Trident.& Ecclesiæ Salamantinæ constitutiones quolibet anno indulgeant Canonicis tres mẽses recreationis, quibus ab onere residẽdi liberãtur, prætẽdebat coadiutor, se isto beneficio posse frui, cõtra vero Capitulũ sentiebat. Tertia,nũquid coadiutore ægrotãte, carcerato,vel aliquo alio legitimo ĩpedimẽto detẽto haberi deberet pro præsenti & perinde foret cõputãdus, & lucraretur Eccl.emolumẽta, sicut cõputaretur, & lucraretur Ant. Canonicus proprietarius, & verus? Quarta erat, an existẽte Ant. Canonico proprietario, & vero excõmunicato posset rũe inferuire, & lucrari Ioannes coadiutor? Quinta, & vltima erat, an Ioannes coadiutor posset habere vocẽ actiuã,& passiuã in Capitulo tam in rebus Ordinarijs, quã in officijs sede Episcopali vacante, & in iurisdictione de la Valdobla,quam Capitulum Salamantinum exercet,& in ferendis suffragijs in prouisionibus Canonicatuũ ad Capitulũ pertinentium? Causa itaq; per me posita die 10. Martij Dñis dissentientibus non

potuit capi resolutio, sed ordinauerunt, quod in singulis positionibus discuterẽtur duo tantum dubia. Vnde proposita iterum causa sub die 25. Iunij super duobus primis dubijs, quantum ad primum censuerunt Ioanni coadiutori non esse assignandam sedem Ant. cui datus fuerat coadiutor, sed eum sedere vltimo loco post omnes Canonicos tempore suæ receptionis, & ingressus in Ecclesia, qui, licet coadiutor repræsentet personam illius, cui datur coadiutor, & subrogatus frui debeat eisdem prærogatiuis, quibus fruitur ille, in cuius locum subrogatur. l. si eum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cautionibus. l. filiæ suæ. §. Titiæ. ff. de condit. & demonstr. l. in duobus. §. 1. ff. de iureiurando, id intelligitur respectu aliorum inferiorum, quibus præferri quidem debet; non autem respectu aliorum Canonicorum parium ipsi coadiuto, quos præcedere non potest, cum illi propria dignitate, & prærogatiua, coadiutor autem aliena tantum præfulgeat, nec dubium sit eos, qui propriæ authoritatis lumine fulgent, illis præferri qui aliena luce coruscant, aut vices aliorum gerunt, Purpur. in l. 1. ff. de offic. eius cui mandata nu. 632. versic. & quoad cæteros Decius in cap. sane. lib. 2. nu. 12. de offic. deleg. vers. & habito respectu, & vers. & resoluendo omnia supradicta, Iacob. de Nigris in tep. d. l. 1. nu. 14. Aleiat. resp. 199. nu. 336. Menoch. cons. 51. num. 24. lib. 1. supradictis addebatur, quod coadiutor viuẽte coadiuto dicitur datus in gratiam ipsius coadiuti. Puteus decis. 98. lib. 2. & 226. lib. 3. & ideo coadiutor vocatur etiam Canonicus fictus, & consequenter non debet præferri veris Canonicis, cum verum ficto præferri debeat. cap. fraternitatis, de frigidis, & malefic. cap. cum venerabilis, de relig. domib. vnde prudenter Gemin. consuluit Canonicos veros fictis esse præferendos. cons. 138. nu. 1. in fin. & nu. seq. Rebuf. in praxi tit. de rescrip. etiam perinde valere, nu. 30. quamquam enim in hac materia regula tradi soleat, inspiciendam esse formam rescripti concessionis coadiutoriæ, Ioan. And. in cap. consultationi, de clerico ægrotante. nu. 8. & 9. & in coadiutoria diceretur, quod Ioannes haberet omnes prærogatiuas Ant. competentes, quæ verba sua latitudine indicasse videbantur coadiutori deberi quæcumque Ant. iure proprio debebantur; nihilominus Domini considerabant illa restringi per alia verba in rescripto apposita, videlicet ratione Canonicatus, ex his enim apparebat in gratia fieri distinctionem inter illa, quę competebant ratione Canonicatus, & ratione antiquitatis; vnde, cum sedes non competat ratione Cano. sed ratione antiquitatis, ratione autem antiquitatis non posset competere Ioan. coadiutori sedes illa, quã prætendebat, ideo merito ei erat deneganda, & eo magis ita erat dicendum, quia istæ coadiutoriæ sunt odiosæ, & exorbitantes a iure communi. Mohed. decis. 338. alias 10. de priuileg. Nec huic resolutioni obstant illa verba, quæ paulo post sequebãtur, iuxta ipsius Antonij iurium, & receptionis antiquitatem, quia proxime antecedentia demonstrabant illa referri ad ius optandi, quando, eueniente casu vacationis alicuius Prębẽdæ, locus fieret optioni maioris, & pinguioris. Ex ijs dicebant Domini non esse satis tutum consilium secundum venerabilis D. Nauarri. nu. 5. de clerico ægrotante, nam ex dispositione iuris communis coadiutor non debet præcedere Canonicos antiquiores c. statuimus, de maioritate, & obedientia. gl. in c. fin. verb. antiquiores de consuetud. lib. 6. Mohed. dec. 261. & licet præcedentia indicarent Ioanni vltimum semper locum post omnes Canonicos assignãdum, visum fuit ea optare ad præfatum suæ receptionis tempus, vt dictum est. Ad secundam dubitationem Domini conformiter respõderunt Ioannem posse consumere dies gratiæ, quia respectu temporis concessi a Concilio, & Ecclesiæ Salamantinæ constitutionibus, censuerunt habere locum argumentum desumptum a subrogatione, seu æquiparatione, non obstante inconuenienti per Capitulum commemorato, quod si coadiutor haberet tres menses, etiam Antonius posset alios tres sibi assumere, & sic cultus diuinus, & seruitium Ecclesię eluderetur, quia cessabat ex eo, quod quando vnus ipsorum vsus esset beneficio dicti temporis, tunc alter non posset eodem beneficio perfrui, nec sibi aliud trimestre applicare.

In eadem coram eodem. 20. Iunij. 1594.

125 DIE .. Iun. 1593. † quia ista causa de cõsensu ambarum partium proponebatur extra Rotã fuerunt decisa dubia, vt apparet ex decisione tũc facta, deinde causa fuit commissa in Rota, & in hac positione obtuli Dominis declarãdas duas alias difficultates; tertiam, an coadiutore ægrotante, carcerato, vel aliquo alio legitimo impedimento detẽto haberi deberet pro præsenti, & perinde foret computandus, & lucraretur Ecclesiæ emolumenta, sicut lucraretur, & cõputaretur Canonicus proprietarius, & verus? & quartam vtrũ existente Antonio Canonico proprietario, & vero excõmunicato, posset tunc inseruire, & lucrari Ioãnes coadiutor? Ad tertiã Domini affir. respondentes pronuntiarunt coadiutore ęgrotãte, vel alias legitime impedito, lucrari coadiutum; cum enim forma coadiutoriæ, sit considerãda, Innoc. & Io. And. in c. si. n. 9. de clerico ægrotan. vbi etiam Anchar. nu. 13. & Imola nu. 12. & Ioan. Baptista Polancus esset datus coadiutor Ant. tam in spiritualibus, quã temporalibus cum plena, libera, & omnimoda potestate, consequens erat, vt posset coadiutor, quæ poterat coadiutus. c. is cui de elect. lib. 6. Oldrad. cõs. 44. nu. 2. sed coadiutus infirmus, vel corporaliter impeditus poterat lucrari distributiones quotidianas, quas sanus lucrabatur, si præsens esset. c. vn. de cler. non resid. lib. 6. vbi Gemin. in §. qui vero. notab. 1. & Probus ad Monach. nu. 13. & Abb. c. 1. nu. 7. de cler. ęgrotan. & Couar. lib. 3. var. c. 13. nu. 8. igitur idem statuendum erat respectu coadiutoris, qui ex forma coadiutoriæ in omnibus, & per oĩa coadiutũ repręsentabat, cum in eius locum esset subrogatus. l. si eum † qui iniuriarum. ff. si quis cautionib. hoc tamen dicebant Domini intelligendum quando sanus diuinis interesse solebat ita, vt infirmitas fuisset immediata causa non interessendi. Ioan. And. Cabar. & Abb. in c. ad audientiam. de cler. non resid. Abb. d. c. 1. nu. 6. Couar. loco citato, idemque constituendum in impeditis quolibet corporali impedimento censuerunt in d. c. vn. de clericis non resid. lib. 6. Archid. & Io. And. & Anchar. nota. 6. & Gemin. d. §. qui vero. nu. 5. & Francus. nu. 4. & Probus ad Monach. nu. 20. & nominatim de iniuste carcerato tenuit Probus ad Monach. num. 22. & Couar. supra, & Paris. cons. 102. num. 4. lib. 4. neque supradictis refragabatur, quod, cum Antonius coadiutus esset sanus corpore, & mente, tunc coadiutore ægrotante, aut legitimo impedimento detento, Ecclesiæ foret deseruiendum per Antonium, quoniam formula coadiutoriæ tollebat difficultatem; nam Papa dederat coadiutorem Antonio siue non potenti, siue inseruire nolenti. Quod dicebatur de fictione, quod ideo infirmus lucratur distributiones, quia fingitur residere, & propterea fictionẽ non habere locũ, vbi nõ est

æquitas,

æquitas, Bart. in l. si is, qui pro emptore, num. 2. de vsucapio. Verallus decis. 298. num. 9. p. 2. ab hac vero facti specie procul æquitatem abesse, quæ suadere non poterat vt coadiutor infirmus, vel carceratus reputaretur præsens ad effectum, vt coadiutus sanus, quamuis non inseruiret Ecclesiæ, lucraretur, respondebant illam non esse iurisdictionem, sed infirmitatis, aut alterius legitimi impedimēti excusationem d. c. vn. ibi, exemptis illis, & c. 1. de cleric. ægrotan. ibi, ægritudo sua, textum autem in cap. de cætero de clericis non residen. qui ex aduerso ponderabatur, non loquitur de infirmo, sed de sano, & in seruitio Episcopi existente, qui propterea Ecclesiæ inseruire censetur, quod a themate proposito longe distabat. Ad quartam difficultatem negatiue fuit responsum. Antonio scilicet coadiuto excommunicato, non lucrari coadiutorem pro eo, cum enim in literis coadiutoriæ diceretur, quod inseruire deberet coadiutor pro coadiuto, & pro ipso coadiuto lucrari, consequebatur, vt hoc priuilegium intelligeretur competere coadiuto, dummodo esset habilis, & capax, excommunicatum autem non lucrari fructus, aut emolumenta Beneficiorum, explorati iuris est. cap. Pastoralis. §. verum de appellat. Rota decis. 8. num. 10. de sententia excomm. in antiquis, Puteus 180. lib. 1. & qui non potest propter excommunicationem per se aliquid agere, neque poterit per alium ad suam vtilitatem, vt notant omnes in cap. fin. vbi Imola num. 19. de Procuratoribus & satis esset indecorum, vt alieni propter demerita a cōmunione fidelium, & suffragijs Ecclesiæ, per hanc viam de patrimonio Ecclesiæ, cui non obedirent, alerentur, cap. commissa de elect. lib. 6. Bald. in cap. 1. secunda lectura de iudicijs. num. 12. quibus non obstabat, quod coadiutor non ageret, nec inseruiret nomine excommunicati, sed nomine proprio, aut nomine Ecclesiæ ex traditis per Innoc. in cap. fin. de Procurator. Oldra. cons. 44. Compostellanus in cap. fin. nu. 17. de clerico ægrotante, quoniam Innoc. hoc tantum affirmat, excommunicationem coadiuti non nocere coadiutori, ne suo, vel Ecclesiæ nomine agere possit; at non censet eum quicquam posse lucrari ad commodum, & vtilitatem coadiuti excommunicati, quem sua demerita ab illius commodi participatione merito excluserunt.

In eadem coram eod. D. Penna 1. Iulij. 1594.

126 AD vltimam difficultatem, & in ordine quintā in hac causa decidendam, an Ioannes coadiutor posset habere vocem actiuam, & passiuam in Capit. tam in rebus ordinarijs, quam in officijs, sede Episcopali vacante, & in iurisdictione de la Valdobla, quam Capitulum Salamantinum exercet, & in ferendis suffragijs in prouisionibus Canonicatuum, ad Capitulum pertinentium? Domini affirmat. responderunt inspecta potissimum formula coadiutoriæ, in qua D. Ioannes Baptista Polancus fuerat datus coadiutor Antonio cum plena, & libera, & omnimoda facultate, & potestate, & vt haberet stallum in choro, & vocem in Capitulo, & omnes, & singulas prærogatiuas, & honores intra, & extra Ecclesiā Salamantinam tanquam ipsius Ecclesiæ Canonicus; cum enim, vt dictum fuit in decisione facta die 20. Junij forma, & verba coadiutoriæ sint attendenda, supradicta erant adeo late patentia, vt censendum foret coadiutori ea omnia fuisse concessa, quæ coadiuto competebant. c. is cui. de electione. lib. 6. Oldra. cons. 44. nu. 2. de voce actiua, & passiua dubitari non poterat, cum coadiutoria stallum in choro, & vocem in Capitulo indistincte concederet. l. 1. §. generaliter. ff. de leg. præstand. denique clausula, omnia, & singula, in coadiutoria posita operabatur, vt coadiutor posset ea omnia agere, & exercere, quæ poterat coadiutus glos. in c. 1. versic. officium. de clerico ægrotante lib. 6. id vero, quod dicebatur, verba coadiutoriæ recipere interpretationem à iure communi, quo inspecto non potest coadiutor quæcumque competunt coadiuto, Oldrad. cons. 44. num. 3. Anch. & Imola in cap. fin. de clerico ægrotante, Domini dixerunt procedere, quando verba essent dubia, & ambigua, secus autem esse, cum ex verbis claris, vt in casu proposito, apparet coadiutori ea omnia fuisse concessa, quæ alijs Canonicis competerēt.

127 In eadem coram eod. 9. Iun. 1595. † fuit resolutū coadiutorem lucrari omnes fructus sibi assignatos, etiam coadiuto excommunicato.

Tirasonen. coadiutoriæ. 8. Nouemb. 1599. coram D. Penna.

128 CVM in decisionibus factis coram me in causa Salamantina coadiutoriæ anno 1593. constitutæ essent aliquot conclusiones, quibus dirimebantur contentiones, nedum super præcedentia, sed super alijs etiam rebus, & articulis ortæ, illarum occasione in Ecclesia Tirasonen. inter coadiutores, & alios Canonicos excitatæ fuerunt nonnullæ dubitationes, quas, cum desiderarent Rotæ iudicio terminari me proponente, & pro vtraque parte aduocatis scribentibus, & informantibus super singulis, Rota ita respondendum censuit. In causa Salamantina decisum fuerat Canonico coadiutori assignandam esse vltimo loco sedem post omnes Canonicos tempore suæ receptionis, & ingressus in Ecclesia, & quia huius conclusionis occasione in Ecclesia Tirasonen. fuerat dubitatum, an secuta morte coadiuti coadiutori, qui tunc efficitur verus Canonicus, & qui ex consuetudine illius Ecclesiæ in ingressu tenetur soluere certum quid dum capit possessionem Canonicatus iure proprio, sit assignanda vltima sedes, ita vt Canonici, qui ingressi fuerunt in Ecclesiam durante coadiutoria tanquam magis antiqui veniant præferendi? Ad hanc primam dubitationem Domini conformiter responderunt, coadiutori assignandam eandem illam sedem, in qua reperiebatur tempore obitus coadiuti, & consequenter præferendum Canonicis, qui ingressi fuerant postea quam illi fuerat ea sedes assignata. Primo, quia iuxta stilū ordinarium similium gratiarum coadiutori conceduntur omnes prærogatiuæ coadiuto competentes ratione Canonicatus, sed ratione Canonicatus competit primo sedes in infimo gradu, secundo, in secundo, & sic deinceps, vt habetur in dec. Salamantina, consequenter ergo coadiutori debet competere illa sedes, in qua reperiebatur tēpore obitus coadiuti, alias enim non haberet prerogatiuas coadiuto cōpetentes ratione Canonicatus. Secundo quia absurdum esset coadiutorem, qui fuerat prælatus alijs Canonicis post ipsū receptis ratione antiquitatis, post obitum coadiuti compelli iterum ad vltimum, seu infimum locum descendere. Tertio, quia tempore obitus coadiuti nō requiritur pro coadiutore noua collatio, cū absque aliquo ministerio gratia coadiutoriæ ex primo iure sibi cōcesso effectuetur, cu Papa

in istis coadiutorijs ex nûc, prout ex tunc faciat collationem, vt fuit dictum coram me in causa Calagurritana Canonicatus die prima Iulij 1592. quamobrem coadiutori dicitur quæsitum ius ad rem in Canonicatu, quod eueniente vacatione efficitur ius plenum; consequenter itaque ratione antiquitatis; & receptionis debet retinere suam sedem. cap. 1. de maioritate, & obedientia, & fuit dictum in causa Vicen. preeminentiæ die 22. 1578. coram bonæ memoriæ Doct. Gipsio. Postremo hæc eadem sententia satis videbatur iuris authoritate munita in l. 1. & in l. sancimus. C. de consulibus lib. 12. cum alijs traditis per Cassaneum Catalogo gloriæ mundi par. 10. considerati one 34. neque obstabat, quod post mortem coadiuti expiraret primus titulus coadiutoriæ, & videretur factus locus secundo titulo Canoniæ, & consequenter coadiutori, tanquam tunc effecto Canonico, assignandam vltimam sedem, quia respondebatur difficultatem cessare ex forma coadiutoriæ; nam cum Papa concedat coadiutori omnes prærogatiuas ratione Canonicatus coadiuto competentes, inter quas vna est, vt habeat vltimam sedem, & paulatim ascendat, ideo ei est assignanda sedes, in qua reperitur tempore obitus coadiuti. Postremo non obstabat, quod de consuetudine Ecclesiæ Canonicus pro ingressu teneatur certum quid soluere, & quod coadiutores id soluebant secuta morte coadiuti, quia dicebatur ex hoc non inferri ad sedem, cum ista solutio respiceret tempus, quo Canonicus incipit gaudere fructibus Canonicatus. Ad secundam dubitationem an, si coadiutus fuerit exemptus à residentia per iubilationem, posset se iuuare huiusmodi exemptione, dum habet coadiutorem, vt faciat fructus, distributiones, & alia emolumenta sua, etiam si coadiutor non resideat? Domini responderunt primo coadiutum non priuari priuilegio iubilationis iam quæsitæ; secundo dixerunt priuilegiû iubilationis non suffragari coadiutori; tertio asseruerunt coadiutum non perficere suam iubilationem per seruitium coadiutoris. Ratio primi fuit, quia coadiutoria non adimit coadiuto iura, & priuilegia aliunde sibi competentia, nec receptionem coadiutoris post acquisitam exemptionem beneficio iubilationis coadiuto debere præiudicare, Alex. con. 193. num. 11. versic. in contrarium est veritas lib. 2. item quia priuilegium acquisitum per iubilationem est facultatiuum, nam sicut, si vellet, posset coadiutus non obstante coadiutoria personaliter inseruire, & nihilominus non amitteret priuilegiû, similiter non amittit priuilegium seruiendo per coadiutorem: cum enim hoc priuilegium iubilationis detur ob seruitium iam præstitum, non est coadiuto auferendum ex eo, quod per coadiutorem possit in futurum inseruire. Ratio secundi fuit, quia per coadiutoriam non communicatur coadiutori priuilegium aliunde competens coadiuto, quale est priuilegium acquisitum per iubilationem; quod si competeret, sequeretur absurdum, vt coadiutor non teneretur inseruire, quod videtur directo contra finem, ob quem datur coadiutor. Ratio tertij fuit, quia cum priuilegium iubilationis acquiratur ex seruitio personali, cuius ratione solet concedi, non potest seruitium personale coadiutoris conferre hoc coadiuto.

129 Idem fuit in eadem resolutum, † quo ad 1. dubiû coram eodem 27. Octob. 1600. per doctrinam Baldi in l. 2. num. 57. vers. sed pone. cap. de seruitutibus & aqua. Rimin. iun. conf. 230. lib. 2.

QVINTA PARS, DE HIS, AD QVOS SPECTAT DISPOSITIO, Et Prouisio Beneficiorum.

CAP. I.

De Papa.

SVMMARIA.

INTER eos, qui de Beneficijs prouidere possunt primum locum obtinet Papa, ad quem libera et plena dispositio Beneficiorum pertinet. nu. 1.

Papa potest sine causa clericum suo priuare Beneficio. nu. 2. cum seq. contra relatos. nu. 7.

Beneficia sunt instituta de iure positiuo, & quod sint titulus perpetuus, est de iure positiuo, quod non est intelligendum respectu Principis, nec ligat Papam, qui potest iuri positiuo derogare etiam sine causa à nu. 3. vsque ad 8.

Papa potest prouidere de omnibus beneficijs, & concurrit cum quolibet Ordinario, vt Ordinarius Ordinariorum, & orbis. nu. 8. & inter eos est locus præuentioni etiam in mensibus Ordinarij, à nu. 9. & idem est in Legato. nu. 13.

An idem sit in sex mensibus alternatiuæ habentis decretum irritans. nu. 14. cum sequentibus resoluitur idem esse, & illud decretum irritans non obstare prouisioni Apostolicæ, & ad ducuntur resolutiones Rotæ, & nu. 29. refertur & reprobatur sententia Gonçalez contraria.

Menses alternatiuæ non sunt reseruati, nam ea solum remouet obstaculum reseruationis, à nu. 22. & ponuntur resolutiones Rotæ.

Decretum irritans nô ligat Papam, nisi dicatur, etiam per nos, contra aliquos, quorum sententia procedit in decreto in iure posito, à nu. 25. cum seqq.

Clausula decreti irritantis in alternatiua non est posita respectu Papæ, seu Ordinarij, vel verius respectu inferiorum. num. 30.

Etiam prouisioni Papæ in forma dignum, seu commissaria non obstat decretum irritans alternatiuæ, licet secus in executoribus, seu delegatis datis circa Beneficia incerta. nu. 30.

Si Papa præueniat in prouisione alicuius Beneficij, cuius Pralatus est Cardinalis, & habet indultum, an eius prouisio præferenda sit, stante decreto irritante indulti, in quo dicitur, etiam per nos. num. 32. cum seqq. resoluitur indultum non intrare, nisi in Beneficijs reseruatis.

Respectu

Respectu Cardinalis ordinarij collatoris nulli menses sunt reseruati. nu.34. etiam in Beneficijs spectantibus ad prouisionem Prelati, & Capituli simul.nu.35. vbi ponitur decisio Rotæ, & num.36.

Prouisi de Beneficijs in quocunque mense vacan. à Cardinali ordinario collatore habente indultum non tenentur expedire nouam prouisionem ratione indulti.nu.37.& 39.

Decisio Putei 2. de Præbend.quæ in contrarium videtur, loquitur de prouiso vigore indulti concessi Cardinali non ordinario collatori.nu.38.

Si Papa præueniat in prouisione alicuius Beneficij reseruati Cardinalem ordinarium collatorem habentem indultum cum decreto irritan. dicente, etiam per nos, non valet prouisio nisi derogetur indulto.num.40.

Non potest dici derogari d. indulto Cardinalis per clausulam, seu si venerabili fratri Episcopo, &c.nu.41.

Subrogatione indultorum Cardinalibus concessorum non censetur derogatum indulto Cardinalis ordinarij, sed extraordinarij collatoris.nu.42.

Inter Papam, & ordinarium est locus præuentioni, nisi prouiso à Papa obstet regula de verisimili, tunc enim eius prouisio non valet.nu.43.

Regula de verisimili solum habet locum in vacatione per obitũ. nu.44. & onus probandi non incumbit impetranti, sed danti de regula, supposito, quod impetrans probauerit obitum præcessisse. nu.45. & debet probare concludenter de non verisimili notitia.nu.46.

Regula de verisimili non habet locum in Ordinario, & Legato contra alios.nu.47.48. & 49. de dicta regula, qui sint videndi.nu.50.

Ordinarius non potest præuenire in Beneficijs reseruatis. num. 51. nam, quamuis cessante reseruatione collatio omnium Beneficiorum diecæsis pertineat de iure communi ad Episcopos, qui in Beneficijs conferendis fundatam habent intentionem in iure communi, eorum tamen potestas coarctata est per reseruationes.num.52.

De reseruationibus, qui agunt.nu.53. & de tempore quo cœperunt.nu.54. de quibus late agendum est.nu.55.

Reseruationes aliæ dicũtur generales, aliæ speciales, & quæ illæ sint, num.56. cum sequentibus resoluitur generales dici, quæ non sunt de certis Beneficijs, seu pro certis personis, sed de Beneficijs in communi; speciales vero, quæ fiunt de certis Beneficijs, seu de certo numero Beneficiorum, seu pro certis personis.

Indultum conferendi Beneficia vacatura, exceptis generaliter reseruatis, non comprehendit reseruata per regulam 8. mensium.nu.60.

Possunt etiam dici specialiter reseruata Beneficia affecta per appositionem manus Papæ.nu.62.

Speciales reseruationes in fauorem aliquorum, maxime mentales iam non sunt in vsu.nu.64.

Aliquando reseruantur specialiter aliqua Beneficia, quæ sperantur vacare per contractum matrimonij, vel per assecutionem.num.65.

An reseruationes sint odiosæ, an fauorabiles? nu.66. resoluitur esse odiosas.num.67.

1 INter eos, † qui de beneficijs prouidere possunt, primum locum obtinet Papa, ad quem ex suæ potestatis plenitudine libera, & plena dispositio Beneficiorum pertinere dignoscitur. c.2. in princ. de Præbend. in 6. & Clem. 1. in fin. vt lite. pend. de qua plenissima potestate Papæ in Beneficijs late Hier. Gonçalez post hæc scripta visus ad regulam de mensib. §.1. prooem. dicens omnem conferendi potestatem, & iurisdictionem, ab ipso Papa, tanquam à fonte procedere & fluere, & refluere, & cunctos Prælatos de mundo habere potestatem à Papa, ipsum vero à solo Deo.

2 Adeo vt possit † Papa, etiam sine causa, clericum
suo priuare Beneficio secundum DD. in cap. quæ in
Ecclesiarum. de constit. vbi Decius. nu.111. Domin.
in cap. gratiose de rescrip. in 6. nu.16. Ias. in l. Barbarius.
nu.43. ff. de offic. prætor. Ripa resp.19. lib.2. nu.
5. & 6. Aym. de antiquitate temporis 1. p. sect. non
omitto. à nu.33. Gigas de pensio. q.10. nu.6. & 7. &
quæst.37. Simoneta de reseruatio. q.2. num.6. & ibi
add. Granutius late Ant. Gabr. concl.1. de iure quæsito,
Hoieda de incompatibil. Benefic. c.13. num.58.
Mohed. decis.4. de restitutione spol. Rota dec.136.
nu.1. p.1. diuersorum. Et plures refert Ceuedo collect.21.
ad sextum. nu.1. & conducit dec. Putei 116.
3 lib.3. † Et ita absque difficultate tenetur Romæ, &
est communis opinio, maxime Canonistarum, quæ
mihi placet, nam Beneficia sunt instituta de iure positiuo,
& quod sint ius, & titulus perpetuus, solum
4 est de iure positiuo Canonico. † Quod non est intelligendum
respectu ipsius Principis, nec ligat Papam.
l. princeps legibus. ff. de legib. cap. innotuit de ele-
5 ction. † Etenim Papa potest iuri positiuo derogare,
& contra illud dispensare, & disponere ad sui libitũ,
etiam sine causa, secundum Innoc. in c. cum ad monasteriorum.
nu.3. de statu Monach. sequuntur Domin.
in c. si eo tempore. nu.5. de election. in 6. Felin.
plures referens in c. ad audientiã. 2. nu.4. de rescript.
& Mand. reg.30. Cancell. q.5. nu.5. & Curtius iun.
cons.1. nu.18. & sequent. relatus per Mand. ibi dicit
esse communem, & veriorem opinionem, Principẽ
supremum habere liberam potestatem immutandi
ea, quæ sunt iuris positiui. Pontanus de spolio lib.3.
nu.100. Flam. Paris. de resignatione Benefic. lib.5. q.
vlt. nu.126. & seq. & plures refert Thomas Sanchez
6 de matrimon. lib.8. disput.18. nu.2. maxime, † cum
ipsum ius dicat ad Papam liberam & plenam dispositionem
Beneficiorum pertinere, vt in d. cap.2. & d.
Clem.1. & ideo dicunt DD. quod omnia Beneficia
sunt manualia respectu Papę, vt per Menoch. de prę
sumpt. lib.2. præsumpt.10. nu.18. quamuis contrarium
teneant cum Cardin. & alijs Felin. in d. c. quæ
7 in Ecclesiarum. nu.42. & in c. cum † olim num.17. secundo
exemplo de re iudicata. Coras. de Benefic. 2.
p. c.1. à nu.2. Gambarus de offic. legati. lib.10. num.
385. & 386. Pinellus in rubrica. C. de rescindend. venditione.
1. p. nu.30. Emman. Suarez in thesauro receptar.
sententiarum litera B. num.20. vers. Beneficiorum
suprema est. Sarmiento lib.1. select. c.8. nu.25.
Salcedo ad Bern. Diaz reg.209. ampliatione 5. Nau.
de spolijs §.3. Sotus de iust. & iure lib.3. q.6. art.2. &
alij relati per Menoch. nu.20. & Ceuedum supra, &
Theologi Hispani communiter, qui etiam dicunt
non posse Principem dispensare, & disponere contra
legem sine causa licite. Et post hæc visus Gonç.
d. §.1. prooem. à nu.33. ait, quod naturaliter Papa solus
est Dominus Beneficiorum cum Ænea de Falc.
de reseruat. præludio secundo. nu.2. & Flamin. Parisio.
de resignatione lib.2. q.4. nu.34. & quod eius potestas
nullis regulis, aut legibus coarctatur. cum
Gramm. cõs.2. nu.23. ad fin. decisionum suarum, vt
ita possit de potestate ordinaria etiam sine causa Beneficium
Ecclesiasticum vni auferre, & dare alteri.
cum Gemin. cons.99. num.7. & alijs per nos citatis
sed num.37. remittit ad Pinellum vbi supra dicens,
quod super hoc nihil firmat.
8 Potest ergo Papa disponere, † & prouidere de omnibus
Beneficijs, & in eorum prouisione concurrit
cum quolibet Ordinario, tanquam Ordinarius Ordinariorum,
& orbis c. cuncta per mundum. 9. q.3.
Abb. in c. quia diuersit. nu.5. d. concess. Præb. Staph.

de litteris gratiæ in præfatione,nu.7. & in titulo de vi, & effectu clausularum. §. an Papa grauet Ecclesiam super prouisione duorũ,nu 6. Cosmas in pragmatica sãctione titu.de collatio §. volens verb.præuentionem, Selua de Benef.3.p.quæst.60.Rebuf.in praxi tit. de deuolut.a n.47.Coraf.d.c.1.n.7.Io.Nic. Gimon.in Enchiridio Benef.tit.2.c.1.ex n.1.Duar. de sacris Ecclesiæ minist.lib.3.c.1. & lib.5. c.10. Simoneta de reseruat.q.2.nu.5.& ibi Granutius num.14.& q.5. num.7. & q.8. nu.2. Mando.de signatura gratiæ tit. de prouisio.vers. clausula de præsenti, & reg.34.q.90. nu.6.& 7.Menoch.cons.183.lib.1.Bursattus cons.126. nu.38. & 48.lib.2. Nau.cons.31.nu.6. de Præb.P.Greg. de benef.c.34.nu.6.Flam.Paris. de resignatione l.1.q.10. à nu.53.& l.7.q.11.a nu.6. Quintanaduennas Ecclesiasticon. l.1.c.5.num.2.& Zecchus de republica Ecclesiastica c.de statu Rom. Pontificis sub nu.24.& de Benef.& pensio.c.2.nu.1. & c.5.nu.2.vers.in particulari. Et Rota dec.1.& 17. de præb.in nouis,Crescen.dec.11.nu.5.de dilatio.& 8.de priuil. Puteus dec.47.nu.7.& 8.lib.3.& fuit decisũ in causa Toletana Canonicatus de anno 1595. coram Illustrissimo Seraphino,& alias sępe quod in mẽsibus ordinarijs possit Papa prouidere,ac cũ Ordinarijs concurrere,tãquã Ordinarius Ordinariorũ, & Episcopus totius orbis; tradit posthæc Gonçal.§. 2.procem.nu.1.adducens plura non necessaria,præsertim in re iã clara,& quæ nullã habet difficultatẽ.

9 Et ideo inter Papam, † & Ordinarium est locus pręuention.c. dudum.§ nos igitur,& c.si a sede Apostolica de Præben.in 6. vbi D.gl.fi. in cap.1.de offic. Legati eod. lib. Staphil.d.præfatione.nu.8.Cosmas. & Coras.supra. & Gomez.de expectatiuis.nu.14.Simoneta d.q.2.nu.5.& ibi Granutius Fuschus de visitatione l.2. c.28.nu.30.Anast.Germonius de indultis Card.§.per quæ sublatis n.80.& 81.Meno.Flam. Paris.Zecchus d.c.2.nu.1.& alij citat.nu.pręced.qui dicunt, quod Ordinarij in mensibus ordinarijs ha-
10 bẽt facultatẽ cumulatiue † cũ Papa,ita vt,si Papa pręueniat, valeat eius collatio, nam etiam in mensibus Ordinariorum Papa non abdicauit totaliter à se potestatem conferendi,& facit quod dicit Rota in vna
11 Salamantina Parochialis de † Gaiates.1.Decẽ.1578. coram D.Brauo quæ est 1.p.diuersorum dec.442.n. 4.quod per præseruationem factam à Papa iurium Ordinarij in quatuor mensibus ordinarijs non ligantur eius manus, cum sit Ordinarius Ordinariorũ, & quod in Beneficijs vacantibus in mensibus ordinarijs,sit locus præuentioni inter Papam,& Ordinarium,& illius prouisio præualeat,quæ prius facta fuerit,tradit post hæc Gonçal.§.3. procem.à n.1. vbi late de præuentione, & materia d.cap. si à sede Apostolica.

12 Vnde alias Rota cõclusit.18.† Oct.1547.quod verba gratiæ factæ per Papam, si quæ vacant ad præsẽs Beneficia commẽdamus N. comprehendunt etiam Beneficia vacantia in mense Sept. vel altero mense ordinario,ex quo Papa vtitur suo iure ordinario,& sic nulli iniuriam facit, nec oportet mentionem facere, vtrum mensis fuerit Apostolicus, vel ordinarius. vt per Mandos.d.tit.de prouisio.versic.si quæ
13 vacant.† Et idem est in Legato, vt dicetur infra c.3. à nu.40. & in Nuntio, vt ibi nu.sup.

14 Sed difficultas est,† an idem sit in sex mensibus alternatiuæ, si Episcopus eam habeat,ita vt si Papa in eis præueniat,valeat eius collatio? Et idẽ in eis dicũt Menoch.& Germo.sup.& Flam. Par.d.q.n.56.& 57

15 Sed contrarium in mensibus † alternatiuæ ex decreto irritanti in ea apposito tenet idem Germo.in eod.tract.§. alioquin nu.14.vbi ait,quod clausula irritans posita in indulto vel alternatiua ligat ipsum Papam Probus ad Monach.in c.tibi qui nu.5. & 21. de rescript.in 6.Rebuf.in concord.tit.de firma,& irreuocabili concordatorũ stabilitate in princ. vers. vltimo nota.Puteus decis.141.nu.4.l.2.Meno.d.cõs. 83. num.6.& 25.l.1.adeo vt nulla sit prouisio Papæ nõ derogato indulto, & de eo facta mẽtione. Puteus ibi,& Caputaquen.dec.82.p.2.hæc Germo.ibi.

16 Et similiter Zerola in praxi † Episcopali 1.p.verb. derogatio,ait,quod,quando Episcopus habet alternatiuam, & vacat Beneficium in mense suo, impetrans nihil impetraret,nisi Papa derogaret alternatiuæ ex Sarnen. de expectat.nu.21. & 22.& c.1.& c. cum ordinem. de rescrip.

17 Ait tamen ipse † Germo.ibi n.32. cum Meno.sup. nu.35. quod per clausulam in Bullis poni solitã, seu si venerabili fratri Episcopo,derogatur alternatiuæ
18 † Pro quo est optima decisio Mohed.1.de concessione Præb.alias 54. & alia in Cracouien.21.Iun.1157. coram D.Chisanen.in qua fuit resolutum,quod in indulto conferendi, cum derogatione quarũcũque gratiarum ad vacatura derogatur per expectatiuam sequentem per illa verba,si venerabili,Rebuf.in praxi in forma,& declaratione nouæ prouisionis.verb. seu si venerabili. Et ita valebit præuentio Papæ in mensibus alternatiuæ.

19 At verius est decretum irritans, † de quo in alternatiua non obstare prouisioni Apostolicæ, nec esse necessariam illius derogationem, vt fuit resolutum in vna Corduben.Cantoriæ 15.Feb.1557.coram D. Quiroga,in qua tenuerunt Domini.Non esse necessariam derogationẽ regulæ alternatiuæ in prouisionibus Papæ, etiam quod Papa prouideat in mensibus alternatiuæ quia concurrit cum omnibus Ordinarijs cap.si a sede,de Præben.in 6.Staphil.de literis gratiæ fol.2.& ita seruare stilum Rotæ,quia per regulam alternatiuæ remouentur tantum obstacula, & præseruantur Ordinarij in sex mensibus, & clausula decreti in ea apposita non ligat Papam, nisi dicatur,etiam per nos,Cassad.dec.1.de decretis,quamuis idem Cassadorus dec.5. de conces.Præben.videatur aliud sentire, sed Rotam seruare eam distinctionem si dictum sit, per nos,aut non.Quod etiam fuit in eadem postea resolutum corã D.Rubeis 29.Nou. eiusdem anni vt infra nu.24.

20 Idem fuit resolutũ in causa † Canonicatus S.Martini 2.Maij 1561.coram D.Caputaquen.in qua fuit decisum, quod in mensibus alternatiuæ non potest præuenire Legatus, Papa vero sic, vt apud Cotam dec.106.in suis miscellaneis manuscriptis.

21 Et in causa Trid.† Canonicatus 21.Apr.1570. coram illustrissimo Lãcelloto,in qua dubitatur,an prouisio Apostolica anterior facta de Canonicatu vacãte in mense alternato,residente,& acceptãte Episcopo alternatiuam,non derogato alternatiuæ,sit pręferenda prouisioni Ordinarij? & resolutum est pręferendam esse Apostolicam,quia de potestate Papę, quod possit præuenire Ordinarium in collatione Beneficiorũ vacantiũ etiam in mense alternato,Domini nõ dubitabant, ex quo potestas ei data nõ fuit priuatiue,quoad ipsum Papã,sed cumulatiue per ea quæ ponit Sarnen.de expectat.nu.14.Staphil.de literis gratiæ fol.2.nec decretum irritans positum in alternatiuæ regula obstare,si quidẽ in eo nõ adsũt verba,etiã per nos.Mohed.decis.221.sola difficultas fuit in volũtate,ex quo in literis narratur vacatio de mẽse Aug.& quod nullus alius,pręter ipsũ Papã potest disponere de vacantib. in ipso, & alijs mensib.reseruatis.

uatis. Sed Dñis non fuit visum hoc obstare ea ratione, quia alternatiua, & huiusmodi indulta, vt tenet Rota, solum remouent obstaeula Cassad.decis.8. de præb. adeo, quod regula nõ efficit, quod mẽsis Aug. nõ sit reseruatus, sed tãtum operatur, quod Ordinarius possit conferre in reseruato remanente natura ipsius reseruationis quæ propterea non cessat. Aliqui ex Dominis considerabant verba supplicationis, ibi, de mense Iulij, vel Aug. vel alio veriori mense defuncti, quasi, quod ex his inferatur Papam voluisse prouidere, etiamsi vacauerit in alio mense, & verba literarum sunt intelligenda iuxta supplicationem, tanquam matricem.

22 Id autem, † quod in ista dec. Triden. dicitur, regulam alternatiuæ non efficere, quod mensis Aug. nõ sit reseruatus, sed quod non obstante reseruatione possit ordinarius prouidere, sicut in indultis, nullo modo placet; nam re vera regula quatuor mensium Ordinariorum subrogat sex menses alternatos in fauorem Episcoporum residentium, & acceptantium Mobed.dec.3.de rescrip.alias 203.quam refert Mandos. reg.27. q.16. vnde nulli eorum remanent reseruati, Crescen.dec.11.de priuil.sed sunt menses Ordinarij. Puteus dec.215.l.1.nu.2.& 5. Ordinarius quãdo facit prouisionem virtute alternatiuæ, potius facit iure ordinario. Mohed.dec.1. de concess. Præbẽ. nu.1. Etenim alternatiua solum remouet obstaculum reseruationis. Mando.reg.11.q.11.n.3.& d.reg. 27. q.16. nu.4. Rota in illa Corduben. Cantoriæ supra relata nu.19.|& in illis Cæsaraugustan. Beneficij de Tauste infra adductis num.709.& posthæc tradit Gonçalez glos.53. nu.28. nempe, quod per alternatiuam in totum sit sublata reseruatio in sex mensibus, qui sunt ordinarij, sicut alij quatuor, & Episcopus ea gaudens conferat Beneficia in eis vacantia tãquam libera ab omni reseruatione, vt ostendit illa dictio, liberæ alternatiuæ. Et quia alternatiua est remotio obstaeuli reseruationis, & Episcopus, qui ea gaudet, innititur iure communi, ac locum habet exẽplum de ligato manibus, qui scribere nequit, & si dissoluitur, scribit ministerio proprio, non autem ministerio dissoluentis. Et quod sic in huiusmodi Beneficijs data negligentia conferend, datur deuolutio ad Capitulum, & Archiepiscopum, & alios inferiores Papa, ad quos de iure communi collatio deuoluitur; ad Rotam dec.774. l.3.p.3.diuersorum. Et quod in hoc casu dici potest, quod nulla vnquam intrauit reseruatio quia eadem est regula, quæ reseruat, & modificat, & ad effectum reseruationis regulę mensium tempus vacationis inspicitur, vt ipsa regula indicat, & conduceit d.dec.774. Cassadorus autem d.decis.8.de Præb. loquitur in indultis, in quib. est diuersa ratio, vt dicetur infra n.628.et sequẽti, omissis responsionibus datis per Gonçal. supra a nu.37.

23 Et sic in d.Cordub.† Cantoriæ 15.Mar.1557.coram eod. D. Quiroga. fuit resolutum, quod, ex quo literæ erant expeditæ dispositiue, cũ narratiua reseruationis octo mensiũ, & fundabantur in mense Oct. reseruato, non poterat gratia canonizari, cum Episcopus haberet alternatiuã, & resideret. Cassad.decis. 5 .de. Præ. nec obstabat supplicatio, quæ erat in mense Oct. & non erat fundata in reseruatione, quia ex quo apparebat de literis expeditis, standum est illis, donec de alijs appareat. Et die.17. Maij in eadẽ fuit resolutũ. Suffragari secũdas literas expeditas sub eadẽ data absque expressione reseruationis mensis. Oct. etiam quod in eis nulla fiat mentio de prioribus, Cassad.decisione 33. super regulis in fine. Felinus in c. in natura. num.6.9. & 11. de rescrip. Card.cons.69. num.3. & potest variare, & mutare literas quamuis primas produxerit. l.nemo ex his. de reg.iuris Rota. 49. in antiquis Feli, dict. num.9.& in cap. Pastoralis de excep. col.4. quicquid dicat Rebu. in praxi pag. 154. num.3.

24 Et in ead.29. Nou.1557. coram † D. Rubeis fuit dubitatum. An gratia bonæ memoriæ Reuerendissimi Compostellani sit nulla, vel surreptitia, ob non factam mentionem de residentia Episcopi, & derogatione regulæ alternatiuæ? & decisum per omnes non esse surreptitiam etiam quod regulæ alternatiuæ non fuerit derogatum, tum quia manus Papæ non sunt ligatæ propter decretum in ea positum, cũ non dicatur, etiam per nos, vel nostra authoritate, vt per Cassad.dec.2.de Præben.num.3.& dec.1.& 2. de decretis in reseruationibus, quod saltem procedit vbi Papa per se ipsum prouidet, vt in casu isto, & ita tollitur id quod ex aduerso dicitur de decreto expectatiuarum, in quibus Papa prouidet per executorẽ. Et ratio est, quia potestas residet, & remanet apud Papam.c. dudum de Præb.in 6. vt per Staphil. de literis gratiæ fol.3. vers. menses autem. cum Papa sit Ordinarius Ordinariorum, & possit cumulatiue venire cum Ordinarijs ita, vt sit locus pręuentioni, vt per Card.cons.156.columna 5.nu.9. Decius cons. 147.nu.5. Parisius consil.83.nu.12.lib.4. tum etiam, quia per supradictam regulam nihil datur de nouo Ordinarijs, sed tantum tolluntur obstacula ita, vt in dictis mensibus Ordinarij conferre dicantur de iure communi, & ordin. adeo, vt reuocatis indultis, & facultatibus non censeatur reuocata alternatiua Ordinariorum, vt per Cresc.dec.195.& quod Ordinarij non virtute alternatiuæ, sed de iure ordinario, & communi conferant, fuit allegatus textus in cap. cum aliquibus. de rescript.in 6. nõ obstat surreptio, tum quia Papa pręsumit, quod Ordinarius resideat, prout tenetur de iure communi, & maxime stante regula, quæ eos allicit ad residendum; tum etiam, quia id, quod est expressum in primis literis, tollitur, & non est in consideratione stantibus secundis literis, etiam quod de primis non sit facta mentio. Card. cons.67. Cassad. super regulis. decisi.33.

25 Tandem † quod decretum irritans non liget Papam, nisi dicatur, etiam per nos, est decisio Mohedani. 21. de Præb. & fuit resolutum in vna Romana Casalis 23. Oct.1574. coram D. Robusterio, quæ est. 1.p. diuersorum dec.106. nu.3. vbi dicitur, quod, licet decretum irritans comprehendat quãcumque authoritatem etiam Apostolicam, tamen intelligebãt Domini hoc, quando illa authoritas Apostolica prouenit à delegatis Apostolicis, sed non quando prouenit ab ipso Papa, quia tunc, nisi dicat etiam per nos, non comprehenditur ipse Papa, vt pluries fuit in Rota resolutum, vt attestatur Augustinus de decretis nu.1. Et in vna Calagurritana Beneficij de Ariola 24. Ian.1596. coram Decano fuit resolutum, quod Decretum irritans motus proprij Papæ non annullat, nec comprehendit prouisiones à Papa factas, cum in eo non dicitur de prouisionib. per nos factis, immo neque de Apostolicis, vt tenuit Rota in d. Romana Casalis.

26 Et sic intelligitur d.dec. † Put.141.nu.4.& 418.n. 5.& 492.nu.4.l.2.& 387.l.3.& d.dec. Mohedani 1.de concess. Præbendæ.nu.4.

27 Quamuis contra teneant † Probus, Rebuffus, Meno. & Germonius supracitati nu.15.& post Lapum Domi.nu.10. Francus nu.2.& alij Dd.in c.penul.de Præb. in .6. Glossator. regulæ Cancel.27. Simoneta de reseruatio.q.89.in fin.& 90.in princ. Parisil.cons. 37.lib.

37.lib.4.& Antonius Gabr.de clausulis consil.3.nu. 4.& 74.

28 Quorum sententia procedet † in decreto irritanti posito in iure, quod comprehendit Papam, etiamsi non dicatur, per nos. Probus ad Monachum in capit. præsenti.de officio Legati in 6.nu.15.& Glossator d.reg.27.& Rota decis.48.nu.4.p.1.diuersorũ. Et hanc distinctionem, nempe, quod decretum irritans liget Papam, quando apponitur in lege generali, aut concessione speciali, dummodo addantur in tali concessione speciali illa verba, etiamsi per nos, aut successores nostros contigerit attentari, prout sępissime ponuntur, secus vero, quando nec est positũ in lege generali, neq; in speciali gratia adest d.clausula, nouissime post hæc tenet Hier. Gonçalez ad reg.
29 de mensib.glos.vlt.à n.22.ex quo infert nu.27.† qđ, cum decretum irritans positum in d.regula sit appositum in lege generali, ligat etiam ipsum Papã, quoad prouisiones contingentes in mensibus ordinarijs maxime stantibus illis verbis, in prædictis omnibus. Et nu.seq. cum Feli.in cap.cum ex officij, nu.36. in fi.versiculo quod autem.de rescript.Mohed.d.decis. 1.nu.4.de conces.præb.& Puteo d.dec.492.nu.2. in fi.l.2.& dec.387.sub nu.1.l.3.dicit, quod per alternatiuæ concessionem coarctatur Papa ad non conferẽdum in mensibus ordinarijs, obstante decreto irritãti. Et dixit etiam in §.4.procem.n.20. Sed certe fallitur in dicta illatione Gonçalez, qui non videtur habuisse notitiam de decisionibus Rotæ per me adductis in terminis alternatiuæ; nam, licet regulæ reseruatoriæ sint per modum legis, & habeant vim cõstitutionis, & legis, Sarnẽ.in regula de annali. quęst. 23. tamen re vera non sunt leges generales, quales sunt aliæ regulæ Cancellariæ, sed auocationes quædam prouisionis Beneficiorũ per Papam ad se factę, vt patet ex diffinitione reseruationis, de qua idem Gonçalez glossa.5.nu.19.& glo.31.à num.1.& nos infra num.558. rursus alternatiua non potest dici lex, sed potius est quædam gratia. Mohed.d.decis.1. de conces.Præb.cum alijs, & ita dicitur in ipsa alternatiua ibi illi vero, qui gratiam alternatiuæ. Et tradit idem Gonçalez glossa 58.num.a 27. vnde decretum in ea positum non potest dici appositum in lege generali. Et d. decisiones Mohedani, & Putei quas Gonçalez allegat intelliguntur, vt dixi, stante decreto irritante cum illis verbis, etiam per nos; loquuntur enim de alternatiuis particularibus, quæ tunc certis Episcopis concedebantur per gratias, & literas, seu Breuia particularia cum clausulis amplissimis; non enim erat regula de alternatiua. Gonçalez in diuisione regulæ, num.4.& glossa 31.numero 15.& glossa 62.num.32. Felinus autem per eum allegatus non dicit, quod decretum irritans alternatiuæ liget Papam, sed, quod acceptatio expectantis contra eam facta non valeat propter dict.decretum, quod etiam ligat manus executorum ipsius, vt dictũ est. Fallitur etiam Gonçalez, quatenus sentit d.nu. 27.quod decretum irritans positum in d.regula mẽsium respiciat etiam quatuor menses ordinarios, qđ non est verum; nam Papa ibi solum reseruat octo menses, & de quatuor mẽsibus nihil dicit, sed eos nõ adimit Ordinarijs.

30 Sed & Menochius d.consilio 83.† nu.21.& 23.in proposito ait clausulam decreti irritantis in alternatiua ex natura principalis dispositionis, cui apponitur, non esse positam respectu Papæ, quia concessio conferendi Ordinarijs est facta cumulatiue, sed vel respectu Ordinarij, si ante, vel extra tempus à regula statutum cõtulisset, vel verius respectu inferiorũ, vt puta executorum, vel similium.

31 Aduerte tamen, ne decipiaris, † quod quamuis Papa prouideat de aliquo certo Benefic. in forma dignum, seu alias in forma commissaria, non obstat decretum irritans alternatiuæ, quia tunc perinde est, ac si Papa per seipsum prouideat, & illud, quod dicitur de executoribus, seu delegatis Apostolicis intelligitur de datis circa Beneficia incerta, vt in expectatiuis, de quibus expresse loquitur d.decis. Corduben.adducta num.24.

32 Sed offert se dubium, † si Papa præueniat in prouisione alicuius Beneficij, cuius prælatus est Cardinalis, & habet indultum, verbi gratia, Toletanus, vel Hispalen. an prouisio Papæ præferenda sit prouisioni posteriori Cardinalis Ordinarij? Et ratio dubitandi est clausula decreti irritantis, quod ponitur in indulto Cardinalis, dicendo, etiam per nos, & sic ligat Papam iuxta supradicta.

33 In hoc dubio dicendum est † indultum non intrare, nisi in Beneficijs reseruatis, quia datur ad remouendum obstaculum reseruationis iuxta d. decisionem Cassadori 8. de Præben.& Rotam in causa Romana Beneficiatus S.Petri 28. April.1595.coram D. Gipsio, & 20. Nouembr.1596. coram D. Corduba, de qua infra cap.5.num.7.& alias sæpe, & consequẽter, si Papa præueniat in prouisione Beneficij non reseruati, eius prouisio præualebit, non obstante indulto, vt in vna Toletana Beneficiorum de anno
☞ 1593. Coram D.Orano, in qua fuit resolutum. Per clausulam Breuis de capienda possessione, amotis inde, & expulsis quibuscumque detentoribus, & intrusis, non tamen prouisis authoritate Apostolica, non posse se iuuare prouisum ab Archiepiscopo Toletano Cardinali Quiroga de Beneficijs vacantibus in mense Decemb. non obstante indulto, quia ista prouidentur authoritate ordinaria, cum non sint reseruata, & sic etiam non obstare decretum irritans indulti. Et iterum coram eod. de anno 1594. fuit in ead. resolutum indultum Cardinalis nõ intrare. Vnde cum respectu Cardinalis Ordinarij collatoris nul
34 li menses sint reseruati, † quia in regula reseruatoria mensium expresse excipiuntur Beneficia spectantia ad prouisionem Cardinalium, ibi, non tamen S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, Crescen. decis.20. de Præbend. Rota decis.537.nu.10.lib.3.par.3. diuers. & in causa Burgen. Canonicatus 2.Iun.1559.coram D.Rubeis, de qua infra, num.657.& in Bononien. optionis infra adducta, num.452. circa fin. & tradit post hæc Gonçalez glos.24.à nu.1. dicens nouissime etiam fuisse decisum in vna Hispalen. Beneficij de Ierez.12.Maij 1603.coram D.Lita de quo etiam infra à num.624. in Beneficijs in quouis mense vacantibus non intrauit indultum, dummodo alias non sint reseruata; quod non aduertit Anast. Germon. de indultis Card.§.volumus à num.1.& 23.qui præsupponit.d.regulam includere Cardinales, & ex hoc falso præsupposito nonnulla falsa infert, & sic merito eum carpit Gonçalez d.num.1.quamuis Rota in d.Bononien. optionis 3. difficultate videatur velle indultum comprehẽdere Beneficia vacantia in octo mensibus reseruatis.

35 Quod procedit etiam, † si Beneficia spectent ad prouisionem prælati, & Capituli simul, nam d.exceptio prodest etiam Capitulo propter communionem iuris conferendi, vt fuit resolutum in Hispalẽ. Portionis 19.Ian.1564.coram illustrissimo Pamphilio, vt in seq. decis. Gabriel de Soria obtinuit à sede Apostolica Portionem Ecclesiæ Hispalen. vacantem per obitum cuiusdam Ludou. in mense Aug.in

cuius

cuius collatione Illustrissimus D. Cardinalis de Castro Archiepiscopus prædictæ Ecclesiæ, qui contulit vni, & Capitulum, quod contulit alteri, fuerant discordes, & quia agentes prædictorum Cardinalis, & Capituli opposuerũt se huic prouisioni, Sãctissimus Dominus noster, ne alicui præiudicium inferatur, mandauit, quod in Rota videretur, an gratia Apostolica deberet sortiri suum effectum, & causa per me posita informante tantum Gabriele; ex quo agẽtes prædicti licet pluries citati, recusauerunt informare, Dñi resoluerunt, pro validitate prouisionis Apostolicæ; quia stante discordia Archiepiscopi, & Capituli circa collationem huius Portionis, quæ cum sit in Ecclesia Cathedrali est inter ipsos communis, vt notat Io. And. in cap. a collatione, quem ibi sequitur Gemin. Francus num. 1. & Probus num. 4. de appellatione in 6. Abb. in cap. cum Ecclesia Vo laterrana, num. 8. de electione, Egid. dec. 69. & late Cassad. dec. 22. post princ. de Præbẽ. neutra collatio valet, & si Papa sequenti die prouideat tertio, ille dicitur habere potius ius, vt tradit Probus ad Monachum in Rubr. de iure patron. nu. 8. post Io. And. d. cap. a collatione nu. 3. Franchum nu. 1. Geminius num. 4. Feder. de Senis cons. 1. sub nu. 8. vers. solutio, Selua de Benef. p. 3. quæst. 71. & late Rebuf. in cons. 60. nu. 12. cum pluribus seq. & ita cessat quod prætendebatur pro parte Capituli Sanctissimum Dominum nostrum in hac discordia teneri vni, vel alteri ex nominatis conferre istam Portionem, & gratificare prouisum ab ipso, vti digniorem; quia (quicquid dicendum sit de pluribus præsentatis in discordia patronorum in materia collationis, cuius termini non sunt confundendi cum præsentatione) communis, & vera est conclusio doctorum, quod neutra collatio teneat, & sit locus prouisioni sedis Apostolicæ ex supra allegatis. Minus obstat prætensio Cardinalis, quod Portio vacarit in mense Aug. qui, cum sit vnus de reseruatis vigore indulti, spectat ad ipsum solum, quia in hac portione ratione mensis non potest dari aliqua reseruatio ex quo regula nominatim excipit Beneficia spectantia ad prouisionem Cardinalium, & ista exceptio prodest etiam Capitulo propter communionem iuris conferendi, ad l. si communem, quemadmodum seruitutes amittantur; & faciunt notata per Calderinum consil. 22. de Præbendis. Felinus in cap. 1. sub nu. 6. de præscript. Puteus decisione 88. in vna Tirasonen. libro 3. maxime cum capitulum fuerit admissum ad conferendum vna cum Cardinali Archiepiscopo in omnibus mẽsibus iuxta formam iuris cõmunis vt fatetur ipse Cardinalis in indulto nuper obtento, quo sit vt, attenta quasi possessione, quæ ad validitatem collationis inspici solet. cap. querelam de electione. cap. consultationibus. de iure patron. collatio in hoc casu debuit fieri ab Archiepiscopo simul cum Capitulo, quod est, prout est in qua si possessione conferendi, Rota decis. 49. de rescrip. in antiquis Cald. cons. 23. de Præb. & consequenter nihil operatur indultum, quod non extenditur ad Beneficia, in quorum possessione alius existit. Mohed. decisio. 179. Tho. de Thanis decis. 3. Put. decis. 206. lib. 1. præsertim, quod illius virtute non magis potuit Archiepiscopus solus conferre, quam sine eo potuisset, cum nihil de nouo tribuat, sed remoueat tantum obstacula reseruationum & præseruet Ordinario tantum partem suam, quando collatio est ei communis cum Capitulo. Cassad. dec. 3. in fi. de priuil. Mohed. d. decis. 24. Io. Paulus decis. 28. cum alijs allegatis. Et hoc procedit, non obstante declaratione Felic. record. Greg. XIIII. in secundo indulto cõcesso prædicto Cardinali, quia ad instantiam Capituli illud fuit postea suspensum per literas Cardinalis Sfrondati. Ex his fuit resolutum prouisionem Apostolicam esse validam, & supplicationem desuper signatam Gabrieli relaxandam, & post hæc tradit Gonçalez glos. 24. à nu. 52. referens istam decisionem.

36 Et non intrare indultum fuit † in eadem confirmatum coram D. Blanch. 14. Apr. 1595. vt in decisione infra adducta cap. 4. num. 38. & fuit etiam resolutum in eadem coram D. Orano 24. Ian. 1597. & dictum indultum Card. ordinarijs collatoribus ad conferen. Beneficia concessum non ampliare facultatem, sed tantum præseruare ordinariam. Cassad. decis. 8. de Præb. num. 6. Puteus decis. 198. lib. 1. Mohed. decis. 1. de Præb. & inde indultum Cardinaliũ non capere prouisiones, quæ iure communi ad eum spectant, nec prouisiones præuentiuas de vacantibus tollere, sed expectatiuas, & gratias præuentiuas de vacaturis.

37 Ex quo etiam fit contra † Germonium vbi proxime, quod prouisi de beneficijs in quocumque mẽse vacan. à Cardinali ordinario collatore habente indultum, non tenebuntur expedire nouam prouisionem ratione indulti, in ver. volumus autem, in quo ponitur decretum, quod prouisus vigore indulti de Beneficijs reseruatis excedentibus valorem 24. ducatorum teneatur intra sex menses expedire nouam prouisionem, alias eo ipso vacare censeantur, de quo Mando. de signatura gratiæ tit. de noua prouisione ad fi. & tit. de indulto conferendi Beneficia reseruata. nam tunc non intrat indultum, & consequenter non fit prouisio vigore indulti, vt dictum est.

38 Nec Obstat decisio † Putei 2. de Præben. & reseruationibus in manuscrip. quæ sic ait. Quando Beneficia vacant in aliquo ex octo mensibus, prouisus vigore indulti tenetur expedire nouam prouisionem ita in causa Abulen. de Villatoro de mense Iunij 1546. coram Ptolomæo; nam loquitur de prouiso vigore indulti concessi Cardinali non ordinario collatori, nempe Cardinali Farnesio. qui non fuit Episcopus Abulen. vt apparet ex decisione eiusdem Putei 363. l. 2. in impressis, quæ loquitur in ista causa.

39 Et in consummationem d. † doctrinæ intellexi Gregorium XIII. viuæ vocis oraculo declarasse Cardinali Caraffæ anno 1581. quod prouisi ab Archiepiscopo Toletano de Beneficijs vacantibus in mensibus Papæ non tenebantur impetrare nouam prouisionem, nec Bullas expedire, nec in his loqui indultum, vers. volumus.

40 Si vero, vt ad dubium propositum redeamus, Papa præueniat in prouisione alicuius Beneficij reseruati Cardinalem ordinarium collatorem habentem indultum cum decreto irritante dicente etiam per nos, non valebit prouisio Papæ, nisi in ea derogetur & fiat mentio de indulto, iuxta supradicta nu. 15. & Cassad. d. dec. 2. de Præb. nu. 3. & Putei dec. 190. nu. 1. l. 3. & Achillis 353. seu septimam de priuil. ex qua videtur colligi, non posse dici derogari dicto indul-

41 to † Cardinalis per clausulam, seu si venerabili fratri Episcopo, & qualibet alia d. sedis indulgentia, in literis Apostolicis apponi solitam, cum in ea non fiat mentio de Cardinali, Rebuff. cons. 6. Et sub deroga-

42 tione indultorum † Cardinalibus concessorum non censetur derogatum Indulto Cardinalis ordinarij, sed intelligitur de indultis concessis Cardinalibus extraor-

extraordinarijs collatoribus. Puteus decis.422.l.2.
& 93.l.3. Achil.348.seu 2.de priuil.Germon.d.§.per
quæ sublatis.num.95. & Gonçalez, glos.13.nu.99.
& glos.24.nu.42.
43 Id autem, quod dictum est inter Papam,† & ordi-
narium esse locum præuentioni, accipiendum est, ni
si prouiso a Papa obstet regula, de verisimili notitia:
tunc enim prouisio Papæ anterior nullius est robo-
ris, vel momenti. ex d. reg. & consequenter non ob
est prouisioni ordinarij posteriori, nec potest dici
Papam præuenisse Corasius. 2.p.c.1.n.7.& c.3.n.8.
44 Quæ regul.solum habet locum† in vacatione per
obitum, de qua loquitur Mand. ibi quæst.7. & onus
probandi non incumbit impetranti; sed danti de re-
45 gula; † supposito, quod impetrans probauerit obi-
tum præcessisse, non tamen probauerit diem obi-
tus, ex doctrina Bart.in l.in illa.ff. de verborum ob-
ligatione. licet contra teneat Sarnen.ibi, quæstion.6.
ita fuit resolutum in vna Cremonen. coram Veral-
lo, de anno 1551.vt apud Clusanen.decisione 164.in
manuscrip. & Puteum decisione 423.lib.3.& sequi-
tur Mandos.ibi.quæst.9.
46 Et debet probare concludenter† de non verisimi-
li notitia, vt fuit resolutum coram D. Aldobrandi-
no, de anno 1557.& alias coram Fantutio 1560.
47 In ordinario tamen, & legato d.regu.non † habet
locum. Bertrand.cons.128.volu.1. & videtur tene-
re, & bene probat Mandos.ibi, quæst.1. quamuis di-
cat vlterius non insistere, quia Rota 22. Ianuarij. &
12.Iun.1549.coram D. Nouato, in vna Barchinon.
præposituræ conclusit d. regulam procedere in or-
dinarijs.
48 Quod etiam tenent Cosmas in pragmatica † san-
ctione, titul.de collatio.§.volens, seu §. neque, verb.
faciendas, Selua 3.p.q.46. Glossator d.reg.de verisi-
mili 28.& ibidem Sarnen.dicens communem, q.1.
& Rebuf.verb.in antea secerit, & in procemio con-
cord.verb.fati. Ripa respo.16.lib.1.& in cap.2.de re
scrip.in fin. Coras.d.cap.3.nu.8.Gambarus de offic.
legati.l.3.nu.558.Rosin.de Benefi.cap.29.nu.19.&
P.Gregorius eodem tractatu cap.32.nu.4.qui alios
referunt pro ista sententia. & quod habeat locum in
legato sentit Aym.consil.88.a nu.9.
49 Mihi vero placet sententia Bertrandi, &† Mand.
pro qua alias iudicauit Rota, nempe d. regulam nō
habere locum in Legato, vt testatur d. Glossator, &
facit dec. Mohedani 30. de præbendis & Putei 244.
& 252.lib.1.vbi fuit resolutum reg.de verisimili nō
habere locum in præsentatione; & tenet Mand. ibi,
q.8. & fundamentis contrariæ sententiæ satisfacit
idem Mand.d.q.1.
50 Et de dicta reg. vltra Glossat. & Rebuffum † in ea
videndi sunt Sarnen.& Mandos.qui super ea de eius
materia late agunt per quæstiones, & videndum e-
tiam est quod dicitur infra 8.p.cap.2.nu.4.& 11.p.
cap.1.nu.66.
51 Ordinarius autem non potest præuenire † in Be-
neficijs reseruatis, quorum prouisio spectat ad Papā
52 priuatiue. Nam, quamuis † cessante reseruatione col
latio omnium Beneficiorum in diœcesi existētium
in quolibet mense vacantium pertineat de iure cō-
muni ad Episcopos loci ordinarios, qui in Benefi-
cijs conferēndis fundatam habent intentionem iure
communi, cap.omnes Basilicæ, cap. nullus 16.q.7.
c.cum ex iniuncto.in fin.de hęret.cum alijs, Felin.in
cap.cum venerabilis, num.32.de except. Millis in re
pertor verb. Beneficiorū collatio.& verb.Beneficio
rum autem dispositio; & verb. Episcopus fundat.
Sta, hil.de literis gratiæ, in præsentatione, num.70.
Probus ad Monach. in cap. cum in illis. de pręben.
in 6.num.10.Gomezius de expectatiuis, num.13.18.
& 20.Coras.2.p.c.4.n.6.in fin. Ioā.Nicol.Gimon.in
Euchiridio Benef. tit.2. cap.2.a num.28.Vargas de
Episcoporum iurisdictione, confirmatione 14.Man
dos.consil.11.a num.2.Bursat.consil.126.l.2.ex nu.
37.Bernard.Diaz reg.240.Gratian.reg.156.P.Gre-
gor.de Benef.ca.38.num.2.Flam. Paris. de resignat.
Benef.l.1.q.10.a num.49.Zerola in praxi Episcopa-
li, 1.p.verb.Benef.§.2.& Zecchus, de Benefic.& Pen
sio.cap.5.num.6.vers.ex quib.sequitur. Ægid.Bellā.
decis.717.num.3.Puteus 492.nu.3.l.2.Caputaquen.
decis.214.num.5.p.2.in impressis, & 307.l.1.in ma-
53 nuscrip. & post hæc Gonçalez† ad reg.de mensib.§.
1.prooem.num.21.& 22.& glo.11.num.38. & 39.&
glos.29.num.1.eorum tamen ordinaria potestas cō-
ferēdi coarctata est per reseruationes, dę quibus tra-
ctatus ediderunt. Gaspar Perus. Æneas de Falcon.
Simoneta, & Campegius, sed qui pręcipue, & latius
tractant hanc materiam, sunt Æneas, & Simoneta
ad quem additiones fecit Paulus Granutius, & vi-
dendus etiam est Rebuff.in praxi tit. de reseruatio.
& in rep.cap.nulla 2.de concessione præbendæ.post
materiam mandatorum, & nominationum.
54 Et de tempore, quo cœperunt reseruationes,† vi-
de Bursattum d.cons.126.lib.2.nu.18.& 93. P.Gre-
gor.cap.24.nu.21.Thom. Campegium in d. tractat.
& Granutium in d.tract.Simonetæ q.1.nu.2.
55 Et quia hæc materia reseruationum est † in praxi
frequentissima, & vtilissima, de ea hic a nobis agen-
dum late est.
56 Et principio † præmitendum est reseruationes,
alias dici generales, alias vero speciales, & tamen ma
gna varietas inter Doctores, quæ dicantur genera-
les, & quæ speciales, vt est videre apud Æneam de
Falcon.d.tract.q.2.Simonetam quæst.4. Cassadorū.
decis.3. de reseruatione & P. Gregorium d. cap.24.
num.21.
57 Et quamuis multi dicant, quod generales† reser-
uationes dicuntur illæ, quæ sunt a iure communi in
ductæ, speciales vero, quæ sunt introductæ per re-
gulas Cancellariæ, vel extrauagantem, ad regimen.
vltra iuris communis dispositionem, quia sunt tem-
porales. Millis in reper. verb.reseruatio, vers.2. Feli.
in nostra cor.5.de rescrip. ita intelligens decisionem
Rotæ 10.& 22.de præben.in nouis. Bellam. de cha-
ritatiuo subsidio, quæst.117. Mandos.in glos. facul-
tatum.in superscriptione.verb.ad perpetuam, Capu
taquen.decis.75.parr.3.& alij, quod etiam admittit
Glossator, reg.1.& 62.Cancellariæ, nisi regul. dicat,
quod generaliter reseruat.
Tamen verius videtur, quod generales reserua-
58 tiones dicantur,† quæ non sunt de certis Beneficijs
seu pro certis personis, sed de Beneficijs in commu-
ni puta de Beneficijs Collectorum, seu Subcollecto-
rum officialiū Curiæ, aut familiarium, vel de Digni
tatibus maioribus, etiam si sint inductæ per regulas
Cancellariæ, seu alias, dummodo in ipsis Papa non
59 dicat specialiter reseruare. Vel vt † dicit Zecchus d.
cap.5.num.6.generales reseruationes sunt, quando
omnium Beneficiorum Regni, vel certi loci, vel per
sonarum, vel Dignitatum fieret ampla reseruatio,
vel quando plures reseruationes reducūtur sub vna
ratione, vt Bellamer.cons.34.
Vnde indultum conferendi Beneficia vacatura,
60 † exceptis generaliter reseruatis, non comprehendit
Beneficia reseruata per reg.8. mensium. Mohedan.
decis.12.13.de priuil.ad fin. libri, alias 1. & 3.& in
simili. Cassad.decis.3.

Specia-

Speciales vero dicuntur, quæ fiunt de certis Be-
61 neficijs, † seu pro certis personis, & idem puto de
certo nu. Beneficiorũ. Ita Rota dec. 28. de præbẽ. in
antiquis, & 3. de restitutione spoliat. in nouis. in fin.
Cassad. dec. 3. Caputaq. dec. 141. n. 5. p. 1. Cosmas in
prag. sanct. tit. de elect. §. licet dudum, verb. reserua-
tiones. Æneas de Falcon. d. q. 2. Rebuf. in praxi, titu.
de reseruat. n. 11. & in reg. 2. Cancel. circa fi. & in cõ-
cord. tit. de reseruatio. in princ. & idem tenet Simo-
neta, d. q. 14. a nu. 14. saltem quando in ipsis regulis
generaliter reseruari dicitur, prout l reg. hodiernis,
in omnibus fere dicitur, & Fla. Paris. de resignatio-
ne, l. 2. q. 16. nu. 16. & hanc eandem sententiã videtur
plane tenere Hier. Paulus in pract. Cãcel. in §. sequũ-
tur Beneficia reseruata generaliter, & † in §. seq. &
62 Gonçalez. glos. 30. possunt etiam dici specialiter re-
seruata Beneficia affecta per appositionẽ manus Pa-
pæ. Simoneta, q. 4. nu. 9. de quo infra a nu. 138.
63 Et ista explicatio est magis cõformis † significatio
ni, & acceptioni vocabulorũ generalis, & specialis;
& pro ea facit reg. Cancellariæ 55. de claus. in Bene-
ficijs vacãtibus ponendis, quę alias erat 62. ibi, Clau
sula ponatur, etiamsi dictum Beneficiũ, ex eo, quod
talis collector, generaliter reseruatum existat.
64 At dictæ speciales reseruationes † in fauorem ali-
quorum, maxime mentales, de quibus Cassad. decis.
4. 5. 6. & 7. de reseruatio. & vltima de concess. præb.
& Mandos. reg. 11. q. 4. iam non sunt in vsu propter
decretum S. Concilij Triden. sess. 24 de reformatio-
ne cap. 19. per quod illæ sunt sublatæ. Mandos. de si-
gnatura gratiæ, tit. de reseruis. ad fin. Nau. in c. si quã
do, de rescrip. in actuario, n. 14. & 16. & Flam. Paris.
supra nu. 17. & Gonçalez. d. §. 1. à nu. 66. & d. glo. 30.
num. 23. & 25.
65 Aliquando tamen reseruantur † specialiter aliqua
Beneficia, quæ sperantur vacare per cõtractum ma-
trimonij, vel per assecutionem iuxta reg. Cãcel. 57.
66 Sed, an reseruationes sint † odiosæ, an fauorabi-
les, est dubium Doctorũ, de quo late per Æneam de
Falcon. d. tract. præludio 2. & Simonetam, q. 5. & 6.
Granu. & per Gonçalez post hæc visum ad regul. de
mensibus, §. 6. procem. per totum.
67 Et quidem ea sententia mihi verior videtur, †
quod sint odiosæ, & restringendæ, cum detrahant
ordinariæ potestati, quam tenent glos. in cap. præ-
senti. verb. finitur, de offic. Legati in 6. quam dicit
memorabilem Nauarrus in cap. accepta. de restitut.
spoliat. oppositionis solutione 10. nu. 42. & Io. And.
D. Francus, & alij in c. auaritiæ. de elect. in 6. & Co-
ras. 2. p. c. 1. nu. 11. qui dicunt, quod reseruatio c. 6. de
præben. in 6. est odiosa, & restringenda, cum detra-
hat Ordinariæ potestati, & Bellamer. de permuta-
tione Benef. 3. p. q. 1. & cons. 34. qui cum collectario
ait, quod reseruationes Papæ, etiã generales, & Mo-
tu proprio factæ sunt odiosæ, & restringendæ, siue
restringibiles, quia ordinarijs auferunt sua iura, Cas
sad. dec 3. n. 5. de reseru. Ripa resp. 15. l. 1. n. 5. & resp.
17. li. 2. n. 4. Mand. cons. 11. n. 9. & idem videtur velle
Glossator, reg. 3. vers. item quæro, & tenuit Rota in
Segun. Archidiaconatus, & Canonicatus infra ad-
ducta, num. 332.

§. I.

De reseruatione ob vacationem in Curia, & clausa in corpore iuris.

SVMMARIA.

PRæcipua reseruatio, & in corpore iuris clausula est de Beneficijs vacantibus apud sedem, seu in curia, quòd idem est in proposito, nu. 68. & 69.

Ista reseruatio extenditur ad Beneficia venientium ad curiam, vel ab ipsa recedentium decedentium infra duas dietas, numero 70.

Beneficia in curia vacantia specialius cæteris sunt affecta Papæ, nu. 72.

Beneficia apud sedem, seu in curia vacare dicuntur, non solum per obitum in illa, sed etiam quando ibi fit renuntiatio, priuatio, vel alij modi vacandi, nu. 73. & 74.

Ibi dicitur Ecclesia vacare, vbi fit priuatio, vel renũtiatio etiã à procuratore alibi constituto, num. 75. etiamsi persona sit alibi; nam solum attenditur locus priuationis, non vbi persona sit. num. 76.

In vacatione inducta ob modũ negatiuum solum, consideratur, vbi est persona, & Beneficium; immo solũ consideratur, vbi est persona, nu. 77. & 78.

Vbi priuatio inducitur à iure, seu ex decreto propter actũ positiuum, Beneficium vacat, vbi fit actus, nu. 79.

Beneficia hæreticorum vacant in partibus, vbi fuit commissum delictum, & non in curia, vbi sententia lata fuit, n. 80. Quæ hodie sunt reseruata, nu. 81.

Quomodo in proposito accipiatur curia remissiue, nu. 82.

In hac reseruatione non comprehenduntur Beneficia, habentiũ domicilium in Romana curia, nisi curiales sint, nu. 83.

Quamuis Beneficia officialium, & Capellanorũ Papæ, & aliorum, de quibus in extrauag. ex debito, dicantur ibi vacare apud sedem, tamen illa erat temporalis & expirauit cum conditore, sicut etiam extrauagans ad regimen, à numero 84.

Nec omnia Beneficia reseruata, etiã specialiter aut in d. extrauag. ad regimen, dici possunt proprie vacare in curia, sed ad summum large & improprie, nu. 88. & seq.

Beneficia vacantia ob non publicationem non vacant in curia, nisi resignatio sit facta coram Papa, quia adhuc per resignationem vacant, nu. 90.

Qui narrat resignationem non publicatam, & Beneficium adhuc per resignationem vacare, narrat verũ, licet Rota alias teneat non vacare per resignationem, nu. 91.

Vbi simpliciter exprimeretur vacatio ex resignatione, non veniret vacatio ob non publicationem, quæ specialiter exprimi debet, nu. 95.

Si Beneficia vacantia in curia Papa non confert infra mensem, à die vacationis, Ordinarij possunt illa conferre, ex c. statutum, de præb. in 6. n. 96. Quod nõ procedit in Beneficijs alias reseruatis, in quibus nullum tempus est Papæ præfixum ad conferendum, nu. 97.

Dictum c. statutum. est correctum per Extrauagantem piæ. de præb. quæ est Bonifacij, & posterior, nu. 98. Licet possit dubitari propter datam, l. 6 nu. 99.

Quicquid sit de hoc per Extrauag. ad regimen derogatur. d. cap. statutum, nu. 100.

Parochiales in curia vacantes Apostolica Sede vacante etiã qua vacarunt viuente Papa possunt per Ordinarium prouideri, ex c. si Apostolica. de præb. in 6. quod est posterius, dict. Extrauag. piæ, nu. 101. & 102.

Dictum c. si Apostolica non procedit in Beneficijs alias reseruatis, nec in deuolutis contra alios, à nu. 103.

Extrauagans, & si in temporalium. de præb. quæ derogat d. c. si Apostolica, erat temporalis, & expirauit. nu. 106.

Etiam quoad Parochiales vacantes, viuente Papa, non est derogatum, d. c. si Apostolica. per Extrauag. ad regimen, non obstante affectione inducta viuente Papa, nec extrauag. vltima, de præb. à nu. 107.

De potentia, & efficacia, ac priuilegijs reseruationis per vacationem in curia, qui sint videndi, nu. 112.

In d. reseruatione non comprehenduntur Episcopatus, bene tamen Abbatiæ, nu. 113. cum seq. vbi ponitur resolutio Rotæ, ex qua idem etiam videbatur in Episcopatibus.

In reseruationibus Extrauagantis ad regimen exprimuntur

Episco-

Episcopus, & Monasteria, &c. & per reg. 2. Cancell. sit peculiaris reseruatio Episcopatuum & Monasteriorũ. nu. 117.

Reg. reseruatoria Monasteriorum comprehendit Monasteria electiua, nu. 118.

Aliæ Dignitates inferiores etiam electiuæ, & alia Beneficia electiua certum est, quod comprehenduntur in d. reseru. c. 2. de præb. in 6. cum faciat mentionẽ de elect. nec contrariũ vult Coras. n. 19. & seq. & idem erit in reg. reseruatorijs facientibus mentionem de elect. nu. 121.

Etiam non facta mentione de elect. comprehenduntur sub reseruationib. si nullus modus prouidendi esset expressus, quicquid esset in mandato de prouidendo, nu. 122. & 123.

In reseruationib. factis sub ista forma, reseruamus Bene. ad cuiuscunque collationẽ, prouisionẽ, præsentationem, seu dispositionẽ spectantia, non comprehenduntur Benef. electiua, à nu. 124.

An præter reseru. per vacat. in curia, sint aliæ reseru. in corpore iuris clausæ? nu. 127. cum seq. referuntur sententiæ Doctorum, & resoluitur vnam tantum esse reseruat. nempe illam.

Beneficia litigiosa non sunt reseruata contra aliquos, à nu. 133. & ponuntur decis. Rotæ.

68 HIs præmissis notandum est, † primo præcipuã
reseruat. & in corpore iuris clausam esse illam
de qua in d. c. 2. de præb. in 6. & in cap. statutum, & c.
præsenti, eod. & Clem. 1. vt lite pendente, vbi reser-
uantur dispositioni Romani Pontificis omnia Bene
ficia vacantia apud Sedem Apostolicã, seu in curia:
69 quod idem est † in proposito, secundum gl. in d. c. sta-
tut. verb. in curia. per tex. ibi & in d. c. 2. cum qua trã-
seunt ibi Dd. & Francus d. c. 2. nu. 2. Lapus allegatio
ne 96. in prin. Simoneta, q. 30. nu. 2.
70 Quæ reseruatio extenditur † in d. cap. præsenti.
ad Beneficia, quæ venientes ad Curiam Roma-
nam, vel ab ipsa recedentes obtinent si in locis vi-
cinis ipsi curiæ per duas dietas legales mori conti-
gerit.
71 Et ista reseruatio de Beneficijs apud sedem † va-
cantibus continetur etiam in d. Extrauagan. ad re-
gimen, de præb. quæ per reg. 1. Cancellariæ semper
innouatur per omnes Pontifices.
72 Quæ Beneficia in curia vacantia specialius † cæte-
ris sunt affecta Papæ d. cap. 2. Mand. in præfatione
reg. 5. Cancel. num. 1, Granutius ad Simonetam, q.
26. num. 6.
73 Beneficia quæ apud Sedem, seu in curia vacare †
dicuntur non solum per obitum in illa, sed etiam
quando ibi fit renuntiatio, vel priuatio, aut si ibidẽ
alij vacationis modi inducuntur. Francus in d. cap.
præsenti. §. sane, nu. 4. Simoneta. quæst. 28. 29. & 30.
& ibi Granutius Gambarus de officio Legati, l. 3. n.
124. Caputaquen. decis. 48. 325. & 327. p. 3. Quamuis
74 Gigas de intruso, nu. † 47. dicat, quod Beneficia resi-
gnata in curia non dicuntur vacare apud sedem, sed
bene in curia. & quod, licet propterea sint reseruata,
tamen eorum reseruatio non dicitur in corpore iu-
ris clausa. citans Sarnen. de triennali, q. 31. sub. nu. 5.
qui id non dicit.
75 Nam ibi dicitur Ecclesia vacare, vbi fit † priuatio
vel renuntiatio, etiam à procuratore alibi constitu-
to, Probus d. c. 2. de præb. in 6. à num. 22. Coras. 1. p.
c. 8. nu. 8. Rosiniacus c. 15. Flam. Paris. l. 9. quæst. 14.
vel vbi occurunt omnes alij vacationis modi. Rota
decis. 4. & 35. de præb. alias 33. & 86. in antiquis. Pa-
uinus, de offic. & potestate Capituli sede vacan. præ-
ludio vlt. num. 8. & Mandos. cons. 11. num. 1. vbi do-
cet Beneficia priuati vacare vbi priuatur, quando
sumus in priuatione hominis, & posthæc tradit Gõ
çalez, glos. 13. à num. 42. & 45. & glos. 15. §. 2. quæst.
3. ex. nu. 8.
76 Quod procedit, etiam † si persona priuata, seu ex
qua alias vacat Beneficium, sit extra curiam, nam so
lum est attendendus locus priuationis, non autem
vbi sit persona, vt ex decis. 32. Guidoboni in causa
Compostellana Canonicatus resoluit Mandos. reg.
32. quæst. 8. ad fin. & volunt citati; quamuis Caput-
aquen. in d. decis. 48. & 327. distinguat. facit glossa
verb. collatio in d. clem. 1. vt lite pendente. Millis in
repertor. verb. Beneficia vacantia: nec obstat decis.
Putei, 356. nu. 4. l. 2. vbi habetur, quod Beneficium
77 vacans † ob non expeditionem nouæ prouisionis,
ex decreto dicitur vacare extra curiam ex quo, &
persona, & Beneficium erat extra curiam, quam-
uis noua prouisio erat expedienda in curia, & ibi iu-
ra soluenda; quia respondetur id procedere in vaca-
tione inducta ob modum negatiuum consistentem
in non faciendo, seu in omissione, quo casu solum
consideratur, vbi est persona, & Beneficium, vt, si
sunt extra curiam, extra curiam dicatur vacare Be-
neficium.
78 Immo solum videtur considerandus locus, † vbi
est persona, vt per Pauinum sup. vbi ait, quod priua-
tus, quia non soluit pensionem in partibus, si est Ro-
mæ, eius Beneficium censetur vacare in curia, & esse
reseruatum d. decis. 4. & Hier. Paulum in d. pract. Cã
cellariæ, verb. Beneficium residentis. pag. mihi 608.
post praxi. Rebuf. vbi ait, quod Beneficium residen-
tis in curia non promoti infra annum dicitur vaca-
re in curia, secundum Collectarium in cap. Ecclesia,
de sorrilegijs.
49 At vbi priuatio inducitur à iure, seu ex † decreto
propter actum positiuum, Beneficium dicitur vaca
re, vbi fit actus, ob quem inducitur priuatio à iure,
seu decreto iuxta dicta.
80 Vnde alias in vna Mutinen. Capellæ 16. † Iunij
☞ 1562. coram D. Paleoto fuit resolutum, Beneficia
hæreticorum vacare in partibus, vbi fuit commis-
sum delictum, & non in curia, vbi sentẽtia lata fuit;
nam vacant ipso iure, & possunt impetrari, & con-
ferri etiam ante sententiam, vt per Cotam dec. 230.
in suis Miscellaneis manuscrip. & habetur in decis.
707. & 728. l. 3. p. 3. diuersorum, & refert Mand. de si
gnatura gratię, tit. de absolutione ab hæresi, vers. hæ
reticorum beneficia.
81 Hodie tamen Beneficia vacantia propter † hære-
sis crimen sunt Papæ reseruata per constitutionem
29. Pij V.
82 Et quomodo in proposito † accipiatur curia,
vide infra super regula 5. Cancellariæ, à nu. 387.
83 Et aduerte in hac reseruatione † non comprehen-
di Beneficia habentium domicilium in Romana cu
ria, nisi curiales sint, seu cortesani, & ibi ratione cu-
riæ morentur, d. cap. præsenti. §. sane, & ibi Dd. Æ-
gid. dec 654. seu 655. & fuit resolutum in causa Ro-
mana Beneficiatus S. Petri 27. Ianuar. 1593. coram
D. Blanchetto.
Et, quamuis beneficia officialium, & Capellano-
84 rum Papæ, † & aliorũ, de quibus in Extrauag. ex de
bito, de elect. inter communes, dicantur ibi vacare
apud sedem, etiam si alibi decedant. Lapus allegatio
ne 96. in princ. vbi Mand. Litera D. & Francus in d.
§. sane, nu. 4. Æneas 4. quæst. effectu 2. & 6. nu. 4. ta-
men illa extrauagans erat temporalis, & expirauit
85 cum conditore, † vt patet ibi. Donec Christi digna-
tio nos dignabitur vniuersalis Ecclesiæ sponsæ suæ
regimini præsidere, & ibi prouisioni nostræ. Dom.
in d. cap. statutum. post n. 8. Mandos. reg. 1. Cancell.
quæst. 1. & Zerola, verb. Benef. §. 2. fall. 5. sicut etiam
86 extrauagans ad regimen, † Dom. in c. si Apostolica,
num. 6.

nu.6.de præben.in 6.Glossator, reg. Cancell.1.2.36.
& 62. Cassad.dec.3.nu.3.de constit. & Mand, d.reg.
87 1.q.1. quicquid de vtraq; † dicat Æneas de Falcon.
præludio 4. nec refert esse impressas inter Extrauagantes communes, nec dici potest earum reseruationes esse approbatas, ex Extrauagant. Pauli II. fin.de præb.inter omnes, & sic de d. Extrauagante.ex debito, iam non est curandum.

Nec omnia Beneficia reseruata etiam specialiter
88 † aut etiã in d. Extrauag.ad regimẽ. dici possunt proprie vacare in curia, Lapus allegat.84.num.3. sed ad summum, tantum large, & improprie ratione reseruationis, quia eorum dispositio pertinet ad curiam, Puteus dec.36.n.1.l.2. Rota in Cordub. Capellaniæ, de qua infra nu.425.

89 Et ita potest intelligi glos.verb. collatio, † in fi. in d.clem.1.vt lite pendente, quæ ait, quod Beneficia specialiter reseruata vacant in curia, & Simoneta q. 30.nu.3.& Sarnen.de triẽnali, q.31.vbi aiunt, quod reseruata per Extrauag.ad regimen. dicuntur vacare in curia, & Couar.pract.c.36.nu.4.ad fi.& P. Gregor.d.c.24.nu.4. vbi ait, quod dicemus vacare in curia, vel apud sedem ea Beneficia, quæ solius Summi Pontificis reseruata sunt collationi; nec in d.Extrauag.ad regimen, dicitur, quod Beneficia vacantia per obitum personarum, de quibus ibi, censeantur, seu iudicentur vacare in curia, vel æquiparentur vacantibus in curia; quicquid dicat Æneas d. effectu 2. & 6. & ita tenendum est, quicquid post hæc velit Gonçalez, glos.13.ex nu.46.

90 Vnde Beneficia † resignata extra curiam vacantia, ob non factam publicationem, iuxta constitutionem 87.Gregor.XIII.de qua infra 11.p.c.3.nu.273. non dicuntur vacare in curia, quamuis eorum dispositio eo ipso ad sedem Apostolicam deuoluta existat, Beneficia autem vacantia, ob non publicationẽ iuxta d.constitutionem Greg. XIII. adhuc per resignationem vacãt, & sic apud sedem, cum est facta in manibus Papæ, vt apparet ex ipsa constitutione, versic. quod si quicquã; ibi, ab ipsa prima resignatione.
91 Et sic † qui narrat resignationem non publicatam, & Beneficium adhuc per resignationẽ vacare apud sedem, narrat verum, ita fuit resolutum in causa Verdunen. Canonicatus 19.Iunij 1589.coram D. Gypsio, Flam. Paris.lib.11.quæst.8.

92 Quamuis contrarium alias tenuerit Rota † in vna
☞ Spoletana Beneficiorum, 28. Iunij.1595.coram D. Mantica, vt in seq. decisione Placuit Dominis gratiam si neutri à D.Persio impetratam, quoad modũ vacationis non fuisse iustificatam, nam, cum modus vacandi fuerit in supplicatione expressus propter resignationem, ille non potest verificari, nisi resignatio fuerit publicata, quia debet intelligi de resignatione valida, quæ indiget publicatione secundum fœlic.record.Gregor.XIII. constitutionem, neque præsumitur facta publicatio, sed debet probari, quia est facti l.quæcumque. §.vlt.de publician.l. consil.§. quæsitum de curatione furiosi. Alexand.consil.158. num.11.l.2.Socin.Senior consil.15.num.2.l.1. & ita sæpissime fuit resolutum. Vnde, si resignatio nõ fuit publicata, Beneficium non vacat propter resignationem, vt fuit expressum, sed ob non publicationẽ ex d.Gregor. constitutione, qui modus vacationis non fuit expressus, & tamen specialiter exprimi debet, etsi resignatio, vt in casu proposito, facta fuerit in manibus inferioris collatoris, vt colligitur ex. d. Greg. constitutione §. de beneficijs autem, ex illis verbis, & alijs, ibi, modo, & forma prædictis, quæ quidem verba habent relationem ad prędictas qualitates. Corneus conf.182.nu.61.l.2. Socinus Iunior conf.42.nu.3.l.3.Grauetta conf.98.nu.8.quare cum D. Persius hunc modum vacationis in supplicatione non expresserit, non facta publicatione, nõ potest Beneficium obtinere, quia gratia obtenta non capit hunc modum vacationis, quamuis resignatio facta fuerit in manibus inferioris collatoris, vt fuit dictũ coram Pamphilio, in Bononiensi Canonicatus, 16. & 19.Februarij 1590.

93 Et idem tenuit Rota in alia Verdunen.† Canonicatus 13.Maij 1596.coram D. Pamphilio infra adducta 11.p.c.3.nu.332.& fuit dictum in vna Mediolanen. Beneficij 13.Ianu.1597.coram D.meo Corduba, de qua d.c.3.nu.284.

94 Et responsio data in d. Verdunen.ad d.† versiculũ quod si quicquam.non satisfacit, nam re vera in illis verbis, Illaq; siue iura ab ipsa statim. prima resig.seu cessione vacauisse, & vacare cẽseantur eo ipso.loquitur de prima resignatione, à qua vult Beneficium vacare non facta publicatione, siue subsecutæ sint aliæ resignationes, siue nõ, & in princ. d.vers. non annullat ipsam primã resignationem, sed dispositiones, & gratias resignatorum, & cessorum Beneficiorum, ac iurium huiusmodi, subdens, quod nulla alia super huiusmodi Beneficio, siue iure cesso, ijs, quibus concessa fuerit, suffragetur; sed ad ea sint inhabiles.

95 Verum est tamen, † quod vbi simpliciter exprimeretur vacatio ex resignatione, non veniret vacatio, ob non publicationem, quamuis sit ex resignatione; nam specialiter exprimi debet, ex d.constitut. versic.illotum vero.

96 Aduertendum est tamen, quod, si Beneficia † vacantia in curia Papa non conferat infra mensem à die vacationis, & non scientiæ numerandum, Ordinarij possunt illa conferre, ex d.c.statutum, de pręb.
97 in 6.& ibi glo. & Dd. cuius tex. moderatio † loquitur, & habet locum tantum in reseruatis propter vacationem in curia per d.c.2.& c.præsenti, eod.tit. in cæteris autem nullum tempus est Papæ præfixum ad conferendum. Francus.in d.cap. statutum. nu.6. Æneas de Falcõ, q.4.principali effectu 2.& 20. Paulus Granutius ad Simonetam q.47.nu.14.& dicetur infra 10.p. cap.2. nu.12. & hanc senteutiam admittit, non solum in deuolutis, sed etiam in alijs reseruatis Gonçalez ad regulam de mensibus.§,5.procemio à nu.143.

98 Sed decis.d.cap statutum, quod est Gregor. X.† est hodie correcta, & reuocata per Extrauag. piæ 1. de præben.inter omnes, quæ est Bonifacij VIII. & sic posterior, glo.1.ibidem.& Rota decis.12.ante nu.1. de præben.in nouis, alias 207. Lapus allegatione 96. sub nu.1.Domin.cons.78. Francus in d.cap.statutũ, sub nu.6.versic.& vide etiam per Lapum.Staphil.de literis gratiæ in præfatione, num.20.Simoneta d.q. 30.nu.3.& Sarnen.de triennali q.31. versic. ex quo infertur; & Gonçalez d.§.5.à nu.148.dicens, se non dubitare de dicta reuocatione.

99 Verum posset dubitari, † an d.c.statutum. sit correctum per d.Extrauag. piæ, propter datam lib.6. quæ est posterior d.Extrauag.vt dicit Æneas de Falcon, d.q.4.effectu 6.& 20? & dubitat etiam Sarnẽ.de expectatiuis, nu.21.& etiam Zerola in praxi Episcopali p.1.verb.Beneficium.§.3.d.4.qui ait, quod stante hac dubitatione Doctorum Ordinarius prouidebit, prout Deus benedictus sibi inspirauerit. Et 2. p. verb.reseruatio.§.7.hanc opinionem amplectitur, tanquam fauorabiliorem, & magis connaturalem Episcoporum potestati, & videtur tenere Mandos. ad Lapum d.allegat.96.literæ E.

Sed

100 Sed quicquid sit de hoc † tamen per d. Extrauag. ad regimen. quæ, vt dixi, innouatur per omnes Sūmos Potifices, derogatur decisioni c. statutum, vt apparet ibi, Non obstantibus quibuscumque constitutionib. à prædecessoribus nostris Romanis Pontificib. editis quatenus obsistere possent super enarratis articulis, vel alicui, siue aliquibus eorundem. Lapus vbi proxime.

101 Similiter etiam Parochiales † in curia vacantes Apostolica sede vacante, & quæ vacarunt viuēte Papa, de quibus ante eius obitum non fuit ordinatum, possunt per Ordinarium prouideri, etiam ante mensem, ex c. si Apostolica. de præb. in 6. Rebuf. in praxi in forma nouæ prouisionis, verb. dummodo tempore datæ præsentium, nu. 14. Paulus Granutius ad Simonetam, q. 47. nu. 12. & nouissime posthæc Gonçalez d. §. 5. à nu. 125.

102 Quod c. si Apostolica, est posterius d. † Extrauag. piæ; & sic quantum ad hoc illam correxit, vt dicit d. gl. 1. in d. Extrauag. & Francus in d. c. si Apostolica num. 2.

103 Et d. c. si Apostolica, videtur etiam solum † procedere in Parochialibus in curia vacantibus, & non in reseruatis alia ratione iuxta supradicta, Francus in d. c. statutum, nu. 6. Gaspar. de Perusio, de reseruatione quæst. 5.

104 Quamuis Zerola d. 1. part. verb. Benef. §. 3. † dicto 10. & 2. p. verb. reseruat. §. 5. à fortiori, & à simili cōtra teneat dicens, quod posset etiam conferre Parochiales vacantes extra curiam, sed in mense Summi Pontificis, ex maiori ad minus, & ex identitate rationis de qua ibi, & fuerat dictum in causa Abulen. Parochialis de la Calçada 19. Nouem. 1593. infra adducta, c. 5. nu. 91. & videtur tenere Rebuf. in regul. 1. Cancell. verb. etiamsi dicti officiales. ibi Tamen hic officia seu Beneficia illorum vult esse reseruata, quia semel affectum semper durat, nisi liberetur, c. si Apostolica, de præb. in 6. & nouissime posthæc tenet Gonçalez d. §. 5. proœ. à nu. 137.

Nec etiam procedit in deuolutis, licet contra te-
105 neat à fortiori Zerola d. verb. reseruatio † §. 4. contra quem tenere videtur Gonçalez d. §. 5. num 144. & seq.

106 Et quamuis per Extrauag. Clementis V. † & si in temporalium. 3. de præb. in communibus, quæ est posterior, sit derogatum d. cap. si Apostolica, vt inquit Francus ibid. num. 2. in fi. tamen illa Extrauagans erat temporalis, & cum suo conditore expirauit, vt apparet ibi, Quæ apud sedem Apostolicam vacare noscuntur ad præsens, & quæ toto nostri Pontificatus tempore vacare contigerit, & ibi, hac vice.

107 Difficultas est † quoad Parochiales quæ viuo Papa apud sedem vacarunt, de quibus ante ipsius obitum non fuit ordinatum; nam, cum viuo Papa vacauerint, sunt affectæ per reseruationem d. Extrauagā tis ad regimen, & Beneficium semel affectum, semper manet affectum, vt in Extrauag. vlti. eod. tit. in communibus, de quo infra à nu. 793.

108 Nihilominus verius videtur, † etiam quoad Parochiales viuente Papa vacantes, non esse derogatum d. c. si Apostolica per d. Extrauag. ad regimen; & ratio est, nam in ea Papa solum suæ dispositioni reseruat, & non sedis Apostolicæ, & sic non potest dici ei in aliquo obsistere d. cap. si Apostolica, quod mortuo Papa & sic sublato de medio, permittit prouisionem Ordinarijs.

109 Nec affectio inducta in Parochiali viuente † Papa videtur obstare, nam non obstante affectione inducta, ex reseruatione d. c. 2. de præben. in 6. vult Papa in d. c. si Apostolica, quod Ordinarij possint prouidere Parochiales apud sedē in vita Papæ vacantes, de quibus prouisum nō est; & reseruatio d. Extrauag. ad regimen, in quantum reseruat Beneficia vacantia in curia per quam inducta est prædicta affectio, nihil aliud est, quam confirmatio reseruationis d. c. & eadem cum illa.

110 Sed videtur adhuc obstare † d. Extrauagans vltima incip. ad Romanos, de præbē. in communibus, quæ est posterior d. c. si Apostolica, vbi dicitur, quod omnia Beneficia, etiam curata, semel affecta semper manent affecta, & quod non possunt per alium, quā per Romanum Pontificem prouideri.

111 Sed respondetur, quod ista Extrauagans generaliter, & indistincte loquens debet restringi, & determinari per d. cap. si Apostolica, nam lex posterior generaliter loquens restringitur, & limitatur per legem priorem, l. non est nouum. ff. de legibus gl. Iaf. & alij l. sciendum. ff. qui satis dare cogantur. Ant. Gab. concluf. 1. de legibus nu. 2. & Thom. Sanchez de matrimonio l. 2. disputatio. 24. num. 6. & Euerar. in loco à ratione legis scriptæ a num. 12. Gonçalez. supra, à num. 129.

112 Et de potentia, & efficacia † ac priuilegijs d. reseruationis per vacationem in curia, vide Æneam de Falcon. 4. quæst. Simonetam, quæst. 4. nu. 15. & q. 73. & Granutium ad eum, quæst. 26. Sarnen. de triennali, quæ. 31. Probum ad Monach. in c. præsēn de offic. Legati in 6. à num. 5. Mandos. in præfatione reg. 5. Cācel. & ad Lapū allegatione 84. literæ D. & Anast. Germo. de indultis Cardinalium. §. si vero, nu. 10. & quæ dicemus infra.

113 Et an in d. reseruatione comprehendantur † Episcopatus, seu Ecclesiæ Cathedrales, & Abbatiæ, & aliæ Dignitates electiuæ, gl. in d. cap. 2. verb. Dignitatum tenet non comprehendi Episcopatus, & Abbatias, quia sunt speciali nota digna. idem tenent Monachus, ibi num. 1. & Probus ad cum, num. 41. & 48. idem Monachus in cap. Inquisitores, de hæret. in 6. Archid. num. 1. & Francus 4. & 5. in d. cap. 2. Lapus allegatio. 84. vbi Mandos. litera B. alios citans, Cosmas in prag. sanct. tit. de elect. cap. licet. §. statuit, verb. obstaculo, Coras. 2. p. cap. 1. num. 8. & 9. Franc. Marcus decis. 1112. à nu. 3. p. 1. & P. Greg. dicens, gl. communiter approbaram, de Benef. c. 24. nu. 1. Pacian. de probatione l. 2. cap. 27. nu. 91. & 92. & c. 28. num. 4.

114 In Abbatijs tamen contrarium tenet Domin. † in d. c. 2. num. 10. improbans glossam & Simoneta quæst. 11. qui ait, ita obseruari, & posthæc Gonçalez glossa 9. à num. 35. & hæc sententia mihi videtur verior, & magis conformis verbis d. cap. 2. ibi Ecclesiarum, & ibi, vt Ecclesias, Dignitates, &c. & ibi, electio.

115 Et facit decis. Rotæ in causa Ciuitaten. † pensionis, 5. Decem. 1567. in qua fuit resolutum, quod miles pius, ac S. Petri, & Pauli potest, postquam duxerit vxorem, retinere pensionem, etiam reseruatam super fructibus mensę Episcopalis vigore priuilegiorum dictarum militiarum, quia verba priuilegiorū sunt generalia, ibi, quibusuis Ecclesijs, Monasterijs, & Beneficijs, & appellatione Ecclesiarum, ex propria significatione, & vi verbi comprehenditur Ecclesiæ Cathedrales, c. quamuis, & ibi Doct. de præb. in 6. & in materia etiam odiosa verba intelligenda sunt ex proprio significatu, iuxta doctrinam Aretini vbique approbatum in l. cum lege ff. de testamen. Iaf. in lib. fi. ff. de constitutionibus Princip. num. 35.

facit c.

facit cap. porro, de priuil. vbi glossa notat non esse
recedendum in priuilegijs à forma verborum, cap.
accepimus eod. & hoc etiam est de mente Papæ in
d. priuil. &c.
116 Ex qua decisione idem etiam videbatur† in Epis-
copatibus, seu Ecclesijs Cathedralibus; sed de hoc
parum est iam curandum, ex quo in reseruationibus
117 Extrauagantis † ad regimen, quæ, vt diximus, per
omnes Summos Pontifices innouatur, exprimun-
tur Episcopatus, & Monasteria, Prioratus, Dignita
tes, cæteraque Beneficia quæcumque, & qualia-
cumque, etiamsi ad illa personæ per electionm assu-
mātur, &c. Et ex quo per regulam 2. Cancellariæ fit
peculiaris reseruatio Episcopatuum, & Monasterio
rum, &c. & in reg. 3. Prioratuū, ac aliarum Dignitā
tum Conuentualium, &c. Quæ reg. reseuatoria Mo-
118 nasteriorum comprehendit † Monasteria electiua
propter verba generalia, & quia fit mentio de Di-
gnitatibus electiuis, & quia Prioratus regulariter
sunt electiui, ita fuit resolutum in causa Meten. Mo-
nasterij 8. Iun. 1562. vt in recollectis manuscrip. Ora
dini, quamuis contrarium dicat Caputaquen. decis.
41. nu. 1. p. 3.
119 De alijs autem Dignitatibus inferioribus, † quā-
tumuis electiuis, & alijs Beneficijs electiuis, certum
existimo comprehendi in d. reseruatione c. 2. cum fa
ciat mentionem de electione ibi, ipsorum electio, &
est de mente Doctorum ibi, & citatorum supra, & te
nuit expresse Cosm. vbi supra.
120 Et quamuis aliud videatur velle † Coras. d. nu. 8.
ibi, & aliæ Dignitates electiuæ. tamē intelligitur de
alijs Dignitatibus electiuis, scilicet Prioratibus, qui
sunt per se, nec habent Abbatem superiorem, & sūt
in effectu idem, quod Abbatiæ, & de Dignitatibus
electiuis, in quibus requiritur forma c. quia propter.
de electione, quarum vacatione dicuntur Ecclesiæ
viduatæ, de quibus supra 1. p. c. 6. nu. 19. vt apparet
ex sequentibus, & ex Cosma vbi sup. quem ipse Co-
rasius allegat, & Prob. d. nu. 41.
121 Et idem erit in regulis reseruatorijs facientibus
mentionem de electione, vt reg. 9. mensium, ibi ele-
ctionem, maxime cum ibi reseruentur Beneficia qua
litercumque qualificata, Gonçalez gl. 19.
122 Quinimmo etiam non facta mentione† de electio
ne comprehendi existimo sub reseruationibus, si nul
lus modus prouidēdi esset expressus, vt tenet Æneas
de Falcon. q. 3. nu. 21. ad doctrinam glossæ, verb. quā
uis in Clem. 1. de præb. de qua supra d. c. 6. 1. p. n. 27.
vbi plures eam sequentes citaui, & dixi communē,
& videtur tenere Gonçalez ibi nu. 8.
Et quicquid esset in mādato de prouidendo, quod
123 est ambitiosum, † & ideo restringendum, tamen in
reseruationibus Motu proprio factis, & maxime per
viam legis, id videtur de plano procedere, pro quo
faciunt dicta, d. c. 6. à nu. 67.
124 In reseruationibus vero factis sub ista forma † re-
seruamus Beneficia ad cuiuscumque collationem,
prouisionem, præsentationem, seu dispositionē spe-
ctantia, nō comprehenduntur Benefi. electiua secun
dum Æneam sup. ex cap. cum in illis. §. t. de præb. in
125 6. & d. Clem. 1. eod. tit. vers. fi. pro quo facit, † quod li
cet verbum, prouisio, & verbum, dispositio, late sū-
pta, & sic in materia larga, & fauorabili comprehen
dant omnem modum prouidendi, & sic electionem,
tamen in materia odiosa, & restringibili, vt est reser-
uatio, & dictum est sup. nu. 67. non includunt electio
nem, vt in d. §. t. & d. vers. fin.
126 Et dixi d. c. 6. à nu. 30. † Sed cum Æneas d. tract.
præludio 2. teneat reseruationes, præsertim Motu
proprio factas, & non pro certa persona, esse fauora-
biles, non loquitur consequenter, & etiam tenendo
quod reseruatio est odiosa, existimo illa verba com-
prehendere etiam electionem in reseruatione facta
Motu proprio, & per viam legis iuxta dicta d. c. 6.
nu. 33. & sentit Gonçalez. ibi nu. 9.
127 Sed est dubium † an præter illam reseruationem
per vacationem in curia sint aliæ reseruationes in
corpore iuris clausæ?
128 In quo glossat. reg. 33. de triennali, † & 62. vnam
tārū esse concludit reseruationem in corpore iuris
clausam, de qua in d. cap. 2. & c. præsenti, contra quē
Æneas de Falcon. q. 2. principali n. 12. ait esse plures:
119 primo illam, † de qua ibi. Secundo, illas, de quibus
in d. Extrauag. ex debito, & in d. Extrauag. ad regi-
men. Tertio, in pluribus incompatibilibus retentis
vltra tempus præfixum in Extrauag. execrabilis, de
præb. Quarto, de Beneficijs illorum qui promouen-
tur in Episcopos post consecrationem. Quinto, de
Beneficijs deuolutis. Sexto, de Beneficijs exemptis,
& immediate subiectis Papæ, de quibus in c. fi. de re
nuntiat. istos tamen duos vltimos casus non posse
dici propriè reseruationes, quia Papa confert, vt Or
dinarius, vt inquit Glossator d. reg. 33. & addit Ro-
tæ dec. 3. de officio. Legati in nouis. n. 6. & sentit Gō
çal. gl. 51. à nu. 40. vbi contra Flaminium Paris. recte
ait Beneficia exemptorū non esse reseruata, sed pos-
se Ordinarium ea prouidere, cum exemptio sit per-
sonalis tantum, & nu. 110. contra eundem ait Bene-
ficia deuoluta non dici reseruata.
130 Sed quicquid dicat Æneas, † nec reseruationes, de
quibus in d. Extrauag. ex debito, & in d. Extrauag.
ad regimen, in qua continetur reseruatio de Benefi-
cijs illorum, qui promouentur in Episcopos, & in
d. Extrauag. execrabilis, dici possunt in corpore iu-
ris clausæ; nam reseruatio in corpore iuris clausa
dicitur, quæ est à iure communi inducta, & in eius
corpore inserta quod non procedit in reseruationi-
bus inductis per Extrauagantes. Sarnen. d. quæst.
31. de triennali versic. tamen pace eorum maxime
in reseruationibus, de quibus in d. Etrauag. ex de-
bito, & in Extrauag. ad regimen, quæ erant tem-
porales, & cum suo conditore expirarunt, vt dictum
est sup.
131 Vnde Sarnen. ibi, † qui tenet esse plures reseruatio
nes in corpore iuris clausas, ponit alias à vers. prima
est, & sequitur Gigas de intruso, nu. 88. & Probus ad
Monach. in d. c. præsenti, de offic. Legati in 6. à nu.
10. ponit octo reseruationes, quæ tamen non sunt
verè & propriè reseruationes in corpore iuris clau-
sæ, vt patebit singulas consideranti.
132 Quare verior videtur prædicta sententia † Glos-
satoris, quod vna tantum sit reseruatio in corpore
iuris clausa, de qua in d. c. 2. & c. pręsēti de pręb. in 6.
Et quamuis Corasius d. c. t. 2. p. nu. 7. & 13. inter
133 † reseruationes in corpore iuris clausas ponat reser-
uationem ob litigium, ex cap. 1. & 2. vt lite penden-
te in 6. quod etiam tenuit 1. p. cap. 6. num. 11. & Pro-
bus in d. cap. præsenti, nu. 15. & in cap. nemo. de ele-
cta. in 6. nu. 4. Mandos. reg. 34. q. 87. nu. 9. ibi. Quia
tamen Beneficia litigiosa, & sic reseruata. & alij, vt
per Sarnen. d. q. 31. & Cassador. decis. 3. de reseruatio
nu. 6. ait Beneficia litigiosa posse dici reseruata, vel
soli Papæ præseruata, & dicuntur etiā reseruata in
dec. Burgen. de Pancoruo adducta 6. p. c. 4. nu. 11. &
Olcen. Canonicatus, seu optionis adducta nu. 14. &
134 in Oritana relata n. 27. ibidē, tamen verius est † bene
ficia litigiosa non esse reseruata, nec induci reserua-
tionē ob litē, sed ea durante prohibetur Ordinarius

conferre,& suspenditur eius prouisio, qua lite finita, potest postea libere conferre, vt in d, cap. 1. & 2. vt lite penden. in 6. & in Clem. eod. tit. ita Sarnen, d. q. 31, vers. tamen pace eorum, num. 9. Simoneta quæst. 10. num. 5. & 6. & ibi Paulus Granutis, & Mandos. ex professo hoc agens reg. 32. quæst. 9. à num. 5. Nau. in cap. accepta. de restitut. spoliat. oppositionis 10. solutione, num. 30. Couarr. pract. cap. 36. nu. 7. vers. 5. ad id idē,& post hæc Gonçal. §. 7. procem. nu. 118. & glos. 6. nu. 146. & glos. 32. nu. 40. & glos. 51. n. 111.

135 Et fuit resolutum in vna Aurien. Canonicatus † 4. Iunij 1576. coram D. Lancellotto, vt in sequen. decis. Fuit conclusum quod regula Cancellariæ de exprimendo mense vacationis habet locum, etiam in gratia, si neutri, quia est noua gratia; & noua prouisio, & nouus tit. ex illa acquiritur, & propterea ī ea fieri debet mentio de modo vacandi, & de reseruatione, vt habetur in decis. 24. de rescrip. in nouis. Roman. cons. 362. num. 4. Felin. in cap. in nostra in 13. cor. de rescrip. Sarnen. in reg. de annali quæst. 28. nu. 2. Non obstat, quod hoc Beneficium sit litigiosum ante dictam gratiam, & quod propterea dicatur reseruatum; & quando Beneficium est reseruatū alia ratione, quam ratione mensis, non est locus d. regul. quia respondetur, quod lis non inducit reseruationem, sed ea durante prohibetur Ordinarius conferre, & suspenditur eius collatio; qua lite finita potest postea libere conferre, vt declarat Sarnen. reg. de triēnali, quæst. 31. num. 9. Simoneta tract. de reseruatio. cap. 9. circa fin. versic. ex prædictis.

136 Et idem fuit resolutum in vna Legionen. † præstimoniorum de mense Iunij 594. coram D. Pamphilio, vt in decis. sequenti. Fuit resolutum non constare de vacatione ex persona Antonij de Vega, nisi aliter probetur ipsum habuisse ius in istis præstimonijs iustificando eius titulum cum omnibus in sua gratia narratis iuxta decisionem Egidij 112. & tradit Rebuf. in praxi, tit. de subrogatio. num. 85. & super concord. rubrica de mandat. Apostolic. verb. successores circa fi. vers. insuper subrogatus, & ista probatio debet esset clara, cum ius Antonij non incidēter, sed principaliter deducatur, vt per Egidium vbi supra, præsertim, quod non solum nō constat ipsum fuisse triennalem pacificum possessorem, Cassador. decis. secunda de causa posses. quod nec etiam decessit possessione, quam per decem annos antea dimiserat; ad notata per Puteum, dec. 87. lib. 3. cum alijs allegatis. Neque obstat possessio decennalis Antonij, ex qua solet præsumi bonum ius, vt per Sarnen. reg. de triennali, quæst. 26. num. 7. quia ista præsumptio non potest allegari, nisi ab ipsomet possessore, non autē a tertio, nisi sit successor ipsius iuxta terminos allegationis Lapi, vt declarat Sarnen. d. reg. de triennali, quæst. 13. quod in hoc casu nō potest habere locum, vbi stante lite inter ipsum Antonium, & quondam Franciscum de Sancto Petro non datur vltimū triennium pacificæ possessionis, quod est extremum necessarium pro allegatione Lapi, Puteus decis. 330. lib. 1. & 511. lib. 2. cum alijs similibus. Nec etiam obstat, quod Guttierrius magnifecerit ius Antonij acceptando resignationem, & ideo, nec ipse, nec eius successores possunt illud impugnare, quia non constat, quod Ferdinandus de Mesia veniat ex persona Guttierrij, qui, licet resignauerit ad fauorem Gabr. qui postea dicitur resignasse Ferdinando, non tamē de hoc doctum fuit, & potest Ferdinandus habere aliū tit. cū notoriū sit, in Beneficialibus admitti multiplicationem titulorū, vt per Cassad. decis. 21. nu. 5. super reg. & dec. 3. de causa posses. in fi. Non obstant, quæ dicuntur de nō publicatione resignationis Antonij factæ ad fauorem Guttierrij, quia Ferdinādus non tenetur docere de aliqua publicatione, cum nō fundet se super ista resignatione, sed tantū dicat Beneficium non potuisse vacare per obitum Antonij, qui illud de eo tēpore non possidebat, & in eo nullū ius vnquam habuit; & in omnem euentum Domini dixerunt etiam data vacatione ex persona Antonij illam non suffragari Palacio, cui obstat reg. de mense, ex quo Antonius decesserit de mēse reseruato, cuius erat facienda mentio in gratia, si neutri, quæ est noua gratia, & noua prouisio, non obstante lite, quę non inducit reseruationem, sed suspendit tantū collationē Ordinarij vsque ad finem litis, vt alias fuit resolutū in vna Aurien. Canonicatus, sub die 4. Iun. 1576. coram Illustrissimo Cardin. Lancellotto, etiā quod ista vacatio capiatur per clausulas generales siue alio quouis modo, Puteus decis. 169. li. 2. & dec. 1. & 4. super reg. de mense, Paleot. dec. penult. & cessat omnis difficultas ad effectum, de quo agitur, vt non intret gratia, si neutri concessa Palacio, de anno 1587. de quo tempore iam ista vacatio erat comprehensa, sub clausulis generalibus appositis in gratia resignationis antea factæ ad fauorem Gabrielis, quam Domini dixerunt esse iustificatam.

137 Quamuis in Lucana Canonicatus, 7. Febr. 1561. coram D. Rubeis infra relata nu. 657. Rota senserit, quod lis de tempore vacationis induceret reseruationem Beneficij, & sic non obstaret reg. de mense exprimen. &c. & vide infra dicta c. vlt. à nu. 217.

§. 2.

De reseruatione, seu affectione per appositionem manus Papæ.

SVMMARIA.

INducitur reseruatio, seu affectio Beneficij per solam appositionem manus Papæ, quamuis inutiliter factam, nu. 138. & 139. vbi adducitur pro hoc Extrauag. vlt. de præben. & nu. 143. contra aliquos, nu. 141. & 142.

Per commendam factam à Papa Beneficium dicitur affectum, & nu. 140.

Quādo Papa ad certum tempus, vel ex certa causa reseruauit, si illa reseruatio semel affecit, Beneficium semper manet affectum etiam post illud tempus, & cessante causa contra Aeneam, nu. 144.

Per collationem Papæ inualidam non euanescit reseruatio Beneficij, nec potest Ordinarius illud conferre contra aliquos, nu. 145. & 146.

Stante supplicatione signata per Papam de aliquo Beneficio nōdum leuatis Bullis non potest Ordinarius illud conferre, etiā si gratia esset nulla, nu. 147.

Per mandatum de prouidendo de Beneficio vacaturo, aut incerto, non inducitur affectio de iure nu. 148. quamuis de stilo curiæ aliud esset nu. 149.

Prædicta doctrina de affectione per appositionem manus Papæ limitatur 1. vt procedat, quando manum apponit Beneficio ad effectum prouisionis vacante, secus vbi non vacat ad istū effectum, vt quia est collatum alicui, qui nondum acceptauit, vel ad illud est quis præsentatus, &c. nu. 150.

Id procedit etiam si in gratia Papa illud reseruasset vt vacans, licet secus, si reseruatio fieret Motu proprio non expresso eo, cui velit conferri, nu. 151.

Secundo limitatur, vt non procedat, vbi Papa manum apponit ad Beneficium vacaturum tali modo, verbi gratia, per priuationem, nam si non vacauit per priuationem, non est affectum vllo modo, nu. 152.

Gratia

Gratia conditionalis ante euentum conditionis non afficit Beneficium, &c. nu. 153.

Tertio limitatur, vt non procedat quando Papa manum apposuit super Beneficio resignato; nam, si resignatio non tenet ex aliqua causa, Beneficium non est affectum super alia vacatione. n. 154. cum seq. vbi adducuntur resolutiones Rotæ.

Responsio, quam tradit Rota doctrinæ Sarnen. docentis, quod si resignans in Curia moriatur infra 20. dies, licet prouisio per resignationem non teneat, ex reg. de infirmis, Beneficium tamen est reseruatum, & affectum Papæ, num. 158. & seq.

Etiam in casu Sarnen. falsum est, quod tale Beneficium esset reseruatum, & affectum Papæ, nam ex illa regul. non dicitur vacare per resignationem. sed per obitum censetur vacare. n. 160. & seq.

Non obstat, quod ista sit ficta, non vera vacatio, quia tantum operatur, sicut, vera, nec hic concurrit veritas & fictio circa idem, sed vna fictio, &c. à nu. 162. ad 165.

Ex quo Papa annullat collationem, si infirmus decedat infra 20. dies, & sic non admittit illam resignationem, ius Beneficij dicitur esse penes resignantem, & sic vacat per obitum vere, nu. 166.

Vacatio per obitum inducta per illam regulam est etiam vera, & non ficta, quia in his, quæ sunt iuris positiui, lex non ficte, sed vere agit. &c. nu. 167.

Reg. de impetrantibus Beneficia per obitum familiarium, habet locum in vacatione per obitum inductæ per regul. de infirmis contra Sarnen. nu. 168. nec opus est exprimere modum vacationis inductæ per illam reg. sed sufficit impetrare per obitum contra eandem Sarnen. nu. 169.

Quando quis resignat in curia in fauorem, seu conditionaliter, scienter nulliter, Beneficium vacat per d. resignationem, & sic manet reseruatum, & affectum Papæ, nu. 170.

Reprobatur quod dicit Guilel. de Monte ferrato, quod si Papa pro bono pacis, & concordiæ super Beneficio manum apposuit, vni illud relinquendo, & alteri super eo pensionem constituendo, si ille decedat, Beneficium censetur reseruatum, seu affectum, nu. 171. cum seq.

Per Breue de capienda possessione, nomine cameræ etiam si possessio sit capta eius nomine, & prouisus decedat antequam illi possessio sit cessa, Beneficium non manet affectum, nu. 173.

Per dationem coadiutoris factam à Papa, etiam inualidam, non inducitur affectio, nu. 174.

Per vnionem nullam non inducitur affectio Beneficij, nu. 155. licet secus in vnione ad vitam de Beneficio vacante, n. 176. Quarto limitatur d. doctrina, vt non procedat, quando Papa prouidet de Beneficio, vti reseruato, quod tamen reseruatum non est, nam tunc Beneficium non manet affectum. nu. 177.

Etiam stante clausula, siue alio quouis modo. contra Simonetã, nu. 179. 180. & 181.

In prouisionib. additur clausula, dummodo collatio ad nos hac vice pertineat, per quam restringuntur clausulæ generales in euentum, quod Beneficia non essent reseruata, n. 178. sed ista clausula non ponitur ratione reseruationis expressæ, sed ratione clausulæ generalis, siue præmisso, &c. nu. 182. & seq. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Non obstante d. clausula, dũmodo collatio ad nos hac vice pertineat, recte intraret clausula generalis, siue alio quouis modo, quando vacatio narrata verificatur de facto, etiam si ex modo concepto sub clausula generali Beneficium non eßet reseruatum, nu. 184. & illa clausula seruiret, quando Beneficium esset iuris patronatus laicorum, & stante indulto, &c. nu. 185.

Quinto limitatur per aliquos, nisi nullitas prouisionis, seu inualiditas appositionis manus Papalis ex defectu potestatis insurgeret, vt ex Conc. Basil. n. 186. quæ limitatio reprobatur, cũ defectus iste potestatis nõ possit in Papa cõtingere, n. 187.

Concilium Basilien. quo reseruationes abolentur, & vnde pragmatica sanct. sumpta est, fuit Conciliabulũ post dissolutionẽ, nu. 188. & reprehenduntur Patres d. Concilij, nu. 189.

138 SEcundo notandum est induci reseruationem, † seu affectionem Beneficij per solam appositionẽ manus Papæ, quamuis inutiliter factam, ita quod si Papa prouidet alicui, vel prouideri mandat de aliquo Beneficio, si prouisio fuerit nulla, vt pote facta inhabili, seu incapaci, vel propter surreptionem, aut alium defectum, Beneficium remanet Papæ affectũ, & in illo Ordinarius non potest se intromittere, etiam si alias non fuisset reseruatum. ad cap. vt nostrum. de appellat. ita Innoc. in cap. inter dilectos. de excessibus Prælatorum. Decius in d. cap. vt nostrũ, num. 3. & in c. 1. de confirmatione vtili, num. 10. & cons. 137. Hieron. Paulus in pract. Cancel. §. notabilia super vacãtibus reseruatis. vers. affectum dicitur. Rebuff. in praxi, tit. de reseruatio. num. 30. & 34. & reg. 9. Cancella. & in concor. tit. de reseruatio. circa princip. versic. item vbicumque, & in cap. postulastis. de clerico excommunicato ministrante. in glos. num. 66. cum Ænea de Falcon. 3. præludio, & 4. qu. 16. effectu, Simoneta de reseruatio. quæst. 58. & ibi Granutius Coras. 2. parte cap. 1. num. 14. Gambarus de offic. Legati, lib. 5. num. 85. Mandos. in procemio reg. quæst. 5. num. 9. & regul. 4. quæst. 4. nu. 4. & reg. 9. quæst. 6. num. 6. & cons. 19. num. 12. & late eius filius Horatius Mandos. plures referens ad Romanũ consil. 335. litera C. bene Couarr. in cap. alma mater 1. par. §. 7. sub num. 8. P. Gregor. de Benefic. cap. 24. num. 17. & 26. Flam. Paris. de resignatio. Benef. lib. 7. quæst. 11. num. 11. & lib. 12. quæst. 10. num. 9. vbi dicit communem. Vgolin. de censuris tab. 2. cap. 13. §. 1. ad fin. Zerola in praxi Episcopali. 1. p. verb. Benef. §. 2. fallacia 9. Zecchus de Benefic. & pensio. Eccles. cap. 5. sub num. 6. Enriquez in summa lib. 13. c. 14. §. 2. Ludo. Lopez instruct. conscientiæ. 2. tom. 2. par. cap. 17. Suarez. 5. to. de censuris disput. 13. sect. 1. nu. 34. & alij, & Cassad. decis. 2. de vnio. num. 10. Puteus decis. 180. num. 3. lib. 3. & fuit solutum in vna Barchinonen. Canonicatus nono Martij 1598. coram D. Millino infra adducta, 6. par. cap. 4. num. 23. vbi fuit dictum per vnionem nullam remanere affectionem, propter appositionem manus Papæ, siue nullitas proueniat ex defectu causæ, siue ex inhabilitate prouisi, aut ex alio capite, &c. Et post hæc Gõçalez ad regul. de mensib. §. 3. procem. num. 146. &
139 glos. 52. vbi plura adducit, pro qua † doctrina vltra tex. in d. cap. vt nostrum. facit Extrauag. ad Roman. quæ est Paul. II. & vlt. de præben. in communibus, in sua ratione generali, ibi, ac prouide considerantes effectum per reseruationem, manusque appositionem, &c. ibi, Romani quoque Pontificis manus appositionem prædictam tantæ efficaciæ, &c. & facit decisio 4. de testibus in nouissim. & 33. eodem in antiquis.

140 Et hinc per commendam factam à Papa, † seu administratorem ab eo positum in Beneficio vacante, ex quo semel manum apposuit, Beneficium dicitur affectum ita, quod nec expectans posset illud acceptare, nec Ordinarius de eo disponere. Simoneta q. 59. & ibi Granutius, & dixi supra p. præced. cap. 4. à nu. 68. Gonçal. d. glos. 52. nu. 11.

141 Quamuis Butrius, & Abbas post alios † num. 10. in d. c. inter dilectos, & Fel. in cap. si. de præsump. nu. 40. teneant, quod si Papa non est vsus verbo reseruationis, & mandauit Beneficium conferri certæ personæ si collatio non valuit, reuertitur ad Ordinarium, & sequuntur Aufrer. ad Capellam Tholos. decis. 437. nu. 6. & Selua de Benefi. 3. p. q. 33. nu. 1.

142 Et quamuis Æneas de † Falcon. d. 16. effectu in fi. dicat, quod si Papa conferat Beneficium alias non

reseruatum,& collatio non valeat, isto casu non posit exemplificari d. Extrauagans Pauli II. versic. vt, & si litteræ Apostolicę, illis verbis, super prouisionibus Beneficiorum; quia Papa ibi semper præsupponit reseruationem pręcessisse, vt patet ibi, Beneficijs taliter reseruatis: & sic videtur Æneas tenere collationem ad Ordinarium reuerti.

143 Sed, vt dictum est d. Extrauagans facit pro† supra dicta doctrina in d. sua ratione generali ad reg. l. reg. est. §. finem. ff. de iuris, & facti ignorantia.

144 Vnde videtur falsum† quod ait idem Æneas quinta quæstione principali, quæst. 1. ad finē quod quando Papa ad certum tempus, vel ex certa causa reseruauit, forte non habet locum dicta Extrauagans, nā quicquid ipse velit si illa reseruatio semel affecit, Beneficium semper manet affectum etiam post illud tempus, & cessante causa.

145 Secundo videtur esse falsum† quod dicit Rota decisione 512. numero quinto par. 3. diuersorum, quod collatione facta à Papa inualida possit Ordinarius Beneficium conferre, licet antea esset reseruatum, ex Sarnensi in regul. de triennali, quæstione 30. numero secundo.

146 Cum quo etiam male ait Caputaquen. † decis. 33. in fin. lib. 1. in manuscriptis reseruationem euanescere per collationem Papæ etiā inualidam, & P. Greg. d. c. 24. nu. 18. cuius contrarium recte tenet Probus ad Monachum, in cap. 2. de rescrip. in 6. nu. 37. & Rebuf. d. reg. 9. ad fin. male etiam ait, quod si Papa contulit alicui Beneficium vacans in curia, si semel acceptauerit, non dicitur in curia vacare, si acceptans extra eam fit, etiamsi sit inhabilis, & Selua, quem citat 3. p. q 72. non dicit id de inhabili.

147 Tertio videtur falsum quod dicit Zerola † in praxi Episcopali, 1. p. verb. supplicatio, quod stante supplicatione signata per Papam de aliquo Beneficio, nondum leuatis Bullis, potest Ordinarius conferre illud Beneficium; supposito, quod alias posset; quod non potest stare ex dictis, etiam si gratia esset nulla, quanto magis existente valida, vt ipse supponit, & dictum est sup. præceden. p. c. 2. nu. 13.

148 Et prædicta doctrina videtur intelligenda† quando Papa prouidet, aut prouideri mandat de certo Beneficio vacante, secus in mandato de prouidendo de Beneficio vacaturo, aut incerto, nam tunc per solum mandatum non videtur induci affectio de iure, ex tex. in cap. dilectus 2. & c. inter cætera. de præb. & & in c. 1. & c. si cap. & c. si soli. de conces. præben. in 6. & Clem. 1. eod. Rota decis. 6. de concess. præbend. in antiquior. & decis. 25. a nu. 3. eodem in antiquis, vbi Collector etiam vult quod per solum mādatum de prouidendo etiam de Beneficio certo vacante, non indueatur affectio de iure, Simoneta q. 60. nu. 4. Coras. 4. p. c. 5. nu. 40. P. Greg. d. c. 24. nu. 26.

149 Quamuis de stilo Curiæ aliud esset, † nam Cancellaria tenet, quod per solam manus appositionem Papæ, siue prouideat de vacante, siue de vacaturo, aut mandet prouideri, seu alias disponi etiam de incerto, Beneficium sit affectum; & ligatæ sint manus cuiusuis Collatoris inferioris, vt dicit decis. Rotæ 10. de præbend. in nouissim. in additione ad finē. & refert Simoneta, d. quæst. 60. num. 2. & Collector, d. decis. 6. num. 6. & dict. decis. 25. num. 4. ait audiuisse, quod Cancellaria, vt prædicta iura tollerentur, & vt gratia Papæ possit indubitanter sortiri effectum, per solam manus Papæ appositionem eo ipso, quod signat supplicationem, seu prouidet, seu prouideri mandat, vel alias disponit de vacante, vel vacaturo certo, vel incerto, adeo vult Beneficium esse affectum, & ligatas manus inferioris quod semper daret reseruationem cum decreto à die datæ supplicationis signatæ per Papam, & quod tunc per illas clausulas reseruationis, & decreti negotium esset clarum; veruntamen, cum gratia sit de incerto vacaturo, vt puta, quod duxerit acceptandum, dat decretum incertum, & super incerto, quod demum ligat, cum deductum fuerit ad certitudinem per acceptationem iuxta cap. dudum. §. considerantes de præbend. in 6. nisi apponeret certum tempus, puta mensem, quia tunc infra tempus, etiam ante acceptationem ligaret manus aliorum, vt mensis appositio aliquid operetur, vt in d. Clem. 1. refert etiam Simoneta d. quæst. 60. nu. 1. & ita procedit quod ait Gonçalez d. glos. 52. num. 13.

150 Sed limitatur prædicta doctrina sequentib. † modis. Primo, vt procedat, quando Papa manum apponit in Beneficio ad effectum prouisionis vacante, secus vbi Papa manū apponit in Beneficio, quod licet vere vacet, non tamen vacat ad effectum prouisionis, vt quia est collatum alicui, qui nondum acceptauit, vel ad illud est quis præsentatus, &c. Nam si interim conferatur à Papa alij, talis collatio, tanquam surreptitia est nulla, maxime stante clausula, dummodo non sit alteri ius quæsitum, & si postea ille recuset acceptare Beneficium, vel renuntiet iuri ad rem, aut interim decedat, poterit Ordinarius iterum illud conferre, non obstante dicta collatione Papæ nulla, qui manum apposuit in eo, tanquam libere vacante, & in quo non erat alteri ius quæsitum, ita Lapus, Ancharan. Domin. nu. 18. & Francus 14. in cap. si tibi absenti. de præbend. in 6. & Selua d. quæst. 33. p. 3. nu. 1. & post hæc Gonçalez gloss. 52. à num. 56.

151 Quod procedit etiamsi in gratia, in qua † mandatur alij prouideri de Beneficio, Papa illud reseruasset, vt vacans, licet secus, si reseruatio Motu proprio fieret non expresso eo, cui velit conferri secundum eos.

152 Secundo limitatur, † vt non procedat vbi Papa manum apponit ad Beneficium vacaturum tali modo, verbi gratia per priuationem, mandando alicui de illo prouideri in euentum priuationis, nam si tale Beneficium non vacauit per priuationem, vt quia priuandus antea decessit, non est affectum vllo modo, quia dispositio Papæ erat restricta ad Beneficiū vacaturum per priuationem, & quia appositio manus Papæ erat conditionalis, scilicet in euentum priuationis, & sic non stante conditione non operatur, ita Rota decis. vlt. vt lite pendente in nouis. Æneas 3. quæ. num. 12. & 4. quæst. 16. effectu nu. 2. Simoneta d. quæst. 60. nu. 2. 5. & 6.

153 Conducit decis. Anton. August. 131. lib. 3. p. diuersorum, quæ habet gratiam conditionalem ante euentum conditionis non afficere Beneficiū, vt interea ab Ordinario conferri non possit, &c. facit etiā doctrina Probi ad Monach. in rubric. de rerum permut. in 6. in fin.

154 Tertio limitatur, vt non procedat, quando Papa manum apponit super beneficio, cuius resignatio non tenet ex aliqua causa, vt quia non fuit verus valor expressus per resignatarium, Beneficium huiusmodi nō est taliter affectum Sedi Apostolicæ, quod Ordinarius non possit de illo prouidere per obitum resignantis, nam Papa non censetur manum apposuisse super hoc Beneficio, nisi ad affectum vt resi-
155 gnano sequatur, & ita † tenuit Rota apud Achillem de Grassis decis. 119. seu 14. de restitutione spoliatorū, vbi dicitur, quod decretum in resignatione facta,

vel

vel manus appositio Papæ in eadem licet operentur quod nullus inferior possit ex eadem vacatione conferre, tamen non inficit prouisionem per obitum.

156 Et fuit resolutum in vna Trident. † Beneficij 13. Iunij 1578. coram Illustrissimo Blanchetto quæ habetur t. parte diuersorum, decis. 419. quam refert & sequitur Flam. Paris. de resignatione Benefic. lib. 10. quæst. 2. num. 44. & 45. & post hæc Gonçalez d. glos. 52. nu. 49. & seq. vbi citat. Lancellottum de atten. 2. p. cap. 10. nu. 9.

157 Et idem fuit tentum in vna Cusentina † Parochialis, 22. Aprilis 1594. coram Illustrissimo Pamphilio in qua fuit dictum, Affectionem non induci super alia vacatione ex resignatione facta in manibus Papæ, quia, vt fuit dictum in illa Trident. Papa apponit manum super illa vacat. ex resignat. tantum, vnde, si illa nō sortitur effectū & sic ius remanet penes resignantem, non adest affectio, &c. Et conducit decis. Rotæ in causa Vallisoletana Decanatus, de qua infra nu. 258. & meminit Gonçalez sup. nu. 42.

158 Nec obstat doctrina † Sarnen. in reg. de infirmis, quæst. 33. vbi cum Romano consil. 342. docet, quod si resignans in curia moriatur infra 20. dies, licet prouisio per resignationem non teneat ex illa regul. Beneficium tamen est reseruatum, & affectum Papæ, & sequitur Rebuf. in d. reg. de infirmis, verb. ipsumque Beneficium, vers. 2. ex ista, & in praxi super eadē reg. glos. 14. num. 4. Boerius decis. 2. num. 55. ad finē. Flam. Paris. de resignatione lib. 12. quæst. 10. à num. 4. Rota in d. decis. Trid. quia respondetur quod non
159 applicatur † huic casui, in quo resignatio non fuit facta simpliciter, sed in fauorem. Secundo, quod casus Sarnen. est, quando is, qui resignauit, in curia decessit infra 20. dies, hic autem versamur extra hunc casum.

160 Sed ego vlterius dico etiam in casu Sarnen. † falsum esse, quod tale Beneficium esse reseruatum, & & affectum Papæ, nam ex regula de infirmis non dicitur vacare per resignationem, vt dicunt Roma. & Sarnen. sed per obitū censetur vacare, vt per Rebuff. in praxi super d. reg. glos. 12. & 14. & cons. 72. & 86.

Et ita contra dict. doctrinam Romani, & Sarnen.
161 recte tenet Rosiniacus de Benef. cap. 28. † Et, vt inquit Horatius Mandos. ad Roma. ibi, litera B. aduertendum est huiusmodi regulam non semper in vnā atque eandem formam emanasse, & quod antiquitus, & tempore Romani nō aderant illa verba, quæ nunc in eius fine reperiuntur, videlicet, ipsumque Beneficium nihilominus per obitum censeatur vacare. Alias enim non dubitasset Romanus, vtrū dicantur vacare per resignationem, an per obitum Beneficia per eos resignata, qui infra 20. dies obierunt, illa enim verba clare determinant huiusmodi Beneficia per obitum dici vacare. Nec obstat, quod id de
162 ficta, non de vera † vacatione intelligendum sit, vt inquit, ibi Mandos. vt etiam per Sarnen. in eadem reg. q. 30. qui ait, quod iste modus vacandi inductus per istam regul. cum non sit verus, non comprehenditur sub alijs regulis, & dispositionibus, & concessionibus loquentibus simpliciter de vacatione per mortem, & sic, quod, regula de impetrantibus per obitum familiarium Cardinalium non habebit locum in vacatione per obitum isto modo inducta;
163 quam † posteriorem decisionem, quoad reg. de impetrantibus per obitum familiarium Cardinalium, licet non approbet, nec reprobet Nauar. in cap. accepta de restitutione spoliato. oppos. 8. solutione nu. 46. consentit tamen vacationem illam non esse ve-
164 ram, sed fictam. Quia respondetur, † quod illa ficta vacatio tantum operatur, sicut vera, quia tantū operatur fictio in casu ficto, quantum veritas in casu vero. Barth. & alij in l. si is qui pro tempore, ff. de vsucapio. Rebuffus d. glos. 14. num. 5. & 11. Mandosius d. reg. de impetrantibus 32. quæst. 6. à nu. 2. & Flam Paris. d. lib. 12. quæst. 9. nu. 8. & in his, quæ sunt iuris, paria sunt aliquid esse, vel haberi pro tali. Puteus. decis. 297. an fin. lib. 3. & Flamin. Parisius d. quæstione, num. 12.

Nec satisfacit responsio Sarnen. d. quęst. 30. quod
165 † id procedit, vbi non cōcurrit veritas, & fictio circa idem; tunc enim fictio veritati cedit, Mandos. d. quæst. 6. nu. 3. & 4. nam in proposito dici non potest concurrere veritatem, & fictionem, sed vnam fictionem, quod Beneficium vacat per obitum, & nō per resignationem.

166 Secundo, principaliter † respondetur, quod ex quo Papa annullat collationem, si infirmus decedat infra viginti dies & sic non admittat illam resignationem, ius Beneficij dicitur esse penes resignantem per ea, quæ dicit Bisignettus decis. 1. de renuntiat. & cum ius sit penes resignantem, vacat per obitum vere. ita d. decis. Putei, in vna Bononien. regressus de anno 1550. in qua fuit resolutum regressui per decessum esse locum in casu d. regulæ de infirmis resignantibus, & refert, & sequitur Fla. Paris. d. quæst. 9. nu. 7. 10. 11. & 13.

267 Et quod vacatio per obitum inducta per † dictā regulam de infirmis resign. est vera vacatio, & non ficta, tenet etiam Mandos. d. quæst. 6. à num. 5. quia in his, quæ sunt iuris positiui, lex non ficte, sed vere, & mero iure agit, & disponit, & tituli Beneficiorū, illorumque modi vacandi sunt de iure nouo, & positiuo, ergo lex super illis vere, & non ficte agit, & operatur, &c.

168 Et contra Sarnen. † supra tenuit etiam Rota in terminis d. regulæ de impetrantibus per obitum familiarium Cardinaliū, in vna Salamātina S. Thom. corā Capisucco, de anno 1553. quia parificantur casus fictus, & verus, & quia vere vacat per obitū, quia ius non abdicatur a resignante per istam resignationem, vt per Verallum decis. 328. lib. 1. in manuscrip. & refert, & sequitur Mandos. d. quæst. 6.

169 Vnde etiam apparet falsum esse † quod ait Sarnen. d. regul. de infirmis, q. 35. quem sequitur Flam. Paris. sibi non constans d. quæst. 10. nu. 33. nempe in terminis illius reg. non sufficere impetrare per obitum, sed opus esse exprimere modum vacationis inductæ per illam reg. &c.

170 Hæc tamen limitatio † non procedit in Beneficio, quod quis resignat in curia in fauorem, seu conditionaliter, scienter nulliter, ita quod resignatio non potest sortiri effectum culpa resignantis, nam tunc Beneficium vacat per dictam resignationem in curia, & consequenter manet reseruatum, & affectum Papæ, iuxta dicta infra 11. parte cap. 3. à num. 35.

171 Ex dictis infertur falsum esse, † quod dicit Guillel. de Monte ferrato in commen. ad pragmaticam sanct. relatus per Simonetam quęst. 62. & per Sarnē. reg. de triennali, quæst. 31. vers. sic etiam Papa, & P. Greg. cap. 24. num. 15. quod si Papa pro bono pacis, & cōcordiæ super Beneficio manum apposuit, vni illud relinquendo, vel prouidēdo, & alteri super eo pensionem constituendo, si ille decedat, propter huiusmodi appositionem manus Papæ, Beneficium sic pensione grauatum censetur reseruatum, seu affectum, vt de eo solus Papa possit prouidere per d. c. vt nostrum, quia propter pensionem duraturam nun-

quam dicitur plene prouisum de Beneficio, & do-
nec durat pensio, durat & appositio manus Papæ,
quod etiam docet Probus ad Monachum, in dict.c.
præsenti, de officio Legati in 6.nu. 41. Quamuis di-
cat non esse tenendum in Gallia, propter pragmati-
cam sanctionem,

Sed id est falsum ex dictis; nam tunc Papa non ap
172 ponit manum, † nisi ad effectum, vt prædicta con-
cordia sequatur, & sortiatur effectum, alias mul-
torũ Beneficia essent affecta, vt dicit Simoneta sup.
qui, quamuis dicat, quod contra hanc opinionem
nihil scribet, cum inimici Pontificiæ potestatis, &
illi, qui curiam impugnant, & reseruationes prohi-
bent, & tollunt, illam veram, & seruandã affirment,
tamẽ satis videtur contra eam inclinare, & de ea du
bitat Sarnen.sup.& P.Gregor.eum referens vbi sup.
& ita post hæc firmat Gonçalez d.glos.52.nu.40. &
41. dicens firmasse Rotam in Romana Clericatus S.
Petri 27.Nouemb.1602.coram D.Pamphilio,

173 Infertur etiam ad illud, de quo vidi dubitari, † Ro
mæ in Archidiaconatu de Talauera vacante per obi
tum D.Gondisalui Marini Pontij de Leo, quod per
Breue de capienda possessione nomine cameræ, etiã
si possessio sit capta eius nomine, & prouisus dece-
dat antequam illi possessio sit cessa a camera, non
manet Beneficium affectum Papæ; nam illa manus
Papæ appositio non est, nisi ad effectum, vt sua pro-
uisio debitum consequatur effectum, & non ad effe-
ctum iterum prouidendi de illo, facit, quod dicit
Gonçal.sup.nu.39.

174 Facit quod de datione coadiutoris facta † à Papa
dicit Puteus decis.226.n.14. lib.3. licet dubitanter;
scilicet, quod per illam non induceretur talis affe-
ctio, vt Ordinarius disponere non possit, quia simile
de commenda hic non habet locum, quia in commẽ
da benef. vacabat, & Papa per manus appositionem
declarabat, quod de eo disponere intendebat, sed in
isto casu, quando datur coadiutor, Beneficium non
vacat & ideo non videtur per talem appositionem
Beneficium afficere, ita vt Ordinarius cessante coad-
tutoria non possit de Beneficio disponere, &c. Et
idem videtur, quando coadiutoria esset surreptitia,
seu inualida, & sic non haberet locum futura succes
sio, quæ est accessoria ad coadiutoriam. Mandos. de
signatura gratiæ, tit.de coadiutorijs, vers.coadiuto-
ria habebat. Puteus decis.98. lib.2. vt supradictũ est
4.p.c.vlt.num.133.

175 Infertur etiam cõtra Rotam † in dict. Barchino-
nen. Canonicatus, de qua supra n.138. ad fi. per vnio
nem nullam non induci affectionem Beneficij, cum
tunc Papa non apponat manum ad effectum proui-
dendi, sed ad effectũ vniendi, & sic extinguendi, &
supprimendi Beneficium, maxime in vnione perpe-
176 tua; nam in vnione ad † vitam de Beneficio vacante
secus videretur dicendum, nempe induci affectio-
nem; cum sit quædam virtualis prouisio, nec per eã
extinguatur Beneficium, vt infra vlt.p.ca.2. à num.
38.& vide d.sup.4.p.c.4.nu.74.

Quarto limitatur, vt non procedat, quando Pa-
177 pa † prouidet de Beneficio, vti reseruato, quod ta-
men reseruatum non est, nam tunc prouisio Papæ
non tenet, nec Beneficium manet affectum, sed Or-
dinarius poterit de eo prouidere, decretum enim ex
falsa causa interpositum non afficit. Rota decis.12.
de concess. præb. in antiquis, Probus ad Monach. in
c. tibi qui, de rescrip. in 6.n.20. Horat, Mãd. qui alios
refert ad Rom. loco statim citãdo litera F. ita Rom.
cons.335. Gemin. cons.136. qui vult, quod prouisio
Papæ sit nulla, si inhæret reseruationi, quæ non est,
vel est reuocata, & propterea, quod Ordinarius po-
test de illo Beneficio prouidere, sequitur Æneas de
Falcon.4.quæst.effectu.16.nu.2.& effectu 19.ad fin.
Gonçal. d.glo.25, a n.45. qui nu.51. recte ait idẽ esse,
vbi Beneficium impetratur certo modo, ex falsa cau
sa, & glos. vlt.nu.62.

178 Et hinc, ait Simoneta † q.61.n.3, videmus, quod in
prouisionibus additur clausula, dummodo collatio,
seu eius dispositio ad nos hac vice pertineat, per quã
restringuntur clausulæ generales, quæ apponuntur
in gratijs de Beneficijs reseruatis in euentum, quod
non essent reseruata, prout dicit Pauinus in tract. de
potestate Capit. sede vacante 7. preludio vlt. colũna.

179 Ait tamen ipse Simoneta † nu.4. hæc vera non vi-
deri attento stilo Curiæ, quo semper prouidetur cũ
clausula, siue alio quouismodo, de qua per Dd. in ca.
susceptum de rescrip. in 6. item, quia negari non po-
test, quin Papa manum apposuerit, & si prouisio nõ
valet, videtur quod affectio sit inducta; per ea, quæ
supradicta sunt, & ideo Ordinarium non posse pro-
uidere, nec expectantem illud acceptare.

180 Adhuc tamen videtur tenenda † dicta limitatio,
nec obstat prima ratio Simonetæ de clausula, siue a-
lio quouismodo; nam illa non intrat, nisi vacatio di-
spositiue narrata verificetur, saltem de facto, vt di-
cetur infra 11.p.c.1.à nu.36.

181 Secunda vero ratio cessat ex dictis, † nam, & si Pa
pa manum apposuerit, apposuit illam tanquam su-
per reseruato, & sic cessante reseruatione, quæ fuit
fundamentum appositionis manus Papæ, illa nihil
operatur.

182 Circa illud autem, † quod ait Simoneta cum Pa-
uino de clausula, dummodo collatio, seu dispositio
ad nos hac vice pertineat, aduerte Hierony. Paulum
in pract. cancellariæ in §. notabilia super vacantibus
reseruatis, dicere illam non poni ratione reseruatio-
nis expressæ in literis, quia, ex quo reseruatio proba
tur, certum est, quod illus Beneficij dispositio ad Pa
pam pertinet, sed poni ratione clausulæ generalis. si-
ue præmisso, siue alio quouis modo, &c. Vnde quã-
do non poneretur alius modus vacationis, quam ex-
pressus in reseruatione, tunc omittitur clausula siue
præmisso & illa omissa non ponitur clausula, dum-
modo eius dispositio.

183 Hęc Hier. Paulus ibi, † quẽ secuta est Rota in vna
Aretina cõmendæ.7.Nou.1586.corã D.Seraphino,
☞ in qua fuit resolutum. Reseruationẽ satis verificari
ratione familiaritatis, de qua cõstabat per attestatio
nẽ cõputatoris palatij, & fidẽ in curia facere propter
facilitatẽ habendi veritatẽ per inspectionem libro-
rum, ex quibus extrahitur; nec obstare, quod per ex-
peditores in literis fuerit addita clausula, dũmodo
eius dispositio ad nos hac vice pertineat, quia hæc
clausula nõ ponitur ratione reseruationis expressæ
in literis, sed ratione clausulæ generalis, siue præmis
so, siue alio quouis modo, prout tradit practica can-
cellariæ in notabil. super vacan. reseruatis, &c.

184 Rursus aduerte, † quod non obstante d.clausula,
dũmodo collatio, seu dispositio ad nos hac vice per-
tineat, recte intraret d. clausula generalis, siue alio
quouis modo, quãdo vacatio dispositiue narrata ve-
rificatur de facto tantũ, etiã si ex illo modo conten-
to sub clausula generali Beneficium non esset reser-
uatum, &c. cum Papa concurrat cum omnibus Or-
dinarijs, satis dicitur, ad eum pertinere, vt fuit reso-
lutum in vna Cordub. Beneficij, 21. Apr.1559. corã
D.Quiroga, de qua inf.11.p.c.1.nu.60.

185 Et illa clausula, dũmodo † collatio, seu dispositio
ad nos hac vice pertineat, seruiret, quãdo Benef. es-
set iu-

set iuris patronatus laicorum, cui non vult Papa in dubio derogare, & quando Beneficium spectaret ad collationem alicuius ex indulto, & priuilegio Apostolico cum decreto irritante dicente, etiam per nos, iuxta supradicta à nu. 19.

186 Quinto limitatur per aliquos, † nisi nullitas prouisionis, seu inualiditas illa appositionis manus Papalis ex defectu potestatis eiusdem insurgeret, vt ex Concilio Basilien. quo reseruationes abolentur, ex quo pragmatica Sãctio Gallicana sumpta est, ad cap. ne captandæ. de concess. Præben. in 6. ita Roma. d. cons. 335. nu. 12. & 13. Ripa in c. cum M. Ferrarien. de constit. nu. 197. Probus ad Monach. in c. 2. de Præben. in 6. nu. 39. & in c. præsenti de offic. Legati, nu. 41. Aufrer. ad cappellam Tolossanam dec. 437. sub. num. 6. Coras. d. c. secunda p. nu. nu. 14. & videtur sequi Sarnen. de triennali quæst. 30. num. 2. vers. & ista conclusio procedit, & Horatius Mandos. ad Roma. ibi litera G. qui refer Ripam supra, & Staphil. septima forma mandati de prouidendo nu. 4. qui tamen solum loquitur de reseruatione, seu oppositione manus executoris super certo Beneficio nondum vacante nulliter facta ex defectu potestatis, vt d. cap. ne captandæ.

187 Sed cum defectus iste † potestatis non possit in Papa contingere iuxta supradicta in princ. huius c. hæc limitatio non est tenẽda, vt inquit Simoneta d. q. 58 nu. 12. quamuis ipse Romanus illam audeat ponere, eo quod Patres Concilij Basilien. contra Papam pro viribus tutatus fuerat, quem, vti Galli, sequuntur Probus. Aufrer. & Coras.

188 Nec obstat d. Concilium † Basilien quo reseruationes abolentur, & de d. pragmatica sanct. sumpta est; nam, licet d. Concilium fuerit a principio canonice congregatum, tamen post dissolutionem, seu translationem eius factam per Eugenium IIII. post quam contenta in d. pragmatica facta sunt, factum est cõciliabulum & conuenticulum satanç, & Concilium amplius appellari non debuit, &c. Vt in Bulla Leonis X. super abrogatione pragmaticæ sanctionis in Concilio Lateranen. nouissimo sess. 1. quæ habetur etiam in Bullario inter constitutiones Leonis X. 16. in ordine, & in Bulla retractationum Pij II. quæ est in Bullario t 1. in ordine suarum constitutionum. D. Anton. in sum. 2. p. tit. 3. cap. 11. §. 10. & 3. p. tit. 23. c. 1. in princ. & c. 2. §. 5. Turrecremata de Ecclesia lib. 2. cap. 100. & lib. 3. c. 58. Cano de locis lib. 5. c. fin. ad nonum, Cardin. Bellarm. 2. tom. 1. controuersia lib. 3. c. 19. ad fi. & lib. 3. c. 16. Hoieda de incompatibilitate Benef. c. 23. nu. 86. & cap. 24. nu. 27.

189 Et Thom. Campegius in tract. † de reseruat. nu. 6. reprehendit Patres dicti Conclij Basilien. quia ausi fuerũt abolere, quatum in se fuit, reseruationes quascumque, siue generales, siue speciales, præter clausas in corpore iuris; volueruntque, inquit, ipsi inferiores authoritatem superiorioris sui certis finibus coercere.

§. 3.

De reseruationibus regularum Cancellariæ.

SVMMARIA.

Per regulas Cancellariæ, quas S. Pontifices facere solent suo tempore duraturas, plures reseruationes inducuntur, num. 190. de quibus hic agendum est, nu. 191.

In regula 1. hic posita innouantur reseruationes extrauagãtis, ad regimen, quæ videnda, est nu. 192. de quibus reseruationib. & huius regulæ interpretatione qui vidẽdi sunt, n. 193.

Circa reseruationem Beneficiorum vacatuum per assecutionem aliorum authoritate Apostolica, & Beneficiorum promotorum ad Episcopatus, et quæ per constitutionem, execrabilis, vacat remissiue, nu. 194.

Per extrauagantem, ad regimen, solum reseruantur Beneficia vacantia per obitum officialium, per hanc vero reg. absolute reseruantur eorum Beneficia, & sic quomodocunque vacẽt, &c. n. 195. & sic cessat tam quod tradit Fastoli dubio 53. ex Egidio, &c. nu. 196.

Non sufficit ad effectum huius reseruationis ius ad rem, sed in re, nu. 197.

Sufficit ius in re, etiam si alter de facto possideat; sufficit etiam obtinere de facto, dummodo ius non esset penes alium, num. 198. quod est notan. ad reseruationem aliarum regularum, num. 199.

Illa verba, declarans nihilominus, &c. Et illa & ea etiam Beneficia, addita sunt à tempore Sixti V. nu. 200.

Dicta verba declarans nihilominus, &c. sunt posita ad tollendum dubium, de quo in vna Hispalen. Beneficij, an scriptores Apostolici, qui ratione officij sunt Prothonotarij, dimisso officio desinerent esse tales, & sic Beneficia postea acquisita non essent reseruata? in quo fuit tunc resolutum desinere esse Prothonotarios, &c. à nu. 201.

Antequam dicta additio facta esset; Rota in vna Palentina recessit à dicta decisione, vt in decisione hic posita, nu. 204.

Respõdetur ad rationem ailquorum quod priuilegium, quod scriptores Apostolici remaneãt Prothonotarij etiam dimisso officio, non sit in vsu, & sic per non vsum amissum, quod præsumitur vsus priuilegij, &c. à nu. 205.

Quando d. priuilegium non fuisset in vsu, per hanc regulam renouatur, & restituitur, maxime quo ad effectum reseruationis, nu. 208.

Reseruatio de Beneficijs, de quibus Ordinarij contra Concilij Triden. decreta disponunt, in quibus exemplificetur, numero 209.

Ista reseruatio non videtur habere locũ in Beneficijs, de quibus patroni disponunt contra Concilij decreta, etiam secuta institutione per Ordinarium, nu. 210.

Intelligitur quando Ordinarius sciẽs, aut scire debẽs disposuerit de Beneficijs cõtra decreta Concilij, secus, si per iustum errorem, seu ignorantiam facti probabilem, nu. 211.

190 TErtio notandum est † per regulas Cancellariæ, quas summi Pontifices in crastinum assumptionis suæ facere solent, quas ex tunc suo tempore duraturas obseruari volunt, vt in illarũ proœmio, & explicat ibi glossator, plures reseruationes induci,

191 vt in primis regulis: cum sæpe occurrant † in praxi, non abs re erit hic ponere istas regulas reseruatorias, vt habentur in regulis S. D. N. Pauli V. & circa eas aliqua adnotare, præcipue circa regulam de mensibus, & alternatiua, quæ in praxi frequentior est, & non est per aliquem hactenus declarata.

Reseruationes generales, & speciales.

IN primis fecit easdem reseruationes, quæ in constitutione Felic. rec. Benedicti Papæ XII. quæ incipit, ad regimen, continentur, & illas innouauit, ac locum habere voluerit, etiamsi officiales in eadẽ cõstitutione expressi, Apostolicç sedis officiales ante obitum eorum esse desierint, quod ad Beneficia, quæ tempore, quo officiales erant, obtinebant,

declarans nihilominus Beneficia, quæ d. sedis officiales, qui ratione officiorũ suorum huiusmodi eiusdem sedis notarij erãt, etiam dimissis ipsis officijs, & quandocunque assecuti fuerint, sub huiusmodi reseruationibus comprehendi; ac reseruauit Beneficia, quæ per constitutionẽ Ioan. XXII. quæ incipit, execrabilis, vacant. vel vacare contigerit, & ea etiam Beneficia omnia, de quibus Ordinarij, & alij Collatores contra Concilij Tridentin. decreta disposuerunt & disponent in futurum.

192 Cum in hac regula † innouentur reseruationes extrauag. ad regimen. de Præb. inter communes, quæ vt supra dictum est num. 57. & 89. erant temporales pro tempore Benedicti, vt ibi patet ad fi. glossator hic reg 2. & 62. illa videnda erit.

193 De quibus reseruationibus, † & huius regulæ interpretatione vltra d. glossatorem Soto, Hispanum, & Rebuffum hic bene agit Mandos. qui hanc regulã explicat per 14. quæst. videndus est etiam Simoneta d. tract. de reseruatio. q. 37. 38. & 39. vbi de reseruatione Beneficiorum Capellanorum Papæ, ac officialiũ Romanæ curiæ, & Paulus Granutius in d. tract. Simonetæ q. 100. vbi de reseruatione Beneficiorum Protonotariorum.

194 Et circa reseruationem † Beneficiorũ vacantium per assecutionem aliorum authoritate Apostolica, de qua in d. extrauag. ad regimen, vide dicta infra. 11. p. c. 5. à nu. 51. & circa reseruationem Beneficiorum, quæ promoti ad Episcopatus obtinent, de qua in eadem extrauag. videnda sunt dicta d. 11. p. c. 6. à nu. 30. & circa reseruationem Beficiorum, quæ per constitutionem execrabilis vacant, vel vacare contigerit, videnda sunt dicta d. c. 5. à nu. 45.

195 Et circa illa verba, ac locum habere voluit, etiã † si officiales in eadem constitutione expressi, &c. Notandum est, quod per d. extrauagantem, ad regimen, solum reseruantur beneficia vacantia per obitum officialium, per hanc vero regulam absolute reseruantur eorũ Beneficia, vt patet ex istis verbis, & sic quomodocunque vacent erunt reseruata, ad Bellenzinũ de charitatiuo subsidio. q. 115.

196 Et ex illius verbis cessat iã † quod tradit Fastolus dubio 53. ex Ægidio in terminis reseruationis Clementis V. quæ reseruabat Beneficia Capellanorum cedentium, vel decedentium, quod ilorum Beneficia, qui tempore reseruationis erant Cappellani, nõ censebantur reseruata, si tempore obitus, & vacationis Capellani esse desierant, quod dictum, licet non procedat stante reseruatione simpliciter reseruante Beneficia officialium, vt hic, tamen in illo casu recte procedebat, vt inquit Simoneta q. 37. nu. 6.

Secundo ex illo verbo, obtinebant, notandum est
197 non sufficere † ad effectum huius reseruationis ius ad rẽ, vt in regula 3. & 4. sed in re, Milis in reper. verb. obtinere Æneas de Falcon. 4. q. effectu 45. & facit decis. 427. num. 2. & 3. p. 1. diuersorum, & quod tradit Mandos. reg. 5. q. 5.

198 Et sufficit ius in re, † etiã si alter de facto possideat, Æneas ibi. sufficit etiam obtinere de facto stando in possessione, dummodo ius nõ esset penes alium. Rota decis. 8. de electione alias 274. in antiquis, & 12. de Praben. in antiquior. Bellenz. q. 122. Simoneta q. 50 51. & 52. Cassad. decis. 2. de constitution. num. 2. Rota decis. 102. lib. 1. p. 3. diuersorum, quæ etiam est 53. lib. 2. de qua infra num. 658. & Mandos. reg. 3. q. 13. qui idem in effectu ait reg. 6. quæst. 5. iuxta dicta infra 1. p. c. 3. nu. 53. & posthæc Gonçalez plura adducens glos. 15. §. 1.

199 Quod est notandum † ad reseruationem Beneficiorum collectorum, seu subcollectorum, & familiarium, de qua in reg. 3. & 4. & habet etiam locum in reseruatione mensiu, vt in d. decis. 102. & late Gonç. d. §. 1. & vide q̃ circa istud verbũ dicemus inf. n. 352.

200 Tertio notandum est † illa verba, declarans nihilominus, vsque ad illa, sub huiusmodi reseruationibus comprebẽdi, & illa verba. Et ea etiam Beneficia omnia de quibus Ordinarij, &c. Addita esse à tẽpore Sixti V. & ideo in regula, quam Mandos. interpreta-
201 tur, & alij glossatores ante eum non inueniuntur, dictaque verba, declarans nihilominus, &c. Sunt posita ad tollendum dubium, de quo fuit actum in Rota in vna Hispalen. Beneficij 14. Ianuarij 1572. corã Illustrissimo Card. Lancellotio, & habetur. 1. p. diuersorum decis. 70. an scriptores Apostolici, qui ratione talis officij sunt Prothonotarij, dimisso officio scriptoriæ desinerent esse tales Prothonotarij, & sic Beneficia per eos acquisita post dimissum officium scriptoriæ non essent reseruata ex d. extrauag.
202 ad regimen, & hac reg. 1. † In quo tunc fuit resolutũ desinere esse Prothonotarios, & sic talia Beneficia non esse reseruata, cum qua decisione tenet Anas. Germonius de indultis Cardinalium §. etiam ex eo. nu. 54. vbi hunc art. late tractat; qui tamen num. 89. ait hodiæ quæstionem istam videri superfluam ex
203 eo, quod in regula 18. Sixti V. sunt reseruata † Beneficia omnium officialium, etiam si officium, deposuerint, &c. voluit citare regulam 1. Sixti V. in qua d. verba addita sunt, vt dixi.

204 Et antequã d. † additio facta esset, Rota ĩ vna Palẽtina Scholastriæ Canonicatus, & Præbendæ de Valladolid. 9. & 13. Aprilis, 1584. coram D. Robustero recessit à dicta decisione vt videre est in decisione sequenti. Cũ Ambrosius de Miranda fuisset alias scriptor Apostolicus, & dum haberet huiusmodi scriptoriam, obtinuisset Scholastriam, ac Canonicatũ, & Præbendam collegiatæ Ecclesiæ oppidi de Valladolid Palent. diœcesis, ac postmodum dictos Scholastriam, & Canonicatum, & Præbendam resignasset, seu cessisset reseruato sibi regressu, accessu, & ingressu, & deinde durante huiusmodi regressu de mense Martij 1550. dimisisset scriptoriam, eaque dimissa factus fuisset locus prædicto regressui, idem Ambrosius illius vigore assecutus fuisset dictos Scholastriam, & Canonicatum, quos possedit vsque ad eius obitum, qui fuit de mense Octob. 1582. denique per obitum D. Ambrosij D. Ludouicus Pimentel obtinuit sibi prouideri de Scholastria, & Canonicatu, & Præbenda prædictis, & etiam obtinuit Breue de capienda possessione nomine cameræ, in quo sunt hæc verba, videlicet. Contulimus d. filio Ludouico Pimentel clerico Oueten. diœcesis Scholastriam, ac canonicatum, & Præbendam Ecclesiæ B. Mariæ oppidi Vallisoleti Palentin. diœcesis, per obitum quondã Ambrosij de Miranda notarij nostri olim literarum Apostolicarum scriptoris extra Romanam curiam de mense Ooctob. proxime præteriti defuncti vacantes, & antea dispositioni Apostolicæ reseruatos. Quo circa vobis, & cuilibet vestrum per præsentes committimus, & mãdamus, vt constito vobis, seu, alteri vestrum de dicta vacatione, & quod ipse Ambrosius olim literarũ Apostolicarũ scriptor fuerit, & quod tẽpore obitus sui Scholastriam, & Canonicatum, & Præbendã prædictos possidebat, corporalem, &c. Verum quia ex serie prædicta apparet, quod antea quam fieret locus regressui, ipse iam dimiserat officium scriptoris, cõtigit dubitari, an dicta Beneficia sint reseruata & an constet de Prothonotariatu, qui cõprehẽdatur

sub ex-

sub extrauag. ad regimen. de Præbē. & quia 9. præsentis mensis Aprilis, & die 13. eiusdē de mandato Sanctissimi proposui in relationibus Dominorum meorum difficultatem prædictam, vt in posterum hæc decisio esemplum cæteris esse possit, Domini visa Bulla Leonis X. plumbata priuilegiorum scriptorum Apostolicorum, quam Illustrissimus, & Reuerendissimus D. meus Cardinalis S. Stephani prodatarius mihi consignauit, & ego illam omnibus Dominis meis in Rota exhibui, ipsique illam viderunt, ac plene examinarunt, & re mature discussa, resoluerunt, quod cum dictus Ambrosius de Miranda semel fuerit scriptor Apostolicus, & in eadem cōcessione scriptoriæ creatus Prothonotarius Apostolicus, licet postea de anno 1550. idem Ambrosius dimiserit scriptoriam, non propterea desijt deinceps esse Prothonotarius; quia Leo X. in d. Bulla, quā nos omnes vidimus, creat scriptores, qui clerici fuerint, Prothonotarios Apostolicos, ita quod etiam postquam scriptores esse desierint, adhuc sint deinceps Prothonotarij, & pro talibus in omnibus, & ad omnes effectus haberi vult, & mandat, vt ex verbis dictæ Bullæ clare apparet: & cū verba Bullæ sint clara, & aperta, est casus legis expressus in ea. Comprobant hoc idem Domini ex Bulla Pauli III. in fauorem dictorum scriptorum, in qua narratur concessio Leonis X. de huiusmodi dignitate Prothonotariatus in fauorem dictorum scriptorum. Idem etiā confirmabant ex eo, quod ipse, ac plures vidimus, quod cæteri officiales Papæ, qui creantur Prothonotarij, omnes habent in suis priuilegijs eandē clausulam, vt etiam postquam tales esse desierint, nihilominus non desinant deinceps esse Prothonotarij ad omnes effectus; vnde, cum non desierit Ambrosius esse Prothonotarius, res est clara, quod prædicta Beneficia sint reseruata; cum Estrauagans, ad regimē, quæ reseruat Beneficia Prothonotariorum, habeat locum, non solum in Prothonotarijs participantibus, sed etiam in omnibus Prothonotarijs creatis á Papa, vel Legato, qui non sunt de numero, nec participantes, vt pluries resoluimus in Rota nostris tēporibus, & sunt plures decisiones Putei, Peregrini, & aliorum plurium auditorum antiquorum: nec hoc habet difficultatem aliquam. Non obstat, quod ex aduerso dicebatur de decisione facta in causa Hispalen. Beneficij de Villamartin coram Illustrissimo D. Cardinal. Lancellotto, quod scriptores Apostolici, postquam desinunt esse scriptores, non sunt amplius Prothonotarij, & Beneficia post dictam dimissionem acquisita non reseruata, cum cesset Prothonotariatus, quoniam dicta decisio fuit facta de iure communi, ex quo tunc Rota nullam habuit notitiā de d. Bulla Leonis X. priuilegiorum dictorum scriptorum, & pars asserebat, quod, cum non probaretur scriptores Apostolicos habere in priuilegijs suis hanc clausulam, quam habent alij officiales, dicebat esse in hoc inspiciendam dispositionem iuris communis, quo inspecto, si occasione officij creatur aliquis Prothonotarius Apostolicus, cessante illo officio, vti causa successiua, & non momentanea, debet cessare Dignitas Prothonotariatus, & ita Domini tunc resoluerunt habentes solum considerationem ad dispositionem iuris communis, cum huiusmodi Bulla priuilegiorum nondum tunc fuisset reperta: sed cum hodie Illustrissim. D. Cardinalis S. Stephani illam repererit, & exhibuerit, & sit clara illius dispositio, prædicta decisio non facit ad propositū, cum ista decisio sit fundata in eo, quod Papa in priuilegio expresse voluit, quod licet desierint esse scriptores, non desierint esse Prothonotarij. Et ita, vt supra, resolutum fuit coram me Christophoro Robusterio de Lamat Rotæ auditore.

205 Nec obstat dicere, † vt aliqui prætendunt, quod
dictum priuilegium, quod scriptores Apostolici remaneant Prothonotarij dimisso officio, quod competeret eis, etiam si illud ignorarent, ad decisionem Putei 19. lib. 2. & Horatium Mandos. de priuilegijs ad instar. glos. 7. n. 50. & Rotam decis. 14. p. 2. diuers. nu. 1. non sit in vsu, & sic per non vsum sit amissum ad l. 1. ff. de nundin. vbi D. & in l. falso. C. de diuers. rescript. & in cap. cum accessissent, maxime Felin. & Decius de constitutionibus, & in cap. si de terra, & cap. accedentibus. de constitutionibus, & in l. 2. C. de his, qui sponte munera publica subeūt. lib. 10. Ias. & Carolus Tapia in l. fi. ff. de constitutionibus Principum, Balb. de præscript. 4. p. 5. p. q. 4. Horat. Mandos. d. tract. glos. 15. l. 42. tit. 18. pag. 3. vbi Greg. Lo-
206 pez. & l. 3. tit. 7. pag. 5. & Ioan. Garcia de nobilitate † glossa. 6. nu. 38. vers. 5. præmitto; nam præsumitur vsus priuilegij in fauorem priuilegiati, Cresc. decis. 4. de priuil. alias 79. & Rota decis. 67. p. 2. diuersorū, Greg. d. l. 42. glo. 1. ad fin. & Io. Garcia sup. quicquid velit Horat. Mand. d. glos. 15. á nu. 55. & habeo noti-
207 tiam, † quod D. Petrus Ordonnez de Anaya Canonicus Abulen. qui fuerat scriptor Apostolicus dimisso officio, vti Prothonotarius faciebat Notarios.

208 Præterea quando d. † priuilegium non fuisset in vsu, per hanc regulam renouatur, & restituitur maxime quo ad effectū reseruationis, ex quo in ea vult, & declarat Papa Beneficia, quæ sedis Apostolicæ officiales, qui ratione officiorum suorū huiusmodi eiusdem sedis Notarij etiam dimissis ipsis officijs, & quandocunque assecuti fuerint, sub huiusmodi reseruationibus comprehendi, quasi remaneant tales Notarij post dimissa officia. Et de officialibus, qui ratione officiorum suorum sunt sedis Apostolicæ Notarij, seu Prothonotari, etiā dimissis officijs, vide constitutionem Leonis X. 14. 27. & 36. & Pauli III. 23. & Sixti. V. 35.

209 Circa reseruationem † autem illam de Beneficijs de quibus Ordinarij contra Concilij Trident. decreta disposuerunt, & disponent in futurum, dico illam posse exemplificari in Beneficijs collatis non habentibus ætatem a S. Concil. requisitā, vt in specie ca. 6. sess. 23. & c. 4. sess. 22. & c. 8. & 12. sess. 24. de refor. aut non habentibus habilitates, & qualitates requisitas, vt in c. 10. sess. 24. & d. c. 4. sess. 22. & c. 18. vers. de cætero. sess. 23. & d. c. 8. & 12. sess. 24. & c. 5. sess. 25. de reformation. aut non seruata forma a Concilio præscripta, vt in c. 18. sess. 7. & cap. 18. sess. 24. de reform. aut contra disposit. c. 15. sess. 25. de reform. &c.

210 Et cum loquatur ista regula † de Beneficijs, de quibus Ordinarij disposueriut, non videtur habere locum in Beneficijs, de quib. patroni disposuerint contra Concilij Triden. decreta, etiam secuta institutione per Ordinarium; est enim inducta in odium Ordinariorum disponentium de Beneficijs contra decreta Concilij.

211 Et intelligitur quando † Ordinarius sciens, aut scire debens disponeret de Beneficijs contra decreta Concilij, secus, si per iustum errorem facti, seu ignorantiam facti probabilem, vt quia facta debita diligentia existimauit prouisum habere ætatem, aut alias qualitates á Concilio requisitas, &c. Nam illa reseruatio, vt diximus, facta est in odium Ordinariorum disponentium de Beneficijs contra decreta Concilij, quod odium cessa tunc, cum cesset culpa, ad cap. 2. de constitut.

§. 4. De

§. 4. De Regula 2.

Reseruatio cathedralium Ecclesiarum & Monasteriorum, ac de tempore vacationum Episcopatuum vacaturorum beneficiorum.

SVMMARIA.

Regulæ secundæ hic positæ primam partem qui explicent. num. 212.

Ad quos olim prouisio Episcopatuum spectaret remissiue. nu. 213.

De iure patronatus Regum Hispaniæ, & Regum Franciæ remissiue. nu. 214. & 215.

Varietas, quæ videtur fuisse circa hoc, & prouisionem Episcopatuum Hispaniæ. nu. 216.

Iuris præsentandi, & patronatus Regum Hispaniæ ad Episcopatus præcipuum fundamentum est priuilegium Apostolicum, quod habent Reges Hispaniæ. nu. 217. & seq.

Iuri patronatus Regio non censetur derogari per hanc reseruationem, etiam si ex priuilegio, vel consuetudine competat, quamuis præsentatio sit facienda Papæ, &c. nu. 219. & seq.

Secunda pars huius regulæ de reseruatione Beneficiorum vacātium de tempore vacationum Episcopatuum est noniter addita. Et primus, qui fecit hanc reseruationem fuit Pius V. nu. 221. & seq.

Circa istam reseruationem Pij V. fuit dubitatum, an comprehenderet Beneficia spectantia ad collationem Episcopi, & Capituli simul, & non comprehendere recte respondit Hier. Gabr. contra Mexiam. nu. 223.

Dicta reseruatio Pij V. erat personalis, & sic expirauit cum ipso. nu. 227. quamuis, si non esset personalis, non expirasset, ex quo non erat regula primæ editionis. nu. 225. & 226. vbi ponitur resol. Rotæ.

Gregor. XIII. non fecit talem reseruationem, eam tamen fecit Sixtus V. & successores, vt hic. nu. 228.

Ex illis verbis, non tamen ad collationem cum alio, &c. *sublatum est dubium illud motum circa reseruationem Pij V. noluit enim Papa illis, ad quos alias collatio pertinebat, deficiente Episcopo, præiudicare. nu. 229.*

Si ad Episcopum solum spectaret electio, nominatio, seu præsentatio personæ, quamuis collatio, seu institutio ad alium pertineat, seu sit communis, intraret hæc reseruatio. nu. 230.

Sicut è conuerso quando præsentatio, vel electio ad alium pertinet, quamuis collatio, seu institutio ad Episcopum spectet, non intraret reseruatio nu. 231. & sequenti, vbi ponitur resolutio Rotæ, quæ tamen intrat in Beneficijs spectantibus ad collationem Episcopi, cum supplicatione, consilio, aut consensu alterius. nu. 233.

An vbi simultanea est diuisa per turnos, hæc reseruatio locum habeat? nu. 234. cum seq. resoluitur non habere locum non solum quando Beneficium vacat in turno c. sed etiam in turno Episcopi.

Concordia, & turnorum diuisio non intelligitur mortuo, seu deficiente Episcopo, quamuis secus esset Episcopo suspenso, seu excommunicato. nu. 237. & sequenti.

In concordia proprietas remanet indiuisa, & accrescit Capitulo, vacante sede, & solum fuit diuisum exercitium conferendi. nu. 230. diuiditur tamen ius conferendi quo ad actum collationis, ita quod quilibet confert iure proprio in suo turno, & ita concordantur resolutiones Rotæ, quæ videntur contrariæ. nu. 241. & seq.

Prouisiones factæ per Capitulum sede vacante non consumunt, nec alterant turnum, neutrique computantur, nec Capitulo, nec Episcopo, &c. nu. 243.

Hæc reseruatio non procedit vbi collatio Beneficiorum spectans alias ad Episcopum, sede vacante ad aliquē spectat nu. 244.

Beneficia vacantia post renuntiationem Episcopatus à Papa admissam, vel post trāslationem ad alium Episcopatum, etiā antequam Episcopus habeat notitiam, sunt reseruata, quamuis possit Episcopatum administrare, &c. num. 245. quod tamen non videtur habere locum in Beneficijs simultaneæ diuisæ per turnos vacantibus in turno Episcopi durante administratione. nu. 246.

Cessat iam dubium, quod fuit in Rota agitatum in vna Seguntina circa prouisionem factam à D. Ioan. Manuele de quibusdā Beneficijs post factam ab eo renuntiationem Episcopatus, & à Papa admissam, sub prætextu ignorantiæ, & resolutum est non valere, præcipue, quia non potuit prætendere ignorantiam, vt in decisione posita, à nu. 247.

Non videtur verum quod in ista decisione dicitur, quod eo ipso, quod Episcopatus sunt reseruati, omnia etiam Beneficia vacantia ad collationem Episcopatuum pertinentia sunt reseruata. nu. 250.

Respondetur ad quasdam decisiones Rotæ, quæ loquuntur in intruso in Dignitate reseruata, qui propter decretum reseruationis nulliter confert. nu. 251.

Hanc regulam non habere locum in Cardinalibus tenuit Rota in vna Toletana, vt in decisione posita. nu. 252. de qua valde dubitat author ex regul. 67. Cancellariæ, & quia hæc regula non fundatur in ratione expeditionis literarum, neque fructuum debitorum cameræ, à nu. 253.

Hæc regula non habet locum in Dignitatibus non reseruatis, & sic Beneficia ad prouisionem earum pertinentia post illarum vacationem vacantia non reseruata, &c. nu. 255. vbi etiam de verbis vltimis regulæ remissiue.

ITem reseruauit generaliter omnes Ecclesias Patriarchales, Primatiales, Archiepiscopales, Episcopales, nec non omnia Monasteria virorum valorem annuum ducētorum florenorum auri communi æstimatione exceden. & voluit, quod excessus huiusmodi in literis exprimatur. Ac etiam reseruauit Dignitates, & Beneficia omnia ad collationem, præsentationem, electionem, & quādocunque aliam dispositionem Patriarcharum, Primatum, Archiepiscoporum & Episcoporum, necnon Abbatū, & aliorum quorumcunque collatorum, & collatricum sæcularium, & regularium quomodolibet, non tamē ad collationem cum alio, vel alijs aut etiam ad alterius præsentationem, vel electionem pertinentia, quæ post illorum obitum, aut Ecclesiarum, seu Monasteriorum, vel aliarum Dignitatum suarum dimissionem, seu amissionem, vel priuationem, vsque ad promotionem successorum ad easdem Ecclesias, aut Monasteria, vel Dignitates Apostolica authoritate faciendam, & adeptam ab eisdem successoribus pacificam illorum possessionem quomodocunque vacant, & vacabunt in futurum.

212 Huius regulæ primam par. † quæ agit de reseruatione Ecclesiarum Cathedralium, & Monasteriorū commentantur glossator Hispanus Soto, & Rebuf. & Mandos. ponens. 5. q. & de ea agit Simoneta q. 39.

213 Et ad quos olim prouisio † Episcopatuum spectaret vide gl. in c. quamquam. de elect. in 6. verb. deuoluetur. Abb. in c. cum Ecclesia Vulterrana. num. 8. de elect. Seluam de Benef. 3. p. q. 22. 3. casu. Coras. 4. p. c. 5. nu. 1. Greg. Lopez in l. 17. tit. 5. pag. 1. Bursattum cons. 126. ex nu. 8. lib. 2. Quintanaduennas Ecclesiasticon lib. 1. c. 5. num. 4. & dicetur infra c. 4. a num. 6.

214 Et de iure patronatus Regum † Hispaniæ vide c. cum longe 63. dist. & l. 18. tit. 5. pag. 1. & ibi Gregor. Lopez, & Humadam ad eum, & l. 3. tit. 3. & l. 2. tit. 6. lib. 1. ordinam. vbi Dida. Perez, & l. 1. tit. 6. lib. 1. recopilationis, vbi Azeuedo, vide etiam glossatorem Reg. Cancell. 40. Palacios Rubios in rep. c. per vestras. de

stras. de

stras.de donatio.inter virum,in introductione à nu.
24.& in libello de Beneficijs in curia vacantibus ex
§.8. Couarr.in regula possessor. 2.p. §.10. nu.5.& 6.
Spino.de testam.gl.4.nu.13. Quintanad.supra, Bo-
badillam in sua Politica lib.2. c.18. nu.215. & rela-
tos per Ceuedo collect.51. ad decretum.nu.3. & Io.
Guitierrez pract.lib.3.q.13.nu.72.& Quebedum de
patronatibus Regiæ coronæ.
215 Et de iure patronatus† Regum Franciæ vide Ca-
rolum de Grassal. lib.2. regalium Franciæ iure ter-
tio, Ioan.Ferrar.iure nono, Guillel.Benedic.in rep.
c.Raynutius.de testam.verb.& vxorē nomine.Ade-
216 lasiam.decis.2. ex num.78. † & vt apparet ex d.iuri-
bus circa hoc, & prouisionem Episcopatuū Hispa-
niæ, videtur fuisse varietas; nam tempore Gothorū
electio Episcoporum fiebat ab ipsis Regibus, vt in
d.cap. cum longe, quod est Concilij Toletani 12.c.
6. & tradit Doctor Villalpando comment. in Con-
cilia Toletana c. 39. postea vero nuntiata prius Re-
gi morte Episcopi, & ab eo petita licentia eligendi
successorem, electio fiebat à Capitulis, & electus præ
sentabatur Regi,&c. vt in d.l.primæ,& in d.legibus
ordinamenti; iam vero præsentatio fit a Rege, vt in
d.l.recopilationis, & notat Greg.Lop.d.l.18.& Bo-
217 badilla supra nu.223. cuius iuris præsentandi, † &
patronatus præcipuum fundamentum est priuile-
gium Apostolicum, quod babent Reges Hispaniæ,
vt in d.l.recopilationis, & vidistic testatur Greg. su-
pra, & dicitur in Bullis Episcopatuum, & pensionū
218 super eis, & P.Mariana in historia Hispana† lib.24.
c.16.ad fin. ait, quod, cum super hoc fuisset contro-
uersia, Sixtus IIII.concessit perpetuo Regibus Ca-
stellæ, quod in Episcopatibus eligerentur per eos no
minati, & petiti, de quo etiam lib.25.c.5.ait, quod
Papa Adrianus VI.cōcessit Carolo Imperatori Re-
gi nostro, & eius successoribus ius præsentandi Epis
copos Hispaniæ, qui antea prouidebantur ad sup-
plicationem Regum, de quo etiam meminit conci-
uis noster Gil.Gonçalez in sua historia de Salaman-
ca lib.3.cap.18.
219 Cui iuri patronatus† Regio non censetur deroga-
ri per hanc reseruationem, etiam si ex priuilegio,
vel consuetudine competat. glos.d.reg.40. Palacios
rubios in d.libell. de Beneficijs in curia vacan. §.11.
Lamber.de iure patron. 3.p.2.lib.q.1.art.3. Rebuff.
in praxi 3.p.signaturæ, verb.nec non iuris patrona-
tus.nu.64. Couarr.pract.c.36. nu.2. & nu.6.vers.se-
cundum Azeuedo supra nu.6.& ita seruatur. Et fa-
cit bene decretum Concilij Tridēt.sess.25. de refor-
220 matione cap.9. vers.exceptis, quamuis præsentatio†
sit facienda Papæ, & ab eo prouisio facienda ex hac
regula, vt recte inquit gloss. d.reg.40. & facit c. si eo
tempore, de electione in 6.& tradit post hæc Gonça
lez gl.51.nu.49.
221 Secunda autem pars huius regulæ, † quæ agit de
reseruatione Beneficiorum vacantium de tempore
vacationum Episcopatuum, &c.est nouiter addita,
222 & primus, qui fecit hanc reseruationem, fuit † Pius
V.qui anno tertio sui Pontificatus fecit regulam re-
seruatoriam suæ dispositioni omnium Beneficiorum va
cantium sede Episcopali vacante ad prouisionem
seu dispositionem Episcoporum quomodolibet per
tinentium, vt in Bullario in ordine constitutionum
Pij V.161.
223 Circa quam reseruationem † Pij V. dubitatum
fuit, an comprehenderet Beneficia spectantia ad
collationem Episcopi, & Capituli simul? & non cō-
prehendere respondit Hier. Gabr. consil.197. lib.1.
vbi id late & bene deducit, quamuis contra tenue-
rit Mexia in pragmatica frumentaria verb. qual-
quier fol.13.
224 Sed cum d. reseruatio Pij V. † facta esset disposi-
tioni suæ, & non Sedis Apostolicæ, & sic esset perso-
nalis, expirauit cum ipso Pio V. Zerola in praxi Epi
scopali.2.p.verb.Beneficiū.§.1.& verb. Episcopus.§.
23.ad tradita per Mand.reg.1.q.12. & Petrum Mat
thęū ad Motus proprios, seu cōstitutiones pag.427.
225 Quamuis, si non esset personalis, † non expiras-
set per eius obitum, sed esset perpetua, ex quo non
erat regula primæ editionis, in qua Papa vult regu
226 las suo tantum tempore durare, † vt per Verallum
decis.225. lib.1. in manuscriptis, vbi habetur, quod
regula Clementis VII. de consensibus extendendis
infra 15.dies, non est regula, quę expiret per obitum
Papæ, quia non est in illa prima editione, in qua Pa-
pa vult regulas durare suo tantum tempore, sed est
perpetua, & extrauagans.
227 Quod non aduertunt † Paulus Granutius ad Si-
monetam q.47.nu.11. Flam. Paris.de resignat.lib.2.
q.16.nu.30, nec P.Greg.de Benef.c.24.nu.28.qui po
nunt istā reseruationem Pij V.tanquam perpetuam,
228 Et Gregorius XIII. † qui successit Pio V.non fe-
cit talem reseruationem; at Sixtus V.eam fecit, vt
hic habetur in sua regula 1.& post eum Greg.XIIII.
etiam in reg.1.& Innoc.IX.Clemens VIII.& Pau-
lus V.in reg.2.vt hic.
229 Et ex illis verbis, † non tamen ad collationem cū
alio, vel alijs, iam prorsus sublatum est dubiū illud
quod circa d. reseruationem Pij V. motum est, de
quo num.223. nam, cum tunc deficiente Episcopo
ille, vel illi, ad quos cum Episcopo collatio pertine-
bat, possent de iure talia Beneficia conferre, vt in c.
1.ne sede vacante in 6.vbi Dd.illis noluit Papa præ-
iudicare, vt in Salamantina Portionis 30. Aprilis
1599.coram D.Mellino, de qua infra nu.235.
230 Et aduerte,†quod, si ad Episcopum solum specta
ret electio, nominatio, seu præsentatio personæ, quā
uis collatio, seu institutio ad alium pertineat, seu sit
communis Episcopi, & aliorum, intraret hæc reser-
uatio; quia attendenda est prima dispositio Benefi-
cij, vt colligitur ex ipsa regula, de mensibus, & di-
cendis infra, nu.715.& 733.
231 Sicutē conuerso, quando præsentatio,†vel electio
ad alium pertinet, quamuis collatio, seu institutio
ad Episcopum spectet, non intrat reseruatio, vt in
ea dicitur.
232 Vnde in vna† Vicen. Beneficij S.Martini 19.No-
uemb.1599. coram D.Pamphilio, & 10. Decembr,
1600.coram D.Sacrato fuit resolutum. Istam regu-
lam, non comprehendere d.Beneficium vnitum mē
sæ Capitulari cum decreto, quod capta per Capitu-
lum possessione, occurrente vacatione, Capitulum
infra mensem supplicare habeat Episcopo, vel Vica
rio, quod conferat, & ipse conferre habeat antiquio-
ri Canonico; nam hoc stante Beneficium spectat ad
præsentationem Capituli, & illa supplicatio dicitur
præsentatio, ex quo imponit necessitatem Episcopo
conferendi, & attendenda est substantia; nec istam
præsentationem tollit Concilium sess.25.c.9. quia
sumus in vnione habente certam formam confirma
ta à Sede Apostolica, & per 40. annos ante Conci-
lium effectum sortita, quæ præseruatur in d.decre-
to, quod maxime procedit stante obseruantia, & vl-
timo statu huiusmodi, & quasi possessione Capitu-
li, & de qua vide aliam decisionem infra p.sequen.
c.3.num.61.
233 Et pro ista decisione Vicen. † quod illa supplica-
tio dicatur, & sic in effectu præsentatio, conducunt
tradita

tradita pet Probum ad monachum in cap.cum in illis de Præben. in 6.nu.20.ad 23.si tamen supplicatio debens præcedere, non obligaret, nec poneret necessitatem conferendi, vt ex se non obligat, cum concernat gratiá, & merã liberalitatem eius, cui supplicatur. Gonçalez glossa 49.nu. 10.bene intraret d.reseruatio, vt ex eius verbis constat, & tradit Gonçalez ibi nu. 11.dicens ita sentire Rotam in d. Vicen. 19. Nouemb. 1599.coram D.Pamphilio. Sicut etiã recte intrat in beneficijs spectantibus ad collationẽ Episcopi, cum consilio, aut consensu alterius. ad textum in c. vn.§. cum vero hic sede vacante in 6. Ioan. And. in d.c.cum in illis. Et ibi Francus.§.si vero nu. 5. Rota decis.79.de rescrip.alias.380.in antiquis, & 10. de Præben. & 2.de cõcess. Præben. in antiquior. Felin.in c.eam te. de rescrip.sub num.16. Ripa in c. 1.de iudic.nu.5.& 6.ita tenet in terminis Gonçalez. gl.46.nu.29.

234 Sed est dubium circa hanc regulam, † an vbi simultanea ex concordia est diuisa per turnos, ita vt vna vice prouideat Episcopus, & altera Capitulum, vt in Ecclesia Salamantina, Burgen. Palentina, & Segobien. hæc reseruatio locum habeat? & ratio dubitandi est nam tunc ad solius Episcopi dispositionẽ Beneficia pertinent, saltem in suo turno, & conducunt infra adducta, nu.709.

235 Nihilominus tamen dicendum est, † non habere locum non solum quando Beneficium vacat in turno Capituli, in quo non est difficultas, quia regula solum reseruat Beneficia spectantia ad collationem Episcopi, & non capituli, cui Papa non intellexit præiudicare, vt fuit resolutum in d. Salamantina Portionis, & quod ista vacatio contigit in turno Capituli, quia turnus Episcopi fuit consumptus per prouisionem ab eo factam de anno 1586.cum Didacus non probet, quod ista vacatio non habuerit effectum, vel postea successerit alia vacatio, prout ad istum effectum est necessarium, vt fuit resolutum coram eodem in causa Regien. Præbẽdæ Theologalis, & Barchinonen. Canonicatus, &c.

236 Sed etiam quando † Beneficium vacat in turno Episcopi, quia tũc mortuo Episcopo, seu alias vacãte sede, potest Capitulum iure proprio conferre Canonicatus, & alia Beneficia simultaneæ in quocunque turno vacent, quemadmodum posset, si simultanea non esset diuisa, vt in d.c. vnico.

237 Nec obstat concordia, † & turnorum diuisio, nã cum illa facta sit ad tollẽd. controuersias, dissensiones, & discordias, quæ ex cõmuni prouisione oriri possent, non intelligitur mortuo Episcopo, seu alias deficiente, cum tunc cesset ratio discordiæ, ex quo solum Capitulum habet prouidere, vt in d.c. vnico. ad leg. cum pater.§. dulcissimi. ff. de Legatis 2. quæ optime facit in proposito.

238 Quamuis in casu, † quo Episcopus esset suspensus, seu excommunicatus, in quo alias posset Capitulum prouidere. d.c.vnico. videretur habere locũ concordia, quia non videtur omnino cessare ratio illius, cum possit Episcopus post absolutionem prouidere, & idem possit contingere Capitulo, si forte esset suspensum, vel omnes excommunicati, nisi suspensio esset ad certum tempus, & vltra sex menses, tunc enim propter diuturnam vacationem idem esset, ac si Episcopus deficeret.

239 Rursus in concordia † proprietas remanet indiuisa, & accrescit Capitulo vacante sede ad tradita per Rochum de iure patron. verb.ius.q.6.& per concordiam fuit solum diuisum exercitium conferendi, sede Episcopali plena, & ea vacante dispositio fuit relicta in terminis iuris communis iuxta dec. Putei. 184. lib.3. vt dixerunt aliqui ex Dominis in d.Salamantina Portionis 30. Aprilis 1599.& fuit resolutũ in eadem coram eodem D.Mellino 25. Iunij eiusdem anni. Et ita post hæc tenet Gonçalez glos. 45. §.3.nu.39.

240 Et ita practicatur, † & in particulari ita fuit practicatum in d. Ecclesia Palentina de anno 1597. & in d. Ecclesia Segobien. de anno 1603.pro qua consultus ita respondi.

241 Sed contra prædictam rationem, † quod proprietas remanet indiuisa, & accrescit Capitulo vacante sede, & quod solum fuit diuisum exercitium conferendi sede Episcopali plena, &c. Facit decisio Rotæ in alia Salamantina alternatiuæ de anno. 1581.infra adducta, nu.708.vbi dicitur, quod vbi ex concordia partium collatio simultanea est alternis vicibus cuilibet reseruata in suo turno, totum ius conferendi pro illa vice dicitur translatum in illum solum, qui est in turno, & non dicitur diuisus vsus solus, sed totum ius conferendi est penes ipsum solum etiam iure proprio, & non iure communi ex doctrina Ioan. And.in c. cum in illis.§.fin.in fi.de Præbend.in 6.de qua ibi. Quod etiam fuit dictum in Romana Beneficiatus S. Petri 28. Aprilis 1595.coram D.Gipsio, & 20. Nouemb. 1596. coram D.meo Corduba, & 8. Martij 1602. coram D. Penna infra relatis 10. p.c. 3. nu.39.& infra nu.709.

Respondetur tamen istas decisiones intelligen-
242 das esse, † quod non dicatur diuisus vsus solus ita, quod quilibet conferat in suo turno iure communi, sed quemlibet conferat in suo turno iure proprio ex illa diuisione, per quam diuiditur ius conferendi, quoad actum collationis, quamuis ipsa proprietas remaneat indiuisa, & ita procedit illa doctrina Ioan. Andr. nam ius patronatus, de quo ipse agit, non potest diuidi, quoad proprietatem, cum sit incorporale, sed quoad actum præsentationis. Rochus d.q.6.& Lambert.2. p. lib.1. q.2.art.36. nu.2.3.& 4. Probus ad Monachum in d.c.cum in illis, nu.60.

243 Vnde, cum sede vacante † Capitulum iure proprio conferat talia Beneficia in quocumque turno vacent, fit prouisiones factas per Capitulum sede vacante non cõsumere, nec alterare turnum, neutrique computari, nec Capitulo, nec Episcopo. Puteus d. decis. 184. lib.3.& ita, si tempore mortis Episcopi, sedis vacantis turnus erat Episcopi, primus turnus erit successoris, non obstantibus quibuscunque prouisionibus factis per Capitulum sede vacante, & si turnus erat Capituli post aduentum successoris, primus turnus erit Capituli, licet ipsum Capitulum, sede vacante, fecerit aliquas prouisiones, & ita consului in d.Segobien. & ita tenendum est, quamuis post hæc Gonçalez gloss.45.§.3. nu.37.dicat, quod, si vacatio Beneficij contingit sede Episcopali vacante, & in turno Capituli, tunc collatio a Capitulo facta consumit turnum suum, & allegat dict.decisionem Putei, quæ potius dicit contrarium; quando vero Episcopus erat in turno, & contulit Capitulum, concordat nobiscum, num.38.quod neutri computatur talis collatio, & prima vacatio sede plena spectabit ad Episcopum, & ait ita decisum in dict.Salamantina Portionis.25. Iunij 1599. coram D.Mellino, & in alia Salamantina Portionis 16.Maij 1603.coram D. Iusto.

244 Præterea hæc reseruatio, † non procedit, vbi collatio Beneficiorum spectantium alias ad collationẽ Episcopi, sede Episcopali vacante ad aliquẽ spectat, nec reseruatur futuro successori, quia reg. non intẽdit ter-

dit tertio præiudicare, vt in vna Gerunden. Beneficij 31. Maij 1600. coram Domino meo Corduba infra relata seq. p.c.3.nu.35.

245 Rursus ex illis verbis regulæ. † Dimissionem, seu amissionem, vel priuationem, videtur, quod Beneficia vacantia post renũtiationẽ Episcopatus à Papa admissam, vel post translationem ad alium Episcopatum, etiam antequam Episcopus habeat, aut habere possit notitiam de eis, erunt reseruata Papæ ex ista regula 1. vt tangitur infra 11.p.c.6.num.42. non obstante, quod ante habitam notitiam admissionis, resignationis, aut translationis possit Episcopatum administrare, & possessioni eius insistere ad decisionem Putei 170. lib.2. & Mohedani, 29. de renuntiatione, & dicta supra 2.p.cap.1.nu.126. & infra cap.8. à nu.174. & etiam post ex consuetudine, vt in d.c.6. 11.p.nu.41.

246 Quod tamen non videtur † habere locum in Beneficijs simultaneæ diuisæ per turnos vacantibus in turno Episcopi durante administratione illius Episcopatus, cum alias pertinerent ad prouisionem Capituli.

247 Vnde videtur cessare iam dubium, † quod fuit in Rota agitatum in vna Seguntina Beneficiorum 1. Iunij 1592. coram D. Orano, circa prouisionem, quam fecit D. Ioannes Emmanuel de quibusdam Beneficijs d. Episcopatus post factam ab eo illius renuntiationem in manibus Papæ, & ab eo admissam sub prætextu ignorantiæ dictæ admissionis, & resolutum est, non valere, tũ ex alijs, tum præcipue, quia non potuit prætendere ignorantiam, quia post admissionem transacti erant 31. dies, intra quos plusquam verisimile est, (inquit decisio) ipsum à procuratore fuisse certioratum de ea, iuxta consilium Ro
248 mani. 481.n.7. Quod Rota † sæpe ac sæpius canonizauit, vt in decis. Seguntina sic se habet.

249 D. Ioannes Emmanuel renuntiata † in manibus Papæ Ecclesia Seguntina post illius admissionem, cum in fine mensis Februarij contigisset in partibus vacatio Beneficiorum, de quibus controuertitur sub prætextu ignorantiæ illius admissionis, de illis disposuerat, D. Hier. Delgado prouiso Apostolico collationem huiusmodi impugnante, quæsiui an collatio Ioannis Emman. sustineretur? Domini re mature discussa descenderunt in sententiam negatiuam, quoniam Episcopus post resignationem Ecclesiæ libere in manibus Superioris factam non potest se intromittere in collatione Beneficiorum in ea vacãtium, ex quo enim renuntiauit omne ius, & possessionem, quam in Ecclesia habuit, a se abdicauit. Bisign. decis. 3. nu.2. de renunt. Innoc. in cap. super hoc post. nu.5. versic. item post, de renuntiat. Paris. cons. 39. nu.3. lib.4. & quidem respectu possessionis nulla cadit dubitatio, nam hoc frequentissime fuit receptum, vt censeatur amissa posses. d. decis. 3. de renũtiat. in antiquis, & decis. 4. eodem in nouis. Cassador. decis. 2. nu.3. eodem, & dec. 4. nu. 10. de restitution. spoliatorum. Sarnen. de infirmis quæst. 29. & de annali quæst. 57. versic. pro quo diligenter. addit. ad decis. 1. de renuntiatio. in nouis nu.7. & 8. Achill. decis. 10. eodẽ. amissa itaque possessione sequitur ius quoque conferendi, quod est in fructu, fuisse amissum. c. consultationibus. de iure patron. gloss. c. cũ olim, & ibi Doct. de maioritate, & obedientia. Abb. in c. cũ olim. nu.4. de causa poss. quod etiam nõ absque ratione procedit, cum enim Episcopatus quomodolibet vacantes sint dispositioni Apostolicæ reseruati, necessarium est, quod omnia Beneficia vacantia, & ad collationem Episcopatuum pertinentia sint etiã reseruata, quæ à nemine, præterquã à Papa, possunt conferri, & quod alias factæ collationes sunt nullę. Rotæ decision. 20. de Præbend. in antiquis, & 4. eodem in antiquior. Hoc autem in præsenti themate tãto magis, quia Ecclesia Seguntina non modo fuit reseruata tanquam vacans in curia per resignationem in manibus Papæ, iuxta c. 2. de Præbend. in 6. sed etiam quia amissa Ecclesia cessauit beneficium alternatiuę Episcopis residentibus in eorum Ecclesijs concessum; adeo, quod fuit factus locus regulæ reseruatoriæ octo mensium, inter quos mensis Februarij quo beneficia vacarunt, est comprehensus, quæ, cum habeat decretum irritans afficit etiã ignorantes. c. dudum de Præbend. in 6. c. cognoscentes, & ibi post Felin. & Decium, Beroius nu.49. & sequen. de constitut. non obstante, quod non sit super certo corpore Beneficij, nam eadem est ratio, quando decretum est iustificatum, probata videlicet vacatione in mense reseruato, tunc enim decretum notoriũ dicitur ex quo in continenti probatur, & discolorat tit. Sarnen. reg. de triennali quæst. 44. Simoneta de reseruation. quæst. 40. Puteus decis. 190. nu.5. lib.3. prout etiam, quãdo super incerto, si adijcitur in partibus certum tempus, quia intra d. tempus ignorantes ligat. Francus in c. dudum, nu.9. de Præbend. in 6. non obstant considerationes Rebuffi in tract. nominationum quæst. 14. nu.92. & in praxi p.2. tit. de simon. resignatione, num.27. cum multis seqq. vbi voluit Episcopum dantem mandatum ad resignandum Episcopatum in curia posse post resignationẽ admissam ante admissionis notitiam Beneficia interim vacantia alteri conferre, quia ipse loquitur in resignatione conditionali in fauorẽ, quo casu militat diuersa ratio. Nam, cum post illius admissionem non abdicetur ius à resignante, donec sit acquisitum resignatatio, non mirum, si resignans interim, donec sibi constet de purificatione conditionis, remaneat titularis; at vbi resignatio est simplex, amittitur statim titulus, & possessio, & per eam Episcopus dicitur in Ecclesia mortuus ciuiliter, quod æquiparatur morti naturali. c. susceptum, de rescript. lib.6. clem. fin. de procurato. Roman. cons. 374. nu.5. proinde, si post resignationem incumbit detentione, nõ facit fructus suos Sarnen. ad regul. de annali quæst. 47. sed tenetur ad eorum restitutionem, etiamsi non habuerit notitiam admissionis resignationis, & ad præmissa facit textus in cap. 1. vers. adijciebatur, de concess. Præbend. in 6. vbi Episcopi in partibus existentis depositi a Papa in consistorio a die depositionis non valent collationes, etiam quod ignoret depositionem, & reputetur verus Episcopus, & per illum textum tradunt Francus in c. eum qui, sub nu. 9. & Gemin. sub nu.5. vers. & ideo. de Præbend. in 6. Felin. in c. ex parte Decani, num.20. de rescript. nec congruit argumentum eiusdem, quod, cum prouisus de Episcopatu, non possit administrare, & conferre ante præsentationem literarum, debeat interim resignans medio tempore posse administrare, & Beneficia conferre, exemplo desumpto à iudice reuocato, qui iurisdictionem exercet vltra tempus officij, quousque successor aduenerit, & à Vicario reuocato, qui confert donec notitiam habeat reuocationis; etenim primo casu ex iuris dispositione officialis non videtur deputatus solum ad tempus expressum, sed etiam ad tempus sequens, donec successor aduenerit, adeo quod ante eius aduentum non dicitur officium eius esse finitum, neque officialis priuatus. l. meminisse, in princ. cũ glossa verb. debebit, de officio proconsul. glossa l. si forte. de offic. præsidis. Et

sedis. Et ratio est, quia ibi, cum nemo sit, qui ministret, oportuit ita specialiter prouideri, ne Prouincia sine rectore remaneat; verum in Episcopatu secus est, quia succedit capitulum. toto tit. ne sede vacante, lib. 6. Secundus casus non transit absque difficultate ex traditis per Calder. cons. 10. de sententia, & re iudicat. Felin. d. cap. ex parte. nu. 20. & nihilominus, si sequimur illam opinionem, ideo potest dici sustineri collationem Vicarij post reuocationem à se ignoratam, quia fuit in bona fide, neque diuinare potuit, se esse reuocatum. Puteus decis. 370. lib. 2. Moheda decis. 29. de renuntiat. quod secus est in Episcopo Seguntino, qui prætendere non potuit ignorantiam resignationis, tum quia speciale ad hoc dederat mandatum, tum etiam quia inter illud, & resignationem admissam excurrerunt triginta & vnus dies, intra quos plusquam verisimile est ipsum à procuratore de ipsa fuisse certioratum; iuxta consilium Romani 481. nu. 7. minus aduersatur, quod saltem prouiso ab Episcopo suffragari debeat possessio triẽnalis; nam, cum regula requirat titulum coloratum, impossibile est, quod illum habeant innitentes collationi nullæ. cap. factus. in fin. 7. q. 1. Sarnen. ad regul. de triennali. quæst. 27. in fin. & 35. in fin. etenim titulus coloratus est, quando est ipso iure nullus. Felin. in cap. in nostra Cor. 37. de rescript. sicut dicimus literas, quæ nõ valent, non dici literas, sed esse nullas. glossa, cap. cum nostris. verbo de facto, de concess. Præbend. Felinus cap. ex tenore. de rescript. Rebuf. cons. 190. titulus enim nullus non producit aliquam exceptionem, aut officium. l. quoties. ff. qui satisdare cogãtur. Rebuf. cons. 190. sicut neque regula de triennali iuuat habẽtem titulum infectum. Acorambon. decis. 22. cum allegatis.

250 Circa quam tamen decisionem † aduerto, mihi nõ videri verum quod in ea dicitur, quod, cum Episcopatus quomodolibet vacantes sint dispositioni Apostolicæ reseruati, eo ipso omnia Beneficia vacantia, & ad collationem Episcopatuum pertinentia sunt etiam reseruata, &c. Vnde enim id sequitur? & contrarium plane tenuit Rota in vna Salamantina Parochialis de Galates, 1. Decembris coram D. Brauo, quæ habetur 1. pat. diuersorum. decis. 442. vbi quod collatio Parochialis vacantis sede Episcopali vacante reseruatur successori Episcopo. Et alias non fuisset necessaria hæc regula.

251 Nec obstat decisio Rotæ † 20. de Præbend. in antiquis, & 4. eod. titulo in antiquior. loquuntur enim in longe diuersis terminis, nempe in intruso in Dignitate reseruata, qui propter decretum reseruationis nulliter confert Beneficia spectantia ad eius collationem ratione Dignitatis reseruatæ, vt dicetur infra c. 5. à nu. 21.

252 Verum hanc regulam † non habere locum in Cardinalibus tenuit Rota in vna Toletana Parochialis de Alcaudete, tertio Iulij 1595. coram D. Seraphino, vt in sequenti decisione. Fuit de ordine Sanctissimi Domini nostri dubitatum in Rota, præsupposito concursu, & collatione facta per Serenissimũ Cardinalem ab Austria de Parochiali, de qua agitur Michaeli de Ayala de mense Aprilis 1595. an ei concedẽda sit prouisio simplex, vel saltem noua prouisio? & difficultatẽ faciebat prouisio facta à Papa de mense Februarij Hieronym. de Leyua tanquam de vacãte per obitum cuiusdam Christophori de Bustamante vsque de anno 1593. cum clausula, seu alio quouis modo, & ex alterius cuiuscunque persona. Quare in concursu prouisorum orta est dubitatio super validitate concursus, & collationis factæ Michaeli; & causa per me, vtraque parte informante, proposita, pro parte Hieronym. duo opponebantur contra huiusmodi concursum, & prouisionem Michaelis, & primo fuit oppositum de reseruatione ex secunda regula reseruatoria, in qua reseruantur Beneficia vacantia sede Episcopali vacante vsque ad promotionem successoris, & adeptam possessionem; verũ hæc oppositio non placuit, quia, cum Cardinales non ligentur dispositione extrauagantis, iniunctæ, vt fuit alias in Rota resolutum coram Illustrissimo Lancellotto, & possint etiam ante adeptam possessionem conferre, vt post Bellenzin. de charitatiuo subsidio q. 66. qui dicit ita fuisse resolutum in Rota, tradit Sarnen. in proœmio regularum. q. 4. num. 9. vtique non applicatur regula, maxime, cum requirat vacationem, quæ hic non datur propter gratiam coadiutoriæ cum futura successione, & cum clausula, ex nunc prout ex tunc; neque facit quod dicitur, quod quando in regulis Papa voluit excipere Cardinales, hoc expressit, vt etiam habetur in vltima regula de edendis, à qua excluduntur Cardinales, quia hoc est intelligendum de ijs regulis, quæ possunt applicari Cardinalibus, non autem in illis, quarum rationes non applicantur, vt est ista, in qua neque ratione expeditionis literarum, neque ratione fructuum debitorum cameræ, qui ad prouisos spectant statim post præconizationem in consistorio, maxime in Regnis Hispaniæ, potest verificari ratio finalis regulæ, & hoc idem sensit Rota nuper in causa Toletana Canonicatus a me proposita. Secunda oppositio facta fuit contra huiusmodi concursum præsentatum in dataria Sanctissimi Domini nostri, & Domini censuerunt ex pluribus concursum hunc esse defectiuum, nec in eo seruatam formam Concilij Tridentini. Primo, quia non fuit apposita dies propositi edicti adeo, vt sciri non possit, an intra terminum, vel post terminum fuit Michael examinatus, quod tamen videtur necessarium ad examinis validitatem, cum terminus ille, qui præfigitur iuxta dispositionem Concilij Tridentini sess. 24. c. 18. sit ad conuocãdum eos, qui concurrere voluerint, & eo transacto, non prius debeant examinari, cum quo concordat Concilium Prouinciale Toletanum, & ista non est forma ad effectum, sed præcisa, vt fuit dictum coram R. P. D. Gipsio in vna Volaterrana Parochialis 20. Maij 591. & ratio potest esse, ne per præuentionem vnius alij supplantentur. Secundo, quia ex testibus apparet fuisse examinatum, & approbatum Michaelem intra tempus pendentis termini, qui, licet sint examinati ad perpetuam rei memoriam, tamen reddunt negotiũ suspectum ex quo in concursu non fuit apposita dies edicti, prout ex stylo solet in alijs, qui præsentantur, apponi, & quorum nonnulli fuerunt Dominis meis ostensi. Tertio, quia, cum adessent plures examinandi, vnicus Michael fuit examinatus, & statim approbatus, reliquis non expectatis, eique facta collatio; Quæ etiam ex eo redditur suspecta, quia erat familiaris Archiepiscopi, neque fuit expectatum tẽpus, intra quod potuissent alij concurrentes sese examini subijcere. Et quamuis per vnum ex Reuerendis Dominis meis fuerit allegata decisio facta coram R. P. D. Orano in vna Carthaginens. Parochialis. 9. Decembris 1588. in qua dictum fuerat, quod examẽ poterat fieri pendente termino, & quod parti impugnanti concursum incumbebat onus probandi adfuisse alios, qui concurrere volebant, & non fuerant admissi, tamen hoc casu non fuit habita ratio huius decis. quia hic constabat de existentia aliorum concurrentiũ, quod non apparebat in illa Carthaginẽs.

& ideo

& ideo conclusum, nihil esse concedendum Michaeli, nec concursum eidem suffragari, & post hæc tradit Gonçalez gl. 24. nu. 6. referens hanc decisionem, & dicens iterum resolutum in causa Hispalens. Beneficij, 19. Aprilis 1602. coram d. Iusto.

253 Sed ego valde dubito de ista † resolutione, nam, quod hac regula Cardinales comprehendantur, valde vrget reg. 67. quod Cardinales non comprehendantur sub regulis faciendis, vbi Papa statuit, & declarat, quod in quibuscumque constitutionibus, & regulis in posterum post primam editionem faciendis, non includuntur ipsi Cardinales, &c. vnde clare vult, quod in regulis primæ editionis comprehendantur, & quando Papa vult, quod in reseruationibus Cardinales non comprehendantur, id exprimit, vt in regula de reseruatione mensium &c.

254 Nec fundatur hæc regula in † ratione expeditionis literarum, neque fructuum debitorum Cameræ, cum procedat etiam post expeditionem literarum, vsque ad adeptam à successoribus pacificam possessionem, &c. Et sic recte potest applicari Cardinalibus, & pro hac parte faciunt adducta per Sarnen. q. 4. procem. regularum Cancellar. & Mand. regul. 19. q. 2. nu. 3. & per Gonçalez supra à nu. 13.

Vltimo ex illis verbis, Apostolica authoritate fa-
255 ciendum, videtur † regulam hanc nō habere locum in dignitatibus nō reseruatis, ita quod Beneficia ad prouisionem obtinentium aliquam Dignitatē pertinentia, quæ post illius vacationem vacant, non sūt reseruata per hanc regulam, si talis Dignitas nō est Papæ reseruata, vt, verbi gratia, in Archidiaconatu Salamātino, & de Ledesma, & alijs habentibus prouisionem Beneficiorum, quæ non sunt primæ dignitates post Pontificalem, nec principales in Collegiata, & possunt vacare in mense ordinario &c.

Et circa illa verba. Quomodocunque vacant, & vacabunt in futurum, videnda sunt dicta infra, nu. 536. 635. & 636.

§. 5. De Regula 3.

Resignatio dignitatum, nec non suorum, & S.R.E. Cardinalium familiarium beneficiorum.

SVMMARIA.

Regulam 3. hic positam qui explicant. nu. 256.

Reseruatio huius regulæ de Dignitatibus maioribus, & principalibus intelligēda est de maioribus, seu principalibus actu, nec sufficit erectio in posterum. nu. 257. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Si tempore prouisionis Dignitas esset actu maior, licet non tempore vacationis, intraret reseruatio. nu. 258.

E conuerso regula comprehendit Dignitatem, quæ tunc esset actu prima, licet cum vacaret, deberet desinere esse talis. nu. 259.

Dignitates Ecclesiarum Cathedralium, quæ ibi non maiores existunt, sunt tamen principales in Collegiatis, sunt reseruatæ. nu. 260. & ita Archidiaconatus de Virbiesca, & alij similes sunt reseruati. nu. 261.

An per hanc regulā reseruentur in qualibet Ecclesia duæ maiores, & duæ principales Dignitates? nu. 262. resoluitur negatiue, & non reseruari, nisi vnam tantum, nec Rotam tenuisse contrarium, quicquid dicat Mandos.

Si in aliqua Cathedrali sunt duæ Dignitates maiores, vel in Collegiata duæ principales æquales, an ambæ sint reseruatæ, vel neutra? nu. 265. resoluitur ambas esse reseruatas, & ponitur decis. Rotæ.

An ista reseruatio habeat locum vbi est tantum vna Dignitas? nu. 267. resoluitur affirmatiue contra aliquos, & ponitur decis. Rotæ.

Vnita prima Dignitate post Pontificalem Capitulo, an regula intret in sequenti, & illa sit prima? à nu. 269. resoluitur affirmatiue, & ponitur resolutio Rotæ.

Per secundā partem huius regulæ reseruantur Dignitates principales regularium Conuentualium, seu Monasteriorum Fratrum, quæ reguntur per Priores, præpositos &c. num. 271. nec in ea comprehenduntur Prioratus, & aliæ Dignitates temporales. nu. 272.

Circa 3. par. huius regul. in qua reseruantur Beneficia familiarium &c. qui sint videndi. num. 273. & videnda est reg. 30. de impetrantibus Beneficia per obitum familiarium &c. nu. 274.

Iuxta istam reg. 30. in collatione Beneficij vacantis per obitum familiaris Cardinalis requiritur cōsensus Cardinalis, in cuius familiaritate decessit, licet illud habuerit tempore familiaritatis alterius prædefuncti. nu. 275. vbi etiam quod requiritur d. consensus etiam in prouisione Legati &c.

Licet ad effectum illius regulæ requiratur quod fuerit familiaris continuus commensalis Cardinalis per quatuor menses, tamen ad effectum reseruationis id non est necessarium, &c. nu. 276.

Procedit hæc reseruatio, & dispositio d. reg. 20. etiamsi postea familiaris esse desierit. nu. 277.

Hæc reseruatio includit etiam Beneficia, ad quæ familiaris habebat ius ad rem. nu. 278. & etiam d. reg. 30. comprehendit iam ius ad rem, licet olim secus. nu. 479.

Licet in specie illius regulæ sufficiat iam ius ad rem competijsse familiaritate durante, tamen, si familiaris decederet ante consecutionem iuris in re, non haberet locum illa regula, cum loquatur de Beneficijs vacantibus per obitum familiarium, nec habeat locum, si alijs modis vacent. num. 280. quamuis illud Beneficium esset reseruatum per hanc regulam. nu. 281.

Ius ad rem ex acceptatione quæsitum includitur in hac regula, ad quod est satis considerabile, quamuis respectu Papæ conferentis tale Beneficium non sit considerabile contra Mand. à num. 282.

Ius ad rem per mandatum de prouidendo de prima Præbenda factum recepto in Canonicum authoritate Apostolica, includitur in hac regula, & reg. 30. quando durante familiaritate successit vacatio Præbendæ, à nu. 286.

Ius ad rem per electionem includitur in hac regula, & d. reg. 30. nu. 288. & seqq.

Ius ad rem per præsentationem clerici, & etiam laici, cum non possit variare, includitur in d. regulis. nu. 290.

Ius ad rem per reseruationem factam pro familiari de certo Beneficio includitur in d. regulis, quando tale Beneficium vacaret durante familiaritate, &c. nu. 292. & seq.

Ius ad rem per collationem nondum acceptatam includitur in d. regulis, &c. nu. 294.

Ius ad rem per consuetudinem optandi non includitur in hac regula, quoad Præbendam inoptatam, licet secus in Præbenda optata per eum, qui erat familiaris tempore, quo competebat ei ius optandi, &c. Et in Dignitate, seu Beneficio optato per familiarem, &c. nu. 295.

Ius per cessationem solutionis pensionis non includitur in hac regula, nec Beneficium cadit in hac reseruatione decedente pensionario ante canonizatum regressum, vel accessum, &c. nu. 299. & seq.

Ius per regressum includitur in hac regula. num. 301. & 302. & idem in accessu, & in coadiutoria cum futura successione. nu. 303.

Si familiaris habens regressum, accessum, vel coadiutoriam ante vacationem decederet, aut vacationis tēpore non esset iam

familiaris,

familiaris, tale Beneficium non includeretur in hac regula & 30. nisi in literis adesset decretum, quod ex nunc plenum ius sibi acquisitum existeret, vt in casu Canonicatus Ciuitaten. nu. 304. 305. & 306.

Ius per priuationem in forma iuris non comprehenditur in reseruatione huius regulæ. nu. 307.

Prædictos modos acquirendi ius ad Beneficiũ, quos ad effectum huius reseruationis prosequitur Aeneas de Falcon. ad alios effectus alias prosequitur author, nu. 308.

Ius ad rem per mandatum de prouidendo de certa Beneficio vacante includitur in hac regula nu. 309.

Ius per oppositionem in ea non videtur includi, nisi quando oppositor iustificauerit qualitates requisitas, &c. nu. 310.

Isti modi etiam sunt notandi ad reseruationem regulæ sequentis, quæ etiam contentatur iure ad rem, nu. 311.

Conclauistæ cõclauis Sixti V. sunt vere familiares Papæ ex cõstitutione Sixti V. quæ in alijs non habebit locum, nu. 312. & 313.

An fratres, seu nepotes Cardinalium, qui sunt eorum commensales, sint familiares, ad effectum huius regulæ? num. 314. cum seqq. resoluitur negatiue, & ponitur decisio Rotæ.

Licet verbum familiares, varie accipiatur, in proposito familiares dicuntur deputati ad seruitium Domini, nu. 315.

Qui in domibus Cardinalium haberent expensas victus, seu partem, non vt familiares, sed vt amici, aut consanguinei, vel ex eleemosyna, vel alia causa, non sunt familiares, &c. num. 316.

An vicarij seu prouisores Cardinalium dicantur eorum familiares, & illorum Beneficia includantur in hac reseruatione? nu. 318. cum seqq. resoluitur negatiue, nisi ille, qui constitutus fuit vicarius, esset ex familiaribus Cardinalis, &c.

Quod dictum est de vicarijs, idem de visitatoribus, & alijs officialibus huiusmodi, nu. 324.

An hæc regula habeat locum in familiaribus familiarium habẽtibus partem ab ipsis Papa, vel Cardinalibus? nu. 325. cum sequentibus resoluitur affirmatiue cum communi, nisi ratione incertitudinis, quando non constaret, qui viuant expensis Papæ, vel Cardinalis.

An sint reseruata per hanc regulam Beneficia cubiculariorum, seu camerariorum honoris, qui recipiunt de Palatio partem panis? a num. 33. resoluitur cum Rota non esse reseruata, & ponitur decisio, & quod fuit practicatum in vna Segobien.

An familiaris habens Beneficium reseruatum possit dimisso eo optare aliud; & posito, quod possit, vtrum dimissum maneat reseruatum, an potius optatum? nu. 334. cum sequentibus resoluitur posse optare, nisi consuetudo in contrarium adsit, & quando in optione mutatur titulus, optatum non manere reseruatum ratione subrogationis, sed dimissum, licet secus quãdo non mutatur titulus, & agitur de consuetudine interpretatiua.

Obtinens Parochialem cum Canonicatu ex dispensatione ante Cõcilium obtenta potest post illud optare aliam Præbendam, cum non mutetur titulus, alias secus, nu. 343.

ITem reseruauit generaliter dispositioni suæ omnes Dignitates maiores post Pontificales in Cathedralibus etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus, nec non valorem decem florenorum auri cõmuni æstimatione excedent. principales in collegiatis Ecclesijs. Reseruauit etiam Prioratus, præpositu ras, præpositatus, ac alias Dignitates conuentuales, & præceptorias generales ordinum quorumcumque, sed non militiarum, ac quæcunque Beneficia, quæ sui, etiam dum Cardinalatus fungebatur honore existentes, ac S. R. E. viuentium nunc, & qui erũt suo tempore Cardinalium familiares continui commensales obtinent, & in posterum obtinebunt eorũ familiaritate durante, ac in quibus, seu ad quę ius eis competit, aut competierit, etiamsi ab ipsa familiaritate per obitum Cardinalium eorumdem, vel alias recesserint; declarans Dignitates, quæ in Cathedralibus etiam Metropolitanis post Pontificales non maiores existunt, & quę ex Apostolicæ sedis indulgentia, vel ordinaria authoritate, aut consuetudine præscripta, vel alias quouis modo in Collegiatis Ecclesijs principalem præeminentiam habere noscuntur, sub reseruatione prædicta comprehendi debere.

256 Hanc regulam vltra † gloss. & Rebuffum late explicat Mandos. per 21. quæstiones, & circa eius 1. par
257 tem, in qua reseruantur Dignitates maiores post † Pontificalem in Cathedralibus, ac principales in Collegiatis, notandum est intelligendam esse de Dignitatibus, seu principalibus actu, nec sufficere, vt intret hæc reseruatio, quod Dignitas sit erecta in maiorem post Pontificalem in posterum post mortem obtinentis nunc primam, vt fuit practicatum in Decanatu Vallisoletano vacante per obitum D. Ioannis de la Torre. In qua causa in Rota proposita 11.
☞ Decembris 1600. coram D. Mellino. Cum in erectione istius Ecclesiæ in Cathedralem Decanatus fuisset erectus in maiorem Dignitatem post Pontificalem ex nunc prout ex tunc, & è contra, cum primum Prioratus per cessum, vel decessum, aut aliam quamlibet amissionem, vel dimissionem Prioris, vel illius coadiutoris vacare contigerit, & mortuo Priore, & superueniente illius coadiutore successisset vacatio Decanatus, qui fuit prouisus per Ordinariũ, fuit resolutum, quod, quamuis gratia, & erectio fuit perfecta ab initio, eius tamen effectus, & executio fuit dilata in tempus, postquam Prioratus vacauerit per cessum, vel decessum Prioris, vel coadiutoris, vt in terminis similium gratiarum fuit per Rotam resolutum, & consequenter ante adimplementum, & effectuationem Decanatus remanet in suo statu, & non est adhuc prima Dignitas, & ideo nõ cadit sub hac regula tertia reseruatoria, Paris. cons. 82. col. 1. lib. 4. & ita fuit resolutum in causa Mediolanen. pręposituræ 16. Martij 1590. coram D. Bubalo, & licet, secuto effectu, clausula, ex nunc prout ex tunc, retro trahatur ad diem datæ. Crescen. decis. 260. hoc tamẽ non procedit ad effectum reddendi nullam collationem præcedentem, & in præiudicium iuris alteri medio tempore quæsiti. Puteus decis. 190. lib. 2. Cota decision. 19. & quod ad effectum, vt Decanatus sit reseruatus tanquam prima dignitas, debet expectari obitus vtriusque, tam coadiuti, quam coadiutoris, quia alternatiua resoluitur in coniunctam ex mẽte Papæ, qui noluit etiam præiudicare coadiutori, &c. Et quod per appositionem manus Papæ in hac erectione Decanatus nõ remansit affectus ita, quod non potuerit conferri ab Ordinario ante obitum coadiutoris; nam cum effectus erectionis in primam Dignitatem fuerit dilatus post obitũ vtriusq; & interea Decanatus non sit prima Dignitas, manus appositio limitata ad certum effectũ & in certũ tẽpus non inducit affectionem ante secutum adimplemẽtum, Gemin. cons. 136. & fuit resolutũ in Tuder. Beneficij 13. Ian. 1578. corã D. Blãchetto: nec obstat quod dicitur de destinatione, quia destinatio nõ operatur effectũ cõtra intẽtionẽ destinantis ante secutũ adimplementum. Felinus. in c. cum ad eo, nu. 4. de rescrip. &c. Ita in d. Vallisolet. Decanatus, & tradit post hæc Gonçalez, gloss. 51. nu. 58.

258 Videtur tamen, † quod si tempore vacationis Dignitas non esset actu maior, ante prouisionẽ vero esset talis effecta, intraret reseruatio, qa eo ipso, & ĩ ipsopũcto, quo facta est maior actu, eã capit reseruatio.

Et è con-

Et è conuerso videtur, quod regula comprehen-
259 deret illam dignitatem, † quę tunc esset actu prima,
licet esse iam ordinatum, quod, cum primum vaca-
re contigerit, desineret esse talis; statim enim regula
eam afficit, & satis est, quod vigente regula semel sit
actu prima.
260 Secundo notandum est † ex vltimis verbis huius
regulæ, ibi declarans dignitates, clare apparere,
quod dignitates Ecclesiarum Cathedralium, quæ
ibi post Pontificalem non maiores existunt, habent
tamen sub se Canonicos in Collegiatis, seu princi-
palem præeminentiam, sunt reseruatæ ex hac regul.
ex quo sunt principales in Collegiatis, licet sint mi-
nores in Cathedralibus, & ita hic tenet Glossator,
quamuis in sua regul. Innocent. VIII. non haberen-
tur illa verba, declarans dignitates, &c. & ait sic fuis-
se in Rota pronuntiatum in vna Abbatia Burgen.
261. Vnde apparet, † quod Archidiaconatus de Vir-
biesca in Ecclesia Burgen. qui in Ecclesia Collegia-
ta oppidi de Virbiesca principalem præeminentiã,
& iurisdictionem habet, est reseruatus ex hac regul.
quamuis eo nuper vacante Ordinarius ilum prouí-
disset, & idem in alijs similibus Dignitatibus.
262 Sed dubitatur primo, † an per hanc regulam. 1. p.
reseruentur in qualibet Ecclesia duæ maiores, & duę
principales dignitates, esto inter se vna sit maior al-
tera? quod dubium mouet Mandos. hic 3. quæst. &
resoluit negatiue, immo, quod vna tantum Digni-
tas maior in qualibet Cathedrali, & principalis in
qualibet Collegiata reseruata sit, non obstante, quod
reg. loquatur in plurali, quia pluralitas resoluitur in
singularitates, & respicit pluralitatem Ecclesiarum,
ita, quod in qualibet cathedrali reseruat dignitatem
maiorem, &c. pro qua resolutione plura adducit. In
263 fine tamen quæst. ait, † quod postquam hæc scripse-
rat, dubium præmissum fuit bis in Rota discussum
in vna Tuder. Abbatiæ, pro Reuerendissimo Gie-
nen. coram D. Montisflasconen. & Rota dubia re-
mansit, tandem dubio tertio proposito Rota pro
maiori parte sensit, tum propter pluralem sermo-
nem, tum propter dictionem, omnes, vniuersalem
comprehendi sub regul. plures dignitates maiores
sub qualibet Cathedrali, & quod, licet sibi dura vi-
sa sit resolutio, propter authoritatem tamen tanto-
rum Patrum acquiescit.
264 Sed certe fallitur † in hoc Mandos. nam in illa Tu-
der. non agitur de hoc dubio, sed de duabus dignita-
tibus æque principalibus, vt etiam ipse dicit quæst.
4. sub num. 7. & patebit dubio sequenti, in præsenti
igitur dubio pro certo tenendum est, non reseruari,
nisi vnam tantum dignitatem maiorem in qualibet
Cathedrali, & principalem in Collegiata, vt dictum
est, & id vult Gonçalez. gloss. 21. nu. 7. cum alleget
Mandosium d. quæst. 3.
265 Secundo dubitatur, † si in aliqua Cathedrali sunt
duæ dignitates maiores post Pontificalem, vel in
Collegiata duæ principales æquales, an ambæ sint
reseruatæ, vel neutra? In quo dubio dicendum est,
ambas esse reseruatas; nam verba, & ratio, ac mens
regulæ sunt apta illas comprehendere: & ita per
266 plura tenet Mandos. quæst. 4. Et tenuit Rota † in d.
Tuder. Abbatiæ de Bayona, 13. Iunij 1554. coram
D. Montisflasconen. vt per Guidobonum, decis. 34.
in manuscriptis, quæ ait, quod reg. reseruans Digni-
tates principales in Collegiatis, & maiores post Pō-
tificalem in Cathedralibus, comprehendit duas Di-
gnitates pariter æquales in Ecclesia propter reg. ver
bum omnes Dignitates quod est aptum de sui natu-
ra comprehendere plures æque principales in ea-
dem Ecclesia: tum etiam, quia eadem est ratio reg.
& mens illam condentis in duabus seu pluribus, quę
in vna, & interrogatus de hoc casu idem respondis-
set conditor regul. & ita fuit per maiorem partem
resolutum.
Et fuit dictum in Turritana Archipresbyteratus
adducta dubio seq. tenet etiam Zerola in praxi Epis.
2. p. verb. Dignitas. §. 4.
267 Tertio dubitatur, † an ista reseruatio habeat locū,
vbi est tantum vna dignitas? in quo, quamuis multi
contrarium teneant, Gomezius de expectatiuis nu.
46. Zerola 1. p. verb. dignitas. §. 1. tenenda est pars af-
firmatiua, quam tenet Simoneta q. 85. & Mandos.
hic q. 5. & secuta est Rota in causa Turritana Archi
presbyteratus 7. Maij 1574. vt in decis. seq.
268 Fuit conclusum per omnes Dominos, † quod re-
☞ gul. 3. reseruatoria maiorum Dignitatum post Pon-
tificales in Ecclesia Cathedrali comprehēdit Archi-
presbyteratum, qui est prima Dignitas in Cathedra
li Ecclesia Turritana; quia, licet verbum, maiores,
quod est comparatiuum, ex sui natura præsupponat
positiuum. l. 1. vbi Dd. de verborum obligat. tamen
ponitur, & pro positiuo. gl. in l. vnic. vers. melius. vbi
Decius nu. 53. C. de eo quod interest. Paris. cōs. 115.
nu. 14. volum. 1. etiamsi essemus in materia stricta, vt
dicit Tiraq. de primog. q. 72. num. 5. sicut dicitur de
verbis, optimus, maximus, supremus, & proximus,
quæ, licet sint superlatiua, & præsupponant etiam
positiuum. l. illa verba, de verbor. signific. tamen po-
nuntur etiam pro positiuo, & verificantur, etiamsi
nullus præcedat, vel subsequatur. l. proximus. de ver
borum significatione. l. 1. §. proximi vnde cognati.
vt late per Aleiat. in d. l. proximus, vbi etiam subdit
non seruari de iure, quod semper requiratur posi-
tiuum, & inde infert ad primogenitum, quod dica-
tur etiamsi is solus sit filius, de quo etiam per Tira-
quell. in d. tract. de primog. q. 1. nu. 3. accedit etiam,
quia in reg. non simpliciter dicitur maiores Digni-
tates, sed additur post Pontificales; adeo, vt verum
sit dicere, quod inter hanc, de qua agitur, Dignitatē,
& Pontificalem nulla reperiatur maior ista. Consi-
derabant etiam aliqui ex Dominis vltimam partem
reg. vbi declaratur, sub ea etiam comprehendi Di-
gnitates, quæ in Cathedralibus post Pontificales nō
maiores existunt; nam si vult comprehendi debere
etiam non maiores post Pontificales, sequitur, quod
comprehendantur etiam illæ Dignitates, quæ sunt
vnicæ, & non habent alias supra se, & vna pars reg.
declarat aliam. l. vtrum. de petitione hæred. præser-
tim, cum procedat declarando. preterea si reg. habet
locum, quando sunt duæ æquales Dignitates in Col
legiata, vt fuisse resolutum in causa Tuder. Abbatiæ
de Bayona coram Montisflasconen. de anno 1554.
vltima Aprilis reperitur annotatum propria manu
bonæ memoriæ Oradini in libro informationum su
per d. causa, quem Domini voluerunt videre, & fuit
liber allatus ad Rotam, & reperitur etiam annotata
eadem decis. à Guidobono, in sua decis. 34. à fortiori
habebit locum d. reg. quando adest vnica tātum Di-
gnitas, cum in vnica consideretur minus pręiudiciū
Ordinarij, quā in duabus, & in vnica Dignitate fuit
etiam resolutum in eadem causa Tuder. vt in d. lib.
Oradini, quam etiam opinionem sequitur Simone-
ta in tract. reseruat. q. 85. cuius rationes omnes pla-
cuerunt Dominis præter illam, quod hæc reg. sit fa-
uorabilis, cū hic articulus, an sit fauorabilis, vel odio
sa, sit multū cōtrouersus, & semel fuerit in hac causa
disputatus in Rota ex proposito; & dubio daro Do-
mini nihil voluerunt pro nunc determinare. Eandē

etiam opinionem ſecutus eſt Apoſtillator ad conſil. Gemin. 36. qui author dicitur eſſe Felinus, & cum ſu prædictæ rationes, quod reg. comprehendat etiam vnicam Dignitatem, viſæ ſint Dominis multum vrgentes, noluerunt ſequi cōtrariam opinionem, quā nonnulli ſunt amplexi. Non obſtat, quod deciſ. in d. cauſa Tuder. & Simoneta loquantur in Collegiata, & non in Cathedrali, & Dignitas, de qua agitur, ſit in Cathedrali, quia Domini nullam vidēt eſſe rationabilem diuerſitatem in hoc, cum ſemper militet præiudicium, licet non vniforme, & in deciſ. Guido boni non ſit differentia inter vnam, & alteram. Minus etiam obſtat, quod, cum Dignitas iſta ſit vnica, & propterea monocularis, non debeat comprehēdi ſub reg. per ea, quæ de monocularitate tradit Ioan. Monachus in reg. in generali. in 6. & Faſtol. dub. 55. Rota 12. de præb. in antiq. cum alijs, de quibus per Felin. in cap. in noſtra 24. cor. de reſcript. & alios, de quibus per informantes, quia reſponderur, quod d. monocularitas non habetur in conſideratione, quādo collator habet alia Beneficia, pro vt hic præſupponitur adeſſe vndecim Canonicatus, & Prębendas in Eccleſia Turritana, iuxta dec. Rotę 40. de reſcrip. in nouiſſ. & Felin. d. cor. 24. in fin. & licet ſupradicti Canonicatus nō ſint eiuſdem qualitatis, ſicut eſt Dignitas Archipresbyteratus, tamen ſat eſt, quod adſit exiſtentia aliquorum Beneficiorum, licet non eiuſdē qualitatis, vt conſiderat Simoneta d. q. 85. cuius reſponſio placuit Dominis; præterea reg. non habuit reſpectū ad monocularitatem, ex quo reſeruat Prioratus, & præpoſituras per ea, quæ ſupradicta ſunt. Et poſt hæc hanc ſententiam ſequitur Gonçalez gl. 9. §. 4. à nu. 18.

269 Quarto dubitatur, † vnita prima Dignitate poſt Pontificalem Capitulo an regul. intret in ſequenti, & illa ſit prima? in quo breuiter dicendū eſt, ſequentem eſſe primam, & in ea regul. intrare ad dicta de vnione infra, vltima p. cap. 2. nu. 12.

270 Et ita tenuit Rota in cauſa Virdunen. † Decanatus. 9. Martij 1580. coram Illuſtriſſimo Lancellotto, ☞ in qua fuit reſolutum, quod vnita prima Dignitate poſt Pontificalem Capitulo, ſequens eſt prima, & in ea intrat tertia regula reſeruatoria Dignitatū maiorum poſt Pontificalem, & nō in vnita, quia fuit vnita acceſſorie, non æque principaliter, vt patet ex verbis vnionis; cap. vnimus; iunctis notatis per gloſſam, & Dd. in capit. 1. ne Sede vacante, & in cap. & temporis, 16. quæſt. 1. Rebuff. de vnio. num. 12. Tum quia, quando minus dignum vnitur magis digno, dicitur facta vnio acceſſorie. Rebuffus. ibi. nu. 19. Menſa vero Capitularis dicitur magis digna, Oldra. cōſ. 257. colum. 6. quando vero Beneficium vnitur alteri acceſſorie, perdit nomen ſuum, & non dicitur amplius Beneficium, ſicut dicebatur ante vnionem, & efficitur vti pediſequa illius, cui vnitur. Anchar. cōſ. 114. nu. 2. & efficitur illius membrum, & tranſit in temporalitatem. Rota dec. 2. de exceſſibus Prælatorum. in nou. Caſſador. 3. num. 1. de iudicijs, & in terminis vnionis factæ menſæ Capitulari Eccleſiæ Parochialis, Oldrad. ſupra, & priuatur ſuo debito honore. Calder. conſ. vlt. de rebus Eccleſiæ, & Dignitas dicitur eſſe in eo, cui vnitus. gloſſ. in d. c. & temporis, & dicūtur perire iura Beneficij vniti, vt ibi per gloſſam, & hæc eſt natura vnionis, vt faciat ceſſare titul. Gambar. de officio Legati, lib. 5. in princip. nu. 150. vnde in impetratione non eſt facienda mentio de Beneficio vnito, ſed ſufficit exprimere principale. Item non inducitur vacatio, quia ſolum dicitur vacare Eccleſia, cui fit vnio, c. cum acceſſiſſent, de conſtitutionibus, vbi Hoſtienſ. & Abb. 4. notab. ſed collata Eccleſia, cui fuit facta vnio, intelligitur etiā collata Eccleſia vnita, gl. in c. gratia. de reſcript. in 6. & clauſulæ vnionis, cum ſuis præeminentijs, & quod debitis non defraudetur obſequijs, &c. non mutant naturam vnionis, licet Beneficium debeat conſeruari in ſuo ſtatu, & in eo deſeruiri more ſolito. Abb. in c. expoſuiſti. nu. 7. de præbend. vnde, cum illa prima dignitas vnita non vacet, & non ſit amplius conſenſibilis, in ea non intrat d. regula 3.

271 Circa 2. p. huius reg. † in qua reſeruantur Prioratus, præpoſituræ, præpoſitatus, ac aliæ Dignitates Conuentuales, ac præceptoriæ generales ordinum quorumcumque, ſed non militiarum, notandum eſt per eam reſeruari Dignitates principales regulariū Conuentualium, ſeu Monaſteria Fratrum, quæ non reguntur per Abbates, de quibus reg. præced. ſed per Priores, præpoſitos &c. Gloſſ. hic 2. p. & Mand. ſic intelligendus. q. 8. & 10.

272 Nec in ea comprehenduntur Prioratus † præpoſituræ, & aliæ Dignitates temporales, vt ordinum Mendicantium, Gloſſat. ibi, & Mandoſ. d. quæſt. 10. & ſeq. & eius filius Horat. Mandoſ. de priuilegijs ad inſtar gl. 2. nu. 2. iuxta dicta infra. nu. 497.

Circa 3. p. huius reg. in qua reſeruantur Beneficia
273 familiarium Papæ, † ac Cardinalium continuorum commenſalium, videndi ſunt Gloſſa. Simoneta q. 35. & 36. & ibi Granutius, Aeneas de Falcon. 4. q. effectu 17. 30. & 47. Sarnen. in proœmio regul. quæſt. 6. circa fin. & in reg. de impetrant. Beneficia per obitum familiarium Cardin. quæſt. 13. & 14. Gambar. de officio Legati, lib. 3. ex nu. 133. per plures ſequen. & lib. 5. ex num. 130. Bero. q. 35. Menoch. de arbitr. lib. 2. caſu 201. à num. 111. & Maſcard. de probatio. concl. 755. Et qui dicantur familiares, & continui commenſales Papæ, vide conſtitutiones 78. & 79. Pauli III. & 44. Iulij III. & late Flam. Pariſ. de reſignatione, lib. 2. q. 16. à nu. 36. & Gonçalez gloſſ. 51. à num. 16.

274 Et videnda eſt etiam d. reg. 30. de impetrantibus † Beneficia per obitum familiarium Cardin. alias 31. & ſequens; ſuper qua reg. de impetrantibus Beneficia per obitum familiarium Card. vltra Gloſſat. & Rebuffum late ſcribunt Sarnen. & Mandoſ.

275 Iuxta quam reg. in collatione † Beneficij vacantis per obitum familiaris Cardinalis requiritur conſenſus Cardinalis, in cuius familiaritate deceſſit, licet illud habuerit tempore familiaritatis alterius prædefuncti, & ita tenet Gloſſ. ſuper d. reg. cuius authoritatem ſemper Rota plurimi fecit, Puteus dec. 227. lib. 3. Achilles 1. ſuper hac regul. Fabius dec. 11. lib. 2. & 2. pars regulæ procedit, vbi vterque Cardinalis viuit; ita fuit reſolutum in cauſa Lunen. Sarzanen. Beneficij 29. Aprilis 1594. coram D. Seraphino, & requiritur d. conſenſus etiam in prouiſione facienda per Legatum, vel alium habentem facultatem conferendi tale Beneficium, Gonçalez d. gl. 51. nu. 66.

276 Notandum autem eſt primo, † quod, licet ad effectum illius regul. nempe, vt in prouiſione Beneficij vacantis per obitum familiaris Cardinalis debeat exprimi nomen, & tit. ipſius Cardinalis, & eius ad id accedere aſſenſus, &c. Requiratur, quod fuerit familiaris continuus commenſalis Cardinalis per quatuor menſes ad minus, vt ibi dicitur, tamen ad effectum reſeruationis id non eſt neceſſarium, ſed ſufficit, quod durante familiaritate Beneficia obtinuerit, ſeu in illis, vel ad illa ius ei competierit, quantumcunque paruo tempore duret familiaritas, ex hac regula Mandoſ. hic quæſt. 20.

Et pro-

277 Et procedit hæc reſeruatio, & † diſpoſitio d.reg.
30. etiamſi poſtea familiaris eſſe deſierit, vt in ipſis
iam clare dicitur,& tradit Paulus Gran.ad Simone
tam d. q.35.nu.40.& 41.plures referens.
278 Secundo notandum eſt,† quod hæc reſeruatio in-
cludit etiam Beneficia , ad quæ familiares habebat
ius ad rem , quicquid dicat Gonçalez infra , ex quo
reſeruat Beneficia, quæ familiares obtinent familia
ritate durante,& in quibus , ſeu ad quæ ius eis com-
petit. Æneas de Falcon.d.effectu 47.Mand.hic q.14.
nu.2. qui tamen reprehendit Æneam ibi in quantũ
vult adaptare quæſtiones concernentes ius ad rem
d.reg.30. ſeu 31.quæ non continet ius ad rem , ſicut
279 iſta, nec de eo agit.Quod quidem eſt † verum ſecun-
dum regulas antiquiores,iam tamen comprehendit
illa regula etiam ius ad rem , & ſecundum regulas
antiquiores procedit deciſ. Rotæ 427. p.1. diuerſ.
quæ de d. reg. 30. loquitur , licet ibi dicatur 3. quæ
quidem non percipit Gonçalez gloſſa.1552.num.4.
nec itellexit Mãdoſiũ. Sed oportet aduertere,quod,
licet in ſpecie illius regulæ ſufficiat iam ius ad rem
competijſſe familiaritate durante, tamen ſi familia-
ris,cui ius ad Beneficium competebat,decederet an-
te conſecutionem iuris in re, non haberet locum il-
280 la regula , † cum loquatur de Beneficijs vacantibus
per obitum familiarum , nec habeat locum , ſi alijs
modis vacent.gloſſ.ibi, & Æneas d.effectu 17.circa
fi. verſ.nonum eſt, Sarnen.q.4.& 7. & Mand.q.5.&
8.ibidem,Flam. Pariſius,lib.8.q.10.ad fin.& Benefi-
cia non dicantur vacare per obitum habentis ſolum
ius ad rem , ſed vt prius , vt ſupra parte præcedent.
cap.3. nu.6.& 9.& 60.
281 Quamuis illud Beneficium eſſet reſeruatum per
hanc regulam,quæ reſeruat Beneficia,quæ familia-
res obtinent familiaritate durante, ac in quibus, ſeu
ad quæ ius eis competit. Vnde ad effectum huius re-
ſeruationis,& vt ea intret,ſufficit ius ad Beneficium
competijſſe familiari familiaritate durante.ſiue va-
cet ex perſona illius,ſiue non,ſed vt prius ceſſante iu
re ad rem .
282 Quod tamen non habere † locum in iure ad rem
quæſito ex acceptatione familiari expectãri,qui poſt
acceptationem obijt, docet Mandoſ.hic d. q. 14. cũ
Ænea d.effectu 47. 1.modo.qui tamen id non dicit,
283 ſed, quod d.reg.30. † nõ poteſt verificari in iſto mo-
do, quia, cum alius tale Beneficium impetrans à Pa-
pa non teneatur facere mentionem de tali iure. Ro-
ta deciſ.244. alias 17.de præbend.in nouis. Ægidius
167.ſequitur,quod non requiratur conſenſus Cardi
nalis, cuius erat familiaris defunctus,& quoad hanc
3.reg.inquit ad fin.dict.effectus,quod non dubitaret
284 omnes prædictos modos, † aut plures ex incluſis in
ea , quia huiuſmodi reſeruatio eſt fauorabilis : quæ
ratio,licet non ſit certa, vt ſupradictum eſt.nu.67.ta
men adhuc exiſtimo illud ius includi in hac regul.
cum in eo verificentur verba regulæ .
285 Nec obſtat ratio,† qua mouetur Mandoſ.ibi , ad
quem ſe refert Granutius ad Simon. d. quæ.35. nu.
43. quod tale ius eſt debile,& parum conſiderabile ,
ex quo collatio, & reſeruatio facta à Papa de tali Be
neficio valet,de acceptatione expectantis nulla facta
mentione, vt idem Æneas ait effectu 15. & 3.q. nu.
17. & ſic iſtud ius à regula noſtra neglectum videa-
tur. Quia reſpondetur, quod hæc reſeruatio induci-
tur ad hoc , vt ceſſante iure ad rem, vel vacante Be-
neficio,ad quod familiaris ius habuit,non poſſit Or
dinarius de illo prouidere ; ad quod ſatis conſidera-
bile eſt illud ius ex acceptatione quæſitum, cum reſ-
pectu inferiorum ſit verum ius ad rem, quamuis reſ-
pectu Papæ conferentis tale Beneficium,non ſit cõ-
ſiderabile ex ratione, de qua in d.dec.17. & ſupra d.
c.3. p. præced.nu.24.
286 Et diſcurrendo breuiter per alios modos,† quibus
ius ad rem acquiritur,quos proſequitur Æneas d.ef-
fectu. 47. ſecundus modus , quem ibi ponit , eſt per
mandatum de prouidendo de prima Præbenda fa-
ctum recepto, ſiue creato in Canonicum authorita-
te Apoſtolica, de quo d.c.3.4.modo,& in iſto modo
arbitratur Æneas ibi hanc reg.& d.reg.30.verifica-
ri,quia talis Prębenda per Canonicatus Collationẽ,
reſeruationem , & decreti interpoſitionem reman-
ſit affecta, quod videtur, inquit, hodie deciſum per
extrauagantem Pauli II. ad Roman. Pontifices. de
præbend.
Sed iſtud intelligo, quando durante familiaritate
287 ſucceſſit vacatio Præbendæ , † tunc enim ille habet
ius ad illam , quod includitur in hac reg. & ante va-
cationem non habet niſi ſpem , ſicut de expectante
diximus d.cap.3. num.16. nec reſeruatio, & decreti
interpoſitio afficit ante vacationem , cum ſit ſuper
incerto,iuxta ſupradicta,num.148.& ſeq.nec d. Ex-
trauag. probat contrarium , nec multum facit ad
propoſitum.
288 Tertius modus , † quem ponit Æneas ibi , eſt per
electionem,de quo d.c.3.1.modo,quem non includi
in prędictis regulis ait Æneas,ibi,quia,ſi electus mo
reretur in curia ; non maneret reſeruatum Benefi-
cium,vt dixit præced.effectu.
289 Sed iſta ratio nihil valet in † propoſito , nam hic
non agitur de inducenda reſeruatione ob vacatio-
nem,ſed propter ius ad rem familiari competens,&
ideo verius eſt,illud ius includi in hac regula vt idẽ
Æneas videtur tenere ad fin.d.effectus , & etiam in
d. regul.30. ſaltem hodie iuxta ſupradicta , & ita te-
net Sarnen. in regul.de iure quæſito,q.1.1.modo.
290 Quartus modus, † quem ponit Æneas ibi,eſt per
præſentationem,de quo d.c.3.2.modo,& ait inclu-
di in prædictis reg. ſi ſit per præſentationem clerici ,
qui non poteſt variare,quia erat ſibi acquiſitum irre
uocabiliter,& idem tenet Sarnen.d.reg.de iure quæ
ſito, q.1. 2.modo dicens, quod quoad effectum alia-
rum regularum de iure loquentium putaret facien-
dam eſſe differentiam inter ius ad rem ex præſenta-
tione clerici, vel laici ;nam ius competens ex præ-
ſentatione laici non eſt ita radicatum nec firmum
in perſona præſentati propter variationem , quam
laicus facere poteſt,ſicut eſt illud ius proueniens per
præſentationem clerici, &c.
291 Vnde idem eſſet in pręſentatione laici,† cum non
poſſet variare , vt quia iurauit non variare , vel la-
pſum eſt quadrimeſtre, tũc enim ius ad Beneficium
ex ea competens includeretur in hac regul. ſi alias
tale Beneficium caderet ſub reſeruatione, vt quia eſ
ſet ius patronatus laici ex priuilegio , ſeu conſuetu-
dine ,&c.
292 Quintus modus , † quem ponit Æneas eſt per re-
ſeruationem factam pro familiari de certo Benefi-
cio,de quo d. c.3.6. modo, quem putat includi ſub
d.regulis,quia remanet Beneficium reſeruatum per
mortem ipſius reſeruatiui, vt in d.Extrauag. Paul.
II.& Sarnen. d.q.1. 6.modo,inquit.quod ius huiuſ-
modi erit conſiderabile, nõ ſolum quoad illam reg.
de iure quæſito , ſed etiam quoad alias reg. de iure
quæſito loquentes.
293 Intelligo tamen iſtud ius includi in hac † regul.
& in d.reg . 30.quando Beneficium reſeruatum pro
familiari vacaret durante familiaritate , nã ſi fami-
liaris reſeruatiuus , pro quo reſeruatum eſt Benefi-

cium nondum vacans, decederet ante vacationem illius, non maneret Beneficium reseruatum per hãc regulam, quamuis maneret affectum, ex quo Papa semel manum apposuit iuxta dict. Extrauagantem Pauli II. vt dicit Æneas ibi,& effectu 16,& 5 iquæst, principali.q.12,13.17.& 18,

294 Sextus modus,quem ponit Æneas,est per † collationem nondum acceptatam,de quo d.c.3.5.modo, & putat hunc etiam includi in prædictis regulis, quia erat ipsi prouiso acquisitum ius in tali, vel ad tale Beneficium irreuocabiliter, Sarnen.d.q.1.5.modo, ait istud ius esse considerabile quoad omnes regulas & impetrationes.

295 Septimus modus,† quem ponit Æneas est per cõsuetudinem optandi, per quam acquiritur ius ad prębendam,quæ potest optari,cap.1.in princip.de consuetud.in 6.de quo d.c.3.septimo modo,ponit exemplum;mortuus est quidam Canonicus,cuius prębẽdam poterat,& volebat optare alter Canonicus,qui erat familiaris Papæ, aut Cardinalis,qui priusquam optaret,mortuus est,an talis præbenda inoptata remaneat reseruata,& sic includatur in hac reg.3.& in 30.& ait forte quod sic,per prædictam rationem,de qua in præced.modo.

296 At Sarnen. d.q.1.7.modo, ait,† quod licet istud ius sit considerabile quoad illam regulam, tamen quoad effectum d. reg. 30. & quoad alios effectus est magis dubitandum.

297 Ego falsam existimo d.sententiam Æneæ,† nam, si illa prębenda inoptata remaneret reseruata,& includeretur in hac reg. non posset per sequentẽ optari, primo, qui erat familiaris, mortuo, aut postea optare nolente, quod videtur absurdum.

298 Videtur tamen,† quod posset intrare reseruatio huius reg.in præbenda optata per eum, qui erat familiaris tempore, quo competebat ei ius optandi, quamuis tempore ipsius optionis iam non esset familiaris,& in Dignitate,seu Beneficio optato per familiarem, qui ante subsecutam collationem faciendam,quia mutatur titulus,decessit,quia tunc specialiter erat ei acquisitum ius ad talem Dignitatem,seu Beneficium optatum.

299 Octauus modus,† quem ponit Aeneas, est per cessationem solutionis pensionis in terminis conuentis, & descriptis in literis Apostolicis propter clausulas positas in eis; nam si propter non solutionem familiaris pensionarius mouerit iudicium contra principalem,& decesserit,forte, inquit, tale Beneficium cadet in reseruatione huius regulæ, & forte in literis in isto casu ius in re tribuitur, inquit, sequenti modo.

300 Sed, cum de stilo Rotæ non sit † locus regressui, vel accessui ob non solutionem pensionis, nisi data magna proteruia vsque ad tertiam sententiam,vt in d.c.3.octauo modo. decedente pensionario ante canonizatum regressum,vel accessum,non videtur Beneficium cadere in reseruatione huius regulæ.

301 Nonus modus,† quem ponit Aeneas, est per regressum, quem familiaris habebat ad Beneficia Titij, nam si contingat, inquit, Titium primo mori, postea ipsum familiarem priusquam vigore regressus possessionem apprehenderit, Beneficia Titij forte cadent in reg. hac, &c. Quod mihi certum; videtur maxime, quia tunc in regressu ius in re tribuitur, vt ipse ibi, sub verbo, forte, dicit.

302 Et idem erit in accessu,& † in coadiutoria,cum futura successione, ex quibus ius ad Beneficium competit, vt in d.cap.3.decimo modo.nam si succedente vacatione Beneficij,habens accessum,vel coadiutoriam in familiaritate, decedat antequã in eo intret, erit reseruatum per hanc regul. maxime si in literis accessus, & coadiutoriæ fieret collatio in euentum vacationis, ex nunc prout ex tunc,& sic tribueretur ius in re. Consonat Sarnen.ibi.q.1.decimo modo, dicens, quod ius ad rem per regressum,& accessum,est considerabile, quoad omnes regulas, & dispositiones de iure quæsito loquentes.

Si tamen familiaris habens regressum, accessum
303 vel coadiutoriam,ante vacationem † decederet,aut vacationis tempore non esset iam familiaris,tale Beneficium non includeretur in hac reg.& d.regul.30. quia illud ius ante vacationem non est considerabile,cum sit conditionale in euentum vacationis, Cassad.decis.3.de præbend. Mohed.23.eod.tit.

Nisi in literis adesset decretum,quod ex nunc ple
304 num ius in † vel ad Beneficium sibi acquisitum existeret, nam tunc videtur, quod si ille tempore concessionis gratiæ,seu illa existente,esset familiaris, includeretur tale Beneficium in hac reg.& d.reg.30. propter illud decretum, quãuis tempore vacationis desijsset esse familiaris,etiam per mortem Cardinalis.

305 Vnde, cum Canonicatus Ciuitaten. vacasset † de mense Martij 1594. per obitum Francisci de Cueto, qui tempore, quo fuerat constitutus coadiutor in d. Canonicatu, cum futura successione, & clausula, quod cessante coadiutoria, Ordinarius,ex nunc pro ut ex tunc, & è contra, ei conferret Canonicatum prædictũ,& cum decreto, quod si d.Franciscus idoneus repertus fit, ex nunc plenum ius in, vel ad d. Canonicatum acquisitum sibi existeret, fuerat familiaris continuus commensalis Cardinalis Toletani D.Gasparis de Quiroga, qui habebat indultum, vt omnibus gratiæ prærogatiuis, fauoribus, &c. concessis Cardinalibus præsentibus in Curia Romana gauderet, ac si præsens esset, ad Mandos. d. reg. apud eum.32.quest.23.tempore tamen, quo coadiutoria cessauit, & successit in Canonicatu dict. Franciscus, desierat iam esse familiaris dicti Cardinalis,
306 dubitatum fuit, an esset conferendus † de consensu dict. Cardinalis, iuxta d.reg.30.seu 31.quæ contentatur iure ad rem competente tempore familiaritatis,in quo D.Seraphinus tunc Rotæ Decanus, nunc Cardinalis Illustrissimus de ordine Sanctissimi dedit suum votum contra Cardinalem Toletum,quia illud ius ex coadiutoria dicebat non esse considerabile, vtpote conditionale, & sic fuit signata supplicatio de dicto Canonicatu in fauorem Licent. Viuero, qui illud prætendebat sine consensu d. Cardinalis, cum pensione 200. ducatorum; re tamen ad Rotam delata ad instantiam Cardinalis dubium fuit bis propositum,& tandem maior pars Dominorum inclinabat contra votum Decani,præcipue ex d.decreto posito in coadiutoria, licet non fuerit pro tũc
307 † capta resolutio, sed causa dilata; interim fuit signata supplicatio in fauorem D.Francisci Pacheco familiaris d. Cardinalis de consensu illius, cum eadem pensione,cui ille consensit,& ita causa non fuit amplius proposita, nec habuit effectum gratia d. Licen. Viuero.

Decimus & vlt. modus, quem ponit Aeneas, est
308 per priuationem † in forma iuris, per quam, inquit, afficitur debitum Beneficium, &c. de quo d.cap.3. nono modo, quem tamen non putat comprehendi in reseruatione huius reg. cum non vacet tale Beneficium antequam ille priuetur, nec ille familiaris ante mortem dicitur habuisse aliquod ius, Rota decis. antepen.in nouiss.

309 Isti sunt modi acquirendi ius ad rem, † id est, ad Benefi-

Beneficium, quos ad effectum huius reseruationis nostræ reg. prosequi tur breuiter Æneas d. effectu 47. quos ad alios effectus prosequimur d. cap. 3. p. pract. vbi addimus alium † verum modum, nempe per mãdatum de prouidendo de certo Beneficio vacante, qui includetur in hac regul. & 12. per oppositionem, qui in ea non videtur includi, nisi quando oppositor iustificauerit qualitates requisitas per fundationem, constitutionem, seu priuilegium, ita vt censeatur ab illa vocatus, & sola prouisio deficiat ad ibi dicta.

310 Qui etiam sunt notandi † ad reseruationem regulæ sequentis de Beneficijs collectorum, & sub collectorum, quæ etiam contentatur iure ad rem.

311 Tertio notandum est, † quod in vna Beneuentana Beneficiorum 15. Nou. 1597. coram D. Seraphino fuit resolutum. Conclauistas esse vere familiares Papæ, & illorum Beneficia spectare ad liberam collationem Papæ sine consensu Cardinalis, cuius sunt familiares constit. 32. Sixti V. de priuilegijs conclauistarum &c. Flamin. Paris. d. lib. 2. q. 16. nu. 37.

312 Sed d. constitutio solum † loquitur de conclauistis conclauis, in quo ipse Sixtus ad Summi Apostolatus apicem assumptus est, vnde in alijs non habebit locum, nisi adsit alia similis constitutio. Quam fecit etiam S. D. N. Paulus V. de conclauistis sui conclauis, & Leonis XI. pridie Calend. Aug. 1605.

313 Sed dubitatur primo an fratres, † seu nepotes Cardinalium, qui in eorum domo sunt tanquam tales, & continui commensales, & viuunt eorum expensis, sint familiares ad effectum huius regulæ, verbi gratia D. Petrus de Deça cum Cardinali Deca eius patruo, & noster Decanus D. Didacus de Bracamonte, cum eius fratre Cardinali Auila.

314 Et respondendum est negatiue, † nam licet verbum familiares, varie accipiatur, & domestici dicantur familiares Abb. in cap. cum dilectus. num. 2. de cleric. non residen. Felin. num. 1. in literis. vbi gl. de testibus, at in proposito familiares dicuntur deputati ad honestum seruitium Domini, qui dicuntur seruitores, seu famuli, cap. fin. de verborum signific. in 6. & ibi Ioan. And. Domin. nu. 8. & Franciscus 14. Probus ad Monachum in c. vnico. de Schis-

315 maticis in 6. num. 8. & 9. Simoneta † quæst. 35. nu. 2. Sarnen. in regul. de impetrantibus Beneficia per obitum familiarium Cardin. quæst. 13. & Mandos. ibi q. 10. nu. 3. Flamin. Paris. lib. 5. quæst. vlt. nu. 196. & Açor. lib. 5. cap. 23. quæst. 8. facit decis. Cassadori vnica de verborum significat.

316 Et sic, qui in domibus † Cardinalium haberent expensas victus, seu partem, non vt familiares, & seruitores, sed vt amici, aut consanguinei, vel ex eleemosyna vel alia causa, non sunt familiares, nec eorum Beneficia sunt reseruata. Bonifacius in Clement. fin. de celebrat. Missar. num. 34. Simoneta nu. 6. & Sarnen. supra Bero. quæst. 35. nu. 3. & 4. Mascard. concl. 755. num. 3.

317 Et ita in terminis † D. Fernan. Mexia de Mendoça nepotis ex sorore Card. D. Ioannis de Mendoça fuit resolutum in vna Salamantina, & Abulens. Beneficiorum 9. Iunij 1599. coram D. Penna, vt in sequent. decisione: Rota censuit Don Ferdinandum Mexia de Mendoça non fuisse familiarem bonæ memoriæ Cardinalis de Mendoça ad effectum, vt Beneficia per eius obitum vacantia remanserint reseruata; nam cum ad istum effectum requiratur mensa & dens, Sarnen. in reg. de impetrant. Beneficia per obitum familiarium Cardin. quæst. 13. & ex qualitate personæ receptæ, & intentione seruiendi colligatur, quis sit, vel non sit familiaris, in casu proposito hæc omnia excludebant familiaritatem; primum qualitas personæ Ferdinandi, qui cum esset nepos Cardinalis ex sorore ex nobilissima progenie, licet cum Cardinali conuiueret, non tamen morabatur in eius palatio tanquam familiaris, sed tanquam nepos, & sanguine Cardinali coniunctus, neque Ferdinandus prætendebat dicto Cardinali inseruire tanquam familiaris. Sarnen. in d. quæst. 13. Francus in c. fin. de verborum significatione. num. 14. lib. 6. receptio etiam excludebat familiaritatem, quia Ferdinandus non fuerat receptus in palatio Cardinalis, vt seruiret, & propterea deputatus illi fuerat magister, qui in literis humanioribus eũ instrueret sicut quotidie actu innuebat; vnde cum intentio Cardinalis recipientis non fuisset, vt Ferdinandus deputaretur ad aliquod honestum seruitium Cardinali impendendum, cessabat familiaritas, cum ille dicatur familiaris in hac materia, qui deputatur ad aliquod honestum seruitium impendendum. Francus in d. cap. fin. nu. 14. de verbor. significatione in 6. Mandos. in reg. de impetran. Beneficia per obitum familiarium Cardin. quæst. 10. nu. 3. denique intentio recipientis, & recepti familiaritatem penitus excludebant; nam respectu Cardinalis notum erat eum non recepisse Ferdinandum, vt sibi inseruiret, sed vt literis operam daret, & studia virtutum cõplecteretur, & hanc Cardinalis intentionem probabat tractatus, & reputatio, quia neque Cardinalis tractabat Ferdinãdum tanquam familiarem, neque Ferdinandus communiter reputabatur tanquam familiaris, vt testes asserebant, quod sufficit ad excludendam familiaritatem. Simoneta tract. de reseruatio. quæst. 24. Bellamer. decis. 612. respectu Ferdinandi recepti manifestius erat eum non accessisse ad Palatium Cardinalis, tanquam familiarem, sed tanquam nepotem; neque prædictis obstabant deducta per informantes pro Ioanne Gaetan. quod Ferdinandus esset cõmensalis Cardinalis, & viueret illius expensis, & quædã eiusdem Cardinalis imperata exequeretur, & corã eodem Cardinali staret nudo capite, & similia, quia respondebatur primo, quod cessante animo vtriusque, recipientis videlicet & recepti, ista omnia non operantur familiaritatem. Sarnen. d. quæst. 13. secundo respondebatur Ferdinandum ista omnia præstitisse non tanquam familiarem, sed tanquam nepotem, atque ex his respõdebatur ad dicta testium pro contraria parte examinatorum, quanquam non admodum vrgerent.

318 Secundo dubitatur, † an Vicarij, seu prouisores Cardinalium in eorum Episcopatibus, seu Abbatijs habentes ab eis expensas, seu mensam, aut salarium, seu stipendium dicantur eorum familiares continui commensales, & illorum Beneficia includantur in hac reseruatione? Et respondetur negatiue; nam isti re vera non sunt, nec dicuntur familiares, id est, seruitores, seu famuli (hispane criados,) sed officiales, & tanquam tales, & non tanquam familiares recipiunt expensas, seu stipendium à Cardinali.

319 Et facit quod ait Sarnen. d. quæst. 13. ante fin. non esse familiarem continuum commensalem eum, qui accedebat ad Cardinalem causa docendi eum in literis Græcis, Hebraicis, & Latinis, ob quam causam Cardinalis portionem panis, & vini, non tanquam famulari, sed magistro ministrari iubebat.

Quamuis Segura de Aualos in directorio iudicũ

320 Ecclesiastici fori. 1. p. c. 14. nu. 34 † dicat iudices ordinarios, vel Delegatos Episcoporum venire appellatione famulorum, & ex communi vsu loquendi famulos nuncupari &c.

321 Et ita in proposito tenuit Rota † vt per Simonetam d. q.35. nu.21. & Mandos. hic q.19. qui eam sequuntur.

Quæ tamẽ intelligit Rota, & cum ea Simoneta,
322 † & Mandos. ibi, nisi ille, qui constitutus fuit Vicarius, esset ex familiaribus continuis commensalibus Cardinalis; nam tunc talis etiam Vicarius effectus manet, cum adhuc sit in seruitio Cardinalis, & eius expensis viuat, & refert Gonçalez gl.5 t. nu.66.

323 Quamuis si esset constitutus Vicarius sine † salario, aut expensis, non maneret continuus commensalis, & sic Beneficia, quæ tunc obtineret, non caderent sub hac reseruatione.

324 Et quod dictum est de Vicarijs, idẽ dicendũ † erit de visitatoribus, & alijs officialibus huiusmodi.

325 Tertio dubitatur, † an dispositio huius reg. quæ loquitur de familiaribus Papæ, & Cardinalium, habeat locum in familiaribus familiarium habentibus partem, seu expensas ab ipsis Papæ, vel Cardina-
326 libus? In quo † Dd. communiter partem affirmatiuam tenent, eo, quod seruiendo familiari Papæ, vel Cardinalis, dicuntur illis seruire: & facit l. quæsitũ, §. sed an instrumenti. ff. de fundo instructo, & quæ tradit Oldrad. cons.11. ita Salicetus in l.2. C. de Episcopis & Clericis ad fin. & Glossator hic, & super regul. Iulij II. de prærogatiuis expectan. 7.p. & Sarnẽ. qui multa adducit ad propositum, q.14. Æneas de Falcon. q.4. principali effectu 30. Simoneta q. 35. num.11. & ibi Granutius, Menoch. de arbitrar. casu 201. nu.170. Et Mandos. hic q.17. ait pro hac parte
327 se obtinuisse † in vna Regien. partialium S. Chrisanti, & Dariæ, coram R. D. Romano, de mese Ianua, seu Februarij 1551. dato enim dubio, an Beneficia familiaris comedentis in tinello Papæ familiaris, & continui commensalis Papæ dicantur reseruata, sicut Beneficia veri familiaris? Domini de Rota concluserunt pro affirmatiua in fauorem D. Antonij Brauolæ sui clientis.

328 Sed hæc communis sententia † patitur difficultatem ex multis adductis per Sarnen. ibi in princ. & Mandos. qui ait, quod quæsitum præmissum pro vtraq; parte satis disputabile videtur, & quod quid ipse sentiat aperiet super 7.p. regul. de prærogatiuis expectan. sed non habemus scripta, Mandos. super illa, & contrariam sententiam tenet Guido Papa cons. 30.

Nihilominus non puto recedendum à communi
329 † sententia, maxime, cum sit authoritate Rotæ comprobata.

330 Aduerte tamen cum Glossat. † hic, & in d.7.p. reg. Iulij II. de prærogatiuis expectan. ad fin. quod, si Papa, vel Cardinalis daret suo familiari portionem, seu expensas pro se, & duobus familiaribus, & ille haberet plures, vt tres, vel quatuor, & non nominaret illos duos, qui viuunt expensis Papæ, vel Cardinalis, nullius Beneficia sunt reseruata, ratione incertitudinis, argum. l. duo sunt Titij, ff. de testament. tutela, & l. si fuerit. ff. de rebus dubijs, & glossæ in cap. nolite recedere, 11. q.3. verb. triticum. sequitur Sarnen. d.q. 14. versic. 2. limitatur, & facit quod dicetur infra num. 367.

331 Quarto dubitatur, † an sint reseruata per hanc regulam Beneficia cubiculariorum, seu camerariorum honoris, qui recipiunt de palatio partem panis: & videbantur esse reseruata iuxta constitutionem Pauli III. 78. 79. & etiam videbantur reseruata per regul. 6. vbi reseruantur Beneficia cubiculariorum.

332 Nihilominus tamen contrarium in † terminis fuit per Rotam resolutum, in vna Seguntina Archidiaconatus, & Canonicatus, 19. Martij 1601. coram D. Lancellotto, vt in decisione sequenti. Vacantibus Archidiaconatu, & Canonicatu in Ecclesia Seguntina, per obitum quondam Don Petri de Sylua, de mense Augusti, 1599. defuncti, D. Episcopus Seguntinus gratia alternatiuæ gaudens alterum ex ijs contulerat D. Ioanni Cachon, & alterum D. Didaco Escalante, eos autem vti reseruatos a Sede Apostolica impetrauerat D. Io. Baptista Rincon. Et reseruatio deducebatur ex eo, quod prædictus Petrus fuerat cubicularius honoris fœlic. record. Sixti V. recipiendo partem panis; quamuis enim adesset vnus testis deponẽs, quod haberet etiam partẽ vini; tamẽ omisso, quod est vnicus, nõ concludit: nam reddens rationem suæ depositionis dicit, quod aliquando cũ dicto D. Petro comedit, & pro vtroq; panis Papalinus apponebatur, quę ratio nihil facit ad partẽ vini, & cũ ratio non cõcludat, dictũ infringitur. Aymõ. cons. nu.4. vltra quod potest esse, quod quandoq; aliqua occasione vinũ de Palatio habuerit, non tamen quod illud quotidie reciperet quemadmodũ panẽ. Et cessat omnis difficultas, ex fide cõputistæ Cameræ siue Palatij Apostolici attestantis prædictum D. Petrum in rolis familiarũ Sixti V. reperiri descriptũ sub rubrica cubiculariorũ honoris, qui partẽ panis tantum recipiebant. Orta desuper lite inter prouisũ Apostolicum, & prouisos ab Ordinario, eaque corã me introducta, dubitari contigit, an constaret de reseruatione horum Beneficiorum? & Domini resoluerunt, non adesse aliquam reseruationẽ; cũ enim reseruatio sit odiosa. glo. in c. præsenti verb. finitur, de officio Legati in 6. Bisign. dec.1. in fine, de Præb. Cassad. decis.3. nu.5. de reseruatio. eaque non inducatur, nisi in casibus expressis. Cassador. decis.2. nu.9. de reseruatio. Simoneta de reseruatio. q.5. cum alijs ibi relatis in appendice, non potest dici huiusmodi cubiculariorum Beneficia esse reseruata, cum id nullibi cautum reperiatur, non in regula tertia reseruatoria, non in constitutione Pauli III. neque in Bulla Iulij III. non denique in alia regula sexta. Si enim inspiciamus regulam tertiam reseruatoriam, cum illa loquatur de familiaribus continuis commensalibus, non intrat, nisi concurrat vtraque qualitas, familiaritatis scilicet, & continuæ commensalitatis, Simoneta de reseruatio. q.35. in princip. Gambar. de offic. & potestate Legati, lib.3. tit. de officio, & potest. Beneficia conferen. num. 166. Beroius quæst. 35. quæ qualitates deficiunt in huiusmodi cubicularijs, ex quo continua commensalitas corpore, & dentibus contrahitur. cap. si. cum ibi notatis de verborum signification. lib.6. ex eo namque solo, quod quis recipiat panem in Palatio, non est continuus commensalis, quia iste panis datur potius honoris gratia, quam ratione commensalitatis, cum in solo pane non viuat homo. Alfon. de Soto Glossator antiquus super dict. regul.3. in fin. Sarnen. de impetrant. Beneficia per obitum familiarium Card. q. 53. num. 11. idem Sarnen. decis.3. Simoneta decis. 24. nec hic applicari possunt deducta ex decis. Peregrini 104. quod familiaris ex priuilegio comprehẽdatur sub reg. reseruatoria, in quibus terminis procedit etiam decis. in causa Beneuentana Beneficiorum, corã R.P.D. meo Decano, quia nõ apparet de aliqua declaratione Papæ, vel priuilegio, quod huiusmodi cubicularij honoris sint veri familiares, & continui commensales. Si vero attendamus constitutionẽ Pauli III. fine regul. Cancellariæ, de qua in Bullario, nu.78. & 79. illa procedit in cubicularijs officiali-

ficialibus, vt patet ex illius inspectione, cum loquatur de scriptoribus, militibus, cubicularijs, & alijs officialibus, & semper hæc qualitas officialis sit repetita, ac ideo non est extendenda ad cubicularios honoris, qui non sunt officiales, cũ enim sit exorbitans, ex quo facit continuos commensales, qui reuera nõ sunt, strictè debet intelligi de officialibus. Puteus decis. 313. lib. 1. & hoc modo hanc regulam intellexerunt Sarnen. in procemio regul. q. 6. nu. 9. & de impetran. Beneficia vacantia per obitum familiarium, q. 13. nu. 16. Mandosius super regula 6. quæst. 1. num. 8. & ita fuisse decisum in Rota coram Mansfcotto, in causa Lucen. Archidiaconatus 23. Maij 1540. refert Puteus decis. 33. alias 38. de Præbend. in manuscrip. & in alia Adrien. refert idem Puteus supra allegata decis. 313. lib. 1. in impressis. Bulla vero Iulij III. in Bullario 44. declarans Ecclesiarum Prælatos, qui solum ratione suæ personæ panem ex palatio habent, esse veros, & indubitatos continuos commensales etiam ad effectum regulæ reseruatoriæ, cum emanauerit ad declarationem, & ampliationem regularũ Pauli III. quæ comprehendebant tantum illos Prælatos, qui percipiebãt panem ratione officij, eam extendendam ad eos Prælatos, qui solo intuitu personarum, absque aliqua consideratione officij, panem habent, debet intelligi, & regulari secundum d. constitutiones, quas declarat l. hæredes palam. §. si quid. ff. de testam. vt scilicet comprehendat Prælatos, qui ratione personæ panem accipiunt. quales sunt Archidiaconi, qui i habẽt panem ratione persõnæ; quod suadetur, quia illos Papa creat suos domesticos, & cõtinuos commensales, vel vt comprehendat Prælatos maiores, non autem Archidiaconos, aut Rectores Ecclesiarum, qui proprie non sunt Prælati. Clementina. dudum cum ibi notatis de sepulturis. Abb. in c. 2. nu. 16. de iudicijs, & in c. tua nos. nu. 2. de Clerico ægrotan. maxime in hac materia reseruationis, in qua, vt dictum est, facienda est stricta, & propria interpretatio. Beroius d. q. 35. Gemin. consl. 136. nu. 2. idem etiam dicendum est, attenta reg. 6. per quam reseruantur omnia Beneficia cubiculariorũ, & cursorum, quia illa iuxta opinionem, quam alias Rota secuta est, non potest huiusmodi cubicularios comprehendere; cum enim per constitutionem Leonis super erect. Collegij cubiculariorum anno 1515. de qua in Bullario. nu. 14. §. & ne Apostolicorum. sit expresse probibitum, ne vltra numerum cubiculariorum præscriptũ in erect. illius Collegij, & antiquos familiares, & continuos commensales pro tempore existentium Romanorum Pontificum aliquis alius nomen, aut titulum cubiculariorum vsurpet, regula non potest habere locum in istis cubicularijs, cum de tempore editionis regulæ non essent amplius cubicularij, & in his terminis habemus supra allegatã decis. Putei 33. de Prębend. Ant. August. in epitome super hac reg. Mohed. decis. 90. alias 2. de probatio. licet non sit admodum clare relata, lex namque quę semper loquitur, comprehendit solum cubicularios de tempore regulę existentes, non autẽ eos, qui sunt prohibiti nominari cubicularij, & ideo quicquid dicendum esset ante Bullam Leonis, de quo tempore procedit dicta per Alfon. gloss. antiquum: super hac reg. in fin. eam scilicet intelligendam esse de cubicularijs extra muros postquam d. Bulla superuenit, nõ possunt applicari stante huiusmodi prohibitione. Neque obstat Mandos. super hac reg. q. 1. in fin. quia multum se inuoluit, & in posteriori edit. non animaduertit ad prohibitionẽ, de qua in Bulla Leonis, nec suadet contrarium ratio per eundem considerata, quod non possit intelligi de cubicularijs officialibus, cum similis reg. extaret tempore Sixti IIII. & sic anno 1472. & Innocentij VIII. anno 1484. & Collegium cubiculariorũ officialium fuerit postea erectũ a Leone X. anno 1515. sicut, quod neque possit habere locum in alijs cubicularijs, quia alias esset superflua, cum isti sint comprehensi in reg. 3. reseruatoria Beneficiorum familiarium, & continuorum commensalium; nam quantum ad primum, quãuis ab initio regula hæc intelligeretur de ijs cubicularijs, qui non erãt officiales, tamen superueniẽte Bulla Leonis X. prohibẽte, quod nullus alius, prçter expressos in ea, possit dici cubicularius, reg. non potest loqui de illis, qui non sunt amplius. Quantum vero ad secundum, non est inconueniens, quod ratione maioris Dignitatis, quam habent alij cubicularij serecti, vt per Staphil. in tit. de prærogat. expectan. §. videndum. nu. 42. sit etiam facta particularis reseruatio suorum Beneficiorum, vltra quod, cum hæc reg. declaret explicite, ac distinctè, quod implicite erat dispositum, & expressum, non potest dici superflua. Gemin. in c. 1. nu. 22. de summa Trinitate, Ruin. cõs. 89. nu. 17. vers. nec obstat vol. 2. Non obstat, quod Beneficia vacantia per obitum Capellani honoris, videantur reseruata. Rota dec. 22. de Præben. in antiquis. & decis. 12. eod. tit. in nouis. & Glossator antiquus super hac reg. 6. tum quia nos non versamur in Capellano, tum quia ex d. dec. non potest colligi, vnde prouenjat hęc reseruatio, quæ potuit forsan occasione familiaritatis cum continua commensalitate ortum habuisse. Nec potuit fieri fundamentum in literis fęl. recor. Gregorij XIIII. quia quicquid dicendum sit ad effectum expediendi gratis, cũ agatur ad effectum reseruationis, quam esse plene, & concludẽter probandam, fuit pluries decisum, non probant; tum quia narratiua emanauit ad instantiam partis; tum quia est de facto prædecessoris; tũ denique, quia non fuit facta motu proprio. Vital. in Clement. 1. de probatio. nu. 28. Puteus dec. 338. lib. 3. & ita conclusum. Quam decisionem post hæc refert, & sequitur Gonçalez gloss. 5 t. nu. 93.

333 Et iuxta hanc decisionem, † cum de mense Decemb. 1603. vacasset Archipresbyteratus Segobien. per obitum D. Alfonsi Perez, qui fuerat cubicularius, seu Camerarius honoris Clementis VIII. fuit prouisus per D. Petrum de Castro Episcopum Segobien. eius nepoti D. Petro de Castro, qui illum nunc possidet, &c.

334 Vltimo dubitatur, † quod etiam deseruit ad alias regulas, an familiaris habens Beneficium reseruatum, ratione familiaritatis in Ecclesia, in qua adest consuetudo, seu priuilegium optandi, possit dimisso eo, quod habet, optare aliud? & posito, quod possit, vtrum dimissum maneat reseruatum, an potius optatum?

335 Et quantum ad primum, certum videtur † posse optare, nisi consuetudo particularis in contrarium adsit. Collectarius in c. dilect. quæst. 7. de Præbend. Card. consl. 126. Simoneta quæst. 45. nu. 8. & supponunt Æneas de Falcon. Probus, Rebuff. & Paul. Granutius statim citandi, & tradit Gonçal. glos. 34. num. 42.

336 Quantum ad secundum isti D. dicunt † optatum tantum esse reseruatum, & loco dimissi subrogari, & sequitur Æneas de Falcon. 4. q. effectu 37. Probus ad Monach. in c. fin. de consuetud. in 6. sub num. 27. litera B. Rebuf. in hac regul. verb. obtinet, & Paulus Granutius ad Simonetam. quæst. 35. nu. 42. & Gonçalez supra nu. 40.

Et vtrumque tenuit Rota in vna Salamantina Portionis 15. Octob. 1584. coram D. Vicecomite, vt in sequen. decis. Dubitaui, an habens Portionem reseruatam, possit optare, & an in casu, de quo agitur, probetur consuetudo negatiua? Domini duobus exceptis censuerunt posse, nec consuetudinem contrariam probari: primo, mouebantur authoritate Collectarij in cap. dilecto. q. 7. de Prębend. Cardin. cons. 126. ad fin. qui non habent Doctorem contradicentem. Secundo, mouebantur ex generalitate Bullæ Nicolai V, quæ dat facultatem optandi indistinctè nullo excepto, nec familiari Papæ, nec alio, ergo generaliter intelligenda vulg. iuribus, præcipue, cum nullum ex hac optione oriatur incommodum Papæ, ex quo optio fit de pinguiori Portione; quę cum subeat onus reseruationis, vtilius erit reseruãtibus. Cessat etiam alia ratio, quæ huic opinioni prima frõte obesse videbatur, nempe, quod sequens non possit optare, cum dimissa sit reseruata; quoniam, cum onus reseruationis transeat ad Portionem optatam, dimissa remanet libera, vt declarat Card. allegatus, & Simoneta, tract. de reseruatio. q. 45. & sic cessat illa ratio. mouebantur etiam, quoniam, si diceremus habentes Portiones reseruatas ratione familiaritatis Papæ, non posse optare, sequeretur, quod essent deterioris conditionis, quam alij, quia cogerentur persistere in Portione tenui, & in consequentiam præiudicaret reseruantibus, nec putabãt obesse contraria. Primo, quod non liceat tunc optare, quando dimissa non est libera, quia respondetur, quod dimissa remanet libera, cum onus illius transeat in optatam. Nec obstat responsio data ad consilium Cardin. distinguendo inter Portionem titularem, & temporalem; quoniam, licet in alijs casibus fortasse differrẽt, in hoc nulla concludens ratio assignari potest, quando personæ familiaritas non trahat ad se reseruationem, ita vt Portio possessa a familiari non assumat statim qualitatẽ personæ, & desinat qualitas in Portione, vbi persona qualificata possideri desinat. Quo ad consuetudinem contrariam, Domini dixerunt non probari, quoniam aliqui ex testibus non allegãt exempla, vt est opus, ex Bart. in l. 2. C. quæ sit longa consuetud. aliqui non dicunt de tempore, aliqui loquuntur in regressatis, & litigiosis, in quibus est diuersa ratio, ideo probanda erit melius.

337 Sed ab hac decisione recessit † postea Rota in eadem causa, 11. Februarij 1585. vt in sequenti decisione, Fuit dictum per Dominos in casu, de quo agitur, locum esse consuetudini interpretatiue, quia, cum verba Bullæ sint generalia, quod Capitulum debeat conferre Portionario, propter generalitatem inducitur probabile dubium, circa quod versatur cõsuetudo interpretatiua, vt per similem generalitatem verborum alias fuit decisum, circa dictionem, quælibet, quæ est apta comprehendere maiora expressis, vt pro parte D. Aluati dicebatur per doctrinam Tiraq. de retract. Lignag. §. 1. gl. 7. nu. 2. cum seq. etiam cum per istam consuetudinem nõ possit dici aliquid additum, vel immutatum, sed tantum illa generalitas longo vsu declarata sit intelligẽdo de antiquioribus, qui non haberent reseruata, talis consuetudo nõ potest dici, nisi declaratiua, & interpretatiua ad l. hæredes palam. §. 1. vbi Bart. ff. de testamen. & per Gabriel. de reg. iuris. concl. 1. in princ. & illa magnam vim haber, vt per Abba. in c. cum dilectus. num. 7. de consuetudine, & in c. 1. nu. 14. de constit. nec illa obseruantia, & interpretatiua consuetudo est contraria Bullæ, sed immo conformis illi, vt ex eius verbis subsecutis etiam elicitur; quia si Beneficia vacantia per ascensum secundum Bullam pertinent ad collationem Capituli, & Beneficia huiusmodi reseruata non possunt spectare ad Capitulum, sed ad Papam, Rota decis. 10. & 22. de Præbend. in nouis. & 14. & 35. eodem tit. in antiquis, Simoneta de reseruatio. q. 58. versic. hac vero ætate, etiam dictum præcedẽs, quod Capitulum teneatur conferre antiquiori, intelligitur de antiquiori, qui habeat Beneficium liberũ, & illud ad liberam dispositionem Capituli pertinere possit, quod importat verbum, conferre, per Gemin. in c. nemo. sub nu. 7. & ibi Franc. nu. 5. de elect. in 6. Cassador. decis. 8. nu. 11. in quo artic. de priuil. Aymon cons. 284. sub nu. 2. & licet etiam in reseruatis optio locum habeat, vt optatum subintret in locum reseruati sicut fuit resolutum, tamen istud intelligitur, quo ad ipsas præbendas, vt vna fiat reseruata in locum præcedentis; sed quando titulus mutatur, ista subrogatio non videtur posse fieri, etiam secundum Card. cons. 126. versic. fin. ergo. & Calder. cons. 3. sub nu. 2. vers. sed talis optatio, de consuetudine, & facit Francus. in c. 1. eodem tit. in 6. Puteus decis. 267. siue 262. lib. 2. & ad summum sunt hinc inde opiniones. Vnde, cum consuetudo dederit hãc intelligentiam, vt teneatur Capitulum conferre antiquiori habenti liberum, dicitur omnino interpretatiua, vt per Aretinum consil. 84. num. 5. & dicitur interpretatiua, etiam quod mala esset interpretatio vt per Abb. d. c. dilectus eodem. nu. 7. de consuetud.

338 In qua etiam causa † 20. Decemb. eiusd. anni 1585. coram D. Cantuccio, fuit resolutũ; Quod in consuetudine interpretatiua nulla requiritur præscriptio, etiam decennalis, sed sufficit per aliquot actus ita aliquando seruatum Gabriel. de consuetud. conclus. 1. nu. 69. Menoch. de arbitrarijs. casu 83. nu. 10. Puteus decis. 287. lib. 1. cum alijs, &c. & 26. Aprilis 1586. co-
339 ram D. Robusterio, † Domini steterunt in decisis, & dixerunt esse interpretatiuam, licet forte sit contra communem opinionem, cum est interpretatio iuris dubij, & non inductio, &c. seu interpretatio verborum dubiorum, &c.

340 Ex qua decis. 11. Febr. apparet, † quod in optione, quando mutatur titulus, optatum non subrogatur loco dimissi reseruati, & sic ratione subrogationis non erit reseruatum, & supposito, quod habens Beneficium reseruatum, optet aliud, prout potest in Ecclesia, vbi adest optio, non stante consuetudine particulari, seu obseruantia interpretatiua in contrarium, vt stat in d. Ecclesia Salamantina, dimissum spectabit ad prouisionem Papæ ratione reseruationis, seu affectionis, optatum autem, vt dixi, non erit reseruatum, nisi tempore optionis adhuc duret qualitas inductiua reseruationis, puta familiaritas, subcollectoria, Prothonotariatus, &c.

Nec obstat, quod postea Rota in vna Vrgellen.
341 Canonicatus 7. Maij 1593. coram D. Blanchetto redierit ad opinionem, quam tenuit prius in d. Salamantina, vt apparet ex decis. infra adducta. nu. 346.
342 quia, vt ex ipsa † decis. constat, ibi erat optio tantum quo ad prębendam temporalem, & non mutabatur titulus Canonicatus, Rota decis. 6. de consuetud. in nouis. & 10. de præben. in antiquis, Francus in c. fin. de consuetud. in 6. nu. 6. Cassad. decis. 17. de præben. Puteus 201. lib. 2. Mohed. 1. de cõsuetud. alias 46. & Rota in Oscen. optionis 4. Iun. 1593. infra adducta par. seq. c. 4. nu. 14. & sic non est contra decis. posteriorem, in d. Salamantina, in qua ita distinguitur.

343 Et sic procedit declaratio S. Congreg. quæ sic ait, Cong. Concilij censuit obtinentem Parochialẽ vna cum Canonicatu ex dispensatione Apostolica ante

Conci-

Concilium Trident. obtenta, potuisse post Conciliũ absque alia dispensatione optare præbendam pinguiorem. Si enim mutaretur tit. id non haberet locum, sicut non posset in alia Ecclesia obtinere aliam præbendam retinendam cum Parochiali, etiam dimissa prima, & multas quæstiones in materia optionis vide per Gonçalez. d. glos. 34. & vide etiam dicta inf. num. 449.

§. 6. De Regula. 4.

Reseruatio beneficiorum collectorum & subcollectorum.

SVMMARIA.

Regulam quartam hic positam qui explicant. nu. 344.

Non requiritur exercitium officij collectoris, vel subcollectoris, vt eius Beneficia sint reseruata. nu. 345. & 346. vbi ponitur decisio Rotæ, immo sola deputatio sufficit, etiam ante notitiam nu. 347. quamuis requiri exercitium tenuerit alias Rota, & aliqui nu. 350. & explicantur, verba regulæ, quæ videntur obstare, nu. 351.

Transfertur iurisdictio, quo ad habitum in delegatum à tempore datæ, licet, quo ad exercitium requiratur præsentatio literarum, nu. 348. & 349.

Beneficia, quæ collectores, seu subcollectores habuerunt tempore officij, sunt reseruata, etiam si ante officium illa obtinuissent, nu. 352. quamuis contrarium teneat Mandos. nu. 353. & verbum, obtinere, non solum significat impetrare, seu assequi, sed etiam tenere, seu retinere, nu. 354. & seq.

Impetranti Beneficium, vt reseruatum ratione subcollectoriæ, sufficit illam probare, nec tenetur probare, quod erat vnicus, sed aduersario incumbit onus probandi pluralitatem, num. 356.

Etiam stante subcollectore generali in vna Prouincia, Beneficia subcollectoris particularis in vna Ciuitate sunt reseruata. num. 357. & à fortiori sunt reseruata Beneficia subcollectoris vnici, in vna Ciuitate, vel Diœcesi, licet ibi sit collector generalis, nu. 358.

Difficultas, quod subcollector, cum sit subdelegatus, non potest alium subcollectorem constituere, nu. 359.

Prima responsio; quod intelligatur in subcollectore deputato à subcollectore vniuersali, qui potest subdelegare, vt delegato ad vniuersitatem causarum dicitur, & talis subcollector est delegatus ad vniuersitatem causarum, sicut inquisitores, & quando committuntur omnes causæ mutui talis territorij, dicitur delegatus ad vniuersitatem causarum, num. 360. & sequent.

Secunda responsio, quod d. resolutio potest intelligi, quando subcollector fuit deputatus à subcollectore facto à Papa, qui perinde est ac collector, & alium deputare potest, nu. 364. & alia responsio planior ibid.

Si collector successiue plures subcollectores deputauit in aliqua Ciuitate, vel Diœcesi, ita quod eodem tempore vnicus tantũ fuit, eorum omnium Beneficia sunt reseruata, num. 365. & subcollectorem secundum deputando, primum tacite reuocare videtur. nu. 366.

Quando eodem tempore sunt duo, aut plures subcollectores in vna Ciuitate, vel Diœcesi, neutrius Beneficia sunt reseruata, n. 367. licet vtriusque deputatio valeat, n. 368. nisi in facultate subcollectoris sit limitatio, quod non possit, nisi vnũ constituere, nu. 369. & tunc non intrare prima, &c. nu. 372.

Id procedit, siue vtriusque deputatio facta est simul siue alias, si de prioritate, vel posterioritate non constat, quia neutrius Beneficia erunt reseruata, nu. 370. si vero facta deputatione vnius fiat deputatio alterius non reuocando primum, licet Beneficia habita per primum, vsque ad deputationem maneant reseruata, tamen Beneficia post eam obtenta, & Beneficia secundi non erunt reseruata, nu. 371.

Reg. ista non habet locum in subcollectore particulari deputato ab alio subcollectore particulari, etiam ex facultate data à Papa, vel consuetudine, num. 373. essent tamen tunc reseruata Beneficia primi subcollectoris à collectore deputati, nu. 374.

Si esset vnus subcollector in Ciuitate, & alius in Diœcesi, an isti comprehenderentur ab ista regula? nu. 375. resoluitur, quod non, etiam si vna Diœcesis sit valde lata, & habeat plures Cathedrales, ac Ciuitates, &c.

Licet collectoris facultas sit probanda per literas, subcollectoria tamen probatur per testes, num. 376. ad effectum probãdi reseruationem, secus, quando agitur de probanda facultate ad effectum soluendi, num. 377.

Nec ad effectum probandi reseruationem probatur subcollectoria per testes de communi reputatione, & fama nu. 378. & ponitur resolutio Rotæ.

Requiritur ad istum effectum subcollectorem esse deputatum cum omni iurisdictione, & non vti nudum ministrum, &c. nu. 380.

Beneficium subcollectoris à collectore generali deputati, qui tẽpore deputationis erat excommunicatus, & publicatus, exercuerat tamen officium, est reseruatum, &c. 381.

Beneficia illius, qui fuit deputatus commissarius, seu subcollector pro recuperandis bonis cuiusdam Ecclesię, vacantia extra Italiam per collectorem Apostolicum, pro Italia deputatum, non sunt reseruata, nu. 382.

Beneficia illius, qui vni tantum negotio est impositus, non sunt reseruata, in quo, nec actu, nec potẽtia possunt verificari verba reg. officia exercuerint, ibidem, nu. 383.

Sicut per redditionem computorum facta per collectorem dicitur expirasse ipsius officium, ita cẽsetur expirasse officiũ subcollectoris, &c. nu. 384.

Subcollector debet esse persona in Dignitate constituta, alias deputatio erit nulla, & reseruatio cessabit. nu. 385.

ITem reseruauit generaliter omnia Beneficia Ecclesiastica quorumcunque collectorum, & vnicorum in quacumque Ciuitate, vel Diœcesi, qui suo tempore officia exercuerint subcollectorum, fructuum, & prouentuum Cameræ Apostolicæ debitorum, illa videlicet Beneficia dumtaxat, quæ durante eorum officio obtinebant, & in quibus, seu ad quæ ius tunc eis competebat.

344 Hanc regulam, vltra Glossato. antiquum, † Soto, & Rebuffum explicat per 11. quæst. Mandos. de qua etiam vidend. est Bellenci. de charitatiuo subsidio. quæst. 106. & sequent. Simoneta quæst. 32. 33. & 34. & ibi Paulin. Granutius, & Mascard. de probatio conclus. 317.

345 Circa quam primo notandum est, † non requiri exercitium officij collectoris, vel subcollectoris, vt eius Beneficia sint reseruata Felin. in cap. in nostra de rescrip. col. 21. Mil. in reper. verb. Beneficia collectorum. Selua de Benef. 2. p. quæst. 11. 10. qualitate, Simoneta d. quæst. 33. à nu. 8. Cassad. decis. 1. de verb. signifi. Caputaq. decis. 140. & sequen. parte 1. & dec. 76. p. 3. Mandos. plures decis. & authoritates adducens hic quæst. 4. Flam. Paris. dicens communem de resignatione Benef. lib. 2. quæst. 16. num. 26. & Zerola in praxi Episcopali, 1. p. verb. Beneficia. §. 2. fallen. 8. & 2. p. verb. exempti. §. 6. qui dicunt solam deputationem sufficere etiam absque acceptatione & exercitio.

346 Et fuit resolutum in causa † Vrgellen. Canonicatus 7. Maij 1593. coram Illustrissimo Cardinal. Blãchetto,

chetto, vt in sequen. decis. Circunscripto capite obiectæ apostasiæ, ac attentatorum, cum non respiciant propositum dubium, Domini dixerunt Breue esse iustificatum, quamuis enim vacatio mẽsis stante acceptatione alternatiuæ, & residentia Episcopi non intret, quia satis dicitur pertinere libera collatio ad Episcopum, postquam in ipsa collatione facienda alius secum non concurrit, nec optio Præbendæ aliquod impedimentum operatur collationi Canonicatus. Calder. cons. 30. de consuetud. tamen quo ad reseruationem, quæ oritur ex subcollectoria Petri Cases, illa dicitur concludenter probata; cum enim subcollectoria ex depositionibus testiũ probari possit, nec requiratur scriptura. Mill. verb. probatio, qđ quis sit subcollector. & sufficiat etiam dictum vnius testis cum aliquibus adminiculis, vt fuit resolutum corã D. Gipsio in causa Foroliuien. Beneficij anno pręterito, ex testium, quorum pro parte Ferdi. copia data fuit, satis probatur subcollectoria Petri, primus enim testis iuxta 24. dicit illum fuisse subcollectorẽ, dum esset Canonicus Vrgellen. 5. testis optime deponit, & est bene informatus, cum esset Fiscalis Cameræ Apostolicę penes collectorem. 4. de publica voce, & fama, & vidit instrumentum deputationis in manu Ferdi. non obstat, quod non probetur exercitiũ, quia sufficit d. Petrum fuisse paratum ad exercend. ipsum, si se occasio obtulisset, & Chisanen. decis. 14. non obstat quod Petrus Cases dimisisset Canonicatum, quem obtinebat tempore, quo erat subcollector, per optionem alterius, quia Canonicatus optatus subrogatur in locum dimissi, & in istum transit reseruatio. Cardin. cons. 126. Collector cap. dilecto nu. 7. de Præben. Simoneta de reseruatio q. 35. num. 42. & fuit resolutum in illa Salamantina portionis coram Reuerendissimo Mediolanen. 15. Octobris 1584. ex quibus ita fuit resolutum.

347 Imo sola deputatio sufficit, † etiam ante quam suam potestatem videat, vel recipiat. Rota decis. 12. de Præb. in nouis, & etiam ante notitiam, vt cũ Gaspar. de Perusio de reseruatio. n. 13. & Ænea de Falcon. 3. q. princip. nu. 16. firmat Mandos. sup.

348 Nec obstat doctrina Rotæ † decis. 21. de concess. Præb. in nouis, alias 459. quam sequitur Franc. in c. super eo 2. de appellat. a num. 9. quod iurisdictio, seu potestas delegata non acquiritur iudici, etiam quoad habitum, nisi scienti, & consentienti, & receptis
349 literis. verius enim † est, transferri iurisdictionem, quoad habitum in delegatum a tempore datæ, licet quoad exercitium requiratur præsentatio literarũ, Roman. cons. 353. nu. 7. & 8. Felin. in c. eam te nu. 21. & in c. sciscitatus, nu. 12. de rescrip. & in c. fin. de pręsumpt. nu. 37. Coras. 4. p. c. 1. nu. 22. Mandos. reg. 27. q. 17. nu. 4. & reg. 31. q. 1. qui plures refert. Molina. de Hispanorum primog. lib. 2. cap. 7. nu. 58. & in terminis Rota d. decis. 12. de Præben. in nouis ad fin. & dicetur infra 6. pag. cap. 2. dub. 1. à nu. 7.

350 Quamuis contrarium, scilicet † requiri exercitiũ officij ad reseruationem, tenuerit alias Rota, vt per Crescen. decis. 17. de Præbend. Puteum 315. lib. 1. & Thom. de Thanis decis 114. in manuscriptis, & dec. 1846. lib. 3. p. 3. diuer. quod etiam fuit dictum in vna Foroliuien. Capellæ 2. Iu. 586. & tenet Paulus Granutius ad Simonetam d. q. 32. ad fi. & Mascar. sup. n. 27. & in subcollectoribus glos. hic ex illis verbis reg. qui suo tempore officia exercuerint.

351 Sed per ista verba non † requiritur exercitium actu, sed potentia, idest, quod suo tempore Papæ reseruantis fuerint tales collectores, vel subcollectores, & per ea intendit Papa declarare solum reseruare Beneficia collectorum, & subcollectorum sui tẽporis &c. & vide dicta inf. nu. 383. & istam sententiã, quod requiratur exercitiũ subcollectoris, vt intret reseruatio, tenet post Gonçal. glos. 51. a num. 70. eam intelligens, vt sufficiat, quod talis subcollector sit deputatus, & acceptauerit, & pro tali sit communiter reputatus, ac fuerit d. officiũ exercere paratus, quãuis actualiter non exercuerit, quia non venit occasio, vel alias fuerit legitimo impedimento detentus, & allegat Chisanen. decis. 24. & d. decis. Vrgelen. quę non satis probant suam sententiam.

352 Secundo notandum est † Beneficia, quæ collectores habuerunt tempore officij, esse reseruata ex hac reg. etiam si ante officium illa obtinuissent, vt recte tenet, & probat Bellen. quæst. 120. Felin. d. cor. 21. & Selua supra. sequitur Simoneta, d. quæst. 32. num. 1. & Granutius ad eum quæst. 33. nu. 18. & Æneas de Falcon. 4. quæst. principali, effectu 22. loquens in terminis regulæ præcedẽtis de reseruatione Beneficiorum familiarium, & est decis. Rotæ 10. de præbend. in nouis.

353 Quamuis contrarium teneat Mandos. hic † quęst. 5. qui tamen fatetur nostram sententiam nullum habere contradictorem. Nec obstat verbum, obtinue-
354 rint, quod ponderat Mandos. † pro sua opinione dicendo, id est, impetrauerint, seu assecuti fuerint, quia significat impetrare, seu assequi, vel consequi. Nam
355 respondetur, quod verbum, obtinere, † significat etiam tenere, seu retinere, l. clam. possidere, versic. is autem, & ibi glos. verb. obtinenda, ff. de causa possess. Alber. in diction. verb. obtinere, idem Mandos. in gl. facultatum. §. sane. verb. obtinebat, Rota decis. 233. num. 29. par. 1. diuersorum, & patet ex reg. 3. ibi, obtinent, & 54. de valore, ibi, obtinuerint, & sic accipitur in proposito, vt constat ex verbis seq. & in quibus, seu ad quæ, ius eis competierit. secundum Bellenci. quicquid inuoluat Mandosius, & hoc iam clarius patet, quia non dicitur iam in regul. obtinuerit, sed obtinebant, quod clare significat, id est, tenebant.

356 Tertio notandum est, † quod quamuis ista regul. reseruet Beneficia vnicorum in quacumque Ciuitate, vel Diœcesi subcollectorum, tamen impetranti Beneficium, vt reseruatum ratione subcollectoriæ, sufficit illã probare, nec tenetur probare, quod erat vnicus, sed aduersario incumbit onus probandi pluralitatem, cum sit præsumptio de vnitate, vt recte tradit Mandos. hic quæst. 1. dicens, ita tenuisse Dominos de Rota, in vna Calagurritana Scholastriæ de Logroño coram R. P. D. Ant. August. vlt. Maij 1546. & sequitur Mascar. sup. nu. 24.

357 Quarto notandum est, † quod, licet collectorum Beneficia, & subcollectorum vnicorum, in qualibet Ciuitate sint reseruata, tamen adhuc, stante subcollectore generali in vna Prouincia, Beneficia subcollectoris particularis in vna Ciuitate sunt reseruata, propter istam regul. loquentem de vnico, quia est vnicus, non obstante generali subcollectore in Prouincia & ita tenuit Rota, vt apud Chisanen. dec. 34. & Guidobonum decis. 31. in manuscriptis. Vnde à
358 fortiori sunt reseruata † Beneficia subcollectoris vnici in vna Ciuitate, vel Diœcesi, licet ibi sit collector generalis, vt Vallisoleti, quod nota ad Beneficia D. Ioannis Martinez de Recalde Prioris Vallisoletani, qui, vt audiui, erat subcollector, &c.

359 Sed contra prædictam resolutionem facit † difficultatem, quod subcollector, cum sit subdelegatus, non potest alium subcollectorem constituere, seu subdelegare, c. super quæstionũ, §. si vero, & ibi glo. verb.

verb.delegare, de offic.'de leg.c. cum causam.de appellatio. & ibi gl. verb.delegatus, & Francus nu.11. & l.à iudice, C.de iudic.& ibi gl.& D.& dicetur infra c.8. nu.167.

360 Cui difficultati responderi potest, † cum Mandos. hic quæst.3. vbi ait, quod quamuis reg. ista non habeat locum in subcollectore ab alio subcollectore deputato, ex l.boues.§.hoc sermone.ff.de verborum significatione, vbi, quod in dubio debet fieri interpretatio de prima vice, & de primo actu, & faciunt cumulata per Felin.in cap.2. num.2. & 3. de tregua & pace, &c. tamen secus sit in subcollectore deputato a subcollectore vniuersali, quia subcollector vniuersalis videtur, quod sit perinde, ac si esset collector, & & posset subdelegare, vt de delegato ad vniuersitatem causarum dicit glossa in d. locis, de quo d.cap. 8. num.35.

361 Nec obstat, quod subcollector etiam vniuersalis
non sit delegatus ad vniuersitatem causarum, cum
solum sit constitutus ad causas spoliorum, sicut de
Inquisitoribus dicit Francus in d. cap.cum causam,
nu.27.quod non sint delegati ad vniuersitatem causarum, quia solum ad causam hæresis, non in alijs,
&c. nam verius videtur istos esse delegatos ad vniuersitatem causarum, quia, cum talis commissio referatur ad certum territorium, vniuersalis videtur,
vt de Inquisitoribus, contra Francum, ibi inquit
Decius in c. causam matrimonij, de officio delegati
num.42. sicut quando committuntur omnes causæ
362 mutui talis territorij, seu castri, dicitur delegatus †
ad vniuersitatem causarum, Bald.in l. solet.nu.1.ff.
de iurisdi, omnium iudicum, vbi Alex.nu.9. dicens
communiter receptum, Soc. in l.more nu.40. ff.eodem, Decius supra. Bertach.in reperto.verb.delegatus ad causam vnã, ante nu.10. & Thomas Sanchez
de matrimon.lib.3.disput.31.nu.4.

363 Cum ergo subcollector sit† Delegatus ad vniuersitatem causarum, poterit subcollector vniuersalis vnius Prouinciæ constituere subcollectorem particularem in vna Ciuitate, seu Diœcesi, quamuis non possit constituere alium subcollectorem vniuersalem, sicut subcollector particularis vnius Ciuitatis, seu Diœcesis poterit vnam, vel alteram causam, subdelegare, quamuis non totam suam iurisdictionem, iuxta tradita per glossam, & Francum, num. 30.in d.cap.cum causam, Ias. in d.l.à iudice, nu.8.& alios relatos per thom. Sanchez, sup.nu.3.

364 Secundo dictæ difficultati responderi potest, † cum Mandos.d. quæst.3. 2.fallac.nu.5, quod.d.resolutio potest intelligi, quando subcollector fuit deputatus a subcollectore facto ab ipso Papa, verbi gratia, Papa deputat in collectorem A. & in subcollectorem B. Tunc enim iste subcollector à Papa constitutus perinde est ac collector, & alium deputare potest tanquam Delegatus Papæ d. l. à iudice, & d. c.cum causam, & c.fin, de officio Delegati, idem Mãdos. hic quæst. vltim. num.3, Sed planius respondetur, quod d.resolutio intelligatur de subcollectore, tam particulari quã generali deputato a generali collectore.

365 Quinto notandum est, † quod, si collector successiue plures subcollectores deputauit in aliqua Ciuitate, vel Diœcesi, ita quod eodem tempore vnicus tantum fuit subcollector, eorum omnium Beneficia sunt reseruata per hanc reg. quia satis est, quod eodem tempore vnus tantum subcollector reperiatur. ita Rota decis.11. de præben.alias 412. in antiquis, & 12.eod.titul.alias 207.& 9.de offic. Delegati, alias 265. in nouis. Bellen.q. vlt. Fel.in c.cũ t.de re iudic. n.12. vers.2. considera. Decius in c.2.de iudic.n.75. Glossat. hic, & Mandos.q.9.& q.10. nu.1.Simoner, q.33.nu.17.

366 Et subcollectorem secundum deputando, † quis primum tacite reuocare videtur, Rota d.decis.9. & ibi add. Papaz. num.5. Bellen. quæst. 109. & Mandos.d.quæst, 10.num,2. Caputaquen, decis.189.nu.2, & 140. p.2.

367 Difficultas est, † quando eodem tempore sunt duo, aut plures subcollectores in vna Ciuitate, vel Diœcesi, & tunc admissis, quæ tradit Mandos.d.q. 10, dicendum videtur, neutrius Beneficia esse reseruata ex hac reg.nam non est maior ratio de vno, quã de altero, & facit l.duo sunt Titij ff.de testam.tutela, & l.si fuerit ff.de rebus dubijs, & quod dictum est supra nu. 330,

368 Licet vtriusque deputatio valeat, † non obstante
hac reg, quæ solum reseruat Beneficia vnicorum
subcollectorum, sed non prohibet plures deputari,
vt contra Felin. & Mand.quæst. 10.num.4.aduertit
d.additio Papaz.nu.5.nisi in facultate collectoris ad
369 † sit limitatio, quod non possit, nisi vnum subcollectorem, dumtaxat in singulis Ciuitatibus, & diœcesibus constituere: tũc enim ex ista limitatione, absque
alio decreto irritante neutrius deputatio valeret,
cum verbum, non possit, tollat potentiam faciendi. Bart.& Iason, à nu.16.& alij in l.Gallus.ff.de liberis & posthum. & dictum est supr. 2.p.cap.5.num,
177. quicquid sub dubio forte dicar collector d.decis.9. & facit l. qui solum.cum l.sequenti ff.de hæredi. instituendis.

370 Quod procedit, siue vtriusque deputatio † facta est simul, & in eisdem literis, seu instrumento, ex quibus constat, siue deputatio duorum facta fuit sub eadem die in duobus instrumentis, seu literis, nec de prioritate, vel posterioritate constare potest, siue per testes probatur duos eodem tempore fuisse subcollectores, de quorum deputationis tempore non constat, quia in omnibus istis casibus neutrius Beneficia erunt reseruata, & in secundo casu cum non constet, quis ex illis sit reuocatus, neuter videtur admittendus Rom. singul.251. Mandos.supra nu.10.

371 Si vero facta deputatione vnius subcollectoris † in aliqua Ciuitate, vel Diœcesi postea fiat deputatio alterius absque reuocatione primi, quia in secunda dicitur non reuocando primum, quamuis Beneficia habita per primum durante officio, vsque ad deputationem secundi, vtpote semel affecta, maneant reseruata, & affecta, tamen Beneficia per eum obtenta post deputationem secundi, & Beneficia secundi non erunt reseruata iux.dicta.

372 Et stante in facultate collectoris limitatione† supradicta non vleret deputatio secundi, licet non vitiaretur prima, quia ista semel valuit, & secunda tantum est cõtra limitationem, & consequenter in isto casu essent reseruata Beneficia primi etiam obtenta post deputationem secundi nullam.

373 Ex quibus infertur reg. † istam non habere locum in subcollectore particulari deputato ab alio subcollectore particulari alicuius Ciuitatis, vel Diœcesis, quamuis a Papa esset data facultas, quod subcollector subcollectorem facere possit, vel esset consuetudo, quod subcollector subcollectorem deputare possit; nam quamuis in istis casibus talis diceretur verus subcollector, tamen non comprehenderetur à regula ista, quæ solum reseruat Beneficia vnicorum subcollectorum, & tunc essent duo subcollectores eodem tempore, quicquid dicat Mandos.d.q.3.& 4.
374 Fall. † videtur tamen, quod tunc essent reseruat Beneficia

neficia primi subcollectoris à collectore deputati tãquam principalis &c.

375 Sed est alia difficultas, † quid, si esset vnus subcollector in Ciuitate, & alius in Diœcesi, an illi comprehenderentur ab illa regula? & videtur, quod nõ: nam mens regulæ reseruantis Beneficia vnicorum in quacumque Ciuitate, vel Diœcesi subcollectorũ videtur esse, quod pro tota Diœcesi non sit nisi vnus subcollector, &c. & ita post hæc tenet Gonçalez gl. 43. à num. 167. & glos. 51. à nu. 73. dicens, quod quãuis vna Diœcesis sit valde lata, & habeat plures Cathedrales, ac Ciuitates, vt in Diœcesi Calagurritana, & alijs pluribus Hispaniæ, non potest esse in tota Diœcesi cum suis Ciuitatibus nisi vnicus dumtaxat subcollector, vt fuit resolutum in vna Calagurritana Beneficiorum 2. Decembr. 1602. coram D. Lancellotto, & fuit confirmatum in alia Burgen. Beneficij 23. Maij 1603. coram D. Lita, vbi fuit dictum, quod illa dictio, vel, sit intelligenda restrictiue, & declaratiue, prout passim accipitur. Socin. cons. 1. nu. 8. lib. 4. &c. Sed id de pluribus Cathedralibus intelligo, quando sunt vnius Diœcesis, secus, si duo Episcopatus, seu duæ Diœceses sunt vnitæ æque principaliter, nam tunc, licet vnus sit Episcopus, posset poni subcollector in vtraque Diœcesi.

376 Sexto notandum est, † quod licet collectoris facultas sit probanda per literas. l. vnica C. de mandatis Principum c. eum in iure peritus. eum ibi notatis. de officio Deleg. subcollectoria tamen probatur per testes. Rota decisione decima de officio Deleg. alias 266. in nouis, & ibi add. Papaz. Bellen. quæst. 3. 110. & 111. & Mill. in repertor. verb. probatio, quod quis sit collector, & verb. probatio, quod quis sit subcollector. Simonetta d. quæstion. 34. & ibi Granutius Gomezius in cap. statutum. de rescrip. in 6. num. 60. Caputaquen. decis. 139. num. 3. parte 1. Mandos. hic quæst. 2. & Mascard. d. conclus. 317. à num. 1. & 15. & fuit resolutum in d. Vrgellen. Canonicatus verb. ad ducta num. 346. quæ est notanda circa modum probandi subcollectoriam per testes.

377 Probatur autem subcollectoria † per testes ad effectum probandi reseruationem, secus, quando agitur de probanda facultate ad effectum, vt soluere debẽtes caute soluant, nam tunc requiritur scriptura, Bellen. dicta q. 3. & dicta add. Papaz. nu. 5.

378 Nec ad effectum probandi † reseruationem probatur subcollectoria per testes de communi reputatione, & publica voce, & fama, Bellen. quæst. 111. & 112. Cassad. decis. 2. ante num. 3. de constitut. Simoneta quæst. 24. & ibi Granutius & ad quæst. 34. nu.

379 2. & 3. † Mascard. supra num. 17. contra Puteum decis. 10. lib. 3. & fuit resolutum in vna Ferētin. Parochialis 9. Maij 1558. coram D. Rubeis. nempe, non probari aliquem fuisse subcollectorem per testes, qui deponunt de publica voce, & fama, & exercitio ipsius, nisi deponant fuisse præsentes commissioni, & deputationi, aut alias per scripturam probetur deputatio ad effectum probandi Beneficium esse reseruatum, Bellen. d. quæst. 112. Rota d. decis. 10. & dictum est, fuisse resolutum coram Verallo. 1554. in Gerũden. Beneficiorum &c. & faciunt d. par. seq. ca. 2. dubio 11. ex num. 235. quæ sunt videnda in proposito.

380 In qua etiam Ferent. † Parochialis fuit resolutũ. Requiri sub collectorem esse deputatum cum omni iurisdictione, nec sufficere esse deputatum, vt nudũ ministrum ad exigendum absque iurisdictione. Bellen. quæst. 109. &c. quicquid teneat Mandos. q. 8.

381 Septimo notandum est, † quod Beneficium subcollectoris à collectore generali deputati, qui tempore deputationis erat excommunicatus, & publicatus, exercuerat tamen officium per septennium, est reseruatum; licet enim l. Barbarius. ff. de offic. prætor. non habeat locum in reseruatione, deficiente deputatione, tamen contrarium est, vbi adest deputatio ab habente facultatem, cum sit valida alio respectu, vt per Bellen. quæst. 112. ita decidit Rota in vna Gerunden. Canonicatus de anno 1554. vt per Chisanen. decis. 37. & Cotam decis. 82. in manuscript. Mascard. d. nu. 18.

382 At Beneficia illius, † qui fuit deputatus commissarius, seu subcollector pro recuperandis bonis, & fructibus cuiusdam Ecclesiæ vacantis extra Italiam per collectorem Apostolicum in Italia deputatum, non sunt reseruata, quia is non potuit deputare subcollectorem extra limites suæ commissionis. cap. cũ dilecta. de rescrip. cap. cum olim. de offic. Deleg. vbi Abbas maxime si nunquam officium subcollectoris exercuit, & quia vni negotio tantum est impositus, & sic non applicantur verba huius regulæ, quæ loquitur in illis, qui officium subcollectoris exercuerint. Ita fuit dictum, & resolutum in vna Castellaneten. Beneficiorum. 7. Febr. 1594. coram D. Orano.

383 † Et adduct hic non decidi, quod ad reseruationē requiratur exercitium subcollectoriæ contra supradicta num. 345. sed vult decisio, & ita potest saluari, quod in eo, qui vni negotio est impositus, nec actu, nec potentia possunt verificari verba regulæ, officia exercuerint, quæ non verificantur in vna vice ex traditis per Nauar. in man. cap. 27. num. 249. vers. sic. 3. non includere & alios citatos infra 11. p. cap. vltimo num. 198.

384 Vltimo notandum est, † quod in vna Lauden. Parochialis corã Chisanen. de anno 1557. dixerũt Domini, quod licet mortuo procuratore, qui substituit non censeatur reuocatus substitutus. ad decis. 414. in nouis & Bisign. 9. de procurator. tamen sicut per redditionem computorum factam per collectorem dicitur expirasse ipsius officium, ita censetur expirasse officium subcollectoris præsupposito; tamen, quod per redditionem cõputorum factam à generali collectore in camera dicantur reddita etiam computa subcollectoris. Bart. in l. diem functo num. 6. de offic. proconsul. vt per Verallum decis. 352. lib. 1. in manuscrip.

385 Addo, quod cum subcollector † sit subdelegatus Apostolicus, & iurisdictionem habeat, debet esse persona qualificata iuxta, formã ca. statutum de rescri. in 6. alias deputatio erit nulla, & reseruatio cessabit, vt cum Bellen. q. 108. num. 1. tradit Gonçalez d. glos. 51. num. 79.

§. 7. De Regula 5.

Reseruatio Beneficiorum curialium dum curia transfertur.

SVMMARIA.

Reseruatio regulæ 5. hic posita continetur in corpore iuris, non tamen continetur in extrauagante, ad regimen, & qui sint de ea videndi, nu. 386.

Quomodo hic accipiatur curia Romana, quam aliqui dicunt ibi esse, vbi est Papa, num. 387. alij dicunt ibi etiam esse curiã, vbi est causarum, & literarum Apostolicarum audientia, licet ibi non sit Papa, num. 388. & Couar. ait curiam Regiã esse

esse locum, vbi Rex est cum suis consiliarijs, & Romam dici locum, vbi sit Papa, si inibi Papa cum curia simul degat, nu. 389. & Hier. Gigas ait quod vbi esset Cancellaria, & audientia Papæ, etiam, quod ibi non esset Papa, diceretur esse curia Romana, & quod vbi esset Papa, sine audientia, & Cancellaria, ibi nõ diceretur esse curia Romana, num. 390.

Resolutur in terminis huius regulæ tunc dici transferri curiã, cum Papa vadit cum Cancellaria, & tribunalib. suis, seu cum Cancellaria, & alia tribunalia mutantur num. 391. & quando Papa tantum alio vadit, non dicitur transferri curiam, sed Papam ire, &c. 392. & simile est de curia regia, num. 393.

Ad effectum reseruationis, de qua in c. præsenti videbatur curiam Romanam tantum intelligi pro loco, vbi est audientia causarum, & literarum Apostolicarum & non vbi est Papa, sed contrarium declarauit Paulus III. nu. 394. & 396.

Ad effectum reseruationis, cap. 2. de Præben. in 6. de Beneficijs vacantibus in curia, seu apud sedem, quod idẽ est, comprehẽduntur, tam Beneficia vacantia, vbi est Cancellaria, & audientia Papæ, licet ibi non sit Papa, quam vacantia in loco, vbi est Papa, nu. 395. & ita declarauit Paulus III nu. 369.

ITem reseruauit omnia, & singula Benefic. Ecclesiast. quorumcumque curialium, quos, dũ curia Romana de loco ad locum transfertur, eam sequendo decedere contigerit in quouis loco quantumcũque etiam à dicta curia remoto.

386 Hæc reseruatio, † vt bene dicit Rebuf. hic, continetur in corpore iuris, scilicet in c. præsenti. §. porro de Præben. in 6. quamuis Glossator hic dicat, quod ista regula venit ad extensionem d. cap. præsenti, & quod etiam cõtinetur in extrauag. ad regimẽ, quod non est verum. Et videndi sunt de hac reseruatione Glossator, Rebuf. & Mandos. hic, & Dd. in c. præsenti, & Gonçal. gl. 51. nu. 83.

387 Sed difficultas est quomodo † hic accipiatur curia Romana; nam aliqui dicunt ibi esse curiam vbi est Papa, Innoc. in c. ego N. de iureiurando, & ibi Abbas nu. 6. Felin. 9. glos. in extrauagan. execrabilis. de pręb. verb. Romanæ. in extrauag. Io. XXII. Roma. sing. 145. Francus in cap. vbi periculum, nu. 5. de electione & in c. 2. de priuileg. sub. nu. 2. ad fin. & in c. 2. de Præben. in 6. nu. 2. & ibi Domin. penu. notab. vbi loquuntur in terminis reseruationis de qua ibi Decius in c. meminimus. de appellat. nu. 4. & 5. Cosmas in pragmat. sanction. tit. de elect. cap. licet. §. censuit. verb. curia Romana. Tiraq. de nobil. c. 31. nu. 4. Sarnen. in regul. de triennali q. 31. vers. sed antequam, vbi docet, quod curia ad effectum reseruationis d. c. 2. & d. c. præsenti. intelligi debet, vbi residet Papa, & Rebuf. in cõcord. in forma mãdati Apostolici verb. extra Rom. curiam. vbi etiam loquitur in proposito reseruationis d. c. 2. & in terminis huius regulę. Glossat. hic & Mandos. q. 2. idem Mandos. in gl. facultatũ verb. in Romana curia, & post hęc Gonçalez. gl. 13. §. 1. num. 2.

388 Alij vero dicunt ibi † etiam esse curiam vbi est causarum, & literarum Apostolicarum audientia, licet ibi nõ sit Papa, Clem. ne Romani. §. sane. de elect. & ibi Bonifac. nu. 18. & Card. ibidem. §. eo tamen, nu. 2. & in Clem. auditor. de rescrip. in princ. Sarnen. in regul. de verisimili q. 7. & Mandos. in gl. facultatum d. verbo in Romana curia, & verb. curiæ, & Nauar. de datis, & promissis notab. 17. nu. 29. dicens ex d. §. sane, quod non semper vbi est Papa ibi est curia, & sequitur Cãdelabrum aureum in explanatione Bullæ cœnæ Dom. nu. 82.

389 Et Couar. † pract. q. c. 4. nu. 10. ait curiam Regiam esse locum, vbi Rex est cum suis consiliarijs, & alijs, qui eius lateri assistunt, vt ei consulant in regimine totius Regni, & quod Innoc. & Panor. in d. cap. ego. N. & Tiraq. supra, & cæteri scripsere asserentes Romam dici locum, vbi sit Papa in hunc modum accipiendum, si inibi Papa cum curia simul degat. d. §.
390 sane, &c. & Hier. Gigas in add. ad † Deciũ supra d. n.
4. ait, quod vbi esset Cancellaria, & audientia Papæ, etiam quod ibi non esset Papa, diceretur esse curia Romana, & quod vbi esset Papa sine audientia, & Cancellaria, ibi, non diceretur esse curia Romana ex d. §. sane. versic. eo tamen adiecto. De quo etiam Cauallinus in Egidiana constitutione lib. 2. c. 32. in gl. A. & alij relati per Ceuedum collector. 21. ad sextum, nu. 4.

391 Mihi videtur in terminis huius † regulæ tunc dici transferri curiam, cum Papa vadit cum Cancellaria, & tribunalibus suis, seu cum Cancellaria, & alia tribunalia mutantur, sic. n. accipiuntur ista verba, curiam transferri, in communi modo loquendi, & concipiendi. & facit d. §. sane. vers. eo tamen adiecto ibi, de curia transferenda, iuncto principio d. ver. licet contradicat Glos. hic dicens, quod curia dicatur, & capiatur hic pro loco, vbi est Papa, & non vbi
392 est audientia Rotæ, † etenim quando Papa tantum
alio vadit, non dicitur transferri curiam, sed Papam ire ad talem locum, sicut quando Clemens. VIII. adijt Ferrariam, & sic Beneficia illorum, qui Papam sequentes vltra duas dietas decederent, non essent reseruata, per istam regulam.

393 Et facit simile de curia Regia, † quæ non dicitur transferri, licet Rex alio vadat, vel alibi sit, si consilia, & tribunalia Regia non transferuntur; cum autem illa transferuntur, curia transferri dicitur, vt vidimus in translatione Regiæ curiæ ex Matrito in Vallisoletum.

394 Similiter etiam † ad effectum reseruationis, de qua in d. c. præsenti. de Beneficijs venientium ad curiam Romanam, seu recedẽntium, decedentium intra duas dietas, videbatur curiam Romanam tantũ intelligi pro loco, vbi est audientia causarum, & literarum Apostolicarum, & non vbi est Papa. Sed contrarium declarauit Paulus III. cõstitutione sua 36. de qua infra, cui declarationi standum est; ad titulũ
395 in causis de re iudicata. † Ad effectum tamen reserua
tionis d. cap. 2. de Beneficijs vacantibus in curia, seu apud sedem, quod idem est in propsito, vt dixi sup. nu. 69. plane comprehenduntur tam Beneficia vacantia, vbi est Cancellaria, & Audientia causarum, & literarum Apostolicarum, licet ibi non sit Papa, quia re vera ibi est curia, neque hoc negari potest ex dictis; quam vacantia in loco, vbi est Papa; licet ibi non sit Cancellaria, & Audientia dicta. nam re vera vacant apud Sedem Apostolicam, quia vbi est Papa, ibi est Sedes Apostol. gl. in d. Extrauag. execrabilis verb. Romanæ, & Decius d. num. 4. Toletus in sum. lib. 1. c. 25. gl. ex com. 1. dubio, & Papa, & Sedes Apostolica non distinguuntur, sed idem sunt. Bannes 2. 2. q. 1. art. 10. dubio 2. 3. concl. maxime ad fin. & facit quod dicunt Naua. & Candelabrum supra per d. §. sane, sedem Apostolicam esse vtrobiq. & vbi est curia, & vbi est Papa.

396 Et ita declarauit Paulus III. † dicta constitutione 36. nempe vnam, & eandem Romanam curiam existere, & censeri in Vrbe, & vbi est Papa, etiam quoad Beneficia, quæ tam in dicta Vrbe, quam in Ciuitate, ad quam Papa se contulisset, vel permansisset, & infra duas dietas à dicta Ciuitate, in qua pro tempore fuisset, vacarent, &c.

§. 8. De

§.8. De Regula 6.

Reseruatio Beneficiorum cubiculariorum, & cursorum.

SVMMARIA.

De regula sexta hic posita, qui sint videndi, nu. 397.

De quibus cubicularijs intelligatur hæc regula. nu. 398. resoluitur videri hodie intelligendam de cubicularijs officialibus, præter quos alij non dicuntur cubicularij, nec Camerarij etiam secreti.

Hæc regula non intelligitur de Camerarijs secretis, sed illi Camerarij, qui recipiunt partem, & victum tanquam familiares, & continui commensales Papæ, comprehenduntur regula tertia nu. 399.

ITem reseruauit generaliter idem D.N. Papa dispositioni suæ omnia Beneficia cubiculariorum, & cursorum suorum.

397 De hæc reg. videantur † Glossator, Soto, Rebuf. & Mandos.

398 Circa quam est dubium † difficile, de quibus cubicularijs intelligatur; in quo multum se inuoluit Mandos. quæst. 1. & quicquid ipse dicat, videtur hodie intelligenda de cubicularijs officialibus, quorū Collegium erectum est, per Leonem X. vt in eius cōstitutione 14. in Bullario, postquam ex dict. constitutione §. & ne Apostolicorum. alij, præter illos, nō dicuntur cubicularij, nec camerarij etiam secreti, vt
399 per Rotam in Seguntina Archidiaconatus, & Canonicatus supra adducta nu. 332. quæ est videnda in proposito, quamuis illa decisio videtur velle, quod hæc reg. intelligatur etiam de Camerarijs secretis, & sequatur Gonçalez glos. 51. à nu. 91. qui etiam videtur, velle quod de illis solum intelligatur, quod mihi non placet, sed illi Camerarij, qui recipiūt partem, & victum tanquam familiares, & continui con mensales Papæ, comprehenduntur regula tertia tantum.

§.9. De Regula 7.

Reseruatio Beneficiorum Ecclesiarum S. Ioannis Lateranen. & S. Petri, ac B. Mariæ maioris de Vrbe, & Beneficiorum titulorum Cardinalium à curia absentium.

SVMMARIA.

De regula septima hic posita, qui sint videndi num. 400.

An regula ista sit superflua, vel necessaria respectu Beneficiorum Ecclesiarum Vrbis, num. 401.

De quibus Episcopatibus intelligatur reseruatio hic facta de Beneficijs spectantibus ad prouisionem Cardinalium à Roman. curia absentium ratione suorum Episcopatuum à nu. 402. resoluitur intelligendam de Episcopatibus annexis Cardinalibus.

Cardinales obtinentes alios Episcopatus, qui in eis resident solēt habere indultum à Papa, vt omnibus gratijs, prærogatiuis, fauoribus &c. concessis Cardinalibus præsentibus in curia, gaudeant nu. 406.

Decretum irritans in fine huius regulæ positum, refertur non solum ad omnia contenta in ista regula, sed etiam ad omnes regulas præcedentes, num. 407. & sic cessat quod ait Simoneta &c. num. 408.

Reseruatio sine decreto operatur, & ligat manus Ordinarij ita quod eius collatio non valebit, nu. 409.

Reseruatio cum decreto afficit ante notificationem, non vero reseruatio sine decreto, nu. 410.

Reseruatio cum decreto inficit non solum titulum, sed etiam possessionem, & omnia, quæ sequuntur, reseruatio vero sine decreto, solum videtur annullare collationem, nec videtur omnino titulum discolorare, nec possessionem inficere, nu. 411.

De vi & effectibus decreti irritantis remissiue, nu. 412.

An decretum reseruationis impediat restitutionem in spolio, & manutentionem remissiue plurib. citatis, nu. 413.

Resolutio Rotæ, quod, quando resolutio est iustificata, vel in corpore iuris clausa, aut super certo corpore Beneficij, decretum inficit titulum, & possessionem, alias secus, nu. 414. & seqq. vbi adducuntur variæ resolutiones Rotæ.

Communiter videtur quædam decisio Puteï, nu. 419. & decis. Ilerden. Canonicatus, nu. 420. & seq. & alia Anconitana Parochialis non videtur omnino recte procedere, nu. 422.

Decretum irritans positum in decreto de dimittendo, non respicit hanc partem, si ille non dimiserit infra duos menses, sed reseruationem Beneficij in euentum non dimissionis, numero 423. & seq, vbi ponitur resolutio Rotæ, & alia resolutio, numero 425.

In rigore, secluso stilo Rotæ, videbatur exceptionem reseruationis etiam non inclusæ in corpore iuris, nec super certo corpore Beneficij, impedire restitutionem in spolio etiam, si non esset probata, nec probaretur in continenti, nu. 426. nam decretum irritans inficit titulum, & possessionem, & omnes iuris effectus illius tollit. nu. 427. & afficit omnia, quæ sequuntur, num. 428. & est penetrabilius omni gladio ancipiti, &c. nu. 429.

Ad effectum manutentionis, non obest decretum irritans etiam super certo corpore Beneficij, aut in corpore iuris clausum, nisi sit iustificatum, aut in continenti iustificetur, num. 430. & seqq. vbi ponuntur resolutiones Rotæ.

Licet institutio, & admissio præsentati à personis Ecclesiasticis sine examine, sit nulla ex decreto Concilij, tamen in illo non est decretum irritans Bullæ Pij IIII. &c. num. 434.

Ad effectum impediendi manutentionem, tunc dicitur probata reseruatio, & decretum iustificatum, cum constat de ipsa reseruatione, & possessor dicit, se prouisum ab Ordinario, nec alium titulum allegat; alias secus, num. 435. & seq. vbi ponitur resolutio Rotæ.

An decretum irritans positum in literis de Beneficio vacante in mense ordinario inficiat possessionem prouisi postmodum ab Ordinario? resoluitur contra Gonçalez quod sic, nu. 437.

ITem reseruauit dispositioni suæ generaliter quoscumque Canonicatus, & Præbendas, ac Dignitates personatus, & officia in S. Ioannis Lateranen. & Principis Apostolorum, ac B. Mariæ maioris de Vrbe Ecclesiis, nec non ad collationem, prouisionem, & præsentationem, seu quamuis aliam dispositionē S. R. E. Cardinalium à Romana Curia absentium ratione suorum Episcopatuum, Cardinalatus, ac ipsorum Cardinalium titulorum, & Diaconiarum spectantia quamdiu absentia sua durauerit, Canonicatus, & Præbendas, Dignitates, personatus, administrationes, & officia, cæteraque Beneficia Eccles. cum cura, vel sine cura vacantia, & in antea vacatura, tā in eadem Vrbe, quam in Ecclesiis, Ciuitatibus, & Diœcesibus dictorum Episcopatuum consistentia; ac decreuit irritum, &c.

400 De hac etiam regula videantur † Glossator, Soto
Rebuf. & Mandos. in eo, & an regula ista sit super-
401 flua vel necessaria respectu Beneficiorum † Ecclesiarum Vrbis, cum Papa sit Episcopus Roman. vltra Glossat.

Glossator. hic videndus est Sarnen.in reg. de trien-
nali. quæstione 31.versic.sed antequam,& Mando-
sius.hic quæstione 1.&nouissime Gonçalez. glossa.
13.a numero 21.
402 Et circa secundum † partẽ huius regulæ dubitari
potest, de quibus Episcopatibus intelligatur reser-
uatio, quæ hic fit de Beneficijs spectantibus ad pro-
uisionem Cardinalium a Romana curia absentium
ratione suorum Episcopatuũ, an scilicet de Episco-
patibus annexis Cardinalibus,qui sunt sex Hostien.
Portuen. Sabinen. Albanen. Prenestin. & Tuscu-
lan.qui sunt prope Vrbem,an vero etiam de alijs E-
piscopatibus, quos Cardinales obtinent, vt Tole-
403 tan.Hispalen. Mediolanen. &c. † Et Rebuf.hic vi-
detur sentire intelligi de omnibus ibi,secus si in Frã-
ciæ Diœcesibus,&c.
404 At Glossator,Soto, † & Mandos. quæst.3. viden-
tur sentire, intelligi tantũ de Episcopatibus anne-
xis Cardinalibus,& hoc videtur vero similius,&pro
hac intelligentia facit illud verb. Cardinalatus, po-
situm,post verbum,Episcopatuum, quod in aliqui-
bus reg.vt in reg. Innocentij VIII. quas ponit Glo.
& Iulij III.quas ponit Mando.& Pij VIII. ponitur
sine coma, & sic verbũ illud Cardinalatus, ponitur
ad restringendum verbum Episcopatum, vt intelli-
405 gatur de Episcopatibus Cardinalatus. Hanc † sen-
tentiam maxime confirmat decretum.S.Conc.Tri-
den.sess.23.de reform.c.1.ibi etiam si S.R. E. Cardi-
nales sint,vbi declarat S.Concilium Episcopos,etiã
si sint Cardinales,obligari ad personalem residentiã
in suis Ecclesijs,vel Dięcesibus. Et ita post hęc tenet
Gonçal.gl.24.a nu.142.
406 Sed quicquid esset de hoc, † Cardinales obtinen-
tes alios Episcopatus, seu Archiepiscopatus, Tole-
tan.Hispalen.&c. qui in suis Episcopatib. resident,
solent habere indultum à Papa,vt omnibus gratijs,
prærogatiuis,fauoribus &c. concessis Cardinalibus
præsentibus in curia,gaudeant,ac si præsentes, &c.
& vide infra d.nu.637.& seq.
407 Tandem aduerte circa † decretum irritans in fine
huius regulæ positum, ibi ac decreuit irritum, &c.
referri non solum ad omnia contenta in ista regula,
sed etiam ad omnes regulas præcedentes,Cassad. de
cis.1.de restitut.spoliat.in fi. Puteus decis.108. num.
2.& 19.sub nu.1.lib.3.Mand.hic quęst.4. & in proę-
mio reg.quæst.2.& post hæc Gonçalez ad reg.de mẽ
sib.glos.1.nu.10.& seq. qui tamen num.12.male ait,
quod Ecclesiæ illius regul.capiunt etiam regul.prę-
cedentes.
408 Et sic cessat quod ait Simoneta,† quæst.40.num.
14.quod multæ sunt reseruationes inductæ ex regu-
lis,in quibus nullum est decretum; & an reseruatio
sine decreto operetur, dic quod sic, & ligat manus
Ordinarij,ita quod collatio per eum facta non vale-
bit.Cosinas pragmatica sanct.tit. de elect. ca.licet.§.
1.verb. impediri. Simoneta de reseruatione, quæst.
18.& ibi Paulus Granutius Mandosius. reg.9. quæ-
stione.4.
409 Est tamen differentia, † quod reseruatio cum de-
creto afficit ante notificationem, non vero reserua-
tio sine decreto. Cassad.decis.1. nu.3. de rerum per-
mutat.Granutius d.quæst.18. & quæst.40. litera B.
Lancell.de attentatis 2.par. capit.12. limitatione 3.
num.27.
410 Est etiam alia differentia, † quod reseruatio cum
decreto inficit,non solum titulum,sed etiam posses-
sionem, & omnia, quæ sequuntur, vt infra dicetur
nu.427.&hoc propter prægnantiam,amplitudinẽ,
& generalitatem verborum decreti, nempe decer-
nimus irritum, & inane quicquid secus &c. reser-
uatio vero sine decreto solum videtur annullare col-
lationem contra factam, nec tamen videtur omni-
no titulum discolorare, & possessionem inficere, &
ita videtur sentire Simoneta d.q.40.num.& vide in-
fra c.5.nu.32.
411 Et de vi,virtute, potentia, & † effectibus decreti
irritantis vide Mandos.hic d.quæst.4. Probũ ad Mo
nach.in c.tibi,qui de rescript.in 6.& Ant.Gabriel de
clausul.conclus.3.
412 Et an decretum reseruationis † impediat restitu-
tionem in spolio, & manutentionem, videndi sunt
Æneas de Falcon.de reseruatio. quæst.4. effectu 11.
Simoneta quæst.40.Sarnen.de annali,quæst.23. La
pus allegat.23. nu.1. & ibi Mand.lit. D.& alleg.51.
num.9.& ibi Mandos. lit.ij, & latius idem Mandos.
regul.1.Cancel.quæst.3. & cons.28. à num.13. Ant.
Gabr.de restitut.spoliator.conclus.5. num.34. Pon-
tanus de spolio lib.3.num.23.& 68.Menoch.de recu
peran.remed.1.quæst.21.& remed.15.quæst.35.Ho
iceda de incompatibil.Beneficior.cap.10.num.8.Lã-
cell.de attentatis 3.p.cap.24.quæst.9. Mascar.de pro
bationib.conclus.1267.num.11.& cõclus.1334. nu.
4.Marches.de commissio.2.p.cap.3. de commiss. re-
stitu.in integrum à nu.47.Ant. August. in epitome
decis.tit.de impedimento restitu. Rota decis.3.de re
stitut.spoliat.in nouis & 2. & 11. eodem tit. in anti-
quis,& 10.de causa posses.Cassad.decis.1. & 2. de re-
stitu.spoliat.& 1.de causa posses. Achil.8.& 13.de re-
stitur.spoliator.Puteus 50.lib.183.lib.2.& 180. 190.
191.& 197.lib.3. Caputaquen. decis.325.parte 1. &
307.& 345.par. tertia Mohed.decimoquinto de cau
sa possessio.& tertia par.diuersorum lib.1.decisione
75.& lib.secundo decisio.56.& 122.& lib.tertio de-
cisio.61.
413 In quo quidem † Rota tenet, quod quando re-
seruatio est iustificata,vel i corpore iuris clausa, aut
super certo corpore Beneficij,decretum inficit titu-
lum,& possessionem,alias secus, & ita communiter
obseruatur in Rota, teste Gambaro,de officio lega-
ti lib.4. numero 130. & fuit resolutum in vna Re-
gien. Canonicatus coram D. Pamphilio decimose-
414 ptimo Nouembris 1595.in qua fuit dictum.† Quod
Legatus non habet facultatem conferendi Benefi-
cia existentia extra suam Prouinciam, ad caput pri-
mum de officio Legati in sexto & sic eius prouisio
non præstat titulum coloratum, nisi constet esse in-
ira limites suæ legationis nec etiam potest conferre
Beneficia reseruata, seu vacantia in mense reserua-
to. Gambarus de officio legati libro tertio numero
116.cap.licet. de Præbend.in sexto,& consequenter
stante reseruatione,collatio eius est nulla,& posses-
sio illius vigore capta non est restituibilis,pręsertim
concurrente decreto irritante, quod inficit,& disco
lorat titulum,vt tenuit Rota.23. Ianu.1593.coram
415 D.Blanchetto. Et procedit † etiam quod decretum
non sit positum in reseruatione clausa in corpore iu
ris,vel alias super certo corpore Beneficij,quia dum
modo reseruatio sit notoria, & iustificata, militat
eadem ratio, Puteus decisione 190. & 197. libro 3.
Simoneta quæstione quadragesima. & fuit in reser-
uatione mensis resolutum in Crotonien. Decana-
tus. 20.Maij,1587.coram D.Orano, prout est iusti-
ficata in casu, de quo agitur, cum mensis Augusti
sit semper reseruatus respectis Canonicatuũ Eccle-
siæ Regien.nõ obstante alternatiua,quæ cum sit re-
stricta ad Beneficia ad liberã dispositionem Episco-
pi tantũ pertinentia,non capit dictos Canonicatus,
quorum collatio,vel ad solum Capitulum,vt fuit di
ctum

ctum in alia Regien. vel de iure communi simulad Episcopum,& Capitulum pertinet iuxta opinionē, quam Rota seruat, vt sæpius fuit resolutum. Idem fuit resolutum in vna Nucerina Beneficij coram D. Seraphino 17. Iunij.1596.& est.decisio Guidoboni 106.de qua infra t1.p.c.6.nu.32.

416 Et in vna Bobien. † Canonicatus 27. Febr.& 13. Martij 1595.coram D.Gipsio fuit resolutum. Mandatum de manutenendo dandum esse prouiso Apostolico,etiam si cępit possessionem posterioremsalio prouiso ab Ordinario existente in possessione,quando Beneficium vacauit in mensibus reseruatis, etiā si sit mensis alternatiuæ, si non constat de acceptatione illius, &c. Crescen. decis. 1. de causa poss. Cæsar. de Grassis decis.35. seu 7.de causa poss.num.9.& fuit etiam resolutum coram Sanctissimo in vna Pāpilonen. Parochialis 21.Octobr.1575.&c.

417 Quæ resolutio intelligitur † iustificata reseruatione,iuxta dicta,nempe quando est probata,aut incontinenti probatur reseruatio,tunc enim impedit manutentionem,& restitutionem in spolio iuxta decis. Putei 190. & 197.lib.3.& Seguntinam Beneficiorū supra adductam,nu.249.& in causa Auersana Beneficiorum 24. Nouembris.1557.in qua fuit resolutū, quod in casu,quod constat de Prothonotariatu defuncti, reseruatio ista obstat spoliato in spolio, non tamen esset admitttendus reus ad probandum, aliqui tamen dicebant quod deberet admitti, si vellet probare incontinenti, vt in decisionibus Oradini manuscriptis, quæ decisio est coram D.Quiroga,& & alias in ea dicitur, quod præsupposito, quod in actis cōstat Beneficium vacasse per obitum Prothonotharij, licet non de numero participantium, sed ex priuilegio,deneganda est restitutio in spolio, iuxta decis.1. de restitut. spoliat.in antiquis, si nihil opponitur in actis, quod elideret, & obumbraret Prothonotariatum. Rom.cons.499.nu.4.Sarnen.de annali quæst.52. Cassad.decis.1.de restitut.spoliat. Bero. q.80.docent.Mascar.d.conc.1276.nu.12. & seq. &Anas.Germo.de indultis Card.§.volumus,a num. 27. qui air, quod possessincapta vigore prouisionis factę ab Ordinario in mense reseruato,est vitiosa,& inrestituibilis, semel incontinenti probata vacatione in mense reseruato. decis. Orani.250. & 168. in manuscriptis, & quod si vacat in Aug. spoliato incumbit onus probandi acceptatam esse alternatiuā, non ei, qui est in possessinne. Oranus supra, &c. & Marches.supra.num.49.& post hæc Gonçalez glos. 31. ex num.7.qui etiam ait reseruationem impedire integram reuocationem, & purgationem attentorum; nam possessio attentata non est restituenda spoliato,de cuius non iure apparet per reseruationem, sed tunc est sequestranda d. possessio,Simon.d.q.40. num.12. & 13. Lancel.c.24. q.9. & omnia prædicta intelligenda esse arbitratur, quando reseruatio clare, & concludenter probatur, alias secus, nam tunc spoliatus, & attentata passus,deberet ante omnia restitui, & in sua possessione defendi; quia paria sunt non probare,& minus bene,ac obscure probare iuxta dicta infra 6.p.c.4.nu.24.& cap.idem Gonçal. gl. vltima.à nu.29.

418 Et etiam decisio† Rotæ in vna Beneuentana Beneficiorum 14. Decem. 1600. coram D. Coccino, quæ sic ait. Quamuis constaret de anteriori possessione prouisorum ab Abbate, nihilominus,cum ille sit ex inferioribus Collatoribus, quibus non cōceditur alternatiua, & ideo mensis Aprilis,quo contigit vacatio, sit reseruatus, possesioni dictorum prouisorū obstaret decretum irritans positum in regula reseruatoria octo mensium, quod inficit titulum, & possessionem iuxta decis.3. de restitut.spoliat.in nouis, & 2.eod.tit.in antiquis Cassad.decis.1.eod.titul. Mohed. decis.15. de causa poss. Rota coram bonæ memoriæ Bubalo in causa Senen. Canonicatus 13. Martij 1588. nec refert, quod decretum non sit positum in reseruatione in corpore iuris clausa, vel alias super certo corpore Beneficij, quia eadem militat ratio, vbi reseruatio est notoria, & iustificata, Puteus decis.190. num.5.lib.3.Simoneta de reseruat.quæst. 40. & fuit resolutum in vna Crotonien. Decanatus 20. Martij.1587. coram bonæ memoriæ Bubalo,& in alia Regien. Canonicatus 17. Nouem.1595.corā D. Pamphilio, vnde fuit conclusum Ioan. Iacobo dandum esse mandatum de manutenendo, quia de eius possessione constat, quę,licet sit instrumentalis, tamen cum possessioni prouisorum ab Abbate resistat decretum irritans & per consequens illa possessio sit infecta, & nullius momenti, habetur pro vacua,dicta possessio instrumentalis est manutenibilis. Cassad.decis.20. de Præben.Puteus decis.360.num. 80. lib.1. Verallus decis.334.nu.6.lib.2. Fastol.dub. 41. & fuit pluries alias resolutum, & venit manutenendus in omnibus bonis dictorum Beneficiorum quia per adeptionem possessionis Capellæ acquiritur etiam possessio bonorum. Anchar.in reg.Beneficium col.vltima ante num.12. versic.& ideo ego dico.de reg. iuris in 6.Couar.lib.3. vari.cap.16.nu.13. quibus accedit,quod Ioannes Iacobus fuit immissus in possessionē ab executore suarum litterarū,qui iudex rite& recte procedendo, etiā quod possessio dictorum prouisorum esset alicuius considerationis, potuit illos sua possessione priuare Angel.in l. clam possidere.§. qui ad nundinas,num.2.vbi Alex. Soci. Ias.& alij ff. de acquirenda possess. Ferret.consil.18. num.10. Mohed. decis.4.num.4.& 5.de restitut.spoliat. & tenuit Rota in causa Pintien.& Adrien. Beneficiorum 4. Iulij 1584.& in causa Hipporigien. Capelle 3.Mart.1578.corā Cātuccio & alias sępius.

419 Vnde conuinci videtur decisio † Putei.372.lib.2. vbi fuit resolutum,neutri esse dandum mandatum de manutenēdo, nec Nicolao priori possessori,quia propter decretum appositum in regressu Ioan. Dominici, eius possessio erat attentata & vitiosa; nec Ioan. Dom. secundo capienti possessionem quoniam, stante alio priori possessore,non habebat possessionem, &c.

420 Et etiam decisio Rotæ in causa † Illerden. Canonicatus 7. Maij 1593. corā D. Pamphilio, in qua fuit resolutū, quod possessio eius, qui retinuit post duos menses portionem, quam is dimittere tenebatur, est vitiosa, & non manutenibilis stante decreto de dimittendo in prouisione Canonicatus, quod positum super certo corpore Beneficij inficit nedum titulum, sed etiam possessionem. Chisanen. decis.46. cum alijs supra; possessio vero illius, qui præcedente dicta possessione accepit eam, cum sit mere instrumentalis, non prodest, nec est manutenibilis, l. peregre.§.quibus l.quāuis.§.cōductor,& ibi Bar.& Alex.
321 de acquir.poss.& sæpe resolutum,&c. Si enim in casu istarum decisionum prior possessio non erat considerabilis, & manutenibilis propter decrerum irritans, habetur pro vacua, & secunda erat manutenibilis iuxta dicta.

422 Vnde etiam † non videtur omnino recte, & consequenter procedere decisio in vna Anconitana Parochialis 6. Iun. 1561. coram D. Rubeis in qua vacāte Parochiali in mense Nouemb. reseruato Vicelegatus Papæ de illa prouidit Desiderio, qui possessionem

sionem

sionem accepit, & deinde Papa illam contulit Ioã. & concessit ei Breue, ad capiendam possessionem absque vitio spolij, cum decreto, quod quæcumque prouisiones, &c. de dicta Parochiali, ad colorandum titulum nemini suffragari possint vigore d. Breuis; facit etiam capta possessio per Ioannẽ, sed quia pro parte Desiderij prætendebatur huiusmodi possionẽ esse instrumentalem, & non priuasse eum sua anteriori, ideo petebatur mandatum de manutenendo per Desiderium, & etiam per Ioannem, & dato dubio fuit conclusum, quod si Desiderius non docet de perceptione fructuum, & de continuata possessione, post possessionem captam per Ioannem, non est dandum mandatum de manutenendo Desiderio, quia ei obstat decretum, ex quo totaliter inficitur sua possessio, Sarnen. de annali quæst. 17. & 19. Egid. decis. 342. & 536. & sic intrat possessio instrumentalis Ioannis, ac si possessio Beneficij tunc esset vacãs; Vnde ei est dandum mandatum; quod si Desiderius persistit in detẽtatione fructuum, tunc non est dandum mandatum, sed potius restitutio in spolio, ex quo probat primum extremum ex instrumento suę possessionis, quod sufficit; nec obstat possessio anterior Desiderij, quia illa non est considerabilis, cum sit infecta ex decreto, vt est dictum. Rota decisio. secunda de restitutione spoliator. in antiquis; hæc inquam decisio non videtur omnino recte, & consequenter procedere, si enim Ioannes non se habuit pro spoliato, vt videtur non se habuisse, cum petat manuteneri, parum refert, quod Desiderius continuauerit suã possessionem, quia id est turbatio &c.

423 Præterea circa decisionem † Ilerden. aduertendum est, quod decretum irritans positum in decreto de dimittendo, non respicit hanc partem, si ille non dimiserit infra duos menses, sed reseruationem Beneficij in euentum non dimissionis ita, vt de eo, quod Papa vult vacare, eo ipso per Sedem Apostolicam dumtaxat, disponi possit, alias irritum, &c. vt alias in simili fuit cõsideratum in vna Taurinen. præposituræ decis. 632. lib. 3. par. 3. diuersorum. Et in terminis huius decreti in vna Corduben. Cappellaniæ in qua 24. Maij, & 18. Iunij 1596. coram D.
424 † meo Corduba fuit resolutum Petrum esse manutenendum in sua possessione Capellaniæ, non obstante decreto de dimittendo infra duos menses, & irritan. appositis in sua prouisione de altera Capellania eiusdem Ecclesiæ, & quod per spatium vndecim annorum, nec literas expediuit, nec fecit aliquam diligentiam super secunda, & sic eius negligentia in assequendo demonstrabatur; nam fuit responsum, decretum irritans stare consecutiue ad decretum de dimittendo, quod an intret in hoc casu, adhuc iudicatum non est, vnde merito pendente lite, qui possidet, manutenendus est, & cum dictum decretum veniat accessorie ad decretum de dimittendo, non potest habere locum, licet sit super certo corpore Beneficij ad decisionem Ilerden. Canon. coram Pamphilio, nisi prius constiterit factum fuisse locum decreto de dimittendo, & fieri potuit, vt Petrus non fuerit prosecutus suam impetrationem, nec literas expedierit, quia animaduertit, se non soluere bonum ius &c. praeterea fuit responsum dict. die 18. Iunij dictum decretum irritans concernere solum reseruationem huius Capellaniæ in euentum non dimissionis, ita, vt alius quam Sedes Apostolica, de ea disponere non possit, irritum, &c. vt in simili dicitur de decreto posito in Extrauagante execrabilis. §. Porro de Præben. vbi adest simile decretum. Puteus decisione 99. lib. 1. num. 13. & sic non operari contra non dimittentem, sed contra prouisum ab alio, quam a Papa in euentum non dimissionis, vt fuit dictum de istis verbis in causa Romana Canonicatus Sancti Nicolai 17. Decembris 1574. coram Sanctissimo. Rota dicta decisione 632. lib. 3. p. 3. &c.

425 In qua etiam causa † 28. Octobris 1596. & 24. Ianuarij 1597. coram eodem D. meo Corduba fuit resolutum, regulam de triennali suffragari Petro, nec obstare, quod regula excipiat casus vacationis in curia ob reseruationem cap. secundo. de Præbend. in sexto, quamuis enim Beneficia iuxta decretum vacantia in curia vacent vbi est prouisio facienda, quia Beneficia, quorum dispositio ad Papam spectat, dicuntur vacare in curia, non tamen apud Sedem, qui est casus exceptus in dict. regula; secundo stante triannali, non fuisse factum locum decreto, & consequenter de nulla constabat vacatione, &c. & contra d. decisionem Ilerden. tenet Gonçal. glos. vlt. num. 68. cum Puteo, & dec. Rom.

426 Immo in rigore secluso † stilo Rotæ, videbatur exceptionem reseruationis etiam non clausæ in corpore iuris, nec super certo corpore Beneficij impedire restitutionem in spolio etiamsi non esset probata; nec probaretur in continenti, dummodo infra tempus competens, & terminum conuenientem id fieret, quia hæc exceptio directo respicit possessionem, & per eam negatur, in effectu saltem, spoliatũ, & titulus coloratus. Abb. in cap. literis de restitutione spoliat. num. 27. & recte Nauarr. in cap. accepta, eodem tit. oppos. 10. solutione nu. 40. maxime quando oppositum est de reseruatione, antequam sit probatum spolium, & antequam causa super spolio sit instructa, Mandos. d. q. 3. nu. 5.

427 Nam decretum irritans † inficit, & annullat titulum, & possessionem, & omnes iuris effectus illius tollit. Cassador. super regul. decis. 7. num. 3. Simoneta dict. quæst. 40. numero primo, & 2. Sarnens. de triennali quæst. 49. Rebuff. in praxi titul. de reseruatione num. 40. Crescen. decis. 4. de priuileg. Lancellotto. de attentatis 3. par. capit. 3. num. 92. & Rota decisio. 189. numero quarto, par. secunda diuersorum.

428 Et afficit omnia, quæ † sequuntur, ita vt nec effectum, nec iuris fomentum habeant. cap. si eo tempore. de elect. in 6. & ibi notat Cassad. decis. 1. num. 7. de restitution. spoliator. Sarnens. ibi. & de annali quæst. 23. & de gratijs expectatio. numero 19. Alexand. Strati. in Extrauag. ambitiosæ, de rebus Ecclesiæ num. 67. Rota decis. 24. num. 5. & decis. 159. num. 2. p. 2. diuers.

429 Et vt dicit Guil. de Monte Laud. † in clement. si Romanus. de Præben. super verb. cum cura. relatus a Sarnen. d. q. 23. & Nauar. de spolijs. §. 14. num. 12. decretum irritans est penetrabilius omni gladio ancipiti omnia interiora, & occultissima afficiens, & astringens; nam est tam malignantis naturæ, quod quicquid inuenit destruit, & in oppositum ducit, quod etiam ait Alexan. Straticus d. nu. 67. & tradit prædicta Gonçalez gloss. vlt. à nu. 12. & sic tollit remedia possessoria. Gul. Benef. in repet. Rainut. verb. si absque liberis. 2. de fideicommis. substitutio. à nu. 38. & quæst. de Episcopatu, nu. 31.

430 Ad effectum vero manutentionis, † non obest decretum irritans etiam super certo corpore Beneficij, aut in corpore iuris clausum, nisi sit iustificatum, aut in continenti iustificetur, interim enim non est quis priuandus, & amouendus à sua possessione.

431 Et sic in vna Cosentina † Capellæ. 26. Oct. 1601. fuit resolutum, quod decretum irritans positum in

gratia aduersarij, non impedit manutentionem, quia ad istum effectum requiritur, quod gratia sit iustificata, si enim nō est iustificata, decretum, quod est accessorium, non operatur aliquem effectum, & ideo, quia potest esse, quod gratia non iustificetur, possessor interim non est priuandus sua possessione, vt fuit resolutum in Valentina iurispatronatus 30. Aprilis. 1582. coram D. Seraphino, &c.

432 Et alias † in vna Oriolen. decimarū. 19. Iun. 1592. coram D. Gipsio voluerunt Domini, Capitulum, & litis consortes esse manutenendos in quasi possessione exigendi decimam, &c. nec obstante priuilegio exemptionis Fratrum S. Dominici à solutione decimarum, quia respicit petitorium, & est dubium, an intret in casu isto stantibus resolutionibus, iam factis, propterea non potest impedire dictum mandatum. Cou. var. l. 1. cap. 16. num. 10. & fuit resolutum coram eod. in alia Carthaginen. decimarum, nec obstare decretum irritans, & clausulam sublatam, quia sunt accessoriae, & solum operantur quando priuilegium intrat, Gemin. in c. praesenti. in princ. vers. nota, quod eo ipso, & ibi Franc. 3. notab. de officio Legati in 6. Fabri. de clausulis conclusione tertia num. 82. &c.

433 Et in vna Calagurritana † Beneficij de Nauarreto 7. Feb. 1586. coram D. Blanchetto fuit resolutum, quod mandatum de manutenendo decretum in fauorem Dionisij non erat reuocandum, quia est probata eius possessio, & quae obijciebātur respiciebant petitorium, nisi pro parte Beneficiatorum probetur, quod nō fuerit examinatus ab Ordinario, tunc enim propter decretum irritans Concilij Tridentini, eius possessio non esset manutenēda, quod donec per Beneficiatos verificetur, non est amouendus à possessione, &c.

434 Circa quam tamen resolutionem † aduertendum est, quod licet institutio, & admissio praesentati, seu electi, à personis Eccles. sine examine, sit nulla ex decreto d. Concilij sessione 7. de reformatione cap. 13. ex quo cum examen praecedere debeat, datur consequenter ordo, qui inducit formam, vt in alia Calagurritana Beneficij de Archua infra adducta 9. p. c. 3. num. 11. vbi dicetur, tamen in illo decreto, non est decretum irritans quod inficiat titulum, & possessionem iuxta supradicta nu. 411. nisi dicas, quod cū ex tenore d. cap. inducatur nullitas propter formam datam intrat decretum irritans Bullae Pij IIII. super confirmatione Cōcilij iuxta decis. Rotae in causa Romana vineae 5. Maij 1589. coram D. Orano, de qua d. cap. 3. 9. p. nu. 12. vbi vide, & ita potest d. resolutio saluari.

435 Tandem aduertendum est, † quod ad effectum impediendi manutentionem tunc dicitur probata reseruatio, & decretum iustificatum, cum constat de ipsa reseruatione, & possessor dicti se prouisum ab Ordinario, nec alium titulum allegat, alis secus quia in Beneficialibus datur multiplicatio titulorum vt in vna Reginen. Beneficij 16. Feb. 1596. coram D.

436 L ita, † in qua fuit resolutum. Dandum esse mandatum de manutenendo prouiso ab Ordinario existenti in possessione Beneficij, vt constat ex instrumento adeptae possessionis, non obstante reseruatione opposita, & decreto irritan. contento in regulis, quia non constat de reseruatione, & ea probata, non releuat, cum in Beneficialibus detur multiplicatio titulorum, & possibile sit vltra prouisionem Ordinarij habere aliam Papae, quam ad effectum, de quo agitur, non cogitur exhibere nec iustificare. Rota diuersorum decisione 595. num. 8. p. 1. & fuit alias resolutum in vna Firmana Beneficij, 19. Martij, 159. corā D. Blanchetto, in nec obstare possessionē aduersarij quia est nulla, & attentata, vti capta, non reproducto monitorio, nec seruata forma Breui. Lancellot. de attentatis cap. 4. num. 49. vltra, quod vti mere in strumentalis, & capta alio existente in possessione, non est considerabilis, &c.

437 Addit etiam posthaec singulariter † Gonçalez d. glossa vltima num. 45. quod decretum irritans appositum in literis prouisionis factae per Papam iure praeuentionis de Beneficio vacante in mense Ordinario, non inficit possessionem prouisi postmodum ab Ordinario. Castad. decis. 2. num. 7. de restitut. spoliat. Puteus decis. 37. lib. 2. & quod fuit decisum in vna Romana Canonicatus 7. Decembris 1584. coram Sanctissimo Clemente VIII. & nouissime in Hispalen. Beneficij de Villanueua de mense Ianu. 1604. coram D. Iusto. Ac quod Puteus d. decis. 27. dicit Castadorum laborasse in quaerenda ratione, quare decretum irritans minus inficiat possessionem in vacante, quam in vacaturo: cum patens sit ratio, quia, si inficeret in iam vacanti, omnes secundae gratiae de vacante factae per Papam essent nullae. Et ipse Gonçalez etiam aliam rationem assignat, quia gratia de Beneficio vacanti in mense ordinario est magis nociua, & praeiudicialis Ordinario collatori, ac prouiso ab illo, ex his, quae senpsit in § 4. proemio in principali & hoc tetigit in glossa 52. nu. 61. Quod quidem mihi non placet ex supra adductis, nec ratio Putei videtur bona. Tum quia facta semel per Papam prouisione valida de Beneficio vacante, non est inconueniens, quod secundae prouisiones per eum factae de tali Beneficio sint nullae cum Beneficium iam sit prouisum, & primus habeat ius in illo, vel ad illud. Tum etiam quia decretum irritans positum in concessione, & gratia speciali, non ligat ipsum Papam, nisi dicatur etiam per nos, vt diximus supra à num. 25. & tradit ipse Gonçalez dict. glossa vlt. quaest. 2. numero 22. nec etiam ratio ipsius Gonçalez est bona, nam supposito, quod Papa praeuenit Ordinarium, voluit illi praeiudicare, & prouisio postmodum ab eo, & sic nihil mirū, si decretum irritans positum in prouisione Papae illum afficiat, & illius possessionem inficiat. Et in d. decisione Hispalen. illud videtur obiter dictum, & incidenter consideratum, non principaliter decisum, vt apparet ex ipso Gonçalez dict. glossa vltima nu. 56. vbi meminit etiam de dicta decisione.

§. 10.

De regula mensium, & primo de ijs, in quibus differt à regulis antiquis, &c.

SVMMARIA.

Super regula mensium hic posita nullus scribit, nam non solebat poni inter alias regulas, nisi posthac Gonçalez, numero 438.

Cum haec regula non soleret edi cum alijs, fuit alias in Rota resolutū, quod tunc non ob stabat interim prouiso ab Ordinario, nu 439.

Cum Sixtus V. fecisset separatim regulam mensium publicatam 4. Maij reseruantem Beneficia à die publicationis vacatura, dubitandum est, an Canonicatus Gienen. qui vacauit dicta 4. Maij, comprehenderetur in reseruatione? & Sixtus declarauit comprehendi, n. 440. & consuluit Nau. & tenuit

Rota

Rota nu.441. & carpitur Gonçalez male carpens Nauarrum, num.442.

Contingente ead. die vacatione Beneficij in mense reseruato, & prouisione Ordinarij, nec non reseruatione nostra regulæ cum alijs regulis factæ, censetur reseruatio præcedere, etiamsi prouisus ab Ordinario anteriorem possessionem haberet, quia tota dies coprehenditur in regula, &c. nu.443.

De origine, & principio regulæ mensium, & alternatiuæ remissiue, & ordo seruatus in eius explicatione nu.444.

Regula hæc in aliquibus differt ab antiqua, nu.445.

A tempore Sixti fit vsque ad conditoris beneplacitum, & sic durat toto tempore sui Pontificatus, nisi ab eo reuocetur, cum antea soleret fieri vsque ad quinquennium, & illo finito reuocari, nu.446. & ita tunc facta noua regula necessaria erat noua acceptatio alternatiuæ, nu.447. & reprobatur sententia Gonçalez, nu.448.

A tempore Sixti V. addita sunt illa verba, ac cõsuetudines etiam immemoriales optandi, &c. nu.449. quæ verba videntur superflue addita, nam in Beneficijs reseruatis non cadit optio, nu.450. quamuis per mandatum de prouidendo, & reseruationẽ de Beneficijs vacaturis pro aliquo non tollatur optio, quæ tamen tollitur per clausulas generales in eis contentas, nu.451.

Non est superflua d. derogatio addita, nam stante consuetudine saltem immemoriali, aut indulto Apostolico optandi, reseruata possent optari, vt in decis. Bononien. posita nu 452. & seq. quamuis verius videatur non posse dari d. consuetudinem stante interruptione per singulos Pontifices renouantes regulam, sed ad tollendum omnem difficultatem, & dubitandi occasionem, addita sunt illa verba.

Per reseruationem specialem Beneficij etiam motu proprio factam post vacationem ipsius, seu prouisionem à Papa de eo factam, non videtur sublatum ius optandi, & ius ad rem acquisitum, nisi illi derogetur, cum derogatione regulæ de iure quæsito, &c. nu.455.

An impediatur optio in Ecclesiis, vbi non optantur Præbendæ, sed præstimonia annexa? nu.456. cum seq. resoluitur non impediri, sed posse optari, licet secus sit in camera, domo, seu prædio, vel loco annexis perpetuo, & inseparabiliter Præbendæ & in fructibus grossis, qui dantur pro Præbenda.

Pensio imposita super fructibus Canonicatus Corduben. nec non præstimonij illi annexi, mortuo possessore, tota solui debet à successore in Canonicatu, & nihil à successore in præstimonio, num.459.

In alternatiua addita sunt illa verba, vere ac personaliter, nam in alijs aliter dicebatur, nu 460.

Secunda alternatiua Pij V. non erat restricta ad residentes dumtaxat, sed ad residentes iuxta formam Concilij, & sic in tribus mensibus absentiæ permissis à Concilio illa gauderent n. 461. vbi ponitur decisio Rotæ, & num. seq. ponitur alia contraria. Et alias aliqui de Rota inclinabant Episcopum absentẽ etiam vltra trimestre ex iusta causa, & permissu Papæ, debere gaudere dicta alternatiua, nu.463. vbi ponitur decisio Rotæ,

Ex verbis d. secundæ alternatiuæ Pij V. videbatur quod Episcopus, qui vno anno abfuit vltra tres menses, licet postea resideret, non debebat pro illo anno ea gaudere, nu.464.

Ex d. verbis, vere, ac personaliter, vt Episcopus gaudeat alternatiua, requiritur vera, & realis residentia, & non per fictionem contra Germonium, qui etiam fallitur, dum existimat, Episcopos Cardinales egere alternatiua & teneri residere Romæ, nu.466. & seq. vbi de declarat. S. Cong. circa hoc.

Ex illis etiam verbis clarum est non gaudere alternatiua Episcopum, qui ob aliquam iustam causam exiuit à diœcesi animo breuiter reuertendi, vel qui nondum diœcesim ingressus est, sed pararet ingredi, & infertur ad casum de quodam Beneficio Segobien. nu. 468.

Reprobatur sententia Gonçalez tenentis, quod si Episcopus non potest ingredi suam diœcesim, nec in ea residere propter proterniam impiorum, gaudet alternatiua, nu.469.

Addita etiam sunt illa verba, ad liberam ipsorum dumtaxat, &c. nu.470. & sic, licet antea alternat. concessa Episcopis comprehenderet Beneficia simultaneæ collationis cum Capitulo, quod posset ea vti, etiam si menses essent diuisi, tamen hodie id non procedit. nu.471. & seq. vbi adducuntur resolutiones Rotæ. Et reprobantur duo dicta Gonçalez circa hoc, nu.473. & sequenti.

Illa dicitur libera collatio ad effectum alternatiuæ, quæ potest fieri à solo Episcopo absque alterius dispositione, præsentatione, vel electione, consilio, consensu, seu interuentu, aut alias, num.475.

Dicitur libera collatio, ad effectum alternatiuę, quando collator tenetur conferre certo generi personarum, &c. nu.476.

Quando Episcopus esset in quasi possessione conferendi sine interuentu Capituli intraret alternatiua in Canonicatibus, & præbendis, nu.477. vbi ponitur resolutio Rotæ. Ad quod considerandus est vltimus status Beneficij videlicet an Episcopus fuerit in quasi possessione libere conferendi, vel in contraria possessione? nu.478. & sufficit semiplena probatio istius quasi possessionis, nu.479.

Si duo Beneficia, quorum vnum spectat ad prouisionem Episcopi, & alterum ad prouisionem alterius, sunt inuicem vnita, non habet locum alternatiua, quamuis secus, si spectarent ad prouisionem duorum Episcoporum, nu 480.

Episcopus non potest se iuuare alternatiua in Benficiis ad aliorum collationem spectantibus, nu.481.

Addita sunt etiam illa verba, seu etiam aliorum dispositioni suæ, &c. nu.482.

Circa modum acceptandi alternatiuam fuit varietas in regulis, & a tempore Sixti V. ordinatur fieri vt sic, nu.483.

Acceptatio alternatiuæ est voluntaria, & nemo inuitus illã acceptare, tenetur nu.384. semel vero acceptata nõ poterit Episcopus pœnitere, & ab acceptatione recedere nisi Papa acceptauerit renuntiationem, nu.485. & acceptatio alternatiuæ cessat per translationem acceptantis ad alium Episcopatum. in quo, si vult ea vti, debet de nouo acceptare, n 486. & acceptatio alternatiuæ nihil aliud est, quam mentis, & voluntatis declaratio, & sic facta ab excommunicato tenet numero 487.

Acceptatio alternatiuæ debet fieri per literas patentes, id est apertas nu.488. subsignatas, id est subscriptas manu propria ipsius Episcopi nu.489. & suo sigillo munitas nu.490. & nõ est necessaria adhibitio testium, nec interuentus notarij seu secretarij, nu.491. debent tamen fieri in propria Ciuitate, vel Diœcesi non extra nu. 492. & ad Datarium transmitti. nu. 493. & ab eo recognosci, nu.494. nec hodie est necessaria expeditio literarum alternatiuæ, vt olim nu.495.

Si Datarius organum Papæ admitteret acceptationem alternatiuæ factam non seruata omnino d. forma, valeret. 496.

Hoc de acceptatione alternatiuæ inductum est ad euitã. fraudes circa vsum ipsius nu.497.

Formula literarum acceptationis, & fidei, quæ datur per Datarium, à quibus ponitur nu.498.

Per fidem Datarij probanda est acceptatio alternatiuę, aut per librum Datariæ & non præsumitur cum sit facti, sed debet probari à fundante se in alternatiua, & si liber Datariæ inueniri non posset, quomodo probetur, nu.499.

Romæ satis probatur acceptatio alternatiuæ per fidem alicuius notarij, quod est in libro Datariæ, sicut alias fuit resolutum de familiaritate nu.500.

Qui dicit Episcopum gaudere alternatiua, satis fundat intentionem in acceptatione, & præsumptione iuris, quod Episcopus residet, & contrarium dicens id probet secundum Rotam nu. 501. sed contrarium tenetur cum Gonçalez, & Rota alias, nempe, quod fundans se in alternatiua tenetur [illegible]re, non solum acceptationem, sed etiam residentiam [illegible] quæ non præsumitur numer. 502. quamuis sit ali[illegible] sumptio, quod quis resideat in loco, vbi residere te[illegible]

cum aliquibus ad miniculis, seu alia præsumptione sufficiet ad probat.&c.nu.503.

Impetrans Beneficium, vti reseruatum ob non residentiā Episcopi, debet eam plene, & concludenter probare nu.504.

Prouisus Apostolicus de Beneficio vacante in mense Martij vel Sept. tanquam reseruato ex eo quod Episcopus gaudet alternatiua, non solum tenetur probare acceptationem illius, sed etiam quod Beneficium sit liberæ collationis secundum Gonçalez, quod tamē solum videtur procedere in Beneficijs, quę de iure non sunt liberæ collationis nu.505. & an ea probatio debeat esse concludens?

Prouisus Apostolicus in aliquo ex mensibus Martij, & Sept. qui cessante alternatiua sunt Ordinarij, non tenetur probare, quod Episcopus residebat in mēsibus Febr. & Aug. respectiue, vel saltem in ipso mense Martij, aut Septembris, licet non ex ratione Gonçalez nu. 506.

Alternatiua non desinit gaudere Episcopus non residens in mensibus Iunij, & Dec. qui semper sunt Ordinarij, & consequenter prouisus ab Episcopo de Beneficijs in eis vacantib. non tenetur probare residentiam, sicut in alijs quatuor mensib. contra Gonçalez nu.507.

Reseruatio mensium Apostolicorum, & alternatiua pro Episcopis residen.

ITem Cupiens idem D.N. Papa pauperibus Clericis, & alijs benemeritis personis prouidere omnia Beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura sæcularia, & quorumuis Ordinum regularia qualitercumq; qualificata, & vbicumq; existentia in singulis Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, & Nouembris, Mensibus, vsque ad suæ voluntatis beneplacitum extra Romanam curiā, alias quam per resignationem quocumque modo vacatura ad collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, & quamuis aliam dispositionem, quorumcumque colatorum & collatricum secularium quorūuis Ordinum regularium (non tamen, S. R. E. Cardinalium, aut aliorum sub concordatis inter Sedem Apostolicam, & quoscumque alios initis, & per eos, qui illa acceptare, & obseruare debuerant acceptatis, & obseruatis, quæ cedere non itendit, comprehensorum) quomodolibet pertinentia dispositioni suæ generaliter reseruauit, volens in supplicationibus, seu concessionibus gratiarum, quæ de dictis Beneficijs tunc vacantibus, etiā Motu proprio fient de mense, in quo vacauerint dispositiue mentionem fieri alioquin gratias nullas esse, ac consuetudines etiam immemorabiles optandi maiores, & pinguiores Præbendas, nec non priuilegia, & indulta Apostolica circa ea, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficijs, aut, quod illa sub huiusmodi reseruationibus nunquam comprehendantur etiam cum quibusuis derogatoriarum derogatorijs, & fortioribus efficacioribus & insolitis clausulis, nec nō irritantib. & alijs decretis quibusuis personis, & Collegijs cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus quomodolibet concessa aduersus reseruationem huiusmodi minime suffragari. Insuper Sāctitas sua ad gratificandum Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis intēta, ipsis quādiu apud Ecclesias, aut diœceses suas vere, ac personaliter resederint duntaxat de omnibus, & quibuscumque Beneficijs, cum cura & sine cura sæcularibus, & regularibus ad liberam ipsorum duntaxat, non autē aliorū cū eis dispositionem, seu præsentationem, vel electionem, nec etiam cum consilio, vel consensu, seu interuentu Capitulorum, vel aliorum, aut alias pertinentibus, quæ antea in mensib. Feb. Apr. Iun. Aug. Oct. & Decemb. extra curiam ipsam vacare contigerit (dummodo alias dispositioni Apostolicæ reseruata, vel affecta, non fuerint) libere disponendi facultatem concessit. ac etiam voluit, vt, si ipsi in collatione, aut alia dispositione Beneficiorum in alijs sex mensibus, videlicet Ian. Martij, Maij, Iulij, Sept. & Nou. vacaturorum (quæ etiam dispositioni suæ, vt præfertur reseruauit) seu etiam aliorum dispositioni suæ, & dictæ sedis alias quomodolibet reseruatorum, vel affectorum sese intromiserint, aut quominus prouisiones, & gratiæ Sanctitatis suæ de illis debitum effectum consequantur, impedimentum quoquo modo præstiterint, vsu, & beneficio prædictæ facultatis, eo ipso priuati existant, ac collationes, & aliæ dispositiones de Beneficijs illius prætextu deinceps facendę nullius essent roboris, vel momenti. Illi vero, qui gratiam alternatiuæ prædictæ acceptare voluerint, acceptationem huiusmodi per patentes literas manu propria subsignatas, suoq; sigillo munitas, & in sua quisque ciuitate, vel Diœcesi datas declarare, & literas ipsas huc ad Datariū Sāctitatis suę transmittere teneantur, quibus ab eo receptis, & recognitis, tunc demum, & non antea vti incipiāt gratia supradicta, decernens sic in prædictis omnib. per quoscumque &c. iudicari debere ac irritum, &c.

438 SVper hac † regula nullus commentator scribit, nam non solebat edi, & poni inter alias regulas Cancellariæ, sed separatim. & quamuis Paulus Granutius ad Simonetam de reseruat. q.45. litera B. dixerit, huic constitutioni commentarium propediem edendū non sine ingenti labore iā parare, nunquam edidit huiusmodi commētarium. At longe post hæc scripta prodijt glossema, seu commentatio ad hanc regulam Hier. Gonçalez Hispani, Romæ aduocati. Cuius liber Romę editus anno 1604. ad manus meas non venit, nisi intrato anno. 1607.

439 Vnde, cum hæc regula † non soleret edi cum alijs regulis Cancellariæ, in Auximana Castri Baldi de anno 1552. coram D. Rosanen. fuit dictum, quod, si regula reseruatoria octo mensium non fuit edita cū alijs, quæ ligant in crastinum assumptionis Papæ, non obstat interim prouiso ab Ordinario, vt per Cotam decis. 58. in suis miscellaneis manuscriptis. facit decis. Mohedani decimatertia, de priuil. ad fin. libri alias tertia.

440 Vndeetiam, † cum Sixtus V. post regulas Cancellariæ separatim fecisset regulam mensium, quæ fuit publicata die 4. Maij 1585. in quā reseruauit Beneficia à die publicationis vacatura in mensibus Maij, &c. vt in Bullario post regulas Cancellariæ Sixti constitutione 18. dubitatum fuit in vna Gienen. Canonicatus, qui vacauit. d. die 4. Maij, an comprehenderetur in d. reseruatione? in quo idem Sixtus V. per aliam regulam editam die 27. Iulij eiusd. anni declarauit, Beneficia, quæ in ipsa die 4. Maij vacarunt comprehensa esse sub d. reseruatione, & mentis, & intentionis suæ ita fuisse &c. vt in d. Bullario vbi supra.

441 Et ita in d. causa Gienen. † consuluit Nau. cōs. 31. de Præb. vbi id fundat, quem sequitur Zerola in praxi Episcopali. 2. p. verb. alternatiua. §. 5. & tenuit Rota 4. & 11. Maij 1587. coram D. Robusterio vbi sic dicitur. Vltimo non obstant quæ dicuntur de publicatione regulæ reseruatoriæ hic Romæ, circa horā. 10. circa meridiē, quia stante declaratoria S. D. N. res non habet difficultatē, & hæc declaratoria videtur satis honesta, quia reseruatio de Beneficijs vacaturis

à die 4.

à die 4. Maij, capit vacantia in illa ante publicationem, dummodo ante publicationem non fint prouifa per Ordinarium, Simoneta de referuat. q. 47.

442 Vnde Gonçalez §. † 5. procem. num. 59. perperam & inconfiderate carpit Nau. d. conf. 31. de Preb. dicens non cõfideraffe Nauarrum ibi, nec animaduertiffe, quod regulæ Cancellariæ Sixti V. & fic regula menfium, die 4. Maij 1585. publicatæ, fuerant factæ in craftina die affumptionis, videlicet 25. mẽfis Apr. præceden. vt ex procemio ipfarum regularum Sixti V. conftat in quo aderat claufula, Quas etiam ex tũc fuo tempore duraturas obferuari voluit, &c. cum potius Gonçalez non confiderauerit, quod regula menfium Sixti V. non fuit edita cum alijs regulis, fed poft, & falfo etiam ait Gonçalez regulas Cancellariæ Sixti V. fuiffe publicatas die 4. Maij, nam potius fuerunt publicatæ die 2. Maij, vt ad fi. ipfarum regularum dicitur.

443 Sicut etiam male ait idem † Gonçal. §. 3. procem. nu. 128. quod fi eadem die contigeret vacatio Beneficij in menfe referuato, & prouifio Ordinarij, nec non referuatio noftræ regulæ, vt puta, quia eadem die Papa regulas Cancellariæ faceret, ceffante poffeffione prouifi ab Ordinario, præfumeretur referuatio anterior, & ligaret manus Ordinarij, fecus tamẽ effet, fit prouifus ab Ordinario anteriorem poffeffionem haberet, quam alius poftmodum à Papa prouifus, ex c. fi à Sede, de Præben. in 6. & ibi Gemin. poft Lapum nu. 4. & Fran. nu. 6 Æneas de Falcon. quæft. 4. principali effectu 33. & Simoneta q. 79. ex num. 4. male inquam in hoc ait Gonçalez, nam, cum regulæ Cancellariæ fiant cum claufula, quod ex tunc, id eft, ex die, qua fiunt, ligent, & obferuentur, in illo cafu, etiam fi prouifus ab Ordinario anteriorem poffionem haberet, cenferetur referuatio præcedere vacationem Beneficij, & prouifionem Ordinarij in illa die, ex quo tota dies cõprehẽditur in regula, quicquid effet de Beneficio ante publicationem prouifo, in fpecie dictæ decifionis Gienen. vbi referuata erant Beneficia, à die publicationis regulæ vacatura. In qua etiam verius puto Beneficium ante publicationem prouifum, effe fub referuatione, cum illa die vacauerit, maxime ftante dicta declaratoria Sixti. Nec cõtradicit Simoneta d. q. 74. qui loquitur de fimplici referuatione de Beneficijs vacaturis, feu eũ vacauerint, quam ait trahi etiã ad vacãtia. Et quod tradunt Dd. in d. c. fi à Sede, & Æneas & Simoneta quæft. 79. pet Gonçal. allegati, eft, quando fimplex referuatio Beneficij, & collatio Ordinarij eodem die concurrunt.

444 De origine autem, & † principio regulæ menfium & alternatiuæ, vide Burfattum confil. 126. l. fecundo, à num. 101. & in huius regulæ explicatione ego hunc ordinem feruaui, & feruo; primo noto ea, in quibus noftra regula differt ab antiquis (nam in multis ab eis differt) explicando obiter quæ fefe offerunt, & ex verbis diferentib. refultant, & inferuntur; fecundo, in alio §. agitur de explicatione regulæ, & notabilibus, quæ ex eius verbis, feu circa ea deducuntur; tertio in alio §. agitur in particulari de alternatiua, & multa dubia examinãtur circa eã.

445 Ad primum igitur † deueniendo, præmittendum eft regulam hanc menfium, & alternatiuæ in aliquibus differre ab antiqua, in hac enim funt aliqua addita, feu mutata, quæ non erant in antiqua.

446 Et in primis à tempore † Sixti V. fit huiufmodi reg. & referuatio vfque ad Papæ eius conditoris beneplacitum dicendo, vfque ad fuæ voluntatis beneplacitum; & fic durat toto tempore fui Pontficatus nifi ab eo fuerit reuocata. cap. fi gratiofe. de refeript. in 6. & ibi gloffa. & Dd. Nauar. d. confil. 31. de Præb. num. 2. & Zerola fupra §. 2. cum tamen antea foleret fieri vfque ad quinquennium, & illo finito renouari, vt in regula Pij V. & Greg. XIII. & ita poft finitum quinquennium, facta noua regula, neceffaria

447 erat noua acceptatio alternatiuæ, † vt fuit tentum per Rotam coram Sanctiffimo Clemente VIII. in vna Egitanen. Beneficiorum 19. Ian. 1579. infra adducta, nu. 463. quamuis in decifione Fauentina Canonicatus de anno 1585. infra adducta nu. 693. dicatur ex ftilo feruari, vt alternatiuæ acceptatio cenfeatur continuata, etiã poft lapfum quinquennij; quod mihi non videtur certum.

448 Ex qua decifione † Fauentina male etiam inquit Gonçalez §. 4. procem. nu. 17. quod temporibus præteritis, cum folum fiebant regulæ referuatoriæ menfium ad certum limitatum tempus, veluti quinquennium, quod etiam feruatum fuit vfque ad tempus Pij V. & Greg. XIII. tunc de ftilo ex taciturnitate Papæ, & Epifcopi cenfebatur facta prorogatio ad aliud quinquennium ad inftar locationis, & conductionis. l. itẽ quæritur. §. qui impleto. ff. locati, quod quidem non eft verum, immo finito quinquennio renouabatur d. referuatio vt diximus. Et fi non renouaretur, ea omnino ceffaret finito tempore. Et Gonçalez male allegat d. decif. Fauentinam, quæ non dicit, quod finito quinquennio referuatio cenfebatur prorogata ad aliud quinquennium, fed quod renouata regula alternatiuæ acceptatio cenfebatur continuata.

449 Secundo à tempore Sixti V. † addita funt illa verba. Ac confuetudines etiam immemoriales optandi maiores, & pinguiores Præbendas, nec non priuilegia, & indulta Apoftolica circa ea.

450 Quæ verba videntur fuperflue † addita, nam in Beneficijs referuatis, fiue fint generaliter referuata fiue fpecialiter motu proprio, non cadit optio. Domin. & Franeus in cap. fi. §. in præbendis de confuetud. in 6. Gafpar de Perufio de referua. 2. quæft. Æneas de Falcon. 4. q. effectu 5. Simoneta q. 45. & ibi Granutius litera B. & q. 54. n. 6. Probus ad Monach. in d. c. fi. nu. 28. Gigas de penfio. q. 63. nu. 9. Parif. conf. 10. p. 4. ex nu. 5. Flam. Parif. de refignatione Benef. l. 2. q. 20. & Zeechus de republic. Ecclefiaftica c. 24. de Canonicis nu. 4. verf. 13. & Rota decif. 1. de rerum permutat. in nouis, nu. 4. & in additione, num. 7. Caffad. decif. 4. de conceff. Præb. Put. dec. 4. lib. 2. Mohed. 27. de Prabẽ. alias 297. vbi quod regula referuatoria 8. menfiũ obftet optioni, & quod in vacantib. in menfibus prædictis non fit locus optioni, &c. & Rota in Bononien. optionis infra adducta, nu. 452. & nouiffime poft hæc Gonçal. gl. 34. nu. 2. nec eft neceffariũ fecundum ipfos in referuatinnibus fieri derogationem, faltem cum claufula generali, (cum qua tamen id clarum videri, nec effe amplius difputationi locum, ait Mandofius ad Lapum allegat. 84. litera K.) quamuis id velit Staphileus de literis gratiæ tit. de vi, & effectu claufularum. §. quomodo derogetur ftatutis, & confuetudinibus nu. 4. & Zerola in praxi. 1. p. verb. Canonica. §. 7. 7. conc. atque Æneas de Falcon. fupra effectu, 50. quod optans fcienter Beneficium referuatum, non folum illud non obtinebit, immo non poterit ad omiffum redire. cap. fi Beneficia de Præb. in 6. fequitur Granutius. d. q. 54. num. 7. & tradit Gonçal. d. gl. 34. à nu. 84. & 94. & facit confilium Calderini 6. de confuetudine.

451 Quamuis per mandatum † de prouidendo, feu

expectatiuam, & reseruationem, etiam motu proprio de Beneficijs incertis vacaturis pro aliquo, nõ tollatur optio, Gemin. conf. 104. quem sequitur Rota vt per Gambarum dec. 9 & Simonetam d. q. 45. nu. 6. quæ tamen tollitur per clausulas generales, nõ obstantibus, &c. in eis contentas, vt per Gonçal. d. glos. 34. nu. 3. qui allegat Rotam decis. 5. de consuetud. in nouis Cassad. d. decis. 4. nu. fi. de concess. Præb. Crescen. decis. 9. eodem tit. & Francum Marcum decis. 1269. l. 1.

452 Sed eo non obstante dicendum est, † non esse superfluam d. derogationem de nouo additam. Nam stante consuetudine saltem immemoriali, aut indulto Apostolico optandi Beneficia, seu Præbendas, reseruata possent optari, vt in d. Bononien. optionis 9. Ianu. 1579. coram D. Rubeis, seu Lance. quæ sic ait, Dubium a me propositum de ordine Sanctissimi cõtinet tres difficultates, prima est, an Beneficia reseruata optari possint? in qua fuit resolutum, non posse optari, siue sint specialiter reseruata in fauorem certæ personæ, siue generaliter, vt tradit Ancharanus in c. fi. n. 1. & col. fi. vers. quæro de consuetud. in 6. & ibi Gemin. §. in præb. num. 3. Francus nu. 6. Probus ad Monachum nu. 18. Collectarius in cap. ex tenore nu. 6. de concess. Præben. Card. cons. 16. circa fin. Gemin. cons. 30. col. 2. vers. ad secundum vbi testatur de communi. Rota decis. 2. de consuetud. in nouis, & decis. 1. nu. 4. de rerum permut. in nouis dub. 2. Puteus decis. 4. de priuil. Mohed. 296. Millis verb. consuetudo optandi non habet locum in Beneficijs reseruatis, Lapus allegatione. 84. nu. 2. Franc. Marcus decis. 1271. l. 1. Staphil. de literis gratiæ fol. 101. Ferret. cons. 227. nu. 4. Gigas de pensio. quæst. 63. num. 9. Simoneta de reseruatio. c. 65. Æneas de Falcon. in eodem tractatu quæst. 4. principali 5. effectu, Cassador. decisione 4. num. 1. de concessione Præbendę, vbi de communi Paris. cons. 10. volum. 4. & in reseruat. ob vacat. apud Sedem ad tex. in d. §. in Præbendis, Æneas de Falcon. d. tract. 2. effect. num. 2. Gigas, d. quæstione 63. num. 10. Paris. d. cons. 10. num. 3. Staphil. vbi supra vers. cessat, Rota d. dec. 4. ratio est, quia Papa in Beneficialibus habet amplissimam potestatem cap. 2. de Præbendis in 6. & reseruando afficit Beneficia, & inficit totum quicquid disponitur in contrarium, & derogat omnibus iuribus, & statutis, & adimit omnem potestatem conferendi, & sic tollit iura, quæ dant potestatem optandi, vt post Ioan. de Lignano tradit Gemin. in d. §. in Præbendis nu. 3. vbi Franc. nu. 6. & in reseruatione 8. mensium, de quibus in reg. Cancellariæ est d. decis. Mohedani 296. Putei d. decis. 4. Rota d. dec. 1. de rerum permutatione. Secunda est difficultas, an saltem possit optari stante consuetudine optandi reseruata, & in consuetudine legitime præscripta voluit Calder. con. 3. de consuetudine, quod potest optari, & quæritur hac consuetudo, licet sit contra ius, & est rationabilis & ideo potest præscribi cum legitimo tempore, sequitur Staphil. d. fol. 101. versic. an autem valeat, licet de veritate huius constitu. dubitet Æneas de Falcon. d. effectu. 5. colum. penult. versic. est bene verum, dicẽs Calderinum fuisse audacter locutum. Quo vero ad consuetudinem immemorialem Domini tenuerunt illam valere motiex generalibus regulis, quia immemorialis consuetudo sufficit, etiam ad acquiren. specialiter reseruata Princip. cap. super quibusdam. §. præterea. de verborum significat. Abb. in cap. cum nobis. colum. penult. de præscript. Ias. consil. 108. colum. penult. versic. tamen ea volum. 2. Balbus de præscriptione 2. par. 2. principalis quæst. 6. Ferrettus cõsil. 141. num. 30. cum alijs, de quibus per Gabriel. de præscript. cons. 1. num. 3. vers. 3. amplia. habet enim hæc immemorialis consuetudo vim priuilegij, & legis, & ex ea potest etiam allegari titulus fundationis, & quilibet alius titulus de Mundo, vt dicunt allegati Dd. Felin. in cap. causam quæ. colu. 3. & 4. de præscript. Feder. 234. colum. 2. versic. sic ad propositum, Stante ergo probata ista immemoriali, non est dubium, quod est legitime præscripta consuetudo, & sic intrabit d. consil. Calderini, quod Domini approbant Sed circa hanc difficultatem aliqui ex Dominis dubitabant, si hæc immemorialis possiet probari, ex quo singuli Pontifices renouant regulam de mensibus reseruatis, per quam interrupta videtur ista immemorialis, vnde quando fuit inchoata, fuit interrupta per d. regula, nec potest tempus vnius Põtificis coniungi cum tempore alterius, stante interrup. Socin. in l. mihi, & Titio, §. in legatis post princip. de legat. 1. & propterea dixit Calder. in d. consil. 3. colum. fin. versic. ad illud vero, quod talis consuetudo optandi adhoc, vt releuet, non debet esse interrupta per cap. illud de præscript. cap. cum de Beneficio, de Præbend. in sexto, & ad inducendam interruptionem opus est quod interueniat aliquis actus contrarius dict. consuetudini, vt ibi per eum, & tradit Ancharan. in dict. cap. fin. colum. fin. versic. quæro, vbi per Gemin. Francum, & alios de consuetudine in 6. Gigas d. quæst. 63. num. 8. super hac tamen interruptione nihil Domini resoluerint, sed nunc præsupponunt consuetudinem immemorialem introductum, & probatam. Tertia erat difficultas, an indultum concessum Cardin. de conferendo Beneficia vacantia in octo mensibus reseruatis ex d. regula Cancellariæ obstet, quominus reseruata possint optari in vim d. consuetudinis immemorialis, quæ nunc præsupponitur probata? & Domini resoluerunt non obstare? mouentur, quia huiusmodi indultum conferendi ex obseruantia Rotæ non semper recipit interpretationem, vt ampliet facultatem conferendi, quam habent ordinarij in suis Ecclesijs sed tamen, vt illis reseruat. non obstantibus possint ipsi libere conferre Beneficia ad eorum collat. spectantia, perinde ac si d. reseruationes non emanauerint, vt colligitur ex tenore indultorum, & est decis. 3. Cassad. de priuil. Putei decis. 4. eod. Simoneta decis. 28. Mohed. 179. hinc est, quod intelliguntur huiusmodi indulta de illis Beneficijs in quorum quasi possessione conferendi ipsi Ordinarij existunt iuxta consil. Calder. 23. de Præben. decis. 5. eod. titul. in antiquior. 49. de rescrip. in antiquis, Mohed. d. dec. 179. Puteus d. decis. 4. de priuil. vnde quemadmodũ Ordinarij impedire non possunt optionem fine indulto, ita non possunt cum indulto. Put. decis. 4. de priuil. in fin. quare, si cessarent reseruationes, non posset Cardinalis habens indultum conferre Beneficia, quæ vigore d. consuetudinis immemorialis possunt optari; ergo minus potest conferre vigore indulti, quod non auget facultatem conferendi, sed tãtum remouet obstacula, & impedimenta reseruationum, vt dictum est. Ex supradictis infertur non obstare allegatam decis. Paleoti 357. presupponebatur, quæ fuit facta in causa Reginen. Canonicatus, nec reperitur inter alias eius decisiones, quę circũferuntur, in qua decis. Rota dixit censeri derogatum immemoriali consuetudini optandi reseruata per clausulas derogatorias. appositas in quadam prouisione Papæ, in quibus clausulis derogabatur consuetudini, & statutis qualibet authoritate firmatis, & si esset necessaria specialis derogatio, cum clausula. quorũ tenores,

tenores,&c. & similes clausulæ sunt appositæ in indulto,de quo agitur,quia Domini respondebant diuersos esse terminos quæstionis nostræ a terminis d. decisionis; illæ clausulæ erant positæ in prouisione Papæ,non in indulto remouente obstacula. Præterea in illa decis. præsupponebant adesse reseruationem,quæ etiam hic non adest; nam regula reseruatoria octo mensium non comprehendit Cardinales, sed illos in specie excipit, vt etiam declarat decis. Mohedan.296.Crescen.decis.218.non obstat,quod d.clausulæ indulti derogantes consuetudinibus cen sentur etiam derogare consuetudini optandi; quia respondebatur, quod postquam indulta,vt dictum est nihil aliud continent, nisi quod remouent obstacula, ita etiam d.clausulæ non possunt operari, quod per eas fit ampliata, & alterata princip. dispositio ipsius indulti,sed tantum confirmatur, & conualidatur iuxta Clemen.de Præbend. Decius consil. 2.num.10.Fel.in cap.licet,num.7. vers.3.limitat. de offic.Ordin.& in terminis iuris optandi eft d. consilium Calder.3.de consuetud.hinc est, quod dicitur, clausulas derogatorias solū operari in his, quæ periment gratiam. Felin.in cap.nōnulli in prin.colum. 11.versic.nota.de rescrip.Rota 13.in add.de Præbē. at principalis dispositio indulti ea est, vt Cardinalis possit conferre in omnibus mensibus, prout de iure poterat ante reg.octo mensium,sed de iure non poterat conferre Beneficia,in quorum quasi possessione optandi alius existit ab immemoriali tempore,quæ immemorialis operatur vim priuilegij Apostolici, legis & fundationis, vt dictum est, non obstat, quod indulto detur etiam facultas conferendi spectantia ad inferiores quatenus funtr eseruata, quia respondetur, quod intelligitur eo modo, quo possunt conferre inferiores, si non essent reseruata, sed inferiores non tollerent optiones, ergo nec indultum.

453 De qua dec.meminit Anasta.Germonius † de indultis Card.§.etiam ex eo, à nu.16. & posthæc Gonçalez glos.33.nu.6.& glos.34.à num.6.dicens, quod stante consuetudine immemoriali optandi in quibuscumque mensibus,cessabat reg. nostra, quæ non auferebat talem consuetudinem,vt in d. Bononien. optionis, & quod in alia Gadicen. iuris nominandi 11.Febru.1582.coram Bubalo,fuit similiter resolutum,quod istius reg. reseruatio non auferebat consuetudinem immemorialem prouidendi in quibuscumque mensib. & ideo,inquit ipse Gonçalez,prædicta verba non sine maxima consideratione,& effectu addita fuisse ad remouendum immemoriales consuetudines,& Apostolica indulta optandi in omnibus mensibus,præsertim, quia non solum valebat consuetudo immemorialis optandi Præbendas reseruatas, sed etiam alia consuetudo ordinaria tenebat,vt consuluit Calder.d.cons.3.de consuetud.licet pluribus illius sententia non placeret, vt per Anast. Germon.d.§.etiam ex eo nu.15. quod hodie, inquit Gonçalez,penitus cessat, attenta reg.nostra. Et alias in vna Vercellen.Canonicatus,& Archipresbyteratus 27. April.1594.coram D. Peña fuit dictū. Quod ☞ consuetudo immemorialis optandi in mensibus, reseruatis iuxta cons. Cald. 3.de consuetud. hodie non suffragatur, cum per recentes Cancellariæ regulas sublatæ sint qualibet consuetudines optandi,etiam in mensibus reseruatis,&c.

454 Quamuis ego verius existimem † non posse dari d.consuetudinem, nec ordinariam, nec immemorialem, stante interruptione per singulos Pontifices renouantes regulam,ex adductis in d.decisione. Bononien.in 1.& 2.difficultate,licet super hac iterruptiōne nihil Domini resoluerint. Facit consiliū Nau.1. de ferijs,vbi ait,quod cōtradictio superiorum interrumpit consuetudinē arg.notatorum in c.fi.de consuetud.& quod tradit P.Rauennas, de consuet. sect. 4.nu.18. & vide infra nu.557. sed ad tollendam omnem prorsus difficultatem, & dubitandi occasionē, quæ ex d.decis.Bononien.oriebatur, per Sixtum V. & eius successores, vtiliter addita sunt illa verba, ex quibus ita Rota hoc habet pro cōstanti, vt in dubiū reuocari non valeat. Gonçalez d.glos.33. nu.7.& si cessantibus d.verbis in nostra reg.additis posset dari consuetudo, saltem immemorialis optandi reseruata,dicendum esset ea stante, etiam hodie optari posse reseruata per alias regulas, cum in illis non sit addita huiusmodi derogatio, nec sint huiusmodi verba.

455 Per reseruationem tamen specialem alicuius † Beneficij, etiam Motu proprio factam post vacationē ipsius,seu per prouisionem à Papa de eo factam non videtur sublatum ius optandi, & ius ad rem acquisitum per consuetudinem optandi nisi illi derogetur cum derogatione regulæ,de non tollendo iure quæsito,ex traditis per Æneam de Falcon.4. quæst. effectu 47. num.9. Sarnen.d.regul.de non tollendo iure quæsito,quæst.1.vers.septimus modus, & per Zerolam 1.p.verb.canonic.§.7.3. conclus. vbi hoc tenet. Et videtur sequi Zecchus de repub. Ecclesiastica,ca. 24. de Canonicis nu.4. versic.13. & ex dictis sup.nu. 295.& p.præceden. c.3.7. modo vbi vide. Vnde etiā videtur requiri derogatio d.reg. de iure quæsito. in casu. de quo per Flaminium Parisium d.lib.2.quæst. 20.num.9.

456 Sed est difficultas, † an impediatur optio in Ecclesijs, vbi non optantur Præbendæ, sed præstimonia annexa pinguiora? verbi gratia,in Ecclesia Corduben. in qua quot sunt Canonicatus, & Præbendæ,tot sunt præstimonia annexa, & ex statuto & cōsuetudine illius Ecclesiæ Canonici,iuxta suam antiquitatem per optionem successiue ascendunt ad prę stimonia pinguiora;difficultas inquam est, an decedente aliquo Canonico, in mense reseruato, præstimonium illius possit optari per Canonicum antiquiorem? nam videtur quod non, ex Ænea de Falcon.d.4.q.effectu 39.vbi ait, qđ reseruatio per vacationem in curia nō solum impedit optionem ipsius Beneficij,d.c.vlt.de consuetu.in 6.verū etiam impedit,quod non possit optari camera, quæ erat illius, per cuius obitum vacauit Beneficium.Cardin. cons. 16.vers.sed alius est casus,pro quo facit, quod reseruato Beneficio regulari, intelligitur reseruatus locus, qui debetur obtinenti Beneficium reseruatum. pract.Cancel.fol.92.vers. reseruato.Beneficio regul. in §.nota plura notabilia, tam circa Beneficia reseruata,quam non reseruata. Vnde ille qui habuit Prębendam taliter reseruatam, quæ alias poterat optari,intrat in locum prædefuncti,quo ad Prębendam, & Cameram, quia est annexa illi Præbendæ reseruatæ,non tamen intrabit, quo ad stillum in choro, & vocem in Capitulo,sed sedebit in vltimo loco,& ius optandi in tali Ecclesia non competit sibi, nisi postquam erit antiquior in receptione. Hæc Æneas ibi, facit etiā decis.4.de consuet.in nouis.quæ ait, quod, sicut Canonicatus, & Præbenda, in Curia Romana vacantes per alicuius obitum, optari non possunt vigore consuetudinis. cap.fi.de cōsuetud.l.6. ita nec grossi fructus per d.Canonicum in curia defunctum obtenti possunt optari, etiamsi illi grossi fructus redirēt ad Capitulum, prout Greg.XI. declarauit per

S 4 suam

suam Bullam. Quam decisionem sequntur Francus
d.cap.fin.§.in Præb.num.3. Millis verb.consuetudo
optandi, sicut non potest fieri. Gigas q.63. num.10.
Staphil. sup.sub nu.3. Franc. Marcus decis.1268.lib.
1. Flaminius Parisius d.l.2.q.20.num.7.& nouissime
Gonçalez d.gl.34. nu.31.

Nihilominus in prædicta difficultate videtur di-
457 cendum, posse optari, nam in proposito † casu præ-
stimonium non est annexum Canonicatui, & Præ-
bendæ æque principaliter, & vt titulus distinctus,
sed accessorie, & per modum incorporationis, &
suppressionis, ac tanquam prædium pro Præbenda
tēporali applicatum tali Canonicatui & Præbendæ
non perpetuo, & inseparabiliter, sed pro vita illius
Canonici, iuxta dicta per Gigan.q.63.nu.3. & sic nō
cadit sub reseruatione, & ita practicatur in d. Eccle-
sia Corduben.

458 Nec obstat d.doctrina Æneæ de Falcon.& † pra-
cticæ Cancellariæ sup. quia procedit in camera, do-
mo, seu prædio, vel loco annexis perpetuo, & insepa
rabiliter Præbendæ, seu Beneficio, vt posthæc tradit
Gonçalez.d.gl.34.a nu.32.allegans dec. Caputaquē.
282.nu.1.p.2.quam vide. Nec etiam obstat d.dec.4.
quia procedit in fructibus grossis, qui dantur pro
Præbenda.

Ex quo alias Rota in vna Corduben. pensionis 2.
Maij 1594.coram Illustrissimo Card. Mantica resol
459 uit † pensionem impositam, & reseruatam super fru-
ctibus, & distributionibus cuiusdam Canonicatus,
& Præbendæ d. Ecclesiæ Corduben. quos quidam
Ferdinandus possidebat, nec non pręstimonij de las
Herreras, dicto Canonicatui annexi, mortuo d. Fer-
din. possessore, & in Canonicatu, & Præbenda suc-
cedente D. Did. Fernan.de Corduba, in præstimo-
nio vero per optionē D. Ioan. de Spinosa, totam pen
sionem solui debere à successore in Canonic. & nihil
a successo.in d.pręstimonio de las Herreras, iuxta Gi
gan.sup. non obstante, quod pensio expresse esset im
posita sup. fructibus Canonicatus, & præstimonij,
de las Herreras, quia id est causa demonstrationis, &
perinde ac, si solum imponeretur super fructibus Ca
nonicatus &c. quamuis antea in eadem causa Rota
tenuisset contrarium, 30. Aprilis 1593.coram eodē
D.Mantica, scilicet pensionem diuidendam esse pro
rata fructuum Canonicatus, & pręstimonij inter suc
cessorem Canonicatus, & successorem præstimonij,
&c. de qua vltima decis. meminit Gonçalez d.glos.
34. nu.46.male tamen eam referens, & dicens esse co
ram Illustrissimo Blanchetto.

460 Tertio in alternatiua addita sunt illa verba, vere
ac personaliter, nam t. regula Pij V. super reserua-
tione mensium, & alternatiua facta de mense Ian.
1565. ad quinquennium, quæ est in Bullario consti-
tut. 164. solum dicebatur ei, quod quotiescumque,
& quādiu apud eorum Ecclesias, seu in eorum Diœ
cesi resederint dumtaxat, & in secūda edita de anno
1570. anno 6. sui Pontificatus post elapsum quinquē
nium primæ, quæ est in d. Bullario constitutione
165. dicitur omnibus Patriarchis, Archiepiscopis,
& Episcopis apud Ecclesias, & Diœceses suas iuxta
Concilij Tridentini dispositionem residentibus dū-
taxat de omnibus, &c.

461 Ex quibus verbis † apparet istam secundam alter-
natiuam Pij V. non esse restrictam ad residentes dū-
taxat, sed ad residentes iuxta formam, & dispositio-
nem Concilij Tridentini; quod cum Episcopis per-
mittat abesse per tres menses quolibet anno in cap.
1. sess.23. de refor. in illis tribus mensibus Episcopi
gauderent alternatiua, ac si personaliter residerent,
vt fuit resolutum in vna Salamantina fructuum Ar-
chidiaconatus do Monleon, 20. Iun. 1586. coram D.
Bubalo. Et adhoc videtur alludere decis. Salamant.
☞ Canonicatus 30. Maij 1592. coram D. Oradino in
fin. quæ sic ait. Fuit conclusum processum auditoris
Cameræ reuocandum, & Antonium restituendum
quia Domini intellexerunt Breue sensisse de vaca-
tione in mense Sept. vt ex inde induceretur reserua-
tio; & etiā videtur intellexisse Papa, vt in cōmissio-
ne vltima; vnde cum fundamentum hoc cesset, sequi
tur, quod gesta ab Episcopo Salamantino, & ab Au
ditore Cameræ nullius essent momenti, & cum An-
tonius doceat de titulo, & de vtroque extremo, con-
sequens est eum fore restituendum; cum autē mensis
Sept. in hoc casu non inducat reseruationem, omnia
gesta pro Philippo sunt nullius momenti. Et huic sē
tentiæ accomodatur stilus curiæ, qui dat huiusmodi
Breuia propter reseruationem, qui stilus attendi de-
bet. Lapus allegat.89. nu.9. dixerunt tamen Domi-
ni, quod videatur in facto, an Canonicat. vacarit
trib. mensib. datis à concil. Episcopis.

Quamuis in eod. postea Rota tenuerit contrariū
462 20. Iunij. eiusd. † anni 1572. coram eod. D. Oradino
(nisi forte in casu huius decis. Canonica. vacauit tem
pore primæ alternatiuæ Pij V.) vt in decis. seq. Fuit
☞ dubitatū, an Antonius sit restituendus ad suam pri-
stinam possessionem, non obstante decreto Concilij
Trid. Philippus ad excluden. reintegrationem du-
plici capite nititur, & primo, ex d. decreto Conci-
lij Trid. asserens, Episcopum ex eo posse abesse tri-
bus mensibus, quibus durantibus gaudeat alternati-
ua, ex quo vacatio de mense Sept. inducit reserua-
tionem, quia stante alternatiua est mensis Papę, ideo
Canonicatus dicitur reseruatus; sed in hoc D. tenue-
runt contrarium, quod Concilium non iuuet ip-
sum, quia aut volumus accipere cursum trium men-
siū à die, quo discessit a ciuitate Salamantina, & tūc,
cum Beneficium vacet die 4. Sept. dicitur vacasse
post cursum trium mensium, quia Episcopus disces
sit ab Ecclesia 2. Iun. & sic elapsi sunt 93. dies. aut vo
lumus computare tempus a die, qua recesit à Diœ-
cesi, & in puncto adhuc non intrat Concilium, quia
Domini intelligunt, vt possit abesse tribus mensi-
bus accipiendo mensem pro diebus 30. iuxta notata
in c. licet de supplen. negligen. Prælatorum, quæ opi
nio videtur verior, ex quo præfigitur tempus ab ini-
tio, & tunc Beneficium vacat post 60. dies, secundo,
quia Domini intelligunt, quod, licet Episcopis de-
tur facultas, vt absint, tamen interim non gaudent
alternatiua; nam regula super alternatiua dat Bene-
ficium vere residentibus vt deducitur ex plurib. ver
bis reg. ideo non cōpetit nō residentib. quoad secun-
dū c. ratione Breuis fuit resolutū, quod, licet aliquo
modo Episcopus prætendat se recte processisse pro-
pter simplicia verba Breuis, tamen postquā Rota in-
terpretatur quod intelligatur de mense Sept. reser-
uato, apparet de iniquitate sentētiæ, quæ venit reuo-
cāda virtute vlt. commissionis; nec obstat clausula
sublata, quia Papa in d. cōmiss. aperit os vnde cū mē
sis Sep. quo Canonicat. vacauit ex causa alternat. sit
mēsis Ord. & nō Papæ, cōsequēs est, ꝙ Canonicatus
vacauit ī mēse nō reseruato, ergo Ant. est iniuste spo
liatus, & restituēdus, vt excluditur propter commu
nem stilū exortū de qua decis. meminit Gonçal.gl.
43.nu.41. dicens, in ea fuisse decisum quod Episcop.
absens tribus mensib. sibi permissis recreationis cau
sa animo redeundi, non gaudeat alternatiua, &c.
463 Ex quo etiā in vna † Egitā. Benef. 19. Ian. 1579. co
rā S. Clem. VIII. aliqui ex D. inclinabāt Episco. absē

tem,

tem,etiam vltra trimestre,ex iusta causa & permissu Pontificis debere gaudere dicta alternatiua,vt in decisione sequēti Domini dixerunt, quod si Breue est iustificatum potest procedi ad eius executionem, quia in commissione deputatur auditor in illius executorem;non obstat quod Cameræ procurator non sit in causa,quia Antonius, ad cuius fauorem emanauit, bene potest pro suo interesse nomine Cameræ petere huiusmodi executionem,& ita alias dicebant fuisse tentum,& obseruatum; nec minus obstat, quod Ant. cœperit agere via ordinaria petendo executionem suarum literarum,quia,quando esset verum,non propterea id præiudicatet Cameræ, cuius nomine via ordinaria actum non fuit; non etiam potest dici,quod ius Breuis expirauerit per expeditionem literarum, quia,quod debeat consignari possessio Antonio literis expeditis, in eius est fauorem inductum,& consequenter literarum expeditio non debet in ipsius odium retorqueri; an autem Breue sit iustificatum,pendet ex hoc, an sit verificata reseruatio,& non residentia Episcopi talis, quod non gaudeat alternatiua? quoad reseruationem est indubitatum, quod Beneficia vacarūt de mense Augusti 1571.& consequenter in mense Apostolico secundum regulam octo mensium; quod autem Episcopus non resideret tempore vacationis,Domini dicebant,non constare ex prouisione eiusdem Episcopi de huiusmodi Beneficijs Vlisbonæ de eodem mēse Augusti facta non enim concludit hoc, quod dic, quo vacarunt Beneficia,Episcopus abesset à Diœcesi,sed retuli in facto Dominis,quod in actis cōstabat circunscriptis nullitatibus ex confessione Petri, & ex dicto saltem duorum testium,quod tunc aderat: probant enim testes Episcopum accessisse Vlisbonā in initio anni. 1571.& per totum illum annum Vlisbonæ permansisse,sed secundum Dominos non per hoc concludebatur,Episcopum non debere gaudere alternatiua stante approbatione causarum suæ absētiæ facta à delegato Apostolico specialiter ad hoc deputato,cū enim abesset ex iusta causa; & permissu Pontificis, aliqui ex Dominis inclinabant, quod deberet gaudere alternatiua, & ad id fuit allegata dec.alias facta in casu simili in vna Cremonen. Parochialis de Perinardis 19.Iun. 1571.coram D. Vellano,in qua Rota tenuit, quod Cardinalis Rauennæ gauderet indulto,non obstante decreto,fœl.record. Pauli III.quod Cardinales residerent in Roma. cura alioquin non gauderent indultis, & priuilegijs, quibus alij Cardinales gaudent,& gaudere possunt, nisi de expressa licentia Papæ apud Ecclesiam Metropolitanam, seu Cathedralem,vbi præfuerint, resideant, & subiaceant alijs pœnis arbitran. & hoc, quod præfatus Cardinalis Rauennæ de licentia Papæ probata per testes Floræ residebat; sed quia prima alternatiua, cuius acceptationem extra tempus factam Papa approbauit, iā erat expirata, quia fuit concessa Calendis Ianu. 1565.ad quinquennium, & de acceptatione alterius concessæ de anno 1570. in actis non constat, Domini dixerunt quod hoc stante, materia nullam habebat difficultatē & quod propterea,si hoc in facto ita se habet,poteram procedere ad executionem &c.

464 Et ex illis etiam verbis† secundæ alternatiuæ Pij V. videbatur,quod Episcopus, qui vno anno absuit vltra tres menses, licet postea resideret, non debeat pro illo anno ea gaudere cū iam pro illo anno defecisset conditio requisita de residentia iuxta disposit. Concilij.

465 At in alternatiua, † Gregorij XIII. additum est verbum, personaliter, dicendo ipsis quandiu apud Ecclesias,aut Diœceses suas personaliter resederint dumtaxat, &c. à tempore Sixti V. dicitur, vere ac personaliter, vt habetur in nostra reg.

466 Ex quibus verbis apparet,† quod ad hoc, vt Episcopus gaudeat alternatiua, requiritur vera:& realis residentia,& non sufficit residentia per fictionem vt si esset absens causa Ecclesiæ, vel reipublicæ, vel alia legitima causa,vt in Cōcilio vniuersali,vel prouinciali,vel in aliquo negotio, ex mandato & commissione Papæ,&c. Gonçalez glossa 43. à numer. 1. qui plura adducit, vt solet non necessaria, quicquid velit Anast.Germo.de indultis Card.§.nolumus.nu. 1.& 13. vbi ait si Cardinalis acceptauerit alternatiuam,ea frui etiam residentem Romæ, cum ratione Cardinalatus Romæ residere teneatur,& ibi residēdo omnibus,& singulis Ecclesijs deseruire teneatur, & sic vult ad alternatiuam sufficere residentiam fictam,qui etiam fallitur in eo, quod existimat, Episcopos Cardinales egere alternatiua, cum tamen respectu eorum non sint menses reseruati, vt supradictum est n.34. & ita contra Germonium nouissime tradit Gonçal. glos.24. nu.71. & glossa 53.num.44. & in eo,quod subdit, Episcopos Cardinales teneri residere Romæ cum contrarium declaretur à Sancto Concilio Triden.sess.23.de reformat.capit. 1.ibi etiamsi S. Rom. Ecclesiæ Cardinales sint, & dictum est supra num.405.

467 Et quamuis Flam.Paris. de resignat. † Benef.l.1. quæst.10. nu.85. (qui etiam loquitur de alternatiua Sixti V.vt patet ex nu.46.)dicat,quod Episcopi absentes causa rei publicæ habent alternatiuam, & quod ita censuit S.Cong.9.Iulij 1573.ista declaratio facta fuit attenta alternatiua Pij V. aut etiā ad summum Greg.XIII.cuius tempore fuit facta quæ carebat dictione, vere, Gonçalez d.glos.43.nu.84.quod etiam concessit Pius III. Episcopis interessentibus Concilio Trident. vt in constitutione sua 33. secus vero est attentis d.verbis,vere ac personaliter, quæ non videntur addita ad alium effectum, nisi ad excludendam residentiam fictam,& interpretatiuam. Gonçal.ibi nu.85.dicens cessare iam declarationem prædictam, & audiuisse, quod postea S. Congregatio contrarium censuerit. Et subdit, quod,cum quidā Episcopus Hispaniæ abesset à propria Diœcesi pro exercitio sui officij Inquisitoris generalis,in Curia inuictissimi Hispaniarum Regis, vbi generalis Inquisitor,cum suo tribunali residere solet,& instāter supplicaret Sanctissimo Clemen. VIII.quod cōcederet indultum speciale, vt posset gaudere beneficio alternatiuæ, qnamuis non resideret in propria Diœcesi,attenta d.causa in fauorem Fidei,& reipublicæ resultante,nunquam tamen d.indultum obtinere potuit,quamuis antea bene concedebantur indulta gaudendi alternatiua per aliquod tempus absentiæ,vt consuluit in casu vnius indulti, Mandos. consil.21.

468 Ex quibus etiam verbis cessat dubium Sarmienti,† l.selectarum c. 16. nu.9. vtrum Episcopus, qui ob aliquam iustam causam a sua Diœcesi animo breuiter reuertendi,vel qui nondum Diœcesim ingressus est,sed pararet ingredi,gaudeat alternatiua? ex illis enim verbis clarum est non gaudere, & post hæc tradit Gonçal.d.glos.43. nu.12. & infert ad casum, quem adducit, & late pro vtraque parte disputat Gonçal. ibi nu.41.de Beneficio Segobien. quod vacauit de mēse April. 1603.stante D.Episcopo in domo del Scorial à propria Diœcesi Segobien.per quatuor milliaria dumtaxat distante,ad visitandum Reges Ca-

ges Catholicos,& de ſua promotione ad Archipreſbyteratum Compoſtellanum gratias agendum, qui feſtinanter ad ſuam reſidentiam continuandam redijt in propriam Diœceſim, a qua ſolummodo abfuit per duos dies, nẽpe die 13.& 14.d.menſis Aprilis & in hoc tempore Beneficium vacauit, quod virtute alternatiuæ contulit D. Hiero. de Padilla ſuo Vicario generali, & poſtea à Papa alteri prouiſum eſt, vti reſeruatum ex eo, quod vacauerat durante d. abſentia. Vnde orta eſt controuerſia, an in hoc caſu intraret alternatiua, vel non? & quod non intret alternatiua dicit Gonçal.nu.83. ſe prochuiorem eſſe, cum verba noſtrę regulæ ſint fortiſſima,& excludãt omnem fictionem, ac veram, & actualem præſentiam de facto exigant, &c. Ego autem id certum exiſtimo,& ita conſultus pro parte dict. D.Hiero.de Padilla reſpondi. Et tandem cauſa in Rota propoſita. 26.Mart. 1604. coram D. Iuſto, fuit reſolutum nõ intrare alternatiuam, ſed potius reſeruationem, aliquibus tamen ex D. contrarium ſentientibus vt per Gonçal.d.nu.83.

469 Et ex illis † etiam verbis apparet falſa ſententia Gonçal.d.gloſ.43.9.quæſt.nu.200.vbi tenet, quod, ſi Epiſcopus non poteſt ingredi ſuam Diœceſim, nec in ea reſidere propter proteruiam, & crudelitatem impiorum, qui illam occupatam habent, gaudere valeat alternatiua, quamuis vere non reſideat iuxta Clem. 1. de foro comp. quæ ſententia eſt contra d. verba reg. quæ veram, & realem reſidentiam in propria Diœceſi requirunt omnino, nec conceſſio d. Clementinæ trahenda eſt ad alternatiuam, vere ac perſonaliter in ſua Diœceſi reſidentibus dumtaxat conceſſam.

470 Quarto ſunt addita † per Greg. XIII. illa verba ad liberam ipſorum dumtaxat, non autem aliorum cũ eis, & à tempore Sixti V. illa verba, nec etiam cum conſilio, vel conſenſu ſeu interuentu Capitulorum, vel aliorum, nam in prima alternatiua Pij V. ſolum dicebatur, ad eorum collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem, non tamen ſimplicem inſtitutionem pertinen.

471 Et ſic licet antea alternatiua † conceſſa Epiſcopis reſidentibus, quia eſt fauorabilis, comprehenderet Beneficia, & Canonicatus quorum collatio eſt communis Epiſcopi,& Capituli, & Capitulum ex Beneficio Epiſcopi poſſet vti alternatiua, ita vt etiam inuito Capitulo Epiſcopus poſſet vti alternatiua, Calder.conſ.22.de Præbend. Paulnus de offic.& poteſt. Capituli ſede vacante. 1.p. q.10.nu.23. Simoneta de reſeruatio. q.71. nu.2. & ibi Granutius.nu.3. Hiero. Gabr.conſ.197.nu.1.& 2.l.1. Achil.deciſ.226.ſeu 3. de Præb. Put.deciſ.88. l.3. Rota deciſ.12.l.3.p.3.diuer.& Gonçal.gloſ 24.nu.48.& gl.42.nu.3.quod extendit Rota apud Puteum ibi, vt etiam alternatiua conceſſa Epiſcopo proſit Capitulo, vbi menſes Ordinarij ſunt diuiſi inter Epiſcopum, & Capitulum

472 ex concordia,& ſequitur † Granutius ſupra num.4. Gonçal. ſupra d.gloſ.42. nu.4. de quo infra nu.718. tamen hodie attentis dictis verbis noſtræ regulæ, & Gregorij XIII. & etiam ſecundæ alternatiuæ Pij V. id non procedit, vt aduerterunt Domini in Salamãtina alternatiuæ 22.Octobr.1581. infra adducta nu. 708.& in Vercellen. Canonicatus 27.Apr.1594.coram D.Penna, in qua fuit dictum quod, Si ex immemoriali conſuetudine collatio Præbendarum pertinet ad Capitulum priuatiue, quo ad Epiſcopũ, Epiſcopus iuuari non poteſt alternatiua, quæ non habet locum, quando ius conferendi ſpectat ad inferiores collatores, vt apparet ex verbis regulæ, & ſi iure communi agendum ſit iuxta eam operationem, quam Rota ſeruat, vt per Caſſad.dec.22.de Præbend.quæ vult collationem debere eſſe communem Epiſcopo, & Capitulo, Epiſcopus non gauderet alternatiua, quam excludit regula in illis verbis, ad liberam ipſorum dumtaxat, non autem aliorum cum eis diſpoſitionem &c. & fuit dictum in illa Regien. Canonicat.17.Nouemb.1595. ſupra relata.nu.413. & reſolutum in vna Lunen. Sarçanen. Canonicatus 23. Octob.1598. coram D.Seraphino in qua fuit dictũ, vacationem in menſe Aug. probari ex confeſſione aduerſarij, in ſua prouiſione, & adeſſe etiam vnum teſtem de publica voce,& fama, & ex hac probatione reſultare probationẽ reſeruationis ex regula Cancellariæ. Nec excludi ex eo, quod dicitur Epiſcopũ gaudere alternatiua, quia cum Canonicatus ſit in Eccleſia Cathedrali in qua ex iuris communis diſpoſitione collatio eſt communis Epiſcopi,& Capituli, alternatiua non habet locum, vt in ea dicitur; nec obſtare, quod hoc procedat in ſimultanea collatione, non autem vbi turnus fuit diuiſus, vt in Salamantina alternatiuæ coram D. Robuſterio,& Dd.in cap. cum illis.§.fin.de Præb.in 6.Rochus de iure patron. verb.ius.q.6.nu.11. quia qui dat de hoc turno debet vtrumque probare, nempe, quod adeſt turnus ex cõuentione, vel conſuetudine, & quod illa vice collator ſit in turno &c. neque poſſe iuuari quaſi poſſeſſione Epiſcopi conferendi ſine interuentis Capituli ad cap. conſultationibus. de iure patron. quia exhibentur aliæ collationes Capituli, quæ reddunt hanc probationem æquiuocam &c.

473 Et tradit poſthæc † Gonçal.d.gl.24.nu.49.qui tamen d.gl.42.a num.1. male ait hodie ceſſare d.deciſ. Achillis,& Puteidicentes, quod Capitula Cathedralium gaudere poterant alternatiua &c.eo, quod hodie ſolum conceditur Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis,& ad eos reſtringit regula noſtra; alternatiua autem antiqua non erat reſtricta ad ſolos Patriarchas, Archiepiſcopos,& Epiſcopos, ſed omnibus collatoribus concedebatur. Quod quidem falſum eſt, nam alternatiua antiqua non concedebatur collatoribus inferioribus ſed Epiſcopis, & quia eſt fauorabilis, comprehendebat Beneficia ſimultaneæ collationis, vt per citatos ſup.nu.471. hodie vero id non procedit, quia alternatiua reſtringitur ad Beneficia ſpectantia ad liberam Epiſcoporum, nõ autem

474 aliorum cum eis diſpoſitionem &c. † vt dictum eſt. Vnde etiam male ait idem Gonçal. gloſſ.45. nu.29. quod eo ipſo, quod regula noſtra dicebat concedere alternatiuam in Beneſ.ſpectantibus ad Epiſcopi collat. quamuis reliqua verba liberam dumtaxat, non autem aliorum cum eis,&c. appoſita non eſſent, venirent intelligenda de collat.ſpectãte ad ſolum Epiſcop. non autem de ſimultanea collat. pertinente ad Epiſcopum cum alio; per textum quem dicit expreſſum in c.cum in illis ibi,§. ſi vero.de Præb.l.6. & ibi gloſſa.& Dd.cum alijs. Quod quidem eſt falſiſſimũ & contra Rotam,& Dd.citatos d.nu.471.& contra d.deciſionem Salamãtinam alternatiuæ,& alias adductas.nu.472. & tex.in d.c.cum in illis.§.ſi vero.loquitur & procedit in gratia odioſa,& ambitioſa, nõ in materia fauorabili. Domin.& Francus, & alij ibi Felin.in c.cam te.de reſcrip. nu.16. alternatiua vero eſt fauorabilis,& amplianda cum innitatur iure cõmuni,& remoueat obſtaculum reſeruationis, vt tradit ipſe Gonçalez §.6.prœm. nu.42. & d.gloſſa.45. nu.34.& gloſſ.43.nu.81.& 153.

475 Et illa dicitur libera † collatio ad effectum alternatiuæ,

natiuæ,quæ potest fieri à solo Episcopo absque alterius dispositione,præsentatione,vel electione,consilio,cõsensu,seu interuentu,aut alias,vt patet ex verbis regulæ nostræ, & tradit Gonçal.d.glos.45.à nu.10.qui glos.46.explicat illa verb.nec etiam cum consilio,& glos.47.verb.vel consensu. & gl.48.verb.seu interuentu Capitulorum, vel aliorum,& gl.49.aut alias pertinentibus,vbi multa adducit ad nostram regulam parum necessaria.

476 Dicitur autem libera collatio ad effectum† alternatiuæ, quando collator tenetur conferre certo generi personarum, veluti filijs patrimonialibus ad decis.Achil.351.seu 5.de priuil. Et Putei 162.l.2.& tradit Gonçalez d.gl.45.nu.19.dicẽs, fuisse resolutum in vna Vlisbonen. Prioratus de Carrança,coram Illustrissimo Seraphino,de mense Nou.1603. vbi fuit dictum,esse liberam collationem,quamuis sit facienda vni, ex sex personis de certo Collegio. Vnde ait, nu.21.intrare alternatiuam in Beneficijs Curatis,& Parochialibus, quamuis sint cõferenda dignioribus per concursum , iuxta formam Concilij Tridentini sess.24.cap.18.de reform. nihilominus enim sunt liberæ collationis,vt fuit resolutum in Abulen. Parochialis coram Illustrissimo Blanchetto , infra adducta c.5. nu.92.& 93.& ratio prædictorum est, vt inquit ipse Gonçalez,ibi nu.22.quia ex parte Episcopi est libera collatio,cum solus conferat, sine præsentatione,electione,consilio, consensu,vel interuentu alterius,aut alias. Et sic nullum adest impedimentum respectu alternatiuæ,& licet in cui dando non sit absoluta potestas,cũ Episcopus teneatur dare dignioribus,seu filijs patrimonialibus, illud tamen non est considerabile ad effectum huius regulæ nihil de hoc dicentis. Id autem,quod dicitur de Beneficijs patrimonialibus vt in eis intret alternatiua,non procedit in illis Beneficijs patrimonialibus,quę prouidentur per Episcopum ad aliorum præsentationem seu electionem, vt ex verbis regulæ constat, & tradit alias Gonçalez gloss.9.§.1.num.71.

477 Quando tamen Episcopus esset in quasi† possessione conferendi,sine interuentu Capituli, intraret alternatiua in Canonicatibus & præbendis ad c.consultationibus,de iure patron.& c.querelam,de elect. & c.cum olim , de causa possess.& infra dicta c.5. & sẽtit Rota in d.Lunen.Sarçanen. sup.relata nu.472. & fuit resolutum in vna Assisinen. Canonicatus 14. Iun.1600.coram D.Sacrato in qua fuit dictum . Intrare alternatiuam in illo Canonicatu,quia hic non agitur inter Episcopum,& Capitulũ super iure conferendi,sed inter ipsos prouisos,quo casu attenditur sola quasi possessio collatoris.iuxta conf.Cald.23.de Præben. quod Rota sequitur dec.49.de rescrip.in antiquis,Put.226.l.1. Mohed.8.de priuil.& Thanis decis.3.& vlt.coram Pamphilio,in Vicen.Beneficij S. Martini 19. Nou.1599. Vnde superfluum fuit visũ ingredi q.an probaretur prescriptio quadragenaria, & talis probatio esset necessaria,vel non,quia in proposito sufficit quasi possessio,& illa vnico actu requiritur gl.in c. cum Ecclesia.de causa poss. & d.possessio Episcopi libere conferendi in suis mensibus bene probatur per testes explicite deponentes Episcopos pro tẽpore,absque vlla participatione Capituli,contulisse Canonicatus, & tales prouisiones fuisse sortitas effectum. Secundo,ex pluribus collationibus factis per solos Episcopos,&c.nec obstare,quod Episcopus conferendo contulerit simultaneam cum Capitulo,nam,vt explicite deponunt testes, Capitulum non prætendebat simultaneam,sed præuentionem in conferendo, & cessat etiam difficultas, quia in aliquibus ex collationibus,quæ dátur,dicitur collationem ad Episcopum spectare,quod significat ad ipsum solum.glos.in c.cum in illis. §.si vero.verb.cũ a iio in fin.de Præb.in 6.facit c.nouit.ibi,cuius cognitio ad Episcopum spectat.de iudic.in aliquibus alijs collationibus adest clausula,ad omnimodam,quæ significat plenarie,& est verbum vniuersale,& aptum comprehendere omnem speciem prouisionis. gl.1. in Clem.1.verb.omnimodam.de foro compet. quarum tenorem non ignorauit Capitulum , cum illarum vigore tradiderit poss.ad nota.in l.non est ferẽ dus. ff.de trãsact. Vnde Capitulum nullam amplius potest prætendere quasi possess. Socin.in l.rem,quæ nobis.nu.8.vers.infertur.de acquiren.possess. Decius consl.302.Paris.1.nu.164.l.1.Cassad.decis.4.de restitu.spoliat.nu.6. nec requiritur prohibitio, cũ simus in actu negatiuo,quia non excluduntur alij modi acquir. quasi possess.prout isti sunt. Nec obstat lis mota per Cap.de anno 1571.primo,quia non erat super collatione Canonicatuum,sed super deputat.Canonicorum ad adminiſt.fabricæ:& in omnem euẽtum Episcopus erat prius in quasi poss.conferendi, & cõtinuando non potest dici,quod attentauerit.Caputaquen.decis.51.nu.2.p.1.& vlt.status attenditur .

478 Et posthæc tradit Gonçal.glos.45.& §.1.†nu.79. §.2.à nu.1.dicens, quod ad effectum inspiciendi, an aliquod Beneficium sit liberæ collationis,necne,ita vt intret,vel non intret alternatiua per reg.nostram concessa, cum non agatur inter Episcop. & Cap.super iure conferendi,sed inter tertios,super validitate collationum,& incidenter,potissime est consideran dus vltimus status Beneficij, videlicet,an Episcopus fuerit in quasi possess. libere conferendi , vel in contraria poss.nam,si fuerit in tali quasi poss. libere conferendi,gaudebit alternatiua, quamuis in proprietate bonum ius forsan habere desinat,& dumtaxat collator putatiuus sit,& versa vice, licet habeat bonum ius, seu proprietatem , si tamen talem quasi possess. non habeat,quia alius existit in quasi possess. conferẽdi cum illo,seu præsentandi,aut eligendi, vel consilium,consensum,aut interuentum adhibendi, tunc Beneficium non erit liberæ collationis,& allegat d. decis. Assisinen.Canonicatus,& Vicen Beneficij, de qua in ea sit mentio,& ait etiã fuisse decisum in vna Tarraconen.sacristię 9. Iun. 1600.coram D.Iusto,& in Maioricen. sacristiæ 26. Iun. 1602. coram Pamphil.& alias plures.

479 Quod declarat idem†Gonçal.ibid.d.§.2.à nu.49. quod ad effectum,vt intret, vel non intret alternatiua in casu reg. nostræ, sufficit semiplena probatio quasi possessionis libere, aut non libere conferendi , vt fuit resolutum in terminis nostræ reg.in d. Maioricen. Sacristiæ, vbi propterea fuit decisum sufficere probat.de publica voce , & fama , quod cessantibus reseruationibus collatio pertinet ad solum Episcopũ absque interuentu Capituli,cuius rei,inquit Gonçal.nu.51. ratio est, quia in hoc casu agitur incidenter dumtaxat de pertinentia collationis inter prouisos,& ideo semiplena probatio satis erit . Rota dec. 3.de probatio. in nouis. Millis verb.probatio, quod Beneficium pertinet , cum alijs per me allegatis infra d.c.5.nu.144.& seqq.& nu.52.ait procedere secũ dum illos,siue agatur inter prouisos ab Episcopo,& ab inferioribus illo, siue inter prouisum ab Ordinario,& prouisum a Papa,Cassad.decis.1.de probatio. nu.1.& declar.d.dec. Maioricen.addens,quod cessat omnis difficultas,quando cum fama concurrunt aliqua adminicula , & Cassad. d.nu.1.& 2. circa quod vide per me dicta d.c.5.à nu.146.

Rursus

480 Rursus ex illis verbis,†ad liberam ipsorum dum-
taxat,non aũt aliorum cum eis &c. colligitur,quod
si duo Benef. quorum vnum spectat ad prouisionem
Episcopi,& alterum ad prouisionem alterius, essẽt
vnita inuicem æque principaliter,non haberet locũ
alternatiua , ex quo in illorum prouisione requiri-
tur vtriusque consensus , vt dicetur infra vlt.p. c.2.
nu.47. quamuis , si essent vnita Beneficia spectantia
ad prouisionem duorum Episcoporum,vt quia esset
duarum Diœcesum,intraret in eis alternatiua,si am
bo eam haberent acceptatã,& residerent in sua Diœ
cesi. Denique ex d.verb. alternatiuæ etiam primæ
Pij V.apparet, Episcopum non posse se iuuare alter
natiua,nec vigore illius se intromittere in Benef. ad
aliorum collat.spectantibus vt in Vercel. de qua nu.
492.& Nucerina Beneficiorum.30.Octob.1592.co-
ram D.Pamphil.infra adducta c.5.nu.64.
431 Quinto illa verb.†seu etiam aliorum dispositioni
suæ, & d.Sedis alias quomodolibet reseruatorũ, vel
affectorum, non habebantur in alternat. Pij V.sed à
tempore Greg.XIII.addita sunt,per quæ extẽditur
pœna priuationis alterna.ad sese intromittentes in
prouisione Beneficiorum, non solum in alijs sex mẽ
sibus reseruatis vacantium , sed etiam alias quomo-
dolibet reseruatorum, vel affectorum &c.
482 Sexto circa modum etiam †acceptandi alternati-
uam , fuit varietas in reg. Summor.Pontif.in alter-
na.1.Pij V.sic dicebatur ac Episcopi, Archiepisc.&
Patriarchæ præfati infra tres menses à die publicat.
præsentis constitut.comput. se alternatiuam huius-
modi acceptare,vel recusare coram Notar. publico,
& testibus declarare teneãtur,alioquin lapso trime-
stri alternatiua huiusmodi illis nullatenus suffrage-
tur. In secunda vero alternat. Pij V. ac d. alternat.
Greg.XIII.sic dicedatur,illi vero,qui gratiam alter
nat. prædictæ acceptare voluerint, acceptationem
huiusmodi per patentes literas , suo sigillo munitas
declarare, & literas ipsas huc ad Datarium Sanctita
tis suæ transmittere teneãtur,quibus ab eo receptis,
& recognitis, tunc demum, & nõ antea,vti incipiat
gratia prædicta . A tẽpore vero Sixti V. Ordinarus
acceptationẽ fieri debere , vt habetur in nostra reg.
ex quibus verb.ibi,acceptare voluerint,apparet pri
483 mo,quod acceptatio alternatiuæ est†voluntaria,&
ideo nemo inuitus illam acceptare tenetur: nam al-
ternatiua est gratia, & Beneficium , vt declarat reg.
ibi,gratiam, & ibi,Beneficio,& inuitó Benef.nõ da
tur l.inuito.70.ff.de reg.iuris,vt tradit Gonç.gl.58.
à nu.1.qui alia cumulat, vt solet.
484 Semel vero acceptata † alternatiua , non poterit
Episcopus pœnitere , & ab acceptatione recedere ,
quia acceptatio est mensium commutatio , seu per-
mutatio, & quidam quasi contractus inter Papam ,
& Episcopum,& facit l.sicut. C.de obligat.& act. &
reg. mutare , & reg. quod semel placuit lib.6.tradit
Gonçal.d.gl.58.nu.14.nisi Papa acceptaueri trenun
tiationem alternatiuæ,vt aliquando solet fieri, Gon
çalez ibi num.23. Rota in Vicen.præceptoriæ infra
adducta nu.741. acceptatio vero alternatiuæ per ali
quem Episcopum facta, cessat per translationem il-
lius ad Episcopatum & si vult alternatiuam in nouo
Episcopatu debet eam de nouo acceptare, nam t.ac
ceptatio solum est, quoad Episcopatum tunc obten
tum; immo nec potest fieri,quoad Episcopatum fu
turum, vt ex mente reg. constat & tradit Gonçal.d.
gloss.58.nu.21.
487 Et acceptatio alternatiuæ nihil aliud est , † quam
mentis,& voluntatis declaratio,vt patet ex ipsa reg.
ibi declarare , & sic ad factum potius , quam ad ius
pertinet , vt alias dicitur infra 6.p.c.13.à num.35.&
tradit Gonçal.d.glos.58. a nu.24. vnde ait num.26.
quod,quamuis Episcopus esset excommunicatus de
tempore , quo alternatiuam acceptat , teneret acce-
ptatio,excommunicatione non obstante,sicut valet
acceptatio Beneficij ab excõmunicato facta , vt nos
488 ibi diximus. Secundo,ex illis verbis,†ibi, per paten-
tes literas , apparet acceptationem alternatiuæ fieri
debere per literas patentes, id est apertas , non vero
clausas & secretas, & notat Gonçal.gl.59.dicẽs reg.
nostrã pro forma id requirere.& sic esse illius formã
seruandam. c.cum dilecta.de rescrip. cum alijs. Ter-
489 tio,ex†illis verbis,ibi manu propria subsignatas,ap
paret,quod literæ acceptationis alternatiuæ sũt sub
signandæ,id est, subscribendæ manu propria ipsius
Episcopi acceptantis , alias acceptatio non tenebit,
notat Gonçal.glos.60.vbi id late explicat,& aliquas
490 q.circa ista verba tractat . Quarto , † ex illis verbis,
ibi, suoque sigillo munitas , apparet literas accepta-
tionis alternatiuæ,non solum debere esse manu pro
pria Episcopi acceptantis subscriptas, sed etiam suo
sigillo munitas,not.Gonçal.glo.61.vbi id late expli
cat , & aliquas q.mouet . Quinto, ex d.verbis appa-
491 ret , quod in literis acceptationis alternatiuæ , non
est necessaria adhibitio & appositio testium, nec in-
teruẽtus,& subscriptio Notarij,seu Secretarij, quia
regula solum requirit,quod sint manu propria Epis
copi subscriptæ,& suo sigillo munitæ,& notat Gon
çalez d.glo.61.nu.24.& 25.Sexto,ex illis verbis ibi,
492 † & in sua quisque ciuitate,vel diœcesi datas, appa-
ret non posse fieri acceptationem alternatiuæ , & li-
teras eam continentes , nisi in propria ciuitate , vel
diœcesi,non autem extra, quãuis alias possint exer-
ceri extra diœcesim huiusmodi actus,& actus volun
tariæ iurisdict.tradit Gõç. gl.62. qui huius requisiti
rationem reddit a nu.20. Septimo,ex illis verbis ibi,
493 & literas ipsas†huc ad Datariũ Sanctitatis suę trans
mittere teneantur, apparet, quod Episcopus volens
frui alternatiua , non solum debet illam acceptare
per literas patentes , propria manu subscriptas , &
suo sigillo munitas,& in propria ciuitate vel diœce-
si datas,vt dictum est, sed etiam tenetur literas ipsas
ad Datariũ Papæ transmittere,& notatur per Gon
çal. gloss.63. vbi aliquas quæstion. tractat circa hoc.
494 Octauo,ex illis†verbis ibi, quibus ab eo receptis, &
recognitis,&c.apparet ad complementum accepta-
tionis alternatiuæ per Episcopum factæ , debere li-
teras acceptationis per Episcopum transmissas reci
pi, & recognosci à Datario, notat Gonçal.gloss.64.
vbi de recognitione instrumentorum aliqua agit .
495 Nono,ex d.†verbis apparet hodie nullam esse neces
sariam expeditionem literarum alternatiuæ, cũ ho-
die per reg.nostram concedatur gratia alternatiuæ,
& certa forma illam acceptandi constituatur,nec sit
necessaria vlla supplicatio,nec alia concessio, nec di-
catur,quod fieri debeat aliqua literarum expeditio,
quamuis de tempore antiquo esset necessaria litera-
rum expeditio ad vsum alternatiuæ,vt in aliquibus
dec.dicitur , quia tunc non concedebatur alternati-
ua per reg.nec per legem generalem vt nunc, sed per
gratias particulares ad supplicationem Episcopo-
rum, Mohed.decis.3. de rescrip. & Put.387.l.3.tra-
dit Gonçal.glos 62.a nu.29.& glos.65.nu.19.
456 Si tamen Datarius,qui est organum Papæ,† Gon
çal.gl.63.nu.60. admitteret acceptationẽ alternati-
uæ factam,non seruata omnino d.forma, vtiq; vale
ret, vt tenuit Rota in Salamant.fructuũ Archidiac.
de Monleõ 3.Ian.1587.coram D.Gypsio, nẽpe Da-
tarium , qui est organum Papæ , vt de Cancellaria
dicit

dicit Caſſador.deciſ.2.num.7.de vnio.non obſtante forma acceptationis,& decreto irritante, de quo in d.2.alternatiua Pij V. potuiſſe admittere inſtrumẽtum acceptat.alternatiuæ licet non eſſet ſigillo munitum,nec recognitum, vt requirebat regula &c.

497 Et hoc de acceptatione alternatiuæ inductum † eſt ad euitan.fraudes,quæ per Ordinarios committi poſſent, circa vſum alternatiuæ, vt per Fuſcum de viſitatione.lib.2.cap.28.nu.32.

Et formulam & tenorem literarum acceptatio-
498 nis † alternatiuæ ponit Fuſcus,ibi,nu.33.quam etiã & aliam ponit Gonçalez gloſ.62.num.33.& Fuſcus ibidem nu.34.ponit formulam fidei, quæ datur per Datanum de præſentatione,& recognitione d.literarum, quam etiam in ampliori forma ponit Gonçal.gloſ.64.nu.30.

499 Per quam fidem Datarij probanda eſt,† quando opus fuerit,acceptatio alternatiuæ cõpleta, aut per ipſum librum Datariæ, vbi tales acceptationes deſcribuntur,per Gonçal.gloſ.62.nu.28.vbi ait, quod non præſumitur,quod alternatiua ſit acceptata, cũ acceptatio ſit facti, & requirantur omnes ſolemnitates per regul.noſtram aſſignatæ,& factum non præſumitur,niſi probetur, & ſic fundans ſe in alternatiua illius acceptationem probare tenetur, & ſi forsã, inquit, d.liber datariæ inueniri non poſſet, probatio acceptationis fieri poſſet per teſtes deponentes de quaſi poſſeſſ.conferendi in menſibus alternatiuæ vigore conceſſis,aut alijs legitimis modis, vt fuit deciſum in Aſtoricen. Archidiaconatus, 3. Decembr. 1571.coram D.Seraphino,& tradit Anaſt. Germo. de indultis Cardinaliũ.ſ.volumus, nu.27.32. & 33.

Romæ vero ſatis probatur acceptatio alternati-
500 uæ † per fidem alicuius Notarij, quod eſt in libro datariæ,nam tali fidei creditur,cum ad librum, qui eſt in dataria, ſit facilis recurſus, vt fuit ita reſolutũ in vna Caurien. præſtimonij,9. Iunij 1592. coram D.Penna.Sicut alias in Aretina Commendæ,7. Nouembr.1586.coram D.Seraphino, fuit reſolutum, ☞ quod reſeruatio ſatis verificatur ratione familiaritatis, de qua conſtat per atteſtationem computatoris Palatij,& fides in curia facit fidem,propter facultatem habendi veritatem per inſpectionem librorũ, ex quibus extrahitur,&c.

501 Et qui dicit Epiſcopum gaudere alternatiua† ſatis fundat ſuam intentionem in acceptatione,& præſumptione iuris, quod Epiſcopus reſidet in ſuo Epiſcopatu,& qui contrarium dicit, illud probet, tamquam fundamentum ſuæ intentionis, ita in d.Caurien. pro qua reſolutione faciunt tradita per Tiraq. in legib.connub. gloſ.8. à nu.30. Maſcar.de probat. conclu.5.nu.5.& concl.1277.nu.1.& 2. per Menoc. de præſump.lib.6.præſump.19.nu.4.& 5. Cæſar de Graſſis.deciſ.63.& Rotam 420.p.1. diuerſ.nu.1. cũ alijs,vbi quod quis præſumitur præſens in loco, vbi reſidere tenetur,vel vbi habet domicilium,ſeu habitationem.

502 Contrariam tamen ſententiam, nempe, quod † prouiſus ab Ordinario,qui ſe fundat in alternatiua, tenetur probare, non ſolum acceptationem illius, ſed etiam reſidentiam Epiſcopi in ſuo Epiſcopatu, de tempore vacationis, tenet Gonçal.gloſ.43. à nu. 92.quia vtrumque requiritur a reg.noſtra, vt Epiſcopus gaudeat alternatiua,& quia reſidentia,ſeu præſentia probanda eſt ab eam allegante; & ſe in ea fundante,quia,cum ſit factũ,non præſumitur, Put.deciſ. 395.in fin.lib.2. & alij relati per Maſcar. d.concl.5. num.4.& Menoch.d.præſump.19. num.6. & ita ait fuiſſe reſolutum in Rota, in vna Placent. Capellan. 31.Maij 1604.coram Illuſtriſ. Pampilon. & ad contraria reſpondet, quod illa poſſent admitti, quando prouiſus ab Ordinario eſſet poſſeſſor, & reus, ſecus vero ſi ſit actor.Sed iſta reſponſio non ſatisfacit, nã, ſi eſt iuris præſumptio; quod Epiſcopus reſidet in ſuo Epiſcopatu,& quod quis eſt præſens in loco,vbi reſidere tenetur, ex ea vtiq; probaretur intentio illius,qui ſe fundat in alternatiua, & reſidentia Epiſcopi,quicquid ibi Gonçal.dicat, & dicetur alias inf. 530. vnde melius reſpondetur quod non eſt vera iuris præſumptio, quod quis reſideat in loco, vbi reſidere tenetur, licet non præſumatur delictum, l.merit.ff.pro ſocio,non ideo præſumitur,quod quis non faciat delictum,ſed debitum,ſed qui in eo ſe fundat,id probet. Verum eſt tamen, quod eſt aliqualis

503 præſumptio,quod † quis reſideat in loco, vbi reſidere tenetur; quæ, cum aliquib. adminiculis, ſeu alia præſumpt. ſufficiet ad probationem, & ita arbitratur Gonçal.ſup.nu.100.quod ad probandam. d. reſidentiam per actorem ſufficiat,alia non exacta probatio iuncta d. iuris præſumpt. vt ex omnib. remaneat integra probatio in caſu,de quo agitur, ex adductis per Gabr.de probat.concl.1.ex nu.1.pro quo,inquit multum faceret,ſi volens probare reſident. de tempore vacat. probaret illam, ſaltem de tempore proximo præcedenti, quia tunc præſumetur continuata, nec præſumitur mutatio, niſi probetur, Menoch. præſump.37. lib.6. niſi ex aduerſo orirertur aliqua coniectura, vel præſumptio, quæ animum iudicis ad contrarium credendum moueret, prout mouit in caſu d.deciſ.Placent. Capellan.de qua num.4.præceden.& conducit deciſ. Rotę,in cauſa Maioncen.Canonicatus 15.Nouembr.1593.coram Illuſtriſ. Cardin.Mellino infr.adducta nu.732.vbi quod reſidentia Epiſcopi probatur ex prouiſione facta ab Epiſcopo in domo Capitulari Eccleſię,die ſequenti poſt vacationem. Ait tamen recte Gonçal.d.gluſ.43. num,

504 101.quod quando quis impetrauit† Beneficium, vti reſeruatum,quia, licet vacauerit in aliquo ex menſibus alternatiuę,puta, Febr. April. Auguſti,ſeu Oct, tamen ob non reſidentiam Epiſcopi prętẽdit intrare reſeruationem,tũc proculdubio plena,& concludens probatio non reſidentię requiritur, cum in illa fundetur reſeruatio,& in contrarium ſit prę ſumptio,& agatur de graui pręiudicio Ordinarij,& prouiſi ab illo iuxta alias dicta per eum, & per nos par, ſeq.cap.2.à nu.225.

505 Et ſimiliter,inquit idem † Gonçal.gloſ.45. nu.8. quod prouiſus Apoſtolicus de Beneficio vacante in menſe Martij,vel Septemb. tanquam reſeruato, ex eo,quod Epiſcopus gaudeat alternatiua, non ſolum tenetur probare acceptationem illius, ſed etiã probare debet, quod Beneficium ſit liberæ collationis, cum alias illa non gaudeat, & quod in tali caſu probatio debet eſſe concludens, vt fuit reſolutum, ſe obtinente,in vna Corduben.dimidię portionis coram D.Sacrato.13.Feb.1602.quod tamen,licet ipſe non dicat,ſolum videtur procedere in Beneficijs, quę de iure non ſunt liberæ collationis, vt in Dignitatibus & Præbendis Eccleſiæ Cathedralis, & etiam in Portionibus,ſeu dimidijs portionibus,de quibus loquitur d.deciſ.Corduben.Quę de iure pertinent ad prouiſionem Epiſcopi,& Capituli ſimul iuxta opinionem,quam tenet Rota, vt dicitur infra capit.4.à nu. 13.20.& 237.vbi de dicta deciſ.Corduben.ſit mẽtio, in Beneficijs autem,quæ de iure,ſeu vniuerſali conſuetudine ſunt liberæ collationis Epiſcopi, non requiritur alia probatio, cum de iure talia cenſeantur iuxta alias d.1.par.cap.vlt.nu.8.& 12.& tertia p.ca. ſecundo

secundo à nu.4.& infra.num.530.& id, quod ibi dicit Gonçalez, quod in tali casu probatio debet esset concludens, non videtur verum ex his, quæ cum eo diximus supra nu.478.& seq. vnde non videtur loqui consequenter.

506 Sed quærit Gonçal. † d.glos.43.à nu.102. an sicut prouisus ab Ordinario in aliquo ex mensibus Febr. Apr.& similibus, qui vti actor se fundat in alternatiua Episcopi, tenetur probare d. residentiam de tempore vacationis, sic etiam prouisus in aliquo ex mensibus Martij, & Sept. qui, cessante alternatiua sunt Ordinarij, teneatur tanquam actor probare, quod Episcopus residebat in mensibus Febr.& Aug. respectiue, vel saltem in mense Martij, aut Septēb. in quo contigit vacatio? Et resoluit, quod nō, quoniam eo ipso, quod Episcopus acceptat alternatiuā mēsium, inter Papam, & ipsum, fit quoddam pactum, & permutatio mensium, & Papæ manent menses Martij, & Septemb. ita, quod Episcopus pęnitere, & retrocedere non valeat, cum d. acceptatio sit quasi contractus, Mandos.cons.18.nu.8. quæ acceptatio censetur facta cum omnibus suis qualit.& oneribus videlicet residendi &c. & cum stante d. acceptatione menses Martij, & Septemb. sint proprij mēses Papæ, & Episcopus nullum ius habeat conferendi in illis, siue nō resideat in illis, vel in mensibus præcedentibus Februar. & Augusti, semper collatio erit Papæ. Mandos.ibi, ac propterea prouisus Apostolicus non tenetur in hoc casu probare aliquam residentiam, vel nō residentiam Episcopi, & allegat decis. Fauentinam Canonicatus 16. Decemb.1584. coram D. Blanchetto, & Maioricen. Canonicatus 15. Nouem.1593. coram D. Mellino infra adductas num.693.& 732. sed ista ratio, & assumptum non est omnino verum, vt dicitur infra à num.687. vera tamen est d. resolutio ex eo, quod, cum Episcopus elegerit, & acceptauerit alternatiuam, præsumendum est ea gaudere, & omnes alios sex menses esse Papæ, nisi contrarium probetur. Rursus quærit Gonçalez d.glossa 43.nu.116. an alternatiua desinat gaudere Episcopus non residens in mensibus Iunij, & Decembris, & consequenter prouisus ab Episcopo de Beneficijs vacantibus in istis mensibus, qui tanquam actor agit, teneatur probare residentiam, sicut prouisus de Beneficijs vacantibus in alijs quatuor mensibus alternatiuæ? Et pluribus adductis inclinat in opinionem affirmatiuam ex eo in summa, quod per nostram regulam alternatiua conceditur Episcopis in sex mensibus, cum conditione, & onere residentiæ, & omnes sex menses sub eadem clausula, & oratione ponūtur, & ab eodem verbo reguntur, & determinantur, & Episcopus acceptando alternatiuam voluntarie se obligauit ad residentiam in omnibus sex mensibus sub conditione & pœna amittendi ius conferendi, sub qua per regulam nostram indulgetur alternatiuæ commodum, & ob hanc causam augentur per alternatiuam duo menses Ordinarij, vt cum hoc lucro, & augmento compensetur necessitas, & obligatio residendi in omnibus sex mensibus, &c. sed ista opinio mihi videtur omnino falsa, contrariumque tenendum existimo, quia menses Iunij & Decembr. semper sunt Ordinarij, siue alternatiua sit acceptata, siue non. Nec in illis fit aliqua permutatio cum Papa, cum semper remaneant Ordinarij, & cum isti duo menses sint ordinarij, sine alternatiua, vere non conceduntur a Papa per alternatiuā Episcopis, quāuis in ea fiat etiam mentio de illis causa demonstrationis, & sic onus, & conditio residentiæ, non censetur impositum respectu illorum, sed aliorum 4. qui per alternatiuam de nouo conceduntur, & ita videtur communi sensu, & praxi receptum.

§. II.

De explicatione regulæ, & notabilibus, quæ ex eius verbis, seu circa ea deducuntur.

SVMMARIA.

Per verb.reg.cum circa, clarę reseruatur Papæ collatio Beneficiorum curatorum, quæ, etiam si nō essent addita ista verb. adhuc comprehenderentur nu.508. non tamen tollitur concursus nu.509.

Verba reg. omnia Beneficia intelligenda videntur de Beneficijs perpetuis, non de manualibus, seu ad nutum amouibilibus quæ siue sæcularia, siue regularia, sub reseruationibus non cōprehenduntur.

Quamuis regula hæc exprimat Beneficia regularia, quæ sunt manualia, tamen aliquando sunt perpetua, & de ijs, non de manualibus videtur intelligenda, nu.511.

Beneficia regularia perpetua comprehenderentur in regula, etiā si de regularib. expressa mentio non fieret, quia Beneficiorū appellatione, etiam regularia veniunt &c. nu.512.

Beneficia regularia Ordinum militarium etiam minora, non cōprehenduntur in hac reseruatione contra Gonçal. nu.513.

Comprehenduntur in hac reseruatione, sicut etiam in alijs Beneficijs, etiam tenuissima, & sine redditib. num.514.

An Beneficia patrimonalia includantur in reseruatione huius regulæ remissiue? num.515. & an Canonicatus Doctorales, & Magistrales in ea comprehendantur etiam remissiue? nu.516. & an hæc regula procedat in Beneficijs Ecclesiæ non numeratæ, etiam remissiue? nu.517.

Hæc regula capit. Beneficia monocularia, etiamsi sint Dignitates maiores, & principales nu.518.

Sub reg. cadunt Beneficia postea creata nu.519. id tamen non procedit in ipsa prima vacante per creationem, sed in vacationibus succedentibus post primam prouisionem num.520.

Ampliatur reseruatio huius regulæ ad Beneficia vbicunque existentia, idest, siue in Ecclesijs Patriarchalibus, Metropolitanis, & Cathedralibus, siue alias, quæ tamen verba, maioris declarationis gratia, sunt adiecta; nam etiam alias venirent in reseruatione generali, &c. num.521.

Octo menses Ianuarij, Februarij, &c. prout iacent, & computantur, sunt Apostolici, & reliqui quatuor remanent Ordinarij, &c. nu.522.

Vnde mensis incipiat, & computetur in proposito? num.523. resoluitur incipere à media nocte, nam dies naturalis, & consequenter mensis incipit à media nocte. Et media nox est vbi cepit sonare hora 12. num.524. & vbi sunt diuersa horologia, standum horologio parochiæ, seu viciniori, aut per quod communiter ibi reguntur &c. num.525. alias accipienda est media nox iuxta cursum noctis & arbitrium, & à communiter accidentibus, & verosimilibus num.526. vbi de coniectura ex galli cantu.

Quando vacat Beneficium per obitū alicuius, cuius mors ignoratur quo die & mense fuerit, an censeatur vacare in mense Apostolico, an in Ordinario, & an Ordinarius possit illud conferre? nu.527. resoluitur, quando facta indagatione, quā Episcopus facere debet, id constare non potest, censeri vacare in mense ordinario, & Ordinarium posse conferre, nam præsumitur pro Ordinario, & præsumptio iuris transfert onus probādi in aduersariū, etiā possessorem &c. idque procedere, etiam quando prouisio Ordinarij est posterior prouisione Apostolica contra Gonçalez, & respondetur cap. si à Sede Apostolica. de Præben. in 6. & decisio. Putei 207. lib.3. & alijs de præsumptione vitæ hominis loquentibus, &c.

Beneficium

Beneficium vacans in mense ordinario non est reseruatum ex eo, quod vacatio duret ac intret in mésem reseruatum, quia regula solum reseruat Beneficia de nouo vacatura in mensibus Apostolicis, secus ac in regula 2. reseruatoria Beneficiorum vacantium Sede Episcopali vacante, &c. nu. 526.

Beneficia vacantia Sede Apostolico vacante in mense olias Apostolico, non reseruantur per superuenientem regulam mensium nu. 537.

Reseruatio regulæ locum habet in Beneficijs vacantibus in mensibus Apostolicis, non solum prima vice, sed etiam alijs, non obstante regula. §. hoc sermone nu. 538.

De verbis vsq; ad suæ voluntatis beneplacitum remissiue, num. 539.

Beneficia vacantia in Romana curia non includuntur in reseruatione huius regulæ, in qua tamen includuntur alia Beneficia reseruata contra Gonçalez nu. 540. quamuis quoad expressionem mensis vacationis, non habeat locum regula in Beneficijs alias reseruatis n. 541. vbi etiam reprobatur Gonçal. & an de reseruatione per regulam nostram inducta esset etiam facienda mentio?

Beneficia in quocumque mense resignata in manibus Ordinarij, non sunt reseruata per hanc regulam, & reprobatur Gonçal. intelligens verba reg. alias quam per resignantem, etiam de resignatione coram Papa nu. 542.

In qualibet mense anni possunt permutari Beneficia coram Ordinario, cum vacant per resignationem nu. 543.

Regula tantum excipit resignationem expressam non vero tacitam, quæ ipso iure fieri intelligitur, nu. 544.

In vacantibus per resignationem non habet locum alternatiua, cum non sint reseruata per hãc regulam, habet tamen locum non solum in vacantibus per obitum, sed etiam alias vt per assecutionem, &c. nu. 545.

Quando per istam regulam reseruarentur simpliciter Beneficia vacantia in mensibus Apostolicis, videbatur posse tentari, non comprehendi resignata ex causa permutationis, sed contrarium tenetur, nu. 546.

Omnes modi vacationis excepta vacatione in curia, & per resignationem includuntur in reseruatione huius regulæ, qui etiã non appositis verbis, quocumque modo comprehenderentur, nu. 547.

Regula non solum habet in vacatione de iure, & de facto, sed etiam in vacatione, de iure tantum, aut de facto tantum, num. 548.

Non intrat reseruatio huius regulæ, si habens ius ad Beneficium decedat in mense Apostolico, nu. 549.

Regula non procedit in Beneficijs Ecclesiæ non numeratæ, sed receptiuæ, quæ nunquam vacant nu. 550.

De verbis, ad collationem, prouisionem, remissiue. numero 551.

Certum est Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici, sub hac reseruatione comprehendi, nam etiam non facta particulari expressione in reseruationibus comprehenduntur nec in gratia Beneficij est necessaria mentio iuris patronatus Ecclesiastici, nu. 552.

Ius patronatus Ecclesiasticum est, quod, licet originem habuerit ex patrimonio laici, fuerit tamen, vel ab initio, vel postea in Ecclesiam translatum, & quod competit Ecclesiæ, vel ratione Ecclesiæ, num. 553. & 554. ponitur decis. & resolutio Rotæ.

Si laicus patronus ex fundatione fiat religiosus, tale ius patronatus est Ecclesiasticum, quia transit in Monasterium durante tamen vita Monachi, vbi iure sanguinis defertur in posteros, si illi adsunt, & si Episcopus obtinens Comitatum, vel Ducatum, ratione illius habeat ius patronatus, iudicabitur Ecclesiasticum, & ius patronatus spectans ad Prioratum est Ecclesiasticum, licet Prioratus sit iuris patronatus laici. nu. 555.

Ius patronatus spectans ad laicos religiose viuentes, & portantes habitum religiosum, est Ecclesiasticum, & sic ius patronatus spectans ad illas de tertio ordine, & etiam spectans ad magistros, seu milites Ordinum militarium, etiã coniugatos, est Ecclesiasticum, nu. 556.

Quamuis certum, & receptum sit Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici comprehendi in reseruationibus, tamen non seruatur in Hispania, & an id defendi possit, non obstantibus huiusmodi reseruationibus, quasi vsu non receptis, aut abrogatis in ijs Beneficijs, nu. 557.

Resoluitur negatiue, & illud de non receptione, aut abrogatione non posse applicari regulis reseruatorijs, nu. 558.

Esto, quod Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici cadant sub hac reseruatione, & alijs, an secus sit quando sunt debita certis personis, seu certo generi personarum, nu. 559.

Cum sequentibus ponuntur sententiæ Doctorum, & decisiones, & resolutiones Rotæ, & tandem resoluitur, idem esse, vt habet stilus curiæ, cui videtur standum etiam in Hispania, in qua contrarium obseruatur, & ò nu. 566.

Agitur de indulto Clemen. VIII. super modo prouidendi de Beneficijs patrimonialibus Colagurrito. An comprehendatur sub reseruatione, & derogatione huius regulæ posterioris, & resoluitur non comprehendi, ex tribus rationibus adductis, n. 568. 569. & 570.

Beneficia iuris patronatus laicorum non comprehenduntur in reseruationibus, etiam in corpore iuris clausis, nec Legatus illa potest conferre, & in gratia eorum necessaria est mentio, & derogatio iuris patronatus, nu. 571.

Verba nostræ regulæ, præsentationem &c. non includunt præsentationem laicorum, sed clericorum. nu. 572.

Id procedit, quando ius patronatus competit laicis ex fundatione, vel dotatione, secus si ex priuilegio, cõsuetudine, vel præscriptione, nu. 573. & seq. etiamsi ius patronatus ex priuilegio, seu præscriptione spectet ad Duces, vel alios Principes, nisi sit Regum, quamuis alias iuri patronatus Ducum, &c. ex dotatione, vel fundatione non censeatur derogatum, nisi facta speciali mentione, &c. nu. 575.

Ad excludendam reseruationem ratione iuris patronatus laicorũ, oportet docere de iure patronatus ex fundatione, &c. maxime stante Concilio, nu. 576.

Quod dicitur de iure patronatus ex præscriptione, seu consuetudine, non habet locum, vbi quis allegaret ius patronatus sibi competere, ex fundatione, vel dotatione, et od id probandum vteretur immemoriali, quæ probat legitimum titulum ex fundatione, vel dotatione nu. 577. & procedit vbi ius patronatus absolute est ex præscriptione, seu consuetudine, secus vbi est ex fundatione, licet præscriptum ab alijs. num. 578. Vbi ponuntur decisiones Rotæ.

Quando aliqui sunt veri patroni ex fundatione, vel dotatione, sed nõ sunt in quasi possessione præsentãdi, sed alij, videtur requiri mentio, & derogatio iuris patronatus, nu. 579.

Quod dicitur de iure patronatus, ex priuilegio intelligitur, nisi sit cum clausula, quod non sit ex priuilegio, sed ex vera, & reali fundatione, ac dotatione laicalis, seu cũ clausula, quod habeatur, ac si ex vero dotatione, & fundatione competeret &c. nu. 580.

Aut nisi sit ex causa onerosa. nu. 581.

Etiam Beneficia iuris patronatus mixti, non comprehendũtur sub reseruationibus, nec à Legato conferri possunt, nec valeret prouisio Papæ, non facta de eo mentione, &c. nu. 582.

Solet iuri patronatus mixto derogari in totum, in prouisionibus Papæ, nu. 583.

Cui tamen non derogatur, quia solet Papa derogare iuri patronatus laicorum pro medietate, quia ista est derogatio iuris patronatus laicorum tantum, & mixto derogatur in totum, nu. 584.

Et derogatio pro medietate nõ est aliud, quam reducere consensus per plures patronos præstandos od medietatem, &c. numero 585.

An derogatio pro medietate suffragetur, quando præsentatio spectat ad vnum tantum, seu ad Vniuersitatem? nu. 586.

Resol-

Resoluitur suffragari, quando plures sunt præsentati, alias non.

De derogatione iuris patronatus laicorum remissiue. nu. 589.

Quando Beneficia vacant per assecutionem alterius, aut deuolutionem, & alias vbi habent possessores, derogatur iuri patronatus, etiam Principum in totum, & admittitur etiam in Hispania. nu. 590.

In Beneficijs iuris patronatus laicorum, seu mixti, sicuti non cadit expressa reseruatio, ita nec tacita ex appositione manus Papæ. nu. 591. vbi ponitur decis. Rotæ.

Ius patronatus laicorum est, quod alicui, siue laico, siue clerico non ratione Ecclesiæ, sed proprij patrimonij, competit, & si non appareret, attenditur ius successionis, nam si per successionem deferatur, præsumitur laicum. nu. 592.

Quando clericus Beneficiatus ex bonis acquisitis intuitu Ecclesiæ, ac redditibus Beneficij fundat, seu dotat Ecclesiam Capellam, seu Capellaniam, relinquendo patronos suos hæredes, seu consanguineos, an tale ius patronatus censeatur laicale, an Ecclesiasticum? vt videtur certum; nam quoties ex bonis Ecclesiasticis Ecclesia fundatur, seu dotatur, ius patronatus est Ecclesiasticum. nu. 593.

Sed id videtur procedere inspecto iure communi, secũdum quod Beneficiati non possunt testari, sed Ecclesia succedit, secus stante consuetudine, vt in Hispania, ex qua possunt testari, ac eis ab intestato succedi, ac etiam in Episcopis habentibus facultatem testandi, & ita videtur in Hispania receptum. nu. 594. & 595.

Quamuis Episcopi non possint testari, tamen, cum inter viuos fundant, seu dotant aliquam Capellam, seu Capellaniam, solent relinquere ius patronatus suis consanguineis, aut alijs absque eo, quod Ecclesia, seu successor, vel camera in eo succedat, qua consuetudine stante, etiam istud ius patronatus videtur laicale. nu. 596. & nu. 597. ponitur resolutio Rotæ, in confirmationem dictorum.

An ius patronatus competẽs operarijs, seu œconomis Ecclesiæ, sit laicale, an Ecclesiasticum? nu 597. & seq. resoluitur esse Ecclesiasticum contra Felin. & alios.

Idem videtur in iure patronatus spectante ad Hospitalarios etiam laicos, non solum, quando est fundatum, seu approbatum authoritate Episcopi Hospitale, quo casu est locus pius, & religiosus, & gaudet priuilegijs, & immunitate Ecclesiæ, sed etiam alias, si est perpetuum, nec potest reuocari; nam, licet nõ sit locus religiosus, & sacer & sic non gaudeat immunitate, est locus pius, & de iurisdict. Ecclesiastica, & gaudet, priuilegijs Ecclesiæ. nu. 600.

An ius patronatus confraternitatum laicorum, sit laicale, an Ecclesiasticum? nu. 604.

Resoluitur istas confraternitates esse loca pia, & etiam religiosa, si sunt ab Ordinario approbatæ, & sic super earum rebus coram Ecclesiastico esse conueniendas, & in rigore istud ius patronatus esse Ecclesiasticum, ex æquitate tamen ad effectum derogationis, & reseruationum censendum laicale.

Idem dicendum de iure patronatus spectante ad Priores, seu officiales eorum, qui solent esse laici, quando aliquando sit clericus. nu. 609. Si tamen esset relictum Priori, qui semper debet esse persona Ecclesiastica, seu clericis confraternitatis, erit absolute Ecclesiasticum. nu. 610. & seq.

Quod dictum est de Hospitalibus, & confraternitatibus, similiter dicitur de Collegijs institutis pro sustentatione pauperum, & de eorum iure patronatus, quando maior pars est laicorum, & declaratur doctrina Bart. in l. fin. de Colleg. illicit. num. 612. Et infertur ad quæstionem de subsidio imposito per Papam, super redditibus Ecclesiasticis, an huiusmodi Collegia debeant in eo contribuere de bonis suis temporalibus. num. 613.

An quando ius patronatus est Ecclesiastici, & laici & facta est conuentio de alternis vicibus præsentando in turno Ecclesiastici censeatur Ecclesiasticum & in turno laici laicale mere? nu. 614. resoluitur, quod sic, & ita in turno Ecclesiastici Beneficium cadere sub reseruatione & consumi eius turnum, per prouisionem Papæ, non vero in turno laici, licet alias data æqualitate prouisiones Apostolicæ non consumant turnũ.

Quando laici vacante Beneficio nominant Rectorem, quem persona Ecclesiastica præsentat Episcopo, vel è contra, penes quẽ sit ius patronatus? & sic, an sit Ecclesiasticum, an laicale? nu. 616. resoluitur esse apud eos, qui nominant, non qui præsentant, & an censeatur laicale, vbi requiritur consensus, aut consilium Ecclesiastici?

De verbis electionem, & quamuis aliam dispositionem, remissiue. nu. 617.

Illis verbis reg. quorumcumque collatorum, comprehenduntur Beneficia ad collationem vnius tantum pertinentia, quia pluralitas resoluitur in singularitates, &c. nu. 618. & ista verba capiunt etiam collatores ex priuilegio etiam ad tempus cõtra Simonetam, & Gonçal. nu. 619. & reg. in illis verbis cõprehendit, tam ordinarios quam extraordinarios collatores, etiam ex fundatione. nu. 620.

Verbum, collatorum, tanquam prolatum à lege comprehendit præsentatores electores, & alios dispositores, &c. nu. 621.

Quamuis masculinum concipiat fœmininum, tamen maioris explicationis causa addita sunt verba, & collatricum; nam ex priuilegio fœminæ possunt habere ius conferendi, & verbum collatricum, comprehendit præsentatrices, cuius iuris fœminæ capaces sunt de iure. nu. 622.

Sicut respectu Beneficiorum, quæ reseruantur, fit in reg. expressamentio de secularibus, & regularibus maioris explicationis causa, sic etiam respectu collatorum. num. 623.

Respectu Cardinalium nulli sunt menses reseruati, quia reg. eos excipit, alias eos comprehenderet. nu. 624. & ista exceptio intelligitur de Cardinalibus ordinarijs collatoribus tantum, non de alijs etiam Legatis de Latere. num. 625. & procedit etiam in Beneficijs simultaneæ collationis, cum Capitulo cui prodest. nu. 626.

An sicut ista exceptio prodest Capitulo, sic etiam in Beneficijs simultaneæ collationis reseruatis ei prosit indultum concessum Cardinali Episcopo ad conferendum reseruata? nu. 627. resoluitur non prodesse contra Gonçal. & declaratur id quod dicitur, indulta nihil de nouo concedere, nec augere facultatem conferendi, sed tantum remouere obstaculum reseruationis.

De indultis Cardinalium remissiue, & limitationes, quæ in indultis modernis ponuntur, quorum tenor est diligenter inspiciendus. num. 630.

Si Cardinalis collator non contulit Beneficium vacans in mense, alias Apostolico infra semestre, an deuolutio fiat ad Archiepiscopũ, seu Capitulũ, an vero ad solum Papam? nu. 631.

Resoluitur fieri ad Archiepiscopum. &c. licet secus sit in Beneficio reseruato conferendo vigore indulti. nu. 632.

An Cardinalis Episcopus possit conferre Beneficium, quod vacauit in mense Apostolico ante eius promotionem in vita sui antecessoris, qui Cardinalis non erat? num. 633. Resoluitur cessante indulto non posse.

An Cardinali Episcopo decedente ante collationem Beneficij vacantis in mense alias reseruato, possit illud conferre Episcopus successor non Cardinalis? à num. 634.

Resoluitur non posse stante reg. 2. Cancellariæ reseruatoria Beneficiorum post obitum Episcoporum vacantium, contra Gonçal. cuius etiam doctrina, quod Vicarius Episcopi in remotis decedentis habens facultatem conferendi post dict. obitum, ante illius notitiam possit conferre Beneficium, quod vacauit viuente Episcopo, est falsa. nu. 636.

An dict. exceptio, & fauor nostræ regulæ extendatur ad Cardinales absentes à curia, vel solum procedat in residentibus in curia? nu. 637. Et seq. resoluitur per hanc regulam, quæ absolute, & indistinctè excipit Cardinales, non reseruari Beneficia vacantia in quibuscumque Episcopatibus eorum, quamuis vacantia in sex Episcopatibus Cardinalium antiquiorum sint reseruata per regulam 7. si sunt absentes à curia.

An sicut

An sicut regula, non comprehendit Cardinales, similiter etiam non comprehendat Reges collatores? num.639. resoluitur, quod non.

Quare dicit regula. S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium? nu. 640. resoluitur, quod ad distinctionem aliorum, qui non sunt S. Romanæ Ecclesiæ, vel potius ad denotandam eorum Dignitatem, & denominationem.

Papa non intendit lædere concordata Germaniæ, & Franciæ, de quibus remissiue, nu.641.

Per hanc regulam reseruantur Beneficia ad prouisionẽ quorumcumque quomodolibet pertinentia, id est siue de iure communi, siue de iure speciali, nu.642.

Reseruatio hæc est personalis, & sic cum conditore expirat, maxime, quod est facta ad suæ voluntatis beneplacitum, quod morte finitur, nu.643. & quod est posita inter alias regulas Cancellariæ suo tempore duraturas. Et sic expirant morte, vel renuntiatione Papæ, nu.644.

Sede Apostolica vacante omnes menses sunt Ordinarij, & tũc Ordinarij possunt prouidere de Beneficijs vacantibus in quolibet mense ante factionem regularum, n.645. nisi alias sint affecta, aut Papa postea electus declaret, non expirasse reseruationẽ aut illa de nouo reseruet, prout aliquando fit ad prouidendum conclauistis, &c. nu.646.

Indultum conferendi, seu præsentandi Beneneficia vacantia in mensibus Apostolicis, non habet locum sede Apostolica vacante, quia tunc nulli sunt menses Apostolici secundum Rotam, n.647. quod conducit ad indultum Ducis Albani, quod est restrictum ad menses Apostolicos, & solum capit Beneficia priuatiue ad Papæ collationem pertinentia, à n. 648.

Clausula apponi solita iuxta regulam Cancellariæ in literis indulgentiarum, quod si alias aliqua indulgentia fuerit per ipsum concessa, illæ nullæ sint, quæ operatur, vt indulgentia sit alias nulla in totum, intelligitur tantum de ipso Papa concedente, & non de antecessore, &c. nu.651.

Sub clausula Breuis de capienda possessione, non tamen à nobis prouisis, comprehenduntur prouisi à prædecessoribus iuxta subiectam materiam, & prouisus vigore literarum Papæ, dicitur prouisus à Papa secundum Rotam, n.652. secus quãdo in Breui dicitur non tamen à nobismet, seu à nobis ipsis prouisis, nã ista verba sunt personalissima, & operãtur, quod Breue sit exequendum contra omnes non prouisos ab eod. nu. 653. vbi ponuntur resolutiones Rotæ.

De verbo generaliter, & de verbo reseruauit remissiue, numero 654.

Statutum est de mense vacationis mentionem fieri, quia vult Papa certior reddi, an Beneficium vacauerit in suo mense, n. 655. de quo debet fieri mentio dispositiue, idest affirmatiue, & absolute, non dubitatiue, aut cum dictione, vt affertur, neque in communi, nu.656.

Id solum habet locum in mensibus reseruatis, & prouisus à Papa de Beneficio vacante in mense Ordinarij, non tenetur de mense mentionem facere, contra Gonçal. nu.657.

Quod dicitur de octo mensibus reseruatis, scilicet debere fieri mentionẽ de mẽse vacationis, procedit etiã in sex mensibus alternatis Papæ, quando Episcopus habet alternatiuã, nu.658.

Regula de mense exprimendo procedit in gratia, si neutri, num. 659. & in noua prouisione, quando in prima gratia non fuit expressus, nu.660. & etiam si quis velit capere Beneficium per clausulas generales, siue alio quouismodo. nu.661.

Procedit etiam in gratia de Beneficio vacante non solũ de iure, & de facto sed etiam de iure tantum, & de facto tantũ, nu. 662. ita vt, quando Beneficium impetratur per obitũ habentis ius in re, alio existente in possessione, sit exprimẽdus mensis vacationis, & obitus illius; quando vero impetratur per obitũ vltimi possessoris de facto possidẽtis, sufficit exprimere mẽsẽ illius vacationis de facto n.663. vbi ponitur dec. Rot.

Non placet, quod in ista decisione dicitur, quod, cum non datur concursus prouisionis Ordinarij, non est necesse de mense fieri mentionem, nu.664.

Procedit etiam, non solum in vacatione per obitum, sed etiam alio quocumque modo, in quo intrat reseruatio regulæ, n.665. nec praxis, & stilus datariæ est in contrarium quamuis admittãtur supplicationes de alijs vacationibus absque expressione mensis, cuius ratio redditur, nu.666. vbi quando Papa censeatur velle præuenire Ordinarium.

In vacatione per resignationem, siue in curia, siue extra, non est necessaria expressio mensis, nisi vbi resignatio non teneret, et resignatarius ex clausulis generalibus vellet capere Beneficium, nu.667.

Regula etiam hæc de expressione mensis non habet locum in Beneficijs alias reseruatis, & in vacãtibus in curia n.668. nec in prouisione Papæ de Beneficijs iuris patronatus laicorum, nu.669. nec mensis expressio est necessaria in præsentatione, & institutione etiam coram Papa nu. 670.

Non etiam habet locum regul. de expressione mensis in subrogationibus, quoad Beneficium litigiosum in locum, & ius defuncti, quamuis secus in gratia si neutri. n.671. nec etiam habet locum in gratia reformatoria seu perinde valere quando in prima gratia fuit mensis expressus, nu.672.

An in prouisionibus Nuntij, seu Legati locum habeat hæc regula de expressione mensis remissiue? nu.673.

In prouisionibus Episcoporum, & aliorum Ordinariorum clarum est non esse necessariam expressionem mensis nu.674.

De verbis. ac consuetudines etiam immemoriales optandi, &c. nec non Priuilegia, & indulta, &c. remissiue numero 675.

Per verba. ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficijs, &c. derogatur indultis disponendi d. Beneficijs etiam reseruatis, seu vacantibus in mensibus reseruatis, nu.676.

Dicta verba, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficijs, referuntur non solum ad priuilegia, & indulta, sed etiã ad consuetudines, etiam immemoriales disponendi de huiusmodi Beneficijs, &c. nu.677.

Papa etiam sine causa potest derogare, & reuocare priuilegia data ad conferendum Beneficia nu.678.

Per hanc regulam non cẽsebitur derogatum Bullæ Sixti IIII. & Leonis X. de Canonicatibus Doctoralibus & Magistralibus Hispaniæ, vbi statuitur huiusmodi Canonicatus sub reseruationibus non comprehendi, ex eo præcipue, quia d. Bulla etsi, per modum statuti, & per viam legis, &c. nu.679. & seq. vbi de rationibus, & fundamentis adductis per Gonçal.

De verbis, etiam cum quibusuis derogatoriarum derogatorijs, &c. & alijs sequentibus vsque ad finem regulæ, remissiuè &c. nu.681.

508 AD Secundum deueniendo ad explicationem nostræ reg. & notab. quæ ex eius verb. seu circa ea deducuntur, in primis notandum est circa illa verba, cum cura, clare per ea reseruari Papæ collationem Benefi. curatorum, quæ etiamsi non fuissent addita ista verba cũ cura, & sine cura adhuc comprehenderentur in hac reseruatione, tum quia in dispositione legali appellatione Beneficij, veniunt omnia Beneficia. etiam curata, etiam in materia stricta, vt dixi supra 1.p. c.6. nu.67. tum maxime propter illa verba vniuersalia omnia Beneficia, vt alias in simili reg.7. Gregor. XIIII. resoluit Rota in vna Salamantina Parochialis de los Villares 5. Iulij 1593. coram Illustrissimo Card. Arigonio, & post hæc tradit Gõçal. gl.6. ex nu.17. non tamen tollitur.

509 Concursus ab Ordinario † faciendus iuxta decretum S. Concilij Trident. sess.24. de refor. cap.18. & cõstitutionem Pij V. 32. super collatione Ecclesiarum Parochialium, qui etiam in reseruatis est faciendus, vt ibi, & declarauit S. Congre. Concilj, vt infra dicetur 9. p.c.2. a nu.153.

510 Secundo circa illa verba, † omnia Beneficia, &c. notandum est, quod intelligenda videntur de Be-

neficijs perpetuis, non de manualibus, seu ad nutû amouibilibus, quæ siue sæcularia, siue regularia, sub reseruationibus, etiam generalibus, ac regulis reseruatorijs, non comprehenduntur, quia Papa reseruando sibi collationem Beneficiorum, videtur intelligere de collatione, quæ fit perpetuo, & non intendit mutare naturam Beneficiorum, cum non exprimat. Calder. cons. 26. de Præbend. Felin. qui sequitur istud cons. illud simpliciter referens in c. per tuas. sub num. 4. de maior. & obed. Staphil. de literis gratiæ 9. forma expectat. num. 29. Glossator Soto in reg. 3. Cancell. versic. ex quo sequitur. Æneas de Falcon. de reseruat. 3. quæst. principali. num. 25. Cassad. decis. 4. nu. 1. de Præbend. Achilles decis. 272. seu 9. de Præbend. Lud. Gomezius de expectat. num. 94. Rebuffus in regula 2. Cancell. verb. ac dignitates cõuentuales in fin. Mandos. reg. 1. Cancellariæ quæst. 11. num. 4. & latius reg. 3. quæst. 11. Paulus Granutius ad Simonetam quęst. 8. (licet Simoneta ibi contrarium teneat) Flam. Paris. de resignatione Benef. lib. 11. quęst. 3. nu. 82. 83. & 95. & facit, quod ipse tradit lib. 2. quęst. 11. a nu. 7. Zerola in praxi Episcopali, 1. p. verb. Beneficia. §. 3. dicto 9. Rota dec. 739. num. 8. par. 1. diuer. & in Parmen. Prioratus 5. Iunij 1593. coram D. meo Corduba, de qua supra, 1. par. cap. 2. num. 67. & post hæc tradit Gonçalez gloss. 5. §. 6. à num. 9. dicens fuisse decisum 10. Decemb. 1603. coram D. Lita.

511 Et quamuis regula hæc † exprimat Beneficia regularia, quæ regulariter, & natura sua sunt manualia, tamen aliquando sunt perpetua, Cassad. nu. 3. & & Achilles supra, & Mand. d. reg. 3. q. 10. & 11. & dictum est d. c. 2. 1. p. a nu. 65. & de ijs, non de manualibus videtur reg. intelligenda, etiam quo ad regularia, sicut, & extrauagans ad regimen. innouata per reg. 1. quæ loquitur etiam expresse de regularibus, ex dictis, & alias diximus supra num. 271. & ita post hæc notat Gonçalez supra. d. glos. 5. §. 6. a nu. 58.

512 Et ista Beneficia † regularia perpetua comprehenderentur in reg. etiam si de regularibus expressa mẽtio non fieret, quia Beneficiorum appellatione non solum veniunt Beneficia sæcularia, sed etiam regularia. Rota decis. 739. nu. 1. p. 1. & decis. 189. num. 1. p. 2. diuersorum, & nullibi reperitur scriptum, quod in generali reseruatione Beneficiorum non veniant regularia Beneficia, si sint perpetua, & in hoc magis inclinat Gonçalez glos. 8. a num. 18. vbi multa hinc inde adducit.

513 Sed an Beneficia regularia † Ordinum militarium comprehendantur in hac reg. tractat ibi Gonçalez num. 53. & plura pro vtraque parte adducit, & tandem ait, quod pro nunc adhæret generalitati constitutionis regulæ, & sic, quod comprehendantur in ea perpetua Beneficia prædictarum Religionum propter amplissima verba regulæ, quorumcunque Ordinum, præsertim stantibus sequentibus verbis, qualitercumque qualificata, & vbicumque existentia; admittit tamen, quod fortasse reseruatio huius regulæ in sua generalitate nõ se extendat ad Pręposituras, & Prioratus Ordinum militarium, quæ per regulam tertiam non reseruantur, sed exceptuãtur, ne in generali reseruatione veniat, quod in speciali non comprehenditur. arg. l. obligatione generali. ff. de pign. l. 5. tit. 15. pag. 5. Ant. Gabr. conc. 12. de reg. iuris. item ne generalis lex cõprehendat casum specialem, & priuilegiatum, &c. Et ne in continenti detur correctio d. reg. 2. Sed mihi magis placet, quod nulla Beneficia, etiam minora dictorum Ordinum militarium comprehendantur in hac reseruatione arg. d. regulæ. 3. ex qua videtur colligi mens Papæ nolentis reseruare Beneficia Ordinum militarium.

514 Notandum est, † etiam ex illis verbis, omnia Beneficia, comprehẽdi in hac reseruatione, sicut etiam in alijs Beneficia etiam tenuissima, & sine redditibus, & sic non posse conferri per Ordinarios, aut si sunt deuoluta, quicquid contra teneat Zerola. d. 1. p. verb. Beneficia. §. 3. dict. 7.

515 Præterea circa illa verba, omnia † Beneficia qualitercumque qualificata Gonçal. gl. 9. §. 1. (vbi de Beneficijs patrimonialibus late agit, de quibus nos aliqua infra c. 7. a nu. 67. & 89.) mouet quæstionem, an ista Beneficia patrimonialia includantur in reseruatione huius regulæ? quam quæstionem late tractat ex nu. 22. & nos tractamus infra à nu. 559. vbi vide.

516 Circa ead. verba † Gonçalez d. glos. 9. §. 2. mouet quæstionem, an Canonicatus Doctorales, & magistrales, quæ in Regnis coronæ Castellæ, & Legionis sunt conferendi per concursum vni Magistro, seu Doctori, vel Licentiato in S. Theologia, & vni Doctori, vel Licentiato in iure Canonico, vel ciuili graduatis iuxta formam Bullarum Sixti IIII. Innocen. VIII. & Leonis X. comprehendantur in reseruatione huius regulæ, stantibus d. Bullis, & indultis ad conferen. hos Canonicatus, in quibuscumque mensibus vacauerint, & disponentibus, quod per nullas reseruationes speciales, & generales siue regulas Cãcellariæ comprehensi censeantur. Quam quæstionem nos breuiter attigimus infra nu. 679. circa illa verba, ac etiã disponendi de huiusmodi Beneficijs, aut quod illa sub huiusmodi reseruationibus numquam comprehendantur, &c. vbi melius cadit, ibi vide, & nu. 608.

517 Circa ead. verba est alia quæstio, † quam tractat Gonçalez d. glos. 9. §. 3. an hæc regula procedat, quo ad Beneficia consistentia in Ecclesia non numerata, vbi non adest certus numerus Canonicorũ, seu aliorum Beneficiorum, sed secundum fructuum supercrescentiam, vel decrescẽtiam, Beneficiati crescunt, seu decrescunt, quæ dicitur Ecclesia receptiua? De qua quæst. infra nu. 550. circa verba quocunque modo vacatura, vbi melius cadit.

518 Circa ead. verba quærit idem Gonçalez. d. glos. 9. §. 4. an, si in vna Ecclesia vnum dumtaxat Beneficium consistat, vel, si alicui competit collatio vnius tantum Beneficij, hoc vnicum, & monoculare Beneficium comprehendatur in reseruatione huius regulæ? & tandem resoluit, quod quicquid esset in terminis regulæ 3. de quo supra à num. 267. hæc regula capit huiusmodi Beneficia monocularia, quia generaliter, & plenissime loquitur de omnibus Beneficijs qualitercumque qualificatis, & quia hæc regula non aufert lumen, & potestatem conferendi omni tempore, vt illa regula 3. sed dumtaxat in mensibus Apostolicis, & alias sequeretur, quod fere omnia Beneficia curata, quæ vt plurimum sunt sola, & monocularia in Parochialibus, non venirent sub reseruatione contra verba regulæ exprimentia Beneficia cum cura: & sic ait, quod tentari posset, quod quando, sine veri pręiudicio, Dignitates maiores post Põtificalem in Cathedralibus, & principales in Collegiatis, si essent monoculares, non comprehenderentur sub reseruatione d. regulæ 3. tamen caderent sub reseruatione huius regulæ, quod mihi non certum videtur.

519 Circa ead. verba restat alia quæstio, quam agit † Gonçalez d. glos. 9. §. 5. an hæc regula capiat Beneficia creata, & fundata post illius promulgationem? & pluribus adductis pro parte negatiua, quam tenet Rota

net Rota

net Rota dec.32.nu.7.de Præben.in antiquis? & Simoneta q.12.per Clemen.fin.de rescrip. tandem resoluit id nempe, quod sub regula nostra cadant Beneficia postmodum ereata,cum Gaspare de Perusio de reseruat.cap.2.num.8. Gemin.conf.69. sub nu.9. Æneа de Falcon. q.3.principali. nu.8. Mand.reg.3. q.7. additionatore Simoneta d. q.12. & P. Greg.de Benef.c.7.nu.1.quia, quando reseruationes sunt inductæ per constitutiones,leges,seu regulas,vt in proposito, non est in consideratione noua creatio, quia lex semper loquitur.l. Arriani.C.de heret.& contraria procedūt in reseruationibus specialibus pro certis personis iuxta terminos d.Clem.fin.quæ sunt ambitiosæ, odiosæ, & restringendæ c.quamuis.de Prebend.in 6.cum alijs, non in reseruationibus generalibus, & per viam legis.

520 Puto tamen,†quod,quāuis Beneficia postea creata,& erecta, cadant sub reseruatione regulæ, id non procedat in ipsa prima vacatione per creationē, & erectionē,sed in vacationibus succedentibus post primam prouisionem:durum enim videtur,& à mente Papæ longe alienum, quod,si in mense Apostolico crearetur, seu erigeretur Beneficium per Ordinarium, quod non esset de iure patronatus laicorum, Ordinarius ipse non posset illud cōferre pro illa prima vice, nec patronus Ecclesiasticus præsentare, quamuis Gonçalez ibi, nu.49.& 50. contra teneat, nempe tale Beneficium venire sub reseruatione regulæ, etiam in prima vacatione per nouam creationem, & erectionem.

521 Tertio circa illa verba,†& vbicumque existentia, notandum est, quod per ea ampliatur reseruatio regulæ nostræ, non solum ad omnia Beneficia qualitercumque qualificata, sed etiam vbicumque existentia, idest,siue in Ecclesijs, Patriarchalibus, Metropolitanis, seu Cathedralibus, siue alias, quæ tamen verba maioris declarationis gratia, & omnis dubitationis tollēdæ causa,sunt adiecta; nam etiam sine eis illa comprehenderentur in reseruatione generali,& per viam legis, licet secus in reseruationibus specialibus pro certis personis.Hier. Gabr.conf. 197. lib.1. nu.7. tradit Gonçalez glos.10.à nu.1. qui alia etiam adducit circa ista verba,non multum conducentia.

522 Quarto ex illis verbis,†in singulis Ianuarij,Febr. Aprilis,Maij,Iulij,Augusti,& Nouemb.mensibus, notandum est istos 8.menses prout iacēt, & computantur, esse Apostolicos, & reliquos quatuor remanere Ordinarijs, ordinarios propterea communiter nuncupatos, notat Gonçalez glos.11.ex nu.1.

523 Sed hic oportet videre, † vnde mensis incipiat, & computetur in proposito, & dicendum est, mensem incipere à media nocte, verbi gratia, mensis Ianuarij seu Februarij seu Martij incipit à media nocte præcedentis 1.diei, quæ dicitur media nox præcedentis diei,idest,vltimi præcedentis mensis.Nam dies naturalis, & consequenter mensis secundum communem, & naturalem computationem, incipi è à media nocte, vt in l.more Romano.ff.de ferijs, & ibi Ias. & alij ca.consuluit.de offic. Deleg.vbi D. Tiraq.de retractu lign.§.1.glos.11.num.7.Nauar.de oratione cap.3.nu.34.late Francolinus in tract.de tēpore horarum Canonicarum.cap.87. cum seq. & in proposito Rota in vna Auersana Parochialis 12. Mart.1562.coram Oradino, vt per Verallum decis. 67.seu 71.lib.2. in manuscriptis Ioseph. Ludou.dec. 116 nu.7. Rota etiam in Pistorien. alternatiuæ infra adducta.nu.739.& post hæc Gonçalez d.glos.11. à num.9. qui citat Polidorum Ripam in nouissimo tract.de nocturno tempore.c.3.à n.17.& c.158. & in terminis nostræ regulæ inquit dixisse sæpe Rotam.

524 Est autem media nox † vbi cœpit sonare hora 12. mediæ noctis,etiam antequam desinat sonare horologium,seu ante finitos pulsus illius horæ,quia cum primus pulsus horę sonat,iam est hora expleta.Tho. Sanchez de matrim. lib.2. disputat.41. nu.40.& sic qui expirauit post primum pulsum horæ decimæ secundæ mediæ noctis vltimi diei, verbi gratia Decem, antequam finiretur pulsus illius horæ, dicitur obijsse in mense Ianuarij & non Decemb.

525 Et vbi sunt diuersa † horologia, videtur standum horologio Parochiæ, seu viciniæ, in qua defunctus obijt, aut illi, per quod communiter ibi reguntur, cessante tamen fraude, aut notabili deordinatione horologij, vbi autem horologia non incipiunt à media nocte,& meridie de 12.in 12.horas numerando, vt in Hispania, & Gallia,sed ab occasu solis vsque ad 24. horas numerando per quatuor senarios, seu duas duodenas, vt in Italia,media nox accipiēda erit iuxta quantitatem, seu magnitudinem, & paruitatem dierum,& noctium, & tempore equinoctij media nox erit hora sexta, &c. Et ad id cognoscendum deseruient tabulæ positæ per Francolinum in d.tract.3.p.e.100.101.& 102.quamuis factæ sint ante correctionem anni, & sic in eis vernum æquinoctium ponitur 10. Martij & non 21. vt in correctione, deseruient etiam regulæ positæ per lunaria perpetua, & in calendario aliquorum missalium ponitur in fine mensium, quot horas habent dies, & noctes mensis de 10.in 10.dies.

526 In locis vero vbi † non est horologium, vel, si sit, quando probatur nō esse bene ordinatum,seu quod audiri non potuit, aut de facto non fuit auditum,ac cipienda erit media nox iuxta cursum noctis, arbitriumque ac iudicium hominum,præsertim habentium experientiam, & cognitionem de hoc. Et etiā à communiter accidentibus,& vero similibus, vt in d.decis. Veralli.67.seu 71. vbi ex galli cantu probato per testes, fuit resolutum Beneficium post mediā noctem vacasse, ad sustinendam prouisionem Ordinarij. Ioseph.Ludou.supra,& Gonçalez ex num.16. qui post Polidorum Ripam in d.tract.c.157.160.& sequent. aliqua adducit de galli cantu, & tempore, quo galli cantare solent, & tandem concludit, quod ad probandum esse iam noctem versus diem inclinatam,diemque sequentem iam ceptum, sit leuis ponderis præsumptio, quæ in solo gallicinio fundatur, cum diu, noctuq; galli cantare non prætermittant, quamuis versus auroram cantare frequentius sit, & quantum deferatur huic gallicinio arbitrio iudicantis pensatis circumstantijs, & testium rationibus, alijsque verisimilitudinibus relinqui putat. ad l. 3. versic. tamen magis scire potes. ff.de testibus & c.in præsentia.de renuntiatione.sed ego addo,d.præsumptionem ex galli cantu maxime accipiendam esse ad sustinendam prouisionem Ordinarij, vt in terminis d.decisionis Veralli, ex quo pro Ordinario facit ius commune, vt dicetur nu.528.& seq.

527 Succedit nunc difficultas, † quid iuris quando vacat Beneficium circa mediam noctem vltimi diei mensis, ita vt minime constare possit, an fuerit finitus vnus mensis, & ceptus alius, & sic an vacauerit in mense Apostolico, an in Ordinario, vel quando vacat Beneficium per obitum alicuius, cuius mors ignoratur in quo die, & mense fuerit, an in ordinario, an in Apostolico, quia, verbi gratia, inuenitur mortuus in flumio, puteo, aut in deserto, & nescitur quo die, & mense obijt, nemo enim vidit eum mori, vel

ri, vel mane die 1. Ian. repertus est mortuus in lecto & nescitur, an obierit post mediam noctem, an ante. An tunc Beneficium censeatur vacare in mense ordinario, an in Apostolico? Et an Ordinarius possit illud conferre? Et difficultas procedit quando facta diligentia, & indagatione, sciri non potest in quo mense Beneficium vacauerit, nam Episcopus, antequam prouideat de Beneficio vacante, inquirere debet in quo mense vacauerit, vt sciat, an ad se, an vero ad Papam prouisio pertineat, alias male faceret, & si forte vacasset in mense Apostolico, violaret alternatiuam, vt in d. Pistorien. infra adducta. d. nu. 739.

528 In casu autem dubij, † quando facta indagatione constare non potest in quo mense Beneficium vacauerit, videtur posse Episcopum illud conferre, nam in casu dubij præsumendũ est pro Episcopo, ex quo ad eum spectat prouisio omnium Beneficiorum suæ Dioecesis de iure communi cessantibus reseruationibus, vt supradictum est in principio num. 52. quo iure priuari non debet non constando d. reseruationes, & confirmatur, nam illa interpretatio est fauorabilis, per quam fit reditus ad ius cõmune l. si vnus. §. pactus, ne peteret. ff. de pactis, & ibi Ias. nu. 6. cum alijs. præterea in dubio faciẽda est interpretatio pro non reseruatione, nam in dubio fauendum est ordinariæ collationi, & iurisdictioni, quæ fauorabilis est, Staphil. de literis gratiæ in præfatione. nu. 16. & Mandos. cons. 11. nu. 4. 5. & 8. ex glos. in cap. 1. de rescript. in 6. verb. processus circa fin. & in Clement. 2. de off. ord. verb. nolumus, quam dicit notabilẽ, Abb. in c. si quis contra. de foro comp. nu. 4. & reseruatio est odiosa, vt supradictum est a num. 66. & per istam interpretationem non fit graue præiudicium Papę, qui concurrit cum omnibus Ordinarijs, & alias fieret graue præiudicium Ordinario priuando eum sua prouisione, Gonçalez § 4. procem. num. 21. quæ ratio procedit in quolibet Ordinario, &c. nec obstat Clementina 1. versic. neutro, vt lite pendente, quia loquitur in casu speciali, in quo constabat fuisse litem super Beneficio, cuius ratione Episcopus erat impeditus prouidere de iure communi, vt in c. 1. & 2. vt lite pendente in 6. & reseruatio c. 2. de Praben. in 6. de qua dubium erat, an intraret, tanquam clausa in corpore iuris, est fortior, ac fauorabilior, &c. vt per Gonçalez d. gloss. 11. a nu. 44.

529 Sed ait Gonçalez ibi ex num. 26. † quod tali casu actor succumbat, siue fuerit prouisus Apostolicus, siue Ordinarius, & possessor est absoluendus, ex Puteo decis. 207. & 266. lib. 3. nam, cum sunt partium iura obscura, contra petitorem iudicandum est. §. retinendæ. vers. commodum. de interdictis. c. 2. de probatio. c. inter dilectos in fin. de instrumen. regul. cum sunt partium 11. in 6. Mascard. conclus. 1200. cum alijs, & actore non probante, reus debet absolui. l. qui accusare. C. de edendo. c. vnico. vers. cum enim, vt Ecclesiastica Beneficia, Mascar. conclus. 36. quod etiam procedit in causa in Beneficiali, nã, licet reus non doceat de iure suo, adhuc vincere debet, & dari ei sententia absolutoria, ex non iure actoris. Fel. in c. olim. de rescript. nu. 9. & 10. Caputaquen. decis. 174. nu. 6. p. 2. & 133. p. 3. cum alijs, neutro tamen possidente, obtinebit prouisus ab Ordinario; supposito, quod eius prouisio sit anterior prouisione Papæ; quia Ordinarius, & prouisus ab eo fundat intentionem suam de iure communi, & onus probandi reseruationẽ ratione mensis spectat ad prouisum Apostolicum, se fundantem in vacatione in mense Apostolico, cum hoc sit suæ intentionis fundamentum, Rota dec. 46. p. 2. diuersor. cum alijs, hæc Gonçalez.

530 Cuius quidem sententia † mihi non placet, quatenus ait, quod tunc prouisus Ordinarius succumbet, si prouisus a Papa de illo Beneficio tanquam vacante in mense Apostolico possidet: nam, cum in prædicto casu, vbi constare non potest in quo mense Beneficium vacauerit præsumatur pro Ordinario & ius commune pro eo faciat, vt dictum est, prouisus ab eo habens hanc præsumptionem iuris pro se habet suam intentionem fundatam, & transfert onus probandi in aduersarium etiam existentem in possessione. Alciatus de præsumpt. 3. par. num. 2. & ibi addit Mandos. reg. 4. quæst. 1. num. 4. & regul. 12. quæst. 7. nu. 4. Couarr. lib. 2. vari. cap. 6. nu. 1. Mascard. quæst. 17. a nu. 6. & conclus. 1227. & Pacian. eodem tractat. de probatio. lib. 1. c. 12. & vbicunque ius commune pro aliquo facit, & pro eo præsumit, istiusmodi iuris præsumptio onus in reum probandi transfert, Mascard. d. quæst. 17. num. 9. & ipse Gonçalez supra nu. 47. ait, quod qui habet pro se ius commune, vt in proposito, dicitur habere plenam probationem, quamdiu aliqua exceptione contraria plene probata non repellitur. cum Bart. in l. admonendi. nu. 50. Ripa nu. 112. ff. de iure iuran, Puteo decis. 101. nu. 1. lib. 2. & Rota decis. 522. nu. 4. p. 1. diuers. & quod prę sumptio iuris reijcit probãdi onus in aduersarium, & quoad hunc effectum æquiparatur quasi possessioni, quæ, & ipsa transfert onus probandi in aduersarium, dicit Menoch. de prę sumptione lib. 1. quæst. 33. à nu. 2. & præsumptio iuris est vera, & liquidissima probatio, Alcia. nu. 3. & Couarr. supra. Mascard. d. conclus. 1227. nu. 11. Menoch. supra q. 36. à nu. 3. Rota decis. 4. nu. 21. p. 2. diuersorum, Gonçalez §. 7. procem. nu. 141. & glo. 43. nu. 91. & Valascus de iure emphyt. q. 7. num. 33. vbi docet probationem per legis præsumptionem sufficere, etiam, vbi requiritur probatio per scripturam. Et possessio non transfert onus probandi in aduersarium, quando est aliqua prę sumptio contra possidentem. Mascar. cum communi. d. conc. 1200. nu. 65.

531 Nec obstat. d. decis. † Putei 207. vbi dicitur, quod prouiso per Ordinarium agenti contra prouisum Apostolicum possessorem incumbit onus probandi Beneficium vacasse de mense ordinario, quia non loquitur in casu proposito, quando constare non potest in quo mense Beneficium vacauerit, sed quando de eo constare potest, & controuertitur, cui incumbat onus probandi mensem vacationis Ordinarium vel Apostolicum, an prouiso per Ordinariũ, qui est actor, an prouiso Apostolico reo, & possessori non petenti nisi absolutionem?

532 Ex quibus prædicta † resolutio procedit non solum quando prouisio Ordinarij est anterior, sed etiam quando est posterior prouisione Apostolica, quæ fundatur in reseruatione, & vacatione in mense Apostolico, & non iure præuentionis, quicquid dicat Gonçalez d. glos. 11. num. 34. 40. & 43. nam, cum prouisio Apostolica fundetur in reseruatione, corruit non stante, aut non apparente reseruatione, ac impedit subsequentem prouisionem Ordinarij iuxta supradicta num. 177. nam de non stantibus, & non apparentibus idem est iudicium, vt est vulga-
533 re. Nec supradictis † obest capitulum, si a sede Apostolica de Præbend. lib. 6. de cuius materia late Gonçalez §. 3. procem. num. 50. nam solum procedit vbi constat de prouisione, aut etiam reseruatione Papæ concurrente cum prouisione Ordinarij, & dubitatur de anterioritate; in proposito autem non constat de reseruatione, quamuis vbi in ipsa die acceptationis recognitæ alternatiuæ vacaret aliquod Beneficium,

neficium,& non posset constare,an esset Prior vacatio, an acceptatio, & consequenter, an Beneficium vacaret in mense Ordinarij,an Apostolico,recte procederet d.capitulum,si à sede Apostolica,vt ait Gonçalez gl.65. n.18. quia tunc primo, & principaliter dubitatur de anterioritate vacationis, aut acceptationis. conducit decisio Guidoboni. 112. in manu-
534 scriptis,† vbi habetur, quod, cum ageret fabrica S.
☞ Petronij contra Ioannē possessorem bonorum cuiusdam defuncti eo prætextu, quod ad se bona pertinerent vigore statuti Bononien. disponentis,quod bona decedentium ab intestato non habentium agnatos, vel cognatos vsque ad quintum gradum, deueniant ad fabricam S. Petronij, dubitatum est,an incūberet onus probandi Io.se esse cognatū, vel agnatum intra quintum gradum; an fabricæ,non extare aliquem infra d.gradum? & Domini tenuerunt incumbere onus probandi Io. etiam si esset possessor, quia fabrica habet fundatam intentionem ex statuto allegando negatiuam quod non extet aliquis intra d. gradū, per glossam in l.cū de l.ff.de probat. & quod decesserit intestatus,præsumitur,nisi doceatur testamētum; quia cōdere testamentū, est quid facti, quod non præsumitur; qui autem ex aduerso dicit se esse cognatum, vel agnatum intra quintum gradum,cum sit facti,debet illud probare,alias succumbit propter statutum,quod vocat fabricam. Ita resolutum est 30. Octob. 1553. coram D.Capisucco.

535 Nec obstat† quod ait Gonçalez glos.43. num.95. (vbi nu.99. refert d. decisionem Putei.207. & 266.) quod quando quis tenetur vti actor probare aliquid,in quo se fundat,tunc non sufficit iuris præsūptio,sed requiritur aliunde probatio;citans Achillē de Grassis decis.1. de probat.nu.1.& 2. Cæsarem de Grassis dec.176. alias 1. qui filij sunt leg. num.17.& 18.quia id est,falsissimum,& contra receptas doctorum sententias, vt ex adductis, patet, nec d.decisiones id probant; nam decisio Achillis,quæ est 165. in ordine dicens, quod doctrina communis,quod quis præsumatur viuere vsque ad centum annos,non suffragatur illi, qui tenetur probare pro fundamento intentionis suæ aliquem viuere,quia tunc necesse est plene probare vitam; ex Alex.consil.27.vol.7. ex eo quidem procedit, quod vere non sit iuris præsumptio quem viuere vsque ad centum annos, vt tenet Alcia. de præsumpt. reg.1. præsumpt.44. Mandos. reg.19.de infirmis q.6.à num.5. Pinel. in l.2.C.de rescind.vend.3.p.nu.33.Paz in praxi.3.p.1.tom.10.Pacianus de probat.lib.2.c.7.& 8. & Ioan.Guttierrez pract. lib.2. q.7. nu.8.& ita etiam procedit d.decisio Cæsaris de grassis,nu.17.& 18.quæ allegat decisionē Achillis, quando non est vera, & firma legis præsūptio,vltra quod ibi nihil resoluitur. Et facit quod dicitur supra nu.356.

536 Quærit etiam circa prædicta † verba Gonçalez.d. glos. 11. ex num.48.quid erit,si aliquod Beneficium vacat in mense ordinario,& ordinarius non confert illud in ipso mense,sed ingresso iam mense Apostolico, an ex eo, quod vacatio durauit, ac intrauit in mensem reseruatum, fit d. Beneficium reseruatum, nec ne? In qua quæstione multa adducit, & expendit,cum tamen ea parum habeat dubitationis,& sic nullus vnquam de ea dubitauerit,nec sit in Rota disputata, licet quotidie contingat,vt ipse dicit, tandē a num.53. resoluit.d. Beneficium non esse reseruatū Et ita sine dubio tenendum est, quia regula nostra dumtaxat reseruat Beneficia vacatura in mensibus Apostolicis, & d. Beneficium non vacauit in mense Apostolico,sed ordinario,quamuis eius vacatio durret vsque ad mensem Apostolicum. Secūdo quia regula loquitur de tempore, & initio vacationis,scilicet quando contigit obitus possessoris Beneficij, seu alius modus vacationis, non autem de continuatione ipsius vacationis, vt constat, tam ex mente, quam ex verbis regulæ, ad quod faciunt illa verba, de mense,in quo vacarint. De mente etiam clare cōstat, cum Papa velit partiri menses inter se,& Ordinarios, ita quod Beneficia de nouo vacatura in 8. aut 6. mensibus sint reseruata Papæ; Beneficia vero de nouo vacatura in alijs quatuor, aut 6. mensibus spectent ad prouisionem Ordinariorum,& alias nō esset bona partitio,si Episcopi non possent prouidere Beneficia in suis mensibus vacantia, postquam intrasset mensis Apostolicus, cum tamen Beneficia semel vacantia in mense Apostolico, & sic semel reseruata semper remaneant reseruata. Et confirmatur ex regula 2. Cancellariæ, vbi quia Papa vult reseruare Beneficia non solum de nouo vacatura, sed etiam,quorum vacatio durat sede Episcopali vacante, dicitur, quomodocumque vacant, & vacabunt in futurum. Et facit etiam, extrauagans ad regimē. de Præbend. post principium in illis verbis, nunc apud sedem Apostolicam vacantia, & in posterum vacatura, quæ etiam verba ponuntur in §. ac etiam per obitum. Vnde apparet,quod quando Papa vult reseruare, etiam Beneficia vacantia,seu quorum vacatio durat, id expresse declarat,quasi aliud sit Beneficium vacasse,& durare vacationem,& aliud in posterum vacaturum, quod intelligitur de nouo, nisi subiecta materia, aut ratio aliud importet,vt in casu c. si postquam.de Præben.in 6.vbi gloss.& D.& Puteus decis.48. lib.3.aut nisi Beneficia vacatura absolute reseruētur, non dicendo tali tempore,seu à tali tempore,seu tali loco,aut modo vacatura,& sic procederet sentētia Simonetæ quæst.74.quam sequitur Mand. reg.26.in præfatione,nu.3.& 4.& regula 32. quæst.3.à nu.2.

537 Vnde infertur, † quod Beneficia vacantia, sede Apostolica vacante, in mense alias Apostolico,non reseruantur per superuenientem regulam mensium noui Pontificis, licet adhuc vacent. Ex quo regula solum reseruat Beneficia vacatura,& non vacantia, in quā sententiā procliuior est Gonçal.§.5.procem. ex nu.60.vbi istam quæstionem tractat,& vide dicta supra à nu.440. & infra nu. 646.

538 Rursus circa prædicta† verba quærit Gonçalez, d. gl.11.ex nu.79.de alia quæstione,quæ nullam habet difficultatem,nec fere dubitādi rationem. Quod si eadem Beneficia vacent pluries in mensibus Apostolicis,an post primam vacationem reseruatio regulæ locum habeat? Et multis pro parte neg.adductis, tandem resoluit contrarium,cum Calder.consil.10. de Præben.& Simon.q.13.non obstante regula l.boues.§.hoc sermone.de verb. signif.quoniam eadē ratio militat in secunda,& vlterioribus vacationibus, quæ in prima; & quia regula nostra reseruat omnia Beneficia in mensibus Apostolicis, quocumque modo vacatura, & sic quocumque modo vacent, siue prima vice, siue pluribus, intrat reseruatio. Præterea, quia regulæ nostræ reseruatio est per viam legis generalis. Item quia quando in dispositione assignatur certum tempus, non solum comprehenditur primus actus, sed etiam omnes illo tempore contingentes; insuper, quia per primam vacationem non satisfit menti,& intentioni Papæ reseruantis. Vlterius,quia versamur in materia de sui natura reiterabili,vt est vacatio Beneficij,quæ sunt limitationes de reg. §. hoc sermone. adductæ per Feli.in

cap.2.de tregua, & pace. nu.4. Tiraq. in d.§.hoc sermone Ant.Gab.conc.2.de legib.& alios relatos per Gonçalez supra.

539 Quinto circa illa verba vsque †ad suæ voluntatis beneplacitum, circa quæ multa cumulat de more Gonçalez glos.12.non satis ad propositum, videnda sunt per nos breuiter dicta supra, nu.446.& infra circa verba, dispositioni suæ.nu.643.

540 Sexto ex illis verbis, †extra Romanam curiam, notandum est Beneficia vacantia in Romana curia, de quibus supra a num.68.non includi in reseruatione huius regulæ, cum per eam solum reseruentur Beneficia extra Romanam curiam vacantia eo, quod Beneficia in Romana curia vacantia non egent reseruatione huius regulæ, cum semper, & quocumque mense vacent, sint reseruata principaliori, & potentiori, fortiorique reseruatione in corpore iuris clausa c.2.de Præbend.in 6. & de istis Beneficijs in Romana curia vacantibus, seu apud sedem reseruatis. ad cap.2, intelligenda sunt d. verba nostræ regulæ non autem de alijs Beneficijs reseruatis, quæ non possunt dici vere, & proprie vacare in curia, sed ad summum tantum large, & improprie, vt dictum est num.88.& sic bene includuntur in reseruatione huius regulæ, nec id est inconueniens, cum possint concurrere duæ, plures ve reseruationes in eodem Beneficio, eodem tempore, & vnum Beneficium pluribus reseruationibus possit esse obnoxiũ, vt dicitur infra cap.3. num.141. & tradit Gonçalez glos.13. à num. 81. quamuis idem Gonçalez ibi ex num.63. teneat d.verba etiam de omnibus alijs Beneficijs reseruatis intelligi ita, vt regula nostra de nouo non reseruet illa Beneficia quæ iam sunt reseruata, cum excludat Beneficia in Romana curia vacantia, & omnia Beneficia reseruata dicantur vacare in curia, vt antea dixit, & quod reseruatio regulæ nostræ locum non habeat in Beneficijs alias reseruatis, ait etiam Gonçalez glos.5.§.8.num.61.& in alijs locis. Quod non est verum ex dictis; bene verum est,
541 †quod regula nostra de expressione mensis vacationis non habet locum in Beneficijs alias reseruatis, quia in eis cessat ratio finalis regulę, cum Papa solus de illis disponat. Mandol.de signatura gratiæ. tit.de prouisio. versic. an autem in impetratione. Puteus decis.25. lib.3. quam refert Gonçalez d.glos.13.nu.78.de quo latius infra num.668. vnde male ait idem Gonçalez, d.glos.13.nu.91.quod, si regula nostra includit Beneficia alias reseruata, esset necessaria expressio mensis. Quamuis de reseruatione per regulam nostram inducta esset etiam facienda mentio, vt ibi ait ex Cassadoro decis.9.nu.5.de Præbend Æneas de Falcon.4.quæst. principali effectu 44. Paris.cons.138. nu.8. lib.4. Caputaquen.decis.85.nu.4.p.2. Simoneta quæst.14. nu.12. iuncta additione, & Mandosio in locis per eum allegatis. Sed id cessat ex clausula apponi solita, specialiter, vel generaliter reseruatum, de qua infra 11.p.cap.1.nu.30.

542 Septimo ex illis verbis, † alias quam per resignationem, notandum est Beneficia in quocumque mẽse resignata in manibus Ordinarij non esse reseruata per hanc regulam, vt post hæc tradit Gonçalez glos.3.ex num.1. vbi citat Thom.Tribium in decis. Veneta.54. sub num.15. lib.2. male tamen ait Gonçalez ibi a num.29.quod illa verba nostræ regulæ intelligantur, tam de resignatione pura, & simplici, quam de conditionali, & in fauorem, quæ fit coram Papa, cum regula nostra indistincte, & generaliter loquatur, & sic generaliter sit de vtraque resignatione intelligenda, &c. nam resignatio coram Papa facta, quæ inducit vacationem in curia, exclusa est per verba præcedentia, extra Romanam curiam. Et sic per ista verba solum excluditur resignatio facta coram Ordinario. Nec pro Gonçalez facit Rota decis 624. nu.1.lib.3.p.3. diuers.dicens, quod regula nostra excipit resignationes, idque, siue in curia fiant, siue in partibus, cui consonat dec.575.nu.3.& 4.& dec.700.in fin. ead.3.p.diuers.quia ibi non dicitur, quod resignationes factæ in curia excipiantur per d.verba, alias quam per resignationem, vnde intelligenda decisio est, quod regula nostra excipit resignationes factas in curia per illa verba, extra Romanam, & resignationes factas in partibus per ista verba, alias, quam per resignationem.

543 Ex quibus verbis apparet, †quod in quolibet mẽse anni possunt permutari Beneficia coram Ordinario; nam cum in permutatione Beneficia resignentur cap.1.de rerum permutat.in 6.ibi, resignantur, & Clem.1.eod.tit.ibi, resignata, vere vacant per resignationem, & sic non comprehenduntur in reseruatione huius regulæ, tradit post hæc Gonçalez, d.gl.13.ex nu.32. & quod permutatio, seu resignatio ex causa permutationis, sit vera resignatio dicitur infra 11. p. c.3.nu.5. quãuis multi in his partibus hoc non aduertunt, & ob id expectant mensem Ordinarij ad faciẽdam resignationem, seu permutationem
544 coram Ordinario.† Aduertendum autem quod regula dumtaxat excipit resignationẽ expressam, non vero tacitam, quæ ipso iure fieri intelligitur, vt per assecutionem secundi Beneficij incompatibilis, per contractum matrim.&c. vt recte declarat Gonçalez d.glos.14. a nu.62. quod tamen melius probatur ex dictis per nos infra 11.p.c.3.nu.242.

545 Vnde in vacantibus † per resignationem non habet locum alternatiua, cum non sint reseruata per hanc regulam, quidquid dicat Zerola in praxi Episcopali 2.p. verb. alternatiua §. 1. qui tamen recte ait eam habere locum non solum in vacantibus per obitum, sed etiam per assecutionem secundi incompatibilis per priuationem, matrimonium cõtractum, & Religionis ingressum, &c. siquidem Beneficia sic vacantia, quamuis dicatur resignatio tacita, reseruantur per hanc regulam, vt dictum est.

546 Et quando per istam regulam †reseruarentur simpliciter Beneficia vacantia in mensibus Apostolicis, videbatur posse tentari non comprehendi Beneficia resignata ex causa permutationis in manibus Ordinarij ex dictis d.11.p.c.4. a nu.38. cum Hier. Gabr. cons.199. lib.2.& alijs. Sed nihilominus tunc comprehenderentur ex quo sumus in reseruatione generali ad decis.1. de rerum permutation. in nouis. 2. dub.in fin. Probum in c.2.de Prębend.in 6.num.24. & sentire videtur Gonçalez.d.glos.14.nu.50.

547 Octauo ex illis verbis, † quocumque modo vacatura, notandum est omnes modos vacationis (excepta vacatione in curia, & per resignationem) includi in reseruatione nostræ regulæ, qui etiam non appositis istis verbis comprehenderentur. Æneas de Falcon.q.1.sub nu.2.tradit Gonçal.gl.15.nu.1. & 2. qui ex nu.3.ponit, & prosequitur modos vacationis Beneficiorũ. De quibus vide per nos dicta inf.11.p.

548 Secundo notandum est, †quod regula nostra non solum locum habet in vacatione de iure, & de facto, sed etiam in vacatione de iure tantum, aut de facto tantum, vt late per Gonçalez d.glos.15.§.1.& dixi supra nu.198.& sequenti vbi vide.

549 Tertio notandum est, †quod cum Beneficium non dicatur vacare ex persona habentis duntaxat ius ad rem, verbi gratia per præsentationem, ele-

ctionem,

ctionem, mandatum de prouidendo, seu gratiam in forma dignum, collationem nondum acceptatam, vel alias, vt supra 4.p. cap. 3. dictum est, non intrabit reseruatio nostræ regulæ, si habens ius ad rem ad ali quod Beneficium decedat in mense Apostolico, sed adhuc Beneficium vacat vt prius, & durat prima va catio, & prouisio spectat ad eum, ad quem prius spectabat. Gonçalez d. gloss. 15. §. 2. à nu. 1. circa quod vi de supradicta à nu. 278.

550 Quarto notandum est ex d. verbis, † quod regula nostra non procedit in Beneficijs Ecclesiæ non numeratæ, sed receptiuæ, vbi non est certus numerus Beneficiorum, quia regula reseruat Beneficia vacatura; at ista Beneficia nunquam vacant, sed cum defuncto expirant, & cessant, ac esse desinunt, & cũ Beneficiato extinguuntur. c. dilecto. 25. de Præb. & c. ex parte de concess. Præb. & ibi D. & dicimus infra 11. p. c. 2. nu. 17. & ita post plura pro contraria parte adducta resoluit Gonçalez gloss. 9. §. 3. dicens in terminis ita fuisse resolutum in vna Calagurritana Beneficij de Zenizeros 13. Octob. 1587. coram D. Pamphilio. quæ decisio fuit confirmata in alijs pluribus causis, & signanter in alia Calagurritana Beneficij de Albania 22. Martij 1602. coram D. Seraphino, & ita etiam concludit Gonçalez d. gl. 15. §. 2. nu. 19.

551 Nono circa illa verba, † ad collationem, prouisionem. De quibus Gonçal. aliqua gl. 16. & 17. videnda sunt dicta supra 1. p. c. vlt. à nu. 31. & 4. p. c. 1. num. 3.

552 Decimo ex illo verbo, † præsentationẽ, & sequentibus notandum est certum esse Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici, sub hac reseruatione comprehendi; nam etiam non facta particulari expressione Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici in reseruatio nibus comprehenduntur. Felinus. in tract. quando literæ Apostolicæ. tertia limitatione. Palacios Rubios in libello de Beneficijs in curia vacant. §. 11. Cassador. dec. 4. nu. 2. de iure patronatus. Alaua de Concilijs, 2. p. cap. 25. Mandos. regul. 1. Cancellar. quæst. 10. nu. 5. Couarruuias practic. cap. 36. nu. 5. Hoieda de incompatibilitate Benefic. cap. fin. nu. 112. Granutius ad Simonetam quæst. 9. nu. 10. cum alijs. & à Legato à latere conferri possunt, vt infra cap. 3. à nu. 17. ex quibus etiam in gratia, seu impetratione Beneficij, non est necessaria mentio iuris patronatus Ecclesiastici, vt per Seluam de Benefic. 3. p. quæst. 11. 12. qualitate 3. 4. & 6. Fallentia, num. 22. & 23. & post hæc tradit Gonçalez gloss. 18. à nu. 6.

553 Illud autem est ius patronatus † Ecclesiasticum, quod, licet originem habuerit ex patrimonio laici, fuerit tamen vel ab initio, vel postea fundatione, testamento, donatione, aut alio quouis titulo in Ecclesiam translatum, aut in Capitulum, seu Collegium Ecclesiasticum Canonicorum regularium, aut sæcularium, vel in aliquam personam Ecclesiasticam ratione Ecclesiæ, Dignitatis, aut Beneficij, & tandem, quod competit Ecclesiæ, vel ratione Ecclesiæ, cap. vnico. §. fin. de iure patronat. in 6. Felinus supra 6. limitatione, Hieronym. Paulus in pra ctica Cancellar. versiculo in causa mea. Maioricen. Rochus de iure patronat. verb. ius. quæst. 7. num. 14. Lambert. eodem tractat. lib. 1. quæst. 1. art. 8. Rebuffus in praxi tit. de præsentatione. nu. 5. & 7. & 3. parte signaturæ, verb. necnon iuris patronatus. num. 8. Crescen. decis. 3. de iure patronat. Duarenus de Sacris Ecclesiæ misterijs lib. 5. cap. 4. Mandos. num. 6. & Couarruuias 2. & 5. vbi proxime Did. Perez in l. 2. tit. 6. lib. 1. ordinam. glossa 1. Spino. de testament. gloss. 4. num. 16. Flaminius Parisius de resignatione. lib. 2. quæst. 4. nu. 39. & Gonçalez supra nu. 5. cum alijs, & fuit vtrunque resolutum in vna Valentina

554 Beneficij † 26. Martij 1593. coram D. Orano, vt in sequenti decisione, Fuit resolutum præsentationem factam per Abbatissam, & Moniales Sanctissimæ Trinitatis, de persona Petri Lagaua ad Beneficium SS. Matthiæ, & Luciæ situm in Parochiali Ecclesia S. Ioannis, de Mercato, non intrare, quia licet admittatur illud esse iuspatronatus ex dotatione Matthiæ Aragno ciuis Valentini, nihilominus, cum translatum fuerit in Abbatissam, & Moniales Sanctissimæ Trinitatis, dicitur ius patronatus Ecclesiasticorum, & Ecclesiasticum. cap. vnico. §. vltimo de iure patronat. lib. 6. cum traditis per Couarruuiam libro pract. quæst. capit. 36. num. 5. versiculo 2. erit illud obseruandum, & in consequentiam, quia vacauit de mense Maij, anni 1591. sub regula Cancellariæ reseruatoria octo mensium comprehensum, quo stante certum est, non licuisse Abbatissæ, cum Monialibus ad illud præsentare. capit. cum dilectus. de iure patron. non obstant in contrarium contra prouisionem Andreæ de Ducta, quia cum sit reus, & possessor, sufficit sibi per non ius actoris venire. Rota decis. 4. de re iudic. in nouis cum similibus.

555 Et in causa Salamantina † Capellaniæ del voto 5. Iul. 1593. coram D. Pamphilio, de qua infra num. 599. fuit dictum Capellaniam de qua ibi, quæ vacauit in mense Maij vti iuris patronatus Ecclesiastici esse reseruatam.

Vnde Gambarus de offic. Legati lib. 3. num. 416. & seqq. cum Mariano Socino in repetit. cap. de Monachis. de Præb. ait, quod si laicus patronus ex fundatione efficiatur Religiosus, tale ius patronatus fit Ecclesiasticum, quia per talem ingressum omnia acquiruntur Monasterio. Authentica ingressi. Cod. de Sacr. Ecclesijs, & sic ius patronatus transit in Monasterium, Lambert. 1. par. 2. lib. quæst. 2. artic. 11. num. 12. quod tamen solum procedet durante vita Monachi, vbi ius patronatus iure sanguinis defertur in posteros, & illi adsunt ex Probo ad Monach. in rubrica de iure patron. in 6. num. 2. & num. 418. & sequenti, ait idem Gambarus, quod si aliquis Episcopus ex largitate fidelium obtinens Comitatum, vel Ducatum, in quo exercet iura temporalia, vt Dominus temporalis (vt, verbi gratia, Episcopus Palentinus, qui est Comes Perniæ, & Episcopus Oueten. qui est Comes Nuruennæ) habeat ratione huius Comitatus, vel Ducatus ius patronatus, iudicabitur Ecclesiasticum, quia cum Comitatus sit Ecclesiæ & ius patronatus Comitatus, ergo ius patronatus est Ecclesiæ. Præterea istud ius patronatus habet causam à Comitatu, vel Ducatu, qui est Ecclesiæ, ergo ipsum est Ecclesiæ; vnde etiam infertur contra Valascum consultatione 163. ad fin. 2. p. quod ius patron. spectans ad Prioratum est Ecclesiasticum, licet ipse Prioratus sit iuris patronatus laici.

556 Vnde etiam ius patronatus † spectans ad laicos religiose viuentes, & portãtes habitum religiosum, & gaudentes priuilegio fori, & Canonis, vt sunt Benignæ, est Ecclesiasticum. Rota decis. 8. de iure patron. alias 332. in antiquis. Fel. supra limitatione 4. qui inde infert ad ius patronat. spectans ad illas de 3. ordine D. Francisci, non vt singulas, sed vt vniuersas, quod sit Ecclesiasticum, sequũtur Selua d. q. 11. 3. p. d. nu. 23. Rochus d. verb. ius. nu. 17. Lambert. d. lib. 1. q. 1. art. 10. & Gigas de pẽsio. q. 24. n. 5. Mascar. de probat. cõcl. 960. nu. 2. 6. & 8. & facit quod tradit Suarez 5. to. de censur. disputat. 22. section. 1. & hinc etiam ius patronatus spectans ad magistros, seu milites ordinum militariũ, vt D. Iacobi, Calatrauæ, &

Alcantaræ, &c.etiam coniugatos ratione magistratuum, aut præceptoriarum, seu commendarũ erit Ecclesiasticum, Mascardus ibi nu. 3.4.& 5. ad quod faciunt dicta supra p. t. c. 4. & est declaratio S. Congreg. Concilij Lusitania infra adducta 9.p.cap.2.nu. 263.

557 Sed quamuis ita certum, † & receptum sit Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici comprehendi in hac, & alijs reseruationibus, tamen non seruatur in Hispania, præsertim in his Regnis Castellæ, immo indifferenter Beneficia iuris patronatus, etiam Ecclesiastici ad præsentationem patronorũ prouidentur in partibus, in quocumque mense vacauerint, vt videmus quotidie. Qua obseruantia, ac consuetudine supposita dubitatur, an ex ea defendi possit, id licere, non obstante hac reseruatione, & alijs quasi vsu non receptis, aut abrogatis in Beneficijs iuris patronatus Ecclesiastici, ad notata per Felin. in cap. 1. de tregua, & pace, & alios infra referendos 11.p.c.5. nu. 150. quod lex vsu non recepta non ligat, & in c. final. de consuetudine.

558 Sed ista doctrina non videtur † posse applicari regulis reseruatorijs, quæ licet sint per modum legis, Sarnen. de annali quæst. 23. & in eis procedatur per viam legis vniuersalis, Puteus decis. 164. sub num. 5. lib. 2. Rota in Calagurritan. Beneficij de Arcaya infra adducta nu. 560. tamen re vera nihil aliud sunt, quam auocationes quædam prouisionis Beneficiorum per Papam ad se factæ, vt patet ex diffinitione reseruationis, de qua per Æneam de Falcon. quæst. 1. principali. Simonetam, seu potius additionatorẽ quæst. 1. num. 1. Mascard. conclus. 1276. nu. 1. & nouissime per Gonçalez gloss. 5. num. 19. & gloss. 31. à num. 1. & per eas quasi protestatur Papa contra inferiores, ne vllo modo se intromittant in prouisione, & dispositione Beneficiorum per illas reseruatorum, & omnino eis adimit facultatem prouidendi, & disponendi de illis, velint, nolint, recipiant, vel non recipiant & cum decreto irritante, ex quo magis declaratur enixa eius voluntas, & tollitur obseruantia & consuetudo in contrarium. ad Probum ad Monachum in cap. tibi, qui. de rescript. in 6. sub nu. 8. Ant. Gabriel, de clausulis. conclus. 3. a nu. 4. & alios infra relatos c. 4. nu. . . nec refert, quod non faciat mentionẽ, & derogationẽ obseruantiæ, & consuetudinis præteritæ iuxta cap. 1. de constitution. in 6. quia illa non est vllius consideraationis stante interpretatione per singulos Pontifices renouantes regulam, vt alias supradictum est. nu. 454. & infra num. 677. nec illa vnquam potuit introduci stante d. decreto irritan. iuxta dicta. Et preterea Papa reseruando generaliter derogat omnibus iuribus, & statutis, seu consuetudinibus, & tollit omnem potestatem conferendi, vt cum Ioanne de Lignano dicunt Domin. num. 3. & Francus 6. in cap. fin. §. in Prębendis. de consuetud. in 6. Mandos. reg. 4. quæst. 7. num. 2. & Rota in Bononien. supra adducta. nu. 452. in 1. difficultate.

559 Sed rursus dubitatur († esto quod Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici cadant sub hac reseruatione, & alijs) an secus sit, quãdo sunt debita certis personis, seu certo generi personarum, verbi gratia consanguineis fundatoris, aut filijs patrimonialibus, vel quæ magistris, aut Doctoribus sunt conferenda ex consuetudine, fundatione, &c. In quo prima sententia est, ista Beneficia cadere sub reseruationibus generalibus, quia verba reseruationum eis conueniunt, & maxime nostræ regulæ, quæ reseruat omnia Beneficia qualitercumq; qualificata, nec per reseruationem aufertur ius illis, quibus sunt debita; nam est reseruatio sit generalis, & non in fauorem certæ personæ, potest Papa illis conferre.

Ita tenuit Rota in vna Placentina Portionis de anno 1544. apud Puteum decis. 164. lib. 2. vbi respõdetur doctrinæ gloss. fin. in c. cũ in Ecclesia. de Præb. in 6. quæ ait, quod Præbenda alteri ex consuetudine debita, puta Magistro, non debeatur expectanti.

Respondetur inquam, quod loquitur in gratia de vacaturo ad fauorem certæ personę, &c. item tenuit Rota in vna Tirasonen. iuris præsentandi, & inualiditatis præsentationis. 19. Ian. 1583. coram D. Robusterio, vt in sequenti decis. Fuit resolutum quod præsentatio cap. Ecclesiæ Tirasonen. fuit nulla, quia Beneficium vacauit in mense reseruato, & regula reseruatoria octo mensium capit etiam ista Beneficia, etiam quod sint debita certo generi personarum, vt Papa, & non alius conferat illa dictis personis, vt per Puteum decis. 6. de mense, & latius decis. 164. lib. 2. refert Ant. August. in ead. regula de mense num. 5. prout Papa prouidit in casu isto personæ habenti qualitates Bullæ Alexandrinæ, qualitas enim ista, quod conferantur istis personis, non contradicit reseruationi, sed tuetur ius illarum partium, vt illis dicantur debita ista Beneficia. Sarnen. de iure quæsito q. t. & ideo ista causa debet astringere reseruationes iuxta limites illius, quia limitata causa limitatum producit effectum; & sic quoad ipsas personas tantũ comprehensas in d. Bulla, vt Papa solus possit illis prouidere, & non alius. Nec mouebant Dominos clausulæ, non obstantibus reseruationibus, quia recipiunt interpretationem a principali dispositione, scilicet ad effectum prouidendi illa personis, & sic, vt illa Beneficia non conferantur alijs, non autẽ, vt Papa non possit illis quouis modo prouidere præueniendo, aut reseruando, præsertim, cum Papa nõ dicat, etiam per nos. Nec placebat decis. ex aduerso adducta, quia est defectuosa, & acephala. Considerabant etiam Domini, quod clausulæ illæ executiuæ, de reseruationibus sunt intelligendæ, & referendæ respectiue, singulæ singulis, vt sint conferenda per Ordinarios istis personis vbi non adsunt reseruationes, & per Papã, vbi sunt reseruationes, quia quælibet dispositio recipit passiuam interpretationẽ à iure cõmuni, & istæ clausulæ regularum reuocatoriarum illarum facultatum conferendi reseruatæ sunt prægnãtes, & appositæ in legibus vniuersalibus, quę capiunt omnia; nec facit Conc. Trid. quia agimus de præsẽtatione patroni, & institutione Ordinarij quę nullæ sunt, cum sint Clericorum, & cõprehensæ sub reseruatione, & non est necesse disputare de prouisione Papæ, & de illius validitate, quia sufficit, vt obtineat per non ius actoris; vltra quod Concil. in casu isto non intrat, vt per informãtes; sed hoc est ex abũdanti, idem fuit dictũ in alia Tirasonen. Vicarię 13. Oct. 1595. corã D. Lita infra adducta. 9. p. c. 2. n. 309.

560 Et idem tenuit Rota † loquens in Beneficijs patrimonialibus in vna Calagurritana Beneficij de Arcaya 28. Iun. 1591. corã Illustrissimo Seraphino, vt in sequẽt. dec. fuit resolutum, iustificatam fuisse gratiam D. Petri, nam quantum ad Clericatum, legitimitatẽ, & quod est filius patrimonialis loci, de quo agitur, hæc omnia probantur per testes bene deponentes de publica voce, & fama, & communi reputatione: itẽ quod valor Beneficij non excedit 24. ducatos, probatur per eandem publicam vocem, & famam. Puteus 29. lib. 1. item satis probatur valor obtenti, in quo minor probatio etiam de auditu simplici sufficit, iuxta stilum DD. obitus etiã Francisci vltimi

vltimi possessoris probatur concludenter, item vacatio per eius obitũ ex confessione partis aduersę, & in hoc nulla adest difficultas; maior versatur difficultas circa pertinentiam collationis, nam prouisio facta est tanquam de reseruato, & sumus in Ecclesia numerata patrimoniali, in qua non videntur habere locum reseruationes ex traditis per Couarr. pract. q. c. 36. num. 4. versic. similiter, si Beneficia patrimonialia maxime stante Bulla Alex. VI. quæ in pluribus causis fuit allegata, quæ excludit generaliter omnes reseruationes. Verum quicquid ipse dicat, Domini censuerunt, hæc Beneficia cadere sub reseruationibus generalibus, cum verba reseruationum eis conueniant. ad Felin. in cap. postulasti. nu. 5. de rescript. etenim ea comprehenduntur sub indultis Cardinalium, vt per Puteum decis. 163. lib. 3. Caputaquen. decis. 66. p. 1. & decis. 89. p. 2. vnde à fortiori debent cõprehendi in reseruationibus generalibus, præsertim vacationis in curia, quæ est clausa in corpore iuris cap. 2. de Præb. in 6. cum in his procedatur per viam legis vniuersalis. Calder. cons. 11. de priuileg. Imola in Clement. 1. vltimo not. de sepult. & fuit alias discussum, licet nõ plene resolutum in vna Calagurritana de Apodaca 30. Mart. 1590. coram R. P. D. meo Orano. non obstat Bulla Alexandri, quia præterquã quod non est producta in forma probanti, qua exceptione alias fuit reiecta in vna Calagurritana de Cenicero 1. Aprilis 1588. non cõprehenditur reseruatio per vacationem in curia, quæ nũquam venit sub generali dispositione, in qua fit mentio reseruationum, vt per Frãcum in d. cap. 2. num. 3. de Præbend. in 6. Æneas de Falcon. de reseruat. 4. quæst. 43. effectu, nec obstat D. Petro statutum numeri super ascensione eorum, qui cepti sunt beneficiari, quia ante oppositionem aduersariorum, & sententiam pro eis latam ab Ordinario, non dicitur aliquod ius quęsitum in Beneficio, adeo quod neque de huiusmodi oppositione est facienda mentio, vt tradit Cassad. decis. 18. de prębend. quare non est huius rei habenda ratio, maxime stãtibus decretis irritãtibus in reseruationibus appositis, & ita conclusum gratiam D. Petri esse canonizandam. Idem etiam tenuit Rota in alia Calagurritana Beneficij de Apodaca 20. Maij 1596. coram D. meo Corduba Episcopo Paeen. in qua fuit resolutum. Didaco Inniguez adiudicãdũ Beneficiũ; nã eius gratia est anterior alia Martini, & iustificata, ac ideo canonizanda cap. super eo. de offic. deleg. c. tibi, qui de rescript. in 6. &c. nec obstabat Motus proprius Sixti V. per quem concedebatur facultas Ordinario conferendi huiusmodi Beneficia, seruata forma in eo contenta, quia ille non comprehendit Beneficia reseruata, vt fuit dictum in illa Calagurritana de Ariola. 24. Ianuarij præteriti coram D. Peña; de reseruatione autem manifeste apparet, cum Beneficium vacauerit de mense Ian. qui est reseruatus. Apertissimi autem iuris est regulam reseruatoriam octo mensium comprehendere etiam Beneficia certo generi personarum debita. Puteus decis. 164. nu. 1. lib. 2. & fuit resolutum in d. Tirasonen. iuris præsentandi 27. Ian. 1583. coram Reuerendissimo Oriolen. vltra quod constat de alia reseruatione respectu familiaritatis Didaci defuncti, quæ durat etiam defuncto Papa. extrauag. ad Roman. de præbend. inter communes. Simoneta de reseruat. quæst. 57. cum alijs, & hanc sententiam sequitur Flam. Paris. de resignat. Benefic. lib. 2. q. 12. nu. 6.

561 Secunda sententia est in contrarium, † scilicet; quod reseruationes non capiant ista Beneficia debita certis personis, seu certo generi personarum. Ita tenet Æneas de Falcon per glossam in d. cap. cum in Ecclesia. 3. quæst. principali, num. 22. vbi ait, quod beneficia, quæ vigore consuetudinis, vel statuti debentur alicui, puta Magistro, vel alteri non comprehendũtur in reseruationibus, & refert Puteus decision. 235. lib. 2. num. 2. sequitur Menochius consil. 294. nu. 18, lib. 3. tenet etiam Couarr. pract. c. 36. nu. 4. versic. similiter, si Beneficia patrimonialia. loquẽs de Beneficijs patrimonialibus, & Canonicatibus, qui Theologis magistris, & iuris Pontificij Doctoribus ex electione sunt conferenda, qui tamen ait opinionẽ istam dubiam esse, quoad hæc patrimonialia Beneficia, & Canonicatus; propter verba reseruationis, cap. 2. de Præbend. in 6. de qua ibi loquitur, quæ adeo generalia sunt, vt hæc Beneficia comprehendere videantur; propterea se lectorem admonere hac in controuersia, quod diligenter obseruet, quid praxi receptum fuerit, & quid sit Christianæ Reipublicæ, ac ministerio diuino conducibilius; siquidem admodum conducit hæc Beneficia non comprehendi vllis reseruationibus, &c. Et tenuerat Rota in vna Cæsaraugustana Canonicatus, & Præbendæ Alcanicij corã D. Fantuccio 13. & 27. Ianuarij 1553. in qua fuit resolutum. Regulam reseruatoriam 8. mensium, licet comprehendat Beneficia iuris patronatus ex priuilegio tamen non cõprehẽdere Beneficia iuris patronatus debita ex priuilegio filijs patrimonialibus, quia quotiescũq; sunt debita Beneficia certis personis, cõprehẽduntur sub regula, & quia ęquitas id suadet, vt inuitentur alij ad erigenda similia Beneficia. Vt apud Verallum dec. 315. & 316. lib. 1. in manuscriptis. Et nouissime hanc sententiam sequitur Zerola in praxi Episcopali. 1. p. verbo Beneficia. §. 3. dicto 8. & verbo Præbenda Theologalis. §. 4. dicens Beneficia, quæ aliquas qualitates, seu certa onera habent iniuncta, vt Prębẽdas Theologales, & similes, vt in Concilio sess. 25. c. 5. de reform. non comprehendi sub reseruationibus, &c.

562 Mihi videtur in rigore verior † prima sententia, secunda vero videtur tum æquior, tum praxi conuenientior; præsertim, quia Papa non potest de facili habere notitiam de personis, quibus ex fundatione, consuetudine, priuilegio, vel alias, Beneficia sunt cõferenda, & re vera videtur in praxi recepta, & consuetudine approbata in Hispania. Et sic videbatur posse sequi. l. minime. l. si de interpretatione. ff. de legibus. & notatur in cap. cum dilectus. de consuetudine. Petrus Rauennas de consuetudine. sectione secunda num. 4. nec videbatur obstare, quod contrarium haberet stilus Rotæ, qui facit ius, & pro lege habetur, Sarnen. in proœmio regularum quæst. 5. ad princip. Zerola in praxi p. 1. verb. Rotæ tribunal Vrbis, seu decisiones ipsius. Etiam in partibus Sarnen. ibi quæst. 2. sub versic. 4. pro ista parte, & supradictũ est 1. p. c. 5. num. 87. & sequenti, quia illa derogatur per stilum, & obseruantiam, & consuetudinem particularem Hispaniæ. Rochus de consuetudine sect. 7. nu. 21. 22. & 23. Cardinal. in Clementina, quamuis. de appellation. nu. 1.

563 Nihilominus tamen stante, † quod prima opinio ita sit iam a Rota recepta, quod secundum eam sæpius reperiatur iudicatum adeo, quod introductus sit stilus; vel consuetudo curiæ, vt inquit Pauinus in præludio extrauagantium versic. decisiones Rotæ, & dicam infra c. 3. nu. 239. videtur illi standum etiam in Hispania, in qua contrarium obseruatur, nam agitur de interpretatione reseruationis, quæ emanat ab ipsa curia, & attendenda est consuetudo loci, vnde traxit originem res, de qua iudicari oportet,

tet, Ægid.decis. 2. Rota in illa Conchen. pensionis infra adducta cap.3.num.148.vbi dicemus in simili, num.241. & rursus reseruationes habent vim etiam si non recipiantur, vt supradictum est nu.558. quod maxime procedit stante stilo ipsius Papæ prouidentis de Beneficijs patrimonialibus, & alijs huiusmodi, vt reseruatis.

564 Nec secunda sententia, † esto alias esset vera, procederet in Beneficijs, quæ sunt conferenda graduatis, vt magistris, vel Doctoribus, aut licentiatis, vt Pœnitentiaria, Scholastria, &c. nisi essent conferenda per electionem, & concursum, vt Præbendæ Magistrales, & Doctorales in Ecclesijs Cathedralibus horum Regnorum Castellæ, & Legionis ex Bulla Sixti IV. & Leonis X. vbi etiam statuitur eas sub reseruationibus non comprehendi, vt in Bullis infra adductis cap.4.num.169.nam, si non essent conferēda graduatis per electionem, & concursum, nullum inconueniens, & obstaculum esset quominus comprehendantur sub reseruationibus, cum recte possint à Papa graduatis prouideri, & ita videmus in Pœnitentiaria, & Scholastria obseruari.

Nec etiam procederet quando personæ, quibus Beneficium debetur, non adsunt, vel nolunt, seu nō prætendunt illud, & sic Beneficium est libere prouidendum, nam solum respectu illarum non caderet sub reseruatione.

565 Post hæc scripta vide Hieronymum † Gonçalez, qui gloss.9.§.1.ex num.22. tractat istam quæstionē, an Beneficia patrimonialia includantur in reseruatione huius regulæ, plura hinc inde pro vtraque parte adducens, & tandem tenet includi, & allegat decisiones Rotæ per nos adductas, & quæ in illis allegantur, & nouissime ait sensisse Rotam in alia Calagurritana Beneficij de Albania.22.Martij 1602. coram D.Seraphino, in qua decisione fuit etiam dictū, quod in prouisionibus, quæ fiunt a sede Apostolica, non est seruanda forma concursus, nec illa, quæ est ab Ordinario seruanda in prouisione Beneficiorum patrimonialium, prout etiam tenuit Rota in alijs causis. Et similiter fuerunt ponderata verba clausulæ, non obstantibus, &c. contenta in litteris Apostolicis prouisionis Apostolicæ de Beneficio patrimoniali reseruato, per quam clausulam fuit etiam derogatum cuicumque constitutioni, & indulto Apostolico contrarijs, quatenus derogatio necessaria foret, Aym.cons.126.num.6.cum alijs. Et ad illud de praxi, & obseruantia contrarijs respondet Gonçalez, quod ideo prouidentur per Ordinarios ista Beneficia patrimonialia, etiam vacantia in mensibus reseruatis, quia Papæ ita placet, & illa conferre nūquam dignatur, nisi raro, quamuis sint reseruata, ex sua summa benignitate, & sanctitate. Quæ quidem responsio non satisfacit, nec est solida, tum quia praxis non fundatur in tali beneplacito Papæ: tū quia de eo non constat, & ad summum posset constare de aliqua dissimulatione Papę, quę non excusat ad cap. cum iam dudum.de Præbend.ibi, cum multa per patientiam tolerentur, &c.

566 Declarat tamen † Gonçalez supradictam conclusionem limitandam fore, nisi in indulto, seu priuilegio concesso super Beneficiorum patrimonialium prouisione, adsint tales clausulæ, quæ vincant, & superent reseruationem huius regulæ, & verisimile sit Papam nolle comprehendi tale indultum sub regula, vnde existimat difficile intrare iam, & in futurum reseruationem huius regulæ, quoad Beneficia patrimonialia diœcesis Calagurritanæ, stante indulto cōcesso per Clementem VIII. super modo, & forma prouidendi de dictis Beneficijs sub die 28. Aprilis 1596.cuius clausulam ponit, nempe, quod non comprehendatur sub aliquibus derogationibus, reseruationibus, & regulis Cancellariæ, sub quibusuis clausulis, & decretis etiam derogatoriarum derogatorijs, nec derogari possit, aut censeatur, nisi de Episcopi, & cleri Calagurritan.& Calciaten. & hominū dictarum diœcesum consensu &c. quæ clausula, inquit, est potentissima, & nunquam intelligitur sublata deficiente dict. consensu. Rota decis.137.& 468. in vna Astoricen. part.1.diuers. & decis.304. in alia Astoricen.p.2.cum alijs.

567 Sed certe ex ista ratione † non bene saluatur dict. indultum à derogatione huius regulæ posterioris, quæ derogat indultis etiam cum quibusuis derogatoriarum derogatorijs, & fortioribus, & insolitis clausulis, &c. quæ verba sine dubio sufficiunt etiam sine clausula, quorum tenores ad derogationē quorumcunque indultorum, cum illis, & alijs quibuscūque clausulis concessorum; maxime, cum hæc derogatio fiat per viam legis, seu constitutionis generalis. ad Felinum in cap.nonnulli. de rescript. num.5. vers.fallit autem.& in cap.accedentes. de præscript. num.5. Ripa in cap.1.de rescript.num.55.Couar. in rubrica.de testament.2.p.nu.20. vers. secūdū etiam. Menoch.de præsumpt.lib.6.præsumpt.40.nu.23.& Gonçalez dict.gloss.9.§.2. num.57. & glos.36. a nu. 31.qui alios citant.& Rotam in Tirasonen.iuris pręsentandi supra adductam num.559. quicquid dicat Rota d.decis.137. à num.2. & decis.468. num.4. etenim in terminis d.dec.304.vbi de reg.3. reseruatoria Beneficiorum familiarium agebatur, nulla fiebat mentio in regula de clausula derogatoria, nec ei derogatum fuerat, vt in eadem decis.in fin. dicitur, immo in reg. reseruatoria nulla clausula erat derogatiua, nec indulto derogatū fuerat, vt dicitur in decis. Putei 308.in fin.lib.3. in terminis autem decisio. 137.& 468. vbi agitur de regula Pauli IV. reseruatoria mensium cum eadem clausula derogatoria indultorum disponendi de huiusmodi Beneficijs, & dictione in solitis, vt in nostra regula erant in indulto clausulæ fortiores, nempe, quod non posset derogari, nisi toto tenore, & data plena, specifica, indiuidua, expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes, mentio fiat, &c.quæ non sunt in d.indulto, Clemen. VIII. præterea, vt ipse Gonçalez refert gloss.18.num.97.& d. gloss.36.num.38. nouissime nonnulli ex Dominis Rotæ auditoribus dubitarunt de subsistentia dictarum decisionum Astoricen. &c. & meo videri præcipuum fundamentum ad sustinendum d.decisionē est, quod ibi agitur de indulto iuris patronatus cum clausula, quod habeatur, ac si ex vera dotatione, & fundatione competeret, quæ facit, vt, licet hæc qualitas insit ex priuilegio, debeat tamen regulari, prout regulantur ea, quæ ex dotatione, & fundatione competunt, nisi de mente contraria Papæ appareat, alias nihil operaretur illa æquiparatio, &c. vt in d. decis.137.num.1. maxime cum Papa voluerit, non posse derogari, sine ipsius Marchionis consensu ad instar iurispatronatus laicorum, cui nunquam solet Papa in totum derogare; sed pro medietate, quare regulandum est secundum naturam veri iurispatronatus ex dotatione, & fundatione competentis, vt in dicta decis.468. num.1. de quo infra a nu.580. & in clausula regulæ mensium derogatoria indultorū nulla fit mentio de iurepatronatus, &c.

568 Sed adhuc existimo, † quod per regulas mensium posteriores non derogetur dicto indulto Clementis

tribus

tribus quidem rationibus, prima, quod istud indultum videtur concessum Communitati, & Vniuersitati Cleri, & hominũ dictæ Diœcesis Calagurritan. & Calciaten, & hæc regula non comprehendit indulta concessa communitati, quia solum derogat indultis quibusuis personis, & Collegijs concessis. ad Rom. consil. 195. num. 3. & consil. 400. & 436. a nu. 2. Paulum consil. 278. sub num. 4. lib. 1. Rebuffum in communi eodem titulo de collation. §. statuimus. verb. personis. Caputaquen. decis. 42. par. 3. & Gonçalez, qui plura cumulat gloss. 37. ex num. 1. & fuit in simili indulto resolutum in vna Meliten. seu Mileuitana Beneficij, 5. Martij 20. Iunij 1594. coram D. Penna. Indultum concessum a Leone X. habitatoribus, & populo insulæ Meliten. quod perpetuis futuris temporibus Beneficia Ciuitatis, & Diœcesis Meliten. in quibuscumque mensibus vacantia, conferantur originarijs per Episcopum, non obstante quacunque reseruatione, non esse derogatũ per hãc regulam, quia non comprehendit indulta Communitatibus, seu Vniuersitatibus concessa ex allegatis, vt in terminis eiusdem indulti fuerat alias resolutũ coram Groperio 27. Octob. 1561. &c. de qua decisione alias meminit Gonçalez dict. glossa 9. §. 2. à nu. 45. & glossa 36. num. 41. & gloss. 37. num. 33. nec obstat difficultas escitata per Gonçalez dict. glossa 37. num. 34. contra istud motiuum Rotæ, quod dicti Doctores loquuntur, quando de Collegijs, seu Vniuersitate nulla fuit facta mẽtio, & regula nostra per verba clara loquitur, non solum de personis, sed etiã de Collegijs, & Collegium est Vniuersitas, & Communitas, &c. quia respondetur, quod quamuis Collegium sit species Vniuersitatis, seu Communitatis in genere, & in communi, tamen aliud est Collegiũ, & aliud Vniuersitas, seu Communitas populi, Prouinciæ, vel Regni, vt per Menochium de arbitr. centur. 6. casu 598. a num. 1. & Gonçalez supra num. 35. & ex ipsa re constat, & sic, licet nostra regula deroget indultis Collegijs concessis, non ideo derogat indultis concessis Vniuersitatibus, seu Communitatibus populi, Prouinciæ, seu Regni.

569 Secunda ratio est, † quod indultum Clementis VIII. videtur concessum, non tam fauore eligentiũ, quam fauore eligendorum, nempe ipsorum filiorũ patrimonialium, & regula non comprehendit indulta concessa fauore eligendorum, vt fuit etiam resolutum in dicta Meliten. coram D. Penna, vbi subdit decisio, quod placuit Dominis alia ratio, scilicet, quod d. indultum esset concessum ad fauorem eligendorum, & non eligentium, & quod reg. nostra solum reuocat indulta concessa fauore eligentium, & non fauore eligẽdorum, vt per Gonçalez d. glos. 9. §. 2. n. 47. & gloss. 36. nu. 41. quamuis contra istam rationem videatur sentire Rota in illa Tirasonen. iuris præsentandi sup. adducta nu. 559.

570 Tertia ratio est, † quod cum d. indultum sit generale circa modum prouidendi de Beneficijs patrimonialibus totius diœcesis Calaguritanę, & Calciaten. est per modum statuti, & legis, & sic non censetur illi derogatum per hanc regulam, ad decis. Rotæ in causa Tirasonen. *Vicariæ*, infra adducta 9. p. c. 2. a num. 309. & alias dicemus infra, à numer. 679. & quod non derogetur d. indulto Clementis VIII. per hanc regul. confirmatur, ex decisionibus Calagurritan. supra adductis, vbi supponitur, quod si constaret de Bulla, & prætenso indulto Alesand. VI. nõ esset locus reseruationi huius reg. &c.

571 Beneficia autem iuris patronatus † laicorum, nõ comprehenduntur in reseruationibus, etiamsi sint generales, & in corpore iuris clausæ, nec Legatus à Latere illa potest conferre, ita Ioan. Monach. num. 2. Domin. Francus, & alij, in cap. 2. de Præben. in 6. vbi idem etiam tenet gloss. verb. collatio, quicquid alij dicant, Lapus allegatione 84. num. 6. & allegat. 96. Felin. in tract. quando literæ Apostolicæ, limitatione 2. Selua 3. part. quæst. 11. 12. qualitate num. 12. & 21. Æneas de Falcon 3. quæst. num. 6. & 4. quæst. 14. effectu. Simoneta quæst. 9. & ibi late Granutius, Rochus de iure patrimon. verb. competens, quæst. 24. nu. 54. Lambert. 1. part. 2. lib. quæst. 6. art. 2. & 3. part. quæst. 9. artic. 16. Palacios Rubios in libell. de Beneficijs in curia vacant. §. 11. & 12. Gambarus de offic. Legati, libro 3. a num. 239. & 242. Alaua de Concilijs 2. part. cap. 25. Mandos. reg. 1. Cancell. quęstion. 10. a num. 2. & ad Lapum sup. Couarr. practic. cap. 36. num. 2. & 5. Hoieda de incompatibilitate Benef. cap. fin. num. 109. Azeuedo in l. 5. tit. 6. lib. 1. recopil. num. 3. Spino. de testamen. gloss. 4. num. 44. Caldas respons. 3. & Valascus consultatione 163. 2. p. Mohedan. decis. 13. de concess. Præbend. alias 317. Puteus 319. lib. 1. Ceuedo in Collecta. 21. ad sextum, num. 2. & post hæc Gonçalez gloss. 18. nu. 2. qui plures alios, & decis. Rotæ ad hoc referunt, & reprobãt glossa Zenzelini in Extrauagant. execrabilis, verb. disponere, de Præbend. in Extrauagant. Ioan. XXII. ex quibus apparet sententiam istam receptissimam esse, & in gratia, seu impetratione Beneficij, necessariam esse mentionem, & derogationem iuris patronatus laicorum, alias non valere. Vnde in vna Florentina, de anno 1547. coram D. August. tenuit Rota, quod, si Beneficium iuris patronatus vacet in curia, opus est in impetratione facere mentionem de iure patronatus, alias impetratio non valet, secus est in Beneficio litigioso, Cass. decisio. 3. vt lite pendente, vt per Chisanen. decis. 75. in manuscriptis.

Nec obstant d. verba nostræ regul. præsentationem, &c. quia non includunt præsentationem lai-
572 corum † sed clericorum, Lapus d. allegatione 84. numero 6. Selua d. quæst. 11. 12. qualitate nu. 16. & 17. Felin. supra ampliatione 3. & 4. Lambert. d. quæst. 9. artic. 6. & 7. Caputaquen. decis. 122. parte 1. Couar. d. cap. 36. num. 2. Mandos. alios referens ad Lapum sup. d. allegatio 84. litera P. Flamin. Parisius de resignatione Benefic. lib. 2. quæst. 4. num. 37. & Gonçalez sup. num. 4.

573 Hæc tamen primo declarantur † procedere, quãdo iuspatronatus competit laicis, ex fundatione, cõstructione, vel dotatione, secus, si ex priuilegio, consuetudine, vel præscriptione, in quo non est necessaria derogatio, sed absque derogatione receptum est valere impetrationem, Felinus sup. limitatione 11. Staphil. de literis gratiæ, tit. de modo & forma impetrandi. §. 4. principaliter num. 4. Selua d. quæst. 11. 12. qualitate circa fin. 11. & 12. Fallentia, Lambert. d. 3. p. 2. lib. quæst. 9. artic. 25. Gigas de pensio. quęst. 24. in fin. Caputaquen. decis. 132. part. 2. Mandosius. reg. 32. quæst. 4. num. 8. & 10. Couarr. supra num. 6. Ferrettus consil. 132. num. 7. & 8. Flamin. Parisius, plures referens d. lib. 2. quæst. 4. num. 51. Zerola in praxi Episcopali. 1. part. verb. iuspatronatus. §. 8. dubio 33. & alij infra citandi, & dicetur infra loquẽdo de Legato, cap. 3. num. 72. Quamuis contrarium teneat Rebuff. in praxi 3. p. signaturæ, verb. necnon iuris patronatus, num. 24. & in regula Cancellariæ 43. de deregatione iuris patronatus.

574 Et tale ius patronatus sub † reseruationibus comprehenditur, Rochus supra. Lambert. d. 3. p. 2. libro, quæst. 8. artic. 3. & quæst. 9. art. 25. Æneas de Falcon.

d. 4. q.

d.4.quæst.effectu 14. Alaua.supra. Mandof. d.reg.t. quæst.10.num.3. Couarr.videndus d.num.6.& Gratius d.quæst.9.num.7.qui receptum testantur, & plures in idem referunt. Cassad.decis.4. de iure patronat. Puteus decis.308.par.2.diuers. Et ita fuit resolutum in causa Cæsaraugustana Parochialis,10. Maij 1560.coram D.Groperio. Regulam reseruatoriam octo mensium comprehendere Beneficia de iure patronatus ex priuilegio; & quasi possessionē præsentandi, non probato iure patronatus ex fundatione, vel dotatione, non impedire d. reg. & dictum est ita fuisse resolutum in Pampilonen. Parochialis 28. Iunij 1555.coram D.Achille, &c. Et in vna Seguntina dimidiæ annatæ 26. Nouembr.1593. coram D. Orano, fuit dictum, quod, licet Beneficia, & Capellaniæ iuris patronatus laicorum non veniant in generali dispositione loquente de Beneficijs, tamen hoc admittitur, quando sunt iuris patronatus ex dotatione,& fundatione; verum, si ex priuilegio sint iuris patronatus, comprehenduntur sub indultis, reseruationibus, & quibusuis alijs dispositionibus, &c. Et post hæc tradit Gonçalez d.glos.18.a nu.18. qui num.21.ait, nempe, quod reg.nostra comprehendat in sua reseruatione Beneficia de iure patronatus laicali, quæ non sunt ex fundatione, dotatione, aut constructione, sed ex priuilegio, vel præscriptione, fuisse etiam resolutum in Cæsaraugustana Parochialis 10. Iunij coram Gipsio, & in Firmana Beneficij 13.Maij 1596.coram D. Pamphilio, & in vna Cæsaraugustana Parochialis, de mense Iunij 1603. coram eodem & in Valentina Parochialis de Carlet 4.Iunij 1602. coram D. Lancellotto, & nouissime in Compsana iuris patronatus 23. Ianuar.1604. coram D. Lita.

575 Quod procedit etiāsi ius patronatus ex † priuilegio, seu præscriptione spectet ad Duces, Marchiones, Comites, vel alios Principes, vt in d.decis. Putei 308.& in d.decis. 304.diuersorum, nisi sit ius patronatus Regum, seu aliorum Principum iura Regia, seu Imperij obtinentium, vt supradictum est, num. 219. & tradit Gonçalez gloss.24. num.159. Quamuis alias iuri patronatus Ducum, Marchionum, vel Comitum ex dotatione, vel fundatione non censeatur derogatum, nisi facta fuerit specialis mentio quod ad Ducem, Marchionem, vel Comitem spectat, vt in reg. Cancell.40. seu 41.de derogatione iuris patronatus, Felin.sup.ampliatione 8. Lamber.3. parte lib.1.q.9.art.11.Rebuff.supra n.62.& Couarr. d.c.36.pract.nu.2.

576 Vnde ad excludendam † reseruationem ratione iuris patronatus laicorum, oportet docere de iure patronatus, ex fundatione, constructione, vel dotatione, maxime stante Concilio Trident. sess.25. de reform.c.9. Gonçal.d.gloss.18.nu.22. circa quod vide dicta infra,c.5.à nu.137.& cap.vltimo, à nu.81.

577 Hoc tamen, quod attinet ad ius patronatus, † ex præscriptione, seu consuetudine, de quo Couarruuias in regul.possessor.2.parte §.10. intelligo non habere locum, vbi quis allegaret ius patronatus sibi competere ex fundatione, vel dotatione, & ad id probandū vteretur immemoriali temporis cursu, vt sentiunt Felin.d.limitatione 11.Decius consil.126.nu.3. Lambert.d.3.p.2.lib.quæst.8.artic.3.& quæst.9.artic.25. Cassador.decis.4.de probatio. & 4. & vltim. de iure patronat.& docet Couarr.d.cap.36.pract.num.6.& Zecchus tract.de iure patron.& de republ. Ecclesiastic.cap.de statu Legati, sub num.4.dicētes, tunc posse procedere opinionem Imolæ in cap. Dilectus, de offic. Legati,& sic etiam potest intelligi Menochius consil.90.num.86. & 87.lib.1. & ita procedit decis. Putei 404. lib.2. & conducunt dicta infra cap. vlt. à num.82. & in vna Pampiloneh. Beneficij 22. Maij 1557.coram D. Acorambono fuit resolutum, Expectatiuam non comprehendere Beneficium de iure patronatus ab immemoriali Parochianorū, quia immemorialis probat legitimum titulum ex fundatione, vel dotatione, Felin.in cap.causam, num.6. de præscript. & Felin. d.limitatione 11.& Cassador. d. decis.4. de probatio. non habere locum in tempore immemoriali, Mohedan.decis.254. & ita solere seruare Rotam, nisi ex qualitate personarum posset cōstare fuisse meram vsurpationem, vt quia essent potentes valde; nec obstare instrumentum, de quo in actis; quia, licet ex eo esset titulus, nullus tamen; stante immemoriali, præsumitur alius melior, & poterit allegari, &c. vt per Cotam. decis.341. in Miscell. manuscrip. vbi affert istam decisionem.

578 Secundo intelligo id procedere † vbi ius patronatus absolute est ex præscriptione, seu consuetudine, secus vbi est ex fundatione, & dotatione, licet præscriptum ab alijs, vt fuit resolutum in vna Auximana iuris patronatus coram Illustrissimo Cardinale, Seraphino, vt in decisionibus sequentibus 7.Februarij 1586.

Difficultas huius causæ restricta fuerat, vt videretur in casu, de qua agitur an sit necessaria derogatio iuris patronatus, ex quo, licet ius patronatus sit ex dotatione,& fundatione, ius tamen præsentandi videtur quæsitum ex præscriptione familiæ de Onophrijs, & ideo videbatur cessare ratio illa propter quam requiritur derogatio. Cassador.de probatio. decis.4.& de iure patronat. decis.4. & fi.nu.5.& passim tenent Canonistę valere prouisionem Papę, sine derogatione iuris patronatus, quod est ex consuetudine, vel præscriptione, vt tradit Card. cons.69. col. 2. vers.ad secundum, quem refert, & sequitur Staph. sub titulo de modo, & forma impetrandi.§.4. principaliter nu.4.quicquid dicat Decius consil.126.nu. 3.contrarium tamen conclusum fuit à Dominis, nemine repugnante: intellexerunt enim præfatam doctrinam procedere, vbi absolute ius patronatus est ex consuetudine, vel præscriptione, non autem ex fundatione,& dotatione, quia semper respectu fundatoris militat ratio, quod potuisset retrahi, si cogitasset Papam aliquando, non habita ratione suæ fundationis, collaturum fuisse; nam etiam, quod pręscriptum sit ius præsentandi, tamen per illud conseruatur memoria fundatoris, maxime isto casu, in quo Domini de Onophrijs habent voluntatem fundatoris pro se, licet fortasse nullam, cum etiam ex nullo colligatur voluntas,& placebat simile ex decis. Putei 392. lib.2. vbi, licet derogatio cōprehenderet ius patronatus ex priuilegio, non tamen comprehēdebat ius patronatus ex priuilegio obtento ratione fundationis,& dotationis, quod etiam probatur & alio simili, quando ius patronatus spectat ad Clericum ratione Ecclesiæ, & ad laicum simul, nam ratione huius mixturæ præualet qualitas laicalis, & requiritur derogatio, vt post alios tradit Fel. in tract. quando literæ Apostolicæ. num.6. in 6.ampliatione, & ideo Cardin. ex aduerso allegatus d.consil. 69.num.4. quoad effectum præsentationis, purificat istos casus, quod quis sit patronus, vel sit in quasi possessione pręsentandi quoties constat de existentia iuris patronatus,& ideo dicit necesse esse, vt fiat mentio in impetratione de huiusmodi iure pręsentandi, sicut fierent veri patroni, & Cardinalem sequitur Rota, vt per Puteum decis.404. libro 2. Nec obstat, quod

quod Staphileus d.§.4.num.6.tradit nō requiri mētionem, si adsunt veri patroni, qui non sunt in quasi possessione præsentandi, sed alij, qui non sunt patroni, quia iste non est casus noster, cum nulli adsint veri patroni qui prætendant sibi hoc ius competere, immo antiquitate temporis, & acquiescentia Capituli, & obseruantia præsumendum est legatum, quā uis ascriptum sibi ab eodem Notario legatario, insinuatum, & publicatum, & probatum fuisse per testes, quo casu cessat omnis suspicio fraudis, vt per Salicetum in l. 1. circa fin. C. de his, qui sibi ascripserunt; cum itaque huius iuris patronatus nulla fuerit facta mentio in gratia Apostolica Sanctissimi, nam clausulæ in ea appositæ respiciunt tantum ius præsentandi cōpetens ex consuetudine, fuit conclusum huiusmodi gratiam non obesse D. Quintiliano.

In eadem. 17. Martij. 1586.

DOmini steterunt in decisis, non obstantibus in contrarium allegatis, quia in istis materijs ad effectum euitandæ surreptionis, attēditur status pręsens adeo, quod etiam de intrusione debet fieri mentio: cum autem hic status præsens sit laicalis, & fundatio facta à laico, vtique necessaria erat derogatio, nec fieri potest fundamentum in eo quod prius fuisset relictum ius patronatus Ecclesiæ, quia tollitur ex codicillis, qui fuerunt obseruati per longissimum tempus, nemine contradicente, nec est verum, quod Onophrij allegant præscriptionem, quia illis sufficit quasi possessio, & titulus fundationis ad effectum, vt necessaria sit derogatio, vt ex authoritate Cardinalis. cons. 69. fuit alias deductum, nec facit Staphileus. §.4. nu.4. de modo, & forma impetrandi, quia loquitur in casu meræ consuetudinis, vel præscriptionis. Et conducit decisio Gerunden. Beneficij de qua infra nu. 582.

579 Vnde etiam in casu Staphilei† dict.§.4. principaliter num.6. quando aliqui sunt veri patroni ex fundatione, vel dotatione, sed non sunt in quasi possessione præsentandi, sed alij, quibus ratione possessionis competit præsentatio, videtur requiri mentio, & derogatio iuris patronatus, &c. quia militat eadem ratio, de qua in d. decis. Auximana, licet non sit facienda mentio verorum patronorum, sed possessorum, & ita contra Staphileum ibi recte tenet Cou. d. c. 36. pract. nu. 6. vers. 5. principaliter.

580 Tertio quod attinet ad ius†patronatus ex priuilegio, id intelligo, nisi ius patronatus ex priuilegio, sit cum clausula, quod huiusmodi ius patronatus non sit ex priuilegio, sed ex vera, & reali fundatione, ac dotatione laicali, vt in indulto Ducis Albæ, in quo dicitur, nec non, quod huiusmodi ius patronatus sit illustrium &c. non ex priuilegio, sed ex vera & reali fundatione, & dotatione laicali, seu cum clausula, quod ius Patronatus huiusmodi habeatur, ac si ex vera dotatione, & fundatione competeret, vt in indulto a Clemente VII. concesso Marchioni de Allorga, eius vita durante, hæc enim clausula operatur, vt in gratia Apostolica requiratur eius mentio, & derogatio, & Beneficia non veniant sub reseruationibus, sicut si essent iuris patronatus ex fundatione, &c. Nam facit, quod, licet hæc qualitas insit ex priuilegio, debeat tamen regulari prout regulantur ea, quæ ex dotatione, & fundatione competunt, nisi de mente contraria Papæ appareat, alias nihil operaretur illa æquipatatio, ita Rota in causa Astoricen. Archidiaconatus 19. Mart. & 4. Maij 1576. coram D. Seraphino, vt in decis. 137. & 468. num. 1. p. 1. diuersorum. Mieres. de maioratib. 1. p. quæst. 5 t. num. 35. maxime, si adest etiam clausula, quod non possit derogari nisi de toto tenore, &c. plena, specifica, indiuidua, expressa, ac de verbo ad verbum. &c. mentio fiat, &c. vt in d. dec. 137. nu. 2. & d. decis. 468. & in decis. 304. 2. p. diuersorum, & in decis. Putei. 308. lib. 3. & post hæc tradit Gonçalez glos. 18. à nu. 92. & vide dicta supra a nu. 566. & infra c. vltimo à nu. 117.

581 Rursus id intelligo, †nisi ius patronatus ex priuilegio sit ex causa onerosa augmenti dotis. ad tradita per Hiero. Gabr. consil. 195. lib. 1. seu ratione fundationis, & dotationis, vt in specie decis. Putei 392. lib. 2. & fuit dictum in Auximana supra adducta num. 578. & vide dicta infra d. cap. vlt. à num. 120. & 124.

582 Prædicta autem conclusio sic† declarata ampliatur primo, vt procedat etiam in Beneficijs iuris patronatus mixti laicorum, & clericorum, nam ista etiam non comprebenduntur sub reseruationibus nec a Legato à Latere conferri possunt, de quo infra cap. 3. nu. 67. nec valeret prouisio Papæ, non facta de eo mētione, &c. Felin. d. tract. quādo literæ Apostolicæ, ampliatione, 6. & limitatione 3. Selua d. 3. p. q. 11. num. 17. & 22. Rochus verb. ius, nu. 15. Lambert. d. 3. p. 2. lib. quæst. 9. art. 9. Rebuff. de nominat. quæst. 15. nu. 6. & 7. Gigas de pensio. q. 24. Simoneta d. q. 9. nu. 3. & ibi Granutius, Mandos. d. reg. 1. quæst. 10. nu. 8. & de signatura gratiæ, tit. de derogatione iuris patronatus, versic. & ius patronatus. Couarr. d. c. 36. pract. nu. 5. vers. 3. opportune. Hoeda de incompatibilitate, c. fin. nu. 114. Cassad. decis. vlt. ad fin. de iure patron. & 4. de probatio, nu. 10. Achilles decis. 316. seu 3. de iure patron. Crescen. 3. eod. tit. Puteus 157. lib. 3. Rota decis. 574. nu. 10. p. 1. diuersorum, & nouissime in vna Gerunden. Beneficij 15. Decemb. 1599. coram D. Seraphino, seu Penna, in qua fuit resolutum, Constare de iure patronatus, cuius initium fundationis habetur, & regulam reseruatoriam 8. mensium non comprehendere Beneficia iuris patronatus. Verallus decis. 405. in manuscriptis. nec obstare, quod ius patronatus sit mixtum, quoniam ad hunc effectum reputatur laicale. Achill. decis. 3. de iure patron. Verall. ibi Puteus 157. lib. 3. & etiam ad hunc effectum videri sufficere solum quasi possessionem præsentandi, vt per Zabarellam cons. 69. nu. 4. Cald. 23. de Prębend. Mobed. decis. 179. Puteus 206. lib. 1. Simoneta quæst. 70. Thanis decis. 3. & fuit dictum in causa Vicen. Beneficij 19. Nou. 1599. coram D. Pamphilo, neque etiam hoc casu necessariam esse probationem descēdentię patronorum, ex quo reperiuntur in quasi possessione præsentandi. Crescen. decis. 9. de iure patron. &c.

Et fuit dictum in illa Auximana sup. adducta nu. 578. & in Firmana Beneficij infra adducta n. 591. & tradit post hæc Gonçalez d. gloss. 18. à nu. 8. Et hæc sententia est communiter recepta, vt ex prædictis apparet, licet contrariam teneat Rota decis. 46. de Præben. alias 269. in antiquis, Stapbil. tit. de modo, & forma impetrandi. §. ius patronatus quomodo probetur num. 3. & Æneas de Falcan. 4. quæst. effectu 14. qui ait comprehendi in reseruatione Papali, licet non in reseruatione Legati, & Ferrettus cons. 132. num. 4. dicens ius patronatus mixtum regulandum esse, vt Ecclesiasticum, & valere prouisionem Papæ etiamsi nulla de eo fuisset facta mentio, cum censeatur totum Ecclesiasticum, de quo non est facienda mentio. in hoc tamen seruandum esse stilum

Rom.

Rom. Curiæ, & vide infra dicta c. 3. à nu. 67.

583 Solet tamen iuri patronatus mixto derogari † in totum in prouisionibus Papæ, Cassador. Crescens. & Puteus sup. & Rota d. decis. 574. Mandos. d. titul. de derogatione iuris patronat. & Flam. Paris. lib. 2. de resignat. quæst. 4. a num. 49. per clausulam in supplicationibus apponi solitam. Et cum derogatione iuris patronatus, quatenus de illo existat, quod dispositiue in literis, si videbitur, reg. contraria nõ obstante, exprimi possit, citra tamen illius approbationem, videlicet si laicorũ tãtum, etiam nobiliũ, ac illustrium, eisq; ex fundatione, vel dotatione competat pro medietate, alias, seu si litigiosum, vel deuolutum sit, in totum latissime extenden. Quæ derogatio, inquit Couatru. sup. quod non admitteretur in Hispania, nisi vbi maiori ex parte ius patronatus Ecclesiasticum esset.

584 Et aduerte, † quod non derogatur iuri patronatus mixto, quia solet Papa derogare iuri patronatus laicorum pro medietate, & sic derogat parti laicorum, parti autem clericorum derogare non est necesse, vt inquit Achilles d. decis. 3. seu 316. nu. 8. Nã, vt apparet ex d. clausula, derogatio pro medietate est iuris patronatus laicorum tantum, & iuri patronatus mixto derogatur in totum per illa verba, alias in totum, Cassador. dict. decis. vltim. ad fin. & Mandos. supra.

585 Et derogatio pro medietate † non est aliud, quam reducere consensus per plures patronos præstandos ad medietatem, ita quod sufficiat habere tot voces, quæ pro medietate faciant maiorem partem, Mandos. cons. 7. nu. 16. & Flam. Paris. supra nu. 55. & 56. sic intelligendi.

586 Vnde, inquit † Mandos. ibi, & d. tit. de derogatione iuris patronatus, vers. quando est ius patronatus vnius tantum, & Flam. Paris. d. nu. 55. quod, quando præsentatio spectat ad vnum tantum, non derogatur pro medietate, nec d. derogatio suffragatur, quia præsentatio in vno consistens, seu vnius consensus, est quid indiuisibile. Cui consonat quod alias Rota dixit in vna Firmana Beneficij 12. Maij 1595. coram D. Blanchetto, Quod derogatio pro medietate non potest applicari iuri patronatus Vniuersitatis, quæ vnum tantum corpus constituit, & sic prę sentatus à minori parte non potest iuuari tali derogatione, licet secus esset dicẽdum, si ad singulos pertineret, &c.

587 Quæ tamen dicta, † & ratio non videntur solida, & indistincte vera; nam, cum vnus patronus possit præsentare plures cumulatiue, clem. plures. ad fi. de iure patron. præsentatio in vno consistens nõ potest dici quid indiuisibile, & consequẽter derogatio pro medietate posset suffragari in isto casu; quamuis in casu d. decisionis Firmanæ non posset suffragari, ex quo vnus tantum est præsentatus ab Vniuersitate, præsentatio enim à minori parte facta perinde habetur, ac si facta non fuisset, vt ibi dicitur.

588 Vnde etiam in d. Firmana Beneficij, † de anno 1594. coram eodem D. Blanchetto fuit resolutum, Quod derogatio iuris patronatus, quatenus laicorũ pro medietate non suffragatur, nisi quando prouisio Apostolica est in fauorem vnius ex præsentatis, non autem quando vnus solus præsentatur, & alter solus obtinet sibi de Beneficio, vti libero, prouideri, & eueutualiter derogari iuri patronatus, nam hoc casu sequeretur, quod ipse Papa, qui voluit tantũ pro medietate derogare, derogasset in totum, & ita fuit intellecta d. decisio Achillis 3. de iure patronat. &c.

589 Et de derogatione iuris patronatus laicorum, † vide d. reg. Cancellariæ 40. seu 41. de derogatione iuris patronatus, & ibi Glossator, Soto, & Rebuff. & in praxi 3. p. signaturę, verb. necnõ iuris patronatus, & de nominatio. quæst. 15. Palacios Rubios in libello de Beneficijs in curia vacant. §. 11. Mandosium de signatura, d. tit. de derogatione iuris patr. & d. cons. 7. Couarru. dict. cap. 36. practic. Salcedum ad Bernard. Diaz regula 400. Azeuedum l. 5. titulo 6. libro 1. recopil. & Flam. Paris. d. lib. 2. de resignat. quæst. 4. à numero 31.

590 Et aduerte cum Rebuffo d. verb. necnon † iuris patronatus, num. 27. & Mandosio, dict. titulo de derogatione iuris patronat. versic. similiter quando, quod quando Beneficia vacant per assecutionem alterius, aut deuolutionem, & alio quouis modo vbi Beneficia habent possessores, quos opus est per lites expellere, derogatur iuri patronatus laicorum, etiã Principum, in totum, quod æquum videri ait Rebuff. ibi, & re uera est rationi conforme. Et tunc derogatio credo admitteretur etiam in Hispania, non obstantibus legibus Regijs.

Secundo ampliatur d. conclus. vt in Beneficijs iu-
591 ris patronatus † laicorum, seu mixti, sicut non cadit expressa reseruatio, ita nec tacita, quę resultat ex appositione manus Papæ. Ita fuit resolutum in vna Firmana Beneficij 13. Maij 1596. coram Illustrissimo Pamphilio, vt in sequenti decisione: Fuit dictũ Cæsarem teneri ad iustifican. gratiam centum florenorum, & ex inspectione actorum apparere illam non esse iustificatam, cum enim Fabius actor plene probauerit intentionem suam, docendo de iure patronatus, & se fuisse præsentatum in tempore à veris patronis, vt apparet ex decision. factis coram D. Blãchetto, à quo etiam institutionem accepit, tenetur Cæsar, licet reus, & possessor, qui excipit de derogatione iuris patronatus, plene iustificare suam exceptionem, in qua dicitur actor. Aymon cons. 226. nu. 8. & fuit resolutum coram D. Oriolen. 24. Nouembris, in causa Cæsaraustana Parochialis, & consequẽter, cum fundet se in gratia centum florenorum, & vtatur derogatione iuris patronatus in ea posita ad excludend. intentionem Fabij actoris, tenetur illam iustificare, vt derogatio sibi suffragetur; ex vulgari regula; quod omnia narrata, tamquam pars gratiæ sunt verificata. Ioann. And. Gemin. num. 8. Francus 17. in cap. 1. de litis contest. in 6. Ægid. decis. 26. Feli. in cap. ad aures colum. 3. & in c. constitutus in princip. de rescrip. & hoc procedit, etiam quando versamur in gratia authoris; quia cum Cæsar ad excludẽdum Fabium indigeat iure, & gratia sui authoris, tenetur illam verificare, quando, prout hic, non fuit triennalis possessor, & ius reuocatur in dubium, Ægid. decis. 112. Cassador. decis. 2. num. 1. de causa possess. Rebuff. in praxi, tit. de subrogatione nu. 55. Verallus decis. 92. lib. 1. in manuscriptis, & similiter, quando reus excipit de iure tertij ad excludend. intentionem actoris, tenetur illud iustificare perinde ac si principaliter fuisset deductum], vt tenuit Rota in causa Gerunden. Capellaniæ 17. Decembr. 1574. coram D. Lancellotto. Et tunc fuit dictum, idem fuisse resolutum in vna Hispalens. Canonicatus coram D. Aldobr. 17. Maij 1557. Nõ obstant deducta, contra præsentationẽ Fabij, nam, quod dicitur illã fuisse nullam propter appositionem manus Papæ, iuxta cap. vt nostrum. de appellat. non procedit in Beneficio iuris patronatus laicorum, in quo non cadit tacita reseruatio, quę resultat ex appositione manus Papæ, sicut non cadit expressa, Lapus allegatione 84. num. 6. per totum. Gemin. in cap. 2. num. 22.

de Præ-

de Præbend.in 6. vbi Francus nu.8. quod habet locum etiam in iure patronatus mixto, quia qualitas laicalis præseruat ab affectione, Collectarius in cap. ex tenore, num.4.de concess. Præbend. Mandos. reg. 1.quæst.10.num.8.Crescen. decis.156. Achill. decis. 3.de iure patronatus, Puteus decis.251.li.3.& fuit resolutum coram Oriolen.in vna Valentina Beneficij Sancti Iacobi, de anno 1576. quod dicitur, Fabium fuisse præsentatum tantum a medietate patronorũ, alia medietate neminem præsentate, non obstat, cũ ius patronatus, tanquam indiuiduum resideat penes quemcumque patronum in solidum, quoad omnes eius effectus, & consequenter vnius præsentatio tribuit ius ad petend. institutionem, etiam quod alij non præsentent, nec vtantur iure suo, gloss. verb. diuidit. in cap. 1. & ibi Abb. num.7. & alij de iure patron. & ideo sufficit Fabio fuisse præsentatum à sola medietate, vt potuerit institui, maxime, cum alij nõ præsentauerint, & præsentatio à patrono censeatur facta communi nomine, Feder. de Senis consil.102. in fine, Abba.consil.54.sub nu.3.lib.1. Ruinus cons. 50.num.10.libro 1. Puteus decis.298.in fin. libro 1. non obstat, quod Fabius obtinuerit gratiam, si neutri, quia non ideo dicitur renuntiasse suæ præsentationi, cum notissimum sit in Beneficialibus admitti multiplicationẽ titulorum, & aliquem posse pluribus titulis iuuari, cap. post concessionem, de concess. Præbend. Cassador.decis.21.num.5.super regulis, & decis.3.de causa poss.in fin. Verallus decis.280. lib.1. in manuscriptis. & nouissime post hæc tenet Gonçalez glos.52. nu.54.

592 Est autem ius patronatus laicorum, † quod alicui, siue laico, siue clerico non ratione Ecclesiæ, sed ratione proprij patrimonij, competit. gloss.in Clementina plures.verb.pręsentare.de iure patronatus. Felinus tract.quando literæ Apostolicæ, ampliatione 5.Hier.Paulus in pract.Cancellariæ, versic.in causa mea. Maioricen.Rochus d.versic.ius, quæst.7.nu. 13. Lambert.1.part.lib.1.quæst.1.articul.5. Rebuff. in praxi signaturæ 3.part. verb. necnon iuris patronatus, num.7.& tit.de præsentatiune, num.7. Coras. de Benefic.4.part.cap.vltim.num.8. Duarenus lib.5. cap.4.Couarruu.cap.36.pract.num.2. Didac. Perez in l.2.titul.6.lib.1.ordinamenti, Hoieda de incompatibilitate, cap.fin. num.113. Spino. gloss.4.num. 15.Granutius ad Simonetam, quæst.9.num.11.Mascard.de probat.conclus.960.nu.9.Flam. Paris.libro 2.quæst.4.num.40. & Zauallos, quæst.282. num.8. & alij, & vt inquit Rebuffus d.tit.de pręsentatione, num.7.si non appareret, attenditur ius successionis; nam si illud per successionem deferatur, pręsumitur laicum, quia iura Ecclesiastica iure successionis non dantur.

593 Sed dubitatur, † quando clericus Beneficiatus ex bonis acquisitis intuitu Ecclesiæ, ac redditibus Beneficiorum fundat, seu dotat aliquam Ecclesiam seu Capellam, aut Capellaniam relinquendo, & nominando patronos suos hæredes, vel consanguineos, an tale ius patronatus censeatur laicale, an Ecclesiasticum? In quo videtur certum esse Ecclesiasticum ex suppositione facta, quod fundatio, seu dotatio facta est ex bonis Ecclesiasticis, & non patrimonialibus, Felin.in cap.ex literis de constitut.num.3. Rochus dict.verb.ius, num.18. Lambert.1.parte lib.1. quæst.8.artic.7.Rebuffus in praxi dict.verb.necnon iuris patronatus, num.8. Mandos.d.regul.1.quæst. 10.num.6.& d.tit.de derogatione iuris patron.vers. primus est, & seqq.Couarru. d.cap.36.nu.2. Hoieda d.cap.fin.nu.113.Spino.d.glos.4.nu.16.Mascard. d.conclus.960.Flam.Paris.d.quæst.4.num.39. & Zauallos supra Achill. decisione 214. sen primo de iure patronat.Crescen.9.eodem tit.Puteus decis.228. lib.2.& 90.lib.3.& Mohedan.decis.9. de iure patronat.alias 322.

Ex quibus apparet, quod quoties ex bonis Ecclesiasticis Ecclesia fundatur, construitur, seu dotatur, ius patronatus est Ecclesiasticum, & agunt, quid in dubio dicendum sit, quando non constat, ex quibus bonis fundatio, constructio, seu dotatio facta est, & sequitur Gonçalez gloss.18.a num.107.

594 Ego tamen cogitabam, † id procedere inspecto iure communi, secundum quod Clerici non possunt testari de bonis acquisitis intuitu Ecclesiæ, sed Ecclesia, seu successor in Beneficio succedere debeat in eis cap.1.cum sequent.de peculio Clericorum capit. cum in officijs.ca.relatum 2.cum alijs de testament. de quo supra 2. parte cap.1.à num.8. vnde erat in iure patronatus acquisito ex fundatione, seu dotatione facta ex bonis Ecclesiasticis, vt pertineret ad Ecclesiam, & sic ad successores in Dignitate, vel Beneficio, nec posset talis fundans, vel dotans sibi, vt priuato nec consanguineis, aut alijs illud applicare, cum acquireretur Ecclesiæ, glossa per text. ibi in ca. Apostolicos.in fin. verb. construxisse.12. quæstion. 2.Abb.in cap.3.de Ecclesijs ædificand. num.12.Felinus in cap.cum venerabilis num.37. vers. & adde. de except. Rochus dict.num.18. & verb. Ecclesiam fundauit, num.8.& verb. dotauit. num.26. Paul. de Citadinis de iure patronat.3. parte causa 1. numero 81.late Lambert. qui alios refert dict. artic.7. & sic tale ius patronatus est Ecclesiasticum, & ideo Rota in dictis decisionibus Achillis.Crescentij, Putei, & Mohedani censuit ius patronatus à Clerico Beneficiato, qui Capellaniam fundauit, relictum suis hæredibus, aut consanguineis, censeri laicorum, ex quo eis fuit relictum in fundatione, & erant in quasi possessione præsentandi, & sic præsumitur fundatum ex bonis patrimonialibus; nam alias non posset illis relinqui, nec fuissent admissi ad præsentandum iuxta dicta, refert Mandos.dict.tit.de derogatione iuris patronatus versic. quæro. N. Presbyter, & sequitur Gonçalez dict.gloss.18.a num.107. & similiter in vna Pisana, in qua Archiepiscopus reliquerat quædam prædia Capellæ positæ in Ecclesia Pisana referens ea prædia empta de proprijs pecunijs, & relinquens ius patronatus hæredibus suis, de anno 1526. fuit pro maiori parte resolutum esse ius patronatus laicale ex fundatione, vt apud Gambarum decis.53. in manuscriptis. & refert Mandos. d.tit.de derogatione iuris patronatus, à versicul.pro præmissorum declaratione, in vltima editione, & vbi in versicul. quintus casus, in fin.dicit, Domini de Rota pro maiori parte tenuerunt esse ius patronatus Clericale, est erratum, & debet dicere, laicale, vt apparet ex sequentibus; at cum in Hispania ex generali consuetudine Clerici possint testari de bonis acquisitis intuitu Ecclesiæ, & in illis eis ab intestato succedatur, sicut in bonis patrimonialibus, vt diximus d.cap.1.2.parte, videtur dicendum, quod, si Clericus Beneficiatus ex bonis intuitu Ecclesiæ acquisitis fundet, seu dotet aliquam Ecclesiam, seu Capellam, aut Capellaniam, poterit sibi, & hæredibus, seu consanguineis applicare ius patronatus, sicut posset si de bonis patrimonialib.id fecisset, & quod si de iure patronatus nihil disponat spectabit ad eius hæredes, non vero ad Ecclesiam, & consequenter istud ius patronatus, non Ecclesiasticum, sed laicale censeri debet.

Quod

595 Quod etiam videtur militare † in Episcopis habentibus indultum, & facultatem testandi à Papa, fundantibus ius patronatus ex bonis acquisitis ex Episcopatu, & ita videtur in Hispania receptum, sæpe enim Clerici fundant, & dotant Capellanias ex bonis acquisitis suis Beneficijs Ecclesiasticis, & relinquunt ius patronatus suis consanguineis, approbantibus Ordinarijs, & nunquam tali iuri patronatus contradicentibus, & ad eorum præsentationem fit institutio talium Capellaniarum, in quocunque mense vacent.

596 Immo, quamuis Episcopi † non possint testari de bonis ex Episcopatu acquisitis, tamen cum inter viuos fundant, seu dotāt aliquam Capellam, seu Capellanias, quod sæpe accidit in Hispania solent relinquere ius patronatus suis consanguineis, aut alijs sibi bene visis, absque eo, quod Ecclesia, seu successor in Episcopatu, vel Camera Apostolica ad quam bona relicta spectant, in eo succedat, aut se intromittat & ideo, stante hac consuetudine, etiam istud ius patronatus consanguineis laicis relictum, videtur censendum laicale, quia, vt dicit Mohedan. decisione 9. in fin. ius patronatus laicorum dicitur, vbi præsentat laicus; quæ mihi satis probabilia videntur, quamuis a nullo authore asserta, seu tacta inueniā.

597 In quorum confirmationem † facit resolutio in causa Pistorien. Decanatus, de anno 1554. coram D. Montisflasconen. quam adducit Guidobonus, decis. 118. in manuscriptis, in qua fuit resolutum. Quod erecto Beneficio de iure patronatus laicorum, in titulum Dignitatis Decanatus reseruato iure patronatus ipsius Decanatus pro quatuor vocibus patronis Beneficij, & pro quinta parte Fratri laico ipsius possessoris Beneficij, consentientis erectioni, & dotem augentis de proprijs bonis, sibi a Deo collatis, illud ius patronatus non est mixtum, sed pure laicorum, ex fundatione, & dotatione; nam quoad quatuor voces, Domini dixerunt, sæpius esse tentum, quod si constat Beneficium esse de iure patronatus, pro vt in isto casu, semper præsumitur, ex fundatione, & dotatione, secus, si de illo non constat, sed patroni sunt in quasi possess. præsentandi, & inhærendo huiusmodi quasi possessioni præsentauerunt, quia tunc præsumitur ex vsurpatione, vel priuilegio, nisi talis quasi possessio sit vltra centum annos, quia eo etiam casu præsumitur ex fundatione, & dotatione, quoad quintam vocem, quamuis clericus dotasset, etiam de bonis quæsitis intuitu Ecclesiæ, ex quo in erectione ius patronatus reseruatur laico Fratri ipsius Clerici, non potest dici clericorum, nec curandum est, vnde proueniat dos, quando ius patronatus datur laico, secus si daretur ipsi Clerico, quo casu intrasset dubium, an dotasset de bonis proprijs, vel ab Ecclesia prouenientibus? vt per Rochum, verbo ius, quæstione 7.

Secundo dubitatur, an ius patronatus competens
598 † seu relictum operarijs, id est, præfectis fabricæ Ecclesiæ, seu œconomis Ecclesiæ (hispane Mayordomos) qui solent esse laici, sit laicale, an Ecclesiasticum? in quo Felin. d. tract. quando literæ Apostolicæ, limitatione 4. tenet esse laicale, ex quo illi sunt laici, & non habent habitum religiosum, nec gaudent priuilegio fori, & Canonis, quod etiam extendit ad Hospitalarios, id est, administratores Hospitalium. sequitur Selua, 3. p. q. 11. 12. qualitate. 4. fallentia nu. 23. seu 60. & idem videtur tenere Couarr. d. c. 36. nu. 8.

559 Contrariam tamen sententiam, nempe, quod † sit Ecclesiasticum, tenent Hieron. Paulus in practic. Cancell. d. vers. in causa mea Maioticen. & Lamber. 1. p. 1. lib. quæst. 1. art. 10. nu. 6. ex eo, quod, licet sint laici, tamen eis competit ratione officij, & administrationis bonorum Ecclesiæ, & sic istud ius patronatus non prouenit ex eorum personis, sed ex ipsa Ecclesia, & inquit Hieronim. Paulus, isti, quamuis laici, quoad hanc administrationem, habentur pro personis Ecclesiasticis, & repræsentant personas Ecclesiasticas, quæ de iure habent curam fabricæ, & administrationis bonorum Ecclesiæ, & sic ratione officij, & vti tales administratores, possunt conueniri coram iudice Ecclesiastico, & in hanc sententiam Hieron. Paul. inclinat Mascard. d. conclusion. 260. n. 14. eandem sententiam tenet Rebuffus in praxi, titulo de præsentatione num. 6. dicens, quod ius patronatus competens ædituis, seu operarijs Ecclesiarum laicis, dicitur Ecclesiasticum, quia ratione Ecclesiæ eis competit, etiamsi sint laici, & sequitur Gambarus de officio Legati. lib. 3. nu. 390. & 415. qui tamen num. 382. intelligit doctrinam Felini, quando illi præfecti fabricæ sunt laici, & non deputati, vel confirmati authoritate Episcopi. Sed meo videri sufficit esse deputatos à Parocho, vel ab alijs, ad quos de cōsuetudine pertinet, & indistincte verior mihi videtur hæc sententia, nam & isti, tanquam patroni Ecclesiastici, habebunt, non quadrimestre, sed semestre ad præsentandum, & ita in vna Salamantina Capellaniæ del Voto, 5. Iulij 1593. coram D. Pamphilio infra adducta, 6. p. cap. 4. nu. 41. fuit dictum illam Capellaniam, cuius patroni erant Parochus, & œconomus Ecclesię, qui erat laicus (hispane el Cura, y el Mayordomo de la Iglesia) esse iuris patronatus Ecclesiastici, & vti talem fuisse comprehensam sub reg. reseruatoria 8. mensium, &c.

Et idem mihi verius videtur in iure patronatus
600 † spectante ad Hospitalarios, id est, administratores Hospitalium, etiam laicos, quando Hospitale fundatum est, seu approbatum authoritate Episcopi, vt tenet Lambert. supra nu. 7. & etiam Gambarus d. lib. 3. nu. 413. & seqq. qui docet, quod, quamuis ius patronatus fraternitatum laicorum, sit laicale, de quo statim dicemus, hoc tamen limitat, quando hoc ius competeret fraternitatibus, vel alijs Colegijs laicorum, ratione alicuius rei, quæ esset Ecclesiastica, vel locus pius, vt quia fraternitati commissa esset cura Hospitalis, vel fabricæ Ecclesiæ, ratione cuius tale ius competeret, hoc, inquit, Ecclesiasticum iudicarem, cum tales ea de causa subsint iudici Ecclesiastico. authent. de Sanctissim. Episcop. §. œconomos, & facit, quod tradit. Bald. in l. si quis ad declinandum, C. de Episcop. & Cleric. column. 11. versic. deinde quæro, & intelligit Gambarus de Hospitali erecto authoritate Episcopi iuxta dicta ibi, num. 382. & lib. 5. rubric. de potestate Legati, circa Hospitalia, num. 33.

601 Et faciunt quæ tradunt Felin. in cap. de † quarta de præscript. a nu. 2. Balbus de præscript. 1. p. 5. partis in princ. nu. 6. Selua de Benefic. 1. p. quæst. 6. nu. 8. Tiraquell. de priuilegijs piæ causæ in præfatione, versic. item relictum, & seq. id quod plerique. Mandos. de signatura gratiæ, tit. si in euidentem, vers. an in alienatione. Anton. Gabr. de causa pia, conclus. 2. Gama decis. vltim. num. 6. & ibi Addinonator Flores de Mena. & quæst. 21. a nu. 175. Ioseph. Ludou. decis. 30. nu. 6. & 7. & decis. 93. nu. 36. & 45. Redoanus de rebus Ecclesiæ, rubric. 27. & rubr. 33. casu 12. Padilla in l. si aquam. Cod. de seruit. & aqua, num. 46. Ioann. Guttierrez cano. quæst. lib. 1. cap. 35. nu. 29. Azeuedo in l. 1. tit. 1. lib. 4. recopil. a nu. 26. & in l. 1. tit. 18.

tit.18.lib.9.nu.4. Mascard.conclus.869. Solis de cen sib. lib.2. cap.3. num.11. A. Rochus, de visitatione, verb. Hospitalia. Zerola in praxi Episcopali, 1. par. verb. Hospitale. §.3.2. dubio, & Siluest. in summ. verbo Hospitale, nu.2. & alij, qui dicunt, quod Hospitalia erecta authoritate Episcopi sunt loca pia, & religiosa, & gaudent priuilegijs Ecclesiarum, vt in cap. adhæc, de relig. domib. vnde etiam gaudent immunitate, vt per Remigium de Goni, de immunitate Ecclesiarum, ampliatione 17. plura afferentem, Couar. lib.2. variar. cap.20. nu.4. Padillam supra nu.49. D. Paz in praxi 1. tom.5. p. cap.3. §.3. num.27. Mascard. d. conclus.869. nu.18. & alios; quamuis Flores dict. quæst.21. nu.176. dicat, quod si non haberet Ecclesiam annexam in forma solemni Ecclesiæ, non daretur immunitas confugientibus ad Hospitale, & ita colligere ex Remigio supra, qui tamen id non dicit. Et facit etiam, quod tradunt Lassarte de decima venditionis, cap.19. nu.90. & Gironda de Gabellis 7. p. nu.43. & 66. qui dicunt, quod ex venditione bonorum Hospitalis per Episcopum approbati non debetur gabella.

602 Quinimmo, & si Hospitale non sit erectum, † aut approbatum authoritate Episcopi, idem existimo; nam, licet non sit locus, religosus, & sacer, & sic non gaudeat immunitate, vt per Remigium, Couarruu. & Paz, ibi, & Cabedo decis. Lusitana 204. p.1. adhuc videtur esse locus pius de iurisdictione Ecclesiastica, & gaudere priuilegijs Ecclesiæ, cum causa pietatis sit institutum, ca. de Xenodochijs, de relig. domib. l. omnia priuilegia. C. de Episcop. & Clericis. authen. hoc ius porrectum. C. de sacros. Ecclesi. vt videntur tenere Pauinus, de offic. & potestat. Capit. sede vacante, 1. quæst. 2. part. sub num.5. & Euerar. in topicis iuris, in loco ab Ecclesia, ad pia loca, & in loco à minoribus ad Ecclesiam, num.4. sequūtur Menochius de recuperand. poss. remed.15. num.22.23.36. & 37. Sfortia Oddus, de in integr. restit. 1. p. quęst.3. art.5. & 6. & alij, quos congerit, & videtur sequi Tiraq. in dict. præfation. versic. sed alij indistincte, & Ioā. Guttierrez d. num.29. in 2. edition. tenet idem in effectu, cum Menochio, & Sfortia, nam refert se ad dicta, nu.23. dicendo, intellige nisi in casu supra num.23. posito, & nouissime sequitur Castillo, de vsufructu cap.54. num.24. & est lex partitæ 1. titul. 12. pagin. 1. quod maxime procedit stante S. Concilio Trident. session.22. de reform. cap.8. & 9. quæ habent locum, etiam in Hospitalibus, & locis pijs priuatis, nec Ecclesiastica authoritate institutis, vt S. Congregat. Concilij censuit, quamuis tunc plures contrarium teneant. Gambarus dict. lib.5. rubr. de potestate Legati, circa Hospitalia num.33. & citati supra num.601. & per Tiraquell. dict. versic. id quod plerique, & per Anton. Gabr. d. conclus.2. de causa pia.

603 Qui tamen ibi, num.7. † inquit limitari forsan posse communem, quod Hospitale non censeatur locus pius, quando non est fundatum authoritate superioris, vt illa procedat, quando Hospitale non est perpetuum, & potest Dominus illud reuocare, secus vero, quando esset perpetuum, ex Baldo, & Parisio, & propterea mortuo illo, qui Hospitale erexit, quia non potest amplius pœnitere, nec Hospitale erectum reuocare, tunc debet dici locus pius, & non priuatus, ex Abbate, & Socino ab eo relatis, num.8. Quod etiam tenent Ioann. Lupus Decanus Segobien. de libertate Ecclesiastica 2. part. quæst. 16. num.5. & 6. A. Rochus supra, & Zerola §.1.2. & 3. Flores dict. quæstione 21. numero 179. & sequentibus. & Marc. Anton. Genuen. in praxi Archiepiscopali curiæ Neapolitanæ, cap.17. & videntur tenere Selua dict. quæston.6. & 7. & 26. Salazar de vsu, & consuetudine cap.8. numero 34. & 35 & Mascardus dict. conclusione 869. num.34. quæ distinctio, & concordia mihi placet, quamuis primā sentētiam indistincte teneant authores pro ea relati num. 620. maxime Sfortia articulo 6. numero 48. & 49. qui ait, quod licet, vbi viuerent fundatores, possent huiusmodi Hospitalia reuocare, Tobias consilio 61. à numero 3. Selua dict. num.6. & 7. & Armilla verb. Hospitale, num.1. tamen hoc non tollit, quin interim dici possint loca pia, vel saltem causa pia, seu opus pium. & quælibet causa pia gaudet priuilegijs, quibus gaudet Ecclesia, vt ex communi tradit ipse dict. art.5. à nu.31. post Tiraquell. d. tract. de priuilegijs piæ causę, priuileg.140. & Syluestr. verb. legatum 4. nu.5.

604 Tertio dubitatur, † an ius patronatus confraternitatum laicorum, vt disciplinatorum, &c. Hispane Confradias, sit laicale, an Ecclesiasticum? in quo Felin. dict. tractat. quando literæ Apstolicæ. limitatione.4. tenet esse laicale, sequitur Rochus de iure patronat. verb. ius num.17. & Gambarus d. libro 3. num.412. & seq. ratio eorum est, quia sunt laici, nec habent habitum religiosum, nec gaudent priuilegio fori, & Canonis, & sic istæ fraternitates non possunt dici Ecclesiasticæ, nec pium Collegium, sed sæculares seu laicales, & vti tales debent conueniri coram iudice laico. Bart. in l. cum senatus. num 4 ff. de rebus dub. & post alios Felin. in cap.2. ad fin. de foro compet. Anton. Gabr. dict. titu. de pia causa, conclus. 1. Auiles in cap. prætorum cap.2. versic. in confœderation. numero 10. & relati per Tiraq. in d. præfatione versic. contrarium tamen, Redoan. de rebus Ecclesiæ. Rubrica 33. casu 15. & Nauarr. consil.3. de foro competen. & tenentur ad solutionem gabellæ Gironda de gabellis 7. part. num.41. cum Auend. de exequend. Mandos.2. part. cap.14. num.32. eandem sententiam in proposito tenet Couarruuias d. cap. 36. pract. num.8. dicens hoc ius patronatus esse laicorum, nam etsi confraternitas causa pietatis instituta adhæreat, & sit affixa alicui Ecclesiæ, ipsi tamen, ex quibus Collegium hoc & Vniuersitas constat, & ad quorum suffragia præsentario fit, sunt laici, & ad hanc Vniuersitatem laicorum præsentario pertinet non ad Ecclesiam, nec aliquam Ecclesiasticam Dignitatem, inquitq; in hispania non admitti derogationes, quæ fiunt in præiudicium præsentationis quæ ad hæc Collegia pertinet. & Couarr. sequitur Fuscus de visitatione lib.2. c.14. num.12. eandem etiam sententiam tenuit Rota in vna Valentina Beneficij 6. Octob. 1576. coram D. Robusterio quæ est 1. p. diuersorum decis.574. in qua tenuerunt ☞ Domini, quod ius patronatus istis fraternitatibus relictum dicitur laicale, etiam quod sint sub nomine alicuius sancti, & etiamsi adhæreant alicui Ecclesiæ ex Felin. & Rocho, & Couarr. supra, nam ex quo cōfratres sunt laici saltem pro maiori parte, confraternitas non est Ecclesiastica, sed sæcularis, & ita fuit alias resolutum in vna Pistoriē. 21. Maij, & 21. Iun. 1565. coram D. Sarmiento, &c.

605 At Lambertus 1. p. † 1. lib. q.1. art.10. nu.4. & 5. docet opinionem Felini procedere, quando confraternitates non sunt affixæ alicui Ecclesiæ, quia tunc, vt laici censentur; quando vero sunt affixe, seu annexæ alicui Ecclesiæ, tunc earum ius patronatus esse Ecclesiasticum, quia licet ipsi confratres sint laici, & ex sua persona non dicantur patroni Ecclesiastici, ta-

men quatenus faciunt Collegia, quæ Ecclesijs adhærent, bene dicuntur patroni Ecclesiastici arg. cap. quanto de iudic. & quę ibi notantur, & ita, inquit n. 6. videmus hodie obseruari, quod tales fraternitates pro rebus communibus ipsius fraternitatis conueniuntur coram iudice Ecclesiastico, & non coram laico, quia fraternitas ipsa est annexa Ecclesiæ, licet confratres ipsi de alijs eorum rebus, & delictis conueniantur coram iudice sęculari, quod sequitur Ioãnes Guttierrez dict. libro 1. can. quæst. cap. 35. num. 24. nam istæ fraternitates sunt loca pia, & religiosa, vt tradit num. præcedenti, & nu. 25. idem existimat in omnibus cõfraternitatibus pijs ab Ordinario Ecclesiastico approbatis, ex eius namque approbatione iam pietas causæ clarius elucescit, qui etiã in proposito iuris patronatus videtur tenere cũ Lambert. nam num. 30. ad illum se refert circa hoc.

606 Mihi in hac re † videtur dicendum, confraternitates laicorum causa pietatis institutas, & maxime ab Ordinario Ecclesiastico approbatas, prout esse solent, esse loca pia, & religiosa, & priuilegijs Ecclesiarum gaudere, & sic super earum rebus coram iudice Ecclesiastico esse cõueniendas. Lambert. supra. Redoa. rubrica 27. num. 17. & contra Hieronymum Gabr. consil. 162. libro 1. recte tradit Fuscus d. libro 2. cap. 14. num. 4. & 5. Azeuedo dict. leg. 10. titul. 1. libro 4. recopil. a numero 26. & in d. leg. 1. titul. 18. libro 9. à num. 1. Solis d. lib. 2. de censibus cap. 3. num. 11. A. Rochus, de visitatione, verb. laicorum, pag. 77. Menoch. d. remed. 15. de recuperand. num. 36. & 37. Sforcia d. 1. par. quæst. 3. artic. 6. Ioan. Guttierrez de cap. 35. num. 23. 24. & 25. & Castillo d. cap. 54. de vsufructu num. 24. qui quatuor vltimi, maxime Sforcia, idem dicunt etiam si non sint fundatæ authoritate Episcopi, nempe, quod sint loca pia, post plures relatos per Tiraquel. d. præfatione, versic. sed alij indistincte, & versic. item relictum fraternitatibus, quod etiam videtur velle Azeuedo in d. l. 1. num. 1. & tenet Bobadilla in sua politica, lib. 2. cap. 18. num. 228. Licet male dicat Confraternitates esse fori Ecclesiastici mixte, si enim sunt loca pia, & gaudent priuilegijs Ecclesiarum, de foro Ecclesiastico solum esse debent, maxime, cum sunt ab Ordinario Ecclesiastico approbatæ, & Flores d. quæst. 21. num. 190. & sequent. ait Confraternitatem institutam ad pias causas, licet non sit locus religiosus, esse tamen piam causam, & gaudere Ecclesiæ priuilegijs: & facit Concilium Tridentin. dict. cap. 8. & 9. sess. 22. de reformat.

607 Vnde in rigore videtur † verior sententia Lambert. quod ius patronatus istarum Confraternitatum sit Ecclesiasticum; nam quamuis Confraternitas sit vniuersitas laicorum, tamen ista Vniuersitas laicorum est locus pius ad minus, & de foro Ecclesiastico, & si est approbata ab Ordinario Ecclesiastico, non solum est locus pius, sed etiam religiosus, vt dictum est. Et ideo huiusmodi Confraternitates habebunt sine dubio semestre, ad præsentandum, & non quadrimestre, nec poterunt variare sicut laici.

608 Ex æquitate tamen † ad effectum derogationis, & reseruationum, de quo hic agimus videtur istud ius patronatus Confraternitatum laicorum censendum esse laicale, ex ratione D. Couarru. supra allata, nec ad istum effectum huiusmodi Confraternitates esse Ecclesiasticas reputandas.

609 Et idem erit dicendum in iure † patronatus spectante ad Priores, seu officiales earum, qui solent esse laici, quamuis aliquãdo sit Clericus, vt in dict. decis. 574. num. 8. & 9. vt verbi gratia in Confraternitate Abulen. Dominæ nostræ de Sansoles, in qua aliquis ex officialibus, seu patronis est aliquando clericus.

610 Si tamen ius patronatus relictum esset priori † alicuius Confraternitatis laicorum, qui semper est, & debet esse persona Ecclesiastica, tale ius patronatus erit absolute Ecclesiasticum, pertinet enim ad Dignitatem Ecclesiasticam, quamuis in hoc contrarium videatur dici in d. decis. 574. num. 8.

Vnde in Confraternitatibus disciplinatorum hu
611 ius ciuitatis Abulen. † quæ sunt Sacræ passionis, & veræ Crucis, & Transfixionis, in quibus sunt etiam Clerici, qui per se nominant, & eligunt suum Priorem, seu iudicem Clericum, ius patronatus relictum huic Priori Clerico, seu ipsis Clericis Confraternitatis, & eorum Congregationi tantum, esset Ecclesiasticum absolute, cum non pertineat ad laicos, sed ad Clericos vt sic.

612 Et quod dictum est de Hospitalibus, † & Confraternitatibus, videtur similiter dicendum de Collegijs institutis pro sustentatione studentium pauperum, vel aliorum egenorum, quod sunt loca pia, & gaudent priuilegijs Ecclesiæ, & de iurisdictione Ecclesiastica, & si sunt instituta, seu erecta authoritate Ecclesiastica, non solum sunt loca pia, sed etiam religiosa. Gironda de gabellis, 7. par. num. 42. & Azeuedo d. l. 10. titulo. lib. 4. recopil. num. 26. & l. 1. titul. 18. lib. 9. nu. 3. & sic procedet quod dicunt Socinus, Barbatia, Rochus, & alij, quos refert, & sequitur Card. Albanus in lucubrationibus ad Bartol. in l. fi. ff. de Collegijs illicitis, nempe, quod Collegium studentium reputetur Ecclesiasticum, licet maior pars sint laici, quamuis mihi non placeat quod ait Nauar. consil. 9. de simonia, quod committatur simonia in venditione locorum huiusmodi Collegiorum, licet enim Collegium sit locus pius, aut etiam religiosus, tamen illius loca, & Præbendæ, nihil spiritualitatis habent, sicut nec etiam loca seu lecti Hospitalis, & doctrina Bart. dict. l. fin. num. 15. quam sequuntur Abb. in cap. ex literis de constitut. num. 14. & in cap. 1. de locato, & alij ibi, & Aufrer. de potestate Ecclesiastica super laicos, num. 12. Couarruuias, practic. cap. 34. sub num. 1. & Azeuedo d. l. 10. num. 25. de qua infra cap. 3. num. 68. vbi alij citantur, quod ad iudicandum, an Collegium sit Ecclesiasticum, vel sæculare, inspiciendum est, an maior pars sit laicorum: & tunc si sæculare, & laicorum: an maior pars, sed æqualis sit Clericorum & tunc sit Ecclesiasticum, procedit in Collegijs non fundatis pro sustentatione pauperum, & sic causa pia, sed in Collegijs Doctorum, & Scolarium, non pauperum, seu in Collegijs aliquorum officiorum, & sic ius patronatus spectans ad prædicta Collegia pia pro sustentatione pauperum instituta, in rigore est Ecclesiasticum, licet ex æquitate ad effectum derogationis, & reseruationum, si maior pars est laicorum, videatur censendum laicorum, sicut de iure patronatus confraternitatum diximus.

613 Vnde infertur ad quæstionem † de subsidio imposito per Papam ad fauorem Regis nostri Philippi super redditibus Ecclesiasticis, an huiusmodi Collegia debeant in eo contribuere de bonis suis temporalibus, & videtur dicendum, quod si sunt instituta, & erecta authoritate Ecclesiastica, nempe authoritate Apostolica, seu Ordinaria, debeant contribuere, ex quo sunt loca non solum pia, sed religiosa, seu Ecclesiastica, vt probatur ex verbis Bullæ

Pij IIII. & V. super huiusmodi subsidio ibi, super, omniũ, & singularũ Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Collegiatarum, & aliarum Ecclesiarum, &c. Capellaniarum, Conuentualium, & aliarum mensarum fructibus, & redditibus, & prouentibus, &c. quibus verbis comprehendi videntur bona Collegiorum authoritate Ecclesiastica erectorum; redditus enim cuiusuis communitatis, seu loci pij, dicuntur suæ mensæ, seu superioris clem. 1. §. eadem quoque de supplen. negligentia Prælato. ibi, non applicent mensis suis, vbi Card. & Bonif. nu. 1. Clem. 2. ibi mensæ suæ de rebus Ecclesiæ; & confirmatur exceptione facta à Papa de Hospitalibus actu Hospitalitatem seruantibus, quod non teneantur ad dictam contributionem, ex qua remanet impositio certa, & firma in omnibus alijs Hospitalibus actu eam non exercentibus, & similiter in omnibus locis pijs, & religiosis authoritate Ecclesiastica institutis vt, Collegijs pauperum, & confraternitatibus, quæ etiam soluunt subsidium, vt in praxi videmus. Nam exceptio firmat regulam in contrarium, & eam declarat l. nam, quod liquide. §. fin. de penu. legata cum alijs Euerar. loco ab exceptione ad regulam, Couar. lib. 2. vari. cap. 5. num. 4. Gonçalez glossa 54. num. 19. qui alios citant. super quo modo lis pendet inter Collegium S. Bartholomæi Vniuersitatis Salamantinæ, & Clerum dicti Episcopatus. Si vero prædicta Collegia non sunt instituta authoritate Ecclesiastica, sed priuata ipsorum fundatorum tantum, non videtur debere contribuere in dicto subsidio, quia licet sint loca pia, & gaudeant priuilegijs Ecclesiæ, & de iurisdictione Ecclesiastica, non tamen sunt loca religiosa, & Ecclesiastica, sicut etiam non contribuunt eadem ratione opera pia, & Capellaniæ non collatiuæ, ex quo fundantur authoritate priuata fundatorum tantum, & ita fuit obtentum, & indicatum in fauorem Collegiorum S. Pelagij, & S. Michaelis dict. Vniuersitatis Salamantinæ, quæ non sunt fundata authoritate Pontificia, vel Ordinaria, &c.

614 Quarto dubitatur, an quando † ius patronatus est Ecclesiastici, & laici, & facta est conuentio, seu cõcordia de alternis vicibus præsentando iuxta Clem. plures. §. & vt facilius. de iure patronatus. in turno Ecclesiastici, cẽseatur Ecclesiasticum mere, & in turno laici, laicale mere. Et videtur, quod sic, ad doctrinam Io. And. in c. cum illis. §. fin. in fin. de Prebend. in 6. quam sequuntur Rochus verb. ius, quæst. 6. & alij, & ad decisionem Salamantinam alternatiuæ infra adductam nu. 708.

615 Vnde, si stãdo in turno † Ecclesiastici Beneficium vacaret in mense Apostolico, Beneficium caderet sub reseruatione, & nihilominus Ecclesiasticus consumeret suum turnum, tunc enim Papa prouidet loco illius, & alias fieret præiudicium laico: è contra vero, si Beneficium vacaret in turno laici, non caderet sub reseruatione, & si prouideretur à Papa, cum derogatione iuris patronatus mixti, non haberet locum derogatio ad decisionem Achillis. 315. seu 2. de iure patro. & Putei 107. lib. 3. & alia adducta nu. 709. nec contra id, quod dixi, quod prouisio Papæ de Beneficio vacante in mense Apostolico eõ sumat turnum Ecclesiastici, obest, quod prouisiones Apostolicæ non consumunt turnum. Rota decisione. 21. de Peræben. alias 190. in antiquis & in d. decisione. Salamantina alternatiuæ, & in alia Salamantina Portionis 16. Maij 1603. coram D. Iusto Gonçalez gl. 45. §. t. nu. 31. nam id procedit data æqualitate; nempe, quando respectu vtriusque potest intrare reseruatio, vt in turno Episcopi, & Capituli, de quo ibi, secus vbi reseruatio intrat respectu vnius, & non respectu alterius, vt in proposito de turno patroni Ecclesiastici, & laici; nam si prouisio Papæ non consumeret turnum Ecclesiastici, fieret præiudicium laico, vt dixi. Cosmas in pragmat. sanctione, titulo de collat. §. item, quod omnia. verb. faciendæ. in fin. Probus ad Monach. in cap. cum in illis, de Præben. in 6. nu. 61.

616 Quinto dubitatur, quando laici vacante † Ecclesia, seu Beneficio nominant Rectorem, quem Capitulum, seu persona Ecclesiastica præsentat Episcopo, vel è contra, penes quem sit ius patronatus in isto casu, & sic, an Ecclesiasticum, an laicale? In quo Gambarus, d. lib. 3. de offic. Legati à nu. 392. cũ Collectario tenet tale ius esse apud eos, qui nominant, non autem qui præsentant, & sic laicos nominantes potius dici patronos, cum præsentans sit magis procurator, quam præsentator, quia eius actus non est liber, sed necessarius, &c. licet contra teneant Ioan. Andr. Domin. & Francus, nu. 4. in cap. cum in illis. §. si vero de Præbend. in 6. & sententia Gambari mihi placet; nam in isto casu, qui nominant non habent solum consentire, sed potius præsentatio videtur ab eis facta, & si præsentans nollet nominatum præsẽtare infra tempus, haberetur pro præsentato argum. l. 33. tauri, in fi. & si patronus laicus deberet præsẽtare, cum consensu, seu de consilio Ecclesiastici, ius patronatus, quamuis sit apud laicum, non censeretur laicale. secus si cũ consilio, quia tunc non tenetur sequi. Puteus decis. 506. lib. 2.

617 Vndecimo circa illa verba electionẽ, & quamuis aliam dispositionem, † de quibus Gonçalez glos. 19. & 20. vide dicta sup. 1. p. c. vlt. a nu. 15. & 31. & 4. p. c. 1. à num. 6.

618 Duodecimo, circa illa verba, † quorumcunque collatorum, notandum est comprehendi Beneficia ad collationẽ vnius tantum pertinentia, quia pluralitas resoluitur in suas singularitates. l. falsa. §. fin. ff. de condit. & demonstra. cum alijs, & ita cum Baldo consil. 242. p. 3. tradit in proposito Simoneta de reseruat. q. 97. & nouissime Gonçalez glos. 21. a num. 1. qui vsque ad num. 17. aliqua cumulat circa illam maximam, quod pluralitas resoluitur in suas singularitates.

619 Secundo notandum est, † quod ista verba capiunt etiam collatores ex priuilegio, vel iure speciali, vt cum alijs tradit Simoneta, quæst. 68. numero 2. & Gonçalez dict. glossa 21. num. 18. Quod tamen limitant Simoneta num. 4. & Gonçalez à num. 19. vt non procedat, quando ius conferendi non esset perpetuum sed temporale, puta ex indulto seu priuilegio ad certum tempus, seu ad vitam, vt ait Simoneta, concedente ius conferendi, quod ait bene notandum Gonçalez num. 31. quia videtur singularis limitatio ad nostram regulam. quæ tamen limitatio mihi non placet, quia immo indultum conferendi Beneficia non comprehendit reseruata. Æneas de Falcon. quæstione 4. principali effectu 6. numero 9. & Simoneta quæst. 81. & infra cap. 3. numero 54.

620 Et regula nostra in illis verbis, † comprehendit tam ordinarios, quam extraordinarios collatores, Crescen. decis. 20. nu. 1. de Præben. Gonçalez d. gloss. 21. num. 32. & collatores etiam ex fundatione, & etiam si in ea disponatur, quod non intret reseruatio, nisi Beneficium sit iuris patronatus laicalis, aut mixti, Gonçalez d. glossa 21. num. 39. & glossa 29. à num. 2.

621 Tertio notandum est, quod d. verbum, † collatorum, tanquam prolatum à lege comprehendit præsentatores, electores, & alios dispositores iuxta dicta de verbo, collatio, sup. 1. par. cap. vltim. num. 32. & 33. & ideo regula nostra reseruans Beneficia pertinentia ad collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, & quamuis aliam dispositionem quorumcumque, non dicit quorumcumque prouisorum, præsentatorum, electorum, & aliorum dispositorum, sed dumtaxat dicit collatorum, notat Gonçalez glos. 16. nu. 11.

622 Decimotertio circa illa verba, & collatricum, † notādum est, quod quamuis masculinum concipiat in se fœmininum, Socinus reg. 255. Tiraq. de retract. Linag. §. 1. glos. 9. a num. 177. Anton. Gabr. concl. 6. de verborum signific. & Baeca de non meliorandis filiabus ratione dotis, cap. 11. & sic sub verb. collatorum, comprehenderentur collatrices, quicquid Gōçalez dicat glos. 22. num. 9. & 10. tamen maioris explicationis causa, & vt omnis dubitandi occasio cessaret, addita sunt ista verba, sicut, & alia plura. Licet enim fœminę de iure non possint Beneficia conferre, immo istius iuris sint incapaces, tamen ex priuilegio Apostolico possunt habere ius cōferendi Beneficia. Gonçalez d. glos. 22. a num. 13. & dictum est, 1. par. cap. 2. num. 33. addo, quod sicut verbum, collatorum, comprehendit præsentatores, & alios dispositores, vt num. præceden. dictum est, & sic verbum, collatricum, comprehendit præsentatrices, cuius iuris præsentandi fœminę capaces sunt, etiam de iure, c. fin. de concess. præben. vbi D. & dicitur infra capit. vlt. a num. 142.

623 Decimoquarto † circa illa verba, sæcularium, & quorumuis ordinum regularium, notandū est, quod sicut respectu Beneficiorum, quæ reseruantur, fit supra in regula nostra expressa mentio de sæcularibus, & regularibus maioris explicationis causa, sic etiam respectu collatorum, & collatricum, fit etiam expressa mentio de sæcularibus, & regularibus, Gōçalez gloss. 23. vbi numerat collatores sæculares, & regulares.

624 Decimoquinto, ex illis verbis, non tamen † S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, notandum est, quod cum regula nostra expresse excipiat Cardinales, respectu eorum nulli sunt menses reseruati, vt supradictum est a num. 34. vbi vide, & si exceptuati non fuissent, regula hæc comprehenderet Cardinales, Cres. decis. 20. de Præbend. a num. 4. late Gonçalez glossa
625 24. ex num. 13. Et ista exceptio † intelligitur de Cardinalibus ordinarijs Collatoribus tantum, vt Cardinalibus Episcopis in suis diœcesibus, non autem de alijs Cardinalibus, etiam Legatis de Latere in suis Prouincijs, Crescen. d. decis. 20. & late Gonçalez ibi 1. quæst. num. 38. & conducunt dicta infra cap. 3. nu. 53. & seq.

Proceditque ista exceptio, etiam in Beneficijs, seu
626 Præbendis simultaneæ collationis Episcopi, † & Capituli, cui ea prodest propter communionem iuris conferendi, vt dictum est supra num. 35. vbi adducitur decis. Hispalen. Portionis 19. Ianuar. 1594. coram D. Pamphilio, vbi ita fuit resolutum, & sequitur Gonçalez d. glos. 24. quæst. 2. a num. 52.

627 Sed quærit Gonçalez ibi. 3. quæst. ex nu. † 61. an sicut ista exceptio prodest Capitulo, sic etiam in Beneficijs simultaneæ collationis reseruatis ei prosit indultum concessum Cardinali Episcopo, ad conferendum reseruata, & sic Capitulum debeat illa cōferre simul cum Episcopo Cardinali, an vero Cardinalis habens indultum possit eius vigore conferre solus Beneficia simultaneæ collationis? & prodesse indultum Capitulo, nec virtute eius posse Cardinalem talia Beneficia solum conferre, tenet Rota in dict. decisio. Hispalen. Portionis, vbi dicitur, Quod virtute indulti, non magis potuit Archiepiscopus solus conferre, quam sine eo potuisset, cum nihil de nouo tribuat, sed remoueat tantum obstacula reseruationum, & præseruet Ordinario tantum partem suam, quando collatio est ei communis cum Capitulo, Cassador. decis. 3. in fin. de priuileg. Mohedan. dec. 24. quæ est 1. de priuileg. in impressis. Ioan. Paulus decis. 28. cum alijs allegatis, sequitur Gonçalez, supra à num. 66. dicens, quod prædictum indultum nihil confert de nouo Episcopo Cardinali, sed solummodo remouet obstaculum, vt supra dixit nu. 24. & 25. Et ideo ius conferendi remanet in eodem statu, prout ante reseruationem, & sicut tunc debebat fieri collatio per Episcopum, & Capitulum simul, sic etiam fieri debet post obtentum indultum, quod iurisdictionem non ampliat, ita vt quamuis diceret quod conferebat vigore indulti, adhuc dicetur fieri collatio potestate ordinaria conferentis, Parisius, consil. 42. num. 5. volum. 4. Ioann. Paulus, decis. 27. Thom. Tribius in decis. Veneta 54. numero 15. lib. 2.

Sed ista sententia mihi non placet, & verius mihi
628 videtur, † quod indultum non prosit Capitulo, sed eius vigore Cardinalis Episcopus possit solus conferre Beneficia simultaneæ collationis; nam indultum non tollit reseruationem, sed dat facultatē prouidendi perinde, ac si non esset reseruatio, vnde non fingit sublatum vinculum, sed aperit facultatem de reseruatis, ac si non essent reseruata. Cassador. decis. 8. de Præbend. nec Cardinalis Episcopus conferens virtute indulti, confert, vt Ordinarius, quicquid Gonçalez dicat, sed vt Delegatus, & Commissarius Apostolicus, & sic, si non prouidet infra semestre, fit deuolutio non ad Archiepiscopum, sed ad Papam, Cassador. ibi, & Crescen. decis. 15. eod. tit. de Præbē. Mandos. de signatura gratiæ, tit. de prouisio. versic. in Beneficijs reseruatis. Anastasi Germon. de indultis Cardin. §. volumus, num. 56. qui etiam dicunt, quod tunc in Beneficijs reseruatis datur deuolutio. & dicitur infra 10. par. cap. 2. num. 10. & cap. 3. numero 20. & ita cum indultum non tollat reseruationem, non potest prodesse Capitulo, quod non potest
629 reseruata conferre; nec obstat, † quod dicitur indulta nihil de nouo concedere, nec augere, seu ampliare facultatem conferendi, sed tamen remouere obstaculum reseruationis, vt etiam dicitur infra cap. 5. num. 7. quia intelligitur, quod per indultum non cēseatur Cardinali data facultas conferendi Beneficia alias non spectantia ad prouisionem ipsius, sed aliorum tantum: Bene tamen extenditur ad Beneficia spectantia ad prouisionem ipsius, & aliorum simul, etiam si id nō exprimatur, quia est fauorabile, & ampliandum vti concessum Ordinario collatori, iuxta dicta de alternatiua supra nu. 474. quod tamen in indultis hodiernis exprimitur, in quibus dicitur quod Cardinalis possit conferre quæcumque Beneficia ad suam, & cum alio, vel alijs, collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, seu quamuis aliā similem, vel dissimilem dispositionem spectantia ratione suæ Ecclesiæ Titularis, & Dignitatis Episcopalis, & Gonçalez supra nu. 70. Sed ista facultas quo ad Beneficia simultaneæ collationis censetur data, vt ratione suæ partis Cardinalis solus ea conferat, non simul cum alijs, ad quos etiam alias prouisio spectabat, quia illis non datur indultum, sed Cardi-

Cardinali. Et longe diuerſum eſt in exceptione noſtræ regulæ, quia tunc non intrat reſeruatio, nec indultum, vt ſupra dictum eſt ex d. nu. 34.

630 Et de indultis Cardinalium videndus eſt† Anaſt. Germonius in d. tract. ſuo de eis, vbi ponit, & explicat indultum Illuſtriſſimi Cardinalis Hiero. de Rubere Archiepiſcopi Taurinen. additque Gonçalez d. gloſ. 24. nu. 72. quod in indultis modernis ponuntur ſex limitationes, & caſus, ad quos non ſe extendunt; primus, de Beneficijs vacantibus in Romana Curia, ſecundus, quo ad Dignitates maiores, poſt Pontificalem in Cathedrali, & principales in Collegiatis: tertius, quo ad Beneficia regularia, conſiſtorialia, vel Conuentum habentia, & quorum fructus in libris cameræ taxati reperiuntur: quartus quo ad Beneficia, quæ vacauerint per veros, & actuales familiares, & continuos commenſales Papæ, qui tam tempore Pontificatus, quam Cardinalatus, priuſquam ad apicem Pontificatus aſſumeretur, fuerunt: quintus, quo ad commendas ceſſantes in Dignitatibus, ſeu officijs Clauſtralibus; ſextus, & vltimus, ad Beneficia vacantia, tam in curia, quam extra illam per obitum familiarium Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, iuxta formam conſtitutionis, ſeu regulæ Greg. XIIII. de anno 1591. editæ moderatoriæ indultorum eiſdem Cardinalibus conceſſorum. Et quia aliquando, inquit nu. 75. ſunt ampliora & aliquando reſtrictiora huiuſmodi indulta, Pontificum mutatione, & ad Cardinales amore, & affectione erit ſemper illorum tenor diligenter inſpiciendus, &c.

Quæritetiam Gonçalez d. gloſ. 24. queſt. 4. ex nu.

631 78.† ſi Cardinalis Collator non contulit Beneficiũ, quod vacauit in menſe alias Apoſtolico, infra ſex menſes, ita quod ſit locus deuolutioni ad ſuperiorem, an tunc poſſit conferre Archiepiſcopus, qui Cardinalis non eſt, ſeu alius ad quem de iure competit deuolutio? an vero ſolus Papa, tanquam Beneficiorum reſeruatum? quod eſt quærere, an tunc deuolutio fiat ad Archiepiſcopum, ſeu Capitulum, iuxta cap. 2. de conceſſ. Præbend. an vero ad ſolum Papam in qua quæſtione quę certe parum habet difficultatis, plura pro vtraq; parte adducit, & tandem reſoluit deuolutionem fieri ad Archiepiſcopũ, iuxta terminos d. capit. 2. vt tenuit maior pars Rotæ in deciſ. 774. lib. 3. p. 3. diuerſorum, quod mihi certum videtur, quia tale Beneficium nunquam fuit reſolutum, cum regula noſtra Cardinales ordinarios Collatores non comprehendat, ſed eos excipiat; nec Beneficium per deuolutionem vacat de nouo, ſed ſemper durat prima vacatio, & ſic, cum à principio non fuerit reſeruatum, ita remanet in perpetuum, Caſſador. deciſ. 8. de Præben. tit. 3. & 8. nec Cardinalis Epiſcopus poteſt dici exemptus ab Archiepiſcopo, ad iſtum effectum deuolutionis, maxime, cum Beneficia ipſa nullo modo poſſint dici exempta ab Archie-

632 piſcopo, † nec refragatur d. deciſ. 8. Caſſador. dicẽs, quod data negligentia Cardinalis in conferendo Beneficio reſeruato vigore indulti, deuoluitur collatio ad ſolum Papam, de quia Gonçalez gloſ. 53. a nu. 37. quia ibi longe diuerſa eſt, eum agatur de Beneficio reſeruato, conferendo vigore indulti, quod ſemper remanet, & à principio fuit reſeruatum, vt ſupra dictum eſt.

633 Quæritetiam Gonçalez d. gloſ. 24. quæſt. 5. a nu. 108. † an Cardinalis Epiſcopus poſſit conferre Beneficium, quod vacauit in menſe Apoſtolico, ante eius promotionem in vita ſui anteceſſoris, qui Cardinalis non erat: & breuiter concludit, quod ceſſante indulto non poteſt illud conferre, nam eum vacauerit de tempore, in quo Collator non erat Cardinalis, fuit ſemel reſeruatum, & ſemper durat reſeruatio; ſi vero dictus Cardinalis haberet indultum ſolitum, ad conferendum Beneficia reſeruata, tunc illius vigore poſſet tale Beneficium conferre, ſi indultum caperet Beneficia iam vacantia, alias ſecus.

634 Deinde quærit è conuerſo † 6. q. nu. 110. an Cardinali Epiſcopo decedente ante collationem Beneficij vacantis in menſe alias reſeruato, poſſit illud conferre Epiſcopus ſucceſſor non Cardinalis, ſi a Papa iam præuentum non ſit? & multis adductis tandem ait, quod ſibi magis placet vltima ſententia nẽpe, quod poſſit illud conferre, & quod ſecundũ eã, ſemel conſultus pro veritate de ſimili caſu reſpondit: quia modernus Epiſcopus ſucceſſit in locum de functi, & ſic eius iure vti debet. ſecundo, quia d. Beneficium vacauit tempore congruo, quando nulla aderat reſeruatio, & ſic Beneficium ſemel poſt vacationem liberum, ſemper remanere debet liberum vt ſupra dictũ eſt nu. 631. tertio, quia ſicut in caſu cõtrario quæſtionis præcedentis, non poteſt conferre Cardinalis, ita è conuerſo in iſto poteſt conferre ſucceſſor, cum cõtrariorum eadem ſit ratio, & quod operatur propoſitum in propoſito, operatur oppoſitum in oppoſito, & econtra, &c.

635 Quæ quidem ſententia† de plano procederet non ſtante reg. 2. Cancellariæ reſeruatoria Beneficiorũ, quæ poſt obitum Epiſcoporum quomodocumque vacant, & vacabunt in futurum; ea vero ſtante non poteſt ſuſtineri, ſed eſt proculdubio falſa; nam eo ipſo, quod Epiſcopus deceſſit, intrauit reſeruatio d. regulæ, quæ ſemper loquitur; cum verum ſit dicere, quod tale Beneficium poſt obitum Epiſcopi vacat (quicquid Gonçalez dicat) Paulnus de offic. & poteſtate Cap. ſede vacante 1. par. quæſt. 10. nu. 23. ibi etiam, ſi vacaſſet viuente Prælato, quia verum eſt dicere, quod etiam vacet eo mortuo, ex quo non prouidit donec vixit, & conducunt ſupra tradita ſub n.

636 536. Vnde etiam conuincitur doctrina eiuſdem Gonçalez gloſ. 15. §. 2. a nu. 91. vbi ait, quod ſi hodie poſt d. reg. 2. Cancellariæ, vacaret aliquod Beneficium in menſe ordinario Epiſcopo, vel Abbate viuente, & poſtmodum ante prouiſionem in remotis partibus decedente, & illius Vicarius habens ſpecialem facultatem conferendi poſt dictum obitũ ante illius notitiam tale Beneficium contulerit, collatio erit bona, & legitima, non obſtãte morte Epiſcopi, de quo notitiam non habuit, vt alias dicitur infra cap. 8. nu. 175. neque in hoc caſu obſtat dicta reg. 2. Cãcellariæ, quia duntaxat loquitur de Beneficijs vacantibus, ſeu vacaturis ſede Epiſcopali, vel Abbatiali vacante, nõ vero ſede plena, vt ſcripſit d. gloſ. 24. ſub q. 6. quę doctrina eſt etiam falſa ex dictis, nam tunc verum eſt dicere, quod Beneficium vacat ſede Epiſcopali, vel Abbatiali vacante, ſeu poſt obitum Epiſcopi, vel Abbatis, & ſic reg. intrat.

637 Quæritetiam Gonçalez d. Gloſ. 24. 7. q. ex num. 121. an d. exceptio, & fauor noſtræ regul. quod eius reſeruatio non includat Cardinales abſentes à curia, vel ſolum procedat in reſidentibus in curia ex regu. 7. Cancellariæ: & pluribus hinc inde adductis reſoluit, quod loquendo de Beneficijs vacantibus in Diœceſibus, & Epiſcopatibus Cardinalium non annexis Cardinalatibus, Cardinales abſentes gaudent exceptione, & fauore noſtræ regulæ, ita, vt indultum aliquod ad hoc neceſſarium non ſit, & ita ſeruari videmus, quia regula noſtra indiſtinctè excipit Cardinales, & quod regula ſeptima ſolum lo-

quitur de Beneficijs vacantibus in Ecclesijs titularibus Cardinalium de vrbe, & in sex Episcopatibus Cardinalium antiquorum Cardinalatibus annexis, quæ non censetur in cótinenti corrigi per regulam nostram sequentem. l.nam ad ea, & ibi glossa ff. de condit.& demonstrat.& sic fauor nostræ regulæ nõ conceditur talibus Cardinalibus absentibus, quia obstat reseruatio dictæ reg.7. præcedentis, de qua supra a num.402.

638 Sed melius dic † quod per hanc nostram regulã, quæ absolute, & indistinctè excipit Cardinales, non reseruantur Beneficia vacantia in quibuscunque Episcopatibus Cardinalium, quamuis vacantia in dictis sex Episcopatibus Cardinalium antiquiorum, sint reseruata per dictam reg.7. si sunt absentes a curia, in quocumque mense vacent.

639 Quærit etiam Gonçalez † d.glos.24.8.quęst.num.153. an sicut regula nostra excipit, & non comprehendit Cardinales Collarores, similiter etiam non comprehendat Reges, & Principes Collatores Beneficiorum ex priuilegio Apostolico: & concludit, quod non, quia eo ipso, quod de eis non fit expressa mentio, non censentur comprehensi in reseruatione nostræ regulæ propter altitudinem, & excellentiam eorum ex adductis per eum, & idem repetit glos.38. num.5. non obstantibus verbis, Cuiuscunque Dignitatis, &c. de quibus ibi.

640 Tandem quærit † Gonçalez d.glos.24. 9. q.num.161. quare dicit regula nostra in dictis verbis, S. Romanæ Ecclesię? & respondet, quod ad distinctionem aliorum, qui non sunt S. Romanæ Ecclesiæ, veluti Cardinalium Compostellan. Aurien. Rauennaten. & Mediolanen, qui tamen sunt abusiue Cardinales &c. sed ego potius existimo ea verba non ad id apponi, nam licet solum fieret mentio de Cardinalibus, intelligeretur de Cardinalibus S. Romanæ Ecclesiæ, qui sunt vere, & proprie, & per Antonomasiam Cardinales, non de alijs, qui solum nomine sunt Cardinales, nam & analogum per se sumptum stat pro famosiori significatu. Apponuntur autem d. verba ad denotandam eorum Dignitatem, & excellentiam, denominationemque vt moris est.

641 Decimo sexto, circa illa verba, † aut aliorum sub concordatis inter sedẽ Apostolicam, & quoscunque alios initi-, &c. notandum est, id dici propter cócordata Germaniæ, & Franciæ; quæ Papa lædere non intendit, quantum est ex sua parte. De quibus concordatis Germaniæ vide constitut. Nicolai. V. & cõstitut.46. Clement. VII. & 42. Greg. XIII. Cassadecis. vn. de pactis Simonetã, seu potius eius additionatorem de reseru.q.1.a nu.3.& q.99. a nu.4. & Gregor. Branden. in nouo opusculo super concordatis Germaniæ. Et de concordatis Franciæ vide constitutionem 16. Leonis X. & Rebuffum, qui latissime illa declarat in glos. ad ea. Et vide Gonçalez glos.25. vbi explicat prædicta verba, & gloss.26. explicat illa verba, & per eos, qui illa acceptare, & obseruare debuerint, acceptatis, & glos. 27. explicat illa verba, & obseruatis, & glos.28. illa verba, quæ lædere non intendit, comprehensorum. Circa quæ aliqua de more cumulat non multum conducentia.

642 Decimo septimo ex illis verbis, † quomodolibet pertinentia, notandum est per regulam nostram reseruari Beneficia, ad prouisionem quorumcumque quomodolibet pertinentia, idest, siue de iure communi, siue de iure speciali, vt fundatione, pręscriptione, seu cõsuetudine, aut priuilegio. notat Gonçalez glos.29.& vide d. sup. nu.618.619.& 620.

643 Decimo octauo ex illis verbis, † dispositioni suæ, notandum est reseruationem hanc esse personalem, & sic cum conditore expirare, ad cap. literis. de rescription. & cap. si gratiose eodem titul. in 6.& ibi gloss. verbo suæ. Archid. Ioan. Andr. & alij. glo. verb. sedis Apostolicæ, & D. in clem. 1. de probatio. Mill. in reper. verbo reseruatio, quam facit Gambarus de offi. Legati lib.3.num.195. Mandos. reg.1. Cancellariæ, quæst.12.& post hæc Gonçalez §.5. procem. numer. 15. & gloss.12. num.3. Accedit, quod facta est hæc reseruatio ad suæ voluntatis beneplacitum, vt supra diximus num.446. quod morte finitur d. cap. si gratiose, l.4. ff. locati tradit Thom. Sanchez de matrimonio lib.8. disputatione 28. a num.49.& in proposito Gonçalez d.§.5. procem. a numero octauo, & late d. glos.12. a numero primo. & loquens de alternatiua glos.50.num.6.

644 Accedit etiam, † quod est posita inter alias regulas Cancellariæ suo tempore duraturas, vt in procemio ipsarum regularum, vbi Glossator, & Pauinus in procemio extrauagantium vers. regulę Cancellariæ, & post hæc tradit in proposito late Gonçalez d. §.5. procem. ex numero 1. vbi ex numero 16. dicit, quod pari etiam ratione regula nostra euanesceret, & regulæ Cancellariæ expirarent, si Papa renuntiaret Papatui, ex quo fuerunt factę suo tempore duraturæ, quod per renuntiationem fuit consumptum, & terminatum, & renuntians, quo ad hoc, habetur pro mortuo, & mors ciuilis in hoc æquiparatur naturali, & paria sunt Papam obijsse, vel Papatui renũtiasse. Clemen. ne Romani §. sane. iuncta gloss. verb. moriente. de electione Felin. in cap. licet vndiq; sub num.2. de offic. Deleg. & in terminis Æneas de Falcon. quæst.5. principali. §.1. num.8. Parisius cons.19. a num.9. lib.4.& Mandos. regul.30. quęst.7. numero 14.& 15.&c.

645 Vnde sede Apostolica vacante † omnes menses sunt ordinarij, & tunc Episcopi possunt prouidere de Beneficijs vacantibus in quolibet mense, Caputaquen. decis.86. parte 1.& 214. parte 2. & in manuscriptis decis.397. lib.1. Anton. August. decis. 65. l.1. quæ est 3. parte diuersorum libro 3. decisione 1228. Anastasius Germon. de indultis Cardin. §. quod tamen Romanam. numero 99.& 100. Zerola in praxi Episcopali.2. parte. verbo Beneficium. §. 1. Flores de Mena quæst.4. num.51.& fuit dictum in Abulen. Parochialis de la Calcada 28. Ianuar. 1594. ad fin. adducta infra, num.791.& nouissime post hæc tradit Gonçalez d.§.5. procem. à num.46. qui num.53. ait, quod non solum erunt omnes menses ordinarij, antę assumptionem noui Papæ, sed etiam antequam faciat regulas Cancellariæ, quæ semper solent fieri in die immediate sequenti diem assumptionis, ita q̃ si etiã in illo medio tempore ab assumptione vsque ad factionem regulatum vacaret aliquod Beneficiũ in mensibus alias reseruatis, nullum obstaculum Ordinarius habere dicatur, & allegat Gemin. consilio 92. ante num.1. & sub ipso num.1. Glossatorem antiquum in procemio regularum Cancellariæ versicul. item ponderanda. Gomez in d. procemio quæst. 2. sub num.14. versic. vnde si vacaret, & Rotam loquentem de regula nostra decis.21. num.6. in fi. li.2. parte 3. diuersorum, quamuis non est necessaria publicatio regularum, vt ligent, quia statim ab initio, quando sunt factæ, ligant, vt in earum procemio vbi dicitur, quas ex tunc suo tempore duraturas obseruari voluit. Gonçalez ibi a num.54.

646 Itaque prouisio facta † ab Ordinarijs de Beneficijs, Sede Apostolica vacante, in quolibet mense vacantibus, erit firma, & valida, nisi alias sint affecta, aut

cta, aut nisi forte Papa de nouo electus declaret, non expirasse reseruationem sui prędecessoris, aut illa de nouo reseruet, prout aliquaudo fit, ad prouidendum conclauistis, tunc enim prouisio facta ab Ordinario post istam declarationem, seu reseruationem, de Beneficijs, quæ vacarunt, Sede Apostolica vacante, in mensibus alias reseruatis non valeret, nec facta ante declarationem, si in ea Papa derogat iuri quæsito, & regulæ de non tollendo iure quæsito iuxta tradita per Mandos. ibi reg. 18. quæstione 6. cum non sit declaratio propria. Decius in c. si. de constit. nu. 47. & 48. & ibi add. maxime Syluestri verb. dubium. & Anton. Gabr. conclu. 3. de reg. iuris nu. 62. cum sequentibus, & etiam prouisio facta ante reseruationem, seu Bullam conclauistarum, non valeret, si Papa in Bulla decernit per talem prouisionem, ius quæsitum non fuisse prouiso, neque d. regulę de non tollēdo iure quæsito locum esse, &c. vt fecit S. D. N. Paulus V. de omnibus Beneficijs tempore suæ assumptionis non prouisis, in Bulla ad fauorem conclauistarum data pridie Calend. Augusti. 1605. per regulam autem mensium noui Pontificis, non reseruantur Beneficia nondum prouisa, quæ vacarunt, Sede Apostolica vacante, in mense alias Apostolico, quia solum reseruat Beneficia vacatura, & non vacantia, vt late per Gonçalez d. §. 5. procem. ex nu. 60. & dictum est supra nu. 537.

647 Vnde in d. decis. † 307. lib. 1. in manuscriptis, ait Verallus, quod indultum cōferendi, seu præsentandi Beneficia vacantia in mensibus Apostolicis, non habet locum, Sede Apostolica vacante, quia tunc cessante regulæ reseruatoria per obitum Papæ, nulli sunt menses Apostolici, cum de iure collatio Beneficiorū in quolibet mense vacantium spectet ab Ordinariū, in Astoricen. Canonicatus coram August. 1. Dec. 1554. quæ est eadem causa, de qua in d. dec. 214. in impressis, & hæc decis. manuscripta est posterior impressa, quæ est de anno 1552. & satis confusa.

648 Quod cōducit ad indultum † Ducis Albani, quod est restrictum ad menses Apostolicos. Nam Pius V. in Bulla confirmationis, & reualidationis ad finem, ait, ac ius patronatus huiusmodi ad Beneficia vacantia in mensibus Ordinariorum collatorum illis concessis per regulas Cancellarię, & alias constitutiones à nobis emanatas, & literas alternatiuas per nos concessas, & successores nostros Romanos Pōtifices pro tempore existentes concedendas, de quibus ipsi Ordinarij sua ordinaria authoritate prouidere possūt, non extendi, &c. & facit decis. in causa Salamantina Parochialis de Gaiates. 1. Decemb. 1578. coram D. Brauo, quæ habetur 1. p. diuers. decis. 422. vbi nu. 2. dicebant Domini, dictum indultum Ducis de Alba solum capere illa Beneficia, quæ priuatiue ad ipsius Pontificis collationem pertinent, non autem quæ cumulatiue cum Ordinario, & talem fuisse Pontificis intentionem ex dicta exceptione mensium Ordinariorum Domini iudicabant.

649 Nec obstat, quod † dictum indultum, & ius patronatus Ducis Albani in principio datur generaliter, & illa exceptio in fine posita solum est de Beneficijs vacantibus in mensibus Ordinariorum, illis concessis per regulas Cancellariæ, seu alternatiuas, atque adeo non comprehendit menses, qui sunt Ordinarij ratione Sedis Pontificalis vacantis, alias vero Apostolici, cum illi non sint concessi per regulas Cancellariæ, seu alternatiuas. Nam respōdetur, quod illa verba concessis per regulas Cancellariæ, & alternatiuas, stant demonstratiue, non restrictiue, & taxatiue: nam verba regulariter, & in dubio potius intelligenda sunt demōstratiue, quam taxatiue, & restrictiue, Bartol. in l. Centurio nu. 31. & 39. & Ripa nu. 140. ff. de vulgari. Parisius consil. 4. num. 36. lib. 14. Rota d. decis. 442. nu. 3. & 662. nu. 3. & 684. nu. 4. p. 1. diuersorum.

650 Illa autem verba, † de quibus Ordinarij, &c. ponūtur ad restringendam exceptionem, vt non cōprehēdat Beneficia vacantia in mensibus ordinarijs, alias tamen reseruata, seu affecta, ad l. ea tamen adiectio. ff. de Legat. 3. Bartol. in l. omnes populi in princip. ff. de iustitia, & iure, & in l. cunctos populos, nu. 1. & ibi Ias. nu. 2. C. de summa Trinitate, & ita indultum intrat in Beneficijs, alias reseruatis in quolibet mense vacantibus, & hodie intrat in Beneficijs, sede Episcopali vacante vacantibus in quolibet mense, ex quo sunt reseruata per reg. 2. & sic de eis Episcopi successores sua Ordinaria authoritate prouidere nō possunt, & cessat iam d. decis. 442. vt ditur etiam infra c. 7. nu. 88.

651 Et ex eo, † quod dictum est reseruationem nostræ regulæ esse personalem ex illis verbis, dispositioni suæ, obiter infertur ad regulam Cancellariæ 52. de clausulis ponendis in literis indulgentiarum, quod clausula apponi solita iuxta istā regulam in literis indulgentiarum, seu iubilæis. Volumus autem, vt si alias Christi fidelibus dictam Ecclesiam visitantibus aliquam aliam indulgentiam perpetuo, vel ad tempus nondum elapsum duraturam cōcesserimus, præsentes nullæ sint. quæ operatur, vt talis indulgētia sit alias nulla in totum, intelligitur tantum de ipso Papa concedente talem indulgentiam, in qua ista clausula ponitur, nam verbum, per ipsum, de quo in d. regula 52. & verbum, concesserimus, quod dicitur in d. clausula sunt personalia ex d. cap. literis. de rescrip. & d. cap. si gratiose eod. in sexto Thom. Sanchez. d. disputat. 28. lib. 8. sub num. 46. vnde si illa Ecclesia haberet aliam, seu alias indulgentias nondum finitas non ab eodem Papa, sed ab antecessore concessas, de quibus in secundis literis mentio facta non sit, non ex eo vitiabuntur, & ita tenet Glossator Soto super ista regula, quæ apud eum est 57. dicens, quod notandum est istud verbum hic positum, ibi, per ipsum concessa, &c. ex quo sequitur, quod si Episcopus secundum capitul. cum ex eo. de pœnitentijs, & remissio. concessit ibidem indulgentiam, vel alius Pontifex Romanus, etiam, si non fiat mentio de illa, valet ista secūda, per verba huius regulæ, &c. ideo est cautela, quod a quolibet Pontifice nouo petatur noua indulgentia, etiam non facta mentione alterius indulgentiæ concessæ ab alio Pontifice, vel ab alijs Pontificibus; hæc Glossator. nam quāuis dicat, non valet ista secunda, &c. verbum, non est positum per errorem, vt ex præcedentibus, & sequentibus patet.

652 In vna tamen Aquilana † Canonicatus 6. Octobris 1586. coram D. Blanchetto fuit resolutum, quod sub clausula Breuis de capienda possessione (non tamen à nobis prouisionem habentibus) comprehenduntur prouisi a prædecessoribus; licet enim verbum, a nobis, sit personale d. cap. literis, & d. c. si gratiose, tamen attendenda est subiecta materia, vt tradunt Doctores in cap. quantum. Abbas de officio deleg. & subiecta materia de tollendo iure alterius, & exorbitantia quædam facit, vt ea accipiatur interpretatio; illaqua clausula ponitur ad excludendum prouisos a nuntijs seu Legatis, qui authoritate Apostolica prouident. Considerarunt etiam Domini, quod in illa causa Papa præseruabat inhibitiones factas, quæ esse non poterant

verisimiliter, nisi vigore prouisionis à prædecessore factæ,&c. Accedit, quod cum in breui veniant fructus à die vacationis, solum videtur dari contra prouisos ab alio, quam à Papa, nisi aliud constet; ad decisionem Ioan. Pauli 120, quæ est 876. ad fin. 3. partic. lib. 3. diuers. & dicenda infra, 6. p. cap. 3. num. 115. in qua etiam causa Aquilana de mense Nouemb. eiusdem anni coram eod. dictum est, quod prouisus vigore literarum, seu Breuis Papæ dicitur prouisus à Papa, cap. hi qui. de Præben. in 6, &c.

653 Secus vero est quando in breui † dicitur, non tamen à nobismet, seu à nobis ipsis prouisis, seu prouisionem habentibus, nam ista verba sint personalissima, & ideo operantur, quod Breue sit exequendū contra omnes non prouisos ab eodem Papa, vt in vna Salamentina Beneficij de Duennas 31. Ianuarij 1596. coram D. meo Corduba, in qua fuit resolutū, Breue de capienda possessione nomine cameræ esse exequendum contra Capitulum de Medina, quod possidebat dictum Beneficium vigore vnionis auctoritate Apostolica factæ, non obstante, quod diceitur de paritate tituli, cum in Breui adsint verba præcisa (non tamen a nobis ipsis prouisis) quæ sunt personalissima, Bald. consil. 304. lib. 5. Natta. 163. num. 8. & illa vnio non est ab ipsomet Papa immediate; nec obstare, quod cum d. Beneficium fuerit comprehensum sub vnione, non vacauit per mortem, stante, quod eo ipso intrauit vnio facta per Episcopum Segobien, in executionem dicti induiti, Rota decis. 11. de rebus Ecclesiæ, in antiquis, Primo, nā indultum fuit per Rotam surreptitium declaratum & Episcopum Salamantinum esse manutenendum in possessione conferendi coram D. Blanchetto 19. Martij 1595. si igitur potuit Episcopus conferre, etiam Papa Sede Episcopali vacante, Secundo, quod per Rotam fuerat inhibitum Capitulo, ne vlterius procederet in executionem illius, & interim non potuit dict. Beneficium capere, & cum ista exceptio sit turbida, & requirat altiorem indaginem, non potest dici, quod Collegiata habeat parem titulum ad effectum impediendi executionem Breuis, &c.

Idem fuit resolutum in vna Vicen. Beneficij 22. Iunij 1598. coram D. Lita, in qua fuit dictum. Sententiam auditoris Cameræ mandantis exequi Breue Apostolicum de capienda possessione, esse exequendam, & confirmandam, cum clausula, constito, sit ve rificata legitima; non obstante, quod Beneficium prætendatur vnitum, si quidem non apparet vnitū per ipsummet Papā, à quo emanauit Breue, in quo est clausula, amotis quibuscumque detentoribus, & intrusis non tamen à nobismet prouisionem habentibus, quæ operatur, vt executioni demandari debeat contra omnes, & quoscumque non prouisos ab eodemmet Papa, vt fuit resolutum in terminis in d. Salamantina Beneficij de Duennas, &c.

654 Decimonono circa illud † verbum generaliter, de quo Gonçalez glos. 30. videnda sunt dicta per nos supra ex nu. 56. & de verbo; reseruauit, agit Gonçalez glos. 31. vbi agit de vi, & potentia reseruationis, seu potius eius decreti ad inficiendum titulum, & possessionem, & impediendum restitutionem in spolio, & alia remedia possessoria, de quo nos congruētius agimus supra ex nu. 411 circa decretum irritans positum in fi. reg. præcedentis, & aliae tiā addit quæ nos alias in suis locis adducimus.

655 Vigesimo circa illa verba, † volens in supplicationib. &c. de mense, in quo vacauerint dispositiue mētionem fieri &c. notandum est, id ex eo esse statutū, quia vult Papa certior reddi, an Beneficium vacauerit in suo mense, Puteus decis. 25. lib. 3. Rota dec. 9. nu. 22. p. 2. diuersorum, & in causa Neapolitana, de qua infra num. 668. & post hæc Gonçalez §. 4. proœmio. nu. 7. & glos. 32. num. 2.

656 Et intellige de mense † vacationis debere mentionem fieri dispositiue, id est affirmatiue, seu assertiue; & absolute dicendo, quod Beneficium, vacauit in mense. Gonçalez d. glos. 32. a num. 7. ita, quod non sufficeret narrare mensem dubitatiue, vt si diceret, quod forsan vacauit in tali mense, Gonçalez ibi a num. 10. aut cum dictione, vt asseritur, Gonçalez ibi à num. 12. iuxta alias dict. sup. t. cap. 5. à num. 496. nec etiam sufficeret dicere, quod vacauit in vno ex mensibus reseruatis, sed narrandus est mensis vacationis in particulari, & vide resolutionem Rotæ in causa Lucana S. Annę 28. Nouemb. infra relatam sub num. 661.

657 Hoc tamen solum habet † locum in mensibus reseruatis, nam regula dicit de dictis Beneficijs tunc vacantibus, scilicet in dictis octo mensibus, & ex quo de mensibus ordinarijs nulla erat facta mentio, ad illos non poterat relatio fieri. Vnde prouisus a Papa de Beneficio vacante in mense Ordinarij, non tenetur in supplicatione de mense mentionem facere, vt fuit resolutum in vna Conchen. de anno 1543. vt per Puteum decisione 53. lib. secundo, & fuit dictum in Toletana Canonicatus de Talauera de anno 1552. vt per Cottam decisione 61. in manuscriptis, & concludit decisio. Neapolitana Beneficij, de qua infra sub numero 668. & hinc in vna Burgensi Canonicatus 2. Iunij 1559. coram D. Rubeis fuit resolutū, quod, licet in noua prouisione sit exprimendus mensis, quando in prima gratia non fuit expressus, vt resolutum est coram Chisanen. in vna Lucana Parochialis 28. Nouembr. 1558. tamen regula excipit Beneficia spectantia ad Cardinales Ordinarios, & sic illud non habet locum in Canonicatu Burgen. Ecclesiæ, in qua Ordinarius erat Cardinalis, & quia etiam erat reseruatus, quia vacauerat per obitum Episcopi, Cassador. decisione 3. de constitut. & regula. non habet locum in Beneficijs reseruatis, vt alias resolutum est, &c. & ita tenendum est, quamuis Gonçalez d. glos. 32. a num. 49. contrariam teneat opinionem, nempe, quod expressio mensis sit duntaxat necessaria in mensibus ordinarijs, non autem in reseruatis, vt ait fuisse nouissime dictum in vna Tirasonen. Canonicatus 24. Maij 1602. coram D. Pamphilio, & allegat etiam decisionē Acoramboni 70. alias 59. lib. 2. & Mandosium de signatura gratiæ titu. de prouisio. versic. an autē in impetratione, qui refert, & sequitur istam decis. Acoramboni; sed falso eos allegat, nam non loquuntur de Beneficijs vacantibus in mensibus reseruatis; sed de Beneficijs alias reseruatis, vt infra num. 668. & ita ipse eos allegat, num. 39.

658 Et quod dicitur de octo † mensibus reseruatis, scilicet, vt in concessionibus, seu gratijs de Beneficijs in eis vacantibus debeat fieri mentio de mense vacationis, procedit etiam in sex mensibus alternatis Papæ, quando Episcopus habet alternatiuam, nam illi subrogantur loco octo, cum eijsdem qualitatibus, vt patet ex versiculo, quę etiam dispositioni suę, vt præfertur, reseruauit. Nam verbum illud, vt pręfertur, repetit, & refert præcedentia.

659 Secundo hæc regula de mense † exprimendo procedit in gratia, si neutri, vt in decisione Aurien. Canonicatus supra adducta, num. 135. & in Legionen. præstimoniorum ibi adducta, nu. 136. & tradit Gonçalez d. glos. 32. a num. 21.

Tertio

660 Tertio procedit,†etiam in noua prouisione,quādo in prima gratia non fuit mensis expressus Puteus decis.443.lib.1. Caputaquen.decis.215.p.2. Mohed. 4.de conces.Præbend. Rota decis.475.nu.4. lib.3.p. 3.diuersorum,& in illa Burgen.Canonicatus de qua supra nu.657.& post hæc Gonçalez d.glos.32.num. 20.& vide infra nu.972.

661 Quarto procedit, † etiam si quis velit capere Beneficiū per clausulas generales, siue alio quouis modo,&c. Puteus decis.169.lib.2.& decis.25.lib.3.& 1. & 4. super regula de mense in manuscriptis. Rota decis.470.475.575.624.700.& 754.lib.3.p.3. diuers. Bursattus cons.394.num.18.vol.4.& Flam.Paris.de resignatione Benef.lib.8. q.7.nu.144.& 145. & fuit resolutū in causa Lucana S.Annæ 17.Octobr.1558. coram D.Chisanen.in qua fuit tentum,quod contra prouisionem ex qua per clausulas generales impetrans vult capere Beneficium per obitum obstat regula de mense. Sarnen.de annali q.28.alias defraudaretur mens Papæ,qui non intelligit prouidere de vacante per obitum,nisi fiat mentio de mense, vt in d. regula,&c. Et in eadem. 28.Nouemb.fuit resolutū, quod in dicta noua prouisione,in qua dicitur, quod Beneficium vacauit per resignationem N. ex causa permutationis,qui decesserat de mense Iulij,non est sufficienter facta mentio de mense dispositiue,vt fieri debuit iuxta d.regulam de mense, & ideo non suffragatur, &c. idem fuit resolutum in vna Lucana Canonicatus 7.Febr.1561.coram D.Rubeis, in qua fuit dictum, obstare regulam de mense volenti capere Canonicatum per clausulas generales sui regressus per obitum de mense Ian. & licet d. regula non procedat in Beneficio alias reseruato,tamen lis post vacationem Canonicatus non inducit reseruationē de tempore vacationis, quod tempus vacationis inspicitur, vt per Cottam decis.286. & in vna Corduben. Beneficij 21.April.1562.quæ apud Cottam est decis.248.& habetur.d.decis.700. fuit etiam dictum in Toletana Parochialis de Huerta infra adducta. num.663. & in d.Legionen.præstimoniorum supra adducta. nu.136. & tradit post hæc Gonçalez supra à num.32.

662 Quinto,†procedit in gratia de Beneficio vacante non solum de iure,& de facto,sed etiam de iure tantum,puta,si moriatur, qui habet solum ius alio existente in possessione, cum regula loquatur simpliciter,& vera vacatio est,quæ fit per mortem illius,qui habebat ius. Milis in reper.verb.obtinere, & Bellēz. de charitatiuo subsidio q.121. ita Rota dec.102.lib. 1.p.3.diuers.quæ etiam ait,quod Beneficia, quæ vacant de facto, comprehenduntur in regula, quatenus verum ius non sit apud aliquem,&c.iuxta supra dicta,à nu.197.& tradit Gonçalez.d.glos.32.nu.25.

663 Quod ita intelligendum est,† vt quando Beneficium impetratur per obitum habentis ius in re alio existente in possessione, sit exprimendus mensis vacationis,& obitus illius; quādo vero impetratur per obitum vltimi possessoris de facto possidentis, sufficit exprimere mensem illius vacationis de facto, vt fuit decisum in d. Toletana Parochialis de Huerta 22.Maij 1589, coram Illustrissimo Card. Mantica, vt in sequenti decisione. Dubitaui,an regula de mense obstet D.Didaco,& an sit danda remissoria Gondisaluo? Quod attinet ad primam partem,decisum fuit regulam non obstare,quia ipse Didacus expressit mensem vacationis per obitum Georgij de Fonseca vltimi possessoris,& impetranti sufficit verificare vacationem de facto, Rota decis.8.de electione in antiquis Egid.decis.116.in fin.neque ad effectum validitatis suæ gratiæ tenetur verificare titulum prædecessoris. Rota decis.10.de rerum permutatione in antiquis, præsertim quando eo tempore, quo vltimus de facto possedit, alius non habebat ius in Beneficio. Cassad.decis.2.num.2.de constit.cum alijs concordan.neque obstat, quod Puteus decis.3. super regula de mense dicat huiusmodi expressionem esse necessariam, quando quis vult capere Beneficiū per clausulas generales,quia hoc sane intelligitur,quando non fuit facta expressio vacationis per obitum, sed solum ex causa resignationis, tunc enim, si quis velit vigore clausularum generalium capere vacationem per obitum, necessario requiritur expressio mensis, & ita colligitur ex decis.in causa Corduben. Beneficij S. Michaelis coram R.P.D.Caputaquen. sub die 21.April.1561.quæ reperitur in miscellaneis Cottæ sub num.238. Præterea Domini dicebant in hoc casu regulam de mēse non habere locum, quia, cum sit inducta ad effectum, vt Papa intelligat,an ad eum,vel ad Ordinarium collatio spectet; Puteus decis.53.nu.4.& 5.lib.2.& decis.25.lib.3. & in hoc casu non detur concursus prouisionis Ordinarij, non est necesse aliquam de mense fieri mentionem,quia nullum fit Ordinario præiudicium, vt fuit decisum in causa Corduben. Beneficij coram Illustrissimo Quiroga die.21.April.1559.cuius copia data fuit. Quod vero pertinet ad secundam partem, placuit Dominis remissoriam D. Gondisaluo non esse concedendam quia cum causa pluribus annis fuerit agitata, illa nunc non sine magna calumniæ suspitione peritur;ad notata per Innoc.in c.post electionem de cōcess.Præbend.Bald.in l.radices.C.de fide instrumentorum, Felin.in c.de cætero.num.12.de re iudicata, Cassad.decis.3. de dilatio. Caputaquen.decis.65.p.3. & quidem calumniæ suspitio primum concipitur ex eo, quod ipse Gondisaluus obtinuit gratiam, si neutri,vti de Parochiali habitu,& actu,& pro illius canonizatione acerrime contendit,nunc vero, quia cognouit illam sibi non posse suffragari petit remissoriam ad probandum illam non esse Parochialem, Secundo calumniæ suspicio colligitur ex eo, quod ex scripturis apparet hanc ipsam Ecclesiam esse Parochialem actu, nam tanquam Parochialis in libris Archiepiscopatus descripta est inter alias Parochiales diœcesis Toletan. & tanquam Parochialis actu fuit collata à Clemen. VII. & postea in duabus vltimis vacationibus Ordinarius proposuit edicta,& fecit concursum, sicuti de Parochiali iuxta formam Concilij Tridentini fieri consueuit,atque ipse Ordinarius de qualitatibus Beneficiorum suæ diœcesis, quæ sibi commissa est, præsumitur esse instructus.c. regenda est 10.q.1.cap.nullus omnino 16.q.7. item, quia parochiani anno 1574. constituerunt procuratorem,ad defendendum hanc causam Parochialitatis. Idem quoque probatur ex solutione decimarū, & primitiarum,quæ fit rectori huius Ecclesiæ,sicuti probant testes Didaci, & huius rei extat etiam fides scribæ generalis administrationis decimarum, nam hæc solutio decimarum, & primitiarum fit ratione administrationis sacramentorū, vt in hac ead. causa dictum fuit coram R.P.D.Plato die 15. Maij 1587.vnde, quamuis Gondisaluus per testes probaret hanc Ecclesiam non esse Parochialem,tamen adhuc testes Didaci essent potiores, quia alia adminicula probationum,& præsumptionum eis suffragatur. Bald.in c.cum causam.in principio de probatio. & late Crauetta cons.400.nu.35.cum sequenti.

664 Non placet tamen†quod in ista decisione dicitur, quod cum non datur concursus prouisionis Ordinarij,

narij, non est necesse aliquam de mense fieri mētionem, quia nullum fit Ordinario præiudicium, regula enim absolute vult de mense mentionem fieri, alioquin gratias nullas esse: vnde inducitur forma præcisa ad Rotam in Toletana professionis 27. Febr. 1595. coram D. Pamphilio infra adducta 9. p. c. 2. n. 330. Et decisio Corduben. allegata loquitur in diuersa specie, de qua infra tt. p. c. 1. nu. 60.

665 Vltimo procedit non solū † in vacatione per obitum, sed etiam alio quocumque modo, in quo intrat reseruatio regulæ, vt ex ipsa regula clare cōstat, & tradit Gonçalez d. glos. 32. a nu. 26. qui nu. 31. ait se tamen videre, quod in Dataria admittuntur supplicationes Beneficiales de alijs vacationibus, præterquam per obitum absque expressione mensis, nō tamen in vacationibus per obitum, & ideo forsan praxim interpretari regulam nostram in solis vacationibus per obitum, & id annuere videri Mandosium de signatura gratiæ titulo de prouisio. versiculo clausula de præsenti mense, dum dicit hæc verba, voluit Papa in collatione Beneficiorum per obitum vacantium certior reddi de mense, &c. Et sic de alijs vacationibus extra obitum, contrarium sentire, &c. subdit tamen Gonçalez, quod cogitet lector de hoc, quia esset magna restrictio regulæ, & quod prima opinio, quod sit exprimendus mensis in quacumque vacatione verior videtur, ac sensit Rota in illa Tirasonen. Canonicatus 24. Maij 1602. de qua supra nu. 657.

666 Addo ideo Datariam † admittere supplicationes de alijs vacationibus absque expressione mensis, non tamen in vacationibus per obitum, quia in vacantibus per obitum regulariter Papa non vult præuenire Ordinarios, & ideo vult certior reddi de mense, &c. in alijs vero vacationibus, vt per assecutionē, contractum matrimonij, ingressum Religionis, priuationem, &c. bene vult præuenire, & ideo admittuntur supplicationes absque expressione mensis, si tamen vacatio contigerit in mense Apostolico, gratia erit nulla, cum non sit facta mentio de mense ex hac regula, nec praxis, aut stilus contradicit. Vnde, quod ait Gonçalez §. 4. proœm. a num. 6. & 67. quod non presumitur, Papam velle præuenire Ordinarios in suis mensibus ordinarijs, nisi ex tenore gratiæ cōstet velle præuenire saltem facto ipso, quia concedit gratiam de Beneficio, quod narratur vacasse in mense ordinario, non procedet in alijs vacationibus, quā per obitum, in quibus quamuis non narretur vacatio in mense ordinario, censetur Papa velle præuenire eo ipso quod gratiam concedit absque expressione mensis. Immo etiam in vacatione per obitum, si Papa cōcederet gratiam de Beneficio absque expressione mensis, censeretur velle præuenire, quamuis in ea non soleat id facere, vt dixi.

667 Cum autem in vacatione † per resignationem, siue in curia, siue extra, non intret reseruatio regulæ vt supra dictum est. nu. 542. non est in ea necessaria expressio mensis. Rota decis. 624. nu. 1. & 575. nu. 3. & 4. & 700. in fin. lib. 3. p. 2. diuersorum, & Gonçalez supra d. glos. 32. a nu. 43. nisi vbi resignatio non teneret, & resignatarius ex clausulis generalibus vellet capere Beneficium, vt supra nu. 661. & declarat Gōçalez ibi nu. 45. ex alio etiam in resignatione in curia non est necessaria expressio mensis, quia cum Beneficium vacet in curia, est ex alio capite reseruatū, & quia Papa scit de quo mense vacatio contingat, cum sit in illa hora, & puncto, in quo ipse resignationem admittit, & gratiam signat, Gonçalez d. nu. 45. vt statim dicetur nu. seq.

668 Secundo, regula hæc de † expressione mensis non habet locum in Beneficijs alias reseruatis, quia in eis cessat ratio finalis regulæ, cum Papa solus de illis sē per disponat. Puteus decis. 25. lib. 3. Rota decis. 122. lib. 1. p. 3. diuersorum, Mandos. de signatura gratiæ tit. de prouisio. versic. an autem in impetratione, & est decisum in illa Burgen. Canonicatus de qua nu. 657. vt ibi, & in alijs causis, & fuit dictum in Aurien. Canonicatus supra adducta n. 135. & Legionen. præstimoniorum adducta, nu. 136. & in Sutrina Parochialis 8. Iun. 1588. coram D. Plato de qua infra 14. p. c. 1. nu. 59. & tradit Gonçalez d. gl. 32. nu. 39. & 45. & dictum est supra nu. 541. vbi vide. Et in vna Neapolitana Beneficij 14. Decemb. 1558. coram D. Rubeis, & alias fuit resolutum, regulam de mense non habere locum in vacantibus in curia, prout clare ex litera colligitur, & quia semper literæ expediuntur sub die vacationis, & sic satis apparet de tempore vacationis, & Papa vult scire mensem vacationis respectu mensium ipsius, non Ordinariorum. Staphil. de literis gratiæ & sic valere gratiam de vacante in curia, non facta mentione de mense vacationis, etiam si sit cum derogatione iuris patronatus laicorum attenta vacatione in curia, &c.

669 Tertio, regula hæc, † quæ requirit expressionem mensis vacationis, non habet locum in prouisione Papæ, de Beneficijs iuris patronatus laicorum. Nā prout regula principalis non cōprehendit huiusmodi Beneficia, eodem modo non cōprehendit in partea accessoria. Guidobonus dec. 23. in manuscriptis, & facit decisio Neapolitana nu. præced. relata in fin.

670 Quarto, mensis expressio † non est necessaria in præsentatione, & institutione, etiam coram Papa, quia non conueniunt verba regulæ, & institutio est de iustitia, ita fuit resolutum in vna Astoricen. iuris patronatus 10. Februarij 1576. coram Illustrissimo Seraphino.

671 Quinto, regula hæc de expressione mensis non habet locum in subrogationibus, quo ad Beneficium litigiosum in locum, & ius defuncti, non ex eo, quod stante lite Ordinarius conferre non possit, sed quia regula loquitur in gratijs de Beneficijs vacantibus ind. mensibus; at subrogatio non dicitur gratia de Beneficio vacante, sed quædam concessio iuris defuncti, subrogando in locum illius, quamuis contra istam limitationem teneat Gonçalez d. glos. 32. nu. 40. ex eo, quod supradictum est nu. 659. quod mensis est exprimendus in gratia, si neutri, quæ præsupponit litem, vt in decisione Aurien. Canonicatus ibi citata, &c. sed respondetur, quod gratia, si neutri, est gratia de Beneficio vacante, & ideo in ea locum habet regula.

672 Sexto, regula non habet locum † in gratia reformatoria, seu perinde valere, quando in prima gratia fuit mensis expressus; nam tunc non est opus iterū eum exprimere in noua gratia, alioquin est omnino in ea exprimendus. Caputaquen. decis. 215. p. 2. Mohed. decis. 4. de concess. Præbend. nu. 3. Gonçalez d. glos. 32. nu. 41. & seq. & vide supra nu. 660.

673 Et an in prouisionibus Nuntij, † seu Legati locū habeat hæc regula de expressione mensis, vide infra c. 3. nu. 138.

674 In prouisionibus autem † Episcoporum, & aliorum Ordinariorum de Beneficijs in suis mensibus vacantibus, clarum est non esse necessariam expressionem mensis, quia nec ratio, nec verba regulæ eis conueniunt. Gonçalez d. glos. 32. à nu. 46.

675 Vigesimo primo, † circa illa verba, ac consuetudines etiam immemoriabiles optandi, &c. de quibus Gonçalez

Gonçalez glos.33. & 34. vide per nos supradicta ex nu.449. & circa illa verba, nec non priuilegia, & indulta Apostolica circa ea, &c. agit Gonçalez glossa 39. q.1.ex num.2.de discrimine, & differentia inter priuilegium, & indultum, quæ magis est q.de nomine, quam de re, &c.

676 Vigesimo secundo circa† illa verba, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficijs, aut quod illa sub huiusmodi reseruationibus nunquã comprehendãtur, &c. notandum est, per ea non videri sublata indulta disponendi de Beneficijs reseruatis, seu vacantibus in mẽsibus reseruatis, de quibus Æneas de Falcon.de rescruat.quæst.4.principali effectu 6.& Simoneta quæst.83. sed velle, quod indulta concessa simpliciter de disponendo de Beneficijs, de quibus per Æneam ibi, & Simonetam quest.81.& Mandos. reg. 1. quæst.9. aut indulta, quod sub huiusmodi reseruationibus non comprehendantur, non suffragẽtur aduersus hanc reseruationem, sed contrarium verius est, nempe, quod per dict. verb. derogetur indultis disponendi de Beneficijs reseruatis, seu vacantibus in mensibus reseruatis, vt colligitur ex illis verbis, de huiusmodi Beneficijs idest de Beneficijs vacantibus in dict. mensibus reseruatis, nam dictio, huiusmodi est relatiua præcedentium, cum omnibus suis qualitatibus, vt alias dicit Gonçalez gl. 40. num.4. cum glos. verb. huiusmodi, in c. si Abbatem 36.§. huiusmodi de electione in 6. Parisius consil.12. num.32.vol.3.& Rota decisione 319.num.4.p.1.diuersorum, sicut etiam derogatur indultis, & consuetudinibus optandi reseruata, seu in mensibus reseruatis, vt dictum est supra à num.452. & ita etiam in proposito plane tenet Gonçalez gloss.33. num.6.& glos. 35. num.1.& videnda est etiam regul.13.& 14. vbi reuocantur facultates conferendi Beneficia reseruata.

677 Sed circa dict. verba, †ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficijs, est dubium, an ea referantur dũtaxat ad priuilegia, & indulta Apostolica, an autẽ referantur ad consuetudines etiam immemoriales disponendi de huiusmodi Beneficijs, ita vt non solum derogetur priuilegijs, & indultis disponendi de huiusmodi Beneficijs, sed etiam consuetudinibus etiã immemorialibus, non tantum optandi, verum etiã disponendi de dictis Beneficijs? & quamuis videatur solum referenda ad priuilegia, & idulta Apostolica, quia relatio in dubio debet fieri ad proximiora 1 idem cum eodem ff. de iurisdict. omnium iudic. Rota decis. 666. num.1. p.1. diuersorum, præsertim in glossa fin. in l. talis scriptura 30.§. fin. ff. de legatis 1. Ruinus consil.113. sub num.7. vol.4. Iaf. in l.1. num. 9. falla.10. C. de liberis pæterit. Ant. Gabr. de clausulis conclus.9. num.5. tamen verius est, verba illa referri etiam ad consuetudines etiam immemoriales disponendi de huiusmodi Beneficijs, vt tenet Gonçalez d. glos.35. quæst.2. à num.24. quia illæ dictiones, ac etiam, augent dispositionem. Achill. decis.7. num.2. de priuilegijs, & Mandos. reg.11. quæst.15. num.6. ac propterea augent derogationem nostræ regulæ, vt capiat quoque consuetudines etiam immemoriales disponendi, præsertim cum eadem militet ratio in vtroque & non sit maior ratio, quare referantur ad priuilegia, & indulta, & non ad consuetudines disponendi de dictis Beneficijs Vnde ita

678 plene † videtur esse de mente Papæ, & cessat ratio in contrarium adducta, & hanc sententiam, inquit Gonçalez ibi nu.30. amplexa fuit Rota in vna Carthaginen. Portionis 29. Nouemb.1587.coram Illustrissimo Blanchetto, & in vna Foroliuien. Capellaniæ 5. & 12. Dec.1588.coram Illustrissimo Seraphino, vt vidit annotatum, in eorum libris, licet decis. extensæ non fuerint, & se informante & obtinente fuit idem resolutum in vna Casalen. Canonicatus 19. Ian. 1604. coram D. Lita, & desuper fuit optima decis. extensa, & sic cessat iam resolutio Rotæ in Gadicen. iuris nominandi 11. Febr.1582. coram Bubalo, quod istius regulæ reseruatio non auferebat consuetudines immemoriales prouidendi in quibuscunque mensibus, quam refert Gonçalez glos.33. num. 6. quia illo tempore non aderant in nostra regula illa verba, ac cõsuetudines etiam immemoriales, &c. quæ postea addita sunt à Sixto V. vt dictum est d. num.449. & regulæ antiquæ post finitum vers. volens præcedentem, dicebant sic, ac priuilegia, & indulta Apostolica disponendi de huiusmodi Beneficijs, &c. Gonçalez d. num.6. & glos.34. nu.7. quamuis ego verius existimem, non potuisse dari d. consuetudinem, stante interruptione, per singulos Pontifices renouantes regulam, vt alias dixi supra num. 454. & vide dicta a nu.557. Rursus circa illa verba, quæ vt Gonçalez d. glos.35.3. quæst. nu.31. an Papa potuerit derogare priuilegijs datis ad conferẽdum Beneficia cum causa, vel sine illa, & concludit, quod etiam sine causa potest illa reuocare, quia tale priuilegium Principis ex sua natura, & qualitate habet tacitam conditionem, vt valeat, & habeat effectum quandiu Princeps voluerit, & in ead. voluntate durauerit, & alias. Anchar. consil.2. nu 4. Paulus cons. 46. sub nu.4. vol.2. Abb. in cap. nouit, nu.25. & 26. de iudic. Palacios Rub. in rubrica de donat. inter virũ. §.96. a nu.16. Ant. Gom. in l.43. Tauri. nu.2. Grammat. decis.46. a nu.5. late Ant. Gabr. conclus.9. de iure quæsito. Quod à fortiori procedit quo ad ea, quæ sunt iurisdictionis, & sic iuris conferendi. Nam iurisdictionalia Princeps ad sui libitum reuocat, & tollit quando vult. Grammat. decis.49. à nu.2. maxime, quia regula nostra non tollit in totum d. priuilegia, sed effectum illorum suspendit, vt non suffragentur contra reseruationem huius regulæ, vt dicit idem Gonçalez gl.40. &c.

679 Tandem circa prædicta † verba notãdum est, quod quãuis hæc regula velit priuilegia, & indulta, quod Beneficia sub huiusmodi reseruationibus non comprehendatur, aduersus eam minime suffragari, non censebitur derogatum Bullæ Sixti IIII. & Leonis X. de Canonicatibus Doctoralibus, & Magistralibus Cathedralium Hispaniæ infra adductæ c.4.n. 169. vbi statuitur huiusmodi Canonicatus sub reseruationibus non cõprehendi, ex eo præcipue, quia d. Bulla est per modũ statuti, & per viam legis ad decisiones Rotæ in causa Tirasonen. Vicariæ infra adductas.9.p.c.2.nu.309.

680 Et hæc est ratio præcipua, † & solidum fundamentum huius rei, & vera resolutio quæstionis, quã post hæc latissime tractat Gonçalez gloss.9.§. 2. an huiusmodi Canonicatus Doctorales, & Magistrales comprehendantur in reseruatione huius regulæ, in qua plura pro vtraque parte adducit, & tandem resoluit non comprehendi, & d. gloss.35. num.35. remittendo se ad d. §.2. eius tamen fundamenta fere omnia procedunt in casu, quo in nostra regula non adesset d. derogatio, & decretum Concilij sess.25. de reform. cap. 5. in quo principaliter fundatur, nihil facit ad propositum de reseruatione, nam solum dicit, quod in prouisione huiusmodi Præbendarum non detrahatur earum qualitatibus, nempe, quod prouidendi sint Doctores, seu Magistri; seu alias graduati, & de pertinentia collationis nullum verbũ,

decisio

decisio autem Rotæ in causa Meliten. Beneficij, de qua supra nu. 568. in qua etiam principaliter fundatur, non multum facit, quia hoc indultum, quicquid Gonçalez dicat, reuera non est concessum Vniuersitati, seu communitati, vel Regnis, & Prouincijs Castellæ, sed eius Ecclesijs Cathedralibus, Episcopis, & Capitulis, vt ex d. Bullis patet, atque adeo poterat dici comprehendi sub illis verbis derogationis, quibusuis personis, & Collegijs, &c. nec rursus d. indultum fuit concessum ad fauorem eligẽdorum (vt in d. Meliten.) & personarum graduatarum, & ob remunerationem laborum d. Canonicorum Doctoralium, & Magistralium, vt male ait Gonçalez, sed ad fauorem Ecclesiarum, & Capitulorum, vt ex d. Bullis constat. Recte tamen dici potest, quod sicut per istam regulam non derogatur indultum concessum fauore eligẽdorum, vt in d. Meliten. ita, & à fortiori non derogatur indultum concessum fauore Ecclesiarum, in quo ius, & bonum publicum versatur l. 1. §. huius studij. ff. de iustitia, & iure. ibi, publicum ius in sacris, in sacerdotibus, in Magistratibus consistit, vt bene sentit Gonçalez d. §. 2. nu. 48. qui tãdem nu. 63. id fundat ex communi vsu, praxi vniuersali, & obseruantia, quæ ita recipit, & interpretata est, & hoc solum, inquit, mittit falcem ad radicem. Sed ista praxis, & obseruantia fundata est præcipue in illa ratione per nos breuiter adducta quod d. Bulla Sixti, & Leonis est per modum statuti, & per viam legis, ex quo d. indultum est generale, & quoddam statutum, & ordinatio, vt in ipsis Bullis dicitur circa prouisionem, & modum prouidendi de dictis Canonicatibus omnium Ecclesiarum Cathedraliũ Regnorum Coronæ Castellæ, & Legionis, vt alias dicimus supra nu. 570. circa indultum Clem. VIII. de Beneficijs patrimonialibus Calagurritan.

681 Vigesimo tertio, circa illa verba, †etiam cum quibusuis derogatoriarum derogatorijs, & fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, &c. de quibus Gonçalez gl. 36. vbi late agit de derogationibus priuilegiorum, & clausulis derogatorijs, videnda sunt per nos dicta in proposito nostræ regulæ supra nu. 566. & circa illa verba, quibusuis personis, & priuilegijs, de quibus Gonçalez glos. 37. videnda sunt per nos dicta supra nu. 568. & circa verba, cuiuscunque Dignitatis, &c. de quibus Gonçal. gl. 38. dicta supra nu. 639. & circa verba, quomodolibet concessa, notandum est per ea derogari priuilegijs, & indultis, siue sint concessa ad instantiam cuiuscunque supplicãtis, siue motu proprio, vel alio quocumque modo. Gonçalez glos. 39. & circa illa verba, aduersus reseruationem huiusmodi minime suffragari, de quibus Gonçalez glos. 40. videnda sunt dicta supra nu. 678.

§. 12.

De alternatiua, circa quam multa dubia examinantur.

SVMMARIA.

Alternatiua solum conceditur Episcopis, seu Archiepiscopis, & Patriarchis residentibus, vt inuitentur ad residendum, &c nu. 682. Et sic non habet locum in inferioribus collatoribus nu. 683. nec in Capitulo habente per se collationem. nu. 684. nec etiam in Capitulo sede vacante. nu. 685. vbi ponitur resolutio Rotæ.

De residentia Episcoporum ad alternatiuam requisita remissiue. num. 686.

An Episcopus, qui habet alternatiuam acceptatam, & est absens à diœcesi, possit conferre Beneficia vacantia in mense Mart. vel Sept. a num. 687. resoluitur posse cum Rota, cuius decisio ponitur contra Mand. & Gonçalez, id tamen non procedere, quando Episcopus, qui gauisus est mense alternatiuæ, aut parte eius, esset absens mense sequenti Mar. seu Sept. aut quando acceptaretur Romæ alternatiua mens. Martij, seu Sept. aut in fine Febr. seu Aug. &c.

Episcopus absens à sua diœcesi vltra tres menses absque causa legitima, & approbata, licet fructus suos non faciat, & prouisio inter fructus computetur, potest cõferre Beneficia, quia non est proprie, & vere fructus, &c. Et vbi fit mentio de fructibus, ad alicuius sustentationem, non venit præsentatio, seu collatio. nu. 690. & seq.

An menses alternatiuæ debeãt esse integri, vt Episcopus ea frui possit. à nu. 692. resoluitur, nõ requiri esse integros, &c. licet Rota contradicat, cuius decisio, & resolutio ponitur, quæ tamen decisio est vera in suo casu quando Episcopus gauisus est alternatiua mense August. & recessit mense seq. &c.

An Episcopus, qui de ordinario, & vt plurimum, non residet in suo Episcopatu, sed ad tempus cum animo recedendi, gaudeat alternatiua in Beneficijs tunc vacantibus, cum residet, à nu. 699. resoluitur affirmatiue contra Rotam, cuius decisiones adducuntur.

An Episcopus existens in loco exempto suæ Diœcesis dicatur in sua Diœcesi residere, ita, vt gaudeat alternatiua, à nu. 703. resoluitur negatiue, nisi ibi esset causa sui officij contra Gonçalez.

An Episcopus, qui acceptauit alternatiuam, possit ea gaudere in Beneficijs ad eius prouisionem spectantibus existentibus in alia Diœcesi, à num. 705. resoluitur affirmatiue cum Rota, cuius decisiones ponuntur.

De verbis ad liberam duntaxat, &c. *remissiue. Et an in Ecclesiis, in quibus collatio est communis Episcopi, & Capituli, facta inter eos concordia de prouidendo alternis vicibus, possit Episcopus in suo turno gaudere alternatiua, à nu. 707. resoluitur affirmatiue cum Rota, cuius decisio ponitur, & idẽ esse quando diuisio facta est per choros, vel annos, licet secus si per menses, hebdomadas, seu dies. Et procedere, etiam si sola electio, nominatio, seu præsentatio personæ sit diuisa, & collatio remaneat communis, & idem esse in iure patronatus, seu præsentandi communi Episcopi, & aliorum, &c. Et an tunc sit diuisum ius conferendi, an solum exercitium.*

In terminis alternatiuæ antiquæ, in qua loquitur decisio Puteĩ 88. lib. 3. alternatiua concessa Episcopo prodest Capitulo, vbi menses Ordinarij inter Episcopum, & Capitulum sunt diuisi ex concordia, etiam facta ante concessam alternatiuam. nu. 718. & seq.

An prædicta resolutio procedat, etiamsi concordia non sit authoritate Apostolica confirmata, à nu. 721. resoluitur pro tempore Episcopi eam facientis concordiam valere, etiamsi non sit confirmata, & sic in ea procedere pro tunc dictam resolutionem, non tamen transire ad successores, nisi sit ab illis approbata, seu obseruata, & intrare etiam alternatiuam quando concordia fuit confirmata, cum clausula, saluis reseruationibus, &c. *contra Gonçalez.*

Doctrina Ostiensis, & aliorum, quod Episcopus de bonis, seu iuribus suæ mensæ Episcopalis potest donare, & alienare Capitulo sine solemnitate, est dubia, & contrarium videtur verius. nu. 722. & 723.

De materia turnorum in collationibus Beneficiorum remissiue. num. 728.

An in Canonicatu, & Præbenda Pœnitentiariæ, in qua electio personæ est solius Episcopi, possit Episcopus gaudere alternatiua non obstante quod collatio Præbendæ sit cõmunis Episcopi, & Capituli, vel solius Capituli, à nu. 729. resoluitur affirmatiue, & tunc per accidens, & in consequentiam Capitulum frui alternatiua in collatione Præbendæ annexæ. Et consequenter vacante Pœnitentiaria in mense Sept. seu Mar. habente

bente

bente Episcopo alternatiuam, electionem, & collationem spectare ad Papam, & ponuntur decisiones Rotæ.

Si Episcopus habet ius præsentandi ad aliquod Beneficiũ, cuius institutio ad alium spectat, intrabit in eo alternatiua. inum. 734.

An facultas data Episcopis per alternatiuam intelligatur ita, vt prorsus sit sublata reseruatio, &c. remissiue nu. 736.

An per indultum obtentum ad conferendum in omnibus mensibus videatur renuntiare alternatiuæ acceptatæ? nu. 737. resoluitur, quod non.

An eo ipso, quod Episcopus se intromittit in prouisione Beneficiorum reseruatorum, &c. vsu, & beneficio alternatiuæ statim priuatus existat, & prouisiones illius prætextu deinceps faciendæ sint nullæ? à nu. 738. resoluitur affirmatiue, & ponuntur Rotæ decisiones, nec est necessaria alia declaratio, & acceptatio Papæ contra Rotam, non obstante exempla de caducitate, de quo à num. 743. nec etiam requiritur declaratio iudicis nu. 748.

Quamuis Episcopus violans alternatiuam in sui odium statim amittat eam omnino, tamẽ ad gaudendum omnibus quatuor mensibus ordinarijs, etiam quia iuxta alternatiuam sunt Papæ, oportet certiorem facere Papam, seu Datarium de amissione, vel illi coram eis renuntiare, nisi Papa amissionem acceptasset expresse, & dispositiue, &c. nu. 749. quæ certioratio de violatione, non sufficeret, nisi fieret etiam de fraude quando Episcopus eam violaret ex proposito, & data opera ad eximendum se ab illa. nu. 750.

Episcopus, qui amisit alternatiuam per contrauentionem, si eam iterum habere velit, debet recurrere ad Papam id narrando, & petendo eam, &c. nu. 751.

An Episcopus, qui se intromisit in prouisione Beneficiorum reseruatorum propter ignorantiam reseruationis amittat alternatiuam. nu. 752. resoluitur, quod si ignorantia prouenit ex errore facti probabili, aut, quia reseruatio esset secreta, et particularis, non amittet, secus si prouenit ex ignorantia iuris, saltem in foro exteriori, nisi sit ius dubium, quamuis ignorantia iuris, nisi sit dubium, non excuset à deuolutione etiam in foro conscientiæ.

Episcopus, qui à principio habuit iustam causam ignorantiæ, vel excusationis, si postquam certificatus est de reseruatione immittit in possessionem ab eo prouisum, amittit alternatiuam, secus, quando immissum non curauit à possessione remouere contra Gonçalez. nu. 756. & seq. & nu. 758. respondetur c. si Beneficia. de Præbend. in 6. & nu. 759. simile de impetratione absentis nomine facta, non narratis eius obtentis, quod ab initio non valet, &c.

An Episcopus, qui se intromisit in prouisione litigiosi amittat alternatiuam nu. 760. resoluitur, quod non, eam tamen amittit intromittens se scienter in prouisione Beneficiorum non reseruatorum, quæ sunt per Papam prouisa iure præuentionis, siue valide, siue inualide. nu. 761.

De acceptatione alternatiuæ, & modo illius remissiue nu. 762.

An Episcopus acceptata alternatiua Romæ ante habitam notitiã acceptationis, possit valide prouidere in suis quatuor mensibus, an vero statim illi cessent, & effectualiter incipiat gaudere alternatiuâ à nu. 762. resoluitur statim illos cessare contra Rotam, & effectualiter ei competere alternatiuam.

Mouetur difficultas, quod Episcopus non habens notitiam acceptationis alternatiuæ nullatenus ea vti potest, cum non sit certus de sua potestate, sicut dicitur in iudice. nu. 765.

Secunda difficultas quod priuilegium non operatur antequam innotescat priuilegiato. num. 766. & aliqui curiales volunt Episcopum non posse vti alternatiua ante notitiam acceptationis, & receptam fidem nu. 767.

Ad primam difficultatem respondetur Ordinarium habentem alternatiuam prouidere ex vi suæ potestatis ordinariæ, nam alternatiua solum remouet obstaculum reseruationis, & licet ignoret eius acceptationem, certum esse de fundamento suæ prouisionis. nu. 768. & ad secundam, gratiam alternatiuæ, non esse priuilegium, sed remotionem obstaculi numero 769. & esto esset priuilegium, non requireretur dict. notitia ex quo per procuratorem acceptatur, &c. numero 770.

Esto Episcopus non posset valide prouidere ante notitiam acceptationis virtute alternatiuæ, tamen ea habita posset prouidere Beneficia, quæ vacassent in mense alternato post acceptatam Romæ alternatiuam, quod sufficeret, vt statim cessarent quatuor menses. nu. 771.

Similiter collatio Beneficij vacantis in mense alias Apostolico, Sede Apostolica vacante, facta ab Episcopo vacationem d. Sedis ignorante, valet, &c. nu. 772. ad quod conducit resolutio Rotæ relata. nu. 773.

An Episcopus, qui Romam misit literas acceptationis alternatiuæ, & nescit, an sint Romæ receptæ, & recognitæ, vel non, possit in dubio licite prouidere de Beneficio tunc vacante in mense alternatiuæ, à nu. 774. resoluitur non posse licite simpliciter, & absolute prouidere, posse tamen sub conditione, & similiter non posse tunc licite prouidere de vacantibus in mense Martij, seu Sept. nisi sub conditione, & prouisum sic in dubio non debere capere possessionem Beneficij, donec certitudo habeatur, &c.

Si Episcopus, qui probabiliter dubitat, an alternatiua sit iam acceptata, simpliciter prouidet de Beneficijs vacantibus in mense Martij, seu Septemb. amittit alternatiuam, si iam acceptata erat. At conferens virtute alternatiuæ, de cuius acceptatione non constat, eam non amittit, licet non sit facta. nu. 780.

De clausula sublata, & decreto irritante, an liget Papam, Et Legatum, seu Nuntium, &c. remissiue. nu. 781.

582 ACcedimus iam ad alternatiuam, † quæ incipit á versiculo, insuper Sanctitas sua, & solum conceditur Episcopis, seu Archiepiscopis, & Patriarchis residentibus, vt inuitentur ad residendum, vt patet ex illis verbis, insuper Sanctitas sua ad gratificandum Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis intenta ipsis quandiu apud Ecclesiam, &c. est enim eorum residentia grata Papæ. Et sicut illi, si non resident, plectuntur pœnis, de quibus in Concilio Tridentino sess. 6. cap. 1. & sess. 23. c. 1. de reform. & in constitutione 17. & 115. Pij IIII. sic etiam, si resident, pluribus potiuntur priuilegijs per dict. constitutionem 17. Pij IIII. concessis, de quibus Gonçalez gloss. 41. à num. 4. vbi ex num. 11. aliqua dicit de Patriarchis.

683 Vnde, cum alternatiua solum † concedatur Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis, non habet locum in inferioribus collatoribus. Flores de Mena, quæst. 4. num. 50. Rota in Beneuentana Beneficiorum supra adducta. num. 418. & post hæc Gonçalez gloss 42. num. 1. & 2. quamuis de hoc olim dubitatum fuisset in vna Barchinonen. infirmariæ 18. Martij 1558. coram D. Iunio. In qua Domini dixerunt consulendum esse Papam super intentione suæ regulæ, qui respondit, vt in ea decisione dicitur, mẽtem suam esse, vt regula pertineat tantum ad maiores collatores, non autem ad inferiores, cum ipsi perpetuo resideant. Et quamuis Zerola in praxi Episcopali 1. p. verb. alternatiua. videatur dicere eam habere locum etiam in inferioribus collatoribus, tamen re vera, quod vult dicere, est, quod reseruatio octo mensium habet locum etiam in inferioribus collatoribus, vt dicit verb. Beneficia. §. 2. fall. 7. vbi ait, quod alternatiua currit inferioribus collatoribus per argumentum a maiori ad minus, & solum, quo-ad quatuor menses, iste enim author loquitur barbare, vt solet.

684 Vnde etiam non habet locum † alternatiua in Capitulo

Capitulo

pitulo habente per se collationem, vt fuit dictum in Salamantina alternatiuæ infra adducta, nu.708. & in Salamantina dimidiæ Portionis infra adducta. 11.p. c.vlt.nu.242.& in Regien. Canonicatus supra relata, num.415. Gonçalez d.gl.42.nu.2.circa quod vide dicta supra nu. 473.

685 Nec etiam habet locum in Capitulo † sede Episcopali vacante, vt in vna Segobien. Canonicatus 24. Nouemb. 1588. coram Illustrissimo Cardin. Plato in qua dixerunt Domini. Satis constare de lite valida ad hoc vt intret gratia si neutri D. Ioannis Yturmendi, ex quo causa fuit comissa in Rota, & eius vigore citatio legitime executa iuxta notata in Clem. 2. vt lite pendente, & licet semel signatura auocauerit causam à Rota ad partes, tamen etiam iterum illam commisit in Rota, quod si prætendit pars fieri non potuisse, debet ipsam signaturam adire, & reformari facere commissionem; tamen, si commissio est iusta, cum agatur de Beneficio reseruato, siue capiatur reseruatio per obitum in mense Februar. qui est reseruatus, cum alternatiua non habeat locum sede Episcopali vacnte, siue capiatur vacatio propter decretum vacationis per assecutionem, vt per Simonetam de reseruatio. q.26.

686 Et circa residenniam † Episcoporum, ad alternatiuam requisitam, de qua in illis verbis, ipsis quamdiu apud Ecclesias, aut diœceses suas vere, ac personaliter resederint duntaxat. videnda sunt supradicta ex nu.460. & 501.

687 Sed circa ista verba † restant aliqua dubia examinanda. Et primo dubitatur, an Episcopus, qui habet alternatiuam acceptatam, & est absens à Diœcesi, possit conferre Beneficia vacantia in mense Martij, vel Septemb. qui iuxta alternatiuam est Papæ? In quo Mandosius cons.18.nu.8.& 9. tenet alternariuã acceptatam præiudicare Episcopo absenti à suo Episcopatu, quoad mensem Martij, seu Sept. quia iuxta alternatiuam est Papę, in arbitrio enim Episcopi est habere quatuor menses, vel sex acceptando alternatiuam, quo casu non est amplius quærendum, an cõtra ipsum alternatiua allegari possit; cum ipse eam elegerit, vnde succedit regula, quod semel placuit, &c. Et variatio reprobatur præsertim in præiudicium alterius: l. serui electione. ff. de Legatis 1. l. huiusmodi. §. Stichum, & ibi gl. de Leg.2. l. nemo potest mutare ff. de reg. iuris, &c. maxime, si non allegatur impedimentum, ob quod excusari potuisset, vt ait nu.11. sequitur nouissime Gonçalez gloss.43. a nu. 106. & 134. & allegat decisionem Fauentinam Canonicatus. 16. Decem. 1585. infra adductam, num. 693. & Maioricen. Canonicatus 15. Nou. 1593. infra adducta, nu.732.

688 Contrarium tamen tenuit † Rota in vna Sulmonen. Canonicatus corã D. Cantucio 4. Mart. 1583. vt in sequenti decisione. Vacauit in Ecclesia Sulmonen. de mense Sept. 1581. Canonicatus, de quo Ordinarius prouidit Vincentium de Bernardis, postmodum de eodem Canonicatu, vti de reseruato ex regula mensium reseruatoria, fuit authoritate Apostolica prouisus Rainaldus de Rainaldis. Dubitaui 4. Martij 1583. an constaret de reseruatione, stante, quod Episcopus Sulmonen. acceptauerit alternatiuam, resederit personaliter apud Ecclesiam, vel Diœcesim de mensibus Ianuarij. Febr. Mart. & Aprilis 1581. & in principio mensis Maij se absentauit ab Ecclesia, vel diœcesi, durauitque absentia per totum mensem Sept. & vltra, & sic Canonicatus vacauit de mense Sept. durante absentia Episcopi, Domini sine difficultate tenuerunt non constare de reseruatione, quia licet secundum alternatiuam mensis Septembr. sit reseruatus, tamen ex quo Episcopus tũc temporis non resedit, cessauit alternatiua, quæ non solum acceptationem, sed etiam residentiam requirit, & ideo intrauit regula 8. mensium, secundum quam mensis Sept. est Ordinarij. non obstat, quod reseruatio 8. mensium inchoauit de mense Maij, de quo cessauit residentia Episcopi, & per consequens alternatiua, qua cessante intrat regula 8. mensium, quia licet de mense Maij inchoauerit reseruatio 8. mensium, non tamen mutantur menses in regula expressi, qui sunt certi, & inuariabiles, prout verba regulæ sunt clarissima. Non obstat, quod ratio regulæ prouidendi scilicet pauperibus clericis, & alijs nemeritis personis, militat etiam in alijs mensibus, quia regula est restricta ad 8. menses certos in ea specificatos. non obstat, quod in simili scribit Abb. cõs. 93. lib.1. de electione medici facienda in mense Ian. ex forma statuti, quod propter rationem in eo expressam conseruãdi scilicet sanitatem, & prouidendi ægrotis, potest eligi medicus in mense Maij quia hoc dictum Abbatis non applicatur casui nostro, ideo enim post lapsum mensis Ian. ad eligẽdum medicum præfixi, non est exclusiua, & potest eligi in alio mense, quia non cessat ratio statuti, immo fortius militat quia quanto magis differtur electio medici, tãto magis mora est periculum allatura, vt per Abb. ibi sub num.3. vers. ita in proposito; at secus in casu, in quo retentis ijsdem mensibus in regula nominatis satisfit rationi ipsius regulæ, quia statim atque Episcopus non residet, incipit reseruatio 8. mensium, qui tamen non mutantur, sed retinentur ijdẽ, qui in regula sunt expressi, alias oriretur confusio. Refert, & sequitur Anastas. Germonius de indultis Cardinalium. §. volumus 18. & tandẽ concludit Episcopum absentem à diœcesi posse conferre Beneficium vacans quouis quatuor mensium, licet acceptauerit alternatiuam.

689 Id tamen non procederet, † quando Episcopus, qui gauisus est mense alternatiuæ, puta Februarij, seu Augusti, aut parte eius esset absens mense sequẽti Martij, seu Sept. iuxta dicta infra, nu.696. ex d. decisione Fauentina & Maioricen. aut quãdo acceptaretur Romę alternatiua mense Martij, seu Septembris aut in fine Februarij, seu Augusti, tunc enim nõ deberet gaudere mens. Martij, seu Sept. etiamsi tunc absens esset quemadmodum nõ deberet eo gaudere, si præsens esset alias posset gaudere duobus mẽsibus continuis redeundo in mensem sequẽtem, quicquid velit Rota in illa Seguntina præstimonij infra relata nu.763.

690 Sed videtur, † quod Episcopus absens à sua diœcesi vltra tres menses absque causa legitima & approbata, vt in Concilio Trident. sess.23. de reform. cap. 1. non possit conferre Beneficia vacantia, etiam in quatuor mensibus ordinarijs, quia ex d. decreto Cõcilij, versic. si quis autem, fructus suos non facit, & prouisio Beneficiorum inter fructus computatur c. quærelam. de electíon. cap. cum olim. de causa poss. cap. consultationibus de iure patron. vbi notatur, & in cap. cum olim. de maioritate, & obedientia, & in cap.2. de in integrum restitutione, & in cap.2. ne sede vacante, & Cardin. in Clementina.2. nu.23. de ætate, & qualitate. Villadiego de legato, quæst.9.1. part. num.20. Coras. de Benef. 2. part. cap.7. in princip. & 4. part. cap. vltimo num.23. & Rota in vna Hispalen. iuris votandi 26. Iunij 1591. coram D. Orano, & in Calagurritana infra relata cap. vltimo num.226.

691 Resp. vero collationem † Beneficiorum non esse vere, & proprie fructum, sed tantum large improprie, & metaphorice, vt alias recte tradit Suarez. 5. tom. de censuris disputat. 27. sect. 1. nu. 33. nec de his loquitur Concilium. d. vers. si quis autem, quod cum sit pœnale, est stricte interpretandum reg. odia. lib. 6. cum alijs. Et confirmatur, nam Concilium ibi fructus, quos Episcopus ob absentiam amittit, ait esse fabricis, & pauperibus erogandos, quod non conuenit collationi Beneficiorum. Facit doctrina Felini in d. cap. cum olim de maiorit. & obedientia. num. 2. quam sequuntur Cassaneus in consuetudinibus Burgundiæ rubric. 6. §. 4. Bacca de decima tutori præstãda c. 23. nu. 25. & 26. & Ioann. Guttierrez de tutelis 3. p. c. 29. nu. 10. quod vbi fit mentio de fructibus ad alicuius sustentationem, non venit præsentatio, seu collatio, &c.

692 Secundo dubitatur, † an menses alternatiuæ debeant esse integri, vt Episcopus ea frui possit, verbi gratia, si Episcopus habens alternatiuam acceptatã, sit absens a sua diœcesi principio mensis Febr. Aprilis, aut alterius alternati, & reuertatur in eodem mẽse, an gaudeat alternatiua in Beneficijs vacantibus in tali mense post reditum ad Episcopatum, seu si Episcopus secunda Februarij, seu principio alterius mensis alternati, acceptet Romæ alternatiuam, an ea gaudeat in Beneficijs post acceptationem vacantibus in tali mense? In quo videtur respondendum gaudere alternatiua, & non requiri menses esse integros, cũ vacationis Beneficij ratio habeatur, vt ibi, quæ in antea in mensibus Febr. Apr. &c. vacare contigerit. Et in hoc videtur inclinare Sarmiento lib. 6. selectarum. c. 18. sub num. 9. ibi, cum Beneficij vacationis ratio habeatur summo iure agendo.

693 Contrarium tamen videtur † Rotæ tenere in vna Fauentina Canonicatus 16. Decẽb. 1585. coram Illustrissimo Blanchetto, quæ decisio sic se habet. Proposui dubium in causa Fauentina Canonicatus, an cõstet de tali reseruatione, quæ obstet in casu, de quo agitur, & 16. Decemb. 1585. fuit per Dominos resolutum constare de tali reseruatione, quæ obstet Iulio, clara est enim reseruatio Papæ, & indubitata est acceptatio alternatiuæ per Reuerendissimum Episcopum, ex quo fundatur intentio Ioannis Euangelistæ; non obstat, quod beneficio alternatiuæ tamdiu liceat Episcopis gaudere, quamdiu resederint in suis Ecclesijs, ex quo cum Reuerendissimus Episcopus esset absens a propria diœcesi, cessat commodũ alternatiuæ, quia cum ab initio mensis Septembris esset acquisitum ius Papæ, semper ille mensis remanet reseruatus, sicut dicitur de Beneficio semel affecto, quod semper remanet affectum. Rota in nouis de Præbend. decis. 10. & dictio, quandiu, est apposita mensi integrali, non autem diebus mensis, quo casu intrat regula. l. eum qui. ff. de vsucap. vt totum integrale, non autem singulæ partes veniant considerãdæ, alias sequeretur, quod licet Episcopis frui mense Aug. propter residentiam, & Septemb. propter absentiam, & pro reditu mense Octob. sequeretur etiã, quod alternatiua concessa residentibus, vt eos ad residendum inuitet, contrarium operaretur, vt ad sæpe recedendum impelleret. Nec obstat quod integritas Reuerendissimi Episcopi excludat huiusmodi præsumptionem, quia agitur de expositione regulę, quæ vniuersaliter loquitur, & complectitur omnes casus. l. 1. §. fes um. ff. de postulando. Nõ obstat, quod collatio non pertineat ad Episcopum. Primo, quia adhuc lis pendet cum Capitulo. Secundo, quia per concordiam initam inter Reuerendissimum Episcopum, & Capitulum collatio est libera Reuerendissimi Episcopi. Tertio, cum Iulius veniat ex collatione Reuerendissimi Episcopi, ius debet metiri ab actore, & sic ipse non habet titulum, ab habente potestatem conferendi multo minus potest molestare Ioannem Euangelistam possessorem. Non obstat, quod expirauerit acceptatio ex lapsu quinquennij, quia contrarium seruatur ex stilo, vt alternatiuę acceptatio semper censeatur continuata; ex quibus, & alijs deductis pro Ioanne Euangelista, & his præcipue, quæ scribit D. Biseia, Domini tenuerunt huius modi Canonicatum esse reseruatum. Apparet ergo Rotã velle menses alternatiuæ debere esse integros, & dictionem, quandiu, esse appositam mensi integrali, non autem diebus mensis, & refertur in Eluen. Beneficij infra adducta. nu. 699. idẽ tenet Anast. Germ. de indultis Cardin. §. vol. num. 20. vbi affert totum, quod tradit ista decisio Fauentina, & ait, quod Episcopus habens alternatiuam acceptatam, qui discessit a diœcesi, puta Septẽb. non potest prouidere illo mense, licet absens non gaudeat alternatiua, & si redeat in diœcesim in mense Papæ reseruato per suam absentiam non recuperat ius conferendi, quia mensis ceptus sub reseruatione Papæ, in eadem perseuerat, & dictio quandiu, deseruit mensi integro, non autem aliquibus diebus mensis, &c. vt in d. dec. & ita sentiunt communiter curiales Romæ. Et ita nouissime intellexit tenuisse Rotam in vna Salamantina Beneficij de Almenara 20. Iun. 1605. in qua, cũ Beneficium vacasset 19. Aug. 1603. & D. Episcopus acceptasset alternatiuam. 18. eiusdem, qui virtute eius illud prouidit, Papa autem illud prouidit D. Roderico de Paz, declarauit Rota, quod prouisio spectabat ad Papam, quod mensis non est diuisibilis, nec sunt dies in alternatiua, sed mense, &c.

694 Tamen in Episcopatu † Legionen. de anno 1594. cum accidisset casus, quod Episcopus 5. Febr. acceptauit Romæ alternatiuam, & decima eiusdem vacauit Canonicatus quidam, quem Episcopus prouidit, eius prouisio, vt Romæ intellexi, fuit tolerata per S. D. Clementem VIII. & Sanctissimus prouidit alium, qui vacauit sequenti mense Martij, quamuis aliqui curiales prætenderent d. primum Canonicatum, quasi spectaret ad prouisionem Sanctissimi ex eo, quod alternatiua fuerat acceptata incepto mense Februarij iuxta dicta.

695 Et quidem mihi verior † videtur prima sententia, scilicet, non esse habendam rationem mensis integri, sed vacationis Beneficiorum, ita vt si vacatio contingat post acceptatam alternatiuam, in mense alternato, & Episcopo residente, possit ipse ea conferre, licet acceptatio facta sit intrato iam dicto mẽse, seu ante vacationem Episcopus absens fuerit in illo mense per aliquot dies, & hæc sententia videtur conformior, & verbis, & menti regulæ, & dicere, quod dictio, quandiu, apposita est mensi integrali, videtur magna restrictio, & diuinatio, cum mensis sit diuisibilis per dies, nec intrat simile de Beneficio semel affecto, quod semper remanet affectũ, de quo infra ad fin. in proposito enim, reseruatio, seu affectio, non cadit super mẽsem, sed super Beneficia vacantia in mẽse, vt apparet ex ipsa regula, & si dictio, quandiu, apponeretur mensi integro, sequeretur, quod non posset Episcopus conferre Beneficia vacãtia in mense alternato, si post vacationem in eodem mense abesset a Diœcesi, quod non est dicendum.

696 Puto tamen decisionem † Rotæ in d. Fauentina esse veram in suo casu, scilicet quando Episcopus gauisus est, seu gaudere potuit, si vacatio euenisset, alternatiua

ternatiua mense. Aug. seu etiam in parte illius, tunc enim non posset gaudere mense Septēb. propter absentiam, si forte se absentauit postquam intrauit Septemb. seu etiam antequam intraret, alias sequeretur absurdum consideratum in d. decisione quod liceret Episcopis frui mense Augusti, propter residentiam, & Sept. propter absentiam, & pro reditu mense Octobr. quod non est admittendum, nam sic fraudaretur Papa, & Episcopus frueretur tribus mensibus continuis, seu parte trium, & alternatiua concessa residentibus, vt eos ad residēdum inuitet, contrarium operaretur, vt ad sæpe recedēdum impelleret, vt in d. decis. dicitur, & ista decis. Fauentina in suo casu videtur approbata in vna Vicen. præcētoriæ corā eod. D. Blanchetto 14. Dec. 1592. infra adducta. nu. 741. & in Maioricen. Canonicatus adducta nu. 732.

697 Hæc sunt, quæ in prædicto † dubio ego punctualiter scripseram; post quæ vidi Gonçalez d. gl. 43. 5. q. ex nu. 136. vbi late tractat istam quæstionem, & à nu. 141. tenet prædictam meam sententiam, nempe, quod si Episcopus, qui acceptauit alternatiuam, fuit absens à Diœcesi in principio alicuius ex mensibus suis ratione alternatiuæ, & post reditum ad propriā Diœcesim vacat tunc in eod. mense Beneficium, potest illud conferre, quia regula nostra adhoc, vt Episcopus, qui alternatiuam acceptauit, possit conferre, duo duntaxat requirit. primum, quod Beneficium liberæ collationis, alias non reseruatum, vacauerit in aliquo ex sex mensibus ordinarijs, vigore alternatiuæ. secundum, quod de tempore vacationis resideat, sed in casu propositæ quæst. vtrumque concurrit, vacatio in mense ordinario, & in tempore residentiæ, cum iam Episcopus ad suam Diœcesim redierit, licet in principio mensis absens fuerit, igitur ad Episcopū spectat collatio: præterea, quia ad considerandum si Beneficium sit reseruatum iuxta dispositionem regulæ nostræ, attenditur tempus vacationis, Rota decis. 774. nu. 13. lib. 3. p. 3. diuers. cum alijs, & qualitas adiuncta verbo, vacationis, debet regulari secundum tempus verbi; ergo, si nihil aliud est considerandum, nisi tempus vacationis, & qualitas residentiæ de illo tempore, nihil deficit, vt Episcopus conferre valeat. Rursus, quia illa dictio, quādiu, tempora diuidit iuxta leg. si quis ita legauerit. 8. ff. de conditionibus, & demonstrationibus. & quę ibi notātur, & per Manticam de coniecturis lib. 1 t. tit. 19. num. 12. nam quilibet mensis in dies triginta, aut triginta & vnum, aut viginti octo diuiduntur, & quilibet dies in vigintiquatuor horas &c. Et eadem ratio, quæ est de toto, quoad totum, est de parte, quoad partem. Euerar. in loco de toto ad partē. Deinde, quia alias, si esset necessaria integra residentia totius mensis, sequeretur inconueniens, quod si Episcopus resedisset omnes fere dies mensis, & in illis vacantia Beneficia contulisset, & post factam legitimam prouisionem de dictis Beneficijs, in vltima die ipsius mensis abesse contigisset, collationes factæ de tempore habili corruerent, quod est prorsus contra mentem Papæ alternatiuam concedentis, sequeretur etiam, quod tales collationes essent conditionales, videlicet, sub conditione, si Episcopus integram residentiam totius mensis continuasset contra c. 2. de elect. lib. 6. nec non, si principium mensis esset considerandum, daretur inconueniens, quod si Episcopi residerent in principio suorum mensium, & postea abessent, in reliqua parte mensis gauderent alternatiua non residentes, quod minime dicēdum est, quia esset expresse contra regulam nostram. Demum, quia si Papa voluisset, quod esset necessaria continuata residentia totius mensis, expressisset, quod non fecit. l. item apud. §. ait prætor versic. ea enim. ff. de iniurijs. cap. ad audientiam. 12. de decimis. item, quia concessio alternatiuæ est fauorabilis, cum innitatur iuri communi, ac propterea potius amplianda, quam restringenda, vt supradictum est nu. 474. & Beneficium Principis est contra concedentem latissime interpretandum. l. 3. ff. de cōstitutionibus Principum cum alijs. Et ad dict. decisionem Fauentinam responder, quod non loquitur de aliquo ex sex mensibus ordinarijs vigore alternatiuæ, sed de mense Septemb. qui stante alternatiua semper est mensis Apostolicus, siue Episcopus resideat, siue non resideat, secundum suā opinionem, de qua dubio præceden. num. 687. & quod respectu dict. mensis Septemb. intrant bene omnia, quæ dicuntur in d. decisione, iuxta cuius terminos, inquit, intelligenda est decisio Eluen. eam allegans. Et ad rationem adductam in d. decisione, quod dictio, quamdiu, sit apposita mensi integrali, non autem singulis diebus mensibus iuxta leg. eū qui ædes. ff. de vsucap. cui consonat. l. qui vniuersas. ff. de acquirenda possessione. respondet negando, quod dictio, quamdiu, sit apposita mensi integrali quando mensis est ordinarius, vt dixit, & quod casus d. l. eum qui ædes, & similium non applicatur in proposito nostro. Nam domus constituta ex omnibus suis materialibus iudicatur vna, & eadē res indiuidua, & singulæ res quandiu adhærent ædificio, amittunt naturam suam rerum mobilium, & efficiuntur vnū corpus immobile, & indiuisibile, quod secus est in casu nostro, quia mensis habet singulos dies, & horas separatos, & indiuisibiles, vt supra considerauit. Et quod melius conueniret mensi, exemplum de grege de quo loquitur l. rerū mixtura. ff. de vsucap. &c. hæc Gonçalez d. gloss. 43. q. 5.

698 Qui idem tenet glossa 65. † vbi ex eo, quod regula declarat vsum alternatiuæ incipere, ex quo sunt recognitæ literæ acceptationis ipsius, infert, quod si Episcopus acceptauerit alternatiuam effectualiter, cum recognitione de principio mensis Martij, quamuis non potuerit prouidere in mensibus Ianuarij, & Februarij ratione reseruationis regulæ nostræ, adhuc etiam erit impeditus prouidere in ipso mense Martij; nam stante d. acceptatione d. mensis remanet Papæ reseruatus, & sic in isto casu Papa habebit tres menses continuos. Et versa vice, si Episcopus acceptauerit alternatiuam de pricipio mensis Aprilis aut Octobris quamuis menses præcedentes Martij, & Septembris fuerint Ordinarij, nihilominus gaudere debet alternatiua in ipso mēse Aprilis vel Octobris & sic fruitur duobus mensibus continuis. Et quod si Episcopus acceptat alternatiuam post iam cœptum mensem Februarij, Aprilis, Augusti, aut Octobris, quamuis in principio talis mensis ante acceptationem, nō potuerit prouidere, quia obstabat reseruatio, tamen in reliquis diebus eiusdem mensis intrabit alternatiua, ac poterit Episcopus prouidere, prout etiam è conuerso, si acceptatio contingat fieri intrante iam mense Martij, aut Septembr. vsque ad diem acceptationis ille mensis erit ordinarius, & post eam erit reseruatus, & quod vnus, & idem mensis potest esse partim reseruatus, & partim ordinarius, & quod mensis non sit semper considerandus, vt vnum totum integrale, sed sunt attendendæ singulæ eius partes suam causam, & naturam diuersam continentes, vt in d. glos. 43. quęst. 5. & quod in casu nostro non solum vnus, & idem mensis potest esse partim reseruatus, & partim non reserua-

reseruatus, sed etiam vna, & eadem dies, nam si conclusio acceptationis fit in vna die mensis Februarij, Aprilis, Augusti, aut Octobris tempus illius diei vsque ad pūctum recognitionis erit reseruatum, & ex illo puncto in posterum erit ordinarium ac cessabit reseruatio, & quod ita consultus nuper respondit in quadam causa Salamantina Beneficij, & per contra num si acceptatio concluditur in aliquo ex mensibus Martij, aut Septembris dies illa acceptationis erit partim ordinaria, vsque ad illum punctum recognitionis, & partim reseruata ex illo puncto, vt in terminis tradit Mandos. conf. 18. in princip. & sub nu. 8. ad fin. immo eadem ratione vna, & eadem hora poterit amplecti tempus reseruatum, & poterit esse valida, & non valida collatio Ordinarij, &c. Hactenus Gonçalez d. gloss. 65. cuius doctrina mihi placet, & est notanda, & vide dicta supra. nu. 533.

699 Tertio dubitatur, † an Episcopus, qui de ordinario, & vt plurimum non residet in suo Episcopatu, sed ad tempus non cum animo permanendi, sed recedendi, gaudeat alternatiua in Beneficijs tunc vacātibus, cum residet? In quo Rota in causa Eluen. Beneficij, 22. Mart. 1599. coram D. Mellino Cardinali meritissimo, & Nuntio Hispaniæ negatiue tenuit, vt in sequenti decisione.

Reuerendissimus Episcopus Eluen. continuo cōmoratur in Ciuitate Vlisbonen. vbi præest officio S. Inquisitionis totius Regni, sed ante festa Paschalia solet accedere ad suam Ecclesiam, & ijs peractis, iterum reuertitur ad d. ciuitatem. de anno 1598. accessit ad suam Ecclesiam, die 6. Mart. in qua resedit per totum mensem Aprilis, de quo mense vacauit per obitum Balthasaris de Lucena, Beneficium simplex in Ecclesia Parochiali S. Saluatoris, & cum dubitaretur, an collatio spectaret ad eum vigore alternatiuę, quam acceptauerat, vel Beneficium esset reseruatum, proposui dubium, an esset reseruatum? & fuit resolutum esse reseruatum. Potissima ratio resolutionis fuit, quia licet regula tribuat Episcopis priuilegium alternatiuæ, quamdiu apud suas Ecclesias vere, & personaliter resederint, & licet contenta præsentia temporali Episcopi, dummodo sit per integrum mensem iuxta interpretationem alias datam in causa Fauentina Canonicatus 16. Decembris 155. coram Illustrissimo Cardinal. Blanchetto, tamen debet intelligi de præsentia temporali ordinata ad effectum permanendi, & residendi in sua Ecclesia, non autem de casuali momentanea, & temporali, non cum animo permanendi, sed recedendi, quia ista non dicitur proprie residentia, quam regula requirit. Archidiaeon. in cap. licet canon. nu. 5. de elect. in 6. Corneus conf. 244. num. 18. & 19. lib. 2. & ista interpretatio est multum conformis menti regulæ, quæ fuit, allicere Episcopos, ad residendum propter hoc priuilegiū, cuius menti non satisfit per præsentiam momentaneam, & temporalem, cum animo descendendi; vnde, cum Reuerendissimus Episcopus non accesserit ad suam Ecclesiam, cum animo permanendi, sed iuxta solitum aliorum annorum, peractis functionibus Paschalibus, redeundi, prout rediјt ad d. ciuitatem, in qua vt dictum est, continuo commoratur, non est locus regulæ, & con sequenter cessante alternatiua Beneficium est reseruatum ratione mensis.

700 Quam decisionem adducit † post hæc Gonçalez d. gloss. 43. 6. quæst. à num. 173. & ait, quod postmodum in eadem causa sub die 30. Octob. 1602. coram D. Ludouisio, fuit, vtraque parte informante, dispu tatum dubium, an intraret arbitrium Rotæ; nam prouisus Ordinarius appellauerat à sententia Auditoris Cameræ prolata, ad fauorem prouisi Apostolici, & causa appellationis fuit commissa eidem D. Ludouisio, cum clausula arbitrio Rotæ, & resolutum fuit, non esse locum arbitrio, & quod circa propositum nostrum, dicit d. decisio sic. Quod autem Episcopus non resideret, licet de tempore vacationis fuerit præsens, patet, quia propter officiū Summi Inquisitoris, quo fungebatur in Ciuitate Vlisbonen. ibi continue permanebat, licet aliquando, & certis temporibus visitaret Ecclesiam Eluen. vbi per aliquos dies morabatur exercendo munera Episcopalia, prout contigit de tempore vacationis, vnde ex mora, quam fecit in Ciuitate Eluen. animo reuertendi, prout reuersus fuit ad Ciuitatem Vlisbonen. non potuit pro residente haberi. leg. 1. §. habitare. ff. de bis, qui deiecerunt, vel effuderunt. l. postliminio. §. captiuus. ff. de captiuis, & postliminio reuersis, & fuit in hac causa dictum 22. Martij 1599. coram R. P. D. meo Mellino, ex traditis per Archid. in c. licet canon. nu. 5. de elect. in 6. & per Corneum, conf. 244. nu. 18. & 19. lib. 2. facit quia, cum non diceretur recessisse à ciuitate Vlisbonen. à qua recessit animo reuertendi, l. qui fugitiuus. ff. de ædilit. edict. §. in his autem animalibus. instit. de rerum diuision. & ita adhuc in d. Ciuitate diceretur residere, Ioan. And. vbi supra, Cardin. in Clem. 1. q. 12. de foro compet. non poterit pro eodem tempore haberi pro residente etiam in ciuitate Eluen. gloss. & Dd. in c. non potest. de Præb. lib. 6. cum alijs allegatis per Ripam, respōs. 14. nu. 32. in tit. de lege, & consuetudine, non obstat decisio, in causa Fauentina Canonicatus coram Illustrissimo Cardin. Blanchetto, quia illi respondetur in decisione D. mei Mellini, verum esse sufficere prę sentiam Episcopi, per mensem integrum, ad effectū, vt gaudeat alternatiua, sed debere intelligi de tali præsentia, quæ fit cum animo ibi permanendi, quia non dicitur quis esse, vbi est in corpore, si mente, & animo abest. l. postliminio §. captiuus. ff. de captiuis. & postlimin. reuersis, cum alijs allegatis, ad id, quod dicitur animum Episcopi non cognosci, eum sit in perscrutabilis, respondetur, quod immo satis in casu nostro declaratur ex præcedentibus, & sequentibus. l. sed & Iulianus. §. proinde. ff. ad Maced. l. si seruus pluriū. §. fin. ff. de legatis 1. & à solutis, Aymon. cons. 20. num. 7. Et inquit etiam Gonçalez, quod deinde in alia causa Eluen. ratione vacationis alterius Beneficij de mēse Febr. quando Episcopus Eluen. aderat in sua Ecclesia, cum ipse illud cōtulisset vni, & alius esset prouisus à Sede Apostolica, introducta lite in Rota, coram D. Penna, fuit facta eadem resolutio, contra prouisionem Episcopi, sub 13. Nouēb. 1602. cuius resolutionis decis. in hac parte se habet, vt sequitur. Non obstat prætensa prouisio Petri ab Ordinario prouisi eo, quod Episcopus gaudebat alternatiua, quia respondebatur primo, quod cum Episcopus Eluen. exerceret in Regno Portugalliæ officiū Inquisitoris, cuius ratione solebat, & tenebatur residere in ciuitate Vlisbonen. vbi erat constitutum idem tribunal, ideo, licet quādo soleret accedere ad suum Episcopatū, & in eo residere, cum illa residentia non esset omnimoda, & deliberata, sed animo recedendi, & reuertēdi ad tribunal officij generalis Inquisitoris, non gaudebat alternatiua, cū illa nō esset propria, & talis residentia, qualē regula requirit, Archidiac. in c. licet canon. nu. 5. vers. parum enim est, de elect. lib. 6. Corn. consil. 244. nu. 18. & seq. lib. 2. & fuit resolutū in alia Eluen. Beneficij. 22. Mar. 1599. corā R. P. D. meo Mellino. Et idem etiā postmodū

fuit firmatum in eadem causa Eluen. coram eodem D. Penna.17.Nouemb.1603.

701 Nihilominus tamen (salua pace, † & reuerentia tanti tribunalis) contrarium mihi verius visum est, nam regula solum considerat residentiam actu tempore vacationis, absque distinctione, & consideratione animi, sic etenim inducuntur Episcopi ad residendum saltem amplius, quam alias residerent, & qui resider, licet habeat animum redeundi, nec resideat de ordinario, pro tunc vere residet, & vt talis facit fructus suos, non obstante Decreto Concilij, sess.23. de reform.c.1.

702 Nec obstat ratio d.decisionum dici, † & censeri quem residere, vbi continue commoratur, non vbi casualiter, & ad tempus adest; nam id est improprie, & per quandam fictionem, & secundum quendam modum loquendi, & ideo iura, & Doctores, qui id dicunt, loquuntur per verbum, videtur, seu cēsetur, vel habetur, quæ verba denotant improprietatem, & fictionem, Mandos. reg.de annali, q.87.nu.1. Nauarrus cons.8.num.6.de cleric.non residen. Attenta vero veritate, & realitate, clarum est, quod Episcopus, qui adest in propria Ecclesia, seu Diœcesi mense Aprilis, vel alio, vere & realiter in illa residet eo mense, non autem in loco, vbi de ordinario residet, & regula nostra ad effectum alternatiuę requirit veram, personalem, & propriam residentiam & non contētatur cum ficta, & impropria residentia, vt supradictum est à n.466.vt rectè considerat Gonçal. supr.n. 169.& 170.preterea sicut Episcopus, qui casualiter, & ad tempus abest à Diœcesi cum animo statim reuertendi, non gaudet alternatiua de illo tēpore absentiæ, vt Rota censuit, & dictum est supra nu.468. ita à contrario Episcopus, qui vere, & personaliter adest, & residet in Diœcesi, licet ad tempus, & cum animo reuertendi, debet, pro tunc gaudere alternatiua; nam contrariorum eadem est ratio, & disciplina. Gonçalez sup. nu.171.

Quare ego in hac sententia persisto, quam libenter, inquit Gonçalez supra nu.173.& 178. & intrepide amplecteretur, nisi vidisset, quod Rota contrarium sæpe decideret in d. decisionibus Eluen. quibus stantibus propter authoritatem tanti tribunalis, non audet illius impugnare sententiam, sed, vt pat est, vult reuerēter differre, donec forsan ipsa Rota sentētiā mutet, prout post illa scripta cœpit in cōtrariā inclinari sententiā, vt colligitur ex quadam decisione facta in dicta causa Eluen. corā D. Ludouisio super concessione remissoriæ sub die 22.Mart.1604.

Quarto dubitatur, an Episcopus existens in loco
703 † exempto suæ Diœcesis dicatur in sua Diœcesi residere, ita vt gaudeat alternatiua? quam quæstionem tractat Gonçalez d.glossa 43.7. quæst. num.180. & post adducta fundamenta pro parte negatiua, affirmatiuam tamen sententiam tenet à numer.187. ex eo, quod locus exemptus dicitur de Diœcesi, & in Diœcesi argum. tex. in cap.cum Episcopus de off. ord.num.6.vbi notant Dd. Domin.numer.3. Francus. 2. & alij tex. etiam in Clemen.2. §.simili modo, de priuil. vbi notat Card.num.4.& Bonif.num. 41. & 42. glossa in Clementina 1. de foro compet. verbo, aut earum parte. versi. quod si in aliquo loco Diœcesis suæ tamen exempto. vbi Cardin. num.9. Imola 22.& Bonif.26. Abb.in c. Apostolica nu.3.de donat. P.de Vbaldis de Canonica. Portione cap.4.c. 6 num.11.& Rota decis.207.num.2.part.2.diuersorum, & Rolan.cons.53.nu.17.vol.3.& Felin.in cap. graue.num.2.de off.ord.& plus habet Episcopus in locum, & personas exemptas sua. Diœcesis, quam in prorsus extraneos, etenim habet iurisdictionem in aliquibus casibus in locum, & personas exemptos Rota decis.702. nu.4. & decis.744.p.1.& decis.145. p. 2. diuersorum, maxime post Concilium Triden. vt insess.7.c.8.& ses.21.c.8.& ses.24.c.9.de refor. vnde etiam ait idem Gonçalez gl. 62. nu.27. quod literæ acceptationis alternatiuæ, quæ dari debent in propria Diœcesi, validæ erunt, si datæ sint in loco exempto Diœcesis.

704 Sed ista sententia mihi † nō placet, nam quamuis locus exemptus sit de Diœcesi, & in Diœcesi, tamen paria sunt quoad iurisdictionem, quod locus sit exēptus, vel extra territorium, & locus exemptus, quoad iurisdictionem dicitur extra potestatem, & territorium Episcopi, d.c. cum Episcopus Io. And. in c. 2.de constit, in 6.num.5.& 6.& ibi Domin.nu.24.& 25. Franeus 10.& Ludo. Gom.in §.statuto.eiusdem c.2. nu.84.& Rolan.d. cons.53. ex nu.23.vbi plura cumulat, ac Felin. supra. & confirmatur, nam ratio, ex qua regula nostra exigit dict. residentiam, est, vt Episcopus tanquā bonus pastor præsit ouibus suis, & munus suum personaliter exerceat, quæ ratio plene cessat, quando est in loco exempto, cum ratione exemptionis oues non sint propriæ ipsius Episcopi, sed alienæ, nempe Prælati illius loci seu territorij, nec Episcopus ibi possit munus suum exercere regulariter, vnde sententia Gonçal. solum posset procedere, quando Episcopus esset in loco exempto suæ Diœcesis causa sui officij pro iurisdictione exercenda in aliquo casu, quo sibi competeret.

705 Quinto circa illa verba, † de omnibus, & quibuscunque Beneficijs, &c. dubitatur, an possit Episcopus gaudere alternatiua acceptata in Beneficijs ad eius prouisionem spectantibus, existentibus tamen in alia Diœcesi verbi gratia ad Abbatē S. Ioannis de la Peña ante dismembrationem dictæ Abbatiæ pertinebat prouisio, & collatio in mēsibus Ordinariorū Portionum, seu simplicium Beneficiorum Parochialium Ecclesiarum loci de Tauste, Luna, & Erla Cæsaraugustan. Diœcesis, quorum prouisio à dicta Abbatiæ dismembratione Episcopo Iacen. in eius erectione fuit applicata per hæc verba, de Beneficiorū collationibus, & prouisionibus, seu alijs quibuscunque iuribus pari ratione dicendum est. quapropter declaramus Beneficiorum collationem, aut alia quę cumque iura, quæ olim habebat Abbas. S. Ioannis de la Penna in locis Tauste, Luna, & Erla, & alijs in planitie consistentibus, deinceps ad Episcopum Iacen. pertinere eo modo, quoad prædictum Abbatē hactenus pertinere sunt solita, dubitatum est an Episcopus Iacen. vigore alternatiuæ per eum acceptatæ possit ea gaudere in huiusmodi Beneficijs, attento, quod in alia Diœcesi existunt, & Abbas S. Io. alternatiua gaudere non posset? ad quod dubium anno 1582.19. Ian. sic consultus respōdit doctissimus Christophorus Robusterius, Rotę auditor, & postea Episcopus Oriolen. ratione nouæ erectionis Episcopatus Iacen. Episcopus gaudet alternatiua quo ad prouisionem, seu collationem Beneficiorum Parochialium loci de Tauste, Luna, & Erla Cæsaraugustanæ Diœcesis & pari ratione dicendum est, quoad alia quæcumque iura, quæ olim habebat Abbas S. Ioan. de la penna in locis prædictis, Christophorus Robuster, Rotæ auditor.

706 Et cum postea dubium † istud propositum esset in Rota coram Illustrissimo Plato idem resoluerūt Domini, vt apparet ex decisionibus sequētib. in Cæsaraugustana Beneficij de Tauste 14. Nou.1586. cum Abbatia loci de Tauste existētis in Diœcesi Cæsaraugustana

gustana,cuius Abbas habebat facultatem conferendi Beneficia fuiſſet vnita Epiſcopatui Iacen.tūc era to ita,vt dicta Abbatia,eo modo ad Epiſcopum pertineret,quo ante erectionem ad Abbatem pertinere erat ſolita,cōtigit dubitari,an Epiſcopus Iacen.gauderet alternatiua in Beneficijs loci ? & dubio ſuper inde dato die Veneris 14.Nouem.1586.Domini tenuerunt partem affirmatiuam;nā gratia alternatiua conceſſa Epiſcopis reſidentibus capit omnia Beneficia ſpectātia ad liberam eorum collationem, quare, cum per vnionē,factam de dicto loco de Tauſte Epiſcopatui Iacen.Beneficia eiuſdem loci,ad liberā Epiſcopi Iacen.collationem ſpectare inceperint,neceſſario ſequitur,vt alternatiua in eis locum habeat, & licet ante vnionem Abbas non poſſet conferre, niſi in quatuor menſibus', id;proueniebat propter impedimentum regul.reſeruatoriæ,quo ſublato etiam ipſe potuiſſet conferre in alijs mēſibus; pari igitur ratione poterit cōferre Epiſcopus propter gratiam alternatiuam,quæ tollit obſtacula. Caputaquen.dec.87. nu.6. lib.2. & ideo non obſtat, quod Abbatia fuerit vnita eo modo Epiſcopatui,quo erat ante vnionem quia ante vnionem ita erat apud Abbatem,vt,ſi Papa ſuſtuliſſet impedimentum reſeruationis, Abb.potuiſſet conferre; nunc autem ſublatū eſt impedimentum in menſibus non reſeruatis,quoad Beneficia ſpectantia ad collationem Epiſcopi,ergo gratia prædicta tollens obſtaculum,quoad menſes in alternatiua expreſſos, habebit locum etiam in Beneficijs extra Diœceſim,ſpectantibus tamen ad Epiſcopi collationem; ad quod propoſitum placuit Dominis deciſ. Caputaq.335.lib.1. Non obſtat, quod dicitur Epiſcopū in acceptatione ſe reſtrinxiſſe ad Beneficia ſuæ Diœceſis,quia contrarium apparet ex lectura; nam acceptat ſimpliciter; & licet fides,quam idem Epiſcopus facit de acceptatione,atteſtetur etiam ſe contuliſſe Beneficia ſuæ Diœceſis,nec excludat alia Beneficia,cum ſtent ea verba demonſtratiue,non taxatiue,non propterea recedit ab acceptatione generali,cum de hoc verbum nullum. Ex lectura etiam acceptationis apparet minus verum eſſe,quod dicitur acceptationem factā fuiſſe de alternatiua iam extincta, nam illa dicit ſimpliciter acceptare gratiā alternatiuam à Gregor.conceſſam; quare eſt intelligendum de illa,quæ tunc vigebat,non autem de ea,quę erat extincta, quæ iam deſierat eſſe, & ſic acceptari non poterat,nec prodeſſe Epiſcopo,& ex his cōcluſerunt Domini in Beneficio,de quo agebatur, Epiſcopum Iacen. gaudere potuiſſe gratia alternatiuæ, non obſtante, quod eſſet in Diœceſi Cæſarauguſtana;quia tamen intelligebatur per partē,'quod Epiſcopus aliter intellexerat, atque obſeruauerat; eo quod contulerat Beneficia dicti loci de Tauſte,in mēſe Martij, Domini reſeruauerunt hunc articulum particulariter vidēdum,cū ſuper eo noluerit audiri.

In eadem 6.Martij.1587.coram eodem D. Plato.

DOmini reſoluerunt non conſtare, quod Epiſcopus Iacen.acceptando alternatiuam intellexerit,tātum de Beneficijs, ſitis in Diœceſi,cum ſimpliciter acceptauerit, & ſimplex acceptatio trahatur etiam ad Beneficia extra Diœceſim ad collationem ſuam ſpectantia, vt fuit reſolutum coram me in hac cauſa die 14.Nouemb.1586.Nec datur aliquis actus poſitiuus Epiſcopi,per quē poſſit apparere de huiuſmodi mente,quin potius dantur nonnullę collationes,per quas apparet Epiſcopū vſum fuiſſe alternatiua,etiā quoad Beneficia extra Diœceſim,vt in Beneficio collato,de menſe Mar.1579.quod vacauerat de menſe Febr.& licet eo tempore nondū fuiſſet pręſentata in curia acceptatio alternatiuæ, tamen Epiſcopus ſciebat ſe acceptaſſe, & ad ſe non poſſe ſpectare,niſi vigore alternatiuæ. Nō obſtat,quod dicat collationem ad ſe ſpectare pleno iure,quia remoto obſtaculo 'reſeruationis per alternatiuam collatio ſpectat ad Epiſcopū pleno iure;non obſtat, quod Epus dicat ſe vigore alternatiuæ contuliſſe Beneficia ſuæ Diœceſis,quia non excludūt acceptationem,quoad Beneficia extra Diœceſim,vt ex effectu, & ex collationibus memoratis videre eſt; neque obſtat, quod Epus conferendo in menſe reſeruato Papæ per regulā alternatiuam amittat priuilegium regulæ, & per neceſſarium antecedens collatio facta in menſe, qui de ſui natura eſt Epi,poſſet ſuſtineri tāquam valida, cum ex actu nullo pęna non incurratur,immo ſi pęnæ locus eſſe debuerit,actum valere oporteat, iuxta tradita per Bart.in l.1. verſ.vnde, cum quæritur. C. de his, quæ pęnæ nomine. & tradit Clarus in §.feudum,q.31.verſ.ſed quæro.quia fuit reſpōſum, quod Epus conferendo in menſe reſeruato, nulliter confert; quare cum Papa ſibi reſeruet ſex menſes alternatos, nullitas collationis oritur à reſeruatione, pęna autem incurritur,ex ſola intromiſſione, dum conatur conferre Beneficiū in menſe reſeruato,vt aperte patet ex verbis reg.alternatiuæ,quæ priuationis pęnam inducunt, ſi ſolummodo Epus ſe intromiſerit. Eandem ſententiam, nempe, quod Epiſcopus recte alternatiua gaudebit,quoad Beneficium extra ſuam Diœceſim conſiſtens ad liberam illius collationem ſpectans,breuiter tenet poſt hęc Gonçalez gl.10.nu. 4.allegans Mohed.dec.3. de Præb.qui non loquitur in propoſito, nec eius dec.eſt certa,vt inf.c.3.nu.29.

707 Circa illa verba,ad liberam ipſorum † dūtaxat, nō autem aliorū cū eis, &c.de quibus Gonç.gloſ.45.& ſeq.videnda ſunt per nos dicta ſup.à num.470.circa quæ tamen reſtant aliqua dubia examinā da & ideo.

Sexto dubitatur,an in Eccleſijs in quibus collatio Beneficiorum,& Præbendarum eſt communis Epiſcopi,& Capituli,facta inter eos conuentione, & cōcordia de prouidendo alternis vicibus iuxta Clem. 2.de iure patron. poſſit Epiſcopus in ſuo turno gaudere alternatiua? in quo videbatur dicendum,quod non, nam tūc Epiſcopus non videtur prouidere iure ſuo proprio tantum, & ſola ſua authoritate, ſed etiam iure & authoritate Capituli, & iure cōmuni ad c.fin.de Præb.in 6.& Puteum deciſ.88. in fin.lib. 3.vbi dicitur in terminis alternatiuæ antiquę,quod alternatiua conceſſa Epiſcopo prodeſt Capitulo,vbi mēſes Ordinarij ſunt diuiſi inter Epiſcopum,& Capitulum ex concordia, & ſequitur Granutius ad Simonetam q.17. nu.4. & de quo ſupra nu.471. quod non poteſt alia ratione procedere, niſi, quod adhuc facta iſta diuiſione prouiſio fit iure communi, & nō iure proprio tātum,& confirmatur; nam licet,vſus & exercitium iuris conferendi ſit diuiſum per turnos, tamen ius ipſum, & proprietas conferendi remanet indiuiſum, vt fuit dictum in Salamātina Portionis 30.Aprilis,& 25.Iun.1599. coram D. Mellino, de qua ſupra.nu.239.

708 Nihilominus tamen contrarium, † & ſic partem affirmatiuam,tenuit Rota in cauſa Salamantina alternatiuæ 22.Octob.1581.coram D.Robuſterio,vt in ſequenti deciſ. Dubitaui hodie 22. Octobr. 1581. ſtante concordia inter Epiſcopum, & Capitulū Salamantinum ſuper collatione Dignitatum,Canonicatuum,Portionum, & dimidiarum Portionum di-

ctæ Ecclesiæ in turno & alternatiua Episcopis residentibus per Sanctissimum Dominum Nostrũ concessa, quorum omnium in necessarijs copia detur, an si Dignitates, Canonicatus, Portiones, & dimidię Portiones d. Ecclesiæ vacauerint in mensibus alternatis, in eis intret, vel non intret reseruatio, de qua alternatiua S.D.N. & licet informantes, fortasse existimantes quod forma modernæ alternatiuæ sit eadem cum antiqua, contendant, quod Capitulum ex Beneficio Episcopi possit vti alternatiua per Sãctiss. D.N. concessa ex Calder. cons. 22. de Præbend. cum alijs allegatis tamen Domini, viso tenore d. alternatiuæ, resoluerunt, quod dictus Episcopus solus potest vti alternatiua, non autem Capitulum, siue vellet Capitulum cõferre in eadem vacatione cum D. Episcopo, quod tamen sibi licet, cum turni sint vigore concordiæ distincti, siue vellet separatim conferre in suo turno, quia alternatiua est limitata ad solos Episcopos, Archiepiscopos, & alios superiores, vt inuitentur ad residendum, quod non potest applicari ad Capitulum; est etiam limitata ad collationẽ pertinẽtem libere dumtaxat, & non cum alijs, vt expresse excludat Capitulum; quando habet communionem, cum Episcopo, & in hoc verba alternatiuæ huiusmodi sunt ita pregnantia geminata, & clara, vt non indigeant aliqua declaratione, vel suppletione: vnde, cum in puncto agatur de facultate conferendi vigore istius alternatiuæ, Domini restrinxerunt difficultatem ad solum D. Episcopum, videlicet, an D. Episcopus Salamantinus possit vti alternatiua in istis Dignitatibus, & alijs Beneficijs vacantibus in turno suo, & in mense alternato? & resoluerunt, quandiu vacauerint d. Benefi. in prędicta Eccl. & in mẽsib. alternatis pro Episcopo, & in turno suo, poterit D. Episcop. illa libere conferre, quia Beneficia, stante huiusmodi concordia & turno, dicuntur pertinere ad liberam collationem Episcopi, & non vna cum Capitulo, & sic in eis non intrat reseruatio seu limitatio (& non cum alijs) de qua in d. alternatiua, & hoc tam ex dispositione iuris communis, quã ex verbis expressis dictæ concordiæ siue turni; nam vbi ex concordia partium collatio Beneficiorũ pertinentium ad duos, vel plures simul, est, prout hic, alternis vicibus cuilibet reseruata in suo turno, totũ ius conferendi pro illa vice dicitur translatum in illum solum, qui est in turno, & non dicitur diuisus vsus solus, sed totum ius conferendi est penes ipsum solum, etiam iure proprio, & non iure communi. vt bene Ioan. Andr. in c. cum in illis. §. fin. in fin. de Prębend. in 6. & ibi sequuntur Gemin. Francus Anchar. Ioan. Veglel. in compendio sexti, & in eodem c. cum in illis, Rochus tract. de iure patron. verbo ius. q. 6. nu. 11. Lamber. eodẽ tract. lib. 1. p. 2. q. 2. art. 36. nu. 2. & 8. Bologni. ad Ananiam cons. 43. de iure patron. & sic verum est, quod eo tempore, quo fit collatio, est, quoad liberam dispositionem, Episcopi, & non cum alio, quod tempus collationis debet attendi; nã qualitas adiuncta verbo intelligitur secundum tempus verbi. l. in delictis. §. in extraneis de noxalibus, accedit, quod alternatiua est fauorabilis, & late interpretanda in fauorem Episcoporum, Calder. d. cons. 22. de Prębend. & sic ista communio successiua, non instantanea, & contemporanea, non attenditur ad istum effectum; idem etiam sequitur attento tenore d. concordiæ, in qua præsertim in 16. capit. expresse dicitur ad solũ Episcopum, & ad liberam illius collationem, & non nomine Capituli, sed iure proprio con[illegible]rat, cũ alijs clausulis amplissimis, & quod subdit [illegible]stea, sine cõsensu Capituli, & perinde, ac si per Capitulum esset facta prouisio, est per comparationem, & similitudinem, vt tam valida, & efficax existat talis prouisio, ac si esset ab vtroque, scilicet Episcopo, & Capitulo: dictiones enim istæ, perinde ac si, & similes compatronationem, & similitudinem significant, vt late habetur in l. 1. in princip. recept. arbitris nec refragatur decis. 4. de compromissis in antiquis vt in illius lectura apparet. Non obstat perplexitas considerata, quod Episcopus habeat tot menses, & Capitulum paucos; nam, licet concordia det facultatem illam vtendi alternatiua concessa Episcopo, id fuit factum eo tempore, quo tenor alternatiuæ non repugnabat interpretationi iuris communis, quo inspecto alternatiua concessa Episc. dicitur concessa Capitulo, Calder. d. cons. 22. Sed cum tenor modernę alternatiuæ aliud inducat, sit caducũ illud Capitulum concordiæ, vt possit vti eadem alternatiua. Nec hinc sequitur aliqua inæqualitas, vel perplexitas, cum sit expectandum quousque veniat turnus pro Capitulo, adeo quod Episcopus, postquam semel prouiderit, non poterit amplius prouidere, antequam veniat vacatio in quatuor mensibus Capituli, iuxta tenorem concordiæ; an autem Capitulũ possit recedere a concordia, quia illud Capitulum correspectiuum de alternatiua sit caducum, est alia res, in qua est videndum de causa concordiæ, an illa fuerit successiua, vel momentanea, & alia forte essent discutienda, quæ non pertinent ad nos, hic enim prę supponimus existentiam, & durationem cõcordiæ.

709 Et idem fuit dictum in † Salamantina dimidiæ portionis 25. Iun. 1590. coram D. Comitulo, scilicet Episcopum Salamantinum in suo turno, gaudere alternatiua, & in Lunen. Sarçanen. Canonicatus 23. Octobr. 1598. coram D. Seraphino supra relata. nu. 472. & facit dec. Achillis 315. seu secunda de iure patron. & Putei 107. lib. 3. & quod stante diuisione simultaneæ inter Prælatum, & Capitulum, quam iura permittunt, c. vlt. de Præbend. in 6. gl. in d. Clem. 2. de iure patron. quilibet eorũ iure proprio in suo turno confert, nec collatio est communis. Fuit etiã alias dictum in vna Romana Beneficiatus Sancti Petri 28. Apr. 1595. coram D. Gipsio, & 20. Nouemb. 1596. coram D. meo Corduba, & 8. Martij 1602. coram D. Penna infra relatis 10. p. c. 3. nu. 39. & ita in proposito dubio tradit post hæc Gonçalez gl. 45. §. 1. à nu. 12. dicens, idem nouissime resolutum in vna Salamãtina Portionis 16. Maij. 1603. corã D. Iusto.

710 Et idem erit, quando † diuisio facta est per choros, seu latera, nempe quod Beneficia, seu Præbendæ sedentium in cornu, seu latere dextero chori Ecclesię spectent ad collationem Episcopi; Beneficia vero seu Præbendæ sedẽtium in cornu, seu latere sinistro chori ad collationem Capituli, seu quod Beneficia chori Episcopi spectent ad prouisionem ipsius Episcopi, Beneficia vero chori Decani, ad prouisionem Capituli, vt in aliquibus Ecclesijs seruatur; nam similiter in hoc casu Episcopus gaudebit alternatiua acceptata in Benefic. sui chori ad eius prouisionem spectantibus, Capitulum vero prouidebit in quatuor mensibus ordinarijs de Beneficijs sui chori, Gonçal. supra nu. 36.

711 Et idem etiam erit, † quando diuisio facta est per menses, ita vt Episcopus conferat vacantia in duob. ex quatuor mensibus ordinarijs, & Capitulum in alijs duobus, iuxta gl. in d. c. fin. de Præbẽ. in 6. verb. statuto, dummodo Episcopus habeat mensem Martij, & Septemb. quo casu Episcopus gaudere poterit alternatiua, per quam dicti duo menses dimittuntur Papæ, & loco illorũ Episcopus recipit alios quatuor

tuor

tuor menses, Febrũa. April. August. & Octob. Si vero Episcopus non haberet d. duos menses, Martij, & Septemb. minime intraret alternatiua, cũ illos duos menses permutare non valeat cum Papa, nec possit Episcopus auferre Capitulo aliquem, ex suis mensibus l. id quod nostram, de reg. iuris cum alijs, ita Gõçal. sup. ex nu. 37.

712 Sed videtur,† quod etiamsi Episcopus habeat mẽsem Martij, & Septem. nullo modo possit gaudere alternatiua, quia Papa in alternatiua, Episcopo habenti alias quatuor menses, dat duos menses plus ita vt habeat sex menses, & sic auget solum in dimidia parte; at si habenti solos duos menses darentur quatuor pro illis, duplicarentur menses, & augeretur, non in dimidio, sed in alio tanto, vnde, cum non seruetur proportio, non videtur intrare alternatiua, & hoc mihi magis placet, quod non aduertit Gonçal. ibi, & gl. 54. nu. 25.

713 Si autem sit facta diuisio† simultaneæ per hebdomadas, seu dies, non potest commode intrare alternatiua, etiam respectu Episcopi, quia diuisio temporũ fit a reg. nostra per menses, non per hebdomadas, aut dies, & diuisio per hebdomadas, vel dies repugnat diuisioni mensium per alternatiuam cõstitutę; cum hebdomada, & dies vtrunque, nempe Episcopi, & Capituli possit occurrere in vno, & eodem mẽse. Et vna, & eadem hebdomada possit partecipare de duob. mensibus, &c. Gonçalez sup. à nu. 49.

714 Sed si diuisio collationũ facta sit inter† Episcopũ & Capitulũ per alternatos annos, vt in specie d. dec. Achillis 315. in anno Episcopi procuIdubio intrabit alternatiua; cum de illo anno Beneficia sint liberæ collationis Episcopi, & possit fieri commoda mẽsium diuisio inter Papam, & Episcopum, nullusque adsit impedimentum, iuxta dicta, quamuis secus sit in anno Capituli, Gonçal. sup. nu. 55. & seq.

715 Et quod dictum est,† intrare alternatiuam in turno Episcopi, quando simultanea diuisa est inter Episcopum, & Capitulũ, videtur procedere etiamsi sola electio, nominatio, seu præsentatio personæ sit diuisa, & collatio remaneat communis, vt in Ecclesia Segobien. & Palentina, iuxta infra dicta nu. 733. & seq.

716 Et idem erit in iure patronatus,† seu præsentandi communi Episcopi ratione Dignitatis, & aliorũ, per concordiam diuiso, quoad turnum Episcopi, nã in eo poterit gaudere alternatiua.

717 Nec prædictis† obstat d. c. si. de Præb. in 6. quia termini illius sunt diuersi, & ratio diuersa.

718 Ad d. decis. Putei 88. lib. 3. responderi potest,† vel quod non est vera, ex d. doctrina Ioãnis Andr. in d. c. cum illis. §. si, quẽ sequuntur plures relati in d. dec. Salamantina alternatiuæ, vel quod procedit cũ concordia illa, & diuisio mensium facta fuit concordia iã alternatiua Episcopo, & ab eo acceptata, & ea iã gaudente Capitulo ex Beneficio Episcopi, tũc enim pro tempore illius alternatiuæ Capitulũ poterat possẽ ea vti, ex quo ante diuisionem ipsi competebat.

719 Sed verius est, quod in terminis alternatiuæ† antiquæ, in qua illa decisio loquitur, alternatiua concessa Episcopo prodest Capitulo, vbi menses Ordinarij inter Episcopum, & Capitulum sunt diuisi, ex concordia, vt ibi dicitur, etiãsi concordia, & diuisio esset facta ante concessam alternatiuam, vt patet ex d. Salamantina alternatiuę, quod tamen non procedit ex eo, quod prouisio adhuc stat iure communi, etiam facta illa diuisione, sed quia per cõcordiam diuiduntur menses Ordinarij, prout competerent Episcopo, & Capitulo, & sic stante alternatiua, quæ posset prodesse Capitulo, menses alternatiuæ.

720 Ad confirmationem† respondet Gonç. sup. num. 20. quod tunc solum est diuisum exercitium, non tamen ipsum ius conferendi, quando ille, ad quem turnus spectat, confert communi nomine, secus vero, si confert solo iure proprio, vt in causa d. decis. Salamãtinæ alternatiuæ, & quod ita fuit distinctũ & declaratum in d. Romana Beneficiatus S. Petri. 28. Apr. 1595. coram D. Gipsio, & in d. Salamantina Portionis 16. Maij 1603. coram D. Iusto. Sed ibi saltem in dict. Romana solum dicitur, quod quando est diuisa simultanea, quilibet cõfert in suo turno iure proprio, nec fit talis distinctio. Et illa decis. Salamantina Portionis 30. April. & 25. Iun. 1599. corã D. Mellino, in confirmatione allegata loquitur in eadẽ cõcordia facta inter Episcopum, & Capitulum Salamantinum, de qua in d. decis. Salamantina alternatiuæ: vnde ad d. cõfirmationem respondendum est, vt supra nu. 242.

721 Sed hic est difficultas, an prædicta resolutio procedat,† etiamsi concordia non sit authoritate Apostolica confirmata, an vero requiratur, quod sit confirmata? Et quidem videtur pro tempore Episcopi eã facientis concordiam valere, etiamsi non sit confirmata; & consequenter in ea pro tunc procedere dictam resolutionem, iuxta supradicta, num. 709. non tamen transire ad successorẽ in Episcopatu, etiãsi sit facta nomine Dignitatis, & successorum, nisi sit ab illis approbata, seu obseruata c. de cætero c. veniens de transact. Rota in vna Oscen. Canon. 9. Mart. 1592. coram Illustrissimo Seraphino, in qua fuit resolutũ. Non esse locum executioni Breuis de capienda possess. illius, vti reseruati, ex regul. 8. Gregor. XIIII. cum in actis constaret de prouisione anteriori Capituli, & prætenderetur ad illud spectare collationem vigore conuentionis, seu statuti, ad quod probandum, & obseruationem illius debebat admitti ab auditore Cameræ, cum ista exceptio oriretur ex ipso Breui, & sic cessabat, quod dicebatur dictã concordiã non fuisse confirmatã, & ideo expirasse morte illius Episcopi, cũ quo fuit inita, quia prædicta cõcordia fuit facta nomine Dignitatis, & successorum, ideo potuit a successoribus obseruari, & dati erant articuli, ad probandã obseruantiã, &c. Sed satis esse, quod Episcopus nõ reclamauerit vt sustineatur pro iussio Capituli. Puteus dec. 21. de Præb. & inferiorẽ collatorẽ etiam venire appellatione ordinarij, &c. Rota etiam in vna Vlisbonen. Beneficij de Ouidos 20. Aprilis 1598. coram D. Lancellotto, in qua fuit resolutum, constare de iure Petri prouisi a Priore S. Iacobi de Ouidos, qui licet nõ sit fundatus super iure cõferendi Beneficia suæ Parochiæ, cõpetit tamen ei ex concordia inter Archiepiscopũ Vlisbonen. & Reginã Catherinã, ac Priores Ecclesiarum sui iuris patron. inita, quod durantibus differentijs inter ipsos existentibus, Beneficia dictarum Ecclesiarum alternatim prouiderentur; nec obstare, quod concordia, vti non cõfirmata à Papa, non sit transitoria ad successores in Archiepiscopatu, c. veniens. de trãsact. quia satis ligat Georgium Archiepiscopum, cum ipse illam approbauerit conferendo iuxta tenorem alternatiuæ, & approbãdo collationes à Priori eius vigore factas, Aym. cons. 158. nu. 2. & 3. & conf. 159. n. 5. in fi. vltra, quod præter cõcordiã Prior est in quasi possessione conferendi per turnũ, quod solũ sufficit, vt collatio facta Petro fuerit valida c. cum olim. de causa poss. & consultationib. de iure patron. &c.

722 Verum prædicta concordia † facta per Episcopum cum suo Capitulo, videbatur trãsire ad successores etiamsi non esset a Papa confirmata iuxta do-

ctrinam Ostiensis in c.nouit.de his quæ fiunt à Prælatis sine consensu Capituli, quam ibi sequuntur Io. And. Butrius, Card. & Imola, & glos. in Clementina secunda. §. fin. verb. Ecclesiam de rebus Ecclesiæ, & Rota decis. 756. nu. 3. p. 1. diuers. quod Episcopus de bonis, seu iuribus suæ mensæ Episcopalis potest donare, & alienare Capitulo sine solemnitate, quia nõ potest dici alienatũ ab Ecclesia, quod semper in dominio Ecclesiæ retinetur, &c. ergo multo magis poterit facere concordiã cum suo Capitulo super prouisione communi, & simultanea diuidenda.

723 Respondetur tamen † prædictam doctrinam Ostien. esse dubiam, vt per Card. in d. Clem. 2. §. fin. 6. q. & contra eam tenet Bonif. ibidem. nu. 16. dicens, quod in eo, quod detrahitur a mensa Episcopali distincta à mensa Capituli, est alienatio, quam solus Episcopus facere non potest, vt c. 1. de rebus Ecclesię non alienand. & d. §. fin. & hoc videtur verius, & in proposito ita sentit Rota in dict. Oscen. Canonicatus, & in Abulen. Canonicatus Pœnitentiariæ infra adducta c. 4. nu. 140.

724 Sed prædicta doctrina, † & resolutio difficultatis propositæ, quatenus dico, quod facta concordia, & diuisione simultaneæ etiam non confirmata, intrat alternatiua in turno, & prouisione Episcopi pro tẽpore, quo concordia durat, videtur corruere ex traditis per Gonçalez post hæc scripta visum d. gl. 45. §. 1. ex nu. 63. presertim ex dec. Rotæ, quam refert in vna Columbren. Canonicatus 24. Maij 1599. coram D. Mellino in qua, vt ait, fuit resolutũ, quod quamuis fuisset facta diuisio inter Episcopum, & Capitulum per choros, & desuper esset inita inter eos concordia, quæ Apostolica confirmatione fuerat munita, nihilominus non intrabat alternatiua per Episcopũ Columbren. acceptata ex duplici ratione per eandem decisionem assignata; prima, quia in confirmatione Apostolica dictę cõcordiæ aderat clausula expressa; saluis reseruationibus Apostolicis, & sine earum præiudicio; & ideo sicut ante concordiam non poterat Episcopus conferre, nisi in solis quatuor mẽsibus ordinarijs, sic etiam, nec post cõcordiam, cum Canonic. dicta Ecclesiæ Cathedralis non sint liberę, sed simultaneæ collationis, & alternatiua locum nõ habeat, nisi in Beneficijs liberæ collationis, ac dicta confirmatio Apostolica præseruet præiudic. Sedis Apostol. ac saluet reseruat. Apostol. ita vt ad hunc effectum esset perinde, ac si d. confirmatio obtenta non esset, & ideo alternatiua intrare non poterat; vnde quando dicta clausula, saluis reseruationibus, &c. apposita fuerit in confirmatione cõcordiæ, in nullo casu intrabit alternatiua, cum constet de voluntate Papæ nolentis includi. Bart. in l. si quis priore. nu. 3. ff. ad Trebell. Mohed. dec. 23. nu. 2. & 3 de Præbend. Secũda ratio fuit, quia Episcopus, & Capitulum nihil possunt facere inter se in præiudiciũ Sedis Apostolicæ, ad effectum, vt ex tali statuto, vel concordia tollantur reseruationes Apostolicæ mẽsibus, in quibus antea Episcopus prouidere non poterat propter simultaneam collationem; cũ in potestate inferiorum, non sit per eorum pacta priuata pręiudicare reseruationibus Apostolicis, vel illas diminuere c. cũ inferior. c. quod super his. de maioritate & obedientia. Clementina, ne Roman. de election. gl. & Bart. & alij in Authen. quæ supplicatio. C. de precib. Imperatori offeren. Paris. cons. 11. n. 6. lib. 1. Felin. plenissime in d. c. quod super his. nu. 1. vsque ad fin. Rota, quæ loquitur de simili turno, seu vicissitudine decis. 3. post medium versic. nec potest dici. de concess. Præbend. in antiquior. Bisignetti; nam alias si possent facere, quod Beneficia simultaneæ collationis efficerentur liberæ collationis, vt intraret alternatiua in illis, daretur occasio, vt facilis via aperiretur includendi in alternatiua Beneficia, quæ sunt simultaneæ collationis, & eludendi dispositionem regulæ nostræ, ita dicta decisione Columbrensi.

725 Vnde resoluit Gonçal. ibi, ex nu. 71. † quod, si agitur de diuidendis collationibus, vt commodius fiat, & discordiarum euitetur occasio, secluso effectu reg. nostræ, proculdubio valet concordia, & diuisio, ex d. Clem. 2. versic. & vt facilius de iure patron. vbi gl. & Dd. & d. cap. fin. de Præbend. in 6. & l. viæ, versic. vsus. ff. de seruitutibus. & l. quoties. 34. ff. de vsufruct. & traditis per Boerium decis. 5. à nu. 2. Lamber. lib. 1. p. 2. art. 36. à nu. 6. Couar. pract. cap. 40. num. 1. q. 2. & Cæsarem de Grassis, decis. 3. de re iudicata. Si vero agitur ad effectum reg. nostræ, scilicet, vt intret alternatiua in istis Beneficijs, quæ alias erant simultaneæ, & non liberæ collationis, quando concordia fuit per sedem Apostolicam ex certa scientia confirmata, sine vlla difficultate intrabit alternatiua, vt fuit decisum in d. Salamantina alternatiuæ, & in dicta Salamantina Portionis; quando vero fuit confirmata cum restrictione illius clausulæ, saluis reseruationibus Apostolicis, & sine illarum præiudicio, minime alternatiuæ locus erit, vt in d. Columbren. Canonicatus, nec etiam erit ei locus, quando fuit confirmata concordia in forma communi dumtaxat, aut quando non fuit confirmata, nisi fuerit longo tempore obseruata; nam stante longa consuetudine, super d. diuisione, seu lib. collatione, alternatiuæ locus erit &c.

726 His tamen non obstantibus † persisto in prædicta mea resolutione, & adhuc existimo, stante concordia, & diuisione simultaneæ intrare alternatiuam in turno, & prouisione Episcopi, etiamsi illa non sit cõfirmata; nec obstat, quod Episcopus, & Capitulum non possunt per eorum pacta pręiudicare Sedi Apostolicæ, & eius reseruationibus, &c. quia istud pręiudicium venit in consequentiam, & sic non attenditur ex reg. l. si quis nec causam. ff. si certum petat. vbi Ias. ex nu. 3. Probus ad Monach. in c. cum in illis. nu. fin. de Præb. in 6. Ferrettus cons. 64. & 243. nu. 3. cum alijs per Gonçal. d. gl. 45. §. 1. nu. 35. & cum Episcopus, & Capitulum in facienda huiusmodi concordia, & diuisione, vtantur iure suo, & permissione iuris, non videntur fraudem committere. l. nullus 56. ff. de reg. iuris cum allja per glos. & Decium ibi.

727 Rursus existimo intrare alternatiuam, † quando concordia fuit confirmata cum clausula, saluis reseruationibus Apostolicis, & sine earum præiudicio. Nam ista clausula non ponitur ad tollendã alternatiuam, sed ad saluandas, & præseruandas reseruationes Apostolicas, siue octo, siue sex mensium, & alias, ita vt per talem confirmationẽ nõ intelligatur dari ius in reseruatis; & per illam clausulam potius exprimitur id, quod de iure inest, & sic nihil operatur. l. 3. ff. de leg. 1. & dicitur alias inf. t. 1. p. c. 5. n. 21. & 335.

728 Et de materia turnorum in collationibus † Beneficiorum, vide Gonçal. d. gl. 45. §. 3. vbi de ista materia in particulari agit, & aliquas q. tractat, & vide etiam dicta sup. à nu. 233.

729 Septimo dubitatur, † supposito, quod electio personæ Pœnitentiarij quandocumque facienda ad solum Episcopum spectet, absque consensu Capituli, collatio autẽ Præbendæ ab illis fieri debet, ad quos ante spectabat, iuxta declarationem S. Cong. Concilij, vt infra dicetur cap. 4. à nu. 137. an in Ecclesiis, in quibus collatio Præbendarum est communis Episcopi, &

copi,& Capituli,vt in hac Ecclesia Abulen. & alijs, vacante Canonicatu, & Præbenda Pœnitentiariæ in mense alternato,puta,Febr.April.Aug. seu Octobr. Episcopus virtute alternatiuæ acceptatæ possit eligere personā Pœnitentiarij, & illi sit facienda collatio ab Episcopo,& Capitulo? & idē dubium est,vbi collatio Præbendarū esset solius Capituli , quod est quærere , an in Canonicatu , & Præbenda Pñariæ possit Episcopus gaudere alternatiua? non obstante, quod collatio Præbendarum sit communis Episcopi,& Capituli,vel solius Capituli . Et videtur,quod non; nam alternatiua est restricta ad Beneficia , quæ spectant ad liberam Episcoporum , dumtaxat , non autem aliorum cum eis dispositionē, &c.vt in d. verbis reg.& in Pœnitentiaria , licet electione personæ ad solum Episcopum pertineat,tamen collatio Præbendæ est cōmunis , seu solius Capituli in prædictis Ecclesijs, vt supponimus; & sic non potest dici spectare ad liberam Episcoporum dūtaxat dispositionem & ita hanc partem negatiuam aliqui tenent.

730 Nihilominus† tamen verior videtur pars aff.nam considerandum est,quod Pñarius habet officiū Pñarij,quod est principalius, & insuper Præbendam Canon.illi vnitam,seu annexam,vt patet ex S.Concil. Trid.sess.24.de ref.c.8.& dicet inf.15.p.c.nu.250. cū ergo electio personæ Pœnitentiarij,& sic dispositio officij Pœnitētiarij,quod est principalius,spectet ad solum Episcopum,habebit in eo locum alternatiua, non obstante , quod collatio Præbendæ annexæ sit communis,seu solius Capituli; nam id est attendendum,quod est principalius,nec Capitulū potest conferre,nisi electo ab Episcopo in Pœnitentiarium, & tunc per accidens , & in consequentiam Capitulum fruetur alternatiua in collatione Præbendæ annexę Pœnitentiario ex reg.l.1.ff.de author.tutor. de qua per glos.in §.ex non scripto.verb.diuturni. institut. de iure naturali,quod in consequentiam,& per obliquum aliquid permittitur,quod alias principaliter, & directo denegaretur,& ex reg.l.Arist.ff.quę res pignori oblig.poss.in fin.ibi, Sæpe enim,quod quis ex sua persona non habet hoc per extraneū habere potest. Et l.si cōmunem. ff.quemadmodum seruitutes admittantur,quod ratione cōmunionis quis consequitur,quod per se non posset, & est in simili gl.fin. in c.vnic. §.verum, de iure patron.in 6. quā DD.ibi cōmuniter sequuntur,& alij inf.citati,c.vlt.nu.210.

731 Et ita plane tenuit Rota† in vna Mayoricen.Canonicatus,seu Pœnitentiatiæ coram Illustrissimo Mellino,& coram Illustrissimo Seraphino, in qua consequenter,& conformiter ad ista resoluerūt Domini,vacante Pœnitentiaria in mense Septemb.habente Episcopo alternatiuam, prouisionem, & electionem Pñarij spectare ad Papam ratione mensis Apostolici, nec valere prouisionem factam ab Episcopo,& Capitulo,non obstante,quod collatio Præbendarum esset communis Episcopi,& Capituli. Licet in illa coram D. Seraphino , Domini videantur velle quod in illo casu posset Episcopus ,& Capitulum facere collationem Præbendæ Pœnitentiario electo a Papa,nisi ipse Papa præueniret eligendo simul,& conferendo,quod mihi non placet;nam tūc nullo modo posset collatio Præbendæ ad Episcopum,& Capitulum pertinere , sed ad Papam vti sequela,vt in illa coram D.Mellino,& in consequentiam , sicut quando vacaret in mensibus alternatis Episcopi,in consequentiam collatio Præbendæ spectaret etiam ad Capitulum,& non solum in duobus mensibus,quicquid in illa coram D.Seraphino controuertatur, quæ decis.sic se habent.

Maioricen.Canonicatus 15.Nouemb.1593. coram D. Mellino.

732 Domini concorditer† resoluerunt,non constare de bono iure Matthæi.moti fuerunt,quia Episcopus acceptauit alternatiuam , & vacatio successit in mense Septemb.ideo prouisio spectabat ad Papā, & non ad Episcopum, & Capitulum , a quibus ipse fuit prouisus; nec potest reuocari in dubiū acceptatio alternatiuæ,& residētia Episcopi,quia de acceptatione constat in actis, & ex confessione Episcopi ; residentia vero probatur ex prouisione Matthæi, quæ est facta ab Episcopo in domo Capitulari Ecclesiæ Mayoricen.die sequenti post vacationem ; vltra quod absentia Episcopi priuat ipsum commodo alternatiuæ, sed non præiudicat Papæ,vt fuit resolutum, in causa Fauentina Canonicatus 16. Decemb. coram R.P.D.Blanchetto. Non obstat,quod alternatiua est restricta ad Beneficia,quæ spectāt ad liberam collationem solius Episcopi,& collatio in Cathedralibus est communis Episcopi,& Capituli Cassad.dec.22.de Præben.& licet electio personæ Pœnitentiarij spectet ad Episcopum, tamen collatio Præbendæ pertinet ad eos,ad quos ante Concilium spectabat,vt in ista causa Cong. Illustrissimorum Cardinalium S. Concilij interpretum censuit, quoniā respondebant Domini hoc procedere, quando electio pertinet ad Episcopum,non autem, quando vacatio contingit in mense Apostolico, pro vt eadem Cōg. censuit in causa Salamantina,& Tirasonen.nominationis Pœnitentiarij; quia,cum Præbenda, sit vnita officio Pœnitentiarij,collatio Præbēdæ,vti sequela officij Pœnitentiarij spectat ad Papam , ad quē pertinet electio personæ Pœnitentiarij gl.in c.vlt.verb. datur,de rescrip.in 6. Peregrin.dec.40.lib.1. Anton. August.tit.de vnio.§.3.alias,si collatio Prebēdæ spectaret ad Episcopum,& Capitulum quando electio Pœnitentiarij pertinet ad Papam, sequerentur plura absurda,secundum Dominos; primum quod prouisio Papæ redderetur lusoria, si Episcopus, & Capitulum alteri conferrent Præbendam,quia electus a Papa ex collatione nullum commodum consequeretur,secundū quod esset necessarius duplex titulus, vnus a Papa,alter ab inferiore ; tertium, quod Præbenda esset vnita officio Pœnitentiarij,& Pœnitentiarius haberet solum officium sine Præbenda, & tamen vnitorum eadem debet esse dispositio . Angel. in l.sed si plures.§.filio.nu.1.& ibi Imola in princ.ff. de vulg.& pupill. substitut. qui ex hoc inferunt ad eum,qui impetrauit Ecclesiam, cui alia est vnita, vt non possit vnam sine alia possidere.

In eadem coram D. Seraphino 24.Ian. 1597.

Fuit dubitatum super validitate collationis Canonicatus,& Præbēdæ Ecclesiæ Maioricen.vnitæ officio Pœnitentiarię iuxta decretum S.Concilij Trid.sess.24.c.8.de refor.factæ per Episcopū Maioricen.cum vacarent per obitum cuiusdā Ant. Pellicer de mense Sept.1585.& in hoc versabatur difficultas, quod Episcopus acceptauerat alternatiuam , & sic mensis Sept.effectus erat Apostolicus; ideo dubitatur, an electio Pœnitētiarij spectaret ad Papam,vel ad Episcopum,& pro validitate deducebatur alternatiuā capere tantū beneficia, quæ spectant ad liberam Episcopi collationem, sed in casu proposito electionē esse quidem Episcopi, sed collationē spectare ad Episcopū & Capitulū , ideoque non habere locū

alternatiuam, ita vt Papæ cõperat electio & pro hac parte allegabatur quædam decis. S. Cong. Concil. in causa Gerund. contrariũ tamen in hac causa fuit resolutum coram R.P.D. meo Mellino, & deinde coram me in præsenti causæ propositione cõfirmatũ; & moti fuerunt Domini hac potissimũ ratione, quia ante collationem, quæ fieri debet per eos, ad quos spectat, necesse est, vt præcedat electio personæ valida, quæ electio spectat ad Epũm solũ; verum cũ vigore alternatiuæ nõ posset Episcopus eligere in mẽse Septẽ. qui est effectus Apostolicus, electio spectat ad Papã; nam in hac electione nihil habet commune Capitulũ cũ Episcopo, & per consequens necesse habet Episcopus, & Capitulum conferre ei, quẽ Papa elegerit, ideoq. Papa præueniẽdo eligit simul, & cõfert, nullumq. ex hoc fit præiudiciũ collatorum qui electo conferre tenentur, & non alijs neq. obstat decisio in causa Gerund. quia nõ fuerat quæsitũ, an electio, & collatio spectaret ad Papã, vel ad Episcopũ, sed an electio Episcopi immutaret naturã collationis, præsupponendo electionem factam ab Episc. & in hac parte optime fuit responsum non immutare, quod est relicta facultas conferendi cui de iure competebat, sed hoc vix locum habere potest in Papa, cũ Papa similes gratias imperfectas facere non soleat; & ex hoc tollũtur omnia, quæ ex aduerso allegãtur; nã quod dicitur posse euenire absurdum, quod hoc pacto in duobus tantũ mensibus posset Capitulum conferre huiusmodi Prebendã, & Canonicatum, dato, quod hoc sit verũ, non tamen esset inconueniens, cum non respectu vnius, aut alterius Beneficij cõcedatur alternatiua, sed generaliter respectu omniũ, præterquam reseruatorũ, & ideo cõpensatur præiudicium, quod ex accidenti oritur circa aliquod corpus Beneficij, cũ emolumẽto, quod Episcopus consequitur ex adeptione duorum mensiũ, &, vt dictũ est, hoc præiudiciũ Capituli non est considerabile, cũ omnino cogatur cõferre ei, quẽ Episcopus elegisset. quare conclusum fuit collationẽ factã per Episcopum non fuisse validã cũ præcederet valida electio, quæ non præcessit ex eo, quod illo mẽse non poterat ipse eligere, sed spectabat electio ad Papã, & ita post trinas propositiones fuit per Dominos conclusum.

733 Præterea quando in Pœnitentiaria † solum consideraretur Canonicatus, & Præbenda, cum onere Pœnitentiarij, seu audiendi confessiones, sicut in Præbenda lecturæ deputata, ex decreto Concil. sess. 5. de reform. cap. 1. solum cõsideratur Canonicatus, & Præbenda, cum onere lecturæ adhuc Episcopus gauderet in ea alternatiua, supposito, quod ad eum spectet electio personæ, quamuis collatio Præbendę esset communis eius, & Capitulis; nam ad hoc, vt intret alternatiua, sufficit, quod Beneficium spectet ad liberam dispositionem, vel electionem solius Episcopi, vt patet ibi, ad liberam ipsorum dumtaxat, vnde solum consideratur, quod ad Episcopum spectet prima dispositio Beneficij, quamuis ad alium spectet collatio, seu institutio, vel confirmatio.

734 Et sic si Episcopus habet † ius præsentandi ad aliquod Beneficium ratione suæ Dignitatis, intrabit in eo alternatiua, non obstante quod institutio ad alium spectet, & etiam si esset in aliena Diœcesi, iuxta d. in 5. dubio num. 705. & sic institutio spectaret ad Ordinarium Diœcesis, vbi situm erat Beneficiũ, & idem in electione.

735 Cum ergo ad Episcopum † spectet electio personæ in Pœnitentiaria, quomodocumq; illa consideretur, intrabit in ea alternatiua, quamuis personæ electæ sit facienda collatio ab Episcopo, & Capitulo, seu à Capitulo solo, & ita dixi, & fuit practicatum in Pœnitentiaria huius Ecclesiæ Abulen. vacante de mense Aug. 1606. per obitum Doctoris Laurentij Cachon, Episcopo gaudente alternatiua, ad quam fuit per D. Episcopum electus D. Martin. de Aguierre Canonicus lecturæ Eccl. Segobien. & ei fuit facta collatio per Episcopum, & Capit. ad quos simul spectat collatio Præb. de qua tamen tanquam reseruata ratione mensis fuit per Papam prouisus quidam Roderic. Gomeç. Toletanæ Diœcesis super quo pendet modo causa in Rota.

In qua extraiudicialiter proposita de ordine Illustrissimi Cardinalis Arigonij Sanctis. D.N. Pauli V. Prodatarij, fuit post hæc facta sequens decis. coram D. Iusto. Abulẽ. Canonicatus Pœnitentiariæ Lunæ ☞ 7. Maij 1607. Canonicatus & Præbenda, cui est vnitum officium Pœnitentiariæ in Ecclesia Abul. vacarunt in mense August. & vigore alternatiuę acceptatæ Episcopus Abul. contulit Martino Aguierre, sed S.D.N. cõtulit Roderico Gom. Vnde illustrissimus D. Prodatarius mandauit mihi vt proponerem in Rota punctum, ad quem spectaret huiusmodi prouisio, ad Epũm, scilicet, vel ad Papã? Et eo proposito, Dñi censuerunt spectare ad Papã, si quidem electio personæ Pœnitent. vacante officio in mẽse Apostolico, vel reseruato, spectat ad Papã, vt Cong. Concil. censuit, & datum est decret. in summario, cũ igitur officium vacauerit in mense Aug. Apost. tam electio quam collatio spectat ad Papã non obstat alternatiua per Epũm acceptata, quæ facit de mense Apost. ordin. quia effectus alternatiuæ cessat in his, quæ spectant ad Epũm simul cũ Cap. non ad liberã Episcopi collat. vt dixit Rota corã Illust. D. Card. Pamphilio, in causa Assisiẽ. Canonicatus 14. Iun. 1600. & coram me in Tarraconen. Sacrist. 26. Iun. 1602. & sępe alias, hoc est in proposito casu. Non obstat, quod electio personæ spectet ad solũ Episcopũ, vt S. Cõg. Cõcil. censuit, & data est copia decreti, & Rota coram bonæ memoriæ Orano in alia Abulen. Pęnitent. 17. Aprilis 1589. idem censuerit, vnde sequi videtur ad Episcopum solũ pertinere, & intrare alternatiuã, vt in decisionibus Maioricen. Pęnitentiarię quę dãtur, vna coram Illust. D. Card. Mellino die 15. Nouẽ. anni. 1593. alia coram Illustris. D. Card. Seraphino 24. Ianu. 1597. nam responsum fuit decretum Congreg. & decisã in causa Abulen. procedere stante vacatione in mense ordinario: Nos autem loquimur de mẽse Apostolico, & sic, quando electio spectat ad Papã. In causa vero Maioricen. vacatio erat in mense Sep. ordinario, sed vigore alternatiuæ factus erat Apostolicus, ideo Papa elegit, & contulit, quia quãdo Papę competit electio personæ, competit etiam collatio Prębendæ, vt colligitur ex eisdem decisionibus. Nõ obstat dicere, quod in mense Augu. eadem ratione concludendum videatur virtute alternatiuæ factũ esse ordinarium, quia firma est reg. quod in mẽsibus Apostolicis electio spectat ad Papã, in mẽsibus vero ordinarijs ad Episcopũ, menses autẽ Ordinarij sunt 4. in quibus non negatur intrare posse alternatiuam & mensis Martij, & Sept. pertinebit ad Papã, vt decisum fuit in causa Maioricensis. vbi non deciditur, quod intret in mensibus Apostolicis. Et quamuis regulariter alternatiua procedat in mensibus Apostolicis, hoc euenit, quia de iure absolute Episcopus habet proprium ius cõferendi, quoad alia Beneficia, sed ad electionem Pęnitentiarij habet tantum ius in mensibus ordinarijs, non in reseruatis, vt dixit Congreg. Concil. & ideo non potest habere communicationẽ alternatiuæ in Apostolicis, in quibus nullum

habet

habet ius, sed tãtum in ordinarijs, in quibus competeret, potest alternatiua, quoad electionem personæ, quæ ad solum Episcopum spectat; & consequenter in mensibus Apostolicis ad Papã spectat electio personæ, & collatio Præbendæ & Canonicatus ex reg. reseruatoria mensium, ex alternatiua acceptata Episcopus habebit duos mẽses alternatos, in quibus poterit eligere, & simul cum Capitulo conferre, Papa vero ad alios duos menses ad eligendum, & consecutiue, vel in sequelam ad conferendũ, vt in causa Maioricen. fuit decisum, vbi coram Illust. Seraphino sublatum fuit absurdũ, quod allegabatur, scilicet, hoc pacto Capitulum posse solummodo conferre in duobus mensibus. Si autem in hac Pœnitentiariæ officij erectione, & vnione Canonicatus & Præbendæ, vigore Concil. Triden. facta plus iuris acquiritur Papæ, quam Episcopo non est mirum, quia plus est Papa, quam Episcopus, & sic decisum in hoc casu prouisionem spectare ad Papam.

Sed non obstante ista decis. persisto in supradicta sententia, quod alternatiua intrat in Pœnitentiaria, etiamsi collatio Præbendæ sit communis Episcopi, & Capituli, aut solius Capituli, nam cum electio personæ Pœnitentiarij, & dispositio, & prouisio officij Pœnitentiarij ad solũ Episcopum spectet, vt est decisum, habebit in eo locum alternatiua, ad quam sufficit, quod Beneficium spectet ad liberam dispositionem, seu præsentationem, vel electionem solius Episcopi, vt in reg. nec refert quod collatio Præbendæ sit communis, vel solius Capituli, nam Præbenda est accessoria, & annexa officio Pœnitentiarij, & attenditur, quod est principalius, vt dixi; quamuis in Præbenda non vnita, sed vnienda officio Pœnitentiarij etiam erecto, non haberet locum alterna. si eius collatio ad solum Episcopum non spectaret, quia tunc principaliter, & de per se consideratur Præbenda, ex quo nondum erat actu vnita, & sic vnio de prima vacatura non intraret, nisi in Prębenda vacante in 4. mensib. ord. iuxta d. infr. c. 4. nu. ∴ & declarationes ibi adductas, quod secus est in Prębẽda iam actu vnita, quæ non consideratur de per se, sed tanquam accessoria, & sequela officij pro cuius dote datur; facit reg. accessorium, l. 6. & gloss. in cap. fin. de rescrip. eod. l. verb. datur, & ideo vacante Pœnitentiaria, sede Episcopali vacante, etiam in mense ordinario Capitulum non posset illam prouidere, quamuis collatio Præbendæ pertineret ad Episcopum, & Capitulum simul, vel ad solum Capitulũ, sed eius prouisio spectaret ad Papam priuatiue, stante regula secunda Cancellariæ reseruatoria Beneficiorum vacãtium sede Episcopali vacante, licet illa regula non referuet Beneficia ad collationem Episcopi cũ alio, vel alijs pertinentia, vt infra dicitur d. cap. 4. num. ∴ & decisiones Maioricen. adductæ sunt plane pro nostra sententia; nam, si mensis Sept. stante alternatiua est Papæ, seu Apostolicus, consequenter mensis Augusti debet esse Episcopi, & ordinatius, vt ęqualitas seruetur, nam vtrumque pendet ab eadem reg. & cõtrariorum eadem est disciplina, & ratio; cognito enim vno de contrarijs, cognoscitur & alterum, Euerar. loco 19. à contrarijs.

Nec satisfacit responsio Rotæ in d. dec. Abul. respondentis, quod firma est regul. quod in mensibus Apostolicis electio spectat ad Papam, in mensibus vero ordinarijs ad Episcopum, & quod mense Ordinarij sunt quatuor, in quibus intrare posset alternatiua, &c. & quod, quamuis regulariter alternatiua procedat in mensibus Apostolicis, hoc euenit, quia de iure absolute Episcopus habet proprium ius conferendi, quo ad alia Beneficia, sed ad electionem Pœnitentiarij habet tantummodo ius in mensibus ordinarijs, non in reseruatis, vt dixit Cong. Cõcil. & ideo non potest habere communicationem alternatiuæ in Apostolicis, in quibus nullum habet ius, sed tantum in ordinarijs, in quibus competere potest alternatiua, &c. nam ista responsio, salua pace tanti tribunalis, certe corruit ex eo, quia sicut ad alia Beneficia de iure absolute Episcopus habet pro ptium ius conferendi seclusa reseruatione; ita etiam ad electionem Pœnitentiarij, de iure absolute habet ius in quibuscumq; mensibus cessante reseruatione. Nemo etenim negabit, quod si Pœnitentiaria vacat sede Apostolica vacante in quocumque mense possit Episcopus eam prouidere, & Pœnitentiarium eligere. Nec contradicit d. S. Cong. Concilij, quæ solum fundatur in obstaculo reseruationis auferentis prouisionem, & electionem Pœnitentiarij, alias de iure Episcopo competentem ex Concil. Triden. sess. 24. de reform. cap. 8. cessante autem reseruationis obstaculo, non negat S. Cong. quod electio Pœnitentiarij absolute ad Episcopum spectet, immo id clare sentit in declarationibus adductis d. cap. 4. vbi ait quod electio Pœnitentiarij quandocumque facienda ad solum Episcopum spectat ita interpretan do Concil. d. cap. 8.

Nec est absolute verum, quod menses Ordinarij sint quatuor, nam stante alternatiua sunt sex, & cessantibus regulis per mortem Papæ, omnes sunt Ordinarij, vt alias diximus. Rursus declaratio S. Cong. non dicit, quod in octo mensibus electio Pœnitentiarij pertineat ad Papam, sed indiffinite, quod in mensibus reseruatis. Si ergo mensis Februa. Aprilis, Augusti, & Octobris, non est reseruatus propter alternatiuam concessam Episcopo, non obstat d. declaratio.

Et si ista responsio Rotæ esset vera, sequeretur, quod etiam in Ecclesijs, vbi collatio Præbendæ esset solius Episcopi, non intraret alternatiua in Pœnitentiaria; nam declaratio S. Cong. quæ generaliter ait, quod in mensibus reseruatis, seu Apostolicis electio Pœnitentiarij spectat ad Papam, & non ad Episcopum, procedit etiam in Ecclesijs, vbi collatio Præbendæ est solius Episcopi, vt est indubitatũ. Si ergo ex ista declaratione non potest competere alternatiua in mensibus Apostolicis, ea non competeret etiam in Ecclesijs, vbi collatio Præbendæ esset solius Episcopi, quod tamen est omnino falsum, & contra mentem omnium. Et dicere, quod in Pœnitentiaria intret alternatiua in quatuor mensibus ordinarijs, & sic, quod Episcopo non remaneant, nisi duo menses, nempe Iunij, & Decembris, nullo modo potest stare nam id non est dare alternatiuam, sed auferre ex quatuor mensib. ordinarijs duos, & alternatiua datur ad augmentum, nempe ad dandum sex menses pro quatuor, & sic ad augẽdum duos menses, inductum autem ad augmentum non debet operari diminutionem, & è contra. l. si mancipia. ff. de fundo instructo. l. legata inutiliter, de adimen. legat. Euerar. loco 103. ab ordinatione, num. tertio & quarto,

Præterea Episcopus habens alternatiuam, & residens in suo Episcopatu esset peioris, deterioris que conditionis in Pœnitentiaria, quam non habens, aut non residens, quod videtur absurdum, cum potius Papa per alternatiuam voluerit gratificare, non autem præiudicare, vt patet ex verbis regulæ, & quod ob gratiam alicuius conceditur, non est in eius dispendium retorquendum, vt est regul. iuris in 6. &

habetur

habetur in l. nulla iuris ratio. ff. de legi. & in l. quod fauore. C. eodem, vbi dicitur, quod ad fauorem quorumdam constitutum est quibusdam ad læsionem eorum nolumus inuentum videri. nec poterit responderi, quod compensetur istud præiudicium, quod otitur circa Pœnitentiariam, cum adeptione duorum mensium in alijs Beneficijs, quia regula id non dicit. Secundo, quia augmentum istorum duorum mensium potius datur in compensationem oneris residentiæ, vt ex ipsa reg. constat, & tradit Hieron. Gonçalez in ea glossa 43. num. 129. & sic, si non posset intrare alternatiua sex mensium in Pœnitentiaria remaneret Episcopus cum suis quatuor mensibus ordinarijs, sicut in alijs Præbendis, & Beneficijs simultaneæ collationis. Rursus Capitulo, cui auferebatur Collatio Præbendæ vnitæ officio Pœnitentiariæ in duobus mensibus, nulla fiebat compensatio, & sic non erat credendum Papam illi voluisse præiudicare, cum id non exprimat. l. 2. §. si quis à Principe. ff. ne quid in loco publico, cum alijs per Gonçalez §. 4. procem. num. 22. & glos. 28. à num. 1. & quamuis Capitulum cogatur conferre ei, quem Episcopus elegerit, non ideo præiudicium istud desinit esse considerabile, cum adhuc collatio ista sit actus iurisdictionis, honoris, & præeminētiæ. Gonçalez, d. §. 4. procem. à num. 27. tandem diei non potest, quod in hac Pœnitentiariæ erectione, & vnione Canonicatus, & præbendæ vigore Concil. Trid. facta, plus iuris acquiratur Papæ, quam Episcopo, vt dicitur in d. decis. ad fin. quia Concil. d. cap. 8. de Papa nullam mentionem facit, sed solum de Episcopo, quamuis Papæ saluum maneat suum ius cōcurrendi cum Ordinarijs, & stante reseruatione priuatiue prouidendi, &c. ex quibus apparet Rotam in d. decis. Abul. non loqui consequenter ad decisi. Maioricen. & standum esse in resolutione a nobis tradita, speroque Rotan. melius informatam recessuram esse ab ista nouissima decis. Episcopis valde præiudiciali.

736 Octauo circa illa verba, † libere disponendi facultatem concessit, dubitatur, an ista facultas data Episcopis per alternatiuam intelligatur ita, vt prorsus sit sublata reseruatio de Beneficijs vacantib. in mensibus in 1. p. reg. reseruatis, an vero solummodo detur illis facultas prouidendi talia Beneficia, non obstante reseruatione, sine eius tamen extinctione, de qua agit Gonçal. 53. ex num. 26. & nos agimus sup. nu. 22. ibi vide.

737 Nono dubitatur, † an, si Episcop. qui acceptauit alternatiuam, obtinuit postea indultū à Sede Apostlica, vt possit conferre Beneficia vacantia in omnibus mensibus anni, per tale indultum sit visus renuntiare alternatiuæ; quam quæstionem mouet Gōçalez d. gl. 53. q. ex nu. 43. & concludit, quod nō cum Caputaquen. decis. 309. p. 1. & decis. 88. & 377. nu. 3. p. 2. & Anast. Germo. de indultis Card. §. volumus n. 11. nam alternatiua per regulam nostram concessa non est incompatibilis cum indulto conferendi in omnibus mensibus, &c.

738 Decimo † circa amissionem alternatiuæ, de qua in illis verbis, ac etiam voluit, vt si ipsi, &c. vsque ad illa, nullius essent roboris, vel momenti, quæ explicantur per Gonçalez ex gloss. 54. vsque ad 57. dubitatur, an eo ipso, quod Episcopus se intromittit in prouisione Beneficiorum vacantium in mensib. Papæ, vel aliorum quomodolibet reseruatorum, seu affectorum, aut quominus prouisiones Papæ de illis effectū consequantur, impedimentū quoquomodo præstiterit, vsu, & beneficio alternatiuæ statim priuatus existat, & prouisiones illius prætextu deinceps faciendæ sint nullæ? in quo dicendum est, quod sic, vt in d. versic. ac etiam voluit, expresse cauetur; nisi forte habuerit aliquam iustam causam excusationis, aut careat dolo, vt in decis. Aragoniæ. 23. in manuscriptis, quæ ait, quod si Episcopus, cui concessa est alternatiua, prouidit Beneficijs vacantibus in alijs mensibus per reg. concessis Ordin. qui menses propter alternatiuam efficiuntur Papæ, perdit alternatiuā, quia abutitur gratia sibi concessa; & in illa Cæsaraugustana 6. Mart. 1587. super adducta, sub num. 706. ad fin. & in vna Pistorien. alternatiuæ 17. Oct. 1558. corā D. Quiroga, & in vna Auriē. Canonicatus Cardinalatus 13. Ian. 1578. coram D. Brauo, & in vna Vicen. præceptoriæ. 14. Decem. 1592. coram D. Blanchet. quas decis. non abs re erit hic ponere maxime quia d. Vicen. alia etiam continet circa hanc materiam alternatiuæ.

Pistorien. alternatiuæ 16. Octob. 1558. coram D. Quiroga.

739 QVidam Fantinus obtinēs † parochialem S. Andreæ, & S. Ioannis de Angaria Diœcesis Pistorien. obijt vlt. mēsis Iulij 1556. circa mediam horam noctis, & Episcopus Pistorien. die prima August. sequentis de dictis Parochialibus, tāquam vacantibus per obitum d. Fantini, cuidam Cæsari Vesario prouidit, & successiue vacante Plebe Castrinoui de mense August. 1557. idem Episcopus vigore alternatiuæ de illa cuidam Thomæ Brimillo similiter prouidit, & quidam Fanerius illam à Papa impetrauit, & tandem introducta lite inter d. Fanerium, & Thomam possessorem pro parte Fanerij fuit obiectum, etiam de abusu alternatiuæ præfatæ, quia d. Episcopus prouiderat d. Cæsari de Parochialibus præfatis vacantibus vlt. mensis Iulij, Apostolici mensis, & quod per consequens non poterat d. alternatiua vti, & licet pro parte d. Thomæ fuisset dictum, quod per illam vnicam collationem Episcopus non perdidisset alternatiuam quasi fuisset modica contradictio, & allegatum fuit dictas Parochiales censeri vacasse de mense August. licet nocte primi diei vacassent, & quod alias Episcopus veniebat excusandas, cum non esset in loco, vbi Fantinus obijt, & in dubio præsumebatur ignorantia, ex quo scientia non probatur. ad l. verius ff. de probatio. cū vulg. tamen his non obstantibus Domini fuerunt pro abusu, & priuatione ex illa vnica collatione, & conditione alternatiuæ dummodo de collatione, & prouisione Beneficiorum in reliquis sex mensibus reseruatis non se intromittat. Ripa l. 1. respon. cap. 8. nu. 2. Aym. consil. 138. nu. 26. & in simili Bald. cons. 34. num. 3. l. 2. Bertran. consil. 148. l. 1. in nouis. non seruans illius formam propter abusum perdidit illam facultatem, & est casus legis in fine eiusdem alternatiuæ, & tradit Socin. cons. 81. nu. 8. l. 1. & cons. 262. num. 4. l. 2. Fel. cons. 4. num. 8. Tiraquel. de retractu, §. 8. gloss. 7. num. 15. pag. 452. Curtius Iun. cons. 137. num. 2. Ruin. cons. 28. num. 5. lib. 1. Probus in cap. vnic. in prine. de ætate & qualitate l. 6. & in cap. volentes, numer. 14. versic. absentiæ. de priuil. eod. l. & ad 1. dixerunt, quod per vnicam solam collationem Episcopus perdiderat alternatiuam, quia non fuit satisfactum formæ alternatiuæ, & propterea sufficit modica contrauentio. Socin. d. consil. 262. num. 14. l. 2. Tiraq. d. gloss. 7. num. 15. Gratus resp. 73. l. 2. Cagnol. in l. si quis maior, num. 96. C. de transact. & de

minimo

minimo tradit Decius in ca.de appellationibus,nu. 2.cum seq. de appellat.ad 2.dixerunt, quod, cum obijsset circa mediam horam noctis vlt.diei Iulij, dicebatur obijsse in Iulio, totum illud tempus, quod est ante dimidiam noctem,attribuitur d. diei vlt. ad l.more Rom.& ibi Ias.& alios alleg.n.14.ff.de ferijs, &c.1. & 2. de ferijs, quod à vespera in vesperā Sabbata sanctificantur,intelligitur, quoad festiuitatem Sanctor.non autem,quod à vespera diei incipiat cur rere mensis. Et quo ad reliquum de ignorantia, D. dixerunt, quod, cum Episcopus ad prouisionem teneretur ex necessitate officij scire vacationem, præsumebatur indagasse.ad tradita per Rom.cons.481. num.9.& in prouidente indigno, quod non excusetur à pœna,nisi sufficienter probet,ignorantiam,ca. innotuit elect.vbi Abb.col.3.num.9.versic.nec probari,& ad hoc,quod vigore scientiæ præsumptæ debeat quis priuari,tradit in specie Rebuf.in praxi,tit. pœnæ contra collatores indignis conferentes, nu.1. & 3.& cum teneretur indagare, & scire etiam quod non sciuisset,præiudicaret sibi, ac si sciuisset, & per Decium in reg.qui cum alio num.1.& 9.& Cagnol. num.11.ff.de reg.iuris,quod procedit etiā in eligente ad Beneficia,vt per Decium ibi,num.3.præcipue, quia Episcopus erat in Diœcesi,& vicinus; propter quod præsumitur habuisse notitiam, cap.4. & cap. quoſdam.de præsumptione& in terminis de scientia mortis Beneficiati, quod conferens censeatur scire,tradit Boerius consil.233.nu.12.

Aurien.Canonicatus,Cardinalatus, 13. Jan. 1578.coram D.Brauo.

740 ☞ PRoposita † causa Aurien.Canonicatus, Cardinalatus circa dubium, an Episcopus violauent alternatiuam,& an Episcopus habuerit aliquam excusationem,Domini dixerunt in casu, & ad effectum, de quo agitur,satis constare de violatione alternatiuæ. Nam de acceptatione alternatiuæ satis cōstat ex instrumento. fol.4. acceptata autem 1566. de violatione etiam apparet, cum de mense Ianuarij 1567. Episcopus fecerit pruuisionem Canonicatus vacantis in personam Licen.Mota,quì mensis est Apostolicus, & de prouisione satis constat ex instrumento in actis producto, cui Domini satis fidem adhibert affirmabant, cum non sit verisimile, quod si res aliter se haberet, Episcopus voluerit se submittere pœnis contentis in regula concessionis alternatiuę, nec dubitabant de actu præsentationis, nam Ferdinan. Perez Procurator Phœbi Rodrig. petit, vt Alfonsus de Cæsar Notarius d. instrumenti collationis illud daret in publica forma, & Alfonsus Cæsar Notarius ait,quod ad petitionem partis d. Phœbi illud extraxit ab originali, cuius assertioni standum est. argument.cap.ad audientiam. de præscrip.& in l. si quis decurio.C.de falsis,Curtius Senior cons.49.nu. 75.Decius 450.& 423. Alciat.reg.3.præsump.3. minus autem dubitabant Episcopum non habuisse aliquam iustam causam excusationis, nam indultum Innocen.non suffragatur;cum, licet non sit in actis, ex eodem facultas tantum conferendi Præbendas Episcopo,& Capitulo, in casu, in quo ipsi hanc facultatem haberent,datur, & quando prouisū de Canonicatibus Ecclesiæ Aurien. Presbyteralibus vigore expectatiuarū expectantium non se fecerint promoueri ad Sacerdotium, qui casus nihil habet commune cum præsenti prouisione, quia Episcopus solus fecit prouisionem, tum etiam, quia non euenit casus indulti, & ita prout ex diuersis non est facienda illatio aliqua. argumen.l. Papinianus exul. ff. de minor. minus etiam obstat Concil.Prouinciale Cōpostellanum, quia in eo non dicitur, quod Episcopus possit in omnibus mensibus prouidere,sed quod collatio fiat ab illis,ad quos pertinet, & licet hoc nō exprimeretur,satis deberet intelligi ex defectu potestatis ipsorum statuentium;omnis etiam cessat difficultas, quia in indulto alternatiuæ expresse derogatur indultis, & priuilegijs quibuscumq; Put. decis. 164.l.2.in simili casu videndus omnino, cum fuerit acceptata ab Episcopo de anno 1566.non potest aliquam ignorantiam prætendere. argumento l. non est ferendus.ff.de transactione & l.vlt.ff.pro socio.

Vicen.præcentoriæ, 14. Decembris 1592. coram Domino Blanchetto.

741 ☞ FVit per Dominos † resolutum non constare Episcopum Vicen.amisisse alternatiuam,cum eam illam acceptasse sit indubitatum,docendum est, vel de amissione propter contrauentionem claram, vel per renuntiationem Episcopi notam Reuerendissimo Datario,& acceptatam, quo enim pacto inducta fuit obligatio, eodem modo dissoluenda venit.l. nihil tam naturale.de reg.iuris. de renuntiatione autem tantum abest,vt constet, quod immo ex literis scriptis per ipsum Illustrissimo, & Reuerendissimo Cardinali Ascanio Columnæ, super hac præcētoria apparet de contrario. Nec hoc casu suffragatur mandatum,quia non fuit intimatum Illust. D.Datario, alias per mandatum ad renuntiandum alternatiuæ facile fieret fraus Summo Pontifici, cum in mensibus reseruatis, occurrentibus vacationibus, renuntiatio in alijs mensibus acceptatio allegari posset, & ita ius sedis Apostolicæ esset incertum, ad quam eut tandam incertitudinem introductę fuerunt regu. de publican. resignationibus, & postea editæ constitutiones, & ex hac causa tollendę fraudis fuit resolutum coram me,in causa Fauentina Canonicatus 16.Dec. 1585. quod mensis incepti reseruatio ad fauorem sedis Apostolicæ durabat,etiam Episcopo absente,ne liceret Episcopis frui mense sibi concesso vigore alternatiuæ,& per recessum fraudare Summum Pontificem mense reseruato. Quo vero ad contrauentionem;primo illa non probatur; Michael enim,qui venit obiectiue contra prouisum Apostolicum, debet concludenter probare intentionem suam. Rota de exceptionib. in antiquis decis.5. sed ex allegatis per ipsum non constat clare, quod Beneficium Annuntiationis B. Mariæ Virginis sit de iure patronatus, cum probatio sit admodum turbida:secundo,dato, quod constaret Beneficium esse tale, non tamen probatur dolus Episcopi, qui requiritur ad effectū amissionis iuris. Aymon cons.16.in fi.immo, cū ipse contulerit illud vigore alternatiuæ, vti liberum, negari non potest dolū abfuisse,quo casu ea, quæ sonant in delictū,si animo nō delinquendi cōmittantur,pœnā non merentur,vt per Bart.in l.qui ea mente,num.3. ff.de furtis,tradit Gabr.consil.166.in fine lib.2. nec refragatur, quod asserit illud fundatum à Petro de Quintana, quia cum ius patronatus possit amitti, seu extingui,non potest inferri ad scientiam prætensam, quod ius præsentandi pertineret ad Rectorem Ecclesiæ de Gorto, quia potuit pertinere etiam ad laicum. Pręterea requiritur,quod Papa acceptet istā amissionem, forsan enim potuit illam condonare, prout dicitur de Ecclesia, qua volente inducitur caducitas

ducitas, Alex. conſ. 173. prope fin. lib. 2. & fuit ſæpe in Rota reſolutum, & quamuis contraueniens cadat ipſo iure, tamen requiritur declaratio. Felin. capitul. Rodulphus num. 35. de reſcript. non obſtat præſumpta ſcientia ex viſitatione deſumpta, quia præpollet præſumptio ignorantiæ ex actu poſitiuo collationis Beneficij, vt liberi, collecta, præſumptio. ſcientiæ, ex viſitationibus, non obſtant teſtes, quia ex literis Epiſcopi ſupradictis eorum probatio redditur debilis, quomodo enim poteſt dici probatum Epiſcopum noluiſſe niti iure alternatiuæ, ſi præcentoriam rogat impetrari pro Michaele, quia ad Papam collatio ſpectabat. & ex his ita deciſum fuit.

742 Illud autem, † quod in iſta deciſ. Vicen. dicitur requiri, quod Papa acceptet iſtam amiſſionem alternatiuæ, ſalua pace, mihi non placet, nam eſt contra verba ipſius regulæ. ibi ac etiam voluit, vt ſi ipſi, &c. vſu, & beneficio prædictæ facultatis, eo ipſo priuati exiſtant, ac collationes, & aliæ diſpoſitiones de Beneficijs illius prætextu deinceps faciendæ nullius eſſent roboris vel momenti in quibus verbis ſatis declarat Papa velle, quod contrauenıens ſtatim priuatus exiſtat vſu, & beneficio alternatiuæ, nec poſſit deinceps vigore illius prouidere, & ſic non eſt neceſſaria alia declaratio, & acceptatio Papæ.

743 . Et ceſſat exemplum† adductum de Eccleſia, qua volente inducitur caducitas, quia ibi non aderat huiuſmodi declaratio voluntatis: & pœna caducitatis non habet locum niſi Domino volente) cui ſorſan magis placebit ad penſionem agere) lib. 2. ibi, volenti, vbi gloſſa C. de iure emphit. & ibi Iaſ. a nu. 6. Caſſad. deciſ. 2. & 3. de locato. Tiraq. in l. ſi vnquá verb. reuertatur num. 8. Iulius Clar. §. emphiteoſis quæſt. 9. num. 1. Fla. Parıſ. de reſignatione Beneſ. l. 6. quæſt. 3. nu. 24. Rota deciſ. 28. p. 2. diuerſ. & poſthæc Gonçal. gloſ. 56. a nu. 50. cum alijs.

744 Præterea pœnæ † impoſitæ ipſo iure, ſeu ipſo facto, quæ conſiſtunt in mera priuatione, & non requirunt aliquam actionem, ſeu executionem poſitiuam, qualis eſt pœna, de qua hic, ſtatim incurruntur abſque aliqua declaratione iuxta dicta inſ. 11. p. cap. vlt. nu. 9. & ibi allegatos in pœnis etiam ipſo iure impoſitis, quæ requirunt aliquam actionem poſitiuam, qualis eſt pœna caducitatis, requiritur non ſolum declaratio voluntatis partis, in cuius fauorẽ apponantur, & quod petat, ſed etiam ſententia declaratoria iudicis iuxta dict. ibid. cap. vlt. & ibi allegatos ac Felin. in cap. Rodulphus. de reſcript. nu. 35. & ſequenti, & Gigan. de penſio. quæſt. 78. quamuis, quod attinet ad caducitatem, quod non requiratur aliqua ſententia, vel declaratio iudicis, ſit communis ſententia, vt per Iul. Clar. d. quæſt. 9. Flamin. Pariſ. ſupra nu. 25. & Rotam d. deciſ. 28. nu. 4.

745 Rurſus requiritur, † quod Papa acceptet amiſſionem alternatiuæ prouiſiones per Epiſcopum interim factæ vigore alternatiuæ eſſent in pendenti ita, vt Papa acceptante poſtea amiſſionem cenſerentur nullæ a principio, ad tradita per Specul. de locato §. nunc aliqua verſ. 10. & Ang. ac Cinum, quos refert, & ſequitur Felin. in cap. de quarta nu. 33. de præſcri. & per Iaſ. in d. l. 2. nu. 17. & conſ. 29. n. 3. vol. 1. Tiraq. in d. cap. ſi vnquá, verſ. reuertatur. nu. 270. alias 221. Nauar. in Man. cap. 23. a nu. 104. & in propoſito Gonçalez d. gloſ. 56. nu. 124. & ſeq. quod videtur inconueniens, maxime, quia collatio eſt actus legitimus, qui non debet eſſe in pendenti, nec vagari ſub incerto cap. 2. iuncta gloſ. de elect. in 6. Probus ad Monac. in cap. tibi, qui de reſcrip. in 6. nu. 8.

746 Vnde verius videtur, † & conformius verbis regulæ, quod Epiſcopus contraueniens eo ipſo ſtatim amittat vſum, & beneficium alternatiuæ, & prouiſiones per eum deinceps factæ vigore illius etiam ante aliam acceptationem Papæ ſtatim ſint nullæ, & perinde ſit, ac ſi alternatiuam Epiſcopus non acceptaſſet, & conſequenter deinceps ei competent quatuor menſes ordinarij duntaxat.

747 Et poſthæc Gonçalez † d. gloſ. 56. vbi de hoc late agit ex nu. 48. plura afferens pro vtraque parte, licet de d. dec. Vicen. non meminit. in hanc ſententiã magis adducitur nu. 124. ex communibus per eum allatis á nu. 119. nempe quia Papa, vt dixi, per regulã noſtram ſatis declarat intentionem, & voluntatem ſuam, vt Epiſcopus eo ipſo, quod abuſus fuerit alternatiua, illa priuatus exiſtat, vnde cum habemus iam claram expreſſam, & indubitatam, fruſtra eſt ex igenda noua declaratio. l. 1. §. 1. ff. de act. empti cap. ſi dubius. de appellat. cap. eum, qui. de reg. iuris in 6. Caputaquen. dec. 100. num. 2. p. 1. 2. quia nunquam vidimus, nec audiuimus, talem declarationẽ aliter factam fuiſſe, quam per regulam noſtram fit, & ſic eſt maximum argumentum veritatis, quod neceſſaria non ſit. Lud. Gom. reg. de annali, quæſt. 2. nu. 2. verſ. nam, vt inquit Bald. Tertio, quia eſſet abſurdum imponere Papæ hoc maximum onus declarandi de nouo in ſpecie cuilibet Epiſcopo contraueniẽti, quod per legem Gonçalez, & expreſſam iam omnibus declarabit, maxime, cum eo ipſo, quod Epiſcopus acceptauit alternatiuam, cũ conditionibus, & grauaminibus in ea contentis iam habuerit pleniſſimam notitiam de intentione ac declaratione Papæ, ac ſeipsũ ſubdidit pœnæ abſque alia noua declaratione. l. Impetratores. 34. ibi, ipſe te huic pœnæ ſubdidiſti. ff. de iure ſiſci. Quarto, quia omnia per eum ſupradicta ex nu. 48. vſque 109. videlicet, quod omnis actus, & pœna intelligitur parte petente, & declarante, videtur eſſe extranea á caſu noſtro, nam illa procedunt quãdo nullitas, aut pœna adiecta tendit duntaxat ad fauorem partis, aut inferioris abſque alia legis reſiſtentia, ſecus vero eſt in caſu noſtro, in quo regula noſtra expreſſa reſiſtit, ac prorſus deſtruit, & annullat abſque aliqua de nouo declaratione facienda omnes collationes poſt contrauentionem factas, & non agitur de intereſſe alicuius perſonæ ſeu partis particularis, aut inferioris, ſed de intereſſe ipſius ſupremi Principis, & de fauore, ſeu iure publico. Paul. Caſtr. conſ. 259. nu. 1. l. 2. Decius in l. in ambiguis. 85. §. non eſt nouum nu. 11. & 12. ff. de reg. iuris. Menoch. de præſumpt. lib. 2. præſump. 46. nu. 30. cum alijs adductis per eundem Gonçalez gloſſa 66. nu. 50. hæ ſunt rationes Gonçalez non contemnendæ.

748 Nec etiam requiritur ad huiuſmodi † amiſſionem alternatiuæ declaratio iudicis, ſeu ſententia declaratoria, vt inquit d. deciſio Vicen. ex Fel. in d. cap. Rodulphus, n. 35. nã, vt ſupra diximus, n. 744. pœnę impoſitæ ipſo iure, ſeu ipſo facto, quæ conſiſtunt in mera priuatione, & non requirunt aliquam actionem, ſeu executionem poſitiuam, qualis eſt pœna, de qua hic, & pœna excommunicationis, ſuſpenſionis, irregularitatis, inhabilitatis, & ſimiles, ſtatim incurruntur abſque aliqua declaratione, & ſententia, vt in d. c. vlt. 11. p. á n. 9. quamuis Gonçal. ſup. n. 126. & ſeq. dicat, quod quando contrauentio Epiſcopi non eſt ita notoria, & clara, quod nulla poſſit tergiuerſatione celari, aut controuerti, eſſet neceſſaria iudicialis declaratio citato, & audito Epiſcopo; quia licet priuatio inducatur ipſo iure per regulam noſtram, nihilominus ſententia declaratoria requiritur præuia

ſumma-

summaria causæ cognitione super contrauentione vel non contrauentione. c. cum secundum leges. §. confiscationis. de hæret. l. 6. gl. in c. quam sit verb. eo ipso de elect. l. 6. Bart. in l. eius, qui nu. 3. ff. de iure fisci Fel. supra, & in c. 2. nu. 1. de sponsal. Couar. in c. cũ esses. nu. 6. de testam. & in reg. peccatũ 2. p. §. 8. nu. 8. Ber. Diaz reg. 543. vbi add. Salcedo Ant. Gabr. cõclus. 12. de criminal. & Tiraq. d. l. si vnquam verb. reuertatur. ex nu. 398. vsque ad 404. quæ declaratio retrotrahitur ad tempus contrauentionis, vt supra dixit, nu. 125. &c. sed quicquid Gonçalez dicat, ista declaratio nõ est neccessaria ad admissionem alternatiuæ, siue contrauentio sit notoria, siue non, quamuis vbi agitur de Beneficio, debeat contrauẽtio, & amissio alternatiuæ concludenter probari per eum, qui in ea se fundat, vt dicitur in d. decisione Vicẽ. & alias infra 6. p. c. 2. à nu. 225. & consequenter iudex super ea iudicare saltem tacite. Nec aliud volunt Felinus & Doctores citati.

749 Sed videtur, † quod, quamuis Episcopus violans alternatiuam in sui odium, & pœnam, statim amittat eam omnino, tamen ad gaudendum omnibus quatuor mensibus ordinarijs, etiam qui iuxta alternatiuam sunt Papæ, vt Martij, & Sept. oportet certiorem facere Papam, seu Datarium de amissione alternatiuæ, vel illi coram eis renuntiare, quemadmodum in acceptatione requiritur ad regulam omnis res. in decretalib. & l. nihil tam naturale. ff... nisi Papa alias amissionem acceptasset expresse, & dispositiue, tunc enim non esset neccessaria alia certioratio, reg. eum qui l. 6. non tamen sufficeret pro certioratione, quod Papa vsus esset amissione prouidendo ob illam ex narratiua impetrantis, ex illa enim non constat Papæ de amissiono determinare, & certo quãuis pro declaratione Papæ requisita iuxta sententiam Rotæ in d. Vicen. id sufficeret, Gonçalez supra d. nu. 124. qui tamen nu. 147. ait, quod Episcopus amittens alternatiuam ratione contrauentionis statim redit ad quatuor menses ordinarios, & Papa reliquos octo, prout prius ante acceptationem alternatiuæ cum Ant. Aug. in reper. verb. alternatiua Mand. cons. 21. nu. 2.

750 Quando vero † Episcopus contrauениret, & violaret alternatiuam ex proposito, & data opera in fraudem ad eximendum se ab alternatina, de cuius acceptatione forsan eum pœnitebat, quamuis statim eam amittat quoad se, & in sui damnum, non tamen, quoad Papam, quia fraus, & dolus nemini patrocinari debe. c. sedes. c. ex tenore. de rescrip. nisi Papa expresse eam acceptasse, nec tunc videretur sufficere certioratio de violatione, nisi fieret etiam mentio de fraude, & animo, quo facta est, & nihilominus Papa eam admitteret, ad dicenda alias infra 8. p. cap. 3. à nu. 94.

751 Sed subdubitatur, † quod remedium babeat Episcopus, qui admisit alternatiuam per contrauentionem, & violationem, si eam iterum habere velit, in quo dico debere recurrere ad Papam narrando qualiter, cum haberet alternatiuam acceptatam, eã amisit per contrauentionem, & petendo eam iterum sibi concedi de gratia speciali, &c.

752 Tandem † circa hoc subdubitatur, an Episcopus, qui se intromisit in prouisione. Beneficiorum Papæ reseruatorum propter ignorantiam reseruationis, non enim sciebat esse reseruata, amittat ex eo alternatiuam? In quo breuiter resp. distinguendum esse, quod, aut ignorantia reseruationis prouenit ex errore facti probabili, vt quia, verbi gratia, Episcopus ignorabat defunctum, per quem vacauit Beneficium, fuisse officialem Papæ, aut familiarem Cardinalis, vel quia Episcopus verisimiliter credidit defunctum in longinquis partibus decessisse in suo mense, quia fama de boc erat, aut quia verisimiliter existimabat sedem Apostolicã vacare, quia ita pro certo habebatur, & consequenter reseruationẽ nræ regul. cessare &c. Et tunc non amittet alternatiuam, cum ignorantia facti eum excuset, reg. ignorantia lib. 6. vbi gloss. & Dd. Puteus decis. 361. num. 1. & 2. lib. 2. & ita post hæc tradit Gonçalez. d. glos. 56. à num. 128. dicens, quod in his, & alijs similibus casibus Episcopus conferens Beneficium reseruatũ, iustam causam excusationis à pœna nostræ regulæ habebit, nam semper ignorantia facti excusat à culpa & consequenter a pœna. glossa verbo b culpa vbi Gemin. numero 4. & cæteri in capit. si Beneficia. de Præbend. lib. 6. vbi loquuntur in terminis collationis de Beneficio reseruato, & à pœna quælibet causa excusare valet. l. igitur. §. potest. ff. de liberali causa gloss. 1. in cap. cum venerabilis. de consuetudine. Mohed. decis. 4. de transact. & eo magis, quia alternatiua non est proprie priuilegium, sed remotio obstaculi, ac reductio ad ius commune, &c. & pœna per regulam nostram sancita tanquam odiosa est restringenda, & benigne interpretanda, &c. Et idem esset, si reseruatio esset secreta, & particularis, cuius datur iusta ignorantia. Feder. de permutat. Benef. q. 3. nu. 6. & 7.

753 Aut ignorantia † reseruationis prouenit ex ignorantia iuris, quia ignorabat reseruationem in iure, aut in regulis Cancellariæ, & constitutionibus Apostolicis contentam, & tunc amittit alternatiuam, saltem in foro exteriori, quia ignorantia iuris non excusat, vt in d. regula ignorantia. Puteus. d. decisione 361. nu. 3. & decis. 363. lib. 2. & Feder. d. num. 6. & facit in simili doctrina glossæ verb. scienter in cap. eum qui. de Prebend. in 6. quam tenet Domin. cons. 78. Bonifacius in Clem. gratiæ de rescript. num. 13. & Probus ad Monachum in eod. cap. eum qui sub num. 3. & Rota in Toletana Capellaniæ de Varaias coram Illustrissimis Mantica, & Pamphilio, vt in decisionibus infra adductis 11. p. cap. 5. à nu. 222. nisi sit ignorantia iuris dubij, & obscuri, cuius error est probabilis, & iustus, & æquiparatur errori facti. Bellam. de permutatione 11. p. quæst. 4. & dicitur infra c. 5. nu. 88. & videtur tenere in proposito Gonçalez supra nu. 130.

754 Dixi saltem in foro exteriori, † quia in foro conscientiæ non videtur eam amittere, qui ex ignorantia iuris se intromisit in prouisione Beneficij reseruati sincere, & absque malitia, & mala fide, ad tradita per Caietan. in summ. verb. præcepti transgressio in final. Armillam verbo præceptum, numero 8. Nauarrus in man. cap. 23. num. 59. & dicta supra 3. p. c. 3. nu. 66. dum non impugnantur prouisiones per talem factæ vigore alternatiuæ.

755 Quamuis ignorantia iuris, nisi † sit dubium, non excuset à deuolutione, vt per Rotam in Gienen. præstimonij, & Mediolanens. Beneficij infra relatis, 12. p. c. 2. nu. 195. & 192. etiam in foro conscientiæ, ex quo deuolutio inducitur non ob delictum, sed ob negligentiam, quæ in ignorante ius dari videtur.

756 Ait tamen post hæc † Gonçalez. d. glos. 56. à num. 141. quod, si a principio Episcopus habuerit iustam causam ignorantiæ, vel excusationis, vt in casibus supradictis, tamen, si postquam certificatus fuerit de reseruatione, & quod nullatenus pruidere poterat, prosequatur ad vlteriorem effectum suæ prouisionis, veluti immittendo in possessionem ab eo de

facto

facto prouisum, vel si fuerat ante scientiam immissus, non curauerit quantum in se fuerit intrusum à tali possessione remouere, vt possessio vacua remaneat, quominus Apostolicus prouisus in illa capienda impedimentum habeat, intrat alternatiuæ priuatio. argumento c. si Benef. de Pręben. in 6. & ibi Dd. & Rota in Dertusen. Parochialis 12. Februar. 1593. coram D. Penna supra adducta 4. p. cap. 3. nu. 90. & quod facit etiam, quod si obtenta Beneficia absentis in impetratione eius nomine facta non narrentur, vt alias sunt narranda, non propterea vitiatur gratia cum iusta ignorantiæ causa adsit. Rota decis. 74. & 75. de rescript. in antiquis. Felin. in cap. super literis. eodem tit. num. 7. tamen si absens, postquam id sciuit, vel scire debuit, nolit curare supplemẽtum dicti defectus, & gratiam perinde valere obtinere, sed potius vtatur dicta prima gratia, tunc talis gratia minime illi suffragari debet per d. ca. si Beneficia, & quod audit ita dixisse Rota.

757 Sed quamuis ista sententia † videatur vera in primo casu, quando post notitiam reseruationis Episcopus immittit, seu immitti mandat in possessionem à se prouisum, eo quod impedimentum præstat, quominus prouisio Apostolica effectum consequatur, tamen non placet in secundo casu, quando immissum non curauit à possessione remouere, quia id in regula non dicitur, nec pœna est extendenda, reg. Odia. lib. 6. cum alijs.

758 Nec dictum capit. † si Beneficia. facit ad propositum, quia ibi agitur de amissione priorum Beneficiorum per retentionem aliorum de facto, quia paria sunt illa de facto assequi, vel de facto retinere. cap. eum, qui. de Præbend. in 6. iuncto cap. sæpe. de restitut. spoliator. nec ibi agitur de extensione pœnę. vnde etiam non facit ad propositum d. deci. Dertusen. vbi agitur de amissione iuris ad Beneficium per retentionem possessionis de facto scienter, sicut amittitur per intrusionem, & facit ad propositum quod dicitur in decisionibus Salamantin. infra relatis nu. 778. ad fin. &c.

759 Nec obstat simile † de impetratione absentis nomine facta, non narratis eius obtentis, quia verius est talem gratiam ab initio non valere, & ideo requiritur supplementum d. defectus, & gratia perinde valere. Nec refert, quod iusta ignorantiæ causa adfuerit in impetrante pro absente, nam non est attendenda eius scientia, vel ignorantia, sed ipsius principalis, pro quo impetratur, & ad cuius fauorem fit gratia.

760 Vndecimo dubitatur, † an Episcopus, qui se intromisit in prouisione Beneficij litigiosi contra c. 1. & 2. vt lite penden. in 6. amittat ex eo alternatiuam? & breuiter respondetur non amittere, nam Beneficia litigiosa non sunt reseruata, licet durãte lite prohibeatur Ordinarius ea conferre, vt dictum est supra num. 133. & regula solum priuat alternatiua intromittentes se in prouisione Beneficiorum reseruatorum, vel affectorum; quæ pœna non est extendenda, vt supra num. 757.

761 Episcopus autem, † qui se intromitteret scienter in prouisione Beneficiorum non reseruatorũ, quæ tamen sunt per Papam prouisa iure præuentionis siue valide, siue inualide, amitteret alternatiuam, nã licet non fuit alias reseruata, tamen per appositionẽ manus Papæ manet affecta, vt supradictum est à nu. 138. & sic intrat priuatio regulæ, quæ loquitur de Beneficijs reseruatis, vel affectis.

762 Circa acceptationem alternatiuæ, † & modum, illius de qua in illis verbis, illi vero, qui gratiam alternatiuæ prædictæ acceptare voluerint, &c. vsque ad illa, tunc demum, & non antea, vt incipiant gratia supradicta, quæ explicantur per Gonçalez ex gloss. 58. vsque ad 65. videnda sunt per nos dict. supra à num. 483. Duodecimo dub. an Episcopus acceptata alternatiua Romæ, verbi gratia, in fine August. seu in principio Septembr. ante habitam notitiam ipsius acceptationis, & recognitionis literarum, possit valide prouidere in suis quatuor mensibus ordinarijs, verbi gratia, in d. mense Septemb. an vero statim illi cessent, & effectualiter incipiat gaudere alternatiua?

763 In quo Rota in vna † Seguntina præstimonij 14. Decembr. 1592. coram D. Orano tenuit posse tunc prouidere in d. quatuor mensibus his verbis, minus etiam intentionem Francis. circa intrusionem probant testes nam ex eorum depositione non liquet præcise, de quo tempore præstimonium vacauerit, quin potius cõstat Francis. de illo prouisum ab Ordinario per tempus quinque annorum possedisse, ac postmodum D. Hieronymo, via permutationis idẽ renuntiasse; nec dicatur Episcopum 16. Septẽ. 1575. alternatiuam acceptasse, quia non propterea minus illi licuit ante habitam notitiam huiusmodi acceptationis de illo prouidere, maxime cum tunc temporis in sua Diœcesi non resideret, vt bene deducunt informantes pro D. Hieronym.

764 Nihilominus tamen † contrarium verius videtur, scilicet post acceptatam Romæ alternatiuam, seu post receptionem, & recognitionem literarum acceptationis, etiamsi nondum illius notitiam habuerit, non posse Episcopũ amplius vti valide quatuor mensibus ordinarijs, magis quam, si illius notitiam habuisset, sed simul atque Romæ facta est acceptatio, seu recognitio literarum illius, statim ei effectualiter competere alternatiuam, vt patet ex illis verbis regulæ, quibus ab eo receptis, & recognitis tunc demum, & non antea, vti incipiant gratia supra dicta, & sic si, verbi gratia, facta esset acceptatio, seu recognitio Romæ in fine Ianuar. seu Sept. & in principio mensis sequentis, qui est alternatiuus Episcopi, vacaret aliquod Beneficium, & illud Episcopus statim prouidisset antequam sibi constaret, & constare posset de dicta acceptatione, seu recognitione, prouisio valida esset, vt post hæc tradit Gonçalez. glo. 65. nu. 20. cum ergo statim Episcopo competat, cum effectu alternatiua statim cessabunt quatuor menses Ordinarij, quantumuis Episcopus id ignoret, vt in vna Salamantina fructuum. 12. Maij 1583. & 20. Iun. 1586. coram D. Bubalo, & 3. Ianu. 1587. coram D. Gipsio, vbi habetur, Episcopum Salamantinum non potuisse prouidere de Cantoria vacante mense Sept. 1571. cum tunc alternatiua esset Romæ acceptata ab eius procuratore, quamuis Episcopus id ignoraret, etiam tempore prouisionis, &c.

765 Sed contra est primo, † quod Episcopus non habens notitiam acceptationis alternatiuæ, nullatenus ea vti potest, cum non sit certus de sua potestate, sicut dicimus in iudice, quod debet esse certus de sua iurisdictione, alias actus non valet; ad notata in cap. cum in iure peritus. de offic. deleg. Rota dec. 21. de cõncess. Præbend. in nouis. Achilles decis. 53. seu secunda de offic. Deleg. Rota decis. 69. par. 1. diuersorum. Massa Gallesius ad formam cameralis obligationis. tit. de processu. num. 4. & 5. & alij, & quod in collatione Beneficiorum conferens debet scire potestatem suam, & ex illa facere actũ, dicunt Aym. consil. 134. num. 4. & Mandos. regula 32. quæst. 25. num. 5. cum alijs.

Secunda,

766 Secunda, quod priuilegium † non operatur, nec habet effectum antequam innotescat priuilegiato, seu ante scientiam illius, cui conceditur. Imola Abb. Felin. nu. 7. tertia limitatione, & Decius 1. lectura à nu. 42. in c. 2. de constitutionibus, & Doctores in ca. 1. de concess. Præben. in 6. Bart. Baldus, Albert. Ias. & alij in l. fin. ff. de constitutionibus Principum, & ibi Oroscus, num. 23. & late Tapia. Puteus dicens cõmunem decis. 19. & 145. lib. 2. Menoch. de arbitr. lib. 2. casu 185. à num. 30. Rota decis. 14. p. 2. diuersorũ. Molina de Hispanorum primog. lib. 2. cap. 7. num. 98. & Thom. Sanchez de matrimon. lib. 3. disputat. 36. num. 2. cum alijs. & ita se habet communis sententia Legistarum, & Canonistarum, vt per Ias. nu. 46. & alios supra.

767 Vnde, vt intellexi, aliqui curiales † Romæ volunt Episcopum non posse vti alternatiua, antequam habeat notitiam acceptationis, seu recognitionis literarum, ac etiam recipiat fidem illius, &c.

768 Sed ad primum respondetur † Ordinarium habentem alternatiuam prouidere ex vi suæ potestatis ordinariæ sibi competentis de iure, nam alternatiua solum remouet obstaculum reseruationis faciendo illos menses ordinarios, vt supradictum est a num. 22. & sic, licet ignoret acceptationem alternatiuæ, per quam obstaculum reseruationis remouetur certus tamen est de fundamento suæ prouisionis, quod est ordinaria potestas, quod videtur sufficere, ad tradita per Ant. Gabr. conclusione 3. de executione rei iudicatæ, tertia limitatione, ex num. 10. facit decisio. Putei. 488. lib. 2. quod tradit Rota decis. 1. de probatio. in antiquior. & 4. de offic. Deleg. in nouis, & ibi additio, & Felin. in cap. sciscitatus. de rescript. num. 12. vers. fallit, & vers. sed dicas regulariter, & quod tradit Mandos. reg. 27. q. 16.

769 Vnde etiam respondetur † ad secundum, quod gratia alternatiuæ non est priuilegium, sed remotio obstaculi reseruationis, & reductio ad ius commune, præseruatioque ordinariæ iurisdictionis. Mãdos. reg. 11. quæst. 11. a nu. 3. Gonçalez gloss. 35. nu. 15. & gloss. 42. num. 13. & gloss. 56. nu. 137. & glossa 58. nu. 28. cum alijs, quos citat. Et sic non requiritur notitia, & scientia illius, &c. Et esto esset priuilegiũ
770 † non requireretur d. notitia, ex quo per Procuratorem, seu Nuntium acceptatur, seu potius exhibetur acceptatio Episcopi, ad Rotam. d. decis. 14. à nu. 2. Siluest. verb. priuilegium, quæst. 16. Emman. Rodriguez quæst. reg. 1. tom. quæst. 7. art. 6. Açor lib. 5. institut. moralium cap. 3. q. 5. & cap. 23. quæst. 12. Thom. Sanchez. vbi supra, nu. 6. & Gabr. Vazquez 1. 2. disput. 156. a num. 30.

771 Præterea quoad † propositum dubium de prouisione, in quatuor mensibus ordinarijs ante habitam notitiam acceptationis alternatiuæ, esto Episcopus non posset valide prouidere virtute alternatiuæ ante habitam notitiam acceptationis ipsius, tamen ea habita posset prouidere Beneficia, quæ vacassent in mẽse alternato post acceptatam Romæ alternatiuã, licet tempore vacationis non habuisset notitiam acceptationis, quia esto ante habitam notitiam non haberet exercitium iuris alternatiuæ, habitu tamen illud haberet; sicut dicitur de iudice delegato ante receptionem literarum Felin. in cap. cum te, num. 21. de rescript. & in dict. capit. sciscitatus, num. 21. & in capit. fin. de præsumpt. num. 37. & dictum est supra, num. 349. sed & priuilegium statim etiam ignoranti competit, licet non efficaciter, seu cum effectu. Decius supra num. 45. post Cardin. in proœmio Clement. verb. Vniuersitati, quæst. 5. & Rota d. decis. 14. à num. 6. & Molina supra, quod sufficeret, vt statim ac acceptata est alternatiua, cessarent quatuor menses Ordinarij.

772 Ex prædicta resolutione † infertur ad aliam similem quæstionem, quam late tractat Gonçalez §. 5. proœm. ex numero 95. an collatio de Beneficio vacante in mense alias Apostolico, sede Apostolica vacante, facta ab, Episcopo vacationem d. sedis ignorante, valeat; in qua similiter dicendum est valere. Et omissis alijs fundamentis adductis per Gonçalez ibi ex num. 107. quæ non multum faciunt, ratio præcipua est, quia per vacationem sedis Apostolicæ solum cessat obstaculum, & vinculum reseruationis, & nihil de nouo conceditur Episcopo, sed vigore iuris communis, & suæ ordinariæ potestatis confert. Et sic nil refert sciat, vel ignoret d. vacationem sedis, cum illa non sit fundamentum suæ prouisionis, sicut de alternatiua diximus. Et ita hanc sententiam plane tenet Glossator Soto in regul. 9. Cancellariæ, vbi ait, quod si staret in partibus, & vacaret ibi Ecclesia Cathedralis consuleret, quod Canonici eligerent, & Archiepiscopus confirmaret, quia tunc forte Papa esset mortuus, & valeret electio, & confirmatio, cessante reseruatione per eius mortem, & quod, si esset Canonicus eligeret, (quamuis istud consilium Glossatores sit valde temerarium, iuxta dicenda infra, a num. 775. & in specie, in qua loquitur, omnino falsum, & sine fundamento, vt infra numero 787.) refert, & sequitur Gonçalez d. §. 5. proœmio, a numero 119. & num. 121. ait, quod propterea nonnulli Episcopi solent facere similes prouisiones de Beneficijs in mensibus reseruatis vacantibus moti ex eo, quod tunc forte Papa esset mortuus, & sublata esset de medio reseruatio, nollet tamen, quod hoc prætextu sic prouisus intruderetur, & quamuis postea constet de superuiuentia Papæ, in intrusione, & peccato perseueret, &c. sed ego nunquam audiui, nec intellexi, quod aliqui Episcopi faciant tales prouisiones, nisi quando creditur Papam obijsse. Et ita etiam in prædicta quæstione concludit idem Gonçalez, dict. glossa 65. numero 21.

773 Et conducit resolutio Rotæ, † quam refert Gonçalez. d. §. 5. num. 115. in vna Calciaten. Cannnicatus 6. Maij 1589. coram D. Seraphino. Vbi fuit dubitatum, an teneret prouisio de quodam Canonicatu vacante facta à Capitulo Calciaten. in mense ordinario in personam Ferdinand. de Palacios ex eo, quod constabat fuisse suspensum Capitulum ante dictam prouisionem, & quod licet in curia fuisset dicto Capitulo iam concessa absolutio de tempore factæ prouisionis, tamen dictum Capitulum illius notitiam habere non poterat. Et Rota resoluit pro validitate collationis ex eo, quod dicta absolutio suffragabatur etiam ante habitam illius notitiam.

774 Sed restat difficultas, stante † quod facta acceptatione alternatiuæ Romæ, seu recognitione literarum eius, valet prouisio facta ab Episcopo de Beneficio vacante in suo mense alternato, etiamsi tempore prouisionis non haberet notitiam illius, an Episcopus, qui Romam misit literas acceptationis alternatiuæ, & nescit, an Romæ sint receptæ, & recognitę, vel non, licet secundum tempus elapsum possit esse, quod sint receptæ, & recognitæ, an inquam, licitę valeat prouidere de Beneficio tunc vacante in mense alternatiuæ; quod, si forte est Romæ acceptata, spectat ad eius prouisionem, alias non.

Et vi-

775 Et videtur, quod nõ. † Nam in dubio tutior pars est eligenda. cap. illud. de clerico excommunicato ministrante. late Gabr. Vazquez 1. 2. disputatione 65. & 66. & dicetur alias infra 7. part. cap. 2. a num. 11. & in casu proposito tutius est non prouidere, quam prouidere, quia non prouidẽdo, sed expectando certiorationem nulli se periculo exponit, vt patet, prouidendo vero exponit se periculo vsurpandi prouisionem ad Papam priuatiue spectantem ratione reseruationis, & faciendi intrusum in Beneficio, atque adeo peccandi mortaliter; & qui se exponit periculo peccandi mortaliter, peccat mortaliter, nam qui periculum amat, peribit in illo, vt est vulgatum.

776 Præterea ille est certus † de reseruatione, & de acceptatione non habet certitudinem, etiam moralem, sed ad summum solum est dubius, ergo non potest in dubio prouidere. Sicut, qui est certus de debito, & de solutione dubius, non potest desinere soluere, quia non sunt cætera paria, & æqua causa, & ius vtriusque vt recte inquit Lud. Lopez instruct. conscientiæ. 1. tom. cap. 132. & Gabr. Vazquez d. disput. 66. nu. 43.

777 Rationes istæ † mihi videntur satis conuincere quando Episcopus simpliciter, & absolute prouideret, posset tamen quando verisimile est alternatiuã esse acceptatam, aut stante dubio, an sit acceptata, vel non, prouidere sub conditione si, & in quantum possum, seu sub conditione, si alternatiua est perfecte acceptata; nam subsistis conditionibus, cum sint de præsenti, recte Beneficiũ conferre potest. Couarr. de Benef. 4. part. cap. 3. numer. 24. sicut sub conditione, si vacat, vel si est capax. glossa in c. 2. de elect. in 6. & ibi Dd. & Francus nu. 4. & sicut, si executor diceret, cõfero tibi tale Beneficium vacans, si de iure debetur, valeret collatio, si de iure debetur, alias secus, vt cum Innocentio inquit Francus ibi, quamuis cum Domin. contrarium teneat Felin. in c. cum contingat de offic. deleg. nu. 15. quem sequitur Rebuff. in concordatis, in forma mandati. verb. innodatus, de quo vide dicta infra 8. p. c. 2. à nu. 4.

778 Et similiter Episcopus, † qui probabiliter dubitat, an alternatiua sit iam Romæ acceptata per eius procuratorem, non poterit licite prouidere de Beneficijs vacantibus in mense Martij, sue Septe. nisi sub conditione, quatenus alternatiua nõ esset acceptata, vt dicitur in dictis decisionibus Salamantin. fructuum supra citatis num. 764. de Episcopo Salamãtino, qui, cum non esset certus, an alternatiua fuisset in curia acceptata ab eius procuratore, quæ vere acceptata fuerat, prouidit de dicta Cantoria vacante mense Septemb. 1571. quatenus alternatiua nõ esset acceptata, protestãdo quod suæ intentionis nõ erat prouidere, quatenus illa in mense reseruato vacasset, & quod ideo non sumpsit turnum, sed ius illius sibi præseruauit, glossa fin. in cap. cum in multis de rescript. in 6. Cassad. decis. 10. num. 4. de concess. Præbend. Maxime, cum prouisus possederit postea ex nouo tit. cessionis prouisi A postolici, Puteus decis. 179. lib. 3. Achilles 1. de collatio. quamuis prouisio nulla scienter facta turnum consumat Rom. cons. 329. num. 1. Puteus decis. 357. lib. 2. cum alijs allegatis: qui præterea loquuntur in eo, qui potuit dimittere habita notit a nullitatis prouisionis, & nõ dimittit, sed in facultate Episcopi non remansit, quia functus officio suo fuerat, vt ille prouisus inutus dimitteret, &c. hæc in dictis decisionibus.

779 Prouisus autẽ sic in † dubio nõ debet capere possessionem Beneficij, donec de acceptatione alternatiuæ certitudo habeatur, & id debebit Episcopus cauere dicẽdo in titulo, & literis prouisionis, quod ei detur possessio, cum de verificatione conditionis constiterit, & non antea, ne forte intrudatur sine vero titulo.

780 Vnde infertur, † quod Episcopus, qui probabiliter dubitat, an alternatiua sit iam Romæ acceptata, simpliciter, & absolute, prouidet de Beneficijs vacantibus in mense Martij, seu Septembris amittat alternatiuam, si iam acceptata erat, quamuis contra teneat Gonçalez d. glossa 65. nu. 22. & gl. 56. nu. 129. conferens autem virtute alternatiuæ, de cuius acceptatione, & recognitione Romæ facta non constat, eam non amittit licet nondum facta sit, quia id in regula non cauetur.

781 Circa clausulam, sublata, † quæ continetur in illis verbis, decernens sic in prædictis omnibus per quoscumque &c. iudicari debere, de qua Gonçalez glos. 66. videnda sunt per nos dicta infra 6. p. c. 3. nu. 81. & circa decretum irritans, quod est in fin. ibi, ac irritũ, &c. de quo Gonçalez gl. 67. & vltima, an liget ipsũ Papam, vide supra nu. 14. & an liget Legatum, seu Nuntium, vide infra c. 3. ex num. 45. & 133. & vide etiam supradicta ex num. 407.

§. 13. De Regula. 10.

SVMMARIA.

Omissa regula nona, quia non est reseruatoria, &c. de qua, qui videri possint, restat regula 10. quæ hic ponitur, nu. 782.

Difficultas contra istam regulam, quod videtur superflua stante constitutione, & declaratione perpetua Pauli II. cuius ratio est generalis, & omnia comprehendit, &c. nu. 783.

Responsio, quod non est superflua, cum clarius exprimat, numero 784.

In eo ista regula est minus ampla, quam dicta constitutio, quod loquitur de Ecclesiis, & Monasterijs, ac Beneficijs, quæ tempore prædecessorum vacabant, illa verba etiam de Beneficijs vacantibus post illorum obitum. nu. 785.

Illatio, & sententia Glossatoris, quod, si Ecclesia Cathedralis vacasset post obitum Papæ, posset fieri electio, & confirmatio, & quod d. constitutio Pauli, non habet locum, neque loquitur in Episcopatibus, &c. num. 786. quæ reprobatur num. 787.

Tunc per reseruationem Beneficia etiam ante vacationem sunt affecta, cum reseruatio facta est absolute, & pure, & de Beneficijs certis, seu certarum personarum, seu cum reseruantur ratione qualitatis Beneficij, vel personæ illa semel data tempore reseruationis, &c. nu. 788. cum vero reseruatio est cõditionalis, seu de Beneficijs incertis, seu ratione vacationis in certo tempore seu certo modo non intrat, nec afficit nisi impleta conditione, &c. num. 789. vbi refertur, quod tradit Gonçalez.

Attendendum est, an qualitas inducens reseruationem semel detur stante regula, & tunc statim reseruatio intrat, & remanet inducta affectio, an vero non detur stante regula, sed postquam illa expirauit, tunc reseruatio non intrat, nec afficit Beneficium, nu. 790.

Tradita doctrina est approbata per Rotam cuius decisio ponitur, nu. 791.

782 Finita iam regula 8. † de reseruatione mensium, & alternatiua, & omissa regula 9. de literis in forma rationi congruit, expediendis, quia non est reseruatoria, nec facit ad nostrum propositum, de qua videri

videri poterũt Glossator antiquus Alfonsus de Soto, Rebuffus, & Mandos. super ea, restat regula 10. quæ agit de reseruatione Beneficiorũ facta per prædecessores, & affectione per eam inducta, & sic se habet.

Declaratio reseruationis Ecclesiarum, & Beneficiorum per prædecessores reseruatorum.

10 ITem declarauit omnium, & singularum Ecclesiarum Cathedralium, & monasteriorum prouisiones, quas prædicti prædecessores sui, ordinationi, & dispositioni eorum, necnõ omnia, & singula Beneficia Ecclesiastica, quæ dicti prædecessores, etiam prædictæ dispositioni, cum interpositione decreti reseruauerant, quæ quidem Ecclesiæ, & monasteria, nec non sic reseruata Beneficia tẽpore obitus eorundem prædecessorũ vacabant, aut Ecclesiæ ipsę, vel monasteria huiusmodi, si commendata, vel eis administratores deputati non fuissent, etiã tunc vacassent, remansisse, & remanere per huiusmodi reseruationem, & decretũ affecta, nullũque de illis pręter Roman. Pontificem ea vice se intromittere, vel disponere potuisse, siue posse quoquomodò, decernens irritum, & inane, si secus super illis attentatũ forsan erat tunc, vel in posterum contingeret attentari.

783 Circa quam regulam statim † se offert difficultas, quod videtur superflua stante constitutione, & declaratione perpetua Pauli II. quæ est extrauagans ad Romani, vltimo de Præben. in communibus, & quamuis illa loquatur de Beneficijs familiarium, & collectorum, & subcollectorum, nec exprimat Ecclesias Cathedrales, & monasteria, tamẽ ratio illius, scilicet effectus per reseruationem, manusq. appositionem in esse productus, & quod Beneficium semel affectum semper manet affectũ, est generalis, & omnia comprehendit, atque adeo ipsa constitutio est generalis. l. regula est §. fin. ff. de iuris, & facti ignorant. Euerar. in topicis iuris in loco à ratione legis larga, cum alijs, maxime, cum simus in declaratonjs.

784 Sed respondetur, † non esse superfluam, cum clarius illa exprimat, vt per Mandosium hic, quę apud eum est regul. 9. quæstio. 5. & 6. nam superfluum nõ dicitur quando explicite, ac distincte declaratur, quod implicite erat dispositum. Rota in Seguntina Archidiaconatus, & Canonicatus supra adducta nu. 332. prope fin. & Gonçalez gloss. 6. num. 33. & gloss. 51. nu. 96. cum alijs.

785 Quamuis in eo, † sit minus ampla hęc regula, quã dicta extrauagans, quod hæc loquitur de Ecclesijs, & monasterijs, ac Beneficijs, quæ tempore prædecessorum reseruantium suæ dispositioni vacabant, illa vero loquitur etiam de Beneficijs vacantibus post obitum prædecessorum reseruantium.

786 Ex quo inferebat † Glossator hic. Quod si vacasset Ecclesia Cathedralis post obitum Papæ, & antequam successor fecisset reseruationes Ecclesiarum Cathedralium, fieret electio, & confirmatio in forma iuris, illa valeret, &c. Et videtur sequi Gonçalez. §. 5. procem. num. 93. & 119. vt infra num. 789. & ad d. extrauagantem respondet Glossator, quod nõ habet locum, neq; loquitur in Episcopatibus, vel principalibus collegiatis, neque in monasterijs, sed in Beneficijs officialium, vel familiarium Papæ, vel Cardinalium, &c. Et quod in ea non fit mentio de Episcopatibus, &c.

787 Sed ista sententia est omnino falsa, † & contra d. extrauagantem, cuius ratio, vt dixi, est generalis, & omnia comprehendit, etiam Episcopatus, &c.

788 Aduertendum est autem, † quod tunc per reser-
789 uationem Beneficia † etiam ante vacationem sunt affecta, cum reseruatio facta est absolute, & pure, & de Beneficijs certis, seu certarum personarum, vt Dignitatibus principalibus, Monasterijs, Beneficijs familiarium, & officialium, &c. seu cum reseruantur ratione qualitatis Beneficij, vt quia est Dignitas principalis, Monasteriũ &c. vel ratione qualitatis personæ, vt quia sit familiaris officialis, &c. tunc semel data illa qualitate tempore regulæ, seu reseruationis, reseruatio intrat, & afficit Beneficium, ita vt maneat affectum, licet postea regula expiret, aut qualitas cesset, & ita procedit d. extrauagans ad Romani, & eius ratio.

790 Cum vero reseruatio † est conditionalis, seu de Beneficijs incertis, seu ratione vacationis in certo tempore, seu certo modo, non intrat, nec vllum afficit Beneficium, nisi impleta conditione, & data certificatione, & succedente vacatione illo tempore, seu modo tempore regulæ, seu reseruationis, vt in reseruatione Beneficiorum vacantium tali mense, & Sede Episcopali vacante, &c. & ita procedit quod tradit post hæc Gonçalez dict. §. quinto proœmio 2. quæstione a numero 76. vbi ait quod Beneficium, quod vacauit viuente Papa in mense Apostolico, ex quo iam incidit in reseruationem, manet affectum, nec per obitum Papæ cessat reseruatio, vt in hac regula; Beneficium vero vacans in mense alias Apostolico Sede Apostolica vacante, & sic extincta regula mensium, non est reseruatum, nec affectum, quia non vacauit stante regula, & sic nunquam incidit in reseruationem, qui tamen numero 93. & 119. male videtur sentire cum Glossatore hic, quod etiam Ecclesiæ, & Monasteria, & alia Beneficia certa reseruata per regulas non sunt reseruata, si vacant post obitum Papæ reseruantis, ex hac regula; dum solum declarat durare reseruationem Beneficiorum, quæ tempore obitus prædecessorum vacabant, &c.

791 Itaque in hoc † attendendum est, an qualitas inducens reseruationem, seu ratione cuius inducitur reseruatio, aut qualitates, si plures requiruntur, semel dentur stante, & vigente regula, & tunc statim reseruatio intrat, & remanet inducta affectio; an vero non dentur stante regula, sed postquam illa expirauit, tunc enim reseruatio non intrat, nec afficit Beneficium, ex quo regula non est in rerum natura, nec amplius est reseruatio, vt per Gemin. consil. 93. numero 15. cuius dictum dicit verissimũ Æneas de Falcon. de reseruatio 4. quæst. effectu 17. versic. 4. est.

Et ita fuit resolutum in causa mea Abulensi Parochialis de la Calcada 19. Nouembris 1593. coram Domino meo Corduba Episcop. Pacen. vt in decision. infra adducta capit. 5. numero 91. & latius, & melius 28. Ianuarij 1594. coram eodem, vt in decis. sequenti Proposui pluries causam, an hæc Parochialis fuisset affecta dispositioni Apostolicæ per regul. 1. Felic. recordat. Sixti Papæ Quinti & primam & 7. Gregorij XIIII. & Domini fuerant diuisi, sed tandem fuit resolutum, non esse affectam; primo, quia prædicta regul. 1. Sixti duas simul qualitates requirebat, quod mortuus esset Episcopus, & quod tunc Beneficia vacarent, vt ostendit relatiuum, quæ, ibi, quæ post illorum obitum vacabunt; cuius natura est restringere substantiuum, cui adiungitur. Bartol. in leg. à filio. §. testator, & §. se-

quenti de alimentis, & cibarijs legatis. Alexand. consil.29. num.4. volum.1. & sic, vt regula intret, debebant concurrere ambæ qualitates viuente Papa Sixto, ad leg. si hæredi plures. de condition. instit. Decius consil.524. num.1. & cum mortuo iam Papa Sixto, eius regula vacauerit, non potuit cadere sub reseruatione regulæ, quæ tunc non erat in rerum natura, & sic ex illa qualitate post obitum Papæ proueniente non potest induci reseruatio. Gem. cons.93. num.15. cuius doctrinam verissimam dicit Æneas de Falcon. de reseruatio. quæst.4.17. effectu vers.4. est, maxime, quia prędicta regula Sixti solum voluit comprehendere Beneficia post Episcopi obitum suo tantum tempore vacatura, vt ex proœmio regularũ apparet. Secundo, quia cum dicta regula reseruet Beneficia, quæ post obitum Episcoporum vacabunt, reseruatio est conditionalis, ad l. Stichus qui meus erit, & ibi Bartol. numero primo de legatis 1. l. nuper in fin. de legat.3. Cassador. decis. 3. de Præbend. num.11. Rota diuersorum 225. num. 4. 1. part. quæ nullum potuit producere effectum in hac Parochiali, in qua viuente regula non extitit illa conditio vacandi post obitum Episcopi, sed mortuo iam Papa, & eius regula vacauit, ad l. itaque 91. si certum petatur. l. cedere diem. de verbor. significatione cap. 11. in fi. de sponsal. in 6. Cassad. d. decis.3. n. 14. Rota decis.14. nu.1. vt lite pend. in nouis. Innoc. in c. inter dilectos, num.5. de excessib. Prælator. Oldrad. cons.229. nu.14. Simoneta de reseruat. quæst. 60. ad fin. & ex his dicebant Domini tolli ex aduerso deducta, & 1. illud fundamentum, quod ex quo mortuus fuit Episcopus ante Papam, inducta iam fuit reseruatio, quia non solum hanc qualitatem, & conditionem, quod mortuus esset Episcopus, respexit regula, sed etiam simul quod eo mortuo Beneficium ipsum vacaret; alias mortuo Episcopo omnia Beneficia remanerent affecta, & successor nullũ posset prouidere, quod est absurdum; es trauag. vero ad Romani. de Præb. inter communes, & decis. Gamb. 65. & adducta per eum in tract. de offic. Legati lib.3. a nu.180. & Sarnen. in reg. de infirmis quæst.32. & in reg. de publican. q.6. Simoneta q.57. & alij ex aduerso allegati procedunt in reseruationibus de Beneficijs certis, seu certarum personarum, puta familiarium officialium, &c. Dignitatum principalium Monasteriorum, &c. in quibus militat ratio dictæ extrauagantis; effectus scilicet in esse productus per reseruationem. Vnde Domini dicebant esse distinguendum inter reseruationem ratione qualitatis personæ, vt quia sit familiaris officialis, &c. vel ratione qualitatis Beneficij, vt quia sit Dignitas principalis, &c. inter reseruationem ratione vacationis in certo tempore, vt in terminis istius regulæ, & regulæ mensium, vt in primo casu; semel data illa qualitate, reseruatio intret, & remaneat inducta affectio per illã, quamuis postea regula expiret ex d. extrauagant. ad Romani; & ratio est, quia talia Beneficia reseruantur pure, & simpliciter, & data illa qualitate, quod fuerint familiarium, Dignitates principales, &c. statim in illis reseruatio inducitur, & producit effectũ, cum adsit subiectum certum, & determinatũ, in quo fundetur reseruatio, ex quo affectio nascitur, & in his terminis loquuntur Gambarus, Sarnen. & alij allegati; & Cassad. decisio.4 num.6. de reseruat. supponit reseruationem sortitam effectum.

Secundo vero casu, scilicet cum fit reseruatio ratione vacationis in certo tempore, cum non reseruẽtur Beneficia certa, sed certificanda per vacationem succedentem mortuo Episcopo, vt in proposito, vel in certis mensibus, & incertum sit an Beneficia sint vacatura, & quæ; facile enim cõtingere potest, quod nullum vacet, reseruatio talis non reperit aliquod Beneficium, quod ab initio inficiat, & propterea in casu isto mortuo Papa antequam Beneficiũ per vacationẽ fuerit certificatum, nulla potest affectio considerari; nam appositio manus Papæ super incerto non afficit ante certificationem, cap. dudum. versic. considerantes, ibi, cum super incerto. de Præben. in 6. Bellenz. de charitatiuo subsidio. quæst.123. nu.10. versic. sed posset. Rota decisio.25. num.4. de concess. Præbend. in antiquis, & decis.6. num.7. eodem tit. in antiquior. quas allegat Simoneta. d. q.60. num.1. & 2. sic intelligendus, & placuit Dominis simile de reseruatione mensium, quæ, quia est restricta ad vacatura in tali mense, si contingat vacatio in illo mortuo Papa, licet eo viuente intrauerit, Ordinarius nihilominus poterit prouidere. Caputaquen. decision. 86. numer.3. parte 1. & 214. part.2. Anton. August. decis.61. lib.1. de regulis autem 1. & 7. Greg. XIIII. Domini non curarunt, cum multo ante illas Parochialis, de qua agitur, esset collata, & sic sub illarum reseruatione non sit comprehensa.

CAP. II.

De Concilio.

SVMMARIA.

DE Concilio generali, an possit Beneficia conferre, & qui id tractant, num.1.

Concilium, in quo Papa præsidet, potest Beneficia conferre secũdum Seluam, Coras. & Duar. & secundum Zecchum Concilium generale legitime congregatum probabiliter Beneficia conferre potest; textus, quem allegat, id non probat, num.2. quando vero Concilium est congregatum sine Papa ratione schismatis, non poterit Beneficia conferre secundum Seluam cum Abb. num.3.

Secundum authorem absolute Concilium non potest Beneficia conferre, nisi Papa id especialiter permittat, licet posset Papa, si vellet, in Concilio facere prouisiones Beneficiorum, numero 4.

De potestate Papæ & Concilij qui sint videndi. nu.5.

Collegium Cardinalium Sede vacante non potest Beneficia conferre, num.6.

Concilium Prouinciale non potest conferre Beneficia Prouinciæ, nec Diœcesanum Beneficia Diœcesis, nisi quatenus, ad cuius dispositionem spectant, id permitteret, num.7.

POst Papam secundo loco agendum est de Conci-
1 lio generali, an possit Beneficia conferre? †quam
quæstionem tractant Abbas quæst.1. ad 4. dubium
ex numero 29. Selua de Beneficijs 2. part. quæstione
2. Coras. 2. part. cap.2. Durandus, eodem tractat. lib.
3. cap.3.

In qua quæst. Selua Coras. & Durand. ibi dicunt
2 †quod Concilium, in quo Papa præsidet, potest Be-
neficia conferre iuxta illud actorum Apostolorum cap.1. vbi Matthias fuit electus in Concilio, seu congregatione, in qua erat Petrus, & quia, vt inquit Corasius, sicut solus Papa potest Beneficia conferre, ita Concilium Papæ præsentia, authoritateque suffultum. Et Zecchus de Beneficijs & pensio. Ecclesiast. cap.2. ait, quod Concilium generale legitime congregatum propabiliter Beneficia conferre potest argument. cap. cum in cunctis. in princip. de electione. qui ta-

qui tamen tex. id non probat.

3 Quando vero Concilium † est congregatum sine Papa ratione schismatis inquit Selua cum Abbat. supra, quod tunc non poterit Beneficia conferre.

4 Mihi vero absolute † dicendum videtur Conciliũ non posse Beneficia conferre, nisi Papa id ei specialiter permittat, non enim ad id congregantur Concilia, nec de iure habent talẽ potestatem; posset quidem Papa, si vellet, in Concilio facere prouisiones Beneficiorum, sicut fecit B. Petrus in illa electione B. Matthiæ, & ita tenet Abbas supra num. 34.

5 Et de potestate Papæ, & Concilij † videndi sunt Turrecremata, Cataldus, & Card. Albanus de potestate Papæ, D. Anton. 2. par. summæ titul. 3. cap. 11. Caietan. opus de potestate Papæ, Victoria in relectione de potestate Papæ, & Concilij, Francus. Turrianus eod. tract. Corduba lib. 4. quæst. 1. cum sequentibus. Bannes, Arragon, & alij 2. 2. quæst. 1. art. 10. & Valentia 3. tom. disputat. 1. quæst. 1. Cardinal. Bellarminus, qui optime 1. tom. cõtrouersia 4. lib. 2. seu 2. tom. cõtrouers. 1. Decius Beroius, & alij in cap. 1. de constit. & relati per Felin. in cap. nonnulli de rescrip. nu. 3. Selua d. quæst. 2. Iacobatius, & Alaua de Concilijs. Coras. supra. Cucchus in instit. maior. lib. 2. tit. 2. & 3. Bursattus cons. 109. lib. 1. & Granutius ad Simonetam de reseruatio. quæst. 14.

6 Collegium autem † Cardinalium Sede vacante non posse Beneficia conferre manifestum est c. vbi periculum, de elect. in 6. & Clem. ne Roman. eodem titulo Coras. supra & alij.

7 Similiter etiam † Concilium Prouinciale non potest conferre Beneficia Prouinciæ, nec sinodale, seu Diœcesanum Beneficia Diœcesis, nisi quatenus, ad cuius dispositionem spectãt, id permitteret, quia de iure non datur eis talis facultas, nec ad id cõgregantur.

C A P. III.

De Legato.

S V M M A R I A.

DE Legato an possit Beneficia conferre, & de eo, & eius officio, & potestate qui agunt num. 1. & qui de eius potestate in conferendo Beneficia, num. 2.

Legati alij sunt à latere, alij missi, seu constituti, alij nati, & qui sint ij num. 3.

Legati à latere possunt conferre Beneficia suæ Prouinciæ, num. 4. ex priuilegio, id est prærogatiua, præ alijs Legatis, quam potestatem habent à iure statim quod sunt Legati à latere, num. 5. & sic iure ordinario etiam in Beneficijs exemptis, & iure Legationis, non in genere, sed in specie, quicquid Glossat. & alij dicant à num. 6.

Licet sint Ordinarij, tamen sunt Ordinarij superinducti & non naturales, & sic odiosi, nu. 9.

Prouisus a Legato iure Legationis, & vt Legato, non dicitur prouisus authoritate Apostolica nu. 10. & 11. tamen prouisio Legati dicitur prouisio Sedis Apostolicæ, & appellatione Sedis Apostolicæ, venit Legatus, nisi proferatur in materia soli Papæ reseruata, aut cum dictione taxatiua, ex eo, quod Legatus in sua Prouincia vices Sedis Apostolicæ gerit, nu. 12. & 13.

Ideo literæ Legatorum dicuntur Apostolicæ, num. 14. & etiã prouisus à Legato potest dici prouisus authoritate Apostolica, saltim large, nu. 15.

Infertur ad clausulam Breuium de capienda possessione, amotis quibuscunque detẽtoribus, *quod si dicatur,* non tamen prouisis à Sede Apostolica, *vel etiam,* authoritate Apostolica, *præseruentur etiam prouisi à Legato, seu Nuntijs, etiam si prouiderent authoritate ordinaria Legationis, num. 16.*

Legati à latere possunt conferre Beneficia etiam de iure patronatus Ecclesiastico nu. 17. etiam non facta mentione, nec derogatione d. iuris patronatus, nu. 18.

Possunt etiam conferre Beneficia spectantia ad collationem exẽptorum, & etiam si Beneficia ipsa sint exempta, Legatus .n. est Ordinarius exemptorum, num. 19. & 20.

Possunt etiam conferre Beneficia, licet eorum collatio sit ad Sedem Apostolicam deuoluta. num. 21.

Illatio Gambari, quod Legato non currit tempus sex mensium ad conferendum, sicut currit alijs Ordinarijs, nu. 22. in quo tamen Lapus contra tenet, nu. 23. sed Card. Imola, & alij cõcordant, quod licet ei currat tempus, tamen poterit conferre deuoluta ad Papam, siue alium suæ Prouinciæ etiam ex propria negligentia à nu. 24. & 25. sed cum possit conferre deuoluta ex propria negligentia, verius videtur non currere sibi tempus, num. 26.

Legatus potest conferre Beneficia suæ Prouinciæ, quamuis deuoluta ad Prælatum extra suam Legationem contra communem, nu. 27. quia Legatus potest conferre Beneficia suæ Prouinciæ spectantia ad collat. Clericorum alterius Prouinciæ, num. 28. nam in materia collationis attenditur locus, vbi situm est Beneficium, & non locus, vbi est persona, ad quam spectat collatio, & attenditur Beneficium, non persona negligens, num. 29.

E conuerso Legatus non potest conferre Beneficia, quæ essent extra Prouinciam, & per deuolutionem, vel aliàs spectarent ad collationem alicuius Prælati de Prouincia contra aliquos num. 30.

Cum Legatus non habeat facultatem conferendi Beneficia existẽtia extra suam Prouinciam, eius prouisio non præstat titulũ coloratum, nisi constet esse intra limites suæ Legationis n. 31.

Legatus non poterit conferre Beneficia ad Episcopum deuoluta ex negligentia Prælati regularis exempti, cum Episcopus ea conferat authoritate Apostolica, & vt delegatus Papæ, nu. 32. & 33. poterit tamen illa conferre ante deuolutionem factam ad Episcopum, & post deuolutionem ab Episcopo factã ad Papam, num. 34.

Legatus potest Beneficia vacatura suæ reseruare collationi cum modificatione tamen, & ea, quæ potest conferre, nu. 35. & 36. vbi qui agunt de hoc, & hodie solum potest facere reseruationem specialem, num. 37.

Licet possit Legatus reseruare Beneficia vacatura etiam pro certa persona, ei tamen nullum ius quæritur, quia non potest dare ius ad vacaturum num. 38.

Potest Legatus ista facere existens etiam extra suam Prouinciam, nu. 39.

Legatus de latere in sua Prouincia concurrit sicut & Papa in collatione Beneficiorum cum quolibet Ordinario, & inter eos est locus præuentioni, etiam in mensibus Ordinarijs concessis à nu. 40. & ponitur reseruatio Rotæ.

Id procedere non obstantibus concordatis Germaniæ, fuit resolutum per Rotam, cuius decisiones ponuntur, nu. 43. & 44.

Quod dictum est Legatum concurre cum Ordinario, & eum posse præuenire in mensibus Ordinarijs, recte procedit etiam attẽtis regulis hodiernis mensium quo ad quatuor menses Ordinarij non habentis alternatiuam, sed non videtur procedere quo ad sex menses alternatiuæ propter decretum irritans in ea positum, quod ligat Legatum à nu. 45.

Nihilominus prouisio Legati de latere de Beneficio vacante in mense alternatiuę tribuit titulum coloratum, & suffragatur in iudicio spolij num. 50. vbi ponitur resolutio Rotæ, quæ tamen non videtur posse procedere, si decretum alternatiuæ esset iustificatum, num. 51.

Legatus de latere non potest conferre, vel reseruare Ecclesias Cathedrales, vel regulares, aut Collegiatas, seu ipsarum Cathedralum

thedralium Dignitates maiores post Pontificalem electiuas, nu. 52.

Non potest etiam conferre Beneficia reseruata nu. 53. immo & si sit Legato, vel Nuntio concessa facultas conferendi Beneficia qualitercũque vacantia, non poterit conferre reseruata, nu. 54.

Et si Legatus haberet facultatem conferendi Beneficia reseruata, non propterea potest conferre vacantia in Curia, nisi specialiter, & expresse sit concessum, nu. 55.

Legatus non potest conferre Beneficia litigiosa contra Probum à nu. 56 nec Cardinalis vigore indulti. nu. 58.

Legatus habens facultatem conferendi litigiosa non potest conferre Beneficia iuris patron. laici litigiosa n. 61. quãuis prouisio Papæ de Beneficijs iuris patron. etiam laicorum valeret, etiam non facta mentione, nec derogatione illius. nu. 62.

Non potest Legatus à latere conferre Beneficia iuris patronatus laicorum, nu. 63. vnde prouisio ab eo facta sine præsentatione, aut consensu patroni erit nulla, quæ tamen, illo non reclamante intra tempus datum ad præsentandum, sustinebitur, nu. 64. & sequenti, vbi ponitur Rotæ resolutio.

Recte potest Legatus conferre Beneficia iuris patronatus laicorum deuoluta ad Episcopum ex negligentia patroni, nu. 66.

Non potest etiam Legatus conferre Beneficia iuris patronatus mixti, nu. 67. quod tamen limitat Gambarus, quando Clerici haberent plures voces, quoniam tunc totum iudicabitur Ecclesiasticum, & Legatus, poterit conferre exemplo iuris patronatus Vniuersitatis, in qua sunt laici, & clerici, num. 68. sed ista limitatio non placet. nu. 69. & in Vniuersitate est diuersa ratio, nu. 70. nec Couarr. tenet contrariũ, dum ait quod posset admitti huius patronatus derogatio quia loquitur in derogatione facta à Papa, nu. 71.

Bene potest Legatus conferre Beneficia iuris patronatus laicorum ex priuilegio, vel præscriptione, nec oportet ei derogare, nec de eo facere mentionem contra additionem Barbatiæ, nu. 72. & 73.

Quod dictum est de iure patronatus ex priuilegio, procedit etiam si sit priuilegium speciale ad certa Beneficia, & non generale, contra Corasium, quamuis secus sit in habente priuilegium speciale etiam perpetuum ad cõferendum certa Beneficia. cum quo non potest Legatus concurrere secundum Abbat. contra aliquos, maxime stante in priuilegio clausula decreti irritantis, à nu. 75. & seq.

1 TErtio, † loco agendum est de legato, an possit Beneficia conferre, de quo, & eius officio authoritate, & potestate tractatus scripserunt And. Barbatia de Cardinalibus Legatis à latere, Mart. Lauden. & Gundissaluus à Villadiego auditor Rotæ & Episcopus Oueten. de Legato Staphil. Boerius, Brunellus, & Gambarus de offic. & potestate Legati, quorum plerique habentur Tom. 13, p. 2, tract. nouorũ, Plura etiam Hostien, in sum. & specul. hoc tit. Cucchus in institutio, maioribus lib. 2. titul. 5. & Lælius Zecchus de repulica Ecclesiastica c. de statu Legati, aliqua Flam. Paris. de resignat. Benefi. lib. 7. q. 13. & P. Enriquez in sum. lib. 10. c. 28.

2 Et de materia huius c. † scilicet de potestate Legati in conferendo Beneficia agunt specul. d. tit. de Leto. §. nunc tractemus Villad. quæst. 9. 1. part. Selua de Benef. 2. p. q. 3. Coras. 2. part. cap. 3. Durand. lib. 3. c. 3. & late Gambarus lib. 3. per totum. Brunellus concl. 19. cum seq.

3 Præmittendumque † est Lagatos alios esse à latere alios missos, seu constitutos, alios natos. Legati à latere sunt Legati Cardinales, qui dicuntur à latere, quia sunt, seu mittuntur a latere Papæ. Legati missi, seu cõstituti sunt alij Legati, qui à Papa mittuntur, seu constituuntur, qui non sunt Cardinales, qui Nuntij dici solent. Legati nati sunt, qui suarum prætextu, & ratione Ecclesiarum legationis sibi vendicant Dignitatem, & Legatione funguntur, vt Archiepiscopus Cantuarien. & Eboracen. quæ tria genera Legatorum distinguit textus in cap. 1. de offic. Legati in 6. & ibi glos. & D. & reliqui supra relati.

4 Hoc præmisso dico primo, † quod Legati à latere
5 possunt conferre Beneficia suæ Prouinciæ. † Et quãuis Coras. d. c. 3. 11. 4. dicat eos conferre ex priuilegio intellige, id est prærogatiua præ alijs Legatis, à iure tamen habent hanc facultatem conferendi Beneficia statim, quod sunt Legati a latere d. cap. 1. de off. Legati in 6. Specul. supra Decius consil. 128. Rebuffus in praxi in forma vicariatus, num. 70. Zecchus de Benef. & pensio, Eccles. c. 2. vers. Legati etiam. Et
6 sic iure ordinario. Decius supra † Villad. q. 9. Gigas de pensio. q. 6. nu. 18. & 21. & Gambarus d. lib. 3. nu. 31. etiam in Beneficijs exemptis Gamb. ibi. nu. 94. & facit c. 2. de offic. Legati in 6. vbi probatur Legatos esse Ordinarios.

7 Quamuis glos. in Clem. 2. de offic. † Ordin. verbo volumus, dicat, quod conferunt authoritate Apostolica, & non sunt Ordinarij collatores, quam sequitur ibi Abbas, num. 4. dicens, quod licet potestas Legatorum respectu iurisdictionis, sit ordinaria, vt in d. c. 2. vt etiam dicit in c. si quis contra nu. 4. de foro comp. tamen respectu collationis Beneficiorũ est extraordinaria, quia ex proprio officio legationis nõ venit potestas conferendi, & ideo Legati non Cardinales hanc potestatem non habent, sed Cardinales Legati hoc habent ex speciali priuilegio, vt in d. c. 1. & sequuntur Cosmas in pragmatica sanctione tit. de collatio. §. item circa verb. Legatorum. circa. fi. & §. item quod omnia. verbo Ordinarios, Selua. 2. p. nu. 34. & 3. p. q. 66. sub nu. 4. & 4. p. q. 9. nu. 3. & Probus ad Monach. in c. fi. de constitut. nu. 39. & in d. c. 2. de offic. Legati in 6. nu. 3. dicentes, quod Legatus de latere habet collationẽ Beneficiorũ, non iure Legationis, quæ ad hoc non se extendit, sed ex quadam prærogatiua, & speciali priuilegio, vt in d. c. 1.

8 Sed quicquid isti velint † ista prærogatiua, & speciale priuilegium, quod vocant, competit Legatis à latere de iure, & sic iure ordinario, vt diximus, & iure legationis non in genere, sed in specie, id est iure talis legationis à latere.

9 Verum, † licet sint Ordinarij tamen sunt Ordinarij superinducti, & non naturales, & sic odiosi ex gl. in d. Clem. 2. & Bonifacio ibi nu. 7. Abbas. in d. cap. si quis contra nu. 4. Simoneta de reseruatio. q. 89. nu. 3. & ibi granutius litera A. Sarnens. in regul. de valore q. 2. Cassad. decis. 1. num. 3. & 3. nu. 11. de decretis, & reseruatio, Crescen. decis. 20. de Præb. Puteus dec. 45. in fin. lib. 2. & Rota decis. 206. num. 3. par. 1. diuersorum, & Gonçalez ad regul. mensium glossa 21. numer. 38. qui tamen male dicit eos improprie Ordinarios.

10 Ex quibus infertur, † quod prouisus à Legato iure legationis, & vt Legato, non dicitur prouisus authoritate Apostolica, cap. hi qui. de Præben. in 6, & ibi gloss. Domin. & Francus, nu. 5. & cap. si Apo-
11 stolicæ eod. & sic dicit † Bonif. in d. Clem. 2. de offic. ordin. nu. 9. quod non placet id, quod dicit d. gl. ibi, quod prouisio Legati censetur facta authoritate Apostolica, quia contra dictum capit. hi qui, esset expresse.

12 Et tamen prouisio † Legati dicitur prouisio sedis Apostolicæ, Anastasius Germonius de indulto Cardinal. §. tibi quo ad vixeris nu. 101. & Rota. d. decis. 206. p. 1. nu. 5. dicentes appellatione, prouisionis sedis Apo-

dis Apostolicæ, venire prouisionem Legati ex glos. verbo transeundi. in cap. si Abbatem. de electio. in 6. quam ibi sequuntur Ioan. Andr. Domin. num. 5. & Francus 4. quæ ait, quod appellatione sedis Apostolicæ, venit Legatus de latere, nisi proferatur in materia soli Papæ reseruata, aut cum dictione, tantum, vel simili, vt ibi aiunt Domin. & Francus, & Card. numero 12. in Clement. quia contingit. de religiosis. domibus. & ibidem Imola. Villad. dict. quæstione 9. num. 7.

13 Quæ glossa ex eo procedit, † quod Legatus in sua Prouincia vices sedis Apostolicæ gerit in non reseruatis. cap. mandata. de præsumpt. Cucchus. d. li. titulo. 5. numero 22. & in Prouincia sibi decreta repræsentat Papam. Bonif. in d. Clement. 2. de officio ordin. seu prima de officio Legati, num. 13. Villad. 1. partic. quæst. 9.

14 Et ideo literæ Legatorũ dicuntur † Apostolicæ
15 Sarnen. in d. reg. de valore quæst. 2. vnde fit, † vt etiã prouisus a Legato possit dici prouisus authoritate Apostolica saltem large, licet non ad effectum. dict. capit. hi qui.

16 Ex quo inferri potest, † ad clausulam Breuium de capienda possessione, amotis inde, & expulsis quibuscumque detentoribus, & intrusis, non tamen a nobis prouisis, quod si dicatur, vt aliquãdo dicitur, nõ tamen prouisis à sede Apostolica, vel etiam, authoritate Apostolica, præseruentur etiam prouisi à Legatis, seu Nuntijs, etiam si prouiderent authoritate ordinaria legationis, ad quod facit quod dictum est supra cap. 1. nu. 641. & post hæc tradit Gonçalez gl. 9. in annotat. a nu. 268.

17 Prædicta conclusio, quod Legati a latere possunt conferre Beneficia suæ Prouinciæ, ampliatur primo, vt possint conferre Beneficia etiam de iure patronatus Ecclesiastico, seu Clericorum capit. dilectus. de officio Legati cap. cum dilectus. de iure patronat. Rochus de iure patronat. verb. honorificum. num. 4. & 11. Paulus de Citadinis eod. tract. 7. parte num. 16. & Lambert. 1. part. 1. lib. quæst. 1. articul. 6. num. 4. & 3. par. 2. lib. quæst. 8. artic. 1. & quæst. 9. art. 1. num. 2. Rebuffus in praxi. 3. part. signaturæ verb. nec non iuris patronatus, nu. 6. Gigas de pensio. qu. 24. nu. 1. Probus ad Monachum in d. cap. 1. de offic. Legati in 6. num. 12. 14. & 15. Villadiego d. quæst. 9. numero 23. Brunellus conclusione. 23. Coras. d. cap. 3. num. 4. Gambarus d. lib. 3. num. 9. & 239. Cucchus d. lib. 2. titul. 5. numero 68. & Zecchus. d. cap. 2. versiculo Legati etiam, & de republica Ecclesiast. dict. cap. de statu Legati sub numero quarto, versicul. secundo potest.

18 Et hoc intelligitur † etiã nõ facta mẽtione, nec de rogatione iuris patronatus, quia nõ solum Papa sed etiam Legatus potest huiusmodi Beneficia conferre nulla facta mentione, quod sint iuris patronatus clericorum dict. cap. cum dilectus. Felin. in tractat. quãdo literæ Apostolicæ. limita. 3. Rebuffus, Gigas, & alij citati, & Couarruuias, pract. quæst. capit. 36. numero 2.

19 Secundo, ampliatur, † vt possint conferre Beneficia spectantia etiam ad collationẽ exemptorum. Cosmas. dict. titul. de collat. §. item circa verba legatorum, Selua 3. part. quæst. 66. Coras. d. num. 4. Gamb. d. lib. 3. num. 11. & Zecchus supra. Legatus enim est Ordinarius exemptorum, vt ait Gambarus ibi. nu.
20 12. & Cucchus supra num. 68. & 94. cum † Villadiego, & alijs. Quare procedit etiam si ipsa Beneficia sint etiam exempta, Gambarus ibi num. 94. & dictũ est supra num. 9.

21 Tertio, ampliatur, † vt possint conferre Beneficia, etiam si eorum collatio sit ad sedem Apostolicam deuoluta. cap. penul. de Præbendis glos. fin. in d. cap. 1. de off. Legati in 6. & in Clement. si de Beneficio. verbo, siue ad nos. de Præbendis ad. fin. & sequũtur Archid. Dominic. & Francus num. 6. in d. cap. 1. & ibi Probus ad Monachum num. 8. Cardinal. in d. Clemen. si de Beneficio. num. 4. quæst. 5. & ibidem Imola, & Bonif. num. 52. Villadiego d. quæst. 9. a numero 5. Brunell. conclusione 21. Boerius. numer. 19. Rota decisione 3. de offic. Legati, alias 119. in nouis in additione ad fin. Ægidius Bellamera decis. 106. Capella Tolosana decis. 435. Puteus decisio. 266. lib. 2. Coras. d. num. 4. Gambarus supra num. 13. & 624. Cucchus supra. num. 79. P. Gregor. de Benef. capit. 2. num. 4. & Zecchus d. c. de statu Legati sub nu. 4. vers. 3. potest, & d. cap. 2. de Benef. & pẽsio. vers. Leg. etiã.

22 Ex quo infert Gambarus † ibi nu. 14. & 622. quod Legato non currit tempus sex mensium ad conferendum, sicut currit alijs Ordinarijs, vt in cap. 2. de concess. Præbend. nã deuolutio ab eo non potest fieri nisi ad Papam, cũ nulli alij subsit, & deuoluta ad Papam ipse confert, vt dicimus.

23 In quo tamen Lapus † d. Clementina si de Benef. dicit Legato currere tempus semestre ad conferendum, de quo in d. cap. 2. de concess. Præben. cum sit Ordinarius d. cap. 2. de officio Legati in 6. quem sequitur Bonifacius ibi in d. Clementina, si de Beneficio. numero quinquagesimo tertio, & 54. dicens cũ eo, quod si fuerit negligens in aliquo conferendo, nõ poterit illud ex post conferre, si deuoluta sit collatio ad Papam.

24 Sed Cardin. d. † quæst. 5. & Imola ibidem, & idem Imola in cap. 2. de concess. Præben. Villad. d. quæst. 9. num. 10. Brunell. conclusione 19. & Selua 2. parte quæst. 3. nu. 42. & 3. par. quæst. 64. n. 5. docent, quod licet Legato currat tempus, vt inquit Lapus, tamen poterit conferre donec conferre potest quilibet suæ Legationis siue iure proprio, siue deuoluto sed postquam deuoluta esset collatio ad Prælatum extra suã Legationem, ex sua, & aliorum negligentia, tunc cõferre non poterit quo vsque vltimate sit facta deuolutio ad Papam.

25 Vnde Rota apud Puteum † d. decis. 266. lib. 2. & apud Mohed. decis. 3. de offic. delegati, alias 266. bis tenuit Legatum de latere posse conferre Beneficia ad Papam deuoluta etiam ex propria negligentia contra Bonifacium supra.

26 Sed certe, cum Legatus possit † conferre Beneficia deuoluta ex propria negligentia, verius videtur non currere sibi tempus. Vt dicit Gambarus supra.

27 Qui rursus ibi num. 22. † contra cõmunem, quam tenet Rebuf. in concordatis titulo de Regia ad Prælaturas nominatione §. 1. verb. intra sex menses vers. Legatus vero, & secuta est Rota apud Mohed. supra docet Legatum posse conferre Beneficia suæ Prouinciæ, quamuis deuoluta ad Prælatum extra suam Legationem, licet inferius num. 624. videatur variare; quod probatur, quia Legatus de latere potest conferre Beneficia suæ Prouinciæ spectantia ad collationem Clericorum alterius Prouinciæ, vt recte tenet, & probat Romanus consil. 361. vbi Horatius Mand. litera A. quem sequuntur Felin. in cap. postulasti. de foro compet. ad fin. Selua 2. parte quæst. 3. nu. 38. Probus d. c. 1. à nu. 10. Rochus verb. honorificũ nu. 11. Lamber. 3. p. 2. lib. quæst. 8. artic. 5. Æneas de Falcon, de reseruat. 2. p. præludio 1. num. 1. Cucchus supra a nu. 85. & Zecchus sub d. num. 4. versi. 5.

potest.facit tex.in d.cap.1.& in cap.deliberatione 4. §.prohibemus, ibi, qui Beneficia infra Legationem eiusdem obtinentes de.officio Legati in 6.

28 Et ratio est,nam in materia collationis † attenditur locus, vbi situm est Beneficium, & non locus, vbi est persona, ad quam spectat collatio, & attenditur Beneficium,non persona negligens,clemen.t. de supplenda negligentia Prælatorum, & ibi glossa verbo locorum,& vers.sua, quam sequitur ibi Cardinalis nu.12.& facit cap.fane,& c.fin. de foro cōpe. Rom.supra,vbi Mandos.litera D. Probus supra nu. 16.Simoneta de reseruat.quæst.75.& ibi Granuttus Castaneus cons.31. post num.25. Tiraquellus de retract. Linag.§.36.glos.3.num.27.Cucchus sup.num. 86.P.Gregor.de Benef.cap.39.& alij relati,& Rota in vna Meten.Parochialis de anno 1552. vt per Caputaquen.dec.178.par.1. quamuis in vna Vasionen. Sacristiæ de anno 1539. contrarium tenuerit exclusa opinione Romani,vt per Mohed.decis.3.de Præbend.alias 92.& nouissime sequatur Gonçal.gl.10. num.30.& 31.

29 Vnde è conuerso Legatus † non potest conferre Beneficia, quæ essent extra Prouinciam, & per deuolutionem,vel alias,spectarent ad collationem alicuius Prælati de Prouincia, vt tenent Butrius, & Imola in d.cap.2.de concess.Præbend.& ibidem Rebuffus in Repetitione circa fin.versic.13. quæritur, & in praxi titulo de deuolutio.nu.38.& Probus sup. num.9. cum Brunello supra, & Gambarus supra à numero 16.& 20.quamuis contrarium teneant Cosmas d.titulo de collatio.§. item circa. verbo. Legatorum,& Selua 2.parte quæstione 3.numero 40. & 3.p.quæstione sexagesima sexta. quos male per se citat Rebuffus ibi.

30 Et cum Legatus non † habeat facultatem conferendi Beneficia existentia extra suam Prouinciam, eius prouisio non præstat titulum coloratum nisi

31 conste esse intra limites suæ legationis, vt fuit † dictum in vna Regiens.Canonicatus supra relata cap. 1.num.415.

32 At Legatus non poterit conferre † Beneficia ad Episcopum deuoluta ex negligentia Prælati regularis exempti, quæ Episcopus confert authoritate Apostolica ex d.Clem.1.de supplenda negligentia Prælatorum,vt docent Cosmas supra Selua d.quæst. 66.num.2.& Rebuffus d.titulo deuolutio. num.37.

33 & in d.rep.cap.2.circa fin.versic.14.quæritur. † Nā cum in isto casu Episcopus conferat, vt Delegatus Papæ,non potest Legatus se intromittere, ex capit. studuisti. de officio Legati glos. in d. Clement. si de Benef.verbo siue ad nos. ad fin. Imola in Clement. cum ex eo.de sententia excommunic. facit textus in cap.dudum,& in cap.quamuis secundo, de Præben. in 6.& quod dicit Abbas, in cap. dilectus de officio Legati ad fin.quem sequitur Coraf.de cap.3. nu.15. de quo infra à num.75.licet de eo dubitet Brunellus supra.d.conclus.19.

34 Poterit tamen Legatus illa † Beneficia conferre ante deuolutionem factam ad Episcopum, & post deuolutionem ab Episcopo ex eius negligentia factam ad Papam,vt recte docet Selua dict.quæstione 66.numero 5.& Rebuffus. d.verficulo decimo quarto quæritur.

35 Quarto ampliatur, † vt Legatus possit etiam Beneficia vacatura suæ reseruare collationi capit.præsenti.de officio Legati in 6.Coraf.d.cap.3. numer.4. Zecchus. dict.cap.2. de Benefic.& pensio. versiculo Legati, etiam de quo late Specul.titulo de Legato.

36 §.nunc tractemus. † Villad.dict.quæstione 9.à num. 37.Brunell.conclusione 20.Æneas de Falcon. de reseruatio.2.particell.Simoneta quæstione 2.numero 7.& quæstione 94. vbi Granutius Gambarus lib.4. rubrica de potestate Legati in reseruando,Cucchus dict.lib.2.titul.5.à numero 73.& P. Gregor. de Benefic.cap.24.num.24.qui dicunt,quod Legatis pariter de latere reseruationes conceduntur,cum modificatione tamen.dict.cap. præsenti & cap. de liberatione eod.titul.vt per glossam penult.circa fin.capit. 2.de concess.Præben.in 6.nam Legatus ea Beneficia potest reseruare, quæ potest conferre. Gambarus supra,num.1.& 7.

37 Et Æneas d.2.par.quæst.2.& 3.ait, † quod, licet antequam emanasset restrictio d. c.præsenti.§.1. Legatus posset generaliter reseruare Beneficia suæ legationis, tamen hodie solum potest facere reseruationem specialem ex d.§.1.

38 Sed licet possit † Legatus reseruare Beneficia vacatura suæ collationi,etiam pro certa persona, vt in cap.cum dilectus de iure patronat, ei tamen nullum ius, nec in re, nec ad rem quæritur, quia non potest tamen dare ius ad vacaturum, vt in cap. dilectus. 1. de Præben.Coraf.& Zecchus supra,& docet Specu. supra,& Abbas in d.cap.dilectus num.3.dicens posse Legatum variare, & alteri conferre Beneficiū reseruatum,ad solum enim Papam spectat dare ius ad vacatura,vt dicetur infra 10.par.cap.1. sequitur Æneas d.2.par.præludio 6. Simoneta.d.quæst.94.à numero 2.Gambarus,vbi proxime num.3.4.& 5. Duaren.de Beneficijs libro 3.capit.3. & Cucchus supra, numero 77.

39 Quinto ampliatur, † vt possit Legatus de latere ista facere existens etiam extra Prouinciam sibi commissam glos.in cap.nemo de offic.Legati Archid. in cap.fin.eod.titul.in 6. Bonif.in Clement. 2, de offic, ord.seu 1.de offic. Legati,nu.24.& 25.Selua 3. parte quæst.63,nu.1.Æneas d.2.p.quæst.4. nu.12. Sarnen. in reg.de non iudicando iuxta formā supplicationis q.3.Coraf.sup.& Gamb.lib.3.num.24.& 610. facit glos.in cap.si Abbatem verb.in prouincia. de electione in 6.& quod tradit Gambarus lib.1. rubrica de potestate Legati extra prouinciā, & Villadiego de Legato quæstione 15.part.numero 1. Brunell. conclus.25.

40 Ex quibus patet † Legatum de latere in sua Prouincia cōcurrere sicut & Papam in collatione Beneficiorum cum quolibet Ordinario, & inter eos esse locum præuentioni cap.si à Sede Apostolica.de Præbend.in 6.& ibi gloss.1.& D.gloss.fin.ind. cap. 1. de offic.Legati in 6.& ibi Francus numero.8. & alij,& Probus ad Monach.ibi num.13. 15. & 16. & in cap. vt animarum.de constitutionibus,num.39.Cosmas in pragmatica sanctione titulo de collatio. §. neque verbo præuentionem. Æneas de Falcon.dict.2. par, 1,præludio.Coraf.d.cap.3.num.5.& 6. Duaren.dict. lib.3.cap.3.P.Gregor.cap.38.num.6. Quintanaduenas lib.1. Eccles.cap.5.num.3. Puteus decis.345. lib. 2.Caputaquen.287. num.2.,par.1. & Mohed. decis. 3.de offic.deleg.etiam in mensibus Ordinarijs concessis. Gomecius de expectatiuis num.16. Gambarus d.lib.3.& Zerola in praxi Episcopali 1. parte 1, verb.derogatio, & fuit resolutū in vna Assisien. Beneficij 9.Martij 1587.coram D. Orano, in qua fuit

41 † dictum, constare de primo ex tremo ex instrumen-

42 to possessionis; de secundo autē ex sustentatione litis,& de titulo dubitari non posse, cum Legatus de latere contulerit Beneficium, qui de iure communi cōferre potest omnia Beneficia existentia in sua Prouincia cap.1.de officio legati in 6.c.si à sede de Præben.

ben. eodem lib. etiam in mensibus concessis Ordinarijs per regulas Cancellariæ, Gambar. lib. 3. mum. 78. nec obstare, quod dicitur Octauium habuisse alia Beneficia & sic non potuisse legi nmeei de alio cōferre obstante decreto Concilij sess. 24. c. 17. quia fuit responsum, quod Concilium prohibet retentionem non autem assecutionem, nam & ita fuit per Congregationem resolutum in vna Salamantina dimidiæ Portionis coram eodem pendente, propterea hæc exceptio in iudicio spolij non est admittenda, quia in petitorio poterit docere de dispēsatione, & interim debet restitui, nam execrabilis restituitur Puteus decisione 99. lib. 1. & 13. de restitutione spoliatorum, &c. & post hæc tradit Gonçal. §. 2. procem.
42 nu. 54. idque procedere † non obstantibus concordatis Germaniæ, & Galliæ, fuit nouissime resolutum in causa Virdunen. Canonicatus sexto Martij, & 19. Iunij 1595. coram D. Pamphilio, vt in sequentibus decisionibus, quas hic ponere placuit, deseruiūt enim etiam ad alia dicenda.

Virdunen. Canonicatus sexto Martij 1595.

43 FVit † dictum gratiam Petri non esse canonizandam, quia ei obstant, anteriores prouisiones Legati de latere factę ad fauorē Arturi possessoris. c. 1. & ibi glossa in fin. de offic. Legati in 6. cap. si a Sede Apostolica, & ibi etiam glossa de Præben. eodem lib. quæ prouisiones capiunt omnem vacationem istius Canonicatus, siue ipso iure per homicidium in personam Concanonici, siue per resignationem homicidæ ante sententiam priuatoriam, siue per ipsam sententiam inductam, quod fieri potuit cum notissimum sit in beneficialibus admitti multiplicationem titulorum, & aliquem posse se pluribus titulis iuuare cap. post electionem. de concess. præbendæ. Cassad. decis. 21. num. 5. super regulis & decis. 3. de causa poss. in fin. Caputaquen. decis. 280. lib. 1. nec obstare, quoad primam prouisionem, fuisse factam quatenus Canonicatus tunc vacaret vel alias quandocumque vacare contingeret; & sic potius sapiat naturam expectatiuę, quam Legatus concedere non potest cap. 2. de concess. Præben. cap. detestandæ eodem titul. lib. 6. & tradit Gambarus de offic. Legati lib. 3. num. 582. quia illa conditio, si vacat, vel quatenus vacet, non reddit gratiam conditionalem, sed dicitur pura. Gemin. in cap. 2. num 20. & Francus nu. 4. de elect. in 6. Lapus, & ibi add. allegation. 6. num. 2. cum seq. & statim sortitur effectum suum, cum Canonicatus tunc vere vacaret propter homicidium in personam Canonici eiusdem Ecclesiæ, quod etiam citra assassinum priuat Canonicum homicidam ipso iure Canonicatu, quem habet in illa Ecclesia propter scelus, & ingratitudinem in illa comissam, vt est tex. in cap. in quibusdam, & ibi Hostien. Io. And. Anchar. numer. 5. Abb. num. 6. de pœnis Rebuff. de modis amittendi Beneficia. num. 45. Gab. cons. 296. num. 6. lib. 1. neque obstare, quod huiusmodi homicidium fuerit factum de mense Februarij, qui mensis propter alternatiuam spectat ad collationem Cap. iuxta concordata Germaniæ, de quibus per Puteum decis. 47. l. 1. quia propter id, quod Cardinalis Legatus concurrit cum quolibet Ordinario, quem potest præuenire, non obstantibus concordatis, vt tradit Gambarus d. lib. 3. num. 207. & adest decis. Putei 345. lib. 2. fuit dictum, quod Capitulum videtur per hanc prouisionem iuri suo renuntiasse, ex quo non solum permisit labi sex menses absque eo, quod vnquam prouiderit, quinimmo dedit possessionem prouiso a Legato. cap. eum ex ore, vbi Anchar. Imola, & alij de his, quæ fiunt à Prælat. Rom. cons. 337. nu. 3. Paris. 26. lib. 4. cum alijs allegans in causa Lucana Canonicatus de anno 1584. coram D. Orano, & hoc non obstante præseruatione iurium, quæ intelligitur quoad vacationes futuras, non autem, vt comprehendat istam prouisionem, in qua Capitulū per actus positiuos sibi expresse præiudicauit. Oldra. cons. 330. in fin. Paris. cons. 20. num. 12. lib. 1. Sarnen. de iure quæsito non tollend. quæst. 1. in fi. minus obstant deducta contra secundam prouisionem per resignationem Iacobi de la Rocca, quæ quatenus priuatio nō fuisset ipso iure inducta, fieri pouit à Legato, qui potest prouidere Beneficia vacantia etiam per resignationem. glossa in c. deliberatione §. prohibemus verba cuiuscumque de officio Legati in 6. & in cap. dudum. verb. potestate. de Præben. eodem lib. præsertim stantibus facultatibus generaliter loquentibus de omnibus Beneficijs quomodocumque vacantibus, præterquam per obitum familiarium Papæ, & non est dubium homicidam, seu alium delinquentem, quotiescumque ex delicto Beneficium ipso iure non amittitur, posse ante sententiam resignare, & collationē ex huiusmodi resignatione subsecutam esse validam, Bisignettus dec. 5. de re iudic. Thom. Ferrat. cautela 44. Buttius consil. 47. Sarnen. de annali, quæst. 42. sub num. 3. & in regul. de subrogan. quæst. 7. in princ. Crescen. decis. 226. alias 6. de renuntiat. num. 3. neque obstat, quod non doceat de publicatione istius resignationis, quia nō agitur de canonizanda gratia Legati ad fauorem Arturi rei, & possessoris, cui sufficit ad excludendum Petrum, per non ius, suum ostendere, quod de tempore suæ prouisionis Canonicatus non vacabat. l. fi. C. de rei vendicat. Rota decis. 4. de re iudicat. in nouis. Bisignettus 2. de except. Cassad. 2. eod. tit. & decis. 3. nu. 5. de restitut. spoliat. & tanto magis, quod prouisio Apostolica ad fauorem Petri fuit obtenta pendēte termino ad publicandum, Cassador. decis. 24. super reg. Sarnen. de publican. quæst. 17. in fin. neque obstant clausulæ generales, quia non capiunt vacationes futuras, Felin. in cap. constitutus, colum. pen. de rescr. Modernus supra regul. Cancell. de impetrant. Beneficia vacantia per obitum familiarium, quæst. 3. nu. 7. & in omnem euentum cessāt omnes difficultates ex tertia prouisione, quæ capit vacationem per priuationē eiusdē Iacobi & tanquā anterior est pręferēda gratiæ Apostolicæ. d. c. 1. vbi gl. de offic. Legati in 6. c. si à sede. de Præb. eod. lib. neque obstat quod non appareat de eius anterioritate, nisi ex data literarū Legati, quæ propter suspicionem ante datæ, nō probāt anterioritatē gratiæ contra prouisum Apostolicum, iux. decis. Rotæ. 1. & 10. de probatio, in nouis. quæ habent locum etiam in literis Legati, vt per Achill. decis. 171. alias 7. de probano. Quia vt idemmet Achilles declarat in decis. seq. quæ est 172. alias 8. eod. tit. hoc non procedit, vbi est subscripta a Secretario Legati, qui sit Notarius publicus, prout in hoc casu, vbi literæ non solum sunt sigillatæ sigillo magno Legationis, sed etiam sunt subscriptæ a Legato, & ab eius Vicelegato, qui est Prothonotarius Apostolicus, & a Secretario, qui, & ipse est Notarius Apostolicus descriptus in Archiuio Romanę curiæ. alia in contrarium deducta sunt nimis leuia, & bene tolluntur ab informantibus.

In eadem 19. Iunij 1595. coram eodem D. Pamphilio.

44 DOmini steterunt in resolutis, † nempe prouisionem Apostolicam ad fauorem Petri non esse Canonizandam, quia, cum sit facta dispositiue, tanquam de reseruato, vt patet ex eo, quod præuia narratiua reg. reseruatoria mensium confertur ei Canonicatus, tanquam vacans per sententiam priuationis contra Iacobum de la Roca latam de mense Maij reseruato, & reuera nõ adsit reseruatio, ex quo per homicidium Canoniei iuxta notat. in c. in quibusdam de pœnis, Canonicatus ipsõ iure vacauerat in mense Febru. qui non est reseruatus, prouisio non sustinetur: hoc enim operatur expressio dispositiua reseruationis, quod nõ valeat prouisio, si reseruatio non verificetur, Roman. consil. 335. num. 11. & 14. Cassador. decis. 3. de Præben. & fuit resolutũ in causa Corduben. Cantoriæ sub die 5. Maij 1559. coram D. Quiroga, & hoc, non obstante clausula generali, quod collatio valeat, siue præmisso, siue alio quouis modo, &c. quia quando reseruatio ratione mensis exprimitur dispositiue, tunc prouisio restringitur ad illam vacationem expressam in mense Apostolico, & illius vigore non potest eapi Beneficium vacans in mense Ordinarij, non obstante elausula quouis modo, & e. quæ restringitur, ne contradicat expressis, vt in his terminis tradit Aehilles decis. 264. quæ est prima de Præbendis, nec videbatur Dominis posse Petro suffragari elausulas prouisionis, si neutri, si nulli, & aliæ similes, quia super eis literæ non sunt expeditæ, & eum sint desumptæ, & oriantur ex corpore eiusdẽ supplicationis, quæ requirit iustificationem reseruationis dispositiue narratæ, debent intelligi iuxta d. supplicationem, & non possunt aliquid operari, nisi iustificata reseruatione. ad cap. 2. de rescript. immo tanquam accessoriæ corruunt sublata gratia principali, Paris. cons. 182. lib. 4. Mohed. dec. 300. in fi. alias 17. de causa possess. Puteus decis. 400. lib. 1. & fuit resolutũ in causa Gienen. Beneficij 15. Febr. 1593. coram D. Blanchetto; & tanto magis, quod de tempore datæ illius prouisionis nulla aderat lis, super qua possit fundari gratia, si neutri, & aliæ similes, quæ necessario litem præsentem requirunt, Sarnen. de annali quæst. 28. colum. 2. vers. pręterea. Rebuf. in tit. de gratia, si neutri, & non dantur pro lite mouenda. Caputaq. decis. 34. parte 2. neque obstant deducta contra gratiam Arturi, quia non est modo agendum de iure ipsius, qui cum sit reus, & possessor, potest excludere Petrum actorem ex non iure ipsius, etiam quod ipse de iure suo nihil pręstet. l. loci §. si competit. ff. si seruitus vendicetur l. fi. C. de rei vendicatione, Rota decis. 4. de re iudic. in nouiss. Bisignettus decis. 2. de except. Cassad. 2. eod. tit. & 3. num. 5. de restitut. spoliat. cum vulgaribus; & tanto magis, quod ex deductis in alia decis. videbatur satis constare de iure ipsius Arturi, qui vigore mandati de prouidendo habiti a Legato, quod secuta possessione tradita per Capitulum habetur pro prouisione, iuxta notata per Compostellanũ. Io. And. & alios in eap. transmissam de electione, Rota decis. 16. de concess. Præben. in nouis. fuit prouisus de huiusmodi Canonicatu, tanquam vacante ipso iure per homicidium Concanonici in mense Februa. & notissimum est Legatum de iure communi posse concurrere cũ quolibet Ordinario, & cum ipse dicatur Ordinarius in sua Prouincia, c. 1. & ibi. glos. de officio Legati in 6. c. si à sede, & ibi etiam glos. de Pręben. eod. lib. Crescen. decis. 180. alias 8. de priuil. Puteus decis. 345. lib. 2. & decis. 2. & 3. de constitution. Gambarus de legato, lib. 3. q. 3. nu. 78. & nu. 209. qui dicunt hoc procedere, non obstante communicatione concordatorum Germaniæ quo ad alternatiuam concessã Ecclesiæ Virdunen. ex indulto Leonis, quia concordata tollunt tantum gratias præuentiuas, & non impediunt, quominus Legati possint concurrere cum Ordinarijs, vt tradit Puteus in d. decis. & de concordatis Galliæ, tradit Rebuff. dicens, ita fuisse iudicatũ in tit. de collatio. §. si quis vero, verb. ad alium inferiorem, in fin. non enim in eis dicitur, quod in mẽsibus Ordinarij ipsi soli conferant, sed per quamcũque reseruationem expectatiuam, seu quamuis aliã dispositionem Pontifex non intendit, quod in dictis mensibus, impediantur illi, ad quos Beneficiorum collatio, seu prouisio pertinebit, & sic remouet tantum gratias præuentiuas, non autem excludit Legatos, quominus ipsi, tanquam Ordinarij iure suæ Legationis, sicut antea cessantibus gratijs præuentiuis poterant concurrere cum Ordinarijs, ita etiam hodie remotis eisdem gratijs per cõcordata possint sicut quilibet alius Ordinarius conferre d. cap. 1. de offic. Legati in 6. Puteus. d. decis. 345. & decis. 2. cum sequenti, de constitutione; & ita non obstat decretum irritans positum in indulto Leonis, quod sortitur naturã principalis dispositionis, quoad gratias præuentiuas tantum, quas tollunt concordata, non autem quoad facultatem Legatis competẽtem de iure communi concurrendi cum alijs Ordinarijs in collatione, quæ non est sublata per cõcordata, vt supra dictum est ad Clemen. 1. de concess. Præben. & late tradita Puteus decis. 1. lib. 1. non obstat, quod per clausulam positam in facultatibus Legati, quod, scilicet per eas nihil censeatur concessum in præiudicium Ordinariorum, videatur sublata præuentio, per quam Ordinariis præiudicatur, quia dicta elausula intelligitur quo ad concessa in dictis facultatibus, non autem quo ad competentia Legatis de iure communi, quæ per dictam clausulam nõ censentur sublata, quod etiam suadetur ex ipsismet facultatibus, quatenus non sunt restrictæ ad Beneficia reseruata, sed includunt etiam non reseruata, cum loquãtur de Benficijs ad Tullen. Meten. & Virdunen. Episcoporum, & Capitulorum eollationem, & prouisionem pertinentibus, & si sedi Apostolicæ specialiter aut expresse reseruata existant. Alia in contrarium deducta bene tolluntur per informantes pro Arturo reo, & possessore, cui, vt dixi, sufficit excludere Petrum per non ius, etiam quod sua gratia pateretur aliquam difficultatem, cum nõ teneatur docere de iure suo. Et post hæc tradit Gonçalez referens istam decisionem, glos. vigesima quinta a nu. decimo quinto, reprobans opinionem Gregor. Brãden. super concordatis Germanię, quæstione 12. nu. 9. & 10. contrarium volentis, qui tamen notat, 1. à num. 2. admittit posse concurrere Papam, tanquam Ordinarium, & præuenire post vacationem sine vlla violatione concordatorum, & à fortiori tradit Gonçalez, vbi nu. 20.

45 Id autem, quod † dictum est Legatum concurrere cum Ordinario, & eum posse præuenire in mensibus ordinarijs, recte procedit etiam attentis regulis hodiernis mensium, quo ad quatuor menses Ordinarij non habentis alternatiuam, sed non videtur procedere, quo ad sex menses alternatiuæ Episcopi illam habentis, propter deeretum irritans in ea appositum, quod ligat Legatum etiam à latere, iuxta supra adducta cap. 1. num. 15. Sarnensis, de

triennali,

46 triennali,q.28.verſ.infertur,&4. † qui dicit Rotam
iudicaſſe non valere prouiſionem Legati de latere,
de Beneficijs vacantibus in menſibus Ordinarij,
etiã ſi poſtea Ordinarius non conferret, propter de
cretum irritans poſitum in alternatiua, & allegat
Gambarum d.quæſt.3.lib.3.qui tamen non loquitur
in terminis alternatiuæ Epiſcoporum, ſed in ſimili
47 de expectatiuis,& nu.8.†& ſeq.ait,non valere colla-
tionem Legati, etiam habentis facultatem genera-
liter conferendi Beneficia reſeruata factam in præ-
iudicium expectantium, & in eorum menſe,etiam ſi
nullus expectans acceptet propter decretum appoſi
tum in expectatiuis, & ita Rotam iudicaſſe, & ſer-
48 uare,& ita fuit reſolutum in cauſa † Canonicatus S.
Martini 2.Maij 1561.coram D.Caputaquen.de qua
infra d. cap.1. num.20. & facit doctrina Felini in c.
cum ex officij.de præſcript.ſub nu.36.& Creſcentij
deciſ.2. de Præben. quod decretum alternatiuæ an-
nullat acceptationem expectantis.
49 Quamuis † Zerola d. verſic. derogatio dicat Le-
gatum concurrere accumulatiue cum Ordinario,
non ſolum in quatuor, ſed etiam in ſex menſibus
alternatiuæ, ſed de iſto authore, non eſt multum
curandum, multa enim confundit, & barbare pro-
cedit. Et vide quæ de Nuntio dicemus infra 4.dub.
à num.132.
50 Nihilominus prouiſio Legati † de latere de Be-
neficio vacante in menſe alternatiuæ tribuit titulũ
coloratum, & ſuffragatur in iudicio ſpolij,non ob-
ſtante d.decreto, vt poſtea fuit reſolutum in d. Aſſi-
ſien. Beneficij 11. Iunij 1587. coram D. Comitulo
☞ his verbis Ex eo, quod refert Sarnen.in reg. de trien
nali quæſt. 28. Rotam iudicaſſe contra validitatem
prouiſionis à Legato de latere factã,de Beneficijs va
cantibus in menſibus Ordinarij per regulam cancel
lariæ reſeruatis, dubitaui, an D.Octauio ſuffragare-
tur titulus habitus à bonæ memoriæ Cardinali Ria
rio, maxime cum eius facultas minus comprehende
re diceretur,quam a iure communi Legato de late-
re in materia beneficiali tributum ſit, & Domini re
ſoluerunt ſuffragari in hoc iudicio ſpolij,in quo ſuf
ficit docere de titulo colorato, licet alias inualido
Caſſad. deciſ.1.num.10.de reſtitutione ſpoliat. cum
enim Cardinalis Legatus habeat à iure facultatem
conferendi Beneficia intra ſuam Legationem vacan
tia .c.1.de officio Legati lib 6.cap.ſi à Sede,de Præ-
ben. eodem lib. Feder.conſ.65. eius collatio tribuit
titulum coloratum, quamuis facultas originalis illi
competens, ex aliquo accidenti reſtricta fuiſſet, vel
impedita ad tradita per Abb.in c.cum noſtris de cõ-
ceſſ.Præben. Rebuf.de pacificis poſſeſſ.num. 42. Pu-
teus deciſ.26.& 180.lib. 3.non obſtat,quod ſtante al-
ternatiua conceſſa Epiſcopis cum decreto irritan.
vt per Sarnen.d.quæſt.28.prouiſio Legati in menſi-
bus Ordinarij videatur diſcolorata, quia aliqui ex
Dominis ſentiebant hoc poſſe procedere,ſi Epiſco-
pi haberent indultum excluſiuum aliorum colla-
torum,& omnes conueniebant,quod ſicut prouiſio
Ordinarij in menſibus expectantium,etiam ex men
te eiuſdem Sarnen. non obſtante decreto irritanti,
præbet titulum coloratum,ita etiam prouiſio Lega
ti in menſibus Ordinarij ad effectum, vt interim nõ
ſit retardanda reſtitutio in ſpolio. Achilles, deciſ.5.
de titulo, nec enim omne decretum irritans poſi-
tum in reſeruatione inficit titulum,& poſſeſſionem,
Puteus deciſ.50. lib.1. & deciſ.180. lib.3. reſolutio-
nes, quarum meminit Sarnen.in d. quæſt. 28. viſæ
ſunt tranſire, non abſque difficultate propter deci-
ſionem. Creſcen. 160. & Putei 345. lib.2. ſed opere
pretium non fuit in illis inſiſtere,& minus fuit neceſ
ſe examinare literas facultatis bonæ memoriæ Car-
dinalis S. Sixti, cum enim non releuent in hoc iudi-
cio poſſeſſorio ad tex.in c. in literis. de reſtitutione
ſpoliat.reijciuntur ad petitorium,vt alias dictũ fuit
in hac eadem cauſa coram R. P.D.Orano.
Verum iſta deciſio non videtur poſſe procedere,
51 ſi decretum † alternatiuæ eſſet iuſtificatum,quia con
ſtaret de vacatione in menſe alternatiuæ, & accepta
tione illius ex traditis ſupra c.1. nu.414.
Limitatur tamen prædicta concl. 1. vt Legatus
52 de latere † non poſſit conferre, vel reſeruare Eccle-
ſias Cathedrales, vel regulares, aut Collegiatas, ſeu
ipſarum Cathedralium Dignitates maiores poſt Põ
tificalem electiuas, c. deliberatione.de offic.legati in
6. gl.fi.in d.c.1.& Coraſ.d.c.3.nu.10.
53 Secundo limitatur,† vt non poſſit conferre Bene
ficia reſeruata d. gloſ.fin in d.c.1.& Probus ad Mo-
nachum ibi nu. 10. & 11. Villad. c.9.num.4.Coraſ.
d.cap.3.num.7.& 10.Gambarus d.lib.3.à num.116.
& Cucchus d.lib.2. tit.5. nu.80.alios referunt, Cre-
ſcen. deciſ. 20. de Præben. ſub nu.3. & Rota in Re-
gien. Canonicatus 17. Nouembr.1595.ſupra relata
c.1.nu.415.nam in reſeruatis Summo Pontifici Le-
gatus non poteſt ſe intromittere t c.quod translatio-
nem. de officio legati, & poſt hæc tradit Gonçal.gl.
24.nu.21.& à nu.38.vbi quod regula menſium,dum
excipit Cardinales, intelligitur de Cardinalibus or-
dinarijs collatoribus,vt Epiſcopis,non de Cardina-
libus Legatis.
Immo, & ſi ſit Legato,vel Nuntio conceſſa facul
54 tas conferendi Beneficia † qualitercumque vacantia,
non tamen poterit conferre Beneficia reſeruata ſiue
generaliter, ſiue ſpecialiter. Rota deciſ.3. de officio
Legati in nouis, & in additione.Capella Tolloſ.de-
ciſione 435.& ibi Aufrer. Probus d.num.10. Æneas
de Falcon. de reſeruatio 4. quæſt. principali effectu
6.Simo.quæſt.81.Mandoſ.de ſignatura gratiæ titu-
lo de indulto cõferẽdi Beneficia reſeruata.in princ,
& in cauſa Canonicatus S.Martini coram D.Caput
aquen.2. Maij 1561.fuit dictum Legatum de latere
non habere facultatem conferendi Beneficia reſer-
uata vllo modo, licet ei ſit data ampla facultas con-
ferendi,&c.vt in deciſione Cotæ. 106.
55 Et ſi legatus habeat facultatem † conferendi Be-
neficia reſeruata, non propterea poteſt conferre Be-
neficia vacantia in curia, niſi ſpecialiter,& expreſſe
ſit conceſſum, ex c.2.de Præben.in 6.& ibi Dd. Gi-
gas conſ.7.nu.6.& conſ.10.nu.2.ad dicta infra 11.p.
c.1. num.28.
56 Tertio limitatur,† vt Legatus non poſſit confer-
re Beneficia litigioſa, ex c.1.&2. vt lite pendente.in
6. Lancellot.de attentatis 2.p. in præfatione, num.
617.Rota deciſione 198.lib.3.p.3.diuerſorum,quæ
ait, quod beneficia litigioſa conferri non poſſunt ab
57 alijs, quam à Pontifice. Et fuit reſolutum † in vna
☞ Tullen. Prioratus 28.Nouemb.1594.coram D. Se-
raphino; in qua fuit dictum, Legatum etiam de la-
tere non poſſe conferre Beneficia litigioſa, quæ in
eius manibus libere fuerũt reſignata, niſi id habeat
expreſſum in commiſſione, &c. & in cauſa Virdu-
nen.Canonicatus 28. April.1595.coram D.Pamphi
lio, fuit etiam dictum, quod, ſi Beneficium ſit liti-
gioſum, vel alias affectum,iuxta tex.in cap.2.vt lite
pendente in 6. Legatus etiam de latere in illius col-
latione ſe intromittere non poterit, &c. Et ſimili-
58 ter † Cardinales Ordinarij collatores vigore indul-
ti non poſſunt conferre Beneficia litigioſa, ſeu in
eis ſubrogare,ex quo de iure communi prohibetur;

perd.

per d.c.1. & 2. & indultum solum tollit obstaculum reseruationis regularum, vt per Gonçalez gloss.24. nu.27. qui allegat Lancellotum d.c.4. in præfatione sub nu.304. in vltima impressione, & ait fuisse resolutum 20. Februar. 1604. coram D. Lita, in vna Hispalen. Beneficij de Xerez, & alias sæpius conducit decis. Putei 84. lib.3.

59 Et ita tenendum est, quamuis Probus † ad Monachum in d.c.1. de officio Legati in 6. nu.8. dicat Legatum posse conferre Beneficia reseruata, & affecta Sedi Apostolicæ ratione litigij iuxta d.c.2. vt lite pẽdente, & allegat gloss. verb. siue ad nos. in Clem. si de Beneficio. de Præb. quæ id non dicit, Capellam Tolos. decis.435. quæ tamen potius sentit contrarium & Aufre. ibi. Et idem tenet Gambarus d. lib.3. num.

60 431. & sequentibus. vbi † docet Legatum non posse conferre Beneficia iuris patronatus litigiosa, non quia iuris patronatus, sed quia litigiosa ex d.c.2. & quando haberet facultatem conferendi litigiosa, an possit illa conferre, dubitat à nu.433. in quo mihi verius videtur non posse propter præiudicium patro-

61 ni laici, † cui saluum erat ius præsentandi lite finita Clem. 1. vt lite pendente, Cassador. decis.3. num.2. eod. tit. cui Legatus non potest præiudicare; vt dicetur statim.

Quamuis prouisio facta à Papa de Beneficijs iu-

62 ris patronatus † etiam laicorum valeat, etiam non facta mentione, nec derogatione iuris patronatus, Cassador. decis.3. Crescen. dec.8. de iure patron. Chisanen. dec.75. in manuscrip. Sarnen. in reg. de sub rogan. q.6. & in reg. de impetrantib. per obitum familiarium Cardin. quæst.8. & Flam. Paris. de resignatione Benef. lib.2. q.4. nu.52. quia respectu Papæ non censetur præiudicium considerabile, de quo Couar. pract. c.36. nu.7.

63 Quarto limitatur, † vt non possit Legatus à latere conferre Beneficia iuris patronatus laicorum, gl. in Clem. per literas. de Præbend. verb. Apostolicis, Felin. in tract. quando literæ Apostolicæ. Glossat. regulæ 40. Cancellar. versic. quo ad secundam. Probus ad Monach. in d.c.1. de offic. Legati in 6. sub nu.16. Rochus de iure patron. verb. honorificum. num.8. Paul. de Citadinis eod. tract. 7. p. nu.16. & Lambert. 3. p.2. lib. q.8. art.1. & 2. Rebuffus in praxi 3. p. signaturæ, verb. nec non iuris patronatus. nu.30. Gambarus d. lib.3. à nu.239. Coras. d.c.3. nu.11. & 12. & 4. p. cap. vlt. nu.33. Duar. de Benefi. lib.3. c.3. & Cucchus d. lib.2. tit.5. nu.77. cum Villadie. de Legato, quæst. 9. n.22. Quintanaduen. sup. Brunell. concl.24. Aym. consil.63. nu.6. & 82. nu.10.

64 Vnde prouisio Beneficij iuris patronatus † laicorum facta a Legato sine præsentatione, aut consensu patroni, erit nulla, quæ tamen illo non reclamante intra tempus datum ad præsentandum, sustinebitur. Lamber. d.q.8. art.2. nu.3. & Gambarus d. lib.3. nu.343. sicut in prouisione facta ab Ordinario dicetur infra cap. vltimo, à nu.241.

65 Et sic in vna Barchinonen. fuit resolutũ, † quod, cum non constet de præsentatione, aut reclamatione patroni, valet prouisio Nuntij, si non habeat excepta Beneficia iuris patronatus, vt apud Anton. August. & habetur 3. p. diuersorum. lib.3. decis.1482.

66 Rectè tamen potest Legatus conferre † Beneficia iuris patronatus laicorum deuoluta ad Episcopum ex negligentia patroni, Selua 2. p. q.3. nu.41. & alij.

67 Idemque dicendum est de Beneficijs iuris † patronatus mixti, scilicet laicorum, & Clericorum, quod etiam non potest Legatus ea conferre Abb. in c. fin. de iure patron. & in c. dilectus, de offic. Legati, Fel. in d. tract. quando literæ Apostolicæ, ampliatione 6. & in c. multorum. num.3. de Iudæis, Glossator supra, Selua 2. p. q.3. nu.39. & 3. p. q.11. num.17. & 18. Villadiego d.q.9. nu.28. Brunell. concl.23. 3. declaratione Rochus verb. ius. nu.15. Lamber. d.q.8. art. 4. & q.9. sequen. art.9. Rebuf. de nominatio. q.15. nu. 7. Gigas de pensio. q.24. nu.3. Coras. d. nu.11. & 12. Gambarus d. lib.3. à nu.355. Mandos. reg.1. Cancell. q.10. nu.8. Couar. d.c.36. pract. num.5. Granutius ad Simonetam de reseruatio. q.9. nu.9. Zauallos in suis communibus contra communes. q.613. & Puteus decis.157. lib.3. nu.2. Et faciunt quæ de reseruatione dixi supra c.1. à num.558. Quamuis contrarium teneant Paulus de Citadinis d.7. p. num.16. Cucchus, qui alios citat d. tit.5. nu.78. & Zecchus de statu Legati, sub nu.4. vers.2. potest.

68 Quod tamen Gambarus vbi supra. num. † 369. & sequen. limitat, quando ius patronatus esset commune laicis, & clericis, & clerici haberent plures voces, quoniam tunc, inquit, totum iudicabitur Ecclesiasticum, & Legatus poterit conferre; per ea, quæ tradit Batt. in l. fin. 3. colum. de Colleg. illicitis, & Io. de Lignano in c. dilectus 3. de Præbend. quem sequitur Felin. in c. ex literis. col.1. de constitut. & in c.1. sub nu.6. de prescrip. & Maranta in speculo Aduocato. 4. p.11. distin. nu.23. & alij supra relati c.1. num.... quando docet modum discernendæ Vniuersitatis Ecclesiasticæ à sæculari, & ostendit, quod si ius patronatus spectaret ad Vniuersitatem Scholarium, in qua essent plures laici, quã clerici, totum hoc vocaretur sæculare, & è contra. Rochus sup. nu.16. & Lamber. 1. p. lib.1. q.1. art.10. num.10. & Ferrettus cons.132. nu.5. & 6. & Gambarum in proposito refert, nec reprobat Granutius ad Simonetã vbi proxime. nu.8. & sequitur Gonçalez gl.18. à nu.15. loquens de reseruatione.

69 Sed ista sublimitatio non videtur vera, & † est cõtra mentem Dd. quos citauimus, qui indistinctè loquuntur, & eorum rationes etiam hic militant, maxime quod præiudicaretur laicis ex societate clericorum, & sic retraherentur a fundatione, & simile

70 de Vniuersitate † est longe diuersum, & diuersæ rationis, ex adductis per Rochum d. nu.16. & Fel. sub d. nu.6. & Marantam supra, & si illud valeret, procederet etiam, quando clerici haberent æquales voces, nam etiam Vniuersitas, in qua sunt æquales clerici, & laici, dicitur Ecclesiastica: Bart. & alij supra.

71 Et quamuis Couar. sup. dicat, † quod si ius patronatus huiusmodi ad laicum vnum, & ad duos clericos ratione Ecclesiarum pertineret, ita quidẽ, quod maior pars, & potentius suffragium ex duobus clericis constaret, quo ad præsentationem posset admitti huius patronatus derogatio, loquitur tamen, & intelligitur Couarru. in derogatione facta à Papa, & ita male cum allegat Gonçalez supra num.17. sicut etiam male allegat Crescentium decis.3. de iure patron. & decis.574. p.1. diuers.

72 Sublimitatur autem ista quatta limitatio, † vt non procedat in Beneficijs iuris patronatus laicorum ex priuilegio, vel præscriptione, nam ista bene potest Legatus conferre, nec oportet aliter derogare tali iuri patronatus, nec de eo facere mentionem ex quo cessat ratio retractionis à fundatione, & dotatione. Abb. in d. cap. dilectus in fin. de offic. Legati. Cardin. in d. Clemen. per literas. 3. quæst. Felin. in d. tract. quando literæ Apostolicæ, limitatione 11. Staphil. de literis gratia tit. de modo, & forma impetrãdi. §.4. principaliter. nu.5. Probus ad Monachum in d. cap.1. de officio Legati in 6. sub num.16. Selua 2. p. quæst.

p,quæst.11.num.23.& seq. Villadieg.sup.num.22.& Aym.d.consil.63.nu.6. Rochus dicens communem d.verb.honorificum .num.12. Citadinus d.7.p. nu. 16. Lamber.d.3.p.2.lib. quæst.8.art.3. Gambarus d. lib.3.à num.243.& 251. Coras.d.cap.3.2.p.num.13. & 14.& cap.vlt.4.p.num.33. Couar.d.cap.36. nu.6. Cucchus d.tit.5.num.78.& Zauallos dicens communem d.quæst.613. & faciunt dicta de reseruatione supra d.cap.1.a nu.543.

73 Quamuis add. Barbatiæ inter † cons. Alexand.74. vol.4.testetur,quod veritas,& communis obseruantia se habet in contrarium,& quod dictum est de iu-
74 re patronatus ex priuilegio procedit etiã si sit † priuilegium speciale ad certa Beneficia,& non generale, quicquid Corasius sentiat d.c.3. num.15. nam ex quo est ius patronatus, seu præsentandi ex priuilegio,parum refert an sit ad certa Beneficia; immo ius patronatus regulariter ita solet esse, & Dd.supra citati generaliter loquuntur,& Abbas in d.c.dilectus.
75 † de offic. Legati ad fin.quem citat & sequitur Coras. ibi,vbi distinguit inter priuilegium generale, & speciale, loquitur solum in iure conferendi dicẽs,quod licet Legatus possit concurrere in prouisione Beneficiorum cum habente ius conferendi ex priuilegio generali, ex Feder.cons.63.tamen, si Papa contulisset alicui priuilegium,vt possit conferre certa Beneficia, Legatus de illis nõ potest se intromittere,quia specialis prouisio derogat generali, capit.2. de offic. Legati, & c.dudum de Præbend.in 6. & facit, quod supra dictum est, nu.32. & 33. Quam limitationem
76 † Abbatis ponit Æneas de Falcon. de reseruat. 2.p. præludio 1.nu.2.eamque limitat num.3.nisi ille,qui ex priuilegio posset conferre Beneficia in certo loco haberet ex priuilegio perpetuo : nam cum tali concurrit Legatus, & ait reperisse post modum Villadiegum d.quæst.9.num.30. indistinctè tenere, quod Legatus cõcurrit cum quolibet collatore,etiam habente speciale priuilegium conferendi: tandem,ait, posset dici,quod si Papa dederit hanc facultatem alicui, postquam Legatus est creatus,quod tunc Legatus non concurrat, secus si antecesset, igitur opus est videre facultates vtriusque.

77 At Gambarus d.lib.3.nu.236.cũ Villadieg.sup. † absolute tenet contra Abb. scilicet, quod in Beneficijs, quorum collatio est alicui specialiter concessa a Papa, vt quando Papa concedit specialiter collationem Beneficiorum vni in certa Ecclesia, Legatus possit se intromittere, quoniam Legatus confert cumulatiue, non priuatiue : vnde stat, quod ille habeat authoritatem conferendi, & tamen id posset Legatus; quando enim vna potestas accedit alteri accumulatiue non priuatiue, vna non tollitur, per aliam; secundum ea, quæ habentur in cap. pastoralis, de offic, ordinarij; videnda tamen, inquit, essent verba indulti.

78 Mihi verior videtur doctrina Abbatis, † ex d.c.2. & d.c.dudum, nec refert priuilegium esse temporale aut perpetuum, nisi per illud fieret Ordinarius collator, & non Delegatus, seu Apostolicus; nec rursus refert, quod priuilegium speciale præcedat, vel subsequatur; ad l.sanctio legum. ff.de pœnis, & l. doli clausula.ff.de verb.obligat.

79 Maximeque procederet doctrina Abbatis † stante in priuilegio speciali, seu indulto clausula decreti irritantis, ad dicta sup. de alternatiua à nu.45.

§. I.

De facultate Nuntij.

SVMMARIA.

ALij Legati, qui non sunt à latere, siue missi, siue nati, conferendi Beneficia nullam habent potestatem, nisi hoc eis specialiter sit indultum, vel nisi sint missi cum potestate, seu authoritate Legati de latere, à num.80. & ponitur resolutio Rotæ.

Nuntius Hispaniæ licet alias mittatur cum potestate Legati de latere, tamen circa Beneficia conferenda datur ei facultas restricta ad Beneficia 24. ducatorum valorem non excedentia, vt in clausula facultatis hic posita. nu.83.& 84.

Nuntius Hispaniæ non potest prouidere Beneficia curata, vt ex verbis facultatis apparet. nu.85.

Cessat iam dubium, an facultas Nuntij comprehenderet Dignitates, nam vltra quod sunt in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis, non sunt Beneficia simplicia.nu.86.

Tantum potest prouidere Beneficia vacantia per obitum, non per resignationem, assecutionẽ, vel alias, quamuis olim soleret habere facultatem admittendi resignationes, &c.nu.87.

Sufficeret ad istum effectum, quod Beneficium vacaret de facto per obitum illud possidentis, licet alias de iure vacaret. num.88.

In valore 24.ducatorum computandæ sunt distributiones quotidianæ, & fructus, qui residendo lucrifiunt, quamuis antea non solerent computari.nu.89.

Prouisiones à Nuntio factæ, antequam fide dignorum testimonio constiterit Beneficia nõ excedere valorem taxatum, nulla sunt, quantumuis verum sit, non excedere.nu.90.

Nec sufficiet Nuntium in prouisione mãdare, quod priusquam possessio detur, fiat informatio de eo.nu.91.

Circa verba facultatis personis idoneis, remissiue.nu.92.

Circa d.facultatem Nuntij multa dubia occurrunt &c.nu.93.

An stante, quod solum potest conferre Beneficia simplicia, possit prouidere Archipresbyteratus, qui non sunt in Ecclesiis Cathedralibus, seu Collegiatis, sed dicuntur rurales, & solẽt habere aliquam iurisdictionem supposito, quod non excedant valorem 24.ducatorum à nu.94. Resoluitur, quod sic, nam quamuis sonent Dignitatem, sunt Beneficia simplicia, & sic non requirunt personalem residentiam, & adducuntur declarationes S.Congregationis, & decis.Rotæ.

An vigore d.facultatis possit Nuntius prouidere Beneficia curata habitu tantum, non actu, quia carent Parochianis, & an tale Beneficium censeatur curatum, vel nonẽ a nu.99.

Referuntur dicta, & sententiæ Dd.& Rotæ, vsque ad nu.114. & resolutio ponitur à nu.115.

Beneficia simplicia, quæ Parochialem habent annexam accessoriè, non censentur curata, sed simplicia. nu.122.& 123. vbi ponitur resolutio Rotæ, & sic poterunt à Nuntio prouideri, si simul cum annexa non excedunt valorem suæ facultatis, secus, si annexio esset æque principaliter. nu.124.

Beneficia simplicia, quæ ex constitutione, vel consuetudine Ecclesiæ habent onus gerendi vices curati in sede illius vacante, non sunt curata, & ideo poterunt à Nuntio prouideri. num.125. & licet idem videatur in Beneficijs simplicibus, quæ habent onus perpetuum administrandi Sacramenta, & adiuuandi Rectorem, tamen secus est, quia requirunt personalem residentiam, tanquam curata ex Congreg. Concilij. nu.126.& 127.

Illa Beneficia, quæ Curam animarum habent annexam, etiam si per plures administrẽtur, videntur esse curata, ad hunc effectum, & tanquam curata obligant ad residentiam. n.128.

An Nuntius possit prouidere Beneficia litigiosa? nu.129. resoluitur, quod non, non obstante clausula suæ facultatis, ex qua potest apponere in suis prouisionibus derogationes, & clausulas ne-

las necessarias, & opportunas, ac in literis Apostolicis concedi, & extendi solitas, & sic videbatur posse apponere clausulam, & super eo inter aliquos lis, &c. num. 130. & 131. vbi explicatur d. clausula facultatis.

An d. facultas Nuntij comprehendat etiam Beneficia vacantia in mensibus ordinarij. nu. 132. resoluitur, quod sic, & adducitur resolutio Rotæ.

Id solum procedet hodie in quatuor mensibus Ordinarij, non habentis alternatiuam, secus in sex mensibus alternatiuæ propter eius decretum irritans, quod ligat Nuntium, & etiam Legatum. nu. 133. cui tamen decreto irritanti videtur Nuntium posse derogare, ex clausula suarum facultatum ad finem, hic posita. num. 134. vnde poterit apponere clausulam in literis Apostolicis apponi solitam, seu si venerabili Fratri Episcopo, &c. per quam derogatur alternatiuæ. num. 135.

Per clausulam, seu si venerabili, quæ solet apponi in prouisionibus Nuntij, non videtur derogari alternatiua, nam non ponitur ita extense, vt in literis Apostolicis. nu. 136. vbi ponitur ipsa clausula, adhuc tamen videtur valere prouisionem Nuntij de Beneficis vacantibus in mensibus alternatiuæ, nam in derogationibus in eius facultatibus habetur extensa d. clausula, seu si venerabili. nu. 137.

An in prouisionibus Nuntij de Beneficijs, reseruatis ratione mensis sit facienda expressio dispositiue de mense vacationis, sicut in prouisionibus Papæ iuxta regulam de mense? num. 138. resoluitur, quod sic, nam & valor obtentorum est exprimendus in prouisionibus Legatorum, secundum Rotam. num. 139.

Stante regula 2. Cancellariæ, per quam reseruantur omnia Beneficia vacantia Sede Episcopali vacante, an Nuntius possit prouidere Beneficia 24. ducatorum vacantia in Episcopatu, cuius sedes vacat, &c. à num. 140. resoluitur negatiue, & quod Beneficium potest esse reseruatum pluribus reseruationibus.

Quando duo Beneficia sunt annexa, quorum insimul fructus excedunt valorem 24. ducatorum singulorum vero non excedunt, an possint à Nuntio prouideri? à nu. 143. resoluitur non posse, si vnum est alteri vnitum accessorie, posse vero, si vnio est æque principaliter, sicut si essent separata, &c.

Quomodo accipiatur ducatus auri de Camera, & cuius valoris sit? à nu. 147. resoluitur esse vnum scutum auri in auro, & vnum argenteum, seu Iulium, & sic valere in Hispania 434. morapetinos, & idem in ducatis pensionum, vt in decis. & resolutionibus Rotæ hic adductis, quamuis alias in reseruatione ducatorum, non dicendo de Camera, attendendus esset valor currens in loco Beneficij.

An in d. valore, in quo fructus ratione personalis residentiæ percipi soliti, & distributiones quotidianæ computãtur sint etiã computanda incerta, & emolumenta funeralium, & anniuersariorum, quæ non sunt dotata sed voluntaria, nam dotata sunt computanda, sicut distributiones quotidianæ certæ? à nu. 153. resoluitur negatiue, nisi incerta ista sint solita locari singulis annis pro certa quantitate, aut alias communiter redigantur, seu redigi possint ad certam summam, &c. & adducitur decis. Rotæ.

An in d. valore facultatis Nuntij sint computandi redditus, & emolumenta competentia Beneficiato ratione Capituli Beneficiatorum, in quod quilibet Beneficiatus habet ius intrandi? à nu. 158. resoluitur negatiue.

An sint computandi in d. valore fructus, qui in Diœcesi Carthaginen. & Conchen. dicuntur tertiariæ, nempe 3. vel 4. quoque anno per turnum competentes Beneficiato ratione collectionis omnium decimarum? à nu. 161. resoluitur negatiue.

An de d. valore sint deducenda stipendia Missarum incumbentium Beneficio? à num. 163. resoluitur non esse deducenda, quamuis ad effectum regulæ de valore sint deducenda, saltem si non requirit seruitium personale. quia quo ad illam solum consideratur, quod Beneficium valet in portatis, secundum tamen locum, vbi est Beneficium, &c.

An Nuntius possit prouidere Beneficium, quod valet plusquã 24 ducatos, est tamen grauatum pensione, qua deducta eos non valet? à nu. 170. resoluitur negatiue, nisi pensio esset perpetua, quia non deducitur de valore exprimendo, licet deducatur, quo ad solutionem annatæ pro tunc.

An sit deducendum subsidium, & excusatum, quod ex concessione Apostolica Regi soluitur? à nu. 174. resoluitur ad effectum facultatis Nuntij non videri deducendum, quamuis ad effectum expressionis valoris probabile videatur esse deducendum.

An Nuntius possit vigore d. facultatis prouidere Beneficium quod in modico excedit valorem 24. ducatorum, & an 6. partis diminutio, quæ solet dari ad excusandam malam valoris expressionem, danda prouisioni Nuntij? à nu. 180. resoluitur negatiue, si saltem excessus esset in vno regali & ponuntur decis. Rotæ.

Cui incumbat in controuersia onus probandi valorem Beneficij à Nuntio collati, an aduersarius teneatur probare excessum? an vero prouisus à Nuntio, debeat probare non excedere 24. à nu. 187. resoluitur prouisum debere probare Beneficium esse intra valorem facultatis Nuntij, non obstante assertione ipsius Nuntij, idque plene.

Quod procedit, etiam si prouisus à Nuntio sit possessor, & veniat excipiendo, & se defendendo, & sua gratia sit prior, quia, cum aduersarius fundauerit suam intentionem, prouisus à Nuntio, qui contra eam excipit de sua prouisione, debet eam iustificare, & probare huiusmodi narratiuam valoris, & si non negetur. à nu. 190.

Obiectio contra dicta, quod prouisio à Papa agens contra prouisum à Nuntio, ad fundandam suam intentionem tenetur probare valorem narratum in sua gratia posteriori, & sic excedere 24. nu. 195.

Respondetur, quod id esset verum, quando prouisus à Papa narrasset valorem affir. & quod alius in eo se intruserat ex prouisione Nuntij, tunc enim id teneretur probare plene, quando vero narrasset valorem per non excessum, pro vt communiter fit, sufficit non excessum semiplene probare, & idem vbi narrasset valorem affir. nihil dicendo de prouisione Nuntij, nam tunc sufficit probare non excessum, cum simus in gratia de Beneficio vacante, & non de vacaturo certi valoris, à nu. 196.

Prouisus à Nuntio recte probabit Beneficium non excedere 24. per confessionem aduersarij in sua gratia licet adsit clausula augendi, nisi ea fuerit vsus, quæ in prima expeditione consumitur à nu. 202. & adducuntur resolut. Rotæ.

Non tenetur prouisus à Papa probare excessum 24. ducatorum pro verificatione intrusionis aduersarij in literis expressæ, quando illa intrusio in supplicatione non fuit narrata, sed tantum in literis ad non soluendum pro tunc annatam, sed habita poss. quia, cum non fuerit narrata in supplicatione, non potest Papa dici illa motus, tenebitur tamen verificare semiplene, saltem posses. seu detentionem illius, saltem tempore expeditionis, sicut dicitur de familiaritate narrata ad expediendum gratis, &c. à nu. 209. & si fuit in supplicatione narrata intrusio est verificanda, &c. nu. 217.

Si constaret in causa de possessione seu detentione aduersarij, præsumeretur illa tempore expeditionis literarum, nam facile præsumitur de præsenti ad præteritum, cum adest aliqua iusta causa ita præsumendi, qualis hic adest, &c. num. 215. & seq.

Quomodo probetur valor Beneficiorum? à nu. 218. referuntur opiniones Dd. quibus reprobatis resoluitur cum Rota, cuius resolutiones adducuntur, valorem attendendum esse, & probandum per decem annos ante gratiam, à qua sententia non est recedendum, cum eam receperit obseruantia Rotæ, quæ secundum eam pluries iudicauit, & sic transierit in stilum, & consuetudinem curiæ, qui facit ius etiam extra curiam, cum sit decisorius, & ei videtur standum, & non stilo aliquorum

quorum tribunalium Hispaniæ, cum agatur de interpretatione literarum emanantium ab ipsa curia, &c.

Testes super valore debent reddere ratione, seu causam dicti sui etiam non interrogati, alias non probant nu. 242.

An Nuntius vigore dictæ facultatis possit conferre Beneficia iuris patron. non excedentia valorem 24. à nu. 243. resoluitur posse conferre Beneficia iuris patron. Ecclesiastici, non tamen iuris patronatus laicalis, aut mixti, sicut dicitur de Legato. Quamuis valeat eius prouisio non reclamante patrono laico infra tempus datum ad præsentandum.

Videbatur posse Nuntium derogare iuri patronatus laicorum tantum pro medietate, & mixto in totum, ex clausula suæ facultatis, ex qua potest apponere derogationes, ac clausulas necessarias, & oportunas, ac in literis Apostolicis concedi, & extendi solitas, & sic clausulam, & cum derogatione iuris patron. &c. nu. 246.

Respondetur per illam clausulam non dari facultatem Nuntio derogandi iuri laicorum, nec id esse credendum, nu. 247. nec d. clausula intelligitur de derogationibus, & clausulis in literis Apostolicis concedi, & extendi solitis, quæ sumuntur ex ipsa supplicatione, nu. 248.

Poterat Nuntius ex d. facultate conferre Beneficia iuris patronatus laicorum ex eorum negligentia seu culpa ad Papam, aut Ordinarium deuoluta, sicut etiam alia Beneficia deuoluta etiam ad Papam, sicut de Legato dictum est. dummodo non excedant d. valorem 24. in sua facultate taxatum, nu. 249. & seq.

An Nūtius vigore d. facultatis possit prouidere Beneficia exēpta, seu ad exemptorum collationem spectantia, non excedētia valorem 24. nu. 251. resoluitur posse, ut in Legato dictum est.

An Nuntio currat tempus semestre ad conferendum? à num. 252. resoluitur idem dicendum, quod de Legato.

80 SEcundo † principaliter dico, quod alij Legati,
qui non sunt à latere, siue missi, siue nati, conferē
di Beneficia nullam habent potestatem, nisi hoc eis
specialiter sit indultum cap. literas. de supplenda ne
gligētia Prælatorum d. ca. 1. de offic. Legati in 6. vbi
Dd. vnde Rota de anno 1545. tenuit, Nuntij proui-
sionem non esse bonam pro colore in spolio, nec pro
noua prouisione expedienda attento quod est ab eo,
qui non habet instituere de iure communi, & specia
le ius necesse est quod probetur, quo probato tunc
81 valebit. Vt per Chisanen. decis. 99. manuscrip. † Vel
nisi sint missi cum potestate, seu authoritate Lega-
ti de latere, nam tales etiam sine alia speciali faculta
te possunt Beneficia conferre, &c. priuilegia Legati
de latere habent, vt cum Decio cons. 128. & Villad.
de Legato q. 9. nu. 2. docet Gigas de pension. q. 6. nu.
19. & Cucchus d. lib. 2. tit. 5. nu. 86. Mandos. reg. 13.
Cancell. q. 6. nu. 4. & de monitorijs q. 60. num. 41.
Quintanaduenas Eccles. lib. 1. c. 5. n. 3. & Zecchus de
republ. Eccles. c. de statu Legati sub nu. 4. vers. 5. po-
test, de Benef. & pensio. c. 2. & c. 5. num. 2. Gonçalez
glos. 23. nu. 3.

82 Nuntius vero Hispaniæ, † licet alias mittatur cū
potestate Legati de latere, tamen circa Beneficia
conferenda datur ei facultas restricta ad Beneficia
24. ducatorum valorem non axcedentia, vt apperet
84 ex clausula suæ facultatis† quæ sic ait. Insuper quæ-
83 cunque Beneficia Ecclesiastica simplicia in dictis
Regnis consistentia, extra tamen Metropolitanas,
& alias Cathedrales, ac Collegiatas Ecclesias consi-
stentia, per obitum illorum vltimorum possesso-
rum extra Romanam curiam vacatura, dummo-
do illa alias, quam ratione mēsium Apostolicorum,
reseruata non fuerit, & cuiuslibet eorum fructus,
redditus, & prouentus etiam ratione residentiæ,
personalis percipi soliti, ac distributiones quotidia-
næ 24. ducatorum auri de camera, secundum com-
munem æstimationem, valorem annuum non exce
dant, pro tempore vacantia personis idoneis proui-
dendi, ita tamen, vt tu non prius prouisionem Be-
neficiorum huiusmodi facere debeas, quam tibi fide
dignorum testinionio constiterit, fructus prædictos
ipsum valorem annuum non excedere, alioquin pro
uisiones à te pro tempore factæ de eis nullius sint ro
boris, vel momenti. Vt habetur in literis, & faculta-
tibus D. Cæsaris Speciani, Episcopi Nauarien. Nū-
tij Hispaniæ datis à Sixto Quinto anno 1585. Idi-
bus Decembris Pontificatus sui anno primo. Et in
facultatibus D. Camilli Caetani Nuntij Clemen.
VIII. quæ facultates sunt producendæ in actis, quā-
do agitur de aliquo Beneficio prouiso à Nuntio,
Rota decis. 73. lib. 3. p. 3. diuers. Gonçal. §. 2. procem.
numer. 84.

Ex cuius facultatis, & clausulæ verbis clare appa-
85 ret primo, † Nuntium Hispaniæ non posse prouide
re Beneficia curata, quantumuis nō excedant valorē
24. ducatotum in ea assignatum.

86 Secundo apparet cessare † iam dubium, de quo per Crescen. decis. 1. de priuileg. alias 32. An facultas Nūtij comprehēderet Dignitates, de quo Anastas. Germonius de indultis Cardinalium, verb. ac irritum, à num. 31. nam vltra, quod sunt in Ecclesijs Cathedralibus, aut Collegiatis, quarum Beneficia conferre non potest, Gonçalez d. §. 1. num. 58. & glossa 23. a num. 4. non sunt Beneficia simplicia. Gambarus, de officio Legati lib. 5. rubrica, an Legatus possit plura Beneficia vni conferre. nu. 2. & Bursattus consil. 352. num. 1. lib. 4. & dictum est supra, 1. parte. cap 6. num. 9.

87 Tertio apparet tantum posse † prouidere Beneficia vacantia per obitum, vnde non poterit prouidere Beneficia vacantia per resignationem, assecutionem, cōtractum matrimonij, ingressum Religionis, aut priuationem, vel alio modo, faciunt dicta infra 11. part. cap. 1. nu. 8. & 85. quamuis olim soleret habere facultatem admittendi resignationes, &c. vt apparet ex decis. 805. lib. 3. part. 3. diuersorum, & traditis per Flam. Paris. de resignatione benef. lib. 7. q. 13. à num. 11.

88 Sufficeret tamen ad istum effectum, quod † Beneficium vacaret de facto per obitum illud possidentis, licet alias de iure vacaret ad decis. 12. de præbend. in antiquior. & 8. de elect. in antiquis, Cassador. 2. de constitutionibus. Rota decis. 102. lib. 1. p. 3. diuersorum. Bellenzinius de charitatiuo subsidio, q. 122. Simonetam de reseruatio, quæst. 50. & 51. & Mandos. reg. 3. q. 13. & reg. 6. quæst. 5. de quibus supra cap. 1. num. 198.

89 Quarto apparet in valore 24. ducatorum, † ad quē Nuntius habet facultatem, computandas esse distributiones quotidianas, & fructus, qui residendo lucrifiunt, quamuis antea non solerent computari, vt apparet ex decis. Paleoti 745. lib. 3. part. 3. diuersorum, & ex decis. Calagurritana Archipresbyteratus infra adducta numer. 182. & ex decis. 118. & Cæsaris de Grassis in vna Iacen. Portionis de Anso, de anno 1575. quæ sunt videndæ, in quarum prima, in primo præsupposito ponitur clausula facultatis Nūtij illius temporis circa prouisionem Benificiorum, & habetur etiam 1. p. diuersorum dec. 335. & ex alijs dec. & post hæc tradit Gonçal. d. §. 2. nu. 56. & 57. & d. gl. 23. nu. 4.

90 Quinto apparet prouisiones à Nuntio factas † antequam fide dignorum testimonio constiterit Bene

ficia

ficia non excedere valorem taxatũ, nullas esse, quãtumuis verum sit non excedere, nec sufficiet Nuntium in prouisione mandare, quod† priusquam possessio detur, fiat informatio de eo, vt fieri vidi; nam per id non seruatur forma a Papa præscripta, & cir-
91
92 ca illa verba facultatis, personis idoneis, † videnda sunt dicta infra 11. p. c. 5. ex nu. 284. & particulariter, nu. 291.

93 Circa quam facultatem Nuntij, † multa dubia occurrunt etiam in praxi, quæ operæ pretium erit examinare.

94 Et primo dubitatur, † an stante, quod solum potest conferre Beneficia simplicia, possit prouidere Archipresbyteratus, qui non sunt in Ecclesijs Cathedralibus, seu Collegiatis, sed dicuntur rurales, & solẽt habere aliquam iurisdictionẽ, supposito, quod non excedant valorem 24. ducatorum?

95 In quo breuiter dico, † quod sic; nam dicti Archipresbyteratus, quamuis de iure communi sonent Dignitatem, Rota decis. 326. p. 2. diuersorum, sunt Beneficia simplicia, & sic Archipresbytero rurali non committuntur causæ, vt ex Hieron. Paulo in practica Cancellariæ tradit Flores, q. 4. num. 17. & vti talia Beneficia simplicia non requirunt personalem residentiam, iuxta consuetudinem vniuersalem Ecclesiæ, ex qua in Beneficijs simplicibus non requiritur residentia, vt supra dictum est, 3. p. c. 2. a nu. 3.

96 Et ita censuit † S. Congregat. Concilij, in vna Burgen. quæ sic ait: Illustrissimi & reuerendissimi Domini in Diœcesi Burgen. sunt nonnulli Archipresbyteratus, qui Dignitates rurales reputantur, seu existunt, non tamen sedem in Cathedrali, nec Collegiatis Ecclesijs habent, nec Cura animarum illis imminet, nec personalem residentiam requirunt, sed eorum præcipuum munus, seu officium est, computa singulis annis ab œconomis Ecclesiarum, sub districtu sui Archipresbyteratus existennum recipere, eosque si in aliqua summa sunt debitores, ad soluendum compellere, ac generaliter, vt bona fabricæ Ecclesiarum bene administrentur, & expendantur procurare, nec non Sacrum Chrisma singulis annis à Cathedrali reportare, & Parochialibus Ecclesijs sui Archipresbyteratus distribuere, propter quod onus certos sibi designatos recipiunt fructus à qualibet Ecclesia Parochiali sui districtus nec vnquã fuerunt reputati curati, sed semper ante Concilium Trid. & post, consueuerunt conferri Dignitatibus, ac Canonicis, seu alijs personis Beneficia personalẽ residentiam requirentia obtinentibus absque dispensatione Apostolica, & hoc tanto magis, quod prædicta Beneficia residentiam requirẽtia, vna cum Archipresbyteratu obtinentes possunt per mẽsem absentiæ facere prædictum officium, & non præiudicare prædictis Ecclesijs residentiæ, cum per Concilium permittatur, quod possint per tres menses abesse. Nihilominus ab aliquibus vertitur in dubiũ, an Archipresbyteratus huiusmodi sint incompatibiles cum prædictis Beneficijs residentiam requirentibus sub prætextu, quod dicta exceptio computorum videatur visitatio quædam, quæ ex dispositione Concilij, sess. 24. cap. 3. quando pertinet ad inferiores, per se ipsos fieri debet. Quare illustrissimus Cardinalis Pacheco, Præsul Ecclesiæ Burgen. cupiens pro administratione sui Pastoralis officij dubia, quę in executione dicti Concilij oriuntur, per declarationem S. Congregationis tollere, supplicat Illustrissimis D. D. Vestris, vt dignentur declarare, an stantibus permissis ex dispositione Concilij prædicti, sess. 24. c. 3. seu alterius decreti Archipresbyteratus huiusmodi sint incompatibiles cum Dignitatibus, Canonicatibus, vel alijs Beneficijs personalem residentiam requirentibus? Et an prædicti Archipresbyteri teneantur per se ipsos munus prædictum sibi incumbens exercere, vel possit illud per alios ab ipsi deputandos exequi, prout multi hactenus facere consueuerunt? Ad primum Congregat. Concilij censuit, non esse incompatibiles, prout non esset aliud Beneficium simplex. Ad secundum Congregat. eadem censuit non teneri ex illo decreto Cõcilij sess. 24. c. 3.

97 Est etiam alia declaratio eiusd. S. Cong. † super c. 17. sess. 24. de reformat. his verbis, simplex Beneficiũ est Archipresbyteratus, licet habeat aliquam iurisdictionem, dummodo residentia in eo non sit necessaria, refert Gonçalez. glos. 6. nu. 64.

98 Iuxta quam fuit † resolutum in causa Conchen. Archipresbyteratus de Huete 28. Ianuarij 1594. coram D. Penna, quod, licet Archipresbyteratus haberet iurisdictionem, non tamen constabat esse talem, quæ illum efficeret Beneficium curatum, & incompatibile cum alio requirente residentiam personalẽ, quam decisionem hic ponere placuit, & sic se habet. Quæsiui, an probaretur, hunc Archipresbyteratum habere curam iurisdictionalem ad effectum, vt per affectionem dimidiæ portionis in Ecclesia Conchen. inducta fuisset illius vacatio, & quamuis die 17. Maij præteriti, pro vacatione ex confessione facta in precibus pro obtinenda gratia Vicariç de Iniesta, nihilominus die 25. Iunij, causa iterum discussa, fuit dictum, quod Amoraga melius id probaret; in hac ergo propositione vtraque parte informante Domini censuerunt, ex deductis non probari Archipresbyteratui imminere talem curam iurisdictionalem, quæ faceret incompatibilitatem; primum enim dicebatur Amoragam debuisse plene, & concludenter probare hãc qualitatem incompatibilitatis, cum ageret opponendo obiectum Hieronym. aduersario, & niteretur illum priuare. Mohedan. decision. 160. Puteus 6. de probation. Sarnen. in regula de infirmis, quæstione 36. Hanc concludentem probationem dicebant Domini non posse de sumi ex confessione facta in precibus pro obtinenda Vicaria, quia illa confessio non erat Hieronymi principalis, sed solicitatoris, quæ non poterat præiudicare principali absenti, maxime, si sit reuocata. Mohed. dec. 257. & præsertim, quando est de rebus, quæ non sunt in potestate confitentis, vt de confessione vnionis Ecclesiæ dicit Achilles dec. 4. de confessis, & licet impensa faciat gratiam præsumi impetratam ad instantiam principalis, nec possit venire contra confessionẽ sui procuratoris, quando principalis fuit vsus gratia, dicta tamẽ cõfessio, & acceptatio nõ facit, quod oẽs clausulę appositę in gratia sint tales, quales procurator expressit, præsertim, quãdo qualitas expressa habet dubiũ iuris, vt in casu proposito, vtrũ ista cura iurisdictionalis sit talis, quę causet incompatibilitatem. Præterea, tametsi omnis cura iurisdictionalis, siue stricto, siue largo modo sumpta, faciat Beneficium curatum ad effectum inducendæ incompatibilitatis, Abbas c. dudum 2. nu. 8. & 10. de electione, glos. in Extrauagant. execrabilis, verb. animarum cura, & verb. visitare. lib. 1. de Præbend. nihilominus talis cura iurisdictionalis debet facere Beneficium curatũ; quæ qualitas non poterat colligi ex prædicta confessione, cũ in ea adderetur, quod Archipresbyteratus iste residẽtiam nõ requirebat; inde enim sequebatur non posse dici curatum cum omne Beneficium curatum requirat residentiam. Ancharan. cons. 17. num. 1. Canonistæ in cap. fin. de cleri-

clericis non residend. vt autem confessio præiudicet
confitenti, debet esse certa, & concludens, alias enim
ad fauorem confitentis est interpretanda. l. si quis in
tentione, vbi Bald. ff. de iudicijs. Decius cap. cum ve
nerabilis, num. 105. vers. non obstant allegata, de ex-
cept. Flam. Paris. cons. 115. nu. 16. lib. 1. Et huic inter
pretationi faciebat decisio S. Congregationis Con-
cilij Trident, qua dicebatur simplex esse Beneficium
Archipresbyteratum, licet habeat aliquam iurisdi-
ctionem; dummodo residentia in eo non sit necessa-
ria atque eodem modo respondebatur ad illam con-
fessionem contentam in instrumento adeptæ pos-
sess. in qua, licet procurator Hieronym. peteret sibi
dari fidem, quod Archipresbyteratus habeat Curã
iurisdictionalem, non tamen confitebatur illam esse
talem, quæ induceret incompatibilitatem, vt supra
dictum fuit, cum simul hæc stare possint, quod Ar-
chipresbyteratus habeat curam iurisdictionalem, &
quod illa non sit talis, vt faciat illum incopatibilem,
quam qualitatem similiter non probabat fides No-
tariorum asserentium Archipresbyteratum de Hue
te habere iurisdictionem ordinariam in causis ciuili-
bus cuiuscumque qualitatis, & in criminalibus, vs-
que ad capturam, & ponendi interdictum, quia præ
terquam, quod istæ attestationes Notariorum erant
factæ sine iuramento, & parte non citata, quæ pro-
pterea non merebantur fidem, dicebatur etiam No
tario non credi, nisi de his, de quibus fuit rogatus à
partibus. Felin. in cap. qui contra, num. 35. de repro-
batio. atque ex his censuerunt Domini non pro-
bari talem iurisdictionem, quæ esset sufficiens ad in-
ducendam incompatibilitatem, alia enim fun-
damenta tacta per informantes, non adeo tuta pu-
tabant.

99 Secundo dubitatur, † an vigore d. facultatis possit
Nuntius prouidere Beneficia curata habitu tãtum,
non actu, quia carent Parochianis? Quod dubium
pendet ex eo, an tale Beneficium censeatur Curatũ,
vel non?

100 In quo Innocentius in cap. de multa, † de Præb.
ante nu. 1. & ibi Calder. & Cardin. num. 2. & Specul.
tit. de dispensatione. §. dicendum, vers. sed nunquid,
nu. 9. tenent esse curatum absolute, etiam ad effectũ
illius c. de multa, dicentes Ecclesiam esse curatam
ex ordinatione, seu destinatione Episcopi, non ex ac
cidentia facti, id est accessu, seu recessu Parochiano-
rum, pro qua sententia alios citat Hoieda de incom
patib. benef. c. 13. nu. 10.

101 Et Cardin. consil. 48. ait tale Beneficium † censeri
curatum, & sic de tali cura faciendam esse mentionẽ
in impetratione.

102 Alij vero dicunt tale Beneficium habitu † cura-
tum non esse incompatibile cum alio, nec includi
in dispositione d. capit. de multa, ita Feder. consilio
135. & post alios Abba. in d. cap. de multa, num. 24.
Capra dicens communem, regul. 90. numero 74.
Duennas regula. 71. 4. fallen. & Hoieda supra num.
10. 11. & 53.

103 Et similiter glossa in c. † licet canon. de electione
in 6. verb. Parochialis, dicit, quod dispositio illius c.
non babet locum in tali curato habitu. sequuntur
Selua 3. p. quæst. 42. & Hoieda vbi supra, & Rebuf-
fus in praxi, tit. de non promotis num. 34. qui tamen
nu. 35. ait, quod si reuertantur Parochiani, tenebitur
is promoueri ab eo die, quo reuertuntur, si quidem
incipit actu Parochialis esse, &c. idem Zerola in
praxi Episcopal. 2. p. verb. Beneficium. §. 23. & latius
104 1. p. eod. verb. §. 4. circa fin. vbi ait reperiri † multas
Ecclesias, quæ antiquitus fuerunt curatæ, & habue-
runt populum, & nunc carent populo, & sunt diru-
tæ, & habent bonos redditus, & his, qui ad illas as-
sumuntur, non prouideri per concursum, nec subes-
se dispositioni cap. licet canon, & sic vidisse obserua-
ri Beneuenti, & quod, qui habet, dicitur habere Be-
neficium simplex, & quod tunc incipiet esse Cura-
tus, quãdo incipiat habere populum, &c. & quod
non debeat fieri concursus in Ecclesia Parochiali,
quæ actu non habet Parochianos, tenet idem Zero-
la verb. Parochia. §. 2. 8. dubio. respondetur enim, in-
quit, prout in d. veb. beneficium. §. 4. circa vlt.

105 Hieron. Paul. in pract. Cancell. † §. notabilia su-
per vacantibus non reseruatis, verb. curata Ecclesia,
ait, quod curata Ecclesia proprie dicitur, quæ habet
curam actu, illa autem, quæ habet curam habitu dũ-
taxat, habetur pro non curata, saltem quoad euitan
dam pœnam constitutionis de curata loquentis. Et
106 Quintanaduennas lib. 4. Eccles. nu. 71. ait huiusmo-
di Parœciæ Beneficium non habere Curam anima-
rum, neque c. de multa, aut c. licet canon. pœnis con-
tineri, receptius esse.

107 Hinc ait Gambarus † de offic. Legati. lib. 5. rubric.
an Legatus possit plura Beneficia vni conferre à nu.
13. quod in restrictione dispensationis ad plura in-
compatibilia, dummodo non sint plures, quam duæ
Parochiales Ecclesiæ, non includitur Ecclesia, quæ
olim habuit, sed nũc nõ habet Parochianos, nec di-
citur Parochialis, quia tunc cessat ratio restrictionis.

108 Felin. in cap. postulasti de rescript. sub nu. 1. versic.
& vide Card. inquit, quod talia Beneficia regulan-
tur in omnibus, vt simplicia, & sic non est opus face-
re mentionem in impetratione de tali cura, & idem
dicit in cap. in nostra cor. 10. eod. tit. post Benef. in
Clem. 1. de offic. Vicarij, nu. 44. sequitur Mand. reg.
20. Cancell. de idiomate, q. 11. nu. 5. vbi concludit in
talibus Beneficijs non esse locum illi regulæ, & post
hæc Gonçalez gl. 6. a nu. 89. ait huiusmodi Benefi-
cium non dici Beneficium curatum, nec vti tale re-
gulandum, &c.

109 Alij sic concordant opiniones, † quod ad effectũ,
vt de tali cura sit facienda mentio in impetratione,
tale Beneficium censeatur curatum; ad effectum ve
ro incompatibilitatis, & cap. licet canon. non censea
tur curatum, ita Staphil. de literis gratiæ, tit. de qua
litat. & statu Beneficiatorum. §. de qualitate Benef.
quæ sunt curata, num. 3. Rebuffus in praxi tit. de dis
pensatione ratione ætatis, verb. etiamsi curam. Bur-
sattus cons. 352. nu. 23. & 24. lib. 4. Ioannes Guttier-
rez allegatione 8. Zecchus de republ. Ecclesiastica, c.
28. de Parocho, sub nu. 2. Emmanuel Rodriguez. in
sum. 1. tom. c. 31. num. 6. Vega, 1. p. summæ c. 36. casu
28. & P. Ledesma in sum. 2. p. tract. 7. cap. 1. 12. concl.
7. difficultate.

110 Et Sarnen. in reg. de idiomate, quæst. 11. † versic.
& ideo. ait ad effectum illius regulę cẽseri curatum,
licet non ad effectum incompatibilitatis. At Hier.
111 Gabriel cons. 191. † lib. 1. cum Felin. supra tenet gra-
tiam talis Ecclesiæ curatæ habitu non esse surrepti-
tiam, vel obreptitiam, si de cura mentio facta non
est, vel est narratum, quod est sine cura contra Sta-
phil. & Rebuffum vbi proxime; maxime, cum per
plures annos Eclesia Parochianis caruit, & verisimi
liter nulla spes adest, vt actum recuperet, quicquid
concludi debeat, cum Ecclesia pauco ante Parochia
nos amisit, & adest probabilis, spes recuperationis
actus, quo casu Hier. Gabr. ibi videtur contra incli-
nare, & nu. 20. ait, quod ad obtinendam Ecclesiam
habitu curatam, etiam minor 25. annis est idoneus
cum Bonifacio vbi sup.

Et in

112 Et in vna Firmana Parochialis 16. Decembr. † 1558. coram D. Quiroga, fuit resolutum, Quod si in supplicatione impetrationis Parochialis, quæ curā habebat animarū habitu, & non actu, dictum est, quod Ecclesia erat sine cura, gratia est surreptitia, si probabilis est spes Parochianos posse reuerti, cum non sit facta mentio curæ, cap. 1. de verbor. significat. lib. 3. si vero nulla erat spes redeundi, gratia erit valida. Ægid. decis. 32. in fin. Felin. supra in d. c. postulasti cum simil. quod si lapsi essent 40. anni sine Parochianis, tunc status Beneficij esset immutatus, & Beneficium erit simplex, cap. cum de Beneficio de Præbend. in 6. Staphil. 8. forma expectatiuarum, nu. 5. hæc in d. dec. Firmana, sequitur Bursattus d. consi. 352. in fin. & Flam. Parif. de resignatione, lib. 10. q. 2. nu. 87. & 88.

113 Iuxta quam decisionem videtur † intelligenda alia in vna Telesina Beneficij, vltima Ianuar. 1590. coram D. Seraphino, in qua fuit resolutum, Quod de cura habitu Beneficij, quod erat Parochiale, & Parochiani recesserunt propter incursiones latronū debet fieri mentio, ex Card. d. consil. 48. Staphil. & Rebuf. supra citatis, nu. 109. & sic, si Beneficium narratur esse sine cura, gratiam non sustineri, &c. Hæc inquam decis. videtur intelligenda iuxta d. decisionem Firmanam, quando est probabilis spes Parochianos posse reuerti, vt videtur esse in isto casu, in quo Parochiani recesserunt, propter incursiones latronum; nam adhibito remedio huic malo per superiores, & potestates, probabile est reuersuros in patriam suam, & locum.

114 Et alias in vna Lunen. Sarçanen. † Prioratus 11. Febr. 1591. coram D. Seraphino, fuit dictum, Quod non est gratia surreptitia, ex eo, quod Ecclesia Parochialis habitu non actu narratur sine cura, quia tūc non est necessaria curæ expressio. Felin. in d. cap. postulasti, nu. 1. & d. c. in nostra cor. 10.

115 Hæc sunt, quæ in hac re † a doctoribus tradita inuenio, in qua mihi dicendum primo, quod dicta Beneficia curata, si verisimiliter nulla spes adest, quod actum recuperent, & maxime, si lapsi sunt 40. anni sine Parochianis, censentur absolute, & in omnibus simplicia, ex Felin. Hieron. Gabr. Rota in d. Firmana, & alijs supra, & sic, licet non narretur talis cura habitu, vel narrentur esse sine cura, gratia non erit surreptitia, iuxta ipsos, & Zecchum de Benef. & Pensio. cap. 9. nu. 2. nec in eis habebit locum dispositio d. cap. de multa, & d. c. licet canon, iuxta Feder. Abb. & alios relatos sup. nec habebit locum dispositio S. Concilij Tridentin. sess. 24. cap. 18. de reformat. de faciendo concursu, vt per Zerolam supra. Et ita, vt existimo, huiusmodi Beneficia prouidentur Romæ, tanquam simplicia sine præuio concursu, & etiam in partibus, nec erit necessaria ætas 25. annorum, sed sufficiet ætas requisita ad Beneficia simplicia obtinenda, ex Bonifacio supra, & Hieron. Gabr. d. nu. 20.

Et tandem ad nostrum propositum deueniendo
116 † videtur posse prouideri a Nuntio, ex d. sua facultate, si non excedunt valorem in ea taxatum.

Secundo, quod si est spes probabilis recuperatio-
117 nis actus, nec sunt lapsi 40. anni sine † Parochianis, tunc, licet ad effectum d. cap. licet canon. non censeantur vt curata, quia cessat ratio illorum iurium, ex Feder. Abb. Glossat. Staphil. Rebuff. & alijs citatis supra, tamen ad alios effectus videntur censenda curata, ex supra allegatis, maxime in terminis, & casu Ioannis Guttierrez d. allegatione 8. num. 8. vt ad effectum, quod debeat fieri mentio de tali cura, alias gratia sit nulla ex Cardin. d. consil. 48. Staphil. & Rebuff. supra, & dict. decis. Firmana & Telesina, & Bursatto, & Flam. Parif. supra, & ad effectum concursus de quo in d. decreto Concilij cap. 18. & ad effectum ætatis, &c. vnde non poterunt a dicto Nuntio prouideri, quantumcunque non excendant valorem taxatum.

118 Quod tamen attinet ad effectum regulæ † de idiomate admoneo, Rotam in vna Calagurritana Parochialis de S. Pia 4. Decemb. 1556. coram D. Oradino pro maiori parte tenuisse. Quod regula de idiomate non habebat locum in ista Parochiali, quæ nullos habebat Parochianos, quia regula in effectu respicit exercitium curæ, & quia, si nulli sunt Parochiani, nullum cadit idioma; nec obstare, quod possunt superuenire, quia incertum est, cuius idiomatis erunt qui superuenerint, &c. Sequitur Mandos. d. quæst. 11.

119 Sed ista consideratio solum † videtur posse procedere in locis, qui sunt in confinio diuersorū idiomatum, vt in locis Alauæ, Vizcaiæ, & Guipuzcoæ d. diœcesis Calagurritanæ & de dicta regula de idiomate, vltra Sarnen. Mandos. & alios ibi late agit per Horedam supra c. 24. a nu. 43.

120 Immo etiam ad effectum incompatibilitatis, † & d. cap. de multa in hoc secundo casu Beneficia curata habitu videntur cēsenda curata, ex sententia Gregorij XIII. & S. Congregationis Concilij in sequenti declaratione super c. 17. sessione 24. de reformat. S. D. N. Gregorius XIII. audita relatione Congregationis Concilij declarauit Parochialem, quæ habitu tantum, & non actu curam habet, comprehendi ver-
121 bis huius cap. quæ sane declaratio videtur † intelligē da in dicto secundo casu, quando est spes probabilis recuperationis actus, nec sunt lapsi quadraginta anni sine Parochianis, non vero in primo casu, de quo num. 115.

122 Beneficia autem simplicia, † quæ Parochialem habent annexam secundario, & accessorie, certum est, non censeri curata, sed simplicia. Felin. in cap. in nostra cor. 10. de rescript. Decius in cap. ad aures, num. 13. eodem. Sarnen. d. reg. de idiomate. quæst. 11. Menochius de arbitrarijs lib. 2. casu 201. nu. 67. & dicetur infra 11. part. cap. 4. nu. 192. & vltima part. cap. 2. num. 12.

123 Vnde in vna Zamoren. Archidiaconatus † coram D. Rubeis de anno 1569. fuit resolutum: De ista cura habitu per viam annexionis non esse necessario faciendam mentionem in gratia, seu impetratione, nec inducere incompatibilitatem, Anchar. Gemin. & Probus ad Monach. in cap. super eo de Præbend. in 6. Bonif. in Clemen. vnica, de off. Vicarij, contra consil. 33. Cardin. de quo per Felin. in cap. postulasti in princ. de rescr. quod non est verum, nec in curia seruatur, &c.

Et sic ista Beneficia simplicia, quæ Parochialem
124 † habent annexam secundario, & accessorie, poterunt a d. Nuntio prouideri, si simul cum annexo nō excedunt valorem suæ facultatis; secus, si annexio facta esset æque principaliter ex dictis infra vlt. p. c. 2. nu. 37.

125 Similiter etiam Beneficia † simplicia, quæ ex constitutione, vel consuetudine Ecclesiæ habent onus gerendi vices Curati in sede illius vacante, non sunt curata, quia propter solum exercitium curæ accidentale ille vices gerens non dicitur habere Beneficium curatum. Oldrad. consil. 102. Fel. d. cor. 10. Decius dict. cap. ad aures num. 14. Sarnen. d. quæst. 11. & Menochius supra num. 68. & ideo talia Beneficia

recte

recte poterunt prouideri à Nuntio, si sunt intra d. valorem.

126 Et idem videtur in Beneficijs† simplicibus, quæ habent onus perpetuum adminstrandi Sacramenta, & addiuuandi Rectorem, nam ex isto exercitio Curæ, iure penes alterum remanente, non debet censeri Beneficium curatum.

127 Sed videtur obstare declaratio S. Congr. 2. & 3. adducta supra 3. p. cap. 2. sub nu. 167. ex quibus apparet istos teneri personaliter residere, sicut veri curati, & ibi diximus, & sic ista Beneficia cēsentur tanquā curata.

128 Et illa Beneficia, quæ Curam animarum † habent annexam, etiamsi per plures administrētur, videtur esse Curata ad hunc effectum; de quibus infra 9. p. c. 2. dub. 7. à nu. 175. & tanquam curat obligant ad residentiam personalem, ex c. 1. sess. 23. de reform. & diximus d. c. 2. à nu. 164.

129 Tertio dubitatur, † an Nuntius possit prouidere Beneficia litigiosa? & respondetur, non posse ex ca. 1. & 2. vt lite pendente, lib. 6. vt de Legato à latere diximus supra, à nu. 56.

130 Videbatur tamen posse Nuntium† prouidere Beneficia litigiosa, ex clausula suæ facultatis infra adducta num. 134. ex qua potest in suis prouisionibus apponere derogationes, & clausulas necessarias, & opportunas, ac in litteris Apostolicis concedi, & extendi solitas, & sic poterit apponere clausulam, quæ in litteris Apostolicis apponi solet, & super eo interaliquos lis, &c. de qua supra 4. part. capit. 3. numero 31.

131 Sed adhuc dicendum est, non posse Nuntium † prouidere Beneficia litigiosa, non obstante d. clausula suæ facultatis, quæ non videtur intelligenda de clausulis in literis Apostolicis apponi solitis, quæ sumuntur ex supplicatione, in qua specialiter sunt cōcessæ, vt ista; sed de clausulis in literis Apostolicis cōcedi, & extendi solitis, absque speciali concessione in supplicatione facta, vt est illa, seu si venerabili, &c. & ita huiusmodi clausula de lite non solet apponi in prouisionibus Nuntij, nec illa clausula facultatis Nuntij est intelligēda, vt possit derogare dispositioni iuris communis.

132 Quarto dubitatur, † an d. facultas Nuntij comprehendat etiam Beneficia vacantia in mensibus Ordinarij? In quo dicendum est, quod sic, vt resoluit Rota in vna Compostellana, vt per Crescen. dec. 8. de priuilegijs, in qua fuit dictū, Facultatem Nuntij conferendi, Beneficia comprehendere etiam vacantia in mensibus Ordinarij, non obstāte reg. quæ dando octo menses expectantibus, disponebat, quod in cæteris quatuor Ordinarij libere cōferre valerēt quia cum in illis Papa prouidere posset, & cum Ordinario concurrere, idē & in Nuntio, qui authoritate Papæ potestatem habet conferendi; argum. cap. si Apostolicæ, de Præb. in 6. & quia omnia nostra facimus, quibus authoritatem impartimur, & argum. l. solet cum simil. ff. de iurisdictione omnium iudicū, & quia regula voluit tantum in illis 4. mensibus tollere impedimentum expectantium, nisi in regula reuocarentur omnes facultates, & indulta conferēdi. Hæc in d. dec. sequitur Anast. Germonius de indultis Card. §. ac irritū, nu. 42. facit etiam c. si à sede Apostolica. de Præb. in 6. & quod dictum est de Legato à latere supra à nu. 40. & posthæc tradit Gōçal. d. §. 2. à nu. 52. qui tamen nu. 55. ait, quod hodie, vt à peritis audiuit Nuntius habeat facultates limitatas, vt cū Ordinarijs in suis mensibus concurrere nō possit, quod certe non apparet in prędicta facultate, & ita videtur sine fundamento; quamuis verum sit, quod non solent Nuntij cum Ordinarijs cocurrrere.

133 Id tamen solum procedet hodie in Beneficijs † vacantibus in quatuor mensibus Ordinarij non habētis alternatiuam, secus in vacantibus in sex mensibus alternatiuæ Episcopi eam habentis propter decretum irritans in ea appositum, quod ligat Nuntium, & etiam Legatum à latete, vt supradictum est, à num. 45.

134 Sed, licet id ita sit, videtur Nuntium posse† derogare d. decreto irritanti alternatiuæ, ex clausula sua rum facultatum ad fin. quæ sic ait. Decernentes de omnibus facultatibus, & concessionibus perdictis, etiam cum derogationibus, suspensionibus, indultis irritantibus, alijsque decretis, & clausulis necessarijs, & opportunis, ac in litteris Apostolicis concedi & extendi solitis in quibuscumque partibus, Regnis, Prouincijs, terris, & ciuitatibus, & locis prædictis libere, & licite, vti posse, &c. vt in dictis facultatibus Nuntij Speciani.

Cum ergo ex ista clausula Nuntius possit in suis gratijs, & concessionibus apponere derogationes, ac clausulas necessarias, & opportunas, poterit in suis prouisionibus apponere derogationem dicti decreti irritantis alternatiuæ, maxime, cum possit etiā apponere derogationes, ac clausulas in literis Apostolicis concedi, & extendi solitas.

135 Vnde poterit apponere clausulam, quæ in† literis Apostolicis super prouisione Beneficiorum apponi solet, seu si venerabili Fratri Episcopo, &c. per quā derogatur alternatiuæ, vt supradictum est c. 1. à nu. 17. ex Menoch. cons. 83. nu. 35. lib. 1. & Anastas. Germon. de indultis Cardinalium. §. alioquin nu. 32. & sic clausula ista, seu æquipollenti per Nuntium apposita, valida esset eius prouisio de Beneficio etiam vacante in mense alternatiuæ Ordinarij illam habentis.

136 Sed per clausulam, † seu si venerabili, quæ solet apponi in prouisionibus Nuntij, non videtur derogari alternatiuæ; nam solum dicitur. Seu si venerabili Episcopo, vel quibusuis alijs communiter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultum quod ad receptionem, vel prouisionē alicuius minime teneantur & ad id compelli non possint. Per quæ verba non derogatur alternatiuæ, cum desint illa, quæ in litteris Apostolicis addi solent, quodq; de huiusmodi, vel alijs Beneficijs Ecclesiasticis ad eorum collationem prouisionem, præsentationem, seu quamuis aliam dispositionem coniunctim vel separatim spectantibus, nulli valeat prouideri per literas Apostolicas nō faciētes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbū de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia d. Sedis indulgentia generali, vel speciali cuiuscumque tenoris existat, per quam præsentibus nō expressam, vel totaliter non insertam effectus huiusmodi gratiæ impediri valeat, aut quomodolibet differri.

137 Adhuc tamen videtur valere prouisionem Nuntij de Beneficijs vacantibus in† mensibus alternatiuæ Episcopi, etiamsi in literis, & prouisione non sit ita extensa d. clausula, seu si venerabili, nam in derogationibus in eius facultatibus ad finem habetur extensa.

138 Quinto dubitatur † an in prouisionibus Nuntij sit facienda mentio, & expressio dispositiue de mense vacationis sicut in prouisionibus Papæ iuxta reg. de mēse? credo, quod sic, nam & mens, ac ratio regulæ, de qua supra. c. 1. n. 647. procedūt etiam in prouisionibus Nuntij, & optime faciūt tradita per Sarnē. in regul. de valore. q. 2. Crescen. decis. 10. de rescript.

& per Mandos. reg. 34. q.50. & Rotam decis.206 p.
1. diuersorum.

Ex quibus in vna Vlisbonen. Beneficij 4. Decem.
1600. coram Domino Pamphilio fuit resolutum,
quod valor obtentorum est exprimendus etiam in
prouisionibus Legatorum, alias gratia est nulla ex
reg. de valore, &c.

139 Sexto dubitatur stante reg.2. † Cancellariæ supra
adducta c.1. nu.212. per quam reseruantur omnia Be
neficia vacantia Sede Episcopali vacante, an Nun-
tius possit prouidere Beneficia 24. ducatorum va-
cantia in Episcopatu, cuius Sedes vacat, maxime in
mensibus alias ordinarijs? & certe ego non video
quomodo Nuntius iuxta supradictam facultatẽ pos
sit illa prouidere cum sint reseruata vt vacãtia Sede
Episcopali vacante, & ratione Sedis vacantis per d.
regulam, & sic alias quam ratione mensium Aposto
licorum.

Potest enim Beneficium esse reseruatum pluri-
140 bus † reseruationibus. Felin. in c. in nostra. de rescrip.
Æneas de Falcon, de reseruatio.4. q. principali effe-
ctu 44. Cassad. decis.9. de Præben. Ferrettus cons.17.
nu.2. & Mandos. de signatura gratiæ titulo de indul
to conferendi Beneficia reseruata. vers. an autem,
& reg.32. q.14. & dicitur supra c.1. nu.540. sicut po-
141 test † quis esse excommunicatus pluribus excommu-
nicationibus, & suspensus pluribus suspensionibus,
quamuis Ripa respons. 15. nu.3. lib.1. dicat Benefi-
cium, quod iam fuit reseruatum, nõ videri amplius
posse reseruari. Et Nuntius non potest prouidere Be
neficia alias, quam ratione mensium Apostolicorũ
reseruata.

142 Et est ad propositũ † optima decis. Caputaquen.
85. p.2. omnino videnda, & doctrina Mandosij, vbi
proxime, quamuis sciam Nuntium illa prouidere
in quocumque mense vacent, vt vidi in aliquibus
Beneficijs huius Episcopatus, quæ vacarunt Sede
Episcopali vacante.

Septimo dubitatur, quando duo Beneficia sim-
143 plicia, seu præstimonia † sunt annexa, quorum in si-
mul fructus excedunt dictum valorem 24. ducato-
rum, singulorum vero non excedunt, an possint à
Nuntio prouideri? in quo distingendum censeo,
quod, si vnum ex illis vnitum est alteri accessorie, &
144 per viam incorporationis, † tunc non potest Nun-
tius prouidere; quia dicta vnio operatur extinctio-
nem tituli, & nominis Beneficij vniti; & iudicatur,
vt prædictum illius, cui fuit facta vnio, vt fuit reso-
lutum in causa Ilerden. pensionis.6. Martij 1595. &
sic non datur vacatio Beneficij vniti, & vnum tan-
tum est Beneficium, cuius fructus excedunt 24. nam
& fructus Beneficij vniti sunt fructus Beneficij
principalis, cuius est quasi prædium, vt dixi, & in
impetratione non est opus exprimere vnitum, sed
principale, vt dicetur late infra vlt. part. capit.2. à
num. 12.

145 Si vero vnio facta est † æque principaliter, tunc
Nuntius poterit illa prouidere, si singulorum fru-
ctus non excedunt d. valorem 24. ducatorum, quam
uis amborum simul excedant, sicut potest vni simul
conferre duo Beneficia separata, quorum singula
non excedunt d. valorem, quantumuis ambo simul
excedant.

146 Et ratio est, quia dicta † vnio nihil aliud opera-
tur, nisi quod Rector vnius sit Rector alterius,
vtrumque tamẽ Beneficium manet Beneficium, si-
cut erat, & proprios reditus agnoscit, & gaudet suis
priuilegijs, vt fuit resolutum in d. Ilerden. & quod
sic fructus veniunt exprimendi separati, & de vtro-
que Beneficio annexo æque principaliter oportet
facere mẽtionem in impetratione, vt dicitur d. c.2.
vltimæ partis à nu.37.

Octauo dubitatur, quomodo accipiatur ducatus
147 † auri de camera, & cuius valoris sit? Et breuiter
Resp. ducatum auri de camera esse vnum scutũ auri
in auro, & vnum argenteum, seu Iulium, & sic valet
in Hispania 434. morapetinos.

Ad quod est decisio Rotæ in vna Conchen. pen-
148 sionis 28. Iunij 1585. coram D. † Orano quæ sic ait.
☞ Dubitatum fuit præsupposita reseruatione pensio-
nis, in ducatis Cameræ Apostolicæ, an solutio illius
fieri debeat ad rationem 375. morapetinorum, an
vero ad rationem 434. Domini 28. Iunij 1585. cen-
suerunt pensionem in ducatis ad rationem 434. mo
rapetinorum soluendam, & ratio fuit, quia, cum
agatur de pensione in ducatis auri de camera à Papa
reseruata, solutionis æstimatio fieri debet iuxta va-
lorem consuetum in loco eam assignatis. Abbas in
cap. quanto. column. vltim. de iureiur. Sarnen. su-
per regul. de valor. quæstione 8. Gigas de pensio. re-
sp.26. num.4. attẽditur autem consuetudo loci, vbi
traxit originem res, de qua videri oportet Ægid. de-
cis.2. quem sequitur Felin. in cap. ad aures. num.13.
in fin. de rescription. nec facit præterea obseruantia
in contrarium, quia, cum habeamus claram, & ex-
pressam Papæ pensionem reseruantis voluntatem,
non est locus obseruantiæ interpretatiuæ. Aretinus
consil. 84. numero 5. & consil.115. num.2. maxime,
cum illa sit fundata in confessione pensionarij, qui
ideo se recepisse dicit pensiones in præteritum ad ra
tionem valoris ducatorum Hispaniæ, quod Benefi-
ciatum expertus fuit in illa persoluenda non expe-
ditia literis faciliorem, siquidem voluntaria acce-
ptatio, vel non est habenda ad necessitatem. lib.2. C.
de his qui sponte l. voluntariæ. C. de excusatio. tuto-
rum. Parisius consil.37. numer.35. lib.4. neque stili
habita est ratio, quoniam non est vniformis, cum te-
stes super eo hinc inde examinati non conueniant,
& sententiæ circa illum sint diuersæ. Minus obstat,
quod mandatum ad consentiendum pensioni non
exprimat speciem ducati, quia istud respicit validi-
tatem reseruationis, & ita decisum.

149 Et in vna † Acherontina fructuum 20. Februarij
☞ 1595. coram Domino Blanchetto fuit resolutum,
pensione ducatorum auri de camera reseruata sol-
uenda Neapoli, solutionem faciendam esse in scuto
auri in auro, qualis currit in Cancellaria, addito vno
Iulio, quo scuto deficiente debere solui eius valorẽ,
prout currit Neapoli, &c.

Quod etiam fuit resolutum in vna Aretina pen-
150 sionis 20. Febr. † & 17. Apr. 1598. coram D. Lita vbi
☞ aliæ decisiones allegantur, nempe pensionem reser-
uatã de ducatis Cameræ, in eiusdem ducatis soluen-
dam esse, hoc est vnũ scutũ aureum eorũ, quæ cur-
runt in Cancellaria, & vnum Iulium pro quolibet
ducato vel si solutio fiat in alia moneta, quæ potest
fieri, si ducati de camera in loco faciendæ solutionis
nõ reperiãtur, debere solui tãtũdẽ, etiã quod solutio
sit destinata fieri in partibus, vbi ducati vel plus, vel
minus valuerunt, quam in curia Sarnen. de valore.
q.8. circa fin. & Gigas de pensio. q.98. &c.

151 Quamuis alias † in reseruatione ducatorum, nõ di
cendo de Camera attendendus esset valor currens in
loco Beneficij, vt per Gigan. cons.58. alias responsio
49. de pensio. post Belenz. de charitatiuo subsidio.
quæst.89.

Et in terminis facultatis Nuntij, quod quoad va-
152 lorẽ † monetæ attendatur quanti valet in curia duca

tus

tus de Camera, fuit resolutum, in vna Iacen. portionis 15. Aprilis 1595. quæ est decis. 1. 8. Cæsaris de Grassis nu. 5.

153 Nonò dubitatur, † an in d. valore, in quo fructus rationalis residentiæ percipi soliti, & distributiones quotidianæ computantur, sint etiam computanda incerta, vt emolumenta funeralium, & anniuersariorum quæ non sunt dotata, sed voluntaria, nam de emolumentis anniuersariorum, & missarũ,

154 quæ sunt dotata, † quæ Abulæ dicuntur communes, & de distributionibus quotidianis certis, non est dubium esse computanda, vt apparet, ex verbis d. facultatis relatis, Cosmas in pragmat. sanctione tit. quo tempore quisque debeat esse in choro verb. distributiones Suarez 5. tom. disput. 2. sect. 1. nu. 30. ad fi. nam & anniuersaria fixa testamento vel donatione relicta computantur in valore Beneficij. Vuamesius, cons. 227.

155 In quo dubio breuiter † Respon. negatiue, nisi incerta ista sint solita locari singulis annis pro certa quantitate, aut alias communiter redigantur, seu redigi possint ad certam summam, nam tunc incerta ista redduntur certa, & sic deberent computari in valore facultatis Nuntij, saltem, vt fructus, seu distributiones ratione personalis residentiæ percipi soliti; ad tradita per Felin. in cap. ad aures, num. 14. & Ripam 29. de rescrip. Seluam de Benef. 2. p. quæst. 9. num. 12. Rebu. de congrua portione. nu. 83. & 85. & de nominatio. q. 9. nu. 43. alias 40. Rotam decis. 5. à num. 7. p. 2. diuersorum, & Cæsar de Grassis decis. 117. num. 12.

156 Et pro hac resolutione, † est decisio Rotæ in vna Maioricen. Capellæ 15. Iunij 1592. coram D. Orano, quæ tangit etiam alia ad propositum, & sic ait, fuit resolutum Ecclesiam. B. Mariæ orphanorum Maioricen. sub facultatibus Nuntij Apostolici in partibus Hispaniarum residentis comprehẽdi, quia nullos habet fructus, vt deponunt testes qui illi deseruierunt, Grau. super 3. artic. Petrus Angles quartus testis iuxta 7. 8. 9. nonus testis ad 7. 8. 9. & 23. vbi subdit illam nihil habere in redditibus, neque censibus, Iacobus Andreas ad 7. 8. & si qui illius sint redditus, consistunt in eleemosinis, quæ, cum sint voluntariæ, non connumerantur in fructibus. Abb. in Rubrica de Parochijs num. 3. multo autem minus, quia deseruiunt alendis pueris, Caccialupus, de pensio. quæst. 26. Sarnen. in reg. de valore. quæst. 4. princip. & fructus non dicuntur nisi qui supersunt deductis oneribus, atque ita subtractis istis expẽsis. Rota decisione 69. de concessione Præbendæ. in antiquis Decius consilio 156. num. 2. non obstat, quod, etiam si redditus cõsistant in eleemosinis atque ita in incerto, nihilominus, ex quo solent pro certa annua pensione locari, vt probant testes. 10. & 14. computantur in fructu, & consequenter in valore iuxta tradita per Anchar. Clemen. vn. de concess. Præben. sub nu. 62. vers. sed aduerte. vbi subijcit exemplum de Ecclesia percipiente oblationes annuatim vltra 200. aureos, & de Ecclesia solita colligere ex eleemosina annua quingenta, quæstuando per Prouinciam. Felin. in cap. ad aures. num. 14. vbi Ripa num. 29. de rescript. vbi sustinet incertos esse certos, quando sunt soliti locari pro certa pensione, quia locatio, de qua testes, restringitur ad eleemosinas solitas fieri in Ciuitate Maioricen. ad rationem librarum illius Regionis 24. & sic ad rationem 13. ducatorum auri de Camera, qui sunt intra facultates Nũtij, & Anchar. præsupponit locationem solitam fieri singulis annis, ita quod omnino sit certa, hæc autem locatio probata fuit bis facta, illoq; fieri potuit quod sequentibus annis non tanti eleemosinæ locarẽtur, & earũ quantitas remaneret sub incerto, & cũ Io. Segui veniat obiectiue ad annullandam gratiam Nuntij tanquam prouidentis contra suas facultates, debet concludenter probare excessum valoris per decẽ annos ante gratiã. Achil. decis. 2. de valore, Sarnen. ead. reg. q. vlt. testes autem pro sua parte inducti hoc nõ probant; nam, quamuis aliqui ex illis deponant articulum, super valore frumenti, olei & leguminũ conceptum esse verũ, tamen non concludunt, nisi pro vno anno, quo confraternitatis administrationi d. Capellæ præfuerunt, nec concludunt super isto valore cũ ista qualitate, quod tanti fructus remanerent deductis oneribus, & expensis pro beneficiato, sed loquũtur de onerib. in colligẽdis eleemosinis. gl. Hispanus ad reg. Cancel. 23. in fin. Staphil. de literis gratiæ 9. forma. nu. 64. Sarnen. ad regulam de valore. q. 8. nu. 3. Crese. decis. 2. de probatio.

157 Et conducit decisio † Rotæ in causa Mediolanen. Parochialis 26. Octo. 1598. coram D. Seraph. in qua fuit dictum, quod ea quæ voluntarie soluuntur, vt eleemosinæ, non veniunt computanda in fructibus Abb. in Rubric. de Parochijs nu. 3. &c.

158 Decimo dubitatur, † an in d. valore facultatis Nũtij sint computandi redditus, & emolumenta competentia Beneficiato ratione Capituli Beneficiatorum, in quod quilibet Beneficiatus proprius habet ius intrandi, vt est in hac Ciuitate Abulen. Capitulũ S. Benedicti, & in ciuitate Salamantina Capitulũ S. Marci, quod est Capitulum Beneficiatorum ciuitatis, in quod omnes, & soli Beneficiati Ciuitatis seruientes per se suo Beneficio habent ius intrandi, & simile Capitulum est in oppido de Arebalo, & Olmedo huius Diœcesis, quæ Capitul. ex varijs dotationibus, & anniuersarijs seu Missis relictis habet suos redditus inter ipsos Capitulares diuidẽdos, &c,

159 Et videbatur esse † cõputanda, ex quo in d. valore fructus ratione personalis residentiæ percipi soliti computantur, & dicta emolumenta sunt certa.

160 Nihilominus tamen † dicendum est breuiter non esse computanda, nam reuera illa emolumenta, & redditus non competunt ratione, & iure beneficij, sed Capituli, & seruitij illius, quod est diuersum, & distinctum a Beneficio, licet ratione Beneficij habeat ius in illud intrandi, si velit; vnde non possunt dici redditus, seu emolumenta beneficij, Rebuff. de congrua portione, nu. 88. & seq. Rota decis. 5. nu. 8. p. 2. diuersorum, & facit dec. 49. de concessione Præben. alias 583. in antiquis. Accedit quod nõ eo ipso, quod habet beneficium, est de illo capitulo, sed habet ius, vt admittatur, si petit.

161 Maior est difficultas, † an sint computandi in d. valore fructus, qui in Diœcesi Carthaginen. & Conchen. dicuntur tertiariæ, nẽpe tertio vel quarto quoque anno per turnum competentes Beneficiato ratione collectionis omnium decimarum, & ratio difficultatis est, nam, quamuis illæ dentur pro labore dictæ collectionis, & sic alias dici non possint fructus beneficij, Put. decis. 489. nu. 2. 3. 4. & 5. lib. 2. tamen in d. valore videntur computandi, quia dantur propter Beneficium, & sunt ad instar fructuum ratione personalis residentiæ percipi solitorum, & distributionum, quæ etiam dantur beneficiato ratione laboris, & tamen computantur in d. valore, &c.

162 Nihilominus † tamen verius existimo d. tertiarias non esse computandas in illo valore; nam, quamuis competant propter beneficium, competunt tamen ratione laboris temporalis, qui etiam cadit in

Z 2 laico,

laico,& est diuersus à labore seruitij Beneficij.&c.
163 Vndecimo,†an de dicto valore sint deducenda sti
pendia Missarum, verbi gratia,Capellania,seu bene
ficium annuatim valet plusquam 24. ducatos auri
de Camera, habet tamen onus duarum vel triū Mis
sarum in qualibet hebdomada, quarum Missarum
stipendijs, seu quitantijs deductis, non remanent
24.ducati.
164 Et videntur esse deducenda,† nam in computan-
do valore debent deduci onera,& alias articulus su-
per valore est ineptus, quia debet dicere,quod valet
tantum,oneribus deductis,Rota decis.60.de concess.
Præb.in antiquis,Fel.in d.c.ad aures.nu.13.12.cōcl.
Sarnen. reg. de valore q.fin. Rebuf.de nominatio.q.
9. nu.38. alias 33. Gigas de pensio.q.89.num.1.& 2.
Ferrettus cons.354.nu.15 practicabilia Rotæ num.
129.impressa ad fin.2.partis decisionum diuersorū,
& Crescen. decis.2.de probatio.Rota decis.189.nu.
2.& decis.298. p.1. diuersorum,& in d.decis.Maio-
ricen. supra adducta nu.156.& alijs multis, & Cas-
sad.decis.19.de Præb.vbi habetur deducenda esse de
valore salaria cæterorum presbyterorum, qui vl-
tra Rectorem sunt necessarij.
Nihilominus tamen verius existimo non esse de-
ducenda,nam,cum in facultate ista Nuntij compu-
165 tentur† fructus etiam ratione residentiæ personalis
percipi soliti, ac distributiones quotidianæ,compu-
tandi erunt omnes fructus Capellaniæ, seu Benefi-
cij,quos titularis integros percipit adimplendo per
se onera Missarum, quamuis ad effectum regulæ de
valore sint deducenda dicta stipendia Missarum,sal
tem , si non requirat residentiam , & seruitium per-
166 sonale;quia solum consideratur,†quod Beneficium
valet in portatis libere , & in absentia ab Ecclesia ,
vbicumque ille sit. Oldradus cons. 118. glos.reg.60.
ad fin.Rebuf.de nominatio.quæst.9.nu.42.alias 39.
Achil. decis.401.seu.1.super regul.de valore. Puteus
decis. 464.l.1.& 211.l.3.Mohed.decis.16.de Præbē.
167 alias 182.†Cæsar de Grassis decis.118.& 120.& Sar-
nen.d. quæst.6.quem sequitur Ioan.Gutierrez Ca-
non. q.l.1,cap.39.nu.68. quamuis ipse Sarnen.in ea-
dem regul.de valore quæst.8. dicat quod valor bene
ficiorum debet considerari secundum quod valet in
portatis in vrbe.
Sed male,vt in d.decis. valor enim beneficij con-
168 sideratur† secundum locum,vbi est beneficium.Ol-
dr.cons.168. n.1. Rebuf.d.q.9.nu.46.alias 42.& cōs.
16. versic.pen.& quod ibi valet in portatis liberum
ab omnibus impensis. Rota decisione.548. part.di-
uersorum.
169 Dixi saltem† si non requirat residentiam,& serui
tium personale, quia si illam requirit,non videntur
deducenda dicta stipendia,ex quo per se ipsum cele-
brare tenetur. Cassad. d.decis.19. de Præb.ad princ.
& procedit quod tradit Ioannes Nicolaus Gimon.
in enchiridio beneficiorum tit.4.c.5.nu.24.
170 Duodecimo dubitatur,† an Nuntius possit proui
dere beneficium ,quod valet plus quam 24.ducatos,
est tamen grauatum pensione,qua deducta, non va-
let d.24.ducatos,& videtur,quod sic,nam,vt supra-
dictum est nu.164. fructus, & redditus Beneficij in-
telliguntur,deductis oneribus,& sic Gigas d.89.nu.
1. ait,quod fructus, & redditus Præbendæ conside-
rari debent,detracta pensione.
171 Nihilominus,† tamen resp.negatiue ex Put.dec.
202. lib.3. vbi ait , pensionem non deduci de fructi-
bus,vt excusetur mala valoris expressio,quia non
est onus perpetuum ,& solum onera perpetua debēt
deduci. Belenz. de charitatiuo subsidio. q.37. quic-
quid dixerit Gigas d.q.89.& quod dicitur,quod fru
ctus intelligūtur, deductis oneribus,intelligi de one
ribus perpetuis,& non temporalibus,vt est pensio.
Idem Rota decis.185. l.3, p.3. diuersorum& Vesta-
172 nus 184.lib.2.in manuscrip.vbi dicitur, †quod,licet
pensio deducatur quoad solutionē annatæ pro tūc ,
nō tamen deducitur de valore exprimēdo,sed debet
exprimi sine eius deductione,quia non est onus per-
petuū,ex ratione Gomezij in d.reg.de vlore.quæst.
1. & 3. quod etiam tradit Gambarus de offic. legat.
lib.6. nu.569.
173 Vnde infertur, † quod,si beneficium esset graua-
tum pensione perpetua , qua deducta , non excede-
ret valorem 24. ducatorum , posset per Nuntium
prouideri , sicut deduceretur de valore exprimendo
& ad saluādam gratiam a mala expressione valoris.
Guidobonus , decis. 19. & fuit dictum in Valentina
pensionis.25. Iunij 1601.coram D. Millino de qua
sup.1. p.c.5.nu.564.
174 Decimotertio dubitatur , † an sit deducendum
subsidium,& excusatum,quod ex concessione Apo-
stolica Regi soluitur,verbi gratia beneficium exce-
dit valorem 24. ducatorum auri de Camera , dedu-
cto tamen eo , quod soluitur ratione subsidij, & ex-
cusati , non valet d. 24. ducatos , an Nuntius possit
illud prouidere, &c.
175 Et videtur,quod non sit deducendum ,†& conse-
quenter Nuntius non possit tale beneficium proui-
dere,nam subsidium,& excusatum,nō est onus per-
petuum,sed temporale,cum solum Regi cōcedatur
ad quiquennium, & sic non est deducendum de va-
lore, ex dictis dubio præcedendi.
176 In contrarium tamen facit,† quod licet Regi con
cedatur de quinquennio in quinquennium, tamen ,
cum a tot annis solui consueuerit , & semper soleat
concessio prorogari,nec sit spes in contrarium,repu
tatur onus perpetuum. Et ita tenuit Rota in vna
Burgen.pensionis 7.Iun.1585.coram D.Gipsio.
In qua,cū pars prætenderet illud,quod pro subsi-
177 dio,& excusato†Canonicatus soluebatur,computa
ri in valore ad excusandam expressionem valoris ex
cessiui d.Canonicatus,super quo pensio erat imposi
ta,in fine sic dicitur,quæ vero de subsidio,& excusa-
to adducebantur Dominis non satisfaciebant, cum
præsupposito tamen , quod de tempore dictæ reser-
uationis solueretur ; quoniam de istis , tanquam de
onerib.perpetuis, iudicandum esse existimabant.
Sed quamuis ad effectum expressionis valoris pro
178 babile videatur† esse deducendum huiusmodi subsi-
dium , & excusatum tanquam onus perpetuum ex
d. ratione,tamen ad effectum facultatis Nūtij, quæ
est restricta & limitata, non auderem id admittere,
ad quod etiam faciunt decisiones Calagurritanę Ar
chy presbyteratus dubio sequenti adductæ.
Et in illo casu de expressione valoris in pensione
179 †aduertendum est, non esse deducendum de valore
totum subsidium, & excusatum,cum pensio debeat
contribuere pro rata,vt supradictum est p.1.c.5.nu.
171.sed illud,quod tangit titularem ,
180 Decimo quarto dubitatur†an Nuntius possit vi-
gore d. facultatis prouidere Beneficium , quod in
modico excedit valorem 24.ducatorum,& an sextę
partis diminutio,quæ solet dari ad excusandam ma
lam valoris expressionem,vt per Mando.de signatu
ra gratiæ tit.de prouisio.vers. Rotæ stilus, danda sit
181 prouisioni Nuntij?& videbatur†respondendū affir
matiue ad Menoch. cons.316.nu.9.l.4.vbi ait,quod
si iustus Beneficij valor,qui exprimi debuit,excessus
est,& is excessus fuit modic⁹,nō vitiatur gratia,&c.
Nihilo-

182 Nihilominus† Respondetur negatiue ex eo, quod facultas Nuntij est restricta, & limitata ad Beneficia non excedentia dict. valorem, &c. & ita tenuit Rota in causa Callagurritana Archipresbyteratus 13. April. & 20. Maij 1587. coram D. Gipsio, vt in decis. seq. 13. April. 1587.

Gratiam Roderici iustificatam, & consequenter canonizandam esse Domini resoluerunt, quoniam eius babilitates bene probantur. Difficultas sola versari videbatur circa valoris expressionem Archipresbyteratus, de quo agitur, nam si illius fructus non excederent ducatos 24. prouisio Nuntij Apostolicæ præferenda ventret, sed ex dictis testium, & alijs adductis de cōtrario satis apparere D. dicebant, si quidem fructus huiusmodi in 52. fanecis tritici tantum consistunt, ex quibus detractis omnibus oneribus fanecæ circiter 38. remanent, quas ad rationem decem regalium pro qualibet faneca vno anno cum alio comparato, non est dubium longe maiorem summam 24. ducatis constituere, hinc etiam facile dignoscitur eosdem fructus summam in prouisione Apostolica expressam non excedere, & sic narratiuam gratiæ Roderici esse veram; nec releuant testes pro Petro examinati afferentes, triticum tanti non valere, quoniam & si octo regalibus solum faneca vendi posset, attamen collatio Nuntij Petro non suffragaretur, quia opus esset probare Beneficium collatum taxam 24. prædicto Nuntio concessam non excedere, Rota decis. 322. in fin. l. 3. cum alijs adductis per D. Calandrum, & quod prouisio facta vltra prædictam conferendi facultatem non teneat, est tex. in cap. cui de non sacerdotali. de Præb. l. 6. tradit glossa singularis in cap. quamuis l. 1. versic. vsque ad certam eodem tit. Card. in Clem. 1. quæst. 2. de Præben. Couar. qui alios citat l. 3. vari. cap. 20. num. 7. nam fines mandati diligenter custodiendi, qui stricti iuris sunt. l. si diligenter. ff. mandati d. cap. cui de non sacerdotali, Rota decis. 17. de Procurator. in nouis, idcirco nec in modico excedi possunt, Tiraq. de iudic. in rebus exiguis ferē. vers. 87. dicit Barbatia, late Rebuf. in l. vn. 6. notab. à nu. 5. de sententijs quæ pro eo præsertim cum facultas conferendi Beneficia Nuntio concessa tanquam extrordinaria, & superinducta restringenda sit. Clemen. 2. vbi glossa de officio Ordinarij quam Dd. magis communiter sequuntur Sarnen. regula de valore, quæst. 2. Gambarus de officio legati lib. 3. num. 24. ex bis itaque patet ea, quæ dicuntur circa diminutionem sextæ partis dicti valoris, quam aliquando Rota concedit, applicari non posse. Non obstat decisio Paleotti 235. incipit Nuntius habebat, quia facultas Nuntij intelligitur secundum regulas de valore ad hunc effectum, vt prouisus non teneatur exprimere valorem fructuum, qui per residētiam lucrantur, non autem quoad fructus, quos beneficium in portatis habet, & non residentib. etiam conceduntur, vt in casu proposito, per ea, quæ tradit Sarnen. vbi supra quæst. 8. nu. 5. versic. non obstat. cætera ex allegatis per informantes bene tolluntur.

In eadem 20. Maij. 1587.

IN hac causa de mense præterito resoluta rursus feci verbū in Rota an 6. pars valoris expressi, quę 183 ad effectum euitandi † falsam expressionem gratiæ Apostolicæ concedi solet, eodem modo prouisioni Nuntij Hhispaniarum danda esset? & non esse dandam conclusum fuit, tum ex rationibus in decis. adductis, tum etiam, quia fieret præiudicium annatistis. quibus annata, si valor exprimatur ad 25. ducatos soluitur, quamuis pro expressione. 24. nihil debeatur, idcirco extensio etiam in minimo fieri non debet c. licet de offic. Ordin. vbi glo. vers. promittat, præsertim in iurisdictiona. Reb. in l. vnic. 6. notab. à nu. 5. C. de sentent. quæ pro eo quod interest. nec facit, quod, si in prouisione Papa: valor ad 24. exprimatur. forsan. d. 6. pars locum habeat, quia diuersa ratio in Papa considerari potest, si quidem præsumēdum est, quod nihilominus concessisset, si Beneficium expressum valorem in modico excedere non ignorasset, at in Nuntio, cum facultatem limitatam habeat, nulla extēsio admittitur per prædicta. non obstat, quod prouisiones Nuntij intelligendæ, ac interpretandæ sint iuxta regulas Cancellarię, Gambarus vbi supra. lib. 3. nu. 562. cum alijs allegatis, quia loquuntur in diuersis terminis, vt ex eorum lectura colligi potest, sed quod Nuntius Beneficia vltra 24. conferre non possit, nemo est, qui nesciat, & ei concedere 6. partem, esset eius iurisdictionem extendere contra formam rescripti, facit tex. in capit. prudentiam. in fine prin. vbi Abb. nu. 5. de offic. deleg. Gambar. vbi supra l. 6. nu. 716.

184 Vnde si beneficium † solum excedat facultatem Nuntij in vno ducato, vt quia valet 25. ducatos auri de Camera, non poterit a Nuntio prouideri.

185 Si tamen excessus non † ascenderet ad vnum ducatum, videbatur probabile non esse habendum in consideratione, & posse a Nuntio prouideri, quia reuera Beneficium, quod non ascendit ad 25. ducatos, rectè ponitur in 24. licet aliquid plus valeat.

Sed, quamuis ad effectum expressionis valoris id 186 verum sit, † in proposito tamen id non ausim affirmare ex adductis in d. decis. si saltem excessus esset in vno regali, seu Iulio.

Decimoquinto dubitatur, cui incumbat in con187 trouersia † onus probandi valorem beneficij a Nuntio collati, an aduersarius teneatur probare excesū, an vero prouisus a Nuntio debeat probare non excedere 24. ducatos auri de Camera?

188 In quo dicendum † est prouisum à Nuntio debere probare benenecificium esse intra valorem facultatis Nuntij, non obstante assertione ipsius Nuntij. Rota decis. 10. de probat. in nobis Fel. in cap. ad aures de rescrip. sub nu. 4. versi. 3. concl. Gig. consi. 7. nu. 5. Cres. deci. 4. de prob. Put. 322. l. 3. in fi. & Mohed. decis. 20. nu. 1. de Præb.

Idque plene, cum sit fundamentum suæ gratiæ 189 ad d. † insf. p. seq. c. 2. a nu. 255. quod procedit etiamsi prouisus a Nuntio sit possessor, & veniat excipiendo, & se defendendo, & sua gratia sit prior, quia, cū aduersarius fundauerit suam intentionem, prouisus a Nuntio, qui contra eam excipit de sua prouisione 190 † debet eam iustificare, quia narratiua huiusmodi valoris, est pars, & fundamentum suæ gratiæ, & sic debet eam probare, si non negetur. Rota decis. 20. de Preben. in nouis, quanto magis quando negaret, Rota decis. 64. de concess. prab in antiq. Ita fuit resolutum in vna Placentina Beneficij coram D. Orano, & habetur l. 1. suarum decision. dec. 30. & refert. & sequitur Anastas. Germ. de indultis Cardin. §. ac irritum a nu. 27. vsque ad 29.

191 Et conducit † decis. Rotæ in causa Aquen. Parochialis 20. Octobr. 1554. coram D. Caputaq. in qua fuit resolutum, quod præsupposito, quod constat de functum olim fuisse in possessione, & percepisse fructus vsque ad mortem, impetrans per obitum il-

lius satis dicitur verificasse suam gratiam, quia probat eum possedisse, & non alium reperitur fuisse in
possess. ante eius obitum contra eum, qui dat resignationem defuncti; nec obstat possess. capta à resignatario, quia fuit instrumentalis, & non elidit præsumptionem continuationis possessionis defuncti, nec obstat reseruatio, quia pendet à resignatione, vnde, cum impetrans per obitum probauerit suum ius, tenetur dans, de resignatione probare plene suam exceptionem, &c.

Conducit etiam decis. Rotæ in causa Firmana be
192 neficij 13.† Maij 1596. coram D. Pamphilio supra adducta e.t.nu.572. & in vna Oriol. Beneficij. 3. Iul. 1600. coram D. Seraph. in qua fuit resolutum, quod gratia prior non iustificata non præiudicat posteriori, &c.

193 Et facit ad prædicta † decisio Rotæ in causa Leodien. Canonicatus de anno 1587. coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum, quod nominatus vigore induiti, quod est limitatum ad Beneficia certi valoris, & pro nō habente vltra certos redditus, debet verificare se non habere vltra illos redditus, & non sufficit ipsius iuramentum in præiudicium tertij, & quod beneficium non excedit valorē, de quo in indulto. Rota decis. 10. de probatio. in nouis, & quod ad eius probationem non sufficiet confessio aduersarij in sua gratia narrantis, non excedere 24. quia, cū agatur de probando valore de quo in indulto, debet esse probatio veri valoris. Rebuffus de nominat. q. 9. nu. 32. hæc in d. Leodien.

194 Facit etiam deci. in † causa Palentina præstimoniorum. 26. April. 1599. coram D. meo Corduba infra adducta seq. p. c. 2. 5. dub. nu. 62. quæ est videnda in proposito.

195 Sed dices, † quod prouisus à Papa agens cōtra prouisum a Nuntio, ad fundandam suam intentionem tenetur probare valorem narratum in sua gratia posteriori, & consequenter excedere 24.

Respondetur, quod id esset verum, quādo proui-
196 sus à Papa † narrasset valorem Beneficij affirmatiue dicendo, quod eius fructus ascendunt ad. 30. verbi gratia, vel 40. ducatos, & quod nihilominus alius in eo se intruserat ex prouisione Nuntij, tunc enim teneretur id probare pro iustificatione suæ gratiæ, alias reus veniret absoluendus, saltem per non ius actoris, & teneretur id plene, & concludenter pro-
197 bare, † cum agatur de probando valore affirmatiue expresso. Rota decis. 380. & 381. p. 1. diuersorum, tū etiam, quia venit obiectiue ad annullandam gratiam Nuntij, vt in illa Maioricen. Capellæ. sup. adducta nu. 156.

198 Quando vero prouisus à Papa † narrasset valorem per non excessum prout communiter fit dicendo, quod eius fructus non excedūt 30. vel 40. ducatorū valorem, tunc sufficit illum non excessum semiplene (AEgi. decis. 682. & Rota d. decis. 380. & 436. nu. 1. p. 1. diuersorum) probare pro iustificatione suæ gratię vt in terminis de iustificatione gratiæ contra
199 prouisos a Nuntio tenuit Rota † in vna Corduben. præstimoniorum 13. Ian. 1586. coram D. Bubalo, vt
☞ in seq. decis. Domini concluserunt gratiam Francisci de Salazar esse sufficienter iustificatam, nam quoad eius Clericatum, & quod sit natus ex legitimo matrimonio, bene probatur per 1. 2. 4. & 5. testes in curia examinatos super 5. articulo dicentes, articulū verū; in quo articulatur cōmunis reputatio, & publica vox, & fama, etiam ante annum 1581. de quo tempore Fran. fuit prouisus de præstimonijs, de quibus agitur, nec non bene probant ijdem 4. & 5. iuxta 15. interrogatorium dicētes Franciscum, & Ant. de anno 1581. & ante incedere habitu clericali, & quod illi fuerunt communiter reputati pro Clericis primæ tonsuræ, & natis ex legitimo matrimonio, vacatio enim per obitum Martini de Salazar de mense Nouembris 1580. optime probatur ex eo quod ex d. vacatione fuerunt prouisi de eis præstimonijs Alfon. de Mendoça, & Ludou. Rodriguez per collationem Nuntij Hispaniarum, qui sunt collitigantes in hac causa. Quoad valorē triū præstimoniorum, de quibus agitur, nempe de Parilla, de Culebula, & de Fuencubierta bene iustificatur ex repartitionibus fructuum, ex quibus factis calculis apparet non excedere valorem 200. ducatorum, & quamuis ex solis repartitionibus non probetur, non excessus, vt pluries Rota resoluit, tamen hæc probatio coadiuuatur ex. d. testis 2. iuxta 17. interrogationem, & 6. testis ibidem, qui bene deponunt super nō excessu, nec nō comprobatur ex confessione Alfonsi & Ludouici, qui impetrarunt huiusmodi præstimonia à Nuntio tamquam non excedentia valorem 24. pro singulo præstimonio. Quod vero attinet ad Beneficia obtenta, quod non requirant personalem residētiam, bene probant 1. & 5. testes in Curia examinati super primo articulo dicentes articulum verū, nec non 3. & 4. iuxta 7. & 8. interrogata. similiter annuus. valor Beneficiorum obtentorum, quod non excedat 400. ducatos satis iustificatur ex dicto 1. & 5. testium in Curia examinatorum dicentium, articulū verum ex publica voce, & fama, quam probationem in valore Beneficiorum obtentorum Rota admittere solet, Quia non requiritur tā exacta probatio in valore Beneficiorum obtentorum, sicut in impetratis, & ex his fuit resolutum gratiam Francisci de Salaçar esse sufficienter iustificatam.

Et idem existimo vbi narrasset valorem affirma-
200 tiue † nihil tamen dicendo de prouisione Nuntij, nā tunc, cum solum agatur de valore propter regulam de valore, sufficit probare non excessum, nam si minus valeret, multo magis Papa concessisset, & sumus in gratia de beneficio certo vacante, & non de vacaturo certi valoris: & sic non intrat decisio. tex.
201 in cap. cum † de non Sacerdotah. §. fin. de Præben. in 6. & quod tradit Fel. in d. cap. ad aures de rescrip. nu. 13. conc. 10. vt recte explicat ibi Ripa nu. 26. Rebuf. de nominatio. q. 9. nu. 34. alias 30. Couar. l. 1. variar. c. 20. num. 7. quicquid dicat Io. Guttierrez Cano. q. lib. 2. c. 15. nu. 79. & 80.

Aduerte, quod prouisus à Nuntio recte probabit
202 benefic. non † excedere 24. per confessionem aduersarij in sua gratia, quamuis in d. Leodien. sup. relata, nu. 193. contrarium dici videatur, iuxta. decis. Rotę in causa Maioricen. Benef. coram D. Achille de an-
203 no 1555. In qua † fuit resolutum valorem Beneficij
☞ probari ex propria confessione posita, vel in supplicatione, vel in articulis, & nocere cōfitenti, nisi clausula augendi, vel minuendi sibi suffragetur, vt per Verallum decis. 185. lib. 1. in manuscript. & in vna Hispalē. Beneficij de Zachar. 1. de mēse Maij 1590.
204 coram D. Bubalo. In qua fuit resolutum † valorem
☞ beneficij probari confessionem aduersarij in precibus, quando est infra annum ad tradita per Baldum in l. cum precum C. de liberali causa. Antonius Gabriel articulo de confessione conclusione 4.

205 Et in causa Burgen. † Abbatiæ de Foncea de an-
☞ no 1585. dixerunt. Valorem Abbatiæ esse iustificatum ex confessione Didaci de vera in sua impetratione, in qua, licet adsit clausula augendi, tamen nō releuat quia cū Didacus non fuerit vsus, nec vtatur facul-

facultate augendi, interim viget confessio; argumẽto eorum, quæ tradit Socin. in l. quibus diebus. §. quidam Titio nu. 10. ff. de condit. & demonstr. & quod in specie fuit tentum in vna Artonien. Archidiaconatus 12. Nou. 1584. coram Illustrissimo Card. Aldobrandino, postea Clem. VIII. Bart. in l. publica §. 1. ff. depositi. Bald. in Rubric. C. depositi nu. 6. Rimi-nal. cons. 541. Deci. cons. 385. col. 2. & quod licet sit illa clausula augendi, vel minuendi, interim stet confessio, fuit etiam dictum in vna Conchen. de Vetera coram Domino Seraph. 13. Nou. 1579.

206 Nã clausula augendi, &c. † non operatur, vt alius valor dicatur expressus, sed est facultatiua, vt, si voluerit, illũ possit exprimere in literis. Rota in Trid. Beneficij de anno 1588. coram D. Blanchetto, vt in decis. 417. & sequenti p. 1. diuersorum.

Quæ facultas in prima expeditione videtur con-
207 sumpta † ex reg. l. boues. §. hoc sermone ff. de verbor. signi. Glossator reg. 8. Cancel. Crescen. decis. 8. de rescrip. Rota decis. 531. num. 3. p. 1. diuersor. Et est expressum reg. 64. Cancel. quod fructus in tertia parte augeri possint vigore clausulæ, & vide decis. Rotæ 541. lib. 3. p. 3. diuers. de qua Gonçal. gl. 15. §. 2. n. 77.

208 Et pro supradicta doctrina, † quod per confessionem aduersarij in sua gratia probetur valor Beneficij, & non excedere 24. facit decis. Cordub. supra adducta, nu. 199. & Bononien. Canonicatus coram D. Pamphilio 24. Maij 1591. relata. 11. p. c. 1. num. 70. & Calagurritana Beneficij de Archaya 28. Iun. 1591. coram D. Seraphino supra adducta c. 1. num. 527. & Triden. Beneficij 8. Nou. 1593. coram D. Penna infra adducta 6. p. c. 2. num. 216. & Abulensis Beneficij 26. Iun. 1596. coram D. Lita infra adducta 6. p. c. 2. num. 47. & Lunen. Sarçanen. Canonicatus 23. Octo. 1598. coram D. Seraphino supra relata. c. 1. huius p. nu. 472. & Colonien. Canonicatus 20. Maij 1602. coram D. Pamphilio infra adducta 10. p. c. 1. ad fi. & facit quod dicetur infra vlt. p. c. 2. nu. 274.

209 Nec rursus tenetur prouisus à Papa probare † excessum 24. ducatorum pro verificatione intrusionis aduersarij in literis expressæ, quando illa intrusio in supplicatione non fuit narrata, sed tantum in litteris, prout solet aliquando fieri ad effectum non soluendi pro tunc annatam, sed habita possessione, quod dicitur expedire sub intrusione, & fit obligatio in forma Cameræ soluendi illam habita pos. &c. Put. decis. 328. nu. 2. l. 3. Achil. 358. seu 12. de priuileg. Octau. Vestrius in praxi l. 1. cap. 6. ad fin. nam, vt fuit resolutum in vna Legionen. Beneficiorum. 5.
210 Iun. 1593. coram D. meo Corduba pro Lic. † Gonçalez contra Alfon. de Llanos, narratiua intrusionis aduersarij narratæ in literis, & non in supplicatione non est necessario verificanda, quia, cum non fuerit narrata in supplicatione non potest Papa dici illa motus, sed fit in literis ad effectum non soluendi annatam, nisi cum primum habeat possessionem, sicut familiaritas in literis narrata ad effectum expediendi gratis, non vitiat gratiam, licet vera non sit Cassad. decis. 10. de Præb. Rota decis. 531. num. 2. p. 1. diuersorum, ita in d. Legionen.

211 Et idem, fuit resolutum † in vna Calagurritana Beneficij de Anola 24. Maij 1595. coram D. Gipsio, & quod non est iustificanda huiusmodi intrusio, fuit etiam resolutum in vna Pampilonen. Prioratus 18. Iun. 1599. coram D. Pamphilio. Facit dec. Cæsaris de Gras. 119. num. 2. & 3. & posthæc tradit Gonçal. gl. 15. §. 1. nu. 70. dicens fuisse etiam resolutum in Cordub. præstimonij. 6. Nou. 1596. coram D. Lita, & alias pluries.

212 Tenebitur † tamen expediens sub intrusione cum tali narratiua intrusionis aduersarij verificare saltem possessionem, seu detentionem illius, saltem tẽpore expeditionis literarum propter præiudicium
213 annatistarum; † sicut narrans se familiarem scriptoris tenetur istam qualitatem verificare, si literæ non sunt taxatæ, sed expedictæ gratis, ex quo tendit in præiudicium officialium Cassad. supra, & rota d. decis. 531. nu. 2.

214 Quã satis esset † semiplene probare ad decisionẽ Rotæ in causa Tirasonens. Prioratus 17. Februarij 1595. coram Domino Blanchetto, in qua fuit resolutum, quod narratiua possessionis aduersarij facta in gratia probatur per semiplenam probationem, cum non agatur ad inducendam vacationem, Ægidius decis. 114.

Et si constaret in causa de possessione, seu deten-
215 tione aduersarij, † præsumeretur illa tempore expeditionis literarum; nam facile præsumitur de præsenti ad præteritum, cum adest aliqua iusta causa ita præsumendi. Alex. cons. 16. nu. 3. l. 1. Alciat. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 20. nu. 2. præcipue, cum de statu contrario nihil apparet, vt fuit dictum in Tirasonen. iuris pręsentandi 16. Martij. 1592. coram Domino Blanchetto infra adducta vltima part. cap. 2. num. 240.

Et hic adest iusta causa ita præsumendi, tum quia
216 non solet dari † huiusmodi expeditio sub intrusione, nisi cum fide, & testimonio, seu probatione intrusionis, vt est notum. Puteus d. decis. 328. num. 2. l. 3. tum etiam, quia non est verisimile, quod impetrans voluisset propter retardationem solutionis annatæ cum fraude etiam, & iniuste factam sub hoc falso prætextu reddere nullam suam gratiam, ad decis. Cæsaris de Grassis. 54. nu. 3.

217 Si vero in supplicatione † fuit narrata intrusio aduersarij, illa est verificanda, quæ tamen non verificatur probato excessu 24. ducatorum, quia possessor potest habere alium titulum, & iuuari possibilitate alterius tituli validi ad obtinendam sententiam absolutoriam, cum in Beneficialibus detur multiplicatio titulorum, vt fuit alias resolutum in vna Cæseraugustana Parochialis de Mecla 8. Nouembris 1599. coram Domino Pamphil. & dictum in vna Romana Parochialis 21. Ianua. 1600. coram D. meo Corduba, & tradit Gonçalez §. 7. procem. à nu. 129. & 142.

218 Decimo sexto † dubitatur, quomodo probetur valor Beneficiorum? in quo sunt diuersæ opiniones 1. opinio videtur esse, valorem attendẽdum esse per tres annos præcedẽtes, ita colligitur ex Pinello in l. 2. C. de rescind. vendit. 3. p. c. vlt. nu. 30. qui ait quoad æstimationem fructuum, vel redituum in praxi vidisse obseruatum, vt redditus computentur secundum qualitatẽ collectam tribus proximioribus annis, idque similiter obseruatum vidisse tradere Matthæum de Afflictis l. 2. feudor. tit. per quos fiat inuestitura §. sed & res. nu. 40.

210 Sed ista opinio iure † nõ probatur, nec quicquam facit textus, quem inducit Pinellus in l. quicumque tertio C. de apochis publicis. lib. 10. nam solum probat, quod qui ostendit se tribus proximis annis soluisse, retro soluisse præsumitur pensionem, seu tributum, nisi contrarium probetur, quod non est ad rem in proposito.

220 Secunda opinio † est valorem beneficiorum attendendum esse per quinque annos ante, & post, ita Ludou. Gomez. Sarnen. Episcopus in reg. de valore q. vltima dicens, valorem secundum communem

filium Rotæ ita probari debere, videlicet, quod beneficium, de quo agitur, tempore prouisionis, & oneribus deductis, valet in portatis centum, & quod per quinque annos ante, & post, anno fertili cum sterili computato, communi æstimatione tantum valuit, & ita testis de tali beneficio notitiam habens dicit se scire, & si plus, vel minus valeret, ipse non ignoraret, &c. sequuntur Ioan. Guttierrez Canon. quæst.l.1.c.39.nu.68.& Flam. Parif. de resig. benef. l.10.quæst.2.nu.55.

221 Pro qua opinione† facit doctrina Bart. in l. pretia rerum.§.nonnullam.nu.2. in fi. ff. ad leg. falcidiam, quod in probatione valoris rei debet attendi non solum tempus contractus, & sed etiã ante, & post per multos annos, & sequũtur ibi Alexand. num. 10. Cremonen. in d. l.2. C. de resciden. vendit. nu.245. Anto. de Burgos in c. cum dilecti. de emptione & venditione nu.36. Cæpola de simulatione contractuum nu. 30. Afflictus. decisione 316. & Rota decis.65. nu.13. p.2. diuers.

222 Vnde in vna Tiburtina† Castri Asculani 26. Iun.
1598. coram D. Penna fuit resolutum, quod valor rei immobilis æstimatur habita ratione fructuũ aliquot annorum præcedentium, & seq. tempus contractus, quod tempus est arbitrarium, &c.

223 Sed ista sententia,† quod attinet ad probationem de quinque annis post, confunditur; nam secundum eam expectãdus esset necessario lapsus quinquennij post gratiam, vt recte animaduertit Mandof. regu. 22. quæst.5. nu.2. quem sequitur Mascard. de probatio. concl.1403. nu.48.

224 Vnde Achilles† decis.188. seu 2. de valore, inquit illud dictum Sarnen. in vna Gienen. de Pliego corã D. Ant. Aug. de anno 1550. fuisse limitatum, quod non procedit quando non daretur quinquennium post vacationem beneficij, sed in continenti moueretur lis, quia tunc sufficiunt decem anni ante, ad notata in d. l. pretia rerum ff. ad leg. falcid.

225 Sed adhuc non videtur illud recte procedere;† nã validitas, vel inualiditas gratiæ non debet pendere a futuro, nec eadem res debet diuerso iure censeri, quicquid sit in probatione valoris rei profanæ, de
226 qua agit Bart. supra† quem tamen impugnat Cagn. in d. l.2. nu.218. & 238.

Tertio opinio est, sufficere probationem quinq;
227 annorum præteritorum,† ita Mandof. & Mascard. vbi proxime. Sed nec ista opinio videtur iure probari.

228 Quarta opinio est,† valorem attendendum esse, & probandum per decem annos ante gratiam, quã tenet Rota, vt per Anto. Augustinum decis.497. lib. 3. quæ est 3. p. diuersor. l.3. decisione 1627. Puteũ dec. 373. numero 2. l.3. & Guidobon. decis.25. in manu-
229 scriptis. † vbi habetur, quod, vbi agitur de valore procedente ex fructib. benef. qui possunt augeri, vel minui annuatim ex communi doctrina omniũ in l. prætia rerum. ff. ad leg. falcidiam, & obseruantia Rotæ attenditur valor communis per decem annos ante, non quinque, vt dicit Sarnen. cuius dictum dixerunt Domini, esse improbatum; at, cum valor beneficij est auctus nõ propter valorem fructuum, sed per augmentum in substantia. & proprietate, quia fuit facta vnio alterius beneficij, id attendendum est, etiam si vnio contigerit post decẽ annos, & paulo ante gratiam, & etiamsi istud augmentum contigisset post datam gratiæ, tamen in gratijs conditionalibus, vt sunt expectatiuæ, attendendum est secũdum tempus vacationis, non datæ, valor beneficij Oldrad. consilio, 57. 168. & 229. Felinus. in capit. eamte. de rescript.

230 Hęc Guidobon. Conducit† etiam decis. eiusdem. 143. vbi habetur, quod in vna ibidẽ Prioratus 5. Iunij 1553. coram Domino Montisflasconen. tentum est, ex certis instrumentis locationis, schedulis receptionis; solutionis, arrẽdamẽti, & duob⁹ testibus simpliciter deponentibus, per decẽ annos fuisse fructus arrẽdatos, & duobus idem dicentibus de publica voce, & fama, & alijs idẽ dicentibus de auditu, & quod ita credunt, non esse probatum excessiuum valorem contra impetrantẽ cũ expressione minoris valoris.

231 Et fuit resolutum † in causa Leodien. S. Dionisij 19. Iunij 1551. coram D. Verallo, qua fuit dubitatum, an ex arrendamentis, & dictis testium probaretur Nicolaum tempore nominationis suæ habuisse in redditibus vltra 80. ducatos auri, ita quod excluderetur à nominatione sua vigore priuilegiorũ studij Louanien. & fuit tentum, quod non esset probatus valor per testes, ad exclusionem gratiæ nominationis factæ in fauorem Nicolai, quia agitur de exclusione, & oportet, quod probentur omnia, quę allegantur per Sarnen. de valore quæst. vltima, præter quam de annis quinque ante, & quinq; post sed bene de annis decem ante; vt per Cotam decisio.277. in suis miscellaneis manuscrip.† & alius fuit resolutum
322 coram Caputaquen. 1. Febr. 1557. quod valor ad effectum canonizationis sufficiẽtissime probatur per vnum testem, & duos de publica voce, & fama, & sic est plena probatio, & tamẽ sufficeret semiplena pro verificatione narratiuæ eius gratiæ, & si ex aduerso datur de regula de valore, incumbit onus probandi excessiuitatem valoris opponẽti de regula, & debet probare excessiuitatem valoris per decem annos ante impetrationem, vt per eundem Cotam decisio.
233 205.† Et idẽ tenuit Rota in vna Cameracen. vnionis 19. Ianuar. 1575. coram D. Lancell. quæ habetur 1. p. diuersorum dec.189. nu.4. vbi dicitur valorem Beneficij esse probãdum per decẽ annos continuos ante, iuxta opinionem, quam tenet Rota, vt Domini attestati fuerunt, ita decisum in pluribus causis, quas retulerunt. Rota etiam in vna Iacen. Portionis 15. Apr. 1575. quæ est decis. Cæsaris de Gras. 118. nu.
234 1.† ibi, & deponunt de decennio sterili cum fertili computato, &c. Et in vna Elusina Prioratus 15. Fe-
235 bruar. 1591.† coram D. Orano, in qua fuit resolutũ, expressionem malam valoris ab eo, qui venit obiectiue, debere probari de scientia certa per decem annos ante, nec librum defuncti, cum sit tertij & contra tertium probare, nec falsitatem existentiæ reseruationis fructuum narratæ probari, &c. nisi constet litem super ea sopitam, quæ alias non extinguitur, nisi per rem iudicatam executã, &c. Et idem tenuit
236 Rota in illa Maioricen. 15. Iunij 1592. supra † adducta. numer. 156. Et in vna Toletana Parochialis de Huecas. 17. Aprilis, 1595. coram Domino Pamphilio, in qua fuit resolutum, quod testes ad probandam excessiuitatem valoris iuxta requisita regulæ de valore debent deponere ex certa scientia per decem annos ante gratiam, † & deductis oneri-
247 bus, Achilles. decis.2. de valore, Sarnen. de infirmis, quæstione 36. & de valore. quæstione vltima, vt requiritur quando probato non excessu valoris per testes de publica voce, & fama, opponitur de illius excessu ad infringendam gratiam, vt fuit resolutum in Foroliuiens. primiceriatus de mense Maij. 1590. coram Domino Perusino, & alias sæpissime, & cetera.

238 Et hæc opinio Rotæ† videtur magis iuri conformis; nam per lapsum, & discursum decennij melius potest

poten iumi regula ad iudicandum valorem cōmunem beneficij, quam per lapsum quinquennij, vel triennij, per quinquennium enim, vel trienniū posset facile, & verisimiliter contingere, omnes annos, aut esse steriles aut fertiles, quod non ita contingeret per decennium.

239 Nec ab ista † opinione videtur esse recedendum cum eam receperit obseruantia Rotæ, quæ secundum eam pluries iudicauit, vt ex decis. adductis patet. & sic transient in stilum, & consuetudinem Curiæ, qui facit ius etiam extra curiam, vt per Pauinū in preludio extrauagantium vers. decisiones Rotæ, D. Martam de Tribunalibus vrbis, cap. 5. ex nu. 7. & Mascard. de probat. conclusi 485. ex num. 11. & ibi tamen est supra 1. p. cap. 5. num. 87. & seq. ca. 1. huius par. à num. 561.

240 Et quod ait Lancellottus † de attentatis. 2. p. cap. 20. limit. num. 1. stilum Rotæ non attendi extra curiam, non procedit in stilo decisorio, vt hic, Sarnen. in procemio regularum Cancellar. quæst. 2. sub versicul. 4. pro ista parte, & citati, sed in stilo ordinatorio, seu qui procedit ex particolari ratione respectu Rotæ.

241 Et quamuis † in aliquibus tribunalibus Hispaniæ de stilo attendatur valor per quinque, vel tres annos præcedentes, tamen non videtur debere stari ta li stilo, sed potius stilo, ac obseruantiæ Rotæ, & Curiæ, cum agatur de interpretatione literarum, quæ emanant ab ipsa Curia ad dec. Ægidi 2. quam sequitur Felin. in d. cap. ad aures, num. 13. circa fi. & Rot. in illa Conchen. pensionis 28. Iunij 1585. coram D. Orano, quæ habetur supra, dub. 8. num. 148. & optime conducit ad propositum, & diximus in simili. d. cap. 1. num. 536. Rursus aduertendum est, quod te-

242 stes † super valore debent reddere rationem, seu causam dicti sui etiam non interrogati, alias non probant. Felin. in cap. cum causam. 1. sub. num. 3. versic. & per hanc fallentiam & in cap. cum causam 2. sub. num. 1. de testibus, practicabilia Rotæ numero. 130. Pinel. in leg. 2. Condic. de rescienden. vendit. 3. part. cap. vltim. num. 11. Mascar. conclusio. 657. num. 49. & conclus. 1403. num. 10. Cassador. decis. 19. super regulis, num. 3. & Rota d. decis. 189. numero 3. part. 1. diuersorum.

243 Decimo septimo dubitatur, † an Nuntius vigore dictæ facultatis possit conferre Beneficia iuris patronatus, non excedentia valorem 24. & breuiter dicendum est, quod poterit conferre beneficia iuris patronatus Ecclesi. quemadmodum potest Legatus à latere, & dictum est supra à num. 17. & faciunt tradita per Crescen. dec. 8. de priuileg. de qua supra num. 132.

244 Non tamen poterit † conferre beneficia iuris patronatus laicalis, aut mixti, sicut nec Legatus de latere, vt supra dictum est à num. 63. Quamuis valet

245 eius prouisio non reclamante † patrono laico infra tempus datum ad præsentandum, vt ibi dictum est numero 65. ex decisio. Rotæ 1482. lib. 3. part. 3. diuersorum.

246 Sed videbatur posse † Nuntium derogare iuri patronatus laicorum tantum pro medietate, & mixto in totum ex clausula suæ facultatis supra adducta num. 134. ex qua potest apponere in suis prouisioni bus, derogationes, ac clausulas necessarias, & oportunas, ac in literis Apostolicis concedi & extendi solitas, & sic poterit apponere clausulam in gratijs Apostolicis apponi solitam, & cum derogatione iuris pattonatus, &c. de qua supta. cap. 1. num. 561.

247 Respondetur † tamen per illam clausulam non dari facultatem Nuntio derogandi iuri laicorū, nec id esse credēdum, ad tradita per Felinum in tractat. quando literæ Apostolicæ. ampliat. 4. Seluam. de Benefic. 3. p. q. 11. nu. 17. 12. qualitate, & Couarruuias pract. cap. 36. nu. 1.

248 Præterea d. clausula non intelligitur de derogationibus, † & clausulis in literis Apostolicis concedi & extendi solitis, quæ sumuntur ex ipsa supplicatione, vt supra dixi. nu. 131.

249 Poterit tamen Nuntius ex d. facultate conferre beneficia iuris † patronatus laicorum ex eorum negligentia, seu culpa ad Papam, aut ad Ordinarium deuoluta, sicut etiam alia Beneficia deuoluta etiam ad Papam, vt de Legato diximus supra à num. 21. & num. 66.

250 Dummodo non excedant dictum valorem 24. in sua facultate † taxatum. Quamuis viderim in hoc Episcopatu Abulen. Nuntium prouidisse quandam Capellaniam oppidi del Varco de iure patronatus laicorum tanquam deuolutam cū narratiua, quod eius fructus non excedebant valorem 70. ducatorū, quod non video quomodo fieri potuerit, &c.

251 Decimo octauo dubitatur, an Nuntius vigore d. facultatis possit † prouidere beneficia exempta, seu ad exemptorum collationem spectantia, non excedentia d. valorem 24. ducatorum, &c. & breuiter respondetur posse, vt in Legato de latere dictum est supra num. 19. & 20. & faciunt tradita per Crescen. d. decis. 8. de priuil.

252 Decimonono dubitatur † an Nuntio currat tēpus semestre ad conferendum, de quo in cap. 2. de cō cess. Præbend. & videbatur, quod sic ex dictis infra

253 10. parte cap. 2. num. 10. † nihilominus tamen idem dicendum est, quod de Legato diximus supra ex. numero 22.

CAP. IIII.

De Ordinario.

SVMMARIA.

Ordinarij collatores, de quibus nunc agendum est, sunt qui suo iure conferre possunt, siue id habeant à iure, siue a Papa, vel consuetudine, etiamsi alias non habeant ordinariam iurisdictionem, num. 1. & sic in materia collationis appellatione Ordinarij, venit non solum Episcopus, sed etiam alius inferior, qui habet potestatem conferendi, licet non habeat iurisdictionem, nec Fel. tenet contrarium, num. 2. & 3.

De iure communi ordinarij collectores sunt Episcopi, seu Archiepiscopi, qui in prouisione Beneficiorum suæ Diœcesis fundatam habent intentionem, nu. 4.

De Beneficijs, & Præbendis Ecclesiarum Cathedralium, & Collegialium est particulare dubium, an spectent ad prouisionem solius Episcopi, an simul cum Capitulo, nu. 5.

Prouisio Cathedralium, de qua in primis dicendū est, olim pertinebat ad solum Romanum Pontificem. nu. 6. electio enim Episcoporum non pertinet de iure diuino ad clerum, sed ad summum Pontificem, vt vel ipse eligat vel præscribat eligendi modum, num. 7. prouisio vero inferiorum Ecclesiarum olim pertinebat ad Episcopum. num. 8.

Postea tractu temporis fuit per Papam data potestas cuilibet Collegio eligendi sibi Prælatum, siue sit Ecclesia Cathedralis, siue inferior, confirmatione electi superiori immediato relicta, nu. 9. sed earum prouisio est iam reseruata Papa per regulas Cancellariæ, num. 12.

Circa prouisionem Præbendarum Ecclesiæ Cathedralis sunt diuersæ

uersæ opiniones, prima, quod prouisio pertinet ad Episcopum cum consensu Capituli, num. 11. secunda, quod spectet ad Episcopum cum consilio Capituli, nisi bona Episcopi, & Capituli sint communia, nu. 12. tertia quod ad Episcopum, & Capitulum simul pertineat, nu. 13. quam Rota hodie sequitur. num. 14. & pro ea allegantur quædam iura, nu. 15.

In hac varietate opinionum nulla earum satis iure probatur, nam iura non sunt clara, nec multum faciunt pro eis, &c. nu. 16. magis tamen placet tertia opinio, maxime, quia est communis, seu communior, & à Rota approbata, & recepta à n. 17. idemque de Dignitatib. Ecclesiæ Cathedralis dicendum est cum Rota, & alijs, & nullo iure probatur, quod sint electiuæ, vt alias voluit Rota, &c. à nu. 20.

Cum collatio ad Episcopum, & Capitulum simul pertinet Capitulum habet vnam vocem, & Episcopus solus aliam dimidiam. nu. 28. & sic si se non concordauerint, sed in discordia cōtulerint, ita quod Capitulum, seu maior pars conferat vni, & Episcopus alteri, etiāsi ei accesserint aliqui Canonici, neutra collatio valet contra Host. cuius doctrina communiter reprobatur à nu. 29.

Cum neutra collatio valeat, si Papa prouidet tertio etiam sequenti die, ille dicitur habere potius ius & eius prouisio erit bona. nu. 33. & seq. vbi ponitur decis. Rotæ.

Episcopus, & Capitulum, qui in discordia contulerunt, cum neutra collatio valet, poterunt intra semestre datum ad conferendum concordare in vnum ex prouisis, vel in alium, nisi interim Papa alicui prouidisset, alias deuoluetur prouisio ad superiorem num. 35.

An impetrans Præbendam à Papa narrando fuisse discordiam in prouisione inter Episcopum, & Capitulum, debeat eam discordiam plene, & concludenter probare, an vero satis sit semiplene, num. 36. esse concludenter probandam fuit resolutum per Rotam in dec. posita, nu. 37. sed ab ea recessit postea, vt in decis. positis à num. 38.

Cum ista discordia per semiplenam probationem concludenter probetur, ista probatio non eliditur alia semiplena probatione in contrarium, sed alia plena venit subuertenda secundum Rotam, nu. 41. vbi ponitur decisio.

Collatio Præbendæ spectantis ad collationem Episcopi, & Capit. facta ab Episcopo valet non contradicente Cap. infra semest. &, è contra, quia potest fieri separatim, nu. 42. & sequenti, vbi ponitur decis. Rotæ & sic ex collatione facta ab Episcopo, vel Cap. altero non probante, nec contradicente, dicitur interim ius considerabile quæsitū prouiso taliter, quod non valeat prouisio Papæ alteri facta, & sit locus regula de iure quæsito, si ulter alteri nō contulerit, nec contradixerit, alias secus à num. 44.

Tradendo possessionem prouiso ab Episcopo, Capitulum videtur approbare, & conferre, num. 47. quicquid sit, quando eam daret dicens velle obedire mandatis, &c. seu quod obediendo mandato superioris eam dabat, &c. quamuis etiam tunc idem verius videatur. num. 48.

Non placet quod in quadam decis. adducta dicitur, quod stante absentia Episcopi, qui erat in curia, & cuius reditus de facili non sperabatur, potuit solum Capitulum conferre, nu. 49. & cap. vnic. in fin. ne Sede vacante, in 6. non loquitur quando collatio pertinet ad Episcopum, & Capitulum, sed quando quis habet conferre cum consilio Episcopi, & non procedit quando habet conferre cum consensu, nec etiam quando collatio spectat communiter ad Episcopum, & Capitulum, nu. 50. & 51.

Cum collatio spectat ad Episcopum, & Capitulū, potest Episcopus conuocare Capitulum, & cogere eum congregari ad prouisionem faciendam, nu. 52.

Quamuis non possit Episcopus conuocare Capitulum, si de re ad suum, vel suorum commodum spectante agatur ex decreto Concilij, intelligendum tamen est quando agitur de eo, quod priuatim interest Episcopi, secus si de re spectante ad eius iurisdictionem, officium, seu Dignitatem, &c. ex sententia Congregat. vt in proposito collationis, num. 53. & sequen.

Non posset Episcopus restringere, & abbreuiare Capit. tempus semestre, quod de iure habet ad prouidendum, num. 55. nec cogere Capitulum ad prouidendum, & congregato Capit. ad prouidendum, posset maior pars, si vellet, prouisionem differe, numero 56. sicut etiam non poterit Capitulum abbreuiare terminum sex mensium, & requirere, ac vocare Episcopum, vt intersit prouisioni intra certum tempus, numero 57.

Circa prouisionem Canonicatuum, & Præbendarum, ac Dignitatum Ecclesiarum collegiatarum sunt etiam variæ opiniones & Domini de Rota alias fuerunt varij. num. 58. prima opinio, quod ad Prælatum, & Capitulum, & non ad Episcopum spectet prouisio, & collatio de iure à num. 59. Secunda quod spectet ad Episcopum à numero 62. Tertia media, quæ magis placet, quod præsentatio, seu electio spectet ad Capitulū, seu Collegium ipsius Ecclesiæ, & institutio, seu confirmatio ad Episcopum, &c. à num. 64.

Ecclesia collegiata quæ dicatur, & quæ signa, & requisita habere debeat remissiue, num. 70.

In Ecclesiis regularibus ad quem de iure spectet creatio Monachorum, seu Canonicorum regularium remissiue, nu. 71.

Prædicta de prouisionibus Præbendarum, & dignitatum Ecclesiæ Cathedralis, & Collegiatæ intelliguntur, nisi aliud habeat consuetudo aut priuilegium, &c. nu. 27.

Hic non est proprie consuetudo, sed large, & abusiue, & potius est præscriptio, cum vni detrahat, & alteri acquirat, nu. 73. & tunc esset proprie consuetudo, quando in aliqua Prouincia generalis consuetudo huiusmodi seruaretur ita, quod faceret ius in communi in illa Prouincia, nu. 74.

Qualis debeat esse huiusmodi consuetudo, seu præscriptio, an quadragenaria, an immemorialis, vel quadragenaria cum titulo à nu. 75. resoluitur, quod sufficiet quadragenaria sine titulo, quia non est contra ius, licet sit contra communem opin. & decis. & etiam stilum Rotæ.

Obijcitur, quod, cum in hoc sint diuersæ opiniones, & non sit ius expressum, consuetudo, & obseruantia approbans & recipiens aliquam ex ijs opinionibus, dicetur interpretatiua, & sic non requiret aliquam temporis præscriptionem, & si sit contra communem, & veriorem opinionem, nu. 80. vel saltē sufficeret decennalis, num. 81. & quando non esset consuetudo interpretatiua, esset consuetudo propria præter ius, & non præscriptio, & sic sufficeret decennalis, sicut in decimis prædialibus dicitur nu. 82. & videtur in terminis tenuisse Rota in decis. adducta nu. 83.

Respondetur, quod, quamuis simus in consuetudine & obseruantia interpretatiua, tamen vbi agitur de auferendo iure vni, quod habet iuxta communem, & veriorem opinionem, & dādo alteri, requiritur præscriptio. 40. annorum, numero 84. quando vero ius est ita obscurum, & dubium, vt non constet de iure alterius, non requiritur præscriptio, sed sola obseruantia absque præscriptione temporis sufficiet, num. 86. & quod dictum est de consuetudine interpretatiua procedit in consuetudine propria & c. nu. 87.

Ad illud de decimis prædialibus respondetur, quod ibi non solū non est ius expressum, sed immo ius defert consuetudini, dicens recurrendum esse ad consuetudinem, &c. & sic est materia consuetudinis, non sic in proposito. nu. 87. & 88.

Reprobatur decisio nu. 83. adducta maxime in suo casu, in quo Capitulum pratē debuit eligere, seu prouidere priuatiue ad Episcopum & eo excluso, & sic consuetudo erat contra ius, & ex quo Episcopus habet fundatam intentionem, saltem in simultanea prouisione, nu. 89.

Cum Capitulum prætendit prouidere Præbendas aut dignitates Ecclesiæ Cathedralis, excluso Episcopo ex consuetudine, requiritur immemorialis præscriptio, aut quadragenaria cū titulo, numero 90. sicut ad hoc, vt inferior acquirat ius conferendi contra Ordinarium habentem fundatam intentionem de iure communi, requiritur præscriptio immemorialis, aut

quadra-

quadragenaria cum titulo, & bona fide, nu. 91.

Consuetudo generalis Prouinciæ, quod Capitulum eligat, seu prouideat excluso Episcopo non extenderetur ad loca particularia, seu Ecclesiarum, in quibus non esset talis consuetudo, licet tunc esset proprie consuetudo, secundum Abbat. num. 92. sed contrarium tenetur à nu. 93.

Iuxta prædicta possunt procedere resolutiones Rotæ in quadam causa Placentina voti, quæ adducuntur à nu. 96. quod sicut est contra ius excludere Episcopum à prouisione Præbendarum, & dignitatum Ecclesiæ Cathedralis, ita etiam non dare ei, nisi vnum votum vnius Canonici; quia id est quasi eum excludere, & ideo in d. causa Placentina, non sufficere quadragenariam sine titulo, sed requiri etiam titulum aut immemorialem.

Ex alio etiã capite posset esse necessaria immemorialis in d. Placentina, si forte in confirmatione statuti esset clausula decreti irritantis, quæ operatur non solum, quod statuẽtes non possint illud reuocare, sed etiam, quod non possit contra illud induci consuetudo, seu præscriptio, nisi immemorialis, nu. 106. & 107.

NVnc de Ordinarijs collatoribus inferioribus agendum est, sunt autem Ordinarij collatores
1 qui suo iure † conferre possunt siue id habeant a iure, siue a Papa, vel consuetud. etiam si alias non habeant ordinar. iurisdict. vt not. in c. Ordin. de offic. Ord. si & in c. si soli de concessio. Præbendæ in 6. gl. in Clemen. 1. vt lite pendente, verbo ordinarium, & ibi Imola, & Cardin. quæst. 14. nu. 24. & glos. in extrauag. execrabilis, §. statuimus verb. Ordinario. in extrauagan. Ioann. 22. Rebuffus de nominatio, quæst. 8. num. 2. & in concord. titulo de collatio. §. 1. verbo Ordinarius collator, & §. præfatique Ordinarij. verbo Ordinarij collatores. Coras. de Beneficijs 2. p. c. 4. num. 1. & 4. p. cap. 1. num. 11. P. Gregor. de beneficijs cap. 38. nu. 2. Flam. Paris. de resignat. benef. lib. 8. q. 9. nu. 23. & Zecchus de benef. & pensio. Eccl. c. 2. & Gonçal. gl. 21. à nu. 33.

2 Vnde in materia † collationis, appellatione, Ordinarij, venit non solum Episcopus, sed etiam alius inferior, qui habet potestatem conferendi, licet non habeat iurisdictionem. Decius in cap. post cessionem. nu. 7. de probatio. Rebuffus d. verbo Ordinarij collatores, & Flam. Paris. supra num. 27. & fuit resolutum in illa Oscen. Canonicatus 9. Mart. 1592. supra relata cap. 1. nu. 750. & quamuis Felin. in cap. cum
3 † olim de præscript. num. 1. videatur contrarium dicere, tamen videtur error literæ, seu impressionis, cũ allegat d. glossam in Clemen. 1. vt lite pendente, quę potius est contra, & ita pro hac parte cum allegat Flam. Paris. ibi.

4 Verum de iure † communi Ordinarij collatores sunt Episcopi, seu Archiepiscopi, qui in collatione & prouisione Beneficiorum suæ Diœcesis fundatã habent intentionem in iure communi, vt per Cardinal. & alios supra, & diximus d. c. 1. nu. 51.

Sed de Beneficijs, & Præbendis Ecclesiarum Ca-
5 thedralium, & Collegialium † est particulare dubiũ, an spectẽt ad prouisionem solius Episcopi, an simul cum Capitulo, &c.

6 Et de prouisione † ipsarum Ecclesiarum in primis dicendum est, quod prouisio Cathedralium olim pertinebat ad solum Romanum Pontificem. c. 1. & 2. 22. distinctione glos. in ca. quanquam. de electione in 6. in prin. & verbo deuoluetur. Abb. in c. 1. num. 1. & in cap. cum Ecclesia Vulterrana, num. 8. eodem tit. Selua de benef. 2. p. quæst. 22. 3. casu num. 9. Coras. d. cap. 4. num. 2. & 4. part. cap. 5. nu. 1. Gregor. Lopez in l. 17. titulo. 5. part. 1. Bursattus consil. 126. lib. 2. à nu. 8. & Quintanaduennas Ecclesiastic. lib. 1. c. 5. nu. 4. Bertach. de Episcopis lib. 1. 3. part.
7 numero 1. † electio enim Episcoporum non pertinet iure diuino ad Clerum, sed ad summum Pontificem, vt vel ipse eligat, vel præscribat eligendi modum. Cardin. Bellarm. 1. tom. controuersia 5. lib. 1. cap. 8. & 2. tomo, controuersia 2. lib. 1. c. 8.

8 Prouisio vero inferiorum † Eccles. olim pertinebat ad Episcopum. Glos. Abb. Selua, Coras. Grego. Lopez, & Bursattus supra.

Sed postea tractu temporis fuit per Papam data
9 potestas, † cuilibet Collegio eligendi sibi Prælatum siue sit Ecclesia Cathedralis, siue inferior, confirmatione electi superiori immediato relicta. c. 1. cap. ne pro defectu. c. quia propter. de electione cũ alijs eiusdem tituli ibi & in 6. c. cum Ecclesia Sutrina. de causa posses. & cap. vlt. 16. quæst. 7. Glossator. Abb. Selua, Coras. Gregorius. Lopez, & Bursattus vbi supra & Bertach.

10 Demum † earum prouisio est iam reseruata Papę per regulas Cancellariæ secundam & tertiam, de quibus supra d. capit. 1. à num. 212. & 256. vbi dicta vide.

11 Secundo circa prouisionem † præbendarum Ecclesiæ Cathedralis sunt diuersæ opiniones. Prima. est Compostellani in d. c. cum Ecclesia Vulterrana, quod prouisio pertinet ad Episcopum cum consensu Capituli, pro qua allegat capit. ea noscitur. de his quæ fiunt à Prælatis, sequuntur Selua d. quæst. 22. casu 4. à nu. 12. Duare. de Benef. lib. 3. cap. 4. dicens receptius esse in præbendis, & dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis, collationem ad Episcopum spectare cum consensu Capit. Bursattus d. consil. 126. lib. 2. num. 45. & Quintanaduennas. d. lib. 1. cap. 5. nu. 4. & hanc opinionem inquit Ægidius decis. 69. Palatium amplecti.

Secunda opinio est Hostiensis in d. cap. cum Ec-
12 clesia Vulterrana, † quod spectet ad Episcopum cũ cõsilio Capituli, nisi bona Episcopi Capit. sint communia, & allegat cap. nouit, & c. quanto. de his quæ fiunt à Pręlatis, sequitur Ægidius d. decis. 69. Coras. d. c. 4. nu. 5. & Zecchus d. c. 2. vers. Ordinarij etiam, & allegant c. illa ne Sede vacante.

13 Tertia opinio est, † quod prouisio Præbendarum ad Episcopum, & Capit. simul pertineat, quam tenet glossa verb. postulauit in dicto cap. cum Ecclesia Vulterrana, & in cap. fin. verb. communiter de supplenda negligentia Prælatorum, & in cap. irrefragabili, verb. per Cap. de officio Ordinarij, & in cap. 1. §. 1. verb. disponit. 21. distin. Abb. in d. cap. cum Ecclesia. num. 8. Francus, num. 1. dicens communẽ, & alij in cap. a collatione. de appellatio. in 6. Probus ad Monachum in Rubrica de iure patron. in 6. nu. 8. Rebuffus de nominatio. quæst. 8. num. 3. & consil. 60. Rosiniacus de Benef. cap. 1. nu. 18. Mandos. in regula Cancell. 18. q. 14. ex num. 2. & cons. 28. nu. 7. & cons. 29. nu. 1. dicens communiorem.

14 Et Rota hodie istam † opinionem sequitur vt per Cassad. decis. 22. de Præben. Put. decisio 117. & 172. lib. 3. Achill. decis. 267. seu 4. de Præben. & fuit resolutum in vna Abulen. pœnitentiariæ 17. Apr. 1589. coram Domino Mantica infra adducta, nu. 140. & in Hispalen. portionis 19. Ianuarij 1594. coram D. Pamphilio supra adducta cap. 1. num. 35. & in Vercellen. Canonicatus 27. Aprilis 1594. coram Domino Penna supra relata d. cap. 1. num. 472. & in Placẽtina Cantoriæ 24. Octobris 1594. coram Domino Seraphino supra adducta 4. p. cap. 3. nu. 80. & in Regien. Canonicatus 17. Nouem. 1595. coram Domino Pam-

no Pampbilio supra relata d.capit.1.num.415.& in Placentina Canonicatus 26.Februarij.1596.coram Domino Orano infra adducta;num.43.& in Lunē. Sarçanen.23. Octobris 1598. coram Domino Seraphino sup.relata d.cap.1.num.472.& in Tarraconē. Sacristiæ 19.Martij 1601.coram Domino Iusto infra adducta.7.p.c.15.nu.8.& post hæc tradit Gonçalez glos.45.a nu.36.

Pro hac opinione alleganitur d.c.cū Ecclesia Vul-
15 terrana † in fin.& d.cap.fin. de supplen. negligentia Prælatorum,& d.cap.ea noscitur.& cap. postulastis de concess. Præbend.& cap. a collatione. de appellatio.in 6.& cap.quod quibusdam . de fideiussor, &c. quia nonnullis §. verum.de Magistr.& reg.quod omnes tangit debet ab omnibus approbari.lib.6.

16 In hac varietate opinionem, † inter quas quanta sit differentia,satis ex se patet,& ex cap. vnic.ne Sede vacante in 6.dico nullam earum satis iure probari;nam iura non sunt clara, nec multum faciunt pro eis, & quædam illorum loquuntur secundum consuetudinem, & ius speciale Ecclesiæ, de qua agebatur,non enim loquuntur dispositiue,sed narratiue, & ex suppositione;factum possibile supponendo, vt alias ait Ægidius decis.717.num.3.& ita procedunt d.cap.illa dict.cap.fin.d.cap.postulastis, & d.capit. à collatione.

17 Rursus dico magis † mihi placere tertiam opinionem pro qua aliquantulum facit.d.§.verum,& dict. regula,quod omnes tangit. Et accedit ratio, quod, cum Episcopus,& Capit.sint vnum corpus d.capit.
18 nouit. in princ. æquum videtur, † quod simul concurrant in prouisione Præbendarum ipsius Ecclesię Cathedralis, & de eis tanquam fratres simul disponant,eoque magis est amplectenda ista opinio,quia
19 est communis,seu communior, & sic securior, vt † ait Cassador.supra num.2.& pręcipue,quia est à Rota approbata,& recepta, ad dicta supra cap.1.à nu. 534.& cap.3.nu.239.

20 Idemque † de dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis dicendum est,& ita Abb.Rufini.Selua, Duarennus, Bursattus, & Coral.supra & Gonçalez idem dicunt in eis,quod in Præbendis, & Rota.in d. Placentina Cantoriæ adducta d.cap.3.4.p.nu.10.

21 Et in illa Tarraconen. † Sacristiæ 9. Iunij 1600.
☞ coram D.Iusto fuit decisum, collationem non solū Canonicatuum,Portionum,& aliarum Præbendarum Cathedralium, sed etiam Dignitatum & aliorū Beneficiorum earundem de iure esse communem Episcopo,& Capitulo in simul ex Abbat.in d.capit. cum Ecclesia Vulterrana,num.8. & Franco in d.ca. a collatione 1.notab.&c.

Quamuis alias in vna Cremonen. Cantoriæ 21.
22 Iunij 1557.coram † D.Iunio fuit resolutum secundū
☞ magis communem opinionem, Dignitates in Cathedralibus de iure communi sunt electiuæ Cap. & confirmatio spectat ad Episcopum. Oldrad.consil. 146. Domin.in cap. de liberatione. de officio legati in 6.4.notab.& ibi. Fran.in princip.post Ioan. And. glos.pragmaticæ.titulo de elect.§.sed per elect.vers. electiuis,& in tit.de collat.§.in Dignitatib. vero electiuis.verbo dictarum. sequitur Pacianus de probation.lib.2. cap.30. nu.7. dicens Dignitates in dubio censeri esse electiuas.

23 Sed reuera nullo iure † probari videtur, quod dignitates Cathedralium sint electiuæ,quanto magis, quod in eis debeat fieri electio solemnis iuxta formam cap. quia propter de elect. vt ibi dicit Oldradus quem improbauimus supra 1.p.cap.6.nu.22.

Nam cap.dudum 1.de electione,quod allegat Ol-
dradus id non probat,sed supponit, quod Præposi-
24 tura,de qua ibi, † erat electiua ex consuetudine, vel alias,& d.cap.deliberatione. ibi ad quas,&c.nō pro-
25 bat, quod omnes Dignitates Ecclesiarum † Cathedralium, etiam maioris post Pontificalem, de iure sint electiuæ, sed quod aliquæ sint electiuæ de consuetudine vel alias;nam illud relatiuum ad quas ponitur restrictiue. ad l.ea tamen adiectio.ff.de legat.3. Bart. in l.omnes populi in princip.;& alios.ibi,& in l.cunctos populos,C.de Summa Trinitate.

26 Præterea si dignitates spectarent ad electionem † Capituli, maius ius in illis baberet Capitulum, quā in Præbendis, cum tamen minus ius deberet habere;cum non sint de Capitulo de iure, immo nec habeant partem in mensa in aliquibus Ecclesiis.

27 Et ita in multis Ecclesijs Hispaniæ, quamuis † in præbendis Capitula habeant collationem cum Episcopo, in prouisione tamen dignitatum nihil habent,sed ad solum Episcopum spectat,vt in Ecclesia Burgen. Segobien.Carthag. & alijs, & in hac Abulen.in qua ex consuetudine, & statuto, collatio Canonicatuum & Portionum est communis Episcopi,& Capituli,dignitatum vero solius Episcopi.

Cum autem collatio ad Episcopum, & Capitulū
28 † simul pertinet, Capitulum habet vnam vocem & Episcopus solus aliam dimidiam,Probus in dict.rubrica de iure patronat.num.14.Mohedan.decisio.1. de priuilegijs & Rota decisio.783.lib.3.par.3. diuersorum,& post hæc Gonçalez d.glos.45.à num.51.

Et sic, si se non concordauerint, sed in discordia
29 contulerint, ita quod Capitulum, seu † maior pars conferat vni,& Episcopus alteri, etiam si ei accesserint aliqui Canonici,neutra collatio valet, vt contra Hostien.in d.cap. postulastis.de concessio Præb. tenentem valere collationem Episcopi factam cum vno ex Canonicis,docent Ioan.Andr. & Domin.n. 4.& Francus num.1.in d cap.à collatione.Abb.in d. cap. cum Ecclesia Vulterrana num.11. Lapus allegat.31.num.3. vbi Mandos. litera Eadem Mandos. regul.18.quæst.14.num.2. Pauinus de offic.& potestate Capituli sede vacante 5.præludio, num.3. Selua de benef. 2.par.quæst.17. num.4.& 5. & 3.parte quæst.71. Probus in d.rubrica de iure patron.a nu. 9.& in cap.cum in illis.de præbendis, num.15. & in cap.fin.de regular.num.3.in 6.Rebuf.d.consil.60.2. quæst.P.de Baysio in directorio electionum,3.part. cap.35.numer.12.& 13.Nauarr.consil.1.de his quæ fiunt a maiori par. Capituli, num.3. & consil.36. de regularum.num.2.& Azeuedu in l.14.tit.6.libro 3. recopil.num.13.qui alios citant.Rota decis.783.lib. 3. part.3.diuersor.num.6. & 8. & in causa Burgens. Canonicatus 27.Martij 1583.corā D.Bubalo,quam statim adducam num.34. & in d. Hispalen. Portionis 10.Ianuarij 1594.supra adducta cap.1. nu.35. & Gonçal.sup.à nu.58.

Et doctrinam Hostiensis communiter reproba-
30 ri † testatur Felin.in cap.pastoralis,num.9. de rescr. Iason.in l.iuris gentium.§.fin.nu.13.ff de pactis, & Rota decis.408.nu.2.p.1.diuersor.& etiam Rochus de iure patron.verb.ipse vel is num.7.& Lamber.2. part.1.lib.quæst.1.artic.27.& Cassador.dec.2.de iure patron.

31 Et facit quod in simili ipsi ibi tradūt, † & Didac. Perez in l.1.tit.6.lib.1.ordinam. glos.2.vers. nutanter etiam, & Rota in vna Pampilonen. Parochialis de Echarin.2. Aprilis 1590. Quod spectante iure pa-
32 tronatus † ad Dominum Palatij & ad Parochianus, Dominus Palatij, cum aliquibus Parochianis nun constituit, nisi medietatem, nisi concurrat maior

pars

pars Parochianorum, penes quod residet altera medietas,

33 Vnde, cum neutra collatio valeat, † si Papa prouideat tertio, etiam sequenti die, ille dicitur habere potius ius, & eius prouisio erit bona. Probus in dict. rubrica ex nu. 8. & Rebuf. d. consil. 60. & fuit resolutum in d. Burgen. Canonicatus, & melius in d. Hispalen. Portionis, quæ est videnda in proposito, & d. decis. Burgen. sic se habet,

Burgen. Canonicatus 27. Martij 1583.

34 FVit dubium † pluries propositum, vtraque parte informante, & Domini die Lunæ 27. Martij. 1583. omissa pro nunc illa difficultate, an sit locus extrauaganti iniunctæ, de election. in communib. de qua alias agetur, resoluerunt pro validitate prouisionis Apostolicæ factæ in fauorem D. Nicolai de Paredes, & moti fuerunt, quia, licet collatio sit cōmunis inter Archiepiscopum, & Capitulum, tamen cum Archiepiscopus vni contulerit, & Capitulum alteri, neutra collatio valeat. Feder. consil. 232. in fi. & in cap. à collatione, vbi Francus num. 1. circa fin. de appellatio. lib. 6. Probus in rubrica de iure patronat. in 6. num. 13. Puteus decis. 22. de Præben. & propterea ius conferendi spectat ad Papam, cap. 2. de cōcessio. Præben. Nec obstat quod collatio Capituli remanet valida, ex quo Archiepiscopus cōtulit lapsis sex mensibus, quoniam respondetur, quod dictum tempus non currit, à die vacationis, sed à die illius notitiæ. cap. quia diuersitatem in fin. de concessio. Præben. cap. licet de supplen. negligēt. Prælator. vel currit ab eo tempore, quo Archiepiscopus scire potuit, vel debuit, iuxta opinionem, quam tenet Rota, vt in decis. 13. de iure patronat. in antiq. Bisignettus decis. 7. de præbend. Rebuf. praxi titul. de deuolutio. num. 10. Rochus de iure patron. verb. honorificum, quæst. 27. at a tempore, quo scire potuit, non intercesserunt, nisi quinque menses computandi à die captæ possessionis Ecclesiæ Archiepiscopalis, nec cadit præsumptio scientiæ, quia stante d. Archiepiscopi absentia in partibus longinquis, nempe in Canaria, & præsertim nondum per ipsum capta d. possessione, cessat ratio præsumptionis, vt dicit Rota dec. 6. in princip. de iure patron. in antiq. vbi dicit, quod ideo præsumitur ista scientia, quia præsumitur Episcopum semel in anno ad minus per se, vel alium visitare suam Diœcesim, & videre ac indagare, quomodo Beneficia regantur, & an sint plena, & canonice teneantur, vt etiam per Lapum allegat. 51. Decium consil. 135. in fin. & propterea dicit Ioan. And. in cap. ex part. in princip. verb. recurrerint, de concess. Præbend. quod bonus iudex terminare debet hanc præsumptionem considerata qualitate Beneficij, & modo vacationis, & locorum remotione, ac fama. sequitur Abb. d. cap. quia diuersitatem. nu. 7. Rota d. decis. 6. circa finem de iure patronat. in antiquis. quibus omnibus attentis, Domini non sunt arbitrati, hic adesse præsumptionem scientiæ vacationis. non obstat, quod Archiepiscopus permitteret prouisum à Capitulo manere in possessione Canonicatus pro spatio quinque mensium, & illi non contradicendo censetur tacite approbare collationem Capituli, & per cōsequens renuntiasse iuri suo, quia respondetur, quod taciturnitas debet esse per spatiū sex mensium, qui dati sunt sibi ad conferendū, alias cum sciat intra dictum tempus saluum esse ius suū, taciturnitas non nocet. Puteus decisio. 125. in causa Toletana lib. 3. & 22. de Præbend. Achilles 6. de Præbend. nisi pro parte Capituli probarentur contrarij actus positiui D. Archiepiscopi, circa approbationē d. prouisi. iuxta cap. ex ore, de his quæ fiunt à maiori par. Cap. Socin. consil. 15. vol. 3. Paris. consil. 24. vol. 4. & post hæc tradit Gonçal. sup. a nu. 62.

35 At Episcopus & Capitulum, † qui in discordia contulerunt, cum neutra collatio valeat, vt est dictū poterunt intra semestre datum ad conferendū concordare in vnū ex prouisis in discordia, vel in aliū, nisi interim Papa alicui prouidisset. alias, si nec intra semestre concordauerint, nec Papa prouiderit, deuoluetur prouisio ad superiorem d. cap. postulastis, iuxta dicta infra, 10. par. cap. 3. cum verum sit dicere eos non prouidisse tempore debito, & ita in terminis docent Abb. in d. cap. cum Ecclesia Vulterrana. nu. 12. Probus in d. cap. cum in illis, nu. 15. de Præb. in 6. Et fuit resolutum in d. Hispalen. Portionis 17. Maij 1595. infra adducta nu. 39.

36 Sed est difficultas, an impetrans † Præbendam à Papa, narrando fuisse discordiam in prouisione inter Episcopum, & Capitulum, ad quos collatio pertinebat, debeat eam discordiam plene, & concludenter probare, an vero satis sit eam semiplene iustificare? Et esse concludenter probandam, † fuit resolu-

37 tum in d. Hispalen. Portionis 20. Iulij 1594. coram D. Blanchetto, vt in decisione sequenti. Dixerunt Domini gratiam Gabrielis non esse iustificatam, cū enim prætendat ius conferendi Portiones in Ecclesia Hispalen. esse commune Capit. cum Archiepiscopo. iuxta dispositionem glos. in cap. cum Ecclesia Vulterrana de elect. Cassad. decis. 22. de Præben. & quia Archiepiscopus contulit vni, & Capitulum alteri conferre contendit, esse factum locum deuolutioni ad sedem Apostolicam iuxta cap. a collatione, vbi Ioan. Andr. Gemin. & Frācus de appellatione in 6. Probus ad Monach. rubrica de iure patron. 8. & fuit resolutum coram D. Pamphilio, debet talem discordiam concludenter probare, quia super hac narratiua fundatur gratia Papæ, quo casu non sufficit semiplena probatio, sed requiritur plena, & concludens, prout de reseruatione, super qua fundatur gratia Apostolica, fuit resolutum corā D. Lauretano, in causa Pampilonen. 8. Martij 1587. ex dec. Putei 266. lib. 3. in casu autem, de quo agitur, talis probatio deficit, probatur enim sola publica vox, & fama huius discordiæ fundata in literis de partibus, per testes patientes exceptiones, quæ deducuntur in facto, quod non sufficit, cum fama, quatenus concludenter probaretur, faciat tantum semiplenam; quo vero ad reliqua Domini, circunscriptis exceptionibus, censuerunt gratiam esse iustificatam.

38 Sed ab hac decisione recesserunt postea † Domini coram eodem Domin. Blanchetto, ex eo, quod huiusmodi gratia nō nititur iure deuoluto, sed iure præuentionis sustinetur, vt in decisionibus sequent.

Hispalen. Portionis 14. Aprilis 1595.

DOmini pro maior parte fuerunt in voto, quod gratia Gabrielis sustineatur in vim præuentionis, cū enī sub duplici causæ expressione fuerit sibi facta collatio, videlicet collationis factæ in discordia, vel controuersia in illa facienda, Gabriel potest niti in isto 2. casu ratione alternatiuæ. l. si hæredi plures ff. de condit. & demonstratio. in quo casu, cum præsupponatur nullam præcessisse collationem Archiepiscopi,

piscopi, & Capituli, non potest, nisi per viam præuẽtionis gratia sustineri; si enim Papa vult etiã hoc casu conferre, aut elapsum sex mensiũ datorum Ordinarijs collatoribus, in necessarium antecedens apparet, quod voluit præuenire, iuxta dispositionem ca. dudum, &c. quamuis de Præbend. in 6. decis. Rotæ 17. de Præbend. in nouis. non obstat, quod literæ cõtineant narratiuam tantum vacationis, ob collationem, & secutam in discordia, quia ad declarandam mentem Papæ sufficit sola supplicatio. ex decis. allegatis, non obstat, quod Dataria cõsuluerit Rotam, super deuolutione, ob collationes factas diuersis personis, quia, cum Papa vtrumque casum expresserit, & data supplicationis præcedat propositionem causæ in Rota, coadiuuatur probatio voluntatis Papæ præueniendi Ordinarium. non obstat indultũ, quia hæc exceptio bene fuit sublata in decis. coram R. P. D. Pamphilio, & in alia Toletana Beneficiorum coram R. P. D. Orano, an vero sit probata huiusmodi discordia, & plene, vel semiplene veniat probanda, particulariter videndum.

In eadem 17. Maij 1595.

39 DOmini steterunt † in decisis gratiam Gabrielis sustineri in vim præuentionis, ex alio enim capite sustineri non potest, nam, cum hæc Portio non esset reseruata ratione mensis, seu alterius reseruationis, nec esset deuoluta, quia nec Capitulum, aut Archiepiscopus conferendo eam indigno vllum commisit delictum, iuxta cap. si compromissarius, de electio. in 6. non etiam probatur ipsorum negligentia, iuxta cap. quia diuersitatem, de concess. Præbendæ. necesse est fateri Papam voluisse Ordinarium præuenire, quamuis enim, quando Capit. & Episcopus in discordia conferunt, collatio facta à Papa præferatur, etiam durante spatio sex mensium, intra quod collatio habet statum implicitum validitatis, & inualiditatis, ita vt, si elapso sex mẽsium spatio discordia perseuerat, collatio deuoluatur, si vero intra sex menses conueniant in altero ex prouisis, cesset deuolutio. Compostellanus in cap. cum Ecclesia, vbi Abbas nu. 12. de elect. Feder. de Senis, consil. 232. Probus ad Monach. in rubr. de iure patronat. num. 8. cũ alijs allegatis per Corasium, sufficit enim Papæ factum narrasse, ex quo ius resultat, ca. cum ordinem, vbi Bal. num. 17. de rescrip. Rota decis. 75. eod. tit. in antiq. Egid. decis. 488. Cassador. 12. num. 8. de Præb. Cum igitur Papa sciuerit tempus vacationis, & non fuisse lapsos sex menses, & contulerit, negari non potest ipsum voluisse præuenire. Non obstat, quod prouisio Episcopi nulla tollat præuentionem ex allegatis, quia id non procedit in collatione pluribus communi, in qua ius a conferente nulliter statim non abdicatur ex authoritatibus supra deductis, sed in ea collatione, per cuius nullitatem statim ius conferendi ad superiorem deuoluitur; nõ obstat, quod debeat attendi missa, quia semper attenditur data, postquã supplicatio est missa ad registrum; non obstat expeditio literarum, quia vbi non alteratur gratia, licet semper illam ex supplicatione declarare; ex decis. allegatis; hic autem nullo modo alteratur, quia Ordinarius vni, & Capitulum alteri illam contulissent, siue in conferendo essent discordes, prout narratur in supplicatione, siue Episcopus vni iam contulisset & Capitulum alteri conferre contenderet, semper gratia sustinetur in vim præuentionis, vt dictũ fuit.

In eadem 18. Martij 1596.

40 FVit resolutum † gratiam Gabrielis esse iustificatam, quamuis enim alias dictum fuerit ipsum tenere plene probare discordiam inter Capitulum, & Archiepiscopum, tamen supponebatur ipsum niti iure deuolutionis, sed, postquam fuit decisum gratiam sustineri iure præuentionis, satis apparet gratiam non fundari super discordia, sed super morte obtinentis, & narratiuam discordiæ fuisse factam ad effectum, vt Papa sciret adhuc Portionem vacare, quia discordia erat impedimento tunc temporis, quominus prouisio esset subsecuta, ex quo sequitur, quod, cum ipsa non sit principaliter fundamentum gratiæ, licet illi præbuerit occasionem, tanquam causa impulsiua, sufficiat probatio semiplena, Ægid. decis. 671. Rota 14. de probatio. in antiquis, quæ hoc casu adest, primo ex euidentia facti, cum constet tũc temporis collatam non fuisse Portionem, & quod quilibet ex agentibus Archiepiscopi, & Capituli cõtendebant pro prouisione a suis principalibus nominatorum, & quod Papa voluit partibus informantibus discuti in Rota, ad quem spectet collatio; accedunt testes de publica voce, & fama, contra quos nõ obstant exceptiones, quia numerus supplet eorum defectum, Alexand. de Nevo consil. 1. nu. 11. Decius consil. 163. num. 14. Præcipue iunctis adminiculis, quæ hoc casu concurrunt, videlicet dilatio collationis per tantum tempus post vacationem, litiũ multitudo inter Archiepiscopum, & Capitulum, & admissio ipsius Archiepiscopi ad hanc causam pro sui interesse indulti, & collationis a se factæ, in qua nullam fecit mentionem de interesse Capituli, ex quo elicitur coniectum, quod ipse prætenderet ius conferendi ad ipsum solum pertinere; non obstat prætensus defectus intentionis Papæ præueniendi Ordinarium, quia super hoc satis fuit dictum, quando super præuentione fuit disputatum.

41 Et postea in eadem causa † coram eodem D. Blachetto 24. Maij 1596. fuit resolutum, quod, cum ista discordia narrata per Gabrielem impetrantem, fuerit concludenter probata, quia in hac materia probatio alias semiplena habet vim plenæ, ista probatio nõ eliditur alia semiplena probatione in contrariũ, sed alia plena venit subuertenda, vt in sequenti decisione. Domini absque difficultate tenuerunt dicta examinatorum testium pro parte Didaci non releuare, cum enim pro parte Gabrielis fuerit concludenter probata sua intentio, tenetur etiam ipse concludenter suam oppositionem probare, nec suffragatur, quod Gabrielis probatio uitatur publica voce, & fama, quæ operatur effectũ semiplenæ probationis, & per consequens alia semiplena elidatur, quia in hac materia probatio Gabrielis habet vim plenæ; & ideo alia plena venit subuertenda. Decius in cap. in præsentia. num. 12. de probatio. Gemin. in cap. si tibi absent. de Præben. num. 6. Puteus 406. lib. 2. & fuit resolutum coram me, in vna Aretina Capellaniæ 6. Martij 1590. Secundo, nec ista semiplena adest in casu proposito &c. Vltimo, cum fuerit resolutum expressionem discordiæ in gratia Gabrielis, nõ esse præcipuum fundamentum illius, sed obitũ Ludouici, & illam fuisse expressam ad effectum, vt Papa sciret adhuc vacare, & tanquam impulsiuam iudicandam, tamen, quatenus contrarium probaretur, non releuat, quia quando gratia sustinetur in casu expresso & ad alium non transfertur, tunc, etiamsi causa impulsiua cesset, sustinetur gratia. Parif. 4. nu. 3. li. 4. Tiraq. in tract. cessante causa. limitat. 1. n. 16.

Colla-

42 Collatio autem Præbendæ spectantis ad † colla-
tionem Episcopi,& Capituli, simul facta ab Episco
po valet non contradicēte Capitulo infra semestre,
& è contra, quia potest fieri separatim, vt fuit reso-
lutum in vna Toletana Canonicatus de anno 1548.
vt per Puteum decis.117. & 125.lib.3.& Achillem
decis.267.seu 4.de Præben. idem Puteus decis. 181.
& 190.num.4.lib.3.Mandos.reg.17.quęst.14.& fuit
etiam resolutum in causa Parmen. Canonicatus 22.
Martij 1557.coram D.Iunio,& in Oscen. Canoni-
catus,9.Martij 1592.coram D.Seraphino,supra re-
lata cap.1.num.750. & in d. Placētina Canonicatus
26.Febr.1596.coram D.Orano,vt in sequen.decis.
43 Resolutum fuit † Canonicatum, de quo agitur,
adiudicandum D.Ioan. Lopez seniori, quia fuit de
illo prouisus a Capitulo Ecclesię Placētinę,ad quod
nedum ex statuto fundamentali, sed etiam ex iuris
communis dispositione collatio in Cathedrali spe-
ctat simul cum Episcopo,glos.cap. cū Ecclesia Vul-
terrana,verb.postulauit,& ibi Abb.num.8. de elect.
Rota 4.de concess.Præben.in antiquis.Cassador.22.
de Præbend.cum similib.nihil autem obstare, quod
Episcopi consensus non accesserit, quia stante eius
absentia,qui tunc erat in curia, & cuius redditus de
facili non sperabatur, potuit solum Capitulum con
ferre,cap.vnic.in fi.ne sede vacante in 6. vltra quod,
cum huiusmodi collationi in tempore non contra-
dixerit,videtur tacite illam approbasse, Achill.4. de
Præb. Puteus 125.& 190. nu.4.lib.3. nec ad rem per
tinere, quod Ioannes Senior Canonicatū ad fauorē
Ioan.Iunioris renuntiauerit & per hoc videatur ius
omne, quod in eo habuit, amisisse. Cassa.4.de resti-
tution.spoliatorum, cum vulg. quia non constat de
illius effectuatione, quinimmo cum resolutum fue-
rit, quoad valorem obtentorum non fuisse resigna-
tionem iustificatam, non fuit abdicatum ius a resi-
gnante, ex quo illud non fuit acquisitum resignata-
rio,ad cuius fauorem fuit facta resignatio,Achil.10.
de restitutione spoliator. Puteus 158.lib.3.Caputaq.
84.num.5.par.3. neque vero alicuius esse considera-
tionis,quod in contrarium dicebatur,gratiam, non
propterea dici posse surreptitiam, etsi valor obten-
torum non fuisset iustificatus, nisi ostēdatur malam
ad esse illius expressionem; quoniam respōsum fuit,
satis liquere gratiam non esse iustificatam,cum Ioā.
Lopez. Iunior non curet illam verificare,& ideo ni-
si D.Petrus verificet, vel confiteatur valorē expres-
sum, gratia remanet non iustificata; maxime quod
in isto Ioannes Senior, & Iunior sunt concordes ad
effectum,vt excludant Petrum, ex quo etiam resul-
tat,quod alterutrum sit verum, nempe,vel quod va
lor sit iustificatus & eo casu Canon.adiudic.est Ioan.
Lopez Iun. vel non iustificatus, & remanebit Ioan.
Seniori. Minus etiam suffragari, quod gratia Ioan-
nis Senioris non sit iustificata;nam versamur in pro
uisione Capituli,& sic inferioris,qui Motu proprio
dicitur prouidere Ecclesię,& informatus esse de qua
litatibus subditorum,Cardin.in Clem.2.colum.fin.
de offic. Ordin. Rota decis.15. de rescript. Selua de
Benefic.par.3.quæst.12. num.17. pariter est sublatū
quod ex præscripto statuti Ecclesiæ habentis decre-
tum irritans dicebatur fieri debuisse collationem
Canonicatus Portionario, qui esset de Eccles. bene
meritus,& oriundus ex ciuitate, & diœcesi Placen-
tina,quia prætei quam,quod in prouisione facta Ioā
ni per Capitulum asseritur eum esse talem,probatur
etiam fuisse oriundum ex ciuitate Placētina per sen
tentiam contra Capitulum de anno 1577. latam,
quæ facit ius,quo ad omnes, præsertim concurrenti-
bus testibus examinatis ad perpetuam rei memoriā,
qui bene probant, & licet enuntietur clericus Cau-
rien.nihilominus nō excludit,quin ratione originis
poterit esse clericus Placētinus,cum enuntiatio sim
plex sit, quæ potuit causari à Beneficio,quod forsan
in d. Ecclesia obtinebat; nec videbatur prouisionem
ideo posse impugnari, quod tempore illius posside-
ret duo Beneficia,quia agitur hic de Canonicatu de
vento, & sine fructibus, qui non inducit aliquam
incompatibilitatem, cum ad hoc requiratur perce-
ptio fructuum, ex æquitate cap. si tibi de concessio.
Præben.lib.sexto Sarnen.de annali,quæst.37. vt re-
solutum fuit coram D. Decano in vna Placentina
Portionis, & Bulla Hadriani in erectione horum
Canonicatuum, voluit ipsos posse conferri quæcum
que,& qualiacumque Beneficia obtinentibus. Po-
stremo allegata constitutio fœlic.record.Gre.XIII.
quæ disponit facta resignatione,siue fuerit valida si-
ue inualida,non applicatur;cum procedat, quando
resignatio non fuit publicata, vt bene hic per infor-
mantes. Et tradit Gonçalez d.glos.45.a nu.69.
44 Vnde ex collatione facta ab Episcopo, † vel Ca-
pitulo,altero non probante,nec contradicente, dici
tur interim ius considerabile quæsitum prouiso ta-
liter, quod non valeat prouisio Papæ alteri postea
facta, non facta de eo mentione, & sit locus regulæ
de non tollendo iure quæsito, si alter alteri non con
tulerit,nec contradixerit. Achilles d.decis.267.ex n.
11.& Mandos.d.q.14.regu.17.qui ait ita conclusisse
Dominos de Rota in causa Calciaten. Canonicatus
coram D.Fabio 25.Maij 1548.
45 Quamuis contrarium in hoc videatur velle† Re-
bus.d.consil.60.versic.in super, & in simili de colla-
tione facta ab Ordinario,spreto patrono infra tem-
pus datum ad præsentandum,cons.81. de quo infra
cap.vlt.circa fi.à nu.242.
46 Si tamen alter alteri† contulisset, aut contradi-
xisset infra semestre,ex quo non valet prima, nec se-
cunda collatio, valeret prouisio Papæ medio tem-
pore facta,etiam non facta mentione de dicta colla-
latione,&c.
47 Præterea tradendo possessionem†prouiso ab Epi
scopo, Capitulum, videtur approbare, & conferre,
Rota decis.16.de concess. Præbē.alias 441.in nouis.
& decis.987.lib.3.par.3.diuersor. Caputaquen. dec.
81.nu.5.par.1.Couarruu.lib.3.variar.ca.16. sub nu.
10.& nouissime Gonçal.glos.5.num.54. & gloss.14.
num.45. Rota etiam in Virdunen. Canonicatus 6.
Martij,& 19. Iunij 1595. coram D. Pamphilio su-
pra adductis cap.præcedent.num.43.& seq. vbi fuit
dictum, id procedere, non obstante præseruatione
iurium, quæ intelligitur quoad vacationes futuras:
quicquid sit in casu d.causæ Toletanæ, de quo Pu-
48 teus decis. 120. lib.3.† & Achilles d. decis.267. vbi
Capitulum dedit possessionem dicens,velle obedire
mandatis,& facere,quod tenebatur, seu quod obe-
diendo mandato superioris eam dabat, seu manda-
bat dari,in quo Domini fuerunt diuisi,quatuor pro
vna parte, & quatuor pro alia quamuis etiam tunc
verior videatur pars affirmatiua,quod traditio pos-
sessionis haberet vim collationis, ex rationibus ad-
ductis per Achillem ibi à nu.3.
49 Non vero placet,† quod in d. Placentina nu.43.
adducta dicitur,quod stante absentia Episcopi; qui
erat in curia, & cuius redditus de facili non speraba
tur;potuit solum Capitulum conferre ex d. ca.vnic.
in fin. ne sede vacante in 6. Nam ille tex.in fin. non
50 † loquitur, quādo collatio pertinet ad Episcopū, &
Capitulum,sed quando quis habet conferre cum cō

filio

silio Episcopi, & non procedit, quando habet conferre cum consensu, vt ibi tenet glos. verb. cum consilio. & in cap. si pro te, verb. assensus de rescript. eod. lib. & Lapus, & Domin. nu. 8. & 12. ad fin. & Frācus sub nu. 3. & 6. in d. c. vnic. in fin.

51 Nec etiam, † quando collatio spectat communiter ad Episcopum, & Capitulū, vt colligitur ex tex. ibi iuncto primo responso, vbi nullam mentionem facit de absentia, & ita tenet ibi Domin. nu. 10. Francus num. 8.

52 Et cum collatio spectat ad Episcopum, † & Capitulum, posse Episcopum conuocare Capitulum, & cogere congregari ad prouisionem faciendam, ait Mohedan. d. decis. 1. de priuileg. & d. decis. 783. in fi. lib. 3. p. 3. diuers. ad notata in d. cap. postulastis.

53 Quod comprobatur ex decreto Concilij † sess. 25.
de reform. cap. 6. vers. qui si aliquid Canonicis. nam
quamuis non possit conuocare Capitulum, si de re
ad suum, vel suorum commodum spectante agatur,
vt ibi, tamen in vna Segunrina 3. Sept. 1587. S. Con-
greg. Concilij censuit, hoc decretum intelligendum,
53 quando agitur de eo, quod priuatim interest Epi-
scopi, etiam si id spectaret ad ipsum tamquam Epi-
scopum, secus si de re spectante ad ipsius Episcopi iu-
risdictionem, officium, dignitatem, administratio-
nem, & regimen. vt in proposito, in collationibus †
54 enim cessat peculiaris consideratio interesse Episco
pi, cum illæ nō ad eum ratione priuati nominis, sed
dignitatis Episcopalis pertineant, vt fuit dictum in
vna Hispalen. iuris votandi 26. Iunij 1591. coram
D. Orano.

55 Non tamen posset Episcopus restringere, † & abbreuiare Capitulo tempus semestre, quod de iure habet ad prouidendum. reg. indultum, lib. 6. Abb. in cap. cum nobis num. 9. de elect. P. à Baysio in directorio electio num. p. 3. cap 4. Cucchus in institutio. maior. lib. 4. tit. 1. nu. 179.

56 Nec cogere Capitulum ad prouidendum, † & cōgregato Capitulo per Episcopum, seu alias, ad prouidendum; posset maior pars, si vellet prouisionem differre, Abb. ibi num. 10. Lamber. de iure patron. 2. p. 2. lib. q. 2. arg. 19. ex nu. 10. & Azeuedo in curia Pisana lib. 1. cap. 8. litera D.

57 Sicut etiam non poterit Capitulum † restringere, & abbreuiare terminum sex mensium, & requirere ac vocare Episcopū, vt intersit prouisioni intra certum tempus, ex d. reg. indultum. Rebuf. d. cons. 60. 3. dubio, & conducit ad hæc decisio Placentina Cantoriæ 24. Octob. 1594. coram D. Seraphino, supra adducta 4. p. cap. 3. num. 80.

58 Tertio circa prouisionem Canonicatuū, † & præbendarum, ac dignitatum Ecclesiarum Collegialiū sunt etiam variæ opiniones. & Domini de Rota fuerunt varij, & diuisi in decis. 4. de concess. Præbē. alias 167. in nouis. & in decis. Ægid. 717. seu 718.

59 Prima opinio est, quod in Ecclesiis Collegiatis † ad Prælatum, & Capitulum, & non ad Episcopum spectat prouisio, & collatio de iure, sicut aliorū bonorum administratio; nam nō est tanta communio inter Episcopum, & Ecclesiam inferiorem sibi subiectam, quanta inter Episcopum & Ecclesiam suam Cathedralem. vt in cap. requisiti. de testamen. quam opinionem tenet Calder. in d. cap. cum Ecclesia Vulterrana, Hostien. in cap. 2. de institutio. Lapus alleg. 31. alias 32. vbi Mandos. litera B. alios citans, Collector d. decis. 4. & decis. 8. de Præben. in antiquior. additio ad Abb. in d. cap. cum Ecclesia Vulterrana nu. 8. litera B. Probus ad Monach. in cap. fi. de regular. in 6. nu. 3. & Rebuf. d. consil. 60.

60 Pro qua † allegatur c. ex transmissa in fi. de renuntiatio. c. significatum de Præben. ca. ex insinuatione de simo. & cap. cum in Ecclesiis de Præben. in 6.

61 Quæ tamen iura parum faciunt pro ista † opinione, quia vt Ægidius d. decis. 717. nu. 3. & 32. ait, non loquuntur dispositiue, sed narratiue, & factum possibile supponunt, sæpe enim iuri communi hoc casu per consuetudinem derogatur, &c.

62 Secunda opinio est, † quod spectet ad Episcopū, quia habet dispositionem cunctorum beneficiorum suæ diœcesis, & ad eum de antiquo iure, & dispositione Ecclesiæ potestas conferendi inferiores Ecclesias, & omnia beneficia suæ diœcesis pertinebat cap. regenda. 10. q. 1. & cap. omnes Basilicæ, 16. qu. 7. cum alijs.

63 A qua regula non est recedendum, † nisi in casibus, qui postmodum à iure fuerunt expressi, vt ait glos. in cap. quamquā de elect. in 6. ver. deuoluetur, quæ ponit d. regulam, & Ægid. d. num. 3. & ab hoc iure primitiuo non reperitur recessum, nec hoc ius ablatum Episcopis, nec Collegijs datum, quoad Canonicatus, & Præbendas, licet bene, quoad capita ipsorum Collegiorum, vt per Ægidium ibi & num. 4. & hāc opinionem tenuerunt aliqui de Rota in d. decis. 4. & d. decis. Ægidij.

64 Tertia media, quæ magis placet, opinio † est, quod in Ecclesijs Collegiatis præsentatio seu electio spectet ad Capitulum, seu Collegium ipsius Ecclesiæ, & institutio, seu confirmatio ad Episcopum, quam tenet Ioan. de Lignano, in d. cap. cum Ecclesia Vulterrana, Feder. consil. 223. Abb. in d. cap. cum Ecclesia nu. 8. & in cap. cum venerabilis de exceptio. num. 45. & ibi Felin. a num. 37. Coras. 2. p. capit. 4. num. 6. Bernard. Diaz de Lugo reg. 240. limita. 5. Cassador. d. decis. 22. de Præben. num. 3. dicens communem, & vt talem eam secutam esse Rotam in vna Nouariē. & in alia Bononien. Puteus dec. 135. lib. 1. qui sumit ibi collationem pro electione, vt patet, quia allegat Cassadorum d. numero 3. & decis. 412. ad fin. libro 2. & Mohedanus decisio. 27. de Præbend. alias 297.

65 Et hanc etiam sententiam, vt communem † sequitur Selua 2. p. quæst. 22. quinto casu num. 15. & 16. qui, licet cum Domin. & Cardinali Alexandrino, dicat ad Prælatum Ecclesiæ Collegiatæ pertinere pręsentationem, & non per hoc excludit Capitulum, c. ea noscitur, de his quæ fiunt à Prælatis, vt in d. decis. Putei, & patet ex præcedētibus, sequitur Duarenus lib. 3. cap. 4. dicens, quod in Collegiatis inferioribus præsentatio ad Prælatum, Collegiumque ipsius Ecclesiæ pertinet, sed Episcopi, tanquam superioris, est institutio. cap. nullus 16. quæst. 7. quod etiam dicunt Felin. & Bernard. supra, & Bursattus cons. 126. nu. 46. lib. 2.

66 Et Prælatus intelligitur non Episcopus, † sed Pręlatus immediatus ipsius Collegiatæ, quicquid velit Quintanaduennas lib. 1. Ecclesiasticon, cap. 5. nu. 4. dicens, quod in Ecclesiis Collegiatis nominatio, seu præsentatio Episcopi simul, & Cap. est, institutio solius Episcopi.

67 Cuius sententia non videtur etiam posse † procedere, vbi Ecclesia Collegiata non haberet Pręlatum inferiorem, sed esset immediate subiecta Episcopo; nam tunc iuxta hanc tertiam opinionem, præsentatio, nominatio, seu electio ad solum Capitulum seu Collegium ipsius Ecclesię pertineret, & hāc tertiam opinionē tenet post hæc Gonç. glos. 45. num. 47. & & 50.

68 Pro qua tertia opinione facit † cap. 1. de elect. & d. cap. ex insinuatione de simon. ibi elegerunt, & ca. ad

audien-

audientiam 1. de Capellan. Monach. in 6. cum enim ex bonis ipsius Ecclesiæ Præbendæ sint, seu præsumantur institutæ, ad ipsam Ecclesiam debet pertinere præsentatio, seu electio, & ad Episcopum institutio ex d.c. nullus, & c. cum ex iniuncto. in fi. de hæretic. sicut in beneficijs patronalibus, &c.

69 Et pro hac opinione est quędam declaratio S. Cōgregationis Concilij super cap. 9. sess. 25. de reform. ibi, & priuilegia concessa, &c. quæ sic ait, super hoc ☞ verbo, fundabat se quidam Episcopus dicens, ius eligendi, quod ex consuetudine competebat cuidam Capitulo cuiusdam Ecclesiæ Collegiatæ ad Canonicatus vacantes per Concilium in præsenti esse sublatum, quod falsum est, & fuit ab Illustrissimorū Congregatione reprobatum, nam tex. iste restringit se ad ius eligendi in iure patron. electiuo, non autem in alijs electionibus quę de iure communi Capitulis cōpetunt cum Prælato inferiori.

70 Et Ecclesia Collegiata, quę dicatur, † & quæ signa & requisita habere debeat, vide Felinum in cap. accedentes, de præscript. nu. 2. gl. & Dd. in c. dilecta. de excessib. Prælatorum, Cosmam in prag. sanct. tit. de electio. §. sed per electiones, verb. Collegiatis, Lāber. de iur. patr. 1. p. 2. lib. q. 5. art. 1. Villadiego de Legato q. 9. 1. p. à nu. 42. Coras. 3. p. c. 3. nu. 4. Achillem decis. 273. Caputaquen. 142. & 295. p. 1. Cucchum in institu. maior. lib. 4. tit. 1. ex nu. 5. Mascard. de probatio. conc. 585. & Zecchum de republ. Ecclesiast. c. 28. de Præposito, seu Rectore Colleg. Ecclesiæ, & dec. Rotæ in causa Zamoren. Canonicatus de Toro adducta 11. p. nu. 90. & Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsump. 90. à nu. 20.

71 In Ecclesijs vero regularibus, † ad quem de iure communi spectet creatio Monachorum, seu Canonicorum regularium, an ad Abbatem solum, seu cū consilio, seu consensu Capituli, an vero ad Abbatem & Conuentum, vide Abb. in d. c. cum Ecclesia Vulterrana, nu. 9. de elect. & in d. cap. ea noscitur de his quæ fiunt à Prælatis nu. 4. & in cap. ad Apostolicam de regula. num. 11. & 12. Glos. Monachum. Domin. Francum, & alios in d. c. fin. de regular. in 6. Lapum d. allegat. 31. & alias 32. & ibi Mandos. alios referentem additione 1. Seluam d. 2. p. q. 22. 7. casu num. 18. Nauar. consil. 36. & 37. de regular. Siluest. in sum. verb. religio 3. nu. 3. & Emman. Rodriguez in sum. 2. tom. c. 8. nu. 8.

Prædicta tamen de prouisionibus præbendarum 72 † & dignitatum Ecclesiæ Cathedralis, & Collegiatæ intelliguntur, nisi aliud habeat consuetudo, aut priuilegium, ex quibus aliquando prouisio pertinet ad solum Episcopum, vel ad solum Capitulum, vel ad Canonicum hebdomadarium, vel ad Episcopum, & Capitulum alternatim seu per turnos, &c. d. cap. cū Ecclesia Vulterrana, vbi gl. & Abb. nu. 10. & alij, Rebuf. de nominatio. quæst. 8. à nu. 3. Coras. d. 2. p. cap. 4. n. 7. Io. Nicol. Gimon. in Enchiridio. beneficiorū, tit. 2. c. 3. num. 5. 6. & 21. Mandos. cons. 28. nu. 10. & cons. 29. nu. 2. Bursat. d. cons. 126. nu. 45. lib. 2. Cassad. & alij supra citati, & Gonçalez. dict. glossa. 45. à numer. 71.

73 Sed in præsenti est grauis difficultas, qualis † debeat esset consuetudo in proposito? & supponendū est in præsenti nō esse proprie consuetudinē, sed large & abusiue, & potius esse præscriptionem cum vni detrahat, & alteri acquirat, Abb. in d. ca. cū Ecclesia Vulterrana nu. 6. & in c. fi. de consuetud. nu. 6. & ibi Ioan. Andr. & alij, & Rochus sect. 5. nu. 3. Balbus de præscript. 1. p. q. vlt. nu. 3. & 4. & 5. p. 5. d. q. 12. nu. 5. Aymon. de antiquitate temporis 4. p. 7. differentia, ex nu. 21. Probus ad Monach. in cap. cum in illis de Præb. in 6. nu. 1. & 17. Aretin. cons. 23. Corneus cons. 268. lib. 4. Puteus decis. 387. lib. 2. ex num. 4. Cæsar de Grassis decis. 10. & Rota in vna Caietana præcedentiæ 1. Mart. 1563. coram D. Robusterio, vbi fuit resolutū præscriptionem, & non consuetudinem esse, quando acquiritur ius alicui Vniuersitati, seu Capitulo, & non in vniuersum, & in communi, sed tanquam personæ fictæ, & particulari.

74 Tunc esset proprie consuetudo, † quando in aliqua Prouincia generalis consuetudo huiusmodi seruaretur, vt in d. c. cum Ecclesia Vulterrana in fi. ita quod faceret ius in communi in illa Prouincia iuxta notata in d. c. fi. de consuetud.

75 Hoc supposito difficultas est, † qualis debeat esse huiusmodi consuetudo, seu præscriptio, an quadragenaria, an immemorialis vel quadragintenaria cū titul. in qua dicendum est, quod circa prouissionem præbendarum, & dignitatum Ecclesiæ Cathedralis, & Collegiatæ sunt variæ sententiæ inter Dd. vt sup. visum est, & sic cū nō sit ius expressum, sufficiet quadragintenaria, sine titul. nam licet sit contra cōmunem opinionem, tamen non est contra ius. Puteus decis. 241. lib. 3. nu. 4. & Achilles decis. 140. Rota in vna Hispalen. iuris nominandi. 10. Octob. & 7. ☞ Nouemb. 1583. coram D. Seraphino, vbi quod, vt consuetudo dicatur contra ius, necesse est ostendere legem clarā, vel rationem expressam in lege, ex qua ita sit decidendum, &c.

76 Et fuit resolutū in vna Valentina emolumentorū coram D. Cantuccio 18. Martij. 1585. Consuetudinem contra ius tunc dici, quod est contra expressam legem, dispositionem, vel rationem, non quando cōtra communem opinionem, Put. & Achill. sup. & in d. Hispalen. iuris nominandi. 10. Octobris 1583. & Salamantina Portionis, coram Vicecomite 11. Februatij 1585. Gemin. cap. vt litigante col. fin. de offic. Ordinarij in 6. & ibi Francus num. 3. Felin. cap. statuimus num. 3. de maiorit. & obedient. & in cap. tua nos nu. 3. de iureiur. Rochus de consuetudine nu. 296. Curtius iunior cons. 57. prope fi. &c. & conducunt quæ tradit Contardus in l. vnic. C. si demon. possess. limit. 9. ex nu. 50.

77 Et similiter, licet sit contra decisiones Rotæ, † nō est contra ius, nam decisiones Rotæ non faciunt ius, Cassad. decis. 17. num. 7. de Præbend. Pauinus in prǣludio extrauagan. versic. decisiones Rotæ. Felin. in cap. 1. de re iudic. nu. 12. Vantius de nullitate ex defectu processus nu. 121. Ant. Gabr. de sententijs, conclus. 7. nu. 22. Lancellotus de attentatis 2. p. c. 20. limitat. 1. num. 2. & Mascard. de probat. concl. 485. & dictū est in præfat. Quamuis cōtrariū defendat Doct. Marta de tribunalib. vrbis. c. 5.

78 Et licet, quando secundum † eas sæpius reperiatur iudicatum ita, quod sit introductus stilus Rotæ, faciant ius, Pauinus, Mascard. & Marta ibi, & dictum est sup. c. 1. a num. 534. & c. 3. nu. 239. tamen cum sit ius stili, consuetudo, seu præscriptio contra eas non requirit aut tit. tempus immemoriale, quia non dicitur absolute contra ius.

79 Facit decisio Barchinonen. coram Achille † infra relata 8. part. cap. 4. nu. 44. vbi quod consuetudo contra stilum Rotæ, & communem opinionem non est contra ius, & sic sufficit, quod sit probata per decem annos.

80 Sed dices, quod cum in hoc sint † diuersæ opiniones, & non sit ius expressum, vt est dictum, consuetudo, & obseruantia approbans, & recipiens aliquam ex ijs opinionibus, dicetur interpretatiua, &

ſic non requiret aliquam temporis præſcriptionem
& ſi ſit contra communem,& veriorem opinionem
ad notata in c. cum dilectus de conſuetud. vbi Abb.
num.7. Aymon. conſil.101. Rochus de conſuetudi-
ne ſect.5. num.5. Mantic.de cōiecturis lib.18.tit.18.
n.34. Simon de Prætis interpret.vltim.volū.li.1.ſo-
lut.11. num.8. Camillus Gallinius de verbor.ſignifi.
lib.10.cap.35. Cueua in præſatione ad deciſ. Arago-
niæ num.20. & 31. add. Papaz ad Rotam deciſ.6.de
conſuetud.in nouiſ.nu.11. Puteus deciſ.283.num.3.
lib.1.& deciſ.12.in vna Burgen.decimarum.lib.3.&
Rota deciſ.574. nu.3.& 4.& deciſ.615.p.1.diuerſo-
rum, & in d.Salamanina Portionis,11.Feb.1585.ſu
pra adducta c.1.nu.337.& in eadem 20.Decē.eiuſd.
81 anni,& 26.Apr.1586.vt ibi nu.338. Vel ſaltem † ſuffi
ceret decennalis ad tradita per Molinam, de Hiſpa-
norum primogen. lib.2.c.6.nu.57.& 58. Velazquez
de Auendanno in l.41. Tauri gl.1. nu.17. Azeuedo
in l.1.tit.7.lib.5.recopilat.nu.23.& 24.& Io.Guttier
rez pract. lib.3. q.62. à nu.26.qui tamen q.16.ciuſd.
lib.nu.78. eam non requirit,& Io.Garciam de nobi
litate in diuiſione nu.57.

Præterea, quando iſta non eſſet conſuetudo inter
82 pretatiua, † eſſet tamen conſuetudo propria prætec
ius, & non præſcriptio, & ſic ſufficeret decennalis,
ſicut in decimis prædialibus, quamuis communis
opinio ſit, quod debeantur Parochiæ, vbi ſita ſunt
prædia, & non Parochiæ colentis, tamen per con-
ſuetudinem decem annorum induci poteſt, quod de
beantur Parochiæ colentis, ſeu diuidantur, quia non
eſt conſuetudo contra ius, ſed præter, licet per eam
detrahatur vni Eccleſiæ, & acquiratur alteri, Abb.
in cap. cum ſint de decimis, num.6. Couar.lib.1. va-
riar.cap.17.num.8. Viuius deciſ.4.nu.44. Io.Guttier
rez.canon.queſt.lib.2.c.21.nu.58. Puteus.deciſ.154.
lib.1. & 176. lib.3. Achilles deciſ.3.& 6. de decimis,
Rota deciſ.163.p.2.diuerſorum,& in vna Concben.
decimarum 16. Octob.1585. coram D. Seraphino,
& in Toletana primitiarum coram eod.1.Iul.1587.
& fuit dictum in d. Valentina emolumentorum 16.
Octob. 1585. coram D. Cantuccio,& in Ciuitaten.
decimarum 15. Decemb. 1593.& 18. Martij 1596.
coram D. Gipſio.

83 Et ita in terminis videtur tenuiſſe Rota † in vna
Fauentina iuris, conferendi, coram D. Vicecomite,
☞ 4. Iulij.1584. vt in ſequen.deciſione, Domini reſol-
uerunt conſtare de ſufficienti conſuetudine iuris eli
gendi, cum enim electio ſit communis Capitulo,
& Epiſcopo, niſi conſuetudo ſit in contrarium, vt
per Caſſad. deciſ.22.num.2.de Præbend.& apparet.
quod in hac materia attenditur conſuetudo, nec eſt
conſiderabilis conſenſus populi totius, vel maioris
partis, quia illud eſt quando agitur de re ſpectante
ad populum, cuius conſenſus requiritur, non ſic in
rebus Eccleſiarum, in quibus plerumque attendi-
tur conſuetudo,& tamē vnius Eccleſiæ dicitur con-
ſuetudo, vt in c. vlt. de conſuetudine in 6.cum alijs
plurib.quare cum in præſenti viderint Domini lon
gam obſeruantiam Capituli, & Epiſcopi inter ſe,&
de iure non prohiberi Capitulo, electionem priuati-
ue ad Epiſcopum, dixerunt, non eſſe hanc conſuetu-
dinem contra ius, ſed ad ſummum præter ius quia
textum non habemus, qui prohibeat electionem Ca
nonicis, ſed potius contrarium quilibet concedit, vt
habetur in c.cum Eccleſia Vulterrana de elect. Ro-
ta 4.de conceſ.Præben.in nouiſ. Ægidius 69.nu.3.&
ſic de iure Capitulum non eſt incapax iuris eligendi
in Eccleſia Cathedrali.

84 Reſpodetur tamen, † quod, quamuis ſimus in
conſuetudine, & obſeruantia interpretatiua, tamen
vbi agitur de auferendo iure vni, quod habet iuxta
communem,& veriorem opinionem,& dando alte
ri, requiritur præſcriptio quadraginta annorum,
iuxta conſilium Socini, 260. num.19. lib.2.& deci-
ſionem Putei in d. Burgen. decimarum 15. lib.3. &
dict. deciſ.574. numero quarto, part.1.diuerſorum,
& dict. deciſionem Cæſaris de Graſſis 10. numer.6.
& 7.

85 Quando vero ius eſt ita obſcurum. & dubium, †
vt non conſtet de iure alterius, tunc dum non aga-
tur de auferendo iure vni,& dando alteri, non requi
ritur præſcriptio, ſed ſola conſuetudo, & obſeruan-
tia, abſque præſcriptione temporis ſufficiet ad inter
pretationem, vt in d.deciſ.574. nu.4.& d.deciſ.615.
& alijs adductis.

86 Et quod dicunt Abb. Mantica, † & alij relati, nu.
80. quod conſuetudinis interpretatio, abſque præ-
ſcriptione temporis eſt neceſſaria, etiamſi de iure,
non ſubſiſtat, & alius intellectus de iure verus eſſet,
procedit in conſuetudine propria, quæ non inducit
ius priuatum, ſed publicum, & promiſcuum, quo-
ad omnes in communi, in qua cum non agatur de
auferendo vni, & acquirendo alteri in particulari,
non requiritur aliqua præſcriptio temporis, iuxta
citatos.

87 Ad illud de decimis † prædialibus reſpondetur,
quod ibi non ſolum non eſt ius expreſſum, ſed im-
mo ius defert conſuetudini dicens, recurrendum eſ-
ſe ad conſuetudinem, & illi ſtandum, vt in cap.cum
ſint homines,& cap.ad Apoſtolica, de decimis,& ſic
eſt ius conſuetudinarium,& materia conſuetudinis,
non præſcriptionis, etiamſi fingatur inter duas Ec-
cleſias, vt per allegatos,& c.fi.de Paroch.non loqui-
tur de colente, Achilles d.deciſ.3.in fi.& d.dec.6.nu.
3.de decimis, ex quo c.fi.obiter videtur falſa ſenten-
tia,& coſilium Gonçalez gl.37. à nu.44.in cauſa Cō
chen.&c.

88 In propoſito vero noſtro, licet non ſit ius † clarū,
non eſt materia conſuetudinis, ſed præſcriptionis in
ter Epiſcopum, & Capitulum, cum ius non ſic defe-
rat conſuetudini.

89 Vnde non videtur vera d.deciſio Fauentina, † ma
xime in ſuo caſu, in quo Capitulum prætendebat
eligere, ſeu prouidere priuatiue ad Epiſcopum,& eo
excluſo,& ſic cōſuetudo erat contra ius, ex quo Epi
ſcopus habet fundatam ſuam intentionem, ſaltem
in ſimultanea prouiſione iuxta ſupradicta, & Cora-
ſium d. c.4.2.p.nu.7.ad fi.

90 Vnde, cum Capitulum prætendit prouidere †
Præbendas, aut Dignitates Eccleſiæ Cathedralis,
excluſo Epiſcopo, ex cōſuetudine, vt in terminis d.
cap. cum Eccleſia Vulterrana, de electione, requiri-
tur immemorialis præſcriptio, aut quadragenaria
cum tit.ex c.1.de preſcript.in 6.& in terminis Abb.
in d.cap.cum Eccleſia, nu.6. facit conſ. Aymon.134.
num.14.

91 Sicut etiam ad hoc, † vt inferior acquirat ius con-
ferendi contra Ordinarium habentem fundatam in
tentionem de iure communi, vt ſupra diximus cap.
1.num.51. requiritur preſcriptio immemorialis, aut
quadragenaria cum tit. & bona fide, Probus ad Mo
nachum in d.cap.cum in illis. de Præbend. in 6.nu.
11. Roſiniacus d.beneſ. cap.1.num.9.& 10.& Rota
in vna Piſcien. ſeu nullius iuriſdictionis ab anno
1584.quæ eſt 1.part.diuerſ.deciſ.803.nu.4.vbi alios
refert.

92 Vnde etiam conſuetudo generalis † Prouinciæ,
quod Capitulum eligat, ſeu prouideat excluſo Epi-
ſcopo

scopo, non extenderetur ad loca particularia seu Ecclesias, in quibus non esset talis consuetudo licet tunc esset propria consuetudo, vt post Ægidium docet Abb. d.nu.6. ad tradita per Rochum de consuetud.sect.4.3. requisito.

93 Quod tamen de consuetudine generali † Prouinciæ, non videtur verum, nam quamuis consuetudo vnius Ecclesiæ, vel Prouinciæ, seu Diœcesis, etiam vicinæ contra ius non extendatur ad aliam Ecclesiam, vel Prouinciam, seu Diœcesim, tamen consuetudo generalis vnius Prouinciæ debet comprehendere Ecclesias eiusem Prouinciæ, in quibus non est talis consuetudo, nisi ibi fuerit alia consuetudo specialis, quæ præfertur generali; nam consuetudo ge-
94 neralis facit ius vniuersale, & in communi, & † sic sumus in iure vniuersali. Aymon, de antiquitate temporis 4.p.sect.1.num.57. Caputaquen.decis.229.p.1. & videtur tenere Rochus sup. d.sect.4. nu.16. & 17. & sect.7.nu.20.

Et facit tex.in d.cap.cum Ecclesia Vulterrana ad
95 fin.quicquid † Abbas dicat, & faciunt etiam tradita per Felinum in cap.auditis de præscript.nu.19. Balbum de præscript.2. p.principali.quæst.2.à num.21. & Rotam decis.17. à num.2.& decis.139.num.12.2. p.diuersor.& in vna Placentina decimarum 9. Febr. 1582. coram D. Seraphino, & in vna Burgen. processionum 4. Maij 1588. coram D. Plato, & in vna Conchen. exemptionis decimarum 10. Maij 1589. coram D. Orano, & in Abulen. Parochialis.28. Iunij 1593. infra adducta cap.seq. num.61. & in vna Corduben. decimarum 25. Octobris 1593. coram D.Seraphino, & in alijs pluribus causis.

96 Et iuxta prædicta potest † procedere resolutio Rotæ in causa Placentina voti, in qua, cum Capitulum prætenderet Episcopum in collatione Prębendarũ, & Dignitatum illius Ecclesiæ solum debere habere vnam vocem, vt habent singuli Canonici, & nõ tantum, quantum totum Capitulum, non obstante statuto illius Ecclesiæ de voto Episcopi, & Capituli, & ad id allegaret consuetudinem 40. annorum, 2. ☞ Maij 1586. coram D. Robusterio, fuit resolutum, Quod cõsuetudo contraria 40. annorum sine tit. nõ sufficit ex quo statutum loquens de voto Episcopi, & Capituli recipit à iure certam interpretationem, quod votum Episcopi sit pro dimidia parte, sed requiritur immemorialis, & quod obseruantia præsẽs non potest interpretari statutum antiquum, Socinus cons.6. lib.1.&c.

97 Et 2. Iun. eiusdem anni coram eod. † fuit resolutum, Quod d. consilium 6. Socini, l. 1. citatum pro Episcopo Placentino in d. decis. 2. Maij est verum, & applicatur ad hoc, vt obseruantia præsens quadragenaria statuti de voto Episcopi, & Capituli, non præsumatur in præteritum, cum statutum ab initio receperit certum intellectum de iure, vt votum Episcopi sit pro dimidia, & totum, seu maior pars Capituli pro alia dimidia, & sic habeant contrariam pręsumptionem ante se, nam secũdum illum intellectũ iuridicum præsumitur ab initio obseruatum dictũ statutum nec obstat consil. Romani 123. nam termini de mutatione monetæ, & similes sũt diuersi a terminis istius statuti, & nihilominus Romanus, & alij consuluerunt contra opinionem Oldra. quæ est verior, & æquior, & communior, vt ibi per addit. ad Romanum, & vide Ias. in l. fin. C. de impuberum, vbi citat iura, ex quibus colligitur d. interpretatio statuti; non obstant decisiones. Putei 15. & 241. l. 3. Achilles 8. de citat. & decisio in causa Salamantina Portionis, quia loquuntur super re non ita clara, & quæ de iure ab initio non habebat certam interpretationem.

98 Et postea † in eadem coram D. Penna 26. Aprilis 1599. cum Capitulum prætenderet in proposito casu esse consuetudinem, & non præscriptionem, & consequenter non requiri titulum, dato super hoc dubio fuit resolutum. Negotium versari in præscriptione, & non in cõsuetudine, cũ enim notum sit in iure, quod his, quæ pertinent ad Episcopum, & Capitulum, tanta est vox Episcopi solius, quanta totius Capituli ex communi in cap. postulastis, de concess. Præbendæ, vbi Dd. Selua de Bene. par. 2. quæst. 7. Lambert. de iure patronat. 2. part. l. 1. quæst. 1. articul. 28. & consequenter Episcopus habeat intentionem fundatam in iure communi, & Capitulum prætendens Episcopum solum debere habere vnam vocem, qualem habent singuli Canonici, tractet de auferendo iure Episcopo competenti, locus est pręscriptioni, & non consuetudini, ex altera communi in cap. fin. de consuetudine, & fuit resolutum in Caietana præcedentiæ, 1563. & in vna Toletana redecimarum 21. Maij, & 27. Iunij. 1586. coram D. Pamphilio, &c. Nec obstare quod ista in cap. cum Ecclesia, Vulterrana de elect. consuetudo appellaretur, quia respondetur ex sententia Abbatis ibi nu.6. proprie esse præscriptionem, licet tex. vocabulo abutendo consuetudinem appellaret, nec obstare decisionem in causa Hispal. voti 26. Nouembris 1594. coram D. Gipsio, quia ibi agitur de aliquo obseruato inter ipsas personas Capitulares promiscue, & in cõmuni in perpetuum, & non de acquirendo Capitulo in particulari, & tanquam priuatæ, & singulari personæ, &c.

99 Et coram eodem Domino † Penna sexto Nou. ☞ 1600. Rota stetit in decisis ex dictis rationibus. Quibus etiam accedebat aliud fundamentum, quod vbicumque Capitulum prætendit acquirere aliquod ius contra Episcopum, vt in præsenti, tunc est præscriptio, & non consuetudo, glos. 3. in cap. 3. de consuetud. in 6. & ibi Anchar. num. 3. Gemin. sup. Abb. in d. cap. cum Ecclesia num. 6. versic. aduerte. nec obstant decisiones Cassad. 22. de Præben. & Fauentina iuris conferẽdi coram D. Vicecomite, 4. Iulij 1584. quia respondebatur illas habere locum in casibus dubijs, & ambiguis, quando scilicet incertum est, an & quo modo collatio Præbendarum existentium in Cathedrali spectet ad Capitulum, vel ad Episcopum vel ad vtrumque tunc enim attenditur Ecclesiæ cõsuetudo, per quam dirimitur controuersia orta inter Doctores super pertinentia collationis vt patet ex serie decisionis Cassadori; in casu autem proposito, cum ab initio fuerit certum per statutũ fundamẽtale Ecclesiæ Placentinæ per Innoc. IV. confirmatũ ad vtrumque, videlicet ad Episcopum & Capitulũ pertinuisse collationem, consequens erat, vt iuxta iuris communis dispositionem, tantum debere esse solius Episcopi suffragium, quãtum totius Cap. quod & iura quidem Canonica, & ciuilia suadebant, iura quidem Canonica in c. pastoralis in princ. de rescrip. vbi gl. verb. plures, vers. simile est. c. scriptum. §. & si partes. de elect. vbi Abb. n.6. c. postulastis. §. ad quod breuiter de concess. preb. vbi gl. Clem. plures de iure patron. iura ciuil. in l. liber homo. §. Titius ff. de hęred. institu. l. si pater filio. de vlgari. l. si quis Titio de vsufructu accrescendo, ex quibus tandẽ inferebatur, prędictam consuetudinẽ Capituli, post ius quęsitum Episcopo in communione vigore statuti fundamentalis non potuisse consuetudinẽ, sed pręscriptionem ex illa potissima, & validissima ratione, quia

agebatur de auferendo iure Episcopo competenti. Præterea ad decisionem in causa Fauentina magis in specie fuit responsum, in ea nihil in specie fuisse cogitatum de differentia consuetudinis, & præscriptionis, quia nec agebatur de tanto, vel de quanto Episcopi suffragio, sed generaliter dixit de consuetudine relata ad tex. in d.c. cum Ecclesia Vulterrana, & notum est in iure canonico consuetudinis & præscriptionis nomina sæpe cōfundi, c. cum dilectus, & ibi gl. verb. præiudicet. de consuetud. c. 3. eodem tit. l. 6. cuius cōfusionis meminit Abb. in c. fi. n. 20. vers. scias tamen de consuetud. quā cōfusionē, abusionem vocabulorū vocat Franc. Aret. cons. 23. nu. 11. vers. vbi iuris cōsultus, & indiffinitā locationē Paulus de Castro, in l. cū de consuetudine. ff. de legibus Balbus de præscriptio. p. 1. q. 10. num. 11. vers. Canonistæ tamen, &c.

100 Quæ decisiones, quatenus dicunt dictum † negotium versari in præscriptione, & non in consuetudine, de plano procedunt iuxta supradicta, maxime stante d. statuto fundamentali.

101 Quatenus vero dicunt † consuetudinē, seu præscriptionem contrariam 40. annorū sine titulo non sufficere, sed requiri immemorialem, patiūtur difficultatem, si solum attēdatur statutum, quamuis expresse diceret, quod votum Episcopi esset pro dimidia p. quia in præscrip. contra statuta non videtur requiri tit. seu tempus immemoriale, quod solū requiritur vbi ius commune, seu iuris communis præsumptio est in contrarium, vt in d.c. 1. de. pręscrip. in 6.

Sicut in consuetudine propria contra statuta non
102 requiruntur 40. anni, † vt in consuetudine contra
ius commune Canonicum, sed sufficiunt decem anni, vt cum Cardin. Alexand. in c. frustra. 8. dist. docēt
Rochus de consuetudine sect. 3. nu. 41. & Botteus de
103 synodo 3. p. art. 2. nu. 59. Quamuis in † constitutionibus Concilij Prouincialis sit quædam declaratio S. Congreg. Concil. super c. 2. ses. 24. de reform. quæ sic ait. Episcopi tenentur ad obseruantiam decretorum Concilij Prouincialis, non obstante lapsu decennij, quo non fuerunt obseruata.

104 Nec refert dicere esse de iure communi † etiā Canonico, quod in his, quæ pertinent ad Episcopum & Capitulum, votum Episcopi sit pro dimidia parte, & tantum, quantum totius Capituli, vt in d.c. postulastis, quod melius id probat, quia videtur æquiparare Episcopum, & Capitulum cum alijs, nisi demus etiam de iure, quod collatio spectet ad Episcopum, & Capitulum, alias ius illud Episcopi refunderetur totum in statutum.

105 Vnde iuxta supradicta dicendum videtur, † quod sicut est contra ius excludere Episcopum à prouisione, & collatione præbendarum, & dignitatum Ecclesiæ Cathedralis, ita etiam non dare ei nisi vnum votum, vt vnius Canonici, quia id est quasi eum excludere, & ideo in d. causa Placentina non sufficere quadragenariam sine titul. sed requiri etiam tit. aut immemorialem.

106 Ex alio etiam capite † posset esset necessaria immemorialis in d. Placentina, scilicet si forte in d. confirmatione d. statuti esset clausula decreti irritantis
quæ operatur non solum, quod statuentes non pos-
107 sint statutum reuocare, cap. dilecto de Præb. † ad. fi.
vers. nisi forte, & ibi glos. Abb. & alij, Felin. in c. cum accessissent de constit. nu. 7. &c. & ibi Decius à num. 19. sed etiam, quod non possit contra illud induci cōsuetudo, seu præscriptio, nisi sit immemorialis, vt dicetur infra nu. 179.

§. I.

De prouisione Præbendæ Pœnitentiariæ, lecturæ, Doctoralis & Magistralis.

SVMMARIA.

IN aliquibus Præbendis circa earum prouisionem ius est speciale, vt in Pœnitentiaria, & Præbenda lectura, & Præbenda Doctorali, & Magistrali, quod explicare oportet, numero 108.

In primis de Pœnitentiaria, ad cuius prouisionem, & dispositionem spectet, nu. 109.

Decreto Concil. Triden. statutum est, quod in omnibus Cathedralibus Ecclesiis vbi id commode fieri poterit Pœnitentiarius aliquis cum vnione præbendæ proxime vacaturæ ab Episcopo instituatur, &c. n. 110. quod decretum, cū loquatur tantum in Cathedralib. non habet locum in Collegiatis. vt S. Cōgreg. censuit, cuius declaratio ponitur, nu. 111.

Pęnitentiarius institutus eo ipso habet à iure, & Concil. facultatem audiendi confessiones pœnitentium illius Diœcesis, & iurisdictionem ad absoluendum à peccatis, & est veluti Parochus totius Diœcesis, nec requiritur noua licentia Ordinarij, &c. n. 112. vnde quilibet poterit ei confiteri, & satisfaciet præcepto, nu. 113. vbi ponitur declaratio S. Cong.

Non tamen poterit audire confessiones in alia Diœcesi etiam habentium Bullam, vel licentiam, sui Parochi, nu. 114.

Nec habet facultatem absoluendi à casibus Episcopo reseruatis nisi illam Episcopus ei specialiter dederit, nu. 115. vbi ponitur declaratio S. Cong.

Pęnitentiario potest Episcopus committere absolutionem, de qua Concil. c. 6. sess. 24. de reform. nu. 116. vbi ponitur declaratio S. Cong.

Quamuis habeat facultatem absoluendi à casibus reseruatis, tenetur nihilominus integras confessiones audire, & non solum casuum reseruatorum, & omnibus confiteri volentib. tenetur sui copiam facere, non tamen debet tenere virgam, num. 117. vbi ponitur declaratio S. Cong.

Nec potest recusare audire confessiones volentium ei confiteri, n. 118. vbi ponitur declaratio S. Cong. & si recusat potest puniri & priuari ab Episcopo nu. 119. quæ priuatio videtur posse fieri ab Episcopo, sine adiunctis. nu. 120.

Reprobatur dictum Zecchi, sub verb. forte, Pęnitentiarium ad id cogi non posse, ex debito iustitiæ, nu. 121.

Non tenetur Pœnitentiarius ad maiorē residētiam, quā alij Canonici, qui per tres mēses abesse possunt, dūmodo non absit certis anni temporibus nu. 122. vbi ponitur declaratio S. Cong.

Pęnitentiarius, dum confessiones in Ecclesia audit, censetur præsens in choro nu. 123. dum eas actu in Ecclesi audit, & nondum est in confessionario, etiamsi ibi priuatim officium recitet. nu. 124. vbi ponitur declaratio S. Cong. & non solum cēsetur præsens in choro, sed etiā in processionibus, & exequiis defunctorum, & lucratur omnes distributiones, & emolumenta. nu. 125. vbi ponuntur declarationes, d. S. Cong.

Cum vnio Præbendæ proxime vacaturæ, facta pro Pęnitentiario sit facta authoritate Concilij, censetur præseruata in reg. Cancellariæ de reuocat. vnionum, etiamsi sit facta authoritate sedis Apostolicæ. num. 126. vbi ponuntur declarationes S. Cong.

Dict. decretum intelligitur de Præb. Canonicali, quæ absolute dicitur Præbenda, & nō de Portione; alias assignatio est nulla, & intelligitur de Præbend. vacante in mense Ordinarij, & non reseruato nu. 127. vbi ponuntur declarat. S. Cong.

Idem est in Præbenda Theologali, seu lecturæ erigēda ex decreto Concil. nam similiter non habet locum in Portione, nec in Præbenda vacante in mense Papæ, aut alias reseruata. nu. 128. vbi ponuntur declarationes S. Cong

Non-

Non impediretur assignatio, & deputatio Præbendæ pro Pænitentiario per optionem post erectionem factam, quamuis ante erectionem recte posset optari, nu. 129. vbi ponitur declaratio S. Congreg. & ita etiam procedunt, & concordantur aliæ declarationes de Præben. lecturæ, hic adductæ. nu. 130. & 131.

Præbenda semel erecta, & deputata in pænitentialem, pro Pænitentiario, seu Theologalem pro Theologo, non potest optari, cum vacat ab alio Canonico. nu. 132. Nec pænitentiarius, cui certa Præbenda est deputata, & vnita, potest optare aliam retento ipso officio Pænitentiariæ, nec etiam dimisso. numero 133. & 134. vbi quod idem erit in Præbenda Theologali.

In Ecclesiis, vbi non optantur Præbendæ, sed præstimonia illis annexa, præstimoniū quod habebat Pænitentiarius, seu Theologus poterit ab alio optari, & Pænitentiarius, vel Theologus poterit optare aliud præstimonium, nu. 135.

Præbenda primo vacans post Concilium, pro quo esset prius assignanda, an pro Theologo, an pro Pænitentiario remissiue? num. 136.

Quamuis in Hispania fuerint magnæ controuersiæ inter Episcopos, & Cap. super prouisione Pænitentiariæ, resoluitur institutionem officij Pænitentiarij, & electionem personæ quandocumque faciendam, & non solum pro prima vice ad solum Episcopum spectare, collationem autem Præbendæ ab illis fieri debere, ad quos antea spectabat, vt sæpe S. Congreg. declarauit, cuius declarationes ponuntur, num. 137. & seqq. & nu. 140. ponitur decis. Rotæ, & nu. 141. resolutio eiusdem & alia nu. 142.

Quamuis in Concilio Compostellano statuatur, quod prouisio Pænitentiariæ fiat præuio edicto, & cōcursu, id non videtur vsu receptum, nec requiritur concursus ex Concil. quod solum ad Parochiales eum requirit. num. 143.

Quod dictum est electionem personæ Pænitentiarij quandocumque faciendam ad solum Episcopum pertinere, non procedit vbi vacat in mense Apostolico, vel adest alia reseruatio seu affectio, nam tunc ad Papam pertinet ratione reseruationis, nu. 144. vbi ponitur declaratio S. Cong.

Occurrente vacatione Pænitentiariæ, sede Episcopali vacante Capitulum non poterit illam prouidere, & Pænitentiarium eligere, esto collatio præbendarum sit communis Episcopi; & Capituli, vel etiam solius Cap. sed spectabit ad Papam priuatiue stante reseruatione regul. 2. Cancel. & cessante reseruatione, reseruaretur futuro Episcopo, nisi Papa præueniret. à nu. 145.

Præbenda pro Pænitentiario à Capitulo sede vacante assignari non potest, sed ab Episcopo hoc præstandum est ex declaratione S. Congreg. quæ videtur loqui in prima assignatione, & procedit vbi non fuerat per Episcopum Pænitentiarius institutus, & electus cum vnione Præbendæ proxime vacaturæ; nam alias posset Capitulum sede vacante assignare, & conferre Pænitentiario antea instituto, & electo primam Præbendam vacantem in mense Ordinario, &c. à nu. 148.

Pænitentiaria potest resignari, sicut aliæ Præbendæ, etiam in fauorē alterius, dummodo habeat qualitates requisitas, & dari in coadiutoriam. nu. 151.

De qualitatibus requisitis in Pænitentiario remissiue num. 152.

De Præbenda lecturæ, ad cuius dispossitionem, & prouisionem pertineat. nu. 153.

Decreto Concilij statutum est, quod in Ecclesiis, in quibus Præbenda, aut præstimonium, seu aliud stipendium pro lectoribus S. Theologiæ deputatæ reperiuntur de cætero nō nisi personis idoneis conferantur, &c. in Ecclesiis autem Cathedralibus, ac in Collegiatis existentibus in insigni oppido, &c. vbi nulla Præbenda, aut præstimonium seu stipendium huiusmodi deputatum reperitur, Præbenda primo vacatura ad eum vsum ipso facto perpetuo cōstituta, & deputata intelligatur, &c. nu. 154.

Nihilominus adhoc, vt talis Præbenda primo vacatura sit Theologalis, & in Theologalem maneat erecta, requiritur actualis deputatio, ex declaratione Papæ, & S. Cong. cuius declarationes ponuntur, nu. 155.

Satisfit Concilio, etiam Theologiam scholasticam legendo ex sētentia S. Cong. nu. 156.

De tempore, & hora, & materia lecturæ, & tempore vacationis, & de substituto ponendo, nu. 157. 158. & 159.

Circa dubium propositum de prouisione distinguitur inter Præbendas Theologales, seu lecturæ, erectas, & deputatas ante Conciliū, & inter erectas & deputatas post Concil. nu. 160.

In erectis ante Concilium seruandum est, quod ante Concil. & earum collatio, & prouisio ab illis fieri debet, ad quos antea spectabat, cum Concilium in hoc nihil disponat. nu. 161.

In erectis post Concilium electio personæ, seu lectoris ad solum Episcopum spectat, collatio autem præbendæ ad illos, ad quos antea spectabat, ex sententia S. Congr. cuius declarationes ponuntur. nu. 162. & nu. 163. ponitur resolutio Rotæ.

Id videtur procedere, quando talis Præbenda vacaret in mense Ordinario, nam si vacaret in mense Apostolico, vel alias, esset reseruata, seu affecta electio personæ, & collatio spectaret ad Papam. nu. 164.

In Regnis Castellæ, & Legionis Præbendæ lecturæ erectæ, ex decreto Concil. in quocumque mense vacent, prouidentur per Episcopos, & Cap. ad instar Canonicatuum Doctoralium, & Magistralium, nu. 165. Quamuis in vna Toletana fuit resolutum per Rotam in ea, nec Bullam Sixti IIII. nec Leonis X. locum sibi vendicare, vt in decis. positis, num. 166. & refertur doctrina Gonçalez circa id & circa eam aliqua notātur, num. 167.

De Canonicatibus, & Præbendis Doctoralibus, & Magistralibus, ad quorum prouisionem, & dispositionem spectent. nu. 168.

Per Bullam Sixti IIII. & Motum proprium Leonis X. in singulis Cathedralibus Ecclesiis Regnorum coronæ Castellæ, & Legionis erectus fuit, & institutus vnus Canonicatus, & Præbenda pro Doctore, vel Licentiato in vtroque, vel altero iure, qui dicitur Doctoralis, & alter pro Magistro, seu Doctore, vel Licentiato in Theologia, qui dicitur Magistralis, ab Episcopo, eius voto pro vno computato, & Cap. per vota secreta, præuio edicto, ac publico examine, & iuram. ordinaria authoritate prouiden. vt latius in Bulla Sixti IIII. & schedula Motus proprij Leon. X. ac literis super eo expeditis hic positis nu. 169.

Iuramentum de eligendo magis idoneum, quomdo sit præstandum? à nu. 170. resoluitur, quod tactis Euangeliis, & an per procuratorem, seu Vicarium? à nu. 172.

An in Ecclesiis, in quibus non est in vsu præstare iuramentum in electionibus huiusmodi Canonicatuum, de eligendo magis idoneum, valeat electio facta sine tali iuramento, quæ videtur valere stante consuetudine 40. saltem annorum, quæ derogat iuri canonico? nu. 176.

Contrarium vidtur verius, propter decretum irritans Bullæ, & Motus proprij Leonis quod in fi. positum refertur ad totam dispositionem, nisi ponatur respectu proximæ dispositionis, &c. & contra constitutionem habentem decre. irritans non valet, nec potest induci consuetudo, ex communi contra aliquos, nisi sit immemorialis, quæ tamen non potest dari modo in proposito, nec potest applicari alia limitatio, quando dispositio in qua decretum irritans est adiectum, nō esset à principio vsu recepta, &c. à nu. 177.

An requiratur pro forma, quod vota præstentur secreto, ita vt, si palam præstentur, electio sit nulla? à num. 183. resoluitur, quod sic, etiamsi vnus tantum id faceret.

Quamuis in alijs actibus Capitularibus de iure non requiratur, quod vota præstentur secreto, expediret tamen quod in omnibus votaretur secreto, &c. Quamuis in consultationibus S. Consistorij, vbi vota sunt consultatiua, aliud expediat. numero 185.

An in electione Canonicatuum vota ita debeant esse secreta, vt

nunquam sint publicanda eligentium nomina, an vero satis sit illa præstare secreto, quamuis postea publicentur eligentium nomina, vt fit in electione Canonica, & in electione S. Pontificis per scrutiniũ, à n. 186. resoluitur, id non satis esse, sed vota debere esse omnino secreta, & nunquam publicanda &c. & ita practicatur, &c.

Reputaretur electio secreta, si Capitulum poneret aliquos qui reciperent vota omnium, modo postea nomina eligentium non publicẽtur, vt in electione regularium, à nu. 189. vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.

An si aliquis Canonicus ostenderet alteri schedulam illius, pro quo suffragium fert, electio esset nulla, & non secreta? à num. 192. resoluitur esse nullam, non solum, si id faceret palam, & permittente Cap. sed etiam secrete, nisi id faceret in fraudem ad annullandam electionem.

Si quis de facto attentaret dare votum publice, seu palam, non debet permitti à Capitul. sed quod secreto illud det, alias electio esset nulla, immo tanquam indignus posset excludi à voto, &c. nu. 195.

Si ante electionem aliquis verbo diceret, seu publicaret, pro quo suffragium laturus est, vel post, pro quo suffragium tulit, non irritaretur electio. num. 196. & seq. vbi adducitur declaratio S. Cong. & etiam, quamuis quis seruaret, & extraheret schedulas malas ad ostendendum postea alicui, non vitiatur electio, &c. nu. 198.

Cum prædicta electio fieri debeat per vota omnino secreta, legitime impeditus, qui potest alteri dare vices suas, non posset dare mandatum de eligenda certa persona, à nu. 199.

Qui dat alteri vices suas ad votandum, posset verbo illi iniungere, quod suum votum daret tali, & si alteri daret peccaret, quamuis valeret votum alteri datum, nu. 202.

Cum vota sint omnino secreta, videtur, quod posset Canonicus, cui alter dedit suum votum, cum voto proprio suffragari vni & cum voto impediti alteri, etiamsi dedisset libere vices suas, nu. 203.

Cum d. electio debeat fieri per vota Episcopi, & Canonicorum secreta, & per scrutinia, non potest aliter fieri per viam inspirationis, aut compromissi, nu. 204. vbi adducitur declaratio S. Cong.

An quando in vltimo scrutinio duo habent paria vota, deueniẽdum sit ad sortes, an vero prius ad qualitates, vt plures tenent, & fuit practicatum? à nu. 205.

Resoluitur deueniendum ad sortes, ex Bulla Leonis, non obstante obseruantia contraria, &c.

An qui non interfuit actibus oppositorum possit votare? resoluitur contra Rotam posse. nu. 213.

An huiusmodi controuersijs, & alijs occurrentibus in prouisione horum Canonicatuum quis debeat esse iudex, an solus Ordinarius, an vero simul cum Capitulo? à nu. 214.

Resoluitur, quod supposito, quod deueniendum esset ad qualitates concurrentium, qui habuerunt paria vota sicut ad Episcopum, & Capitulum spectat electio, & prouisio spectaret ad eos iudicare de qualitatibus extraiudicialiter, &c. in cõtrouersia autem, an deueniendum esset ad sortes, an vero ad qualitates, & an alter esset inhabilis, & electio esset nulla, &c. solus Ordinarius debet esse iudex, nisi vbi esset consuetudo cõtraria legitime præscripta, &c.

An post electionem requiratur collatio, an vero electio ipsa habeat vim prouisionis & collationis? nu. 219.

Resoluitur attenta Bulla Leonis videri electionem ipsam habere vim prouisionis, & collationis, nec requiri aliam collationem, praxim tamen, & consuetudinem Hispaniæ habere in huiusmodi Canonicatibus post electionem fieri collationem ab Episcopo, & Capitulo, cui videtur standum, &c.

An prouisio huiusmodi Canonicatuum debeat fieri infra semestre, alias deoluatur ad superiorem à nu. 222.

Resoluitur affirmatiue, quamuis, aliquando Capitula id non obseruent, & deuolutio fiet cum eisdem qualitatibus, licet superior, ad quem fit deuolutio, non teneatur ponere edictum, nec facere concursum, & cum Episcopus in huiusmodi prouisione interueniat, vt Prælatus, & non Canonicus non fiet deuolutio ad ipsum nu. 224.

Cum isti Canonici sint priuati ipso iure huiusmodi Canonicatibus ob absentiam vnius mensis a ciuitate absque Ordinarij, vel Cap. licentia, ex d. Bullis, si infra semestre ab huiusmodi absentia Ordinarius, & Capitulũ non prouiderint, vel non egerint super declaratione vacationis, fiet deuolutio ad superiorem nu. 225. Nec potest dici, quod ad istam priuationem requiratur declaratio, & voluntas Cap. sicut dicitur de caducitate emphiteosis, quia ista priuatio est per Papam inducta in pœnam non residentium, & in fauorem publicum Ecclesiæ, non Cap. quod non potest illos tolerare. &c. nu. 226.

Idem erit, si haberent licentiam absentiæ, nullam tamen; nam verba Bullarum intelliguntur de licentia valida, quamuis ad effectum, vt non vacent huiusmodi Canonicatus ob absentiam, sufficeret licentia Ordinarij, vel Capituli iniusta, & illicita, & sine legitima causa, & cũ licentia Ordinarij, vel Capituli possent gaudere mẽsibus vacationis &c. à nu. 227.

Dare huiusmodi licentiam videtur spectare ad Capitulum ad quod spectat ipsorum Canonicatuũ prouisio & non ad Capitulum, cum Portionarijs, &c. nu. 230. Quamuis, si isti Canonici essent legitime occupati in negotijs Ecclesiæ à Capitulo pleno cum portionarijs, non esset opus licentiam Capituli Canonicorum, num. 231. Sed si essent habiti pro præsentibus pro negotijs fictis, seu sub falso prætextu negotiorum cum non sint legitime absentes, nec habeant licentiam Capituli Canonicorum, videtur habere locum priuatio nu. 232. & licentia debet esse expressa, nec sufficit tacita nu. 233.

SEd quia in aliquibus Præbendis, circa earum
108 prouisionem ius est speciale, † vt in Pęnitentiaria, & Præbenda lecturę, & in regnis coronę Castellę, & Legionis in Prębenda Doctorali, & Magistrali, per Bullas Sixti IV. & Leonis X. Institutis, explicare oportet, quid in eis sit obseruandum.
Et in primis de Pęnitentiaria dubitatur, ad cuius
109 prouisionem, † & dispositionem spectet? de cuius antiquitate Socrates historiæ tripartitæ l. 9. c. 35. & Iouerius l. sanctionum Ecclesiasticarum agens de Concilio Oxonien. §. 15. fol. 134.
110 In quo præmittendum est † decreto Concilij Tridentini. session. 24. de reform. cap. 8. statutum esse, quod in omnibus Cathedralibus Ecclesijs, vbi id cõmode fieri poterit Pęnitentiarius aliquis cum vnione præbendę proxime vacaturæ ab Episcopo instituatur, &c. Quod decretum cum loquatur tan-
111 tum in † Cathedralibus non habet locum in Collegiatis, vt S. Cong. Concilij censuit 15. Maij 1584. his verbis. Dubitatur, an mens, & intentio Concilij sit, quod in Collegiatis Ecclesijs necessario instituatur Pęnitentiarius, cum vnione Præbendę primo vacaturæ, ex quo ibi solum de Cathedralibus expressa mentio fiat, quare supplicatur pro par. D. Ludouici Pimentel, de quibusdam Canonicatu, & Prębenda in Collegiata prouisi super huiusmodi dubio a Sanctissima Cong. declarationem fieri, & si aliquando iam facta sit, de illa sibi copiam authenticam dari mandari. Congr. censuit decret. supradictũ intelligi oportere in Cathedralib. tantum, non autẽ in Collegiatis.
112 Et Pęnitentiarius institutus † eo ipso habet a iure, & Concilio facultatem audiendi confessiones pœnitentium illius Diœcesis & iurisdictionem ad absoluendum à peccatis, & est veluti Parochus totius diœcesis, nec requiritur noua licentia Ordinarij vt aliqui male dicunt, est enim Ordinarius confessor illorum de Diœcesi. Zecchus de republica Ecclesiastica c. 24. de Capitulo, & Canonicis sub num. 16.

licet Zerola in praxi Episcopali 1.p.verb.Cœnitentiarius §.4. videatũ dicere eũ esse delegatũ Episcopi.

113 Vnde quolibet poterit ei confiteri peccata,† & satisfaciet præcepto c.omnis vtriusque sexus de pœnitentijs, & remissio.vt censuit S.Cong.Concil.16.Febr.1595.his verbis. An,si quis cõfessus fuerit sua peccata semel in Paschate Pœnitentiario deputato in vim decreti Concil. Trid. ses.24.c.8.dicatur.satisfecisse præcepto contento in c.omnis vtriusq; sexus. de pœnitent.& remissio.Cong.censuit satisfecisse.

114 Non tamen poterit audire cõfessiones † in alia Diœcesi, etiam habẽtium Bullam, vel licentiam sui Parochi, iuxta declarationem Abulen. infra adductam, c.8.nu.87.ad 4.cui est standum, tamquam certissimæ, & authenticæ, quicquid post alios dicant Enriq.in sum.l.7.c.12.num.3.& P.Suarez 4.tom.de pœnitentia, disp.28.sessi.4.nu.18.

115 Nec habet facultatem† absoluendi a casibus Episcopo reseuatis, nisi illam Episcopus ei specialiter dederit. Nau. cons.20.de pœnitentijs & remissio. Cõcilium Prouinciale Compostellanum act.2. decreto 38.& censuit S.Cong.Concil.his verbis. Pœnitentiarius non potest absoluere quemquam in casibus, quos Episcopus sibi expresse reseruauerit, nisi ipsemet Episcopus hanc illi speciatim dederit authoritatem. Zecchus sup.

116 Cui etiam potest Episcopus committere† absolutionem, de qua Concilium c.6.sess.24. de reform. vt in seq. declarationib. super illo. Prima, Congreg.cẽsuit ab Episcopo posse, non tamen Vicario generali seu etiam Pœnitentiario, aut Vicario ad id specialiter deputato, committi absolutionem Capituli huius. Secunda, Episcopus potest absoluere, & per cõfessarium, & per vicarium absoluendum in similibus casibus specialiter constitutum.

117 Et quamuis habeat † facultatem absoluẽdi à casibus reseruatis, tenetur nihilominus integras confessiones audire, & non solum casuum reseruatorum cũ sit confessor ordinarius, vt dictũ est maxime iuxta sententiam Adriani de confes.q. 4.Silu.verb.confessio 1.q.19. Victoriæ in sum.de confes.nu.162.Cani. in relect. de pœniten.p.5. circa fi.& Suarez.4.to. de pœnitẽ.disput.31.sect.1.& omnibus confiteri volentibus tenetur sui copiam facere horis opportunis, non tamen debet tempore, quo est in sede, tenere in manu virgam, sicut in vrbe, cum in Hispania non sit in vsu, vt in Abulen.censuit S.Cong.21.Apr.1587.his verbis: Cong.ad primam dubitationem respondendum censuit, Pœnitentiarium teneri integras confessiones audire, non autem solos casus reseruatos. Ad secundam, debere eundem peccata confiteri volentibus sui facere potestatem horis opportunis, loco, & sede Episcopi, ad quem hoc spectat arbitratu. Quo vero ad teritã, an debeat tenere in manu virgam, seu bacchettam tẽpore, quo sedet in dicta sede, respondit nouas cõsuetudines nõ iudicari.

118 Nec potest† recusare audire confessiones volẽtiũ ei confiteri, vt Sacra Congregatio censuit his verbis; Congregatio Concil. censuit Pœnitentiarium non posse recusare audire confessiones illorum Parochianorum, vbi sunt Pænitentiarij, volentium eis confiteri sua peccata.

119 Et si Pœnitentiarius recusat† audire confessiones potest puniri, & priuari ab Episcopo, vt censuit Sacra Congregatio his verbis, si Pœnitentiarius vigore huius decreti deputatus renuerit cõfessiones audi
120 ore, puniri potest ab Episcopo, & priuàri.† Quæ priuatio videtur posse fieri ab ipso Episcopo, siue adductis, non obstante decreto Conclij c.6.sess.25. de reform. vt alias diximus sup.3.p.cap.4.à nu.18.

121 Vnde apparet falsum esse† quod ait Zecchus sup. verb, forte, Pœnitentiarium ex debito iustitiæ ad id cogi non posse.

122 Non tamen tenetur† Pœnitẽtiarius ad maiorem residentiam, quam alij Canonici, dummodo non absit certis anni temporibus, vt in sequenti declaratione Sacræ Cong. non potest Pœnitentiarius cogi ad maiorem residentiam, quam alij Canonici, qui per tres menses abesse possunt dum tamen non absit tẽpore, quo frequentius pęnitentes accedũt, & diebus festis solemnibus, veluti tẽpore ieiuniorũ Quadragesimæ, Aduẽtus, 4.tẽporũ, Resurrectionis, & Ascẽsionis, Pentecostes, Corporis Christi, Assũptionis B. Mariæ, Natiuitatis D.& omnium Sanctorum.

123 Et Pęnitentiarius, dum confessiones† in Ecclesia audit, censetur præsens in choro, vt in d.c.8. Concil. ad fi.& in Concil. Prouinciali Compostellano actione 2. decreto 39.ad fin.& in seq.declaratione Sacræ Cong.cum Pęnitentiarius audit confessiones, vel casuum reseruatorum, vel venialium peccatorum, pręsens esse in choro censetur Consonat Concilium Mediolanen.5.p.titulo, quæ ad distributiones pertinẽt. versic. 1.

124 Vnde infertur solum † censeri præsentem in choro, dum confessiones actu in Ecclesia audit, & nondum est in confessionario, etiamsi ibi priuatim officium recitet, quia antea confessiones audiuit, vel vt postea opportunis illis incumbat, vt in declarationibus sequentibus Sacræ Congregationis. Præsens autem in choro censetur, dum Missam celebrat, aut priuatim officiũ dicit, vt opportunius auditioni cõfessionum incumbat. Alia Pęnitentiarius habendus est pro præsenti in choro, dum audit confessiones in Ecclesia, siue in confessionariu, siue extra, non autẽ pro tempore, quo residet in confessionario, nec audit confessiones, alijs in choro diuina celebrantibus, nec recitans officium priuate, quia, antequam recitarentur horæ can. in choro, audiuit confessiones nec, si dixerit Missam, est censendus præsens in choro, consonat Concilium Mediolanense 5. vbi supra versic. 2.de eo autem, quod in istis declarationibus dicitur de celebrante Missam, vide supra 3.p.cap.2. a num.36.

Et non solum censetur præsens in choro, sed etiã
125 † in processionibus, & exequijs defunctorum, & lueratur omnes distributiones, & emolumenta, &c. vt in declaratiunibus sequentibus super d.c.8.ibi, præsens in choro, &c. tam si essent distributiones quotidianæ, quam eleemosinæ, quæ distribuuntur pro associandis, vel sepeliendis cadaueribus defunctorum vel pro supplicationibus, & processionibus habitis. Alia, Pęnitentiarius non solum censetur præsens in choro, & non potest priuari quando confessiones audit, sed etiam censetur præsens processionibus, & exequijs defunctorum, quæ eo tempore fiunt, quo ipse audit confessiones, sed non sufficit, quod sit in confessionario, nisi realiter ipse confessiones audiat.

126 Et cum vnio Præbendæ† proxime vacaturę facta pro Pęnitentiario sit facta authoritate Concilij in d. decreto, censetur præseruata in reg.12.Cancellariæ de reuocatione vnionum per illa verba non tamen Concilij Trid.authoritate, etiamsi sit facta authoritate sedis Apostolicæ, vt in declarationib. sequẽtib. super d. c.8. ibi, an vniones factæ authoritate Sedis Apostolicæ in casu huius capituli in fauorẽ Pęnitentiarij dicãtur, saltẽ, ex verisimili mente cõprehensæ in hoc decreto ad effectũ, vt tales vniones cadãt, vel ne sub exceptione regulæ reuocatoriæ vnionum?

Congregatio censuit huiusmodi vniones cadere sub exceptione d. regulæ Alia, Congregatio censuit Cõcilium debere intelligi etiam de vnione facta authoritate Sedis Apostolicæ in fauorem Pœnitentiarij ad effectum, vt d. vnio non cadat sub regula reuocatoria vnionũ, sed sit præseruata per verba illa contenta in regula, præterquam authoritate Concilij facta. 1588.

Et d. decretum intelligitur de Præbenda canoni-
127 cali, † quæ absolute dicitur Præbẽda, & non de Portione, alias assignatio est nulla, & etiam intelligitur de Præbenda vacante in mense Ordinarij, & non reseruato, & ita censuit Sacra Congregatio Concil. vt in declarationibus sequen. super d. c. 8. Portio, quæ sit in Ecclesia, in Præbendam Pœnitentialem erigi non potest, sed Præbẽda canonicalis, & si non essent Præbendæ, sed fructus omnes in distributionibus quotidianis consisterent, tunc distributiones habebuntur, pro Præbenda. Secunda an assignatio vnius Portionis Ecclesiæ Cathedralis loco Præbendæ facta ab Episcopo pro Pœnitentiario subsistat? Congregatio censuit, non subsistere, & an prouisio facta per Capitulum, Sede vacante, de Pœnitentiario cũ hac portione primo demortuo, sit valida? Congregatio censuit esse inualidam; & an prouisio per successorem facta de Pœnitentiario cum eadem portione censeatur bona, vel potius ab eo nominatus indigeat prouisione Sedis Apostolicæ, quia ex quo portio vacauit Sede Episcopali vacante, videtur prouisioni Papæ reseruata? Congregatio censuit non esse bonã, & an Pœnitentiarius sic institutus acquisierit aliquod ius ad Canonicatus, & Præbendas eiusdem Ecclesiæ vacantes, durante dicta Sede vacante, de quibus authoritate Apostolica fuit prouisum, cum Canonicatus, & præbenda prima vacatura spectent ad Pœnitentiariũ, & ideo prouisio sit nulla? Cõgregatio cẽsuit validã esse, quoniã hoc decretum nõ cõprehendit Præbendas Sedi Apostolicæ reseruatas.

Et Episcopo Segunnno sic responsum est, Cõgregatio censuit assignationem Præbendæ Pœnitentiario non intelligi de Præbenda, quæ est Portio, sed de ea, quæ est Canonicatus, aliter facta est nulla; itẽ d. Præbendam intelligi de vacante in mense Ordinarij. Item vacante Canonicatu, & Præbenda signata Pœnitentiario in mense Papæ non potest prouideri per Capitulummet, neque etiam per Episcopum successorem, quia tunc eius prouisio ad solum Papam spectat. Quarta, ibi, proxime vacaturæ, non tamen in mense Papæ, Quinta Præbenda in mensibus Apostolicæ Sedi reseruatis vacans nõ potest erigi in Præbendam Pœnitentialem.

Et Duci Albano sic rescriptũ, est, omnes Illustrissimi Domini mei Cardinales declarauerunt. quod decretum Concilij Tridentini sess. 24. c. 8. de Pœnitentiario nõ habet, locũ in mensibus reseruatis S. Sedi Apostolicæ, vel in illis in quibus Dominatio vestra habet indultum, nisi indultum habens consensũ dederit. Datis Romæ 23. Martij. 1585.

Ascan. Cardin. Carrafa.

Et Episcopo Laurien. sic rescriptum est, Sacra Cõgregatio Cardinalium Concil. Trid. interpretũ censuit deputationem, & institutionem Præbendæ pro Pœnitentiario, non habere locum in Canonicatib. & Præb. vacntib. in mensibus Apostolicæ Sedi reseruatis. Et declaratio 3. infra adducta nu. 138.

128 Et idẽ est in Præbẽda Theologali, seu lecturæ erigenda, & deputanda ex decreto Concilij sess. 5. de reform. c. 1. vers. in Ecclesijs autem, nam similiter illud decretum non habet locum in portione, nec in Præbenda vacante in mense Papæ, aut alias reseruata, vt in sequent. declarationibus Sacræ Cõgregations super d. c. 1. ibi, Si vacauerit Portio, nõ excluditur hoc decreto, quia non venit appellatione Præbendæ, & sic fuit declaratum in vna Placentina Portionis. Secunda ibi prima vacatura, &c. non tamen in mense Apostolico, quia non comprehenduntur sub hoc decreto Præbendæ vacantes in mensibus reseruatis, & idem in Præbenda Pœnitentiali. ita fuit rescriptum Valentino, Ciuitaten. & Gadicen. Tertia intelligitur etiam Præbenda, cuius fructus omnes consistunt in distributionibus quotidianis, sicut reliquæ, nec talis deputatio, & constitutio habet locum in Canonicatibus, & Præbendis S. Sedi Apostolicæ reseruatis, idem si in prædictis mensibus Cardinales haberent indultum à Sede Apostolica.

Non tamen impediretur assignatio, & deputatio
129 præbendæ pro Pœnitentiario per optionem, † post erectionem factam in Ecclesijs, in quibus viget ius optandi, quamuis ante erectionem recte posset optari, vt in seq. declaratione S. Cong. in Ecclesijs, in quibus ex consuetudine optantur Præbendæ si ea, quæ post Concilium primo vacauit, non fuit in Pœnitentialem erecta, potest optari, sed si ante optionẽ Episcopus erexit, erectio præualet, etiamsi postea optaretur.

Et ita etiam procedunt, & concordantur seq. declarationes super d. c. 1. in simili de Præbenda lectu-
130 ræ quæ videbantur † contrariæ. Prima. in Prębenda primo vacatura post Concilium locum optio nõ habebit; si autem de ea, quæ vacauit prouisum non fuit pro theologo, relictũ est ordinariæ decisioni iudicum. Secunda. Præbenda, quæ vacat, potest optari, nec illa potest erigi in theologalem, quia Cõciliũ loquitur de Præbenda vacatura, cum ista non vacauerit, quia præuenta est à iure optandi, & ideo illa sola dabitur theologo, quę remanebit post optionẽ, nam prima declaratio istarum, quatenus ait, quod præbenda prima vacatura non potest optari, procedit post erectionem factam in præbendam theologalem; secunda vero, quæ ait, quod potest optari, procedit ante erectionem, vt in d. declaratione de
131 Pœnitentiaria. quæ procedit † quando ante vacationem Præbendæ non fuit institutus Pœnitentiarius cum vnione Præbendæ proxime vacaturæ iuxta d. decretum. cap. 8. nam alias Præbenda postea vacans nullo modo posset optari, cum esset debita Pœnitẽtiario antea instituto.

Præbendaque semel erecta, & deputata in Pœni-
132 tentialem † pro Pœnitentiario, seu Theologalem pro Theologo, non potest optari, cum vacat ab alio Canonico, vt in seq. declaratione S. Congreg. non potest optari Præbenda, quę fuit erecta, & deputata in Theologalem pro Theologo a sequenti Canonico.

Nec rursus Pœnitentiarius, cui certa Præbenda
133 † est deputata, & vnita, potest optare aliã Præbendam retento ipso officio Pœnitentiariæ, vt per Nauar. cons. 14. de reb. Ecclesiæ.

134 Et non solum † retento, sed nec etiam dimisso officio, vt in seq. declaratione super d. c. 8. ibi Pœnitentiarius, nec retẽto, nec dimisso officio, potest optare aliam Præbendam, cuius officio fuit perpetuo vnitus vnus Canonicatus, & certa Prębenda ex hoc decreto Cõcilij, & authoritate Apostolica vnio cõfirmata fuit. Et idem erit in Præbenda Theologali, Et posthæc ita docet Gonçalez gl. 34. ex num. 78. & 80. vbi adducit istas declarationes.

In Ec-

In Ecclesijs tamen, vbi non optantur Præbendæ
135 †sed præstimonia illis annexa, vt in Corduben. præstimonium, quod habebat Pœnitetiarius, seu Theologus, poterit ab alio optari, & rursus Pœnitentiarius, vel Theologus poterit optare aliud præstimonium, & ita seruatur in d. Ecclesia Corduben, & idē est in Canonicis Doctoralibus, & Magistralibus, qui non possunt optare alias Præbēdas, nec suæ ab alijs, nec contrarium seruatur in d. Ecclesia Corduben. quia solum optantur præstimonia, & non Præbendæ, vt male ait Gonçalez ibi num. 83.

136 Et Præbenda prima † vacans post Conciliū pro quo esset prius assignanda, an pro Theologo, an vero pro Pœnitētiario? vide secundam declarationem Sanctæ Cogregationis infra adductam. num. 155.

137 His præmissis deueniendo † ad dubium propositum quamuis in Hispania fuerint magnæ controuersiæ inter Episcopos, & Capitula super prouisione Pœnitentiariæ, vt per Nauar. cons. 1 t. ne Sede vacan. resolutiue dicendum est institutionem officij Pœnitentiarij, & electionem personæ quandocumque faciendā, & non solum pro prima vice, sed etiam quoties occurrerit vacatio dicti officij, atque adeo prouisionem officij Pœnitentiarij ad solum Episcopum spectare absque interuentu Capituli, collationem autem Præbendæ vniendæ, vel vnitæ, ab illis fieri debere, ad quos antea spectabat, vt colligitur ex d. decreto Concilij, & iam sæpe Sacra Congregatio
138 declarauit, vt declarationibus seq. † prima Episcopo Aurien. 6. Octob. 1572. Officium Pœnitentiarij in Cathedrali per solum Ordinarium potest institui, ad quem quoque pertinet electio personæ, quoties opus fuerit, pro exercendo tali officio, nec requiritur aliquis Capituli consensus. refert Zerola in praxi 1. parte verb. Pœnitentiarius §. 3. Secunda Episcopo Segobien. cum decreto Concil. Triden. sess. 24. ca. 8. caueatur, quod in omnibus Cathedralibus Ecclesijs, vbi id commode fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum vnione Præbendæ proxime vacaturæ ab Episcopo instituatur, dubitatur, an quoties occurrerit vacatio officij Pœnitentiarij, & per consequens Præbendæ illi annexæ prouisio illius pertineat ad solum Episcopum, absque eo, quod Capitulum in aliquo se intromittere possit? Sanctissimus D. noster, referente Congreg. Concil. decreuit institutionem officij Pœnitentiarij, nec non electionem personæ Pœnitentiari, quandocumque faciendam ad solum Episcopū pertinere absque consensu Capituli, collationem autem Præbendæ vniendæ, ab illis fieri debere, ad quos antea spectabat die 21 Maij 1575. Tertia Sanctissimus D. noster Gregor. XIII. censuit officium Pœnitentiarij, nec non eiusdē personæ electionem quandocumque faciendam, & etiā quotiescumque occurrerit vacatio d. officij, ad solū Episcopum absque consensu Capituli pertinere; collationem autem Præbendæ vniendæ, vel vnitæ, ab illis fieri debere, ad quos antea pertinebat, & talis deputatio, & institutio non habet locum in Canonicatibus, & Præbendis S. Sedis Apostolicæ dispositioni reseruatis, & affectis,

E talias Episcopo Segobien. sic rescriptū est, Pro parte Capituli dubitatum fuit circa collationē Prębendæ Pœnitentiarij, quia Capitulum prætendit, quod debeat fieri simul, quoniam antea collatio etiā erat communis, prout etiam post Concilium fuit communis; nam in prima erectione Pœnitentiarij prima collatio, quæ fuit facta, fuit celebrata insimul, vnde ita etiam insimul dicebat debere celebrari, quoties in posterum contingeret vacare. Congr. Concilij censuit, ita obseruandum, vt si vacatio contigerit in mense Apostolico, ad Summum Pontificem, vel ad eum, qui indultum habeat in mensibus Apostolicis; si in mense solius Episcopi, ad Episcopum solum; si in mense communi, ad Episcopum, & Capitulum communiter spectet.

Quæ declaratio de sola collatione Præbendæ loquitur, & non de electione personæ, & Episcopo Abul. sic rescriptum est. An vacante Canonicatu, & Præbenda Pœnitentiarij, de eis prouidere debeat solus Episcopus, quamuis teneat Capitulum simultaneam cū Episcopo collationem, vel sufficiat, quod voto Episcopi vnum, aut duo vota accedant, vt persona per eum electa admittatur ad possessionē? Congregatio censuit electionem Pœnitentiarij quandocumque faciendam ad solum Episcopum absq; consensu Capituli pertinere; collationem autem Præbendæ ab illis fieri debere, ad quos antea spectabat. Et ita in alijs pluribus causis responsum est.

139 Et quod Pœnitentiarius † eligi debet ab Episcopo ex declaratione Sacræ Congregationis Concil. tradit Zecchus sup. & ita ex declaratione Sacræ Cōgreg. resoluit Rota in causa Abulen. Canonicatus Pœnitentiariæ 17. Aprilis 1589. coram illustrissimo Mantica, in Maioricen. Canonicatus 15. Nouembr. 1593. coram Domino Millano, supra adducta, ca. t. num. 760...

140 Et decisio in causa Abulen. † sic se habet Decisum fuit ex declaratione S. Congregationis Cōcilij Tridentini interpretum electionem personæ Pœnitentiarij ad solum Episcopum pertinere, collationem vero Præbendæ communem esse Episcopi, & Capituli, sicuti ex statuto Ecclesiæ dispositum est, quod etiam à iure communi est constitutum secundum receptam Dd. opinionem, & à Rota comprobatā, Cassad. decis. 22. de Præben. non obstat, quod declaratio S. Cong. debeat habere locum in primæua tantum officij institutione, ne alioqui Præbendæ collatio, quæ est communis Episcopi, & Capituli, reddatur fere elusoria. argum. capit. si ciuitas. de sententia excomm. l. 6. glos. in cap. quamquam. de vsuris. eodē l. Anch. cons. 22 t. num. 3. Alexan. in l. si cum dotem num. 18. ff. soluto matrim. Crauetta cons. t 18. num. 24. & t 35. num. 25. quia cum illa declaratio aperte dicat electionem Pœnitentiarij ad solum Episcopū pertinere, non solum ex primæua huius officij institutione, sed etiam quandocumq; pro tempore vacare contigerit, nobis non licet eam infirmare, c. cum inferior. de maiorit. & obedien. l. nam magistratus ff. de recep. arbitris l. ille quo. §. tempestiuum. ad Trebel. neque est necessarium quod Concilium deroget statutis, & concordijs, quoniam sufficit derogare iuri communi, quod eandem continet dispositionem. Neque etiam obstat Concilium Prouinciale, quia, cum non appareat illud esse consummatum a Sūmo Pontifice, non potest Episcopo auferre facultatem eligendi personam Pœnitentiarij contra dispositionem Concilij Trid. cap. quod super his, & ibi Abb. & alij de maiorit. & obed. Gemin. in cap. si inodum nisi 17. dist. & ita in causa Toletana Canonicatus in collatione Præbendę lectionis S. Scripturæ fuit resolutum coram illustrissimo Aldobrādino 18. Maij. 1584. multo minus refragatur, quod dicitur, ita fuisse vsu receptum, quia adducitur vnicus actus Vicarij, qui sine speciali mandato non potuit acceptare decretum constitutionis synodalis, & Episcopo prę iudicare, quoniam male agere non est ei cōmissum, Paul. cons. 348. sub num. 1. l. 1. Decius consil. 143. sub num. 3. & multo minus potuit facere præiudicium

successori

successori, quia nec ipse Episcopus sine auctoritate Sedis Apostolicæ potuit ei nocere. capite veniens, & ibi notatur. de transactio. nec ad rem facit observantia, quæ deducitur in Canonicatibus Magistralibus, Doctoralibus, & S. Scripturæ, quia de his non loquitur Conciliũ, & consuetudo est stricti iuris, tantam habens potentiã quantam ei vsus concessit, & nihil amplius. l. quod vero contra, & l. quod non ratione. ff. de legibus. Baldus in capite primo, collatione quarta in fine. qui feudum dare possunt, Ripa in l. Centurio, num. 91. de vulg. Socinus Iunior. consilio 101. num. 3. lib. 2. & consil. 4. num. 35. li. 4. & ideo consuetudo debet probari in casu, de quo agitur, vt tradit Paulus Castten. consil. 340. ad finem lib. 2. Ripa respons. lib. 2. cap. 25. num. 17. Purpuratus consil. 512. num. 9. & 10. Crauetta consil. 241. num. 20. versiculo ad tertium de consuetudine. Quare, cũ in electione Pœnitentiarij de qua est controuersia. huiusmodi consuetudo non probetur, Concilium Tridẽ. quod secundum declarationem S. Congregationis soli Episcopo eligendi tribuit facultatem debet obseruari. Præterea, cum hæc consuetudo sit contra ius, non potest induci, nisi spatio 40. annorũ sit præscripta. cap. vltimo cum glossa. de consuetudine, & ibidem tenent omnes, vt testatur Aretin. consil. 44. num. 1. & sequitur Alexan consi. 68. num. 7. l. 2. Curtius Senior cons. 79. circa fi. Socin. Senior. cons. 26. num. 19. l. 2. Put. decis. 15. num. 4. l. 3. quare conclusum fuit, electionem Pœnitentiarij ad solum Episcopum pertinere, sed an cõcursus ab eo fieri debeat. Domini dixerunt recurrendum esse ad S. Trident. Concilij Congregationem.

Et ita D. Petrus Fernandez Terminius Episcopus Abulen. obtinuit executoriales cõtra Capitulũ.

141 Et in vna Oscen. † Canonicatus 1. Februar. 1593. coram illustrissimo Seraphino fuit resolutum, quod stante erectione officij Pœnitentiarij per Episcopũ facta cum vnione Præbendæ primo vacaturæ, Capitulum ad quod collatio spectabat, non potuit prouidere de primo vacante, cum non vacaret stante vnione, quæ statim sortita est effectum. Oldrad. consilio. 257. quæ fieri potuit non obstante, quod prouisio spectaret ad Capitulum, Rota decis. 1. de officio Legati in nouis, Rebuf. de vnio. nu. 26. & Episcopus potuit, cum vacauit prima Præbenda, eligere Pœnitentiarium qui remittendus erat ad Capitulum pro collatione obtinenda, vt fuit resolutum in S. Congregatione: & quamuis debuisset remittere ad Capitulum, tamen non ideo, quod non remisit ad illud, annullatur electio, vt fuit dictum in Cassalen. coram Oriolen. quod annullata institutione, nõ ideo annullabatur præsentatio, & regu. 8. Gregorij Decimitertij quæ excipiebat Beneficia, de quibus fuit dispositum, non capit hoc, cum de eo satis dicatur dispositum per vnionem prius factam, & istud ius ex electione prædicta competẽs præseruatur per clausulam, dummodo non alteri ius quæsitum. Et Oscen. indulti infra relata nu. 163.

142 Et in causa † Tarraconen. Canonicatus seu officij Pœnitentiarij 5. Iun. 1556. coram D. Corduba fuit resolutum, tam erectionem Pœnitentiarij, quam vnionem Canonicatus, & Præbendæ, solius Episcopi arbitrio relinqui per Concilium sessione 24. de reformat. cap. 8. ibi, ab Episcopo instituatur. vnde solus Episcopus absque vllo Capituli consensu potuit prædictum officium erigere, vt sæpius censuit Sancta Congregatio, nec vlla opus esse confirmatione Apostolica, vt clare Concilium disponit, & S. Congregatio censuit, & sic nominationem Pœnitentiarij, ac vnionem Præbendæ vacaturæ ab Archiepiscopo successore factam. & à Papa confirmatam non habere locum, cum facultas erigẽndi Pœnitentiariũ à Concilio Episcopis concessa, per primam erectionem, ac vnionem, expirauerit ad l. boues §. hoc sermone. de verbor. significat. nec obstare confirmationem Apostolicam, cum in ea non sit Papæ narratæ erectio, & vnio antea facta, & sic sit surreptitia & sic etiam non obstare clausulam, sublata, & decreti irritan. aliasque prægnantes in confirmatione appositas, cum regulentur à principali dispositione, & sic stante nullitate gratiæ nil operentur, &c.

143 Et quamuis † in Concilio Prouinciali Compostellano act. 3. decr. 32. statuatur quod prouisio Pœnitentiariæ fiat præuio edicto, & concursu, id tamẽ non videtur vsu receptum, nec id seruant Episcopi, sicut nec alia pleraque declarata illius Concilij, & licet Rota in d. Abulens. id remiserit ad S. Congregationem, an concursus ab Episcopo fieri debeat ad Pœnitentiariam, concludendum videtur, cum non requiri, nam Concilium solum ad Parochiales requirit concursum, & ita dicitur in dict. executorialibus.

144 Id autem, † quod dictum est, electionem personæ Pœnitentiarij quandocumque faciendam ad solum Episcopum pertinere, non procedit vbi officium Pœnitentiarij, & vnita Præbenda vacat in mense Apostolico, vel adest alia reseruatio, seu affectio, nã tunc ad Papam pertineret ratione reseruationis, & ita per S. Congregationem Concil. responsum est Episcopo Salamantino, & Tirasonen. his verbis, cũ Sanctissimus, referente Congregatione, declarauerit, institutionem officij Pœnitentiarij, nec non electionem quandocumque faciendam ad solum Episcopum absque consensu Capituli pertinere, collationem autem Præbendę vniendæ ab illis fieri debere, ad quos antea spectabat, quæritur si officij Pęnitentiarij, & vnitæ Præbendæ vacatio contingat in mẽse Apostolico, vel alias Præbenda esset reseruata, vel affecta, an electio personæ huiusmodi Pœnitentiarij pertineat ad Episcopum, vel ad Sãctissimum D. nostrum Congregatio Concil. rebus diligenter discussa, citatis etiam procuratoribus Episcoporum quorum interest, & eorum visis allegationibus, censuit pertinere ad suam Sanctitatem.

Et fuit resolutum per Rotam in d. Maioricen. Canonicatus adducta d. cap. 1. nu. 760. quæ est videnda, & ibi dicta, & posthæc tradit Gonçalez glos. 9. §. 2. à num. 84.

Ex quibus infertur, quod occurrente vacatione
145 Pœnitentiariæ † Sede Episcopali vacante, Capitulũ non poterit illam prouidere, & Pœnitentiarium eligere, esto collatio Præbendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiã solius Capituli, ex quo electio personæ, & prouisio officij Pœnitentiarij ad solum Episcopum spectat, vt dictum est, & Capitulum Sede vacante non succedit in prouisione Beneficiorum, ad Episcopum spectante. cap. illa ne Sede vacante, & dicetur infra cap. 7. & censuit S. Congregatio super d. cap. 8. ibi ab Episcopo instituatur solo, absque consensu Capituli, & etiam, ab eodem solo eligatur, & licet vacaret Sedes Episcopalis, Cap. nihil potest, etiam quod eo tempore Pęnitentiarius moreretur.

Sed eius prouisio, & electio Pœnitentiarij spectabit
146 † ad Papam priuatiue. stante reseruatione regu. 2. Cancellariæ de Benef. ad collationem, præsentationem, electionem, & quancumque aliam dispositionem liberam Episcoporum pertinentibus, vacãtibus

tibus

tibus de tempore vacationum Episcopatuum, de qua sup.cap.1.à num.221.

Ad quod faciunt tradita d.cap.1.ex num.754.vbi
147 diximus † in Pœnitentiaria alternatiuam intrare etiam in Ecclesijs,vbi collatio Præbendarum est cõmunis Episcopi,& Capituli,vel solius Capituli.

148 Cessante vero dicta reseruatione † reseruaretur futuro Episcopo,nisi Papa præueniret. Et facit etiam in proposito sequens declaratio S. Congregationis
☞ Concil. Præbenda pro Pęnitentiario à Capitulo Sede vacante assignari nõ potest, sed ab Episcopo hoc præstandum est,cap.2.ne Sede vacante.

149 Quamuis ista † declaratio videatur loqui in prima assignatione Præbendæ pro Pęnitentiario, & procedit vbi non fuerat per Episcopum Pęnitentiarius institutus, & electus cum vnione Præbendæ proxime vacaturæ iuxta dictum decretum Concilij.

150 Nam alias recte † posset Capitulum Sede vacante assignare,& conferre Pęnitentiario antea instituto,& electo primam Præbendam vacantem in mẽse ordinario, vbi collatio Præbendarum erat communis Episcopi,& Capituli,vel solius Capituli,quo casu Capitulum sede vacante potest conferre,capit. vnico. ne Sede vacan. in 6.& non intrat reseruatio d.regul.2. & etiam vbi collatio Præbendarum esse solius Episc.seclusa reseruatione d.reg.2. ex quo collatio talis Præbendæ erat debita Pęnitentiario, atque adeo necessaria,in qua succedit Capitulum Sede vacante vt dicetur infra d.c.7.à.nu.55.

Infertur etiam ex dictis Pęnitentiariam posse re-
151 signari, † sicut alias Præbendas, etiam in fauorẽ alterius,dummodo habeat qualitates requisitas,& dari in coadiutoriam,& ita seruatur.

152 Et de qualitatibus † requisitis in Pęnitentiario vide dicenda infra 7.part.cap.4. a num.32. & cap.7. num.49.

153 Secundo dubitatur † de Præbenda lecturæ ad cuius dispositionem,& prouisionem pertineat.

154 In quo præmittendum † est decreto S. Concilij Tridentini sess.5.de reform.c.1.statutum esse, quod in Ecclesijs, in quibus Præbenda aut præstimoniũ, seu aliud stipendium pro lectoribus S. Theologiæ deputata reperiunt de cætero,non nisi personis idoneis, & quæ per seipsos id munus explicare possint, conferantur,& aliter facta prouisio nulla sit,& inualida,in Ecclesijs autem Metropolitanis, vel Cathedralibus,si ciuitas insignis, vel populosa, ac in Collegiatis existentibus in aliquo insigni oppido etiam nullius Dięcesis ibi Clerus numerosus fuerit,vbi nulla Præbenda, aut præstimonium, seu stipendiũ huiusmodi deputatum reperitur, Præbenda quomodocumque,præterquam ex causa resignationis prima vacatura,cui onus incompatibile iniunctum nõ sit, ad eum vsum ipso facto perpetuo constituta, & deputata intelligatur,&c.

155 Nihilominus tamen ad hoc, † vt talis præbenda primo vacatura sit Theologalis,& in Theologalem maneat erecta, requiritur actualis deputatio ex declaratione Papæ,& S.Cõgregationis,vt in declara-
☞ tionibus sequentibus Congregatio Concilij censuit Sanctissimo approbante illius sententiam ad erectionem Præbendæ Theologalis requiri actualem deputationem. Et ideo, si in prouisione Præbendæ non fuit facta actualis deputatio, non posse prouisum cõpelli obire munus lecturæ. Alia, Præbenda, quæ primo post confirmationem Concilij vacauerit, & ipso facto eiusdem Concilij decreto huius Capituli, versiculo in Ecclesijs autem,pro lectore Sacræ Scripturę perpetuo constituta,& deputata intelligitur, si collata fuerit ad id munus inhabili per se explicare,an inualida sit? Sanctissimus sentiens hoc decretum Concilij esse conditionale,requirique prius declarationem, & actualem deputationem Episcopi, vt illa Præbenda sit Theologalis, respondit valere collationem Præbendæ,quæ primo Concilium vacauit factam personæ minus idoneæ ad sacram scripturam per seipsum interpretandam,si nondum illa Præbenda actu fuerit deputata, & erecta in Theologalem, nec est in optione Episcopi Præbendam vacantem assignare pro Pęnitentiario,licet ratione Curæ animarũ videatur magis necessarius, sed propter verba huius decreti ipso facto, verum si magis expediens in aliquo loco particulari fuerit iudicatũ, vt prius de Pęnitentiario prouideatur, habenda est confirmatio in specie à Sancta Sede Apostolica, ad omnem difficultatem tollendam.

156 De quo alias † S.Congregatio censuit,quod satis
☞ sit Concilio etiam Theologiam scholasticam legendo, quia Concilium indifferenter loquitur de scriptura,& Theologia, & facit capit. quia nonnulli.de magistris,&c. nec multum discrepat Conciliũ prouinciale Compostellanum actione 2.decreto 36. vbi dicitur, quod dummodo sub aliquo scripturæ loco versetur, lectio poterit ad morales casus, & dubia scholastica se interim conuertere, & Conciliũ Prouinciale Toletanum act.2.decreto 28.

157 Censuit etiam S.Cõgregatio, † quod de tempore & hora,& materia scripturæ, & Theologiæ,quæ in sacra scriptura continetur, super qua legendum sit, relinquitur arbitrio Ordinarij, & quod potest ipse lector vacare a lectione tribus mensibus Iulij Augusti.& Septemb. consonat d. Concilium Compostellanum d.actione 2.decreto 36.& 39.

158 In concordia tamen facta † inter Episcopos, & Capitula dictæ Prouinciæ Compostellanæ confirmata a Pio V. quæ habetur ad finem dicti Concilij impressi Salamanticæ anno 1594.dictum cap.36.vbi cauetur, quod deputatus ad legendum S.Scripturam legere debeat tempore,& loco,ac materiam ab Episcopo designandam, declaratur id fieri saltem de cons.cap.&c.

☞ Censuit etiam S. Cogregatio, quod non potest compelli lector, ad ponendum substitutum quando
159 ex causa † infirmitatis sanabilis impeditur, quominus per se ipsum legere valeat, ea vero,casu quo quis esset substituendus, electio substituti ad Episcopum spectat. Alia de Canonico Theologo, seu lectore vide sup.3.p.cap.2.nu.118.

His præmissis,ad dubium propositum deuenien-
160 do, distinguendum † est inter Præbendas Theologales seu lecturæ erectas,& deputatas ante Conciliũ, & inter Pręb endas Theologales,seu lecturę,erectas, & deputatas post Concilium ex dicto decreto.

Et quod attinet ad erectas, ante Concilium, cer-
161 tum est seruandum † esse,quod ante Concilium, & earum collationem,& prouisionem,ab illis fieri deberet, ad quos antea spectabat, cum Concilium in hoc nihil disponat, ad l.cõmodissime ff.de liber. & posthum. Et ita censuit S. Cogregatio vt in seq.declaratione super d.c.1.ibi conferãtur, à quo autem hæc collatio fieri debeat, Concilium non expressit,quare pertinebit ad eum,ad quem antea spectabat. Et in d.declarationib.statim adducen.

162 Quod vero † attinet ad Præbendas Theologales erectas post Concilium S. Congregatio censuit electionem personę,seu lectionis,ad solum Episcopum spectare, collationem autem Prębendę ad illos, ad quos antea spectabat,vt in sequ. declarationibus super d.

perd.

per d.cap.1.ibi constituta, & deputata intelligatur, cuius collationem reliquit illis, ad quos de iure ante Concilium spectabat collatio eius Præbendæ, quæ deinde ex hoc decreto Concilij fuit erecta in Theologalem, electio vero soli Episcopo competit, quia à Concilio in hoc decreto, cum de substituto deligendo agitur, soli Episcopo datur electio, adiuuat exemplum Pœnitentiarij, licet sit conceptum alijs verbis. Secūda, electio lectoris soli Episcopo competit, nec successori præiudicium fit, si aliter per prædecessorem fuit seruatum, & id intelligendum est de his Canonicatib. Theologalibus, qui erecti non sunt ante Concilium, si vero erecti essent ante Concilium, seruandum est, quod ante Concilium. Tertia, hoc decretum habet locum etiam in Ecclesiis Collegiatis, quarum Præbendæ sunt de iure patronatus laicorum, vt deputetur Præbenda primo vacatura concurrentibus omnibus requisitis, prout in præsenti, & persona non erit nominanda ante vacationem, & electio personæ spectabit ad Episcopum, collatio vero, ad quem legitime spectabat ante deputationē prædictam. Quod non aduertit, nec distinxit Gonçalez glossa 9.§.2.à nu.81.

163 Et in vna † Oscen. indulti 10. Decemb. 1599. & 5. Decemb. 1601. coram D. Milli. fuit resolutum. ius quod tribuit Concil. Triden. Episcopo eligendi, seu nominandi lectorem, & Pœnitentiarium, cui fiat collatio ab eo, ad quem spectat ius conferendi, esse considerabile, & tale, vt in eo habeat locum reg. de non tollen. iure quæsi. tanto magis cum istud ius sit perpetuū, & iurisdictioual. & reg. præseruet ius quodcumque etiam minimum, vt fuit resolutum in causa Burgen. iuris sepeliendi 10. Iunij 1575. corā Cæs. de Graf. & in Cæsaraugust. exemptionis 13. Iunij. 1594. coram Seraph. cuius regul. requiritur specialis derogatio, etiam quod Papa intellexerit præiudicium vt fuit resolutum in d. causis & alijs. Nec obstat, quod reg. non habet locum, quando tollitur ius competens ex dispositione iuris communis, quia etiā in hoc casu est locus reg. Sarnen. ibi quæst. 6. Puteus decis. 31. l. 1. Ptolomæus 81. Peregrinus 24. lib. 2. nisi versemur in gratia exemptionis, vnionis, vel alia simili de sui natura præiudiciali, in quibus terminis procedit dec. Cassad. 1. de priuileg. & in causa nullus de Stepa, coram Seraphino, neque etiā obstat, quod reg. habet solum locum in iure radicato, & perfecte quæsito, quia ius nominandi succedente vacatione, est plene, & perfecte quæsitum, & sufficit, quod tollatur ius in spe habens causam de præterito. Sarnen. quæst. 4. num. 14. 2. casu. Put. decisio 4. super eadem regul.

164 Et id videtur procedere, quando talis Præbenda vacaret in mense ordinario, nam si vacaret in mense Apostolico, vel alias esset reseruata, seu affecta electio personæ, & collatio spectatet ad Papam sicut dictum est in Pœnitentiaria, licet cōtra teneat Zerola dicens semper spectare ad Ordinarium tamen praxi Episcopali. par. 1. verb. Beneficium. §. 3. d. 4. & verbo præbenda Theologalis. §. 4. vt supra capi. 1. n. 532.

165 In regnis tamen Coronæ Castellæ, & Legionis Præbendæ istæ lecturæ erectæ, & institutæ ex d. decreto Concilij in quocumque mense vacent, prouidentur per Episcopos, & Capitula ad instar Canonicatuum Doctoralium & Magistralium, de quibus statim dicemus, & ita obseruatum est, ex quo erectæ & institutæ sunt. Et ita videtur supponi per Concilium Prouinciale Compostell. actio 2. decreto 34. & Tolet. licet non tam clare act. 2. decreto 28. versic. & vt ea, vbi statuitur prouisionem etiam Præbendæ lecturæ debere fieri præuio edicto, & examine in cōcursu, &c. quæ consuetudo. 40. annis præscripta valebit, saltem in non reseruatis c. fin. de consuetud. & ibi Dd. cum alijs.

166 Quamuis in vna † Toletana Canonicatus lecturę coram Sanctissimo Clemente VIII. tunc Rotæ auditore, fuit resolutum in ea, nec Bullā Sixti IIII. nec Leonis X. locum sibi vendicare, vt in sequent. decisionibus.

Toletana Canonicatus 22. Junij 1583. coram D. Aldobaandino.

Vacante Canonicatu lectionis S. Scripturæ Ecclesiæ Toletanæ Capitulum 14. Nouē. 1578. decreuit apponenda esse edicta, vt qui voluerint se opponere, possint cum termino 60. dierum incipiē. 15. eiusdem mensis Nouemb. in termino comparuerunt plures qui se opposuerunt, & inter alios Don Gabriel de Cardenas, & Lupus Barrio, & die 23. Februar. Capitulum deuenit ad vota, & singulis Canonicis delatum fuit iuramentum de eligendo illum, quem iudicabit magis idoneum, & sufficientem; prima vice qua votarunt, habuerunt plura vota, & æqualia, Petrus Martinus. Lupus Barrio, & Don Gabriel. Secunda vice, in qua actum fuit de illis tribus, plura, & æqualia habuerūt Don Gabriel, & Lupus, Tertia vice, in qua de his duobus tantum egerunt Canonici, ambo habuerunt æqualia vota, nempe singuli 17. vnde dum votaretur, an negotium esset remittendum ad aliam diem, vel illico tradenda possessio D. Gabrieli, vt nobiliori, plura habuit vota D. Gabrie. quod sibi traderetur possessio, prout tradita fuit; verum, quia pro parte Lupi fuerat appellatum, & introducta lis, quæ tandem fuit commissa in Rota, prætendebat Lupus se præferendum esse, eo, quia probauit per testes se magis idoneum, & aptum ad munus huiusmodi lectionis, & tanquam talem, vel præferendū ratione cōstitutionis synodi Prouincia lis editę de anno 1566. vel saltem vigore Motus proprij Leonis X. negotium forte dirimēdū, vice versa prætēdebat D. Gabr. se omnino virtute Bullę Sixti ratione maioris nobilitatis præferendum, dubitaui itaque supradicta die an in casu, & ad effectum, de quo agitur, intret dispositio Sixti, vel potius d. schedulæ Motus proprij Leonis, super qua non apparet expeditæ literæ, vel d. constitutionis synodalis? Domini autem concluserunt in casu, de quo agitur, nec Bullam Sixti, nec Motum proprium Leonis sibi locum vendicare, ratio fuit, quia ambæ cōstitutiones, siue dispositiones loquuntur de Canonicatibus Doctoralibus institutis a Sixto, qui conferri debēt Magistro, vel Licentiato in Theologia, & Doctori, vel Licentiato in altero iurium; vnde, cum hæc Præbēda longe postea ex decreto S. Concilij Triden. sess. 5. cap. 1. de reform. fuerit erecta pro lectore S. paginæ forma tradita circa collationem superectorum, non potest extendi, nec arctat Capitulum ad illam obseruandam in collatione huius Præbendæ pro lectore S. Scripturæ nouiter erectæ, & consequenter modus illam conferendi, & quæ qualitas sit magis attendēda, vbi de prælatione vnius, vel alterius agitur, remanet in dispositione iuris communis; vnde, cum S. Synodus Triden. solum mandet hanc Præbendam cōferri idoneo ad hoc munus peragen. non autem arctet ad eligendum magis idoneum & non negetur, quin Don Gabriel esset etiam idoneus, & cum ipse sit in possessione Præbendæ huiusmodi, non habe ret Lu-

ret Lupus ius auocandi hanc Præbendam ab eo, si nihil, præter Bullam Sixti, & Motum proprium Leonis contra ipsum allegaret. Verum, cum ab eo allegaretur quoque constitutio Concilij Synodalis, ea clara est; mandat enim præfici eidem muneri illum, qui magis idoneus ad id explicandum visus fuerit, alias factam prouisionem irritat; cum itaque sit eligendus secundum hanc constitutionem magis idoneus, & magis aptus, ad explicãdum hoc munus legendi, & testes omnes sint concordes, quod D. Lupus est magis idoneus, qui bonas rationes adducũt, & id confirmatur ex articulis ipsiusmet D. Gabrielis, qui quo ad hanc aptitudinem nunquam articulat se æqualem Lupo, maioritas enim idoneitatis inspicitur respectu indigentiæ Ecclesiæ, vt eligatur, qui est vtilior Ecclesiæ, & quo Ecclesia magis indiget, Decius in cap. constitutis, num. 7. de appellatio. & respectu negotijs, de quo agitur, argumẽto eorũ, quæ tradit Decius in cap. referente num. 8. de Præb. cum alijs allegatis, præsertim, cum constitutio habeat expressum decretum irritans capit. dilecto vbi Abb. de Præben. Cassador. super regul. decis. 12. nu. 5. cum similibus an autem sit attendenda hæc constitutio ab eo pendet, an quo ad eam fuerit necessaria confirmatio Sedis Apostolicæ, & quatenus fuerit necessaria, an ea adsuerit.

In eadem 18. *Maij* 1584. *coram eodem.*

☞ IN causa Toletana Canonicatus dubitaueram. 22. Febr. 1584. an D. Lupo Barrio suffragaretur decretum Conc. Prouincialis celebrati de anno 1566. in quo. cap. 28. fuit statutum, quod Præbenda lectionis S. Scripturæ daretur per concursum magis idoneo, cum decreto, quod alias facta prouisio sit nulla? quæ difficultas a duabus pendet difficultatibus; prima, num hæc constitutio possit dici contra ius cõmune, & propterea indigeret confirmatione Apostolica? altera, an adesset talis confirmatio? quapropter supradicta die proposui causam super his difficultatibus, & præcipue super prima, & Domini cõcluserunt, constitutionem esse contra ius, consequẽterque indiguisse confirmatione, & de confirmatione hucusque non constare, quamuis enim ante factum iura clament, magis idoneum esse eligendum cap. licet 9. 8. quæst. prima ibi, vt sciant omnes, & certi sint quod, qui præstantior est ex omni populo, qui doctor, qui sanctior, qui omni virtute eminentior, ille eligatur ad Sacerdotium. cap. illud. eadem quæstione & causa. cap. quoniam. de iure Patron. ibi, ille præficiatur Ecclesiæ qui maioribus iuuatur meritis. cap. Metropolitano 63. distinctione in fine ibi, ex Presbyteris eiusdem Ecclesię, vel Diaconis optimus ordinetur. cap. vt ississimus 1. quæst. 1. cap. 2. de officio custodi. ibi, vt ad hoc opus tales ordinentur, quales, & meliores, & sanctiores esse viderentur, tamen electio facta de digno, omisso digniori, tenet cap. cum nobis olim. de electione. cap. nisi cum pridem §. pro defectu. de renuntiatione cap. fin. de præsumptio. c. quia propter, iuncto c. cum in cunctis. de electione c. constitutis de appellat. cap. Monasterium. 16. quęst. 7. gloss. in d. cap. constitut. verb. magis & in cap. 3. de iure patron. & in d. cap. fin. de offic. custodis Abb. in d. cap. constitutis num. 63. Butrius, num. 15. Cardin. sub num. 3. Præpositus sub num. 2. Decius numer. 4. late Lambert. de iure patron. in 1. p. 2. l. quæst. 10. articul. 3. Soto de iustitia & iure lib. 3. quæst. 6. articul. 2. in 8. conclusione, Couarruu. qui Canonistas, & Theologos cumulat in regul. peccatum in 2. parte §. 7. vers. his demum. quod procedit, etiam stante iuramẽto de eligẽdo magis idoneo de constitutis, vbi Cardin. num. 2. Præpos. num. 2. Couarru. vbi supra vers. 2. probatur; nam, & si eligens dignum, prætermisso digniori, multoties peccet, & aliquãdo etiam mortaliter, Decius in d. cap. constitutis num. 5. Soto de iustitia & iure. d. lib. 3. arti. 2. in 9. conclusione, Couarru. vbi supra vers. igitur iura humana, & impediens, ne dignus eligatur, vel ne dignior eligatur, nonnunquam etiam ad restitutionem teneatur, Couarru. vbi supra in 3. & 4. conclusione, decretum ergo Concilij Prouincialis annullans electionem factam de digno, omisso digniori, contra ius dicitur, ex quo ius commune talem electionem approbat ob salutem reipublicæ, ne litibus omnia inuoluantur, prout fieret, si electio, vel collatio facta digno, omisso digniori, non teneret, vt supradictum est, & consequenter non tenet sine Papæ confirmatione c. quod super his. de maioritate. & obediẽtia & ibi Abbas in 2. notab. & Felinus late num. 2. cum alijs allegatis. Non obstat, quod quando constitutio inferioris coadiuuat constitutionem Superioris, teneat, vt quando adijcit pęnam, vt per Felinum in cap. quod super his. num. 9. vers. fallit. 7. quia non applicatur; hoc enim non est coadiuuare dispositionem iuris communis, sed illi omnino obuiare, cum contrariũ statuatur eius, quod ius cõmune disponit; ius enim commune expresse disponit validam esse electionẽ factã de digno, omisso digniori, & constitutio, dicit illã inualidam; iura enim ob difficultatem perpensionis, & æquilibrij meritorum cuiuslibet consulẽdo, vt dicebam, quieti reipublicæ, statuerunt validã esse electionem factam de digno, omisso digniori, ne inuoluatur vniuersa respublica maximis, & acerbissimis litibus, quales sunt illæ, in quibus de meritis hominum agitur; quotidie enim merita, & demerita cuiuslibet essent in foro ventilanda; & propterea, cum constitutio disponat super eo, quod disponit ius commune, & contrarium statuat, non tenet; quẽ admodum enim dicitur contra ius constitutio Episcopi, quod electio facta, vno contẽpto, sit nulla, eo, quia ius commune disponit eam validam, licet ab initio dicat omnẽs vocandos, licet dicat illam cassari posse Ioannes Andreas in additione ad Specul. titulo de electione. Imola in capit. ex tuæ. num. 11. de clericis non residẽtibus. Felinus in dict. capit. quod super his. columna 7. in principio. ita pariter dicitur contra ius ista constitutio, quę annullat electionem, quam ius commune disponit validam esse, vt supradictum est, nec potest dici hanc esse constitutionem contra communem opinionem, non autem contra ius, quia immo iura ita disponunt vt supradictum fuit, & maxima ratione per ea, quæ supra dicta fuerunt; neque facit, quod Superior posit adiuuare, vt melior eligatur; quia nihilominus, non obstante iuramento, vt supradictum fuit, tenet electio de digno. Non obstat quarta fallentia Felini, quod teneat constitutio inferioris, quando acceptatur à subditis, quia, vltra quod Felinus nulla deducit contra hanc conclusionem in dict. cap. quod super his. in 4. fallentia. num. 7. in facto non verificatur. Cum igitur Lupus docere debeat de confirmatione, de ea hucusque secundum Dominos non docet, nam confirmatio Pij V. producta non est generalis, sed particularis nonnullorum decretorum, inter quæ non est illud, de quo agitur; cum enim Capitula Ecclesiarũ Cathedralium conquererentur de nonnullis decretis d. Concilij, & per illustrissimum Cardinalem S. Marcelli

Marcelli tunc Nuntium Hispaniarum fuissent Capitula,& Episcopi reducti ad concordiam,& declarata quædam decreta dicti Concilij, & quædam alterata, hæc concordia cõfirmata fuit à Pio Quinto; non autem apparet de confirmatione generali totius Concilij; non etiam in actis constat Cõcilium istud fuisse transmissum ad Cardinales Sacræ Congregationis,nec,quod à Sacra Congregatione reuisum fuerit,si autem aliunde pro parte Lupi prætendatur colligi posse confirmationem, de eo particulariter agetur.

167 Sed posthæc scripta † vidi Hierony.Gonçalez ad regulam mensium glossa 9. §.2. qui ex num.81. agit an huiusmodi Canonicatus, & Præbendæ lectionis sacræ Scripturæ comprehendantur in reseruat. reg. & resoluit comprehendi; nam cum Concilium, dict. cap.1.sess.5. nihil de hoc disponat, remanet sub dispositione iuris communis,& d.reg. quamdiu de aliqua lege speciali,seu priuilegio aliud disponente nõ doceatur l. commodissime. de liberis & posth. cum alijs,& ad id adducit declarationem Sacræ Congregationis Concilij dicentem. Non comprehenduntur sub hoc decreto Prębẽdæ vacantes in mensibus reseruatis, nec talis deputatio, & constitutio habet locum in Canonicatibus, & Præbendis Sedi Apostolicæ reseruatis,& affectis. Quæ tamen declaratio non loquitur de Præbendis Sacræ Scripturæ iam erectis,& deputatis,sed de erigendis,& deputandis, vt patet ex ipsius verbis, & ita eam adduximus sup. num.128.nihilominus inquit idem Gonçalez ibi n. 86.se videre, quod communiter in Hispania in omnibus Ecclesijs Cathedralibus,immo & in nonnullis Collegiatis Canonicatus, & Præbendæ Theologales lectionis S. Scripturæ prouidentur per concursum in quibuscunque mensib. vacent indifferenter ac si essent Præbendæ Doctorales, & Magistrales & non conferuntur à Sede Apostolica sicut cætera Beneficia reseruata. Sed quo iure hoc fiat, se bene informatum non esse; verisimile tamen esse, quod sit aliquod indultum Apostolicum, aliter namque non seruaretur in praxi. Et quia Eccles. Metropol. Cæsaraug. Clemens VIII. in erect. quam de illa fecit de statu regulari in secularẽ anno 1603.concessit,quod prouideat per concursum Canonicatum Doctoralem & Magistralem ad instar Regni Castellæ iuxta constitutionem Sixti IIII.& Leonis X.& etiam Canonicatus S.Script. & Pœnitentiariæ,dummodo,si vacant in octo mensibus Apostolicis,sit noua prouisio obtinenda,vt ait num.80.ex quo tamen non colligit adesse aliquod indultũ in Regno Castellæ, sed potius contrarium, cum in eo absolute prouideantur Canonicatus Sacræ Scripturæ ad instar Doctoralium, & Magistralium, & nunquam obtineatur noua prouisio, & si in Regno Castellæ esset indultũ ad id,non peteretur in d.indulto Ecclesiæ Cæsaraugustanæ onus illud de obtinenda noua prouisione, vel saltem,ait Gonçalez, pro vtilitate communi ex hoc resultante Sanctissimos Pontifices maximos dictas prouisiones minime ignorantes ex certa scientia tolerantes indulgere censeri; nam tolerantia Papæ, & Superioris inducit dispensationem, & actus validitatem. cap.quia circa. vbi glos.fin.in fin.de cõsanguin.& affinitat. & ibi Butrius num.7. Abb.nu. 8.& cæteri, Iason.in l.rem non nouam à nu.4. vsque ad 8.C.de iudic.cum alijs. Sed certe supposito,quod d. Canonicatus cadant sub reseruationibus ex sola scientia,& tolerantia Papæ,non inducitur indultũ, aut dispensatio ad eos prouidendos, cum multa per patientiam tolerentur,&c. cap.cum iam dudum,de Præben. Abb.d.nu.8. & alij & dixi alias supra num. & facit quod tradit Selua de Benefic.3. p.quæst. 10. 3. casu nu.15. vltra quod non satis constat de dicta scientia Papæ. Nec à reseruatione excusat non receptio, vt supradictum est nu.518.

168 Tertio dubitatur † de Canonicatibus, & Præbendis Doctoralibus,& Magistralibus, ad quorum prouisionem,& dispositionem spectent?

169 In quo breuiter † dicendum est per Bullam Sixti IIII.& motum proprium Leonis X. in singulis Cathedralibus Ecclesijs Regnorum coronæ Castellæ, & Legionis erectum fuisse & institutum vnum Canonicatum,& Præbendam pro Doctore, vel Licentiato in vtroque vel altero iure, qui dicitur Doctoralis & alterum pro Magistro, seu Doctore, vel Licẽtiato in Theologia, qui dicitur Magistralis, ab Episcopo eius voto pro vno computato, & Cap. per vota secreta, præuio edicto propterea apponendo, de quo in d. Concilio Compostellano act.2.decreto 34. ac publico examine,& iuramento, de eligendo magis idoneum ordinaria authoritate prouiden. vt in sequen. Bulla Sixti IIII. & schedula motus proprij Leonis X.ac literis super eo expeditis vbi late ponitforma in huiusmodi prouisionibus, & electionibus seruanda, & statuitur, huiusmodi Canonicatus sub reseruationibus non comprehendi, &c.

Bulla Sixti IIII.

Sixtus,&c. ad perpetuam rei memoriam, creditam nobis regendæ militantis Ecclesiæ prouidẽtiam exequi coadiuuante Domino cupientes ad ea libenter intendimus, vt debemus, per quæ singulæ Orbis Ecclesiæ, præsertim Cathedrales, personarũ vtilium fulcitæ præsidijs, ad altissimi laudẽ, & gloriam condignis honoribus, & venustatis proficiant incrementis, earumque bona,& iura à quorumcum que occupatione conseruari possint illæsa. Tandem pro parte venerabilium fratrum nostrorum vniuersorum Archiepiscoporum,& Episcoporum, ac dilectorum filiorum Capitulorum Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Castellæ, & Legionis Regnorum nuper exhibita petitio continebat,quod ipsarum canonicatus, & præbendæ, tã Apostolica, vigore gratiarum expectatiuarum specialium,& aliarum reseruationum,& alias,quam ordinaria authoritatibus propter inordinatos fauores persæpe conferuntur iuris parum literatis, adeo, vt nonnumquam eueniat, quod nullus Ecclesiarum earumdem Canonicus graduatus existat, cuius consilio, & auxilio iura tueri, & bona occupata recuperari, & alia negotia vtiliter, & salubriter dirigi valeant, in non modicum Ecclesiarum earundem detrimentum,& honoris, & reputationis diminutionem? & quod, si ex Canonicis, aut integris, vel dimidijs Portionarijs cuiuslibet earundem Ecclesiarum continuo vnus esset Magister, seu Licentiatus in Theologia,& vnus Doctor, seu Licentiatus in vtroque, vel altero iurium, profecto earumdem Ecclesiarum decori,& venustati, ac prospero, & felici regimini vtiliter,& salubriter prouideretur. Quare pro parte Archiepiscoporum, Episcoporum & Capitulorum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum vt, quo de cætero in qualibet earundem Ecclesiarum continuo sint duo Canonici in eisdẽ, vnus in Theologia, & alter iuribus Doctores seu Licentiati, statuere, & ordinare, aliasque eisdem Ecclesijs super hoc opportune prouidere de Benignitate Apostolica

postolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati authoritate Apostolica præsentium tenore statuimus, & ordinamus, quod de duobus Canonicatibus,& totidem præben.qui primo per cessum, vel decessum, aut quamlibet aliam dimissionem illos obtinentium extra Rom.Curiam inquibusuis mensibus simul,vel successiue vacabunt in qualibet Ecclesiarum earundem,etiam si dispositioni Apostolicæ ex quauis causa,non tamen in prima vice,generaliter reseruati forent perpetuis futuris temporib. quoties illos vacare pro tempore contigerit, vni, qui in Theologia Magister,seu Licentiatus,& alteri,qui altero iurium Doctor,seu Licentiatus,existat,possit.& debeat vna cum Capitulo cuiuslibet earundem Ecclesiarum Ordinaria authoritate prouideri in omnibus,& per omnia perinde,ac si aliquæ gratiæ expectatiuæ speciales,vel generales reseruationes, & nominandi, seu nominatis conferendi facultates,& mandata à nobis, seu Sede Apostolica, vel eius Legatis, seu alias eius authoritate,& Regũ, Ducum, Principum, vel Prælatorũ, aut quauis alia consideratione,nullatenus emanassent,seu in posterum emanarent; ita tamen, vt de eis,qui primo Doctori, vel cum rigore examinis Licentiato in altero iurium,& alijs,qui postmodum vacabunt simul, vel successiue Canonicatibus, & Præbendis huiusmodi Magistro,vel Licentiato in Theologia prouideatur, & inter Doctores, & Licentiatos eosdẽ ad illos pro tẽpore nominatos illi,qui de nobili genere procreati forent,alijs non nobilibus, & inter ipsos nobiles, qui ex vtroque parente nobiles forent, nobilibus ex altero,& inter ex vtroque, vel vno latere nobiles de maiori nobilium genere procreati de minori nobilium genere procreatis,per eosdem Ordinarios collatores, & Capitula præeligantur; qui, si in eadem Ecclesia,& alias sic qualificati reperiantur,alijs præferantur, sicque perpetuis futuris temporibus obseruetur, decernentes ex nunc omnes, & singulas gratias acceptationes, prouisiones, vniones, annexiones,& incorporationes, & alias dispositiones, processus,sententias, & censuras desuper, nec non totũ id, & quicquid secus super his à quoque quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari,irrita, & inania nulliusque roboris,vel momenti,necnon canonicatus,& Prębendas, quos,vt præfertur, vacare contigerit in qualibet Ecclesiarum earundem Doctorum, & Licentiatorum in Theologia,& altero iurium, canonicatus, & Præbendas nuncupari debere,& alijs, quam Doctoribus,& Licentiatis prædictis conferri non posse, & illos ordinaria dumtaxat authoritate conferri, & sub prædictis, & quibusuis alijs gratijs, expectatiuis specialibus,& generalibus,reseruationibus, vnionib. & incorporationib. extinctionibus,& legatis,& alijs cõcessis,& concedendis, facultatibus non comprehendi,necnon irritum,& inane,si secus super his a quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari,non obstãtibus præmissis, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ 1474. Calen. Decemb. Pontificatus nostri Anno 4.

Cuius Bullæ tenorem in parte refert post hæc visus Hieronym. Gonçalez ad regul.de mensib. glossa 9.§.2.num.2.

Motus proprius Leonis decimi.

MOTV proprio. Cum dudum Fel.recor. Sixtus Papa IIII.prædecessor noster pro salubri statu, honore,& venustate Metropolitanarum, & aliarum Ecclesiarum Cathedralium Castellæ,& Legionis Regnorum inter alia,per quasdam statuerit, & ordinauerit, quod de duobus canonicatibus, & totidem præbendis in Toletana de tribus, qui ex tunc per cessum,vel decessum,ac quamuis aliam dimissionem illos obtinentium extra Romanam Curiam in quibusuis mensibus simul,vel successiue vacauerint,in qualibet Ecclesiarum earundem, etiam si dispositioni Apostolicæ ex quauis causa generaliter reseruati forent, dummodo non in prima vice perpetuis futuris temporibus, quoties pro tempore vacarent vni Magistro,seu Licentiato in Theologia alteri Doctori, seu Licentiato in altero iurium per Achiepiscopum,seu Episcopum, & Capitulum cuiuslibet earundem Ecclesiarum ordinaria authoritate prouideri posset in omnibus, & per omnia perinde, ac si aliquæ gratiæ,expectatiuę,reseruationes, &c. nullatenus emanassent,seu in posterum emanarent,ita vt de illis,qui primo Doctori, vel cum rigore examinis Licentiato in altero iurium,& de alijs, qui postmodum vacarent simul, vel successiue canonicat. & Præben.huiusmodi Magistr. seu Licentiato in Theologia prouideatur,sicque perpetuis futuris temporibus obseruaretur & Canonicatus, & præbendas huiusmodi Doctorum, & Licentiatorũ in Theologia,& altero iurium nuncupari debere, ritum quoque decreuit, &c. & per alias suas literas voluerit,& itidem statuerit,quod de eisdem canonicatibus, & præbendis sub prioribus literis comprehensis, & illis duntaxat graduatis prouideri possit, qui in aliqua Vniuersitate studij generalis Regnorum Castellæ,& Legionis,seruatis seruandis, iuxta earundem Vniuersitatum statuta, ritus, & mores promoti fuissent,alias de illis pro tempore factæ prouisiones nullius essent roboris,vel momenti, & illi, quibus de canonicatibus, & Præbendis huiusmodi pro tempore prouisum foret, in eisdẽ Ecclesijs personaliter residere teneantur, & si absque Ordinarij, vel Capituli licentia vltra mensem abesse præsumerent, eo ipso collatis canonicatu,& Prębẽda huiusmodi priuati, & perpetuo ad illos inhabiles existãt, possetque & deberet de illis sic vacantibus alijs graduatis,qui vellent, & valerent in ipsis Ecclesijs residere,alias iuxta priorum literarum tenorem prouideri, & deinde bonæ memoriæ Innocentius Papa VIII. etiam prædecessor noster per suas literas statuerit,& ordinauerit,quod nullus cuiuscumque dignitatis, &c. duos canonicatus,& totidem præbendas ex illis, qui personis graduatis huiusmodi ordinati erant,obtinere valeret,& tales canonicatus, & præbendas pro tempore obtinens apud Ecclesias,in quibus illos obtinebat, iuxta ordinationem Sixti prędecessoris huiusmodi residentiam facere teneretur, quodque si contingeret aliquas personas canonicatus,& præbendas præfatos pro tempore obtinẽtes de licentia Capitulorum prædictorum ad Rom. Curiam accedere,& in illa ab hac luce decedere,Ordinarij,& Capitula huiusmodi de eisdem canonicatib.& Præbendis per obitum talium per tempore vacantibus alias iuxta formam literarum Sixti prædecessoris huiusmodi libere disponere possent, prout in eisdem literis, quarum tenorem, &c. plenius continetur, nos dictarum Ecclesiarum fœlici successui consulere, vt literæ prædictæ cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis eo firmius obseruentur, quo clarius constiterit illas ea deliberatione approbatas qua concessæ fuerunt, prouidere volentes motu simili,& ex certa scientia, consideratione

etiam chariſſimi in Chriſto filij noſtri Caroli Romanorum, & Hiſpaniarum Regis Catholici, ac dilectorum filiorum Capitulorum Metropolitanorum, & aliarum Eccleſiarum Cathedralium, Regnorum Caſtellæ Legionis, Granatæ, & Nauarræ, nobis ſuper hoc humiliter ſupplicantium literas Sixti & Innocentij prædeceſſorum huiuſmodi, cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis authoritate Apoſtolica approbamus, & innouamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari debere decernimus, & quoad ſingulas Eccleſias Regnorum prædictorum, in quibus eiſdem literis contrauentum, & de canonicatibus, & præbendis graduatorum huiuſmodi, qui ex tunc vacarunt, per Sedē Apoſtolicā prouiſum fuit in priſtinum, & cum in quo illi, ac Ordinarij, & Capitula earum ante huiuſmodi contrauentiones, & Apoſtolicas prouiſiones quomodolibet erant, ſtatum reſtituimus, reponimus, reualidamus, ac plenarie reintegramus, illaſq; ad omnes, & ſingulas Metropolitanas, & alias Cathedrales dictorum Regnorum, Granatæ, & Nauarræ in quarum ſingulis de duobus canonicatibus, & totidem præb. de cætero primo vacaturis perſonis in Theolog. & altero iurium, vt præfertur, graduatis, per Archiepiſcopum, ſeu Epiſcopum, & Capitulum cuiuslibet earum ordinaria authoritate prædicta dūtaxat iuxta tenorem literarum Sixti prædeceſſoris huiuſmodi prouideatur, extēdimus, & ampliamus, & nihilominus pro potiori cautela pręmiſſa omnia, prout per Sixtum, & Innocen. & alios prædeceſſores pręfatos ſtatuta, & ordinata fuerunt, de nouo, ac quod Archiepiſcopus, & Epiſcopus, necnon Capit. præfata, cum canonicatus, & præbendæ graduatorum huiuſmodi apud Sedem præfatam per obitum, vel reſignationem in manibus noſtris, vel ſucceſſorum noſtrorum Rom. Pontificum pro tempore faciendam, vacauerint, ad electionem perſonarū idonearum, vt præfertur qualificatarum, ac prouiſionem canon. & præbendarum graduatorum huiuſmodi ſic apud Sedem Apoſtolicam vacantium alias iuxta formam literarum Sixti, & Innocentij prædeceſſorum huiuſmodi, procedere, & electione facta electos pro tempore ad poſſeſſionem illorum, ſic tamen quod electi infra quatuor menſes nouam prouiſionem deſuper ab eadem Sede impetrare, expedire, ac iura Cameræ Apoſtolicę perſoluere teneantur recipere, & admittere, necnon occurrente pro tempore vacatione canon. & præben. huiuſmodi, Capitula illos vni ex Canonicis earundem Eccleſiarum interim quod ad illorum prouiſionem, ſeu electionē procedatur, commendare poſſint, ac lapſo tempore edicti prop̄terea apponendi Ordinarius, vel eius Vicarius infra triduum proxime ſeq. ad prouiſionem, ſeu electionem huiuſmodi de perſona idonea, publico examine præuio, faciendam accedere teneatur, alioquin Capitula ad illa libere procedere valeant, & in huiuſmodi electionibus ipſi electores iuramentum de eligendo magis idoneum, habito reſpectu ad vtilitatem Eccleſiæ, & mores eligendæ perſonæ præſtare teneantur: quodq. maiori parti votorū ſecreto de neceſſitate præſtandorū voto Epiſcopi, ſeu Archiepiſcopi pro vno computato ſtari, & ſi nullus haberet maiorem partem votorum, duo habentes plura vota ad ſecundum ſcrutiniū admitti debeāt, & ſi vnus habuerit plura vota & alij habuerint pares, de illis paribus fiat ſecūdum ſcrutinium, quis illorum concurrit cum primo & illorum, electus a maiori parte admittatur cum primo ad tertium ſcrutinium, & ſi iterū fuerint pares, ſorte dirimatur quis concurrit cum primo, & ſi vltimò duo habuerint paritatem, etiam ſorte dirimatur, & ſors loco electionis, & prouiſionis habeatùr, quodque de huiuſmodi canonic. & Præbendis graduatorum huiuſmodi non ſolum in Vniuerſitatibus dictorum Regnorum graduatis, ſed etiam Collegialibus Hiſpanis Collegij S. Clementis Bononien. per bonæ memoriæ Ægidium de Albornoz fundati, ibidem iuxta eiuſdem Collegij ſtatuta, & ritus, & mores promotis, ſiue graduatis prouideri poſſit perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, & concedimus ac indulgemus: ac quod ſtatuto, & ordinationi huiuſmodi, ſeu etiam literis deſuper conficiendis per quaſcumque alias literas Apoſtolicas, & quaſuis clauſulas generales, vel ſpeciales etiam derogatoriarum derogatorijs efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritātia decreta ſub quorumcumque verborum expreſſione, in ſe continentes nullatenus derogari poſſit, nec derogatum cenſeatur, & ſi derogetur, derogationes huiuſmodi nemini ſuffragentur, & Ordinarij, & Capit. prædicta literis derogatorijs huiuſmodi, & decretis ſuper illis, proceſſibus, & illorum executoribus, & ſubexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus, parere minime teneantur, ſed eis firmiter reſiſtere, & literarum huiuſmodi executionem impedire, nec ratione reſiſtentiæ huiuſmodi aliquib. cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis innodari poſſint, & ſic iudicari debeat, irritum quodque decernimus, non obſtantibus præmiſſis ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, & facultatib. ac literis Apoſtolicis contra tenorem indultorum prædictorum, aut præmiſſorum omnium, & ſingulorū quibuſuis conceſſis, confirmatis, & approbatis, quibus omnibus, etiamſi ad illorum derogationem de illis, eorumq; totis tenoribus ſpecialis, & ſpecifica expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non per clauſulas generales idem importantes, mentio habenda, ſeu alia exquiſita forma ſeruanda foret, illarumque tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro expreſſis habentes motu, ſcientia, & poteſtate prædictis derogamus, necnon quibuſuis acceſſibus, & regreſſibus, ac coadiutoriarum deputationibus, & alijs conceſſionibus ad Canonicatus, & præbendas graduatorum huiuſmodi, etiam de conſenſu, & cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam per nos, & Sedem prædictam pro tempore conceſſis, & factis, quas, & quæ ſic tamen quod Eccleſiarum huiuſmodi quoad gratias hactenus cōceſſas expenſas per eos, quibus, conceſſæ fuerint, propterea factis reſtituere teneantur, caſſamus, & reuocamus, annullamus, ac nullius roboris, vel momenti fore decernimus, necnon omnibus illis, quæ in ſingulis litteris præfatis conceſſum fuit non obſtare, & quæ pro repetitis haberi volumus, cæteriſque contrarijs quibuſcumque cum clauſul. opport. & conſuetis. Fiat vt petitur. I.

Et cum abſolut. a cenſuris ad effect. & cum approbat. innouat. reſtitut. repoſit. reualidat. reintegratio. extenſio. ampliatio. ſtatuto, ordinat. conceſſio. indulto, caſſatione, reuocat. & annullatione, & decretis de & pro omnibus præfatis latiſſime extendēdis in forma gratioſa, & cum deputat. executorum opportuna etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſ. cum poteſtate aggrauandi, reaggrauan. &c. inuocatoque etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Et quod premiſſorum omnium, & ſingulorum, & tenorum ſingularum literarum prædictarum, quarum tranſumptis ſigillo alicuius Prælati ſigillatis, & manu Notarij publici ſubſcriptis plena fides in iudi-

in iudicio, & extra adhibeatur, & aliorum necessariorum maior, & verior, & auctior specificatio, & ex pressio fieri possit in literis, & quoad canonicat⁹ gra duatorum innouātur literæ Sixti, & Innocentij, & extenduntur ad Cathedralis, & Metropolitanas Re gnorum Granatæ, & Nauarræ, & si canonicatus va carunt per obitum apud sedem iuxta literas Innocē tij, & etiam resignationem, de quibus etiam possit prouidere Ordinarius in partibus personis qualifica tis iuxta priuilegiorū tenores, & licet in priuilegijs Sixti dicatur, quod possit prouideri de istis canonica tibus, & Præbendis graduatis in Vniuersitatibus Regnorum Hispaniarum, priuilegium extenditur ad graduatos in Vniuersitatibus Regnorum Castellæ, & Legionis, ac Collegij S. Clementis Vniuersita tis studij Bononiensis, & qui rite fuerint graduati in illis vniuersitatibus iuxta earum statuta præuio rigoroso examine. Datis Rom. apud Sanctum Petrū vndecimo Cal. Aprilis Anno nono.

Et quamuis in decisione prima Toletana supra adducta dubio præcedenti ad fi. dicatur, quod super ista schedula Motus proprij Leonis non apparent li teræ expeditæ, tamen in Ecclesia Palentina, & etiam in Burgensi habentur literæ expeditæ super ea, cū reformatione, aut earum transumptum, quod fuit præsentatum in lite & causa super Canonicatu Magistrali Abulense inter Doctorem Camargo, & Doctorem Ascensium Garcia tenoris sequentis.

☞ LEO Papa X. ad perpetuam rei memoriam, in su prema Apostolicæ specula meritis licet imparibus diuina dispositione constituti circa statum, & honorem singularium, presertim Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum, quarū Cura nobis imminet generalis, fæliciter consideran tes, solicitis studijs intendimus, & vt illæ in suis iuribus, & bonis præsertim votiuis in spiritualibus, & temporalibus ad omnipotentis Dei laudem proficiant incrementis, opem, & operam efficaces quantum nobis ex alto conceditur, fauorabiliter adhibemus, ac ea, quæ propterea à prædecessoribus nostris Rom. Pontificibus prouide emanarunt, nostræ approbationis munimine solidamus, & alias desuper disponimus prout in Domino conspicimus salubri ter expedire. Dudum si quidem, Fel. recor. Sixto Papæ IIII. prędecessori nostro pro parte vniuersorum Archiepiscoporum, Episcoporum, ac dilectorum fi liorum Metropolitanarum, & aliarum Cathedraliū Ecclesiarum Castellæ, & Legionis Regnorum expósito, quod ipsarum Ecclesiarum canonicatus, tā Apostolica vigore gratiarum expectatiuarum specialiū, & aliarum reseruationum ac alias, quam ordi naria authoritatibus propter inordinatos fauores per se conferebantur iuris parum literatis adeo, vt nonnumquam eueniret, quod nullus earundem Ecclesiarum Canonicus graduatus existeret, cuius con silio, & auxilio iura tueri, & bona occupata recuperari, & alia negotia vtiliter, & salubriter dirigi valerent in non modicum dictarum Ecclesiarum detrimentum, & honoris, & reputationis diminutionē, & quod si ex Canon. aut integris, vel dimidijs Portionarijs cuiuslibet earundem Ecclesiarum continuo vnus esset Magister, seu Licentiatus in Theolo gia & vnus Doctor aut Licentiatus in vtroque, vel altero iurium præfato earundem Ecclesiarum deco ri, & venustati, ac prospero, & fælici regimini vtiliter, & salubriter prouideretur, dictus Sixtus prædecessor ipsorum Archiepiscoporum, Episcoporum, & Capitulorum huiusmodi supplicationibus incli-natus per quasdam suas literas statuit, & ordinauit, quod de duobus Canonicatibus & totidem Præben dis, qui primo per cessum, vel decessum, aut quamuis aliam dimissionem, illos obtinentium extra Roman. Curiam in quibusuis mēsibus simul, vel succes siue vacarent in qualibet Ecclesiarum earundem etiam si dispositioni Apostolicæ ex quauis causa, nō tamen in prima vice generaliter reseruati forent, per petuis futuris temporibus, quoties illos vacare pro tempore contigerit, vni, qui in Theologia Magist. seu Licē. & alteri qui altero iurium Doctor, seu Licen. existeret, posse, & debere vna cum Cap. cuiuslibet earundem ordinaria authoritate prouideri in omnibus, & per omnia perinde, ac si aliquę gra tiæ expectatiuæ speciales, vel generales reseruationes, & nominandi, seu nominatis conferendi facultates, & mandata ab eodem Sixto prædecessore nostro, seu Sede Apostolica, vel suis Legatis, seu alias eius authoritate, & Regum, Ducum, & Principum, vel Prælatorum, aut quauis alia consideratione nul latenus emanassent, seu in posterum emanarent, ita tamen, vt de eis, qui primo Doctori, vel cum rigore examinis Licentiato in altero iurium, & alijs, qui postmodum vacarent simul, vel successiue, Canoni catibus, & Præbendis huiusmodi Magistro, vel Licentiato in Tehologia prouideretur, & inter Docto res, & Licentiatos eosdem ad illos pro tempore nominatos, illi qui de nobili genere procreati forent alijs non nobilibus, & inter ipsos nobiles, qui vtroque parente nobiles forent, nobilibus ex altero tantum, & inter ex vtroque, vel vnico latere tantum nobiles, de maiori nobilium genere procreati per eosdem Ordinarios collatores, & Cap. præeligerentur, qui si in eadem Ecclesia benefic. & alias sic qualificati reperirentur, alijs præferrentur, sicque perpetuis futuris temporibus obseruaretur decernens ex tunc oēs, & singulas gratias acceptationes, prouisiones, anexiones, & incorporationes, & alias dispositiones, processus, sententias, & censuras desuper, necnon totum id & quicquid secus super hisā quo quamquauis authoritate scienter, vel ignoranter cō tingeret attentari, irrita, & inania, nulliusque roboris, & momenti, nec non Canonicatus, & Præbendas, quos, vt præfertur vacare contingeret in qualibet Ecclesiarum earundem Doctorum, & Licentia torum in Theologia, altero iurium Canonicatus, & Præbendas nuncupari debere, & alijs quam Doctoribus, & Licentiatis prædictis conferri non posse, & illos ordinaria dumtaxat authoritate conferri, & sub prædictis, & quibusuis alijs gratijs, expectatiuis, specialib. & generalibus reseruationibus vnionibus, & incorporationibus, extinctionibus, & legatis, & alijs concessis, & concedendis facultatib. non comprehendi, necnon irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigent attentari; deinde, vt ex literis optatus succederet effectus, per alias suas literas voluit, & statuit, quod de huiusmodi canonicatibus & Præbendis in eisdem literis Archiepiscopis, Episcopis, & Capitulis præfatis concessis comprehensis, illis duntaxat graduatis prouideri posset qui in aliqua Vniuersitate studij generalis Regnorum Hispaniæ seruatis seruandis iuxta earundem Vniuersitatum statuta promoti pro tempore forēt & alijs quantumcumque graduatis extra Vniuersitates prædictas, & etiam in illis alias quā seruatis ser uandis iuxta earundē Vniuersitatum statuta, ritus, & mores pro tempore factę collationes de huiusmo di Canonicatib. & Præb. nullius essent roboris, vel

momenti, & haberētut prorsus pro infectis, quodq; illi quibus de huiusmodi canonicatibus, & præbendis pro tempore prouisum foret, deberent, & tenerentur in eisdem Ecclesijs personaliter residere, & si absque Ordinarij, vel Capituli sui licentia vltra mensem se absentarent, eo ipso collatis Canonicatu, & Præbenda huiusmodi priuati, & perpetuo ad illos inhabiles existerent, possetque, & deberet de illis sic vacantibus alijs graduatis, qui vellent, & valerent in ipsis Ecclesijs residere, alias iuxta priorū literarū prædictarū tenorē prouideri. Et successiue piæ mem Inno. Papę prædecessori nostro pro parte claræ memoriæ Ferdinandi Regis, & Elisabeth Reginæ dictorū Regnorū exposito, quod nonnulli ex personis eisdem, quib. dictis de Cano. & Præb. prouisū fuerat, vt præfertur, pro eo, quod in alijs Ecclesijs alios similes Canon. & Præb. tanquam graduati obtinebant, personalem residentiam non faciebant præfatus Innocentius prædecessor, eorundem Regis, & Reginæ in ea parte supplicationibus inclinatus, per alias suas literas statuit, & ordinauit, quod nullus cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis vel conditionis foret, duos Canonicatus, & totidem Præbendas ex illis, qui pro personis graduatis ordinati erant, obtinere valeret, & tales Canonicatus & Præben. pro tempore obtinens apud Ecclesias in quibus illos obtinebat iuxta ordinationem Sixti prædecessoris huiusmodi residentiam facere teneretur, quodque si contingeret aliquas personas Canonicatus, & Præbendas præfatos duabus huiusmodi deputatos pro tempore obtinentes de licentia Capitulorum prædictorum ad Rom. Curiam accedere, & in illa ab hac luce decedere, Ordinarii, & Cap. huiusmodi de ijsdem Canonicatibus, & Præbend. per obitum talium pro tempore vacantibus, alias iuxta formam literarum Sixti prædecessoris huiusmodi libere disponere possent, quodque Capitula prædictarum Cathedraliū, & Collegiatarum Ecclesiarum prædictarum, & aliorum Regnorum, & dominiorum dictorum Regis & Reginæ, & Canon. & Portionarijs alijsq; Beneficiatis ipsarum Ecclesiarū ab illis absentibus, & personaliter non residentibus etiam prætextu quorumcumque indultorum, & literarum sub quibusuis formis, & expressionibus verborum, aut cum quibusuis clausulis etiam derogatoriarum derogatorijs, ac sententijs censuris, & pœnis ab ipso Innocent. prędecessore, vel Sede Apostolica, pro tempore emanatarum alicui de quotidianis distributionibus ratione Præbendarum, & portionū, aliorumq; beneficiorum per eos obtentorum in absentia minime ministrare tenerentur, nec propterea excōmunicari, suspendi, interdici, aut alia aliqua pęna mulctari possent, etiamsi in literis huiusmodi plena & expressa de literis Innocentij huiusmodi mentio habenda, & illis expresse derogatum foret, prout in singulis literis prædictis plenius continetur. Cum autem sicut exhibita nobis pro parte præfatorum, & dilectorum filiorum Metropolitanorum, & aliarum Ecclesiarum Cathedralium Granatæ, & Nauarræ Regnorum Capitulorum petitio continebat, ipsi cupiant singulas literas prædictas pro earū subsistentia firmiori nostræ approbationis munimine roborari, pro parte eorundem Capitulorum nobis fuit humiliter supplicatum, vt singulis literis prædictis, ac omnibus, & singulis in eis contentis clausulis nostræ approbationis robur adijcere, aliasque in præmissis oportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur dictarum Ecclesiarum fœlici successui consulere, vt literæ prædictæ, cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis eo firmius obseruentur, quo clarius constiterit illas ea deliberatione approbatas, qua concessæ fuerunt, prouidere volentes, supplicationibus inclinati, consideratione etiam charissimi in Christo filij nostri Caroli Romanorum, & Hispaniarū Regis in Imperatorem electi, & nobis super hoc humiliter supplicantis singulas Sixti, & Innocentij prędecessorum literas huiusmodi cum omnibus & singulis in eis contentis, ex certa scientia nostra, authoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innouamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obseruari debere decernimus, & quoad Ecclesias prædictas Castellæ, & Legionis Regnorum prædictorum, in quibus eisdem literis contrauentum, & de Canonicatibus, & Præbendis graduatorum huiusmodi, qui ex tunc vacarunt, per Sedem Apostolicam prouisum fuit in pristinum, & eum, in quo illi, ac Ordinarij, & Capitula earum ante huiusmodi contrauentiones, & Apostolicas prouisiones quomodolibet erant, statum restituimus, reponimus, reualidamus, & plenarie reintegramus, illasq; ad omnes, & singulas Metropolitanas, & alias Cathedrales Ecclesias Granatæ, & Nauarræ Regnorum prædictorum, in quarum singulis de duob. Canon. & totidem Præbendis de cætero primo vacaturis personis in Theologia, & altero iurium, vt præfertur, graduatis, per Archiepiscopum, seu Episcopum, & Capitula cuiuslibet earundem ordinaria authoritate prædicta duntaxat iuxta tenorem literarum Sixti prædecessoris huiusmodi, prouideatur scientia, authoritate, & tenore prædictis extēdimus, & ampliamus, & nihilominus pro potiori cautela præmissa omnia, prout per Sixtum, & Innocentium prædecessores præfatos statuta, & ordinata fuerunt, de nouo, ac de Canonicatibus & Præbēdis graduatorum huiusmodi, cum per resignationem in manibus nostris, vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore faciendam, vacauerint, personis, iuxta tenorem prędictarum, & præsentium literarum qualificatis, in partibus illis prouideri mandari debeat; cum vero ipsi Canonicatus, & Præbendæ graduatorum per obitum apud sedem præfatam vacauerint, Archiepiscopi, Episcopi, & Capitula præfati ad electionem personarum, vt præfertur graduatarum, & prouisionem canonicatuum, & Præbendarum graduatorum huiusmodi, apud sedem Apostolicam per obitum vacantium, alias iuxta formam literarum Innocen. prędecessor. huiusmodi, & præsentium procedere, & electione ad huiusmodi Canonicatus, & Præbendas sic apud sedem vacantes facta, electos pro tempore ad possessionē illorum, sic tamen, quod ipsi electi infra quatuor menses nouam prouisionem desuper ab eadem sede impetrare, & literas desuper taliter expedire, ac iura Cameræ Apostolicæ soluere teneantur, recipere, & admittere, necnon occurente pro tempore vacatione Canonicatuum, & Præbendarum graduatorum huiusmodi Capitula illos vni ex Canon. earundem Eccles. interim, donec ad illorum prouisionem, seu electionem procederetur, libere commendare, & talis Canonicus illos in huiusmodi commenda obtinere possit, & valeat. Lapso tempore edicti propterea apponendi, Ordinarius, vel eius Vicarius infra triduum proxime sequens ad prouisionem, siue electionem huiusmodi de persona idonea, publico examine præuio, faciendam accedere teneatur, alioquin Capitula ipsa ad illam procedere valeant, & in huiusmodi electionibus ipsi electores

iura-

iuramentum, de eligendo magis idoneum, habito respectu ad vtilitatem Ecclesiæ, & mores personæ eligendæ, præstare teneantur, quodque maiori parti votorum secreto de necessitate præstandorum Archiepisc. siue Episc. pro vno computato stare, & nisi nullus haberet maiorẽ partẽ votorum, duo habẽtes plures voces ad secundum scrutinium admitti debeant, & si vnus habuerit plures voces, & alij habuerint pares, de illis paribus fiat secundum scrutiniũ quis illorum concurrit cum primo, & electus illorum a maiori parte admittatur cum primo ad tertium scrutinium, & si iterum fuerint pares, sorte dirimatur, quis cõcurrit cum primo, & si vltimo duo habuerint paritatem, etiam sorte dirimatur, & sors loco electionis, & prouisionis habeatur; quodque de canonicatibus, & præbendis graduatorum huiusmodi personis in Vniuersitatibus dictorum Regnorum Castellæ, & Legionis, ac Collegialibus Hispanis Collegij S. Clementis Bononiæ, per bonæ memoriæ Ægidium de Albornoz Episcopum Sabinen. S. R. E. Cardinalem inibi fundati, seruatis seruandis, iuxta Vniuersitatum, & Collegij Prætorum statuta, ritus, & mores respectiue promotis, seu graduatis, duntaxat prouideri possit authoritate, & tenore præmissis, perpetuo statuimus, & ordinamus ac concedimus, & pariter indulgemus. Ac quod statuto, & concessioni, & ordinationi, huiusmodi, ac præsentibus literis per quascumque regulas Cancellariæ, & alias literas Apostolicas, & S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus hactenus, & pro tempore etiam Motu proprio, & alias quomodolibet concessas, & quoad consensum per eos præbendum ratione vacationis per obitum familiarium suorum, etiam quasuis clausulas generales, vel speciales, & derogatoriarum derogatorias efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quorumcumque verborum expressione, in se continentes, nullatenus derogatum sit, nec censeatur esse, nec derogari possit, nec Canonicatus, & Præbendæ huiusmodi, etiam per nos aut successores nostros, & de consensu Magistrorum, & Licentiatorum, seu Doctorum, vt supra qualificatorum illos nunc, & pro tempore obtinentium, etiam ex quauis causa, & motu proprio etiam consistorialiter aliqua, vel aliquibus pensionibus grauari, neque illorum fructus, vel aliqui eorum alicui, vel aliquibus etiam Cardinalibus concedi possint, nisi in pensionibus, & fructuum concessionibus huismodi prædictorum, ad quos dictorum Canonicatuum, & Præbendarum iuxta præmissarum literarum continentiam collatio pertinet specialis, & expresse per trinas eorum literas, etiam interuallo trium mensium inter datas accedat assensus, & si secus fieri contigerit derogationes pensiones, & fructuum concessiones huiusmodi nemini suffragentur, ac Ordinarij, & Capitula præfati literis derogatorijs ac pensionum, & fructuum huiusmodi concessionibus, & decretis super illis processibus, ac illorum executoribus, eorumque mandatis, & monitionibus parere minime teneantur, sed eis firmiter resistere, & literarum huiusmodi executionem impedire, nec ratione resistentiæ huiusmodi aliquibus censuris, seu pœnis Ecclesiasticis innodari possint, & sic per quoscumque iudices, & Commissarios etiam causarum Palatij Apostolici Auditores in quibusuis causis, & instantijs sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & authoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid secus super his à quoquã, quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit intentari irritũ, & inane fore decernimus. Quocirca dilectis filijs vniuersis & singulis, quorumuis Monasteriorum, domorum, & ordinum, Abbatibus, & Prioribus Conuentualibus, & Præceptoribus generalibus per Apostolica scripta mandamus quatenus ipsi, vel tres, aut plures, seu duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios singulas prædictas, & præsentes literas, ac in eis contra quẽcumque, vbi & quando opus fuerit, & quoties pro parte Capitulorum prædictorum, seu aliquorum eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicari eisque efficacis defensionis præsidio assistant, faciantque authoritate nostra singulas literas, & in eis contenta huiusmodi per censuras, & pœnas Ecclesiasticas firmiter obseruari, ipsaque Capitula illis pacifice gaudere, non permittentes ea desuper per quoscumque, quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet & rebelles per easdem censuras, & pœnas appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis, & seruandis processibus, censuras, & pœnas, quatenus opus fuerit aggrauando, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis, non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, nec non facultatibus & literis Apostolicis contra tenorem literarum huiusmodi, quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, ac quibusuis reseruationibus per regulas Cancell. factis, & faciendis, quibus omnibus, etiã si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, indiuidua, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret illorumque tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis, & sufficienter, insertis habentes, scientia, authoritate, & tenore prædictis specialiter, & expresse derogamus, necnõ quibusuis accessibus, regressibus, & ingressibus, ac coadiutoriarum deputationibus, vel alijs gratijs ad Canonicatus, & Præbendas graduatorum huiusmodi, & de consensu, & cum quibusuis clausulis, & decretis, etiam per nos, & sedem prædictam pro tempore etiam dictis Cardinalibus concessis, & factis, quos, & quæ, sic tamen, quod Capitula Ecclesiarum huiusmodi, quoad gratias hactenus concessas expensas per eos, quibus concessæ fuerint, propterea factas restituere teneantur, cassamus, irritamus, & annullamus, & nullius roboris, vel momenti fore decernimus, necnon omnib. illis, quæ in singulis prædictis concessum fuit non obstare, & quæ pro repetitis præsentibus haberi volumus, contrarijs quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. Cæterum, quia difficile foret singulas literas huiusmodi ad singula loca, in quibus de eis fides adhibenda foret, deferre, volumus, & præfata authoritate Apostolica decernimus, quod singularum earundem literarum transumptis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo, &c. Dat. Rom. 11. Calend. April. anno 9. dat. reformationis 10. Calend. Septem. anno 9. 1521. visa L. Card. Sanctorum quatuor referenda, lib. 17. fol. 217.

Magister Elbasthendo.

Cuius Bullæ tenorem in par. refert Conc. d. gl. 9. §. 2. nu. 4. & 5.

170 Circa quam Bullam, seu Motum proprium † sub dubitatur primo iuramentum de eligendo magis idoneum, quod in prouisione huiusmodi canonicatuum electores præstare tenentur necessario, & pro forma, quomodo sit præstandum! & breuiter dico, præstandum esse corporaliter tactis scripturis, nec alias satisfieri formæ d. Bullæ: nam vbi iuramentum defertur à iure, seu constitutione, requiritur necessario in actu iurandi corporalis tactus scripturarum vt alias dixi supra 3.p.c.3.20.dub.à nu.69.

171 Videturque præstandum tactis † Euangelijs, nec satis esse præstari tactis alijs scripturis, cum semper in iure, vbi ponitur forma iuramenti exigatur Euangeliorum tactura, vt in c. quoties, 1.q.7.c. Ego Berẽgarius de consecratione, distin.2.cap. Ego N. de iure iur. cap. cum in causa de iuramento calumniæ & c. quoties, vers. porro. de purgatione can. cum alijs, & in forma professionis Fidei tradita à Pio IIII. de qua supra d. cap.3 & ita tenet gl. in c. vt circa de electione in 6. verbo præstito, & ibi Archid. & Anchar. Quamuis sufficere, quod tangatur quælibet scriptura Sacra, vbi non exprimitur de Euangeliorum tactura, & ita de cõsuetudine seruari dicat gl. in clem. 1. §. porro. de hæret. verb. tacta & ibidem Cardin. q. 1. & 3. & Bonif. nu. 114. Monach. in d. c. vt circa nu. 11. & Francus nu.9. Abb. in c. fi. de iur. calum. num.3. & Cosinas in pragm. sanct.3. tit. de elect. §. ad locum verb. manibus.

Quo stante succedit difficultas, quod videtur Ca-
172 nonicum legitime † impeditum non posse alteri dare suum votum, & committere vices suas ad electionem huiusmodi canonicatuum, cum requiratur iuramentum corporaliter præstitum, quod non potest fieri per procuratorem, vt in simili de professione fidei dixi d.20. dub. à nu.72. ex sententia S. Cong. Concilij. & Rotæ.

173 Sed huic difficultati respondetur primo, † quod id, quod dicitur iuramentum corporale præstãdum esse personaliter, & non per procuratorem procedit in iuramento, quod per se, & principaliter requiritur, vt in d. iuramento professionis fidei, seu fidelitatis, &c. secus in iuramento, quod requiritur accessorie, & in ordine ad actum, qui per procuratorem exerceri potest, tunc enim etiã iuramentum ipsum potest committi procuratori, vt in iuramento calumniæ, cap. fin. de iuram. calum. in 6. & in iuramento requisito in appellatione ab electione, aut prouisione alicuius, vt in cap. procurator. de elect. in 6. & in alijs, iuramentis iudicialibus. Et sic, cum electio fieri possit per procuratorem, c. quia propter. de elect. & c. pen. eod. tit. in 6. poterit etiam fieri per procuratorem iuramentum requisitum, etiam corporaliter præstandum, dato ad id speciali mandato.

174 Secundo respondetur, † quod cum electio horum canonicatuum fieri debeat per vota omnino secreta, & sic impeditus non possit dare mandatum de eligenda certa persona, vt infra dicetur, procurator constitutus cum generali mandato ad eligendum debet præstare dictum iuramentum nomine suo, & in animam suam, non nomine, & in animam constituentis, vt alias dicebatur in Concilio Basilien. sess.12. & in pragmat. sanct. tit. de elect. §. ad locum, vnde procuratori sic generaliter constituto ad eligendum non est opus mandato speciali ad iurandum.

175 Vnde etiam Vicarius Episcopi, † qui potest accedere ad prouisionem, siue electionem huiusmodi, vt dicitur in d. Bulla, seu motu proprio Leonis, quamuis debeat esse ad eam specialiter constitutus, nec videatur sufficere esse Vicarium generalem, etiam cum mandato ad conferendum, & prouidẽdum Beneficia, & etiam ad omnia alia, quæ mandatum exigunt speciale, argm. fin. de offic. Vicarij in 6. & Clemen.2. de procurator. quia iste est casus specialissimus, tamen non debet habere mandatum ad iurandum, quia nomine suo, & in animam suam, non nomine, & in animam Episcopi eum constituentis iurare debet.

176 Secundo subdubitatur, † an in Ecclesijs, in quibus non est in vsu in electionibus huiusmodi canonicatuum præstare d. iuramentum, de eligendo magis idoneum, vt in hac Ecclesia Abulen. prætendebatur valeat electio facta sine tali iuramento? & videtur valere, stante consuetudine 40. saltem annorum nõ præstandi tale iuramentum; nam consuetudo præscripta derogat iuri canonico, c. fi. de consuetudine, vbi Doct. præcipue Rochus de Curte, & ita obtẽtũ est in causa Abulen. canonicatus Magistralis, inter Doctorem Hieronymum Ruyz de Camargo, & Doctorem Ascensium Garcia, qui inter alia opposuit contra electionem de defectu iuramenti, & nihilominus fuit pronuntiatum pro validitate electionis sententia lata de cõsilio D. Ignatij Lopez de Salcedo, non obstante, quod non constitit, vt existimo, de consuetudine quadragenaria.

177 Nihilominus tamen contrarium videtur † verius nempe non valere electionem huiusmodi Canonicatuum non præstito d. iuramento per electores, etiã si adsit consuetudo quadragenaria, non præstandi tale iuramẽtum, & ratio est, quod in d. Bulla, & motu proprio adest decretum irritans, vt in Bulla ibi, ac quicquid super his a quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter cõtigerit attentari, irritum, & inane fore decernimus. Et in d. schedula motus proprij ibi, irritum decernimus.

178 Quod in fine positum refertur ad totam † dispositionem, vt fuit dictum in Toletana professionis 27, Febr. 1595. coram D. Pamphilio infra adducta.9.p. c.2. num.330. & est sine dubio, cum generaliter ponatur super præmissis. Et quod dicit Boerius decis. 119. nu.5. quod clausula irritans refertur ad proximã dispositionem, & cum eo Ant. Gabriel. de clauf. concl.3 nu. vlt. quod decretum irritans restringitur ad dispositionem, cui magis proxime cohæret, & nõ refertur ad omnia præcedentia, accipiendũ est, quãdo non ponitur generaliter, sed respectu proximæ dispositionis, seu quando non potest ad alia commode referri, &c.

179 Et contra constitutionem † habentem decretum irritans, non valet, nec potest induci consuetudo, Archid. Ioan. And. Domin. num.6. Francus num.4. & alij in cap. cum de beneficio. de Præben. in 6. Præpositus Alexand. in cap. in istis §. leges.4. distin. Barba. in Clement. 1. num.23. de elect. Felin. in cap. cum accessissent. de constit. num.30. versic.4. limita. Probus ad Monachum in cap. tibi, qui. de rescript. in 6. sub nu.8. Rochus in cap. fi. de consuetudine sect.7. num. 7. Rebuf. in concord. tit. de firma, & irreuocabili cõcordatorum stabilitate. §. 1. ad fin. Ruinus consil. 13. numer.3. volum.2. & consil.102. num.11. volum.3. Ferretius consil.223. nu.12. Nauarrus in cap. cum contingat. de rescrip.2. causa nullitatis, nu.12. & de spolijs. §.14. nu.2. & 3. Ant. Gabr. d. concl.3. de clausulis a nu.39. Duennas reg.144. num.1. & Hoieda de incompatibilitate benefic. cap. 10. nu.5. & licet contrarium tenuerit Imola, quem referunt, & sequuntur Domin. fin. & Francus nu.3. in c. nullus de elect. in 6. & Babatia in rubrica Clementinarum de ele-

ctione

ctione in fi. prædicta tamen sententia est communis vt per Ant. Gabr. ibi nu.42.

180 Vbi limitat†cum Ruino d. conf.13. nu.3. vt non habeat locum in consuetudine immemoriali, quę tamen non potest dari modo in proposito, cum ad. motu proprio, & Bulla Leonis non transierint, nisi 85. anni.

181 Nec rursus in proposito potest applicari†secunda limitatio, quam ibi tradit num.43. quando dispositio, in qua decretum irritans est adiectum, non esset à principio vsu recepta, de qua infra 11.p. cap.5. num.152. nam esto id constaret, tamen cum in dicta Bulla, seu motu proprio concedantur Ecclesijs Hispaniæ huiusmodi Canonicatus Doctorales, & Magistrales, si volunt istam concessionem acceptare, debent eam acceptare cum omnibus qualitatibus in ea contentis, & non possunt eam in parte acceptare & in parte nō, ad l.4.ff.de lega.2. nec obstat, quod huiusmodi Canonicatus iam erant concessi in Bulla Sixti IV. nam Leo ad dictarum Ecclesiarum supplicationem, & petitionem approbat, & innouat Bullam Sixti IIII. ac de nouo concedit dictos Canonicatus, dando formam, & modum seruandum in eorum prouisione, & sic perinde est, ac si antea concessi non essent.

182 Præterea†id non procedit in priuilegio, seu indulto, quale est istud Ecclesijs Hispaniæ concessum, quod non amittitur, per non vsum, seu ex eo, quod non sit à principio vsu receptum, sed requiritur præscriptio, seu consuetudo præscripta contraria, vt per D. in c. cum accessissent vbi Felin. de constit. & in c. accedentibus, & c.si. terra de priuil. & in l.fi. de constit. Principum Hor. Mand. de priuilegijs, ad instar. gl.15. cum alijs, quæ tamen præscriptio, seu consuetudo præscripta non datur, stante decreto irritante, vt per supracitatos, & Archid. Io. And. Domin. nu. 6. Fran.3. & alios in c. cum de beneficio. de Præb. in 6. & Crescen. decis.4. de priuil. nu.6.

183 Tertio subdubitatur † an requiratur pro forma quod vota præstentur secreto, ita vt, si publice, seu palam præstentur, electio sit nulla? & dicendum est, quod sic, vt patet ex illis verbis Motus proprij, & Bullæ Leonis, secreto de necessitate præstandorum, maxime stante dicto decreto irritante, quod dat formam, vt alias dicitur infra 9. part. cap.2. numer.230.

184 Quod adeo procedit, vt non solum electio†sit nulla, si omnes palā suffragia præstent, sed etiam, si vnus tantum, nam forma est indiuidua, vt supra.2.p.c.1. nu.58.& 59.

185 Et quamuis in alijs actibus Capitularibus † de iure non requiratur quod vota præstentur secreto, expediret tamen certe, quod in omnibus votaretur secreto, vt liberius vnusquisque possit suam sententiā dicere, suamque exonerare conscientiam, Abbas in c. quia propter nu.5. de elect. & euitarentur rixæ, molestiæ, & inimicitiæ inter Capitulares, ac præsidentium, & potentiorum tirannides, & insolentiæ, quas vigere videmus in Capitulis, in quibus votatur publice, & ita sanctissima sunt statuta votandi secreto, & Episcopi prouidere deberent, vt ita fieret Quamnis in consultatiouibus sacri Consistorij Cardinaliū vbi vota sunt consultiua, aliud expediat, vt per Cardinalem Paleotum de sacri Consistorij consultationibus, p.5.q.3.

186 Sed hic† est difficultas, an vota ita debeant esse secreta, vt numquam sint publicanda eligentium nomina, an vero satis sit illa præstare secreto, quamuis postea publicentur eligentium nomina, vt fit in electione Canonica, vt in d.c. quia propter, & in electione summi Pontificis per scrutinium, vt per Cicarellū in addition. ad Platinam in vita Vrbani VII. & quidem videtur id satis ex d.c. quia propter de elect.

187 Nihilominus tamen contrarium verius † existimo, quia dictus motus proprius, & Bulla absolute vult, quod vota secreto de necessitate præstentur, & sic videtur velle, quod sint omnino secreta, qualia nō essent, si postea essent publicanda eligentium nomina, & facit decretum Concilij ses.25. de regul. cap.6. vbi Concilium præcipit Abbates & Abbatissas, & alios Prælatos regulares eligi debere per vota secreta, ita vt singulorum eligentium nomina nunquam publicentur, & ita practicari quidem videmus, nam communiter electio horum canonicatuum fit per
188 schedulas, in quibus est scriptum†nomem electi tantum, singulis enim Canonicis dantur schedulæ omnium oppositorum, & Canonicus sumit schedulam illius, cui vult suffragari, & eam reponit in capsa, seu vrna, vel sub quodā pileo, & reliquas, quæ dicuntur malæ, in alia, seu illas lacerat, pro vt etiam fit in prouisione Cathedrarum Salamanticæ, & aliarum Vniuersitatum.

189 Reputaretur † tamen etiam electio secreta, si Capitulum poneret aliquos, qui reciperent vota omnium, modo postea nomina eligentium non publicentur, vt in terminis d.c.6. Concilij cēsuit. S. Cong.
☞ his verbis, si electi fuerint à Superioribus aliqui, vt puta quatuor, qui vota omniū recipiāt, electio reputabitur secreta, & canonica. c. quia propter de elect.

190 Et accedit alia declaratio, super d.c. quæ sic ait, in
☞ electione Abbatissarum, de qua in præsenti, potest Episcopus cum suo Vicario, vel Secretario, vel alio ab ipso assumpto, vota singularum Monialium ore tenus expressa audire. Et alia quæ sic ait. in electione
☞ Abbatissarū vota ore tenus accipi possunt à suis Superioribus, licet quatuor, aut quinq; ea sciant, si hoc est iuxta formam statutorum Religionis, c. quia propter de elect.

191 Nec obstat alia declaratio super d. cap.6.†quæ sic
☞ ait, in electione Abbatissarū vota ore tenus accipi non possunt à suis Superioribus cum duobus testibus, nec potest proximus Superior huiusmodi electionem irritam, vtpote factā contra formam huius decreti, confirmare, & reualidare absque sedis Apolicæ authoritate. Quia loquitur & procedit, quādo vltra deputatos adhibentur aliqui in testes per quos posset publicari, &c.

192 Secundo est difficultas, † an, si aliquis canonicus ostenderet alteri schedulam illius, pro quo suffragiū fert, electio esset nulla, & non secreta?

193 Et videtur nulla, quia non omnino secreta, †non solum, si id faceret palam, & permittente Capitulo. sed etiam secrete. Et facit declaratio S. Congreg. super d.c.6. quæ sic ait. Congreg. censuit electionem esse nullam, quando aliqui ex electoribus vnicam schedulam recipiunt vnico nomine scriptam, & nomen electi notū scribæ, vel alteri, & reponunt in capsula, similiter qui accipiunt de manu scribę duas schedulas, & vnam, quam voluerint, reponunt, alteram scindunt, quia scriba potuit reuelare talem, qui non habuit nisi vnam schedulam, vel talem, qui non habuit duas. Monendus hic electus, non legitime electum fuisse, & si fuisset conscius fraudis, esse puniendum, & admonendum, vt petat à Sanctissimo confirmationem.

194 Quamuis contra teneant Nauar. †consil.9. de electiōn. & Emman. Rodriguez in sum. 1.tom.c.102. nu.4. & q. regul.2.tom.quæst.51.art.9. quando eam

ostenderet secreto sine culpa Capituli. Quorum sententia solum procedet, quādo id faceret in fraudem ad annullandam electionem, alias validam sine eius voto, ob fraus & dolus illi patrocinetur.

195 Vnde, si quis de facto attentaret dare votū † publice, seu palā, non debet permitti a Capitulo, sed quod secreto det suum votum, alias electio esset nulla immo tamquam indignus posset excludi a voto, maxime authoritate Ordinarij pro illa vice.

196 Si tamen ante electionem, seu scrutinium † aliquis verbo diceret, seu publicaret, pro quo suffragium laturus est, vel post, pro quo suffragium tulit, non vitiaretur electio, quia ex hoc in rei veritate non desinit esse secreta, eo enim non obstante potuit pro altero suffragium ferre, licet male faceret id publicās,

197 & hoc videtur velle declaratio S. Congreg. † Concilij super d. cap. 6. quæ sic ait. Ante vel post scrutinium electorib. nullo modo licet cui suum votum dederint, publicare, sic Cong. respondit petenti, an electio sic facta teneret.

198 Et etiam quamuis quis seruaret, † & extraheret schedulas malas ad ostendendum postea alicui, non videtur electio irritare ex quo semel erat recte facta, & secreto, & poterit is eas non ostendere, &c. deberet tamen curare Capitulum, ne vllus posset eas extrahere.

199 Vnde, cum prædicta electio fieri † debeat per vota omnino secreta, fit, quod legitime impeditus, qui potest alteri dare suum votum, & committere vices suas, vt in d. cap. quia propter, & cap. penul. eod. tit. de elect. in 6. non posset dare mandatum de eligenda certa persona, quia tunc votum non esset secretum quamuis secus sit in terminis d. cap. quia propter, vt

200 in d. c. pen. §. porro & ita in terminis † d. c. 6. consensuit S. Cong. vt in seq. declaratione, Procuratores legitime constituti, cum generali mandato ad eligendum ab ijs, qui legitime impediti sunt, non excludūtur, dūmodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona, quia tunc votum non posset esse secretum, prout in hoc decreto.

201 Et ita est accipiendum † quod tradit Parasellus de priuilegijs minimorum, & cum eo Emman. Rodriguez d. 1. tom. sum. cum. c. 102. ad fi. & 2. tom. q. reg. q. 51. art. 6.

202 Videtur tamen, † quod qui dat alteri vices suas ad votandum, posset verb. illi iniūgere, quod suum votum daret tali, & si alteri daret, peccaret grauiter, & faceret iniuriam ei, qui sic dedit vices suas quāuis valeret votum alteri datum, ex quo mandatum exterius, & formale est liberum, & generale.

203 Et cum vota sint omnino secreta, videtur, † quod posset canonicus, cui alter dedit suum votum, & vices suas, cum voto proprio suffragari vni, & cum voto impediti alteri, etiamsi dedisset omnino libere vices suas, quia tunc cessat ratio d. §. porro.

204 Rursus cum electio † dictorum canonicatuum debeat fieri per vota Episcopi, & Canonicorum secreta, & per scrutinia, fit eam non posse aliter fieri per viam inspirationis, aut compromissi, vt per seq. declarationem, super d. c. 6. Concilij, Si in electione Prelatorum regularium procedi potest alia via, quā per scrutinium, vtpote per viam compromissi, aut inspirationis, aut oportet procedere per viam scrutinij tantum quo poterit satisfieri decreto Concilij, vt vota sint secreta, Cong. cēsuit electionem horum Prælatorum debere fieri tunc per vota secreta, vt se habent verba Concilij hoc cap. licet contra teneant Emmanuel Rodriguez d. cap. 102. num. 2. & c. 105. numer. 3.

205 Quarto subdubitatur, † an, quando in vltimo scrutinio duo habent plura vota verbi gratia sunt 20. vota, vnus habet decem, & alius alia decem deueniendum sit ad sortes; quę licet sint prohibitæ in electionibus ad beneficia, seu officia Ecclesiastica, cap. fin. de sortileg. & ibi Abb. nu. 3. & Anania 3. & 11. tamen hic specialiter permittuntur a Papa; an vero prius ad qualitates ita vt nobilis præferatur non nobili, & magis nobilis minus nobili, & beneficiatus in eadem Ecclesia non Beneficiato iuxta Bullam Sixti IIII.

206 In quo plures tenent deueniendum esse † ad dictas qualitates ex d. literis Sixti IIII. quas cum omnib. & singulis in eis contentis approbat, & innouat Leo. Vnde intelligunt verba motus proprij, & Bullæ Leonis ibi, & si vltimo duo habuerint paritatem, etiā sorte dirimatur, & c. de paritate in omnib. idest non solum in votis, sed etiam in dictis qualitatibus.

207 Et ita dicitur practicatum † in Canonicatu Magistrali Ecclesiæ Placentinæ inter Doctorem Salinas, & Doctorem Muñoz, qui habuerunt paria vota, & Doctor Salinas vti nobilis fuit prælatus, & in canonicatu Magistrali Ecclesiæ Gienen. inter eundē Doctorem Muñoz, & D. Vallentinum Vellez, qui similiter habuerunt paria vota, & Doctor Vellez vti nobilis fuit prælatus, & ad instar corū in canonicatu S. Scripturæ Ecclesiæ Toletanæ inter Doctorem. D. Gabr. de Cardenas, & Doctorem Lupum Barrio, qui habuerunt paria vota, & Don. Gabr. vti magis nobili fuit per Capitulum possessio tradita, vti in decis. t. Toletana supra adducta nu. Et ita etiam fuit bis prætensum in canonicatu Magistrali Abulen. inter Magistrum Rodriguez, & Doctorem Castro nunc Episcopum Segobien. qui, cum habuissent paria vota, Ordinarius iussit deueniri ad sortes iuxta Bullam Leonis, cui iussioni cum contradicerent tā ipsi, quam Capitulū, quod prætendebat debere esse iudex in hac causa cum Ordinario, & delato negotio ad Cancellariam Pincianam per viam violentiæ, tandem Ordinarius, simul cum iudicib. a Capitulo deputatis, procedens illos recepit ad probationem qualitatum, & postquam fuerunt recepti ad huiusmodi probationem qualitatum, Magister Rodrig. cessit, quia Episcopus se interposuit inter illos, & eos concordauit, & sic canonicatum habuit Doctor Castro Et secundo inter Doctorem Camargo, & Doctorē Ascensium Garcia, qui similiter habuerunt paria vota, & tandem Ascensius Garcia, qui prætendebat inter alia deueniendum esse ad sortes iuxta Bullam Leonis, post latam primam sententam de cōsilio Doctoris Ignatij Lopez de Salcedo in fauorem Doctoris Camargo vti nobilis, cessit ex causa concordiæ per Papam confirmatæ, & Doctor Camargo habuit canonicatum, translata in illum certa pensione, quā Doctor Camargo habebat reseruatam super Parochiali de Brunete.

208 Sed hæc sententia mihi est omnino falsa † contra d. motum proprium, & Bullam Leonis, qui in dictis verbis clare loquitur de paritate votorum, vt patet ex præcedentibus, ad l. qui filiab. ff. de legatis primo.

209 Et si intelligerentur de paritate in omnibus, † nunquam deueniretur ad sortes, quia moraliter loquendo, non daretur casus, quod vterque esset nobilis, & vnus non magis nobilis altero, sed æque nobilis.

210 Nec obstat, † quod literæ Sixti IIII. cum omnib. & singulis in eis contentis sint approbattæ per Leonem. nam intelligitur preterquam in illis, in quibus

aliud

aliud per Leonem statuitur. Nam etiam per Sixtũ IIII. fuerat statutum, quod dicti Canonicatus deberent prouideri tantum graduatis in Vniuersitatibus Hispaniæ, & tamen Leo statuit, quod possint etiam prouideri Collegialibus Hispanis Collegij Bononiẽ. inibi graduatis.

Vnde dicta obseruantia contraria non potest dici
211 † interpretatiua, cum si contra claram dispositionẽ Leonis, meo iudicio; nam vbi verba sunt clara, non est locus interpretationi ex obseruantia, & consuetudini interpretatiuæ, Aretin. consi. 84. nu. 5. & 115. num. 2. Rota decis. 108. nu. 6. p. 1. diuersorum & dec. 37. num. 27. p. 2. & in Conchen. pensionis 28. Iunij. 1585. coram D. Orano supr. adducta c. præceden. nu. 148. & non potest dici consuetudo interpretatiua, cum non affertur lex dubia, super qua fundari possit talis intepretatio, ce. cum dilectus. de consutudine. l. minime. l. si de interpretatione. de legib. vt fuit dictum in vna Hispalen. voti, 15. Martij 1596. coram D. Gipsio, facit doctrina Decij in cap. fin. num. 47. & 48. de constitutio. & ibi Syluestri Aldroban. in additio. verb. dubium & Rota decisio. 158. nu. 3. p. 2. diuersorum.

Et sic, quamuis esset obseruantia, & consuetudo
212 † quadragenaria non valeret contra dictam dispositionem propter decretum irritans iuxta dicta sub dubitatione 1. numero 175. & alias electio, & prouisio esset nulla, nisi forte, qui remanserunt pares in votis, consentirent seu peterent deueniri ad qualitates.

213 Quinto subdubitatur, †an Capitularis, qui non interfuit lectionibus, & actibus oppositorum, possit votare in prouisione horũ canõ. in quo Rota in vna Cartagin. præbendæ 28. Decem. 1600. resoluit non posse, quia nõ poterat bene iudicare de literatura, & sufficentia oppositorum, si præsens non fuit, & propterea fuit declaratum votum Decani esse nullum, ex dict. defectu non interuentionis, vt per Gonçalez glossa 4. numer. 107. qui tamen ait, quod ista decis. fuit facta vna tantum parte informante, & quod dif ficultate non caret ex pluribus, quæ in contrarium adduci possent, & ex dictis per eum, num. præced. ex Mascar. conclu. 877. & alijs, & mihi non placet, quia potest ab alijs informari qui non interfuit actibus, & ita practicatur.

Sexto subdubitatur in huiusmodi controuersijs,
214 † & alijs occurrentibus, in prouisione horum canonicatuum, quis debeat esse iudex, an solus Ordinarius? an verò simul cũ Capitulo, prout factũ est in d. Ecclesia Abulen. Et videbatur huiusmodi cognitionem, & iudicium ad Ordinarium, & Capitulũ simul spectare, nam sicut electio, ita etiam & cognitio cõmunis esse debet.

215 Nihilominus tamen dicendum exstimo, † quod supposito, quod deueniendum esset ad qualitates cõ currentium, qui habuerunt paria vota, licut ad Episcopum & Capitulum spectat electio, & prouisio horum canonicatuum ex dict. Bullis, eodem modo ad eos spectaret iudicare de qualitatibus extra iudicialiter, & Episcopus haberet solum vnum votum, vt quilibet Canonicus, sicut in electione, nec esset hoc iudicialiter terminandum coram Ordinario & Capitulo, seu iudicibus ab eo deputatis, quamuis in formatio de qualitatibus sumenda in forma iudicij, seu iuridica, facienda esset authoritate solius Ordinarij.

216 In controuersia autem, an † deueniendum esset ad sortes, an vero ad qualitates, & an alter esset inhabilis, & an electio esset nulla ob defectum iuramenti, vel alias? solus Ordinarius videtur debere esse iudex, nisi vbi esset consuetudo contraria legitime præscripta, sicut quando occurrit aliqua lis super prouisione aliorum canonicatuum, seu præbendarum facta ab Episcopo, & Capitulo simul, clarum est solũ Ordinarium esse iudicem, & non Capitulũ, & etiam super prouisione facta a solo Capitulo.

217 Nec obstat ratio † in contrarium adducta; nam ex facultate eligendi, seu prouidendi non infertur ad iurisdictionem, cum sint longe diuersa ad l. Papinianus exuli. ff. de minor. ex eo enim, quod quis habeat ius conferendi, non habet iurisdictionem ad cognoscendum de controuersijs super collatione occurrentibus, vt patet in inferioribus collatoribus; nec eo, quod quis habeat ius præsentandi, est iudex in controuersijs occurrentibus super præsentatione, & prouisione beneficij, etiamsi sit patronus Ecclesiasticus.

218 Pro qua resolutione facit decretum Concilij † Prouincialis Compostellani actione 2. decreto 34. vbi habetur, quod Episcopus solus, seu eius Vicarius declaret, & iudicet inhabiles electores, & eligẽdos ad Doctoralem, & Magistralem præbendam, seu lectionem S. Scripturæ, quod in concordia cõfirmata per Piũ V. declaratur, quod Episcopus, vel eius Vicarius generalis id faciat circa eligendum, procedendo, ac pronuntiando simul cum Cap. vbi talis est cosuetudo, sicut enim eligendorum electio ad Capitulum vna cum Episcopo pertinet, ita etiam inhabilium cognitio communis esse debeat; quo vero ad vota eligentium, & ad eorum inhabilitatem, recusationem, seu voti priuationem seruetur iurisdictio, seu consuetudo vniuscuiusque Ecclesiæ.

219 Septimo subdubitatur, †an post electionem requiratur collatio, an vero electio ipsa habeat vim prouisionis, & collationis? Et quidem attento dicto mo-
220 tu proprio, & † Bulla Leonis videtur electionem ipsã habere vim prouisionis, & collationis, nec requiri aliam collationem, vt colligitur ex vers. & electione, vbi agitur de electione ad huiusmodi canonicatus apud sedem vacantes, & ex illis verbis, ad prouisionẽ, seu electionem, &c. & ibi, fors loco electionis, & prouisionis habeatur, & faciunt dicta sup. 1. p. c. 6. à num. 23.

221 Praxis tamẽ, † & cõsuetudo Hispaniæ habet in huiusmodi Canonicatibus, post electionm, fieri collationem ab Episcopo, & Capitulo, cui videtur standum; nam ista interpretatio nõ est omnino aliena à d. Bulla Leonis. quia verbum prouisio, potest accipi sinonyme pro eodem, quod electio, ad Rebuf. in cõcord. de collatio. §. præfatique Ordinarij verb. prouisionem, & dicta supra d. c. 6. nu. 30. & ex Bulla Sixti IV. ad Episcopum, & Capitulum spectabat omni no prouisio, & collatio horum Canonicatuum.

222 Octauo subdubitatur, †an prouisio huiusmodi canonicatuum, debeat fieri infra semestre à die notitiæ vacationis, alias deuoluatur ad superiorem. Et breuiter respondetur affirmatiue ad tradita per Anast. Germonium de indultis Cardinalium §. volumus, nu. 56. & d. infra 10. p. c. 2. & 3. Maxime cũ pro-
223 uideantur authoritate ordinaria, † quamuis aliquando Capitula id non obseruent, neque aduertant, vt vidi in canonicatu Doctorali Salamantino, & Magistrali Toletano, & deuolutio fiet cum ejsdem qualitatibus, vt dicitur d. cap. 3. 10. p. nu. 42. Licet superior ad quem fit deuolutio non teneatur ponere edi
224 ctum, nec facere concursum, † quia ista est forma solũ data Episcopo & Capitulo, & cum Episcopus in huiusmodi prouisione interueniat, vt Prælatus

& non Canonicus, licet non habeat nisi vnũ votũ,
vt vnus Canonicus, nõ fiet deuolutio ad ipsũ.c.pen.
de concess. præb. & cap. a collatione de appellation.
in 6.
225 Vnde infertur, † quod cũ isti Canonici sint priua
ti ipso iure huiusmodi canonicatibus ob absentiam
vnius mensis. (Intellige continui, vel interpollati a
ciuitate, in qua præsentes, gaudere possunt absentia
ab Ecclesia, seu choro, qua alij gaudent, vt in hac Ec
clesia, & credo in alijs practicatur) absque Ordina-
rij, vel Capituli sui licentia ex dictis Bullis, & sic sta-
tim nulla expectata sententia, nec citato possessore,
possunt prouideri, vt dicetur infra 11.p.c.vlt.nu.23.
& dicitur in d. Bullis, si infra semestre ab huiusmo-
di absentia Ordinarius, & Capitulum non prouide-
rint, vel vt postea melius prouisio fieri possit, non
egerint super declaratione vacationis: nempe vt per
iudicem iuridice declaretur priuatus talis Canoni-
cus, nec post prouisiõé opus esset eum vocare ad in-
ducẽdum in possessionem prouisum, iuxta cap. licet
Episcopus de Præben. in 6. fiet deuolutio ad superio
rem iuxta id quod dicetur d. cap. vlt. nu. 25. Nec po-
test dici, quod ad istam priuationem requiritur de-
226 claratio, † & voluntas Capituli, seu maioris partis,
sicut dicitur de caducitate emphiteosis, quia ista
priuatio est per Papam inducta in pœnam non resi-
dentium, & in fauorem publicum Ecclesiæ non Ca-
pituli, maxime, cum eos etiam faciat perpetuo inha
biles ad dictos canonicatus. Et faciunt verba illa vbi
dicitur, quod de canonicatib. sic vacantibus ob pri-
uationem debeat alijs prouideri, &c. vnde Capitu-
lum non potest illos qui absuerunt vltra mensem in
huiusmodi canonicatibus tolerare vllo modo.
227 Et idem erit, † si haberent licentiam absentiæ, nul
lam tamen, vtpote datam non seruata forma statu-
torum, verbi gratia, aliquo contradicente: cum esset
gratiæ, vt reuera est, nisi eam petens haberet aliquã
grauem, seu vrgentem causam, nam tunc esset iusti-
tiæ, & sic sufficeret maior pars Capituli pro tempo-
re, quo alij Canonici abesse possunt, &c. vel non ser-
uato modo votandi, aut vocandi ad Capitulum, pro
forma requisito. Nam d. verba Bullarum absque
228 Ordinarij, vel Capituli sui † licentia, intelliguntur
de licentia valida ad l. 4. §. condemnatum, vbi D. ff.
de re iudic. cum alijs. Felin. qui plura aducit in c. ex
tenore de rescrip. a num. 3. & Rotam in Corduben.
Portionis 25. Octobris 1557. coram D. Rubeis addu
cta part. seq. cap. 3. nu. 54. & decis. 403. circa fin. part.
1. diuers. & adducta per Gonçalez gloss. 57. a nu. 12.
& paria sunt non habere licentiam, vel illam habere
nullam, & inualidam, & facit quod dicitur infra 11.
p. c. vlt. a nu. 217.
Quamuis ad effectum, vt non vacent huiusmodi
229 † canonicatus, ob absentiam, sufficere licentiã Ordi-
narij, vel Capituli iniustã, & illicitã, & sine legiti-
ma causa, ex qua non facerent fructus suos, nec tuta
conscientia abesse possent, & cum licentia Ordina-
rij, vel Capituli possent gaudere mensibus absentiæ
recreationis causa concessis per Concilium, vel statu
ta valida, lucrando in eis fructus in absentia, nec ad
eam iuste concedendam pro istis mensibus, opus es-
set aliqua causa, nisi eorum præsentia esset multum
necessaria Ecclesiæ.
230 Et dare huiusmodi licẽtiam † videtur spectare ad
Capitulum, ad quod spẽctat ipsorum Canonicatuũ
prouisio, quod in hac Ecclesia Abulen. vocatur Ca-
pitulũ capitulantium, de quo sunt Canonici, & etiã
ex consuetudine Dignitates, & non ad Capitulũ, cũ
Portionarijs, nisi vbi etiam ipsi habeant votum, in
huiusmodi prouisionibus, vt in Ecclesia Caurien. &
ita practicatur.
231 Quamuis si isti Canonici, essent legitime † occupa
ti, in negotijs Ecclesiæ à Cpitulo pleno, cum Portio
narijs, non esset opus licentia Capituli Canonicorũ,
cum sint legitime absentes, pro causa Ecclesiæ, cum
licentia Capituli, &c. sicut etiam non esset opus d. li
centia, cum abessent ex alijs causis expressis in iure,
vel Priuilegio.
Sed si essent habiti pro præsentibus, pro negotijs
232 † fictis, seu sub falso prætextu negotiorum Ecclesiæ
cum non sint legitime absentes, nec habeant licen-
tiam Capituli Canonicorum, videtur habere locum
prædicta priuatio, maxime si id fuit factum cum cõ
tradictione aliquorum.
233 Et licentia debet esse expressa, † nec sufficit tacita,
nam vbi requiritur licentia, debet esse expressa nõ ta
cita, Archid. Io. Andr. Domin. & Francus in c. si Ab
batem in princip. de electione in 6. Lapus allegat.
86. nu. 3. vbi Mandos. litera D. Corsettus in singul.
verbo licentia, Decius cons. 28. Tiraq. in l. connu-
bial. gl. 7. nu. 8. Auend. in d. verb. otorgamiento Ma-
tien. in l. 3. tit. 3. lib. 5. recopil. gl. 1. num. 5. Paz in pra
xi 1. p. 1. to. secundo tẽpore, n. 27. & 28. Menoch. de
arbitr. centur. 5. noue addita, casu 453. nu. 14. & alij
citati per Thom. Sanch. de matrim. lib. 3. disput. 35.
nu. 16. quamuis ipse contra teneat à nu. 20.

§. 2.

De prouisione Beneficiorum inferiorum.

SVMMARIA.

Restat dicere de aliorum Beneficiorum prouisione ordinaria. nu. 234. & in Beneficijs minoribus Ecclesiarum inferiorum collatio de iure pertinet ad solum Episcopum, etiam sine consilio Cap. saluo iure patronatus nu. 235. & idem dicit Abb. de Beneficijs inferioribus Ecclesiæ Cathedralis, numer. 236. quæ tamen sententia, dubia videtur, nec admittenda, in Portionibus, & alijs Beneficijs participantibus, de mensa. nu. 237.

Maiora Ecclesiarum inferiorum Beneficia Episcopus de iure, cũ consilio Cap. conferre debet à nu. 238. ex generali tamen consuetudine Episcopi in nullis Benef. extra Cathedralem requirunt cons. Cap. quæ consuetudo valet. nu. 241.

HActenus actum est de prouisione ordinaria,
234 Præbendarum & Dignitatum † Ecclesiarum
Cathedralium, & Collegialium; restat dicere de alio
rum Benificiorum prouisione ordinaria.
235 In quo dicendum est, † quod in Beneficijs minori
bus Ecclesiarum inferiorum collatio de iure perti-
net ad solum Episcopum, etiam sine consilio Cap.
saluo iure patronatus, Abb. in d. c. cum Ecclesia Vul
terrana. de elect. nu. 8. vers. 3. & vlt. casu, & in c. nouit
de his quæ fiunt a Prælat. nu. 6. Selua de Benefi. 2. p.
q. 22. 6. casu nu. 17. Coras. dicens communem de be-
nef. 2. p. c. 4. nu. 6. Bursat. cons. 126. nu. 5. lib. 2. & Zec
chus. de Benef. pensio. c. 2. vers. ordinarij etiam.
Et idem dicit Abbas in d. cap. cum Ecclesia Vul-
236 terrana nu. 8. vers. in tertio membro, † de Beneficijs
inferiorib. Ecclesiæ Cathedralis, nempe quæ nõ sũt
Præbendæ, seu Dignitates, scilicet, quod solus Epis-
copus possit illa conferre, etiam sine conensu, vel cõ-
silio Capituli, quia ista minora explicat Episcopus
ex suo officio generali, &c. sequitur Gonçalez. gloss.
45. à nu. 38.

Quæ

237 Quæ tamen Abbatis † sententia, dubia satis videtur ex supradictis, nec admittenda videtur in Portionibus, & alijs Beneficijs Ecclesiæ Cathedralis, quæ licet non sint Præbend. proprie, participant tamen de mense Capitulari, & ita quoad prouisionem Portionum in Ecclesijs Hispaniæ, idem solet seruari, quod in prouisione Præbendarum, Canonicatuum, & eodem modo prouidentur, & posthæc Gõçalez d. gloss. 45. num. 42. ait se inuenire, quod etiam in portionibus Ecclesiæ Cathedralis, sæpe Rota decideri, quod sint, inspecto iure communi, de simultanea collatione Episcopi & Capit. vt fuit resolutũ in vna Salamãtina dimidiæ Portionis 25. Iun. 1590. coram Comitulo, & in alia Corduben. dimidiæ Portionis 13. Febr. 1602. coram D. Saerato, & alias pluries &c. nec placet concordia, quam tradit Gonçalez ibi num. 43. quod opinio Abbatis procedat, quãdo Portionarij sunt prorsus extranei a Capit. Ecclesiæ Cathedralis, prout de iure communi, d. vero decis. locum sibi vendicent, quando ex aliquo iure speciali sunt de gremio Capituli, &c. nam, licet non sint de gremio Capituli, procedent dict. decisiones, quia satis est in proposito, quod participent de mensa Capituli, licet non de voce, & ad prædicta etiam est decis. Rotæ in Hispalen. Portionis supra adducta cap. primo num. 35.

238 Maiora vero Ecclesiarum inferiorum Beneficia † Episcopus de iure, cum consilio Capituli conferre debet. cap. nouitat. & cap. quanto, vbi Abb. num. 2. de his, quæ fiunt à Prælatis idem Abb. in dict. capit. cum Ecclesia Vulterrana num. 8. versic. 3. & vltim. casu, Selua, Coras. & Zecchus sup. & sic est intelligendus, Rochus de iure patronat. verb. competens, num. 65. & Duaren. de Benc. l. 3. cap. 4. vbi ait, quod in Beneficijs, quæ nomine Collegij non censentur confert Episcopus, sed in hac collatione, Cleri, Collegijque consensus, siue consilium requiritur. capit. nouit, cap. quanto. de his, quæ fiunt a Prælatis. quẽ sequitur Quintanaduennas, l. 1. Ecclesiasticon cap. 5. num. 4. in fin.

240 Quamuis in Rectorijs maioribus consensum † Capituli requirat Bursattus d. cons. 126. nu. 45. li. 2.

241 Ex generali tamen consuetudine † Episcopi in nullis Beneficijs extra Cathedralem Ecclesiam sitis requirunt consilium Capituli, quæ consuetudo valet, vt in capit. 3. de consuetudine in 6. & ibi Dd. Abb. in dict. capit. nouit, num. 5. & Lambert. de iure patron. 3. par. 2. l. quæst. 1. artic. 4. qui dicit, quod sine dubio hæc consuetudo hodie inoleuit per totum orbem, & quod possumus dicere tit. de his, quæ fiunt a Prælatis, sine cõsensu Capituli recessisse ab aula, quia Episcopi hodie omnia expediunt sine Capituli cõsensu.

§.

De aliquibus dubijs de ordinario collatore.

SVMMARIA.

DE Ordinario collatore examinanda veniunt al qua dubia num. 242.

An Episcopus, seu alius Prælatus electus, & confirmatus possit conferre, administrare, & exercere, quæ sunt iurisdictionis ante installationem, vel inductionem in possessionem, à nu. 243. referuntur sententiæ Doct. & resoluitur attento iure communi tenendam esse 1. sententiam communiter receptam, quod possit, nisi alius sit in poss. hodie vero ex extrauagan. iniunctæ de elect. Episcopos, & alios Prælatos, in curia promotos etiam literis expeditis non posse conferre, nec administrare ante illarum ostensionem, & præsentationem factam Capit. & ponitur decis. Rotæ.

Etiam seclusa d. extrauag. videtur iuri, & rationi satis conforme, non posse Episcopum ingerere se administrationi nisi ostẽsis, & præsentatis literis Cap. de cuius præiudicio agitur, & de tollenda ei administratione à qua antea non teneretur desistere nu. 254. & seq.

Illa communis sententia limitatur, nisi sit consuetudo, quod Prælatus non administret ante installationem seu inductionem in posses. quia tunc non poterit antea administrare, quam consuetudinem esse negari non potest, non solum in Hispania, sed etiam in alijs partibus, & ita in causa Burgen. fuit denegata remissoria ad probandam consuetudinem contrariam, vt in decis. posita à nu. 257.

Stante dict. consuetudine, quæ est satis rationabilis non videtur posse administrare, nec conferre promotum, etiam si sit Cardinalis ante adeptam possessionem, quicquid sit de illo, an Cardinales ligentur dispositione d. extrauag. iniunctæ, de quo remissiue, & etiam de ea, nu. 262.

An Episcopus cui datus est coadiutor possit beneficia cõfer. &c. à nu. 265. resoluitur quod Episcopus cui ob senectutem, aut ægritudinem datus est coadiutor confert libere Beneficia, & non coadiutor, quamuis secus sit in visitatore, seu administratore Ecclesiæ vacantis dato à Papa, coadiutor vero datus domenti, seu mente capto potest conferre, &c.

An valeat collatio Beneficiorum facta per Episcopum seu Prælatum putatiuũ, qui se gerit pro Prælato, sed ex aliquo defectu non est verus Prælatus, &c. num. 276. conclusio quod valet collatio per eum facta ratione publici officij sicut, & alia gesta per eum ex l. Barbarius nu. 277.

Limitatum 1. d. conclus. vt non procedat, vbi aliquis est intrusus in Dignitate, seu Beneficio reseruato, ratione cuius competit ius conferendi; nam tunc, licet conferat ratione publici officij, & Dignitatis non valet collatio propter decretum irritans in reseruatione positum num. 278. Quamuis contra teneat Aegidius, cuius decisio posset procedere in alijs iurisdictionalibus non in collatione Beneficiorum, &c. num. 279. & sequent.

Secundo limitatur, quod ad hoc vt valeat collatio, & alia gesta per illum, non sufficit communis error, cum posses. sed simul etiam requiritur authoritas superioris, & tit. ab eo collatus, quamuis inualidus ex aliquo vitio, seu defectu occulto num. 281. quamuis Bart. & alij teneant sufficere communem errorem cum posses. offic. num. 282. & lex 1. C. de testamen. loquitur in actus texis, qui de sui natura non desiderat authoritatem superioris num. 283.

Requiritur tit. non à quocumque superiore collatus, sed à legitimo superiore habente alias potestatem illum conferendi, nu. 284. & seq. vbi ponitur decis. Rotæ.

Quando est vitium, seu defectus non in materia id est in persona electi, seu promisi, sed in forma, communis error nihil operatur, nec valent gesta per illum, quia est defectus in fundamento, & radice, & deficiente forma, quæ dat esse rei, deficit tit. à num. 286. & explicatur quod dicunt aliqui authores. Sed id patitur difficultatem ex tribus rationib. adductis, ex quib. probabile videtur valere gesta per eum, qui habet tit. à Superiore, licet nullum ex defectu formæ, &c. à num. 290.

Explicatur lex ad varios, C. de numerarijs, & actuaris l. 12. à nu. 295.

Quando per decennium quis se gerit pro habili, seu pro tali, non requiritur alius tit. num. 298. nam ex possessione decennali præsumitur tit. nu. 299. & seq. vbi ponitur resolutio Rotæ, sed id intelligitur, quando non constat de contrario, nempe de defectu tit. nec ius resistit, nam tunc ex decennali possessione non præsumitur tit. etiam coloratus num. 301. & 302. & l.

Barba-

Barbarus. non habet locum, quando ius resistit. num. 303. & procedit in errore circa factum, non circa ius. num. 304.

Conuincitur sententia aliorum, quod quando est opinio probabilis, quod quis est legitimus minister, & habet iurisdictioné, licet illa iure non sit vera valent gesta per illum ex l. Barbarius; nam hic non est error circa fructum, sed circa ius, nec est error communis populi, sed error sapientium, & deficit etiã authoritas Superioris nisi dicatur, quod dubium seruit de tit. & ad communem errorem binus actus sufficit. à num. 305.

Ad effectum l. Barbarius sufficit tit. coloratus, qui sufficeret ad effectum restitutionis in spolio Beneficij, & sic gesta per prouisum ab inferiori, cui ius commune resistit, qui tamen erat in quasi possessione conferendi, valebunt, cum illa quasi possessio etiam semiplene probata sufficiat pro colore tit. in spolio num. 308.

Valerent etiam gesta per prouisum à Vicario, quando collatio est adminiculata cum aliquali probatione potestatis Vicarij, nam tunc tribuit titulum coloratum, num. 309.

Tertio limitatur d. conclus. vt non valeat collatio, nec alia gesta in fauorem scientium impedimentum nu. 310. Quamuis alij teneant mero iure valere, esse tamen retractanda, num. 311. quæ limitatio intelligitur, quando scienti potest imputari culpa in adeundo illum iudicem, seu Prælatum, quem scit non esse vere talem. Secus, quando non est, quod imputetur illi, &c. numer. 312. nec procedit hodie, quando impedimentum est excommunicationis non denuntiatæ, seu notoriæ, numero 313.

Quarto limitatur, vt non procedat in collatione, seu electione, & alijs, quæ geruntur iure priuato, seu ratione priuati officij, &c. num. 314. & seq. etiam stante extrauag. ad euitanda. num. 321.

Vnde præsentatio facta à patrono excommunicato, etiam occulto, est nulla, & consequenter etiam institutio ad illam facta, quod procedit in præsentatione facta a patrono Ecclesiastico, nam facta à patrono laico, etiam publico excommunicato, valet contra aliquos. à num. 316.

Potest tamen Episcopus non admittere præsentationem factam à patrono laico, quem scit esse excommunicatum, cum ille male faciat præsentando, licet non sit denuntiatus & si esset denuntiatus, deberet illam repellere, alias peccaret, saltem venialiter, &c. nu. 319.

Conuincitur sententia Bertachini, quod requiratur excommunicatum esse publicatum, vt non possit eligere, seu præsentare, quæ non est vera, etiam ad effectum annullationis actus contra Lambert.

An hodie stante d. extrauag. ad euitanda, collatio facta ratione publici officij ab excommunicato non occulto, sed publico, nõ tamen notorio, aut denuntiato, sit valida à nu. 322. resoluitur negatiue contra aliquos, nam, licet acta à iudice excommunicato publico, non tamen denuntiato, aut notorio, ad instantiam partis sint valida, etiamsi pars sciat eum excommunicatum, tamen acta à tali ex officio, non valent, & collatio beneficiorum fit ex officio &c. & ita potest procedere quædam decis. Rotæ relata. nu. 326.

De reg. & materia l. Barbarius remissiue. nu. 327.

An valeat collatio facta ab Episcopo, seu Prælato qui commisit aliquod crimen, ob quod ipso facto, & iure priuatus est Prælatura, puta hæresim. à nu. 328. resoluitur valere cũ priuatio est occulta; quamdiu enim toleratur, nec priuatio est notoria, rata esse debent ab eo gesta, ex l. Barbarius, quamuis aliqui dicant l. Barbarius, non procedere in hæretico, &c.

Id procedit, etiamsi Episcopus, seu Prælatus esset accusatus de d. crimine. nu. 333. non obstante limitatione Bart. docentis, quod quando sit processus, ex quo ferenda venit sententia declaratiua, gesta post processum inchoatum non valẽt, secus si esset priuandus per sententiam, &c. quia de ea dubitat Ias. nec videtur tenenda, & respondetur ad l. 1. C. de testamen. & l. quæsitum 1. ff. qui & à quibus. allegatas per Bartol. à num. 334.

Procedit etiam, licet Episcopus, seu Prælatus esset depositus per sententiam, seu lata contra eum sententia declaratoria, si ab ea appellauit, nam pendẽte appellat. non prohibetur fungi officio, &c. nu. 338. secus, si non appellauit, quamuis sententia solum esset declaratoria criminis, &c. num. 339.

242 NVnc pro complemento † huius capitis de Ordinario collatore, examinanda veniũt aliqua
dubia, & primum dubium est, an Episcopus, seu Prælatus electus, & confirmatus, seu institutus, † vel pro
243 uisus a Papa, possit conferre, administrare, & exercere ea, quæ sunt iurisdictionis ante installationem,
vel inductionem in possessionem? in quo sunt variæ sentẽtiæ, prima est affirmatiua, quod possit, nisi alius
244 † esset in possessione Prælaturæ, ex cap. nosti. capit. transmissam, cap. qualiter. & c. nihil est. de electio. & cap. auaritiæ eodem in 6. quæ iura solum videntur exigere confirmationem ad administran. ita Innocẽtius Hostiensis, Ioannes Andreas, Compostellanus Butrius. Cardin. & Abbas, in d. cap. transmissam, Felin. in cap. ne Dei de simon. nu. 2. decis. Capellæ Tolos. 444. seu 443. & ibi Aufrer. Cosmas in prag. sanct. tit. de elect. cap. licet. §. censuit, verb. promotus, Ripa l. 2. respon. cap. 31. Rochus de iure patrona. verb. ius, quæst. 5. Lambert. 3. p. 2. l. quæst. 11. artic. 6. & 7. Selua de benefic. 2. p. quæst. 15. Rebuffus de pacific. poss. a num. 294. & 301. alias 243. & 251. & in praxi, tit. de simon. in resignat. num. 26. Botteus de synodo 1. par. num. 39. Corasius 2. p. cap. 4. num. 8. Duarenus de benefic. l. 3. cap. 4. Rosiniacus cap. 12. à nu. 2. & ca. 23. P. Gregorius cap. 38. num. 2. Couarruuias plures referens l. 3. variar. cap. 16. num. 6. Cucchus in institutio. maior. l. 4. tit. 4. à num. 63. Anasta. Germonius de indultis Cardin. n. necnon quaecumque à 2. num. 9. Aceuedo in curia Pisana l. 1. capit. 13. à num. 9. & Suar. 4. tom. de pœnitent. disputa. 55. sect. 3. num. 19. & alij communiter.

245 Et ita in † vna Burgen. Canonicat. 28. Ian. 1583. coram Illustris. Laneel. quæ habetur impressa 2. par. diuers. decis. 182. fuit per Rotam resolut. vacationẽ Ecclesiæ solum durare, vsq; ad confirmat. seu prouisio. de Prælato factam, & sic stante d. prouis. & literis expeditis etiam ante captam possess. per Prælatum, non posse Capit. conferre, nec iurisdictionem exercere, vti sede vacante, refert & sequitur Flamin. Paris. de resignat. Benefic. lib. 7. quæst. 23. à numero 46.

246 Secunda sententia est negatiua, & contraria, † quam tenent Archidiaconus in cap. eum qui. de Præben. in 6. & ibi Lapus, Paul. & Anchar. idem Archidiac. in d. cap. auaritiæ, & ibi Domin. nu. 4. in princ. & Francus etiam num. 4. & idem Anchar. in reg. sine possessione l. 6. Imola in d. cap. transmissam, & Felinus consil. 40. nu. 5.

247 Alij concordant opiniones, † vt si confirmet is, qui est ordinarius loci, & plenam potestatem iure habet, vt Archiepiscopus quo ad Prouinciam, Episcopus quoad Diœcesim, & Papa quoad omnes, tunc ex sola confirmatione habet plenam, & liberam administrationem; secus si alij confirment, qui non, sunt locorum ordinarij, quia tunc superioris, puta Diœcesiani conniuentia, & consensus expectatur, & requiritur, quam distinctionem sequitur dicens satis æquam Domin. in d. cap. eum qui §. 1. num. 8. & ibi Francus num. 5. Felinus in decis. ne Dei, num. 5. 2. limitat. & Rebuff. sup. de pacific. num. 306. alias 255.

248 Alij sic cõcordãt; quod aut installatio spectat ad alium, quam ad confirmatorem, & sit vera 2. opinio

Archid.

Archid. & aliorum, aut ad confirmatorem, & fit vera prima opinio Innoc. & aliorum, ita Bur. in d. cap. ne Dei, quem ibi sequitur Anania num. 4. licet Feli. d. nu. 5. 2. limitat. eos citet pro 3. sententia.

249 Sed reuera quoad hoc nihil † videtur referre, an confirmet loci Ordinarius, an alius, si confirmandi potestatem habet, nec an installatio spectet ad confirmatorem, an ad alium? nec talis distinctio iure probatur, sicut nec 2. sententia Archidiaconi, & aliorum.

250 Vnde videtur tenenda prima sententia † communiter recepta, attento iure communi.

251 Hodie vero ex extrauag. iniunctæ de † elect. in communib. de qua Corasius. & alij ex citatis non meminerunt, Episcopi, & alij Prælati in curia promoti etiam literis expeditis, non possunt conferre, nec administrare ante illarum ostensionem, & præsentationem: factam Cap. vt patet ex illis verbis, nullique eos absque dictarum literarum ostensione recipiât, aut eis pareant, vel intendant, & ex verf. seq. & ita te

252 nuit Rota † in d. Burgen. Canonicatus 3. Iun. 1583. coram D. Bubalo recedens a supradicta decis. facta coram D. Lancellotto, vt in sequenti decisione non dum impressa.

Resolutû ex trauagantem, iniunctæ, de elect. in communib. obstare D. Nicolao de Paredes, quia licet Reuerendissimus Dominus Archiepiscopus Burgen. post prouisionem sibi a Papa de Ecclesia Burgen. & post literas desuper expeditas acquisiuisset, attento iure communi, iurisdictionem Episcopalem, & potuisset etiam conferre Beneficia, cum sedes Episcopalis nô diceretur amplius vacare, vt fuit in hac causa resolutum, tamen attenta dispositione d. extrauagantis, ex quo literæ non fuerunt præsentatæ Capitulo, & Canonicis, totum id, quod actû fuit per D. Archiepiscopum ante d. præsentationem fuit irritum, & inane, vt d. sponitur in dict. extrauaganti ibi, nullique eos ante d. literarum ostensionem recipiât, & in verf. seq. ibi, quod si forsan contra præsumptû fuerit, irritum habetur, & licet reperiantur aliqui Dd. dicentes, quod literæ debent esse expeditæ ad hoc, vt non dicatur Ecclesię vacare, & vt Episcopus possit administrare absque eo, quod de præsentatione faciant mentionem, vt ita simpliciter dici glossa. in clem. 1. verb. sede vacante de hæret. & ibi Imola num. 9. verb. glos. vacante, Cardin. in §. duo num. 5. in fin. Abb. num. 6. versic. Ecclesia. Vitali. num. 176. Petrus Rauennas in Compendio iuris canonic. in d. tit. Paulinus de potestate Capituli, præludio. 7. num. 14. Felinus in cap. ne Dei timorem num. 3. vertic. 4. limita. de simonia Selua de Benef. p. 2. quæst. 15. in princip. Abb. cap. qualiter, t. notab. de elect. quem sequuntur Decius rubrica de constitutio. nu. 42. Cassador. decis. 8. nu. 5. de restitut. spolia t. Put. dec. 277. n. 3. l. 3. tamen omnes isti, & alij, qui reperiri possunt, non excludunt ostensionem literarum, quia simpliciter loquuntur; immo illam præsupponunt ex quo ad id proban. allegant d. extrauagantem, quæ de literarum ostensione expresse disponit, & dictum Doctorum debet intelligi secundum legem, quam allegant, & si aliter ipsi sentirent, dicerent contra d. extrauagantem, cuius verba sunt clara, & ita etiam illam declarat Rebuf. in praxi, tit. de simon. in resign. num. 31. Decius in rubric. de constitutio. elect. num. 42. & ex supradictis in côtrarium allegatis se ipsum declarat Vitali in Clemen. 1. §. porro. num. 30. de iure iuran. Felin. in cap. 1. de præscrip. num. 3. qui licet loquatur per verb. forte, tamen postea affirmat. hoc dicit in cap. eam te, num. 6. versic. sed caue. de rescri. & in rubrica de constitut. numer. 12. verf. & adde, vbi dicit, quod debent ostendi litera, Abb. in cap. nosti, num. 4. de elect. & in cap. in nostra colum. fin. nu. 11. versic. dicit tamen de rescript. vbi expresse dicit, quod prouisio debet probari per literas, nec aliter recipi debet, & hoc dicit esse bene notandû, quia multi in hoc errant. Non obstant etiam adducta pro parte d. Nicolai ad probandum notitiam Capituli, de dicta prouisione & literis desuper expeditis, & quod sola notitia sufficiat, absq; literarum præsentatione iuxta consilium 4. Calder. de offic. legati. Felin. in c. cæterum, num. 16. versic. sed caue de rescrip. Rebuf. praxi tit. de forma Vicariatus, num. 210. Couarruu. pract. cap. 9. num. 7. verf. 2. conclus. quia respôdetur, quod dicti Doctores non loquuntur, quando lex requirit præsentationem literarum, quia tunc sola notitia non sufficit, vt declarat idem Felin. in d. cap. cęterum, num. 17. versic. extêsio 1. Boerius quęst. 347. num. 16. & 17. & in terminis d. extrauagantis tradit Rebuff. d. titul. de simon. in resignat. num. 4. vbi hoc comprobat pluribus rationibus. Præterea allegata in contrarium non procederent, quando ageretur de præiudicio alterius, Felin. in cap. ex parte Decani num. 22. de rescrip. Bartol. in l. 1. num. 20. de noui operis nuntiatione Ripa in l. quod te num. 61. si certum petatur, at in præsenti tolleretur in Episcopale, quod haber Capitulum sede vacante, circa collationem Beneficiorum, propterea, donec sunt illi ostensæ literæ expeditæ, prout dicitur in d. extrauaganti, non prohibetur continuare suam iurisdictionem, & per consequens collatio per Cap. facta tenet, & est valida.

253 Et vltra citatos per Rotam † in ista dec. addo Felinum d. consil. 40. nu. 9. & 7. & ita consultus respôdi anno 1603. in vna Segobien. de qua supra memini cap. 1. num. 239. & ita post hęc tradit Gonçal. glo. 15. §. 2. a nu. 80. referens istam decisionem, & dicens, fuisse postmodum sæpius a Rota canonizatû, & ita se consultum respondisse in alio simili casu vnius Canonicatus Corduben.

254 Quinimmo etiam seclusa d. extrauaganti † videtur iuri, & rationi satis conforme, non posse Episcopû ingerere se administrationi, & iurisdictionis exercitio, nisi ostêsis, & pręsêtatis literis suæ prouisionis Capitulo, de cuius præiudicio agitur, & de tollenda ei administratione, & iurisdictione quam habet Sede vacante vt dicitur in d. decisione ad fin. ex Felino in cap. ex parte Decani de rescript. num. 22. Bart. in l. 1. num. 20. de noui operis nuntiatione Ripa in l. quod te mihi nu. 61. ff. si certum petatur.

255 Et confirmatur, † nam ante ostensionem, & intimationem literarum non teneretur Capitulum desistere ab administratione, & exercitio iurisdictionis, sed eam posset continuare, & consequenter Episcopus nô posset antea iurisdictionem exercere alias daretur conflictus, & repugnantia iurisdictionum, & confusio magna, ac rixarum & scandalorum occasio.

256 Nec obstant iura supra allegata, quia illa † non excludunt ostensionem, & notificationem literarum faciendam Capitulo, cui aufertur administratio, & ita videtur accipienda prædicta communis sententia.

257 Præterea illa communis † sententia limitatur, nisi sit consuetudo, quod Prælatus non administret ante installationem, seu inductionem in possessionem, quia tunc non poterit antea administrare, sed seruâda est consuetudo ad ca. in his 11. distinct. cum alijs, ita glos. in d. extrauagan. iniunctæ verb. non præsumant,

mant, Abbas in d.cap.transmissam num.3.dicens ita
communiter velle Dd. Felinus in d. cap.ne Dei, nu.
6.3.limitatione.Selua,& Bott.supra. Rebuff. de pa-
cificis num.266.alias 247. Cucchus supra,& Anasta
sius Germonius; qui ait, quod prouisus potest admi-
nistrare ante apprehẽsam possessionem, nisi vsu, vel
consuetudine receptum sit, ne quis administret, nisi
naturalem,& actualem possessionem acceperit, quã
consuetudinem ait sibi videri esse in viridi obseruan
tia, non enim solent ante apprehensionem possessio-
nis quicquam possessorie agere,& nouissime Aceue-
do supra num.12. qui ait quod, cum Episcopus etiã
confirmatus literas cõfirmationis teneatur mittere
Regi, & eius Regio consilio, & antequam ibidem
expediantur, non capitur possessio, Canonici suæ Ec
clesiæ nisi literas has videant, & eis notificentur,
non permittant administrare, & eis præsentatis, &
notificatis, capitur Episcopatus possessio, nunquam
vidit, neque audiuit Episcopos etiam confirmatos
ante captam possessionem potestatem iurisdictionis
exercere,& quod de consuetudine sic teneri vidit,&
audiuit in Episcopatu Placentino,& in alijs, quorũ
notitiam habet,&c.

Et re vera negari non potest esse hanc consuetu-
258 dinem, † non solum in Hispania, sed etiam in alijs
partibus; nam nunquam Episcopi ante captam pos-
sessionem administrant, nec Beneficia conferunt,
nec in aliquo se occupant, seu impediunt, sed Capi-
tula, vti sede vacante administrant, & iurisdictionẽ
exercent, donec per Prælatum sit capta possessio E-
piscopatus, quæ præsentatis literis, & præstito so-
lito iuramento de seruandis statutis, statim solet eis
dari, seu eorum procuratori, & vsque ad illud tem-
pus censetur durare Ecclesię,& sedis vacatio, ad istũ
effectum administrationis, † ad quod videtur respe-
259 xisse reg.2. Cancellariæ, quæ reseruat Beneficia ad
dispositionem Episcoporum, & aliorum collatorũ
pertinẽtia, quæ post illorum obitum, dimissionem,
seu amissionem, vel priuationem vsque ad promo-
tionem successorum Apostolica authoritate facien-
dam, & adeptam ab eis possessionem, vacant, &c.
quasi vsque ad illud tempus censeatur Ecclesia, seu
sedes vacare.

260 Et ita potest procedere quod ait Rebuf.† de deuo
lutio.num.72.quod dicitur sedes vacare, donec Epi
scopus nouus adeptus fuerit possessionem teste Ho-
stien.in cap.olim 1.de restitutione spoliatorum; quã
refert. Felinus d.consil.40.nu.4.

261 Vnde, cum in d.causa Burgen. Canonicatus † pe-
teretur remissoria ad probandam consuetudinem
immemorialem in Regnis Hispaniarum, quod Epi
scopi post expeditas Bullas absque illarum ostensio-
ne in Capitulo prouidebant de Canonicatibus, &
alijs Beneficijs, fuit denegata, quia non dabatur ali-
quis fumus, quinimmo testes examinati videbantur
potius probare contrarium, nempe, quod Episcopi
non se intromittunt in administratione Episcopa-
tus, ante præsentationem literarum, & ante captam
262 possessionem, &c. vt in sequenti † decisione facta co-
ram eodem D.Bubalo 8. Iunij 1584.

☞ Domini concluserunt denegandam esse remisso-
riam D.Nicolao de Paredes, quia ex articulis aliqui
non sunt releuantes,& aliqui, licet sint releuantes,
non tamen datur aliquis fumus, ita vt danda sit re-
missoria, prout est primus articulus, qui, licet sit re-
leuans in eo, in quo continet consuetudinem imme-
morialem in Regnis Hispaniarum, quod Episcopi
post expeditas Bullas absque illarum ostensione in
Cap. prouiderunt de Canonicatibus, & alijs benefi-
cijs in suis Cathedralib. non tamen datur aliquis fu-
mus, quinimmo testes examinati videntur potius
probare contrarium, nempe, quod Episcopi non se
intromittunt in administratione Episcopatus ante
pręsentationem literarum, & ante captam possessio
nem,& quod, quando volunt capere possessionem,
præsentant literas Apostolicas Capitulo, quod pari-
ter dicendum est in quarto articulo, in alijs vero dũ
D.Nicolaus articulat, quod in Regnis Hispaniarũ
promoti ad Episcopatus non possunt capere posses-
sionem, absque mandato Serenissimi Regis Catho-
lici eius propria manu subscripto, & quod propter
infirmitatem Serenissimi Regis de illo tempore Re
uerendissimus D. Archiepisco. non potuit obtinere
d. mandatum, licet plures fecerit diligentias, D.di-
xerunt hoc non releuare: quia, quamuis infirmitas
Serenissimi Regis posset impedire adeptionem pos-
sessionis Archiepiscopatus non tamen impediebat,
quominus D. Archiepiscopus præsentaret literas
Apostol. Cap. saltem illas directas Cap. non ad effe-
ctum capiendi possessionem, sed tamen notificandi
Capitulo, quod literæ erant expeditæ, & quod non
stabat per ipsum quominus adipisceretur possessio-
nem Archiepiscopatus, nec dicatur, quod non erat
sibi permissum ostendere literas absque beneplacito
Principis, quia, quemadmodum potuit Dominus
Archiepiscopus deputare Vicarium ante adeptionẽ
possessionis, prout deputauit, ita etiam censendum
est potuisse exhibere literas Cap. ad effectum supra-
dictum. Secundo, mouebantur, quia cum ex disposi-
tione extrauag. iniunctæ. de elect. Episcopi prohi-
beantur ad eorum Ecclesias accedere, & bonorum
administrationem accipere, nisi literis expeditis, &
illis exhibitis, hæc conditio tunc dicitur haberi pro
completa, quando impedimentum veniret ex facto
tertij directo impedientis, secus vero, quando exi-
stentia conditionis impediretur per tertium hoc
non agentem directo, sed per quandam consequen-
tiam, vt in causa, de qua agitur, vbi infirmitas Re-
gis non tendit directo, & principaliter ad impe-
dien. præsentationem literarum, sed potius indire-
cto, & per quandam consequentiam, vt bene decla-
rat Bart. in l.in testamen. colla.2.versic. Domini. ha
betis de conditio. & demonstratio. quem sequitur
Bald.in l.1.num.4. Alexan.num.4. versic. limita ta-
men. Ias.sub num.9.& Decius num.11.C.de institu-
tione & substitut. Socinus in l.iure ciuili, num.1.ver
sic.2. limita. de conditio. & demonstratio. & in d.l.
in testamento, sub num.12. neque applicatur dictũ
glossæ in d.extrauag. iniunctæ, in verb. non præsu-
263 mant, vbi vult, † quod propter impedimentum obi-
tus Papæ Episcopus possit capere possessionem abs-
que expeditione literarum, tum quia in præsenti li-
teræ erant expeditæ, & ex impedimento mandati
Regis ob eius infirmitatem nõ infertur, quominus
posset d. Achiepiscopus dictas literas exhibere Capi-
tulo, quia impedimentum aderat in adeptione pos-
sessionis, non in ostensione literarum, vt supradictũ
est, tum etiam, quia in casu glossæ datur facultas E-
piscopo capiendi possessionem, etiam literis non ex
peditis propter impedimentum in expedit. literarũ,
sed si post literas expeditas propter aliud impedimẽ
tum Episcopus non adipisceretur possessionem, ni-
hil dicitur in illa glos.& in præsenti seruanda est di-
stinctio Bart. de qua sup.

264 Vnde stante d.consuetudine, † quæ est satis ratio-
nabilis, non videtur posse administrare, nec confer-
re promotum, etiamsi sit Cardinalis ante adeptam
possessionem, quicquid sit de illo, an Cardinales li-
gentur

gentur dispositione d. extrauagan. iniunctæ, de quo Bellen. de charitatiuo subsidio, quæst. 66. Gomezius in proœmio regularum, quæst. 4. num. 9. versic. tertius casus, & decis. Rotæ in causa Toletana Parochialis de Alcaudete 3. Iulij 1595. supra adducta cap. 1. num. 252. vbi vide. Et circa d. extrauagantem iniunctæ; videndus est Nauarrus in cap. accepta, de restitut. spoliat. opposit. 8. solutione ex nu. 12.

265 Secundum dubium est, † an Episcopus, cui datus est coadiutor, possit Beneficia conferre, &c. in quo dicendum est, quod Episcopus, cui ob senectutem, aut ægritudinem datus est coadiutor, confert Beneficia, & non coadiutor, ita Oldradus cons. 44. & post alios Domin. nu. 4. & Francus 3. in cap. 1. §. fi. de clerico ægrotante. in 6. Paulinus de potestate Capituli sede vacante, 2. par. quæst. 1. num. 8. Cosmas in pragmatica sanctione, tit. de collatio. §. cui rei, verb. iurisdictio. Selua de Beneficijs 2. par. quæstione 4. Rebuffus de nominatio. quæst. 8. num. 44. & sequentibus alias num. 26. Coralius 2. p. cap. 4. a num. 9. Guerrero in speculo cap. 9. & P. Gregorius de Benef. ca. 39. num. 20. argum. cap. fin. de officio Vicarij in 6.

266 Quamuis secus sit † in visitatore, seu administratore Ecclesiæ vacantis dato à Papa vt in capit. is cui. de electione. in 6. & capit. fine. §. fin. de supplenda negligentia Prælatorum. eodem lib. Dominic. & Fräcus supra.

267 Et in vna Legionen. 17. Octob. 1548. † fuit resolutum, quod coadiutor ratione ætatis non possit vnire, nec dismembrare, nec conferre Beneficia, vt per Mandosium in regula 11. Cancell. quæst. 5. num. 8.

268 Et prædictam ait crebriorem opinionem † Duarenus de Beneficio lib. 3. cap. 5. quamuis dicat, quod etiamsi coadiutor detur ob senectutem, non videt cur Beneficiorum collatio generali concessione nõ veniat; æquum tamen esse, quod a principio taliter detur, vt Episcopo libera facultas conferendi relinquatur.

269 Et quamuis Thomas, † Campeg. in tract. de coadiutore Episc. num. 10. dicens, æquiorem sententiã videri cum Alexandrino in ca. 11. 7. quæst. 1. teneat, quod coadiutor datus insano vel dementi poterit Beneficia conferre, ne contingat Beneficia diutius vacare: & videtur tenere Gonçalez glos. 5. §. 9. nu. 4. & glos. 23. num. 12.

270 Quod tamen solum † procedit in coadiutore dato dementi, seu mente capto, qui potest conferre, vt dicunt authores citati, & Flaminius Parisius de resignat. Benef. lib. 7. quæst. 20. à num. 25. & Quintanaduenas lib. 1. Eccles. cap. 5. nu. 5.

271 Aiunt vero Francus, † Cosmas, Rebuffus & reliqui citati cum Ioanne Andrea, & Imola in cap. fin. de clerico ægrotante. Lapo & Ancharano in d. cap. 1. eodem in 6. quod si coadiutor datus est quoad specialia, Prælatus sanæ mentis confert Beneficia de cõsensu coadiutoris, & Flaminius Parisius d. quæst. 20. nu. 23. ait, quod coadiutor tunc poterit conferre de consensu ipsius Episcopi.

Contrarium tamen, nempe quod Episcopus tũc
272 liberè † conferat, & non teneatur requirere consensum, vel cõsilium coadiutoris, videtur tenere Oldradus d. cons. 44. & cum eo Domin. & Coral. & Guerr. sup. quod verius existimo, nõ enim ex hoc, quod E-
273 piscopo † sanæ mentis detur coadiutor ob infirmitatem, vel senectutem, interdicitur ei libera administrandi facultas, nisi ibi detur propter certam causã vt timorem dilapidationis; nam tunc exercitium illius causæ, propter quam datus est coadiutor, non erit sine consilio, & assensu coadiutoris, vt in cap. venerab. de offic. deleg. Old. sup. nu. 2.

274 Et ita tenet Nau. cons. 3. de clerico ægrot. num. 4. vbi docet non posse coadiutorem Episcopi, seu Archiepiscopi conferre Beneficia potente, & volente conferre illa Episc. seu Arch. & nolente, vt conferat coadiutor, quoniam Papa solum dat ei potestatem exercendi iura spiritualia, & temporal. quæ iure vel consuet. pertinent ad coadiutoris offic. & iure non pertinent ad coadiut. offic. ea, quæ principalis recte potest & vult agere per se, & non vult vti coadiut. cons. neq; auxilio, argum. cap. Pontifices, & cap. petijsti, & fere omnium aliorum 7. quæst. 1. & hanc esse mentem constituentis coadiutorem, & iure diuino naturali debere esse talem iuxta reg. id quod nostrũ est sine facto, & cõsensu nostro tacito, vel expresso auferri nõ debet de. reg. iur. l. 6. immo in ff. cũ suis

275 concordan. hæc Nau. qui tamen videtur sentire † posse istum coadiutorem conferre Beneficia non prohibente, seu contradicente coadiuto, sed hoc est cõtra supradicta.

276 Tertium dubium est, † an valeat collatio Beneficiorum facta per Episcopum, seu Prælatum putatiuum, qui se gerit pro Prælato sed ex aliquo defectu non est verus Prælatus, &c.

277 In quo conclusio est, † quod valet collatio per eũ facta ratione publici officij, sicut & alia gesta per eũ ex l. Barbarius. ff. de offic. prætor. cui consonat l. 2. C. de sentent. & inter locut. cap. infamis 3. quæst. 7. l. 4. tit. 4. par. 3. & l. 8. tit. 9. lib. 3. recopilationis, Rota decis. 14. de iure patronat. in antiquis Lapus allegatione 89. num. 8. 11. & 12. vbi Mandos. Abb. in cap. nihil. de electione num. 12. Selua de Benef. 2. parte quæst. 12. num. 2. Mascard. de probat. conclus. 649. num. 23. & alij.

Quæ conclusio limitatur primo, vt non procedat
278 vbi aliquis † est intrusus in Dignitate seu Beneficio reseruato, ratione cuius competit ius conferendi; nam tunc, licet conferat ratione publici officij Dignitatis, non valebit collatio propter decretum irritans in reseruatione positum, quod inficit titulũ, & possessionem, ac afficit totum Beneficiũ, & quod sequitur ex eo, ita Rota decis. 20. de Præben. in antiq. & 4. eodem tit. in antiquior. Æneas de Falcon. de reseruatio. 4. quæst. effectu. 26. Simoneta eodem tract. quæst. 44. & ibi Paulus Granutius, & concurunt dicta infra cap. sequen. a nu. 20.

279 Quamuis contra teneat † Ægid. decis. 66. cuius decisio posset procedere in alijs iurisdictionalibus ex æquitate d. l. Barbarius. non autem in collatione Beneficiorum, quæ est quædam donatio, cap. fin. de offic. Vicarij in sexto cum alijs. & computatur particulariter inter fructus, vt supradictum est cap. 1. numero 705.

280 Pro quo facit, † quod ex Calder. & Anton. in cap. ad probandum de re iudic. adducit Gambarus de off. Legati, lib. 1. Rubrica qualiter Legatus se gerere debeat, cum Prouinciam est ingressus à nu. 16. quod communis error non prodest in his, quæ sunt gratiæ, & præcipue vbi adest decretum irritans, quod ligat etiam ignorantes.

281 Secundo limitatur, † quod ad hoc, vt valeat collatio, & alia gesta per eum, qui se gerit pro Prælato, seu est in possessione, & communi existimatione alicuius officij, non sufficit communis error cum possessione, sed simul etiam requiritur authoritas Superioris, & titulus ab eo collatus, quamuis inualidus ex aliquo vitio latenti, seu defectu occulto, vt probatur ex d. l. Barbarius, cum concordan. adductis, ita Innocentius in d. cap. nihil nu. 3. & 4. & ibi Imola 7.

Abb. nu.

Abb.num.11.& 12.& alij ibidem Bartol. in l.actuarios C. de numerar. & actuaris.l.12. idem,seu Bald. in repet.d.l.Barbarius.nu.4.5.7.& 8.Bald.ibi in lect. 1.nu.29.& in 2.num.13.14.& 18.Angel.num.2.Ias. 22.& num.48. & nn.66. & Oroscius num.13. & 28. Alexan.conf.138.l.1.Corsettus in singular.versic.error communis,& ibi additio Bart.Socinus reg.282. fallen.1. Selua supra Antonius Gabriel. de probat. conclus.8.num.20.Mascardus d.conclus.649. num. 91.& 101.Baeca de decima tutori præstanda. capit. 12.num.3.& 9.Ioannes Guttierrez de tutelis 3. p.c. Aceuedo.in d.l.8. recopilationis Vgolin. de censur. tabu.1.cap.2.§.22.& tab.2.cap.13.§.4. Nauarrus in cap.placuit.de Pœnitent.distin.6. num.177. & 178. & in manu cap.9.n.11.alias 8.Angelus in sum. verb. confessio.4.num.12. & verb.pœna quæst.3. Rosella Confessio.3. num.41. Tabiena Absolutio.1.nu.vlt. Silues.Confessor.1.quæst.19.Armilla verb. Absolutio,num.31.Caietan.in sum. verb. absolutionis impedimenta.§.absolutio nonnullis circunstantijs impeditur,& verb.confessionis iteratio.§.confessio sacramentalis quare ex parte confessoris iteranda.Ioãnes Medina capit. de confessione. quæst.22. de confessione confessori excommunicato scienter facta, Palatio in 4.distinctione 17.disputatione 8. Aragõ. 2.2.quæst.60.articulo 6.Ludouicus Lopez instruct. conscientiæ.1.tom.cap.38. vers. iteranda est confessio,Enriquez in sum.l.6. cap.6.§.2. in glos. litera E, & cap.7.§.2.& l.11.cap.3.§.4.& lib.13.cap.7.§.6.Vega in summa 1.par.cap.36. casu 44.P. Ledes. in sum. 1.p.de pœnitentia cap.13.3. dubio Azor. in institutio.moralibus l.5.cap.8.quæst.2.Tho. Sanchez, qui plures alios refert de matrim.l.3.disputat.22.quæst. 5.num.49. & nouissime Suarez 5. tomo de censuris disputatione 2.sect.4.num.2.& disputatione 13. sectione 1.num.31.

Quamuis Bartolus in lectura d. legis Barbatius,
282 † & alij multi, quos referunt Tiraquellus post leges
connubiales glos. 8.num.153. & Thomas Sanchez
ibi num.48. teneant sufficere communem errorem
cum possessione officij, & nouissime Motla.in emporio iuris tit.11.quæst.2.

Nec obstat l.prima.C.de testament.quia loquitur
283 † in actu testis, qui de sui natura non desiderat authoritatẽ Superioris Bart.in d. rep.l. Barbarius sub
nu.5.& Ias.ibi num.51.

Et requiritur titulus non à quocunque Superio-
284 re collatus,† sed à legitimo Superiore habente alias
potestatem illum conferendi,ita Bald.in d.l.Barbarius.1. lect. num.29. & ibi Ias. num.48. Bertrandus consil.128.volum.1. Anton.Gabr.d.conclus.8.num. 20.& vlt. Mascard.supra num.86.92.& 95.Aceuedo d.lib.8. sub nu.17. verb. le fuesse otorgado, Iacobus Sbrotius de Vicatio Episcopi l.3.quæst.24.& Tho. Sanchez,qui alios refert sub nu.50.& seq.

285 Et fuit resolutum † in causa Abulen. Parochialis 5.Iun.1595.coram D.Orano. vt in sequenti decisione. Ecclesia Abulen. Pastorali solatio destituta, Capitulum prætendebat competere ius sibi prouidendi de Beneficijs ad collationem Episcopi pertinentibus, & cum per obitum Fabiani Vazquez Parochialis Ecclesia de la Calçada vacasset,deputauit Vicarium,qui illam Nicolao Garcia contulit, verum, quia ex potestatis defectu fuit prouisio declarata nulla,Nicolaus productis aliquot collationibus pręmisso modo factis,allegauit l.Barbarius.ff.de officio Prætoris,& obtinuit dubitari,an eius dispositio intraret,Domini vero vnanimiter negatiue responderunt, quia, licet l. Barbarius habeat locum in spiritualibus versantibus circa iurisdictionem Abbatis. in c.2.de Presbytero non baptizato.additio ad Corsettum in singular.versic. error communis. cum relatis per Gabr.conclus.8.num.36.de probatio.& collatio sit iurisdictionis Abb.in cap.cum olim,num.6. de maior.& obebient. Lapus allegat.89.nu.12. Rota decis.14. de iure patron. in antiq. Crescen. decis. 178.alias 16.de probatio.tamen secus est,quando inhabilitas est in potestate creantis,ita quod ab illo nõ possit remoueri;vnde cum Capitulum sede vacante non possit Beneficia conferre.cap.2.ne sede vacante cap.1.§.si vero. eodem titul. lib.6. Gemin.in cap.1. sub num.4.de maioritate,& obedientia,lib.6.sequitur, quod nec poterit deputare Vicarium, qui occurrente illorum vacatione de eis disponeret; nam l.Babarius. vltra communem reputationem, errorem,& quasi possessionem, requirit authoritatem Superioris, atque ita facultatem Capituli deputantis Vicariũ ad effectum, vt possit ipsum habilitare, ad collationes faciendum, alias actus per eum facti nedum corruunt ex defectu ipsius, sed quam maxime causæ efficientis,Bald.in l.2.num.9. C.de sententijs,nihilque communis opinio,error, & quasi possessio operantur. Dd.in l. Barbarius,& ibi Iason nu. 49.Alexan.consil.138.num.7. lib.1. in terminis Vicarij Paris.conf.136.num.7.lib.4. Ferrettus conf.8. num.3.consil.9.per totum,& conf.69.num.13. Bertrand.12. lib.1. sed tanto minus ex quo deficit nedũ titulus etiam putatiuus, ad cuius acquisitionem requiritur antiquitas temporis, Aymon. de antiquitat.tempor.part.3.num.12. sed etiam error fuit valde supinus,cum,vt ostensum fuit, babeat resistentiã iuris communis.Gabr.d.conclusion.8. num.31. per quam quit Capitulum in mala fide,Rota.decis.7.de iure patronat. in nouis. Calderic. consil.13. eodem titu.ex qua non datur acquisitio, quasi possessionis, Abbas in c.nihil,nu.11.de elect. Alex. conf.75.num. 44.lib.4.Aymon con.134.nu.15.& 16.

Nec hic quicquam facit bona fides habentis titulum a non legitimo Superiore, quia non agitur de acquisitione fructuũ,quidquid velit Pacian.de probat.lib.2.cap.31.à nu.81.

286 Vnde infertur,† quod quando est vitium, seu defectus non in materia,id est,in persona electi,seu prouisi,sed in forma,eo, quod forma præscripta non sit
seruata in electione,seu prouisione,communis error
nihil operatur, nec valent gesta per illum, quia est
defectus in fundamento,& radice, & deficiente forma,quæ dat esse rei, deficit titulus, ita Barto.in d.l.
actuarios.num.3. per text. ibi Albert. in d.l. Barba-
287 rius,num.12. & ibi Ias. num.51. Corsettus † supra.
Anton.Gabr.num.45.Mascard.num.50.85.& 94.&
Thom.Sanchez d.quæst.5.num.53.qui cum Ioann.
And.in d.cap.nihil.num.28.vbi Innoc.nu.4.& Ancharan.ad fin.quæst.4.id intelligit, nisi electioni, in qua est vitium formæ, accedat legitimi Superioris confirmatio, ea enim titulum coloratum confert, dum electionis vitium communiter latet.

288 Nec huic illationi contradicit, † quod cum Baldo in d.l.2.C.de sententijs, interlocut. ad fin. & in l.ad testium.§.1.ff.de testament. & Alexand.d. conf. 138.num.7.dicunt Iason num.22. Anto.Gabriel 14. & Mascardus 65. vbi supra, quod communis error faciat ius non solum quando vitium est in persona, sed etiam in solemnitate, vel in causa materiali, quia loquuntur de vitio in solemnitate in terminis d.reg. 1.C.de testam. nempe in testibus adhibitis in testamento,qui reputabantur idonei, &c. vt apparet ex ipso Baldo,& Iasone,&c.

Nec

289 Nec etiam huic illationi obest † quod ait Morla tit.2.quæst.26.num.17. quod in dict.leg. Barbarius. fuit etiam defectus formæ iuxta doctrinam receptā Baldi in l.1.7.oppositione C.qui admitti,qui docet, quod omnes qualitates,quæ requiruntur in persona ad aliquem actum,requiruntur pro forma iuxta. l.si quæramus. de testament.l.si quis mihi bona.§.iussu. ff.de acquirend.hæred.vnde,cum in Barbario Philippo detur in d.l. Barbarius. inhabilitas personæ, fuit consequens defectus formę,cum nulla ratio differentiæ reddi possit,ex quo tenet contra dictam sententiam,& intellectum dict.leg.actuarios, responde tur enim in d.l.Barbarius. esse defectum formæ late sumptæ,non proprie,vt agitur in proposito.

290 Sed nihilominus ista † illatio patitur difficultatem,primo,nam durū videtur,quod non valeant gesta ab eo,verbi gratia,qui est in possessione Parochialis authoritate Superioris, & pro Parocho communiter reputatur, in cuius tamen prouisione non fuit recte seruata forma Concilij, & constitutionis Pij, vt sæpissime accidit,& accidere potest, quāuis quoad ipsum prouisum non præbeat titulum etiam coloratum,vt in dicta constitutione.

291 Secundo,quia † non attinet ad subditos, scire an sit seruata forma,vel nō,immo debent in dubio prę sumere pro Superiore, vnde militat in hoc casu eadem ratio æquitatis, ac quando est defectus in persona.

292 Tertio, quia inde sequeretur, † quod gesta per prouisum à Papa per surreptionem, quæ reducitur ad defectum formæ,non valerent,& quod gesta per eum,qui simoniace obtinuit Beneficium,in quo est quasi defectus formæ,etiam non valerent,quo tamē casu contrarium dicit Innoc. in d. cap. nihil num.4. Enriquez d. lib.13.cap.7.§.6.in gloss.litera B.& Suarez 4.tom.de Pœnitent. disputat.26. sectione 6. numero 7.

293 Vnde probabile videtur † valere gesta per eum qui habet titulum à Superiore,licet nullum ex defectu formæ, sufficereque authoritatem Superioris aliqualē cum errore communi,& quasi possessione, vt videtur tenere Bald. in Margarita verb. Episcopus secundo, vbi ait, quod Episcopus, licet non sit Canonice confirmatus,tamen valent gesta ab eo, & sufficit hoc solum, quod sit confirmatus, nec exigitur, quod Canonice propter communem vtilitatē, & communem errorem,vt dict.l. Barbarius, &c. & post Bertachinum de Episcopo.3.par.2. principalis 3.lib.18.quæst.Lambert.de iure patron.3.parte 2.li bro quæst.2.artic.13.num.4. qui ait, quod si confirmatio, seu institutio esset facta ex errore ex persona confirmantis,vel instituentis,vel aliter non sit facta Canonice,est distinguendum,quod aut est error cōmunis pro confirmatione, seu institutione, & valebit,aut non est error communis,& non valebit.

Quamuis Lambertus in præsenti † videatur dicere, quod ipsa confirmatio, seu institutio facta non Canonice,& sic non seruata etiam debita forma,valeat stante errore communi, quod non videtur verum.

295 Nec obstat d.l.actuarios,† quia,vt inquit Bartol. in dict.l.Barbarius in lectura. nu.6. loquitur de certis exactoribus, seu receptoribus pecuniæ publicæ, qui sine licentia Principis hoc non possent,&d.l. Barbarius.non habet locum, nisi in iurisdictionalibus, Baeça num.9.& Ioannes Guttierrez supra.

296 Præterea illa verba, † vt consueuerat non denotant solemnitatem seruandam in ordinatione actuariorum,quicquid ibi velit Bart. sed esse consuetudinem antiquā illos ordinari à Principe, alias illa lex daret formam principi, cum tamen par in parem non habeat Imperium.

297 Vnde non loquitur de defectu † formæ, sed potius de defectu tituli, sicut etiam l.in ijs. Cod.de diuersis officijs,lib.12.omissa explicatione Morlæ, d. tit.2.quæst.26.num.17.& d.tit.11.quæst.2.num.3.

298 Declaratur autem ista limitatio, † vt non procedat quando per decennium quis segerit pro habili, seu pro tali; nam tunc non requiritur alius titulus. Salicetus in dict.l. Barbarius. & Anton.Gabr. supra, nu.8.licet contradicat Pacianus sup.num.38.

299 Et ratio est, † nam ex possessione decennali præsumitur titulus, Bald.in l.1.nu.14.C.de fideicomm. Felin.in cap.1.num.18. de fide instrumēt. Cassador. decis.2.de causa possess. Sarnen.in regula de triennali.quæst.26. Caputaquen. decisione 353. parte 2. & 314.parte 3.num.1. Antonius Gabriel num.23. & 24.& Mascardus num.48. supra, & Rota in vna Salamantina Parochialis, siue Beneficij 15. Nouemb. 1593.coram Domino Orano, in qua fuit resolutum,

300 † quod Possessio decennalis Beneficij suffragatur pro titulo colorato, iuncta vero triēnalis subsequēs producit effectum regulæ de triennali Cassad.decis. 8.super regulis. Sarnen.d.quæst.26. &c. & quod ita gratia,si neutri, verificari non potest quoad non ius illius possessoris,&c.

Quam tamen declarationem intellige, quando

301 non constat de contrario, † nempe de defectu tituli. Caputaquen.d.decis.314. num.2. nec ius resistit, nam tunc ex decennali possessione non præsumitur titulus etiam coloratus,Caputaquen.d.decisio.353.

302 num.2.† & 310.parte 3. Puteus decisione 371.lib.1. Guidobonus decisione 135. Probus ad Monachum in cap.si à sede de Præbend.in 6.num.2. quicquid dicat Francus in capit.ad decimas de restitutione spoliat.in 6.num.8.vers.4.limita, & cum eo Rota decisione 28.5.limitatione,& decisione 534.num.7.par. 1.diuersorum.

303 Et l.Barbarius non habet locum,† quando ius resistit,Mohed.decis.5. de appellat. nu.3.ad fin. Rota decis.1131.lib.3.part.3. diuersorum, & in i.la Abulens.supra adducta.nu.285.

304 Et procedit in errore † circa factum secus in errore circa ius,vt cum Federico cons.112.& Franc.Niconitio in rep. Rubricæ. ff. de noui operis nuntiat. num.224. docet Mascardus supra nu.100.& ita Caietanus, & alij supra loquuntur expresse de errore facti.

305 Vnde conuinci videtur, † quod aliqui dicunt, quod quando est opinio probabilis, quod quis est legitimus minister, & habet iurisdictionem, licet illa in re non sit vera, valent gesta per illum ex d.l. Barbarius,quia probabilis opinio sufficit, ad communē errorem, & existimationem, titulumque præsumptum, Enriquez in sum.lib.5.cap.14.§.3. & 4. Suar. vbi proxime,& Tho.Sanch.disput.20.nu.4.& d.disputat.22.conuinci inquam videtur.

306 Nam in præsenti non est † error circa factum sed circa ius, & quamuis error iuris dubij æquipararetur errori facti,vt infra.cap.seq.num.88. tamen iste non est error cōmunis populi, vt requiritur per l. Barbarius,sed error sapientum,& deficit etiam authoritas Superioris.

307 Nisi dicas,† quod dubium seruit de titulo, & etiā bona fide, Puteus decisio.15.lib. 3.Cæsar.de Grassis decisio.10.num.7.& ad communem errorem binus actus sufficit, Anto.Gabriel.supra num.2. Et fuit dictum in Cremonens. pensionis de anno 1582. quæ habetur

habetur 1.part. diuersorũ decis.713. & contra illud dictum tenet Nunno 3.p.q.60.art.8.circa fin.

308 Secundo declaratur dicta † limitatio, vt sufficiat titulus coloratus, qui sufficeret ad effectum restitutionis in spolio Beneficij, & sic gesta per prouisum ab inferiori, cui ius commune resistit, qui tamen erat in quasi possessione conferendi, valebunt; cum illa quasi possessio etiã semiplene probata sufficiat pro colore tituli in spolio, Mobedan. decis.9. de restitutione spoliatorum, alias 136. Rota decis.1134.lib.3. p.3.diuers. Pontanus de spolio.lib.2.num.146.

309 Et similiter † etiam valerent gesta per prouisum à Vicario, quando collatio est adminiculata cum aliquali probatione potestatis Vicarij, nam tunc tribuit titulum coloratum. Ægid.decis.5.Cassad.8.nu.5.de restitut.spoliat.Caputaquen.136.p.1. & 311.p.2.& Mobedan.3.de officio. Vicarij in fin.Sarnen.de triennali. quæst.27.3.casu.& Pontanus supra.

310 Tertio limitatur dict. conclusio, † vt non valeat collatio, nec alia gesta in fauorem scientium impedimentum, Alberic.in d.leg. Barbarius, num.22.& ibi Iason.num.65.in fin.Roman. singul.750. & Corsettus supra. Milis in repert.verb. error communis, Socinus supra, fallent. vltima. Felinus in capit. Rodulphus, num.40.de rescrip. Tiraquellus supra numero 159.Gregorius Lopez d. leg.4. partitæ, glossa vltima. Anton. Gabriel num.30. & Mascardus à num. 36.vbi supra.Flamin.Paris. de resignatione Benefic. lib.7.quæst.24. num.48. Vgolin.d. cap.11.§.2.nu.2. & Azor.supra.

311 Quamuis Thom.† Sanchez dict.disputatione 22. quæst.4.teneat mero iure valere, esse tamen retractanda in odium illorum, cum Antonio de Butrio in d.cap.ad probandum de re iudicata nu.11.& ibi Abbas num.15.& 16.Imola.6. Felin.8. Alexand. de Neuo.27.Socino reg.210.fallentia 1. Bertach.in reper.verb.collatio sub num.70. vers. collatio Beneficij, & alijs.

312 Quam tamen limitationem † intelligo, quando scienti potest imputari culpa in adeundo illum iudicem, seu Pręlatum, quem scit non esse vere talem, secus, quando non est, quod imputetur illi, quia forte alias non posset commode consequi iustitiam vel id, ad quod petendum ius habet, cum tunc cesset odium illius, &c. Thomas Sanchez. dict. quæst.4. nu. 45.in fin. & facit quod de tyrannorum legibus, & iudicio tradunt Victoria in relectione de potestate ciuili, num.23. Magon.22. quæst.60. articulo 6. vlt. dub.& ibi Salon.prima controuersia, & Bannes dubio 2.

313 Nec procedit hodie ista limitatio, quando † impedimentum est excommunicationis non denuntiatæ, seu notoriæ, attenta extrauagant. ad euitã. vt dicetur infra.

314 Quarto limitatur, † vt non procedat in collatione, seu electione, & alijs, quæ geruntur iure priuato, seu ratione priuati officij, vt collatio, seu electio spectans ad Capitulum, quæ, licet ad ipsum Capitulum pertineat ratione publici officij, tamen ad singulares Canonicos pertinet ratione Canonicatus, & officij priuati, & sic facta ab excommunicato etiam occulto non valet, ita Innocent.in cap.cum dilectus de consuetudine, & in cap.consultationibus.de iure patron.& ibi Abb.nu.6.& 7.& in cap. veritatis de dolo & contumacia, num.47. Felin.in d. c. Rodulphus circa fin. Domin.in cap.1.nu.16.de rescript.in 6. Ægid.decis.66.Selua.3.part.quæst.4.versic.4. pro ista. num.21. Rebuff. in concord. titulo de excommunicatis non vitand.versic.collatio etiam, & sequentibus, & in ca. postulastis de clerico excommunicato. nu.90.P.de Baysio in directorio electionum. cap.9. 1.parte num.4.Couarruuias in capit. alma mater.1. parte.§.7.num.9.Anton.Gabr.num.26.& Mascard. 45.vbi supra. Sairus de censuris lib.1.cap.5.num.35. & plures relati per Thom. Sanchez. d.disputat.22. nu.26.Emman.Rodrig.1.tom.cap.104.num.2.

315 Circa quod, vide † Innoc.in cap.illa. de electione. & Abb. ibi & in cap.fin.de procurator. & in cap. cũ super, de officio delegati num.11.Rebuf.d.tit.de excomm.non vitand. versiculo immo si inter omnes, P.de Baysio dict.cap.9.Cucchum in institut. maior. lib.4.tit.1.à num.117.Vgolinum dict.tab.2. cap.11. §.1.& 2.& nouissime Suarez, qui recte d.5. tomo. de censuris disputat.14.sect.2.

Vnde etiam præsentatio facta à patrono excom-
316 municato † etiam occulto, est nulla, quidquid dicat
Doctor Frechill.de excommunic.5.artic.2.part.nu.
6.& consequenter, etiam quicquid dicat, Suarez d.
disputat.14.sect.2.num.31.institutio ad illam factã
Couarr.d.§.7.num.9.

Quod tamen accipiendum est in præsentatione
317 facta a patrono Ecclesiastico;† nam facta à patrono
laico etiam publico excommunicato valet, Rota de
cis.1.de institutio.in antiquis, & 2.de iure patron.in
antiquis & antiquioribus. Rochus de iure patronat.
verb.competens, quæst.8.num.22. Rebuffus d. titulo de excommun.non vitand.versic.excommunicatus etiam, & in dict.cap.postulastis, num.104.vbi dicit communem, Gomezius de expectatiuis, num.60. qui ait se præsente tenuisse Rotam in vna Zamorẽ. de anno 1533.Vgolinus dicens communem d. cap. 11.§.2.num.13.Zerola in praxi Episcopali 1.p.verb. Benef.§.5.3.dubio, & verbo excommunicatio causa formalis 8.dubio.& Sairus, lib.2.cap.6.nu.8.

318 Quamuis contra teneat † Lambert.1.par.2. libro quæst.2.artic.2.& 3.parte 2.lib.quæst.3.artic.4. Couarruuias dict. num.9. & Frechilla supra num.7. & etiam Selua num.19.cuius ratio, quod præsentatus incurrit excommunicationem, communicando cũ patrono excommunicato, tollitur; nam non est necessaria talis communicatio in præsentatione, & prę terea potest absolui ante institutionem, nec ex communicatione cum illo, incurreret excommunicationem, nisi ille esset excommunicatus denũtiatus, seu notorius clerici percussor, &c.

319 Verum est tamen † posse Episcopum non admittere præsentationem factam à patrono laico, quem scit esse excommunicatum, cum ille male faciat præsentando, licet non sit denuntiatus, & si esset denuntiatus deberet illam repellere alias peccaret saltem venialiter propter communicationem, cum illo, & consequenter si alias legitime non præsentaret infra tempus datum ad præsentandum daretur deuolutio, vt recte ait Suarez d.sect.2. num.28. illa tamen semel admissa siue scienter, siue ignoranter teneretur præsentatum instituere, cum præsentatio
patroni laici excommunicati sit valida, vt diximus,
320 & sic ex ea sit ius quæsitum præsentato. † Vnde etiã
conuincitur, quod Bertachinus de Episcopo 1. lib. 3.par.quæst.32.cum Baldo in margarita verb.excõmunicatus occultus, dicit, requiri excommunicatũ esse publicatum, ad hoc vt non possit eligere, seu prę sentare, cuius dictum Lambert.d.art.2.num.8. male etiam ait procedere, vt requiratur publicatio ad effectum annullationis actus, sed si contra præsentantem, seu eligentem excommunicatum, per aliquem opponeretur, & probaretur illum esse excommunicatum, repelleretur ab ipsa præsentatione, seu ele-

ctione,

ctione, per text. in c. pia. de exception. in 6. & in c. intelleximus. de iudicijs.

Et procedit d. limitatio etiam stante d. extrauag.
ad euitanda de excommunicat. non vitand. † vt ex-
321 plicat Couarr. supra; quamuis contra teneant Vgo-
lin. d. §. 2. num. 12. & 13. & Suarez. d. disput. 14. sect. 2.
nu. 18. & 30.

Sed in præsenti se offert difficultas, an hodie stan-
322 te ista extrauagante, collatio facta ratione † publici
officij ab excommunicato non occulto, sed publico
non tamen notorio, aut denũtiatio, vt in d. extraua.
sit valida.

In qua difficultate Vgolinus d. c. 11. §. 1. nu. 2. & §.
323 2. nu. 2. tenet esse validam, † & Sairus d. c. 6. nu. 3. &
Suarez. d. disput. 14. sect. 2. nu. 3. quod etiam videtur
tenere Gomezius d. num. 60. & Couarr. d. num. 9. &
Emman. Rodr. supra.

324 Mihi tamen verius † videtur contratrium, & ratio quæ me mouet est. Nam licet verum sit, quod acta a iudice excommunicato publico, non tamen denũtiato, aut notorio, saltem clerici percussore, ad instantiam, & petitionem partis sint valida, etiamsi pars sciat, eum esse excommunicatum ex dict. extrauaganti ad euitanda, ex qua non tenemur vitare huiusmodi excommunicatum. Felin. in d. cap. Rodulphus. num. 40. & in d. cap. ad probandum, nu. 8. Couarr. d. §. 7. num. 9. & §. 6. præcedenti. num. 8. Nauar. in man. cap. 9. num. 7. Ioannes Guttierrez Canon. quæst. lib. 1. cap. 1. nu. 53. 76. & 79. Vgolin. d. §. 2. nu. 2. Salon. 22. quæst. 67. artic. 1. 3. controuersia. Toletus in summ. lib. 1. cap. 13. 4. effectu. Thom. Sanchez d. disput. 22. num. 32. & 43. Sairus. d. lib. 1. cap. 5. nu. 35. & lib. 2. c. 6. num. 3. & Suarez d. disput. 14. sect. 1. à nu. 11. & alij.

Tamen acta ex officio à iudice excommunicato
325 publico, † licet non denuntiato, nec notorio non va-
lent, etiam stante d. extrauagante, quæ in hoc nihil
innouat, & sic ius antiquum de quo in d. c. ad pro-
bandum. remanet in suo robore, & collatio Benefi-
ciorũ fit ex officio, etiamsi præcedat petitio alicuius
nsm cum collatio sit donatio quædam, & liberali-
tas, vt dictum est, nu. 279. petitio nihil aliud est, quã
interpositio precũ, vt ei fiat donatio, & in eum exer-
ceatur illa liberalitas.

326 Et ita potest procedere decisio, † in causa Assisien.
☞ Canonicatus 25. Iunij 1599. coram Domino Gipsio
in qua fuit resolutum. Collationem factam ab Episcopo suspenso à collatione Beneficiorũ, ex eo quod Beneficium vacans per resignationem, contulit consanguineo resignantis, ex constitutione 58. Pij. V. esse nullam, & sic esse iustificatam gratiam Fabri, qui impetrauit dictum Canonicatum ab Episcopo prouisum, narrando illum esse suspensum à collatione, qui tamen non erat suspensus denunciatus.

327 Et de regula † ac materia d. l. Barbarius. vltra ordinarios, & repetentes ibi, Socinum, & alios supra relatos vide Cottam in memorabil. verbo opinio communis. Tiraquell. d. glossa 8. post leges connub. Portium libro 2. regularum conclusione 11. late Antonius Gabriel. d. conclus. 8. de probatio, & Mascardum d. conclusione 649. Ferretrum cons. 8. & 9. Gregorium Lopez Maderam, in suis animaduersionibus iuris ciuilis cap. 6. Morlam. d. titul. 2. quæst. 26. & d. titul. 11. quæst. 2. Thom. Sanchez d. lib. 3. de matrimon. disputation. 22. vbi late, & bene, & alios quos referunt Alfan. in collat. 199. Pichard. in §. sed cum aliquis, numero 6. institut. de testam. Carauita Bottis, & nouissime P. Brosseus in remissionibus ad hanc l.

328 Quartum † dubium est an valeat collatio facta ab Episcopo, seu Prælato, qui commisit aliquod crimen ob quod ipso facto, & ipso iure priuatus est Prælatura, puta quia incidit in hæresim iux. dicenda infra 11. p. c. vlt.

329 Et dicendum est † valere, cum priuatio est occulta, quamdiu enim toleratur in officio, nec priuatio est notoria, rata esse debent, quæ ab eo interim geruntur ex dict. l. Barbarius, ita Butrius in dict. capit. nihil de electione, nu. 32. & ibi Abb. num. 12. Iason in dict. l. Barbarius, numero 52. Selua d. 2. part. quæst. 12. num. 2. Coras. 2. part. capit. 4. numero 13. Gregorius Lopez in l. 21. tit. 4. part. 1. verbo no lo puede, & ibi, Humada in additione, numer. 1. Nauarrus in cap. placuit. de pœnitentia distinctione 6. num. 179. & in man. cap. 9. nuer. 11. alias 8. & consil. 1. de officio ordin. Vgolin. dict. tab. 1. cap. 2. §. 22. numero 4. Angel. Rosella, Tabiena, Silues, Armilla, Aragon, & Ludouic. Lopez vbi supra, & Enriquez. dict. lib. 6. cap. 7. §. 2. in glossa litera G. & lib. 11. cap. 3. §. 4. in glossa litera I. & lib. 13. cap. 7. §. 6. in glossa litera B. Açor. dict. libro 5. cap. 8. quæst. 2. & Thomas Sanchez. dict. disputation. 22. quæst. 6. qui alios citat.

330 Quamuis † Albericus in d. l. Barbarius, nu. 27. & ibi Iason. num. 62. dicant conclusionem d. l. Barbarius. non procedere in hæretico, quia licet communi opinione reputaretur fidelis, tamen ab eo gesta non valent.

Sed contrarium ibi tenet Baldus 1. lectura numero 30. Abbas, Selua, Coras. Vgolin. Angel. Rosella, Tabiena, Silues, & Ludou. Lopez ibi, qui loquuntur in hæretico, & Bursattus consilio 24. libro 1. & Thom. Sanchez, qui alios refert. dict. disputatione 22. quæst. 3. num. 37. quem vide, & Pacianus supra num. 90.

Et pro dicta conclusione facit, quod ex Ioanne
331 Andreæ in regula † mora. libro. 6. in mercuria lib. tra
dit, Gambarus d. lib. 1. Rubric. qualiter legatus se-
gerere debeat cum Prouinciam est ingressus, num.
15. quod gesta ab eo, qui olim habuit titulum, &
authoritatem a Superiore tolerantur, licet tempo-
re quo egit, authoritatem non habuerit, & quod
tradit Couarruuias pract. quæst. cap. 19. num. 5. con
clus. 5.

Faciunt etiam, quæ de excommunicato cosferen-
332 te tradunt † Abbas in cap. veritatis de dolo, & contu
macia, a numer. 42. & Felinus, in d. cap. ad proban-
dum de re iudicata, numero 6. Couarruuias in d. ca.
alma mater, 1. part. §. 7. numero 9. Anton. Gabriel.
de conclusione 8. de probation. num. 9. Vgolin. de
censuris, dict. tab. 2. cap. 11. §. 1. & 2. Iacobus Sbro-
tius de Vicario Episcopi lib. 13. quæst. 17. & Sairus
de censuris lib. 1. cap. 5. nu. 34. & 35. & lib. 2. c. 6. nu.
1. & 3.

Et ampliatur dicta conclusio, vt procedat etiam-
333 si Episcopus, † seu Prælatus esset accusatus de dicto
criminine, cap. nonne 8. quæst. 4. Abb. supra Berta-
chi. in repet. verb. error communis. vers. 2. & Coras.
d. c. 4. nu. 13.

Sed in cotrarium facit limitatio ad l. Barbarius,
334 † quam tradit Bart. in tract. de tirannia. q. 11. nu. 36.
vbi docet, quod quando sit processus, ex quo feren-
da venit sententia declaratiua, vt quia fecit aliquod
delictum, propter quod ipso iure priuatus est iuris-
dictione, vt in hæretico, vel dicitur seruus, vel infa-
mis, tunc gesta post processum inchoatum non va-
lẽt, vt l. 1. C. de testam. in ti. ibi, nec quisquam eis vsq;
adeo status controuersiam mouerit. l. quæsitũ. 1. ff.

qui & à quib. secus si esset priuandus per sententiam tunc interim gesta per eum valent, & sequuntur Ant. Gabr. d. conclui. 8. nu. 39. & Mascard. d. concl. 649. nu. 80. & 81.

335 Verum de hac limitatione merito dubitat † Iason, in d. l. Barbarius, nu. 70. nam in præsenti concurrūt titulus, & quasi possessio, cum errore communi, seu tolerantia, ac publica vtilitas, propter quæ acta sustinentur ex d. l. Barbarius, vt per Iason. ibi, num. 20. & 22. &c. Vnde dicta limitatio Bart. non videtur te-
336 nenda. Nec obstat d. l. 1. nam † diuersa est ratio in specie illius in qua non concurrit titulus, nec agitur de officio publico.

337 Nec etiam † obest d. l. quæsitum, tum quia non loquitur in officio publico, tum etiam, quia loquitur de manumissione, quam vti alienationem non potest facere, quia commisit crimen læsæ maiestatis, non solum ex quo accusatus est, sed etiam ex quo commisi illud delictum, per quod incurrit ipso iure pœnam confiscationis bonorum, l. fin. C. ad l. Iuliam maiestatis.

338 Secundo ampliatur, † vt procedat, etiamsi Episcopus, seu Prælatus esset depositus per sententiam, seu lata contra eum sententia declaratoria, si ab ea appellauit; nam pendente appellatione non prohibetur fungi honoribus suæ Dignitatis, Episcopaliaque iura exercere, & qui prouocauit non dicitur condemnatus, glos. in cap. sępe, verb. rata, de appellat. & in summa. 8. quæst. 4. & sequuntur, Abb. dicens communiter approbari à Doctoribus in d. cap. sæpe, numer. 15. & ibi Francus à num. 32. idem Abb. in cap. omnipotens de accusatio. num. 3. & ibi Felin. num. 1. & Coras. d. 2. p. cap. 4. num. 14. & 3. part. cap. 6. nu. 9. & conducunt dicta infra. 11. part. capit. 3. articulo 91.

Secus si non appellauit, vel alias sententia transijt
339 in rem iudicatam, † nam tunc ab eo gesta non valent, vt ex citatis constat; quamuis sententia solum esset declaratoria criminis, quæ sufficit, cum pœna, seu priuatio imponitur ipso iure, nec est necessaria sententia priuatoria, seu declaratoria pœnæ, quidquid dicat Pacianus d. l. 2. cap. 22. nu. 14. contra quē tenet additio Calleti ibi litera C. licet secus sit, vbi priuatio non imponitur ipso iure, vt in d. cap. 3. à num. 97.

CAP. V.

De possessore iuris conferendi.

SVMMARIA.

SVfficit eum qui confert Beneficium, esse in quasi possessione iuris conferendi, licet apud eum non sit proprietas, nam collatio, præsentatio, vel electio ad eum pertinet, qui est in quasi possessione horum iurium, cum sint fructus eorum, qui ad possessorem bonæ fidei spectant non ad Dominum, & consequenter prouisus à possessore præfertur prouiso à proprietario à nu. 1.

Indultum Cardinalis Ordinarij collatoris de conferendis Beneficijs suæ Diœcesis, seu ad collationem suam de iure spectantibus, non comprehendi Beneficia, in quorum possessione conferendi alius erat, num. 5. sicut non capit Beneficia, ad collationem inferiorem spectantia, etiam dispositioni Papæ reseruata nisi sit facta de illis expressa mentio, nu. 6. quia non auget indultum iurisdictionem ordinariam, sed illam preseruat nu. 7. nec tollit optionem, nu. 8.

Sufficit quem esse possessorem iuris patronatus, in consequentiā, & non principaliter, vt possit valide præsentare, & sit bonæ fidei possessor Castri, seu Villæ vel Comitatus, ratione cuius competit ius præsentandi, ad Ecclesiam ibi, vel alias sitam, licet nunquam antea præsentauerit, potest præsentare, quia dignitas siue Castrum aut Comitatus videtur hoc ius præsentandi semper retinuisse numero 9. quamuis D. Sahagun dicat, bonorum possessionem ad præsentandum, nunquam sufficere ex capitul. cum Bertholdus de re iudicata. numero 10.

Ex eo creditor cui fuit pignori data Vniuersitas, in qua est ius patronatus, non præsentat, quod debet fructus pignoris restituere, vel computare, seu compensare; quod non potest fieri in fructibus iuris patronatus. nu. 11. & à ratione cessante id non procedit in terminis capit. salubriter de vsuris, secundum Lambertum numero 12. quæ limitatio non placet. numero 13.

De intellectu d. c. salubriter. remissiue. nu. 14.

Quod dictum est de possessore Castri, Villæ, seu Comitatus, idem erit possessore maioratus, ratione cuius cōpetit ius patronatus, seu præsentandi, quod est ius quoddam vniuersale sicut, feudum num. 15. & quando maioratus non esset ius vniuersale, vt videtur verius in maioratu bonorum particularium, sufficit quod ius patronatus sit annexum bonis maioratus, &c. numero 16. & 17. vbi ponitur resolutio Rotæ.

In his Regnis ex lege Tauri ex qua possessio maioratus, ciuilis, & naturalis, transit in verū successorem, licet alius apprehēderit possessionem illius; consequenter etiam transit in eum possessio iuris patronatus, illi annexi, & non in alium, qui apprehendit possessionem maioratus, num. 18. nisi forte verus successor, amittat suam possessionem ex negligētia decennij, vel alias nu. 19.

Idem etiam, quod dictum est de possessore Castri, Villæ, seu Comitatus, erit in bonæ fidei possessore Dignitatis, aut Beneficij, ad quod spectat præsentatio, seu collatio, dummodo non sint reseruata. Nam tunc non valebit præsentatio vel collatio, propter decretum irritans, quod inficit, & annullat titulum, & possessionem, &c. & consequenter etiam fructuum acquisitionem impedit, &c. à nu. 20.

In Beneficijs reseruatis possidens Beneficium, etiam cum bona fide, ex prouisione Ordinarij, non facit fructus suos, sed cōtra eum fit condemnatio fructuum, a die intrusionis, num. 24. quamuis alias non fiat condemnatio fructuum nisi à die motæ litis, etiam in spolio, & remedio Cap. reintegranda. nisi constet de mala fide, nu. 25. nisi sit spolium violentum aut attentatum, nu. 26.

Id procedit non solum in reseruatione clausa in corpore iuris, sed etiam in alijs reseruationibus, etiam non data scientia illarū in prouiso, contra Aeneam de Falcon. & Rotam. & distinctio inter reseruationem clausam in corpore iuris, vel de certo Beneficio, & alias procedit ad effectum spolij, magis de stilo Rotæ, quam de iure, & non est habenda ad casum & effectum acquisitionis, & condemnationis fructuum, in quo potius est stilus Papæ contrarius, à numero vigesimo septimo.

Sententia Aeneæ posset procedere, si Beneficium esset simpliciter reseruatum, sine dicto decreto irritante, quod tamen solet apponi, aut si non apponeretur cum tam amplis verbis, &c. nu. 23.

Ad præsentationem, seu collationem sufficit quasi possessio defuncti, seu antecessoris, Nam ea transit in hæredem, seu successorem, absque noua apprehensione, seu exercitio, quia quasi possessio iurium incorporalium, transit in hæredem absque apprehensione, & exercitio. contra Rotam, & alios, a numero 33.

Id absque dubio procedit in quasi possessione iuris patronatus, seu conferendi, quæ erant apud antecessorem ratione Dignitatis, seu Beneficij, Castri, Villæ, vel Comitatus,

tatus, quæ continuatur in successorem, sine apprehensione, & retinetur per Ecclesiam, seu Dignitatem, etiam mortuo Prælato, &c. à numer. 37. & ponitur resolutio Rotæ, & idem est in quasi possessione domus, seu familiæ, numero 42. Et sic contraria sententia, non potest conuenire quasi possessioni iuris conferendi, numero 43. & numero 44. resolutio Rotæ.

Quod dictum est præsentatum à possessore præferri præsentato a proprietario, procedit quando fuit processum ad institutionem antequam constaret de proprietate, secus si prius constaret de proprietate secundum Abbatem, & alios, & Rotam, à nu. 45. de qua limitatione dubitat Rochus, nu. 53. & authori videtur falsa absolute, à nu. 54.

Acquiritur dicta quasi possessio ex vnico actu, à nu. 59. & ponitur resolutio, & decisio Rotæ attenduturq; & spectatur vltimus actus, & immediatus, num. 63. & 64. vbi ponitur decisio Rotæ.

Illud tamen accipiendum est nisi actus ex quo prætenditur acquisita quasi possessio, factus sit sine præiudicio iuris alterius nu. 65. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Ad acquisitionem possessionis ad effectum de quo agitur, scilicet validitatem collationis, præsentationis, vel electionis, requiruntur requisita posita per consilium Calder. quod Rota seruat. nu. 66.

Primo requirtur bona fides. Secũdo, quod præsentatio, vel electio sit admissa, & secuta institutio, vel cõfirmatio. Tertio, quod prouisus fuerit in possessione Beneficij, &c. Quarto scientia & patientia illius in cuius præiudicium quasi possessio acquiritur, num. 67. quæ requisita ponunt, & sequuntur alij Doctores relati num. 68. licet ad effectum acquisitionis absolutæ, & possessorij, non requiratur bona fides, nu. 69.

Circa dicta requisita, sunt aliqua aduertenda, & Primo circa primum de bona fide illam esse omnino necessariam, neque enim facit fructus suos malæ fidei possessor à numero, 70.

Quamuis prouisio à possessore malæ fidei facta non teneat, & sic etiam institutus sit remouendus, constando de mala fide, nec valeat electio, ad quam fuit admissus possessor malæ fidei, si cum eius voce fiat, & sine ea non constaret esse voces necessarias, adhoc tamen prouisio facta à proprietario, qui non possidet, non valebit, secundum Abbat. & alios contra Innocentium, & alios à nu. 73. & responsio Abbatis ad l. mala fide. C. de condictione ex l. nu. 77.

In hac controuersia, author tenet mediam sententiam, vt prima sententia Abbatis procedat in actu præsentationis, ad quem iudex adiri debet, qui non debet esse author spolij; secunda vero procedat in actibus ad quos iudex adiri non debet, nec requiritur eius authoritas, vt in collatione, & electione, &c. tunc enim videtur valere actus factus à proprietario, qui non possidet existente alio in possessione mala fide, &c. nu. 78.

Obijcitur institutum, ad præsentationem possessoris malæ fidei non esse remouendum, etiamsi postea constet de mala fide. Nam si à tali institutione non fuit appellatum per aduersarium, transit in rem iudicatam, & habet vim diffinitiuæ, & consequenter retractari non potest; si vero institutio facta fuit posito edicto, nulloq; comparente, & contradicente, verus patronus postea veniens non est audiendus, sed videtur dictæ præsentationi consensisse, &c. nu. 79.

Secundum authorem ista fundamenta solum conuincunt, quod taliter institutus non sit remouendus ad petitionem veri patroni, qui non appellauit, aut non comparuit, non tamen conuincunt institutionem ipsam valere, nec respectu Superioris, contra quem non transit in rem iudicatam sententia lata in causa Beneficiali, nu. 80.

Prouisio facta à proprietario, qui non est in possessione, valet si nullus alius est in possessione, numer. 81. Nam & hæres potest præsentare ante possessionem hæreditatis acquisitam num. 82. quamuis alias per Rotam sit dictum contrarium nu. 83.

Licet bona fides regulariter præsumatur, etiam sine titulo, nisi alius possessor antiquior appareat, tamen vbi ius resistit non præsumitur bona, sed mala fides, à nu. 84. nisi possessio sit iusto titulo aut probabilibus rationibus acquisita, vel sit possessio longi temporis, quod in proposito dicitur arbitrio iudicis, num. 87. vel nisi simus in iure dubio, & obscuro, cuius error est probabilis, & iustus, ac æquiparetur errori facti, nu. 88.

Facit ad prædicta, quod de errore iuris circa acquisitionem fructuum tradunt Doctores relati nu. 89.

Ex prædictis Rota alias resoluit quasi possessionem Capituli cõferendi Parochiales sede Episcopali vacante, non suffragari ad validitatem collationis, quamuis ante contrarium fuerit decisum, vt in decisionibus positis, à nu. 90.

Ex prædictis etiam alia decisio supra adducta, non videtur certa, cum ibi ius resistat prætendenti ius conferendi contra Ordinarium, num. 94.

Cum Beneficia de iure præsumantur libera, ex vnica præsentatione, non acquiritur quasi possessio præsentandi ad hunc effectũ quia bona fides non præsumitur, nisi probetur fama iuris patronatus, vel quid simile, & nisi agatur de Beneficio, quod non negatur esse iuris patronatus, à nu. 95.

Circa secundum requisitum est aduertendum, quod si institutio, aut confirmatio, secuta esset non præuio edicto, non acquireretur quasi possessio præsentandi licet, institutus de facto habuisset possessionem, quia talis institutio est nulla ipso iure, &c. 99.

Reprobatur sententia Ferretti dicentis, quod status, seu quasi possessio liberæ collationis, non potest induci per collationem factam de Beneficio iuris patronatus, absq; consensu patroni, nu. 101.

Per prouisiones etiam effectuatas, factas contra decretum irritans positum in reseruatione, vel alia dispositione, seu indulto, non acquiritur quasi possessio prouidendi, quia decretum inficit omnia, etiam possessionem, num. 102. & prouisio facta de Beneficio sito in Diœcesi, vbi habet Cardinalis indultum, est nulla, etiam si Cardinalis non prouideret, propter vim decreti irritantis, nu. 103.

Alias, ad acquirendam quasi possessionem, sufficit præsentationem fuisse admissam, & præsentatum institutum cum effectu, siue bene, siue male, nu. 104. vbi adducitur resolutio Rotæ.

Circa tertium requisitum de effectuatione, aduertendum est, quod effectuatio collationum, seu præsentationum probatur per subsequentes collationes, seu præsentationes factas per vacationem, ex persona illorum, nu. 105. & 106. vbi adducitur resolutio Rotæ, quod procedit etiam in subsequenti prouisione per resignationem, & contraria sententia posset procedere in prouisione per cessionem iuris, nu. 107.

Præsentatio, seu prouisio non potest dici habuisse effectum, ad effectum acquirẽdi quasi possessionem præsentandi, licet fuerit secuta institutio, & prouisus manserit in possessione Beneficij, si tamen mansit ex causa concordiæ subsecutæ inter illum, & aduersarium, qui prætendebat præsentantem non esse patronum, &c. nu. 108.

Quartum requisitum probatur iure, & Doctoribus relatis contra alios, numero 109. ex quo renuntians Beneficium, quæsitum ad præsentationem patroni, in manibus Ordinarij, nesciente patrono, & accepta collatione ab eo libera, detinet illud, non videtur ponere Ordinarium in quasi possessione iuris libere conferendi, &c. secundum Nauarr. numero 110.

Ad effectum vt posit dici acquisita quasi possessio liberæ collationis contra patronum, requiritur quod constet Ordinarium contulisse beneficium, vt liberum, sciente & patiente patrono, numero 111. alias per collationem Ordinarij factam de beneficio iuris patronatus, absque illius mentione, non præiudicatur iuri, & possessioni patronorũ, nu. 112. & 113. vbi

adducitur resolutio Rotæ, quando tamen Ordinarius ignoraret Beneficium esse iuris patronatus, censeretur conferre tanquam liberum, nu. 114.

Si sint plures in quasi possessione præsentandi, præsentatio unius sine alijs, etiam effectum sortita, non priuat alios quasi possessione præsentādi, sed magis illam præseruat nisi fiat animo priuandi illos. numer. 115. & 116. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Tunc diceretur fieri animo priuandi alios, quando diceret omnimodam præsentationem seu plenariā ad se spectare, seu quando diceret se vnicum patronum, nu. 117.

Prouisio Apostolica non mutat statum, seu quasi possessionem iuris patronatus, seu conferendi, nu. 118. & 119. vbi ponitur decisio Rotæ, nu. 120. reprobatur Ferrettus.

Si ille in cuius præiudicium dicta quasi possessio acquiritur, non est in possessione illorum iurium, non requiritur eius scientia, & patientia. Nā si incorporalia vacāt, quia nullus illa possidet non est necesse habere scientiā, vel patientiam alicuius in acquisitione quasi possessionis, nu. 121. & seq.

Cum aduersus Episcopum acquiritur quasi possessio conferendi, seu præsentādi, requiritur eius scientia & patientia, cum, eo ipso quod est in poss. Episcopatus, sit in possessione iuris libere conferendi, &c. num. 123. & num. 124. adducitur resolutio Rotæ, & idem esset in Canonicis, quo ad ius eligendi, seu votādi, qui eo ipso quod sunt Canonici & in possessione Canonicatus, sint in quasi possessione iuris eligendi, & votandi, &c. numer. 125. iuxta quod procedit quædam decisio Rotæ, num. 126.

Idem esset in eo, qui alias esset in quasi possessione iuris patronatus, quamuis non præsentasset, &c. nu. 127.

Cum acquiritur quasi possessio seruitutis, aduersus Dominum fundi, qui est in eius possessione, requiritur eius scientia, & patientia, cum eum possideat tanquam liberum, nu. 128.

An præsumatur scientia illius, de cuius præiudicio agitur, iudex arbitrabitur ex multiplicatione actuum, & qualitate ipsorū, & alijs circunstantijs, nu. 129. & ex publicitate actus præsumitur scientia, nu. 130.

Probatur etiam scientia, & patientia ex lapsu longi temporis, nu. 131. & respectu Episcopi probatur, quia tenetur visitare &c. nu. 132.

Scientia ex coniecturis colligitur, & probatur, nu. 133. vbi quis ponat plures coniecturas.

Ad hunc effectum sufficit scientia præsumpta, non obstante quod vbi agitur de amissione, vel priuatione iuris quæsiti, non sufficiat scientia præsumpta, quia hic non agitur de auferendo, seu admittēdo iure conferendi, seu præsentandi in totum sed de acquirenda possessione, & ex præsumpta scientia infertur possessionis ciuilis amissio, nu. 134. & 135. & sufficit scientia officialium: nu. 136.

Hodie non procedit indistincte decisio cap. consultationibus, de iure patronatus, ex decreto Concilij Tridentini sessione 25. c. 9. quod locum habet, etiam in possessorio, & quando solum agitur de validitate præsentationis, & ideo non est admittenda præsentatio existentis in quasi possessione præsentandi nisi verificato prius iure patronatus, aut nisi fuerit in quasi possessione post Concilium, adhibita causæ cognitione super iure patronatus, iuxta formam Concilij, à numer. 137. & ponuntur declarationes Sacræ Congregationis & resolutio Rotæ.

D. Decretum Concilij & declarationes Sacræ congregationis procedunt, quando est controuersia super libertate Beneficij, secus quando solum est controuersia inter præsentatos, super pertinentia iuris patronatus. Nam hoc casu nihil est innouatū per Concilium à nu. 140. & ponuntur resolutiones, & decisiones Rotæ.

D. Decretum Concilij procedit quoties præscribitur contra Ecclesiam liberam, non vero cum contra Ecclesiam nō liberā, etiam patronum, præscribitur ius patronatus, &c. numero 143.

Penitentia Collationis ad inferiorem Episcopo ad quem de iure non spectat, probatur per famam, & communem reputationem, & satis est per literas, vel instrumenta, docere Beneficium consueuisse per talem conferri, &c. nu. 144.

Quod intelligitur, quando super pertinentia collationis directe non agitur, & cum Ordinarius non est in causa, vel prouisus ab eo, sed alius habens à Papa, vel Legato, vel aliunde, nu. 145. Nam contra Ordinarium non sufficit nisi fama esset iuncta alia specie probationis, à nu. 146. vbi adducuntur resolutiones Rotæ.

Secundo intelligitur, collationis pertinentiam ad inferiorem, probari per famam, cum quasi possessione conferendi, alias fama sine quasi possessione non suffragatur, numero 150. Sed hoc est accipiendum, cum agitur contra Ordinarium, vel prouisum ab eo, tunc enim ita demum probatur per famam, si concurrat longissima possessio conferendi, & agatur de iure conferendi antiquo, alias enim sufficit fama, nisi constaret de statu, & possessione contraria, nu. 151. & 152.

Ius conferendi probatur ex statuto se cōcessione Episcopi confirmato authoritate Apostolica, etiam si non constet de quasi possesione conferendi & vsu statuti. Cuius obseruantia præsumitur secundum Rotam, à nu. 153.

1 SVfficit autem eum qui confert Beneficium † esse in quasi possessione iuris conferendi, licet apud eum non sit proprietas, cap. cum olim de causa poss. 2 Coras. de benefic. 2. part. cap. 5. † Nam collatio, præsentatio, vel electio, ad eum pertinet, qui est in quasi possessione horum iurium, cum sint fructus eorum; qui ad possessorem bonæ fidei spectant, non ad Dominum. l. bonæ fidei emptor. ff. de acquiren. rerum dominio. §. si quis à non Domino. 3 Institut. de rerū diuis. † l. 39. tit. 28. p. 3. De quo Abb. Bellam. Et alij in c. grauis de restit. spoliatorum. Couar. l. 1. vari. c. 3. num. 6. & 7. Pinel. in l. 2. C. de rescind. venditio. 2. par. cap. 4. à num. 45. Ioan. Garcia. de expensis, & melioratio. cap. 23. a num. 9. Menoch. de recuperanda. remedio. 15. quæst. 40. ex num. 573. Nauar. consil. 99. de Simon. Peregr. de fideicom. art. 49. à nu. 109. Et nouissime Fachinet. controuers. lib. 1. c. 57. cum seq.

4 Et consequenter † prouisus præsentatus, vel electus a possessore præfertur prouiso à proprietario, cap. querelam de elect. d. ca. cum olim, &c. cum Ecclesia Sutrina de causa poss. cap. consultationibus. c. ex literis. de iure patro. & ibi Dd. maxime Abb. Rota decis. 49. de rescrip. & 14. de iure patro. in antiq. Staphil. de literis gratiæ tit. de modo & forma impetranda. §. 4. principaliter, num. 7. Selua de Benef. 2. p. q. 7. Rochus de iure patr. verb. competens. q. 14. & 45. Paulus de Citadinis eod. tract. 6. p. art. 3. nu. 16. & 64. & Lamber. 1. p. 2. lib. q. 3. art. 1. & 6. Ioann. Nicol. Delphinas de iure patrono. lib. 2. q. 12. 13. & 14 a num. 187. Aymon. consil. 322. P. De Baisio in directorio election. 1. p. cap. 2. num. 11. & 12. Rosinacus de Benefi. c. 1. a num. 19. Duarenus etiam. de Benef. lib. 3. c. 9. P. Greg. eod. tract. c. 39. num. 9. Couar. dicens hoc apud omnes esse receptum. pract. c. 14. num. 2. Cucchus in instit. maior. lib. 4. tit. 1. nu. 96. Mascard. de probat. concl. 173. num. 7. Menoch. cons. 90. a nu. 116. lib. 1. Ioan. Guttierrez. cons. 4. nu. 34. & Flam. Paris. de resignat. Benefic. lib. 7. q. 23. nu. 40. Puteus dec. 206. lib. 1. Cresc. 5. de iure patr. Rota decis. 149. 166. 167. 296. & 687. p. 1. diuersorum. Et fuit resolutum in vna Cremonen. Prioratus de anno 1567. coram D. Oradino. Et in vna Regien. Prioratus 24. Maij. 1585. coram D. Pamphilio, in qua fuit decisum. Ad validitatem præsentationis sufficere quasi possessionem præsentandi, quæ acquiritur ex

tur ex consensu præstito prouisioni, Puteus decis.
209. lib.2. Crescen.27. lib.2. &c. Et in vna Nucerina
Beneficiorum 30. Octob. 1592. infra adducta nu.64.
Et in Hispalen. portionis 19. Ian. 1594. supra addu-
cta c.1. nu.35. & in vna Pisana Capellaniæ 20. Maij.
1594. infra adducta nu.141. & nouissime docet Zec-
chus de Benef. & pensio. Eccles. cap.2. vers. Beneficia
etiam, qui tamen maler id procedere, licet postea
possessionem amittat. & c.12. conducit cons. Calder.
23. de Præb. & quæ tradit posthæc Gonçal. ad reg.
de mensibus gl.45. §.2. ex nu.1.
Hinc indultum Cardinalis Ordinarij collatoris
5 de conferendis Beneficijs suæ Diœcesis, † ad collatio
nem suam de iure spectantibus, non comprehendit
beneficia, in quorum possessione conferendi alius
erat, licet, de iure, collatio spectaret ad eum, ex quo
erant in sua Diœcesi, Puteus d. decis.206. lib.1. Mo-
hed.8. de priuilegijs alias 179. Rota decis.783. nu.4.
lib.3. par.3. diuersorum, & Thanis decis.3. in manu-
scrip. Anast. Germonius de indultis Cardin. §. regu-
lares à nu.92. & §. etiam ex eo nu.23.
6 Et fuit dictum in d. Hispalen. sicut non capit †
beneficia ad collationem inferiorum spectantia,
etiam dispositioni Papæ reseruata, nisi sit facta de il-
lis expressa mentio, Puteus decis.162. nu.8. lib.2. Fer
ret. cons.17. nu.3.
Quia non auget Indultum iurisdictionem ordina
riam, sed illam præseruat. Anast. Germonius supra,
7 † & Rota in vna Romana Beneficiatus S. Petri 28.
Apr. 1595. coram D. Gipsio & 20. Nouemb. 1596.
coram D. Corduba, vt quod indultum nihil tribuit
de nouo, nec auget facultatem conferendi, sed tantũ
remouet obstaculum, per quod ordinarius impedie-
batur in collatione c. cum aliquibus, vbi Probus ad
Monach. de rescript. in 6. Cassad. decis.8. de Præben.
cum alijs, &c.
8 Nec tollit Indultum † optionem, vt fuit tentum
per Rotam, in vna Bononien. supra adducta c.1. nu.
452. Anast. Germon. d. §. etiam ex eo nu.22.
Et ampliatur prædicta resolutio. Primo, quod
sufficiat quem esse possessorem iuris patronatus in
9 consequentiam, † & non principaliter, vt possit va-
lide præsentare, vnde bonæ fidei possessor alicuius
Castri, seu Villæ, vel Comitatus ratione cuius com-
petit ius præsentandi ad Ecclesiam, ibi vel alibi sitã,
licet nunquam antea præsentauerit, potest præsenta-
re, quia Dignitas siue Castrum aut Comitatus vide-
tur hoc ius præsentandi semper retinuisse, ita Rota
decis.1. de iure patron. alias 140. in nouis Bellam. de
cis.700. Paulus de Citadinis licet satis confuse d. art.
3. num.64. Lamber.2. p.1. lib. q.9. art.3. num.8. ad. fin.
& d.1. p.2. lib. q.3. art.1. nu.9. post Cardinal. in d. cap.
ex literis 1. oppositione, per illum textum quem sic
intelligit, & Caietan. in repetitione capituli fin. de
elect. in 6.
Quamuis Doctor Sahagun in c. fi. de sequestratio
10 ne possess. nu.62. dicat bonorum † possessionem ad
præsentandum, nunquam sufficere ex c. cum Barto-
lus. de re iudicata, vbi probatur, quod creditor cui
fuit pignori data Vniuersitas, in qua est ius patrona-
tus, nõ potest præsentare nec in eum transit ius patro
natus cum Vniuersitate pignorata.
Sed id ex eo est, quod creditor debet fructus pi-
11 gnoris restituere, vel in sortem computare, † seu com
pensare, & cum fructus iuris patronatus non capiant
æstimationem restitui non possunt, nec in sortem
computari, Rochus verb. ipse, vel is, q.27. nu.60. &
61. Paulus de citadinis 9. p. q.6. nu.14. Lamber. d.2. p.
1. lib. q.9. art.2.
Qui ibi nu.4. & q.10. art.2. ad fin. ratione cessante
12 inquit, † id non procedere, in terminis cap. salu-
briter. de vsuris, cum ibi non teneatur maritus
fructus pignoris in sortem computare, nec resti-
tuere.
13 Quæ limitatio nihilominus mihi † non placet.
Nam quamuis in terminis illius cap. maritus non te
neatur fructus pignoris in sortem computare, nec
restituere, tamen illos lucratur ad supportadum
onera matrimonij, ad quæ non confert fructus iu-
ris patronatus, & ex alia parte, creditor non possi-
det tanquam Dominus, seu animo Domini; facit
quod dicitur infra c. vlt. à nu.178. & vide dicenda c.
seq. à nu.6.
Et de intellectu d. c. salubriter, vide post alios Na
14 uarrum † de vsuris not.21. à nu.64. Couarru. lib.3. va-
riar. c.1. nu.3. Ludou. Beiam. in respon. casuũ consc.
casu 56. Ludou. Lopez instruct. consc.1. tom. c.210.
Aragon.2. q.78. art.2. in solutione ad 6. & ibidẽ Ban
nes, & Salon latissime cõtrouersia 14. & Solis de cẽ
sibus. lib.2. c.5. n.20.
15 Et quod † dictum est de possessore Castri, Villæ,
seu Comitatus, &c. idem erit in possessore maiora-
tus, ratione cuius competit ius patronatus, seu præ-
sẽtãdi, qui est ius quoddam vniuersale, sicut feudũ.
Castillo in l.46. Tauri verb. en todo ello succeda. Mo
lin. de Hispano. primogen. lib.1. c.26. in fi.
Et quando maioratus non esset ius vniuersale, vt
16 videtur † verius in maioratu bonorũ particularium
qui est instar fideicõmissi, sufficit quod ius patrona-
tus, sit annexum bonis maioratus, vt qui est in pos-
sessione bonorum illius, in consequentiam etiam, &
accessorie, sit in possessione dicti iuris patronatus il-
lis annexi, addicta infra c. vlt. nu.34.
Facit decisio Rotæ, in causa Pampilonen. vicariæ
17 3. Iul. 1595. † coram D. Penna, quod iuris patronat.
☞ annexi maioratui Hispano, possessio ciuilis, & na-
turalis acquiritur sine apprehensione consequenter
cum maioratu, beneficio legis Regiæ, nec per mo-
mentum vacare dicitur, sed transfertur in successo-
rem, ad Molinam. lib.3. c.12. nu.20. Mieres de maio-
rat.3. p. q.11. n.9. qui est in poss. maioratus cõsequẽ-
ter etiam erit in posses. iur. patr. annexi ipsi maiora-
tui, licet non sit verus successor illius.
18 Quod tamen non procedat † in his Regnis Coro-
næ Castellæ, ex d. l. Regia 45. Tauri. ex qua possessio
maioratus, ciuilis, & naturalis, transit in verum suc-
cessorem, licet alius apprehenderet possessionem il-
lius, & consequenter etiam transit in eum posses-
sio iuris patronatus illi annexi, vt in d. decis. Pampi-
lonen.
Et non in alium qui apprehendit possessionem
19 maioratus. † Nisi forte verus successor maioratus
amittat suam possessionem, ex negligentia decennij,
vel alias, ad tradita per Dinum in reg. sine possessio
ne ad fin. lib.6. Abb. & Feli. ex. nu.7. in cap. vigilanti
de præscript. Ant. Gomez in d. l.45. tauri. num.162.
Mencha. de success. resolutione §.2. nu.10. Mieres.3.
p. q.6. & 4. p. q.21. nu.5. & Rota decis.378. nu.3. p.1.
diuersorum.
Idem etiam quod dictum est de possessore Castri
20 † Villæ, seu Comitatus erit in bonæ fidei possessore
dignitatis, aut beneficij ad quod spectat præsẽ ratio,
seu collatio. Nauarr. cons.2. de iure patrona. dum-
modo talis dignitas aut beneficium non sint reser-
uata.
21 Nam tunc quantumcumq; bona fide possideat †
non valet præsentatio, vel collatio, propter decre-
tum irritans reseruationis, quod inficit, & an-

nullat titulum & possessionem & sic caret omni effe
ctu, & iuris admioiculo, vt dictum est supra cap.1,
nu.427. ita Rota decis.4. de Præbend. in antiquior,
& 20. eodem in antiquis. Simoneta de reseruat.q.
44.& ibi Granutius Gigas, de intruso, nu.97.& An-
ton, Gabriel. de dictis conclus. 3.num.50,& post hæc
tradit, Gonçalez gl.15.§.1.nu.95.& gl.31,nu.28,&
gl.45.§.2.nu 44.

Quamuis collector d. decis.4. dissentiat, quando
22 intrusus esset beneficij † possessor, vt quia ignora-
ret reseruationem, & Ægidius decis.66. AEneas de
Falcon. de reseruatio,4.q.effectu.26.quod etiam vi-
detur sentire Nauarr.d.cons.2.& Gigas ibi & nume
ris præcedentibus.

23 Sed conuincitur; nam d. decretum irritans † conse
quenter etiam fructuum acquisitionem impedit, Lã
cel, de attentat.3.p.c.31,num.92. Rota decis 24.2.p.
diuersorum,

24 Vnde in beneficijs † reseruatis, possidens benefi-
cium, etiam cum bona fide ex prouisione ordina-
rij, non facit fructus suos, Sarnen. in reg. de Annali
q.23. Rota d. decis.20. de Præben. in antiquis, & 4,
eodem in antiquior. & Simoneta d. quæst.44.& ibi
Granutius, num.5. Sed contra intrusum in beneficio
reseruato, nisi habeat titulum a Papa, fit condemna-
tio fructuum a die intrusionis. Io. Paul. decis.37. &
120. quæ habentur in impressis 3.p diuers. lib.3.de-
cis.792.& 876. Caputaquen, decis.27, seu 28.p.2, Bel
lam. in c. grauis de restitutione spoliat, Papaz. in ad-
ditione, Rotæ decis.1. de renuntiatione in nouis, nu.
8. & Mandos. cons.34, num.10, Pontanus de spolio
lib.4, nu.24.

25 Quamuis alias non fiat † condemnatio fructuum
nisi a die motæ litis, idest a tempore citationis legi-
time executæ, Mandos. supra. Etiam in spolio, & re-
medio capituli reintegranda, nisi constet de mala fi-
de, Rota decisione 4.& decima de restitutione spo-
liat, in nouis Bellam, & Caputaquen, supra Rota de-
cis.552, nu.2, p. diuers, Anton. thesauros decis. Pede-
montana 29.

Nisi sit spolium violentum, in quo fit à die intru-
26 sionis vt ibi, † & d. decis. Ioannis Paul.37.& 120.&
decis, 390. lib,3,p.3. diuersorum, & Cæsar de Grassis
decisione 43. num.12. & 14,& Mandosius supra in-
telligendi Lancellot. d. cap.31. nu.70. sicut etiam in
attentato, Rota decis.5. de restitutione spoliat. in no
uis. Lancell. d. 3, p. cap.29. num.149.& d, cap.31.ex
num.66.

27 Et ita tenendum est † quamuis Æneas de Falcon,
d. q. 4. effectu 9. doceat, quod quamuis recipiens be-
neficium in curia vacans ab Ordinario, scienter non
faciat fructus suos, ex quo non habet bonam fi-
dem, in alijs tamen reseruationibus, nisi probetur
scientia ipsius prouisi (nempe quod sciebat perso-
nam per quam vacauerat esse de contentis in extra-
uagante ad regimen. &c.) faciet fructus suos, quia
ignorantia præsumitur, & sentit Gigas supra à nu-
mer.93.

28 Et quamuis in vna † Salamantina dimidiæ portio
nis 1. Apr.1591. coram D. Pamphilio infra adducta
1.p. c.vlt.8.dub.nu.242. dictum sit, quod possessor
bonæ fidei faciat fructus suos procedere, etiam in be
neficijs reseruatis non data certa scientia reseruatio
nis, nisi reseruatio sit clausa in corpore iuris, vel su-
per certo corpore beneficij, aut alias indubitata, &
notoria. Puteus decisione 180. lib.3.& fuisse resolu-
tum in causa Salamantina fructuum, pro hæredibus
Francisci de Burgoa de anno 1587. coram D. Gi-
psio, &c.

29 Tamen ista resolutio est † contra allegata maxime
contra Rotam d. decis.20.& 4. de Præb. & d. dec.24.
2.p. diuers. & Caputaq. Sarnen. Simonetam. Mand.
& Lancellot. supra, qui de beneficijs quomodolibet
reseruatis loquuntur.

30 Et est contra stilum curiæ, & ipsius Papæ † qui in
breuibus de capienda possessione beneficiorum re-
seruatorum siue nomine Cameræ, siue ad fauorem
literarum, semper præcipit restitui fructus a die va-
cationis beneficij, licet reseruatio prout solet non
sit clausa in corpore iuris vel de certo corpore be-
neficij, de quo part. seq. c 3.nu.115.

Et dicta distinctio inter reseruationem clausam
31 in corpore iuris, vel de certo † corpore beneficij, &
alias reseruationes, procedit ad effectum spolij, vt
in d. decis. Putei 180. magis stilo Rotæ, quam de iu-
re, vt diximus supra c.1, nu.426.& non est trahenda
ad casum, & effectum acquisitionis, & condemnatio
nis fructuum, in quo potius habemus stilum ipsius
Papæ contrarium.

Et dicta sententia Æneæ posset procedere si Be-
neficium esset simpliciter reseruatum, siue dicto de-
32 creto † irritan. quod tamen solet apponi in reserua-
tionibus aut si non apponeretur cum tam amplis
& generalibus verbis, quæ non solum titulum, sed
etiam possessionem, & omnia inde secuta inficiunt,
sed solum irritaretur, seu annullaretur collatio seu
actus iuxta dicta sup.c.1.nu.411.& iuxta hoc proce-
det, quod tradit Gonçalez gl. vlt, q.4. à nu.41.

33 Secũdo ampliatur prædicta † resolutio, quod suffi
ciat quasi possessio defuncti, seu antecessoris; nam ea
transit in hæredem, seu successorem, absque noua ap
prehensione seu exercitio, vt in terminis tenet Lam
ber.1, part.2. lib. quæst.3. art.22.& Ioan. Guttierrez
consil.3.num.2 ex doctrina Baldi in l. in suis 4. oppo
sitione ff. de liberis & posthumis, quod quasi posses-
34 sio iurium incorporalium transit in heredem † absq;
apprehensione, & exercitio, quod etiam tenet Ota-
lora de nobilitate 1.p.3. c.6.nu.8.& Ferrettus cons.
179. nu.9.

35 Quamuis contrarium † in terminis teneat Rota,
vt per Achillem decis.105. seu 5. de causa possess. &
Caputaquen, decis.135,152.& 420.2.p. Thanis decis.
15. & Acoramb.63. libr.2. in manuscriptis & sequi-
tur Hieron. Gabr. cons.185.nu.17. lib.2. dicens quasi
possessionem iuris patronatus, seu conferendi sine
actu à successore in successorem non transire, nec
à successore acquiri, vt per Acoramb. & Achillem
supra.

36 Et alias † sæpe Rotam conclusisse ex l. cum hære-
des ff. de acquiren. posses. quam dicũt habere locum
etiam in incorporalibus ex Alexand. in d.l. in suis.
nu.8. & Tiraquellus in tract. le mort saisit.4.p.7. de-
claratione & in præfatione 3.4.5.6.& 7. declara. qui
tamen id non dicit,

37 Sed prior opinio † videtur verior, que absq; dubio
procedit in quasi possessione iuris patron. seu confe
rendi, quæ erat apud antecessorem ratione Dignita
tis, seu beneficij Castri, Villæ, vel Comitatus, Rota
d. dec.1. de iure patron. alias 140. in nouis Achilles
sup. nu.8. quæ continuatur in successorem sine alia
38 apprehensione, Tiraquel. in d. præfat. declarat.5. †
Facit decis. Rotæ 9. de causa poss. in antiquis, Posses
sio enim retinetur per Ecclesiam, seu Dignitatem,
etiam mortuo Prælato, vt per Felin. in c. constit. nu.
19. de rescrip. Lamber.3.p.2. lib.q.11.art.9. Rota de
cis.1. nu.4. de restit. spoliat. in nouis Cassad. decis.7.
nu.13. de causa poss. Rota decis.390.p.1.& decis.19.
nu.8.p.2. diuers.

Et

39 Et est decisio† Rotæ in causa Bracarē. Parochialis 17. Iunij 1591. coram Illustrissimo Cardin. Man-
☞ tica in qua fuit resolutum. Non constare modernum Vicecomitē, esse in quasi possessione præsentandi ad Parochialē, de qua agitur: nec obstare, quod Vicecomes senior vna cū alijs anno 1527. præsentauerit, & præsentatio fuerit sortita effectū, per vnicum actū, cum effectu subsecuto quasi possessio præsentandi acquiratur, quia possessio non transit ad successorem, nisi naturaliter apprehensa sit l. cum hæredes, de acquir. possess. l. 1. §. Scęuola, si quis testamēto liber. Nec obstare, quod Vicecomes senior non præsentauit nomine proprio, sed nomine Dignitatis, & ista quasi possessio tanquam acquisita Dignitati, transeat ad successorē in Comitatu. Rota 1. de iure patro. in nouis Bellam. 701. quia præsentatio intelligitur facta titulo donationis, qui apparet, Crauetta cons. 255. nu. 3. donatio autem iuris patronatus facta à quibusdam patronis, non fuit facta Castro, Comitatui, seu Dignitati, sed Francisco Vicecomiti, & cum nomē proprium fuerit præpositum, & postea adiunctum nomen Dignitatis, censetur appositum gratia demōstrationis, argumento l. si cōmunis seruus de stipulatione seruo. Mela. in princ. de alimētis legatis, Bart. l. Centurio. nu. 39. Ripa 173. de vulgari. Nec etiam in dubio, donatio potest intelligi facta Castro, seu Dignitati, quæ propter odium, seu affectionem fieri solet, quod magis congruit personæ, quam Dignitati, &c.

40 Et postea 24. Febr. 1592† fuit resolutum. Non cō-
☞ stare Vicecomitē iuniorem senioris heredem esse, vt possit ad eum tanquam hæredem pertinere.

41 Et prima Iul. eodem† anno fuit idem resolutum.
☞ Et rursus, non constare de iure donantis, neque famam publicā posse sufficere, nisi per longissimum tēporis spatium concurrat quasi possessio pręsentandi Cassad. dec. 2. nu. 6. de probatio. Put. 40. in fi. lib. 1. neque etiam confirmationem Ordinarij; in casu proposito multum suffragari, quia cum constaret, beneficium esse iuris patronatus, parum eius intererat, an ad vnum, vel ad alterum pertineret, &c.

42 Et idem † est in quasi possessione alicuius domus seu familiæ, vt in decis. Pampilonen. Vicariæ de Ataun. 12. Maij 1595. coram Domino Penna infra relata, num. 142.

Et sic contraria sententia non potest couenire,
43 †quasi possessioni iuris conferēdi: quicqid dicat Hieron. Gabriel. supra, cum semper competat ratione Ecclesiæ, seu Dignitatis.

Et quod in incorporalibus possessio transeat in
44 heredes absque† actu videtur, Rota in vna Beneuentana census 13. Iun. 1594. coram D. meo Corduba,
☞ in qua Domini resoluerunt dandū esse mādatum de manutenendo filijs, & hæredibus, quondam Constantiæ de Comitibus, quia cōstat illam per multos annos ante, & de tempore motæ litis, fuisse in possessione exigendi redditus cēsus, de quo agitur, & sicut illi dandū esset si viueret. §. retinēdæ. instit. de interdictis cū vulgatis, ita & Filijs, & hæredibus eius, ad tradita per Menoch. de retinend. remed. 3. n. 62. &c. Nisi ista decisio procedat iuxta statuta particularia, ex quib. sine actu transferatur possessio in heredes.

45 Quod autem dictum est, præsentatum à possessore, scilicet bonæ fidei, præferri præsentato à proprietario, seu vero patrono, limitatur procedere, quando fuit processum, ad institutionem, antequam constaret de proprietate, secus si prius constiterit de proprietate, quia proprietas absorbet causam possessionis, c. cum dilectus. de cuasa posses. ita declarat. Abb. in d. c. consultationibus de iure patro. nu. 9. sequuntur Decius cons. 127. nu. 1. & 149. nu. 2. Ripa in d. c. cum Ecclesia Sutrina. de causa posses. nu. 131. Bertachi. in reper. verb. præsentatus a non patrono. Paulus de citadinis 6. p. art. 3. nu. 16. Menoch. de recuperanda, rē. 1. nu. 120. Hier. Gabr. cons. 185. lib. 2. Cucchus lib. 4. tit. 1. nu. 96. loquens in electione. Ferrett⁹ cons. 211. nu. 10. in fin. & Io. Guttierrez d. cons. 4. in fi. & secuta est Rota in vna Imolē. iuris patronatus 7. Iul. 1577. coram D. Cantuccio, quę habetur 2. p. di-
46 uers. dec. 167. nu. 10. † Et in vna Valentina Parochialis de Cosentayna 26. Ianu. 1582. coram D. Seraph. quæ habetur eadem 2. p. decis. 269. num. 5. vbi num.
47 6. dicitur, † non posse dici constare de non iure possessoris, quamdiu de eo docere potest, Ægidius deci. 103. in his enim, inquit, requirimus, vel partis confessionem, vel rem iudicatam ex. Rota decis. 3. de restitut. spoliat. in nouis, & Cassad. 3. eodem.

48 Et secuta etiam est Rota in vna Compostellana Parochialis 16. Ianuarij 1595. coram Illustrissimo
☞ Blāchetto, vt in decis. sequent. Domini cum præsupposito, quod istud ius patronatus non sit Vniuersitatis, sed particularium, dixerunt Bascum instituendum, vti præsentatum à maiori parte corū qui sunt in quasi possessione præsentandi, c. consultationib. de iure patron. sed si est Vniuersitatis, prout Domini dubitant, tunc dixerunt, institutionem debitam Aluaro vti pręsentato à maiori parte, & quasi possessionem hoc casu non suffragari, quia præfertur proprietas, Abb. in d. c. consultationibus nu. 9. Io. Paul. dec. 93. & fuit dictum coram me, in vna Firmana beneficij 28. Maij 1589.

49 Et in vna Senen. iuris præsentandi 9. Ian. † 1598. coram D. Penna, fuit resolutum, quod quando constat de proprietate præsentandi, non attenditur quasi possessio, &c. Et fuit dictum in Comen. iuris patron. 8. Iunij 1601. coram D. Seraphino infra relata. c. vlt. nu...

50 Idem etiam tenet Couarru. †d. c. 14. pract. num. 2. qui ait, quod præsentatus ab eo, qui est in quasi possessione, præferendus sit præsentato à vero patrono, interim dum nō est sententia lata, in proprietate iuris patronat. & sic, quod erit instituendus, modo ante institutionem & post præsentationem, non pronuntietur sententia in causa proprietatis, aduersus possessorem.

51 Et Lambert. d. 1. par. 2. lib. 2. q. art. 6. idem† tenet qui nu. 4. 1. 2. & 3. casu intelligit d. sententiā Abbatis supra, quando possessor præsentauit vnum, & alterum proprietarius, qui mouit litem possessori, super iure patronatus, & ante institutionem constitit de iure proprietatis, & sic euicit ei ius patronatus, quo casu debebant restitui proprietario fructus qui extabant, secus vero, quando solū esset lis inter præsentatos: nam tunc ait instituendum esse præsentatū à possessore bonæ fidei, quamuis præsentatus à proprietario, ante institutionem, probet illum esse proprietarium, quia res inter illos acta non debet præiudicare possessori, vt fructus etiā qui extant restituat, ex vulgari reg. res inter alios acta.

52 Et sic intelligit† Innoc. in cap. Cumanæ de elect. nu. 4. vbi ait, quod si ad electionem fuerunt admissi cū protestatione, vnus qui dicebat se esse in possessione, & alius qui dicebat se proprietarium, quia tunc de nullo istorum constabat, & si postmodum tēpore petitæ confirmationis constiterit amborum dicta esse vera, scilicet vnum esse in possessione, & alium proprietarium, vox erit possessoris, & sic ista considerantur ante confirmationem, seu institu-

tionem,& Innocentium ibi sequitur Abbas ibidem num.11.& ibidem videtur tenere Abbas in d.c.cum Ecclesia Sutrina nu.53. cum Innoc. ibi,& in cap.in literis de restitut. spoliat.& d.declarationem Abbatis videtur sequi Gonçalez, d.gloss.45.§.2. num.43. & citat decisionem Venetam Tribij 55. nu.80. ante fin. lib.2.

53 Sed de d. limitatione, & declaratione Abbatis † in d.cap.consultationibus,absolute dubitat Roches verb. competens, q.19. num.46.ex Innocentio in d. cap. cum Ecclesia Sutrina, & in d.c. in literis,quem refert & sequitur,vt dixi Abb.d.nu.53.quia dicunt, quod electio possessoris præfertur electioni proprietarij,& illa potius est confirmanda,& præsuppomũt quod de proprietate ipsius proprietarij constet, vt apparet ex Abb.ibi in illis verbis,ex quo de proprietate constat, & ratio præmilitat quantumcumque de proprietate constet: dum dicunt,quod ideo præfertur electus a possessore, quia proprietario non licuit priuare possessorem propria authoritate, & possessionem sibi assumere.

54 Ex alio etiam d.limitatio & declaratio † mihi videtur falsa absolute,& distincte etiam vbi proprietarius ante institutionem euicerit possessori ius patronatus, seu eligendi, per rem iudicatam,quia eo ipso quod præsentatio, seu electio facta est, consumptus est huiusmodi fructus possessionis,quia possessor nihil potest vlterius in ea facere, nec in aliquo factus est locupletior, vt recte inquit Innocen. in d.cap.in literis nu.1.

55 Maxime cum per præsentationem, † seu electionem,statim acquiratur ius præsentato,vel electo ad beneficium,Sarnen.in reg.de non tollen.iure quæsito, q.1.cum alijs de quibus sup.4.p.cap.3.quod non debet ei auferri, etiam si post institutionem apparet de proprietate,etiam per rem iudicatam contra possessorem.

56 Quamuis Lambert.d.art.6. num.4.dicat, † quod per institutionem fructus præsentationis videtur cõsumptus,quod etiam tenet Menoch.d.consil.90.lib. 1. num.123.post Abbat.in d.cap.consultationibus, num.3. & quamuis Ripa in d.cap.cum Ecclesia Sutrina numer.93. dicat, etiam post institutionem esse fructus extantes,& sic erit accipiendus Gonçalez,d. §.2.nu.12.

57 Et bæc mea sententia † sine difficultate procedit in prouiso ab existente in quasi possessione iuris cõferendi, qui nullo modo debet remoueri quantumuis postea constet de proprietate alterius, etiam ante adeptam possessionem: quicquid velit Hiero. Grabiel. sup. cum per collationem acceptam ius in re acquiratur, sicut per institutionem cap.si tibi absenti. de Præbendis in 6. & dictum est supra 4. part. cap.2.

58 Nec obstat ratio Abbatis in d. † cap.consultationibus, quod proprietas absorbet causam possessionis, ex d.c.cum dilectus,quia id est respectu futuri, non vero respectu præteriti, vt apparet ex d.c.cum Ecclesia Sutrina.

59 Acquiritur autem dicta quasi possessio ex † vnico actu (quicquid velit Flores,quæst.2.num.25.)gloss. in d.c. cum Ecclesia Sutrina.verb.in trium,& verb. breuitatem, quam ibi sequuntur Innocen. & Abb. nu.22. Ripa dicens comunem num.91.& Rebuffus ibidem,13.notab.& in gloss.verb.vocem,Probus ad Monachum in cap.1.de iure patron.in 6.num.9. Ro ebus d. verb.competens num.34.Lambert.d.quæst. 3. art.11. dicens esse communem omnium Dd. sententiam, Coras.d. 2.par.cap.5.num.3. Rosiniacus d. cap.1. de benefi.num.23. Duaren.d.lib.3. cap.9. Couar.d. c.14. pract.nu.2.in reg.posses.2.par.initio nu. 6. Mascard.d.concl.173.nu.8. Ioan.Guttierrez cons. 3.num.1. Flam.Paris.d.lib.7.q.23.nu.41. Zauallos,q. 717. nu.4. Zecchus de benef.& Pensio,c.2, vers.beneficia etiam, & c.12. nu.18. qui plures alios referunt. Crescen.decis.5.de iur.patron. Puteus 192.lib.1. Rota decis.17. nu.1.p.2.diuersorum. Et fuit resolutum in vna Ilerden. Parochialis 13. Iun. 1558.coram D.
60 Caputaquen. in † qua fuit decisum. Ex institutione
☞ facta per Ordinarium Dominico ad præsentationẽ iuratorum, quæ habuit effectum constare de quasi possessione præsentandi, ita vt excludatur prouisio Ordinarij, sine cõsensu illorũ. Nã ex vnico actu acquiritur quasi possessio,& de bona fide cõstat,quia in dubio ea præsumitur ex cursu tẽporis,quia apparet,qđ Dominicus Rector possedit,& resignauit,& resignatarius etiã Dom. resig.in P. in manib. Papæ, cũ mẽtione,& derogatione iuris patronatus, qui P. obtinuit contra Iacob.præsentatum à dictis Iuratis, & testes probant illum tentum pro rectore,& possedisse. Nec obstant dictæ resignationes,quia prouisiones Papæ non mutant statum. Ægid. decis.109. Decius cons.126. Nec obstat,quod præsentatio,& institutio d. Iacobi fuerit reiecta,quia illud fuit cum Parochialis non vacaret per obitum Domin.ex quo facta est præsentatio,sed per dictam resignationem in fauorẽ P.cum derogatione iur.patr.non quia Iurati non essent in quasi possessione præsentandi, vt per Cottam dec.193. in suis Miscellaneis manuscriptis.

61 Idem etiam fuit resolutum in mea causa † Abulen. Parochialis de la Calçada, 28. Iunij 1593. coram D.meo Corduba Episcopo Pacen.vt in seq.decis. quam in præsenti ponere placuit, quia deseruit etiam ad dicenda. Parochialem Ecclesiam Oppidi
☞ de la Calçada, vacante de mense Septembris Anno 1590. sede Apostolica, tunc & etiam Episcopali Abulen. vacante, Capitulum Abulen. facto concursu iuxta formam Concilij Triden.contulit Nicolao Garciæ, qui die 18. Octobris.proxime sequen.actualem possessionem illius accepit, verum quia Didacus de Herrera a fęlice recor.Greg.XIV. Idibus Ian. 1591.iuxta constitutionem Pij V.illã impetrauerat & post commissam causam,in Rota aliquot resolutiones contra prouisum à Capitulo factæ fuerant,& coram me prouisus a Capitulo prætendebat Capitulum esse in quasi possessione conferendi sede Episcopali vacante, ad effectum vt præfata eius prouisio sustineretur: dubitaui,an ex deductis pro eo constaret, de quasi possessione Capituli conferendi Parochiales vacante sede Episcopali in mensib.nõ reseruatis. Et Dñi in hac positione cirũscripto effectu (de quo erit seorsũ agendũ) censuerunt constare de quasi posses. Capituli,ex iurib. enim vigore cõpulsorialiũ productis apparebat de multis huiusmodi Capituli prouisionib.& collationibus quæ suum sortitæ fuerant effectũ. Nã cum de anno 1578. per translationẽ D. Aluari de Mendoça ab Ecclesia Abulen.ad Palẽtinã sedes Episcopalis vacaret, Capitulũ cõtulit Ecclesiã Parochialem Oppidi de Bercimuelle Abulẽ.diœcesis Christoph. Martin.cuius effectuatio ex eo apparebat sufficiẽter probata,quia per renũtiationẽ eiusdẽ Christoph.fuit iterũ de illa facta prouisio de anno 1581.eadẽ sede vacante per obitũ Busti de Villegas Episcopi Abulen.duæ præterea collationes Parochialiũ Oppidorũ de Tornadic⁹ & Pẽnalua, effectũ sortitæ edebantur in eadẽ sede vacãte, p translationẽ prędicti D. Aluari de Mẽdoça,& quatuor alię sede vacante, p obitũ Busti de Villegas Oppidorũ S.

Vincen-

Vincentij de Palacio, & S. Nicolai de Madrigal, & del Tiemblo, & del Varco, quæ suum plenarium habuerunt effectum, quibus suffragabantur testes de anno 1591. coram Ordinario citato Didaco examinati, deponentes de quasi possessione Capituli conferendi Parochiales sede Episcopali vacante, in mensibus non reseruatis, ex his enim dicebant Domini plene fuisse probatam dictam quasi possessionem, quæ in istis iuribus incorporalibus acquiritur per vnicum actum, glos. communiter recepta in cap. cũ Ecclesia Sutrina, de causa possess. vbi Abbas nu. 23. Ripa 52. & seq. & acquisita respectu vnius Parochialis, suffragabatur etiam respectu aliarum, Felin. in c. audiiis num. 19. de præscript. & fuit resolutum in vna Toletana annatarum 16. Februarij anno 1581. coram bon. memoriæ Cantuccio, ex quo tollebatur oppositio, ex eo, quod non constabat de aliqua collatione huius Parochialis: Neque obstabat, quod non constaret de scientia, & patientia Episcopi, quã probare oportebat, cum ageretur de eius præiudicio, quoniam dicebatur eam præsumi, tũ ex lapsu multorum annorum, vt fuit resolutum in vna Reatina beneficij 6. April. 1576. coram R. P. D. meo Decano, & alias sæpe, tum ex eo, quod cum singulis annis Episcopus propriam diœcesim visitare teneatur, ca. decernimus, cum duobus seq. 10. quæst. 1. cap. inter cætera de officio ordin. cap. si Episcopus eod. tit. lib. 6. Paulus Fuscus tract. de visitatione lib. 1. cap. 2. satis ex hoc præsumebatur eius scientia, & patientia, per quam nosset, quo tit. quisque beneficia, & Parochiales in sua diœcesi possideret, præsertim cum Episcopus beneficiatos sibi subditos, compellere possit ad exhibendos titulos beneficiorum, Zenzellin. in extrauag. Ioan. XXII. incipien. suscepti in verb. Canonice obtinent, tit. de electione, Gemin. cons. 87. incipien. apparet quædam vnio, num. 2. versic. corroboratur. Ad illud, quod opponebatur de præscriptione, quę non currit contra Ecclesiam, vel Episcopum sede vacante. Respondebatur in hac facti specie, non esse litem inter Episcopum, & Capitulum super iure conferendi, sed inter prouisos, quorum respectu sufficiebat quasi possessio Capituli. An autẽ ea suffragaretur Nicolao Garciæ ab eo prouiso in concursu cum Didaco de Herrera prouiso Apostolico particulariter erat videndum, quia Domini in hac positione solum firmarunt, constare de quasi possessione Capituli, conferendi Parochiales in mensibus non reseruatis sede Episcopali vacante.

62 Idem etiam fuit resolutum in d. Pampilonen. † Vicariæ de Ataun. 12. Maij 1595. infra relata nu. 142. & Assisien. Canonicatus 14. Iunij 1600. coram Domino Sacrato sup. relata 1. nu. 477. Et post hæc tradit Gonçalez d. glos. 45. §. 2. nu. 29.

63 Attenditurque & spectatur vltimus actus, † & immediatus, Decius consil. 124. num. 1. & 126. num. 2. Rochus verb. competens, quæst. 16. num. 40. & seq. Lamber. 1. par. 2. lib. quæst. 3. artic. 21. Cotas. d. 2. par. cap. 5. num. 7. Ferrettus consil. 2. num. 3. & 4. & consil. 132. num. 10. & 11. & cons. 210. nu. 4. & 5. & 382.

64 num. 11. & alij. Et Rota in vna Nucerina † Beneficiorum 30. Oct. 1592. coram Illustrissimo Pamphilio, vt in sequenti decis.

65 Gratia Theodori fuit iustificata, nam de eius Presbyteratu cõstat ex literis patentibus sui Ordinarij, cap. 2. & ibi Abbas in primo notabil. de cleric. Peregrin. Felin. post alios in cap. post cessionem, numero 3. & 15. de probatio. Grammat. decis. 81. num. 1. de eius legitimitate constat, ex primo & quarto teste, super decimo, qui dicunt esse filium legitimum, & naturalem Gentilis, & Fabiæ coniugum de terra Gualdi, & vti talem fuisse publice, & communiter tentũ, & de alijs habilitatibus constat ex essertione Papæ asserẽtis illũ fuisse ab examinatoribus in vrbe deputatis examinatũ, & idoneũ repertũ, quod sufficit, vt alias fuit ponderatũ in causa Burgẽ. Abbatiæ de Foncea de mense Martij proxime præteriti corã D. meo Gipsio. De existentia Beneficiorum deponunt omnes testes, qui etiam probant eorum vacationem per mortem Lud. qui illa possedit vsque ad obitum, quem primus testis super nono asserit, fuisse de mense Augusti. 1591. Et videtur fateri M. Anton. qui eadem vacatione nititur Ægid. decis. 268. & 595. Puteus decis. 300. lib. 1. quod fructus illorum nõ excedant valorem 15. ducatorum auri de camera, probat secundus testis super quarto, qui tanquam informatus ex eo, quod bona dictorum Beneficiorum retinuit in locationem solus sufficit pro verificatione valoris narrati, Rota decis. 14. de probatio, in nouis Ægid. decis. 113. & sequent. Puteus decis. 29. lib. 1. Maxime, quia est adminicula ius a primo teste super eodem, qui loquitur de quadam parua quantitate frumenti, in qua dicit consistere fructus horum Beneficiorum, & in omnem euentum poterit ista probatio suppleri, ex iuramẽto ipsius Theodori iuxta decis. 682. Ægidij incipien. Si imperrans & fuit dictum in causa Asloricen. Archidiaconatus, de mẽse Nouem. 1589. coram D. Mantica, quod huiusmodi Beneficia non requirant residentiam satis probatur, ex eo quod testes dicunt esse simplicia, prout etiam de iure præsumuntur, Ægid. decis. 676. Staphil. tit. de statu, & qualitate beneficiorum in princ. quæ de generali consuetudine residentiam non requirunt, vt post Cardin. & alios tradit Imola in cap. fin. num. 9. de clericis non residen. Felin. in cap. dilectus lib. 2. n. 2. de rescrip. Alexan. consil. 1. n. 2. lib. 7. Et fuit resolutum 3. Martij 1582. in causa Conchen. Beneficijs de Vallen. coram D. Lancellotto, & alias sæpius; vltra quod 1. 2. & 3. testis super tertio hoc etiam asserunt. Valor obtenti, videlicet Altaris Santissimi Saceamenti, positi in Ecclesia S. Benedicti de terra Gualdi, satis probatur ex dicto 1. & 4. testis super 5. cum ad istum effectum Rota contentetur aliquali probatione, Ægid. decis. 674. etiam minori, quam semiplena, vt de vno teste de fama, cum adminiculo, tradit idem Ægid. decis. 682. Et fuit sæpissime in pluribus causis resolutum: quod beneficia huiusmodi, spectent ad collationem Abbatis S. Benedicti, & per consequens Episcopus non possit se in illis intromitterre, nec etiã vigore alternatiuæ, quæ capit tantum beneficia, ad liberam ipsius Episcopi dispositionem pertinentia, satis probatur, ex quasi possessione conferendi, quæ in hac materia attenditur, cap. consultationibus, de iure patron. capit. quæ relam. de elect. Rota in antiquis decis. 49. de rescrip. & decis. 14. de iure patronat. de qua constat ex pluribus collationibus deductis per informantes, iuxta nota. in cap. cum Ecclesia Sutrina, vbi Ripa post gl. & alios num. 52. de causa possess. Maxime concurrẽte vltimo statu, qui est attendendus, glos. in l. si mater, & ibi Bald. C. ne de statu defunct. Rota decis. 2. num. 2. de Præben. in nouis, Felin. in cap. eam te, col. fin. de rescrip. Decius consil. 126. sub num. 1. vltima enim collatio fuit facta per Abbatem Ludouic. quæ fuit sortita effectum, cum per eius obitum hodie vacet, Oldrad. consil. 229. num. 2. Rota etiam in d. Pãpilonen. Vicariæ de Ataun. 12. Maij 1595. infra relata n. 142. & in Assisien. Canonicatus 14. Iunij 1600. coram D. Sacrato, de qua sup. c. 1. nu. 477.

Illud

65 Illud tamen accipiendum est, nisi actus, † ex quo
prætenditur acquisita quasi possessio, factus sit sine
præiudicio iuris alterius, vt in vna Mayoricen. iuris
patronatus 4. Octob. 1587. coram D. Bubalo, in qua
fuit resolutum. Quod per præsentationem factam
secuta institutione per Ordinarium protestantem,
se nolle præiudicare præsentantibus alijs, cum clau-
sula præseruatiua, extra tamen præiudicium iuris
prætensi per præsentantes, quæ præseruat ius tam
in petitorio, quam possessorio, non acquiritur quasi
possessio præsentandi, adeo vt alius patronatus per
patiētiam præstitam in illo actu tantum, sibi præiu-
dicauit, ad tradita per Decium in cap. cum accessis-
sent. de constitutio. num. 77. versic. 5. intelligitur, Pu
teus decis. 188. lib. 2. & cum institutio fuerit condi-
tionalis sine præiudicio iurium partium, non potest
acquiri quasi possessio, Puteus decis. 34. lib. 2. & sen-
tentia fundata super facto erroneo, dicitur notorie
iniusta, vt de magis communi testatur, Alexan. cōs.
123. nu. 7. lib. 1. Vrsillis in additio. ad Afflictum de-
cis. 28. & sic ex alia præsentatione secuta institutio-
ne per sententiam, quæ habet relationem ad dictam
institutionem, factam sine præiudicio, non acquiri-
tur etiam quasi possessio. Ad quod etiam est decis.
Pisana Capellaniæ 20. Maij 1594. infra adducta nu.
141.

66 Cæterum ad acquisitionem possessionis † ad ef-
fectum de quo agimus, videlicet validitatem colla-
tionis præsentationis, vel electionis, requiruntur re-
quisita posita per Calder. consil. 12. de iure patrona.
quod consilium Rota seruat, vt per Caputaquen. de
cis. 132. 338. 339. & 418. par. 2. Ægidium 128. & in
Abulen. Parochialis 22. Iunij 1594. coram D. Blan-
chetto infra adducta nu. 92.

Primo enim requiritur bona fides. Secundo, si a-
67 gatur † de præsentatione, vel electione, quod sit ad-
missa & confirmata, & sic, quod secuta fuerit insti-
tutio, seu confirmatio, Rota decis. 318. num. 1. part.
2. diuersorum. Tertio quod prouisus, institutus, seu
confirmatus fuerint, tanquam beneficiati in pos-
sessione beneficij, & sic quod collatio, præsentatio,
vel electio, habuerint effectum. Quarto, scientia, &
patientia illius, in cuius præiudicium talis quasi pos
sessio acquiritur.

68 Quæ requisita ponunt, † & sequuntur etiam Sel-
ua d. 2. part. quæst. 7. Rochus d. verb. competens, à n.
34. Lambert. d. 1. par. 2. lib. quæst. 3. art. 10. & 11. De-
cius consil. 124. num. 1. & 126. in fin. & 129. num. 3.
Ripa in d. cap. cum Ecclesia Sutrina, num. 92. & 93.
& ibidem Rebuff. vbi supra Coras. d. 2. par. capit. 5. a
num. 3. Couarruu. d. cap. 14. pract. nu. 2. Ferret. cons.
382. à num. 8. Hieron. Gabr. consil. 185. lib. 2. Ioann.
Guttierrez consil. 3. num. 1. & consil. 4. num. 32. &
Zecchus d. cap. 2. de benefic. & pensio. versic. benefi-
cia etiam, & cap. 12. num. 18. & illud requisitum de
effectuatione ponit etiam Calder. consil. 13. eod. tit.
& Gonçalez gloss. 18. num. 86. & ad ista reducuntur
septem requisita, quæ ponit idem Gonçal. d. glossa.
45. §. 2. à num. 30.

69 Licet ad effectum acquisitionis possessionis † ab-
solute, & possessorie retinendæ, aut recuperandæ, nō
requiratur primum requisitum de bona fide, vt tra-
dit Innocentius in cap. 2. de in integrum restitutio-
ne, num. 6. & in d. cap. cum Ecclesia Sutrina, num. 4.
& ibi Abb. num. 26. Lamber. d. artic. 10. num. 6. & 7.
& Coras. d. num. 3. & facit decis. Mohedani 9. de re-
stitut. spoliatorum.

Sed circa dict. requisita erunt aliqua aduertenda,
70 & † in primis circa primum requisitum, de bona fi-
de, quod est præcipuum in hac materia. Aduerten-
dum est primo, illam esse omnino necessariam. Ne-
que enim facit fructus suos malæ fidei possessor, cap.
grauis. de restitut. spoliat. vbi Abb. Bellamerus Be
71 roi. † & alij, & in c. conquerēte. eod. tit. l. si fundum.
l. certum. C. de rei vendicatione. §. si quis à non Do-
mino. institut. de rerum diuisione, & ibi Doct. l. 39.
& 40. tit. 28. pag. 3. & ibi Gregor. Lopez, & Rota de-
cis. 7. de iure patron. in nouis. De quo vltra dictos vi-
72 dendi sunt, † Bart. in l. & ex diuersor. ff. de rei vendi-
catione, Menochius de recuperanda. remedio 15.
quæst. 40. ex num. 573. & Ioan. Garcia de expensis,
& melioratio. cap. 23. à num. 42. Peregrin. de fidei-
commiss. articul. 49. à num. 130.

73 Sed quamuis collatio, præsentatio, seu electio † à
malæ fidei possessore facta non teneat, propter ma-
lam fidem, & sic etiam institutus sit remouendus,
constando de mala fide, iuxta dicta. Rota d. decis. 7.
Innocent. Abbas & alij in d. cap. cōsultationibus de
iure patron. & in d. cap. Cumana de electione, & in
d. cap. de in integrum restitutione, idem Abb. in d. c.
cum Ecclesia Sutrina de causa possess. num. 26. & in
d. cap. ex literis de iure patron. num. 7. Nauarrus cō-
sil. 2. num. 1. de iure patron. dicens communiter tene
neri, & Ferrettus consil. 69. num. 12. vbi ait, cum In
nocen. & Abb. sup. quod si possessor malæ fidei ad-
mitteretur ad eligendum, vel ad aliquid aliud faciē-
dum non valeret actus, nec electio, & sic valde cauen
dum esse, ne admittatur in Capitulo, ad ea quæ im-
minent facienda cum d. mala fide.

74 Intellige si cum eius † voce fiat actus, vel electio
& sine ea non constaret esse voces necessarias ad a-
ctum, alias valeret actus, seu electio Capituli virtute
aliorum votorum, Abbas in cap. cum super. de offi-
cio deleg. nu. 11. & Suarez 5. tom. disput. 14. sect. 2.

Adhuc tamen collatio, præsentatio, seu electio fa-
75 cta † à proprietario, qui non possidet, non valebit
quia non licet propria authoritate resumere posses-
sionem, & spoliare etiam inuasorem, capit. in literis
destitutione spoliat. vbi id docet Innocen. & firmat.
Abb. in d. cap. consultationibus num. 9. & in d. capit.
cum Ecclesia Sutrina, nu. 53. & ibi Imola ad fin. idē
Abb. in d. cap. Cumana num. 12. Bertach. in repert.
verb. præsentatus à patrono, Rochus verb. compe-
tens, num. 46. Rebuf. in d. cap. cum Ecclesia Sutrina.
ad fin. versic. circa secundam, Duaren. de benefic. lib.
3. cap. 9. & Cucchus. lib. 4. titul. 1. nu. 96.

76 Quamuis contrarium teneant Innocentius in †
d. c. Cumana. nu. 6. & Lambert. 1. par. 2. lib. quæst. 3.
artic. 7. & 19. quem sequitur Couarru. pract. cap. 36.
nu. 6. circa fin. Ferrettus consil. 135. num. 2. & Hier.
Gabr. consil. 185. lib. 2.

77 Et ad l. mala fide, C. de conditione † ex l. quam al-
legat Innocen. vbi nu. 4. Respondet Abb. d. num. 12.
quod loquitur, quando proprietarius conuincit pos
sessorem malæ fidei in iudicio, tunc enim priuatur
possessor omni commoditate perceptionis, sed ante
sententiam non debet priuari ex officio priuato.

78 In qua controuersia ego tenerem mediam † sen-
tentiam, vt prima procedat in actu præsentationis,
ad quē iudex adiri debet, qui non debet esse author
spolij. argument. eorum, quæ alias in simili tradit
Ioan. Guttierrez de iuramen. confirmat. 3. p. cap. 13.
num. 13. secunda vero procedat in actibus ad quos
iudex adiri non debet; nec requiritur iudicis autho-
ritas, vt in collatione, & electione, & similibus, tunc
enim videtur valere actus factus à proprietario, qui
non possidet existente alio in possessione mala fide,
ex quo ad talem possessorem non pertinet ratione
malæ

malæ fidei, donec à superiore infirmetur, ad instantiam possessoris petentis se defendi, seu reintegrari in sua possessione, & sic infirmari illum actum, vt in d.cap.cum Ecclesia Sutrina.

79 Sed videtur institutum ad præsentationem † possessoris malæ fidei, non esse remouendum, etiam si postea constet de mala fide. Nam si a; tali institutione non fuit appellatum per aduersarium, transit in rem iudicatam, & habet vim diffinitiuæ, & consequenter retractari non potest: si vero institutio facta fuit posito edicto publico, iuxta cap.fin. de elect. in 6. Nulloque comparente, & contradicente, verus patronus postea veniens non est audiendus, sed videtur dictæ præsentationi consensisse, ita cum Cardin. in c.consultationibus, 4.& 5.& oppositione, & Domin.in cap.2.de offic. Vicarij in 6.& Felin. in capit. cum Bertholdus num.13.de re iudic. docet Rochus d.verbo, competens, quæst.22.num.50.& 51. & Låbert.d.quæst.3.art.2 num.6. & sequitur Menochius consil.90.num.126.& sequent.lib.1.

80 Ego vero existimo fundamenta † istorum Dd. solum conuincere, quod taliter institutus non sit remouendus, nec institutio retractanda ad petitionem veri patroni, qui non appellauit, aut nõ comparuit, non tamen conuincunt institutionem ipsam valere, nec respectu superioris, contra quem non transit in rem iudicatam sententia lata in causa Beneficiali, Maran.in speculo aduocatorum 6.par.2.actu de sententia num.150.cum alijs, nec institutio Lamber.2.p.2.lib.quæst.11.art.6. & 3.part. eiusd.2.lib. quæst.2.art.13.num.3.

81 Collatio autem, præsentatio, vel electio † facta à proprietario, qui non est in possessione valet, si nullus alius est in possessione, ita Innocen. & Abb. in d. cap. Cumana ciuitatis, idem Abb.in d.cap.cum Ecclesia Sutrina.nu.53.& in d.cap.consultationibus, nu. 3.versic.item nota, per tex.ibi a contrario sensu, Bertach.sup. Roch.d.verb.competens, quæst.20. nu.47. Lambert.d.quæst.4. artic.8. Rebuff.vbi sup. versic. circa tertiam, & Cucchus supra nu.97. pro quo facit cap.transmissam, cum simil.de electione.

82 Et accedit, quod docet Bald.in l.fin.C.de † edicto D. Adriani tollen.num.48. quod hæres potest præsentare ante possessionem hereditatis acquisitam, & sequuntur Rochus verb.ipse vel is, quæst.11.nu.24. Citad.9.p.num.8.Gregorius Lopez in l.1.tit.14.pagin.6.verb.el sennorio ad fin.& Mieres de maioritatib.3.p.q.11.nu.12.

83 Quamuis in vna Salamantina Capellaniæ † del Voto 3.Iunij 1585.infra adducta 7.par. cap.9. num. 11.in qua erant duo patroni, Parochus scilicet, seu Rector, & œconomus Ecclesiæ fuit dictum, Quod
☞ D. Andreas qui erat præsentatus à Parocho nouiter prouiso, antequam accepisset possessionẽ Parochialis, nullum ius habebat, quia præsentatus a patrono, antequã acquireret possessionem iuris patronatus, & sic nulliter, quia ius præsentandi non potest exerceri, nisi post acceptam possessionem cum sit de fructibus Beneficij. Sed hoc clare cõuincitur ex dictis.

84 Secundo circa d.requisitum de bona fide, † aduertendum est, quod licet illa regulariter præsumatur etiam sine titulo (nisi alius possessor antiquior appareat, tunc enim in possessore sine titulo præsumitur mala fides, quo ad ipsum possessorem antiquiorem, Balbus infra num.9.& 10. Menoch. de recuperanda, remed.13.a num.63.& Mascard.conclu.224. num.5.) Abb.in cap.si diligenti, de præscrip. nu.14. & 15.Felin.ibi nu.4 Balbus in repe.l. Celsus, de vsucapio.3.par.num.2.& 9.Alciat.de præsump.regu.3. præsumpt.5.num.2.Couarr.reg. possessor.2.part.§.8.num.2.Bernard.Diaz.reg.557.& seq.& ibi Salcedo in additione, Gratian. reg.54.Mascard.d.conclu. 224.& 231. Rota decis.345. num.1.par.1. diuersor. vbi ponitur regula, quod quilibet possessor præsumitur in bona fide, nisi probetur in mala, & decisio. 477.num.7.eadem part. vbi dicitur, quod in dubio præsumatur bona fides, &c. tamen vbi ius resistit,
85 non præsumitur bona, sed mala fides.l. quemadmodum.C.de agricolis, & censitis lib.11.regu.qui contra iura mercatur bonam fidem præsumitur non habere lib.6.& ibi Dinus num.6.& docet in proposito Innoc.in cap.2.de in integrum restitutione, num.6. quem ibi sequitur Imola ad fin. Abb.in d.cap.consultationibus nu. 8. & in d. cap. cum Ecclesia Sutrina. num.31.& 33.& in d.cap.si diligenti.num.14.15.& 23.& ibi Felin.d.num.4. Ripa in d. cap. cum Ecclesia Sutrina num.94. Probus ad Monachum, in cap. si à sede de præben.in 6.num.2. Balb.num.12.& Alciat.sup.Lambert.d.quæst.3.art.2. num.4. Aymon. consil.134.num.16. Ferrettus consil.382. num.9.& sequen. Menoch. de retinenda remed.5. num.26. & de recuper. remed.13.num.72. Gratian. sup.nu.14. Mascard.d.conclus.224.num.11.& 225.num.24. & 228.num.10.& 231.num.2. Rota d. decis.7. de iure patron.in nouis, Puteus decis.192.lib.1.& 366.nu.1. lib.2.& Rota d.decis.477.num.6.

86 Et facit quod de prole suscepta † ex matrimonio putatiuo, contracto ex errore iuris tradunt, Paleotus de nothis, & spurijs, cap.9.a num.7.Couarruu.in 4.2.part.cap.8.§.1.nu.9. Roias de successione ab intestato, cap.2.num.17.& Peregrin.de fideicomm.articul.24.num.69.

87 Nisi possessio sit iusto tit. aut probabilib. † rationibus acquisita, vel sit possessio lõgi temporis, quod in proposito dicitur arbitrio iudicis, ita Innocen. supra, quem sequuntur Imola, & Abbas sup.& in dict. cap.si diligenti, num.16.& Felin.& Balbus, qui dictum Innocen. dicit communiter approbatum, & Lambert.vbi proxime. Ripa sup. a num.95. ad 99. (qui ait, quod in decẽnio videtur communis opinio, quod non præsumatur bona fides isto casu) Couarr. d.§.8. num.3. Menoch. de arbitrarijs lib.2. casu 43. num.8.& 9.Rota d.decis.7.& Puteus d.decis.192.& in terminis quasi possessionis iuris conferendi, iure resistente, fuit resolutum in d.Cremonen. Prioratus 23.Febru.1568.coram D.Oradino. Facit decis. Caputaq.256.nu.4.p.1.

88 Vel nisi sumus in iure dubio, & obscuro, † cuius error est probabilis, & iustus, ac æquiparatur errori facti, Felin.in cap.de quarta, de præscrip.num.27.& in cap.1.num.15.limitat.7. de re iudic. Balbus in d. l.Celsus, 1.par.num.17.Couarruu.d.regu.2.part.§.7. num.9.& in 4.2.par. cap.8.§.1. num.9. Tiraquellus de pœnis temperan.causa 11.num.6. Pinel.in l.2. C. de rescind.vendit.2. par.cap.4. num.40. Contardus in l.vnica.C.si de momentanea possessione, limitat. 9.num.52. Molina de primog. lib.2.cap.6.num.69. Ioan.Garcia de expensis, & meliorat.capit.23.num. 30, Nauarrus consil.9.nu.5.de officio Ordin.& consil.2.num.4.de præscrip.Peregrin.d.num.69.& art. 49.num.120.& Menoch. de arbitr. centur.6. addita, casu 543.num.17.& Puteus decis.118.num.19.li. 2.Rota decis.132.num.7.part.2.diuersorum, & Ludouic.Lopez instruct.cons.2.tom.2.parte.cap.57.& tunc dubium iuris seruit de titulo, ac bona fide, Puteus decis.15.lib.3.& Cæsar de Grassis decisio.10. num.7.

89 Et facit ad prædicta, quod de errore iuris † circa

acqui-

acquisitionem fructuum tradunt Felin. in d. cap. de quarta, num. 31. Balbus in d. l. Celsus 1. par. num. 19. Cassador. decis. 11. num. 8. super regul. decisione, Pedem. Cacberani 160. Couarruu. lib. 1. variar. capit. 3. num. 8. Pinell. in d. l. 2. 2. par. cap. 4. ex nu. 30. Suarez in thesauro recept. sententiarum, verb. iuris quilibet error, Menochius. de recuperand. remed. 15. nu. 634. Ioan. Guttierrez plures referens, de tutelis 2. p. cap. 5. nu. 17. & sequent. & Pachinettus controuers. lib. 8. cap. 29. licet controuertat Peregrin. de fideicōmiss. d. art. 49. nu. 118. & contra teneant, Cabedo decis. 69. nu. 5. cum alijs.

90 Ex quibus † Rota in d. causa mea Abulen. Parochialis de la Calçada 22. Iunij & 24. Octobris 1594. coram D. Blanchetto, resoluit quasi possessionem Capituli conferendi Parochiales, sede Episcopali vacante, in mensibus non reseruatis vacantes, non suffragari ad validitatem collationis mihi factæ per Vicarium Capituli sede vacante. Quamuis Capitulum fuisset in d. quasi possess. per 13. annos, & quamuis antea coram D. meo Corduba 19. Nouembris. 1593. contrarium fuisset decisum, vt in sequentibus decisio.

Abulen. Parochialis, 19. Nouemb. 1593. coram D. Corduba.

DOmini steterunt in decisis, cōstāte de quasi possessione Capituli, cōferendi sede Episcopali vacante. Et quia dubitabatur, an talis † quasi possessio
91 suffragaretur Nicolan, ad validitatem collationis, de qua agitur, tenuerunt affirmatiue resoluendum, cap. consulta tionibus de iure patronat. cap. quærelā de elect. cap. cum olim, cap. cum Ecclesia Sutrina de causa possess. ad tradita per Aymon. cons. 322. num. 5. Coras. de sacerdor. 2. par. cap. 5. Rot. decis. 49. de iure patron. in antiq. Neque obstat, quod hæc quasi possessio sit contra ius, cap. 2. ne sede vacante, & resistente iure requiratur tit. cap. si diligēti. de præscrip. cap. 1. eod. tit. in 6. & ideo tanquā improba non possit suffragari l. improbat. C. de acquiren. possess. quia in præsenti non agitur de iure conferendi, sed an valeat collatio facta a Capitulo, quod est in quasi possessione conferēdi, sede Episcopali vacante, ad quem effectum ius commune non resistit, cum fuerit acquisita, ex pluribus collationibus, quæ sunt fortitæ effectum. d. cap. cum Ecclesia & cum non reperiatur in iure dispositum, Capitulum non posse conferre Parochiales sede Episcopali vacante, & Dd. sint inter se contrarij, euenit quod eis potuerit habere probabilem dubitandi causam, nō possit dici esse in mala fide si conferat, nec ius videtur resistere, Puteus decis. 241. lib. 3. Corneus consil. 127. colum. 9. versic. & probabile, libro 2. Curtius Iunior consil. 6. num. 25. Aymon. consil. 145. num. 19. præsertim stante dispositione Concilij Triden. sess. 24. de reformat. cap. 18. & constitutione Pij V. ex quibus collatio Parochialiū facienda est magis idoneo in concursu, & in collatione necessaria Capitulum succedit sede vacante, Rebuff. in praxi tit. de deuolut. num. 85. & tract. de nominatio. quæst. 8. num. 49. & alijs locis, Bellamera consil. 20. num. 13. Neque etiam obstat Concilij Trident. d. cap. 18. quia reseruat facultatem conferendi illis, ad quos spectabit, & decretum irritans nō potest referri ad hanc facultatem, sed ad collationē factam non seruata forma ibi præscripta, quod vero dicitur collationes esse factas per assertum Vicariū, & non constare de eius mandato, facile refellitur ex eo, quod præsente Capitulo, sciente, nec contradicēte, collationes fiebant per Vicarium, Crescen. decis. 15. num. 6. de probatio. Nec obstat, quod non videatur quæsita quasi possessio Capit. sine speciali mandato conferendi, quia ad istum effectum, ex sola scietia collationis factæ suo nomine, sine contradictione inducitur ratificatio. ad Baldus. in l. eum oportet. num. 7. C. de bonis, quæ liberis, Mohedan. decis. 22. num. fin. de præbend. nec requiritur mandatum speciale ad conferendum, quando collatio est necessaria, & debita de iustitia, cap. ex frequentibus de institution. & ibi glos. & Dd. Rochus de iure patron. verb. competens, quæst. 31. num. 67. Couarru. lib. 3. varia. c. 20. n. 7. Rebuff. d. quæst. 8. n. 49. Millis verb. Vicarius Episcopi habet. Nec refragatur, quod ista Parochialis sit affecta, propter reg. 1. Sixti V. ad fin. Quamuis vacauerit post eius obitum, quia licet aliqui ex Dominis super hoc dubitauerint, tamen pro maiori parte fuit resolutum non obstare istam regulam, cum eius morte expirauerit, Gemin. consil. 93. Millis verb. reseruatio facta, & licet beneficia semel affecta, semper intelligantur affecta tamen hæc Parochialis viuente Pontifice, & stante regula, non vacauit, sede Episcopali vacante, ita vt affecta dici posset; alioquin beneficia, quæ vacant, sede Apostolica vacante, in mensibus alias reseruatis, essent affecta, & nullo modo per Ordinarios possent prouideri, quod est falsum, Caputaquen. decis. 86. 1. par. & 214. 2. Anton. August. decis. 65. Roman. lib. 1. & in decis. Gambari 65. ex aduerso allegata, nihil fuit resolutū, quicquid dicat Sarnen. regul. de publican. quæst. 6. Nam in suo tracta. lib. 3. ex num. 180. solum dicit in illam sententiam, maiorem partem Dominorum inclinasse, & refert opiniones aliorum. Quinimmo Parochiales, etiam si essent affectæ & reseruatæ, reseruatione clausa in corpore iuris, sede Apostolica vacante possunt conferri, cap. si Apostolica de Præben. lib. 7. Quare hæc Parochialis multo facilius cōferri potuit: & accedit, quod de tempore Gregor. XIII. quo Capitulum quæsiuit quasi possessionem conferendi, nulla aderat regula reseruatoria beneficiorum vacantium, sede Episcopali vacante.

In eadem 22. Iunij 1594. coram D. Blanchetto.

92 BIs proposui dubium, an Capituli quasi possessio conferendi Beneficia curata sede Episcopali vacante suffragetur. Quod hodie per Dominos fuit resolutum, videlicet talem quasi possessionem non suffragari; indubitatum enim est, de iure Capitulo prohibitum esse beneficia conferre sede Episcopali vacante, si ad solius Episcopi collationem pertinent, cap. illa. ne sede vacante, cap. vnic. §. cum vero. eodē tit. in 6. glos. in clemen. 1. §. propter quod. in verbo Capituli, de hæret. & ibi Dd. Capitulum enim sede vacante succedit in pertinentibus ad Episcopum, quo ad ea tantum, quę in iure reperiuntur expressa, & non in alijs, Gemin. in ca. Presbyteri 24. distinct. Non obstat, quod allegata non loquantur in Parochialibus, quia cap. 1. de institutionibus in 6. loquitur indistinctè de beneficijs, quorum appellatione veniunt etiam Parochiales, glos. in cap. his, quæ. in verbo pro bono pacis, circa medium de maioritate, & obedien. Paulnus in tract. de potestate Capituli sede vacante, par. 2. quæst. 1. num. 1. & 2. Rebuff. de deuolu-

deuolutionibus num.103.fuit resolutum coram R. P. D. Arrigonio, in causa Salamantina Parochialis. Ex his sequitur, nullam fuisse acquisitam quasi possessionem Capitulo conferendi beneficia sede vacante, propter vehementem iuris resistentiam, Couarr. 1.pract.quæst.cap.17.t 1.quæst.versic 4. Menoch. de retinenda possessione, remedio vlt.num.24.quæ vehemens resistentia colligitur ex d. cap. 1. de instit. in 6. vbi tex. dicit Capitulum non posse conferre beneficia sede vacante, per quæ verba, omnis potentia aufertur. Decius in rubrica, cap. qui admitti, nu.20. & per consequens deficit bona fides, quæ est fundamentum præcipuum ad acquirendam quasi possessionem, Caputaquen. decis.69.lib.1.deficiunt etiam alia requisita per Calder. consil.12. de iure patrona. quod Rota passim in similibus materijs sequitur, & ideo non applicatur decis. in causa Reatina Beneficij coram R.P.D.meo Decano, ibi enim erat quæstio super pertinentia collationis Abbatiæ, inter Capitulum Lateranen.& Ordinarium Reatinum, non autem super iure conferendi sede vacante, & Capitulum fundabat in priuilegijs suam intentionem, quorum vigore iuris repugnantia remouebatur, in præsenti vero præsupponitur, ius conferendi viuente Episcopo, ad ipsum solum pertinere, quo casu Capitulo obstat clara, & aperta iuris dispositio. Nõ obstat secundum fundamentum, pro Domino Doctore Nicolao Garcia deductum, quod omnia prædicta cessant hodie, postquam vigore Concilij Trident.sess.24. cap.18. §. peracto. collatio Parochialiũ debet fieri in concursu, & ex concurrentibus magis idoneo, & non alteri, ex quo sequi videtur, quod cũ ea quæ sunt de necessitate transeant in Capitulum sede vacante, facultas etiam conferendi Parochiales, tanquam necessaria, quoque ipsa transierit: quia aduertendum est, Quod illud dicitur necessarium in hac materia, quod sumit initium aliunde, quam à facultate ordinaria Episcopi, & ad quod Episcopus, (ad hoc vt actus perfectionem consequatur) per alios cogi potest, videlicet à patrono, ad instituendum; ab electo ad confirmandum, non autem quando tota substantia actus tribui tur iurisdictioni, & iudicio Episcopi, prout concursus, & collatio, cum ei quem magis idoneum iudicauerit, conferre possit; alias si hoc argumentum esset verum, sequeretur, quod nec etiam in casibus à iure permissis posset Parochiales vnire. Præterea, Concilium quo ad ius conferendi, nihil immutat, immo illud preseruat ei, ad quem spectat, & ideo per subauditos intellectus totiuriũ, non est inducenda correctio, glos. in cap. cupientes. de electione in 6. cũ vulgar. quod multo magis procedit stante declaratione dicti Concilij in qua præscribitur forma Vicario Capituli sede vacante, seruanda vacantibus Parochialibus, cui non solum collatio, sed commenda temporalis prohibetur in fauorem illius, qui magis idoneus fuit in concursu repertus. Vltimo respondetur, quod quicquid sit in alijs materijs in iure tamen conferendi, etiam si sit admixta aliqua causa necessitatis, est explicitum, Capitulum non posse manus apponere, vt patet in Beneficijs vacantibus ex causa permutationis quæ licet permutantibus, & non alijs tantum cõferri possint, & debeant, Clem. 1. de rerum permutatione. tamen Capitulum illa conferre nõ potest, etiam dictis permutantibus, Felin. in cap. cum olim nu.4. de maioritate & obedientia, Puteus decis.329.lib.2. vt bene deducit D. Sertorius, cuius dicta, tam in informatione, quã memorialibus placuerunt Dominis, ex quibus ita fuit decisum.

In eadem, coram eodem 24. Octobris 1594.

☞ DOmini steterunt in decis.22. Iunij proxime preteriti, ex tunc allegatis quibus non obstant deducta pro D. Doctore Nicolao videlicet, quod cum
93 hodie † magis idoneo in concursu reperto, & non alij debeat conferre Episcopus Ecclesiam Parochialem vacantem, collatio debeat censeri necessaria, & per consequens transire debeat in Capitulum sede vacante, ad quem omnia ea transeunt, quæ sunt ex necessaria iurisdictione Episcopi, quia huic argumẽto fuit etiam in præterita propositione satisfactum, illa enim ex necessitate pertinere dicuntur ad Episcopum, quæ originem trahunt à facto alieno, & ad quæ cogi potest, etiam nolens, vt bene declarat Pet. Gregorius de Benefic. cap.39. num.3. qui exemplificat collationem necessariam in eo, cui mandatum est prouideri de primo vacaturo, item in institutione præsentati, item in eo cui competit ius optandi, item in permutantibus, item in confirmatione electionis, in omnibus enim istis casibus, si Episcopus deneget institutionem, collationem, & confirmationem, petenti iniuriam facit, & à denegata iustitia datur appellatio suspensiua: quo vero ad Capitulũ expresse dicitur exclusum à iure conferendi, vt infra dicetur; collatio autem beneficij tota radicatur in mera voluntate Episcopi, qui potest abstinere ab illa, & permittere vt per lapsum tẽporis ius deuoluatur ad superiorem, si autem vult conferre, tunc facto suo subijcitur obseruationi formæ tradite in Cõcilio Trident. sess.24. cap.18. quod Concilium voluit tantum tollere abusum quemdam inductum, conferendi beneficia minus idoneis, omissis, idonioribus, ex quo, & collatorum conscientia grauabatur, & populus propter ignorantiam rectorum, maximum damnum patiebatur, sed quo ad ius conferendi nihil immutauit, vt ex eius verbis, & declarauit Sacra Congregatio; & idcirco Capitulum non potest conferre beneficia vacantia per resignationem, ex causa permutationis, vt dicitur in decisione, quia illa fundatur in mera gratia Episcopi, qui potest ad sui libitum admittere, & recusare huiusmodi resignationes, & pro hac opinione faciunt tradita per Pet. Gregor. in loco allegato, quia post exemplaria supradicta, num.8. eiusdem Capituli expresse dicit, quod licet Capitulum instituat, quos Episcopus instituere si viueret, tamen beneficia non confert, & in c. præcedenti num.3. clarius asserit, quod Capitulum conferre non potest beneficia vacantia sede vacãte, sed ad instar aliorum fructuum reseruatur collatio successori, quod etiam sentire videtur lib.17. Sintag. c. 15. num.37. Non obstat prætensa bona fides Capituli in proposito casu, quia cũ proueniat ex iuris ignorantia non tribuit ius. l. iuris ignorantia. ff. de iuris. & facti ignorantia. Præterea error iuris indubitati non tribuit iustam causam ignorantiæ, Puteus dec. 244. in causa Colon. lib.3. alijs omnibus bene respõdet D. Sertorius, & ex his ita decisum.

94 Vnde decisio in causa Nucerina beneficiorum † supra adducta nu.64. non videtur certa, cum ibi ius resistat dicto Abbati prætendenti ius conferendi contra Ordinarium.

95 Vnde etiam cum † beneficia de iure præsumantur libera, cap. omnes Basilicæ 16. quæst.7. Rochus. verb. construxit, quæst.20. Cassador. decisio.4. num. 7. de probatio. Caputaq. decis.130. num.2. partic.2. Mohedan. 10. de iure patron. Menoch. de præsump. lib.3. præsumpt.90. num.1. Rota decis.268. num.2. par.1. diuersorum, & in vna Toletana iuris patron. 18. Mar-

18.Martij 1602. corã Domino meo Corduba, cum
alijs, ex vnica præsentatione non acquiritur quasi
possessio præsentandi ad hunc effectum, quia bona
fides non præsumitur, Crescen. decis.5. de iure pa-
96 tron.& Puteus 366.num.1. & 4.lib.2. Nisi † probe-
tur fama iuris patron.vel quid simile, Mohed.decis.
10.de iure patron.ad principium, aut nisi adsit cur-
sus longi temporis, Puteus decis.243.lib.2. & Rota,
97 † in d. Illerden. Parochialis, de qua supra num.60. Et
nisi agatur de beneficio, quod non negatur esse iuris
98 patronatus, † cum tunc cesset prædicta ratio, vt per
Crescen.sup.

99 Secundo principaliter circa secundum † requisi-
tum est aduertendum, quod si institutio, aut consum
matio secuta esset non præuio edicto iuxta cap. fin.
de electione in 6. quod habet locum etiam in præsen-
tatione, vt tenet Rota, & communis, & dicetur in-
fra 9.par.cap.4. non acquireretur quasi possessio præ
sentandi, licet institutus de facto habuisset possessio-
nem, quia talis institutio sine edicto facta est nulla
ipso iure, ex d.cap.fin. quod eam decernit irritam, &
inanem, & idem est non esse secutam institutionem
& esse ipso iure nullam, ita Lambert.d.1.part.2.lib.
quæst.3.art.21.nu.4.

100 Et videtur supponere Puteus decisione 189. † lib.
1. Et facit Ferrettus consil.210. nu.8. Accedit quod
tradit Flores, quæst.10.num.64. cum Calder. consil.
15.de iure pat. Decio 126. & Virginio Boccaccio
de remedijs posses.cap.11. num.39. quod per colla-
tionem nullam non turbatur patronus in possessio-
ne præsentandi.

101 Falsum tamẽ est, † quod ipse Ferrettus ait d.cons.
210.num.6.& 8.& cons. sequen. nu.11. & cons.132.
num.10.& 12. Quod status, seu quasi possessio liberę
collationis, non potest induci per collationem factã
de beneficio iuris patronatus, absque consensu pa-
troni, ex quo talis collatio est nulla, & irrita ex cap.
decernimus 16.quæst.7. ibi irritum, quia ita demum
est nulla si patronus infra tempus datum ad præsen-
tandum, reclamet, & non alias vt dicetur infra, cap.
vlt.num.242.

102 Et similiter per collationes, præsentationes, † aut
electiones etiam effectuatas, factas contra decretum
irritans positum in reseruatione, vel alia dispositio-
ne, seu indulto non acquiritur quasi possessio præ-
sentandi, conferendi, vel eligendi, quia tale decretũ
inficit omnia, etiam possessionem, ita Crescen. decis.
4.de priuileg. in fin. Et prouisio facta de beneficio
103 sito in diœcesi, † vbi habet Cardinalis indultum, est
nulla, etiam si Cardinalis non prouiderit de eo pro-
pter vim decreti irritantis, per ea quæ dicit Cassad.
decis.2.de restitut.spoliat. Felin. in cap.cum ex offic.
de præscrip. vt est decisum per Rotam apud Guido-
bonum decis.56. in manuscrip.

Licet alias ad acquirendam quasi possessionem
104 sufficiat † præsentationem fuisse admissam, & præ-
sentatum institutum cum effectu, siue bene, siue ma
le, vt in vna Bracaren. Parochialis, in qua Ad præ-
sentationem patroni Vicarius vniuit, & vnio, licet
nulla, habuit effectum; dixerunt Domini 1555. corã
Achille, ex tali vnione ad præsentationem patrono-
rum constare de quasi possessione præsentandi, quia
pręsentatus, siue bene, siue male fuerit institutus, nil
refert, sed satis est patronis, quod præsentatio fuerit
admissa, & habuerit effectum, ad notata per Calder.
cons.12.de iure patron. Ripa in cap. cũ Ecclesia nu.
90.de causa posses. Vt per Verallum decis.375.lib.1.
in manuscrip.

105 Tertio principaliter † circa tertium requisitum
de effectuatione, de quo Lambert.d.quæst.3. art.13.
Puteus decis.120.num.3.lib.2. & 136.num.3. lib.3.
& Mar.Anto.Genuen.cap.61.num.13.& 17. Aduer
tendum est, quod effectuatio collationum, seu præ-
sentationum probatur per subsequẽtes collationes,
seu præsentationes factas per vacationem, ex perso-
na illorum. Oldra.consil.229.num.3. Lamber.2.par.
2.lib.quæst.10.art.7.num.11. Rota decis.545. num.
2.par.1.diuers.de qua infra cap.vlt. num.106. & de-
cis.598.num.9.ead.1. part. Et fuit resolutum in vna
106 Bobien. iuris optandi, 26. Martij 1590. coram † D.
Penna, in qua fuit dictum, Quod vbi apparent suc-
cessiuæ prouisiones, vna post alteram, a prima, vsq;
ad vltimam, siue per obitum, siue per resignationẽ,
siue per priuationẽ sufficit probare vltimi prouisi ef
fectuationem, vt præcedentes prouisiones legitime
effectuatæ præsumantur, Oldra.& Lambert.sup. &
in vna Comen. Capellan.17. Iun.1591. coram eodẽ
D.Penna adducta inf.cap.vlt.nu.94. & in Abulens.
Paroch.28.Iun.1593. sup. adducta num.61. & in Pi-
sana Capellaniæ 20. Maij 1594. infra adducta num.
141.& in Romana vnionis, seu iuris patronat.6. No
uemb.1598. coram D. Orano adducta infra d.c. vlt.
num.96.

Et quamuis in vna Albanen. Prioratus 26. Nouẽ.
107 1588. † coram D.Orano adducta infra d.cap.vltim.
num.99. dictum sit id non procedere in subsequenti
prouisione per resignationem prout fuit dictum in
vna Taruisina plebis de Medulo, coram Laureta-
no 26.Februar.1586. Tamen in contrarium est dict.
decisio. 598. & dict. Romana quæ indistincte lo-
quitur, & dict.decisio. Bobiens. & Comen.& Abu-
lens.

Et eadem videtur ratio in prouisione per resigna-
tionem, ac in alijs, contrariaque sententia posset
procedere in prouisione per cessionem iuris.

Aduertendum est etiam, quod præsentatio, col-
108 latio, † vel electio, non potest dici habuisse effectum
ad istum effectum acquirendi quasi possessionẽ præ-
sentãdi, &c. licet fuerit secuta institutio, &c.& pro-
uisus manserit in possessione Beneficij, si tamen mã-
sit ex causa concordiæ subsecutæ inter illum & ad-
uersarium, qui prætendebat præsentantem non esse
patronum, &c. Nam cum non constet de acquie-
scentia, immo de contrario, ex illa præsentatione,
seu prouisione non potest resultare contrarius vsus,
iuxt.decis. Rotæ 301.par.2.diuersorum.

109 Quartum requisitum † probatur ex l.2. C.de ser-
uitutibus & aqua, vbi Padilla num.1.& 24. Abb.in
d.cap.cum Ecclesia Sutrina, num.25.& ibi Ripa nu.
64. Cepolla de seruitut. vrbanorum cap.40. Coras.in
l.seruitutes 14.ff.de seruit.nu.40.& in leg.quoties.2.
ff.eod. Gregorius Lopez in l.15. tit.31. pag.3. verb.
non contradicendo. Couarru. in reg. possessor.2.p.
initio num.8. Menoch. de arbitrar. libro 2.casu 161.
Puteus decis.281.num.3. & 4.lib.2. Rota decis.147.
sub num.2.part.1.& decis.17.num.6.& 7.& decisio.
297.num.6.p.2.diuersorum. Petra de fideicommiss.
quæst.12.à num.72. Anton. Gomez. variar.2. tom.
cap.15.num.23.& Castillo de vsufruct.cap.12. a nu.
26. Quamuis contra teneat Doctor Bernal.in d.leg.
seruitutes, à num.42. cum Longoballio. in l. Impe-
rium, num.260.ff.de iurisdictione omnium iudicũ,
& Conano in l.sequitur, §.fin.de vsucapio. & Reuar
do.lib.singulari ad legem Seriboniam nu.8.

110 Ex quo requisito † Nauarr.consil.5.nu.5.de præ-
script.cum Decio consil.126. docet, quod qui renun
tiat Beneficium quæsitum ad præsentationem pa-
troni, in manibus Ordinarij clam, nesciente patro-
no, &

no, & accepta collatione ab eo libera, detinet illud, non videtur ponere Ordinarium in quasi possessione iuris libere conferendi, nisi id faciat cum sciētia, & patientia patroni.

111 Et ad effectum vt possit † dici acquisita quasi possessio liberæ collationis contra patronum requiritur, quod constet Ordinarium contulisse Beneficiū, vt liberum, seu collationem factam esse, tanquam de Beneficio libero, Hier. Gabriel. cons. 185. li. 2. & hoc sciente, & patiente patrono. Alias enim per colla-
112 tionem Ordinarij † factam de Beneficio iuris patronatus absque illius mentione, non præiudicatur iuri, & quasi possessioni patronorum, quia quando Ordinarius confert, simpliciter videtur facta collatio sub tacita conditione, si patrono placuerit, Rota decis. 10. de iure patron. in antiq. ita Calder. cons. 15. de iure patron. Decius 126. sub num. 4. Caputaq. decis. 134. p. 1. & 189. p. 5. & Hier. Gabr. sup.

113 Et facit decisio. Chisanen. 72. † in manuscrip. quæ ait. Quod vltima resignatio, sine cōsensu patroni nō facit statum libertatis, quia quasi possessio præsentādi acquisita non amittitur ex negligentia patroni non præsentantis vna vice, sed requiritur, quod nō præsentet, quia non credit ad se pertinere ius præsentandi, vel quod voluerit, & non sit admissa præsentatio, Rochus verb. competens, quæst. 20.

114 Quando tamen Ordinarius † ignoraret Beneficium esse iuris patronatus, censeretur illud conferre tanquam liberum.

Similiter si sunt plures in quasi possessione præ-
115 sentandi, † præsentatio vnius sine alijs, etiam quod effectum sortita sit, non priuat alios quasi possessione præsentandi, sed magis illam præseruat, Ferrettus consil. 132. Caputaquen. decis. 292. 366. & 419. parte 2. Rota decis. 229. num. 5. & 713. num. 6. & 7. part. 1. diuersorum, & in vna Papien. iuris patronatus 9. Maij 1594. coram Domino Millino, in qua
116 fuit resolutum, † Quod ad effectum præscribendi ius patronatus contra compatronos, necessarium est quod præsentationes fuerint factæ animo priuandi illos, quod in dubio non præsumitur, Ruinus cōsil. 50. num. 10. lib. 5. & sine isto animo præsentationes vnius non præiudicant compatrono, sed ei præseruant ius. Federic. consil. 202. in fin. Abb. 54. lib. 1. Puteus decis. 292. lib. 1. Thanis decis. 97. Crescen. decis. 27. nec ad amissionem iuris patronatus sufficit non vsus, cum præsentationes non fuerunt factę animo priuandi compatronum qui non præsentauit, Feder. d. consil. 202. Abb. d. cons. 54. Et fuit dictum in causa Imolen. iuris patronatus 29. Octob. 1579. coram bonæ memoriæ Lauretano. Et in vna Mediolanen. Capell. 1602. adducta præc. p. cap. 3. num. 14.

117 Et tunc diceretur fieri animo priuandi † alios, quando diceret omnimodam præsentationem, seu plenariam ad se spectare, Rota decis. 296. par. 1. diuersorum. & fuit alias in collatione resolutum in Assisien. Canonicatus, 14. Iunij 1600. coram D. Sacrato supra relata cap. 1. nu. 483. quæ conducit ad propositum, seu quando diceret se vnicum patronum, &c.

118 Prouisio autem Apostolica non † mutat statum, seu quasi possessionem iuris patronatus, seu conferēdi, Ægid. decis. 107. Achilles 326. Rota dec. 545. nu. 3. parte 1. diuersor. & in illa Illerden. Parochialis supra relata num. 60. Et in Tirasonen. iuris præsentandi, 21. Octob. 1594. coram D. Lita infra adducta vlt. p. cap. 2. nu. 242. Et in Ferrarien. Parochialis 8. Nouemb. 1596. coram D. meo Corduba infra relata. 9. part. cap. 2. num. 198.

119 Et est decis. Guidoboni 1. † de præscrip. alias 125. in manuscript. quæ ait, Quod licet collatio Apostolica non mutet statum Beneficij de iure patronatus in liberum, nec priuet patronum possessione præsentandi, tamen patronatus non præscribit ius patronatus durāte possessione prouisi Apostolici, quia toto illo tempore dormit. Quod etiam ait Achilles d. decis. 326. in fin. & d. decis. Tirasonen. videnda.

120 Vnde apparet falsum esse, † quod ait Ferrettus cons. 132. a num. 10. nempe Beneficium reperiri in statu liberæ collationis, ex quo Papa illud contulit absque præsentatione patronorum.

Sed circa hoc quartum requisitum aduertendum
121 est, † quod si ille in cuius præiudicium dicta quasi possessio acquiritur, non est in possessione illorum iurium, non requiritur eius scientia, & patientia, nā si incorporalia vacant, quia nullus illa possideat, tūc non est necesse habere scientiam, vel patientiam alicuius in acquisitione quasi possessionis illorum, vt cum Innoc. tradit Abb. in cap. in literis. num. 20. de restitut. spoliat. Bald. in d. l. 2. num. 16. Puteus decis. 217. lib. 1. & in terminis Rochus, d. verb. competens num. 38. & Lambert. d. quæst. 3. art. 10. nu. 3. Et fuit resolutum in vna Florentina iuris patronatus 27. Februar. 1575. coram Sanctissimo Clem. VIII. quæ est d. decis. 229. part. 1. diuers. ibi, Quod cū non probaretur patronum fuisse in quasi possessione præsentandi, eius scientia ad acquirend. hanc quasi possessionem non fuit necessaria. Et in vna Acherontina iurisdictionis 24. Ianuar. 1600. coram D. Millino, Quod ad acquirendam quasi possessionem iuris incorporalis non requiritur scientia, & patientia aduersarij, nisi probetur illius anterior quasi possessio, &c.

122 Et facit decis. 378. num. 4. & 595. num. 9. † & 10. part. 1. diuersorum, vbi habetur. Quasi possessionē iurisdictionis, non posse acquiri sine scientia, & patientia aduersarij, quia cum duo in solidum nō possint possidere, non potest acquiri, nisi aduersarius eā amiserit, quæ in corporalibus inhæret ossibus, ideo ignorans eam non amittit. Ergo si aduersarius non possidet non requiritur eius scientia, &c.

123 At cum aduersus Episcopum acquiritur † quasi possessio conferendi, seu præsentandi, requiritur eius scientia, & patientia, cum eo ipso quod est in possessione Episcopatus, consequenter sit in possessione iuris libere conferendi ei competentis, tanquam Ordinario, ad Caputaquen. decis. 306. part. 1. & decisionem Veronen. iurisdictionis, 18. Martij. 1596. coram D. Pamphilio supra relatam 3. par. cap. 2. nu. 195. & Sede vacante Dignitas ipsa, seu Ecclesia dicitur possidere, vt supradictum est, num. 38.

124 Vnde in vna Hispalen. Capellaniæ 9. † Iun. 1539. fuit resolutum. Quod præsentatio facta per aliquem tanquam patronum, admissa per Vicarium Capituli sede vacante, qui præsentatum instituit etiam secuta possessione non fecerit statum, vel quasi possessionem iuris patronatus, ex quo per Archiepiscopū fuit contradicta, eo ipso quod fuit prouisus, & venit ad Ecclesiam administrandam prouidendo alteri de prædicta Capellania, tanquam de Beneficio libero. Vt per Mohedan. decis. 7. de iure patron. alias 269.

125 Et idem esset † in Canonicis quoad ius eligendi, seu votandi, qui eo ipso quod sunt Canonici, & in possessione Canonicatus, consequenter sunt in quasi possessione iuris eligendi, & votandi, quamuis nūquam euenisset casus eligendi, ad Caputaquen. dict. decis. 306. & Rotam in causa Hispalē. voti 28. Maij 1593. coram D. Gipsio.

Et iuxta

126 Et iuxta hoc procedit decis.17.num.7.part.2.† diuersorum.in alia Hispalen. iuris votandi de anno 1576.quatenus supponit, quod si constaret collationem trium dimidiarum portionum, de quibus agebatur pertinere in proprietate, etiam ad dignitates, & portionarios, requireretur eorum scientia & patientia ad hoc vt Canonici possent acquirere quasi possessionem illas conferendi, eo enim ipso, quod erant in possessione suarum dignitatum, & portionum, erant in possessione illius iuris conferendi pertinentis ad suas dignitates & portiones.

127 Idemque etiam esset in eo, † qui alias esset in quasi possessione iuris patronatus, quamuis non præsentasset, tunc enim requiritur eius scientia & patientia ad acquirendam quasi possessionem in contrarium, ad Crescen.decisio.2.de iure patronatus.

128 Et cum acquiritur † quasi possessio seruitutis aduersus Dominum feudi, seu domus, qui est in possessione talis fundi, seu domus, requiritur eius scientia, & patientia, cum ea possideat tanquam libera, Ant.Gabr.Gom.d.c.15.nu.23.

129 Et an præsumatur scientia illius, de cuius † præiudicio agitur, iudex arbitrabitur ex multiplicatione actuum, & qualitate ipsorum, & alijs circumstantijs, vt ex Innocen.tradit Abb. in d.cap. cum Ecclesia Surrina, num.25.ad quem se refert Rochus d.verbo. competens, num.37.ad fin. & quod ex multiplicatione actuū probetur sciētia, tenuit Rota in Reatina Beneficij decis.166.num.4.part.1.diuersorum, & in Hispalen.iuris sepeliendi coram D.Pamphilio 29.Maij 1589.Puteus d.decis.217.nu.2.lib.1.& Menochius de arbitrarijs lib.2.casu 161.num.5.

130 Et etiam ex publicitate † actus præsumitur scientia, Rota in Mediolanen.præeminentiarum, 15. Decemb.1589.coram D.Bubalo.

131 Probatur etiam scientia, & patientia, † ex lapsu longi temporis, vt in d. Reatina decis.147.num.3.& d.decis.166.nu.2.par.1.diuersorum.& in d.Hispalē. iuris sepeliendi, & in Abulens. Parochialis supra adducta num.61.Mascard.de probatio. conclus.1293.
132 num.15.Et respectu Episcopi probatur, † quia tenetur quolibet anno per se, vel per aliū, visitare suam diœcesim, & sic præsumitur scientia, vt in d.Reatina d.decisio.166.num.1.& decis.106.num.8.& 131. num.8.par.2.diuersorum, & in d.Abulens.quæ præsumptiones fuerunt iterum approbatæ per Rotam in d.Reatina d.decis.167.num.1.part.1.diuers.

133 Scientia enim ex coniecturis colligitur, † vt fuit dictum in d.Hispalen.iuris sepeliendi, Puteus decis. 121.num.4.lib.2.Menoch.& Mascard.num.1.supra & quod scientia, ex coniecturis probetur, fuit resolutum in causa Valentina emolumentorum 20. Iunij 1583. corā D. Cantuccio, ex Baldo in l.2.num.9. C. de rescind.vendit. Decio cons.583.num.3.Paris.consil.12.nu.9.lib.2.Aymon.193.nu.7. & plures coniecturas ponit Maranta in leg. is potest de acquirend. hæred.a nu.283.

134 Nam ad hunc effectum sufficit † scientia præsumpta, non obstante decis. Mohedani 160.quæ est 4. de probatio.& 156.quę est 3.de sententia excomm.nu. 3.& decis.Putei 147.& 77.num.7.lib.2.& Lancello. de attentatis 2.par.cap.4.in præfat.nu.68.vbi quod, vbi agitur de amissione, vel priuatione iuris quæsiti, non sufficit scientia præsumpta per coniecturas, aut famam. Et in causa Ciuitaten.confidentiæ 23.Ianu. 1593. coram D. Mantica fuit dictum, Quod cum agitur de priuatione Beneficij, propter scientiam, alicuius, non sufficit talem scientiam probari per famam, & coniecturas, seu præsumptiones, sed debet ea probari legitime, & clare.

135 Si quidem in præsenti † non agitur de auferendo seu admittendo iure conferendi, præsentandi, aut eligendi in totum, sed de acquirenda possessione; vt fuit resolutum in d.Cremonen. Prioratus 19. Decembr.1567. coram D. Oradino. Et ex præsumpta scientia infertur possessionis ciuilis amissio, Puteus decis.265.lib.1.

136 Et sufficit scientia officialium, † Bart.in l.si publicanus.§.fin.num.2.ff.de publicanis, Aymon.de antiquitate temporis 4.parte §.absolutis, à num.23.Balbus de præscriptione 2.par.5.p.quæst.3. sub num.8. Tiraquell.de nobilitate cap.14.num.3.Couarruuias in regul.possessor,2.par.initio num.8.versic.3. circa fin. Rota d.decisio.166.num.3.& 600.num.5. parte 1.diuersorum. & in d. Mediolanen. præeminentiatum.

137 Cæterum hodie non procedit indistincte † decis. text.in d.cap.consultationibus de iure patron. ex decreto S.Concilij Trident.sess.25.de reform.capit.9. quod locum habet etiam in possessorio, & quando solum agitur de validitate præsentationis, & ideo non est admittenda præsentatio existentis in quasi possessione præsentandi, nisi verificato prius iure patronatus, aut nisi fuerit in quasi possessione præsentandi, post Concilium, adhibita causæ cognitione, super iure patronatus iuxta formam Concilij. Et ita censuit S. Congregatio, vt in sequent. declara-
138 tionibus super d.cap.9.† Prima, Hoc decretum Cōcilij habet locum in petitorio, & in possessorio, vnde admittenda non est præsentatio, aut præsentati institutio facienda, nisi verificato prius iure patronatus, ex decreto Concilij. Et fuit inter alia responsum Episcopo Segobien. anno 1591. vt in declaratione supra adducta 3.par.cap.2.sub nu.198. ad 19.& fuerat alias responsum 4.Februar.1581.Secunda, Item censuit S.Congreg. nō posse patronum repelli à sua quasi possessione præsentandi, si adhibita causæ cognitione, super iure patronatus, post Concilium, Ordinarius à patrono præsentatum admisisset, etiamsi post obitum eiusdem præsentari, de validitate iuris patronatus item contigerit dubitari, secus autem, si simpliciter patroni præsentatio, absq; causæ cognitione admissa fuisset. Item censuit, tum demum debere intelligi adhibitam causæ cognitionem in probando iure patronatus, cum seruata fuerit forma, à Concilio tradita. Tertia, si Ordinarius post Concilium cognouit de iure patronatus, & admisit post Concilium, non potest patronus repelli à sua quasi possessione præsentandi, si Ordinarius voluerit cognoscere, post obitum illius vltimi præsentati, secus autem si simpliciter eius præsētatio fuisset admissa, absque causæ cognitione, tradit Martinus Anton. Genuen.cap.61.num.3.& post hæc Gonçalez gloss. 18.à num.23.

139 Vnde in vna Volaterrana Capellaniæ † 28. April. 1595. coram D. Blanchetto fuit resolutum, Quod non sufficiat, quod Episcopus admiserit patronum ad præsentādum, post Concilium, vt debeat in quasi possessione manuteneri, nisi admissio fuit facta cū causæ cognitione.

140 Aduerte tamen quod d. decretum Concilij, † & declarationes S. Congregationis procedunt, quando est controuersia super libertate Beneficij. Secundo quando solum est controuersia inter præsentatos, super pertinentia iuris patronatus, nam hoc casu nihil est innouatum per Concilium, vt in Tirasonens. iuris præsentandi, 16. Octobris 1592. corā D. Blanchetto infra adducta vltim.par. cap.2. numero

241.vbi

241. vbi fuit dictum. Quod vt fuit resolutum in Rota in pluribus causis decretum Concilij Trident. c. 9. sessione 25. non habet locum, quando causa agitur inter præsentatos à patronis tantum, non existēte in iudicio prouiso Apostolico, seu ab Ordinario. Et tradit Fiuizanus dec. 17. nu. 16. & Marc. Anton. Genuen. supra.

Et fuit etiam resolutum coram eodem Domino
141 Blanchetto, † in causa Pisana Capellaniæ 20. Maij 1594. vt in decis. sequenti. Domini dixerunt, sententiā de partibus in hac causa latam esse confirmandā, cum enim indubitatum sit, hanc Capellaniam esse de iure patronatus, & solu controuertatur, pertinentia illius ad effectum, de quo agitur, attenditur solum quasi possessio, cap. consultationibus. de iure patron. in qua illos de totis fuisse constitutos apparet, ex præsentationibus factis anno 1571. & 1572. & 1576. de quarum effectu constat, quia per mortē prius præsentatorum, fuit deuentum ad successiuas præsentationes, iuxta consilium Oldradi 229. sæpius à Rota canonizatum. Huic quasi possessioni non obstant præsentationes Monialium S. Marthæ quia anno 1572. illarum præsentatio non fuit admissa, & à tali non admissione, ipsæ non appellarunt, aliæ fuerunt admissæ cum clausula, sine præiudicio partium, cum igitur ipsæ non sint in quasi possessione præsentandi considerabili, earū præsentatio nō suffragatur. Non obstat, quod quasi possessio non debeat attendi post Concilium Trident. nisi fuerit adhibita causæ cognitio, iuxta decisionem S. Congregationis, quia decisio procedit, quando est controuersia super libertate Beneficij, secus quando agitur inter præsentatos super pertinentia iuris patronatus. Nam hoc casu Concilium nihil innouat Non obstat gratia Apostolica Annibalis, quia habet clausulam, dummodo alteri non sit ius quæsitū, per quam ius præsentationis, competens Pamphilio est præseruatum, Rota decis. 17. de Præb. in nouis. Ægid. 167. Crescen. decis. 7. de iure patr. In hac causa 23. Ian. 1595. coram D. Millino, Domini steterunt in decisis.

142 Idem fuit resolutum in vna Pampilonen. † Vicariæ de Ataun 12. Maij 1595. coram D. Penna, in qua censuerunt Domini, Præsentatum à Philippo de Lezcano esse instituendum, & præferendum præsentato ab incolis, cum non agatur de canonizatione iuris patronatus, nec Ordinarius se opponat sed tantum agatur quis ex præsentatis veniat instituendus, & ad istum effectum satis sit istos de Lezcano, & eorum domum, & familiam, esse in quasi possessione præsentandi, quæ ex vnico etiam actu acqirtur, vt apparet ex præsentatione facta ab eius proauo, & alijs duabus ab eius auo, quæ effectum habuerunt; præferenda enim est præsentatio illius qui reperitur in quasi possessione, & status vltimus est attendendus, cap. consultationibus, de iure patronatus cum alijs, &c. Fuit etiam ibi dictum, quod in iure patronatus relicto familiæ, patronus, qui non est fundator non potest præiudicare successoribus, mutando, vel alterando ius patronatus, Ferrettus cons. 134. nu. 12. Castrens. 44. nu. 4. lib. 1. Molina de primogen. lib. 1. capit. 24. numero 31. & sequenti. Lambert. lib. 1. 2. p. artic. 8. 2. quæst. nu. 6. & ita fuisse decisum coram Rubeis 28. Maij 1563. & fuit etiā decisum in Aretina Capellaniæ 1. Iunij 1584. corā Bubalo, ex Ancharan. num. 3. & Franco 4. in cap. 1. de iure patronatus in 6 & in eadem Pampilonen. idem fuit resolutum coram eodem tertia Iulij eiusdem anni 1595.

143 Et facit, quod docet Azeuedo in l. 1. titul. 6. † libro 1. recop. numero 4. quod d. decretum Concilij procedit, quoties præscribitur contra Ecclesiam liberam, patronum non habentem, vt patet, ex text. ibi, in seruitutem, quod a nonnullis impudenter fit redigantur, non vero loquitur, cum contra Ecclesiam non liberam, & contra patronum præscribitur patronatus. Nam tunc quanto tempore præscribatur, opiniones Doctorum manent in sua vi, de quo Couarru. in regula possessor. 2. parte. §. 10. numero 3.

Pro complemento huius Capituli, aduertendum
144 est pertinentiam collationis † ad inferiorem Episcopo, ad quem de iure non spectat, probari per famam & communem reputationem, ita docet Rota decis. 3. de probatio. in nouis, Lapus allegatione. 89. num. 8. Mille. in repet. verb. probatio. Decius in capit. 1. num. 39. de apellation. Hieron. Gabriel. consil. 193. libro 1. Mascard. de probation. conclus. 173. & 313. nu. 22. Flam. Paris. de resignatione benef. lib. 7. quæstione 23. à num. 42. qui dicit communem, & Rota decisione 803. numero. 1. p. 1. diuersorum. Et satis est per literas, vel instrumenta, docere Beneficium consueuisse per talem conferri, & ad illum collationem, & institutionem solere pertinere. Rota decisio ne 7. num. 3. de probation. in nouis, & Mascard. d. conclus. 313. nu. 23.

Quod primo intellige, quando super prtinentia
145 † collationis directe non agitur, nec pronuntiandum existit, Ægid. decis. 569. Rota dict. decis. 803. num. 2. & cum Ordinarius non est in causa, vel prouisus ab eo, sed alius habens à Papa, vel Legato, vel aliunde, Hieron. Gabriel. sup. & Rota. d. decis. 803. numero 2.

Nam contra Ordinarium noluerunt Domini de
146 Rota, † quod sufficeret in vna Parmen. Parochialis de anno. 1520. In qua agebatur inter prouisum ab vno Canonico, qui contulerat ratione Præbendæ, & prouisum à Cardinali Farnesio Administratore Ecclesiæ Parmen. nisi fama esset iuncta alia specie probationis, vt per Cassad. decis. 1. de probatio. Et idem fuit tentum in vna Vlisbonen. Parochialis de anno 1554. coram D. Oradino, vt per Caputaquen. decis. 137. part. 1. Et in vna Tullen. Porochialis 22.
147 Iunij 1558. coram D. Quiroga, in qua fuit † resolutum, Collationis pertinentiam ad inferiorem, probari per testes, deponentes de publica voce, & fama, cum agitur contra prouisionem Legati, factam authoritate Apostolica, maxime si ille Legatus, qui cōtulit authoritate Apostolica, erat alias Ordinarius, & non contulit iure ordinario, & licet testes fuerint repetiti, parte non citata ad probandam famam, de mandato iudicis sufficere, quia citatio non est necessaria, iuxta doctrinam Castren. in l. hæredis palam. §. si quid, nu. 4. ff. de testam. & probari per vnum testē de fama, & alium, qui dicit, quod publice dicebatur quia idem est, vt per Chisanen. decis. 30.

148 Et in vna Terusina plebis de Medulo † 10. Ianuarij 1594. coram D. Orano fuit resolutum, Quod cū de collationis pertinentia non agitur contra Ordinarium, sed contra inferiorem, qui prætendit vnionem Beneficij, & cui ius commune resistit, sufficit probatio leuior, etiam per famam ex dictis.

149 Quamuis antea in eadem 16. Decemb. † 1583. coram D. Bubalo esset resolutum, Quod ad effectum infringendi vnionem, ob non expressionem iuris præsentandi, requiruntur probationes concludentes, ex Rota decis. pen. & fin. de except. in nouis.

150 Secundo intellige collationis pertinentiam † ad

inferiorem probari per famam, cum quasi possessione conferendi, alias fama sine quasi possessione non suffragatur, Puteus dec. 140. in fi. lib. 1. ita fuit dictũ in dicta Tarusina 16. Decemb. 1588.

151 Sed hæc declaratio videtur accipienda, †cum agitur contra Ordinariũ, vel prouisum ab eo, tũc enim ita demum per famam probabitur pertinentia collationis ad inferiorem, si concurrat longissima possessio conferendi, & agatur de iure conferendi antiquo, iuxta dicenda de iure patronatus infra c. vlt. à num. 83.

Alias enim si non ageretur contra Ordinarium,
152 † vel prouisum ab eo, videtur sufficere fama publica, & communis reputatio ex dictis; nisi ex aduerso constaret de statu, & possessione contraria, quo etiã modo potest accipi ista reg. declaratio.

153 Et in dict. Tarusina 18. Iunij † 1589. fuit etiam decisum. Ius conferendi probari ex statuto, seu dispositione continente concessionem Episcopi, & confirmato cum causæ cognitione à Cardinali authoritate Apostolica. Ius enim conferendi, ex cõcessione Episcopi potest competere, glossa, & Doctores in c. Pastoralis de donatio.

154 Etiamsi non constet † de quasi possessione conferendi, & sic de vsu statuti, vt in eadem causa die 15. Ian. 1550. Immo eius obseruantia, ex ipsius publicatione præsumitur inducta, Decius consi. 534. vt in eadem causa d. die 10. Ian. 1594.

CAP. VI.

De sequestro.

SVMMARIA.

Sequester Beneficia confert, & præsentat, siue ius patronatus sequestretur de per se, siue vniuersitas, in qua est. Licet secus sit in depositario, numero. 1. & 2. Quamuis contrarium alij teneant, num. 3. & alij voluntarium sequestrum à necessario distinguant, nu. 4. & contra Zecchum num. 5.

Respondetur rationi contrariæ sententiæ, ex cap. cum Berthol. de re iudic. quod creditor pignoris, ideo non præsentat, quia adest persona legitima, quæ præsentet, nempe Dominus, quod non procedit in sequestro, &c. & in cap. ex literis, de iure patronatus, ideo præsentat conductor, non Dominus qui erat conductor ad longum tempus, seu emphyteota, qui habet vtile dominium, à nu. 6.

In conductorem ad modicum, non longum tempus, non transit ius patronatus, seu præsentandi, etiam cum vniuersitate bonorum, etiamsi aliter conuentum sit. numero decimo, & 11. Vnde conuincitur, quod Rebuffus tenere videtur, quod in conductorem fructuum Episcopatus, transit etiam ius conferendi, si specialiter sit ei concessum, licet non alias, num. 12.

Quod dictum est sequestrem posse conferre, intelligi debet data capacitate personæ sequestri, quia clericus est, secus si laicus, nu. 13. & idem in præsentatione, quando ius patronatus pertinet ad Ecclesiam, seu Beneficium sequestratum, secus alias, nu. 14. & 15. & quando laicus deputaretur sequester Prælaturæ, seu Beneficij, solum conferetur deputatus ad temporalia, nu. 16.

De materia sequestri remissiue, nu. 17. & quod sequester voluntarius possideat, necessarius vero non, esse communem sententiam, licet alij aliter teneant, nu. 18. & 19.

Si sequestratio Ecclesiæ de qua contenditur, non sit facta, & pẽdente lite vacatio acciderit Beneficij pertinentis ad collationem, vel præsentationem eius Ecclesiæ, quis habeat tunc conferre, vel præsentare, à nu. 20. Resoluitur quod si lis mota est super possessione, ita quod pendet quando quis possideat, nullus eorum poterit conferre, vel præsentare; si vero solum mouetur, quando super proprietate, similiter nullus potest conferre, vel præsentare, nisi ante litem motam sit in possessione, & quoad hoc idem est, motam esse litem super Castro, villa, seu Ecclesia, ac motam esse principaliter super iure præsentandi, vel conferendi contra Lancellottum.

In secundo casu, quando mouetur, quando super proprietate (licet præsentatio possessoris debeat admitti) præsentatus non debet institui, sed differri in euentum causæ, nu. 25. & licet lis non finiatur infra tempus datum ad præsentandum, non poterit tunc Episcopus libere prouidere, nu. 26.

Decisione cap. quoniam, cum alijs de iure patronatus, quod si quando super iure patronatus infra tempus præsentandi non terminatur, libere potest Episcopus prouidere, procedit, quando propter litis pendentiam, inter patronos, nullus potest valide præsentare, secus quando datur præsentatio valida, vt in d. casu, num. 27. Et ideo, quando lis est inter præsentatos in tempore, non currit tempus, vt possit esse locus deuolutioni, numero 28. etiamsi lis sit ex viuris patronatus contra Lambertum, & Rotam, cuius decisio ponitur num. 29. & sequenti.

In casu collationis, post litem super proprietate motam, factã à possessore, non videtur prouisus remouendus, etiam si postea collator succumbat in proprietate num. 31. sed & probabilius videtur, & praxi conformius, quod pendente lite super proprietate potest etiam fieri præsentatio, & institutio cum Innocent. & alijs, nu. 32. & videtur tenere Cong. Concilij in declaratione adducta, nu. 33.

1 Sequester etiam Beneficia † confert, & præsentat, est enim administrator rei sequestratæ, eiusque fructus colligit, quibus collatio, & præsentatio, vt supradictũ est annumeratur, vt post Innoc. docet Ioann. Andr. & Imola num. 7. & Barbatia 68. in c. examinata. de iudicijs. Rota. decis. 5. de electione in antiq. Paulus & Cardin. nu. 9. & Bonifacius 69. in Clem. 1. de sequestr. possess. Felin. in cap. cum Bertholdus de re iudic. numer. 29. & 30. qui dicit, ita de consensu aliorum Dominorum Rotæ pronuntiasse, Cosmas in pragmatica sanctio. titul. de collatio. §. item voluit, verb. Vicario, Rochus de iur. patron. versic. ipse vel is, quæst. 32, nu. 71. Lamb. dicens magis communem. 2. p. 1. lib. quæst. 9. art. 3. Gambar. dicens etiam magis communem, de offic. Legati lib. 4. Rubr. de potestat. Legati in commendando Beneficia à nu. 288. Gigas de pensio q. 72. nu. 3. Coras. de benef. 2. par. cap. 6. & Duarenus lib. 3. cap. 10. Octau. Vestius in praxi lib. 7. cap. 2. num. 3. Didacus Perez, in lib. 1. titul. 10. lib. 3. Ordinam. Doctor Sahagun. in cap. fin. de sequestratione poss. numer. 64. qui ait ita praxi frequentissime recipi, & plures vidisse, & agnoscere Beneficiarios a sequestre præsentatos, & nouissime Io. Gutierrez de tutelis 3. p. cap. 7. nu. 16. & 18.

Dicens magis communem, & procedere siue ius
2 Patronatus † sequestretur de per se, siue vniuersitas, in qua est ius patronatus, cum Lambert. supra cum quo etiam art. 4. seq. inquit, nu. 7. secus esse in depositario, non sequestro iuris patronatus, de per se, vel cum Vniuersitate, qui non præsentauit; & post hæc Gonçalez gl. 23. nu. 17.

Quamuis contrarium teneant Hostien. Butrius,
3 † & Abb. nu. 15. & Henric. in d. c. examinata, & Vacca, de decima tutori præstanda, ca. 20. nu. 17. & magis communem dixerit Renatus Copinus de Domanio Franciæ, lib. 3. tit. 9. nu. 8.

Et

4 Et quamuis voluntarium † sequestrum à neces-
sario, vt ille conferat, præsentet, & eligat cum pos-
sideat, hic vero non, distinguant, Selua de benefic.
2. part. cap. 9. Rebuffus de nominatio. quæstione
14. numer. 127. & 128. alias 76. Probus ad Mona-
chum in cap. nullus. de temporibus Ordination. in
sexto numero 5. & P. Gregorius de Beneficijs cap.
38. nu. 18.
5 Et quãuis Zecchus de bene. & pensio. † Eccles. c. 2.
vers. sequester, etiam dicat sequestrum posse cõferre
dummodo periculum sit in mora, quia labatur tem
pus datum collatori.
6 Nec obstat † ratio contrariæ sententiæ, quod se-
quester fructus colligat nomine alieno, & sic nõ pos
sit præsentare, seu conferre, sicut creditor pignoris
capit. cum Bertholdus. de re iudicata, cum non ca-
dat restitutioni fructu præsentationis. seu collatio-
nis, iam factæ, &c. Nam respondetur, quod id non
procedit ĩ sequestro, qui administrat & exercet om-
nia iura rei sequestratæ, nec potest tunc Dominus
præsentare, vel cõferre; creditor vero pignoris ideo
nõ præsentat, quia adest persona legitima, quæ præ
sentet, nempe verus Dominus, ita Doctores citati
maxime Barba. Felin. Lambertus, Coras. Duaren.
Didac. Perez & Io. Guttierrez.
Et quod præsentare non possit, qui possidet iure
7 † pignoris d. cap. cum Bertholdus. fuit resolutum in
vna Legionen. Parochalis de Villalobos 29. Ianuar.
1596. coram Domino Lita, & vide dicta c. præced. à
num. 10. Nec valet lex 9. tit. 15. part. 1. quæ contra-
rium vult.
Quamuis doctor Sahagun. in d. cap. fin. num. 62.
8 reijciat hunc intellectum, dicens † eum inconsidera-
tum ex c. ex literis de iure patron. vbi erat verus Do
minus, qui præsentare posset, & nihilominus condu
ctor præsentat, & in præsentatione vero Domino
non præfertur.
Sed facilis est responsio ad dict. cap. ex literis, ibi,
9 enim ideo † pręsentat conductor. quia era conductor
ad longum tempus, seu potius emphyteuta, qui ha-
bet vtile Dominium, & sic ad eum transit ius patro
natus, cum vniuersitate bonorum, vt Dd. ibi com-
muniter intelligunt, post alios Lambert. 2. p. lib. 1.
quæst. 8. artic. 2. & ipsemet D. Sahagun ibi num. 58.
& 61.
10 Vnde in coductorem † ad modicum non longum
tempus non transit ius patronatus, seu præsentan-
di, etiam cum Vniuersitate bonorum, vt contra
Card. & Abb. in d. c. ex literis. docent Paul. de Castro
cons. 57. Felin. in d. cap. cum Bertholdus, num. 29. Pa
uin. de offic. & potestat. Capituli sede vacante. 5. q. 2.
part. sub nu. 9. Selua p. 2. q. 10. Rochus verb. ipse vel
is, q. 26. nu. 57. & 58. Paul. de citadinis. 9. part. quæst.
4. Lambert. d. artic. 2. Rebuffus. de nominatio. q. 14.
nu. 122. alias 72. & quæst. 17. num. 53. & 56. alias 21.
& 23. Duaren. lib. 3. cap. 8. Greg. Lopez in l. 9. tit. 15.
part. 1. Baeça de decima tutori præstand. cap. 23. nu.
32. Salcedo, ad Bernard. Diaz regula 401. 2. amplia-
tione. Gratian. regul. 341. num. 8. Espino. de testam.
gl. 4. nu. 119. Carotius de locato 5. p. Rubrica de iure
patronatus. Ioannes Guttierrez de tutelis 3. p. cap.
29. nu. 16. & Zecchus de benefic. & pension. cap. 12.
num. 12.
Ex quibus id procedit, etiãsi aliter inter condu-
11 ctorem, † & Dominum cautum, seu conuentum sit,
quicquid dicat Zerola in praxi Episcopali 1. p. verb.
ius patronatus. §. 8. dub. 18. & conducit decis. Rotæ
700. p. 1. diuersor.
12 Vnde conuincitur † quod Rebuff. d. q. 14. nu. 120.
121. & 122. alias 72. tenere videtur, quod in condu-
ctorem fructuum Episcopatus, transit, etiam ius con
ferendi si specialiter sit ei concessum, licet non alias.
Sed re vera ius conferendi non potest concedi per
viam contractus locationis, & alias concessio esset
Simoniaca, & nulla, etiamsi ob illud fructus pluris
non locarentur.
Id autem quod dictum est sequestrem posse con-
ferre, intelligi debet data capacitate personæ seque-
13 stri, † quia clericus est, secus si laicus. Nam laici spi-
ritualia tractare omnino prohibentur, cap. 2. de iu-
dicijs & cap. causam quæ. de præscription. cum alijs.
Ita Probus in dict. cap. nullus numero 5. Coras. dict.
capit. 6. ad fin. & Zecchus dict. cap. 2. versic. sequester
etiam.
14 Et idem in præsentatione, † ait Probus ibi, vt se-
quester laicus præsentare non possit.
15 Quod accipiendum † videtur. quando ius præsen-
tandi pertinet ad Ecclesiam, Prælaturam, Dignita-
tem, seu Beneficium sequestrata, & ita loquitur Pro
bus ibi, secus quando ad Castrum, seu Villam, vel
alia bona temporalia sequestrata, seu quando ius pa
tronatus laicale, sequestraretur de per se, tunc enim
posset laicus sequester præsentare, ex quo ipsum ius
patronatus est laicale.
Et quando laicus deputaretut sequestet alicuius
16 Prælaturæ † Dignitatis, seu Beneficij, solum censere
tur deputatus ad temporalia, &c.
Et de materia sequestri vltra Dd. in d. cap. exami-
17 nata, † & in l. interesse puto. ff. de acquirenda posses-
sione, & in titulo de sequestr. possess. vbi latissime
D. Sahagun, & in Clement. 1. eodẽ tit. videndi sunt
Iacobus de Arena, Franc. Curtius, & Angel. Perus.
in tractat. de sequestrat. & sequestris, qui habẽtur in-
ter tract. assecurationis, & de pignor. & nouissime
Carroccius de sequestro.
18 Et quod sequester † voluntarius possideat. l. licet.
§. rei depositę. 1. ff. depositi, necessarius vero, id est, iu
dicis authoritate datus non possideat. d. l. interesse
puto. quoniam sequestrum necessarium possessione
non priuat, est communis sententia, quam tenent
Bart. & alij in d. l. interesse puto, & ibi Cumanus di-
cit communem Cardin. num. 25. & Imola 6. in dict.
Clementina. 1. Abb. num. 13. & Felin. 14. in dict. ca-
pitul. examinata, Curtius d. tract. de sequestris, q.
20. numer. 71. Guido Papa decis. 246. num. 6. & ibi
additio Grammatic. decis. Neapolitana. 51. num. 2.
Cassadorus decis. 14. super reg. num. 12. Mohed. de-
cis. 14. de restitut. spoliat. Sarnen. in regula de Anna
li. quæst. 46. & Mandos. eadem regula 34. quæst. 43.
numero 5. & 6. & Tiraquellus de iure constituti
limitatione 17. num. 6. Gregorius Lopez in l. 1. titul.
9. part. 3. verb. por auenentia, Coras. d. cap. 6. & lib. 3.
Miscell. capit. 2. Menochius de retinenda remedio
3. num. 86. Grauatius ad Vestrium d. lib. 7. cap. 2. nu.
17. Rota decis. 46. part. 1. diuersorum & 273. numer.
1. part. 2. & dicit cõmunem Doctor Sahagun in cap.
19 1. de sequest. possess. numer. 9. licet † ipse a numero 8.
varias sententias in hoc referat. Et tandem teneat
ex sequestrat. recte facta, ipsius actus natura, sem-
per possessionem in sequestrem transire, vt collat. ad
ministret. & seruet, quod etiam tenet Lambert. dict.
art. 3. & 4.
20 Sed si sequestratio † Ecclesiæ de qua contenditur
non sit facta, & pendente lite, vacatio acciderit Be-
neficij pertinentis ad collationem, vel præsentatio-
nem eius Ecclesiæ, dubium est, quis habeat tunc con
ferre, vel præsentare.
21 In quo P. Gregor. dict. cap. 38. numer. 19. inquit †

vtrumque litigantium conferre posse, illum autem ius habiturũ, cui collatum est ab eo, qui in lite vicerit, nisi alter litigantium probaret se habuisse possessionem conferendi, & in possessione contulisset ante litem ex d. cap. ex liter. s. & cap. consultationibus, de iure patronatus, & capit, penultim. de causa possession.

Verius tamen dicendum est, quod aut lis mota
22 † est super possessione, ita quod pendet quæstio, quis possideat, & tunc nullus eorum poterit conferre, vel præsentare, cap. 2. de in integrum restitutione; aut vero solum mouetur quæstio super proprietate, & tunc similiter nullus potest conferre, vel præsentare, nisi ante litem motam, quis sit in possessione; possessor enim poterit conferre, vel præsentare, quia existens in possessione rei, lite pendente potest colligere fructus illius, cum non debeat quis commodo suæ possessionis lite pendente priuari. cap. 1. vt lite pendente. Lancellottus de attentatis. 2. p. cap. 4. declaratione 4. Et continuans possessionem non attentat. Lancellot. dict. cap. 4. limitatione 1. Rota decis. 785. num. 3. p. 1. & decis. 17. ad fin. 2. p. diuersorum, ita post Anton. Abbas in d. cap. ex literis à nu. 7. Rochus, verb. competens, quæsi. 23. à num. 52. Lancellott. dict. cap. 4. in præfatione a numero 541. ad 555. & nu. 593. & Greg. Lopez in l. 9. tit. 15. p. 1. de quo Lãbert. 1. p. 2. lib. q. 3. art. 4.

Quamuis in casu de quo agimus scilicet, quando
23 lis non esset † principaliter super iure conferendi seu præsentandi, sed accessorie, & in consequentiam introducta, nempe super re, cui competit, & cui quodammodo est annexum ius conferendi, seu præsentandi, puta quando aliquod Castrum, vel Villa, haberet ius præsentandi, aut aliqua Ecclesia, seu Dignitas ius conferendi, seu præsentandi, super quo Castro, Villa, aut Ecclesia, seu Dignitate lis mota esset, Lancellottus, ibi numero 544. & 545. cum Rota decision. 1. de iure patronat. in nouis, & Ægidio decisione. 700. seu 701. absolute teneat per dictam litem non impediri præsentationem, aut collationem.

At ego idem esse existimo quoad hoc, motam esse
24 litem super Castro, † seu Villa, aut Ecclesia, seu Dignitate, cui competit, seu est annexum ius præsentãdi, vel conferendi, ac motam esse principaliter super iure præsentandi, vel conferendi. Nam litigioso facto principali, etiam accessorium, & consecutiuum est litigiosũ, ex regula accessorium, lib. 6. Rota decis. 6. p. 2. diuersorum, num. 7. & 8. in vna Calagurritana Beneficij de Arriola. 14. Maij, & 19. Nou. 1593. coram D. Gipsio.

Tamen in dicto secundo casu nempe quando mo-
25 uetur † quæstio super proprietate, licet præsentatio possessoris debeat admitti, præsentatus non debet institui, sed debet ipsa institutio differri in euentum causæ, quia possessor si succumbat, tenetur restituere omnes fructus quos percepit à die motæ litis, seu post litem contestatam. l. certum C. de rei vendicatione. l. 2. C. de fructibus, & litium expensis. Bart. in l. ex diuerso. num. 9. ff. de rei vendicatione, & notatur in cap. grauis. de restitutione spoliat. & si instituęretur præsentatus hic pendente, non posset illũ fructum restituere, quia legitime institutus, remoueri non debet. Ita cum Buttio Abbas, & Rochus supra, & videtur tenere Zerola in praxi Episcopali, dict. prima parte verbo ius patronatus §. octauo, 16. dubio.

26 Et quod institutio præsentati à possessore † differenda sit in euentum causæ, procedit sane secundum ipsos, ita sentientes, etiamsi lis non finiatur infra tempus datum ad præsentandum, nec tunc poterit Episcopus libere prouidere quicquid dicat, Lambert. dict. quæstione 3. articulo 4. numer. 3. & ad fin.

27 Nec obstat † textus, in cap. quoniam in fin. & in cap. si vero, & in cap. eam. te, & c. cũ propter. de iure patron. vbi habetur, quod si quæstio super iure patronatus infra tempus præsentandi non terminatur, libere potest Episcopus prouidere, id enim procedit, quando propter litis pendentiam inter patronos, nullus potest valide præsentare, secus vero, quando infra tempus datum ad præsentandum, datur præsentatio valida, vt in dicto casu quando lis mota est super proprietate tantum, & antea aliquis erat in possessione, tunc enim licet lis non finiatur infra tempus datum ad præsentandum, non debet auferri præsentato ius, illi ad Beneficium quæsitum.

Et ideo, quando est lis inter personas præsentatas
28 in tempore, † non currit quadrimestere, seu semestre vt possit esse locus deuolutioni, Lapus allegatione, 78. ad secundam quæstionem vbi Mandos. litera X. inquit, quod cum Lapus non habeat contradictorẽ, & sit maximæ authoritatis, ab hac eius opinione recedi non debet, &c.

29 Quod procedit, etiamsi lis, † sit ex vi iurispatronatus, seu præsentandi. Nam non debet auferri ius quęsitum præsentato, si forte eum præsentans habet ius præsentandi, nec est statutum tempus, ad instituendum, sed ad præsentationem faciendam, quæ supponitur in tempore facta, & ita seruatur.

Quidquid dicat Lambert. 2. p. 2. lib. quæst. 1. art.
30 9. 8. casu num. 17. & Rota in vna † Dertonen. iuris patronatus 8. Febr. 1599. & 10. Ian. & 19. Febr. 1600. coram D. Penna, vt in sequenti decis. 19. Februarij 1600.

☞ Vtraque parte informante dubitaui, an esset, vel non esset recedendum, à decisis in hac causa sub die 8. Februar. 1599. & sub die 10. Ian. 1600. & Rota in decis. persistendum censuit per doctrinam Pauli de Leazaris, quem refert, & sequitur Zabarella in Clementina plures. §. quibus num. 1. quæst. 1. de iure patron. & Lambert. de iure patron. lib. 2. p. 2. q. 1. art. 9. vbi late isti Doctores & alij discutiendo hanc materiam distinxerunt plures casus, ex quibus Rota aliquot ad hanc causam pertinentes pro intelligentia veritatis, & decisione dubij propositi considerauit. Primus est, quando non constat de iure patronatus, nec præsentandos esse patronos, quo casu non obstante cõtradictione prætensorum patronorum, Episcopus poterit Ecclesiam ordinare, quod maxime procedit, si in præcedẽtibus vacationibus Episcopus prouidit de tali Beneficio, tanquam de libero. Nam tunc eo iterum vacãte, nullo, nec sine litis nec semestri, vel quadrimestri expectato, debet Episcopus procedere ad illius collationẽ. Paul. de Leazaris, & Zabarella in d. Clementina plures. §. quibus q. 1. num. 1. vers. secundo casu. Lambert. d. art. 9. nu. 11. vers. Tertius est casus, vbi allegat Anchar. Imolam, & alios idem tenentes. Sed iste non erat casus noster In quo ius patronatus præsupponebatur. Alter casus est quãdo dubitatur an Beneficium sit de iure patronatus, quo casu Zabarella præcitato loco, vtique tertio casu dicebat, qđ quando patroni litigãt de iure patronatus, vel de possessione iuris patronat⁹ Eps debet expectare laicos ꝑ quatuor mẽses, & clericos, etiãsi litigent cũ laicis, per sex menses, intra quos debet causa finiri, alias eis elapsis Episcopus ordinabit

Eccle-

Ecclesiã sine præiudicio euincẽtis.c. si vero ea. Cum propter, & c. quoniam, in fin. de iure patr. additque ibidem Zabarella hunc esse casum specialem, in quo contra impeditum currit tempus. Tertius casus est quando patroni litigant de præsentatione, ex vi iuris præsentandi, & tunc idem dicendum est, quia expectari debent vsque ad quatuor vel sex menses. Quartus casus est quando patroni litigant ratione prærogatiuæ, siue ratione formæ præsentationis, & tunc ob lapsum temporis non paratur eis præiudicium, quia non est, quod imputetur eis ca. cum Bertholdus, de re iudicata, quia si aliter diceretur, pararetur via fraudibus, quod esse non debet, cum enim hoc tempus statuatur ad præsentandum, non autem ad instituendum, vltimo die termini fieri potest. Zabarella præcitato loco, quem cæteri communiter sequuntur. Quintus casus est quando, vel constat de iure patronatus, vel illud præsupponitur, vt in casu proposito, in quo non reuocabatur in dubiũ, & tunc lite pendente super præsentatione facta ante lapsum tempus semestre, si præsentantes sint clerici, vel quadrimestre, si sint laici, non debet Episcpus ordinare, aut alteri conferre Beneficium, sed stare debet maiori parti, & vni ex ipsis considerando merita præsentatorũ, quia nõ est lis inter patronos, ex vi iuris patronatus, cũ oẽs fateãtur præsentãtes esse patronos sed lis est inter ipsos super forma præsentationis, & tũc nõ est locus deuolutioni, ita Zabarella loco citato, Lãbert. sup. n. 29. vers. septimus est casus. Deniq; sextus casus considerabatur quando est lis inter præsentatos in tempore, prætendentes solam præsentationem de vno quoque factam esse attendendam, & isto casu non erat locus deuolutioni, ob lapsum tẽpus ad præsentandum, quia dispositio text. in c. quoniam de patron. inducens deuolutionem, quando est lis inter patronos tanquam rigorosa, & exorbitans, non extenditur ad litẽ inter præsentatos, Imola in c. cum vos de officio ordin. nu. 7. vers. nec obstat vbi Io. Andr. num. 2. vers. vnde iura. Ant. de Butrio num. 7. vers. vnde iura ergo. Rochus verb. honorificum. q. 24. nu. 54. Lapus allegat. 78. nu. 15. versic. non obstat, & nu. 16. vers. item non debet. Multa ex prædictis suadebant standum in decisis. Nam in præsenti, nec ius patronatus, nec quasi possessio iuris præsẽtandi reuocabatur in dubium, & propterea non esset locus deuolutioni, & præsertim, quia instructam iam causam renuit Ordinarius expedire, vt deuolutioni fieret locus, ad Zabarell. & alios in contrariũ allegatos in c. cum vos. de officio Ordin. placuerunt responsiones datæ in decisione in hac causa facta die 10. Ian. 1600. vbi per similem distinctionem casuum fuit difficultas sublata.

31 In casu vero collationis † post litem super proprietate motam, factæ ab eo, qui antea erit in quasi possessione conferendi bona fide, non videtur prouisus remouendus, etiamsi postea collator succumbat in proprietate, cum per talem collationem acceptatã, prouisus acquirat ius in re in Beneficio cap. si tibi absenti, & cap. penultim. de Præbend. in 6. iuncta l. qui scit. §. fin. ff. de vsuris, & glossa penultim. in d. l. 2. C. de fructibus & litium expensis, & ibi Bartol. num. 5. & in dict. l. & ex diuerso, numero 9. vbi habetur, quod bonæ fidei possessor facit fructus suos etiam post litem contestatam, quamuis eos sit restituturus si succumbat, & fuit dictum in Salamantina fructuum de anno 1591. coram Domino Pamphilio infra adducta 11. part. cap. vltimo 8. dub. numero. 242. Nam fructus collationis legitime factæ, restitui non potest ex dictis, & consequenter iste prouisus poterit statim capere possessionem Beneficij; quæ est sequela collationis, ad Lancellottũ sup. numer. 624.

Sed & Innocentius in dict. capit. consultationi-
32 bus, † in princ. Cardinal. in dict. capit. ex literis, quæstione vltima. & Bald. in l. 2. Cod. de seruit. & aqua numero 81. tenent, quod pendente lite super proprietate, potest etiam fieri præsentatio, & institutio, quod etiam videtur tenere Lancellottus supra numero 622. 623. & 624. & Menoch. consil. 90. in fin. libro. 1. & videtur probabilius, & praxi conformius. Nam cum præsentatio sit facta legitime, attento præsenti statu à possessore bonæ fidei, qui facit fructus suos, debet sequi institutio, nec est habendum in consideratione, quod non posset illum fructum restituere si condemnaretur, & illa dilatio institutionis, vergeret in magnum damnum Ecclesiæ, & hanc sententiam approbat dict. lex parte nona titul. 15. part. 1. & ibi, Gregorius Lopez glossa vltima.

33 Et videtur tenere Congregatio Concilij † vt se-
☞ quenti declaratione. Congregatio censuit, debere Episcopum admittere examen eius, qui est præsentatus à patrono, de cuius patronatus validitate in petitorio controuertitur coram eodem Episcopo, facta tamen per Episcopum protestatione de iuribus suis, & sine eorum præiudicio, vel committere alteri Episcopo viciniori.

C A P. V I I.

De Capitulo sede vacante.

S V M M A R I A.

De Capitulo sede vacante an possit Beneficia conferre & in eorum collatione succedat, nu. 1.

Quamuis aliqui dicant Capitulum sede vacante solum succedere in his, quæ sunt iustitiæ, & necessitatis, &c. & alij dicãt succedere quoad ea tantum, quæ in iure reperiũtur expressa, & non in alijs, tamen verius est, regulam esse quod Capitulum sede vacante fungitur vice Episcopi, & succedit in omnibus quæ sunt iurisdictionis ordinariæ, exceptis casibus in iure expressis, à nu. 2.

De officio & potestate Capit. sede vacante qui sint videndi, numer. 5.

Pro iurisdictione exercenda hodie ex Concilio Trid. tenetur Capitulum sede vacante creare Vicarium infra octo dies qui saltẽ in iure Canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel alias quantum fieri poterit idoneus, alias ad Metropolitanum deputatio huiusmodi deuoluitur, nu. 6.

Capitulum quod infra octo dies Vicarium non constituit, potest re integra moram purgare, nu. 7.

An Episcopus teneatur, etiam & cogi possit constituere Vicariũ remissiue, nu. 8.

Vicarius Capituli sede vacante debet esse Doctor, vel Licentiatus, alias deputatio est nulla, & deuoluitur ad Metropolitanum, nu. 9. & censuit Sacra Congreg. Concilij in declarationibus adductis, nu. 10. & 11. quod male seruatur in Ecclesijs huius Regni, nu. 14.

Eligendi sunt Doctores, vel Licentiati, in Vicarios Capituli sede vacante, si in Capitulo adsint, alias sufficit, quod vnus eligatur, qui sit quantum fieri poterit idoneus, si tamen adesset aliquis iuris Canonici peritus & idoneus licet non graduatus, deberet eligi, &c. nu. 12. & 13.

Non potest fieri (quod in quadam Ecclesia huius Regni fieri dicitur) nẽpe per singulos duos menses eligere duos Vicarios de

Capitulo, vnum graduatum qui exercet officium, & alium non graduatum, qui non exercet, accipit tamen medietatem emolumentorum officij, id enim est Simonia & contra titulum Ne Prælati vices suas, num.15. sicut etiam est Simonia & contra d. titulum conuenire Canonicos, quod quilibet eorum eligatur in Vicarium, teneatur diuidere cum alijs salarium & emolumenta officij, &c. vnde prædictæ electiones tanquam Simoniacæ sunt nullæ, &c. nu.16.

Vicarius Episcopi non debet necessario esse Doctor, vel graduatus, licet Episcopus teneatur idoneum & literatum Vicariũ constituere. Et grauiter peccant Episcopi, qui aliquando constituunt Vicarios Theologos, seu alias ad officium ineptos; tenēturque ad restitutionem damnorum, & propinarum, &c. & ipsi etiam qui acceptant officium ad quod sunt inepti, à nu.17.

Nec etiam Vicarius Capituli Ecclesiæ Collegiatæ sede vacante Prælati, qui ordinariam, & quasi Episcopalem iurisdictioné habet, necessario debet esse Doctor, aut Licentiatus, num.20. vbi ponitur declaratio S. Congreg.

In electione Vicarij Capituli, non requiritur forma Cap. quia propter. de electione, nec decreti Concilij, sess.25. de regularibus c.6. contra Fuscum dubitantem, nu.21. & 22. vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

Super d.c.16. Concilij sess.24. de reform. ponuntur aliquæ declarationes S. Congreg, quæ sunt notandæ nu.23. & alia remissiue, nu.24.

Capitulum sede vacante non potest in aliquo se intromittere circa administrationem iurisdictionis, seu sibi aliquid reseruare sed debet totam libere Vicario relinquere, licet antea posset dare ei potestatem restrictam & limitatam, nu.25. nec potest vnam causam alteri delegare, nu.26.

Ex hoc videtur procedere illa declaratio quæ ait, Capitulum (in quod secundum veriorem sententiam transit indistincte ius visitandi) non posse eligere visitatorem ad visitandum Diœcesim absque Vicario, vult enim quod si opus fuerit visitatore, Vicarius eum constituat, sed non videtur receptum in Hispania, nu.27.

In Vicarium electum à Capitulo sede vacante, eo ipso transit tota iurisdictio Capitulo competens nec est necessarium speciale mandatum quoad ea quæ, sine eo in Vicarium Episcopi non transeunt nu.28. Quamuis antea, in eum non transiret maior potestas, quam in Vicarium Episcopi, num.29.

Si tamen de facto Capitulum det Vicario, a se electo, limitatum mandatum, reseruando sibi aliqua, non videtur posse exercere potestatem in illis, quæ sibi Capitulum reseruauit, cum Vicarius nō habeat aliunde iurisdictioné, nisi ab ipso Capitulo n. 30. Quamuis Vgolinus videatur sentire contrarium, nu.31, quem impugnat Suarez relatus, nu,32. & 33.

Metropolitanus tamen ad quem deuoluitur deputatio Vicarij ob negligentiam Capituli, posset illi dare iurisdictionem, & potestatem, in illis quæ Capitulum sibi reseruauit, nu.34.

An Capitulum sede vacante possit plures Vicarios constituere? à nu.35. resoluitur posse, sicut potest Episcopus, & explicatur quædam declaratio quæ videtur obstare.

Regula posita quod Cap. sed vacante fungitur vice Episcopi, & succedit in his, quæ sunt iurisdictionis, procedit vbi ea iure cōmuni competunt, nu.38. Secus in his quæ competunt iure speciali, seu accidentali, & non ex iurisdictione ordinaria, seu tāquam Ordinario, & Episcopo, nu.39. Si tamen ei competunt tanquam Ordinario, & Episcopo, & ex iurisdictione ordinaria; succedit in eis, nu.40.

Facultas concessa Episcopo à Concilio sess.24. de reform. c.6. cōpetit etiam Capitulo sede vacante, nu 41.

In iurisdictione delegata Episcopo non succedit Capitulum sede vacante, num.42. Etiamsi post præsentationem mandati fuisset mortuus Episcopus, numero 43. Et etiamsi delegatio fiat à canone, numero 44. contra Paninum & alios relatos, num.46. & sic non potest visitare monasteria monialium exempta, quæ visitat Episcopus authoritate Apostolica, num.45.

In casibus in quibus in Concilio Trid. datur Episcopo facultas, vt procedat vti sedis Apostolicæ delegatus, Capitulum sede vacāte nō succedet in hac facultate delegata, quamuis possit procedere, ex potestate ordinaria, in casibus in quibus Episcopi etiam ex ea possunt procedere, nu.47.

Animaduertitur quod aliud est dari à iure iurisdictionem delegatam Episcopo, ita vt procedat authoritate Apostolica, & tanquam delegatus, in qua non succedit Capitulum, aliud est dari à iure, seu Concilio iurisdictionem Episcopo, in aliquibus casibus, quam alias non habebat, prorogando & extendendo eius iurisdictionem ordinariam, &c. & in hac succedit Capitulum, nu 48. sicut etiam quando solum tollit obstaculum exemptionis, nu.49.

Quando verba, authoritate Apostolica, coniunguntur cū verbis concedimus facultatē, non faciunt iurisdictioné delegatam, sed bene quando iunguntur potestati faciendi, nu.50.

A prædicta regula excipitur collatio Beneficiorum. Nam Capitulum sede vacante non potest Beneficia conferre, nec succedit in collatione Beneficiorum, &c nu.51. eademque ratione non succedit in præsentatione, seu electione spectante ad Episcopum, nu.52. & procedit quamuis collatio pertineat ad Episcopum iure deuoluto, contra aliquos, nu.53.

Hæc exceptio intelligitur in collatione libera, non vero in confirmatione & institutione, quæ sunt necessariæ, & debitæ, in quibus succedit Capitulum, nu.54.

Collationes etiā Beneficiorum necessarias, Capitulum sede vacante facere poterit, contra Corasium à num.55. rationi Corasii quod hic casus lege expressus non sit, & in collatione Beneficiorum non succedit Capitulum, nisi vbi lege cauetur cap.2. ne sede vacante. respondetur satis constare quod iure cautum reperiatur, Capitulum sede vacante succedere in collatione necessaria, & debita 1. quia succedit in omnibus necessarijs. 2. ex cap. cum olim, de maiorit. & obedient. 3. ex cap.1. de institut. lib.6. vt late deducitur à num.59. & ita seruatur in Beneficijs patrimonialibus nu.67. de quibus remissiue, nu.68.

Text. in d.c.2. & alij qui dicunt Capitulum sede vacante non succedere in collatione Beneficiorum, procedunt in collatione libera, & gratiosa ex rationibus assignatis, quæ non militāt in collatione necessaria debita, nu.69. & 70.

Alij rationi Corasii de collatione, quæ fit mandatario quæ necessaria videtur, & tamen eam sede vacante Capitulum facere nequit, respōdetur, quod id ex eo est, quod collatio ista fit ex iurisdictione delegata, in qua Capitulum non succedit, numero 71.

Contra Corasium facit quod ipse docet, cum Domino, posse Vicarium conferre Beneficia ex causa permutationis resignata si potestatē recipiendi resignationes habet, quia collatio est necessaria, &c. nu.72.

Ista est collatio necessaria, quæ est debita certæ personæ, seu certo generi personarum, num.73. & sic collatio, quæ fit nominatis, est necessaria contra Corasium licet ex pluribus nominatis, possit Episcopus cui vult gratificare, &c. num.74. & quando Patronus præsentasset plures, æque idoneos, posset Capitulum sede vacante instituere quem maluerit. ex eis. numer.75.

Si aliquod beneficium seu capellania ex fundatione conferēdum sit certæ personæ, seu certo generi personarum. vt consanguineis fundatoris, poterit Vicarius Capituli sede vacante illud cōferre, quamuis non sit iuris patronatus, &c. aut Patronus non præsentasset in tēpore, num.76. & idem erit quando ratione optionis debetur Beneficium antiquiori optanti, &c. nu.77.

Ex dictis prætendebatur alias stante Concilio Tridentin. & constitutione Pij V. posse Capitulum, seu eius Vicarium sede vacante conferre parochiales, seclusa reseruatione ex quo debent conferri magis idoneo reperto, seu electo, ex approbatis in cōcursu, quem Vicarius Capituli potest facere, & sic hodie vide-

videbatur earum collatio necessaria, & non libera, num. 79. & 80. Rota tamen contrarium censuit in decisione posita, nu. 81. & 82. ex opere Corasii, &c.

Postea Rota magis iuit in hoc, quod collatio parochialium etiã hodie non sit necessaria, quia tota radicatur in mera voluntate Episcopi, qui potest abstinere ab illa & permittere, vt per lapsum temporis ius deuoluatur ad superiorem, nec ad eam per alium cogi potest, num. 83. quod fundamentum videtur magis iuridicum ex d. constitutione Pij V. ex qua apparet, approbatos in concursu, etiam electum tanquam magis idoneum nõ habere ius ad Parochialem, nec esse eis debitam absolute, &c. à nu. 84.

Ita collatio parochialis vacantis sede Episcopali vacante in mense Ordinarij, de iure reseruatur successori Episcopo, & sic dux Albanus virtute sui indulti non potuit præsentare ad parochialem vacantem sede Episcopali vacante in mense Sept. ex Rota nu. 87. quamuis hodie cum omnia Beneficia vacantia sede vacante sint reseruata ex reg. 2. poterit dux præsentare ad Parochiales & alia Beneficia, vacante sede Episcopali, vacantia in quocumque mense, nu. 88.

Ita etiam in terminis Beneficiorum patrimonialium tenuit postea Rota in decisione posita nu. 89. sed cum filius patrimonialis, in concursu magis idoneus iudicatus, habeat ius ad Beneficium, & ei absolute debeatur sicut præsentato, &c. videtur collatio vere necessaria & de iustitia, & cõsequẽter in ea succedere Capitulum & esse longe diuersum ac in parochialibus, &c. nisi staret regula secunda cancellariæ, nu. 90.

Alter casus exceptus à prædicta regula hodie est ex Conc. Trid. ex quo non licet Capitulis sede vacante infra annum ordinandi licentiam concedere, nisi Beneficij recepti, siue recipiendi occasione arctato, &c. nu. 91. & ex Bulla Sixti V. contra male promotos iam reducta. ordinati cum licentia Capituli contra d. decretum erant absolute suspensi, &c. nu. 92.

Ponuntur declarationes S. Cong. super d. decreto, nu. 93.

An d. decretum Concilij comprehendat primam tonsuram ita vt Capitulum, seu Vicarius sede vacante non possit infra annum dare dimissorias, etiam ad primam tonsuram, à nu. 94. resoluitur affirmatiue, licet non comprehendat primam tonsuram, quoad pœnas ibi impositas contra ordinatos.

Quomodo sint intelligenda illa verba Concilij de arctatis occasione Beneficij recepti, siue recipiendi, nu. 97. & clarum est illos dici arctatos occasione Beneficij recepti, qui obtinent Beneficium, ratione cuius tenentur se promoueri facere, nu. 98.

Difficultas est qui dicantur arctati occasione Beneficij recipiendi, & credit author illos dici qui habent ius, seu sunt vocati ad aliquod Beneficium vacans, seu Capellaniam, quod tamen requirit actu certum ordinem quo illi carent, nu. 99.

Ille etiam videtur arctatus occasione Beneficij recipiendi, qui, cum non sit ordinatus prima tonsura, est præsentatus ad Beneficium, &c. nu. 100.

Electus in cõcursu ad Beneficium curatum, cuius collatio faciẽda est à Papa, non potest dici interim arctatus occasione Beneficij recepti, nec recipiendi, & idem in præsentato ad Beneficium habens annexum certum ordinem, nu. 101.

Non dicitur arctatus occasione Beneficij recipiẽdi is, cui aliquis vult resignare Beneficium requirens actu ordinem, quo ille caret, nu. 102.

Facultas Nuntij Hispaniarum circa hoc de licentia ad ordines, nu. 103.

Nuntius Hispaniæ non potest etiam sede Episcopali vacante dare dimissorias, nisi competẽter Beneficiatis, & arctatis, & sic in casibus in quibus Capitulum nõ potest dare dimissorias, nec Nuntius potest, nu. 104.

Quamuis alias possit quis promoueri cum literis dimissorijs Legati de latere, tamẽ id intelligẽdum est modo eius probitas & mores testimonio sui Ordinarij commẽdẽntur, ad quem effectum non dicetur Ordinarius intra annum Capitulum, seu eius Vicarius sede vacante, respectu eorum qui non sunt arctati, nu. 105.

1 DE Capitulo † sede vacante videre oportet an possit Beneficia conferre, & in eorum collatione succedat.

2 Pro cuius rei † pleniori intelligentia præmittendum est, quod quamuis aliqui dicant, Capitulum sede vacante solum succedere in his, quæ sunt iustitiæ, & necessitatis, non autem in his, quæ sunt gratiæ, seu voluntariæ iurisdictionis, Io. And. in c. vnic. de maior. & obedientia, in 6. glossa in clemen. 1. §. 1. verb. Capituli, de hæret. quę ait, quod Capitulum est necessarius, non voluntarius administrator, Fel. in c. cum olim, de maior. & obedien. nu. 4. ad 8. q. & nu. 6. ad 13. q. vbi illam gl. dicit communiter approbatã & Bolt. de synodo. 3. p. in princ. nu. 134. P. Gregor. de benefic. cap. 38. num. 3. Azeuedo in curia Pisana lib. 1. cap. 9. ex nu. 10. Flam. Paris. de resignation. Benefic. lib. 7. quæst. 23. nu. 13. 35. & 36. & D. Sabagun in cap. ad si clerici. §. de adulterijs, de iud. ex nu. 68.

3 Et quamuis alij dicant, † Capitulum sede vacante succedere in pertinentibus ad Episcopum, quoad ea tantum, quæ in iure reperiuntur expressa, & non in alijs, Domin. in c. præsbyteri. 24. distinct. refert Fel. in d. c. cum olim, sub nu. 1. & 7. & sequitur Abb. in c. 2. ne sede vacante not. 2. per text. & Lambert. de iure patr. 1. p. 1. lib. quęst. 2. art. 9. & 1. p. 2. lib. quæst. 2. art. 14. nu. 6. qui tamen dicit, quod in his, quæ sunt iurisdictionis necessariæ, succedit Capitulum, & dicitur in decis. Abulens. parochialis 22. Iunij 1594. coram D. Blanchetto supra adducta c. 5. nu. 92. tamen verius est regulam esse, quod Capitulum sede vacante
4 † fungitur vice Episcopi, & succedit in omnibus, quæ sunt iurisdictionis ordinariæ, exceptis casibus in iure expressis, ex c. his quæ c. cum olim, de maior. & obedient. & c. vnico eod. in 6. c. ad abolendam. de hæreticis c. penult. & fin. de supplen. negligent. Prælatorum in 6. & extrauagant. execrabilis, vers. cæterum, de præbend. & facit cap. is cui. de elect. in 6. Bartol. in l. vbi adsunt. ff. de tutoribus, & curator. datis. Abb. in d. cap. cum olim num. 2. & in cap. 1. ne sede vacante num. 4. Feder. cons. 30. Alberic. cons. 60. nu. 8. Purpur. cons. 77. Pauinus de offic. & potest. Capituli sede vacante. 1. p. qu. 1. vbi tradit reg. affirmatiuam, & quæst. 2. vbi ait, Capitulum sede vacante habere iurisdictionem ordinariam à iure communi, ita quod possit iudices dare, & omnia, quæ ad iurisdictionem pertinent expedire, & quæst. 5. vbi ex hoc tradit, posse dispensare sicut Episcopus, licet sit iurisdictionis voluntariæ, in qua etiam succedit, & Selua de Benefic. 2. part. quæst. 11. num. 4. qui ait ius dicere, quod Capitulum succedit in iurisdictione, nec distinguere inter iurisdictionem contentiosam, & voluntariam. Rebuffus in praxi tit. de deuolution. à num. 58. Bolt. de synodo. 1. part. numer. 42. & 44. Coras. de Benefic. 2. part. cap. 7. num. 2. Rosiniacus cap. 8. numer. 1. & 3. Mandos. cons. 1. nu. 3. & 4. Cucchus in institution. maior. lib. 2. tit. 9. num. 30. & 93. Fuscus de visitat. lib. 1. c. 15. nu. 31. Guerrero in speculo. cap. 40. Nauarrus cons. 44. de tempor. ordinat. nu. 1. 2. & 3. & cons. 7. de filijs præsbyter. vbi resoluit, Capitulum sede vacante succedere etiam in his, quæ sunt iurisdictionis voluntariæ, Ioannes Gutierrez Canon. quæst. lib. 1. cap. 11. nu. 10. Quintanaduennas lib. 1. Eccles. ca. 5. nu. 6. qui ait quod Capitulum vacante sede Episcopali omnia ea, quæ iurisdictione continentur, exequitur. Vgolin. de censur. tab. 1. c. 10. §. 2. nu. 1. Iacob. Sbrotius de Vicario Episcopi lib. 1. quæst. 15. & 16. Zerola in praxi Episcopali. 2. part. verb. Capitulum. §. 3. Mart. Anton. Genuen. in praxi Archiepiscopali, Curiæ Neapol. cap.

85.nu.1.& Suarez 5.tom.de censuris disput.50.sect. 5.num.6.vbi ait, succedere Episcopo in tota iurisdictione ordinaria, tam contentiosa, quam voluntaria, & hanc esse generalem regulam iuris, quæ solú est limitanda in casibus à iure expressis.

5 Et de officio, & potestate† Capituli sede vacante videndus est Pauinus. in d. tract. & Cucchus d. tit.9. qui est de officio & potestate Capituli, & multa per Abbat. & Felin. in d. cap. cum olim, & per Rebuffum d. tit. de deuolut. à nu.57. Rosin. d. cap.8. & per Zecchum de republica Ecclesiastic. c.24. de can. & c. nu.10. & 11.

6 Et pro hac† iurisdictione exercenda, hodie, ex S. Concilio Trident. sessione 24. de reform. c.16. tenetur Capitulum sede vacante creare Vicarium infra octo dies, qui saltem in iure canonico sit doctor, vel licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit idoneus ad Metropolitanum deputatio huiusmodi deuoluatur, &c. notat Cucchus d. lib.2. tit.8. num.39. & tit. 9. num.60. Vgolin. d. §.2. num.2. Sbrotius d. quæst. 15. num.8. & quæst.16. nu.8. & Zecchus d. nu.10. circa fin.

7 Existimo tamen, quod Capitulum, quod† infra octo dies Vicarium non constituit, possit re integra antequam Metropolitanus eum deputet, moram purgare, quamuis contrarium sentire videatur Suarez d.5. tom. disp.28. sect.3. nu.3. inquit enim, quod ibi Capitulum, quod sede vacante, non constituit œconomum, vel Vicarium, tempore & modo ibi præscriptis, facultate constituendi illos ministros priuari, quod est quasi ab eo munere pro ea vice suspendi; & an Episcopus teneatur etiam, & cogi pos-

8 sit constituere Vicarium, vide† per Abb. in c.5. nu.3. & ibi Felin. ad fin. de offi. ordin. Puteum dec.43. lib. 2. Mohed. dec. vlt. de offic. Dicarij, Rotam dec.222. nu.5. & 297. num.2. p.2. diuers. Cucchum d. l.2. tit.6. nu.72. & tit.8. n.2. Lancell. in instit. Can. lib.1. tit. de offic. vicarij. §.1. in gl. Hoiedam de incompat. ben.2. p. c.10. nu.9. Grauatium ad Simonettam de reseru. q.85. nu.11. Sbrotium d. l.1. q.46. & Zecchum sup. c. 23. de Vicario Episcopi. §.1. n.3. & 5. qui male adhoc adduxit decretū Concil. d. c.16. cum loquatur de c.

9 Vnde apparet Vicarium† Capituli sede vacante debere esse doctorem, vel licentiatum, &c. alias deputationem esse nullam, & deuolui ad Metropolitanum &c. vt per Fuscum sup. nu.32. qui ait esse aduertendum pro ipso Capitulo cum vacante sede facit Vicarium, vt vtatur diligentia, quod eligat aliquē, vel existentem confirmet, infra octo dies a tempore vacationis; & is quidem eligendus sit doctor, vel licentiatus, aut saltem quantum fieri potest idoneus, alias nullū est, qđ fit, & potestas deuoluitur ad aliū ex d. cap.16. qui text. loquitur de tempore & persona, & Mart. Anton. Genuen. c.84. nu.1.

10 Et ita censuit S. Cong. Cōcilij super† d. c.16. vt in vna Tridentina his verbis, Vicarius vacāte sede Episcopali debet elegi doctor, alias electio est irrita, & in vna Macaren. his verbis, si Episcopus demortuus reliquit Vicarium, quem elegerat, cum non esset doctor, Capitulum non debet eum confirmare, sed alium, qui sit doctor eligere. Alia, ibi, omnino teneatur, &c. refertur ad vtrumque scilicet confirmandū, vel instituendū, & habeat qualitates in præsenti requisitas, alias electio esset nulla. Et in vna Panormitana, & in alia Agrigentina declarauit S. Illustrissimorum Cong. Calend. Ian. & si Episcopus demortuus reliquit Vicarium, quem elegerat, cum non esset doctor, Capitulum non debet eum confirmare, sed alium, qui esset doctor, eligere ex Congregationis sententia. In quibus declarationibus, solum fit mentio de doctore, quia in Italia, vt est notum, non est alius gradus, nec gradus licentiæ. Alia, si ex consuetudine illius Capituli, electio vel deputatio, fieret de ipsius gremio, & bini, vel singuli, per singulos méses administrent, obseruando ordinē, sed non essent omnea doctores, vel licentiati dictam deputationem nō valere, vbi alij doctores possint cōstitui, nec inspicitur ordo, vel cōsuetudo, vel lex noua certam formam præscribens, arg. text. in l. sciendum. §. ordine. ff. de leg.1.

11 Quod etiam censuit S. Congreg. in vna† Abulens. vt in sequen. declaratione, Supplicatur Illustrissimis & reuerendissimis DD. vestris pro parte reuerendissimi domini Episcopi Abulens. declarari sequentia 1. in Ecclesia Abulens. est quoddam nouum statutū post Concil. Trid. factum, quod sede Episcopali vacante duo ex dignitatibus, seu Canonicis exerceant officium Vicarij, seu officialis, per spatium duorum mensiū, & successiue alij duo, iuxta suam antiquitatem, ita tamen quod illi, qui non sunt graduati, teneantur assumere assessorē literarum, de cuius consilio procedant, dubitatur; an d. statutum sit contra dispositionem S. Concilij sess.24. de reform. c.16. & an talis deputatio Vicariorum, qui non sunt doctores, seu licentiati, saltem in iure Canonico sit nulla (etsi assumant assessorem literatum) non obstante dicto statuto, quod confirmatum non existit. Secundo rursus in Episcopatu Abulens. & tota prouincia Cōpostellana, ex Decreto Concilij Prouincialia Compostellani, post Concilium Triden. facti, datur stipēdium examinatoribus synodalibus, pro suo labore, ex fructibus parochialium ad quas fit examen, dubitatur, an possit hoc dari stante Decreto Sancti Concilij Trident. sess.24. de refor. c.18. Tertio dubitatur, an prouisio parochialis sit nulla, si examinatores relationem fecerint solum quoad litteraturam, examen vero, circa mores, ætatem & reliqua Episcopo relinquatur, vel si non fecerint relationem Episcopo de omnibus idoneis repertis, sed tantum de eo, qui ipsis magis idoneus videtur. Quarto, an valeat matrimonium contractum coram parocho illius loci, vbi contrahentea reperiuntur, non animo ibi domicilium constituendi, sed recreationis causa. Quinto, & quid si contrahens ibi moretur tanquam Prętor, iudex seu medicus temporalis.

Ad primum Congregatio Concilij censuit esse cōtra Trid. Concil. ideo nullam existere. Ad secundum non posse. Ad tertium teneri facere relationem etiá circa mores, ætatem, & reliqua, & examinatores debere renūtiare, quotquot idonei iudicati fuerint, Episcopū vero debere, ex his qui renuntiati fuerint, magis idoneum eligere. Ad quartum nō valere. Ad quintum valere, quam declarationem habeo in forma authentica.

12 Id autem intelligendum est,† necessario eligendos esse doctores, vel licentiatos, in Vicarios Capituli sede vacante, si in Capitulo adsint, Zecchus supra, alias sufficere, vt vnus eligatur, qui sit, quantum fieri poterit, idoneus, vt censuit S. Congregatio his verbis, An existentibus doctoribus in Capitulo necessario sint eligendi in Vicarium, si vero doctores non existant, an vnus ex Canonicis bene visis Capitulo in Vicarium sit eligendus. Respondit Congregatio necessario eligendos esse doctores vel licentiatos, si in Capitulo adsint, alias sufficere, vt vnus eligatur, qui sit, quantum fieri poterit, idoneus. Cui consonat Concilium Prouinciale Mediolanen.

Et

13 Et facit alia declaratio † super d.cap.16. quæ sic
ait, ibi, item officiales, &c. non est de necessitate vt
sit de gremio, si tamen adesset idoneus, cæteris pari-
bus, esset præferendus. refert Mart. Anton. Genuen.
supra, si tamen in Capitulo, in quo non sunt docto-
res, seu licentiati in iure Canonico, adesset aliquis
iuris Canonici peritus, & idoneus, deberet eligi, &
alias electio esset nulla, ex illis verbis, d. cap.16. vel
alias quantum fieri poterit, idoneus, ex declaratione
supra adducta num.12.

14 Sed id male seruatur in Ecclesijs † huius regni,
nam Capitula sede vacante, non curant eligere Vi-
carios doctores authenticos in iure canonico, licet
adsint in Capitulo, & si eligunt vnum sic graduatū,
eligunt etiam alium Theologum, vel non graduatū;
quod est contra Concilium, sed Capitula omnia sibi
15 licere putant; nec fieri potest, † quod in quadam Ec-
clesia huius regni fieri intellexi, nempe per singulo-
los duos menses, eligere duos Vicarios de Capitulo
vnum graduatum, seu literatum, qui exercet officiū,
& alium non graduatum, qui non exercet, accipit ta-
men medietatem emolumentorum officij, id enim
est simonia, & contra titulum ne Prælati vices suas.
Nam in effectu, est eligere graduatum in Vicarium,
cum onere dandi medietatem emolumentorum al-
teri, qui solo nomine est Vicarius, sicut etiam est si-
monia, & contra dictum titulum, conuenire Cano-
nicos, quod quicumque eorum eligatur in Vicariū,
16 † teneatur diuidere cum alijs Canonicis salarium,
& emolumenta officij, vt per Nauarrum consil.2. ne
prælati vices suas, quem sequitur Zerola in praxi 2.
p.verb.cap.§.5.

Vnde prædictæ electiones, tanquam simoniacæ,
sunt nullæ, & sic electi tenentur dimittere officium,
licet non incurrant excommunicationem, quia non
est beneficium, nec ordo, Nauarr. ibi, & consil.1.co-
dem titul.

17 Et Vicarius Episcopi, non † debet necessario esse
doctor, vel graduatus, licet Episcopus teneatur ido-
neum, & literarum Vicarium constituere, qui per se
ipsum valeat officium exercere Nauarr. consil.1. de
offic. Vicarij, & ita est accipiēdum quod tradit Sbro
tius d.lib.1.quæst.36. & grauiter peccant Episcopi,
18 qui aliquando † constituunt Vicarios Theologos,
seu alias ad officium ineptos, tenēturque ad restitu-
tionem damnorum inde secutorum, & etiam ad re-
stitutionem propinarum, vulgo assessorias, quas d.
Vicarij faciunt a partibus solui assessori; Episcopi
enim tenentur gratis administrare iustitiam, seu po-
nere qui eam administret, vt alias dicitur infra.9. p.
cap.2.num.38.

19 Et ipsi etiam qui acceptant officium, † ad quod
sunt inepti, grauiter peccant, & ad restitutionem te-
nentur damnorum, & expensarum quas à partibus
inique extorquent pro assessore.

20 Nec etiam Vicarius Capituli Ecclesiæ collegia-
tæ, sed vacante sui Prælati, qui ordinariam, & quasi
Episcopalem iurisdictionem habet, necessario de-
bet esse Doctor, aut Licentiatus, nec de eo loquitur
ibi Concilium, vt S.Congregat. censuit super d.cap.
16. his verbis. An extendatur ad Ecclesiam collegia-
tam defuncto eius Prælato, qui ordinariam iurisdi-
ctionem, & omnia iura Episcopalia habebat, Cong.
censuit negatiue, quia si non est necesse, vt hic Præ-
latus mortuus sit doctor, vt dictum est, alias ergo ne-
que Vicarius die 12. Septemb. 1585.

21 In electione autem Vicarij Capituli, non † requi-
ritur forma cap. quia propter, de electio. nec decreti
Concilij sess.25. de regular.cap.6. quia non loquun-
tur de eo, quamuis Fuscus d.nu.32. dubitet an in ele-
ctione dicti Vicarij sit seruanda forma d. c. quia pro-
pter, qui tamen dicit Cardinalem Alciatum, tenuis-
se nō requiri. & Zerola in d. praxi.1.p.verb. Capitulū
§.3. ait istam electionem Vicarij, non esse necessariū
fieri per vota secreta, vt nonnulli asserere videban-
tur ex Concilio d.ca.6. quia ibi loquitur Concilium
de electione superiorum regularium, & non sæcula-
rium.

22 Et ita contra Fuscum censuit † S. Congregatio,
vt in sequenti declaratione super d.cap.16. ibi, con-
stituere, vel existentem confirmare, &c. Non tamē
requiritur ad hoc quod seruetur forma electionis
præscriptæ per Concilium sessione 25. cap.6. de re-
gular. post cap. quia propter de elect. quia isti Vica-
rij, vt plurimum sunt temporales, & momentanei,
& tex. hic loquitur de constitutione non de electio-
ne, contra Reueren. Sarnen. in hac de visitatione li.
1.cap.1.num.32.

23 Præterea super d.cap.16. notandæ † sunt sequen-
tes declarationes S.Congregat. Prima. ibi, Capitulū
sede vacante portionarij, quia non sunt de Capit. nō
cōprehenduntur, in huiusmodi ca. nec clerus potest
se ad hæc ingerere, cū Cap. Secunda. ibi incūbit, &c.
Et onus probandi incumbit Capitulo, quod ex insti-
tutione ad hoc munus non pertineat, alias pro Epi-
scopo præsumitur, & ita in vna Vercellen. declarauit
Congregatio illustrissimorum dominorum Cardi-
nalium Congregationis S. Concilij 4. Noue. 1596.
Tertia, si plures ad officium Vicarij à Capitulo assu-
merentur in controuersia, magis idoneus, & habens
has qualitates Concilij Trident. remanere debet, &
cæteri remouendi sunt. Quarta, censuit Congrega-
tio facta electione officialium, non posse eos ad libi-
tum reuocare, & nouos constituere, nisi vel œcono-
mum, vel illos officiales, quos etiam viuēte Episco-
po Capitulum possit deputare, consonat dictū Con-
cilium prouinciale Mediolanen. Quinta, Capitulū
potest ad libitum amouere Vicariū, alias per ipsum
electum, seu confirmatum, dūmodo intra octo dies
alium constituat, alioquin deuoluitur ius deputan-
di Vicarium, vt in hoc decreto, ad Metropolitanū,
& si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, ad antiquio
rem Episcopum. Nec contradicit præcedens decla-
ratio, nam illa loquitur de alijs officialibus, non de
Vicario, in quo tamen idem ait Mar. Ant. Genuen.
supra num.4. post Concilium. Sexta, ad Vicarium,
propter eius absentiam, spectat substitutionem face
re, sic etiam aliorum officialium, consonat d. Conci-
lium prouinc. Mediolanens. Septima, Capitulum
non potest eligere visitatorem ad visitandam Diœ-
cesim absque Vicario. Octaua, dubitatum fuit, an
Vicarius, in vim istius decreti a Capitulo constitu-
tus, teneatur procedere cum adiunctis, vel sine, iuxta
cap.6. sessio.25. & fuit resolutum, quod si Episcopus
dum viuebat, habebat authoritatem procedēdi sine
adiunctis, quod ita poterit Vicarius; si minus pote-
rat Episcopus, sine adiunctis, ita nec possit Vicarius.
Nona, fuit dubitatum, an si iste Vicarius allegare-
tur suspectus, possent eligi arbitri, & dictum fuit,
quod non, sed recurrendum esse ad Capitulum, tan-
quam superius. capit. si contra. de offic. delegat. in 6.
Decima, an Capitulum sede vacante possit eligere
arbitros, ad cognoscendum de suspitionum causis,
quæ contra Vicarium, ab eo, sede vacante, deputatū
proponuntur; Congregatio censuit vtique non pos-
se, eadem primo, numero, quo Episcopus non po-
tuisset, sed posse per se ipsum cognoscere de causis
suspitionum. Vndecima, item Capitulum sede vacā-
te, po-

te, potest facta remotione Vicarij, vel aliorum officialium, illos cogere ad redendam rationem administrationis, eosque pro culpa punire, non tamen impediri futurum Episcopum, quãdo ex hoc decreto ab eisdem exigat rationem actionum, quas sede vacante fecerint, & eos punire etiam si a capitulo fuerint absoluti. consonat dict. Concilium Mediolanense duodecimum. Congregatio censuit Episcopum in Capitulo exempto, si velit rationes exigere ab officialibus ex gremio Capituli deputatis sede vacante eorum officij, & administrationis, non teneri procedere cum adiunctis, ex forma cap.6. sessione 25. nisi velit criminaliter ad eorum punitionem, & correctionem procedere.

24 Et videnda † est in proposito declaratio eiusdem S.Congregationis Toletana, de obseruandis, in examinibus faciendis, pro collatione parochialium sede Cathedrali vacante, quæ habetur infra 9.par. cap. 2.num.8.

25 Ex quibus declarat. maxime ex illa † Toletana, videtur Capitulum sede vacante nõ posse in aliquo se intromittere, circa administrationem iurisdictionis seu sibi aliquid reseruare, sed debere totam administrationem iurisdictionis libere Vicario relinquere, licet antea posset dare huic Vicario potestatem restrictam, & limitatam, vt per Pauinum quæst.10. 2.part. num.6. quamuis hoc non seruetur in aliquibus Capitulis, quæ solent aliqua sibi reseruare, & denegare Vicario, & ita tenet Marti. Anton. Genuen.
26 † supra num.3. dicens, quod post Concilium Tridẽt. non potest Capitulum vnam causam alteri delegare, siquidem cum non possit administrare per se ipsum, sed per Vicarium, in quem Concilium trãsfert potestatem, non potest ab eo illam auferre, & alteri causam delegare, nisi ex iusta causa, nempe suspitionis, vel alia.

27 Et ex hoc videtur † procedere d.declaratio 7. quæ ait, Capitulum in quod (secundum veriorem sententiam) transit indistincte ius visitandi sede vacante, Abb.in d.cap.cum olim 4. quæst. Bonifac.in clemẽ. 1.de hæret.num.179. Pauin. quæst.7.1. part. num.1. 2.& 3.& de visitat.2.part. Rebuf. d.tit. de deuolut. num.65. & Rota in illa Burgens. de qua infra num. 45.quicquid alij dicant glossa in d.clemen.1.§.1.verbo.capituli.de hæret.& Cucchus d.titul.9. num.47. non posse eligere visitatorem ad visitan. Diœcesim absque Vicario, vult enim S.Congregatio, quod si opus fuerit visitatore, Vicarius eum constituat. Sed hoc nõ videtur receptum in Hispania, nam semper Capitula sede vacante nominant visitatores.

28 Secundo videtur in † Vicarium electum à Capitulo sede vacante eo ipso transire totam iurisdictionem Capitulo competentem, nec esse necessarium speciale mandatum, seu commissionem, quo ad ea quæ in Vicarium Episcopi non transeunt sine speciali mandato; nam cum Concilium arctet Capitulum ad constituendum Vicarium, qui totam iurisdictionem administret, non videtur necessaria aliqua specialis commissio, & ita videtur sentire Ioan. Guttierrez d.cap.11.num.10.& expresse tenet Mar. Anton. Genuen.sup.nu.5.

29 Quamuis antea, † in Vicarium Capituli sede vacante, non transiret maior potestas, quam in Vicarium Episcopi, Pauin.quæst.10.2.p.num.17.Mand. reg.24.Cancell.quæst.6. num.10. & Sbrotius de vicario Episcopi lib.2.quæst.41.num.5.

30 Si tamen de facto Capitulum † det Vicario à se electo limitatum mandatum, reseruando sibi aliqua, non videtur Vicarius posse exercere potestatem in illis, quæ sibi Capitulum reseruauit Ioa. Guttierrez vbi proxime, cum Vicarius ipse non habeat aliunde iurisdictionem, nisi ab ipso Capitulo, quod in illis noluit sibi eam dare. Pro quo facit declaratio S. Cõgregationis, Abulen.infra adducta seq.cap.num.87. ad 1.

31 Quamuis Vgolinus d.tab.1.de censur.† cap. 10. §.2.nu.4.videatur sentire contrarium, inquit enim, Vicarium istum quando quidem authoritate Trid. Synodi datus est, propterea a Capituli authoritate non omnino pendere, & illo quod ius Capituli suspensum sit, ob aliquam censuram, Vicarij huius iurisdictionem non suspendi, nec impediri sicut contingit in Vicario Episcopi, vt habetur in capit.1. de officio vicarij lib.6.

32 Sed eum impugnat † Suarez 5.tom. disputatione 7.sect.3.num.13.dicens, ex antiquo iure, tempore sedis vacantis, iurisdictionem Episcopi deuolui ad Capitulum, quam iurisdictionem Concilium Tridentinum nec mutauit, nec minuit, sed solum præcepit modum vtendi illa iurisdictione nimirum per Vicarium ab eodem Capitulo electum, cui & iurisdictionem, & vsum iurisdictionis committat, & sic Concilium Trident. non dare iurisdictionem illi Vicario, neq; ad hoc interposuisse authoritatem suam, sed solum ad imponendum prędictum præceptum, quo non obstante, ille Vicarius vicem gerit, Capituli, & eius iusdictione vtitur, nec Cõcilium per illud præceptum firmauit eius iurisdictionem, nec nouũ modum iurisdictionis instituit, & sic si Capitulum habeat impeditum vsum iurisdictionis consequenter etiam Vicarium habere idem impedimentum,
33 sicut in Vicario Episcopi, &c. & idem ait nu. seq.† etiã in Vicario Capituli electo, seu deputato à Metropolitano, ob negligentiam Capituli, quia & ille habet iurisdictionem Capituli independentem quidem à voluntate eius, quam supplet authoritas, & efficacitas Concilij Trident. pendentem tamen nihilominus a potestate, & iurisdictione, quæ residet in ipso Capitulo, quia Concilium noluit nouum modum iurisdictionis, instituere, vt ostensum est, sed solum obligare, & cogere Capitulum, vt suam iurisdictionem Vicario communicaret, &c.

34 Videtur tamen, quod † Metropolitanus, ad quẽ deuoluitur deputatio Vicarij, si Capitulum in eo deputando fuisset negligens iuxta d. decretum Concilij, posset illi dare iurisdictionem, & potestatem, in illis, quæ capitulum sibi reseruauit, nam eadem est ratio de parte ac de toto.

35 Sed est difficultas, an Capitulum † sede vacante, possit plures Vicarios constituere, & videtur non posse, nam Concilium d.cap.16.loquitur in singulari, & ex declaratione 3.supra adducta nu.23. & hoc, quando in vita Episcopi non solet esse nisi vnus Vicarius.

36 Nihilominus dicendum erit, † posse plures constituere, sicut potest Episcopus Pauin.d.quæst.10.2. par.num.6.Sbrotius d. lib.1.quæst.50.& 60.num.3. Mar.Anton.Genuen.supra num.2.& Zecchus d.ca. 23.de Vicario Episcopi. §.1. nu.3. facit quod tradit Aceuedo in l.1.titulo 9.lib.3. recopilat. nu.12.& videtur sentire S. Congreg. in declaratione vltima supra adducta num.10.& in Abulen.adducta nu.11.& ita practicatur in aliquibus Ecclesijs, & Concilium loquitur in singulari, quia regulariter, non solet poni nisi vnus Vicarius, non tamen tollit, quando possint esse plures, & dispositio loquens de vno, habet locum in pluribus, quando eadem est ratio in illis, glossa in cap.si compromissarius de elect. in 6. verb.

compro-

compromissarius. communiter recepta secundum
Nauar.de vsuris,sub num.113.& dicta declaratio 3.
loquitur quando Capitulum volebat vnum ponere,
37 † & in controuersia fuerunt plures assumpti,& prę-
terea videtur loqui,quando fuerunt assumpti plures
quam duo, ita quod non conueniret esse tot Vica-
rios,&c. vel quando vnus habebat qualitates requi-
sitas a Concilio,alij vero non, vt videtur intelligere
Mart. Anton.Genuen.supra.

38 Prædicta autem regula supra posita, † quod Ca-
pitulum sede vacante, fungitur vice Episcopi, &
succedit in his,quæ sunt iurisdictionis,procedit,vbi
ea iure communi competunt Abb. in d.cap. cum o-
lim de maior. & obedientia,nu.secundo,quinta du-
bitat.& in cap. verum.de foro competen.num.9. Fe-
linus in cap. cum omnes.de constitut. num.10. & in
cap.eam te de rescript. nu.17.& in d.cap. cum olim.
num.35.& 7.& in dicto cap.verum, ante numerum
primum. Rebuffus in praxi titulo de deuolut. num.
68.& 69.& Corasius dicto cap.7.p.2.nu.2. Cucchus
d.l.2.tit.9.nu.72. Iacobus Sbronus de Vicario Epis-
copi l.1.quæst.16.num.1.& lib.2.quæst.188.num.6.
Marcus Antonius Genuen.cap.85.num.29. intelli-
39 ge tamen, Capitulum sede vacante, † non succedere
in his,quæ Episcopo competunt, non iure commu-
ni,sed speciali, seu accidentali, quando competunt
iure speciali,seu accidentali, & non ex iurisdictione
ordinaria,seu tanquam ordinario,& Episcopo, Ro-
ma.consil,506.nu.14.vt in casu feudi, de quo loqui-
tur Abb. & Felin. ibi, in quo non competit iurisdi-
ctio Episcopo,vt Episcopo,sed vt domino feudi, nā
licet Episcopo competant iure speciali,seu acciden-
tali, si tamen ei competunt tanquam † ordinario,
40 & Episcopo, & ex iurisdictione ordinaria, succedit
in eis Capitulum sede vacante, vt in iurisdictione,
quam habet Episcopus ex cōsuetudine,vt cum Col-
lectario docet Abb.in dicto cap.cum olim.10.quęst.
Pauinus 9.quæstion.1.part.numer.7. Cucchus supra
num.85.& Marcus Antonius Genuen.sup.num.31.
quamuis contrarium teneat Fel.in d.cap.cum olim.
41 ad 10. quæst. Ex quo infertur declaratio † ad decre-
tum Concilij sess.24.de reform.cap.6.vt facultas ibi
concessa Episcopo, competat etiam Capitulo sede
vacante, nam licet illa facultas Episcopo competat
iure speciali d.decreti, tamen competit ei iure com-
muni & ex iurisdictione ordinaria, et tributa per d.
decretum, & ita in terminis docent Zeuedo collect.
4.ad 6.num.3. Mar. Anton.Genuen.cap.66.num.22.
Arag.22.quæst.88.artic. 12.5.conclus. Enriquez in
sum.lib.6.cap.16.§.1.& lib.14.cap.20.§. Emmanuel
Rodriguez quæst.1.regul.1.tom. quæst.61. artic.9.
& Suarez,4.tom. de pœnitentia disputat.30. sect.2.
num.4. Faciunt, quæ tradit Thom. Sanchez de ma-
trimonio lib.2.disputat.40.quæst.2.& Suarez. 5.to.
de censuris disputatione 7. sect.4. num.15.quamuis
contrarium teneat disputatione 41.sectione 2.num.
13. contra quem id nouissime tenet ex dict. ratione
Thom.Sanchez lib.8.disputatione 2.nu.10.

42 Vnde,in iurisdictione delegata † Episcopo non
succedit Capitulū sede vacante, Rota decis.6. de of-
fic.delegat.in antiquis Abb.in d.cap. cum olim.5. q.
Roman.d.consil.506.num.4.& ibi Horat. Mandos.
additione vltima Litera,I. Feli.in d.cap. eam te. nu.
17.& in d.cap.cum olim ad 10.quæst.& in d.cap.ve-
rum.ante num.1. Decius in cap. quin Abbas de offi-
cio deleg.num.71.& 81.Rebuf.d.num.60. Azeued.
d.lib.1.Curiæ Pisanæ cap.8. num.12. Sbrotius lib.1.
quæst.16.num.1.& lib.2.quæst.135.num.4. & Mar.
Ant.Genuen.supra d.cap.85.

43 Quod ampliatur t. etiamsi post † præsentationē
mandati fuisset mortuus Episcopus Marc. Anton.
Genuen.sup.quicquid sub verb. forte, tunc dicat Pa
uinus quæst.10.1.p.nu.20.& vide dicta infra pat. se-
quen.cap.2.dub.4.a num.49.

44 Secundo † ampliatur, etiam si delegatio fiat à ca-
none, quia licet competat a iure communi, tamen
est ex potestate specialiter inducta,& non competē-
te Episcopo,vt sic ex iurisdictione ordinaria, ita Ab
bas in d.cap.cum olim. d.5. quæst. Rota & Roman.
sup.& cum Ioan. And.& Domin. Feli.in d.cap. eam
te num.17.& in d.cap.cum olim ad 4.& 10.quæst.&
in dict.cap. verum, vbi supra, & Thom. Sanchez.d.
num.10.

45 Ex quo inferunt,† Capitulum sede vacante, non
posse visitare monasteria monialium exempta, quæ
visitat Episcopus authoritate Apostolica,clem.2.de
statu monach.& ita tenuit Rota in vna Burgen.visi
tationis coram D.Oran.1.Iun.& in alia Burgē.pro-
curationis coram eod.10. Martij 1597.vbi fuit reso-
lutum, Capitulum sede vacante posse visitare etiam
monasteria monialiū non exēpta; exēpta vero non,
Lap. Abbas in cap.1.de maior.& obedient.lib.6. Ab
bas num.2. Felin.3.in d.cum olim, Socin.185. inæ-
qualiter 2.de accusatio. Pauinus 1.p.q.7.& de visita-
tione 2.p.nu.32.

46 Quæ ampliatio procedit indistincte, † quamuis
Pauinus d.quæst.7.nu.9.& d.quæst.10.num.4. & 5.
& Mar. Ant.Genuen.sup.nu.30.& Cucchus d. tit.9.
num.80.teneant,Capitulum sede vacante succedere
in iurisdictione a iure Episcopo generaliter, autho-
ritate Apostolica delegata, si necessarium, vel vtile
sit id,de quo agitur expediri per Capitulum,nec pa-
tiatur dilationem;nam adbuc Capitulum non po-
terit vti huiusmodi iurisdictione delegata, tanta ta-
men poterit vrgere necessitas,vt iurisdictio ordina-
ria intret,licet alias non haberet locum.

47 Vnde etiam infertur, † quod in casibus in quibus
in S.Concilio Tridē. datur Episcopo facultas,quod
procedat vt sedis Apostolicæ delegatus, qui haben-
tur in indice verbo Episcopi,quibus in causis proce-
dant vt Apostolicæ sedis delegati, Capitulum sede
vacante,non succedet in hac facultate delegata,quā
uis possit procedere ex potestate ordinaria, in cau-
sis, in quibus Episcopi etiam ex ea possunt proce-
dere.

48 Et vt in hac re tollatur † æquiuocationis occasio
oportet animaduertere, quod aliud est dari a iure iu
risdictionem delegatam Episcopo, ita vt procedat
authoritate Apostolica, & tanquam delegatus sedis
Apostolicæ,vt in terminis d.clemē.2.de visitat.mo-
nasteriorum monialium exemptorum, & in termi-
nis cap.irrefragabili.§.cæterum de offic.Ordinar.&
cap.ad abolendam,in fin.de hæret.& cap.1.§ fin. de
statu regul.in 6.& clem.1.de supple.negligentia Prę
lat.& clemen.quia contingit.de relig.domibus & in
hac iurisdictione non succedit Capitulum sede va-
cante,vt dictum est,aliud est dari a iure, seu Conci-
lio iurisdictionem Episcopo in aliquib. casibus,quā
alias non habebat,prorogando, & extendendo eius
iurisdictionem,& potestatem ordinariam,ita vt E-
piscopus iure proprio,& tanquam Ordinarius pro-
cedat,& in hac recte succedit Capitulum sede vacan
te, iuxta supra dicta num.40.& 41.sicut etiam,quā-
49 do solum tollitur, † & remouetur obstaculum exē-
ptionis,vt in clemen.1.de testament. & in clemen.1.
de sepul. nam tunc reducimur ad ius commune Pa-
uin.d.quæst.10.num.4.

50 Et aduerte, † quod quando verba (authoritate
Apo-

Apostolica) coniunguntur cum verbis, concedimus facultatem, non faciunt iurisdictionẽ delegatam, sed bene quando iunguntur potestati faciendi, Pauin. d. quæst. 10. nu. 3.

51 A prædicta regula excipitur † collatio beneficiorum; nam Capitulum sede vacante, non potest beneficia conferre, nec succedit in collatione beneficiorum cap. 2. ne sede vacante, & cap. vnico eodem tit. in 6. & cap. 1. de institutio. eod. lib. & hic est vnus, & præcipuus casus exceptus a dicta regula, ex rationibus adductis per glossam, Abbat. & alios in d. capit. 2. num. 6. & in d. cap. cum olim nu. 2. glossam & Dd. in d. cap. 1. de institut. in 6. Pauinum. 1. quæst. 2. par. Rebuffus. in praxi titulo de deuolut. num. 88. & 90. Bermundum de concubinarijs verb. à perceptione, fructuum, Seluam. de benef. 2. part. quæst. 11. Corasium 2. par. cap. 7. num. 1. & 2. Rosiniacum cap. 8. nu. 9. & 10. Ioan. Nicol. Gienẽ. in Enchir. beneficiorum tit. 4. de generis spect. cap. 1. num. 22. & 47. & Cucchum d. lib. 2. tit. 9. a num. 4.

52 Eademque ratione, nnn succedit † Capitulum in præsentatione, seu electione spectante ad Episcopũ. Pauin. 5. quæst. 2. part. sub. num. 3. & 4. & post alios Lambert. de iure pat. 2. lib. quæst. 2. art. 4. & Citad. 6. p. q. 33. num. 28.

53 Et procedit quamuis † Beneficiorum collatio ad Episcopum pertineat, iure deuoluto, Abb. in d. cap. cum olim 1. dubit. & ibi Feli n. num. 3. Ioan. Monac. in cap. quamquam. de elect. in 6. ad fin. Bald. in capit. ne pro defectu. de electione. Rebuff. supra num. 93. Coras. num. 2. Cucchus d. titul. 9. num. 92. & Martin. Anton. Genuens. dict. capit. 58. eadem enim militat ratio, quamuis cuntrarium tenuerit Ioann. Andr. in dict. cap. quamquam, & ibi Domin. & Francus nu. 4. & Abb. in d. ca. 2. Zerola in praxi. 1. p. verb. capitulum. §. 5. & 2. eod. verb. §. 10. & Zecchus de benef. & pensio. cap. 5. nu. 5. circa fin. & quamuis in hoc non se resoluat Pauin. 2. quæst. 2. p.

54 Hæc autem exceptio † intelligitur in collatione libera, non vero in confirmatinne, & institutione, quæ sunt necessariæ & debitæ; nam Capitulum sede vacante, electos iure confirmare potest d. capit. cum olim, & instituere præsentatos d. capit. 1. de institut. in 6. vt post alios docent Abb. in d. ca. cum olim. sub num. 2. & in d. cap. 2. num. 6. Archid. Domin. & Frãcus in d. cap. 1. Pauin. 2. p. q. 4. & 5. Rebuff. supra nu. 87. & 88. & Selua d. quæst. 11. nu. 6. & Coras. d. capit. 7. num. 2. & 3.

55 Vnde etiam collationes Beneficiorum † necessarias, capitulum sede vacante facere poterit Rebuff. in concordat. titul. de cnllatio. §. si quis vero, verbo disposuerit. ante fin. versic. 5. si collator. & in forma execut. verbo distulerit. post princip. & denominatio. quæst. 8. num. 49. alias 30. & quæst. 14. num. 130. alias 78. & in praxi titulo de requisitis ad collationẽ bonam num. 22. & tit. de deuolut. num. 85. Probus ad Monachum in cap. fi. de offic. Vicar. in 6. num. 5. & vt receptum tradit Hippol. Bonacosa lib. 1. communium opinionum tit. 9. de præbend. num. 13. & Ioseph Ludouicus titulo de beneficiorum collatione, conclusione vnica. versic. ampliatur 12. lib. 3. cõmunium opinionem, qui dicunt, quod Capitulum sede vacante potest constituere Vicarium, qui poterit prouidere de beneficijs, quorũ collatio est necessaria, & Zecchus d. cap. 5. nu. 3. versic. 9. fallit. vbi ait, quod Capitulum conferre non poterit, nisi collatio fuerit necessaria, vt in beneficio debito mandatario, vel nominato, & nouissime post hæc Ioa. Vamesius consil. 259. & 267. num. 2. & consil. 360.

56 Et ista sententia † videtur esse Millis in rep. verb.
Capitulum vacante sede potest: iuncto §. sequenti
versiculo. sed contrarium dicit; & Gemin. per eum
ibi relati. & de mente Abbatis in d. cap. cum olim,
& in d. cap. 2. nu. 6. & Archid. Geminiani, & Franci
in d. cap. de institutio. num. 6 dum enim dicũt, quod
Capitulum potest facere institutionẽ, & confirmationem,
quia sunt necessariæ, & debitæ: vidẽtur sentire
Capitulum posse prouidere de beneficijs, quorũ
collatio necessaria, & debita, ad tradit est per Aymõ.
de antiquitate tẽporis 4. par. sectio. materia ista.
num. 50. vers. rursus consideranda est ratio. videtur
57 etiam esse † de mente Pauini. 4. quæstione 2. par. numero
8. & Cucchus dict. titul. 9. num. 46. qui dicunt,
Capitulum sede vacãte posse postulationem admittere,
dummodo nihil obijci postulato possit, quia nõ
nititur mera gratia, sed iuris necessitatem habere videtur,
per quam admissionem fit prouisio de beneficio,
& tamen hoc non est in iure in particulari expressum,
idem ergo dicerent in collatione necessaria,
& debita.

58 Idem etiam videtur tenere † Couarr. lib. 3. variarum capit. 20. num. 7. ad fin. ibi, quamuis non possit Capitulum vacante sede beneficia libera collatione conferre: sentit ergo posse conferre necessaria collatione.

59 Nec obstat ratio Corasii † qui contrarium tenet
d. 2. par. cap. 7. num. 5. & 4. part. cap. 4. num. 37. videlicet
quod hic casus lege expressus non sit, & in collatione
beneficiorum, numquam vacante sede succedat
Capitulum, nisi vbi lege nominatim cauetur,
d. cap. 2. illa, ibi, cum nusquam inuenia: ur cautum
in iure, quod Capitulum vacante sede fungatur vice
Episcopi, in collationibus Præbendarum. Quia
respondetur satis constare, quod iure cautum repe-
60 riatur, Capitulum sede vacante † succedere in collatione
beneficiorum necessaria, & debita: in primis
quia Capitulum sede vacante, succedit in omnibus
necessarijs, glossa in d. clement. 1. §. 1. verb. Capituli.
de hæret. communiter approbata, vt supra dixi nu.
Rota decis. 6. de rerum permutatione in nouis num.
1. Mill. de verb. Capitulum vacante sede potest, &
alij, & in omnibus, quæ sunt de iustitia, Archid. in c.
1. de maior. & obedient. lib. 6. Bellam. cons. 20. num.
13. Rosiniacus d. cap. 8. post princip. vers. decedente
Episcopo, ibi, totamque iurisdictionem, & iustitiæ
munia in omni negotiorum genere adscripto, Epis-
61 copo peragenda plane absoluere. Secundo, quod †
Capitulum succedat in collatione necessaria, deducitur
ex d. cum olim, de maior. & obedient. ex quo
constat, succedere in confirmatione electi, ea ratione,
quia est necessaria, & debita, vt explicant doctores
citati supra, & eadem est ratio in collatione necessaria,
& debita, & sic idem ius debet esse l. illud. ad
leg. Aquil. cum vulga.

62 Nec dicatur, † quod Capitulum habeat potestatem
conseruandi, quia hoc est specialiter in iure ibi
expressum; nam cum Papa, ibi, in facti contingentia
respondeat, nil noui decernit sed respondet, prout
alias de iure, & secundum illius regulas generales,
ad cap. in causis. de re iudicanda. Tertio idem dedu-
63 citur † ex. cap. 1. de institut. lib. 6. vbi dicitur, quod &
si Capitulum nõ possit beneficia conferre, pręsentatos
tamẽ potest instituere, & sic fit differenna inter
collationem liberam, & necessariam, & non liberam
vt est illa quæ fit præsẽtatis, institutio enim dicitur
collatio non libera, Decius cnnsil. 121. num. 1. Sua-
64 rez 5. tom. disputat. 14. sect. 2. num. 32. Neque † etiã
dici potest, quod Capitulum habeat istam potesta-
tem in.

tem instituendi, quia hoc est in iure ibi expressum, nam ille textus non est exorbitans, nec inducit ius nouum, sed emanauit ad declarationem, vt ex contextu, & tenore verborum illius constat, & tradit ibi glossa verb. & si Capitulū, & sequuntur Dd. ibid. quicquid dicat Lamb. 1. p. 1. lib. q. 2. art. 9. nu. 2. vers. similiter videmus.

65 Praeterea, † dato quod ille text. esset exorbitans, & limitatorius. reg. quod Capitulum sede vacante, non potest Beneficia conferre, tunc in tracta. regul. quod in exorbitantibus, seu exceptionibus, quae sūt a regulis, fit extensio de similibus ad similia, ex identitate, seu paritate rationis, glossa verbo mariti in l. si constante, & ibi Dd. ff. soluto matrimonio, cap. cū dilecta de confirmatione vtili. & ibi Abb. 5. notab. & Decius, Cassador. decis. 3. de iure patro. num. 3. & decis. 7. de causa possess. nu. 19. & post alios plures Couarr. lib. 2. variar. cap. 5. num. 7.

66 Vnde cum sit † eadem ratio in collatione necessaria, & debita, quae est in institutione, poterit Capitu-

67 lum sede vacante eam facere ex illo text. † & sic in Dioecesi Palentina, Burgen. & Calagurritana, & alijs, vbi beneficia sunt patrimonialia, & debentur filijs patrimonialibus dignioribus repertis, aut nominatis, Vicarius Capituli sede vacante illa confert, quia ex cōstitutionibus synodalibus, seu cōsuetudine, vel alias eis debentur, de quo etiam infra nu. 89.

68 † & seq. de quibus beneficijs patrimonialibus agit Mandos. reg. 19. de infirmis quaest. 15. Hoieda de incompatibilitate Benefic. 1. part. cap. 24. ex num. 86. & l. 2. t. 22. & 23. titulo 3. lib. 1. recopilationis, & ibi Aceuedo, & nouissime, & late Gonçalez glossa. 9. §. 1.

69 Et ad tex. in d. c. illa. 2. respondetur tex. † istum, & alios, qui dicunt Capitulum sede vacante, non succedere in collatione beneficiorum, procedere in collatione libera, & gratiosa, eo quod illa, (cum sit quaedam praeminentia,) propter liberalitatem, & gratiam, quae in ea exercetur in dando, cui libuerit, cōputatur inter fructus, quos Capitulum distrahere non debet, sed futuro Episcopo reseruare, ne ei praeiudicium fiat; & est donatio quaedam, quae non censetur ei concessa, vt supracitati num. 51. Ex quibus

70 † rationibus, (quae non militant in collatione necessaria, & debita vt constat) satis ostenditur quod dicitur, in d. cap. illa 2. & similibus solum procedere in collatione libera, & gratiosa, prout loquitur; ratio enim, etiam coniecturata, limitat, & restringit dictū ad eius limites, l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de legat. 2. l. quamuis. §. adigere. ff. de iure patron. & post Abbat. tradit Cassador. decis. 31. num. 4. & decis. 32. nu. 10. & decis. 39. num. 4. sup. regul. Et sic in collatione necessaria videtur manere firma reg. generalis supra posita num. 4.

71 Nec obstat alia ratio Corasii de collatione, † quae fit mandatario, quae necessaria videtur, & tamen eam, sede vacante, Capitulum facere nequit. cap. ea te, de rescript. quia id ex eo est, quod collatio ista fit ex iurisdictione delegata, in qua Capitulum non succedit, vt dixi, & est decis. Rotae 56. de concessione praeben. in antiquis. Quamuis Rebuffus in d. forma executor verb. distulerit, & Zecchus vbi supr. teneāt Capitulum posse facere collationem mandatario, tanquam necessariam, & nouissime Vamesius supr.

72 Et contra † Corasium facit quod ipse docet dict. 2. p. cap. 8. num. 2. ibi. Cum tunc collatio non fit voluntatis, &c. cum Domin. in cap. fin. de officio Vicarij in 6. contra Rotam decisio. 43. in antiqu. quae est prima de renuntiationibus, posse Vicariū Episcopi, absque speciali mandato conferendi, conferre beneficia ex causa permutationis resignata, si potestatem recipiendi resignationes ab Episcopo habeat, quia tunc collatio non est voluntatis, sed necessaria, quia non possunt huiusmodi beneficia nisi permutantibus conferri, vnde tenet in Vicarium Episcopi, ex generali commissione, transire collationem necessariam, & tamen strictior est potestas Vicarij Episcopi, quam Capituli sede vacante, quod plura potest, quam Vicarius Episcopi, Pauinus quaest. 2. tit. 2. & quaest. 5. nu. 5. p. 1. Sbrotius de Vicario Episcopi lib. 1. quaest. 25. nu. 6. de quo cap. seq. à nu. 104.

73 Illa vero est collatio necessaria, † quae est debita certae personae, seu certo generi personarū, Rebuf. in praxi, tit. de collatione, num. 1. & d. quaest. 14. de nominatio. num. 131. alias 79. & seq. & alijs locis supracitatis, P. Gregor. de benefic. cap. 39. num. 3. Puteus decis. 100. num. 3. lib. 3. & decisione 235. lib. 2. & decis. Abulensis Parochialis 24. Octob. 1594. supra adducta, cap. 5. num. 93.

74 Et sic non † bene loquitur Corasius 4. p. cap. 4. nu. 38. dum ait, non videri sibi admodum tutum asserere, collationem quae fit nominatis, necessariam esse quando concurrentibus pluribus eiusdem anni nominatis, possit Episcopus cui vult gratificare, &c. nam vt est dictum, ad hoc, vt collatio non dicatur libera, sed necessaria sufficit, vel quod sit debita certae personae, vel saltem certo generi personarum, facit l. vnum ex familia. §. 1. ff. delegati 2.

75 Et ideo quando patronus praesentasset † plures aeque idoneos, posset nihilominus Capitulum sede vacante instituere, quem maluerit ex praesentatis, Pauinus 2. part. quaest. 4. in fin. & quaest. 5. num. 2. & facit quod dicitur cap. seq. num. 88.

Ex quibus infertur, quod si aliquod Beneficium,

76 † seu Capellania, ex fundatione, & institutione conferendum sit certae personae, seu certo generi personarum, vt consanguineis fundatoris, &c. Poterit Vicarius Capituli sede vacante illud conferre, quamuis non sit iuris patronatus, sed mere collatiuum, vt si fundator illud liberum reliquisset a iure patronatus, seu alias ius patronatus esset amissum. Et vbi esset iuris patronatus, & patronus non praesentasset in tempore, & ita post haec tenet Vamesius dict. consil. 266. vbi ait, quod beneficia quae certae personae, seu certis personis in specie affecta sunt, possunt conferri à Capitul. sede vacante, licet secus cum in genere qualificatis personis collatio facienda est, vt magistris, &c.

77 Et idem erit, quando ratione optionis debetur † Beneficium antiquiori optanti, quo casu, etiam nō est libera collatio, sed necessaria, vt in capit. fin. de consuetud. in 6. & tradit P. Gregor. sup. num. 4. & d. decisio. Abulens. Parochialis poterit enim ab illo cōferri, &c.

78 Secundo infertur verum esse † id quod dicitur infra 11. p. c. 4. nu. 81.

79 Tertio ex dictis praetendebatur in † causa mea Abulens. Parochialis de la Calçada hodie stāte San. Concilio Triden. sess. 24. de reformat. cap. 18. & constitutione Pij V. super collatione Parochialiū, posse Capitulum, seu eius Vicarium, sede vacante, conferre Parochiales, seclusa reseruatione, ex quo debēt conferri magis idoneo reperto, seu electo, ex approbatis in concursu, quem Vicarius Capituli potest facere, vt apparet ex illa declaratione S. Congregationis Concilij Toletana adducta 9. parte cap. 2. num. 8. vbi dicitur, & sic hodie videbatur earum collatio

80 necessaria, iuxta d. Ad quod facit quod † ait Vgolinus

nus d.censur.tab.2.ca.11.§.2. num.3. quod hodie ob
concursum qui fit de beneficijs, quæ curam anima-
rum habent, collatio libera non omnino videatur.
81 Rota † tamen 1.Februarij 1593. coram Illustrissi
mo D.Millino contrarium censuit ex opinione Co-
rasij vbi supra, quæ dominis magis placebat, & ex d.
declaratione S. Congregationis Toletana, quæ de-
cisio Rotæ sic se habet. Regulæ quod Capitulum se-
de vacante non potest beneficia conferre, capit.2.ne
sede vacante, cap.vnic.§.si vero eod.tit.in sexto, Ge-
min.in cap.1.sub num.4.de maioritate & obedient.
in 6.afferebatur limitatio, ex Rebuff. in praxi, titul.
de deuolut.num.85.& in tract.nominat.quęst.8.nu.
30.vt non procedat in collatione necessaria: & addu
cebatur simile de potestate instituendi & confirmā-
di, quæ transit in Capitulum, vti necessaria Abb. in
cap.cum olim. sub num.7.versic. sed in confirmatio
ne, & institutione de maioritate & obedient. Anch.
Gemin.Francus, & alij in cap.1.de institutio.in 6.&
ex ista limitatione deducebatur, quod cum Paro-
chiales ex dispositione S.Concilij Triden.sess.24.ca-
pit.18.& constitutione S.memoriæ Pij V. sint con-
ferendæ magis idoneis repertis, collationem esse de
iustitia, & necessariā, & consequenter Capitulum se-
de vacante potuisse conferre, vt denominatis & gra-
duatis, quibus ex concordatis beneficia debentur,
tradit Rebuff. in locis citatis. His tamen non obstā-
tibus domini censuerunt, collationē factam Nicolao
Garsiæ a Capitulo, fuisse inualidam. Ratio potissi-
ma fuit, quia iste casus in iure non reperitur expres-
sus, & in collationib. Beneficiorum nunquam sede
vacante succedit Capitulum, nisi in casibus à iure
expressis, cap.illa, ne sede vacante. Lambert. de iure
patronat. lib.19.artic.2. quæstione. princip.1.parte
1. libro numero 2.per quam rationem in proprijs
terminis, quod Capitulum sede vacante non possit
facere collationem necessariam, contra opinionem
Rebuffi, tenet Ioan.Corasius in tract.de Sacerdot.2.
par.cap.7.sub num.4. & 5. mouebat etiam maxime
dominos, declaratio Congregationis Cardinalium,
Sacri Concilij Trident. interpretum, quæ censuit
Capitulum non solum non posse conferre Parochia
les sede vacante, sed neque etiam posse conferre in
commendam, quod Capitulo erat permissum, cap.
bonæ. vbi Abb.num.14.de appellatio. cap.vltim.de
statu Monach.Abb.in cap.illa num.4.ne sede vacan
te aliquid innouetur. Nec obstat opinio Rebuffi,
quia dominis magis placebat opinio contraria, præ-
sertim stante resolutione Congregationis; nec pla-
cuit simile de institutione, & confirmatione, cū Ca-
pitulum habeat istam potestatem, quia hoc est in iu-
re expressum, Abb.in d.cap.illa num.6. Lambert. in
loco citato, versic. similiter videmus.
82 Et 8.Martij † eiusdem anni, coram eodem D.Mil
lino domini steterunt in decisis.
83 Postea tamen † coram Illustrissimo Cardinali
Blanchetto, domini magis ierunt in hoc, quod colla
tio Parochialium etiam hodie non sit necessaria,
quia tota radicatur in mera voluntate Episcopi, qui
potest abstinere ab illa, & permittere vt per lapsum
temporis ius deuoluatur ad superiorem, nec ad eam
per alium cogi potest, vt apparet ex decis. supra ad-
ductis, cap.5.nu.92.& 93.
Quod fundamentum videtur magis iuridicum,
84 † ex d.constitutione Pij V. ex qua Episcopo non cō-
ferente Parochialem intra sex menses, eius prouisio
libera deuoluitur ad Papam, quamuis factus esset
concursus, & etiam ex approbatis magis idoneus ele
85 ctus. Vnde apparet approbatos in † concursu, aut
etiam electum ex eis tanquam magis idoneum, non
habere ius ad Parochialem, nec esse eis debitam ab-
solute, vt sic collatio eius dici possit necessaria, sed
solum Episcopum, si vult conferre, debere conferre
vni ex approbatis in concursu, quem magis idoneū
iudicauerit, & elegerit, iuxta formam Concilij ibi,
cui facto suo subijcitur, vt dicitur in d. decis.2. corā
86 D.Blanchetto. Si enim approbati † in concursu, aut
etiam magis idoneus electus, haberent aliquod ius
ad Parochialem, eis deberetur absolute, vel non fie-
ret deuolutio iuxta dicta infra 10.par.cap.4. à num.
1. vel fieret cum eadem qualitate, & onere, ex Rebu.
d.tit.de deuolut.num.40.41.& 42.& Corasio.4.par.
cap.4.nu.16.& dictis infra d.10.partic. cap.3.nu.42.
87 Et ita in causa Salamantina Parochialis † de Ga-
iates, 1. Decemb.1578.coram D.Brauo quæ est dec.
442.part.1.diuersorum, num.4.dicitur, collationem
Parochialis vacantis, sede Episcopali vacante in mē
se Ordinarij, de iure reseruari successori Episcopo,
& sic Ducem Albanum virtute sui indulti, de quo
supra cap.1. num.632. non potuisse præsentare ad
Parochialem vacantem, sede Episcopali vacante, in
mense Septembris, &c. Quamuis hodie, cum omnia
88 † beneficia vacantia sede vacante, sint reseruata ex
reg.2.Cancellariæ vt dixi d.cap.1.à num.221. pote-
rit Dux præsentare ad Parochiales, & alia beneficia,
vacante sede Episcopali, vacantia in quocūque men
se, vt in d.cap.1.nu.650.
Et ita etiam in terminis beneficiorum patrimo-
89 nialium, † tenuit postea Rota in vna Calagurritana
beneficij de Ascarca 17. Maij 1596. coram D. meo
Corduba vt in decis.sequent. Fuit resolutum, Capit.
Ecclesiæ Cathedr. Calagurritanæ, non habuisse fa-
cultatem conferendi beneficium, de quo agitur, se-
de Episcopali vacante, capit.illa. ne sede vacante, &
ibi Doct.Gemin.in cap.1.num.4.de maioritate & o-
bedien.in 6.Rebuff.in praxi tit.de deuolut.num.70.
& 71. quia non succedit in iuribus Episcopi, nisi in
casibus à iure expressis, Abb.in cap.2.num.3. ne sede
vacante; nam cum hæc sit regula prohibitoria, om-
ne id intelligitur esse expresse prohibitū, quod spe-
cialiter non est permißum.l.1.§. si quis hoc interdi-
cto, de itinere actuq; priuato ca.auditis. vbi Abb.Fe-
lin.& cæteri de præscrip. Ruin.consil.157. num.19.
lib.1. Alexand.in l.si conuenerit.nu.4. de re iudicat.
Paris.consil.112.nu.53.lib.1. Nec obstat, quod Capi
tulum succedat in iurisdictione, vacante sede, capit.
cum olim. de maioritate & obediētia, quia iste actus
receptionis, est similis collationi, & tāquam mixtus
debet successori reseruari, d.cap.2. ne sede vacante,
cap.vnic.§.fin.eod.tit.in 6. Minus refragatur, quod
iste non sit casus liberæ collationis, cum sit recipien-
dus ex filijs patrimonialibus, qui in concursu magis
idoneus fuerit iudicatus, quia non propterea perti-
net ad Capitulum, tanquam collatio necessaria, illa
enim necessaria collatio dicitur in proposito, ad quā
Episcopus tenetur, & potest compelli, & quæ inci-
pit à tertio vt à patrono, non autē quādo totus actus
dependet ab illius potestate, prout electio, & institu
tio magis idonei; quemadmodum resolutum fuit
in illa Abulen. Parochialis 22.Iunij 1594.coram Il-
lustrissimo Blanchetto, vt in præsenti contingit, cū
de illo tempore, nullus beneficiatus adesset in illa
receptiua Ecclesia, qui electum reciperet, vnde iudi-
catus dignior, per Ordinarium instituendus erat,
iuxta constitutiones illius diœcesis, quæ cum istam
facultatem instituendi, solis Ordinarijs tribuant, da
to millies, quod iste actus iustitiæ, & iurisdictionis
sit, tamen in eo Capitulum sede vacante non succe-
dit, cum

dit, cum in illo nullam cum Episcopo communionem habeat, ad tradita per Abb. in d. cap. cum olim colum. penul. versic. 5. dubitatur, de maioritate & obedient. maxime in materia prohibitiuæ collationis ad Felin. in d. cap. cum olim, num. 3. vbi ex supradictis voluit, quod licet collatio iure deuoluto iustitiam respiciat, tamen Capitulum vacante sede in eo non succedit, sed Episcopo ratione honorificentiæ reseruatur. Refert & sequitur Gonçalez glos. 9. §. 1. num. 77. & glos. 45. nu. 20.

Sed cum filius patrimonialis in concursu magis
90 idoneus iudicatus † habeat ius ad beneficium, & ei absolute debeatur, sicut præsentato, ita vt Ordinarius possit per superiorem compelli vt ei conferatur, seu ab eo appellari, iuxta dicta infra d. 10. parte cap. 4. num. 5. & 9. videtur collatio vere necessaria, & de iustitia, & consequenter in ea succedere Capitulum sede vacante, & esse longe diuersum ac in Parochialibus. Et in materia collationis necessariæ & iustitiæ, appellatione Ordinarij veniet Capitulum vacante sede, sicut etiam veniet Vicarius Episcopi. Quamuis ad effectum vt intret alternatiua, & indultum Cardinalium, dicatur libera collatio, cum fiat sine præsentatione, & interuentu alterius vt supradictum est cap. 1. num. 476. id tamen non procedet, stante reg. 2. Cancellariæ, reseruatoria beneficiorum vacantium sede Episcopali vacante, de qua supra ca. 1. à num. 221. in qua includuntur etiam beneficia patrimonialia, quæ prouidentur per Episcopum absque alterius præsentatione, vel electione, nisi adsit indultum in contrarium iuxta supradicta d. cap. 1. à numero 559. & 565.

91 Alter casus exceptus à prædicta reg. num. 4. † posita, hodie est ex S. Concilio Tridēt. sess. 7. de reform. cap. 10. ex quo non licet Capitulis Ecclesiarum sede vacante, infra annum à die vacationis, ordinandi licentiam, aut literas dimissorias, seu reuerendas, vt aliqui vocant, tam ex iuris communis dispositione, quam etiam cuiusuis priuilegij, aut consuetudinis vigore, alicui qui beneficij Ecclesiastici recepti, siue recipiendi occasione, arctatus non fuerit concedere: & si secus fiat Capitulum contrauenicns Ecclesiastico subiaceat interdicto, & sic ordinati, si in minoribus ordinibus constituti fuerint, nullo priuilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant, in maioribus vero, ab executione ordinum, ad beneplacitum futuri Episcopi sint ipso iure suspensi, ita Cōcilium ibi, & in cap. 10. sessione 23. de reform. pœnā istam impositam ijs, qui contra decretum a Capitulo, Episcopali sede vacante, literas dimissorias impetrant, ad illos qui easdem literas non à Capitulo, sed ab alijs quibusuis in iurisdictione Episcopi loco Capituli, sede vacante, succedentibus, obtinerent, mandat extendi, concedentes autem dimissorias contra formam decreti, ab officio, & Beneficio per annum sint ipso iure suspensi, & notant Mayolus de irregularitate lib. 4. cap. 2. num. 3. Salcedo in pract. crimin. Bernard. Diaz cap. 26. verb. sine licentia.

92 Et ex Bulla Sixti V. contra male promotos, † ordinati cum literis dimissorijs, seu licentia Capituli sede vacante contra dict. decretum, erant absolute ipso iure suspensi, & absolutio Rom. Pontifici reseruata, sed illa iam per Clemen. VIII. ad terminos sacrorum Canonum, & dispositionem S. Concilij Trident. reducta est vt dictum est sup. 2. par. cap. vltim. num. 70.

93 Et super d. cap. 10. sess. 7. S. Congre. eiusdem † Concilij fecit declarationes sequent. Prima, post annum sedis vacantis, Capitulum literas dimissorias, & facultatem ordinandi concedere potest in Ecclesia vacante: sic ipsum Concilium Trident. Secunda, Concilium Prouinciale statuere non potest, vt Capitula non remittant ordinandos ad alios quam ad comprouinciales Episcopos, nisi id faciat ex rationabili causa pro correctione scilicet Prouinciæ 15. Martij 1586. Tertia, an Concilium Prouinciale possit restringere potestatem Capituli hic tributam, scilicet vt non concedant post annum literas dimissorias, ordinandis ad tit. patrimonij, vel pensionum. Respon. in hac re obseruandum esse cap. 2. sess. 21. de reformat. quod docet, obtinentes patrimonium, vel pensionem, non promouendos, nisi Episcopus pro necessitate, vel commoditate suarum Ecclesiarum iudicauerit eos assumendos esse. Quarta, Capitulū sede vacante post annum non arctatis concedere dimissorias ordinandi ad titulum patrimonij, seu pensionis, non posse Congregatio respondit, sed hanc facultatem esse reseruatam iudicio proprij Episcopi. Sed aduerte hoc non videri receptum, saltem in Regnis Castellæ.

Quinta, Capitulum sede vacante potest concedere licentiam extero Episcopo, exercendi Pontificalia in eorum Ecclesijs, & ordines conferendi, tā clericis illius diœcesis, quam exteris habentibus literas Episcoporum suorum, iuxta tamen formam huius decreti, vide Puteum decis. 407. lib. 2. Nauar. consil. 44. de temporibus ordinat. qui id tenent.

Sexta, Congregatio censuit textum hunc non comprehendere primam tonsuram, & in minoribus ordinibus constitutos non suspendi.

Septima, Hoc caput censuit Congregationē non procedere in insignito solū charactere primæ tonsuræ. Octaua, Vicarius Capituli sede vacante, infra annum potest concedere literas dimissorias ad primā tonsuram, ei qui est præsentatus à patronis laicis, ad beneficium Ecclesiasticum iuris patronatus ipsorum, vt illud obtinere valeat. Nona, ibi, si in minoribus, &c. ad minores ordines sic promotus, potest in susceptis ordinibus ministrare, & beneficia obtinere, non autem priuilegijs clericis concessis gaudere. Decima, An Episcopo existente hæretico, facultas concedendi dimissorias pertineat ad Capitulum Cathedralis Ecclesiæ. Respon. Ad Capitulū pertinet, si Episcopus sit notorie hæreticus 1588. Vndecima, An eo casu, quo Capitulum potest concedere dimissorias, si Canonici propter hæreses dispersi sint, & nequeant conuenire sine difficultate, sufficiat habere literas dimissorias ab vno aliquo ex Canonicis Cathedralis Ecclesiæ. Resp. sufficit habere literas dimissorias à residētibus Capitularibus, etiam si vnus dumtaxat resideret.

Duodecima, An omnino sufficiat sine dispensatione, vel dimissorias, adire pro suscipiendis ordinibus ad viciniorem Episcopum, seu Metropolitanū. Respon. Non adeundum vicinum, neque Metropolitanum, sed adeundam Sedem Apostolicam.

94 Sed hic est graue dubium, † an d. decretum Concilij comprehendat primam tonsuram, ita vt Capitulum, seu Vicarius sede vacante, non possit infra annum dare dimissorias etiam ad primam tonsurā. Et videtur non comprehendere ex dict. declaratione 6. & 7.

95 Nihilominus verius videtur contrarium, † nam Concilium in d. cap. 10. in princip. generaliter & absolute dicit, quod non liceat Capitulis infra annum ordinandi licentiam, aut literas dimissorias, seu reuerendas concedere, & ita tenent Nauarr. consil. 27. de temporibus ordinat. & Fr. Emman. Rodriguez

qui cum

qui eum sequitur in sum.2.tom.cap.14. num.6. vbi docent non posse Capitulum sede vacante dare dimissorias, etiam ad primam tonsuram, & consequẽter eum intra annum non reputetur, quoad hoc ordinarius, non potuisse quem, cui Nuntius Hispaniæ dedit dimissorias, vt posset ordinari ab aliquo Antistite, cũ testimonio idoneitatis à prouisore accepto, ordinare prima tonsura virtute illarum, cum testimonio prouisoris Capituli sede vacante, quãuis Nũtius sciuisset esse sedem vacantem, ex capit.8. sess.23. de reform. &c. idem tenet Mar. Anto. Genuen. cap. 85. num.15. & ita communiter intelligitur & practicatur, & videtur colligi ex declaratione 8. quæ loquitur in arctato ratione beneficij recipiendi.

96 Nec obstat declaratio † 6. & 7. quia intelligitur, quod d. decretum non comprehendat primam tonsuram, quoad pœnas ibi impositas cõtra ordinatos, quia eas solum imponit contra ordinatos in minoribus, & in maioribus ordinibus, & appellatione minorum ordinum, secundum communem vsum loquendi, particulariter Concilij, solum intelliguntur quatuor minores, & non prima tonsura, quæ ab illis condistinguitur, vt apparet ex Concilio sess.23. c. 4.5.6.10. & 11. licet etiam prima tonsura sit & dicatur ordo, vt dicetur infra 7. par. cap.1. a num.2.

Secundo est dubium, quomodo sint intelligenda
97 † illa verba Concilij d. cap.10. sessione 7. de arctatis occasione beneficij Ecclesiastici recepti, siue recipiẽ
98 di. Et quidem clarum est, illos dici † arctatos occasione beneficij recepti, qui obtinent aliquod beneficium, ratione cuius tenentur se promoueri facere, vt qui obtinet Parochialem Ecclesiam est arctatus ad Sacerdotium intra annum, qui obtinet Canonicatum ad ordinem illi annexum. Et idem est in aliquibus beneficijs, seu Capellanijs, requirentibus ex institutione seruitium personale, seu aliquem ordinem.

99 Difficultas est, † qui dicantur arctati occasione beneficij recipiendi. Et credo illos dici arctatos occasione beneficij recipiendi, qui habent ius, seu sunt vocati ad aliquod beneficium vacans, seu Capellaniam, quod tamen requirit actu certum ordinem, quo illi carent, hi nimirum videntur arctati ad talẽ ordinem, occasione beneficij recipiendi. Ita P. Ledesma in sum. de Sacram. ordinis cap.8. 3. conclu. Il-
100 le etiam videtur arctatus occasione beneficij † recipiendi, qui eum non sit ordinatus prima tonsura, est præsentatus ad beneficium, vt in d. declaratione 8. de qua vide infra 7. par. cap.1. nu.30.

101 Electus vero in concursu † ad beneficium curatum, cuius collatio facienda est à Papa non potest interim dici arctatus, nec occasione beneficij recepti, quia illud tunc non habet, nec occasione beneficij recipiendi, quia non requiritur actu Sacerdotium &c. & idem erit in præsentato ad aliquod beneficium, seu Capellaniam, habens annexum certũ ordinem, ad quem illud obtinens tenetur se facere promoueri.

102 Præterea non dicitur arctatus occasione † beneficij recipiendi, is cui aliquis vult resignare aliquod beneficium requirens actu ordinem, quo ille caret, hoc enim est mere voluntarium, &c.

Rursus aduertendum est, Nuntio Hispaniarum
103 solere † inter alias dari facultatem, Licentiam tribuendi quibusuis in ætate legitima constitutis, & alias ad id idoneis Sacerdotali militiæ ascribi volentibus, qui competenter beneficiati & arctati fuerint, vt ad omnes etiam sacros & Presbyteratus ordines, a suo ordinario, vel eum eiusdem, aut Vicarij sui testimonio, a quocumque alio maluerint Catholico Antistite, gratiam & communionem Apostolicæ sedis habente, extra Romanam Curiam, & in propria diœcesi residente tribus, etiam Dominicis, & alijs festiuis, extra tempora a iure statuta ad sacros etiam Presbyteratus ordines promoueri, & in illis promoti, etiam in altaris ministerio ministrare possint. Ita in facultatibus Cæsaris Speciani Nuntij Sixti Quinti.

104 Ex quibus apparet, † Nuntium Hispaniæ non posse etiam sede aliqua Episcopali vacante dare dimissorias, nisi competenter beneficiatis, & arctatis & sic in casibus in quibus Capitulum sede vacante non potest dare dimissorias, nec ipsum Nuntium posse, quicquid dicat P. Ledesma supra, tertia, difficultate, quamuis hoc male fuerit seruatũ annis præteritis.

105 Et quamuis alias, † possit quis promoueri cum literis dimissorijs Legati de latere, vt tradit Iacob. de Graffijs in decis. aureis casuum conscien. lib.4. ca.27. num.27. tamen id est intelligendum, modo eius probitas, & mores testimonio sui Ordinarij commendentur, ex decreto Concilij sess.23. capit.8. ad quem effectum, non dicetur Ordinarius intra annum Capitulum, seu eius Vicarius sede vacante, respectu eorum qui non sunt arctati, vt per Nauar. & Emman. Rodriguez supra.

C A P. V I I I.

De Vicario Episcopi.

S V M M A R I A.

De Vicario Episcopi an possit beneficia conferre, num.1. Vicarius Episcopi debet esse clericus saltem primæ tonsuræ: nam laicus Vicarius esse non potest, numero 2. Nec clericus coniugatus, numero 3. Nec bigamus, nisi fuerit dispensatus ad ordinem susceptum, etiam soluto matrimonio, numero 4.

Nec qui fuit Iudex maleficiorum, & protulit sententias mortis potest esse Vicarius, etiam si postea, vel antea sit factus clericus, quia est irregularis, & sic incapax iurisdictionis Ecclesiasticæ secundum Felin. & alios, num.7. Sed improbatur ista sententia num.8. Non solum quãdo commissio fuit facta ante irregularitatem incursam, sed etiam quando post, nam etiam facta irregulari, est valida, excepto casu de clerico cõiugato, seu bigamo, &c. à num.9.

Hodie in his Regnis Castellæ & Legionis, officialis seu prouisor, vel Vicarius generalis, seu iudex ordinarius Episcopi, vel alterius, iurisdictionem Ecclesiasticam obtinentis, debet esse constitutus in sacro ordine, alias deputatio, & electio est nulla, &c. Ex breui Clementis VIII. cuius tenor ponitur, num.11.

Istud breue comprehendit etiam Vicarios & prouisores ad præsens existentes, num.12.

Sed non videtur adhuc ligare ex defectu publicationis, quia nõ publicatum, sed solum intimatum Episcopis, aut etiam prouisoribus, & ad hoc vt lex, seu constitutio liget, necessarium requisitum est, quod solemniter edatur & publicetur, & ante publicationem non ligat, etiam data scientia, num.13. & 14. Quod procedit etiam stante clausula decreti irritantis numero 15. & 16. vbi ponitur decisio Rotæ, & in ipso breui ad fin. mandatur executoribus, quatenus solemniter publicantes faciant obseruari, quæ publicatio saltem debeat fieri in curia Regis, vbi Nuntius residet num.17. & 18. neque intimatio facta Episcopis aut Vicarijs potest dici publicatio, &c. numero 19.

De Vi-

De Vicario Episcopi qui sunt videndi, nu.20.

Vicarius sicut Episcopus Ordinarius est nu.21. & idem est in Vicario Capituli sede vacante, nu.22.quamuis esse delegatū teneant aliqui relati, nu.23.

Non tamen ex eo est Ordinarius, quod lex det huiusmodi iurisdictionem Vicario, nam verius eam accipere ab Episcopo eū deputante, nu.24.sed ex eo quod iuris permissione, & cōsensu ab Episcopis constituitur, vt eorum locum teneat, &c.num. 25.qua ratione idem est dicendum in Vicarijs seu locum tenentibus Prætorum, nu.26.

Id limitatur primo, vt procedat in Vicario generali, qui facit vnum consistorium cum Episcopo, &c.nu.27. & ideo ab eo non potest appellari ad Episcopum, & potest esse delegatus Apostolicus n.28.Secus in foraneo, quē Episcopus in aliquo loco, seu parte diœcesis cōstituit, vel ad certos actus & causas, quia dicitur delegatus: nec facit vnum cōsistorium cum Episcopo, & ab eo appellatur ad Episcopum, nec potest esse delegatus Apostolicus, nu.29.

A Iudice Metropolitano Archiepiscopi Compostellam, residente in ciuitate Salamantina, tanquam Vicario foraneo, potest appellari ad Archiepiscopum ex Rota nu.30. Nec is potest esse Delegatus Apostolicus, vel Nuntij, seu Legati, nu.31.

Reprobatur sententia Germonij, tenentis a Vicario foraneo ad Episcopum appellari non posse, nu.32.

Reprobatur doctrina Sbrotij dicentis non dari appellationē ad Episcopum à sententia Vicarij generalis constituti in ciuitate tantum, nu.33.

Reprobatur Doctrina D. Anton. Syluestri & Cucchi, dicentiū Vicarium foraneum esse Ordinarium, & idem consistorium, cum Episcopo, si ad vniuersitatem causarum sit deputatus, nu.34. Solum dici potest delegatum ad vniuersitatem causarum, esse instar Ordinarij, seu quasi Ordinarium, & ideo subdelegare posse, nu.35.

Vicarius, quem ponit Archiepiscopus Toletanus in ciuitate Toletana, non videtur Vicarius, generalis, & principalis, si nō est positus cū potestate generali ad totam diœcesim; nec etiā Vicarius Matriti, nec Compluti, cum non sint positi ad totam diœcesim, nec in ciuitate vbi est sedes, & consequenter non possunt esse iudices Apostolici, nec expedire literas dispensationum, & alias directas officiali Toletano, & si illi essent Vicarij generales, & principales, non posset ab eis appellari ad consilium Archiepiscopi, nu.36. Nec Vicarijs Compluti, & Matriti, diriguntur commissiones, saltem à Papa, (quicquid dicat Flores,) sed directæ officiali Toletano eis præsentātur per errorem, nu.37.

Reprobatur Flores, dicens quod si Vicarij positi in d. Oppidis essent æque principales, (prout erāt Vicarij quos habebat Episcopus Palentinus, Vallisoleti, & Palētiæ) essent capaces etiā de rigore iuris dictarum executionum, &c.nu.38.

Tunc tantum Vicarius generalis positus in oppido diœcesis esset principalis, quādo in ciuitate non esset alius Vicarius generalis, &c.nu.39.

Secundo illud limitatur, vt procedat in his quæ veniunt ex generali commissione, secus in his quæ requirunt speciale mandatum, & specialiter cōmittuntur, quia in his Vicarius erit delegatus, & sic appellabitur ab eo ad Episcopum, n.40. Quādo ista separatim committerentur, alias secus, nu.41. & 42.

Quando separatim committuntur, quæ requirunt speciale mandatum, non erit tota iurisdictio ordinaria, etiam si in commissione fiat mentio Vicariatus, nisi quando diceret, quod potestatem alias commissam extendit, vel ampliat, num.43. & 44.

Reprobatur sententia Lapi & aliorum, quod siue insimul, siue in diuersis temporibus, fiat commissio specialis alicuius, vel aliquorum requirentium speciale mādatum & addatur clausula generalis, nempe (& ad omnia alia requirentia speciale mandatum) tunc tota iurisdictio erit ordinaria, nu.45.

Vicarius Episcopi, quæ sunt meræ gratiæ, expedire non potest, n. 46. vnde ex generali mandato dispensare non potest, nu.47.

Sic in terminis Concilij Trid. sess.24. de refor. c.6. non poterit Vicarius generalis Episcopi dispensare in irregularitatibus, & suspensionibus, ex delicto occulto prouenientibus, quāuis Episcopus possit illi committere eam facultatem, etiam in genere &c.nu.48. & 49.

Sic etiam Vicarius generalis Episcopi, non potest remittere denuntiationes ad matrimonium requisitas, nisi ei specialiter sit commissum, nam in materia dispensationis, qualis est ista, appellatione Ordinarij, non venit: quamuis alias comprehendatur, & etiam sub nomine Episcopi contineatur, à num.50. Quamuis cōtra teneant aliqui relati, num.54. & nu.55. refertur decretum Concilij Prouincialis Toletani, & Mediolanen. & nu.61. declaratio S. Congregationis.

Commendatarius & alij Prælati inferiores, habentes quasi Episcopalem iurisdictionem, etiam exempti, & nullius diœcesis, non possunt remittere denuntiationes, ex declaratione Papæ, & Sacræ Congregationis cōtra Nauar. & alios: quorum doctrina videbatur satis conformis literæ Concilij, & practicatur in Hispania, à n.56. Qua declaratione stante in huiusmodi locis, pro remissione denuntiationum recurrendum erit ad Episcopum, in cuius diœcesi, seu intra cuius fines est locus, & si id non constet, ad viciniorem, vt alias circa ordines. num. 59. & 60.

Reprobatur sententia Menochij & Cephali, quod Episcopus nō possit, etiam specialiter, mandare eius Vicario facultatē remittendi denuntiationes, nu.62.

Quæ sunt iustitiæ & necessitatis, expedit Vicarius, & etiam ea quæ sunt voluntariæ iurisdictionis, non tamen sapiunt gratiā nu.63. & 64. Et regulariter Vicarius omnia potest, quæ Episcopus, nu.65. & potest omnia, exceptis prohibitis, seu quæ requirunt mandatum speciale, nu.66. Et quæ sint illa quæ requirunt mandatum Vicarij speciale remissiue, nu.67.

Si in mādato exprimitur aliquid requirens mandatum speciale, adiecta clausula generali, (& ad omnia alia) etiam si mandatum exigant speciale, poterit Vicarius etiam alia facere, quæ requirunt mandatum speciale, nu.68. dummodo non sint grauiora, vel maiora expressis, nu.69.

Post expressum aliquid requirens speciale mandatum, non sufficeret dicere. & generaliter ad omnia alia, nisi addatur, etiā si mandatum exigant speciale, nu.70. nec contrarium voluit alias Rota, quæ præcipue fundatur in verbis, Largo modo, *nu.71.*

Clausula cum libera, vel cum plena potestate, inducit mandatum speciale, nu.72. vbi ponitur decisio Rotæ nec tūc requiritur expressio aliquorū specialium, contra Sbrotium, nu.73.

Clausula quod possit omnia, quæ dominus facere posset, importat mandatum cum libera, nu.74.

Clausula quod promittit habere ratū & firmum, quicquid per procuratorem factum fuerit, non inducit mandatum cum libera, nu.75.

An si Episcopus daret Vicario mandatum generale, ad omnia, excepta collatione beneficiorū, seu alia re requirente speciale mandatum per hanc exceptionem veniant alia requirentia speciale mandatum, à nu.76. ponuntur sententiæ Dd. affirmatiua & negatiua, & resoluitur distinguendum esse, an detur tale mandatum, non dicendo ad omnia quæ ipse constituens, facere posset, seu potest, excepta, &c. sed dicendo, ad omnia excepta tali re, &c. & tunc procedit sententia negatiua, alias procedit sententia affirmatiua.

Vicarius, sine speciali mandato, non potest conferre beneficia numero 80. cum collatio beneficiorum, sit quædam donatio, quæ non venit in generali concessione, seu mandato etiam cum libera, & in generali concessione non veniant illa, quæ nō esset quis in specie verisimiliter concessurus, n.81.

Eadem ratione, non potest Vicarius sine speciali mandato, præsentare ad beneficium pertinens ad præsentationem Episcopi, nu.82. Immo data potestate conferendi, non posset præsentare, nisi esset adiecta clausula generalis contra Lambert. numer.83.

Ee *Vica-*

Vicarius poterit confirmare electos, & instituere præsentatos, quæ sunt necessitatis, & iustitiæ, nu. 85. contra Rebuffum, & Zecchum relatos, nu. 86. & ita censuit S. Cong. Concil. in declaratione Abulens. posita nu. 87.

Id procedit, etiam si esset locus gratificationi inter plures præsẽtatos æque idoneos, nam adhuc potest Vicarius instituere, nu. 88. & ponitur decis. Rotæ.

Dicitur in d. declaratione si non habeat Vicarius mandatum limitatũ, sed generale, quia cum Vicarius accipiat potestatẽ ex commissione Episcopi, potest Episcopus aliqua sibi reseruare, quæ alias venirent in generali mandato, & illi interdicere, ne de aliquo negotio se intromittat, nu. 89.

Contra d. resolutionem & d. declarationẽ S. Congregationis obijcitur alia declaratio contraria, nu. 90.

Secundo obijcitur quod alias in simili de excommunicationibus ad finem reuelationis S. Cong. censuisse videtur, ita demum à Vicario generali Episcopi posse decerni, si ad id habeat speciale mandatum, nu. 91. vbi ponuntur declarationes.

Primæ obiectioni respondetur, quod cũ d. declaratio sit certa, standũ est declarationi Abul. cum sit posterior, nec de eius certitudine possit dubitari, &c. nu. 92.

Secundæ poterat responderi, requiri ibi speciale mandatum propter verba maxime fortia, enixa & geminata, quibus concilium reseruat Episcopis facultatem decernendi dictas excõmunicationes, nu. 93. Sed verius est, Vicarium generalẽ posse decernere dictas excommunicationes, sine speciali mandato, etiam stante Concilio, & ita censuit S. Congregatio, vt in declarationibus quæ adducuntur, & respondetur ad declarationes in contrarium adductas, à nu. 94.

An sicut Vicarius Episcopi, sine speciali mandato potest instituere, ita etiam possit iudex causæ delegatus, nu. 100. Resoluitur non posse, sed solum pronuntiare esse instituendum, & ad Clem. auditor de rescrip. quæ habet etiam locum in gratia cõmissa Ordinario in forma dignum, respondetur, quod solum procedit in Auditoribus Romanæ Curiæ, à nu. 101.

Nihilominus contrarium seruatur in praxi, nam semper videmus delegatos à Nuntio facere collationem, & institutionẽ, quæ praxis videtur posse saluari, & sustineri ex clausulis cõmissionum cum inciden. &c. nu. 103.

Poterit etiam Vicarius, conferre Beneficia ex causa permutationis resignata, si potestatem recipiendi resignationes ex causa permutationis ab Episcopo habeat, quia ista collatio nõ est voluntatis & libera, sed necessaria, &c. & sic posset etiam conferre beneficia nominatis, & facere aliam quamlibet collationem necessariam, quamuis aliqui contra teneant non tamen poterit (etiam hodie stante Concilio) conferre Parochiales, &c. à nu. 104.

Si solum haberet facultatẽ admittendi resignationes non addito etiam ex causa permutationis, non posset Vicarius admittere resignationem ex causa permutationis, nu. 110. Quamuis P. de Perusio contrarium videatur velle, nu. 111.

Vicarius speciale mandatum habens, sine dubio confert beneficia, etiam liberæ collationis, num. 112. vbi qui sunt videndi de hoc.

Quod dicitur speciale debere esse mandatum conferendi, intelligitur vt non tamen ad certa beneficia vacatura, vel ad conferendum certis personis sit, hoc enim non valeret, sed solum exprimi debet, quod facultas ei datur conferendi beneficia; debet tamen esse generalis, numero 113. Generalis tamẽ est, si data esset ad conferendum Beneficia certi loci, seu certæ partis diœcesis, dummodo ibi sint plura Beneficia, aut ad conferendum beneficia in certis mensibus vacantia, aut beneficia simplicia aut curata tantum, aut beneficia certi valoris, aut vacantia tali modo, nu. 114.

Sufficit ad conferendum habere mandatum generale, cum libera seu cum clausula, quod possit omnia facere quæ posset constituens, secundum Bart. Paulum & Ferrettum contra Flã. Paris. à nu. 115. Sed verius videtur, ad conferendum non sufficere tale mandatum, etiam cum libera, nu. 118.

Episcopus non potest dare facultatem conferendi beneficia, nisi Vicario suo, seu officiali generali, num. 119. Et debet esse Vicarius generalis, non solum in spiritualibus, sed etiam in temporalibus, nam Vicarius generalis is tantum dicitur, à num. 120.

Sed Verius est sufficere quod sit generalis Vicarius in spiritualibus iuxta subiectam materiam collationis beneficiorum, nu. 122. Nam & Vicarius Episcopi in spiritualibus, dicitur generalis, & ei literæ diriguntur, & possunt causæ committi per rescriptum Apostolicum, contra Bonifacium & Taurinũ nu. 123. & seq.

Sufficeret esse Vicarium generalem certi loci, vt possit ei committi facultas conferendi beneficia illius loci, licet alias non sit Vicarius generalis, nu. 125.

Poterit Vicarius habẽs facultatem conferendi beneficia, illa cõferre, etiam extra diœcesim, sicut Episcopus potest, nu. 126. contra Bald. Barbatiam, & alios relatos, nu. 127. Nam iurisdictio voluntaria, cuius est collatio beneficiorum, exerceri potest extra territorium, etiam si sit delegata, seu concessa ab inferiore à Principe, nu. 128. & seq. & nu. 130. respondetur ad l. 2. vers. apud Legatum, de offic. proconsulis.

Non solum confessores Ordinarij, vt Parochi possunt audire confessiones subditorum extra Parochiam, seu diœcesim, sed etiã delegati, nu. 131. Quod tamen hodie stante Concilio intelligitur, dummodo isti delegati sint approbati in diœcesi, in qua audiunt huiusmodi confessiones, nec sufficit approbatio alterius Episcopi contra aliquos, à nu. 132.

Quamuis interesse matrimonio non sit proprie actus iurisdictionis, & ideo matrimonium contractum coram Parocho excommunicato, denuntiato, vel notorio, vel alio sacerdote de eius licentia valet, &c. tamen cum reducatur ad iurisdictionem voluntariã, non solum proprius Parochus alicuius contrahentium potest assistere matrimonio valide, & licite, in aliena prorsus Parochia, seu diœcesi, sed etiam priuatus sacerdos de licentia Parochi, &c. ex Congregat. Concil. à n. 135.

An sicut collatio beneficiorum potest fieri extra diœcesim, possit etiam fieri institutio præsentati, seu confirmatio electi, à nu. 138. referuntur sententiæ Dd. & resoluitur cum Lamb. quod si proceditur iudicialiter & cum causæ cognitione, vel in forma iudicij, non potest fieri extra territorium, nec causæ cognitio, seu processus, nec institutio, vel confirmatio, si sit in sententia, nisi de consensu iudicis loci, & partibus non contradicentibus, quamuis lata sententia intra territorium de institutẽ institutio ipsa posset fieri extra: si vero discussio negotij esset extraiudicialis, & absq; strepitu, & forma iudicij, totũ potest fieri extra territorium, &c.

Non poterit Vicarius conferẽdi beneficia facultatẽ habens, ipsi Episcopo etiam si alias esset capax, beneficium conferre, cum vna persona, seu vnum corpus censeatur, ideoque de Vicario conferẽte inhabili, ad Episcopum non fiet deuolutio, quando conferret vt Ordinarius, nõ vt delegatus, &c. n. 143. & seq.

Substitutus à Vicario habente potestatem substituendi, potest Vicario substituenti conferre, quia substitutus censetur ab ipso Episcopo constitutus, & iure Episcopi confert, non Vicarij, num. 145. sicut procurator substitutus, potest præsentare procuratorem substituentem, nu. 146. & substitutus à Vicario habente facultatem recipiendi resignationes, & beneficia conferendi, potest conferre beneficia substituentis resignãtis, nu. 147.

Mouetur difficultas, quod Vicarius Episcopi non potest facere, seu substituere alium Vicarium, licet possit constituere delegatum ad vniuersitatem causarum, nu. 148. & seq. quod procedit siue fuerit constitutus ab Episcopo cum facultate substituendi, siue non, nisi ad modicum tempus ex causa, num. 150. & seq. vbi ponitur decis. Rotæ nec ad substituendum ad tempus ex causa requiritur facultas substituendi, seu consensus Episcopi, vel consuetudo, nu. 152. iuxta quod sunt accipiẽda decis. relata, nu. 153.

Sententia aliorum absolute tenentium Vicarium posse alium consti-

constituere, quando ei data est potestas substituendi, poterit tantum procedere quando fuissent inserta verba illa videlicet, damus potestatem substituendi alium, quem nos Vicarium cum eadem potestate substituimus; vel quando Episcopus daret potestatem substituendi suo nomine: nam tunc procedit ratio supradicta, quod substitutus videtur ab Episcopo positus, nu. 154. 155. & 156. Nec in istis casibus potest dici dare Vicarium incertum, quia per substitutionem, vel nominationem substituentis, qui representat personam Episcopi certificatur, &c. nu. 157.

Quod dictum est quod substitutus à Vicario habente potestatē substituendi conferre potest Vicario substituenti, solum procedit iuxta dicta, quando habet potestatem substituēdi cum clausula, quem nos cum eadem potestate substituimus, seu nomine Episcopi, alias secus, & si substitueret ad tempus ex causa, nu. 168. & seq.

Sic etiam procedet communis sententia glo. & aliorum quod licet delegatus inferioris à Principe, non posit subdelegare, nisi habeat ad hoc speciale mandatum, poterit subdelegare, contra quam tenēt alij, procedet inquam, quando Ordinarius delegans cum facultate subdelegandi, seu cum clausula, per te, vel per alium, addat quod ex nunc illi delegat, cui delegatus commiserit, alias non videtur posse procedere, nec quando datur simpliciter facultas subdelegandi, censetur Ordinarius dare facultatem subdelegandi nomine ipsius Ordinarij sicut nec delegatus à Principe, &c. à nu. 160. & respondetur fundamentis communis sententiæ.

Communis etiam posset procedere in delegato cum facultate substituendi ad actum iurisdictionis non contentiosæ, sed voluntariæ, vt ad conferendum beneficium, & tunc substitutus posset conferre delegato substituenti, seu ad certum ministerium, nam in his videtur eadem ratio ac in procuratore, num. 173.

Et si Vicarius habens facultatem conferendi fuerit reuocatus, valet collatio facta ab eo reuocationem ignorante, numero 174.

Similiter collatio Beneficij facta a Vicario Episcopi, reuocato per mortem Episcopi stante eius ignorantia valet. numero 105.

Differentia est inter reuocationem factam per Episcopum, & reuocationē per mortē Episcopi, aut aliam vacationē Episcopatus, quod in reuocatione facta per Episcopū requiritur intimatio per ipsum, aut de eius ordine facta alias valebunt gesta per eum, etiam si habeat notitiam reuocationis, & publice sit nota contra aliquos, reuocatio autem per mortem, vel aliam vacationem habet effectum, etiam non intimata, valent tamen gesta per eum, quando communiter ignoratur, mors &c. à nu. 176.

De materia reuocationis procuratoris ad resignādum, & illius intimatione requisita remissiue, nu. 180.

An sicut Vicarius Episcopi non potest beneficia conferre, sine speciali mandato, ita etiam non possit Vicarius Papæ, à num. 181. resoluitur contra Corasium non posse, etiam si Vicarius esset Cardinalis contra Barbatiam. Licet in Cardinali facto Legato vrbis à Papa ab ea recedente, verius videatur, posse conferre beneficia infra limites legationis consistentia, etiam vrbis, nisi obstaret reseruatio, &c.

1 IAm de Vicatio Episcopi, † an possit beneficia cōferre, succedit tractatio. In qua præmittendum est primo, quod Vicarius Episcopi debet esse cleri-
2 cus saltem primæ tonsuræ, † nam laicus Vicarius esse non potest, cap. quoniam, cap. in 9. 16. q. 7. & c. 2. de iudicijs, & ibi Dd. & nouissime Sahagun. num. 110. Franchus in cap. 1. de offic. Vicarij in 6 num. 6. & ibi Probus ad Monach. à num. 11. Rebuff. in praxi, tit. de vicarijs Episcoporum, nu. 35. Cucchus in institutio. maioribus lib. 2. tit. 8. nu. 46. Lancellot. in in institutio. can. lib. 1. tit. de offic. Vicarij. §. 2. Iacob. Sbrotius de Vicario Episcopi, lib. 1. quæst. 31. Hoieda de incompat. Benefic. 2. p. cap. 10. num. 11. Zecchus de republica Ecclesiast. c. 23. de Vicario Episc. §. 1. nu. 2. Armill. verb. Vicarius, nu. 6. Fr. Lud. de Miranda Franciscanus de ordine iudiciario, quæst. 2. art. 7. & Suarez 5. tom. disput. 2. sect. 3. nu. 8. 9. & 10.

3 Nec clericus coniugatus, † ex c. 1. de clericis coniugatis in 6. Dom. nu. 8. Franc. 6. Probus n. 12. in d. ca. 2. de offic. Vicarij in 6. Fel. in d. c. 2. iudicijs nu. 6. Decius 123. & 124. & Sahagun. d. num. 110. Rebuff. nu. 36. Cucchus 48. Sbrotius 5. Hoieda 11. Zecchus, Armill. & Suarez. nu. 10. vbi sup. & Zerola in praxi Episcopali 1. p. verb. Vicarius dub. 7. & Thom. Sāchez. de matrim. lib. 7. disputat. 46. num. 14. Nec bigamus
4 ex c. 1. de bigamis in 6. ex quo id tenet † Francus ibi in fin. & in d. c. 1. de officio Vicarij nu. 6. Cucchus nu. 55. Sbrotius & Zecchus sup. & Sayrus de censuris lib. 6. c. 5. nu. 8.

5 Quod intelligit ibi Cucchus, nisi ad ordinem † Ecclesiasticum, intra quem admissus fuit, a bigamiæ impedimento solutus fuit, & celibatum seruet tunc enim ait, ab officio Vicariatus bigamum summouendum non esse, & sequuntur Sbrotius, & Zecchus ibi.

6 Quæ limitatio ita accipienda videtur, † id est, nisi fuerit dispensatus ad ordinem susceptum, super bigamiæ impedimento, &c. Non vero intelligenda est tantum de dissolutione matrimonij, ex quo inducta est bigamia, nam bigamus etiam soluto matrimonio, caret priuilegijs clericatus, & habetur pro laico vt in d. c. 1. de quo Suarez 5. tom. disputa. 49. sectione 5. à num. 4. & consequenter non poterit esse Vicarius.

7 Nec qui fuit iudex maleficiorum, † & protulit sententias mortis, quæ fuerunt executioni mandatæ, potest esse Vicarius, etiamsi postea, vel antea sit factus clericus, quia est irregularis, & sic incapax iurisdictionis Ecclesiasticæ, ita Felin. in d. cap. 2. num. 6. Ferrettus consilio. 8. numer. 1. & 2. & consil. 9. & Sbrotius supra num. 9. ex Baldo in procemium decretalium, nu. 18. quem sequitur Decius in d. c. 2. nu. 121. & 122.

8 Sed hæc sententia mihi videtur falsa, † quando iste vel antea, vel postea, fuit factus clericus, nam licet incurrerit irregularitatem ex homicidio, non ex eo amittit priuilegia elericalia, sed id solum reperitur cautum in bigamiæ duodecima irregularitate in d. cap. 1. Nec Baldus & Decius supra, loquuntur, quando ille fuit factus clericus, vt Baldo imponit Felinus supra. Et ita aliquando videmus causas Ecclesiasticas committi clericis primæ tonsuræ qui fuerunt iudices sæculares, & condemnarunt aliquos ad pœnam mortis, quæ fuit executa. Et hanc sententiam tenet Vgolinus de irregularitate. cap. 65. §. 4. num. 2. dicens, quod irregularis si iurisdictionem Ecclesiasticā aliquam habet exercere, illam poterit, modo ordinis functiones non exerceat.

9 Quod non solum procedit, † quando commissio fuit facta ante irregularitatem incursam, ex qua nō amittitur, vel ligatur iurisdictio antea cōmissa, Suarez d. 5. tom. disputatione 40. sect. 2. nu. 28. Sed etiā quando commissio, seu delegatio facta est post irregularitatem incursam, nam etiam facta clerico irregulari est valida, Suarez supra à nu. 42.

Excepto casu de clerico coniugato, seu bigamo,
10 de quo supra † Nam in illo, non solum commissio, seu delegatio facta post contractum matrimonium, seu bigamiam, non valet, sed etiam iurisdi-

tab. 1. & 1. §. 20. nu. 6. Sbrotius qui plures refert lib. 2. quæst. 55. Zecchus d. cap. 23. de Vicario Episcopi. §. 2. num. 1. Fr. Lud. de Miranda de ordine iudic. q. 2. art. 6. & nouiss. Thom. Sanchez infinitos referens de matrim. lib. 3. disput. 29. q. 1.

Et idem dicendum est in Vicario Capituli sede
22 vacante, † Paulnus, Vgolinus, Sbrotius, & Th. Sanchez sup.

23 Quamuis contrarium, † nempe Vicarium Episcopi non esse Ordinarium, sed delegatum, teneant Gofredus in summ. de offic. Vicarij num. 2. Alciatus in rubrica de offic. Ordin. quinta iudicũ specie, num. 24. Ioseph, Gonçalez, Flores variar. q. cap. 27. Licentiatus Anton. Gomez in explicatione Bullæ Cruciatæ c. 4. nu. 21. & 22. & Morla in emporio iuris. 1. p. tit. 2. q. 27.

24 Non tamen ex eo est Ordinarius, † quod lex det huiusmodi iurisdictionem Vicario, interueniente ministerio, & facto Episcopi, vt tenent Rota decis. 4. de offic. Vicarij alias 378. in nouis. Domin. in cap. 1. de offic. Vicarij in 6. in fin. & Maranta supra num. 12. post Alexad. in rubric. ff. de offic. eius Sbrotius d. quæst. 55. num. 14. & 26. & Thom. Sanchez supra num. 13. & quod dici posset inquit d. glossa verb. generaliter, & Abb. in cap. 2. ad fi. ne Prælati vices suas Nam verius est, Vicarium accipere iurisdictionem ab Episcopo, eum deputante, vt patet ex cap. 2. & fi. de officio Vicarij in 6. & dicendis infra, numero 89. quod potius tenent d. gl. verb. generaliter. & Abb. ibi, & Clarius §. Vestrius in praxi libro 3. capitul. 3. numero 2. ibi nisi Episcopus suo Vicario, licet in contrarium eum citet Sbrotius ibi, nec id negari potest.

Sed ex eo est Ordinarius, quod iuris permissione,
25 † & consensu, ab Episcopis constituitur, vt eorũ locum teneat vicesque gerat iurisdictionem generaliter exercendo, & sic perinde ac si à lege constitueretur, vt per Couar. d. nu. 4. & Paz sup.

26 Qua ratione idem † est dicendum de Vicarijs, seu locum tenentibus Prætorum, seu Rectorum ciuitatum, vt per Couarr. & Paz ibi, & Auiles in cap. Prætorum cap. 4. verb. iustitia, num. 4. & 8. Auendanno de exequend. mandatis. 1. p. cap. 3. nu. 2. Molinam de Hispanorum primogen. lib. 1. cap. 25. nu. 12. Azeuedum in lib. 10. nu. 1. tit. 5. & in l. 1. nn. 8. tit. 9. lib. 3. recopil. & Bouadillam in sua politica lib. primero, c. 16. nu. 44.

27 Quod limitatur primo, † vt procedat in Vicario generali, qui facit vnum consistorium, seu tribunal cum Episcopo, qui est ille, qui est in tribunali Episcopatus, constitutus cum generali cõmissione, non facta determinatione ad certum locum, seu partem diœcesis, & dicitur principalis glossa, verb. foraneo. in Clementina. Et si principalis de rescript. & ibi Cardin. numero 3. Imola 17. Abb. 3. & Bonif. 2. & 21. & Aneharan. Rebuff. in praxi, titul. de Vicarijs Episcoporum numero 6. Couarru. d. capit. 4. practic. numer. 8. Cucchus supra num. 3. & 131. Sbrotius libro 1. quæst. 3. num. 26. & quæst. 23. & seq. & quæst. 29. & Thom. Sanchez d. disputat. 29. num. 11.

28 Et ideo ab eo non potest † appellari ad Episcopũ, d. cap. Romana. de appellat. & cap. 2. de consuetudine in 6. Sbrotius lib. 3. quæst. 2. & potest esse delegatus Apostolicus, tanquam habens dignitatem, d. Clement. & si principalis, & ibi glossa & Doct. Sbrotius lib. 2. q. 23. & Flores q. 4. nu. 6. Circa quod vide dicta seq. p. c. 2.

Secus in foraneo, quem Episcopus in aliquo lo-
29 co, † seu parte suæ diœcesis constituit, vel ad certos actus, seu causas, quia dicitur delegatus, nec facit vnum consistorium, seu tribunal cum Episcopo, vnde à tali Vicario appellaretur ad Episcopum, vel Vicarium generalem, d. glossa verbo foraneo. recepta per Doct. ibi Felin. supra. 1. limitatione. Maranta nu. 14. & mandos. supra. Couarruuias d. cap. 4. nu. 8. Cucchus supra num. 16. Paz d. 3. præludio num. 5. Sbrotius qui alios refert, lib. 1. quæst. 13. & lib. 2. quæst. 55. num. 33. Thom. Sanchez supra num. 10. & 12. Rota decis. 297. num. 1. p. 2. diuersorum; nec potest esse delegatus Apostolicus dict. Clement. et si principalis, & ibi gl. & Doct. Sbrotius lib. 2. q. 23. & Flores ibi.

30 Vnde in † vna Abul. matrimonij de anno 1542. fuit per Rotam resolutum, à iudice Metropolitano Archiepiscopi Compostellani, residente in ciuitate Salamantina, deputato ad cognoscendum de causis appellationum certorũ Episcopatuum suffraganeorum, tanquam Vicario foraneo, posse appellari ad Archiepiscopum, nec obstare quod appelletur generalis Vicarius, quia licet appelletur sic, tamen in veritate non est, vt per Mobedanum decis. 5. de appellat. alias 133. Rotam decis. 1131. lib. 3. p. 3. diuers. & Thanis decis. 8.

31 Secundo infertur d. † iudicem Metropolitanum, non posse esse delegatum Apostolicum, vel Nuntij, seu Legati, etiam ex certa scientia Nuntij, seu Legati, cum sit Vicarius foraneus, & non principalis, iuxta dicta & d. decisiones Rotæ, & Sbrotium lib. 2. q. 23. num. 10. Quamuis aliquando Nuntij committant illi causas.

32 Tertio infertur, † non esse veram sententiam Anastas. Germonij lib. 1. animaduersio. cap. 7. & de indultis Cardinal. §. tibi quoad vixeris numer. 88. tenentis à Vicario foraneo, ad Episcopum appellari non posse, quam improbat Thom. Sanchez supra numer. 12.

33 Quarto infertur, † non esse veram doctrinam Sbrotij libro 3. quæstion. 2. num. 5. qui cum Calder. consilio 2. de appellat. ait, non dari appellationem ad Episcopum, à sententia Vicarij generalis constituti in ciuitate tantum, conuincitur enim ex eo, quod iste Vicarius non est vere, & absolute generalis, ex quo non est constitutus ad totam diœcesim iuxta dicta.

34 Quinto infertur non esse † veram doctrinam D. Anton. in summ. 3. p. tit. 19. cap. 10. §. 2. & Syluestri verb. Vicarius, q. 4. sub versic. primum, & Zecchi d. §. 2. nu. 1. dicentium, Vicarium foraneum esse ordinarium, & idem consistorium cum Episcopo, si ad vniuersitatẽ causarum sit deputatus, quia ad hoc nõ attenditur generalitas loci, sed commissionis causarum; quæ doctrina est contra Dd. supra citatos nu. 27. & 29. & eam particulariter impugnat Tho. Sanchez sup. nu. 10.

35 Et solum dici potest, † delegatum ad vniuersitatem causarũ, esse instar Ordinarij, seu quasi Ordinarium, & ideo subdelegare posse, l. eum Prętor. §. 2. de iudicijs. glossa in cap. cum causam. de appellat. & ibi Franchus num. 17. & 20. Felin. in ca. super quæstionum. §. si vero, de offic. deleg. num. 17. 3. falla. Iason. in l. à iudice. C. de iudicijs. num. 8. Sbrotius d. lib. 2. quæst. 55. nu. 34. Morla in emporio, tit. 2. quæst. 10. à nu. 11. & Thom. Sanchez qui plures citat dict. lib. 3. disputat. 31. nu. 2. vbi nu. 4. ponit, quis dicatur delegatus ad vniuersitatem causarum, & vide dicta sup. c. 1. a nu. 361.

36 Vltimo infertur Vicarium, † quem ponit Ar-

chiepiscopus Toletanus in ciuitate Toletana, non videri Vicarium generalem, & principalem, si non est positus cum potestate generali ad totam diœcesim, nec etiam Vicarium Matriti, nec Compluti, cum non sint positi ad totam diœcesim, nec in ciuitate vbi est sedes, quamuis generales appellentur, & consequenter nõ posse esse iudices Apostolicos, nec expedire literas dispositionum, & alias Apostolicas directas Officiali Toletano, quæ verba de officiali principali, generali, intelliguntur iuxta d. Clement. Et si principalis. & Doctor. ibi, quamuis contrariũ seruetur. Et si illi Vicarij essent generales, & principales, non pßet ab eis apellari ad conciliũ Archiepiscopi, vt appellatur. iuxta d.c. Romana de appellat. & c.2. de consuetudine in 6.

37 Ait tamen Flores d.q.4.nu.8. quod† nihilominus ob præeminentiam officiorum dictorum Vicariorũ Compluten. & Matriten. &c. & quia præsunt locis principalibus, & habent oppida suæ iurisdictioni subdita, contrarium sæpissime in praxi admittitur, & quotidie commissiones eis diriguntur: ego vero existimo, numquam dirigi eis commissiones saltem a Papa, sed commissiones directas Officiali Toletano, eis præsentari per errorem.

38 Et quamuis idẽ Flores,† ibi num.9. dicat, quod si Vicarij positi in dictis opidis essent æque principales, prout erant Vicarij, quos habebat Episcopus Palentinus, Vallisolleti, & Palentiæ (quando Vallisoletum non erat Episcopatus) essent capaces, etiam de rigore iuris, dictarum executionum; idque sine dubio, inquit, procedet, quando Episcopus habet duos Vicarios generales, prout Archiepiscopus Burgen. tamen reuera solus Vicarius, seu Vicarij generales positi in ciuitate, & non positi extra ciuitatẽ, etiamsi habeant generalem commissionẽ ad totam diœcesim sunt principales, &c.

39 Et tunc tantum Vicarius generalis, positus † in oppido diœcesis, esset principalis, quando in ciuitate non est alius Vicarius generalis, sed est in illo oppido, causa maioris cõmoditatis, vt videmus in Episcopatu Calaguritano, in quo Vicarius generalis residet Lucronij.

40 Secũdo limitatur, vt procedat in his† quæ veniũt ex generali commissione, secus in his, quę requirunt speciale mandatum, & specialiter committuntur, quia in his erit delegatus, & sic appellabitur ab eo ad Episcopum, Francus in d. cap.2. de officio Vicarij in 6. num.4. Felinus in d. rubric. de offic. deleg. nu. 4. 3. limitatione, & ibi Beroius nu.2. & 26. Rota decis.7. de officio Vicarij alias 371. in nouis, & ibi addit. Papaz. num.7. Marantha supra num.16. Probus ad Monachum in cap. fin. de officio Vicarij in 6. ad fin. Cucchus d. tit.8. num.17. & 112. 113. Sbrotius lib.2. quæst.55. num.35. & 36. & quæst.88. Zecchus dict. §.2. num.1. Tabiena verb. delegare, quæstione 1. num.2.

41 Quod intelligendum est, quando ista separatim† committerentur, secus si simul cum iurisdictione generali, & ordinaria potestate committantur, quia tunc in omnibus erit Ordinarius, ex cap. translato. de constitut. Ioann. And. ad Specul. in rubrica de officio Vicarij, versic. dubitari videtur. Francus in d. cap.2. num.4. Felinus in cap. licet in corrigendis, sub num.1. de offic. ordin. Aufrer. ad Capellam Tolosanam, dec.443. Gambarus de officio Legati, lib.9. nu. 33. 34. & 37. Rota apud Crescen. decis.15 de probat. Beroius consilio 22. nu.14. & 19. volum.1. Sbrotius lib.1. quæstione 67. numero 3. & libro 2. quæst. 55. numer.37. & 39. Zecchus dict. num.1. & nouissime Thom. Sanchez dicta disputatione 29. num.8. &
42 ita videmus numquam† appellari à Vicario generali, ad Episcopum, etiam in requirentibus speciale mãdatum, quia solent simul cum potestate ordinaria committi; & sic erit intelligendus Zerola dict. verb. Vicarius 3. dub.

43 Addit Ioan. Andr. supra† quod quando diuisim, & separatim committuntur, ea quæ requirunt speciale mandatum, tota iurisdictio erit ordinaria, si in commissione fiat mentio Vicariatus, siue in salutatione dicendo, tali officiali, vel Vicario nostro, siue in progressu dicendo, tibi officiali nostro, committimus quod possis, &c. siue dicat, potestatem tibi alias per nos commissam extendimus, prorogamus ampliamus, quia sicut potest potestatem iam datã minuere, & reuocare, ita potest in eadem specie, illã ampliare, &c. sequitur Thom. Sanchez d. num.8. & citat Beroium d. cons.22. num.14. & Sbrotium, d.q 55. num.39. qui id non dicunt, sed quod dictum est, nu. præced.

44 Quæ additio solum † mihi placet, quando diceret quod potestatem alias commissam extendit, vel ampliat, &c. ad l. sed etsi manente. ff. de præcario, nõ vero quando in commissione fieret mentio Vicariatus, siue in salutatione, siue in progressu, nam sola mentio Vicariatus, non operatur extensionem, prorogationem, seu ampliationem potestatis, alias commissæ, sed fit causa demonstrationis personæ, cui datur noua commissio.

45 Nec placet sententia Lapi in d.c.2. †quam ibi sequuntur Domin. nu.9. & Ancharan. nu.2. & Marc. Anton. Genuen. dicens magis communem, in praxi Archiepiscopali curiæ Neapolitanæ c.66. nu. 25. quod siue insimul, siue in diuersis tẽporibus fiat cõmissio specialis alicuius, vel aliquorũ, requirẽtiũ speciale mandatum, & addatur clausula generalis, nempe, & ad omnia alia requirentia speciale mandatum, tunc tota iurisdictio erit ordinaria, quia ille ordinarius est, cui cõmittitur vniuersitas causarũ, d.l. cum Prętor. §.2. ff. de iudicijs, & d.c. Romana. in princ. si vero non adijcitur clausula generalis, tunc in expressis requirentibus specialem commissionẽ, erit iurisdictio delegata.

Conuincitur enim ista sententia, nam vt supradictum est, sola commissio vniuersitatis causarum non facit vere Ordinarium, & cum insimul cum potestate ordinaria fit commissio aliquorum requirentium speciale mandatum, tota iurisdictio est ordinaria, etsi non addatur dicta clausula generalis ex quo vna est commissio, iuxta dict. capitul. translato.

46 Tertio præmittendum est,† quod Vicarius Episcopi, quæ sunt merę gratię, expedire non potest, Monachus in cap. statutum. de Præbend. in 6. num.9. Cardin. in Clement.1. de officio Vicarij num.19. Bellamera decis.93. Cosmas in pragmatica sanctione tit. de collatio. §. itẽ voluit, verbo Vacarius. Selua de Benef.2. p. q. 14. Probus ad Monachum in c. 1. de officio Vicarij in 6. nu.8. Coras. d.2.p. c.8. nu.1. Sbrotius lib.2. quæst.38. & 184. num.3. Zecchus d. cap.23. de Vicario Episcopi. §.2. numer.3. & num. 4. versic.9.

47 Vnde Vicarius ex generali mandato, †dispensare non potest, Calder. consil.3. de officio Vicarij, Felin. in c. at si clerici. §. de adulterijs, de iudicijs, num.21. Probus supra Rebuf. in d. forma Vicariatus. nu.44. 45. & 46. Cucchus d. tit.8. nu r.11. Doct. Paz in praxi 2. tom.3. præludio nu.11. Ioãnes Guttierrez can. quæst. lib.1. c.19. nu.15. Sbrotius lib.2. quæst.35. Zec

chus

chus d.nu.3. & num.4. versic.3. & 18. Emman. Rodriguez in summ.1.to.c.234.num.5. Vega in sum.1. p. c. 88.casu.1. & P. Ledesma in sum.de matrimon. c.27. 2.conclus.

48 Et sic in terminis † S. Concilij Tridentini sess.24.
de reformatione, cap.6.non poterit Vicarius generalis Episcopi dispensare, in irregularitatibus, & suspensionibus, ex delicto occulto prouenientibus, quamuis Episcopus possit, eam facultatem quæ ex illo decreto est iā annexa muneri Episcopali, quasi iure ordinario, illi cōmittere, nec requiratur quod sit Vicarius ad id specialiter deputatus, vt in 2. par. de absolutione, sed sufficiat in genere dare illi facultatem dispensandi, in casibus, in quibus ipse Episcopus potest.

49 Et ita est accipiendum † quod tradit Suarez 5.to-
modisputat.41. sect.2.num.8. vbi ait, istam facultatem dispensandi, exerceri posse, non solum per Vicarium specialiter adhoc deputatum, sed simpliciter per quemcumq; etiamsi generaliter ei facta sit delegatio. Et ita etiam est accipiendum, quod tradit Enriquex in sum.lib.14.c.20.§.1.& Mar.Ant.Genuen. d.c.66.nu.16.& 20.& 25.

50 Et sic etiam Vicarius generalis † Episcopi, non po
test remittere denuntiationes ad matrimonium requisitas, nisi ei specialiter sit commissum, nam cum in generali commissione facta Vicario, non veniat facultas dispensandi, vt dictum est, in materia dispensationis qualis est ista. (idem est enim remittere, ac dispensare) appellatione Ordinarij non venit Vicarius generalis, & consequenter non comprehenditur in verhis Concilij sessione 24. de reform. matrimonij, cap.1. ibi, nisi Ordinarius ipse expedire iudicauerit. Facit in simili de confirmatione donationis iuris patronatus decis. Rotæ infra relata c. sequēti, num.77.

51 Quamuis comprehendatur † in verbis versic. qui
aliter quam præsente Parocho, ibi, seu Ordinarij licētia, quia illa non est materia dispensationis, Flam. Paris. de resignat.benefic.lib.3. q.11.à nu.21. qui ait quod in Concilio Tridentino, sub verb. Ordinarius comprehenditur Vicarius Episcopi, qui habet Ordinariam iurisdictionem, ac dicitur Ordinarius, & Tho.Sanchez.de matrim.lib.3.disput.29.

52 Et alias etiam facta mentione Episcopi, † non cen
setur Vicarius exclusus, sed continetur sub nomine Episcopi, Domin. & Francus numer.4.in cap.1. de Capell. Monachor. in 6. Felin.in cap. si quis contra de foro compet.numero 4. versic. sed caue, Lancell. Conradus, in templo iudicum, lib.2.cap.6.§.1.num. 11. & 15. Sbrotius lib.2. quæst.43. num.29. & 171. num.2. & 201.num.2. Zecchus d.§.2.num.3. versic. 5. Thom.Sanchez dict.disputat.29.num.16.& Suarez d.5. tom. disputat.7. sectione 3. num.10.disput.
53 20. sect.1. num.2. & alij. Ita tenent Doct. Paz † vbi
supra. & D. Spino de Testament.gloss.15. num.29. qui id acceperunt ex lectura Dd. Nauarri Iunioris de matrimon.& Lic.Ant.Gomez in explicat Bullę Cruciatæ, cap.4.ex nu.19.& Enriquez in summ.lib. 11.c.5.nu.5.

54 Quamuis contra teneant Veracruz in † append.
de matrimon.ad fi.1. dubij fol.4.& Salcedo ad Bernard. Diaz in pract.crimin.can.cap.73. additione vltima, Segura de Aualos in directorio iudicum, 2. p. cap.16. num.2.& 3. Ioannes Guttierrez d. cap.19. num.15. Sbrotius d. quæst.43. num.28. & d.quæst. 201. Zauallos quæst.604.num.92. Flores quæst.24. num.26. dicens, in praxi, vbi non est contraria constitutio, seruari, & semper vidisse seruari, & Marc. Ant. Genuen.c.26. nu.1. dicens, ita seruari in curia Archiepiscopali Neapolitana. Emman. Rodriguez in sum.1.tom.cap.215.num.4. P. Ledesma in sum.de matrim.cap.5.7.conclus.& Thom.Sanchez d.lib.3. disputat.7.q.1.qui non aduertunt prædictam rationem, quæ est efficacissima, & concludens pro nostra sententia.

55 Et ita merito statutum est in Concilio † Prouincia
li Toletano, facto de anno 1583. ex solius Episcopi, non autem Vicarij etiam generalis authoritate, has publicas denuntiationes remitti, seu differri posse, quamuis Doct. Segura sup. miretur de hoc sine ratione. Et in Concilio Prouinciali Mediolan. quinto, facto ab Illustriss. Card. Borromeo anno 1579. tit. de his quæ ad matrimonium pertinent. statuitur quod illas ab Episcopo, dum præsens in vrbe vel diœcesi adest, solum remmitti deinceps liceat, ab alio præterea nemine, ac ne Vicario quidem generali.

56 Et facit declaratio S.Congregat. Concilij † super
☞ d.cap.1. quæ ait, Quod non permittitur, hæc facultas remittendi denuntiationes commendatario, licet eius Abbatia iura Episcopalia habeat vnita, & licet Abbas appellatione Ordinarij veniat iuxta gl. in c.fi. de offic. Ordin. in 6. dixit tamen Sanctissimus Dominus noster, quod Ordinarius, hic non intelligitur nisi Episcopus, tamen Cardinali Farnesio cōmendatario Farfen. Monasterij fuit permissum, non autem eius Vicario.

Quæ declaratio est contra consilium Nauar.2.de
57 clandes. † desponsatione, vbi docet, commendatariū
Abbatiæ, quæ habet iura Episcopalia, & est nullius diœcesis, posse tāquam Ordinarium remittere denūtiationes. sequuntur Zauallos sup. nu.96. Zerola in praxi Episcopali 2.p.verb.denuntiationes, & Flores Enriquez, Emman. Rodr. P.Ledes.& Tho.Sanch. nu.4. vbi proxime qui cum Nauar. idem volunt etiā in Prælatis inferioribus exemptis, habentibus quasi Episcopalem iurisdictionem, licet non sint nullius diœcesis, cum sint etiam Ordinarij.

58 Et reuera ista doctrina, videbatur satis † confor-
mis literæ Concilij, loquentis de Ordinario, & non Episcopo, seu Diœcesano, iuxta dicta inf.9. p.dub.3.

Et ita practicari intelligo in Hispania, per Priores ordinum militarium, vt Emeriten. & alios similes habentes quasi Episcopalem iurisdictionem in suo districtu.

59 Sed stante dicta declaratione Papæ, † cui stan-
dum est, ad quem erit recurrendum pro remissione denuntiationum, quando opus fuerit in huiusmodi locis? nam non videntur cogendi subditi eorum ad Papam, seu Legatum reccurrere, pro re tam ordinaria, & quæ frequenter occurrit. Et dicendum
60 est, † recurrendum esse ad Episcopum, in cuius Dioe
cesi, seu intra cuius fines est locus, & si id non constat, ad viciniorem, vt alias circa ordines. & dimissorias, c.10. sessio.23. de refor. quicquid disputet Flores quæst.24.

61 Et tandem, quod Vicarius Episcopi † nō possit re-
mittere denuntiationes sine speciali commissione, declarauit S. Cōgregatio Concilij vt mihi dixit Auditor Illustrissimi Cardinalis Matthęij pręfecti d. S. Congregationis, & tradit Enriquez d.nu.5. in gl. litera, T. dicens declarasse Congregationem Cardinalium anno 91. pro Salamantino Episcopo.

62 Falsum tamen est, quod † tradunt Menochius con
sil.69. à numer.55. lib.1. & Cefalus cons.421. num. 72.lib.3. quod Episcopus non possit, etiam specialiter, mandare eius Vicario facultatem remittendi denuntiationes, quia censeatur electa industria

personæ Episcopi, nam vt docent citati maxime Enrinquez d.nu.5.& Thom.Sanchez d.disputatio 7.q. 3.recte potest Episcopus dare ei facultatem, etiã generalem, remittendi denuntiationes, cum hęc potestas iure ordinario competat Episcopis, ex d.decreto Concilij, &c,

63 Quæ autem sunt iustitiæ, & † necessitatis, expedit Vicarius, Cosinas Coral.& alij supra citati num, 46. & etiam ea quæ sunt voluntariæ iurisdictionis non tamen sapiunt gratiam; actus enim voluntariæ
64 † iurisdictionis, quæ nõ sunt meræ gratiæ, recte possunt exerceri à Vicario, absque speciali mandato, vt tenet Domi. in c, fi, de offic. Vicar, in 6. Bald. in Margarita. verb. Vicarius, Felin. in c, ex parte, de constit. sub num. 1. versic. non obstat, quod ea Mohed. decis, 3. de officio Vicarij, alias 337. circa fin. & Sbrotius lib. 2. q 66. & q. 163. cum seq. Quamuis contrarium teneat Roma. sing. 693. incip. ex longæua, & inueterata, ad quem se referat d. Abbatis in rep. c, 1. si quis contra. nu, 35. de foro compet.

65 Et regulariter, Vicarius omnia potest † quæ Episcopus argum. c. 2. & fi. de officio Vicarij in 6. Archidiac. Io. Andr. & alij in d, cap. fi, Bertach. de Episcopo. lib. 4. part. 6. tit. de Vicario Episcopi. nu. 6. Mandos. reg. 24. quæst. 6. num. 3. Couarr. cap. 4. pract. nu, 4. & 8, Sbrotius lib. 1. quæst. 48. nu. 7. & Zecchus d. §, 2. num. 2.

66 Et Vicarij generales, possũt omnia †, exceptis prohibitis, seu quæ requirunt mandatum speciale, ex d, cap. 2. & fin. Felinus, & Mohed. supra, & Cucchus numer. 68.

67 Et quæ sint illa, † quæ requirunt mandatum Vicarij speciale, vltra doct. in d. cap. fi. ponit Rebuffus in d. forma Vicariatus ex n. 31, Cucchus d. lib. 2. tit. 8. ex nu. 68. Sbrotius d. tract. præcipue. lib, 2. Zerola d. verb. Vicarius, & Zecchus d. c, 23. de Vicario Episcopi, §. 2. nu. 4.

68 Sed aduert. 1. quod si in mandato † exprimitur aliquid requirens mandatum speciale, adiecta clausula generali, & ad omnia alia, etiamsi mandatum exigant speciale poterit Vicarius etiam alia facere, quę requirunt mandatum speciale, ca. qui ad agendum, de procurator. in 6. & ibi Doct. Couarr. lib. 1. varia. cap. 6. num. 3, Sbrotius lib. 1. quæst. 65. num. 5. & 7,
69 Dummodo non sint grauiora, † vel maiora epressis clemen. 2. eod. tit, de procurator. vbi doct. Rebuff. in forma Vicariatus num. 183.; Sbrotius ibi num. 10. 11. & 12.

70 Et post expressum aliquid requirens † speciale mã datum, nõ sufficere, dicere, & generaliter ad omnia alia, nisi addatur, etiamsi mandatum exigant speciale, vt colligitur ex d, cap. qui ad agendum, & clem. 2. notat Bartol. consil. 5. num, 3. libro 2. nec contrarium voluit Rota in vna Valentina Beneficij Sanct.
71 Luciæ, † coram sanctissimo Clemente Octauo, de anno 1583. nam in illis decision. Rota præcipue fundatur in verbis largo modo, in mandato cõtentis.

72 Secundo aduert. quod clausula cum † libera, vel cum plena potestate inducit mandatum speciale, Bart. num. 2, & alij in l, procurator cui generaliter libera. ff. de procurator. idem Bartol. Alexand. Iason. num. 11, Corneus & alij in l. si procurator. Cod. eod. Domin. numer. 2. & 4. & Francus 6. in dict. cap, ad agendum. §. fin. Couarr. dict. cap. 6. num. 3. Greg. Lopez in l. 19. titul. 5. part. 3. & l. 7. titul. 14. part. 5. Monteroso in practica 7. tract. de clausulis ponendis in mandatis. Ioann. Guttierrez de iuram. confirm. 1. part. cap. 50. num. 9. & 13. Sbrotius supra nu. 6. & 8. Mohed. decis. 2. de officio Vicarij, alias 323, vbi ait, quod habere mandatum cum libera, vel cũ plena, & omnimoda potestate, & habere mandatum in specie, æquiparantur, & Rota in d. Valentina Beneficij, coram sanctissimo Clemente VIII. de ☞ anno 1582. vt in sequenti decis. domini dixerunt, constare de sufficienti mandato Franc, Soler. nam bonæ memorię Ludouicus Cardinalis Borgia, cum constituit Vicarium, dando sibi plenam, & omnimodam potestatem, Ecclesiam Valentinam, & eius membra, in spiritualibus & temporalibus regendi, & gubernandi; quæ verba secundum Bart. l. procurator cui generaliter. num, 2. de procurat. & ibi Angel. num. 2, Castrens. num. 3. important mandatum cum libera; nec est verum quod Bart. in hoc communiter reprobetur, quia imino in hoc communiter approbatur, & de hoc est tex. in l. si procurtaor ad vnã C. de procurat. vbi Paulus de Castro nu. 4. Corneus num. 1. Alexand. nu. 2. vbi ait omnes ita tenere Ias. nu. 11. plena enim & libera idem important: controuersia autem inter doctores non versatur circa hoc, sed circa clausulam istam, permisit ei, quod facere possit, quicquid ipse facere posset, cum per eam intelligatur datum mandatum cum libera, & in hoc communis opinio est contra Bart. secundum Beroium in alleg. q. 25. nu. 5.

73 Nec tunc requiritur expressio aliquorum † specialium, vt patet ex allegatis, quamuis Sbrotius supr. nu. 9. dicat Vicarium Episcopi ex mandato, cũ plena potestate, non posse facere exigentia speciale mã datum, nisi quibusdam specialibus expressis, vt dicit gl. in d. c. 2. in fi. sed glossa ibi loquitur in terminis d. c. qui ad agendum.

74 Tertio aduert. quod clausula, † quod possit omnia, quæ dominus facere posset, importat mandatũ cum libera, Bart. in d. l. procurator. num. 3. Domin. num. 5. & Francus supra, Iason. d. num. 15. Decius in cap. intelleximus. nu, 70. de iudic. loquens in clausula, quod possit omnia quę dominus potest. Affiict. decis. 305. Gregor. Monteroso, & Ioannes Guttierrez supra Azeuedo in l. 3. tit. 3. lib. 5. recopil. num. 3. & Montera Cueua plures referens decis. Arragoniæ 38. num. 35. ex quibus hæc sententia videtur communis, quamuis alij contra teneant, & communem opinionem esse contra Bartolũ. dicat Beroius quæst. 25. num. 5. vt per Rotam in d. Valentina supra adducta num. 72. quæ tamen videtur tenere nostram sententiam.

75 Quarto aduert. quod clausula † quod promittit habere ratum, & firmum quicquid per procuratorem factum fuerit, non inducit mandatum cum libera, glossa in l. si procuratorem. ff. de procurator. Bart. in l. 1. nu. 6. ff. de officio procuratoris Cæsaris, Alexan. Bald. Salicet. & Ias. n. 11. in d. l. si procurator Domin. supra num. 6. Greg. dict. l. 19. Couarr. d. c. 6. nu 4. plures referens, & dicens veriorem, magisq; receptam, quamuis contrarium tenuerit Bart. in d. l. procurator. quem sequitur Francus sup.

76 Quinto aduer. grauem † esse difficultatem, an si Episcopus daret Vicario mandatum generale, ad omnia, excepta collatione Beneficiorum, seu alia requirentia speciale mandatum, per hanc exceptionem, veniant alia requirentia speciale mandatum.

77 Et videtur vera pars affirmatiua, quia † illa exceptio declarat & ampliat regulam, alias exceptio non esset de regula; prout esse debet, & esset inutilis & superflua, & ita hanc partem tenent Domin. in d. cap. 2. ad fi. & in d. cap. qui ad agendum. §. 1. sub n. 2.

Ale-

Alexand. Iason & Claudius in leg.fin. ff.quod quisque iuris,idem Alexan.conf.36. lib.6. Decius in l.1. num.25.ff.de regul.iuris, & in capit. consultationi. Gozad.consil.26.num.49. Tiraquell. de retract. Lignagier in fin.num.95. Euerardus in loco ab excep. ad reg. num.3. & 9. & dicit communem Cagnolus eam secutus in d.l.1. num.35. & magis communem Couarr.lib.2.variar.c.5.nu.9.

78 Contrarium tamen tenent Anchar.† & Francus in d.cap.2.de officio Vicarij,& in d.cap.qui ad agendum. §.1.& in Rubrica de regulis iuris in 6. Felinus in cap.quoniam frequenter n.3.vt lite non contestata. Aretin.consl.8. Crotus 36.num.28. volu.1. Modernus in additio. ad Alexand.d.consil.36.& ad Decium in d.l.1. Couarru.dicens veriorem d.num.9. & Sbrotius supra nu.13.& 14. cuius sententiæ ratio est, quod exceptio, non ampliat regulam ad ea,quæ sub regula non comprehenduntur, cũ potius veniat ad diminutionem.

79 Ego in hac difficultate distinguendum † esse existimo, an detur mandatum generaliter, excepta aliqua re requirente mandatum speciale,non dicendo, ad omnia quæ ipse cõstituens facere posset,excepta, &c. sed solum dicẽdo, ad omnia,excepta tali re,&c. an vero detur mandatum generale, ad omnia quæ ipse cõstituens facere posset,seu posset, excepta,&c. Primo casu procedet secunda sententia ex d. ratione,& ex d.c.qui ad agendum. Nam si ad ea quæ requirunt speciale mandatum non potest quis illud dare,per illa verba, & generaliter ad omnia etiamsi mandatum exigant speciale,non etiam poterit illud dare per verba generalia excipiendo aliquem casum specialem,etiãsi dicat,& generaliter ad omnia,etiãsi mandatum exigant speciale, excepta, verbi gratia, collatione Beneficiorum,&c. nam illa exceptio, solum operatur diminutionem. In secundo vero casu procedet prima sententia non ex ratione illius, quę satis tollitur ex dictis, sed quia verba generalia, ad omnia quæ ipse cõstituens facere posset, seu posset, important mandatum cum libera,vt dictum est nu. 74. Quæ distinctio erit aduertenda, nam doctores ista confundunt.

80 Ex quibus iam ad nostrum † propositum infertur, quod Vicarius sine speciali mandato, non potest conferre Beneficia cap.fin.de offic. Vicarij in 6. vbi Dd. Dinus in regul. in generali 81.l.6. Selua de Benef.2.part.cap.14. Rebuff. in forma Vicariatus à num.49. Lambert. de iure patron.2.part.2.l.quæst. 4.art.1.nũ.4.& 3.p.2.l.quæst.1.artic.5.Coraf. d.2.p. cap.8.num.5. Duar.l.3.cap.7. Cucchus d.tit.8.ex nu. 73.late Sbrotius l.2.quæst.71. Zerola d.verbo vicar. §.9.& Zecebus d.§.2.nu.4.vers.14.& alij.

81 Cum enim † vt dictum est,quæ sunt meræ gratiæ Vicarius expedire non possit, & collatio beneficiorum sit quædam donatio,cap. relatum de præbend. cap.post electionem.de concess.præb.cum alijs, quæ non venit in generali concessione,seu mandato, nec generaliter donare valeat is cui bonorum administratio,etiam libera,est concessa l.contra iuris.§.si filius ff. de pactis. & l.filius familias ff. de donatio & d.cap. fin. cum alijs de quo videndus Pinellus in l.1. C.de bonis maternis 3. part.a num.56. Matienço in l.3.tit.3.l.5.recopil.glos.2. & Ioannes Guttierrez de iuramento confirma.1. par.capit.50.a num.11.ideo Vicarij,seu officiales,beneficia conferre nõ possunt, nisi collatio beneficiorum ipsis specialiter sit commissa,vt in d.ca.fin. vbi assignatur ista ratio,& quod in generali concessione, nequaquam illa veniunt, quæ non esset quis in specie verisimiliter concessurus,d.regula in generale cum suis concordant. Eademque ratione,

82 † non potest Vicarius, sine speciali mandato præsentare ad beneficiũ,pertinens ad præsentationem Episcopi, Lambert. d.art.5, num.2. & Sbrotius qui alios refert d.l.2.quæst.110.

83 Immo data potestate conferendi, † non. posset præsẽtare,quia aliud est cõferre, aliud præsentare c. cum in illis,de præben.in 6. nisi esset adiecta clausula generalis,vt cum Paulo consl.57. part.1. & Imola in cap.fin.de concess.præbend.in princip. tradit Rochus verb.honorificum num.25. Bertachin. in repe. verb.præsentatio fieri non potest,licet contra teneat Lambert.1.part.2.l. quæst.4. artic.4. pro quo facit, quod supradictum est.1.part.capit.6.num.31.cui responderi potest,quod iuxta subiectam materiam & modum communem loquendi, dare mandatum ad conferendum, non est ad præsentandum. Cum autem,

84 vt dictum est † ea,quæ sunt iustitiæ, & necessitatis, expediat Vicarius,poterit confirmare electos, & instituere præsentatos, quæ sunt necessitatis,& iustitiæ,cap.ex frequentibus.de institutio.glos.in d.cap. fin. de offic. Vicarij in 6. verb.non possunt, Roma singul.601. Selua, Lamber. Coraf.& Duarenus supr. & Paulin.de offic.& potestat.cap.sede vacante 5.q.2. part. num.2. Cosmas in prag.tit.de collatio.§. item voluit verb.vicario. Probus ad Monach.in d. cap.fi. num.4. Couarr.l.3.variar.cap.20.num.7.doctor Paz in praxi 2.tom.3.præludio num.7. Quintanaduenas l.1. Ecclesiasticon cap.5.nu.7. late Sbrotius plures referens l.2.quæst.70. & 111. Zerola d.verb. Vicarius §.14.& Zecchus de Benef.& pensio.cap.2.verfic. Vicarius etiam,& Rota in Ostun.Capellaniæ de anno 1600.infra relata 8.par.cap.4.num.50. Nec cõ

85 trarium † tenet Dinus in regul.1.l.6.num.20. loquitur enim de institutione, id est collatione libera, vt constat ex nu seq. vbi idem dicit de Cap.sede vacante, quod tamen constat posse instituere præsentatũ, vt in cap.1.de institutione in 6.per eum allegato, & ita tener ibi additio litera H.

86 Quamuis Rebuffus in d.forma † Vicariatus ex n. 126.& regul.13. Cancella. verb.aut Vicarios perpetuos.contra teneat. Et quamuis Zecchus de Repub. Ecclesiastica d.cap.23.de Vicario Episcopi §.2.nu. 4.versl.13.dicat, non posse confirmare electos, sine speciali mandato, qui tamen cum ibi num.3. versic. 12.& d. num.4. sub. versic.14. teneat non posse sine speciali mandato, instituere præsentatum, non loquitur consequenter.

87 Et ita inter † alia quæsita, pro parte Episcopi Abulen.de anno 1593.cẽsuit S.Congregatio Concili, vt in seq. declaratione ad primum, quam habeo autenticam, nempe subscriptam manu Illustrissimi ☞ Cardinalis Matthæi, & eius sigillo munitam. Illustrissimi & Reuerendissimi domini pro parte Reuerendissimi Episcopi Abulensl.supplicatur declarari sequentia,circa quæ dubitare contingit. Primum dubium, An Vicarius Episcopi,seu Capituli sede vacante,possit instituere præsentatos, absque speciali mandato, prout videtur certum,ex cap. ex frequentibus. de institut.& ibi glossa & Dd.& in cap.fin.de offic. Vicarij in 6. Rochus de iure patron. verb. competens quæst.31. Mill.versic. Vicarius Episcopi. Couarru.lib.3.variar.cap.20.num.7. Moder.de Vicario Episcopi lib.2.quæst.3.qui plures refert. Nec obstat decretum Concilij sess.24. de reformatione cap.13. ibi,nisi Episcopi loci,quia ista verba non excludunt Vicarium,nec ad id sunt posita, sed inferiores Episcopo,vt recte aduertit d. Modernus num.15 & constat ex cap.proxime præcedenti eiusdem sessionis in fine se-

fine. Secūdo dub. An sæcularis semel approbatus ab ordinario, ad confessiones audien. vel prædicandū sit semper approbatus, & an approbationes, & licentias datas, possint Ordinarij pro libito reuocare. Tertium dub. An sæcularis, siue regularis, approbatus ad audiēdas. Confessiones certi generis personarum, vel in certa Ecclesia, possit confessiones audire aliarum personarum, & extra illam Ecclesiam, virtute Bullarum. Quartum dub. An obtinens parochiale beneficium in vna Diœcesi possit in alia, absque Ordinarij loci approbatione eligi in confessarium, ab babentibus priuilegium vigore iubilei eligendi confessarium idoneum, vel ab habentibus licentiam à suo parocbo quod ita videtur, quia is generaliter, & absolute, est approbatus à Concilio, & & cum alijs docet Candelabrum aureum 1. parte de confessione. num. 28. licet alias approbatus in vna Diœcesi non censeatur approbatus in alia, vt S. Congregatio declarauit. Quintum dub. An matrimoniū contractum coram parocbo excommunicato, denūtiato, vel notorio clerici percusore, vel alio sacerdote, de eius licentia valeat. Sextum dub. In Episcopatu Abulen. est consuetudo tenendi Beneficium curatum, vel simplex, simul cum Capellania in eadē Ecclesia, dubitatur. An stante Concilio id fieri possit. Septimum dubium, præsupposito quod examinatores debeant denuntiare, quot idonei reperti fuerint ad parochialem, Episcopus autem seu Vicarius, debet eligere digniorem; dub. an examinatores debeāt denuntiare idoneos cum expressione, quis sit magis idoneus, absq; eo quod ipsi eligant; alias enim quomodo Episcopus intelliget, quis ex illis sit magis idoneus, præsertim literatura? Octauum dubium. An priuilegia regularium, quod nō teneātur seruare interdicta in aliquibus diebus tantum, veluti in festis suorum ordinum, sint contraria Concilio, & sublata. Nonum dub. An ad derogationem sacri Concilij Trident. sufficiat, Papam contra illud rescribere absque illius speciali, vel generali derogatione, vt Pius Quintus declarasse dicitur. Ad primum Congregatio Concilij censuit, quod si non habeat Vicarius mandatum limitatum sed generale, vtiq; instituere præsentatos potest. Ad secundum censetur approbatus, donec fuerit reuocatus, & reuocari potest cum causa, quam sufficit esse notam Episcopo. Ad tertium non potest. Ad quartum minime potest. Ad quintum valet. Ad sextum consuetudo est sublata. Ad septimum examinatores debent renūtiare, quotcumque idonei iudicati fuerint, Episcopus autem debet magis idoneum eligere. Ad octauum priuilegia si ante Concilium concessa fuerint, vtiq. reuocata existunt. Ad nonum si supplicatio manu Papę signata fuerit non requiritur nec specialis, nec generalis derogatio. Hier. Card. Matthæius.

88 Et id procedit etiam, si esset locus † gratificationi inter plures præsentatos, æque idoneos, nam adhuc potest Vicarius constituere. ad d. cap. præcedenti à num. 73. & ita videtur sentire Rota in vna Calagurritana Beneficij de Haro. 17. Octo. 1580. coram sanctissimo Clemente VIII. vt in decis. seq. quæ sic erit accipienda, Domini cum præsupposito quod ☞ mandatum sit in forma probandi, tenuerunt Vicarium potuisse gratificare, & gratificasse; pro indubitato enim habuerunt, quod hæc facultas gratificandi, possit ab Episcopo Vicario committi, quia nullibi reperitur quod sit electa industria personę, quia ad hunc effectū oportet, quod adsint verba importātia personalitatem, ad not. in cap. fin. §. is autem vbi Dd. de officio delegati Dd. in l. 1. vbi Iason. num. 29. & ibi etiam Purpur. num. 500. ff. de officio eius, cuiusmodi non sunt verba, quibus iura vtuntur in hac materia; in cap. enim cum autem. de iure patron. solum dicitur, iudicio Episcopi credimus relinquendum, quæ verba arbitrium boni viri important. Felinus in cap. 1. sub num. 51. de constitution. non autē personalitatem, in cap. qui. eodem titulo dicitur, ordinet antistes Ecclesiam, sicut melius eam secūdum Deum viderit ordinandam, quæ verba nullam & ipsa personalitatem significant; nec facit quod dicat prout secundum Deum est ordinanda, sicut etiam collationes omnes, secundum Deum, faciendæ sunt personis idoneis; & hinc est quod Decius cons. 130. in principio præsupponit pro absoluto, quod Vicarius potuerit gratificare; quod autem Episcopus etiam hanc facultatem concesserit, liquet ex lectura mandati, in quo datur facultas dispensandi, conferēdi, & subijcitur clausula generalis, vt possit omnia alia, quæ includit si non maiora saltem similia. cap. qui ad agendum. de procurator. in 6. clemen. 11. potest. eodem titulo. idq; tanto magis, quia ratio cur in generali deputatione Vicarij non venit facultas cōferendi est, quia mera est gratia, & donatio quæ non venit in generali mandato. cap. fin. de officio Vicarij in 6. gratificatio autem non est mera gratiæ, ex quo vni ex præsentatis tenetur Ordinarius gratificare, Rebuff. ad concord. de collatione §. statuimus. 1. verb. gratificare, per l. vnū ex familia §. 1. ff. de delegatis 2. & consequenter tanto facilius sub huiusmodi mandato comprebenditur; quod autem gratificauerit apparet, quia protulit sententiam, ad fauorem Didaci, quæ cum non possit esse iusta ex alio capite, quam ex illo, debet ex hoc censeri lata, cum ea ex actis interpretationem, & declarationem recipiat. l. ait prætor. §. si iudex, & ibi Bart. num. 1. de re iudic. semper enim sententia præsumitur lata ex ea causa quæ re vera apparet in actis. l. si quis ad exhibēdum de except. rei iudic. l. hæc enim. in princip. de suspect. tutoribus. Alexan. consil. 66. num. 2. l. 5. Nec obstant verba sententię, quia licet Vicarius in ea dicat, debemus pronuntiare, refert tamē se ad acta, ex quo dicit, quod ex actis appareat; liquet ergo ipsum factum pronuntiasse ex causa, de qua in actis constat, & consequenter ex capite gratificationis, & vsufructu, verbo illo, debemus, quia tenebatur vnum ex huiusmodi præsentatis eligere; non obstat, quod in collatione dicat secundum numerum, quia numerus etiam hoc casu seruit, cum requirat quod præsentandi sint filij patrimoniales, & sunt timidi Beneficiati, vt ad integrum ascendant, & hæc omnia dixerūt, tanto magis admittenda esse ad effectum sustinendi actum. l. 3. de milit. testament. l. quoties, de rebus dubijs, nunquā enim fit relatio ad id per quod actus non sustinetur, Bart. post glossam in l. cum vulgari. de dote prælegata. Decius in cap. 2. requiritis. sub nu. 3. versic. 5. non debet fieri. de appell.

89 Dicitur autē in d. declaratione † Abulens. si nō habeat Vicarius mandatum limitatum, sed generale, quia cum Vicarius accipiat potestatem ex commissione Episcopi, cap. fin. de officio Vicario in 6. Decius cons. 66. num. 4. Sbrotius lib. 2. quæst. 112. num. 5. & diximus supra num. 24. potest Episcopus aliqua sibi reseruare, quę alias venirent in generali mandato, & illi interdicere, ne de aliquo negotio se intromittat. Capella Tolos. decis. 481. & ibi Aufrer. Sbrotius d. quæst. 112. num. 6. & quæst. 131. num. 3. Rota decis. 297. p. 2. diuersor. num. 2. & 3. vbi dicit, quod in mera facultate, & volūtate Episcopi consistit tribuere Vicario facultates amplas, vel coarctatas, nam

quilibet

quilibet committens iurisdictionem suam alteri, po
test eam limitare, vt sibi libet, &c.

90 Sed contra prædictam resolutionem,† & dict. de-
claratione S. Congregationis facit difficultatem. Pri
mo quod alias literis Cardinalis S. Sixti datis. 4. Fe-
bruarij 1581. in vna Placentina fuit scriptum. Con-
☞ gregationem Concilij declarasse, quod mortuo Epi
scopo, Vicarius generalis sede vacante, nullũ ad hoc
habens speciale mandatum, non potuerit institue-
re, contra ea quæ scripsit Pauinus in suo tract. vt ha
betur in declarationibus super d. cap. 13. sessio. 14. de
reform. declarat. 14.

91 Secundo, quod alias in simili † de excommunica-
tionibus, ad finem reuelationis aut pro rebus sub-
tractis, quas Concilium sess. 25. de reform. cap. 3. sta-
tuit, a nemine prorsus, præterquam ab Episcopo de
cernendas, S. Congregatio censuisse videtur, ita de-
mum à Vicario generali Episcopi, posse decerni, si
ad id habeat speciale mandatum, vt apparet ex seq.
declarat. super d. cap. 3. Prima, Vicarius generalis, &
☞ ad id facultatem habẽs ab Episcopo, potest sine præ-
uia cognitione facta ab ipsomet Episcopo, excom-
municationes ad finẽ reuelationis pro rebus deper-
ditis decernere, dum tamen ipse Vicarius causæ co-
gnitionem adhibeat. Sed alij dubitabant ex illis ver
bis, a nemine prorsus præterquã ab Episcopo, quia
taxatiua alios excludit, Congregatio iterum sub die
25. Februar. 1583. Primam firmauit resolutionem.
Secunda, ibi, præterquam ab Episcopo, vel Vicario
ex speciali mandato non alias, vt habetur, in d. decla
rat. super d. capit. 3. ergo similiter in proposito, cum
Concilium d. cap. 13. sess. 14. statuat, quod non liceat
patrono aliquem ad beneficia, nisi Episcopo loci
præsentare, &c. non poterit fieri præsentatio Vica-
rio generali, nec valebit institutio, nisi ad id habeat
speciale mandatum.

92 Respondetur tamen primæ † difficultati, quod
esto dicta declaratio sit certa, standum est declaratio
ni Abulens. cum sit posterior, nec de eius certitudi-
ne possit dubitari, quia vt dixi, eam habeo authenti-
cam, maxime cum sit iuri conformior. Item de cer-
titudine illius dubitari potest, ex d. declaratione A-
bulen. & ex d. cap. præcedenti nu. 25. & 28.

93 Secundæ difficultati † poterat responderi, quod
in terminis d. cap. 3. sess. 25. quamuis non excludatur
Vicarius, requirit tamen speciale mandatũ propter
verba maxime fortia, enixa & geminata, quib. Con-
cil. ibi, reseruat Episcopis facultatem decernendi di-
ctas excommunicationes, ibi, à nemine prorsus præ
terquam ab Episcopo, &c. & ibi, sed totum hoc in
eius arbitrio & conscientia sit positum, & in termi-
nis d. cap. 13. non sunt verba illa fortia & enixa.

Sed verius existimo, Vicarium generalem posse
94 decernere dictas excommunicationes,† sine speciali
mandato, vt tenent Sylua nuptialis lib. 3. nu. 28. Pro
bus ad Monach. in capit. 2. de constitutionibus in 6.
num. 32. Bernard. Diaz regul. 243. & sic etiam stan-
te Concilio Enriquez in sum. l. 13. cap. 17. §. 4. Em-
manuel Rodriguez in summ. 1. tom. cap. 79. num. 1.
Sbrotius l. 2. quæst. 171. Zerola d. verb. Vicarius. §.
17 Frechilla de excomm. art. 2. 2. par. num. 5. Suarez
5. tom. disputat. 20. sect. 1. num. 2. Thom. Sanchez d.
l. 3. disputat. 29. quæst. 2. num. 16. Marc. Anton. Ge-
nuen. cap. 1. num. 1. dicens, fuisse declaratum à S. Cõ
gregatione, ac seruari in curia Archiepiscopali Nea
politana, & etiam Ioan. Gutuerrez Canon. quæst. l.
1. cap. 11. num. 8. quamuis dicat, quod ex dicta prima
declaratione requiritur, vt habeat Vicarius ad hoc
speciale ab Episcopo mandatum, nisi verba illa, &
ad id facultatem habens, &c. referantur ad faculta-
tem Vicariatus generalem.

95 Nam re vera illa verba Concilij † non excludunt
Vicarium, sed sub nomine Episcopi comprehendi-
tur, ex adductis supra nu. 52. & sunt posita ad exclu-
dendos inferiores Episcopis, etiam habẽtes Episco-
palem iurisdictionem, & exemptos, ac etiam nullius
Diœcesis, quicquid dicat Suarez, supra, vt censuit
Congregatio, dicens recurrendum esse ad sedem A-
postolicam, pro dict. excommunicationibus ad loca
exempta, & nullius Diœcesis, in quibus Episcopi
non habent iurisdictionem, Marc. Anton. Genuen.
d. cap. 1, num. 2.

96 Quamuis Bannes 2. 2. quæst. 66. art. 6. † versic. du-
bium est, velit per illa verba excludi Vicarium, ita
tamen quod si ex commissione Episcopi, dentur ta-
les excõmunicationes à suo Vicario, factum tenet,
quia Concilium non dixit, quod si secus factum fue
rit totum sit irritum, & inane, peccabit tamen Epi-
scopus contra mandatum Concilij, si sine causa vr-
gente committat huiusmodi excommunicationes
suo Vicario, in quo Bannes non bene loquitur; nam,
vt diximus, non excluditur Vicarius per illa verba,
& si excluderetur vt ipse putat, factum non teneret,
& nunquam posset Episcopus illi committere hu-
iusmodi excommunicationes, &c.

97 Et ita censuit S. Congregatio Concilij, † vt in se-
☞ quentibus declarationibus super d. cap. 3. Prima El-
borens. Vicarius Episcopi potest concedere literas
monitoriales, de quibus in præsenti decreto. Secun-
da, Vicarius generalis Episcopi, potest has excom-
municationes decernere, adhibita causæ cognitio-
ne, nec indiget speciali mandato Episcopi. Tertia,
stante hac declaratione quærebatur, an eadem pote
stas competat Vicario Capituli sede vacante, Con
gregatio censuit affirmatiue, quia ad Capitulũ tran
seunt ea quæ sunt iurisdictionis necessariæ, vt est ex-
communicatio die 14. August. 1586.

98 Nec obstant declarationes † in contrarium addu
ctæ nu. 91. Quia ad primum respondetur, quod illa
verba, & ad id facultatem habens omissa dicta res-
ponsione Ioan. Guttier. ponuntur ad excludendum
Vicarium generalem, habentem in hoc facultatem
limitatam, seu ablatam ab Episcopo, qui non potest
has excommunicationes decernere, vt per Io. Gut-
tierrez, ibi n. 10. & Enriquez supra in glos. litera, C.

99 Ad secundam respondetur, † illam non videri cer-
tam, & magis standum esse adductis num. 97. Quæ
videntur magis certæ & iuri conformes, & testatur
Mar. Ant. Genuen. supra d. cap. 1. nu. 1.

Sed an sicut Vicarius Episcopi, sine speciali man-
100 dato † potest instituere, ita etiam possit iudex causæ
delegatus. Dicendum est non posse, sed solum pro-
nuntiare esse instituẽdum, vt fuit resolutum in vna
Iuuenacens. Beneficij. 15. Decemb. 1593. coram D.
Mantica, & fuit dictum in ead. coram eod. 28. Maij
eiusdem anni, & in Ostunens. Capellaniæ de anno
1600. infra relata. 8. p. c. 4. nu. Facit c. super eo. de of-
ficio deleg. Lamber. de iure patron. 3. par. 2. lib. quæ-
stio. 1. artic. 9.

101 Nec obstat clementina † auditor. de rescrip. quæ
procedit & habet locum, etiam in gratia commissa
Ordinario, in forma dignum, vt fuit resolutũ in cau
sa Legionens. Canonicatus 28. Octobr. 1574. coram
Sanctissimo Clemente VIII. Cæsar de Grassis decis.
125. n. 9. & Calagurritana Prioratus 10. Maij 1581.
coram D. Cantuccio quæ est 2. p. diuersorum decis.
287. & in Abulen. Beneficij. 4. Iulij 1597. coram D.
Lita infra adducta p. seq. cap. 2. nu. 55. Nam d. clem.
solum

solum procedit, in auditoribus Romanæ Curiæ gl.
102 2.ibi.† & Cardin.2.oppositione,& fuit dictum in di
ctis causis Iuuenacen.& Ostunen.& tradit posthæc
Gonçal.gl.23.a num.14.vbi ait d.clementinam non
procedere in Auditore cameræ.
103 Sed nihilominus contrarium seruatur† in praxi,
nam semper videmus delegatos à Nuntio, in causis
Capellaniarũ, & beneficiorum iuris patronatus, in
gradu appellationis, facere institutionem, & colla-
tionem. Quæ praxis videtur posse saluari, & sustine
ri, ex clausulis commissionum cum inciden. depen-
den.emergen.annexis,& connexis,&c.
104 Poterit etiam Vicarius cõferre† beneficia ex cau-
sa permutationis resignata, si potestatem recipien-
di resignationes, ex causa permutationis, ab Episco-
po habeat, vt tenent Domin. in d. cap. fin.de officio
Vicarij in 6.nu.10.Corasius d.2.p.capit.8.num.2.&
Zecchus d.cap.2.de benef.& pensio.versic. Vicarius
etiam, quia tunc collatio non est voluntatis, sed ne-
cessitatis, cap.vnico.de rerum permutatione in 6.&
clemen.vnica eod.tit.& quia verisimile est, quod E-
piscopus dando potestatem recipiendi resignatio-
nes, ex causa permutationis, voluit dare potestatẽ fa
ciendi collationem, quæ necessario illis debet fieri,
maxime quia in permutatione eodem cõtextu solet
admitti vtriusque renuntiatio, & pariter fieri vtriuf-
que collatio. referunt Cosmas in d.§.item voluit, de
collatio.verb. Vicario,& Selua 2. p.quæst. 14. num.
105 4. † qui tamen ibidem tenent, non posse Vicarium
generalem, sine speciali mandato, cõferre beneficia
nominatis, quamuis talis collatio non sit libera, sed
necessaria, quod etiam tenet Rebuff. de nominatio.
quæst.17.num.26. alias 7. & sic vidẽtur tenere con-
tra istam doctrinam saltem quod attinet ad primam
rationem, quod ista collatio competat Vicario tam
106 quam necessaria, † ad quam rationem non procedit
consequenter Corasius, qui 4.par.cap.4. num.13. te-
net non posse Vicarium, sine speciali mandato, con
ferre beneficia nominatis.
107 Et contrarium in proposito † tenet Rota decis.1.
de renuntiatione, alias 43.in antiquis Calder.consil.
3.de renuntia. Roman.consil.330.num.5.vbi Hora
tius Mandos. litera L.Felinus in capit.auditis nu.13.
de præscrip.Staphileus de literis gratiæ tit.de varijs
modis vacationis. §. resignationis modus ex nu.23.
Rebuff.in praxi in forma Vicariatus num.105.106.
& 107. & in regul.13. Cancellar. verb. aut Vicarios
perpetuos,& Sbrotius lib.2. quæstio.71. num.9.13.
& 14.
108 Sed mihi placet sententia Domin.†& sequacium
videlicet quod Vicarius generalis, cui Episcopus de
dit facultatem recipiendi resignationes, ex causa per
mutationis, potest conferre beneficia, sic resignata,
permutantibus, maxime ex prima ratione, nempe,
quia ista collatio non est voluntatis,& libera, in qua
loquitur in d.cap.fin.de offic. Vicarij in 6.sed neces-
saria vt recte tradit Domin.in d.cap.fin.num.101.&
sequũtur Bellamer.decis.94.& Cucchus d. tit.8.nu.
83. Quæ ratio magnam vim facit Staphileo supra,
quamuis dicat, quod propter authoritatem domi-
109 norum transeat d.decisio. Et consequenter † verius
videtur Vicarium ex generali mandato, posse con-
ferre beneficia nominatis,& facere aliam quamlibet
collationem necessariam, vt videtur tenere Probus
ad Monach.in d.cap.fin.num.5.versic. pro præmiss.
& faciunt tradita cap.præceden.à num.55.de Capi-
tulo sede vacante, non tamen poterit etiam hodie
stante Concilio Trident.conferre parochiales Eccle
sias, quia earum collatio non est absolute necessaria,
ex ibi dictis à num.79.Poterit tamen conferre bene-
ficia patrimonialia etiam, cum conferantur absque
aliqua præsentatione, vel electione alterius ex ibi di-
ctis, licet contra teneat Gonçalez gloss.9.§.1. nu.78.
110 Si vero solum haberet † facultatem admittendi
resignationes, non addito etiam ex causa permuta-
tionis, non posset Vicarius admittere resignationẽ
ex causa permutationis, quia aliud est admittere re-
signationes, aliud dare authoritatem permutare vo
lentibus, vt fit in admissione resignationis ex causa
permutationis, & ita videtur tenere Rebuffus in d.
forma Vicariatus nu.104. ex cap. quæsitum de rerũ
permutatione Zerola d.verb. Vicarius. §.10. qui ta-
men variat.2.part.verb.capitulum.§.7.Quamuis Pe
111 trus de Perusio de permut.benef. † 2.p. quæst.6.nu.
23.alias 40.contrariũ videatur velle, ait enim, quod
si tale esset Beneficiũ, quod posset renuntiari in ma-
nibus inferioris ab Episcopo, quia talis inferior ha-
beret potestatem instituendi, tunc in talibus Bene-
ficijs permutandis, Vicarius Episcopi authoritatem
interponere posset, quia haberet eãdem ordinariam
potestatem, quam & Episcopus.
112 At Vicarius speciale mandatum † habens, sine
dubio confert beneficia etiam liberæ collationis, vt
in d. cap. fin. de offic. Vicarij in 6.de quo vltra Dd.
ibi, videndi sunt Paulinus 10. quæst.2. part.num.31.
Rebuff.in d.forma Vicariatus, ex num.49. Cucchus
d.l.2.tit.8.num.74.cum multis sequent. Sbrotius li.
2.ex quæst.71.vsque ad 110. Zecchus de republ. Ec-
cles.d.cap.23. de Vicario Episc.§.2.nu.4. vers.14. &
vide d.p.seq.cap.2.num.24.& 25.
113 Quod autem dicitur, speciale † debere esse man-
datum conferendi, intellige vt non tamen ad certa
Beneficia vacatura, vel ad conferendum certis per-
sonis sit: Hoc enim non valeret, sed solum speciali-
ter exprimi debet, quod facultas ei datur conferen-
di beneficia. Debet tamen esse generalis, Rota decis.
5.de offic. Vicarij in nouis,& ibi additio gloss. in ca.
præsenti.§.prohibemus verb.cuiuscumque de offic.
legat.in 6.& ibi Dd. Pauin.d.num.3. Rebuff.sup.nu.
12.& 58.& tit.de Vicarijs Episcoporum à num.19.
& d.reg.13.verb.aut Vicarios perpetuos, Rosini. de
benef.cap.10.num.5. P.Gregor.c.38. nu.4. Cucchus
d.tit.8.num.78. Franc. Marc.quæst.995.nu.4.Sbro-
tius lib.1.quæst.53.
114 Generalis tamen est si data esset † ad conferend.
Beneficia certi loci, seu certæ partis Diœcesis dum-
modo ibi sint plura Beneficia secundum Rebuffum
d.tit.de Vicarijs Episcoporum nu.23.& Rosini. su-
pra num.6.& 7. aut ad conferendũ beneficia in cer-
tis mensibus vacantia, Cucchus supra num.203. aut
ad conferendum beneficia simplicia tantum, aut cu
rata tantum aut beneficia certi valoris, aut vacantia
per mortem vel resignationem, Rebuff.in d. forma
Vicariatus nu.12.
115 Et sufficit ad conferen. † habere mandatum gene
rale cum libera, Bart. seu Cinus in repetit.l.1.ff.de
officio procuratoris Cæsaris nu.10. Paulus in l. pro-
curator, cui generaliter libera in fin.ff. de procura-
tor. Ferrettus cons.382. num.2. & 3. † qui idem ait
116 in habente mandatum cum clausula, quod posset
omnia facere, quæ posset constituens si personaliter
adesset, nam ista verba mandatum cum libera pras-
seferunt, ex eisque id concessum videtur, quod sine
speciali mandato expediri non posset, vt diximus su
117 pra num.74. Vnde non videtur verum, † quod ait
Flaminius Parisius de resignatione benef.l.o.quæst.
7.num.34.quod Vicarius Episcopi non potest con
ferre, etiam ex amplissima facultate ei data ab Epis-
copo

copi non poterit conferre, etiam ex amplissima facultate ei data ab Episcopo faciendi omnia & singula quæ ipse Episcopus, &c. etiamsi requirant speciale mandatum,&c. nam ista verba importare videtur speciale mandatum ex dictis.

118 Sed mihi verius videtur non solum † quod ait Plaminius ibi,sed etiam ad conferendum non sufficere mandatum generale cum libera, ex tex. qui videtur expressus in d.cap.fi.de offic. Vicarij in 6. vt patet ex eius verbis,& ratione,ibi, nec regulariter donare valeat is, cui bonorum administratio etiam libera est concessa,&c.

Rursus, Episcopus † non potest dare facultatem
119 conferendi beneficia, nisi Vicario suo, seu Officiali generali,glossa in d.§.prohibemus, verb. cuiuscumque,& ibidem Francus,& alij. Idem Francus in d.c. fin.de officio Vicarij, Rota d.decis.5. & ibi add. Papam,num.8.Selua 2.p.q.21. Rebuffus d.tit.de Vicarijs Episcoporum, ex num.15. & in forma Vicariatus ex num.2.Couarruuias l.3.vari. cap.20. ante nu. 7.Quintanaduennas l.1. Ecclesiasticō.cap.5.num.7. & Sbrotius l.1.quæst.52.

120 Et debet esse Vicarius generalis,non † solum in spiritualibus,sed etiam in temporalibus Rota d.decis.5.num.2. Pauinus d.quæst. 10.num.31.Millin.in reper.verb.Vicarius Episcopi,Rebuffus d.tit.de Vicarijs num.18. & in forma Vicariatus num.15. &
121 16.& Sbrotius l.2.quæst.90. Nam Vicarius † generalis is tantum dicitur,qui in spiritualibus, & temporalibus est creatus, Rebuffus d.num.18. & 16. & tit.de deuolut.nu.59.Pauinus d.quæst.10.num.6.& videtur de mente Cucchi supra num.60. Et idem tenet Bonifacius in clem. & si principalis de rescript. num.28.vbi ait quod Vicariatus generalis circa spiritualia non potest impetrari per rescriptum, quod etiam Pauinus d.nu.6.

122 Sed ego verius existimo,sufficere quod † sit generalis Vicarius in spiritualibus iuxta subiectam materiam collationis Beneficiorum, quæ est spiritualis,quod videtur tenere Papazon.vbi supra, nam & Vicarius Episcopi in spiritualibus,dicitur generalis vt in cap.cum nullus.versic. Episcopo.de tempor.or
123 dinat.in 6.& in S.Concilio Triden. † sess.13. de reformat.cap.1.2.3.& 4. & in breuibus summi Pontificis,cum aliqua committuntur Episcopis, seu eorū Vicarijs, Vicarij generales in spiritualibus appellātur,dicendo sic, venerabili fr. Episcopo Abulen.siue dilecto filio eius, Vicario in spiritualibus generali, teste Marchesano de commissio. p.2. cap.6. de commissione appell. nu.38. ita Sbrotius d.l.1. quæst.25. 26.27.& 49.& Thom. Sanchez de matrimon. d.l.3. disputat.29.num.11.& etiam in Bullis, & literis Apostolicis,aliquando Vicarius in spiritualibus,generalis appellatur, & ei literæ diriguntur, vt patet ex Flaminio Parisio de resignat.l.8. quæst.7.num.187. vbi ponit tenorem Bullæ in forma dignum,directū Vicario in spiritualibus generali.

Vnde apparet non esse verum quod aiunt Bonif.
124 † d.nu.28.& Pauinus d.nu.6.quod maxime conuincitur ex d cap.2.sess.13.S.Concilij, ibi, seu illius etiā Vicario in spiritualibus generali. Ex quo apparet Vicario in spiritualibus generali, posse causas per rescriptum Apostolicum committi, & consequenter commissa Vicario,seu officiali simpliciter,poterunt per Vicarium in spiritualib.generalem expediri,licet non sit Vicarius in temporalibus.

125 Et sufficeret esse Vicarium generalem † certi loci,vt posset ei committi facultas conferendi beneficia illius loci,Rebuff.d.tit.de Vicarijs nu.23. & 24. & Sbrotius d.l.1. quæst.53. nu.5. Licet alias non sit Vicarius generalis.

Poteritque Vicarius habens facultatem confe-
126 rendi beneficia † illa conferre, etiam extra Diœcesim,sicut Episcopus potest, Rota decisio.5.& vltima de officio Vicarij in antiquior. Dominicus in d. cap.fin.ad fin. Cosmas in d.§. item voluit. de collat. verb. Vicario, Pauinus 1.quæst.2.p.nu.7. Boerius de cisione 30.Rebuffus in d. forma Vicariatus nu.227. & in d.reg.cāc.13. verb. aut Vicarios perpetuos versic.vltimo sciendum est, & de nominatione quæst. 14.num.46.& 109.alias 27.& 65. Lambert.2.par.2. l.quæst.2.artic.6.num.3.Corasius d.cap.8.nu.3. Rosin.de benef.cap.10.num.16.Couarruu.l.3. variar.c. 20.nu.8.Cucchus d.tit.8.nu 98.Menochius de arbitrar.lib.1.quæst.43. num.19. Flaminius Parisius de resignat.lib.7.quæst.24.num.32. Sbrotius l.2.quæst. 102.& 103.Zerola in praxi Episcopali 1.p.verb. Beneficia §.9.& 2. part.eodem verb.§. vlt. & Thomas Sanchez d.l.3.disput.34.num.2.& dicit æquū Anastasius Germon.de indultis Card.§.tibi quoad vixeris nu.89.& probatur ex cap.statutum.de Præbē. in 6.per argumē.ab speciali & tradit post hæc Gonçal. glossa 62.a num.2.

127 Quamuis contrarium teneat Bald.in l.2. num.1. de officio Proconsulis. Barbatia in cap.nouit. de offic.legati Francus in d.capit. fin. num.3.& Francus Marcus decis.117.in fin.par.2. & dubitare videatur Ripa de peste remedio vltimo num.51.& seq. ex eo quod commissio facta ab inferiore à principe,seu iurisdictio etiam voluntaria ab eo concessa,nunquam potest exerceri extra territorium committentis,seu concedentis,vt tenet Bartholus in lib.1.ff.de officio Proconsulis nu.1.& in lib.1. Codice de summa Trinitate nu.40.ex d.lib.2.versic.apud legatum,de officio pro consulis & sequenti. Pacianus de probatione lib.2.cap.18.à num.12.alios referens.

128 Sed ratio nostræ sententiæ est, † quod iurisdictio voluntaria cuius est collatio beneficiorum exerceri potest extra territorium d.l.2. Dd.in d.cap.nouit.Iason in l.fin.ff.de iurisdictio. omnium iudicum nu.6. Couarr.& alij sup. & nulla congrua ratio potest assignari,quo minus eius vsus liceat Vicario,sicut Episcopo,vt inquit Couarr.ibi,nec refert quoad hoc,sit
129 Ordinarius,† vel delegatus,vt recte inquit Tho.Sanchez sup.quamuis Rota,Domin.Cosmas, Boerius, Coras.Sbrotius,& alij supra, se fundēt in hoc,quod Vicarius,sicut Episcopus,sit Ordinarius, quod non est absolute verum in collatione beneficiorum,cum non veniat in generali mandato,vt supradictum est. Nam iurisdictio voluntaria,etiam delegata,seu concessa ab inferiore à principe, recte potest extra territorium exerceri, cum militet eadem ratio ac in ordinaria, nempe quod nulla fit iniuria iudici illius territorij,cum absque strepitu, & figura iudicij exerceatur.

130 Nec obstat d.l.2.vers.apud Legatum.† quia respō detur ibi non dici,quod apud Legatum Proconsulis habentem iurisdictionem, nemo possit manumittere extra territoriū, sed quod apud Legatum Proconsulis nondum ingressi prouinciam,nemo potest manumittere,siue in prouincia,siue extra, quia non habet iurisdictionem, eo videlicet, quod proconsul antequam prouinciam ingrediatur, mandare iurisdictionem Legato suo non potest l.observare.§.post hæc.ff.eod.tit.de offic. Proconsulis & ita procedit l. apud proconsulem.ff.de manumissis vindicta,cuius verba ibi,ex quo prouinciam ingressus est, referuntur ad Proconsulem,nō ad Legatum,& ita accipiendus est

dus est primus intellectus Accursij in d.l.2. verb.talem,& Thom.Sanchez sup.nu.5.

131 Vnde non solum confessores ordinarij, † vt parochi, possunt audire confessiones subditorum extra parochiam,seu Diœcesim, sed etiam delegati,vt tenent plures, quos refert & sequitur Thom. Sanchez d.num.2.summa Corona.4.p.cap.6.de Sacram. Pœnitentiæ.num.52.1.dub.

132 Quod tamen hodie stante Cõcilio † Trid. sess.25. cap.15.de reformat.intellige,dummodo isti delegati, sint approbati in Diœcesi , inqua audiunt huiusmodi confessiones , nec sufficit approbatio alterius Episcopi,etiamsi ille sit alias Episcopus pœnitentis, vel confessoris, vt recte tenet Ioann.Guttierrez Canon.quæst.l.1.cap.27. Zerola in praxi pœnitentiali, cap.16.3.quæst.& Sorbo. in compendio mendicantium verb.absolutio, in resolutionibus absolutionũ pag.62. & hoc intendit declarano S.Cõgregationis data Archiepiscopo Valentino,quam refert,& vidisse ait Emmanuel Rodriguez in explicatione Bullæ Cruciatæ §.9.nu.5.his verbis, Congregatio Concilij respondit,approbatum ab alio, quam à Valentino Episcopo in Diœcesi Valentina , non censerĩ approbatum ab Ordinario. De qua fit mentio in declaratione Abulen. supra adducta num.87. ad quar-
133 tum,quicquid post alios dicant † Barthol. Ledesma in summ. Scramẽ. de Sacramento Pœnitentiæ difficultate 23.& Petrus Ledesma in summ. de Sacramẽto Pœnitentiæ cap.12. & 13. Enriq. in summ.lib.6. ca.6.§.7.& lib.7.cap.12.§.4. Graffijs in decisionibus aureis casuum conscientiæ lib.1. capit.13. num.45. summa Corona d.num.52.dub.2. Ludou. Lopez instructione conscientiæ 2.to.2.p.cap.8. Vega in sum. par.1.cap.62.casu 41.& in espejo de Curas cap.11.n. 280.& 337. Antonius Gomez in explicatione Bullę ad 10.clausulam num.8.& nouissime Suarez 4. tomo disputatione 28.sect.6.& 7.& facit clement. du-
134 dum de sepult. † ex qua religiosi iuxta illam expositi,non possuot audire confessiones extra Diœcesim, in qua sunt expositi, vt tenent Syluest. verbo confessor.1.quæst.14 & confessor.2.quæst.1. & 3. Nauarr. in manu.cap.27.num.266. Ludou. Lopez d.2.10.2. part. cap.2. de clauibus , & alij relati per Thomam Sanchez sup.num.1.quamuis alij quos ipse refert & sequitur num.2.& Enriquez d.lib.6. cap.7.§.1. sum. Corona d.1.dub. & Vega d.cap.62. casu 17.& d.nu. 337.ad finem contrarium teneant.

135 Vnde etiam quamuis interesse † matrimonio , nõ sit proprie actus iurisdictionis , & ideo matrimoniũ contractum coram parocho excommunicato, denũtiato,vel notorio clerici percussore,vel alio sacerdote de eius licentia valeat, vt censuit S. Congregatio in d.declaratione Abulens. adducta num.87.ad 5.& tenet Vgolinus de simonia tab.1.cap.12.§.3.num.2. qui ita declaratum audiuisse ait a S. Congregatione anno 1594. Enriquez lib.11.cap.3.nu.4.& 5. Thom. Sanchez d.l.3. disputat 21. & disputat 30. num.10. vbi vide. Ex quo obiter conuincitur quod docet Suarez 5.tom. disput.14. sect.1. num.6. & 7. de licentia data a parocho excommunicato,ad administran. Sacramentum Extremæ vnctionis, & de literis dimissorijs , datis ab excommunicato ; tamen cum redu-
136 catur ad iurisdictionem † voluntariam , non solum proprius parochus alicuius contrahentium potest assistere matrimonio,valide & licite,in aliena etiam prorsus parochia,seu diœcesi, vt recte tradit Thom.
137 Sanchez d.l.3. disputat.19. post alios † quos refert , sed etiam priuatus sacerdos,cui parochus committit,seu concedit licẽtiam vt assistat matrimonio,potest similiter assistere extra parochiam committentis,seu diœcesim,quicquid dicat Nauarr.cons.14.de clandestina desponsat. vt recte docet idem Thomas Sanch.d.disput.34.& est declaratio S. Cong.16. Februar.1595. quæ sic ait. An validum censeri debeat matrimonium , celebratum in parochia mulieris, coram alio sacerdote , de licentia parochi viri,præsertim vbi parochiæ sunt diuersæ Diœcesis? Congr. censuit censeri validum.

138 Sed est difficultas , An sicut collatio † Beneficiorum, tam per Episcopum , quam per Vicarium potest fieri extra Diœcesim, possit etiam fieri institutio præsentati,seu confirmatio electi . Et non posse te-
139 net † Ioan. Andreas in cap.fin.de officio Vicarij in 6.Cardinalis & Abb.num.5.in d.capit. nouit. de offic.leg. quia hæc exigunt causæ cognit. vt in c. fi. de elect. in 6. sequitur Rochus verb.competens quæst. 34.& pro hac sententia citatur etiam Archid. in ca. qui in aliquo 51.distinct.& Zerola sup.ait,non posse fieri collationem extra diœcesim in contradictorio iudicio .

140 Sed Archidiacon.ibi potius videtur tenere † contrarium cum Vincentio,quem refert,quod etiam tenet Baldus in d.l.2.de officio proconsulis , & Bero. d.decis.30.& Sbrotius d.quæst.113. quia etiam institutio,& confirmatio,est voluntariæ iurisdictionis.

141 At Domin.in d.capit.fin. † de officio Vicarij in 6. num.8.ait se credere quod opiniones possent reduci ad concordiam , quia quædam est confirmatio , seu institutio,quæ fit in contradictorio iudicio , vt quia iudicium est agitatum inter partes,& tũc quia confirmatio debet fieri in forma diffinitiuæ sententiæ , vt not. in glos. verbo inanes in d.cap. fin.de elect. in 6.ideo talis confirmatio , seu institutio, non poterit fieri extra territoriũ , & ita procedet prima opinio , nisi esset facta de consensu iudicis territorij , & partium litigantium,&c. Quædam est confirmatio,seu institutio, quæ non fit in contradictorio iudicio , vt quia nullus comparuit ad contradicendum,& tunc posset procedere alia opinio,quia talis confirmatio, seu institutio, posset fieri sine causæ cognitione , vt notat Lapus post Ioã. And.in d. cap.fi.de elect.in 6. & tenet Innoc.in cap. si celebrat. de clerico excom. in addit. nec obstat si dicatur inquit, Domin. quod requiratur causæ cognitio,saltem summaria , super forma electionis,& persona electi , vt notat Innocẽ. in cap.cum dilecti.de electione in glosa 3.quia,licet istud habeat facere pro informatione sua,facit absq; aliquo strepitu iudiciali , &c. vel quod potest dici, quod illa inquisitio debeat fieri intra territoriũ,sed confirmationis , seu institutionis actus poterit fieri extra,ex quo non est ibi contradictor. ita Dominic. quod etiam tenent Paulus de Castro num.9. & Ias. num.7.in l.fi.de iurisdictione omnium iudicum,qui cũ Archidiacono in d.c. qui in aliquo.dicunt ,quod Episcopus extra Diœcesim existens, potest cõfirmare electiones, si non apparet cõtradictor, quia est tũc voluntariæ iurisdictionis.

142 Sed melius † & distinctius dicendum est,cũ Lambert.d.2.par.lib.2.quæst.2.art.6.& 3. p.2. lib.quæst. 2.art.11.quod si ad institutionem,vel confirmationẽ proceditur iudicialiter, & cum causæ cognitione siue instante contradictore,siue ex officio,instante coadiutore Curiæ , seu fiscali. Adde vel alias in forma iudicij per assignat. auditorij seu stratorum ,vt solet fieri,non potest fieri extra territorium ,nec causæ cognitio,seu processus,nec institutio,vel confirmatio, si fit in sententia,nisi de consensu iudicis loci,& partibus, non contradicẽtibus ; quamuis lata sententia

intra

intra territorium de instituendo, institutio ipsa posset fieri extra, quia iam est actus extraiudicialis, & voluntariæ iurisdictionis, si vero discussio negotij esset extraiudicialis, & absque strepitu, & forma iudicij, quia fieret sine contradictore, & coadiutore Curiæ, tunc totum potest fieri extra territorium, sine licentia iudicis illius, quia est voluntariæ iurisdictionis, sequitur Thom. Sanchez d. lib. 3. disputat. 8. num. 6. & ita procedet quod ait Gonçal. glos. 62. nu. 8. posse Episcopum extra propriam Diœcesim instituere, & electiones confirmare, & infirmare contradictore non apparente.

143 Sed non poterit Vicarius conferendi † beneficia facultatem habens ab ipso Episcopo, etiam si alius esset capax, vllum beneficium conferre, Ripa respōsio 23. lib. 2. Rebuf. in praxi in forma Vicariatus nu. 82. & seq. & in reg. Cancellar. 15. verb. aut Vicarios perpetuos, in princip. & in concord. tit. de collatio. § præfectique ordinarij verb. conferre, & denominatio. quæst. 8. num. 47. alias 28. Coras. d. 2. part. cap. 8. num. 6. Quintanaduennas lib. 1. Ecclesiasticon. cap. 5. num. 7. & Sbrotius lib. 2. quæst. 91. & 92. Cum vna persona, seu huiusmodi corpus censeantur, ideoque de Vicario conferente inhabili, ad Episcopum non fiat deuolutio, cap. 2. de consuetudine in 6. & capit. Romana de appellat. eod. lib. Rebuff. de nominatio. quæst. 14. num. 170. alias 63. & Corasius ibi. Quod
144 intelligendum videtur, † quando Vicarius conferret vt Ordinarius, quia simul cum iurisdictione generali, & ordinaria potestate, data est ei potestas conferendi, iuxta supradicta a num. 40. secus si vt delegatus cap. si promissarius de elect. in 6. & inter dantem, & recipientem, debeat esse distinctio cap. fin. de institutio. & cap. per nostras, de iure patronat. & ibi glossa & Doct.

145 Aiunt tamen, quod substitutus † à Vicario habente potestatem substituendi potest Vicario substituēti conferre, quia substitutus censetur ab ipso Episcopo constitutus, & iure Episcopi cōfert, non Vicarij substituentis, ad l. item eorum. §. si decuriones. ff. qđ cuiusque vniuersitatis nomine, & cap. 1. §. 1. de procurator. in 6. & Rotam decis. 8. & 33. de procuratore in nouis. Vantium de nullitate ex inhabilitate seu defectu mandati nu. 105. ita Rebuff. in d. forma Vicariatus num. 77. & 80. & in d. §. præfati quam Ordinarij. verbo conferre, & d. quęst. 8. denominat. num. 47. alias 28. Coras. dict. cap. 8. num. 7. Duarenus lib. 3. cap. 7. & Sbrotius lib. 2. quæst. 92. contra Pauinum 5. quæst. 2. par. num. 9. qui ait quod substitutus non potest substituenti cōferre, nec illum instituere. vel eligere. Et facit quod tradit Lambert. 1. part. 2. lib.
146 quæst. 8. artic. 10. quod † procurator substitutus potest præsentare procuratorem substituentem, licet non ipsum patronum.

147 Vnde etiam substitutus à Vicario, † habente facultatem recipiendi resignationes, & beneficia conferendi, cum eadem potestate, potest conferre beneficia substituentis resignantis, Rebuf. in d. forma Vicariatus nu. 80. & cons. 86.

148 Sed facit difficultatem, quod Vicarius † Episcopi non potest facere, seu substituere alium Vicariū, ca. clericos. de officio Vicarij glossa in cap. 1. eodem titul. in 6. versic. ipsius. & ibi Doctor. Felin. in cap. 9. perpetuus. num. 3. de fide instrument. Maran. in speculo aduocatorum, quarta par. distinct. 5. nume. 22. Vantius de nullita. ex defectu iurisdictionis delegat. num. 25. Auiles. in capitulis Prætorum cap. 4. verbo Iustitia num. 7. Menchaca controuers. illustrium ca. 31. num. 21. Cucchus dict. lib. 2. tit. 8. num. 40. Aceuedo in l. 1. tit. 9. lib. 3. recopil. num. 8. & 10. Sbrotius qui plures refert lib. 2. quæst. 66. num. 1. Zerola dict. verbo Vicarius. dubio 3. Rosella num. 11. Syluest. 5. quæst. & Armil. num. 7. verb. vicarius, & Zecchus de Republica Ecclesiast. cap. 23. de Vicario Episcopi. §. 2. num. 4. vers. 8. qui tamen male ait non posse Vi-
149 carium † constituere delegatum ad vniuersitatem causarum cum Sbrotio lib. 2. quæst. 55. num. 6. qui id non tenet, vt apparet ibi num. 27. quæst. 66. num. 16. vbi absolute ait, creare posse Vicarios foraneos.

150 Quod procedit, siue fuerit constitutus † ab Episcopo, cum facultate, & clausula substituendi, siue non, nisi ad modicum tēpus ex causa, puta absentiæ, vel infirmitatis, decis. 4. de officio Vicarij in nouis, & ibi additio, Papaz Mill, reper. verb. Vicarius Episcopi. Pauinus 10. quæst. 2. part. num. 19. Puteus decis. 168. lib. 1. Sbrotius d. quæst. 66. num. 11. & 17. dicens esse communem, teste Parisio consil. 80. num. 15. volum. 4. & Zecchus d. versic. 8. & tenuit Rota in vna Oriolē. Beneficiorum coram D. Seraphino. 21. Maij
151 1593. & † præcipue 9. Iunij eiusdē anni vt in sequenti decisione. Causa iterum proposita Domini steterunt in decisis, nam licet Vicarius, ab Episcopo cōstitutus cum facultate substituendi, possit substituere, & substitutus possit conferre, prout poterat substituens, ex decisio. 4. de officio Vicarij in nouis Rebuff. in forma Vicariatus nu. 76. Puteus decisio. 487. lib. 2. cum alijs allegatis, hoc tamen intelligitur, dūmodo substitutio fiat ad modicum tempus, & ex iusta causa, & de cōsensu Episcopi, vt notant Doct. in cap. 1. de officio Vicarij in 6. Paris. cons. 80. num. 15. lib. 4. Puteus decisio. 168. lib. 1. Hæc autem substitutio fuit facta absq; aliqua limitatione, immo in perpetuum, cum ipse Vicarius esset discessurus, propter sibi incumbens onus residentię, & sine causa, cū adessent alij Vicarij ab Episcopo constituti, & contra voluntatem Episcopi, qui iam alios constituerat cum facultate conferendi, ideoque de eo tempore dictus Vicarius iam fuerat reuocatus per cōstitutionem aliorum. Francus & Gemin. in cap. licet. de officio Vicarij in 6. quæ opinio caret difficultate, vbi concurrit intentio Episcopi reuocandi primo constitutum, vt per Rebuff. in forma Vicariatus num. 207. hæc autem voluntas ex eo colligitur, quod in alia constitutione præseruat tantum constitutionē Ludouici Mascarelli, vnde apparet eū voluisse omnes alios reuocare, ex vulgari reg. cum præter. ff. de iudic. & de ista reuocatione habuit notitiam tempore substitutionis per ipsum factæ, cum in ea fiat mentio constitutionis alterius Vicarij. Neque obstat, quod in secunda constitutione Vicarij non detur facultas conferendi ad decisio. 18. de procurator. in nouis, quia non ideo minus dicitur reuocatus primus, licet secundo data sit minor facultas, cum non versemur in constitutione ad actus diuersos, prout procedit decisio, quæ vult, quod per constitutionē procuratoris secundi ad negotia, non censeatur reuocatus primus ad lites constitutus simul, & ad negotia, sed simul in constitutione ad actum vniuersalem, quæ censetur per aliam, etiam minus plenam, reuocata. Sed dubium omne tollit constitutio aliorum Vicariorum cum facultate conferendi, & ita conclusum esse standum in resolutis.

152 Et ad modicum tempus, † ex causa potest substituere, etiamsi non habeat facultatem, & clausulam constituendi, Pauin. d. quæst. 10. num. 21. Fel. Marā. Menchaca, Cucchus, Acceued. num. 8. & Armil. vbi supra, & Puteus d. decis. 168. & Marc. Ant. Genuen. cap. 84. num. 13. Quamuis hanc potestatem substituendi,

tuendi, seu consensum Episcopi ad substituendum ad tẽpus ex causa, requirat, post Hostiens. Rota d. decis. 4. & Domin. num. 1. & Francus 4. in dict. capit. 1. & Zerola supra dub. 4. vel consuetudinem id faciendi, quasi tunc toleretur per quandam voluntatem Episcopi, Rosella supra cum Cardinal.

153 Iuxta quod est accipienda † decis. Chisan. 139. in manuscript. quæ ait, quod si Vicario Episcopi committatur aliquid per vos, non potest ipse subdelegare specialiter, secus si ponat alium in locum suum, in omnibus præsupposito, quod habeat facultatem ab Episcopo substituendi, quia iste substitutus, dicitur ab Episcopo substitutus, & potuit expedire commissa per vos sub nomine dignitatis. Felinus. cap. 9. perpetuus de fide instrument. Rota in nouis. 414. Et decisione Putei 487. lib. 2. & Rotæ 31. & 31. lib. 1. & 151. & 159. lib. 2. & 122. lib. 3. par. 3. diuersorum vbi etiam habetur, quod substitutus a Vicario Episcopi, etiam habente facultatem substituendi, potest exequi commissa Vicario; &c. & tradunt Papazon in addit. ad decis. 1. nu. 3. & ad decisio. 4. in fin. de officio Vicarij in nouis, & ad decis. 33. num. 2. de procurator. in nouis, & Sbrotius lib. 2. quæst. 67. intelligũtur enim istę decisiones de substitutione ex causa absentiæ Vicarij, & sic ad modicum tempus, vt patet ex d. decis. 31. 33. 151. & 159. & 122.

154 Et ita tenẽdum est, quamuis † Pauin. d. quæst. 10. nu. 20. & 21. & Rebuf. supra, & in d. forma Vicariatus num. 73. & 76. & in d. regul. 13. verbo aut Vicarios perpetuos versic. item Vicarius, & d. consil. 86. Aceued. d. num. 8. & 10. Syluest. & Arm. supra, absolute teneant Vicarium posse alium constituere, quãdo ei data est potestas substituendi, quod etiam videtur tenere Camillus Plautius. in l. 1. ff. de officio eius lib. 2. versic. iure magistratus nu. 115.

155 Quod poterit tantum procedere, † quando fuissent inserta verba illa, videlicet damus potestatẽ substituendi alium, quem nos Vicarium cum eadem potestate substituimus, nam tunc procedit ratio supra dicta, quod substitutus videtur ab ipso Episcopo positus, & ab eo accipit potestatem ministerio Vicarij substituentis, & sola nominatio, seu electio personæ, fit a Vicario substituente, & ita docet Sbrotius supra num. 15. Rebuff. d. forma Vicariatus num. 77. qui ait, quod bonum esset inserere dicta verba, & cum Milli. tract. de præcedentia Vicarij cap. 1. nu. 14. & Franc. Marc. decis. 317. nu. 2. p. 1. & Pauino d. quæst. 10. nu. 20. & idem docet Zecchus d. vers. 8. & Marc. Ant. Genuen. d. num. 13.

156 Vel quando Episcopus † daret potestatem substituendi suo nomine, tunc enim censetur etiam ab ipso Episcopo positus, cum eius nomine substituatur.

157 Nec in istis casibus potest dici dare Vicarium † incertum contra cap. ad hæc de rescrip. vt post Ioann. Andr. in cap. is cui de officio deleg. in 6. considerat. Cardin. in clem. 1. de officio deleg. quæst. 12. & Specul. de iudice delegato. §. 2. num. 4. Quia per substitutionem, vel nominationem Vicarij substituentis, qui repræsentat personam Episcopi, in substituẽdo certificatur, nec est nominandus per partem, vt loquitur dicto capit. ad hæc, vt per Domin. in d. cap. is cui in fin. & Francum ibi num. 3. Alexan. in l. more. de iurisdict. omnium iudicum. num. 27. Fel. in capit. super quæst. §. si vero. num. 18. versic. ad 2. de officio deleg. & Thom. Sanchez d. lib. 3. disputa. 31. nu. 8. & in simili de procuratore per Massam Gallesium ad formam obligationis Cameralis ad 5. part. quæst. 1. ex num. 5. facit cap. penult. de arbitr. & ibi glos. fin.

158 Vnde quod Rebuff. Corasius, Duaren. † & Sbrotius supra relati nu. 145. docent, quod substitutus à
Vicario habente potestatem substituendi, conferre
potest Vicario substituenti, solum procedet quando
habet potestatem substituendi cum clausula, quem
nos cum eadem potestate substituimus, seu nomine
159 Episcopi, aut sine illa clausula, si substituit † ex causa
ad modicum tempus, tunc enim procedit ratio per eos adducta, iuxta sup. d. Alias enim non posset substituenti conferre, & si substitueret ad tẽpus ex causa, prout posse diximus, licet non haberet clausulam substituendi, nam tunc substitutus non videtur ab ipso Episcopo cõstitutus, nec ab ipso potestatem accipit, sed ab ipso Vicario. Quæ ratio videtur etiam re vera procedere, stante clausula substituendi sine illa alia, nam etiam tunc substitutus ad tẽpus ex causa, potestatem accipit ab ipso Vicario, qui suo nomine substituit, & non Episcopi, iuxta infra dicta.

160. Et sic etiam procedet sententia glos. in † d. cap. is cui. verbo per alium, & in cap. 1. §. sustituẽdi, de procurator. in 6. quę docet, quod licet delegatus inferioris à Principe non possit subdelegare, tamen si habet ad hoc speciale mandatum, poterit subdelegare, sequitur Rota decis. 14. de officio deleg. ad fi. alias 368. in nouis Francus in cap. cum causam, de appellatio. num. 10. Abb. in capit. eum Berth. nu. 24. de re iudic. & in d. cap. super q. §. porro nu. 2. & ibi Fel. d. §. si vero nu. 18. Bart. in d. l. more nu. 12. & ibi Alex. nu. 27. & Alber. nu. 14. Bald. in l. à iudice n. 2. C. de iudicijs, & ibi Salicetus in fi. & Ias. nu. 8. & 9. Bertach. in rep. verbo delegatus, Maranta in speculo aduocatorum. 4. p. 5. dist. nu. 63. Caputaq. decis. 167. nu. 2. p. 1. Mandos. reg. 4. Cancellar. quæst. 3. num. 7. Nauar. in cap. placuit de Pœnitentia dist. 6. nu. 70. & 71. Aceuedo in Rubric. tit. 9. lib. 3. recopil. num. 14. & 19. Vgolinus de censur. tab. 1. cap. 8. num. 3. Sbrotius d. lib. 2. quæst. 66. num. 23. Molin. in emporio iuris tit. 2. qu. 10. num. 9. & Ang. verb. delegatus nu. 6. Syluest. eodẽ verb. quæst. 8. d. 3. Rosella verb. delegare in princip. & ibi Tabien. q. 1. & Arm. nu. 7. Graffijs lib. 1. ca. 13. nu. 21. Fran. Ludou. de Miranda de ordine iudiciario. q. 2. art. 11. 2. conclus. & nouiss. Tho. Sanchez qui alios plures refert d. lib. 3. de matrim. disput. 31. nu. 6. & seqq. & dicit communem plures referens Camillus Plautius sup. nu. 104.

161 Contra quem tenet † Petr. de Bellapertica in d. l. à iudic. Specul. d. tit. de iudice deleg. §. 2. nu 6. Archi. in capit. quamuis de officio deleg. in 6. Imola in d. §. porro, & d. §. si vero Card. d. clem. 1. de officio deleg. q. 12. Francus d. cap. is cui ad. fin. Alex. & Angel. in d. l. à iudice, Facchin. controuersiarum iuris lib. 1. c. 45. & videtur tenere glos. in d. §. porro. verbo transfert, Papaz. in addit. ad d. decis. 14. & hanc sententiã dicit forte esse veriorem Caccialupus in dicta l. more num. 10.

162 Procedet inquam d. communis sententia † ex dictis, quando Ordinarius delegans cum facultate sub
delegandi, seu cum clausula, per te vel per alium, ad
dat quod ex nunc illi delegat cui delegatus commi-
serit, vt per Domin. in d. c. is cui ad fi. cum Paulo de
163 Eleaçaro. Alias enim non videtur posse † procedere
d. communis sententia, est enim contra reg. tex. d. l. à iudice, & in d. l. more, & in d. c. cũ causam, & impossibile est in persona delegati fundare iurisdictionẽ, & potentiam subdelegandi, ita quod delegatus medius faciat gradũ, Ang. in l. & quia ff. de iurisdict. omnium iudicum Francus in d. c. cum clausam. nu 10. & in d. c. is cui. nu. 3. Felin. in d. §. si vero nu. 18. vers. limita. nisi daret, Camillus Plautius. sup. nu. 108. & Thom.

Thom. Sanchez. num. 8. Vnde limitant d. communẽ
164 † vt non procedat, quando Ordinarius daret potestatem delegato, vt nomine ipsius delegati subdelegaret; dicunt tamen, quod quando simpliciter datur facultas subdelegandi, non videtur tunc delegatus subdelegare, sed ipse Ordinarius qui expresse sibi commisit, argum. l. is vnum ex familia. §. si de falcidia. ff. delegat. 2. & d. l. item eorum §. si decuriones. ff. quod cuiuscumque vniuersitatis nomine, & d. c. 1. §. 1. de procurat. in 6. quasi tunc Ordinarius censeatur dare facultatem subdelegãdi suo nomine & hæc est ratio communis sententiæ.

165 At ego replico † verum non videri, quod quando datur simpliciter facultas subdelegandi, censeatur Ordinarius dare facultatem subdelegandi nomine suo, potius enim videtur fundari potestas, & facultas subdelegandi in persona ipsius delegati, cum simpliciter detur facultas subdelegandi non faciendo eum expresse ministrum delegantis; nam alias non potest conuenienter dici quod habens facultatem subdelegandi, faciat hoc vt nudus minister delegantis, cum habeat iurisdictionem, vt inquit Cardin. supra.

166 Pro quo facit tex. in l. fi. ff. quis † & à quo appellet. vbi iudex datus à magistratibus ex authoritate, seu iussu Principis, licet nominatim iudicem declarantis, non tamen a Principe, sed a magistratibus datus intelligitur, & ideo ipsi magistratus appellabuntur, quem textum contra dictam rationem communis sententiæ notat Camillus Plautius sup. num. 104.

167 Addo, quod si prædicta ratio † communis sententiæ esset vera, etiam delegatus à Principe posset subdelegare cum potestate subdelegandi, quod tamen negant ijdem authores communis sentẽtiæ, & Penna in directo Inquisit. 3. p. com. 64. & Gratian. regu. 443. num. 8. contra Fulgosium in d. l. more, qui tenuit cõtrarium, & forte melius secundum Ias. in d. l. à iudice. nu. 9. quem cõmuniter reprobari ait Tho. Sanchez sup. nu. 9. Nam delegatus à Principe, recte posset delegare, cum facultate subdelegandi suo nomine, seu cũ clausula, quod ex nunc illi subdelegat, &c. vt per Thom. Sanchez sup. num. 18. & cum simpliciter daret facultatem subdelegandi dicendum esset eam dare suo nomine, sicut Ordinarius, si vera esset illa ratio communis sententiæ, supposito enim quod vterque tam Ordinarius, quã delegatus à Principe, possit dare facultatem subdelegandi suo nomine, non est maior ratio in vno quam in altero, vt cũ simpliciter det huiusmodi facultatẽ, dicatur eum dare suo nomine, vel non. Nec obstant d. §. si de fal-
168 cidia. † & d. §. si decuriones, quia loquuntur in his quibus solum committitur electio, & sic nudum mi-
169 nisterium. Non obstat etiam d. cap. 1. §. 1. † de procurator. in 6. & ibi glossa, & Rota d. decis. 8. & 33. & Vantius sup. procuratore dato cum potest. substituẽdi. Quia respondetur cum Cardin. supra, quod aliud est in non iurisdictionalibus, aliud in iurisdictionalibus. Non enim vt dictum est, conuenienter dici potest, quod habens potestatem subdelegandi, faciat hoc vt nudus minister delegantis, cum habeat iurisdictionem, quam tamen non habet procurator, & ideo nil mirum si quando habet facultatem substituendi, substituit vt nudus minister, domini principalis.

170 Addo quod procurator datus cum † potestate substituendi, censetur habere mandatum ad substituendum nomine domini, iuxta subiectam materiã mandati procuratoris, cuius diuersum innuit subiecta materia iudicis delegati.

Rursus, non facit pro communi l. non distingui mu-
171 † §. quæsitum. ff. de arbitris tum quia loquitur in arbitro, qui proprie non habet iurisdictionem, sed notionem, &c. vt inquit Cardin. supra, tum quia ibi nõ agitur de delegat. seu subdelegat. articuli iurisdictionalis.

172 Nec est admittenda dist. † Camilli Plautij supra nu. 106. & 108. vers. restringitur 6. inter mandatum iurisdictionis, & potestatem dandi iudicem, conuincitur enim ex supradictis.

173 Communis tamen posset procedere in † delegato cum facultate substituendi ad actum iurisdictionis non contentiosæ, sed voluntariæ. Vt ad conferendum Beneficium, & tunc substitutus posset conferre delegato substituenti, iuxta supra dicta, seu ad certum ministerium, vt in cap. fin. §. fin. de officio delegati, nam in his videtur eadem ratio, ac in procuratore.

174 Tandem hic notandum est, † quod & si Vicarius habens facultatem conferendi fuerit reuocatus, valet collatio facta ab eo, reuocationem ignorante, ad l. si forte ff. de officio præsidis Innoc. in cap. ex conquestion. de restitutione spoliat. Roman. singul. 57. Felin. in cap. cæterum sub num. 11. & in cap. Abbate de rescrip. Rebuf. in forma Vicariatus ex num. 210. Selua de benef. 2. par. quæst. 14. nu. 9. Boerius decis. 347. Coras. d. 2. p. cap. 8. num. 8. Rofiniacus de Benef. cap. 10. nu. 11. & cap. 23. nu. 13. Cucchus d. lib. 2. tit. 8. à num. 145. Lancellottus de attentatis. 3. p. cap. 10. num. 23. Flam. Parif. de resignat. benefic. lib. 7. quæst. 24. num. 41. Sbrotius lib. 3. quæst. 24. num. 15. & 16. & quæstio. 33. à num. 7. & quæstion. 36. & nouissime Thom. Sanchez d. lib. 3. de matrimon. disputat. 30. à num. 11. qui alios referunt.

175 Et similiter collatio Beneficij, † facta à Vicario Episcopi, reuocato per mortem ipsius Episcopi, stãte eius ignorantia, valet, vt fuit resolutum in vna Iacens. Canonicatus coram D. Antonio Augustino de anno 1546. vt per Mohedanum decis. 29. de renuntiat. alias 215. Puteum decis. 370 lib. 2. & Chisanens. decis. 38. Papam, ad Rotam decis. 1. de officio Vicarij in nouis nu. 4. Lancell. sup. num. 24. & Fla. Paris. 33. & facit decis. Rotæ 33. lib. 1. & 159. lib. 2. & 122. lib. 3. part. 3. diuersor. & tradit post hæc Gonçalez §. 5. proœmin. fin. 103. & glossa 15. §. 2. fin. 19. & vide supra cita. nu. 636.

176 Differentia tamen est inter † reuocationem factam per Episcopum, & reuocationem per mortem ipsius Episcopi, aut aliam vacationem Episcopatus, quod in reuocatione facta per Episcopum, requiritur intimatio per ipsum Episcopum, aut de eius ordine facta, alias valebunt gesta per eum, etiamsi habeat notitiam reuocationis, & illa publice sit nota vt tenet Rebuf. Boer. Cucchus, & Thom. Sanchez sup. & videtur tenere Coras. sup. quamuis Fel. d. nu. 11. Sbrotius d. quæst. 33. nu. 10. & alij contra teneãt sufficere notitiam reuocationis in Vicario, etiamsi illi non sit intimata.

177 Et ratio nostræ sententiæ est, quia licet † Episcopus Vicarium reuocauerit, non censetur tamen voluisse illam reuocationẽ effectũ habere, antequam illi sit pro eius parte intimata, sicut etiam in constitutione Vicarij, &c.

178 Reuocatio autem per mortem, † vel aliam vacationem, habet effectum etiam non intimata, ex quo fit à iure ipso facto. Felin. in cap. ex parte decan. de rescrip. nu. 19. 8. fallat. cõmuniter receptus, vt pe Flã. Paris. sup. nu. 36. Thom. Sanchez num. 4. Valent tamen
179 men gesta per eum, † quando communiter ignora-

Ff tur

tur mors, quamuis ipse illius cõscius sit, sicut etiam
quando esset communis error, & ignorantia reuo-
cationis, etiam ipsi intimatæ. Ex l. Barbarius. ff. de
officio Prætoris, de qua supra cap. 4. à num. 277. nõ
autem quando communiter scitur mors, licet Vica
rius eam ignoret, vt recte tradit Thom. Sanchez d.
num. 4. & 11. & disputat. 22. num. 59. Et de materia
180 † reuocationis procuratoris ad resignandum. & il-
lius intimatione requisita, & clemen. 1. de renuntia.
vide late per Fla. Paris. lib. 9. de resignatione quæst.
25. 26. 27. & 28.

Sed restat hic quædam dubitatio quæ se se offert
181 † an sicut Vicarius Episcopi non potest beneficia
conferre, sine speciali mandato, ita etiam non possit
Vicarius Papæ? In qua Corasius 2. part. cap. 1. num.
17 diuersum ait in Vicario Papæ, nempe Vicarium
quem Romanus Pontifex in vrbe reliquit, qui om-
nia quæ ad iurisdictionem Papæ pertinent in ciui-
tate Roma. potest l. 1. C, de officio eius qui vices al-
terius gerit, omnia beneficia conferre cap. penult.
vbi Dd. de offic. Vicarij.

Sed contrarium verius est, scilicet quod etiam Vi
182 carius † Papæ non possit beneficia conferre nisi ad
hoc haberet speciale mandatum, argumen. d. cap. fi.
de officio Vicarij in 6. & ita tenet Abb. in d. cap. pe-
nultim. num. 5. versic. quæro 2. & Francus in d. cap.
fin. n 6. Pauinus 10. quæst. 2. p. nu. 19. Rebuff. in dict.
forma Vicariatus nu. 61. & 63. & in d. regul. 13. Can
cell. verb. aut Vicarios perpetuos, & Gambarus de
officio legati lib. 3. nu. 708. & seqq. Etiamsi Vicarius
183 esset † Cardinalis, vt contra Barbatiam in tract. de
præstantia Cardin. in præludio num. 4. & in Rubr.
de officio legati cui videtur assentiri Cucchus lib. 2.
tit. 5. num. 8. & tit. 8. nu. 77. tenent Rebuff. nu. 64. &
70. & d. verbo, & Gambar. supr. cum Baldo, in l. ali-
quando qu. 14. ff. de officio Proconf. vbi dicit Cardi
nalẽ Vicariũ nõ posse conferre, licet si esset Legatus
posset. sequitur Aeneas de Falcon. de reseruatio. 2. p.
1. q. n. 2. vbi quærit de Cardinali Vicario, prout fuit
Ægidius Hispanus in Italia tempore Innocent. VI.
Auinioni commorantis, an talis possit conferre Be-
neficia, & ait sibi placere dictum Baldi cõtra Barba-
tiam. Quod dictum Baldi sequitur Pauinus in d. tra
ctat. de offic. & potestate cap. ad fin. licet ipse loqua-
tur de Vicario vrbis, qui potest esse etiam Cardina-
lis secundum eum. Moueturque Æneas tali ratio-
ne, quia collatio non competit nisi illis, qui hoc ha-
bent a iure, vel quibus Papa specialiter concessit, &
neutrum hic concurrit. Sequitur etiam Sbrotius li.
2. de Vicario Episcopi, quæst. 71. ex nu. 4.

184 Nec obstat † tex. in d. ca. penult. quia solum dicit,
quod iurisdictio Vicarij, quem summus Pontifex in
vrbe reliquit, non extenditur extra illam, nisi ei spe-
cialiter sit concessum; quod autẽ possit beneficia cõ
ferre, nullum verbum.

185 Et Gambarus † supra à nu. 702. loquitur in Car-
dinali facto Legato vrbis à Papa recedente, & nihi-
lominus tenet, non posse conferre sine speciali man
dato, limitat tamen in beneficijs spectantib. ad col-
lationem aliorum Episcoporum, infra limites lega-
tionis, & idem forsan ait posset dici de Beneficijs vr
bis, quæ spectarent ad collationem inferiorum, vt
in titulis Cardinalium, nisi obstarent multa specia-
lia Cardinalium.

186 Sed in Cardinali facto Legato vrbis † à Papa ab
ea recedente, verius videtur posse cõferre Beneficia
infra limites legationis consistentia, etiam vrbis, ni-
si obstaret reseruatio iuxta tex. in cap. 1. & 4. de offic.
legati in 6. & videntur tenere Baldus, & Rebuff. &
Æneas vbi supra. Quamuis secus sit in Cardinali Vi
cario ex dictis, In quo tamen consideranda essent
eius facultates, quales alias habentur in Bullario cõ
stit. 27. Clementis Septimi, & 16. Pauli Tertij.

CAP. IX.

De Patronis.

SVMMARIA.

De patronis, & de iure patronatus qui tractatus ediderũt, & qui sunt videndi nu. 1. & 2. & aliqua sunt notãda, præsertim quæ per Concilium innouata reperiuntur nu. 3.

Ius patronatus, cuius varias diffinitiones adducunt doctores relati, est ius non mere spirituale, sed temporale potius annexum antecedenter quia ordinatur ad præsentandum ad Beneficia, &c. quæ tamẽ ratio nõ videtur generalis, & altera ratio est, quia adhæret Ecclesiæ, quæ est spiritualis, à n. 4. & ad 8.

Ex eo quod est spirituali annexum, in quo etiam simonia contrahitur, non potest vendi ius patronatus, alioquin venditio est simoniaca, & nulla. n. 9. nisi cum vniuersitate bonorũ, n. 10.

An cum hæreditate vendita, in emptorem transeat ius patronatus, à nu. 11. resoluitur contra communem, quam tenuit Rota non transire quando est de per se, seu personale, nam si in hæreditate seu bonis hæreditarijs esset villa, seu castrum, cui ius patronatus annexum esset, ratione villæ, vel castri transiret, &c. nu. 16.

An ius patronatus transeat ad fidei commissarium vniuersalẽ, à num. 17. resoluitur cum communi, quam plures relati, & Rota sequuntur non transire ius patronatus personale, & nõ annexum bonis, quamuis ex testatoris iudicio, & voluntate expressa possit illud consequi accedente licentia Episcopi, & ponitur resolutio Rotæ.

Resolutio Rotæ quod præsentatus ab vxore relicta à marito vsufructuaria omnium bonorum, præfertur præsentato ab hærede, quia ius patronatus transit cum vniuersitate bonorũ, & ita etiam transit in vsufructuarium omnium bonorum, &c. nu. 21. quæ accipienda est, quando ius patronatus est bonis annexum, nu. 22. Est enim vsufructuarius quasi dom. seu procurator in rem suam num. 23. Nam si esset hæreditarium personale & de per se, non transiret in vsufructuarium bonorum, sicut nec in fide commissarium, nu. 24.

An in confiscatione bonorum, veniat ius patronatus? num. 25. vbi referuntur plures Doctores, agentes de hac quæst. in qua omissis opinionibus Doctorum resoluitur, quod si ius patronatus in bonis consistit, & adhæret bonis propter crimen cõfiscatis, siue per iudicem laicum, siue Ecclesiasticum, in consequentiam, & accessorie confiscatum censetur, & in fiscum transit indistincte, etiam quoad exercitium. Si vero personale est, & de per se, non includitur in confiscatione bonorum, nec de per se iudex laicus poterit illud confiscare, sed remanebit penes delinquentem, donec per iudicem Ecclesiasticum priuetur, à num. 26.

Sententia priuatoria iudicis Ecclesiastici secuta, si ius patronatus est sanguinis, & pertinet ad familiam, seu cõsanguineos, ad illos transibit, si vero est hæreditarium, ad extraneos transmissibile euanescit, & Eccles. remanet libera, num. 29. non vero talis sententia priuatoria ius patronatus hæreditarium transiret ad hæredem ex testamento, vel ab intestato ipsius condemnati eo defuncto, nu. 30. præterquam in crimine hæresis in quo ipso iure est eo priuatus nu. 31.

Vt ius patronatus transeat cum re vendita, seu alienata, satis est adhærere accessorie alicui fundo, non solum qui vniuersitatem constituat, sed etiam particulari, seu alij rei particulari, contra communem tenentem oportere quod adhæreat vniuersitati, à nu. 32.

Quamuis ius patronatus sit inuendibile, & pro illo non possit

aliquid

aliquid pretij dari, tamen hoc non tollit quin cum illud est annexum bonis, ratione illius, bona pluris æstimentur & vendantur quam alias, nu. 35.

Acquiritur hoc ius patronatus, tam per laicos, quam clericos, tribus potissimum modis; fundatione, constructione & dotatione, nu. 36.

Decretum Concilij Trident. circa hoc nu. 37.

Licet ibi Concilium solum præseruet ius patronatus, competens ex fundatione, vel dotatione non excludit ius patronatus ex constructione competens, sed sub verbo ex fundatione comprehenditur, num. 38.

Fundare Ecclesiam proprie dicitur, qui fundũ dat, seu assignat, in quo Ecclesia construatur. num. 39.

Faciens in Ecclesia Capellam, vel Altare, non erit solus patronus illius, sed etiam Ecclesia erit compatrona, & concurret in præsentando, ratione fundi, quod ponit, idest, el sitio, nu. 40. Valet tamen consuetudo, vt Ecclesię non sit compatrona ratione fundi, &c. quæ seruatur in Hispania, num. 41.

Etiam seclusa consuetudine, non esset Ecclesia compatrona, quãdo faciens Capellam solueret aliquid Ecclesię pro fundo, idest, el sitio, vt solet fieri in Hispania. Nam tunc non potest dici Ecclesiam ponere fundum, cum illi soluatur pretium pro illo, quod videtur posse fieri, à num. 42.

Sola fundatione hoc est fundi assignatione, non statim quæritur ius patronatus, sed secuta constructione, & dotatione, vel ab ipso fundatore, vel ab alijs, nam non potest quis dici patronus Ecclesiæ quæ nondum est &c. num. 44.

Ecclesia tamen seu Capella incepta ædificari, seu posito primo lapide cum consensu Ordinarij, statim etiam ante perfectionem videtur acquiri ius patronatus, licet non exercitum, &c. num. 45. Nam tale ædificium inceptum est locus pius, & religiosus, maxime si ibi est fixa Crux, &c. nu. 46.

Si dos daretur in limine fundationis Ecclesiæ, vel post ante consecrationem, & etiam ante perfectionem ædificij, caderet exercitium iuris patronatus vt præsentetur Rector, saltem pro administranda dote, licet non quoad alia secundum Lambert. num. 47. Ecclesia etenim incepta, statim capax est dotis, & sic dos in specie assignata, & donata, ante affixionem primi lapidis, statim post illius affixionem ei acquiritur absque traditione, nu. 48.

Licet Ecclesiæ, quæ nondum est, non possit fieri donatio, bene tamen hæreditas & legatum relinqui, id non procedit in donatione ex causa dotis, quæ recte potest fieri Ecclesiæ construendæ, non solum obligando se dotaturum, & traditurum, sed etiam statim assignando, & donando bona pro dote, &c. numero 49. & 50.

Sub constructione, seu fundatione, comprehenditur etiam reędificatio, ex qua cum Ecclesia est penitus destructa, seu diruta, ita vt noua consecratione indigeat, acquiritur ius patronatus, quamuis reficiens Ecclesiam non penitus destructam nõ efficiatur patronus, num. 51.

Ita demum acquiritur ius patronatus ex dotatione si sit congrua, & sufficiens, nam dotans insufficienter, non efficitur Patronus, numero 52. Etiamsi dos minus congrua sit assignata, cum consensu Episcopi illam approbantis pro congrua. num. 53.

Si concurrunt plures in dotatione dantes simul dotem competentem, licet inæqualiter, & singuli non dent dotem competentem, omnes æqualiter fiunt Patroni: sicut etiam quando plures concurrunt in fundatione, & constructione, numero 54.

Acquiritur ius patronatus ex dotatione Ecclesiæ, etiam iam constructæ, & etiam iam consecratæ, quando esset sine dote, & cum consensu Episcopi id fieret, num. 55. Quamuis contradicat glos. dicens, quod vt quis sit patronus, requiritur assignatio dotis tempore fundationis non post; numero 56. pro qua faciunt duæ declarationes sanctæ Congregat. adductæ, num. 57. & 58. Quibus respondetur id solum procedere in specie de qua ibi, in qua oblationes futuræ, non possunt dici dos, nisi quando ex necessitate construitur Ecclesia, &c num. 59.

Licet ex dotatione acquiratur ius patronatus, non tamen ex simplici dotatione, legato, vel largitione bonorum, nisi hoc fiat pro dote tacite, vel expresse, &c. nu. 60. & 61. Vbi ponitur resolutio Rotæ.

Fundans, construens, vel dotans Ecclesiam, seu Beneficium acquirit ius patronatus, etiamsi illud non reseruauerit, dummodo expresse non remiserit, nu. 62.

Fundans tamen Ecclesiam, seu Capellam, potest in totum, vel pro parte, remittere ius patronatus, & limitate illud inducere in pręiudicium hæredum, vel descendentium, vt sibi placuerit, num. 63. Quod Rota intelligit, si fundator expresse exclusisset hæredes, vel taxatiue induxisset solum pro talibus, non autem quãdo simpliciter nominat aliquos patronos. Nam ideo excludit se ipsum, & suos hæredes contra consil. Geminian, num. 64. Sed consiliũ Geminiani videtur & menti fundatoris, & praxi conformius, &c. num. 65.

Si fundator relinquat ius patronatus filio suo & descendentibus, & ille decedat sine descendentibus, relicto hærede collaterali, vel extraneo, ius patronatus transibit in talem hæredem, & idem in similibus casibus, num. 66.

Si fundator reseruaret ius patronatus sibi, vel alij, transiret ad eius hæredes ex testamẽto, seu ab intestato, nisi illa reseruatio esset facta cum aliqua qualitate, vel expressione, per quã vellet ius patronatus durare tempore suo, vel nominati, & non vltra, num. 67.

Licet à principio possit fundator remittere ius patronatus vel illud ordinare prout voluerit, eo tamẽ in esse deducto, authoritate Ordinarij, nõ potest illud mutare, seu alterare, nu. 68. Nec illud renuntiare, seu transferre in præiudicium sequentium vocatorum, nu 69. & 70.

Ius patronatus acquiritur ex prædictis causis interueniente authoritate, & consensu Ordinarij, non alias, num. 71. vbi ponitur resolutio Rotæ, qui consensus sufficit quod interueniat ex post facto, nu. 72. Et an præsumatur interuenisse remissiue, nu. 73. & nu. 74. ponuntur resolutiones Rotæ.

Vicarius Episcopi, sine speciali mandato, non habet authoritatẽ ad reseruationem iuris patronatus, num. 75. Sicut etiam Vicarius sine speciali mandato, non potest confirmare donationem iuris patronatus, num. 76. & 77. Ponitur resolutio Rotæ. Et an, & quando præsumatur facultas Vicarij, qui iuri patronatus consensit remissiue, nu. 78.

Capitulum sede vacante, potest dare licentiam volenti ædificare Ecclesiam, vt fiat patronus, nu. 79.

An regulares possint ædificare sine licentia Ordinarij, remissiue. num. 80.

Licet Concilium Trident. præseruet ius patronatus competens ex fundatione, vel dotatione, non refutat illud, quod alias potest probari secundum regulas iuris communis, nu. 81.

Vnde non solum ius patronatus probatur ex immemoriali, quæ probat legitimum titulum ex fundatione, vel dotatione nu. 82. Sed etiam ius patronatus antiquum probatur per famã, concurrente longissima quasi possessione præsentãdi, num. 83. Ita vt non censeatur reuocatum per Concilium, num. 84. & sequen. vbi ponuntur decis. Rotæ.

Dicta probatio videtur sufficiens, etiam cõtra Ordinarium vindicantem Ecclesiam in libertatem, num. 86. vbi adducitur resolutio Rotæ, quæ videtur contra.

Ex enuntiatiuis instrumẽtorum antiquorum emanatis à diuersis personis, non suspectis, probabitur ius patronatus, numero 87. & seq. vbi ponuntur Rotæ resolutiones.

In proposito, quando dicatur ius patronatus antiquum, resoluitur respectu testium requiri tempus 60. annorum, respectu vero instrumentorum 100. nu. 92. vbi ponitur declaratio, S. Cong. & alia, nu. 93.

Decisiones Rotæ, quæ conducunt ad prædicta ponuntur, numero 94. 95. & 96.

Reprobatur quod ait Zerola in priuatis personis sufficere pro-

bare ius patronatus ex vnico actu, vt quia semel quis præsentauit, & secuta est institutio, & ille institutus vixisset spatio 40. annorum, &c. nu. 97.

Quando agitur de familia potenti, in qua ius patronatus præsumitur ex vsurpatione, debet probari secundum formam Cōcilij d. cap. 9. vers. in his vero personis, num. 98. & nu. seq. ponuntur decis. Rotæ.

Similiter in vniuersitatibus etiam paruis plenior, & exactior probatio iuris patronatus requiritur, iuxta decretum Concilij d. vers. in his vero, nu. 102. vbi id declaratur, & quod nō sufficiunt testes vniuersitatis.

An in personis potentibus, vel vniuersitatibus, in quibus vt immemorialis suffragetur vltra illam quæ antea sufficiebat præsentationes, etiam continuatæ non minori saltem quam 50. annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ sint authenticis scripturis probari debent, effectuatio illarum probari etiam debeat per authenticas scripturas, an vero possit etiā aliter probari, a num. 103. resoluitur videri probabile posse etiam aliter probari, maxime quoad possessionem.

In proposito iuris patronatus immemorialis probatur ex scripturis, nempe per præsentationes effectuatas authenticis scripturis probatas per spatium 100. annorum, sicut etiam per præsentationes effectuatas testibus probatas per spatium 60. annorum, à num. 107. Quamuis alias verius sit immemorialem non probari per instrumenta, à nu. 111. vbi adducuntur resolutiones Rotæ.

An requiratur pro forma probatio præsentationum per scripturas, etiamsi probaretur esse de prædict. &c. num. 113.

Ius patronatus quomodo probetur, & an probetur confessione, remissiue, nu. 114.

Ius patronatus ex priuilegio reuocatum est per Concilium, numero 115. vbi ponitur declaratio S. Congregation. & num. 116. ponitur resolutio Rotæ. Quod procedit etiamsi in priuilegio habeatur ius patronatus competere non solum ex priuilegio, sed ex vera & reali fundatione & dotatione, nu. 117. vbi ponitur decisio. Rotæ.

Similiter ius patronatus ex priuilegio sublatum est per Concilium, etiamsi in priuilegio dicatur, quod esset eiusdem prorsus naturæ, & roboris ac si ex fundatione & dotatione competeret, num. 118. vbi ponitur declaratio Sanct. Congregat. nec prodest immemorialis, num. 119. vbi ponitur declaratio S. Congregat.

Non loquitur Concilium hic de priuilegiis concessis ex causa onerosa, nu. 120. & seq. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Ius patronatus de iure non acquiritur ex augmento, seu suppletione dotis, sed requiritur, quod in totum Ecclesia dotetur, nec sat est, quod non sit commode dotata, numero 122. & sequentib.

Ius patronatus ex augmento dotis concessum, etiam per Papā, à 40. annis circa, subijcitur examini, & reuisioni Ordinarij, concessum vero ante annos 40. à confirmatione Concilij non subiacet d. reuisioni, sed firmum remanet num. 124. vbi ponitur declaratio S. Congreg. & nu. 125. 126. & 127. ponuntur resolutiones Rotæ circa dicta.

Ius patronatus non potest competere ex concessione, & priuilegio Episcopi, nu. 128. vbi ponitur declaratio S. Congregat. & num. 129. & sequent. ponuntur resolutiones Rotæ, & num. 132. reprobatur consilium Menocchij contrarium.

Quod procedit etiam in Capella Ecclesiæ contra Zerolam, & praxis, quam ipse vidisse ait, in contrarium procedit, ex eo quod solent aliquæ personæ emere Capellas in Ecclesia factas cum licentia Ordinarij, dando Ecclesiæ pretium ædificij, & soli Capellæ, num. 131. Quamuis aliqui tales contractus cōdemnent, tanquam simoniacos num. 136. Et ita est accipiēdum quoddam dictum Lassarte, P. Ledesmæ & Genuen numero 137. & qui emit Capellam deberet dare iustum pretium, & valorem, saltem ædificij, &c. num. 140.

Non tamen placet dictum Lassarte, & Ledesmæ, & Philiarchi, quod habens Capellam, seu patronus alicuius Capellæ, possit illam vendere, &c. nu. 138. & seq.

Ponuntur declarationes S. Cong. ex quib. supradicta confirmantur, & declarantur, num. 141.

1 Circa materiam † huius cap. de Patronis. qui ad
Beneficium vacans præsentant Ordinario, per
sonam instituendam, & de iure patronatus, non est
opus multum immorari, cum de ea sint celebres
& copiosi tractatus Rochi de Curte, Pauli de Citadinis,
Cæsaris Lambertini, & Ioan. Nicolai Delphinatis
ad quos præcipue Rochum, & Lamber. recurrendum est.

2 Et videndi sunt † etiam vltra ordinarios in tit. de
iure patron. Coras. de Benef. 4. par. cap. vlt. & tit. 15.
pag. 1. & ibi Greg. Lopez, & Humada ad eum, Did.
Perez in l. 1. & 2. tit. 6. lib. 1. ordin. Espino de testam.
glos. 3. & 4. Zerola in praxi Episcopali, verb. ius patronatus,
Siluest. & alij Summist. verb. ius patr. Zecchus
de benefic. & pensio. Ecclesiast. cap. 12. & Emmanuel
Rodrig. quæst. reg. 2. tom. quæst. 122.

3 Operæ pretium tamen duxi, † aliqua notare, præsertim
ea, quæ per S. Concil. Triden. innouata reperiuntur.

4 Et in primis notandum est, † ius patronatus, cu-
ius varias diffinitiones, adducit, Rochus, d. tract. in
princip. ex num. 2. Lambert. 1. par. 1. lib. quæst. 1. ar-
tic. 1. ex num. 11. Gregor. sup. Dida. Perez d. l. 1. glos.
1. & diffinit etiam Coras. d. cap. vltim. num. 4. & Fu-
scus de visitatione, lib. 2. cap. 10. num. 1. esse ius non
5 mere spirituale, sed temporale † potius annexum
spirituali, cap. quanto. de iudic. & cap. de iur. patro.
& docent Abbas. in rubrica de iudicijs num. 4. & ibi
Decius 1. lectura, a num. 87. & 2. lectura num. 85. &
Ripa numero 66. idem Abb. in d. cap. quanto. nume-
ro 6. & ibi Felin. & Decius nomero 2. Selua de Bene
fic. 1. part. quæst. 7. ad fin. Rochus verb. ius. numero
2. Corasius 1. part. capit. 2. num. 7. & 4. part. cap. vlt.
numero quinto de quo late Lambert. lib. 3. quæstio.
9. articul. 1.

6 Est autem spirituali annexum antecedenter, †
quia ordinatur ad præsentandum clericos ad Bene-
ficia Ecclesiastica, & præsentatio antecedit Benef-
cij institutionem, & administrationem, D. Tho. 22.
quæst. 100. art. 4. Abb. Ripa, & Felin. sup. Coras. d. c.
vlt. num. 5. Redoanus de simonia, par. 1. ca 28. num.
1. Doct. Sahagun. de Villasante in cap. quanto, num.
2. & 3. Vgolin. de simonia, tab. 1. cap. 34. Emm. Ro-
drig. in sum. 2. 10. cap. 63. Vega. 2. p. c. 101. casu 55. &
P. Ledes. in sum. 2. p. tract. 12. conclus. 35.

7 Quæ tamen ratio † non videtur generalis, nam
secundum eam, non esset simonia vendere ius pa-
tronatus, sine iure præsentandi ad Beneficia, vt in
iure patronatus hospitalis, fundati authoritate Epi-
scopi, &c.

8 Aliam rationem assignant Felin. † & Rochus vbi
supra post Card. & Baldum, quod ideo dicitur anne
xum spirituali, quia adhæret Ecclesiæ, quæ est spiri-
tualis, quam rationem adducit etiam Redoan. sup.

9 Et ex eo quod est spirituali annexum, in † quo e-
tiam simonia contrahitur, c. quæsitum. de recū per-
mutat. fit, vt non possit vendi, alioquin venditio fit
simoniaca, & nulla, c. nemini. 12. q. 7. d. c. iure, & cap.
querelam de simonia, & S. Concilium Trid. sess. 25.
de refor. c. 9. vers. nec dictum ius patron. Nisi cū vni-
10 uersitate bonorum, † cum qua in emptorem transit
ius patronatus, c. ex literis & c. cum seculum. de iure
patron. vbi Doct. late Rochus verb. ipse vel is, q. 22.
cū seq. Paul. de Citadin. 9. part. quæst. 3. Lambert. 2.
par. 1. lib. quæst. 5. per totum cum seq. Tiraquell. de

primogenijs, quæst. 36. Couarru. lib. 1. varia. cap. 13. nu. 3. & 4. Gregor. Lopez in l. 8. tit. 15. pag. 1. Et Humada ad eum ibi Bernat. Diaz reg. 401. & ibi Salcedo, Gratian. reg. 341. Fuscus singul. 115. litera I. Zauallos milleloquio 31. Menoc. de præsum. lib. 3. pręsump. 90. nu. 25. & plures relati per Ceuedū collect. 5. ad decretales.

11 Vnde infertur ad illam quæstionem, † an cum hæreditate vendita, in emptorem transeat ius patronatus? in qua communis sententia est transire, ex d. cap. ex literis, & ca. cum seculum, quia hæreditas est quid vniuersum. l. bonorum, 2. ff. de verborum significatione, l. hæreditas. ff. de petitione hæredit. ita Hostiens. quem Abbas num. 13. & Doct. communiter ibi sequuntur in d. capit. ex literis, & Felin. in capite causam quæ. num. 8. de præscript. & in cap. cum Bertholdus in fi. de re iudic. Rochus d. verbo ipse vel is quæst. 22. num. 40. Paul. de Citadinis d. quæst. 3. numero 11. de primogen. quæst. 37. Couarru. lib. 2. variar. cap. 18. num. 8. Ferrettus consil. 179. num. 2. Salazar de vsu & consuetudine cap. 12. num. 7. Molina de Hispanorum primogen. lib. 1. cap. 24. num. 25. Ioseph. Ludou. in communib. conclusionibus, tit. de iure patron. conclus. 3. Fuscus de singul. 115. Gratian. d. reg. 341. num. 5. Humada ad Gregor. Lopez d. leg. 8. glos. Nocius de contractib. tit. de emptione & venditione, nu. 41. Crassus de success. lib. 2. art. transmissio, quæst. 30. num. & Marc. Anton. Genuen. in praxi Archiepiscopali curiæ Neapolitanæ, cap. 61. nu. 26. & communem testatur Lambert. d. quæst. 5. art. 15. & videtur sequi Achilles decis. 322. seu 9. de iure patronat. & tenuit Rota in vna Lucana iuris patronatus, seu Capellaniæ 6. Nouembr. 1598. coram D.

12 Lita, in qua fuit resolutum, † Quod licet ius patronatus veniat quando fit cessio, vel alienatio, vniuersalis respectu rei, vt quia fit venditio de castro feudo, hæreditate, vel similibus quæ sub se vere vniuersitatem continent, non tamen transit mediante cessione, seu venditione omnium bonorum, iurium, seu actionum, verbis generalibus, & vniuersalibus facta, nisi sub tali cessione tale quid vniuersale vere comprehendatur, cui adhæret ipsum ius patronatus, vt puta villa, castrum, seu hæreditas. Innoc. nu. 2. & alij in c. ex literis. de iure patron. Et ratio est quia quando fit cessio, vel alienatio vniuersalis, respectu verborum resoluitur in singularitates. Rota 1152. lib. 2. p. 3. diuers. Nec obstat decis. Putei 351. l. 2. cū & donatio particularis patronatus, accedente consensu Ordinarij fieri possit, Lamber. 2. p. lib. 1. quæst. 4. artic. 1. & 2.

13 Contrariam tamen sententiam, † (quæ mihi certa videtur) tenent Paulus de Eleazaro, Rofredus & Barbatia quos refert & sequitur Lambert. d. quæst. 5. art. 15. & Emman. Costa in c. si pater de testamē. in 6. verb. Trebellianica, nu. 7. & tenet etiam Bonifacius de Vitali. in Clem. si plures. §. fin. de iure patr.

14 nu. 12. Ex eo quod licet ius patronatus † transeat cū vniuersitate bonorum cui adhæret, etiam sine speciali expressione, non tamen transit cum vniuersitate in qua rerum particularium, seu singularium, est necessaria specifica traditio, sicuti est quando venditur hæreditas. l. qui tibi, C. de hæred. vel actione vendita, alioquin sequeretur, in specie vendi ius patronatus contra d. cap. de iure. cum alijs, & Concilium Triden. sup.

15 Et vt recte inquit Costa, hæres † vendendo hæreditatem non dicitur vere vendere hæreditatem, cū per aditionem desierit esse hæreditas, & fit effecta proprium patrimonium, sed bona propria, quæ ante aditionem fuerant hæreditaria, & re vera solum est venditio vniuersalis, respectu verborum, quæ resoluitur in singularitates, vt in d. Lucana. quare venditis illis bonis, non intelligitur vendere ius patronatus, quia esset contra d. cap. de iure.

16 Quod intelligitur, † quando ius patronatus esset de per se, principale, & distinctum, seu personale, nam si in hæreditate, seu bonis hæreditarijs esset villa, seu castrū, cui ius patronatus adhæreret, & annexum esset, tunc ratione villæ, vel castri, in consequentiam transiret in emptorem ius patronatus annexum ex d. cap ex literis, & cap. cum seculum, vt recte inquiunt Paulus, Bonif. Lambert. & Costa sup.

17 Et an ius patronatus † transeat ad fideicommissarium vniuersalem, vide per Bar. Paulum, & Alexā. in l. quia perinde, versic. restituta, ff. ad Trebell. Imolam, Alexan. & Rom. in l. si patroni in princip. eod. tit. Paulum, Alexand. Ias. Decium & Curtium Iuniorem, in l. precib. C. de impuberum, Beroium in c. 1. de iure patron. à num. 15. Rochum d. verb. ipse vel is, q. 9. Paulum de Citad. 9. p. nu. 33. Lambert. 2. p. 1. lib. q. 2. artic. 35. Aym. in Rubric. de legat. 1. a nu. 59. Guiller. Benedic. in repe. cap. Raynutius de testam. verb. si absque liberis 2. num. 24. Anton. Gomez. 1. tom. variarum cap. 5. num. 29. Couarru. d. cap. 18. li. 2. variarum, num. 8. & in d. cap. Raynutius §. 9. num. 8. Costam d. verb. Trebellianicæ, num. 4. Emmanu. Suarez in thesauro receptar. sententiarum, verb. patronatus ius, Didacum Perez d. l. 1. tit. 6. lib. 1. ordinam. glossa 2. Padillam in rubrica Cod. de fideicom missis. num. 25. Molinam d. lib. 1. cap. 24. ex num. 5. Mieres de maioratibus 3. part. quæst. 11. num. 9. Crassum de success. §. fideicommissum, quæst. 52. Ioann. Guttierrez de tutelis 3. part. cap. 29. num. 15. Zauallos quæst. 717. & P. Molinam de iustitia, tract. 2. disputat. 188. ad fin. & alios relatos per Ceuedum d. collectan. 5. ad decretales, nu. 4.

18 Et quidem in iure Patronatus personali, † & non annexo bonis, vera mihi videtur communis opinio quam relati, excepto Roman. vtroq; Molina & Ioā. Guttierrez contrarium tenentibus sequuntur, quæ ait non transire in fideicommissarium, argument. d. l. quia perinde, vers. restituta, nā quamuis ius patronatus transeat ad hæredes, etiam extraneos, non est quid hæreditarium, seu de corpore hæreditatis, nec transit tanquam ad hæredes; quamuis ex testantis

19 iudicio, & voluntare expressa, † possit fideicommissarius consequi ius patronatus, accedente licentia Episcopi, Lamber. sup. ad fin. & Costa nu. 6. vers. vlt. sicut legatarius, &c.

20 Et in vna Aretina Capellaniæ Iunij 1584. † corā D. Bubalo fuit dictum. Ius patronatus non transire in fideicommissarium, & ita esse communem conclusionem & limitationem, Lambert. supra num. 8. quod vbi pia causa est fideicommissaria in eam transeat ius patronatus esse opinionem suam singularē, & pati multas difficultates, nec applicari casui de quo ibi (dato quod esset vera) in quo prius fuerat laicus substitutus, in quem clarum est non transiuisse ius patronatus, &c.

21 Vnde subinfertur ad decisionem † Rotæ in vna Alex. Benef. 29. Mar. 1590. coram Illustriss. mo Cardin. Mantica, in qua fuit resolum, Præsentatum ab vxore, quæ a marito relicta est vsufructuaria omniū bonorum, præferri præsentato ab hærede, quia ius patronatus transit cum vniuersitate bonorum, etiā sine consensu Episcopi. d. cap. ex literis, & cap. cum seculum, & ita etiam transit in vsu fructuarium

omnium bonorum, quia huiusmodi legatum intel-
ligitur vniuersale, nec obstare decisionem 10. in fin.
de iure patron. in nouis, vbi habetur, quod præsenta
tus ab vxore, præferatur præsẽtato a marito cui fuit
data villa in dotem, in qua est ius patronatus, quia
illa non est decis. Rotæ, sed opinio collectoris, &c.
& secus est in creditore pignoris qui non lucratur
22 fructus, &c. Quæ decis. accipienda est, † quando ius
patronatus est bonis annexũ, tunc enim vsufructua-
rio bonorum, quibus ius patronatus est annexum,
competit ius præsentandi, & non hæredi, seu domi-
no, vt tenent Rochus verbo ipse, vel is, q. 28. in fin.
nu. 64. Lamber. 2. par. 1. lib. q. 10. art. 3. Rebuff. de no
minatio. q. 17. nu. 55. alias 22. Molina de Hispanorũ
primog. lib. 1. cap. 24. nu. 4. Baeça de decima tutori
præstan. cap. 23. num. 27. & Ioan. Guttierrez de tu-
telis, 3. p. cap. 29. num. 6.
23 Est enim vsufructuarius, † quasi dominus, l. 4. de
vsufructu, l. 1. §. item Iuliano. ff. de remissio. seu qua-
si procurator in rem suam a domino constitutus l. 1.
in fin. cum l. seq ff. vsufructuarius quemadmodum
cauet l. 1. §. fin. ff. de nou. operis nunt. & ibi glo. rece
pta, verb. procuratorio, de quo post plures relatos,
Castillo de vsufructu, cap. 20. & 32.
24 Nam si ius patronatus † esset hæreditarium per-
sonale, & de per se, non transiret in vsufructuarium
bonorum, quantumuis legatum esset vniuersale. si-
cut non transit in fideicommissarium vniuersalem,
vt dictum est, & ita accipiendus Guli. Bened. in qu.
thesauraria.
25 Secũdo principaliter infertur ad illam, † quæstio-
nem, an in confiscatione bonorum veniat ius patro
natus? de qua post alios agunt Rochus d. verb. ipse
vel is, quæst. 29. num. 65. Paul. de Citadinis d. 9. part.
quæst. 20. num. 28. Lambert. 3. lib. quæst. 8. art. 8. Gi-
gas in tract. de crimine læsæ maiestatis, libro secun-
do rubrica de pœnis committentium crim. læsæ ma
iestatis, quæst. 4. Iulius Clarus §. fin. quæst. 78. num.
8. Ferrettus consil. 179. Bernar. Diaz in pract. crim.
can. cap. 132. Costa d. verb. Trebellianicæ nu. 7. Em
man. Suarez d. verb. patronatus ius Did. Perez d. lib.
1. gl. 1. 8. q. Simancas de catholicis instit. c. 9. a nu. 95.
Fuscus de visitat. lib. 2. cap. 10. nu. 22. Molin. d. lib. 1.
cap. 24. à nu. 26. Mieres 3. par. q. 11. & 4. part. quæst.
23. nu. 74. Doct. Sahagun. in d. cap. quãto. de iudicijs
a nu. 27. & alij relati per Ceuedum d. collectan. quin
ta ad decretales, nu. 3.
In qua quæst. omissis opinionibus Doctorum re-
26 latis per Sahagun. † ibi, qui satis varie & confuse in
hac re loquuntur, distinguendum est, an ius patrona
tus bonis consistat & adhæreat, an vero personale
sit & de per se principale & distinctum? Si ius patro
27 natus bonis consistit, & adhæret, dicendum est, † bo
nis propter crimen confiscatis, siue per iudicem lai-
cum, siue per Ecclesiasticum, & ius patronatus illis
annexum, in consequentiam, & accessorie confisca-
tum censeri, & in fiscum transire indistincte cum bo
nis confiscatis, etiam quoad exercitium, sicut si esset
lis inter duos laicos, de bonis quibus ius patronatus
adhæret, dicta per iudicem laicum, ad quem cogni-
tio spectat de bonis, sententia, eius virtute, in conse-
quentiam transiret ius patronatus in victorem, ven
ditisque deinde à fisco bonis in emptorem successi-
ue transferri, ex d. cap. ex literis & cap. cum sæculũ.
Ita glos. 1. in cap. filijs & nepotibus, 16. quæst. 7. quã
sequuntur Aufrerius de potestate seculari, reg. 4. fal-
lat. 21. Gigas d. quęst. 4. nu. 6. Ioan. Nicol. Delphinas
de iure patron. lib. 2. nu. 220. Costa d. num. 7. in fin.
& Sahagun supra, & plures relati per Rochum &
Lambert. sup. & Rocho magis placet in puncto iuris
28 Si vero ius † patronatus personale est, & de per se
principale, & distinctum, non includitur in confisca
tione bonorum, nec de per se iudex laicus poterit
illud confiscare ex defectu iurisdictionis, & incapa-
citate, d. cap. quãto de iudicijs, sed remanebit penes
delinquentem, donec per iudicem Ecclesiasticum
priuetur, tanquam indignus d. glos. 1. in cap. filijs &
nepotibus, & glos. in Clemẽtina pastoralis, ver. sub
stantiæ, de re iudicata, & post alios Gigas d. quæst. 4.
Costa, & Sahagun sup. quicquid dicat Ferrettus su-
pra. qua sententia priuatoria iudicis Ecclesiastici se-
29 cuta, † si ius patronatus est sanguinis, & pertinet ad
familiam, seu consanguineos, & qui sunt de genere,
ad illos transibit iuxta dispositionem fundatoris; si
vero est hæreditarium, ad extraneos transmissibile,
euanescit ius patronatus, & Ecclesia remanet libera,
quo casu procedet, quod ait Simancas supra, nume-
ro 56. & ita docet Sahagun supra.
50 Non secuta vero tali sententia † priuatoria iudi-
cis Ecclesiastici, tale ius patronatus hæreditarium,
transiret ad hæredem ex testamen. vel ab intestato
ipsius condemnati, eo defuncto, ad l. 4. tauri, & ibi
D. maxime Tellium, num. 19. & de iure communi
in terminis authen. sed hodie C. de donat. inter vi-
31 rum, præterquam † in crimine hæresis, in quo ipso
iure est priuatus iure patronatus ex cap. vt commis.
§. priuandi. de hæret. lib. 6. ibi, ac honoribus quibus-
cumque, & in dictis inf. t 1. p. 1. vlt. dub. 1. nu. 3.
32 Sed circa supradicta aduertendum est, † quod li-
cet Doctores communiter teneant, vt ius patrona-
tus transeat cum re vendita, seu alias alienata, non
sufficere, quod inhæreat rei particulari vt fundo, vel
palatio, sed oportere quod adhæreat vniuersitati, id
est quæ absque alia expressione contineat in se iura
vniuersitatis, vt villa, vel castrum, quæ in se conti-
net iurisdictionem honore districtam, &c. Abbat. in
d. cap. ex literis num. 10. Rochus verb. ipse vel is, nu-
mero 41. Lambert. d. quæst. 5. artic. 1. & 17. Gregor.
Lopez in l. 15. titul. 5. pag. 5. gloss 4. Salcedo d. regul.
401. ampliatione 3. cum alijs; ego tamen existimo,
33 † satis esse adhærere accessorie alicui fundo non so-
lum qui vniuersitatem constituat vulgo heredamiẽ
to, Couarruu. lib. 1. variar. cap. 3. num. 3. & Salcedo
supra, sed etiam particulari, seu alij rei particulari;
vt si fundãs Ecclesiam, vel Capellam, statuat ius pa-
tronatus spectare ad dominum talis fundi, vel pala-
tij, &c. tunc enim vendito, seu alienato tali fundo,
vel palatio, accessorie, & in consequentiam veniet
ius patronatus, & in his terminis potest procedere
34 opinio † glos. in l. in modicis ff. de contrahenda em-
pt. quam sequitur Rom. singul. 56. & alij relati per
Lambert. Couar. & Salcedum supra. quod sentit Co
sta. d. nu. 7. in fin. ibi, sed esset annexũ alicui villæ vel
fundo, & P. Molina, de iustitia tom. 3. disputat. 620.
num. 6. ad fin. vbi ait, quod quando patronatus an-
nexum est bonis aliquibus temporalibus, sequitur
bona illa, tanquam adiunctum, & è contra; venditis-
que bonis illis tẽporalibus cum eis trãsit, esto plures
emantur propter eam qualitatem adiunctam, quæ
omnino est inuendibilis. Alias fundus ille, & pala-
tium, essent necessario inuendibilia, & inalienabilia
& facit quod tradit Cosmas Philiarcus de offic. Sa-
cerd. 2. p. lib. 6. c. 9. ad fin. de quo infra.
35 Et quamuis ius patronatus sit inuendibile, † &
pro illo non possit aliquid pretij dari, vt dictum est
tamen hoc non tollit, quin cum illud est annexum
bonis, ratione illius bona pluris æstimentur, & ven-
dantur, quã alias, vt inquit P. Molina vbi proxime.
Pretium

pretium enim rei attenditur consideratis qualitatibus ipsius rei, &c.

36 Secundo notandum est acquiri hoc ius †patronatus, tam per laicos, quam clericos, tribus potissimũ modis, fundatione scilicet, constructione, & dotatione, glos. in cap. piæ mentis 16. quæst. 7. late Roch. verb. Ecclesiam fundauit, & verb. construxit, & verbo dotauit. Paul. de Citadinis, 3. part. Lambert. 1. p. 1. lib. quæst. 2. cum sequent. vsque ad 9. Staphil. de literis gratia, tit. de modo & forma impetrandi §. de iuris patronatus prærogatiua, Rebuf. in praxi 3. par. signaturæ. verb. nec non iuris patronatus, nu. 3. Coraſ. d. cap. vltim. num. 3. & 11. cum seq. Mandol. de signatura gratiæ, tit. de reseruatio. iuris patronat. lib. 1. tit. 15. pag. 1. & ibi Grego. Lopez. Did. Perez d. l. 1. tit. 6. lib. 1. ordinar. glos. 1. Fuscus de visitatione, lib. 2. cap. 10. Nauar. consil. 7. de iure patronat. Rochus Veronen. de visitatione, verb. de iure patronat. Zerola in praxi Episcopali, 1. par. verb. ius patronatus. §. 2. & Zecchus d. cap. 12. nu. 2. & 3. post hæc Gonçalez ad reg. mensium glos. 18. à nu. 33.

37 Circa quod S. Concil. Trid. sess. 25. † de reform. c. 9. sic statuit, sicuti legitima, &c. vsque ad vers. ad hęc.

38 Et declaratur primo, † quod licet ibi Concilium solum præseruet ius patronatus, competens ex fundatione, vel dotatione, non excludit ius patronatus ex constructione competēs, sed sub verbo ex fundatione, comprehenditur, ad tradita per Corasium d. cap. vltimo nu. 12. Et apparet ex alio decreto eiusdē Concilij sess. 14. de reform. cap. 12. quod huic consonat, & ita in terminis ait Zerola d. §. 2. vers. 3. fundatione, & Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsump. 90. à num. 6. quamuis Conçal. sup. à nu. 50. cum Flamin. Paris. de confiden. quæst. 28. num. 240. dicat tit. constructionis includi sub illis verbis, alias ve secũdum iuris dispositionem.

39 Secundo declaratur, † quod fundare Ecclesiam proprie dicitur, qui fundum dat, seu assignat, in quo Ecclesia construatur, seu ædificetur. ca. Abbat. 2. 18. q. 2. &c. nobis de iure patron. vbi Doct. Coras. sup. nu. 12. & alij sup. relati.

40 Vnde faciens in Ecclesia Capellam, vel † altare, non erit solus patronus illius, sed etiam Ecclesia erit compatrona, & concurret in præsentando ratione fundi quem ponit, id est, el sitio. Ita Abb. in ca. ad audientiam, de Ecclesijs ædifican. nu. 11. dicens non esse ab alio tactum, & esse notandum quia in multis locis propter inaduertentiam non seruatur, idem Abb. in cap. cum Ecclesia Vulteranæ de elect. nu. 8. circa fi. Fel. in c. cum venerabilis de excep. nu. 37. Rochus verbo fundauit, quæst. 10. & verb. construxit, quæst. 7. & verb. dotauit, quæst. 15. Paul. de Citadinis, 3. p. causa 1. nu. 80. & Lamber. 1. p. 1. lib. quæst. 8. art. 6. & post hæc Gonçal. glos. 10. à nu. 9.

41 Ait tamen Rochus d. verb. † & dotauit, quæst. 1. ad fin. quod valeat cõsuetudo vt Ecclesia non sit cõpatrona ratione fundi, sed præsentatio tantum spectet construentibus, & dotantibus, Capellã, vel Altare, in ipsa Ecclesia, &c. Et sequitur Lambert. ibi nu. 4. subdens quod ideo diceret, non ex inaduertentia vt dicit Abbas, non obseruari; quod Ecclesia ratione fundi non sit patrona Capellæ, vel Altaris, in ea fundatæ, sed ratione huius consuetudinis, quam vidisse seruari Trani ait num. præcedenti, & ita etiã videmus seruari in Hispania. Nam nunquam Ecclesia concurrit in præsentando ad huiusmodi Capellas, &c. sed constructor, & dotator, & eorum successores tanquam patroni soli, sequitur etiam Gonçalez sup. nu. 13.

42 Rursus prædicta doctrina † non procederet, etiam seclusa consuetudine, quando faciens Capellam solueret aliquid Ecclesiæ pro fundo, id est, el sitio, vt solet fieri in Hispania, nam tunc non potest dici Ecclesiam ponere fundum, cum illi soluatur pretium pro

43 illo. Quod videtur posse fieri, nam permissio, † & licentia ibi ædificandi, videtur pretio æstimabilis, &, non quid spirituale, & post hæc tradit Gonçal. dict. glos. 10. nu. 14. & 15.

44 Tertio declaratur sola fundat. † (hoc est fundi assignat.) non statim quæri ius patron. sed secuta constructione. & dotatio. vel ab ipso fundatore, vel ab alijs, Abba. cons. 106. 2. p. Roch. in princ. nu. 3. & verb. fũdauit. q. 2. Coras. sup. nu. 13. & Greg. Lop. d. l. 1. gl. 3. & vide Lamb. 1. p. 1. lib. quæst. 1. art. 1. sub nu. 16. & 3. quæst. art. 1. & 4. quęst. art. 1. Nam non potest quis dici patronus Ecclesiæ, quæ nondum est, sorteque non est futura, cap. ad audientiam 2. de Ecclesijs ædifican. & Coras. nu. 13.

45 Ecclesia tamen, † seu capella incepta ædificari, seu posito primo lapide cum consensu Ordinarij statim etiam ante perfectionem videtur acquiri ius patronatus, licet non exercitium, & effectus stabilis procedet ex adimpletione causæ quam facit, Lamber. d. quæst. 4. art. 9. Si enim pœnituit, & reliquit ædificium, non acquiritur ei ius patronatus, sed perficienti, Paul. de Citad. 3. p. causa 1. q. 14. & Gregor. Lopez d. l. 1. glos. 5.

46 Nam licet tale ædificium inceptum, non † possit adhuc dici Ecclesia, vel Capella proprie, tamen ex quo cum authoritate Ordinarij est inceptum, est locus pius, & religiosus, maxime si ibi est fixa Crux, &c. vt in capit. nemo 9. de consecratione distinct. 1. Durandus de ritib. lib. 1. cap. 2. nu. 7. & sic in illo cadit ius patronatus.

47 Et addit Lamber. sup. † quod si dos daretur in limine fundationis Ecclesiæ, vel post, ante tamen consecrationem, & etiam ante perfectionem ædificij, adhuc diceretur cadere exercitiũ iurispatron. vt præsentetur Rector, saltem pro administranda dote, li-

48 cet non quoad alia, &c. Ecclesia etenim incepta † statim capax est dotis, iuxta dicta, & sic dos in specie assignata, & donata ante affixionem primi lapidis, statim post illius affixionem ei acquiritur absq; traditione ad l. fin. C. de Sacrosanct. Ecclesijs.

49 Nec obstat † quod Ecclesiæ construendæ quæ nõ est, non potest fieri donatio cap. Abbates de re iudicat. in 6. & d. cap. ad audientiam 2. & ibi Abb. num. 3. & Rota in Gienen. præstimonij infra relata, vlt. p. cap. 2. num. 195. Quamuis Ecclesia nondum constructa, possit etiam hæres institui, & sibi legatum relinqui. cap. 3. de testamen. & ibi Abb. nu. 2. & Imola num. 5. Guli. Benedic. in repet. cap. Raynutius, de testamen. verb. & Soboles quam gestabat in vtero, num. 52. & Mieres de maioratib. 1. par. quæst. 36. nu. 3. & fuit resolutũ coram D. Orano, in vna Sutrina Monasterij, de anno 1598. cuius differentiæ rationẽ tradunt post Bart. Abb. Guli. Benedic. & alios supr.

50 Nam respondetur id non procedere in dotatione † ex causa dotis, quæ recte potest fieri Ecclesiæ construendæ, non solum obligando se dotaturum, & traditurum, sed etiam statim assignando, & donando bona pro dote, vt in d. cap. nemo, vbi Archidia. & Dominic. explicantes illud verbum, Diffiniat, id est, diffinitiue tradat, vel ad tradendum per publicum instrumentum solemniter se obliget, & Roch. d. verb. & dotauit, quæst. 7. Lambert. d. 1. par. 1. lib. c. 5. art. 10. non vt statim acquiratur Ecclesiæ, sed cũ fuerit ædificata, vel saltem incepta, sicut Ecclesiæ

construendæ potest concedi priuilegium, non vt statim sit priuilegiata, sed postquam fuerit constructa, Abb. in d. cap. ad audientiam 2. nu. 2. sic intelligens tex. ibi, & Guido Papa decis. 267. & ibi, add. Ranchini, & Guli. Benedic. sup. nu. 15. & alij.

51 Quarto declaratur sub constructione, † seu fundatione, cõprehendi etiam reædificationem, ex qua, cum Ecclesia est penitus destructa, seu diruta, ita vt noua consecratione indigeat, acquiritur ius patronatus perinde ac si ab initio construeretur, quamuis reficiens Ecclesiam non penitus destructam, non efficiatur patronus, ita glos. in cap. 3. de iure patronatus quam D. sequuntur, Staph. supra nu. 6. & 7. Rochus verb. construxit, q. 8. nu. 12. Lambert. 1. part. 1. lib. q. 6. art. 3. Mandos. d. tit. de reseruat. iuris patron. vers. magna est disput. Greg. Lopez. d. l. 1. glos. 3. A. Rochus Veronen. supra, Zerola d. §. 2. ad fin. (Qui tamẽ aliquãtulum varia. 2. p. verb. Ecclesia §. 9.) Rota in vna Reginen. Archipresbyteratus 13. Ianu. 1553. coram D. Ant. Aug. in qua fuit resolutum. Ius patronatus cõcessum a Papa ex causa reparationis Ecclesiæ, ☞ quasi collapsæ, esse reuocatũ per reuocationem concessionum iuris patronatus, præterquam ex dotatione, & fundatione, quia Ecclesia non erat restituta a fundamentis, vnde non poterat dici ex fundatione, sed ex priuilegio, &c. Et in vna Bononien. iuris patronatus, 29. Martij 1574. corã D. Robusterio, quæ est 1. part. diuersorum decis. 598. numero 1. & 2. & in vna Perusina de Confinio, 3. Decembris 1576. coram D. Blanchetto quæ est eadem 1. part. decis. 306. & in vna Valentina parochialis de Cosentayna 26. Ianuar. 1582. coram D. Seraphino quæ est 2. par. diuers. decis. 269. num. 2. & in Placentina parochialis de Mirabel infra adducta nu. 117. & in Patauina de qua infra num. 121. & in Valentina de Carlettis infra relata num. 127. Et ita est accipiendus. Menoch. d. præscrip. 90. num. 6. dicens acquiri ius patron. reædificatione, & post hæc tradit Gonçalez d. glos. 18. num. 53. allegans etiam decis. Sarçan. & Compsanã de quib. ins. nu. 122.

52 Quinto declaratur ita demum acquiri ius † patronatus ex dotat. si sit cõgrua, & sufficiens, nam dotãs insufficienter, nõ efficitur patronus, glos. in cap. quicumq. 216. q. 7. Abb. in cap. ad audientiam 1. de eccl. ædifican. nu. 4. Roch. verb. & dotauit, quæst. 8. & 9. Lambert. 1. p. 1. lib. q. 5. art. 12. Greg. Lop. d. l. 1. glos. 3. & 5. A. Roch. Veronen. sup. & Rota decis. 528. sub ☞ n. 2. p. 1. diuer. & censuit S. Cong. Conc. vt in seq. declaratione, super cap. 4. sess. 21. de reform. dotans insufficienter, quod arbitrabitur Ordinarius, non acquirit ius patronatus, sed dicitur benefactor.

53 Quod procedit, † etiam si dos minus congrua sit assignata, cum consensu Episcopi, illam approbantis pro congrua, Rochus d. quæst. 9. quicquid dicat Lambert. ibi, art. 13.

54 Si tamen concurrunt plures † in dotatione, dantes simul dotem competentem, licet inæqualiter, & singuli non dent dotem competentem, omnes æqualiter fiunt patroni, sicut etiam quando plures concurrunt in fundatione, & constructione, Abb. d. num. 4. & in rubrica de iure patron. nu. 6. Rochus. d. verb. & dotauit, quæst. 12. Lamber. 1. part. 1. lib. q. 3. artic. 5. Coras. d. cap. vlt. nu. 14. Greg. Lopez d. glos. 5. & Ant. Rochus Veronen. sup. & censuit S. Congreg. vt in se☞ quent. declaratione, super d. cap. 4. Quando concurrunt plures in dotatione, licet æqualiter non contribuant, omnes efficiuntur patroni, etiamsi sufficientem dotem ex se singuli non conferant, dummodo Ecclesia habeat dotem competentem, quia ex quo ille qui plus contulit, admisit alium secum, videtur ipsi communicare ius sibi competẽs in illo patronatu.

55 Sexto declaratur, † acquiri ius patronatus ex dotatione Ecclesiæ, etiam iam constructæ, & etiam iã consecratæ, quando esset sine dote, & cum consensu Episcopi id fieret, Innoc. in rubric. de iure patr. Cardin. & Abb. num. 9. in cap. 3. eodem tit. idem Abb. cõsil. 59. 2. par. Selua de Benef. 1. p. quæst. 5. circa fin. n. 181. Rochus verb. & dotauit, quæst. 2. & 3. Lamb. 1. p. 1. lib. q. 5. art. 15. & quæst. 6. art. 1. & Greg. Lopez d. l. 1. glos. 3. & 6. dicentes communem, Ant. Rochus Veronen. supra, & Zerola 2. p. verb. ius patrona. sub §. 13. Rota d. decis. 528. p. 1. diuersor. & decis. 99. p. 2. Circa quod vide infra 6. not. à nu. 122.

56 Quamuis cõtradicat gloss. in cap. piæ † mentis 16. quæst. 7. quam sequitur Felin. in d. cap. cum venerabilis de except. nu. 37. dicens quod ad hoc vt quis sit patronus, requiritur assignatio dotis, tempore fundationis, non post. Et est declaratio S. Congr. Con-

57 cilij super d. cap. 4. sess. 21. de reform. quæ sic ait. † Cõ☞ greg. Concilij censuit, quod Ecclesia matrix, seu parochialis, non acquirit ius patronatus in Ecclesia fundata intra suos limites nisi de suo aliquid contulerit; nec obstat si diceretur, quod oblationes futuræ, sunt loco dotis, quia ad hoc vt acquiratur ius patronatus, requiritur quod assignatio dotis fiat tempore fundationis, & non post, & limitatur quando Ecclesia ex necessitate populi construitur, vt capit. ad audientiam. de Ecclesijs ædifican. quo casu erunt loco dotis, & sic dotans, & Rector Ecclesię matricis, ☞ erunt ambo patroni vt d. c. ad audientiã. Et alia quę ait, Cong. respõdit Episcopo Montis Regalis, quod

58 si ipse iudicauerit, † dotem quæ a quodam laico promittebatur, iunctis obuentionibus (nam ex necessitate populi construenda erat,) esse sufficientem pro Ecclesia parochiali de nouo erigẽda, in terminis huius decreti illam erigat, & Presbytero qui nominatur, si per examen illum idoneum ad regendam Ecclesiam inuenerit, conferat sine cõcursu, pro hac prima vice. Vnde ait S. Congregatio ad acquisitionem iuris patronatus, dotem debere assignari tempore fundationis, & non post, nisi quando ex necessitate populi construitur Ecclesia.

59 Sed respondetur id solum † procedere in specie, de qua ibi, in qua oblationes futuræ non possunt dici dos, nisi quando ex necessitate construitur Ecclesia, quia illæ non dantur ab Ecclesia matrice, sed eo ipso quod Ecclesia parochialis est fundata, ad illam de iure pertinent, & non ad matricem. Et illa ratio non est applicanda ad casum, quando dotatur Ecclesia constructa, quæ erat sine dote.

60 Septimo declaratur, † quod licet ex dotatione acquiratur ius patron. non tamen ex simplici donatione, legato, vel largitate bonorum, nisi hæc fiant pro dote, tacite, vel expresse, quia simpliciter donans vel legans, videtur potius benefactor, quam dotator & acquisitor iuris patronatus, & iura indulgẽt ius patro. non benefactori, sed dotanti, d. cap. filijs 16. q. 7. tradit post alios Rochus d. verb. & dotauit, quæst. 6. Lambert. d. 1. part. 1. lib. q. 6. art. 1. & 2. Greg. Lop. d. glos. 5. & Zecchus d. cap. 12. num. 12. versic. notandum autem, & fuit tentum per Rotam in vna Imolen. iuris patron. 7. Iunij 1577. coram D. Cantuccio, quæ est 2. p. diuers. decis. 167. nu. 3. Et in vna Aretina Capellaniæ, seu iuris patron. 16. Decembris 2594. &

61 10. Mar. 1595. corã † D. Seraphino fuit resolutũ, Ius ☞ patronatus cõpetere ex dotatione, non ex donatione, quia tunc potius est benefactor quam patronus, & do-

& donator, vt in d. decis. 167. & sic ius patron. potius cõpetere hospitali, cui donata fuerunt bona, vt posset habere Capellanum, qui pro ipsius donatoris anima celebraret, ex quibus dotata fuit Capellania, quã ipsi donatori, cum non constet donasse pro dote, & testes deponentes de auditu, & publica voce, & fama, & patronatu prætensæ familiæ donatoris, nihil facere non concurrente quasi possessione præsentandi, Cassador. dec. 2. de probatio. Puteus decis. 60. lib. 1. maxime si deponunt per verbum præsentis temporis, & sic non probant de tempore ante motam litem. Abb. in cap. licet de testibus nu. 3. & magis credi alijs testibus, in contrarium deponentibus de publica voce, & fama, pro hospitali habentibus concurrentem quasi possessionem præsentandi pro hospitali, & vltimum statum, qui solet attendi ad iudicand. qualitatem Beneficij, Puteus decis. 189. & 192. lib. 1. Decius cons. 126. &c.

Vnde male ait Menoch. d. præsumpt. 90. nu. 6. acquiri ius patronatus ex ditatione.

62 Octauo declaratur † quod fundans, construens, vel dotans Ecclesiam, seu Beneficium, acquirit ius patron. etiamsi illud non reseruauerit, dummodo expresse non remiserit, cap. nobis. de iure patron. & est receptissima conclusio, Staph. d. tit. de modo, & forma impetran. §. de iuris patron. prærogatiua, num. 5. & potest alios Rochus verb. & Ecclesiam fundauit, quæst. 8. num. 12. late Lambert. 1. p. 1. lib. quæst. 2. art. 4. Gregor. Lopez d. l. 1. glos. 6. Flam. Paris. de confiden. quæst. 28. num. 231. Zerola sic intelligendus d. verb. ius patronatus §. 2. in princ. Marc. Anton. Genuen. in d. praxi cap. 61. num. 14. & Rota decis. 5. de iure patron. in antiq. & d. decis. 167. nu. 4. quicquid in contrarium scripserit Paul. de Citad. 3. p. can. 2. q. 5. es nu. 12.

63 Fundans tamen Ecclesiam, seu Capellam, † potest in totum, vel pro parte remittere ius patronatus, & limitate illud inducere in præiudicium hæredum, vel descendentium, vt sibi placuerit, cap. significauit de testib. c. 1. de iure patron. in 6. vbi Archid. & alij Bald. in l. 2. C. de in ius vocan. Rochus verb. ipse vel is, num. 18. Lamber. 2. p. 1. lib. quæst. 2. art. 2. & 4. Rota in vna Cremonen. iuris patron. 18. & 21. Maij 1578. coram D. Robusterio quæ est 1. part. di-

64 uers. decis. 385. vbi tamen Rota id intelligit, † Si fundator expresse exclusisset heredes vel limitate, & taxatiue inclusisset solummodo pro talibus, non autem quando simpliciter exprimit, & nominat aliquos patronos, nam non ideo excludit seipsum, & suos hæredes, & cons. Anchar. 81. quod ait communiter receptum, & Calder. 4. de iure pat. qui negant, quod ipse fundator, & sui hæredes, fuerint vnquam ab illis nominatis exclusi, quinimmo, ab initio cum illis inclusi; nam prouisio hominis, non facit cessare prouisionem legis, &c. contra consilium. Gemin. 45. qui ait, quod expressio aliquorum patronorũ, censetur facta ad exclusionem aliorum, &c. Et ista decis. Rotæ fuit bis confirmata coram D. Seraph. 9. Iun. & 25. Nouem. eod. anno. 1578.

Sed consil. Gemin. videtur & menti fundatoris,

65 & praxi, † maxime in Hispania conformius, & consonat consil. Calder. 5. d. titul. de iure patr. & accedit doctrina Lambert. 2. part. 1. l. quæst. 2. artic. 4. num. 6. vbi ait, quod si facta fuisset reseruatio per patronum pro se, & hæredibus sui sanguineis, non transiret ad extraneos, maxime si apponeretur dictio tantum.

Si tamen fundator relinquat ius patronatus filio

66 suo, † & descendentibus, & ille decedat sine descendentibus relicto hærede collaterali, vel extraneo, vt in terminis d. consil. Anchara. tunc ius patronatus transibit ad talẽ hæredem, es quo filius decessit sine descendentibus, & casus iste tanquam omissus, relinquitur dispositioni iuris communis, l. commodissime. ff. de lib. & posth. & ius patro. sit liberum l. qui solidum, §. prædium. ff. de lega. 2. Achil. decis. 300. seu vnic. de donatio. Gama. decis. 193. & ibi add. Flor. Menoc. consil. 90. nu. 109. l. 1. Spino. de testam. gl. 19. nu. 57. & idem erit in similibus casibus, & sic poterit procedere d. consil. Anchar. & quod cum eo tradit Rochus d. verb. ipse vel is nu. 19. & ita intelligit Lãber. d. q. 2. art. 5.

67 Vnde etiamsi fundator † reseruaret ius patronatus sibi, vel alij, verbi gratia, Petro, transiret ad eius hæredes ex testam. seu ab intestato, Calderin. d. cõs. 4. de iure patr. Anchar d. cons. 81. Roch. verb. Ecclesiam fundauit q. 8. in fi. & Lamber. d. art. 4. & 5. nisi illa reseruatio esset facta, cum aliqua qualitate, vel expressione, per quam vellet ius patronatus durare tempore suo, vel nominati, & non vltra, Lamber. d. art. 4. nu. 5.

68 Licet autem à princ. possit fundator remittere † ius patronatus, vel illud ordinare prout voluerit eo tamen in esse deducto, & perfecto authoritate Ordinarij, non potest illud reuocare, seu mutare, nec tollere ab eis quos voluit esse patr. &c. Roch. verb. ipse vel is, num. 33. Lamber. 1. p. 1. l. q. 4. art. 10. num. 4. & & 2. p. q. 1. art. 21. nu. 5. & Rota decis. 228. sub nu. 1. p. 1. diuersorum.

69 Vnde etiam si reseruauit ius patronatus † sibi, & filijs, & descendentibus suis, aut consanguineis, seu illius de parentela, non poterit illud renuntiare, seu trãsferre in alium, in præiudicium filiorum descendentium, aut consanguineorum, licet in hoc contra teneat Roch. d. verb. ipse vel is, q. 33. nu. 72. & Lamber. 2. p. 1. l. q. 2. art. 6. & art. 8. nu. 7. Et nostra sententia comprobatur ex eo, quod in simili de feudo, & emphiteosi accepta à patre, per se & filijs, cum communi, tradunt Ias. in l. 2. C. de iure emphit. q. vltim. à nu. 207. Couar. l. 2. variar. c. 18. nu. 2. Alu. Valascus de iure emphyt. q. 49. nu. 6. & nouissime Rodrig. de annuis redditibus l. 2. quæst. 22. nu. 37. & seq. & alij relati per Ant. Gab. conclus. 2. de iure emphyt. nu. 6. & 44.

70 Et à fortiori, † id non poterit facere patronus successor, vt tenet Franc. in cap. 1. de iure patr. in 6. sub nu. 4. cum Anch. ibi, Roch. d. quæst. 33. nu. 72. & 73. & Cou. d. cap. 18. nu. 10. & Molina de Hispanorum primoge. l. 1. cap. 24. nu. 31. cum alijs quos referunt. Quicquid contra teneant Calder. cons. 19. de iure patr. & Lamb. vbi proxime, quorum ratio quod tũc transfertur ius gradatim, de patre in filium, vnde stante primo gradu cessat secundus, & sic viuente patre filius nullam potestatem habet in iure patronatus, &c. solum probat quod iuuante possessore ad eius vitam renuntiatio, seu translatio ista fieri possit absque sequentis præiudicio, vt per Couarru. ibi, & comprobatur ex eo quod de feudo, seu emphyteosi antiqua sine controuersia tradunt Doctores, vt per Ias. & Anton. Gabr. sup. Iul. clarum, §. emphiteosis, quæst. 16. & §. feudum, quæst. 41. Pinel. in l. 1. C. de bonis mater. 3. part. num. 97. & seq. & Valas. sup. d. num. 6. & 9. & alios, illudque verum est si motiam vbi patronus ius patro. dedit, seu renuntiauit Ecclesiæ cuius patronus erat, vt in speciei. cons. Calderin. nam eadem militat ratio, licet dubitet Couarr. supra.

71 Nono declaratur ius patron. acquiri † ex prædictis

ctis caufis,interueniẽte authoritate, & confenfu Ordinarij, non alias,d.c.nobis,& ibi Dd.de iure patr. Calder.conf.5.eodem tit.Staphil.fup.num.1.2.6.& 7. Selua 1.p.qu.6. Roch. verb. pro eo quod de diœcefani confenfu, Lamber.1.p.1.l. quæft.2.art.3.cum feq. vbi late de hoc Coraf.d.cap.vltim.nu.3.4.& 13. Mandof. d. tit.de referuat. iuris patron.verf.magna eft difputatio, Greg.Lopez d.l.1.gl.6. Did.Perez d. l.1.quæft.3. Fufcus de vifitatione,l.2.c.10.nu.5.Nauar.d.conf.7.de iure patron. A. Rochus Veronen.fupra,& Zerola d.§.2. Rota decif.222. & 223. num.3. p.1.diuerfo.& in caufa Imolen.iuris patron.18.Nouemb.1578.coram D.Cantuccio,quæ eft 2.p.diuerfor.decif.85.in qua fuit refolutum. Abbatem habentem poteftatem dandi licentiã ædificandi Ecclefias intra fuam parochiam,in quandam confequentiam habere etiam facultatem præftandi authoritatem, & confenfum creationi, & acquifitioni iuris patro. cum regulariter non foleant Ecclefiæ ædificari fine acquifitione iuris patron.& fic poteftas dandi licentiam conftruendi Ecclefiam trahit fecus, tanquam quid confecutiuum, poteftatem confentiendi acquifitioni iuris patron. & d. poteftas dandi licentiam ædificandi Ecclefiam, videtur concedi ad finem, vt ædificans acquirat ius patron. &c. Et fuit firmatum 23. Martij 1579. vt in decif.99. ead.2.p. Rota etiam in vna Toletana iuris patr.18. Mar.1602. coram D. meo Corduba.

72 Qui confenfus fufficit, quod interueniat † ex poft facto,Roch.d.verb.pro eo quod,q.4.Lamber.1.p.1. l.quæft.12.art.12.Coraf.fup.num.25. & Rota in Aquen.iuris patron.7. Nouem.1601. infra relata vlt. p.c.2.nu 210.

Et an præfumatur ifte confenfus interueniffe, vi-
73 de† Seluam fup. Lamber.d.quæft.2.artic.7.Mandof. conf.32. nu.5. & 6.Mafcar.de probat.concl.416.nu. 4.& Menoch.d.lib.3.præfumpt.90.nu.18.& l.6.præfumpt.79.nu.4.

74 Et in vna Romana iuris patro.†10. Mar.1595.coram illuftriffimo Mellino fuit refolutum. Affenfum fuperioris in ædificatione Capellæ ad effectum iuris patron. probari ex diuturnitate temporis; ædificatione Capellæ,cum infignis, & armis; vifitatione Superioris Capellæ; & prouifione Papæ, vti de iure patronatus. Calderin. confil. 12. de iure patronat. Rochus verb. pro eo quod, numero 19. Lamber. l. 3. quæft.5.artic.4. Ripa in c. cum Ecclefia Sutrina, num.97. de caufa poff. Caputaquen.decif.158.par.2. &c. Et in vna Lucana Capellæ 20. Iunij 1567. corã D. Seraphino fuit etiam refolutum. Confenfum interueniffe in fundatione,vel dotatione ad acquiren. ius patron.ex curfu temporis præfumi, &c. Zerola in d.praxi p.2.verbo Ecclefia,§.5.

75 Vicarius autem Epifcopi,†fine fpeciali mandato non habet authoritatem ad referuationem iuris patronatus, Calder.conf.3. de officio. Vicarij, Ferret. conf.327.343.& 344.Sbrotius de Vicario Epifcopi, l. 2.quæft.31.quem vide. Zerola in praxi 1. p. verb. Vicarius.§.11.& 13.Rota in d.Placentina parochialis de Mirabel.infra adducta nu.117.ficut etiam Vicarius,fine fpeciali mandato,non poteft confirmare
76 † donationem iuris patronatus,Calder.conf.1.de offic. Vicarij,Rebuffus in forma Vicar. num.184.Ferret.& Sbrotius fup.& tenuit alias Rota, Et quod cõ
77 firmatio donationis†iuris patronatus,obtenta,a Legato Apoftolico,cum narratiua quod accefferat authoritas Ordinarij, fuit iudicata inualida, & furreptitia,quia non authoritas Ordinarij, fed Vicarij acceflerat qui non poteft confirmare, Rota decif.2. de confirmatione, vt ibi in nouis, Decius in cap.1. eodem. titul. nec obftat claufula, quorum tenores, & fupplentes,quia non poffunt fupplere, & tollere vitium non narratum, & falfitatem illorum,&c.

78 Et an,†& quando præfumatur facultas Vicarij, qui iuri patronatus confenfit, vide d.decif.98.p.1.diuerf.ex nu.7.

79 Capitulum vero fede vacante,† poteft dare licentiam volẽti ædificare Ecclefiã,vt fiat patronus Calder.conf.3.de iure patr. Pauinus de offic.& poteftat. Capituli fede vacante 5.q. 2.p. nu.5.

Et an regulares poffint ædificare fine licentia Or-
80 dinarij, vide Emmanuelẽ Rodriguez, q.reg.2.tom. quæft.49.art.3.

81 Tertio notandum eft, † quod licet Concilium Trid. d. cap.9. præferuet ius patronatus competens ex fundatione,vel dotatione,non refutat illud quod alias poteft probari fecundum regulas iuris communis, vt patet ex illis verbis Concilij, aliasue fecundũ iuris difpofitionem. Quod fæpe Rota cenfuit, & tradunt Hiero. Gabr.conf.192. & 198. l.2. & Menoch.conf.241.à nu.1.præfertim num.7.l.3.& conf. 336.à nu.1.l.4.& d.præfump.90.à num 9.& facit decif.in caufa Tuden. iuris patron. 13. Iunij 1572. coram D.Lancellotio quæ habetur 2.par.diuerfor.decif.331. & decif.798. p.1. fub num.4. vbi habetur, quod in his, in quibus non præfumitur vfurpatio, immutatur per Concilium, fed relinquitur in difpofitione iuris communis, & tradit Gonçal. gl.18. à num.54.

82 Vnde non folum ius† patronatus probatur ex immemoriali, Hier.Gabr.ibi,& Valafcus confultatione 163.2.p.quæ probat legitimum titulum ex fundatione,vel dotatione,Abb.in c.querelam de elect.nu. 9.Fel.in cap.caufam,num.6.de præfcrip.Mohed.decif.3.de iure patro.alias 254. Rota decif.214.& 220. l.2. & 243.& 254. l.3.p.3.diuerf.& in Pampilonen. Beneficij de anno 1557. fup. relata 5.p. c.1.nu.551. Marc.Ant.Genuen.c.61.nu.16.& pofthæc Gonçal. fup.nu.44. & Concilium ibi, Siue ex multiplicatis præfentationib.&c.

83 Sed etiam ius patronatus antiquum, † probatur per famam, concurrente longiffima quafi poffeffione præfentandi, fecundum iuris difpofitionem, Achil. decif.4.num.10.& 6. de iure patr.Put. decif. 60.& 140. in fin.l.1. Rota decif.481. l.3.p.3. diuerf. & in Imolen. iuris patron.28. Maij 1584. quæ eft 1. p. diuerfor. decif.792. & in Aretina Capellæ feu iuris patron. de qua fup. num.61.Mafcard.de probat. concl.959. à num.19. Gonçalez fup.num.56. cum alijs infra adducendis, & in iure conferẽdi diximus fup. c. 5. à num.144. Quamuis etiam folam famam fine poffeffione probare ius patronatus, in antiquis velit Menoch. d. conf.336. num.14. & 15. l.4. & d. præfump.90. num.11. contra quem etiam eft decif. Rotæ in Bracaren. parochialis, 1. Iulij 1592. fupra
84 relata cap.5. num.41. Ita vt non † cenfeatur reuocatum per Concilium, vt fuit refolutum in caufa Tirafonen. iuris præfentandi, 5. Maij 1593 coram D.Penna,& poftea 24.Ian.1594. coram D.Lita,vt in decif.feq.

Tirafonen. iuris præfentandi die Mercurij 5. Maij 1593.

FVit conclufum, ius præfentandi ad portiones competens Cap. Ecclefiæ Tirafonen. non fuiffe reuocatum per Concil. Trid.feff.25.cap.9.nam licet

Con-

Cõcil. præferuet ius cõpetens ex fundatione, vel dotatione, nõ refutat illud quod aliter poteſt cõpetere, & probari ſecundũ reg. iuris communis, vt patet ex illis verbis, aliaſve ſecundum iuris diſpoſit. quud ſæpe Rota cenſuit & tradunt Gab. conſ. 198. l. 2. & Menoch. conſil. 241. nu. 1. & ſeq. l. 3. Cum autem hic conſtaret de longæua quaſi poſſ. Capit. Tiraſon. præſentandi ad varias Eccleſiarum B. Mariæ. S. Mich. & S. Bart. vna cum portionibus annexis, probata per teſtes deponentes de publica voce, & fama, ſatis ſufficienter dicitur probatum ius præſentandi, ſecundũ iuris diſpoſitionem, ita vt non cenſeatur reuocatum per Concilium, cum prædicto modo etiam ius patron. probetur, Caſſad. deciſ. 2. nu. 4. de probat. Bald. in l. cum ſup. num. 1. C. de rei vendic. Achil. deciſ. 6. incip. fama quæ probat, titul. de iure patron. in impreſſ. Decius conſ. 117. num. 3. verſic. & iſta concluſ. neque Capitulo Tiraſonen. obſtabat laudum de anno 1529. cap. 17. quod de iure non tribuebat ius præſentandi, quoniam Capitulum non prætendebat iſtud ius vigore laudi, licet laudum illud præſeruaret, prout hactenus fuerat cõſuetum & coram R. P. D. Blanchetto patuit ante laudum quoque, præſentatos ad Vicarias ſimul habuiſſe portiones; vnde cõſtabat de ſtatu præſentandi. Dicebãt item Domini, ſatis poſſe dici id ius præſentandi competere Capitulo Tiraſonen. ex dotatione, nam cum Capitulum eſſet Rector prædictarum Eccleſiarum, & ad ipſum propterea pertinerent omnes decimæ, cap. cum contingat, & cap. cum in tua. de decimis, & certam portionẽ earum, videlicet quinque partes de duodecim Eccleſijs iſtis aſſignauerit, ſatis dotaſſe dicebatur, & ius præſentandi legitime acquiſiuiſſe, cum iſto quoque modo ſecundum iuris diſpoſitionem ius præſentandi competat. Hoſtien. in ſum. tit. de iure patr. §. ex quibus verſ. idem videtur ſi Eccleſiam dotauit Zabarel. in rubr. de iure patr. num. 3. Lamber. de iure patronat. l. 1. articul. 14. & 15. numer. 2. & articul. 18. part. 1. 5. quæſt. principalis, Rochus eod. tractat. in verb. dotauit, numero 4. vbi teſtatur de communi, quod etiam fuit deciſum in hac cauſa, tam coram bonæ memoriæ Cantuccio, die 18. Iunij, 1584. quam coram Bubalo die 10. Februarij 1586. portiones antea fuiſſe dotatas, non faciebat ceſſare ius præſentandi acquiſitum, ex augmento dotis quod non tollitur per Concilium, præſertim quando apparet augmentum factum in euidentem Eccleſiæ vtilitatem.

In eadem 24. Ianuarij 1594. coram D. Lita.

85 DVbitaui, an ſententia † lata 5. Maij proxime præteriti ad fauorem Capituli Tiraſonen. ſuper Vicarijs S. Michaelis, & S. Barthol. & portionibus ſit iuſta, vel iniuſta, ita vt ſit cõfirmãda, vel infirmanda; & Domini reſoluerunt dictam ſententiam eſſe iuſtam, & ideo eſſe cõfirmandam, conſtat enim de iuſtitia illius, ex deciſion. factis coram Dominis Blanchetto & Penna, quę in diſputatione præſentis dubij fuerunt præſuppoſita, vltra quod concluſ. illa alias per Rotam in hac cauſa firmata, Scotis iuſtificatur, quod ſcilicet ius patronatus antiquitas probetur per famam publicam, iuncta præſertim quaſi poſſeſſione præſentandi, Bald. in l. cum ſuper, num. 1. C. de rei vendicat. Decius conſil. 117. num. 3. & conſil. 174. num. 2. Ferrettus 293. Menoch. 241. nu. 22. Caſſador. deciſ. 2. num. 4. de probatio. Achil. deciſ. 5. de iure patron. Put. 140. in fin. l. 1. Paleot. 27. & fuit dictum in cauſa Imolen. iuris patronatus 28. Maij 1584. non obſtare dixerunt Domini, quod fama non ſit qualificata, hoc eſt, ex fundatione, vel dotatione, quia in dubio fieri debet interpretatio pro validitate actus & ſic, vt ſit fama iuris patronatus, ex fundatione, vel dotatione ad l. quoties. de rebus dubijs cum vulgar. & hinc eſt, quod ſufficit teſtes dicere ius patronat. ſpectare de iure ad aliquem, cum idem ſit ac ſi dicerent, ad eum ſpectare ex fundatione, vel dotationne, Achill. deciſ. 7. de iure patr. vltra quod ex eo ceſſare videtur omne obiectum quod cõſtat Capitulum Tiraſonen. dotaſſe dictas portiones, cum onere adminiſtrandi Sacramenta in dictis Eccleſijs, mediante aſſignatione quinque partium ex duodecim decimarum, quæ per ipſum Capitulum percipiuntur vt Rectorem d. Eccleſiarum. ad notata per Lamber. de iure patron. l. 2. p. 2. art. 2. quæſt. 7. nec refert, quod per prius dictę Portiones eſſent dotatæ, cum vnicuiq; earum eſſet aſſignata certa ſumma florenorum, quia fuit conſideratum, quod dicta ſolutio fiebat portionarijs ab eodem Capitulo Tiraſonen. Vnde ſiue illa conſideretur vti dos, dictarum portionum, ſiue ipſa aſſignatio quinq; partium decimarum, quæ poſtmodum loco ipſius ſubrogata fuit, ſemper tamen verum erit dicere, dotem dictarum portionum prouenire à dicto Capitulo Tiraſonen. & ex bonis illius, cum ſubrogatum in omnib. & per omnia, ſuccedat in locum rei, in cuius locum ſubrogatur, ad tex. in l. ſi eum. §. qui iniuriarum, ſi quis cautionibus. Ruin. conſ. 169. num. 3. l. 1. quo fit vt teſtes deponentes de fama iuris patrona. intelligi debeant reſpectu famę iuris patron. competentis Capitulo ratione dotationis, & ſic ex illo tit. præcedenti. de quo apparet ad l. 1. §. fin. de exceptione rei iudic. l. 2. C. de acquir. poſſeſſione Angel. l. quædam mulier. ff. de rei vendicat. Socin. conſ. 15. l. 4. nec obſtare dixerunt Domini, quod non conſtet Capitulũ Tiraſonen. præſentaſſe ad portiones, ſed ſolum ad Vicarias, quia cum fuerit reſolutum coram Domino Blanchetto conſtare de ſtatu ſufficienti, quod præſentati ad Vicarias ſimul habebant etiam portiones, neceſſe eſt fateri quod talis præſentatio vires ſuas extendit, etiam ad portiones, quæ ſimul cum ipſis Vicarijs vacabant, tum ex deductis in dicta deciſione. Tum deniq; quia alias impoſſibile eſſet dare caſum hunc, quod Capitulum habeat liberam facultatem, prout habet, præſentandi in Vicarios, quos voluerit in d. Eccleſijs, & quod tale onus adminiſtrãdi Sacramẽta in illis, ſuſtineatur per ipſos portionarios, cuius occaſione, eiſdem etiam fuerunt aſſignatæ quinque partes decimarum; niſi demus, dictas præſentationes ad Vicarias, Capitulo Tiraſonen. præſeruatas etiam in vigore laudi; Apoſtolica authoritate confirmati, extendere vires ſuas etiam ad portiones vacãtes ſimul cum ipſis Vicarijs. argumẽto l. ſecundæ ff. de iuriſdictione omnium iudicum & l. oratio. ff. de ſponſal. nec Capitulum Borgiæ poteſt prætendere ſe grauatum, in eo quod condemnatum fuit in expenſis, cum Rotæ ſtilus ſit, vt victus victori regulariter in expenſis condemnetur, nec talem condemnationem potuit prætendere iniuſtã ex eo quod ſententiam Rotalem habuiſſet pro ſe, quia cum illa ex eiſdem actis fuerit reuocata, iuſta dicitur condemnatio. Caputaquen. deciſ. 142. p. 3. Vide alias deciſiones in hac cauſa adductas, vltima p. cap. 2. à nu. 235.

86 Et dicta probatio videtur † ſufficiens, etiam contra Ordinarium vendicantem Eccleſiam in libertatem,

tem, ex adductis. Quamuis in vna Pampilonen. preeminentiarum coram D. Mantica, in qua 17. April. 1592. dixerunt Domini, Ius patronatus antiquum probari per publicam vocem, & famam, vbi concurrit legima quasi possessio præsentandi. Puteus, d. decisione 40. & 160. lib. 1. & in probatione iuris patronatus, multum solere Rotam deferre enuntiatiuis Ordinariorum, Rota decis. 11. de iure patronatus in nouis, Puteus decis. 243. lib. 2. Paleot. decis. 23. dicta die, & 24. Maij eiusdem anni fuit dictum, Quod cum cessat vsurpationis præsumptio, & res nō agitur cum Ordinario vindicante Ecclesiam in libertatem, non requiritur exactior probatio iuris patronatus, ex Concilio Tridentino. Quæ alias, ex iuris dispositione requireretur, vt sæpius fuit resolutum,
87 &c. Sed potius videtur dicendum quod cum † non agatur contra Ordinarium, sed contra alium tertiū prætendentem ius patronatus, vel inter plures præsentatos longe minores probationes sufficiunt, quā si ageretur contra Ordinarium, vt ait Gonçalez, d. gl. 18. nu. 59. quod fuit resolutum in Pampilonen. Beneficij de Ianzi, 10. Aprilis, & 20. Nouem. 1595. coram D. Mantica, & alias sæpius.

88 Vnde etiam ex enuntiatiuis, † instrumentorum antiquorum, emanatis à diuersis personis, non suspectis, probabitur ius patronatus, Achilles dec. 7. & 8. de iure patron. Mascard. d. conclus. 959. num. 29. iuxta tradita infra, vlt. p. cap. 2. ex num. 248. Et fuit resolutum in vna Mediolanen. iuris patronatus, 21. Aprilis, 1589. coram D. Comitulo, in qua dixerunt Domini. Ex enuntiatiuis antiquorum instrumentorum, emanatis à diuersis personis resultare probationem æquipollentem famæ, ad Baldum & Castren. in l. cum aliquis C. de iure deliberan. & fuit tentum in hac causa, coram eodem. 29. Ianuarij præterin. Vbi fuit resolutum, descendentiam antiquam probari per enuntiatiuam plurium instrumentorum diuersorum Notariorum; quia æquipollet famæ, quæ sufficit ad probationem huiusmodi descendentiæ. Puteus decis. 518. l. 2. Famam autem publicam in antiquis legitime probare ius patronatus, per ea quæ tradit Cassador. decis. 2. de probatio. Achil. 4. de iure patron. Mohed. 352. Aymon. cons. 322. nu. 2. Ferrettus cons. 293. quod Puteus decis. 140. & 60. in fi. l. 1 declarat habere locum, quando cum fama concurrit possessio præsentandi; nec obstare, quod in dictis instrumentis non enuntietur ius patronatus competere, ex fundatione, vel dotatione ac proinde posset intelligi competijsse ex priuilegio, vel præscriptione cuiusmodi patronatus sūt sublati per Cōcilium sess. 25. cap. 9. vers. reliqui, quia cum fumus extra casum præsumptæ vsurpationis, ex immemoriali probatur præsumptiue, titulus fundationis, vel dotationis, Felin. cap. causam quæ, num. 7. de præscript. Achil. decis. 4. de iure patronat. & hanc probationem admittit Concilium d. cap. 9. ibi, siue etiam ex multiplicatis præsentationib. per antiquissimum temporis cursum, aliasue secundum iuris dispositionem.

89 Rota in Gerunden. Beneficij † 20. Iunij 1597. coram D. Orano, in qua Domini resoluerunt Beneficium esse adiudicandum Io. quia fuit infra legitimum tempus præsentatus per præcentorem patronum, & de patronatu liquet, nedum ex enuntiatiuis antiquis plurium instrumentorum, quibus enuntiatur Beneficium esse de iure patronatus præcentoris, & fundamentum fuisse à Raimundo præcentore, quæ vim habent famæ, & probant ius patronatus antiquum Cassador. decis. 2. de probatio. cum alijs, verum etiam ex multiplicatis præsentation. ab anno 1457. vsque ad annum 1591. repetitis, & effectum sortitis; ex his enim præsumitur ius patronatus ex fundatione, & dotatione fuisse quæsitum, Abb. cap. querelam, num. 9. de electio. Decius cons. 126. num. 3. quibus plurimum confert assertio Ordinarij, in visitatione facta, quod Beneficium est de iure patronatus, & consensus vim præsentationis habet. Crescen. decis. 2. de iure patron. nec aduersatur, quod medio tempore non exhibeantur præsentationes, quoniam probatis extremis, media præsumuntur, non docto de contrario statu Beneficij, Al-
90 ciat. reg. 2. præsumpt. 22. num. 2. Rota † etiam in vna Caurien. Beneficij 9. Decemb. 1598. coram D. meo Corduba, in qua fuit resolutum, Quod ius patronatus bene probatur ex pluribus enuntiatiuis antiquorum instrumentorum à centum annis, & citra, in quibus enuntiatur fundatio Beneficij, Aymon, cons. 332. Mohedan. decis. 10. & 12. de iure patron. licet non enuntietur reseruatio iuris patronatus, cap. nobis de iure patron. maxime stante antiquissima possessione, & multiplicatis præsentationibus, effectum sortitis, &c. nec obstat Concil. session. 25. cap. 9. &c.

91 Et in vna Burgen. Capellæ 11. Decemb. † 1600. coram eod. D. meo Corduba fuit resolutum, Quod inscriptiones antiquæ probant constructionem ad effectum iuris patronatus, concurrentibus alijs adminiculis, glos. in cap. cum causam, de probatio. Aymon. cons. 158. Decius 135. Cassadorus decis. 2. de probatione. Et fuit late deductum in causa Hispalen. iuris patronatus 26. Martij 1590. coram D. Pamphilio, & pro adminiculis sunt plures enuntiatiuæ antiquissimæ, plusquam centum annorum, in quibus fundatio enuntiatur, quæ habent vim famæ, & probant in antiquis. Nec obstat, quod dictæ enuntiatiuæ haberent originem ab eisdem patronis, & personis suspectis, nam adhuc in antiquissimis probant fundationem, si sunt adminiculatæ. Achilles decis. 7. de iure patron. Puteus 149. libro 3. & fuit resolutum in Tudertina parochialis 21. Aprilis 1595. coram Domino Penna, & in regien. Hospitalis 16. Maij 1580. coram Cantuccio, nec refragatur, quod non probentur requisita Concilij, sessione 25. cap. 9. ad proband. ius patron. quia cessante timore vsurpationis, de quo ibi, sufficit probare ius patron. iuxta dispositionem iuris communis. Menoch. cons. 241. lib. 3. nu. 7. & fuit resolutum in causa Pampilonen. iuris patr. 16. Iunij 1586. coram D. Orano, & in Aquilana Capellæ 7. Maij 1590. coram Perusino, & alibi sæpe, &c.

92 Et in proposito quando dicatur ius patro. † antiquum, vide dicta infra d. vlt. p. cap. 2. ex nu. 262. iuxta quæ dicendum est, respectu testium, requiri tempus 60. anorum, respectu vero instrumentorum, 100. & facit declaratio quædam super d. cap. 9. ibi, Qui hominum memoriam excedat. Requiritur ergo tempus immemoriale, quod si probandum est per testes, sufficere 60. annos, si per scripturas 100. Rota tenet. Flaminium Parisium de confiden. quæstione 28. nu. 235.

93 Et sic est accipiendum, quod † ait Marc. Ant. Genuen. d. cap. 61. num. 2. declaratio S. Cong. Concilij, quæ sic ait. Ius patronatus, ex solis præsentationibus continuis, effectum sortitis, & memoriam hominum excedentibus probatur, licet in eis nulla sit facta mentio de fundatione, aut dotatione, quæ fere eisdem verbis ponitur infra nu. 141. & per Gonçal. gl. 18. nu. 46.

Et

94 Et conducunt ad prædicta decis. Rotæ in † causa Comen. Cpellæ coram D. Peña, & in causa Romana vnionis, seu iuris patronatus, coram D. Orano quæ sic se habent.

Comen. Capellæ 17. Iunij 1591. coram D. Penna.

☞ QVia Vacante ista Cappella S. Martini plebis fini Comen. diœcesis, per obitum Ioannis Anton. Cassadori de 1587. Ordinarius Comen. tanquam Beneficium liberæ collationis, illam contulit Septimio de Eucris, Domini vero de Cassadoru, & de la Porta ciues Comen. tanquam patroni, ad illam præsentarunt Hieronymum Cassadorum, ideo a sta lite in partibus, etiam lata sententia Canonizatoria iuris patronatus per Vicarium Papien. ad fauorem Hieronymi, & causa per appellationem introducta in Rota in hac positione, in qua vna tantum pars informabat, dubitaui, an constaret de iure patronatus prælatæ Capellæ, ad effectum vt si de illo constaret, prouisio Ordinarij nulla decerneretur? Quod dubium continet duas partes, vna expressam, an scilicet de existentia iuris patronatus, alteram virtualiter de descendentia Hieronymi præsentati ab antiquis patronis familiæ de Canizzarijs. Et quantum ad primam partem domini tenuerunt constare de iure patronatus, primo ex præsentationibus factis ab anno 1465. vsq; ad vltimam vacationem de anno 1587. quæ omnes, vna post aliam, per spatium 120. annorum, etiam amplius effectum habuerunt. Abb. in ca. querelam nu. 9. de elect. Zabarel. clem. 2. quæst. 5. de iure patrona. Decius cons. 126. num. 3. Cassador. decis. 7. de iure patr. quod maxime procedere videbatur in istis priuatis personis, de quorum iur. patron. agebatur, in quibus cessat præsumptio vsurpationis, de qua in Concilio Triden. sess. 25. cap. 9. in his enim nihil est per Concilium innouatum, sed remanet in dispositione iuris communis, vt sæpe Rota censuit. Effectus vero subsecutus, ex eo satis probatur, quod per obitum vnius præsentati, alius præsentatus extiterit, Oldra. cons. 229. num. 2. Lamber. de iure patron. lib. 2. p. 2. quæst. 10. art. 7. quod seruat vsitatus Rotæ stilus, vt in vna Forolinien. iuris patron. coram R. P. D. Blanchetto de anno 158 . Ista vero continuatio præsentationum, satis dilucide deducitur in informatione facti, pro Hieron. nam vacante ista Capella de anno 1465. per obitum cuiusdam Ambrosij de Mazonibus, Gabriel de Lauizarijs, vna cum quibusdam alijs præsentauit quendam Stephanum de Vacanis, qui fuit tunc institutus per Prepositum plebis finis, in cuius plebanatu existit ista Capella, ad quē ex antiqua consuetudine institutio dicitur spectare; licet tunc ad cautelam, per Vicarium Comen. ad eandem præsentationem, idem Stephanus confirmatus, & institutus extiterit; effectum istius præsentationis, euidenter probat possessio eius vigore subsecuta, vsque ad annum. 1515. quando vacante eadem Capella, per liberam resignationem eiusdem Stephani de Vacanis, Catharina & Martha sorores de Lauizarijs, tanquam nepotes ex Christophoro filio supradicti Gabrielis, eiusque vniuersales hæredes præsentauerunt Ioannem de la Proba, eidē Præposito plebis finis, cuius similiter effectuationem ostendit subsecuta possessio, vsque ad annum 1531. de quo vacante Capella per obitum eiusdem Ioannis d. Martha, Thomas & Eugenia fratres, vt filij & hæredes supradictæ Catharinæ, & Gasparis de la Porta eius mariti, præsentauerunt Donatum de la Porta proprium fratrem, qui per eundem Præpositum fuit similiter institutus, hoc autem Donato de anno 1541. in manibus Ordinarij libere prædictam Capellam resignante, idem Ordinarius, de consensu Marthæ, & eiusdem Donati, vt filij, & hæredis Catharinæ, illam contulit Ioan. Ant. Cassadoro, qui pacifice illam possedit vsque ad obitum de anno 1587. consensum autem per patronos in prouisionibus Beneficij iuris patronatus, habere, vim præsentationis, & statum iuris patronatus continuare, exploratum est. Abb. in cap. cum dilectus. num. 8. de iure patron. Lambet. de iure patron. p. 1. l. 2. quæst. 6. artic. 6. num. 22. Decius cons. 126. circa fin. quod sæpe in Rota decretum est, nouissime coram R. P. D. meo Pamphilio in illa Salernitana Rectoriæ de præsenti. Nec obstat, institutiones vigore istarum præsentationum, factas fuisse a Præposito, qui de iure non habet potestatem instituendi, quia stante antiqua, & laudabili consuetudine per quam ad ipsum canonica institutio, & confirmatio istius Capellani pertinere dignoscitur, vt in pluribus instrumentis enuntiatur legitime potuit instituere, Lapus alleg. 78. num. 9. & seq. cum institutio, in inferioribus Prælatis ex priuilegio, consuetudine, vel dispositione testatoris, competere possit, Barba. in c. super eo de officio deleg. Lamber. de iure patron. p. 3. lib. 2. quæst. 1. artic. 10. Secundo, pro iure patronatus sentiebant Domini ex antiqua sententia lata de anno 1488. ad fauorem præfati Gabrielis de Lauizarijs in qua, contra alios, qui simul præsentauerunt, declaratus fuit vnicus patronus in solidum huius Capellæ. Mohedanus decis. 227. & quia est super iure patronatus, facit statum. l. ingenuum. ff. de statu hominum. Achilles decis. vnica de statu Brnes. & facit ius quo ad omnes. Puteus decis. 98. num. 11. l. 1. Crescentius decis. 12. de probatione in impressis quam iustificant dicta testium tunc examinatorum deponentium de auditu à maioribus, & de publica voce, & fama, præfatam Capellam fuisse fundatam, & dotatam per antecessores Gabrielis, quod sufficit. Ant. de Butrio, Aretin. Felin. & alij in capite veniens de testibus Bart. in l. admonendi num. 45. vbi Ias. num. 242. ff. de iure iuran. concurrebant præterea insignia istius familiæ de Lauizarijs, insculpta in lapide marmoreo istius Capellæ, vt quidam testes deponunt ad tradita per Ripam in capit. cum Ecclesia. num. 97. de causa possessionis & alia adminicula, in facto considerata, ex quibus in controuersia conclusum fuit pro iure patron. quantum ad secundam dubij partem de descendentia Domini inclinabant in affirmatiuam, quod esset sufficienter probata.

95 *In eadem ✠ coram eodem 29. Maij 1592.*

☞ QVoniam vnica tantum parte informante 17. Iunij 1591. facta fuit decisio, ad fauorem Hieronym. Cassadori pro existentia iuris patronatus, ideo volui Septimium audire super eisdē. tres potissimum difficultates excitabant pro parte Septimij. Prima, quod iura producta nō esset in forma probāti Secunda, quod nō constaret de descēdētia Hieronymi ab antiquis patronis. Tertia quod exi-

existētia iuris patronatus nō probaretur. de duabus prioribus difficultatibus, Domini particulariter videre voluerūt & quantū ad tertiū ex eisdē rationib. in prædicta decisione consideratis, cū presupposito, qđ iura essent in forma probāti, cēsuerūt sufficiēter constare de iure patr. nec esse recedendum à resolutis; nec obstat quod aliquę ostēderētur præsentationes factæ, non coram Ordinario, vt de iure fieri oportebat, sed coram Præposito fini, de cuius facultate ad instituendum vigore præsentationum non constabat, quia respondebatur, hoc ius ex consuetudine posse pertinere ad inferiores collatores, Lapus allegatione 78. istam vero consuetudinem in casu proposito, satis videri probatam ex enuntiatiua instrumenti antiqui de anno 1465. & alijs enuntiatiuis cum effectu anone subsecuta Gabr. cons. 196. nu. 6. & 7. lib. 2. & ex Episcopi scientia, & patientia, cum non sit verisimile, Ordinarios, qui propter visitationes quas præfinitis à iure temporibus facere tenentur, præsumuntur habere notitiam qualitatum Beneficiorum, & Beneficiatorum suæ Diœcesis, & non dissimulaturos fuisse institutiones a Præpositis fini factas, nisi illi legitimam instituendi facultatem habuissent, quod Ordinarius quandoque etiam instituerer & propterea non posse diei constare de consuetudine illius Præpositi in instituendo: ex quo vario modo fuerit obseruatum, non præiudicat iuri patronatus, cum inferior possit acquirere ius instituendi cumulatiue ad Ordinarium. Parisius post alios in cap. auditis num. 12. de præscriptione Felinus in cap. pastoralis. numer. 2. de officio Ordinarij minus putabant obstare quod opponebatur de defectu mandati illius Vicarij qui instituit loco Præpositi, nam cum illa institutio suum fuerit effectum sortita, & versemur etiam in extraiudicialibus, spatio tanti temporis mandatum affuisse præsumitur. Cassadorus decis. 3. num. 2. de procurator. postremo omnes difficultates superare videbatur, effectuatio institutionum, & obseruantia subsecuta, quæ actuum dubiorum est certa, & fidelis interpres, Crauetta cons. 101. num. 3. & cons. 201. num. 11. Siluan. cons. 63. num. 18. & 65. nu. 17. & Socinus cons. 145. nu. 2. l. 1.

96 *Romana † vnionis. seu, iuris patronatus 6. Nouem.* 1598.

☞ FVit resoltum, constare de iure patron. ex præsentationibus, quę ad eius acquisitionem sufficiunt cap. querelam vbi Abb. num. 9. de elect. cap. cum Ecclesia Sutrina, vbi glos. verb. trium. de causa poss. & ibi Ripa num. 91. hic autem plures deductæ fuerunt continuatæ. Quarum effectuatio visa est perspicua, cum appareat vnam factam fuisse successiue, post aliā, Oldra. cons. 229. num. 2. & 3. Verall. decis. 329. p. 3. licet enim inter eas numerentur collationes Papæ, nihilominus suffragantur, cum vel contineant enūtiationem, quod sunt iuris patronatus, cum eius derogatione propter quas status eorum non immutatur, Achil. decis. 3. de iure patron. vel his accedat Patroni consensus, qui effectum præsentationis operatur, Crescen. decis. 2. eodem tit. Gabr. cons. 185. nu. 22. l. 2. Non obstat, quod pro parte Cæsaris prætenditur, non esse aliquas in forma probanti, nam respondetur, quod fuerunt sumptæ ab ipso notario, qui fuit de originali rogatus, & ideo plene probant Ias. in l. admonendi num. 155. vers. intellige tamen. de iure iuran. comprobant etiam ius patronatus, insignia familiæ extensa in Ecclesia. Bald. cons. 310. l. 5. Decius cons. 155. num. 2. Ripa in d. cap. cum Ecclesia num. 97. Ferrettus cons. 293. l. 2. Aym. de antiquitate 1. p. vers. 8. num. 12. Lamber. de iure patro. 2. par. l. 2. art. 9. quæst. 10. item & sententia super patronatu quæ ius constituit, vt lata super statu Beneficij, Verall. decis. 33. p. 2. Castren. cons. 240. l. 1. item attestationiones Titularis siue Ordinarij, cui multum solet deferri, vt visitatorum, qui in admittendis præsentationibus solent se exhibere difficiliores, Rota decis. 11. de iure patron. in nouis. Put. decis. 172. l. 1. & fuit resolutum coram Bubalo in vna Aretina Beneficij 28. Februarij 1583. & in alijs sæpe.

97 Ex quibus apparet falsum, † quod ait Zerola d. verb. ius patronatus. §. 3. nempe in priuatis personis, sufficere probare ius patronatus ex vnico actu; vt quia semel quis præsentauit, & secuta est institutio & ille institutus vixisset spatio 40. annorum, quia profecto, hic haberet requisita Concilij, nempe cursum temporis, præsentationes & institutiones, ex cap. consultationibus. de iure patron. &c. Sed loquitur sine fundamento, & d. cap. consultationibus, non agit de probatione iuris patron. vt patet, & circa hoc notab. viden. sunt dicenda notab. sequen.

98 Quarto notandum est, † quod quando agitur de familia potenti, in qua ius patronatus præsumitur ex vsurpatione Hier. Gabr. cons. 192. l. 2. debet probari secundum formam Concil. d. cap. 9. vers. in his vero personis, vt fuit resolutum in causa Reatina iuris patronatus 10. Octobris 1572. coram D. Robusterio quæ habetur p. 1. diuersorum decis. 409. & in Sabinen. Beneficiorum 15. Decembris 1581. coram sanctissimo Clemē. VIII. quæ habetur 2. p. diuersorum dec. 199. & in d. Trident. iuris patronatus 331. ead. part. & fuit etiam resolutum in causa Albanen. Prioratus. 26. Nouembris 1588. coram D. Orano, & in Sabinen. prætensi iuris patronatus Beneficij, S. Petri Crassi forani. 26. Octo. 1594. coram D. Lita, tradunt Anastasius Germonius de sacrorum immū. lib. 3. cap. 12. num. 26. Valaseus d. consultat. 163. p. 2. & Zecchus cap. 12. de Beneficio & pensione num. 51. & Menoch d. præsumptione 50. lib. 3. vbi a nu. 15. ait id non babere locum, quando cum ijs adest persona, in qua cessat vsurpationis suspitio, &c. & Gonçal. gl. 18. a nu. 63.

99 Et d. decisio Albanen. Prioratus sic se † habet. San☞ctissimus Dominus noster mandauit proponi dubium tenoris infrascripti, An ex deductis à partibus iuxta Decretum S. Concilij Tridentini constet Prioratum S. Pauli Albanen. esse de iure patronatus laicorū. Domini tum ex his, quæ in præterita resolutione præsentis causæ reseruata fuerant tum ex nouiter pro parte illustrissimi & Reuerendissimi D. Cardinalis Gesualdi deductis, resoluerunt non constare de iure patronatus, iuxta formam decreti Sancti Concilij Tridentini cap. 9. session. 25. quia d. decretum requirit, quod titulus iuri patronatus sit ex fundatione, vel dotatione, quodque probetur authētico documento, vel alijs modis ibi expressis; licet autem hic constet de fundatione, & dotatione Prioratus, de quo agitur, ex authentico documento, videlicet ex Bulla Honorij IIII. confirmationis d. fundationis, & dotationis, in d. Bulla inserto, & regulariter & ex eo solo, quod quis fundat & dotat aliquam Ecclesiam acquirat ius patronatus, & ex inde titulus probetur; tamen secus est in Ecclesia regulari, prout est prioratus de quo agitur; quia vltra dotationem,

tionem, & constructionem, requiritur expressa concessio, & priuilegium Apostolicum in limine fundationis cap. nouit. §. cæterum, vbi glos. & ibi. Hostien. collatione secunda. Anchar. num. 16. Abb. nu. 9. de iure patron. Ancharan. in capite sacrosancta de electione num. 3. Lamber. de iure patron. l. 2. par. 1. quæst. 5. principali artic. 1. Puteus decis. 266. l. 2. & ratio est, nam, cum Prior eligi debeat per monachos, non conuenit quod in electione huiusmodi, laicus vna cum monachis interueniat. cap. Sacrosancto. cap. Messana, de electione, cum itaque in d. Bulla Honorij, & instrumento dotationis, nulla fiat mentio reseruationis iuris patronatus, non solum ex d. fundatione, & dotatione, non oritur titulus iuris patronatus in limine fundationis, sed potius de initio libertatis d. prioratus, & sic de initio contrario constare videtur. Ancharan. cons. 123. à num. 2. quod equidem iuri communi est cōforme, quo in dubio, beneficia præsumuntur libera. Archid. in c. nullus. 16. quæst. 6. in cap. cum venerabilis in fin. de excep. Abb. cons. 54. collat. 2. p. 1. cons. 76. in prin. & 106. l. 2. & ius patronatus in tantum odiosum est, vt illius non cadat præsumptio, nisi quantum expressum reperitur. Archidiac. in cap. decernimus 16. quæst. 7. Decius cons. 17. in princ. Nec præmissis refragatur resolutio in hac causa vlt. loco facta, quia illa fuit facta cum præsupposito, quod non versaremur in casu Concil. respectu præsumptionis vsurpationis, quod quidem præsuppositum fuit tunc discussum non firmatum, ex quo spectabat ad Congr. Concilij. Sed cum ex dubio, per sanctissimum transmisso facultas distinguendi de veritate præsuppositi data sit, Domini dixerunt quod d. præsuppositum non subsistat, sed quod versemur in casu Concilij loquentis de præsumptione vsurpationis. Etenim cū agatur de prætenso iure patronatus dominorum de Sabellis, qui fuerunt, & sunt potentes, prout notissimum est, & iurisdictionem perpetuam habent in ciuitate Albanen. & eius territorio, in quo situs est Prioratus, necessarium est dicamus, illos comprehendi d. decreto Concilij, prout etiam censuit Congregatio Concilij, Barones, & alios iurisdictionem perpetuam habentes, comprehendi, vt ex fide per Illustrissimum & Reuerendissimum D. Cardinalem Caraffam subscripta apparet, & alias Rota coram Illustrissimo Cardin. Aldobrand. in vna Sabinen. Beneficiorum idem de familia dominorum de Vrsinis conclusit; quo fit, vt probatio tituli iuris patronatus, debeat esse talis, qualem requirit d. decretum Concilij, vt scilicet vltra probationem numeralis, præsentationes continuatæ non minori spatio 50. annorum quæ omnes fortitæ sint effectum ex authenticis scripturis probentur; quæ quidem species probationis est data pro forma, vt ostendunt illa verba decreti, nec aliter, de quorum natura est formam inducere. Vt post Bartol. & alios Decius consil. 528. num. 11. Ruin. cons. 92. lib. 3. Socinus Iunior cons. 46. num. 27. lib. 4. ita quod adimpleri non potest per æquipollens, & quatenus posset, satis est quod probatio famæ facta per testes Dominorū de Sabellis, nō æquipolleat probationi requisitę a dicto decreto, quod noluit præsentationes per testes, sed per scripturas authenticas comprobari. Nec placuit Dominis quod dicebatur, decretum præsumptionis vsurpationis cessare, ex quo habemus certam probationem fundationis, & dotationis. Quia respondebant, id procedere in beneficio sæculari, in quo ex sola fundatione & dotatione ius patronatus acquiritur, secus vero in regulari, in quo vt dictum est, ex sola fundatione, & dotatione, tale ius non potest acquiri, sed requiritur expressa, & specialis concessio Apostolica, in limine fundationis & dotationis. Præterea animaduertendum est, in illa resolutione vltima circumscriptas fuisse exceptiones oppositas contra dictos testes dominorum de Sabellis, ac etiam iura Illustrissimi & Reuerendissimi D. Cardinalis Gesualdi, & Bullam Honorij IIII. quæ tunc temporis non fuerat in actis producta, quæ omnia in præsenti disputatione præsupponuntur, ex quibus adducta pro Dominis de Sabellis vidētur sublata; nam cum hodie habeamus instrumentum dotationis, & Bullam confirmationis dictæ Honorij fundationis, in qua nulla adest reseruatio iuris patronatus, Prioratus remansit liber, ita quod etiamsi admittamus, priuilegium post dotationem, & fundationem, fuisse Dominis de Sabellis concessum, illud dicendum sit mere gratiosum. Puteus dec. 379. lib. 2. quod nō secus est per decretū Conc. reuocatū, atq; illud quod absq; fundatione, & dotatione, potuit per Papā laico concedi, iuxta tradita per Lamb. lib. 2. part. 1. quæst. 5. artic. 1. num. 12. & hoc tanto magis, ex quo apparet Honorium fundatorem nunquam habuisse intentionem reseruandi dict. ius patronatus, nam in proœmio d. instrumenti, narrando causas, ob quas motus fuit ad fundan. & dotan. Prioratum, dixit id facere pro eleemosyna intuitu retributionis æternæ, & pro redemptione peccatorum suorum parentum, & consanguineorum, quod etiā ad Pontificatum postea assumptus in Bulla confirmationis, dict. fundationis, & dotationis repetijt; ex quo colligitur, quod Honorius non habuit animum nec intentionem acquirendi ius patronatus, vt per Crescen. decis. 13. in fin. aut saltem inverisimile fit, quod si d. ius patronatus sibi reseruasset, de eo mentionem non fecisset, quod autem longe est à verisimili, imaginē alsitatis habet. Bal. in l. 1. nu. 16. C. de seruis fugit. quinimmo, cum in Bulla confirmationis idem Honorius narrasset quasdam speciales ordinationes in fundatione, & dotatione factas, subiecit se alia salubria, & honesta adiecisse, prout in instrumento, desuper confecto continetur; vnde cū idem Honorius, de omnibus ordinatis se referat ad instrumentum debemus stare instrumento relato, Castrens. consil. 81. columna 3. versic. & si dicatur. lib. 2. Afflict. decis. 107. num. 5. Decius consil. 6 num. 6. in quo, nulla iuris patronatus facta fuit mentio, nec dicatur quod dict. instrumentum non continet fundationem, sed solam dotationem, & quod propterea potuit fieri, quod in alio instrumento continente fundationem tale ius patronatus reseruatum fuerit, quia cum fundatio tempore Martini successerit, & in registris Martini de huiusmodi instrumēto nihil appareat, nisi doceatur, alios libros Martini præter deprehensos in Bibliotheca Vaticana extitisse, in quibus hoc priuilegium potuerit describi, per diligentias in prædictis registris Bibliothecæ Vaticanæ factas, remouetur præsumptio existentię talis instrumenti, iuxta tradita per Cassad. post alios decis. 5. & 8. super regulis, non secus ac dici solet, quod per inspectionem actorum, id omne quod in actis scriptum non reperitur, præsumitur non actū. Bald. in l. fin. contra nu. 3. C. de appellation. & consil. 123. num. 7. lib. 1. quod coadiuuatur ex eo, quod à tempore fundationis dicti Prioratus quod fuit de anno 1482. vsque ad annum 1493. quo idem Prioratus peruenit ad manus Ioannis Baptistæ Cardinalis de Sabellis, numquam extitisse ostenditur aliquā præsentationem assertorum patronorū, quin potius clarum

clarum est, Alexandrum Papam VI. in quadam Bulla sub dat. 1492. asserere, Prioratum huiusmodi de retroactis temporibus fere semper commendatũ fuisse, prout ipsi constitit, qui dum in minoribus esset, illum per longa tempora in commendam obtinuerat, & tandem ad Apostolatus apicem assumptus, Prioratum dicto Cardinali Ioãni Baptistæ de Sabellis in commendam dederat, prout tunc obtinebat, ex quibus facile tollitur quod dicebatur, dict. Cardinalẽ de Sabellis de anno 1493. Prioratum resignasse in fauorem Antimi de Sabellis, & successiue Antimum eundem Prioratum de anno 1499. renũtiasse ad commodum Francisci de Sabellis, enuntiã do in vtraque gratia Prioratum esse iuris patronatus Dominorum de Sabellis, cum clausula dummodo dictorum patronorum expressus accedat assensus; nam præterquam quod enuntiationes proueniũt ab ipsismet Dominis de Sabellis, qui ius patronatus prætendebant, & sic à personis suspectis. Achill. decis 6. ad fin. de iure patron. Puteus 149. nu. 2. lib. 3. non constat de consensu præstito in dictis resignationib., neq; de illarũ effectuatione, neq; quod magis est, de collatione, cũ dictæ literæ renunriationũ, sint mandata de prouidendo & non prouisiones & ideo dictæ enuntiariuæ non probant. Peregrinus decisione 167. in vna Bononien. lib. 3. Puteus decis. 136. lib. 3. Quamuis autem effectuatio præsumi soleat propter suam prouisionem per obitum iuxta consil. Oldrad. 229. & alios allegatos, nihilominus contrarium procedit in prouisione resignationis, prout fuit dictum in vna Taruisina plebis de Medulo corã bon. mem. Episcopo Lauretano 26. Februarij 1586. vltra quod mandata de prouidendo, loquuntur de consensu expresso, & non præsumpto. Et supposito quod dicto resignationes suum sortitę fuissent effectum, tamen non concluditur necessario, ius patronatus huiusmodi cõpetijsse ex priuilegio in limine fundationis cõcesso, quoniam posset intelligi, de priuilegio iur. patr. ex priuilegio post fundationẽ & dotationẽ obtento, quod vt antea ostẽsũ est, decreto Concilij fuit abrogatum, & nihilominus huiusmodi præsentationes continent tantummodo tempus decem annorum, per quod decreto Concilij non est satisfactũ, præsertim cum paulo post, de anno 1503. Alexan. VI. dict. Prioratum nulla factamẽt. iuris patronatus, tanquam liberum Cardinali Sanctæ Ceciliæ contulerit, & postea Iulij 2. vti liberum Capellæ Iuliæ in Basilica Sanct. Petri existenti vniuit, ac successiue Leo X. de anno 1518. dissoluta huiusmodi vnione eundem Prioratum, etiam vti liberum mensæ Episcopali Albanen. de nouo vniuit, nam ex his probatur status libertatis. Puteus decis. 279. lib. 2. neque curandum est, quod graria perinde valere, obtenta à Cardinali Sanct. Ceciliæ super dict. Prioratu habeat clausulam derogatoriam iuris patronatus, pro ea vice tantum, quia cum derogatio iuris patronatus conditionaliter sit posita, quatenus de illo existat, nihil ponit in esse, vulg. l. si quis sub conditio. dandorum decem. ff. de conditionibus institutionum. minus repugnat fundamentum factum in Bulla Leonis X. quia vt considerabant Domini, illa nõ continet declarationem iuris antiqui sed est concessio iuris patronatus de dono, ex priuilegio, vt denotant verba Bullę, reseruamus & concedimus, alioquin enim dixisset, reseruamus & confirmamus. Non obstant præsentationes factæ post priuilegiũ Leonis X. quia manifeste patet factas fuisse in vim dicti priuilegij, tum quia in nonnullis earum id exprimitur, tum etiam quia factæ leguntur coram Archipresbytero Albanen. & per eundem iuxta dictæ Bullæ formam institutiones secutæ atque ideo veniunt illi abscribendæ, l. 2. C. de acquir. possess. l. cum quædam mulier, de rei vendicatione. Aymon cons. 83. num. 3. presertim cum talis forma non correspõdeat fundationi, & dotationi, in qua interuenit consensus Episcopi, & ad quem propterea institutio pertinuisset. Quare cum dict. priuilegium Leonis, fuerit per Concilium sublatum, vna cum possessione subsecuta, non possunt Domini de Sabellis dictis præsentationibus iuuari, illis autem deficientibus, sumus in claris, quod Concilij decreto non est satis factum, ex quo testes de fama priuilegij deponentes non sufficiunt. Præter quam enim quod probatio famæ præsumptiua est, Cassad. decis. 2. de probatio. & cedit fortiori probationi. Puteus decis. 436. lib. 2. testes multas exceptiones patiuntur, de quibus per informantes pro Illustrissimo & Reuerendissimo Domino Cardinali Gesualdo vnde conclusum fuit non constare de iure patronatus Dominorum de Sabellis.

100 Et d. decis. Sabinen. iuris patron. 26. † Octobris 1594. sic se habet. Fuit resolutum, non constare de iure patronatus ad effectum, de quo agitur, nam cũ agatur de iure patronatus familiæ potentis, hoc est, Illustris. Dominorum de Sabellis, ideo propter timorẽ vsurpationis probari debet titulus vel immemorialis, simul cum præsentationibus continuatis spatio. 50. annorum quæ sortitæ sint effectum, & de eis cõstet per scripturas authenticas, iuxta formam præscriptam à Concilio Tridentin. sessione. 25. cap. 9. vt alias fuit resolutum in causa Sabin. iuris patronatus coram sanctissimo D. nostro, & in illa Tridentin. iuris patronatus 13. Iunij 1572. coram Illustrissimo Cardinal. Lancellotto, & in illa Albanen. Prioratus 26. Nouembris 1589. coram Reuerendissimo Patre Domino Orano; verum de titulo hic nõ constat, immemorialis autem ipsa non probatur, nam primi testes in sum. num. 10. & sequenti, vsque ad numerum 15. non deponunt de auditu à maioribus, & senioribus, illos specificando, nec dicunt, quod idem illi audiuerint à suis maioribus; minus dicunt, quod non extet memoria in contrarium, prout testes deponere deberent ad effectum probandi immemorialem. glossa in cap. 1. de præscripit. in 6. & de communi Couarruuias in cap. possessor. p. 2. §. 3. num. 7. de regul. iuris lib. 6. quam opinionem Rota indistincte obseruare consueuit, vt habetur in decisione diuersorum 28. num. 5. lib. 1. nec super reliquis testibus, in hoc iudicio examinatis, de quibus in sum. nu. 17. & seq. potest fieri aliquod fundamentũ, licet deponant de auditu, & publica voce & fama, ea ratione, quia non concludunt de visu per 40. annos, vt requiritur in probatione immemorialis, & licet secundus testis iuxta 22. dicat cognouisse Andream de Galese, & postea Iulium de Tarano à 40. annis citra, tamen non concludit de tempore continuo 46. annorum, cum non dicat & citra, vt sæpe resolutum fuit in Rota per doctrinam Bartol. in l. Celsus num. 23. ff. de vsucap. nec ex eo quod sextus testis iuxta 18. dicat, se vidisse tres Rectores, quorum primus vocabatur Andreas de Galese subdens, *il quale hebbe detto beneficio da quaranta anni fa in circa*, potest dici quod probet, ex quo non deponit de visu per quadraginta annos, vt requiritur vltra quod dictio illa, *in circa*, potest importare minus tempus, & in omnem euentum ipsam depositionem reddit dubiam, & incertam, Butrius in capit. vltimo de despõsatione impub. cum alijs, per Cel-

sum

sum. Hugo. consil. 65. num.9. tollitur omnis difficultas, ex quo testes deponũt, quod primus, quem viderunt, fuit Andreas de Galese, & tamen constat, quod iste Andreas fuit dumtaxat præsentatus ad beneficium, de quo agitur de anno 1558. quo fit, vt impossibile sit depositionem dictorum testium de visu posse verificari per tempus continuum quadraginta annorum, prout requiritur, præterea præsentationes continuatæ per spatium quinquaginta annorum, vt requirit Concilium non adsunt; minus probatur effectuatio earum per scripturas authenticas, vt ex eodem Concilio requiritur & pro forma vt alias dictum fuit in d. causis Sabinen. Trident. & Albanen. Prioratus, quæ bene applicantur casui isto.

101 In eadem causa sexto Martij 1595. coram † Domino Penna domini resoluerunt, non esse recedendum à resolutis, non obstantibus duobus mandatis de prouidendo de 1505. in quibus impetrantes narrabant ius patronatus, &c. & alijs actis productis.

102 Et similiter in vniuersitatibus, etiam † paruis, plenior, & exactior probatio iuris patronatus requiritur, iuxta decretum Concilij d. vers. in his vero, quia illa dictio, plerumque, non stat restrictiue; ita fuit resolutum in causa ForoSempronien. Parochiali 4. Febr. 1594. coram D. Mantica, in qua fuit dictũ S. Congregationem Cõcilij resoluisse, illud habere locum in vniuersitate Parochianorum, & in vna Ilerden. Beneficij coram D. Penna 11. Martij 1596. fuit resolutum, Concilium Tridentin. in probando iure patronatus habere locum in quacumque vniuersitate, quantumuis minima, quia esse in ea vsurpatio præsumitur, &c. Marc. Ant. Gen. d. c. 16. num. 6. & posthæc Gonçalez. d. glos. 18. qui num. 69. aut secus esse si non tota vniuersitas, sed certa pars illius prætenderet ius patronatus, vt S. Congregatio nouissime declarauit. & à num. 70. ait, quod non erunt legitimi testes personæ vniuersitatis, nec subditi dominorum ad probandum ius patronatus ipsius vniuersitatis, vel domini. Flam. Paris. quæst. 28. de confiden. nu. 252. & quod fuit resolutum in ForoSempronien. Parochialis 15. Decemb. 1593. coram D. Pamphilio & videtur esse de mente Concilij, quicquid dicat author praxis Archiepiscopalis Neapolitanæ. c. 63.

103 Sed offert se hic difficultas, † An in personis potentibus, vel vniuersitatibus, in quibus vt immemorialis suffragetur vltra illam, quæ ante sufficiebat, vt per Puteum decis. 205. lib. 1. & Achill. 4. de iure patron. seu. 317. præsentationes etiam continuatæ, non minori saltem, quam 50. annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ sint, authenticis scripturis, probari debent ex dict. decreto, effectuatio illarum probari etiam debeat per authenticas scripturas, an vero possit etiam aliter probari. Et quidem in d.

104 decis. † Sabinen. supra adducta, nu. 100. in fi. dicitur, effectuationem earum, per scripturas authenticas probari debere, vt ex eodem Cõcilio requiritur pro forma, & videtur tenere Zerola d. §. 3. & clare Gõça. sup. nu. 84.

Sed reuera, ex d. decreto Concilij in illis verbis,

105 † præsentationes, &c. quæ omnes effectum sortitæ sint, authenticis scripturis probentur. nõ colligitur necessario effectuationem præsentationem per authenticas scripturas probandam sed solum ipsas præsentationes, quod est nimis difficile; cum effectuatio non solum consistat in institutione, sed etiam in acquisitione possessionis vt supra dictum est, cap. 5. numero septimo.

106 Vnde hæc pars videtur † probabilior, maxime quoad possessionem, quam videtur 1. part. diuersor. decis. 545. quæ loquitur in personis, in quibus cadit præsumptio vsurpationis, & num. 2. dicit, effectuationem præsentationum satis constare, ex quo per obitum præsentatorum, & institutorum factæ fuerant aliæ successiuæ præsentationes iuxta conf. Oldradi 226. sequitur Gonçalez supra nu. 87. de quo d. cap. 5. à nu. 105.

107 Et hanc decisionem refert Fla. Parif. † de confid. q. 28. num. 260. vbi docet, quod ad probandum ius patronatus, etiam in persona, in qua cadit præsumptio vsurpationis, sufficiunt præsentationes 150. annorum, continuatæ, & sortitæ effectum, ac probatæ authenticis scripturis, quia ex scripturis huiusmodi satis censetur probata immemorialis requisita à Concilio, et fuit resolutum in dict. Cæsaraugustana cap. de anno 1573. vbi fuit pronuntiatum constare de immemoriali ex præsentationibus 130. annorum faeit decis. 4. Achillis de iure patron. Puteus 205. lib. 1. Nam consuetudo immemorialis probatur etiam per scripturas, Angel. per illum text. in l. vetustissima. C. de iudic. Imola cõsilio 94. numero 7. Oldrad. consilio 244. Aym. de antiquit. 4. part. versic. materia numero 41. Bald. l. 1. C. ad Trebell. num. 5. Decius consil. 11. num. 9. Curtius Iun. consf. 106. num. 5. in fin. Crauetta cons. 139. num. 9. ita Flamin. ibi.

108 Et quod in proposito iuris patronatus † immemorialis probetur ex scripturis, apparet etiam ex d. dec. Comen. & Romana, supra adductis nu. 94. & 96. & ex declaratione adducta num. 92. & ex decis. Rotæ. 617. lib. 3. p. 3. diuers. Et dato huiusmodi immemo-

109 riali, † Illustrissimi & Reuerendissimi Domini dubitatur, an ius patronatus competens alicui Baroni, qui de præsenti reperitur in quasi possessione præsentandi, sufficienter probetur ex pluribus præsentationibus continuatis ab anno 1476. quæ fuerunt sortitæ effectũ, ita vt præsentatus, & præsentatũ, debant institui, etiam quod immemorialis alias quam per scripturas non probaretur, die 28. Martij 1593. Illustrissimus Card. Mattheius, præfectus S. Cong. Concilij, censuit in hæc verba, arbitror ex pluribus præsentationibus cõtinuatis, excedentibus memoriam hominum, quæ omnes sortitæ fuerunt effectũ probari immemorialem.

110 Quæ sententia in proposito videtur † vera, & admittenda, ex natura rei, & subiecta materia iuris patronatus, in quo cum per præsentationes successiuas exerceatur, immemorialis recte probatur per præsentationes effectuatas, authenticis scripturis probatas, per spatium 100. annorum, sicut etiam probaretur per præsentationes effectuatas, testibus probatas, per spatium 60. annorum, iuxta dict. declarationem adductam dict. num. 92. & Flam. ibi citatum. Et id videntur velle illa verba Concilij d. c. 9. siue etiam ex multiplicatis præsentationibus, per antiquissimum temporis spatium, qui hominũ memoriam excedat. Quæ verba censuit Congregatio, die 4. Febr. 1581. intelligenda esse, prout de iure, quãuis alias verius sit, immemorialem non probari per

111 instrumenta. Ioann. Andr. in cap. 1. † de præscript. in 6. & ibi Domin. nu. 10. & Franchus 15. Alexand. cons. 16. nu. 17. lib. 2. Balb. de præscrip. 2. p. 3. partis quæst. 6. nu. 25. Rota in Burgen. decimarum de Escalante 5. Iunij 1591. coram D. Orano supra relata 1. p. cap. 2. num. 44. & in Veronen. iurisdictionis 18. Martij 1596. coram D. Pamphilio, de qua supr. 3. part.

p.c.2. nu.195. vbi dicitur quod quatenus pars nititur priuilegijs, & scripturis, notissimum est, per eas non probari immemorialem, &c. & in Tullen. iurisdictionis 22. Mar. 1596. coram eodem D. Pamphil, vbi fuit resolutum, immemorialem non probari per scripturas, cum sit negatiua absoluta super qua instrumentum nec cōfici, nec rogari potest, &c. & Rotam non seruare eam opinionem, quod centenaria dicatur immemorialis, quæ non pendet a tempore, sed ab eo quod memoria in contrarium non existat vt alias dictum fuit in Salamantina iurisdictionis, 22. April. 1580. coram D. Seraphino & tradit Cardin. in cap si deligenti, circa fin. vbi Felin. in fin. verbis de præscript. Couarr. in reg. possessor. 2. part. §. 3. num. 6. late Molina de primog. lib. 2. cap. 6. num. 45. &c.

112 Quod etiam fuit dictum in causa † Burgen. quinquenniorum 8. Martij 1599. coram D. Lita. & 15. Maij 1600. coram D. meo Corduba, vbi fuit declaratum, id procedere, cum scripturæ & instrumenta confecta super ipsis actibus possessorijs adducuntur ad probandam ipsam immemorialem, quod tunc eam non probant, secus vero eum pro probatione illius adducuntur scripturæ, & instrumenta, quibus enuntiatur immemorialis seu quæ eam canonizant, approbant, & de ea attestantur, quia tunc eam probant. Tū quia scripturæ, & instrumēta, probant quod cantat, tū quia per enuntiatiuas antiquas probatur ipsa immemorialis. Puteus decis. 209. libro 2. Verallus decis. 203. p. 3. num. 2. vt fuit etiam resolutum in vna Burgen. iurisdictionis S. Ioannis 20. Decemb. 1596.

113 Rursus offert se difficultas, † an requiratur pro forma, quod in personis seu Cōmunitatibus, in quibus vsurpatio præsumitur, præsentationes continuatæ non minori quam 50. annorum spatio probentur per scripturas authenticas, ita quod adimpleri non possit per æquipollens, nec vllo casu probari possint per testes. Et quidem certum est, dict. probationem per scripturas requiri pro forma, vt ostendunt illa verba Concilij nec aliter, quæ inducunt formam, vt ex alijs tenet in terminis Rota decisione 199. numero 3. & 4. par. 21. diuersorum, & in illa Albanen. Prioratus supra adducta numero 99. & censuit S. Congregatio Concilij in declaratione 6. & 7. infra adductis, sub numero 141. & sic non potest adimpleri per æquipollens Felin. in cap. cum dilecta, de rescrip. num. 10. & 11. ampliatione 11. Decius consil. 112. num. 3. Boerius decis. 1. num. 44. Segura in l. vnum ex familia. §. sed si fundum. ff. de delegat. 2. nu. 14. & ibi add. Did. Perez, Tellus Fernandez in l. 17. Tauri nu. 68. & in l. 22. nu. 6. Molina de Hispanorum primogen. lib. 2. cap. 8. nu. 13. & Acenedo in l. 6. tit. 6. lib. 5. recopilationis num. 11. cum alijs, & in terminis Rota in dict. Albanen. Prioratus, & nouissime tradit Gonçalez dict. glossa 18. a num. 75. qui nu. 79. adducit dictam sextam declarationem S. Congregationis, & subdit nullatenus sufficere, si per testes probarentur d. præsentationes deficientibus scripturis, vt fuit in terminis resolutum in Rota in vna nullius Archipresbyteratus 2. Maij 1588. coram Illustrissimo Pamphilio, & in alia Foro Semproniē. seu nullius 15. Decemb. 1593. & d. decis. 199. num. 4. vbi rationem assignat, quia Concilium de testibus omnino non confidit, quando agitur de iure patronatus harum personarum, & vniuersitatum, & propterea non sibi satis fieret, si istę præsentationes probarentur per testes, seu æquipollens, & non per scripturas, sed voluit vtramque probationem testium, & scripturarum, quod fuit etiam, inquit, nouissime decisum in vna Sorana Beneficij 28. Apr. 1603. coram Illustrissimo Pamphilio ex quibus dubitat ipse Gonçal, de veritate opinionis moderni authoris praxis Archiepiscopalis, c. 63. nu. 12. dum tenet, quod si per testes probaretur esse deperditas scripturas, & deponerent de tenore illarum, in quibus continebantur continuatæ præsentationes, tunc satisfieret menti Concilij per text. in cap. cum olim essemus, de priuil. quoniā eo ipso inquit Gonçalez, quod Concilium non confidit de testibus, consequenter etiam remanet exclusa ista probatio. Nam aliter de facili eluderetur dispositio d. Concilij, quod etiam inquit, sensit Rota in Sabinen. iuris patronatus 15. Nouemb. 1582. coram sanctissimo Clemente VIII. & in dicta causa Foro Sempronien. seu nullius Sed quicquid Gonçalez dicat, vera mihi videtur opinio d. authoris. Nā etiam in actu exigente scripturam pro forma, & ad eius probationem & vbi scriptura est de substantia probationis, admittitur probatio per testes deponētes de tenore, & amissione scripturæ, vt in d. cap. cū olim, & in cap. sicut de re iudic. & in l. testium. C. de testib. vbi Bald. & Salic. l. emancipatione, vbi Paul. Cod. de fide instrum. Ias. num. 12. post Alex. in l. 2. C. de bonorum posses. Felin. in dict. cap. sicut à num. 2. Ripa in l. 1. si certum petatur a num. 81. Mascard. de probatio. conc. 416. num. 11. conclus. 809. à num. 3. & 845. à num. 24. Alu. Valasc. de iure emphyt. quæst. 7. num. 38. Palac. Rub. in dict. l. 22. Tauri nu. 7. & 9. & ibi Castill. num. 24. Ant. Gom. num. 28. & in l. 41. num. 2. Matienço in d. l. 6. tit. 6. lib. 5. gl. 2. nu. vlt. & ibi Angelo gl. 3. num. 5. & Burgos de Paz Iunior. q. 4. à nu. 26. qui de requisitis ad istam probationem videndi sunt. Et facit d. declaratio 7. S. Congregatio, quæ ait, quod probatio per testes regulariter excluditur, innuens in aliquo speciali casu posse admitti.

114 Et ius patronatus quomodo probetur † vide per Masc. d. conc. 959. & late Fla. Par. d. q. 28. de confid. ex nu. 205. & Mar. Ant. Gen. d. c. 16. & an probetur confessione vide infra vlt. p. c. 2. nu. 275.

115 Quinto, notādum est ius patronatus † ex priuilegio, reuocatū esse per Conc. d. c. 9. vers. reliqui, super quo declarat. S. Cong. quæ sic ait, ex hoc vers. dubitatum fuit, an patronatus ex priuilegio censeri debeāt sublati. Et Congregatio die 14. Dec. 1581. & 1586. censuit esse ablatos patronatus ex priuilegio, nō autē ex fundatione, vel dotatione. Et in vna Comen.
116 iur. patr. 8. Iun. 1601. corā D. Seraph. † fuit resolutū, ius patr. ex priuilegio, esse reuocatum per Conc. ses. 25. c. 9. in totum eo an eum quasi possessione inde secuta, vt fuit etiam resolutum in vna Cassan. Beneficij. 4. Iun. 1578. coram D. Bubalo, & in vna Valentina Capellaniæ, corā D. Blanchetto, & in Auximana iuris patr. 2. Maij 1595. coram D. Corduba, & in Albanen. iuris patr. 26. Nou. 1598. coram D. Orano, & dispositionem c. consult. de iur. patr. non procedere, vbi aperte constat de non iure in proprietate, &c.

117 Quod procedit, etiamsi in priuilegio † habeatur ius patronatus competere, non solum ex priuilegio sed ex vera & reali fundatione, & dotatione. Nam non ideo desinit esse ex priuilegio, cum illa qualitas insit in priuilegio, & ita resoluit Rota in causa Placentina Parochialis de Mirabel 19. & vltima Ianuarij 1594. coram D. Orano, vt in sequenti decisione. In vna Placentina Parochialis loci de Mirabel fuerat 19. Ianuar. resolutum, constat de iure patronat. Parochialis ex priuilegio, ideoque per Concilium Tri-

Tridentinum censeri reuocatum. Verum quia Frãc. Hidalgus ab Illustrissimo D. Marchione de Mirabel ad eam præsentatus, huiusmod resolutioni non acquiescebat, iterum proposui dubium super ijsdem & Domini vnanimiter steterunt in decisis, quia cũ Concilium capit. 9. sessio. 25. disponat, vt titulus iuris patronatus sit ex fundatione, vel dotatione, reliquis patronatibus seu facultatibus, & priuilegijs cõcessis, tam in vim patronatus, quã alio quocumque iure nominandi, eligendi, præsentandi, exceptis casibus ibidẽ nominatis, in totum prorsus abrogatis, necessariũm est fateamur ius patronatus, de quo agitur, ex quo non est comprehensum inter casus exceptuatos, sed ex priuilegio Pij IIII. fuit concessum, per Concilium fuisse sublatum. Neque vero ad rem pertinet, quod in priuilegio habeatur ius patronatus competere non solum ex priuilegio sed ex vera & reali fundatione, & dotatione, nam ideo minus dicitur ex priuilegio, cum illa qualitas, quod nõ dicatur, ex priuilegio, sed ex fundatione, insit in priuilegio, hinc enim videmus patronatus huiusmodi, non obstante hac clausula, passim dici ex priuilegio, licet habeant aliquid plus prærogatiuæ, quam patronatus in simplici priuilegio. Mohed. decisione 11. de iure patronatus. Puteus 322. libro 1. & 308. lib. 3. ita tamen vt tantæ non sint pœnitentiæ, quod per hoc à Concilio præseruentur; maxime quia Cõcilium loquitur per verba importantia veritatem, dum vult, quod titulus sit ex fundatione, & dotatione; vnde impossibile est, quod porrigatur ad patronatus, qui sunt tales per fictionem. l. 3. §. hæc verba, vbi Bart. ff. de negotijs gestis. leg. in bello. §. factæ. ff. de captiuis. Bartol. l. si is qui pro emptore num. 33. & ibi, Ias. num. 120. cum sequen. ff. de vsucap. vt in simili receptum est, puta, si Papa per suam constitutionem decernat notarios non participantes esse veros, & non fictos familiares, nam non ideo minus dicuntur ficti per priuilegium, & non veri, vt in terminis decidit Castrens. consil. 340. col. 1. versic. nunc ergo dicendum vol. 1. quia cum in eis cesset commẽsalitas, non possunt dici secundum veritatem commensales, sed secundum fictionem. Commensalitas enim consistit facto, scilicet in vsu, & exercitio, vt concludit Anchar. conf. 348. num. 2. per text. in cap. fin. de verb. signific. lib. 6. & princeps veritatem mutare non potest, licet possit contra veritatem fingere; non obstant clausulæ insertæ priuilegio derogatoriæ futuris constitutionibus, quia non portiguntur ad constitutiones Conciliares, nisi nominatim earum mentio facta fuerit. Oldrad. consil. 226. num. 1. Calderic. consil. 11. de priuileg. Archidiac. c. 1. nu. 2. de constitut. lib. 6. Barb. conf. 73. num. 6. volum. 3. non obstat, quod Concilium, d. c. 9. §. similiter. mandat reuidere patronatus acquisitos à 40. annis ante Cõcilium, prout fuit istud reuisum, & approbatum ab Ordinario per sententiam, quia sententia fuit lata à Vicario, qui sicut non habebat facultatem concedendi ius patronatus, ita nec potuit illud approbare, præsertim cum deceptus sit exprimendo in sentẽtia ius patronatus acquiri non secus ex reparatione, atque ex fundatione, nec enim ex reparatione acquiritur ius patronatus nisi interueniat consensus Ordinarij, de quo hic non constat, neque potest præsũptio cadere, cũ deficiat lapsus temporis requisiti ad hoc præsumendũ, nec dicatur concessionẽ Pij IIII. factam fuisse ex ista causa, nam in priuilegio verbũ nullum de reparatione, vnde insurgit maior iniustitia dictæ sententiæ, quæ declarat ius patronatus pertinere ad d. Marchionem, sequendo tenorem literarum Apostolicarum & Cõcilij, cum nec in literis; nec in Concilio quicquam de eo disponatur, vt autẽ etiam ex reædificatione ius patronatus acquireretur, oporteret probare, qđ reædificatio erat necessaria, ita quod Ecclesia esset omnino diruta, & noua indigeret consecratione gl. c. quoniam. verb. fundationes, de iure patr. & ibi Abb. nu. 11. Rochus verb. construxit quæst. 8. num. 12. Lamb. 1. p. 1. lib. 3. art. 6. quæst. principali, num. 11. prout is, qui ex dotatione de nouo facta prætendit acquirere ius patro. debet probare dotẽ Beneficij redactam fuisse de esse, ad nõ esse, Rochus verb. dotauit quæst. 6. alias qui Ecclesiæ iam constructæ & consecratæ aliqua donat, vel eam restaurat, non ex eo patronus, sed benefactor dicitur, gloss. cap. piæ mentis. 16. quæst. 7. doct. in Rubrica de iure patronatus. vbi Innocent. num. 2. Cardin. quæst. 6. Felin. in cap. venerabilis, nu. 37. de except. & ita conclusum, & posthæc tradit Gonçal. gl. 18. à nu. 97.

118 Et similiter, ius patronatus † ex priuilegio, sublatum est per Conciliũ, etiamsi in priuilegio dicatur, quod esset eiusdem prorsus naturæ, & roboris, ac si ex fundatione, & dotatione competeret, cum sit ad instar, & non proprie ex fundatione, & dotatione,
☞ & ita censuit S. Congregat. Concilij super d. cap. 9. his verbis, patronatus qui fuerunt concessi, vt essent eiusdem prorsus naturę, roboris, &c. cuius ius patronatus laicorum, & nobiliũ, Regum, ac si ex fundat. & dotat. forent, Cong. censuit, censeri sublatos, quia cum sint ad instar, & non proprie Regum, nec ex fundat. ideo non comprehendi sub exceptuatis, & tradit Gonçal. sup. num. 102. fuisse decisum in vna Cordub. 20. Nouẽ. 1559. coram D. Io. Aldobrand. quod si ex mero priuilegio competeret alicui ius patronatus, in cuius concessione disponatur, quod sit eiusdem naturæ ac ius patronatus ex fundatione, & Regum, non obstante d. clausula, & quod Concil. Trid. præseruet ius patronatus ex fundatione, nec non ex priuilegio, quando est Regibus concessum, erit nihilominus derogatum, & sublatũ tale ius patronatus per d. Concilium.

119 Nec † prodest immemorialis, vt in seq. declaratione eiusdem S. Cong. super d. c. 9. Remanet dubiũ, an
☞ quando constat de origine priuilegij, vel præsumitur esse ex priuilegio aliquod ius patronatus, & adest immemorialis prosit illa, vel non propter clausulam derogatoriam in fine c. positam, ibi, non obstantibus quibuscunque consuetudinibus, & immemor. quasi referenda sit etiam ad ius patr. & in hoc Congr. respondit non prodesse.

120 Non tamen loquitur hic de priuilegijs † concessis ex causa onerosa, vt fuit resolutum in causa Valẽtina Parochialis de Consentayna. 30. Ianua. 1581. & 26. Ian. 1582. coram D. Seraphino, que habentur. 1. p. diuersorum decis. 687. & 2. p. 269. quod vt dicitur d. dec. 687. fuit sæpius in alijs causis à Rota animaduersum, & in Patauina iuris patr. 29. Ian. 1590. corã
121 † eodem D. Seraphino vbi fuit resolutũ, quod ius
☞ patr. cõcessum ratione reædificationis non tollitur per Concil. quia non derogat patronatibus qui ex iuris communis disposit. competunt, nec ista concessio potest dici merum priuilegium, & si haberet aliquid priuilegij, tamen quando fit ex causa onerosa seruandum esse resoluit Rota, in d. Valentina de Cosentayna, &c. Et idẽ innuitur in illa Placentina Parochialis de Mirabel. sup. adducta, nu. 117. conducũt tradita per Gonçal. gl. 28. à nu. 22. & gl. 36. num. 36.

Sexto notandum est, ius patron. de iure non ac-
122 quiri † ex augmento, seu suppler. dotis, sed requiri-

tur,quod in totũ Eccles.dotetur. Roch.verb.&.dotauit.3.q. Lamb.1.p.1.lib.q.6.art.12.& 6.Rota decis.457. nu.18.& decis.528.num.2 p.1.diuersorum, & d. decis. Placentina Parochialis de Mirabel. & Zerola in praxi Episcopali,2.p.verb.ius patron.§.1. post hæc tradit Gonçalez glossa 18. num.53.dicens quod qui ex dotat. de nouo facta,prætendit acquirere ius patron. debet docere dotem primam fuisse redactam de esse, ad non esse, & fuisse decisum in vna Sarçaneu. Beneficij 5. Iulij 1599. coram D.Mellino & in Compsana iuris patron.23. Ian. 1604. coram D. Lita.

123 Quamuis contradicat illa decis.Tirasonen.†iuris præsentandi.5. Maij 1593.supra adducta nu.84. ad fi. & quamuis Menoc.cons.241.nu.14.lib.3.& 336. à nu.5. lib.4.dicat ex dotatione acquiri ius patr.quã do Ecclesia parum habet, & non est commode dotata, post Abb.cons.28.2.p.& videtur inclinare Lãber.d.art.6.ad.fi.pro quo videtur facere Conc.Trid. sess.14 de refor.c.12.ibi,seu iam erectam,&c.sed intelligitur ex priuilegio Apostolico.

124 Et ius patronatus ex augmento dotis,&†concessum etiam per Papam a 40. annis citra, subijcitur examini,& reuisioni Ordinarij,vt in d.c.9.ver.similiter,cõcessum vero ante annos 40. a confirmatione Concilij,non subiacet dictæ reuisioni,sed firmum remanet Hier.Gabr.cons.195.lib.1.& censuit S.Congreg.Concilij, vt in seq.declar. super d.cap.9.ius patronatus acquisitum per augmentum 3.partis dotis ante 40.annos, a die confirmationis Concilij numerandos, validum est,si vero est acquisitum intra annos 40. Episcopus vt Apostolicæ sedis delegatus,illud examinare debet, & quod non in euidentem vtilitatem factum inuenerit, reuocabit; restitui tamen debet patr. id quod hoc nomine ab eis datum fuit, prout in fine huius decreti statutum est,& isti 40.anni numerandi sunt a die confirmati Concilij, nam licet a die quo vellet Ordinarius inquirere super validitate iuris patr. essent transacti 40.anni,hoc nihil obstat examini,interim tamen dum fit examen,nullus est in sua quasi possessione turbandus.

125 Et in vna Lucana Canonicatus 24. Maij†corã D. Bubalo,tenuit Rota,ius patr. cõcessum a 40.ãnis citra ex augmẽto, &c.subijci examini,& reuisioni Ordinarij illi vero qui ante 40. annos concessi fuerunt,ex decreto Concilij sess.25.c.9.reuideri ab Ordinarijs non posse,vt censuit S.Con.& sic ius patronatus reseruatum ante 40.annos à die publicationis Concilij, non comprehendi sub decreto Concilij, nec attendi debere tempus reualidationis factę postquam regula Adriani fuerat reuocata:quia per reualidationem, res fuit reducta ad pristinum statũ, perinde ac si regula Adriani non emanasset, &c.

126 Et in vna Melphiens. seu Rapolien.†iuris patronatus.19.Ian.1594.coram D.Mantica fuit resolutũ quod iure patronatus à Papa cõcesso postquam fructus Ecclesiæ ad 3.partem auxerit,debet probari implementum illius conditionis, alias ius patronatus non est acquisitum.l.ex hia C.quando dies legati cedat.l. Thais.§.stichum.ff.de fideicom.libertate.l. cũ mota vbi Ias.nu.21.& Decius 6.C.de transactio. Rota diuersorum. 1. part. decis.148. & dos aucta dici non potest, vsque ad 3.par. nisi sit probatum quanti essent fructus Ecclesiæ tempore gratiæ suæ assignationis, & tamen conditio in totum impleri debet l. cui fundus, de cõdit. & demonst.& in proprijs terminis fuit resolutum in Paduana iuris patronatus de Delphin.vlt. Maij 1591.coram D. Decano, nec præsumitur facta assignatio illa vsque ad 3.p.vt partes asseruerunt ex eo quod semper fuerit postea is in quasi possessione præsentandi, argu.l. si filius familias. C. de petit. hæred. Dec.cons.222.nu.9. Quia & si partes asseruerunt, fuisse factam assignationem in certa re vsq;ad.3.p.fructuum,non est credendum assertioni illarum in præiudicium Ecclesiæ;& cum illa conditio inducat formam, quæ est indiuidua, ad vnguem debet probari,& concludenter & vere non autem per cõiecturas,vt fuit resp. in d. Paduana iuris patronatus maxime, quando ex potentia patroni inducitur aliqua præsumptio vsurpationis. Trid. sess.25.c.9.de reform. Puteus decis.205.lib. 1.Achill. 156. quod in d. Paduana contra Delphinos nobiles Venetos fuit perpensum & ita in hac Melphien.seu Rapolien. fuit resolutum non constare de iure patronatus,quod fuerat concessum a Paulo III. anno 1534.principalibus de Ascali vt supra,& fuit confirmatum coram eod. D.Mantica.6.Martij 1595.

127 Et alias in † vna Valentina de Carlettis 4. Maij 1601.coram D. Lancell.fuit resolutum,non constare de iure patronatus, quia hoc ius patr.fuerat anno 1515.a Leone X. concessum G.Domino.d.loci postquam dictam Ecclesiam proprijs sumptibus reparauerat,& instaurauerat illiusque dotem quæ 130.ducatos de eo tempore non excedere asserebatur in annuis redditibus.10.ducatorum auxerat,& ideo etiã si huiusmodi implementum esset sufficienter probatum adhuc subiacebat regulæ Adriani VI. nam de iure communi ex huiusmodi augmento dotis non fuerat acquisitum ius patronatus, Rochus verb.dotauit.q.2.& 3.& fuit dictum in Lunen. Sarçan.Beneficij,2.Iulij 1599.coram D.Millino,& alias pluries maxime cum non ascenderent ad medietatẽ annui valoris fructus Beneficij, neque ex d. restauratione & reparatione, ex quo Ecclesia non erat funditus destructa,ita vt egeret noua consecratione Lamb.1. p.1.lib.q.6.art.3.nu.16.Roch.verb.construxit.n.12. & fuit dictũ in Perusina de confinio 10. Dec.1570. corã D.Blanchetto,& in Valentina de Cõsentayna 26.Ian.1582.corã Decano,& regula cũ habeat verba amplissima, & sit fauorabilis, comprehendit etiã hunc casum mixtũ quando concurrit augmentũ dotis,& reparatio Ecclesiæ,nec sufficit quasi possessio, vt pręsentatus veniat instituẽdus pendẽte lite super proprietate. Caputaq. decis.29.& 324.lib.1.in manusc.& fuit d.in Cęsarau.Parochialis 20.Iun.1566. coram Groperio, vltra quod non est in quasi possessione cum beneficium vacauerit in mẽse reseruato.

128 Septimo notandum est,ius†patronatus non posse competere ex concessione, & priuilegio Episcopi cap.2. de rebus Ecclesiasticis in 6. Rochus verb.pro eo quod de diœcesani consensu, num.34.Staphil.de literis Grat. titul. de modo, & forma impetrandi. §.1. de iuris patronat.prærogatiua,num.3. & 4.Rebuff.in praxi.3.p.signat.verbo necnon iuris patron. num.3. Lambert.1.p.lib.1.quæst.10 art.4.& censuit S. Cong. Concil.2. April.1573.vt in sequen. declarat. super d. cap.9. ibi, ius patronatus ex priuilegio Episcopi concessum,in cuius pacifica possessione extiterunt prætensi patroni per 140. annos, non prodest,cum enim constet de tit. ex priuilegio inualido centenaria possessio prodesse non potest ob malam fidem, ideo per hoc decretum sublatum. Fla. Paris. de confid.q.28.nu.240.& tenuit Rota,& per Chisa-
129 nen. dec.102. †in manusc.in qua fuit tẽtũ,quod si in noua prouisione narretur,quod beneficiũ est de iure patronatus de facto, si tamen nõ probetur,iuridice; non valet, & censetur surreptitia, puta si Episcopus cõcesserit ius patr.de Ecclesia, quę erat libera qđ nõ

potest

potest facere sine authoritate Papæ. Calder.cõs.vlt.
de iure patr.
130 Et sic in vna † Nolana Capellæ, seu Beneficij 19.
Ianuar. 1594. coram D. Arrigonio fuit resolutum,
quod Capellam reuersam ad pristinam libertatem,
non potest Episcopus per suam donationẽ redigere
in seruitutem iuris patronatus Abb.cõs.106.l.2. Ro
chus.sup. Beroi. cons.44. nu.33. lib.1. non obstante
quod in dotatione dicatur, donatarium debere ædi-
ficare, & depingere vnã Capellam, seu altare, infra
triennium, cum non constet Capellam antiquam es-
se in totum destructam, prout costare debet, vt ex re
ædificatione possit dici acquisitum ius patronatus.
gl. in cap. quoniam de iure patr. & ibi cæteri, Roch.
verb.construxit. nu.12. Tum etiã quia impensa pro
huiusmodi reędificatione, poterat esse tam modica,
quæ commodę potuisset fieri de fructibus ipsius Ca
pellæ, & præsertim cum reædificatio esset facienda
infra triennium.c.1. de Ecclesijs ædifican.c. 4. c. de
redditib. 12. q.2. nec potest dici requisitum ius pa-
tro. ex causa dotationis. cum ille in suo testamento
reliquerit quædam bona huic Capellæ, quia iã erat
dotata Abb. supra nu.2. & quia sibi spectaret ius pa-
tronatus, & non, vt acquireret illud, ex causa dota-
tionis reliquit, & 16. Decem. 1594. coram D. Orano
131 † Domini steterunt in decisis, & fuit resolutum, nõ
fuisse locum præscriptioni dicti iuris patronatus, tra
ctu temporis, etiam longissimi, cum constet de prin
cipio inualido illius, &c. M. Ant. Genuen. d.c. 16. nu.
5. qui ait non suffragari immemorialẽ, quando con-
stat de initio inualido vitiosi tit. à principio, quod
ait posthæc Gonçal. gl. 18. à nu. 48. allegans declara-
tionem S. Cong. & decis. Venetam Tribij. 55. lib. 2. à
nu. 69. & alios. Vnde conuincitur cons. Menoch. 90.
132 lib. 1. † ex nu. 13. & 336. nu. 28. lib. 4.
133 Sed Zerola d. verb. ius patronatus. † §. 8. dub. 6.
ait, quod quicquid sit de Ecclesia consecrata, tamen
Capellas vidit concedi in ius patronatus, etiam exi-
stentes in Ecclesia consecrata, etiam in Cathedrali-
bus, nec tex. in d.c.2. videtur hoc prohibere, sequitur
Zecchus d.c. 12. de benef. & pensio, nu. 53. vers. non
potest vero.
134 Nihilominus etiam in Capella Ecclesiæ † verissi-
ma est prædicta resolutio, vt tenet Staphil. supra, &
Rota in d. Nolana, & alij, & recte probatur ex d. ca.
2. & praxim quam Zerola vidisse ait. Existimo pro-
cedere ex eo, quod vt videmus etiam in Hispania, so
lent aliquæ personæ nobiles, diuites, & principales,
ad suam & suorum sepulturam emere Capellas, in
Ecclesia factas, cum licentia Ordinarij, dando Ec-
clesiæ pretium ædificij, & soli Capellæ, prout con-
uentum est, vnde tanquam fundatores, & constru-
ctores Capellæ remanent patroni ipsius, quia ratio
eadem militat, ac si a principio fundet, vel construat
maxime stante consuetudine, quæ ita recepit, & in-
135 terpretata est. Et facit † quod tradit Rochus verb.
fundauit. q.9. Lamb. 1. p. 1. lib. q. 3. art. 10. Caputaq.
decis. 290. 1. p. quod Ecclesiam ędificasse dicitur, qui
dedit domum pro illa constituenda.
136 Quamuis Greg. Lopez. in l. 1. titul. 13. p. 1. † verbo
vender. & Mol. de Hispan. primog. lib. 1. c. 24. num.
40. tales contractus condemnent tanquam simonia-
cos, quos sequitur. Parlad. rerum quotid. lib. 1. cap.
3. num. 36.
137 Et ita est accipiendum quod dicunt † Lasarte de
decimæ venditio c. 14. nu. 5. maxime in additio ibi,
& P. Ledesma in sum. 2. p. tract. 12. conclus. 34. qui
ait, quod licite potest vendi & emi ius sepulturæ, si-
bi, & suis descendentibus, & hæredibus, sicut potest
vendi, & emi Capella, cum obligatione, quod nemo
sepeliatur in ea nisi emens, & sui descendentes, vt do-
cent communiter discipuli D. Thomæ, particulari-
ter Orellana, quia hæc obligatio est temporalis, &
admiscetur aliquis honor temporalis, & non est res
spiritualis, &c. & Mar. Ant. Genuen. cap. 40. num.
19. quod sepulchra cum Capellis, possunt vendi ra-
tione situs, & dignioris loci, quod non videtur, quid
spirituale Arag. 22. q. 10. art. 4. quæ ratio Genuen. &
P. Ledes. in emptione Capellarum non satisfacit, cũ
acquiratur ius patron. quod est spirituale, vt est di-
ctum, & ita non videri posse saluari, nisi ex prædicta
ratione.
138 Non tamen placet † quod dicit Lasarte, ibi, & P.
Ledesma conclus. 35. quo habens Capellam, seu pa-
tronus alicuius Capellæ, possit illam vendere, & hu
iusmodi ius patronatus, quod etiam tenet Cosmas
Philiarchus de officio Sacerdotis. 2. p. lib. 6. cap. 9. ad
fi. dicens, quod qui habet ius patronatus alicuius Ca
pellæ, potest vendere parietes, & picturas, &c. illius
Capellæ, quæ sunt quid materiale in quo fundatur
illud ius patronatus, non tamen potest amplius acci
pere pro ipso iure. Ex quo videbatur posse saluari
venditiones Capellarum, quæ solent fieri per patro
nos earum, vt vidi in hac ciuitate. Sed quamuis id
139 possit † procedere, quando Ecclesia vendit Capellã
ex quo ipsa Ecclesia est domina, seu quasi, suarum
Capellarum, tamen quando patronus illam ven-
dit, non videtur posse procedere, nec excusari à si-
monia, nec valere contractum, quia cum ipse non
sit dominus Capellæ, nec parietũ ipsius. §. nullius &
seq. de rerum diuis. sed solum habeat ius patronatus,
ipsum reuera vendit & non aliud. Nec verum est,
quod ius patronatus postquam est acquisitum, fun-
dctur in partibus, &c. sed solum fuerunt causa il-
lud acquirendi. Et similiter quando tota Ecclesia,
aut totum monasterium venderetur, nihil aliud es-
set, quam vendere ius patronatus, atque adeo esset
simonia.
Aduertendumque est, quod qui emit Capellam
140 † Ecclesiæ deberet dare iustum pretium, & valorẽ,
saltem ædificij, parum plus vel minus. Alias enim
si id non daret reuera, sed minus notabiliter, nõ pos-
set dici fundator, & constructor in totum, nec tan-
quam talis acquireret ius patronatus vt prætendit,
& consequenter Capella remaneret libera, & Eccle-
sia deberet datum restituere, saltem quatenus ex eo
factus est locupletior, &c.
Tandem supradicta confirmantur & declarantur
141 † ex seqq. declarationibus S. Congreg. Concil. sup. d.
cap. 9. 1. ibi, ex fundatione vel dotatione, &c. siue
etiam ex multiplicatis præsentationibus, &c. Con-
greg. censuit hæc verba accipienda esse disiunctiue,
nam sufficiet alterutrum probare, scilicet vel titul.
ex authentico documento, siue multiplicatas pręsen
tationes, vt in Congreg. die 4. Februarij 1581. Se-
cunda, ius patronatus quod probatum est solo do-
cumẽto fundationis, &c. absque aliqua præsentatio-
ne, non tollitur à Concilio, vide decisionem Rotæ
2. de Preb. in nouis, nisi tantum tempus præterijsset
quantum iure requiritur ad præscribendam Eccle-
siæ libertatem. Tertia, an satis sit, asserenti sibi com-
petere ius patronatus ex fundatione, & dotatione
si in vna, aut altera præsentatione de Anno 1554. &
1561. quæ effectum sortitæ fuerint, ostendatur. Con
gregatio censuit non esse satis, die 10. Februar. 1581.
Quarta, ius patronatus ex solis præsentationibus
continuis vltra hominum memoriam, probatur ex
fundatione, vel dotatione, licet in eis nulla facta

fuerit mentio de fundatione, aut dotatione. Quinta Congrega. censuit Barones, & alios Dominos iurisdictionem perpetuam habentes, comprehendi in hoc decreto, versicul. in his vero personis. Sexta ibi, authenticis scripturis probentur. Congregatio Concilij omnium consensu censuit requiri pro forma, vt probatio fiat authenticis scripturis, & constituendam esse regulam, quod probatio per testes non sufficiat. Septima, an cap. 9. sessio. 25. in ea parte in qua requirit pleniorem, & exactiorem probationem iuris patronatus, in ijs personis, seu cõmunitatibus, in quibus vsurpatio plerumque præsumitur, nec eis immemorialis aliter suffragatur, nisi præsentationes, etiam continuatæ non minori quam 50. annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ fuerint, authenticis scripturis probentur, requirat pro forma, quod probatio fiat per authenticas scripturas, ita vt probatio per testes excludatur, Congregatio censuit probationem debere fieri per authenticas scripturas, ita vt probatio per testes regulariter excludatur, Hie. Cardin. Matthæius. Octaua Congregatio censuit, vt ad conficiendam immemorialem, concurrant anni elapsi vsque ad tempus controuersiæ motæ, & non tempus decursum vsque ad publicationem Concilij, tantum attendendum sit. Nona, non possunt repelli probationes oblatæ à patronis, vt eorum patronatus declarent esse ex Concilio, saluis tamẽ exceptionibus, tam huius decreti, quam iuris cõmunis. Decima, ius præsentandi verbi gratia, ad mansionarias, datum Capitulo censendum esse ex priuilegio, quando Capitulum non fundauit, nec dotauit, nec habet immemorialem, ideo sublatum est hoc decreto. Vndecima, Iulius Papa III. ad supplicationem Cardinalis de la Cueua, & Io. Comitis de Vuienam, & Domini in temporalibus oppidi de Moron, concessit ius patronatus d. Comiti ad sex beneficia simplicia, cõsistentia in Ecclesia d. oppidi de Moron ad ipsius Comitis vitam, quod ius patronatus defuncto d. Comite Pius IV. ad supplicationem prædicti Cardinalis, & D. Petri Ducis filij, & successoris d. Io. Comitis concessit d. D. Petro Duci, pro se, & eius filio primog. modo dubitatur, an ius patronatus fuerit reuocatum per Concil. Triden. hoc cap. Congregatio decreuit hoc ius patronatus censeri ex priuilegio, & ideo à Concilio sublatum esse. Flam. Paris. d. q. 28. de confid. nu. 240. Decimasecunda, an si quis probauerit, se per 40. annos præsentasse, & in possessione, seu quasi, se fuisse, ad præsentandum admitti debeat, non obstante decreto Concil. hoc c. cum alias tit. præsentationis 40. annorum esse videatur, & prædicto decreto conformis, ibi, aliasue secundum iuris dispositionem, conclusum est Congregationem censuisse non debere admitti; nec obstãt illa verba, aliasue secundum iuris dispositionẽ, quis Congregatio intelligit, vt non respiciant tempus, de quo iam expresse supra disposuit, & voluit esse immemoriale, sed respiciãt alias clausulas, & alios modos, quibus secundum ius vetus probari poterat ius patronatus, sed quod ad tempus attinet, illud præcise, & semper debeat esse immemoriale nec sufficiant 40. anni, etiam si alias iure veteri sufficeret vt in persona Ecclesiast. secundũ Lamb. de iure patr. Decimatertia, an patronatus in conuentuali Ecclesia censeri debeant sublati vers. reliqui. Cong. die. 4. Dec. 1589. censuit, patronatus ex causa fundationis, seu dotationis, in ipso limine fundationis seu dotationis, Apostolico priuilegio concessos, non esse sublatos: patronatus vero reliquos, in conuentualibus Ecclesijs quocumque priuilegio concessos, post fundationem & dotationẽ censeri abrogatos. Decimaquarta, an probandum priuilegium patronatus in cõuẽtuali Ecclesia ex causa fundationis, &c. & quidem in eius limine fundationis concessum fuisse sufficiat immemorialis, sũctis muliplicatis præsentationibus, quæ secundum formam Concilij in præsenti effectum sortitæ fuerint, stante derogatione in calce posita. Cong. d. die 4. Decem. 1586. censuit non sufficere, ex verbis tam in 1. quam in 2. casu, nisi probata fama talis priuilegij, alijsue concurrẽtib. requisitis, secundum iuris dispositionem, nec obstare d. derogationem, cum non referatur ad disposita in 1. part.

§. I.

De alijs Notabilibus.

SVMMARIA.

Foemina acquirere, & habere potest ius patronatus, & præsentandi. num. 142. Et ius patronatus hæreditarium etiã in fœminas hæredes transit. nu. 143. Et etiam ius patronatus relictum consanguineis, seu qui sunt de genere, parentela, domo, seu familia, competit fœminis, etiam nuptis & descendentibus ex illis, quicquid sit in Italia. nu. 144. vnde etiam succedit in iure patronatus in modum maioratus instituto, ita quod ad vnum duntaxat deueniat, nempe primogenitum, seu successorem, nisi expresse sit exclusa, nu. 145. In quo succeditur sicut in maioratibus. nu. 146.

Villa in dotem data, in qua est ius patronatus ad quem spectet ius præsentandi, an ad maritum an ad vxorem, nu. 147.

Quæstio ista ab illa pendet q. apud quem sit dominium rei dotalis, an apud maritum, an vero apud vxorem. In qua sunt variæ sententiæ. nu. 148.

Prima sententia dominium esse apud maritum ponitur, nu. 149. Cuius fundamenta ponuntur, à nu. 150.

Pluraque contra hanc receptissimam sententiam obstant, quibus probari videtur vxorem esse dominam rei dotalis, non vero maritum, nu. 156.

Secunda sententia ponitur, nu. 157. quæ improbatur. 158.

Tertia sententia nouiorum docentium verum & naturale dominium apud vxorem manere, ciuile vero dominium viri esse nu. 159. Quam accipit Io. Garcia in bonis quæ ipsa mulier habebat, &c. nu. 160.

Concordia Barbosæ ponitur, nu. 161.

In hac quæst. dicitur Primo, eam procedere circa res dotales non æstimatas, vel æstimatas ea æstimatione, quæ non facit emptionem, nam circa res æstimatas, simpliciter certum est virũ esse proprie, & vere, & absolute, & perfecte Dominũ earum nu. 162. Quæ ista æstimatio facit emptionem, nu. 163.

Secundo dicitur longe veriorem, & tenendam videri primam sententiam communem, quod vir sit vere, & proprie Dominus rerum dotalium ex adductis pro ea. Et ad adducta contra eam. resp. à nu. 165. Et ad l. in rebus. C. de iure dotium, in qua sententia nouiorum præcipue fundatur resp. à nu. 171.

Ex huius quæstionis resolutione resultat resolutio quæst. propositæ de iure patronatus, consistente in bonis in dotem datis, & resoluitur, quod cum dominium rerum dotalium vere in maritum transeat, consequenter, etiam ius patronatus illis annexum ad maritum transibit, atque adeo ad eum solum spectabit præsentare, & nõ ad vxorẽ, quãuis cõtrariũ teneãt aliqui relati. nu. 178. quorum rationi satisfit. nu. 179. & seq.

Improbatur sententia Rotæ, seu potius collectoris dicentis maritum tunc posse præsentare: tamen si maritus, & vxor, cõcurrant præsentando, præferendum esse præsentatum ab vxore exemplo tutoris & pupilli. nu. 181. & resp. disparem esse rationem in tutore.

Tradit. resolutio in hac quæst. videtur tenenda, etiam in sententia

tentia nouiorum circa praecedentem quaestionem, nu.148.

Improbatur Lambertinus, qui in hac re non procedit recte, & consequenter, nu.185.

Supradicta procedunt, quando ius patronatus est annexum bonis in dotem datis, quando vero est annexum alijs bonis vxoris, aut ei competit ratione maioratus, successionis tanquam haeredi, vel consanguineae fundatoris, ad ipsam pertinet praesentare, nec maritus poterit se intromittere, & cap. numer.184.

Praesentatus à pupillo maiori septennio, praefertur praesentato per tutorem, etiam si praesentatus à pupillo esset minus dignus numero 186. quamuis aliqui dicant praeferendum esse praesentatum à pupillo, si est magis idoneus, aut saltem aeque idoneus, num. 178. Et quamuis Ioann. Nicolaus teneat contra communem, pupillum etiam maiorem septennio non posse praesentare numero 188. Sed communis sententia est tenenda, quae supponit pupillum maiorem septennio habere vsum rationis, & sic posse praesentare, &c. numero 189.

Ex ratione communis sententiae videbatur in rigore tutorem nullo modo posse praesentare nisi de voluntate & consensu ipsius pupilli maioris septennio, saltem tacito, vt quia sciens tutorem praesentasse non contradixisset, nec presentasset alium, &c. vel nisi pupillus sit infans nondum habens 7. annos qui praesentare non potest à num.191. Nihilominus etiam si pupillus sit maior septennio videtur aequa communis opinio, quae supponit posse absolute tutorem praesentare, &c. numero 194.

Id quod prius dictum est procedet in curatore puberis minoris 25. annis nu.195. nam in talibus vt publici iuris non attenditur curatoris potestas, nec minoritas, nu.196. Nec patris potestas, num.197. Et quando filius familias est patronus praesentatio spectat ad ipsum filium, & non ad patrem, nu. 198. Et sic quando ius patronatus spectat ad puberem, vel filium familias non potest praesentare curator, vel pater, nec eorum praesentatio valebit, nu.199.

Quod dicunt Baeca & Io. Guttier. quod curator datus personae possit conferre beneficia, vel ad ea praesentare procedet in tutore, vel curatore furiosi, alias est falsum, nu.200.

Non potest praesentare pater pro filio, tanquam pater & coniuncta persona etiam cum cautione de rato, nec alia coniuncta persona. nu.201. Tum quia ad praesentandum requiritur speciale mandatum, & sic intrat regula l.1. ff. de minor. num. 202. Tum etiam quia in causa spirituali pater, vel alia cõiuncta persona non admittitur sine mandato etiam cum cautione, nu.203.

Si admitteretur praesentatio patris pro filio, vel alterius coniunctae personae, ita demum valeret, si ratificatio fieret infra tẽpus datum ad praesentandum, nu.204. Nec sufficeret, quod infra d. tempus non fiat praesentatio seu contradictio patroni, nisi constet infra d. tempus de scientia illius, & hoc quando pater praesentauit, &c. nu.205.

In hispania vbi datur tutori decima fructuum non potest decimari ius praesentandi, seu praesentationes competentes pupillo, siue ius patronatus competat ratione personae, siue rei, nu. 206. quamuis diuersum sit in vsu fructario omnium fructuũ ad quem transit ius praesentandi competens ratione rei, qualis non est tutor iure nostro, nec etiam partis, nu.207.

Ius patronatus aliud est Ecclesiasticum, aliud laicale, aliud mixtum, & sic patroni alij sunt Ecclesiast. alij laici, alij Eccles. & laici simul. nu. 208.

Patroni Ecclesiast. habent semestre ad praesentandum, laici quadrimestre, nu.209. Et quando sunt Ecclesiast. & laici simul omnes habent semestre, etiam laici ratione communionis. num.210.

Patroni laici possunt variare, ante institutionem Episcopi, & alium praesentare accumulando, quod non possunt facere patroni Eccles. nu.111. de quo qui late agant. nu.212.

Patroni laici possunt in praesentatione variare, & alium praesẽtare cumulatiue. sed non possunt recedere à prima praesentatione sine causa, ex Rota. nu.213.

Variatio patronis laicis semel tantum censetur permissa, & pro prima vice, nu.214. quamuis pluries posse variare teneant alij nu.215.

Clemen. plures §. si. de iure patron. intelligitur quando plures simul praesentantur non successiue, & procedit etiam in patronis Ecclesiast. qui ex ea possunt facere praesentationem alternatiuam, & plur. simul praesentare contra aliquos. nu.216.

Non potest patronus laicus variare lite pendẽte alias inter praesentatos nisi collitigantem praesentet, nam c.1. vt lite pendente in 6. habet locum in praesentatione sicut etiam cap. 2. &c. à num.217.

Vbi sunt plures patroni, possunt singuli separatim praesentare alijs non requisitis, quando ius patronatus spectat ad eos vti singulos, vt in dubio praesumitur, & non vt vniuersos, & iure collegij, nu.222. vbi ponitur resolutio Rotae.

Quamuis cõtrarium teneant Abbas, & alij ex reg. Bart. quod in his in quibus consensus maioris partis praeiudicat minori, etiam si pertineant ad plures, vt singulos, requiritur, quod actus fiat simul, & debent simul, conuenire. nu.223. Cui respon. quod illa regula procedit quando factum maioris partis praeiudicat minori circa eundem actum, at in proposito praesentatio maioris partis non praeiudicat minori quo ad actũ praesentandi, nu.224.

Ex ista respons. infertur quod sententia Abbatis, & aliorum procedet in pluribus haeredibus vnius ex patronis, qui habentur pro vno & habent vnam tantum vocem & praesentationem, quae est apud maiorem partem, &c. nu.225.

Procedit etiam sententia Abb. & aliorum, quando ius patro. pertinet ad plures, vt singulos, tamen vigore statuti, vel consuetudinis ad praesentandum soliti sunt simul conuenire, seu debent. nu.226. & seq. vbi ponuntur resolutiones Rotae.

Procedet etiam sententia Abb. & aliorum in praesentatione, seu nominatione facienda ad Capellaniam, in qua non debet fieri institutio à superiore, vt in Capellania non collatiua, & in electione faciẽda ad aliquam eleemosynam seu opus piũ, &c. num.228.

Quando est necessarium quod conueniant in vnum, & aliqui nollent conuenire, si spectat ad plures, vt vniuersos, & collegium, seu in modum collegij, recurrendum est ad tradita per doctores relatos nu.229. Si vero non sunt collegium, iudex ad instantiam aliorum statuet illis terminum & locum vbi conueniant, &c. nu.230.

Institutio, seu collatio ab Ordinario facta, spreto patrono infra tempus datum ad praesentandum nulla est ipso iure nu.231. reclamante tamen & contradicente patrono infra d. tempus alias sustinebitur, & valebit prouisio Ordinarij, nu.232.

Ponitur Prima ratio huius conclus. quam tradunt Rota. Card. Abb. Fel. & alij nu.233. quae refutatur, nu.234. & seq.

Ponitur alia ratio Abb. Fel. & aliorum, nu.236. Quae etiam nõ placet, nu.237.

Vera ratio est, quod nullitas collationis ab Ordinario factae spreto patrono inducta est in fauorem ipsius patroni, atque adeo ita demum est nulla si ipse voluerit & contradicat, nu.238. & ideo patronus potest ab Ordinario recipere Ecclesiam seu beneficium cuius est patronus, licet se ipsum praesentare non possit, & ad Ordinarium pertineat institutio tantum & non collatio, nu.239.

Prouisio facta spreto patrono est in pendenti, & interim habet implicitum statum, ita vt patrono reclamante infra tempus datum ad praesentandũ sit nulla à principio & ex tunc, eo vero non reclamãte cẽseatur valida à principio & ex tũc, &c. nu.240. Quamuis d. collationem valere vt ex nunc, & non vt ex tunc alij teneant. nu.241.

Ex collatione facta ab Ordinario, spreto patrono infra tempus praesentandi, interim videtur ius considerabile quaesitum prouiso, ita vt non valeat prouisio Papae alteri postea facta, non facta de illa mentione, & sit locus regulae de iure quaesito nu.

242. quamnis contrarium teneat Rota Gamb. & Rebuf. relatus nu. 243. quorum sententia procedit attentis suis rationibus, essetque vera, vbi patronus postea reclamasset infra tempus datum ad præsentandum, &c. nu. 254.

Prædicta concl. procedit Primo etiam in prouisione facta a Papa sine derogatione iuris patronatus laicorum, num. 245. & idem videtur ex d. ratione in prouisione facta à Papa cũ derogatione iuris patronatus inualida contra aliquos, nu. 246. licet secus sit in prouisione facta cum clausula, dummodo patronorum ad id accedat assensus, nu. 247.

Secundo, procedit etiam in prouisione facta à Legato, seu Nuntio, spreto patrono laico, nu. 248.

Tertio, procedit in omni casu, in quo fieret deuolutio ad Episcopum, puta si patronus præsentauerit indignum, vt etiam hoc casu firmetur collatio facta per Episcopum sine patrono, nu. 249. sed attenta ratione auctoris non videtur vera ista declaratio, quia per illam præsentationem declaratur voluntas patroni nolentis valere collationẽ eo spreto factam, &c. nu. 250. & sufficit sola contradictio patroni facta infra tempus datum ad præsentandum, vt collatio facta eo spreto sit irrita etiam si non præsentauerit aliquem, &c. nu. 251.

Quarto, procedit quando collatio facta est iure ordinario, & originali, secus si iure deuoluto, nam tunc non teneret, ex quo deuolutio nondum erat facta, nu. 252.

Quinto procedit secundum Hier. Gabr. si Ordinarius sciens beneficium esse iuris patronatus confert, nõ autem quando prætendit esse liberum nu. 253. Quæ declaratio nimis restringit d. conclusionem communem, nec videtur vera attenta ratione auctoris, nu. 254.

142 OCtauo notandum † est, fœminam quoque acquirere, & habere posse ius patronatus, & præsentandi cap. fin. de concess. Præben. cap. ex literis, de iure patr. vbi Abb. & alij. Calder. cons. 1. de iure patr. Rochus verb. competens q. 1. Lamb. 1. p. lib. 1. q. 7. art. 2. ex nu. 30. Coras. 4. p. c. vlt. nu. 15. Cassad. decis. 1. de iure patr.
143 Quinimmo ius patronatus hæreditarium † etiam
in fœminas hæredes transit, Rochus verb. ipse vel is
q. 6. Lamb. 2. p. 1. lib. q. 2. art. 14. & Doctor Sahagun.
144 in c. quanto de iudicijs. nu. 11. & etiam ius † patrona
tus relictum consanguineis, seu qui sunt de genere,
parentela, domo, seu familia, competit fœminis etiã
nuptis, & descendentibus ex illis, præsertim in Hispania (quicquid sit in Italia) ad tradita per Moli. de Hisp. primog. lib. 3. c. 4. & Velazq. de Auendanno in l. 40. Tauri gl. 9. ex num. 14. quicquid dicat Io. Guttier. cons. 3. es nu. 6. circa quod vide Cassad. d. decis. 1. & Gier. Gab. cons. 195. lib. 1.
145 Vnde etiam fœmina succedet in iure † patronat.
in modum maioratus instituto, ita quod ad vnum
dumtaxat deueniat, nempe primogenitum, seu pro-
ximiorem (nisi fœmina expresse sit exclusa) in quo
succeditur sicut in maioratibus, & eod. ordine. Co-
146 uarruu. † practica. cap. 38. nu. 13. Molin. lib. 1. cap. 1.
nu. 26. & 27. & lib. 3. c. 6. nu. 41. & cap. 7. nu. 19. Mieres de maioratibus in prin. nu. 7. Velaz. d. l. 40. glo. 2. nu 67. qui alios refert, & P. Mol. de iust. 3. tom. disp. 627. nu. 13.
147 Sed est grauis q. nempe, † villa in dotem data, in
qua est ius patron. ad quem spectet ius præsentandi,
an ad maritum, an ad vxorem? quæ ab illa pendet q.
148 † apud quem sit dominium rei dotalis, an apud ma-
ritum, an vero apud vxorem? in qua sunt variæ sententiæ.
Prima est, dominium esse apud maritum, quam
149 † tenet glos. capitalis in l. in rebus, verb. naturali. C.
de iure dotium, & in l. doce ancillam. C. de rei vendict. Bart. in d. l. in rebus. nu. 3. & ibidem Bald. nu. 6. & Salic. dicens communem nu. 5. Ang. in prin. inst. quib. alienare licet nu. 1. & 5. Ias. in §. fuerat de actio nu. 2. Bald. Nouellus de dotib. 8. p. priuileg. 6. nu. 1. & sequitur Segur. de bonis lucratis constante matrim. num. 56. Palac. Rub. in rep. cap. per vestras in prin. §. 43. nu. 2. Pinel. in l. 1. C. de bon. mater. 3. p. à n. 12. Quesada. quæst. iuris cap. 14. num. 18. & D. Saha-
150 gum dicens, receptiorem, & frequentiorem, in d. c.
quanto, de iudic. a nu. 18. & alij, quos isti referunt,
dicentes communem, & videtur approbari l. regia.
7. tit. 11. p. 4. ibi, cum todo esso deue ser el marido
sennor. Quæ sententia de iure communi probatur.
151 Primo ex l. dotale prædium. versic. dotale prædium
ff. de fundo dotali, quæ ait, dotale prædium sic accipimus, cum dominium marito quæsitum est. Secundo ex l. quamuis, in fin. ibi, quamuis apud maritum dominiũ sit, ff. de iure dotium. Tertio ex l. si prędiũ C. eo, ibi, rei tibi quæsitæ dominiũ. Quarto ex prin. inst. quibus alienare licet vel non. Quinto probatur ex vul. l. doce ancillã. C. de rei vend. ex l. ob res amotas. ff. rer. amot. iuncto prin. tex. in §. omnium instit. de actio. & l. officium, & l. in rem, ff. de rei vendi. Sed ista duo iura nihil faciunt secundum Pinel. sup. nu. 14. & Io. Garc. de expensis & meliorat. c. 13. num. 7. quia ibi, non tam conceditur dominium viro, quã ius, & facultas agendi, & exercitiũ actionum, turpe enim videretur vxorẽ causam agere, marito tacente at secundũ Barbos. in l. dotale nu. 1. ff. soluto matr. bene facit, d. l. doce ancillã, nam mulieri suo nomine non competit vendicatio, & sic nec dominium, & maritus vendicat suo nomine sine consensu vxoris, licet Costanus de dotibus, c. 5. nu. 3. dicat ibi, marito non dari vendicationem, sed tantum negari vxori.
152 Sexto probatur ex l. dotis fructus §. si in † dotem.
ff. de iure dotium, ibi, Fiunt autem res mariti. Septimo idẽ probatur, quia si vxor res dotales amoueat furtum, quod in rebus proprijs non contrahitur, l. 1. ff. de furtis. §. furtum, insti. de obligat. quæ ex delicto. eo casu in rebus dotalibus ab vxore contrahitur d. l. ob res amotas, ibi, quam condictio, iuncta l. fi. ff. vsufruct. quemadm. caueat, & §. sic itaq; de actio. Licet contra eã non detur actio furti infamatoria ob honorẽ matrim. l. 2. rerũ amotarũ, ergo dominiũ rei dotalis est apud maritum, non apud vxorem.
153 Octauo idem probatur, † quia vir potest iubere
seruis dotalibus adire, vel repudiare hæreditatem, eis delatam, leg. seruus dotalis, ff. soluto matrim. at hoc proprium videtur tantum domini. l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acquir. hæred. §. alienus quoque seruus, ibi, iussu domini, de hæred. institutẽ. ergo vir est dominus rei dotalis. Facit etiam tex. in l. 3. C. de iure dotium, & in l. dotalem cum simil. ff. soluto matrimon. iuncta l. si non proprietatem. C. de his qui à non domino.
154 Nono probatur quia traditione, verum † domi-
nium transfertur, l. traditionibus C. de pactis. §. per traditionem, de rerum diuisione, at res dotalis constituitur non aliter quam traditione l. de diuisione. § fin. ff. soluto matrim. ergo rei dotalis verum dominium in maritum transfertur. Confirmatur, quia quibus casibus traditio à non domino facta vsucapiendi facultatem parit, eisdem a domino facta verũ & naturale dominium in acipientem transfert. l. clauibus. C. de cõtrahenda emptio. l. Pomponius. §. si iussu. ff. de aquisem. poss. at in causa dotis traditio ab vxore non domina facta, vsucapiendi facultatem parit. l. 1. ff. de vsucap. pro dote, & d. l. Pomponius. §. ob dotem, ergo traditio ab vxore domina facta in causa dotis marito dominium pariet.

Deci-

155 Decimo probatur, † quia maritus est dominus vxoris, Gen.cap.3.ibi. Sub viri potestate eris, & ipse dominabitur tui. ergo & rerum dotalium, cōsequēs probatur, quia persona est præstantior, & dignior rebus. l. iustissime ff. de ædil. edicto, ergo si personæ est dominus vir, à fortiori erit rerum. Sed hoc patū facit quia iste locus prærogatiuam, & superioritatem virorum in vxores ostendit, non tamen verum dominium, sicut liberi dicuntur esse in potestate patris, alias vxor esset serua. Et si istud argum. esset verum, non solum rerum dotalium, sed etiam omnium aliarum rerum vxoris maritus esset dominus, quod est falsum.

Cæterum contra hanc receptissimam sententiā 156 plura obstant, † quibus probari videtur vxorem esse dominam rei dotalis, nō vero maritum & Primo tex. in l.3.§.sed vtrum. in fin. ibi, Puto restituendam, quoniam dos ipsius filiæ proprium patrimoniū est ff. de minor. Secundo l. si constante §. si maritus. ff. soluto matrim. ibi, Tamen sæuitia quæ in proprijs culpanda est, in alienis coercenda est, hoc est in dotalibus. Vbi serui dotales, alieni dicūtur respectu viri, ergo sunt vxoris. Tertio l. diuortio. §. si fundū, vers. non magis. ff. soluto matrimo. vbi probatur, thesaurum inuentum à marito in fundo dotali, in fructu non computari, sed pro dimidia restituendum esse vxori, quasi in alieno inuentum, sic enim inuentorē thesauri in fundo alieno, cum domino partiri statutum est l.1. C. de thesauris, lib. 10. & §. thesauros, de rerum diuisione. Quarto l. quamuis. ff. de iure dotium, ibi, Quamuis in bonis mariti dos sit, mulieris tamen est. Quinto quia mulier quæ intercedere prohibetur, nisi in rem suam. l.1. ff. ad Velleianum, ad intercedendum admittitur, si fundus dotalis à marito petatur, quia in rem suam fideiubet, vt ait, Iurisc on. in l. de die. §. quidam ff. qui satisdare cogantur. Sexto, quia marito non licet abuti, profundere, vel alienare res dotales l.1. cum seq. ff. de fundo dotali. l. vnic. §. & cum lex. de rei vxoriæ actio. Ergo maritus non est dominus ad l. in re mandata. C. mandati. Septimo, quiā vxor potest donare seruos dotales viro vt manumittantur, d.l. si constante. §. si vir, & l. quod si vir, & l. quod si vir, soluto matrimonio iūcta l. quod autem. §. fin. ff. de donatio. inter virum, ergo ipsa videtur domina. argum. §. sic itaque descretis de actio. Octauo, quia partus dotalium ancillarū, & quæ serui dotales acquisierunt, non ex re mariti, ad vxorem pertinent ad l. vnic. §. cumque ex stipulatu, vers. itaque C. de rei vxoriæ actio. ergo ipsa dotaliū est domina. Ergo quia soluto matrimonio vxor statim habet rei vendicationem rerum dotalium. d. l. in rebus, C. de iure dotium, ergo ipsa est earum domina, etiam constante matrimon. nam si vxor non esset domina constante matrimon. rei vendicatio, quæ domino competit d. §. omnium de action. cum simil. non erat ei competitura soluto matrimo. nec enim dominium in eam transiret soluto matrimon. absque traditione ex reg. d. l. traditionibus, C. de pactis. Decimo & vltimo contra d. communem maxime facit d. l. in rebus, ibi, Cum eędem res & ab initio vxoris fuerint, & naturaliter in eius permanserint dominio, & inferius ibi, vt sue ex naturali iure eius dem mulieris esse intelligantur.

Propter has difficultates est secunda sententia 157 Cāpegij de dotibus, 4. p. quæst. 7. † & Cōstantij Rogeri eod. tract. q. 13. qui rem hanc satis inuoluentes dicūt, nec vxorem, nec virum esse propriedotalis dominos, sed virum quo ad aliqua haberi loco domini, & vxorem quo ad alia.

158 Sed hæc sententia conuincitur, quia non † apparet probabile, nec virum, nec vxorem esse dominos rerum dotalium, alias apud quem est eatum dominium?

159 Tertia sententia est nouiorum † qui docent, verum & naturale dominium rerum dotalium apud vxorem manere. d. l. in rebus cum alijs, secundum vero iuris subtilitatem, & figmentum, res dotales ad dominium viri peruenisse videri, & sic dotalium ciuile dominium viri esse, iuxta d. l. doce ancillam d. l. si prædium, cum alijs pro communi adductis, & hoc esse aiūt, quod docet Imperator in d. l. in rebus, ibi, Cum eædem res, & ab initio vxoris fuerint, & naturaliter in eius permāserint dominio, non enim quod legum subtilitate transitus earum in patrimonium viri videatur fieri, ideo rei veritas deleta, vel confusa est, &c. Ita Aufrer. ad Capellam Tolosanā decis. 279. Lambert. de iure patron. 1. part. 1. lib. quæ. 5. artic. 8. num. 50. & 3. part. 2. lib. quæst. 6. art. 3. nu. 7. & 8. & in fin. Ioan. Nicol. Delphinas eod. tract. lib. 2. quæst. 11. a num. 183. Coras. d. 4. part. capit. vltim. num. 6. & in l. naturaliter. §. nihil commune ex nu. 33. ff. de acquiren. poss. & lib. 5. Miscell. cap. 14. Conanus lib. 8. comment. cap. 9. Equinatius Baro. in §. 1. instit. quibus alienare licet. Costanus de dotibus, cap. 5. num. 3. & 4. Lara in l. si quis à liberis. §. si quis ex num. 249. Simancas de Catholicis institut. tit. 9. num. 242. Molina de Hispanorum primog. lib. 1. c. 23. num. 6. Spino. de testamen. glos. 10. num. 76. & alij relati per Pinel. sup. num. 13. ad fin. & per Ioan. Garciam d. capit. 13. num. 6. & per Barbosam supra num. 2. Et nouissime Zauallos tanquam nouum tradens quæst. 3. à num. 47. Ioan. Guttierr. de tutelis, 3. part. cap. 26. num. 16. & Castillo qui illud fictum viri dominium, nō vult esse, nec dici ciuile, &c. de vsufructu, cap. 4. à numero 30. Et hanc sententiam tenuit Martin. Glossator antiquus relatus per Accur. 160 in d. l. in rebus, & Paulus in d. l. dote, num. 2. † quam accipit Ioan. Garcia sup. num. 8. in bonis, quæ ipsa mulier habebat, antequā nuberet, cum enim in dotem tradiderit ipsa, ita tamen vt aleretur, necessariaque omnia sibi præstarentur, in illa traditione, tam sibi consuluit, quam viro, neque omnino bona illa ab se abdicauit, quæ omnino aliena minime esse voluit, & sic eorū est vere & naturaliter domina, maritus vero ficte, & ciuiliter ad effectus iure expressos & id ait probare tex. in d. l. in rebus. in illis verbis, cū eædē res & ab initio vxoris fuerint, at vero si pater, frater, aliusue, dotem cōstituat, & tradat, cum vxor à principio dominium eorum numquam habuerit, nullum dominium retinet, neque naturale, quia per traditionem quæ facta est viro eius vere fiunt d. leg. traditionibus, & hoc casu ait procedere communē sententiam, & soluto matrimonio traditionem necessariam esse vt mulier habeat dominiū, & vendicationem dotaliū, neque hoc casu loqui d. l. in rebus.

161 Nouissime Barbosa in d. l. dotalem. ex num. 7. † & præcipue num. 9. concordat sic opiniones, quod vbi traduntur bona ex causa dotis, non videntur tradi ea mente, vt dominiū quo ad omnes effectus transeat in maritum, sed tantum quo ad ius administrandi, & recipiendi fructus pro oneribus, & ideo non transfertur dominium naturale in maritum, scilicet quo ad omnes effectus, vt aduertit Lara, sup. nu. 253. Et ante eum D. Thom. in 4. dist. 34. quæst. 4. in respon. ad 1. quæst. inquiens, quod dos assignatur marito ad vsum, & ius administrandi; proprietas autem, & dominium, remanet penes vxorem; quod intelligendum est, attento iure naturali: nam ius ciuile ni-

le nihilominus constituit, quod maritus quo ad omnes effectus haberetur pro domino non vero, & qd dominium, quod attēto fine naturali videbatur esse vxoris, in nulla haberetur consideratione, nisi quo ad aliquos effectus qui in iure reperiuntur expressi d.l.in rebus. quæ dum dicit propter illam constitutionem eiusdem, rei veritatem non esse, constitutione ciuili aliquos casus reperiri, in quibus ius ciuile adhuc vxorem considerat per dominam, scilicet attento iure naturali, vt constat ex l.diuortio.8.§.si fundum. ff. soluto matrimon.l. plerumque. de iure dotium.l. si Prætore 22. §. 1. de cuict. Cui similis est, l. quamuis 78.de iure dotium, & ex l.sciendum.§.si fundus. qui satisdare cogantur. Iuxta quæ dicendum est, attento iure ciuili verum & proprium dominiū esse mariti, dominium autē naturale, quod videbatur manere penes vxorem, offuscatū esse iure ciuili, & in nulla esse consideratione, nisi quo ad aliquos effectus supra relatos. Iustinianus. autē in d.l.in rebus, auferendo offuscationem iuris ciuilis voluit, qd post solutum matrimonium, hodie consideretur dominium quod iure naturali mulier videbatur habere, & sic hodie dominium magis videatur continuatum, quam re translatum, licet secus esset iure antiquo, ante quam esset sublata dicta offuscatio. hæc Barbosa, quem refert & impugnat Castillo d.cap. 4.num.24.

162 In hac difficili & controuersa quæst. vt † quid sentiam aperiam, dico.

Primo. eam procedere circa res dotales non æstimatas, vel æstimatas ea æstimatione, quæ non facit emptionem, nempe, quando fit tātum, vt cognoscatur, an res postea reddantur deteriorata, &c. nā eirca res æstimatas simpliciter certum est virū esse proprie, & vere, & absolute, & perfecte dominum earū. l.cum post.versic.in dotem.ff.de iure dotium.l.quoties.C.eod. Roland. cōs.64. nu.6. & seq. volum.4. & Pinellus supra num.15.& Castillo.ā nu.7.& alij.

163 Et ratio est, quia ista æstimatio facit † emptionē, vt per Couarruu. pract.cap.28. Anton. Gomez in l. 50. Tauri.num.44. Pinel.in l.2.C.de rescind.1.p.cap. 1.num.18.& Ioan.Guttierrez conf.17.a num.20. & Castillo, ibi.

164 Dico secundo longe veriorem, † & tenendam mihi videri primam sententiam communem, quod vir sit vere, & proprie dominus rerum dotalium, ex adductis pro ea, non obstantibus contra eam adductis, quia glos.in d.l.in rebus. verb. naturali, ibi, item &

165 quia Suarez & in d.l. diuortio. † §.si fundum verb. in d.l.si constante §.si maritus verb.in alienis.ff.solu. matrimonio, ad plura iura quæ videtur probare res dotales esse vxoris respondet intelligenda esse quo ad spem, ob restitutionem faciendam soluto matrimonio, & ita respondetur ad Primum, Secundum, Tertium, Quartum, & Quintum, & est solutio communis, vt patet ex doctoribus citatis.

166 Ad Sextum respondetur quod licet † maritus nō possit alienare, non ideo minus vere & proprie dñs est.l.non ideo.C.de rei vendicatione.l.generaliter.§. 1.ff.qui & à quibus, quia diffinitio dominij adhuc ei competit, est enim dominium ius disponendi de re, nisi lege prohibeatur quam diffinitionē tradit Bart. communiter receptus in l.si quis vi.§.differetia. nu. 4.ff.de aequir.possessione de qua videndus est Pinel. in l.1.C.de bonis maternis.2.p.ā nu.1.

167 Quod comprobatur † exemplo pupilli, & minoris, & similium, & etiam possessoris maioratus, qui licet alinare non possit, dominus tamen est vere, & proprie, vt contra Rode. Suarez, & Gomez de Arias tenet Greg. Lopez in l.7.tit.4.p.5.verbo el sennorio. Anton.Gomez.in l.40.Tauri.num.75. Pinel.d.2.p. num.5.& Molina de Hispanorū primog. lib.1. cap. 19.nu.4. qui plures referunt, & alia iura adducūt ad propositum conducentia, & quod non possit aliena re, tantum arguit, quod non sit liber, & absolute, & perfecte dominus, deficit enim ei quædam accidentalis perfectio, nempe facultas alienandi, quam alij domini habent regulariter; sed cum non sit de essentia, non desinit esse vere, & propric dominus: quem admodū infans, qui non habet vsum rationis, nō est perfecte homo, est tamen vere & proprie homo, &c.

168 Ad septimum † respondetur, quod maritus recte potest manumittere seruos dotales absque donatione vxoris d.l.3. C. de iure dotium, & d.l.dotalem.ff. soluto matrimonio; donatio vero seu licentia vxoris ad hoc requiritur vt id quod vir ex liberto assecutus fuerit tanquam patronus non teneatur restituere vxori, nisi negotium vxoris gerens manumiserit d.§.si vir.& d.l.quod si vir.cum duabus sequentibus, & hoc est quod intendit Io.in d.l. quod si vir, & d.§. si vir, dum ait, vxorem donare posse seruos dotales viro, vt manumittantur. Consensus etiam vxoris ad id videtur proficere, quod si sine consensu vxoris vir manumittit, requiritur quod sit soluendo æstimationem, l.seruum dotalem. ff. de manumissio.l.1. C. de seruo pignori dato; at si eum licentia manumittat in non requiritur, vt in d. legibus. Quia libertatis causa, valet indistincte donatio inter coniuges.d. l.quod autem. §.fin.de donatio.inter virum, & l. & sic.ff.soluto matrim.

169 Ad octauum respondetur, quod partus † dotalium ancillarum, & alia quæ in fructu non computantur, §.in pecudum, de rerum diuisione, constante matrimonio sunt viri, quia fiunt dotales, dissoluto vero matrimonio restituuntur vxori, quemadmodum & alia dotalia, & hoc est quod intendit d.versiculus itaque.

170 Ad nonum † respondetur, quod id est speciale, nēpe, vt dissoluto matrimonio statim vxor habeat rei vendicationem, & hoc est noue inductum in d. l.in rebus.vt est communis teste Nouello. sup. & sic facit pro communi sententia vt recte aduerti Pinel. d.l.1.3.par.nu.14.

171 Ad decimum & vltimum, ex d.l.in rebus.† in qua sententia nouiorum præcipue fundatur, dico etiam in eorum sententia illam l. magnam pati difficultatem, quia loquitur etiam in rebus dotalibus æstimatis, etiam æstimatione quæ facit emptionem, vt patet ibi, siue æstimatæ, iuncta glos.ibi verb.æstimatæ, communiter approbata, quam post alios sequuntur Anton.Gomez in l.50.Tauri.nu.44. Couarr. pract. cap.28.num.8. Pinell.d.l.1.3.part.num.15.& Barbosa in l.1.ff.soluto matrimon.5.part.num.3.& Zaualos d.quæst.3. ā num.24. Quarum vt diximus certū est maritum esse vere & absolute dominum, vnde video d.l.in rebus, non ita facere, nec vrgere pro sententia nouiorum, & confirmor in sententia communi, & ad illam respondeo, quod res dotales naturali-

172 ter in vxoris permanent † dominio, & ex naturali iure eiusdem esse intelliguntur, facto communis, & promiscui vsus attento, seu quo ad sustentationem, & promiscuum vsum, & sic quo ad vestigia, & reliquias dominij, & de iure naturali primæuo quo nō distinguebantur dominia, nisi quo ad vsum, vt respondet glos.ibi. verb. rei veritas, & verb. naturali iure, & Baldus. num.6.& Quesada sup.facit l.1.§. si vir.ff.ad Sillanianum.

173 Vel certe dici iuxta superiora, † quod res dotales & ab

& ab initio vxoris fuerunt,& naturaliter in eius per manent dominio quo ad spem, quia ad eam sunt reuersuræ,& inquit tex.naturaliter,quia natura petit vt res dotalis reuertatur ad eam à qua perfecta est, qui intellectus confirmatur ex illis verbis, vt siue ex naturali iure eiusdem mulieris res esse intelligantur, verbum enim,intelligantur, denotat impropriętatem,l.si tibi homo.§.cum seruus.ff. delegatis. 1.cap. ex studijs,de præsumpt. & sic quod res dotales non remanent vere & proprie in dominio vxoris,sed tátum quo ad spem.

174 Confirmantur prædicta quia † secundum omnes,vno excepto Ioan.Garcia vbi supra,decisio.tex. in d.l.in rebus,disponens quod mulier soluto matrimon.statim habeat rei vendicationem dotaliū,procedit, tam in bonis quæ parentes aut alij in dotem dederunt viro, quam in bonis quæ mulier ipsa viro in dotem tradit, & patet, quia alias nunquam fere procederet decis.illius l. cum sæpe sæpius parentes, aut alij,dotes constituant;quod cum ita sit,verba illa,eum eædem res & ab initio vxoris fuerint, intelligenda sunt saltem quoad sustentationem, seu spē, iuxta supradicta;atque adeo eadem ratione illa verba statim sequentia,& naturaliter in eius permanserint dominio, sunt etiam intelligenda quoad sustentationem,seu spem,&c.

175 Sed adhuc obstant verba d.l.ibi,† Nō enim quod legum subtilitate transitus earum in patrimonium viri videatur fieri, ideo rei veritas deleta atque confusa est,& ibi,siue secundum legum subtilitatem ad mariti substantiam peruenisse videantur. Ex quibus verbis probari videtur, mariti non esse vere dominium rerum dotalium, sed de legum subtilitate, & fictę;quod confirmat verbum,videatur,& verbū, videantur,quod fictionem denotare videtur.

176 Sed responsi.quod cum dominium † dotalium in maritum transierit de legum subtilitate,videtur irreuocabiliter,& in perpetuum,ac absolute trāsijsse; quæ apparentia non facit vt rei veritas, nēpe quod illa bona,& ab initio vxoris fuerint, & naturaliter in eius permanserint dominio, saltem quo ad sustētationem, seu spem, propter regressum, confusa atque deleta sit,& hæc quo ad quæstionem,incidentē de dominio rerum dotalium.

Ex cuius quæst.resolutione resultat resolutio no-
177 stræ quæst.de iure patronatus, † consistente in bonis in dotem datis,& dicendum est, quod cum dominium rerum dotalium vere in maritum transeat & apud eum sit, vt late dictum est cum communi consequenter etiam ius patronatus illis annexum ad maritum transibit ex capit.cum sæculum de iure patron.& quæ diximus supra à num.10.atque adeo ad solum maritum spectabit præsentare, & non ad vxorem,vt rectè docet Rochus verb.ipse vel is, quęstio.28. Palacios Rubios in rep.d.cap.per vestras. in princip.d.§.43.num.1.& 9. Rebuff. de nomination. quæst.17.num.56.alias 23. Tiraquel.post leges connub.glos.vltim.a num.5.additio Decij in l.fœminę, num.47.ff.de reg.iuris, Baeca de non melioran.filiabus ratione dotis,cap.26. num.1.& de decima tutori præstan.cap.23.num.18.19.30.& 33. Gratia.reg. 26.nu.11.Spino.glos.a nu.112. Ioan. Guttierrez de tutelis,3.part.cap.29.nu.3. & rectè etiam Doct. Sahagun.in d.c.quanto de iudicis,ex nu.12.ad 25.

178 Quamuis contrarium, † nempe præsentationem in proposita quæstio. spectare ad vxorem,& non ad maritum,nec ad eum transire ius patronatus,teneat Imola & Butrius in cap.fin.de concess.Præben.quia talis fructus non confert ad onera matrimo. nec est proportionabilis ad illorum sustentationem, ideo non transit in maritum, sicut nec in creditorem pignoris,quia non est compensabilis,cap. cum Berth. de re iudicata.sequitur Felin. in cap. cum olim, nu. 2.de maioritate & obedien. & in d. cap. cum Berth. nu.29.& Ias.in l. diuortio. §. si vir, num.7.ff.soluto matrim.Guil.Benedic.in repet.ca. Rainutius, verb. cætera bona,num.37.& quæst.thesauraria.a nu.6.& Gratian.sibi contrarius reg.341.nu.7.

179 Quæ tamen ratio non obest, † nam cum maritus sit dominus rerum dotalium, debent ad eum pertinere non solum fructus, qui commoditatem æstimabilem afferunt ad onera matrimonij sustentanda,sed & qui eam non afferunt. Item hic non confi-
180 deratur ius patronatus, † & præsentandi de per se, sed transit accessorie cum bonis in dotem datis, ex d.cap.ex literis. quod solum considerat, quod cum vniuersitate transit ius patronatus, & præsentandi, vt aduertit Felin.d.nu.29. & Rochus sup. & Lamb. 2.p.1.lib.q.10.art.2.nu.10.consideratione 8.

181 Vnde etiam conuincitur sententia Rotæ, † seu potius collectoris decis.10.de iure patron.alias 422. in nouis,dicentis maritum tunc posse præsentare,tamen si maritus, & vxor concurrerent præsentando, præferendum esse præsentatum ab vxore, quam sequuntur Abb.in d.cap.fin.num.8.& 9.Paulus de Citadinis,6.part.art.3.num.70. Decius in d.l.fœminę nu.47.& alij relati per Lamber.3.part.2.lib. quæst. 6. art.3. argum. eius quod de tutore & pupillo præsentantibus tradit glos.in capit. ex eo de elect. in 6. verb.suffragium. communiter recepta teste D. Sahagun supra num.15.& 22.de quo infra a nu. 186.

182 Cui argum. respon. † disparem esse rationem in tutore, cum non habeat dominium sicut maritus, sed solum administrationem, vt per Sahagun d.nu. 22.& illam non esse decisionem Rotæ,sed opinionē collectoris dictum est in illa Alexanen. beneficij supra relata,nu.21.

183 Quinimmo prædicta resolutio in hac quæst. † videtur tenenda, etiam in sententia nouiorum circa præcedentem quæst.vt tenet Molina d. lib.1. capit. 24.nu.3.& videtur Costanus d.cap.5.num.4.qui tenent illam sententiam. Quamuis in ea Coras. d. nu. 16.& Ioann. Nicol.d.lib.2.quæst.11.teneant prædictam sententiam Rotæ,seu Collectoris de qua num. 181. Nam quando solum dominium ciuile rerum dotalium esset apud maritum, vt nouiores prætendunt,illud ad omnes effectus præter exceptos in iure, sufficeret, cum de iure ciuili absolute censeatur dominus,vt inquit Barbosa supra.& sentiunt Lara, Molina, Costanus & alij. Quamuis Io. Garcia vbi sup.& Spino. d.glos.10.num.76.& seq. dicant illud fictum & ciuile dominium mariti esse ad effectus dumtaxat in iure expressos,nec ad alios non expressos extendi,& facit;nam in proposito sufficit dominum vtile vt in d.cap.ex literis.

184 Nec in hac re procedit rectè, † & consequenter Lambert.qui d.2. part.1.lib. quæst.10.artic.2. tenet dicens communem,& magis communem,ius patronatus in maritum transire cum vniuersitate in dotē data,& sic posse præsentare,& in d.3.par.2.lib.quæstio.6.art.3.num.8.vbi id repetit, dicit videri etiam posse vxorem præsentare, cum habeat veram proprietatem dotium &c. & in fine dicit, esse locum præuentioni inter virum & vxorem, vt qui primo præsentauerit,illius præsentatio admittatur,ex quo vterque habet ius præsentandi,vt per Doctores præsupponitur,& vno præsentante, alium non posse se impedire,etiam in variatione;in dubio tamen præualere

ualere præsentationem vxoris, iuxta communem, cum illa sit magis proprietariam, in quo, vt dixi, nō procedit consequenter. Lambert. Nam si ius patronatus, & præsentandi, in maritum transit, cum vniuersitate in dotem data, ad eum solum deberet pertinere præsentatio, & non ad vxorem, &c.

Aduertendum est autem, supradicta procedere
185 quando † ius patronatus est annexum bonis in dotem datis, quando vero est annexum alijs bonis ipsius vxoris, aut ei competit ratione maioratus, aut successionis, tanquam hæredi, vel consanguineæ fundatoris, ad ipsam pertinet præsentare, nec maritus poterit se intromittere, nisi ex vrbanitate maritum simul præsentare patiatur, Palacios Rubios d. §.43.nu.10. Burgos de paz in proœmio legum Tauri, num.5. Molina d.lib.1.cap.24.num.32.& sequen. Baeca d.cap.23.nu.18.Io.Guttierrez d.cap.29.num.4.& D.Sahagun in d.cap.quanto, num.26.quicquid velit Lamber.d.art.3.nu.9.æquiparans tunc maritū tutori, &c.

186 Similis quæst. est de pupillo patrono, † eiusque tutore, in qua dicendum est præsentatum a pupillo maiori septennio, præferri præsentato per tutorem etiam si præsentatus a pupillo esset minus dignus, ex eo quod pupillus est dominus istius iurispatronatus, & sic ad eum spectat præsentatio, capit. decernimus 16.quæst.7.;& tutor nō administrat spiritualia; vt per gloss. in cap. ex eo de elect. in 6. versi. suffragiū in fin. & Dominic. ibi num.8. cum Paulo de Eleazaro, & sequitur Francus ibidem, num.3. Rota decisio 6. de iure patronat. in antiquis Rochus verb. competens, quæst.4.num.13. Pauinus de officio, & potestate Capituli sede vacante, 5. quæst. 2. part. sub nu.5. Rebuff. de nominatio. quæst.17.num.51.& 52. alias num.20.& Rosin. de benefic. capit.1.num.37.& 38. qui tamen dicunt, quod expedit & esset honestum, quod pupillus præsentet tutore authore. Et hæc sententia est recepta, & communiter approbata, secundum Ioan. Nicol. Delphin. d.lib.2. de iure patronat. quæst.10.num.181.& Doct. Sabagun. in d.cap. quāto de iudic. nu.15.& 22.

187 Quamuis Ioan. Andr. in d.cap. ex eo, dicat † præferendum esse præsentatum a pupillo si est magis idoneus, quem sequitur Abbas. in cap. fin. de concess. Præben. num.9.& Paulus de citadinis 6.part. art.3. quæst 40.& 7.par.quæst.13. cum Tancredo, & Barthol. Brixien. in quæst. sua Dominicali 77. quod præferatur præsentatus a pupillo, si saltem sit æque idoneus.

188 Et quamuis † Ioan. Nicolaus d.quæst. 10.nu.182. teneat contra communem, nempe pupillum, etiam maiorem septennio, non posse præsentare, quia pupillus curā habere non potest idoneum præsentandi Episcopo, cum discretione careat, & pupillus quicquid videt ignoret, &c. & ex dict. cap. ex eo. Nisi pupillus esset talis discretionis, & tantæ malitiæ, vt discernere posset album a nigro, & bonum a malo, nā tunc a communi Doct. opinione ait non esse recedēdum, tanquam tutiori, & Coras. d.4. part. capit. vlt. num.17. inquit, hunc casum, & communem sententiam, propter lubricum ætatis pupilli dubitabiliorem sibi videri, qua propter in eo amplius deliberandum.

189 Sed communis sententia † videtur tenenda (omissa distinct. Lambert.3.part.2.lib.quæst.6.artic.1.qui aliter in hac quæst. procedit) quæ supponit pupillum maiorem septennio, habere vsum rationis, & sic posse præsentare, sicut potest contrahere sponsalia de futuro, vt in tit. de despōsatione impuberum. Lapus allegatione 8.nu.2.& ibi Mandos. dicens cōmunem lit.H. & poterat ad Beneficium assumi, vt in cap. si eo tempore, de rescript. in 6. Quamuis secus
190 sit † in electione competente iure collegij, vt in d.c.
ex eo, atque etiam in præsentatione competente iure collegij, & non iure proprio, & singulari eadem ratione.

191 Quinimmo ex ratione † communis sententiæ videbatur in rigore, tutorem nullo modo posse præsentare, nisi de voluntate & consensu ipsius pupilli, maioris septennio, saltem tacito.

192 Vt quia sciens tutorem præsentasse, non contradixisset, nec præsentasset alium infra tempus datum ad præsentandum, ad tradita per Lambert.1. par.2. lib. quæst.4.art.17.& per Moled. decis.22. de Prębē. & per glos. verb. protinus in cap. cum olim 1. de officio deleg.& ibi Abb. num.8. Feli.7.& in cap.1. nu.12. vt lite non contest. Pinel. in l.2.C. de rescind. vendit.2.par.cap.1.num.18.& Matienço in l.1.tit.11.li.5. recopil. glos.8.num.14. Oporteret tamen constare Ordinario, de tali scientia pupilli, infra tempus da-
193 tum ad præsentandum. Vel nisi † pupillus sit infans
nondum habens septem annos, qui præsentare non potest, præsentabit ergo isto casu eius tutor, Rochus supra quæst.3.num.12. Lambert.1.part.2.lib.quæst.2.artic.9. & 10. ex quo ius patronatus est patrimoniale vt per Lambert. ibi.

194 Nihilominus, † etiam si pupillus sit maior septennio videtur æqua communis opinio, quæ supponit posse absolute tutorem præsentare, & eius præsentationem valere, nisi pupillus ante institutionem alium præsentet, cum tutor habeat potestatē
195 in persona & bonis pupilli. Et id quod † prius dixi,
procedet in curatore puberis minoris 25. annis. Qui principaliter datur bonis, glossa in §. penultim. inst. qui testamen. tutores dari possunt, verb. personæ, & Ioan. Guttierrez de tutelis, 1. part. cap.1. num.37.) ad cap. fin. de iudic. in 6.& ibi Doct. Nam in talibus,
196 vt publici iuris † non attenditur curatoris potestas,
nec minor ætas; Anchar. consil.355. ad tertium, & Butrius consil.30. Probus ad Monach. in d.cap.fin. num.7. post Lapum allegatione 25. alias 26.nu.1. ad fin. Nec patris potestas, Francus in dict. capit. fin. in
197 huiusmodi, † nu.3. dicens, quod in beneficialibus,
& spiritualibus, & dependentibus ab eisdem spectātibus ad filium, pater nullo modo se intromittit, & nihil iuris habet, & administratio residet penes filium, &c. Nauarr. consil.2. de sepult. nu.3. Et quod
198 † quando filius familias est patronus, præsentatio
spectat ad ipsum filium, & non ad patrem, quia in spiritualibus vel quasi, non curatur de patria potestate. docet Rochus verb. competens, quæst.13.& sequitur Lambert.1.par.2.lib.2.art.7.& cum Ferronio Bacca, d.cap.23. de decima tutori præstand. nu.30.& Io.Guttierrez de tutelis, 3.p.c.29.nu.14. Quāuis aliqui dubitauerint, & cogitandum reliquerit Beroius in cap.1. de iure patron. nu.58.

199 Vnde quando ius patronatus spectat ad † puberē minorem 25. annis, vel filium familias, non potest præsentare curator, vel pater, nec eorum præsentatio valebit, quamuis aliquando id non soleat aduer-
200 ti. Et quod † dicunt Bacca d.tract. de decima tutori
præstan. cap.20.nu.17.& Ioan. Guttierrez d.3.part. cap.7.nu.8. quod curator datus personæ, possit conferre beneficia, vel ad ea præsentare, procedet in tutore, iuxta dicta, vel in curatore furiosi, & alias est falsum ex dictis.

201 Nec potest pater præsentare pro filio, † tanquam pater & coniuncta persona, etiam cum cautione de

rato, nec

rato,nec alia coniuncta persona : Tum quia ad præ-
202 sentandum,requiritur † speciale mandatum. Doct.
in cap.fin.de concess. Præbendæ, Lambert.1.p.2.lib.
quæst.4.art.17.num.4. & sic intrat reg.l.patri. ff. de
minor.de qua Couarr.lib.1.variar.cap.8.num.5.Cal
das Pereira in l.si curatorem habēs, C. de in integrū
restitutione,verb.implorandum,num.8.& 9.Maxi-
me cum simus in actu extraiudiciali.

203 Tum etiam quia in causa spirituali, † qualis est
ista,pater vel alia coniuncta persona non admittitur
sine mandato,etiam cum cautione.Specul.1.par.tit.
de coniuncta persona,nu.6.Abb. in cap.nonnulli.§.
sunt & alij num.2.de rescript.& in cap.coram nu.7.
de offic.deleg.& in c.cum pridem,n.7.de pactis, Ias.
in l.exigendi.C.de procurator.nu.9.5.limitat. quic-
quid velit Lamb.d.art.17.

204 Si tamen admitteretur † præsentatio patris pro
filio,vel alterius coniunctæ personæ,ita demum va-
leret, si ratificatio fieret infra tempus datum ad prę
sentandum,a tempore ratificationis,non alias, Ro-
chus verb.honorificum,quæst.nu.26.

205 Nec sufficeret quod infra dictum tempus † non
fiat præsentatio,seu contradictio patroni (vt inquit
Lambert.d.art.17. & 2.part.2.lib.q.1.art.21. quan-
do fuit a coniunctio cum cautione de rato) nisi con-
stet infra d. tempus de scientia illius, & hoc quando
pater præsentauit,qui alias est legitimus administra
tor filij iuxta d.sup.nu.192.& ibi citatos.

206 Et circa materiam huius quæst. an in Hispania,†
vbi datur tutori decima fructuum pro labore, possit
decimare ius præsentandi,seu præsentationes com-
petentes pupillo, vide Baecam d. cap.23. à num.16.
Ioann. Guttierrez d.3. parte cap.29. & Aceuedum
in curia Pisana,lib.1.cap.12.num.25.qui recte tenēt
non posse, siue ius patronatus competat ratione per
sonæ, siue ratione rei, ex rationibus per eos addu-
ctis.

207 Nec obstat doctrina Rebuff. † d.quæst.17. de no-
minatio. à num.53. alias 21. vbi docet quod stante
consuetudine,quod tutor lucretur, & faciat fructus
suos durante tutela, poterit præsentare, & non pu-
pillus, quoniā diuersum est in vsufructuario omniū
fructuum, ad quem transit ius præsentandi compe-
tens ratione rei,vt per citatos sup.nu.22.de iure au-
tem nostro, tutor non est vsufructuarius omnium
fructuum,nec etiam partis, sed solum pro labore da
tur ei decima illorum,& ita solum est creditor illius
decimæ,vt recte aduertit in proposito, Baeca supra
num.27. & 28. & Ioann. Guttierrez supra numero
10.11.12.& 16.

208 Nono notan. est ius patronatus aliud esse † Eccle
siasticum, aliud laicale, aliud mixtum, de quo late
actum est supra a num.507. & sic patronos alios esse
Ecclesiasticos, alios laicos, alios Ecclesiasticos &
laicos simul,inter quos sunt aliquæ differentiæ. Et
209 vna est, quod patroni Ecclesiastici habent † seme-
stre ad præsentandum, laici vero solum quadrime-
stre,cap.vnic.§.verum,de iure patron.in 6.& ibi Dd.

210 Et quando sunt Ecclesiastici & laici † simul omnes
habent semestre,etiam laici, ratione communionis
glos.fin.in d.§.verum,& ibi Archidia. Dom.Franc.
& alij. Rochus,verb.ius num.15. Lamber.3. p.2.lib.
quæst.8.art.4.& quæst.9.articul.9. Selua de benefic.
3.parr.quæst.11.num.18.& Coras. 2.part.cap.3.nu.
12.& alij. Et an istud tempus currat a die scientiæ, an
à die vacationis agetur infra 10.p.c.2.

211 Alia differentia est, † quod patroni laici possunt
variare ante institutionem Episcopi, & alium suc-
cessiue præsentare accumulando, quod non possunt
facere patroni Ecclesiastici,cap.quod autem.cap.cū
autem,& cap.Pastoralis,de iure patronat.& ibi Dd.

212 De quo late † Rochus,verb. honorificum.9. quæst.
cum sequent. Lambert.2.part.2.lib.quæst.7. per to-
tam. Gregor. Lopez.in l.6.tit.15.pag.1. Ioan. Gut-
tierrez de iuramen. confirm.3. part. cap.13. Fuscus
de visitat.lib.2.cap.10.num.3.Spino.de testam.glos.
4.a nu.73.& Zauallos,quæst.265.& 693.

213 Et in vna † Bononien. Parochialis 24. Nouembr.
1595.coram D. Lita fuit resolutum, quod patroni
laici possunt in præsentatione variare,& alium præ
sentare cumulatiue, sed non possunt recedere a pri-
ma præsentatione sine causa,&c.

214 Quæ variatio, † patronis laicis semel tantum cen
setur permissa, & pro prima vice; argumento l.bo-
ues.§.hoc sermone.ff.de verborum significatione,&
quia variatio est odiosa,& sic restringenda,& æqui-
tas ita suadet ad vitandam infinitatem, & confusio-
nem,ita Calder.consil.16.de iure patron.& sequun-
tur Felin.in cap.omnes leges 1.distin. Rochus supr.
quæst.10. Lamber.d.quæst.7.artic.23.Gomezius in
cap.cum in multis,de rescrip.in 6.num.35. Tiraq.d.
§.hoc sermone in reg.nu.25.Greg.Lop.d.l.6.glos.1.
Nauar.in cap.placuit de pœnitent.distin.6.nu.167.
& 171.Ioan.Guttierrez sup.num.3.& Fuscus sup.&
Zauallos licet satis confuse & inuolute, & Aymon.
consil.63.nu.3.Prob.ad Monach.cap.cum in illis de
Præben.in 6.nu.18.

215 Quamuis plures posse variare teneant † glos.in
Clemen.plures.§.fin. verb.plures & verb. præsenta-
re. de iure patron. Decius in cap.quanto, de iudic.à
nu.31.cum Abb.ibi,& Beroius in d.cap. quod autē,
nu.19.Spino.sup.nu.75.& alij.

Pro quibus non facit d.Clem.plures,§.fi.nam de-
216 bet intelligi, † quando plures simul præsentantur,
non successiue,vt dicit Calder. Rochus & alij supra.
Et procedit etiam in patronis Ecclesiasticis, qui ex
illo text. possunt facere præsentationem alternati-
uam, & plures simul præsentare, vt vnum ex eis E-
piscopus instituat,vt tenent Cardin. cum Stephano
quem refert in d.§. fin. ante num.1. & ibi Imola, &
Bonif.num.4.& 5. Caietan.in rep. cap. si.de elect.in
6.Bertach.in reper.verb. præsentatio vlt.versic. Ro-
chus sup. quæst.9. num.34. & Gregor. Lopez d.l.6.
glos.penult. Quamuis contrarium teneāt glos. in d.
§.fin.d.verb.præsentare, quam ibi sequuntur Zenz.
& Abb.nu.4. Domin.in cap.2.de elect. in 6. sub nu.
4.Felin.in cap.2.de appellat.num.5.& in capit.cum
Berth.de re iudic.nu.7. Selua 3.part.q.20.nu.5. Lāb.
2.p.2.lib.quæst.3.artic.8.& 9.& Prob.d.cum in illis,
de Præben.in 6.nu.17.

217 Non potest autem patronus laicus variare † lite
pendente,alias inter pręsentatos,Calder.consil.1. vt
lite pendente,& 18.de iure patr. Domin.& Francus
nu.3.in cap.1.vt lite penden.in 6. Mill. in rep. verb.
patronus etiam laicus lite pendente, Aymon.d.cōs.
63.nu.3. Rochus d.verb.honorificum,quæst.23. Co
uarru.pract.cap.36.num.7.vers.3. quandoque. Cre-
scen.decis.10.de iure patronat. & Lancell.de atten-
tatis cap.4.in præfat.a num.560.seu 656.& est com-
munis secundum Rochum,Couarru. & Lancellot-
tum ibi,licet contra teneat cum alijs Lambert. 1.p.
2.lib.quæst.6.artic.12. Nam quicquid ipse dicat ca.
1.vt lite pendent.in 6. habet locum in præsentatio-
ne,vt per Ioan.Andr.Domin.Francum & alios ibi,
Calder.sup.Lapum allegatio. 22. nu.3. Gomezium
reg.de subrogan.collitigan.quęst.6.& 13.Lancel.&
alios citatos,& Mandosius qui dicit communem ad
Lapum d.allegat.22.lit.H. Rota decis.442. nu.6.p.
1.diuers.

1.diuersor. & fuit resolutum in vna Zamorens. Beneficij de Morales 30. Maij 1586. coram D. Orano ☞ vbi fuit dictum, Quod lite inter præsentatos pendente, alteroque ex litigantibus defuncto, patrono non permittitur sine vitio attentatorum alium præsen-
218 tare indubitatum esse ex d.cap.1.&c. Cum vero † litigatur cum eis, qui beneficia iam sunt adepti, & sic contra præsentatum iam institutum, clarum est pendente lite non posse patronum alium præsentare; ex c.2. vt lite pendente, quod loquitur expresse de præsentatione, ibi, præsentetur. Lambert. supr. Rota in Salamantina Capellaniæ, 20. Nouemb. 1592. coram D. Pamphilio, infra adductis 6. part. cap. 4. num. 39. & 41. Vnde in vna Pampilonens. Parochialis de Edrarin de anno 1591. coram D. Pamphilio fuit reso- ☞ lutum, Quod præsentatio facta post rem iudicatam, pendente lite super restitutione in integrum non sustinetur, quia restitutio suscitat litem, l. quod si minor. §. restitutio. de minor. & commissio restitutionis, in qua fuit narratum fuisse paritum iudicato, quæ fuit signata prout de iure, dat iurisdictionem etiam non verificata, quicquid sit quando adest clausula, parito iudicato: Nec obstat patronum esse in quasi possessione præsentandi, & lite pendente posse quem continuare possessionem, quia adhuc præsentatio facta est nulla ex c.2. vt lite pendente, in 6. &c.

219 Et dispositio d.cap. † habet etiam locum in vacatione per mortem eiusdem, vt per resignationem, vel assecutionem alterius beneficij, secundum Archid. ibi. cuius opinio licet de ea dubitet Lancellot. cap. 3. a num. 96. alias 103. est constanter tenenda, vt fuit decisum in vna Vallisoletana Scholastriæ 17. Iunij 1602. coram D. Lancellotto, tradit Gonzalez gloss. 51. num. 112.

220 Cæterum prohibitio d.cap. 1. & 2. cessat † quando superstes colligitans præsentaretur, seu prouideretur ab Ordinario, quia tunc cessat ratio per d.cap. 2. assignaturæ, scilicet ne propter nouos aduersarios litigia prorogari contingat, secundum Rochum, d. quæst. 23. Couar. sup. Lancell. d.cap. 3. nu. 128. alias 135. & d.cap. 4. in præfatione, a nu. 576. & 590. alias 672. & 688. Paris. cons. 30. nu. 4. lib. 4. quem allegat, sequitur Anton. Gabr. concl. 4. de iudi. nu. 42. & est de mente, Franch. in d.cap. 2. nu. 6. in glos. penult. & secuta est Rota in Mediolanen. iuris patron. de Anno 1588. coram D. Blanchetto infra relata 11. p. cap. 3. nu. 17. & in Mediolanens. iuris patronatus coram eod. 29. Ianu. 1596. infra adducta 10. p. cap. 3. nu. 8.

221 Quamuis Crescen. decis. 8. † de iure patron. num. 2. dicat in contrarium esse communem opinionem, & d. decis. 10. dicat non procedere, quando patronus post præsentationem factam de vno ante litem, post litem cumulando præsentaret colligitantem, alias voces patronorum non habentem, quia tunc potius daretur occasio litigandi, &c. Et Gonçalez d. glossa 51. nu. 114. ait quod d. opinio non est secura nec tenenda, sed potius contraria, tum quia dispositio d.c. 2. est generalis, & indistincta, & generaliter intelligenda l. 1. §. generaliter. ff. de legatis præstand. tum quia aliter reg. Cancellariæ de subrogan. colligantibus per Papam esset frustratoria, &c. vt fuit nouissime resolutum in vna Hispalen. Beneficij de Xerez. 10. Februar. 1604. coram D. Lita vbi propterea fuit conclusum, esse nullam collationem a Cardinali Hispalen. de quodam beneficio litigioso cuidam superstiti colligitanti factam & quod in eadem decis. dicitur, quod idem tenuit Rota antiqua, vt in decis. 10. num. 2. & 3. vt lite penden. in nouis. Et Rota moderna in vna Posnanien. parochialis 14. Ianu. 1572. coram Illustrissim. Seraphino, & ad Gomezium in reg. de subrogan. quæst. 2. num. 2. dicentē, quod quicumque inferior a Papa concedens subrogationem colligantí, comprehenditur sub d. reg. fuit responsum procedere in inferiore habente facultatem subrogandi ab ipso Papa, mediante aliquo indulto, seu iure speciali, & non aliter; ita Gōçalez. Sed mihi placet opinio Rochi & sequacium, contra quam in specie non est communis opinio, & ad d. decisio. Posnanien. non male respondet Lancellottus sup. in d. præfatione, add. quod ibi Ordinarius in locū vnius præsentati prædefuncti, subrogauit alterum præsentatum colligitantem. Ordinarius autem licet possit conferre colligitanti, vbi alias ad eum collatio spectat, non tamen potest principaliter & de per se subrogare, prout Papa facit, Mandos. regul. 29. de subrogan. colligitantibus, quæst. 3. nu. 2. & pro opinione Rochi faciunt verb. d. capit. 2. ibi alijs nullatenus conferantur, pondero verbum, alijs iuxta quod videntur accipienda verba sequentia, nec ad ea eligatur quispiam, vel etiam præsentetur, idest quispiam alius. Et de beneficijs litigiosis de quibus late Lancel. d.cap. 3. & d.cap. 4. in præfatione, & alijs locis vide dicta sup. cap. 1. a nu. 133.

222 Decimo notandum est, † quod vbi sunt plures patroni, possunt singuli separatim præsentare, alijs non requisitis, quando ius patronatus spectat ad eos, vti singulos, vt in dubio præsumitur & non vt vniuersos, & iure collegij. Ioan. And. in cap. de iure patronat. Abb. cons. 76. par. 2. Paulus de Citadinis 6. par. quæst. 29. art. 3. Lambertus dicens communem, & plures referens 2. p. 2. lib. quæst. 2. art. 8. & penult. Aymon. d. consil. 63. nu. 1. & tenuit Rota in vna Legionen. Capellaniæ 6. Iunij, & 5. Decembr. 1575. coram Domino Cæsare de Grassis vt in suis decis. impressis decis. 169. & seq. & in Casalens. parochialis 2. Mart. 1584. coram D. Robusterio. Et in vna Calagurritana beneficij de Ali. 20. Iunij 1588. & 17. Maij 1591. coram D. Comitulo, in qua fuit resolu- ☞ tum, Præsentationem pertinentem ad beneficiatos, vti singulos, non vti vniuersos, vt in dubio præsumitur, Felin. in cap. cum omnes de constit. num. 29. Lambert. d. art. 8. nu. 14. & sæpius Rota tenuit posse fieri a singulis diuisim, nec esse necessariam vocationem patronorum. Abb. d. consil. 76. par. 2. Decius d.cap. cum omnes 1. lectura nu. 48. Aymon. cons. 67. Lamb. sup. art. penult. quam sententiā Rota amplexa est coram Sanctis. Clemen. VIII. in Pistorien. beneficij 17. Februar. 1574. & in d. Legionen. &c.

223 Quamuis contrarium teneat Abbas in d. † cap. 3. de iure patron. in fin. quem sequitur Felin. in d. cap. cum omnes, num. 29. de constitut. & Rochus verb. honorificum quæst. 60. ex reg. Bart. quam ibi approbant Dd. in leg. omnes populi, num. 18. ff. de iustit. & iure, quod in his in quibus consensus maioris partis præiudicat minori, etiam si pertineat ad plures; vt singulos, requiritur quod actus fiat simul, & debent simul conuenire. l. & suum. §. fin. ff. de pactis. l. fi. C. qui bonis cedere possunt l. 5. tit. 15. & ibi Greg. Lop. Benuen. Straca de decoctorib. 6. p. nu. 9.

224 Sed respondetur cum † Paulo de Citadinis supra & Lamber. d. art. 8. nu. 8. & 11. quod illa regu. procedit, quando factum maioris partis præiudicat minori circa eūdum actum, vt in terminis, d. §. fi. &c. at in proposito præsentatio maioris partis, non præiudicat minori quoad actum præsentandi, quia quilibet potest præsentare quem voluerit, &c.

225 Ex qua responsione † infertur quod sententia Abbatis d.cap. 1. Felini & Rochi procedet, in pluribus hære-

hæredibus vtiius ex patronis, qui habentur pro vno,
& habent vnam tautum vocem, & præsentationem
clemen. plures, de iure patr. & ibi Dd. quæ est apud
maiorem partem, ita quod de suffragio, vel præsen-
tatione minoris partis non est curandum, in isto eni
casu præsentatio non competit pluribus, vt singu-
lis, sed pluribus, tanquam vni, & sic militat eadem
ratio, ac si competeret pluribus, vt collegio, Roch.
verb. ipse vel is, quæst. 2. Lambert. 2. part. 1. lib. quæ-
stio. 1. art. 25. & 27. Cassador. decis. 1. de iure patron.
quem sequitur Did. Perez in l. 1. tit. 6. lib. 1. ordin. gl.
2. vers. notanter etiam. Vnde tales debebunt simul
conuenire ad præsentandum iuxta dicta, Paul. de
Citadin. sup. dicens, quod tunc forte posset procede-
re opinio Panormi. Quamuis contra teneat Lamb.
d. art. 8. num. 8. cum Ioan. Andr. & Cardin. in d. cap.
226 3. † procedet etiam sententia Abbatis, Felini, & Ro
chi, quando ius patronatus pertinet ad plures, vt sin
gulos, tamen vigore statuti, vel cõsuetudinis ad pre-
sentandum soliti sunt simul conuenire, vt in vna Ca
lagurritana beneficij de Aranguiz, 11. Decẽ. 1591.
coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum. Suffi-
cienter constare de tali iure Dominici, vt tanquam
integer portionarius debuerit vocari in receptioni-
bus Dominorum de Sugulũ. quia ex publico instru-
mento probatur sua possessio. l. prædia, vbi Bart. ff.
de acquirenda possessione, quæ sola sufficit ad hunc
effectum, cum illæ receptiones sint de fructibus be-
neficij, quemadmodum collatio, & præsentatio, gl.
in cap. cum Bertholdus, verb. patrono, de re iudic.
Cassador. decis. 3. num. 6. de pensio. Felin. in cap. cum
olim, num. 2. de maioritate & obedien. & ideo per-
tineat ad eum qui est in possessione. cap. querelã, de
elect. cap. consultationibus, de iure patron. & vtro-
bique notant Abbas & alij. Quod Dominicus tem-
pore receptionum Dominorum de Sugulum esset
absens, non obstat, quia nihilominus erat vocandus,
cap. cum in Ecclesijs, de Præben. lib. 6. cum esset in
eadem Prouincia, & in oppido Vallisoleti, in quo
residebat curia Regia. Vnde commode poterat vo-
cari per Nuntios, qui continuo ad illud accedebãt.
cap. coram. & ibi glos. verb. Prouincia. de electione
cum alijs allegatis, & ita fuit conclusum.
227 Et in d. Calagurritana beneficij de Ali 4. † Mart.
1594. coram D. Mãtica, in qua fuit resolutum, quod
quando plures patroni præsentant vt singuli, non re
quiritur, quod absentes vocentur: quia non est ne-
cessarius simultaneus consensus, vt se habet commu
nis Doctorum sententia: & fuit conclusum in hac
causa corã Perusino 20. Iun. 1588. & 17. Maij 1591.
& in dubio quando ius patronatus pertinet ad plu-
res, præsumitur ad eos vt singulos, non vt vniuersos
pertinere, vt in d. decisione. Secundo, quod quando
pertinet ad plures, vt vniuersos, tunc non præsen-
tant vt singuli, sed vt vniuersi, & ideo in hoc casu
absentes vocari debent, quia requiritur simultaneus
consensus cap. coram. cap. in Genesi. cap. quod sicut.
de elect. cap. cum in Ecclesijs, de Præbend. lib. 6. Fe-
lin. in cap. cum omnes, num. 46. de constitut. Tertio
quod quando ius patronatus pertinet ad plures, vt
singulos, & consequenter patroni præsentant vt sin
guli, non autem vt vniuersi, sed vigore statuti, vel
consuetudinis, ad præsentandum soliti sunt simul
conuenire, tunc ex eijsdem rationib. absentes voca-
ri debent, qui vocandi sunt, quando præsentatio fit
à pluribus, tanquã vniuersis, quo casu vocandi sunt,
quia requiritur simultaneus consensus, vt dictum
est. Rochus verb. honorificum, quæst. 60. Lambert.
lib. 2. part. 2. quæst. 2. art. 8. num. 8. Et ita fuit resolu-
tum coram Oradino in Calagurritana dimidiæ por
tionis de la Puebla 31. Ianuar. 1567. & coram Pam-
philio in Calagurritana de Aranguiz. 11. Decembr.
1591. & quod in hoc tertio casu versatur negotium.
Nam licet isti beneficiati non faciãt collegium, quia
non habent arcam communem, neque sigillum, ne-
que alia quæ ad constituendum collegium requirũ-
tur, ad not. in cap. dilecta, de concess. Præbend. & in
cap. significauit de appell. & in l. primo. C. de colle-
gijs illicitis, & ideo ius præsentandi ad eos, vt singu
los, non vt vniuersos intelligatur pertinere: vt fuit
dictum in hac causa coram D. Perusino, tamẽ extat
synodalis constitutio, & testes nouissime in hac cau
sa in curia examinati deponunt, quod præsentatio
ab istis beneficiatis capitulariter sit facienda quod
sane intelligitur, vt fieri debeat ab ipsis simul congre
gatis, & ideo necessarium videtur conuocare absen-
tes, vt possint conuenire, & quia vnus eorum posset
alios in suam trahere sententiam, iuxta, l. si in tres, in
fi. de arbitris, proinde placuit Dominis præsentatio
nem Michaelis in casu proposito non sustineri; ex
eo quod Stephanus vnus ex integris beneficiatis, &
compatronis, non fuerit vocatus, nisi absentia Ste-
phani fuerit affectata, quo casu ipse nõ debuisset vo-
cari, Enriq. in cap. cum inter num. 6. de electione. Et
in eadem 17. Iunij 1584. coram eodem D. Mantica
fuit resolutum. Eius absentiam non fuisse affectatã,
ita vt non esset vocandus, sed potius fuisse ex causa
necessaria, vel saltem probabili, & proinde cum non
fuerit affectata, & cõsequenter vocari debuerit, pre-
sentationem Michaelis non posse sustineri, &c.
228 Procedet etiam sententia Abbatis, Felini † & Ro
chi in præsentatione, seu nominatione facienda ad
Capellaniam, in qua non debet fieri institutio a su-
periore, vt in Capellania non collatiua, & in electio
ne facienda ad aliquam eleemosynam, seu opus piũ,
verbi gratia de puellis maritandis & similibus, nam
cum in his non fiat præsentatio superiori, vt ipse in-
stituat, sed sola nominatio, seu electio patronorum
siue administratorum sufficiat, & maior pars præiu-
dicet in totum minori circa illum actum, quia facta
nominatione, seu electione per maiorem partem,
minor pars non haberet amplius quid faceret, ideo
debent omnes simul conuenire, & alias actus non va
lebit, etiam non reclamante contempto, licet secus
in actu collegij, &c.
229 Et quando est necessarium † quod conueniant in
vnum, & aliqui nollent conuenire, si spectat ad plu-
res, vt vniuersos, & collegium, seu in modum colle-
gij, recurrendum est ad tradita per Dd. maxime Fe-
lin. in dict. cap. cum omnes de constit. Lambert. dict.
quæst. 2. artic. 19. curiam Pisanam, & ibi Azeuedum
lib. 1. cap. 2. Si vero non sunt collegium, iudex ad in-
230 stantiam aliorum † statuet illis terminum, & locum,
vbi conueniant, nisi in institutione, sit statutus, &
tunc non venientes alienos se faciunt, & præsentes
poterunt actum explicare, ad tradita de Capitulo &
Collegio per Dd. ibi, & circa materiam d. l. & suum.
§. fin. de pactis & dict. leg. fi. C. qui bonis cedere pos-
sunt, &c.
231 Vndecimo notandum est, quod institutio † seu
collatio ab Ordinario facta, spreto patrono, infra tẽ-
pus datum ad præsentandum, nulla est ipso iure. ca.
decernimus, 16. quæst. 7. Abb. in cap. Bertholdus, de
re iudic. nu. 13. & ibi Felin. a num. 8. Probus ad Mo-
nach. in cap. 1. de offic. leg. in 6. nu. 14. Rochus verb.
honorificum, num. 2. Lambert. 3. par. 2. lib. quæst. 2.
art. 2. Coras. d. 4. p. cap. vlt. num. 25. Ioan. Nicol. Gi-
mon. in enchiridion. Benefic. tit. 5. capit. 7. a num. 9.
Greg.

Greg. Lopez in l.5.tit.15. pag.1. gloss.2. & Mohed.
decis.6.de iure patronat.alias 268. reclamante tamē
232 & contradicente † patrono infra d. tempus datum
ad præsentandum, alias sustinebitur & valebit pro-
uisio Ordinarij,Cardin.in clem.1. de supplenda ne-
gligentia Prælatorum,sub num.11. Abbas quæst.5.
num.7.Felin.alios allegans d.cap.cum Berthold.10.
& 14.& in cap.cum ex officij,de præscript.nu.36.&
in tract. quando literæ Apostolicæ.limitat.10. Pro-
bus sup.& in cap.statutum,de Prębend.nu.22.Selua
1.part.quæst.6.num.15.& 3. p.quæst.9.nu.2. Roch.
d.num.2.Lambert.d.num.2.artic.2.nu.27.& quæst.
8.sequent.art.2.num.3.& quæst.9.art.24. Rebuff. in
praxi 3.part. signaturæ, verb. necnon iuris patron.
num.52.& de nominatio.quęst.17.num.31.alias 11.
& consil.79.& 81.Coras.& Greg.sup.Gamba.de of-
fic.legati lib.3.à num.341.P. Pechius in regul.Bene-
ficium in 6.num.23.Ferrettus consilio 133.num.1.
Hieron.Gabr.consil.185.lib.2.Spino. de testament.
gloss.4.num.99.Flamin.Parisius de resignat. Benef.
lib.8.quæst.10.num.10. Zerola in praxi Episcopali,
1.part.verb.ius patron.§.8. dubio 8. Rota decis.10.
de iure patron.alias 528.in antiquis,& ibi addit.Ca-
putaquen.decis.133.par.1. Mohedan.supra,& Pu-
teus decis.412.lib.1.& decis.181. lib.3. vbi idem ait
in Beneficio electiuo,vt non eligentibus,seu contra
dicentibus electoribus infra sex menses, prouisio Or
dinarij valeat, & Rota in vna Oscen. Canonicatus
4.Martij 1575.coram D.Robusterio, quæ est 1.par.
diuersorum,decis.77.vbi num.4.dicitur,ita tenuisse
Rotam in vna Triden.coram Grato 1563.quicquid
dicat Gimon.sup.num.6.

233 Sed difficultas est in inuestiganda † ratione huius
conclus. & primo ea redditur ratio, quod id quod
exigitur ex parte patroni, potius sapit consensum,
quam authoritatem,sufficit autem, quod consensus
interueniat,etiam ex post facto,cap.cum consuetu-
dinis.de consuetudine,cap. cum vos. de his quæ fiūt
à Prælatis,cap.cura,de iure patron.vbi Dd. & Ordi
narius conferendo simpliciter, in dubio videtur di-
sponere nomine patroni, & sub tacita conditione si
ei placuerit,& sic sequens patroni ratificatio, vel cō
sensus expressus, aut tacitus, per taciturnitatem &
negligentiam,validat collationem: hanc rationem
tradunt Rota d.decis.10.num.4.& 4.Cardin.& Ab.
sup.Felin.d.cap.cum Bert.nu.9.& 10. & d.limit.10.
& Probus sup. Lamber.d.quæst.2.art.2.num.21.25.
& 26.Coras.Hier.Gabr.& Zerola sup.

234 Sed ista ratio quamuis posset procedere, † quan-
do patronus expresse consensit infra tempus datum
ad præsentandum,tamen quando nec consensit,nec
contradixit, non videtur solida, nec in iure habere
fundamentum, nam vt tacitus consensus eliciatur,
oporteret saltem dicere partem fuisse præsentem,&
non contradixisse,vt per Gambarum sup.num.353.
Immo etiam tunc non videtur cōsentire, vt per Fe-
lin.d.cap.cum Berth.nu.12.licet contra teneat Co-
ras.sup.nu.28.

235 Nec quicquam facit l.si seruus† communis 39.ff.
de donat.inter virum,quam allegat Abb.sup.& Lā-
bert. ibi, & nu.27. quia loquitur in donatione inter
coniunctos,quæ ex præsentia, seu scientia cum taci-
turnitate inducitur,& sic non est ad propositum.

Aliam rationem tradit Abb.ibidē, vers.si autem
236 patronos,†quod talis collatio Ordinarij,conualida
tur per superuenientem negligentiam patroni,quia
ipse Ordinarius non potest contrauenire,& recede-
re,à prima collatione,argumen.l.per fundum.ff. de
seruit.rusticorum prædiorum,& c.veniens. de filijs
Presbyter.& cap.diuersis fallacijs,de clericis coniu-
gatis,& cap. si tibi absenti. de præbend. in 6. Et sic
tenetur eam ratam habere, ex quo ad ipsum deuo-
luta est,quam rationem tradunt etiam Felin.d. cap.
cum Bertholdus num.14.& d.limitatione 10. & Lā
bert. d. num.27. & eam videtur tradere Gambarus
sup.num.342.& 355. Nam ait, quod lapsus tempo-
ris non validat collationem Ordinarij in vim con-
sensus taciti,sed propter deuolutionem,vt dicit Fe-
linus d.c.cum Berth.

237 Sed nec illa ratio placet, † nam secundum eam,
idem esset dicendum vbi Ordinarius contulisset iu-
re deuoluto,in quo tamē ipsi contrarium tenent vt
infra num.262.

238 Vnde vera ratio videtur esse, quam insinuat †
Spino.sup.Cassador.decis.2.num.4.de locato,& Ro
ta d.dec.77. quod nullitas collationis ab Ordinario
factis spreto patrono, inducta est in fauorem ipsius
patroni, atque adeo ita demum est nulla, si ipse vo-
luerit & contradicat.l.filio præterito,& ibi gloss.fi.
ff.de iniusto rupto. late Tiraquel.in tractat.le mort
saysit,part.7.declaratione 1. Et ideo patronus potest
239 ab Episcopo,† seu Capitulo sede vacante, recipere
Ecclesiam, seu Beneficium, cuius est patronus licet
se ipsum præsentare non possit, & ad Episcopum,
seu Capitulum pertineat institutio tantum, & non
collatio. Feder.de permutat.quæst.32. P.de Perusio
eodem tractat.n.26.Pauinus de offic.& potest. Cap.
sede vacante 2.p.q.5.nu.9.& 10.& Lambert.1.part.
2.lib.q.8.art.3.& 4.

Ex qua ratione infertur, prouisionem factā spre-
240 to patrono, † esse in pendenti,& interim habere im
plicitum statum, ita vt patrono reclamante infra tē
pus datum ad præsentandum, sit nulla a principio,
& ex tunc,vt in d.cap. decernimus, eo vero non re-
clamante infra dictum tempus, censeatur valida à
princip.& ex tūc,vt in simili de caducitate,Nauarr.
in Man.cap.23.nu.104.versic. pro qua solutione, &
in exemplo de alienatione rei Ecclesiæ sine debita
solemnitate, quæ ita demum est nulla à princip. si
Ecclesia hoc volet, Rota decis.133.nu.11.part.2.di-
uersorum,Sarmiento de redditibus Eccles.1.p.cap.
3.nu.20.& 21.cū alijs, & in terminis decis.418. nu.
3.p.1. diuers. Et ita in proposito videntur velle Spi-
no.sup.& Rota d.decis.77.Quamuis contrarium nē
241 pe, d. collationem valere vt ex nunc, † & non vt ex
tunc,in proposito teneant Rota d.decis.10. Abb.&
Felin.num.9.& 14. Selua d.nu.15. & Probus supra.
Lambert.d.nu.25.26.& 27.& Gambar.nu.345.& se
quent.vbi supra ex dict.l.per fundum, quorum sen-
tentia procedit attentis suis rationibus, de quibus
supra.

242 Secundo infertur † ex collatione facta ab Ordina
rio,spreto patrono, infra tempus datum ad præsen-
tandum, interim videri ius considerabile quæsitum
prouisio, ita vt non valeat prouisio Papæ alteri po-
stea facta,non facta de illa mentione, & sit locus re-
gulæ de non tollendo iure quęsito,vt in simili dictū
est sup.cap.4. à nu 44. Quamuis contrarium † in ter-
243 minis teneat Rota dict.decis.10.ad fin. & Gambar.
supra num.346.& Rebuff.d.consil.81. vbi, vacante
Beneficio iuris patronatus, spectantis ad Abbatem
qui erat defunctus,contulit Ordinarius, postea Pa-
pa, & postea Vicarius Abbatis creati, ait prouisio-
nem Papę præualere,quia prima Ordinarij ante sex
menses datos patrono non valuit,& sic valebit pro-
uisio Papæ,etiam non facta mentione illius,nec ob-
esse collationem Ordinarij non reclamante patro-
no valere, quia in præsenti reclamauit, quia Vica-
rius præ-

rius præſentauit, & illa præſentatio eſt declaratio vo
luntatis patroni, ideo annullat collationem Ordina
rij, & ſi nulla ſit præſentatio, tamen collatio non va-
lebat in præiudicium Papæ, & certum eſt, collatio-
nem non valere reclamante patrono, ſed Papa plus
iuris habet quam patronus, &c.
244 Hæc Rebuffus † quorum ſententia procedit in
propoſito, attentis dictis ſuis rationibus iuxta dicta,
eſſetque vera, vbi patronus poſtea reclamaſſet infra
tempus datum ad præſentandum, iuxta dicta dict.
cap. 4. nu. 46. licet ſi eſſet patronus laicus, & aliquem
præſentaſſet, nec valeret collatio Ordinarij, nec pro
uiſio Papæ medio tempore facta, non derogato iu-
re patronatus, iuxta dicta ſupra, cap. 1. a nu. 539.
245 Prædicta autem concluſio procedit † primo etiã
in prouiſione facta à Papa, ſine derogatione iuris pa-
tronatus laicorum, Felin. d. tract. quãdo literæ Apo-
ſtolicæ, limitat. 10. & Lambert. d. quæſt. 9. artic. 24.
Rebuff. d. conſ. 79. Gambarus ſupra nu. 343. & 348.
& Mandoſ. de ſignatura gratiæ, tit. de derogationi-
bus iuris patro. verſic. quod ſi non ſit obtenta. Et de
246 reſignatione in fauorem † dicetur infra 11. part. cap.
3. à num. 16. & idem videtur ex d. ratione in proui-
ſione facta à Papa, cum derogatione iuris patrona-
tus inualida. Mandoſ. ibi. Quamuis tunc in contra-
rium ſit deciſ. 6. Putei de iure patronat. in manuſcri
pt. & Flam. Pariſ. de reſignatione lib. 2. quæſt. 4. nu.
60. ex doctrina Felin. in d. cap. cum Bertholdus nu.
10. verſic. 2. aduerte, quod procedit attenta prima
247 ratione de qua ſupra. Licet ſecus † ſit in prouiſione
facta cum clauſula (dummodo patronorum ad id
accedat aſſenſus,) quia iſta verba includunt formã,
& conditionem, quæ non impletur per conſenſum
tacitum, qui dicitur Fretus l. cum quod. ff. ſi certum
petat. & quia in materia odioſa, vt ſunt reſcripta ad
Beneficia, verba intelliguntur proprie cap. quamuis
1. de præbend. in 6. & ita fuit reſolutum in vna Piſa-
na de anno 1556. vt per Gambarum deciſ. 57. in ma-
nuſcript. & d. lib. 3. de officio Legati ex num. 337.
Mandoſ. ſup. verſic. præmiſſis conſerunt, & Flam.
Pariſ. ſup. num. 59.
Secundo procedit etiam in prouiſione facta à Le-
248 gato, † ſeu Nuntio ſpreto patrono laico, vt dictum
eſt ſup. cap. 3. num. 65. & 244.
249 Tertio procedit † in omni caſu, in quo fieret de-
uolutio ad Epiſcopum, puta ſi patronus præſenta-
uerit indignum, vt etiam hoc caſu firmetur collatio
facta per Epiſcopum, ſine patrono, cum militet ea-
dem ratio. Ita Lambert. d. nu. 27. & idem tenet Re-
buffus d. quæſt. 17. de nominatio. nu. 31. alias 11. ibi,
vel inhabilem præſentauerit, ſed hoc videtur proce-
dere attenta ſecunda ratione ſupra adducta, quam
ibi adducit Lambert. attenta vero noſtra ratione,
250 † non videtur vera iſta declaratio, quia per præſen-
tationem factam de inhabili, ſeu indigno, declaratur
voluntas patroni volentis valere collationem eo
ſpreto factam, nam per actum nullum declaratur
voluntas l. fin. ff. de rebus eorum. Pute. deciſ. 92. nu.
2. & 267. lib. 2. Mohedan. deciſ. 28. num. 2. de renun-
tiatione & deciſ. 2. & in fin. de offic. deleg. & in ter-
minis Rebuffus d. conſil. 81.
251 Et ſufficit ſola contradictio patroni, † facta infra
tempus datum ad præſentandum, vt collatio facta
eo ſpreto ſit irrita, etiamſi non præſentauerit ali-
quem, & ſic pro illa vice ius præſentandi amiſerit,
& facta ſit deuolutio. & ita videntur velle Felinus d.
num. 10. verſic. Tertio aduerte, Caputaquen. Mohe-
danus, Mandoſius, & alij ſupracitati, num. 242. lo-
quuntur enim alternatiue de contradictione, aut
præſentatione.
252 Quarto procedit, quando collatio † facta eſt iure
ordinario, & originali, ſecus ſi iure deuoluto, nam
tunc non teneret, ex quo in veritate deuolutio non
dum erat facta, per reg. cap. ex p. de conceſſione præ-
bendæ & cap. cum ſuper, de offic. deleg. Rota d. dec.
10. & ibi additio, Abb. d. q. 5. nu. 7. Felin. d. nu. 10. Sel
ua d. q. 9. nu. 3. verſ. 9. Probus d. nu. 22. Lambert. dict.
num. 21. & 26. P. Pechius, Hier. Gabr. & Zerola ſup.
& ſic poſt deuolutionem, opus eſt noua collatione,
circa quod vide d. infra 10. p. c. 3. nu. 31. & 32.
253 Quinto procedit † ſecundum Hier. Gabr. ſupra.
ſi Ordinarius ſciens Beneficium eſſe iuris patrona-
tus confert, non autem quando prætendit eſſe libe-
rum, & hoc tantum vere confert, tunc enim, nullo
modo poteſt ratificari à patrono collatio Ordinarij
quia ceſſat ratio d. dec. 10. Sed debet iterum confer-
re, Rota ibi circa fin.
254 Sed iſta declaratio † nimis reſtringit d. concluſio-
nem communem, nec videtur vera attenta noſtra
ratione, de qua ſupra.

SEXTA PARS.
DE EXECVTORIBVS LITERARVM
Et Gratiarum Beneficialium.

CAP. I.

De Executoribus mandatorum de prouidendo.

SVMMARIA.

Literarum, & gratiarum Beneficialium executores, alij sunt mandatorum de prouidendo de Beneficijs vacaturis, alij literarum, & gratiarum, de Beneficijs vacantibus, num. 1.

De mandatis Apostolicis de prouidendo, qui late scripserunt, num. 2. & de executoribus eorum qui agunt, numero 3.

De executoribus mandatorum de prouidendo non est opus tractare, nec de ipsius mandatis, quia iam non sunt in vsu, ex decreto Concilij, num. 4.

Ex quo directio non potest eligi Canonicus supra numerum, ad futuram Præbendam ex Congregatione Concilij, nu. 5. Quãuis in Ecclesiis, vbi sunt Canonici Titulares id non est sublatum, num. 6. vbi adducitur declaratio S. Congregationis, de qua num. seq. vbi quod d. decretum non derogat consuetudini maxime immemoriali, & confirmatæ à Papa.

Literarum & gratiarum † beneficialium executores, alij sunt executores mandatorum de prouidendo de Beneficijs vacaturis, & expectatiuarũ,
2 alij sunt executores literarum, & gratiarum; † de Beneficijs vacantibus, & de mandatis Apostolicis de prouidendo, late scripserunt, Staphileus de literis gratiæ, titul. de formis mandatorum de prouidendo, Ludouic. Gomez. Sarnen. Episcopus in tractat. de mãdatis de prouidẽdo, & de expectatiuis, Probus & Leobinus Dallerius tractat. de mandatis Apostolicis, Pacus tractat. de mandatis de prouidendo, Rebuffus in praxi, titulo de mandatis Apostolicis, & titulo de clausulis mandat. & latissime in reperit. ca. nulla, 2. de concessione Præbendæ, tertio notab. Coras. de Benefic. 4. par. capit. 5. Ioann. Nicol. Cimonteus in enchiridio beneficiorum, titul. 4. de gratijs expectatiuis, Duarenus de Benefic. lib. 5. cap. 8. Mar. Anton. Cucchus in institution. Canonicis maioribus, li. 1. tit. 7. de mandatis Apostolicis. Et de execu-
3 toribus dictorum mandatorum, † & expectatiuarum agunt, Staphileus d. titul. de formis mandatorum, de prouidendo, septima & octaua forma, Gomez in tractat. de mandatis de prouidendo, ex numero 21. Rebuffus in concordatis, tit. de mandatis Apostolicis. §. 1. verbo in forma mandati, & tit. de forma literarum executor. Coras. 2. par. cap. 9. Cucchus ex nu. 32. & alij supra.
4 De quibus executoribus † non est opus tractare, nec de mandatis de prouidendo, quia iam non sunt in vsu ex decreto Concilij Trident. sessio. 24. de reformatione capit. 19. vbi decernit S. Synodus mandata de prouidendo, & expectatiuas, & alias quascũque gratias ad vacatura nemini amplius cõcedi nec hactenus concessis cuiquam vti licere, &c.
5 Ex quo decreto censuit S. Congreg. † Non posse eligi Canonicum sup. numerum ad futuram Præbendam, & post hæc tradit Gonçalez ad reg. de mẽsibus, §. 1. procem. num. 64. & 65. Quamuis in Ecclesiis, vbi sunt instituti Canonici sine Præbenda illam expectantes, qui dicũtur Titulares, id non est sublatum ex d. decreto, nam tunc non eliguntur supra numerum, vt apparet ex sequenti declaratione S. Cõg. Concil. An in Ecclesia Salamãtina in qua extãt 24. Canonici quorum duo postremi Præbendam expectant consuetudo immemorialis hactenus obseruata, & à Pio IV. Motu proprio confirmata, & ex certa scientia qua antequam vacet aliquis Canonicatus, cuius electio spectat ad Canonicos, eliguntur à Capitulo, præcedente licentia Episcopi, duo, vel tres, expectantes locũ vltimi Canonici, sine Præbenda vacaturam, ad quem iuxta gradũ expectantis denuo à Capitulo eligitur vnus & admittitur præcedẽte approbatione, & confirmatione Ordinarij, censeatur sublata ex decreto Concil. c. 19. sess. 24. refor. Congreg. respondit hanc consuetudinem non comprehendi hoc decreto Concilij.
7 Quamuis quod † attinet ad istam consuetudinẽ eligendi ante vacationem expectantes locum vltimi Canonici vacaturum, non videatur comprehendi isto decreto, ex eo quod non derogat consuetudini, maxime cum sit immemorialis, & confirmata a Papa ex certa scientia, iuxta supradicta 3. p. cap. 2. d. dubio 6. & 8. à num. 189. & 213.

CAP. II.

De Executoribus literarum & gratiarum de beneficijs vacantibus.

SVMMARIA.

Executores, qui hodie dantur pro executione literarum Apostolicarum, super Beneficijs vacantibus, alij dantur pro executione literarum in forma gratiosa, quæ habent cordas sericas, &c. num. 1.

Isti executores qui solent esse Canonici, aut alias in Dignitate constituti, quos pars petit, dantur Bulla separata, quæ habet cordas canapi, nisi fiat expeditio per Cameram, numero 2. & 3.

Alij executores dantur pro executione literarũ in forma dignũ, num. 4. & tunc expediuntur duæ Bullæ cum cordis canapi, num. 5. vbi refertur earum tenor.

Circa

Circa quæ examinanda sunt aliqua dubia, num. 6.

An requiratur receptio, & præsentatio literarum, vt executor possit procedere? à num. 7. resoluitur affirmatiue; nam licet iurisdictionem acquirat à tempore datæ, illam tamen antea exercere non potest, nec sufficit ostendere executori Bullam existentem in plumbo, num. 10.

Translatio pensionis non valet, nisi literæ facultatis fuerint exhibitæ coram iudice, nu. 11. Aut saltem processus fulminatus, in quo literæ sunt insertæ, seu sumptũ in forma vidimus, dummodo postea constet de originalibus &c. num. 12. vel supplicatio signata, quando adest clausula, etiam literis non expeditis, &c. num. 13. alias non valet literis non expeditis, contra Gambar. num. 14.

Milites S. Petri, & alij, habentes priuilegium transferendi pẽsiones coram Notario & testibus, possunt illas transferre, etiam non ostensis priuilegijs, nec literis reseruationis pensionis, num. 15.

Ad exercitium iurisdictionis requiritur præsentatio literarum originalium, vel alias authenticarum, nec sufficit transumptum factum à Notario, seu copia à notario subscripta numero 16. & sequentib. vbi ponuntur decisio, & resolutio Rotæ.

An Episcopus possit exequi, seu expedire literas in forma dignum, directas Vicario, seu officiali? Et sic an prouisio vigore illarum facta ab Episcopo sit valida? à num. 19. Resoluitur negatiue, & collationem tunc factam ab Episcopo non præbere titulum coloratum.

E conuerso non potest Vicarius se intromittere in causa, seu iurisdictione Episcopo delegata, num. 22. nisi Episcopus cum sibi fuerit delegata, eam Vicario subdelegauerit, non prius, nã causas delegandas non potest committere, num. 23.

Episcopus tamen rectè potest suo Vicario dare facultatem conferendi Beneficia, etiam vigore alternatiuæ, nondum competentis, num. 24. Immo Vicarius habens potestatem conferẽdi, potest conferre vigore alternatiuæ, non concessæ tempore commissionis, licet de ea nulla fiat mentio in commissione, num. 25.

Respond. cap. eam te, de rescript. ex quo iuxta communem intellectum, vbi scribitur Capitulo, seu alij, vt gerenti vices Episcopi, vt Præbendam alicui conferat, literæ, & præceptum transierint ad Episcopum, quod id procedit, quando scribitur vices gerenti Episcopi, non vt executori, sed vt tali vices gerenti, &c. num. 26. & 27.

Ad commissio facta Vicario transeat ad successorem in Vicariatu? à num. 28. resoluitur contra communem transire, sicut commissio facta sub nomine Dignitatis transit ad successorem, etiam per viam commendæ, nisi sit facta cum qualitate, ex qua videtur respectus habitus ad personam, & non ad Dignitatem, & idem est in delegatione facta Canonico talis tituli.

De materia cap. quoniam Abbas, de offic. delegati, remissiue numero 38. & 39.

An Vicarius Capituli sede vacante possit exequi, & expedire literas in forma dignum, & dispensationes directas officiali, seu Vicario simpliciter? verbi gratia Abulen. nam commissa Episcopo, vel eius Vicario, certum est non posse. à nu. 40. resoluitur negatiue attento stilo Curiæ, & Cancellariæ, cum Rota cuius decisiones ponuntur, non iuuare obseruantiam, & consuetudinem contrariam, aliquorum Episcopatuum, nec intrare l. Barbarius, nec regulam de triennali, &c. & an prouiso à Vicario Capitul. possit fieri de nouo collatio. à numero 55.

An vbi Ordinarius, cui sunt directæ literæ principales, in forma dignum, infra 30. dies non confert beneficium impetranti, sub prætextu quod non est idoneus, vel quod literæ sunt surreptitiæ, &c. & ita declarat, possit recurri ad secundum executorem vigore Bullæ executoriæ? à numero 59. resoluitur negatiue cum Rota, & respondetur rationibus in contrarium, & prouisum tunc à secundo executore, non iuuare regulam de triennali, nec obseruantiam, & consuetudinem cõtrarium, &c.

Si officialis, cui primo literæ sunt directæ, non posset illas exequi quia erat mortus Episcopus, vel quia erat intrusus, seu contradictor, vel ex alio impedimento, secundus executor nõ posset procedere à nu. 69.

Stante quod in supradicto casu non potest recurri ad secundum executorem, ad quem sit appellandum, seu recurrendum, à num. 72. resoluitur, videri appellandum ad Papam, & non ad Metropolitanum, nisi à reiect. & reprobat. in parochialibus, à qua datur appellatio in examine in forma dignum, licet non in concursu, & tunc Metropolitanum debere reiectum examinare cum suis examinatoribus synodalibus, seu cum alijs tribus à se electis, &c.

An interposita dicta appellatione possit recurri ad Nuntium? à n. 80. resoluitur negatiue nam excipiuntur causæ Beneficiales in sua facultate, hic posita & sic non potest in eis se intromittere, & fuit nulla declarata sententia lata vigore breuis Nuntij, vt in decis. Rotæ posita, posse vero ad Nuntium appellari non stante d. exceptione &c. & quando dicatur causa Beneficialis declaratur, num. 82. & 85.

An Ordinarius, primus executor, possit executioni mandare literas in forma dignum, & conferre lapso termino triginta dierum, & moram purgare, re integra, &c. à num. 88. resoluitur affir.

An si data in veritate negligentia primi executoris, secundus cui de ea non constat procedat, valeat eius executio, & processus à num. 91. resoluitur negatiue: nam hic non agitur de consolidanda iurisdictione, seu accrescendo exercitio, sed de danda iurisdictione, &c. non tamen requiritur, quod secundus requirat primum & ei terminum assignet, &c. sed sufficiet quod ex actis constet, &c.

1 EXecutores autem † qui hodie dantur pro exe-
cutione literarum Apostolicarum super Be-
2 neficijs vacantibus, † alij dantur pro executione
literarum in forma gratiosa, id est, quando col-
latio fit a Papa, & non committitur alteri facien-
da ad inducendum, seu immittendum prouisum
in possessionem Beneficij, &c. quæ literæ in forma
gratiosa expeditæ habent cordas sericas rubri cro-
ceique coloris; & isti executores, qui solent esse
canonici, aut alias in dignitate Ecclesiastica consti-
tuti, quos pars petit seu nominat, datur alia
Bulla separata, & distincta sub eadem data, quæ di-
citur executoria, & habet cordas canapi, nisi fiat
3 expeditio per Cameram, nam † tunc possunt poni
gratiosa, & executoria simul in vna Bulla, vt ait
Hieronym. Paulus in practica Cancellariæ, in no-
tabilibus super beneficijs reseruatis versicul. nota
quod in literis. Rebuffus in praxi in forma, & de-
claratione nouæ prouisionis in 4. Bullę par. vt in li-
teris quas ponit Flamin. Parisius de resignatio. Be-
nef. lib. 8. quæst. 7. sub num. 109. quæ sunt per Came-
ram expeditæ, non per Cancellariam, & ita quoti-
die videmus, & tradit Mandos. ad Lapũ alleg. 127.
lit. D. vbi ponit formam.

4 Alij executores dantur pro executione † literarũ in forma dignum, id est, quando collatio, seu prouisio, non fit à Papa, seu remittitur facienda præuio examine (& sic literæ istæ dicuntur etiam mandatũ prouisionis, sed de prouidendo) quia prouisus non fuit Romæ examinatus, nec fuit missa approbatio Ordinarij, quo casu ponitur in calce supplicationis, & quod prouisionem committatur in forma dignũ nouissima. Et tunc expediuntur duæ Bullæ, & ambæ cum cordis canapi quarum formulam ponit Paris. 5. in sua cõstitutione 162. in Bullario, & ponitur à Flam. Paris. dict. quæst. 7. sub nu. 187. iuxta quã in

Bulla, seu literis principalibus, quæ dirigunt ad Ordinarium, & regulariter ad Vicarium, seu officialem, dicendo verbi gratia officiali Abulens. &c. & committitur & mandatur eidem, vt si N. idoneum esse repererit Beneficium eidem infra 30. dies postquam literæ † sibi præsentatæ fuerint authoritate
5 Apostolica conferat, & assignet, &c. in altera vero bulla, quæ dicitur executoria, committitur & mandatur vni ex propinquioribus Episcopis, siue eorū Vicario, seu Officiali, & regulariter Officiali vnius ex propinquioribus Episcopatibus, quem pars eligit, vt si Ordinarius infra prædictos 30. dies beneficium non contulerit illis elapsis si prædictum N. idoneum esse repererit, &c. prædictum Beneficium
6 eidem conferat, & assignet, &c. vt latius habetur † in dicta cōstitutione, circa quæ operæ prætium erit examinare aliqua dubia, quæ in praxi frequenter occurrunt.

7 Primo dubitatur, an requiratur receptio, † & præsentatio literarum, vt executor possit procedere? &c. & respondetur affirmatiue, nam licet iuris-
8 dictionem acquirat a tempore datæ, † illam tamen exercere non potest ante præsentationem & receptionem literarum capit. super eod. 2. de appellatio. ad fin. Ioannes Andreas in capit. eam te, de rescrip. in fin. Corasius, 4. parte capit. 1. numero 22. late Anton. Gabriel. de executione rei iudicatæ conclus. 3. Molina de iustitia. 3. tom. disputat. 599. num. 2. † &
9 dictum est supra part. præceden. capit. 1. num. 349. vbi vide, & limitationem adductam per Puteum decis. 275. lib. 3. Rotam decisione 230. lib. 2. part. 3. diuersorum, de qua per Mandosiū regula 27. Cancellariæ, quæst. 17.

10 Vnde inquit Staphileus de literis gratiæ † titul. quibus modis expirent literæ ad Beneficia num. 7. quod non sufficit ostendere executori bullam, existentem in plumbo, licet illa iam sit plumbata; ex quo requiritur receptio literarum, quamuis in tribunali Auditoris Cameræ, vt intellexi, hoc non beneseruetur.

Vnde etiam infertur translationem pensionis nō
11 valere, † nisi literæ facultatis fuerint exhibitæ coram iudice, seu executore, Crescen. decis. vltim. de concessio. Præbend. alias 197. Mohed. decis. 28. de renuntiation. alias 189. Mandos. de signatura gratiæ tit. de translation. pensionum. versicul. nonnunquam. Massa ad formulam cameralis obligationis, de processu in princip. numero 5. Ferrettus consilio 85. Flamin. Paris. de resignat. Benefic. libro 6. quæstione 4. numero 37. & Salust. Tiberius in pract. Auditoris Cameræ libro 3. cap. 6. noue addito, & Rota in vna Toletana pensionis de anno 1547. coram Cotta 1. part. diuersorum decis. 69. & 25. aut saltem processus fulminatus, in quo ipse literæ sunt inser-
12 tæ, † seu sumptum in forma vidimus, dummodo postea constet de originalibus, quādo pars opponat. Achilles decis. 53. & 419. Puteus decisio. 246. lib. 3. Crescen. 2. de officio delegati, & prima de probatio.
13 Mandos. supra versiculo quæro clausula, † & Flaminius numero 38. vel supplicatio signata, quando adest clausula, etiam literis non expeditis, vel quod sola signatura sufficiat, vt in pensionibus pro Palatinis, Mandosius dict. versicul. nunquam, & Flam. numero 36.
14 Quamuis Gambarus de officio Legati † 6. quæstion. 3 1. ex numero 638. dicat valere translationem factam literis non expeditis, postquam literæ reperiebantur expeditæ de præsenti, & ita maiorem partem Rotæ obtinuisse.

15 Milites vero S. Petri, & alij habentes † facultatē vigore suorum priuilegiorum transferendi pensiones coram notario, & testibus, possunt illas transferre, etiam non ostensis priuilegijs. Puteus decisio. 344. lib. 2. & decis. 1320. lib. 3. part. 3. diuersorū, Mandos. supra vers. milites S. Petri, & Flam. d. quæst. 4. n. 40. & 41. Nec etiam erit illis necessarium ostendere literas reseruationis pensionis, cum translatio non fiat illarum vigore, sed suorum priuilegiorum, & de translatione pensionum vide dicta supra 1. quæst. c. 5. illat. 1 1. à num. 239.

16 Et aduerte quod ad exercitium iurisdictionis † requiritur præsentatio literarum originaliū, vel alias authenticarum Abb. num. 6. & Felin. 8. & 9. in cap. cum in iure peritus, de offic. deleg. Ludou. Gomez. in capitul. statutum, nu. 60. de rescriptis in sexto, nec sufficit transumptum factum à notario, seu subscripta.

17 Et fuit resolutum per Rotam in vna Tridentin. † Beneficij del Rosal 12. Decembris 1594. coram D. Penna vt in sequenti decisio. quæ est notanda. Aparitius de Seticn. ad fundandam litem, narratam in gratia si neutri, quā impetrauerat a fœlic. rec. Sixto Papa V. de hoc Beneficio vtebatur decreto quodam citationis Ordinarij Tridēt. cui literæ gratiæ si neutri directæ fuerant, quod cum ad effectum excluden di litem necessario verificandam ad sustentandam gratiam si neutri, nullum prorsus, & inualidum fuisse prætenderet Alphonsus de Samaniego, vtraque parte super dubio dando informāte dubitaui, an coram Ordinario Trident. fuissent præsentatæ literæ originales, vel alias, ita authenticæ, vt decretum citationis illarum vigore factum foret legitimum, & validum, ad dictum effectum litis introducendæ? Et Domini vtraque parte informante censuerunt, non constare coram Ordinario fuisse præsentatas literas originales, vel alias authentic. & propterea decretum citationis illarum vigore factum fuisse nullum, quia Gregorius quidam qui die 27. Iunij anni 1587. nomine Aparitij comparuerat coram Ordinario ad notificand. ei gratiam Aparitij, & petend. executionem eiusdem gratiæ, solum exhibuit quādam copiam prædictæ prouisionis subscriptam, per quēdam Balthasarē Rodrig. assertum notarium, qui asserebat prædictas literas Apostolicas sua propria manu fideliter ex proprijs originalibus transumpsisse, & rogatum subscripsisse, hinc enim cōstabat coram Ordinario non fuisse productas literas originales, ideoque iudicem nulliter citationem decreuisse, cū non aliter habuisset iurisdictionē, vel eius exercitiū, nisi originali, vel authentico rescripto sibi solemniter præsentato. Rota decis. 20. de concess. Præb. in nouis, & decis. 4. de officio deleg. in antiquis. Ægidius decis. 110. versic. circa tertium dubium. Felin. in cap. eam te num. 21. de rescrip. & in cap. si cicatus, num. 12. & 13. eod. tit. Cassad. decis. 8. num. 10. & seq. de restitut. spoliat. & decis. 23. super regulis. Crescen. decis. 5. nu. 4. de fide instrument. idem decis. 13. de concess. Præbend. Achilles decis. 2. de offic. deleg. Roma consil. 535. num. 8. & ratio est, quia, executor certus esse debet de sua iurisdictione per exemplar, & non per exemplum minus solemniter præsentatum, maxime cum rescripti præsentatio sit de processu, & illius potissimū fundamētū, ideoque tieri debet solemniter per manum publici notarij, & cum appositione testiū, cū iudici non credatur. Specul. de rescripti præsent. nu. 3. 4. & 5. Eo vero magis defectus apparebat notus, quia neq; constabat, quod in actis iudicis cōmissarij fuissent exhibitæ Bullæ originales, cū in cita-

in citatione per eum decreta, solû reperiretur inserta copia copiæ prædictarum Bullarum, nam idem ille Balthasar Rodriguez, assertus notarius, asserebat se fideliter transumpsisse illud transumptum, ex alio transumpto processus originalis, quod euidenter quoque demonstrat differentiam inter copiam exhibitam, & copiam copiæ insertam, in dicta citatione, quia in copia exhibita deerant subscriptiones expeditorum Cancellariæ, quod plane ostendit illud non fuisse originale, nec copiam originali conformem, in copia vero copiæ insertam citationem, subscriptiones fæpeditorum legebantur. Quæ iste defectus tollebatur ex assertione iudicis dicentis in principio decreti citationis se fuisse electum iudicem vigore vnius Bullæ Apostolicæ Sixti Papæ V. scripti in pergameno, & lingua Latina cum quodã sigillo plumbeo pendente ex filis sericis rubri croceique coloris, quia ex his non inferebatur ad realem productionem dictarum literarum coram illo, cum potius viderẽtur verba notarij in similibus citationis decretis de stylo apponi solita; quod colligebatur præterea ex illis verbis in citatione sequentibus, cuius quidem Bullę tenor est, qui sequitur, & tamen non sequebatur ibi, nisi tenor alterius copiæ, vt supra fuit ostensum, pro quo faciebat consuetudo vltra montes vigens, per quam vt ait Crescen. decisio. 87. incipien. executor gratiæ, extra Italiam omnes literas de Curia Romana venientes, homines vocãt literas Apostolicas. Sed neque authenticam literarum copiam fuisse prædictam corã Ordinario, ostendebant plures defectus solemnitatum requisitarum in transumptando. Rursus non constabat prædictũ Balthasarem Rodriguez qui transumptum fecerat, fuisse notarium, neque erat verũ illud fideliter transumpsisse, cum inter copiam exhibitam, & copiam copiæ in citatione insertam essent varietates, & differentiæ supra relatæ, vnde nulla eis poterat adhiberi fides. Neque prædictis obstabat Rota decisione 4. de concess. Præbend. in antiq. quod etiam sine copiæ præsentatione valet processus, dũmodo postea quandocumque literæ producantur, & de illis constet, quia respondebant Domini, illam decisionem fuisse reprobatam. Felin. in capit. sciscitatus num. 13. de rescript. Crescen. decisio. 188. incipien. pensionis translatio. Roman. consil. 353. num. 6. Rursus non obstabat decis. Achillis 2. de offic. delegat. vbi Rota tenuit valere translationem pẽsionis factam coram executore vigore processus fulminati, in quo erant insertæ literæ Apostolicæ, quia respondebatur 1. insertum literarum in processu fulminato maiorem habere vim, quam transumptum factum à notario, cum in processu fulminato iudex attestetur se vidisse literas originales, easque inseruisse, & sigillum suum apposuisse, vt declarat Puteus decisio. 246. numer. 5. libro 3. Concurrebant præterea in illo casu multa adminicula, quibus suadebatur credendum fuisse inserto. Chisanen. decis. 71. postremo cum fuisset processum extraiudicialiter, sine partis citatione, licebat peragere actum translationis pensionis, Achilles decisio. 2. Puteus dict. decisio. 246. numer. 3. versic. non obstat lib. 3. in casu autem proposito iudex executor non poterat exercere actum sine legitima citatione præterea neque decretum citationis poterat sustineri vigore ordinariæ iurisdictionis, quia cum processerit tanquam delegatus ad iurisdictionem delegatam se restrinxit, fecit enim actum tanquam iudex Apostolicus vigore literarum, & ideo nulliter processit ex prædictis. Hostien. Imola, Abb. & alij in cap. cum ex officij, vbi Felin. numero 25. versic. 4. conclusio, de præscriptione; nam qui potest procedere ex potestate valida & procedit ex potestate inualida, ad quam se coarctauit, nulliter prodit. Puteus decisione 583. numero 3. l. 2. Roman. cõsil. 343. numero 5. postremo nõ obstat doctrina Specul. in Rubrica de rescripti præsentatione libro 2. & titul. de instrument. edit. §. nunc dicamus, num. 11. tradentis modum procedendi in similibus actibus, vt scilicet literæ originales transumptentur ex quo non possunt in actis relinqui, & transumptum paratur in actis, ex quo fiat illud transumptum in decretum citationis inserendum: quæ omnia obseruasse iudex videbatur. Quia fuit responsum veram esse doctrinam Specul. eum tamen non excludere solemnitates requisitas in transumptando, neque veram & realem productionem literarum originaliũ. Quæ in proposito casu non fuisse seruata satis liquebat ex supradictis.

18 Et in eadem Trident. 10. Maij 1595. † coram D. meo Corduba Episcopo Pacentin. fuit resolutum, standum esse in decisis rationibus adductis in d. decisio. constat enim quod iudex non fuit certus de sua iurisdictione, cum non fuisset præsentatum originale, quod ex inspectione actorum bene probatur, ad tradita per Alexand. consil. 55. num. 12. l. 5. Aymon 107, l. 19. nã præsentatio rescripti debebat fieri solemniter, per manum publici notarij, & cum appositione testium. Specul. de rescript. præsentatione, in princip. & quando hoc deficit iudex non potest dici certus de sua iurisdictione; nec obstare quod præsumitur originale præsentatum, & iudicem certum de sua iurisdictione per inspectionem originalis, co ipso quod pars Alphonsi comparuit nil opponens de defectu iurisdictionis, & quod originale nõ fuisset præsentatum, quo casu intrat doctrina tradita per Enrichum num. 4. Abb. Felin. & Bellam. nu. 10. in capit. cum iure, de offic. deleg. dicentes, quod si pars compareat, & ante sententiam non opponat de defectu iurisdictionis, eo quod originale non fuisset præsentatum, si velit opponere post sententiam, nõ potest. Nam Domini duos terminos considerabant, alterum quod productio iurium sit de actis, alteram quod sint de actis instrumenta quæ producũtur: quoad primum dicendum est, fieri de actis statim quod est facta productio, parte citata, & si non possit dici de actis instrumentum, vt per Mohedan. decis. 1. de procurator. quoad secundum iura sunt de actis si registrentur solemniter in illis, vt per Bellamer. supra numero 7. & inde iurisdictio iudicis considerãda est respectu iudicis, & respectu partis: respectu iudicis, productio iurisdictionis debet esse de actis, & fieri per manum notarij publici, cum oppositione testium, ad tradita per specul. supra & respectu partis, si opponat, debet instrumentum verificari, & registrari, vt tradit Bellam. d. num. 8. licet vero non cõstet de productione & actu productionis sed de comparitione quadam coram dicto iudice, & de actu extraiudiciali iudicis sine testibus, cui asserenti se fuisse deputatum vigore Bullæ delegationis, non est standum, nisi prius constet de delegatione, quia delegato non competit iurisdictio cum effectum nisi post præsentationem litterarum, capit. super eo, de appellatio. & inde tollitur obiectum, quod cum pars fuerit citata ad dicendum contra & comparuerit, & nil opposuerit, iudex potest procedere, cum enim iudex ante dictam præsentationem literarum non habuerit iurisdictionem, consensus partiũ non potest validare processum. l. priuatorũ. C. de iurisdictione omnium iudicum cũ vulg. tenet in expresso

Francus in dict. cap. super eo colum.6.& ibi Decius
nu.28.& agitur de conferendo iurisdictionem, quã
priuati dare non possunt. Felin.cap.cæterum nu.21.
de rescript. & testatur communem Gabr.de execu-
tione rei iudicatæ conclus.3.num.3. cum ergo dicto
iudici fuerit præsentatum transumptũ ex alio tran-
sumpto processus originalis Domini resoluerũt stã
dum esse in decisis, cum illi non potuerit de sua iuris
dictione constare ex supradictis.
19 Secundo dubitatur † an Episcopus possit exequi
seu expedire prædictas literas, in forma dignum, di-
rectas. Vicario, seu Officiali, & sic an prouisio vigo-
re illarum facta ab Episcopo sit valida?
20 In quo respondendum videtur negatiue; † nam
delegatio, seu commissio facta Vicario, seu Officiali
Episcopi, non censetur ab Episcopo, nec de iurisdi-
ctione delegata Vicario Episcopus se potest intro-
mittere, Cardin.quæst.9.Bonifacius num.13.in cle-
men.& si principales de rescript. Decius in cap. qui
Abb.de offic.deleg.num.62. Ripa in cap.eam te nu.
46. de rescript. Pauinus de officio, & potesta.cap.se-
de vacan.2.part.quæst.10.num.14. Bertach. de Epi-
scopo 7.par.4.lib. quæst.4. Rebuffus in praxi in for-
ma Vicar. num.161. & in concorda.tit.de forma li-
terarum executor.verb.recusauerint, late Sbrotius
de Vicario Episcopi lib.2.quæst.136.& lib.3.quæst.
51.qui plures refert, Zerola in praxi Episcopali. p.1.
verb.Vicarius dubio 5.& 2.p. eodem verb.§.1. Mar.
Anton. Genu. in praxi Archiepiscopali Curiæ Nea-
politanæ cap.83.sub num.11.& Zecchus de republi
ca Eccles.cap.23.de Vicario Episcopi.§.2.nu.4.vers.
9.Thom.Sanchez de matrimo.l. 8. disputa.27.num.
30.& in terminis de collatione. Nauarr. consil.5.de
21 offic.deleg † qui tamen male ait, collationem tunc
factam ab Episcopo præbere titulum coloratum, &
habere locum reg.de triennali, quod non videtur ve
rum, cum commissio, vigore cuius est facta de eo, nõ
cantet, &c.
22 Sicut è conuerso non potest Vicarius se † intro-
mittere in causa, seu iurisdictione Episcopo delega-
ta, Decius supra a nu.78. Feli.in d.c.eam te num.17.
Rebuf.in locis proxime citatis, & in reg.13.Cancel.
verb.aut Vicarios perpetuos. Nauar.d.cons.5. nu.1.
& cons.4.præced.nu.4. Achilles in c. Prætorum c.4.
verb.iusti.nu.5.Cucchus in instit.maior. lib.2.tit.8.
nu.116.& late Sbrot.d.lib.2.q.135.& Zerola, & Zec
23 chus sup. nisi Episcopus, cum sibi fuerit delegata, † eã
Vicario subdelegauerit, non prius; nam causas, sibi
delegandas à Papa, & commissiones futuras non po
test committere; iurisdictio enim nondum compe-
tens, nec actu, nec habitu, committi non potest. Ro-
ta decis.2.de offic.deleg.alias 157.& 9.de offic. Vica
rij alias 847. in antiq. & 3.de offic. Vic.in antiq.& 6.
de offi.deleg.alias 242.in nouis. Feli.d.cap.eam te n.
17.& in ca.pastoralis.§.quin, nu.1.de rescrip. Pauin.
d.q.10.p.2.nu.33.Rebu.in d.forma Vicariatus à nu.
199.& in alijs locis citatis. Cucchus d.tit.8. nu.111.
& 115.Sbrotius l.2.quæst.34. nu.6.& quæst.39. nu.
4.& 5.& quæst.45.& 133.
24 Quamuis Episcopus recte possit suo † Vicario da
re facultatem conferendi Beneficia, etiam vigore al
ternatiuæ nondum competentis, sed expediendæ,
seu concedendæ, quia per alternatiuam, non datur
Episcopo priuilegium, seu noua potestas, conferen-
di, sed solum remouentur impedimenta, vt dictum
est præcedenti parte capit.primo numero vigesimo
secundo.
25 Immo Vicarius habens potestatem conferendi, †
potest conferre vigore alternatiuæ, quæ nõ erat ex
pedita, seu concessa, tempore suæ commissionis, li-
cet de alternatiua nulla fiat mentio in commissione
Puteus decis.488.lib.2. Thanis decis.23. Sbrotius li.
2.quæst 86. & posthæc late tradit Gonçalez glossa.
42.à num.6.
26 Nec obstat text.in cap.eam te, de rescrip. † ex quo
iuxta communem intellectum Innocent. ibi de quo
Abb.num.14.Fel.16. & Ripa à num.144.ibid.& Pa
uin. 10.quæst.1.par.num.20.probatur, quod vbi scri
bitur Capitulo, seu alij, vt gerenti vices Episcopi vt
Præbendam alicui conferat, literæ istæ, & præce-
ptum transeunt ad Episcopum, quia omisso quod
27 ait Ripa † d.num.46.quod aliud in Vicario aliud in
vices gerente quia vices gerens constituitur in defe-
ctum, Vicarius vero non, respondetur quod illud
procedit quando scribitur vices gerenti Episcopi,
non vt executori sed vt tali vices gerenti, vt confe-
rat Præbendam, seu Beneficium spectans ad col-
lationem Episcopi tamquam gerens, etiam in hoc
authoritate Papæ, vices Episcopi, tunc enim Episco
pus tenetur mandatum hoc, seu præceptum adim-
plere, quia in effectu fuit factum potestati suæ, & re-
spectu illius, vt post Innocent.explicant Abb.& Fe-
lin.sup. quos sequitur Sbrotius d.q.136.nu.9. 10. &
11.esto propter præceptũ talis collatio diceretur fa-
cta authoritate Apostolica, & non ordinaria ex glo.
in c.cum in aliquibus, verb.concedimus de rescript.
in 6.quam ibi sequuntur Francus n.7.& alij, & Fel.
d.cap.eã te num.11. quamuis Decius ibi num.35.te-
neat contra dictum communem intellectum, & quã
uis Ripa num.50. & seqq. putet mandatum esse ibi
Capitulo, vt executori Apostolico in defectu Epis-
copi mortui quos carpit additio Decij ibi litera, I.
in proposito autem scribitur Vicario Episcopi, vt
executori, & nõ vt vices gerenti Episcopi, & agitur
de collatione beneficij affecti, seu reseruati, & sic spe
ctantis ad prouisionẽ Papæ priuatiue ad Ordinariũ.
28 Tertio dubit. an commissio facta Vicario, † tran-
seat ad successorem in Vicariatu, seu an Vicarius
successor possit exequi, & expedire dictas literas, &
dispensationes directas Vicario tempore antecesso-
res.
29 Et videtur quod sic, † nam delegatio, seu commis
sio, facta sub nomine dignitatis transit ad successo-
rem in dignitate, cap.quin Abbas, de officio, delega.
& ibi Doct.etiamsi successori dignitas sit data in cõ-
30 mendam, † Decius in d.cap.quoniam Abb.num.44.
Probus ad Monach. in cap.nemo de elect.in 6. à nu.
23.Sarnen.in reg.de triennali, quæst.5. vers. ex qui-
bus omnibus infertur. Rebuff.de pacifici, possessor.
nu.53.alias 42.& Coras.de Benef.1.p. cap.6. num.8.
31 † nisi sit facta delegatio sub nomine dignitatis cum
qualitate tamen, ex qua videtur respectus habitus ad
personam, & non ad dignitatem, vt in vna Capuana
de anno 1552.coram D. Rosianẽ.in qua fuit resolu-
☞ tum, quod commiss. facta Episcopo sub nomine di-
gnitatis, cum qualitate tamen, ex qua videtur respe-
ctus ad personam habitus, & non ad dignitatem, vt
quia committitur Episcopo Tridentino, Neapoli
commoranti, durat in persona illius etiamsi transfe-
ratur ad aliam Ecclesiam, & non transit ad successo-
rem in Ecclesia Tridentina, Abb. in cap. quin Abb.
nu.8.de offi.deleg. Monachus in cap. statutum de re
scrip.in 6.vt per Chisanen.decis.36.Guidobo.num.
81.Cotam.69. & Oradinum.68. & tradit Mandos.
de commissione commiss.28.ad finem.
32 Sed in proposito cõmunis opinio, tam † legista-
rum, quam canonistarum, est quod iurisdictio dele-
gata Vicario Episcopi, per eius obitum, vel remo-
tionem

tionem ab officio expirat,& sic non transit ad successorem, quia dignitas Vicarij extinguitur per eius mortem, vel remotionem, & alius qui subrogatur de nouo creari dicitur, & sic non reperit dignitatẽ, quæ delegationem sustineat, vt in dignitatibus perpetuis, quam sententiam tenent Bart. in l.more maiorum, in fi.& ibi Ias.nu.65.& alij ff.de iurisdictione omnium iudic. Ant.de Butrio.nu.25. Imola.19. Fel. 7. Decius 61.& Beroius 100. in d.c. quin Abb. & dicunt communem Decius,& Beroius ibi, Gigas cõs. 48. Caual.decis.40.nu.22. dicentes eam receptiorem & magis communem,& Cardin. Mantica de coniecturis l.8.tit.17.nu.3. Quam etiam vti communem, & veriorem secuta est Rota vt per Achillem decis. 51.seu 3.de officio Vicarij,& in vna Papien.bonorũ 3. Maij 1578. coram Illustrissimo Lancellotto quæ habetur.1.p.diuers.decis.200. Flam. Paris.de resign. Benef.l.7.q.24.nu.78.sequitur etiã Pacianus de probat.lib.2.cap.33.nu.6.

34 Nihilominus tamen contraria sententia † est æquior,& in praxi recepta,& tenenda, Abb.in d.cap. quin Abbas nu.10.& 11.& Cardin.ibi,& in clem.2. de rescrip.quæst.5.vbi glossa verb.principalis.& Bonifacius nu.51. Pauinus d.q.10.2.part.num.13. Probus ad Monachum in d.cap.nemo,de elect.in 6. Gãbarus de officio legati.lib.8.nu.97. Capra consil.32. Hieronymus Gabriel. qui plures refert cons.33.l.2. qui ait, hoc non solum procedere, quando constat ex coniecturis Papam habuisse rationem tribunalis, sed etiam in dubio. Cucchus d.tit.8. à num.12. Anastasius Germonius de indultis Cardin. §. Hieronymo num.57. Flam. Paris.de resignatio.l.1. quæst.11. a num.17. Mar. Anton. Genuen.sup.cap.82. num.1. dicens, in Curia Neapolitana obseruari, & videtur tenere Marchesanus de commissio.2.p.cap.6. de cõmissio.appellat.n.38.& tenet Sbrotius l.2.q.67.quãuis lib.3. q.49. vbi hanc quæstionem ex professo tractat solum, eam sequatur, vbi ex coniecturis percipi possit Papam habuisse rationem tribunalis,& quod alias non recederet à supradicta magis communi,& Thomas Sanchez sup.nu.10.& 31.

35 Et hanc nostram sententiam alias † secuta est Rota, vt per Puteum decis.487.lib.2.& decis.151.libro 2.par.3.diuers.& Chisanen.decisio.139.de qua supra p.præced.cap.8.nu.153.& in vna Syracusana illegitimitatis 10.Decem.1575.coram D.Cantuccio, quę est 2.p.diuers.decis.12.& per Ant. M. Papaz.in add. ad Rotam decis.1.nu.3.& decis.4.in fi.de officio Vicarij,& decis.33.de procurator.nu.2.in nouis.

36 Et ad rationem contrariæ sententiæ † supra adductam responderi potest, tunc iurisdictionem delegatam Vicario esse in suspẽso, donec alius subrogetur, vel sustineri a tribunali. Quamuis Cucchus supra n. 14.dicat Vicariatus dignitatem perpetuam, & continuam esse.

37 Et idem ait Anast.† Germon.supra nu.78.in delegatione facta Canonico dicẽdo Canonico S. Margaritæ, vel alterius tituli cum in aliqua Ecclesia oẽs Canonici habent titulũ, vt in Cathalonia quod trãseat in successorẽ,& Tho.Sanch.sup.nu.12.quamuis cõtra teneant Felin.supra & Decius nu.59.

38 Et circa † materiam d. cap. quin Abbas vltra ordinarios ibi, & in d.l. more videndus est Anastas. Germon.in d.§. Hieronymo, num.41. Tho.Sanch. d.disputat.27.

39 Et an hodie dispositio illius tex. † procedat in iudicibus in synodo deputatis, qui dicuntur iudices seculares, iuxta decretum Concilij sess.25.cap.10.de reform.vide infra p.9.cap.2.à nu.349.

40 Quarto dubitatur, an Vicarius,† seu officialis Capituli sede vacante, possit exequi, & expedire dictas literas in forma dignum, & dispensationes directas officiali seu Vicario, simpliciter dicendo verbi gratia officiali Abulen.nã commissa Episcopo,† vel eius
41 Vicario, certum est non posse expediri per Vicariũ Capituli sede vacan.cum non sit Vicarius Episcopi, sed iurisdictionis Episcopalis, glos.in d.clemen. & si principalis verb. Episcopi,& ibi Doct. Felin.in d.ca. eam te.nu.17. Pauin. d.q.10.2.p.nu.2. Lamb.de iure patr.3.p.2.l.q.1.arti.7.nu.3. Cucchus d.tit.8.nu.39. Sbrot.l.1.q.16. Mar. Ant. Gen.c.84.nu.12.quamuis Zecchus d.cap.23.de Vicario Episcopi.§.1.nu.1. dicat dici Vicarium Episcopi, etiam qui deputatur à Capitulo sede vacante & quamuis contrarium in prop.teneat Tho.Sanchez d.disput.27.nu.33.

42 Et quidem in proposito † dubio videtur affirmatiue respondendum, nam Vicario, seu officiali Capituli sede vacante possunt de iure dirigi delegationes & rescripta Papæ non secus ac officiali Episcopi, cũ sit Vicarius seu officialis iurisdictionis Episcopalis, d.glos.verb. Episcopi, d.clemen. & si principalis, & ibi Imola nu.20. Card.15. & Abb. sub nu.1. Pauin. d.q.10.2.p.nu.8.& 9. Hier. Paul.in pract. Cancell.§. de iudicibus & eorum ordine vers.item nota. Rebu. in praxi tit.de Vicarijs Episcoporum nu.4. Sbrotius l.2.q.23.nu.3.& Flores q.4.num.11.& alij; quamuis dubitet Bonifacius in d.clemen.& si principalis, nu. 32. & ita in Hispania solent Nuntij causas delegare officiali Capituli sede vacante.

43 Et licet Vicarius, seu Officialis,† verbi gratia Abulen. Capituli sede vacante, non sit vere Vicarius, seu Officialis Episcopi, vt dictũ est, tamen Vicarius, seu Officialis Abulen. Capit.sede vacan.absolute vere,& simpliciter est Vicarius, seu Officialis Abulen. vt patet, ergo. & sic practicatum est in aliquibus Episcopatibus Hispaniæ sede Episcopali vacante, & ita praxim seruare ait Flores ibi, & tenet Thom. Sanchez supra nu.32.

44 His tamen non obstant. contrarium est † tenendum vt certum, attento stilo Curiæ, & Cancellariæ quæ sede Episcopali vacãte non dirigit huiusmodi literas in forma dignum, nec dispensationes, &c. officiali Capituli, qui non confidit de illo, sed Episcopo viciniori, seu eius officiali, de quo stilo testatur Hier. Paul.in d. practica Cancell. in prin. vers. circa qualitatem personarum, & est notissimus omnibus in Curia mediocriter versatis, & apparet ex literis, quæ huc transmittuntur directe viciniori, in quib. dicitur, quod quia sedes Episcopatus partium vacat committitur illi, tanquam viciniori &c. & clarius ex literis mutationum iudicum, quæ occasione sedis vacantis 19. notatæ tempore prædictarum literarum directarum officiali illius Episcopatus simpliciter, vel superuenientis, ante illarum executionem, in quibus in substantia dicitur, quod quia prędictæ literæ directæ fuerunt officiali, verbi gratia Abulen. & sedes dicti Episcopatus vacat, ideo vt dictæ literæ debitum consequantur effectum, committit viciniori illarum executionem, &c. & vide super hoc literas perinde valere datas anno 1600. cuidam prouiso à Vicario Capituli Abulen.sede vacante, de quodam Beneficio simplici, per resignationẽ in quibus dicitur, quod officialis procedat ad executionem priorum literarum in forma dignum, ac si a Vicario Capituli executæ non essent, absoluendo illum ab inhabilitate, propter intrusionem, & perceptionem fructuum incursa, & remittendo ei fructus perceptos, ita tamen vt prius debeat dimit-

tere libere dictum Beneficium in suis manibus, &c.
cum ergo Curia & Cancellaria, nolit committere
officiali Capituli sede vacante, aperte constat sub no
mine officialis, seu Vicarij, absolute prolati in lite-
ris quæ diriguntur officiali, verbi gratia, Abulen. in
telligere officialem Episcopi & non Capituli.
Et cõfirmatur ex dicta constitutione Pij V. 162.
45 † in qua mandatur, quod literæ in forma dignum,
dirigantur ad Episcopum Diœcesanum, aut ad Vi-
carium generalem, aut Officialem eiusdem Episco-
pi, disiunctiue ad electionem impetrantis.
46 Et ita in terminis resoluit Rota in vna † Illerden.
pensionis siue vnionis. 4. Maij 1588. coram D. Sera-
phino, vt in sequenti decis. Iterum causa proposita
☞ fuit resolutum sententiam, de qua agitur, fuisse nul-
lam, cum enim delegata fuisset causa a Sede Aposto
lica Officiali Illerdens. cuius officium expirauerat
per obitũ Episcopi & a Capitulo deputatus fuisset
alius officialis sede vacãte licet successerit Capitulũ
in locum Episcopi respectu iurisdictionis ordina-
riæ, tamen non succedit respectu iurisdictionis. dele
gatę. Abb. c. cum olim, colum. penultim. versic. 5. du
bitatur, de maioritat. & obedien. Feli. capit. eam te.
num. 17. de rescrip. Decius cap. quin Abb. nu. 15. de
offic. deleg. cũ alijs per informantes allegatis, quod
eo maxime in casu isto procedit, cum ageretur de
re, in qua Capitulum habebat interesse, & ideo non
erat conueniens, vt fungeretur vice iudicis, & par-
tis Bart. in l. qui iurisdictioni, de iurisdictione om-
nium iudicum, & stilus Cancellariæ est vt deputen-
tur executores literarum Apostolicarum officiales
Episcoporum, non autem Capitulorum, & isti offi-
ciales non inscribuntur officiales Episcopi Illerden.
vel Archiepiscopi Toletani, sed simpliciter officia-
les Illerden. Toletanus & sic singulis. Non obstat
quod dicitur de prorogatione, tum quia non potuit
prorogari cum ageretur de alienatione rei Ecclesię,
ad notata per Beroium cons. 22. n. 46. l. 2. Tum quia
respectu delegatæ iurisdictionis nõ poterat fieri pro
rogatio c. P. & G. in fi. de officio deleg. Fel. in c. cum
olim, 1. in princip. eodem tit. Socinus in cap. signifi-
casti, nu. 21. de foro compet. sed & omnem tollit dif
ficultatem in pronuntiãdo restrinxit se, & tulit sen-
tentiam vti executor Apostolicus. Non obstat quod
dicitur deputatum fuisse a Nuntio, quia non est ve-
rũ in facto, sed Nuntius qui prius inhibuerat reuocã
do inhibitionem reliquit totum negotium in eo sta
tu, in quo erat ab initio, & ita alias fuit decisum in
vna Papiẽ. corã illustrissimo Lancell. de anno 1579.
47 Idem etiam nouissime fuit resolutum in † vna A-
bulens. Beneficij de Mombeltran coram D. Lita vt
in decisionibus seq.

Abulen. Beneficij 26. Iunij 1596.

DOmini resoluerunt gratiam Aluari esse verifi-
catam, nam de clericatu constat ex depositione
7. testis super 4. dum dicit, quod de tempore resigna
tionis erat clericus, & presbyter, & sic per cõsequẽs
non potest dubitari de eius idoneitate, quoad effe-
ctum obtinendi Beneficium simplex, quale est, de
quo agitur ad glossam in verb. reputamus, in clem.
1. de concess. Præben. & notatur per Doct. in cap. cũ
in cunctis §. inferiora de electione maxime cum ex
depositione p. super 11. constat quod de eo tempore
Aluarus erat lector, & fuerat approbatus ad curam
animarum; quod autem Beneficium de quo agitur
non requirat residentiam, vltra quod iustificari non
debet stante Ægidij decis. 675. & Rota diuers. decis.
17. part. 1. concludenter probatur ex confessione, de
qua in precibus Ferdinandi. l. cum te. Cod. de transa
ctio. Rota decis. 44. de testibus. in antiquis, valor hu
ius Beneficij expressus iustificatur ex decis. factis ad
fauorem Ferdinan. & ex depositione part. testis su-
per 50. qui optimam rationem suæ deposit. reddit,
& etiam deponit de publica voce & fama, maxime
cum pro iustificatione gratiæ sufficiat semiplena
probatio. Mohedan. decisione 21. num. 3. de renun-
tiatione. Verallus decisione 233. parte prima. fuit
dictum in illa Mediolanen. Beneficij 11. Decembr.
de anno præterito coram R. P. Domino meo Ora-
no, & in pluribus alijs causis, quod autem Carolo re
signanti vna cum pensione eidem reseruata 120. du
catorum, remanserit vnde commode viuere potest,
satis ex eo probari existimarunt Domini, quod con-
iuncta deposit. part. testis iuxta 11. & super 3. art. 6.
testis iuxta 10. & super 7. art. & testis iuxta 2. & super
3. art. cũ mandato procuræ per eũ dato ad resignan-
dum, constat eidem remansisse redditus scutorum
500. vltra redditus patrimonij, quib. mediantibus,
non est dubium quod quis commode viuere potest,
vt ipsi testes dicunt, & experientia docet, quę rerum
magistra est l. 3. C. vt in possess. eatur, & c. quam sit, de
elect. in 6. Illud solum mihi difficultatem facit, &
non modicam, quod non exhibetur prouisio ipsius
Aluari, de cuius iustificatione agitur, sed solum mã-
datum de prouidendo in forma dignum, quod non
est collatio seu prouisio. Cassador. decisio. 1. numero
6. lite pendent. & tenuit Rota in illa Salamantina
portionis 23. Iunij 1586. coram bonæ memoriæ
Bubalo, vnde quemadmodum de potentia ad actũ
inferri non potest, ita nec de mandato prædicto ad
executionem ipsius mandati, quæ vti in facto con-
sistens non præsumitur. l. in bello. §. factæ ff. de ca-
ptiuis, & postliminio reuersis. l. asseueratio Cod.
de non numer. pecu. & capit. cum in iure, de offic.
leg. & licet Domini dixerint, quod ex quo Aluarus
ab executore fuit inductus in possessionem dicti Be-
neficij, frustra quæritur de collatione, cum talis in-
ductio propriam vim collationis habeat, vt post Io.
Andr. Compostellanum, & alios in capit. transmis-
sa, de electio. Rot. decisio. 16. de concessio. Prębend.
in nouis, quæ etiam præsumitur facta seruatis ser-
uandis, stante quod agitur de executione gratiæ,
absque contradictore, Puteus, 144. leg. 2. adhuc ani-
mus meus non acquiescit, ex quo primus testis qui
solum deponit de possessione Aluari, non dicit fuis-
se in ea immissum ab executore dicti mãdati de pro
uidendo, quo casu intraret responsio Dominorum
sed solum dicit quod vidit de mense Augusti. 1590.
publicare resignationem & accipere possessionem
vnde cum potuisset dictam possessionẽ propria au-
thoritate apprehendere, vt ex parte Ferdinandi prę
tenditur, vel de manu alterius, quam executoris de
putati in dicto mandato de prouidendo accipere nõ
potest, propterea concludo Aluarum in ea fuisse
immissum ab ipso executore deputato, ad effectum,
de quo agitur ad tex. in cap. in præsentia, de proba-
tio. & in l. non hoc. C. vnde cognati, cum vulga. &
ideo bonum esse existimo supersedere in expeditio-
ne huius causæ, & iterũ partes super hoc audire, cũ
melius sit peccare in tempore, quam in iure.

48 *In eadem † 13. Iunij 1597. coram eodem.*

DOmini resoluerunt gratiam Aluari non esse
iustificatam quoad collationem, nam ad effe-
ctum

ctum vt inductio in possessionem Beneficij vim collationis habeat requiritur, quod fiat ab eo, seu de mandato illius, qui habet authoritatem cōferendi, Rota decis. 16. num. 2. de concessione Præbendæ in nouis Oldrad. consil. 143. Rebuff. de pacificis possessor. num. 21. & ratio est in promptu, quia tunc bene intrat illud vulgare dictum, qui vult cōsequens, velle videtur omne antecedens necessarium ad illud, l. ad rem mobilem. ff. de procurator. cū alijs per Abb. cons. 76. num. 3. p. 2. quod quidem intrare non potest, vbi is qui tradit possessionem beneficij, non habet potestatem conferendi, stante quod pro validitate cuiusq; actus duo copulatiue requiruntur, voluntas scilicet, & potestas, vt omnibus notum est; vnde cum hoc casu non constet Aluarum fuisse immissum in possessionem beneficij, de quo agitur ab eo, cui directæ erant literæ Aluari, in forma dignum, & sic ab habente potestatem conferendi, nec de illius mandato illo, &c. & ad illud quod notarius dicat Aluarum induxisse in possessionem, vigore prouisionis eidem factæ, fuit responsum non constare de ipsa prouisione, seu collatione à delegato facta, Ægid. decis. 248. Nec circa eam attestationi notarij standum esse, cum notario non sit credendum, nisi de actibus coram testibus gestis, Puteus decisione 5. num. 1. lib. 3. & prout in terminis tenuit Rota in illa Foro Iiuien. Beneficij 30. Octobris 1592. coram R. P. Domino Penna, vltra quod vbi etiam constaret de ipsa prouisione, illa vti facta nō ab Episcopo, nec ab officiali illius, qui tunc tempore talis esse desierat per mortem Episcopi, de qua deponunt testes Ferdinādi. clemen. fin. de procurator. Pauin. de officio Capituli sede vacante p. 2. quęst. 10. colum. 5. in principio sed ab officiali Capituli nulla omnino esset, cum talis executio specialiter delegata per Papam Episcopo, & officiali illius, sede vacāte, non transeat in Capitulum. Ægid. decis. 166. Rota decisione. 6. de officio delegat. in antiquis, Felin. in cap. eam te. versic. in mandato, num. 17. de rescript. cum alijs allegatis per informantes, & ad illud quod officalis Capituli sede vacante sit vere officialis & quod ei dirigi possunt delegationes similes, non secus ac diriguntur Episcopo, & eius officiali sede ipsa non vacante, ad glossam in clementina & si principales, in verb. Episcopi, vbi Imola num. 20. de rescript. cum alijs licet per informantes pro Aluaro deductis fuit responsum id quidem posse fieri, sed non fuisse factum cum attenta data literarum in forma dignum, quæ omnino attendi debet cap. eam te. de rescrip. vbi glossa in verb. datam. aperte constat directas fuisse officiali Episcopi, & non Capituli de quo tunc probabiliter cogitari non potuit, cum adhuc ille in rerum natura non esset, & mors futura Episcopi respectu temporis non esset certa officialibus Papæ, qui dictas literas, in forma dignum, certis personis & non incertis dirigunt exequendas, vltra quod per Datariam, & Cancellariam executiones huiusmodi literarum, in forma dignum non solent sede vacante delegari officiali Capituli, sed Episcopo viciniori, vel eius Vicario, vt bene deponunt testes, de quibus in summario Ferdinandi; an autem hodie dicta gratia de conferendo, in forma dignum demandari possit executioni per Rotam iuxta clementinam auditor. de rescript. particulariter videre volunt Domini considerantes decisionem huius articuli ab eo pendere, an beneficium hoc vacauerit per resignationem, & non per obitum ipsius resignantis.

49 Circa quam decisionem animaduertendum † est Præcipuam eius rationem esse illam, quod per Datariam, & Cancellariam, huiusmodi executiones nō solent sede vacante delegari officiali Capituli, sed Episcopo viciniori, vel eius Vicario, &c. si enim solerent etiam delegari officiali capituli, nomine officialis Abulen. veniret etiam officialis Capituli sede vacante iuxta supradicta, & si tempore datæ non esset officialis Capituli sed Episcopi, eo mortuo delegatio transiret in Vicarium Capituli tanquam successorē in Vicariatu Abulens. iuxta dicta in dubio præced. sicut transiret in Vicarium Episcopi successoris; nec iuuabit obseruantia, seu consuetudo cōtraria aliquorum Episcopatuum Hispaniæ, ad effectū vt in illis possit officialis Capituli sede vacante exequi, & expedire dictas literas & dispensationes, nec ad effectum vt collationes, seu dispensationes per eum factæ sint validę, non enim potest d. obseruantia, seu consuetudo releuare, nec aliquod ius dare, stante d. stilo Curiæ, & Cancellariæ, quæ est organum Papæ, ex quo clare apparet non esse suæ intentionis committere officiali Capituli, & d. obseruantiam esse contra mentem committentis; in commissionibus namque ac delegationibus attendenda est mens delegantis, cum de ea constat. vt in proposito ad decisionem secundam Ægidij, & Rotam in causa Conchen. pensionis supra adducta præcedente parte, cap. 3. dub. 8. num. 148. & ibi dicta, & dubio 16. num. 241. & cap. 1. eiusdem partis num. 536.
51 vltra quod sunt etiam multi actus † in contrarium in illis Episcopatibus, maxime in hoc, nam reperiūtur multæ Bullæ commissæ viciniori, propter sede vacantem, & aliæ expeditæ ante obitum Episcopi, quæ narrata morte committebantur viciniori, & aliqui etiam Vicarij sede vacan. in hoc Episcopatu nolebant expedire d. literas, & dispensationes, vnde consuetudo non potest dici vniuersalis, aut potest dici interrupta.

52 Nec rursus potest in proposito intrare † l. Barbarius. ff. de officio Prætoris nam vltra communem errorem requirit authoritatem superioris, vt diximus præcedenti parte cap. 4. à num. 281. quæ licet deficiat.

53 Posset tamen data d. obseruantia, † & consuetudo deseruire ad excusandum partes a mala fide, & vitio intrusionis, vt sibi fiat collatio, præsertim indoctos; error enim prædicti stili est veluti error facti. Staphil. de literis gratiæ, in præfatione, versiculo bis ita, nu. 4. & 5. & faciunt tradita infra p. 9. c. 2. nu. 27. & seq.

54 Nec taliter prouisum videtur iuuare regulā † de triennali, ex quo non habet titulum coloratum ex prouisione Apostolica, vel ordinaria, prout regula requirit, ille enim tit. nec est ab Ordinario, nec a Cōmissario Apostolico.

55 Et quamuis † in d. causa Abulen. Beneficij de Mōbeltrā. 4. Iulij 1597. coram eodem D. Lita fuit resolutum, collationem hodie posse fieri Aluaro, vigore clem. auditor. de rescript. in executionem suæ gratiæ in forma dignum, vt in sequenti decisione. Resoluerūt Domini collationē hodie vigore clem. auditor de rescrip. posse fieri Aluaro in executionē gratiæ, quam habet in forma dignum ea ratione, quia vere beneficium hoc vacauit per resignationē ad fauorem d. Aluari admissā, & non per obitum resignantis, licet resignans ipse decesserit, antequā demandata fuerit executioni dicta gratia iuribus, & rationibus in illa Burgen. Canonicatus 28. Aprilis præteritis coram R. P. D. Pamphilio, quas non repeto breuitatis gratia; nec dubitari potest quin dispositio clem. auditor. habeat locum etiam in gratia emanata

emanata in forma dignum, vt fuit resolutum in vna
Legionen. Canonicatus 28. Octobris 1574. coram
D. Serenis. nostro, cuius copia data fuit, & ad illud
quod hoc in casu resignatio fuerit facta non simpli-
citer, sed reseruata pensione ad fauorem resignan-
tis, cum clausula, & non aliter nec alio modo, quo
fit vt non data effectuali acquisitione dictæ pensio-
nis resignanti, pro non facta habenda videatur ipsa
resignatio, ad text. in l. cedere diem. ff. de verb. signi-
ficatione in l. pecuniam quam. ff. si certum petatur,
& notatur per Crescentium decisione 9. de renun-
tiatione in impressis, & ita per consequens benefi-
cium huiusmodi, videatur potius vacare per obitum
resignantis, quam per resignationem, fuit respon-
sum contrarium verius esse, ex quo hæc resignatio
omnino perfecta fuit, etiam respectu d. acquisitionis
pensionis resignatæ, statim atque fuit admissa per
Papam, & in Cancellaria extensi fuerunt consensus
resignantis, & resignatarij viuentis, ad decisionem
228. Crescen. d. decis. 9. Gab. cons. 189. nu. 3. l. 1. Go-
mez. in regul. de infirmis quæst. 31. Rota decis 471.
num. 11. & sequen. part. 2. nec respectu resignatarij
censeri potest conditionalis, ad effectum, de quo agi
tur, ex eo quod fuerit admissa in forma dignum, &
non simpliciter, si quidem conditio quæ inest dictæ
gratiæ, data idoneitate Aluari, quæ post modum
per hominis ministerium detegitur tunc temporis
respectu effectus iuris, & certa, & satis purificata di-
citur. l. institutio talis. ff. de condition. institution.
cum alijs, de quibus in dicta decisione Burgensi Ca-
nonicatus coram R. P. D. meo Pamphilio quæ tol-
lit omnem difficultatem in hac causa. Tamen pro
56 parte Domini Ferdinandi de Pesquera † fuit allega-
tum id procedere considerando solum potestatem
auditoribus datam per d. clemen. sed considerando
personam Aluari Gonçalez non posse etiam fieri
collationē, quia erat incapax, & inhabilis, cum esset
intrusus sine tit. & percepisset fructus tot annis, &
quod non erat iam in tempore constitutionis Greg.
XIII. de publicandis resignationibus disponentis,
quod resignatarius teneatur infra nouem menses ca
pere possessionem, aut illam petere ab ijs ad quos
pertinet, & consequenter tenetur obtinere collatio-
nem, aut illam petere, cum sine canonica institutio-
ne non possit capi possessio, iuxta decisiones. Iacen.
portionis & Leodien. Canonicatus de quibus infra
11. p. cap. 3. num. 320. & gratia Ferdinandi compre-
hendebat quamcumque vacationem, quæ placue-
runt Dominis, & sic licet decisio non fuit per au-
ditorem extensa, fuit data sententia Canonizato-
ria suæ gratiæ in fauorem Ferdinandi condemnan-
do aduersarium in omnibus fructibus decursis, & po
situm sequestrum, & Aluaro petenti data est remis-
soria ad probandum prætensam consuetudinem
Episcopatus Abulen. expediendi huiusmodi com-
missiones sede Episcopali vacante reseruando quid
postea videretur de eius releuantia, cuius remisso-
riæ executione pendente fuit facta concordia inter
eos, cum approbatione Papę, manente Aluaro cum
Beneficio commissa, de nouo eius collatione Ordi-
nario in forma dignum, & data Ferdinando pen-
sione centum ducatorum auri de camera, & quan-
titate certa pecuniæ pro fructibus decursis, & sic
non fuit disputatum, super releuantia dictæ præten
sæ consuetudinis, quam non posse etiam probari
putabat Ferdinandus ex dictis instantijs bullarum,
& commissionum de quibus supra num. 51. quæ po
57 terant ostendi ex registris Romæ, † & quando recte
probaretur, ad summum releuaret ad effectum ex-
cusandi à mala fide, & vitio intrusionis, vt sibi de
nouo fieret collatio iuxta dicta; nisi forte post quam
sibi constarat de dicto stilo Curiæ retinuisset posses-
sionem Beneficij, & sic incurreret vitium intrusio-
nis ad cap. sæpe. ibi, eo quod & c. de restitutione
spoliatorum, aut nisi obstaret dict. constitotio Gre-
58 gor. XIII. de publicandis. † aduersus quam non iu-
uat nec excusat ignorantia, & error etiam iustus,
vt alias fuit resolutum in vna Regien. Hospitalis.
3. Iunij 1588. coram Domino Bubalo, Flaminius
Parisius de resignatione beneficio. libro 11. quæ-
stion. 3. ex nu. 70.
59 Quinto dubitatur. an vbi Ordinarius, cui † sunt
directæ literæ principales in d. forma dignum infra
30. dies non confert Beneficium impetranti sub præ
textu quod non est idoneus, vel quod literæ sunt
subreptitiæ, &c. & ita declarat, possit recurri ad se-
cundum executorem vigore Bullæ executoriæ quę
dicitur rigorosa, vt eum examinet, aut literas, &
constando eū esse idoneum, aut literas iustificatas
illi conferat beneficium vigore d. Bullæ? In quo vi-
detur affirmatiue respondendum nam in d. Bulla
executoria secundo executori mandatur, vt si Ordi-
narius infra dictos 30. dies postquam literæ sibi præ
sentatæ fuerint impetranti beneficium non contu-
lerit, ipse illis elapsis eidem si idoneum esse repere-
rit authoritate Apostolica conferat, &c. & verum
est in prædictis casibus Ordinariū infra 30. dies non
contulisse, & ita video practicari in hoc Episcopatu
Abulensi ac Segobiensi & Salamantino.
Nihilminus tamen contrarium est asserendum,
61 nam iurisdictio † data secundo executori, seu secun-
da delegatio in terminis dictarum literarum execu-
toriarum, est conditionalis, si primus executor fue-
rit in mora, ad ea quæ habentur in cap. si Capitulo,
de concessio. Præbendæ in 6. vbi Anchar. num. 21.
Rebuff. in concordatis in forma literarum execu-
tor. verb. recusauerint, & verb. distulerint, de qua
negligentia debet secundo constare priusquam pro
cedat, vt alias fuit decisum in Rota, & sic iurisdictio
data secundo si primus infra 30. dies non contule-
rit, censetur data, vbi primus negligens fuerit, vel
per eum steterit, quin executioni literæ demanden-
tur, & sic si primus denegat executionem sub præ-
textu surreptionis literarum, vel quod non est ido-
neus, &c. si pars sentit se grauatam ex tali senten-
tia debet appellare, non autem recurrere ad secun-
dum executorem cuius iurisdictio expirauerat. Ita
fuit resolutum in causa Bergomen. Parochialis 25.
Februarij 1575. coram D. Oriolens. & in causa
Caputaq. Benef. 13. Martij 1595. coram D. meo
Cordub. Epis. Pacen. & fuit dictum in vna Palenti.
62 præstimoniorum 26. Aprilis 1599. coram eod. D.
Cordub. vt seq. dedis. Cū in causa Palentina præsti-
moniorum, in qua vna tantum pars informabat,
dubitarretur, an sententia officialis Legionen. esset
infirmanda? plures occurerunt inspectiones. Pri-
ma an adesset defectus iurisdictionis in dicto officia-
li, qui erat secundus executor in literis nominatis,
cuis facultas intelligitur, si primus fuerit morosus,
vel negligens in conferendo, secus si ex iusta causa
non contulisset, vt fuit resolutum in causa Bergo
men. Parochialis 25. Februarij. 1575. coram bonæ
mem. Oriolen. & in causa Vrbinaten. Parochialis
28. Nouembris 1588. coram Illustrissimo Cardina-
li, ... sed hæc difficultas fuit sublata stante quod
officialis Burgen. prim. executor nominatus voluit
procedere ad executionem literarum, quia ipsemet
erat intrusus in nonnulis ex dictis præstimonijs. Se-

cunda

cunda erat, quantum ad sententiam, quæ duo videbatur capita cõtinere. Primum inualiditatem vnionis, in quo dixerunt Domini sentẽtiam esse iustam ex defectu probationis, quia ad hoc vt cadant sub indulto, necessarium erat, quod præstimonia excedant valorem viginti ducatorum, cum ergo existente Franchus.2. eo &c. possessore oppositum fuerit per Seminarium de vnione, ac inde non esse locum prouisioni illius onus probandi excessum viginti ducatorum spectabat ad Seminarium Mohed. decis.130. alias 9. de probatione. Crescentius decis.9. de rescript. quod cum non appareat probatum, dixerunt Domini vnionem non obstare, &c. Secundum caput continet bullas habuisse locum, & narratiuá in eisdem factam esse veram, hoc autem dependet ex eo an ex actis gratia appareat iustificata, & data copia illius poterit de hoc particulariter videri.

63 Et idem fuit resolutum † in vna Tirasonen. Capellaniæ 7. Maij 1600. coram D. Pamphilio, vt in ☞ sequenti decisione Domini dixerunt constare de attentatis vtraque enim possessio Petri sub die 7. Decemb. 1596. & 4. Nouembris anni sequen. fuit capta ex decreto secundi executoris non solum post ipsius appellationem à sententia officialis Tirasonen. qui declarauerat, literas Apostolicas non esse exequendas. l. 1. & toto titulo nil nouari appellatione pendente, sed etiam post præsentationem commissionis causæ appellationis in Rota per quam respectu ipsius Petri qui causam commisit lis dicebatur introducta, Cassad. decis.6. num.1. super regulis Sarnensis de Triennali, quæst.61. num.20. Puteus decis. 481. libro 2. neque obstat quod possessio fuerit capta in vim processus fulminati, nemine existente in possessione, quia stante clausula gratiæ, verificato prius coram officiali Tirasonen. iure patronatus ex fundatione, & dotatione, quæ inducit conditionem. l. a testatore. ff. de condit. & demonstrat. & requirit causæ cognitionem Ægid. decis.68. & Thom. de Thanis decis.65. cessat virtus processus fulminati qui absque aliqua verificatione, & causæ cognitione, mandat tradi possessionem; neque obstat quod ante captam possessionem fuerit verificatum ius patronatus coram dicto officiali, quia ipse etiam declarauerat non esse procedendum ad vlteriorem executionem literarum Apostolicarum, & ideo nõ potuit obtineri possessio ab isto secundo executore, cuius potestas est restricta in casum negligentiæ primi executoris, non autem quando primus reiecit pronuntiando literas Apostolicas non esse exequendas, quia tunc cessat via executiua, & adeũdus est superior per viam appellationis ordinariæ, vt fuit resolutum in causa Bergomen. Parochialis 25. Februarij 1575. coram D. Robusterio maxime cum esset mixtus executor præter clausulas de quibus in gratia, & ita conclusum fuit pro attentatis, & sic per sequestrum iuxta decis. Cass. 3. nu.6. de restit. spoliat. cum vult. &c.

64 Vnde prouisum in dicto casu à secundo † executore non videtur iuuare regula de Triennali ex quo nõ habet titulum a commissario Apostolico, nec ab Ordinario, & sic non habet titulum coloratũ prout requirit.

Nec contra prædictam resolutionẽ obstabit dice-
65 re, † quod in casu dict. cap. si Capitulo. executor datur expresse in casum negligentiæ, vt apparet ibi ac executori qui eodem Capitulo negligente mandatũ Apostolicum exequatur, &c. In proposito autem datur simpliciter secundus executor, in casu quo primus infra triginta dies non contulerit non facta mẽtione de negligentia, quia respondetur quod dicere, quod si prim. infra triginta dies non contulerit illis elapsis secundus conferat, nihil aliud est, quam dicere quod si primus fuerit negligens in conferendo infra triginta dies secundus conferat, nam clarum est quod dictus terminus triginta dierum statuitur Ordinario primo executori non in fauorem ipsius, sed in odium negligentis sicut semestre præfixum Ordinarijs ad conferendum vt in cap. quia diuersitatem de concess. Præbendæ vbi doctores, & in cap. 2. eodem titul. & cap. licet de supplenda negligentia Prælatorum, Franc. in cap. statutum num. 3. de Præben. in 6. alias dicendum esset quod etiam si non staret per primum executorẽ, quin literæ executioni demandentur curreret ei tẽpus, quod tamẽ apparet esse falsum.

66 Præterea id aperte constat ex † natura dictarum literarum, quæ dicũtur executoriæ vt in d. constitutione Pij V. ad effectum vt in defectum, & negligentiam primi, secundus exequatur, & non sunt nec dici possunt literæ delegatoriæ appellationis vt ex eis apparet.

67 Ex quibus etiam † tollitur alia ratio, quam contra dictã resolutionẽ quidam allegabat videlicet quod dicta verba, si infra triginta dies nõ contulerit, comprehendunt casum noluntatis & impotentiæ, sicut in vulgari substitutione verba, si hæres non erit, comprehendunt casum noluntatis, & impotentiæ, scilicet si hæres non erit, quia noluerit, vel quia non potuerit, ea doctrin. Bar. in d. l. 1. ff. de vulgar. num. 13. communiter approb. ad quam solet allegari textus in l. cum proponas. C. de hæredibus instituen. licet ibi vterque casus fuerit à testatore expressus, vt aduertit ibidem Ias. nu.3. & Ripa in d. nu. l. 1. 89. respondetur enim in proposito subiectam materiam, & diuersitatem rationis aliud suadere, nam vt probatum est, dictus terminus triginta dierum statuitur Ordinario primo executori in odium negligentis, & in eius defectum datur secundus executor, & non in gradu appellationis.

68 Nec obseruantia, & consuetudo † contraria aliquorum Episcopatuum iuuabit ad validitatem prouisionis factæ à secũdo executore in dicto casu ex dictis dubio præceden. vnde infertur quod si officialis cui primæ literæ in forma dignum sunt directæ
69 non † posset illas exequi, quia erat mortuus Episcopus & sic sedes vacabat, vel quia erat intrusus, seu contradictor, cum quo lis pendebat vel ex alio impedimento, dict. secundus executor non posset
70 procedere ad executionem, cum tunc non detur † negligentia primi. Nec obstat text. in cap. sciscitatus de rescriptis, & in cap. prudentiam §. adijcimus de offic. delegat. diuersa enim est clausula, quod si omnes interesse nequiuerint de qua ibi, quæ intelligitur de impotentia tam facti quam iuris, & includit voluntatem.

71 Et cum adest legitimus contradictor non † habet locum, sed cessat prædictus terminus 30. dierum. cum tunc cesset via executiua, vt dicitur in dict. decis. Tirasonen. Capellaniæ supra adducta, num.63. & executor debeat assumere partes iudicis, & iudicialiter procedere, &c. vt infra dicetur 8. dubio, à num.110.

72 Sed stante quod in supradicto casu † non potest recurri, ad secundum executorem vigore literarum executoriarum, offert se dubitatio ad quem sit appellandum & recurrendum? & videtur appellan-
73 dum esse ad Papam cum tunc Ordinarius † sit executor, & delegatus Apostolicus, & consequenter, pro-

pronuntiando non esse locum executioni literarum quia non reperit impetrantem idoneum, vel quia literæ sunt surreptitiæ pronuntiat, vt iudex Apostolicus ad legem primam. ff. quis, & à quo appelletur.

74 In contrarium tamen, vt possit appellari† ad Metropolitanum, facit, quędam declaratio S. Congreg. Concil. in Cesenaten. quæ habetur inter declarationes super cap. 18. sess. 24. de reform. his verbis, et qui exhibuit bullam Parochiæ sibi resignatæ Episcopo Cesenaten. & reiectus est ab examine de quo fidem examinatorum affert, visum est dandam appellationem ad Suffraganeum Rauennaten. quam declarationem affert Flam. Paris. de resignat. lib. 10. quæst. 7. num. 25.

75 Ad istam declarationem cogitabam dici posse, † quod solum procedit, & loquitur in resignatario, seu alias impetrante parochialem in forma dignum qui in examine non fuit approbatus, sed reiectus, seu reprobatus, hic enim videtur posse appellare ab ista reiectione, & reprobatione ad Metropolitanum, ex eo quod examen in forma dignum ad Parochiales debet fieri, adhibitis etiam tribus saltem examinatoribus in synodo deputatis si ibi sint, alioquin ab Ordinario ipso eligendis, vt in ipsis literis ad Parochiales in forma dignum, expresse dicitur qui examinatores habent votum in reijciendo, seu reprobando, sicut etiam in approbando, vt in S. Concil. d. cap. 18. & apparet ex dictis infra 9. p. cap. 2. à num. 54. & sic cum in prædicto casu reiectio, seu reprobatio necessario fiat ex voto examinatorũ, qui in suo ministerio non funguntur authoritate Apostolica, potest ab illa ad Metropolitanum appellari, qui, si eos male reiecisse resignatarium, cumque idoneum esse reperit, remittet eum ad Ordinarium, vt vigore literarum authoritate Apostolica ei conferat Parochialem infra 30. dies, infra quos si fuerit negligens in conferendo. tunc vigore literarum executoriarum recurri poterit ad secundum executorem.

76 Nec obstat quod ex d. decreto Concilij † cap. 18. non datur appellatio a reprobatione examinatorũ, etiam stante constitutione Pij V. super collat. Parochialium ex qua S. Congreg. respondit non dari appellationem à reprobatione examinatorum, sed dumtaxat à mala Ordinarij electione in concursu, vt dicitur d. cap. 2. 9. p. 17, dubio à num. 239. quia respondetur id procedere tantum in examine in concursu, etiam si vnus tantum sit oppositor, secus vero in examine in forma dignum, in quo reiectus si prætendit se grauatum, recte potest appellare, saltem ad effectũ deuolutiuum, ex quo habet ius ad Parochialem, sicut de præsentato à patrono laico dicetur d. dub. 17. nu. 245.

77 Vnde quod dictum est, appellandum esse† ad Papam, habebit locum in concessionibus aliorum beneficiorum, in forma dignum, in quibus approbatio committitur soli Ordinario, ac etiam in Parochialibus quando Ordinarius denegat executionem literarum sub prætextu subreptionis, seu alterius defectus literarum.

78 Aduertendum tamen erit, quod † Metropolitanus ad quem reiectus, seu reprobatus appellauit, debebit illum iterum examinare cum examinatoribus synodalibus, si eos habeat, alioquin cum tribus à se electis quemadmodum executor facere debebat. & facit d. constitutio Pij V. vbi habetur quod appellans à mala electione præelectum ad nouum examen coram ipso appellationis iudice, & eius examinatores prouocet, &c.

79 Vnde videtur, quod si in hac prouincia † Compostellana, reiectus reprobatus appellare velit ad Metropolitanum, recurrendum erit ad ipsum Archiepiscopum, seu eius Vicarium generalem, residentem in ciuitate Compostellana, vbi sunt eius examinatores synodales, nec poterit recurri ad iudicem Metropolitanum Salamanticæ residentem, ex quo ibi non sunt examinatores synodales Diœcesis Compostellanæ cum quibus examen faciat.

80 Sed dubitatur, an interposita dicta† appellatione possit recurri ad Nuntium, qui solet habere facultatem causas quarumcumque appellationum à quibuscũque iudicibus Ordinarijs, & etiam à sede Apostolica delegatis interpositarum, & interponendarũ audiendi, fine debito terminandi, seu causas ipsas alij, vel alijs idoneis delegandi, & sic non obstat. c. 2. de offic. Legati.

81 Nihilominus tamen videtur non posse† ad Nuntium recurri; nam excipiuntur causæ beneficiales in dicta sua facultate, quæ vt habetur in facultatibus Domini Cæsaris Speciani Nuntij Sixti Quinti in Hispania, sic ait, necnon horum criminum, & matrimoniales, ac quascumque alias Ecclesiasticas, prosanas, ciuiles, criminales, & mixtas causas ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, non tamen beneficiales, sine præiudicio Ordinariorũ quoad causas huiusmodi in prima instantia coram eis iuxta prædicti Concilij tridentini decretum cognoscendas, tam per viam simplicis querelæ, quam etiã quarumcumque appellationum à quibuscumque iudicibus ordinarijs, & etiam à sede prædicta delegatis interpositarum, & dicta durante legatione interponendarum motas, & inchoatas, ac interim mouendas cum earum omnibus incident. dependent. emergen. annexis, & connexis, etiam summarie simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura iudicij, sola veritate inspecta terminisque substantialibus vnico contextu, vel etiam non seruatis, sed illorum loco prefixo termino arbitrio tuo procedendi, audiendi, & fine debito terminandi, &c. seu causas ipsas alij, vel alijs idoneis modo, & forma præmissis, ac cum simili, vel limitata potestate pariter audiendas, & terminan. delegandi. Ex qua clausula, & exceptione ibi, non tamen Beneficiales apparet Nũtiũ non posse se intromittere in causis beneficialib.

82 vllo modo† etiam per appellationem ab Ordinario. Et causæ beneficiales videntur intelligendæ in proposito quomodocũque tractetur, seu agatur de Beneficio principaliter ad Clement. dispendiosam de iudicijs, & quæ ibi notantur.

83 Quamuis dicta clausula non obstante† fuerint nihilominus data breuia aliquando in causis beneficialibus per Nuntios Hispaniæ, qui deberent melius attendere, & obseruare suas facultates, illasque non excedere, prout sæpe faciũt etiam concedendo multa quæ Papa non concederet, non sine scandalo, & nota cupiditatis, ac animarum periculo, quæ sine iniuria alicuius dicta sint.

84 Vnde in vna Calagurritana patronat. †12. Ianua. 1596. coram Illustrissimo Cardin. Pamphilio fuit nulla declarata quædam sententia in causa Beneficiali lata vigore breuis Nuntij Hispaniarum, vt in decis. seq.

Licet plures opponerentur nullitates contra sententiam Archidiaconi Salamatini, alijs tamen pro nunc omissis de quibus agetur si opus erit, Domini de amplexi sunt illam quæ deducitur ex defectu iurisdictionis prouenientis ex commissione Nuntij, qui

qui non poteſt commitere cauſas beneficiales quæ expreſſe in ſuis facultatibus ſunt exceptæ, vt fuit viſum de anno præterito in cauſa Legionen. Parochialis coram D.meo Comitulo, & etiam quod potuiſſet non tamen in ciuitate Salamantina quæ vt in facto deducitur diſtat a Diœceſi Calagurritana vltra tres dietas. Vnde intrat diſpoſitio Concilij generalis de quo in cap.nonnulli. de reſcript. cui ſolus Papa poteſt derogare, & non alij inferiores, vt notant omnes in cap.1. de iudicijs, & ceſſat omnis difficultas ex clauſula in comiſſione appoſita, dummodo non vltra tres dictas, quæ limitat,& reſtringit iuriſdictionē, vt extra illas, non cenſeatur conceſſa argum.c. cum dilecta de reſcrip.l.diligenter.ff.mandati cum ſimilibus.

85 Et poſthæc tradit Gonçalez.§.2.† procem.num. 59. dicens, fuiſſe etiam dictum in alia Calagurritana Beneficij.5.Maij 1600. coram Domino Seraphino, & alias pluries, qui tamen male ait non habere Nuntium iuriſdictionem in cauſis beneficialibus excedentibus valorem 24. ducatorum, cum in dicta clauſula abſolute exceptuentur cauſæ beneficiales. Et ad hūc effectum, & alios ſimiles concludit, à nu.65.tunc dici cauſam beneficialem quando agitur duntaxat de collatione iam facta, vel facienda, & ſic de titulo ſeu iure in re, vel ad rem, tam in petitorio, quam in poſſeſſorio. gloſſa verbo beneficijs. in dicta clementina diſpendioſam. vbi Vitalin. num.5. & 32. Cardin. a num.15. Millis verbo Beneficialis cauſa, & ſic fuiſſe reſolutum in dicta Calagurritana Beneficij 5.Maij. 1600. quod ſi ex parte vnius agitur de obtinenda collatione Beneficij, & ex parte alterius prætenditur quod non ſit locus collationi, ſed quod debeat fieri ſuppreſſio illius, tunc non dicetur cauſa proprie beneficialis, & Nuntius poterit illam committere, & terminare, & id etiam fuiſſe iterum deciſum in ead.cauſa ad effectum dandi remiſſoriam 17. Ianua. 1602.coram D.Corduba Epiſcopo Pacen.& ſimiliter ſi agatur de vnione perpetua Beneficij ait, cauſam deſinere eſſe beneficialem, ſecus vero ſi ſolum agatur de vnione temporali facienda de vno Beneficio, alteri Beneficio, quod aliquis poſſidet ad vitam tantum illius, nam tunc dicetur cauſa beneficialis. Caſſad. decif.3. de iudic. Sed id quod dicit Gonçal. cauſam non eſſe beneficialē vbi agitur de ſuppreſſione aut vnione perpetua beneficij, ſeu vbi agitur de beneficio, vt de proprietate, vt docet gloſſa d.verb. Beneficijs Cardin.d. nu.15. & Boniſac. nu.42. in d. clementina diſpendioſam. Accipiendum eſt quando cauſa proprietatis vnionis, aut ſuppreſſionis principaliter deducitur ex parte actoris, Card. d. nu.15. ſecus vbi ex parte actoris, agitur de beneficio, vt benefi. & titul. dicatur beneficialis, & conſequenter Nuntius non habebit in ea iuriſdictionem, quia, ex perſona actoris ius metimur.l.1.§.1.ff.ſi pars hæreditat. petatur Caſſ. dec.13. ſuper reg.Sarn.in reg.de annali, q.25. & ibi, Mand.q.14. & dicitur alias infra vlt. p.e.2.nu.30. & ſeq.

86 D.tamen Camillus Caietanus, † & Cardin. Domin.Gymnaſius Nuntij Clementis VIII. ſine difficultate dabant breuia ad cauſas beneficiales; & de eis cognoſcebant, forte non habebatur d. reſtrictio in ſuis facultatibus, quod ex eis apparet, Et non ſtā-

87 teilla† poſſet ad Nuntium appellari à reprobatione qui appellantem deberet examinare cum tribus ſaltem examinatoribus, à ſe electis, cum ipſe non habeat examinatores ſynodales. Et in cauſa Abulen. Parochialis de Varronian in qua Vicarius primus executut litteratum reſignationis in forma dignum, declarauit non eſſe locum earum executioni, fuit appellatum ad eum.

88 Sexto dubitatur an Ordinarius primus† executor poſſit executioni mandare dictas literas in forma dignum, & cōferre lapſo d.termino triginta dierum poſtquam ei præſentatæ fuerunt, & ſic moram purgare re integra, an vero ſtatim lapſo termino in ſecundum executorē iſta deuoluatur poteſtas, vt primus ſi velit non poſſit iam parere mandato, & ad executionem literarum procedere etiam volente parte.

89 Et non poſſe moram purgare tenet Innocent. † in c.propoſuit.de cōceſſione Pręb.arg.c.literas eod. tit. & leg. mancipiorum.ff.de optione legata, ſequitur Domin.in d.c.ſi c.de cōceſ.Præb.per tex.ibi.Sta phil.4. forma mandati de prouid. nu.2. Gom.tract. de mandatis de prouid.nu.21.& Cucchus d.lib.1.tit. 7.num.25.qui dicunt id maxime procedere quando executor lapſo termino pronūtiaſſet ſe ſolum debere exequi.

90 Contrarium tamen tenet Compoſtellana in cap. †de reſcript.quia non dicitur in executorem deuoluta poteſtas, quin primus parere poſſit. ſequitur Archid.in d.cap.ſi capit.& Francus, num.3.qui id bene probat, & ait procedere vbi executor ad vlteriora non proceſſit, id eſt re integra, alias ſecus, puta ſi pronuntiaſſet ſe ſolum debere exequi, aut inhibuiſſet, aut decretum appoſuiſſet, tunc procedere opinionē Innoc. ex quo tunc in totum reuocatur poteſtas de manibus primi.

91 Septimo dubitatur an ſi data in veritate† negligētia primi executoris, ſecundus cui de ea non conſtat procedat, valeat eius executio, & proceſſus? Et videtur dicendum valere attenta veritate (quamuis male egerit) ex dec. Rotę 1.de probatio.in antiquior

92 & 4.de offic.delegat.in nouis Ægid.deciſ.359.† Roma.ſingul.13. Fel.in c.ſciſcitatus, nu.12. & 14.verſ. eſt tamen caſus.de reſcrip. & in e.cum ex officij, nu. 29.de præſcri. Millis in rep.verb.iudice deleg.ſi fuit plures Curt. Iun.conſil. 63. numer.11. vbi habetur quod executio gratiæ ab vno ex executoribus datis cum clauſula, quod ſi non omnes, facta non conſtito de impedim.alterius valet, dummodo poſtea de illo

93 conſtet; quod non ſolum in beneficialib. ſed etiam in alijs deleg. cum d.clauſula procedere tenet Felin. in d.c. ſciſcitatus, nu.12.verſ.ſed dicas regulariter & nu.14.in princ.& additiones d.deciſ.4.de offic.dele. in nouis ex ratione de qua per eos, ibi.

94 Facit etiam deciſ.36.de Præben.†in antiquis quę ait, quod valet prouiſio facta ab executore Beneficio vacante, licet ignoretur vacatio, ſequitur Franchus in cap. ſuſceptum, ſub nu.10.de reſcrip.in 6. & Felin. ſupra.

95 Nihilominus tamen in propoſito† contrarium eſt verius, vt videtur tenere Rota in deciſ.ſupra relata.5.dub.nu.61.& Zecchus de beneficijs, & penſion. Eccleſ.c.9.nu.8.nam licet non agatur de conſolidanda iuriſdictione, ſeu accreſcendo exercitio, vt in dicto caſu de executoribus, ſeu delegatis datis cū clauſula, quod ſi non omnes, ſed de danda iuriſdictione, & poteſtate, quæ nō datur niſi ſub conditione ſi primus fuerit negligens, & infra triginta dies non contulent, & ideo de ea debet prius conſtare, Felin.in d. nu.12. verſ. 1. quando verificatio Ant.Gabr.de executione rei iudicatæ concl.3. nu.19. qui tamen plures male allegat.

96 Non tamen requiritur quod ſecundus† executor requirat primum, & ei terminum aſſignet ad exequendum, & quod eum citet, quicquid dicat Flo-

res

res.q.4.num 65.& seq.sed sufficiet quod ex actis quę transmitti mandabit constet de præsentatione literarum,& requisitione facta per partem,& executio non appareat facta,&c.

§. I.

An d. non executores possint alteri subdelegare, & an sint meri, vel mixti, & quamdiu duret eorum potestas.

SVMMARIA.

AN executores, maxime literarum in forma dignum possint alteri subdelegare, & committere vices suas in totum, vel in parte, præsertim quod examen? à num.97. Resoluitur affirmat. & per clausulam super quo tuam conscientiam oneramus, non prohiberi subdelegationem, &c.

Similiter in dispensationibus matrimonialibus, non obstante ista clausula, poterit Ordinarius alteri informationem committere super veritate precum, licet non ipsam dispenset. numer.105.

An dicti executores sint meri, an mixti. à nu.106. Resoluitur esse meros, nisi adsit intrusus, vel compareat contradictor, &c. Sicut etiam iudices compulsores, remissoria inhibitores, sequestratores, & liquidatores, qui possunt esse in dignitate non constituti.

Si adest intrusus, vel compareat contradictor, sunt mixti executores, et debent assumere partes iudicis, ac diffinitiue sententia re, n.110. Præsertim stāte clausula, vocatis vocādis, n.111. & sic ab illis datur appellatio suspensiua, num.112. cum sequentibus vbi ponuntur resolutiones Rotæ, & clausula contradictores appellatione postposita compescendo, solum habet locum contra contradicentes de facto, non de iure, num. 115. & à nu.125. ponuntur decisiones Rotæ.

Quod tradit Flamin. Parisius resignantem, reseruata pensione, non posse impedire resignatarium ne capiat possessionem Beneficij, & possessionem per eum captam pendente appellatione interposita à resignante, non esse attentatam, &c. accipiendum est quando resignans impedit de facto resignatarium, & sine causa ne capiat possessionem, & in appellatione interposita à resignante, qui nunquam comparuit coram executore, & cap. num.133. aut quando comparuit opponendo exceptionem friuolam. nu.134. & seqq. vbi ponuntur resolutiones Rotæ.

Improbatur quod ait Flores non debere audiri resignantem comparentem coram executore & contra resignationem opponentem, nu.138.

Ponitur resolutio signaturæ iustitiæ, & quod quando appellatur ab executore literarum signatur supplicatio sine præiudicio executionis literarum, cum non constat de titul. possessoris, &c. nu.139. Et ponitur doctrina Gonçal. circa hoc, num.140.

Si possessio Beneficij sit vacans, non tenetur executor aliquem citare, nec assumere partes iudicis, & ideo ab eo non potest appellari, num.141. etiam stante clausula, vocatis vocandis, & etiam stante clausula, citato N.142. Si tamen compareat legitimus contradictor, debet eum audire, nu.143 etiā si compareat post datum decretum, seu mandatum possessionis, dummodum realiter non sit capta, nu.144. Sed post captam possessionem deberet recurrere ad Ordinarium, & coram eo contra possidentem agere, nu.145.

Quamdiu duret potestas dictorum executorum, quibus mādatur vt prouisum in possessionem Beneficij inducant, & defendāt inductum, &c. facientes eum ad Beneficium admitti, sibique de fructibus responderi à num.146. resoluitur, quod quamdiu non est facta executio, durat ista potestas, etiā post annum à sententia lata contra intrusum, seu contradictorem, licet secus sit in delegato ad causam principaliter, data vero possessione, non est finitum eius officium, donec habeat fructus, &c.

Quando prouisus semel fuit inductus in possessionem plene quāto tempore duret potestas executoris, & effectus illius clausulæ ad illum defendendum si in possessione turbetur, à num. 151. Referuntur opiniones doctorum, & resoluitur quod si aliquandiu pacifice possedit expirat eius potestas, & intra annum, &c.

OCtauo dubitatur, an dicti executores maxi-
97 me, † literarum in forma dignum, possint alteri subdelegare, & committere vices suas in totum vel in partem præsertim quoad examen? In quo vi-
98 debatur dicendum, † quod licet regula sit, executores gratiarum posse alijs committere vice suas, nisi sint dati ad prouidendum Ecclesiæ, non expressa certa persona, vt in cap. is cui, de officio deleg. in 6. & in Clemen. vnica eodem tit. vbi Doctor. Staphil. de formis mandatorum de prouiden. versic. 10. & vltim. Gome. de mandatis de prouiden. num.34. Rebuff. in praxi tit. de forma, & declaratione nouæ prouisionis verb. quatenus ipse, vel duo, & Flamin. Paris. lib.8. q.7. nu.157.

99 Tamen in literis in forma dignum, cum † apponatur clausula, Si per diligentem examinationem eum ad hoc idoneū esse repereris, super quo conscientiā tuam oneramus, &c. non videtur executor posse alij cōmittere vices suas saltem quoad examen propter dictam clausulam, super quo conscientiam tuam oneramus per quam censetur electa industria personæ, & prohibita subdelegatio vt tenet Baldus in ca. si pro debilitate de officio deleg. nu.6. Imola in cap. fin. §. 1. eod. titul. Alexand. in l. à iudice. C. de iudicijs. & in l. more, ff. de iurisdictione omnium iudicum, Ias. in dict. l. à iudice, numero 11. limitat. 5. & additio magna Felin. in cap. pastor. de offic. deleg. & repertorium eiusdem. Felin. verb. deleg. Papæ. limitat. 5.

110 Nihilominus tamen verius † existimo dictos executores posse alteri committere vices suas, etiam quoad examen, prout videtur praxi receptum, non obstante d. clausula, Super quo tuam conscientiam oneramus, quia per eam non censetur electa industria personæ, nec prohibita subdelegatio, sed potius sonat in monitionem, & excitationem, vt tenet Abb. in d. cap. vltim. §. 1. de officio deleg. num.7. & in cap. eum in veteri in princip. de electione, & Fel. d. §. num.2. Angel. in authen. adhæc. C. de iudicijs, qui dicit ita fuisse obtentum, Paul. de Castro in d. l. à iudice, num.8. Nauarr. in terminis, cons.6. de offic. delegati. Flores etiam in terminis quæst.4. num.67. Marc. Anton. Genuen. cap.83. num.5. Graffijs in decis.9. aureis casuum conscientiæ, lib.1. cap.13. nu. 19. Qui tamen ibi, & nu.17. male ait secus esse quando propriū nomen exprimitur, & Zecchus de Republica Ecclesiastica, cap.22. de iudice delegato. sub. num. 9. 4. limitatione. Et Thom. Sanchez de matrim. lib.8. disp.27. nu.43. etiam in terminis, qui tamen secus male vult, vbi ea verba dirigūtur personæ nominatæ.

101 Et ita in terminis tenuit maior † pars Dominorū de Rota, vt in decis.18. de concessione Præbendæ, alias 443. in nouis, & Rota decis.63. de concessio. Præben. in antiq. & in vna Regien. Hospitalis 26. Maij 1580. coram D. Cantuccio quæ est 2. p. diuersorum, decis. 130. vbi num.4. dicitur cum Abb. &
102 Felin. sup. & d. decis. 18. Quod tunc † non potest fieri sub-

ri subdelegatio,quando decisio negotij est commis-
sa conscientiæ alicuius dicendo, conscientiæ tuæ
committibus, seu decidas secundum conscientiam
tuam, at secus quando est clausula, super quo tuam
conscientiam oneramus, quia tunc censetur adiecta
in vim executionis, vel monitionis,&c.
103 Et censuit etiam in terminis S. Congreg. † Con-
cilij his verbis, Episcopus cui commissum est exa-
men per literas Apostolicas alicuius qui Beneficio
simplex obtinuit poterit illud delegare, non ob-
stante,quod fuerit in literis eius consciētia onerata.
104 Quod non solum procedit in Beneficijs † simpli
cibus, sed etiam in Parochialibus in quarum literis
dicitur, Ac per diligentem examinationem per te
adhibitis examinatoribus in diœcesana synodo de-
putatis,&c. faciendam,&c. Adhuc enim poterit
Ordinarius, cui est commissa executio sub ista for-
ma, committere,& subdelegare alteri examinatio-
nem faciendam, tamen cum examinatoribus syno-
dalibus,&c. nam illa verba per te,&c.non exclu-
dunt subdelegationem, sed ponuntur ad significan-
dum examē faciendum esse non solū per executorē,
sed etiam cum examinatoribus synodalibus, &c.
105 Vnde infertur dispensationes † matrimoniales
quæ committuntur Ordinarijs cum clausula, dis-
cretioni tuæ, de qua in his specialem in Domino fi-
duciam obtinemus, per Apostolica scripta manda-
mus, quatenus deposita per te omni spe cuiuscum-
que muneris aut præmij,etiam sponte oblati,à quo
te omnino abstinere debere monemus de præmis-
sis te diligenter informes, & si per informationem
repereris preces veritate niti, super quo tuam con-
scientiam oneramus,tunc dispenses,&c. Quod non
obstante ista clausula poterit Ordinarius alteri in-
formationem committere,vt fieri solet,& practica-
tur,& docet Tho. Sanchez sup. dicens tamen quod
non poterit committere ipsam dispensationem, ex
Innocen. in cap. fin. de officio deleg. & ibi Abb. §.
fin.num.6.
106 Nono dubitatur,an dicti † executores sint meri,
an mixiti? In quo dicendum est esse meros executo-
res, nisi adsit intrusus, vel compareat contradictor
& ideo in eis non habeat locum dispositio cap. statu
tum,de rescrip.in 6.& possunt subdelegare simplici
clerico in dignitate non constituto,quamuis de stilo
Cancellariæ, executores non dentur nisi in dignita-
tate constituti. Rota decis.29.de rescrip.in nouis, &
decis.55. de concess. Præben.in antiquis, & 7. de re-
scrip. in antiquioribus; nisi ex forma rescripti, seu
mandati teneantur assumere partes iudicis, vt quia
adest clausula, vocatis vocandis, Rota decis.30. de
rescript. in nouis, Gomezius in cap. statututum de
rescript.in 6.num.75.76.& 77.quicquid dicant Na-
uar.in c.cum contingat de rescript.secūda causa nul-
litatis,& Flores,q.4.nu.2.3.& 71.
107 Nec obstat quod habeant iurisdictionem, † &
possint excommunicare,&c. quia ea principaliter
est ad exequen. gratiam, & compellendum non pa-
rentes,non ad causam, cum non dentur principali-
ter ad cognoscendum, & iudicandum inter partes,
etiam si quandoque secundario habeant assumerre
partes iudicis, Rota ibi. Sicut etiam iudices cōpul-
108 sores † possunt esse in dignitate non constituti,quam
uis ipsi citent testes, deferant iuramenta super reco-
gnitione,compellant, &excommunicent,& faciant
actus iuridicos, Achil.decis.54. Puteus 192.lib.3.ad-
ditio dec.30. de rescrip. in nouis Mand.de commis.
commissio.16.q.7.
Et idem est in iudicibus remissoriæ quamuis con
109 tradicat † Seuerolus de remission. capit.20. num.8.
& in inhibitoribus, & iudicibus sequestratoribus,
& liquidatoribus, & ita in iudices compulsores, se-
questratores, liquidatores, &c. deputantur a Rota
etiam in specie, & nominatim personæ in dignitate
non constitutæ.
Si vero adest intrusus, vel comparet cōtradictor
110 legitimus, † sunt mixti executores, & debent assu-
mere partes iudicis, ac iudicialiter procedere cum
causæ cognitione,ac quicquid dicat Flores d. quæst.
4.a nu.35.42.44.& 59.& quæst.12. à num.9. & 17.
diffinitiue sententiare, iuxta notata per Doct. com-
muniter in cap.fin.de præsump.vbi Butrius,num.7.
Abb. ex num. 11. ad 35. & Felin. ex num.16.24.27.
33.& 34. Beroius cons.13. volum.1. Flamin. Pari.
lib.11. quæst.10.num.15.21.33.& 34. Marc.Anton.
Genuen.d.cap.83. num.4. Rota in Pampilonen. Be
neficij de Allo de anno 1576. quæ habetur 2. p. di-
uersorum decis.35. & in Piscien. seu nullius Capi-
tul. de anno 1578. quæ habetur 1.p. decis.202. Præ-
111 sertim stante d. clausula vocatis vocandis † Cordin.
consil.63. & 94.Felin.in cap. exhibita,num.4.de iu-
dicijs,& in cap.de cætero, num.10. de re iudica. &
in d. cap. fin. num.23. Staphil.8. forma mandati de
prouid.num.8. additio Rotæ decis.12.de officio de-
legat.in nouis,num.2. Marches.de commissio.2.p.c.
3.de commis.appel.ex.21, Gom.in c.statutum de re-
scrip.in 6.nu.77.
112 Et sic secundum eos ibi illis datur † appellatio su
spensiua, nam,ab excutore mixto recte appellatur.
glos. in cap. pastoralis.§. quia vero vers. sed a mixto
de offic. deleg. Staphil.9. forma mandati de prouid.
num.3. Bellonus consil.30. Rota in vna Lucana in-
fra adducta 9. p.cap.4.num.18.& in vna Fauen. Pa-
rochialis de anno 1592.coram D.Pamphilio.in qua
113 Domini dixerunt,† Executorem literarum Aposto
licarum cum sit mixtus debere assumere partes iudi
cis contra possessorem,ex Felin. & alijs in d.cap.fin.
Præsertim stante clausula,vocatis,vocandis,& ab il
lo dari appellationem. Quia non debet quis dimit-
tere suam possessionem, ad verbum executoris, &
eius potestatem solum esse contra resisten tes de fa-
cto. Rebuff.in praxi forma nouæ prouisionis, verb.
contradictor, & fuisset resolutum in alijs causis, &
ideo omnia gesta per illum pendente termino ad ap
pellandum, vel post appellationem, esse attentata,
nec obstare quod prouisus sit subrogatus,etiam quo
ad possessionem defuncti, quia eum non sit lis, non
habet effectum subrogatio cum non sit iustificata,
Vital. in Clement. 1. de Præbend. Mohed. decis.
160.præsertim contra habentem prouisionem Apo
stolicam, vt fuit dictum in causa Burgen. de Pan-
coruo, &c.
114 Idem etiam fuit resolutum in vna Tuden. † Paro-
chialis S. Christinæ 26. Iunij 1592. coram eodem
D. Pamphilio, in qua Domini dixerunt, Quod est
attentata possessio capta pendente termino ad ap-
pellandum,cum agitur de executione literarum, in
forma dignum, iudex enim tanquam mixtus execu
tor tenebatur assumere partes iudicis,& ab eius sen-
tentia dabatur appellatio,Felin.post alios in cap. fi.
de præsumptio. non obstante clausula, appellatione
postposita, & alijs de quibus in literis quæ habent
solum locum contra resistentes de facto. Puteus
decis. lib.3. Achilles 4. de sententia excommunic.
& fuit resolutum in dicta Piscien. seu nullius Capi-
pitul, coram Sanctissimo, & in alia Mediolanen.
Parochialis 16. Martij. 1588. coram Illustrissi-
mo Plato.

Clau-

115 Clausula enim † contradictores appellatione postposita compescendo, solum habet locum cōtra contradicentes de facto, non contra cōtradicentes de iure, idest per viam iuris, seu iuridice, glos. verb. contradictores in cap. pro illorum. de Præben. & ibi Abb. num. 9. Felin. in cap. causam de rescrip. ex num. 19. & in cap. super eo, nu. 5. de officio deleg. Staphil. de literis gratiæ, titul. de vi & effect. clausularum, verb. sign. clausulæ, includentes, &c. ex num. 4. Rebuf. in forma & declaratione nouæ prouisionis, verb. contradictores, & in concordatis in forma literarum, executor. eodem verb. contradictores, Lancellottus de attentatis, cap. 12. limitatione. 8. nu. 41. Nauar. in d. cap. cum contingat, septima causa nullitatis, Flam. Paris. lib. 8. quęst. 7. num. 162. Sallust. Tiberius in practica Auditoris Cameræ lib. 3. cap. 6. nu. 3. & 50. & Emman. Rodriguez q. reg. 1. tom. quæst. 8. articul. 12. & posthæc Gonçalez glos. 9. in annotat. num. 242.

116 Et in vna Tridentina 5. Iulij 1593. coram † D. Seraphino fuit resolutum, Possessionem Alexandri esse manutenibilem, nisi obstet quod non fuit capta capitulariter. Cassador. dec. 8. de causa possess. verum iste defectus sanari posset probata consuetudine tradendi possessionem, etiam non capitulariter, vt ex tribus instrumentis possessionum captarum in hac Ecclesia probari videtur, sed magis obstare Alexād. quod monitorium Auditoris Cameræ cuius vigore capta fuit possessio erat cum clausula, si quis, & ideo resoluebatur in simplicem citationem vt notatur in l. de pupillo. de noui operis nuntiatione, vnde nō potuit illius vigore capi possessio; immo in præiudicium eius qui obtinuit tale monitorium Canonicatus effectus fuit litigiosus; ideo videtur possessio attentata, nec potest sustineri ex allegata confessione Pauli: cum fateatur factum, non autem legitime factum, & hoc obest Alexand. ne manuteneatur quātuis & extrema probauerit, & coloratum titulum, quem præstat gratia si neutri, cum conditio illa si constiterit, non sit de futuro, sed de præterito, vt fuit resolutum in causa Bononiens. coram D. Penna 22. Iun. 1592. possessionem quoque Pauli esse vitiosam quia cum impetratio ipsius esset ob varios defectus, nempe ætatis Alexan. publicationis, oculi canonis, & malæ valoris fructuum expressionis non poterat executor non verificatis narratis, & non citato Alexand. procedere ad immissionem, & ideo fuit conclusum esse apponendum sequestrum, & videndum de bono iure, &c.

117 Et eodem die 5. Iulij 1593. coram eodem Dom. † Seraphino in vna Auersana Beneficij fuit resolutum Dandum mandatum de manutenendo Io. A. de cuius anteriori possessione constat, non obstantibus turbationibus Michaelis, cuius possessio est attentata. Quia executor datus ad conferendum in forma iuris per vacationem ob simoniam contractum est mixtus, & tenebatur procedere cum causæ cognitione, præsertim stante clausula vocato Ioanne, & a sententia eius licuit appellare, & ideo immissio facta pendente tempore ad appellandum, est attentata, & Ioannes qui non habuit se pro spoliato manutenendus, nec obstare quod a sententia lata in simonia non detur appellatio, quia a collatione datur. Præterea id procedit quando simoniacus est notorius, vel confessus vel si est occultus, simonia est in ordine, secus si est occultus, & est super Beneficio quia tunc datur appellatio. Anania, in cap. si att. circa fin. de simonia, & ita procedit Felin. ibi, & Mar. Socin. nu. 298. &c.

118 Idem etiam fuit resolutum in causa † Vrgellen. Beneficij 17. Decembris 1593. coram D. Orano, in qua Domini dixerunt, Quod est attentata collatio & immissio in possessionem Beneficij facta ab executore literarum gratiæ pendente appellatione a sententia illius qua declarauerat nullam prouisionem aduersarij qui erat in possessione, Gemin. in cap. auaritia, num. 7. de electione lib. 6. cum adductis per modernum de attentatis, cap. 4. in præfatione, nu. 614. & cap. 12. limitatione 49. & quod etiam est attentata possessio Beneficij litigiosi capta, ex causa permutationis factæ lite pendente, vt per d. modernum de attentatis, 2. part. cap. 4. in præfatio. num. 449. Nam quamuis in permutatione fuerit facta mentio litis pendentiæ, non tamen facta fuit expressio status litis, iuxta tradita per eundem, num. 645. neque vitiosi ingressus compermutantis in possessionem Beneficij pendente appellatione, quod etiam tollit Beneficium gratiosæ subrogationis in supplicatione permutationis concessum.

119 Et in vna Alerien. attentatorum † 20. Decembr. 1593. coram D. Seraphino fuit resolutum, Gesta per Episcopum ad fauorem Iacobi, tam intra decē dies datos ad appellandum, quam post appellationem Alexand. esse attentata; cum enim esset deputatus executor in gratia Iacobi, vt citato Alexand. & verificata falsitate valoris per cum expressi conferret Parochialem Iacobo, tenebatur tanquam mixtus assumere partes iudicis, præsertim stante clausula, vocato Alexand. & amoto quolibet illicito detentore, & ideo ab eius sententia licuit appellare, &c. & ideo Iacobus non est manutenendus, sed Alexander si de eius possessione constat, alias possessio est sequestranda, &c.

120 Et in vna Cusentina Parochialis 22. † Apri. 1594. coram D. Pamphilio fuit resolutum, Quod manutenendus est quis in sua possessione non obstante quod aduersarius postea acceperit possessionem vigore literarum Apostolicarum, & authoritate commissarij, qui tamen parte non citata processit, & sic nulliter ad cap. licea Episcopus de præben. in 6. & consequenter non priuauit eum possessione, & cum non se habuerit pro spoliato retinuit animo possessionem ciuilem, & consequenter danda est illi manutentio, non obstante quod illa possessio esset instrumentalis: quia cum non constet tunc aliū possidere, sufficiens est ad istum effectum, & alios quoscumque. Caputaq. decis. 334. p. 2.

Fuit etiam resolutum in vna Senen. Beneficij 6.
121 Iunij 1594. coram D. Lita, † & in vna Albiganen. Canonicatus 27. Iunij 1564. coram D. meo Corduba fuit resolutum. Dandum esse mandatum de manutenendo Manfredo, de cuius anteriori possessione constat, & quod tempore motæ litis possidebat. §. retinendæ. de interdictis, non obstante quod Ioan. Baptista fuerit immissus in possessionem authoritate iudicis, quia id fuit factum possessore minime citato, immo post interpositam appellationem, & sic tanquam attentata ei suffragari non debeat, vt alias fuit resolutum in Romana de Praxellis coram D. Penna, & Romana Capellniæ 17. huius mensis coram Domino Lita, quod maxime procedit cum in rescripto adsit clausula, vocato Manfredo, & alijs; qua stante executor absque citatione procedere non potuit. Felin. in cap. de cætero, num. 10. de re iudic. Rota decis. 2. num. 12. de officio delegat. in nouis.

Et in causa Toletana Paroch. de Maiarambroz,
122 † 13. Ianuarij 1595. coram eodem D. Corduba fuit

dictum

dictum, Cōsiderari dolū in resignatario, ex eo quod is habuerit possessionem Beneficij ab executore literarum resignationis, pendente appellatione interposita per resignantem, &c.

123 Et in vna Ferrarien. Parochialis prima Aprilis † 1596. coram eodem D. Corduba fuit resolutum, Horatium non esse manutenendum in possessione dicti Beneficij impetrati vti vacantis per assecutionem alterius, & iuxta constitutionem Pij V. nam dato quod fuerit capta possessio cū fuerit instrumētalis Michaele Angelo existente in possessione non venit manutenenda. Caputaquen. decis. 333. p. 2. constat etiam fuisse captam lite pendente, quod impeditmanutentionem, nec releuat quod fuerit capta authoritate iudicis, & sic non requiratur eiectio. Angel. in l. qui vniuersas. §. item de acquirend. possessio. id enim habet locum quando iudex rite, & recte procedit, vt fuit sæpe resolutum; in præsenti autem iudex perperam se gessit, quia cum esset Ordinarius, & datus executor ad prouidendum in forma dignū, cum clausula, vocatis vocandis, & sic mixtus teneba tur assumere partes iudicis; vt fuit dictum in Piscien. seu nullius 21. Ian. 1578. coram Sanctissimo cū ergo processerit nulla præuia citatione, & sic nulliter, nō priuauit Michaelem possessione, vt fuit resolutū in Mediolanen. Parochialis 21. Nouembris. 1586. corā D. Plato, neque esse concedendum mandatū de immittendo, quia Horatius non iustificauit suam gratiam, quæ etiam in iudicio executiuo, & parte non opponente est iustificanda. Abb. in ca. accedens, nu. 9. vers. ratio huius. de accusatio Ægid. decis. 303. Paris. consi. 49. nu. 31. lib. 4. prout Rota sæpe tenuit, & fuit resolutum in causa Salamantina pensionis de anno 1572. coram D. Lancel. & in Cæsaraugustana pensionis 20. Dec. 1591. coram D. Pamphilio, quod solum sufficiens erat, vt Horatius non esset immittē dus, nec manutenendus, vltra quod Beneficium est vnitum monasterio S. Georgij, tam ex antiquis Summorum Pontificum priuilegijs vbi id enuntiatur, quam ex antiqua sententia ad gl. verb. instrumētis. in c. cum olim. de censib. vnde cum non fuerit facta mentio regularitatis, impetratio Apostolica non valet, Calder. consi. 29. de Præbend.

124 Et in vna Dertonen. Parochialis de Sorita † quarta Mart. 1602. coram D. Ludouisio Domini censuerunt, Concedendam esse manutentionem Gabrieli, cum reperiatur in possessione Parochialis, de possessione enim eius constat ex publico instrumēto quod probat veram possessionem alio non existente in possessione, vt in pluribus causis fuit resolutum immo cōstat de reali, & effectuali possessione tempore motæ litis ex ipsa serie facti, &c. nec potest P. allegare suā anteriorē possessionem, & quod retinuerit animo ciuilem, quæ in concursu naturalis est manutenibilis, quia illi obstat quod petijt immissionem, quæ possidenti non cōpetit. §. adipiscendæ de interdictis, qui enim petit immitti in possessionē, fatetur se non possidere, immo si posideret ciuiliter eam ammitti, vt fuit dictum in causa Bonon. de Pepulis coram D. Mātica, 16. Mar. 1588. & gesta per subexecutores nō priuāt sua possessione Gabrielē, ex quo nulliter processerunt, Socin. in c. quoniā. §. si super, nu. 152. vers. secus autem in iudice, vt lite non contestata, Sarnē. de annali. q. 45. nu. 3. Fuit dictum in vna Spoletana domus 19. Decem. 1580. coram D. Seraph. & in vna Mediolan. bonorum coram D. Plato. 1. Feb. 1591. & in vna Cusentina Parochialis coram D. Pamphilio, nulliter enim processit primus subexecutor quia executiua contra Gabrielem pariter prouisum Apostolicum, cum proter paritatem tit. procedendum esset via ordinaria, Puteus dec. 313. li. 1. Mohe. 13. vt lite pendente, Caputaq. decis. 329. nu. 2. p. 1. & quia Gabriel possessor debuit citari. l. fin. si per vim, vel alio modo, c. licet Episcopus de Prębend. in 6. Gesta etiā per secundum subexecutorem sunt nulla, nō solum propter defectum citationis, & modum procedendi executiue vt dictum est de primo, sed etiam quia inchoato processu cum primo executore, non potuit secundus procedere, cap. cum plures. de offic. deleg. in 6. &c.

125 Est etiam ad propositum decisio Rotæ, † in vna Maioricen. Parochialis de Cāpanetto. 23. Ian. 1591. coram D. Bubalo, quæ sic ait, Fuit resolutum dandū esse mandatum de manutenendo in possessione Parochialis de qua agitur Iacobo Torres, non autem Io. Pelliu, quia constat de eius anteriori possessione, quæ fuit capta die 18. Aug. 1588. vigore prouisionis Apostolicæ, & possessio Ioa. fuit capta die 30. & 29. Nouemb. anni seq. Et sic instrumentalis, quæ nō est manutenibilis nisi possessore expulso: Rota dec. 21. de restitutione spoliatorum in nouis, Caputaquen. decis. 396. lib. 1. debuit executor Iacobo possidente eo non citato dare possessionem Io. c. licet. lib. 2. de Præb. in 6. Nam semper in traditione possessionis oportet vocari possessorem, cui potest competere ius in possessione, vt per Cardin. consi. 75. Felin. c. fin. nu. 24. de præsump. nec satisfecit iudex citādo postea Iacobum, & iuribus hinc inde discussis pronuntiando ipsum à prætensa possessione amouendū, & amotum esse, & Ioan. in sua possessione debere remanere quia iuxta d. consil. Cardinalis debuit prius reuocare traditionem possessionis factam Ioan. & illam restituere Iacobo, & postea iterum pronuntiare ad fauorem Ioannis, & illi possessionem de nouo tradere quæ in præsenti facta non fuerunt, ex quo redditur iniusta declaratio iudicis, & possessio capta non est considerabilis nisi expulso possessore, vt fuit resolutum coram Illustrissimo D. Lancelloto in illa Romana domus ad imaginem pontis: nec obstat, quod non fuerit in tempore appellatum ab vltimo decreto, quia non ex hoc redditur valida, & manutenibilis possessio capta possessore non citato, & illo non expulso, quia sententia notorie iniusta nunquam transit in iudicatum. non obstat, quod Ioannes sit prouisus Apostolicus, & quod eius prouisio sit anterior prouisione Iacobi, quia hoc respicit petitorium, & quando possessio fuit iniuste capta, licet possit aliquo modo constare de bono iure, non erit manutenibilis in possessione vitiosa, sed in possessorio succumbet vt tradit Rebuffus in praxi Beneficio. de missione in possessionem, nu. 37.

126 Est etiam alia decisio Rotæ † in vn Abulen. & Zamoren. Beneficiorum 17. Iunij 1594. coram Domino Penna quæ sic ait. Dederat mandatum Andreas Arias ad resignan. libere hæc Beneficia in manibus fœlic. record. Sixti V. ad fauorem Petri de Gaona cui petenti executionem, & Beneficiorum possessionem vigore literarum in forma dignum expeditarum ab Ordinario Zamoren. cui literæ erant directæ Andreas se opposuit resignationis nullitatem allegando, verum quoniam ad fauorem Petri Ordinarius pronuntiauerat, & Andreas appellatione interposita causam in Rota commiserat dubitaui. Vtrum Andreas esset manutenendus in possessione Beneficiorum? & sæpe causa proposita die 27. Maij, & 6. Iunij tunc enim propter dissidentes Dominorum sententias non potuit capi resolutio. Deniq; die veneris 17. Iun. vtraque parte acerri-

me informante, causa. tertio proposita in eam sententiam itum est vt censuerint Domini Andream manutenendum, distinguebant enim duplicem resignationem vnam simplicem, & puram, per quam Beneficium pure, & simpliciter renuntiatur in manibus superioris, Puteus decis.158. nu.4. lib.3. Couar. pract.q.cap.36.nu.9.& alteram conditionalem, vt cum resignatur in fauorem certæ personæ, aut cum ex volontate Rom. Pontific.in cuius manibus tantum fieri potest, vel ex eius permissione recipit aliquam conditionem vel modum, Paris.consil.5.l. 4. Ioa. Paul.decis.102.incipien.Conchen.Beneficij. Dicebant præterea inter vtramque resignationem latum esse discrimen. Nam in simplici renuntiatione resignans omne ius, & possessionem, quæ habebat in Beneficio amittit, ita vt remaneat sine titulo etiam colorato, ac propterea possit Beneficium tanquam vacans libere conferri aut impetrari, Butrius Abb. Imola, & cęteri communiter in c.solicite, & in c.accepta.de restit.spoliat. Cast.dec.4.eod.tit. Puteus d.decis.158. l.3. Achil.decis.10.nu.4.de restitut.spoliat. Rota decis.1. de renuntiatione in nouis.num.8. & decis.2. eod. in antiq.nu.4.Mohed.decis.2. Sed in resignatione conditionali, aut facta ad fauorem certæ personæ secus esse, in hac enim ius & possessio, remanent in pendenti penes ipsum resignantem, donec conditiones purificentur. Achil. d. decis. 10. nu.1. & 4. Puteus d.decis.158.num.3.Rota decis.4. nu.1. de rerum permutatione in antiq. Ias. cons.86. l.3. nu.42. Paris.d.cons.5.Mohed.decis.183.Guidobonus decis.59. Cotta dec.318.& 312.Caputaq.dec. 2.l.1.in manuscrip.Pontanus despolio.l.3.nu.72. Licet enim nōnulli ex istis loquātur, quādo agitur cōtra tertium, nihilominus idē dixerunt Domini locū habere in resignante agente contra resignatarium, quia in resignatione conditionali seu facta ad fauorem certæ personæ donec perfecta fuerit, & plene ius quæsitum resignatario penes resignantem remanent aliquæ reliquiæ iuris, & possessionis, Puteus in epitome dec.14. de restitutione spoliat. & alij quos refert & sequitur Pontanus d. tract.l.1.nu.126.vers. sed non idem, vnde cum in proposita facti specie Andreas renuntiasset ad fauorem certæ personæ, videlicet Petri de Gaona & antequā ille per adeptam pacificam possessionem, & legitimam acquisitionē perfectum, & cōpletum ius acquisiuisset in Beneficijs, Andreas, penes quem remanserat ius possessio, se opposuerit, manutenendus erit, non obstante decreto Episcopi literaum Apostolicarū executoris, quia ab illo in tempore fuit appellatū Feli. in c. fi. nu.24.de præsump.Zabarella cons.63. & 75. nu.1.ex quo etiā cessabat alia obiectio opposita per informātes ꝑ Petro de illius possessione capta authoritate Episcopi iudicis executoris deputati in literis Apostolicis; nā cum à prædicto decreto daretur appellatio Felin.in d.c.fin. nu.24.Zabarella d.cons.75. nu.11. Et ea non obstante iudex processerit, possessio Petri postea subsecuta non potuit iudicari legitima sed potius turbatiua & spoliatiua, & ideo restituibilis, Zabarella d.cons.75. Quod maxime in hac specie videbatur habere locum, in qua Episcopus erat datus executor ad prouidendum Petro in forma dignum, quo casu non poterat dici merus executor, sed mixtus qui propterea tenebatur assumere partes iudicis, & ordine iudiciario procedere, Canonistæ in d.cap.fi.de præsumptione vbi Butrius num.7. Felinus 17. & 24. & 33. Zabarella consil.63. in principio & fuit sæpe in Rota decisum, vt in Neapolitana coram Finetto, anno.1569.& in vna Piscen.seu nullius, die 21. Ianuarij anno 1578.coram Sanctissimo D. nostro tunc Rotæ Auditore Rursus possessio Petri capta pendente appellatione, tanquam attentata non erat manutenibilis, c.non solum, de appellat.lib.6.atque ex his cōclusum de iure non potuisse Andreæ denegari mandatum de manutenendo in possessione, in qua reperiebatur tempore dato ad resignandum, de qua constitit Dominis per legitima documenta.

127 Est etiam decisio in vna S. Agathæ gotorum† iuris patronatus 4. Iulij 1597. coram D. meo Corduba Episcopo Pacen.quæ sic se habet. Dubitaui, an possessio Io. Angeli esset attentata, & reuocanda seu sequestranda, & Dominis placuit apponendum esse sequestrum, quia fuit capta a Io. pendente appellatione, vel termino dato ad appellandū, & inde attentata, c.non solū. de appellatio. in 6. Mohedan.decis. 150. nu.2. Guidobon.decis.104. & inde venit sequestranda, Calder.cons.1. vt lite pendente, Anton. August. in epitome, titul.de sequest.ex offic.§.3.& 6.Caputaquen. decisio.70.part.1.& decis.157.p.3. Puteus decis 414. lib.2. & fuit sæpe resolutum; iudex enim gratiæ in forma dignum est mixtus executor ac debet assumere partes iudicis cap. finem.de præsumptio.& ab eo datur appellatio, vt fuit dictum in causa Piscien.coram Sanctissimo, & sæpius fuit resolutum, non obstabat quod notorie constet de non iure Federici, & bono iure Angeli ex transactione, quia ad hunc effectum requiritur notorietas quæ nec colorate possit impugnari, vel aliquo modo velari. Ægidius decis.103.Peregrinus 173.lib.2.qualis est quæ resultat ex confessione partis, vel re iudicata, Rota decis.3. de restitutione spoliatorum in nouis, Thanis decisio 19. fuit resolutum in causa Eugubina S. Petri de Vigueto 21. Iunij 1591. coram R. P. D. Orano, quia quando pars obijcit, & probat concernit petitorium in qua probatio probationem non excludit. Thanis dict. decisio.19. Bellamer. decisio 624.numero .2.ac inde per d.transactionem non potest dici notorie constare de non iure. Nec obstat clausula contradictores, quia intelligitur de contradictoribus facti non iuris, Cardin. in Clem.1.§.contradictores.de religiosis domibus, maxime quando sunt iusti, glo.in cap.pro illorum, verbo cōtradictores, de Præbē. Vitalio in tract.de clausulis, tit.de clausula rescripti, verbo contradictores.

128 Idem fuit resolutum in hac† causa coram eodem 23. Februarij 1598. quod cum Vicarius esset mixtus executor, & in literis adesset clausula verificato prius iure patronatus, & alia clausula omisso, &c. Tenebatur seruare ordinem iudiciariū, ac inde eū non citauerit, nec seruauerit dictum ordinem, sententia est nulla, maxime, quod in sententia se refert ad probationes nullas, Mohed.deci.6.de testib.quia testes fuerunt examinati, sine citatione partis, c.2.de testib. Caputaq. decis.274.p.3.

129 Est etiam alia decisio Rotæ in vna † Vlisbonen. Prioratus 4. Iulij 1601. coram Domino Seraphino supra adducta 4. part. cap.3. numero 74. quæ est videnda.

Est etiam decisio Rotæ in causa Agrigentina
130 Beneficij S. Antonij 12. Nouemb. 1601.† coram D.
meo Corduba, quæ sic ait. Fuit resolutum dandū esse mādatum de manutenendo Archipresbytero, & Clero, nam constabat de anteriori eius possessione.§. retinendæ, instit.de interdictis, Cassad. decis.20.in fi. de Præb. Caputaquen.334. nu.6.p.2. Cæsar.de Grassis.5.num.2. de causa posses. Nec obstabat posterior possessio Angeli captam authoritate iudicis in executione literarum Apostolicarū, quia non facit illā

amit-

amittere, nisi iudex, quando iudex rite & recte procedit, vt fuit resolutum in causa Romana domus ad imaginem Pontis, coram Illustrissimo Lancel. & coram me in alia Ferrarien. Parochialis 1596. vbi aliæ decisiones allegantur de nullitate, & iniustitia manifeste apparet, tum quia iudex processit non iustificato valore, & alijs narratis in gratia, quod habet locum etiam parte non opponente in his; quorũ falsitas vitiaret gratiam, vel quorum expressio facilius mouit concedentem; iuxta decisionem Card. Lancelloti, in causa Salamantina pensionis 1572. Tũ etiam quia non fuit facta mentio vnionis, de qua erat facienda, cum, ea stante, Beneficiũ non vacauerit, nec intrabat deuolutio ad sedem Apostolicam, ob non factam prouisionem infra sex menses. Clem. 1. §. quidam. de excessib. Prælatorum. Rota 2. nu. 3. eodem tit. in nouis. Nec obstat, quod vnio esset nulla, quia de illius validitate erat agendum ante executionem, cum ab ea dependeret iustificatio vacationis narratæ; deinde cum executor esset mixtus, propter formã dignum, & quia agebatur de remouendo possessore, ab eius sententia dabatur appellatio, & non poterat procedi ad immissionem, vt fuit dictum coram me, in vna S. Agathæ dotorum iuris patronatus 4. Iulij 1597. Nec ijs obstabat decisio Bubali, in causa Hiporregien. quia loquitur de mero executore, & vbi contradictio erat mere calumniosa, & friuola. minus obstabat Bulla Pij V. super collatione Beneficiorum, quia non procedit, quando conceditur gratia per Sanctissimum de Parochiali in forma commissaria, & adest certus possessor.

Est etiam decisio Rotæ in causa Bracharen. Beneficij 5. Decemb. 1601. coram eodem D. meo Cordu-
131 ba, † quæ ita inquit. Fuit resolutum, vna parte informãte, cẽsuras scilicet ab officiali Bracharen. tanquam executore Apostolico fulminatas fuisse nullas, & attentatas, nã à sententia illius dabatur appellatio cum ageretur contra possessorem, & de eum remouendo, quo casu executor debet assumere partes iudicis, & dicitur mixtus, ac appellatione pendente non potuit censuras fulminare. ca. per tuas. c. solet. de sententia excommu. in 6. Rota decis. 20. de appellat. in nouis, & veniunt reuocandæ, Paleotus decis. 44. Modernus de attentatis. 2. p. c. 12. ampliatione 8. Achilles decis. 4. nu. 10. cum sequentibus de sententia excommu. Anchar. in c. licet. notab. 1. de senten. excommun. in 6. & hoc multum iustificabitur stante grauamine, cum d. sententia fuerit reuocata, primo ab Auditore Legati, & deinde a Vicario Vlisbonen. & cum causa hodie pendeat in Rota coram me, fuit per Dominos decretum mandatum de manutenendo ad fauorem Francis. appellantis, & informantis.

132 Tandem est alia decisio Rotæ in causa † Tirasonen. eleemosynariæ 28. Ianua. 1602. coram D. Lancellotto, quæ sic ait, Domini dixerunt sententiam Ordinarij esse reuocandam, tamquam latam absque verificatione omnium in gratia Inici narratorum, vt fuit dictum in vna Callagurritana Prioratus 26. Maij 1578. coram Blanchetto, & in vna Ouisen. Beneficij de albis 8. Apr. 1598. corã me maxime cũ Petrus cõparuerit, & dederit de surreptione & obreptione literarũ Apostolicarũ, & petierit admitti articulos ad id iustificãdũ, vt fuit resoluũ in causa Salamantina pensionis 18. Aprilis 1578. coram Cardinali Laocellotto. Neque obstare, quod Ordinarius esset merus executor, quia cum processerit vigore gratiæ in forma dignum, non erat merus, sed mixtus, stante præsertim clausula, amoto illicito detentore, & quod ei demandabatur causæ cognitio super iure patronatus, super deuolutione, & super iure alteri quæsito, ac ideo tenebatur assumere partes iudicis, & procedere cum causæ cognitione, citato Petro, cap. licet Episcopus. vbi glossa verbo vocato, de Præbend. in 6. Felin. in cap. fin. num. 25. de præsumpt. Ferret. consil. 4. & nu. 4. & consil. 10. n. 10. volum. 1. & fuit pluries resolutum: neque etiam obstare quod possessio esset vacua, nec ostenderetur titulus Apostolicus, quia cum in gratia adest clausula, dummodo non sit alteri ius quæsitum, sufficit quod Petrus ostenderet se præsentatum vt diceretur legitimus contradictor, cum Papa non præsumatur voluisse præiudicare, & derogare præsentationi ad decisionem Rotæ 17. de Præbend. in nouis, nec dicatur præsentationem non tribuere ius tanquam factam coram Vicario foraneo, quia cum sit actus iurisdictionis potuit fieri coram illo Vicario, qui iurisdictionem habebat, nam probatur quod esset Vicarius constitutus in loco Calatayud pro exercenda ibi iurisdictione, vbi facere poterat ea omnia quæ posset Vicarius generalis totius diœcesis, neque prætextu gratiosæ subrogationis posset Inicus excusari à iustificatione, quia omisso quod Beneficium non erat litigiosum quo casu subrogatio habet vim collationis, & opus est iustificare omnia, iuxta decisiones factas in illa Burgen. de Pancoruo coram Gypsio non fuit processum in vim subrogationis, sed vigore mandati de prouidendo, & de subrogando, quæ longe distant à gratiosa subrogatione.

133 Vnde quod tradit Flam. Paris. de resignatione † Benefic. lib. 10. quæst. 6. à num. 63. resignantem reseruata pensione non posse impedire resignatarium, ne capiat possessionem Beneficij resignati, & possessionem captam per dictum resignatarium, pendente appellatione interposita à dicto resignante, non esse attentatam, quia a mero executore literarum Apostolicarum non datur appellatio. cap. nouit, vbi Doct. de appelltio. & ita fuisse dictũ in Rota in vna Hipporregien. Præpositurae coram D. Bubalo, 11. Decembris 1587. & 1. Februar. 1588. accipiendum erit quando resignans impedit de facto resignatarium, & sine causa ne capiat possessionem, & in appellatione interposita à resignante qui numquam comparuit coram executore ad dicendum contra resignationem, & sic executor non debuit assumere partes iudicis, nec debuit eum citare ex quo consensit resignationi & sponte, ac facto suo abdicauit se Beneficio, facit decisio. 636. num. 4. p. 1. diuerso-
134 rum: Aut quando comparuit † resignans coram executore opponendo exceptionem friuolam quam executor repellere debebat, & sic apellatio ab eius reiectione interposita fuit mere calumniosa, vt in d. Hipporregien. Pręposituræ, quam allegat Flam. Paris. in qua d. die 11. Decemb. 1587. coram D. Bu-
135 balo. fuit resolutum. † Dandum esse mandatum de manutenendo Franc. resignatario, non autem Scaliæ resignanti, nam cum ipse eam resignauerit in manib. Papæ ad fauorem Francis. qui de ea prouisus est abdicauit a se omne ius tam respectu tit. quã possessionis, Cassad. dec. 4. de restitut. spoliat. nu. 3. & cum Francis. vigore literarum suæ prouisionis, in forma dignum, fuerit ab earũ executore examinatus, & sibi idoneo reperto collata Præpositura authoritate Apostolica. cum mãdato de immittẽdo in possessionẽ, cuius vigore fuit actualiter immissus, fuit sibi quęsita naturalis, & ciuilis possess. &c. nec refragatur quod possessio fuerit capta pendente appellatione inter-

posita per Scaliam, quia à mero executore literarũ Apostolicarum nõ datur apellatio. c.nouit, vbi Doctores de appel.cum similibus, propterea appellatio fuit mere calũniosa, quia fuit interposita a reiectione exceptionis friuolæ quam executor repellere debebat, ad tradita per Anchar. cons.224. nu.2. Bero.
136 tium cons.14. nu.9.lib.1. Et d.die † .Feb.1588.coram eod. D.Bubalo Domini steterunt in decisis, Nec obstare appellationẽ per Scaliam interpositam ab executore, & quod resignatio est conditionalis, quia purificata conditione per reseruationem pensionis valide reseruatæ potuit procedere ad executionem, tãquã merus executor. Abb.in c.fi.col.7. Imola, nu.9. de præsum.& consequenter ab executore non datur appellatio, vt in deci.

Et ita in illa Agrigentina Beneficij sup.adducta
137 nu.130. † fuit responsum ad istam decis.quod loquitur de mero executore, & vbi contradictio erat mere calumniosa, & friuola.

138 Vnde etiam conuincitur quod ait Flores † d.q.4. nu.29. non debere audiri resignantem comparẽtem coram executore, & contra resignationẽ opponentem, &c.

139 Aduertendum est † tamen quod in vna Colonien. Canonicatus 4. Feb.1589. proponẽte D.Carretto in signatura iustitiæ, Domini dixerũt pro maiori part. Quod habens titulum coloratum sit legitimus contradictor, & possit appellare à decreto, seu sententia prolata ab executore literarum Apostolicarũ ad fauorem prouisi Apostolici dummodo tamen prouisus ab Ordinario corã executore produxerit suũ titulũ, sed si suũ titulũ non produxisset fuerunt in cõtrario voto quod nullum censeatur illatum grauamen per executorem, & non possit appellare ad effectum suspensiuum; dixerũt insuper procedere supradicta absq; difficultate, quãdo Ordinarius contulit, quia Beneficium vacauit in mense ipsius Ordinarij, & sic quando appellatur ab executore literarũ signatur supplicatio, seu cõmissio appellationis, nisi saltẽ post sententiã producatur titulus, vt simpliciter admittatur appellatio ad l. per hanc C. de temporibus appellatio. Et Contard. in repet. l. vni. C. si de momentanea poss. limit.12.

140 Et post hæc scripta visus Hier. † Gonça.d.gl.9.in annotationibus, ex nu.220. docet, quod a collatione vel immissione facta vigore literarum Apostolicarũ, non datur regulariter appellatio suspensiua, quia literæ Apostolicæ habeant paratam executionem, & reuerenter est illis parendum per executorem in eis nominatum. l. 1. ff. de constitutionibus principium c.si quando de rescrip. vbi Felinus l.52. tit.18. p.3. Rebuffus in praxi tit. forma & declaratio nouæ prouisionis verb. quatenus ipse vel duo, vers. postea dicitur. Mohed. decis.35. ante fin. ibi, quia tunc propter authoritatem literarum debent exequi. de renuntiatione, & Marchef. de commissio.2. p.c.4. de commissione appellat. nu.39.1& ita in proposito, quod nõ detur appellatio suspensiua, tenet Bero. cons.4. volu.1. quem Gonçal. non allegat. ac propterea videmus (inquit Gonç.) quod quãdo appllatur à tali decreto, seu sententia vigore literarũ Apostolicarum prolata cõmuniter in commissione appellationis, solet signatura apponere clausulam, sine præiudicio executionis literarum Apostolicarum, prout apponitur quãdo appellatur ab executione facta vigore publici instrumenti Cameralis, aut guarentigij, &c. quæ clausula præseruat iurisdictionem iudicis à quo, vt ad vlteriorem executionem procedere valeat, ita vt neque inhibitio per superiorem facta afficiat aut impediat, Cæsar de Graffis decisione 96. seu 3. de re iudicat. num.4. vt alias dixi supra 1. part. cap. 5. numero 573. Illud tamẽ limitat Gonçalez, num.226. Primo, quando in literis adesset clausula, vocatis vocandis, quæ semper inseritur quando in supplicatione, vel ipsarum literarum expeditione narratur aliquis intrusus, & expediũtur sub intrusione, tunc enim executor non est merus, sed mixtus & iudicium executionis literarum non erit executiuum, sed ordinarium, & appellatio non solum operabitur effectum deuolutiuum, sed etiam suspensiuum. Cardin. & alij citati supra nu.111. & fuit, inquit, resolutum in vna Barchinonen. Parochialis. 10. Decembris 1601. coram Domino Sacrato, quod etiam tradit glossa 15. §.1. num.70. Secundo limitat, num.227. quando possessor citatus non fuisset, & executor literarum eijcere vellet eum inauditum a possessione Beneficij. Cardin. consil.75. Felin. in cap. fin. numer.24. & 25. de præsumpt. Achilles decis.6. num.4. super regula de triennali argumento cap. licet Episcopus de Præb. lib.6. Tertio limitat à numer.228. quando executor procederet ad executionem literarum, absq; verificatione narratiuæ, cum citatione dicti possessoris, Mohed. decis.35. de renuntiat. Cæsar de Graffis dec.58. seu 12. de probat. quia omnis gratia habet in se tacitam conditionem, si preces veritate nitantur, siue si ita est, aut veris existẽtibus prænarratis l.fi. in prin. C. de diuersis rescrip. c.2. de rescrip. vbi post alios late Ripa nu.29. & alij, ideo omnis narratiua est ante omnia verificanda vt dicitur infra à nu.159. & 189. narratiua namque est pars gratiæ Rota decis. 534. nu.1. p.1. diuers. cum alijs, &c. Quarto limita, num. 234. quando literæ continerent certam formã quæ per iudicem executorem seruata non fuisset ca. cum dilecta cum ibi adductis per Felin. ex num.6. de rescrip. Lancell. de attent. cap.4. in præfat. numer.477. Flam. Paris. de resigna. benef. lib.10. qu.6. l.24. Quinto limit. nu. 235. quando pro parte possessoris probaretur quod tales literæ essent subreptitiæ, vel obreptitiæ. c. postulasti. c. super literis de rescrip. Aym. con.68. nu.12. Lancell. vbi supra nu.478. de clausula autẽ, amoto quolibet illicito detentore, apposita in literis Apostlicis ait à nu.239. quod licet faciat iudicem executorem mixtum, & requirat ordinem iudiciarium secũdum Felinum, post Abbat. & alios in cap. de cætero, num.9. de re iudic. Marchef. dicta 2. part. cap.3. num.35. cum alijs, tamen quando gratia est iustificata legitime, & literæ non sunt expeditæ sub intrusione, non retardat executionem literarum, & ita seruari vidit & tradit Ferrett. consil. 7. num.12. in fin. & num.13. nam aliter cum d.clausula semper apponatur, numquam literæ Apostolicæ haberent paratam execut. de alijs & limitatio. remittit, nu.238. Lancell. d.c.4. in præfat. a nu.477. vsque ad nu.507. & in prædict. casibus vt admittatur appellatio, & suspensiua proponitur, inquit, ibi cõmissio ab appellante porrecta in plena signatura gratiæ, vel iustitiæ, & deducuntur causæ grauaminis iudicis executoris, & postquam signatura gustauit de illis, interdum solet scribere, & committere simpliciter causam appellationis in Rota, & interdum solet adijcere clausulam, Si quid exequendum sit ipse Rotæ iudex exequatur, quæ clausula aufert potestatem exequendi à iudice a quo & illam transfert in iudicem ad quem Rota decisio.477. num.7. lib.3. p.3. diuers. Lancellot. cap.18. nu.58. Et fuit decisum in Toletana Parochialis, 13. Ianuar. 1604. coram D. Sacrato, &c. interdum etiam solet signatura rescribere Paritis literis arbitrio Rotæ, &c. Sed certe clau

sula

la paritis literis, siue paritis arbitrio Rotæ numquã
ponitur nisi in commissione appellationis à sentẽtia
vigore breuis. Et prædicta quidem doctrina Gonça
lez videtur conformis stilo signaturæ. Quamuis Ro
ta absolute velit dari appellationem suspensiuam à
dictis executoribus, ex quo tenentur assumere par-
tes iudicis, quando est intrusus, & gesta post appel-
lationem, seu in tempore ad apellandum, esse attan-
tata, vt patet ex adductis sic potius videtur standũ
stilo signaturæ ad dicta sup. 1. p. cap. 5. nu. 120. & 4.
p. cap. 2. nu. 18.
141 Ex quibus tandem infertur, †quod si possessio Be
neficij sit vacans, non tenetur executor aliquem ci-
tare, nec assumere partes iudicis, & ideo ab eo non
potest appellari, Flores d. q. 4. nu. 52. Quod procedet
142 etiam stante clausula † vocatis vocandis vt in illa Tu
dertina Paroch. de qua c. seq. nu. 44. & etiam stante
clausula citato. N. quæ videtur intelligenda quate-
nus ille possideat non alias. Si tamen comparet
143 legitimus contradictor † pro suo interesse & præiu-
dicio, de quo tamen si negetur debebit in continẽti
summarie docere iuxta notata per Doct. in cap. ve-
niens 2. de testibus Menoch. de arbitr. lib. 2. casu 18.
& Couar. pract. cap. 16. nu. 1. debet eum audire & as-
sumere partes iudicis, vt per citatos sup. nu. 110. ma-
xime Felin. in d. c. fi. nu. 27. Etiamsi compareat post
144 datum decretum, seu mandatum † possessionis, dum
modo realiter non sit capta, nam dum non est capta,
res videtur integra, cum non præcesserit sentẽtia in
145 contradictorio iudicio. Sed post captam realiter †
possessionem contradictor comparens deberet recur
rere ad Ordinarium, & coram eo contra possidentẽ
agere, ad audiendum enim huiusmodi contradictorẽ,
iam expirauit executoris potestas, cũ sit noua actio,
& nouum iudiciũ, quicquid sit quoad defendendum
inductum, de quo dub. seq.
146 Decimo dubitatur, †quamdiu duret potestas di-
ctorum executorum; quibus mandatur vt prouisũ
in possessionem Beneficij inducant, & defendant in
ductum, &c. facientes eum ad Beneficium admitti
sibique de fructibus integre responderi, &c. de qua
clausula vide Rebuff. in praxi in forma nouæ pro-
uisionis. verbo & defendant inductũ, & in concorda
tis in forma mandati, verbo defendentes, & in rep.
capit. 2. de concessione Præbend. 29. 30. 31. clausulis
mandatorum.
147 In quo dicendum videtur, quod quamdiu † non
est facta executio durat ista potestas, etiã post annũ à
sententia lata contra intrusum, seu contradictorem
cũ sit accessoria ad gratiam arg. c. si super gratia, de
offic. deleg. in 6. & quod inf. dicitur, nu. 313.
148 Non obstat tex. in c. quærenti de offic. deleg. † vbi
delegatus Papæ non potest exequi suam sententiã,
nisi vsque ad annum, quia loquitur de delegato ad
causã principaliter, & diuersa est ratio in executore
gratiæ, cuius potestas tanquam accessoria debet du-
rare sicut ipsa gratia, ad reg. accessorium in 6. & sic vi
detur accipiẽdus Innoc. in c. pro illor. nu. 3. de Prӕb.
& ibi Abb. nu. 10.
149 Data vero possessione non est finitum † eius offi-
cium, donec habeat fructus, Card. in Clem. si plures,
nu. 2. de Præb. & Flores q. 4. nu. 60. nam alias gratia
non est plene executa, maxime cum in d. clausula ex
presse habeatur, quod faciant de fructib. responderi:
150 Quáuis si negentur fructus nõ † ratione tit. vel gra-
tiæ, quæ impugnentur, sed ex alio capite, & ratione:
vt quia prædia ex quibus proueniunt dicuntur non
spectare ad Beneficium, seu aliquæ decimæ dicũtur
ad illud non pertinere, executor non se intromittet,
quia est quæstio omnino separata ab executione;
Card. d. nu. 2. & ibi Bonif. nu. 63.
151 Difficultas est, quando prouisus semel † fuit indu-
ctus in possessionem plene, quanto tẽpore duret po-
testas executoris, & effectus illius clausulæ ad illum
defendendum si in possessione turbetur.
152 In qua communis opinio est secundum † Felin.
in d. cap. quærenti ad fi. quod illa potestas durat vs-
que ad annum à die possessionis per illum tex. quod
etiam tenet Card. d. nu. 2. & sequuntur Menoch. de
retin. remed. 1. nu. 90. & Flores sup. videntur etiam
tenere Bonif. d. nu. 63. & Puteus decis. 334. nu. 5. lib.
1. & decis. 18. lib. 2.
153 Alij dixerunt quod † durat ad instar potestatis cõ-
seruatoris de qua in c. fi. de offic. deleg. in 6. vt refert
Abb. in c. pro illor. de Præb. num. 11. & sic quod non
claudatur anno.
154 At Io. And. in d. c. pro illorum, dicit, †quod audi-
uit Curiam tenere, quod si aliquamdiu inductus in
possessionem pacifice possedit, expirat eius potestas,
quod satis placet Abb. ibi, & Staph. de literis gratiæ,
tit. de vi & effectu clausul. §. significatio clausulæ in-
ducentes, nu. 3. ne præiudicetur potestati ordinarię
arg. c. adhæc de rescrip. & c. peruenit. 11. q. 1. & tene-
re videtur Innoc. sup. & Flores maxime stante Con-
cil. Trident. ses. 24. c. 20. nu. 62. 63. & 64. & facit pro
155 hac sententia text. † in c. in literis de officio deleg.
Nec obstat. tex. in d. c. quærẽti, quia procedit quãdo
nõdũ fuit facta executio, si enim delegatus executus
est sententiam suam, & aliquamdiu ille pacifice pos-
sedit expirat etiam intra annum potestas delegati,
quia annus non datur, nisi pro executione facienda,
quamuis incontinenti ille molestetur, potest dele-
gatus exercere officium suum, quia non potest dici
facta executio, ex quo in continenti est facta turba-
tio, ita Ioan. And. & Abb. nu. 6. & Fel. nu. 10. vers. 2.
in d. c. quærenti, idem Abb. in d. c. pro illor. num. 10.
contra gl. ver. ad integr. in d. c. quærenti, & ibi Card.
& in d. c. pro illorum, & in d. Clem. si plures, nu. 3.

§. 2.

Quid debeant verificare d. executores.

SVMMARIA.

QVid debeant verificare prædicti executores literarum Apostolicarum, à nu. 156.

Et quid quoad executores literarum in forma gratiosa? Resoluitur non teneri aliquid verificare pro executione facienda, nisi alius sit in possessione Beneficij, quem debet citare, vel alias compareat legitimus contradictor, tunc enim executor debet assumere partes iudicis, & impetrans verificare suam gratiam, & narrata in ea maxime parte opponente, etiamsi esset procedendum executiue, &c.

Impetrans tenetur verificare narrata in sua gratia, quæ mouerunt Papam ad concedendum vel ad facilius conceden. etiamsi non negentur & parte non opponente, nu. 161.

Impetrans parte non opponente, non tenetur verificare, nisi ea quorum falsitas vitiat gratiam, quia impetrans alias esset inhabilis, vel quia sunt fundamentum gratiæ, vel quia gratia fuit facta sub conditione, & ea quorum expressio mouit ad conceden. vel ad facilius concedendũ; parte vero opponente tenetur verificare omnia narrata, etiam valorem Beneficij, & obtentorum narratum, & qualitatem Beneficij narratam, & diœcesim suam seu ciuitatem narratam, &c. & ita videntur intelligendæ quædam decis. Rotæ, à à num. 162.

Vbi narratur valor Beneficiorum distincte, & separatim, debet ita probari, & non in confuso, seu omnium simul, n.165.

In verificatione valoris obtentorum, qualis probatio etiam minor semiplena sufficit, a num.166. Et Canonicatus, & dignitas, non habentes fructus in absentia, possunt simul, seu cum alio poni in 24. licet alias solus soleat poni in 24. num.168.

Impetrans tenetur verificare ætatem expressam, nu.169. etiam si solum instet pro absolutoria, quando aduersarius qui venit ex alio titul. illum alias iustificauit, nu.170. nisi secundus impetrans impetrauit certo modo, quia primus non expresserat veram ætatem, seu ob defectum ætatis legitimæ, nam tunc certo modo impetrans teneretur id probare plene, num. 171. & seq.

Improbatur cons. Menoch. dicentis, non esse surreptitiam gratiã, in qua impetrans expressit se tunc esse in 13. ætatis anno cum solum esset in 12. quod non videtur verum maxime si illi deessent vltra sex menses, immo ætas absolute narrata debet omnino verificari. nu.173. & seq.

Cui incumbat onus probandi ætatem (& idem est de legitimitate) quando de illa non est facta mentio in gratia, à n.175. resoluitur quod si quis petit sententiam canonizatoriam, seu adiudicatoriam Beneficij, & ex aduerso negatur eum habere ætatem legitimam, et incumbit onus probandi ætatem, si vero ex aduerso non negatur, non tenebitur eam probare, &c. & quando negatur sufficiat ad eam probandam semiplena probatio, quæ sufficit ad probandas habilitates, etiam narratas, & vbi Papa dicit impetrantem ab examinatoribus examinatum, & idoneum repertum fuisse, ex eo probantur eius habilitates ad Beneficium requisitæ, &c. & idem in tit. Ordinarij. Si vero quis instat pro absolutoria indistincte non tenetur probare ætatem non expressam, &c.

Quomodo probetur ætas remissiue, nu.186. & nu.187. & seq. ponuntur decis. Rotæ circa id.

In gratiosis omnia narrata sunt verificãda, nu.189. & seq. vbi ponitur resolutio Rotæ. Quamuis in rescriptis ad lites ex pluribus narratis satis sit vnum verificare, quod sufficeret ad mouendum Principem, à nu.191.

Quod etiam procedit in materijs componendis, pro quibus soluitur compositio quantumuis magna, quia nihilominus remanent gratiosæ, &c. nu.194.

Coadiutoriam impetranti narranti ætatem, & alia impedimenta coadiuti, non sufficit probare impedimentum ætatis tantũ ex Rota, nu.195.

Improbatur consilium Nauarri, quod dispensatione, seu priuilegio concesso ob plures causas, etiam copulatiue narratas, quæ omnes non sunt de iure necessariæ, satis est vt vna verificetur sufficiens, nu.196.

Qualibet expressio falsa vitiat gratiam, etiam quod alias esset Princeps concessurus, nu.197. Saltem quando esset talis, quæ induceret, aut mouere potuisset ad citius, seu facilius, concedẽdum, &c. nu.198. Et seq. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Surreptio vitiat gratiam, nedum quando fuit causa inductiua, & finalis gratiæ, sed etiã si fuit causa impulsiua vt quia Princeps alias concessisset, sed non ita faciliter, nu.200. Non solum in Beneficialibus, sed etiam in cæteris omnibus gratijs contra aliquos, nu.201.

Capit. super literis, de rescrip. in 2. casu loquitur in rescriptis ad lites, nec habet locum in gratiosis, nu.202.

Improbatur consilium Rebuff. 11. valere dispensationem vbi impetrans expressit se vtriusq; iuris Baccalaureum, licet non sit nisi in altero, num.203. & decis. Cassad. 7. de concess. Præb. nu.204.

Sufficiet impetrantẽ verificare de facto Doctoratum narratũ, nu.205. Nam regulariter sufficit per narratiuam verificari de facto, & non de iure, n.206. Saltem vbi non agitur de perpetuo præiudicio, nu.207. & seq. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Qualitas narrata tendens in præiudicium alicuius, etiam quod facilius non inducat ad concedendum, verificanda est, numer.209.

Gratia si neutri, de qua agunt relati, nu.210, quamuis sit conditionalis, & habeat duplicem conditionem, quod Beneficium vacet, & neutri ius competat, & impetrans debet eam iustificare, & verificare vtramq; conditionem, sicut etiam est iustificanda quoad litem narratam quam gratia supponit nu. 212. & seq. vbi ponuntur resolutiones Rotæ, tamen quoad non ius alterius satis dicitur iustificata ex eo, quod de tali iure in actis non constat, &c. nu.214. cum seq. vbi ponuntur resolutiones Rotæ, & 216. decis. Rotæ.

Quod non procedit, quando aduersarius nititur prouisione Ordinarij, quæ nõ est iustificanda, cum Ordinarius prouideat Motu proprio, & Ecclesiæ, non personæ, & sic negatiua non iuris, non iustificatur ex inspectione actorum, & consequenter impetrans gratiam, si neutri, debet aliunde probare, quod illi ius non competat, &c. nu.219. & seq. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Habens gratiam ab Ordinario, non tenetur eam iustificare, quia Ordinarius prouidet Motu proprio Ecclesijs, non personis; & censetur informatus de qualitatibus subditorum, à nu.221. vbi ponuntur resolutiones Rotæ.

Qualis probatio requiratur pro iustificatione gratiæ, & verificatione narratorum, an plena & concludens, an semiplena sufficiat, à num.224. Resoluitur quod narratiua super qua principaliter fundatur gratia est plene probanda, vt narratiua reseruationis, deuolutionis, non expressionis veri valoris, &c. pro verificatione vero narratiuæ, quæ non est principale fundamentum gratiæ, licet sit causa motiua, seu impulsiua, & pars illius, sufficit semiplena probatio, vt in narratiua valoris Doctoratus, vel alterius qualitatis, & adducuntur resolutiones & decis. Rotæ, & doctrina Gonçalez.

Executor literarum in forma dignum, seu commissaria, tam primus quam secundus non tenetur iustificare nisi illud, quod sibi à Papa mandatur verificari nempe idoneitatem impetrantis, & cum gratia est per resignationẽ in sacris constituti, quod aliunde habeat, vnde commode viuere possit, num.231.

Quamuis communiter soleat fieri informatio super verificatione omnium narratorum, nu.232.

Idoneus in proposito quis dicatur, seu in quo consistat idoneitas nu.233. Resoluitur consistere in legitimis natalibus, ordine, ætate, moribus, & scientia, &c. & nu.234. ponuntur declarat. S. Cong.

Quomodo dictus executor debeat dictam idoneitatem, &c. nu. 235. Resoluitur idoneitatem quoad literaturam verificandam esse per examen personæ, quoad alias vero qualitates, & quod aliunde viuere possit resignans, per testes, seu alias probationes.

Ad Parochiales in forma dignum, examinatores debent facere relationem & approbationem, non solum quoad literaturam sed etiam quoad clericatum, legitimitatem, ætatem, mores, &c. à nu.236. & ponuntur declarat. S. Cong.

Institutio Parochialis facta ab Ordinario præsentato à patrono facta sola relatione ab examinatoribus quoad scientiam, & non quoad mores, &c. est nulla ex Rota, quamuis alias aliud dixisset, à nu.239.

In idoneitate probanda non requiritur citatio alicuius, aut vocatio partis, etiamsi adesset intrusus, vel contradictor, à numer.242.

Nec est necessarium super idoneitate testes in forma recipere, sed sufficeret executorem extraiudicialiter se informare, nu. 244. Nec verbum si constiterit, includit citationem partis, quando committitur executio de re vacante, & licet eam includat, si de re non vacante committitur, & sic cum adest intrusus, tamen intelligendum est respectu actuum iudicialium, & quæ fiunt in forma iudicij, qualis non est examinatio, &c. à numero 245. & numer.247. Adducitur resolutio Rotæ.

Delegatus cui Papa committit, vt se diligẽter informet de vtilitate

lid itate Ecclesiæ, & si reperent in euidentem vtilitatem cedere alienationem confirmet, &c. satis est adhibeat cognitionem extraiudicialem, absq; citatione, & pro eo præsumitur, &c. nu. 248.

In d. dispensationibus quæ committuntur Ordinarijs, cum clausula, quod diligenter se informent, &c. non est necessarium, testes in forma recipere, sed sufficiet extraiudicialiter se informare, num. 249. & quadam declaratio S. Congregat. quæ ait requiri citationem, intelligitur quando est aduersarius, nu. 250.

Si per testes præsentatos probaretur idoneitas impetrantis seu veritas precum dispensationis, ipsi tamen executori contrarium constaret, non liceret exequi commissionem, &c. num. 251. & sæpe expediret, quod in huiusmodi verificationibus examinarentur ex officio aliqui testes, qui rem melius scire possent, &c. nu. 252.

An si semel examinatus, non reperiatur idoneus, possit iterum examinari, & illi tunc reperto idoneo Beneficium conferri? à nu. 253. Resoluitur negatiue, maxime in Parochialibus nã in alijs Beneficijs probabile videtur posse, quãuis, quoad cõgruam resignatis, sufficiat quandocumq; de illa constare, quamdiu res est integra, &c. Cauendum tamen erit in resignatione ne incidant in constitutionem Gregorij XIII. de publicandis, &c. nu. 257.

An si impetrans sit re vera idoneus, non tamen sit per executorem verificatum, teneat collatio? numero 258. Resoluitur quod non, nam est conditio, non existentiæ, sed cognitionis.

An si impetrans sit idoneus, & per executorem sciatur, possit ad executionem procedere, absq; alia verificatione, seu informatione, à nu. 259.

Resoluitur, quod non; alias prouisio erit nulla propter defectum formæ, & conditionis de limitato modo scientiæ, quam important illa verba, si reperens idoneum, sicut clausula, si est ita.

Quod procedit etiamsi de idoneitate notorie constet, nam quando examinatio est de forma, prætermitti non potest, quantumcumq; examinandus sit notus, præsertim in Parochialibus in forma dignum contra aliquos, à nu. 264.

Si executor cui committitur collatio Beneficij simplicis in forma dignum, committat examen alicui, qui dat illi schedulam approbationis absq; examine, quia est sibi nota sufficientia, an censeatur seruata forma examinis, & valeat collatio, nu. 269. Resoluitur quod sic licet tutius sit, quod fiat examen aliquod pro forma.

An si dictus executor fecerit examinationem, & putans ipsum idoneum, cum non esset, contulit Beneficium, collatio valeat? à nu. 270. Resoluitur quod sic, quod tamen secus esset in dispensationibus commissis Ordinario, & quoad congruam resignantis.

Si per examinationem factam, seu alias executor intelligeret, seu intelligere deberet eum non esse idoneum, & nihilominus conferret, collatio non valeret, nu. 274. In Parochialibus debet executor impetranti conferre, & collatio erit valida si examinatores illum approbent, quamuis ipse eum non putet idoneum. num. 275.

An sit necessarium constare, quod resignans tempore resignationis, & datæ aliunde habeat congruam, an vero sufficiat quod eam habeat tempore executionis gratiæ? à nu. 276. Resoluitur satis esse quod de ea constet tempore executionis, cũ verba, si tibi constiterit, sint futuri temporis, & qualitas adiuncta verbo debeat intelligi iuxta tempus verbi, & sic limitatur reg. quod surreptio consideratur respectu datæ, & adducitur decis. Rotæ, & si tempore executionis resignans esset mortuus, non esset opus eius congruam verificare, num. 280. vbi ponitur declaratio S. Cong.

Si executor, quia sibi non constitit de congrua, pronuntiauit non esse locum executioni literarum, non erit locus appellationi, nec sufficiet in gradu appellationis constare, nu. 281.

Cum resignatio est expedita in forma gratiosa, tunc clausula seu narratiua de cõgrua, debet esse vera tempore datæ, ex d. reg. num. 282.

In dispensationibus matrimonialibus quæ committuntur Ordinarijs sufficit narrata esse vera & verificari tempore executionis commissionis, licet tempore datæ non essent vera contra aliquos, quamuis secus sit in dispensatione in forma gratiosa, à nu. 283.

In dispensationibus cum copula, in quibus impetrantes narrant copulam præcessisse, & quod nisi matrimonium inter eos contraheretur ipsa diffamata remaneret, &c. Si ista non essent vera tempore impetrationis, sed postea consulto copulam habuissent, vel alias infamiam procurassent, dispensatio non valeret, & sic procedet sententia aliquorum, numer. 287. & sequen.

Non sufficiet causam narratam fuisse veram tempore impetrationis, & relationis factæ Papæ, si, tempore executionis deficiat, etiãsi non sit vera, quamuis dispensatio facta, et maxime sortita effectum non vitietur. etiamsi postea causa deficiat, &c. à nu. 289.

Dispensatio ob paupertatem, seu dotem minus competentem, nõ vitiatur, si postquam Ordinarius dispensauit mulier facta esset diues, etiamsi nondum matrimonium esset contractum, nu. 291. Etiamsi tempore dispensationis haberet spem quasi certam successionis, vel applicationis bonorum, si non est legitimæ necessario sibi debitæ, nu. 292.

Narratiua & clausula quod resignans habet aliunde, vna cum pensione sibi reseruata, vnde viuere possit, verificatur sufficienter si ex pensione illa habeat vnde viuere possit, licet nõ verificetur, quod habeat etiam aliunde, n. 293. Et quamuis in literis dicatur dummodo aliunde habeat vnde viuere possit, non excluditur, quin pensio sit in congrua computanda. num. 294.

Admonetur lector quod in hac materia de executione & verificatione literarum caueat à Flores Mana, nu. 295.

156 VNdecimo dubitatur, † quid debeant verificare prædicti executores literarum Apostolicarum? Et quoad executores literarum in forma gra-
157 tiosa, dicendum est non teneri † aliquid verificare pro executione facienda, nam ad capiendam possessionem probatio nequaquam requiritur, Flaminius Parisius de resignatione Benefic. lib. 10. quæst. 3. numero 53. qui ait esse communem, & receptam doctorum sententiam in stilo obseruatam, namque videmus resignatarios capere possessionem Beneficij resignati in curia, vel extra, absque verificatione narratorum.

158 Quamuis contrarium † velit Zerola in praxi Episcopali, 1. p. verb. executor Apostolicus. §. 2. dicẽs executorem teneri se informare de omnibus expressis in literis, & ex officio debere facere, quod impetrãs probet narrata coram eo, sicut practicatur in dispen. sationibus matrimonialibus. Sed iste author omnia confundit, in dispensationibus enim est diuersa ratio, nam ponitur in eis ista conditio, & forma, vt de veritate precũ se informet, & c. vt in clausula sup. posita, nu. 105. quod executori literarum Beneficialium in forma gratiosa non iniungitur.

159 Id tamen procedit, nisi † alius sit in possessione Beneficij, quem debet citare, vel alias compareat legitimus contradictor, tunc enim vt dictum est dubio 9. executos tenetur assumere partes iudicis, & impetrans verificare suam gratiam, & narrata in ea, maxime parte opponente, quia sunt pars illius, & sub intelligitur clausula, si preces veritate nitantur, c. 2. de rescrip. exceptis ijs quæ iure præsumuntur Ioan. Andr. & alij in c. 1. de litis contestat. in 6. Imola in c. super literis n. 19. de rescr. Abb. in c. cõstitutus, n. 4. &

Ii 4 Feln.

Felin.num.1.eod.tit.& in c.fin.de præsump.Mill.in rep. verb.gratia si dicitur Aym. conf.104.nu.3.Rebuf.ad leges Gallicas 2.tom.tit.de rescript..in præfat.nu.56.Mand.de ætate minori,q.28.nu.2.Naua. in c.si quando,de rescrip.excep.8.num.4. Mascar.de probat.concl.1128.alias 1123.& 1126.Flā.Paris.de resignatione,l.10.q.3.ex nu.1.& particulariter.nu. 50.Zecch.de Benef.& pensio.c.9.nu.3.vers.prouisus quoq; & c.13.nu.4. vers. resignatarius præterea,Puteus dec.300.n.2.l.2.Caputaq.39.p.2.Cæsar.de Grassis dec.48.58.& 66.& Rota dec.412.& 534.in princip. p. 1.diuers. Etiamsi esset procedendum executiue,Cęsar de Grassis d.dec.58.nu.4.vt dictum est sup. 1.p.c.5.ex nu.442.quanto magis cum tunc sit via ordinaria,& est decisio in vna Spoletana Canonicatus 19.Iun.1600.coram D.meo Corduba,quæ sic se ha-
160 bet. Fuit † resolutum sententiā Vicarij non esse exequendam, quia non apparebat de bono iure Basilij, sine quo non datur executio iuxta stilum Rotæ,Cęsar de Grassis dec.1.nu.6. de appellatio,& fuit dictū corā bonæ memoriæ Oriolen.in vna Romana Grani.17.Decem.1574.immo de iniustitia sententiæ satis constabat cum eius gratia non fuerit iustificata coram dicto Vicario iudice executore quo casu sentētia redditur notorie iniusta,& surreptitia,Caputaquen. decis.345. part.2. & decis.229. num.2.part.3. & fuit dictum coram D. Pamphilio, in vna Cæsaraugustana pensionis 20. Decembris 1591. & coram me in Ferrarien. Parochialis 1. Aprilis.1596. vnde potius videbatur apparere de lęsione ad effectum restitutionis.

161 Quinimmo impetrās tenetur verificare † narrata in sua gratia, quæ mouerunt Papam ad concedendum, vel ad facilius concedendum, etiamsi non negentur, & parte non opponente ex ratione dicta, quia sunt pars suæ gratiæ, Ægidius decis.303. Rota in vna Fesulana præceptoriæ 27. Ianuarij 1563. coram D.Robusterio infra relata, nu.215. & in Salamantina pensionis 18. April.1572.coram D.Lancellotto, & in Cæseraugustana pensionis,20. Decēbris 1591.coram Domino Pamphilio sup. adductis part.1. cap.5. nu.443.448.& in Ferrarien. Parochialis, 1. Aprilis 1596. supra relata nu.123. & in Agrigentina Beneficij, 12.Nouemb.1601. supra adducta,nu.130.

162 Sed offert se difficultas circa prædicta, & † circa illam decis. Salamantinam,& Agrigentinam quatenus dicunt, quod tenetur verificare omnia narrata, parte opponente, parte vero non opponente, tenetur verificare ea solum quorum falsitas vitiat gratiam, vel quorum expressio facilius mouit Papam ad concedendum,quæ differentia non videtur apta, nam etiam parte opponente non tenetur quis verificare,nisi ea quorum falsitas vitiat gratiam,vel quorum expressio facilius mouit Papam ad concedendum,alia enim sunt impertinentia, vt patet nec falsa expressio quæ non mouit ad facilius concedendum, vitiat gratiam, Rota decis.4. & 70. de rescriptione in antiquis Ægidius decis.4. Caputaquen. decis.310. num.5. part.1. & Rota decisione 531. p. 1.diuersorum.

163 In qua difficultate videtur dicendum † quod impetrans parte non opponente, non tenetur verificare, nisi ea quorum falsitas vitiat gratiā, quia alias impetrans esset inhabilis, vt clericatum expressum, vel dispensationem(vt in terminis dictæ decis.Salamantinæ,nam impetrans narrauit se militem.S. Io. Hierosolimitani, vt in decisio.47. Cæsaris de Grassis eiusdem causæ) vel quia sunt fundamentum gratiæ, vt reseruationem,vel deuolutionem narratam, vel quia gratia fuit facta sub conditione, vt in pensione dummodo remaneant centum pro rectore, seu dummodo dimidiam partem non excedat, vel quia alias Papa omnino non concessisset, & etiam ea,quorum expressio mouit Papam ad facilius concedendum, licet alias concessisset, vt Doctoratum, seu Baccalaureatum,familiaritatem, &c. vt in d.decisione Ægidij. 303. parte vero opponente tenetur verificare omnia narrata,id est non solum dicta, sed etiam valorem Beneficij,& obtentorum narratum, quem non tenetur probare nisi opponatur, seu negetur, vt in decis.64. de conces. Præbendæ in antiq. & collector decisio. 20. de Præbend. in nouis(quāuis contradicat Rota ibi,) Puteus decisione 24.l.1. Felin. in c.ad aures,de rescrip.nu.4.vers.fallit.1.Selua de Benef.3.p.quæst.12.2.qualitate,sub nu.2.Mascardus conclus.886. nu.10.& 887.nu.10.& 888.nu. 8. & d.concl.1226. nu.4. & Flam Paris.d.lib.10.q. 3.nu.40.Et qualitatem Beneficij narratam,vt quod non requirit residentiam,diœcesim suam,seu ciuitatem narratam quam tenebitur probare, si opponatur, alias non, nisi narrauerit se esse ex diœcesi vbi impetrat Beneficium, de quo infra.7.p.cap.9. Et ita videtur intelligenda d.decis. Salamantina & Agrigentina.

164 Pro qua intelligentia, † & explicatione facit, quod tradit Sallustius Tiberius in practica Auditoris Cameræ libro 3. capit. 1. numero 8. & 9. ex consilio Dominorum Abbreuiatorum de maiori parco resolutum esse, & obseruatum, quod quando literæ pensionis habent clausulam dummodo pensio huiusmodi, & aliæ forsan assignatæ medietatem fructuum non excedant, agenti ad pensionem, etiam titulario non opponente, necessario incumbit onus verificandi pensionem annis singulis, medietatem fructuum detractis, etiam omnibus pro Ecclesiæ seruitio necessarijs, non excedere, quando autem literæ habent clausulam, quorum fructuum medietatem ipsa pensio, vt asseris, non excedit, si de fructuum valore a titulario opponatur probandi valorem onus pariter ad agentem, spectat.

165 Et vbi narratur valor † Beneficiorum distincte, & separatim debet ita probari, & non in confuso, seu omnium simul, verbi gratia,narratur quod vnū non excedit centum, & aliud 24. non sufficit probare in confuso, quod ambo non excedant 124. sed est necessaria probatio distincta iuxta narrata, scilicet, quod vnum non excedit centum,& aliud 24 & fuit consideratum in Oppiden. pensionis 3. Iunij 1585.coram D.Pamphilio,& fuit dictum in vna Lamacen. Beneficij 11. Feb.1598.coram D.meo Corduba,circa verificationem valoris obtentorum. Licet alias in ea aliqualis probatio etiam minor semi-
166 plena sufficiat. Ægidius, decisione 674. † & 683. vt ibi etiam dictum est,& in pluribus alis causis,& particulariter in vna Virdunē. Canonicatus coram D.
167 Pamphilio,13. Ian.1595. † vbi fuit resolutū,Quod ad probationem valoris obtentorum aliqualis probatio,etiam per duos testes de auditu sufficit,etiamsi non percutiant tempus gratiæ, & testes examinati corā Auditore Cameræ, tanquam executore literarum super valore faciunt fidem in Rota ad canonizationem gratiæ, Rota diuersorum 2.p.decis.35.
168 Et ibi etiam fuit resolutum,† nihil referre quod Canonicatus;qui nō habet fructus,nisi residendo exprimatur in 24. ducatis simul cū alio, licet alias solus exprimi soleat in 24. Et sic Canonicatus & dignitas

non

non habentes fructus in absentia possunt simul poni in 24. conducit consil. Nauarr. 10. de rescrip. quod impetratio plurium Beneficiorum, quorum nullũ excedit valorem 24. nõ est nulla, eo quod eorum valor simul exprimatur non excedere 24. &c.

169 Cum ergo impetrans teneatur verificare † narrata in sua gratia, vt dictum est, tenetur verificare ætatem expressam. Puteus decis. 187. & 202. l. 1. & 377. lib. 3. Caputaquens. decisio. 128. 129. 130. 131. 311. 312. & 315. par. 1. vbi de ætate in coadiutoria narrata, & Flamin. Paris. d. l. 10. quæstio. 3. num. 36. & 37.

171 Etiamsi solum instet pro † absolutoria, quando aduersarius qui venit ex alio tit. illũ alias iustificauit, Puteus, d. decis. 300. l. 1. Mandos. de ætate minori, q. 28. nam vt dictum est sup. præceden. parte, capit. 3. dub. 14. à num. 189. Si actor iustificauit gratiam suã, reus excipiens tenetur suam quoque iustificare Nisi

171 † secũdus impetrans impetrauerit certo modo, quia primus non expresserat verã ætatem, seu ob defectũ ætatis legitimæ, nam tunc certo modo impetrans teneretur probare illum non fuisse in illa ætate, tanquam fundamentum suę gratiæ, & Put. & Mandos. vbi proxime. Et teneretur id probare plene ad † de-

172 cis. Hispalen. portionis 20. Iunij 1594. supra adductã præceden. part. cap. 4. num. 37. & d. infra à num. 225. & num. 230.

173 Vnde consil. Menoc. 316. l. 4. † vbi ait non esse surreptitiam gratiam, & prouisionem Beneficij, in qua impetrans expressit se tunc esse in 13. suæ ætatis anno cum solum esset in 12. non videtur verum maxime si ad 13. ætatis annum illi deessent vltra sex menses ad dicta infr. 11. p. cap. 3. à nu. 48. Quinimmo vi-

174 detur † quod cum certa ætas absolute narratur sine dictione, vel circa, de qua ibi debet omnino verificari, narratiua enim videtur indiuidua ratione formę, sicut de sententia dicitur. Rota decisione 221. par. 2. diuersorum.

175 Sed obiter est difficultas, † cui incumbat onus probandi ætatem, & idem est de legitimitate, quando de illa non est facta mentio in gratia.

176 In qua difficultate distinguendum est, † quod aut quis petit sententiam canonizatoriam sui tit. seu adiudicatoriam Beneficij, & ex aduerso negatur eum habere ætatem legitimam ad tale Beneficium, & tunc canonizatoriam, seu adiudicatoriam petenti incumbit onus probandi ætatem, tanquam fundamentum suæ intentionis, cum id petat, tanquam habilis. Bald. in cap. in præsentia de probat. num. 34. & ibidem Felin. num. 28. Mandos. regul. 18. quæst. 3. num. 4. Rota decis. 1. de præsumpt. in antiq. quæ ait, quod non præsumitur quis legitimus adhoc vt adiudicetur Beneficium sibi, nisi probetur &c. Quod etiam inquit add. decis. 19. de restitutio. spoliator. in nouis, decis. Ægid. 76. quę ait, quod impetrans Prioratum Monachalem, ad quem requiritur professio expressa, illam, si negetur, probare tenetur, Caputaquen. decis. 308. nu. 2. p. 1. vbi ait, quod agens vt filius

177 patrimonialis debet se probare talem, &c. & decis. † Ant. Aug. 1162. & 1163. l. 3. p. 3. diuers. Si vero ex aduerso non negatur non tenebitur eam probare cũ de ea non sit facta mentio in gratia, vt colligitur ex d. decis. 76. A Egid. & d. decisione 1162. Antonius Augustinus.

178 Quãuis vbi agitur de † executione gratiæ, in forma dignum, teneatur executor ex officio inquirere habilitates ad Benef. requisitas, vt infra dicetur à nu. 231. sicut qui habet confirmare, vel instituere, cap. cum nouis de electione Francus in regul. infamibus l. 6. sub nu. 4. & Felin. in d. cap. in præsentia nu. 28. & Lambert. de iure patron. 2. p. 2. lib. quæst. 6. art. vlt & q. 8. art. 11. & 13.

179 Et quando negatur, sufficiet † ad eam probandã semiplena probatio, Rota d. decis. 1163. Put. d. decis. 202. vbi quod ad canonizationem gratię ætas narrata ex coniecturis probatur, quamuis plenam videatur requirere d. decis. 1162. Ad probandas enim habilitates etiam narratas sufficit semiplena probatio Ægid. d. decis. 76. ad fi. & 113. & 114. Caputaq. decis.

180 277. p. 1. Mandos. reg. 18. q. 11. ante nu. 10. & † Zerola in praxi Episcopali. 2. p. verb. clericus. §. 2. & Rota in Salamantina Capellaniæ del Voto 20. Nouemb. 1592. & in Legionen. præstimoniorum 29. Nouem. eiusdem anni coram D. Pamphilio infra adductis c. 4. seq. & in Calagurritana Beneficij de Arnola 16. Nouemb. 1592. infra adducta 11. p. cap. 1. num. 71. & in Toletana parochial. de Alcaudete 10. Maij 1596. infra adducta 9. p. c. 2. nu. 341. & in Ciuitaten. Scholastriæ, & Canonicatus 24. Mar. 1597. infra adducta nu. 187. & in Colonien. Canonicatus 20. Maij 1602. infra adducta 10. p. cap. 1. num. fin. contra & alias sępe, & dicetur infra à nu. 235.

181 Et vbi Papa in literis dicit impetrantem † ab examinatoribus examinatum, & idoneum repertum fuisse, vt in literis in forma gratiosa, dici solet, ex eo probantur eius habilitates ad beneficium requisitæ donec contrarium probetur, vt in illa decisio. Bononiens. Canonicatus de anno 1591. de qua infra. 7. p. cap. 1. nu. 167. & in Burgens. Abbatiæ de Foncea, de mense Mart. 1592. coram D. Gipsio, & in Nucerina beneficiorum 30. Octobris 1592. supra adducta nu. 187. & in Curçolen. Canonicatus 22. Mart. 1602. coram D. Corduba, & d. Colonien. 20. Maij eiusdem anni coram D. Pamphilio, & in alijs causis, quod tamen solum videtur intelligendum de habilitatibus ad beneficium necessarijs, & requisitis, non vero de alijs in gratia narratis, quę erunt alias probandæ per impetrantem.

182 Et idem erit in tit. † seu collatione Ordinarij dicẽtis illum examinatum, & approbatum, ad quod facit decisio in causa Bononiens. Decanatus de anno

183 1587. coram † D. Rubeis, quę sic ait, resolutum fuit, ☞ quod si possessio Marcelli non est attentata, onus probandi incumbit Æmilio, & materia non habet difficultatem, cum Æmilius adhuc non iustificauerit ius suum; si vero esset attentata, tunc licet onus probandi incumberet Marcelli; tamen dicendum dicebant satis esse probatum clericatũ Marcelli non solum ex iuris præsumptione, sed etiam ex eo quod fuit præsentatus tanquam clericus, & coram examinatoribus, fuit oppositum quod non erat clericus, nihilominus examinatores approbauerunt Marcellum tanquam habilem, & idoneum non obstante ista oppositione, & ita comprehenditur clericatus. Sed vide citra hoc d. infra à nu. 221.

184 Aut quis instat pro absolutoria tantum † à petitis & tunc indistincte non tenetur probare ætatem, in sua gratia non expressam, etiamsi ex aduerso negetur, nam ex quo non fuit de ea mentio in gratia, præsumitur habilis ad istum effectum & dicenti, seu opponenti eum non habere ætatem legitimam incumbit onus probandi, Rebuff. in praxi tit. requisita ad collationem bonam num. 39. & in repet. cap. extirpandæ. §. qui vero, de præb. 2. notab. vers. si vultis. Mascar. conclus. 667. nu. 6. & 8. optime Mandos. d. reg. 18. q. 3. n. 4. & seq. vbi ait dominos de Rota in vna Ciuitatens. paroch. de Aldealba de anno 1548. indistincte tenuisse, & conclusisse, quod possessor petens absolutoriam tantum non teneatur probare ætatem

ætatem,& in causa Hispalens.canonicatus inter Rodericum Luxero suum clientem,& Didacum Vazquez,qui dabat de dict.regula 18.de ætate,dato dubio cui incumberet onus probandi ætatem, resolutum fuisse quod onus probandi minorem ętatē incūberet Didaco Vazquez,quia dabat de regula; vnde debebat docere se esse in casu regulę,& quia non fuerat facta mentio in gratia Roderici,vnde præsumebatur habilis, secus si fecisset mentionem de ætate, quia tunc teneretur probare narrata, vt distinguit Ioan. Andr.in reg. infamibus vbi Francus num. 4. & inter alia allegasse pro suo cliente consil.Calderini 5. de probatio. & Pauli de Castro.447. alias 438. hæc Mandos.& facit alias decis.Putei 366.l.1.

185 Facit ad prædicta † communis opinio quæ habet quod fundans se super ætate minori,vel maiori,debet illam probare. Felin.in d.c. in præsentia de probatio.nu.28. Alciat.de præsump.reg.2. pręsump.14. Mandos.d. quæst.3. num.3. de ætate minori quæst. 1.& consil.17.Pechius in reg.beneficium l.6. nu.27. Duennas reg.258.& Mascard.d.conclus.667.ex nu. 1.& Pacianus de probat.l.2.cap.24.nu.4.& 14. Menoch.præsump.50.l.2.

186 Et quomodo probetur ætas,vide per † Bart. in l. de ætate ff.de minor.2. quæst. & per Mandosium d. reg.18.quæst.4. cum seq. & de ætate minori. quæst. 3.& cons.5.à num.6. Caldas Pereira in l.si curatorē habens,verb.minoribus ex num.12. Mascar.conclu. 666.& 668. cum seq. vsque ad 680. Sfortiam de restitutione in integrum par.1.quæst.37. Menoc.dict. præsump.50.& 51.l.2. Pacian.d.cap.24. Flam. Parisium d.l.10.quæst.3.num.38.Zerolā in praxi Episcopali 2.part.verb.ætas.§.1. Caputaquen. decisio.131. 312.314.& 315.part.1.& optimam decisionem in causa Ciuitaten. Scholastriæ, & Canonicatus 24.

187 Mart.1597.coram † D. Pamphilio quæ sic se habet: fuit cōcorditer per omnes Dominos resolutum gratiam Ioannis de Maturana esse iustificatam, nam quod sit oriūdus ex diœcesi Calagurritana, præsens in Curia presbyter, & magister in Theologia probant testes, qui etiam dicunt vidisset,illum celebrare missam, & vidisse priuilegium doctoratus, & super omnibus deponunt de communi reputatione, & publica voce & fama, qua contentatur Rota in probandis habilitatibus impetrantis, Rota in antiquis decis.8.de causa possess.& dec.14. de probatio. Ægid.decis.114.Mohed.128.in fin.Guidobonus decisione 141.Caputaq. decis.277.par.1. in impressis, vltra quod Papa in sua gratia attestatur illum fuisse examinatum ab examinatorib.deputatis in vrbe, & repertum idoneum, quod ad hūc effectum fuit alias ponderatum in causa Burgens. Abbatiæ de Foncea de mense Martij 1592. coram Dom.meo Gipsio,& alias sæpius,quod in Ecclesia Ciuitaten. Scholastria sit dignitas,non tamen maior post Pontificalem, & solita teneri per vnum ipsius Ecclesiæ Canonicum vna cum Canonicatu absque dispensatione Apostolica,probant ijdem testes, qui etiam ex publica voce, & fama dicunt illorum fructus non excedere valorem,qui expressus fuit,ducatorum mille & septuaginta auri de camera Æg.d.decis.675.Mohed.decis. 148. Puteus decis.29.l.1.Caputa.d.decis.277.num.8. quod Maturana obtineat Canonicatum Ecclesiæ de Victoria non eget iustificatione, stante decreto dimittendi,iuxta decisionem Rotæ. 20. de Præben. in nouis Mohed.decis.271.alias 14. eodem tit. vltra quod testes id probant qui etiam deponunt, quod obtinet beneficium simplex S. Martini in Ecclesia de Maturana,& aliud simplex in de Echauarri,quorum omnium fructus non excedūt valorem 124. ducatorum, qui respectu obtentorum sufficit quod taliter qualiter probetur Ægid.decis.674. etiam minus quam semiplene, vt de vno teste de fama cum adminiculo tradit idem Ægidius decis.683.& sæpius fuit decisum, quod Scholastria, & Canonicatus vacauerint per obitum Andreæ de Tamayo extra Rom.Curiā de mense Iunij.1594.similiter probatur ex testibus de publica voce,& fama, quæ sufficit ad iustifican. vacationem narratam. Bartholus in li.2.§.si dubitetur. ff.quemadmodum testamenta aperiantur Felin.in cap.quin frequenter.§.si in fi.vt lite non contestata Mohed.decis.77. Put. decis.266. lib.3.Thom.de Thanis decisione 75.quod autem vacatio adhuc duraret,non obstante collatione Ordinarij facta Didaco de Saluatierra, propter eius incapacitatem ob defectum ætatis requisitæ à Concilio ad obtinendam dignitatem in Ecclesia Cathedrali, probant testes qui bene concludunt. Didacum de anno quo sibi fuit collata Scholastria, fuisse minorem 22. annorum, & isti testes bonam afferunt rationem sui dicti quia aliqui deponunt de eius natiuitate in loco Ascarça, vbi vxor ipsius testis aliquoties lactauit Didacum, qui erat minor Mariana filia ipsius testis quæ de tempore examinis non excedebat 19.annos, quod etiam asserit ipsamet vxor quæ lactauit,& isti verisimiliter non possunt ignorare ętatem sui filij Bald.in consil.219.testes, sub numero 3.lib.4.Sebast.Sapia in l.de ætate num.30. ff. de minoribus.aliqui vero deponunt Didacum natū fuisse post quinque sorores suas & immediate post Melchiorem vltimam,quam Didacus pater quando venit ad habitandum in loco de Ascarça vbi postea natus fuit Didacus Iunior secum duxerat,quam Melchiorem adhuc viuentem,vt testes dicunt constat ex serie natiuitatis sororum Didaci natam fuisse sub die. 6. Ianuarij.1577. vt patet ex libro Baptismi Ecclesiæ de Victoria in qua prædictæ sorores fuerunt baptizatæ qui fuit semper in bona custodia, & probāt ætatem Felin.in cap.cum causam,sub num.2. in fine de probatione.Mandos.super regula 18. quæst. 10.per totam. Caputaquen.decisione 314.num.1.p. 1.& fuit resolutum coram bonæ memor.D.Bubalo in causa Bononiē.domus de Bucchis sub die 1. Iun. 1587. concordat etiam cum prędictis testibus Ioan. de Otalora, qui erat Rector de Ascarça, & Didacū baptizauit qui dicit se illum baptizasse in loco de Ascarça de mense Martij 1577. qui postea melius concludit in sua litera in qua facta computatione annorum sui presbyteratus asserit, se vsque ad annum 1574. deseruijsse in loco de Otaza vnde transiuit ad locum de Ascarça in quo baptizauit Didacū, quod omnino excludit eius natiuitatem de anno 1572.cū ante annum 1574.non accesserit ad locum de Ascarça vbi Didacus fuit baptizatus. Non obstat fides exhibita per Didacū de eius baptismo de mense Martij 1572. quia fuit extracta postquam liber baptismi Ecclesiæ de Ascarça erat in potestate patris Didaci, qui medio sui familiaris illum habuitā Ioan.de Audicana Rectore, quæ fides redditur valde suspecta ex nimia pertinacia,& recusatione exhibitionis prędicti libri, vnde desumpta est etiam adhibito impedimento Regiæ prouisionis, & forte non sine magna causa ne detegatur, alteratio āni.1577. in 1572. per inductionem lineæ sub num.7.quæ pretenditur per Ioannem de Maturana & stantibus prędictis est multum verisimilis maxime concurrente depositione Ioan. de Audicana qui erat Rector parochialis, vbi Didacus fuerat baptizatus, qui dicit fidem, de

qua

qua agitur non esse conformem dicto libro baptismi; in quo asserit sæpius se legisse natiuitatem Didaci scriptam manu Ioannis de Otalora sub die 14. Martij 1577. quod etiam suadetur ex annotatione natiuitatis Mariæ sororis Didaci sub die 9. 1571. & Catherinæ alterius sororis sub die 30. Octobr. 1572. in libro Ecclesiæ de Victoria bene custodito quæ excludunt natiuitatem Didaci sub die 14. Martij. 1572. computando tempus nouem mẽsium ab vno ad alterum partum cum verisimile non sit, quod adsint tot partus multiplicati in 7. vel 8. mense, quod est de raro contingentibus, & multum coadiuuat istam probationem instantia suppletionis ætatis facta Sanctissimo Domino nostro, quæ fuit facta instã te Episcopo patruo ipsius Didaci, qui præsumitur habuisse notitiam huius veritatis. Non obstat, quod iura producta per Maturanam non sint in forma probanti, & testes sint nulliter examinati, quia ex testificationibus notariorum constat in hac causa vigore regiarum prouisionum primo, fuisse ablatas literas citatorias & compulsoriales, & postea semissoriam, & demum vigore alterius prouisionis fuisse e manibus iudicum ablatam aliam remissoriam consignatam de ordine Sanctissimi Domini nostri, quæ prouisiones præsumuntur obtentæ ad instantiam Didaci, interesse habentis, vt sæpius fuit decisum ex notatis per Bart. in l. fin. ff. de quæst. quo fit vt probationes istæ, licet informes, quæ est substantia concludunt in odium ipsius qui vtitur similibus prouisionibus ad impediendum quominus probationes legitimæ fiant, habeantur pro rite, & recte factis, & eis fides habeatur. Bart. in l. publicati, num. 8. Cod. de testamento Ias. in authent. si quis in aliquo, col. 4. in 7. fallat. C. de edendo, Decius consil. 36. sub nu. 2. versic. sed ratio, Peregrinus decisio. 159. lib. 2. & fuit resolutum in causa Carthaginen. portionis sub die 14. Decemb. 1594. coram D. meo Seraphino, & quod testes in præiudicium partis, quæ impedit quo minus valide examinentur, etiam nulliter, & sine citatione examinati probent; tradunt doctores communiter in cap. quia frequenter vbi glos. & Fel. nu. 7. vt lite non contestat. Decius in cap. 2. num. 25. de testibus & fuit decisum in causa Ianuen. viridarij sub die 27. Febru. 1595. coram eodem D. meo Seraphino, præsertim stante decreto Sãctissimi Domini nostri in signatura, quod adhibeatur fides istis probationibus in euentum quod remissoria Io. de Maturana consignata Didaco aduersario non deferatur ad partes, quod cum effectu in hoc casu non fuit adimpletum, cũ vigore prouisionis Regiæ fuerit erepta de manibus iudicum quibus fuerat consignata, dicet. §. hæc verba ff. quod quisque iuris, cum vulg. non obstant testes Didaci in curia examinati, quia patiuntur notabiles exceptiones, & non concludunt maiorem ætatem Didaci, vt per informantes quod Maturana qui sigillatim considerãt dicta ipsorum, præsertim cum agatur de probanda minori ætate, in qua vti in re difficilis probationis admittuntur præsumpt. & coniecturæ. l. cũ de ætate. ff. de probat. l. excusantur la. 1. ff. de executione tutorum Bald. in l. cũ te, n. 2. C. de probat. & in cons. 9. n. 4. lib. 5. Soci. Iunior. consil. 3. lib. 2. Alciatus consil. 396. num. 7. & præsum. 14. reg. 2. Tho. de Thanis dec. 84. cum alijs allegatis, & tanto magis quod quicquid dicant informantes pro Didaco, non versamur in nostra obiectiua, quia licet illa minor ætas opponatur ad ostẽdendum Didaco ius non competere, tamen quia etiam includit validitatem, & iustificationẽ gratiæ ipsius Maturanæ, & sic est de iure dantis, nõ dicitur proprie obiectus, sed admittitur vt ius partis: vt declarat Cassador. decis. 2. de exceptione Felinus in capit. cum olim col. penult. de rescriptione. Rota dec. vltima de exceptione in antiquis vltra quod ex supradictis resultat probatio satis clara & concludens, & cætera.

188 In qua etiam causa est alia decisio† coram D. Lita 16. Iunij 1597. quæ sic ait, fuit decisum non esse dandam remissoriam Didaco, nam quando adest vehemens præsumptio calumniæ, non conceditur etiã in tertia instantia maxime sine sumo. l. ad probationem C. de probatio. cap. cum contingat, vbi glossa. verb. nihilominus, de officio deleg. Verall. decis. 59. l. 3. Cassad. decis. 3. de dilatio. & fuit dictũ in illa Toletana parochialis 6. Febru. 1595. coram Millino, suspitio autem calumniæ hoc in casu est vehemens cum concludenter pro parte Ioann. probetur defectus ætatis requisitæ in Didaco, ex depositione Rectoris, qui eum baptizauit, & aliorum testium, ex instantia facta ab Episcopo patruo Didaci probabiliter de illius ætate informato cum Sanctissimo Domino nostro pro suppletione ætatis obtinenda, & ex natiuitate sororum ipsius Didaci, vt bene deducitur in decis. in hac causa facta coram Pamphilio; fumus autem omnis, qui colligitur ex depositionibus testium Didaci tollitur ex ista Ioannis plena probatione, ex contrarietate & inverisimilitudine depositionum testium, &c.

189 Et redeundo ad id vnde† digressi summus, in gratiosis omnia narrata sunt verificanda. Puteus decis. 322. num. 2. l. 3. Caputaquen. decisio. 27. nu. 3. & 371. num. 1. p. 1. & 240. p. 2. Mohed. decis. 35. de renunt. alias 304. Rota decis. 678. num. 8. l. 3. par. 3. diuersorum, & 674. num. 6. part. 1. Cæsar de Grassis decisio. 7. num. 3. Mandos. reg. 27. quæst. 8. num. 16. & de signatura gratiæ tit. de regress. ad fin. Flam. Paris. l. 4. quæst. 2. num. 44. & l. 10. quæst. 3. num. 1. & Rota in Fumana Beneficij de anno 1596. supra adducta par. 5. cap. 1. num. 572. quæ est omnino videnda in proposito, & in Meten. Monasterij 21. Februa. 1600. de qua inf. nu. 199. & in Tirasonens. eleemosinariæ 28. Ianuar. 1602. supra adducta num. 132. quicquid dicat Rota decisio. 171. p. 1. diuersorum, & Tho. Sanchez de matrim. l. 8. disput. 21. a num. 42.

190 Vnde in vna Oscen. Archidiaconatus † 19. Octo. 1601. coram D. Lãcellotto fuit resolutum Iosephũ teneri iustificare omnia delicta in sua gratia narrata, quia cum non agatur ad solam priuationem, seu depositionem possidentis, sed ad effectum vt secuta priuatione beneficium adiudicetur impetranti omnia sunt iustificanda. Ægid. decis. 735. Sarnen. de subrogand. quæst. 7. num. 6. Staphil. de literis iust. §. & 1. sciendum num. 2. &c.

191 Quamuis in rescriptis ad lites, ex pluribus † narratis satis sit vnum verificare, quod sufficeret ad mouendum principem. Rota decis. 7. de rescrip. in nouis & ibi Papaz Aegid. decis. 280. Crescen. decis. 1. de ferijs num. 1. Achilles decis. 27. seu 11. de rescrip. Puteus 69. l. 2. Rota decis. 19. num. 4. part. 1. & dec. 196. num. 4. & 259. num. 9. p. 2. diuers for. Lapus allegatio. 23. in fin. vbi Mandos. in additione verb. narrantur,

192 ait Rotam in † vna Hispalen. portionis coram Domino Thanis limitasse dictam allegationem Lapi, &c. allegata vt procedant in rescriptis ad lites, secus vero in gratiosis, in quibus omnia sunt verificanda; ibique voluisse Rotam falsam expressionem ætatis vitiare gratiam; licet alia narrata vera essent, & superætate Papa non se fundasset, vt habetur in recollectis Acoramboni decis. 17. de rescript. quod etiam

tradunt

tradunt Mascardus conclus. 325. nu. 24. & Ioannes Guttierrez cano. quæst. l. 2. quæstio. 15. num. 68. & 108.

193 Et est optima decisio Rotæ 634. p. 1. † diuersorũ in vna Gadicen. Beneficij de anno 1578. coram D. Brauo. vbi dicitur, quod illud quod pro parte Ludouici dicebatur, quod ad euitandam surreptionem satis sit aliquid ex narratis verificari ad sustinẽdam gratiam, licet de alijs non constet vt per glossam in cap. 2. vbi Felinus num. 23. de rescript. cum alijs ibi citatis nõ placebat Dominis; nam procedit in rescriptis ad lites, secus vero in gratiosis, prout in illo casu vt per Fabr. dec. 17.

Quod etiam procedit in materijs componendis

194 pro quibus soluitur compositio † quantumuis magna, quia nihilominus remanent gratiosæ, & illas obtinens non dicitur eas habere ex causa onerosa, quia illud quod soluitur non æquiualet ei quod sibi conceditur. Rota coram sanctissimo Clemen. VIII. decis. 457. num. 17. p. 1. diuers. de quo Gonçalez glos. 28. à num. 27.

195 Vnde in vna Leodiens. Canonicatus 14. † Nouẽb. 1348. Domini de Rota tenuerũt, quod coadiutoriã impetranti narrãn ætatem, & alia impedimenta illius cui fuit datus coadiutor non sufficiat probare impedimentum ætatis tantum, vt per Mandosium reg. 11. quæst. 5. num. 7.

196 Vnde etiam non est verum consil. Nanarr. 7. † de rescript. quod dispensatione, seu priuilegio concesso ob plures causas, etiam copulatiue narratas, quæ omnes non sunt de iure necessariæ, satis est vt vna verificetur sufficiens quod tenet Thomas Sanchez supra.

197 Rursus quælibet expressio falsa vitiat † gratiam, etiam quod alias esset Princeps concessurus. Caputaquen. decis. 49. & 254. nu. 4. p. 2. Puteus decis. 350. l. 1. Mohedan. vlt. de rescript. alias 356. & Cæsar de

198 Graffis d. decis. 58. num. 3. Saltem quando † esset talis quæ inducere, aut mouere potuisset Principem ad citius seu facilius concedendum, seu quæ Principem faciliorẽ ad concedendum reddere potuit ad cap. postulasti, de rescrip. ibi, de leui, vbi Abb. num. 1. & in cap. si de præsumpt. nu. 1. vbi etiam Felin. in princip. Rota decis. 4. 70. & 73. de rescrip. in antiquis & 32. eod. in nouis Ægidius. decis. 4. & 698. & num. 4. Cassador. decis. 12. ad finem de Præben. Crescent. decis. 4. de concess. Præbẽ. & Caputaquen. decis. 277. & 310. part. 1. Mandosius d. reg. 27. quæst. 8. num. 16. & de signatura gratiæ tit. de erectio. versic. verb. illa, ad fin. Nauar. in cap. si quando, de rescript. except. 3. num. 3. & except. 9. & in Man. cap. 22. num. 86. & cõsil. 33. de præbend. & Flamin. Paris. d. l. 10. quæst. 3. num. 46. & Rota in vna Conch. erectionis 25. Maij 1592. coram D. Seraphino, in qua est tentum narratiuam, quæ reddit faciliorem Papam ad concedendam gratiam omnino esse verificandam, & in Fumana altaris 27. Ianuar. 1595. coram D. Blanchetto de qua infra 10. part. cap. 3. num. 11. quod ea quæ potuerunt Papam ad concedendam gratiam facilius mouere sint verificanda. Rota etiam in vna Meten.

199 monasterij. 21. Febru. 1600. coram † D. Lita, in qua fuit resolutum, in gratia Barbaræ, necessariam esse iustificationem narratiuæ, quod de tempore datæ, Maria non attingeret 21. annum, quæ non est iustificata, quia trita est regula, quod narrata semper sũt per impetrantem iustificanda. Ioan. Andreas Geminius in cap. 1. de litis contestatione in 6. & in terminis malè expressionis ætatis Mohed. decis. fi. n. de rescrip. nec non & narratiua gratiæ, certo modo concessæ prout est ista. Puteus decis. 30. l. 1. Ex qua narratiua Papa facilius fuit motus ad concedendam hanc gratiam, non tenet concessio gratiæ nisi illis omnibus verificatis. Fabr. dec. 17. Puteus 357. l. 1. nec Barbara releuatur a iustificatione dictæ narratiuæ, sub prætextu, quod illa verba, sicut accepimus, operentur vt narratiua prædicta, Papæ narratiua iudicari debeat, & non propria, quia quod partis, & non Papæ narratiuam important, ad verba apposita in gratia ad supplicationem signatã, tenet in terminis Guidobonus decis. 160. Secus vero vbi sint apposita in gratia motu proprio concessa qualis non est gratia Barbaræ, & in his terminis procedunt & loquuntur decisiones. Putei 101. l. 3. Achillis vni de motu proprio, & aliorum allegatorum, nec ponderatio illius verbi vt asseritur quicquam facit cum non referatur ad dictam narratiuam ætatis, sed ad prouisionem Mariæ, &c.

200 Vnde surreptio intrat gratiam, † nedum quando fuit causa inductiua, & finalis gratiæ, sed etiã si fuit causa impulsiua, vt quia Princeps alias concessisset, sed non ita de leui, seu faciliter Abb. in d. cap. postulasti nu. 1. & sequuntur posteriores ibi, vt per Deciũ ibidem nu. 11. qui etiam id sequitur in cap. cum cessante, nu. 7. de appellatio. Crescent. decis. 8. nu. 6. de Præben. Caputaq. decis. 274. nu. 8. p. 1. vbi loquitur in materia dispensationis, & est communis, vt per Nauarrum d. except. nu. 3. & Ioan. Guttierrez cano. quæst. lib. 2. cap. 15. ex nu. 21.

201 Et procedit non solum in beneficialibus, † sed etiam in cæteris omnis generis, vt per Tiraq. in tract. cessante causa limitat. 1. à nu. 11. & 12. & Guttierrez supra num. 22. quicquid dicat Couar. l. 1. variar. cap. 20. cui videtur assentiri Menoch. de arbitrijs l. 2. casu 201. nu. 22. & sequitur Thom. Sanchez de matrimon. l. 8. disputa. 21. num. 32. & quicquid dicat Decius in d. cap. postulasti num. 11. quando remota, seu cessante causa impulsiua, gratia non traheretur ad alium casum non expressum, sed remaneret in eodẽ casu, & causa non retraxisset Papam à concessione, quem sequitur P. Parisius consil. 4. num. 35. l. 4. & Tiraquel. sup. num. 16. & decis. Hispalens. portionis 24. Maij 1596. sup. adducta 5. part. cap. 4. num. 39. & sic iuxta dictum est accipiendum quod tradit Masc. d. concl. 1226. nu. 12.

202 Nec obstat tex. in c. super literis † de rescrip. in secundo casu vbi habetur quod surreptio non dolosa, siue in tacendo, siue in exprimendo falsum non viciat rescriptum, si alias Papa esset concessurus, quia iste tex. loquitur in rescriptis ad lites nec habet locũ in gratiosis gl. in ca. si motu proprio. verb. taceatur, de Præben. in 6. Ioan. Andr. in d. cap. super literis, & ibi Decius nu. 18. & Beroius.

203 Ex quibus conuincitur consil. 11. Rebuff. † vbi respondet, valere dispensationem vbi impetrans expressit se vtriusque iuris Baccalaureum, licet non sit nisi in altero, & contrarium melius ipse tenet in prati titulo de rescript. perinde valere nu. 42.

204 Conuincitur etiam decis. Cassador. 7. † de concess. Præbendæ.

205 Sufficiet tamen impetrantem verificare † de facto doctoratum narratum Caputaquen. d. decisio. 277. in fin. part. 1. & 219. num. 5. par. 3. Nam regulariter sufficit per impetrantem narratiuam verificari de fa-

206 cto, † & non de iure Ægidius decis. 116. in fi. Veralius decis. 55. & 57. lib. 2. in manuscript. vbi dicitur, quod satis est quod verba narratiuæ verificentur de facto, & Rota decis. 532. nu. 4. part. 1. diuersorum, & decis. 9. num. 10. par. 2. & in vna Toletana parochialis de

lis de Huerta de anno 1589.adducta 5.p.capit.1.nu.
660. & in Calagurritana Beneficij de Arriola 16.
Nouemb.1592.infra adducta 11.p.cap.1.num.71.&
in Placentina cap.24. Nouembr.1595. adducta vlti-
ma par.cap.2.num.278.& in Colonien.canonicatus
1602.infra adducta.10.par.cap.1.num.vltimo,& in
alijs causis & posthæc Gonçalez glos.15.§.1. nu.49.
& 50. saltem vbi non agitur de perpetuo præiudi-
207 cio Ecclesiæ. Rota in † vna Caputaq. iuris patrona-
tus 11.Mart.1575.coram Sanctissimo Clemẽ.VIII.
quæ est 1.part.diuersorum decis.208. num. 2. Gon-
çalez d.nu.50.
208 Vnde alias in dict. Conchen.erectionis.† 25.Maij
1592.dictum est,quod licet probatio de publica vo-
ce, & fama, in verificatione gratiæ Beneficij suffi-
ciat, vt per Aegidium decisio.114. secus tamen vbi
agitur de perpetuo præiudicio & de auferendo bo-
na Vnius Ecclesiæ,eaque applicando alteri, quia re-
quiritur plena probatio nec sufficit semiplena,&c.
209 Qualitas etiam narrata tendens in præiudicium
† alicuius etiam quod facilius non inducat ad conce
dendum, verificanda est, Rota decis.531. part.1. di-
uersor.de quo supra.parte præceden.capit.3.14.dub.
ad finem num.212.
210 Sed est aduertendum circa gratiam, si neutri, de
qua agit Rebuf.in praxi titul. de rescripto si neutri,
& in concordatis in forma mãdati Apostolici,verb.
gratiam,versic.aliud est rescriptum gratię, Mandos.
de signatura gratiæ tit.si neutri,& reg.27.quæst.18.
& reg.33. quæst. 10. Quod quãuis sit conditionalis
211 & habeat duplicem conditionem, † alteram quod
beneficium vacet, alteram quod neutri ius compe-
tat,& impetrans debeat eam iustificare, & sic veri-
ficare vtramque conditionem Cotta decis.283. &
Rota in vna Mediolanens. Præpositura 28. Iunij.
1589.coram D.Plato infra adducta 11.part.capit.3.
num.305. sicut etiam est iustificanda quoad litem
narratam necessario verificandam ad sustinendam
212 dictam gratiam, quæ litem supponit † Rebuff. &
Mandos.vbi proxime & Sarnen.in reg. de annali.q.
28.vers.præterea Caputaq. decis.34.& 42. part.2. &
Rota in Trident. Beneficij de anno 1593. infra ad-
ducta num.216. & in illa de anno 1594.supra addu-
cta 1.dubio num.17.& in vna Burgens. portion.26.
213 Ianuar.1582.coram D. † Blancheito in qua fuit re-
solutum,quod gratia si neutri,nõ suffragatur, cum,
per formam regulę de annali non seruatam,fuit ex-
tincta lis,vt fuit decisum,& sic litis narratiua reddit
gratiam surreptitiam;nec obstat,quod donec de re-
gul. fuerit datum videatur lis pẽdere ex traditis per
Sarnen.in d.regul. quæst.82. quia regula habet ocu-
los retro,& dictum Sarnen. fuit in indiuiduo a Rota
reiectum. Ioannes Paulus decisione 80. & Achilles
2. super regula & in vna Placentina decanatus 12.
Nouembris 1593.coram Dom. Penna in qua fuit re
solutum. Primam gratiam si neutri Mirandæ non
fuisse iustificatam quoad litem, quia non expediue-
rat literas, & lis non est introducta per commissio-
nem præsentatam literis non expeditis,per reg.Cã-
cellariæ 21. vbi Mandos. quæst.15. Caputaq. decis.
162.par.2. Rebuf.tit.de gratia si neutri num.13. &
quia tempore gratiæ si neutri, & eius datæ non fuit
reproducta citatio executa,& facta per cursorẽ con-
tra procuratorem ad dicendum contra commissio-
nem, & sic non erat inducta lis Felin. in capit. illud
num.11.de præscriptio. Gambarus decis.40. & litẽ
narratam respectu vnius seu inter talem, & talem,
debere inter illos verificare litem cum alio, &c. Et
214 in vna Verdunen. † Canonicatus 19.Iunij 1595.co
ram D.Pamphilio supra adducta 5.part.capit.3.nu.
44.& in alijs pluribus causis. Tamen quoad non ius
alterius satis dicitur iustificata, ex eo qđ de tali iure
in actis non constat, & ex inspectione actorum gra-
tia etiam anterior alterius etiam rei, & possessoris
non apparet iustificata, vt in vna Fesulana præce-
ptoria 27. Ianuar. 1563. coram Domino Robuste-
215 rio in qua fuit resolutum † quod gratia si neutri, &
si sit conditionalis,si neutri scilicet ius competat nõ
impeditur canonizari,licet reus,& possessor replicet
de sua prouisione anteriori Apostolica, illa non ve-
rificata, quia quilibet tenetur verificare narrata in
sua gratia,alias ei non suffragatur. Felin.cap.consti-
tutus, & cap. ad aures versic.3. conclusio, de rescri-
ptis cum alijs,quod procedit etiam vbi narrata non
negantur per aliquem. Aegid.decis.303.Rota decis.
20.de Prebend.in nouis. Paris. cõsil.49.num.31.l.4.
& sic non verificata sua prouisione satis dicitur con
stare de negatiua,quod prouisio sit nulla. glos.l. fin.
verb.manifestum.C.de rebus creditis. Aymon con-
sil.138.num.5.nec obstat,quod possessori sufficit ex-
cludere actorem per non ius illius, quia ex gratia si
neutri, constat de eius iure,quæ est verificata ex eo,
quod non constet de prouisione rei iustificata, Cal-
der.consil.10.ad fin.de probat. Rota decis.25.de re-
script.in nouis in fin. Hæc in dicta Fesulana & fuit
216 etiam resolutum in dict.Triden.Beneficij, † 8. No-
uembr.1593.coram D.Penna, vt in decis. seq. Gra-
tiam si neutri, impetratam ab Aparitio dixere Do-
mini fuisse iustificatam etiam quoad litem, & vaca-
tionem, nam in cæteris ex instrumentis, & scriptu-
ris productis,& dictis testium sufficienter videtur iu
stificata, vacatio enim per obitũ Bernardini de Auel
laneda mense Aprilis 1584. probatur per confessio-
nem Augustini, qui obtinuerat sibi prouideri de hoc
Beneficio vti vacante, per obitum Bernardini de
Auellaneda de dicto mense Aprilis, quæ confessio
probat etiam contra Alphõsum resignatarium Au-
gustini cum fuerit facta ante resignationem. Verall.
decis.93. par.1. maxime cum esset adminiculata ex
depositionibus testium deponentium de possessio-
ne Bernardini, quorum vnus deponebat de obitu in
dicto mense d.anno 1584.de lite etiam dicebatur cõ
stare ad effectum gratiæ si neutri, respectu Alphon-
si, nam cum vt dicatur inducta lis per citationem,
sufficiat seruare formam clemen. causam. de electio.
Cassad.decis.1.num.3.& 4.de appellatio. Rota dec.
22.de rescript.in nouis Put.decis.32.l.3.in casu pro-
posito fuisse seruatam apparebat ex eo quod absen-
te Alphonso executa fuit citatio in duobus locis, nẽ
pe in loco solitæ habitationis, & in Ecclesia Benefi-
cij, licet non fuisset executa in Cathedrali d.clemen.
causam. Cassadori dicta decisio.1. num.3. nec requi-
rebatur affixio citationis quæ tũc est necessaria quã
do proceditur per edictum ob non tutum accessum,
secus vero quando est tutus accessus, & proceditur
contra absentem, tunc enim sufficit in prædictis duo
bus locis citationem exequi Cassadorus d.decisio.1.
Vantius de nullitate ex defectu citationis, num.121.
Guidobonus decis.152. in præsenti autem casu ideo
non fuit data copia, quia nõ fuit petita, atque ex his
præterea tollebatur altera difficultas de prima cita-
tione personaliter exequenda in materia præiudicia
li, qualem esse hanc prætendebãt informantes pro
parte Alphõsi, hoc enim tũc locũ habet, quando ci-
tandus est præsens & repetibilis, nam si vel in loco
iudicij, vel ciuitate, vbi habitare solebat citãdus, nõ
reperiatur tunc satis est etiam in præiudicialibus
prædictis modis citare. Mari. Socinus in tract. de ci-
uitat.

uitat.art.17.nu.23.& seq. facit clementina 1. de foro compet.ibi,dummodo personaliter,vel ad domũ citati fuerint,vbi Zabarella num.6.Bonifac.10.& in terminis quod talis citatio sufficiat quando lis agitur super beneficio, tenuit Vantius supra num.118. & sequent.Papaz ad decisionem 22.de rescriptio.in nouis num.2.& 3.decisionem Veralli 117.p.1.dicentis appellatione domus solitæ habitationis intelligi illam domum quam citandus inhabitabat tempore executæ citationis,Roman.consil.454. num.7. & 8. Corne. consilio 52.nu.7.lib.4.intelligebant Domini procedere, quando certo constaret de mutatione domicilij in alium locum, quia si vel citandus esset vagabundus vel nesciretur vbi se transtulisset, tunc sufficeret citationem facere prædictis modis, vnde cum in casu præsenti non appareret vbi esset Alphõsus, & in quo esset citandus loco, quem interdum dicebant nescire,vbi esset,interdum profectum Romam, alias vero literis vacare Bononiæ, & tamen postea compertum fuerit illum se contulisse ad Salmaticen. Vniuersitatem,potuit valide citari in vltimæ habitationis domo nẽpe in oppido de Madrid, licet ibi tunc nõ habitaret re vera postquam nesciebatur tempore citationis faciendæ quo se transtulerat.Imola d.clement.causam, de electione num.64. Anton. Augustinus. in epitome tit. de dolo & contum.num.10. quod autem Alphonsus consueuerit habitare in oppido de Madrid in domo executæ citationis contra ipsum & eo tempore esset absens apparebat ex depositionibus testium, super hoc examinatorum,& relatione notarij, seu nuntij, cui creditur,Crescen.decis.4.num.2.de fide instrument. Put. decis 5.num.3.postremo non obstat decis. Gambari 40. incip. citatio circumducta. dicentis citationem executam non tamen reproductam non inducere litis pendentiam ad effectum, vt beneficium dicatur litigiosum, quia in præsenti casu ex actis cõstat esse reproductam. Satis etiam constabat gratiam si neutri esse iustificatam, licet esset conditionalis, dummodo nemini ius competat, quoniam cum ista negatiua nõ iuris coarctetur loco, eo ipso dicebatur iustificata,quod ex inspectione actorum gratia Alphõsi vel alterius non apparebat iustificata, nec constabat de tit.valido,& iustificato, licet enim opponatur titulus anterior, nisi ille doceatur validus & iustificatus non facit cessare gratiam si neutri, vt fuit decisum in illa Fesulana Præceptoriæ 27.Ian.1563. coram Reuerendissimo Robusterio, & in alia Clusina prioratus coram R.P.D.Orano.Quę causa fuit postea 1.Iunij.1594.proposita iterum super hoc an constaret de legitima executione prædictæ citatio-
217 nis † in casu de quo agitur,& fuit resolutum affirmatiue standum in decisis & non esse necessarium citationem fieri intra Ecclesiam, neque inter missarum solemnia, neque ea quæ fit domi,quod dicatur vicinis,&c.

218 Et in vna Spoletana Beneficij.6.† Iun.1594.corã Illustrissimo Mantica fuit resolutum,quod gratia si neutri censetur satis iustificata quoad non ius tertij, ex eo quod de tali iure non constat in actis absq; alia probatione non iuris tertij, quare hodie cum maxima difficultate dantur gratiæ si neutri.

219 Quod tamen non procedit,quando† aduersarius nititur prouisione Ordinarij,quæ non est iustificanda,cum Ordinarius prouideat motu proprio,& Ecclesiæ,non personæ vt infra dicitur 8.p.cap.3. num. 3.& sic cum non teneatur suam prouisionem,& gratiam iustificare,ista negatiua non iuris non iustificatur ex inspectione actorum & reuolutione processus,nec coarctatur loco, & consequenter impetrans gratiam si neutri debet aliunde probare, quod illi ius non competat,&c. vt fuit resolutum in vna Pla-
220 centina canonicatus 14. Ianuarij.1600. coram † D. Lancellotto,in quo Domini dixerunt quod Ioann. Lopez qui est reus, & possessor, non obstante quod possessio fuerit de ordine iudicis sequestrata, quod sequestrum non priuat, quem sua possessione,nec facit quominus sit censendus reus in iudicio, sufficit excludere actorem per non ius, etiam quod de iure suo nihil doceat;præterea quia nititur prouisione sibi facta a Capitulo Ordinario non eget aliqua iustificatione,nec est differentia inter prouisionem Episcopi,& Capituli, quia eadem ratio quod prouidet Ecclesiæ,& nõ personę,& quod prouidet motu proprio,militat in vtroq; neq; potest fieri fundamentũ in possessione Petri,cum esset vitiosa. Tum quia capta lite pendente,tum quia non fuit capitulariter apprehensa, tum quia non fuit expulsus possessor, vt fuit resolutum die 17. Iunij.1594.coram D.Arrigonio. nec obstat, quod cum facultas conferendi sit limitata vigore statuti prouisus ostendere tenetur, quod habet qualitates requisitas a statuto ex decis. Putei 322.l.3.Achil.2.de probatio. quia hinc non sequitur, quod Ioannes qui est reus teneatur probare suas qualitates,quicquid dicendum sit si ageret vigore istius prouisionis,& eodem modo respondetur ad aliam decisionem Putei. 309. l.1. quia licet collatio sit facienda qualificato à statuto,tamen reus, & possessor non tenetur probare, licet verum sit; quod si pro parte Petri contrarium probaretur collatio sustineri non posset, nec aliquid facit gratia si neutri, quia vt illa possit vti Petrus, tenetur probare quod Ioan.ius non competat,& per consequens quod prouisio sua sit nulla,ex quo non sit oriundus iuxta formam statuti,& sic non applicatur decis.Fesulana,cũ alijs similibus,quia cum Io.non teneatur suam gratiam iustificare, ista negatiua non iuris, non iustificatur ex reuolutione processus, nec coarctatur loco cum non requiratur iustificatio, in quibus terminis procedit decis.Fesulana,&c.

221 Vnde etiam habes, habentes gratiam ab † Ordinario non teneri eam iustificare, quia Ordinarius prouidet motu proprio Ecclesijs, non personis, & censetur informatus de qualitatibus subditorum,vt etiam fuit dictum in dicta Placentina 26.Feb.1596. coram D.Orano supra adducta.5.part.cap.4.nu.43.
222 & in Taurinen.† commẽdæ 10.April.1595.vbi fuit resolutum gratiam equitis Cadamusti canonizandam, cum enim ipse gratiam habeat ab Ordinario, non tenetur iustificare, quia Ordinarius motu proprio prouidet Ecclesijs,non personis.Cardin.clemẽ. 2.collat.fin.de officio Ordin.Felin.cap.ad aures, nu. 15.de rescript.& fuit dictum in causa Tudertina cõmendæ coram D.Pamphilio.1.Februarij.1591.&c. & sic in causa Casalen.parochialis.2. Martij 1584.†
223 coram D. Robusterio fuit dictum non obstare obiectionem de defectu ætatis instituti, quia cum possideat,præsumitur pro ipso,& pro eius idoneitate,& quod Ordinarius qui eum instituit se informauit, nec quicquam tenetur probare, vt per Aegidi. decisio.76.

224 Sed restat difficultas † qualis probatio requiratur pro iustificatione gratiæ,& verificatione narratorũ an requiratur plena;& concludens probatio?an vero semiplena sufficiat?

225 Et dicendum est quod narratiua super † qua principaliter,& præcipue fundatur gratia, est plene, & concludenter probanda vt narratiua reseruationis

deuolu-

deuolutionis, non expressionis veri valoris,non publicationis,non promotionis,inhabilitatis,seu delicti aduersarij,&c. Pro verificatione vero narratiuæ, quæ non est principale fundamentum gratiæ, licet sit causa motiua seu impulsiua, & pars illius, sufficit semiplena probatio, vt in narratiua valoris doctoratus,vel alterius qualitatis, ita Ægid. decis. 113.114. 611.& sequentibus Puteus decisio.10.& 266.l.3. Rota in vna Calagurritana Archipresbyteratus 16.Iu. 1558. coram D. Acorambono in qua fuit resolutū, quod testes de publica voce, & fama,non sufficiunt ad inducen. reseruationem Aegid.decis.342.& 612. & Rota passim hoc seruat, &c. & Rota decis.268. p.1.& decis.9.nu.11.& decis.46.& 53. part.2. diuersorum & in vna Curien.præstimonij.9. Iunij.1592. coram D.Penna in qua fuit resolutum, quod vacatio in tali mense quando ex ea deducitur reseruatio debet concludenter, & plene probari nec sufficit semiplena,licet alias sufficiat,&c. Et in Hispalen.portionis.20.Iunij.1594.& 18. Martij 1596. coram Illustrissimo Cardinali Blanchetto supra adductus p. præcedenti,cap.4.num.37. & 40.& in vna Seguntina Archidiaconatus,& Canonicatus.19. Mar.1601. coram D. Lancellotto.ad finem supra adducta dict. præcedenti parte, cap.1. num.332. & in causa Casalen.seu nullius Præposituræ 21. April.1597.coram
226 D.Gipsio,† in qua fuit resolutum. Quod in gratia fundata super inhabilitate aduersarij ex homicidio verbi gratia proueniente requiritur plena & concludens probatio,secundum subiectam materiam,licet non exactissima,& luce meridiana clarior, vt in criminalibus,quia cum Papa principaliter fundat gratiam super aliquo narrato,est plene,& concludenter probandum. Ægid.decis.76.in 6. Crescen. decis.202. Put. 10.l.3. & bene deducitur in vna Marsicana Benef.10.Iun.1577.coram SS.Clemen.VIII.& de illo qui opponit de expressione non veri valoris, Caputaquen. decis.28.par.2. Maxime cum probatio posita est in conditione,per clausulam, si præmissa vera esse repereris, Fel.in cap.si constiterit,de accusation. Tranis decis.95.nec ad rem facit,quod pro verificatione narratorum etiam leuior & minus plena probatio sufficiat Ægid.decis.113.cum concordan.quoniam prædicta locum sibi vendicant in his, in quibus intentio Papæ ad sic concedendum præcipue non fundatur. Ægidius decisione 674.post principium & sæpius resolutum fuit, idque maxime procedit contra reum,& possessorem, Put. dec.266.l.3.
227 &c. Rota etiam in vna Abulen.Beneficiorum †26. Nouembr.1599.coram D.Penna, in qua fuit resolutum quod quando agitur de præiudicio Ordinarij,gratia est plene probanda, &c.& in vna Taruisina parochialis.3.Decemb.1601.& 11.Ianuar.1602. coram D.Ludouisio,vt in in decisione seq.

Taruisina parochialis 5.Decembris 1601.

228 GRatia † Ioannis Baptistæ visa fuit Dd.fatis iustificata tam quoad valorem,cum in hoc sufficiat semiplena probatio, Cæsar de Graffis decis.43. num.31.& 91.nu.1.& publica vox & fama, Puteus, decis.29.l.1.Caputaq.277.num.1.p.1.& fuit dictum in vna Rauenaten. Capellaniæ.1.Iulij.1594.coram D.Penna, quam quoad clericatum & procreationem ex legitimo matrimonio, in quibus sufficit communis reputatio. Rota decision.14. de probation. in antiqui. Aegid. decisione.114.& quoad omnia alia narrata, præterquam quo ad vacationem in mense Nouembris, de quo Doct. reseruauerunt particulariter videre.

In eadem 11.Ianuarij 1602.

FVit resolutum gratiam Ioannis Baptistæ esse iustificatam quoad vacationem per obitum Syluestri Carrarij in mense Nouembris,licet enim ad inducendam reseruationem requiratur plena, & concludens probatio obitus in mense Apostolico, Puteus decis.266.l.3. & fuit dictum in vna Pampilonē. Beneficij coram Cantuccio 6.Martij 1577.& in vna Placentina Canonicatus.1.Martij. 1599. coram D. Orano, tamē hic adest plena probatio, quartus enim testis deponit articulum verum, & subiungit rationem, quia habet vicinia ædificia, & quia sæpissime ibi conuersatur, bona enim est ratio in teste ad probandum obitum, quia vicinus, Purpuratus in l.1.n. 97.ff.si certum petatur. Corneus consil.10.sub num. 2.l.1. Quintus deponit articulum verum, & dicit quod vidit mortuum, quod licet sufficiat vt dicit Bart.in l.si quidem sub num.2. C.soluto matrimon. tamen adhuc subiungit quod interfuit funeri quæ est optima ratio in teste.l.conditionum.2.ff.de conditión. & demonstratio. Corneus sup. Maranta in Rep.legis,is potest.ff.de acquiren.hæreditat. quorū dicta adminiculatur depositio 2.testis de publica voce,& fama, & enuntiatio Ordinarij in edictis promulgatis pro cōcursu quod Syluester erat mortuus in mense Nouemb. quæ enuntiatio maximi est momenti,cum concernat ipsius Ordinarij præiudiciū, Paleotus decis.23.& cum 2. & 4. testis iuxta 4. & 6. iuxta 3. deponant Carrarium possedisse parochialē per quatuor annos,& vltra pacifice habitamq; fuisse dictam parochialem communi reputatione pro vacante per mortem ipsius satis probatur vacatio per obitum absq; alia iustificatione iuris ipsius Carrarij, iuxta allegat. Lapi 89. Cassad. decis.4. de causa poss. Mohed.decis.29.de renuntiat.non obstat quod ijdem testes deponant Carrarium habuisse tit.à monialibus,quorum ius Ioan. Baptista, impugnat, & propterea non videatur posse iuuare se hac possess. prædecessoris ad reg.ex eo, de regul. iuris in 6. quia vnus ex Dominis respondebat, quod durante lite super huiusmodi impugnatione, nonobstante prædicta regula, potest se in ea fundare, vt in terminis fuisse resolutum in Rota testatur Sarnens. in reg. de annali.quæst.16.ex tradit, per Abbatem in cap.capitulum in fin. quem sequitur ibi Pelin. num.9. de rescript.verum hoc procedit quando non in vno eodē que iudicio impugnatur,vt declarat Sarnen.d.quæstio.16.Roman.consil.347.num.7.qui dicit hunc esse casum illius cap. Capitulum. Præterea stante triēnali licet appareat de tit. inualido præsumebatur alius tit.validus, Cassad. decis.3.de causa possess. Acorambonus decis. 24. part.2. Milis verb. Beneficium impetrans. Accedit quod eum probetur vacatio illa de facto saltem intrat clausula, vel alio quouismodo, vt fuit dictum in causa Placentina Capellaniæ 27.Iunij 1597.coram D.Penna.

229 Et nouissime in vna Hispalē.† Beneficij de Xerez 12.Maij 1603.corā D. Lita fuit decisum, quod semper impetrans tenetur plene, & concludenter probare narratiuam vacationis in qua principaliter se fundat ad inducendam reseruationem, vel vacationem ipso iure, licet cætera incidenter narrata non sit necesse plene probare, sed semiplena dumtaxat probatio sufficit, vt per Gonçalez gloss.11.num. 10. & gloss.

& glo.45.§.2.nu.52.& 53.qui etiam alias decis.allegat.& d.glos.11.ex num.99.& glos.15.§.2.num.75.& 76.concludit quod quamuis vacatio simpliciter considerata probetur per famam solam seu alias semiplene,ex quo agitur de leui præiudicio,nam si ille per cuius obitum dicitur Beneficium vacare, viuit, poterit Beneficium recuperare. Put. decis. 266. l.3. Mohed.decis.1. de probatio. Rota decis.46. num.1. & 2.p.2.diuers.& in Placentina Canonicatus Mart. 1599.coram D.Orano inf.relata 11. part. cap.1. numero 62.

Tamen quando agitur de probanda vacatione in certo mense ad effectum reseruationis probatio debet esse plena, & concludens alias non releuabit. Rota d.decis.46.num.4.cum alijs per eũ adducta, quod tamen d.glos.11.nu.103.limitat.1.nisi probatio esset difficilis, vt in morte contingente in mari per submersionem maris,vel alio simili casu, quia tunc minor probatio de mense reseruato vacationis sufficit, nempe per famam,Rota d.decis.58.par.2.& 666.& 721.l.3.part.3.diuersor.cum alijs 2. limitat.nu. 104. quando non esset aliquis prouisus Ordinarius in cõcursu, nec possess. esset occupata ab alio, sed vacans. Rota in Burgens.de Pancoruo 28. Nouembr.1588. coram D.Gipsio infra adducta cap.4. num.12. & in d.Placent.Canon.& quod tunc non requiratur plena probatio in verificatione mensis reseruati narrati, quando possess. est vacans tradit etiam Gonç.glo. 32.num.60.sic intelligens quandam decisionẽ. Corduben.per nos relatam d.capit.1.11.part.num.60.3. limitat.d.glos.11.num.107.quando adest aliquis intrusus non tamen docet de tit.Ordinarij, quia tunc minor probatio sufficiet vt in d. Burgen. de Pancoruo,& in d. Placen.Canonic. & in Oritana parochiali 2. Nouembr.1598.coram Orano,& in Eluen.Benefic.coram D. Penna 13. & 28. Nouemb.1602. & quod non releuaret producere titul.post sententiam latam super immissione in possess. Beneficij vigore semiplenæ probationis, vt eius executio impediretur ex Bart.in l.fin.num.21.circa fin. C.de edicto D. Adr.cum alijs adductis per Menoch.de adipisc. rep. 4.num.629. & fuit decisum in causa Pientina Beneficiorum 12. April.1576.coram D.Seraphino, & in d.Eluen.13.Nouembr.4. limitat.num.110. quando gratia non fundatur in reseruatione dumtaxat, sed etiam potest sustineri ex alio capite vt puta,quia Papa tanquam Ordinarius Ordinariorum præuenit Ordinarium collatorem, tunc enim non est necessaria plena,& integra probatio mensis narrati quamuis adsit intrusus & docuent de titul.Ordinarij. Rota.d.decis.46.in princip.& num.1. iuncto num.3. & in d.Placent.Canon.5.limitari forsan posse ait num. 111.quando gratia principalis fuit in reliquis omnibus verificata,quia tunc data verificatione quoad reliqua quamuis probatio quoad vacationem in mense reseruato non sit omnino plena, sustineri debet, vt inquit Rota in vna Calagurritana benef. de Albania 12. Mart.1602.coram D. Seraphino, & c. sed num.112.rectè ait non putare,quod sufficeret in isto casu semiplena probatio de reseruatione, immo neque audere recedere à regul.generali,& ita inuenire quod nouissime fuit decisum in d. Hispalen.Beneficij de Xerez 12.Maij 1602.coram Lita.

230 Et facit † quod dictum est de probatione subcollectoriæ ad effectum reseruationis sup. p. præceden. cap.1.à num.378.& de probatione ætatis,& habilitatum,hoc dubio num.179.& sequ. & quod dicitur de probatione clausulæ constit. seq. à num.64. & de probatione non publicationis 11.part.capit.3.à nu. 308.& videnda sunt dicta infr.11.par.cap.1. à num. 36.vnde posthæc Gonçal.glos.15.à nu.122.ait quod impetrans ob non adimplemẽtum decreti, seu alias certo modo tenetur illud plene,& cõcludenter probare,&c. Quoad executorem vero literarum in for-

231 ma dignũ,† seu in forma commissaria,tam.1.quam 2.datum in casu negligentiæ. Primo dicendum est non teneri verificare nisi illud,quod sibi à Papa mãdatur verificari, nempe idoneitatem impetrantis,& cum gratia est per resignationem alicuius in sacris ordinibus constituti, quod aliunde habeat vnde cõmode viuere possit, sic enim dicitur in literis in forma dignum. Discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus quatenus si tibi constiterit, quod dictus N.scilicet resignans aliunde habeat, vnde commode viuere possit, vt prædicitur, ac per diligentem examinationem præfatum A.adhoc idoneum esse repereris, super quo conscientiam tuam oneramus, beneficium prædictum eidem A.authoritate nostra conferas,& assignes,&c. & si est parochialis Ecclesia dicitur.

Ac per diligentem examinationem per te adhibitis examinatoribus,&c. vt habetur in d.constitutio. Pij V.162.super modo, & forma expediendi literas in forma dignum. Quamuis communiter soleat fieri informatio super verificatione omnium narrato-

232 rum in literis, † in forma dignum , & videtur velle Flam. Paris.l.8.quæst.7.in fin. Sed re vera non est necessarium nisi adsit aduersarius iuxta supradicta;cir-

233 ca quod sub † dubitatur primo, idoneus in proposito quis dicatur,seu in quo consistat idoneitas, & dico idoneitatem, & capacitatem in proposito consistere in legitimis natalib. ordine Ecclesiastico legitimo,legitima ætate, bonis moribus , & sufficienti scientia,vt rectè inquit P.Gregor. de Benef. cap.35. num.1.post Rebuff. in concordatis rub. de collatio. vers.idoneitas,idoneus dicitur scientia,moribus, vita,& ætate,legitimitate,ac ordine,cap. cum in cunctis,de elect.c.ex ea te,de ætate & qualitate, Clem.1.eod. tit.& ibi Bonifac.Concil.Triden.sess.24. de reform. cap.18.vers.peracto deinde examine,& sess.7. capit. 1.& sess.22.cap.2.& 4. de reform. Stapbil. de literis gratiæ 9.forma expecta.à num.16. Rebuff. in praxi, tit.requisita ad collationem bonam num.23. & 38. Flam.Paris.l.4.quæst.1.num.5.& quæst.11.num.11. & l.8.quæst.9. num.38. & l.10. quæst.3. num.68. & Ioan.Guttierrez consil.2. nu.22. & canon. quæst.l. 2.cap.11.num.61.& posthæc Gonçal.ad reg.mensiũ glos.4.à nu.108.

Aduertendum tamen est , quod inter declaratio-

234 nes † S.Cong.Concil.super cap.12. sess.24. de refor. habentur seq. declarationes facientes ad propositũ.

☞ Prima qui iam sacerdos est, & prouisus per sedem Apostolicam in forma dignum , de Canonicatu super literatura seu idoneitate scientiæ examinandus non est ab Ordinario, & idem de quocumq, alio ordine sacro illi Canonicatui requisito.Secunda, Congreg.censuit in ijs qui Diaconi, vel subdiaconi, aut Presbyteri sunt, petuntque admitti in Cathedralis Ecclesiæ Canonicatus qui eum ordinem sacrum quẽ ipsi habent requirunt sibi in forma dignum collatos, opus non esse examine quod ad explorandam literaturam pertinet, eos vero qui sacros ordines non dum susceperunt examinandos esse, an illa habeant adiumenta doctrinæ,quæ ex præscripto Concil. Trident. necessaria sint illi sacro ordini qui Canonicatui quem consequi volunt erit annexus, facit capit. accepimus de ætate & qualitat.

Secundo subdubitatur quomodo dictus executor debeat

235 debeat verificare dictam idoneitatem,&c. † & dico
idoneitatem quoad literaturam,seu scientiam verificãdam esse per examen personæ, illam examinando; idoneitatem vero quoad alias qualitates & quod aliũde commode viuere possit resignans, per testes, seu alias probationes, id enim important d. verb. si per diligentem examinationem,&c. Rot.decis.8. de probatio.conclus.877.numero.8. Flamin. Paris.l.8. quæst.7.ad fin.& l.10.quæst.3. num.69.& Gonçalez d.glos.4.nu.170.

Sed ad parochiales in formadignum examinato-
236 res † debent facere relationem, & approbationem
non solum quoad literaturam, sed etiam quoad clericatum,legitimitatem,ætatem,mores, &c. vt in d. Concil.Trident.sessione 24.cap.18.de reforma.vers. peracto deinde examine renuntientur quotcunque, ab his idonei iudicati fuerint ætate,moribus,doctrina,prudentia, & alijs rebus ad vacantem Ecclesiam gubernan.oportunis,& censuit S.Congreg. Concil.
237 † Quod huic decreto non est satis factum per rela-
tiones examinatorum, quorũ aliqui simpliciter renuntiauerunt examinatum idoneum quoad literaturã, alijq; approbauerunt eum quoad literaturam quoad reliqua dicentes esse onus Episcopi. Et pro-
238 posito dubio pro parte Episcopi Abulens.† An pro-
uisio parochialis sit nulla, si examinatores relationẽ fecerint solum quoad literaturam,examen vero circa mores,ætatem,& reliqua, Episcopo relinquatur; Congreg.censuit teneri facere relationem,etiam circa mores, ætatem, & reliqua, vt in declaratione Abulen.sup.adducta 5.p.cap.7.nu.11.ad tertium.

239 Vnde Rota in Casalen. parochialis coram † Do-
mino Robusterio de anno 1586.resoluit, Institutionem parochialis factam ab Ordinario præsentato à patrono facta solũ relatione,ab examinatoribus quo ad scientiam, & non quoad mores, &c. esse nullam ex dict.Concil.capit.18. Quod etiam fuit dictum in vna Iuuenacen.Beneficij 15. Decembris 1593.corã
240 Illustrissim. Domino Mantica. † Quamuis in dicta
Casalen.parochialis 2. Mar.1584.coram eod.D.Robusterio fuisset dictum, Bene examinatores potuisse in hoc se remittere ad Ordinarium & satis esse seruatam formam Concil.Trident.quamuis enim ex dispositione Concil. potuissent etiam ipsi se informare de his & referre Ordinario, tamen non tollit quin etiam ipsi possent se remittere ad Ordinarium, eum in dubio iurisdictioni Ordinarij tantum censeatur derogatum cumulatiue non priuatiue, Dec.cons.3.
241 numer.3.Sed ista ratio nihil valet,† nam Concil.ibi
clare loquitur, dicens contrariũ & dans formã cum decreto irritante,& si ista ratio aliquid valeret, etiã quoad literaturam & scientiam possent examinatores se remittere ad Ordinarium,&c.& videnda sunt
242 d.infr.9.p.cap.2.nu.95.& 105.† In ipsa autẽ idonei-
tate probanda, non requiritur citatio alicuius, aut vocatio partis,nec causæ cognitio, nisi adesset intrusus,seu possessor Beneficij qui esset citãdus, aut alias legitimus contradictor compatuisset coram executore iuxta supradicta, sed absque citatione id expeditur. Rota decis.9.de concess. Præb.in nouis, Felin. in c.si.de præsump.nu.36.Mascar.d.concl.877. à nu. 2.
243 & Fla. Pari.l.10.q.3.nu.70. Quinimo etiã si † adesset
intrusus,seu possessor Beneficij,vel comparuisset legitimus contradictor, non videtur requiri citatio illius in idoneitate probanda,maxime quoad scientiam, quia id solum requiritur pro informatione, & satisfactione iudicis ne detur indigno, & non attinet ad partem,nec est actus iudicialis. Nec est ne-
244 cessarium † super idoneitate testes in forma recipe-
re, sed sufficeret executorem extraiudicialiter se informare,nam verba si repereris, siue etiam si constiterit,possunt referri ad extraiudicialem informationẽ,seu instructionem. Abb.in d.c.si.sub nu.13.præcipue vers.extra prædictos,& Fel.n.18.& 33.& Flores
245 q.4.n.21. Et verbũ si constiterit,non includit † cita-
tionem partis, quando committitur executio de re vacante,vt per Felin.ibi,n.12.ex Innocen.& Barth. quos refert, & licet includat citationem partis si de
246 re non vacante † committitur executio, vt per eum
ibi,& sic cum adest intrusus requirat citationem,tamen id intelligendum est respectu actuum iudicialium,& eorum quæ fiunt in forma iudicij,qualis nõ est examinatio,seu probatio idoneitatis.

Facit decisio facta in causa Reginen. parochialis
247 8.Febr.1557.coram D.Chisanen.† Quod dispensa-
tio facta a iudice commissario,cui erat commissa cũ clausula, si est ita, super quibus conscientiam tuam oneramus,valet,licet non constet de processu. Rota decis.4.de filijs Presbyterorum in antiq.& quod stilus est in dispensationibus, quod si ab initio est aduersarius,tunc pars est citanda,& in scriptis acta reducenda; at vbi non est aduersatius,tunc sufficit sola informatio iudicis,quando conscientiæ illius dispẽsatio committitur glos.in cap.statutum.§. assessorẽ, verb.relinquatur,vbi Francus n.6.de rescrip.l.6. Lapus alleg.61. Rot.dec.443.in nouis facit cap.cũ consuetudinis, &c. & ad idem est optima dec. Put.144. l.2.& Tho.Sanch.l.8.disput.35.nu.15. & conferunt quæ posthæc tradit Gonç.gl.9.in annot.à nu.19.

Facit etiam, nam delegatus cui Papa committit
248 † vt se diligenter informet de vtilitate Ecclesiæ, &
si repererit cedere in euidentem vtilitatem, alienationẽ confirmet,seu det licentiam alienandi,&c. satis est adhibeat cognitionẽ extraiudicialem absque citatione, & pro eo præsumitur absque processu, maxime si assereret se informasse,&c. Abb. cons.41. l.1.& dicitur inf.vlt. p.c.2.à nu.136. & in proposito Rota in Abulen.Benef.26.Iun.1596. supra adducta
249 dub.4.nu.47. Ex quibus † obiter infertur ad dispen-
sationes matrim. & alias quæ hodie committuntur Ordinarijs cum clausula, quod diligenter se informẽt,& si repererint preces veritate niti, dispensent, &c.vt dictũ est sup. dub.8.n.105. vbi clausulã ipsam posuimus, quod nõ erit necessarium testes in forma
250 recipere, sed sufficiet † iudicem extraiudicialiter se
informare, Concil. Trident.sess.22.de reformat. ca. 5.ibi.Summarie tantum & extraiudicialiter, & declaratio Sanct.Congreg.ibi quæ ait,requireretur tamen citatio,intelligenda est quando est aduersarius,
251 vt in d. Reginens. Immo si per testes præsentatos †
probaretur idoneitas impetrantis, seu veritas precum dispensationis, ipsi tamen executori contrariũ constaret,non liceret exequi commissionem,cũ eius iudicio,& informationi extraiudiciali relinquatur, onerando conscientiam ipsius iuxta dicta,& saltem debet ex officio examinare alios testes, per quos veritas sibi nota patefiat. Et semper expediret quod
252 in huiusmodi verificationibus † examinarentur ex
officio aliqui testes,qui rem melius scire possent,pro ut fit in aliquibus Episcopatibus in dispẽsationibus matrimonialibus, & non se contentare cum testibus à partibus præsentatis, semper enim inueniuntur testes ad probandam idoneitatem impetrantiũ, maxime quoad parochiales, tamen vide quæ dicemus inf.nu.285.

253 Tertio subdubitatur † an si semel examinatus nõ
reperiatur idoneus possit iterum examinari, & illi tunc reperto idoneo beneficium conferri. Et vide-

254 tur posse † dũmodo in primo examine non fiat de-
claratio, seu actus, quo declaratur illum non esse ido
neum, nam quamdiu res est integra nihil prohibet
illi idoneo reperto beneficium conferri virtute lite
rarum, ex quo tunc conditio illa, si per examinatio-
nem illum idoneum esse repereris, verificatur, & ita
videmus sæpe practicari in hoc Episcopatu Abulẽi.
in resignationibus parochialium.
255 Nihilominus tamen contrarium † videtur tenen
dum, nam verba illa, si per diligentem examinatio-
nem illum idoneum esse repereris, de prima exami-
natione videntur intelligenda. ex reg. l. boues. §. hoc
sermone ff. de verb. signif. de qua late ibi Tiraq. alias
posset per multum tẽpus expectari, quod fieret ido-
neus quod est inconueniens. Quod maxime proce-
dit in parochialibus, in quibus examen fieri debet
cum tribus examinatoribus synodalibus, seu alijs,
& eo peracto renuntiare debent, an examinatus sit
idoneus, vel non, vt in Concil. sess. 24 cap. 18. versic.
peracto deinde examine, quod quidem de examine
semel facto intelligitur, quando pro tunc examen
peractum est licet differatur renuntiatio, & declara-
tio ad aliud examen, committatur soli executori,
& eius conscientiæ, probabile videtur, quamdiu ip-
se non pronuntiauerit quandocumq; illum idoneũ
esse repererit circa locum executionis, &c.
256 Quamuis quod attinet † ad congruam resignan-
tis, sufficiat quandocumque de illa constare, quam-
diu res est integra etiam in parochialibus, id enim
non magis ad primã quam ad secundã informatio-
nem refertur &c. sicut etiam in dispensat. informa-
tio de veritate precum; cauendum tamen erit in ca-
257 su resignationis, ne incidant in constitutionẽ † Gre-
gor. XIII. de publicandis resignationibus, de qua in-
fra 11. par. cap. 3. à nu. 273. in quam profecto videtur
incidere si forte resignatarius, qui ex d. constitutio-
ne possessionem Beneficij, intra tempus publicatio
nis, apprehendere debet, vel saltem stante legitimo
impedimẽto literas Apostolicas iudici, seu executo-
ri intra idem tempus præsentare, & apud illos pro
ipsarum executione instare, & possessionem inst. n-
ter petere fecerit, seu petierit quod executio, seu pro
cessus in ea differatur vltra tempus publicationis.
258 Quarto subdubitatur, an si impetrans sit † re ve-
ra idoneus non tamen sit per executorem verifica-
tum, teneat collatio? Et dico quod non, nam est con
ditio, non existentiæ, sed cognitionis Imol. in d. cap.
fin. & ibi Fel. nu. 33. & in cap. sciscitatus de rescript.
nu. 14. prope fin. Rota decis. 435. nu. 2. p. 1. diuers. &
Tho. Sanch. de matrim. lib. 3. disput. 33. nu. 4. & lib.
8. disput. 34. nu. 26. & 35. nu. 16.
Quinto subdubitatur, an si impetrãs sit idoneus,
259 & per executorem sciatur, possit † ad prouisionem
procedere absque alia verificatione, seu informatio-
ne? Et dico quod non, alias prouisio erit nulla pro-
260 pter defectũ formæ † mandati, & conditionis de li-
mitato modo scientiæ, Cardin. in Clemen. 1. nu. 11.
de concess. Præben. Oldra consil. 41. Bellamera. dec.
667. Felin. in d. cap. fin. nu. 28. & 33. Nam illa verba,
261 si repereris idoneum, † continent conditionẽ, Nau.
in cap. si quando, de rescript. except. 9. num. 9. & Th.
Sanch. vbi proxime d. num. 4. licet d. lib. 8. dispu. 34.
num. 24. & 35. 16. dicat, quod si ei cui dispensatio cõ
missa est, de precum veritate constat, nulla opus est
informatione, seu examinatione, non obstante clau
sula de ea, & facit decisio Caputaquen. 273. parte 1.
quæ est etiam in Miscellaneis Cottæ manuscriptis
221. vbi habetur, Quod dispensatio super illegiti-
262 mitate non † valuit, quia non fuit seruata forma di-
spẽsationis, & mandati de dispẽsando, cũ esset facien
da qualis qualis inquisitio, & tamen in hoc casu ne-
dum non reperitur, sed nulla interuenit, sed statim
fuit promotus præsentata dispensatione, maxime
stante clausula illa si ita est, quæ est cõditionalis, &c.
Et quod clausula, si est ita, facit gratiam conditiona-
263 lem † fuit etiam dictum in d. Cochen. erectionis 25.
Maij 1592. ex Parisio consil. 82. num. 6. Soc. Iun. 43.
nu. 43. licet contradicat Tho. Sanch. d. nu. 26. qui ait
quod clausula, si est ita, dispensat, non inducit formã
nec conditionem.
264 Quod tamen limitat † Card. cum Paulo dict. nu-
mero 11. & Felin. dict. numero 28. cum Imola ibi-
dem, quando de idoneitate notorie constat, quod
tunc nõ est necessaria examinatio nisi ad cautelam,
qui tamen consulunt, quod executor hoc ipsum de
notorio exprimat in collatione, vel in relatione, seu
interlocutoria vt sciatur quare examinationem nõ
fecit, idem Thom. Sanch. loquens in dispensatio. d.
num. 24. & 16.
265 Sed hæc limitatio non videtur vera, † nam quan-
do examinatio est de forma, prætermitti non potest
quantumcumque examinandus sit notus. Bald. in c.
constitutus, 2. num. 4. de appellatio, & ibi Præposi-
tus & Abb. num. 4. qui ait quod scholaris notorie
peritus transit sine examinatione, vel saltem modi-
ca, pro forma. Corsettus in singul. verb. præsumpt.
qualiter bene Brunus de forma, rubrica de imple-
mento formę, versiculo vltimo facit Lambertus qui
alios refert de iure patronat. 1. part. 2. lib. quæst. 11.
art. 3. nu. 5. Rebuf. de priuil. scholarium priuileg. 86.
nu. 4. Mandos. reg. 24. quęst. 3. nu. 11. & 12. Fuscus de
visitatio. lib. 2. cap. 5. nu. 10. Flam. Paris. lib. 8. quæst.
9. nu. 83. & seq. & Ceuedo collect. 15. ad decretum
num. 5. & post hæc Gonçalez ad reg. mensium, glos.
4. à nu. 89.
266 Et Rota in vna Calagurr. † Beneficij de Omillos.
12. Octobr. 1587. coram Illustriss. Pamphilio resol-
uit quod quando examen requiritur pro forma de-
bet præcedere quamlibet prouisionem, quamuis a-
lias sit examinatus, & approbatus etiã ad parochia-
les, maxime quando ab alio Ordinario, &c. Et præ-
267 sertim limitatio hodie non videtur † posse procede-
re in executore ad parochiales, in forma dignum no
uissima, nam quantumcumque notorie impetrans
sit idoneus, non potest excusari examen in d. forma
dignum, cum examinatoribus synodalib. vt in ea di
cit Fuscus, & Ceuedo ibi.
268 Pro quibus facit resolutio in causa † Astoricen. pa
rochialis 11. Maij 1587. coram D. Gypsio, & in vna
Regien. Prioratus 26. Iun. & 24. Decẽ. 1587. coram
D. Pamphilio, Quod notitia præsentati licet alias
sufficiat non tamen sufficit, vbi examinatio est om-
nino necessaria, vt in parochiali, & vbi datur con-
cursus præsentatorum, &c. Sed offert se hic difficul-
269 tas, † si executor cui committitur collatio Beneficij
simplicis in forma dignum, committit examen ali-
cui examinatori, prout fieri solet, & fieri posse dixi-
mus supra 8. dub. à nu. 97. & examinator dat illi sche
dulam, seu chartam approbationis absque examine,
quia est sibi nota sufficientia ipsius, an censeatur ser-
uata forma examinis? & consequenter valeat colla-
tio subsecuta? & videtur quod sic, licet tutius sit
quod fiat examen aliquod pro forma.
270 Sexto subdubitatur, an si dictus executor † fece-
rit examinationem prout sibi fuerat iniunctum, &
putans ipsum idoneum, cum non esset, contulit ei
Beneficium, talis collatio valeat? & dico quod sic,
nam conditio est purificata per obseruantiam solius
formæ,

271 formæ. † Ita docent Baldus in l.2. nu.8. C. quando
prouocare non est necesse Abb. in cap.1.nu.29.de re iudicata, Felin.in d.cap.fin.nu.33.& Staphil.de literis gratiæ, tit.quib. modis expirent literæ ad Benef. §.6.principaliter num.1.& 2.

272 Quod tamen secus esset † in dispensationibus
commissis Ordinario, nam quantumuis per informationem repererit preces veritate niti, si tamen à parte rei non est ita, dispensatio erit nulla, tanquam surreptitia propter falsitatem narratorum. P. Ledesma dicens tenere communiter Doctores in summ. de matrimon.cap.27.ad fin.& Tho.Sanchez de matrim.lib.8.disput.21.nu.33.

Et eadem ratione si resignans re vera non habe-
273 ret aliunde † vnde commode viuere posset, resigna-
tio, & prouisio facta resignatario esset nulla tanquã surreptitia, quamuis coram executore id probatum esset.

274 At si per examinationem factam executor † be-
ne intelligere deberet eum non esse idoneum, & nihilominus contra conscientiam ei tanquam idoneo conferret Beneficium, re vera collatio non valeret, nec prouisus, si ei id constaret, tutus esset in conscientia, nam in rei veritate non fuit seruata forma mandati, & purificata conditio, & idem esset si alias id constaret executori, iuxta dictum sup.nu.261.

275 In parochialibus tamen debet executor † in dict.
forma dignum nouissime impetranti conferre, & collatio erit valida si examinatores, seu maior pars eorum illum idoneum esse renuntiant, & approbãt siue bene, & secundum conscientiam, siue male, & contra conscientiam, quamuis ipse executor eum non putet idoneum, nam per approbationem, examinatorum purificata est conditio mandati, cum quoad approbationem, seu reprobationem standũ sit eorum relationi, iuxta decretum Concilij d. capit.18. sessio.24. & dictum est supra dub. 5. numero 75.

276 Septimo subdubitatur circa illam clausulam, †
quod dictus N. aliunde habeat vnde commode viuere possit, de qua vide supra 2.part.capit.5.à num. 200. & 207. an sit necessarium constare quod resignans tẽpore regnationis, & datæ, aliunde habeat vnde commode viuere possit, an vero sufficiat, quod id habeat tempore executionis ipsius gratiæ. Et bre
277 uiter dico satis esse, quod † de hoc constet tempore
executionis ipsius gratiæ, cum verba illa si tibi constiterit, sint futuri temporis, & qualitas adiuncta verbo debeat intelligi iuxta tempus verbi l. in delictis §.1.ff.de noxalibus Abb.in capit.cum in cunctis §.inferiora, num.10.de electio.& Deci.22. Et sic li-
278 mitanda est regul.illa, quod † surreptio considera-
tur respectu datæ, de qua Felin.in capit. eam te, de rescript. numero 18. Caputaquen. decisio.40.num. 2.part.2.& notatur in capit.si eo tempore, de rescri-
279 pt.in 6. Et ita in terminis † fuit resolutum in Iacen.
Vicariæ vlt. Ianuar.1590. coram Illustrissimo Plato, vt in decis.seq.

☞ Resoluerunt Domini gratiam Antonij esse iustificatam & validam, nam de resignatione atq. eius publicatione, ac de sacerdotio eiusdem Antonij cõstat ex publicis scripturis, valor Vicariæ cum annexis vltra testes coram Ordinario examinatis, probatur etiam ex confessione partis, Paleottus dec. 391. in fin. Caputaquen. decis.330. num.3. lib.3. non obstat, quod non fuerit verificatus valor & qualitas Beneficij obtenti, quia cum obtulerit Ant. illud dimittere, non erat necessaria aliqua verificatio. Rota decis.20.de Præben.in nouis, non obstat quod non constet Sanctium resignantem tempore resignationis habuisse aliunde vnde commode sustentaretur, quia satis est in casu isto, quod de hoc constiterit tẽpore executionis ipsius gratiæ, decis.10.nu.2.& 6.de concess. Præbend.in antiquis, non obstat, quod Sanctius resignans post præsentationem de se factam ad Prioratum de Volitan malitiose distulerit procurare, vt sibi de eo Prioratu fieret institutio, & collatio. Et quod plus est, supposuerit collusiue aliquos oppositores ad effectum, vt dilata huiusmodi institutione interim in curia resignatio cum reseruatione pẽsionis admitteretur, qua collusione stante dicebatur resignationem fuisse nullam, Gigas de pensio. q.42. quia fuit responsum non constare de huiusmodi collusione, tum quia cum non sit præfixum tempus aliquod ad obtinendam institutionem Beneficij de iure patron. decis.4. de iure patr.in nouis, non videtur imputandum Sanctio, quod institutionem suam in longum proxtraxerit. Tum etiam quia testes de ea deponentes fuerunt nulliter examinati, scilicet parte non citata, & quod plus est, collusionem non probant, nam deponunt de auditu à Bartbol. qui etiam examinatus dicit se fuisse rogatum nomine Sanctij, vt se opponeret, cuius dictum sicut non probaret solum contra Sanctium, & multo minus contra Antonium, ita nec possunt probare testes qui dicunt se ab illo audiuisse. Præterea collusio huiusmodi prætensa nõ esset super Vicario, sed super Prioratu, ideo nihil facit ad nullitatem resignationis, maxime cũ nullo modo probet Antonium fuisse participem collusionis, & tamen Gigas & alij per eum allegati præsupponunt collusionem interuenisse ex parte vtriusque. Non obstat quod dicitur non constare quod deducta pensione ducatorum 40. imposita ad fauorem Sanctij remaneant cẽtum pro rectore, iuxta decretum Concilij Trident. ac decretum appositum in gratia resignationis & reseruationis pensionis, quia fuit responsum de hoc nullum verbum legi in literis expeditis ad fauorem Antonij resignatarij in actis productis, quare cum ipse teneatur verificare solum ea, quę sunt narrata in suis literis, non videtur curandum si non probauit fructus Vicariæ ascẽdere ad tantam summam, vt soluta pensione centũ pro se remaneant, quod erit probãdum per Sanctiũ cum pensionem voluerit consequi.

280 Vnde existimo quod si tempore executionis † re-
signans esset mortuus, non esset opus eius congruã verificare, cum mortuus illa non egeat, & hoc forte voluit quædam declaratio. S. Congreg. Concilii su-
☞ per cap.2. sess.21.de reformatio.† quæ sic ait, Qui-
281 dam resignauit Canonicatum alteri, vt infra men-
sem teneatur docere quod aliunde commode, &c. moritur infra mensem, Ordinarius voluit conferre Canonicatum per obitum, respondit Congreg.non posse quia affectus, cum semel Papa apposuerit manus, alias ista declaratio pateretur difficultatem ex d.5.p.c.1.à nu.154.

282 Si tamen executor quia sibi non constitit † resi-
gnantem aliunde babere vnde commode viuere posset, pronuntiauit, non esse locum executioni literarum, non erit locus appellationi nec sufficit in gradu appellationis id constare, ex quo iam defecit conditio executionis, &c. Cum vero resignatio est expedita in forma gratiosa, tunc clausula seu narra-
283 tiua † quod aliunde habet, vnde viuere possit, de-
bet esse vera tempore datæ ex primo capit.de qua num.288.

Vnde infertur ad dispensationes matrimoniales quæ committuntur Ordinarijs, vt dixi cum clausu-

la, quod diligentet se informent, & si repererint preces veritate niti, dispensent, quod sufficiat narrata esse vera, & verificari tempore executionis ipsius dispensationis, seu commissionis, licet tempore datæ literarum non essent vera, & ita videtur practicari, nã articuli qui fiunt pro verificatione dispensationum semper loquuntur de tempore præsenti & non de tempore datæ.

284 Quamuis contratium scilicet narrata debere † esse vera tempore impetrationis & relationis factæ Papæ, & non postea tempore executionis teneat Cordubens. in summ. quæst. 45. opini. 2. pun. 1, Ioannes Guttierrez quæstio. lib. 2. canon. capitul. decimoquinto numero 131. & 133. & Thomas Sanchez de matrimon. libro octauo disputatio. 30. num. 4. & 5. ex Abb. in capitul. quia circa, de consanguinitate & affinitate numero quarto, qui ait quod veritas narratorum in dispensatione est consideranda secundum tempus impetrationis non enim sufficit narrata prius fuisse vera, vel post impetrationem verificata, quando veritas causarum narratur de præsenti & quod necesse sit probare narrata esse ve-
285 ra, † tempore impetrationis, docent etiam Rebuffus ad leges Gallicas 2. to. titul. de rescriptis in præfatione numero 56. & Mascard. dict. conclusione. 1128, numero 22.

286 Sed Abb. ibi non loquitur † in nostris terminis, scilicet quando dispensatio committitur alicui cum d. clausula quod se informet, & si repererit preces veritate niti, dispenset, sed loquitur de dispensatione in forma gratiosa, in qua certum est veritatem narratorum considerandam esse, secũdum tempus impetrationis iuxta dictam regulam quod surreptio consideratur respectu datæ, quę præcipue procedit, & ita etiam accipiendi sunt Rebuffus, & Mascardus, ibi.

287 Verum est tamen, quod in dispensationibus † cum copula in quibus impetrantes narrant inter eos copulam præcessisse, & quod nisi matrimonium inter eos contraheretur ipsa diffamata, & innupta remaneret, grauiaque exinde scandala possent verisimiliter exoriri, vt solet dici in dispensationibus cum copula propter infamiam si ista non essent vera tempore impetrationis, sed postea consulto copulam habuissent, vt infamia, & nota posset verificari vel alias infamiam, & notam propter fraudem, & dolũ
288 † quæ alicui patrocinari non debent cap. sedes. cap. ex tenore de rescript. & sic procedet sententia Cordubens. sup. quam sequuntur Mandos. Rodriguez in sum. 1. to. cap. 36. nu. 9. Veg. in sum. part. capit. 88. casu 4. & Ledes. in sum. de matrim. cap. 274. difficul. 7. conclus. & Thom. Sanchez d. num. 5. & sententia Ioan. Guttierrez sup non alias.

289 Et è conuerso † non sufficiat causam narratam fuisse veram tempore impetrationis, & relationis factæ Papæ, si tempore informationis, & executionis ea deficiat & iam non sit vera, vt si narratum est mulierem esse pauperem, aut habere dotem minus competentem, licet tunc ita esset, tamen si ante executionem commissionis & antequam Ordinarius dispenset, ea causa deficiat, vt quia iam facta sit diues aut habeat dotem competentem, quia obuenit ei hæreditas, vel legatum, &c. vitiatur dispensatio quę est in fieri. Ioan. Guttierrez supra num. 132. Thom. Sanchez lib. 8. disput. 19. num. 27. & disput. 30. num. 12. Humada ad Gregor. Lopez in l. 2. tit. 15. part. 2. glos. 10. num. 5. & 6.

290 Quamuis contrarium teneat Enriq. † in sum. lib. 14. cap. 17. §. 10. ex Couarr. lib. 1. variar. capit. 20. numero quinto versicul. his breuiter. Sed Couarruu. loquitur in dispensatione, facta & sortita effectum,
291 quæ non † vitiatur, etiamsi postea causa deficiat Ioannes Guttierrez supra. Vnde in prædicto casu si postquam Ordinarius virtute commissionis, & mãdati Papæ dispensauit, mulier facta esset diues, aut haberet dotem competentem non vitiaretur dispẽsatio etiamsi nondum matrimonium esset contractum, quicquid dicat Thom. Sanchez d. disputatio. 30 num. 14. & sequent. quanto magis si esset contra-
292 ctum, etiamsi tempore † dispensationis haberet spẽ quasi certam successionis, donationis, vel applicationis bonorum competentium, si non est legitima necessario sibi debita; quia antequam successio, & applicatio fiant, non sunt bona illius. ita Naua. consil. 19. de rescript. quem sequitur Marcus Antonius Genuen. in praxi Archiepiscopali Curiæ Neapolitanæ cap. 25. nu. 81. & Thom. Sanchez supra à num. 21. d. disputat. 19.

Rursus circa illam clausulã, quod resignans aliun-
293 de habeat † vnde commode viuere possit, aduerte quod narratiua in resignatione facta, & clausula, quod resignans habet aliunde, vna cum pensione sibi in tali resignatione reseruata, vnde commode viuere possit, verificatur sufficienter, si ex pensione illa habeat, vnde viuere possit, licet non verificetur quod habeat etiam aliunde, quia intentio Papæ est quod remaneat congrua, siue remaneat ex pensione tantum, siue etiam aliũde, ita fuit resolutum in vna Zamorens. Beneficij 20. Iunij 1594. coram D. meo Corduba.

394 Et quamuis in literis dicatur, dummodo † aliunde habeat vnde viuere possit, non excluditur, quin pensio sit incongrua computanda, quin verbum aliunde ponitur ad exclusionem beneficij resignati, non autem pensionis, vt in illa Brixiens. parochialis 20. Nouembris 1598. coram D. Penna supra relata 2. par. cap. 5. num. 209.

205 Tandem admoneo lectorem, † quod in hac materia de executione, & verificatione literatum caueat à Flores de Mena. dict. quæst. 4. ex num. 19. nam eam confundit nec recte callet sicut iurisconsulti Hispani.

§. 3.

An gratia in forma dignum expiret morte Papæ concedentis re integra.

SVMMARIA.

AN gratia, seu mandatum de prouidendo, in forma dignũ, expiret morte Papæ concedentis re integra, &c. à nu. 396. resoluitur, contra aliquos, non obstante cap. si cui nulla, de Præben. in 6. versic. secus, quod procedit vbi mandatur prouideri certæ personæ de incerto beneficio vacaturo, & sic in gratia facienda, &c.

Id procedit etiamsi mandetur prouideri de certo beneficio, cum causæ cognitione & citatione partis, nam etiam tunc non expirat gratia, nec executorum potestas num. 303. contra aliquos relatos, num. 304.

Gratia ad Beneficium vacaturum incertum, non expirat morte Papæ ante vacationem, etiam re integra, quando non committit executori prouisionem, sed ipse confert ex nunc, prout ex tunc à num. 305. & ponitur Rotæ decisio.

Si alicui sit gratia concessa per quam committitur assignatio certæ pensionis huiusmodi gratia non expirat morte Papæ

re inte-

re integra num. 309. Si vero committeretur assignatio pensionis incertæ, expiraret num. 310.

Dispensationes quæ committuntur Ordinarijs, vt precibus veris repertis dispensent, non expirant morte Papæ concedentis, re integra, quamuis mandatum de dispensando non habeat vim dispensationis, sed adhuc possunt Ordinarij illas expedire, etiã sede Apostolica vacante, antequam erat regul. Cancellariæ super reualidatione literarum prædecessoris contra Nauarr. & alios à num. 311.

Quod dicunt Ioan. Andr. Fel. & alij, quod facultas dispensandi cum certis personis fauore illarum, expirat morte concedẽtis, re integra, potest intelligi, quando est concessa huiusmodi facultas simpliciter, absque mandato, & præcepto, &c. num. 314.

Licentia eligendi confessarium, data à Papa, vel Episcopo, seu parocho, non expirat morte concedentis, quia est gratia facta ipsi pœnitenti, num. 315. Licet in licentia data per Episcopũ, seu alium Papa inferiorem, contra teneant Abb. & alij nu. 316. Quod maxime procedit, quando talis licentia datur accessorie ad indulgentiam num. 317. Et quando datur in Bulla concessa fauore Principis, re cruciata, nu. 318.

Similiter licentia audiendi confessiones, data alicui sacerdoti ipsius contemplatione à Papa, seu Episcopo, non expiraret morte concedentis. numero 319. non solum quoad simplicem licentiam, seu approbationem, & expositionem quæ absque dubio non expirat, sicut licentia, seu reuerendæ ad suscipiendos ordines, sed etiam quoad delegationem & commissionem iurisdictionis ab absoluendum, quæ etiam non expirat à numero 320.

Cap. gratum cap. relatum, &c. licet de officio delegati, vbi habetur, quod iurisdictio delegata expirat morte delegantis, re integra, loquuntur de iurisdictione fori contentiosi, non voluntariæ, num. 324.

Idem esset in licentia, seu iurisdictione, alicui data à parocho, ad audien. confessiones suorum subditorum nu. 325. Quamuis iurisdictio ab eo delegata assumendo illum in Vicarium, seu coadiutorem suum, expiret morte parochi, sicut potestas Vicarij Episcopi. num. 326.

Licentia audiendi confessiones certarum personarum, data alicui ipsarum fauore, expirat morte concedentis nu. 327.

Licentia, & facultas testandi, concessa à Papa non expirat morte concedentis re integra numero 328. Et similiter licentia, & facultas, faciendi maioratum à rege concessa non expirat morte concedẽtis re integra numero 329. & idem indistincte in licentia data per regem ad extrahendum seu alienandũ bona maioratus, etiamsi concedatur sub nomine ipsius regis num. 330.

Quod procedit, etiamsi literæ d. licentiæ, & facultatis faciendi maioratum, testandi, aut alienandi, non essent expeditæ, contra aliquos num. 331. & seq. Quando gratia est concessa per Principem num. 333. Et ita gratiæ etiam ad aliquid faciendum concessæ per Papam expediuntur per successorem in formatione congruit num. 334.

Procedit etiam, siue licentia & gratia sit concessa ex causa necessaria, & cum causæ cognitione, siue ex causa voluntaria, & sine causæ cognitione. nu. 335.

De hac materia, an gratia vel mandatum expiret morte concedentis, &c. remissiue nu. 336.

DVodecimo, & vltimo principaliter † dubitatur, an gratia seu mandatum de prouidendo in forma dignum expiret morte Papæ concedentis re integra, ita quod executor deputatus ad illius executionem non possit procedere.

297 Et videtur † expirare ex cap. cui nulla. versiculo secus de Præben. lib. 6. vbi dicitur, quod si super prouisione certæ personæ facienda, sit data potestas alicui prouideri mandatur gratiam, & fauorem, illa quidem expirat omnino si concedens re integra moriatur, & facit regula l. mandatum. C. mandati, & §. recte, institut. eod.

298 Per quem † text. in d. cap. si cui nulla. inquit Ægidius decis. 542. quod mandatum factum per legatũ, de prouidendo certæ personæ de certo Beneficio, tunc vacante, moriente Legato ante mandati executionem, ipso iure expirat. Et sequitur Staphileus de literis gratiæ tit. quibus modis expirent literæ ad
299 Beneficia, in princip. num. 1. & 2. Et ita videntur †
tenere Decius in Rubr. de constitutio. 1. lectura numero 41. ibi secus si deberet fieri per alium cui committeretur, & Ripa ibidem nu. 56. ibi, secus si per viã commissionis sit alteri mandatum quod conferat. Coras. de Benefic. 4. part. cap. 5. num. 54. ibi, licet secus si collatoribus tantum. Zerola in praxi Episcopali 2. par. verbo delegatus §. 1. & Mandos. Rodriguez quæst. regularium 1. tom. quæst. 9. art. 1. & Tho. Sanchez de matrimon. lib. 8. disputatio. 28. num. 43. & 64. & 81.

Nihilominus tamen contrarium est dicendum,
300. † nempe gratiam, seu mandatum de prouidendo in forma dignum, nullo modo expirare morte Papæ concedentis re integra, sed adhuc posse executorem ad illius executionem procedere. Nam vbi mandatur prouideri certæ personæ de certo Beneficio vacante gratia dicitur facta, ex quo saltem habet ius ad illud, licet non habeat in re vt dicetur supra 4. part. cap. 3. 1t. modo num. 59. & sic intrat text. in capit. si super gratia. de officio deleg. in 6. ita Rota decis. 12. de officio deleg. alias 349. in nouis. Hier. Paulus in in practica Cancellariæ versic. præstantissime doct. quem sequitur Rebuffus in concordatis Rubric. de mandatis Apostolic. §. 1. verb. fuit partificatus. Mill. in reper. verb. gratia facta licet nondum executa. Gigas de pension. quæst. 91. num. 4. Anton. Gabr. titul. de præben. conclus. 1. num. 19. & 35. Mando. reg. 10. quæst. 2. num. 4. Accuedo in l. 2. num. 4. & 5. tit. 7. lib. 5. recopilat. D. Ioan. Guttier. canon. q. lib. 2. cap. 17. nu. 5. & Enriq. in sum. lib. 14. cap. 17. num. 7. & tenet Tho. Sanch. sup. nu. 87. & seq.

301 Et tex. in d. cap. si cui nulla. vers. secus procedit, † vbi mandatur prouideri certæ personæ de incerto beneficio vacaturo: & sic in gratia facienda cũ gratia non respiciat, nec videatur afficere aliquod beneficium certum, vt eum intelligunt doctores ibi, & in d. cap. si super gratia, Rota Gigas & Mandos. sup. & Emman. Rodrig. sic intelligendus quæst. reg. 2. tom. quæstio. 46. artic. 7. ad finem. & Graffijs in decisio. aureis casuum conscientiæ lib. 4. cap. 2. nu. 28. & forte Gonçalez glos. 12. nu. 42. & facit quod tradit Cucchus in institution. maioribus lib. 1. titul. 7. num. 50.

302 Quamuis Hieron. † Paulus supra, quem sequitur Rebuffus & Guttierrez, & Thom. Sanchez d. num. 87. & 95. teneat id procedere etiam vbi mandatur prouideri certæ personæ de Beneficio vacaturo, etiam incerto intelligens d. cap. si cui nulla versic. secus, vbi non est proprie mandatum, sed simpliciter concessa facultas, at hic intellectus violat literã tex. ibi, mandatur.

303 Quæ resolutio procedit † etiamsi mandetur prouideri de certo beneficio, cum causæ cognitione, & citatione partis, nam etiam tunc non expirat gratia eadem ratione, nec executorum potestas tanquam accessoria. ex. d. cap. si super gratia, quod non solum procedit in executore mero, sed etiam in mixto, ita maior pars Dominorum in d. dec. 12. & Hier. Paul. sup. quem vt dixi sequuntur Rebuffus, & Guttierr. supra, & Tho. Sanch. nu. 88.

304 Quamuis contradicant collector, ibi Gigas † sup. nu. 5. & Flores q. 4. nu. 74. qui dicunt tunc executoris potestatem expirare, licet non gratiam. Et Francus in d. c. si super gratia nu. 4. & Mil. & Mandos. supra, qui videntur velle etiam gratiam tunc expirare quia dicunt esse gratiam faciendam.

305 Sed & gratia ad beneficium vacaturum † incertū non expirat morte Papæ ante vacationem, etiam re integra, quando non committit executori prouisionem sed ipse confert ex nunc, prout ex tunc, quia tunc gratia est facta, &c. Guidobonus decis. 29. in manuscript. & Rota in vna Calagurritana expectatiuæ. 1. Iulij. 1592. coram D. Penna in qua fuit resolutum, quod expectatiua concessa a Papa Gregor.
306 † XIIII. Doctori Frances ad Canonicatum & præbendam Calagurritan. qui t. 2. vel vlteriori loco vacauerit quem infra mensem a die notitiæ duxerit acceptandam, non expirauit morte Papę ante vacationem Canonicatus, quia cum non committat executori prouisionem, sed ipse conferat ex nunc, prout ex tūc, gratia est facta, & datio executorū accessoria, & ideo non expirat, &c. capit. si super gratia. de officio deleg. in 6. Secus si esset facienda. capit. si cui nulla, de Præbend. in 6. Gabr. titulo de Pręben. conclusione 1. Guidobonus decisione 29. & quia res nō erat integra, quia Auditor Cameræ vnus ex executoribus fulminauerat ante mortē Papæ processum? nam cum non detur executor vt cognoscat, sed vt exequatur, actus ille sine citatione, sufficit vt res desinat esse integra, perpetuetur iurisdictio. Gemin. in d. cap. si cui nulla, num. 6. Francus nu. 3. glos. Hispanus reg. 10. Ioan. Nicol. tract. de generis expectatiuis, cap. 3. nu. 2. Guidobonus d. decisio. & quamuis esset conditionalis non expirat cum non sit gratia facienda, sed facta, &c. Gonçal. sup. nu. 42.

307 Et fuit confirmatum coram eodem. 9. † Octobr. 1592. & quod propter illa verba, ex nunc, prout ex tunc conferimus, &c. perinde est ac si Papa tempore primæ gratiæ contulisset, & omnia retro trahuntur ad tempus datæ, Cræscen. decis. 260. Et similiter
308 gratia † expectatiua Præbendæ vacaturæ non expirat morte cōcedentis quando est creatus in Canonicum, Francus in d. cap. si super gratia. nu. 2. Guidob. decis. 33. vbi habetur quod obtinens creari in Canonicum potest acceptare Præbendam vacantem mortuo Papa, qui cum creauit in Canonicum, quia creatio in Canonicum perficit gratiam, & solum expectat Præbendam vacaturam, quo casu per obitum creantis non expirat gratia, neque potestas executorum d. capit. si super gratia, d. cap. si cui nulla, Rota in nouis 349. & ratione Canonicatus Præben. debetur cap. relatum de Præben.

309 Ex supradictis infertur. ad quæstionem † de qua Gigas d. q. 91. quod si alicui sit gratia cōcessa per quā committitur assignatio certę pensionis in partibus, huiusmodi gratia non expirabit morte Papę concedentis re integra, sed executor poterit ad illius executionem procedere, vt ibi docet Gigas & Ioann. Gutierrez d. cap. 17. nu. 5. & Tho. Sanchez d. nu. 88. post Hieronymum Paulum supra, quia in isto casu gratia de pensione, est iam facta per Papam, licet illius reseruationem executori in partibus commit-
310 tat, si vero committeretur assignatio † pensionis incertæ, nempe quantitatis quæ videbitur executori, expiraret ex d. cap. si cui nulla, vers. secus, quia tunc non esset gratia facta, ex quo non est de re certa, & determinata, sed facienda.

311 Secundo infertur quod dispensationes, † quæ iuxta Concilium Tridentinum, sess. 22. c. 5. de reform. committuntur in partibus Ordinarijs, vt precibus veris repertis dispensent, non expirant morte Papæ
312 concedentis re integra. Quamuis mandatum † de dispensando etiam vbi non requiritur causæ cognitio, non habeat vim dispensationis, Achilles decis. 78. Mohedan. 11. de filijs presbyterorum Papa. ad decisionem 2. de filijs presbyterorum in nouis nu. 10. & contra Præpositum in cap. quia circa, de consanguinit. & affinitate. recte tradit Couarruuias in 4. 2. par. cap. 6. §. 9. num. 11. in vltimis editionibus & Nauarrus consil. 3. qui filij sint legitimi, & Thom. Sanchez qui alios citat d. l. 8. disputat. 30. num. 12. Sed adhuc possunt Ordinarij illas expedire, etiam sede Apostolica vacante, antequam exeat regul. 10. seu 11. Cancellariæ super reualidatione literarum prædecessoris gratiæ, & iustitiæ, infra annum concessarum. Nam gratia dispensationis per ipsum Papam censetur facta, est enim gratia singularis, certa & determinata; cuius executio, & dispensationis inesse deductio committitur, & mandatur Ordinarijs, ita Hieronymus Paulus supra, Mayolus de irregularitate l. 4. cap. 51. num. 6. Syluest. verb. gratia num. 3. Tabiena. §. 5. & Armilla num. 5. eodem verb. Enriquez in summ. l. 7. cap. 21. §. 7. & l. 12. c. 3. §. 10. & l. 14. cap. 17. §. 7. Emman. Rodriguez quæst. reg. 1. tom. quæst. 9. artic. 1. & Clarius. 2. tom. quæst. 46. art. 7. P. Ledesma in summ. de matrim. cap. 27. 2. conclus. & Suarez 5. tom. de censuris disput. 41. sect. 2. ad fin. & Thom. Sanch. d. num. 87.

313 Quamuis contrariū teneant Nauarrus † in Man. Latino editionis anni 1580. cap. 27. nu. 253. & cons. 3. de filijs presbyteror. nu. 2. & consil. 2. nu. 1. de offic. deleg. & cum eo Vgol. de irregular. c. 62. in prin. num. 6. & Zerola supra, & Sairus de censuris lib. 7. c. 14. num. 6. & 7. & videtur tenere Sarmiento de redditib. 4. p. cap. 4. nu. 2.

314 Et quod dicunt Ioan. Andr. ad Specul. tit. de † dispensat. §. dicendum. versic. quid si is, sub num. 19. & Felin. in c. licet vndique, in princip. de offic. delega. Syluest. & Anton. Gabr. num. 6. vbi supra, & alij citati per Thom. Sanchez supra nu. 86. quod facultas dispensandi cum certis personis fauore illarum, expirat morte concedentis re integra, potest intelligi, quando ad contemplationem, seu fauorem dispensandorum alicui est concessa facultas simpliciter absque mandato, & præcepto, sed facienda eum voluntarium ministrum, & commissarium dispensationis faciendæ, ex Hierony. Paulo & Rebuff. supra, tunc enim cum pars non habeat ius, vt secū dispensetur, sed sit in voluntate commissarij dispensare, vel non, non potest dici gratia facta, sed faciendo, quicquid dicat Enriquez d. lib. 12. cap. 3. §. 10. & ita intelligit Tho. Sanchez sup. num. 87. & 89.

315 Tertio ex supradictis infertur, † quod licentia eligendi confessarium data a Papa, vel Episcopo, seu parocho, non expirat morte concedentis, quia est gratia facta ipsi pœnitenti, vt post Palud. in 4. distin. 17. quæst. 3. col. 5. qui tamen id non dicit, tenet Nauar. in cap. placuit, de pœnitentia dist. 6. nu. 35. & à num. 161. Didacus in l. 1. titul. 12. lib. 3. ordin. quæst. 36. Salcedo in praxi crimin. Bernard. Diaz. cap. 26. litera, C. versic. postquā vero, ad fin. Enriq. in summ. lib. 7. cap. 21. §. 6. Emman. Rodriguez d. 2. tom. quæstio. reg. quæst. 46. art. 8. & Suarez 4. tom. de pœnitētia disput. 26. sect. 3. num. 7. Thom. Sanchez d. disputat. 28. nu. 75. & 93. & compendium Bernardorum verb. absolutio. 1. §. 16. & absolutio. 2. §. 6. & post hęc Gonçalez d. glos. 12. nu. 39.

316 Licet in licentia data per Episcopum, † seu alium

Papa

Papa inferiorem, contra teneant Abb. in cap. fin. de offic. legati num. 9. Syluest. in summ. verb. confessor. 1. quæst. 7. & verb. indulgentia num. 16. Angel. verb. gratia. §. 3. & verb. indulgentia. §. 7. Gomezius in tractat. breuium num. 26. Cordu. li. 5. quæst. 36. Cosmas Philiar. de offic. Sacerdotis. 1. tom. 2. part. lib. 2. cap. 24. ad fin. quia dicunt esset præiudicatiuam Ecclesiæ. Sed ista ratio cessat, ex quo potest per successorem reuocari.

317 Quæ illatio † maxime, & sine difficultate procedit, quando licentia eligendi confessarium datur accessoriè ad indulgentiam, vt in Iubileis, tunc enim sicut gratia principalis indulgentiæ morte concedentis non expirat, ita nec licentia eligendi confessariū accessoria, ex d. cap. si super gratia. & facit reg. accessorium lib. 6. & cap. constitutus, de rescript.

318 Et quando datur in Bulla concessa fauore, † & contemplatione Principis, vt in Bulla Cruciatæ, quæ conceditur Regi pro expeditione belli contra infideles, & sic tanquam gratia facta ipsi Regi, non debet expirare morte concedentis.

319 Similiter etiam licentia † audiendi confessiones seu facultas administrandi Sacramentum pœnitentiæ, data alicui Sacerdoti ipsius contemplatione à Papa, seu Episcopo, non expirabit morte concedentis, quia est gratia ipsi facta sacerdoti, & sic intrat tex. in d. capit. si cui nulla t. part. & in dict. capit. si super gratia.

320 Quod procedit non solum quo ad simplicem licentiam, seu approbationem, & expositionem, † de qua Concil. Trident. sess. 23. de reformat. cap. 15. quę absque dubio non expirat, extrauagant. inter cunctas, de priuileg. vers. vt autem quæ, quo adhoc non est reuocata. Soto in 4. dist. 18. q. 4. art. 3. circa mediū. Enriq. in summ. lib. 6. ca. 6. §. 7. Graffijs lib. 1. cap. 13. num. 49. P. Ledesma in summ. de Sacramento Pœnitentiæ, cap. 12. 1. dub. circa fin. & Vega in Espejo de Curas, cap. 11. nu. 278.

321 Quia est mera † gratia, sicut licentia, seu reuerendæ ad suscipiendos ordines ab alieno Episcopo, quę non expirat morte concedentis, vt cum alijs quos referunt tradunt Didacus Perez d. q. 36. Salcedo d. vers. postquam vero. Ioan. Guttierrez pract. q. lib. 2. q. 75. num. 5. & Canon. quæst. lib. 2. d. cap. 17. & Mar. Ant. Genuen. in praxi Archiepiscopali curiæ Neapolitanæ, cap. 81. num. 4. & cap. 85. num. 39. Thom. Sanchez num. 83. & Gonçalez num. 36. Sed etiam

322 quoad delegationem, & commissionem † iurisdictionis ad absoluendum, quæ etiam non expirat ex d. ratione. Enriquez lib. 7. capit. 21. §. 6. & Suarez d. sect. 3. & Genuen. d. cap. 85. nu. 39. Thom. Sanchez d. disputat. 28. num. 72. & compend. Bern. sup. Quãuis contra teneant Palud. in 4. distinct. 17. q. 4. num.

323 25. † D. Anton. 3. part. tit. 17. cap. 9. in fin. & Cosmas Philiarch. vbi supra.

324 Nec obstat, † quod iurisdictio delegata expirat morte delegantis re integra, cap. gratum, cap. relatum, c. licet de offic. deleg. quia vt recte inquit Suarez ibi num. 5. & 7. & Thom. Sanch. d. nu. 72. ista iura loquuntur de iurisdictione fori contentiosi, quæ non datur in fauorem ipsius iudicis, nec habet rationem gratiæ, sed tantum iustitiæ, hæc autem delegatio est iurisdictionis voluntariæ, & habet rationem gratiæ; sicut etiā in casu d. si cui, nulla est delegatio iurisdictionis voluntariæ ad conferenda Beneficia, &c. & ita videtur consuetudine receptum, vt inquit Suarez ibid. nu. 10. & Th. Sanchez d. num. 72.

325 Et idem esset in licentia, seu iurisdictione † alicui data à parocho ad audien. confessiones suorum subditorum. Quamuis iurisdictio ab eo delegata alicui

326 assumendo illum in Vicarium, † seu coadiutorem suum expirare videatur morte parochi, sicut potestas Vicarij Episcopi expirat mortuo Episcopo, quia illa delegatio sic facta tanquam Vicario, seu coadiutori, non videtur gratia facta ipsi sacerdoti, &c.

327 Et etiam licentia, seu facultas audiendi † confessiones certarum personarum data alicui Sacerdoti, etiam a Papa, fauore, & contemplatione ipsorum pœnitentium expiraret morte concedentis, ad dicta supra num. 324.

328 Vltimo ex supradictis infertur, quod licentia, † & facultas testandi concessa à Papa nō expirat morte concedentis re integra, vt contra Maria. Soc. Iun. consil. 89. vol. 1. docent Bursat. cons. 178. in princip. lib. 2. Nauarr. de redditib. q. 3. mon. 8. Et Sarmiento eod. tract. 4. p. c. 4. num. 2. Granutius theoremate 13. Io. Gutierr. d. lib. 2. pract. quæst. 75. Facchinettus li. 5. c. 99. Emman. Rodrig. d. q. 46. art. 8. Molina de iustit. 1. tom. tract. 2. disput. 141. ad fi. Th. Sanch. sup. n. 82. Gonçal. n. 35. & Rota decis. 47. p. 1. diuers. Et fuit dictū in vna Papien. fructuū 12. Febr. 1601. corā D. Lancell. & tenet etiam Couar. in c. cū in offic. de testamen. nu. 8. in nouissimis editionibus, quamuis antea ibi tenuisset cum Socino cum quo videtur tenere Mieres de maioritat. 4. p. q. 10. num. 9.

329 Et similiter licentia, & facultas faciendi † maioratum à Rege alicui concessa, non expirat morte cōcedentis re integra, vt est lex in terminis 43. Tauri & in noua recopilatione est. l. 2. tit. 7. lib. 5. vbi Do-

330 ctores Hispani. Et idem † erit indistinctè in licentia data per Regē ad extrahendum, seu alienādum bona maioratus, etiamsi concedatur sub nomine ipsius Regis, quicquid velit Mieres d. q. 10. ad fin. quē videtur sequi Guttierrez d. lib. 2. pract. q. 74. Quod

331 procedit † etiamsi literæ dictæ licentiæ, & facultatis, faciendi maioratum, seu testandi, aut alienandi, non essent expeditæ, ex traditis per Felin. in rub. de constitut. num. 5. & Decium, Ripam, & Beroium ibi, & Seluam de Benef. 3. part. quæst. 22. nu. 3. Quā-

332 uis † in hoc contra teneat Molina de Hispanorum primog. lib. 2. cap. 7. nu. 64. quem sequitur Matienço in d. l. 2. recopilat. glos. 2. num. 1. in fin. & ibidem Azeuedo num. 11. Velazquez de Auendanno in d. l. 43. Tauri gloss. 1. num. 2. & glos. 2. Ioan. Guttierrez d. lib. 2. pract. q. 74. in princip. & q. 75. nu. 2. & lib. 2. canon. d. cap. 17. nu. 14 & Emman. Rodrig. d. art. 8. quia hæc gratia non continet quid perfectum, sed datur ad aliquid faciendum.

333 Sed contra Molinam recte tenet alter † Molina Theologus de iustitia. 3. tom. disput. 599. num. 6. quā do gratia est concessa non per ministros dependentes à Principis subscriptione, sed per Principem per solum verbum fiat, sequitur Thom. Sanch. sup. d. lib. 8. disputat. 29. num. 7. & Gonçalez dict. gloss. 12. a num. 45. & ita gratiæ etiam ad aliquid facien-

334 dum concessæ † per Papam, qui obijt ante expeditionem literarum, expediuntur per successorem in forma rationi congruit, iuxta regul. 9. Cancellariæ de literis in forma rationi congruit expedien. vbi glos. & Rebuff. & Mandos. & Molina d. num. 6. & Gonçal. num. 48.

335 Et supradicta procedunt, siue licentia & gratia † sit concessa ex causa necessaria, & cum causæ cognitione, siue ex causa voluntaria, & sine causæ cognitione, quicquid dicat Azeuedo in d. l. 2. nu. 6.

336 Et de hac materia, an gratia, † vel mandatum expiret morte concedentis, vide longā remissionem Ceuedi Collectanea t. ad sextū, & circa literas gra-

tiæ & iustitiæ, quæ expirant per mortem Papæ, videnda est d. reg. 10. seu 11. Cancellariæ, super reualidatione literarum prædecessorum gratiæ, & iustitiæ, infra annum concessarum, & ibi glossa. & Rebuff. & Mandos. & notat Gonçalez supra num. 51. & 52.

C A P. III.

De Executoribus literarum in forma breuis de capienda possessione.

S V M M A R I A.

SVnt alij extraordinarij executores, nempe breuium de capienda possessione, num. 1. quæ duplici modo solent concedi, vel nomine Cameræ, vel ad fauorem literarum, nu. 2. & tenor breuis ponitur, num. 3. à qua formula parum distat ea quam ponit Mandos. num. 4. & breuis ad fauorem literarū, idem est tenor in substantia, &c. num. 5.

Per concessionem breuium non contrauenitur decreto Concil. de prima instantia coram Ordinarijs tractāda, vt Greg. XIII. declarauit, & S. Congreg. Concil. & cum agitur de Beneficijs reseruatis, committitur causa in curia in prima instantia, & cum de literarum Apostolicarum intellectu tractatur, num. 6. 7. & 8.

Dicta breuia regulariter, & de stilo, dantur solum super Beneficijs reseruatis, seu affectis à num. 9. & nu. 11. ponitur resolutio Rotæ.

Clausula dummodo vltra tres dietas, &c. non intelligitur respectu Auditoris Cameræ, respectu cuius nō seruantur dietæ, sed respectu aliorum, in quibus cum sint executores mixti habebat locum statutum de dietis, & ideo fuit necessaria dict. derogatio, num. 12. & 13.

Si Beneficium erat litigiosum, & non sit facta in breui mentio de lite, breue est surreptitium, & non operatur effectum, & possessio capta esset vitiosa, & attentata, nec breue debet esse surreptitium, num. 14. & 15. vbi ponitur decisio. Rotæ, & quamuis rescriptum ad lites surreptitium non sit nullum ipso iure, sed ope exceptionis, secus tamen in breui de capienda possess. num. 16.

Breuia de capienda possessione, etiam nomine Cameræ, & possession. capta eius nomine sunt ad vtilitatem prouisi, &c. num. 17. vnde si gratia principalis est surreptitia, & nulla, consequenter etiam breue, & inde secuta erunt nulla, num. 18. & tunc possessio capta vigore breuis esset restituenda ei à quo est ablata, num. 19. Vnde etiam agenti ad executionem breuis, nomine Cameræ, potest opponi exceptio apostasiæ, & inhabilitatis ex Rota, num. 20. & 21.

Ius breuis est personale, & expirat per mortem, seu resignationem obtinentis ante captam possessionem nomine Cameræ, num. 12. Quamuis si decederet, seu resignaret post illam captam, non tamen ei consignatam, non expirabit possess. &c. num. 23.

De processu executoris breuium, & modo seruando remissiue, num. 24.

Ad executionem dictorum breuium solum requiritur verificatio eius, quod est positum in forma illius sub clausula, constito, à num. 25. & ponitur decisio. Rotæ num. 27. Quamuis contrarium tenuerit Rota in alia decis. posita num. 28. quæ non placet. Quando vero in clausula, constito, fit mentio de pertinentia collationis, est verificanda, num. 34. & reprobatur doctrina Gonçal. num. 35.

Per clausulam constito, inducitur forma, & conditio vt præcedat causæ cognitio, etiam parte citata, cum adest intrusus, alias sufficeret extraiudicialiter constare, alias gesta sunt nulla, à nu. 36. & ponuntur resolutiones Rotæ.

Ideo stante intruso non potest capi possess. ex monitorio decreto ab Auditore Cameræ in vim breuis, maxime cum habeat clausulam, quod si quis senserit se grauatum, &c. seu similē, & sic resoluitur in citationem, à num. 41. vbi ponuntur resolutiones Rotæ nisi possessor consentiat, quod capiatur possess. num. 44. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Quod ait Lancellottus cum decis. Guidobon, quod in executione breuis de capienda possessione non requiritur partis citatio, procedit in breuibus, quæ solebāt dari de capienda possessione amotis detentoribus, & intrusis sine vitio spolij, & attentatorum, & sine clausula constito, & sic operabantur executionem, & spoliationem alterius, absque cognitione causæ, & faciebant iudicem merum executorem, à nu. 45.

Quod dicit decis. Mobedani, quod clausula amoto quolibet detentore, intelligitur iuris ordine seruato, procedit vbi non est clausula sine vitio spolij, num. 50. & decisio. Putei 17. lib. 1. est intelligenda de breui sine clausula constito, &c. nu. 51. & ita etiam est intelligendum quod ex Puteo, ibi tradunt Mandos. & Salustius Tiberius, &c. num. 52.

Capiens possessionem vigore talis breuis eiecto possessore, tenebatur, & poterat postea plene verificare reseruationem, in qua breue fundabatur, ad excludendum spolium restituibile, de quo eiectus agebat, à numero 53. vbi ponuntur resolutiones Rotæ.

Iam breuia de capienda possess. non dantur nisi cum clausula, constito, & sic executor debet assumere partes iudicis, num. 58. & seq. vbi ponitur decisio Rotæ.

Licet breue habeat clausulam, constito, si tamen in ea non continetur reseruatio, in qua breue fundatur, ita vt in eius executione illa plene probetur, tenebitur postea impetrans illam verificare ad excludend. spolium, & reuocationem sententiæ excusandam, nu. 60. & ita procedit quædam decisio Rotæ relata, numero 61.

An pro verificatione clausulæ, constito, sufficiat semiplena probatio, an requiratur plena? numero 62. & in tribunali Auditoris Cameræ seruatur sufficere semiplenam ex doctrina Bart. num. 63. sed quod requiratur plena seruat Rota, num. 64. & sequent. vbi ponuntur decis. Rotæ, & doctrinæ Bart. respondetur quod alias tenet contrarium nu. 67. vnde si ageretur de executione breuis coram alio ab Auditore Cameræ amplectenda esset sententia Rotæ cuius stilo magis standum est, num. 68.

Quando non esset intrusus, sufficeret pro verificatione clausulæ, constito, semiplena probatio, & ad effectum decernendi monitorium, num. 69.

An clausula, constito, quod defunctus obierit in possessione probetur ex possessio. illius de præterito, à nu. 70. resoluitur, quod sic & adducuntur resolutiones Rotæ.

Illa conclusio quod olim possessor, hodie possessor præsumitur, de qua relati numero 75. procedit non solum in ipso possessore allegante possessionem de præsenti, sed etiam in successore vniuersali, vel singulari, numero 76. immo secundum Abb. si non viuit ille qui possedit, præsumitur vsque ad mortem possedisse, siue hæredes negent, siue asserant, &c. nu. 77.

Quamuis requiratur pro forma determinata probatio possessionis certi temporis sufficit præsumptiua probatio, num. 76.

De clausula non tamen à nobis prouisionem habentibus remissiue, num. 79. & vt hæc exceptio intret & cesset executio breuis, sufficit habere prouisionem à Papa, siue sit bona, siue mala, quod reseruandum est petitorio, num. 80.

VLtra dictos executores literarum † Apostolicarum, sunt etiam alij extraordinarij, nempe executores breuium, seu literarum in forma
2 breuis de capienda possessione, † quæ duplici modo solent concedi, videlicet vel nomine Cameræ Apostolicæ, vel ad fauorem literarum sub plumbo per prouisum Apostolicum expeditarum, vt post hæc tradit Gonçalez ad regul. mensium. §. 7. prooem.

procem. num. 208. & glossa 9. in annotat. num. 246.
3 Quod vt melius percipiatur operæ pretium † erit in præsenti ponere tenorem breuis, prout hodie da ri consueuit qui talis est. Dilectis filijs causarum curiæ cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac Magistro scholæ Abulens. Cathedralis, & Francisco Suarez de S. Ioan. Canonico eiusdem Ecclesiæ, & eorũ cuilibet. Paulus Papa V. Dilecti filij salutem, & Apostolicam benedictionem consulit nuper felic. recor. Leo Papa XI. prædecessor noster dilecto filio Christophoro Treuinio Clerico Abulens. in curia residẽti, ac dilecti filij nostri Francisci Cardinalis de Auila nuncupati a secretis ac familiari continuo commensali Thesaurariam Ecclesiæ Conchen. per obitum quondam Ioannis Zapata illius dum viueret vltimi possessoris extra Rom. curia de mense Ianuarij proxime præterito defuncti vacan. & antea dispositioni Apostolicæ reseruatam, prout in literis Apostolicis propediem sub plumbo expediẽdis latius expli cabitur, quo circa ne dum literæ prædictæ expediũtur Thesauraria præfata aliqua in spiritualibus, vel temporalibus detrimenta patiatur prouidere volentes, vobis per præsentes committimus, & mandamus, quatenus vos, vel duo aut vnus vestrum, consti to vobis prius etiam summarie, quod d. Ioa. in possess. dict. Thesaurariæ de prædicto mense obierit, per vos, vel alium, seu alios corporalem, realem, & actualem possessionem dict. Thesaurariæ ac illi forsan annexorum iuriumque & pertinentiarum suorum quorumcumque nostro, & Cameræ Apostolicæ nominibus omni mora, & dilatione postpositis apprehendatis, amotis inde, & expulsis quibuscumque detentoribus, & intrusis non tamen a nobis, seu dicto prædecessore prouisis, quos detentores, & intrusos nos authoritate præsentium amouemus. & amotos denuntiamus, ac omnes & quoscumque fructus, redditus, & prouentus dict. Thesaurariæ & annexorum eorundem, tam a die obitus dict. Ioan. decursos penes quoscumque existentes quam etiam futuros percipiatis, & exigatis, eosque integre præfato Christophoro postquam ipse literas prædictas vobis præsentauerit, vna cum dict. possess. consignetis, eosdem detentores, & intrusos, ac prorsus quoscumque alios contradictores cisque auxilium, consilium, vel fauorem publice, vel occulte, directe, seu indirecte, quomodolibet præstantes, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac priuationis suorum Beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcunque, inhabilitatisque ad illa, & alia in posterum obtinenda, aliaque opportuna iuris, & facti remedia appellatione postposita compescendo legitimisque super his habendis seruatis processibus censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauãdo, inuocato etiam adhoc si opus fuerit auxilio brachij sæcularis, decernentes vos aut prædictum. C. neminem propterea stante reseruatione huiusmodi spoliasse, nec amotos, & expulsos super spolio aut vnde vi agere posse, nec eis actionem spolij competere, neque collationes, prouisiones, aut alias dispositiones de d. Thesauraria factas ad colorandum huiusmodi spolium prodesse; sicque per quoscumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicãdi & interpretandi, facultate, & authoritate vbique iudicari, & diffiniri debere, ac irritũ & inane quicquid secus sup. his a quoquã quauis authoritate scienter, vel ignorã ter contigerit attentari, non obstãtibus felic. recor. Bonifac. Papæ VIII. prædecessoris nostri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dũmodo, vltra tres dietas aliquis authoritate præsentium ad iudicium non trahatur, alijsque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis necnon inhibitionibus, etiã à dictis auditoribus eorum, aut aliquo, seu aliquibus vigore quarũcũque cõmissionũ Apostolicarũ iã forsan decretis, non tamen executioni demãdatis, aut posthac emanãdis cõtrarijs quibuscũque, seu si detẽtoribus, & intrusis prędictis, vel quibusuis alijs communiter, vel diuisim, ab eadem sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbũ de indulto huiusmodi mentionem, volumus autẽ vt d. C. infra ses menses à data præsentiũ computan. literas præfatas sub plũbo expedire, ac iura Cameræ Apostolicæ ac alijs propterea debita persoluere omnino teneatur alioquin dictis sex mẽsibus elapsis Thesauraria prædictã vacare cẽseatur eo ipso. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 23. Maij 1605. suscepti à nobis Apostolatus officij anno 1.

M. Vestrius Barbianus.

4 Et ab ista† formula parum differt ea, quam ponit Mandos. de monitorijs, quæst. 60. sub monitorio posito numero 1.

5 Breuis vero ad fauorem literarum idem est † tenor, in substantia, solum additur clausula, si & postquã literæ Apostolicæ exhibitæ fuerint. Ac vt ipsæ literæ Apostolicæ facilius debitæ executioni, vt par est demandentur prouisum ipsum in possessionem Beneficij induci mandatur, &c.

6 Circa quas literas in forma breuis de † capienda possession. in primis aduerto, quod vt Gregorius XIII. declarauit per cõstitutionem 24. de executione literarum Apostolicarũ, & declaratione Concil. Tridentin. session. 24. c. 20. de reformatione per concessionem illarum non contrauenitur dicto decreto Concilij, vbi disponitur, quod causæ omnes ad forum Ecclesiasticũ quomodolibet pertinẽtes, etiamsi Beneficiales sint inprima instantia coram Ordinarijs locorũ duntaxat cognoscãtur, exceptis his quæ iusta Canonicas sanctiones apud sedẽ sunt tractandæ, vel quas ex vrgenti rationabilique causa iudicauerit Sũmus Romanus Pontifex per speciale rescriptũ signaturæ suæ eius manu propria subscribendũ committere, aut auocare, duplici ratione; Prima, quia per dictas literas, in forma breuis, causa seu instantia non introducitur, sed mere executiue procedi mandatur, & mandata executiua sunt, & summariam tantũ causarum, propter quas illæ emanarunt, cognitionem requirunt, & in executiuis, licet detur lis, non tamen instantia. Sarnen. in reg. de annali. quæstio. 44. & Puteus decis. 220. libro. 2. Secunda, quia dictæ literæ in forma breuis annulo Piscatoris munitæ non minoris sunt efficaciæ, & authoritatis, quam rescripta signaturæ Rom. Pont. eius manu propria subscripta.

Et ita etiam declarauit S. Congregatio Concilij
7 † super d. cap. 2. quæ etiam ait, Quod si vel de affectis, aut reseruatis Beneficijs ageretur, tunc in curia committuntur causæ in p[illegible]ma instantia. Quod quotidie practicari videmus nã signatura iustitiæ sæpe committit causã in Rota etiã in prima instãtia, cum agitur de Beneficio reseruato, seu quod prætenditur reseruatum.

8 Et est decisio Rotæ in causa † Segobien. Canonicatus. 24. Nou. 1588. coram Domino Plato de qua supra. 5. p. ca. 1. num. 675. Et vt dicit Marchesanus de commissio. p. 2. c. 1. de commissione appellatio. nu. 36. Grego. XIII. declarauit, quod causæ beneficiales quan-

quando literæ sub plumbo expeditæ reperiuntur,
& de literarum Apostolicarum intellectu tractatur,
etiam in prima instantia per signatarium iustitiæ
in Curia committerentur: ea ratione; quia iudicari
de iuribus literarum Apostolicarum ad Romanæ
Curiæ iudices, & in specie in S. Rotæ auditorio in ip
sis versato, & non ad alios inferiores pertinet, & sic
pluries rescriptum fuit, & nouissime post hæc tra-
dit Gonçal. gl. 52. nu. 36. & seq. vbi ponit declaratio
nes S. Cong.

Secundo aduerto, quod dicta breuia regulariter
9 † & de stilo dantur solum super Beneficijs reserua-
tis, seu affectis, vt patet ex d. constitutione Gregor.
XIII. Lancellotto. de attentatis. 2. par. cap. 4. in præ-
fatione. num. 442. qui ait, quod huiusmodi breuia cõ
cedi solẽt attenta reseruatione Beneficij, de quo agi
☞ tur, Rota in vna Salamantina Canonicatus 30. Maij
1572. coram D. Oradino supra adducta. 5. par. cap.
10 1. num. 461. In qua fuit dictum, † stilum dare huius-
modi breuia propter reseruationem, & in Gienen.
☞ Canonicatus, & Præbendæ. 4. & 11. Maij 1587. co-
ram D. Robusterio, in qua fuit dictum, quod similia
breuia regulariter non dantur nisi in reseruans vt
notum est, & in vna Pampilonen. Parochialis de
☞ Açagra. 27. Iunij 1601. coram D. meo Corduba E-
11 piscopo Pacen. vbi fuit resolutũ, † Cessante reserua-
tione super qua breuia fundantur cessare illorum
executionem, & clausulam, constito de vacatione in
tali mense, intelligendam de mense qui sit reserua-
tus, vt in dict. Salamantina Canonicatus 1572. Lan-
cellottus de attentatis, cap. 4. in præfatione. num.
117. & 509. & reseruationem non habere locum in
Beneficijs iuris patronatus laicorum ex fundatione
quod ius patronatus licet non probetur sufficienter,
tamen vt sit locus arbitrio Rotæ & interim superse-
deatur in executione, sufficit multa deduci, &c. præ-
terea admitti exceptionem inhabilitatis, vt in Vr-
gellen. Canonicatus, de qua infra nu. 20. Rota etiã
in vna Placentina Beneficiorum de anno 1603. infra
adducta nu. 28. & Gonçal. §. 7. proœm. nu. 208. & gl.
9. in annotat. nu. 246. & 262.

12 Tertio aduerto, † quod illa clausula, dummodo vl
tra tres dietas aliquis authoritate præsentium ad iu-
dicium non trahatur, non intelligitur respectu Au-
ditoris Cameræ, respectu cuius non seruantur die-
tæ cum alias sit iudex ordinarius Romanæ curiæ,
& ita habet stilus notissimus, sed respectu aliorum
executorum præter illum nominatorum, in quibus
13 cum sint executores mixti † propter causæ cognitio-
nem quam habent, & non meri omnino, habebit
locum statutum de dietis. Felin. in cap. nonnulli, nu.
34. de rescript. Et ideo fuit necessaria dicta deroga-
tio, Mandos. d. quæst. 60. de monitorijs, num. 47. &
de commission. commissione 28. verb. & Concilij
generalis, &c.

Quarto aduerto, quod si Beneficium erat litigio-
14 sum, † & non sit facta in breui mentio de lite, breue
est surreptitium, & non operatur effectum, & pos-
sessio eius vigore capta esset vitiosa, & attentata,
Caputaquen. decis. 70. part. 1. Rota decis. 469. lib. 3.
part. 3. diuersorum, quæ est Paleotti 116. & Lancel-
lot. d. cap. 4. num. 413. qui etiam cap. 12. limitatione
30. num. 3. ait quod breue non debet esse surreptitiũ,
vt etiam ait Flam. Paris. de resignatione Benef. lib.
10. q. 6. nu. 25.

15 Et fuit resolutum in causa Vrgellen. † Archidia-
conatus de Andorra, 13. Aprilis 1592. coram D. Pẽ-
☞ na his verbis. Quoniam Raphael Duran. Archidia-
conatum de Andorra tanquam vacantem in mense
reseruato per obitum Michaelis Grimosachi impe-
trauit in curia, & obtinuit sibi concedi literas Apo-
stolicas de capienda possessione nomine Cameræ, in
quibus non fecerat mentionem de lite, quam Pau-
lus Anton. Roquet, qui vigore statuti à sede Aposto
lica confirmati prædictum Archidiaconatum opta-
uerat de anno 1583. mouerat contra quendam Mi-
chaelem prouisum Apostolicũ, & in Rota introdu-
xerat vigore specialis commissionis citato, & com-
parente Michaele, & seruatis terminis substantiali-
bus, dubitaui, an constaret de lite, de qua foret faciẽ-
da mentio in prædictis literis in forma breuis. Et
Domini concorditer censuerunt primum constare
de lite per commissionem causæ in Rota, citationis
executionem, & seruatos terminos substantiales,
Clement. 2. vt lite pendente, authentica litigiosa. C.
de litigiosis, quæ cum non fuerit extincta per obitũ
Michaelis, Beneficium remansit litigiosum, cap. 1.
& 2. vt lite pendent. lib. 6. Mohedan. decis. 14. alias
240. de causa possess. in nouissime impressis, & decis.
190. in manuscriptis, Sarnen. de triennali, quæst. 61.
circa fin. & ideo debuit de illa fieri mentio Ægid.
decis. 102. etiam in literis in forma breuis pro ca-
pienda possessione alias censentur surreptitiæ, & nõ
operantur effectum, Paleottus decis. 116. incipien.
Ioannes Michael. Caputaquen. decis. 70. incipien.
breue. part. 1. in impressis. Vnde nec vigore talis
breuis posset capi possessio, nec capta sustineri,
quia esset attentata, & vitiosa. Et idem post hæc
tradit Gonçalez supra in annotationibus, à nu. 271.

Et quamuis rescriptum ad lites surreptitium
16 non sit nullum ipso iure, † sed vitiatur ope exce-
ptionis, vt notatur in cap. cæterum, & cap. si autem,
& cap. super literis, de rescript. tamen illud rescri-
ptum, & breue de capienda possessione, si est surre-
ptitium, est nullum ipso iure. Et sic possessio eius
vigore capta vitiosa & citata, quia est extraordi-
narium, & exorbitans, & executiuum, & sapit
plus gratiam, quam iustitiam ex quo tollitur actio
spolij, & attentatorum vt per Gonçalez ibi, nu. 275.

Quinto aduerto quod breuia de capienda posses-
17 sione, † etiam nomine Cameræ, sunt ad vtilitatem
prouisi & impetrantis, ac vt eius prouisio & gratia
melius executioni demandetur, vt constat ex dict.
constitutione 24. Gregor. XIII. in princip, & decis.
Tuder. Parochialis de qua infra, num. 44. & Pam-
pilonen. Beneficij infra adducta, num. 65. & posses-
sio capta nomine Cameræ est ad fauorem & com-
modum prouisi cui est postea consignanda, seu ce-
denda, vt dicitur in breui, & d. constitutione Gre-
gorij tradit Gonçalez glo. 35. ex nu. 113. vbi ex hoc
18 resoluit competere prouiso iura † antiquitatis quo-
ad optionem, & præcedentiam à die captæ posses-
sionis nomine Cameræ ac præferendum omnibus
postea ingressis, & facta cessione absque alia appre-
hensione possessionis constitui eum iustum posses-
sorem ac esse illi concedendum mandatum de ma-
nutenendo, non aliter ac si ipse prouisus dict. pos-
sessionem a principio apprehendisset secundũ Rotã.

19 Vnde si gratia principalis est surreptitia, † & nul-
la, consequenter etiam huiusmodi breue tanquam
accessorium, & inde secuta erunt nulla ex cap. con-
stitutus. de rescript. vbi Abb. & Decius, & cap. si su-
per gratia, de offic. deleg. in 6. & traditis per Nauar.
in cap. si quando 1. præludio numer. 1. & in cap. cum
contigat, prima causa nullitatis, de rescript. ita post
hæc Gonçal. dict. num. 271. 276. & 278. & §. 7. pro-
œm. num. 240. Et tunc possessio capta vigore breuis
20 † esset restituenda ei à quo est ablata, ex Lancellotto
d. cap.

dict. cap. 4. numero 444. in præfatione.

Vnde etiam alias in vna Vrgelens. Canonicatus
21 † Maij 1593. coram D. Blanchetto fuit resolutum.
Quod agenti ad executionem breuis nomine Cameræ potest opponi crimē apostasiæ a religione: nā est inhabilis & excommunicatus cap. 2. ne clerici, vel monachi in 6. &c. & non debet dari vitiosus ingressus ad Beneficia, nec refert, quod agat commissarius nomine Cameræ, cum ipse ad vtilitatem impetrantis agat, & ad cedendum illi possessionem qui si non potest illi consignare possessionem tenetur restituere prim. possessori, Modernus de attentatis 2. part. in præfatione, cap. 4. num. 443. & professio probatur ex instrumento professionis & confessione partis dicentis in supplicatione se per quatuor annos extitisse in religione, nec obstat fuisse declaratā professionem nullam, eo quod non fuerat annus probationis cōtinuus, quia illa sententia erit nulla, nec est sublata per Concilium professio tacita vt S. Congreg. Concilij, declarauit, nec obstat istam exceptionem tanquam requirentem altiorem indaginem nō esse admittendam in hoc iudicio quia altior indago resultat ex replicatione actoris, nam excipiens fundat clare suam intentionem, &c. hæc in dicta Vrgelens.

22 Et quod admittatur exceptio inhabilitatis, † fuit etiam resolutum in illa Pampilonen. supra relata, numer. 11.

23 Et ius breuis, † est personale, & expirat per mortem, seu resignationem obtinentis ante captam possessionem, nomine Cameræ, &c. Lancellottus supra num. 439. & sequen. Quamuis si decederet, seu resi-
24 gnaret † post captam legitime possessionem nomine Cameræ vigore breuis nondum tamen ei consignatam, seu ab eo apprehensam, ex quo erat iam Cameræ acquisita non expirabit possessio, sed eam Camera retinebit, donec successori consignetur, &c. tamen videtur debere eam de nouo apprehendere, ex quo non fuit ad eius fauorem capta nisi subrogetur in locum alterius, de processu executoris dictarum literarum in forma breuis, & modo in executione seruando, videndus est practicus Salusthius Tiberius in practica Auditoris Cameræ, lib. 3. cap. 6. per totum.

Solum aduerto, quod ad executionem dictorum
25 breuium † solum requiritur verificatio eius, quod est positum in forma illius sub clausula, constito, seu si constiterit. Salusthius Tiberius d. lib. 3. cap. 6. num. 17. & cap. 7. num. 5. Rota decis. 45. num. 1. p. 2. diuersorum. Et fuit resolutum in causa Abulens. Canonicatus & Præbendæ. 24. Nouembris 1578. coram
26 † D. Decano, vt in decis. sequen. Vacante Canonicatu, & Præbenda, de quibus agitur per obitum Alphons. Nauarri de mense Decembris 1577. sede Episcopali Abulens. vacante fuit de illis prouisum authoritate Apostolica D. Franc. de Recalde, & interim dum literæ sub plumbo expedirentur, emanarunt literæ ab eadem sede Apostolica in forma breuis directæ R. P. D. Auditori Cameræ, in quibus facta narratiua de vacatione d. Canonicatus, & Præbendæ in dict. mense Decembris sede Episcopali vacante, & quod illorum collatio, & prouisio dum pro tempore vacant, ad Episcopum Abulens. spectat, & pertinet, prout in literis sub plumbo expedien. latius explicabitur, committitur eidem D. Auditori Cameræ quatenus constito sibi summarie de dicta vacatione in prædicto mense, & quod ipse Alphons. tempore obitus sui eosdem Canonicatū & Præbendam possideret, quodq; tempore vacationis illorum sedes Episcopalis pastore carebat, possessionem nomine Cameræ Apostolicæ, omni mora, & dilatione postpositis, apprehenderet, amotis & expulsis quibuscumque detentoribus, & intrusis, non tamen authoritate Apostolica prouisis, & seruatis seruandis, instabatur pro parte. D. Francisci coram eodem Auditore Cameræ pro sententia declaratoria, sed quia nomine D. Thomæ opponebatur de surreptione dicti breuis, ex eo quod non erat verificatum in actis, & quod continetur in narratiua dict. breuis, quod collatio pertinebat ad Episcopum, & pro parte dicti Thomæ fuerat supplicatum S. Domino nostro quod causa huiusmodi, quæ coram dicto D. Auditore Cameræ pendebat proponeretur in Rota super dubio infrascripto, vt finis liti imponeretur, ideo Reuerendissim. Pat. Domin. Auditor Cameræ, de ordine Sanctissimi ad instantiam dicti Thomæ consuluit Rotam super dubio infrascripto. Stante supplicatione, & literis desuper expeditis, & stantibus, quorum omnium copia detur in necessarijs, an constet de surreptione dicti breuis, & de ea dari possit, non obstante clausula sublata, quod dubium fuit hodie 24. Nouembris per me vti Rotæ Decanum propositum in relationibus & super eo per ambas partes, & in facto, & in iure informatum plene. Et fuit per maiorem partem Dominorum tentum, quod breue non sit surreptitium, quia omnia quæ continentur in dipositiua breuis sub clausula, constito, sunt plene verificata; non obstat narratiua de pertinentia collationis ad Episcopum, quia habet relationem ad literas sub plumbo expediendas, vt ibi spectat, & pertinet, prout in literis expedien. latius explicabitur. Et sic non fixit pedes in pertinentia collationis ad Episcopum, & Capitulum, & quod non figat pedes, dicebant apparere ex eo quod in clausula constito, quæ explicat voluntatem disponentis, nulla fuit facta mentio de ipsa pertinentia collationis, sed de alijs, quasi mens concedentis fuerit remittere hoc de pertinentia collationis ad negotium principale, & tanto magis Domini tenebāt hanc sententiā, ex quo in actis nō omnino satis constat de aliquo iure D. Thomæ, quare transiuisse resolutionem Reuerendissim. Patr. Domin. Auditori Cameræ, qui iuxta hanc mentem Rotæ subscripsit declaratoriam in fauorem Domi. Recalde.

Quamuis in causa Placentina Beneficiorū 2. Maij
27 1603. coram Illustrissimo D. Millino † contrarium tenuerit Rota dicens sub clausula, constito de vacatione prædicta contineri non solum vocationem in principio narratam, sed etiam modum expressum, per quē prouisio pertinet ad Papam, propter dictionem prædicta.

28 Quæ decisio sic se habet. Domini concluserunt, † sententiam Auditoris Cameræ esse reuocandam, modum mouebantur, quia in principio breuis narratur, quod ista Beneficia vacarūt de mēse Octobris 1590. & quod de eis fuerat prouisum Ioanni, ex quo erant reseruata vigore regulæ, quia de eis non fuerat facta prouisio per Ordinarium ante diem 5. Decembris, qua die fuit assumptus ad Pontificatum S. memoriæ Gregor. XIIII. & postea Papa mandat Auditori Cameræ, quod constito sibi de vacatione prædicta apprehendat possessionem nomine Cameræ, & Domini intelligebant quod Papa sensit in hac clausula de vacatione per obitum Roderici in mense Octobris, ex qua fit inducta reseruatio ob nō factam prouisionem per Ordinarium in tempore, vt fuit resolutum coram Oradino in Salamantina Canonica-

Canonicatus. 13. Maij 1572. & hunc intellectum Domini comprobant, quia dictio prædicta, repetit non solum vacationem in mense, sed etiam modum vacationis supra expressum, per quem prouisio pertinet ad Papam.

Secundo, quia ista breuia fundantur in reseruatione, & secundum stilum ordinarium non conceduntur cessante reseruatione, & ideo etiamsi verba essent dubia, reciperent interpretationem ab obseruantia concedendi ista breuia solum propter reseruationem.

Tertio, quia si dictio prædicta, non referretur etiã ad modum vacationis, illa expressio reseruationis fuisset facta sine effectu operandi. Quarto & vltimo, quia Papa dat facultatem in breui expellendi intrusos, & excipit expresse habentes prouisionem ab Ordinario, ante dictam diem 5. Decembris & postea tollit actionem spolij stante reseruatione huiusmodi & consequenter ex toto contextu breuis apparet, quod Papa fuit motus ad illud concedendum propter reseruationem, & propterea cum onus iustificandi clausulam, constito, & istam narratiuam reseruationis coram Auditore Cameræ spectaret ad Ioa. vt, in terminis huius regulæ, fuit resolutum in causa Vlisbonen. Parochialis. 2. Maij 1594. coram Illustriss. Cardinali Mantica, & non fuerit ab eo iustificata, sententia remanet notorie iniusta, & consequẽter est reuocanda mouebantur etiam propter prouisionem Ordinarij ante diem 5. Decemb. quæ fuerat producta in actis coram Auditore Cameræ, & ideo cum breue excipiat expresse prouisos ab Ordinario in illis verbis, non tamen habentibus prouisionem ab Ordinario ante diem 5. Decembris stante ista probatione affirmatiua, cessabat executio breuis: & consequẽter etiam ex hoc capite sententia est iniusta. Et quamuis in contrarium opponatur, quod prouisio Ordinarij non probat tempus in concursu prouisionis Apostolicæ propter suspitionem antidatæ iuxta decis. 1. de probatio. tamen cum ista prouisio Ordinarij habeat scriptionem Notarij, testes & sigillum, & Lupus vigore illius prouisionis acceperit possessionem ante datam literarum Apostolicarum ad fauorem Ioan. cessat in hoc casu omnis suspitio antidatæ, & creditur literis Ordinarij, Thom. de Thanis decis. 50. Guidobonus decis. 69. Caputaquen. decis. 146. lib. 1. & decis. 55. lib. 3. in manuscriptis, Chisanen. decis. 81. & saltem secundum Dominos materia redditur adeo turbida quod ista exceptio erat reseruanda in iudicio petitorio, & interim non esset danda executio breui iuxta decisionem Paleotti, quæ allegatur per informantes. 723. libro 3. part. 3. diuersorum aliquibus etiam ex Dominis placebat caput nullitatis, nempe quod non constet de citatione ad docendum se paruisse, primo pro prima, licet extent aliæ tres. Cuius sanatio fuit denegata in signatura Sanctissimi, & ex his fuerunt concordes pro reuocatione sẽtẽtiæ Auditoris Cameræ.

20 Sed mihi non placet ista resolutio, † quo ad primum motiuum principale, nã licet verum sit quod ad excludendum spolium & euitan. reuocationem sententiæ, & restitutionẽ teneatur impetrans postea verificare reseruationem, in qua breue fundatur, vt dicetur infra, à num. 53. quod etiam vult decisio Salamãtina allegata quam supra adduximus. 5. par. cap. 1. num. 461. & alia in eadem ibidem adducta, tamen clausula constito de vacatione prædicta, solũ
30 importat † vacationem narratam scilicet quod vacauit per obitum talis, in tali mense, & id solum repetit dictio prædicta, & id patet in terminis d. decis.
31 Placentinæ ex illa exceptione facta † in breui de habentibus prouisionem ab Ordinario ante diem 5. Decembris, si enim impetrans breue teneretur per clausulam constito verificare reseruationem ob non factam prouisionem per Ordinarium ante dict. diem. 5. Decembris superflua esset illa exceptio, & præseruatio.

32 Et præterea id constat ex stilo huiusmodi † breuium, in quibus quando ex vacatione narrata non resultat reseruatio, & Papa vult quod impetrans illam probet, solet addi in clausula constito, modus expressus, ex quo Beneficium est reseruatum, verbi gratia, quod defunctus erat subcollector, Prothonotarius, seu familiaris Cardinalis, &c.

33 Vnde etiam in specie dict. Pampilonen. † Parochialis de Açagra, de qua supra, num. 11. quamuis stante clausula arbitrio Rotæ posset superſederi in executione breuis, tamen alias constito de vacatione in tali mense deberet mandari executioni, reseruata exceptione iuris patronatus ad petitorium. Sicut in casu d. decis. Abulen. exceptio de pertinentia collationis.

34 Illam vero decisionem Abulen. intellexit † alias Rota vt non procedat, quando in clausula constito fit mentio de pertinentia collationis, ita vt vna ex conditionibus in ea positis, sit pertinentia collationis, vt in vna Gerunden. Beneficij 31. Maij 1600. coram Domino meo Corduba, in qua causa appellationis à sententia Auditoris Cameræ, fuit in Rota commissa cum clausula, parito breui, arbitrio Rotæ, & fuit resolutum, Intrare arbitrium, & non esse locum executioni breuis; nam reseruatio quæ prætendebatur ex regul. 2. de beneficijs vacantibus sede Episcopali vacante, non habebat locum in præsenti, quia collatio non spectabat ad Episcopum, sed ad Archidiaconum Gerunden. ad quem spectabat collatio Beneficiorum vacantium sede Episcopali vacante, & quod non obstabat sufficere iustificare clausulam, constito, vt in Abulens. Canonicatus coram Rubeis & alibi sæpe, nã illa procedunt, quãdo facta nõ fuit mẽtio de pertinẽtia collationis, in clausula constito, quo casu Papa videtur remittere pertinentiam ad petitorium; cum vero vna ex conditionibus positis in clausula, constito, est pertinentia collationis vigore reseruationis, illa venit iustificanda, ita vt ex dicta pertinentia inducatur reseruatio, propter quam breue fuit concessum, quod in præsenti Dominis non fuit visum iustificatum, sed constare de iure Archidiaconi, ad effectum, de quo agitur. Tum ex depositionibus testium, tum ex mandato de manutenendo, vel saltem ita turbidum, vt merito supersedendum veniat in executione breuis, donec disputetur super iure Archidiaconi, &c.

35 Vnde mihi non placet, quod † post hæc tradit Gonçalez in annotat. à nu. 261. quod non sufficiat ad executionem breuis verificatio constiti, quando non esset probata reseruatio, licet in eo expresse, & necessario inclusa non fuisset, si reus ex aduerso probat coram eodem executore quod non intret reseruatio, ex eo quod beneficium sit de iure patronatus laicali, vel quod mensis non esset reseruatus ratione alternatiuæ, vel alias, & male allegat istam decisionem Gerunden. & aliam Vicent. de qua infra num. 61.

36 Per dictam autem clausulam constito, † seu si constiterit, inducitur forma, & conditio vt præcedat causæ cognitio, etiam parte citata, cum adest intrusus, alias enim sufficeret extrãiudicialiter constare

iuxta

37 iuxta dicta cap. † præcedenti dubitat.9. à num.166.
Quamuis ad decernendum monitorium soleat fieri
citatio interesse putantium, per contradictorem siue
edictum publicum, Sallustius Tiberius d.lib.3. cap.
6. numero 1. Felin. in capit. fin. de præsumptio. nu-
mero 28. Staphil. de literis iustitiæ. §. citatio perso-
nalis, Vantius de nullitatibus, titul. de nullitate ex
defectu iurisdictionis legitimæ, numero 92. Man-
dos. de monitorijs, quęst.40. & d. quæst.60. verb. con
stito, à num.35. & 36. Licet, num.57. & 65. contra-
rium velit. Vestrius in pract. lib.8. cap. vlt. num.13.
Lancellottus de attentatis.2.par.cap.20. in præfatio
ne, nu.170. & ampliatione 11. nu.23. Crescen. decis.
6. de rescrip. & est optima decis. Paleotti quę est 3.p.
diuers. lib. 3.659.
38 Et est decis. Thanis 95. in manuscrip. † quæ ait,
Quod quando signatura babet, cum lito de assertis,
debet constare per legitimas probationes, & parte
citata. Ægid. decisio.68. Decius consil.198. Guido
Papa quæstio.70. secus esset si signatura diceret, etiã
extraiudicialiter, quia tum non esset pars vocanda,
nec in casu, in quo narrata constarent ex actis & esse
mus coram eodem iudice, quia tunc videtur condi-
tio de præterito, quæ non suspendit, &c. Rota in
39 vna Vercellen. Beneficiorum 28. † Iunij 1593. corã
D. Seraphino, in qua fuit resolutum, Prouisum ab
Ordinario manutenendum in possessione Beneficio
rum, de qua constat capta tempore quo vacabat be-
neficium, & posteriorem possessionem aduersarij
captam vigore breuis non esse legitimam, cum exe-
cutor processerit de facto non citato possessore, vt
fieri debuit, stante clausula si constiterit, cap. si con-
stiterit, & ibi Felin. num.5. de accusatio. & in cap. fi.
num.24 de præsumptio. ideo cum possessor non ha-
beat se pro spoliato est manutenendus, Puteus deci.
419. lib.2. &c. Rota etiam in illa Tirasonen. Capel.
de anno 1601. adducta ca. præceden.5. dubio, num.
63. & post hæc Gonçalez sup. à num.253. vbi ait ci-
tationem debere esse personalem quia agitur de gra
ui præiudicio, scilicet de priuatione & de incurren.
censuris ideoque non sufficere scientiam præsum-
ptam, nec comparitionem generalis procuratoris
in actis, Acchill. decis.137. numer.2. cum alijs quod
etiam tradit Salust. Tiber. d.lib.3.c.6.nu.12. Sed cer-
te ad mandatum de immittendo videtur sufficere
comparitio, seu citatio procuratoris generalis licet
non ad censuras, & pœnas monitorij, quia illud nõ
est priuatio.
40 Alias gesta sunt nulla, ex dictis, & allegatis, † nam
forma breuis est omnino seruanda, Lancellott. d.2.
p.cap.12. limitat.30. nu.4. & d.c.4. in præfatione, nu.
412. & Flam. Paris. lib.10. q.9. nu.24. & Gonçal. sup.
num.279. & 280.
41 Et ideo stante intruso, † non potest capi posses-
sio ex monitorio decreto ab Auditore cameræ in
vim breuis, maxime cum habeat clausulam, quod si
quis senserit se grauatum, &c. seu similem, & sic re-
soluitur in citationem, vt notatur in l. de pupillo. ff.
de noui operis nunciatione, vt fuit resolutum in
vna Tridentina Canonicatus, de anno 1593. in qua
42 Domini dixerunt. † Possessionem non posse capi vi-
gore monitorij Auditoris Cameræ cum clausula,
quod si quis, &c. quod resoluitur in simplicem ci-
tationem, vt notatur in d.l. pupillo, immo in præiu
dicium eius, qui obtinuit tale monitorium Beneficiũ
effectum fuisse litigiosum, & ideo videtur posses-
sio attentata, &c. Et in vna Conchen. præstimonij
43 1. Iulij 1594. coram Domino Seraphino † fuit re-
solutum, possessionem captam post obtententum
monitorium vigore breuis nomine Cameræ esse
attentatam, maxime si fuit intimatum possessori.
44 Quod procedit, nisi possessor consentiat † quod
capiatur possessio, vt in vna Tuden. Parochialis S.
Christinæ 4. Nouembris 1592. coram D. Pamphi-
lio, in qua fuit resolutum, Non esse sequestrandam
possessionem, quæ fuit capta vigore breuis legitime
quod habet clausulam sublata, & tollit facultatem
cognoscẽdi de eius nullitate, & clausulam sine vitio
spolij, & licet sit capta nomine Cameræ, tamen est
ad vtilitatem impetrantis, vt literis expeditis ei re-
stituatur cum fructibus, & ideo eis expeditis potest
eam continuare suo nomine, nec obstat quod im-
petrans eam acceperit vigore literarum, in quibus
erat clausula vocatis vocandis, quia potest cumula-
re possessionem, &c. præsertim stante protestatio-
ne, quod non intẽdebat præiudicare possessioni an-
tea captæ. nec obstat quod sit capta ex monitorio
quod habebat clausulam, quod si quis senserit se gra
uatum, &c. & sic resoluitur in citationem, quia cũ
in illo casu ille qui erat in possessione consensisset ex
quadam concordia, postea authoritate Apostolica
confirmata, fuit capta legitime, & Basilius qui tunc
non possidebat non debebat citari, nec erat opus in-
timare monitorium, nec erat pars ad impediendam
possessionem, Bartol. Decius in l. fi. C. de edicto D.
Adriani cum alijs per modernum de adipiscenda; re
medio, q.67. &c.
45 Nec supradictis obstat quod † ait *Lancellottus* d.
cap.4. in præfatione, num.441. quod in executione
breuis de capienda possessione nomine Cameræ abs
que vitio attentatorum non requiritur partis cita-
tio, vt est decisio Guidoboni 95. in manuscrip. in
vna Casalen. Præpositurae, seu præceptoriæ 1551.
46 coram Domino Reomano, † in qua fuit tentum,
Quod in in executione breuis, quod solet dari in be-
neficijs reseruatis de capienda possessione, amotis
intrusis, & detentoribus sine vitio spolij, non sit ne-
cessaria partis citatio, sed executores in breui depu-
tati possunt tales intrusos, & detentores non cita-
tos eijcere. Quæ decisio latius ponitur à Caputaq.
3. part. decisio.180. quia respondetur illud procede-
47 re in breuibus, † quæ solebant dari de capienda pos
sessione amotis detentoribus, & intrusis sine vitio
spolij, & attentatorum, & sine clausula constito &
sic operabantur executionem, spoliationem alterius
absque cognitione causæ, & faciebant iudicem me-
rum executorem, vt in vna Corduben. Portionis
25. Octobris 1557. coram Domino Rubeis quam
infra adducam, num.56. & in dicta decis. Paleotti.
659. & in eadem Corduben. 4. Iunij eiusdem anni
48 1557. coram eodem D. Rubeis, † in qua fuit dictum.
Rotam solere obseruare, quod clausula amoto quo-
libet detentore intruso, faciat iudicem merum exe-
cutorem, secus si diceretur amoto quolibet illicito
detentore, quia tunc datur iurisdictio cognoscendi,
an possidens iuste possideat, Abb. in cap. de cætero,
num.8. & 14. & ibi Felin. num.9. de re iudicata, Pa-
ris. consil.120. lib 4. Staphil. de literis gratiæ, tit. de
vi & effectu clausularum. §. de clausula amoto quo-
libet detentore, Rebuff. in praxi in forma nouæ pro
uisionis verb. amoto, Abb. cons.34. nu.7. vol.2. ita in
d. Corduben.
49 Ad quod etiam est † decisio Achillis 384. seu 6.
de triennali, & dicta decisio 659. num.3. Marchesa.
de commissio p.2. cap.3. de commissione appellatio,
nis, num.25.
50 Nec obstabit decis. Mobedana.7. de restitutione †
spolia. alias 97. nu.5. vbi dicitur quod clausula amo-
to quo-

to quolibet detentore intelligitur iuris ordine seruato, quia illud procedit vbi non est clausula, sine vitio spolij, vt ibi & facit. decis. Putei 17. lib. 1. quæ iuxta prædicta est intelligenda de breui siue clausula constito, faciente iudicem merum executorem, alias enim stante clausula constito, intrusus esset prius citandus, &c.

52 Et ita etiam est intelligendum, † quod ex Puteo ibi tradunt Mandos. dict. quæst. 60. de monitorijs, num. 67. & Sallustius Tiberius, dict. libro. 3. cap. 6. num. 29. versic. & insuper aduertant, alias non videtur verum, & cauendum est à Flores quæstio. 4. à numer. 40. qui rem hanc non satis percipit sed confundit.

53 Capiens tamen possessionem vigore talis † breuis eiecto possessore tenebatur, & poterat postea verificare reseruationem, in qua breue fundabatur ad excludendum spolium restituibile, de quo eiectus agebat. Lancellottus d. cap. 4. in præfatione, num. 447. Rota 10 vna Regien. Canonicatus, 10. Maij 1556. coram Domino Paleotto, quæ habetur. 3. par. diuersorum, lib. 3. decis. 356. & in d. decis. eiusdem 656. & in d. Corduben. portionis 25. Octobr. 1557.
54 coram Domi. Rubeis † quæ sic ait 25. Octobris in
☞ vna Corduben. portionis inter Andream Galarcam & Petrum de Angulo, in qua Andreas obtinuerat breue de capienda possessione absque vitio spolij, in quo aderat solita clausula, stante reseruatione & resignatione, &c. cuius vigore cæperat possessionem eiecto Petro, qui agebat spolio, vnde dubitabatur, vtrum Andreas ad euitan. spolium restituibile teneretur verificare literas resignationis, & teoorem breuis? & causa iterum prosita 10. Decembris seq. fuit pro maiori parte duobus reclamantibus resolutum huiusmodi breuia sine vitio spolij, & attentatorum, esse iustificanda, & verificãda, ad excludendum spolium, prout fuit dictum alias fuisse sæpe resolutum in Rota; & quia intentio & mens Papæ fundatur in resignatione & reseruatione, vnde cum breuia huiusmodi sint exorbitantia debent verificari, qui censentur habere clausulam si preces veritate, &c. l. 1. & per totum. ff. de precibus. imper. offerendis, & quia vbi actor probauit inteotionem suam, & sic vtrumque extremum breuis, etiam possessor tenetur plene suam exceptionem probare ac si ageret ad canonizationem gratiæ, Mohedan. deci. 158. & Papa dicendo stante resignatione, ita intelligit de valida. l. 4. §. condemnatum. ff. de re iudicata, & satis est, quod breuia prædicta operentur executionem, & spoliationem alterius absque cognitione causæ, & faciunt iudicem merum executorem, sed post spolium ad illud excludendum probanda sunt narrata, sed propter clausulam, sublata, est obtinenda cõmissio quæ aperiat os iudici ad cognoscendum de defectu intentionis Papæ.

55 Rota etiam in alia Regien. Parochialis 14. Decembris 1558. coram D. Chisanen. in qua fuit resolutum, Quod breue absque vitio spolij fundatum in
☞ reseruatione Beneficij impedit restitutionem beneficij, sed impetrans tenetur iustificare reseruationem narratam in breui Clem. 1. de probatio. Cassad. deci. 10. de rescrip.

56 In qua etiam 18. Ianuarij 1559. † coram eodem
☞ D. Chisanen. fuit resolutum, Quod capta possessione beneficij vigore breuis absq; vitio spolij, quod erat fundatum in reseruatione, quia defunctus erat Prothonotarius, satis constat de tali reseruatione quæ impediret restitutionem spolij ad effectum breuis per communem reputationem, & ex publica voce & fama, tam ipsius defuncti, quam illius qui illum, creauit Prothonotarium, qui haberet facultatẽ creandi, & reseruata Principi faciendi, licet facultatis breue esset dubium, quia de huiusmodi reseruatione nõ agitur principaliter, quo casu sufficit communis fama. Innocen. in in cap. veniens de verborum significatione, num. 5. Ægid. decis. 5. Item quia pro absolutoria sufficit communis fama Ægi. decis. 612. Simonetta 37. Crescen. 107. & quia agitur causa meri possessorij tantum, vbi leuiores probationes sufficiunt, & communis fama sufficit, Aymon. consil. 158. num. 2. Decius in cap. veniens, num. 48. de testibus, & licet breue facultatis creandi Prothonotarium esset dubium, tamen potuit ipse ioterpretari, Abb. in cap. 1. de postulatione Prælatorum, num. 18. præsertim concurrente communi reputatione, & alijs actibus similibus, ex quibus recte porest possessor vigore breuis excusari, vt non dicatur spoliasse, cum secutus sit communem opinionem & publica acta quæ ei præbent excusationem, quando autem ageretur petitorio, tunc diligentius esset res excutienda.

57 Quæ resolutio aduersatur dict. decisioni Corduben. num. 54. adductæ; vbi habetur, quod possessor tenetur plene probare suam exceptionem, & reseruationem, in qua fundabatur breue, ac si ageret ad canonizationem gratiæ, &c. quod videtur verius.

58 At iam breuia de capienda possessione, non dantur nisi cum clausula constito, seu si constiterit, vt habetur in formula supra posita. Quare quicquid dicat Mandos. d. quæst. 60. num. 57. & 65. executor debet assumere partes iudicis, vt in d. decis. 659. & fuit
☞ resolutum in causa Vrgellen. Canonicatus 30. Octobris 2592. coram D. Blanchetto, quæ sic ait. Fuit
59 resolutum dandam absolutionem Franc. † Capodeuilla, quia facile Rota consueuit absoluere a censuris extra curiam latis. Ioan. Paul. decis. 118. præcipue hoc casu in quo Auditore Cameræ, in cuius locum ego fui subrogatus, fuit data facultas absoluendi expresse, & mihi virtualiter, cum enim sit commissa causa attentatorum, illa cognosci non potest, nisi pœnitentiaria absolutione. Quare in necessariũ antecedens absoluendi facultas videtur demandata l. 2. ff. de iuris. omnium iudicum, ideoque multo magis, quia gesta coram secundo & tertio executorib. non dato impedimento primi, sunt nulla ex defectu iurisdictionis. cap. cum plures de offic. deleg. in 6. nec sustinentur propter locorum distantiam, quia cum hoc iudicium esset Romæ inceptum, & in præsenti adsit commissarius Cameræ & corã eodem Auditor Cameræ, Ferdin. ab initio, & postea comparuerit, non potest applicari prædicta limitatio; nec etiam obstat, quod monitorium non fuisset executũ, quia hoc non obstante quo ad ipsum Ferdinandum iurisdictio Auditoris Cameræ fuit perpetuata, Rota vt lite pendente, decisio. 6. in nouis, obstat etiam per tertium executorem defectus citationis, istis non obstat clausula sublata, quia respicit conditiones semper dispositionis, cui adijcitur, Puteus decis. 1. lib. 1. quare cum in breui adsit clausula constito, executor debebat assumere partes iudicis, cap. fin. de præsumptio. & rite & recte procedere. Ideo cum non constet adhuc de veritate narratorum legitime, non potest dici quod obstet breue, quod etiã intellexit signatura quæ alias causam non commisisset, ex quibus & alijs deductis ita fuit decisum. Et posthæc tradit Gonçal. sup. in annotat. nu. 256.

60 Licet autem breue habeat clausulam constito, † si tamen

tamen in ea non continetur reseruatio in qua breue
fundatur, ita vt in eius executione illa plene probe-
tur, tenebitur postea impetrans illam verificare ad
excludendum spolium, & reuocationem sententiæ
ac restitutionem excusandam iuxta prædicta, à nu.
53. & sup. circa illam Placentinam, nu. 29.

61 Et ita etiã procedit decisio in causa Vicent Bene-
ficij S. Martini. 21. Februarij 1600. coram Domino
☞ Pamphilio, in qua fuit resolutum, B. restituendū ī
esse ad possessionem beneficij, à qua fuit eiectus vi-
gore sententiæ in executionem breuis non iustifica-
ti, intelligitur enim clausula constito, quod defun-
ctus decesserit in possessione sede Episcopali vacan-
te, ita vt ex inde inducatur reseruatio propter quam
huiusmodi breuia concedi solent, & cum in hac cau
sa resolutum fuerit hoc beneficium non esse reserua
tũ, nulliter fuit processum ad executionem, & cõse-
quẽter datur actio spolij, vt in Salamã. Canon. 1572.
coram Oradino, & in alia Cordubẽ. portionis 1557.
coram Rubeis, vbi quod hoc procedat, etiam si adsit
clausula absque vitio spolij, quę propter verba stãte
reseruatione huiusmodi, & etiam quia est accessoria
recipit conditiones principalis dispositionis, quatẽ-
nus breue sit iustificatum, Puteus decis. 1. lib. 1. &
de clausula sublata posita in breui adest decisio Illu-
strissimi Blanchetti in Vrgellen. Canonicatus de an
no 1592. &c.

62 Sed dubitatur primo, an pro verificatione † clau-
sulæ, constito, sufficiat semiplena probatio vt testes
de publica voce, & fama, an vero requiratur plena
probatio?

In quo breuiter dico in tribunali Auditoris Ca-
63 meræ seruatum fuisse, † & quotidie passim seruari,
sufficere semiplenam probationem ex doctrina Bar-
toli in l. 3. §. causæ in fi. ff. de Carbon. edicto. & in l. 2.
§. fin. nu. 1. C. vbi in rem actio, & in l. 1. nu. 10. C. quo
rum bonorum: communiter approbata, vt per Ca-
cheran. decis. Pedemontana. 99. nu. 37. & de isto stilo
tribunalis Auditoris Cameræ testatur Sallustius Ti
berius, d. lib. 3. c. 6. nu. 15.

Contrarium tamen nempe quod requiratur ple-
64 na probatio seruat Rota, † vt ipse Sallustius ibi dicit
& apparet ex decis. Thanis 95. de qua supra, num.
38. & decisionib. factis in causa Pampilonen. Bene-
ficij. 13. Ianuarij 1578. coram Domino Decano &
in Gienen. Canonicatus & Præbendæ 4. & 11.
Maij 1587. coram D. Robusterio, quæ sic se habent.

Pampilonen. Benef. 13. Januarij. 1578.

65 IN causa † Pampilonen. benefic. de Carcar dubi-
☞ taui stantibus dictis testium quorum summa-
rium datur, an qualitas breuis Apostolici circa va-
lorem sit sufficienter probata ad effectũ, de quo agi-
tur, & die Lunæ 13. Ianuarij 1578. fuit conclusum
pro negatiua videlicet, quod huiusmodi qualitas bre
uis. non sit sufficienter probata, Primum fundamen
tum Dominorum fuit, quia verificatio istius quali-
tatis, de qua in breui, est apposita per viam conditio
nis ibi, constito, &c. quo casu requiritur, plena pro-
batio, vt per Decium in rubr. de probatio. num. 13.
ad fin. versic. 1. nisi per modum conditionis nu. se-
quen. & fuit dictum in causa Pampilonen. benefi-
cij de Sos coram R. P. D. Blanchetto de anno pro-
xime pręterito, vt in decis. cuius copia data fuit, in
qua citantur aliæ decision. secunda ratio fuit, quia
in istis terminis requiritur plena probatio vt per
Aegid. decis. 471. neque obstat illa consideratio quæ
fiebat per informantes ext. vt sufficiat semiplena
probatio pro plena secundum subiectam materiam
tum quia testes qui deponebant de publica voce &
fama, loquebantur per verba præsentis temporis,
tum quia subiecta materia requirit plenam proba-
tionem, quia ista qualitas respectu valoris non est
narratiua ipsius partis, sed est apposita a Papa pro
restrictione gratiæ, vnde necesse est illam plene pro-
bare per allegata, neque placebat Dominis illa diffe
rentia, quod plena probatio requiratur quando agi-
tur de verificatione breuis ad fauorem partis secus
si ad fauorem Cameræ, quoniam huiusmodi breuia
quorum vigore Camera capit possessionem, semper
emanant ad vtilitatem prouisi, & ita Domini con-
cluserunt.

Gienen. Canonicatus & Præbendæ. 4. & 11. Maij 1587.

66 QVo ad primam partem dubij, † an requiratur
☞ plena probatio ad verificãdum, quod Michael
Mexia Canonicus in Ecclesia Gienen.
obijt die 4. Maij 1585. fuit resolutum, quod sic. Pri-
mo quoniam is qui agit, indiget, & nititur reserua-
tione diei 4. prædicti mensis Maij. Tum quia in bre
ui adest clausula cõstito de obitu in d. die 4. mensis
Maij, & sic quod ex obitu in d. die resultat reserua-
tio, tum quia similia breuia regulariter non dantur
nisi in reseruatis, vt notum est; tum quia breue hu-
iusmodi est ad fauorem literarum, in quibus Papa
prouidet attenta d. reseruatione; tum quia in narra-
tiua d. breuis fit mentio de huiusmodi reseruatione,
quæ narratiua influit in dispositionem, & illam qua
lificat l. fin. de hæredibus instituen. cum similibus;
ideo cum non agatur ad effectum absolutoriæ est
plene probanda hæc reseruatio Ægid. decis. 471. &
612. Rota in nouis de officio de leg. decis. 10. Simo-
netta de reseruatio. quæst. 22. Bellen. quæst. 112. de
charitatiuo subsidio, Puteus decis. 266. in 3. Paleot-
tus decis. 146. dubitaui, & dantur plures aliæ deci-
siones modernæ, vt in copijs. Secundo, quia agitur
contra possessorem prouisum ab Ordinario, qui cũ
sit in bona fide non est per præsumptiones eijcien-
dus a possessiõe, sed per plenas probationes Ægid. in
cap. grauis, num. 40. versic. & ideo Auditores Rotæ,
de restitutione spoliatorum, Cassad. de probatio. de-
cis. 1. Puteus decis. 257. in 1. lib. Tertio, quia in præ-
senti non agitur simpliciter de probando obitu, sed
de tempore obitus, & sic dies obitus est fundamen-
tum intentionis prouisi Apostolici, quo casu regu-
lare est, quod requiritur plena probatio, solo summa
rijssimo iudicio retinendæ excepto, vt in præsenti
bene deducunt informantes, qui bene euacuant om
nia & addebant Domini Riminaldum Senior. con
sil. 258. num. 32. vsq; ad fin. & præsertim, num. 34.
versic. præterea, vbi ad casum, de quo agitur opti-
me distinguit probationẽ possessionis & incidentia
in ipso iudicio possessorio pro verificatione condi-
tionis, quia in breui adest clausula constito summa-
rie de obitu die 4. Maij quæ inducit conditionem,
& conditio debet plene probari vt late Decius in
rub. de probatio. num. 13. ad fin. versic. nisi per mo-
dum conditionis, & num. in sequen. & fuit dictum
in vna Pampilonen. Beneficij de Allo die 13. Iunij.
1578. coram R. P. D. Decano post Aegidium decis.
471. De quo Menoch. de præsumptio. lib. 1. quæst.
37. præsertim cum, vt ex præmissis apparet, subie-
cta materia requirat plenam probationem vt consi-
derant

derant D. in d. Rubr. de probatio. nec refert, quod breue dicat constito summarie, quia id interpretatur, idest remotis solemnitatib. Bart. in l. iudicis 2. oppositione. C. de iudic. Pedemont. decis. 1. num. 1. casu sequen. Redoanus in tract. de spolijs quaest. 11. num. 9. & sic non remouentur qualitates probationum. idem Bartol. in extrauag. ad reprimendum, verb. summarie & in l. 1. §. fin. ff. de praetorijs stipul. Alexand. in l. in summa in prin. ff. de condit. indebiti, cum alijs in praesenti cumulatis. Alia bene euacuatur per informantes, &c. Et post haec tradit Gonçalez. §. 7. procem. à nu. 216. & glos. 9. in annos nu. 257. & glossa 11. à nu. 110. qui alias decis. Rotae allegat. & d. §. 7. num. 220. ait, quod signatura, & Rota nunquam praetensum stilum Auditoris Camerae admittere voluerunt, sed quando coram Auditore Camerae non est constitutum plene verificatum, signatura solet committere in Rota causam appellationis cum clausula arbitrio Rotae, in Rota statim reuocatur, vel nulla declaratur sententia Auditoris Camerae.

67 Et faciunt dicta c. praeceden. † à nu. 235. nec obstat doctrina Bartol. in d. l. 3. §. causae & in d. l. 2. §. f. & in d. l. 1. quia vt inquit additio Barbatiae ad Bart. in d. §. fin. & additio Alexan. & Putei verb. cognitio ad eundem Bart. in d. l. 1. contrarium tenet idemmet Bartol. in l. admonendi. ff. de iure iur. & praecipue in extrauag. ad reprimendam, verb. summarie, num. 11. & 12. & hoc Rota sequitur, vt apparet in dicta decis. Gienen.

68 Vnde si ageretur de executione † breuis corã alio executore ab Auditore Camerae ex nominatis in breui, amplectendam esse existimo sententiam Rotae, quia magis standum est stilo Rotae, quam tribunalis Auditoris Camerae, cum tribunal Rotae sit dignius constans pluribus viris doctissimis, & procedat magis iustificate, & in eo committuntur causae appellationum ab Auditore Camerae. Maxime cum sententia Rotae videatur magis iuri conformis, & faciunt quae de Rota tradit Sarnen. in procemio regularum q. 2. vers. 4. pro ista parte, & maxime cum signatura etiam non admittat stilum Auditoris Camerae immo etiam in cuius tribunali non sit seruandus iuxta d. 9. p. cap. 4. nu. 27. & 28.

69 Quando vero non esset intrusus † sufficeret pro verificatione clausulae, constito, semiplena probatio, ad Aegid. decis. 563. in fin. & Mascard. de probatio concl. 171. num. 6. & decis. Rotae in causa Burgen. de Pancoruo infra adducta c. seq. nu. 12. & Bart. Chinoue. Canonicatus, nu. 23. & Hispalen. Et Corduben. beneficiorum relata dec. seque. nu. 19. & Gonçalez d. glos. 11. num. 104.

70 Secundo dubitatur, an clausula cõstito quod † defunctus obierit in possessione, probetur ex possessione illius de praeterito, in quo resoluo quod sic ex decis. Rotae. 4. de probatio. in nouis alias 124. vbi dicitur, quod si probetur aliquem tenuisse, & possedisse, certum beneficium in vita sua, illud tempore obitus sui adhuc praesumitur possedisse, nisi probetur contrarium, &c. & ponit Mascar. conclus. 170. & 1201. nu. 3. qui alios refert, & conducit decis. Cottae 158.

71 in suis Miscellaneis manuscriptis. vbi habetur, † Quod obtinens beneficium ex resignatione potest allegare possessionẽ authoris sui praesumi continuatam vsque ad diem resignationis, cum is sit successor, possitque se tueri possessione praesumpta authoris sui, Alciat. regu. 2. praesumpt. 21. nu. 5. secus esset in eo, qui non esset successor, sed simpliciter tertius; nam praesumptio illa continuatae possessionis non admittitur, vbi allegatur à tertio, Socin. consil. 134. vol. Ripam. c. cum Ecclesia Sutrina. de causa possess. nu. 21. ideoque si resignatarius ab alio conueniatur spolio, satis hac ratione defenditur, quod author suus semel possederit. d. decis. 4. quia inde sequitur aduersarij praetensam possessionem nullam fuisse & instrumentalem. Aegidius decis. 710. haec in d. decis. Cottae. Flamin. Paris. de resignatione benefic. lib. 10. quaest. 4. num. 4.

Et in Placentina Canonicatus 26. Nouem. 1593.

72 coram D. Orano infra relata 11. p. c. 3. † fuit dictum, possessionem defuncti satis verificari ex instrumento cuius contiuatio vsque ad obitum praesumitur non obstante praetenso sequestro quod possessione non priuat, &c.

37 Et in terminis in vna Illerden. beneficij † 17. Octobris 1594. coram D. Penna fuit resolutum, Clausulam breuis, cõstito, quod N. obierit in possessione, probari ex possessione ad d. decisio. 4. de probatione in nouis non obstante quod post alius acceperit possessionem, illius beneficij vigore sententiae pro eo latae à qua fuerat appellatum, & acceperit fructus qui erant penes tertium, nam ex hoc defunctus non amiserat possessionem cum statim eius procurator appellasset, & ipse esset absens, &c. Rota etiã in Hispal. & Cordub. benefic. 1597. infra relata c. seq. nu. 19. & tradit Gonçal. sup. in annotat. nu. 260.

74 Quamuis in vna Burgen. praestimonij de † Pancoruo. 24. Octob. 1588. coram D. Gipsio sit dictum, Quod non placebant Dominis deducta ad ostenden dum D. Sebastianũ decessisse in possessione beneficij, de quo agebatur, ex subrogatione gratiosa, quoniã non sufficit probare ipsum aliquando beneficium obtinuisse, quia huismodi probatio non concludit, quod de tempore obitus illud possideret ad l. nec naturales. C. de probatio. vt in decis. adducta c. seq. nu. 11.

75 Et pro dicta resolutione facit † quod illa conclu. quod olim possessor hodie possessor praesumitur, de qua glos. Bart. & D. in l. siue possidetis C. de probatio. & Doct. in c. cum ad sedem, & c. olim. 3. de restitutione. spoliat. Alciat. reg. 2. praesump. 21. Ripa in d. c. cum Ecclesia Sutrina, à nu. 21. Balbus in rep. l. Celsus, de vsucapio. 4. p. q. 1. Ant. Gabr. de praesum. concl. 10. Couarruuias in c. Rainutius, de testament. §. 11. nu. 2. & in reg. possessor. 2. p. §. 1. Bernad. Diaz reg. 559. Gratian. reg. 375. Mascardus de concl. 170. & latius d. conclus. 1201. Menoc. de praesump. 64. & Rota decis. 4. à nu. 12. part. 2. diuers. Procedit non so

76 lum in ipso † possessore allegante possessionem de praesenti, sed etiam in successore vniuersali, vel singulari, qui potest allegare possessionem defuncti, vel authoris sui quẽ constat semel possedisse, cõtinuatã fuisse vsque ad mortem, Alciat. de praesump. 21. nu. 5. Balbus d. q. 1. nu. 6. Anto. Gabr. d. conclu. 10. num. 11. Mascard. d. conclus. 170. num. 17. & concl. 1201. nu. 4. & Menocbius sup. à nu. 17.

77 Immo plus ait Abb. in d. c. cum ad † sedem nu. 16. quod si non viuit ille qui possedit, praesumitur vsq; ad mortem possedisse, siue haeredes negent siue asserant, quia ipsi non possunt declarare animum defuncti, & defunctus non negat, & mutatio voluntatis tanquam accidens non praesumitur, nec iactatio rerum suarum, sequitur Balbus d. num. 6. & Mascard. d. nu. 17. vbi alios refert.

78 Facit etiam quod quamuis requiratur pro † forma determinata probatio possessionis certi temporis, vt in clausula constito de tempore obitus, sufficit ista praesumptiua probatio, vt post alios tradit Alciatus. d. nu. 5. in fin. Ripa sup. à num. 23. Bernardus

Diaz,

Diaz, 3.ampliat,& Mascard.d.concul.1201.nu.16.

79 Circa illam clausulam,† nō tamen a nobis prouisis, videnda sunt quæ diximus præced.p.c.1.a num. 642.&c. nu.16. Et aduerto, quod ad effectum huius exceptionis, vt illa intret & cesset executio breuis, sufficit habere prouisionem a Papa, siue sit bona, siue mala, quod reseruandum est iudicio petitorio decis. Paleotti 723.lib.3.p.3.diuers.& Placentina beneficiorum supra adducta, nu.28.

§. I.

De clausula, sublata, & paritione breuis, & clausula, volumus.

SVMMARIA.

Clausula sublata, &c. an obstet agenti de spolio ac nullitate gestorū vigore breuis donec aperiatur os. à nu. 81. resoluitur non obstare, nā d. clausula respicit conditiones dispositionis, cui adijcitur, & clausulæ accessoria sequuntur, nam actus cui adhærent, & sic clausula sublata apposita in dispositione surreptitia & obtenta ex falsa causa nihil operatur, à num. 85.

Clausula sublata, intelligitur veris existentibus narratis, num. 87. & illa sola nō operatur, vt non possit opponi de surreptione, nisi adsit etiam clausula quod de obrept. & surreptione, nu. 88. vbi ponitur decis. Rotæ, & nu. seq. ponuntur resolutiones eiusdem.

Quamuis verum sit solam clausulam sublata, non operari, quin possit dari de surreptione, &c. tamē de clausula quod de surreptione, vel obrept. dari seu dici non possit diuersum existimat author, à nu. 95.

Dicta clausula quod de surreptione & obrept. dari nō possit, etiā cum clausula sublata, non facit validam gratiam, alias surreptitiam, &c. nu. 98. & stante aperitione oris impetrans tenetur verificare narrata in sua gratia, nisi sit motu proprio, nu. 99. vbi ponitur decis. Rotæ.

Quāuis clausula sublata breuis non obest agēti de spolio, ac nullitate gestorum, cōmmissio non signatur nisi cū clausula parito breui, n. 100. nisi adeatur signatura Sāctissimi, &c. n. 101. aut nisi ad executionē breuis actū sit extra Curiā, nu. 102.

Aliquando signatur commissio cum clausula, parito breui, arbitrio Rotæ, quæ importat, vt si Rota arbitrabitur supersedeatur in executione, nu. 103. Quæ tamen clausula non impedit manutentionem in possessione iam capta, nec ex ea est reuocanda possessio, num. 104. & seq. vbi ponuntur resolutiones Rotæ.

Si agens de spolio, ac nullitate gestorū vigore breuis, seu appellans allegaret pauperatem, signatura etiam iustitiæ daret commissionem reseruatis fructibus, & expensis in finem litis cum clausula dimissa possessione, & constito de paupertate, nu. 106. sicut dari solet petenti restitutionem contra duas, vel tres conformes, nu. 107. & agenti de nullitate trium conformium, nu. 108. & condemnato in spolio non doloso, nec violento, nu. 109.

Clausula parito breui operatur, vt iurisdictio intelligatur data sub conditione si sit paritum, & non alias, & afficit etiam tertium, seu patronum venientem ad causam pro suo interesse nu. 110. & seq. vbi ponuntur resolutiones Rotæ.

Dicta clausula parito, importat non solum dimissionem possessionis, sed & restitutionem fructuum. 112. & seq. vbi ponitur resolutio Rotæ. Vnde sicut appellatio non cōmittitur à sententia vigore breuis lata respectu possessionis, nisi cum clausula parito, ita neque respectu fructuum, nu. 114.

Debent restitui omnes fructus à die vacationis decursi, vt in breui dicitur, nam possessor beneficij reseruati eos non facit suos. nu. 115.

Intrusus in Canonicatu, & Præbenda, tenetur pro paritione breuis restituere fructus, & distributiones perceptas etiā si non sit facta protestatio, à n. 116. & n. 117. ponitur decisio Rotæ, & quando non est intrusus, sed agitur contra Capitulum tenebitur ad fructus, & distributiones saltem à die intimationis monitorij, nu. 118.

Tenetur etiam ad fructus, & distributiones non perceptas ob non residentiam, quando ipsimet fuit facta legitima protestatio, &c. nu. 120.

Id non videtur procedere in distributionibus, seu emolumentis incertis, etiam perceptis, vt funeralibus, &c. nu. 121. & sic in alijs beneficijs & Parochialibus non fit condemnatio fructuum, nisi prouenientium ex decim. is primitijs, &c. n. 122.

Quando Canonicus fuit habitus pro præsenti, & numeratus ratione negotiorum Ecclesiæ, fructus veniunt in condemnatione & restitutione, & sic videtur intelligenda decis. adducta, secus quando non fuit habitus pro præsenti, sed fructus Canonicatus fuit illi dati pro salario, nu. 123. & seq. vbi ponitur resolutio Rotæ.

An pendente lite, seu controuersia, contra intrusum in præbenda super executione breuis fructus & distributiones quos capitulum percipit quia nullus residet sint deponendi, seu sequestrandi, restituendi victori, ex constitutione 57. Pij V. à nu. 125. resoluitur negatiue, & adducitur decis. Rotæ. nu. 127. & declaratur dictum à Gonçalez, nu. 128.

Quamuis Salustius Tiberius dicat, quod signatura non solet in his rescribere nisi cum clausula parito breui & iudicato, quæ importaret non solum dimissionem possessionis ac fructuū restitutionem, sed etiam refectionem expensarum, in quibus intrusus cōdemnatur tamen re vera solum dicitur parito breui, nu. 129. & seq.

Verum est tamen quod à censuris & pœnis latis vigore breuis non datur absolutio nisi dimissa possessione, refectis expensis, & fructibus restitutis, in quibus intrusus fuit condemnatus vel facta obligatione, seu oblatione, de illis soluēdis facta liquidatione, nu. 131.

A liquidatione, seu taxatione, excessiua datur apellatio suspensiua eius, nu. 132. non tamen nisi semel, nu. 133. & nu. seq. ponitur decisio Rotæ.

Quamuis pendente liquidatione fructuum & taxatione expensarū, seu appellatione ab ea, detur absolutio à censuris & pœnis dimittendi possessionē beneficij, & offerenti se paratū illa soluere facta liquidatione. tamen non auditur interim contradicente aduersario super appellatione à sententia vigore breuis spolio, seu petitorio, vel nullitate donec doceat de restitutione fructuū stante dicta clausula in cōmissione parito breui, nu. 135. & seq. & nu. 137. adducuntur resolutiones Rotæ parte tamen non opponente audiri debet etiam non docens de paritione, nu. 138.

A clausula liquidationem, quomodo probetur perceptio fructuū nu. 139. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Stāte in cōmissione clausula parito breui, inhibitio facta vigore talis cōmissionis nō operatur si non est paritū, nam censetur facta stante d. conditione prout in commissione, nu. 140.

An ad paritionem breuis circa possessionem requiratur quod intrusus dimmittat possessionem quam habet, an vero sufficiat quod patiatur eam capi virtute breuis parēdo solum verbaliter, a nu. 141. resoluitur sufficere quod intrusus sinat & patiatur capi possessionem, nec requiritur quod per prius illam dimittat, & ponuntur decis. Rotæ.

Sententia Auditoris Cameræ super executione breuis non tollit quin sit apponendū sequestrum lata prima sententia per Rotā in petitorio, & etiam in possessorio, nu. 149. & seq.

Pœna priuationis beneficiorum & inhabilitatis ad beneficia in breui & monitorio contenta cum non sit lata ob delictum, sed ob contumaciam, nempe ob non paritionem monitorij, facta paritione, & sic cessante contumacia illa etiam cessat maxime data absolutione ab illa, nu. 151. & seq. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Clausula breuis volumus autem vt dictus. N. infra sex menses à data præsentium, &c. de qua Mand. & de alia simili Nauar. relati non est comminatoria tantum, nu. 153.

Idem esset si diceretur, alioquin gratia sit nulla, nam ista verba referenda sunt ad gratiam principalem prouisionis beneficij, & non breuis contra Beroium, nu. 154.

Vtrunque debet fieri intra d. terminũ sex mensium nempe literas expedire, & iura Cameræ persoluere, nu. 155.

An stante ista clausula si impetrans non expedierit infra sex menses à data breuis, vt in ea dicitur, beneficium vacare cẽseatur eo ipso etiam nondum capta possessione, sed stante intruso, à nu. 156. resoluitur negatiue cum Rota cuius decis. ponitur, &c.

Defectus expeditionis literarum intra sex menses obstat, quando stetit per illum qui potuit capere possessionem, & non cepit, nu. 161. non tamen dicitur stare per illum stante intruso, nu. 162.

Istud semestre currere incipit à die adeptæ possessionis pacificæ, & non antea ex Rota, nu. 163. quod tamen intelligitur, quando in clausula dicitur infra sex menses à die habitæ possessionis, seu infra sex menses absolute, stantibus vero verbis a data præsentium, non currit à die possessionis, sed à data breuis, si tamen possessio fuerit capta non alias, nu. 164. & sic infra semestre a data breuis non fuerit capta possessio, sed postea tenebitur statim expedire intra breue tempus arbitrio boni viri, nu. 165.

An lapso d. semestri possit postea quandocumque expedire antequam sit tertio ius quæsitum, à nu. 166. resoluitur affirmatiue sicut dicitur in simili clausula posita in indulto conferendi reseruata.

An si impetrans d. breue non expedierit intra tempus, beneficium eo ipso vacans à solo Papa prouideri possit, an vero possit etiam ab Ordinario prouideri, &c. à nu. 169. resoluitur ad solum Papam spectare prouisionem & ad ipsum deuolui ex verisimili mente ipsius Papæ, & idem in d. simili clausula indulti conferendi contra Germonium.

81 Circa † clausulam sublata, &c. quæ ponitur in bre
uiu de qua Mandos. d. q. 60. de monitorijs, verb.
sicque per quoscumque iudices, &c. num. 44. dubi-
tatur, an illa obstet agenti de spolio ac nullitate ge-
storum vigore breuis, vel quia beneficium non est
vere reseruatum, vel quia clausula consito, non fuit
verificata, vt verificari debebat, vel alias breue fuit
surreptitium, &c. donec obtineatur a Papa, & eius
82 signatura commissio quæ aperiat os. Et videbatur †
obstare ex decis. Cordub. portionis supra adducta,
nu. 54. ad fi. & decis. Gerunden. Capellaniæ 13. Febr.
1595. coram D. Mantica, in qua inter alia dictum
83 est quod † cum Monasterium quod erat in possessio-
☞ ne Capellaniç, tanquam sibi vnitæ produxerit vnio-
nem, executor literarum gratiç aduersarij non pote
rat de vnionis validitate cognoscere stante decreto
irritante & clausula sublata, Puteus decis. 50. lib. 1.
cum alijs, &c.
84 Nihilominus dicendum est non obstare, † nam d.
clausula respicit conditiones dispositionis cui adijci-
tur. ad Puteum decis. 1. & 309. nu. 3. lib. 1. & 156. nu.
7 lib. 2. & omnes clausulæ accessoriæ sequuntur na-
turam actus, cui adhærent. reg. accessorium. lib. 6. gl.
in l. si patronus. §. patronum, verb. fabiana. ff. si quid
in fraudem patroni, Puteus. d. decis. 1. nu. 2. Anton.
Gabr. de clausulis, conclus. 3. nu. 82. & 85. & conclus.
10. num. 1.
Vnde clausula sublata, apposita in dispositione
85 surreptitia, † & obtenta ex falsa causa nihil opera-
tur, Probus & Monachum in c. tibi, de rescrip. in 6.
num. 20. Rota decis. 45. nu. 2. p. 2. diuers. vbi fuit re-
solutum non posse dari de indulto, in quo est decre-
tum irritans, & clausula sublata, nisi verificatis in eo
narratis cum sit concessum non motu proprio, sed
86 ad petitionem partis. Et in vna Oriolen. decimarũ †
19. Iunij. 1592. coram D. Gipsio dixerunt Domini,
☞ Decretum irritans, & clausulã sublata priuilegij nõ
obstare manutẽtioni, quia sunt accessoriæ, & solum
operantur, quando priuilegium intrat, Gemin. in c.
præsenti, in princ. vers. mota quod eo ipso & ibi Frã-
cus 3 notab. de officio Legati in 6. &c. & in terminis
fuit resolutũ in d. Vrgellen. Canonicatus. 30. Octob.
1592. sup. adducta. nu. 59. & in illa Vicen. Beneficij
S. Martini sup. relata, nu. 61. & est etiam decis. Rotæ
in causa Tarracon. Canonicatus, seu officij Pœniten-
tiarij 5. Iun. 1596. coram D. meo Corduba supra rela
ta. 5. p. c. 4. nu. 142.
87 Addo quod clausula sublata intelligitur † veris
existentibus narratis, Mandos. d. q. 60. de monitorijs
verb. sicque per quoscumque iudices, &c. nu. 44. &
illa sola non operatur vt non possit opponi de surre
ptione nisi adsit etiam clausula quod de obreptione
88 & surreptione † dici non possit, vt fuit resolutum in
vna Calagurritana iurisdictionis, 30. Maij 1580. co-
☞ ram D. Rubeis his verbis, Dubitatum fuit in causa
Calagurritana iurisdictionis inter Episcopũ, & Ca-
pitulum stante clausula sublata, & decreto irritanti,
& alijs in confirmatione fœlic. recor. Pauli III. ap-
positis cuius in necessarijs copia detur, an Reueren-
dissimo Episcopo sit taliter clausum os, vt non pos-
sit dare de prætensa obreptione, & surreptione, con
tra confirmationem præfatam, & causa proposita
die Lunæ 30. Maij 1580. fuit conclusum, quod cum
in prædicta confirmatione non adsit clausula quod
de obreptione, seu surreptione dici non posit, sola
clausula sublata non operatur vt non posit opponi
defectus surreptionis, vt alias Rota censuit; sicut
enim verba illa quod de obreptione, & surreptione
dici non possit, quaodo per se sola sunt posita absq;
clausula sublato, &c. in gratia cõcessa ad postulatio-
nem partis, & non motu proprio non operantur, vt
non posit opponi defectus surreptionis, Puteus.
deci. 213. fuit resolutum in vna Calagurritana lib. 2.
ea scilicet ratione, quia huiusmodi clausula intelligi
tur veris existentibus narratis, vt sunt iura clarissi-
ma. c. 2. de rescrip. l. fi. C. de diuersis rescrip. pari ratio
ne clausula huiusmodi sublata posita in gratia ad po
stulationem partis tanquam accessoria recipit ean-
dem interpretationem, facit gl. in l. si patronus. §. pa
tronum, verb. fabiana ad fi. ff. si quid in fraudem pa-
troni, vt per Decium cons. 142. in fin. nu. 9. operabi-
tur autem prædicta clausula, quando in eadem adef-
set alia clausula, quod de obreptione, & surreptione
dici non posset, quia tũc clare apparet de intentione
Papæ volentis tollere vitium surreptionis, & obre-
ptionis adimendo facultatẽ aliter iudicandi, & ita
debent intelligi tradita per Cassad. & alios in c. quia
diligenti, de electione, at in casu nostro non reperi-
tur nisi sola clausula sublata, quã debemus interpre-
tari secundũ iuris dispositionem, cũ in dubio inten-
tio Papæ talis esse præsumatur, qualis de iure esse de
bet, vt habetur in l. ex facto, de vulgari, vbi Doct. &
c. causam quæ, vbi Fel. col. 3. ad. fi. vers. interpretatio
rescripti, de rescr. & prædicta facilius procedũt, vbi
iam esset detecta surteptio, vt prætendunt informã-
tes pro Episcopo ex doctrina Abb. in c. 1. nu. 8. de cõ
firmatione vtili, vel inutili: fuit igitur conclusũ Epi
scopum esse audiendum in casu isto.
89 Et alias in † vna Vicentina vnionis 13. Nouembr.
1562. coram D. Grato fuerat resolutum, Stante in
☞ vnione clausula sublata, & quod non posit dici de
surre-

surreptione,&c.non debere verificari narrata in ea, nec obstare decisionem Putei. 17. de probatio. quia ibi non aderant tot clausulæ vt in præsenti.

Idem fuit resolutū in causa Elnen. minoriorū 18. April.1586.coram D.Orano,† in qua Domini dixerunt, Clausulā sublata nisi coniungatur cū illa, quod de surreptione, vel obreptione dici non possit, inter pretationem à dispositione iuris cōmunis recipere, Put.dec.213.lib.2.& fuit resolutum in d. Callagurritana, ex quo solent hæ clausulæ regulari secundum conditiones dispositionis principalis Clem.1.& ibi Vital.de concef. Præb. Parif.conf.82.nu.4.vol.4.

91 Accedit resolutio facta in causa Placentina † pensionis coram Dom. Penna, in qua 8. Martij 1593. fuit resolutum, Clausulam sublata appositam in reseruatione pensionis obstare fideiussori ipsius pensionis volenti dare de nullitate illius, quod fuit confirmatum 21. Iunij eiusdem anni, & dictum, Quod quando adest clasula sublata, cum clausula quod nō possit dari de surreptione, non potest fideiussor dicere non adfuisse consensum titularis si in supplicatio ne dicitur eius accessisse consensum si tamen diceretur conditionaliter, dummodo eius accedat cōsensus, posset id dicere, & dare de nullitate iuxta decisio nem Cottæ, in causa Romana accessus. 16. Iunij 1569. neq; ex eo quod pensionarius faciat reformari commissionem aduersarij in reliquis videtur consentire, quod agatur de nullitate arg.c.cū venerabilis, de exceptio,&c.

92 Accedit etiam resolutio in causa Pampilonen. † Archidiaconatus 19. Martij 1595. coram D. Pamphilio in qua Dñi dixerunt, Quod non tenetur quis iustificare gratiam, seu indultum sibi concessum stā te clausula, quod de surreptione & obreptione dari non possit. Decius conf.456.nu.1.& 557.nu.8. Maxime concurrente alia clausula sublata, &c. etiā quod versemur in gratia concessa ad postulationē partis, Puteus decis.577.lib.3.quicquid alias dicendum sit, si istæ clausulæ non essent simul iunctæ, Puteus, dec. 213.lib.2.& distinxit Rota in d. Calagurritana iurisdictionis, & alias sæpius. Et in vna Messanen. studij

93 5. Iulij 1593.coram† D.Seraphino fuit resolutum, Quod priuilegium, & indultum tenendi studium & Doctorandi non indiget vlla iustificatione cum cōceptum sit cū clausula sublata, & decreto irritan. & φ de obreptione & surreptione dici non possit, &c.

94 Et in vna Auellina vnionis coram D.† Gipsio 18. Iunij 1595. & confirmata 15. Decem.eiusdem anni fuit resolutum, Quod clausula sublata cum decreto irritan. in gratia ad supplicationem partis obtenta nihil operatur nec releuat nisi coniuncta etiam cum clausula, quod de obreptione & surreptione dari nō possit, quia intelligitur veris existentibus narratis, vt cōclusum fuit in d. Calagurritana iurisdictionis, &c. & etiam decisio in causa Placentina Decanatus 10. Nouem. 1595. coram D. Penna supra adducta 4. p.c.38.mon.nu.52.& idem fuit resolutum in Nauarren. Canonicatus 12. Feb. 1599.coram D. Pamphilio, & nouissime in Hispal.beneficij de Xerez.6. Nouem.1602.coram D.Lita vt per Gonçalez gl.66.nu. 22. qui idem docet & allegat Marchesanum de commissio parte 1. cap.8.ex numero 21.in noua impressione.

Obiter tamen aduerto primo, quod quamuis ve-
95 rum† sit solam clausulam sublata non operari, quin possit dari de resurreptione, &c. vt dictum est, tamen de clausula quod de surreptione, vel obreptione dari, seu dici nō possit, diuersum existimo, nā per illam etiam solam Papa satis videtur exprimere ne possit dari de surreptione, non solum in alijs, sed etiā in narratis maxime cum dicat, quod de surreptione, & obreptione dari non possit ad Menoch.de arbitr. lib.2.casu.201.à nu.10.

96 Et ita tenendum videtur cum Decio in†d. Pampilon.citato, & Caputaq. decis.218.in vna Spoletana Parochialis 1. Apr.1552. p. 3. maxime stante etiā decreto irritante, licet non clausula sublata.

97 Quamuis Rota in vna Calagurritana † Prioratus 23. Ianu. 1545. quæ habetur apud Puteum d.decis. 213.lib.2.& in vna Vlisbonen.erectionis eremitorij de mense Apr.1545. quæ habetur 3.p.diuerso.lib.3, decis.925.& in d. Calagurritana iurisdictionis supra adducta, nu.88.& Mand.d.nu.44.teneant d.clausulam quod de surreptione & obreptione dari nō possit, intelligi veris existētibus narratis. Sed cū expresse constet de mente Principis dicentis, quod de surreptione & obreptione dari non possit eius mens, & mandatum seruari debet vt alias inquit Mandos.de inhibitio.q.82.quamuis contradicat etiam post hæc Gonçalez, d.gl.66.nu.52.dicens fuisse decisum in d. Hispal.6. Nouemb.1602.

98 Secundo quod d.clausula † quod de surreptione, & obreptione dari non possit etiam cum clausula sublata non facit validam gratiam, alias surreptitiā, & ideo cum ea non est quis securus in conscientia, sed solum operatur quod in iudicio, seu foro exteriori non possit dari de illa quousque per Papam os aperiatur per commissionem signaturæ Sanctissimi, in qua huiusmodi commissiones proponuntur vt in d. decis. Caputaquen. 218.& 128.p.1.& Putei 377. lib.3.& 297.lib.2.p.3.diuersorum, & 652.lib.3. & ideo ex oris apertione contra d.clausulas non dicitur tolli ius quæsitum, nec obstat reg. de non tollendo iure quæsito, Caputaq.d.decis.128.num.5.& decis.31.p.3.quicquid dicat Gonçalez gl.7.nu.35.& gl.66.nu.20.

99 Stante quod apertione oris impetrans † tenetur verificare narrata in sua gratia, nisi sit motu proprio, vt in vna Seguntina dimidiæ annatæ 16. Iunij 1595.coram Domino Lita quæ sic ait, Tenuerūt Domini exemptionem non suffragari Ecclesiæ de Medinacœli, primo, quia stante apertione oris ad fauorem Capituli concessa, quod habet indultum generale percipiendi de omnibus beneficijs Seguntinæ diœcesis mediam annatam, Ecclesiæ de Medinacœli dum se fundat in literis immunitatis Pij IV. tenetur verificare narrata in dictis literis, alias illis non iuuatur, Pelin.in cap. ad aures, colum.5.versic. 3.conclus. ibi quod impetrans, &c. de rescript. Bellamera decis.76. numero 6. & sequenti. Verall. decis. 128. part.1. Puteus 245. libro 1. num. 1. fuit dictum in vna Conchen. erectionis. 25. Maij 1592. coram Domino Seraphino, neque ex eo excusatur à tali iustificatione quod in dictis literis adsit clausula, quod non possit dari de surreptione, &c. si quidem d. literæ non emanarunt motu proprio, sed ad instantiam partis, Puteus decisio.214. libro 2. Caputaquen. 128.par.1.Gabr.consil.26.num.13. libro 2.

100 Sed quamuis clausula sublata breuis non † obstet agenti de spolio ac nullitate gestorum vigore illius vt dictum est, commissio super spolio, ac nullitate, aut etiam super petitorio, & appellatione à sententia lata vigore breuis, non signatur, nisi cum clausula parito breui. Nisi adeatur signatura Sāctissimi, & doceatur de mala breuis executione, aut aliqua nullitate, seu defectu, tunc enim solet Papa simpliciter signare commissionem sine d.clausula. & cum facul

tate absoluendi, & inhibēdi, &c. Gonçal. in annot. a
n.284. vbi ait, quod hodie recurritur etiā, & frequē-
tius ad signaturam iustitiæ, ex tacito quodā Papæ
102 consensu, quod ego meo tempore non vidi, aut nisi
ad executionem breuis actum sit extra curiam vt vi
detur colligi ex dec. Vrgellen. supra adducta, nu.59.
103 Aliquando etiam signatur commissio, cū† clausu
la parito breui arbitrio Rotę, quę importat vt si Ro
ta arbitrabitur, & sit locus eius arbitrio supersedea-
tur in executione, vt in Gerūden. beneficij. 31. Maij
1600. supra relata, nu. 35. & in Pampilonen. Paro-
chialis de Açagra. 27. Iunij 1601. relata, nu. 11. Gon-
çal. ibi, nu. 285.
Quæ tamen clausula non impedit manutentionē
104 † in possessione iam capta, nec ex ea est reuocanda
posseßio, vt in vna Aurien. Parochialis S. Mariæ de
Pao. 17. Apr. 1600. coram D. Lancell. in qua fuit re-
105 solutum, † Quod cum constet de possessione Came-
ræ capta ab eius procuratore 2. Iunij 1593. ex publi
co instrumento, quod bene probat possessionem ad
effectum manutentionis, ei dandum est mandatum
de manutenendo, &c. nec obstare quod causa fuerit
commissa in Rota cum clausula, parito breui, arbi-
trio Rotæ, ita vt alias propter fumū qui dabatur iu-
ris patronatus visum fuerit aliquantulum in illius
executione supersedere, quia hoc non impedit ma-
nutentionem, neq; ex dicta clausula arbitrio Rotæ,
reuocanda est possessio Cameræ, vel ei præiudican-
dū circa suam possessionē, & tanto magis quia dete-
ctæ deinde fuerunt nullitates testiū examinatorum
super probatione iuris patronat. neq; obstare quod
breue non fuerit ab Auditore Cameræ sufficienter
iustificatum, quia hæc, & alia quæ deducuntur erūt
discutienda in progressu causæ, neq; interim est im-
pediēda Cameræ possessio, &c. Gonçalez supra, nu.
296. dicens idem decisum in Oueten. Aarchidiaco-
tus 15. Decem. 1603. coram D. Pamphilio.
106 Sed si agens de spolio, † de nullitate gestorum vi-
gore breuis, aut super petitorio, seu appellans a sen-
tentia lata vigore breuis, allegaret paupertatem si-
gnatura etiam iustitiæ daret cōmissionem reserua-
tis fructib. & expensis in finem litis, cum clausula di
missa possessione, & constito de oratoris paupertate
107 sicut † dari solet petenti restitutionem contra duas,
vel tres conformes, Staphil. de literis iustitiæ. §. clau
sula, & per breue Sanctitatis vestræ quomodolibet
intelligenda, seu §. quando petitur cōmissio, nu. 13.
Vestrius in pract. lib. 4. c. 4. nu. 9. & Marches. de com
missio. 2. p. c. 2. de commissione appellationis, nu. 35.
108 & agenti de † nullitate trium conformium. Cassad.
decis. 11. de rescrip. & condemnato in spolio non do
109 loso, nec violento. Vt in vna Portalegren. † spolij. 5.
Iunij 1589. corā D. Orano in qua fuit dictū, Quod
decis. 3. Putei de solutio. quod non excusatur quis in
spolio a purgatione prætextu paupertatis, & decisio
22. de restitut. spoliat. in antiquis. Io. Paul. decis. 85.
Caputaq. 183. lib. 3. & Putei 56. lib. 1. procedunt, in
spoliatore doloso & violento tantum, Lancell. de at
tentatis, c. 31. nu. 48.
110 Operatur autem clausula, † parito breui, vt iurisdi
ctio intelligatur data sub conditione, si sit paritum
breui, & non alias, Gonçalez supra à nu. 247. & affi-
cit etiam tertium, seu patronum venientem ad cau-
sam pro suo interesse, vt in vna Compostellana Pa-
rochialis. 16. Decemb. 1596. coram D. Orano, in qua
fuit resolutum. Non constare de re iudicata, quæ ve
niat exequenda, quia ex defectu iurisdictionis sentē
tia fuit nulla, cum enim causa fuisset commissa cum
clausula, parito breui, & sic sub conditione non po-
tuit iudex ante impletam conditionem per restitu-
tionem fructuum pereeptorum procedere, nam de
paritione posita in conditione debuit prius plene ap
parere, Tiraq. de retractu conuentionali. §. 2. gl. vnic.
nu. 4. & licet fuerit posita in prima commissione cē-
setur repetita in omnibus seq. Ægid. decis. 4. 104. &
526. Cassad. 8. 8. de rescrip. & afficit etiam tertiū ve-
nientem ad causam pro suo interesse, qui debet ad-
mitti in statu, & terminis iuxta, c. fi. vt lite pendēte,
in 6. Felin. in c. cum super. nu. 15. de re iudicata, & de
clausula sine retardatione, Veral. decis. 1. lib. 1. in ma
nuscrip. & de clausula parito breui apposita in com
missione causæ contra præsentatum ad fauorē pro-
uisi Apostolici, quod intelligatur repetita in noua
commissione causæ præsentata ad fauorem patroni
pro defensione suæ præsentationis, dictū est in causa
Hispal. beneficij de Cantillana 8. Aprilis 1585. co-
ram D. Seraphino, ne alias aperiatur via impedien-
di executionem, breuium procurando quod colla-
tor veniat ad causam pro defensione suæ prouisio-
nis, &c.
111 Et in vna Regien. † beneficij. 13. Ian. 1597. coram
D. Lita fuit resolutum, Quod clausula, parito bre-
ui, operatur vt iurisdictio intelligatur tributa condi
tionaliter, quatenus sit paritum breui, & non alias,
vnde cum non constet de paritione breuis, merito
defecta iurisdictione mandatum de manutenendo
sustinetur, & vti nullum venit reuocandum, nec stā-
te d. clausula potest dari mandatum, de manutenen-
do contra eum qui nititur breui, vt tenuit Rota in
causa Conchen. præstimonij. 12. Decemb. præteriti
coram D. Decano.
112 Et d. clausula parito importat non solum † dimis-
sionem possessionis, sed & restitutionem fructuum,
vt in d. Compostellana. Et in vna Pampilonen. Prio
ratus. 26. Apr. 1602. coram D. Ludouisio, in qua fuit
113 resolutum, † Non constare de sufficienti paritione
breuis, quia clausula parito non solum importat di-
missionē possessionis, sed & restitutionem fructuū,
vt fuit resolutū in Pampilon. de Sos. 28. Ianar. 1577.
coram D. Blanchetto & in Hispal. benefi. 24. Febr.
1584. corā D. Decano, & corā eod. Ludouisio in cau
sa Vrgel. iuris optandi. 10. Dec. 1601. & de perceptio
ne fructuū satis apparere, ex quo fuit in possessione,
& non docet se eos non percepisse, nec ab alio fuisse
perceptos, Cotra dec. 14. fuit dictū in vna Cōpostel-
lana fructuum 6. Mart. 1590. coram D. Plato in Pa-
normitana Archidiaconatus. 22. Maij 1592. coram
D. Penna, & in Cōsentina Parochialis. 10. Decemb.
1595. coram D. Pamphilio, &c.
114 Vnde in plurib. causis fuit resolutū, † signanter in
signatura iustitiæ in vna Legionen. Canonicatus de
anno 1593. proponente D. Beiel. quod sicut appella-
tio non committitur à sententia vigore breuis lata
respectu possessionis, nisi cum clausula prito breui,
ita neq; respectu fructuum, quia pari modo in breui
executiue procedi mandatur respectu fructuū, sicut
respectu possessionis.
115 Debentq; restitui omnes fructus à die † obitus, seu
vacationis decursi, vt in breui dicitur, nam possessor
beneficij reseruati etiam cum bona fide, ex tit. habi-
to ab alio quam à Papa, non facit fructus suos, vt di-
ctum est præced. particul. 5. à nu. 24.
116 Vnde intrusus in Canonicatu, † & Præbenda, te-
netur pro paritione breuis restituere fructus, & di-
stributiones perceptas etiam si non sit facta protesta
tio, Cassador. decis. 6. nu. 3. de Præben. Rota in vna
Iaeen. Beneficij de Anso. 16. Ianuarij 1577. coram
D. Lancellotto quæ habetur 1. part. diuersorum,

decis.

decis.618.& in vna Maioricen. Canonicatus 2. Maij 1594. coram D. Millino, quæ sic ait.

117 Domini resoluerunt non costare† de paritione breuis, & D. Io. Segui dandum esse mandatum contra D. Mattheum Mollol pro summa liquidata. fundamentum decisionis fuit, quia ex libro Capituli, & depositionibus testiū probatur quod fructus huius Canonicatus & officij Pœnitentiarij consistunt in grossa, & mensata, quæ non sunt distributiones quotidianę, c. cum nonnullæ. §. præterea, in extrauagantib. communibus. Vnde cum in breui dicatur, quod D. Io. Segui consignētur omnes, & quicūque fructus, redditus, & prouentus integre a die obitus, & Matthæus perceperit istos fructus liquidatos debet eos restituere. Non obstat quod Matthæus eos perceperit tanquam syndicus, & procurator Capituli in curia Regis, quoniam respondebant Dñi, quod non debet reportare magis commodum ex absentia quam ex residentia, ideo sicuti si fuisset præsens teneretur fructus restituere, ita tenetur restituere illos, quos habuit ratione absentiæ. non obstat quod non fuit facta protestatio, quia non est necessaria pro fructibus perceptis, vt fuit dictum in causa Iacen. beneficij 16. Ian. 1577. corā Illustris. D. Cardinali. Lācell. Et idem fuit resolutum in hac causa de mense Iunij seq. propositis memorialib. loco causæ, & in Placentina Parochialis 1595. infra adducta p. seq. c. 13 nu. 102. Gonçalez. §. 7. procem. nu. 161.

118 Et faciunt dec. Putei. 383. nu. 8. lib. 1. &† dec. Mohed. 6. de Præb. alias 109. Ex quibus quando non est intrusus, sed agitur contra Capitulū tenebitur ad fru-
119 ctus, & † distributiones, saltem à die intimationis monitorij, &c. licet contra teneant Boer. decis. 340. nu. 4. & Gigas cons. 144. nu. 25. alias resp. 45. de pensio. in distributionibus perceptis, sed fauet Pontan. de spolio lib. 4. nu. 27.

120 Tenetur etiam ad fructus & distributiones† non perceptas ob non residentiam quando ipsimet fuit facta legitima protestatio, nempe alternatiue, vt resideat aut dimittat possessionem, secundum stilū Rotæ, vt in d. decis. Putei, nu. 7. & in d. dec. Iacen. & Maioricen. & est optima deci. 1170. lib. 3. p. 3. diuers. & fuit alias resolutum in vna Salamantina coram D. Bubalo, Pontan. sup. nu. 21. & sic debet intelligi, Lancell. de attentatis. 3. p. c. 31. a nu. 27: & post hæc tradit Gonçal. d. §. 7. nu. 156.

121 Quod tamen non videtur procedere in†distributionib. seu emolumentis incertis etiam perceptis, vt funeralibus, &c. & sic in alijs beneficijs, & Parochia-
122 lib. †non fit condemnatio fructuum nisi prouenientium ex decimis, primitijs. &c. vt in decis. Dertusen. Parochialis infra adducta, 9. p. c. 2. nu. 233.

123 Et circa illam decisionem Maioricen. †obiter aduertendum est illam videri intelligendam quando Canonicus fuit habitus pro præsenti, & numeratus ratione negotiorum Ecclesię, secus quando non fuit habitus pro præsenti, sed fructus Canonicatus sunt illi dati pro salario, vt in vna Caurien. fructuum Canonicatus 16. Decembr. 1552. coram D. Caputaq. in
124 qua fuit resolutū, Quod condemnatio in fructibus perceptis debet intelligi de fructibus iure ordinario perceptis etiam si esset absens, nō autem specialiter, vt si essent percepti in absentia, & nomine seruitij præstiti Ecclesię, supposito quod non esset bona protestatio; si autem protestatio esset bona, tunc Domini dubitabant, &c. vt per Cottam decis. 78. in Miscellaneis manuscrip.

125 Obiter etiam in præsenti se offert† difficultas, an pendente lite, seu controuersia contra intrusum in Præbenda, super executione breuis, fructus & distributiones d. Præbendæ, quos Capitulū percipit, quia nullus residet, sint deponēdi, seu sequestrandi restituendi victori? Et videbatur quod sic, ex constitutione 57. Pij V. de deponendis fructibus, & distributionibus beneficiorum lite pendente, &c.

126 Nihilominus tamen contrariū est dicendū, †quia illa constitutio loquitur de fructib. & distributionibus, quæ occurrentibus litib. & controuersijs super Cānonicatib. & alijs beneficijs Capitulo deferuntur vigore constitutionum, seu consuetudinum, & non procedit in fructib. & distributionib. quæ nō deferūtur Capit. occasione litis vigore constitutionū, seu consuetudinū, sed ex iuris cōmunis dispositione per ius accrescendi, seu non decrescendi iuxta c. 1. de clericis non residen. in 6. nec in proposito Capitulū est
127 in culpa, &c. Et ita istam†constitutionem intellexit Rota in vna Carthaginen. sequestri. 20. Nouembr. 1599. coram Dom. Lancellotto. vt in decisio. seq.

☞ Ex duobus potissimum fundamentis prætendebatur locum esse sequestro Primo vigore Bullę fœl. rec. Pij V. super deponendis fructibus & distributionibus Beneficiorum lite pendente. Secundo ex iuris communis dispositione cum prętenderetur Capitulum fuisse in culpa, & dedisse causam liti admittendo ad votandum Decanum qui dicitur fuisse excommunicatus, & demens, vt pluribus deducunt informantes pro Doctore Caxa. Quibus non obstātib. Domini contrarium censuerunt, nam inspecta supradicta constitutione non potest decerni sequestrū quia illa loquitur de fructib. & distributionib. quæ occurrentib. litibus & controuersijs inter prouisos vigore cōstitutionum, statutorū, seu consuetudinū Capitulo deferuntur, & sic non habet locum in fructib. & distributionib. de quibus agitur, quia non debentur Capitulo, nec vigore statuti aut constitutionis, vel consuetudinis, nec occasione litis, sed ex iuris communis dispositione per ius accrescendi, vel non decrescendi, iuxta c. 1. de clericis non resid. lib. 2. gl. in Clem. 2. verb. pars dimidia de ætate & qualitate, Capitulum enim non ingerit se in hac lite, nec præstat aliquod impedimentum in tradenda possessione, immo est paratum illam tradere ei qui est victoriā reportaturus, inspecto autē iure communi idem dicendum est, quod non sit locus sequestro, nec priuādū Capitulū, quod nō est in causa distributionibus ei debitis supr. Neq; obstat culpa Capituli in admittendo ad votū Decanū, quia Capitulum non poterat diuinare quod Decanus daturus esset votū ad fauorem Valdiuiesi, vnde culpa quæ ei imputatur est multū remota, nec ordinata ad casum. Pręterea adhuc non est decisum, quod de eo tēpore Decanus esset demēs, vel excōmunicatus, & quatenus hoc esset verum, non sufficeret, cū non constet, de hoc Capitulū sciētiam habuisse, prout esse necessariū ex Innoc. & alijs tradit Abb. in c. fin. nu. 6. de procurator non obstant decis. in causa Salamantina, & Doct. in contrariū allegati, quia loquuntur in impedito facto Capituli. Ex quibus Domini dixerunt non esse locum sequestro, sed quod. D. Caxa quatenus prætendat super istis distributionib. faciat suas protestationes, & vtatur iure suo.

128 Vnde quod tradit Gonçalez. †§. 7. procem. nu. 22. quod vt d. constitutio Pij V. locum habeat, oportet quod Capitulum fuerit in aliqua culpa non tradendi possessionem vel aliquod impedimentum præstiterit, vt; fuit resolutum in vna Placentina Decanatus, 5. Iulij 1599. coram D. Penna, vbi fuit iudicatū sufficiens impedimentum, si literas Apostolicas

ad consilium Regium, vel alios iudices seculares detulerit, procedet inspecto iure communi.

129 Et quamuis Sallustius Tiberius † d.lib.3.cap.6. nu.26. dicat, quod signatura non solet in his rescribere nisi cũ clausula parito breui iudicato, quæ si poneretur importaret, vt ipse ait, non solum dimissionem possessionis ac fructuum restitutionem, sed etiã refectionem expensarum in quibus intrusus condemnatur, Staphil. de literis iustitiæ. §. clausula & per breue Sanctitatis vestræ quomodo intelligenda, nu. 9. Vestrius in practica lib.4. c.4.nu.9.& lib.8.c.3.nu. 10. Lancell. de attentatis, c.18. nu.128. Marches. de commissio 2.p.c.5.de commis.appel.nu.35. Rota in Toletana decimarum.19. Febr.1594. infra adducta, 130 nu.148. & in Hispal. decimarum de Tribuiena. 20. Iun.1594. coram D. Mantica sup. adducta, 1.p.cap. 2. nu.45.& in alijs causis, tamen re vera solum dicitur parito breui vt diximus & videmus in praxi, quæ clausula vt etiam diximus solum importat dimissionem possessionis ac restitutionem fructuum, de quibus in breui, non autem expensarum solutionem, quicquid dicat Gonçalez, sup.n.249. in annotationibus.

131 Verum est tamen vt ipse Sallustius ibi † dicit, nu. 24. 25. & 27. quod a censuris & pœnis latis vigore breuis non datur absolutio nisi dimissa possessione, refectis expensis, & fructibus restitutis, in quib. intrusus fuit condemnatus, vel facta obligatione, seu oblatione de illis soluendis facta liquidatione, facit deci. Achil. 1. de sententia excom. seu 376. ad absolutionẽ enim requiritur satisfactio partis, Vgol. de censura, tab.1.c.19.§.6.

132 A qua liquidatione, seu taxatione excessiua † datur appellatio suspensiua eius. Sallustius.d.c.6.num. 27.& lib.1.c.27.nu.24.& lib.2.c.2.nu.30. Felin.in.c. quod ad consultationem de re iudic.nu.16. Vestrius li.7.c.3.nu.12. Marches.d.2.p.c.3.de commis.appell. nu.46.& 47. Rota deci.100.p.1.diuers. non tamẽ nisi 133 semel, Feli.sup.nu.20.ad fi. Vestrius † d.nu.12. Beroius q. 131.nu.3. Capitius decis.34.in fi. Marches.ibi, nu.71. & Sallustius, d.c.27.nu.24.& 25.& ita practicatur in curia, & constat ex decis. Rotę in causa Fir- 134 mana olei. 9. Apr.1576. coram D. Blanchetto, quæ sic ait. Domini dixerunt, quod cum creditum Dominorum de Rugerijs sit liquidum, dãna autẽ & interesse liquidari non possint, nisi per duas cõformes, sufficit oblatio facta cũ depositione Iulij Ant. Aug. de fructib.nu.6.& ideo non posse fieri compensationẽ, & interim non retardandum mandatum executiuum; nec obstat commissio quod in primis, & ante omnia procedatur ad executionẽ, quia intelligitur prout de iure, Ias. in l.causas, n.7. C.de transactio. & Crescen. decis.47.

135 Sed quamuis † pendente liquidatione fructuum, & taxatione expensarum, seu appellatione ab ea tãquã excessiua interposita detur absolutio a censuris, & pœnis dimittenti possessionem beneficij, & offerẽti se paratum illa soluere facta liquidatione, & taxatione vt dictum est, tamen non auditur interim 136 contradicente aduersario super appellatione † a sententia vigore breuis, aut super spolio, seu petitorio, vel nullitate, donec doceat de restitutione fructuum stante d. clausula in commissione parito breui, quæ vt dictum est vltra dimissionẽ possessionis requirit realem solutionem fructuum. Gonçal. sup. nu.251. in annotationibus.

137 Pro quo est decis. in causa Pampilonen. † Archidiaconatus 4. Mar.1596. corã D. Pamphilio, in qua fuit resolutũ, Quod oblatio cũ cautione de soluendo liquidationem fructuum faciendam nõ sufficit, vt dicatur paritum iudicato, & quod decis. Mohedani 17. de restitutione spoliatorum non obseruatur, & faciunt quæ tradit Lancellottus de attentatis, c. 31. à nu.71.

Iuxta quod alias in vna Pientina iurispatronatus 1. Feb.1599. corã D. meo Cordu. fuit resolutum. Attentata non esse sufficienter purgata, cum purgatio pendeat à duobus, scilicet vt omnes fructus quos attentans perceperit deponat apud sequestratorem, & renũtiet possessioni. Puteus deci.118.lib.1. Achil. 23. de appel. Verall. dec.11.p.1. nec placuit Dñis cessio, & depositio vnius Iulij cum obligatione soluendi reliqua facta liquidatione, quia Rota sequitur doctrinam Baldi in c.conquerente de restitut. spol. Caputaq. dec.224.lib.1.in manuscrip.& 150.1.p.in impressis, reprobata decis. Mohed.17. de restit. spoliat. vt fuit decisum corã D. Pamphilio 4. Martij 1596. in causa Pampilonen. Archidiaconatus, & alibi sæpe. Nec obstabat, quod fructus non essent liquidi, quia debebant liquidari, vt per Ant. Aug. lib.3.deci. 307.& in tit. de attentatis.§.15. Cæsar. de Grassis decis.5. nu.7. de restit. spoliat. & stilus est, vel quod petens procedi ad vlteriora liquidet ipse fructus, vel impetret commissionem vt præfigatur terminus aduersario ad liquidandum, quo elapso procedatur in negotio principali, Modernus de commissio. cõmissione 15. super attentatis, & fuit alias dictum in causa Hispal. beneficij 24. Feb.1594. coram D. Decano, &c. Quamuis Gonçal. sup. nu.250. sequatur decisionem Mohedani.

138 Parte tamen non opponente † audiri debet etiam non docens de paritione, nõ obstante clausula parito, ad decisionem Rotæ 810. p.1. diuers. & quæ tradit Gonçal. gl.56. a nu.48. ad 108.& gl.66. à nu.45.& gl. 67.nu.52.

139 Circa liquidationem autem aduerte alias † in vna Cusentina Parochialis, 12. Decembr.1594. coram D. Pamphilio, & 13. Martij 1595. coram D. Lita fuisse resolutum, Quod fructuum perceptio ad effectum liquidationis solet pręsumi ex possessione non dato alio possessore vt fuit resolutum in Compostellana fructuum, 6. Martij 1590. coram D. Plato, & in hac materia liquidationis fructuum cum sit difficilis probationis, & vt ait, Natta cons.510.nu.7.lib.3. tota committatur arbitrio iudicis, sufficiunt leuiores probationes, & per coniecturas, Bald. in l.1.nu. 22. C.de fructibus & litium expensis, Corneus cons. 301. in fi. lib.2.& etiam per solitum, Achil. decisio.5. de fructibus & per testes de credulitate, Angel. l.2.n. 1. C.de naucul. lib.11.13. Alex. l.pretia rerũ, nu.9.ff. ad l.falcidiam, circa quod etiam est videnda decisio Pampilonen. sup. adducta, nu.113.

Et stante in commissione d. clausula parito bre- 140 ui, † inhibitio facta vigore talis commissionis non operatur, si non est paritum breui; nam inhibitio censetur facta stante d. conditione, prout in commissione, Mando. de inhibitio. quæst.30. & 82. Lancell. de attent.2.p.c.20. ampliatione, 11.nu.28.& cap.17. nu. 64. vers. circumscriptis. Cæsar. de Grassis decis. 56. num.4.& dictum est alias sup. 1.p.c.5.num.521. & sequen.

141 Sed difficultas est, † an ad paritionem breuis circa possessionẽ requiratur, quod intrusus dimittat possessionem quam habet, an vero sufficiat quod patiatur capi possessionem virtute breuis parendo solum verbaliter.

142 Et videbatur dicendum requiri † dimissionem & relaxationem possessionis, nam ita in monitorijs rela-

relaxatis virtute breuis mandatur, nempe quod intrusus infra sex dies a die intimationis debeat realitier, & cum effectu, tradere, consignare, & relaxare, possessionem Cameræ Apostolicæ, seu prouiso, & ab intrusione desistere, & de fructibus respondere, &c. & in sententia contra eum lata declararur ob nõ traditionem, consignationem, relaxationẽ, & dimissionem possessionis ac fructuum non restitutionem, &c.

Nihilominus tamen dicendum est sufficere, quod
143 †intrusus sinat, permittat, & patiatur, capi possessionem virtute breuis, nec requiritur quod per prius illam dimittat, nam id non requiritur in breui, iuxta quod est monitorium intelligendum, & semel capta possessione virtute breuis non requiritur amplius ex parte intrusi respectu ipsius possessionis, cum eam iam habeat Camera Apostolica, seu prouisus, & ita tenet Rota vt in decisionbus sequentibus, quæ sunt notandæ.

144 *Meliten. Beneficij† Sanct. Fantini.* 10. *Decemb.* 1586. *coram D. Seraphino.*

☞ FVit resolutum, illustrem Philippum non esse restituendum ad possessionem beneficij, de quo agitur, cum enim ipse relaxauerit possessionẽ in manibus Nuntij, eam acceptantis nomine Cameræ Apostolicæ, & ita facto suo à possessione ceciderit, nõ est restituendus iuxta ea quæ tradunt Doctores in c. sæpe de restitut. spola. vbi Ripa nu. 75. Socin. in l. rẽ quæ nobis nu. 8. de acquir. posses. Paris. cons. 1. num. 154. lib. 1. cum alijs per Gabr. de restitut. spoliat. conclus. 5. nu. 26. neq; releuat, qnod hæc relaxatio fuerit facta propter iussum Pontificis, quia cum non præcederet aliqua vis, neq; præcisa, neq; depulsiua, quæ astringeret eum ad hunc actum dimissionis faciendum, non est habenda consideratio prætensi metus; & reuerentiæ ad hunc effectum cum possit sine tali dimissione spontanea solum præstare patientiam vt nomine Cameræ caperetur possessio, ideo non est opus deducere id quod à Doctoribus passim traditũ est, eum qui vi compulsiua tradidit possessionẽ non esse restituendum. Natta cons. 386. nu. 1. & 2. in 2. cæteros cumulat Menoch. remedio 1. recuperãdæ, nu. 102. cum seq. neque releuat quod in relaxatione possessionis adsit præseruatio qnorũcumq; iurium, quia hæc clausula recipit interpretationem a iure, vt non comprehendat ea, in quibus sibi præiudicat, Oldra. consil. 330. in fin. Paris. 70. num. 12. lib. 1. Sarnens. de non tollendo iure quæsito, quæst. 1. in fin. Castrens. 472. libro 1. cum alijs adductis per informantes,

145 *Toletana† iuris decimandi*, 8. *Nouem.* 1583. *coram D. Pamphilio.*

☞ DIxerunt Domini concedendum esse Archiepiscopo mãdatũ de manutenendo, in quasi possessione iuris decimandi statum de Capella, quia cum ad instar interdicti, vti possidetis, detur ei qui possidet de tempore litis motæ. §. retinendæ, vbi Faber. nu. 16. de interdictis. l. 1. §. huius autem. vbi Bart. in princ. & in §. quod ait, num. 14. vti possidetis. l. 1. vbi Bart. nu. 3. C. eod. Couar. pract. c. 17. cũ alijs per Menoch. de retinenda, remed. 3. num. 556. & remedio vlt. nu. 14. & nu. 24. vtiq; dandum est Archiepiscopo quẽ ex instrumento adeptionis possessionis de mẽse Aug. 1590. de quo in summario, nu. 2. constat viuẽte Duce seniore, & antequam modernus Dux litẽ instituisset, de tempore motæ litis possedisse ad l. prædia. vbi Bart. ff. de acquiren. posses. l. non idcirco, vbi Bald. Cod. de fide instrument. Puteus decis. 360. nu. 8. lib. 2. non obstante quod possessio esset mere instrumentalis, quia ad effectum manutentionis, & etiam restitutionis, prodest, vbi non constat alium tunc temporis possedisse, Rota decisio 21. de Præb. in antiquis. Bisign. decis. 8. de restitutione spoliat. Fastol. dubio. 41. Cassador. decis. 20. in fin. de. Præb. Mohedan. decis. 238. Verrall. 334. num. 5. cum. sequ. par. 2. impress. in casu autem de quo agitur stante dimissione possessionis Ducis senioris parendo sentẽtijs Rotalibus, & executorialibus, illarum vigore emanatis, possessio quæ solo animo amittitur erat vacua. l. 3. §. in admitenda, & l. si quis in §. differentia de acquirend. possessione, non obstante protestatione, quod dimittebat metu censurarum, & aliarum pœnarum in præfatis literis executorialibus contentarum, per ea quæ alias fuerunt deducta, coram Reuerendissimo D. meo Seraphino de anno 1587. in causa Meliten. beneficij S. Fantini, & tanto magis in hoc casu, vbi Dux non tenebatur aliquid præstare, sed solum abstinere à perceptione decimarum, & pati quod Archiepiscopus illas perciperer, quo casu sufficit paritio verbalis, Puteus decis. 250. in vna Oueten. libro. 1. etiam quod in ipsa paritione condemnatus protestetur, quod per eam non intendit sibi parere aliquod præiudicium iuribus suis, quia iuxta decisionem Mohedan. 275. condemnatus non tenetur cedere, nec approbare, sententiam contra ipsum latam, sed sufficit quod pareat, & post protestari sibi præseruare quicquid vult. Anton. Augustin. tit. de sententia & re iudic. num. 3. & fuit resolutum in causa Burgen. iurisdictionis. 29. Octobris 1586. coram D. meo Seraphino, & ista causa. 18. Decembris 1589. coram D. meo Orano, vbi hac ratione informantes pro Duce impedierunt ferri declaratoriam. Præterea ista possessio licet instrumentalis fuit capta authoritate iudicis in vim executorialium emanatarum à Rota, & sic prodest etiã quod alius possideret iuxta doctrinam Angeli. l. clã possider. §. qui ad nundinas. col. 1. de acquirend. possess. quem ibi sequitur Roma. nu. 3. Imola sub nu. 1. Alexand. 2. Socin. 5. Claudius 20. Mohedan. decis. 86. cũ alijs per modernum, remedio 3. num. 575. non obstante quod executoriales nõ essent reproductæ iuxta decis. Cassador. 9. nu. 10. de causa possess. Quia stãte consensu Ducis, & paritione verbali non erat opus alia reproductione, & alias me proponente fuit decisum in causa Burgen. situs Capellæ. 22. Iunij 1587. & cessat difficultas ex pluribus locationibus factis per Archiepiscopũ mediante persona sui procuratoris, quæ, concurrente perceptione fructuum, seu pensionis, de qua ex iuribus, de quibus in summario. nu. 14. constat, probant actualem, & realẽ possessionẽ etiam cõtra tertiũ, gl. l. qui vniuersas. §. quod per colonum, & ibi Bartolus & Aretinus, qui sub num. 7. testatur de communi de acquirenda possessione, & sentit etiam Alexand. in eadem l. §. si conductor, num. 6. & in cons. 118. num. 19. libro 5. Socinus consilio 205. numero 5. libro 2. & 106. numero 2. libro. 3. Natta consilio. 672. numero 20. cum alijs per Gabriel. conclus. 4. de locato, num. 2. cum sequ. non ostant actus possessorij postea facti à moderno Duce, quia cum non constet Archiepiscopum habuisse se pro spoliato, non impediunt eius manutentionem, iuxta vulg. decisionem Putei 418. in vna Paduana lib. 2. attenditur enim ad hunc effectũ antiquior possessio, & alia recentior præsumitur

clandestina & turbatiua.l.1.in fi.vbi gl.Ang.& alij. ff.vti possidetis,c.licet causam.de probatio.Alexan. cons.88. num.4.lib.5.Socin.cons.15.nu.4.lib.4.post Bar.l.si duo.ff.vti possidetis,vbi sub nu.41.dicit antiquiorem possessionem esse semper manutenendã, Feli.d.c.licet causam,nu.8.& Decius 9.late Couarr. pract.c.17.circa fi.vers.2.cum alijs per modernum. d.remedio.3.nu.725.

146 *In eadem† coram eodem 19.Nouem.1593.*

Domini non obstantibus deductis pro parte Ducis steterunt in resolutis, quod sufficienter constet, de quasi possessione Archiepiscopi, quæ iuxta decisionem Bisign.8. de restitut.spoliat.cum alijs in decis. allegatis etiam quod sit instrumentalis mere suffragatur ad effectum manutentionis stante illius dimissione antea facta per Ducem seniorem, qui in instrumento paritionis expresse dicit, quod discedebat a nominatione Capellanorum, & parendo prout paret literis executorialibus vult se abstinere, & abstinet à recuperatione decimarum, quod importat dimissionem possessionis ad l.3.§.in amittenda, & l.si quis.§.differentia de acquir.possess.maxime quia Dux non tenebatur aliquid præstare, sed tantum se abstinere à perceptione decimarum,& pati quod Archiepiscopus illas perciperet, vt per Puteū decis.250.in vna Oueten. lib.1.cum alijs in hac eadem causa deductis coram D.Orano de mense Decembr.1589. & licet prætendatur non obstante hac paritione verbali Ducem postea continuasse suam quasi possessionē decimandi, antequã Archiepiscopus illã adeptus fuerit ad decisionē primã de renuntiatione in nouis, Calder. cons.4.eod.tit. Sarnen.de annali.q.57. Hoc tamen nihil facit quia nõ ideo minus potuit Archiepiscopus ingredi possessionem; nam quicquid dicendum sit respectu tertij,tamen ille ad cuius fauorem possessio dimittitur potest illã capere non obstante quod cedens perseueret in detētione, vt declarat Cassad.dec.4.nu.2.vers.sed contra de restit.spol.Achilles dec.10.eod.Puteus 175.Frãc. lib.1. cum alijs per Pontanum de spolio lib.1.num. 126.& nu.143.& lib.3.nu.72.præsertim cum paritio verbalis operetur quandam licentiam ingrediendi possessionem,quã verbaliter parens videtur voluisse continuare quousq;ille,ad cuius fauorem facta est paritio,vellit illam ingredi,ne Dux in hac paritione videatur sibi ipsi contrariari, vel voluisse decipere Rotã & Archiepiscopum pro impedienda declaratoria, quod non est dicendum, vltra quod non constat actus possessorios factos fuisse de mãdato Ducis quod speciale requiritur ad rursus acquirendam possessionem, quã per verbalem paritionem dimiserat, Rota in nouis, decis.9. de restit.spol. & decis.21. de procurator. Alex.l.quod meo,nu.5.ff.de acquir.possess.Corneus cons.190.nu.8.lib.1.Aym.cons.5.num. 16. Gozadin.cons.42.nu.5.& tanto magis quod nõ constat aliquos actus possessorios fuisse factos nomine Ducis post productionem instrumenti paritionis in Rota quod fuit productũ die 19. Iunij 1590. coram D.Orano cui commissa fuerat causa restitutionis in integrum, tam super iure nominandi, quã super iure decimandi, quod tempus potissimum est attendendũ cum per istam productionem, cuius occasione impedita fuit declaratoria visus fuit Dux rursus,& verbis,& facto parere dictis executorialib. ex vulgari regula, quod producens instrumentũ videtur asserere omnia quæ in eo continentur. gl.in l. 1.§.editionis,& ibi Ias.nu.12.ff.de edendo.Doct.in c.cũ venerabilis,de exceptio.late Aym.de antiq.tēporis,p.1.§.viso.& ab isto tēpore citra,vsque ad poss. Archiepisc.non dantur aliqui actus possessorij & licet allegētur testes ad ostēdendũ ipsũ de anno 1591. percepisse decimas,illi tamen sunt nulliter examinati absq;citatione partis,vltra quod non concludunt Ducē percepisse decimas,ex eo quod dicũt illas fuisse delatas ad horreũ, quod solebat tenere Dux cum horrea illa essent destinata pro istis decimis quæ nõ ad Ducē, sed ad Archiepiscopũ & Rectores spectabant ad c.in præsentia.de probatio.accedit præterea, qđ ista possessio Archiepiscopi fuit capta de mãdato iudicis in vim executorialiũ emanatarũ a Rota, cuius authoritas priuat possidentem omni possessione,tam naturali,quam ciuili,Angel.l.qui vniuersas. §.item cum Prætor,in fin.& in l.clã possidere.§.qui ad nundinas,nu.2.in fi.quem ibi omnes sequũtur de acquir.possess.Compostel.& alij in c.transmissam.de electione cum alijs allegatis in decis.8. huius mensis in qua dictum fuit stante paritione verbali non fuisse opus reproductione executorialium pro obtinenda possessione, ex his quæ deducta fuerunt de anno 1587.in causa Burgen. situs Capellæ. Non obstant protestationes Ducis senioris, quia præter id quod potest videri ab eis fuisse recessum, ex quo non fuerunt repetitæ in productione instrumēti paritionis iuxta notat.in c.cũ M.Ferrarien.& maxime per Ripã nu.85. de constitut. Mohed. decis.44.fuit dictum illas non impedire effectum paritionis cum condemnatus non teneatur approbare sententiam contra se latam,& possit protestando sibi præseruare quicquid velit,Mohed.dec.275. Ant. August.tit.de sentētia, & de re iudic.nu.3.& fuit dictum in causa Burg. iurisdictionis de anno 1586.coram D.meo Seraphino,& tanto magis quod non obstantibus istis protestationibus habita fuit per Dominos meos hæc paritio sufficiens ad impediendã declaratoriam contra Ducē. Minus obstant alij actus possessorij postea gesti per modernum Ducem, quia sunt potius turbationes,quam impedimenta adeptionis possessionis, ad notata in l.clã possidere.§.qui ad nundinas,maxime cum constet vacante ista possessione per mortē Ducis senioris, Archiepiscopum exegisse decimas, antequã modernus Dux illã acciperet, vnde fit quod tanto magis Archiepiscopo sit dandũ mãdatum de manutenendo, iuxta notata,l.1.ff.vti possidetis,nisi Archiepiscopo obstet quod in sententijs decimæ nõ adiudicantur ipsi, sed Ecclesijs Parochialib. de quo erit particulariter agendum.

In eadem coram eodem, 20.Decembris 1593.

147 Domini steterunt in decisis, † quia nihil deducitur pro parte Ducis, quod subsistat, & sublatũ non sit ex resolutionib. factis, quibus informãtes ad satietatē auditis tandē acquiescere deberent,& quãtũ ad difficultatem reseruatam in vltima decisione dixerunt, adiudicationem iuris decimandi, quæ in sententijs fit Ecclesijs Parochialibus oppidorũ, status de Capella non impedire, quin Archiepiscopus potuerit eius possessionem adipisci, quoniam cum presbyteri positi in dictis Ecclesijs a Duce,qui nullum ius instituendi, vel nominandi, habebat vt fuit resolutum,non possent dici Rectores,& ideo Ecclesiæ vere viderentur carere proprijs pastoribus, seu Rectoribus,potuit Arciepiscopus pro prædictis Ecclesijs agere ad decimas,iuxta notata per Rebuffum In tra-

tractat de decimis, q.7.nu.12.per text.in c.fi.de successio.ab intestato,& pro eis quoq; possessionem iuris decimandi, quod fuerat per sententias dictis Ecclesijs adiudicatum, capere,& donec de veris Rectoribus prouisum fuerit retinere nomine Ecclesiarũ prout accepisse, & retinuisse censetur ad l.2. C.de acquir.possess.l. quædã mulier.vbi Angel.nu.4.ff. de rei vendic.cum notatis per. Bart. & alios in l.qui in aliena.§.si is qui.ff.de acquirenda hæredit.maxime stante effectu subsecuto, quod postea prouidit dictis Ecclesijs de nouis Rectoribus,quibus pro eorũ portione distribuit decimas, quas ipsi de mense Februarij 1592.post obitum moderni Ducis exegerunt ab his quibus per Archiepiscopũ fuerant locatæ, quod inducit etiam ratificationem omnium gestorum per Archiepiscopum ad notata per Decium cons.583. nu.6.& tollit omnem dubitationem.

148 Est etiam in hac causa Toletana†decimarum alia decisio,coram eod. D.Pamphilio,19.Feb.1594.quã supra allegaui, nu.129.ideo eam in præsenti ponere placuit,quæ sic se habet. Post latas tres sententias cõtra Ducem seniorem de Betar,super iure decimandi ad fauorem Archiepiscopi Toletani fuerat commissa causa restitutionis in integrum cum clausula, sine præiudicio legitimæ executionis, & modernus Dux prætendens decimas istas ad se vti primogenitũ de domo spectare ratione maioricatus, tanquam tertius,& pro suo interesse mediante persona procuratoris ad hoc specialiter constituti,opposuit se,& venit ad causam appellando à sentẽtijs latis, quatenus sibi aliquod præiudicium inferre possent,& nonnullos alios actus fecit,quo ad vsque prædicta cõmissio restitutionis in integrum fuit ad instantiam Archiepiscopi reformata, vt staret cũ clausula parito iudicato, à quo tempore citra procurator moderni Ducis nihil amplius egit in causa, sed obtinuit nouã cõmissionem,prout in prima super iniustiria,& inualiditate sententiarum, cum clausula quam, & quas, &c.& sine præiudicio triũ cõformiũ,& quia pro parte Archiepiscopi habitus fuerat recursus ad signaturam gratiæ,vt apponeretur huic vltimæ cõmissioni clausula, parito iudicato, & pro parte Ducis,prætendebatur esse etiam delendam clausulam, sine præiudicio trium conformium, cum sententiæ ipsum nõ afficiant, & tanquam tertius possit impedire illarũ executionem, Sanctiss. Dominus noster mandauit, quod i Rota disputaretur, quomodo in hac causa esset procedendum, & ideo dubitaui, an modernus Dux possit impedire executionem trium conformium,vel potius debeat procedi cum clausula parito iudicato. Et Domini cum præsup.quod Dux modernus veniat ex propria persona, tanquam primogenitus de domo, & successor in maioricatu,vigore inuestiturarũ antiquarum, non autem tanquam hæres Ducis senioris, dixerunt ipsum posse impedire executionem, per consequens non esse apponendam clausulam parito iudicato, quæ importat, quod& ante omnia fiat integralis executio iuxta notata in cap.fin.de restitut.spoliat.Staphil.de literis iustitiæ. §. dicendum,nu.42. communis est enim Dd.concl. quod tertius veniens pro suo interesse impedit executionem rei iudicatæ,& est audiẽdus super iuribus suis, Innocent.in c.veniens.lib.2.sub nu.3.quem ibi omnes sequuntur de testibus. Rota decis.2. de te iudic.in antiq.etiamsi tractetur de executione triũ cõformium, Card. in Clem.vt calumnijs,q.4.& ibi Vital.nu.89. & seq. de re iudic. Rota decis.13.eod.tit. in antiq. & decis.14. de Præben.in nouis. Alexand. cons.83. num.12.lib.3.Gabr. conclus.1.de re iudic. nu.19. & fuit resolutum in causa Burgensi vnionis de Helines coram D. meo Orano.26. Nouembris. 1588.& iste tertius impedit executionem nedum veniẽdo ad causam in statu,& terminis,in quibus reperitur causa, sed etiam principaliter committendo causam, prout in prima vbi venit principaliter pro suo interesse, non autem ad vlterius differendum, Io. Andr.in c.2.nu.2.vers.ille autem prouisus, & ibi Gemin.sub nu.9.vt lite pendente in 6.Couar. pract.c.13.in princ.& tenuit Rota in causa Cordub. statutorum.24. Febr.1590.coram D. meo Seraphino, maxime quod sententiæ non loquuntur de moderno Duce, nec ipsum afficiunt,cum non fuerit citatus saltẽ per proclama, prout requiritur ad effectum, vt sentẽtia lata contra possessorem maioricatus præiudicet successoribus, iuxta opinionem quã sequitur Rota, vt per Achillem decis.3.de re iudicata, Puteus decis.91.lib.3. & in istis terminis resolutũ fuit in causa Hispalen. decimarum de Villalua, die 15. Iunij 1582. coram bonæ memoriæ Lauretano, & in omnem euentum moderno Duci,tãquam successori,licita fuit appellatio, vt per Alex.in l.filius familias.§. diui, nu.9.in fi.delegat.1. cum alijs per Pinellum in l.3.p.sub nu.50.3.limitat.C.de bonis maternis, præsertim cum possit considerari aliqua negligentia Ducis senioris, qui succubuit, ex eo quod examinauit testes rusticos,& vasallos,omittẽdo examinare alios testes integros, quos modernus Dux examinare intendit,quo casu sententias non afficere successores in maioratu,indistinctè tradunt Dd. allegati per Pinellum sub d.nu.50. 4.limitat.& Molina de primog. Hispan.lib.4. c.8.nu.7. & sensit Rota in d.causa Hispal. decimarum de Villalua. Neque obstare quod modernus Dux veniendo ad causam restitutionis in integrum post latas tres sententias videatur fecisse sententias suas. Puteus decis.71. lib.3. cũ censeatur admissus in statu& terminis, in quibus causa reperitur,& aliter admitti non poterit.c.2.§. fi.vt lite pend.in 6. Fel.c.cũ super nu.15.de re iudic. Couar.pract.c.13.in princ.quia illud procedit,quando tertius venit ad causam adhærẽdo condemnato, & ad illius defensionẽ, secus vero quando venit pro suo interesse deducendo principaliter ius suũ quod nõ habeat connexionẽ cũ iure litigantis, vt post Io. And. Gemin.& alios in d.c.2.resoluerũt Dñi in prędicta causa Cordub. statutorũ maxime,quod ex cõparitione procuratoris cõstat ipsũ non fuisse admissũ in statu,& terminis, in quib.causa reperiebatur, sed venisse pro suo interesse tanquã tertiũ,& appellando à sentẽtijs quatenus ex eis sibi fieret aliquod præiudiciũ, qui est modus proprius quando tertius venit prout in prima, cũ certi iuris sit, tertium posse appellare,etiam post tres sentẽtias Abb.post alios d. c. cũ super nu.26. Decius in c.sua nobis,nu.10. de appell.Couar.pract.c.15.nu.8.& tãto magis quod in cõmissione restitutionis in integrum adest clausula, quã et quas,cuius vigore procedi potest,prout in prima, neq; etiã obstare quod pro parte Archiepiscopi prætendatur Ducẽ modernũ non possidere,vel saltẽ dici intrusũ stante possessione vigore sententiarũ capta per Archiepiscopũ viuente Duce seniori, quia & possessio Archiepiscopi controuertitur,& ideo Dñi dixerũt quod aut est facta executio, & tradita possessio Archiepiscopo,& nõ est opus clausula parito, sed modernus Dux audietur manẽte executione,cũ nullibi reperiatur, quod tertius possit reuocare executionẽ factã, nisi prius in causa obtineat,& si interim Archiepiscopus prætẽdat se turbari in sua possessione agat interdicto retinendæ, & petat mandatũ de

manutenendo; aut non est facta executio, & intrant supradicta quod modernus Dux impediet executionē, exceptis tamen decimis perceptis per Ducem seniorem, in quibus ipse condemnatus fuit, quarū respectu commissio remanere debet cum clausula fine præiudicio trium conformium, quia non constat de aliquo interesse moderni Ducis, cuius ratione possit impedire executionem, cum veniat ad causā ex propria causa & tanquā successor in maioricatu, nō autem ex persona, vel iure ipsius Ducis senioris.

149 Sententia vero Auditoris Cameræ,† super executione breuis, non tollit quin fit apponendū sequestrum lata prima sententia per Rotam in petitorio, iuxta Clem. vnicam. de sequestratione poss. quia prima sententia non est lata in eodem iudicio, Vestrius in pract. lib. 7. c. 2. num. 6. ita fuit resolutum in causa Gerund. Beneficij de Ceruiano. 26. Iunij 1600. corā D. Penna. Et idem in eadem fuit resolutū 13. Octob.

150 eiusdem anni † coram eodem, vbi id videtur velle Rota, etiam quod prima sententia Rotæ esset in possessorio, quod placet, nam sententia super breui est in iudicio executiuo illius tantum iuxta illius formam, & tenorem præcise.

151 Circa pœnam priuationis Beneficiorum, † inhabilitatis ad Beneficia in breui & monitorio contentam, in quam non parens incidisse declaratur in sententia, aduertendum est quod cum non sit lata ob delictum, sed ob contumaciam, nempe ob non paritionem monitorij, facta paritione, & sic cessante contumacia illa etiam cessat, maxime data absolutione ab illa, prout solet dari a censuris, & pœnis, & c. ex literis, de constitut. & ibi Fel. ex num. 16. Decius ex nu. 42. Rota decis. 68. p. 1. diuers. Sallustius Tiberius, d. lib. 3. c. 6. nu. 19.

Et in vna Marsicana Beneficij. 15. Decē. 1593. co-

152 ram D. Seraphino fuit dictum. † Quod priuationis ☞ sententia lata in contumaciam resoluitur per comparitionem, & commissionem vt pluries fuit in Rota resolutum in vna Bracharen. Parochialis 17. Maij 1569. coram D. Perusino in Romana Canonicatus S. Angeli 1568. coram Cotta, & in alijs.

153 Tandem circa illam clausulam, † volumus autem vt dictus N. infra sex mēses a data præsentium, & c. de qua etiam Mand. de signatura gratiæ, tit. de prorogatio. ad fi. & latius d. q. 60. de monitorijs, a nu. 47. & 48. & de alia simili clausula breuis, Nauarr. in c. accepta, de restit. spoliat. oppositio. 6. à nu. 12. aduertendū est illam nō esse comminatoriam tantum, vt per Crescentium, decis. 18. de præb.

154 Secundo aduertendum est quod idem esset † si diceretur, alioquin gratia sit nulla, nam ista verba referenda sunt ad gratiam principalē prouisionis Beneficij, Crescen. sup. ad fi. vers. ita etiam tenuit, & non ad concessionem tantum in ipso breui factam, vt male consuluit Beroius cons. 15. à nu. 1. ad 9. vol. 1.

155 Tertio aduertendum est † vtrumque debere fieri intra dictum terminum sex mensium, nempe literas expedire, & iura Cameræ Apostolicæ persoluere. Mandos. sup. & patet ex ipsa clausula, quicquid dicat Beroius supra à nu. 10.

156 Sed dubitatur primo, † an stante ista clausula, in qua dicitur, quod debeat expedire infra sex menses à data præsentium computandos, & non à die possessionis, prout aliquando dicitur, si impetrans non expedierit, & iura debita persoluerit infra sex menses à data breuis, Beneficium vacare censeatur eo ipso etiam nōdum capta possessione vigore breuis sed stante intruso?

157 In quo partem affirmatiuam nempe, † quod Beneficium vacare censeatur tenet Mando. d. q. 60. sub nu. 51. ex verbis d. clausulæ expressis, & præcisis requirentibus literarū expeditionem cum effectuali solutione iurium propterea debitorum infra sex mēses à data breuis computandos.

158 Contrarium tamen tenuit Rota † in vna Abulen. Capellaniæ. 6. Nou. 1562. corā D. Groperto, vt in de ☞ cis. sequen. Stante breuis speciali commissione Francisci, in qua committitur, vt procedatur executiue super dimissione possessionis contra Rodericum & quēlibet intrusum, stante etiam quod d. Franciscus non expediuit literas infra sex menses, an propter clausulam breuis, & obligationem desuper factam non potuerit procedi executiue contra Rodericū, qui tunc, & nunc, reperitur in Possessione? Domini dixerunt, quod licet materia habeat difficultatē de iure, propter illa verba, à die datæ præsentium, iunctis locis vulgarib. & traditis per Deciū in l. si in diē ff. de conditio. & demonstrat. tamen propter obseruantiā Curiæ Romanæ veniat tēpus currere à die datæ, si possessio fuit acquisita, quia hæc pars est benignior, & quia Cancellaria non arctat ad expedien. literas nisi habita possessione, & ideo in subiecta materia potest fieri ista subauditio, sicut alias de iure fiunt similes subauditiones in l. fi. §. donec C. de iure deliberand. per. Soci. in l. si in diem, & in hac opinione sunt in causis allegatus, quam decisionem & alias allegat post hæc Gonçal. gl. 15. nu. 118.

Et idem tenet Hieron. Gabr. cons. 198. n. 4. lib. 1.

159 qui ait † quod in breuibus quæ irritant prouisiones nisi intra sex menses à die datæ literæ expedrantur, nihilominus non dies datæ, sed possessionis spectatur ex mente.

160 Pro qua resolutione facit etiam† in simili clausula posita in indulto conferendi reseruata decisio facta in causa Abulēs. de Sanctibannez de anno 1550. apud Achillem decis. 358. seu 12. de priuilegijs, & Puteum decis. 328. lib. 3. & Caputaquen. 248. p. 1. & refert Mandos. de signatura gratiæ, tit. de indulto cōferendi beneficia reseruata, versic. disputatum alias fuit, & Anast. Germonius de indultis Cardinaliū. §. volumus, a nu. 39.

161 Defectus tamen expeditionis literarum † intra sex menses obstat, quando stetit per illum qui potuit capere possessionem, & non cœpit vt fuit resolutum in vna Hispalen. fructuum. 24. Nou. 1595. coram D. Lita.

162 Non tamen † dicitur stare per illum stante intruso ex d. decis. Mand. & Germonio, ibi, & quæ dicuntur infra 11. p. c. 5. n. 62.

163 In qua etiam Hispal. fuit resolutum, † semestre currere incipere à die adeptæ possessionis pacificæ, & non antea. Mohedan. decis. 8. de concess. Prebend. alias 161. Puteus. 110. lib. 1. Germon. sup. nu. 47. cōtra Mandos. vbi proxime, vers. in huiusmodi indultis, & nouissime tradit Gonçal. supra, a num. 111. & particulariter. d. nu. 118.

164 Hoc autem quod dicitur semestre † currere incipere à die adeptæ possessionis pacificæ, & non antea, intelligo quando in clausula dicitur, infra sex menses à die habitæ possessionis, vt in d. decis. Mohedani, seu infra sex menses absolute, stantibus vero dictis verbis à data præsentium, tempus sex mensiū non currit a die possessionis, sed à data breuis, vt sunt verba clara, si tamen possessio fuerit capta, non alias, vt in d. decis. Abul. Capellaniæ.

165 Vnde si infra semestre † a data breuis non fuerit capta possessio, & postea capiatur tenebitur statim expedire intra breue tempus arbitrio boni viri, iuxta su-

ta su-

ta subiectam materiam, ad Albericum in dictionario, vers. statim. Puteum decis. 266. nu. 4. lib. 1. & Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 9. & seq.

166 Secundo dubitatur circa d. clausulam, an † lapso dict. tempore sex mensium intra quod impetrans breue tenebatur literas expedire, & iura propterea debita persoluere, possit postea quandocumq; expedire, antequam sit tertio ius quaesitum.

In quo videtur respondendum negatiue, ex ver-
167 bis d. clausulae ibi vacare † censeatur eo ipso, & traditis per Mandosium d. q. 60. a nu. 48. & d. tit. de indulto conferendi beneficia reseruata, versi. in indulto. cum sequenti.

168 Tamen contrarium in d. simili clausula † posita in indulto conferendi Beneficia reseruata, quod pro uisus teneatur infra sex mẽses expedire nouam prouisionem, alias Beneficium eo ipso vacare cẽseatur, tenet Anastas. Germonius d. §. volumus, num. 36. scilicet quod lapso tempore possit quandocunque expedire antequam tertio sit ius quesitum, & quod ita seruatur ex stilo Curiae, quia poena apponitur ne Camera fraudetur iuribus debitis, & parum refert an hodie, an post fiat expeditio, vnde idem videtur dicendum in proposito.

169 Tertio dubitatur, an si impetrans d. breue † non expediret intra tempus beneficium, quod eo ipso vacare censetur, a solo Papa prouideri possit, an vero possit etiam ab Ordinario prouideri, si tempus infra quod debebat expedire finiatur, & compleatur, in mense ordinario, & non Apostolico?

170 In quo Germonius loquens in dict. simili † clausula indulti cõferendi d. §. volumus, nu. 51. ait quod posset Cardinalis, si prouisus non expediret infra tẽpus alteri prouidere vigore indulti, nisi Papa expresse sibi tũc reseruasset collationem; cum ergo in proposito non adsit expressa reseruatio videtur dicendum posse Ordinariũ prouidere. Facit etiam quod diximus praecedenti part. cap. 1. num. 77. beneficium vacans ex decreto ob non expeditionem non dici vacare in Curia.

171 Nihilominus tamen oppositum videtur † dicendum, nẽpe prouisionem ad solum Papam spectare, & ad ipsum deuolui ex verisimili mente ipsius Papę volentis prouidere indemnitati officialium, ex dec. Rotae in causa Abulens. Beneficij de Villatoro de anno 1546. quae est apud Puteum. 356. & 361. versicul. fuit etiam in eadem conclusum, lib. 2. & in terminis Man los. d. quaest. 60. sub num. 51.

172 Nec obstat doctrina Germonij supra, quia † ipse non negat prouisionem dicti Beneficij ad Papam deuolui, in casu quo Papa expresse sibi tunc non reseruasset collationem, sed ait, quod in isto casu posset Cardinalis alteri prouidere vigore indulti, atque adeo vti reseruatum Papae, & non iure ordinario, si enim non spectaret ad Papam non prouideret vigore indulti.

173 Immo etiam in casu Germonij, † non posset Cardinalis vigore indulti prouidere, & si Papa sibi expresse non reseruasset ex ratione sup. adducta, & tenuit Rota in d. Abulens. de anno 1546. vt per Puteum sup. de quo fuerat in ea antea dubitatum, 20. Nouemb. 1545. vt in decis. 36. lib. 1. & 10. lib. 2. p. 3. diuersorum, & sentit post haec Gonçalez d. glossa. 15. a num. 120. & tenet expresse, glos. 24. a nu. 85. & 103. & glos. 51. nu. 108. ait à sola sede Apostolica posse prouideri: vt continetur in indultis.

CAP. IIII.

De subrogatione.

SVMMARIA.

Gratiosa subrogatio quae est, dum ipse Papa subrogat, & non dat mandatum de subrogando, nam tunc dicitur rigorosa, habet vim breuis de capienda possessione, nu. 1. & 2. Nam gratiose subrogato etiam quoad possessionem, quamuis non detur mandatum de manutenendo, datur tamen mãdatum de immittendo, procedendo executiue, constito, tantum de clericatu, vacatione, & possessione antecessoris, modo non sit par titulus ab alio productus, nu. 3. & 4. & subrogatus gratiose potest intrare possessionem propria authoritate, etiam lite pendente, nu. 5. & 6. ponitur resolutio Rotae.

Subrogatus qui petit immitti in possessionem debet probare possessionem defuncti de tempore obitus, vt dicitur de haerede volente immitti in possessionem ex remedio, l. fin. C. de edicto D. Adriani, ex Rota, num. 7.

Dicta subrogatio gratiosa suffragatur, quoad possessionem etiã quod Beneficium non esset litigiosum secundum Rotam, in vna Legionen. & Cesenaten. adductis, à nu. 8. Sed alias Rota resoluit subrogato gratiose, etiam quo ad possessionem in beneficio non litigioso, non satis esse clericatum ostendere, ac docere praedecessorem in possessione decessisse, vt in decisionibus adductis, à num. 11. & quod dictum est gratiose subrogato dari mandatum de immittendo, constito de clericatu, & vacatione, ac possessione antecessoris tempore vacationis absque alia verificatione, procedit, quando beneficium erat litigiosum secundum Rotam, num. 15. cum seq. vbi adducuntur resolutiones.

Similiter etiam locus est subrogationi gratiosae, etiam quo ad possessionem, & non requiritur iustificatio in beneficio reseruato, sicut in litigioso secundum Rotam, vt in decisionibus, adductis, à nu. 21. Sed alias Rota tenet, quod ad istum effectum requiritur, quod reseruatio sit clara & notoria, & quę inter partes controuerti non possit, alias secus, vt in resolutionibus adductis, à num. 24.

Praedicta 9. reg. quod subrogato gratiose, etiam quoad possessionem datur mandatum de immittendo, etiam non iustificata sua gratia, fallit quando subrogatio datur in beneficio non litigioso, vel non reseruato, seu affecto clare, num. 29. & procedit in beneficio taliter, quod quamcumque aliam Canonicã prouisionem excludat, & c. nu. 30.

Fallit secũdo cũ subrogatio sunt data incidẽter, & accessorie ad gratiam principalem inter clausulas generales, non vero particulariter seorsum, secundum Rotam, nu. 31. sed contra istã fallentiam rectius tenuit alias Rota, vt in decis. adductis, à num. 32. quod procedit etiamsi literae super gratiosa subrogatione, simul expedirentur cum gratia principali & non ad partem, num. 34.

Fallit tertio quando est par tit. & quomodo intelligatur, n. 35.

Fallit quarto in subrogato etiam gratiose in ius sui authoris non possidentis qui tenetur ad iustificationem suae gratiae, ac si ad canonizationem ageret, & procedendum est ordinarie non executiue, nu. 36. vbi ponitur resolutio Rotae.

Subrogatio collitigantis ad hoc vt annulletur omnis alia gratia facta, tertio petenda est intra mensem, petita vero post mensem non annullat gratiam anteriorem alteri factam ex reg. de subrogan. collitigantibus, & c. nu. 37.

Circa materiam subrogationis, & quamdiu dicatur durare lis, videndae sunt Rotae decisio. positae, à num. 38.

1 Gratiosa subrogatio † quae est dum ipse Papa subrogat per verbum subrogamus, & non dat mandatum de subrogando, nam tunc dicitur subrogatio rigorosa, Mohedan. decisio. 11. vt lite pendente, alias

te,alias 327. Mandof.de signatura gratiæ,tit.de sub-
rogatio.ad primum,qui etiam refert,& ponit d. de-
cisionem , gratiosa inquam subrogatio habet vim
2 breuis de capienda possessione , † nam gratiose sub-
rogato etiam quo ad possessionem,quamuis non de
3 tur mandatum de manutenendo,nisi prius † corpo-
ralem possessionem apprehendat , vt fuit dictum in
vna Ostunens.Capellaniæ 6. Nouembr. 1595.coram
D.Seraphino,& post hæc tradit Gonçalez ad regul.
mensium.§.3.proœm.num.93.& 94.& gloss.34. nu.
4 110.datur tamen mandatum de immittendo † pro-
cedendo executiue absque discussione,& verificatio
ne suæ gratiæ constito tantum de clericatu , & va-
catione,ac possessione antecessoris tempore vacatio
nis,modo non sit par titulus ab alio productus. Mo
hed.d.dec.11. Puteus 495. li.2. Rota dec.456.& 472.
lib.3.part.3. diuersorum,& fuit dictum in vna Luca
na Maiusculatus 13.Octobris 1586. coram D. Ora-
no,& in vna Senen. Canonicatus & Præbendæ. 13.
Maij 1588.coram Domino Bubalo,& in Barchino-
nē. Canonicatus 9. Martij 1598.coram D.Millino,
5 & subrogatus † gratiose potest intrare possessionem
propria authoritate,etiam lite pendente,Mohedan.
supra, Puteus decis.214. lib.1. & Cotta decis.222. in
Miscellaneis manuscript. Flamin.Paris. de resigna-
6 tione benef.lib.2.quæst.3.a num.67.† & in vna Cala
gurritana Beneficij de Ceniceto.30.Octob.1587.co
ram Illustrissimo Pamphilio fuit resolutum. Esse lo
cum subrogationi gratiosæ, quam quis obtinuit ,
etiam quoad possessionem , & ei suffragari,non ob-
stante quod Ecclesia sit receptiua non numerata, cu
ius non datur vacatio , sed cum Beneficiato Benefi-
cium extinguitur,c.ex parte,de concessio.Præb.vbi
Dd.quia cū in prouisione sit facta mentio,quod Ec-
clesia erat receptiua,& non numerata, & Papa id in
tellexerit,dicendum est dedisse subrogationem con-
tra naturam Beneficij,& ideo hæc subrogatio intel
ligi debet quo ad illam possessionem quam habebat
defunctus,licet illa per eius obitū simul cū tit. cessa-
uerit,iuxta notata per Hostiens.in d.cap.ex p. Ægid.
decis.13.&c. refert Gonçalez gloss.9.§.3.nu.25.
7 Et quod subrogatus qui petit immitti in † pos-
sessionem debet probare possessionem defuncti de
tēpore obitus,vt dicitur de hærede volente immitti
in possessionem ex remedio.l.fin.C. de edicto D.A-
driani. qui debet probare possessionem defuncti tē-
pore obitus,Menoch.de adipiscēda remed.4. n.178.
cui remedio simile est hoc subrogationis,Mohedan.
decis.206. fuit resolutum in causa Conchen. Archi-
presbyteratus,16.Nouē.1588.coram Illust. Plato.
8 Et dictam subrogationem gratiosam suffragari †
quoad possessionem, etiam quod Beneficium tēpo-
re dictæ subrogationis non esset litigiosum , fuit re-
solutū in vna Oueten. Archidiaconatus corā D.De-
cano,20.Maij 1580. in qua etiā fuit resolutū ,quod
quando concurrunt duo tit.pares , scilicet duæ sub-
rogationes impetratæ à Papa , non potest procedi
executiue,vt per Dd.in l.fi.C.de edicto D. Adriani.
Puteus lib.1.decis.302.& lib.2. decis.135. Et in vna
Legionen.Prioratus.27.Iunij 1584. corā SS. Clem.
VIII.& in vna Cesenaten.bonorum 12.Maij 1586.
coram D.Plato,vt in decisionibus sequen.

Legionen. Prioratus.

9 COncluserunt † Domini,clausulam subrogatio-
nis quo ad possessionem Gasparis suffragari
Ant.etiam quod beneficium tempore d.subrogatio
nis non esset litigiosum,ita enim sæpius fuit resolu-
tum,vt per Paleottum decis.101. & fuit etiam reso-
lutum coram R.P. D.meo Decano in vna Ouetens.
Archidiaconatus; Bulla namque cōtinet duas clau-
sulas , in prima quatenus beneficium sit litigiosum
subrogatur Antonius in ius,& litis prosecutionem,
in alia,quæ incipit ibi,& quo ad possessionem , quæ
non regitur a superiori verbo subrogamus,sed ab in
feriori admittimus,Papa admittit prouisum ad pos
sessionem,in qua erat defunctus. Non obstant, quæ
in contrarium deducuntur , quia procedunt in gra-
tia principali subrogationis principaliter obtenta,
iuxta terminos reg. de subrogandis, secus est in gra-
tia,quæ principaliter per obitum conceditur,& de-
inde accessorie datur facultas expediendi literas in
forma gratiosæ subrogationis, etiam vt in hoc casu
quo ad possessionem.

Cesenaten. bonorum 12. Maij 1586. coram Domino Plato.

10 DVbitaui , an subrogatio gratiosa suffragaretur
Iacobo Giganti quo ad possessionem bonorū
de quibus agebatur, ex quo in subrogatione gratio-
sa aderat clausula quatenus Canonicatus,& Præbē-
da,litigiosa sint,quæ clausula omnino debuerat ve-
rificari,Caputaquen.decis.229.p.3.cum alijs allega-
tis,nec videbatur verificari posse , quia lis non erat
super Canonicatu,sed super quibusdam bonis , quæ
rector parochialis Ecclesiæ.S.Iacobi,& Philippi de
Bagnillo ad suam Ecclesiam spectare contendebat,
quod non fecit litem super tit.beneficij,Cassad.4.vt
lite pēdente? Sed his non obstātibus Domini tenue-
re dictam subrogationem suffragari Giganti quo ad
possessionem , quia in subrogatione Papa facit duo,
subrogat quo ad litem,& quo ad possessionē prædc-
cessoris,quo fit vt nulla existente lite,clausula prædi
cta impediat subrogationem quo ad ipsam litē,quia
impossibile est aliquem subrogari ad id quod non
est,sed non impediet aliam partem gratiæ,videlicet
subrogationem in possessionem, prout fuit resolutū
in vna Oueten.Canonicatus 22. Iun.1584.coram Il-
lustrissimo Aldobrandino,comprobatur ex his quę
tradit Paleottus decis.103. incipien. Marcus Podia-
nus,& Ægidius decis.115.vbi vult quod subrogatus
in litem, & ius defuncti, licet nulla lis adsit , censea-
tur tamen subrogatus quo ad ius,ratione prædicta.
11 Nihilominus tamen in vna Burgen. † præstimo-
nij de Pancoruo,coram D.Gipsio 24. Octob. & 28.
Nouē.1588. Domini resoluerunt,subrogato gratio
se,etiam quo ad possessionem in beneficio nō litigio
so nō satis esse clericatum ostendere,ac docere, præ
decessorē in possessione decessisse quæ dec.sic aiunt.

24. Octobr. 1588.

LIcet regulariter gratiose subrogatus ad verifica
tionem narratorum non teneatur,sed ei satis sit
clericatum ostendere , ac docere prædecessorem in
possessione decessisse, Puteus.495. li.2. Mohed.327.
cum alijs allegatis , nihilominus in hac facti specie
Domini resoluerunt prædicta non sufficere etiam si
executiue pro mandato de immittendo agatur. Ra-
tio Dominorum fuit quia cum subrogatio pluribus
modis fieri possit vt aduertunt scribentes in reg. de
subrogandis multum refert ad hunc effectū,an quis
in beneficio litigioso , aut non litigioso subrogetur
primo casu , quia de alicuius præiudicio non tracta-
tur, quando quidem in beneficio litigioso vti reser-
uato

uato nemo se intromittere potest, idcirco Papa facilius subrogat, & sola verificatione obitus in possessione contentatur, & ita procedunt decisiones Putei, & aliorum quæ ex aduerso allegantur, si vero, & secundo casu subrogatio fiat in beneficio non litigioso cum medio tempore ius tertio quæsitum esse possit, quoniam potest dari casus, quod beneficium sub generalibus reseruationibus nõ cadat, & sic collatio ad summum Pontificem non pertineat, id inuerisimile redditur, Papam qui neminem lædere intendit, hoc pacto non verificãda alias narratiua, velle aliquem suo iure, ac possessione priuare. Idcirco meliori iustificatione opus esse dubitandum non videtur; hinc videmus si dat breue de capienda possessione nomine cameræ, executioni de stylo Rotæ locum non esse, nisi de sufficienti illius iustificatione doceatur, modo ad casum propositum, si D. Ioã. est in possessione beneficij non litigiosi, & habet titul. ab Ordinario, quemadmodum offert se in cõtinenti melius probare, Domini absq; difficultate existimabant dictũ mandatum de immittẽdo d. Antonio dãdum non esse ex allegatis, & quantum attinet ad illius probationes concluserunt obitũ Sebastiani per publicam vocem & famam, bene probari ad decis. Putei. 350. lib. 2. & 266. in fin. lib. 3. eoque magis concurrẽtibus adminiculis; nam D. Sebastianus nauim ascendit, & mari se eredidit ad vrbem accessurus, & nunquam comparuit, vnde fit verisimile in mari decessisse, iuxta tradita per Bartol. tract. de testibus n. 28. Alex. consil. 25. & 117. vol. 4. cum similibus, sed quia vis stat in tẽpore, visum fuit Dominis satis non constare de quo mense ipse decesserit, minùsq; placebant deducta ad ostendẽdum Dom. Sebastianum decessisset in possessione beneficij de quo agitur, quoniam non sufficit probare ipsum aliquando beneficium obtinuisse, quia huiusmodi probatio non concludit quod de tẽpore obitus illud possideret, ad l. neq; natales. C. de probatio, motiuum vero factũ pro Io. quod ipse regula de triennali se tuuare possit tanquam non necessarium non fuit discussum.

In eadem 28. *Nouembr.* 1588.

12 DOmini steterunt in decisis non esse dandum mandatum de immittendo Domino Antonio Brasa. per ea quæ in alia positione dicta fuerunt, & ad nouiter deducta pro parte D. Antonij respondebant, quod subrogatio proprie locum habet in beneficijs litigiosis, vt per Vital. Clem. 1. nu. 4. vt lite pendente, Mohed. decis. 180. si vero subrogatio detur in beneficio non litigioso, tunc habet vim collationis, & tunc opus erit eam iustificare, prout est necesse iustificare aliam prouisionem, & collationem, pro obtinenda Canonizatoria, si quidem huiusmodi iustificatio venit in consequentiam ipsius prouisionis, quod secus est in litigiosis, quia eo dũtaxat casu vim prouisionis obtinet, si ille qui obijt fouebat bonum ius, vt declarat Vital. vbi sup. nec dicatur, quod subrogatio in nõ litigiosis esset inutilis, quia inter alios effectus ille est considerabilis, quod iustificata gratia poterit sic prouisus in possessionẽ immitti, non obstante quacumq; lite postmodũ introducta, etiã appellatione interposita, & in hoc procedũt a pari subrogatio gratiosa, & breue de capienda possessione, quinimmo huiusmodi subrogatio est plenior, & vberior gratia, quoniam absq; ministro iudicis potest adipisci possessionem, in proposita itaq; facti specie si non datur concursus prouisionum, iustificatio per publicam vocem & famam erit sufficiens, si quidem Papa voluit prouidere dummodo ad se prouisio spectaret, & idẽ esset dicendum, vbi esset locus præuentioni, si vero datur cõcursus, vt quia exhibeatur prouisio Ordinarij, quo casu esset necesse probare reseruationẽ, tunc plenior probatio requireretur, quemadmodũ in omnibus reseruatis, nam isto casu reseruatio est fundamentum gratiæ, ideo concludenter probari debet, nec prædictis refragantur decisiones allegatæ, nam in Lucana Maiuseulatus subrogatio fuit concessa in resignatione in fauorem, quę nemini insert præiudiciũ decisio Cesenaten. nõ loquitur de iustificatione subrogationis; in Senen. Canonicatus non dabatur concursus tit. nam aduersarius solum prætendebat ius optandi, in Callagurritana Beneficij, & Legionen. Prioratus similiter ex ad. nullus aderat prouisus.

13 Idem fuit dictum in illa Fanen. † Paroch. 1592. de qua cap. præced. nu. 113. & in Tirasonen. eleemosynariæ 1602. ibidem adducta, nu. 133.

14 Et fuit etiam resolutum in vna Oscen. † Canonicatus, seu optionis, 4. Iun. 1593. coram D. Gipsio, vt in decis. seq. D. Blasius Buyo impetrauerat Canonicatum, & Prębendam in Ecclesia Oscen. vacantes per obitũ Michaelis Laurentij sub prætextu quod Capitulũ de eis prouidere non potuisset, cũ propter litẽ super illis motam huiusmodi beneficia sedi Apostolicæ affecta & reseruata essent. Idcirco vigore subrogationis gratiosæ docto de obitu Michaelis, in possessione iuxta decis. Putei. 495. & lib. 2. Mohed. 327. instabat pro mãdato de immittendo in possessionẽ eorũdẽ Canonicatus, & Præbendæ, sed d. die Domini amplexi sunt partem negatiuam, quoniã ex deductis pro Blasio non bene probatur lis super proprietate ac tit. Beneficij, videlicet Canonicatus impetrati, prout requiritur ad hoc vt dici non possit tractatũ de præiudicio Ordinarij collatoris, Cassad. decis. 4. in princ. vt lite pendent. Gambarus de officio legati, lib. 3. nu. 475. & late deductũ fuit in illa Burgensi de Pancoruo coram me de anno 1588. Quoniam si non adest lis tunc subrogatus tenetur omnia narrata in sua gratia iustificare, per ea quæ scribit Ioann. Andr. in ca. 1. de litis contest. in 6. refert & sequitur, Decius in c. constitutus, num. 8. de rescript. Ægid. decis. 76. si quidẽ non probata lite subrogatio surreptitia redderetur, Card. consil. 31. nu. 3. & 4. Fel. in c. ad aures, col. 3. de rescrip. Caputaq. decis. 229. p. 3. maxime propter præiudicium Ordinarij cui Papa voluisse præiudicare non est verisimile. Lis vero quæ pro parte D. Blasij deducitur, non releuat, cũ esset super iure optandi Præbendam, & sic super mera tẽporalitate, quę in l. commune habet cũ Canonicatu, nec appellatione illius venit Rota decis. 33. de rescript. in nouis. Cassad. decis. 17. nu. 6. de Præbend. & ex diuersis nõ fit illatio iuribus vulgaribus, & facit decis. Achill. 6. de lite. Hoc etiam patet, quia per optionem non acquiritur nouus tit. sed antiquus retinetur. Decius in c. fi. de consuetud. Cald. cõs. 3. eod. tit. Cass. d. dec. 17. non obstat, quod commissio videtur impetrata super validitate prouisionis Michaelis, quia ibi etiam dicitur de Præbenda, &c. & ex prosecutis patet, quod super Canonicatu nulla aderat lis, sed solum super Præbenda. Non obstat quod hęc lis super Præbenda ex intentione actoris a quo ius metimur. l. 1. ff. si pars hæred. petat. afficere debeat etiã Canonicatũ ex allegatis, quia non erat controuersia an Præbenda esset, vel non reseruata, quo casu forsã comprehenderet Canonicatũ, sed dubitabatur ibi, an stante antiqua cõsuetudine in reseruatis caderet optio, propterea ad litẽ super Canonicatu inferri nõ

potest

potest per præallegata. Nec subsistit quod Canonicatus & Præbenda sunt ad inuicem annexa & correspectiua, & in correspectiuis idem fit iudiciũ, quia immo Præbenda dicitur accessoria ad Canonicatũ, & sic non intrat, quod affectio saltem respectu Præbendæ dicatur adesse.

Propterea dandã esse immissionem respectu Prębendæ quia præter id quod non probatur talis affectio, sat est quod Præbenda sequitur Canonicatum, pro cuius immissione obtinenda necesse est verificare narrata in gratia, vt dictum est, &c.

15 Et in eadem causa † coram eodem 5. Decẽ. 1594. Domini steterunt in d. dec. & dixerunt, subrogationem non habere locũ, vbi lis non est super Canonia, sed super optione Præbendæ temporalis, &c.

16 Vnde quod dictum est, gratiose subrogato † dari mandatũ de immittendo in possessionẽ Beneficij cõstito de clericatu, & vacatione, ac possessione antecessoris tempore vacationis absque alia verificatione gratiæ, & narratorũ, procedit quando Beneficiũ erat litigiosũ, vt fuit resolutũ in vna Vrgellens. Archidiaconatus. 15. Iunij 1592. corã D. Penna in qua fuit resolutum esse locum immisioni in possessionẽ illius ad fauorem Raphaelis vigore subrogationis gratiosę quo ad possesionem, cũ doceat de possesione Michaelis tẽpore obitus, ac de lite etiã constet, & de clericatu, absque alia narratorum verificatione: vt fuit pluries decisum, & nouissime in Mediolanẽ. Beneficij prima huius mẽsis coram D. Decano, &c. nec obstare oppositionem de iure Antonij, qui cũ optauerit Archidiaconatũ vigore statuti à Papa cõfirmati dici poterit Apostolicus prouisus, quasi tũc intraret regula ad illius fauorem, quod contra habẽtem parem tit. non posit agi executiue, & ideo Raphael non posit iuuare se vigore gratiosæ subrogationis, quia respondetur quod præterquã quod Antonius vigore prætensi indulti non poterat vere dici Apostolicus prouisus; illa tamen regula procedit quãdo ille par tit. esset eiusdem speciei, vt verbi gratia, si prouisio Apostolica Antonij esset etiam gratiosa subrogatio in locum & possesionem Michaelis, tunc enim non executiue, sed ordinarie esset procedendum, Mohed. decisio. 206. &c.

17 Et similiter in vna Mediol. Capellaniæ † 20. Maij 1594. coram D. Pamphilio fuit resolutum. Subrogato gratiose in Beneficio litigioso, vt detur mandatũ de immittendo, debere probari litem, possesionem, & obitum defuncti, &c.

18 Et in causa Tullen. prioratus 28. Nou. 1594. † corã D. Seraph. fuit resolutũ. Subrogato gratiose, etiã quoad possesionẽ dari mãdatũ de immittẽdo absq; verificatione subrogationis constito tantũ de clericatu, lite, & vacatione, ac possesione authoris tempore vacationis, vt in varijs causis fuit resolutum in Rota, nec Legatũ posse conferre beneficia litigiosa, etiam vacantia per resignationẽ, nisi sit in cõmissione, &c. idẽ etiã fuit resolutũ in vna Corduben. præstimonij. 21. Octob. 1596. coram D. Lita.

19 Et in vna Hispalen. & Corduben. Beneficiorũ. 2. & 16. Iunij 1597. † coram D. Gipsio fuit resolutum. D. Bernudez esse dandũ mandatũ de immittendo in posesione Beneficiorũ, quoniã est gratiose subrogatus in ius, & posesionem Gundisalui, & nõ tenetur iustificare nisi eius clericatũ, & obitũ in posesione d. Gundisalui, cũ Beneficia sint litigiosa iuxta decis. Putei 493. lib. 2. Mohed. 327. Paleottus 119. & eius clericatus probatur per testes de publica voce & fama, quæ sufficit Ægid. decis. 114. & 674. Capuaq. 277. p. 1. obitũ Gundisalui eodem modo probãt testes prædicti, & ad effectum vacationis non est necessaria melior probatio. Puteus decis. 266. in fi. li. 3. Mohed. decis. 77. de posesione eiusdem non est dubitandum, cũ obtinuerit contradicente Varella aduersario mandatũ de manutenẽdo à Rota, & quod ĩ ea decesserit pręter pręsumptionẽ iuris ad l. sicuti posidetis. C. de probatio. Rota decis. 4. de probatio. in nouis probãt ijdẽ testes de publica voce, & fama, quæ optime probat hoc casu, cũ nõ detur concursus prouisionũ, & in istis terminis fuit resolutũ in Burgẽ. de Pancoruo. 28. Nouẽb. 1588. quã Domini pluries approbarunt.

20 Et in vna Vallisoletana Scholast. 17. † Iunij 1602. corã D. Lancell. fuit dictũ. In subrogatione non esse locũ immissioni, docto tantũ de clericatu & obitu prædecessoris in posesione quando non est gratiosa, sed rigorosa per viam mandati de subrogando, quãuis sit sup beneficio litigioso, seu reseruato, Mohed. dec. 11. vt lite pend. alias vero si literæ continerent gratiosam subrogationẽ, esse locũ dictę immissioni, quare postmodũ sup eadẽ supplicatione alijs literis expeditis per Camerã in forma gratiosę subrogationis, & in actis exhibitis, & facto verbo in Rota die 5. Iulij ordinatũ fuit, quod vigore istius nouę expeditionis daretur immissio, nec visum est releuare, quod cũ semel fuisent expeditæ literæ in forma rigorosa, non potuerint amplius aliæ expediri in forma gratiosa, ex decisionibus allegatis, quia in pręsenti sumus in casu, in quo prior expeditio in forma rigorosa fuit facta per Cancellariã, & posterior in forma gratiosa per Camerã, qui termini sunt valde diuersi à decisionibus, quę allegantur, & hoc casu expeditionẽ secundã posse fieri, & esse validã, Dñi tenuerunt habito voto D. Regentis Cancellariæ, qui à ponente consultus ita respondit seruari de stilo, maxime quia hæc secunda expeditio est conformis vltimæ supplicationi, super qua fuit facta vtraque expeditio, cum in hac supplicatione fuerit sublata clausula commissaria, &c. & post hæc docet Gonçalez §. 7. proœmio. num. 211.

21 Similiter etiam locum esse subrogationi † gratiosæ, etiã quo ad posesionẽ, & non requiri iustificationẽ in Beneficio reseruato, sicut in litigioso tenuerunt Domini in vna Calagurritana dimidiarũ portionũ. 20. Decemb. 1593. corã D. Millino, vt in dec. seq. Dñi cũ præsupp. quod iura sint in forma probãti dixerunt locũ esse subrogationi gratiosæ quo ad posesionẽ, quia sicut in Beneficio litigioso non requiritur iustificatio, ex eo quod non infertur præiudicium Ordinario, nec alteri, cũ non posit fieri prouiso stante lite, ita pariter dicendũ est, vbi adest reseruatio quæ eundẽ effectũ operatur licet non sit notoria, cum stante reseruatione, nec Ordinarius, nec alius posit se intromittere; non obstat quod cũ Hieronymus, & Thomas, sint in posesione non est locus subrogationi gratiosæ, sed agẽdũ via ordinaria, quia hoc procederet si ipsi esent prouisi à Papa, & haberent similem tit. sed cum sint prouisi ab Ordinario, & non habeant parem tit. subrogationis gratiosæ est danda immissio, vt fuit resolutum in causa Senen. Canonicatus 13. Maij 1588. corã bonæ mem. Bubalo, & in causa Recanaten. Beneficij S. Ant. 25. Maij de anno præterito corã me. non obstat Bulla Alexandri, quia quod est ei sufficienter derogatum est in forma probanti, ideo fuit reiecta in alijs causis Calagurritanis de Cenicero, & de Archaya.

22 Quod etiam fuit tentum in vna Virdunen. Canonicatus 28. Aprilis 1595. coram D. Pãphilio, in qua fuit resolutũ. Subrogationẽ gratiosam contra posseso-

fessorem prouisum à Cardinali Legato, non habere executionem paratam, nisi beneficiū sit litigiosum, vel alias affectum, iuxta text. in cap. 2. vt lite pendē. in 6. ita vt Legatus in illius collatione se intromittere non potuerit, ex d. decis. Burgen. &c.

23 Et est decis. in causa Barchinonen. Canonicatus. 9. Martij 1598. † coram dicto D. Millino quę ficair, ☞ Fuit per Dominos resolutū D. Onofrio esse dandū mandatū de immittendo, quia cū sit gratiose subrogatus ad possessionem sui authoris, & probet illius possessionē, & suū clericatū, hoc ei sufficit, nec tenetur iustificare narratiuā suæ gratiæ, iuxta decis. Put. 495. lib. 2. Paleotti 119. nec placuit Dominis fundamentū quod sit necessaria iustificatio, cū beneficiū non sit litigiosum, iuxta distinctionem alias factam in causa Burgen. de Pancoruo, & postea confirmatā in pluribus alijs causis, quia sicut in beneficio litigioso non requiritur iustificatio, ex eo quod nō infertur præiudiciū Ordinario, nec alteri, cū non possit fieri prouisio stante lite, ita pariter dicendū est quādo adest reseruatio, vel affectio, eū stante reseruatione, vel affectione, nec Ordinarius, nec alius possint se intromittere, vt fuit resolutū corā me in causa Calagurritana dimidiarū portionū del Burgo. 20. Decē. 1593. Præterea cū non exhibeatur tit. Franc. nec probetur eius possessio, non requiritur iustificatio, licet beneficium non sit litigiosum, quia possessio est vacans, & non fit præiudicium possessori, vt fuit resolutum in causa Parmen. beneficij de Tolentin. 21. Aprilis 1589. coram D. Penna, & in causa Parmen. Prioratus 23. Iun. 1589. corā D. Mantica, non obstat quod vnio est nulla, quia licet vnio sit nulla remanet affectio propter appositionem manus Papæ, siue nullitas proueniat ex defectu causæ, siue ex inhabilitate prouisi, aut ex alio cap. non obstat quod vnio fuit facta de Canonicatu primo vacaturo, & non constat istū fuisse primum qui vacauit, quia Onofrius habet fundatam suā intentionē in ista vacatione, & si Frāciscus prętendit quod successerit alia vacatio ipse debet probare, vt fuit resolutū corā me in causa Regiē. Præbendæ Theologalis. 13. Nou. 1595. Hoc autem dicebant Domini non probari, quia Vela ex cuius persona prætenditur alia vacatio ob promotionē ad Episcopatū non erat adhuc consecratus, & vacatio Beneficiorū nō inducitur ante consecrationē & adeptionē possessionis, quando promotus non fuit in mora petendi consecrationē, Innoc. in c. cū in cunctis, nu. 4. Abbas in d. c. §. cū vero, nu. 6. de electione, & ita fuit alias resolutū in causa Panormitana Beneficiorū 9. Ianu. 1549. coram Acorambono, & in causa Veglen. pensionis 15. Iunij. 1570. coram D. Seraphino, & causa Tolet. Scholastriç. 22. Iun. 1592. corā D. Orano. Est etiam decis. Miranden. 1600. infra adducta n. 33. & docet Gonçalez ex d. nu. 211.

24 At alias Rota tenet quod ad effectum† immissionis in possessionē ex subrogatione gratiosa absque alia iustificatione requiritur quod reseruatio sit clara, & quæ inter partes controuerti non possit, alias secus, vt antea senserat Rota in d. Burgē. de Pancoruo sup. adducta n. 11. & 12. & ita fuit resolutum in vna Neapolitana Rectoriæ, 13. Februa. 1598. coram D.

25 Lancellotto, in qua † fuit dictū, requiri quod reseruatio sit clara, & notoria ad effectū immissionis ex subrogatione gratiosa, absque alia iustificatione, vt sæpius fuit resolutū, & vt fuit resolutū in vna Aquilana Benefic. Iul. 1585. coram D. Gipsio, vbi reseruatio ratione iuris patronatus redditur dubia, non impedire manutentionē, quæ dāda est possessori, & sufficere quod cōstet de corpore Beneficij, etiā quod sit erratū in nomine. Put. dec. 442. lib. 1. cum alijs, &c.

26 Et in vna Oritana † Parochialis, seu Archipresbyteratus 29. Maij 1598. coram D. Orano fuit resolutū, quod gratiose subrogato quo ad ius, & possessionem defuncti datur immissio, quotiescunque præter reseruationem, seu affectionē, quæ est concludenter probanda, obitus defuncti in possessione, & Cle-

27 ricatus subrogati probatus est, &c. † Et in eadē 18. Iunij 1599. coram D. meo Corduba fuit dictū sæpe fuisse firmatum reseruationem, seu affectionē, debere esse notoriam, & talem quæ inter partes controuerti non possit, vt vigore subrogationis gratiosę in beneficio non litigioso possit dari mandatū de immittendo cōtra prouisum ab Ordinario cui nullum ius potest competere, quando vero non est ita clara & conuertitur, tūc cessat ista via executiua & requiritur iustificatio subrogationis gratiosæ, & totius gratiæ ex qua sua sumpta est, quia tunc adest, vel ad esse potest præiudicium Ordinarij & possessoris, vnde licet probetur reseruatio, cum hæc probatio possit per contrarium per contrariam probationē elidi. Aegid. decis. 624. immissio concedi non debet absque gratiæ iustificatione, quia non constat notorie de nō iure alterius, quod cessat in beneficio litigioso, stāte enim reseruatione clausula in corpore iuris certum est, quod Ordinarius lite pēdente prouidere non potest. c. 2. vt lite pendente in 6. &c. refert Gonçalez glos. 31. sub num. 20. & 21.

28 Et alias in vna Tiburtina iurispatronatus 5. Iulij 1598. † coram D. Penna & in Sabinens. beneficiorū 28. Maij 1599. coram D. Gipsio fuit resolutū quod immissio datur subrogato gratiose, etiamsi opponatur de iure patronatus, nisi in continenti probetur qū manifeste apparet de reseruatiōe, vel de lite, &c.

29 Prædicta † ergo regula, quod subrogato gratiose, etiam quo ad possessionē, datur mandatū de immittendo, etiam non iustificata sua gratia, &c. fallit quādo subrogatio datur in Beneficio non litigioso, vel non reseruato, seu affecto clare, vt in dictis decisionibus. Et in dicta Mirandē. Parochialis 1600. infra adducta, n. 33. & procedit in Beneficio taliter quod quamcumq; aliam Canonicam prouisionem exclu-

30 dat. † Nā si posset concurrentia alterius collationis validæ considerari, & sit alius in possessione, cessat immissio quāuis possessor titulū non ostendat, vt in d. Corduben. præstimonij coram Lita fuit dictum.

31 Fallit secundo quando subrogatio † fuit data incidenter, & accessorie ad gratiam principalem inter clausulas generales cum clausula illa, expediendi etiam ad partes, non vero particulariter seorsum per particularem supplicationem. Nam cum sit accessoria, ad gratiam principalem, & eius naturā sequatur, debet principalis gratia iustificari, cum si alias esset nulla, esset quoque subrogatio, vt in d. Corduben. fuit itidem resolutum. Et in vna Gerunden. Beneficij 19. Ianuar. 1600. coram D. Penna. in qua fuit ☞ dictum, quod licet in subrogatione gratiosa quo ad possessionem de Beneficio litigioso non sit necessaria iustificatio nisi Clericatus, & obitus auctoris, vt in Burg. de Pancoruo id tamen verū est in gratia subrogationis principaliter impetrata, secus autem in ea quę sumitur ex clausulis generalibus, ista enim quo ad iustificationem gaudet aliquo priuilegio, sed tanquam accessoria sortitur naturam gratiæ principalis, & ideo omnia in ea narrata sunt iustificanda, quod sæpe in Rota decisum fuit, & signanter in causa Boonien. Canonicatus. 19. Martij 1590. coram D. Pamphilio & in Gienen. præstimonij. 15. Febru. coram D. Mantica.

Sed

Sed contra istam fallentiam rectius tenuit Rota in vna Miranden. Parochialis 17. Martij 1600. & 2. April. 1601. coram eodem Domino Penna, vt in decisionibus sequentibus.

16. Martij 1600.

32 PEndente lite inter Emmanuelem de Arces Rectorem, † & possessorem Ecclesiæ Parochialis S. Leocadiæ, oppidi de Ceruo Miranden. Diœcesis & Antonium de Robredo, Emmanuel obijt mense Septẽ. anno 1599. & per eius obitum Franciscus Sanc. nonis Mart. 1600. fuit à Sede Apostolica de eadem Parochiali prouisus cum gratiosa subrogatione in omni iud. & ad omne ius, atq; etiã quo ad possessionẽ Emmanuelis & quia Franciscus, vigore gratiosę subrogationis petebat immitti in possessionẽ, iustificatis solum duobus suo scilicet Clericatu, & possessione Emmanuelis in Beneficio tempore obitus, hęc enim probatio ad prædictũ effectũ iuxta rotales decis. habetur sufficiẽs. Mohed. decis. 1. de probat. contra vero prætendebat Antonius, dicens id habere locum, quando subrogatio impetratur, & habet per se existentiam, secus autem esse in subrogatione a prima gratia dependẽte, quæ desumitur vel ex corpore gratiæ principalis, vel ex clausulis generalibus, tunc enim omnia narrata in tali gratiosa subrogatione esse iustificanda, ideo dato super hoc dubio an Franciscus esset immittendus? Rota vtraque parte informante immittendum censuit, in hac enim materia præsupponebatur Primo gratiosam subrogationẽ proprie habere locum in Beneficijs litigiosis. Bonifacius in Clem. 1. nu. 41. vers. & ideo vt puto, vt lite penden. Mohed. dec. 180. in prin. Rota in causa Burgen. de Pancoruo die 28. Nouẽ. 1588. coram bonæ. mem. Gipsio, eandem vero gratiosam subrogationẽ multo magis sibi locum vendicare in Beneficijs, dispositioni Apostolicæ, seu Romani Pontificis reseruatis; consequenter autem distinguebantur tres casus. Primus est, quando Papa subrogat gratiose ad Beneficium litigiosum, siue reseruatum, & tunc talis gratia non indiget alia iustificatione quam Clericatus impetrãtis, & possessionis decedentis Mohed. decis. 292. in princip. & decis. 317. nu. 1. Puteus 214. nu. 1. lib. 1. Paleottus. 103. circa mediũ & decis. 119. in princ. Rota in prędicta causa Burgen. de Pancoruo coram Gipsio & ratio est quia conferendo Beneficium litigiosum, vel reseruatum, nulli fit iniuria, cum nemo præter Papam de illo possit disponere, & illa gra vim prouisionis obtineat, si ille qui obijt souebat bonum ius, vt declarat Bonif. præcitato loco. nu. 41. & fuit dictũ in prædicta causa Burg. de Pãcoruo, & hæc procedunt sine difficultate, quando gratia subrogationis gratiosæ fuit principaliter, & per se petita, & obtenta, & literæ desuper expeditæ. Et hoc modo videntur loqui decisiones allegatæ.

Alter casus est, quando Papa facit gratiã de Beneficio litigioso, siue reseruato, etiam cum gratiosa subrogatione quo ad ius, & possessionem defuncti, & impetrans ad partem expediuit Bullas super gratiosa subrogatione desũpta, vel ex corpore, vel ex clausulis generalibus eiusdem supplicationis, & hoc casu licet non modo gratia subrogationis quoad duo prædicta, videlicet Clericatum, & possessionem, sed etiam omnia narrata in gratia principali iustificanda viderẽtur, nihilominus tamen Rota censuit sufficere iustificationem Clericatus, & possessionis. Ratio fuit quia agebatur de Beneficio litigioso, siue reseruato, de quo cum nemo pręter Papam prouidere possit nulli fit iniuria per talem prouisionem, & cõsequenter satis erat iustificare prędicta duo prout requirit natura gratiosæ subrogationis. Tertius casus est, quando Beneficium non est litigiosum, vel reseruatum, seu alias affectum, & tunc si quis ad illud gratiose subrogetur omnia narrata in gratia subrogationis tenetur iustificare, nam tunc subrogatio data in Beneficio non litigioso habet vim collationis, & opus est causam iustificare prout necesse est iustificare aliam prouisionem, & collationem pro obtinẽda canonizatoria. Tum quia huiusmodi iustificatio venit in consequentiam ipsius prouisionis, vt fuit considerat um in illa Burg. de Pancoruo, tum quia per prouisionem Beneficij non litigiosi, vel non reseruati, vel non affecti, iniuria inferri potest prouisis ab Ordinarijs, seu alijs legitimis collatoribus. Ex his concluserunt Domini Franciscum fuisse immittendũ, quamuis solum iustificasset suum clericatum, & possessionem Emmanuelis in Beneficio tẽpore obitus, quia Beneficium erat litigiosum, iuxta deducta in primo & secundo casu, & consequenter mutare decis. coram me factam in Firmana seu Gerunden. Beneficij die 19. Ianuar. 1601.

In eadem coram eodem 2. Apr. 1601.

33 QVia Antonius de Robredo dicebat se habere difficultates † consideratione dignas, cõtra decisionem in hac causa factam die 17. Maij 1600. ideo iterum consulti Domini in decisis persistendum cẽsuerunt, propter rationes de quibus in decisione, in quibus potissima fuit, quia cum ageretur de Beneficio litigioso, & illud conferendo nulli collatori fiat iniuria, cum nemo præter Papam de illo possit disponere, sufficit gratiose subrogato iustificare possessionem decedentis, & Clericatum impetrantis. Mohed. dec. 292. cum alijs allegatis in alia decisione de qua nunc agebatur siue subrogatus gratiose deduceret gratiam ex supplicatione particulariter obtenta super subrogatione, siue ex clausulis in supplicatione contentis.

34 Et licet prædicta decisio loquatur in secundo casu, quando † impetrans ad partem expediuit Bullas super gratiosa subrogatione, desumpta ex clausulis supplicationis gratiæ principalis, tamen idem est & eadem ratio, quando literæ super gratiosa subrogatione simul expedirentur cũ gratia principali, &c.

35 Fallit tertio, quando est † par titulus ab alio productus, vt supradictum est nu. 4. Puteus decis. 302. & 316. nu. 1. lib. 1. & decis. 135. lib. 2. Caputaq. 329. p. 1. dicentes, quod tunc ordinarie, non executiue procedit ur ex recepta doctrina Bartoli in l. si. C. de edicto D. Adriani, nu. 21. sequitur Gonçalez §. 7. Procem. 243. nisi volens impedire immissionem veniret cum gratia obtenta ex diuersa vacatione, quia tunc minime impediretur immissio, vt plene inquit resolutũ in vna Vercellen. Beneficij 16. Nouemb. 1602. corã D. Lita & in Tolerana Parochialis de leuenes. 23. Ianu. 1604. coram Domino Sacrato & facit d. decis. Caputaquen. 329.

36 Fallit quarto, in subrogato etiam gratiose in ius sui Authoris, † non possidentis, qui tenetur ad iustificationem suæ gratiæ ac si ad Canonizationem ageret, & procedendum est ordinarie, non executiue, vt fuit resolutum in causa Carthaginen. Portionis 21. Octob. 1588. coram D. Gipsio. in qua Domini dixerunt, Quod licet subrogatus gratiose non teneatur docere, nisi de Clericatu, & obitu i possessione illius in cuius locum subrogatus est. Puteus decis. 495. lib. 2. &

2.& possit propria authoritate ingredi possessionẽ Mohed.dec.327.Put.2 t4.li.t. tamẽ id sibi non vẽdicat locũ in subrogato in ius sui authoris nõ possidẽtis,quo casu ad iustificationem suæ gratiæ tenetur, ac si ad Canonizationem ageret, ideo procederetur ordinarie non executiue. Innoc. & alij in c.t. vt lite pend. Achilles decis.2.de probat.Mohed.decis.206. & 304.& ratio differentiæ est,primo enim casu quã do defunctus possidebat nulli fit præiudiciũ. Nam actoris non interest cum vno, vel altero possessore expedire, secundo vero quando defunctus non possidebat non modicum ipsi fieret præiudicium, si subrogatus possessionem adipisceretur; maximũ enim commodum est possidere; & sequeretur absurdum, quod plus quam defunctus haberet, subrogato concederetur, vt per Rotam dec.10. vt lite pend.in nouis, Cassad. decis.t.eod.tit.

57 Subrogatio† autem collitigantis ad hoc, vt annulletur omnis alia gratia facta tertio, petenda est intra mensem, petita vero post mensem non annullat gratiam anteriorem alteri factam, vt fuit resolutum in vna Collen.subrogationis.11. Decem.1595.coram Illustrissimo Seraphino ex regula Cancellariæ de subrogan.collitigantibus, de qua videndus est glossator Soto & Sarnen.& Rebuff. super ea in praxi & in regulis & Mandosius regula 29.

38 Et circa † hanc materiam subrogationis, & quã diu dicatur durare ius, vltra Mohed. dec.8.de appel. & Flam. Paris. d.lib.2.q.3. videndæ sunt sequentes decisiones Rotæ in causa Salamantina Capellaniæ & Legionen. præstimoniorum coram Illustrissimo Cardinali Pamphilio.

Salamantina Capellaniæ del voto 20. Nouembris 1592.

39 FVit resolutum † gratiam subrogationis Didaci del Castillo esse iustificatam, nam quantũ ad qualitates ipsius Didaci quod sit presbyter Salamantinus magister in Theologia, & natus de legitimo matrimonio, bene probantur ex testibus, qui super 6. articulo dicunt vidisse illũ pluries celebrare missam, & etiã vidisse priuilegiũ sui Doctoratus, & deponũt de publica voce & fama, & communi reputatione, quæ sufficit pro iustificatione narratorũ. Rota deci. 14. de probat. in antiq. Ægid.dec.t14. Mohed.t28. in fi. Caputaq.decis.277.p.t. in impressis, valor Capellaniæ quod non excedat 200. ducatos, probatur ex eijdem testibus, qui super primo articulo optime deponunt etiam ex publica voce, & fama, qua probari valorem narratum pluries fuit resolutum, vt per Ægidium dec.675. Mohed.t48. Puteum 29. lib.t.Caputaq.d.dec.277.nu.8.quod super fructibus Capellaniæ adsit pensio 50.ducatorum reseruata ad fauorem Alfonsi de Llanos, patet ex lectura prouisionis Alfonsi, in qua legitur reseruatio huius pẽsionis, & probant etiam testes super tertio articulo, qui bene deponunt, etiam quod nihil dicant de actuali perceptione illius quia non est narrata cum in gratia Didaci non dicatur percipienti, vt legunt informantes pro Muniz, sed annuatim percipienda, pensionum obtentarum per Didacum valor probatur ex eisdem testibus de publica voce & fama, quæ sufficit maxime ad effectum verificationis obtentorũ in quibus Rota contentatur quali quali probatione Ægid.dec.674.etiam minori quam semiplena, vt de vnico teste de fama cum adminiculo tradit Ægid. dec.683. cum vulg. obitus Francisci de Malaga de mense Maij 1587. probatur ex ijsdem testibus, qui super tertio articulo deponunt de præfato obitu, & in dicto mense in Oppido de Igualada de publica voce, & fama. Bart.in l.2.§.si dubitetur.ff.quemadmodum testamenta aperiantur. Fel.in c.qui frequenter. §.fi.in fi. vt lite non contestata. Mohed.decis.77. Puteus decis.266.lib.3. Gutdob.dec.145. Tho.de Thanis dec.75.in vna Maioricẽ.prouisio Alfonsi de Osorio per obitum Francisci subrogatione in ius illius, etiam quoad effectum executoriaium iustificatur, ex sumpto supplicationis extracto ex registro Apostolico, quod pro iustificatione gratiæ sufficit, Put. decis.231.lib.3. Peregrinus decis.201. lib.2. maxime cum satis sit prouisionẽ iustificare etiam de facto. Ægid.decis.t16.in fin. Cresc.t54. in fi. Caput.decis. 407.p.2.in impressis. Familiaritatem narratam in literis Didaci probãt testes super quarto articulo qui dicunt sciuisse Alfonsum fuisse familiarem fœl.rec. Sixti V. & vidisse illum incedere in habitu vnius ex intimis cubicularijs, & alia exercere quæ ad tale officium spectabant, vti alij familiares, & de publica voce, & fama quæ ad iustificãdam familiaritatem narratam sufficit, ad notata per Bisign. dec.6. circa medium. de probatio. Ægid.dec.113. & 114.quicquid dicendum esset, si de ea ageretur ad affectum reseruationis, Caputaq.dec.10.p.2. in impressis, quod Alfonsus obtinuerit literas in forma breuis pro capienda possessione nomine Cameræ, illasque intimauerit, & deinde præsentauerit coram Auditore Cameræ, seu illius in ciuilibus Locum tenente, institeritque pro illarum executione & quod possessione nõ adepta extra Romanã Curiam obierit satis iustificatur ex trãsportatione registri facti coram Auditore Cameræ, in quo legitur d. breue cum illius intimatione, & monitorium pro illius executione obtẽtũ, & probant etiã testes, qui super quarto articulo deponunt de obitu Alfonsi ex publica voce, & fama; quod Franciscus habuerit ius super ista Capellania & vacauerit ex illius persona; satis constat per tres sententias Rotales, ad eius fauorem latas, & executoriales desuper relaxatas. Ruinus cons.79.n.3. li.5. maxime cum pro earum iustitia, & rectitudine præsumatur, cum sint latæ in Rota, & post factas plures decisiones ad notata per Bald.cons.492.nu.2.li.3.So cinus cõs.158.nu.9.lib.2. Ægidius dec.89.& hoc sufficit, vt detur effectus executorialiũ subrogato, quia iustificata narratiua suæ subrogationis iuxta decis. Moheda.205. satis probat ius sui authoris, docto de re iudicata per tres sententias conformes cũ executorialibus ad eius fauorem relaxatis, vt tradit Staph. de literis iustitiæ.§.dicẽdum est, nu.50.vers.vlt. quo ad istam materiam, & ratio est, quia subrogatus tenetur ea tantum iustificare ad quæ suus author tenebatur, Ægid.dec.t12. Et ideo sicut Francisco si viueret sufficeret ostendere tres sententias absq; eo quod aliter doceret de illarum iustitia, ita etiam debet sufficere subrogato, qui reputatur eadem persona cum eo, in cuius locum subrogatur. Rota dec.10.nu.4. vt lite penden.in nouis, Caput.dec.277.p.3. in impressis, maxime cum subrogatio procedat ex facto Principis, Ripa in l.t.n.36.ff. de acquir.poss. Paleot.dec. t19.in fi.& facit censeri vnum & idem ius, Cass.dec. t.nu.2. vt lite penden. alias enim daretur processus in infinitum si semper requirerẽtur nouæ sententiæ, contra decis. Chisanẽ.t84.non obstat, quod adepta possessione per defunctum, cessret effectus executorialium in subrogato, Cresc.dec.110. quia non constat de aliqua possessione Franc.nec quod ipso viuẽte executoriales habuerint effectum suum; & licet Alfonsus in sua supplicatione, dixerit Franc.obtinere Ca-

re Capellaniam, illamque per eius obitum vacare, non tamen ex hoc includitur possessio Franc. cũ hæc verba verificentur propter ius in re, quod per tres sententias, & executoriales acquisiuerat, ad notata per Ruinum d. conf. 79. nu. 3. lib. 5. nec aliquid facit narratiua possessionis Francisci de qua in breui obtẽto per Alfonsum, quia hęc narratiua nunquã fuit verificata & in omnem euentum confessio Alfonsi non nocet Didaco, qui est subrogatus etiam in ius Frãc. & in toto illius iure, & executorialibus ad eius fauorem relaxatis, Guidob. deci. 52. & dubium non est in beneficialibus admitti multiplicationem titulorũ, & aliquem posse se pluribus titulis iuuare, cap. post elect. de concess. Præb. Cassad. dec. 21. nu. 5. super reg. & dec. 3. de causa poss. in fi. neq; obstat, quod etiã Didacus in sua supplicatione fateatur Franciscum possessorem dicendo Capellaniam vacare per obitum Francisci, tunc illius possessoris, quia attendẽda est narratiua literarum, in quib. nulla fit mentio possessionis Francisci propter clausulam in supplicatione appositam, quod maior, & verior expressio fieri possit in literis desuper expediendis; quod Mũniz se intruserit in Capellania nullo titulo, nulloque iuris adminiculo sibi suffragãte probatur, quia ingressus fuit possessionem vigore prouisionis Ordinarij factæ per obitum Francisci quæ propter pendentiã litis ipsum non tuuar, c. 1. & 2. vt lite penden. in 6. in quibus iuribus adest decretum irritans, quod inficit titulũ & possessionem, Cassad. decis. 9. nu. 3. de causa poss. & habent locum etiam in beneficio iuris patronatus, vt per eundem, Cass. decis. 3. n. 5. vt lite penden. Neque obstat, quod lis erat finita per sententiã & rem iudicatam, quia nondum fuerat capta possessio, Achilles dec. 180. alias 1. de lite, & quousq; executoriales fuerint executioni demandatæ, & illorũ vigore apprehensa possessio, semper dicitur lis durare, Sarnen. in regula de annali, q. 44. Put. dec. 311. li. 2. Mohed. decis. 205. versic. fuit dictum, cum alijs per Modernum de attentat. c. 4. in præfat. nu. 230. cum seq. quantum ad verificationem iuris patronatus in casu de quo agitur, nõ est necessaria, quia non est dispositiue narratum, sed tantum conditionaliter in clausulis derogatorijs, & et quatenus existat derogatum, vltra quod satis potest dici iustificatum ex sententijs latis pro Francisc. quæ prosunt etiam subrogato. quæ dicuntur de inualiditate examinis testiũ, tolluntur ex eo, quod ad dicẽdum contra articulos, & videndum iurare testes fuit citatus Dominicus de Leon Procurator ipsius Munniz, qui tanquã talis produxit suum mandatum in iudicio coram Auditore Cameræ, vt Notarius attestatur, Gozad. cõs. 96. nu. 15. Aymon. de antiquit. tempo. p. 2. nu. 60. & vigore clausulæ potestatis substituendi quam asseruit adesse in mãdato procuræ in actis producto substituit D. Hyppolitũ Merendam, qui semper cõparuit. Mohed. decis. 17. & etiam produxit diuersa iura ad causam facientia, Roman. cons. 446. nu. 11. Felinus post alios in cap. coram de offic. delegati, Aymon. consil. 60. nu. 5. Puteus decis. 358. lib. 1.

In eadem 2. Aprilis, 1593.

40 DOmini † steterunt in decisis, non obstante instrumento cessionis litis producto, quia notissimum est litem non finiri per cessionem nisi secuta possessione, Achilles dec. 180. alias 1. de lite, Modernus de attentatis lite penden. in præfat. nu. 253. sicut nec per sententiam, & rem iudicatam, donec sint executioni demandatæ, & possessio apprehensa, Sarnẽ. regul. de annali, q. 44. Puteus decis. 310. lib. 2. Mohedan. decis. 180. & decis. 206. Modernus de attentatis supra nu. 230. quia licet per cessionem amittatur possessio ciuilis & naturalis, non tamen detentio, Mohedan. decis. 238. cum alijs, ratione cuius durant executoriales, nec obstat, quod simul cum cessione est mortuus collitigans, & sic cessat ratio, ne detur nouus collitigans, Millis in reper. verb. lis finitur, quia procedit, quando fuit facta dimissio, vt declarat Millis verb. lis finitur in fi. vel quando est facta cessio in fauorem possessoris, vt in illa Conchensi. Archipresbyteratus, coram illustrissimo Cardin. Plato, secus quando non est facta in fauorem possessoris, Caput. dec. 172. p. 2. præsertim stante subrogato, qui reputatur eadem persona cum eo in cuius personam subrogatur, vt in altera decisione, Modernus de attent. supra nu. 161. & 268. non obstant alia deducta, quia in decisione fuerunt sublata, cũ qua Domini fuerunt.

In eadem coram eodem Domino Pamphilio, 5. Iulij, 1593.

41 DOmini † steterunt in resolutis, quod gratia subrogationis Didaci de Castillo, etiã quo ad executoriales veniat exequenda, cum sit in omnibus iustificata, etiam quo ad narratam intrusionem Munniz, & non constet viuente Malaga illas fuisse executioni demandatas, iuxta vulgarem decisionem Crescentij 110. & Mobed. 206. cum alijs allegatis, nam quod Munniz sit intrusus satis liquet, ex eo quod ipse fuit præsentatus à Patronis & institutus ab Ordinario, qui non poterãt se intromittere in hac Capellania. Tũm quia est iuris patronatus Ecclesiastici, & vt in prima decisione huius causæ resolutum fuit, vacauit in mẽse Maij, & sic reseruato, ad notata per Felin. in tract. quando literæ Apostolicæ, 3. limitat. Couarru. pract. q. c. 36. sub nu. 1. & seq. Maxime cũ Papa præuenerit in subrogando antequam Munniz esset à Patronis præsentatus, & ab Ordinario institutus cap. dudum, de Præbend. in 6. Vital. post alias in Clem. 1. sub nu. 38. vt lite pendẽ. Tum etiam ratione litis c. 1. & 2. vt lite penden. in 6. quæ iura habent decretum irritans, & vendicant sibi locum etiam in beneficio iuris patronatus, vt per Cass. dec. 3. nu. 5. eodem tit. cum vulg. quod autem adesset lis, sæpius in hac causa resolutum fuit non obstantibus tribus sententijs in rem iudicatam transactis vna cum executorialibus ad fauorem Malagæ relaxatis, quæ litem non extinguunt quousque fuit executioni demandatæ, & illarum vigore capta possessio, iuxta doctrinam Io. Fabri in l. 2. C. de litigios. Sarnen. de annali q. 44. Puteum decis. 310. lib. 2. Mobed. decis. 180. in fin. cum alijs per Modernum de attentatis lite pendente in præfatione nu. 230. quod procedit etiã stante cessione, quæ nec ipsa extinguit litem nisi secuta possessione, Achilles decis. 180. alias 1. de lite. Caputaq. decis. 172. p. 2. etiam ad effectum vt interim pro ui sus dicatur intrusus, vt pluries resolutum fuisse refert Modernus vbi supra, num. 230. Neque obstare, quod simul cum cessione concurrat obitus alterius collitigantis, quo casu cessante ratione ne superstiti detur nouus collitigans, Ordinarius non impeditur in conferẽdo, vt tradit glossa in dicta Clem. 1. verb. morte. per illum text. & ibi Card. nu. 21. Imola 23. & Vital. nu. 35. Millis verb. lis finitur, cum alijs allegatis, quia vt alias fuit dictum hoc procedit, vel secuta dimissione detentionis per cedentem, & adepta possessione per defunctũ, vt declarat Millis d. verb. lis fini-

lis finitur, in fin. vel quando cessio, siue expressa, siue tacita, de qua per Cassad. d. decis. 4. nu. 5. vt lite pendente. est facta in fauorem possessoris, vt loquuntur Doctores in contrarium allegati, & decisio facta in causa Conchen. Archipresbyteratus coram Illustrissimo Domino Plato, secus tamen quando est facta ad fauorem non possessoris, quia tunc propter reliquias litis quæ supersunt, nunquam dicitur extincta lis, nisi adepta possessione per cessionariũ, Achil. decis. 1. prima die lite, Caputaq. d. decis. 172. p. 2. cũ alijs supracitatis, & præsertim stante subrogatione gratiosa in ius Malagæ, etiam quo ad executoriales obtenta ante præsentationem, & institutionem Mũniz, quæ facit vt subrogatus reputetur eadem persona cum Malaga in cuius locum subrogatur. Rota decis. 10. num. 4. vt lite pend. in nouis, Caput. decis. 277. p. 3, & in ipso duret eadem lis, quæ erat cum defuncto, quamdiu non cõstet executoriales fuisse plenarie executioni demandatas, cum actuali possessione, Cassador. decis. 1. vt lite pendente, Mohedan. d. decisio. 206. Caputaquẽ. d. decisio. 167. part. 2. quod procedit etiam ad effectum, vt ei non detur nouus collitigans, & patroni impediatur in præsentando, & Ordinarius in instituendo, vel conferendo, vt tradit Modernus de attentatis lite pend. in præfatione, nu. 161. & 268. & tenuit Rota in causa Legionens. præstimoniorum de mẽse Nouembris proxime præteriti, maxime vt Ordinarius non possit cõferre tertio non collitiganti, & quando, prout hic, adest subrogatus qui litem prosequatur, Cassad. decis. 5. num. 4. vt lite pendente, Vitali in d. Clem. 1. nu. 18. in fin. eodem tit. quicquid forsan dici possit ad effectũ subrogationis collitigantis, quando non adest alius qui litem prosequatur, vt loquitur Ioan. Andr. in d. cap. 2. num. 1. & declarat Francus ibi colum. 3. versic. & prædicta procedunt, & Modernus de attentatis à tertio num. 102. Et tanto magis quod hic versamur in subrogatione quoad executoriales facta per Papam tertio non collitiganti ante prouisionem Mũniz, quæ non dicitur propria subrogatio, nec cadit sub regula de subrogandis, sed est potius quædam prouisio mere gratiosa cum facultate prosequendi rem iudicatam, & executo riales, quo casu non attẽditur, an adsit lis, sed sufficit voluntas Papæ, quod sciens quod tertius non erat in lite, voluit, & potuit eum gratiose subrogare, etiam quo ad prosecutionẽ executorialium, vt dicit Mohedan. decis. 180. Paulo post mediũ, vers. quo vero ad subrogationem per Papam, &c. & ideo cum non constet Malagam defunctum vigore præstatarum executorialium habuisse possessionem Capellaniæ, quod solum inspicitur ad effectum vt cesset earum virtus in subrogato, iuxta decisionem Crescentij, Mohedani & aliorum supra citatorum, dandus est illarum effectus Didaco subrogato, prout absque dubio daretur Malagæ si viueret, non obstante cessione rei conuenti, per quam non dimittitur detentio, Rota decis. 1. de renuntiatione in nouis, Sarnen. de annali, quæst. 56. cũ sequent. Mohed. decisio. 238. cuius ratione durat effectus executorialium, Crescen. d. decision. 110. nec aliter probatur dimissa prout ad istum effectũ probari debet, vt dicit Crescen. quicquid dicendum sit ad effectum restitutionis in spolio, & ad alios effectus, de quibus loquitur Mohedanus, d. decisio. 238. cum alijs in contrarium allegatis, & in omnẽ euentum non constat fuisse acquisitam possessionem cessionario, quod in hac materia requiritur vt supra deductum est.

Legionen. præstimoniorum, 27. Nouembris, 1592. coram Pamphilio.

42 Dubitaui † super iustificatione gratiæ subrogationis D. Ambrosij Gonçalez, in turibus quodam Ioannis del Cano, & Domini excepto valore præstimoniorum de quibus agitur, & aliorum, de quibus in eadẽ gratia idem Ambrosius fuit prouisus, qui ex testibus datis non videtur sufficiẽter probatus, vt per informantes, dixerunt in reliquis gratiam esse iustificatam, quantum enim ad qualitatẽ Ambrosij quod sit Presbyter, & Licentiatus in decretis probantur ex testibus, qui dicunt vidisse illũ celebrare Missam, & etiam vidisse priuilegium Licentiaturæ, & deponunt de publica voce, & fama, quæ pro iustificatione habilitatum narratarum sufficit, Rota decis. 14. de probatio. in antiquis Ægid. decis. 114. Mohed. decis. 128. in fin. Guidobonus decisione 141. Caputaq. decis. 277. p. 1. in impressis. Valor obtentorum quod non excedat ducatos 450. & pensio ducatos 16. super fructibus Capellaniæ S. Annæ de Mansilla sufficienter probatur, ex eisdem testibus de publica voce, & fama, cũ ad veritatem obtentorum Rota contentetur qualiquali probatione Ægid. decis. 674. etiam minori quam semiplena, vt de vno teste de fama, cum adminiculo, tradit idem Aegidius, decisio. 683. cum vulg. quod super vno ex præstimonijs obtentis reperiatur reseruata pensio 150. ducatorum auri in fauorem Serenissimi magni Ducis Etruriæ, & super alio altera pensio ducatorũ vndecim similium probant idem testes in summario, num. 6. præstimonia, de quibus agitur nõ requirere personalem residentiam, probatur ex eo quod sunt simplicia prout etiam de iure præsumuntur, Aegid. decis. 676. Staphil. tit. de qualitate & statu benefic. in princip. quia ex generali consuetudine residentiam non requirunt, vt post Cardin. & alios tradit Imola in cap. fin. nu. 9. de clericis non residen. Felinus in cap. dilectus lib. 2. nu. 1. de rescrip. Alexand. consil. 1. nu. 2. lib. 7. & fuit resolutum coram Illustrissimo D. Cardinali Lancellotto in causa Conchens. beneficij de Vallen, sub die 30. Martij 1582. & alias sæpissime, obitus Ioannis del Cano ad effectum iustificationis gratiæ, de quo agitur sufficienter probatur ex testibus, deponentibus de publica voce, & fama, ad notata per Bart. in l. 2. §. si dubitetur. ff. quẽadmodum testamenta aperiantur, Felin. in cap. quoniam frequenter. §. fin. in fin. vt lite non contestata, Mohed. decis. 277. Puteus decis. 266. lib. 3. Guidobonus decis. 145. Thom. de Thanis decis. 75. in vna Maioricen. lis inter Ioannem del Cano dum viueret, & nonnullos alios super istis præstimonijs iustificatur ex pluribus commissionibus, citationibus, sententijs, & alijs actis, de quibus in registris illius causæ, quæ tempore obitus Ioannis adhuc pendebat, quia licet fuerint obtentæ sententiæ, & executoriales, nõ tamen fuerat subsecuta possessio. Achill. decis. 180. alias prima de lite, & per executoriales non dicitur extincta lis, quousque fuerint executioni demandatæ, & illarũ vigore apprehensa possessio, Sarnens. de annali, q. 44. Puteus decis. 311. lib. 2. Mohed. decisio. 205. versic. fuit dictum cum alijs per Modernum de attentatis, cap. 4. in præfat. num. 230. cum seq. neque obstare, quod saltem mortem vtriusque collitigantis videatur extincta lis, iuxta Clemen. 1. vt lite penden. quia non constat de obitu Aluari, alterius collitigantis, & in omnem euentum non habet locum dicto subrogato per Papam in cuius persona dicitur durare

durare lis, Cassador. decisio. 1. vt lite pendente, & latius per modernum d. tit. de attentatis, cap. 4. in præfatione, nu. 161. & num. 268. Neque obstare taciturnitatem triginta annorum, puta adhuc non sunt lapsi 30. anni, & vbi ius tacentis non est calumniosum ius non habetur spatio tanti temporis pro derelicta. Achill. decis. 185. prout calumniosum dici non poterat ius Ioannis, qui obtinuerat tres sententias Rotales, vna cum executorialibus, ad notata per Sarnen. reg. de subrogan. collitigantibus quæst. 1. nu. 3. Maxime cum taciturnitas fuerit causata ex impedimentis præstitis per Aluarum, mediante recursu ad consilium Regium, per quod curauit auferri executoriales, quæ nunquam fuerunt relaxatæ; ius Ioannis del Cano authoris Ambrosij probatur per tres sententias Rotales, ad eius fauorem latas cum executorialibus relaxatis, Ruin. consil. 79. nu. 3. lib. 5. quæ cũ sint latæ in Rota præsumuntur recte & rite latæ. ad Bald. consil. 492. nu. 2. lib. 3. Socin. consil. 158. num. 9. lib. 2. Ægid. decis. 89. & hoc sufficit, vt detur effectus executorialium subrogato, qui iustificata narratiua suæ subrogationis iuxta decisionem Mohedan. 205. satis dicitur iustificare ius sui authoris docendo de tribus sententijs cõformibus, & executorialibus, ad eius fauorem relaxatis, vt per Staphil. tit. de literis iustitiæ §. dicendum est, nu. 50. versic. vlt. quo ad istam materiam, subrogatus enim ea tantum iustificare tenetur, ad quæ tenebatur suus author. Aegid. decisione 112. & ideo sicut Ioanni si viueret, sufficeret ostendere sententias, absque eo quod aliter doceret de illarum iustitia, ita etiam debet sufficere subrogato, qui reputatur vna, & eadem persona cum eo in cuius locum subrogatur, Rota 10. nu 4. vt lite pendente in nouis. Caputaq. decisio. 277. partic. 3. in impressis, maxime cum subrogatio procedat ex facto Principis. Ripa in l. 1. num. 36. ff. de acquirenda possessione, Paleottus, decisio. 119. in fi. & faciat censeri vnum, & idem ius. Cassad. decis. 1. nu. 2. vt lite pendente, alias enim si semper requirerẽtur nouæ sententiæ daretur processus in infinitum, Chisanen. decisio. 184. & in his terminis tenuerunt Domini in causa Salamantina Capellaniæ del Voto, in præcedenti Rota; non obstat quod sententiæ non præiudicent successoribus in beneficio, ex Ruino in d. cõsilio 79. num. 6. lib. 5. quia immo afficiunt omnes intrusos lite pendente, etiam quod cum eis nunquam fuerit litigatum. Crescen. decisio. 142. siue sint mediati, siue immediati successores, Mohed. decisio. 12. Paleotrus decis. 188. Anton. August. in Epitome, tit. de executorialibus num. 1. & 4. non obstat quod executoriales antiquæ non sint exequendæ, quia Antonius August. d. tit. de executorial. num. 13. loquitur quando exhibentur solæ executoriales absque processu, & sententijs, secus quando prout hic constat de sententijs, & processu, & ita de anno 1567. in vna Tudertina bonorum coram bonæ memoriæ D. de Rubeis fuit resolutum, vbi etiam fuit dictum executorialibus non præscribi spatio triginta annorum, quando fuit cepta, vel petita executio, per decisionẽ Achillis vnicam de executione sententiæ prout fuit factum in casu proposito.

43 In ista causa Legionen. præstimoniorum † est alia decisio coram eodem 26. Mart. 1593. infra adducta 8. p. cap. 3. num. 17. & in eadem fuit resolutum possessorem triennalem, qui successit in beneficio litigioso, gaudere reg. de triennali, si illi non fuit mota lis, nec habuit causam a collitigante, Sarnen. reg. de triennali.

CAP. V.

De executoribus executorialium.

SVMMARIA.

De executoribus executorialium Rotæ, & quomodo sit procedendum ad earum executionem non est opus hic agere, num. 1. possunt tamen videri relati, nu. 2.

De subrogato in locum illius, qui habuit executoriales remissiue, num. 3.

DE Executoribus autem executorialium Rotæ,
1 & quomodo sit † procedendum ad earum exe
cutionem non est opus hic agere, quia non pertinet
particulariter ad materiam Beneficialem possunt
2 tamen videri, † Felinus in cap. ad probandum, nu. 6.
& in cap. de cætero, nu. 15. de re iudicata, Sarnen. de
annali, q. 44. Cass. decis. 6. de causa possessione. Cresc.
decis. 16. 18. 20. 23. de re iudicata, & 2. vt lite penden
te & 1. de sequestratione possession. Moheda. 1. & 2.
de re iudicata, & 1. de fide instrumentorum Caput.
decis. 332. 333. & 334. par. 1. Puteus 44. & 621. lib. 3.
& 223. lib. 1. & decis. 51. lib. 2. p. 3. diuersor. in impres
sis, Aragon. decis. 41. & 44. Thanis decis. 31. & Cotta
decis. 174. & 178. in manuscript. addit. Papaz. ad Ro
tam decis. 2. de rescript. in nouis, à num. 45. Vestrius
in praxi, lib. 8. cap. vltimo, a nu. 16. Mandos. reg. 29.
cancella. quæst. 4. & de commissio. commissinne 14.
& 29. vltima glos. per alias quęstiones, Lancellottus
de attentatis, cap. 1. nu. 35. & cap. 3. nu. 22. & à num.
71. & cap. 4. in præfatione, nu. 167. & a nu. 305. & c.
12. 14. ampliat. a num. 17. & cap. 20. ampliatione 26.
nu. 2. & In. Guttierrez Canonicarum, quæst. lib. 1. c.
4. nu. 28. & decis. Rotæ in causa Toletana iuris decimandi. 8. Nouemb. 1593. coram D. Pamphilio adducta supra cap. 3. præcedenti nu. 145.

3 Et de subrogato in locum † illius, qui habuit executoriales, vide Staphileum de literis iustitiæ. §. exceptio sola plus operatur, &c. à nu. 4. & §. subrogatus est. & decisiones Rotæ in causa Salamantina Capellaniæ del Voto, & Legionen. præstimoniorum adductas, cap. præceden. ad fin.

Finis Primi Tomi, Tractatus de Beneficijs, Nicolai Garzia.